အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

ဂျီ

ပရိနာယကဋ္ဌ

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၆) ကျမ်းစာ၊

မဟာဝါသာဋ္ဌကာ

မဟာဝါအင်္ဂကထာကို နိဿယ အဓိပ္ပါယ် စုံလင်စွာ
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

ဗုဒ္ဓဟူး အဝတ်ဖုံး
နှုန်း-၁၃။

၁၃၂၇-ခ

နယူးဘားမား ဝိဇ္ဇကပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့။

အဓိဋ္ဌာန်း

မဟာဝဂ္ဂါ မဟာပေန္တိ , ဂုရဝေါ ရတနာနိ မံ၊
ကဿံ ပစ္စောပကာရာယ, မဟာဝဂ္ဂတ္တံဝဏ္ဏနံ။

ရတနာ–သင်္ခေကမ္ဘာ, လွန်ရှည်ကြာမှ, ရံခါထွန်းပေါ်, ရတနာတော်မြတ်, ၃ ပါးနတ်တို့သည်ဌင်း၊ မဟာဝဂ္ဂါ-ဟိုမြို့ သည်နယ်, အသွယ်သွယ်၌, များကျယ်စုဆောင်း , တပည့်အပေါင်း ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဂုရဝေါ – ငါ၏စိတ်တွင်, ကျေးဇူးရှင်ဟု, အစဉ်ထင်ရှား, ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်ဌင်း၊ မံ-ရတနာ ၃ ပါး, ဆရာများကို, လေးစားကြည်ညို, ၍ ငါ့ကိုယ်ကို၊ မဟာပေန္တိ– ခုဘဝ နောက်ဘဝ, အောက်မကျအောင် , ထောံမအစဉ်, မြင့်တင်တော်မူကြပေကုန်၏၊ ပစ္စောပကာရာယ – ၃ ပါးရတနာ, မြတ်ဆရာတို့, ဥုးစွာတင်အပ်, ကျေးဇူးမြတ်ကို, ဆပ်၍တဖန်, အတုန့်ပြန်ဘို့ အကျိုးငှါ၊ မဟာဝဂ္ဂတ္တံဝဏ္ဏနံ – ဝိနည်းမဟာဝါ, ဋ္ဌကထာ၏, မှိရာအသင့်, ဋီကာဖွင့်ကို၊ ကဿံ – ဆရာအသီးသီး , နည်းစုံမှီး၍, အပြီးတည်ထွင်, စီစဉ်ပါအံ့သတည်း။

မဟာပေန္တိ ။ ။ အကုသိုလ်စိတ် ဟူသမျှသည် အပါယ် ၄ ပါးသို့ဌင်း , သုဂတိဘဝ ရစေကာမူ အောက်တန်း အညံ့စားအဖြစ်သို့ဌင်း ကျရောက်စေတတ်သောကြောင့် မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို နိမ့်ကျစေတတ်သောတရားများဖြစ်ကြသကဲ့သို့ ကုသိုလ်စိတ် ဟူသမျှကလည်း အထက် သုဂတိအဆင့်ဆင့်သို့ ရောက်စေတတ်သောကြောင့်ဌင်း, အောက်တန်းဘဝ ရစေကာမူ ထိုက်တန်သမျှ သုခရအောင် စောင့်ရှောံတတ်သောကြောင့်ဌင်း မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို မြင့်တင်တတ် , ကြီးပွားစေတတ်သော တရားများ ဖြစ်ကြပေသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လရတနာ၏ ပရိယတ်ပဋိပတ် တရားရတနာဟူသော သာသနာတော်လရောင်ဝယ် အရိယာသံဃာတော်များနှင့်အတူ သိက္ခာ ၃ ရပ် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်တော်မူကာ မွေ့လျော်တော်မူကြသော ဆရာတော်သခင် ကျေးဇူးရှင်တို့သည် ငယ်စဉ်ကစ၍ မိမိကို သာသနာတော်လရောင်တွင် အမြဲ ပျော်ရွှင်အောင် သွန်သင်တော်မူကြ၍ အထက်တန်း ရောက်အောင်လည်း ချီမြှောက်တော်မူကြပေသည်။

ယခုဘဝ၌ ချီမြှောက်တော် မူကြခြင်းသည် ယခုတဘဝ အကျိုးရခြင်းထက် နောက်နောက်ဘဝ အသန်တဓာတ်တိုင်အောင် မြင့်ခေါင် ကြီးမားသော အကျိုးရဘို့ ပကတူပနိဿယသတ္တိက သာ၍ အားကောင်းလှပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ရတနာ ၃ ဖြာ မြတ်ဆရာတို့သည် မိမိကို အထွဋ်အထိပ်ရောက်အောင် ချီမြှောက် မြင့်တင်တော်မူကြသည် ဟု သတိပြုမိပါသည်။ [ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ နိဂုံး၌ ပြခဲ့ပါပြီ။] ထိုသို့ သတိပြုကာ အမြဲကျေးဇူးရှင်များဟု စဉ်းစားမိလေ ၍ ဘုရားရှင်၏အဆုံးအမ သဝါဒတော်များနှင့်

ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များ၏ ဩဝါဒတော်များကို ဥုံးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်လေ ဖြစ်ရုံသာ မက, ဥုံးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်လေ လက်တွေ့အားဖြင့် စိတ်နေစိတ်ထားကို ပြုပြင်နိုင်လေ ဖြစ်ပေရကား မိမိ၏ အနာဂတ်ဘဝများစွာ အတွက်ပါ စိတ်အား တက်လျက် ရှိရပါသည်။

ကျေးဇူးဆပ်သော ကျမ်းစာ

မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ရင် ဆရာရှင်များသည် မိမိ၏ ကျမ်းစာ ပို့ချခြင်း, ကျမ်းစာ ရေးသားခြင်းကို လေးလေး နက်နက် နှစ်သက်တော် မူကြပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ၃ ပါး ရတနာ မြတ်ဆရာ၏ကျေးဇူးတော်ကို အတုန့်ပြန်၍ပူဇော်လိုလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏သာသနာ တော်ကို ဘုရားအလိုတော်ကျ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် သာသနာတော်အဆက်ဆက် အကျိုးသက်ရောက်မည့် ကျမ်းစာများကို ပို့ချ ရေးသားဘို့ပင် ဖြစ်ပေရကား ပါစိတ်ဘာသာဦးကာကို ပို့ချ၍အပြီးဌ ပါစိတ်ဘာသာဦးကာ စီစဉ်ပုံအတိုင်း (စူဠ ဝဂ္ဂကို ထောံ၍ ကျယ်ဝန်းသော သိက္ခာပုဒ်အစုတို့ကို ပြရာ) မဟာဝဂ္ဂမည်သော ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာကို သာရတ္ထ - ဝိမတိဦးကာ ယောဇနာနှင့် မဒၵ ဆရာတော်၏ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ နိဿယကို အမှီပြုလျက် ဆရာ့ ဆရာတို့၏ ချနည်းမပျက်အောင် ဆက်လက် ပို့ချခဲ့ရာ ယခုအခါ ဤ ကျမ်းစာအသစ်တရပ် အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်နိုင်ပြန်ပါသတည်း။

ခွင့်တောင်းခြင်း။ ။ဤကျမ်းစာကိုစီစဉ်ရာ၌ ပို့ချရင်း စီစဉ်ရခြင်း, ရိုက်နှိပ် သောအခါလည်း စာချဘုန်းကြီးများပါ ပြင်ဆင်စေကာမူ အချို့မှီရိုက်နိုင်အောင် ကြည့်ရှု ပြင်ဆင်ရခြင်းတို့ကြောင့် အမှားအယွင်း ကင်းလိမ့်မည်ဟု ဝန်မခံနိုင်ပါ၊ မိမိဉာဏ်ကိုယ်က မပိုင်ခြင်း, သတိလွတ်ကင်းခြင်းတို့ကြောင့် အမှားအယွင်း တွေ့ရ ပါမူ အမှန်ဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်၍ ကြည့်ရှု ပို့ချနိုင်ဘို့ရန် ခွင့်ပန်ပါသည်။

ဂစ္ဆတံ ခလနံ ကွာပိ, ဘဝတ္ထေဝ ပမာဒတော၊
ဟသန္တိ ဒုဇ္ဇနာ တတ္ထ, သမာဒဟန္တိ သဇ္ဇနာ။

ကွာပိ-တစုံတရာ, ကုန်းသာမြေပြင်၌သော်မှလည်း၊ ဂစ္ဆတံ - ဧးဧးသာသာ, သွားလာရသူတို့၏၊ ပမာဒတော-သတိလွတ်ကင်း, မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ခလနံ-ချွတ်ချော်တိမ်းပါး, လဲသွားခြင်းသည်၊ ဘဝတ္ထေဝ – တရံတခါ, ဖြစ်တတ်သေး သည်သာ၊ တတ္ထ- ထိုသို့ မတော်တဆ, လဲကျရာ၌၊ ဒုဇ္ဇနာ - စိတ်ထားသေးနုပ် လူယုတ် လူညံ့တို့သည်၊ ဟသန္တိ - ပြောင်လှောင် အားရ, ရယ်မောကြကုန်၏၊ သဇ္ဇနာ – ထောက်ထားငဲ့ညှာ, လိမ္မာရင့်ပြီး, လူကြီးလူကောင်းတို့သည်ကား၊ သမာဒဟန္တိ-ကူညီဖေးမ, ပုံးပေးကြကုန်၏။ [အမရကောသ နိဿယ။]

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

မှတ်ဘွယ်အကွရာစဉ် မာတိကာ

အကွရာစဉ်			စာမျက်နှာ
အဂ္ဂဠံ အဆ္ဆုပေယျံ	....	....	.... ၆၀၆
အစ္ဆာယတာ စသည်	....	....	.... ၄၄၀
အစ္ဆိဗ္ဗဒ္ဓံ	....	....	.... ၅၉၉
အဇပါလ	....	....	.... ၂၄
အဇ္ဈေသနံ	....	....	.... ၄၀
အညတိတ္ထိယာ	....	....	.... ၂၀၆
အဏီကတ္ထက်ံပုံ	....	....	.... ၄၅၃
အတ္ထာနံ သမ္မနိတဗ္ဗော	....	....	.... ၃၆၇
အန္တက	....	....	.... ၅၀
အန္တရဋ္ဌကာသု	....	....	.... ၆၀၄
အတိရေကလာဘော	....	....	.... ၁၂၁
အနေကာဝုဋ္ဌ စသည်	....	....	.... ၅၀၀
အဓမ္မေနဥပုသ်ကံ်	....	....	.... ၃၅၉
အမိစ္ဆတ္တ (သမာဓိ)	....	....	.... ၁၅၀
အမိမုစ္ဆတိ (မုတ္တ)		....	.... ၄၅၂
အနစ္ဆရိယာ	....	....	.... ၄၁
အနန္တရဟိတာ	....	....	.... ၁၀၄
အနနုဗောဓာ	....	....	.... ၄၉၅
အနုပဒါနော	....	....	.... ၆၆၉
အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ	....	....	.... ၉၂
အနာမဋ္ဌ ပိဏ္ဍပါတ	....	....	.... ၂၄၇
အနိမိသ	....	....	.... ၂၃
အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ	....	....	.... ၁၂၀
အနုနာသိကန္တ ရွတ်ပုံ	....	....	.... ၆၅
အနုပ္ပါဒ နိရောဓော	....	....	.... ၁၄
အနုလောမ ပဋိလောမ	....	....	.... ၁၁
အနုဝါတ, ပရိဘဏ္ဍ	....	....	.... ၅၄၉
အနုဝိစ္စကာရံ	....	....	.... ၄၉၀
အန္ဓာဓိကံ	....	....	.... ၆၁၀
အပမာဏော	....	....	.... ၁၆၀
အပရဇ္ဇုဂတာယ	....	....	.... ၃၉၀
အပလာဠေန္တိ	....	....	.... ၂၁၄
အပလောကနကံ်ပြုပုံ	....	....	.... ၆၂၅
အပုတိသာ	....	....	.... ၂၁၀
အပုနိရ္ဘဝါသံ	....	....	.... ၀၁

အကွရာစဉ်			စာမျက်နှာ
အပွရေကွေးတိကာ	....	....	.... ၄၄
အပါပုရ ဒွါရံ	....	....	.... ၄၅
အမွကာ	....	....	.... ၄၉၇
အမွပါလိ	....	....	.... ၅၆၁
အဗျာပဇ္ဈံ	....	....	.... ၃၀
အဘယ္ဘေရ	....	....	.... ၁၅၆
အဘိဒေါသကာလင်္ကတော	....	....	.... ၅၁
အဘိလာပမပ္ပံ	....	....	.... ၅၀၁
အမစ္ဆ, မဟာမစ္ဆ	....	....	.... ၁၆၁
အရိယာယတနံ	....	....	.... ၄၉၃
အလံကာတုံ သံဝိဓာတုံ	....	....	.... ၁၄၉
အလမ္ဗုနင် ဥပသမ္ပဇ္ဇ	....	....	.... ၃၀၃
အဝဇ္ဇာရုပါတိ	....	....	.... ၄၂၂
အဝိပ္ပဝါသော	....	....	.... ၃၃၇
အဿမ	....	....	.... ၉၀
အသေသဝိရာဂနိရောဓ	....	....	.... ၁၃
အသေက္ခေဟိ	....	....	.... ၁၃၇
အသားကိုး ၁၀ ပါး	....	....	.... ၄၀၀
အဟတ (အသစ်ကွင်ချုတ်)	....	....	.... ၅၅၂
အဟိဝါတရောဂ	....	....	.... ၁၀၄
အင်-မအင် သားရေများ	....	....	.... ၄၇၁
အာဇရိယ	....	....	.... ၂၄
အာစိဏ္ဏ သမာဒါန	....	....	.... ၃၇
အာဏာဇို	....	....	.... ၁၃၀
အာဒိစ္စဗန္ဓုနော	....	....	.... ၁၅၇
အာဒိဗြဟ္မစရိယက	....	....	.... ၁၃၂
အာနန္ဒရိယကမ္မ	....	....	.... ၂၃၁
အာဘိသမာစာရိက	....	....	.... ၁၃၉
အာယာဇွသင်္ဂါဟ အနုက်	....	....	.... ၃၆၃
အာဝဇ္ဇာမိ, ဘဒ္ဒန္တေ	....	....	.... ၃၀
အာဟုံ	....	....	.... ၅၂
ဣတ္ထာဘာဝတာ	....	....	.... ၁၇၀
ဣတ္ထိယာသမာဒါ	....	....	.... ၅၄၃
ဣန္ဒြိယသံဝရော	....	....	.... ၄၄၃
ဣဿရိယာဓိပစ္စံ	....	....	.... ၁၄၁

အာကွရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဥဇ္ဈိတွာ	....	....	၅၀၂
ဥတ္တရိ+မနုဿဓမ္မာ	....	....	၅၄
ဥတ္တိဋ္ဌဘတ္တံ	....	....	၉၂
ဥတ္တိဋ္ဌေ နပမဇ္ဇေယျာ	....	....	၁၉၀
ဥဒကနိမိတ်	....	....	၃၀၂
ဥဒကုက္ခေပ	....	....	၃၄၆
ဥဒ္ဒေသ, ပရိပုစ္ဆာ	....	....	၁၁၂
ဥပစာရသိမ်ပိုင်းခြားပုံ	....	....	၆၃၄
ဥပဇ္ဈာ	....	....	၂၇၂
ဥပဇ္ဈာယ် ကမ္မဝါစာဆရာ	....	....	၂၇၀
ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ပေါင်းမိခြင်း	....	....	၁၃၅
ဥပဇ္ဈာယ် ပြောင်းကောင်းပုံ	....	....	၂၁၄
ဥပဇ္ဈာယ်ယူပုံ	....	....	၉၃
ဥပနိက္ခိတ္တကဘဏ္ဍာ	....	....	၄၁၂
ဥပနိသိန္နကထာ	....	....	၃၆၅
ဥပုသ် ၉ မျိုး	....	....	၃၇၀
ဥပုသ်နေ့ သွားစရာရှိ၍ သိမ်တွင်းဝင်နေခြင်း	....	....	၃၉၄
ဥဘတောဗျဥ္ဇနက	....	....	၂၄၂
ဥဿဝရ(ကထိန်နှုတ်)	....	....	၅၅၄
ဥမာပုပ္ဖ	....	....	၄၅၄
ဥရုဝေလာ	....	....	၆
ဥလ္လိခိတမတ္တေန	....	....	၅၄၆
ဥလ္လောကာ	....	....	၁၀၆
ဥဿာဝနန္တိကကုဋိ	....	....	၅၀၂
ဥဋ္ဌပေ(ဥဋ္ဌပြ)	....	....	၄၉၄
ဧကတော အနုဿာဝနေ	....	....	၂၆၀
ဧကတော(ဥဘတော)သုဒ္ဓိ	....	....	၆၆
ဧကသမ္မန္ဓရုတ်ပုံ	....	....	၆၇
ဧကသ္မောဂ ပရိသမ္မောဂ	....	....	၁၂၇
ဧကိစ္စသော အခေါ်	....	....	၆၀၅
ဩပါနဘူတံ	....	....	၄၉၉
ဩဘောဧ	....	....	၁၀၂
ဩဝဒိကံ	....	....	၂၃၀
ဩဝဒိက်ံ, ကထ္ထုသကံ	....	....	၆၀၇
ဩဝဒိယကရဏာ	....	....	၅၄၀
ဩသာရဏာစသော သုံးမျိုး	....	....	၃၆၃
ကထိန်+အတ္ထတ္ထာရော	....	....	၅၃၁

အကျဉ်းစဉ်			စာမျက်နှာ
ကထိန်အာနိသင် ၅ ပါး	....	....	.... ၅၃၃
ကထိန်သံဃိက ယူပုံ	....	....	.... ၆၁၂
ကပ္ပိယတို့က အတိုးပေး	....	....	.... ၆၁၃
ကမ္မာရဘာလွှာ	....	....	.... ၁၈၁
ကမ္မဝါစာနိသယ	....	....	.... ၂၇၃
ကမ္မဝိပါကရောဂါ	....	....	.... ၅၆၆
ကရမရာနီတ	....	....	.... ၁၇၅
ကသာဟတော	...	....	.... ၁၆၀
ကာကောရဝ သဒ္ဒံ	....	....	.. ၅၀၁
ကာယဝေယျာဝစ္စက	....	....	.... ၅၇၁
ကာလဝတော (ကာလဝဿဝ)		.. .	.... ၃၇၁
ကာလိကချင်း ရောပုံ	....	....	.... ၅၂ ၅
ကာဠကချင်း ရောမှု	....	...	.... ၄၇၂
ကိန္ဓိန်	....	....	.... ၆၂
ကိလမဌော, ဗိဟေသာ	....	....	.... ၆၁
ကိလာသော	....	....	.... ၁၆၀
ကုန်	....	....	.... ၁၅၆
ကုလ	....	....	.... ၆၉၆
ကုသဓိရဇသညကိုပယ်ခြင်း	....	....	.... ၆၃၀
ကေဏိယာ	...,	....	.... ၁၆၇
ကေဝလဿ	....	....	.... ၁၅
ကေသဝိသဉ္ဇနဇသော မဂ်လာများ....		....	.... ၉၃၁
ကောက (ပံပုရွေ)	....	....	.... ၆၀၀
ကြာကို နှုတ်ဖြင့် ဝမ်းသက်	....	....	.... ၅၇၆
ကျောင်းထုံးအင်္ဂါ	....		.... ၁၆၁
ကျောင်းပြဒါတိုက်၌ ကထိန်သင်္ကန်းထူပုံ		....	.... ၆၀၄
ခဏ္ဍနှင့် ဂါမ ဇဝံကောင်း	....	....	.... ၃၂၃
ခန္ဓိကံ	....	....	....
ခန္ဓာပဓိသုတ်	....	....	.... ၇
ခါရဏီကာဇံ	....	....	.... ၅၇၂
ဂရဟဒိယော	....	....	.... ၆၂
ဂရုဓမ္မအဘွင်း ၂ ပုဒ်	....	....	.... ၆၀၁
ဂရုဓမ္မအဘွင်း ၈ ပုဒ်	....	....	.... ၆၀၂
ဂရုဓမ္မအဘွင်း ပြုံမည် ဟု နှုတ်ဆွေးခြင်း		....	... ၆၀၉
ဂန္ထိုး ဆုတ်နှစ်ညှိ		....	.... ၆၇၀
ဂန္ထာ		....	.... ၁၅၂
ဂရုကာဒမှသ်ကြောင့် လဟုကာဒမှသ် မပြုကောင်း		....	.... ၃၉၁

အကွရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဂဟပတိကုဋိ	....	....	၅၀၆
ဂါမ, နဂရ+နိဂမခေတ်	....	....	၃၄၃
ဂိလာနသာ ဂဠံ, ဂဠ္ဆောဒကံ	....	....	၎၉၁
ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့အား ပေးနည်း	...	....	၆၂၇
ဂေဟသိတပေမ	....	....	၁၁၄
ဂေါတြေနပိ အနုသာဝေတုံ	....	....	၂၆၇
ဂေါနိသာဒိ ကုဋိ	....	....	၅၀၆
ငါးခက်းစသော သက်နိး	....	....	၅၄၇
ငယ်သူအား လက်အုပ်ချီမူ	....	....	၁၀၅
ငှက်ဆင် မြောက်ကျန်းပုံနိုင်	....	....	၅၇၂
စာတုဒ္ဒသီစသော အသုံးအနှုန်း	...	....	၄၃၉
စာအံ မီးထွန်းစသည် ခွင့်တောင်း	....	....	၃၆၆
စိတ္တကစသော အခင်းများ	....	....	၄၆၃
စိနပဋ္ဌ, သောမာရပဋ္ဌ	....	....	၅၂၃
စေတိယဆတ္တဝေဒိက	....	....	၄၀၇
စဝ်ကောင်းသော သိမ်	....	....	၃၅၀
ဆံချရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြောရကျိုး	....	....	၆၂
ဆန္ဒဂတိလိုက်ပုံ	....	....	၅၀၀
ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇက	....		၈၃
ဆရာ ၄ မျိုး, တပည့် ၄ မျိုး	....	...	၁၂၆
ဆရာလောက်ကြိုးသူ	....	....	၄၅၉
ဆာယာမေတဗ္ဗာ စသည်	.	....	၂၀၁
ဆင်ကုန်းနှိး ကော်ဇောကြိုး	....	....	၅၇၇
ဆေးအတတ်သင်ကောင်း	....	....	၆၂၄
ဆိုးရည်များ	....	....	၅၉၇
ဆွမ်းတော်တင် စားကောင်းပုံ	...	....	၆၅၂
ဇနပဒကလျာဏီ	....	....	၁၉၉
ဇနပဒနှင့် ရင်း	....	....	၆၃၆
ဇာတသရသိမ်၌ ကံပြုပုံ	....	....	၃၅၅
ဇီဝကသည် အဘယမင်း၏သား	....	....	၅၆၂
ဋ္ဌင်္ဂိတ မဇ္ဈ	....	....	၄၁၇
ဋီတိကာ တည်ခြင်း၏အကျိုး	....	....	၆၄၆
ဋီတိကာ (ထေရ်စဉ်)	....	....	၅၄၅
ဋီတိကာ, နံ တိဋ္ဌတိ	....	....	၆၁၆
တတြပ္ပါဒသင်္ကန်း	....	....	၅၉၁, ၆၁၃
တန္တိ ပဋိဗဒ္ဓေါ	....	....	၆၆၁
တပုသ ဘလ္လိက	..	....	၃၆

အာကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
တရားတောင်းပန်သူက နေပုံ	.... ၃၆၄
တရားရမ္မဋ္ဌ ကြောင့်ကြစိုက်တော်မူပုံ	.... ၅၅
တိတ္ထာယတန	၁၂၃, ၁၅၀
တိတ္ထိယ ပဏ္ဍိတက	.... ၂၃၂
တိဗ္ဗိုဆွန္ဒေါ	.... ၁၄၉
တေမာသံဝဿံ	.... ၃၉၉
တောကျောင်းဘုန်းကြီး ရွာကျောင်းဝင်ဒါလျှင် ဥပုသ်မြွေ	.... ၃၉၇
တံခါးလုံခြုံမှု သက်နိုးထား	.... ၆၁၁
တားမြစ်သူက အားများရ	.... ၃၆၀
ထုလ္လကုမာရိကာ	.... ၁၄၆
ထေယျသံဝါသက	.... ၂၂၂
ထေရာဓေယျံ, မိဂံ, မိနံ	.... ၃၆၉
ထပ်၍ ဒေသနာပြော	.... ၃၀၆
ဒဏ္ဍကမ္မံ	.... ၂၁၂
ဒါသ	.... ၁၇၄
ဒိဗ္ဗာ	.... ၅၀
ဒိဝေါ	.... ၃၀
ဒိသာပါမောက္ခ	.... ၅၆၄
ဒုပ္ပါဝိတ, ဒုဋ္ဌဟိတ	.... ၆၄၅
ဒုရောပယော (အသားနုတက်ခဲ)	.... ၄၀၅
ဒေသနာ ပြောနည်း	.... ၃၀၃
ဒွတ္တယောထက် မဝိသင့်	.... ၂၇၁
ဒွတ္တိံသပဟကုဋ္ဌဝိဏ္ဏာ	.... ၂၉၄
ဒွန်းကမ္မဝါစာ	.... ၂၇၁
ဒွါရာ	.... ၄၉
နဂ္ဂပရိဇိုင် ၂ မျိုး	.... ၁၄၃
နန္ဒာဒေန္တီ	.... ၄၇၃
နဝမိသွားခြင်း	.... ၄၂၁
နာဂ၏ ဝိဋဟာများ	.. ၄၆၉
နာနာသံဝါသက ၂ မျိုး	.... ၃၉၁
နိဋ္ဌာရေသိ	.... ၁၆
နှမိတ်ပြောပုံ	.... ၂၉၁
နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ	.... ၂၀၉
နိရပေက္ခ–အနပေက္ခ	.... ၂၄၆
နိဿယညှိး ကင်းရှိမနေရ	.... ၁၂၇
နိဿယညှိးလွတ် အင်္ဂါ	.... ၁၄၁
နေရွှေရာ	.... ၇

အကွရာစဉ်			စာမျက်နှာ
နတ်သြဇာကြောင့် စိုပြေခြင်း	....	....	.... ၅၃၇
၂ပါးတတွဲ သိမ်ထည်းဝင်၍ ဥပုသ်ပြုပုံ		....	.... ၃၉၄
ပက္ခဟတော	...၅	....	၈၈ ၂၆၁
ပစ္စယ္ဆေ	....	....	...၅ ၃၅
ပစ္စမ္ဘာ	....	....	.... ၈၈
ပဋ္ဌမိကဝိယကုဋ္ဌိ	....	....	.... ၅၀၆
ပဋ္ဌသိခေါ	....	....	.... ၁၈၁
ပဏ္ဍံ	....	....	.... ၄၈၀
ပဋိကစ္ခေဝ	....	....	... ၃၆၈
ပဋိစ္ခကမ္မံ	....	....	...၅ ၅၀၀
ပဋိစ္ခသမုပ္ပါဒံ	....	....	.... ၁၀
ပဋိဘံသု	....	....	.... ၄၁
ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ	....	....	.... ၈
ပဏ္ဍုက်အမျိုးမျိုး	....	....	.... ၂၂၀
ပတ္တုဏ္ဏသက်ိန်း	....	....	.... ၅၂၃
ပဒဓိတိဟာရေန	....	....	.... ၉၉
ပဓာနပဟိတတ္တံ	....	....	.... ၅၁
ပဗ္ဗာဇန ၃ မျိုး	....	....	.... ၅၉
ပရိသဝသေန သီမာဝစိုတာ	....	....	.... ၆၄၄
ပရိဟာရော	...၅	....	.... ၁၂၇
ပဝတ္တမံသံ	....	....	.... ၄၈၇
ပဝါရဏာဒအမျိုးမျိုး	....	....	.... ၄၂၆
ပဝါရဏာဒ္ဓ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်	...၅	....	.... ၄၂၁
ပဝါရဏာသင်္ဂဟ	....	....	.... ၄၄၂
ပါပဏိကေန	....	....	.... ၁၁၃
ပါရိသုဒ္ဓိဆန္ဒဒါန	....	...	.... ၃၇၆
ပါသာဒိကေန သမ္ပါဒေဟိ	....	....	.... ၉၁
ပိဏ္ဍိယလောပ ဘောဇနံ	....	....	.... ၁၂၁
ပိဋ္ဌသပ္ပိ		....	...၅ ၂၆၁
ပိယဆေးခတ်	...၅	....	.... ၄၈၁
ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန နည်းနည်	....	...၅	.... ၆၃၃
ပုဗ္ဗယောဂေါ	....	....	.... ၅၆
ပုရမ္ဘာက်ံ အဖွင့်	....	....	.... ၃၆၇
ပုရိသပုဂ္ဂလာဏံ	....	....	.... ၄၇၉
ပုရိသယုတ္တယာဉ်	....	....	.... ၄၆၂
ဖိတ်မန်သူမှ ပြောကြောင်း	....	....	.... ၆၆၂
ဗန္ဓနာဂုပဒုတ္တော	....	....	.... ၂၀၄

အကွောရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဝိဝေကော	၃၀
ဝံသဉ္ဉပေါသထအယူ	၃၉၃
ဝိသုဂါမဉ္ဇ ကံပြုနိုင်ပုံ	၃၀၆
ဝိသုဂါမသိမ	၃၄၄
ဝုပကာသေတခေတ္တာ	၁၀၀
ဝေမတိကဒုက္ကဋ်	၃၀၅
ဝေမတိက ဒေသနာခြေါ	၃၀၄
ဝေရမ္ဘော်	၇၀
ဝေသိယာဂေါစရ	၁၄၅
ဝတ်မပြုဘဲ နေနိုင်ခွင့်	၁၁၆
ဝန်ခံချက်ပျက်မှု ဒုက္ကဋ်	၄၁၀
သကဋ ပရိဝဇ်	၅၀၁
သက်နှံးအခေါ်မှား	၆၀၀
သက်နှံးမဟုတ်သော ဝေစုဝေနည်း	၆၂၂
သက်နှံးဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြု	၅၄၁
သင်္ကန်, ကတိကံ	၅၂၀
သင်္ဂဟ, အနုဂ္ဂဟ	၁၁၂
သဂါရဝါ, သပ္ပတိသာ	၉၄
သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာ	၂၀
သတ္ထကမ္မ, ဝတ္ထိကမ္မ	၄၅၀
သတ္ထဝါဟ	၄၇
သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတ	၆၁၀
သဒ္ဓပါသဒ္ဓိယဘတ္တ	၂၂၆
သဒ္ဓသင်္ဃရိုး	၄၉၁
သဘိက္ခုကအာဝါသ (ဝိဟာရ)	၃၉၂
သမသမာ	၄၃၀
သမန္နာဟာရန်	၄၄၆
သမာနလာဘကထိကာ	၆၄၀
သရဏာဂုံဝိလှူင် သိက္ခာပုဒ်တည်	၂၁၆
သာကေငံလှိုအား သီးခြားမွှေးမြှုပ်ပုံ	၁၅၅
သာကီသာရော	၁၁၅
သာပတ္တိကာ၏ ဥပသ	၃၀၂
သာမဏေလှိုအား ဝေစုပေးနည်း	၅၉၀
သာမဏော ပြုရာ၌ လိုရင်း	၇၁
သာမဏေလံနာလှူင်	၂၁၅
သာမုဏ်သိက္ခာ	၄၉၉
သိန္နံ, တံနှံ	၁၀၁

အက္ခရာစဉ်				စာမျက်နှာ
သိဝေယျကဒုဿ	....	....	....	၅၇၂
သီတဝါတ ဒုဋ္ဌိနိ	....	....	....	၂၀
သီမာ	....	....	....	၂၉၀
သီမန္တရိက်	....	....	....	၃၁၀
သီမာအဇ္ဈောတ္ထရကော	....	....	....	၃၅၇
သီမာသင်္ကေတ	....	....	....	၃၅၈
သီမာသမ္ဘေဒစသည်	....	....	....	၃၅၆
သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းပုံ	....	....	....	၃၆၀
သုရာပါနဉ္စ ဘိက္ခုနှင့် သဉ္စရော	....	...	....	၂၁၀
သုဝိညာပယ	....	....	....	၄၀
သေဝဂိုက်	....	..	....	၆၀၀
သောသော	....	....	....	၁၆၀
သောဋ္ဌသကခ်ါ	....	....	....	၁၀
သံဃဘေအစိုးရ–မရ	....	....	....	၅၄၄
သံဃိကကို တပါးထည်း ယူပုံ	....	....	....	၆၁၅
သံဃိကကို ဝေနည်း	....	....	....	၆၄၃
သံဃိကပစ္စည်း အရေးကြီးပုံ	....	....	....	၅၉၄
သံဃိကသက်ဒ်း အလှူခံနည်း	....	....	....	၅၀၄
သန္တာနကံ	....	....	....	၁၀၆
သန္ဓာဝိတ်, သံသရိတ်	....	....	....	၄၉၆
သမ္ဘမအတ္ထဝဏ္ဏနာ	....	....	....	၆၇၂
သမ္ဘိန္နရသ	....	....	....	၅၂၅
သမ္မုခီဘူတေန	....	....	....	၅၀၇
သားတော်အား အမွေပေးပုံ	..	....	....	၂၀၁
သိမ်ကမ္မဝါစာဝယ် သံဝါသ	....	....	....	၃၄၂
သိမ်ကျည်းလျင် ခွဲနိုင်ပုံ	....	....	....	၃၀၆
သိမ်ငယ်ကို ကြီးအောင်လုပ်	....	....	....	၃၄၀
သိမ်နှုတ်ရာ၌ ရှေးထုံး	....	....	....	၃၄၁
သစ်ပင်နိမိတ်	....	....	....	၂၉၇
ဟတ္ထဝဋ္ဋကယာဉ်	....	....	....	၄၆၂
ဟတ္ထဖိလသံကာ	....	....	....	၄၂၂
ဟလံ	....	....	....	၄၂
ဟဝေ	....	....	....	၁၆
ဟုဝေယျာဝုသော	....	....	....	၅၃
ဟေတုပ္ပဘဝါ	....	....	....	၀၆
ဟုံဟုက်ဇာတိကော	....	....	....	၂၆

မဟာဝါအဋ္ဌကထာ
ဘာသာဋီကာ

ပလ္လင်ခံနိဒါန်း

ဥဘိန္နံ – ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခာနံ – ပါတိမောက် ဝိဘင်းတို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ သဒ်ဒီတိ သမနုဿရဲ့-သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝါ – သံဂါယနာတင်ရာကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ခန္ဓကောဝိဒါ– ခန္ဓသဒ္ဒါ၏အနက်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာထေရာ – အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော မဟာထေရ်တို့သည်၊ ယံ ခန္ဓကံ-အကြင် မဟာဝဂ္ဂ, စူဠဝဂ္ဂ ခန္ဓကကို၊ သင်္ဂါယိ˚သု– ပေါင်းစုရွတ်ကာ သံဂါယနာတင်ကြကုန်ပြီ၊ ဒါနိ-ယခု

× × × × × × ×

ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခာနံ။ ။ပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ, ဥဘတောဝိဘင်း ဟူသော ပဒဘာဇနီကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌ မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂ ဟူသော ခန္ဓကကို ဖွင့်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခာနံ ” အစရှိသော ဂါထာကိုမိန့်၊ ပါတိမောက္ခအရ ဒွေမာတိကာဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကိုသာ ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ အကျယ်ဖြစ်သော ပဒဘာဇနီဝိဘင်းကိုပါ အဘေဒေါပစာရအားဖြင့် ယူထားသည်။ [ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခာနန္တိ ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခ ဝိဘင်္ဂါနံ၊ ပါတိမောက္ခဂ္ဂဟဏေန ဟေတ္ထ တေသံ ဝိဘင်္ဂေါ အဘေဒေန ဂဟိတော။—ဋီကာ။] ပါတိမောက္ခာနံကို သံဃိတိ၌ စပ်၊ “ပါတိမောက်ဝိဘင်းတို့ကို သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ (သံဂါယနာတင်ရာကာလ) ၏ အခြားမဲ့၌” ဟူလို။

ခန္ဓကံ ။ ။ခန္ဓသဒ္ဒါသည် ပညတ်ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ “ ဒါရုက္ခန္ဓော–သစ်တုံး ”ဟူရာ၌ တုံးတည်းဟူသော ပညတ်အနက်ကို “ ခန္ဓ ”သဒ္ဒါက ဟောသကဲ့သို့ တည်း၊ ဤနေရာ၌လည်း “ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္မဒ ”အစရှိသော ဝိနည်းကံပညတ်, စာရိတ္တ ဝါရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့ကို ဟောသည်၊ ဤအလို သမ္ဘဟအနက်၌ ကဏ် ပစ္စည်းတည်း၊ “ခန္ဓာနံ+သမူဟော-ခန္ဓကော= ဝိနည်းကံဟူသောပညတ်, သိက္ခာပုဒ် ဟူသော ပညတ်တို့၏အပေါင်း ”ဟု ပြု။ [ခန္ဓာတ် စေတ္တ ပဗ္ဗဇ္ဇုပသမ္ပဒါဒိ ဝိနယကမ္မ သင်္ခါတာ စာရိတ္တ ဝါရိတ္တ သိက္ခာပဒသင်္ခါတာစ ပညတ္တိယော့ အဓိပ္ပေတာ၊ ခန္ဓာနံ သမူဟော ခန္ဓကော။—ဋီကာ။]

တနည်း ။ ။ကာသဓာတ် ကွပ်စပ်ညီးကြိုး၍ ဓဲတွန် သကိုချေ, ကာ၏ အာကို ရဿပြုပြီးလျှင် “ခန္ဓေ–ဝိနည်းကံဟူသောပညတ်, စာရိတ္တဝါရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့ကို၊ ကာသတိ ပကာသတိ – ထင်ရှားပြတတ်၏၊ ဇုတ် ခန္ဓကော ” ဟု ပြု။ [ခန္ဓာနံ ဝါ ကာသနတော ဒီပနတော ခန္ဓကော။ — ဋီကာ။ (စာအုပ်များ၌ “ ပကာသနတော”ဟု ရှိသည်)။] ယောဇနာ၌ကား–ကာသဓာတ် မကြိုဘဲ “ က ”ကို ပကာသနအနက်ဟော ဟု ကြိုလေသည်၊ မည်သည့်ဓာတ်ဟူ၍ကား မပြ။

အခါ၌၊ တသ- ထို ခန္ဓကာ၏၊ သံဝဏ္ဏနာဂ္ဂမော- ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ အစဉ်သည်၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ သမ္မတ္တော - ကောင်းစွာ ရောက်လေပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ယခုအခါ ထို ခန္ဓကအဋ္ဌကထာ၏ ကောင်းစွာ ရောက်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တသ - ထိုခန္ဓကာ၏၊ အယံ အနုတ္တာနုတ္တဝဏ္ဏနာ- ဤမဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအနုက်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ မဟာတိ- ၏၊ ဝါ- ဖြစ်တော့လတ္တံ့။

ပဒဘာဇနီယေ- ပဒဘာဇနီဋ္ဌာ၊(ပဒဘာဇနီတုန်းက၊)ယေသံ- အကြင်ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထော- အနုက်တို့ကို၊ ယေဟိ- အကြင်အဋ္ဌကထာနည်းတို့ဖြင့်၊ ပကာသိတာ- ထင်ရှားပြအပ်ကုန်ပြီ၊ (ဧတသံ- ထိုပုဒ်တို့၏၊) တေ- ထို အဋ္ဌကထာနည်းတို့ကို၊ ပုန- တဖန်၊ ဝါ- ထပ်၍၊ စေ ဝဧဒယျာမ- အကယ်၍ ဆိုနေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု- ဤသို့ ထပ်၍ ဆိုနေကုန်ကုန်သော်၊) ကဒါ- အဘယ်အခါ၌၊ ပရိယောသာနံ- အဋ္ဌကထာ၏ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ဘဝေ- ဖြစ်နိုင်ပါ့မတော့အံ့နည်း (နဘဝတိ ဧဝ-မဖြစ်နိုင်တော့သည်သာ၊) (တနည်း) ပဒဘာဇနီဧယ- ဋ္ဌ၊ ဝါ- တုန်းက၊ ယေသံ- တို့၏၊ ယေအတ္ထာ- အကြင် အနုက်တို့ကို၊ ပကာသိတာ- ကုန်ပြီ၊ (တေသံ- တို့၏၊)တေ(အတ္ထေ)- ထိုအနုက်တို့ကို၊ ပုန- တဖန်၊ ဝါ- ထပ်၍၊ စေ ဝဒေယျာမ- ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု)ကဒါ- ဌ၊ ပရိယောသာနံ- သည်၊ ဘဝေ- အံ့နည်း၊ (နဘဝတိ ဧဝ- သည်သာ၊)

× × × × × × ×

တနည်း။ ။ခန္ဓသဒ္ဒါသည်"ဘာဂ"အနက် "ရာသိ"အနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုဝိနည်းကံဟူသောပညတ်, စာရိတ္တဝါရိတ္တာသိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်ကို၎င်း၊ တဘို့စီ တစုစီဖြစ်သော အဘို့အရာကို "ခန္ဓ" ဟု ခေါ်ပါ၏၊ ဤအလို "က" သည် အနက်မရှိ။ [အဝိစ ဘာဂရာသဏ္ဌတာပေဋ္ဌ ယုဇ္ဈတိယေဝ၊ တာသံ ပညတ္တိနံ ဘာဂတော ရာသိတောစ ဝိဘတ္တတ္တာ။—ဋီကာ။]

ခန္ဓကောဝိဒါ။ ။ခန္ဓဉ္စကောဝိဒါဟု ဆိုလိုလျက် ဤကဲ့ဒ်ခေါ်၊ "ခန္ဓေ+ကောဝိဒါ—ခန္ဓကောဝိဒါ" ဟုပြု၊ ခန္ဓ – ဝိနည်းကံဟူသောပညတ်, သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်၌၊ ဝါ-ဝိနည်းကံဟူသောပညတ်, သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့၏ အာဘို့အစု၌၊ ကောဝိဒါ—ကျွမ်းကျင်သူတို့တည်း၊ ခန္ဓကောဝိဒါ-တို့၊ [ခန္ဓကောဝိဒါတိ ပညတ္တိဘာဂရာသဋ္ဌဝသေန ခန္ဓဋ္ဌကောဝိဒါ။ — ဋီကာ။] ယေဘုယျေန၎င်းကား "ခန္ဓကသုကုသလာ"ဟု ဖွင့်လေသည်။

ပဒဘာဇနီယေပေါဝေဒယျာမ။ ။"ယေသံ ပဒါနံ အတ္ထာ ယေဟိ အဋ္ဌကထာနယေဟိ ပကာသိတာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ တေ စေ ပုန ဝဒေယျာမာတိ စေစေ အဋ္ဌကထာနယေ ပုနပိ ဝဒေယျုံ" ဤ ဋီကာဖွင့်အတိုင်း ပဌမ နိဿဒအနက် ပေးသည်၊ "အထဝါ ပဒဘာဇနီယေ ယေသံ ပဒါနံ ယေ အတ္ထာ ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတာ၊ တေ စေ အတ္ထေ ပုန ဝဒေယျာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဤမသို့ ပက္ခေ ဟိသဒ္ဒေါ ပဒပူရဏော ဒဋ္ဌဗ္ဗော" ဤအဖွင့်အတိုင်း ဒုတိယတနည်း ပေးသည်၊

ယေအတ္ထာ – တို့သည်၊ ဥတ္တာနာဧေဝ - နဂိုရိုးကပင် ပေါ်လွင်နေကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ သံဝဏ္ဏနာယ–ဖွင့်ခြင်းဖြင့်၊ ကိ ံ–အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ (နိပ္ပယောဇနာယေဝ- အကျိုး မရှိကုန်တော့သည်သာ၊) ပန-အဘို့တပါးကား၊ ယေ - အကြင်အနက်တို့သည်၊ အဓိပ္ပါယာနုသန္ဓိဟိ–အဓိပ္ပါယ် အနုသန္ဓေတို့ဖြင့်ဂုင်း၊ ဗျဉ္ဇနေနစ-သဒ္ဒါအားဖြင့်ဂုင်း၊ အနုတ္တာနာ – မပေါ်လွင် မထင်ရှားကုန်၊ တေ – ထို မပေါ်လွင် မထင်ရှားသော အနက်တို့သည်၊ (နသက္ကာ ဒ္ဒစဝ်၊) ဝါ - တို့ကို၊ (အဝတ္ထိတာဒ္ဒစဝ်) ယသ္မာ–ကြောင့်၊ အဝတ္ထိတာ– မဖွင့်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ– ဖြစ်ကုန်လသော်၊) ဉာတုံ-သိခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ – မတတ်ကောင်းကုန်၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏ မဖွင့်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် မသိနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေသံယေဝ – ထို မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏ သာလျှင်၊ အယံ သံဝဏ္ဏနာနယော-ဤဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဌကထာနည်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ–ဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ဧတိ–ဂန္ထာရမ္ဘ အပြီးတည်း။

မဟာခန္ဓကအဖွင့်

ဗောဓိကထာ

တေန သမယေန၊ပေ၊ပဌမာဘိ သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ထ္ထေ–ဟူသော ဤပါဠိဒွ်၌၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယန္တိ အာဒိသုဝိယ-အစရှိသော ပါဠိုရပ်တို့၌ ကဲ့သို့၊ ကရဏဝစနေ-ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း၌၊ ဝိသေသကာရဏံ-ထူးသော အကြောင်းသည်၊ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ–အာကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန–ထိုသို့ပင် မရှိပါ

× × × × × × × ×

မဟာခန္ဓက ။ ။နောက်၌လာမည့် ဥပေါသထက္ခန္ဓက စသည်တို့ထက် ကျယ်ဝန်းသော+တရားတော် သိက္ခာပုဒ်တော်များ၏အစု။....ဗောဓိကထာ-ဗောဓိပင်အနီးနှင့် စပ်ဆိုင်သော စကားရပ်။

တေန သမယေန၊ပေ၊ပဌမာဘိ သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ထ္ထေ ။ ။ထ္ထေကို “ အာရဉ္ဇာဘိလာပဝသေနေဝေတံ စုတ္တံ ”ဒွ် ပဌာနအားဖြင့် လှမ်းစပ်ပါ၊ ယောဇနာဒွ်ကား “ ကိဉ္စာပိ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ ”ဒွ် စပ်လေသည်၊ ထိုအစပ်သည် အပဓာန အစပ်သာတည်း၊ ထို ကိဉ္စာပိဝါကျဒွ် “ အာဒိသုဝိယ ” ဝယ် စိယသည် ဝိသဒိသူပမာနဇောတကတည်း၊ “ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ ”ဒွ် ထူးသောအကြောင်း ရှိသကဲ့သို့ ဤပါဠိဝယ် ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုရခြင်း၌ ထူးသောအကြောင်း မရှိ- ဟူလို။

ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊စုတ္တံ။ ။ “ တေန သမယေန၊ပေ၊ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ ” စသည်၌ ကရိဏ်းဝိဘတ်သည် ဟိတ်အနက်– ကရိဏ်းအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် အကျိုးရှိ၏၊ အကျိုးရှိပုံကို ထိုအဖွင့် ပြန်ကြည့်ပါ၊ ဤဒွ်ကား – ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုရခြင်း၌ အကျိုးထူး မရှိပါပေ၊ သို့သော် သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ ဒေစဉ်အားဖြင့် ဝိနည်းအရာသို့

သော်လည်း၊ ဝိနယံ – ဝိနည်းပိဋကသို့၊ ပတ္တာ – သံဂါယနာ တင်စဉ်အားဖြင့် ရောက်၍၊ ဝါ-ရောက်လသော်၊ ကရဏဝစနေနေဝ-ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အယံ အဘိလာပေါ-ဤသဒ္ဒါကို၊ အာရောဝိတာ-သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ အာဒိတော- ဝိနည်း အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ - စ၍၊ အာရုဠ္ဟာဘိလာပဝဏေ နေဝ-သံဂါယနာတင်အပ်သော သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ တေံ–ဤကရိဏ်း ဝိဘတ်ကို၊(သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝေဒိတမ္ပံ–၏၊ အညေသုဝိ– ဤပါဠိမှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတော - ဤပါဠိရပ်မှ၊ ပရေသု-ဖနောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေရူပေသု- ဤသို့သဘောရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သေ (သော)- ဤ အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

\+ × × × × × × ×

ရောက်လျှင် ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် သံဂါယနာတင်ရိုး ထုံးစံရှိသောကြောင့် ဝိနည်းအစမှ စ၍ သံဂါယနာတင်အပ်သော ပါဠိအတိုင်း ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာ မဲန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိတိ " ယေန သမယေန၊ ပေ၊ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ ဘေန သမယေနာ"တိ အာဒိနာ ဝုတ္တကာရဏံဝိယ ဇာဓ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ။ —ဋီကာ။]

ကိန္တ္ဝါဝိ၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။ကိန္တုဝါနေရာဝယ် "နန္"ဟု စောဒကာဘောဂ ဇောတက နိပါတ်ကို သွင်း၍ စောဒနာဝါကျဆည်ကာ အကျယ်ပေးနိုင်ပုံကား — အာစရိယ.... တေန သမယေန၊ပေ၊ပဋမာဘိ သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဇေတ္တ – ဉ်း၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယန္တိ အာဒိသုဝ်ယ - တို့၌ကဲ့သို့၊ ကရဏဝစနေ – ဉ်း၊ ဝိသေသကာရဏံ – သည်၊ နတ္ထိ နန္–မရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ အထ– ဝိုသို့ ရှိပါဘဲလျက်၊ ကသ္မာ, တေံ– ဤ ကရိဏ်းဝိဘတ်ကို၊ သံဂိတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ – နည်း။ [ဤကား အဝိထည့်အပ်သော စောဒနာဝါကျတည်း၊ ထိုဝါကျ၌ " နန္ "မှ စ၍ နတ္ထိ တိုင်အောင် စောဒကာဘောဂ ဝါကျ "အထ"မှစ၍ "ဝုတ္တံ"တိုင်အောင် စောဒနာဝါကျဟု ခွဲပ။။]

ဘဒ္ဒမုခ – ကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ငါ့ရှင်စောဒက၊ တေန သမယေန၊ပေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါဘဂ္ဂေ–ဉ်း၊ပေ၊ တေံ–ဤကရိဏ်းဝိဘတ်ကို၊ သံဂိတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ-ဟု စာရှိအတိုင်း ပေးပါ။ " ဘဒ္ဒမုခ " ဟု အာလုပ်ထည့်ရခြင်းသာ ထူးသည်။ [ဤဝါကျကို ပရိဟာရဝါကျ ဟု ခေါ်ပါ၊ ထို့ကို ကိန္တုဝါပိ၊ ပေ၊ နတ္ထိကို အနုဂ္ဂဟဝါကျ၊ (တနည်း) သမ္ဘာဝနာဝါကျ၊ " ဝိနယံ၊ ပေ၊ အာရောပိတော " ကို ဂရဟာဝါကျ ဟု ခွဲကြ၏၊ ကိန္တုဝါသည် အနုဂ္ဂဟ (သမ္ဘာဝနာ)ဇောတက၊ ပနသည် ဂရဟာဇောတကတည်း ဟုဆင်း, " ကိန္တုဝါပိ၊ပေ၊ အာရောပိတောတိ" တိုင်အောင် ပရိဟာရဘောဂစကား၊ "အာဒိတော၊ပေ၊ ဝုတ္တံ " တိုင်အောင် ပရိဟာရဘောဂဖလေ ဟုဆင်း, အဝိတ်အစိတ် ခွဲခြားပါဦး၊ ထိုဆင် " ဝိနယံ ပန အာရောပိတော "သည် တကယ် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော စကားမဟုတ်၊ ဤသမ္ဘာဝနာကိုထောက်ခံသော ဂရဟာ ဟု ဆိုကြဟန်တူသည်၊]

[နိယာမ်] (၁) ကိန္တုဝါနှင့်, ယဒိဝိ-ကာမဋ္ဌ, နိပါတဘို့, ဆိုက်ရကြိယာ, တိုင်အောင်မှာကား, ဆရာစောဒက, ပြသည့်အာဘော်တည်း။

(၂) ပန-တဆာဝိ, ဆိုက်ထည့်ကြိယာ, တိုင်အောင်မှာကား, ဆရာ ပရိဟာရ, ပြသည့် အာဘော်တည်း။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥုးအံ့၊ ကိ - အာဘယ်သည်၊ တေသ-ဤတေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါအစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊ ဝစနေ-ဆိုခြင်းဌာ၊ ပယောဇနံ– အကျိုးနည်း၊ ဇုတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ (တေသ-ကို၊ ဝစနေ- ဌ၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိနံ- ပဗ္ဗဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော၊ ဝိနယကမ္မာနံ - တို့၏၊ (နိဒါနဒဿနံဝယ် နိဒါနဌစပ်၊) အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နိဒါနဒဿနံ-နိဒါန်းကို ပြရခြင်းသည်၊ (ပယောဇနံ- တည်း၊ ဇုတိ- ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-ဆို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဇုမေဟိ တိဟိသရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ်ံ ဥပသမ္ပဒန်- အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဧဝံ - သို့၊ ယာပဗ္ဗဇ္ဇာစေဝ - အကြင် ရှင့် အဖြစ်ကိုလည်း၊ ယာဥပသမ္ပဒါစ-အကြင် မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ-အကြင် ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကိုလည်း၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ရာဇဂဟာဒိသု-ရာဇဂြိဟ်မြို့အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ယာနိစ ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အစရိယ အာစရိယဝတ္တာဒိနိ-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်, ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်, ဆရာ, ဆရာ၏ဝတ်, အစရှိသော ဝိနည်းကံတို့ကိုလည်း၊ အနုညာတာနိ - ကုန်ပြီ၊ တာနိ - ထို ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါ ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အာစရိယ အာစရိယဝတ္တ အစရှိသော ဝိနည်းကံတို့ကို၊ (ပညတ္တာနိဌ လှမ်းစပ်၊)အာဘိသမ္ဘောဓိ -အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့၊ ပတ္တာ-ရောဝံတော်မူပြီး၍၊ သတ္တသတ္တာဟံ-ခုနစ်သတ္တာဟကို၊(ဝိတိနာမေတ္တာဌစပ်)မဟာဗောဓိမဏ္ဍော-မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏အနီးဌ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ကြည်လင်ရာ ဖြစ်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဗောပင်၏ အနီးဌ၊) ဝိတိနာမေတ္တာ - လွန်စေတော်မူပြီး၍၊ ဗာရာဏသိယံ-ဌ၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္တေတ္တာ - လည်စေတော်မူပြီး၍၊ ဇုမိနာအနုဇ္ဇာ မေန-ဤ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဇုဒန္တိဒဋ္ဌ ဌာနံ - ဤမည်သော အရပ် , ဤမည်သော အရပ်သို့လည်း၊ ပတ္တာ–ရောက်တော်မူ၍၊ ဇုမသ္မိံ စ ဇုမသ္မိံ စ ဝတ္ထုသ္မိံ - ဤမည်သော အကြောင်း, ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ပညတ္တာနိ-နှုတ်ပြီ၊ ဇုတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိနံ-ကုန်သော၊ ဧတေသံ ဝိနယကမ္မာနံ- တို့၏၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နိဒါနဒဿနံ-သည်၊ တေသ–ကို၊ ဝစနေ-ဌ၊ ပယောဇနံ-တည်း၊ ဇုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

× × × × × × ×

အမှာ ။ ။ ဤပြခဲ့သော ဝါကျအခွဲသည် မိမိအလိုသာတည်း၊ ဂန္ဓိရတ္တ နိယာမ ဝိသဇ္ဇနာဌ်ကဉ် – ဤပြဿဂ်ကိုပင် ထုတ်၍ ကိဠာပိကို အရုဏတ္တဆို၍, ဆိုင်ရာဝါကျကို အရုဏတ္တဝါကျ=ဂရဟာဝါကျဟုလည်း၊ ပနကို အနုဂ္ဂဟတ္တဆို၍, ဆိုင်ရာဝါကျကို သမ္ပာဝနာ=အနုဂ္ဂဟတ္တဝါကျဟုလည်း, ပြောင်းပြန်ခွဲစေလိုသည်၊ မိမိပြခဲ့သော ခွဲပုံနှင့်တကွ ထို ဆရာတော်တို့၏ ခွဲပုံကို “ ကိဠာပိတိ အနုဂ္ဂဟ ဂရဟာဝစနံ ” ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ အနုဂ်ာသုတ် အဋ္ဌကထာ ထောက်၍ မည်သည့်အယူက သင့်ကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ကြပါလေ။

ဟတ္ထ- ထိ ဓေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ အစရိသောပါဠိ ရပ်၌၊ ဥရုဝေလာယန္တိ - ကား၊ မဟာဝေလာယံ - ကြီးစွာသော ကမ်းပါးနှင့် တူသော သဲအစုဉ်၊ မဟန္တေ - ကြီးစွာသော၊ ဝါလိကရာသိမှိ - သဲအစုဉ်၊ ဇာတိ အတ္ထော-ဤကား အနုက်၊ အထဝါ-ထို့ပြင်တနည်းကား၊ ဝါလိကာ- သဲကို၊ ဥရုတိ-ဥရုဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ မရိယာဒါ- အပိုင်းအခြားကို၊ ဝေလာတိ- ဝေလာဟူ၍၊(ဝုစ္စတိ-၏၊)ဓဝေလာတိက္ကမန ဟေတု-အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာဟဋ္ဌာ - ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ ဥရု- သဲတည်း၊ ဥရုဝေလာ- အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထမ်းဆောင် အပ်သောသဲ၊ ဇာတိ ဝေဗ္ဘိ- ဤသို့လည်း၊ ဇာတ္ထ - ဤ ဥရုဝေလာယံ ဟူသော ပါဌ၌၊ အာဇာတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏။

ကိရ-ခဲ့၊ အတီတေ-၌၊ ဗုဒ္ဓေ-သည်၊ အနုပုဗ္ဗေန- ပွင့်တော်မူမှုမီ၊ ဒသသဟဿ ကုလပုတ္တာ - တရောင်းသော အမျိုးသားတို့သည်၊ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဿေတို့၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာသို့၊ ဝါ- ရဿေအပြစ်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ- ကပ်ရောက်၍၊ တသ္မိံ ပဒေသေ-ထို ဥရုဝေလာ တောအရပ်၌၊ ဝိဟရန္တာ- နေကုန်လသော်၊ ကေဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ သန္နိပတိတ္ဝာ - စည်းဝေး၍၊ ကတိကဝတ္တံ - ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု- ကုန်ပြီ၊

× × × × × × × ×

မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိ။ ။ဥရုသဒ္ဒါသည် မဟန္တ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဝေလာသဒ္ဒါသည်"မြစ်၏ကမ်း"ဟူသောအနက်ကိုဟော၏၊ ဥရုမဟတီ+ဝေလာ ဥရုဝေလာ- ကြီးစွာသော မြစ်ကမ်း၊ ကြီးစွာသော မြစ်ကမ်းဟူသည် သဲဝှမ်းကြီးဖြစ်၍ နေသော ကမ်းမျိုးတည်း၊ ဥရုဝေလာတော အရပ်လည်း သဲအစုကြီးဖြစ်၍ နေရကား ကြီးစွာသော ကမ်းနှင့်တူသောကြောင့်"ဥရုဝေလာ"ဟု အမည်ရသည်၊"ဥရုဝေလာ ဝိယာတိ ဥရုဝေလာ"ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်ထပ်ဆင့်၍၊ ထို့ကြောင့် "မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ဖွင့်သည်၊ "ဥရုဝေလာယံ- ကြီးစွာသော ကမ်းနှင့် တူသော မှားစွာသော သဲအစုဉ်"ဟု ပေး။ [မဟာဝေလာဂိယ မဟာဝေလာ၊ ဝိပုလဝါလုကပုဉ္ဇတာယ မဟန္တော ဝေလာတဒ္ဓေါ ဝိယာတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိတ် အတ္ထောတိ၊-ဋီကာ။]

အထဝါ။ ။ဤနောက်နည်းဖွင့်ကား ဥရုသဒ္ဒါသည် "သဲ"ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [ဥရု မရု သိကတာ ဝါလုကာ ဝုစ္စန္တေ၊ ဝါလိကာတံ ဇုမဝေါဒ္ဓါ သမာနဏ္ဍာ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ၊ တေနာဟ ဥရုတိ ဝါလိကာ ဝုစ္စတိတိ။-ဋီကာ။] ဝေလာသဒ္ဒါကား အပိုင်းအခြား ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ "ဝေလာတိက္ကမ"ဟု ဆိုလိုလျက် အတိက္ကမ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ၊ "ဝေလာယ-ညီးကမ်းကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟဋ္ဌာ-ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ ဥရု- သဲတည်း၊ ဥရုဝေလာ - သ"ဟု ယောဇနာဝင်ကြောင်းပြသည်၊ "အာဟဋ္ဌာ"ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျသော မဇ္ဈေလောပီ တပ္ပုရိသသမာသ၊ ဝေလာနှင့် ဥရုကိုလည်း ရွှေနောက်ပြန်၊ ထိ စည်းကမ်းလွန်ပုံ, ထမ်းဆောင်ပုံကို အကျယ်ပြလိုခဲ့ "အဘိဇတ ကိရ"စသည်ဒိန္နဲ့၊ ဤအလို "ဥရုဝေလာယံ-စည်းကမ်းကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော သဲအစုဉ်"ဟု ပေး။

[ကတိကဝတ်တံပုဒ်၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာနံပါတ် "၄၉၀"နှင့်, တတိယအုပ် "၄၅၂" တို့၌ ပြထားသည်၊] ကိ-အာဘယ်သို့ ပြုကြကုန်သနည်း၊ ကာယကမ္မ ဝစီကမ္မာနိနာမကာယကံ ဝစီကံတို့ မည်သည်၊ ပရေသမ္မိ – သူတပါးတို့၏ စိတ်၌ဣသ်မ့လည်း၊ ပါကဋာနိ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ပိသဒ္ဒါသမ္ဘာဝနာဇောတက, ဂရဟာ သမုစ္စည်း၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်၌တောင် ထင်ရှားသေး၏၊ မိမိစိတ်၌ ထင်ရှားကြောင်းမှာ ပြောစရာမရှိ-ဟူလို။] မနောကမ္မံပန-သည်ကား၊ (ပရေသံ-သူတပါးတို့၏ စိတ်၌၊) အပါကဋံ-မထင်ရှား၊ တဿာ- ကြောင့်- ဃာ-အကြင် ရသေ့သည်၊ ကာမဝိတက္ကံဝါ – ကာမဝိတက်ကိုသော်၎င်း၊ ဗျာပါဒဝိတက္ကံဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ ဝိဟိံသာ ဝိတက္ကံဝါ - ကိုသော်၎င်း၊ ဝိတက္ကေတိ - ကြံစည်၏၊ တဿ- ထိုရသေ့၏၊ အညော- မိမိမှ အခြားသော၊ စောဒကောနာမ- အပြစ်တင်တတ်သူ မည်သည်၊ နတ္ထိ - မရှိ၊ သော - ထိုရသေ့သည်၊ အတ္တနာဝ - ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ – မိမိကို၊ စောဒေတွာ – အပြစ်တင်ပြီး၍၊ ပတ္တပုဉ္ဇနေ – ဖက်ရွက်ခွက်ဖြင့်၊ ဝါလိကံ-သဲကို၊ အာဟာရိတွာ-ထမ်းဆောင်၍၊ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ အာကိရတု- လောင်းစေသတည်း၊ ဝါ - လောင်းစတမ်း၊ ဇုဒံ - ဤသို့ သဲကို ထမ်း၍ လောင်းခြင်းသည်၊ အဿ – ထိုရသေ့၏၊ ဒက္ခကမ္မံ - ဒက်အမှုတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ (ကတိကဝတ်တံ အကံသု၊) [ပတ္တပုဉ္ဇနာတိ တာလာဒိနံ ပဏ္ဏပုဉ္ဇနံ၊– ဝိမတိ။] တတော- ထို ကတိကဝတ်ပြုရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ယော – အကြင် ရသေ့သည်၊ တာဒိသံ- ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝိတက္ကံ- ကို၊ ဝိတက္ကေတိ-ကြံမိ၏၊ သော-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ပတ္တပုဉ္ဇနေ- ဖြင့်၊ ဝါလိကံ-ကို၊ အာကိရတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ တတ္ထ– ထို ဥရုဝေလာအရပ်၌၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ မဟာဝါလိက ရာသိ – ကြီးစွာသော သဲအစုသည်၊ ဇာတော – ဖြစ်ပြီ၊ တတော-ထို ကြီးစွာသော သဲစုဖြစ်ရာအခါမှ၊ (ပရံ- နောက်၌၊) နံ-ထို သဲအစုကို၊ ပစ္ဆိမာ - နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဇနတာ- လူအပေါင်းသည်၊ ပရိက္ခိပိတွာ - ကာရံ၍၊ စေတိယင်္ဂဏံ – ပူဇော်အပ်သော အရပ်ကို၊ ဝါ– သဲပုံစေတီအရပ်ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တံ-ထို သဲအစုကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဥရုဝေလာယန္တိ၊ပေ၊ အတ္ထော်တိ - ဟူ၍၊ (ပေါရာဏာဟိ - ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တမေဝ - ထို သဲစုကိုပင်၊ သန္ဓာယ- ၍၊ အထဝါ ဥရုတိ၊ပေ၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ (မယာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

× × × × × × ×

နေရဉ္ဇရာ။ ။ "နေလ ဇလ" ဟု ဆိုလိုလျက် လ (၂) လုံးကို ရ (၂) လုံး ပြု, နိဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၍ နေရဉ္ဇရာဟု ဖြစ်သည်၌၊ လောဝုစ္စတိ ဒေါသော "ချိုသွန် စသော အပြစ်၊" နတ္ထိ+ဇလော+ယတ္ထ၁တိနေလံ–ချိုသွန် မှော်သွင်းစသော အပြစ်မရှိသော၏၊ နေလံ+ဇလံ+ယတ္ထ၁တိ နေရဉ္ဇရာ-ချိုသွန် မှော်သွင်းစသော အပြစ်မရှိသော ရေရှိသော

ဗောဓိရုက္ခမူလေတိ(ထြေ)-၌၊ စတူသု-ကုန်သော၊ မဏ္ဍေသု-မဂ်တို့၌၊ ဉာဏံ-ကို၊ ဗောဓိဘိ-ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ထြေ-၌ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ ပင်၌၊ တံ ဗောဓိံ – ထို လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်သို့၊ ပတ္တော - ရောက်တော်မူပြီ၊ ဇုတိ - ကြောင့်၊ ရုက္ခောပိ - သည်လည်း၊ ဗောဓိရုက္ခောတွေဝ - ဗောဓိပင်ဟူ၍ သာလျှင်၊ နာမံ-ကို၊ လဘိ-ရပြီ၊ တသ ဗောဓိရုက္ခဿ-၏၊ မူလေ-အနီးအောင်၌၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ—ဗောဓိပင်၏အနီး အောက်၌။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ(ပဒဿ)-၏၊ ပဌမံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ - ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော၊) အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီးသည်၊ ဝေါ-ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည်၊ ဟုတ္တော-၍၊ သဗ္ဗဝဌမံဃဝေ-အလုံးစုံသောနောက်နောက်နေတော်မူခြင်းဘို့၏ ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ပါဠိတော် ဝိဟရတိ၌စပ်၊) ဇုတိ အဇ္ဈော- ၌ကား အနက်၊ ကေပလ္လကေနာတိ - ကား၊ သကိမ္မိ - တကြိမ်လည်း၊ အနုဒ္ဒဟိတ္တော- ထင်တော်မမူဘဲ၊ ယထာအာဘုဇိနတန-အကြင် အကြင် ဖွဲ့ခွေအပ်ပြီးသော၊ ကောနေဝပလ္လကေန – တခုတည်းသော ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ဖြင့်သော၊ (ပါဠိတော် နိသီဒိ၌စပ်၊) ["သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရ

× × × × × ×

မြစ်။ [နေရဉ္ဇရာယာတိ နေလဉ္ဇလာယာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ လကာရဿ ရကာရံ ကတ္တွာ နေရဉ္ဇရာယာတိ ဝုတ္တံ၊ ကဒ္ဒမ သေဝါလ ပဏကာဒိ ဒေါသရဟိတ သလိလာယာတိ အတ္ထော။ — ဋီကာ။]

အချို့ကား– "နိလံဇလာ"ဟု ဆိုလိုလျက် နိ၏ ဣကို ပြု, လ ၂ လုံးကို ရ ၂ လုံး ပြု, နိဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၍, နေရဉ္ဇရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်၊ ဤအလို "စိမ်းညိုသောရေရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် နေရဉ္ဇရာမည်သော မြစ်"ဟု ပေး။ [ကေဠိ နိလံဇလာယာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ နေရဉ္ဇရာယာတိ ဝုတ္တာနိ ဒဿနိ။— ဋီကာ။]

တနည်း။ ။ထို မြစ်၏နာမည်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်ပါဠိခွဲ၍ ဝိဂြိုဟ် ဝါကျ ပြုဘွယ်မလို၊ ဤအလို "နေရဉ္ဇရာမြစ်"ဟု ပေး။ [နာမမေဝ စေါဒေတဲ့ တသ္မာ နဒိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ — ဋီကာ။]

ဗောဓိရုက္ခမူလေ။ ။"ဗုဇ္ဈတိတ် ဗောဓိ" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် "သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်"ကို ရ၏၊ ဤနောင်္ဂကား "ဗုဇ္ဈတိ ဇေတ္ထောတ် ဗောဓိ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ "သစ္စာလေးပါးကို သိရာဖြစ်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ကို အရကောက်ပါ၊ "ဗောဓိစ သော ရုက္ခောစာတိ ဗောဓိရုက္ခော"ဟု ပြု။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ။ ။"ပဌမံ+အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"ဟု ရှေးဦးစွာပုဒ်ဖြတ်ပါ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၍ သန္ဓိစပ်ထားသည်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါနှင့် ဟုတ္တော ထည့်၍ ပါဠိတော် "ဝိဟရတိ"၌ စပ်။

သဗ္ဗပဌမံ ။ ။ပဌမံသဒ္ဒါ တာဝဝသဒ္ဒါတို့သည် အပါဒါန်ကိုသော်၎င်း၊ သမ္ပန်ကိုသော်၎င်း ဝဲကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "သဗ္ဗ" ဟု ထည့်ပေးသည်၊ "သဗ္ဗ-အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ"ဟုလို၊ပဌမံသဒ္ဒါက ကြိယာဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့်"ဝိဟရတိ"၌ စပ်ရ

ဏံ"နှင့် အညီ ဝေသဒ္ဒါထည့်၍ "ကောဝေ + ပလ္လင်္ကော ကေပလ္လင်္ကော" ဟု အဝဓာရဏာ ဝိဂြိဟ်ပြု၍ ထို ဝေ၏ နိဝတ္ထေတဗ္ဗဏ္ဍကို "သင်္ကိမ္မိ အနုဋ္ဌဟိတ္တာ" ဟု ပြသည်။] ဝိမုတ္တိသုခပ္ပဋိသံဝေဒိတိ-ကား၊ ဝိမုတ္တိသုခံ-အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို၊ ဖလသမာပတ္တိသုခံ-ဖလသမာပတ်နှင့်ယှဉ်သောချမ်းသာကို၊ ပဋိသံဝေဒယမာနော-ခံစားတော်မူလျက်၊(ပါဠိတော် နိသိဒိဒ္ဓိစဝ်၊)။

× × × × × × ×

သည်၊ [ပဌမန္တိစ ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသော၊ တသ္မာ အဘိသမ္ဘုဒ္ဓေါ ဟုတ္တာ သမ္ဗုပဌမံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ — ဋီကာ။] "အလုံးစုံ"ဟူရာ၌ "မည်သည့်အလုံးစုံ"ဟု ဋီကာတို့ မဖွင့်ကြ၊ "ပဌမံ ဝိဟရတိ—အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာနေ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ရှေးဦးစွာဖြစ်သောနေခြင်း ဟု သိသာ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက်၌ နေတော်မူခြင်း ကြိယာတွေ များစွာရှိရကား "အလုံးစုံသော ထိုနောက်နောက်နေခြင်း"ဟု အဓိပ္ပါယ် သိသာသည်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့ကား "သမ္ဗုပဌမံ—အလုံးစုံသော သတ္တာဟတို့၏ရှေးဦးစွာ" ဟု အနက်ပေး၏၊ ဤ ပဌမံကား ပဌမသတ္တာဟကို ဆိုလိုရင်းမဟုတ်သောကြောင့် ထို အနက်ကို စဉ်းစားပါ၊ ယောဇနာဌကား—ပဌမံကို ဝိဟရတိဌမစဝ်ဘဲ "အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္တာ" ဟု ရှေ့သို့လှည့်၍စပ်ပြီးလျှင် "သမ္ဗေသံ ဇနာနံ ပဌမမေဝ" ဟု ဖွင့်လေ၏၊ အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်က ပါဠိတော်ဝယ် ရှင်းရှိသော ပဌမံကို နောက်ထား၍ဖွင့်သောကြောင့်ဌင်း, ဝိဟရတိဌစဝ်ဘို့ရာ "သမ္ဗုပဌမံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့်ဌင်း, ထို ယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါလေ။

ဝိမုတ္တိ၊ပေ၊ ပဋိသံဝေဒယမာနော။ ။တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ — အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ကိလေသာတို့မလွတ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ — ဈာန်၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ— မဂ်၊ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ— ဖိုလ်၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ— နိဗ္ဗာန်၊ ဤသို့ ဝိမုတ္တိငါးတန်ရှိရာဝယ် ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိကို ယူစေလို၍ "ဖလသမာပတ္တိသုခံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ပဋိသံဝေဒီ"၌ ပဋိရှေ့ သံရှေ့ရှိသော ဝိဒဓာတ်, ဏိပစ္စည်း ကတ္တားအနက်၌သက် ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "ပဋိသံဝေဒယမာနော"ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိမုတ္တိသုခံ။ ။ဝိမုစ္စနံ ဝိမုတ္တိ — ဥပက္ကိလေသတို့မှ(ပဋိပဿဒ္ဓိ၏အစွမ်းဖြင့်) လွတ်ခြင်း၊ တနည်း—ဝိမုစ္စတီတိ ဝိမုတ္တိ—လွတ်သော့စိတ်၊ ထို ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော စိတ်ချမ်းသာမှုကို ဝိမုတ္တိသုခ ဟု ခေါ်သည်၊ "ဝိမုတ္တိယာ+ဇာတံ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ"ဟုပြု၊ ဤအလို"ဥပက္ကိလေသတို့မှလွတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာကို"ဟု ပေး။

တနည်း။ ။ဆိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သောသုခကိုပင် ဝိမုတ္တိသုခဟု ခေါ်သည်၊ "ဝိမုတ္တိယာ + သမ္ပယုတ္တံ + သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ" ဟုပြု၊ ဤအလို "ဥပက္ကိလေသတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို" ဟု ပေး။ [ဘုရားရှင်၏အရဟတ္တဖိုလ်သည် စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်၏၊ ထို စတုတ္ထဈာန်၌ရှိသော ဥပေက္ခာကိုပင် ဖြိမ်သက်သော့ကြောင့် သုခသဘောရှိရကား "သုခ"ဟု ဆိုထား၏။]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒန္တိ–ကား၊ ပစ္စယာကာရံ - အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊ (ပါဠိတော် မနသာကာသိဋ္ဌစပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ပစ္စယာကာရော–အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊ (ဝုစ္စတိဋ္ဌ ပဓာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဥပ္ပါဒေတ်ဋ္ဌ အပဓာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်၊) အညမညံ-အချင်းချင်းဖြစ်သော အကြောင်းသို့၊ ပဋိစ္စ-ရှေ့ရှုရောက်၍၊ သဟိတေ–တကွဖြစ်ကုန်သော၊

× × × × × × ×

တနည်း။ ။"တေသံ ဂုပသမော သုခေါ"ဋ္ဌ သခ်ါရတို့၏ငြိမ်းခြင်းကို "သုခ"ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထို့အတူ အလုံးစုံသောကိလေသာဒုက္ခတို့၏ ငြိမ်းခြင်းဟူသော အရဟတ္တဖိုလ်ဋ္ဌရအပ်သော ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိကိုပင် " သုခ " ဟု ခေါ်သည်၊ ဤအလို " ဝိမုတ္တိဓေါ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ " ဟု ပြု၊ " အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ ကင်းလွတ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော သုခကို " ဟု ပေး။ [အထဝါ.... ဧဝံ သကလကိလေသဒုက္ခူပသမဘာဝတော အဂ္ဂဖလေ လဒ္ဓမာနာ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိဓေါ ဧကဓ သုခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။]

ပစ္စယာကာရံ။ ။"အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယဓမ္မံ" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ အာကာရ၏ အနက်မထင်ရှား၊ "ယေနာကာရေန–အကြင် အခြင်းအရာသတ်ဖြင့်၊ ပစ္စယဇေမ္မာ ပစ္စယုပ္ပန္နမ်မှသာ ပစ္စယော ဟောတိ၊ သော ပစ္စယာကာရော ပစ္စယဘာဝေါ" ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ – ပညာဘူမိ နိဒ္ဒေသဋ္ဌ ဖွင့်သောကြောင့် အာကာရအတွက် ဟေတုသတ္တိစသော အခြင်းအရာအနက်ကို ရ၏၊ သို့သော် ထို သတ္တိနှင့် သတ္တိမန္တအဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတရားတို့သည် မကွဲပြားသောကြောင့် "အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယဓမ္မံ" ဟု အကြောင်းတရားကိုပင် ဤဋီကာ ဖွင့်ပြလေသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ။ ။ပဋိစ္စကို "ပတိမုခံ+ဂန္ဒွာ" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "ပတိ+ဣစ္စ" ဟု ပုဒ်ခဲ့၍ ပတိကို ပတိမုခံဟုဆင်း, ဣစ္စဉ် ဣဓာတ် တွာပစ္စည်းကို "ဣ-ဂတိယံ" ဟူသော အနက်အတိုင်း "ဂန္ဒွာ" ဟုဆင်း ဖွင့်သည်၊ သမုပ္ပါဒဉ် သံသည် သဟအနက်ဟောတည်း၊ ထို သဟအနက်ကိုပင် "သဟိတေ ဓမ္မေ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပ္ပါဒေတိတိ ဥပ္ပါဒေါ၊ "သဟိတေ+ဥပ္ပါဒေါ သမုပ္ပါဒေါ" ဟုဆင်, "ပတိစ္စ+သမုပ္ပါဒေါ ပတိစ္စသမုပ္ပါဒေါ" ဟုဆင်း သမာသ်တွဲပါ။

အညမညံ ပတိစ္စ။ ။ "အညမည" ဟူသည် အကြောင်းဖြစ်ထိုက်သော တရားအချင်းချင်းတည်း။ မှန်၏ – အဝိဇ္ဇာသည် သခ်ါရအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဝိဇ္ဇာတခု တည်းက ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ယှဉ်ဘက် စိတ်စေတသိက်, အဝိဇ္ဇာ၏ မှီရာဝတ္ထု, အဝိဇ္ဇာ၏ အာရုံစသော အကြောင်းတို့ ညီညွတ်မှ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏၊ ထိုသို့ အကြောင်း၊ ညီညွတ်မှုရခြင်းကို "အညမညံ ပဋိစ္စ" ဟု ဆိုသည်။ [ပဋိစ္စာတိ ပတိမုခံ ဂန္ဒွာ၊ ကာရဏသာမဂ္ဂိံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာတိ အတ္ထော။–ဋီကာ။]

သဟိတေ ဓမ္မေ။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် ပြုခဲ့သော အကြောင်းတွေ့ ညီညွတ်သဖြင့် သခ်ါရကို ဖြစ်စေရာ၌ သင်္ခါရတခုတည်းကို ဖြစ်စေသည် မဟုတ်၊ သင်္ခါရနှင့် အတူတကွ ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက် ဥတုဇရူပတို့ကိုပါ ဖြစ်စေ၏၊ ထို့ကြောင့် " သဟိတေ ဓမ္မေ"ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဂဟဏကိုထည်သည်၊ [သင်္ခါရစသည်က စိညာဉ်စသည်ကို ဖြစ်စေ

ဓမ္မေ - အကျိုးတရားတို့ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ- ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အချင်းချင်း ဖြစ်သော အကြောင်းသို့ ရှေ့ရှုရောက်၍ တကွဖြစ်ကုန်သော အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါတိ - ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အယံ—ဤသည်ကား၊ တ္ထေ—ဤသမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ - အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရောပန—အကျယ်ကိုကား၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဝိနိစ္ဆယံ - အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဇာစ္ဆန္နေန – အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော-မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော- ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါလေ၊ အနုလောမ ပဋိလောမန္တိ--ကား၊ အနုလောမဉ္စ-အနုလုံဂင်း၊ ဝါ-အလျော်ဂင်း၊ ပဋိလောမဉ္စ- ဂင်း၊ ဝါ—ဆန့်ကျင်ဘက်ဂင်း၊ (ပါဠိတော် မနသာကာသိဒ္ဓစပ်)။

တတ္ထ-ထို အနုလောမ ပဋိလောမံဟူသော ပါဌ်၌၊ (အနုးလောမောတိ ဝုစ္စတိဒ္ဓစပ်၊) ဝါ- ထို အနုလုံ ပဋိလုံတို့တွင်၊ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန - နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ - ဟောတော်မူအပ်သော၊ အဝိဇ္ဇာဒိကော - အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော၊ ပစ္စယာကာရော – ကို၊ (အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုကြောင်း အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊) အတ္တနော- မိမိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုယ်တိုင်၊ ကတ္တုဗ္ဘကိစ္စ ကရဏတော – ပြုထိုက်သောကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ အနုလောမောတိ - အနုလောမဟူ၍၊ ဝါ - အလျော်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ အဝိဇ္ဇာယတ္တေဝ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ သင်္ခါရ နိရောဓောတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန - ဖြင့်၊ ဝုတ္တော - သော၊ သွေဝ - ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပင်၊ (ပဋိလောမောတိ ဝုစ္စတိဒ္ဓစပ်) ဝါ-သည်ပင်၊ (နကရောတိဒ္ဓစပ်၊) အနုပ္ပါဒ နိရောဓေန - နောင်တဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊ နိရုဇ္ဈမာနော- ချုပ်လသော်၊ တံ ကိစ္စံ- ထို ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ နကရောတိ-မပြုနိုင်၊ တဿ-ထို ပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ ဇာတိ (တဿ္မာ) အကရဏတော-ထိုသို့ မပြုခြင်းကြောင့်၊ ပဋိလောမောတိ - ပဋိလောမဟူ၍၊ ဝါ - ဆန့်ကျင်ဘက် ဟူ၍၊

× × × × × × ×

ရာဇ္ဓလည်း နည်းတူ၊ သဟိတေတိ သမုဒိတေ အဝိနိဘူတေ (မခွဲခြားအပ်ကုန်သော) တိ အတ္ထော။ – ဋီကာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပုဒ်၏ အခြားအဖွင့်မျိုးကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ရှုပါ။

ကတ္တုဗ္ဘကိစ္စ ကရဏတော။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေတို့ရန်ကိစ္စ ရှိ၏၊ သင်္ခါရ စသည်ကလည်း ဝိညာဉ်စသည်ကို ဖြစ်စေတို့ရန်ကိစ္စ ရှိ၏၊ ဤသို့ မိမိကိစ္စပြုပုံကို ပြသောကြောင့် “ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ရှေ့နည်းကို “ အနုလောမ (အလျော်) ” ဟု ဆိုအပ်၏၊ “ အဝိဇ္ဇာယတ္တေဝ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ သင်္ခါရ နိရောဓော” အစရှိသော နောက်နည်းကိုကား အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့က မိမိပြုထိုက်သောကိစ္စကို မပြုခြင်းကြောင့် “ ပဋိလောမ ” ဟု ဆိုရသည်။

ဝုစ္စတိ- ၏၊ ဝါ- တနည်း၊ ပုရိမနယေန – အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော ရှေးနည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော – ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်၊ ပဝတ္တိယာသံသရာ ဖြစ်ခြင်းအား၊ [ပဝတ္တိယာတိ သံ သာရပ္ပဝတ္တိယာ။– ဋီကာ။] အနုလောမော – လျော်၏၊ ဇာတရော – ရှေးနည်းမှ တပါးသောနောက်နည်းသည်၊ (အဝိဇ္ဇာယတ္တေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာစသော နေဒံနည်းသည်၊) တဿာထိ ဖြစ်ခြင်း၏၊ ပဋိလောမော - ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ ဇာတိ ဝေမို- ဤသို့လည်း၊ ထွေ-ဤ အနုလောမ ပဋိလောမံဟူသော ပုဒ်၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ပန– ဗျဘိရိက်ကား၊ အာဒိတော-အဝိဇ္ဇာဟူသော အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝအန္တံ- ဇရာ မရဏာဟူသော အဆုံးတိုင်အောင်၎င်း၊ အန္တတော - ဇရာ မရဏာဟူသော အဆုံးမှ၊ ပဋ္ဌာယ - ၍၊ ယာဝ အာဒိံ စ - အဝိဇ္ဇာဟူသော အစတိုင်အောင်၎င်း၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ အဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇာတော- ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်မှ၊ အညေန- သော၊ အတ္ထေန- အနက်အားဖြင့်၊ အနုလောမပဋိလောမတာ-အနုလုံပဋိလုံ၏အဖြစ်သည်၊ နယဒ္ဓတိ-မသင့်။

မနသာကာသိတိ- ကား၊ မနသိ- စိတ်၌၊ အကာသိ- ပြုတော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို မနသာကာသိဟူသော ပါဌ်၌၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုလောမံ-အားဖြင့်၊ မနသိ-၌၊ အကာသိ-ပြီ၊ ဇာဒံ-ဤအခြင်းအရာကို၊ (အနုလုံအားဖြင့် နုလုံးသွင်းပုံအခြင်းအရာကို၊) တာဝ-ပဋိလောမမှရှေးဥုံးစွာ၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိ - အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ–ထို အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (သဗ္ဗပဒေသု ၌စပ်၊) အဝိဇ္ဇာစ–အဝိဇ္ဇာလည်း ဟုတ်၏၊ သာ-ထို အဝိဇ္ဇာဟူသည်၊ ပစ္စယော စ- အကြောင်းလည်း ဟုတ်၏၊ ဇာတိ – ဤ နှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယော - မည်၏၊ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ - ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်း

× × × × × × ×

ပုရိမနယေနဝါ။ ။"အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ"စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သံသရာဖြစ်ခြင်းအား လျော်သောကြောင့် "အနုလောမ" ဟု ခေါ်ရ၏၊"အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ"အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နောက်နည်းကို သံသရာဖြစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် "ပဋိလောမ"ဟု ခေါ်ရသည်။

အာဒိတော ပန ။ပေ။ နယဒ္ဓတိ ။ ။ အခြားနေရာ၌ အနုလုံ ပဋိလုံဆိုလျှင် "ကေသာ လောမာ၊ပေ၊လသိကာ မုတ္တံ"ကဲ့သို့ အစမှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောအပ်သော တရားကို "အနုလုံ"ဟု ခေါ်၏၊ "မုတ္တံ လသိကာ၊ပေ၊နခါ လောမာ ကေသာ" ကဲ့သို့ အဆုံးမှစ၍ အစတိုင်အောင် ပြန်သေးနည်းကို "ပဋိလုံ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထိုကဲ့သို့ အစမှ အဆုံး, အဆုံးမှ အစကို (ဤနေရာ၌) မဟာသောကြောင့် ဆိုအနက်အားဖြင့် "အနုလုံ ပဋိလုံ"ဟု မဖြစ်သင့်။

ကြောင့်၊ သခ်ါရာ-သခ်ါရတို့သည်၊ သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဇာတိ ဇာမိနာ နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [“သခ်ါရာစ+တေ+ပစ္စယော၁စာတိ သခ်ါရပစ္စယော၊ တသ္မာ သခ်ါရပစ္စယာ”, ဟု စသည်ဖြင့် သိပါ။] အယံ - ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တ္တေ - သမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပါ - တည်း၊ ဝိတ္ထာရော၀ုန - ကိုကား၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ-သော၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ဇာစ္ဆန်နေန - အလိုရှိသော၀ုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဒီပနာ၀-မှပင်၊ ဂဟေဘဗ္ဗော-၏၊ ပန - ကား၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိလောမံ- ပဋိလုံအားဖြင့်၊ မနသိ-၌၊ အကာသိ-ပြီ၊ ဇာဒံ - ဤပဋိလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ –ငှါ၊ အဝိဇ္ဇာယ ၀တ္ထ၀အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ သခ်ါရ နိရောဓောတိ အာဒိ- အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂ၀တာ- သည်၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (တနည်း)သံဂိတိကာရေဟိ- တို့သည်၊ ဝုတ္တံ – မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ - ထို အဝိဇ္ဇာယတ္ထေ၀ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ သခ်ါရနိရောဓောအစရှိသောစကား၌၊ အဝိဇ္ဇာယတ္ထေ၀ါတိ-ဟူသည်ကား၊ တု-အနုလောမပက္ခမ္မတပါး ပဋိလောမပက္ခကား၊ အဝိဇ္ဇာယ၀ေ - အဝိဇ္ဇာ၏ပင်၊ အသေသဝိရာဂ

× × × × × × × +

အဝိဇ္ဇာယ ၀ေ တု။ ။ပါဠိတော်၌“အဝိဇ္ဇာယတ္ထေ၀”ကို“အဝိဇ္ဇာယ ၀ေ တု”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ဖွင့်သော်ကြောင့်“သမန္တပါသာဒိကာတွေ၀”၌“ပါသာဒိကာတိ+၀ေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌မဖြတ်ရ၊“တု+၀ေ”ဟုသာ ပုဒ်ဖြတ်ရ၏ ဟု သိစေ၏၊ ထို့ပြင်“၀ေ+တု”ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ဖွင့်သောကြောင့် (ပါတိမောက္ခ၀ဂ်ယ်“ပ+အတိမောက္ခံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသော်လည်း အနက်ပေးရာ၌ အတိနှင့် ပ ဥပသာရကို ရှေ့နောက်ပြန်၍“အတိပမောက္ခံ”ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့) ဤ၌လည်း ၀ေနှင့် တုကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ပေးပါ ဟု သိစေသည် ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သည်။ [တချို့စာအုပ်၌“အဝိဇ္ဇာယ တု+၀ေ”ဟု ပုဒ်စဉ်အတိုင်းရှိ၏၊ ထိုသို့လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။]

၀ေ တု အနက် ။ ။ တုနိပါတ်သည် အနုလောမပက္ခမ္မတပါး ပဋိလောမပက္ခကို ထွန်းပြသော ပက္ခန္တရဇောတကဘည်း၊ ၀ေကိုကား ယောဇနာ၌ သတ္တမီ၀စသည်ကို နှစ်စေသော နိ၀တ္တာပနာ၀ဓာရဏာ ဟု ဆို၏၊ ထိုစကားကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–ကေ၀လဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၀ယ် ကေ၀လသဒ္ဒါဖြင့် သတ္တမီ၀ စသည်ကို တားမြစ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [ကေ၀လဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿအဖွင့်ကြည့်ပါ။] မိမိကား အနုလောမ၌ အဝိဇ္ဇာသည် အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းသည်ပင် အကြောင်းဖြစ်ရကား အဝိဇ္ဇာချင်းထပ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာ၀ဓာရဏာ အနက်ဟော ဟု ထင်သည်။

အသေသ၊ပေ၊နိရောဓော ။ ။ ဝိရဇ္ဇတိ ဇေတနာတိ ဝိရာ၀ေါ–ရုပ် နာမ် သခ်ါရဟူသမျှကို စင်စစ်အမှန် မတပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ကို “ ဝိရာဂ ” ဟု ခေါ်၏၊ ဝိရာ၀ေန + နိရောဓော ဝိရာဂနိရောဓော – မဂ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်း၊ ရှေးက “ မ၌ – ဖြင့် ” ဟု ပေးကြ၏၊ သင့် မသင့်ကို စဉ်းစားပါ၊ ချုပ် ဟူသည်

နိရောဓောတိ- ဟူသည်ကား၊ ဝိရာဂသခ်ါတန-ဝိရာဂ ဟု ဆိုအပ်သော၊ မဂ္ဂေန-အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်၊ အသေသနိရောဓာ- အကြွင်းမရှိ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ သခ်ါရနိရောဓောတိ - ဟူသည်ကား၊ သခ်ါရာနံ - သခ်ါရတို့၏၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓော – နောင်တဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ထင်ရှား၏။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ- သို့၊ (ဤသို့ နောင်တဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊) နိရုဒ္ဓါနံ-ချုပ်ပြီးကုန်သော၊ သခ်ါရာနံ - တို့၏၊ နိရောဓာ - ကြောင့်၊ ဝိညာဏံ-သည်၊ နိရုဒ္ဓံ-ချုပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊) ဝိညာဏာဒီနံ - ဝိညာဉ် အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ နိရောဓာစ-ကြောင့်လည်း၊ နာမရူပါဒိနိ- နာမ်ရုပ် အစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်၊ နိရုဒ္ဓါနိယေဝ - ချုပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ဇာတိ - ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ - ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ သခ်ါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောတိ အာဒိနိ – အစရှိသော စကားတော်တို့ကို၊ ဝတ္ဝာ – ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ

× × × × × × × ×

အကမ္မကတည်း၊ သကမ္မက နေရာ၌သာ ကရိဏ်းလိုသည်၊ အကမ္မက နေရာ၌ကား ကရိဏ်းမလိုပါ၊ ထိုသို့ချုပ်ရာဝယ် သောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့် အပါယဂမနီယ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်၏၊ ဤလောက၌ တကြိမ်ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း၊အဝိဇ္ဇာသည် သကဒါဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်၏၊ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း အဝိဇ္ဇာသည် အနာဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်၏၊ သို့သော် အဝိဇ္ဇာကား ကျန်ရှိသေး သည်သာ၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာ၌ကား အဝိဇ္ဇာ မကြွင်းကျန်တော့ဟု သိစေလိုလျှင် "အသေသ" ဟု ဝိသေသန ကူမရသည်၊ ဤအသေသံကို နိရောဓ၌ စပ်ရသော်လည်း ဤ အသေသံကို ထောက်၍ပင် ဝိရာဂ အရဟတ္တမဂ်ကိုသာ ယူရသည်။ [အသေသံ – အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် + ဝိရာဂ နိရောဓော–အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ခြင်းတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ယောဇနာ၌ကား အသေသဝိရာဂနိရောဓာဝယ် အသေသံကို ဝိရာဂ၌ မစပ်ဘဲ နိရောဓ၌ စပ်ရသောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်ဟု ဆိုသည်ကို စဉ်းစားပါ။ အသေသံ ဟူသော ဝိသေသနကို ပဓာနဖြစ်သော နိရောဓ၌ စပ်ဘို့ရာ "အသေသံ+ဝိရာဂနိရောဓော အသေသဝိရာဂနိရောဓော"ဟု တွဲလျှင် ယုတ္တသမာသ်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း၊ ဥပမာ–"သူရိယံ+ပဿန္တိတိ သူရိယပဿာ၊ နံ+သူရိယပဿာ အသူရိယပဿာ"ဟု တွဲရာ၌ ယုတ္တသမာသ် ဟုပင် ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ ။သောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့် တချို့အကုသိလသခ်ါရတွေ ချုပ်ပါသော်လည်း သခ်ါရကုန်သေးရကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း မရှိ မဟုတ်၊ ဖြစ်ခြင်း ရှိသေး၏၊ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာ၌လည်း ထို့အတူပင်တည်း၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာ၌ကား နောက်ထပ် မည်သည့် သခ်ါရမျှ မဖြစ်တော့၊ ထို့ကြောင့် မဟာပုရိသော၌ မဟန္တဟူသော ဝိသေသနကဲ့သို့ "အနုပ္ပါဒ"ဟု ဝိသေသနထည့်ရသည်၊"အနုပ္ပါဒေါ–နောင်တဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော+နိရောဓော– တည်း၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓော"ဟု ပြုပါ၊ ယောဇနာ၌ "အနုပ္ပါဒေန+နိရောဓော" ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။

တိ - အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ- သည်) ဝုတ္တံ- ပြီ။ [နောင်အခါ ဟောတော်မူခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "ဝတ္ထာ ဝုတ္တံ" ဟု အဋ္ဌကထာဆိုဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့၏ဆိုခြင်းကို ရည်ရွယ်ဟန်တူသည်။] တတ္ထ-ထိုဝေမေတဿ၊ပေ၊ ဟောတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကေဝလဿာတိ-ဟူသည်ကား၊ သကလဿ-အလုံးစုံသော၊ ဝါ-တနည်း၊ သုဒ္ဓဿ-သက်သက်သော၊ သတ္တ ဝိရဟိတဿ-သတ္တဝါမှ ကင်းသော၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ (သတ္တ အတ္တ ဇီဝမပါသော ကြောင့် သုဒ္ဓ ဟု ခေါ်သည်၊) ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ-ကား၊ ဒုက္ခရာသိဿ- ဒုက္ခအစုံ၏၊ (ခန္ဓသဒ္ဒါ "ရာသိ" အနက် ဟောတည်း၊) နိရောဓော ဟောတီတိ-ကား၊ အနုပ္ပါဒေါ- နောင်ဘဖန် မဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (ချုပ်-ဟူရာ၌ နောက်ထပ် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်း ဟု သိစေလိုလျှင် "အနုပ္ပါဒေါ" ဟု ဖွင့်သည်)။

ဘေမတ္တံ ဝိဒိတ္ထာတိ-ကား၊ အဝိဇ္ဇာဒိဝသေန - အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းကြောင့်၊ သင်္ခါရာဒိကဿ-သင်္ခါရ အစရှိသော၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ- ဒုက္ခအစု၏၊ သမုဒယော စ- ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် တိုးပွားခြင်းသည်ဌင်း၊ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဒိဝသေန- အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းကြောင့်၊ (သင်္ခါရာဒိကဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ) နိရောဓော စ - ချုပ်ခြင်းသည်ဌင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ယွာယံ (ယော အယံ အတ္ထော) - အကြင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝုတ္တော - ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗာကာရေန - အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေမတ္ထံ-ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝိဒိတ္ထာ-သိတော်မူ၍၊ တာယံ ဝေလာယန္တိ-ကား၊ တဿအတ္ထဿ-ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်၏၊ ဝါ-ကို၊ တာယံ ဝိဒိတဝေလာယံ-ထိုသိတော်မူအပ်ရာအခါ၌၊ ဇုမံဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ-

× × × × × × ×

ကေဝလဿ။ ။"ကေဝလာ အင်္ဂမဂဓာ-အားလုံး အင်္ဂတိုင်း မာဂဓတိုင်းသားတွေ" ဟု ဆိုရာ၌ ကေဝလသဒ္ဒါသည် နိရဝသေသအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း "နိရဝသေသအနက်ဟော" ဟု သိစေလိုလျှင် ကေဝလဿကို "သကလဿ-အလုံးစုံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ အလုံးစုံဟူသည်လည်း ဘဝယောနိ- ဂတိ-ဌိတိ သတ္တဝါသ သတ္တနိကာယ အားလုံး၌ဖြစ်သော "ဒုက္ခက္ခန္ဓ" ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "သကလဿာတိ အနဝသေသဿ သဗ္ဗဘဝဂတိဂတဿ" ဟု ဖွင့်သည်၊ " ကေဝလာ သာလယော- ကောက်စပါးစသည် မဖက် သက်သက်သန့်သန့် ဖြစ်သော သလေးစပါးတို့" ဟူရာ၌ ကေဝလသဒ္ဒါသည် အသံမိသအနက်ကို ဟော်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း " အသံမိသ အနက်ဟော " ဟု သိစေလို၍ " သုဒ္ဓဿ " ဟု တနည်းဖွင့်သည်၊ သုဒ္ဓ ဟူသည်လည်း "သဏ္ဌာ အတ္တဇီဝ မဖက် သက်သက်သန့်သန့်"တည်း။

ဝိဒိတဝေလာယံ။ ။ဝိဒိယတေ ဇာ်ဩာတိ ဝိဒိတာ၊ (ဧဒ္ဒလာ)ဟု အဓိကရဏသာဓနပြု၊ ယောဇနာ၌ " ဝိဒိတ " ကို " ပါကဋ " ဟု ဖွင့်သည်မှာ ပါကဋအနက်က အကမ္မကဖြစ်သောကြောင့် တေမတ္ထံ ဝိဒိတ္ထာ ဟု သကမ္မကထဉ်းပုံကိုရှု၍ စဉ်းစားပါ။

ကား၊ ဝိဒိတေ-သိတော်မူအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိံ အတ္ထေ-ထိုအနုလုံ ပဋိလုံဟူသော အကြောင် အကျိုး အနက်၌၊ ဝါ-တွင်၊ ဟေတုနော၀စ– အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်း ကိုဂုဏ်း၊ ဟေတုသမုပ္ပန္နမ္မေဿစ - အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်သော အကျိုးတရားကိုဂုဏ်း၊ ပဇာနနာယ-အပြားအားဖြင့် သိတော်မူခြင်း၏၊ အာနုဘာ၀ဒီပကံ - အာနုဘော်ကို ထင်ရှားပြဘတ်သော၊ ယဒါဟ၀ေ ပါတု ဘ၀န္တိတိ အာဒိကံ–အစရှိသော၊ သောမနဿယုတ္တညာဏ သမုဋ္ဌာနံ - သောမနဿနှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊(မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော၊) ဇုမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ကြူးရင့်တော်မူပြီ၊ အတ္တာမန၀ါစံ – မိမိစိတ်ရှိသူ၏ စကားကို၊ ဝါ– ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြူးရင့်အပ်သော စကားကို၊ နိစ္ဆာရေသိ – ထွက်ပေါ် စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ကြူးရင့် မြွက်ဆိုတော်မူပြီ၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တသာ - ထို ဥဒါန်းဂါထာ၏၊ အတ္ထော - ကား၊ ယဒါဟ၀ေတိ – ကား၊ ဟ၀ေ-ထင်ရှားစွာ၊ ယသ္မိံ ကာလေ-၌၊ ပါတုဘ၀န္တိတိ-ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ ဓမ္မာတိ-ကား၊ အနုဒလာမ ပဋိလောမ ပစ္စယာကာရ ပဋိ၀ေဓသာဓကာ-အနုလုံ ပဋိလုံဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို ပြုစေတတ်ကုန်သော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ (“ပါတုဘ၀န္တိ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏”၌စပ်၊)…. အထ၀ါ- ထို့ပြင် တနည်းကား၊ ပါတုဘ၀န္တိတိ- ကား၊ ပကာသန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ အဘိသမယ၀သေန-ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်

× × × + ▪ × × ×

နိစ္ဆာရေသိ။ ။ဥဒါနေသိကို “နိစ္ဆာရေသိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥဒါနေသိ၌ ဥပုဗ္ဗ, အနေ၀တ် ကာရိတ်ကောပစ္စည်းဖြင့် “ထွက်ပေါ်စေပြီ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ ဤနိစ္ဆာရေသိ၌လည်း နိပုဗ္ဗ စရဓာတ် ကာရိတ် ကောပစ္စည်းဖြစ်၍ “ နိစ္ဆရိ”သု – ရောင်ခြည်တော် ထွက်ကုန်ပြီ”ဟုရာ၌ကဲ့သို့“ထွက်စေတော်မူပြီ”ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။ [ဥဒါန်းပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံနှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဋီကာ ၈၀ဂါ၌ တန်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဟ၀ေ။ ။ဟ၀ေကို “ဗျတ်” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ (တနည်း) “ဟ”သည် ဗျတ္တအနက်ဟော၊ “၀ေ”သည် ကဲ့သတ္တိအနက်ဟော၊ ဤအလို “ဟ–ထင်ရှားစွာ၊ ၀ေ–စင်စစ်” ဟု ပေး၊ ဤသို့ ဟ၀ေက “ ထင်ရှား” အနက်ကို ဟော်ပြခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပါတုဘ၀န္တိ၌ ပါတုအတွက် အနက်မရှိဘဲ “ ဥဒ္ဓန္တိ ” ဟု ဖွင့်ရသည်၊ တနည်း– ဋီကာ၌ “ယဒါ+အာဟ၀ေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “ကိလေသာမာရ်နှင့် စစ်ထိုးရာအခါ၌”ဟု ကေစိ၀ါဒ ပါသေး၏။

ပါတုဘ၀န္တိ ။ ။ ဓမ္မာအရ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ယူရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဥပါဒ်ဒို့ ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ပါတုအနက်မရှိကြ၍“ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”ဟု ဖွင့်ရသည်၊ ဓမ္မာအရ သစ္စာလေးပါးကို ယူရာ၌ကား အချို့သစ္စာတို့သည် ရဟန္တာသန္တာန်၌ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ဉာဏ်အားသာ ထင်ရှားနိုင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ပါတုအနက်ရှိကြ၍ ပကာသန္တိ ဟု ဖွင့်ရသည်။

ဗျတ္တာပါကဋာ- ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဓမ္မာတိ- ကား၊ စတုအရိယသစ္စ ဓမ္မာ– လေးပါးသော အရိယသစ္စာတရားတို့သည်၊ (" ပါတုဘဝန္တိ - ထင်ရှားလာကုန်၏ "၌စဝ်၊) ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေန - ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝိရိယံ – ကို၊ အာတာပေါတိ– အာတာပဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ [" အာတာပေါတိ " ဟု ဆိုလိုလျက် ဇုတိကြေနေသည်၊] အာတာပိနောတိ- ကား၊ သမ္မပ္ပဓာနဝိရိယဝတော - သမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယရှိထသော၊ [အာတာပီကို အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ် ကြံစေလို၍ ဝန္တုပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်၊ " အာတာပေါ အဿ အတ္ထိတိ အာတာပီ" ဟု ပြု၊] ဈာယတောတိ- ကား၊ အာရမ္မဏူပ နိဇ္ဈာနလက္ခဏေနစ - ကသိဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့ကို စူးစိုက်စွာရှုခြင်း လက္ခဏာရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေနစ - အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာ, နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဈာနေန- ၂ ပါးသော ဈာန်ဖြင့်၊ ဈာယန္တသ – ရှုတတ်သူလည်း ဖြစ်ထ၏သော၊ [ဈာနေန နေရာဝယ် ရှေးစာအုပ်များ၌ "ဒွိဟိဈာနေဟိ" ဟု ရှိသည်။]

ဗြာဟ္မဏာသာတိ- ကား၊ ဗာဟိတပါပဿ - မျောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော၊ ဝါ-မကောင်းမှုတို့ကို မျောပြီးသော၊ ဒိဏ္ဏာသဝဿ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)၊ [ဗြာဟ္မဏ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမအုပ် ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာနိဒါန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊] အထဿ ကခ်ါဝပယန္တိတိ - ကား၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ- ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (ပါတုဘဝန္တိတိ ဥပပဇ္ဇန္တိ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်နည်းဖြင့်)၊ ပါတုဘူတ ဓမ္မဿ - ဖြစ်ပြီးသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားရှိသော၊ ဝါ–ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိ၏သော၊ အဿ – ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကခ်ါ - ယုံမှားခြင်း ဟူသမျှတို့သည်၊ ဝပယန္တိ (ဝိ + အပယန္တိ)– ကင်းကုန်၏၊ သဗ္ဗာတိ- ကား၊ ဘန္တေ – မြတ်စွာဘုရား၊ ကော– အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဖုသတိနုခေါ - တွေ့ထိပါသနည်း၊ ဇုတိ– ဤကား အမေးတည်း၊ ပဋ္ဌော - ပြဿနာသည်၊ နောကလ္လော - ဖြေခြင်းငှါ မသင့်၊ [ဖဿ ဟူသော သဘာဝကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တွာ အနေအားဖြင့် မေးသောကြောင့် အမေးကစ၍ လွဲနေရကား ဖြေဘို့ရန်မသင့်- ဟူလို၊] ဇုတိ- သို့၊ ဘဂဝါ- သည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ၊ ဇုတိ အာဒိနာ- ဤသို့ အစရှိသော၊ (နယေနစ - နည်းဖြင့်၎င်း၊) တထာ-ထိုမှတပါး၊ ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဇာမရဏံ-ဇာမရဏာ ဟူသည်၊ ကတမံနုခေါ- အဘယ်ပါနည်း၊ ဇဒံ ဇာမရဏံ- ဤ ဇာမရဏာသည်၊ ကဿစ - အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ (သန္တကံ - ဥစ္စာပါနည်း၊) ဇုတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ ပဋ္ဌော-ပြဿနာသည်၊ နောကလ္လော-ဖြေခြင်းငှါ မသင့်၊ (ကဿဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေးနေသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိရကား မဖြေသင့်-ဟူလို၊) ဇုတိ အာဒိ

နာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေနစ-နည်းဖြင့်ငင်း၊ ပစ္စယာကာရေ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌၊ ယာ တော ကခ်ါ - အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ - သည်၊) ဝုတ္တာ— ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္စယာကာရသဝ- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ-ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဟံ- ငါသည်၊ (ငါဟူသော အကောင်ကလေးသည်၊) အတီတံ - အတိတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံ- ကာလ၌၊ ဝါ-ကာလတုန်းက၊ အဟောသိံ နုခေါ-ဖြစ်ခဲ့လေပြီလော၊ ဇာတိ အာဒိ ကာ - ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ သောဠသ - တဆဲ့ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ယာစ ကခ်ါ — အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့သည်လည်း၊ အာဂတာ - လာကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာ — ကုန်သော၊ တာ - ထို ယုံမှားခြင်းတို့သည်၊ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ - ကင်းကုန်၏၊ နိရုဇ္ဈန္တိ - ချုပ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ — အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မန္တိ-ကား၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာဒိကေန- အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ဟေတုနာ - အကြောင်းအားဖြင့်၊ သဟေတုကံ - အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ သခ်ါရာဒိံ - သခ်ါရ အစရှိသော၊ ကေဝလံ - အလုံးစုံသော၊ ဝါ - အတ္တမဘက် သက်သက်သော၊ ဇာမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓမမ္မံ—ဤ ဒုက္ခအစုဖြစ်သော တရားကို၊ (သော-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပဇာနာတိ—အပြားအားဖြင့် သိ၏၊ အညာတိ- သိ၏၊ ပဋိဝိဇ္ဈတိ - ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ ဇာကိ - ထို့ကြောင့်တည်း၊ [အညာတ်၌ အာပုဗ္ဗ ဉာဓာတ် တိဝိဘတ်တည်း၊ ထို သိခြင်းဟူသည်လည်း ထိုးထွင်း၍သိခြင်း ဟု သိစေ လိုသောကြောင့် ပဋိဝိဇ္ဈတိ ဟု သဘာဝတ္ထံကို ဖွင့်သည်၊]

ဒုတိယဝါရေ—ဒုတိယဝါရ၌၊ ဇာမံ ဥပါဒါနံ ဥဒါနေသိတိ-ကား၊ ဝိဒိတေ-သိအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိံ အတ္ထေ — ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အနုလုံးပဋိလုံ ဟူသော အနက်သဘော၌၊ ဝါ-တွင်၊ အဝိဇ္ဇာဃနေတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သခ်ါရ နိရောဓေတိ- ဟူ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ ပကာသိတသ— ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီးသော၊

× × × × × × ×

သောဠသကခ်ါ ။ ။ တဆဲ့ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းကို ဋီကာ ကြည့်ပါ၊ အဟောသိံနုခေါ အဟံ အတီတမဒ္ဓါနံ-ငါဟု ဆိုအပ်သော အကောင်သည်၊ (ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တာ အတ္တဇီဝကလေးသည်) အတိတ်ကာလတုန်းကဖြစ်ခဲ့လေပြီလောဟု တွေးတော ခြင်းသည် အတ္တကိုမူတည်၍ တွေးတောခြင်းတည်း၊ အရိယာဖြစ်သော အခါ၌ကား ထို အတ္တအယူ ပျောက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထို ယုံမှားသံသယ တဆဲ့ခြောက်ပါးလုံး ကင်းကြလေပြီ။

ဝပယန္တိ။ ။ ဝိ + အပယန္တိ ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝိ၌ ဇကျေ၍ သန္ဓိစပ်ထားသည်၊ ယန္တိ၌ ဂတိအနက်ဟော ယာဓာတ်တည်း၊ "ဝိ အပ" ဥပသာရကြောင့် "အပဂမန" အနက်ကို ဟောရသည်၊ ထို့ကြောင့် " အပဂစ္ဆန္တိ "သည် သဒ္ဒတ္ထ "နိရုဇ္ဈန္တိ"ကား အဓိပ္ပါယ်တူ တည်း၊ အပဂမန— ကင်းကွာသွားခြင်း၊ ဟူရာ၌ "နောင်တဓနဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်"ဟူလို။

နိဗ္ဗာနသခ်ါတသ–နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်ခသာ၊ ပစ္စယကွယသ- အကြောင်းတို့၏ ကုန်ရာ တရားကို၊ အဝဇ္ဇာခာနုဘာဝဒီပကံ-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အာနုဘော်ကို ပြတတ်သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ - ဟောတော်မူအပ်သော အပြားရှိသော၊ ဇ့ဏံ ဥဒါနံ–ဤ ဥဒါန်းကို၊ ဥဒါနေသိ-ပေါ်ထွက်စေတော်မူပြီး၊ ဝါ–ကြူးရင့်တော်မူပြီ၊ ဇ့တိ အတ္ထော- နက်၊ [“ ဒိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ခယော၊ ပစ္စာယာနံ ခယော ပစ္စယကွယော” - ယေးဇနာ။] တတြ- ထိုဥဒါန်းစကားရပ်၌၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ သခ်ပတ္ထော-တည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပစ္စယာနံ-အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ ခယသခ်ါတံ – ကုန်ရာ ဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ - ကို၊ အဝေဒ္ဒိ- သိတော်မူပြီ၊ အညာသိ - သိတော်မူပြီ၊ ပဋိဝိဇ္ဈိ - ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပစ္စယကွယနိဗ္ဗာန်ကို ထိုးထွင်း၍သိပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ အာတာပိနော-ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္မပ္ပဓာန် ဝီရိယရှိထသော၊ ဈာယတော-အာရုံကိုပနိဇ္ဈာန်, လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်တို့ဖြင့် ကသိဏ်းအစရှိသောအာရုံ,အနိစ္စအစရှိသောလက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာ ရှုတတ်ထသော၊ အဿ ဗြာဟ္မဏဿ - ထို မျောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝါ - ထို မကောင်းမှုတို့ကို မျောပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ – ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ- ၃၇ ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏၊ (တနည်း) မ္မာ-သ္စာ ၄ ပါး တရားတို့သည်၊ ပါတုဘာဝန္တိ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ အသ- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိဗ္ဗာနသ–၏၊ ဝါ-ကို၊ အဝိဒိတတ္တာ–မသိအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာ(ကခ်ါ)-အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ- ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ သဗ္ဗာပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာကခ်ါ-ထို ယုံမှားခြင်းတို့သည်၊ ဝပယန္တိ-ကင်းကုန်၏၊ ဇ့တိ-ကား၊ (သခ်ပတ္ထော–တည်း။)

တတိယဝါရေ-၌၊ ဇ့မံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ–ကား၊ ယေနမဂ္ဂေန - အကြင်မဂ်ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ - သည်၊) ဒုက္ခက္ခန္ဓသ-၏၊ သမုဒယ နိရောဓသခ်ါတော-ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော၊ သော အတ္ထော - ထို အနက်ကို၊ ကိစ္စဝသေန စ-ကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ (သမုဒယနှင့် နိရောဓကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စအားဖြင့်ဂုဏ်း) အာရမ္မဏကြိယာယစ-အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဝိဒိတတာသိအပ်ပြီ၊ တသအရိယမဂ္ဂသ–၏၊ အာနုဘာဝဒီပကံ-သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-သော၊ ဇ့မံဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ပြီ၊ ဇ့တိ အတ္ထော၊ တတြာပိ- ထို တတိယဥဒါန်းဂါထာ၌လည်း၊(ဝိဖြင့် ပဌမ ဒုတိယဥဒါန်းဂါထာတို့ကို ပေါင်းသည်၊) အယံ သခ်ပတ္ထော၊ ယဒါ- ၌၊ အာတာပိနော-ထသော၊ ဈာယတော-ထသော၊ ဗြာဟ္မဏဿ-၏(သန္တာန်၌၊) ဟဝေ-ထင်ရှားစွာ၊ ဓမ္မာ- ၃၇ ပါးသော ဗောဓိ

ပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ပါတုဘာဝန်အ - ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ (တနည်း) ဟဝေ-စင်စစ်၊ ဓမ္မာ- သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန်အ- ထင်ရှားလာကုန်၏၊ တဒါ-၌၊ သောဗြာဟ္မဏော - သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ - ဖြစ်ကုန်ပြီးသော၊ တေဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိဝါ-ထိုးဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ဖြင့်သော်၎င်း၊ ယဿအရိယ မဂ္ဂဿ-အား၊ စတုသစ္စဓမ္မာ - တို့သည်၊ ပါတုဘူတာ - ထင်ရှားကုန်ပြီ၊ တေန အရိယမဂ္ဂေနဝါ- ဖြင့်သော်၎င်း၊ မာရသေနံ - မာရ်စစ်သည်ကို၊ ဝိဓူပယံ (ဝိဓူပယန္တော)- ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ - တည်နိုင်၏၊ ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ တိ အာဒိနာ - အစရှိသော၊ နယေန - ဖြင့်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ - ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (သုတ္တနိပါတ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) မာရသေနံ– ကို၊ ဝိဓူပယန္တော ဝိဓမေန္တော ဝိဒ္ဓံသေန္တော - ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏။ [ဝိပုဗ္ဗဓူပဓောတ်သည် "ဝိဓမန" အနက်ဟော၊ "လိမ္ပန" စသော အနက်တို့ကို နှစ်စေလို၍ "ဝိဓမေန္တော" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိပုဗ္ဗဓမုဓောတ်သည်လည်း "ဝိဒ္ဓံသန အနက်ဟော" ဟု သိစေလို၍ "ဝိဒ္ဓံသေန္တော" ဟု ထပ်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။]

ကထံ- အဘယ်သို့၊ (တိဋ္ဌတိ- တည်သနည်း၊) သူရိယော- နေသည်၊ အန္တလိက္ခံ - ကောင်းကင်ကို၊ ဩဘာသယံ - ထွန်းလင်းစေလျက်၊ (တိဋ္ဌတိ) ဇုဝ – သို့တည်း၊ အဗ္ဘုဠ္ဂတော-အထက်သို့ တက်လာသော၊ သူရိယော-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပဘာယ-အရောင်ဖြင့်၊ အန္တလိက္ခံ-ကို၊ ဩဘာသယန္တော၀-ထွန်းလင်းစေခြင်းပင်၊ အန္ဓကာရံ – အမိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဓမေန္တော -ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ သောပိ ဗြဟ္မဇေါ-သည်လည်း၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-ထို ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်၊ ဝါ-နည်း၊ တေန မဂ္ဂေန- ထို အရိယမဂ်ဖြင့်၊ သစ္စာနံ-တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၀-ထိုးထွင်း၍ သိရင်းပင်၊ မာရသေနံ-ကို၊ ဝိဓူပယန္တော-လျက်၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ ဣတိ(သခ်ေပတ္ထော)၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဣတ္ထ-၌ ဥဒါန်းတို့တွင်၊ ပဌမံ-ပဌမဖြစ်သော၊ ဥဒါနံ-ဥဒါန်းသည်၊ ပစ္စယာကာရ ပစ္စဝက္ခဏာဝသေန-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ ဒုတိယံ-သော၊ (ဥဒါနံ - သည်၊) နိဗ္ဗာန ပစ္စဝက္ခဏာဝသေန - နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ- ပြီ၊ တတိယံ - သော၊ (ဥဒါနံ - သည်၊) မဂ္ဂပေစ္စဝက္ခဏာဝသေန- မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ- ပြီ၊ စတုတိ- သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[ဥဒါန်းပါဠိတော်နှင့် ဤပါဠိတော်၌လာသော ဥဒါန်းဂါထာတို့၏ ကာလကို ခွဲခြား၍ ပြလိုသောကြောင့် "ဥဒါနေနပန" စသည်ကိုမိန့်။] ပန-ဆက်၊ ဥဒါနေ– ဥဒါန်းပါဠိတော်၌၊ ရတ္တိယာ ၊ပေ၊ အနုလောမ ပဋိလောမန္တိ - ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ-တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သတ္ထာဟဿ-၏၊ အစ္ဆယေန- ၌၊ သွေ - နက်ဖန်၌၊ အာသနာ- မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ- ထတော်မူအံ့၊

ဇာတိ - သို့၊ (ဝတ္တုဇ္ဇဒိဝသဿ - ဆိုထိုက်ရာနေ့၏၊) ရတ္တိ - ၌၊ ဥပ္ပါဒိတ မနသိကာရံ-ဖြစ်စေအပ်သော နှလုံးသွင်းတော်မူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တဒါ- ၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ယဿ ပစ္ဆိယာကာရ ပဇာနနသဿစ- အကြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အပြားအားဖြင့် သိတော်မူခြင်း၏ဂုဏ်း၊ (အနုလုံကို သိတော်မူခြင်း)၊ ယဿ ပစ္ဆိယက္ခယာဓိဂမဿစ- အကြင် အကြောင်းတရားတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူခြင်း၏ဂုဏ်း၊ (ပဋိလုံကို သိတော်မူခြင်း)၊ အာနုဘာဝ ဒီပိကာ - ကုန်သော၊ ပုရိမာ - ကုန်သော၊ ဒွေ - နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဥဒါနဂါထာ - တို့သည်၊ (ဟောန္တိ - ရှိကုန်၏၊) တဿ (ပစ္ဆိယာကာရ ပဇာနနသဿစ)-၏ဂုဏ်း၊ တဿ (ပစ္ဆိယက္ခယာဓိ ဂမဿစ)- ၏ဂုဏ်း၊ ဝသေန- ဖြင့်၊ ကေကမေဝ-တခုတခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကောဋ္ဌာသံ- အဘို့အစုကို၊ [အနုလောမ ပဋိလောမေသု ကေကမေဝ ကောဋ္ဌာသံ။-ဋီကာ။] ပဌမယာမဉ္စ- ပတ်လုံးဂုဏ်း၊ မဇ္ဈိမယာမဉ္စ- ပတ်လုံးဂုဏ်း၊ မနသိအကာသိ-နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။

ဇာဓပန-ဤ ခန္ဓကဘဏကား၊ ပါဋိပဒရတ္တိယာ-အထွက်တရက်နေ့ ညဉ့်၌၊ ဝါ-ကဆုန်လပြည့်ကျော်တရက်နေ့ ညဉ့်၌၊ ဧဝံ - သို့၊ မနသာကာသိ - ပြီ၊ ဟိ - ချေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိသာခ ပုဏ္ဏမာယ-ကဆုန်လပြည့်ဖြစ်သော၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပဌမယာမေ - ၌၊ ပုဗ္ဗေ နိဝါသံ- ပုဗ္ဗေ နိဝါသကို၊ ဝါ- ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုဿရိ - အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့တော်မူပြီ၊ မဇ္ဈိမယာမေ-၌၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ - ဒိဗ္ဗစက္ခုကို၊ ဝိသောဓေသိ - သုဓ်သင်တော်မူပြီ၊ ပစ္ဆိမယာမေ- ၌၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ-ကို၊ အနုလောမ ပဋိလောမံ-လုံ၊ မနသိကတ္ဝာ-၍၊ ဇာဒါနိ--ယခုအခါ၌၊ အရုဏော - သည်၊ ဥဂ္ဂမိဿတိ - တက်လတ့ံ၊ ဇာတိ - သို့၊ (ဝတ္တုဇ္ဇကာလေ- ဆိုထိုက်ရာအခါ၌၊) သဇ္ဇညုတံ- သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့၊ ဝါ - သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်တော်မူပြီ၊ စ - ဆက်၊ သဗ္ဗညုတပုတ္တိ သမနန္တရမေဝ - သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ အရုဏော- သည်၊ ဥဂ္ဂဆ္ဆိ-တက်ပြီ၊ တတော-ထို သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ရောက်ရာအခါမှ၊ (ဝါ-ထို အရုဏ်တက်ရာအခါမှ၊ ပရံ - ၌၊) တံ ဒိဝသံ - ထို ကဆုန်လပြည့်ကျော် တရက်ကို၊ တေနေဝ ပလ္လင်္ကေန - ထိုထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝီတိနာမေတ္ဝာ - လွန်စေတော်မူ၍၊ သမ္မတ္တာယ - ရောက်လာသော၊ ပါဋိပဒရတ္တိယာ - အထွက်တရက်နေ့ညဉ့်၏၊ တိသု ယာမေသု- တို့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသိကတ္ဝာ- မူ၍၊ ဇာမာနိဉဒါနာနိ-တို့ကို၊ ဉဒါနေသိ- ပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ ပါဋိပဒရတ္တိယာ- ၌၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသိကတ္ဝာ-၍၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ၊ပေ၊ နိသိဒိတိ- ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တံ- (သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့) မိန့်တော်မူအပ်သော၊ တံ သတ္တာဟံ - ကို၊ တတ္ထေဝ - ထို ဗောဓိပင်၏အနီး၌ပင်၊ ဝီတိနာမေသိ-လွန်စေတော်မူပြီ။

အဇပါလကထာ

အထခေါ၊ ပေ၊ တေနုပသက်မိတိတ္ထေ- ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘဂဝါ- သည်၊ တမှာသမာဓိမှာ - ထို အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ– ထတော်မူပြီး၍၊ အနန္တရမေဝ-အခြားမဲ့၌ပင်၊ ဗောဓိရုက္ခမူလာ- မှ၊ ယေန–၌၊ အဇပါလနိဂ္ရောဓော - အဇပါလ ပညောင်ပင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန - ထို အဇပါလ ပညောင်ပင် ရှိရာအရပ်သို့၊ နု ဥပသက်မိ – ကြွတော်မူသည် မဟုတ်၊ (ချက်ခြင်းကြွတော်မူသည်မဟုတ်–ဟူလို၊)ပန-အဟုတ်ကား၊(၌ အနွယဝါကျ ကား "ဇုဒမေးဝတ္ထ ဒီပိတံ ဟောတ်" တိုင်အောင်တည်း၊)ဘုတ္ဝာ သယတိတိ- ဟူ၍၊ ဝါ– စားပြီး၍ အိပ်၏ ဟု၊ ဝုတ္တေ - ဆိုအပ်သော်၊ ဟတ္ထေ – လက်တို့ကို၊ အဓောဝိတ္ဝာ-မဆေးမူ၍၊ မုခံ- ပါးစပ်ကို၊ အဝိက္ခာလေတ္ဝာ- လုပ်မကျင်းမူ၍၊ သယနသမိပံ-အိပ်ရာ၏အနီးသို့၊ အဂတ္ဝာ– မသွားမူ၍၊ အညံ - အခြားသော၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသော၊ အာလာပသလ္လာပံ-အာလာပသလ္လာပကို၊ဝါ-ရှေးဥုးစွာ ပြောခြင်း, နောက်ထပ်ပြောခြင်းကို၊ အကတ္ဝာ– မပြုမူ၍၊ သယတိဿဝ - အိပ်၏ ဟူ၍သာ၊ ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ– ဆိုလိုသည်၊ နဟောတိ– မဟုတ်၊ ပန– အဟုတ်ကား၊ ဘောဇနတော- စားပြီးရာအခါမှ၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ သယတိ– အိပ်၏၊ နနသယတိ- မအိပ်မဟုတ်၊ ဇုတိဇုဒမေဝ- ၌အနက်သည်သာ၊ ဝါ– ကိုသာ၊ တ္ထေ–၌ ဘုတ္ဝာသယတိဟူသောပါဠိ၌၊ ဒီပိတံ- ပြအပ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ– တူ၊ ဇုဓာပိ- ၌ အထခေါဘဂဝါ အစရှိသော ပါဠိ ရပ်၌လည်း၊ တမှာသမာဓိမှာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ-၍၊ အနန္တရမေဝ-ပင်၊ ပဇ္ဇမိ-ပြီ၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ နဟောတိ၊ ပန-အဟုတ်ကား၊(စ အနက်မရှိ)ဝုဋ္ဌာနတော-ထပြီးရာ အခါမှ၊ ပစ္ဆာ– ၌၊ ပဇ္ဇမိ – ပြီ၊ နနပဇ္ဇမိ- မကြွ မဟုတ်၊ ဇုတိ ဇုဒမေဝ– ၌ အနက်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ တ္ထေ-၌ အထခေါဘဂဝါ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဒီပိတံ-ပြတော်မူအပ်သည်၊ ဝါ-ပြတော်မူလိုရင်းသည်၊ ဟောတိ– ၏။

ပန-ဆက်၊ အနန္တရံ-ထတော်မူပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ အပဇ္ဇမိတ္ဝာ-ဖဲကြွ တော်မမူဘဲ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကိ ံ-အဘယ်ကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူသေးသနည်း၊ ဇုတိ - ၌ကား အမေးတည်း၊ အပရာနိပိ - ပလွှက်သတ္တာဟမ္မ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ- ၃ ခုကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ - သတ္တာဟတို့ကို၊ ဗောဓိ

× × × × × × × ×

ဇုဒမေဝတ္ထ ဒီပိတံ။ ။" ဘုတ္ဝာသယတိ- စားပြီး၌အိပ် "ဟူရာ၌ ယခုအခါ နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် အိပ်နေကျဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နေ့ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ မအိပ်ဘဲမနေ အိပ်မြဲ အိပ်ကြသည်သာ၊ သို့သော် နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် လက်ဆေးခြင်း လုပ်ကျင်းခြင်းစသော ကိစ္စများကို ပြုပြီးမှသာ အိပ်ကြသကဲ့သို့, ထို့အတူ ဘုရားရှင် လည်း ဗောဓိပင်မှ အဇပါလနိဂ္ရောဓသို့ ကောန် ကြွတော်မူသည် ဟုဆင်း, ထိုသို့ ကြွတော်မမူမီ ပြုသင့်ရာ အခြားကိစ္စများကို ပြုတော်မူသေး၏ ဟုဆင်း ပြသည်–ဟူလို။

သမီးပယေဝ-ဗေဒင်္ဂ၏ အနိုးဌ်ပင်၊ ဝိတိနာမေသိ-လွန်စေတော်မူပြီ၊ တတြ-ထိုသို့ လွန်တော်မူရာ၌၊ အယံ - ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ–အစဉ်ဖြစ်သော စကားတည်း၊ ကိရ - ခဲ့၊ ဘဂဝတိ- သည်၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ- ဗုဒ္ဓ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္ဝာ-ရောက်တော်မူပြီး၍၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ကေပလ္လကေ်နာ – တခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသိန္နေ-ထိုင်နေတော်မူလေသော်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နဝဋ္ဌာတိ-ထတော်မမူသေး၊ အညေပိ- ရအပ်ပြီးသော တရားမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓတ္တကရာ-ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ အတ္ထိကိံနုခေါ်-ရှိကုန်လေသေးသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ကေစ္စာနံ– အချို့ကုန်သော၊ ဧဒဝဘာနံ-တို့၏၊ ကခ်ါ-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ အထ-ယုံမှားခြင်းဖြစ်ရာထို အခါ၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အဒ္ဒမေ- ရှစ်ရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒိဝသေ - ၌၊ သမာပတ္တိတော- မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ- ၍၊ ဒေဝတာနံ–တို့၏၊ ကခ်ံ - ကို၊ ဉတ္ဝာ- ၍၊ ကခ်ါဝိဓမနတ္ထံ-ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တော်မူခြင်း အကျိုးငှါ၊ အာကာသေ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဥပ္ပတိတ္ဝာ- ကြွတော်မူ၍၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ- ခရမီး အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ဒဿေတ္ဝာ-၍၊ တာ သံ-ထိုနတ်တို့၏၊ ကခ်ံ-ကို၊ ဝိမေတ္ဝာ-ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီး၍၊ ပလ္လင်္ကံဒတာ-ပလ္လင်တော်မှ၊ ဤသကံ-ဇဉ်ငယ်၊ ပါစီနနိသိတေ – အရှေ့အရပ်ကို မှီသော၊ (တနည်း) ဤသကံ ပါစီနနိသိတေ–ဇဉ်ငယ် အရှေ့အရပ်ယွန်းသော၊ ဥတ္တရဒိသာဘာဂေ – မြောက်အရပ် အဘို့၌၊ ဌတ္ဝာ – ရပ်တော်မူ၍၊ စတ္တာရိအသင်္ခေ်ယျာနိ – လေးအသင်္ခေ်တို့ ပတ်လုံးဂဏန်း၊ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ- ပတ်လုံးဂဏန်း၊ ဥပစိတာနံ – ဆည်းပူးတော် မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါရမီနံ-တော်တို့၏၊ ဗလာဓိဂမနဋ္ဌာနံ-အစွမ်းတော်ကြောင့်ရအပ်သော အရပ်ဖြစ်သော၊ (“ဗလာဓိဂမနဋ္ဌာနံ-အကျိုးဖြစ်သောသဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူရာ အရပ်ဖြစ်သော”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊) ပလ္လင်္ကံ–ပလ္လင်တော်ကိုဂဏန်း၊ ဗောဓိရုက္ခဉ္စ-ဗောဓိပင်ကိုဂဏန်း၊ အနိမေသေဟိ-မှိတ်ခြင်းမရှိကုန်သော၊ အက္ခီဟိ-မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့်၊ သြလောကယမာနော- ကြည့်တော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ–ကို၊ ဝိတိနာမေသိ- ပြီ၊ တံဌာနံ - ထို အရပ်သည်၊ (မှိတ်ခြင်းမရှိသော မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့် ပလ္လင်တော်နှင့် ဗောဓိပင်ကို ကြည့်တော်မူရာ ထိုအရပ်သည်၊) အနိမေသ စေတိယံနာမ- အနိမသစေတိယမည်သည်၊ ဇာတံ–ပြီ။

× × × × × × ×

အနိမေသေဟိ။ ။နိပုဗ္ဗ ဒိသဓာတ်ဖြစ်၍ ဘောအနက်ကိုဟောရာ၌“နိမေသော”ဟု ရှိရသည်၊“နိမိသ”ကို ပါဠိမှန်ဆိုလိုလျှင်“အပစ္ခုည်း”ဟုကြံပါ၊“နတ္ထိ+နိမေသော+ယေသန္တိ အနိမေသာနိ(အက္ခီနိ)”။ [အနိမိသေဟိတိ ဓမ္မပိတိဝိပ္ပါရဝသေန ပသာဒဝိဘာဝနိစ္စလဒလတာယ နိမေသရဟိတေဟိ – ဓမ္မပိတိ၏ တကိုယ်လုံး ပြန့်နှံ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကြည်လင်ခြင်းကို ထင်စွာပြကြောင်းဖြစ်သော မျက်ခွံ၏ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မှိတ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊– ဋီကာ။]

အထ-မမိတ်သောမျက်လုံးတော်ဖြင့်ကြည့်တော်မူရာ ၇ ရက်ကာလ၏အခြားမဲ့၌၊ ပလ္လင်္ကသစ-၏ဂုဏ်း၊ ဌိဘဌာနသစ-ရပ်တော်မူရာအရပ်၏ဂုဏ်း၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ပုရတ္ထိမဒေဘာစ-အနှစ်အရပ်အားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ပစ္ဆိမဒေဘာစ-အနောက်အရပ်အားဖြင့်ဂုဏ်း၊ အာယဒေတ- ရှည်လျားသော၊ ရဘနစက်ခမ-ရတနာစကြဝတ်၌၊(အနှစ်အနောက် အလျားရှည်သော ရတနာစကြဝတ်၌၊)စက်မန္တဿ-စကြဝဠကြွေးတော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ- ကို၊ ဝိတိနာမေသိ - ပြီ၊ တံ ဌာနံ-ထို ဧကြွေကြွေးတော်မူရာအရပ်သည်၊ ရတနစက်မစေတိယံနာမ - ရတနစက်မ စေတီမည်သည်၊ ဇာတံ-ပြီ၊ [ရတနစက်မေတိ ဒေဝတာဟိ မေပိတေ ရတနမယစက်မ၊-ဋီကာ။]တဒေတာ-ထို ရတနစက်မစေတီတော်မှ၊ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ-အနောက်အရပ်အဘို၌၊ ဒေဝတာ- တို့သည်၊ ရတနယဏံ - ရတနာကျောင်းတော်ကို၊ မာပယိံသု-ဖန်ဆင်းကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ရတနာကျောင်းတော်၌၊ ပလ္လင်္ကေန- ဖြင့်၊ နိသီဒိတ္ထာ-၍၊ အဘိဓမ္မဝိဒူကံ-ကိုဂုဏ်း၊ ဝိသေသတော-အထူးအားပြု၍၊ ထွေ-၌ အဘိဓမ္မဝိဒူကတွင်၊ အနန္တနယံ-အဆုံးမရှိသောနည်း ရှိသော၊ သမန္တပဋ္ဌာန်စ-သမန္တပဋ္ဌာန်ကိုဂုဏ်း၊ ဝိစိနန္တော- စူးစမ်း ဆင်ခြင်ပေါ်ပေါက်လျက်၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ ဝိတိနာမေသိ-ပြီ၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ ရတနယရ စေတိယံနာမ-ရတနယရ စေတီတော်မည်သည်၊ ဇာတံ-ပြီ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဗောဓိသမီပေ ဧဝ-ဗောဓိပင်၏ အနီး၌သာလျှင်၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ-တို့ကို၊ ဝိတိနာမေတွာ-၍၊ ဥဇုမ-ပဉ္စမဖြစ်သော်၊ သတ္တာဟေ- ၌၊ ဗောဓိရုက္ခမူလာ- မှ၊ ယေန-၌၊ အဇပါလနိဂ္ရောဓော- သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-ပြီ၊ ကိရ-ဆို၊ တဿ နိဂ္ရောဓဿ-၏၊ ဆာယာယ- ၌၊ အဇပါလကော- ဆိတ်ကျောင်းသားတို့သည်၊ ဂတ္တေ- သွား၍၊ နိသီဒန္တိ-ကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုညောင်ပင်၏၊ အဇာပါလနိဂ္ရောဓော တွေဝ-အဇပါလနိဂ္ရောဓဟူ၍သာ၊ နာမံ-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ။

× × × × × × ×

ရတနဿ ရတနယရ။ ။[ရတနဘူတာနံ သတ္တာနံ ပကရဏာနံ တတ္ထစ အန္တရဿ ဓမ္မ ရတနဿ သမ္ဘဿနေန တံ ဌာနံ ရတနယရစေတိယံ နာမ ဇာတန္တိ ဝိဒဒန္တိ၊ တေနေဝ အဋ္ဌသာလိနိယံ ရဘနယရံ နာမ နရဘနမယံ ဂေဟံ၊ သတ္တာနံ ပန ပကရဏာနံ သမ္ဘဝိတ ဌာနံ ရတနယရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။]

အဇပါလ။ ။အဇေ-ဆိတ်တို့ကို၊ ပါလေန္တိ-စောင့်ရှောက်တတ်, ကျောင်းတတ်ကုန်၏၊ ဇာတိ အဇပါလာ၊ ကိုယ်ပိုင် ဆိတ်ကို ကျောင်းလျှင် အဇပါလ ဟု ခေါ်၏၊ သူတပါးဆိတ်ကို အငှါးကျောင်းလျှင် "အဇလပါလက" ဟု ခေါ်သည်၊ ဂေါပါလ, ဂေါပါလကဉ်လည်း နည်းတူ၊ ထိုဆိတ်ကျောင်းသားတို့၏ နေ့အခါဝယ် အရိပ်ခိုဘို့ရန် သွား၍နေရာဖြစ်သောကြောင့် "အဇပါလာနံ+ နိဂ္ရောဓော+ အဇလပါလနိဂ္ရောဓော (ဆိတ်ကျောင်းသားတို့၏ညောင်ပင်)"ဟု ထင်ရှားသည်၊ ဤအလို"အဇပါလနိဂ္ရောဓ

သတ္တာဟံ ဝိမုတ္တိသုခ ပဋိသံဝေဒိတိ – ကား၊ တတြိဝါ - ထိုအဇပါလ ပညောင်ပင်၌လည်း၊ ဓမ္မံ- ကရားတော်ကို၊ ဝိစိနန္တော ယေဝ–သာလျှင်၊ ဝိမုတ္တိသုခံ – ကို၊ ပဋိသံဝေဒေန္တော - လျက်၊ နိသီဒိ- ပြီ၊ သေရုက္ခော–၌ အဇပါလ ပညောင်ပင်သည်၊ ဗောဓိတော - ဗောဓိပင်မှ၊ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ – အရှေ့အရပ်အဘို့၌၊ မဟာတိ--ရှိ၏။

စပန- ထပ်၍ ဆက်ဥုးအံ့၊ တ္ထေ- ၌ အဇပါလပညောင်ပင်၏အနီး အောံ၌၊ ဘဂဝတိ- သည်၊ ဧဝံ- ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်အားဖြင့်၊ နိသိန္နေ-သီတင်းသုံးတော်မူလသော်၊ ကော-သော၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ဂတ္ဝါ-သွား၍၊ ပဋိ–ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိ- ပြီ၊ တေန - ကြောင့်၊ အထခေါ အညတရောတိ အာဒိ- အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ- ထို အထခေါ အညတရော

× × × × × × ×

မူလေ – ဆိတ်ကျောင်းသားတို့ အရိပ်ခိုဝင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့် အဇပါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌”ဟု ပေး။

ကစိဝါဒ။ ။ဇပန္တိတိ ဇပါ၊ န+ဇပါ–အဇပါ= ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံနိုင်သော ပုန်ကားအိုတို့၊ အာလန္တိ ထွေ်ာတိ အာလော=ယူရာညောင်ပင်၊ အဇပါနံ+အာလော အဇပါလော–ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံနိုင်သော ပုန်ကားအိုတို့၏(နေရာအိမ်ကို) ယူရာဌာန ဖြစ်သော ပညောင်ပင်၊ ဤအလို– “ အဇပါလနိုဂြောဓမူလေ–ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံနိုင်သော ပုန်ကားအိုတို့၏ နေရာအိမ်ကို ယူရာ၏အဖြစ်ကြောင့် အဇပါလ မည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌ ”ဟု ပေး၊ [ဘုရားပွင့်တော်မမူမီ ရှေးအခါက ထိုနေရာ၌ ပုန်ကားအိုများအိမ်ဆောက်၍ ဝင်းခြံကာလျက် နေကြသတတ်၊]

အပရေဝါဒ ။ ။ မွန်းတည့်အခါ၌ သတ္တာတို့သည် ဤ ညောင်ပင်အောက်သို့လာ၍ အရိပ်ခိုကြသတတ်၊ ထို့ကြောင့် “ ပါလေတီတိ ပါလော၊ အဇေ+ပါလော–အဇပါလော”ဟု ပြု၊ ဤအလို–“အဇပါလနိုဂြောဓမူလေ-မွန်းတည့်အခါဝင်လာသော သတ္တာတို့ကို အရိပ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဇပါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌ ” ဟု ပေး၊ [အဇသဒ္ဒါသည် သတ္တာသာမန်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ “ အဇာရော – သတ္တာတို့ကို မျိုတတ်သော စပါးကြိုးမြွေ ” ဟူရာ၌ကဲ့သို့တည်း၊] ထို အကြောင်း အရာများသည် ဘုရားမပွင့်မီ ရှေးတုန်းက ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာများတည်း၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌ကား ထိုအကြောင်း အရာများ မထင်ရှားတော့၊ နာမည်မျှသာ ထင်ရှားတော့သည်၊

ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တော။ ။တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသော အခါ တရားတော်ကို အာရုံပြုရ၏၊ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူသောအခါ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရ၏၊ ထိုကိစ္စသည် တပြိုင်နက် မဖြစ်နိုင်ပါ၊ အဘယ့်ကြောင့် “ ဓမ္မံ ဝိစိနန္တော ယေဝ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တော ” ဟု မိန့်ရပါသနည်း၊ အဖြေကား – တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူရင်းပင် အကြားအကြား၌ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူပါသည်၊ ထိုကိစ္စ ၂ မျိုးကို တပြိုင်နက် မလုပ်ပါ၊ တနည်း- “ ဓမ္မံ ဝိစိနန္တော ဝိမုတ္တိ သုခဉ္စ ပဋိသံဝေဒေန္တော”ဟု ပါဠိတမျိုးရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ဥဒါနဋ္ဌကထာ၌ ဤအတိုင်းပင် ပါဠိရှိသည်။

အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဟုံဟုက်ဇာတိကောတိ- ကား၊ သော-ထို ပုန်ကားကို၊ ဝါ- သည်၊ (ယသ္မာ- ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကောနာမ- မြင်အပ်သော အာရုံကို မင်္ဂလာရှိ၏ဟု ယုံကြည်သူမည်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊) မာနဝသေန- မာန၏အစွမ်း ဖြင့်၎င်း၊ ကောဓဝသေနစ- ကောဓ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ဟုံ ဟုန္တိ- ဟုံ ဟုံဟူ၍၊ ဝါ- ဟေ ဟေဟူ၍၊ ကဲရောဒနန္တာ- ပြိုလျက်၊ ဝိစရတိကိရ- လှည့်လည်တတ် သတတ်၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟုံဟုံ ဟု ပြိုလျက် လှည့်လည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဟုံဟုက်ဇာတိကောတိ - ဟုံဟုက်ဇာတိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ဆိုအပ်၏၊ ဟုဟုက္က ဇာတိကောတိဝိ-ဟူ၍လည်း၊ ပဌမန္တိ-ရှုတ်ဆိုကြကုန်၏၊ တေမတ္တံ ဝိဒိတ္ဝာတိ- ကား၊ ဘေန- ထို ပုန်ကားသည်၊ ဝုတ္တာသ- လျောက်အပ်သော၊ ဝစနသ - စကား၏၊ (မြာဟ္မဏော ဟူသော သဒ္ဒါ၏၊) သိခါပတ္တံ - အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော၊ တေံ အတ္ထံ- ရဟန္တာဟူသာ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝိဒိတ္ဝာ - သိတော်မူ၍၊ တာယံ ဝေလာယံ-၌၊ ဇမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

တသာ - ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော - ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတပ္ပေါ၊) ဗာဟိတပါပ ဓမ္မတာယ-မျောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုအကျင့် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ- မကောင်းမှုအကျင့်တို့ကို မျောပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏ မည်သော၊ ယော - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကတာယ - မြင်အပ်သော အာရုံကို မင်္ဂလာရှိ၏ ဟု ယုံကြည်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟုံဟုက်ဘာရကသာဝါဒိ ပါပဓမ္မယုတ္တော- ဟုံဟုံ ဟု ပြုတတ်သော မာနကောဓ , ရာဂဖန်ရည်အစရှိသော မကောင်းမှုအကျင့်တို့နှင့် ယှဉ်သည်၊ ဟုတ္ဝာ၊ ကေဝလံ - ဗာဟိတပါပဓမ္မအဖြစ် မဖက် သက်သက်၊ ဇာတိမတ္တကေန- ဗြာဟ္မဏဇာတ်မျှဖြင့်၊ ဗြာဟ္မဉ်- ဗြာဟ္မဏ၏အဖြစ်ကို၊ နုပဓိဇာနာဘိ - ဝန်ခံသူ မဟုတ်၊ [ဤဝါကျသည် ဗြာဟ္မဏော ဗာဟိတပါပဓမ္မော စသောပုဒ်တို့၏ ပြောင်းပြန်ရထိုက်သော အနက်တို့ကိုပြသော ဗျတိရေက ဝါကျတည်း၊] ဗာဟိတပါပဓမ္မတ္တာ- ကြောင့်၊ ဝါ - ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော - ဗြာဟ္မဏမည်သော၊ သော- ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟုံဟုက်ဘာရပ္ပဟာနေန- ဟုံဟုံ ဟု ပြုတတ်သော မာနကောဓကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊ နိဟုံဟုက်ဘာ- ဟုံဟုံ ဟု ပြုတတ်သော မာနကောဓ မရှိသည်၎င်း၊ ရာဂါဒိကသာဝါဘာဝေန - ရာဂ အစရှိသော ဖန်ရည်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ကသာဒဝါ-ရာဂအစရှိသော ဖန်ရည်

× × × × × × ×

ဟုံဟုက်ဇာတိကောဟု ။ ဟုံဟုံ ဇာတိ ကရောတီတိ– ဟုံဟုက်ဘာ၊ ကရဓာတ် ကို ပစ္စည်း၊ "ဟုံ ဟုက်ဘာဝ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ်အကြောကြီး၊ ဟုံ ဟုက်ဘာ + ဇာတိ ယသ္မာတိ ဟုံဟုက်ဇာတိကောဟု သမာသနည်းကပစ္စည်း၊ ဗာနလည်းကြီး ဒေါသလည်း ကြီးသောကြောင့် " အစောက္ခ ဇာတ်ကဲ ဒိသ္ဝာ – အမြင်ကပ်စရာကို မြင်ရပြီဆိုလျှင် "ဟုံးဟုံး" ဟု (ဟေးဟေး ဖဲပေး ဖဲပေး) ဟု အသံလည်းပြုတတ်, ထို အသံပြုခြင်း သည်ပင် သူ၏ဝါသနာဖြစ်သောကြောင့် "ဟုံဟုက်ဇာတိကော" ဟု ဆိုသည်။

မရှိသည်ၦင်း၊ ဘာဝနာနုယောဂယုတ္တစိတ္တတာယ- ဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အား ထုတ်ကြောင်း ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတတ္တော-အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်ၦင်း၊ ဝါ-တနည်း၊ သီလသံဝရေန(သီလသံယမေန)-စောင့်စည်းကြောင်းသီလဖြင့်၊ [ဥဒါနအဋ္ဌကထာ၌ "သီလသံယမေန"ဟု ရှိ၏၊] သည်တစိတ္တတာယ- စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတတ္တော- စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်ၦင်း၊ စတုမဂ္ဂညာဏသန်းတေဟိ- လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ် ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝေဒေဟိ-သိတတ်သော ဉာဏ်တို့ဖြင့်၊ အန္တံ - နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့၊ ဂတတ္တာ-ရောက်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေဒန္တဂူ - လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့ ရောက်ပြီးသည်ၦင်း၊ ဝါ- တနည်း၊ ဝေဒါနံ – လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့၏၊ အန္တံ – အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အဆုံးသို့၊ ဂတတ္တာ- ရောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေဒန္တဂူ- လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသည်ၦင်း၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသမဂ်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်၏၊ ဝါ - ကို၊ ဝုသိတတ္တာ - ကျင့်သုံးအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော- ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိသည်ၦင်း၊(ဟုတ္တာ-၍၊) ဓမ္မေန- တရားသဖြင့်၊ ဗြဟ္မဝါဒံ-ငါ ဗြဟ္မဏဟူသော ဝါဒကို၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုနိုင်ရာ၏၊ အဟံ-သည်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏတည်း၊ ဇုတိတေံဝါဒံ- ဤသို့သော ဝါဒကို၊ ဓမ္မေန- ဖြင့်၊ ဝဒေယျ-၏၊ [ဗြဟ္မဝါဒံ ဝဒေယျကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ယဿ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သကလေ - အလုံးစုံသော၊ လောကသန္ဓိဝါသေ- စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောကဌ်၊ (ဝါ- စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောကဝယ်၊) ကုဟိဉ္စိ- တစုံတခုသော၊ ကောရမ္ဘဏေဝိ- တခုသောအာရုံဌ်လည်း၊ ရာဂုဿဒေါ – ထောင်လွှား တက်ကြွတတ်သော ရာဂဝင်း၊ ဒေါသုဿဒေါ - ထောင်လွှား တက်ကြွတတ်သော ဒေါသဝင်း၊ မောဟုဿဒေါ– ဝင်း၊ မာနုဿဒေါ-ဝင်း၊ ဒိဋ္ဌုဿဒေါ-ဝင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဇရမေ ဥဿဒါ-ဌ် ထောင်လွှား တက်ကြွတတ်သောတရားတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ [သော-သည်၊ ဗြဟ္မဝါဒံ-ကို၊ "ဝဒေယု"ဟု ရွေပြန်လှည့်။] ဇုတိ (ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော)။

× × × × × × ×

ယတတ္တော။ ။ပဌမနည်း၊အလို အားထုတ်ခြင်း အနက်ရှိသော ယတိဓာတ်တည်း၊ "ယတ + အတ္တ" ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အတ္တသဒ္ဒါ စိတ်ဟူသော အနက်ဟောတည်း၊ ယတတိတေနာတိ ယတော – အားထုတ်ကြောင်း လုလ္လ ဝိရိယ၊ "ယတေန + ယုတ္တော + အတ္တာ+ယဿာတိ=ယတတ္တော"ဟု ပြု၊ ဒုတိယနည်းအလို– ယတ၌ စောင့်စည်းခြင်း အနက်ရှိသော ယမုဓာတ် "ယမိယတေ သံယမိယတေတိ ယတော – စောင့်စည်းအပ်သောစိတ်" "ယတော + အတ္တာ + ယဿတိ– ယတတ္တော"ဟု ပြု။ [လောကသန္ဓိဝါသေ၏အဖွင့်ကို ဝဏ္ဏကလွှဲ့ ပြခဲ့ပြီ။]

အကာလမေယျောတိ-ကား၊ ဝဿကာလေ-မိယ်းအခါသည်၊ အသမ္ပတ္တေ-မရောက်သေးမီ၊ ဥပ္ပန္နမေယျော – ဖြစ်သောမိယ်းတည်း၊ ပန - ဆက်၊ အယံ - ဤမိယ်းသည်၊ ဂိမ္ဘာနံ – နွေလတို့၏၊ ပစ္ဆိမမာသေ – နောက်ဆုံးလ၌၊ ဥဒပါဒိ၊ သတ္တာဟ ဝဒ္ဒလိကာတိ - ကား၊ တသ္မိံ - ထိုမိယ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နေ - ဖြစ်လသော်၊ သတ္တာဟံ – ၇ ရက်ပတ်လုံး၊ အဝိစ္ဆိန္နဝုဋ္ဌိကာ – မပြတ်မစဲမိုးရွာခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ပြု၊ သီတဝါဟ ဒုဒ္ဒိနိတိ - ကား၊ သာစ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ - ထို ၇ ရက်ပတ်လုံး မပြတ်မစဲ မိုးရွာခြင်းသည်လည်း၊ ဥဒက ဖုသိဘသမ္ဖိဒ္ဓေန-ရေပေါက်ဘို့နှင့်ရောသော၊ သီဘဝါဓေတဉ္စ - ဓမြေးသားလသည်၊ သမန္နာ-ထက်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိဿ်မန္တေန - ချာချာလည်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဒုသိဘဒိဝသတ္တာ-ဖျက်ဆီးအပ်သောနေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီဘဝါတဒုဒ္ဒိနာမ-သီဘဝါကဒုဒ္ဒိနိမည်သည်၊ ဝါ – မြေးသားလသည် ဖျက်ဆီးအပ်သောနေ့ရှိသော မိုးသဲရွာခြင်းမည်သည်၊ အဟောသိ။

× × × × × × × ×

ပစ္ဆိမေ မာသေ ဥဒပါဒိ။ ။နွေလတို့၏ နောဲဆုံးလဟူသည် နယုန်လပြည့်ကျော်တရက်မှ ဝါဆိုလပြည့်အထိတည် ၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ငါးသဘ္ဘာဟ လွန်ပြီးဖြစ်၍ နယုန်လပြည့်ကျော်သို့ ရောက်နေသောကြောင့် "ပစ္ဆိမေ မာသေ"ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် မိုးအခါမရောက်ဘဲ ရွာသောမိုးဖြစ်၍ "အကာလမေဃော"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုမိုးသည် စကြာဝဠာဘဝိုက်လုံး အနှံ့ရွာသောကြောင့် "မဟာ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုမိုး.မျိုးကား စကြာမင်းဖြစ်ရာအခါ, ဘုရားဖြစ်ရာအခါ, ဤအခါ ၂ မျိုးဉ်သာရွာသည်၊ ထို့ကြောင့် သဟ္ဘာဟဝဒ္ဒလိကာဟူရာဉ် ယခုအခါ ၇ ရက်မိုးစွေခြင်းမျိုးဟု မမှတ်လင့်၊ ၇ ရက်ပတ်လုံး အဆက်မပြတ် ရွာနေသောမိုးတည်းဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် "သတ္တာဟံ အဝိစ္ဆိန္နဝုဋ္ဌိကာ"ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

ဝဒ္ဒလိကာ။ ။ဝဒ္ဒလိကာတိ ဝုဋ္ဌိယာဧဝ ဋ္ဌပ်လိဂ်ာသေနနာမံ၊ — (ဝိမတိ) "ဝဒ္ဒလိကာ"ဟူသည် ဝုဋ္ဌကာ၏ ပဒိယာယ်အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "သဟ္ဘာဟံ+ဝဒ္ဒလိကာ သဟ္ဘာဟဝဒ္ဒလိကာ–ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွာခြင်း"ဟု အနက်မှတ်ပါ၊ "၇ ရက်ပတ်လုံး မိုးစွေခြင်း"ဟူသောအနက်ကို မမှတ်ပါနှင့်။

သီတဝါတ ဒုဒ္ဒိနိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ဒုသိဘဒိဝသတ္တာကိုကြည့်၍ "ဒုသိဘံ + ဒိန်ဏမိသာတိ ဒုဒ္ဒိနိ၊ သီတဝါတေန + ဒုဒ္ဒိနိ" ဟု ပြုပြီးလျှင် သဟ္ဘာဟ ဝဒ္ဒလိကာကို အရကောက်ပါ၊ သို့ သီတဝါတဒုဒ္ဒိနိ ဟူသည် ရှေးခေတ်ကပေါ်အပ်သော နာမည်ကမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် " သီဘဝါတဒုဒ္ဒိနိ နာမ အဟောသိ" ဟု နာမထည်၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့ကား " သဟ္ဘာဟ ဝဋ္ဋလိကာ " ဟု ပါဠိမှန်ပြု၍ " ဝဋ္ဋကို အာဝဋ္ဋကို ဆွောတိ–ဝဋ္ဋလိကာ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုကြ၏၊ "ဒိုးတိမ်ဘို့၏ ၇ ရက်ပတ်လုံး လှည့်လည်ရာအခါ" ဟု ဆိုလိုသဘတ်၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား ၇ ရက်ပတ်လုံး မိုးစွေနေသောအခါနှင့် လျော်၏၊ ဤဥကား မိုးစွေရုံမကဘဲ မိုးရွာနေသောကြောင့် ဤနေရာနှင့် မသင့်။

အထခေါ် မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာတိ-ကား၊ တသေဝ မုစလိန္ဒရက္ခဿ-ထိ ကျည်းပင်၏ပင်၊ သမိပေ - အနီး၌၊ ပေါက္ခရဏိယာ - ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော - ဖြစ်သော၊ မဟာနုဘာဂေါ်– ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော၊ နာဂရာဇာ–သည်၊ (နိက္ခမိတွာ စသည်၌ ဇဉ်ငယ်စပ်၍ အဒ္ဒာသိ၌စပ်၊) သတ္တက္ခတ္တုံ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိတွာ တိ–ကား၊ တသ္မိ˚–ထိုနဂါးသည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝါ- ဤသို့ ၇ ပတ်၊ ဘောဂေဟိ– ကိုယ်တို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခိပိတွာ- ရစ်ပတ်၍၊ ဥဂရိမုဒ္ဓနိ- ဥုးထိပ်တော်၏ အထက်၌၊ [“မုဒ္ဓ+ဒေသသ+ဥပရိ”ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် “ဥပရိမုဒ္ဓနိ”ကို အဗျယီဘော သမာသ်ကြီသည်၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ဖဏံ-ပါးပျဉ်းကို၊ ကရိတွာဝ– ပြု၍သာလျှင်၊ ဒ္ဝိတေ- တည်နေလသော်၊ တဿ-ထိုနဂါး၏၊ ပရိက္ခေပဋ္ဌာနံ- အခွေ၏ အတွင်းသည်၊ လောဟပါသာဒေ - ကြေးပြာသာဒ်၌၊ ဘဏ္ဍာဂါရဂဗ္ဘ ပ္ပမာဏံ - ဘဏ္ဍာတိုက်ခန်း ပမာဏရှိသည်၊ အဟောသိ၊ [မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌“ဧဟဒ္ဒါလောဟပါသာဒပ္ပမာဏော”ဟု ဆိုသည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ နိဝါတေ-လေမရှိသော၊ ဝိဟိတဒ္ဒါရဝါတပါနေ- ပိတ်အပ်သော တံခါးလေသောက်ပြူတင်းရှိသော၊ ကူဋာဂါရေ- စူးလစ်မွန်ချွန် အထွဋ်တပ်အပ်သော ကျောင်း၌၊ နိသိန္နောဝိယ-သိတင်းသုံးတော်မူရသကဲ့သို့၊ ဇာတော-ပြီ။

မာ ဘဂဝန္တံ သိတန္တိအာဒိ- အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ တဿ-ထို နဂါးမင်း၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအား ဖြင့်၊(ထိုသို့ ၇ ထပ် ရစ်ပတ်မှုကို၊)ကရိတွာ-၍၊ ဌာနကာရဏာပရိဒ္ဒိပနံ- တည်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြုကြောင်းစကားတည်း၊ (“အဲ အပူစသည် နှိပ်စက်မည်ကို စိုးသောကြောင့် ထိုသို့ ရစ်ပတ်တည်နေရသည်”ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊ သော–ထိုနဂါးမင်းသည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ သိတံ-အဲသည်၊ မာဗာဓယိတ္ထ - မနှိပ်စက်ပါစေလင့်၊ ဥဏ္ဍံ-သည်၊ မာဗာဓယိတ္ထ၊ ဒုံသာဒိသမ္ဖဿာ– မှက် အစရှိသည်တို့၏ အတွေ့အထိသည်၊ မာဗာဓယိတ္ထ၊ ဇုတိ–ဤသို့ကြီ၍၊ တထာ- ထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ (ထိုသို့ ၇ ထပ် ရစ်ပတ်မှုကို၊) ကရိတွာ အဒ္ဒါသိ၊ တတ္ထ- ထို မာဘဂဝန္တံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာယ - ၇ ရက်ပတ်လုံး မိုးယိုးရွာရာအခါ၌၊ ဥဏ္ဍမေဝ–အပူသည်ပင်၊ ကိဉ္စာပိနတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန- ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း၊ အန္တရန္တရာ - အကြားအကြား၌၊ မေဃော - သည်၊ သစေ ဝိဂစ္ဆေယျ – အကယ်၍ ကင်းအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ဥဏ္ဍံ- သည်၊ ဘဂဝယျ-၏၊ တမ္ပိ - ထိုအပူသည်လည်း၊ နံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ မာဗာဓယိတ္ထ၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့မိုးကင်းလျှင် အပူဖြစ်ရာသောကြောင့်၊ ဧဝံ- သို့၊(“မာဥဏ္ဍံ ဗာဓယိတ္ထ”-ဟူ၍၊) တဿ- ထို နဂါး၏၊ စိန္တေတုံ–ကြံခြင်းငှါ၊ ဝါ-သည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏။ [“မာဥဏ္ဍံ”ဟု ဆိုခြင်းသည် အခွေကို ကျယ်ကျယ်ပြုလုပ်ဘို့ရန် အကြောင်းပြတည်း၊ အခွေကျဉ်းလျှင် နဂါး၏ကိုယ်ဇွေကြောင့် ပူနေစရာရှိသည်-ဟု ဧကစိတ္တိ ဆိုကြသေး၏။]

ဝိဒ္ဓနိ-ကား၊ ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ-အထက်သို့ ဖေါက်ထွင်းအပ်သည်ကို၊ မေဃဝိဂမေန-မိုးတိမ်တို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒူရီဘူတံ – ဝေးသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်ကို၊ (ပါဠိတော် ဝိဒိတ္တာဒ်စပ်၊) ဧတံ အဧတ္ထာ၊ ဝိဂတဝလာဟကန်-ကား၊ အပဂတမေဃံ-ကင်းသော မိုးရှိသည်ကို၊(ဝိဒိတ္တာဒ်စပ်၊)ဒေဝန်(ဒိဝန်)-ကား၊ အာကာသံ-ကောင်းကင်ကို၊(ဝိဒိတ္တာဒ်စပ်၊) သကဝဏ္ဏန်-ကား၊ အတ္တနော-နဂါးဟူသောမိမိ၏၊ ရူပံ-ပုံသဏ္ဌာန်ကို၊(“ပဋိသံဟရိတ္တာ-ရုပ်သိမ်းလျှင်”ဒ်စပ်။)

သုခေါဝိဝေကောတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော-နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဥပဓိဝိဝေကော – ခန္ဓာ ဟူသော ဥပဓိတို့၏ ကင်းဆိတ်ရာ တရားသည်၊ သုခေါ-ချမ်းသာကြောင်းတည်း၊ တုဋ္ဌဿာတိ - ကား၊ စတုမဂ္ဂညာဏသန္တောသေန-လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲကြောင်း ဖြစ်သော လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ သန္တုဋ္ဌဿ- တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသော၊ သုတမေ့ဿာတိ - ကား၊ ပကာသိတမေ့ဿ - ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာဂုပါးတရားရှိသော၊(သုတသဒ္ဒါဠ်နေရာ၌ ဝိဿုတအနက်ကိုဟောသည်၊) ပဿတောတိ-ကား၊ တံဝိဝေကံ - ထို နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဥပဓိဝိဝေကကို၊ ဝါ-တနည်း၊ ယံကိဉ္စိ- အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော တရားကို၊ ပဿိတဗ္ဗံနာ-မြင်ထိုက်သည် မည်၏၊ တံသဗ္ဗံ – ထို အလုံးစုံသော တရားကို၊ အတ္တနော- ၏၊ ဝိရိယဗလာဓိဂတေန-ဝိရိယအစွမ်းကြောင့် ရအပ်သော၊ ဉာဏစက္ခုနာ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ ပဿန္တသ- မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။

× × × × × × ×

ဝိဒ္ဒံ ဟိ။ ။ဝိဒ္ဒ်၌ ဥ–ဥပသာရမပါသော်လည်း ထို ဥပသာရ၏အနက်ကို သိနိုင်သောကြောင့် “ဥဗ္ဗိဒ္ဒံ”ဟု ဥ ဥပသာရထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ ဥပဓ္မ+ဝိဓ်ဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ဥဒ္ဒံ-အထက်သို့၊ ဝါ-အပေါ်သို့၊ ဝိဇ္ဈတေ-ဖေါက်ထွင်းအပ်၏၊ ဧတံ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေါ(ဒိဝေါ)၊ အထက်သို့ထွင်းဖေါက်အပ်ဟူသည်“မိုးတိမ်ကင်းသောကြောင့် အဝေးကြီးဖြစ်နေရခြင်းတည်း”ဟု သိစေလိုလျှင်“မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတံ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ ဧိုးတ်ဓ်ရှိသောအခါ ကောင်းကင်သည် နီမှဲသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ [ယောဇနာဒ်၌ ဝိဒ္ဓံနှင့် ဆိဒ္ဓံကို ပရိယာယ် ဟု ဆို၏၊ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင် “ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ”ဟု ဖွင့်စရာမလို၊ စဉ်းစားပါ။]

ဒိဝေါ။ ။ပါဠိအဘိဓာန်၌ အာကာသအနက်ကို ဟောရာဝယ် “ ဒိဝေါ ”ဟု ပုလ္လိန်ရှိ၏၊ သက္ကတ၌ နပုလ္လိန် ဧကတ္ထိလိန်ရှိ၏၊ [ဒိဝုဓာတ်, အပစ္စည်း၊] “ ဒေဝေါ ”ဟု ရှိသည်ကို ဧဉ်းစားပါ၊ ဧနွန်နိလမဏိဝိယ ဒိဗ္ဗတ် ဧောတတိတိ ဒိဝေါ၊ ဧနွန်နိလာပဒမြောကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းညိုညို အရောင်တောက်သော ကောင်းကင်။

ဝိဝေကော။ ။“ ဝိဝိစ္စတိ–အပေါင်းအဝေါ်မှ ကင်းဆိတ်တတ်၏၊ ဧတံ ဝိဝေကော (ကာယဝိဝေက)၊ ဝိဝိစ္စတိ – ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်တတ်၏၊ ဧတံ ဝိဝေကော (စိတ္တဝိဝေက)၊ ထွေ–ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိဝိစ္စတိ–ခန္ဓာပဓိမှ ကင်းဆိတ်၏၊ ဧတံ ဝိဝေကော (နိဗ္ဗာန)”နှင့်အညီ ဝိဝေက ၃ ပါးတွင် နိဗ္ဗာန်ကိုယူ၍လိုလျှင်“နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဥပဓိဝိဝေကော”ဟု မိန့်သည်။

အဗျာပဇ္ဈန္တိ - ကား၊ အကုပ္ပနဘာဝေါ- အမျက်မထွက်ခြင်း သဘောသည်၊ (သုခါ– ချမ်းသာကြောင်းဘည်း၊) နေတန - ၍ အဗျာပဇ္ဈဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ - အပ္ပနာမေတ္တာ၏ ရှေအဘို့ ဖြစ်သော ဥပစာရမေတ္တာကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဒဿိတော– ပြးတင်မူအပ်ပြီ၊ ပါဏာဘူတေသု သံယမောတိ - ကား၊ သတ္တေသု - တို့၌၊ သံယမောစ - စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ– စောင့်စည်းကြောင်း ကရဏာသည်လည်း၊ အဝိဟိံသနဘာဝေါ- မညှဉ်းဆဲခြင်း သဘောဟူသော ကရဏာသည်၊ ဝါ- ညှဉ်းဆဲခြင်းမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကရဏာသည်၊ သုခါ - တည်း၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ တေန - ၍ ပါဏာဘူတေသု သံယမောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ကရဏာပုဗ္ဗ ဘာဂေါ – အပ္ပနာကရဏာ၏ ရှေအဘို့ဖြစ်သော ဥပစာရကရဏာကို၊ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတော၊ သုခါ ဝိရာဂတာလောကေတိ – ကား၊ ဝိတရာဂတာပိ – ကင်းသော ရာဂရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနာဂါမိမဂ်သည်လည်း၊ သုခါ- တည်း၊ ဇာတိ-၍အနက်ကို၊ (ဘဂဝါ) ဒိဗေတိ - ပြးတင်မူ၏၊ ကာမာနံ သမတိက္ကမောတိ-ကား၊ ယာ(ဝိရာဂတာ)-အကြင် ဝိရာဂတာကို၊ ကာမာနံ - ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၏၊ သမတိက္ကမောတိ-လွန်မြောက်ကြောင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ သာ ဝိရာဂတာပိ - ထို ဝိရာဂတာသည်လည်း၊ သုခါ - တည်း၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ တေန – ၍ ကာမာနံ သမတိက္ကမောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂါ- ကို၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတော-ပြု၊ ပန- ဆက်၊ အသ္မိမာနသ ယော ဝိနယောတိ ဇာဓိနာ - ဖြင့်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တမဂ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ- ပြု၊ ဟိ - မှန်၊ အရဟတ္တံ - ကို၊ အသ္မိမာနသ-ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန၏၊ ဝါ-ကို၊ ပဿဒ္ဓိ ဝိနယောတိ- ငြိမ်းခြင်းဟူသော ပယ်ဖျောက်ကြောင်းတရား ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ စ- ဆက်၊ ဇာတော–၍ အရဟတ္တမဂ်ထက်၊ ပရံ- လွန်မြတ်သော၊ သုခံနာမ- မည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိခဲ့တဲ့၊ တေန-ကြောင့်၊ တံ ဝေ ပရမံ သုခန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

× × × × × × ×

အဗျာပဇ္ဈံ ။ ။ ဗျာပဇ္ဈတိ တေနာတိ ဗျာပါဒေါ – စိတ်၏ ဖေါက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း ဒေါသ၊ နတ္ထိ+ ဗျာပါဒေါ တေသာတိ အဗျာပါဒံ– ဒေါသမရှိသော စိတ်၊ အဗျာပါဒသ+ဘာဝေါ- အဗျာပဇ္ဈံ=ဒေါသမရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသည် မေတ္တာတည်း၊ ထို့ကြောင့် " အကုပ္ပနဘာဝေါ၊ပေ၊ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဂေါ (အပ္ပနာဈာန်သို့ရောက်သော မေတ္တာ၏ရှေအဘို့ဖြစ်သော ကာမာဝစရမေတ္တာ) " ဟု ဖွင့်သည်၊ အကုပ္ပနဘာဝေါကိုကား ဋီကာတို့၌ "အကုပ္ပနသဘာဝေါ" ဟု ဖွင့်ကြ၏။

အနာဂါမိမဂ္ဂေါ, အရဟတ္တံ။ ။ အနာဂါမိမဂ်ရောက်မှ ကာမရာဂကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် " ကာမာနံ သမတိက္ကမော " ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ အမှန်အတိုင်း အထင်ကြီးသော ယာထာဝမာနကို အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ပယ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "အသ္မိမာနသ ယောဝိနယော" ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို မိန့်တော်မူသည်။

ရာဇာယတနကထာ

မုစလိန္ဒမူလေတိ-ကား၊ မဟာဇေါဓိတော-မဟာဗောဓိပင်မှ၊ ပ၊စြိန်ကော ကော-အာရုံထောင့်၌၊ ဝါ- အရှေ့တောင်ထောင့် အရပ်၌၊ ဌိတမုစလိန္ဒ ရုက္ခ မူလာ-တည်သော ကျွဲးပင်၏ အနီးအောက်မှာ၊ (ပါဠိတော် "ဥပသက်မှ" ဥ စင်၊) ရာဇာယတနန်-ကား၊ ဒုတိယဒိသာဘာဂေ-တောင်အရပ်အဘို၌၊ ဌိတံ-သော၊ ရာဇာယတနရုက္ခံ - လင်းလွန်းပင်ရှိ၊ ဥပသက်မိ-ငြိ၊ တေန ခေါ၊ ပန သမယေနာတိ- ကား၊ ကတရေန သမယေန- အဘယ်အခါ၌၊ (ဥပနာမေသုံ-ဆက်ကပ်လျှဒါန်းကြကုန်သနည်း၊ ဇုတိ - ဤကား အမေးတည်း၊) ကိရ - ခဲ့၊ ဘဂဝတော-၏၊(ဘောဇနကိစ္စေန ဠီစပ်)ဝါ- သည်၊ (နိသိန္နသဒ္ဒီစပ်) ရာဇာ ယတနမူလေ-၌၊ သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန၊ နိသိန္နသေ-စဉ်၊ သမာဓိတော-အရ ဟတ္တိထိလသမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌာနဒ်ဝေသေ-ထတော်မူရာနေ့၌၊ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ မေဝ-အရုဏ်တက်ရာအခါ၌ပင်၊(အရုဏ်တက်ချိန်၌ပင်) [ဘုရားဖြစ်ပြီးသည်က စပြီးလျှင် ဤအချိန်တိုင်အောင် တစုံတခုသော ဘောဇဉ်ကို မျှ မဘုဉ်းပေးရသေး၊] ဘောဇနကိစ္စေန - ဘောဇဉ်၏ ကိစ္စသည်၊ ဝါ- ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်း ကိစ္စသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ - ဖြစ်သင့်၏၊ ဇုတိ ဥတ္တာ၊ ဒေဝရာဇာ - နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကော-သည်၊ သြသမဟရိတကံ- ဆေးဖြင့် ထုံအပ်သော ဖန်ခါးသီးကို၊ ဥပ နေသိ- ဆက်ကပ်ပြု၊ (ဒန်ပူကိုလည်း ကပ်သေးသည်၊) ဘဂဝါ- သည်၊ တံ- ထို ဆေးဖန်ခါးသီးကို၊ ပရိဘုဉ်- ပြု၊ ပရိဘုတ္တမတ္တေ၁သဝ - ဘုဉ်းပေးပြီးကာမျှဖြစ် သော၊ (ဘဂဝတော-၏၊) သရီရကိစ္စံ - ကိုယ်တော်၏ ကိစ္စသည်၊ ဒေဟောသိ၊ (ခေတ်သွားခြင်း ကိစ္စတည်း၊) သက္ကော- သည်၊ မုခေါဒကံ- မျက်နှာသစ်ရေကို၊ အဒါသိ - ဆက်ကပ်ပြု၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မုခံ-မျက်နှာတော်ကို၊ ဓောဝိတွာ- ဆေးတော်မူ၍၊ (တနည်း) မုခံ ဓောဝိတွာ - မျက်နှာသစ်တော်မူပြီး၍၊ တသ္မိံ ယေဝ ရုက္ခမူလေ-ထို လင်းလွန်းပင်၏ အနီးအောက်၌ပင်၊ နိသီဒိ- ပြု၊ ဝေံ-ဤသို့၊ အရုဏမိ-သည်၊ ဥဂ္ဂဧတ- လသော်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ နိသိန္နေ - ထိုင်နေတော် မူလသော်၊ တေန ခေါ၊ ပန သမဧယန-ထိုင်နေတော်မူရာထိုအခါ၌၊(ဥပနာမေသုံ-ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ-ဤကား အပြေတည်း။)

တပုဿဘလ္လိကာဝါဏိဇာတိ - ကား၊ တပုဿောစ - တပုဿဂုဉ်း၊ ဘလ္လိ ကောစ-ဘလ္လိကဂုဉ်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဘာတရော-ညီနောင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါဏိဇာ-ကုန်သည်တို့သည်၊ ဥက္ကလာတ်-ကား၊ ဥက္ကလဇန ပဒတော-ဥက္ကလဇနပုဒ်မှ၊ တံဒေသန်-ကား၊ ယသ္မိံဒေသေ-အကြင် အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဟရတ်-၏၊(တံဒေသံ - မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၊ အန္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော ဟောန္တိ၌စပ်၊)စ-ဆက်၊ ကတရသ္မိံဒေသေ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ,ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံးတော်မူသနည်း၊ ဇုတိ-ဤကား

အမေးတည်း၊ မဇ္ဈိမဒေသေ-မဇ္ဈိမအရပ်၌၊(ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ ဇာတိ-ဤကား အဓိပ္ပာယ်ဖြတည်း၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ မဇ္ဈိမအရပ်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) မဇ္ဈိမဒေသံ-သို့၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော-အဝေးရှည်သောခရီးကို သွားကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဇာတ် အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ထွေ-၌ တံ ဒေသံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နာဟူသောပါဌ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဥတိသာလောဟိတာ ဒေဝတာတိ- ကား၊ တေသံ-ထိုတပုဿဘလ္လိကတို့၏၊ ဥတိဘူတပုဗ္ဗော-ဆွေမျိုးဖြစ်ခဲ့ဘူးသော၊ ဒေဝတာ-နတ်သည်၊ဘေဒဝေါစာတိ (ထွေ)-၌၊ (ဂုဇ္ဇတ္ထံ- ကို၊) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ-အံ့၊) သာ - ထိုနတ်သည်၊ နေသံ - ထို တပုဿဘလ္လိက တို့၏၊ သဗ္ဗသကဒ္ဒါနိ - အလုံးစုံသောလှည်းတို့ကို၊ အပ္ပဝတ္တိနိ- လည်ခြင်း မရှိသည်တို့ကို၊ အကာသိ- ပြု၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ မလည်ခြင်းကြောင့်၊ တေ-ထို တပုဿ ဘလ္လိကတို့သည်၊ ဇဝံ-ဤမလည်ခြင်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း၊ ဇာတိ-၌သို့ကြံ၍၊ မဂ္ဂဒေဝတာနံ-လမ်းဘို့တည်ကုန်သော နတ်တို့အား၊ ဗလိံ-ပူဇော်ပသမှုကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီ၊ တေသံ - ထို တပုဿ ဘလ္လိကတို့၏၊ ဗလိကမ္မကာလေ - ပူဇော်ပသမှုကို ပြုရာအခါ၌၊ သာ ဒေဝတာ - သည်၊ ဒိဿမာနေနေဝ - မြင်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာယေန - ကိုယ်ဖြင့်၊ (တနည်း) ဒိဿမာနေနေဝကာယေန-ကိုယ်ထင်ပြလျက်၊ တေံ-၌စကားကို၊ အဝေါစ-ပြောပြီ။

မန္တေနစ မဓုပိဏ္ဍိကာယ စာတိ- ကား၊ အဗဒ္ဓသတ္တုနာစ - မဖဲ့မဆုပ်အပ်သော မုံမှုန့်ဖြင့်၎င်း၊ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒိဟိ - ထောပတ် ပျားရည် တင်လဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယောဇေတွာ- ယှဉ်စပ်၍၊ ဗဒ္ဓသတ္တုနာစ-ဖဲ့ဆုပ်အပ်သော မုံလုံးမုံခဲဖြင့်၎င်း၊ ပတိမာနေထာတိ- ကား၊ ဥပဒ္ဒဟထ – ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်လော၊ တံ ဝေါတိ-ကား၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ တံ ပတိမာနနံ-ထို မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ခြင်းသည်၊ ဒိဃရတ္တံ- ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဟိတာယ-စီးပွားအလို့ငှါ၎င်း၊ သုခါယ-ချမ်းသာအလို့ငှါ၎င်း၊ ဘဝိဿတိ-လတ့ံ၊ ယံ အမှာကန္တိ- ကား၊ ယံ

× × × × × × × ×

မန္တေန မဓုပိဏ္ဍိကာယ။ ။ စပါးမျိုး ၇ ပါးမှဖြစ်သော မုံမှုန့်သည် သတ္တုမည်၏၊ အမှုန့်မထောင်းမီ ရှေးဦးစွာ စပါးတို့ကို ကျက်အောင် လှော်ရသေး၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တုဟူသည် ကျက်ပြီးသား မုံမှုန့်တည်း၊ ထောပတ် ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ အလုံးအခဲမပြုအပ်သော မုံမှုန့်ကို "အဗဒ္ဓသတ္တု" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုမုံမှုန့်ကို စားသောက်လိုသော အခါ သကြား စသည်ရှိလျှင် ထိုသကြား စသည်ကို ထည့်ခပ်၍ ရေဖြင့်မွှေရသည်၊ ထိုသို့ မွှေအပ်သောကြောင့် " မန္တ – ဝိလောလနေ " ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းအရ "မန္ထိယတေ ဝိလောလိယတေ" ဟု ဝစနတ္ထုပြု၍ "မန္တ" ဟု ခေါ်သည်၊ ထို မုံမှုန့်ကိုပင် ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ အလုံးအခဲ ပြုပြီးသော အခါ "ဗဒ္ဓသတ္တု–ဖဲ့ဆုပ်အပ်သောမုံ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် မဓုပိဏ္ဍိကာသည် ဗဒ္ဓသတ္တု၏ ပရိယာယ်တည်း၊ "မဓူဟိ+ယောဇိတာ+ပိဏ္ဍိကာ မဓုပိဏ္ဍိကာ" ဟု ပြု။

ပဋိဂ္ဂဟဏံ- အကြင်ခံယူတော်မူခြင်းသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဒီဃရတ္တံ-လုံး၊ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ အသ - ဖြစ်ရာပါ၏၊ ဘဂဝတော တေဒဟောသိတိ (တ္ထေ)-၌၊(ဂုဇ္ဇတ္ထံ-ကို၊)ကိရ(ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ)၊ အသ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဓာနာနုယောဂကာလေ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တော်မူရာအခါ၌၊ယော ပတ္တော-အကြင် သဝိတ်တော်သည်၊ အဟောသိ- ရှိခဲ့ပြီ၊ သော - ထို သဝိတ်တော်သည်၊ သုဇာတာယ - သုဇာတာသည်၊ ပါယသံ - နို့ယနှာကို၊ ဒါတုံ- လှူခြင်းငှါ၊ အာဂစ္ဆန္တိယာဧ- လာသော်သာလျှင်၊ ဝါ- လာတုန်းကပင်၊ အန္တရဓာယိ- ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ [ပါယသ၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ဘောဇနဝဂ် ပရမ္မုခေဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဇေတန - ကြောင့်၊ အသ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဇေတံ-ဤ အကြိုတော်သည်၊ အဟောသိ၊(ကိ)၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပတ္တော- သည်၊ နတ္ထိ - မရှိတော့၊ ပုရိမကာ - ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တထာဂတာပိ-ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း၊ (စ အနက်မရှိ၊) ဟဒတ္ထသု လက်တို့၌၊ ဝါ-တို့ဖြင့်၊ နခေါ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ- ခံယူတော်မမူကြကုန်၊ ကိမို – အာဘယ်ဝတ္ထု၌၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အဟံ - သည်၊ မန္ဒဗ္ဗ - မဆုပ်အပ်သေးသော မုံမှုန့်ကိုဂင်း၊ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ-ထောပတ် ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော မုံလုံး မုံခဲကိုဂင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျံ၊ နုခေါ- ခံယူရပါအုံ့နည်း၊ ဇာတိ-၌သို့ အကြိုဖြစ်တော်မူပြီ။

ပရိဝိတက္ကမညာယာတိ- ကား၊ ဇာတော-၌နေ့မှ၊ ပဋ္ဌေ-ရှေး၌၊ (ရှေးတုန်းက) [ဝ- ပါသည်မှာ ပိဟန်တူ၏၊] ဘဂဝတော - အား၊ သုဇာတာယ- သည်၊ ဒိန္နံ ဘောဇနံယေဝ– လှူအပ်သော ဘောဇဉ်သည်သာ၊ သြဇာနုပ္ပဗန္ဓဝသေန–သြဇာကို အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဒ္ဒါသိ-ပြီ၊ [ထို အခါတုန်းက ၄၉ လုပ် ဘဉ်းပေးအပ်ခဲ့သော နို့ယနှာသည် ၌ ၄၉ ရက်ပတ်လုံး သြဇာကို အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်တည်နေသည်-ဟူလို၊] တ္တေကံ ကာလံ-၌မှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ (၄၉ ရက် ကာလပတ်လုံး၊) ဇိယစ္ဆာ-ဆွမ်း ဘဉ်းပေးတော်မူခြင်းငှါ အလိုသည်၊ ဝါ- ဆွမ်း ဆာတော်မူခြင်းသည်၊ နေဝ အဟောသိ-ဖြစ်တော်မမူ၊ ပိပါသာ- ရေဆာက်တော်မူခြင်းငှါ အလိုသည်၊ ဝါ-ရေဆာတော်မူခြင်းသည်၊ န အဟောသိ၊ ကာယ ဒုဗ္ဗလျံ-ကိုယ်တော်၏ အားမရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်၊ န အဟောသိ၊ ပန-ဆက်၊ ဇာဒါနိ-၌၊ အသ-ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဟာရံ - အာဟာရကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု ကာမတာယ - ခံယူတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နခေါ တထာဂတာတိ အာဒိနာ- အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ တံ-ထိုအကြိုတော်ကို၊ အတ္တနော-၏၊ (မိမိဟူသော နတ်မင်းကြီးလေးယောက်၏၊) စေတသာ- ဖြင့်၊ ဘဂဝတော- ၏၊ စေတော ပရိဝိတက္ကံ – ကို၊ အညာယ - သိ၍၊ စတုဒ္ဒိသာတိ - ကား၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဒိသာဟိ-တို့မှ၊

သေလမယေ ပတ္တေတိ-ကား၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏော သိလာမယေ- ပဲနေဝံအာဆင်းရှိသော ကျောက်အတိ ပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ (ပါဠိတော် "ဥပနာမေသုံ"၌စပ်၊) ဇာဒံ-ဤသိလာမယေပတ္တေ ဟူသောစကားကို(ဝုတ္တံ၌စပ်၊) ယေ-အကြင် သပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ပြီ၊ တေယေဝ-ထို သပိတ်တို့ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ မဟာရာဇာနောပန-နတ်မင်းကြီးတို့သည်ကား၊ ပဌမံ - စွာ၊ ဇာန္ဒနီလ မဏိမယေ - ဇာန္ဒနီလ ပဒမြားအတိပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ- တို့ကို၊ ဥပနာမေသုံ- ကပ်လှူကုန်ပြီ၊ တေ- ထို မြသပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါ, န ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူတော်မမူ၊ တဇေတာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ခံယူတော်မမူခြင်းကြောင့်၊ စတ္တာရောပိ - လေးလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏာသိလာမယေ-ကုန်သော၊ ဇာမေပတ္တေ- တို့ကို၊ ဥပနာမေသုံ- ကုန်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ-ထိုနတ်မင်းကြီးတို့၏၊ ပသာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ - ကြည်ညိုခြင်းကို စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ အဂ္ဂဟေသိ၊ မဟိစ္ဆတာယ-များသော သပိတ်တို့ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နောအဂ္ဂဟေသိ-ခံယူတော်မူသည်မဟုတ်၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဥုးအံ့၊ ဂဟေတွာ-၍၊ စတ္တာရောပိ - ၄ လုံးသော သပိတ်တို့ကိုလည်း၊ (အဓိဋ္ဌဟိ၌စပ်၊) ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်လသော်၊ ဧကောဝ-တလုံးတည်းသာဖြစ်သော၊ ပတ္တော-သည်၊ (တနည်း) ဧကောဝပတ္တော- သပိတ်တလုံးတည်းသာ၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုသပိတ်တလုံးတည်းဖြစ်လေဝံအောင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)အဓိဋ္ဌဟိ-ပြီ၊ စတုန္နမ်ပိ-၄ ယောံသော နတ်မင်းကြီးတို့၏လည်း၊ ကသဒိသော-တထပတည်း တူသော၊ ပုညဝိပါကော-ကောင်းမှု အကျိုးသည်၊ အဟောသိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ကံ- တလုံးတည်းကို၊ ကတွာ- ၍၊ အဓိဋ္ဌိတေ - အဓိဋ္ဌာန်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပစ္ဆ၌ည-အသီးအသီးအဖို့ရှိသော၊ ဝါ-အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော၊ သိလာမယေ-ပဲနာဂ်အဆင်းရှိသော ကျောက်သို့အတိပြီးသော၊ ပတ္တော- ၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ မဏ္ဍူမဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။

ပစ္ဆ၌ည်တိ-ကား၊ ပစ္ဆ၌ည်သ္မိ-အသီးအသီးများသော အဖို့ရှိသော၊ ပါဠိဋ္ဌကံ-အသီးအသီး၊ ဝါ - တလုံးစီတလုံးစီ၊ မဟ၌ည်သ္မိ - များသော အဖို့ရှိသော၊ ဇာတိအတ္ထော၊ အထဝါ-ထို့ပြင်တနည်းကား၊ ပစ္ဆ၌ည်တိ-ကား၊ အဘိနဝေ-အသစ်ဖြစ်သော၊ အဇ္ဇုက္ခေ-ပူပူနွေးနွေးဖြစ်သော၊ဝါ-လောလောလက်လတ်ဖြစ်သော၊

× × × × × × ×

သေလမယေ ပတ္တေ။ ။သိလာအရ ကျောက်အမျိုးမျိုးရသော်လည်း သပိတ်နှင့်ဆိုင်ရာဌာနဖြစ်သေဒကြောင့် ဌာနအားလျော်စွာ "ပဲနောက် အဆင်းရှိသော ကျောက်ကို ယူပါ"ဟု သိစေလို၍"မုဂ္ဂဝဏ္ဏာသိလာမယေပတ္တေ"ဟု မိန့်သည်၊ သေလသဒ္ဒါသည် ကျောက်ဟူသော အနက်ကို မဟော ကျောက်တောင်ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်၊ ဤနေရာ၌ကဲ့သို့ သိလာမယပုဒ်မှ သွတ္ထိဒ် ကာပစ္စည်းသက်၍"သေလမယ"ဟုဖြစ်ရသည်။

တခ်ဳေဟ–ထိုခဏာ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာသို့ -ဖြစ်သော၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ ဧတသံ-ဤတပုဿဘလိုကတို့၏၊ ဒွေ – နှစ်ခွန်းကုန်သော၊ ဝါစာ- တို့သည်၊ အဟေသုံ - ရှိကုန်ပြီ၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ဝါ-ထိုသို့ နှစ်ခွန်းသောစကား ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(တေ-ထို တပုဿဘလိုကတို့သည်၊) ဒွေဝါစိကာ - ဒွေဝါစိကတို့ မည်၏၊ အထဝါ-ကား၊ ဒ္ဒိဟိ-နှစ်ခွန်းကုန်သော၊ ဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပါသကဘာဝံ-ဥပါသကာ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ကုန်ပြီ၊(ဇာတိ ဒွေဝါစိကာ၊) ဇာတိ အတ္ထော၊ တေ - တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပါသကဘာဝံ–ကို၊ ပဋိဝေဒေတွာ-သိစေပြီး၍၊ (ဝါ-လျှောက်ပြီး၍၊) ဘဂဝန္တံ - ကို၊ အာဟံသု–ထပ်၍ လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ၊) ဘန္တေ - မြတ်စွာဘုရား၊ ဒါနိ - ယခု အခါ၌၊ ကဿ–အဘယ်သူ့ကို၊ အဇ္ဇမှဟိ-တို့သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့ကို၊ ပဋ္ဌာယ - ၍၊ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနံ– ရှိခိုးခြင်း ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗံ - ပြုရာပါသနည်း၊ ဇာတိ အာဟံသု၊ အထ - ထိုသို့ လျှောက်ရာအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သီသံ ဥုးမခါင်းတော်ကို၊ ပရာမသိ- သုံးသပ်တော်မူပြီ၊ ကေသာ-ဆံတော်တို့သည်၊ ဟတ္ထေ–လက်တော်၌၊ လဂ္ဂိ ံသု-ငြိကပ်ပါလာကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုဆံတော်ခတ်တို့ကို၊ တေသံ-ထိုတပုဿဘလိုကတို့အား၊ အဒါသိ–ပေးတော်မူပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပေးတော်မူသနည်း) တုမှေ - တို့သည်၊ ဇာမေ-ဤဆံတော်တို့ကို၊ ပရိဟရထ- သွားလေရာရာ ဆောင်ယူကြကုန်လော၊ ဇာတိ–ဤသို့ မှာတော်မူ၍၊ အဒါသိ–ပြီ၊ တေ- ထို တပုဿ ဘလိုကတို့သည်၊ ကေသဓာတုယော–ဆံတော်ခတ်တို့ကို၊ လဘိတ္ဝာ-၍၊ အမတေန-အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်၊ အဘိသိတ္တာဝ-ဥုးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊(ဟုတ္ဝာ)ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ပက္ကမိ ံသု။

× × × × × × ×

ပစ္ဆ ွေ။ ။“ပတိ+အ ွေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ပတိကို“ပါ ွေက်ဲ”ဟု ၎င်း,အ ွေကို“မဟ ွေသို့ ”ဟု ၎င်း၊ ဖွင့်သည်၊ ပါ ွေက်ဲ၌ ကေ် ကေ် ပတိ ပ ွေက်၊ ပ ွေက်ယေဝ(သွတ္ထ၌ ကုပစ္ဆညိုးသက်၍)“ ပါ ွေက်ဲ ”ဟု ပြု၊ အ ွေါ ယေသံ အတ္တိတိ အ ွေါ၊ အဖို့ရှိသော သပိတ်တို့၊ ဝါ – အဖို့များသော သပိတ်တို့၊ ပါ ွေက်ဲ+အ ွေါ ပစ္ဆ ွေါ–အသီးအသီးများသော အဖို့ရှိသော သပိတ်တို့”ဟု ပြု၊ နောက်နည်း၌ “ပစ္ဆ ွေသဒ္ဒါ–အသစ်စက်စက် အနက်ဟောရင်း ပုဒ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ထေရာဓာဝါဒိတေဝ်ဝယ် (ဘလိုက)ထေရဂါထာ၌ ပေါက္ခရဝတီ မြို့သားများဟု ဆို၏၊ [ဥက္ကလာဇနပုဒ် ခရိုင်တွင်း၌ ပါဝင်သော ပေါက္ခရဝတီမြို့သားများဟု ဆိုလိုသည်၊] အကြိုးကို တဖုဿ (တပဿ)ဟု ခေါ်၍ အငယ်ကို ဘလ္လိယ(ဘလ္လိက)ဟု ခေါ်၏၊ ဘုရားရှင် ရာဇာဂြိုဟ်၌ သီဘင်းသုံးတော်မူသောအခါ ထိုညီနောင် ၂ ယောက်တို့ ရောံလာပြန်၍ တရားနာကြ၏၊ တဖုဿသည် သောတာပန်တည်၏၊ ဘလ္လိယကား ရဟန်းပြု၍ ဆဋ္ဌဘိညရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။

ဗြဟ္မယာစနကထာ

အထခါ-ရာဇာယတနဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ပေါတမှာသမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ-၍၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော၊ တေ ကိစ္စံ-၌ကိစ္စကို၊ (ကိုယ်တော်နှင့်ဆိုင်သော သရီရကိစ္စ , မန္တမဓုပိဏ္ဍိကကို ခံယူတော်မူခြင်းကိစ္စ, ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်းကိစ္စ, ဆံတော်ကို ချီမြှောက်တော်မူခြင်း ကိစ္စကို၊)နိဋ္ဌာပေတ္ဝာ- ပြီးစီးစေတော်မူပြီး၍၊ ရာဇာယတနမူလာ-မှ၊ပုနပိ-တဖန်လည်း၊ ယေန၊ပေါဉပသင်္ကမိ၊[အဇပါလဋ္ဌာသီတင်းသုံးတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်၍ "ပုနပိ"ဟု ဆိုသည်။] ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိတိ-ကား၊ တသ္မိံ-ထို အဇပါလပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိသိန္နမတ္တဿေဝ-ထိုင်နေတော်မူပြီးကာမျှသာလျှင် ဖြစ်သေး၊ (ဘဂဝတော -့၏၊) သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော ရှေးဘုရားရှင်တို့၏၊ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော-အလေ့အကျက်တော်ဖြစ်သော၊ (လေ့ကျက်အပ် , ကောင်းစွာ လေ့ကျက်အပ်သော အလေ့အကျက်ဖြစ်သော၊) စေတသော-၏၊ အယံ ပရိဝိတက္ကော-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ။

ပန- ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥဒ္ဒေါ့၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ အယံ - ၌ အကြိုတော်သည်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ - အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ (စိတ်တော်၌၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တော်မူရသနည်း၊ ဧတ္ထ တိ-၌ကား အမေးတည်း၊ ဓမ္မဿ-သစ္စာ ၄ ပါး တရား၏၊ မဟာကရုဏာဘာဝံ - ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂရုဘာဝံ-လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဘာရိယဘာဝံ - ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်၏အဖြစ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာယ - ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း၊ ဗြဟ္မုနာ- ဗြဟ္မာသည်၊ ယာစိတေ-တောင်းပန်အပ်သော်၊ ဝါ - တောင်းပန်အပ်ခါမှ၊ ဒေသေတု ကာမတာယစ - ဟောတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ (အယံ- ၌ အကြိုတော်သည်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊) ဟိ - ချဲ့၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဇာနန္တိ-သိတော်မူကြကုန်၏၊ (ကိံ - နည်း၊) ဓေံ- ၌သို့၊ ပရိဝိတက္ကိတေ - ကြံတော်မူအပ်သော်၊ ဗြဟ္မာ- မဟာဗြဟ္မာသည်၊ အာဂန္တွာ- ၍၊ ဓမ္မဒေသနံ - တရား ဟောတော်မူ

× × × × × × × ×

အာစိဏ္ဏ သမာစိဏ္ဏော။ ။အာပုဗ္ဗ စရဓဲဝတ်, တပစ္စည်း၊"အစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော" ဟု နှစ်ချက်ထပ်သောကြောင့် ထို အကြိုဖြစ်ခြင်းသည် ရှေး ဘုရားရှင်တို့၏ "အမြဲမပြတ် လေ့ကျက်အပ်သောအကြို"ဟု သိစေသည်၊ ထို အကြိုတော်သည် တရားဟောတော် မမူဘို့ရန် ဖြစ်သောကြောင့် " တရားဟောတော်မူလို၍ ပါရမီဖြည့်လာခဲ့သော ဘုရားရှင်တို့၏ အကြိုတော် ဟုတ်ပါလေရဲ့လော"ဟု တွေးတောဘွယ်ရှိရကား "အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ဘုရားရှင်တိုင်းပင် ကြိုတော်မူခဲ့ပါသည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ ကြိုတော်မူခြင်းမှာလည်း တရားတော်၏ နက်နဲပုံ , သတ္တဝါတို့၏ အာလယရာဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ တရားတော်နှင့် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ထားပုံက ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လွန်းလှသောကြောင့် ကြိုတော်မူရခြင်းဖြစ်သည်။

ခြင်းကို၊ ယာစိဿတိ-တောင်းပန်လတ္တံ့၊ တတော-ထိုသို့ တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ ဓမ္မေ-တရားတော်၌၊ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေဿန္တိ-ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့၊ ဟိ- မှန်၊ လောကသန္ဓိဝါသော - စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောကသည်၊ (သတ္တာဒေးစုအဝေးသည်၊) ဗြဟ္မဂရုကော-ဗြဟ္မာ၌ အလေးပြု၏၊ ဣတိ(ဇာနန္တိ၊) ဧတံ-ဤသို့၊ ဒ္ဝိဟိ- ၂ ပါးကုန်သော၊ ဧတမေဟိ ကာရဏေဟိ-ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (ဓမ္မဂရုဘာဝကို ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းဟူသော အကြောင်း, ဗြဟ္မာတောင်းပန်မှ ဟောတော်မူလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊) အယံ ဝိတက္ကော-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဧတဿ- ဤကား အဖြေတည်း၊ တတ္ထ- ထို အဓိဂတော ခေါ မ္ဟာယံ ဓမ္မော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဓိဂတော ခေါ မ္ဟာယန္တိ-ကား၊ မေ-ငါသည်၊ အဓိဂတော- သိအပ် ရအပ်ပြီးသော၊ အယံ (ဓမ္မော)- ဤသစ္စာ ၄ ပါး တရားသည်၊ (ပါဠိတော် "ဂမ္ဘီရော" ၌ စပ်။)

အာလယရာမာတိ-ကား၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ ပဇ္ဇကာမဂုဏော- ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အာလိယန္တိ-ငြိကပ် မှီဝဲတတ်ကုန်၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဝါ- ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ - ထို ငါးဖြာအာရုံကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အာလယာတိ – အာလယတို့ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ - ဆိုအပ်ကုန်၏၊ (ယာ ပဇာ-အကြင် သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊) တေဟိ အာလယေဟိ-ထို ငြိကပ်မှီဝဲအပ်ကုန်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ရမတိ – မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဧတိ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငြိကပ် မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သာ ပဇာ - သည်၊) အာလယရာမာ– အာလယရာမ မည်၏၊ (ယာ ပဇာ-သည်၊) အာလယေသု-ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော

× × × × × × ×

ဗြဟ္မဂရုကော၊ ။ဘုရားပွင့်တော်မူခါစ အချိန်ဝယ် ရသေ့ ရဟန်း အားလုံးပင် ဗြဟ္မာကို အလေးပြုနေကြ၏၊ " မိမိတို့ အလေးပြုအပ်သော ဗြဟ္မာမင်းသည်သော်မှ ဘုရားရှင်ကို တရားဟောတော်မူဘို့ရန် တောင်းပန်ရသည်"ဟု ကြားရသိရသောအခါ ထို ရသေ့ ရဟန်းတို့နှင့်တကွ တလောကလုံးက ဘုရားရှင်ကို စိတ်ညွတ်ကြ, ယုံကြည်ကြသက်ဝင်ကြလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်တိုင်းပင် တရားတော်ကို ပို၍ အလေးပြုချင်လာအောင် ဗြဟ္မာကိုယ်တိုင် တောင်းပန်မှ တရားဟောတော်မူကြရိုး ဖြစ်သည်၊ ထိုသို့ အကြံတော် ဖြစ်တိုင်းလည်း ဗြဟ္မာမင်းက တောင်းပန်ရိုးထုံးစံ ရှိသည်။ [မိလိန္ဒပဉှာ သန္ထဝဝဂ္ဂ – ၁၀။]

အာလယရာမာ။ ။အာလယ၌ အာပုဗ္ဗ"လိ–သိလိသနေ"ဟူသော ဒိဝါဒိဓာတ် တည်း၊ ဒိဝါဒိဖြစ်သောကြောင့် ကတ္တုရုပ် ကမ္မရုပ် ၂ မျိုးလုံးပင် " အာလိယန္တိ "ဟု ကြိယာပုဒ်ဖြစ်၏၊ တ၌ စာအုပ်များ၌ " အလ္လိယန္တိ " ဟု ရှိ၏၊ လဒ္ဓဘော်, အာကို ရသပြု၊ သဲလေသနအနက်ကို ၎င် ဋီကာတို့၌ "သေဒိယန္တိ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကြသည်၊ ထို့ပြင် "ပဇ္ဇကာမဂုဏာ, ပဇ္ဇကာမဂုဏေသု"ဟု ပါဌ် ၂ မျိုးတွေ့ရ၏၊ သုတ်မဟာဝါမဟာပဒါနသုတ်ဋီကာ၌ရင်း, သာရတ္ထဒီပနီရင်း " အာလိယန္တိ အဘိရမိတမ္မဋ္ဌေန သေဒိ

ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို၌၊ ရတာ-အမြဲ မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို၌ အမြဲ မွေ့လျော်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ပဇာ - သည်၊) အာလယရတာ – အာလယရတာ မည်၏၊ (ယာ ပဇာ–သည်၊) အာလယေသု-တို၌၊ သုဠု- လွန်စွာ၊ မုဒိတာ–ဝမ်းမြောက်တတ်၏၊ ဇာတိ- ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို၌ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ပဇာ – သည်၊) အာလယသမ္မုဒိတာ–အာလယသမ္မုဒိတာ မည်၏။

ယဒိဒန္တိ - ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိပါဒတာ – နိပါတ်တည်း၊ (လိန် ၃ ပါး ဝိဘတ် ၇ သွယ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောနိပါတ်တည်း၊) တသ–ထို ယဒိဒံဟူသော နိပါတ်၏၊ (ဧဝမတ္ထော ၌စပ်၊) ဌာနံ–ဌာနသဒ္ဒါကို၊ သန္ဓာယ- ၍၊ ယံ ဣဒန္တိ–

× × × × × × ×

ယန္တိတိ အာလယာ" ဟု ပြု၍ "ပဠဂကာမဂုဏာ"ကို အရကောက်ကြသည်၊ ကမ္မသာဓ်ပြုသောကြောင့် " ပဠဂကာမဂုဏေသု " ဟူသော အာဓာရကို စဉ်းစားသင့်သည်၊ ယောဇနာဉ်မူ "ပဠဂကာမဂုဏေသု" ကို အတည်ပြု၍ " အာလီယန္တိ လဂ္ဂန္တိ ဍေါတိ အာလယာ" ဟု အဓိကရဏသာဓ်ပြုလေသည်၊ ဘာကို ငြိကပ်သလဲ ဟု လိဓာတ်၏ ကံကို ရှာရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ဝိဂ္ဂဟကိုလည်း စဉ်းစားပါ။

အဋ္ဌကထာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ " သတ္တာ ပဠဂကာမဂုဏေ အာလီယန္တိ " တုန်းက " သတ္တာ " ဟူသော ကတ္တားအနက်ရသော်လည်း " တေ အာလယာတိ ဒုစ္စန္တိ "၌ တဖြင့် ပဠဂကာမဂုဏကို ပြန်၍သွန်သောကြောင့် "ပဠဂကာမဂုဏေ" ဟူသော အဓိတ္ထာကံသည် နောက်ဝါကျ၌ ဝုတ္တကံဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "တေ အာလီယန္တိတိ အာလယာ" ဟု အဝုတ္တကမ္မသာဓန ဟု ကြံပါ၊ လိရင်းမှာ— " အာလီယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ အာလယာ – ကပ်ငြိအပ် မှီဝဲအပ်သော ကာမဂုဏ်များ၊ ရမတီတိ ရာမာ၊ (ရမုဓာတ်, ဏပစ္စည်း၊) အာလယေဟိ+ရာမာ- အာလယရာမာ" ဟု ပြုစေလိုသည်။

မုတ်ချက်။ ။ဋီကာတို၌ " အာလီယန္တိ အဘိရမဏာဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ "ဟု ကတ္တုသာဓ်တနည်းပြု၍ တရာ့ရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်ကို အရကောင်းကြ၏၊ ထိုနည်းကား–ဤအဋ္ဌကထာနည်းမဟုတ်၊ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌လာသောနည်းကို မှီးခြင်းသာတည်း၊ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ အာလယ၏အရ ကာမဂုဏ်ကိုဆိုင်း, တဏှာကိုဆိုင်း, အရကောက်သည်၊ ထို့ပြင်–ဋီကာပါဠိတို၌ "ရမန္တိ" စသည်ဖြင့် သတ္တာကိုငဲ့၍ ဗဟုဝုစ်ထားကြသည်၊ ပါဠိတော်၌ ပဇာကိုငဲ့မှ စာသွားမှန်သောကြောင့် ဧကဝုစ်ချည်းသာ ရှိသင့်သည်။

ရတာ သမ္မုဒိတာ။ ။ရတာကို "နိရတာ-အမြဲမွေ့လျော်၏" ဟုဆိုင်း, သမ္မုဒိတာကို "အတိဝိယ(သံအတ္ထက်)မုဒိတာ–ဝမ်းမြောက်၏" ဟုဆိုင်း ဖွင့်၏၊ ဥယျာဉ်ကစား ထွက်လာသောဘုရင်သည် ဥယျာဉ်ထည်း၌ အာရုံအမျိုးမျိုးဖြင့် မွေ့လျော်နေရကား ဥယျာဉ်မှ မထွက်လိုတော့ သကဲ့သို့, ထို့အတူ သတ္တာ အများလည်း ကာမဂုဏ်ဖြင့် မွေ့လျော် ပျော်နေရကား သံသရာဝဋ်မှ မထွက်လိုတော့–ဟူလို။

ယံ ဏဒံ ဟူ၍ဂုင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ - ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ သဒ္ဒါကို၊ သန္ဓာယ၊၍၊ ယော အယန္တိ-ယော အယံဟူ၍ဂုင်း၊ ဧဝံ-သို၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဏဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ – ယား၊ ဏမေသံ – ဤ သခ်ါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့တည်း၊ ဏဒပ္ပစ္စယာ-ဤ သခ်ါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့၊ ဏဒပ္ပစ္စယာဝ – ဤ သခ်ါရအစရှိသော၊ပေ၊အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့သည်ပင်၊ ဏဒပ္ပစ္စယတာ – ဏဒပ္ပစ္စယတာ မည်၏၊ ဏဒပ္ပစ္စယတာစ-ဏဒပ္ပစ္စယတာလည်းဟုတ်၏၊ သာ–ထို ဏဒပ္ပစ္စယတာဟူသည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါစ– ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း ဟုတ်၏၊ ဏတိ – ဤ နှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ ဏဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ– ဏဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ မည်၏။

× × × × × × ×

ယဒိဒံ၊ ။ပါဠိတော်၌ “ဏဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဏဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ” ဟု ရှိ၏၊ ယဒိဒံသည် လိန် ၃ ပါးလုံး အထူးမရှိသော နိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့်ဂုင်း, ဌာနံနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါသည် အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းကိုချည်းဟောသောအနက်တူသဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့်ဂုင်း, ဌာနံသဒ္ဒါကိုငဲ့လျှင် “ ယံ + ဏဒံ ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ နပုံလိုန် အနေနှင့် ရှိနိုင်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ငဲ့လျှင် “ ယော + အယံ ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၌ ပုလိုန် အနေဖြင့် ရှိနိုင်သည်-ဟု မှတ်ပါ။ [တိဋ္ဌတိ ဖလံ ဇညော တိ ဌာနံ-သခ်ါရစသော အကျိုးတရား၏တည်ရာ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း။]

ဏဒပ္ပစ္စယတာ။ ။အဋ္ဌကထာအလို တာပစ္စည်းသည် သွတ္ထဥ်သက်၍ “ဤသခ်ါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသောတရား”ဟုပေး၊ ဋီကာ၌ တနည်းဖွင့်သေး၏၊ ထိုအလို“ဏဒပ္ပစ္စယာနံ+ဘာဝေါ-ဏဒပ္ပစ္စယတာ”ဟုပြု၍ “ဤသခ်ါရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိ ”ဟု အနက်ပေးပါ။

သဇ္ဇသခ်ါရ ၊ပေ၊ နိဗ္ဗာနံ ။ ။အဋ္ဌကထာ မဖွင့်သော်လည်း အနက်ခက်သော ဤပုဒ်အားလုံးသည် နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်ချည်းတည်း၊ သမန္တိ ထွောတိ သမထော၊ သဇ္ဇသခ်ါရာနံ+သမထော သဇ္ဇသခ်ါရ သမထော– လှုပ်လှုပ်ရှား ရှား အလုံးစုံသော သခ်ါရတရားတို့၏ ငြိမ်သက်ရာနိဗ္ဗာန်၊ ပဋိနိဿဇ္ဇိယန္တိ ထွောတိ ပဋိနိသဂ္ဂေါ၊ သဇ္ဇုပဓိနံ– ကာမုပဓိ ခန္ဓုပဓိ ကိလေသုပဓိ အဘိသခ်ါရုပဓိ ဟူသော ဥပဓိ အားလုံးတို့၏ + ပဋိနိသဂ္ဂေါ-စွန့်လွှတ်အပ်ရာတည်း၊သဇ္ဇုပဓိ ပဋိနိသဂ္ဂေါ၊ ဒိယန္တိ ထွောတိ ခယော၊တက္ကာနံ+ခယော တက္ကာက္ခယော၊ သဇ္ဇကိလေသရာဂါဝိရဇ္ဇန္တိ ထွောတိ ဝိရာဂေါ– အလုံးစုံသော ကိလေသာရာဂတို့၏ မတပ်မက်ရာ၊ ဇရာ မရဏာဒိဘေဒံ သဇ္ဇဝဋ္ဋဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ ထွောတိ နိရောဓော၊ တေန တေန ဘဝေန ဘဝန္တရံ ဘဝနိကန္တိဝသေန ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတိတိ ဝါနံ– ထိုထို ရှေးဘဝနှင့် နောက်ဘဝကို နှစ်သက်မှု၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်စပ်တတ်သောကြောင့် တဏှာသည် “ဝါန” မည်၏၊ ဖလေန ဝါ သဒ္ဒိံ ကမ္မံ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတိတိ ဝါနံ–(တဏှာကုန်ခန်းလျှင် ကံသည် အကျိုးမပေးနိုင်တော့ရကား) အကျိုးနှင့် ကံကို ဆက်စပ်တတ်သောကြောင့် တဏှာသည် ဝါနမည်၏၊ ဝါနတော+နိက္ခန္တိတိ နိဗ္ဗာနံ၊

သော မမဿ ကိလမထောတိ - ကား၊ အဇာနန္တာနံ– မသိနိုင်သော သတ္တာတို့အား၊ ယာ ဒေသနာနာမ - အကြင် တရားဟောခြင်းမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော – ထို မသိနိုင်သောသတ္တာတို့အား တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်၊ မမ–ငါဘုရား၏၊ ကိလမထော- ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းကြောင်းသည်၊ အဿ - ဖြစ်ရာ၏၊ သာ - ထို မသိနိုင်သော သတ္တာတို့အား တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်၊ မမ - ၏၊ ဝိဟေသာ–ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်၊ ဝါ-ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲရာရောက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ဘဂဝန္တန္တိ-ကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ အနစ္ဆရိယာတိ – ကား၊ အနုအစ္ဆရိယာ – အဖန်ဖန် အံ့အားသင့်ဘွယ်ကောင်းကုန်သော၊ ပဋိဘံသူတိ-ကား၊ ပဋိဘာန သဒ်ါတဿ-ပဋိဘာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဉာဏဿ- ဉာဏ်တော်၏၊ ဂေါစရာ- အာရုံတို့သည်၊ အဟေသုံ-ဖြစ်လာကုန်ပြီ၊ ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗဘာဝံ- အဖန်ဖန် ကြံစည်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိ်သု–ရောက်ကုန်ပြီ၊ (ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ စသော ဂါထာ၏အဓိပ္ပါယ်တို့သည် ထပ်ကာထပ်ကာ ကြံစည်ထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောဝံသည်- ဟူလို။)

× × × × × × ×

ကိလမထော, ဝိဟေသာ။ ။"ကိလမတိ အနေနာတိ ကိလမထော၊ ဝိဟိ်သတိ ဝိဟေသာတိ ဝိဟေသာ"ဟု ဒေသနာကိုရအောင် ကရဏသာဓ်ပြု၊ စိရနိသဇ္ဇာ စိရဘာသနေဟိ – ကြာမြင့်စွာ ထိုင်တော်မူရခြင်း , ကြာမြင့်စွာ ဟောတော်မူရခြင်းတို့ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိ အာဂိလာယနာ (ကျောက်ကုန်းတော်၏ ညောင်းညာခြင်း၊) တာလုဂလသောသာဒိဝသေန (အာစောက်တော်, လည်ချောင်းတော်တို့၏ခြောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊) ကာယကိလမထော စေဝ-ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်း၊ ကာယ ဝိဟေသာစ–ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲရာရောက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘဂဝန္တံ, ပဋိဘံသု ။ ။ ပတိ ဥပသာရနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သာမိအနက်၌ ဒုတိယာသက်၍ "ဘဂဝန္တံ"ဟု ရှိရသည်၊ ပတိပုဗ္ဗ + ဘာဓာတ်သည် ဒိတ္တိ (ထင်ရှားခြင်း , တောက်ပခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ပဋိဘံသုကို " ပဋိဘာန သဒ်ါတဿ ဉာဏဿ ဂေါစရာ အဟေသုံ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ "ဂေါစရာ အဟေသုံ" ကိုကား ဋီကာ၌ "ဥပဋ္ဌဟံသု " ဟု မူရင်းအနက်ကို ဖေါ်ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဘဂဝန္တံ–၏၊ ပဋိဘံသု–ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားလာကုန်ပြီ"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားခြင်းဟူသည် " ထို ဂါထာများ၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်များကို ဉာဏ်တော်ဖြင့် အဖန်ဖန် တွေးတော်မူခြင်းတည်း" ဟု သိစေလို၍ "ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗဘာဝံ ပါပုဏိ်သု"ဟု သဘာဝတ္ထကို ဖွင့်သည်။

အနုစ္ဆရိယာ။ ။"အနု+အစ္ဆရိယာ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဋီကာ၌ "ဝုဒ္ဓိပတ္တာဝါအစ္ဆရိယာ"ဟု အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းဖွင့်၏၊ ထိုအလို"န + အစ္ဆရိယာ အနုစ္ဆရိယာ" ဟုပြု၊ နကိုလည်း "အန်"ပြု၊ ထို နု(အ)ကို ဝုဒ္ဓိအနက်ဟောဟု ဆိုသည်၊ ခဲ့ဖူးအံ့ — သတ္တာတို့အား တရားဟောတော်မူဘို့ရန် ၎ အသင်္ခ်ေနှင့် ကမ္ပာတသိန်းပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်တော်မူလာပါလျက် ယခုအခါ တရားဟောတော်မမူဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မူ

ဟလန္တိ ထြေ-၌၊ ဟကာရော-ဟအက္ခရာသည်၊ နိပါတမတ္တော - အနက်မရှိ နိပါတ်မျှတည်း၊ အလံ-အကျိုးမရှိတော့၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ ပကာသိတုန္တိ- ကား၊ ဒေသေတုံ-ဟောပြခြင်းငှါ၊ ဒါန်-၌၊ မေ-သည်၊ ကိန္တေန-ပါရမီ ဖြည့်တော်မူစဉ် ငြိုငြင် ဆင်းရဲသဖြင့်၊ အဓိဂတံ- သိအပ်ရအပ်သော၊ ဇုံ ဓမ္မံ– ဤအရိယာမဂ်တရားကို၊ ဝါ–၌ သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဒေသေတုံ-ငှါ၊ အလံ – အကျိုးမရှိတော့၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပဋိသောတဂါမိန္တိ (ထြေ)– ၌၊ နိဗ္ဗာနံ–ကို၊ ပဋိသောတံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိ - နိဗ္ဗာန်သို့ သွားထသော၊ ဇုတိ အတ္ထော၊

× × × × × × × ×

လိုခြင်း ဟူသော အကြံတော်မှာ အဖန်ဖန် အံ့အားသင့်စရာ ကောင်းသောကြောင့် "အန+အစ္ဆရိယ" ဖြင့်၏၊ အကြိုးအကျယ် အံ့အားသင့်ဘွယ်ဖြစ်သောကြောင့် "န+အစ္ဆရိယ" လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏ အနစ္ဆရိယဖြစ်မှုကို ဂါထာသဒ္ဒါ၌ တင်စား၍ ဂါထာတော်များကိုလည်း ကာရကပုစ္ဆကအာဖြင့် အနစ္ဆရိယာဟု ဆိုသည်။ [အတ္ထဒ္ဒါရေန ဟိ ဂါထာနံ အနစ္ဆရိယတာ၊ —ဋီကာ။]

ကိန္တေန။ ။ကိစ္ဆသဒ္ဒါသည် ဒုက္ခအနက်ကိုဟော၏၊ ဘုရားရှင်သည် အလောင်းတော်ဘဝတုန်းက ဒါန, သီလ, ခန္တီ, စသော အချို့ပါရမီတော်ကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်၏ ဆင်းရဲမှုကို ခံတော်မူခဲ့ရ၏၊ သိဝိမင်း၏ဇာတ်တော်၌ ပုန်းကားအား မျက်လုံး ထုတ်၍ လူတော်မူခြင်း, ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော်၌ သီလမပျက်အောင် နှိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံရခြင်း, ခန္တီဝါဒီဇာတ်တော်၌လည်း ခန္တီပါရမီဖြည့်တော်မူကာ ကလာဗုမင်း၏ နှိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံတော်မူရခြင်း စသည်တည်း။

ဟလံ။ ။"ဟ+အလံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အဋ္ဌကထာ၌ "ဟကို အနက်မရှ နိပါတ်မျ" ဟု ဆို၏၊ ဋီကာ၌ကား "ဟ ဇုတိဝါ ဗျတ္တံ"ဟု တနည်း ဖွင့်သေး၏၊ ကေစိတ်ကို က ဟကို "ကေဝသတ္ထ"ဟုလည်းဆိုကြသတတ်၊ ["ဟဗျတ္တံ (ကေဝလေနဝါ) အလံ နိပ္ပယောဇနံ ဧဝံ ကိန္တေန အဓိဂတံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ"တိ ယောဇနာ၊—ဋီကာ။]

ရာဂဒေါသပရေတေဟိ။ ။ပရေတ၌ " ပရံ+ဇုတ – အာလွန်ရောက်အပ် " ဟု သဒ္ဒတ္ထတည်း၊ "ရာဂေနစ ဒေါသေနစ ဖုဋ္ဌေဟိ အာဘိဘူဒတဟိ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်မှာ အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း၊ ထိုဒေလျှင် အဆိပ်တက်စေနိုင်သော " ဖုဋ္ဌဝိသ " အမည်ရှိသော မြွေသည် ထိအပ်သူကဲ့သို့ ရာဂဒေါသတို့သည် အလွန်ရောက်အပ်သည်ကိုပင် " ရာဂဒေါသသည် တွေထိအပ် လွှမ်းမိုးအပ်သူတို့" ဟု ဆိုသည်၊ တနည်း–"ရာဂဒေါသပရေတေဟိ" "ရာဂဒေါသေနုဂတေဟိ"ဟုလည်း ဖွင့်သေး၏၊"ရာဂဒေါသတို့သည်၊ ပရံ–နောက်၌၊ ဝါ-နောက်က+ဇုတ–လိုက်အပ်သူတို့"ဟူလို။.... [အဋ္ဌကထာ၌မပါသော ပါဠိတော်၏ အနွှင့်။]

ပဋိသောတဂါမိံ။ ။သေးတသဒ္ဒါသည် အရိယာမဂ်တည်း ဟူသော ရေအယဉ်ကို ဟော၏၊ "သောတသ–အရိယာမဂ်တည်း ဟူသော ရေအယဉ်၏+ပတိ–ရှေး၌" ဟူသည် နိဗ္ဗာန်တည်း၊ ပကတိမြစ်ရေအယဉ်သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရှေ့ရှုစီးဝင်ရသကဲ့သို့ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်လည်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေ့ရှုစီးသွားရသည်၊ ဤအလို–မွမ်းအရ အရိယာမဂ်ဘရားကို့သာ ယူပါ။

ရာဂရတ္တာတိ-ကား၊ ကာမရာဂ ဘဝရာဂ ဒိဋ္ဌိရာဂေန-ကာမရာဂ ဘဝရာဂ ဒိဋ္ဌိရာဂဖြင့်၊ ရတ္တာ–တပ်မက်သော သတ္တွာတို့သည်၊ နဒက္ခိန္တိ–ကား၊ နပဿိဿန္တိ-မမြင်နိုင်ကုန်လတ့ံ၊ တမောခန္ဓေနအာဝုဋာတိ- ကား၊ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ-အဝိဇ္ဇာအစုသည်၊ အဇ္ဈောတ္ထဋာ- လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ နဒက္ခိန္တိ ဌိစပ်)။

အပ္ပေါဿုက္ကတာယာတိ-ကား၊ နိရုဿုက္ကဘာဝေန-အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဒေသေတုကာမတာယ- ဟောတော်မမူလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဇုတိ အာဇ္ဇော၊ ယတြ ဟိ နာမာတိ - ကား၊ ယသ္မိံ လောကေ - အကြင် လောက၌၊ (နမတိ)နာမ-ညွတ်တော်မူသည် မည်ရသေး၏၊ (ညွတ်တော်မူတယ်ရှိရုံသေး၏၊) ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟောသီတိ - ကား၊ ဓမ္မဒေသနာယာစနတ္ထံ- တရားဟောတော်မူခြင်းကိုတောင်းပန်ခြင်းငှါ၊ ဒဿသု စက္ခဝေါဋ္ဌသဟသေသု-တသောင်း

× × × × × × ×

တနည်း။ ။“ သော့တသ– အောက်သို့စီးသွားသော ရေအယဉ်ကဲ့သို့ နိစ္စ သုခ အတ္တ သုဘ ဟု ယူသောအားဖြင့် အောက်သို့သွားတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိ၏ + ပတိ– ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘတည်း၊ ပဋိသောတေန–ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်+ ဂါမိ – ဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးတရားတည်း၊ ပဋိသောတဂါမိ ”ဟု သုတ်မဟာဝဂါ အဋ္ဌကထာမှယူ၍ ဋီကာတနည်းဖွင့်သေး၏။

ရာဂရတ္တာ။ ။ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်သော ကာမရာဂ, ဘဝကို တပ်မက်သော ဘဝရာဂ, ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိရာဂ, ဤ ရာဂသုံးမျိုးဖြင့် တပ်မက်နေသော သတ္တာများ၊ [ရာဂေန+ရတ္တာ ရာဂရတ္တာ။]

နဒက္ခိန္တိ။ ။ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေကြသော သတ္တွာတို့သည် (တမောခန္ဓ) အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထုထယ်ကြီးက ဖုံးထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုအရိယာမဂ်တရား (တနည်း) သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်နိုင်ကြမည် မဟုတ်၊ တရားကို မသိမြင်သူတို့အား ရပ်နာမ် တရားစုကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘဟူသောသဘောအားဖြင့် ဟောပြခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိတော့– ဟူလို။ [မောဂ္ဂလ္လာန်အလို သန္တိ ဝိဘတ်ဖြင့် “ ဒက္ခန္တိ ” ဟု ရှိ၏၊ ရူပသိဒ္ဓိအလို ဇ အက္ခရာလာ၍ “ဒက္ခိန္တိ”ဟု ရှိသည်။]

အပ္ပေါဿုက္ကတာယ။ ။ဥဿုက္က ဥပုဗ္ဗ, သူဓာတ် , ကွိပ်ပစ္စည်း၊ ရဿပြု, ကွိပ်ချေ၊ သွတ္ထွဲ့ ကပစ္စည်းသက်၊ ဥဿဝတိ–အားထုတ်တတ်၏၊ ဇုတိ ဥဿုကော၊ ဥဿုကဿ+ဘာဝေါ–ဥဿုက္ကံ=အားထုတ်တတ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အားထုတ်ခြင်းလုလ္လ၊ နတ္ထိ+ဥဿုက္ကံ ယဿာတိ – အပ္ပေါဿုက္ကော၊ [အပ္ပဟရိတေပုဒ်ဒွဲ့ကဲ့သို့ အပ္ပသဒ္ဒါ အဘာဝအနက်ဟော၊] အပ္ပေါဿုက္ကဿ+ဘာဝေါ အပ္ပေါဿုက္ကတာ–တရားဟောမှုကိစ္စ၌ အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ + ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ = တရားဟောတော်မမူလိုသော ဆန္ဒတော်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ နိရုဿုက္ကဘာဝေန ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဆုံး, “ အဒေသေတုကာမတာယ”ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထဆုံး ဖွင့်သည်။ [ယောဇနာ၌“အပေါဿုက္က” ဟု ပ တလုံးတည်းတွေ့ရသည်။]

သော စကြာဝဠာတို့၌၊ မဟာဗြဟ္မာနော-မဟာဗြဟ္မာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ အာဂမ္မ - လာ၍၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ပုရတော - ရှေတော်၌၊ ပါတုရဟောသိ - ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာတိ- ကား၊ တေသံ-ဤသတ္တဝါတို့၏၊ ပညာမယေ - ပညာတည်းဟူသော၊ (မယအနက်မရှိ၊) အက္ခိမှ - မျက်လုံး၌၊ အပံ့ - နည်းပါးသော၊ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ— ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော မြေသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဧဝံ သဘာဝါ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏၊ (ပညာမျက်စိ၌ နည်းသောရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသောမြေ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်၏၊) ဇာတိ — ကြောင့်၊ (တေ-ထို သတ္တဝါတို့သည်၊) အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ-ကတို့ မည်၏၊ (ဧဝံ သဘာဝါဖြင့် ဇာတိသဒ္ဒါ၏ သဘာဝအနက်ကို ပြသည်၊) ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မသ အညာတာရောတိ-ကား၊ ပဋိဝိဇ္ဈတာရော-ထိုးထွင်း၍သိနိုင်သူတို့သည်၊ (ဘဝိဿန္တိ-ရှိပါကုန်လတ်၊) [အညာတာရော၌ အာပုဗ္ဗ ဉာဓာတ် တုပစ္စည်း၊ အ ကို ပဋိသေဓဟု ထင်မည်စိုး၍ "ပဋိဝိဇ္ဈတာရော" ဟု ဖွင့်သည်။]

ပါတုရဟောသိတိ-ကား၊ ပါတုဘဝိ- ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ သမလေဟိ စိန္တိတော တိ-ကား၊ ရာဂါဒိဟိ-ရာဂ အစရှိကုန်သော၊ မလေဟိ— အညစ်အကြေးတို့ဖြင့်၊ ("သမလေဟိ"၌ သရူပက္ခ ဝိသေသနစပ်၊) သမဃလေဟိ-အညစ်အကြေးရှိကုန်သော၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ သတ္ထာရေဟိ - ပုရာဏကဿပ အစရှိသော ဆရာကြီးတို့သည်၊ စိန္တိတော-မိန္ဆာဉာဏ်ဖြင့် ကြံဆအပ်သော၊ ("ဓမ္မော"၌စပ်၊) အပါပုရေတန္တိ- ကား၊ တေံ- ဤ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို၊ ဝိဝရ-ဖွင့်ပေးတော်မူပါ၊ အမတဿဒ္ဒါရန္တိ-ကား၊ အမတဿ-သေခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-မသေရာ

× × × × × × ×

အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ ။[ရဇ+အက္ခိ။]ရဇသဒ္ဒါသည် ပုံ—နုပုံးရှိ၏၊ ရဇအရလည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟကိုယူပါ၊ အက္ခိအရလည်း ပညာမျက်စိကိုယူပါ၊ အပံ့+ရဇံ-အပ္ပရဇံ၊ အပ္ပရဇံ+အက္ခိမှိ ဧတေသံတံ အပ္ပရဇက္ခာ၊ [ဗဟုလကွောက္ခဲသို့ ကွစိသမာသန္တသုတ်ဖြင့် ဇကို အ-ပြု၊] အရဇဘာဂက်ရာ၌ "ဧတေသံ"၏ အရဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသောကြောင့် "ဇာတိ" ဟူသောနောက်ပုဒ်နှင့် အရမတူ၊ ထို့ကြောင့် "အပ္ပရဇက္ခဘာဝ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ်အကြကြံ၍ "အပ္ပရဇက္ခာ + ဇာတိ ဧတေသံတံ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ"ဟု ပြု၊ [သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်။]

အဿဝနတာ။ ။န+သဝနံ-အဿဝနံ၊ အဿဝနံယေဝ အဿဝနတာ၊ [တာပစ္စည်း သဘာဝ ဟု ဝိမတိဖွင့်၏။] အဿဝနတာ၌ ပဌမာကို ကရိဏ်းဝိဘတ်၏ ဟိတ်အနက်၌သက် ဟု ဋီကာဆို၏၊ အခြားနေရာ၌ကား "အဿဝနတာယ" ဟု ဆိုလိုလျက် "ပဋိသခံါ ယောနိသော" ကဲ့သို့ ယအက္ခရာကို ချေသည်—ဟုလည်း ဖွင့်၏။

ဘဝိဿန္တိ။ ။ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဆိုသောကြောင့် ရှေးဘုရားရှင်တို့၏လက်ထက်တော်က ပါရမီဖြည့်ခဲ့၍ ယခုအခါ တရားထူးသိမည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တယောက်တလေ မဟုတ်ပါ, အများပင် ရှိပါလိမ့်မည် ဟု ပြသည်။

ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနဿ-၏၊ ဒွါရဘူတံ-တံခါးဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂံ-အရိယမဂ်ကို၊ (“အပါပုရ” ၌စပ်၊) သုဏာနု ဓမ္မံ ဝိမလေနာနုဗုဒ္ဓန်- ကား၊ ဣမေ သတ္တာ-တို့သည်၊ (သုဏာနု၌စပ်၊) ရာဂဒိမလာနံ- ရာဂ အစရှိသော အညစ်အကြေးတို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ (“ဝိမလေန” ၌စပ်၊) ဝိမလေန-ဝိမလဖြစ်တော်မူသော၊ ဝါ - ကင်းသောအညစ်အကြေး ရှိတော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန - သည်၊ အနုဗုဒ္ဓံ - အစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊ (ဘာဝနာအစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊) စတုသစ္စ ဓမ္မံ - သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို၊ သုဏာနု-နာကြပါစေကုန်။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတောတိ–ကား၊ သိလာမယေ - ကျောက်ဖြင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ–ကျောက်အတိ ပြီးသော၊ ကေဋ္ဌနေ–တခဲနက်သော၊(အပေါက်အကြားမရှိသော)၊ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ - တောင်ထိပ်၌၊ ယထာဋ္ဌိတော ဝ - ရပ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊ စက္ခုမာ – ပသာဒစက္ခုရှိသော၊ ပုရိသော - သည်၊ သမန္တာတော –

× × × × × × ×

အပါပုရ ဒွါရံ ။ ။ အဝ+အာပုဗ္ဗ ပုရဓာတ်သည် “ အဂ္ဂတော ဂမန – ရှေက သွားခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ ရှေကသွားသူသည် အပိတ်အပင်ရှိလျှင် ဖွင့်၍ သွားရမည် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ ဝိဝရ ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပကို ဝပြု၍ “ အဝါပုရ ” ဟု လည်း ပါဠိရှိ၏၊ “အမတဒွါရ” ဟူသည် အရိယာမဂ် တံခါးတည်း၊ “ ကဿပ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် ကွယ်သည့်နောက်၌ ပိတ်၍ နေသော အရိယာမဂ် တံခါးကို ဖွင့်တော်မူပါ ”ဟူလို။

သိလာမယေ။ ။စာအုပ်များ၌ “သေလမယေ”ဟု ရှိ၏၊ “သိလာယ+နိဗ္ဗတ္တော သေလော – ကျောက်ဖြင့်ဖြစ်သော တောင်” ဟုဆင်း၊ “သိလာ + ပကတိ ယသာတိ သေလော- ကျောက်အထည်ကိုယ်ရှိသောတောင်၊ ဝါ-ကျောက်အတိပြီးသောတောင်” ဟုဆင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ နိဗ္ဗတ္တအနက် ပကတိအနက်၌ ဏာပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသော သေလ သဒ္ဒါသည် ကျောက်ကိုမဟော , ကျောက်တောင်ကိုဟော၏၊ ဤ၌ကား သိလာနောင် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်၌ မယပစ္စည်း သက်သောကြောင့် “ သိလာမယေ ” ဟု ပါ၌ ရှိသင့်သည်။

ယထာ ဋ္ဌိတောဝ။ ။ယခုစာအုပ်များ၌ “ပဗ္ဗတ မုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော သေဒစ” ဟု မူကို့ ရှိသည်မှာ မကောင်း၊ ပါဠိတော်၌ “ သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတ မုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာဝိ ပဿေ”ဟု ယထာ ၂ ပုဒ် ပါသောကြောင့် ရှေ့ယထာကို ဋ္ဌိတောနှင့်တွဲပြီးလျှင် “ယထာ ဋ္ဌိတော ဝ ” ဟု ရှိသောပါဌ်သာ ကောင်း၏၊ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာဋီ ပဒါန သုတ်၌လည်း “ယထာ ဋ္ဌိတော ဝ”ဟုပင် ရှိ၏၊ “ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဋ္ဌိတော-ရပ်၏၊ တထေဝ-ထို ရပ်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ၊” ဟု အကျယ်ပေးနိုင်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား – တောင်ထိပ်၌ ရပ်သူသည် မျက်စိကောင်းသူဖြစ်ပါမူ ကား လည်ပင်းကို မော်ခြင်း, လည်ပင်းကို ဆန့်ခြင်းစသော ကိစ္စကို မပြုရဘဲ နဂိုရှိ ရပ်မြဲတိုင်းပင် ပတ်ဝန်းကျင်က လူအပေါင်းကို မြင်နိုင်သည် – ဟူလို၊ နောက် ယထာကို ပဿေယျာနှင့် တွဲရသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဇနတံ-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ပသေယျယထာ-မြင်ရရာသကဲ့သို့၊ (တထာ- ထို့အတူ၊) သုမေဓ သုန္ဒရပည- ကောင်းသော ပညာရှိတော်မူသော၊ [သုမေဓ၌ သုကို"သုန္ဒရ"ဟုဂုင်း, မေဓကို"ပည"ဟုဂုင်း ဖွင့်သည်၊"သုန္ဒရာ+ မေဓာ ယသ္မာတိ သုမေဓော"ဟု ပြု၊] သဗ္ဗညုတညာဏေန–သမ္မညုတာဉာဏ်တော်ဖြင့်၊(သမန္တစက္ခု၏ ဝိသေသန)သမန္တစက္ခု- အလုံးစုံကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်စက္ခု ရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ တွမ်ဒို-ရှင်တော်မြတ်ဘုရား သည်လည်း၊ ဓမ္မမယံ ပညာမယံ–ပညာဖြင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ-ပညာအတိုင်းသော၊ ပါသာဒံ–ပြာသာဒ်ပေါ်သို့၊ အာရုယှ- တက်တော်မူ၍၊ သယံ - ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဝါ - ကိုယ်တော်မှာ၊ အပေတသောကော- ကင်းသော သောကရှိတော်မူသည်၊ (သောက၏ ကင်းရာသည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ (" အပေတော သောကော ယသ္မာတိ အပေတသောကော"ဟု အပေတကို်ကြည့်၍ ပဗ္ဗဒိဖြင့် ပြုထိုက်သည်၊ ရှေးက ဆင်ခြင်ဖြင့် ပြုကြသည်၊) သောကာဝတိဏ္ဏံ - သောကသည် သက်ရောက်အပ်သည် လည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိဇရာဘိဘူတဉ္စ-ဇာတိဇရာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဇနတံ–သတ္တဝ အပေါင်းကို၊ အဝေက္ခသု-ကြည့်ရှုတော်မူပါ၊ ဥပ ဓာရယ-စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူပါ။

× × × × × × ×

တထူပမံ။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ တထူပမံအဖွင့် မပါ၊ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ ပါ၏၊ "တထာ + ဥပမာ"ဟု ၂ ပုဒ်ရှိသောကြောင့် တထာသဒ္ဒါကို "ထို့အတူ"ဟု မပေးဘဲ တံသဒ္ဒါ၏ အနက်ဟော ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ သာ + ဥပမာ ယသ္မာတိ တထူပမော (ပါသာဒေါ)၊ တနည်း "တေနဝါ ပဗ္ဗတာဒိနာ ပကာရေန + ဥပမာ အသ္မာတိ တထူပမော (ပါသာဒေါ)"ဟု တနည်းဖွင့်၏၊ ဤနည်း၌ တထာဝယ် ထာသည် ပကာရအနက်ဟောတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဤအခက်း၌ အဋ္ဌကထာဖွင့် အားလုံးသည် ဋီကာဖွင့်နှင့် ထပ်နေ၏၊ အဋ္ဌကထာဆရာ မဖွင့်သောကြောင့်သာ ဋီကာဖွင့်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်နှင့်ဆိုင်သော အဖွင့်များကို အဋ္ဌကထာ စာအုပ်များ၌ နောက်ဆရာတို့ တဆို့တလေ ထည့်ထားသည်-ဟု ဆရာတို့ ယူဆကြသည်။

ဓမ္မမယံ ပါသာဒံ။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ပညာ၏ ပရိယာယ်တည်း· ဟု သိစေလိုသ၍ "ပညာမယံ"ဟု ဖွင့်၏၊ "ဓမ္မော+ ပကတံ (အထည်ကိုယ်) ယသ္မာတိ ဓမ္မမယော" ဟု ပြု၊ ထိုပညာသည် အထက်သို့ စွင့်စွင့်မြင့်နေသော ပြာသာဒ်နှင့် တူသောကြောင့် "ပါသာဒံ"ဟု ရူပကအလင်္ကာဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ မိန့်သည်၊ (တနည်း) ဓမ္မအရ လောကုတ္တရာတရားကို ယူ၊ ထို လောကုတ္တရာတရားသည် စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည့်ပြင် အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့ကို ကျော်လွန်နေသောကြောင့် ပြာသာဒ်နှင့်တူရကား "ပါသာဒ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤသို့လည်း ဋီကာ၌ ပဌမနည်းဖွင့်၏။ [ပသာဒေတိ – မြင်ရသူတို့၏စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်၏၊ ဧတံ ပါသာဒေါ၊ ပ + သဒ, ဏ။]

ဥဒ္ဒေဟိ ဘိ–ဟူသော စကားကို၊ (ဘဏ္ဍာတိဋ္ဌ စဝ်) ဘဂဝေါ–၏၊ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ·တရားဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ၊ စာရိကစရဏံ-လှည့်လည်ထိုက်သော အရပ်သို့ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ ဝါ–ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ ယာစနွာ–ဘောင်းပန်လိုသည်၊ (ဟုတ္ထာ)ဘဏ္ဍာတိ-လျှောက်၏၊ ဝိရာတိအာဒိသု-ဝိရအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊) ဘဂဝါ- သည်၊ ဝိရိယဝန္တာတာယ-ဝိရိယရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိရော- ဝိရမည်တော်မူ၏၊ ဒေဝပုတ္တ မစ္စု ကိလေသာဘိ သင်္ခါရမာရာနံ– ဒေဝပုတ္တမာရ်, မစ္စုမာရ်, ကိလေသမာရ်, အဘိ သင်္ခါရမာရ်တို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဝိဇိတတ္တာ- အောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဇိတသင်္ဂါမော-မည်တော်မူ၏၊ ဇာတိကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏာ သမတ္ထတာယ - ဇာတိကန္တာရ အစရှိသည်တို့မှ ထုတ်ဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္ထာဒေါဟာ – မည်တော်မူ၏၊ ကာမဆ္ဆန္ဒဇဏာဿ - ကာမဆ္ဆန္ဒ ဟူသော ကြွေးမြီ၏၊ အဘာဝကော – မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဏဏော–အဏဏမည်တော်မူ၏။

× × × + ▪ × × ×

ဥဒ္ဒေဟိ။ ။ ဤစကားဖြင့် ထိုင်နေတော်မူရာမှထ၍ တရားဟောလှည့်လည်ဘို့ရန် ဘောင်းပန်၏၊ (တနည်း) တရားဟောမှု၌ အပေါ်သူတို့ဖြစ်နေသော သင်္ကော်စသို့ ရောက်ခြင်း တရားဟောဘို့ရန် အားမထုတ်ခြင်းမှ ထခေတော်မူဘို့ရန် တောင်းပန်သည်။

ဝိဇိတသင်္ဂါမ ။ ။ဒေဝပုတ္တစသော မာရ်စစ်မြေပြင်ကို အောင်ဘေ်မူပြီးသော ဘုရား၊ အဋ္ဌကထာ၌ ခန္ဓမာရ်ကို မတွေ့ရ၊ မာရ် ၄ ပါးကိုသာ ပြထားသည်မှာ လက်ရှိခန္ဓာတော် ရှိသေးသောကြောင့် ချန်ထားဟန် တူသည်၊ ဓာတုကထာ မူလဋီကာနှင့် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ကား မာရ်ငါးပါးလုံး အောင်ပြီးပုံကို ပြကြသည်၊ ယောဇနာဒ္ဒမူ ခန္ဓမာရ်ကို မစ္စုမာရ်ဖြင့် သိမ်းယူသည်ဟု ဖွင့်သည်။

သတ္ထဝါဟ။ ။လှည်းကုန်သည်များစွာကို ခေါင်းဆောင်၍ သွားသော ကုန်သည်မှူးသည် သဲကန္တာရ စသည်တို့မှ နောက်ပါ ကုန်သည်များကို ကယ်တင်ဆောင်သွားသကဲ့သို့, လှည်းကုန်သည်များနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့ကို ဇာတိကန္တာရစသည်မှ ကယ်တင် ဆောင်သွားတတ်သောကြောင့် သတ္ထဝါဟ မည်တော်မူ၏၊ ယောဇနာဋ္ဌကား "သတ္ထဝါဟော, သတ္ထဝါဟော"ဟု ပါဠိ ၂ ထွေ ပြပြီးလျှင်"သတ္ထဝါဟော"ဟူသော ပါဠိသာလျှင် ဤနေရာ၌ သင့်၏ ဟု ဆို၏၊ "သတ္ထဝါဟ"ဟု ပါဠိသုံး မရှိသောကြောင့် ထို အဆုံးအဖြတ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ [သတ္ထဝါဟ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ ဂဏ်တော်ဖွင့်မှာ ကြည့်ပါ။]

အနဏ။ ။နတ္ထိ+ဎဏံ ယသ်သာတိ အနိဏော၊ ဎကို အပြု၍ အနဏော၊ ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ၌ နကို ဏာပြု၍ အဏဏော ဟု ပါဠိတော်မျိုးရှိ၏၊ ကာမဆ္ဆန္ဒနီဝရဏသည် ကြွေးမြီနှင့် တူ၏၊ ကြွေးမြီရှိသူသည် ကြွေးရှင်၏ အခိုင်းအစေ အနှိပ်အစက်ကို ခံရသကဲ့သို့, ကာမဆ္ဆန္ဒနီဝရဏဖြင့် (ကာမစိတ်ဖြင့်) စွဲလမ်းနေကြသော ယောကျ်ား မိန်းမတို့လည်း အချင်းချင်း၏ အခိုင်းအစေ အနှိပ်အစက်ကို ခံကြရသည်၊ ထိုကြွေးမြီ မရှိသောကြောင့် ဘုရားရှင်ကို "အနဏ"ဟု ဂဏ်ပြုသည်။

အဇ္ဈေသနန္တိ- ကား၊ ယာစနံ-တောင်းပန်ခြင်းကို (ဝိဒိတ္ဝာဒ်စပ်၊) ဗုဒ္ဓ စက္ခုနာတိ- ကား၊ ဇာန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏာနစ - ဇာန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏ်တော်ဖြင့်၎င်း၊ အာသယာနုသယဉာဏာနစ - အာသယာနုသယဉာဏ် တော်ဖြင့်၎င်း၊ (ဝေါလောကေသိဒ်စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ဒ္ဓိန္ဒ်-၂ ပါးကုန်သော၊ ဇာမေ သံ ဉာဏာနံ-တို့၏၊ ဗုဒ္ဓစက္ခူတိ- ဟူ၍၊ နာမံ-အမည်သည်၊ (အဟောသိ၊) အပ္ပရဇက္ခာတိ- ကား၊ ယေသံ-အကြင်သတ္တဝါတို့၏၊ ပညာစက္ခုမှိ-ပညာမျက်စိ ဒ်၌၊ ရာဂါဒိရဇံ-ရာဂအစရှိသောမြူသည်၊ အပ်ပံ-နည်း၏၊ (ဇာတိ-ကြောင့်၊) တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ အပ္ပရဇက္ခာ- တို့မည်၏၊ (“အပ္ပရဇက္ခေ” ဟု ပါဠိတော် ရှိသည်၊ ဤဒုဋီကာမှယူထားဟန်တူ၏၊) ယေသံ-တို့၏၊ (ပညာစက္ခုမှိ-၌၊) တံ-ထို ရာဂအစရှိသောမြူသည်၊ မဟန္တံ-များ၏၊ (ဇာတိ-ကြောင့်၊) တေ - တို့သည်၊ မဟာရဇက္ခာ-တို့မည်၏၊ ယေသံ- တို့၏၊ သဒ္ဓါဒိနိ- သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော၊ ဇာန္ဒြိ ယာနိ-တို့သည်၊ တိက္ခာနိ-ထက်မြက်ကုန်၏၊(ဇာတိ)တေ၊ တိက္ခိန္ဒြိယာ၊ ယေသံ-တို့၏၊ (သဒ္ဓါဒိနိ- ကုန်သော၊) တာနိ - ထို ဇာန္ဒြေတို့သည်၊ မုဒူနိ-နုံ့ညံ့ကုန်၏၊ (ဇာတိ)တေ၊ မုဒိန္ဒြိယာ၊ ယေသံ- တို့၏၊ သဒ္ဓါဒယော - ကုန်သော၊ တေယေဝ အာကာရာ-ထိုအခြင်းအရာတို့သည်ပင်၊(ယောဇနာ၌ ကာရဏာဟု ဖွင့်လေ၏၊) သုန္ဒရာ-ကောင်းကုန်၏၊(ဇာတိ)တေ သွာကာရာ၊ ယေသံ- တို့၏၊ သဒ္ဓါဒယော-ကုန်သော၊ တေယေဝ အာကာရာ - တို့သည်ပင်၊ အ သုန္ဒရာ – မကောင်းကုန်၊ (ဇာတိ)တေ ဒွါကာရာ၊ ယေ-တို့သည်၊ ကထိတကာရဏာ - ဟောတော်မူအပ် သော အကြောင်းအရာကို၊ သလ္လက္ခေန္တိ – ကောင်းစွာမှတ်သားနိုင်ကုန်၏၊ သုခေ နာ-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဝိညာပေတုံ–သိစေခြင်းငှါ၊ သက္ကာ–တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊(ဇာတိ)သုဝိညာပယာ၊ ယေ-တို့သည်၊ ပရလောကဉ္စ-တမလွန်လောက

× × × × × × × +

အဇ္ဈေသနံ ။ ။အဓိပုဗ္ဗ သေခ္ခာတ်သည် တိုက်တွန်း တောင်းပန်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ [အဇ္ဈေသနန္တိ ဂရုဉာနိယံ ပယိရုပါသိတ္ဝာ ဂရုတရံ ပယောဇနံ (အကျိုးကို) ဥဒ္ဒိဿ အဘိပတ္ထနာ အဇ္ဈေသနာ၊ သာဝိ အတ္ထတော ယာစနာဧဝ။]

ဗုဒ္ဓစက္ခု။ ။သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါဧသော ဇာန္ဒြေ ၅ ပါး အနုအရင့်ကိုသိမြင်တတ်သော ဉာဏ်တော်ကို “ဇာန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တဉာဏ်” ဟု ခေါ်၏၊ အလို အဇ္ဈာသယနှင့် အနု သယကို သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်တော်ကို “အာသယာနုသယဉာဏ်”ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဉာဏ်တော် ၂ ပါးသည် ဘုရားရှင်၌သာဖြစ်၍ အခြား ရဟန္တာများ၌ မဖြစ်နိုင်သော ကြောင့် “ဗုဒ္ဓစက္ခု”ဟု ခေါ်သည်။

သုဝိညာပယာ။ ။ဝိပုဗ္ဗ ဉာဓာတ်, ဏာပေပစ္စည်း, ကျပစ္စည်းဖြင့် “ဝိညာပိယ” ဟု ဖြစ်သင့်၏၊ ကျပစ္စည်း၏ သက္ကအနက်ကို သိစေလိုခဲ့ “ သက္ကာ ဝိညာပေတုံ ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိညာပိယန္တိ – သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်၏၊ ဇာတိ ဝိညာပိယာ၊ သုခေန + ဝိညာပိယာ သု ဝိညာပိယာ။ [ယခုစာအုပ်များ၌ “ဝိညဉ်ပယ”ဟုချည်း ရှိ၏၊ ဉ+ဝ ရှေ့ရှိသောကြောင့် “ခ ပစ္စည်း”လည်း မသက်နိုင်။]

ကိုဂင်း၊ ဝဇ္ဇန္ဓ- အကုသိလ်အပြစ်ကိုဂင်း၊ ဘယတော - ဘေးအားဖြင့်၊ ပဿန္တိ-ရှုတတ်ကုန်၏၊ (ဇုတိ)တေ၊ ပရဒ်လောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော - တို့မည်၏။ (၍တိုင်အောင် ဋီကာမှယူထားဟန်တူသည်။)

ဥပ္ပလိနိယန္တိ- ကား၊ ဥပ္ပလဝနေ- ကြာတော၌၊ ဇုတရောသုပိ—အခြားသော ပဒုမိနိယံစသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဇေဝနယော-တည်း၊ ယာနိ-အကြင် ကြာတို့သည်၊ ဥဒကဿ-၏၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ နိမုဂ္ဂါနေဝ— နစ်မြုပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊(ဟုတ္တာ)ပေါသယန္တိ-ကြီးပွားစေကုန်၏၊ဇုတိ-ကြောင့်၊(တာနိ-တို့သည်၊) အန္တော နိမုဂ္ဂပေါသိနိ— တို့မည်၏၊ သမောဒကံ ဋ္ဌိတာနိတိ- ကား၊ ဥဒကေန—ရေနှင့်၊ သမံ-အညီအမျှ၊ ဋ္ဌိတာနိ-တည်ကုန်သော၊ (အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိဝ၊ စသည်၌စပ်၊) ဥဒကံ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဋ္ဌိဘာနိတိ - ကား၊ ဥဒကံ- ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-လွန်၍၊ ဋ္ဌိတာနိ - ကုန်သော၊ (အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိဝါ စသည်၌စပ်၊) အပါပုတာတိ-ကား၊ ဝိဝဋာ- ဖွင့်အပ်ပြီ၊ အမတဿ ဒွါရာတိ-ကား၊ အရိယမဂ္ဂါ—ကို၊ (အပါပုတော-ဖွင့်အပ်ပြီ၊) ဟိ-မှန်၊ သော-ထို အရိယာမဂ်သည်၊ အမတသင်္ခါတဿ— အမတဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနဿ- ၏၊ ဒွါရံ-ဝင်ကြောင်းတံခါး

× × × × × × ×

ပရ၊ပေ၊ဒဿာဝိနော။ ။ပရလောကော စ + ဝဇ္ဇဉ္စ ပရလောကဝဇ္ဇာနိ၊ ဘယတော + ပဿန္တိတိ ဘယ ဒဿာဝိနော၊ ပရလောကဝဇ္ဇာနိ + ဘယ ဒဿာဝိနော— ပရလောက ဝဇ္ဇဘယ ဒဿာဝိနော။

ဥပ္ပလိနိယံ။ ။ဥပ္ပလာနိ ဇေဋ္ဌောတိ ဥပ္ပလိနိ၊ ဥပ္ပလနောင် အသတ္တိဉ် ၍ပစ္စည်း၊ ဇုတ္တိဇောတက ဇုနိပစ္စည်းသက်၊ " ဥပ္ပလကြာတို့ ရှိရာအရပ် " ဟူသည် ကြားခြင်္ကလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဇလာသယ-ရေ၏တည်ရာ ရေကန်တကန်လုံး ရေအိုင် တအိုင်လုံး ကြာတော တတော်လုံးလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ၍နေရာ၌ ကြာတောကို ယူစေလိုသောကြောင့်"ဥပ္ပလဝနေ"ဟု ဖွင့်သည်။

အန္တော၊ပေ၊ပေါသိနိ ။ ။ ပေါသယန္တိတိ ပေါသိနိ၊ စုရာဒိ ပုသဓ်ာတ်, ဏိပစ္စည်း၊ ယောဂကို နိပြု၊ အန္တော+နိမုဂ္ဂါနိ အန္တောနိမုဂ္ဂါနိ၊ အန္တောနိမုဂ္ဂါနိ+ဟုတ္တာ+ပေါသိနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ၊ [ပုသဓာတ်သည် ဘူကိဒိစု ၄ ဂိဏ်းဉ် ပေါသ—မွေးမြူခြင်း အနက်သာ ရှိ၏၊ မွေးမြူ ဟူသည် ကြီးပွားအောင် ပြုခြင်း ကြီးပွားစေခြင်းတည်း။]

အပါပုတေသံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌"အပါပုတေသံ အမတဿ ဒွါရာ"ဟု ပဌမပါဒ ရှိမှ ဆန်းတည့်သည်၊ "အပါပုတာ+သေံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အချို့စာ၌ "အပါရုဘာ"ဟု ရှိ၏၊ ရုဓာတ်သည် ဖွင့်ခြင်းအနက်ကို မဟော၊ ထို့ကြောင့် " အပါပုတေသံ " ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေရမည်၊ အပါပုတာ၏ ဓာတ်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဒွါရာ ။ ။ သဏ္ဌာတအာဘိဓာန်၌ ဇုတ္တိလိန်ဟုသာ ရှိ၏၊ ပါဠိဋ္ဌကဉ်း နပုလိန်အရှိများ၏၊ ထို့ကြောင့် " အပါပုတံ အမတဿ ဒွါရံ " ဟု တချို့က ပါဠိုနည်းအတိုင်း ရွတ်ကြသည်။

တည်း၊ ပမုဋ္ဌန္တု သဒ္ဒန္တိ - ကား၊ သဗ္ဗေ - အလုံ စုံသော သတ္တာတို့သည်၊ အတ္တ နော-၏၊ သဒ္ဒံ–ဘုရား တရား၌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသော သဒ္ဓါတရားကို၊ ပမုဋ္ဌန္တု- လ္ဟတ်ကြပစေကုန်၊ ဝါ- ထင်ရှားပြကြပစေကုန်၊ ပန္နိ်မပဒဒွယ - နောက် ပါဒ ၂ ပါးအပေါင်း၌၊ အယံ-၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ အဟံ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပဂုဏံ-အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်ပြီးသော၊ သုပ္ပဝတ္တိမ္ပို-ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ (စိတ်၌ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊) ပဏီတံ-ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်သို့ဆောင်အပ်သော၊ ဥတ္တမံ-မွန်မြတ် သော၊ ဇုမံ ဓမ္မံ- ၌ သစ္စာ ၄ ပါး တရားတော်ကို၊ ဝါ - ၌ အရိယာမဂ် တရား တော်ကို၊ ကာယဝါစာ ကိလမထသညီ-ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရုံသာဟု အမှတ် ရှိတော်မူသည်၊ ဟုတ္ထာ-၍၊ မနုဇေသု ဒေဝမနုဿသု-နတ်လူတို့၌၊ နံ ဘာသိ- ဟောတော်မမူခဲ့ပြီ၊ ဝါ-မဟောအံ့ဟု ကြံတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ဤတိအတ္ထော၊) [''ဒေဝ မနုဇေသု''ဟု ဆိုလိုလျက် ဒေဝပုဒ်ကိုချ၍''မနုဇေသု''ဟု ရှိရသည်။]

× × × × × × × ×

ပမုဋ္ဌန္တု သဒ္ဒံ။ ။ပမုဋ္ဌန္တု သဒ္ဒန္တိ သဗ္ဗေ အတ္တနော သဒ္ဒံ မုဋ္ဌန္တု၊ ဝိသဇ္ဇေန္တု၊ ပဝေ ဒေန္တု။ ယော ဒေသိတေ ဓမ္မေ မယ်စ အတ္တနော သဒ္ဓဟနာကာရံ ဥပဋ္ဌာပေန္တု။တိ အတ္ထော။ [မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌ဌင်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်၌ဌင်း မယုံ ကြည်သူတို့အား တရားဟောခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ၊ မှန်၏၊ — မယုံကြည်သူတို့အား ဟောခြင်းသည် ဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဥပမာ-စာချဘုန်းကြီးတပါးသည် မယုံကြည်သူ တပည့်တို့အား စာချနေခြင်းဖြင့် အကျိုး မရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် " ငါဘုရား ဟောအပ်သော တရားတော်၌ဌင်း ငါဘုရား အပေါ်၌ဌင်း ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါကို လွှတ်ကြလော"ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ပဋ္ဌဝဂ္ဂိယကထာ

ပလ္လိတောတိ-ကား၊ ပလ္လင်္ကေန – ကြောင်းကျိုးမြင်သိ သဘာဝပညာရှိသူ၏ အပြုစနှင့်၊ သမန္နာဂတော-၏ ဗျတ္တာတာ-ကား၊ ဝေယျတ္တိယေန-ထက်မြက်သူ ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-၏ မေဓာဝိတာ-ကား၊ ဌာနုပ္ပတ္တိယာ- အကြောင်းအားလျော်စွာ တခဏခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ပညာ ယ- နှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ [ပဏ္ဍိတ, ဗျတ္တ, မေဓာဝီပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သဗ္ဗ ရတ္တသိက္ခာပုဒ် အနှင့်ဌ ပြခဲ့ပြီ၊ ထိုဌ ဇာတိလိန်ဖြစ်ခြင်း, ဌ၌ ပုလ္လိန်ဖြစ်ခြင်းသာ ထူး၏။] အပ္ပရဇက္ခဇာတိကောတိ-ကား၊ သမာပတ္တိယာ- ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ–ခွါအပ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ကိလေသဇာတိကော-ကိလေသာ မရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ ဝိသုဒ္ဓသတ္တော-ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ကိလေ သာတို့မှ စင်ကြယ်သော သတ္တဝါတည်း၊ အာဇာနိသတိတိ - ကား၊ သလ္လက္ခဏ သတိ-မှတ်သားနိုင်လတ်၊ ပဋိဝိဇ္ဈိသတိ-ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်လတ်၊ ဘဂဝတောပိ

ခေါဉ္ဇာဏံ ဥဒပါဒိတိ–ကား၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ– သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ - ပြီ၊ (ကိ ံ)၊ ဇာတော - ဤနေ့မှ၊ သတ္တာမဒိဝသမတ္ထကေ - ၇ ရက်မြောက်နေ့၏ အထက်၌၊ ကာလံ- သေခြင်းကို၊ ကတ္ဝာ- ပြု၍၊ အာကိဉ္စညာယတနေ- အာကိဉ္စညာယတန ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်ပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ (သဗ္ဗညုတညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ)။

မဟာဇာနိယောတိ-ကား၊ သတ္တာဒိဝသဇ္ဈာန်ရေ– ၇ ရက်အတွင်း၌၊ ပတ္တာဇ္ဈ မဂ္ဂဖလတော – ရောက်ထိုက် ရထိုက်သောမဂ်ဖိုလ်မှ၊ ပရိဟီနတ္တာ - ဆုတ်ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ - ထို အာဠာရရဿ၏၊ မဟတိ - ကြီးစွာသော၊ ဇာနိ- ဆုံးရှုံးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဇာတိ, မဟာဇာနိယော-မည်၏၊ (ကသ္မာ) အာဠာရော – အာဠာရကောင်း မဟုတ်သော အရပ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ – ဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အဘိဒေါသ ကာလံကတောတိ-ကား၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ယာမ်က၊ ကာလင်္ကတော - ကွယ်လွန်ပါပြီ၊ သောပိ- ထို ဥဒက ရသော့သည်လည်း၊ နေဝသညာ နာသညာယတနေ - ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော – ဖြစ်ပြီ၊ ဇာတိ - သို့၊ အဒ္ဒသ – မြင်တော်မူရပြီ၊ ဗဟုကာရာကိ – ကား၊ ဗဟုပကာရာ– များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ ပဓာနပဟိတတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိံသူတိ - ကား၊ ပဓာနတ္ထာယ - ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျိုးငှါ၊ ပေသိတတ္တာဘာဝံ- စေလွှတ်အပ်သော အတ္တဘောရှိသော၊ (မံ-ကို၊) မုခေါဒကဒါနာဒိနာ– မျက်နှာသစ်ရေပေးခြင်း အစရှိသောကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟိံသု- ပြုစုကုန်ပြီ။

× × × × × × × ×

မဟာဇာနိယော။ ။သက္ကတဘွဲ့ဇျာနိသည် ပါဠိဘွဲ့ "ဇာနိ"ဟု ဖြစ်၏၊ ဇာဓာတ် (ဆွေးမြေ့, ဆုတ်ယုတ်ခြင်း, ဆုံးရှုံးခြင်းအနက်ဟော) တိပစ္စည်းကို သုတ်ကြီးဖြင့် နိပ္ဖြ၊ "မဟတီ + ဇာနိ မဟာဇာနိ"ပြုပြီးမှ အဿထို့ဆင့်, ဏိကပစ္စည်းမှ ကကို ယပြု။

အဘိဒေါသကာလင်္ကတော။ ။အဘိမုခ်ာန်ဘွဲ့ အဘိဒေါသသဒ္ဒါသည် "ညဉ့်ဦး" အနက်ဟောဟု ဆို၏၊ ထို ညဉ့်ဦးဟူသည် ဘုရားရှင်၏ အကြိုတော်ဖြစ်ရာ ကာလကို ထောက်လျှင် "ဟိယျော" ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဟိယျော ကာလင်္ကတော" ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်၊ ဋီကာဆရာကား "အမုရတ္တေ ကာလင်္ကတော" ဟု ဆို၏၊ မနေ့ည သန်းခေါင်လောက်က သေလွန်ခဲ့ပြီ–ဟူလို။

ဗဟုကာရာ။ ။ဥပ မပါသော ကာရသဒ္ဒါလည်း ဥပကာရအနက်ကို ဟောနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဗဟုကာရာကို "ဗဟူပကာရာ" ဟု ဥပထည့်၍ ဖွင့်သည်။ [ဘုရားရှင်တို့ မည်သည် ကျေးဇူးများသူအား သာ တရား ဟောတော်မူကြသည် မဟုတ်၊ ဤနေရာ၌ကား ကျေးဇူးများရုံတွင်မက တရားကိုလည်း သိနိုင်သောကြောင့် ကျေးဇူးမျှပုံကိုပါ သတိရတော်မူ၍ "ဗဟုကာရာ ခေါ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇဝဂ္ဂိယာ"ဟု ကြိုတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။]

ပဓာနပဟိတတ္တံ။ ။ပဟိတ၌ ပဟခဲ့ဝတ်သည်ဖြစ် (တနည်း) ပဟုဗ္ဗဟိ (ဂတ်မှိ) ဟူသောဓာတ်သည် ပေသနအနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ အတ္တာသဒ္ဒါသည် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော့ဟူသော့ အနက်ကို ဟော့၏– ဟု သိစေလို၍ "ပေသိတတ္တာဘာဝံ" ဟု ဖွင့်သည်။

အန္တရာစ၊ပေ၊ဗောဓိန္တိ- ကား၊ ဥပကော- ဥပကသည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍာသစ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏ဂုင်း၊ ဂယာယစ- ဂယာရွာ၏ဂုင်း၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ဘဂဝန္တံ- ကို၊ အဒ္ဒသ - တွေ့ရပြီ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂ ပဋိပန္နန္တိ - ကား၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ - အဓွန့်ရှည်သောခရီးကို၊ ပဋိပန္နံ - ကြတော်မူနေသည်ကို၊ (အဒ္ဒသ၊) သဗ္ဗာဘိဘူတ-ကား၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော၊ တေဘူမကဓမ္မေ - တေဘူမကတရားကို၊ အဘိဘဝိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ ဌိတော- တည်သည်၊ (အသ္မိ၊) သမ္ဗဝိဒူတိ- ကား၊ သမ္ဗံ-သော၊ စတုဘူမကဓမ္မံ- ကို၊ အဝေဒိ အညာသိ - သိတော်မူပြီ၊ သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တောတိ-ကား၊ သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊တေဘူမကဓမ္မေသု-တို့၌၊ ကိလေသလေပေန- လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာသည်၊ အလိတ္တော-လိမ်းကျံတော်မမူအပ်သည်၊ (အသ္မိ၊) သဗ္ဗညူဟောတိ-ကား၊ သဗ္ဗံ , တေဘူမကဓမ္မံ - ကို၊ ဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဌိတော-တည်သည်၊(အသ္မိ၊)တဏှာဒုတိယဝိမုတ္တောတိ-ကား၊တဏှာဒုတိယ-တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ- ၌၊ အာရမဏတော-အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တော- လွတ်လွတ်ကျတ်ကျတ် သက်ဝင်ပြီးသည်၊ (အသ္မိ၊) သယံ အဘိညာယတိ- ကား၊ သဗ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မံ, အတ္တနာဝ- ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိတွာ– သိတော်မူ၍၊ ဝါ– သိတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ကမုဒ္ဒိသေယျန္တိ– ကား၊ အညံ- မိမိမှ တပါးသော၊ ကံ- အဘယ်သူ့ကို၊ အယံ- ဤသူသည်၊ မေ-ငါ၏၊ အာစရိယော-ဆရာတည်း၊ ဇာတိ-သို၊ ဥဒ္ဒိသေယျံ-ညွှန်ပြရတော့အံ့နည်း။

နမေ အာစရိယောအတ္ထိတိ-ကား၊ လောကုတ္တရဓမ္မေ-လောကုတ္တရာတရား၌၊ မယှံ-၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊ အာစရိယောနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလောတိ- ကား၊ မယှံ- ၏၊ ဝါ- မှာ၊ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလော နာမ – အတူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ သဒိတိဘူတောတိ-ကား၊ သဗ္ဗကိလေသဂ္ဂိ နိဗ္ဗာပနေန-အလုံးစုံသော ကိလေသာမီးတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းအားဖြင့်၊ သိတိဘူတော-ပြေသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (အသ္မိ၊) [“သိဒတော+ ဟုတွာ+ဘူတော သိတဘူတော”ဟုဆိုလိုလျက် အန္ဓိဘူတောကဲ့သို့ စီပစ္စည်း၊ (တနည်း)ဤပစ္စည်းသက်ထားသည်၊] ကိလေသာနံယေဝ – ကိလေသာတို့၏ပင်၊ နိဗ္ဗုတတ္တာ – ငြိမ်းကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗုတော - ငြိမ်းပြီးသည်၊ (အသ္မိ၊) ကာသိနံပုရန္တိ - ကား၊ ကာသိရဋ္ဌေ-ကာသိတိုင်း၌၊ ပုရံ-ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ (“ဂစ္ဆာမိ-သွားပေအံ့၊ ဝါ–သွားမည်လို့”၌စင်၊) [ကာသီပုဒ်သည် ဇနပုဒ်အနက်ဟောဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ရှိရသော်လည်း ဧဝသဒ္ဒအားဖြင့် တခုတည်းသာဖြစ်သောကြောင့် “ကာသိရဋ္ဌေ” ဟု ကေဝုစ်ဖြင့်ဖွင့်သည်။] အာဟဉ္ဆု အမတဒုန္ဒုဘိန္တိ-ကား၊ဓမ္မစက္ကပဋိလာဘာယ-ဓမ္မစက်ကို ရခြင်းငှါ၊ အမဘာဘေရိံ-အမြိုက်စည်ကို၊ ပဟရိဿာမိ-ရိုက်တီးဆော်ယွမ်းတော်မူအံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂစ္ဆာမိ-အံ့၊ ဝါ-လို့။ [“အာဟဉ္ဆု” မှန်းကြောင်းကို မောဂ္ဂလ္လာန်တျာဒိ(၆၇) နိဿယကြည့်ပါ။] အရဟသိ အနန္တ

ဇနောတိ-ကား၊ အနန္တဇိနော – အနန္တဇိနသည်၊ ဝါ-အဆုံးမရှိ အောင်နိုင်သူသည်၊ ဘဝိတုံ - ဌါ၊ ယုဒ္ဓာ - သင့်ပါပေ၏၊ ဟုဝေယျ ပါဝုသောတိ - ကား၊ အာဝုသော – ငါ့ရှင်၊ ဧဝမိနာမ – ဤသို့လည်း မည်သည်၊ (ဒီလိုဆိုတာလဲ၊) ဘဝေယျ – ဖြစ်နိုင်လောက် ပါပေ၏၊ သိသံ သြကမ္မေတွာတိ – ကား၊ သိသံ-ဥုးခေါင်းကို၊ စာလေတွာ-လှုပ်စေ၍၊(တနည်း)သိသံ စာလေတွာ-ခေါင်းငြိမ့်၍၊ (ပက္ကမိ)။

သဏ္ဌာပေသုန္တိ-ကား၊ ကတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီ၊ဗာဟုလ္လိကောတိ-ကား၊ စိဝရဗာဟုလ္လာဒီနံ- သင်္ကန်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှါ၊ ပဋိပန္နော-ကျင့်၏၊[“ဗဟုလာနံ+ဘာဝေါ ဗာဟုလ္လံ၊ ဗာဟုလ္လာယ+ပဋိပန္နော ဗာဟုလ္လိကော”ဟု ပြု၊] ပဓာနဝိဇ္ဇန္တောတိ- ကား၊ ပဓာနတော - ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ကြောင်း အကျင့်မှ၊ ဝိဇ္ဇန္တော- မရပ်မတည်ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ ဘဋ္ဌော - လျော့ကျခဲ့ပြီ၊ ပရိဟီနော - ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြီ၊ [ဝိပုဇ္ဇ ဘမု(အနဝဋ္ဌာနေ)ဟူသော ဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ တည်မနေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှလျော့ကျခဲ့ပြီ-ဟူလို၊] အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယာတိ- ကား၊ စိဝရာဒိဗဟုလဘာဝတ္ထာယ-သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၊ အာဝတ္တော-ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ [ဟိုဟို ဒိဒိ လှည့်လည် သွားလာနေခြင်းမျိုးကို မဆိုလို၊ “ ဟီနာယာဝတ္တိတ္တာ ” ကဲ့သို့ ပြန်၍ ဆုတ်လာခဲ့ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။]

သြဒဟာထ ဘိက္ခဝေ သောတန္တိ–ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သောတံ - နားကို၊ ဥပနေထ-ကပ်ဆောင်ကြကုန်လော၊ သောတိန္ဒြိယံ-သောတိန္ဒြေကို၊ ဓမ္မသဝနတ္ထံ-တရားနာခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိမုခံ - ရှေ့ရှု၊ ကရောထ - ပြုကြကုန်လော၊ ဇုတိ အတ္ထော- ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်၊ အမတ မဓိဂတန္တိ- ကား၊ မယာ - ငါသည်၊ အမတံ-မသေရာ ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ အဓိဂတံ–သိအပ် ရအပ်ပြီ၊ ဇုတိ–ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဇုရိယာယာတိ-ကား၊ ဒုက္ကရ ဇုရိယာယ-ဒုက္ကရ

× × × × × × ×

ဟုဝေယျပါဝုသော ။ ။ ဟုဝေယျကို “ ဘဝေယျ ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဟူခဲတ် ဃျေဝိဘတ်၊ ဟူ၏ဥုကို ဥဝပြု၍ “ဟုဝေယျ”ဟု ပါဠိုရင်းတည်း၊ ဝကို ပပြု၍ “ဟုပေယျ”ဟုလည်း ရွတ်ဖတ်ကြသည်၊ ပိကို“ဧဝမ္ပိနာမ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ ပါပကေ အကုသလေဓမ္မေ ဇိနာမိတိ ဇိနော”အရ ဤမျှလောက်သပွါယ်သော ရုပ်ပုံတော်ရတနာဝယ် အကုသိုလ်အားလုံးကို အောင်နိုင်ပြီးဖြစ်စဲရာရှိရကား ဇိနဟူသော အမည်သည် ဖြစ်နိုင်လောက်ပါပေ၏-ဟူလို။

သြဒဟထ။ ။အဝပုဗ္ဗ , ဓာဝဲ်ာတ်, အပစ္စည်း, ထဝိဘတ်၊ ဓဲ့ာ ဓဲ့ာ ဟု ဒွေဘော်ပြု၍ ရှေ့ဓာဒ္ဓ ဓကို ဒပြု၊ အာကို ရဿပြု, နောက်ဓဲကိုလည်း ဟပြု၊ သောတံ ဥပနေထကဉ္စ အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ“ရှေ့ရှုထား်ကြကုန်”ဟု ဖြစ်၏။

ကို ကျင့်ခြင်း ဟူသော အမှုအရာဖြင့်၊ ပဋိပဒါယာတိ-ကား၊ ဒုက္ကရပဋိပဒါယ-ဒုက္ကရကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်၊ အာဘိဇာနာထ နောတိ-ကား၊ အာဘိဇာနာထန္ - သိကြကုန်သလော၊ သမနုပဿထ-မြင်ကြကုန်သလော၊ ဝေရုပံ ပဘာဝိတမေတန္တိ-ကား၊ဝေရုပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ တေံ ဝါကျံ-ဤဝါကျကို၊ ဝါ-ဤစကားကို၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်ဘူး၏ ဟူ၍၊ (အာဘိဇာနာထန္ – သိကြကုန်သလော၊) ဇုတိ အတ္ထော၊ အသက္ခိ၊ပေ၊သညာပေတုန္တိ- ကား၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ–ဘုရားတည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ဇာနာပေတုံ-သိစေခြင်းငှါ၊ အာသက္ခိ-စွမ်းနိုင်တော်မူပြီ။

စက္ခုကရဏီတိ– ဟူသော စကားတော်ကို၊ ပညာစက္ခုံ – ပညာစက္ခုကို၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူ၏၊ ဇုတော–ဤစက္ခုကရဏီ ဟူသောပုဒ်မှ၊ ပရံ–နောံဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောပုဒ်သည်၊ ပဒတ္ထတော–

× × × × × × ×

အာဘိဇာနာထနော၊ ။ပါဠိတော်၌“အာဘိဇာနာထမေနော”ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ နော့သဒ္ဒါ၏ ပုဿာဇောတက အဖြစ်ကို ဖွင့်လိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့် “အာဘိဇာနာထ မေ နော”ဟု မေသဒ္ဒါ မပါသင့်၊ “ အာဘိဇာနာထ နော ” ဟု သာ ရှိသင့်သည်၊ သမနုပဿထပါသည်က အပို၊ ဋီကာ၌လည်း မပါ။

ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ၊ ။ “ မနုဿဓမ္မတော ဥပရိ ” ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် “ဥတ္တရိ+မနုဿဓမ္မာ”ဟု ပါဠိတော်၌ ဝါကျရှိသင့်၏၊ အခြားနေရာ၌ကား “ ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မံ”စသည်ဖြင့် သမာသ်ရှိသည်။

အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ ။ “အလံ+အရိယံ (ကာတုံ) တိ အလမရိယော”ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ အရိယာယ–အရိယာအကျိုးငှါ၊ (အရိယာဖြစ်ဘို့ရာ) အလံ–စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်အထူးတည်း၊ “အလမရိယော–ထူး”ဟု ပြု၊ ဉာဏဒဿနမေဝ-သည်ပင်+ဝိသေသော–တရားအထူးတည်း၊ ဉာဏဒဿနဝိသေသော”ဟု ကမ္မဓာရယ ပြု၊ အခြားနေရာ၌ မဟဒ္ဓိဟိ ပြု၍ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် အားလုံးကို ယူရသည်၊ ဤ၌ကား ဉာဏ်ဟူသော တရားထူးကိုသာ ယူပါ၊ ဤဉာဏဒဿန ဝိသေသဟူသည်လည်း သမ္မဒညတဉာဏ်,တနည်း–သမ္မဒညတ၏ အခြေခံ ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း၊ ဤသို့ သမ္မဒညတဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်) ကိုသာ·အရေကဲ့ရသောကြောင့် အခြားနေရာ၌ ဝိပ္ပြိဟ်ပြုပုံနှင့် မတူအောင်ပြုရသည်။ [ပါဠိတော်၏အဖွင့် ဋီကာစကားများတည်း။]

ဘာသိတမေတံ။ ။ဝေရုပံနှင့် တေံကိုတွဲ၍ အနက်ပေးလေသောကြောင့် “ဟေံ ဝေရုပံ ဝါကျံ ” ဟုဂုင်း , ဘာသိတံ နောက်၌လည်း ဇုတိ အကြောင်းကြောင့်ဆိုဂုင်း, ဝေရုပံ–သော၊ တေံ ဝါကျံ– ဤစကားမျိုးကို၊ ဘာသိတံ – ပြောဆိုအပ်ဘူး၏ ဟူ၍၊ အာဘိဇာနာထနော–သိကြကုန်၏လော၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ပေးပါ။

မုက္ခေ။ ။“ဘာသိတမေတံ”နေရာ၌“ပဘာဝိတမေတံ”ဟု မူကွဲရှိ၏၊“ပဘာဝိတံ-ထင်ရှား ပြအပ်၏ဟူ၍” ဟုပေး၊ “ ဝိဘာဝိတမေတံ ”ဟုလည်း ရှိ၏၊ ဝိဘာဝိတံနှင့် ပဘာဝိတံသည် အနက်တူပင်။ [“ ဝိဇ္ဇာဝိတံ ” ဟု ဒွေဘော်ရှိသည်ကား ဝိနောက်၌ ဒွေဘော်ရောက်ရှိ၊ မဟုတ်သောကြောင့် မသင့် ဟု ထင်သည်။]

ပုဒ်နက်အားဖြင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ – ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ပန- အဘို့ဘပါး
ကား၊ အဓိပ္ပါယနုသန္ဓိယောဇနာဒိဘေဒးတာ-အဓိပ္ပါယ်,အနုသန္ဓေ,ယောဇနာ
အစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ပပဉ္စသူဒနိယာ - ပပဉ္စသူဒနီ မည်သော၊ မဇ္ဈိမ
ဋ္ဌကထာယ-မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေန - ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
ဖြင့်၊ ဓဝဒ္ဒိတဗ္ဗံ - သိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣတော–၌ စက္ခုကရဏီဟူသောပုဒ်မှ၊
ပဋ္ဌာယ-၍၊ အတိဝိထ္ထာရဘိရုကဿ-အလွန်ကျယ်ဝန်းသောစကားကို ကြောက်
သော၊ ဝါ-အလွန်ကျယ်ဝန်းသောစကားမှ ကြောက်သော၊ မဟာဇနဿ- များ
စွာသောရဟန်းအပေါင်း၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ အနုရက္ခန္တာ-စောင့်ရှောက်လိုကုန်သည်၊
(ဟုတ္တာ) သုတ္တန္တကထံ- သုတ္တန်စကားကို၊ အဝဏ္ဏယိတ္တာ - မဖွင့်မူ၍၊ ဝိနယ
ကထံယေဝ-ဝိနည်းစကားကိုသာလျှင်၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ သာဝ၊ပေ၊
အဟောသိတိ-ကား၊ အာသင်္ဃိပုဏ္ဏမာယ-ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ အဇ္ဇာရဿဟိ ဒေဝ
တာ ကောဋိဟိ - တဆဲ့ရှစ်ကုဋေကုန်သော နတ် ဗြဟ္မာတို့နှင့်၊ သဒ္ဒိံ – တကွ၊
သောတာပတ္တိဖလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတဿ-တည်ပြီးသော၊ တဿအာယဿ္မတော-ထို
အရှင်ကောဏ္ဍည၏၊ ဟိ ဘိက္ခူတိ- ဟိဘိက္ခုဟူ၍၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ဝစနေ
န-စကားတော်ကြောင့်၊ အဘိနိပ္ပန္နာ-ပြီးသော၊ သာဝ- ထို ဥပသမ္ပဒါသည်ပင်၊
ဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ။(ဥပသမ္ပဒါရှစ်ပါးတွင် ဟိဘိက္ခုပ
သမ္ပဒါဖြင့် ရဟန်းဖြစ်သည်-ဟူလို)။

အထ ခေါ အာယသ္မတောစ ဝပ္ပသာတိ အာဒိမှ - အစရှိသော စကား၌၊
(ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝပ္ပတ္ထေရသ- ဝပ္ပထေရ၏၊ ပါဋိပဒဒိဝသေ-
အထွက်တရက်နေ့၌၊ ဝါ- လပြည့်ကျော်တရက်နေ့၌၊ ဓမ္မစက္ခု–သစ္စာလေးပါး
တရားကို သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိဉာဏ်စက္ခုသည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ ဘဒ္ဒိယ
တ္ထေရသ-၏၊ ဒုတိယဒိဝသေ – ၌၊ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပ်ါဒိ၊) မဟာနာမတ္ထေရသ
တတိယဒိဝသေ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ၊) အဿဇိတ္ထေရသ စတုတ္ထိယံ (ဓမ္မစက္ခု
ဥဒပါဒိ၊) ဏတိ-၌သို့သိထိုက်၏၊ [“ တိထိ ” ဟူသော ပါဠိကိုငဲ့၍ “ စတုတ္ထိ
ယံ ” ဟု ဏတ္ထိလိန်ဖြင့်ဆိုသည်၊] စပန–ထပ်၍ဆက်ဥုံးအံ့၊ ဏမေသံဘိက္ခူနံ–
၌ ရဟန်းတော်တို့၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနေသု– ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌၊ ဥပ္ပန္နမလဝိသောဓနတ္ထံ–
ဖြစ်ပေါ်လာသောအညစ်အကြေးတို့ကို သုဓိသင်တော်မူခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဘဂဝါ-
သည်၊ အန္တောဝိဟာရေယေဝ - ကျောင်းတော်၏အတွင်း၌သာလျှင်၊ အဟော
သိ - ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဝါ- သိတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာနမလေ – ကမ္မဋ္ဌာန်း၏
အညစ်အကြေးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်ပေါ်လာ, ဖြစ်ပေါ်လာလသော်၊ ဝါ-
ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်း၊ အာကာဒေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂတ္တေါ- ကြွတော်
မူ၍၊ မလံ-ကို၊ ဝိနောဒေသိ-ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီ၊ ပန-ကား၊ ပက္ခသ-လဆုတ်
ပက္ခ၏၊ ပဉ္စမိယံ–ငါးရက်မြောက်နေ့၌၊ သမ္ဗေ - ကုန်သော၊ တေ - ထိုရဟန်း

တော်တို့ကို၊ ကေတော- တပေါင်းတည်း၊ သန္ဓိပါတေတွာ - စည်းဝေးနေစေတော်မူပြီး၍၊ အနတ္တသုတ္တေန-အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်ဖြင့်၊ ဩဝဒိ-ဆုံးမတော်မူပြီး၊ တေန-ကြောင့်၊ အထခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန ၊ပေ၊ ဟောန္တိ တိ - ကား၊ ပက္ခသ- လဆုတ်ပက္ခ၏၊ ပဉ္စမိယာ- ၅ ရက်မြောက်နေ့၌၊ လောကသ္မိ - သတ္တလောက၌၊ ဆ- ၆ ပါးကုန်သော၊ မနုဿာ - လူဖြစ်ကုန်သော၊ အရဟန္တော- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဇာတိ အဝေါ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

ပုဗ္ဗာနု ပုဗ္ဗကာနန္တိ–ကား၊ ပဝေဏိဝသေန– အစဉ်အဆက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပေါရာဏာနု ပေါရာဏာနံ – ရှေးဦးဖြစ်သောအမျိုးသို့ အစဉ်လိုက်သော အမျိုးဖြစ်ကုန်သော၊(ကုလာနံ-တို့၏၊) ဇာတိအဝေါ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ပေ၊ ဟောန္တိ-ကား၊ ပုရိမာ-ရှေးဦးဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ-၆ ပါးတို့ဝင်း၊ ပဗ္ဗပညာသ-ငါးကျိပ်ငါးပါးသော၊ ဇာမေစ– ၅၅ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဝင်း၊ ဇာတိ - သို့၊ အန္တောဇဿမိ ယေဝ-ဝါတွင်းဦးပင်၊ ကေသဉ္စ- ၆ ကျိပ်တပါးသော၊ မနုဿာ- ကုန်သော၊ အရဟန္တော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဇာတိ အဝေါ။

တတြ- ထို ၆ ကျိပ်တပါးသော လူရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ (တတြာတိ ကေသဉ္စိ မနုဿအရဟန္တေသု။– ယောဇနာ၊) ယသအာဒိနံ - ယသ အစရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ– အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ အယံ– ၅၅ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ–ရှေးဦး အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတည်း၊ ဝါ-ရှေးဦးဖြစ်သော အကြောင်းတည်း၊ ကိရ–ဆဲ၊ အတီတေ- ဦး၊ ပဗ္ဗပညာသ – ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော၊ သဟာယကာ–သူငယ်ချင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန-အစုဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ- အသင်းဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ပုညာနိ - တို့ကို၊ ကရောန္တာ–ပြုကုန်လျက်၊ အနာထသရိရာနိ - ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သော ကိုယ်တို့ကို၊ ဝါ-ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော အလောင်းတို့ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ – သုဓသင်ကုန်လျက်၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ တေ- ထို ငါးကျိပ် ငါးယောက်သော သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ ကေဒိဝသံ-၌၊ ဂန္ဒိနိ - ကိုယ်ဝန်ရှိသော၊ ဇာတ္တိ-ကို၊ ကာလက်တံ–သေနေသည်ကို၊ ဒိသွာ-တွေ့၍၊ ဗျာပေဿာမ-မီးသင်္ဂြိဟ်ကြကုန်စို့၊ ဇာတိ-၅၅သို့

× × × × × × ×

ပုဗ္ဗယောဂေါ။ ။ယောဇနာ၌ "ပုဗ္ဗယောဂေါတိ ပုဗ္ဗေ ဂတော ဉာဝါယော၊ ပုဗ္ဗပုနိဿယော"ဟု ဖွင့်သဖြင့် "ရှေးဦးဖြစ်သော အကြောင်း" ဟု ပေး၊ သို့သော် "ယုဇ–ယောဂေ=အားထုတ်ခြင်း၌"ဟု ဖြစ်သောကြောင့် "ပုဗ္ဗေ+ယောဂေါ ပုဗ္ဗယောဂေါ–ရှေးဦး အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှု"ဟုသာ ပေးသင့်သည်။

တိုင်ပင်၍၊ သုသာနံ-သုသာန်သို့၊ နိဟရိံသု- ထုတ်ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ တေသု-ထို လူတို့တွင်၊ ပဿ ငါးယောက်ကုန်သော၊ ဇနေ- လူတို့ကို၊ တုမ္မေ-တို့သည်၊ ဈာပေထ-မီးသင်္ဂြိဟ်ရစ်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သုသာနေ-၌၊ ထဒေပတွာ-ထားခဲ့၍၊ သေသာ-ကြွင်းသောလူတို့သည်၊ ဂါမံ - သို့၊ ပဝိဋ္ဌာ - ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ ယသော-ယသမည်သော၊ ဒါရကော-သူငယ်သည်၊ တံ သရီရံ-ထို အလောင်းကောင်ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ- တံစူးဝါးဖြင့် ထိုး၍ၜင်း၊ ပရိဝတ္တေတွာစ - ပြောင်းပြန် ပြန်လှန်၍ၜင်း၊ ဈာပယမာနော- မီးသင်္ဂြိဟ်စဉ်၊ အသုဘသညံ- အသုဘသညာကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ သော- ထို ယသသူငယ်သည်၊ ဇုတရေသမ္ပဲ - အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ ဇနာနံ-တို့အား၊ဘော-အမောင်တို့၊ အသုစိံ-မစင်ကြယ်သော၊ ပဋိကူလံ - ရွံရှာဘွယ်ကောင်းသော၊ ဇုမံ- ၌ အလောင်းကောင်ကို၊ ပဿထ-ကြည့်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒဿေသိ-ပြပြီ၊ တေပိ-ထိုလူတို့သည်လည်း၊ တတ္ထ-ထို အလောင်းကောင်၌၊ အသုဘသညံ-ကို၊ ပဋိလဘိံသု-ကုန်ပြီ၊ ပဿပိ-ကုန်သော၊ တေ ဇနာ- တို့သည်၊ ဂါမံ ဂတ္တာ၊ သေသသဟာယကာနံ-တို့အား၊ ကထယိံသု-ပြောပြကြကုန်ပြီ၊ ယသော-မည်သော၊ ဒါရကောပန- သူငယ်သည်ကား၊ ဂေဟမ္ပိ-အိမ်သို့လည်း၊ ဂတ္တာ-၍၊ မာတာဂိတူနဉ္စ-တို့အားၜင်း၊ ဘရိယာယစ-အားၜင်း၊ ကထေသိ- ပြီ၊ သဗ္ဗေပိ- ကုန်သော၊ တေ- ထိုလူတို့သည်၊ (မိဘမယား သူငယ်ချင်းတို့သည်၊) အသုဘံ - အသုဘ ဘာဝနာကို၊ ဘာဝယိံသု - ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ- ပွားများကြကုန်ပြီ၊ အယံ - ၌ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဇေတသံ-၌ အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ- တည်း၊ တေန- ကြောင့်၊ အာယသ္မာ တော ယသဿ- ၏၊ နာဠကဇနေသု-ကချေသည် မောင်းမတို့၌၊ သုသာန သညာ ယေဝ - သုသာန်ဟူ၍ မှတ်ထင်သောသညာ သည်သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ - ပြီ၊ စ - ဆက်၊ တာယေဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ - ထို ဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်း ကြောင့်ပင်၊ ဝိသေသာဓိဂမော - တရားထူးကိုရခြင်းသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ပန္ထိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ-နောံ၌ဖြစ်သော ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော လပြည့်နေ့သည်၊ ဝါ- တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊) တာဝ- ထို တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ ဗာရာဏသိယံ-ဗာရာဏသီမြို့၌၊ ဝါ- ဗာရာဏသီမြို့၏ အနီးဖြစ်သော မိဂဒါယုံ၌၊ ဝိဟရန္တော - သီတင်းသုံးတော်မူလျက်၊ ကေဒိဝသံ - ၌၊ ဒိဏ္ဏာသဝေ - ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော၊ သဋ္ဌိ- ၆၀ ကျိပ်သော၊ တေဘိက္ခူ - တို့ကို၊ အာမန္တေသိ - မိန့်တော်မူပြီ၊ ဒိဗ္ဗေသု- နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသယေသု- အာရုံတို့၌၊ လောဘပါသာ- လောဘ တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းတို့သည်၊ ဒိဗ္ဗာနာမ - ဒိဗ္ဗတို့မည်၏၊ မာနုသေသု- လူ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသယေသု-တို့၌၊ လောဘပါသာ- တို့သည်၊ မာနု

သာနာမ တိုမည်၏၊ မာ ကေန ဒွေတိ-ကား၊ ကေန - တရြောင်းတည်းသော၊ မင်္ဂွန-လမ်းဖြင့်၊ ဒွေ- ၂ ပါးတို့သည်၊ မာ အဂမိတ္ထ- မသွားကြကုန်လင့်၊ အဿဝနတာတိ–ကား၊ အဿဝနတ္ထာယ-နာရခြင်း မရှိသူတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–မနာရခြင်းငှါကြောင့်၊ ပရိဟာယန္တိတိ-ကား၊ အနမိဂတံ-မရအပ်သေးသော တရားထူးကို၊ နာမိဂစ္ဆန္တာ-မရကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ ဝိသေသာမိဂမတော-တရားထူးကို ရခြင်းမှ၊ ပရိဟာယန္တိ - ဆုတ်ယုတ်ကြကုန်၏၊ အန္တကာတိ - ကား၊ လာမက - ယုတ်ညံ့သော သတ္တာ၊ ဟီနသတ္တ – ယုတ်ညံ့သော သတ္တာ၊ ဝါ–ယုတ်ညံ့သော အကောင်၊ အန္တလိကွစရောတိ-ဟူသော ပါဠိကို၊ ရာဂပါသံ-ရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို၊ သန္ဓာယ- ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ သော–ထိုမာရ်နတ်သည်၊ တံ-ထိုရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို၊အန္တလိကွစရောတိ-ကောင်းကင်၌ လှည့်လည်နိုင်၏ ဟူ၍၊ မတ်ဝါ- သိ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။

နာနာဒိသာ နာနာဇနပဒါဘိ - ကား၊ နာနာဒိသတောစ– အမျိုးမျိုးသော အရပ်မှၜင်း၊ နာနာဇနပဒတောစ - အမျိုးမျိုးသောဇနပုဒ်မှၜင်း၊ (အားနေန္တိ၌စပ်၊) အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေထာတိ အာဒိမှ- အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပမ္မဇ္ဇာပေက္ခံ– ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ဝါ– ရှင်းလင်းဖြစ်သော၊ ကုလပုတ္တံ – ကို၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေန – ရှင်ဖြစ်စေသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ ဝါ - ရှင်ပြုပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောဘ်စပ်၊)ပရေတာ-နေဝံဘ်၊ နဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ- အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဒိံကတွာ–အစပြု၍၊ ယာဝ နအန္တမ္ပဂဗမိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ- နအန္တမ္ပဂဗမိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောဟူသော ပါဠိရပ်တိုင်အောင်၊ ဧဝံ- ဤ၊ ပဒိက္ခိတ္တာ- ပယ်မြစ်အပ်ကုန်သော၊ ယေပုဂ္ဂလာ- တို့သည်၊ (သန္တိ – ရှိကုန်၏၊) တေ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ - ရှောင်ကြဉ်၍၊ ပမ္မဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတော-ရှင်အဖြစ်၏ အပြစ်တို့မှကင်းသော၊ ပုဂ္ဂလော–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–ရှင်ဖြစ်စေ

× × × × × × ×

ဒိဗ္ဗာ၊ ။ဒိဝိ+ဘဝါ ဒိဗ္ဗာ – နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော အာရုံတို့၊ ထိုအာရုံတို့၏ ဒိဗ္ဗအမည်ကို အာရမ္မဏိက လောဘအပေါ်တင်စား၍ လောဘကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့်“ဒိဗ္ဗ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထိုလောဘသည် နှောင်ဖွဲ့တတ်သောကျော့ကွင်းနှင့်တူသောကြောင့် “ လောဘပါသော ”ဟု ဆိုသည်၊ မာနုသာဒ်လည်း “ မနုဿသု + ဘဝါ– မာနုသာ”ဟု ပြု၍ ဝိသယကို အရကောက်ပြီးလျှင် လောဘပါသ ရအောင် ရှေးနည်းအတိုင်း ကြံပါ။

အန္တိက။ ။အန္တသဒ္ဒါသည်“ အန္တော နိတ္တိ သမီပေစ ”စသော အဘိဓာန်လာအနက်တို့တွင်“လာမကအနက်ဟော”ဟုသိစေလို၍“လာမက”ဟုဖွင့်သည်၊“အန္တောယေဝ-အန္တကော”ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ “အန္တံ လာမကံ ကရောတီတိ အန္တကော”ဟု ပြုသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ ဟီနသတ္တကား လာမက၏ သရုပ်ပြတည်း။

ထိုက်၏၊ ဝါ - ရှင်ပြုပေးထိုက်၏၊ စ - ဆက်၊ သောဝိ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ မာတာပိတူဟိ·မိဘတို့သည်၊ အနုညာတောယေဝ - ခွင့်ပြုအပ်သော ရှင်လောင်းကိုသာ၊(ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊)တဿ-ထို ရှင်လောင်းကို၊ (တနည်း၊) တဿ - ထို မိဘတို့၏၊ အနုဇာနနလက္ခဏံ-ခွင့်ပြုခြင်း၏ လက္ခဏာကို၊ [တဿစာတိ ပုဂ္ဂလဿစ၊ အထဝါ တေသဉ္စ မာတာပိတူနံ၊ ဝစနဝိပလ္လာသော ဟေသ၊ယောဇနာ။] နာ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ - ဟူသော၊ ဇတ္ထိ သုတ္တေ– ဤပါဠိတော်၌၊ ဝါ - ဤပါဠိတော်ကျမှ၊ ဝတ္ထုယိဿာမ–ဖွင့်ကုန်အံ့၊ စ - သည်သာ မကသေး၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတံ-သော၊ မာတာပိတူဟိ- တို့သည်၊ အနုညာတံ- သော၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ-ကို၊) ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိ- လည်း၊ (အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၌စပ်၊) အစ္ဆိန္နကေသော-မဖြတ်အပ်သေးသော ဆံရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ကေသိမာယစ – တသိမ်ထည်း၌လည်း၊ အဇ္ဈုပဂ - မိမိမှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ - တို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ – ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ - ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ကေသစ္ဆေဒနတ္ထာယ-ဆံကို ဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊(ခေါင်းရိတ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊) ဘဏ္ဍုကမ်ံ- ခေါင်းတုံးမှုကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ- ပန်ပြောရာ၏၊ တဿ-ထိုခေါင်းတုံးမှုကို၊ အာပုစ္ဆနာကာရံ-ပန်ပြောခြင်း၏အခြင်းအရာကို၊ အနုဇာနာမိ၊ဧပါဘဏ္ဍုကမ္မာယာတိ-ဟူသော၊ ဇတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ ဝါ-ဤပါဠိတော်ကျမှ၊ ဝတ္ထုယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့။

(သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ– ရှင်ပြုပေးခြင်းငှါ၊) သြကာသော- အခွင့်သည်၊ သစေ ဟောတိ- အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ– ဤသို့ရှိလသော်၊) သးယံ- ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော- ၏၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒိဟိ–ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း, အနက်ကိုမေးမြန်းစေခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [ပါဠိကို ပို့ချရခြင်း, အဋ္ဌကထာကိုပို့ချရခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊] ဗျာဝဋော-ကြောင့်ကြစိုက်နေရသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ သြကာသံ-ကို၊ သစေ နလဘတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဧကော- တပါးသော၊ ဒဟရဘိက္ခု–ရဟန်းငယ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊(ကိ)၊ ဧတံ- ဤရှင်လောင်းကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ-ရှင်ဖြစ်စေလော၊(ရှင်ပြုပေးလိုက်လော၊)ဇုတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ ဒဟရဘိက္ခု-သည်၊

× × × × × × ×

သယံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော ။ ။ ရှင်သာမဏေ ပြုပေးရာ၌.... ၁ – ခေါင်းရိတ်မှု, ၂ – သင်္ကန်းဝတ်ပေးမှု, ၃ – သရဏဂုံပေးမှု, ဤ သုံးကိစ္စပြီသူကို "ရှင်ပြုပေးသူ" ဟု ဆိုရသည်၊ ထိုကိစ္စ ၃ မျိုးလုံးကို အားလပ်ခွင့်ရလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ပြုပေးထိုက်သည်–ဟူလို။

ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ။ ။ဆယ်ဝါမရသေးသော ရဟန်းငယ်ကို စေခိုင်းရာ၌ ခေါင်းရိတ်မှု, သင်္ကန်းဝတ်ပေးမှု ၂ မျိုးကိုသာ ရည်ရွယ်၍ "ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ"ဟု ဆိုကြောင်းကို သဘ့ရတ္တဋီကာ၌ "ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိတိ ကေသစ္ဆေဒနံ ကဘ့သာ့ယစ္ဆာ့ဒနဉ္စ သန္ဓာယ

အဝုဇ္ဈော - မပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်မခိုင်းအပ်သည်၊ သမာနော)ပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသ–ရည်စူး၍၊ စေ ပဇ္ဇာဇေတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝန္ဒတိ - အပ်၏၊ ဒဟရဘိက္ခု– သည်၊ သဒ္ဓိ နတ္ထိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သာမဏေရောပိ-ကိုလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ (ကိ)၊ တေံ- ဤရှင်လောင်းကို၊ ခဏ္ဍသိမံ-ခဏ္ဍသိမ်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ပမ္မာဇေတွာ- ၍၊ ကာသာယာနိ- သင်္ကန်းတို့ကို၊ အစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိဝတ္တမ္မော၊ သရဏာနိ ပန-သရဏဂုံတို့ကိုကား၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ ဒါတမ္မာနိ- ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် သရဏဂုံပေးလသော်၊) ဘိက္ခုနာဝ - သည်သာ၊ (ဝေဖြင့် သာမဏေကိုကန့်၊)ပမ္မာဇိတော- ရှင်ဖြစ်စေအပ်သည်၊(ရှင်ပြုပေးအပ်သည်၊) ဟောတိ၊ ဟိ- မှန်၊ ပုရိသံ-ကို၊(ယောကျ်ားဖြစ်သောရှင်လောင်းကို၊) ဘိက္ခုတော- မှ၊ အညော- အခြားသူသည်၊ ပမ္မာဇေတုံ-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးခြင်းငှါ၊ နလဘတိ- မရ၊ မာတုဂါမံ- မာတုဂါမကို၊(မာတုဂါမဖြစ်သောရှင်လောင်းကို၊)ဘိက္ခုနိဒတာ- မှ၊ အညော- သည်၊ (ပမ္မာဇေတုံ နလဘတိ၊) ပန-ဆက်၊ သာမဏေရောဝါ-သာမဏေသည်ၦင်း၊ သာမဏေရီဝါ-သာမဏေမသည်ၦင်း၊ အာဏတ္တိယာ - ဥပဇ္ဈာယ်၏ စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ ဒါတုံ - ငှါ၊ လဘတိ-၏၊ ကေဒသာရောပနံ - ဆံချခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ-အာမဂ်တ်မရှိ တစုံတယောက်သည်၊ (ရဟန်းဖြစ်စေ သာမဏေ- လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်စေ) ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ- သော်၊) သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ (ပမ္မဇ္ဇာပေက္ခော- သည်၊) ဘဗ္ဗရူပေါ- ကျွတ်ထိုက်သောသဘောရှိသော၊ သဟေတုကော-မဂ်ဖိုလ်ကိုရဘို့ရန် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဘဗ္ဗရူပေါကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ဉာတော– ထင်ရှားသော၊ ယသသီ–များသောအခြွေအရံရှိသော၊ ကုလပုတ္တော - အမျိုးကောင်းသားသည်၊ သဒ္ဓေ ဟောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဩကာသံ- အားလပ်ခွင့်ကို၊ ကတ္တာပိ - ပြု၍သော်လည်း၊ သယမေဝ–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ပမ္မာဇေတဗ္ဗော- ၏၊ ပန – ဗျတိရိတ်ကား၊ မတ္တိကာမုဒ္ဓံ– မြေညက်ဆုပ်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ- ယူ၍၊ (သဲဆပ်ပျာကဲ့သို့ ကိုယ်ကို

× × × + × × × ×

ဝုတ္တံ ” ဟု ဖွင့်၏၊ သို့သော် သာမဏေကို စေခိုင်းရာ၌ “ တေံ ခဏ္ဍသိမံ နေတ္ဝာ ပမ္မာဇေတွာ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ဟိ ” ဟု အတိုကျဆို၍ ရဟန်းငယ်ကို စေခိုင်းရာ၌ကား “ တေံ ပမ္မာဇေဟိ ” ဟု သာမညခိုင်းသောကြောင့် “ ဗျတ္တာပဋိဗလ ရဟန်းငယ်က ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ ကိုယ်စားအဖြစ်ဖြင့် သရဏဂုံလည်း ပေးကောင်း၏ ” ဟု ယူ၍ “ပမ္မာဇေဟိတိ ဇုဒံ တိဝိဓံဓိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ဟု ဝိဓတ်ဖွင့်သည်၊ [ခန္ဓသီမံ နေတ္ဝာကား ဘက္ခုကမ္မ အာပုစ္ဆနကို မပြုဘဲလည်း ပြီးနိုင်အောင်ဆိုအပ်သော စကားတည်း၊ ခဏ္ဍသိမ် မဟုတ်ဆာင်္ကာ ရဟန်းအများ ရှိတတ်၏၊ ရှိလျှင် ထိုရဟန်းများကို ခေါင်းရိတ်မည့်အကြောင်း ခွင့်ပန်ပြီးမှ ရိတ်ရသည်။]

ပွတ်တိုက်၍ ရသောမြေညက်ဆုပ်ကို ယူ၍၊) နှာယိတွာ - ရေချိုး၍၊ ကေသေ — တို့ကို၊ တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ ဝါ- ရေဆွတ်၍၊ အာဂစ္ဆာဟိ- လာခဲ့လော၊ ဇုတိ စ - ဤသို့ကား၊ နု ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော - မစေလွှတ်ထိုက်၊ (" အမျိုးကောင်းသား ကလေးကို မျက်နှာလွဲ ခဲပစ်သဘောမျိုးဖြင့် သူ့ဘာသာ ရေချိုး ခေါင်းဆေးရန် မလွှတ်လိုက်ပါနှင့် " ဟူလို) ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတု ကာမာနံ– ရှင်ပြုလိုကုန်သော သတ္တိသားတို့၏၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ ဝါ-အစက၊ ဗလဝဉ္ဃသာဟော – အားကြီးခသော အားထုတ်ခြင်းသည်၊ (အလွန် အားတက် သရောသည်၊)ဟောတိ-၏၊ ပစ္ဆာပန-ကား၊ ကာသာယနိစ-တို့ကိုဂုင်း၊ ကေသ ဟရဏာ သတ္ထကမ္ပ – ဆံကို ပယ်ရှားကြောင်း ဒါးငယ်ကိုဂုင်း၊ ဝါ - သင်တုံးကို ဂုင်း၊ ဒိသွာ - မြင်ရ၍၊ ဥတြသန္တိ - ထိတ်လန့်ကြကုန်၏၊ ဇတ္တောယေဝ – ဤသက်နှံး သင်တုံးတို့ကို မြင်ရာအရပ်မှပင်၊ ပလာယန္တိ- ပြန့်ပြေးတတ်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သယမေဝ- ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ နဟာနတိတ္ထံ- ရေချိုးဆိပ်သို့၊ နေတွာ-ခေါ်ဆောင်၍၊ နာတိဒဟရော- မငယ်လွန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နဟာဟိ-ရေချိုးလော့၊ ဇုတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပန- ဆက်၊ အဿ- ထို ရှင်လောင်း၏၊ ကေသာ- ဆံတို့ကို၊ သယမေဝ–သာလျှင်၊ မတ္တိကံ- ကို၊ ဂဟေတွာ- ၍၊ ဓောဝိတဗ္ဗာ–ဆေးထိုက်ကုန်၏။

ဒဟရကုမာရကောပန - ငယ်ရွယ်သော သတ္တိသားငယ်ကိုကား၊ သယံ– ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုယ်တိုင်၊ ဥဒကံ - ရေထည်းသို့၊ ဩတရိတွာ - သက်ဆင်း၍၊ ဂေါမယမတ္တိကာဟိ- နွားချေးမြေညက်တို့ဖြင့်၊ ဃံသိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ နဟာပေ တဗ္ဗော– ရေချိုးစေထိုက်၏၊ (ရေချိုးပေးထိုက်၏၊) အဿ - ထို့ရှင်လောင်း၏၊ ကစ္ဆ၀ါ- ယားနာသည်သော်ငုင်း၊ ပိဠကာဝါ– အိုင်းအမာတို့သည်သော်ငုင်း၊ သစေပိ ဟောန္တိ–အကယ်၍မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)မာတာ- သည်၊ ပုတ္တံ- ကို၊ နု ဇဂ္ဃတိယထာ- မစက်ဆုပ်သကဲ့သို့၊ (မရှံသကဲ့သို့၊) ဧဝ မေဝ-သာလျှင်၊ အဇဂ္ဃန္တော်န-မစက်ဆုပ်ဘဲ၊ သာဓုကံ-စွာ၊ ဟတ္ထပါဒသီသာနိ- လက် ခြေ ဦးခေါင်းတို့ကို၊ ဃံသိတွာ- ၍၊ နဟာပေတဗ္ဗော - ၏၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဟိယသ္မာ - ကြောင့်၊ တ္တောကေန - ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဥပကာရေန– လျော်စွာပြုအပ်သောကျေးဇူးဖြင့်၊ကုလပုတ္တာ-တို့သည်၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု စ–ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၌ဌဉ်း၊ သာသနေစ – သာသနာတော်၌ဌဉ်း၊ ဗလဝသိနေ ဟာ - အားကြီးသော ချစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ တိဗ္ဗဂါရဝါ- ထက်သန်သော ရိုသေ လေးစားခြင်း ရှိကုန်သည်၊ အနိဝတ္တိဓမ္မာ - မဆုတ်နစ်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ၏၊ ဥပ္ပန်- ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ အနဘိရတိ -မမွေ့လျော်ခြင်းကို၊ ဝိနော ဒေတွာ - ပယ်ဖျောက်၍၊ ထေရဘာဝံ – ထေရ်၏ အဖြစ်သို့၊ (ဆရာတော်ကြီး အဖြစ်သို့၊) ပါပုဏန္တိ - ရောက်ကြကုန်၏၊ ကတညူ-ဥပဇ္ဈာယ်တို့ ပြုအပ်သော

ကျေးဇူးကို သိတတ်ကုန်သည်၊ ကတဝေဒိနော- ဥပစ္စာယ်တို့ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို ထင်စွာ ပြုလေ့ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ၏၊ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်တည်း။)

ပန- ဆက်၊ ဧဝံ–သို့၊ နဟာပနကာလေ–ရေချိုးစေရာ အခါ၌ဌင်း၊ (ရေချိုးပေးရာအခါ၌ဌင်း၊) ကေသမဿု- ကို၊ ဩရောပနကာလေဝါ- ချရာအခါ၌ဌင်း၊ တွံ–သင်သည်၊ (သင်က)၊ ဥဒေတာ - ထင်ရှားသူတည်း၊ ယသဿီ - များသော အခြွေအရံရှိသူတည်း၊ ဇာဒါနိ-ယခုအခါ၌၊(သင့်လိုပုဂ္ဂိုလ်တယောက် ရှင်ရဟန်း ပြုလေရာ အခုအခါ၌၊) မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ပစ္စယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နကိလမိဿာမ-မပင်ပန်းကုန်တော့အံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ န ဝတ္တမ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်၊ အညာပိ- အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အနိယျာနိကကထာ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်နိုင်သော စကားကို၊ နကထေတဗ္ဗာ- မပြောဆိုထိုက်၊ အထခေါ- စင်စစ်ကား၊အဿ-ထိုရှင်လောင်းအား၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ ဥပဓာရေဟိ–စဉ်းစားဆင်ခြင်လော၊ သတိံ - သတိကို၊ ဥပဋ္ဌာပေဟိ–ကပ်၍ တည်စေလော၊ ဝါ–ဖြစ်စေလော၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ တစပဉ္စက ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–ပြောပြရာ၏။

စ-ဆက်၊(တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊)အာစိက္ခနနော-ပြောပြသော ဥပစ္စာယ သည်၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဂန္ဓာသယောကာသဝသေန-အဆင်း, ပုံသဏ္ဌာန်, အနံ့, ဖြစ်ရာတည်ရာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အသုစိဇေဂုစ္ဆပဋိကူလဘာဝံ-မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ် စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ် ရှံရှာဘွယ်၏အဖြစ်ကိုဌင်း၊နိဇ္ဇီဝနိဿတ္တ ဘာဝံဝါ-အသက်ကောင်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်, သတ္တာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဌင်း၊ပါကဋံ-ထင်ရှားအောင်၊ ကရောန္တော်နော-ပြုလျက်၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-၏၊(အာသယသြကာသတို့၏ ပုဒ္ဂိုဠိပုံနှင့် တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ တတိယပါရာဇိက အသုဘဓော်းဌ်ပြခဲ့ပြီ၊)ဟ်-အကျိုးကား၊သော-ထိုရှင်လောင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ဧရှေးဌ်၊ (ရှေးဘုရား သာသနာတော်၌၊) မဒ္ဒိတသဒ်ါရော - နှိပ်နယ်အပ်ပြီးသော သဒ်ါရရှိသည်၊ ဘာဝိတဘာဝနော-ပွားစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာ

× × × × × × ×

မဒ္ဒိတသဒ်ါရော ဘာဝိတဘာဝနော ။ ။ မဒ္ဒိတသဒ်ါရောတိ နာမရူပဝဝတ္ထာနေနစေဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဝသေနစ ဉာဏေန ပရိမဒ္ဒိတ သဒ်ါရော၊ဘာဝိတဘာဝနောတိ ကလာပသမ္မသနာဒိနာ သဗ္ဗသော ကုသလဘာဝနာယ(ကို)ပူရဏေန ဘာဝိတဘာဝနော။– ဋီကာ၊ ဤကိုထောံ၍ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဟူသော နာမရူပဝဝတ္ထာနနှင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို နားလည်သော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ရအောင် ကြိုးစား၍ အနည်းဆုံး ကလာပသမ္မသန ဉာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်, စွမ်းနိုင်လျှင် သဒ်ါရုပေက္ခာဉာဏ် တိုင်အောင် အထက်ဉာဏ်များကို ရဘူးသူသည် နောက် ဘုရား သာသနာတော်၌ လွယ်ကူစွာ ကျွတ်တန်းဝင်နိုင်လောက်သော ပါရမီအခြေခံရသူ ဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။

ရှိသည်၊ ကလ္လာကဝေဓာပေက္ခော - ဆုးဖြင့် ဖေါက်ခြင်းကို ရှုငဲ့သော၊ ပရိပက္ကဝလ္လောဝိယ-မှည့်ရင့်နေသော အနာကဲ့သို့ဂုင်း၊ သူရိယုဂ္ဂမနာပေက္ခံ-နေထွက်ခြင်းကို ရှုငဲ့သော၊ ပရိဏာတပဒုမံဝိယစ-ရင့်နေသော ပဒုမ္မာ ကြာပန်းကဲ့သို့ဂုင်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အထ-ထိုသို့ ဖြစ်လသော်၊ အဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေ- ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အာရဒ္ဓမတ္တော - အားထုတ်အပ်ကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ ဇာန္ဒာသနိ-သကြားလက်နက် မိုဃ်းကြိုးစက်သည်၊ ပဇ္ဇတော-တို့ကို၊(စုဏ္ဏောဝိယ-မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊) ကိလေသပဇ္ဇတော-ကိလေသာတောင်တို့ကို၊ စုဏ္ဏမာနံယေဝ- မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်လျက်သာလျှင်၊ ဉာဏံ – ဉာဏ်သည်၊ ပဝတ္တတိ - ဖြစ်တတ်၏၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ-သင်တုံး ကိစ္စ၏ အဆုံးဦဝပင်လျှင်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ [ခုရဂ္ဂေယေဝါတိ ခုရဿ ကောဋိယမေဝ၊ ခုရကမ္မ ပရိယောသာနေယေဝါတိ အတ္ထော။-ယောဇနာ၊]

ဟိ–မှန်၊(တနည်း)၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ယေကေစိ- အကြင် အမှတ်မရှိကြွင်းမဲ့ဥသုံ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ခုရဂ္ဂေ- ဦ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ သမ္မေ - ကုန်သော၊ ဧတေ - ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ သဝနံ-ကြားနာအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို၊ လဘိတ္ဝာ-ရ၍၊ ကလျာဏမိတ္တေန- ကောင်းသော မိတ်ဆွေဖြစ်သော၊ အာစရိယေန- သည်၊ ဒိန္နနယံ- ပေးအပ်သော နည်းကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ (အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ရကုန်ပြီ၊) အနိဿာယ- မမှီရ၍၊ ဝါ- အမှီမရဘဲ၊ (အရဟတ္တံ- သို့၊ နောပတ္တာ-မရောက်နိုင်ကြကုန်၊) တသ္မာ - ကြောင့်၊ အဿ - ထို ရှင်လောင်းအား၊ အာဒိတောဝ- အစဉ်ပင်၊ ဧဝရူပိ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ကထေ-တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာန်းစသော တရားစကားကို၊ ကထေတဗ္ဗာ- ပြောပြထိုက်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

× × × × × × ×

မဒ္ဒိတသခ်ါရော သီလ-ဝန္တော ဘာဝိတဘာဝနော၊
ဗုဒ္ဓိသန္တော ခုရဂ္ဂမ္ဟိ, သော အာဂါမိ သာသနေ။

သီလဝန္တော–ရဟန်း လူရှင်, သူတော်စင်တို့, အစဉ်တည်ရ, သီလရတနာ, အဆင်တန်ဆာလည်း ရှိထသော၊ မဒ္ဒိကသခ်ါဒရော – ဤကား ရုပ်မှန်, ဤကား နာမ် ဟု, ကြောင်းခံနှင့်တကွ, နှိပ်နယ်အပ်သော သခ်ါရလည်းရှိထသော၊ ဘာဝိတဘာဝနော–သမ္မသနဉာဏ်, အရင်းခံ၍, ဖန်ဖန်ပုံသေ, တိုးပွားစေအပ်သော ဘာဝနာလည်းရှိထသော၊ သော-သံသရာဝဋ်, ဘဝည္သတ်မှ, လွတ်ဘိုင့်စောင်း, ဤသူတော်ကောင်းသည်၊ အာဂါမိသာသနေ– ကမ္မာစစ်တွေး , ဖြစ်မဝေးသည့် , မေတ္တေး မြတ်စွာ, သာသနာတော်မြတ်၌၊ ခုရဂ္ဂမ္ဟိ– ကေသာ လောမာ, ရွှတ်ဆိုကာဖြင့် , ကေသာဆံချ , သင်တုန်းကိစ္စ၏ အဆုံးဦ၊ ဗုဒ္ဓိသန္တော – အရဟတ္တာဖိုလ်ရောက်, တရားပေါက်၍, မျက်မှောက်နိဗ္ဗု, သိမည့်သူပေ တကား။

ပန- ဆက်၊ ကေသေသု- ဆံတို့ကို၊ သြရောပိတေသု - ချအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဟလိဒ္ဒီစုဏ္ဏောနဝါ – နန္တင်းမှုန့်ဖြင့် သော်၎င်း၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏောနဝါ – နံ့သာမှုန့်ဖြင့် သော်၎င်း၊ [လူဝတ်ကြောင်ပြစ်၍ နံ့သာဆပ်ပျာဖြင့် ရေချိုးနိုင်သေး၏၊] သီသဉ္စ-ဥုးခေါင်းကိုဂင်း၊ သရီရဉ္စ - ကိုယ်ကိုဂင်း၊ ဥဇုန္နေတွာ - ပွတ်တိုက်၍၊ ဂိဟိဂန္ဓံ-လူတို့၏အနံ့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ကာသာယာနိ - တို့ကို၊ တိက္ခတ္တုံဝါ-၃ ကြိမ်သော်၎င်း၊ ဒွိက္ခတ္တုံဝါ - ၂ ကြိမ်သော်၎င်း၊ သကိံဝါ – တကြိမ်သော်၎င်း၊ ပဋိဂ္ဂါဟေဘမ္ဗော – ခံယူစေထိုက်၏၊ ဝါ - ပေးထိုက်၏၊ (ဆရာ့လက်မှ မယူဘဲနှင့် မိမိဘာသာ ယူဝတ်လျှင် ရှင့်အသွင်ကို ဒိုးရာရောက်သော လိင်္ဂထေနက အဖြစ် ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် ဆရာကပေးရသည်၊) အဿ- ထို ရှင်လောင်း၏၊ ဟတ္ထေ- လက်၌၊ အဒတွာ - မပေးမူ၍၊ အာစရိယောဝါ- သရဏာဂုံဆရာသည် သော်၎င်း၊ ဥပဇ္ဈာယောဝါ – ဥပဇ္ဈာယ်သည်သော်၎င်း၊ သယမေဝ – ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အထာပိ အဿ ဒေတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖုံးလွှမ်းပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ- ဤသို့ ဖုံးလွှမ်းပေးသော်လည်း၊) ဝုဋ္ဌတိ- အပ်၏၊ အညံ- ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြားသော၊ ဒဟရံဝါ-ရဟန်းငယ်ကိုသော်၎င်း၊ သာမဏေရံဝါ-သာမဏေကို သော်၎င်း၊ ဥပါသကံဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ တေနိ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ တေံ-ဤရှင်လောင်းကို၊ အစ္ဆာဒေဟိ-ဖုံးလွှမ်းပေးလိုက်လော၊ ဇုတိ-သို့၊ သစေပိ အာဏာပေတိ– အကယ်၍မူလည်း စေခိုင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ–ဤသို့ စေခိုင်းသော်၎င်း၊) တံ ယေဝ-ထို ရှင်လောင်းကိုပင်၊ ဘောနိ-ဤသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ– ယူ၍၊ အစ္ဆာဒေဟိ– ဖုံးလွှမ်းလော၊ (ဝတ်လော၊) ဇုတိ-သို့၊ သစေပိ အာဏာပေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ– ဤသို့ စေခိုင်းသော်၎င်း၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ဝုဋ္ဌတိ-အပ်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောသင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ တေန ဘိက္ခုနာဝ – ထို ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည်သာ၊ ဒိန္နံ – ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ။

ပန- ဆက်၊ ယံ နိဝါသနံ – အကြင် သင်းပိုင်ကိုသော်၎င်း၊ ယံ ပါရုပနံဝါ– အကြင် ကေသီကိုသော်၎င်း၊ အနာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ နိဝါသေတိဝါ–ဝတ်မူလည်း ဝတ်အံ့၊ ပါရုပတိဝါ-ရမ်းမူလည်းရမ်းအံ့၊ တံ-ထိုသင်းပိုင်ကို၊ (ထို ကေသီကို၊) အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ ပုန - တဖန်၊ ဒါတုံ - ပေးထိုက်၏၊ (ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့က ပေးထိုက်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သဟတ္ထေနဝါ-

× × × × × × ×

အာစရိယောပေါသဗ္ဗံ ဝုဋ္ဌတိ။ ။(၁) ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် သော်လည်း ဝတ်ပေးနိုင်၏၊ (၂) ထို ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ စေခိုင်းချက်ဖြင့် ရဟန်း သာမဏေ ဥပါသကာ တယောက်ယောက်က သော်လည်း ဝတ်ပေးနိုင်၏၊ (၃) ဆရာဥပဇ္ဈာယ် ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင်သော်လည်း ဝတ်ကောင်း၏၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ရှင်လောင်းဘာသာ ယူ၍ကား မဝတ်ကောင်းပါ၊ ဝတ်လျှင် လိင်္ဂထေနက ဖြစ်သည်။

မိမိလက်ဖြင့်သော်၎င်း၊ အာဏာတို်ယာဝါ- စေခိုင်းခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဒိန္နမေဝ– ပေးအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာသာဝံ- သည်၊ ဝန္ဒတိ- ၏၊ အဒိန္နံ- မပေး အပ်သော၊ (ကာသာဝံ-သည်၊) နဝန္ဒတိ- မအပ်၊ တဒေ့ဝဝ-ထိုရှင်လောင်း၏ ပင်၊ သန္တကံ-ဥစ္စာသည်၊ သစေဝိဟောတိ - အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) အဒိန္နံ- သော၊ ကာသာဝံ- သည်၊ နဝန္ဒတိ၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကေ– ဥပဇ္ဈာယ်ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသော သင်္ကန်းဌ၊ (ရှင်လောင်းအဝိုင်မဟုတ် ဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်ပိုင်ဖြစ်သော သင်္ကန်းဌ၊) ဝါဒေါ- ပြောဆိုဘွယ်သည်၊ (ရှင်လောင်း ကိုယ်တိုင်ယူ၍ ဝတ်ရာဌ မအပ်ဟု ပြောဆိုဘွယ်သည်၊) ကောပန– အာဘယ်မှာ ရှိတော့အုံးနည်း၊ အယံ – ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပဌမံ၊ပေါကာရာပေတ္တာတိတ္ထေ– ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်ဌ၊ ဝိနိစ္ဆယော– အဆုံးအဖြတ်တည်း။ [ဤအမိပ္ပါယ်များကို ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်ဌ ပြထားပြီ။]

ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတ္တာတိ–ကား၊ တတ္ထ-ထို ရှင်ပြုပေးရာအရပ်ဌ၊ သန္တိ ပတိတာ-စည်းဝေးကုန်သော၊ ယေဘိက္ခူ- တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသံ-ထိုရဟန်း တို့၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္ဒာပေတ္တာ-ဝပ်ချစေပြီး၍၊ အထ- ထိုမှနောက်ဌ၊ သရဏာ ဂဟဏတ္ထံ–သရဏာကိုယူခြင်းအကျိုးငှါ၊ (သရဏာဂုံယူခြင်း အကျိုးငှါ၊)ဥက္ကုဋိ ကံ–ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသိဒါပေတ္တာ-ထိုင်စေပြီး၍၊ အဉ္ဇလိ- ကို၊ ပဂ္ဂဏှာပေတ္တာ- ချီမြှောက်စေပြီး၍၊ ဧဝံ ဝဒေဟိတိ- ဤသို့ဆိုလော်ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗော–ပြောဆိုထိုက် ၏၊ ယမဟံဝဒါမိ၊ တံဝဒေဟိတိ (ဝါ)– ဟူ၍သော်လည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗော – ၏၊ [ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာဌ " တံ ဝဒေဟိတိဝါ " ဟု ဝါသဒ္ဒါပါသည်၊ ''ဧဝံ ဝဒေဟိ''ဟု သော်၎င်း, " ယမဟံ ဝဒါမိ, တံ ဝဒေဟိ ''ဟု သော်၎င်း ဆရာက တမျိုးမျိုးကိုဆိုပါ-ဟူလို။] အထ–ထိုမှနောက်ဌ၊ အဿ- ထို ရှင်လောင်းအား၊ (ဒါတဗ္ဗာနိ ဌ်စပ်၊) ဥပဇ္ဈာယေနဝါ– သည်သော်၎င်း၊ အာစရိယေနဝါ– သရဏာဂုံဆရာ သည်သော်၎င်း၊ မုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒိနာ- အစရှိသော၊ နယေန- နည်းဖြင့်၊ သရဏာနိ- သရဏာတို့ကို၊ (သရဏာဂုံတို့ကို၊) ယထာဝုတ္တပဋိ ပါဋိယာဝ-အကြင်အကြင်ပါဋိတော်ဌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အစဉ်အားဖြင့် သာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ- ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဥပဉ္စိပါဋိယာ- အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ န(ဒါတဗ္ဗာနိ)-မပေးထိုက်ကုန်၊ ဟိ- မှန်၊ ကေပဒမ်ဖြိ-တပုဒ်မျှကိုသော်၎င်း၊ ကေ ကဋ္ဌရမ်ဖြိ- အက္ခရာတလုံးမျှကိုသော်၎င်း၊ ဥပဉ္စိပါဋိယာ- အားဖြင့်၊ သစေဒေတိ- အုံ့၊(ဧဝံသတိဝါ- သော်၎င်း၊)ဗုဒ္ဓံ သရဏံယေဝ- ဗုဒ္ဓံ သရဏံကိုသာ၊ တိက္ခတ္တုံ- ၃ ကြိမ်၊ ဒတ္ဝာ- ပေးပြီး၍၊ ပုန- တဖန်၊ ဇာတရေသု- ဗုဒ္ဓံ သရဏံမှ အခြားကုန် သော၊ ဓမ္မံ သရဏံ , သံဃံ သရဏံ ၂ ပုဒ်ဘို့တွင်၊ ဧကံ- တပုဒ်တပုဒ်ကို၊ တိက္ခတ္တုံ- ၃ ကြိမ်၊ သစေဒေတိ- အုံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ- သော်၎င်း၊) သရဏာနိ- တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ အဒိန္နာနိ- မပေးအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။ [ဗုဒ္ဓံ သရဏံ

ဂစ္ဆာမိချည်း ပဌမ ၃ ခေါက်၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိချည်း ဒုတိယ ၃ ခေါက်၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိချည်း တတိယ ၃ ခေါက်၊ ဤသို့မပေးပါနှင့်၊ ဤသို့ပေးခြင်းသည် ပါဠိတော်လာအတိုင်း ပဋိပါဋိ မဟုတ်၊ ဥပဋိပါဋိဖြစ်နေသောကြောင့် သရဏာဂုံ ပေးခြင်း အထမမြောက်ပါ-ဟူလို။]

စပန - ထပ်၍ ဆက်ဥုံးအံ့၊ ဇုမံ သရဏာဂမနုပသမ္ပဒံ - ဤ သရဏာဂမနုပသမ္ပဒါကို၊ (ဥပသမ္ပဒါရှစ်မျိုးထဲးတွင် ဤ သရဏာဂမနုပသမ္ပဒါကို၊) ပဋိဂ္ဂါဟိတွာ - ပယ်မြစ်တော်မူ၍၊ အနုညာတ ဥပသမ္ပဒါ - ခွင့်ပြုအပ်သော ဥပသမ္ပဒါသည်၊ (ရဟန်းခံ ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊) ကေတော - တဖက်သော ဆရာ၏၊ သုဒ္ဓိယာ-စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝန္ဒတိ- အပ်၏၊ သာမဏေရ ပဗ္ဗဇ္ဇာပန - သာမဏေရ်ခင် အဖြစ်သည်ကား၊ ဥဘတော - ၂ ဖက်သော ဆရာ တပည့်တို့၏၊ သုဒ္ဓိယာဝ-သာ၊ ဝန္ဒတိ၊ ကေတော- တဖက်သောဆရာ၏၊ (ဝါ-တဖက်သော တပည့်၏၊) သုဒ္ဓိယာ - စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ - စင်ကြယ်ရုံဖြင့်၊ နော ဝန္ဒတိ- မအပ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါယ- မြင့်မြတ်သောပဉ္စင်း အဖြစ်၌၊ အာစရိယော--ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဥ တ္တိဒေါသဉ္စဝ- ဥ တ်၏အပြစ်ကိုလည်း၊ ကမ္မဝါစာဒေါသဉ္စ-ကမ္မဝါစာ၏ အပြစ်ကိုလည်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကမ္မံ-ကို၊ သစေ ကရောတိ - အကယ်၍ ပြုနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုကတံ - ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယပန- ရှင်အဖြစ်ဉ်ကား၊ တိဏ်- ကုန်သော၊ ဇုမာနိ သရဏာနိ - တို့ကို၊ ဗုကာရဓကာရာဒီနံ - ဗုအက္ခရာ, ဓအက္ခရာ အစရှိကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနာနံ - သဒ္ဒါတို့၏၊ ဌာနကရဏ သမ္ပဒံ - ဌာန် ကရိုက်း ပယတ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ (ကရဏဖြင့် ကရိုက်း ပယတ်တို့ကိုပါယူ၊ ဋီကာ၌ကား- ကရဏအရ ရွတ်ဆိုကြောင်းပယတ်ကိုသာ ဖွင့်လေသည်၊) အဟာပေန္တေနေဝ-မဆုတ်ယုတ်စေဘဲသာလျှင်၊ အာစရိယေနပိ - သရဏာဂုံဆရာသည်ဌင်း၊ အန္တေ ဝါသိကေနပိ - အနီးနေ တပည့်သည်ဌင်း၊ (ရှင်လောင်းသည်ဌင်း , လိန်ကျနေသော ရှင်သာမဏေသည်ဌင်း) ဝတ္တဗ္ဗာနိ- ရွတ်ဆိုထိုက်ကုန်၏၊ အာစရိယော-သရဏာဂုံဆရာသည်၊ ဝတ္တုံ - ပိသအောင် ဆိုခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ - စွမ်းနိုင်၏၊ အန္တေ ဝါသိကော-အနီးနေတပည့်သည်၊ (ဝတ္တုံ-ငှါ) သစေ နသက္ကောတိ-အုံ၊ (ဧဝံသတိဝါ-သော်ဌင်း၊)အန္တေ ဝါသိကော-သည်၊ (ဝတ္တုံ-ငှါ) သက္ကောတိ-

× × × × × × ×

ကေတော သုဒ္ဓိ။ ။ဌာန်ကရိုက်း ပိသစ္ဆာရွတ်ဆိုနိုင်ခြင်းကို "သုဒ္ဓိ"ဟု ခေါ်သည်၊ ကေတော သုဒ္ဓိယာတိ ကေသော ဝ ကမ္မဝါစာစရိယသ ဌာနကရဏ သမ္ပတ္တိယာ သုဋ္ဌုနေန၊ ဥဘတော သုဒ္ဓိယာဝါတိ ဥဘယေသံ သရဏဒါနာစရိယ သာမဏေရာနံ သုဋ္ဌုနေနေဝ။—ယောဇနာ။ [ဤစကားကိုထောက်၍ ယခုအခါ ဌာန်ကရိုက်း ပိသစ္ဆာ မရွတ်နိုင်သူအတွက် ရဟန်းခံ ရှင်ပြုကိစ္စ၌ (ရှင်လောင်းများအတွက်ပါ) များစွာ စဉ်းစားသင့်သည်။]

၏၊ အာစရိယော-သည်၊ (ဝတ္တုံ၂-၄၊) သစေ နသင္ကြောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊ ဥဘောပိ-ဆရာ တပည့် ၂ ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ (ဝတ္တုံ၂-၄၊)သစေ နသင္ကောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊ နဝန္တေ-မအပ်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဥဘောပိ-ဆရာ တပည့် ၂ ဦးတို့သည်လည်း၊ (ဝတ္တုံ၂- ၄၊) စေ သင္ကောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝန္တေ-အပ်၏။

စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမာနိ-၌ သရဏာတို့ကို၊ ဒဒမာနေန-ပေးသော သရဏာဂုံဆရာသည်၊ ဗုဒ္ဓံ+သရဏံ+ ဂစ္ဆာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ကေသမ္မုနာနိ-တစပ်ထည်း ဆက်စပ်သည်တို့ကို၊ အနုနာသိကန္တာနိ - နိဂ္ဂဟိတ် အဆုံးရှိသည်တို့ကို၊ကတ္တာဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးနိုင်ကုန်၏၊ဗုဒ္ဓမ်+သရဏာမ်+ဂစ္ဆာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ- ဖြတ်၍၊ မကာရန္တာနိ- မ အက္ခရာအဆုံးရှိသည်တို့ကို၊ ကတ္တာဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးနိုင်ကုန်၏။

× × × × × × × ×

အနုနာသိကန္တာနိ။ ။နာသိကံ- နှာခေါင်းသို့+ အနုဂတံ- အစဉ်လိုက်သော နိဂ္ဂဟိတ်သံတည်း၊ အနုနာသိကံ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ရွတ်သောအခါ နှာခေါင်းမှ လေထွက်အောင် ရွတ်ရသောကြောင့်"အနုနာသိက"ဟုလည်း ခေါ်သည်၊ အနုနာသိကံ+အန်တံယေသန္တိ အနုနာသိကန္တာနိ၊(သရောနိ။)

ကေသမ္မုနာနိ။ ။ကေတော- တပေါင်းတည်း+ သမ္မုနာနိ- ဆက်စပ်သည်တို့တည်း၊ ကေသမ္မုနာနိ-တို့၊"အနုနာသိကအဆုံးရှိအောင် ပေးသောအခါ ကေသမ္မုနာဖြစ်အောင်ပေးရမည်"ဟူရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်သည် ရှေ့သရကိုမှီရသော ပုဗ္ဗာသယဗျည်းဖြစ်၍"ံ"ဟု ရွတ်သောအခါ ဓစ်မှီရာ အသရကိုမှီရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဓနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုခွဲ၍ ရွတ်လို့မရ၊ မှီရာသရတူသောကြောင့်"တစပ်ထည်းရွတ်ရမည်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဏံ-မံ-ဃံတို့ကိုရွတ်ရာ၌လည်းနည်းတူ။[အနုနာသိကန့် ကတ္တာ ဒါနကာလေ အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒံ အကတ္တာ ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဒဿေတုံ ကေသမ္မုနာနိတိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]ဤဋီကာ၌"အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒံ အကတ္တာ"ဟူသည်"ဗုဒ္ဓံ၌ ဓံကိုရွတ်ရာဝယ် နိဂ္ဂဟိတ်သံနှင့် ဓသံ ၂ ခုအကြားဌ်အသံပြတ်သွားအောင် မရွတ်ရ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤစကားလည်း မကာရန္တရွတ်ပုံနှင့် မရောနှောအောင် တားမြစ်သောစကားတည်း။

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာ၌ကား "ဗုဒ္ဓံနှင့် သရဏံကိုဂင်း, သရဏံနှင့် ဂစ္ဆာမိကိုဂင်း, ဤ ၃ ပုဒ်လုံး အကြားမရပ်ဘဲ တစပ်ထည်းရွတ်ဆို၍ ပေးရမည် "ဟု ဆို၏၊ ဝိဘတ္တိနှင့် တပုဒ်တပုဒ်သည် ထုံးစံအတိုင်း ယတိဖြတ်၍ ရပ်ရိုးရှိ၏၊ ထိုသို့မျှ မရပ်ရဘဲ ယောဇနာအဖွင့်ကိုလိုက်၍ တစပ်ထည်း ရွတ်ဆိုကြသူတို့လည်း ရှိပါပေသည်။ [ကေသမ္မုနာနိတိ ကေတော သမ္မုနာနိ၊ အနုနာသိကန့် ကတ္တာ ဒါနကာလေ ဗုဒ္ဓံ ဣတိ သရဏံ ဣတိ ပဒါနဒ္ဓ သရဏံ ဣတိ ဂစ္ဆာမိ ဣတိ ပဒါနဒ္ဓ အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒ မကတ္တာ ကေသမ္မုနမေဝ ကတ္တာ ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ – တိဣ္ဆံ ပဒါနမန္တရာ ဗျဝဓာနသ္မ ကသ္မစိ အက္ခရသ္မ အဘာဝတော။ —ယောဇနာ။]

မကာရန္တာနိ။ ။"ဗုဒ္ဓမ်" စသည်ဖြင့် မ အက္ခရာ အဆုံးရှိသည်ကို၊ "မကာရန္တာနိ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ မကာရန္တရွတ်သော်အခါ "မ်"ဝယ် ဓစ်မှီရာ အသရကို

အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ - ဌ်၊ နာမံ – အမည်ကို၊ (ရှင်လောင်း၏ အမည်ကို၊) သာဝေတွာ- ကြားစေ၍၊ အဟံ ဘန္တေ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆာမိတိ– ဟူ၍၊ (ယံ–အကြင်စကားကို၊)ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ကေအဋ္ဌကထာယံပိ-တခုသော အဋ္ဌကထာ၌လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိ၊(မပါ)၊ ပါဠိယမ်ပိ–ပါဠိတော်၌လည်း၊ န ဝုတ္တံ–ဟောတော်မမူအပ်၊(တံ-ထို စကားသည်၊) တေသံ- ထို အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏၊ ရုစိမတ္တမေဝ - အလို ရှိအပ်သော စကားမျှသာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နဂဟေတပ္ပံ–အတည်မယူထိုက်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တထာ - ထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ (အဟံဘန္တေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ယာဝဇီဝံ ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဟူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊) အဝဒန္တသ္သ-မရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သရဏံ–သရဏာသည်၊ နကုပ္ပတိ–မပျက်၊ ဇုတိ - ကြောင့်၊ (နဂဟေတပ္ပံ–အတည်မယူထိုက်၊) [ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အဟံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော- တပည့်တော် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ ယာဝဇီဝံ–အသက်ထက်ဆုံး၊ ဗုဒ္ဓံ-ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။] ။

အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ဥပသမ္ပဒန္တိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သော၊ ဧဝံ-သို့၊တိက္ခတ္တုံ-ခုကြိမ်၊ ဥဘတော-နှစ်ဖက်ကုန်သော ဆရာတပည့်တို့၏၊ သုဋ္ဌိယာ - စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တောဟိ – ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တီဟိ-ကုန်ဿ၊ ဇုမေဟိ သရဏဂမနဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပ္ပဝ- ကိုဂုင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-ကိုဂုင်း၊ အနုဇာနာမိ– ၏၊ ဇုကိ အာတ္ထော၊ တတ္ထ- ထို ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါတို့တွင်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-ဥပသမ္ပဒါကို၊ (သရဏဂုံဖြင့် ရဟန်းပြုပေးခြင်းကို)

× × × × × × ×

"မ"က မမှိသောကြောင့် ဓနှင့် မ်ကို တဆက်ထည်းရွတ်၍မရ၊ အနည်းငယ်ဖြတ်၍ရွတ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိစ္ဆိန္နိတ္ထာ" ဟု ဆိုသည်။ [ဝိစ္ဆိန္နိတ္ထာတိ မကာရန္တံ ကတ္တာ ဒါနသမယေ ဝိစ္ဆေဒံကတ္တာ။ —ဋီကာ။]

ယောဇနာ ။ ။ယောဇနာဌ်ကား " ဗုဒ္ဓမ်နှင့် သရဏမ်တို့၏ အကြားဌ်ဌင်း , သရဏမ်နှင့် ဂစ္ဆာမိတို့၏အကြားဌ်ဌင်း ဖြတ်၍ရွတ်ရမည်" ဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုအတိုင်းလည်း ဗုဒ္ဓမ်နှင့် သရဏမ်ကို ရွတ်သောအခါ ရွတ်ရိုးရွတ်စဉ်ထက် ပိုအောင် ခပ်ကြာကြာရပ်နား၍ ရွတ်ဆိုသော အလေ့အထလည်း ရှိကြပါပေသည်။ [ဝိစ္ဆိန္နိတ္ထာတိ ဝိစ္ဆေဒံကတ္တာ မကာရန္တံ ကတ္တာ ဒါနကာလေ တိဏ္ဏံ ပဒါနမန္တရာ ကေသမ္မန္ဒမကတ္တာ ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ ဧဝ ကတ္တာ ဒါတမ္မာနိတိ ဓုတ္တံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ–တိဏ္ဏံ ပဒါနမန္တရာ ဗျဝဓာနသဒ္ဒါသဿ (သရမရှိသော (မ်) အက္ခရာ၏) အတ္ထိဘာဝတော။ —ယောဇနာ။]

ဤ ယောဇနာဌ် " ဗုဒ္ဓမ်ပုဒ်နှင့် သရဏမ်ပုဒ်တို့၏ အကြားဝယ် "မ်" အက္ခရာ ခြားနေသည်"ဟု ဆိုထား၏၊ အမှန်ကား–"မ်"အက္ခရာသည် နှစ်ပုဒ်တို့၏အကြားက အက္ခရာမဟုတ်၊ ရှေပုဒ်ဘွင်ပါဝင်သော နိဂ္ဂဟိတ်၏ ကာရိယဖြစ်သော "မ်"တည်း၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၏ နိဂ္ဂဟိတန္တ မကာရန္တအဖွင့်ကိုလည်း စဉ်းစားကြပါလေ၊"ဤ နိဂ္ဂဟိတန္တ မကာရန္တ ရွတ်နည်းကို ကမ္မဝါစာ၌လည်း ရွတ်နိုင်၏"ဟု ဝဇီရဗုဒ္ဓိမန့်သည်။

ပရံတော-နောက်၌၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ သာ-ထိုဥသမ္ဗဒါသည်၊ တေရဟိ-ယခုအခါ၌၊ သရဏာမတ္တေနဝ-သရဏာမျှဖြင့်သာလျှင်၊ နရုဟတိ—မတက်ရောက်၊ ဝါ—အထမမြောက်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပန - ပဗ္ဗဇ္ဇာသည်ကား၊(ရုဟတိ၌ စပ်၊)ဝါ—ကိုကား၊ (အနုညာတာဝေ၌ စပ်၊)ယဿာ-ကြောင့်၊ ပရတော - နောက်၌၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဇာမေဟိ တိဟိ သရဏာဂမနေဟိ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇန် - ဟူ၍၊ အနုညာတာဝေ - ခွင့်ပြုမြဲ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ တေရဟိပိ-၌လည်း၊ သရဏာမတ္တေနဝ-သာလျှင်၊ရုဟတိ·တက်ရောက်၏၊ ဝါ-အထမြောက်၏၊ [တဿာ၏ နောက်၌ "သာ" ဟု တွေ့ရ၏၊ ယဿာ၏ ရှေ့က ပဗ္ဗဇ္ဇာသည် တဿာ၏နောက်၌သာ ပဓာနအားဖြင့် စပ်ရိုးထုံးစံတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရုဟတိ၌ စပ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ထို သာဟူသော ကတ္တားပုဒ်သည် ပါဠိထုံးစံမကျ၊]ဟိ-နိဂုံးကို ဆိုဥုံးအံ့၊ တွော်ဝတာ—ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆံချခြင်း, သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း, သရဏာဂုံပေးခြင်းဖြင့်၊ သာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေ၏ ဘုံ၌၊ ဝါ- သာမဏေ၏ ဖြစ်တည်ရာ အဓိကာအတန့်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော - တည်ပြီးသည်၊ ဟောတိ။

ပန - ဆက်၊ သေ (သော) - ဤသာမဏေသည်၊ ဂတိမာ - သိတတ်သော ဉာဏ် ရှိသူသည်၊ ဝါ - ဉာဏ်ထက်သူသည်၊ ပဏ္ဍိတဇာတိကော- ပညာရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသောသဘော ရှိသည်၊ (ဂတိမာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) သစေ ဟောတိ—အံ့၊ အထ - ထိုသို့ ဖြစ်လသော်၊ အဿ - ထို သာမဏေအား၊ တဿိံ ယေဝဋ္ဌာနေ-ထို ရှင်ပြုပေးရာအရပ်၌ပင်၊ သိက္ခာပဒါနိ- သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ- ရွတ်ပြထိုက်ကုန်၏၊ (ဆရာကရွတ်ပြရမည် - ဟူလို၊) စာအုပ်မရှိသေး၍ ရှေးခေတ်က ဆရာကိုယ်တိုင် ရွတ်ပြရသည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ပြခြင်းသည်ပင် တပည့်ကို ပို့ချခြင်းတည်း၊ ဤစကားကိုထောက်၍ သာမဏေ အသစ်သည် ၁၀ ပါးသီလကိုမျှ မရသေးကြောင်း သိသာ၏၊)ကထံ—အဘယ်သို့၊(ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ-ရွတ်ပြထိုက်ကုန်သနည်း၊ ယထာ— အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ—ရွတ်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ- ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တထာ- ထို ဟောပြတော်မူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ-ရွတ်ပြထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ဝေ ရမဏိ်တိ-ဟူ၍၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ- သည်၊) ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ—

× × × × × × ×

ဇွော်ဝတာ ။ ။ ဇွော်ဝတာတိ ဇွေကေန ကေသဇ္ဈေဒန ကာသာယဇ္ဈာဒန သရဏာဒါနေန။ —ယောဇနာ၊ "ဇွော်ဝတာ ၊ပေ၊ ဟောတိ" ဟူသော ဤဝါကျကို ထောက်၍ " ဥဘတောသုဒ္ဓိဖြစ်အောင် ရွတ်ဆိုအပ်သော သရဏဂုံ ၃ ပါး၏ အဆုံး၌ သာမဏေဖြစ်ပြီ" ဟု မှတ်ပါ။ [ဘဝတိ ဇွော်တိ ဘူဒိ၊ သာမဏေရသ + ဘူမိ သာမဏေရဘူမိ။]

တို့၊ သးမကောရာနံ- သာမကောတို့အား၊ ဒသ-ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ တေသုစ-ထို သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ သာမကောဒရဟိ-တို့သည်၊ သိက္ခိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိံ-ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်ရင်း၊ ပေါဇာတရူပရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏိံ-ဇာတရူပရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်ရင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ (ဒသ သိက္ခာပဒါနိ အနုဇာနာမိ။)]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ- ၌၊ အဟံ၊ပေါသမာဒိယာမိတိ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သရဏာဒါနံဝိယ- သရဏာဂုံပေးခြင်းကိုကဲ့သို့၊ သိက္ခာပဒ ဒါနမ္ပိ-သိက္ခာပုဒ် ပေးခြင်းကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဘန္တေ- ဘုရား၊ အဟံ ဇာတ္တန္ဒာမော-တပည့်တော် ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ယာဝဇီဝံ - အသက်ထက်ဆုံး၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိံ-ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိဟူသော၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။] တံ- ထိုစကားသည်၊ ပါဠိယံ- ၌၊ နေဝ အတ္ထိ-မရှိ၊

× × × × × × ×

ဝေရမဏိံ။ ။စာအုပ်တို့၌"ဝေရမဏိ"ဟု ၎င်း "ဝေရမဏီ"ဟုလည်း ပါ၌ များတွေ့ရ၏၊ ထိုတွင် ဝေရမဏိံ ပါ၌သာ အသင့်တည်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-အပေါင်းနှင့် အစိတ်သည် အနက်အားဖြင့်ရင်း သဒ္ဒါအားဖြင့်ရင်း တူမြဲတည်း၊ ဤနေရာ၌ ဒသသိက္ခာပဒါနိသည် အပေါင်းဖြစ်၍ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိရကား " ဝေရမဏိံ " ဟူသော အစိတ်ပုဒ်တို့၌လည်း ဒုတိယာဝိဘတ်ပင် ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ဝေရံ+မဏာတိ ဟိံသတိတိ ဝေရမဏိ၊ မဏာဓာတ် + ဏုပစ္စည်း၊ မဏာဓာတ်သည် ဟိံသာ အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဝေရံ-ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ်ဘေးရန်ကို + မဏာတိ ဟိံသတိ-ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်တတ်ဏ်၊ ဝါ-ခြိမ်းချောက်တတ်ဏ်၊ ဇာတိ ဝေရမဏိ။ [ရန်ဖြစ်ခြင်းဏ် အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ်ကို ဝေရ(ရန်)ဟု ဖလူပစာရအားဖြင့် ဆိုသည်။]

တနည်း။ ။"ဝိရမတိ တောယဉ္စတိ ဝေရမဏိ၊ ဝိပုဇ္ဇရမုဓာတ်နောင် ယုပစ္စည်း, ဇာတ္တိဇောတက ဤပစ္စည်း"ကြ၍"ဝေရမဏိ"ဟုလည်း ရွတ်ဆိုကြသေးဏ်၊ဝေရမဏိတိ ဝေရဟေတုတာယ ဝေရသညိတံ (ရန်ဖြစ်ခြင်းဏ် အကြောင်းဏ်အဖြစ်ကြောင့် ဝေရ-ဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်သော) ပါဏာတိပါတာဒိပါပမ္မံ မဏာတိ (ညှဉ်းဆဲတတ်ဏ်) မယိ ဇာဓဋ္ဌိတာယ (ငါတည်းဟူသော ကုသိုလ်စေတနာသည် ဤသူ့သန္တာန်၌ တည်ရှိလသော်) ကထံ အာဂစ္ဆသိ (အသင် အကုသိုလ်သည် ဘယ်နည်းဖြင့် လာရအံ့နည်း) ဇာတ်ဝါ တဇ္ဇေန္တိ ဝိယ နီဟရတိ (ဤသို့ ခြိမ်းချောက်သကဲ့သို့ နှင်ထုတ်တတ်ဏ်၊ ဇာတိ ဝေရမဏိ၊ [ဤကား ပဋ္ဌမနည်းဏ် သာဓကတည်း၊ ဤအလို ဝေရမဏိကို ဇာကာရန္တသမာသ ပုဒ်ဟု မှတ်ပါ၊] ဝိရမဏ. တိ တောယဘာတိဝါ ဝိရမဏိတိ ဝတ္တုဇ္ဇေ နိရုတ္တိနယေန (ဝိဏ် ဇကို ဧပြုခြင်း ဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့်) ဝေရမဏိတိ ဝုတ္တံ၊ [ဒုတိယနည်းဏ် သဒ္ဒဓက၊ ဤအလို ဤကာရန္တ ကိတ်ပုဒ် ဟု မှတ်ပါ။-သာရတ္ထ။ [ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ စသည်တို့ဏ် အနက်ကို ထုံးစံအတိုင်းပေးပါ၊ ရှပ်ပုံ ရှင်ကျင့်ဝတ်၌လည်း ပြထားသည်။]

(မပါ)၊ အဌကထာသု - အခြားသော အဌကထာတို့၌၊ နာ အတ္ထိ - မရှိ၊ (မပါ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယထာ ပါဠိယာဝ-အကြင် အကြင် ပါဠိတော်အတိုင်းအားဖြင့် သာလျှင်၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ- ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိယသ္မာ- ကြောင့်၊ ပဗ္ဗ ဇာ- ရှင်အဖြစ်သည်၊ သရဏဂမနေဟဝ- သရဏဂုံ ၃ ပါးတို့ဖြင့်သာ၊ သိဒ္ဓါ-ပြီးစီး၏၊ သိက္ခာပဒါနိ ပန - တို့ကိုကား၊ ကေဝလံ - ချပေးမှုမဖက် သက်သက်၊ သိက္ခာပရိပူရဏတ္ထံ-သိက္ခာကိုဖြည့်ကျင့်နိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဇာနိတဗ္ဗာနိ-သိထိုက်ကုန်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တာနိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပါဠိယံ- ၌၊ အာဂတနယေန-လာသောနည်းဖြင့်၊ ဥဂ္ဂဟေတုံ-သင်ယူခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တေသ-မစွမ်းနိုင်သော ရှင်လောင်းအား၊ ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ - အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော ဘာသာဖြင့်၊ (မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ , အခြားဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ-ဟူလို၊) အတ္ထဝဿေန – အနက်အဓိပ္ပါယ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ အာစိက္ခိတုံ-ပြောပြခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ-သင့်၏။

ပန-ဆက်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊(သာမဏေသစ် သို့မဟုတ် ရဟန်းသစ် ကိုယ်တိုင်၊) သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ – ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ နာ ဇာနာတိ-မသိသေး၊ သယံဋီပတ္တစီဝရဓာရဏဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု-သင်္ကန်းကြီး, သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပုံ, ရပ်ပုံ ထိုင်ပုံ အစရှိသည်တို့၌ ၎င်း၊ (သဃ်ာဋိဖြင့် ရဟန်းသစ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊ ဓာရဏာ ဟူသည် သပိတ်ကိုင်ပုံ, သင်္ကန်းဝတ်ပုံတည်း၊) ပါနဘောဇနာဒိဝိဓိမ္ပိစ–သောက်ခြင်း, စားခြင်း

× × × × × × ×

ပဗ္ဗဇ္ဇာဟိ၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိ။ ။ သရဏဂုံ ၃ ပါး ပီသလျှင် သာမဏေအဖြစ် ပြီးစီး၏၊ မိမိဖြည့်ကျင့်ရမည့် သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုကား“ဤသိက္ခာပုဒ်-ဤသိက္ခာပုဒ်များ”ဟု သိဘို့ရာ ရွတ်ပြပေးရမည်–ဟူလို၊ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းသစ်သည် မိမိဖြည့်ကျင့်ရမည့် ၂၂၇ သွယ်စသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ချက်ခြင်း အရကျက်ဘွယ် မလို၊ တဖြည်းဖြည်းသိရသကဲ့သို့, ဤသာမဏေတို့၌လည်း သိက္ခာပုဒ် ၁၀ ပါးကို ဉာဏ်မထက်လျှင် ချက်ခြင်းပို့ချ၍ ပေးဘွယ် မလို၊ ရှေးမြန်မာခေတ်ကမူ သာမဏေမပြုမီကပင် ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အရကျက်စေတော် မူကြ၏၊ ထိုသို့ အရကျက်နေနိုင် လောက်အောင် အချိန်ရလျှင် ကောင်းသော နည်းလမ်းပင်တည်း။

ဆက်ဥုဒ္ဒေသံ — သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ကိုကား မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ, ဆိုင်ရာ လူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ ပြောပြသင့်သည်၊ ထိုသို့ ပြောပြရာ၌ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရခြင်း”စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကို ရေတွက်ပြသကဲ့သို့ ပြောပြရမည်၊ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ”ဟု လူများဆောက်တည်သကဲ့သို့ “ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ” ဟု ထည့်၍ပြောပြဘွယ် မလို၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–သာမဏေများမှာ လူတို့ကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ် ၁၀ ပါးကို တမင််လာ ဆောက်တည်ဘွယ်မလို၊ သရဏဂုံ ၃ ပါး၏အဆုံး၌ သာမဏော ဖြစ်၍ အလိုလို သိက္ခာပုဒ်တို့ တည်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အစရှိသော အစီအရင်၌ဂုဏ်း၊ ကုသလော - ကျွမ်းကျင်သည်၊ နု ဟောတိ - မဖြစ်သေး၊ (သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်ကို မသိ၍ မသောက်တတ်၊ ဘောဇနဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုမသိ၍ မစားတတ်သေး၊)တာဝ-ထိုမကျွမ်းကျင်သေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ ဘောဇနသာလံဝါ - ဆွမ်းစားစရပ်သို့ သော်ဂုဏ်း၊ သလာကဘာဇနဋ္ဌာနံဝါ – စာရေးတံမဲ့ဝေရာ အရပ်သို့သော်ဂုဏ်း၊ အညံ– အခြားသော၊ တထာရူပဋ္ဌာနံဝါ-ထိုသို့သဘောရှိသော အရပ်သို့သော်ဂုဏ်း၊ (အများစုဝေးရာ အရပ်မျိုးတည်း၊)နု ပေသေတဗ္ဗော- မစေလွှတ်ထိုက်၊ သန္တိကာဝစရောယေဝ- ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏အနီး၌လှည့်လည်သူကိုသာ၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊(အနားမှာနေစေရမည်- ဟူလို၊) ဗာလဒါရကောဝိယ– ငယ်ရွယ်သော ကလေးကိုကဲ့သို့၊ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော- စောင့်ရှောက်ထိုက်၏။

အဿ - ထို သာမဏေသစ်အား၊ သမ္ဘံ - အလုံးစုံသော၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ– အပ်စပ်သော အကြောင်းအရာ , မအပ်စပ်သော အကြောင်းအရာကို၊ အာစိက္ခိတပ္ပံ-ပြောပြထိုက်၏၊ [သမ္ဘမဿ ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဒဿသိက္ခာပဒဝိနိမုတ္တံ် ပရာမာသာပရာမာသာဒိဘေဒံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတပ္ပံ၊ – ဋီကာ။] နိဝါသနပါရုပနာဒိသု - သင်းပိုင်ဝတ်ခြင်း, ကေသိရုန်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ အာဘိသမာစာရိကေသု - အာဘိသမာစာရိကဝတ်တို့၌၊ ဝိနေတဗ္ဗော- ဆုံးမထိုက်၏၊ တေနာဝိ - ထို သာမဏေသစ်သည်လည်း၊ (သိက္ခိတမ္ဘံ၌စပ်၊) အနုဇာနာမိ၊ဧပ၊ နာသေတုန္တိ- ဟူ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ ပရတော–နောက်၌၊ ဝုတ္တာနိ- ဟောတော်မူအပ် ကုန်သော၊ ဒဿ - ကုန်သော၊ နာသနင်္ဂါနိ - အသွင်ကိုဖျက်လူထွက်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့ကို၊ အာရကာ - ဝေးစွာ၊ ပရိဝေဇ္ဇေတွာ- ရှောင်ကြဉ်၍၊ အာဘိသမာစာရိကံ - ကို၊ ပရိပူရေန္တေန - ဖြည့်ကျင့်လျက်၊ ဒဿဝိဓေ–ဆယ်ပါး အပြားရှိသော၊ သိလေ- ၌၊ သာဓုကံ-ကောင်းစွာ၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ– ကျင့်ရာ၏၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

ပမ္မဇ္ဇာကထာ–ရှင်ဖြစ်ပုံကို ဆိုရာဆိုကြောင်း၊ စကား၊သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီး၊ပြီ။

× × × × × × × +

အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော၊ ။အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော တိ ဣမိနာ သေခိယဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိ အာဘိသမာစာရိက သိလမနေန ပူရေတဗ္ဗံ၊ တတ္ထစ ကတ္တဗ္ဗဿ အကရဏေ အကတ္တဗ္ဗဿစ ကရဏေ ဒဏ္ဍကမ္မာရဟော ဟောတီတိ ဒိပေတိ၊— ဋီကာ၊ အာဘိသမာစာရိက၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို တတိယပါရာဇိက–အာနာပါနအခက်း၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဒုတိယမာရကထာ

မယ္ဳံ ခေါ ဘိက္ခဝေတိ(ပဒဿ)-၏၊မယာ-ငါသည်၊(အနုပ္ပတ္တာဒ္ဒိစပ်၊)ဇုတိ အတ္ထော-သည်၊(ဟောတိ၊) အထဝါ-ထို့ပြင် တနည်းကား၊ မယ္ဳံ- ငါ၏၊ ယော ယောနိသော မနသိကာရော-အကြင် ယောနိသော မနသိကာရသည်၊(အတ္ထိ၊) တေန ဟေတုနာ - ထို ယောနိသော မနသိကာရဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အနုပ္ပတ္တာဒ္ဒိစပ်၊) ဇုတိ အတ္ထော၊ ပုန-တဖန်၊ (မယာတိ ဝတ္တာဗ္ဗံဒ္ဒိစပ်၊) အနုပ္ပတ္တာတိတ္ထေ-ဟူသော၌ပါဒဋ္ဌိ၊ ဝိဘတ္တိံ-ဝိဘတ်ကို၊ ပရိဏာမေတွာ-ပြောင်းလဲစေ၍၊ မယာတိ – မယာ ဟူ၍၊ ဝတ္တာဗ္ဗံ။[အထဝါ တက်အပ်သော ဤနည်းဌိ "မယ္ဳံ-ငါ၏"ဟု အနက်ပေး၍, ယောနိသော မနသိကာရာဒ္ဒိစပ်ပါ၊ အနုပ္ပတ္တာ၏ ကတ္တာအဖြစ်ဖြင့် စပ်လိုသောအခါ မယ္ဳံကို တတိယာဝိဘတ် ပြောင်းလဲ၍ "မယာ"ဟု ဆိုပါ-ဟူလို။]

× × × × × × × ×

မှတ်ချက် ။ ။ပါဠိတော်၌ ရဟန်းတော်များအတွက် " အနုပါပုဏာထ " ဟု တိုက်တွန်းသော စကားတော်ကို တွေ့ရ၏၊ "ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်များမှာ တိုက်တွန်းတော်မူဘွယ်လိုပါသေးသလား"–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကို ဤဝိမတိဋီကာအတိုင်း သိပါ။[ပါဠိယံ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိံ အနုပါပုဏာထာတိ ဒိဏာသဝါ မယံ၊ ကိံ အမှာကံ ပဓာနေနာတိ ဝါသနာဒေါသေန ဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇိတ္ဝာ ပန္တေသု သေနာသနေသု ဖလသမာပတ္တိယာဝ ဝိတိနာမနတ္ထံ တံ ဒိသွာ အညေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ သမာပဇ္ဇနတ္ထဉ္စ ဩဝဒတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။—ဝိမတိဋီကာ၊ ရဟန္တာဖြစ်သော်လည်း ရှေးကပါလာသော အထုံဝါသနာသည် မပျောက်သေး၊ ဤနေရာ၌ ငါတို့မှာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ဘာလုပ်စရာလိုသေးတုန်းဟု မာနဝါသနာကလေး ပါနေသူများအတွက် "ဝါသနာဒေါသေန" ဟု ဆိုသည်။]

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ ကထာ

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာတိ (တ္ထေ- ဒ္ဒ၊ ဂ္ဂဇ္ဇတ္ထံ- ကို၊) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတ္ဝာဒသေမိ-ထုတ်၍ ပြဉ္ဇုးအံ့၊)တေ ရာဇကုမာရာ-ထိုမင်းသားတို့သည်၊ရူပေနစ-ရုပ်အဆင်းအားဖြင့်ငင်း၊ စိတ္တေနစ- စိတ်အားဖြင့်ငင်း၊ ဘဒ္ဒကာ- ကောင်းကုန်၏၊ စ- ကောင်းရုံသာမကသေး၊ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန-အစုဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာတိ- တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ တေန ဟိ ဝေါတိတ္ထေ-ဒ္ဒ၊ ဝေါကာရော – ဝေါ အက္ခရာသည်၊ နိပါတမတ္တော – နိပါတ်မျှ သာတည်း၊ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိတိ-ကား၊ ကေသဉ္စိ- အချို့သော မင်းသားတို့၏၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ- သည်၊ ဥဒပါဒိ - ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ကေသဉ္စိ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ကေသဉ္စိ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ဟိ - မှန်၊ တယောပိ- ၃ ပါ၊လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေမဂ္ဂေါ- တို့ကို၊ ဓမ္မစက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ- ကုန်၏၊ ကိရ-ဆို၊ တေ- ထို

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ မင်းသား တို့သည်၊ တုဏ္ဍိလဇာတကေ – တုဏ္ဍိလဇာတ်၌၊ တိံသ-ဒ္ဝ ကျိပ်သော၊ ဓုတ္တာ – သေသောက်ကြူး တို့သည်၊ အဟေသုံကိရ – ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ တုဏ္ဍိလော၀ါဒံ-တုဏ္ဍိလ၀က်၏သြ၀ါဒကို၊ သုတ္ဝာ-နာရ၍၊ ပဉ္စသီလာနိ- ငါးပါးသီလတို့ကို၊ ရက္ခိံသုကိရ – စောင့်ကြကုန်သတတ်၊ ဇာဒံ – ဤ ငါးပါးသီလကို စောင့်ခဲ့ကြခြင်းသည်၊ နေသံ – ထိုမင်းသားတို့၏၊ ပုဗ္ဗကမ္မံ-ရှေး၌ ဆည်းပူးအပ်သောကောင်းမှုတည်း။ [အကျယ်ကို ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဆက္ကနိပါတ်, ခရပုတ္တ၀ဂ်, တုဏ္ဍိလဇာတ် အဖွင့်၌ကြည့်ပါ။]

× × × × × × ×

ဘဒ္ဒ၀ဂ္ဂိယာ။ ။ဘဒ္ဒံ ရူပဉ္စ စိတ္တဉ္စ ဧတေသမတ္ထိတိ ဘဒ္ဒကာ၊ ၀ဂ္ဂမန္ဒနံ ၀ဂ္ဂေါ၊ ဥတ္တရာဒေ လောပေန၊ ၀ဂ္ဂေန စရန္တီတိ ဝဂ္ဂိယာ၊ ဘဒ္ဒကာစ တေ ဝဂ္ဂိယာစာတိ ဘဒ္ဒ၀ဂ္ဂိယာ၊ ကကာရ လောပေနာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ဘဒ္ဒ၀ဂ္ဂိယာတိ အာဒိ။ ယောဇနာ၊ ဤသို့ ယောဇနာ ဖွင့်သော်လည်း “ဘဒ္ဒါနံ – ရုပ်အဆင်း စိတ်အား ဖြင့် ကောင်းမြတ်ကုန်သော မင်းသားတို့၏၊ ၀ဂ္ဂေါ– အစုတည်း၊ ဘဒ္ဒ၀ဂ္ဂေါ– အစု၊ ဘဒ္ဒ ၀ဂ္ဂေ+ဘ၀ါ–ဘဒ္ဒ၀ဂ္ဂိယာ”ဟု ပြုမှ ရိုးရာကျမည်၊ ပဉ္စ၀ဂ္ဂိယာကဲ့သို့တည်း။

ဥရု၀ေဠုကထာ

ပမုခေါတိ- ကား၊ ပုဗ္ဗဂ်မော - ရှေးသွားသည်၊ ပါမောက္ခောတိ - ကား၊ ဥတ္တမော - အမြတ်ဆုံးသည်၊ ဝိသုဒ္ဓပညော – အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပညာရှိသူသည်၊ (ဧဟာဘိ)၊ အနုပဟစ္စာတိ- ကား၊ အဝိနာသေတွာ–မပျက်စီးစေမူ၍၊ (ရိုက်လျှင် ပျက်စီး၏၊ မရိုက်မူ၍ - ဟူလို၊) တေဇသာ တေဇန္တိ- ကား၊ အတ္တနော-ကိုယ်တော်၏၊ တေဇသာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ နာဂဿ- နဂါး၏၊ တေဇံ-ကို၊ (“ယံနူန ပရိယာဒိယေယျံ”၌စပ်၊) ပရိယာဒိယေယျန္တိ-ကား၊ (ယံနူန) အဘိဘ၀ေယျံ-အကယ်၍ လွှမ်းမိုးရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ၀ါ-တနည်း၊ (ယံနူန) ဝိနာသေယျံ – အကယ်၍ ဖျက်ဆီးရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ မက္ခေန္တိ- ကား၊ ကောဓံ – ဒေါသကို၊ (အသဟမာနော – ၌စပ်၊) နတ္ထေ၀ စ ခေါ အရဟာယထာ အဟန္တိ- ဟူသော ဤစကားကို၊ (၀ဒတိ - ၌စပ်၊) အတ္တာနံ - မိမိကို၊ အဟံ- ငါသည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်နေသည်၊ (ဟုတ္တာ) ၀ဒတိ– ပြောဆို၏။

× × × × × × × ×

ပရိယာဒိယေယျုံ။ ။ပရိ+အာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ဒိ၀ါဒိ ယပစ္စည်း၊“ထက်၀န်းကျင်+ပိုင်းခြား၍+ယူရပါမူကား”ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ “‘ကုန်ခန်းစေရပါမူကား ’’ ဟု ဝေါဟာရတ္ထ ဖြစ်၏၊ အဘိဘ၀ေယျံ ဝိနာသေယျံ တို့ကား အဓိပ္ပါယတ္ထ ချည်းတည်း၊ ယောဇနာ၌ကား အဘိဘ၀ေယျံ ဝိနာသေယျံတို့ကိုပင် “သဒ္ဒတ္ထ”ဟု ဆိုလေသည်။

နေရဥ္ဇရာယံ ဘဂဝါတိ အာဒိကာ - နေရဥ္ဇရာယံ ဘဂဝါ အစရှိကုန်သော၊ ဂါထာယော – တို့ကို၊ ပစ္ဆာ – သံဂါယနာတင်ရာ နောက်အခါ၌၊ ပက္ခိတ္တာ– ထည့်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိသဇ္ဇေယျန္တိ-ကား၊ သုက္ခာပနတ္ထာယ-ခြောက်စေခြင်းအကျိုး ၄ါ၊ ပသာရေတွာ- ဖြန့်၍၊ ထဇပယျံ-ထားရာမူကား၊ (ယန္ဒူနန-ကောင်းလေစွ၊) ဇုတိအတ္ထော - နက်၊ ဘန္တေ, ဟတ္ထံ - လက်တော်ကို၊ အာဟရ – ရွေးရွှဆောင်တော်မူပါ၊ (မြောက်တော်မူပါ၊) ဇုတိဧဝံ - သို့၊ ဝဒန္တေနာဝိယ- (မပြောသော်လည်း) ပြောသကဲ့သို့၊ သြဏတော- အောံသို့ညွတ်ပြီ၊ ဇုတိ- ကြောင့်၊ အာဟရဟနတ္ထာ- အာဟရဟတ္ထမည်၏၊ ဥယျောဇေတွာတိ- ကား၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ- လွှတ်လိုက်၍၊ (ပဌမတရံ အာဂတ်ဝါ အဂ္ဂဂါရေ နိသိဒိတ္ဝါ၌စပ်၊) အင်္ဂါဘာဇနာနိ-မီးအိုးခင်းတို့ကို၊ မန္ဒာမုဒါယေတိ- မန္ဒာမုဒါတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏၊ စိရပဋိကာတိ- ကား၊ စိရကာလနတာ- ကြာမြင့်စွာသောကာလမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ (အာဘိပ္ပသန္နာ၌စပ်၊) ကေသမိဿန္တိအာဒိသု-ပါဠိုရပ်တို့၌၊ ကေသာဝေ – ဆံတို့သည်ပင်၊ ကေသမိဿံ-ကေသမိဿမည်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဇဉ္ဈာမိဿံစသော ပုဒ်တို့၌၊ သေနယော – ဤနည်းတည်း၊ ခါရိကာဇောတိ -ကား၊ ခါရိဘာရော-ရနဲသုပရိက္ခရာဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးရှိသော ထမ်းပိုးတည်း။

× × × × × × ×

အာဟရဟဇ္ဇော စသည်။ ။အာဟရ + ဟတ္ထံတိ ဝဒတီတိ အာဟရဟဇ္ဇော– လက်ကို ရွှေးရွှဆောင်ပါ(လက်လှမ်းပါ) ဟု ဆိုသူ၊ အာဟရဟဇ္ဇောဝိယာတိ အာဟရဟတ္ထော–ထိုသူနှင့်တူသော၊ ကကုဓော–ခတက်ပင်၊ မန္ဒံ–ငယ်သော (ကျဉ်းသော) + မုဒံ ယာသံ အတ္ထိတိ မန္ဒာမုဒါယော၊ နွှဲ့ ဒီဃပြု၊ (ကျဉ်းသော မျက်နှာဝရှိသော မီးအိုးခင်းတို့၊) ကေသမိဿံ့ ဆံပင်တို့နှင့် ရောနှောနေသော အခြားဝတ္ထုကို ယူမည်စိုး၍ “ကေသာဧဝ” ဟု ဖွင့်သည်၊ တယောက်၏ဆံပင်၌ ရောထွေးနေသော အခြားတယောက်၏ဆံပင်ကို “မိဿော+ကေသော ကေသမိဿော”ဟု ဆိုသည်။

ခါရိကာဇ။ ။ခါရိသဒ္ဒါသည် ရနဲသုတို့၏ ပရိက္ခရာဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ [ခါရိဘ် အရကီကမက္ကာလု သုဇာဒဓယော (ပွတ်ခဲ့ပွတ်ကျည်, ရေကယား, ယောက်မ အစရှိကုန်သော) တာပသပရိက္ခာရာ၊ – သီလကွန် အမွှေးသုတ္တင်း၊] ကာဇသဒ္ဒါသည် ထမ်းပိုး ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ ဘာရသဒ္ဒါကား ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အနက်ကို ဟောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် “ခါရိ + ဘာရော ယဿာတိ ခါရိဘာရော (ကာဇော)–ရနဲသုပရိက္ခရာဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးရှိသော ထမ်းပိုး”ဟု ကြံပါ၊ခါရိကာဇမိဿံမှ ခါရိကာဇကို ယူသောကြောင့် “ခါရိကာဇောတိ”ဟု ဂျိုရမည်၊ ကာဇသဒ္ဒါ ပုလ္လိင်နှုတ်သည်း၊ “ခါရိဘာရော–ရနဲသုပရိက္ခရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော+ကာဇော ခါရိကာဇော”ဟု ပြု။

ဥဂ္ဂဝေဒနကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ဗိမ္မိသာရသမာဂမကထာ

လင်္ဒိဝနေတိ – ကား၊ တာလုယျာနေ - ထန်းဥယျာဉ်၌၊ သုပ္ပဘိဋ္ဌေ စေတိယေတိ – ကား၊ အညတရသ္မိံ - အမှတ် မထား တပါးပါးသော၊ ဝဋ္ဋရုက္ခေ-ပညောင်ပင်၌၊ (ဝိဟရတိ ၌စပ်၊) တေံ - ဤသုပ္ပဘိဋ္ဌ ဟူသော အမည်သည်၊ တဿ-ထို ပညောင်ပင်၏၊ နာမံ- အမည်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ- ဖြစ်သတတ်၊ [ထိုညောင်ပင်ကိုပင် လူတို့က နတ်သစ်ပင် (နတ်ကြီးနေရာ သစ်ပင်)ဟု ယူဆ၍ စေတိအမှတ်ဖြင့် ကိုးကွယ်ကြသည်။] ဒွါဒသနဟုတေဟိတိ ဇွေ - ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ကေ နဟုတံ-တစ် နဟုတသည်၊ဒဿဟသာနိ ဆယ်ထောင်တို့တည်း၊ (ဝါ-တသောင်းတို့တည်း၊) အစ္ဆရာသိတိ-ကား၊ တေသံ - ထို မြဟ္မာ ဂဟပတိတို့၏၊ ကဒ်ါဧွေဒနတ္ထံ - ယုံမှားသံသယကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဘာသိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကိသကော၀ဒါနောတိ-ကား၊ တာပသစရိယာယ-ရသေ့တို့၏ အကျင့်ဖြင့်၊ ကိသသရီရတ္တာ – ကြိုလှီသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသကောတိ - ကိသကဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာနံ - ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သော၊ တာပသာနံ-ရသေ့တို့ကို၊ သြ၀ါဒကော- ဆုံးမတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ အနုသာသကော-သွန်သင်တတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ သမာနော- ဖြစ်ပါလျက်၊ ဇုတိ အတ္ထော–နက်၊ အထ၀ါ-ထို့ပြင်တနည်းကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကိသကော-ကြိုလှီပိန်ချုံးသော၊ တာပသော - သည်၊ သမာနော - လျက်၊ ၀ဒါနောစ-သူတပါးတို့ကို ဆုံးမတတ်သူသည်လည်း၊ (သမာနော–လျက်၊) အညေ-အခြားသော ရသေ့တို့ကို၊ သြ၀ဒန္တော-ဆုံးမတတ်သူသည်၊ အနုသာသန္တော–

× × × × × × ×

ကိသကော၀ဒါနော။ ။“တာပသစရိယာယ၊ပေ၊ လဒ္ဓနာမာနံ တာပသာနံ” ကို ကြည့်၍“ကိသန္တိ (တနည်း) ကိသန္တိတိ ကိသကာ”ဟု ပြု၊ ရသေ့တို့၏ အကျင့်ကို ကျင့်ကြရသဖြင့် ၀၀ဖြိုးဖြိုး မရှိကြ၊ ကြိုလှီသော ကိုယ်ကာယ ရှိကြသော ရသေ့များကို“ကိသက”ဟု ခေါ်သည်၊ ကိသစော်တ်+ဏ္ဍုပစ္စည်း၊ ယောဇနာဒ္ဓိကား–“ကိသော+ကော (အတ္တာ) ဧတေသန္တိ ကိသကာ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍, ကသဒ္ဒါသည်“အတ္တ-သရီရ”အနက်ဟော ဟု ကြံလေ၏၊“သြ၀ဒတီတိ သြ၀ဒါနောဟု၊”အ၀ပုဗ္ဗ+၀ဒစော်တ်, အာနပစ္စည်း၊ ယောဇနာဒ္ဓိကား–ယုပစ္စည်း ကြံ၍ ဂါထာဗန္ဓဖြစ်သည့်အတွက် အကို ဒီဃပြု ဟု ဆိုလေသည်၊“ကိသကော+သြ၀ဒါနောဟု ကိသကော၀ဒါနော- ရသေ့တို့၏ သြ၀ါဒါစရိယ ဆရာကြီး”။

အထ၀ါ။ ။ဤဒုတိယနည်း၌ကား-“ကိသတီတိ ကိသကော–ကြိုလှီပိန်ချုံးသော ရသေ့၊ သြ၀ဒတီတိ သြ၀ဒါနောဟု၊ ကိသကော+ ဟုတ္တာ သြ၀ဒါနော, ကိသကော၀ဒါနော”ဟု ကမ္မဓာရည်းပြု၊“မိမိက ရသေ့ဖြစ်၍ အခြားရသေ့တို့ကိုလည်း၊ ဆုံးမသွန်သင်ရသော သြ၀ါဒါစရိယ ဆရာကြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ရသေ့တို့၏ အလုပ်ဖြစ်သော မီးပူဇော်မှုကို ပယ်စွန့်ရသနည်း”ဟူလို။

သွန်သင်တတ်သူသည်၊(ဟုတ္ထာ)ပိ - ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ ဇာတိ အတ္ထော - နက်၊ ကထံပဟိနန္တိ-ကား၊ ကေနကာရဏေန-ကြောင့်၊ ပဟိနံ-ပယ်စွန့်အပ်သနည်း၊ ဇာဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊(ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) ဥရုဝေလဝါသိ-ဥရုဝေလအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော ကဿပ၊ တွံ- သည်၊ အဋ္ဌိပရိစာရကာနံ-မီးကို လုပ်ကျွေးတတ်ကုန်သော၊ တာပသာနံ-တို့၏၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဩဝါဒါစရိယော-ဩဝါဒပေးတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊[“ဩဝါဒ ဒါယကာစရိယော”ဟု ဆိုလိုလျက် ဒါယကပုဒ်ကို ချေထားသည်၊] သမာနော-လျက်၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ ဒိဿာ - မြင်၍၊ ဝါ - မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဟာသိ - ပယ်စွန့်ရသနည်း၊ တံ-သင့်ကို၊ တေမတ္တံ-ဤအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆာမိ - မေး၏၊ ကေနကာရဏေန-ကြောင့်၊ တဝ-၏၊ ဝါ-သည်၊ အဋ္ဌိဟုတံ-မီးပူဇော်မှုကို၊ ပဟိနံ-ပယ်စွန့်အပ်သနည်း၊ ဇာတိ(ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

ဒုတိယဂါထာယ-၏၊ အးယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ရူပါဒိကေ - ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော၊ တေကာမေ - ဤ ကာမဂုဏ်တို့ကိုဂုင်း၊ ဇာတိယောစ- မိန်းမတို့ကိုဂုင်း၊ ယညာ - ယဇ်တို့သည်၊ အဘိဝဒန္တိ - ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ သွာဟံ (သော + အဟံ) - ထို တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗမိဒံ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ရူပါဒိကံ - ရူပါရုံ အစရှိသော၊ တေံ ကာမပဘေဒံ- ဤ ကာမအပြားကို၊ ခန္ဓုပဓိသု - ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိတို့၌၊ မလန္တိ- အညစ်အကြေး

× × × + × × × ×

ယညာ အဘိဝဒန္တိ။ ။ဋီကာ၌ “ယာဂဟေတု ဇာဇ္ဈန္တိတိ ဝဒန္တိ” ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့အဖွင့်ကို ထောက်၍ “ယညာ-ယဇ်ပူဇော်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်”ဟု ဟိတ်အနက် ပေးရမည်ကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ သို့သော် နောက်၌ “ယသ္မာ၊ပေ၊မလမေဝ ဝဒန္တိ”ဟု အနိယမဝါကျ ထည့်ရာဝယ် “ဇာမေ ယညာ” ဟု ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ထည့်ထားသောကြောင့် ဤနေရာ၌လည်း “ ယညာ ”သည် “ ဝဒန္တိ ”၏ ကတ္တားသာတည်း “ယာဂဟေတု ဇာဇ္ဈန္တိ ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား “ ဝဒန္တိ ”၏ ဝဒနာကာရကို အပိုထည့်၍ ဖွင့်ခြင်းသာဟု မှတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။“ယညာ အဘိဝဒန္တိ-ယဇ်တို့က ပြောကြသည်”ဟု ဆိုရာ၌ “ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ပြည့်စုံနိုင်၏”ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို မပြောတတ်သော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ တင်စားသော တဒ္ဓမ္မူပစာတည်း၊ ယဇ်တို့က “ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ရူပ, သဒ္ဒ, စသည့်အာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကြ၏ ” ဟု ပြောကြသည် – ဟူလို၊ ဤယဇ်ဟူသည်လည်း ဒါန ပြုခြင်းမျိုးပင်တည်း၊ ဒါနကို တရံတခါ အကြိုးအကျယ်ပြုခြင်းမျိုးကို “ယိဋ္ဌ”ဟု ခေါ်သည်၊ နေ့စဉ်ပြုခြင်းမျိုးကို “ဟုတ”ဟု ခေါ်သည်၊“ဒါနတော ဘောဂဝါ”နှင့်အညီ ထို ယိဋ္ဌ ဟုတ တို့သည် ရူပ, သဒ္ဒ, စသည့်အာရုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကိုသာ ပြည့်စုံစေနိုင်ကြသည်။

ခန္ဓုပဓိသု။ ။ပါဠိတော်လာ ဥပဓိသုကို “ခန္ဓုပဓိသု”ဟု ဖွင့်၏၊ ဥပ ရှေးရှိသော “ ဆွဲ ”ဓာတ်သည် “တည်ရာ” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ “ ဥပဓိယတ် ထွေတိ

ဟူ၍၊ ဥတ္တာ - ၍၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌဟုတပ္ပဒေဒါ - ယဇ်ကြီး ယဇ်ငယ် အပြားရှိကုန်သော၊ ဇုဏေယျာ - ၌ ယဇ်တို့သည်၊ မလမေဝ - ကာမစသော အညစ်အကြေးကိုသာ၊ ဝဒန္တိ - ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ [နောံဝါကျ၌ တသ္မာရှိ၍ ယသ္မာစသော ဝါကျကို အပိုထည့်သည်၊] တသ္မာ - ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌေ - ယဇ်ကြီး ပူဇော်ခြင်း၌လည်း၊ နာ အရဋ္ဌိံ - မမွေ့မလျော် တော့ပါ၊ ဟုတေ - ယဇ်ငယ် ပူဇော်ခြင်း၌လည်း၊ နာ အရဋ္ဌိံ၊ ယိဒ္ဓဝါ - ၌ဌင်း၊ ဟုတဝါ - ၌ဌင်း၊ နာဘိရမိံ - မမွေ့မလျော်တော့ပါ၊ ဇုတိ အတ္ထော။ [အရဋ္ဌိံ၌ ရဇ္ဇဓာတ်၏ တပ်မက်ခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "အဘိရမိံ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။]

တတိယဂါထာယ - ၌၊ အထ ကောစရဟိတိ- ကား၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ကွ စရဟိ - အဘယ်၌၊ (ရမိတ္ထ - မွေ့လျော်သနည်း၊) [ကောကို "ကွ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ကောသည် ကွအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ၊] သေသံ - ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ - ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

စတုတ္ထဂါထာယ-၌၊ ပဒန္တိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနပဒံ-နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပဒကို၊ သန္တာ သဘာဝတာယ- ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္တံ-ငြိမ်သက်စွာထသော၊ ဥပဓိနံ- ကာမုပဓိ အစရှိသော ဥပဓိတို့၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနုပဓိကံ- ဥပဓိလည်း မရှိထသော၊ ရာဂကိဉ္စနာဒိနံ ဖိစီး နှိပ်စက်တတ်သော ရာဂအစရှိသော တရားတို့၏၊ အဘာဝေန-ကြောင့်၊ အကိဉ္စနံ - ဖိစီး နှိပ်စက်တတ်သော ရာဂစသော တရားလည်းမရှိထသော၊ တိသု ဘဝေသု-၃ ပါးသောဘဝတို့၌၊ အလဂ္ဂတာယ- မငြိကပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အသတ္တံ၌စပ်၊) ယံ ကာမဘဝံ - အကြင် ကာမဘဝကို၊ ယညာ - တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ခဲ့၏၊ တသ္မိံ ပိ ကာမဘဝေ- ထို ကာမဘဝ၌လည်း၊ အသတ္တံ-မငြိကပ်ထသော၊ ဇရာ မရဏာနံ-တို့၏၊ အဘာဝေန- ကြောင့်၊ အနညထာဘာဝိံ - တပါးသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်လေ့မရှိထသော၊ [အချို့ စာအုပ်တို့၌ " ဇာတိဇရာမရဏာနံ"ဟု ရှိ၏၊ "အညထာ"ဟု လာသမျှ၌ "ဇာတိ"မပါရဟု မှတ်ပါ။] (ယံ ပဒံ-အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို၊)အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘာဝိတန-ဖြစ်စေအပ်သော၊

× × × × × × ×

ဥပဓိ"ဟု ဖြေ၊ ထို ဥပဓိသည် " ကာမုပဓိ, ခန္ဓုပဓိ, ကိလေသုပဓိ, အဘိသင်္ခါရူပဓိ "ဟု ၄ ပါးရှိ၏၊ ထို ၄ ပါးတို့တွင် ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်နှင့်တကွ ကိလေသာကာမတို့သည် သုခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် " ကာမုပဓိ " မည်၏၊ ခန္ဓာငါးပါး တည်းဟူသော ဤကိုယ်သည် ဇာတိဒုက္ခ စသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် " ခန္ဓုပဓိ " မည်၏၊ ကိလေသာတို့သည် အပါယ်ဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် "ကိလေသုပဓိ"မည်၏၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟူသော အဘိသင်္ခါရသည် ဘဝဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် "အဘိသင်္ခါရုပဓိ" မည်၏၊ ထို ၄ ပါးတို့တွင် ဤနေရာ၌ " ခန္ဓုပဓိ "ကို ယူစေလို၍ "ခန္ဓုပဓိသု"ဟု ဖွင့်သည်။

ဝါ-ပွားစေအပ်သော၊ မဂ္ဂေနေဝ-မဂ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိဂန္တွမ်္ဘံ—ရောက်ထိုက်၏၊ အညေန - အခြားသော၊ ကေနစိ – တစုံတယောက်သည်၊ နအဓိဂမေတမ်္ဘံ – မရောက်စေထိုက်၊ ဇုတိ- ကြောင့်၊ အနညနေယျံ - ကိုယ်တိုင်သိအပ်သည်ဖြစ်၍ အခြားသူတို့ မသိစေအပ်ထသော၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ပဒံ–နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဒ္ဒသံ-မြင်ရပါပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယိဒ္ဓေ-ဦးလည်း၊ နအရဋ္ဌံ၊ ဟုဒတ–ဦးလည်း၊ နအရဋ္ဌံ၊ တေန– ထိုစကားဖြင့်၊ ကိံ -အဘယ်ကို၊ ဒဿတိ – ပြသနည်း၊ ယော အဟံ-သည်၊ ဒေဝမနုဿ လောကသမ္မတ္တို သာဓုကေ–နတ်ပြည်လူ့ပြည်၌ ပြည့်စုံခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော၊ ယိဒ္ဓေ-ဦးလည်း၊ နအရဋ္ဌံ၊ ဟုဒတ-ဦးလည်း၊ နအရဋ္ဌံ၊ သော (အဟံ)- သည်၊ (ကိံ ဝက္ခာမိဦးစပ်၊) မေ–တပည့်ဒတ်၏၊ မဒနာ- သည်၊ ဇ္ဈေ နာမ ဒေဝမနုဿလောကေ – ဤမည်သော နတ်ဒလောက လူ့လောကဦး၊ ရဒတာ- ၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ကိံ ဝက္ခာမိ – အဘယ်မှာ လျှောက်နိုင်ပါ့ဘဉ့်အံ့နည်း၊ (ဇုတိ- သို့၊ ဒဿတိ၊) ဧဝံ- သို့၊ သဗ္ဗဒလောကေ-ဦး၊ အနဘိရတိဘာဝံ – မွေ့လျော်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ – ထင်ရှားပြပြီး၍၊ အထခေါ – ထင်ရှားပြပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ ဥရုဝေဠ္ဇကဿပေါ- သည်၊ သာဝကောဟမသ္မိတိ - ဟူ၍၊ ဧဝံ – သို့၊ ဘဂဝတော- ၏၊ သာဝကဘာဝံ-ကို၊ ပကာသေသိ-ပြီ၊ တဉ္စ-ထို သာဝကအဖြစ်ကိုလည်း၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ နာနာဝိဓာနိ- အထူးထူး အပြားပြား များကုန်သော၊ ပါဋိဟာရိယာနိ-တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို၊ ဒဿတွာ- ၍၊ (ပကာသေသိ-ပြီ၊)

ဓမ္မစက္ခုန္တိ-ကား၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဉာဏ်-သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သည်၊ (ဥဒပါဒိဒ္ဓ စပ်၊)အဿာသကာတိ–ကား၊ အာသီသနာ-တောင့်တခြင်းတို့သည်၊ ပတ္ထနာ-တောင့်တခြင်းတို့သည်၊(အဟေသုံ ဦးစပ်၊) ဇုတိ အတ္ထော၊ [အာပုဗ္ဗ+သာသဓာတ်သည်“အာသီသန”အနက်ကို ဟော၏၊ ကွဲပစ္စည်းလည်း“ဘော”ဟောဟု သိစေလို၍ “အာသီသနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို“အာသီသနာ”ကိုလည်း“တောင့်တခြင်း”အနက် ဟု သိစေလို၍ “ပတ္ထနာ”ဟု ဖွင့်သည်။] ပန–ဆက်၊ သောဟံ ဘဂ္ဂေ တိ ထ္ထေ- ဟူသော ဤပါဠိဦး၊ မဂ္ဂပဋိဝေဓေနေဝ- သောတာပတ္တိမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်ပင်၊ အဿ-ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ သရဏာဂမနံ–သရဏာဂုံသည်၊ ကိစ္စာပိသိဒ္ဓံ–အကယ်၍ကား ပြီးပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပြီးပါသော်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုမဂ်ဖြင့် သရဏာဂုံကို ပြီးစေရာ၌၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထ ရတန

× × × × × × ×

ကိစ္စာဒိ၊ ပေ၊ က ရောတိ။ ။ပါဠိတော်၌ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ သောတာပန်ဖြစ်ပုံကို ရှေးဦး ပြပြီးဖြစ်ပါလျက်“သောဟံ ဘဂ္ဂေ”စသည်ဖြင့် သရဏာဂုံကို နောက်၌ ပြပြန်ရာ သောဘာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သရဏာဂုံ မတည်သေးသလော – ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့် ကိစ္စာဒိ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်၊ သောတာပန်ဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်ပင် သရဏာဂုံ တည်ပြီးကား မှန်ပါ၏၊

တ္တာဒယ”ဟု စွဲလေ၏၊] နိစ္ဆယဂမနမေဝ-ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာ ဟု အသိအမှတ် ပြုခြင်းသို့သာ၊ ဂတောဝ-ရောက်ပြီ၊ ဇာဒါနိ-၌၊ (“သောဟံ ဘန္တေ” ဟု လျှောက်ထားရာ ယခုအခါ၌၊) ဝါစာယ - နှုတ်ဖြင့်၊ အတ္တာသန္နိယျာတနံ-မိမိကိုယ်ကို အပ်နှင်းကြောင်း သရဏဂုံကို၊ ကရောတိ – ပြု၏၊ ဝါ– တနည်း၊ မဂ္ဂဝသေန - သောတာပတ္တိမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယံ နိယတသရဏဂတံ – အကြင် မြဲသော သရဏဂုံရှိသူ၏ အဖြစ်သို့၊ (အမြဲသရဏဂုံ တည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊) ပဇ္ဇော-ရောက်ပြီ၊ တံ-ထိုနိယတသရဏဂူ၏အဖြစ်ကို၊ ပရေသံ-သူတပါတို့အား၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော–ပြုလိုသည်၊ (ဟုတ္တာစ-ဖြစ်၍၎င်း၊) ပဏိပါတဂမနံ - ပဏိပါတ သရဏဂုံသို့၊ ဂစ္ဆန္တော– ရောက်လိုသည်၊(ဟုတ္တာစ-၎င်း၊) ဧဝံ- ဤသို့ သောဟံ ဘန္တေ အစရှိသည် ဟူ၍၊ ဝဒတိ–လျှောက်၏။

သိင်္ဂီနိက္ခ သဝဏ္ဏော‌တိ-ကား၊ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏနိက္ခေန-တနိက္ခ အတိုင်းအရှည် ရှိသော သိင်္ဂီရွှေအဆင်းနှင့်၊ သမာနဝဏ္ဏော – တူသောအဆင်း ရှိတော်မူသော၊ ဒဿဝါသောတိ–ကား၊ ဒဿသု–၁၀ ပါးကုန်သော၊ အရိယဝါသေသု-ရဟန္တော

× × × × × × × +

သို့သော် ထို သောတာပန်ဖြစ်ချိန်၌ စိတ်အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာ ဟု ဆုံးဖြတ်မှုသို့သာ ရောက်သေး၏, နှုတ်ဖြင့်ကား မလျှောက်ရသေး၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ နှုတ်ဖြင့် လျှောက်လိုသည် ဖြစ်၍ “သောဟံ ဘန္တေ”စသည်ကို လျှောက်ရသည်၊ အတ္တာသန္နိယျာတန ဟူသည် မိမိကို ရတနာ ၃ ပါးအား အပ်နှင်းကြောင်း သရဏဂုံတည်း၊ သရဏဂုံ ၄ မျိုး အကျယ်ကို သာရတ္ထဋီကာ ငေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ရှုပါ။

မဂ္ဂဝသေန ဝါယံ။ ။စာအုပ်တို့၌“မဂ္ဂဝသေနေဝါယံ ”ဟု တွေ့ရ၏၊ နောက်၌ “ပဏိပါတဂမနံ ဂစ္ဆန္တော”ကို ထောံ၍ ဤနည်းသည် အတ္တာသန္နိယျာတန သရဏဂုံကို ပြသောနည်းမှတပါး ပဏိပါတသရဏဂုံကို ပြသောနည်း ဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် “မဂ္ဂဝသေနဝါယံ ” ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ရှိသင့်သည်၊ ဤ၌ ပဏိပါတဟူသည် ရှိခိုးဝတ်ချခြင်းတည်း၊ ပ– ရိရိသေသေ၊ နိပတနံ – ကျရောက်ခြင်း (ပျဝ်ဝပ်ခြင်း) + ပနိပါတော-ရိရိသေသေ ပျဝ်ဝင်ရှိခိုးခြင်း၊ နိပုဗ္ဗ+ပတဓာတ်+ဏပစ္စည်းဖြင့်“နိပါတ” ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် ပဥ္စမသတ္တမီဝိဘတ်ကို ဏကြိုပြုန်၍ “ ပဏိပါတ ”ဟု ဖြစ်ရသည်၊ သက္ကတ၌ “ ပြနိပါတ ”ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ “ ပဏိ (ပါဏိ) – လက် ” ဟု ဆိုလေသည်, စဉ်းစားပါ။

သိင်္ဂီနိက္ခ သဝဏ္ဏော။ ။နိက္ခဟူသည် ရွှေကိုချိန်ရာ၌ အရေအတွက်တမျိုးတည်း၊ ထို အရေအတွက်ကို အဘိဓာန်၌ရှုပါ၊ ထို နိက္ခအရေအတွက်ရှိသော သိင်္ဂီရွှေကို“သိင်္ဂီနိက္ခ” ဟု ခေါ်၏၊ ထို သိင်္ဂီနိက္ခ ဟု ခေါ်အပ်သော သိင်္ဂီနိုက်ရွှေသည် နတ်နဲ့ဖြစ်သော ရွှေတို့တွင် အကောင်းဆုံးရွှေ ဖြစ်သတတ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်သည် ထို သိင်္ဂီနိုက်ရွှေနှင့်တူသောကြောင့် “သိင်္ဂီနိက္ခ သဝဏ္ဏ”ဟု ဆိုသည်၊ “သ”သည် သမာန အနက်ဟော၊ [သိင်္ဂီနိက္ခန္တိစ နိက္ခပရိမာဏေန သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏေန ကတံ သုဝဏ္ဏပဋိမံ။—ဋီကာ။]

အရိယာတို့၏ ကျင့်သုံးနေထိုင်ရာ အကျင့်တို၌၊ ဝုတ္ထဝါသော - ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရိယဝါသ ရှိတော်မူသော၊ ဒသဓမ္မဒဒူတိ – ကား၊ ဒသကမ္မပထဝိဒူ–၁၀ ပါးသော ကမ္မပထတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဒသဘိ စုပေတောတိ – ကား၊ ဒသဟိ-နှင့်သော၊ အသေက္ခေဟိ- အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂ်ဟိ-အင်္ဂါတို့နှင့်၊ ဥပေတော-ပြည့်စုံတော်မူသော၊(“ဘဂဝါ ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ” ၌စပ်၊)သမ္မဓိဒန္တောတိ- ကား၊ သဗ္ဗေသု- အလုံးစုံသော စက္ခုစသား ၆ပါးသော ဇရန္ဒြေတို၌၊ ဒန္တော-ယဉ်ကျေးတော်မူ၏၊ ဟိ- မှန်၊ ဘဂဝတော-၏၊ စက္ခုအာဒိသု-စက္ခုစသား, ၆ ပါးသောဇရန္ဒြေတို့တွင်၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသော၊ အဒန္တံနာမ-မယဉ်ကျေးသောဇရန္ဒြေမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဘဂဝန္တံ၊ပေ၊နိသိဒိတိ-ကား၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဘုတ္တဝန္တံ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသည်ကို၊ ပတ္တတောစ - သပိတ်တော်မှလည်း၊ အပနီတပါဏိံ - ဖဲအပ်ပြီးသော လက်တော်ရှိသည်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ– မှတ်သား၍၊ ကေသ့ံ ပဒေသေ–တခုသော အရပ်၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ၊ ဧတိ အတ္ထော၊ အတ္ထိကာနန္တိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေနဝါ-ဘုရားသို့ ရှေးရှုသွားခြင်းဖြင့်ဆသော်ငင်း၊ ဝါ-ဘုရားဖူးသွားခြင်းဖြင့်သော်ငင်း၊ ဓမ္မဿဝနေနဝါ– တရားနာခြင်းဖြင့်သော်ငင်း၊ အတ္ထိကာနံ– အလိုရှိကုန်သော၊ (မနုဿာနံ-၌စပ်၊) အဘိက္ကမနီယန္တိ–ကား၊ အဘိဂန်၊-သွားခြင်းင့်၊ သက္ကာဏောယျံ – တတ်ကောင်းသည်၊ [အနီယ ပစ္စည်း၏ သက္ကအနက်ကို ဖွင့်သည်။] အပ္ပါကိဏ္ဏာန္တိ–ကား၊ အနာကိဏ္ဏံ-လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်၊[အပ္ပသဒ္ဒါ၏ အဘာဝအနက်ကို ဖွင့်သည်၊]အပ္ပသဒ္ဒန္တိ-ကား၊ ဝစနသဒ္ဒေန-စကားပြောသံဖြင့်၊ အပ္ပသဒ္ဒံ- အသံမရှိသည်၊ အပ္ပနိဿ္ဒါသန္တိ- ကား၊ နဂရနိဿ္ဒါသ

× × × × × × ×

အတ္ထိကာနံ။ ။အတ္ထိသဒ္ဒါသည် ကရိဏ်းကို ငဲ့သောကြောင့် “ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေနဝါ ဓမ္မဿဝနေနဝါ”ဟု ကရိဏ်းထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ စာအုပ်တို့၌“ဗုဒ္ဓါဘိဝါဒန ဂမနေန” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ဓမ္မဿဝနေနကိုထောက်၍ ထိုမူသည် မကောင်း၊ “ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန” ဟု ရှိသော မူသာကောင်းသည်၊ ဘုရားသို့ ရှေးရှုသွားခြင်း (ဘုရားဖူးသွားခြင်း) ဟူလို၊ ပါဠိတော်၌“အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ”ဟု ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ အတ္ထိကာနံ တပုဒ်ကိုသာ ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌လည်း တပုဒ်တည်းရှိလျှင် ပြီးနိုင်၏။

အပ္ပသဒ္ဒံ။ ။ အချို့အရပ်၌ ကျောင်းတိုက်အဘွင်းဝယ် လူတို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်းမရှိသော်လည်း အာရုံ၏ ဥပစာဖြစ်သော လမ်း၌ လမ်းသွား လမ်းလာတို့၏ အသံဖြင့် ရောပြွမ်း၍ နေတတ်သေး၏၊ ထိုကဲ့သို့သော အသံမျိုးလည်း မရှိ–ဟူလို။ [အပ္ပသဒ္ဒန္တိ အာရုံမူပစာရေန ဂန္ဓကုဋီသဒ္ဒေန အပ္ပသဒ္ဒံ၊–ဋီကာ။]

အပ္ပနိဿ္ဒါသ ။ ။ နဂရနိဿ္ဒါသသဒ္ဒေနာတိ အဝိဘာဝိတတ္ထေန နဂရေ မနုဿာနံ နိဿ္ဒါသသဒ္ဒေန၊ မနုဿေဟိ သမာဂမ ကေစ္ဆံ ပဝတ္တိတသဒ္ဒေါ ဟိ နိဿ္ဒါသော၊—ဋီကာ၊ နိဿ္ဒါသဟူသည် မည်သည့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမျှ အထင်အရှားမသို

သဒ္ဒေန-မြို့၏ စုပေါင်း ဆူညံသော အသံဖြင့်၊ အပ္ပနိဋ္ဌဝါသံ-မြို့ရွာတွန်သံလည်း မရှိသည်၊ ဝိဇနဝါတန္တိ-ကား၊ အနုသဉ္ဇရဏဇနဿ-အစဉ်မပြတ် လှည့်လည် သွားလာသော လူအပေါင်း၏၊ သရိရဝါဓေတန-ကိုယ်တို့၏ ခေလမှ၊ ဝါ- ကိုယ် အနှံမှ၊ ဝိရဟိတံ-ကင်းသည်၊ ဝိဇနဝါဒန္တိဂိ-ဝိဇနဝါဒံ ဟူ၍လည်း၊ ပါဠေဂျာ-ပါဠ်၌ရှိသေး၏၊ အန္တောဇနဝါဒေန-အတွင်းလူတို့၏ အသံမှ၊ ရဟိတံ·ကင်းသည်၊ ဇုတိအင်္ဂေါ၊ ဝိဇနပါတန္တိ ဝိ- ဟူ၍လည်း၊ ပါဠေဂျ- သေး၏၊ ဇနသဉ္ဇာရဝိရဟိတံ- လူတို့၏ လှည့်လည်ခြင်းမှ ကင်းသည်၊ ဇုတိ အင်္ဂေါ၊ မနုဿရာဟသေယျကန္တိ-ကား၊ မနုဿာနံ- တို့၏၊ ရဟဿကိရိယဒ္ဒါနိယံ- ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုကိုပြုခြင်းအား လျောက်ပတ်ရာဌာနသည်၊ ပဋိသလ္လာန သာရုပ္ပန္တိ-ကား၊ ဝိဝေကာနုရူပံ - ကာယဝိဝေက , စိတ္တဝိဝေကအား လျောက်ပတ်သည်၊ (တပါးတည်းကိန်းအောင်းခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည်၊အဿ-ဖြစ်ရာ၏"၌စပ်။)

× × × × × × ×

ရဘဲ မြို့တွင်းရွာတွင်းမှ စုပေါင်း၍ထွက်လာသော အုပ်အုပ်ကျက်ကျက်အသံမျိုးတည်း၊ အချို့နေရာသည် အပ္ပါကိဏ္ဏာ, အပ္ပသဒ္ဒဖြစ်သော်လည်း မြို့တွင်းရွာတွင်းနှင့်နီးနေလျှင် မြို့တွင်း ရွာတွင်းက အုပ်အုပ်ကျက်ကျက် အသံများကို ကြားရတတ်သေး၏၊ ထို အသံသည် ပရိယတ် , ပဋိပတ် အားထုတ်ရာ၌ အနှောင့်အရှက်ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းတိုက်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါဝယ် "အပ္ပနိဿိသ"ကိုလည်း ထည့်ထားရသည်။

ဝိဇနဝါတံ။ ။ဝိဇနဝါတဟူသည် လူတို့၏မွေးမွေး ကြိုင်ကြိုင်အနှံမျိုးမှကင်းသော အရပ်တည်း၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဖြတ်သန်းသွားလာကြသော လူတို့၏အနှံမှလည်း ကင်းသည်-ဟူလို။

ယောဇနာ။ ။တိသု ပါဒ္ဓေသု ပဒ္ဓမေန ပါဒ္ဓေန ဇနဿ ဝါတော ဇနဝါတော၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇနဝါတန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ၊ ဒုတိယေန ဇနဿ ဝါဒေါ ဇနဝါဒေါ၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇနဝါဒန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ၊တတိယေန ဇနဿ ပါတော(သဉ္ဇရဏံ) ဇနပါကော၊ တေန ဝိရဟိတံ ဇနပါတန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနကထာ

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာတိ- ကား၊ သာရိပုတ္တောစ - သာရိပုတြောသည်၎င်း၊ မောဂ္ဂလ္လာနောစ-မောဂ္ဂလ္လာန်သည်၎င်း၊ (ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ၌စပ်၊) [ဤအဖွင့်ဖြင့် ဒွန္ဒသမာသ်ကိုပြသည်၊"သာရိပုတ္တောစ မောဂ္ဂလ္လာနောစ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ"ဟု ပြု၊] တေဟိ၊ပေ၊ အာရောစေတူတိ(ဇ္ဈေ- ၌၊ ဂုဇ္ဈတ္ထံ- လျှို့ဝှက်အပ်သော အနက်ကို၊)ကိရ (ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ - ထုတ်၍ပြဉ္ဇုးအံ့၊) ဥဘောပိ-နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ- ထို သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည်၊ ဂိဟိကာလေ - လူဝတ်ကြောင်၏ အခါ၌၊ ဝါ - လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ ဥပတိဿော - ဥပတိဿဂုံး၊ ကောလိတော - ကောလိတဂုံး၊ ဇုတိ ဧဝံ - သို့၊

ပညာယမာနနာမာ - ထင်ရှားသော နာမည်ရှိကုန်သည်၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ ပညာယမာနာ ဟု ရှိ၏၊ "ထင်ရှားကုန်သည် " ဟု ပေး။] အမုတေယျသတ မာဏဝကပရိဝါရာ - အနှစ်အားဖြင့် သုံးရာသော လုလင်ငယ် အခြေအရံရှိကုန် သည်၊ (နှစ်ရာ့ငါးဆယ်သောလုလင်ငယ် အခြေအရံရှိကုန်သည်)၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဈံ-ဧတာဒိဉ္စ မြက်သောပွဲသဘင်သို့၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်၏၊ ["ဂိရဂ္ဂ သမဇ္ဈ " ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပ'စိတ်အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ , ဘောဇနဝဂ်, ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ။] တတြ- ထိုပွဲသဘင်၌၊ နေသံ-ထိုဥပတိဿ ကောလိတတို့၏၊ (တေ အဟောသိဉ္စေဝ)မဟာဇနံ-များစွာသော လူအပေါင်း ကို၊ ဒိသွာ - မြင်ရမြင်းကြောင့်၊ (တံ - ဌာ စဉ်းစားဉာဏ်သည်၊ အဟာသိ- ဖြစ် (ကိ)၊ဝေဲ မဟာ-ဌာသို့များသော (သို့ကလောက်များသော)၊ အယံနာမ သတ္ထာ နိကာယော-ဌာမည်သောသတ္ထာအပေါင်းသည်၊ဝဿသတေ-အနှစ်တရာသည်၊ အပတ္တော-မရောက်မီ၊ (အနှစ်တရာမပြည့်မီ) မရဏမုခေ- သေမင်း၏ခံတွင်း၌၊ ပတိဿတိ-ကျရလတ့ံ၊ ဧတဿ-သို့၊ (တေ-သည်၊ အဟောသိ၊)

အထ-စဉ်းစားပြီးရာထိုအခါ၌၊ ဥဘောပိ-ဥပတိဿ, ကောလိတ ၂ ယောဒံ တို့သည်လည်း၊ ပရိသာယ - ပရိသတ်သည်၊ ဥဋ္ဌိဘာယ - ထပြီးလသော်၊ အည မည်ံ-အချင်းချင်း၊ ပုဋ္ဌတ္တာ-မေးခြင်း၊ ကေဋ္ဌာသယာ-တူရောအစ္ဆာသယရှိကုန် သည်၊ ပစ္စုဋ္ဌိဘ မရဏာသညာ - ရှေးရှုထင်နေသော မရဏာသညာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သမ္မန္တာယိ်သု-ကောင်းစွာ တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ သမ္မ-မိတ်ဆွေ၊ မရဏေ- သေခြင်းတရားသည်၊ သတိ-ရှိလေသော်၊ အမေ-တုဝံ- မသေခြင်းတရား သည်လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရှိထိုက်၏၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ မယံ-တို့သည်၊ အမတံ-မသေခြင်း တရားကို (အမြဲတည်တရားကို)၊ ပရိယေသာမ - ရှာမှီးကြကုန်စို့၊ ဧတဿ - သို့ (သမ္မန္တာယိ်သု - နှံ့ပြီ၊ ဧတဿ - သို့၊ သမ္မန္တာယိတ္ထ - ၍၊) အမတပရိယေသနံ မသေခြင်းတရားကို ရှာမှီခြင်းအကျိုးငှါ (အမြဲတည်တရားကိုရှာမှီးခြင်းအကျိုးငှါ)၊ သဉ္ဇာယသေ - သဉ္ဇယမည်သော၊ နှစ်ပရိဿဇဿ - အဝတ်နှုံးပွမ်းအပ်

× × × × × × ×

ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကဿ၊ ။"ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကသော်တို့ သေတင်းထွန်းဟိရိကောင်းနှံ့ ဆာဒေတွာ ဝိဇရာကာ ပရိဗ္ဗာဇကသော်၊ အဝတ်ကိုချခြင်း အကါစောတံကဲ့သို့၌ လှည့်လည် သော ပရိဗ္ဗိုဇ်ဖြစ်၏၊ —ဝိမာ်၊ ဤအလို "သမ္မည်းဆရာကြီးသည် တကိုယ်လုံးကို အဝတ် မခုံးဘဲ အကါစောတ်ကိုသာ ခုံးထားသည် " ဟု ဆိုလို၏၊ သို့ရာ၌ လျင် ထိုဆရာကြီးထံ နှည်းခံသော တပည့်တို့တွင် အများအငင်ဖြစ်သော ဘုရင်သားရိပုတ္တာ အစရှင်မောဂ္ဂလ် တို့ အလောင်းလည်း ထုကဲ့သို့ယင် ဝတ်မလသလောဟ တော့ကောဘွယ်ဦး၏၊ အမှန် အားဖြင့်ကား ထိုသို့ ဝတ်မည်မဟုတ်ပါ, တရားရှာရင်း ချည်းကပ်နေခဲ့သော ဖြစ်ပါ၏ ဟု မည်၊ " သို့သည်းဆ ရာကြီးကဲ့သို့ယင်လည်း အကါစောတ်လုံးရှိ အဝတ်ကြီးဖြင့် ခုံးထား၏" ဟူသော စကားကို စဉ်းစားထိုက်သည်၊

သော ပရိပ္ပိုဒ်၏၊ သန္တိကေ - ၌၊ သပရိသာ - ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ထာ) ပဗ္ဗဇိတ္ထာ-ရသေ့အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍၊ ကတိပါဟေနဝ-အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်သာလျှင်၊ တဿ- ထို သဗ္ဗညုဆရာကြီး၏၊ ဉာဏဝိသယေ-ဉာဏ်၏အရာ၌၊ ပါရုံ - တဖက်ကမ်းသို့၊ ဂတ္ထာ - ရောက်၍၊ အမတံ- ကို၊ အပသန္နာ - မတွေ့ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ထာ) ပုစ္ဆိ ံသု-မေးကြုံကုန်ပြီ၊ (ကိ ံ)၊ အာစရိယ-ဆရာ၊ ကိ ံ နုခေါ-အသို့ပါနည်း၊ တ္ထေ-ဤတရား၌၊ အညောပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊(အကျွန်ုပ်တို့သိအပ်သောတရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊)သာရော-အနှစ်သာရသည်၊ အတ္ထိ- ရှိပါသေးသလော၊ ဇာတိ (ပုစ္ဆိ ံသု)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဇာဒံ- ဤငါ့တရားသည်၊ တ္ထေကမေဝ- ဤမျှလောက်သာတည်း၊ ဇာတိစ-ဤသို့လည်း၊ သုတ္ဝာ- ကြားရ၍၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဇာဒံ-ဤဆရာကြီး၏ တရားသည်၊ တုစ္ဆံ-အချည်းနှီးတည်း၊ နိဿာရံ-အနှစ်မရှိ၊ ဒါနိယခုအခါ၌၊ အမှေသု-ငါတို့ ၂ ယောက်တို့တွင်၊ ယော - အကြင်သူသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ အမတံ-အမြိုက်တရားကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ - သိရ၏၊ သော -သည်၊ ဇာတရဿ-အခြားသူအား၊ အာရောစေတု- ပြောစေသတည်း၊ (ပြောစတမ်း)၊ ဇာတိ- သို့၊ ကတိကံ - ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု - ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန - ကြောင့်၊ တေဟိ ကတိကာ ကတာ ဟောတိတိ အာဒိ - အစရှိသောစကားကို၊ (သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပါသာဒိကေန အာဘိက္ကန္တေနာတိ အာဒိသု - တို့၌၊ ဇာတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏော-ဇာတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ- ကရိဏ်းဝိဘတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂန္တိ တေံ - ဟူသော ဤစကားသည်၊ အနုဗန္ဓနဿနောက်မှ လိုက်ခြင်း၏၊ ကာရဏဝစနံ - အကြောင်းကိုပြောသော စကားတည်း၊ (အကြောင်းပြစကားတည်း)၊ ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဉုံးအံ့၊ ဇာဒံ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ ံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) အဟံ-သည်၊ ဇာမံ ဘိက္ခုံ-ကို၊ (အနုဗန္ဓေယျံ၌စပ်၊) ဝါ- ၏၊ (ပိဋ္ဌတော ပိဋ္ဌးတော်၌စပ်၊) ပိဋ္ဌတော ပိဋ္ဌတော-နောက်မှ နောက်မှ၊ ဝါ- နောက်က နောက်က၊ ယံ နူန အနုဗန္ဓေယျံ - အကယ်၍ လိုက်သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ကဿာ- အဘယ့်ကြောင့် နောက်ကလိုက်သွားလျှင် ကောင်းမည်နည်း၊ ယဿာ - ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌတော ပိဋ္ဌတော-မှ၊ ဝါ-က၊ ဇာဒံ အနုဗန္ဓနံနာမ- ဤ လိုက်ခြင်းမည်သည်၊ အတ္ထိကေဟိ-တစုံတခုသောအကျိုးဖြင့် အလိုရှိသူတို့သည်၊ ဥပညာတံ – သိလည်း သိအပ်

× × × × × × ×

ဥပညာတံ မဂ္ဂံ။ ။"အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံ"ဟူသောစကားသည် နောက်မှလိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းပြစကားတည်း၊ လောက၌ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို အလိုရှိလျှင်ထိုအလိုကို ဖြည့်နိုင်သူ၏နောက်က လိုက်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် အမတကို အလိုရှိသော

ကပ်လည်း ကပ်ရောက်အပ်သော၊ မင်္ဂံ - လမ်းကြောင်းတည်း၊ (လမ်းရိုးစဉ်လာ ဓမ္မတာတည်း၊) ဥတောစေဝ - အသိအမှတ်လည်း ပြုအပ်သော၊ ဥပဂတောစ-ကပ်လည်း ကပ်ရောက်အပ်သော၊ မင်္ဂါ - လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ("ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ" ဟု ပြန်လှည့်)။

အထဝါ - ကား၊ အတ္ထိကေဟိ - အမတကို အလိုရှိကုန်သော၊ အမှေဟိ - တို့သည်၊ မရဏာ- သေခြင်းသည်၊ သဟိ- သော်၊ အမဇ္ဈပေါ - မသေခြင်းသည်လည်း၊ ဘဝိတမ္ဗံ- ရှိထိုက်၏၊ ဇာတံဧဝံ- သို့၊ ကေဝလံ- မျက်မှောက်သိခြင်းမဖက်သက်သက်၊ အတ္ထိကိ- ရှိ၏ဟူ၍ (ရှိလောက်၏ဟူ၍)၊ ဥပညာတံ- ကပ်၍ သိအပ်သော၊ (အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် မှန်းဆ၍သိအပ်သော)၊ (ယံ) နိဗ္ဗာနံနာမ-အကြင် နိဗ္ဗာန် မည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ- ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂန္တော ပရိယေသန္တော- ရှာမှီးလျက်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဇွေ-၍ အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မင်္ဂံဟူသောပါဠိရပ်၌၊ ဝေဒိ-၍သို့လည်း၊ အဇ္ဈော-ကို၊ ဧဝဒိတဒ္ဗော-၏။

ပိဏ္ဍပါတံ အာဒါယ ပဋိက္ကမိဘိ-ကား၊ သုဒိန္နကလ္လော-သုဒိန္နကလ္လ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ – ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ("ဒါနပတိနံ ယရေသု သာလာဟောန္တိ" စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) အညတရံ- အမှတ်မရှိမိမိအတွက် ၍ရဟန်း၏နောက်က လိုက်သွားရလျှင် ကောင်းလိမ့်မည် – ဟူလို၊ ဥပညာတံကို "ဉာတောစေဝ ဥပဂတောစ" ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် ဥပအတွက် ဥပဂမန အနက်ကိုဂင်း , ဉာတအတွက် သိခြင်းအနက်ကိုဂင်း တပစ္စည်း၏ ကံအနက်နှင့်တကွ ပြသည်၊ "ဉာတော ဥပဂတော" ဟု ရှေနောက်ပြန်၍ "ဉာတ"၏အနက်ကို ရှေးဦးစွာ ဖွင့်သည်ကား လေးကရိုးရာအားဖြင့် သိခြင်းက ရှေ , သိသည့်အလိုက် ကပ်ရှလိုက်ခြင်းက နောက် ဖြစ်သောကြောင့် ရိုးရာအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ မင်္ဂသဒ္ဒါလည်း ပကတိလမ်းကဲ့သို့ ရိုးရာလမ်းကြောင်း အနက်ကို ဟောသော သဒ်သုပစောတည်း၊ "ဥ်ာညာတံ မင်္ဂံ" ကို "လိင်္ဂဝိပွလ္လာသ" ဟု ပြလို၍ "ဉာတောဧဝါပေါမဂ္ဂေါ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာဉ်ကား အတ္ထိကေဟိမှ စ၍ တမျိုးကြီသွားလေသည်၊

အထဝါ။ ။ရှေနည်းဉ် ဥပညာတံကို ၂ နက်ကြံခြင်း, လိင်္ဂဝိပလ္လာသ ကြံရခြင်းအားဖြင့် မရှင်းလင်းသောကြောင့် အခြားတနည်းကဲ့ပြလို၍ "အထဝါ" ဟု တက်သည်၊ ဤနည်းဉ် အတ္ထိကေဟိအရ အရှင်သာရိပုတြာဟူသော ဒိမိကိုယူစေလို၍ "အမှေဟိ" ဟု ဖွင့်သည်၊ မိမိအလိုရှိသည်မှာလည်း "အမတ" ပင်တည်း၊ ဆို့ကြောင့် "အတ္ထိကေဟိ–အမတကို အလိုရှိကုန်သော ငါတို့သည်" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပညာတံကို "မရဏောသတိ ပေ၊ အတ္ထီတိ" ဟု အာကာရ အပိုထည့်၍ဂင်း , "နိဗ္ဗာနံ" ဟု အရဓကာက် အပိုထည့်၍ဂင်း ဖွင့်သည်၊ မင်္ဂံကိုလည်း မဂ္ဂ-ဂဝေသနေဟူသော ဓာတ်ကျမ်းကို မှီး၍ "အန္တုပဗ္ဗယန္တ" ဟု ကြံပြီးလျှင် "မဂ္ဂန္တော ပရိယေသန္တော" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤနည်းအလို "အတ္ထိကေဟိ–အမတဖြင့် အလိုရှိကုန်သော ငါတို့သည်၊ ဥပညာတံ – မရဏာရှိလျှင် အမတလည်း ရှိထိုက်၏ ဟု အနုမာနဉာဏ်ဖြင့်သာ ကပ်ရှိ သိအပ် (မှန်းဆအပ်) သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ မင်္ဂံ မဂ္ဂန္တော–ရှာမှီးလျက်၊ ဇာမံ ဘိက္ခု–ကို၊ ဝါ-၏၊ပေ၊ယံနူန အနုဗန္ဓေယျံ" ဟု ပေး။

တစုံတခုသော၊ ကုန္နမူလံ - နံရံခြေရင်းကို၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ နိသိဒိ-ထိုင်ပြီ၊ သာရိပုတ္တောဝိ - သည်လည်း၊ ပဥ္ဟံ - ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတုံ - ၄၂။ တာဝ အကာလော-အခါမဟုတ်သေး၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ ကာလံ-အခါကို၊ အာဂမယမာနော-ဆိုင်းငံ့လျက်၊ ကေမန်နံ - သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသော အရပ်၌၊ ဌတ္ဝာ-တည်၍၊ ဝတ္တာပဋိပတ္တိ ပူရဏတ္ထံ - ဝတ်အကျင့်ကို ဖြည့်ခြင်း အကျိုး၄၂၊ ကတဘတ္တကိစ္စဿ–ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိသော၊ ထေရဿ - ထေရ်အား၊ အတ္တနော-၏၊ ကမဏ္ဍလုကတော–ရေကယားမှ၊ (ရေတဝေါင်းမှ)၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဒတ္ဝာ–ရ၍၊ ဓောတ ဟတ္ထပါဒေန-ဆေးအပ်ပြီးသော လက်ခြေရှိသော၊ ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–တကွ၊ ပဋိသန္ထာရံ–ပဋိသန္ထာရကို၊ ကတ္ဝာ–၍၊ ပဉ္ဟံ–ကို၊ ပုစ္ဆိ–ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထခေါ၊ပေ၊ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ အာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ။

နတာဟံ သက္ကောမိတိ–ကား၊ တေ - အား၊ အဟံ - သည်၊ (ဝိတ္ထာရေန-အကျယ်တဝင့်အားဖြင့်၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ဒေသေတုံ–၄၂။) **နသက္ကောမိ**– **မစွမ်းနိုင်**၊ စ-ဆက်၊ တ္ထေ-၌နတာဟံ သက္ကောမိ ဟူသောစကားရပ်၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ထေရော - အရှင် အာသဇိထေရ်သည်၊ တ္ထေကံ-၌မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသောပြဿနာကို၊ (ဝိတ္ထာရေန-အားဖြင့်၊ ကထေတုံ-၄၂။) နသက္ကောတိ-**မစွမ်းနိုင်သည်ကား**၊ န- မဟုတ်၊ (သက္ကောတိယေဝ–စွမ်းနိုင်သည်သာ၊) အထ-ထိုသို့ပင်စွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဇရာမဿ-၌ပရိဗ္ဗိုဇ်၏၊ ဓမ္မဂါရဝံ - တရား၌ ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေဿာမိ- ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ-၌သို့ကြံ၍၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဝိသယေ-ဘုရားရှင်၏အရာတော်၌၊ အဝိသယဘာဝံ-မိမိ၏ အရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ- ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဧဝံ- ၌သို့ နတာဟံ သက္ကောမိဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါတိ(တ္ထေ)- ဟူသော ၌ပါဠိ၌၊ ဟေတုပ္ပဘဝါနာမ-အကြောင်းဟူသော အစအမှန်ရှိသော တရားတို့မည်သည်၊ ပဋ္ဌာနာ-ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တည်း၊ တေန- ထို ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အဿ-ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာအား၊ ဒုက္ခသစ္စံ-ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏၊ တေသံ ၊ပေ၊ အာဟာတိ - ကား၊ တေသံ- ထို ဟေတုပ္ပဘဝ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏၊

× × × × × × × ×

ဟေတုပ္ပဘဝါ။ ။ပဘဝါဠိ ပသည် အာဒိကမ္မအနက်ဟော၊ "ပဘဝတိ ဧတေဿာတိ ပဘဝေါ၊ ဟေတု+ပဘဝေါ ယေသန်္ကိ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ အကြောင်းဟူသော အစအမှန်ရှိသော အကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့"ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ၊ "ဒုက္ခသစ္စံ ဘိက္ခဝေ သမုဒယနိဒါနံ"ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အသွားတူပင်တည်း၊" ထို၌ သမုဒယနှင့် ၌၌ ဟေတု, ထို၌ ပဘဝနှင့် ၌၌ နိဒါနံသည် တူ၏" ဟူလို၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာ၏ တရားကိုယ်သည် " ဒုက္ခံ တေဘူမကံ ဝဋ္ဋံ "အရ တေဘူမက ခန္ဓာငါးပါးတည်း။

ဟေတုနာမ-အကြောင်း မည်သည်၊ သမုဒယသစ္စံ-သမုဒယသစ္စာတည်း၊ တဉ္စ-ထိုအကြောင်း ဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဣတိ - ၌ အနက်ကို၊ ဒဿေတိ - ၏၊ တေသဉ္စ ယော နိရောဓောတိ-ကား၊ ဥဘိန္နမ်ပိ- ၂ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ သစ္စာနံ-ထိုဒုက္ခသစ္စာ,သမုဒယသစ္စာတို့၏၊ ယော အပ္ပဝတ္တိနိရောဓော-အကြင် နေဝံထပ် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [ဘင်ဓဏ္ဍ ချုပ်ခြင်းမျိုး မဟုတ် ဟု သိစေလိုရှိ ''အပ္ပဝတ္တိဟု ဝိသေသန ကူသည်၊ ဘင်ဓဏ္ဍ ချုပ်ခြင်းကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း ရှိသေး၏၊ ၌''နိရောဓ သစ္စာ''ဟူသော ချုပ်ခြင်းကား နောက်ထပ် ဖြစ်ခြင်း မရှိပါ-ဟူလို။] တဉ္စ-ထို နိရောဓသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော- သည်၊ အာဟ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တေန- ထို တေသဉ္စ ယော နိရောဓော ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အသ-ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာအား၊ နိရောဓသစ္စံ-ကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ တ္ထေ-၌ဂါထာ၌၊ မဂ္ဂသစ္စံ- သည်၊ ဝါ-ကို၊ သရူပတော-သရုပ်သကောင်အားဖြင့်၊ (တိုက်ရိုက်အားဖြင့်)၊ အဒဿိတံ - မပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ) ဝိ - ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နယတော-နည်းအားဖြင့်၊ ဒဿိတံ- ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ နိရောဓေ-နိရောဓသစ္စာကို၊ ဝုတ္တော-တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်သော်၊ တဿ- ထို နိရောဓသစ္စာသို့၊ သမ္မာပဋိပန္နော- ရောက်စေတတ်သော၊ မဂ္ဂေါ- မဂ္ဂသစ္စာသည်၊ ဝါ- ကို၊ ဝုတ္တောဝ - ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ဟောတော်မူအပ်ရာ ရောက်သည်သာ)၊ ဟောတိ။

အထဝါ-ကား၊ တေသဉ္စ ယော နိရောဓောတိ ဣတ္ထေ-၌၊ တေသံ-ထိုဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာတို့၏၊ ယော နိရောဓောစ- အကြင် နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာဌင်း၊ နိရောဓုပါယောစ- နိရောဓ၏ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာဌင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒွေပိ-ကုန်သော၊ သစ္စာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒဿိတာနိ- ပြအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ - ၌သို့ မှတ်အပ်၏၊ [၌ အထဝါတက်ဿာနည်းအလို''နိရောဓောစ+နိရောဓုပါယောစ နိရောဓာ''ဟု ကေဒေသ

× × × × × × ×

နယဧတာ။ ။နယတောတိ နာနန္တရိကနယတော, အဝိနာဘာဝနယတောဝါ, နေတ္တိဒေသနာဟာရနယတောဝါ၊ —ယောဇနာ၊ ၌သို့''နာနန္တရိကနည်းနှင့် အဝိနာဘာဝနည်း''ကို တပေါင်းထည်းဖွင့်ထားသော်လည်း အကျိုးကိုပြသဖြင့် အကြောင်းကို သိရသောနည်းကို''ဖလူပစာရ အဝိနာဘာဝနည်း''ဟု ဆိုရကား ဤနောရာ၌လည်း အကျိုးဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း မှန်းဆ၍သိရသောကြောင့် ''ဖလူပစာရ-အဝိနာဘာဝနည်း''သာ ဖြစ်သင့်သည်၊ [ဂဏ္ဌ- ဖလူ, ဌာန။, နည်းမူ အဝိနာ။] နေတ္တိဒေသနာဟာရ နည်းလည်း ၌သဘောပင်တည်း။

သရူပေကသေသ်ပြု၊] ဇာဒါနိ – ယခုအခါ၌၊ တမေဝအတ္ထံ - ထို သစ္စာ ၄ ပါး ဟူသော အနက်ကိုပင်၊ ပဋိပါဒေန္တော - ထပ်၍ သိစေတော်မူလိုသည်၊ (နိဂုံး အုပ်တော်မူလိုသည်၊) (ဟုတ္တာ) ဧဝံ ဝါဒိ မဟာသမဏောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ သော ဝ၊ပေ၊ တာဝဒေဝါတိ-ကား၊ ဇာတော-၌ သောတာပတ္တိဖိုလ်ထက်၊ ဥတ္တရိ - အလွန်ဖြစ်သောတရားသည်၊ သစေပိ နတ္ထိ– အကယ်၍ပင် မရှိစေဦးတော့၊(တထာပိ၌လှမ်းစပ်၊)တွေ့ကမေဝ-၌မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဇာဒံ သောတာပတ္တိဖလမတ္တမေဝ- ၌ သောတာပတ္တိဖိုလ်မျှ သို့သာ၊ ပတ္တာဗ္ဗံ–ရောက်ထိုက်သည်၊(သစေပိ ဟောတိ- အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့၊)[ရှေ၀ါကျကိုထပ်ဖွင့်သည်။]တထာပိ-ထို သို့ပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်ထက် အလွန် မရှိပါသော်လည်း၊ သော၀ေ - ၌ သောတာပတ္တိဖိုလ် တရားသည်ပင်၊ ဓမ္မော–ကျွန်ုပ်တို့ရှာမှီးအပ်သော တရားပါတည်း၊ ဇာတိ အတ္ထော။

ပစ္စဗျတ္ထ ပဒမသောကံတိ- ကား၊ မယံ- တို့သည်၊ ယံ-အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပရိယေသမာနာ-ရှာမှီးကုန်လျက်၊ ဝိစရာမ-လှည့်လည်ကြပါကုန်၏၊[၌ကား အဝိထည့်အပ်သော အနိယမဝါကျတည်း၊] တုမှေ- တို့သည်၊ အသောကံ- သောကမရှိသော၊ တံ ပဒံ-ထို ကျွန်ုပ်တို့ရှာမှီးအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓါ- ထိုးထွင်း၍သိပြီးကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ တုမှေဟိ–တို့သည်၊ တံ-ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တုံ-ရောက်အပ် ရအပ်ပါပေပြီ၊ ဇာတိအတ္ထော–၌ကား အဓိပ္ပါယ်နက်၊ အဒိဋ္ဌံ၊ပေ၊ ကပ္ပနဟုတေဟိတိ-ကား၊ အမှေဟိနာမ–အကျွန်ုပ်တို့မည်သည်၊ ဇာဒံ ပဒံ-၌နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗဟုကေဟိ - များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပနဟုတေဟိ – ကမ္မာတို့၏ နဟုတတို့ဖြင့်၊ ဝါ- ကမ္မာတို့၏ နဟုတတို့ပတ်လုံး၊ အဒိဋ္ဌမေဝ-မမြင်အပ်မမြင်နိုင်သည်သာ၊(ဟုတ္တာ) အဇ္ဇတိတံ- လွန်အပ်ခဲ့ပါပြီ၊ ["အဘိ+အတိတံ"ဟု ခွဲ၊ အမှေဟိဟူသောကတ္တားနှင့် ဇာဒံ ပဒံဟူသော ကံကိုဆောင်၍ အတိတံဋ္ဌ တပစ္စည်းကိုလည်း ကံဟောဟု ကြံပါ၊ ယောဇနာ၌ ကရိဏ်းနှင့်တကွ "အတိက္ကမာဒိတံ" ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။] ဇာတိ- ၌သို့၊ ဝါ- (၌ဂါထာ ၂ ပါဒဖြင့်၊)တသပဒဿ–ထိုနိဗ္ဗာန်၏၊ဝါ- ကို၊ အဒိဋ္ဌဘာဝေန- မမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဃရတ္တံ- ရှည်စွာသော်လည်း၊ ပတ်လုံး၊ အတ္တနော- ၏၊ မဟာဇာနိဘာဝံ - ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏။

× × × × × × ×

ပစ္စဗျတ္ထ။ ။ပစ္စဗျတ္ထာတိ ပတိ အဝပုဗ္ဗော ဇုဓဥတု ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထောတိ အဴဟ ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထာတ်၊—ယောဇနာ၊ ၌အလို ပတိ အဝပုဗ္ဗ+ ဇုဓာတ်+ တုမှယောဂ (တ္ထ) ဝိဘတ်၊ ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထ၌လည်း "ပဋိဝိဒ္ဓါ+အတ္ထ"ဟု ခွဲ၊ တနည်း– "ဗုဒ္ဓော ပဋိဗလော"ပုဒ်ကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓကို ဝိပုဗ္ဗ+ အဇ္ဈာဓာတ်+တပစ္စည်းကြဲ၍ ပတ်ကိုလည်း သုတ်ကြိုးဖြင့် ပစ္စပြုပြီးလျှင် "ပစ္စဗျတ္ထာ–ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ"ဟု ပေး၊"ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထ"ကဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။

ဂန္ဒိရေဉာဏဝိသယေတိ–ကား၊ ဂန္ဒိရေစေဝ-နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂန္ဒိရဿ-နက်နဲသော၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်၏၊ ဝိသယဘူတေစ-အာရုံဖြစ်၍လည်း ဖြစ်သော၊ ["ဉာဏဝိသယေ" ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသော်လည်း ဂန္ဓိရဖြစ်သော အရာကို ဂန္ဓိရဖြစ်သော (နက်နဲသော)ဉာဏ်ဖြင့်သာ အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် "ဂန္ဓိရဿ ဉာဏဿ" ဟု ထည့်၍ ဖွင့်သည်၊] အနုတ္တရေ ဥမိသခ်းယတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ ["သဒ္ဒတ္ထ" မဖွဲ့ဘဲ "အဘိဓေယျတ္ထ" ကိုသာ ဖွင့်သည်။] ဝိမုတ္တေတိ–ကား၊ တဒါရမ္မဏာဝယ-ထို နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ ဝိမုတ္တိယာ-သောတာပတ္တိ ဖလသမာပတ်ဟူသော ဝိမုတ္တိဖြင့်၊ ဝိမုတ္တေ – လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ကြကုန်သော၊("နေ"ဟု ပါဠိတော်၌ စ၍။)

ဗျာကာသိတိ-ကား၊ တေံမေ၊ပေ၊ဘဒ္ဒယုဂန္တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-မိန့်မြွက်တော်မူလျက်၊ သာဝကပါရမီဉာဏော – အဂ္ဂသာဝက ပါရမီဉာဏ်၌၊ ဗျာကာသိ – မိန့်မြွက်တော်မူပြီ၊ (ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ၊) သာဝ၊ပေ၊ အဟောသိတိ - ကား၊ သာ ဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယေဝ - ထို ဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါသည်ပင်၊ [သာသဒ္ဒါ၏ စွဲနက်ကို ဖွင့်သည်၊] တေသံ–ထို အရှင်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါ - မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ စ- ဆက်၊ ဧဝံ - သို့၊ ဥပသမ္ပဒန္ဓသု-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော၊ တေသု– ထို ထေရ်တို့တွင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော-သည်၊ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ-ခုနစ်ရက်တို့ဖြင့်၊(ကြိယာပဝဂ္ဂ)၊အရဟတ္တေ–အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီ၊ သာရိပုတ္တ၊ထေရော-သည်၊ အဓုနာသေန–တလ ထက်ဝက်ဖြင့်၊ (၁၅-ရက်ဖြင့်)၊ (အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော–ပြီ၊) [လောကဌ အဆောင် အယောင် ကြီးကျယ်လေ, နောက်ကျလေဖြစ်သကဲ့သို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ဉာဏ်ကြီးသည့်အတွက် ဟိုဘရားကြီးစည်ရ ဒိတရားကြီးစည်ရ စသည်ဖြင့် ဉာဏ်ကိစ္စတွေများသောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရမှ၌ နောက်ကျတော်မူရလေသည်။]

ကိရ-ခဲ့၊ အတီတေ- လွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ အနောမဒဿီနာမ-အနောမဒဿီမည်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ လောကေ-၌၊ ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်တော်မူပြီ၊ တဿ – ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ (ကာလေ - လက်ထက်တော်၌၊) သရဒေါနာမ-သရဒမည်သော၊ တာပသော-ရဿေသည်၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာသမေ - ကျောင်းသခ်မ်း၌၊ နာနာပုပ္ပေဟိ – အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ဖြင့်၊ မဏ္ဍပံ –

× × × × × × ×

ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တေ ။ ။ဝိမုတ္တေတိ ယထာဝုတ္တလက္ခဏေ နိဗ္ဗာနေ တဒါရမ္မဏာယ ဖလဝိမုတ္တိယာ အဓိမုတ္တေ၊–ဋီကာ၊ ဖလဝိမုတ္တိဟူရာ၌ အခြားနေရာဝယ် "အရဟတ္တဖိုလ်"ကိုသာ ယူလေ့ရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ သောတာပန်သာဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တြာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ကဲ့သ့ဲ ရည်ရွယ်သောကြောင့် သောတာပတ္တိ ဖလသမာပတ်ကိုသာ ယူရသည်။

မင္ကာပ်ကို၊ ကတွာ-ဆောက်လုပ်၍၊ (မင္ကာပံကတွာ-ပန်းမင္ကာပ်ဆောက်လုပ်၍၊) ပုပ္ဖါသနေယေဝ - ပန်းနေရာ၌ပင်၊ ဘဂဝန္တံ - ကို၊ နိသီဒါပေတွာ – သီတင်းသုံးခတော်မူစေ၍၊ ဘိက္ခုသံဃသဒိ-၏လည်း၊ (ဘိုးလည်း)၊ တထေဝ-ထို့အတူ ပန်းတိုဖြင့်ပင်၊ မင္ကာပံ- ကို၊ ကတွာ- ၍၊ ပုပ္ဖါသနာနိ- ပန်းနေရာတို့ကို၊ ပညပေတွာ - ခင်းစေ၍၊ အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ - အဂ္ဂသာဝကဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေသိ – ဆုတောင်းပြီ၊ စ-ဆက်၊ ပတ္ထယိတွာ-ဆုတောင်းပြီး၍၊ သိရိဝမှဿနာမ-သိရိဝမှမည်သော၊ သေဋ္ဌိနော - သေဋ္ဌီး၏ အဆံသို့၊ ပေသေသိ - စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိံ – အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) မယာ - သည်၊ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ - အဂ္ဂသာဝကအရာကို၊ ပတ္ထိတံ–ဆုတောင်းအပ်ပြီ၊ တွမ်မို- သည်လည်း၊ အာဂတ်တွာ–လာ၍၊ ကေံ - သော၊ ဌာနံ - အရာကို၊ ပတ္ထေဟိ - လော၊ ဇာတိ - ဤသို့ မှာ၍၊ (ပေသေသိ-ပြီ၊) သေဋ္ဌိ-သည်၊ နိလုပ္ပလမင္ကာပံ-ကြာညို ပန်းမင္ကာပ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ-ဘုရား အမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ တတ္ထ-ထို ကြာညိုပန်းမင္ကာပ်၌၊ ဘောဇေတွာ - ဆွမ်းကပ်ပြီး၍၊ ဒုတိယသာဝကဘာဝံ - ကို၊ ပတ္ထေသိ - ပြီ၊ တေသု–ထို ရဿေ, သေဋ္ဌီးတို့တွင်၊ သရဒတာပသော- သရဒရသွေ့သည်၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော - သည်၊ ဇာတော – ဖြစ်ပြီ၊ သိရိဝမှော – သိရိဝမှသည်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော- သည်၊ (ဇာတော - ပြီ၊) ဇာတိ ဇာဒံ – ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ နေသံ–ထို အရှင်သာရိပုတြာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၏၊ ပုဗ္ဗကမ္မံ–ရှေးကောင်းမှုတည်း။ [အကျယ်ကို ဓမ္မပဒ , ယမကဝဂ်, သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု၌ ရှုပါ။]

အပုတ္တကတာယာတိ အာဒိသု–အစရှိသော ပါဠိုရပ်တို့၌၊ ယေသံ- အကြင်မိဘတို့၏၊ ပုတ္တာ - သားတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇန္တိ - ရှင်ရဟန်းပြုကြကုန်၏၊ တေသံ- ထိုမိဘတို့၏၊ အပုတ္တကတာယ- သားမရှိသူတို့၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ၊ ယာသံ- အကြင် မိန်းမတို့၏၊ ပတိ - လင်တို့သည်၊ ပဗ္ဗဇန္တိ- န်၏၊ တာသံ- ထိုမိန်းမတို့၏၊ ဝေဓဗျာယ ဝိဓဝါဘာဝါယ-မုဆိုးမတို့၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ၊[ဝေဓဗျာယကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ " ဝိဂတော+ဓဝေါ ယာသန္တိ ဝိဓဝါ၊ ဝိဓဝါနံ + ဘာဝေါ ဝေဓဗျံ " ဟု ပြု။] ဥဘဃနာဝိ- ၂ ပါးစုံအားဖြင့်လည်း၊ ကုလုပဇ္ဇ ဒါယ-အမျိုးတို့၏ ပြတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ပဋိပန္နော၌စပ်၊) သဗ္ဗယာနိတိ- ကား၊ သဗ္ဗယ

× × × × × × ×

အဿမေ။ ။အာ (သမန္တတော)-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ကာယစိတ္တ ပီဠာသန်ါတာပရိဿယာ – ကိုယ်စိတ်တို့ကို နှိပ်စက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဘေးရန်တို့သည်၊ သမန္တာ ဇာတာတိ အဿမော – ငြိမ်းရောဖြစ်သောကြောင့် " အဿမ " မည်၏၊ ဤကျောင်းသန်မ်းသို့ရောက်လျှင် ကိုယ်စိတ် ၂ ပါးလုံး ငြိမ်းသေည်-ဟူလို၊ ဤ "အဿမ" ဟူသော နာမည်သည် ကျောင်းသန်မ်းတကျောင်း၏ နာမည် မဟုတ်၊ ကျောင်းဝိုင်းတဝိုင်းလုံး၏ နာမည်ဖြစ်သည်၊ ယောဇနာဠ်ကား " အာ ကောဓံ အာဘုသော ဝါ ရာဂါဒယော သမေန္တာ ဇာတာတိ အဿမော"ဟု ပြုလေ၏။

သ-သဗ္ဗညုးဆရာကြီး၏၊ အန္တေဝါသိကာနိ-အနီးနေတပည့်တို့ကို၊(ပဗ္ဗာဇိတာနှိဗ္ဗစပ်၊) [“ သဗ္ဗဃသ+ဇုမာနိ သဗ္ဗဃာနိ ” ဟု ဇုဒံတဒ္ဓိတ်ပြု၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဗ္ဗညုးဆရာကြီး၏ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော တပည့်များအပေါ် တင်စား၍ “ ကာရုဏ္ဏိကပစာ ”ဟုသော်လည်း ကြိ။] မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇန္တိ- ကား၊ မဂဓာနံ - မဂဓာ ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော၊ ဇနပဒဿ - ၏၊ ဂိရိဗ္ဗဇံ- တောင်တို့ဖြင့် ကာရိုအပ်သည်ဖြစ်၍ နွားခြံနှင့်တူသော၊ နဂရံ- ရာဇဂြိဟ်မြို့ကို၊ (အာဂန္တာဒ္ဓိစပ်၊) မဟာဝီရာတိ- ကား၊ မဟာဝီရိယဝန္တော - ကြီးမြတ်သော ဝီရိယရှိဘော်မူကြကုန်သော၊(တထာဂတာဒ္ဓိစပ်၊)နယမာနာနန္တိ- ကား၊ နယမာနေသု-ဆောင်ယူကြသောဘုရားရှင်တို့ဦး၊(ဧတံ-နယမာနာနံဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊) ဘုမ္မတ္ထေ-သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမီဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း၊ ဝါ - တနည်း၊ ဥပယောဂတ္ထေ - ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ (သာမိဝစနံ– တည်း၊) (“နယမာနာနံ– ဆောင်ယူကြသော ဘုရားရှင်တို့ကို”ဟု ပေး၊) ကာ ဥသ္ဆယာ ဝိဇာနတန္တိ-ကား၊ ဓမ္မေန- တရားသဖြင့်၊ (တရားနှင့်လျော်စွာ)၊ နယန္တိ - ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဇုတိဧဝံ- သို့၊ ဝိဇာနန္တာနံ - သိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(သန္တာန်၌)၊ ကာ- အဘယ်သို့သော၊ ဇုဃာ- ငြူစူခြင်းသည်၊(ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်ပါဘေဉ့အုံနည်း၊) (တနည်း) ကာ ဇုဃာ– အဘယ်မှာ ငြူစူပါဘေဉ့အုံနည်း။ [ဤ၌ ဥသ္ဆယာကို ဇုဃာ- ဟု ဖွင့်သဖြင့် ပါဠိအလို “ ဇုဃာနှင့် ဥသ္ဆယာ”သည် သဘောတူ၏ ဟု မှတ်ပါ။]

× + × × × × × ×

မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇံ။ ။“ပုမ္မဟုတ္တော ကုရုသက္ကာ”နှင့်အညီ တိုင်းပြည်ကို ဟောရာ၌ ပုံလိန် မဟုဝုစ်ဖြင့် ရှိရသောကြောင့် ဤနေရာ၌ ပုံလိန် မဟုဝုစ်ဖြင့် ထားသည်၊ “ဝဇ္ဇီဝိယာဟိ ဝဇံ(နဂရံ)၊ ဂိရိဟိ+ပရိက္ခိတ္တံ+ဝဇံ ဂိရိဗ္ဗဇံ ”ဟု ပြု၊ “ပရိက္ခိတ္တ” ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကြော၊ မြို့က အလယ်ကဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဇုသိဂိလတောင်, ဝေပုလ္လတောင်, ဝေဘာရတောင်, ဂိဇ္ဈကူဋတောင်, ပဏ္ဍဝတောင်တို့ဖြင့် ဝန်းရံ၍ နေသောကြောင့် နွားခြံနှင့်တူသော မြို့– ဟူလို၊ [ဂိရိဗ္ဗဇနဂရန္တိ သမန္တာ ပဗ္ဗတပရိက္ခိတ္တံ ဝဇ္ဇသဒိသံ ဟုတ္ထာ တိဋ္ဌတီတိ ဂိရိဗ္ဗဇန္တိ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ ရာဇဂဟနဂရံ၊ — ဋီကာ။]

နယမာနာနံ။ ။ဤအဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံသည် “ဇုဃ, ဥသ္ဆယဓာတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ရမည် ” ဟူသော စည်းကမ်းကို မလိုက်ဘဲ ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ အနက်ကို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

ဝိဇာနတံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ ဓမ္မေန နယန္တိတိ ” သည် ဝိဇာနနကြောင်း၏ သိပုံအခြင်းအရာကိုပြသော အာကာရတည်း၊ “ဘုရားရှင်တို့သည် တရားသဖြင့် ဆောင်ယူကြ၏”ဟု သိသူတို့၏ သန္တာန်မှာ ဇုဃာ မဖြစ်ခဘဉ်ဟု–ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိဇာနန္တာနန္တိ ဝိဇာနန္တေသု တထာဂတေသု၊ ဝိဇာနန္တေဝါ”ဟု ဝိဇာနတံကိုလည်း နယမာနာနံနှင့် အရတူ ဖွင့်သွားလေ၏၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်မကျပါ။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ

အနုပဇ္ဈာယကာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ-အပြစ်ငယ် အပြစ်ကြီးကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယ ကေန-ဂရုတစိုက်ကြည့်ရှုတတ်သော၊ [“ကပ်၍ ကြည့်ရှုတတ်သော”ဟု ရှေးကပေး၏၊] ဂရုနာ–ဆရာမှ၊ ဝိရဟိတာ-ကင်းကုန်သည်၊ အနာကပ္ပသမ္မုန္နာတိ–ကား၊ အာကပ္ပေန- သွားပုံ လာဟန်စသော အမူအရာနှင့်၊ နသမ္မုန္နာ-မပြည့်စုံကုန်သည်၊ သမဏာသာရုပ္ပါစာရဝိရဟိတာ - ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်သော အကျင့်မှ ကင်းကုန်သည်၊(“ဟုတ္တာ ဝိလ္လာယ စရန္တိ”၌ စပ်၊) ဇုတိ အတ္ထော။

ဥပရိဘောဇနေတိ - ကား၊ ဘောဇနဿ - ဘောဇဉ်၏၊ ဥပရိ - အထက်၌၊ [“ဘောဇနဿ+ဥပရိ ဥပရိဘောဇနံ” ဟု ပြု၊ အဗျယီဘောသမာသ်၏ အံအပြုမမြဲသောကြောင့် သို့ံကို ပြု။] ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တာနံ- ကား၊ ဝိလ္လာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရဏကပတ္တံ - လှည့်လည်ကြွင်း သပိတ်ကို၊ (ဥပနာမေန္တိ ၌စပ်၊) ဟိ - မှန်၊ တသ္မိံ - ဆွမ်းအလို့ငှါ လှည့်လည်ကြွင်း ထိုသပိတ်၌၊ မနသာ - တို့သည်၊ ဥန္တိဋ္ဌသညိနော– စားကြွင်းရှိ၏ ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တာနံ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အထဝါ– ကား၊ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ- ဆွမ်းကိုရည်မှတ် မတ်မတ်

× × × × × × ×

အနုပဇ္ဈာယကာ ။ ။ ဥပ+ဈာယတိတိ ဥပဇ္ဈာယော၊ မိဘတို့သည် သားသမီးတို့ကို အမြဲကြည့်ရှု၍ ဝတ်နည်း, စားနည်း, သွားနည်း, လာနည်း အသီးအသီးတို့ကို ပြောဆို သင်ပြ ဆုံးမကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိ၏ တပည့်များကိုလည်း ပြောဆို ဆုံးမဘို့ရန် တာဝန်ယူ၍ အရာရာ အချိုးကျအောင် ပြောဆို ဆုံးမသော ဥာဇ္ဈာယ်ပေးသော ဆရာကြီးများကို “ဥပဇ္ဈာယ်” ဟု ခေါ်သည်၊ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံဝယ် အဝဇ္ဇ၌ အသည် ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော၊ အဝဇ္ဇသဒ္ဒါက အပြစ်ကြီးကိုဟောသောကြောင့် အပြစ်ငယ်ကို ဝဇ္ဇသဒ္ဒါက ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ဟောရသည်၊“ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ ဥပဇ္ဈာယော၊ နတ္ထိ+ဥပဇ္ဈာယော ဧတေသန္တိ အနုပဇ္ဈာယကာ”သမာသန္တ က ပစ္စည်း။

အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ။ ။“အာကပ္ပေါဂမနာဒိကံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့၏ သွားပုံ, စားပုံ, ဝတ်ပုံ နေပုံ, ထိုင်ပုံ အလုံးစုံသော အမူအရာကို“အာကပ္ပ”ဟု ယူပါ၊ ရဟန်းတို့၏ သွားပုံ စားပုံ ဝတ်ပုံ, စသော အပြုအမူမျိုး မဟုတ်ဘဲ လူတို့၏ ဝတ်ပုံ စားပုံစသည်ကို ပြုကျင့်ကြခြင်းကို“အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ-အာကပ္ပနှင့် မပြည့်စုံ”ဟု ဆိုသည်၊ ယခုအခါ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ နိဿယည်း ဆရာတို့က သွန်သင် ဆုံးမမှုမရှိသောကြောင့် မဝတ်တတ်, မစားတတ်, မနေတတ်, မသွားတတ် ဖြစ်နေကြသူတို့ကဲ့သို့တည်း။

ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ။ ။“ဥတ္တိဋ္ဌေ နပမဇ္ဇေယျ”ဟူသော ပါဠိတော်၌ “ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဒါလည်း ထိုအနက်ကိုပင် ဟော၏”ဟု သဘောလို၍ ဥတ္တိဋ္ဌကို“ပိဏ္ဍာယစရဏက”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥတ္တိဋ္ဌနံ (ဥဒ္ဒိဿဋ္ဌာနံ) ဥတ္တိဋ်–ဆွမ်းကိုရည်စူး၍ ရပ်ခြင်း၊ ဝါ–ဆွမ်းခံခြင်း၊ ဥတ္တိဋ္ဌာယ+ဂဟိတံ+ပတ္တံ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ၊ — (ဝိမတိ)။

ရပ်၍၊ ပတ္တံ - ကို၊ ဥပနာမေန္တိ - ကပ်၍ ညွှတ်စေကြကုန်၏၊ ဇာတိ ဧဝံဝိ– ဤသို့လည်း၊ ထွေ - ဤ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံဟူသော်ပုဒ်၌၊ အတ္ထော–အနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော - ၏။ [အချို့စာအုပ်တို့၌ ပသဒ္ဒါ မပါ။]

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတုံ- စိတ်ဖြင့်မှတ်ယူခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဇာတိ အတ္ထော–နက်၊ ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတီဘိ-ကား၊ အယံ-ဤ သဒ္ဒါဝိဟာရိက တပည့်သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ ဇာတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂေဟာသိတပေမဝသေန-အိမ်၌မှီသော ချစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဥပဋ္ဌပေဿတိ- ကပ်၍ တည်စေ

× × × + × × ×

တသ္မိံဟိ ၊ပေ၊ သညိနော ။ ။ထို ဆွမ်းခံသပိတ်ကို အာဘယ့်ကြောင့် လူတို့က စက်ဆုပ်ကြသနည်း– ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "တသ္မိံဟိ" စသည်မိန့်၊ ရဟန်းတို့သည် ဤသပိတ်၌ပင် ထည့်၍စား၊ ကြသဖြင့် စား၊ ကြွင်း၊ စား၊ ကျန်ကိုလည်း ဤသပိတ်ထည်း၌ပင် ထည့်ကြ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ ဤသို့ ဆွမ်းခံသပိတ်၌ စား၊ ကြွင်း၊ တွေ့ရှိ၊ နေ၏ဟု မှတ်ထင်ရကား လူတို့က သူတို့ဘောဇဉ်အပေါ်၌ ထိသပိတ် ညွှတ်စေခြင်းကို စက်ဆုပ်ကြသည်၊ ထိုလူတို့၏ အထင်အား၊ ဖြင့် ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တကို "ဥစ္ဆိဋ္ဌပတ္တ" ဟု ခေါ်ဆိုပြန်သည်။ [ဥပုဗ္ဗ–သိသမ္ဓာတ်, တပစ္စည်း၊ သကို ဆပြု၍ "ဥစ္ဆိဋ္ဌ"ဟု ဖြစ်၏၊ ဥ–စား၊ ပြီး၍ နောက် ဖြစ်သော အထက်၌+ဆိဋ္ဌ–ကြွင်း၊ ကျန်နေသော အစာ၊ (စား၊ ကြွင်း စား၊ ကျန်)။]

သာဝတ္ထိ ။ ။သာဝတ္ထိ၌ကား ဥတ္တိဋ္ဌနှင့် ဥစ္ဆိဋ္ဌသည် စား၊ ကြွင်းအနက်ကိုချည်းဟောသော ပရိယာယ်သဒ္ဒါဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုကို ဝိမတိက "ကေစိဝဒန္တိ"ဟု ဆိုသည်၊ အထဝါတက်သော နောက်နည်း၌မူ "ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ"ကို ကြည့်၍ ဥတ္တိဋ္ဌ၌ ဥပုဗ္ဗ, ဌာဓာတ်, တွာပစ္စည်းကိုချေထားသော တွာပစ္စယန္တပုဒ်ဟု သိပါ။ [ပဌမနည်းအလို "ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ-ဆွမ်းခံခြင်းငှါ ယူအပ်သောသပိတ်ကို၊ ဝါ – စား၊ ကြွင်း၌သည် ဟု လူတို့ထင်မှတ်အပ်သော သပိတ်ကို" ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်းအလို " ဥတ္တိဋ္ဌ– ဆွမ်းကိုရည်မှတ် ရပ်ပြီ၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဥပနာမေန္တိ-ကပ်၍ ညွှတ်စေကြကုန်၏"ဟု ပေး။]

ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေတုံ။ ။ပါဠိတော်၌ ဥပဇ္ဈာယ်၏ စပ်ပုဒ်ကို " ဂဟေတုံ " ဟု ထည့်စေလို၍ "ဂဟေတုံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ဂဟေတုံအရ"ယူခြင်း"ဟူသည် "ဤဆရာသည် ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဘည်း"ဟု စိတ်ဖြင့်ယူခြင်း, စိတ်ဖြင့် အသိအမှတ် ပြုခြင်းတည်း၊ [ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေတုံတိ ဥပဇ္ဈာယတ္တံ မနသာ ဂဟေတုံ၊–ဝိမတိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၌ ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ။] တနည်း "ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘဒန္တော ဟောတိ"ဟု မိမိက ဥပဇ္ဈာယ် တောင်းသောအခါ ထိုဆရာ၏ အလိုကို (ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ် လက်ခံ-မခံကို) ယူခြင်းကို "ဂဟေတုံ" ဟု ဆိုသည်၊ [ယာဝနဝစနေန တသာ အနုမတိံ ဂဟေတုံတိ ဝါ အတ္ထော၊ — ဝိမတိ။]

ဂေဟသိတပေမဝသေန။ ။"ဂေဟ-အိမ်၌+သိတ-မှီသော+ပေမ-ချစ်ခြင်း" ဟူသည် မိဘက သား၊ ကို ချစ်သော တဏှာချစ်တည်း၊ ထို အချစ်မျိုးဖြစ်ဘို့ရန် ဘုရား၊ ရှင်သည် ညွှန်ပြတော်မူမည် မဟုတ်–ဟု ယူဆ၍ မေတ္တာပေမကို "ဂေဟသိတပေမ" ဟု ယူကြသည်။

လိမ့်မည်၊ ဝါ–ဖြစ်စေလိမ့်မည်၊ ဒုတိယပဒေပိ-ပိတုစိတ္တံဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ သေ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော- သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ [“ပိတာ မေ အယန္တိ ဧဝံ ဧဟာသိတပေမဝသေန စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေသိတိ”ဟု သိပါဟူလို။]

သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာတိ – ကား၊ ဂရုဘာဝဋ္ဌဝ - အလေးပြုတတ်သူ၏ အဖြစ်ကိုဂုဏ်း၊ (ရိုသေလေးစားခြင်း , ဂရုစိုက်ခြင်းကို၎ဂုဏ်း)၊ ဇေဋ္ဌကဘာဝဋ္ဌ-အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကိုဂုဏ်း၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-စွဲကပ်တည်နေစေ၍၊ ဝါ-ဖြစ်စေ၍၊ သဘာဂ ဝုတ္တိနာတိ-ကား၊ သဘာဂဇီဝိကာ–သဘောတူသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကြကုန်သည် (“ဟုတ္ဝာ ဝိဟရန္တာ”၌ စပ်၊) သာဟူတိဝါတိ အာဒိနိ-သာဟူ

× × × × × × × +

သဂါရဝါ။ ။ဂရုနော+ဘာဝေါ ဂါရဝံ–ရိုသေလေးစားသော တပည့်,ဂရုစိုက်သော ဆရာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ (ရိုသေလေးစားခြင်း, ဂရုစိုက်ခြင်း အမှုအရာ)၊ သဟ+ဂါရဝေန ယော ဝတ္တာန်တိ သဂါရဝါ – [“ဂရုဘာဝဋ္ဌ ဥပဋ္ဌပေတွာ” ကား အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေါ်။]

သပ္ပတိဿာ။ ။ပတိဿယနံ–မှီခိုအားထား ကိုးစားခြင်း၊ ပတိဿာ-ခြင်း၊ [ပတိပုဗ္ဗ,သိစာတ်, အပစ္စည်း။] တနည်း–ပတိဿိယတိတိ ပတိဿာ-မှီခိုအပ်သော ဆရာ, အားထားအပ်သောတပည့်၊ သဟ+ပတိဿေန ယော ဝတ္တာန်တိ သပ္ပတိဿာ၊ [“ဇေဋ္ဌကဘာဝဋ္ဌ ဥပဋ္ဌပေတွာ”ကား အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေါ်။]

မှတ်ချက်။ ။ဤသဂါရဝ သပ္ပတိဿသည် တပည့်အတွက်သာ မဟုတ် ပါဠိတော်၌ “အညမညံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆရာအတွက်လည်း ဖြစ်သည်၊ ဆရာကလည်း တပည့်တို့အပေါ်မှာ ဂရုစိုက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သဂါရဝ, အားထားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော သပ္ပတိဿရှိရသည်၊ ကိုင်းကျွန်းမှ ကျွန်းကိုင်းမှီမျိုးတည်း။

ဝုဒ္ဓိ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဝုဒ္ဓိ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ” ဟု ရှိ၏၊ ဤသို့ အချင်းချင်း သဂါရဝ သပ္ပတိဿဖြစ်မှ ဆရာနှင့် တပည့်တို့သည် စိုက်ပျိုးထားအပ်သော သစ်ပင်၏ကြီ ပွားခြင်းကဲ့သို့ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ဖြင့် တိုးပွား၍“ဝုဒ္ဓိ” ဟူသော ကြီးပွားခြင်း, စိုက်ပျိုးထားအပ်သောသစ်ပင်၏ ကြီးပွားရုံတွင်မက အကိုင်းအခက် အလက် အပွင့် အသီးဝေဆာ၍ စည်ပင်ခြင်းကဲ့သို့ ပစ္စည်း ၄ ပါး ကိတ္တိ ယသ တို့နှင့်တကွ သီလ, သမာဓိ,ပညာတွေဝေဆာ၍ စည်ပင်ခြင်းဟူသော ဝိရုဠှိ, သစ်ပင်၏ တနေရာ၌ စည်ပင်ရုံတွင်မကဘဲ အသီးမျိုးစေ့တို့ဖြင့် ပြန့်ပွားရ၍ အဆင့်ဆင့် ပြန့်နှံ့သွားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဆရာ တပည့်တို့မှာလည်း သူတော်ကောင်း တပည့် အဆက်ဆက် ပြန့်ပွား၍ အရပ်ရပ်၌ ပြန့်နှံ့ခြင်းဟူသော “ဝေပုလ္လ”သို့ ရောက်နိုင်ကြသည်။

သာဟုစသည်။ ။သာဟူတိ သာဓု၊ လဟူတိ အဂရု၊ [ငါ့မှာ သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်ဘို့ အရေး၌ ဝန်မလေးပါ တာဝန်ပေါ့ပါ၏– ဟူလို။] သြပါယိကံတိ ဥပါယပဋိသံယုတ္တံ။ [“ဥပါယေ+နိယုတ္တံ သြပါယိကံ” ဟု ပြုပါ၊ သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းသည် နည်းလမ်းကျ၏၊ နည်းလမ်းကျမှကြောင့် သင်ဟာ ယနေ့မှစ၍ ငါ့တာဝန်ဖြစ်နေ၏၊] ပတိရူပံတိ အနုရူပံ၊ [သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းသည် လျော်ကပ်ပါ၏–ဟူလို။]

တိဝါ အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စပဒါနိ–ငါးပါးသော ပုဒ်တို့သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဘာဝ သမ္မုဋိဆိုနေဝဝစနာနိ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ အဖြစ်ကို ဝန်ခံကြောင်းဖြစ်သော ဝေဒုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ပုဒ်တို့ဘည်း၊ ကာယေန ဝိညာပေတိတိ-ကား၊ ဒဝံ–ဤသို့၊ (ပါဠိဘော်၌ လာသည့်အတိုင်း) သဒ္ဓိဝိဟာရိဒကန- သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောတိအာ- ဟူ၍၊ တိက္ခတ္တုံ–၃ ကြိမ်၊ ဝုဒ္ဓ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာဒယော-သည်၊ သာဟူဘိ အာဒီသု အစရှိကုန်သော၊ ပဒူသု-နှ်သော၊ ပဒဒသု-တို့တွင်၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပဒဿ-၏၊ ဝဒေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ကာဒယနဝါ-ကိုယ်ဖြင့်သော်ငင်း၊ ဝါစာယဝါ- နှုတ်ဖြင့်သော်ငင်း၊ ကာယ ဝါစာဟိဝါ- ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်သော်ငင်း၊ (" ဝိညာပေတိ " ၌ စပါ၊) တယာ-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ဂဟိဒတာ-ပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ-ဥပဇ္ဈာယ် ယူခြင်းကို၊ သဒ္ဒစဝိညာပေတိ-အကယ်၍ သိစေအံ့၊(ဝေံသတိ-သော်၊) ဥပဇ္ဈာဒယော-သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏။

× × × × × × × ×

ပါသာဒိကေန သမ္ပါဒေဟိ ။ ။ယခုအခါ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးရာ၌ ရှေ ၄ မျိုးကို သုံးလေ့မရှိကြ၊ ဤဘမျိုးကိုသာ သုံးလေ့ရှိကြသည်၊ ပါသာဒိကေနကို "ပသာဒါဝဟေန ကာယဝစီပယောဂေန" ဟုငင်း, သမ္ပာဒေဟိကို" တိဝိဓသိက္ခံ နိပ္ပါဒေဟိ " ဟု ငင်း ဋီကာဖွင့်၏၊ " ပသာဒံ အာဝဟတိတိ ပါသာဒိကော"ဟု ပြု၍ ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂကို အရကောက်စေလိုသည်၊ သို့သော် ဥပါးသော သိက္ခာ (သီလသမာဓိပညာ)ကို ပြီးစေတို့ရန်မှာ စိတ္တပဓာဂ (စိတ်၏ကောင်းသော အမူအရာ) လည်း ပါမှ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါသာဒိက အရဉ်ဆ ကာယ ဝစီ မနော ဥပါးလုံး ပယောဂကို ယူသင့်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် " ပသာဒါဝဟေန နိဒ္ဒါသေန, ကာယဝစီမနောကမ္မေန " ဟု ကခံါဋီကာသစ် နိဒါနုဒ္ဒေသဉ္စ ဖွင့်သည်။

သမ္ပါဒေဟိ။ ။သံ+ပုဒ္ဒ + ပဒ + ကာရိက် အောပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "နိပ္ပါဒေဟိ– ပြီးဝိုးစေလော (ပြီးစိုးအောင် အားထုတ်ဒလော)" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ သံပုဒ္ဒ, ပဒဓံဝတ်သည် အကမ္မကဖြစ်၏၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် "တိဝိဓသိက္ခံ" ဟု ကံတပါး ရသည်၊ [ရှေးက "ပြည့်စုံစေလော"ဟု ပေးကြ၏၊ " ပြည့်စုံ" ဟူသော စကားသည် သဘာဝိဒယာဂ (နှင့်-ဟူသော)အနက်ကို ငဲ့ရကား ထို သဟာဒိယောဂ မရှိသောကြောင့် ထိုအနက်သည် ဤနေရာ၌ မရနိုင်၊ ဤ "ပါသာဒိကေန သမ္ပါဒေဟိ"၏ ဆိုလိုရင်းကား–"သူဘပါးတို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆွဲဆောင်နိုင် (ကြည်ညိုစေနိုင်)အောင် ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ပါလော"ဟု ဆိုလိုသည်။

ရှေးအနက်။ ။"ပါသာဒိကေန– ကြည်ညိုဘွယ်ကိုဆောင်သော ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာနှင့်၊ သမ္ပာဒေဟိ – ပြည့်စုံစေလော" ဟု ရှေးက ပေးကြ၏၊ ထိုအနက်၌ "ကြည်ညိုဘွယ်"ဟူသည် ကြည်ညိုစရာကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှုတည်း၊ သို့ဖြင့်လျှင် ပသာဒအရနှင့် ပါသာဒိက အရသည် မကွဲပြားဘဲ ရှိနေ၏၊ ထို့ကြောင့် " ပသာဒနံ ပသာဒေါ"ဟု ပြု၍ "ပသာဒ – သူတပါး၏ ကြည်ညိုခြင်းကို + အာဝဟ– ဆောင်နိုင်သော"ဟုသာ မှတ်ပါ၊ ထိုသို့ ဆောင်နိုင်သော ကိုယ်အမူအရာ, နှုတ်အမူအရာ, စိတ်

ဟိ- မှန်၊ ဥပဇ္ဈာယသ- ၏၊ ပဠုသု - ကုန်သော၊ ဇရမေသု ပဒေသု- တို့တွင်၊ ယသ ကသစိ – အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပဒသ - ကို၊ ဝါစာယဝါ– နှုတ်ဖြင့်မူလည်း၊ ယဒိဒံ သာဝနံ-အကြင်ကြားသိစေခြင်းသည်သော်၎င်း၊ ကာယေ နဝါ-ကိုယ်ဖြင့်မူလည်း၊ (ယဒိဒံ)အတ္ထ ဝိညာပနံ-အကြင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေခြင်းသည်သော်၎င်း၊ (အတ္ထိ- ၏၊) ဇာဒမေဝ-ဤ နှုတ်ဖြင့်မူလည်း ကြားသိစေခြင်း , ကိုယ်ဖြင့်မူလည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေခြင်းသည်ပင်၊ ထွေ–ဤ ဥပဇ္ဈာယ ဝတ္တကထာ၌၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ – ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းတည်း၊ ဇာတိ– ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ သာဓုတိ-ဟူ၍၊ သမ္မဋ္ဌဆုံ-ထပ်မံ၍ဝန်ခံခြင်းကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ (ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ- ကို၊) ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တံ-ထို ကေစိဆရာတို့၏ စကားသည်၊ ပမာဏံ- နှိုင်းချိန် တိုင်းတာကြောင်းစကားသည်၊ န - မဟုတ်၊ (ကသ္မာ - နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ) - ကြောင့်၊ အာယာစန ဒါနမဇ္ဈေန-တပည့်ကတောင်းခြင်း, ဆရာကပေးခြင်းမျှဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ဇတ္တာ၏၊ ထွေ-ဤ ဥပဇ္ဈာယ်ယူရာ ဌာနဉ်၊ သမ္မဋ္ဌဆုံ – တပည့်က ထပ်မံ၍ ဝန်ခံခြင်းသည်၊ န အဂ်ံ-အင်္ဂါမဟုတ်၊(“တသ္မာ-ခကြောင့်၊ တံ-ထို ကေစိဆရာတို့၏စကားသည်၊ ပမဏံ-သည်၊ န- မဟုတ်”ဟု ပြန်လှည့်၊) ၁ ဒ္ဓိ ဝိဟာရိကေနာပိ- သည်လည်း၊ ကေဝလံ-အာသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်မဖက် သက်သက်၊ မေ-သည်၊ ဇာမိနာ ပဒေန-ဤ သာဟုစသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယော - ကို၊ ဂဟိတော - ပြီ၊ ဇာတိ - သို့၊ ဉာတုံ –

× × × × × × ×

အမှုအရာကိုပင်“ကြည်ညိုဘွယ်”ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ပြင်–“နှင့်”ဟူသော အနက်လည်း မသင့်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း—သမ္မာဒေဟိပုဒ်က ပြည့်စုံခြင်းအနက်ကို မဟော, ပြီးစေခြင်း အနက်ကို ဟောသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေးက အနက်ပေးပုံကို စဉ်းစားပါ။

ဇာမေဝတိ ထွေ၊ ။တပည့်က “ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောတိ”ဟု ခ ကြိမ်ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်တောင်းသောအခါ ဥပဇ္ဈာယ်က“သာဟု”စသော ငါးမျိုးတွင် တမျိုးမျိုးကိုဆို၍ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ , ခေါင်းငြိမ့်ခြင်းစသော ကိုယ်အမှုအရာဖြင့် ဖြစ်စေ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးခြင်းသည်ပင် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကိစ္စ ဖြစ်၏၊ “ထိုကိစ္စ အထမြောက်၏”– ဟူလို။

ကေစိ ပန၊ပေ၊ဥပဇ္ဈာယော ။ ။အချို့ကား “ဥပဇ္ဈာယော မေ” စသည်ဖြင့် တပည့်ကဆိုပြီး၍ ဥပဇ္ဈာယ်က “သာဟု”စသော စကားတမျိုးမျိုးကို ဆိုပြီးသောအခါ တပည့်က ထပ်၍ “သာဓု”ဟု လျှောက်ခြင်းကို “ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်း”ဟု ဆိုကြ၏၊ ထို ကေစိဝါဒသည် ပမာဏမဟုတ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ တပည့်က “ ဥပဇ္ဈာယော မေ” စသည်ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ်ကို တောင်းခြင်း, ဆရာက “သာဟု”စသည် တမျိုးမျိုးကို ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးခြင်း, ဤသို့ ယာစန–ဒါန ၂ မျိုးမျှဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကိစ္စ ပြီးနိုင်သောကြောင့်တည်း၊ ဆရာက ဥပဇ္ဈာယ်ပေးသောအခါ တပည့်က “ သာဓု ” ဟုငြင်း “အာမဘန္တေ”ဟုငြင်း ဆိုဘွယ်မလိုပါ– ဟူလို။

သိခြင်းငှါသာ၊ ဝန္ဒတိ- သင့်သည်ကား၊ န– မဟုတ်သေး၊ အဇ္ဈတ္တေ- ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ထေရော-သည်၊ မယှံ- ၏၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ အဟမ္ပိ - သည်လည်း၊ ထေရဿ - ၏၊ ဘာရော - တည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ ဇာဒမ္ပိ-ဤ အခြင်းအရာကိုလည်း၊ ဉာတုံ-သိခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ-သင့်သေး၏။

တတြာယံ သမ္မာဝတ္တနာတိ - ကား၊ သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ - ဟူ၍၊ ယံ- အကြင် စကားကို၊ ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်ပြီ၊ တတြ - ထို သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ (သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗံဟူသော စကားအရ) အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ သမ္မာဝတ္တနာ– ကောင်းစွာကျင့်ပုံတည်း၊ ကာလဿေဝ၊ခေ၊သြမုဋ္ဌိတ္ဝာတိ- ကား၊ အဿ- ထို သဒ္ဒိဝိဟာရိကဒ်၏၊ ပစ္ဈူသကာလေ - (အရုဏ်မတက်မီ) မိုးသောက်အခါ၌၊ စက်မနတ္ထာယဝါ-စကြံသွားခြင်းအကျိုးငှါသော်၎င်း၊ ဓောတပါဒ ပရိဟရဏတ္ထာယဝါ–ဆေးအပ်ပြီးသောခြေကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါသော်၎င်း၊ (ဖုံမလူး အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊) ပဋိမုဏ္ဍာ-စွပ်အပ်ကုန်သော၊ ဥပါဟနာ-ဘိနပ်တို့သည်၊ ပါဒဂတာ - ခြေ၌ရောက်နေကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ - နှံ့၊ (ဝေ့သတိ) [ရှေးက အမြဲ ဘိနပ်စီးလေ့ မရှိသောကြောင့် " စက်မနတ္ထာယ " စသည်ကို ဆိုသည်။] တာ-ထို ဘိနပ်တို့ကို၊ (အပနေတွာဒ်စပ်၊) ကာလဿေဝ-စောစောကပင်၊ ဥဒ္ဓရိယ-ထ၍၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ မဟန္တံ-ကြီးသောဒန်ပူငုံး၊ မဇ္ဈိမံ-အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဒန်ပူငုံး၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်သောဒန်ပူငုံး၊ ဇာတိ-သို့၊ တိကိ-ခု များကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ-ဒန်ပူတို့ကို၊ ဥပနေတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ တတော–ထို ဒန်ပူ ခု များတို့မှ၊ ယံ-အကြင်ဒန်ပူကို၊ တိကိဒိဝသာနိ - ခု ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဂဏှာတိ - ယူ၏၊ စတုတ္ထဒိဝသတော– လေးရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ တာဒိသမေဝ - ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောဒန်ပူကိုသာ၊ (ဥပဋ္ဌာယ်ယူနေ့ကျ ဒန်ပူကိုသာ၊) ဒါတဗ္ဗံ - ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏၊) အနိယမံ– မမှတ်သားအပ်သည်ကို၊ ကတ္ဝာ - ပြု၍၊ (တနည်း) နိယမံ – မှတ်သားအပ်သည်ကို၊ အကတ္ဝာ- မပြုမူ၍၊ ယံဝါတံဝါ– အမှတ်မထား တပါး ပါးသော ဒန်ပူကိုမူလည်း၊ သစေ ဂဏှာတိ - အံ့၊ အထ – ထိုသို့ ယူလသော်၊ ယာဒိသံ–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သောဒန်ပူကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ တာဒိသံ– ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောဒန်ပူကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏)။

× × × × × × ×

တိကိ ဒန္တကဋ္ဌာနိ။ ။ဒန်ပူ ခု များတွင် တခချောင်းချောင်းကို အမြဲယူလျှင် ထိုယူအပ်သောဒန်ပူကိုသာ နောက်နောက်ရက်တို့၌ ဆက်ကပ်ပါ-ဟူလို၊ အကြီးစားဒန်ပူ ဟု ဆိုသော်လည်း "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂုဂိုလပရမံ ဒန္တကဋ္ဌံ" ဟု ခွင့်ပြုချက်အရ အရှည်အားဖြင့် အသွန်ဆုံး လက်ရှစ်သစ်သာ ရှိရသည်၊ အငယ်စားဒန်ပူ ဟု ဆိုသော်လည်း " အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတုရင်္ဂုလပရိမံ ဒန္တကဋ္ဌံ " ဟု ခုဒ္ဒကဝတ္ထု၊ ခန္ဓကဋ္ဌ ခွင့်ပြုချက်အရ အတိုဆုံးအားဖြင့် လက် ၄ သစ်သာ ရှိရသည်။

မုခေါဒကံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သီတံ-အေးဒသာ၊ ဥဒကံစ- ရေကိုဂုဏ်း၊ ဥဏ္ဟံ-နွေးသော၊ (ဥဒကံစ - ကိုဂုဏ်း၊) ဥပနေတွာ - ကပ်ဆောင်၍၊ တတော - ထိုရအေး, ရနွေးတို့မှ၊ ယံ–အကြင်ရေကို၊ တိဏ် ဒိဝသာနိ- ၃ ရက်တိုပတ်လုံး၊ ဝဋ္ဋဠွေတိ- သုံးဆောင်၏၊ စတုတ္ထဒိဝသတော- မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ တာဒိသမေဝ- ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မုခေါဝနောဒကံ-မျက်နှာသစ်ရေကို၊ ဒါတဗ္ဗံ - ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏၊) အနိယမံ - မမှတ်သားအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ (တနည်း-နိယမံ အကတွာ) ယံဝါတံဝါ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော ရေကို၊ သစေ ဂဏှာတိ- အံ့၊ အထ-ထိုသို့ယူလသော်၊ ယာဒိသံ- အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သောရေကို၊ လဘတိ-၏၊ တာဒိသံ-ကဲ့၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ ဒုဝိဓမ္ပိ- ၂ ပါးအပြားရှိသော ရနွေးကိုလည်း၊ သစေ ဝဋ္ဋဠွေတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒုဝိဓမ္ပိ- ကိုလည်း၊ ဥပနေတဗ္ဗံ - ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊ ဥဒကံ - ကို၊ မုခေါဝနဋ္ဌာနေ-မျက်နှာသစ်ရာအရပ်၌၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဝစ္စကုဋိတော-ဝစ္စကုဋိမှ၊ ပဋ္ဌာယ - ၍၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ - တံမြက်လှည်းရာ၏။ [မျက်နှာသစ်ရေ ထားပြီးနောက် "ဝစ္စကုဋိမှစ၍ တံမြက်လှည်းရမည်" ဟု ဆိုလိုသည်။]

ထေရေ-သည်၊ ဝစ္စကုဋိ-သို့၊ ဂတေ-သွားလသော်၊ ပရိဝေဏံ-ပရိဝုဏ်ကို၊ သမ္မဇ္ဇိဘဗ္ဗံ- တံမြက်လှည်းရာ၏၊ ဧဝံ- ဤသို့ တံမြက်လှည်းလသော်၊ ပရိဝေဏံ– သည်၊ အသုည်- အစောင့်အရှောက်မှ မကင်းဆိတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်က ဝစ္စကုဋိသို့ဝင်ခိုက် သန္ဓိဝိဟာရိကက ကျောင်းအခန်းထဲ ဝင်နေလျှင် ဆရာနှင့်တပည့် ၂ ပါးသာရှိသောကြောင့် ကျောင်းမှာ အစောင့်အရှောက် ကင်းဆိတ်၍ ကျောင်းအတွင်းရှိ ပစ္စည်းများကို ခိုးသူတို့ ခိုးယူသွားတတ်သည်။] ထေရေ-သည်။ ဝစ္စကုဋိတော - မှ၊ အနိက္ခန္တေယေဝ - မထွက်မီပင်၊ အာသနံ - နေရာထိုင်ကို၊ ပညပေတဗ္ဗံ - ခင်းထားထိုက်၏၊ ["အာသနံ မဉ္ဆဝိဌာဒိ" အရ ထိုင်ခုံ, သို့မဟုတ် နေရာထိုင်ကို " အာသန " ဟု ဆိုသည်။] သရီရကိစ္စံ - ကိုယ်၏ကိစ္စကို၊ (ကုဋိတက်ခြင်း, သန့်သက်ရေဆေးခြင်း ကိစ္စကို၊) ကတွာ- ၍၊ အာဂန္တွာ-ပြန်လာ၍၊ တသ္မိံ – ထိုနေရာ၌၊ နိသိန္နဿ – ထိုင်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ သစေ ယာဂု ဟောတိတိ အာဒိနာ - အစရှိသော၊ နယေန - နည်းဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌လာသော နည်းဖြင့်၊) ဝုတ္တဝတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ဥဋ္ဌာပေါတိ-ကား၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ ကစဝရေန - အမှိုက်ဖြင့်၊ သံကိဏ္ဏော– ရောပြွမ်းနေသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့၊) ပန - ဆက်၊ အညော - ရေပေါက်မှ တပါး အခြားသော၊ ကစဝရော- သည်၊ သစေ နတ္ထိ- အံ့၊ ဥဒကဖုသိတာနေဝ- ရေပေါက်တို့သည်သာ၊ (သစေ) ဟောန္တိ-နှံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဟတ္ထေနာပိ-လက်ဖြင့်လည်း၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗော-သုတ်ထိုက်၏၊ [ပါဠိတော်၌လာသော ယာဂုသောက်ရာအရပ်ကို ယူရသောကြောင့် " ဥဒကဖုသိတာနေဝ ဟောန္တိ "၌

ယာဂုသောက်ပြီးနောက် လက်ဆေးတုန်းက ကျနေသောရေပေါက်နှင့်တကွ ယာဂုပေါက်ကို ဆိုသည် ဟု မှတ်ပါ။]

သဂဏ် ကတ္တာတိ-ကား၊ ဒွေ-၂ ထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊(ကေသီနှင့် သင်္ကန်းကြိုးတို့ကို၊) ကေတော - တပေါင်းတည်း၊ ကတ္တာ - ၍၊ ဝါ - ထပ်၍၊ (ဒါတဗ္ဗာ၌စပ်၊) ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဒွေပိ-နှစ်သော၊ တာ သံယာဋိယော-ထို ချုပ်စပ်အပ်သောသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-နှစ်၏၊ ဟိ- မှန်၊ သဗ္ဗံ- သော၊ စီဝရံ- ကို၊ သယ်ဇိတတ္တာ- ဆက်စပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ချုပ်စပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သဃ်ာဋိတိ - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ တေန - ထို့ကြောင့်၊ သဃ်ာဋိယော ဒါတဗ္ဗာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ နာတိဒူရေ ဂန္တဗ္ဗံ နာစ္စာသန္နေတိတ္ထေ-ဟူသော ဤပါဠိတော်၊ ဥပစ္ဈာယံ– ကို၊ နိဝတ္တိတ္ထာ-ပြန်နစ်၍၊ သြလောကေန္တံ-ကြည့်သည်ကို၊ (လှည့်ကြည့်သောဥပစ္ဈာယ်ကို) ကေန ပဒဒိတိဟာရေန ဝါ - ခြေတလှမ်းဖြင့် သော်၎င်း၊ ဒ္ဝိဟိ ပဒဒိတိဟာဒေဟိဝါ– ခြေ ၂ လှမ်းတို့ဖြင့် သော်၎င်း၊ သစေ သမ္မာပုဏာတိ - အကယ်၍ ကောင်းစွာ ရောက်နိုင်အုံ၊ (အကယ်၍ မှီနိုင်အုံ၊) တ္ထောဝတာ– ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ နာတိဒူရေ – မဝေးလွန်းသော အရပ်၌ဌင်း၊ နာစ္စာသန္နေ – ၌ဌင်း၊ (ဂတော- လိုက်သွားသူမည်သည်၊)ဟောတိ- ၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

ပတ္တပရိယာပန္နံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥပစ္ဈာယေန-သည်၊ ဘိက္ခာစာရေ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်၌၊ ယာဂုယာ-ယာဂုကို၊(လဒ္ဓါယ)ဝါ-ရအပ်သော်၎င်း၊ (ရအပ်သောကြောင့်သော်၎င်း) ဘတ္တေ- ထမင်းကို၊ လဒ္ဓေဝါ- ရအပ်သော်

× × × × × × ×

သဗ္ဗံ ဟိ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ။ ။အခြားနေရာ၌ သင်္ကန်းကြိုးကိုသာ"သံဃာဋိ"ဟု ခေါ်လေ့ရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ အဘယ့်ကြောင့် ကေသီကိုပါ သံဃာဋိ ဟု ခေါ်ရသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "သဗ္ဗံဟိ" စသည်ကို မိန့်သည်၊ "ဒွေ စီဝရာနိတိ ပါဌေနံ သံဃာဋိံ စသန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ယဒိဧဝံ သံဃာဋိယောတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံတိ အာဟ — သဗ္ဗံဟိ စီဝရံ သံဃဋိတတ္တာ သံဃာဋိတိ ဝုစ္စတီတိ"—ဋီကား။

ပဒဒိတိဟာဒေရေန ။ ။ပဒံ + ဒိတိဟရတိ ဧတ္ထောတိ ပဒဒိတ်ဟာရော၊ ဧတ္ထ – ဤတောင်ဆုပ်အရပ်၌၊ ပဒံ – ခြေခြေကို၊ ဒိတိဟရတိ – လွန်၍ ဆောင်ရွက်၊ ဧတ် –ဤသို့ခြေခြေကိုလွန်၍ ဆောင်ရွက်အဖြစ်ကြောင့်၊ သော –ထိုအရပ်သည်၊ ပဒဒိတိဟာရော – မည်၏၊ ခြေတလှမ်း လှမ်းလောက်ရာအရပ်တည်း၊ ထို ပဒဒိတိဟာရသည် မနေး မမြန် မှန်မှန်သွားသူအတွက် တောင်ဆုပ်ပမာဏရှိ၏၊ [ပဒဒိတိဟာရေဟိတိ ဧတ္ထ ပဒံ ဒိတိဟရတိ ဧတ္ထောတ် ပဒဒိတိဟာဒေရော၊ ပဒဒိတ်ဟရဏဘဋ္ဌေန ဒုတိယဝိဘတ္တိတံ (အမြန် အနှေးကို) အကတ္တာ သမဂမနေ ဒ္ဝိန္နံ ပဒါနံ အန္တရေ မုဒ္ဓရတနမတ္တံ၊ ပဒါနံဝါ ဒိတိဟရဏံ အဘိမုခံ ဟရိတ္တာ နိက္ခေပေါ် ပဒဒိတိဟာရောတ် ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော– ဋီကာ။] နောက်နည်းအလို"ပဒါနံ+ဒိတ်ဟရဏံ ပဒဒိတိဟာရော-ခြေကို ရှေးရှုဆောင်၍ခြင်းကို ပဒဒိတ်ဟာရ"ဟု ဆိုသည်။

ဂုင်း၊ (ရအပ်သောကြောင့်သော်ဂုင်း၊) ပတ္တော - သည်၊ ဥက္ကော၀ါ–ပူနေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဘာရိကော၀ါ-၀န်လေးနေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ– အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ အတ္တနော– မိမိ၏၊ ပတ္တံ- ကို၊ တဿ- ထို ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ ဒတွာ-၍၊ သော ပတ္တော – ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏ သပိတ်ကို၊ ဂဟေတမ္မော-၏၊ ဧတိ အတ္ထော-နက်၊ နု ဥပဇ္ဈာယဿ၊ပေ၊သြပါတေတမ္မာတိ-ကား၊ အန္တရယရော၀ါ-ရွာတွင်းဦသော်ဂုင်း၊ အညတြော၀ါ-အခြားသော ဆွမ်းစားစရပ်ဦသော်ဂုင်း၊ ဘဏမာနဿ– ပြောဆိုစဉ်၊ တဿ– ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ ၀စနေ-စကားသည်၊ အနိဒ္ဓိတေ-မပြီးဆုံးသေးမီ၊ အညော-အခြားသော၊ ကထော–စကားကို၊ နသမုဋ္ဌာပေတမ္မာ - မဖြစ်စေထိုက်၊ စ ပန- ထပ်၍ ဆက်ဥုံးအံ့၊ ဧတော-ဤန ဥပဇ္ဈာယဿ အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ယတ္ထယတ္ထ -အကြင်အကြင် သိက္ခာပုဒ်ဦ၊ နကာရေန-နအက္ခရာဖြင့်၊ ပဒိသေ၀ော - တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရိယတိ-ပြုအပ်၏၊ သမ္မတ္ထ-အလုံးစုံသော၊ (တတ္ထတတ္ထ- ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ဦ၊) ဒုက္ကဋာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ၀ေဒိတမ္မာ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ- ဤ နအက္ခရာဖြင့် တားမြစ်အပ်ရာ၀ယ် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကိုသိရခြင်းသည်၊ ခန္ဓကဓမ္မတာ–ခန္ဓကတို့ဦ သဘောတည်း၊ [မဟာ၀ါ, စူဠ၀ါခန္ဓကတို့ဦ ထုံးစံတည်း။]

အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏမာနော တိ– ကား၊ ပဒသော၀မ္မဒုဋ္ဌုလ္လာဒိ၀သေန-ပဒသော ၀မ္မအာပတ်, ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိယာ–၏၊ အာသန္န၀ါစံ-အနီးဖြစ်သောစကားကို၊ ဘဏမာနော-ပြောဆိုသော ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊(နိ၀ါရေတမ္ဖော်ဦ စပ်၊) [အာပတ္တိယာ အာသန္န၀ါစန္တိ အာပတ္တိဇနကမေ၀ ၀စနံ သန္ဓာယ ၀ုတ်ံ၊ ယာယ ဟိ ၀ါစာယ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ သာ၀ါစာ တဿာ အာပတ္တိယာ အာသန္နာတိ ၀ုစ္စတိ၊–ဋီကာ။] နိ၀ါရေတမ္ဖော-တိ-ကား၊ ဘန္တေ- အရှင် ဘုရား၊ ဤဒိသံနာမ - ဤကဲ့သို့ရှိအပ်သည် မည်သော စကားကို၊ ၀တ္တုံ-ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ ၀ဋ္ဋတိကိံ - အပ်ပါသလော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နဟောတိ(ကိံ)-မဖြစ်ပါသလော၊ ဧတေ ဒေံ-သို့၊ ပုစ္ဆန္တေနဝိယ- မေးသူကဲ့သို့၊ ၀ါရေတမ္ဖော-တားမြစ်ထိုက်၏၊ ပန-ဗျာဘိရိက်ကား၊ ၀ါရေဿာမိ- တားမြစ်အံ့၊ (တားမြစ်လိုက်မည်) ဧတေ ကတွာ– ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ မဟလ္လက-ကိုယ်တော်ကြီး၊ ဒေံ– ဤသို့၊ မာဘဏ– မပြောပါနှင့်၊ ဧတေ– ဤသို့၊ နဝတ္တမ္ဖော–မပြောဆိုထိုက်။

× × × × × × × ×

သမ္မတ္ထ ဒုက္ကဋာပတ္တိ။ ။သမ္မတ္ထ ဒုက္ကဋာပတ္တိတိ (ဟူသောစကားကို) ဤဒိသေသုဂိလာနောပိ နမုစ္စတီတိ ဒဿနတ္ထံ ၀ုတ်ံ၊ — သာရတ္ထ၊ အာပဒါ ဥမ္မတ္တက ဓိတ္တစိတ္တ ၀ေဒနဋ္ဋာဒီဟိ ၀ိနာ ပဏ္ဏတ္တိံ အဇာနိတွာပိ ၀ဒန္တသ္သ ဂိလာနသ္သာပိ ဒုက္ကဋမေ၀၊ — ဘေးရန်, ရူးသူ, စိတ်ပြန့်လွင့်သူ, ၀ေဒနာနှိပ်စက်အပ်သူတို့မှတပါး အခြားသူတို့မှာ ပညတ်တော်ကိုမသိ၍ ပြော်စေကာမူ ဒုက္ကဋ်ပင်၊–၀ိမတိ။

ပဌမတရံအာဂတ္ဘီဘာ - ကား၊ အာသန္နေဝါ - အနီးဌိမ္ဟုလည်း၊ ဂါမော-သည်၊ သဒ္ဒေ ဟောတိ-အံ့၊ ဝိဟာရေဝါ- ကျောင်းဌိမ္ဟုလည်း၊ ဂိလာနော-ဂိလာန ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သဒ္ဒေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ ဂါမတော-မှ၊ ပဌမ တရံ-စွာ၊ အာဂန္တွာ-ပြန်လာရာ၏၊ ဒွရေ-ဦး၊ ဂါမော-သည်၊(သဒ္ဒေ)ဟောတိ-အံ့၊ ဥပဋ္ဌာယေန - နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ အာဂစ္ဆန္တော-လာမည့်သူသည်လည်း၊ (သဒ္ဒေ)နတ္ထိ-အံ့၊ (ဒေဝံ သတိ)- တနေဝ - ထို ဥပဋ္ဌာယ်နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဂါမတော- မှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ စိဝရေန- ဖြင့်၊ ပတ္တံ- ကို၊ ဝေဠေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ [သပိတ်အိပ် မပါသည့် အတွက် ယူလို့လွယ်အောင် " သင်္ကန်း အနားဖြင့် သပိတ်ကို ရစ်ပတ်၍" ဟု ဆိုသည်၊]အန္တရာမဂ္ဂတော- ခရီးအကြားမှ၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဂန္တွာ- ပြန်လာရာ၏၊ ဒေဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ နဝတ္တေန္တေန-ပြန်နစ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ပဌမတရံ - စွာ၊ အာဂတ္ဘီဘာ- ၍၊ အာသန ပညာပနာဒိ-နေရာကို ခင်းခြင်းအစရှိသော၊ သဗ္ဗံ - သော၊ ဂိစ္စံ- ကို၊ ကာတုံ- ပြုရာ၏။

သိန္ဒံ ဟောတိတိ- ကား၊ တိန္တံ -ချေးစိုသည်၊ သေဒဂ္ဂဟိတံ- ချေးသည် ယူအပ်သည်၊(ဟောတိ-အံ့၊)စဘုရဂိုလံ ကဏ္ဏံ ဥဿာရေတွာတိ-ကား၊ကဏ္ဏံ-သင်္ကန်း အနားကို၊ စတုရဂိုလပ္ပမာဏံ - လက် ၄ သစ် ပမာဏရှိအောင်၊ အတိရေကံ-ပိုလွန်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊[ဤနေရာ၌ ပိုဒ်ခတ်၍ "သယ်ရိတဗ္ဗံ" ၌ စပ်။] ဒေဝံ-ဤသို့ လက် ၄ သစ်လောက်ပိုသည်ကိုပြု၍၊ စိဝရံ-ကို၊ သယ်ရိတဗ္ဗံ-ခေါက်ရာ၏၊ ကိံ ကာရဏာ-အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊(ဒေဝံ- ဤသို့ လက် ၄ သစ်လောက်ပိုသည်ကိုပြု၍၊ စိဝရံ-ကို၊ သယ်ရိတဗ္ဗံ-ခေါက်ထိုက်သနည်း၊)မဇ္ဈ- သင်္ကန်း၏ အလယ်ခေါင်၌၊ ဘင်္ဂေါ- ချိုးအပ်သော အရာသည်၊ (ခေါက်ချိုးရာသည်)၊ မာ

× × × × × × ×

သိန္ဒံ တိန္တံ။ ။သိန္ဒံဠ် သိဒ – သိနေဟေ " ဟူသော ဓာတ်, တပစ္စယ်း၊ အသိဒ္ဓိ (သိနိယှိ)–စိုစွတ်ပြီ၊ ဧကံ သိန္ဒံ(စိဝရံ)၊ တိမဓာတ်လည်း ကိလေဒ – စွတ်စိုခြင်း အနက်ဟောပင်၊ အတေမိ – စိုစွတ်ပြီ၊ ဧကံ တိန္တံ၊ ထိုသို့ စိုစွတ်ခြင်းသည် ချေးက သင်္ကန်းကို ယူအပ်သောကြောင့်ဖြစ်ရကား "သေဒဂ္ဂဟိတံ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။

စတုရဂိုလံ ဥဿာရေတွာ။ ။ ဥ–အထက်ဌ + သးရေဘွာ–တက်စေ၍၊ ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထ၊ " အတ်ရေကံ ကတွာ " ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖြစ်၏၊ သင်္ကန်းခေါက်သော အခါ အစွန်း ၂ ဘက်ကို အညီထား၍ ခေါက်လျှင် အလည်ဌ ခေါက်အပ်သောအရာ (ခေါက်ချိုးရာ) ထင်၏၊ ထိုသို့ အလည်ဌ ခေါက်ချိုးရာ ထင်ဖန်များလျှင် သင်္ကန်းစုတ်ပြတ်လွယ်သောကြောင့် တဖက်သင်္ကန်းအနားကို လက် ၄ သစ်လောက် ပိုစေ၍ ခေါက်ပါ-ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [" သံဟရိတဗ္ဗံ "ဟု အချို့စာအုပ်ဌ ရှိ၏၊ ပါဠိတော်အတိုင်း "သံဃတရိဗ္ဗံ" ဟု ရှိရမည်၊ ဓာတ်ချင်းကား ဟရဓာတ်ချည်း ဖြစ်၍ အတူပင်၊ ဟကို ဃပြုလျှင် "သံဃရ"ဟု ဖြစ်၏၊]

အဟောသိ- မဖြစ်ပါစေလင့်။ ဇာတိ - ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ စိဝရံ သဿီရိတမ္ပံ)၊ ဟိ-မှန်၊ သမံ–အစွန်း ၂ ဘက် ညီမျှသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊သံယရိတသ– ခေါက်အပ်သော သက်နှံး၏၊ မဇ္ဈေ - ၌၊ ဘဂ်ေါ–သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ တတော-ထိုသို့ ခေါက်ချိုးရာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နိစ္စံ - အမြဲ၊ ဘိဇ္ဇမာနံ – ချိုးအပ်သော သက်နှံးသည်၊ ဒုဗ္ဗလံ–အားမရှိသည်၊ (ရိသည်)၊ ဟောတိ–၏၊ တံနိဝါရကတ္ထံ-ထို ဒုမ္မလအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ တေံ-ဤ စတုရင်္ဂုလံ ကဏ္ဍံ ဥဿာရေတွာ ဟူသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ - ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခေါက်အပ်သော်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ဘဂ်ဋ္ဌာနေယေဝ- ချိုးအပ်သော အရပ်၌ပင်၊ သွေ-နက်ဖန်ခါ၌၊ နဘိဇ္ဇတိ– သက်နှံးကို မချိုးအပ်၊(ခေါက်ရာ မထင်)၊တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒိဝသေဒိဝသေ-နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း၊ စတုရင်္ဂုလံ– လက် ၄ သစ် အတိုင်းအရှည် ရှိသော အရပ်ကို၊ ဥဿာရေတွာ-အထက်သို့ ပိုထွက်စေ၍၊ ဝါ-ပိုအောင်ထား၍၊ သံယရိတမ္ပံ - ၏၊ သြဘာဂေ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကာယဗန္ဓနံ- ခါးပန်းကြိုးကို၊ သံဟရိတွာ-ခေါက်၍၊ စိဝရဘောဂေ - သင်္ကန်းခွေ အတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ – ထည့်သွင်း၍၊ ထဳးပတမ္ပံ-ထားရာ၏။

သစေ ပိလ္လာပါတော ဟောတိတိတ္ထေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယော – အကြင်ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဂါမေဒယေဝ– ရွာထည်း၌သာ၊ (ဘုဉ်းတွာ-စားပြီး၍၊ အာဂန္ဆတိ-လာ၏၊ တသဝါ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်း၊ ပိလ္လာပါတော-ဆွမ်းသည်၊ နဟောတိ– မရှိ၊) (မရှိဘဲဖြစ်တတ်၏)၊ (ယော–သည်၊) အန္တရဃရေ-အိမ်တွင်း၌၊(ဘုဉ်းတွာ အာဂန္ဆတိ၊ တသဝါ ပိလ္လာပါတော နဟောတိ၊) (ယော) ပဋိက္ကမနေ - ရှေး ရှုကပ်ဝင်ရာ ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဘုဉ်းတွာ– ၍၊ အာဂန္ဆတိ-၏၊ (တသဝါ ပိလ္လာပါတော နဟောတိ၊) (ယော - အကြင်ဥပဇ္ဈာယ်

× × × × × × ×

သြဘောဂေ။ ။သင်္ကန်းကိုခေါက်၍ ၂ ထပ်ထပ်ပြီးလျှင် သင်္ကန်းတန်းဝါးပေါ်၌ တင်ထားသောအခါ ဖြစ်စေ, တစုံတခုအပေါ်၌ ခေါက်၍ တင်ထားအပ်သောအခါ ဖြစ်စေ ထိုသင်္ကန်း၌ ခေါက်ချိုးအပ်သောအရာကို "ဘောဂ"ဟု ခေါ်သည်၊ "ဘုဉ်း-ဂတိကောဠိလ္လေ " ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ကွေးခြင်းနေသော အရပ်တည်း၊ ထို အရပ်၏အတွင်းကို "သြဘောဂ"ဟု ခေါ်သည်၊ အဝယဝ်ကာရိယ သြတည်း၊ " ဘုဉ်းတိ ကောဠိလ်ံ ဘဝတီတိ ဘောဂေါ၊ ဘောဂဿ+အန္တော သြဘောဂေါ "ဟု ပြု။

ယော ဂါမေယေဝ ဝါ၊ပေ၊နဟောတိ ။ ။ဤကဲ့သို့ ဝါသဒ္ဒါပါသော ဝါကျများ၌ " နိယမ, အနိယမဝါကျ " ကို အသီးအသီးခွဲ၍ အနက်ပေးရာ၏၊ ထို ဝါသဒ္ဒါကိုလည်း"ဝါကျဟောဒတ္ထ"ဟု ခေါ်သည်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါပင်တည်း၊ ယသ္မာဒပေတိသုတ်နှင့်ဖွင့်၏၊ ဂါမေအရ အန္တရဃရ, ပဋိက္ကမနတို့မှတပါး အခြားတခုခုသောရွာတွင်းအရပ်ကိုယူရသည်၊ [ဂါမေတိ ဂါမပရိယာပန္နေတာဒိသေကိသ္မိဉ္စိ ပဒေသေ၊–သာရတ္ထ၊

သည်၊) ဝိဏ္ဏံ- ဆွမ်းကို၊ နု လဘတိ - မူလကပင် မရခဲ့၊ တဿဝါ - ၏လည်း၊ ဝိဏ္ဏုပါဘော-သည်၊ နု ဟောတိ၊ ပန- အနွယကား၊ ဂါဓမ- ၌၊ [နိဒဿနနည်း အားဖြင့် ဂါမေတခုကို ပြသည်၊ အန္တရဃရေ, ပဋိက္ကမနေတို့ကိုပါ ရနိုင်၏။] အဘုတ္တသဝါ- ဆွမ်းမဘုဉ်းပေးခဲ့သော ဥပဇ္ဈာယ်၏ဂုဏ်း၊ လဒ္ဓဘိက္ခသဝါ- ရအပ်သောဆွမ်းရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်၏ဂုဏ်း၊(ဝိဏ္ဏုပါတော-သည်၊) ဟောတိ-ရှိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သစေ ၊ ပေ ၊ ဟောတိတိအာဒိ - အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊[သစေဟူသော ပရိကပ္ပဝါစကစကားဖြင့် မိန့်တော်မူသည်-ဟူလို။] တဿ–ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏၊(ဝိဏ္ဏုပါတော-သည်၊) သစေပိ နဟောတိ - အကယ်၍လည်း မရှိစေဦးတော့၊ စ - ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဘုဉ်တုကာမော-စားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊(သစေ)ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)ဥဒကံ-ကို၊ ဒတ္ဝာ-၍၊ အတ္တနာ - သည်၊ လဒ္ဓတောဝိ - ရအပ်သောဆွမ်းမှလည်း၊ ဝိဏ္ဏုပါတော-ကို၊ ဥပနေတဗ္ဗော- ကပ်ထိုက်၏၊ [မိမိရအပ်သောဆွမ်းထည်းက ခွဲ၍ကပ်ပါ–ဟူလို။]

ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ဘုဉ်မာနော-ဆွမ်းစားဆဲဖြစ်သောဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ တိက္ခတ္တုံ၊-၃ ကြိမ်၊ ဘန္တေ၊ ပါနိယံ-သောက်ရေကို၊ အာဟရိယတု-ဆောင်ယူအပ်စေလိုပါသလော၊ ဇာတိ- သို့၊ ပါနိယေန-ဖြင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးလျှောက်ထိုက်၏၊ [ရှေးအခါက ဟင်းရည်သောက် မရှိသောကြောင့် ဆွမ်းစားတုန်း၌ သောက်ရေကိုသောက်ရသည်။]ကာလော-ဆွမ်းစားချိန်သည်၊ သဒ္ဒ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယေ-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ဘုတ္တော–ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသော်၊ ဝါ–မှ၊ သယံ- မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဘုဉ်ဒိတဗ္ဗံ- စားရာ၏၊ ကာဒလော- မွန်းကည့်ချိန်သည်၊ ဥပဂဋ္ဌော - နီးကပ်နေသည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါနိယံ-ကို၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သယမ္ပိ-လည်း၊ ဘုဉ်ဒိတဗ္ဗံ – ရာ၏၊ အနန္တရဟိတာယ ဘူမိယာတိ-ကား၊ တန်ကစမ္မာဇ္ဈာဒိသု-

× × × × × × ×

ဂါမေတိ အန္တောဂါမေ တာဒိသေ မဇ္ဈပါဒိမှိ၊—ဝိမတိ။] အန္တရဃရေ အရလည်း အခြားနေရာ၌ကဲ့သို့ ရွာတွင်းကိုမယူဘဲ ရှေက ဂါမေရှိပြီးဖြစ်၍ "အိမ်တွင်း"ကို ယူရသည်၊ [အန္တရဃရေတိ အန္တော ဂေဟေ၊–ဋီကာ။] ပဋိက္ကမန အရမှာ ရွာတွင်းဆွမ်းစားစရပ်တည်း၊ [ပဋိက္ကမနေဘိ အာသနသာလာယံ၊–ဋီကာ။]

ယောဇနာ။ ။ဤသို့ ဂါမေအရ"သီးခြားအရပ်တခုကို ယူရမည်"ဟု ဋီကာတို့ဖွင့်ကြပါလျက် ယောဇနာ၌"ဂါမေယေဝါတိ ဝတ္ဘာ တမောတ္ထံ ဒဿေတုံ ဂုတ္တံ အန္တရဃရေဝါ ပဋိက္ကမနေဝါတိ"ဟု ဂါမေ အရက်ပင်"အန္တရဃရေ ပဋိက္ကမနေ"ဟု သရုပ်ဖော်သည်ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုသို့ဖွင့်ခြင်းမှာ "ဂါမေယေဝ"ဟု ဝါသဒ္ဒါမပါသော ပါဠိကိုတွေ့၍ဖြင်း, နောက် အန္တယဝါကျ၌ "ဂါမေ"ဟု တပုဒ်ထည်းသာ လာလတ်ဖြစ်သဖြင့်ကြောင့်ဖြင်း ဖွင့်ခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။

ဗျာ , သားရေပိုင်း အစရှိသော အခင်းတို့တွင်၊ ယေနကေနစိ - အမှတ် မထား တပါးပါးသော အခင်းဖြင့်၊ အနတ္ထတာယ- မခင်းအပ်သေး၊ ပံသုသက္ခရမိသာ ယ- မြေမှုန့်ကျောက်စရစ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ ဘူမိယာ - မြေ၌၊ ပတ္တော-ကို၊ နထဒေပတဗ္ဗော- မထားထိုက်၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ (ဘူမိ- မြေသည်၊) ကာဠဝဏ္ဏာကတာ–မည်းနက်သော အဆင်းရှိအောင်ပြု အပ်သည်၊(ဟုတ္တာ)ဝါ- ဖြစ်၍သော်ငင်း၊ သုဓာဗန္ဓါ - အင်္ဂတေတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်၊ (အင်္ဂတေကိုင်ထား သည်၊) (ဟုတ္တာ)ဝါ– သော်ငင်း၊ နိရဇမတ္တိကာ - မြူမှုန့်မြေညက် မရှိသည်၊ သဒေဟောတိ-အံ့၊(ဒေဝံ သတိ)တထာရူပါယ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ဘူမိယာ- ၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊ ဓောတဝါလိကာယဝိ - ဆေးကြော အပ်ပြီးသော သဲရှိသော မြေ၌လည်း၊ဝါ- (စင်ကြယ်သော သဲရှိသော မြေ၌ လည်း၊) ထပေတုံ–ငှါ၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ပံသုရဇသက္ခရာဒီသု-ဖုံ, မြူမှုံ,ကျောက်စရစ် စသည်ရှိသော မြေတို့၌၊ (ထပေတုံ) နဝန္ဒတိ–မအပ်၊ ပန- ဆက်၊ တတြ- ထို ပံသုရဇ သက္ခရရှိသော မြေတို့၌၊ ပတ္ထုံဝါ– သစ်ရွက်ကို သော်ငင်း၊ အာဓာရကံ ဝါ–သပိတ်ခြေကိုသော်ငင်း၊ ထပေတွာ – ၍၊ တတြ- ထို သစ်ရွက် , သို့မဟုတ် သပိတ်ခြေ၌၊ (ပတ္တော- ကို၊) နိက္ခိပိတဗ္ဗော-ထားထိုက်၏။

ပါရတော၊ပေ၊ဘောဇနိ ဇုဒံ– ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) စီဝရ ဝံသာဒိနံ-သင်္ကန်းတန်းဝါး အစရှိသည်တို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌ (အောက်က၊) ဟတ္ထံ-ကို၊ ပဓဝေတွာ- သွင်း၍၊ အဘိမုခေန - ရှေးရှုဖြစ်သော၊ (မိမိဘက်သို့ ရှေးရှုနေသော) ဟတ္ထေန-လက်တဖက်ဖြင့်၊ သဏိကံ-ဖြေးဖြေး နှေးနှေး၊ နိက္ခိပန တ္ထံ– ချထားခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန - ဆက်၊ အန္တေ– သင်္ကန်း အစွန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ– ကိုင်၍၊ ဘောဂေန- သင်္ကန်းအခွေဖြင့်၊ စီဝရဝံသာ ဒိနံ- တို့၏၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ နိက္ခိပန္တသ– ပစ်တင်လသော်၊ ဘိတ္တိယံ- နံရံ၌၊ ဘောဂေါ-သင်္ကန်းအခွေသည်၊ ပဋိဟညတိ-ထိခိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုပစ်ချသောအခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ န ကာတဗ္ဗံ-ရာ။

× × × × × × ×

အနန္တရဟိတာယ။ ။[အန္တရ+ ဓာ+တ၊ ဓကို ဟပြု, အာကို ဋပြု၍ "အန္တရဟိတ"ဟု ဖြစ်၏။] အန္တရေ – သပိတ်နှင့် မြေကြီးတို့၏အကြား၌ + ဒီယတေ – ထားအပ်၏၊ ဇုတိ အန္တရဟိတံ (အတ္ထရဏံ)၊ နတ္ထိ+အန္တရဟိတံ ယတ္ထာတိ အနန္တရဟိတာ၊ "အကြား၌ ထားအပ်သောအခင်း မရှိသော မြေ"။

စီဝရဝံသာဒိနံ၊ပေ၊ န ကာတဗ္ဗံ ။ ။ခေါက်ပြီးသောသင်္ကန်းကို သင်္ကန်းတန်း ပေါ်၌ တင်သောအခါ သင်္ကန်းတန်းအောက်က လက်ရှိ၍ (သင်္ကန်းတန်း၏အပေါ်၌ ထုတ်ပြီးလျှင် ထိုလက်ဖြင့်) သင်္ကန်းအဖျားကို ယူပြီးမှ သင်္ကန်းတန်းပေါ် တင်ပါ၊ သင်္ကန်းခေါက်များကို လက် ၂ ဘက်ဖြင့်ကိုင်၍ တန်းပေါ် ပစ်မတင်လိုက်ပါနှင့်၊ပစ်တင် လိုက်လျှင် သင်္ကန်းအခွေနှင့် နံရံရိုက်မိ၍ မကြာမီ သင်္ကန်းစုတ်တတ်ပါသည်။

စုဏ္ဍံ သန္ဓေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ နှာနစုဏ္ဍံ-ရေချိုးဆပ်ပျာမှုန့်ကို၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ တေမေတ္တာ-စိုစေ၍၊ (ဆွတ်၍)၊ ပိဏ္ဍိ-အခဲကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ ["သံ+နေတမ္ဗံ" ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အမှုန့်ကို ပေါင်း၍ ဆောင်ခြင်းဟူသည် အခဲပြုခြင်းပင်တည်း။] ကေမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ- ကား၊ ကေသ္မံ - တခုသော၊ နိဒ္ဒါမေ – မီးခိုးမရှိသော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ထဝေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏၊ ဇန္တာဃရေ-ဇရုံးအိမ်၌၊ ပရိကမ္မံနာမ–ပရိကံမည်သည်၊ အဂ်ါရမတ္တိက ဥဇ္ဈာဒကဒါနာဒိကံ-မီးကျီးကို ထည့်ပေးခြင်း, မြေညက်ကိုပေးခြင်း , ရေနွေးကိုပေးခြင်း အစရှိသော၊ သမ္မံ- သော၊ ကိစ္စံ- ကိစ္စတည်း၊ ဥဒကေဝိ ပရိကမ္မန္တိ - ကား၊ အဂ်ံပစ္စဂ်ံဃံသနာဒိကံ - အဂ်ါကြိုးငယ်ကို ပွတ်တိုက်ပေးခြင်း အစရှိသော၊ သမ္မံ - သော၊ ကိစ္စံ - ကို၊ (ကာတဗ္ဗံ၌စပ်၊) ပါနီယေန ပုစ္ဆိတမ္ဗောတိ-ကား၊ ဇန္တာဃရေ–ဇရုံးအိမ်၌၊ (ဇရုံးအိမ်တုန်းက) ဥဏှသန္တာပေန-မီးပူ၏ပူလောင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိပါသာ-ရေသေ့လိုခြင်းသည်၊ (ရေဆာခြင်းသည်၊) ဟောတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော- မေးလျှောက်ထိုက်၏။ [ဇရုံးအိမ်၌နေခိုက် ရေတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသို့ ရောံလာသောအခါ သောက်ရေလိုပါသလားဟု လျှောက်ရမည်။]

သစေ ဥဿဟတိတိ-ကား၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ ဂေလညေန-မကျန်းမမာသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (မကျန်းမာခြင်းသည်၊) အဘိဘူတော-လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူသည်၊ သစေ နဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ [သစေ ပဟောတိကိုထပ်ဖွင့်သည်၊] (ဧဝံသတိ-ဤသို့ စွမ်းနိုင်လသော်၊ သောဓေတဗ္ဗော၌စပ်၊) ဟိ- မှန်၊ [ဂေလည မနှိပ်စက်လျှင် ဆရာ၏ကျောင်းဝယ် အမှိုက်သုတ်သင်ရမည်ဟူသောစကားသည် မှန်၏၊] အဂိလာနေန-ဂိလာနမဟုတ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန- သည်၊ သဒ္ဓိဝဿေနာပိ - ဝါ ၆၀ ရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသော်မှလည်း၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ အနာဒရေန-မလေးစားသဖြင့်၊ အကရောန္တသ္သ ဝတ်ကိုမပြုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ ဝတ္တဘေဒေ–ကျင့်ဝတ်၏ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) [မလေးစားသဖြင့် ကျင့်ဝတ်ကိုမပြုမှ အာပတ်သင့်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယ်က ခွင့်ပေးထားသည့်အတွက် မပြုခြင်းကား " အနာဒရိယ " မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်။] ပန-ဆက်၊ နံ ကာရဏ ပဋိသံယုတ္တေသု-နံ အက္ခရာနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ (နံ ကာတမ္ဗံစသော ပုဒ်တို့၌) ဂိလာနသာဝိ-ဂိလာန၏လည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တကိရိယံ–ပယ်မြစ်အပ်သော အပြုအမူကို၊ ကရောန္တသ္သ – ပြုလသော်၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ – ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာတည်း၊ [မပြုရဟု တားမြစ်အပ်သောအရာတို့၌ ပြုလျှင် " ဂိလာန "ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏၊ ပြုရမည် ဟု တိုက်တွန်းအပ်သော အရာ၌ကား ဂိလာန ဖြစ်လျှင် အာပတ်မသင့်- ဟူလို။] အပ္ပဋိဃံသန္တေနာတိ- ကား၊ ဘူမိယံ– မြေ၌၊

(ကြမ်းပြင်၌)၊ အပ္ပဋိဃံသန္တောန - မပွတ်မတိုက်ဘဲ၊ [ညောင်စောင်းကို ကျောင်းအခန်းမှထုတ်ရာ၌ " ဒရွတ်ဆွဲ၍မထုတ်ဘဲ " ဟူလို၊ ဘူမိယံ ဟု ဆိုသော်လည်း ဘူမိအရ မြေကြီး, အင်္ဂတေအခင်း, ကြမ်းအခင်း အားလုံးကိုယူ၊] ကဝါဋပိဋ္ဌန်-ကား၊ ကဝါဋဆ္ဆ-တံခါးရွက်ကိုဂုဏ်း၊ ပိဋ္ဌသင်္ဃာတဆ္ဆ - တံခါးပေါင်ကိုဂုဏ်း၊ အာစ္ဆုပနောန - မထိမခိုက်ဘဲ၊ (နိဟရိတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗော ၌စပ်၊ ပါဠိတော်၌ အသံယန္ဧနကို အာစ္ဆုပနောန ဟု ဖွင့်သည်။)

သန္တာနကန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ – အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ကိဋ္ဌကုလာဝက မက္ကဋကသုတ္တာဒိ – ပိုးကောင်ကဲလေးတို့၏ အသိုက်, ပင့်ကူချည်မျှင် အစရှိသော အရာဝတ္ထုသည်၊ (သစေ ဟောတိ၌စပ်၊) ဥလ္လောကာ ပဌမံ ဩဟာရေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥလ္လောကတော–အထက်မျက်နှာကြက်မှ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဥလ္လောကံ-အထက်မျက်နှာကြက်ကို၊ အာဒိံ ကတွာ-အစပြု၍၊ [ဥလ္လောကာ ပဌမံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အဝဟရိတမ္ပံ-ပယ်ရှားရာ၏၊ ဧကတိ အတ္ထော၊ အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏာဘာဂါတိ-ကား၊ အာလောက သန္ဓိဘာဂစ-အရောင်အလင်းကို ဝိတ်ဆို့ကြောင်းဖြစ်သော လေသေဝံပြုတင်း တံခါးရွက်အဘို့တို့ကိုဂုဏ်း၊ ကဏ္ဏဘာဂစ- အခန်း၏အထောင့်

× + × × × × × ×

သန္တာနကံ။ ။"သမ္မာ တနိယတေ ဝိတ္ထာရိယတေတိ သန္တာနကံ၊ သံပုဗ္ဗ+တနု+ ဏ္ဍုပစ္စည်း ကံဟော " အနည်းငယ်မှ ၅၌, ကြီးမားကျယ်ပြန့်အောင် ခဲ့ဖြန့်အပ်သော ကြောင့် "သန္တာနကံ"ဟု ခေါ်သည်၊ တနည်း–"သမ္မာ တနိယတေတိ သန္တာနော၊ သံပုဗ္ဗ + တနု + ကံဟေ ဏပစ္စည်းဖြင့် " သန္တာနံ " ဟု ဖြစ်ပြီးမှ သွတ္ထ၌ ကသက်၊ ယောဇနာ၌ကား "သမ္မာ တ၁ယတိ အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ အနေနာတိ သန္တာနံ၊တမေဝ သန္တာနကန္တိ အတ္ထေန ကိဋ္ဌကုလာဝက မက္ကဋက သုတ္တာဒိ သန္တာနကံနာမာတိ ဒဿနော အာဟ သန္တာနကန္တိ အာဒိ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို သံရှေးရှိသော+တာ၁တ်+ ဏပစ္စည်းဖြင့် "သန္တာနံ"ဟု ဖြစ်ပြီးမှ သွတ္ထ၌ ကပစ္စည်းသက်၊ မိဒိကိုဂုဏ်း, သူတပါးကိုဂုဏ်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် အသိုက်နှင့် တကွ ပိုးမျှင်တို့ကို "သန္တာနက"ဟု ဆိုလိုသတတ်။

ဥလ္လောကာ။ ။လောကခ၁တ်သည် (ဘူဝါဒိ စုရာဒိဖြစ်မူ) ဒဿနအနက်ကို ဟော၏၊ ထိုအနက်ကို လေ့စခ၁တ်လည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠို၌ ဥလ္လောက, သက္ကတ၌ ဥလ္လောစဟု ရှိ၏၊ ဥလ္လောကိယတေ – မော်၍ ကြည့်အပ်၏၊ ဧကတိ ဥလ္လောကော (ဏပစ္စည်း)၊ ဥလ္လောစိယတေတိ ဥလ္လောစော၊ [ယောဇနာ၌ "ဥဠ္ဃံ + လုစိယတေ ဗန္ဓိယတေတိ ဥလ္လောကော"ဟု ပြု၏၊ လုစခ၁တ်၏ ဗန္ဓနအနက်ကို မတွေ့ရ။]

အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏာဘာဂါ။ ။" အာလော၁ကသန္ဓိဘာဂ ကဏ္ဏဘာဂ " ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေဘာဂပုဒ်ကို ချေ၊ တနည်း–အာလော၁ကသန္ဓိနှင့် ကဏ္ဏကို ရှေ့ဥူးစွာ ဒွန်တွဲ၍ " အာလောကသန္ဓိ ကဏ္ဏာနံ + ဘာဂါ အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏဘာဂါ" ဟု သော်လည်း ပြု၊ "အာလော၁က်-အရောင်အလင်းကို၊ သန္ဓေန်-ဝိတ်ဆို့တတ် (ဝိတ်ကွယ်တတ်) ကုန်၏" ဟူသော ဝိဂြိဟ်အရ အပြင်ဘက်က အရောင်များကို ဝိတ်ကွယ်တတ်သော် လေသော်က်ပြုတင်း၏ တံခါးရွက်တို့ကို"အာလော၁ကသန္ဓိ"ဟု ခေါ်၏။

အဘိုတို့ကိုဂုင်း၊ (ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ ၌စပ်၊) အန္တရဗ္ဗာဟိရ ဝါတပါန ကဝါဠကာနိစ-အတွင်းအပြင်ဖြစ်သော လေသောက်ပြွတင်း တံခါးရွက် တို့ကိုဂုင်း၊ ဂဗ္ဘသ-အခန်း၏၊ စတ္တာရော- ၄ ဘက်ကုန်သော၊ ကောဏာစ- အထောင့်တို့ကိုဂုင်း၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ- ပွတ်တိုက်ထိုက်ကုန်၏၊ ဇုတိ အတ္ထော။

ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗန္တိ - ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ ပဌမံ - ရှေးဦးစွာ၊ (အပြင်သို့ မထုတ်မီ) ပညတ္တံ - ခင်းထားအပ်သည်၊ အဟောသိ - ပြု၊ တထေဝ - ထိုရှေး၌ ခင်းထားအပ်သည့် အတိုင်းသာလျှင်၊ ပညပေတမ္ပံ-ခင်းထားရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ တေဒတ္တမေဝ- ၌ အကျိုးငှါပင်၊ (ရှေး၌ ထားအပ်သည့် အတိုင်း ခင်းခြင်းအကျိုးငှါပင်၊) ယထာ ပညတ္တံ ၊ ပေ ၊ နိက္ခိပိ တဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ပုရိမဝတ္တံ-ရှေကျင့်ဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်ခေတ်မူအပ်ပြီ၊[ယထာ ပညတ္တံ သလ္လက္ခဏာ (မှတ်သား၍) ဟု သလ္လက္ခဏာ သဒ္ဒါဖြင့် ပညတ်တော်မူခဲ့သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ပဌမံ-စွာ၊(အစတုန်းက)၊ အဇာနန္တေန-မသိတတ်သော၊ (ခင်းထားနည်းကို နားမလည်သော)၊ ဧကနဝိ- တစုံတယောက်သည်၊ ပညတ္တံ-ခင်းထားအပ်သည်၊ သဧစ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ သမန္တာ တော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဘိတ္တိ - နံရံကို၊ ဒွင်္ဂုလမတ္တေနဝါ- လက် ၂ သစ်မျှဖြင့်သော်ငုင်း၊ တိဝင်္ဂုလမတ္တေနဝါ - လက် ၃ သစ်မျှ ဖြင့်သော်ငုင်း၊ မောစေတွာ - လွှတ်စေ၍၊ (နံရံနှင့်ခွါ၍)၊ ပညပေတမ္ပံ-ရာ၏၊ [“အခင်းပေါ်၌ အမှိုက်ရှိလျှင် လှဲ၍ချဘို့ရန် လက် ၂ သစ် , ၃ သစ်မျှ နံရံမှ ခွါ၍ ခင်းရမည်”- ဟူလို။] ဟိ - မှန်၊ ဧဒံ - ၌ နံရံနှင့် လက် ၂ သစ်, ၃ သစ်မျှ ခွါ၍ ခင်းခြင်းသည်၊ ပညပနဝတ္တံ - ခင်းခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်တည်း။

ကဌသာရကော- ဖျာ သင်ဖြူးသည်၊ သဧစ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအုံ၊ အတိမဟန္တောစ - အလွန်ကြီးသည်လည်း၊ (သဧစ ဟောတိ- အကယ်၍ ဖြစ်အုံ၊ ဝံသတိ -၌သို့ သင်ဖြူးက အကြီးကြီးဖြစ်နေလသော်၊) ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ ကောဏိ - အစွန်းကို၊ နဝတ္တေတွာ- ပြန်နစ်စေ၍၊ (အဖျားကို အတွင်းသွင်း၍) ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ပညပေတမ္ပာ-၏၊ [ဖျာ-သင်ဖြူးက အခန်းနှင့် မဆန့်လောက်အောင် ကြီးနေမှ ဖြတ်၍ ခင်းရမည်၊ အခန်းဆန့်လျှင် ဖြတ်ဘွယ် မလို၊] ကောဏိ - ကို၊ နိဝတ္တေတွာ-ပြန်နစ်စေ၍၊ ဗန္ဓိတုံ-ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှါ၊ (ဖွဲ့ချည်နည်းကို၊) သဧစ နဇာနာတိ- အကယ်၍ နားမလည်အုံ့၊ (ဝံသတိ၊) နဆိန္နိတပ္ပော – မဖြတ်ထိုက်၊ ပုရတ္ထိမာဝါတပါနာ ထကေတမ္ဗာတိ – ကား၊ ပုရတ္ထိမာယ – အရှေ့အရပ်၌၊ (အရှေ့အရပ်က)၊ ဝါတပါနာ-လေသောက်ပြူဘင်းပေါက်တို့ကို၊ ထကေတမ္ဗာ-ပိတ်ထိုက်ကုန်၏၊[ပုရတ္ထိမာ၌ ယကြောသည် ဟု ပြလို၍ “ပုရတ္ထိမာယ”ဟု ဖွင့်၏ ဟု ယောဇနာ၌ဆို၏၊မိမိကား အဓိပ္ပါယတ္ထဖွင့်သည်ဟု ထင်သည်၊“ပုရတ္ထိမာ-အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါတပါနာ - လေသောက် ပြူတင်းတို့ကို၊ ထကေ

တဗွာ-ပိတ်ထိုက်ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးနိုင်သည်၊“ပုရတ္ထ-အရှေအရပ်၌+ ဘဝါ ပုရတ္ထိမာ”ဟု ပြု၊ ပုရတ္ထကား နိပါတ်။]ဝံ-ဤအတူ၊ သေသာ-ကုန်သော၊ ဝါတပါနာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ထကေတမ္ဘာ-နှ၏။

ဝူပကာသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊နေတဗ္ဗော-ပင့်ဆောင်ထိုက်၏၊ ဝူပကာသာပေတမ္ဗောတိ- ကား၊ အညော–အခြားသော၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျောက်ထိုက်၏၊(ကိံ-နည်း၊)ထေရံ-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ (ပင့်၍)၊ အညတ္ထ - အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆ–သွားပါ၊လော၊ ဇုတိ - သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊) ဝိဝေစေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝိသဇ္ဇာပေတပ္ပံ - စွန့်လွှတ်စေထိုက်၏၊ [ဝိပုဗ္ဗ+ဝိစဒေတ်သည် ကင်းဆိတ်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ကာရိတ် ဏောပစ္စည်းကြောင့် “ကင်းဆိတ်စေထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း။] ဝိဝေစာပေတမ္ဗန္တိ-ကား၊ အညော– အခြားရဟန်းကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျောက်ထိုက်၏၊ (ကိံ– နည်း၊) ထေရံ–ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ ဒိဋ္ဌဂတံ–မိစ္ဆာအယူကို၊ ဝိသဇ္ဇာပေဟိ-စွန့်စေပါလော၊ဇုတိ(ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊)[ဤဥစ္စာလည်း ဝိဝေစာပေတပ္ပံဌ ကာရိတ် ဏောပစ္စည်း, ဏာပေပစ္စည်း ၂ ချက် သက်၍ “ကင်းဆိတ်ပါစေဟု စေခိုင်းထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း။]

ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ပရိဝါသဒါနတ္ထံ-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း အကျိုးငှါ၊ သောသော ဘိက္ခု-ထိုထို ရဟန်းကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသက်မိတွာ-၍၊ ယာစိတဗ္ဗော-တောင်းပန်ထိုက်၏၊ [ဥဿုက္ကံအရ ကြောင့်ကြစိုက်ရပုံကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊] အတ္တနာ-မိမိသည်၊ပဋိဗလော-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း၌စွမ်းနိုင်သည်၊ သစေဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊(ပရိဝါသော-ကို၊)ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ (အတ္တနာ-သည်၊) ပဋိဗလော–ပရိဝါသ်ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၊ နောစေ ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊(ဧဝံသတိ)အညေန-အခြား ရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါပေတမ္ဗော - ပေးစေထိုက်၏၊ ကိန္တိ နုခေါတိ - ကား၊ ကေနဥပါယေန-အဘယ်နည်းလမ်းဖြင့်၊(ဒဒေယျ)နုခေါ-ပေးရာပါအံ့နည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော မူလာယ ပဋိကဿေယျစသော ဝါကျတို့၌၊ သေ–ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

× × × × × × ×

ဝူပကာသေတဗ္ဗော။ ။ဝိ + ဥပ + ကသဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်“ဝိ–ဤအရပ်ကို ကြဉ်၍+ဥပကာသ–အခြားအရပ်သို့ သွားစေထိုက်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “ အညတ္ထ နေတဗ္ဗော ”ကား အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ “ အခြားအရပ် ” ဟူရာ၌လည်း ကလျာဏမိတ္တာရှိသော အခြားအရပ်တည်း ဟု ဝိမတိမိန့်သည်၊ [ဝူပကာသာပေတဗ္ဗော၌ ကာရိတ် ဏော+ဏာပေ ၂ ချက်၊“အခြားအရပ်သို့သွားပါစေဟု စေလျှောက်ထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း။]

လဟုကာယဝါ ပရိဏာမေယျာတိ-ကား၊ ဥက္ခေပနိယံ-ဥက္ခေပနိယကံကို၊ အကတ္ဝာ - မပြုမူ၍၊ (ဥက္ခေပနိယကံက ဂရုကကံဖြစ်သောကြောင့် မပြုဘဲ) တဇ္ဇနိယံဝါ – တဇ္ဇနိယကံကုံသော်၎င်း၊ နိယသံဝါ – နိယသကံကိုသော်၎င်း၊ ကရေယျ (နုခေါ) - ပြုရာပါအံ့နည်း၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ ဟိ - ဆို၊ တေန- ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ သံယေ- သည်၊ ဥပဇ္ဈာယသ - ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အပေါ်၌၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မံ- ကို၊ ကတ္တုကာမော-ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ဥ တွေး– သိ၍၊ ကေမေကံ-တပါးစီ တပါးစီသော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ-၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ (တုမှေ-တို့သည်၊) အမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယသ-၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ မာကရိတ္ထ-မပြုကြပါကုန်လင့်၊ ဇာတိ ယာစိတဗ္ဗာ-နှင့်၏၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ– အကယ်၍ ကေန့ပြုကုန့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဇ္ဇနိယံ-ကို၊ ကရောထ-ပြုကြပါကုန်၊ ဇာတိဝါ- ဤသို့သော်၎င်း၊ နိယသံ - ကို၊ ကရောထ- ကုန်၊ ဇာတိဝါ- သော်၎င်း၊ ယာစိတဗ္ဗာ - နှင့်၏၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ – အကယ်၍ ဥက္ခေပနိယကံကိုပင် ကေန့ပြုကုန်အံ့၊ အထ - ကုန်လသော်၊ ဥပဇ္ဈာယော - ကို၊ ဘန္တေ, သမ္မာ – ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တထ – ကျင့်ပါကုန်၊ ဇာတိ, ယာစိတဗ္ဗော - ၏၊ ဇာတိ - ဤသို့ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်၊ တံ- ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တာပေတ္ဝာ-ကျင့်စေ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ပဋိပဿဒ္ဓေထ-ငြိမ်းစေကြပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ယာစိတဗ္ဗာ-နှင့်၏။

သမ္မရိဝတ္တကန္တိ- ကား၊ သမ္မရိဝတ္တော်တ္ဝာ သမ္မရိဝတ္တော်တ္ဝာ- လှန်၍ လှန်၍၊ (ရဇိတမ်ဗ်ဥ်စပ်၊) [အတွင်းဘက်က ဆိုးလိုက်, အပြင်ဘက်က ဆိုးလိုက်၊ ဤသို့ ပြန်လှန်၍ဆိုးပါ-ဟူလို။] နစ၊ပေ၊ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အပ္ပမတ္တကမ်ိ-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ရဇနံ – ဆိုးရည်သည်၊ ယဒိ ဂဠုတိ – အကယ်၍ လျှောကျသေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ) နတာဝ ပက္ကမိတမ်ဗ်– မဖဲသွားထိုက်သေး၊ [ကျနေသော ဆိုးရည်ပါက်ကို သုတ်၍ပေးဘို့ရန် သို့မဟုတ် ထပ်၍ ညှစ်ဘို့

× × × × × × ×

သမ္မရိဝတ္တကံ။ ။ယခုစာအုပ်တို့၌ "သမ္မရိဝတ္တကံ သမ္မရိဝတ္တကံ"ဟု ၂ ထပ်တွေ့ရ၏၊ ဤပုဒ်မျိုးကား "ကြိယာဝိသေသန အာဘိက္ခညတ္ထပုဒ်"မျိုးတည်း၊ ဤပုဒ်မျိုးသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ တပုဒ်သာရှိ၍ သံဝဏ္ဏနာကျမှ ၂ ပုဒ်ရှိရသည်၊ ဥပမာ–"ပိဏ္ဍာ၊ကွေ့ပကန္တိ ပိဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဥက္ခိပိတ္ဝာ" ဟု ဖွင့်ခြင်းမျိုးကဲ့သို့တည်း၊ ပရိဝတ္တကံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်၏၊ သံ+ ပရိ+ ဝတ္တ+ ဏ္ဍုပစ္စည်းတည်း၊ ထို ဏ္ဍုပစ္စည်းသည် အာဘိက္ခညအနက်ကို ထွန်းပြ၏၊ အာဘိက္ခညဟူသည်– မပျက်မလပ် အထပ်ထပ် အနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "သမ္မရိဝတ္တော်တ္ဝာ သမ္မရိဝတ္တော်တ္ဝာ"ဟု အာဘိက္ခညအနက်နှင့်တကွ ကြိယာဝိသေသနကိုဖွင့်ပြသည်၊ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ တွဲပစ္စည်း ဟူသမျှကို ဘောဟောဟု ယူထားသောကြောင့် ဤပုဒ်မျိုးကို "ဘာဝသာဓန"ပြုလုပ်၍ ကကို အနက်မရှိ ဟု ကြံပါ။

ရန် မဖဲသွားဘဲ စောင့်နေပါ-ဟူလို။] နဥပဇ္ဈာယံ၊ပေ၊ဒါတဗ္ဗောတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သမ္ဗံ – အလုံးစုံသောစကားရပ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယသ- ၏၊ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဝသေန– သဘောမတူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကထိတံ- ဆိုအပ်ပြီ၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ " ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂလေန - သဘောမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် " ဟု ကြိယာဝိသေသနရှိ၏။] နဥပဇ္ဈာယံ၊ပေ၊ပဝိသိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဝိဇ္ဈာယဝါ– ဆွမ်းအလို့ငှါသော်၎င်း၊ အညေန- အခြားသော၊ ကရဏီယေနဝါ-ပြုဘွယ်ကိစ္စကြောင့်သော်၎င်း၊ ပဝိသိတုကာမေန - ဝင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ အာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ - ခွင့်ပန်ပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-ပြီးမှသာလျှင်၊ ပဝိသိတမ္ပေါ-ဝင်ထိုက်၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်နေရာကျောင်းနှင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏နေရာကျောင်းသည် ဝေးကွာဟန် မတူ၊ တကျောင်းထဲသော်လည်းဖြစ်တန်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆွမ်းခံသွားဘို့ကိစ္စသော်မှ ခွင့်ပန်၍သွားရမည် ဟု ဆိုသည်။]

ဥပဇ္ဈာယော - သည်၊ ကာလဿေဝ - စောစော၌ပင်၊ (စောစောကပင်) ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ဒုရံ-ဝေးသော၊ ဘိက္ခာစာရံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာအရပ်သို့၊ ဂန္တုကာမော- သွားခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ သစေဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒဟရာ–ဥုးပဋ္ဌင်းငယ်တို့သည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှါ၊ ပဝိသန္တု-ဝင်ရစ်ကြကုန်လော၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တွာ-ပြောပြီး၍၊ (ပြောပြီးမှ)၊ ဂန္တုမ်ဟံ- သွားရာ၏၊ [မိမိက အစောကြီး ဆွမ်းခံသွားရသည်ဖြစ်၍ " ဥုးပဋ္ဌင်းများလည်း အချိန်ကျလျှင် ဆွမ်းခံဝင်ရစ်ကြ " ဟုပြော၍သွားရမည်–ဟူလို။] အဝတ္ဝာ–မပြောမူ၍၊ ဂတော–သွားလသော်၊ ပရိဝေဏံ- ပရဝုဏ်သို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်နေရာ ကျောင်းသို့၊) ဂတ္ဝါ - ၍၊ ဥပဇ္ဈာယံ - ကို၊ အပဿန္တေန-မမြင်လသော်၊ ဂါမံ-သို့၊ ပဝိသိတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်ကို မတွေ့သောကြောင့် မပန်ပြောဘဲ ဆွမ်းခံဝင်ကောင်း၏။] ဂါမံ-သို့၊ ပဝိသန္တော ပိ–ဝင်စဉ်လည်း၊ သစေ ပဿတိ-အကယ်၍ ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနတော-မြင်အပ်ရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အာပုစ္ဆိတုံယေဝ-ပန်ပြောခြင်း

× × × × × × ×

ယောဇနာ ။ ။ သမ္မရိဝတ္တကန္တိ ထွေ ပိဏ္ဍာကျွေပက်တိ အာဒိသုဝိယ သမ္မရိဝတ္တကန္တိပဒံ ကြိယာဝိသေသနံ၊ က ပစ္ဆယောစ ဝိစ္ဆထွောတိ အာဟ သမ္မရိဝတ္တေတ္ဝာ သမ္မရိဝတ္တေတ္ဝာတိ " ဟု အာဘိက္ခညကိုပင် " ဝိစ္ဆထ " ဟု ယောဇနာဖွင့်လေ၏၊ အမှန်မှာ နေရာအများ၌ ပြန့်နှံ့နိုင်သော " ဝိစ္ဆာ " အနက် မဟုတ်၊ " အာဘိက္ခည " အနက် သာတည်း။

ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂလဝသေန။ ။ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂလာနန္တိ လဇ္ဇီနောဝါ အလဇ္ဇီနောဝါ ဥပဇ္ဈာယသ အဝုဠိကာမေ သန္ဒါယ ဝုတ္တံ၊ သစေ ပန ဥပဇ္ဈာယော အလဇ္ဇီ၊ သြဝါဒမ္ပိ နဂဏှာတိ၊ (အခြားသူတို့၏ သြဝါဒကိုလည်း မနာယူအံ့၊) လဇ္ဇီနောစ တေသ ဝိသဘာဂါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဥပဇ္ဈာယံ ဝိဟာယ လဇ္ဇီဟေဝ သဒ္ဓိံ အာဓိသာဒိပရိဘောဂေါ ကာတဗ္ဗော၊ ဥပဇ္ဈာယဥဒ္ဒိဘာဝေါ ဧဟတ္ထ နဲ့ ပမာဏန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊–ဝိမတိ။

ငှါသာ၊ ဝန္ဒ ဘိ - ၏၊ [''တပည့်တော် ဆွမ်းခံဝင်လာပါ၏'' ဟု ပန်ပြောရမည်–ဟူလို။]

နသုသာနံ ဂန္တွာဗျဉ္ဇနိ–ကား၊ ဝါသတ္ထာယဝါ–နေခြင်း အကျိုးငှါသော်ငင်း၊ ဒဿနတ္ထာယဝါ-အသုဘရှုခြင်း အကျိုးငှါသော်ငင်း၊ နဂန္တဗ္ဗံ-မသွားရာ၊ [မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်း၏အပြစ်ကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ''မဟာကာဠထေရဝတ္ထု ''၌ ရှုပါ။] နဒဿာ ပက္ကမိဘဗ္ဘာဘိ ထွေ-၌၊(ဒိသံ-အရပ်တာ၂း၊)ပက္ကမိတုကာမေန - ဖဿွားခြင်းငှါ အလိုရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ကမ်္ဘံ – အလုပ်ကိစ္စကို၊ အာစိက္ခိတွာ - ညွှန်ပြလျှောက်ထား၍၊ ယာဝ တတိယံ - ၃ ကြိမ် တိုင်အောင်၊ ယာစိဘဇ္ဈာ – ၏၊ သဓေ အနုဇာနာတိ – အကယ်၍ ခွင့်ပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) သာဓု- ကောင်း၏၊ နော စေ အနုဇာနာတိ - အကယ်၍ ခွင့်မပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ -ထို ဉာဏ္ဏာယကို၊ နိဿာယ – မှီ၍၊ ဝသတော-နေသော၊ အဿ- ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ ဥဒ္ဒေသဝါ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်းသည်ဂင်း၊ ပရိပုစ္ဆာဝါ–အနက်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းရခြင်းသည်ဂင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံဝါ - ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ဂင်း၊ စေ နသမ္ပဇ္ဇတိ - အကယ်၍ မပြီးစီးအံ့၊ [တွဲဘက် သဟာဒိယောဂပုဒ်မရှိသောကြောင့် '' မပြည့်စုံအံ့ ''ဟု မပေးရ၊] ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊ ဗာဟုလာ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အဗျတ္တော - မထက်မြက်သည်၊ စေ ဟောတိ - အံ့၊ ကေဝလံ- တစုံတခု အကျိုးငှါမူနှင့် မဖက် သက်သက်၊ အတ္တနော - ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဝသာပေတုကာမဘာယ ဧဝ- နေစေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ ဂန္တုံ- သွားခြင်းငှါ၊(သွားခွင့်ကို)၊ စေ နဒေဟိ- အကယ်၍ မပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ- ဤသို့ဖြစ်လသော်၊)ဝေရူပေ- ဤသို့ သဘောရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ နိဝါရနေ ပိ-တားမြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏။

ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂဇမ တဗ္ဗန္တိ - ကား၊ အဿ - ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ ဂေလညတော - မကျန်း မမာသူ၏ အဖြစ်မှ၊ (ရောဂါမှ)၊ ဝုဋ္ဌာနံ - ထမြောက်ခြင်းကို၊ (ထဇမြောက်ရာ အခါတိုင်အောင်၊) အာဂမေတမ္ဗံ- ဆိုင်းငံ့ထိုက်၏၊ ကတ္တစ်-တစုံတခုသော အရပ်သို့၊ နဂန္တဗ္ဗံ- မသွားရာ၊ အညော- သော၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သဓေအတ္ထိ- အံ့၊(ဧဝံ းတိ၊)ဒဘသ္ဓံ-ဒဆးကို၊ ပရိဓယသိတွာ- ရှာ၍၊ တဿ- ထို အလုပ်အကျွေးရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေ– လက်၌၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ဘန္တေ, အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ ဉာဋ္ဌဟိသဘိ–လုပ်ကျွေးရစ်ပါလိမ့်မည်၊ ဇုတိ- သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဂန္တုံ–သွားရာ၏၊ (သွားနိုင်၏။)....

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ - ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာသည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်အပေါ်၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့က ပြုအပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြဆိုရာ စကားရပ်သည်၊) နိဋ္ဌိတာ- ပြီး၏။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထုကထာ

ဥပဇ္ဈာဃေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှိ သမ္မာဝတ္တနာယံ – ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှိ သမ္မာဝတ္တနာဒ္ဒါ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဗော၊) သင်္ဂဟေတမ္ဗော အနုဂ္ဂဟေတမ္ဗောတိ- ကား၊ ဥဒ္ဒေသာဒိဟိ– ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော "ပရိပုစ္ဆာ, သြဝါဒ, အနုသာသနီ" တို့ကိုယူ။] အဿ- ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ်၌၊ သင်္ဂဟာစ- သိမ်းယူခြင်းကိုဂုဏ်း၊ (သိမ်းသွင်းခြင်းကိုဂုဏ်း) အနုဂ္ဂဟာစ- ချီးမြှောက်ခြင်းကိုဂုဏ်း၊ ကတ္တုဗ္ဗော - ၏၊ တတ္ထ- ထိုဥဒ္ဒေသ စသည်တို့တွင်၊ ဥဒ္ဒေသောတိ–ကား၊ ပါဠိဝါစနံ- ပါဠိကို ဆိုစေခြင်းတည်း၊ (ပါဠိကို ပို့ချခြင်းတည်း)၊ ပရိပုစ္ဆာတိ - ကား၊ ပါဠိယာ- ပါဠိတော်၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ – အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းတည်း၊ သြဝါဒေါတိ - ကား၊ ဝတ္ထုသ္မိံ– အကြောင်း ဝတ္ထုသည်၊ အနောတိဏ္ဏေ- မသက်ရောက်သေးမီ၊ (မပေါ်သေးမီ)၊ ဏှဒံ- ဤကောင်းသော အမှုကို၊ ကရောဟိ-ပြုပါလော၊ ဏှဒံ-ဤ မကောင်းသော အမှုကို၊ မာကရိ - မပြုပါလင့်၊ [စာအုပ်တို့၌ " မာကရိတ္ထ " ဟု ရှိ၏၊ ရှေက "ကဒရောဟိ"ကို ထောက်၍ တုမှယောဂ ကေဒုစ်ချင်းကိုက်ညီအောင် သြကို ဏ ပြု၍ "မာကရိ"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] ဏတိ - သို့၊ ဝစနံ- ပြောဆိုဆုံးမခြင်းတည်း၊ အနုသာသနီတိ– ကား၊ ဝတ္ထုသ္မိံ - အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ သြတိဏ္ဏေ- သက်ရောက်လသော်၊(အကြောင်းပေါ်လာမှ၊) (ဏှဒံ-ဤကောင်းသောအမှုကို၊ ကရောဟိ- လော၊ ဏှဒံ- ဤမကောင်းသော အမှုကို၊ မာကရိ- လင့်၊ ဏတိ - သို့၊ ဝစနံ- တည်း၊)အပိစ- သည်သာ မကသေး၊(ဝတ္ထုသ္မိံ - သည်၊)သြတိဏ္ဏော ဝါ- သက်ရောက်လာသော်ဂုင်း၊ အနောတိဏ္ဏော ဝါ · မသက်ရောက်မီသော်ဂုင်း၊ ပဌမံ– စွာ၊ ဝစနံ - ပြောဆို ဆုံးမခြင်းသည်၊ သြဝါဒေါ- မည်၏၊ ပုနပ္ပုနံ - အဖန်ဖန်

× × × × × × ×

သင်္ဂဟ အနုဂ္ဂဟ။ ။ယောဇနာ၌ ဤ ၂ မျိုး၏ အထူးကို အမျိုးမျိုးဖွင့်၏၊ ဆိုလိုရင်းကား— မိမိအထံ၌ နေချင်အောင် ပါဠိသင်ပေးခြင်း စသော အမှုကို "သင်္ဂဟ"ဟု ခေါ်၏၊သင်္ဂဏှံ–သိမ်းယူခြင်း (သိမ်းသွင်းခြင်း)၊သင်္ဂဟော–ခြင်း၊ ကြီးပွားအောင် သြဝါဒအနုသာသနီပေးခြင်းကို "အနုဂ္ဂဟ"ဟု ခေါ်၏၊ အနုဂ္ဂဏှံ အနုဂ္ဂဟော။

ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာ။ ။ စာအုပ် မရှိသေးသေ၌ ရွေးခေတ်၌ ဆရာက စာချသော အခါ ပါဠိကို ရွတ်ပြရ၏၊ ဥဒ္ဒိသနံ – ရွတ်ပြခြင်း၊ ဥဒ္ဒေသော – ခြင်း၊ ထိုသို့ ရွတ်ပြ၍ တပည့်ကို ထိုအတိုင်းလိုက်၍ ဆိုစေရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဒေသောကို "ပါဠိဝါစနံ– ပါဠိကို ဆိုစေခြင်း"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုသောအားဖြင့် ပါဠိကို သင်ယူပြီးသော အခါ ထိုပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာ့အထံ၌ အဖန်ဖန် မေးရ၏၊ ပရိပုစ္ဆနံ ပရိပုစ္ဆာ၊ ထိုသို့ မေးသောအခါ ဆရာက အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို (အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သကဲ့သို့) ဖွင့်ပြရ ပြောပြရ၏၊ ထို့ကြောင့် ပရိပုစ္ဆာကို "ပါဠိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။

အထပ်ထပ်၊ ဝစနံ- သည်၊ အနုသာသနီ - မည်၏၊ ဇာတိ - ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [ပထမနည်း၌ အနုသဒ္ဒါသည် "ပစ္ဆာ" အနက်ဟော၊ ဤနည်း၌ကား အနုသဒ္ဒါသည် "ပုနပ္ပုနံ" အနက်ဟောတည်း။]

သစေပေ၊ ဟောတိတိ - ကား၊ အတိရေကပတ္တော – အပိုအလွန်ဖြစ်သော သပိတ်သည်၊ သစေ ဟောတဲ့– အကယ်၍ ရှိအံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ– စီဝရံ ဟောတိစသော အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေ - သည်၊ နယော - တည်း၊ [အပိုရှိအံ့ ဟုချည်း အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ–ဟူလို။] ပရိက္ခာရောတိ-ကား၊ အညောဝိ-သပိတ် သင်္ကန်းမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ သမဏပရိက္ခာရော – ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်သော ထီး ဘိနပ်စသော ပရိက္ခရာသည်၊ (သစေဟောတိ)၊ ဇာဝ - ဤ သဒ္ဒါ ဝိဟာရိကဝတ်ကို ပြရာ၌၊ ဥဿုက္ကံနာမ-ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း မည်သည်၊ ဓမ္မိကေန - တရားရှိသော၊ (ဝိနည်းတရား အားလျော်သော)၊ နယေန - နည်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာန ဥပါယ ပရိယေသနံ – ဖြစ်နိုင်သောအကြောင်းကို ရှာခြင်းတည်း၊ (ဖြစ်နိုင်သော နည်းလမ်းကို ရှာခြင်းတည်း)၊ ဇာတော - ဤ ပရိက္ခရာကိုရှာခြင်းမှ၊ ပရံ – နောက်၌၊ ဒန္ဓကဋ္ဌဒါနံ - ဒန်ပူပေးခြင်းကို၊ အာဒိ ကတ္တာ - အစပြု၍၊ အာစမန ကုမ္ဘိယာ - သန့်သက်ရေအိုး၌၊ ဥဒကာသိဉ္စနပရိယောသာနံ - ရေလောင်းထည့်ခြင်း အဆုံးရှိသော၊ ဝတ္တံ- ဝတ်ကို၊ ဂိလာနသ္မေဝ–ဂိလာနသာလျှင် ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ-၏အပေါ်၌၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ [သဒ္ဓိဝိဟာရိက မကျန်းမာ ခိုက်၌သာ ဥပဇ္ဈာယ်က ဒန်ပူပေးခြင်း , မျက်နှာသစ်ရေပေးခြင်း စသောအမှုကို ပြုရမည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ " သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဂိလာနော ဟောတိ "စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။]

ပန-ဆက်၊ အနဘိရတိဝူပကာသနာဒိ–အနဘိရတိ ဝူပကာသန အစရှိသည်ကို၊(မမွေ့.မလျော်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို အရပ်တပါးသို့ဆောင်သွားခြင်း အစရှိသည်ကို၊) အဂိလာနသာပိ- ဂိလာနမဟုတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ အပေါ်၌လည်း၊ ကတ္တာမ္ဗမေဝ - ပြုရာသည်သာ၊ စီဝရံ ရဇန္တေနာတိ - ကား၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ (သည်ပုံ သည်နည်း၊) ရဇေယျာသိ - ဆိုးလော၊ ဇာတိ - သို့၊ ဥပဇ္ဈာယတော– ဥပဇ္ဈာယ်၏အထံမှ၊ ဥပါယံ - နည်းလမ်းကို၊ သုတ္တာ - ကြားရ၍၊ ရဇန္တေန – ဆိုးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ (သာဓုကံ ရဇိတမ္ဗံဉ္စစပ်၊) သေသံ - ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်၊ (ဥပဇ္ဈာယ ဝတ္တကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်)၊ ဝေဒိတမ်-၏။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာ–သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာသည်၊ (သဒ္ဓိဝိဟာရိကအပေါ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်ကပြုအပ်သောကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြဆိုရာစကားရပ်သည်၊) နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

---

၁၅ (မဟာဝါ)

နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ

နသမ္မာဝတ္တန္တိ-ကား၊ ယထာပညတ္တံ-အကြင်အကြင် ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ ဥပစ္ဆာယဝတ္တံ - ကို၊ နပူရေန္တိ - မပြည့်စေကြကုန်၊ (မဖြည့်ကျင့်ကြကုန်၊) ယော နသမ္မာဝတ္တေယျာတိ-ကား၊ ယော- အကြင် သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ယထာပညတ္တံ-သော၊ ဝတ္တံ-ကို၊ နပူရေယျ-မပြည့်စေ၊ (မဖြည့်ကျင့်၊) (ယထာပညတ္တံ- သော၊ ဝတ္တံ- ကို၊ အပူရေန္တော - မဖြည့်ကျင့်သော၊) သော - ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ- ၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ပဏာမေတဗ္ဗော တိ- ကား၊ အပသာဒေတဗ္ဗော- ဖဿွားစေထိုက်၏၊ (နှင်ထုတ်ထိုက်၏)၊ နအဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဥပစ္ဆာယမှိ-ဥပစ္ဆာယ်၌၊ (ဥပစ္ဆာယ်အပေါ်၌၊) အဓိမတ္တံ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဧဟသိတပေမံ-အိမ်၌မှီးသော ချစ်ခြင်းနှင့်တူသော မေတ္တာစိတ်သည်၊ နဟောတိ - မဖြစ်၊ နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတိတိ-ကား၊ အဓိမတ္တာ-သော၊ မေတ္တာဘာဝနာ-မေတ္တာစိတ်ကိုတိုးပွားစေခြင်းသည်၊ နဟောတိ၊ ဝုတ္တ ပဋိပက္ခနယေန – ဆိုအပ်ပြီးသော ကဏ္ဍပက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်၊ သုဏ္ဏပက္ခော - သုဏ္ဏပက္ခကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏။ [မကောင်းသော (မည်းနက်သော) အဘို့ကို "ကဏ္ဍပက္ခ" ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော အဘို့ကို "သုဏ္ဏပက္ခ"ဟု ခေါ်သည်။] အလံ ပဏာမေတုန္တိ-ကား၊ ပဏာမေတုံ-နှင်ထုတ်ခြင်းငှါ၊ ယုတ္တော-သင့်၏။ [အလံသဒ္ဒါ၏ အရဟအနက်ကို "ယုတ္တော" ဟု ဖွင့်သည်။]

× × × × × × × ×

ဝိမတိ ။ ။ဝတ္တံ နပူရေယျာတိ " ဝတ္တကရဏာကာလော "တိ ဝတ္ထု၊ ဝိဇာနနဝသေန ဥတ္တာ မာနကောသဇ္ဇာဒိဝသေနဝါ ဥပစ္ဆာယာဒိသု အနာဒရေနဝါ " အကာတုံ နဝဋ္ဋတိ " တိ အဇာနနတာယဝါ နကရေယျ၊ ဒုက္ကဋဋမေဝ၊ အသဒ္ဓိစ္စ အသတိယာတိ အာဒီဟိစ အကရောန္တဿ ပန အနာပတ္တိ၊ သမ္ဘာနိဟိ ဝတ္တာနိ သေခိယာနေဝ၊ တသ္မာ သေခိယေသု ဝုတ္တနယေနေဝေတ္ထ သမ္ဘောဝိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။—

ပဏာမေတဗ္ဗော။ ။ပ +နမုဓာတ်+ကာရိတ် ဏာပေပစ္စည်းဖြစ်သောကြောင့် "ပဏာမေတဗ္ဗော–ဖဲ့၍ ညွတ်စေထိုက်၏"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး၊ ဖဲ့၍ ညွတ်စေခြင်းဟူသည် ထွက်သွားစေခြင်း, နှင်ထုတ်ခြင်းတည်း၊ အပသာဒေတဗ္ဗော၌လည်း သဒ္ဒဓာတ်သည် "ဂတိ"အနက်ကို ဟောင်၍ "ထွက်သွားစေထိုက်"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။

ဧဟသိတပေမံ။ ။ဧဟသိတပေမန္တိ "ပိတာ မေ အယ"န္တိ ဧဝံ ဥပပန္နပေမံ၊ ဥပစ္ဆာယမှိ ပိတုစိတ္တုပဋ္ဌာနမေဝ ဟိ ဣဓ ဧဟသိတပေမံ နာမ၊ နဟိ ဣဒံ အကုသလပက္ခိယံ ဧဟသိတပေမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စာနံ–ထိုးထွင်းအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄ ပါး ရှိကုန်သော၊ ပဟီနာနုဧဓံ – (ပယ်အပ်ပြီးသော ချစ်ခင်မှု ရှိကုန်သော ရဟန္တာတို့မှာ) တဒသမ္ဘဝတော – (ထို ဧဟသိတပေမ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် တည်း)၊ နစ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ သံကိလေသေ နိယောဇေတိ၊ ဧဟသိတပေမ သဒိသတ္တာ ပန ပေမမုခေန မေတ္တာသိနေဟော ဣဓ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။–(သာရတ္ထ)။

အပ္ပဏာမေန္တေ၁ ပေ၊ ဟောတိတိ - ကား၊ သဒေါသော - အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တသ္မာ၊(နှင်မထုတ်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ်မှာ အာပတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ နဝတ္တန္တေ၁-မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ပဏာမေတဗ္ဗော၀-နှင်ထုတ်ထိုက်သည်သား၊ စ-ဆက်၊ နသမ္မာဝတ္တနာယံ - နသမ္မာဝတ္တနာကထာဌ်၌၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်၊ စီဝရရဇနံ - သင်္ကန်းဆိုးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) တာဝ-ထို သင်္ကန်းဆိုးခြင်းတိုင်အောင်၊ ဝတ္တေ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရိယမာနေ - မပြုအပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယသ-၏၊ ပရိဟာနိ- ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ [ဒန့်ပူ မျက်နှာသစ်ရေ ကပ်ခြင်းမှစ၍ သင်္ကန်းဆိုးခြင်းတိုင်အောင် ထို ဝတ်များကို ပြုလုပ်မည့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှ အကူအညီမရသဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ဒုက္ခရောက်ရသည်-ဟူလို။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ – ထို ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တသ - မပြုသော၊ နိဿယမုတ္တကသာပိ - နိဿယညှိုးလွတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ငှင်း၊(နိဿယညှိုးလွတ်လောက်အောင် အင်္ဂါပြည့်နေသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ငှင်း၊) အမုတ္တသာပိ – နိဿယညှိုးမလွတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ငှင်း၊ အာပတ္တိဒုယ၀ - သာတည်း၊ ကေစ္စသာဝိသဘာဂ ဖြစ်သော အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပတ္တဒါနတော - သပိတ်ပေးခြင်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ [ပဋ္ဌာယ ဟု ဆိုသောကြောင့် ဒီသာပက္ကမနတိုင်အောင် ယူပါ။] (၀တ္တံ-ကို၊ အကရောန္တသ-မပြုကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ သာမည)အမုတ္တက နိဿယသေ၀ – မလွတ်သော နိဿယညှိုးရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏သာ၊ (၀ိသေသ) အာပတ္တိ(ဟောတိ)။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့သည်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ၀တ္တန္တိ-ကျင့်ကုန်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ နဝတ္တတိ - မကျင့်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယသ - ၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော,သမ္မာဝတ္တတိ-အံ့၊သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သမ္မာ,နဝတ္တန္တိ-

× × × × × × × ×

သဒေါသော၊ပေ၊အာပတ္တိ။ ။ဘုရားရှင်သည် "ကောင်းစွာမကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို နှင်ထုတ်ရမည်, နှင်မထုတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏"ဟု ရှေးနားဉ် ပညတ်တော်မူခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် "နှင်မထုတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်မှာ သာတိသာရဖြစ်၏ "ဟု ဆိုရာ၌ " အပြစ်ရှိ၏, ရှေ့၌ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်၏"ဟု ဆိုလိုသည်။

သာတိသာရော။ ။အတိက္ကမိတွာ–နှင်ထုတ်ရမည်ဟူသော အမိန့်တော်ကို ကျူးလွန်၍ + သရဏံ ပဝတ္တနံ – ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ (နှင်မထုတ်ဘဲ နေခြင်းတည်း၊) သာတိသာရော–ခြင်း၊ နှင်မထုတ်ဘဲ နေခြင်းသည်ပင် ဘုရားရှင်၏အမိန့်တော်ကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြင့်၍ "ဒေါသ- အပြစ်တမျိုး"ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အပြစ်ရှိသောကြောင့် သာတိသာရော ကို"သဒေါသော"ဟု ဖွင့်သည်၊ သံ၀ဇ္ဇတိ+အတိသာရော ယသာတိ သာတိသာရော၊ " အာပတ်သင့်၏ " ဟု မိန့်တော်မူသော်လည်း နှင်ထုတ်လျှင် ရန်မူမည်ကိုကြောက်၍ နှင်မထုတ်မူကား ဇီ၀ိတအန္တရာယ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ဘွယ် မရှိပါ။

နှ်အံ့၊ တေသံ-ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယေ-သည်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ သာဒယန္တေ- သာယာလသော်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ- တို့သည်၊ ဗဟုကာ ပိ-များကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-နှ်အံ့၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက တို့၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ မယှံ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ)၊ ဥပဋ္ဌာ ကော- အလုပ်အကျွေးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တုမ္ဟေ- သင်တို့သည်၊ အတ္တနော- ၏၊ သဇ္ဈာယ မနသိကာရာဒိသု-စာအံခြင်း, တရားနှလုံးသွင်းခြင်း စသော**အ**လုပ်တို့၌၊ ယောဂံ - အားထုတ်မှုကို၊ ကရောထ - နှ်လော၊ ဣတိ - ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ- အကယ်၍ပြောအံ့၊(ဒေဝံသတိ)၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-တို့၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)။

ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ သာဒယနံဝါ- သာယာခြင်းကိုလည်း၊ အသာဒယနံဝါ- မသာယာခြင်းကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ - နားမလည်၊ ဗာလော- ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့သည်၊ ဗဟုကာ-များကုန် သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)- အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ တေသု-ထို သဒ္ဓိ ဝိဟာရိကတို့တွင်၊ ကော – တပါးသော၊ ဝတ္တသမ္ပန္နော – ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံ သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ - ၏၊ ကိစ္စံ- ကို၊ အဟံ– တပည့်တော်သည်၊ ကရိဿာမိ- ပြုပါအံ့၊ တုမ္ဟေ– အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အပ္ပေါသုက္ကာ– ကြောင့်ကြ မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိဟရထ - နေကြပါကုန်၊ ဣတိ- သို့၊ (ဝဒတိ- အံ့၊) ဒေဝံ- ဤသို့လျှင်၊ အတ္တနော- ၏၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဣတရေ–မိမိမှ တပါး အခြားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့ကို၊ ဧစ ဝိသဇ္ဇေတိ – အကယ်၍ ခွင့်လွှတ် အံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ တဿ-ထို ဝတ္တသမ္ပန္န ရဟန်းတပါး၏၊ ဘာရကရဏတော– တာဝန်ကိုပြုရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ တေသံ - ထို အခြားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက တို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊....နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ – နသမ္မာဝတ္တနာဒိ ကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

× × × × × × × ×

သဗ္ဗေ ဥပဇ္ဈာယော၊ပေ၊အနာပတ္တိ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်က ဝိနည်းဥ္ဈ ကျွမ်းကျင်သည် ဖြစ်၍ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့အား " ငါ့မှာ ပြုစုမည်သူရှိပြီ, အသင်တို့ စာအံမှု တရားနှလုံး သွင်းမှု စသည်တို့ကိုပြုကြတော့"ဟု ခွင့်ပြုထားလျှင် ဝတ်မပြုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့မှာ အာပတ် မသင့်၊ ဤ အဋ္ဌကထာစကားကို အကိုးအကားပြု၍ ယခုအခါဥ္ဈ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတို့က သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့အား ခွင့်ပြုထားကြသည်။

သို့သော် ယခုခေတ်ဥ္ဈ ရဟန်းခံရာ တံဆောင်းဝန်းဝယ် အမြဲ သွန်သင်ဆုံးမနိုင်မည် မဟုတ်သော သက်တော်ကြီး, ဝါတော်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုကြ ပြီးလျှင် ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော အခါဥ္ဈလည်း " ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ , ကမ္မဝါစာဆရာတို့ အပေါ်ဥ္ဈ တပည့်တော်က ပြုထိုက်သောဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူပါဘုရား, တပည့်တော် ကလည်း ခွင့်ပြုပါ၏"ဟု လျှောက်ထားကြခြင်းသည် ဤဥပဇ္ဈာယဝတ်, သဒ္ဓိဝိဟာရိက ဝတ်ကိုလည်း , နောက်ဥ္ဈလာမည့် အာစရိယ အန္တေဝါသိကဝတ်ကိုလည်း ပညတ်တော် မူသော ဘုရားမြတ်၏ အလိုတော်ကား လုံးလုံးမဟုတ်တော့ပါ။

ရာဇဂြိဟမ္မကဝတ္ထုကထာ

ရာဇဂြိဟမ္မကဝတ္ထုသ္မိံ - ရာဇဂြိဟမ္မကဝတ္ထုဒ္ဒါ၊ (အာဟဋ္ဌစဝ်၊) အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-သည်၊ (ဇာနာတိဋ္ဌစဝ်၊) ဘဂဝတာ- သည်၊ ဗာရာဏသိယံ-ဗာရာဏသီမ္ဍိဋ္ဌာ၊ တိဟိသရဏဂဂမနေဟိ - သုံးပါးသောသရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပမ္မဇ္ဇဥ္စေဝ - ရှင်အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း၊ ကိဉ္စာပိဇာနာတိ - အကယ်၍ကား သိပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့သိပါသော်လည်း၊ (အာဟဋ္ဌစဝ်၊) ဘဂဝါ–သည်၊ လဟုကံ-ပေါ့ပါးသော၊ တံဥပသမ္ပဒံ – ထို ဥပသမ္ပဒကံကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္ထာ – ပယ်တော်မူ၍၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မေန-ဥ တ္တိစတုတ္ထကံဖြင့်၊ ဂရုကံ-ကြီးလေးသည်ကို၊ ကတ္ထာ-၍၊ ဥပသမ္ပဒံ - ကို၊ အနုညာတုကာမော- ခွင့်ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူ၏၊ အထ- ထို အခါ၌၊ ဝါ-ထိုသို့ ခွင့်ပြုတော်မူလိုခြင်းကြောင့်၊ အဿ-ထို မြတ်စွာဘုရားအား၊ (အာဟဋ္ဌစဝ်၊)ဝါ-၏၊ (အဇ္ဈာသယံ ဋ္ဌစဝ်၊) ထေရော - သည်၊ အဇ္ဈာသယံ-အလိုတော်ကို၊ ဝိဒိတ္ထာ–သိ၍၊ ဝါ-သိခြင်းကြောင့်၊ ကထာဟံ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပာဒေမိတိ- ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ [အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတ္ထာ ဟူသောစကား သည် မှန်၏ - ဟူလို။] ဗုဒ္ဓါနံ - တို့၏၊ ပရိသာ- ပရိသတ်တို့သည်၊ အဇ္ဈာသယ ကုသလော-ဘုရားအလိုတော်၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ - နှ်၏၊ [ပရိသတ် ၄ ပါးကို ရည်ရွယ်၍ "ပရိသာ ဟောန္တိ"ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ နောက်၌ "ဗုဒ္ဓ ပရိသာယ" ကို ထောက်၍ " ပရိသာ ဟောတိ"ဟု ကေဝုစ်ရှိလျှင်ကောင်း၏။] အာယဿ္မာ - ဤ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓပရိသာယ- ဘုရားပရိသတ်၌၊ အဂ္ဂေါ-အမြတ်ဆုံးတည်း။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေနာတိ တ္ထေ-၌၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ သာဋ္ဌကထံ-အဋ္ဌကထာနှင့် ကကွဖြစ်သော၊ ဝိနယပိဋကံ- ဝိနည်း ပိဋကသည်၊ ဝါစုဂ္ဂတံ - စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၊ ဝါ- နှုတ်တက်သည်၊ (ဟုတ္ထာ) ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊(သော-ထိုရဟန်းသည်၊)ဗျတ္တောနာမ-ဗျတ္တမည်၏၊ တသ္မိံ-ထို ရဟန်းသည်၊ (ဝိနည်းပိဋကံ နှုတ်တက်ရသော ထိုရဟန်းသည်၊) အသတိ-မရှိလသော်၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ဝါ- သည်၊ အန္တရာမသော – အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဇာဒံ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာ မတ္တမ်ပိ–၌ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမျှသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ [ပိဿဒ္ဒါဂရဟာဇောတက] သုဂ္ဂဟိတံ-ဆရာ့အထံ,

× × × × × × ×

ဗျဇ္ဇေန ဘိက္ခုနာ ။ ။ဝိပုဗ္ဗ + အဒ္ဓ (အဒ္ဓု) ဓာတ် + တ၊ ဝိယဒ္ဓတိ – ထိထိ အကြောင်းအရာကိုထင်စွာပြုတတ်၏၊ ဇာတိ ဗျတ္တော၊ ဤနေရာ၌ ကမ္မဝါစာအကြောင်း အရာကို ကောင်းစွာသိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို"ဗျတ္တ"ဟု ခေါ်၏၊ "ဗျတ္တောနာမပေ၊ ပဝတ္တတိ"ဟူသော ပဌမနည်းဖြင့် အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော ဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြု၏၊"တသ္မိံ

နည်းနာခံ၍ကောင်းမွန်စွာ သင်ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဝါစုဂ္ဂတံ- စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက်သည်၊(ဟုတ္ဝာ)ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ အယမ္ပိ-ဤရဟန်းသည်လည်း (ဤ ကမ္မဝါစာမျှလောက် ကောင်းစွာသင်ယူပြီး၍ နှုတ်တက်ရသော ရဟန်းသည်လည်း၊) ဧကမသ္မိံ အတ္ထေ- ဤ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်၌၊ ဗျတ္တော- ဗျတ္တမည်၏။

ပန-ကား၊(ဗျတ္တမ္ပတပါး ပဋိဗလကား၊)ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာသ သောသ သေမာဒိနာ - ချောင်းဆိုးရောဂါ , ပန်းနာရောဂါ , သလိပ်ရောဂါအစရှိသော၊ ဂေလညေနဝါ-မကျန်းမာသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်၎င်း၊ သြဋ္ဌဒန္တ ဇိဝှါဒီနံ- နှုတ်ခမ်း, သွား, လျှာ အစရှိသော အင်္ဂါတို့၏၊ အသမ္ပတ္တိယာဝါ- မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ ပရိသတိ – ပရိသတ်၌၊ [ဤနေရာဝယ် စာအုပ်များ၌ "ပရိယတ္တိယံ"ဟု ရှိ၏၊ ပရိယတ်၌ မကျွမ်းကျင်သူကိုကား "ဗျတ္တ" တုန်းကပင်

× × × × × × × +

အသတိ ၊ပေ ၊ ပဝတ္တတိ " ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့်ကား ဤ ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုရာ၌ မချွတ်ပြည့်စုံထိုက်သော ဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြသည်၊ ဥပသမ္ပဒကံအရာဝယ် ကမ္မဝါစာဆရာဖြစ်သူသည် ဤဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမျှကို ဆရာ့အထံ နည်းနာခံ၍ ကောင်းမွန်စွာသင်ယူပြီးနောက် နှုတ်တက်ရစေရမည်၊ ထိုမျှလောက်ရသူမှ "ဗျတ္တဘိက္ခု"ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။"နှုတ်တက် ရရမည်"ဟူသောစကား၌ ရှေးခေတ်က စာအုပ်ပေစာမရှိသည့်အတွက် နှုတ်တက်မရလျှင် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဆိုခြင်းတည်း၊ ယခုခေတ်၌ကား စာအုပ်ပေစာသာ မက စာလုံးကြီးကြီးဖြင့် ကမ္မဝါစာကြီးတွေပင် ရှိနေရကား နှုတ်တက်မရမှုကြောင့် ကံ်ကို မထိခိုက်ပါ။ သို့ရာဝယ် "သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ"အရ ဌာန်, ကရိဏ်း ဝိသစ္စာဖြင့် ကမ္မဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်သိဘို့ကား အရေးကြီးလှပါသည်။

ပဋိဗလေန။ ။ပြခဲ့သောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံ၍ ဗျတ္တဖြစ်သော်လည်း ကာသ သောသ သေမှစသော ရောဂါကြောင့်ဖြစ်စေ , နှုတ်ခမ်း သွား လျှာစသော ပါးစပ်အင်္ဂါတို့၏ မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ပရိသတ်၌ ပြောရေးဆိုတာ အလွဲအလာမရသဖြင့် ကြော်ငြာနေသောကြောင့်ဖြစ်စေ, ဌာန, ကရိဏ်း မှန်ကန်အောင် မရွတ်ဆိုနိုင်သောရဟန်းသည်ဌင်း , ထို ပြခဲ့သောအကြောင်းတို့ကြောင့် အကွရာ တလုံးတလုံးကို ဖြစ်စေ , ပုဒ်တပုဒ်လုံးကိုဖြစ်စေ မပါဝင်စေဘဲ ကျရစ်စေသော ရဟန်းသည်ဌင်း ပဋိဗလ မဟုတ်သော ရဟန်းတည်း၊ " အညထာဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ အညထာ ဝဒတိ"ကား ဓနိတဖြင့် ရွတ်ရမည်ကို သိထိုက်လှစွာ ရွတ်ခြင်း, ဒန္တဌာန်ဖြင့် ရွတ်ရမည့် "န"ကို မုဒ္ဓဌာန် "ဏ"ဖြင့် ရွတ်ခြင်း, ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဌာန , ကရိဏ်း မှန်ကန်အောင် မရွတ်နိုင်သော ရဟန်းသည်လည်း "အပဋိဗလ" ရဟန်းပင်တည်း၊ ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဘွယ်ကို "ပရိဝါ-ကမ္မဝဂ်, အင်္ဂကထာဋီကာ"တို့၌ ရှုပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ " ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော" ဝယ် "ဘိက္ခုနာ" ဟု ကေဝုစ်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းခံ ကမ္မဝါစာရွတ်ရာ၌ ဗျတ္တပဋိဗလ တပါးတည်း ရွတ်ခြင်းသည်သာလျှင် ပါဠိတော်နှင့် ကိုက်ညီ၏၊ ယခု အခါ ၃ ပါးတတွဲ တွဲ၍ဌင်း, ထို ၃ ပါးအတွဲသည်ပင် ၂ ထပ် ၃ ထပ် ၄ ထပ် ထပ်၍ဌင်း

ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့်ဌင်း ပရိသတ်ကိုကြောက်ခနလျှင် ဗိသအောင်ရွတ်နိုင်မည် မဟုတ်၍ ပဋိဗလ မဖြစ်ရာသောကြောင့်ဌင်း " ပရိသတိ " ဟု ရှိသင့်သည်။]
အကတပရိစယတ္တာဝါ - မပြုအပ်သော အလေ့အလာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်ဌင်း၊ ဝါ – အလေ့အလာ မရခဲ့ခြင်းကြောင့်သော်ဌင်း၊ ပရိမဏ္ဍလေဟိ– ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းကုန်သော၊ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ - ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့်၊ ကမ္မဝါစံ-ကမ္မဝါစာကို၊ သာဝေတုံ-ကြားသိစေခြင်းငှါ၊ နသဇ္ဈာတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဗျဉ္ဇနံဝါ-အက္ခရာစာလုံးကိုသော်ဌင်း၊ ပဒံဝါ- ပုဒ်ကိုသော်ဌင်း၊ ဟာပေတိ– ယုတ်လျော့စေ၏၊ အညထာ-တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝတ္တုံ- ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာပုဒ်ပါဠိကို၊ အညထာ–တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝဒတိ-ရွတ်ဆို၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အပဋိဗလော-အပဋိဗလမည်၏၊ တဿိပရိတော-ထို အပဋိဗလ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သောရဟန်းကို၊ ဇာမသ္မိံ အတ္ထေ- ဤ ပဋိဗလနဟူသော ပုဒ်၏အနက်၌၊ ပဋိဗလောတိ – ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏၊ သံဃာဉ်ပေတဗ္ဗောတ်- ကား၊ သံဃော-သံဃာကို၊ ဇာနာပေတဗ္ဗော– သိစေထိုက်၏၊ (အသိပေးထိုက်၏၊) တတော–ထို သိစေရာအခါမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ယံ- အကြင်အခြင်းအရာကို၊ သံဃော- ကို၊ ဇာနာပေတဗ္ဗော - ၏၊ တံ– ထို အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေတိ အာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

ဥပသမ္ပန္နသမနုဿရာတိ- ကား၊ ဥပသမ္ပန္နော - မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ ဟုတ္ဝာ- ၍၊ သမနုဿရာ- အခြားမဲ့၌၊ အနာစာရံ အာစရတိတိ- ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ- ဝိနည်းပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ကရောတိ-၏၊

× × × + × × × ×

ရွတ်ဆို၍ ဥပသမ္မဒကံကို ဆောင်ကြသည်မှာ အပြစ်မရှိသော်လည်း ပါဠိတော်အတိုင်း ကား မဟုတ်တော့ချေ၊ ထိုသို့တွဲ၍ ထပ်၍ ရွတ်ဆိုကြရာ၌ " တပါးက မပို၍ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များက ပိလျင် ကံ အထမြောက်နိုင်သည် " ဟု ရည်ရွယ်ကြ၏၊ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ စိတ်မချရသောပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါင်း၍ရွတ်ကြသောအခါလည်း အသံချင်းညီအောင် ညှိ၍ ဆိုနေရသဖြင့် သာ၍ပင် စိတ်မချစရာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ အမှန်မှာ ၂ ပါးစသည် တွဲ၍ ရွတ်ပါသော်လည်း တပါးက " ဥတ် " သာ ပို၍ တပါးက " ကမ္မဝါစာ " သာ ပိလျင် ကံ အထမမြောက်၊ ၂ ပါးလုံး အစ အဆုံး ပိသအောင်ရွတ်နိုင်မှ ကံ အထမြောက်ပါသည်၊

ဥပသမ္မန္နော ဟုတ္ဝာ သမနုဿရာ။ ။ဤ၌ " ဟုတ္ဝာ " သည် " အာစရတိ " ၏ ကြိယာဝိသေသနတည်း၊ သမနုဿရာ၏ကြိယာဝိသေသန မဟုတ်၊ ယောဇနာ၌ " ဟုတ္ဝာဝ " ဟု ဝေပါ၏၊ ထို ဒေဖြင့် ကြာမြင့်သော ကာလကို ကန့်သည်၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာမီ အခြားမဲ့၌ပင် အနာစာရကို ကျင့်သည်–ဟူလို။

ပုတ်ချက်။ ။ဤနေရာ၌ " ဟုတ္ဝာ " ထည့်၍ ဖွင့်ထားသောကြောင့် ဤသို့ ဟုဘွာကို အာစရတိကြိယာ၏ ဝိသေသန ဟု ကြံရသော်လည်း နောက်အာစရိယ ဝတ္ထုကထာ၌ " အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္မန္နသမနုဿရာ နိဿယေ အာစိက္ခိတုံ " ဟု ရှိပြန်ရကား

ဥလ္လုမ္ပတု မန္တိ-ကား၊ မံ - တပည့်တော်ကို၊ ဥဒ္ဓရတု – ထုတ်ဆောင်တော်မူပါ၊ အကုသလာ-အကုသိုလ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ- ထစေ၍၊ ကုသလေ- ကုသိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌပေတု – တည်စေတော်မူပါ၊ ဝါ- တနည်း၊ သာမဏေရဘာဝါ – သာမဏေအဖြစ်မှ၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဘိက္ခုဘာဝေ-ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတု-တည်စေတော်မူပါ၊ ဇုတိ(အတ္ထော)၊ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ-ကား၊ အနုဒ္ဒယ်-အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို၊ ပဋိစ္စ – စွဲ၍၊ မယိ – တပည့်တော်၌၊ (တပည့်တော်အပေါ်၌) [အနုကမ္ပံ၏ အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် "မယိ" ဟု အပိုထည့်သည်။] အနုကမ္ပံ-သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (ဥလ္လုမ္ပတု၌ စပ်၊) ဇုတိ အတ္ထော။

× × × × × × ×

ထိုနေရာ၌ "ဥပသမ္ပန္နော ဟုတွာ" ဟု ဟုတွာထည့်လျှင် "အာစိက္ခိတုံ"၌စပ်၍ အဓိပ္ပါယ်မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဟုတွာပုဒ်ကို မထည့်နိုင်၊ ထိုနေရာ၌ "ဥပသမ္ပန္နဿ သမနန္တရာ ဥပသမ္ပန္န သမနန္တရာ" ဟုသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ "ရဟန်း ဖြစ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌" ဟုသာ အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

ဥလ္လုမ္ပတု။ ။ဥပုဗ္ဗ "ဒိဝါဒိ" လုပ်ခဲ့တ်သည် ဝိလုမ္ပန–လုယက်ခြင်းအနက်ကို ဟောသော်လည်း၊ "ဓာတုနံ အနေကတ္ထတ္တာ" အရ ဤနေရာ၌ ဥ-ဥပသာရကြောင့် "ဥဒ္ဓရတု"ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ ထို ထုတ်ဆောင်ခြင်း ဟူသည်လည်း "အကုသိလနယ်မှ ကုသိုလ်နယ်သို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း , သာမဏေအဖြစ်မှ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း" ဟု အဓိပ္ပါယ်ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် "မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဥလ္လုမ္ပတု–အကုသိလနယ်မှထုတ်ဆောင်၍ ကုသိုလ်နယ်၌ တည်စေတော်မူပါ၊ တနည်း-သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်စေတော်မူပါ" ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်ပေးရသည်၊ အချို့ကား "ရဓာဒိ" လုပ် ဓာတ်၏ "ဝိလုမ္ပန–လုယက်ခြင်း အနက်"ကို ယူ၍ "ဥလ္လုမ္ပတု-သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ လုယက်ကယ်တင်တော်မူပါ"ဟု ပေးကြသေး၏၊ ရဟန်းလောင်းက "ရဟန်းပြုပေးပါ"ဟု တောင်းပန်သောကြောင့် ကျေကျေနပ်နပ် ရဟန်းပြုပေးရခြင်းဖြစ်၍ လုယက်စရာမလိုပါ။

အနုကမ္ပံ။ ။အနု – လျော်စွာ၊ ကမ္ပ – တုန်လှုပ်တတ်သော တရားဟူသည် "ကရုဏာ"တည်း၊ မှန်၏– ကရုဏာသည် ဒုက္ခိတသတ္တွာကိုမြင်လျှင် တုန်လှုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ဤ၌လည်း "ရဟန်းပြုပေးပါ" ဟု ခု ကြိမ်တိုင်အောင် တောင်းနေသောကြောင့် ကရုဏာဖြစ်စရာ ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် "အနုကမ္ပံ"ကို "အနုဒ္ဒယံ – အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာ" ဟု ဖွင့်သည်။

ဥပါဒါယ။ ။"ဥပါဒါယ"၌ ဥပအနက်မရှိ၊ "အာဒါယ– ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍" ဟု အခြားနေရာ၌ ဖွင့်လေ့ရှိ၏၊ ဆိုလိုရင်းမှာ– "အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ – လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကိုအကြောင်းပြု၍၊ ဝါ–သနားသမှု အကြောင်းပြု၍"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါယကို "ပဋိစ္စ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ ပဋိစ္စကိုလည်း "ပဋိ+ ဣ+ တွာ၊ ရှေးရှုရောက်၍"ဟု သဒ္ဒတ္ထ, "စွဲမှီ၍, အကြောင်းပြု၍" ဟူသော အနက်ကား သင်္ကေတတ္ထ (ဝေါဟာရတ္ထ) တည်း။

အဋ္ဌိတာ ဟောတိတိ-ကား၊ နိစ္စပ္ပဝတ္တိနိ-အမြဲဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ စတ္တာရော နိဿယေတိ - ကား၊ စတ္တာရော - ကုန်သော၊ ပစ္စယေ - ပစ္စည်းတို့ကို၊ (အာစိက္ခိတုံ အနုဇာနာမိ - ဦးစပ်၊) ယသ္မာ - ကြောင့်၊ စတ္တာရော - ကုန်သော၊ ပစ္စဓေယ- တို့ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ အတ္တဘာဝေါ - အတ္တဘောသည်၊ ပဝတ္တတိ— ဖြစ်ရ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တေ-ထိုပစ္စည်းတို့ကို၊ နိဿယာတိ- နိဿယတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏။....ရာဓဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

× × × × × × ×

အဋ္ဌိတာ။ ။ "ရပ်မသွားဘူး" ဟူလို၊ ရပ်မသွားလျှင် အမြဲအားဖြင့် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေ၏ — ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "နိစ္စပ္ပဝတ္တိနိ" ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ (အဋ္ဌိတာနေရာဝယ် အဓိဋ္ဌိတာ ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊) "အဓိ (နိစ္စဝသေန) ဌာတိ (ပဝတ္တတိ) တိ"ဟု ယောဇနာလည်းဖွင့်၏၊

နိဿယ ၄ ပါး။ ။အတ္တဘာဝဝ ပရိဟရဏတ္ထံ-အတ္တဘောကို ရွက်ဆောင်နိုင်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ နိဿိယန္တိ — မှီအပ်ကုန်၏၊ ဇုတိ နိဿယာ (ဒိုကာ)၊ ပိဏ္ဍိယာလောပ ဘောဇနစသော ပစ္စည်း ၄ ပါးတည်း၊ ထိုပစ္စည်း ၄ ပါး အမှီရမှ ခန္ဓာကိုယ်သည် ကြာရှည်စွာ တည်နိုင်သောကြောင့် ပစ္စည်း ၄ ပါးကို "နိဿယ" ဟု ခေါ်သည်၊

ပိဏ္ဍိယာလောပ ဘောဇနံ ။ ။ ပိဏ္ဍိသဒ္ဒါသည် (ဤနေရာ၌) ခြေသလုံး နောက်ဘက်က အသားစိုင်ကြွက်သားကို ဟော၏၊ ထို ကြွက်သားကြောင့် ခြေမှာ သွားနိုင်သောစွမ်းအား ရှိ၏၊ ဤ၌ "ထိုကြွက်သား၏ အစွမ်းဖြင့် လှည့်လည်ခြင်း တိုင်အောင် ယူပါ၊ [ပိဋိခာတ် ဇုတ်ပစ္စည်းဖြင့် ပိဏ္ဍိဟု ဖြစ်ပြီးနောံ သွတ္ထဉ္ဇ ကပစ္စည်း ဖြင့် "ပိဏ္ဍိကာ"ဟု ထေဝမနိမိဉ္ဇရှိ၏၊ ကို ယပြုလျှင် "ပိဏ္ဍိယာ"ဟု ဖြစ်၏။]

အာလောပံ (တလုပ်စာ) + လဒ္ဓံ + ဘောဇနံ အာလောပဘောဇနံ၊ တအိမ်လျှင် တလုပ်စာမျှ ရအပ်သော ဘောဇဉ်၊ ထို ဘောဇဉ်လည်း ခြေသလုံးကြွက်သား၏ အစွမ်း အားဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သောကြောင့် "ပိဏ္ဍိယာလောပ ဘောဇန"မည်၏၊ "ပိဏ္ဍိယာယ — ခြေသလုံးကြွက်သား၏ + အာလောပ ဘောဇနံ ပိဏ္ဍိယာလောပ ဘောဇနံ"။ ["ဇယ် ပိဏ္ဍိယဗလေန စရိတ္တာ အာလောပမတ္တံ လဒ္ဓဘောဇနံ" — တေရသကဏ်၊ ဝိမတိဉ် "အာလောပါလောပဝသေန ပရိယိဋ္ဌဘောဇနံ"ဟု ဆို၏၊ "ပိဏ္ဍိယာလောပ ဘောဇနံ-သလုံးကြွက်သား, အစွမ်းအားဖြင့်, သွားလာလှည့်ပတ်, ဆွမ်းခံရပ်၍, တလုပ်စာ တလုပ်စာရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို"ဟု ပေးပါ။]

အတိရေကလာဘော။ ။ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယဟုတိ ဇဝံ ဝုတ္တ— ဘိက္ခာဟာရလာဘတော (အတိရေက၏ အပါဒါန်ထည့်သည်) အဓိကလာဘော သံဃ ဘတ္တာဒိ—ဒိုကာ၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ အတိရေကအရ သံဃဘတ်မှ ဥဒ္ဒေသဘတ်စသော ဘတ်တို့ကို ရကြောင်း သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် "အတိရေကော+လာဘော အတိရေက လာဘော"ဟု ကမ္မဓာရည်းတွဲ၊ "အတိရေကလာဘော— ပိဏ္ဍိယာလောပ ဘောဇနထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော လဘ်ကား၊ သံဃဘတ်မှ-သံဃဝကုန် လူအပ်သော ဘတ်ငင်း၊ပေ၊ ပါဠိပဒိကံ - ဥပုသ်ကျော်တက် အထွက်တရက်နေ့၌ လူအပ်သော ဘတ်ငင်းတည်း"၊ ဤသို့ အနက်ပေးပါ။

အာစရိယဝတ္တကထာ

ကိန္တာယံ ဘိက္ခုဟောတိတိ - ကား၊ အယံ ဘိက္ခု - ဤ ရဟန်းသည်၊ ဧတသင်၏၊ ကိ - အဘယ်သည်၊ ဟောတိ– ဖြစ်သနည်း၊ (တနည်း) ကိံဟောတိ– ဘာတော်သနည်း၊အညေဟိ ဩဝဒိယော အနုသာသိယောတိ-ကား၊အညေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ ဩဝဒိတဗ္ဗောစေဝ - ဆုံးမထိုက်သူသည်၎င်း၊ အနုသာသိတဗ္ဗောစ-သွန်သင်ထိုက်သူသည်၎င်း၊ (သမာနော–ဖြစ်ပါလျက်၊ " ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ မညိဿသိ " ၌ စပ်၊) [ဩဝဒိးယာ၌ အဝ+ဝဒ+ဏျပစ္စည်း ဖြစ်၍ ဝ-၌ ဝုဒ္ဓိရောက်လျက်"ဩဝါဒိယော"ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊]ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တော ယဒိဒံ ဂဏဗန္ဓိကန္တိ-ကား၊ ဧတဿ ဗာဟုလ္လဿ-၌ ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်၏၊ ဂဏဗန္ဓော - ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဧတိ–ကြောင့်၊(တံ ဗာဟုလ္လံ–သည်၊) ဂဏဗန္ဓိကံ-ကမည်၏၊ ဗာဟုလ္လံ- ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (ဂဏဗန္ဓိကံ၏ အဘိဓေယျကို ပြသည်၊) ဂဏဗန္ဓိကံ နာမ–က မည်သော၊ ယံဧတံ ဗာဟုလ္လံ – အကြင် ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) တဒတ္ထာယ-ထို ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂဏဗန္ဓိကအကျိုးငှါ၊ အတိလဟုံ-အလွန်လျင်စွာ၊ တုံ-သည်၊ အာပန္နော-ရောက်သူတည်း၊ ဧတိ-၌အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ–၏။

အဗျတ္တောတိ-ကား၊ ပညာဝေယျတ္တိယေန–ပညာ၏ ထက်မြက်သူ၏အဖြစ်မှ၊ ဝိရဟိတော-ကင်းကုန်သည်၊(ဟုတ္ဝာ၊ဥပသမ္ပာဒေဿန္တိ၌စပ်၊)[ဗျတ္တ-ဝိယတ္တတို့ ပြီးပုံကို ဘိက္ခုနီ ပဌမပါရာဇိကအဖွင့် (ပါစိတ် ဘာသာဋီကာ)၌ ရှုပါ။] အညတရောပိ အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗောတိ - ကား၊ ပသူရော- ပသူရမည်သော၊ ပရိဇ္ဇာဇကော-ပရိဗ္ဗိဇ်တည်း၊ [အညတိတ္ထိယဟူသည် အခြားသူ မဟုတ်၊ ပသူရပရိဗ္ဗိဇ်တည်း၊] သော-ထို ပသူရပရိဗ္ဗိဇ်သည်၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ထေနေဿာမိ - ခိုးအုံး၊ ဧတိ-၌သို့ ကြံ၍၊ ဥဒါယိတ္ထေရဿ-ဥဒါယိထေရ်၏၊ သန္တိကေ - အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ - ရှင်ရဟန်း အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီး၍၊ တေန - ထို ဥဒါယိထေရ်သည်၊ သဟဓမ္မိကံ-သိတင်းသုံးဘော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော–

× × × × × × × ×

ဂဏဗန္ဓိကံ။ ။"ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်း"ဟူသည် တပည့် ပရိသတ်များအောင် စုခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ တပည့်ပရိသတ်များသောအခါ ရှင်လူအများ၏ လေးစားခြင်း လွှဒါန်းခြင်းကို ခံရသောကြောင့် ဗာဟုလ္လဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂဏဗန္ဓိက"အရ ဗာဟုလ္လကို အရကောက်ရသည်။ [ယခုခေတ်ကျောင်းထိုင်ခြင်း ကျောင်းတိုက် တည်ခြင်းများကို စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည် အလှူဒါနပြုကြရာ၌ တကျောင်း တပါးသာ ရှိသော်လည်း ပင့်ကြ၏၊ သံဃာများသော ကျောင်းတိုက်၏ ဆရာတော်ကိုလည်း ပင့်လေ့ရှိကြ၏။]

ပြောဆိုအပ်သော်၊ တသ-ထိုဥဒါယိထေရ်၏(အပေါ်၌)၊ဝါဒံ-ပြောဆိုကြောင်း အပြစ်ကို၊ အာရောပေသိ ကိရ-တင်သတတ်၊

အနုဇာနာမိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနာတိ အာဒိမှိ - အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဗျဇ္ဇာ–ဗျတ္တဟူသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဘိက္ခုနောဝါဒက ဝဏ္ဏနာယံ - ဘိက္ခုနောဝါဒက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏော ယေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ရဟန်းပင်တည်း၊ ပန - ကား၊ (ဗျတ္တမှတပါး ပဋိဗလကား) ယော – အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနဿ - မကျန်းမာသော၊ အန္တောဝါသိနောဝါ - အနီးနေတပည့်အား သော်၎င်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿဝါ - အတူနေတပည့်အား သော်၎င်း၊ ဥပဇ္ဈာနာဒိနိ - လုပ်ကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ [ဥပဇ္ဈာယဝတ် အာစရိယဝတ် တို့၌လာသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊] ကာတုံ- ၄၊ သက္ကောတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ အယံ- ဤရဟန်းကို၊ ဇဓ – ဤ ဥပဇ္ဈာယ်၏ဂုဏ်အင်္ဂါကို ပြရာ၌၊ ပဋိဗလောတိ – ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော- အလိုရှိအပ်၏၊ စ- သာဓကကား၊ ပဋ္ဌဟုပါလိ အင်္ဂေဟိ၊ပေ၊ဝိနေတုန္တိ-ဟူသော၊ တေံ (သုတ္တံ)- ဤ ပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝိ- သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ [ဥပါလိ- ဥပါလိ၊ ပဋ္ဌဟိ- ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- အင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတေန-ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ– မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက်၏၊ ဝါ– ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးထိုက်၏၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော- ပေးထိုက်၏၊ သာမဏေရော– သာမဏေကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော–လုပ်ကျွေးစေထိုက်၏၊ ပဋ္ဌဟိ-ကုန်သော၊ ကတမေဟိ (အင်္ဂေ

× × × × × × ×

ဝါဒံ အာရောပေသိ။ ။"ဝါဒ အာရောပန"ဟူသည် သက်နှံးရှည်ရှည် တွဲလျားချ၍ ဝတ်လျှင် ဘာအပြစ်ရှိသနည်း၊ ရှည်ရှည်ဝတ်၍ အပြစ်ရှိလျှင် ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ဝတ်ခြင်းလည်း အပြစ်ရှိမှာပေ၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သာသန အယုဝါဒဝယ် နှိမ်နင်းကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်တင်ခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိဘော်၌ "တံ ယေဝ တိတ္ထာယတနံ သက်မိ" ဟု ရှိ၏၊ တိတ္ထာယတနံကို တိတ္ထ+အာယတနံဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ "တိတ္ထ"ဟူသည် လူတို့၏ ရေချိုးသောအခါ ငုပ်ရာ ဖေါ်ရာဖြစ်သော ဆိပ်ကမ်းတည်း၊ ထိုဆိပ်ကမ်းနှင့်တူစွာ အမျိုးမျိုး ယူဆသော အားဖြင့် ငုပ်လျက် ဖေါ်လျက် ကူးခပ်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုလည်း "တိတ္ထ" ဟု ဆိုသည်၊ "တရန္တိ ဧတ္ထောတိ တိတ္ထံ၊ တ်ံတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ"ဟု ပြု၊ ထိုအယူသည်ပင် အတ္တကိလမထဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် "အာယတန "လည်း မည်၏၊ တိတ္ထံ စ+တံ + အာယတနံစာတိ တိတ္ထာယတနံ၊ " တိတ္ထာယတနံ – ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ တည်ရာမိစ္ဆာအယူသို့၊ သက်မိ–ပြောင်းရွေ့ပြီ"ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊

တနည်း၊ ။ ။ တိတ္ထံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ တိတ္ထိနော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော တိတ္ထိတို့၊ တိတ္ထိနံ + အာယတနံ –ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွားရာ မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဝါ– ပေါင်းဆုံရာ မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဝါ–တိတ္ထိဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဇုတိ တိတ္ထာယတနံ၊—ဋီကာ။

ဟိ- တိုနှင့်၊ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတမ်ဲ-နည်း၊ နိဿယော–ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-နည်း၊ သာမဏေရော,ဥပဇ္ဈာပေတဗ္ဗော-နည်း၊)ဂိလာနံ-သော၊အန္တေဝါသိ်ဝါ– အနီးနေ တပည့်ကိုသော်၎င်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိ်ဝါ- အတူနေတပည့်ကို သော်၎င်း၊ ဥပဇ္ဈာတုံဝါ - မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဥပဇ္ဈာပေတုံဝါ – သူတပါးကို လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ပဋိဗလော – စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အနဘိရတံ-မမွေ့မလျော်သော၊ (အန္တေဝါသိ်ဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိ်ဝါ-ကိုသော်၎င်း၊)ဝူပကာသေတုံဝါ-မိမိကိုယ်တိုင် အရပ်တပါးသို့ ဆောင်သွားခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဝူပကာသာပေတုံဝါ-သူတပါးကို အရပ်တပါးသို့ ဆောင်သွားစေခြင်းငှါသော်၎င်း၊ (ပဋိဗလော - သည်၊ ဟောတိ - ၏၊) ဥပဋ္ဌန်– ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စကို၊ ဓမ္မတော-တရားအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံဝါ - ကိုယ်တိုင် ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဝိနောဒါပေတုံဝါ - သူတပါးကို ပယ်ဖျောံစေခြင်းငှါသော်၎င်း၊ (ပဋိဗလော ဟောတိ၊) အဘိဓမ္မေ- လွန်ကဲသော ဓမ္မဟူသော နာမ်ရုပ်တရား အပိုင်းအခြား၌၊ ဝိနေတုံ–သွန်သင်ပြသ ဆုံးမခြင်းငှါ၊ (ပဋိဗလော ဟောတိ၊) အဘိဝိနယေ - လွန်ကဲသော ဝိနည်းဟူသော ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ ဝိနေတုံ – ငှါ၊ (ပဋိဗလော ဟောတိ)၊] [အဘိဓမ္မ အဘိဝိနယတို့၏ အဖွင့်ကို နောက် ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ ပဉ္စကကထာ၌ တွေ့ရလတံ့၊ အဘိဓမ္မပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအဋ္ဌကထာတို့၌၊ " အဘိဓမ္မေတိ – အညမညသက်ရ ဝိရဟိတေ ဓမ္မေစ ဝိနယေစ"ဟု အဘိသဒ္ဒါ၏ "ပရိစ္ဆိန္နေ" အနက်ကို ဖွင့်ကြ၏၊ ထိုအလို "အဘိဓမ္မေ - အချင်းချင်း ရောယှက်ခြင်းမရှိသော နာမ်ရုပ်တရား အပိုင်းအခြား၌ဟုဆင်း၊ အဘိဝိနယေ–အချင်းချင်းရောယှက်ခြင်းမရှိသော ဝိနည်းပိဋကတ်၌ "ဟုဆင်း ပေး။]

ပက္ခသက်န္တေသူတိ - ကား၊ တိတ္ထိယပက္ခသက်န္တေသု – တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်သော်၎င်း၊ (စရန္တိ၌စပ်၊) အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာစရိယန္တိ-ကား၊ အာစာရ သမာစာရသိက္ခာပနကံ-ကောင်းသောအကျင့်ကို သင်ယူစေတတ်သော၊ (ကောင်းသောအကျင့်ကိုသင်ပေးတတ်သော၊) အာစရိယံ-ဆရာကို၊ အနု

× × × × × × ×

အာစရိယံ။ ။ " အာစာရ သမာစာရ သိက္ခာပနကံ "ကို ကြည့်၍ " အာစာရံ– ကောင်းသောအကျင့်ကို + သိက္ခာပေတိ – သင်ယူစေတတ်၏၊ (သင်ပေးတတ်၏၊)' ဇ္ဈတိ အာစရိယော" ဟု ယောဇနာဝိဂ္ဂဟ ပြု၏၊ အာစာရံ နောင် သိက္ခာပေတိအနက်၌ ဇ္ဈယပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ၊ "စာ"၌လည်း ရသပြု၊ သမာစာရသည် အာစာရ၏အဖွင့်တည်း၊ ယေဉနာ၌"အာစာရ သမာစာရ"ဟု အနက်တူသဒ္ဒါ ၂ ခု ဖြစ်သောကြောင့် " အတိရေက " အနက်ဟောဟု ယူဆ၍ " အတိဝိယ စရိတုံ အာဘိ သမာစာရိကသီလံ " ဟု အာစာရ သမာစာရပုဒ်ကို ဖွင့်လေသည်၊ ထို သီလများအပြင် အခြားသော အကျင့်ကောင်းကိုပါ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ။ [အာဘိသမာစာရိက အဓိပ္ပါယ်ကို တတိယပါရာဇိကအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဇာနာမိ-မူ၏၊ အာစရိယော ဘိက္ခဝေ အန္တေဝါသိကမ္ဟိတိ အာဒိ- အစရှိသော၊ သမ္ဗံ - အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမ္ဟိတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန- နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တဝသေနေဝ – ဆိုအပ်ပြီးသော စကား၏အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ ဟိ- မှန်၊ တ္ထေ - ဤ စကားနှစ်ရပ်တို့၌၊ နာမမတ္တမေဝ-အမည်မျှသာ၊ နာနံ-ထူး၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်ဟူသော အမည်နှင့် အာစရိယဟူသော အမည်, သဒ္ဓိဝိဟာရိကဟူသောအမည်နှင့် အန္တေဝါသိကဟူသော အမည်၊ ဤသို့ နာမည်မျှသာထူး၏၊ ကျင့်ဝတ်မှာ မထူးပါ – ဟူလို၊] အာစရိယဝတ္တကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အန္တေဝါသိက နသမ္မာဝတ္တနကထာ

ပန-ဆက်၊ (တနည်း) ပန- အထူးကား၊ အန္တေဝါသိကာ၊ပေ၊ ဝတ္တန္တိ ဇ္ထေ-ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌၊ ပုဗ္ဗေ - ရှေး၌၊ (နသမ္မာ ဝတ္တနာဒိကထာ အဖွင့်၌၊) နသမ္မာဝတ္တနာယ၊ပေ၊အာပတ္တိယေဝါတိစ-ဟူ၍ဌင်း၊ ဧကစ္စသ၊ပေ၊အာပတ္တိတိ စ- ဟူ၍ဌင်း၊ ယံလက္ခဏံ- အကြင် မှတ်သားကြောင်းစကားကို၊ (မှတ်ချက်ကို၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တေနေဝလက္ခဏေန–ထိုလက္ခဏာဖြင့်ပင်၊ နိဿယန္တေဝါသိကသ-နိဿယညှိုးယူသော တပည့်၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ နဝေဒိတဗ္ဗာ–မသိထိုက်၊ ဟိ–ခဲ့၊ နိဿယန္တေဝါသိကေန-နိဿယန္တေဝါသိကသည်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလေဝံ၊ အာစရိယံ–နိဿယညှိုး ဆရာကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဝသတိ-နေ၏၊ တာဝ–ထိုမှီ၍ နေသမျှကာလပတ်လုံး၊ သဗ္ဗံ-သော၊ အာစရိယဝတ္တံ- ကို၊ ကာတဗ္ဗံ- ၏။ [မှီ၍ နေခိုက်သာ ဝတ်ပြုထိုက်သည်၊ မှီ၍ မနေသော အခါ ဝတ်ပြုဘွယ်မလို၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်ကား ထိုသို့ မဟုတ်၊ အဝေးဌ်နေစဉ် "ဥပဇ္ဈာယ် မကျန်းမမာ" ဟု သိလျှင် လာ၍ ဝတ်ပြုရသည်။]

ပန-ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါဓမ္မန္တေဝါသိကေဟိ- ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိက , ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိက , ဓမ္မန္တေဝါသိ က ၃ ပါးတို့သည်၊ နိဿယမုတ္တကေဟိပိ–နိဿယညှိုးလွတ်သော အန္တေဝါသိကတို့ သော်မှလည်း၊ အာဒိတော - အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝ-လောက်၊ စိဝရဓောနံ-သင်္ကန်းဆိုးပေးရခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊

× × × × × × ×

နတေနေဝ၊ပေ၊ဧဝဒိတဗ္ဗာ။ ။ရှေးစာအုပ်များ၌ "နတေနေဝ"ဟု နအကွာမပါ၊ နအကွာပါမှ အဓိပ္ပါယ်မှန်သည်–ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုစကားသင့်၏– "နိဿယန္တေဝါသိကေနဟိ"စသော ဝိတ္ထာရဂါဂျ်၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကနှင့် အန္တေဝါသိက ၄မျိုးတို့၏ ဝတ်ပြုရပုံချင်း မတူပုံကို အကျယ်ပြထားသည်၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့ ပြုကျင့်ရပုံနှင့် အန္တေဝါသိကတို့ ပြုကျင့်ရပုံ မတူကြောင်းကို ပြသော ဝါကျ၌လည်း နအကွာပါမှ အမှန်ဖြစ်နိုင်သည်၊

တာဝ-ထိုသက်နှံးဆိုးပေးရခြင်း တိုင်အောင်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကာတမ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ အနာပုဿိတ္တာ- အာစရိယကိုခွင့်မပန်မူ၍၊ ပတ္တဒါနာဒိမှ ပန–အခြားသူအား သပိတ်ပေးခြင်း အစရှိသော ဝတ်၌ကား၊ တေသံ–ဤတပည့် ၄ ပါးတို့၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ စ - ဆက်၊ တေသု - ဤ အန္တေဝါသိက ၄ ပါးတို့တွင်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကော စ-ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကသည်၎င်း၊ ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကော စ–ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကသည်၎င်း၊ အာစရိယဿ-၏၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်ထက်ဆုံး၊ ဘာရော - တာဝန်သည်၊ (ဟောတိ) နိဿယန္တေဝါသိကော စ – နိဿယန္တေဝါသိကသည်၎င်း၊ မဂ္ဂေန္တေဝါသိကော စ - မဂ္ဂန္တေဝါသိကသည်၎င်း၊ ယာဝ-လောက်၊ သမီပေ-ဆရာ၏အနီး၌၊ ဝသန္တိ - နေကုန်၏၊ တာဝဒေဝ-ထို အနီး၌ နေသမျှကာလပတ်လုံးသာလျှင်၊(ဘာရော ဟောတိ၊) တဿ-ကြောင့်၊ အာစရိယေနာပိ- ဆရာ ၄ မျိုးသည်လည်း၊ တေသု-ထို တပည့် ၄ မျိုးတို့၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ အာစရိယန္တေဝါသိကော သု–ဆရာတပည့်တို့တွင်၊ ယော ယော - အကြင်အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ နဝတ္တတိ - မကျင့်၊ တဿ တဿ- ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)။

အန္တေဝါသိက နသမ္မာဝတ္တနကထာ - သည်၊ နိဋ္ဌိတာ - ပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ “ ပဏာမန ခမနကထာ ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ထို ပဏာမန ခမာပနကား နိဿယ ပဋိပဿဒ္ဓိကထာအတွင်း၌ ပါဝင်လိမ့်မည်။]

× × × × × × ×

ဆရာ ၄ မျိုး တပည့် ၄ မျိုး။ ။“ အန္တေ–ဆရာ၏ အနီးအပါး၌၊ ဝသတိ–နေတတ်၏၊ ဇုတိ အန္တေဝါသိကော” အရ အန္တေဝါသိကသည် ၄ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ရှင်ပြုစဉ်က သရဏဂုံ သိက္ခာပေးသောအားဖြင့် ရှင်ပြုပေးသော ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယ (သရဏဂမနာစရိယ) ၏ တပည့်သည် ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိက မည်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ – ရှင်အဖြစ်၌+အန္တေဝါသိကော-အနီးနေတပည့် ဖြစ်သူတည်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကော-သူ၊ ရဟန်းခံတုန်းက ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုပေးသော ဥပသမ္ပဒါစရိယ (အနုသာဝနာစရိယ) ၏ တပည့်သည် ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိက မည်၏၊ ဥပသမ္ပဒါယ + အန္တေဝါသိကော ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကော။

မိဒိုအပ်သော နိဿယာစရိယ၏ တပည့်သည် နိဿယန္တေဝါသိက မည်၏၊ နိဿယဿ–နိဿယည်းဆရာ၏+အန္တေဝါသိကော နိဿယန္တေဝါသိကော၊ စာချပေးသော ဓမ္မာစရိယ၏တပည့်သည် ဓမ္မန္တေဝါသိက မည်၏၊ ဓမ္မေ– ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဓမ္မအရာဠ်+အာစရိယော ဓမ္မာစရိယော၊ဓမ္မေ-ဠ်+အန္တေဝါသိကော ဓမ္မန္တေဝါသိကော။ [ရဟန်းခံကိစ္စပြီးသောအခါ သြဝါဒပေးသောဆရာကို “ သြဝါဒါစရိယ”ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ထိုဆရာကား ဥပဇ္ဈာယ်သော်၎င်း ဥပသမ္ပဒါစရိယသော်၎င်း တပါးပါးဖြစ်သောကြောင့် သိုးခြံးမယူရတော့။]

နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိကထာ

ဥပစ္ဆာယမှာ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိသု-ဥပစ္ဆာယမှာ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိတို့၌၊ ဥပစ္ဆာယော ပက္ကန္တောဝဝါတိ အာဒိသု-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ပက္ကန္တောတိ-ကား၊ တမှာအာဝါသာ-ထိုကျောင်းတိုက်မှ၊ ဝိပ္ပဝသိတုကာမော-ကင်း၍နေလိုသည်၊(အရဏ်တက်သည့်တိုင်အောင် ကင်း၍ နေလိုသည်၊ ဟုတ္တာ၊) ပက္ကန္တော-ဖဲသွားသည်၊ ဒိသံ-အရပ်တပါးသို့၊ ဂတော-သွားသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပက္ကန္တောကို ဒိသံဂတော ဟုဖွင့်သည်၊] စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဥုံးအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ (ခဲ့၍ နေလိုသောအားဖြင့်၊) တသ္မိံ-ထို ဥပစ္ဆာယ်သည်၊ ဂတေ - သွားလသော်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ နိဿယဒါယကော - နိဿယည်းပေးနိုင်သော ဆရာသည်၊ သစေ အတ္ထိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယဿ-အကြင်ဆရာ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊အညဒါဝိ-အခြားသောအခါ၌လည်း၊ နိဿယော - နိဿယည်းသည်၊ ဝါ- ကို၊ ဂဟိတပုဗ္ဗော - ရှေး၌ ယူအပ်သည်၊ ဝါ-ယူအပ်ဘူးသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ (တဿ)ဝါ-ထို ဆရာ၏သော်၎င်း၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေသဉ္စာဂ ပရိဘောဂေါ - တူသော ပစ္စယသမ္ဘောဂ, ဓမ္မဿရိဘောဂရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တဿဝါ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း၊ သန္တိကေ-၌၊ နိဿယော - ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော- ယူထိုက်၏၊ ကေဒိဝသံပိ - တနေ့၌လည်း၊ (တနေ့မျှလည်း၊) ပရိဟာရော - အာပတ် မသင့်အောင် ရှောင်လွှဲကြောင်း အစီအရင်သည်၊ (ဝါ- အစောင့်အရှောက်သည်၊) နတ္ထိ။

× + × × × × × ×

အာဓာရ ၂ မျိုး။ ။"ဥပစ္ဆာယမှာ နိဿပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု"ဟူသော အာဓာရသည် နိဿယ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ၅ မျိုးနှင့်ဆိုင်သော် အပေါင်းအာဓာရ၊ "ဥပစ္ဆာယော ပက္ကန္တောဝါတိ အာဒိသု"ကား အစိတ်အာဓေယ်၊ "ဥပစ္ဆာယော ပက္ကန္တောဝါတိ အာဒိသု"သည် "ဝိနိစ္ဆယော"၌ အပေါင်းအာဓာရ၊ "ဝိနိစ္ဆယော"ကား အစိတ်အာဓေယ်။

ကေသဉ္စာဂ ပရိဘောဂေါ။ ။သူ့ပစ္စည်း ကိုယ်ကယူ, ကိုယ့်ပစ္စည်း သူကယူသောအားဖြင့် ပစ္စည်း ၄ ပါး အဘူသုံးစွဲခြင်းကို ကေသဉ္စာဂ ဟု ဆို၏၊ စာတက်ခြင်း စာချခြင်း နိဿယည်းယူခြင်း ပေးခြင်းကို ကေပရိဘောဂ ဟု ဆိုသည်။

ဝိမတိ။ ။"ထွေး ပရိဘောဂသဒ္ဒေန ကေကမ္မာဒိကော သံဝါသော ဂဟိတော၊ ပစ္စယ ပရိဘောဂဿ သဉ္ဇာဂသဒ္ဒေန ဂဟိတတ္တာ၊ ဧတေနစ သဉ္ဇာဂသံဝါသာနံ အလဒ္ဓိဟိ သဒ္ဓိံ နကတ္တမ္မတံ ဒသေတိ"ဟု ဆို၏၊ ဤသို့ အလဒ္ဓိနှင့် ကံကြိုးကံငယ် အတူမပြုရ ဟု ဆိုသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ ဝိမတိဆိုသည့်အတိုင်း အမြဲပါယ်မပြု ဟု ဆရာတို့ယူကြသည်။

ပရိဟာရော။ ။ပရိဟရဏံ- အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွှဲကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ ပရိဟာရော၊ ဤသို့ ရှောင်လွှဲကြောင်းအစီအရင်ကိုပင် ရှေးက "အာပတ်မသင့်အောင် အစောင့်အရှောက်" ဟု ဆိုကြသည်၊ ကဒိဝသမ်ပိ၌ ပိဖြင့် ၂ ရက်, ၃ ရက် စသည်မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိ ဟု သမ္ဘာဝနာပြု။

တာဒိသော - ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောဆရာသည်၊ (အခြားအခါ၌ နိဿယည်းယူနေကျဆရာ, ကေသမ္ဘောဂ ပရိဘောဂဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို "တာဒိသော"ဟုဆိုသည်၊) သစေနတ္ထိ-အံ့၊ အညော- အခြားသော၊ လဇ္ဇီ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိသော၊ ပေသလော- သီလကိုချစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သစေ)အတ္ထိ- အံ့၊ (ဝံသတိ၊) တဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ လဇ္ဇီပေသလဘာဝံ – လဇ္ဇီပေသလ၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနန္တေန - သိသောရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ - ထိုနေ့၌ပင်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖဿွားရာ ထိုနေ့၌ပင်၊) နိဿယော-ကို၊ ယာစိတဗ္ဗော- တောင်းထိုက်၏၊ သစေဒေတိ- အကယ်၍ ပေးအံ့၊ ဇာစေတံ- ဤသို့ ပေးခြင်းသည်၊ ကုသလံ- ကောင်း၏၊ ပန- သို့မဟုတ်၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊ လဟုံ- လျင်စွာ၊ အာဂမိဿတိ - ပြန်လာလတ္တံ့လော၊ ဇာတိ - သို့၊ အထပုန္ဆတိ - အကယ်၍ မေးအံ့၊ ဥပဇ္ဈာယေနစ-သည်လည်း၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ (မြန်မြန်ပြန်လာမည် ဟူ၍) (အထ)ဝုတ္တံ-အကယ်၍ ပြောဆိုအပ်ပြီးသည် ဖြစ်အံ့၊ (ဝံသတိ၊) အာမဘန္တေတိ-ဟူ၍၊ (မြန်မြန်ပြန်လာပါလိမ့်မည် ဟူ၍၊) ဝတ္တာမ္ဟံ-လျှောက်ရာ၏၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (သင်တို့ဥပဇ္ဈာယ် အမြန်ပြန်လာမည်ဖြစ်လျှင်၊) ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ (သင်တို့ဥပဇ္ဈာယ်၏၊) အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ အာဂမေထ-ဆိုင်းငံ့ကြကုန်လော၊ ဇာတိ သစေဝဒတိ - အံ့၊ (ဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ - ၏၊ (နိဿယည်းမယူဘဲ နေကောင်း၏)။

ပန-သို့မဟုတ်၊ အဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (နိဿယည်းဆရာ ဖြစ်လောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊) ပကတိယာ - ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ ပေသလဘာဝံ- သီလကိုချစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊ အထ နာနာတိ-အကယ်၍ မသိအံ့၊ (ဝံသတိ)၊ စတ္တာရိ-၄ ရက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ ရက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-နေ့တို့ပတ်လုံး၊ [ဝါသဒ္ဒါမပါသောကြောင့် "စတုပဉ္စ"ဟု သမာသ်ဖြင့်ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် "စတ္တာရိဝါ ပဉ္စဝါ" ဟု သော်လည်း ရှိသင့်၏။] တဿ ဘိက္ခုနော - ၏၊ သဘာဂတံ - သဘောတူသူ၏ အဖြစ်ကို၊ သြလောကေတွာ – ကြည့်၍၊ သြကာသံ - အခွင့်ကို၊ (နိဿယည်းယူခွင့်ကို၊) ကာရေတွာ - ပြုစေ၍၊ နိဿယော - ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော - ၏၊ ပန - ဆက်၊ ဝိဟာရေ - ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယ ဒါယကော - နိဿယည်းပေးနိုင်သော ဆရာသည်၊ သစေ နတ္ထိ - အံ့၊ ဥပဇ္ဈာဃယာစ-သည်လည်း၊ အဟံ - သည်၊ ကတိပါဟေန - အနည်းငယ်သောရက်ဖြင့်၊ အာဂမိဿာမိ-ပြန်လာအံ့၊ (တုမ္ဟေ- တို့သည်၊) မာ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထ-မပျင်းရစ်ကြကုန်လင့်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တာ- ပြော၍၊ ဂတော- သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊) (ဝံသတိ) ယာဝ အာဂမနာ-ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရော-အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွဲကြောင်းအစီအရင်ကို၊ ဝါ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ လဇ္ဇတိ-ရအပ်၏။

နံ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ တတ္ထ-ထို ရောက်ရာအရပ်၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နကာလတော-ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသောအခါထက်၊ (“ကတိပါဟန”ဟု ဥပဇ္ဈာယ်ပိုင်းဖြတ်အပ်ခဲ့သော အခါထက်၊) ဥတ္တရိဒိ- အလွန်လည်း၊ ပဉ္စဝါ-၅ ရက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသဝါ- ၁၀ ရက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-နေ့တို့ပတ်လုံး၊ အထာပိ ဝါသေန္တိယေဝ- အကယ်၍မူလည်း နေခြေ နေစေကုန်အံ့၊ [အာဝါသိကတို့က, သို့မဟုတ်- ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က ဆက်လက်၍ နေစေကုန်အံ့၊] (ဧဝံသတိ-သော်၊) တေန-ထို ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝတ္တိ – ဖြစ်ပုံကို၊ ပေသေတဗ္ဗာ – စေလွှတ် ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိံ – အာဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ် ပြောပြထိုက်သနည်း၊) ဒဟရာ - ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ မာ ဥက္ကဏ္ဌာနေ| - မပျင်းရိကြကုန်လင့်၊ အဟံ - သည်၊ အသုကဒိဝသံနာမ - ထို မည်သောနေ့၌၊ အာဂမိဿာမိ- ပြန်လာအံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေတဗ္ဗာ-၏၊) ဝေဗ္ဘိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြန်လျှင်လည်း၊ ပရိဟာရော-ကို၊ လဇ္ဇတိ-၏။

အာဂန္တွာန-ပြန်လာလသော်၊ (ပြန်လာစဉ်)အန္တရာမဂ္ဂ-ခရီးအကြား၌၊ နဒိပူရေနဝါ-မြစ်ရေ ပြည့်နေခြင်းအားဖြင့်သော်ငင်း၊ စောရာဒိဟိဝါ-ဒါးမြှောင် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်ငင်း၊ ဥပဒ္ဒဝေါ- ဘေးရန်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ထေရော-သည်၊ ဥဒကောသက္ကနံ-ရေ၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ရေကျခြင်းကို၊ အထ အာဂမေတိ-အကယ်၍ ဆိုင်းငံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ – ဤသို့ ဖြစ်သော်ငင်း၊ (“နဒိပူရေန”ကို ငဲ့သည်၊) သဟာယေ - အဖော်တို့ကို၊ အထ ပရိယေသတိ - အကယ်၍ ရှာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ - သော်ငင်း၊ (“စောရာဒိဟိ”ကို ငဲ့သည်၊) တံ စ ပဝတ္တိံ – ထို အကြောင်းကိုလည်း၊ ဒဟရာ-တို့သည်၊ အထ သုဏန္တိ-အကယ်၍ ကြားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယာဝ အာဂမနာ - တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရော, လဇ္ဇတိ- ၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ သော-ထို ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဇ၉၀ – ၌ ရောက်ရာအရပ်၌သာ၊ အဟံ- သည်၊ ဝသိဿာမိ- နေအံ့၊ ဇာတိ - ဤအကြောင်းကို၊ သစေ ပဟိဏာတိ-

× × × × × × ×

အထ အာဂန္တွာန။ ။ရှေးစာအုပ်တို့၌ “အာဂန္တွာန” ဟု ပဌမန္တရှိ၏၊ နောက်စာအုပ်များ၌“အာဂန္တွာတော”ဟု ဆဋ္ဌီယန္တရှိ၏၊ ဆဋ္ဌီယန္တရှိသောပါဋ္ဌအလို “ဥပဒ္ဒဝေါ”၌သာ စပ်နိုင်သည်၊ ပဌမန္တရှိသော ပါဋ္ဌအလိုကား ထေရောနှင့် အရတူဖြစ်၍ “ အာဂမေတိ၊ ပရိယေသတိ ” တို့အောင် စပ်နိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဝါကျ၏ နှလုံးက နေသောပုဒ်သည် ဆိုင်ရာဝါကျ ကုန်သည်တိုင်အောင် စပ်ရမှိုး ဖြစ်သောကြောင့်“ပဌမန္တပါဋ္ဌ”ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။

တံ စ ပဝတ္တိံ။ ။စာအုပ်များ၌ “တဉ္စေ”ဟု ရှိ၏၊ ပရိကပ္ပဒေါတက နိပါတ်မှာ အထပုဒ်က လိုက်လျှင် ပြီးနိုင်သောကြောင့်ငင်း, ဥပဒ္ဒဝဖြစ်၍ ဆိုင်းငံ့နေရုံ, ရှာနေရုံသာမက ထို အကြောင်းကိုလည်း ရဟန်းငယ်တို့ ကြားမှ အစောင့် အရှောက် ရနိုင်သောကြောင့်ငင်း“တံ စ”ဟု ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။

အာကယ်၍ စေလွှတ် ပြောပြအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ - အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယော-ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်ရနိုင်၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တုမ်ံ-သွားရာ၏၊ ပန-ကား၊ (ဥပဇ္ဈာယေ- သည်၊) ဝိဇ္ဇာန္တေဝါ– လူထွက်သော်၎င်း၊ ကလက်တေဝါ-ပြန်လွန်တော်မူသော်၎င်း၊ ပက္ခသက်နွေဝါ-တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်၎င်း၊ ကေဒိဝသမ်ပိ - လည်း၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ–အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယော-ကို၊ လဗ္ဘတိ- ၏၊ တတ္ထ- သို့၊ ဂန္တုမ်ံ-ရာ၏၊ (အယံ– ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိနိစ္ဆယော – အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တော ဝါတိ အာဒိသု အယံ ဝိနိစ္ဆယောကို ပြန်လှည့်သည်။)

ပန–ကား၊ (ပါဠိတော်၌ “ပက္ကန္တော ဝါ ဝိဇ္ဇာန္တော ဝါ ကာလကတော ဝါ ပက္ခသက်တော ဝါတို့မှတပါး အာဏတ္တိကား၊)နိဿယပဏာမနာ–မှီခိုခြင်းကို ထုတ်ပစ်ခြင်းကို၊ အာဏတ္တိတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-သင့်ကို၊ ပဏာမေမိ–နှင်ထုတ်၏၊ ဣတိ ဝါ - ဤသို့သော်၎င်း၊ ဣဒ-ဤ ကျောင်းတိုက်သို့၊ မာပဋိက္ကမိ-မကပ်ဝင်လင့်၊ ဣတိ ဝါ-သော်၎င်း၊ တေ- သင်၏၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ နီဟရ-ထုတ်ဆောင်လော၊ ဣတိ ဝါ-သော်၎င်း၊ အဟံ-ကို၊ တယာ-သည်၊ နှ ဥပဇ္ဈာတဗ္ဗော- မလုပ်ကျေးထိုက်၊ (လုပ်ကျေးဘွယ် မလို၊) ဣတိ ဝါ–သော်၎င်း၊ ဣတိ ဣမိနာ ပါဋိနယေန ဝါ-ဤပါဠိတော် နည်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ မံ-ကို၊ ဂါမပ္ပဝေသနံ - ရွာသို့ ဝင်ခြင်းကို၊ မာ အာပုစ္ဆိ - မမေးပြောလင့်၊ ဣတိ အာဒိနာ - ဤသို့ အစရှိသော၊ ပါဋိမုတ္တကနယေန ဝါ - ပါဠိတော်မှ လွတ်သော နည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ယော-အကြင်တပည့်သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိဿယပဏာမနာယ-နိဿယည်းကို နှင်ထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဏာမိတော - နှင်ထုတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန– ထို တပည့်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော - ကို၊ ခမာပေတဗ္ဗော– သည်းခံစေထိုက်၏၊ ဝါ-ကန်တော့ တောင်းပန်ထိုက်၏။

အာဒိတော၀- အစဉ်ပင်၊ သစေ နှ ခမတိ – အကယ်၍ သည်းမခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒဏ္ဍကမ္မံ - ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟရိတ္ဝာ- ထမ်းဆောင်ပြီး၍၊ တိက္ခတ္တုံ– သုံးကြိမ်၊ တာ၀-ရှေးဦးစွာ၊ (မဟာထေရ်တို့ကို ပင့်၍ သွားခြင်းမှ ရှေးဦးစွာ၊) သယမေ၀ - မိမိချည်းသာ၊ ခမာပေတဗ္ဗော - ၏၊ နော စေ ခမတိ - အကယ်၍ သည်းမခံအံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ- ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ မဟာထေရေ-မဟာထေရ်တို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ပင့်၍၊ ခမာပေတဗ္ဗော-၏၊ နော စေ ခမတိ- အံ့၊

× × × × × × ×

အာဏတ္တိ။ ။အာဏဓာတ်သည် “စေခိုင်းခြင်း”အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ “စေခိုင်းခြင်း”ဟူသည်မှာ “မိမိအနီး၌ မနေဘို့ရန် ဖယ်ထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်”ဟု သိစေလို၍ “ နိဿယပဏာမနာ ဝုစ္စတိ ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ ဝုစ္စတိ ” ပါသောကြောင့်၊ “အထင်ရှင်ဆိုအနက်”ဟု မှတ်ပါ၊ နိဿယသ–မှီခိုအားထားခြင်းကို+ပဏာမနာ-ဖဲ၍ ညွှတ်စေခြင်း၊ ဝါ–ထုတ်ပစ်ခြင်း၊ နိဿယပဏာမနာ-ခြင်း။

(ဧဝံသတိ၊)သာမန္တ ဝိဟာရေ-အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ခမာပေတမ္မော - ၏၊ ဧဝမ်ိ- ဤသို့ ကန်တော့ တောင်းပန်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ နဒမတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ၊) အညတ္ထ-အခြားကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတ္ဝါ-၍၊ ဥပဇ္ဈာယသ- ၏၊ သဘာဂါနံ-သဘော တူသော ထေရ်တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝသိတမ်ဗံ- နေရာ၏၊ (ကိ ံ - အဘယ်သို့ ကြံ၍ နေရာသနည်း၊ အယံ ဘိက္ခု-ဤ ငါ့တပည့် ရဟန်းသည်၊) မေ-၏၊ သဘာဂါနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ- ၌၊ ဝသတိ-၏၊ ဇာတိ - သို့၊ ဥ တွာဝိ-သိ၍လည်း၊ အပ္ပေဝနာမ ခမေယျ-အကယ်၍ မူလည်း သည်းခံတန်ရာ၏၊ ဇာတ်- သို့ ကြံ၍၊ (ဝသိတမ်ဗံ-၏၊)ဝေမ်ိ- ဤသို့လည်း၊ (သဘာဂထေရ်တို့အထံ၌ နေပါသော်လည်း၊)သစေ နခမတ်- အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတြေဝ-ထို သဘာဂထေရ်တို့၏ အထံ၌သာ၊ ဝသိတမ်ဗံ-၏၊ တတြ-ထိုသဘာဂထေရ်တို့၏ အထံ၌၊ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒိဒေါသေန – ဒုဗ္ဘိက္ခအစရှိသော အပြစ်ကြောင့်၊ (ဆွမ်းခံယဉ်းခြင်း, ဥတုသပ္ပါယ မမျှတခြင်း စသောအကြောင်းကြောင့်၊)ဝသိတုံ-၌၊သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊စေ နဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ၊)တံယေဝဝိဟာရံ-ထိုမူလကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ အာဂန္တွာ – ပြန်လာ၍၊ အညဿ - ဥပဇ္ဈာယ်မှ တပါး အခြားထေရ်၏၊ သန္တိကေ- ၌၊ နိဿယံ- ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝသိတုံ, ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အာဇာတ္တိယံ-၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု-အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိတို့၌၊ အာစရိယော ပက္ကန္တော၀ါ ဟောတိ်တိ ဝတ္ထေ- ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဧဝဒီတမ္မော၊) ကောစိ-အချို့သော၊ အာစရိယော - သည်၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ (“ တပည့်တို့ကို မည်သည့်အရပ်သို့ သွားဥုံးမည် ”ဟု ပန်ပြော၍၊) ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏၊ ကောစိ-သော၊ (အာစရိယော - သည်၊) အနာပုစ္ဆိတွာ-မပန်ပြောမူ၍၊ ပက္ကမတိ-၏၊ အန္တေ၀ါသိကောပိ - သည်လည်း၊ ဝေမေ၀ - ဤအတူပင်တည်း၊[အချို့သည် ဆရာကို ပန်ပြော၍သွား၏၊အချို့ကား မပန်ပြောဘဲ

× × × × × × ×

နိဿယံ ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ ။ ။ ရိုးရိုးတန်းတန်း အချိန်အခါမျိုး၌ ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ဝယ် အခြားဆရာ့အထံ၌ နိဿယညှိုးယူ၍ မနေရ၊ ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် တွေ့ဆုံဖို့ရန်မျှဖြင့် နိဿယညှိုးပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဿယညှိုးယူဆောင်းသော်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်တိုင်း အသံကြားတိုင်း ပျက်နေမည်သာ၊ ဤနေရာ၌ကား ဥပဇ္ဈာယ်က စွန့်လွှတ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တွေ့ဆုံမိသော်လည်း နိဿယညှိုး မပျက်တော့၊ ထို့ကြောင့် “ အညဿ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ”ဟု ဆိုသည်။ [“ဥပဇ္ဈာယေန ပရိစ္စတ္တာ ဥပဇ္ဈာယ သမော ဓာနပရိဟာရော နတ္ထိ၊-ဋီကာ၊]

အာစရိယမှာ၊ပေ၊ဟောတိ။ ။“အာစရိယမှာ၊ပေ၊ပက္ကန္တော၀ါ ဟောတိ”တိ ဝတ္ထေ “ ပက္ကန္တောတိ ဒိသံဂတော ”တိ အာဒိနာ ဥပဇ္ဈာယသဿ ပက္ကမနေ ယော ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော၊ သော တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဇာဓာဝိ သက္ကာ ဝိညာတုံတိ တံ အဝတွာ

သွားသည်။] တတြ-ထို ဆရာတပည့်တို့တွင်၊ အန္တေဝါသိကော-သည်၊ အာစရိယံ-ကို၊ သစေ အာပုစ္ဆတိ–အကယ်၍ ခွင့်ပန်အံ့၊(ကိ˚)၊ ဘန္တေ, အသုကံနာမ ဌာနံ-ထို မည်သော အရပ်သို့၊ ကေနစိဒေဝ–တစုံတခုသောလျှင် ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဘွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဂန္တုံ-သွားခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ အာပုစ္ဆတိ , ဧဝံသတိ၊) အာစရိယေနစ- သည်လည်း၊ ကဒါ–အဘယ် အခါ၌၊ ဂမိဿသိ - သွားလတံ့နည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တော- ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော၊) သာယန္နေ - ညနေချမ်းအခါ၌၊ ဂမိဿာမိ - သွားပါအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်ငင်း၊ ရတ္တိံ- ညဉ့်အခါ၌၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ–ထ၍၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိဝါ-သော်ငင်း၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ အာစရိယောပိ-သည်လည်း၊ သာဓူတိ-ကောင်းပြီဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-လက်ခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တခ်ဏညေဝ-ထို ခဏ၌ပင်၊ နိဿယော-သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏။

ပန - ကား၊ ဘန္တေ, အသုကံနာမ ဌာနံ- သို့၊ ဂန္တုကာမော- သွားလိုသည်၊ အမှိ - ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဝုတ္တေ - လျှောက်အပ်သော်၊ အာစရိယော-သည်၊ အသုကသ္မိံနာမ ဂါမေ- ထိုမည်သောရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ၌၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ ပန္ဆာ - နောက်မှ၊ ဇာနိဿသိ - သိရလတံ့၊ (သွားသင့်, မသွားသင့် သိရလတံ့၊) ဣတိ- သို့၊ သစေ ဝဒတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သောစ - ထို တပည့်သည်လည်း၊ သာဓူတိ- ဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ- လက်ခံအံ့၊ တတော - ထို ဆွမ်းခံလှည့်ရာရွာမှ၊ ဂတော-သွားသည်၊ စေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)သုဂတော-ကောင်းစွာသွားသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ သစေ နဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မသွားဖြစ်အံ့၊(ဧဝံသတိ)နိဿယော-သည်၊ နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-မငြိမ်း၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ- လျှောက်အပ်သော်၊ အာစရိယေန-သည်၊ တာဝ-မတိုင်ပင်မီ ရှေးဦးစွာ၊ မာဂစ္ဆ-မသွားနှင့်ဦး၊ ရတ္တိံ-၌၊ မန္တေတွာ-တိုင်ပင်၍၊ ဇာနိဿာမ-သိကုန်အံ့၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တော - ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော- သော်၊) မန္တေတွာ-၍၊ အထာပိ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)သုဂတော-သည်၊(ဟောတိ)၊ နောစေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ- မငြိမ်း၊ [အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမန္တကိုပြုပြီး၍ အနာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမန္တကို ပြုလို

× × × × × × ×

“ ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမတိ ”တိ အာဒိနာ အညောယေဝ နယော အာရဒ္ဓေါ၊ အယဉ္စ နယော ဥပစ္ဈာယပက္ကမနေပိ ဝေဒိတဗ္ဗောယေဝ၊ ဤဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု ကေဏ္ဍ ဝုတ္တလက္ခဏံ အညတ္ထာပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊–ဋီကာ၊ ဆိုလိုရင်းကား–ဥပစ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ အခက်းဉ် “ တမှာ အာဝါသာ ၊ပေ၊ ဒိသံဂတော ” စသော ဖွင့်ပြီး အနက်ကို ဤဉ် မဖွင့်တော့၊ ထိုအနက်ကို ဤဉ်လည်း ယူပါ၊ “ ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ ” စသော ဤအနက်ကိုလည်း ထို “ ဥပစ္ဈာယော ပက္ကမေနာဝါ စသည်ဉ် ယူပါ”ဟူလို။

သောကြောင့် အာစရိယံ စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ အာစရိယံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပက္ကမန္တာသ - ဖဿားသောရဟန်း၏၊ ဥပစာရသီမာ တိက္ကမေ - ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ အန္တော ဥပစာရသီမတော - ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်းအရပ်မှ၊ ပဌိနံဝတ္တန္တာသ - ပြန်နစ်သောရဟန်း၏၊ (နိဿယော) န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-မငြိမ်း။

[တပည့်က ဆရာအား ပန်ပြောပုံမှတပါး ဆရာက တပည့်အား ပန်ပြောပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "သစေပန" စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ အာစရိယော - သည်၊ အန္တေဝါသိကံ-ကို၊ သစေ အာပုစ္ဆတိ - အကယ်၍ ပန်ပြောအံ့၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ အသုကံနာမဒ္ဓါနံ-သို့၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဇုတိ-သို့၊ (သစေ အာပုစ္ဆတိ-အံ့၊ ဝေံသတိ၊) အန္တေဝါသိကနစ-သည်လည်း၊ ကဒါ- အဘယအခါ၌၊ (ဂမိဿထ - ကြွပါကုန်လတံ့နည်း၊) ဇုတိ- သို့၊ ဝုတ္တေ – လျောက်အပ်သော်၊ သာယန္နေ-၌၊ (ဂမိဿာမိ-အံ့၊) ဇုတိဝါ - ဤသို့သော်ငင်း၊ ရတ္တိဘာဂေ-ညဉ့်အဘို့၌၊ (ဂမိဿာမိ-အံ့၊) ဇုတိဝါ- သော်ငင်း၊ သစေ ဝဒတိ- အံ့၊ အန္တေဝါသိကောပိ - သည်လည်း၊ သာဓုတိ - ဟူ၍၊ (သစေ) သမ္မဋ္ဌတိ- အံ့၊ (ဝေံသတိ) တခ်ဏာညေဝ - ထိုခဏ၌ပင်၊ နိဿယော, ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ - ၏၊ ပန- သို့မဟုတ်၊ အာစရိယော-သည်၊ သွေ-နက်ဖန်၌၊ ပိဏ္ဍာယ-၌၊ စရိတွာ-ပြီး၍၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဇုတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ- အံ့၊ ဇုတဏောစ– ဆရာမှတပါးသော တပည့်သည်လည်း၊ သာဓုတိ - ဟူ၍၊ (သစေ) သမ္မဋ္ဌတိ - အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ကေဒိဝသံ – တနေ့မျှ၊ နိဿယော- သည်၊ တာဝ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ- မငြိမ်းသေး၊ ပုနဒိဝသေ– နေ့တနေ့၌၊ (နိဿယော)ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ- ငြိမ်းပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-၌၊ စရိတွာ-ပြီး၍၊ မမ-ငါ၏၊ ဂမနံဝါ- သွားဖြစ်ခြင်းကိုငင်း၊ အဂမနံဝါ - မသွားဖြစ်ခြင်းကိုငင်း၊ ဇာနိဿာမိ - သိအံ့၊ ဇုတိ – သို့၊ ဝတ္တွာ-ပြောပြီး၍၊ သစေ န ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မသွားဖြစ်အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ နိဿယော, န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ အန္တေဝါသိကော န- သည်၊ တာဝ - ရှေးဦးစွာ၊ မာဂစ္ဆထ - မကြွပါကုန်လင့်၊ (မကြွပါနှင့်ဦး– ဟူလို၊) ရတ္တိံ – ၌၊ မန္တေတွာ- ၍၊ ဇာနိဿထ– သိပါကုန်လတံ့၊ ဇုတိ – သို့၊ ဝုတ္တော – လျောက်အပ်သည်၊ (သမာနော - သော်၊) မဒ္ဓုနော့တွာပိ- တိုင်ပင်ပြီး၍လည်း၊ အထာပိ န ဂစ္ဆတိ – အကယ်၍မူလည်း မသွားဖြစ်အံ့၊ (ဝေံသတိ) နိဿယော, န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

ဥဘောပိ-၂ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာစရိယန္တေဝါသိကာ-ဆရာ တပည့်တို့သည်၊ ကေနစိ – တစုံတခုသော၊ ကရဏီဃနေ– ပြဿဒယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဗဟိသီမံ–ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်သို့၊ (ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်သို့)၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ– ကုန်အံ့၊ တတော–ထို ပြင်ဘက်အရပ်မှ၊ အာစရိယော-သည်၊ ဂမိယစိတ္တေ–ခရီး

သွားလိုသူ၏စိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ အနာပုစ္ဆာဝ-မပန်ပြောဘဲသာလျှင်၊ ဂတ်ဘိုဘာ-၍၊ ဒိန္နံ လေဋ္ဌုပါတာနံ–ခဲ ၂ ကျတို့၏၊ အန္တောဃယေဝ – အတွင်းဦးသာလျှင်၊ စေ နိဝတ္တတိ-အာကယ်၍ ပြန်နစ်အံ့၊ (ဝေဒံသတိ)၊ နိဿဒယာ, နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဒွေ လေဋ္ဌုပါတေ- ခဲ ၂ ကျတို့ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ- လွန်၍၊ (လွန်ပြီးမှ)၊ သစေ နိဝတ္တတိ - အံ့၊ (ဝေဒံသတိ နိဿယော) ပဋိပဿဒ္ဓေါ – ငြိမ်းပြီးသည်၊ ဟေးတိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ-ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ [ဤနေရာ၌ နိဿယော ပဋိပဿမ္ဘတိကို ထောံ၍ "အာစရိယန္တေဝါသိကာ" ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] ဒွေ လေဋ္ဌုပါတေ- တို့ကို၊ အတိက္ကမ္မ-၍၊ အညတရသ္မိံ – တပါးသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ (သစေ)ဝသန္တိ-အာကယ်၍ နေကုန်အံ့၊(ဝေဒံသတိ) နိဿယော, ပဋိပဿမ္ဘတိ၊ [ပက္ကန္တမ္ပတပါး ဝိဇ္ဇန္တိစသည်ကို ပြလိုသောကြောင့် "အာစရိယေ ဝိဇ္ဇန္တေ" စသည်မိန့်။] အာစရိယေ–သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တေ– လူထွက်သော်ဌင်း၊ ကာလက်တေ – ပြန်လွန်တော်မူသော်ဌင်း၊ ပက္ခသင်္ကန္တေစ – တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်ဌင်း၊ တခ်ဏာညေဝ-၌ပင်၊ (နိဿယော) ပဋိပဿမ္ဘတိ။

ပန-ကား၊ အာဏာတ္တိယံ· နှင်ထုတ်ခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အာစရိယော – နိဿယညီး ဆရာသည်၊ မုဋ္ဌိတုကာမောဝ – လွှတ်လိုသည်သာလျှင်၊(ပရိယာယ် မဟုတ်ဘဲ, တကယ်ပင် နှင်ထုတ်လိုသည်သာလျှင်၊) ဟုတွာ– နိဿယပဏာမနာယ - နိဿယညီးကို နှင်ထုတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ သစေပိ ပဏာမေတိ - အာကယ်၍မူလည်း နှင်ထုတ်အံ့၊ [ယောဇနာ၌ " အန္တေဝါသိကမ္မာ မုဋ္ဌိတုကာမောဝေ " ဟု ရှိ၏၊ မူဆုပ်ဒ်က သကမ္မကဖြစ်သောကြောင့် " မုစ္ဆိတုကာမောဝ"ဟု ရှိရလိမ့်မည်။]အန္တေဝါသိကောစ-သည်လည်း၊ မံ-ကို၊ အာစရိယော-သည်၊ ကိဉ္စာပိ ပဏာမေတိ-အာကယ်ရှိကား နှင်ထုတ်၏၊ အထဒေါ-ထိုသို့ နှင်ထုတ်ပါသော်လည်း၊ ဟဒယေန-စိတ်နှလုံးအားဖြင့်၊ မုဒုကော-နည်ံ့၏၊ [ငါ့ အပေါ်၌ ငဲ့နေသေး၏-ဟူလို၊] ဇာတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သာလယော၀-တွယ်တာခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ–ဖြစ်အံ့၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ - မငြိမ်းသည်သာ၊ အာစရိယော-သည်၊ သာလယော – တွယ်တာခြင်း ရှိသည်၊ သစေပိ (ဟောတိ)·အံ့၊ အန္တေဝါသိကော-သည်၊ နိရာလယော- တွယ်တာခြင်းမရှိသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့၊) ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဇာမံ- ဤဆရာကို၊ နိဿာယ - မှီ၍၊ နဝသိဿာမိ - မနေတော့အံ့၊ ဇာတိ- သို့၊ ဂုရုံ - နေဘို့ရန် တာဝန်ကို၊ (သစေ) နိက္ခိပတိ - အာကယ်၍ လျော်ချလိုက်အံ့၊ ဝေမို့ - ဤသို့ လျော်ချပြန်သော်လည်း၊ (နိဿယော)နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပန - ကား၊ ဥဘိန္နံ–ဆရာတပည့် ၂ ပါးတို့၏၊ သာလယဘာဝေ-တွယ်တာခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ-ရှိလသော်၊) (နိဿယော)နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ-ကော် မငြိမ်းသည်သာ၊ ဥဘိန္နံ-တို့၏၊ ဓုရနိဂ္ဂဟေန-တာဝန်ကို လျော်ချလိုက်ခြင်းကြောင့်၊(နိဿယော) ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–

၏၊ ပဏာမိတေန - နှင်ထုတ်အပ်သော တပည့်သည်၊ ဒဠ္ဟကမ္မံ - ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟရိတ္ဝာ–ထမ်းဆောင်၍၊ တိက္ခတ္တုံ–၃ ကြိမ်၊ ခမာပေတဗ္ဗာ- ၏၊ နော စေ ခမတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဥပဇ္ဈာယေ- ဥပဇ္ဈာယ်၌၊(ဥပဇ္ဈာယ် အာဇ်းတုန်းက) ဝုတ္တ နယေန-ဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏။

ဥပဇ္ဈာယေနဝါ သမောဓာန ဂတောတိ ဏ္ဍေ - ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဒဿန သဝဏဝသေန-ဥဇ္ဈာယ်ကို မြင်ရခြင်း, ဥပဇ္ဈာယ် အသံကို ကြားရခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်၊ သမောဓာနံ – ပေါင်းဆုံခြင်းကို၊ ဝေဒိတမ္ဗံ - ၏၊ ဟိ – ချဲ့၊ အာစရိယံ– နိဿယညှိုးဆရာကို၊ နိဿာယ– ၍၊ ဝသန္တော - နေသော၊ သဒ္ဓိဒိဟာရိကော- သည်၊[ဤနေရာ၌ အာစရိယံကိုငဲ့၍"အန္တေဝါသိကော"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။]ကေဝိဟာရေ-ဘခုသော ကျောင်းတိုက်၌၊ စေတိယံ- စေတီကို၊ ဝန္ဒနံ ဝါ- ရှိခိုးနေစဉ်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ကေဝါမေ - တခုသောရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ - ၄ါ၊ စရန်ဝါ-လှည့်လည် နေစဉ်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ သစေ ပဿတိ-အာကယ်၍ တွေ့မြင်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ (သစေ) ပဿတိ- အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကောပန - သည်ကား၊ (သစေ)နပဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ မဂ္ဂပဋိပန္နံဝါ- ခရီးသွားနေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အာကာသေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တံဝါ-သွားနေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ဒိဿွာ-မြင်၍၊ ဒူရတ္တာ-ဝေးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ ဘိက္ခူတိ - ရဟန်းဘပါးဟူ၍၊ ဇာနာတိ - သိအံ့၊ ဥပဇ္ဈာယောတိ- ဟူ၍၊ နဇာနာတိ- မသိအံ့၊(နိဿယော)နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ သစေ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊ နိဿယော) ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဥပရိပါသာဒေ- ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊ ဝသတိ – ၏၊ ဟေဋ္ဌာ- ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်၌၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော - သည်၊ (ဝသတိ - အံ့၊) တံ- ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိဿ ဝ- မမြင်မူ၍သာ၊ ယာဂုံ - ယာဂုကို၊ ပိဝိတ္ဝာ- သောက်ပြီး၍၊ ပက္ကမတိ- ဖဲသွားအံ့၊ အာသနသာလာယဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်၌မူလည်း၊ နိသိန္နံ-ထိုင်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိဿာဝ- မမြင်မူ၍သာ၊ ကေမန္တေ- တခုသောအစွန်၌၊ ဘုဥ္ဇိတ္ဝာ- စား၍၊ (သစေ)ပက္ကမတိ– အံ့၊ ဓမ္မဿဝနမဂ္ဂေပဝါ- တရားနာရာ မဂ်ာပ်၌မူလည်း၊ နိသိန္နမ္ပိ–ထိုင်နေသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တံ–ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိဿာဝ–သာ၊ ခမ်ဖံ–ကို၊ သုတ္ဝာ - နာပြီး၍၊ (သစေ) ပက္ကမတိ–အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ တာဝ–သဝနမ္မရှေးဥုးစွာ၊ ဒဿနဝသေန- ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမောဓာနံ–ပေါင်းဆုံခြင်းကို၊ ဝေဒိဘမ္ဗံ–၏၊

[ဒဿန၏အကျယ်ကိုပြပြီး၍ သဝန၏အကျယ်ကိုပြလိုသောကြောင့်"သဝန ဝသေန ပန"စသည်မိန့်၊] ပန-ကား၊ သဝနဝသေန - ဥပဇ္ဈာယ်အသံကို ကြားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဥပဇ္ဈာယသ–၏၊(သဒ္ဒိဋ္ဌ

စဝ်၊)ဝါ-သည်၊ (ကထေန္တသ္သ စသည်၌စဝ်၊) ဝိဟာရေဝါ - ကျောင်းတိုက်၌ သော်၎င်း၊ အန္တရယရေဝါ– ရွာတွင်း၌သော်၎င်း၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ကထေန္တသ္သဝါ– ဟောစဉ်သော်၎င်း၊ အနုမောဒနံ-ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကရောန္တသ္သဝါ-ပြုစဉ် သော်၎င်း၊ သဒ္ဒံ-ကို၊ သုတ္ဝာ–ကြား၍၊ မေ- ၏၊ ဥပဇ္ဈာယသ္သ-၏၊ သဒ္ဒေါ-အသံ တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ သစေ သဉ္ဇာနာတိ-အကယ်၍မှတ်မိအံ့၊(ဧဝံသတိ)နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အာသဉ္ဇာနန္တသ္သ – မမှတ်မိသော တပည့်၏၊ (နိဿယော) နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဇာတိအယံ- ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သမောဓာနေ - ပေါင်းဆုံခြင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း၊..... နိဿယ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ – သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီး၏။ [နိဿယညီးဆရာနှင့်အတူနေခိုက် ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ပေါင်းဆုံမိရုံမျှဖြင့် နိဿယညီး ပျက်ရသည်မှာ ဥပဇ္ဈာယ်က သာ၍ ရင်းနှီးသောကြောင့်တည်း ဟု မှတ်ပါ။]

ဥပသမ္ပဒါဒေတဗ္ဗပဉ္ဆက ကထာ

ဇာဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အနုဇာနာမိ၊ပေ၊နိဿယံ ဒါတုန္တိ-ဟူ၍၊ သခ်ပတော- အားဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယာစရိယာနံ – ဥပဇ္ဈာယ်အာစရိယတို့၏၊ ယံ လက္ခဏံ- အကြင်မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောလက္ခဏာကို၊(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဗျတ္တပဋိဗလဖြစ်၍ ၁၀ ဝါ, သို့မဟုတ် ၁၀ ဝါထက်အလွန်ရမှဟု မှတ်ချက် ချခဲ့သည်။] တံ-ထို ဗျတ္တ ပဋိဗလလက္ခဏာကို၊ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ- ၄ါ၊ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေနာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ - မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ - ထို ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟီတိ - ကား၊ ပဉ္စဟိ-နှင့်သော၊ အဂုဏင်္ဂေဟိ– ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတေန၌ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ – သီလဂုဏ်ကျေးဇူး အစရှိသည်တို့နှင့်၊ အသမန္နာဂတတ္တာဝေ – မပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အဂုဏင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ ဟောတိ– ၏၊ နဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ ဟုတ္ဝာ- ၍၊ နဥပသမ္ပာဒေတမ်ဗ္ဗံ – မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ရဟန်းပြုမပေးထိုက်၊) နနိဿယော ဒါတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အာစရိယေန – နိဿယညီးဆရာသည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ နိဿယော-ကို၊ နဒါတဗ္ဗော–မပေးထိုက်။

စ- ဆက်၊ တ္ထေ-၌ ပဉ္စကတို့၌၊ နအသေက္ခေနသီလက္ခန္ဓေနာတိ အာဒိသုစ-နအသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထနာ နအသေက္ခေနာတိ အာဒိသုစ– လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အသဒ္ဓေါတိ အာဒိသုစ - လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု-၃ ပါးကုန်သော၊ ပဉ္စကေသု–ပဉ္စကတို့၌၊ အယုတ္တဝသေန-မသင့်လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (မပြည့်စုံလျှင် မသင့်လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊)

ပဋိက္ခေပေါ်-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အာပတ္တိ အင်္ဂဝေသန-အာပတ်၏ အင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ပဋိက္ခေပေါ် – ကို၊) နှ (ကတော) – ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဟိ– ချဲ့၊ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ – ကြောင့်၊ ယော–အကြင် ရဟန်းသည်၊ အသေက္ခေဟိ - အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ သီလ ကွန္ဓာဒီဟိ-တို့နှင့်၊ အသမန္နာဂတော-မပြည့်စုံသည်၊ ဟုတ္ထာစ-ဖြစ်၍၎င်း၊ [ပဌမ ပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပရေ-သူတပါးတို့ကို၊ တတ္ထ-ထို အသေက္ခအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၌၊ သမာဒါနပတုံ– ဆောက်တည်စေခြင်းငှါ၊ အသက္ကောနော– မစွမ်းနိုင်သည်၊ ဟုတ္ထာစ-ဖြစ်၍၎င်း၊ [ဒုတိယပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] အသဒ္ဓိယာဒီဒေါသ ယုတ္တောဝ– အသဒ္ဓိယ အစရှိသော အပြစ်နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတ္ထာစ - ၎င်း၊ [တတိယပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပရိသံ - ပရိသတ်ကို၊ ပရိဟရတိ-ရွက်ဆောင်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ပရိသာ-သည်၊သီလာဒီဟိ-သီလ အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မှ၊ ပရိဟာယတိယေဝ-ယုတ်လျော့သည်သာ၊ နဝမုတိ– မတိုးပွား၊ တဿာ- ကြောင့်၊ တေန- ထိုရဟန်းသည်၊ နဥပသမ္ပာဒေတမ္မံ–ထိုက်၊ ဇုတိအာဒိ-ဤသို့ အစရှိသောစကားကို၊ အယုတ္တဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အာပတ္တိ အင်္ဂဝေသန-ဖြင့်၊ နှ(ဝုတ္တံ)-ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊[နှ အာပတ္တိ အင်္ဂဝေသနဟူသော စကားသည် မှန်၏၊] ဒိဏ္ဏာသဝဿဝေ - ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် အားသာ၊ ဝါ– ၏သာ၊ ဥပဇ္ဈာယာ စရိယဘာဝေါ– ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်, အာစရိယ၏အဖြစ်ကို၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ နှ အနုညာတော - ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ တဿဝ - ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သာ၊ (ဥပဇ္ဈာယာ စရိယဘာဝေါ-ကို၊)အနုညာတော-သည်၊ ယဒိ အာဘိဿ-အကယ်၍ဖြစ်ဘုံ၊ (ဝံသတိ) သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ပေ၊ဟောတိတိ အာဒိ - အစရှိသော စကားကို၊ နဝဒေယျ-ဟောတော်မမူရာ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ဒိဏ္ဏာသဝဿ- ၏၊ ပရိသာ-ပရိသတ်သည်၊ သီလာဒီဟိ- တို့မှ၊ နှ ပရိဟာယတိ- မဆုတ်ယုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဋ္ဌပိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗန္တိ အာဒိ–အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ။

အမိသိလေ သီလဝိပန္နောတိ အာဒိသု - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပါရာဇိကဋ္ဌ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့ဌင်း၊ သံယာဒိသေသဋ္ဌ-သံယာဒိသေသအာပတ်သို့ဌင်း၊ အာပန္နော- ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အမိသိလေ - လွန်ကဲသောသီလ၌၊ သီလ

× × × × × × ×

အသေက္ခေဟိ။ ။အသေက္ခသ-အသေက္ခ (ရဟန္တာ) ပုဂ္ဂိုလ်၏+ အယံ-ဤဟာတည်း၊ (ဥစ္စာတည်း)၊ ဇုတိ အသေက္ခော၊ " အသေက္ခ၏ ဥစ္စာ " ဟူရာ၌ အရဟတ္တမဂ်-ဖိုလ်သာမက, အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ထိုက်သမျှ လောကီ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သောသီလကို ယူရသည်၊ အသေက္ခသမာဓိက္ခန္ဓ စသည်၌လည်း နည်းတူ။ [အသေက္ခသ+အယံတိ ဟိ အသေက္ခော သီလက္ခန္ဓော ပေ၊အသေက္ခသီလန္တိစ နမဂ္ဂဖလမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ အထခေါ ယံကိဉ္စိ အသေက္ခသန္တာနေ ပဝတ္တသီလံ၊—ဋီကာ။]

ဝိပန္နောနာမ-ပျက်စီးသောသီလရှိသူမည်၏၊ ဝါ-သီလအားဖြင့် ပျက်စီးသူမည်၏၊ ဇုတရေ - ပါရာဇိက သံယောဒိသေသ်မှတပါးကုန်သော၊ ပဋ္ဌ - ငါးပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ-အာပတ်အစုတို့သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဇ္ဈာစာရေ-လွန်ကဲသောအကျင့်၌၊ အာစာရ ဝိပန္နောနာမ- ပျက်စီးသောအကျင့်ရှိသူမည်၏၊ ဝါ - အကျင့်အားဖြင့် ပျက်စီးသူမည်၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ - မှန်သောအယူကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ အန္ဓပုဂ္ဂါဟိကာယ-သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ- အယူနှင့်၊ သမန္နာဂတော- ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတိဒိဋ္ဌိယာ-လွန်ကဲသောအယူ၌၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိပန္နောနာမ-ပျက်စီးသောအယူရှိသူ မည်၏၊ ဝါ-အယူအားဖြင့် ပျက်စီးသူမည်၏၊ [သဿတုစ္ဆေဒသခ်ါတံ အန္ဓံ (အဖို့ကို) ဂဏ္ဟာတိ- (ကိုယ်တိုင်ယူတတ်၏၊) ဂါဟယတိ- (သူတပါးကို ယူစေတတ်၏၊) ဇုတိ အန္ဓပုဂ္ဂါဟိကာ။] ယတ္ထကံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတံ-ကြားနာအပ်သော တရားကို၊ (ဇုန္တိ တဗ္ဗံ - ၌စပ်၊) ပရိသံ- ပရိသတ်ကို၊ ပရိဟရန္တသ-ဆောင်ရွက်သောဆရာသည်၊ ဇုန္တိ တဗ္ဗံ-အလိုရှိထိုက်၏၊ တေန-ထိုသုတမှ၊ ဝိရဟိတတ္တာ-ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပဿုတော-အပ္ပဿုတမည်၏၊ အာပတ္တာဒိ-အာပတ် အစရှိသော၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ တေန-ထိုဆရာသည်၊ ဇာနိတဗ္ဗံ - သိထိုက်၏၊ တဿ - ထို အာပတ်အစရှိသော အကြောင်းအရာကို၊ အဇာနနတော-မသိခြင်းကြောင့်၊ ဒုပ္ပညော-ဒုပ္ပညမည်၏၊ ဇုမသ္မိံ ပဋ္ဌကေ-ဤပဋ္ဌကဋ္ဌ၊ ပုရိမာနိ-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ-၃ပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့ကို၊ အယုတ္တဝသေနေဝ-မသင့်လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တာနိ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္ဆိမာနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ- ၂ ပါးကုန်သော၊ (ပဒါနိ-တို့ကို၊)အာပတ္တိ အင်္ဂဝသေန-အာပတ်၏ အင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ။)

အာပတ္တိံ နဇာနာတိတိ - ကား၊ ဇုဒံနာမ - ဤမည်သောအမှုကို၊ မယာ - တပည့်တော်သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပြီ၊ (ပြုမိပါပြီ၊) ဇုတိ- သို့၊ ဝုတ္တေ-လျောက်အပ်သော်၊ ဇုမံ နာမ အာပတ္တိံ - ဤမည်သော အာပတ်သို့၊ အယံ - ဤရဟန်းသည်၊ အာပန္နော-ရောက်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ နဇာနာတိ-မသိ၊ ဝုဋ္ဌာနံ နဇာနာတိတိ-ကား၊ ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနိတော-ဝုဋ္ဌာနဂါမ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိတော်ဝါ- အာပတ်မှသော်ဎင်း၊ ဒေသနာဂါမိနိတော – ဒေသနာဂါမ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိတော်ဝါ– မှသော်ဎင်း၊ ဒေံနာမ-ဤသို့မည်သော၊ ဝုဋ္ဌာနံ-ထခြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊

× × × × × × ×

ယတ္ထကံ သုတံ။ ။"ဆယ်ဝါပြည့်တင်း, ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ, ကမ္မာကမ္မ, ခန္ဓကပုဒ်, နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်, ဟောပြနိုင်, ကျောင်းထိုင်ငါးအင်္ဂါ" ဟူသည်တို့တွင် နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင် ဟောပြနိုင်ဘို့ရန် သုတ္တန်အဘိဓမ္မာဌ်လာသော သုတကို "ယတ္ထကံ သုတံ" ဟု ယူသင့်၏၊ ကမ္မာကမ္မ စသည်တို့ကို သိဘို့ကား "ယံ တေန ဇာနိတဗ္ဗံ အာပတ္တာဒိ" အရဖြင့် ယူသင့်၏။

ဇာတိ-သို့၊ နဇာနာတိ- မသိ၊ ဇာမသ္မိံ ပဗ္ဗကေ - ၌၊ ပုရိမာနိ- ကုန်သော၊ ဒွေ-နှ်သော၊ ပဒါနိ-တို့ကို၊ အယုတ္တဝသေနဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ ပစ္ဆိမာန်-ကုန်သော၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ (ပဒါနိ)၊ အာပတ္တိ အဂ််ဝသေန-ဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ)။

အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယာတိ (ပဒဿ)- ဟူသော ပုဒ်၏၊ ခန္ဓက ဝတ္တေ-ခန္ဓကကျင့်ဝတ်အရာ၌၊ ဝိနေတုံ- ဆုံးမခြင်းငှါ၊ ပဋိဗလော- စွမ်းနိုင်သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဇာတိအတ္ထော- နက်၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယာတိ(ပဒဿ)-၏၊ သေက္ခပဏ္ဍုတ္တိယံ - ကျင့်သင့် ကျင့်ထိုက်သော ပညတ်တော်၌၊ (ဉာဘတော ဝိဘင်းလာ သိက္ခာပုဒ်အရာ၌၊) ဝိနေတုံ - ငှါ၊ ပဋိဗလော- သည်၊ နဟောတိ၊

× × × × × × ×

အာဘိသမာစာရိကာယ။ ။သမာစာရိတဗ္ဗောတိ သမာစာရော၊ အဘိ(ဝိသိဋ္ဌော)သမာစာရော အဘိသမာစာရော – လွန်ကဲမြင့်မြတ်သော အကျင့်၊ အဘိသမာစာရောဝ အာဘိသမာစာရိကာ၊ ကိကပစ္စည်း အနက်မရှိ၊ ‘‘အာဘိသမာစာရိကာယ–လွန်ကဲမြင့်မြတ် ဖြည့်ကျင့်အပ်သော၊ သိက္ခာယ – ခန္ဓက၌လာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအရာ၌ ’’ ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။ [အဘိဝိသိဋ္ဌော ဉတ္တာမော သမာစာရောတိ အဘိသမာစာရော၊ အဘိသမာစာရောဝ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာတိ အာဘိသမာစာရိကာ၊ သိက္ခာ၊—ဋီကာ။]

တနည်း။ ။‘‘အဘိသမာစာရံ အာရဒ္ဓာ ပညတ္တာ အာဘိသမာစာရိကာ’’ဟု ပြု၍ ဤအလို ကိကပစ္စည်း အနက်ရှိသည်၊ ‘‘ အာဘိသမာစာရိကာယ – လွန်ကဲ မြင့်မြတ် ဖြည့်ကျင့်အပ်သောအကျင့်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော၊ သိက္ခာယ – ခန္ဓက၌လာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအရာ၌ ’’ ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ [အဘိသမာစာရံဝါ အာရဒ္ဓာ ပညတ္တာ သိက္ခာ အာဘိသမာစာရိကာ၊ – ဋီကာ။] ပဌမနည်းအလို အာဘိသမာစာရိကာအရ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရသည်၊ ဒုတိယနည်းအလို သိက္ခာပုဒ်ကျင့်ဝတ်ကို ရသည်။

အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ။ ။မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သောကြောင့် ‘‘အာဒိ’’ မည်၏၊ မြတ်သောအကျင့်ဖြစ်သောကြောင့် ‘‘ဗြဟ္မစရိယ’’လည်း မည်၏၊ ‘‘ စရိတဗ္ဗာတ် စရိယာ၊ ဗြဟ္မံ+စရိယာ ဗြဟ္မစရိယာ၊ သွတ္ထဉ် ကပစ္စည်းသက်၍ အာဒိဘူတာဒေဝ+ဗြဟ္မစရိယာ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ’’ ဟု ပြု၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သော မြတ်သောအကျင့်၊ ခန္ဓကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အာဘိသမာစာရိကအမည်ဖြင့် ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤအာဒိဗြဟ္မစရိယကာအရ ဉာဘတောဝိဘင်း၌လာသော သိက္ခာပုဒ်များကိုသာ ယူရတော့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗာတ် သေက္ခာ၊ ပညဝိယတိတိ ပဏ္ဍာတ္တိ၊ သေက္ခာစ+သာ+ပဏ္ဍာတ္တိစာတိ သေက္ခပဏ္ဍာတ္တိ။

ဋီကာ။ ။မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည် အာဒိဘူတာတိ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ ဉာဘတောဝိဘင်္ဂ ပရိယာပန္နာ သိက္ခာယေတံ အဓိဝစနံ၊ တေနေဝ ‘‘ ဉာဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ ခန္ဓကဝတ္တာ ပရိယာပန္နံ အာဘိသမာစာရိက’’န္တိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သေက္ခပဏ္ဍာတ္တိယန္တိ ဇ္ဈေ သိက္ခိတဗ္ဗတော သဒ္ဒါပိ ဉာဘတောဝိဘင်္ဂ ပရိယာပန္နာ ပဏ္ဍာတ္တိတ် ဂဟေတဗ္ဗာ၊

ဣတိ အတ္ထော၊ အဘိဓမ္မေတိ(ပဒဿ)-၏၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ-နာမ်တရား ရူပ်တရားကို ပိုင်းခြားရာ အဘိဓမ္မာအရာ၌၊ ဝိနေတုံ-၄၂၊ ပဋိဗလော နဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အဘိဝိနယေတိ(ပဒဿ)-၏၊ သကလေ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယ ပိဋကေ-ဝိနည်းပိဋကာ၌၊ ဝိနေတုံ ပဋိဗလော နဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဝိနေတုံ နပဋိဗလောတိ(ပဒဿ)-ပုဒ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အာဘိသမာစာရိကစသောအရာ၌၊ သိက္ခာပေတုံ-သင်ပြုခြင်း၄၂၊ နသက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤအနက်သည်၊(ဟောတိ၊)ဓမ္မတော ဝိဓေစေတုန္တိ-ကား၊ ဓမ္မေနကာရဏောန- အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိသဇ္ဇာပေတုံ-စွန့်လွှတ်စေခြင်း၄၂၊(ပဋိဗလော နဟောတိ။)

ဣမသ္မိံ ပန္ဓကေ - ဤပန္ဓကာ၌၊ သဗ္ဗပဒေသု - အလုံးစုံသော ငါးပုဒ်တို့၌၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အာပတ္တိ နဇာနာတိတိ အာဒိ ပန္ဓကသ္မိံ ပိ - အာပတ္တိ နဇာနာတိ အစရှိသော ပန္ဓကာ၌လည်း၊ သဗ္ဗပဒေသု - အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဥုနဒသဝဿပရိယောသာန ပန္ဓကေပိ - အဆုံးဖြစ်သော ဥုနဒသဝဿပန္ဓကာ၌လည်း၊ သေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဣတိ - ဤသို့

× × × × × × ×

နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ။ ။နာမရူပပရိစ္ဆေဒေတိ ဣဿ ကုသလတ္တိကာဒိဟိ ဝုတ္တံ ဇာတိ ဘူမိ ပုဂ္ဂလ သမ္ဘဿယာဂ ဝဏ္ဏာရမ္မဏ ကမ္မဋ္ဌါရုလက္ခဏရသာဒိဘေဒေဟိ ဝေဒနက္ခန္ဓာဒိ စတုဒ္ဒိမံ သနိဗ္ဗာနံ နာမံ, ဘူဘုပါဒါယဘေဒံ ရူပဉ္စ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဇာနနပညာ၊ တပ္ပကာသကောစ ဂန္ထော နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါနာမ၊ ဧတမိနာ အဘိဓမ္မတ္ထကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗံတိ ဒဿေတိ၊—ဝိမတိ။

သကလေ ဝိနယပိဋကေ။ ။အာဘိသမာစာရိကသိက္ခာ အာဒိဗြဟ္မစာရိယက သိက္ခာတို့၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သွန်သင်ဘို့ရန်သာ တာ၀ဒ်ရှိ၏၊ အဘိဝိနယေ အရှင်္ဂကား ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသော ဝိနည်းပါဠိတော်ပိဋကကို သင်ပြုနိုင်ဘို့ရန်တာ၀ဒ်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် ခန္ဓကပါဠိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂပါဠိနှင့်တကွ ဝိနည်းပိဋကအားလုံးကို အဘိဝိနယ(လွန်ကဲသောဝိနည်း)ခေါ်ကြောင်းပြလို၍ "သကလေဝိနယပိဋကေ"ဟု မိန့်သည်။

ဣမသ္မိံ ပန္ဓကေ အာပတ္တိ။ ။ဤပန္ဓက၌ "အလုံးစုံအာပတ်သင့်ကြောင်း အင်္ဂါ ချည်း"ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ကျောင်းထိုင် အင်္ဂါ ၅ ပါး ဖြစ်ပေါ်လာရသည်၊ ထို "ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်"ဟူသည် သဒ္ဒါဝိဟာရိက ဟု ခေါ်အပ်သော ဥပစ္ဈာယ်ယူ တပည့်ကိုလည်း, အန္တေဝါသိက ဟု ခေါ်အပ်သော နိဿယည်းယူ တပည့်ကိုလည်း, ဥပစ္ဈာယ်ယူသော သာမဏေကိုလည်း, စာတက်သော ဓမ္မန္တေဝါသိကကိုလည်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကျောင်းထိုင် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါကို "နဘိက္ခဝေ ဥုနဒသဝဿေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ" စသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ ဆယ်ဝါမပြည့်လျှင် ဥပစ္ဈာယ် ဆရာ, နိဿယည်းဆရာ မလုပ်ကောင်း၊ အာပတ်သင့်၏။

လျှင်၊ အာဒိတော-အစ၌၊ တဃော–၃ ပါးကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ– ပဋ္ဌကတို့ဂုဏ်း၊ စတုတ္ထေ-စတုတ္ထပဋ္ဌကဋ္ဌ၊ တိဏ္ဏိ-၃ ပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ- ပုဒ်တို့ဂုဏ်း၊ ပဋ္ဌမေ–ပဋ္ဌမပဋ္ဌကဋ္ဌ၊ ဒွေ-၂ပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ–တို့ဂုဏ်း၊ ဧတိ-သို့၊ သမ္မေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော - ကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ–ပဋ္ဌကတို့ကို၊ အယုတ္တဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ- ကုန်ပြီ၊[စတုတ္ထပဋ္ဌကဋ္ဌ ၃ ပုဒ်, ပဋ္ဌမ ပဋ္ဌကဋ္ဌ ၂ ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ပဋ္ဌကတခုယူထားသောကြောင့် “ စတ္တာရော ပဋ္ဌကာ ” ဟု ဆိုသည်။] စတုတ္ထပဋ္ဌကေ – ဋ္ဌ၊ ဒွေပဒါနိ – နောက်ဆုံး ၂ ပုဒ်တို့ဂုဏ်း၊ ပဋ္ဌမေ - ဋ္ဌ၊ တိဏ္ဏိ (ပဒါနိ)–နောက်ဆုံး ၃ ပုဒ်တို့ဂုဏ်း၊ ဆဋ္ဌသတ္တမအဋ္ဌမာ- ဆဋ္ဌ သတ္တမ အဋ္ဌမ ဖြစ်ကုန်သော၊ တဃော-ကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ-တို့ဂုဏ်း၊ ဧတိ-သို့၊ သမ္ဗေပိ-နှံသော၊ စတ္တာရော- ကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ– တို့ကို၊ အာပတ္တို အဂ်ံဝသေန - ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–နှံပြီ၊ သုဏ္ဏပက္ခေ - သုဏ္ဏပက္ခဋ္ဌ၊ အဋ္ဌသု - ဂ ပါးသော ပဋ္ဌကတို့ဋ္ဌ၊ အနာပတ္တိယေဝ – အာနာပတ်ချည်းသာ၊ ဧတိ - အပြီးတည်း။ .... ဥပသမ္ပာဒေတမ္ပပဋ္ဌကကထာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ၊[ရှေးစာအုပ်များ၌ “သောဠသ ပဋ္ဌကဝိနိစ္ဆယော- ၁၆ ပါးသော ပဋ္ဌကတို့၏ အဆုံးအဖြတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ”ဟု ရှိ၏။]

× × × × × × ×

ဆယ်ဝါပြည့်သော်လည်း“အာဒိဗြဟ္မစရိယကဉ္စ သိက္ခာယ ဝိနေတုံ”အရ ဝိဘင်းနှစ်ဖြာကိုဂုဏ်း , “ အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယ သိက္ခာပေတုံ ” အရ ခန္ဓကဋ္ဌလာသော သိက္ခာပုဒ်များကိုဂုဏ်း , “အဘိဓမ္မေ” အရ နာမ်ရုပ်အဝိုင်း အခြားကိုဂုဏ်း, သင်ပြုပို့ချနိုင်မှ သာမဏေ ရဟန်း ပရိသတ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်နိုသယည်းပေး၍ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်လုပ်ကောင်းသည်၊ ထိုသို့ အဂ်ံါမပြည့်စုံဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်နိသယည်း ပေးလျှင်ကား အာပတ်သင့်၏။

နိသယည်း လွတ် အဂ်ံါ ။ ဤအဂ်ံါကို ပါစိတ် – ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ အချုပ်ကား–ရဟန်း သာမဏေ ပရိသတ်ကိုမမွေးဘဲ ကျောင်းသားကလေးများကိုသာ စာပြ၍ဂုဏ်း, မိမိဘာဘာ တရားကျင့်၍ဂုဏ်း နေမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နိသယည်း (အမှီ) လွတ်နေသူ ဟု ခေါ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အဂ်ံါကား– ၅ ဝါရှိခြင်း, ဒွေမာတိကာ (အနက် အဓိပ္ပါယ်) သိခြင်း, ဓမ္မပဒစသော သုတ္တန်ထည်းမှ ၄ ဘာဏဝါရလောက် ရှုခြင်း, အမွှေးသုတ်နှင့် အလားတူ သုတ္တန်စကားတရပ်ကို ရခြင်း , ဆွမ်းတရားစသည် ဟောဘို့ရာ ဝတ္ထုတရား ၃ ပုဒ်လောက်ရခြင်း, ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာပွားများနည်းကိုသိခြင်း, ဥပသမ္ပဒါရကာစသော ကံကြီး ကံငယ်များကို သိခြင်းတည်း။

[ဆောင်] ၁။ ဆယ်ဝါပြည့်တင်း, ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ, ကမ္မာကမ္မ, ခန္ဓကပုဒ်, နာမ်ရုပ်ဝိုင်ဝိုင်, ဟောပြနိုင်, ကျောင်းထိုင် ငါးအင်္ဂါ။

၂။ ငါးဝါပြည့်ဘိ , ဒွေမာတိကာ, သုတ်လေးဘာဏဝါရ, အမွှေးတု , ဝတ္ထုစကား , တရား ၃ ပုဒ်, အားထုတ်ဘို့ရာ, ဘာဝနာနှင့်,ကမ္မာ, ကမ္မ, ခုနစ်ဝ, နိသယမှတ် ဗဟုသုတတည်း။

ဥပသမ္မာဒေတမ္ဗဆက္ကကထာ

ဆင်္ကေသု–ဆက္ကတ္တိ၌၊ ဥုနဒသဝဿပဒံ - ဥုနဒသဝဿပုဒ်သည်၊ ဝိသေသော-ပဠကမ္မထူး၏၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဆက္ကတ္တိ၌၊ တံ-ထို ဥုနဒသဝဿပုဒ်သည်၊ အာပတ္တိကရံ-အာပတ်ကို ပြုတတ်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ တတ္ထ- ထိုကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း၌၊[ယောဇနာ၌ "တတ္ထာတိ ဆင်္ကေသု"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို"တတ္ထ-ထိုဆက္ကတ္တိ၌"ဟု ပေး။] ဥာဘယာနိ ခေါ ပနဿ၊ပေ၊ ဟောန္တိ-ကား၊ ဥာဘတောဝိဘင်္ဂဝသေန - ဥာဘတောဝိဘင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သွာဂတာနိ-ကောင်းစွာ နှုတ်၌လာပြီးကုန်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက်ပြီးကုန်သည်၊ န(ဟောန္တိ)–ကုန်၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ "ဝုတ္တာနိ"ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊) န သုဝိဘတ္တာနိတိ-ကား၊ မာတိကာ ဝိဘင်္ဂဝသေန- မာတိကာဝိဘင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သုဝိဘတ္တာနိ-ကောင်းစွာဝေဘန်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ–ကုန်၊)န သုပ္ပဝတ္တိနိတိ-ကား၊ ဝါစုဂ္ဂတဝသေန-စကားလုံးအားဖြင့်တက်ရောသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ဝါ-နှုတ်တက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သုပ္ပဝတ္တိနိ - ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ နဟောန္တိ၊) န သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသောတိ – ကား၊ မာတိကာတောစ–မာတိကာအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဝိဘင်္ဂတောစ- ဝိဘင်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ သုဠု-ကောင်းစွာ၊ ဝိနိစ္ဆိတာနိ- ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ န (ဟောန္တိ၊) ["သုတ္တသော" ကို "မာတိကာတော" ဟုဂုဏ်း, "အနုဗျဉ္ဇနသော"ကို "ဝိဘင်္ဂတော" ဟုဂုဏ်းဖွင့်သည်။] ဥပသမ္မာဒေတမ္ဗဆက္ကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုသ္မိံ - အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထု၌၊ တာဝ - စွာ၊ ယော အယံ ပသ္သရော-အကြင် ပသ္သရပရိဗ္ဗာဇ်သည်၊(အတ္တိ)၊ သော- ထို ပသ္သရပရိဗ္ဗာဇ်ကို၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကတ္တာ - တိတ္ထိဘက်သို့ ပြောင်းရွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ အညော ပိ - ပသ္သရပရိဗ္ဗာဇ်မှ တပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဇ၀ - ဤသာသနာတော်၌၊ န ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗော – ရဟန်းမပြုဘူးသော၊ ယော– အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂန္ဆတိ–လာ၏၊ တသ္မိံ - ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ယံ- အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တုမ္ဗံ- ပြုထိုက်၏၊ တံ- ထိုအမှုကို၊ ဒဿေတုံ- ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ ယော သော ဘိက္ခဝေ အညော ပိ ဘိအာဒိံ–အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ တဿ၊ပေ၊ဒါတဗ္ဗောတိ-ဟူသည်ကား၊ အယံ-ဤပရိဝါသ်သည်၊ တိတ္ထိယပရိဝါသောနာမ - တိတ္ထိယပရိဝါသ်မည်၏၊ ဝါ- တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူအား ပေးအပ်

သော ပရိဝါသိမညတ်၏၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါဒသာတိပိ – အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသိ ဟူ၍ လည်း၊ ဝါ–ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ညှဉ်မရှိသော ပရိဝါသိဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ အယံ- ဤပရိဝါသိကို၊ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကဿဝ- အဝတ်မဆည်း, အချီးနှိုး ပရိဗ္ဗိုဇ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အာဇီဝကဿဝါ - တက္ကဒွန်း အားသော်ငင်း၊ အစေလကဿဝါ-အစေလကအားသော်ငင်း၊ ဒါဘဗ္ဘော–၏၊ သောဝိ-ထို နဂ္ဂပရိဗ္ဗိုဇ်သည်လည်း၊ သာဋကံဝါ - အဝတ်ကိုသော်ငင်း၊ ဝါဠကမ္မလာဒိနှံ-သားမြီးဖြင့်ယက်အပ်သော ကမ္မလာစသော အဝတ်တို့တွင်၊ အညတရံ- တမျိုးမျိုးသော၊ တိတ္ထိယဒွဇံဝါ - တိတ္ထိတို့၏ အလံသဘွယ်ဖြစ်သော အဝတ်ကိုသော်ငင်း၊ နိဝါသေတွာ - ဝတ်၍၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ- အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ အဿ–ထို ပရိဗ္ဗိုဇ်အား၊ ပရိဝါသော- ကို၊ နဒါတဗ္ဗော–မပေးထိုက်၊ ဝါ-ပေးဘွယ်မလို၊ ပန- ဆက်၊ အညဿ - နဂ္ဂပရိဗ္ဗိုဇ်မှ တပါးသော၊ တာပသပဏ္ဍုရင်္ဂါဒိကဿ–ရသေ့ , အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသော ပရိဗ္ဗိုဇ် အစရှိသူအား၊ (ပရိဝါသော- ကို၊) နဒါတဗ္ဗောဝ- သည်သာ။ [“ပဏ္ဍာရေန ပဋိစ္ဆန္နံ အင်္ဂံ ယဿာတိ ပဏ္ဍာရင်္ဂါ”အရ အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသူများကို“ပဏ္ဍာရင််”ဟု ခေါ်၏၊ ယခုအခါ ဖိုးသူတော်များတည်း၊ ယောဇနာ၌ “ပဏ္ဍာရံ သေတဝတ္ထံ အင်္ဂေ သရီရေ တဿ အတ္ထီတိ ပဏ္ဍာရင်္ဂါ”ဟု ဆို၏။]

ပဌမံ ကေဿမဿုန္တိ အာဒိနာ-အစရှိသောစကားဖြင့်၊ တဿ– ထို ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူ၏၊ အာဒိတောဝ- ပရိဝါသိမယူမီ အစ၌ပင်၊ သာမဏေရပဗ္ဗဇ်ခံ-သာမဏေရှင်အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝံ- သို့၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေဟိ–ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာတို့သည်၊ (ရှင်ပြုပေးသော ဆရာတို့သည်၊) တသ္မိံ – ထို ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူသည်၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃအလယ်၌၊ နိသိန္နေယေဝ- ထိုင်နေ

× × × × × × ×

နဂ္ဂပရိဗ္ဗိုဇ် ၂ မျိုး။ ။နဂ္ဂပရိဗ္ဗိုဇ်သည် “ အာဇီဝက, အစေလက ”ဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင်“အာဇီဝက”ဆိုသူသည် အပေါ်ရှိအဝတ်တထည်ကို လက်ကတီးကြား၌ သွင်း၍ ရှိသော်ငင်း၌ အဝတ်မဟုတ်၊ “အစေလက” ဆိုသူကား အထက်ရှောအောက်ပါ အဝတ်မဟုတ်၊ “ နတ္ထိ စေလံ (ဝတ္ထံ) ယဿာတိ အစေလကော ” ဟု ပြု၊ [အာဇီဝကော အစေလဒကာတိ ဒုဝိဓော နဂ္ဂ ပရိဗ္ဗာဇကော အာဟ “ နဂ္ဂ ပရိဗ္ဗာဇကဿေဝ အာဇီဝကဿဝါတိ အာဒိ၊ ” ဘဏ္ဍ အာဇီဝကော ဥဟရိ ဧကမေဝဝတ္ထံ ဥဟကဏ္ဌကေ ပဝေသေတွာ ပရိဒဟတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဂ္ဂေါ၊ အစေလကော သမ္မုနေ သင်္ဃံ နဂ္ဂေါယေဝ၊ — သာရတ္ထ။]

ဒိမတိ၊ ။အာဇီဝကဿဝါတိ အာဒိသု အကြွိယဝါဒိ အာဇီဝကောနာမ၊ ကြွိယဝါဒိနော ပန နိဂဏ္ဌာဝိ အဒြုပိ နဂ္ဂတိတ္ထိကာ အစေလကပဒေ သင်္ဂဟိတာ၊ “ အာဇီဝက” ဆိုသူသည် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက်ဟု ပြောလေ့ရှိ၏၊ ကြွိယဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုကား “နိဂဏ္ဌ”ဟု ခေါ်၏။

စဉ်ပင်၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဝါ– အရှင်ဘုရားက၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ - ရှင်ဖြစ်စေပါ
လော၊ (သရဏာကုံပေး၍ ရှင်ပြုပေးပါလော၊) တွံ-သည်၊ ဝါ-က၊ အာစရိယော-
ဆရာသည်၊ (ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊) ဟောဟိ- ဖြစ်ပါလော၊ တွံ- သည်၊ ဝါ-
က၊ ဥပဇ္ဈာယော- ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဟောဟိ- လော၊ ဇာတိ- သို့၊ ထေရာ-ထေရ်
ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ - တို့ကို၊ နံ ဝတ္တာမ္ဟာ – မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊ (ကသ္မာ–
အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊)ဟိ-မှန်၊ တနည်း, ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊(ရှင်ပြု
ပေးပါ၊ ကမ္မဝါစာဆရာ လုပ်ပါ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်ပါဟု)၊ ဝုတ္တာ- လျှောံအပ်သော
ထေရ်တို့သည်၊ တဿ-ထို ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယ ဘာဝေ
နာ-ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-ကို၊ ဇိဂုစ္ဆန္တာ-စက်ဆုပ်ကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ)
သစေ နသမ္ပဋိစ္ဆန္တိ - အကယ်၍ လက်မခံကုန်အံ့၊ အထ - ထိုသို့ လက်မခံကုန်
လသော်၊ သော-ထို ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူသည်၊ ဇာမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ မယံ-
အား၊ နသဒ္ဒဟန္တိ- မယုံကြည်ကြကုန်၊ ဇာတိ- ဤသို့ တွေး၍၊ ကုဇ္ဈိတ္တာပိ- စိတ်
ဆိုး၍လည်း၊ ဂစ္ဆေယျ-ပြန်သွားရာ၏၊ (တသ္မာ-ထိုသို့ ပြန်သွားရာသောကြောင့်၊
နဝတ္တာဗ္ဗာ-မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့ သံယဉ်အလယ်၌
မလျှောက်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ- ထို ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူကို၊
ကေမန်္တံ–သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်သို့၊ နေတ္ဝာ-ဆောင်၍၊ တဿ-
ထို ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ – ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို၊ ပရိ
ယေသိတဗ္ဗာ–ရှာမှီးထိုက်ကုန်၏။

ဧဝံ၊ပေ၊ အနာရာဓကောတိ- ဟူသော၊ အယံ - ဤစကားသည်၊ အဿ–ထို
ရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဘူးသူ၏၊ ပရိဝါသဝတ္တဒဿနတ္ထံ-ပရိဝါသ်၏ကျင့်ဝတ်ကို ပြခြင်း
အကျိုးငှာ၊ မာတိကာ–မာတိကာတည်း၊ ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ-အစရှိသော
စကားရပ်သည်၊ တဿဝ - ထို မာတိကာ၏ပင်၊ ဝိဘင်္ဂေါ – အကျယ် ဝေဘန်
ကြောင်း စကားရပ်တည်း၊ တတ္ထ-ထိုဝိဘင်း၌၊ အတိကာလေန ဂါမံ ပဝိသတိတိ-
ကား၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဝတ္တကရဏာ ဝေလာယမေဝ - ဝတ်ပြုချိန်၌ပင်၊ ဂါမံ-သို့၊
ဝိလ္လာယ-ငှါ၊ ပဝိသတိ-ဝင်၏၊ အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတိတိ- ကား၊ ကုလဃရေသု–
အမျိုးအိမ်တို့၌၊ ဇာတို့ ပုရိသ ဒါရက ဒါရိကာဒီဟိ-မိန်းမ, ယောကျ်ား, ကလေး,
ကလေးမ အစရှိသူတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ဧဟိသိတကထံ – အိမ်၌မှိသော
စကားကို၊ ကထေန္တော – ပြောလျက်၊ တတ္ထေဝ – ထို အမျိုးအိမ်တို့၌ပင်၊ ဘုဉ္ဇိ
တွာ–ဆွမ်းစားပြီး၍၊ ဘိက္ခူသု-တို့သည်၊ ပတ္တစီဝရံ- ကို၊ ပဋိသာမေတွာ-သိမ့်မှိး
သိမ်းဆည်းပြီး၍၊ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာဒီနိ-ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း, အနက်ကို အဖန်ဖန်
မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တော သုဝါ- ပြုနေကုန်စဉ်သော်၎င်း၊ ပဋိ
သလ္လီနေသုဝါ- ငြိမ်သက်ရာအရပ်၌ ကိန်းအောင်းနေကုန်စဉ် သော်၎င်း၊ အာ
ဂစ္ဆတိ- ပြန်လာ၏၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ – ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်ကို၊ နကရောတိ – မပြု၊

အာစရိယဝတ္တံ-အာစရိယဝတ်ကို၊ နကရောတိ- မပြု၊ အညဒတ္ထု- စင်စစ်သော်ကား၊ ဝသနဋ္ဌာနံ - နေရာအရပ်သို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ - ဝင်၍၊ နိဒ္ဒါယတိ - အိပ်ပျော်တော့၏၊ ဧဝမ်ပိ၊ပေ၊ဟောတိတိ- ကား၊ ဧဝမ်ပိ- ဤသို့လည်း၊ ကရောန္တော- ပြုလသော်၊ ဝါ-ပြုသော အညတိတ္ထိယဖြစ်ဘူးသူသည်၊ ပရိဝါသဝတ္တသ-ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ သမ္မာဒဓကော- ပြီးစေတတ်သည်၊ ပူရကော - ဖြည့်ကျင့်တတ်သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ "အနာရာဓကော- ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်" ဟု ပါဠိဘော်၌ပေး၊ အာပုဗ္ဗ ရာမဓေတ်သည် "ပြီးစီးခြင်း" အနက်ဟော၊ အခြားနေရာ၌ကား "တောသန-နှစ်သက်ခြင်း" အနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ဤ၌ မလို။]

ဝေသိယာဂေါစရောဝါတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝေသိယာတိ-ကား၊ အာမိသ ကိဉ္စိက္ခသမ္ပဒါနာဒိနာ - အနည်းငယ်သော အာမိသကို ပေးခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်၊ သုလဘဇ္ဈာစာရာ - လွယ်ကူစွာရအပ်သော လွန်ကျူးမှု ရှိကုန်သော၊ (လွန်ကျူးဘို့ရန် လွယ်ကူကုန်သော၊) ရူပူပဇီဝိကာ- ရုပ်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော၊ ဝါ-ပြည့်တန်ဆာဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတ္တိဒယာ-မိန်းမတို့တည်း၊ ဝိဓဝါတိ - ကား၊ မတပတိကာဝါ - သေသောလင် ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝုတ္ထပတိကာဝါ - အရပ်တပါး၌ နေသောလင် ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတ္တိဒယာ - တို့တည်း၊ တာ - ထို လင်သေ လင်ပြတ် တခုလပ် မုဆိုးမတို့သည်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစုံဘယောက်သောယောကျ်ားနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ မိတ္တဘာဝံ-မိတ်ဆွေ၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေန္တိ-တောင့်တကြကုန်၏၊ ထုလ္လကုမာရိကာတိ-ကား၊ ယောမုနပတ္တာ — နုပျိုသောအရွယ် ရောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယောဗ္ဗနာတိတာဝါ-နုပျိုသောအရွယ်ကို လွန်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုမာ

× × × × × × ×

ဧဝသိယာဧဂါစရော။ ။ဧဝသိယာ+ဂေါစရော (မိတ္တသန္ထဝ ဝသေန ဥပသင်္ကမိတမ္မဋ္ဌာနံ) အသာတိ ဧဝသိယာ ဂေါစရော၊-သာရတ္ထ၊ "ဂေါ၊ရ" သဒ္ဒါသည် "မဟုလံ ပဝတ္တိဋ္ဌာန" (အများအပြားဖြစ်ရာ အရပ်) ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဥပမာ-နွားတို့၏ မပြတ်မလပ် ကျက်စားရာ အရပ်ကို ဂေါစရ (နွားစားကျက်) ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ "ဧဝသိယာ+ဂေါစရော (မဟုလံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ) အသာတိ ဧဝသိယာ ဂေါစရော" ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားအရ ခေတ္တခကာဆွမ်းခံသွားခြင်း, ဆွမ်းရပ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ မပြတ်မလပ်သွား၍ မိတ်ဆွသဘောကဲ့သို့ စကားစမြည်ပြောနေခြင်း စသည်ကိုသာ "ဂေါစရ" ဟု မှတ်ပါ။

ဝိဓဝါဂေါစရော။ ။ဝိဂတော+ဓဝေါ ဧတာသန္တိ ဝိဓဝါ၊ကွာထားခြင်း, အရပ်တပါးသို့ ခေတ္တသွားနေခြင်း စသောအကြောင်းကြောင့် လင်နှင့်ကွဲနေသူကို "ဝိဓဝါ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် "မတပတိကာဝါ ပဝုတ္ထပတိကာဝါ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤ၌ "ဓဝ" သဒ္ဒါသည် "ပတိ" အနက်ဟောတည်း၊ "မျောက်ငိုပင်" ဟူသော သစ်ပင်ဝိသေသကို မဟော။

ရိယော - အပျိုစင်တို့တည်း၊ တာ - ထို ထုလ္လကုမာရိကာတို့သည်၊ ပုရိသာမိပ္ပါ
ယာဝ-ယောက်ျားဌ အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်
ကြကုန်၏၊ ယေန ကေနစိ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ မိတ္တာဘာဝံ-ကို၊ ပတ္ထေန္တိ-နှံ၏၊ ပလ္လ
ကာတိ-ကား၊ ဥဿန္နကိလေသာ-များသောကိလေသာ ရှိကုန်သော၊ အဝူပသန္တ
ပရိဠာဟာ - မငြိမ်းသော ကိလေသာပူလောင်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ နပုံသကာ-နပုံ
ပလ္လာက်တို့တည်း၊ [၌ "နပုံသကာ" ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အခြားသော အာသိတ္တက-
ဥဿူယ-ပက္ခပလ္လာက်တို့ကို တားမြစ်သည်၊ မိန်းမတို့၌ကား အာသိတ္တကပလ္လာက်
မရှိ။] တေ-ထို ပလ္လာက်တို့သည်၊ ပရိဠာဟဝေဂါဘိဘူတာ-ကိလေသာ ပူပန်ခြင်း
အဟုန်သည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ယေနကေနစိ သဒ္ဓိံ, မိတ္တာဘာဝံ
ပတ္ထေန္တိ၊ ဘိက္ခုနိယောတိ - ကား၊ သမာနပဗ္ဗဇ္ဇာ - တူသော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်
ရှိကုန်သော၊ ဇာတိယော - တို့တည်း၊ တာဟိ - ထို ဘိက္ခုနီတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ခိပ္ပ
မေဝ - လျင်စွာသာလျှင်၊ ဝိဿာသော - အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ - ၏၊
တဒေတာ – ထိုသို့ အကျွမ်းဝင်လွယ်ခြင်းကြောင့်၊ သိလံ – သီလသည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-
ပျက်စီးတတ်၏။

× × × × × × ×

ထုလ္လကုမာရိကာ။ ။"ယောဗ္ဘနပ္ပတ္တာ ယောဗ္ဘနဥတိတာဝါ"တိ ဥဘယေနပိ
မဟလ္လိကာ အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယေဝ ဝုဒတိ၊– သာရတ္ထ၊ ဤသာရတ္ထဆိုဉ် "မဟလ္လိကာ"
ဟု ဆိုသောကြောင့် အသက် အစိတ်, သုံးဆယ်စသည်ရှိမှ "ထုလ္လကုမာရိကာ" ဟု ဆိုရ
မည်ကဲ့သို့ ထင်၏၊ သို့သော် ယောဗ္ဗနပတ္တာသဒ္ဒါသည် အပျိုအရွယ်သို့ ရောက်သူကို
ဟောသောကြောင့် ထိုမျှလောက်ကြီးမှ ထုလ္လကုမာရိကာခေါ်မည် မဟုတ်၊ အပျိုအရွယ်
ရောက်လျှင် " ထုလ္လကုမာရိကာ " ဟု ခေါ်နိုင်သည်၊ [' 'အဇ္ဇဝသာ ဘဝေ ဂေါရီ,
ဒသဝသာ တု ကညကာ၊ သမ္မတ္တေ ဒ္ဝါဒသဝသေ, ကုမာရိတိ ဘိဓီယတေ" ဟူသော
အဘိဓာန်နှင့်အညီ ဒွါဒသဝဿကုမာရိထက်ကြီးသောကြောင့် "မဟလ္လိကာ" ဟုလည်း
ခေါ်နိုင်၏။]

မုတ်ချက်။ ။ယောဇနာ၌ "ထုလ္လာ မဟန္တာ+ကုမာရိကာတိ ထုလ္လကုမာရိကာ"
ဟု ထုလ္လသဒ္ဒါ မဟန္တ၏ပရိယာယ် ဟု ဖွင့်၏၊ သို့သော် ထုလ္လနန္ဒာ ထုလ္လစ္ဆယာပုဒ်တို့၌
ထူလမှ သကထွဋ္ဌ ကာပစ္စည်းသက်၍ ထုလ္ဟ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤနေရာ၌လည်း ကိလေသာ
စိတ်က ဆူဖြိုး၍နေသောကြောင့် "ထုလ္လကုမာရိကာ" ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်၊ ထို့ကြောင့်
ပိန်သည်ဖြစ်စေ, ဝသည်ဖြစ်စေ "ထုလ္လကုမာရိကာ" ပင်တည်း။

ဘိက္ခုနိယော။ ။ဘိက္ခုနိယောနာမ ဥဿန္နဗြဟ္မစရိယာ (များသောမြတ်သော
အကျင့်ရှိကုန်၏၊) တထာ ဘိက္ခူပိ၊ တေသံ အညမညံ ဝိသဘာဂဝတ္ထုဘာဝတော
(မိန်းမနှင့်ယောက်ျားဖြစ်၍ အချင်းချင်းသဘောမတူသောဝတ္ထုများဖြစ်ခြင်းကြောင့်)
သန္တဝဝသေန (အကျွမ်းတဝင် ချစ်ခင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဥပသင်္ကမနေ ကတိပါဟေ
နေဝ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော သိယာတိ အာဟ "တာဟိ သဒ္ဓိံ ခိပ္ပမေဝ ဝိဿာသော
ဟောတိ၊ တတော သိလံ ဘိဇ္ဇတီတိ၊–သာရတ္ထ။

တတ္ထ-ထိ ဝေသိယာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဝေသိယာနံ-ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ ကုလေသု-အမျိုးတို့၌၊ ဝါ-အိမ်တို့၌၊ ကုလူပဂါ-အိမ်သို့ကပ်တတ်သောရဟန်းသည်၊ ဟုတွာ(ဝါ)- ၍သော်၎င်း၊ ပိဏ္ဍာပါတစရိယာဒိဟိ - ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အပဒိသိတွာဝါ- ညွှန်ပြ၍သော်၎င်း၊ (ရိုးမယ်ဖွဲ့၍သော်၎င်း)၊ သိနေဟသန္တဝဇာတေန - ဖြစ်သောချစ်ခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းရှိသော၊ ဟဒယေန - စိတ်ဖြင့်၊ အဘိဇာဒဿန သလ္လာပကာမတာယ - မပြတ်မြင်ခြင်း , စကားပြောခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာသံ - ထို ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပသင်္ကမန္တော - ချဉ်းကပ်သူကို၊ ဝေသိယာဂေါစရောတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ သော - ထို ဝေသိယာဂေါစရဖြစ်သူသည်၊ နစိရဿေဝ-မကြာမြင့်မီပင်၊ အသုကဝေသိယာ-ထိုမည်သော ပြည့်တန်ဆာမနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဂတော-သွားပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တာဇုတံ- ပြောဆိုထိုက်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ သဇ္ဇတ္တ- အလုံးစုံသော ဝိဓဝါဒေါစရစသည်တို့၌၊ သေ-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်းအစီအရင်တည်း။

ပန- ဆက်၊ ဝေသိယာဒယော - ပြည့်တန်ဆာ အစရှိသူတို့သည်၊ သလာက ဘတ္တာဒိနိ- စာရေးတံဘတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ သစေ ဒေန္တိ-ကုန်အုံ့၊(ဝံသတိ) ဘဏ်ကွာဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ ဂတ္တိွာ - သွား၍၊ သဒ္ဓိံ ယေဝ-အတူသာလျှင်၊ ဘုဥ္ဇိတွာ - စားပြီး၍ သော်၎င်း၊ ဂဟေတွာဝါ - ယူပြီး၍သော်၎င်း၊ အာဂန္တွါ-ပြန်လာခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ- သင့်၏၊ [မိမိက ပရိဝါသ်နေသော အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗသာမဏော ဖြစ်သောကြောင့် " ဘိက္ခာဟိ သဒ္ဓိံ " ဟု ဆိုသည်။] ဂိလာနာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခာနိယော-တို့ကို၊ ဩဝဒိတုံဝါ- ဆုံးမခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတုံဝါ- ဟောခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ- ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း, အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါတုံဝါ- သော်၎င်း၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏောသည်၊ ဘိက္ခာဟိ - တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [စာအုပ်များ၌ "ဂစ္ဆန္တေဟ" ဟု ရှိ၏၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏော၏ ကျင့်ဝတ်ကို ပြနေရာဖြစ်သောကြောင့် "ဂစ္ဆန္တေန" ဟု ရှိသင့်၏။] ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏောသည်၊ တထာ-ထိုညွှန်ပြသည့်အတိုင်း၊ အဂတ္တွာ - မသွားမူ၍၊ မိတ္တသန္ထဝ ဝသေန - မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ အယံ- ဤ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏောသည်၊ အနာရာဓကော-ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဥစ္စာဝစာနိ ကရဏီယာနိတိ-ကား၊ မဟန္တာဒဒ္ဒကာနိ-အကြီးအငယ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ယာနိတာနိ) ကမ္မာနိ-အကြင် အလုပ်တို့သည်၊ (သန္တိ - ရှိကုန်၏၊) တတ္ထ-ထိုအလုပ်တို့တွင်၊ ယဏ္ဍိ-တိုးတက်အပ်သော ခေါင်းလောင်းကို၊ (ကုလားတက်, ကြေးမောင်း, ကျောက်စည်-စသည်ကို၊)ပဟရိတွာ-တီးခတ်၍၊ သမဂ္ဂေန-

ညီညွတ်သော၊ သံဃနေ - သံဃာသည်၊ သန္ဓိပတိတ္ထာ-စည်းဝေး၍၊ ကတ္တုဗ္ဗာနိ-ပြုဆိုက်ကုန်သော၊ စေတိယ မဟာပါသာဒ ပဋိသင်္ခရဏာဒိနိ - စေတီကို ပြုပြင်ခြင်း,ပြာသာဒ်ကြီးကို ပြုပြင်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-အလုပ်တို့သည်၊ ဥစ္စာနိနာမ-ကြီးသော အလုပ်တို့မည်၏၊ စိဝရဓောဝန ရဇနာဒိနိ – သင်္ကန်းဖွပ်လျော်ခြင်း, သင်္ကန်းဆိုးခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ခန္ဓကဝတ္တပရိယာပန္နာနိစ-ခန္ဓကဝတ်၌ပါဝင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဂိသာလဝတ္တာဒိနိ- မီးတင်းကုဋ်၌ ပြုအပ်သောဝတ်အစရှိကုန်သော၊ အာဘိသမာစာရိကာနိ-ထူးကဲလွန်မြတ်,ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့သည်၊ အဝစာနိနာမ-ငယ်သောအလုပ်တို့မည်၏။

တတ္ထ နဒက္ခော ဟောတိတိ – ကား၊ တေသု ကမ္မေသု - ထို အလုပ်တို့၌၊ (ယောဇနာ၌ ''တေသု တေသု နဝကမ္မေသု'' ဟု ရှိ၏။) ဆေကော - ကျွမ်းကျင်သည်၊ သုသိက္ခိတော-ကောင်းစွာ သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ နအနလသောတိ—ကား၊ ဥဋ္ဌာနဝိရိယ သမ္ပန္နော—ထက်ကြွလုလွန်ဝိရိယနှင့်ပြည့်စုံသူသည်၊ နဟောတိ၊(ပါဠိတော်၌''အနလသော-ပျင်းရိသူ မဟုတ်သည်၊ ဝါ မပျင်းရိသူသည်'' ဟု ပေး။) ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကမ္မံ- အလုပ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဇာတိ-သို့၊ သုတ္တာ-ကြ၍၊ ပဂေဝ-စောစောကပင်၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတ္တာ—၍၊ ဂဗ္ဘနှရံ-အခန်းတွင်းသို့၊ ပဝိသိတ္တာ-ဝင်၍၊ ယာဝဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်း၊(အိပ်ချင်သလောက်)သုပိတ္တာ-အိပ်ပြီး၍၊သာယံ-ညနေချမ်းမှ၊ နိက္ခမတိ–ထွက်၏၊ တတြုပါယာယတိ– ကား၊ တေသု တေသု ကမ္မေသု-ထိုထို အလုပ်တို့၌၊ ဥပါယဘူတာယ - နည်းလမ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဝိမံသာယတိ–ကား၊ ဌာနုပ္ပတ္တိက ဝိမံသာယ - အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ ဝါ- တခဏခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ (သမန္နာဂတော၌စပ်၊) ဇာဒံ-၌အမှုကို၊ ဧဝံ-၌သို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း၊) ကတ္တာမံ - ပြုဆိုက်၏၊ ဇာဒံ–ကို၊ ဧဝံ- သို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း) နကတ္တာမံ–မပြုထိုက်၊ ဇာတိ-သို့၊ တသ္မိံ ယေဝခဏော - ထို အလုပ်ရှိရာခဏ၌ပင်၊ (''ဌာန''၏ အဖွင့်) ဥပ္ပန္နပညာယ-ဖြစ်သော ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံ

× × × × × × × ×

ဥစ္စာဝစဒါနိ။ ။ဥစ္စိဉ် ဥပုဗ္ဗ+စိဓာတ်+အစ်ပစ္စည်း၊ ဥ (ဗာဟုံ ဥက္ခိပျ) +စိယန္တေတိ ဥစ္စာနိ၊ (ထောမနိဓိကိုမှီးသော ဝိဂြိဟ်၊) လက်ရုံးကိုမြှောက်၍ စီအပ် ပြုလုပ်အပ်သော အထက် အမြင့်ရှိသော အလုပ်အများကို ''ဥစ္စ'' ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအလုပ်ကဲ့သို့ မမြင့်သော်လည်း ကြီးကျယ်သောအလုပ်များကို တပင်တပန်း ပြုလုပ်ရ၍ မြင့်သော အလုပ်နှင့် တူသောကြောင့် ''သဒိသူပစာရ'' အားဖြင့် ''ဥစ္စ'' ဟု ခေါ်ရသည်၊ အဝစ္စ် အဝ ပုဗ္ဗ + စိဓာတ် + အစ်ပစ္စည်းဟု ကြ၊ အဝ (ဗာဟုံ အဝက္ခိပျ) စိယန္တေတိ အဝစာနိ–လက်ရုံးကို အောက်ချ၍ ဧသောပြုရသော အလုပ်ငယ်များကို ''အဝစ'' ဟု ခေါ်ရသည်၊ [ထောမနိဓိ၌ ''အဝစဟု မရှိ၊ ''အဝစယ'' ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလို—''ဥစ္စာဝစယဒါနိ'' ဟု ရှိရလိမ့်မည်။] ယောဇနာ၌ တမျိုးဖွင့်ထား၏။

သည်၊ နဟောတိ–မဖြစ်၊ [ဌာနသဒ္ဒါသည် "တခဏခြင်း" အနက်ကို ဟော၏၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ဌာနတော+ဥပ္ပတ္တိ ဌာနုပ္ပတ္တိ၊ ဌာနုပ္ပတ္တိ ယဿတိ ဌာနုပ္ပတ္တိကာ၊ (ဝိမံသာ)" ဟု ပြု။]

နအာလံ ကာတုံ နအာလံ သံဝိဓာတုန္တိ-ကား၊ သဟတ္ထာဝိ-မိမိလက်ဖြင့်လည်း၊ (ကိုယ်တိုင်လည်း၊) ကာတုံ- ပြုခြင်းငှါ၊ သမဒတ္ထာ - စွမ်းနိုင်သည်၊ နဟောတိ–မဖြစ်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဂဏှထ- ကိုင်တော်မူပါကုန်၊ ဒဟရ-ဥုးပဋ္ဌင်းငယ်၊ ဂဏှ-ကိုင်လော၊ သာမဏေရ-သာမဏော၊ ဂဏှ- ကိုင်လော၊ တုမှေဝါ-သင်တို့သည် သော်လည်း၊ သဓေ နကရိဿထ - အကယ်၍ မပြုကြကုန်အံ့၊ အမှေဝါ–ငါတို့သည်သော်လည်း၊ သဓေ နကရိဿာမ - အကယ်၍ မပြုကြကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကော - အဘယ်သူသည်၊ ဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ ဇုမံ- ဤအလုပ်ကို၊ ကရိဿတ်-ပြုလတ္တံ့နည်း၊ ဇုတိဧဝံ-ဤသို့၊ ဥဿာဟံ-အားထုတ်ခြင်းကို၊ (အားတက်သရော်ကို၊)ဇနေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ သံဝိဓာတုံ-စီမံခြင်းငှါလည်း၊အညမညံ-အချင်းချင်းတယောက် အခြားတယောဝံကို၊ ကာရေတုမ်ပိ - ပြုစေခြင်းငှါလည်း၊ (သံဝိဓာတုံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) သမတ္ထော-သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့သည်၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုကြကုန်စို့၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသော၊ ရောဂံ – ရောဂါကို၊ အပဒိသတိ - ညွှန်ပြ၏၊ ကမ္မံ - အလုပ်ကို၊ ကရောန္တာနံ - ပြုလုပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခဝေနံ - တို့၏၊ သမိပေနဝ- အနီးဖြင့်သာ၊ ဝိစရတိ- လှည့်လည်၏၊ သိသမေဝ-ဥုးခေါင်းကိုသာ၊ ဒဿေတိ- ပြ၏၊ (ရောဂါတခုခုကို မည္သူနှိပ်ပြလျှင်လည်း "သူလည်း ပါဝင်နေသည်" ဟု ဆရာကြီး သမားကြီးတို့က ထင်အောင် အလုပ်လုပ်သော ရဟန်းများ၏ အနီး၌ လှည့်လည်နေ၏၊ "သိသံ ဒဿေတိ" ကား ထိုခေတ်က အသုံးတမျိုးတည်း၊ ယခုအခါ အလုပ်ကို တိုက်ရိုက်မလုပ်ဘဲ ကိုယ်ရောင်ပြသည်ဟူသော အသုံးအနှုန်းမျိုးဖြစ်သည်၊)အယမ္ပိ– ၌ အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗသာမဏေသည်လည်း၊ အနာရာဓကော-ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ - ၏။

နတိဗ္ဗဿန္ဒေ ဟောတိတိ-ကား၊ ဗလဝဿန္ဒေ-အားကြီးသော ဆန္ဒရှိသည်၊ နဟောတိ၊ ဥဒ္ဒေသေတိ-ကား၊ ပါဠိပရိယာပုဏာနေ-ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၌ဌင်း၊ ပရိပုစ္ဆာယာတိ-ကား၊ အတ္ထသဝဏေ-အနက်ကို နာယူခြင်း၌ဌင်း၊အဓိသီလေတိ-ကား၊ ပါတိမောက္ခသီလေ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌ဌင်း၊("အဓိသီလေ-လူတို့ကျင့်အပ်သော ၅ ပါး, ၈ ပါး စသည်ထက် လွန်ကဲသော ပါတိမောက္ခ သံဝရ

× × × × × × ×

တိဗ္ဗဿန္ဒေ၊ ။ သကွာတ၌ "တိဝ" ဓာတ်, ရက်ပစ္စည်းဖြင့် ပြု·သော "တိဗ္ဗ" ပုဒ်သည် ပါဠိ၌"တိဗ္ဗ"ဟု ဖြစ်၏၊ "တိဒါဏ-ထက်မြက်"ဟူသော အနက်နှင့် အခြားအနက်များကို ဟော၏၊ ဤ၌ ဗလဝသည် တိဒါဏ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဗလဝဿန္ဒေ"ဟု ဖွင့်သည်။ ["ဗလဝံ သုဋ္ဌုစာတိဝါ"–အဘိဓာန် ၁၁၃၈။]

သီလ၌”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊) အဓိစိတ္တော်-ကား၊ လောကိယ သမာဓိဘာဝနာယ-လောကီသမာဓိကို ပွားစေခြင်း၌ ၎င်း၊(“အဓိစိတ္တော-ကာမာဝစရ သမာဓိထက် လွန်ကဲသော စျာန်သမာဓိ ဘာဝနာ၌”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။)အဓိပညာယာတိ- ကား၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂဘာဝနာယ - လောကုတ္တရာမဂ်ကို ပွားစေခြင်း၌ ၎င်း၊(လောကီပညာထက် သာလွန်သောကြောင့် လောကုတ္တရာပညာကို “အဓိပညာ” ဟု ခေါ်သည်၊ “ အဓိပညာယ - လောကီပညာထက် သာလွန်သော လောကုတ္တရာ မဂ်ပညာ၌”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။)

သင်္ခန္တော ဟောတိတိ- ကား၊ ဣဓ- ၌ သာသနာတော်သို့၊ အာဂတော-ရောက်လာသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ (“သင်္ခန္တော- ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည် ” ဟု ပါဠိတော်၌ပေး။) တဿသတ္ထုနောတိ-ကား၊ တိတ္ထာယတနသာမိကဿ-တည်ရာဖြစ်သော အယူ၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ-တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ မိစ္ဆာအယူ၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ တဿ (သတ္ထုနော)-ထို ဆရာ၏၊ (အဝဏ္ဏောစသည်၌ စပ်၊) တဿဒိဋ္ဌိယာတိ-ကား၊ တဿ-ထိုဆရာ၏၊ သန္တကာယ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ လဒ္ဓိယာ-အယူ၏၊ (အဝဏ္ဏော စသည်၌စပ်၊) [ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊] သာယေဝလဒ္ဓိ- ထို အယူကိုပင်၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ တဿတိတ္ထကရဿ- ထိုအယူကို ပြုတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ (ဂဟိတာ -၌စပ်၊) ဝါ - အား၊ ခမတိစေဝ - နှစ်သက်လည်း နှစ်သက်၏၊ ရုစ္စတိစ-ကြိုက်လည်းကြိုက်၏၊ ဣဒမေဝ- ဤအယူသည်သာ၊ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဣတိစ-ဤသို့လည်း၊ ဒဋ္ဌုဂါဟေန- မြဲမြံစွာယူခြင်းဖြင့်၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တဿ- ထို ဆရာကြီး၏၊ ခန္တိရုစိ အာဒါယောတိ - ခန္တိရုစိ

× + × × × × × ×

အဓိစိတ္တော။ ။စိတ္တသဒ္ဒါသည် စိတ် (ဝိညာဉ်) ဟူသော အနက်၌ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏၊ ဤနေရာ၌ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်၍ ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုထား၏၊ ထို့ကြောင့် စိတ္တဖြင့် သမာဓိကို ယူစေလိုရကား “ လောကိယသမာဓိဘာဝနာယ ”ဟု ဖွင့်သည်။ [စိတ္တသီသေနေတ္ထ သမာဓိ နိဒ္ဒေါ-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပဌမဂါထာအဖွင့်။] မဟာဋီကာကားကား မှချနည်းလည်း ဖွင့်သေး၏။

တိတ္ထာယတနသာမိကဿ။ ။တရုန်၊ ဥပလဝန်၊ သတ္တာ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ်၊ ကရောန်၊ ထွောတိ တိတ္ထံ၊ ဂုဝ်မှ ဖေါ်မှ ရေကူးမှကို ပြုရာဆိပ်ကမ်း၊ တိတ္ထံဝိယာတိ တိတ္ထံ-ထို ဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော (မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ ဂုဝ်ရာ ဖေါ်ရာ ကူးရာ)မိစ္ဆာအယူ၊ ထို အယူသည် ထိုအယူရှိသူတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် အာယတနမည်၏၊ ထိုအယူ၏ အရှင်ဖြစ်သော တိတ္ထိဆရာကြီးကို “တိတ္ထာယတနသာမိက”ဟု ဆိုသည်။

ဣဒါနိ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ။ ။“ ဣဒါနိ ”၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ပါဠိပျက်နေဟန်တူသည်၊ “သာယေဝ လဒ္ဓိ”ကို “ဝုစ္စတိ”၌ ပဓာနစပ်၊“ ဂဟိတာ ”၌ အပဓာနစပ်၊ “ ယသ္မာ တဿ၊ပေ၊ ခမတိ၊ တသ္မာ တဿ ခန္တိတိ ဝုစ္စတိ ” ဟုဎင်း “ ယသ္မာ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ တဿ ရုစိတိ ဝုစ္စတိ”ဟုဎင်း “ယသ္မာ ဣဒမေဝ၊ပေ၊ ဂဟိတာ တသ္မာ တဿ အာဒါယောတိ ဝုစ္စတိ”ဟုဎင်း အသီးအသီးတွဲပါ။

အာဒါယောဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ– ၏၊ တေန–ကြောင့်၊ တာသံခန္ဓိယာ၊ပေ၊ အာဒါယသာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–မိန့်ဘော်မူအပ်ပြီ။

အဝဏ္ဏော ဘည်မာနေတိ– ကား၊ ဂရဟာယ- ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို၊ ဝါ– ကဲ့ရဲ့အပ်သောအပြစ်ကို၊ဘည်မာနာယ-ပြောဆိုအပ်သော်၊(ကုဝိတော ဟောတိ စသည်၌စပ်၊) အနဘိရဒ္ဓေါတိ - ကား၊ အပရိပုဏ္ဏသက်ပ္ပေါ - မပြည့်စုံသော အကြီအစည်ရှိသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ပဋိဟိတစိတ္တော–ချီမြောက်အပ်သောစိတ် ရှိသည်၊ နော(ဟောတိ) - မဖြစ်၊ [အနဘိရဒ္ဓေါပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ‘‘အပရိပုဏ္ဏသက်ပ္ပေါ နော ပဋိဟိတစိတ္တော’’တို့ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။] ဥဒဂ္ဂေါတိ–ကား၊ အဇ္ဈာန္နတကာယစိတ္တော (အဘိ+ဥန္နတကာယစိတ္တော)- အလွန်တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဇာဒံ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ ၊ အနာရာဓနိယသ္မိန္တိ - ကား၊ ဘိက္ခဝေ– တို့၊ တာသ သတ္ထုနော- ထိုဆရာ၏ဂုဏ်း၊ တဿေဝ - ထိုဆရာ၏ပင်၊ လဒ္ဓိယာစ-အယူ၏ဂုဏ်း၊ အဝဏ္ဏော-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို၊ ဘည်မာနေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကိ ံ – အဘယ့်ကြောင့်၊ ဇာမေ - ဤရဟန်းတို့သည်၊ ပရံ – သူ တပါးကို၊ ဂရဟန္တိ - ကဲ့ရဲ့ကြကုန်ဘိသနည်း၊ ဇာတိ – သို့၊ ကာယဝစီဒိကာရ နိမ္မတ္တကံ - ကိုယ်၏ ထူးခြားသောအမူအရာ, နှုတ်၏ ထူးခြားသောအမူအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ယဒိဒံ အနတ္တမနတ္တံ - အကြင် မိမိစိတ်မရှိသူ၏အဖြစ်သည် ၎င်း၊ ဝါ-မနုစ်သက်သူ၏အဖြစ်သည်၎င်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-တို့၏၊ အဝဏ္ဏော-ကို၊ ဘည် မာနေ-သော်၊(ယဒိဒံ)အတ္တမနတ္တံစ- အကြင်မိမိစိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊ ဝါ-နုစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊ တဿေဝ သတ္ထုနော-ထိုဆရာ ၏ပင်လျှင်၎င်း၊ တဿေဝ-၏ပင်၊ လဒ္ဓိယာစ– ၏၎င်း၊ ဝဏ္ဏော- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘည်မာနေ-သော်၊ ယံ အတ္တမနတ္တံစ-သည်၎င်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏာဘာနေ- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုရာ၌၊ ယံ အနတ္တမနတ္တံစ - သည်၎င်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဇာဒံ– ဤအလုံးစုံသည်၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ-ရှေး၌ အညတိတ္ထိယဖြစ်သောသာမဏေ ၏၊ အနာရာဓနိယသ္မိ ံ - ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို မပြီးစေတတ်သော အမှု၌၊ သဃ်ာတနိယံ - ပေါင်းစုအပ်သော လက္ခဏာတည်း၊ အနာရာဓကေ - မပြီးစေ တတ်သောအမှု၌၊ ပရိဝါသဝတ္တံ - ပရိဝါသ်၏ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရကေ– မပြည့် စေတတ်သော၊ ကမ္မေ-အမှု၌၊ ဇာဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ လိင်္ ဂံ အာသွင်တည်း၊ ဇာဒံ-သည်၊ လက္ခဏံ- အမှတ်အသားတည်း၊ ဇာဒံ-သည်၊ အစလပွမာဏံ-မလှုပ်ရှားနိုင်သော ပမာဏတည်း၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

× × × × × × × ×

အနာ၊စပ၊သဃ်ာတနိယံ (ကံ)။ ။အနာရာဓနိယသ္မိ ံကို ‘‘အနာရာဓကေ’’ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် အာပုဗ္ဗ+ရာဓဖာတ်+အနီယပစ္စည်း၏ ကတ္တားဟော်ကိုပြ၏၊ ယောဇနာ၌ ကရဏသာဓ်ပြုလေသည်၊ သံဃာတနိယံ၌ သံပုဗ္ဗ+ဟနဖာတ်သည် ပေါင်း

ဧဝံ အနာရာဓကောပေ၊ နဉပသမ္မာဒေတမ္ဘော်တိ-ကား၊ ဇုတော-ဤအင်္ဂါတို့တွင်၊ ဧကေနပိ– တပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန- အင်္ဂါနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗသာမဏေကို၊ နဉပသမ္မာဒေတမ္ဘော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ [ယောဇနာ၌ ဇုတောကို အပါဒါန်ပေး၍ "နိဟင်္ဂုန" ဟု စပ်ပုဒ်ထည့်သည်၊ "ဇုတော-ဤ အင်္ဂါတို့မှ၊ နိဟင်္ဂုန-ထုတ်ဆောင်အပ်သော" ဟု ပေး၊] သုဏ္ဏပက္ခေ-၌၊ သမ္ဖံ- အလုံးစုံသောကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန -ဆိုအပ်ပြီးသောကျင့်ဝတ်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏၊ ဧဝံ အာရာဓကော ခေါ ဘိက္ခဝေတိ- ကား၊ ဧဝံ- သို့၊ အတိကာလေန-အလွန် စောလွန်းသောအခါ၌၊ နဂါမပ္ပဝေသနံ - ရွာတွင်းသို့ မဝင်ခြင်းဂုဏ်း၊ (အတ္တာမနတာတိဝယ် ဇုတိ၌စပ်၊) အတိဒိဝါ-အလွန်နေမြင့်မှ၊ နပဋိက္ကမနံ-မပြန်ခြင်းဂုဏ်း၊ နဝေသိယာဒိ ဂေါစရတာ – ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသော ကျက်စားရာရှိသူ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ဂုဏ်း၊ သ မြဟ္မစာရိနံ - သီတင်းသုံးဘော်တို့၏၊ ကိစ္ဆေသု-ကိစ္စတို့၌၊ ဒက္ခတာဒိ-ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် အစရှိသည်ဂုဏ်း၊ ဥဒ္ဒေသာဒိသု– ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒတာ – ထက်သန်သောဆန္ဒရှိသူ၏အဖြစ်ဂုဏ်း၊ တိတ္ထိယာနံ- တို့၏၊ အဝဏ္ဏဘဏနေ– ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ အတ္တာမနတာ– မိမိစိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ဂုဏ်း၊ ဝါ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူ၏ အဖြစ်ဂုဏ်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ – ဘုရား အစရှိသော ရတနာ ၃ ပါးတို့၏၊ အဝဏ္ဏဘဏနေ-၌၊ အနတ္တာမနတာ- ဂုဏ်း၊ ဝါ- ဂုဏ်း၊ တိတ္ထိယာနံ- တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနေ- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ အနတ္တာမနတာ- ဂုဏ်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ- တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနေ - ၌၊ အတ္တာမနတာ - ဂုဏ်း၊ ဇုတိ - သို့၊ အင်္ဂန္ဒံ –နှင်သော၊ ဇုမသံ တိတ္ထိယဝတ္တာနံ-ဤတိတ္ထိဖြစ်ခဲ့ဘူးသူ၏ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပရိပူရကောန-ဖြည့်ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဘိက္ခူနံ–တို့ကို၊ အာရာဓကော ပရိတောသကော – နှစ်သက်စေတတ်သော၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော- အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗသာမဏေကို၊ အာဂတော-ရောက်လာပြီးသည်၊ (သမာနော) ဉပသမ္မာဒေတမ္ဘော - ၏၊ [အာရာဓကောကို ပရိတောသကောဟု ဖွင့်သည်၊ "ပြီးစေခြင်း" အနက်ဟောမဟုတ်-ဟူလို။]

× × × × × × ×

စုခြင်း အနက်ဟောတည်း၊ " သံ ဟညတေတိ သံဃာတနီယံ – ပေါင်းစုံအပ်သော လက္ခဏာ" မိမိပြောင်းရွှေ့လာခဲ့သော အယူ၏ အရှင်ဖြစ်သော ဆရာ၏ဂုဏ်း, ထိုဆရာ့အယူ၏ဂုဏ်း , အပြစ်ပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း , ဗုဒ္ဓစသည်တို့၏ အပြစ်ပြော့လျှင် နှစ်သက်ခြင်း , ဆရာ၏ဂုဏ်း , ဆရာ့အယူ၏ဂုဏ်း ဂုဏ်ကိုပြောလျှင် နှစ်သက်ခြင်း , ဗုဒ္ဓစသည်တို့၏ဂုဏ်ကို ပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း ၅ ပါးသော လက္ခဏာသည် ပရိဝါသကျင့်ဝတ်ကို မပြီးစေတတ်သော အမှုဌ မလွှဲမရှားနိုင် မြဲခိုင်သော အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်သည်၊ ဤလက္ခဏာကို ကြည့်၍ အယူတခုမှ အယူတခုသို့ ပြောင်းရွှေ့လာသူတိုင်းကို အကဲခတ်နိုင်သည်။

ပန- ဆက်၊ ဥပသမ္ပဒမာဥ္ဇဂေါဝိ-ပဉ္ဇင်းခံရာတန်ဆောင်းငန်းဦးလည်း၊ကော်-တခုသော၊ ဝတ္တံ- ကျင့်ဝတ်ကို၊ သစေ ဘိန္နတိ– အာကယ်၍ဖျက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုန-တဖန်၊ စတ္တာရောမာသေ- ၄ လတို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ပရိဝါသ်နေရာ၏၊ (ထပ်၍ ပရိဝါသ်နေပါ-ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ ဘိန္နသိက္ခာယ-ပျက်သောသိက္ခာရှိသော၊ သိက္ခမာနာယ-သိက္ခမာန်အား၊ ပုန-တဖန်၊ သိက္ခာပဒါနိစ-သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုဂုင်း၊သိက္ခာသမ္မုတိစ-သိက္ခာသမ္မုတိကိုဂုင်း၊ ဒီယျတိ ယထာ-ပေးအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ ဇုမသ- ၌ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏေအား၊ ကိဉ္စိ – တစုံတခုသော၊ ပုန-ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးဘွယ်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ ဒိန္နပရိဝါသောယေဝ-ပေးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်သည်သာ၊တသ်-ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေ၏၊ ပရိဝါသော- တည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ပုန - ဖန်၊ စတ္တာရောမာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပရိဝသန္တော-ပရိဝါသ်နေစဉ်၊ အန္တရာ-၄ လမပြည့်မီအကြား၌၊ အဋ္ဌ-ဂ ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော- သမာပတ်တို့ကို၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တေတိ-အာကယ်၍ ဖြစ်စေအံ့၊(ဧဝံသတိ၊)လောကိယဓမ္မောနာမ-လောကီတရားမည်သည်၊(လောကီ ဈာန်သမာဓိမည်သည်၊)ကုပ္ပနသဘာဝေါ-ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏၊ (တသ္မာ - ကြောင့်၊) န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော - ထိုက်၊ စတ္တာရောမာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ ပုရိတဝတ္တော၀ - ဖြည့်အပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ်ရှိသူကိုသာ၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော-၏။

ပန- သို့မဟုတ်၊ ပရိဝသန္တော- စဉ်၊ စတ္တာရိ- ကုန်သော၊ မဟာဘူတာနိ-မဟာဘုတ်တို့ကို၊ သစေ ပရိဂ္ဂဏှာတိ-အာကယ်၍ ပိုင်းခြားမှတ်ယူနိုင်အံ့၊ ဥပါဒါရူပါနိ-ဥပါဒါရုပ်တို့ကို၊ (သစေ) ပရိစ္ဆိန္ဒတိ- အာကယ်၍ ပိုင်းခြားနိုင်အံ့၊ နာမရူပံ-ကို၊ (သစေ) ဝဝတ္ထပေတိ - အာကယ်၍ ပိုင်းခြားမှတ်သားနိုင်အံ့၊ တီလက္ခဏံ-လက္ခဏာယာဉ် ၃ ပါးသို့၊ အာရောပေတွာ - တင်၍၊ ဝိပဿနံ - ဝိပဿနာကို၊ (သစေ) အာရဒ္ဓတိ- အာကယ်၍ အားထုတ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လောကိယဓမ္မောနာမ-မည်သည်၊ (လောကီဖြစ်သော ကာမာဝစရ ဝိပဿနာမည်သည်၊) ကုပ္ပနသဘာဝေါ-၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊)နေဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော- ထိုက်၊ ပန-ကား၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ ဝမေတွာ-တိုးပွားစေ၍၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ-သောတာပတ္တိမဂ်ကို၊ သစေ ပဋိလဘတိ–အာကယ်၍ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝတ္တံ- ပရိဝါသကျင့်ဝတ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံယေဝ-ပြည့်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊(၄ လမပြည့်သော်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရသဖြင့် ပရိဝါသကျင့်ဝတ်ပြည့်ပြီ–ဟူလို။) သမ္ဗဒ္ဓိဂတာနိ - အလုံးစုံသော မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ သမူဟတာနိ – အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသလ္လံ-ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော မြားငြောင့်ကို၊ အဗ္ဘုဠှံ-ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ၊ တံ ဒိဝသမေဝ - သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရရာ ထိုနေ့၌သာ၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော - ၏၊ တိတ္ထိယလိင်္ဂံ - တိတ္ထိအသွင်၌၊ ဒ္ဝိတော - တည်လျက်၊

သောတာပန္နော - သောတာပန်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ – အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့၊(ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊)ပရိဝါသကိစ္စံ-ပရိဝါသ်ကျင့်ဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ– မရှိတော့၊ တဒဟေဝ– ထိုနေ့ဦးပင်၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ – ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော-၏။

ဥပစ္စာယမူလကံ စိဝရံပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ ဥပစ္စာယံ– ဥပစ္စာယ်ကို၊ ဇာသရံ-အစိုးရသူကို၊ (သင်္ဃနှုးပိုင်ဆိုင်သူကို၊)ကတွာ–၍၊ တဿ - ထို အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေဘို၊ စိဝရံ-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ - ရှာမှီးထိုက်၏၊ ပတ္တမ္ပိ-ကိုလည်း၊ တထေဝ- ထို့အတူပင်၊ (ပရိယေသိတဗ္ဗံ-၏၊ " ဥပစ္စာယမူလက သဝိတ်ကို ရှာပါ"ဟူလို။)တဒ္ဓွာ-ကြောင့်၊ ဥပစ္စာယဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပတ္တစိဝရံ-သည်၊ယဒိအတ္ထိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ဇာမဿ- ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏေအား၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်ပါလော၊ ဇာတိ-သို၊ ဝတ္တဗ္ဗော - လျောက်ထိုက်၏၊ အထ နတ္ထိ-အကယ်၍မရှိအံ့၊ အညေ-ဥပစ္စာယ်မှအခြားသော်ရဟန်းတို့သည်၊ ဒါတုကာမာ-ပေးလိုကုန်သည်၊ (အထ) ဟောန္တိ – ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) တေဟိပိ - ထို ဥပစ္စာယ်မှ အခြားရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဇာဒံ- ဤသဝိတ်သင်္ဃနှုးကို၊ တုမှာကံ– အရှင်တို့၏ ဥစ္စာကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဇာမဿ- ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ဒေထ- ပေးပါကုန်၊ ဇာတိ-ဤသို့ လျောက်၍၊ ဥပစ္စာယသော်ဝ–အားသာလျှင်၊ ဒါတမ္ဗံ- ပေးရာ၏၊ (အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗအား အခြားရဟန်းတို့က တိုက်ရိုက်မပေးလိုက်ပါနှင့်၊ ဥပစ္စာယ်အား လျှပြီးမှ ဥပစ္စာယ်က တဆင့်ပေးပါစေ–ဟူလို၊)

ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ တိတ္ထိယာနာမ-တိတ္ထိတို့မည်သည်၊ ဝိလောမာ-ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သံဃဿန-သည်၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ပတ္တစိဝရံ- ကို၊ ဒိန္နံ-အပ်ပြီ၊ မယှံ- တပည့်တော်၏၊ တုမှေသု– အရှင်ဘုရားတို့၌၊ (ဥပစ္စာယ်ဆရာကို ဆိုသည်။) အာယတ္တံ-စပ်ဆိုင်သော အရာဝတ္ထုသည်၊ ကိ-အဘယ်မှာနည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှံ၍၊ သြဝါဒါနုသာသနိ-ဆုံးမကန့်မြစ်ခြင်းကို၊ နကရေယျုံ – မပြုကုန်ရာ၊ ဝါ–မလိုက်နာကုန်ရာ၊ ပန-အန္တယကား၊ ဥပစ္စာယေန–နှင့်၊[များသောအားဖြင့် အာယတ္တာနှင့် တွဲရာဝယ် ဆင်္ခြေသာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် " ဥပစ္စာယဿ " ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] အာယတ္တာဇိဝိကတ္တာ–စပ်သော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သဝိတ်သင်္ဃနှုးက ဥပစ္စာယ်ထံမှရသောကြောင့်၊)တဿ–ထိုဥပစ္စာယ်၏၊ ဝစနကရော-စကားကို ပြုလုပ်သူသည်၊ ဝါ–စကားကို လိုက်နာသူသည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊တေနကြောင့်၊ အဿ– ထို အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဘို့၊ ဥပစ္စာယမူလကံ – ဥပစ္စာယ်လျှင် အရင်းခံရှိသော၊ စိဝရံ- ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ- ရာ၏၊ ဇာတိ,ဝုတ္တံ- ပြီ၊["တေနဿ" ဟု"အဿ" မပါလျှင် ကောင်း၏၊ "တေန–ကြောင့်၊ ဥပစ္စာယမူလကံ စိဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ"ဟု ပေး။]

ဘဂ္ဂုကမ္မာယဿာတိ-ကား၊ ကေသော ရောပနတ္ထံ-ဆံကို ရိတ်ချခြင်းအကျိုးငှါ၊ (အပလောကေတဗ္ဗော၌စပ်၊) ဘဂ္ဂုကမ္မကထာ- ဘဂ္ဂုကမ္မကထာသည်၊ ပရိတော-နောက်၌၊ အာဂမိဿတိ-လာလတ္တံ၊ အဂ္ဂိကာတိ-ကား၊ အဂ္ဂိပရိစရကာကာ-မီးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်ကုန်သော၊ ဇဋိလကာတိ- ကား၊ တာပသာ-ရဿေတိသည်၊(“သန္တိ”ဟု ထည့်စပ်၊) ဧတေ ဘိက္ခဝေ ကိရိယဝါဒိနောတိ-ကား၊ ဧတေ - ဤ ရဿေတိသည်၊ ကိရိယံ- ကိရိယကို၊ ဝါ-ကံကို ပြုအပ်ရာရောက်၏ ဟူသော အယူကို၊ နပဋိဗာဟန္တိ- မတားမြစ်ကြကုန်၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ အတ္တိ-၏၊ ကမ္မဝိပါကော-ကံ၏ အကျိုးသည်၊ အတ္တိ - ၏၊ ဇာတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကာ- ဤသို့ အယူရှိကြကုန်၏၊ ဟိ- မှန်၊ သမ္မဒဒ္ဓါ- အလုံးစုံးသာ ဘုရားရှင်တို့သည်၊ နက္ခမ္မပါရမိ-နေက္ခမ္မပါရမီကို၊ ပူရယမာနာ-ဖြည့်ကျင့်ကုန်လသော်၊ တေဒေဝပဗ္ဗဇ္ဇံ-ဤရဿေအဖြစ်ကိုပင်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ- ကျင့်ကြကုန်၍၊ ပူရေသုံ-ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်ပြီ၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “ပါရမိ-တို့ကို၊ ပူရေသုံ-ကုန်ပြီ” ဟု ရှိသည်၊) မယာပိ-ငါဘုရားသည်လည်း၊ တထေဝ-ထို ရှေးဘုရားတို့ အတူပင်၊ ပူရိတာ-ဖြည့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတေသံ-ဤရဿေတို့၏၊ သာသနေ-၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဝိဒေလာမာ-ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊နု(ဟောတိ)-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထို ရဿေတို့အား၊ ပရိဝါသော-ကို၊ နဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊(ပေးဘွယ်မလို၊) ဇာတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဇာမာဟံ ၊ပေ၊ ပရိဟာရံဒမ္မီတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ တေသံ- ထို ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား၊ ပါဒေ့ကံ့- အသီးအခြား တမျိုးသော၊ ဩဒိဿကံ – ရည်ညွှန်းအပ်သော၊ ဇာမံ ပရိဟာရံ - ဤအစောင့် အရှောက်ကို၊ ဒဒါမိ – ပေးတော်မူ၏၊ [ဤစကားတော်အရ “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဆန္ဒာဂတိလိုက်ရာ မရောံပါဓလော”ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍“ကဿာ”စသည်ကို မိန့်သည်။] ကဿာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူသနည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)- အကြင့်ကြောင့်၊ ဧတ- ထို သာကိဝင်တို့သည်၊ တိတ္ထာယတနေ– တိတ္ထိဘို့၏ တည်ရာ သာသနာ၌၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုကြကုန်သည်၊(သမာနာ)ဝိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သာသနဿ-ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏၊ အဝဏ္ဏကာမာ- ကျေးဇူးမဲ့ကို လိုလားသူတို့သည်၊ နဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဉာတိသေဋ္ဌသဒ္ဒ- မြတ်သောဆွေမျိုး၏၊ သာသနံ-သာသနာတော်ဘည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝဏ္ဏဝါဒိနောဝ– ဂုဏ်ကို ပြောလေ့ ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဇာမာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ပရိဟာရံ ဒမ္မီဟူ၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ ဇာတိ- အပြီးတည်း၊.... အညတိတ္ထိယပုမ္မဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ပဋ္ဌာဗာဓဝတ္ထု ကထာ

မဂဓေသုပေဟောန္တိ တိ-ကား၊ မဂဓနာမကေ-မဂဓအမည် ရှိသော၊ ဇန ပဒေ-ဇနပုဒ်၌၊ [တိုင်း ခရိုင် နိုင်ငံ အနက်ဟောပုဒ်တို့၌ ပုလ္လိန် ဗဟုဝုစ် အမြဲရှိရ သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ "မဂဓေသု" ဟု ရှိ၍ အရကောက်မှာ တိုင်း ခရိုင် နိုင်ငံ တခုသာ ဖြစ်သောကြောင့် "မဂဓနာမကေ ဇနပဒေ" ဟု ကေဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။] မနုဿာနဉ္စ-တို့၏ဂုင်း၊ အမနုဿာနဉ္စ-လူမှတပါး အခြားသတ္တာတို့၏ဂုင်း၊ ပဋ္ဌ-၅ ပါးကုန်သော၊ ရောဂါ-ရောဂါတို့သည်၊ ဥဿန္နာ-များကုန်သည်၊ ဝုဠိပ္ပတ္တာ-တိုးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ ဖာတိပ္ပတ္တာ-ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ ["အမနုဿ" အရ လူမှတပါး အနိုးအပါး၌ရှိသော တိရစ္ဆာန် များနှင့် ပြိတ္တာများကိုသာ ယူသင့်သည်၊ တစ္ဆဲ ပြိတ္တာတို့၌လည်း ဤရောဂါမစဲ ဟုမဆိုနိုင်။] ဇိဝကကောမာရဘစ္စကထာ - ဇိဝကကောမာရဘစ္စကထာသည်၊ စိဝရကွန္ဓကေ-စိဝရကွန္ဓကဋ္ဌ၊ အာဝိ-ထင်စွာ၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့။

နဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗောတိ - ကား၊ ကုဋ္ဌာဒယော - နူနာ အစရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌ - ငါးမျိုးကုန်သော၊ ယေတေ အာဗာဓာ - အကြင် လွန်စွာနှိပ်စက်တတ်သောရောဂါတို့သည်၊ ဥဿန္နာ-များကုန်၏၊ တေဟိ-ထို ၅ မျိုးသောရောဂါတို့သည်၊ ဖုဋ္ဌော - တွေ့ထိအပ်သူကို၊ အဓိဘူတော- လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သူကို၊ နဘိက္ခဝေ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော-ရှင်အဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ဝါ- ရှင်ပြုမပေးထိုက်။

တတ္ထ- ထို နဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ အာဗာဓေဟိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ကုဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ရဿကုဋ္ဌံဝါ - နိသောအဆင်းရှိသော နူနာသည်မူလည်း၊ (နူနိသည်မူလည်း၊) ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ကာဠကုဋ္ဌံဝါ- မည်းနက်သောအဆင်း ရှိသော နူနာသည်မူလည်း၊ (နူနက်သည်မူလည်း)ဟောတု-စေ၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ကိဉ္စိဘ ဒဒ္ဒု ကစ္ဆု အာဒိပ္ပဘေဒမိ- သမင်ရက်နာ ပွေးနာ ယားနာ အစ

× × × × × × ×

ဖုဋ္ဌောပေနဘဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော။ ။"ဖုဋ္ဌော"၌ ဖုသဓာတ် တပစ္စည်းဖြစ်၍ ထိမိကာမျှကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် "အဓိဘူတော – လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သူ"ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်၊ "ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော"၌ ပဟုပ္ပ ဝဇဓာတ် ကာရိတ် ဏောပစ္စည်းဖြစ်၍ "နပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော – ရှင် မဖြစ်စေထိုက်၊ ဝါ – ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သရဏကုံဆရာလုပ်၍ ရှင်ပြုမပေးထိုက် " ဟု မှတ်ပါ၊ ရှင်သာမဏေသော်မှ ပြုရှိမပေးထိုက်လျှင် (နဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ) ရဟန်းပြုမပေးထိုက်ကြောင်းမှာ အထူး ပြောစရာမလို၊ " နပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော" ဟု လာသမျှ၌ ရှင်သာမဏေအဖြစ်က စ၍ ပယ်သည်–ဟု မှတ်ပါ။

ကိဉ္စိဘဒဒ္ဒုကစ္ဆု။ ။ကိဉ္စိဘကို "ကိဉ္စ + ဏဘ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ကိဉ္စသဒ္ဒါလည်း ပိုးလောက်အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ ပိုးလောက်ကျနေသော အနာကို ယူရမည်၊ ဏဘ သဒ္ဒါသည် "ဆင်" ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဆင်၌ပေါက်တတ်သော အနာမျိုး (ဆင်ခွလည်ပြုတ်နာ) ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ယောဇနာဌကား " ယံ လောကေ

ရှိသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော အနာသည်၊ ကုဋ္ဌ မေဝ–ကုဋ္ဌပင်တည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ- ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို အနာသည်၊ နခဝိဒ္ဓိပ္ပမာဏံ-လက်သန်း၏ လက်သည်းကျဉ်းကုန်းပြင်မျှ ပမာဏ ရှိသည်၊ (သမာနံ)ဝိ - သော်လည်း၊ ဝမုနကပက္ခေ - တိုးပွားမည့်အဖို့၌၊ ဋ္ဌိတံ-တည်သည်၊ စေဟောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော- ထိုက်။

ပန-ဆက်၊ နိဝါသန ပါရုပနေဟိ-သင်းပိုင် ကိုယ်ရုံတို့ဖြင့်၊ ပကတိ ပဋိစ္ဆန္နေ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ဌာနေ - ၌၊ နခဝိဒ္ဓိပ္ပမာဏံ - လက်သန်း၏ လက်သည်းပြင်မျှပမာဏရှိသည်၊(ဟုတ္ဝာ)၊အဝမုနကပက္ခေ-တိုးပွားမည်မဟုတ်သော အဖို့၌၊ ဋ္ဌိတံ-တည်သည်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ, ပဗ္ဗာဇေတုံ- ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးခြင်းငှါ၊)ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ မုခေ-မျက်နှာ၌ဌင်း၊ ဟတ္ထပါဒ ဝိဒ္ဓေသုဝါ - လက်ဖမိုး ခြေဖမိုးတို့၌သော်ဌင်း၊ အဝမုနကပက္ခေ- ၌၊ ဋ္ဌိတံ – တည်သောနှုနာသည်၊ နခဝိဒ္ဓိတောစ - လက်သန်း၏ လက်သည်းပြင်မျှ ပမာဏအောက်လည်း၊ ခုဒ္ဒကတရမ္ပိ - သာ၍ သေးငယ်သည်မူလည်း၊ သစေဝိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊(ဝံသတိပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ဌါ၊) နဝဋ္ဋတိယေဝ – သည်သာ၊ ဇာတိ- သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ–ကုရုန္ဒီ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တိကိစ္ဆာပေတွာ – ဆေးကုစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိ – ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာသည်လည်း၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးသောဆရာသည်လည်း၊ ပကတိဝဏ္ဏေ-ပကတိအာဒရ အဆင်းသည်၊ ဇာတေယေဝ–ဖြစ်သော်သာ၊ ဝါ– ဖြစ်မှသာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏၊ ဂေါခဝိဒ္ဓိ သဒိသစုဏ္ဏေ သြကိရဏာက သရီရမ္ပိ- ဖွတ်၏ ကျဉ်းကုန်းနှင့်တူသော အမှုံဘို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသောကိယ ရှိသူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ – ဌါ၊ နဝဋ္ဋတိ–မအပ်။

× × × × × × ×

သမဏရက် ဇာတိ ဂေါဟရန္တိ – သမဏရက်နာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ကဿ၊နေရာ၌ “ခဇ္ဇ၊”ဟု ယောဇနာဆို၏၊ “ ဒဒ္ဒု – ပွေး၊ ကဿ၊–ဝဲ ”ဟုလည်း ဖွင့်၏၊ အဘိဓာန်၌ “ခဇ္ဇ၊–ယားယံခြင်း”ဟု ရှိ၏၊ “ကဿ၊– ယားနာ”ဟုလည်း ရှိ၏၊ “ ယားနာ အကြြီးစား ” ဟူလို၊ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍“ ကုဋ္ဌံ–နှုနီ နှုနက်, သမဏရက်နှင့်, အကွက်ကြြီးစွာ, ပွေး ဝဲ စသော နှုနာမျိုးငှင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သစေ ပန၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤဝါကျကိုကောက်ချက်ချလျှင် နခဝိဒ္ဓိ ပမာဏရှိသော်လည်း ဝမုနကပက္ခ်ဉ် တည်လျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်၊ အဝမုနကပက္ခ်ဉ် တည်မှ ရှင်ပြုပေးရမည်၊ အဝမုနက ပက္ခ်ဉ် တည်သော်လည်း နခဝိဒ္ဓိပမာဏထက် ကြြီ·နေပြန်လျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်, နခဝိဒ္ဓိပမာဏသာ ရှိသော်လည်း သင်းပိုင် ကေသီတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းရိုးမဟုတ်သော ခြေသလုံးအောက် , လက်ကောက်ဝတ်အောက် , လည်ပင်း , မျက်နှာစသည်ဉ် ရှိနေလျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်–ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် မုခေပန စသည်ဖြင့် နောက်ဝါကျကို မိန့်ရသည်။

ဂလ္လောတိ-ကား၊ မေဒဂလ္လောဝါ-အဆီရှိသော မြင်းဖုသည်မူလည်း၊ ဝါ-ထွတ်မျည်းအနာသည်မူလည်း၊ ဟောတု- စေ၊ [မေဒဂလ္လောတိ မေဒေါ အသ္မိံ အတ္ထိတိ မေဒေါ ဂလ္လတိ ဖေဒေါ့ဒော ဘဝတိတိ ဂလ္လော၊ မေဒေါယေဝ ဂလ္လော မေဒဂလ္လော၊ ယံ လောကေ " ထွတ်မျည်း " ဇာတိ ဝေါဟရန္တိ - ယောဇနာ။] အညောဝါ - အခြားသော မြင်းဖုသည်မူလည်း၊ ဟေတု- စေ၊ ယောကောစိ-အမ္ပတဲမရှိ တစုံတခုသော၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တေကော-ဇီးစေ့မျှပမာဏရှိသည်၊ (သမာနော)ပိ- သော်လည်း၊ ဝမုနကပက္ခေ- ၌၊ ဌိတော-သော၊ ဂဠော- ထွတ်မျည်းအနာသည်၊ စေ ဟေတု - အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ နံ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော - ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ပဋိဆ္ဆန္နဋ္ဌာနေ-သက်နှံးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အရပ်၌၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တေ-သည်၊ အဝမုနကပက္ခေ-၌၊ ဌိတ- တည်သည်၊ သတိ- ဖြစ်လသော်၊ (ပဗ္ဘာဇေတုံ) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ မုခါဒိကေ-မျက်နှာ အစရှိသော၊ အပဋိဆ္ဆန္နဋ္ဌာနေ- သက်နှံးဖြင့် မဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်၌၊ အဝမုနကပက္ခေ-၌၊ ဌိတေ-တည်သည်၊ (သတ်ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) (ပဗ္ဘာဇေတုံ) နံ ဝဋ္ဋတိ၊ [အဝမုနကပက္ခေ ဌိတောပိတိ ဣဓေ ပိသဒ္ဒေါ အာဝုတ္တော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ တေန ကောလဋ္ဌိမတ္တေတော ခုဒ္ဒကတရောပိ နံ ဝဋ္ဋတီတိ အယမတ္ထော ဒဿိတော ယောဝါတိ အယမမ္ပာကံ ခန္တိ၊— ဋီကာ။] တိကိစ္ဆာပေတွာ — ဆေးကုစေပြီး၍၊ ပဗ္ဘာဇေန္တေနာပိ - သည်လည်း၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ သုဆဝိံ - ကောင်းသောအရေရှိသည်ကို၊ တနည်း- သဏ္ဌဝိံ-ထင်ရှားသော အရေရှိသည်ကို၊ ကာရေတွာဝ- ပြုစေပြီး၍သာလျှင်၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော-၏။ [သုဆဝိံ ကာရေတွာတိ သဏ္ဌာတဆဝိံ ကာရေတွာ၊ သဏ္ဌဝိံ ကာရေတွာတိပိ ပါဌော၊ ဝိဇ္ဇမာနဆဝိံ ကာရေတွာတိ အတ္ထော၊— ဋီကာ။]

ဥက္ကိဂလ္လာနာမ-အထက်သို့ အသားတက်၍ နေသော ကြွက်နို့တိုမည်သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ ဂေါဏနာဝိယ-နွားမ၏ နို့တံတိုကဲ့သို့ဂုဏ်း၊ အဂ်လိကာဝိယစ- လက်ချောင်းကလေးတိုကဲ့သို့ဂုဏ်း၊ တတ္ထ တတ္ထ - ထိုထို ကိုယ်အရပ်၌၊ လမ္ဗန္တိ-တွဲလျားကျကုန်၏၊ ဇေဝိ- ဤကြွက်နို့တိုသည်လည်း၊ ဂဏ္ဌာယေဝ-ဂဏ္ဌတိုပင်တည်း၊ တေသု-ထို ကြွက်နို့တိုသည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ပဗ္ဘာဇေ

× × × × × × ×

ပဋိဆ္ဆန္နဋ္ဌာနေ၊ပေ၊ဋ္ဌိတေ ဝဋ္ဋတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ကောလဋ္ဌိမတ္တေ အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတော" ဟု တွေ့ရ၏၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တ အရှည်နှင့် ဋ္ဌိတအရတို့ ဂဏ္ဌချည်းရသော ကြောင့် ဝိဘတ်မကွဲသင့်၊ ထို့ပြင် ဝဋ္ဋတိ၏ ကတ္တားသည် ဂဏ္ဌမဟုတ်၊ ပဗ္ဘာဇနကြိယာသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋ္ဌိတောလည်း မသင့်၊ " ကောလဋ္ဌိမတ္တေ အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတေ " ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ ယောဇနာဌာန်လည်း " အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတေ သတိတိ ယောဇနာ"ဟု ကောလဋ္ဌိမတ္တေနှင့် ဋ္ဌိတေကို ဝိဘတ်တူဖွင့်ထားသည်။

ဥက္ကိဂလ္လာ ။ ။ဥဒ္ဒံ နမန္တိတိ ဥက္ကိယော၊ တာယေဝ ဂလ္လာ ဥက္ကိဂလ္လာ၊ ယေလောကေ"ကြွက်နို့" ဇာတိ ဝေါဟရန္တိ၊—ဌယောဇနာ။

တုံ-ဌါ၊ နဝန္ဓတိ-အပ်၊ ဒဟရကာလေ - ငယ်ရွယ်သူ၏ အခါ၌၊ ဒီရပိဋ္ဌကာ-နို့ရည်ရှိဒသာ အဖုကဒလေးတို့သည်၊ ဝါ-မိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိဘတ်ကုန်၏၊ ယောဗ္ဗနကာလေစ-နုပျိုသူ၏အခါ၌လည်း၊(အရွယ်ရောက်သူ၏အခါ၌လည်း၊) မုခေ-မျက်နှာ၌၊ ဒီရပိဋ္ဌကာနာမ-နို့ရည်ရှိသော အဖုတို့မည်သည်၊ ဝါ-ဝက်ခြင် (ဝက်ခြံ) တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ - ကုန်၏၊ မဟလ္လကကာလေ-ကြီးရင့်သူ၏ အခါ၌၊ နဿန္တိ-ပျောက်ကုန်၏၊ တာ- ထိုမိတ်ဖု ဝက်ခြံဖုတို့သည်၊ ဂလ္လာသန်္ဓံ-ဂလ္လာဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဂစ္ဆန္တိ - မရောက်ကုန်၊ တာသု-ထို မိတ်ဖု ဝက်ခြံဖုတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ပမ္မာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ကား၊ အညေ- မိတ်ဝက်ခြံတို့မှ တပါးကုန်သော၊ သရီရေ- ကိုယ်၌၊ ခရပိဋ္ဌကာနာမ- ကြမ်းတန်းသော အဖုတို့မည်သော၊ (ဂလ္လာ—အဖုတို့သည်၎င်း၊) အပရာ- ခရပိဋ္ဌကမှ တပါးကုန်သော၊ ပဒုမကဏ္ဍိကာနာမ - ပဒုမ္မာကြာချပ်နှင့်တူသည် အဖြစ်ကြောင့် ပဒုမကဏ္ဍိက မည်ကုန်သော၊ (ဂလ္လာ- တို့သည်၎င်း၊) ဟောန္တိ- န်၏၊ အညာ - ဆိုအပ်ပြီးသော အဖုတို့မှ တပါးကုန်သော၊ သာသပဒီဃကာနာမ- မုံညင်းစေ့ပမာဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာသပဒီဃကမည်ကုန်သော၊(ဂလ္လာ- တို့သည်၊) သာသပမတ္တာဒေ - မုံညင်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္ဝာ) သကလသရီရံ- တကိုယ်လုံးကို၊ ဖရန္တိ- ပြန့်ကုန်၏၊ တာသမ္မာ— ထို အလုံးစုံသော အဖုတို့ကြည်၊ ကုဋ္ဌဇာတိကာ ဒေ - နှနာသဘောရှိကုန်သည်သာ၊ တာသု- ထိုအဖုတို့သည်၊ သတိ- သော်၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ကိလာသောတိ-ကား၊ နဘိဇ္ဇနကံ-ပေါက်ကွဲဘတ်သည်လည်းမဟုတ်သော၊ နပဋ္ဌရဏာကံ-အရည်ကို ယိုချတတ်သည်လည်းမဟုတ်သော၊["ကုဋ္ဌဂလ္လာ"တို့ကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲသည်လည်း မဟုတ်, အရိအရွဲလည်းမယိုဒသော၊]ပဒုမ ပုလ္လာရိက ပတ္တဝဏ္ဏံ-ပဒုမ္မာကြာရွက်, ပုလ္လာရိက်ကြာရွက်အဆင်းရှိသော၊ ကုဋ္ဌံ-နှနာတမျိုးတည်း၊ ယေန- ယင်း နှနာကြောင့်၊ ဂုန္နံ-နွားတို့၏၊ သရီရံ- ကိုယ်သည်၊ သဗ္ဗလံ-

× × × × × × × +

ဒီရပိဋ္ဌကာ၊ ။ ဒီရံ ထွေ အတ္ထိတိ ဒီရာ၊ တာဒေဝ + ပိဋ္ဌကာဒီရပိဋ္ဌကာ၊ ယာလောကေ "မိတ်" ဣတိစ " ဝက်ခြင် (ဝက်ခြံ)" ဣတိစ ဒေါဟရန္တိ – ယောဇနာ၊ စာအုပ်များ၌"မုခေ ခရပိဋ္ဌကာ"ဟု ရှိ၏၊ ဝက်ခြံအဖုတို့သည် မကြမ်းတန်းကြ၊ အထဲ၌ နို့ရည်ကဲ့သို့ အဖြူနှစ်ကလေးသာရှိသောကြောင့်"ဒီရပိဋ္ဌကာ"ဟု ယောဇနာဉ်ရှိသည့် အတိုင်းသာ ပါဠိမှန်ဖြစ်သင့်သည်၊

ခရပိဋ္ဌကာ စသည်။ ။ ခရပိဋ္ဌကာတိ ခရသဘာဝါ ပိဋ္ဌကာ၊ ခရသဘာဝတ္တာ တေန သတ္တာ မရဏာဒိ ဂစ္ဆန္တိ မရဏာမတ္တမိဒံ ဒုက္ခံ၊ ယာလောကေ "ကျောက် " ဣတိ ဒေါဟရန္တိ၊ ပဒုမသဿ ကဏ္ဏိကာဝိယ ပဒုမကဏ္ဏိကာ၊ ယာလောကေ "ကြာဆူး " ဣတိ ဒေါဟရန္တိ၊ သာသပသဿ ဗီဇံ ပမာဏ·မေတာသန္တိ သာသပဗီဇကာ၊ ယာလောကေ"ဝက်သက်" ဣတိ ဒေါဟရန္တိ၊—ယောဇနာ၊ "ဂလ္လာ-မြင်းဖု, ကြွက်နို့, ကြာဆူး, ကျောက်, ဝက်သက်စသော အဖုအနာမျိုးငင်း"ဟု ပါဠိတော်၌ပေး။

အပြောက်အကွက်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)ဝိယ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-တူ၊) သရိရံ-သည်၊ သဗ္ဗံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တဿိ-ထိုခရုသင်းခြ၊ ကုဋ္ဌေ-နူနာခြ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော- ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သောသောတိ-ကား၊ သောသဗ္ဗာဓိ-အသား အသွေးကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော အနာတည်း၊ ဝါ-ခယရုဂ်ချောင်းဆိုး, ပန်းနာမျိုးတည်း၊ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ "သောသော - အသား အသွေးကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော ခယရုဂ်ချောင်းဆိုး ပန်းနာမျိုးငင်း" ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] တဿိ- ထိုအနာမျိုးသည်၊ သတိ-သော်၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

အပမာရောဘိ-ကား၊ ဝိတ္တုမ္မာရောဝါ- သည်းခြေပျက်ခြင်းကြောင့် ရူးသူငင်း၊ ယက္ခုမ္မာရောဝါ-ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့် ရူးသူငင်းတည်း၊[ဝက်ရူး ကြက်ရူး နှင့်တကွ အရူးဟူသမျှ ဤ အပမာရဉ္ဇ ပါဝင်သည်၊ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ "အပမာရော-သည်းခြေသွေးလျှမ်း,ဘီလူးဖမ်းသဖြင့်, ရူးနှမ်းသောအနာမျိုးငင်း"ဟု ပါဠိတော်၌ပေး။] တတ္ထ-ထိုအရူးတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗဝေရိကေန- ရှေးဠ ရန်သူဖြစ်ခဲ့ဘူးသော၊ အမနုဿေန - ဘီလူး သဘက်သည်၊ ဂဟိတော- ဖမ်းစားအပ်သူသည်၊ ဒုတ္တိကိစ္ဆော-ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆေးကုအပ်သည်၊ ဝါ- ဆေးကု၍ မရကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန - ဆက်၊ အပ္ပမတ္တကေဝိ - အနည်းငယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အပမာရေ - အရူးရောဂါသည်၊ သတိ – သော်၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်ကား"ပရိသတ်ထည်းဠ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်နေသူ, တရားအားမထုတ်နိုင်လောက်အောင် ရောဂါဖြစ်နေသူများကို ရှင်ပြုမပေးထိုက်"ဟု မိန့်တော်မူလိုသည်။] ပဋ္ဌာဗာဓဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × × ×

ကိလာသော။ ။"ကိလံ–မစင်မကြယ်, ရွံစဘွယ်ကို၊ အသတိ–ပစ်ချတတ်၏၊ ဤတိ ကိလာသော" ဟု ထောမနိဓိ ပြု၏၊ ကိလသဒ္ဒူပပဒ, အသဓာတ် ဏ ပစ္စည်း၊ "ကိလာသော–မစင်မကြယ်, ရွံဘွယ်ပစ်သွင်း, ခရုသင်းနှင့်, ဆင်ညှင်းကြိုးမျိုး, အနာဆိုးငင်း"ဟု ပေးပါ။

သောသော။ ။"ထိုထိုသူ"ဟု အနက်မှတ်မည်စိုးသောကြောင့်"သောသဗ္ဗာဓိ" ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအနာကို အဘိဓာန်၌"ခယရောဂေါ"ဟု ပရိယာယ်ဆို၏၊ ခယ-အသားအသွေးတို့ကို ကုန်ခန်းစေတတ်သော ရောဂါ၊ "သောသေတိတိ သောသော– အသားအသွေးတို့ကို ခြောက်ခန်းစေတတ်သော အနာ"၊ ခယရောဂေါကို ကြည့်၍ ရှေးက ခယရုဂ် ဟုငင်း, ချောင်းဆိုး သွေးပါ, ပန်းနာ, ရှုနာ ဟုငင်း, ကုတ်ဟိုးနာ ဟုငင်း သရုပ်ဖေါ်ကြသည်၊ ယခုခေတ် မြစ်ခြေခံနာ, အဆုတ်နာများလည်း ပါဝင်ဘွယ်ရှိ၏။

အပမာရော။ ။သဏ္ဌာတဉ္စ "အပသ္မာရ"ဟုသာ ရှိ၏၊ သကိုချ၍ ပါဠိဉ္စ "အပမာရ"ဟု ဖြစ်၏၊ သ္မာရသဒ္ဒါသည် သိခြင်းတမျိုးကိုဟော၏၊"အပဂတော+သ္မာရော ယသ္မာ့တိ အပသ္မာရော"ဟု ထောမနိဓိ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊ သဟိလစ်တတ်သည့်အတွက် "ကင်းသော သိခြင်းရှိကြောင်းရောဂါ"ဟူလို။

ရာဇာဘဋဝတ္ထု ကထာ

ရာဇာဘဋ ဝတ္ထုသ္မိံ - ၌၊ ပစ္စန်ဆံ ဥစ္စိနထာတိ- ကား၊ ပစ္စန်ဆံ- တိုင်း၏ အစွန်အဖျားကို၊ ဝမေဆ-တိုးပွားစေကုန်လော၊ ("စိ စဒယ သွာ ကိဘူစု ဥဝမုနေ" ဟူသော ဓာတ္ထွတ္ထသင်္ဂဟနှင့် အညီ ဥပုဗ္ဗ သွာဒိဂိုဏ်း စိဓာတ်ကို "ဝမေထ" ဟု ဖွင့်သည်၊)စောရေ-သူပုန်တို့ကို၊ ပလာပေတွာ-ပြေးစေ၍၊ စောရဘယေန-သူပုန်ဘေးကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဒတ-ထွက်သွားပြီးကုန်သော၊ ဂါမေ-ရွာတို့ကို၊ ဝါ-ရွာဦးနေသူလူတို့ကို၊ အာဝါသာဒပတွာ- လာရောက် နေထိုင်စေပြီး၍၊ အာရက္ခံ- အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒတွာ- ၍၊ ကသိကမ္မာဒိနိ-လယ်ထွန်ခြင်း အစရှိသော အလုပ်တို့ကို၊ ပဝတ္တာဒပထ-ဖြစ်စေကြကုန်လော်၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ဤကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်မှု ပစ္စန်နရင်း၌ တိုးတက်စည်ကားလိမ့်မည်- ဟူလို၊) ရာဇာပန- ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်ကား၊ သောတာပန္နတ္တာ-သောတာပန်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စောရေ- သူပုန်တို့ကို၊ ယာတေထ- သတ်ဖြတ်ကြကုန်၊ ဟနထ-ညှဉ်းဆဲကြကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ နအာဏာပေတိ - မခစခိုင်း။

ဥပဇ္ဈာယဿ ဒေဝ သိသံ ဆိန္နိတမ္ဘန္တိ အာဒိံ-အစရှိသော၊ ("အာဒိ" ဟု စာအုပ်များ၌ရှိ၏၊ "အာဟံသု"၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် "အာဒိ" ဟု ရှိရမည်၊) သမ္ဗံ- အလုံးစုံသောစကားကို၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရှင်ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ သေဋ္ဌော - အမြတ်ဆုံးတည်း၊ တဒတာ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်အောက်၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ (သေဋ္ဌော- မြတ်၏၊)တတော - ထို ကမ္မဝါစာဆရာအောက်၊ ဂဏော- ကာရကသံဃာဟူသောဂိုဏ်းသည်၊ (သေဋ္ဌော-၏၊) ဇာတိ - သို့၊ စိန္တေတွာ - ကြံ၍၊ ဇာဒံ - ဤ အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝေဟာရေ အန္ဓဝိနိစ္ဆယေ-တရားဆုံးဖြတ်ရာကျမ်း၌၊ အာဂတံ-လာပါ၏၊ ("ဝေဟာရေ" ကို "အန္ဓဝိနိစ္ဆယေ" ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ရာဇသတ် ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌လာပါသည်- ဟူလို၊) ဇာတိ - သို့၊ အာဟံသု - သံတော်ဥုံးတင်ကြကုန်ပြီ။ [ဤစကားကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော တရားသူကြီးတို့က လိမ်၍ သံတော်ဥုံးတင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဦးကာ၌ "အာဟံသုတိ မုသာဝဒိံသု" ဟု ဖွင့်သည်။]

နဘိက္ခဝေ ရာဇာဘဋော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဇွတ္ထ - ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အာမန္တေါဝါ- သာမန်အာမတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ မဟာမတ္တောဝါ-ပဓာနအာမတ်သည်မူလည်း၊ ဝါ-ဝန်ကြီးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သေဝ

× × × + ▪ × × ×

အာမန္တေါ စသည်။ ။သတ္တာတ်၌ "အာမာတ္ယ"သည် ပါဠိ၌ "အာမစ္စ" ဟု ဖြစ်၏၊ "အာမာ-မင်းနှင့်အတူတကွ+ဝသတိ- နေတတ်၏၊ ဇာတ် အာမာတ္ယော (အာမန္တေါ)" ဟု ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဝသတိအနက်၌ တျ(စ္စ)ပစ္စည်းသက်၊ မဟာမတ္တောကို ဘေသဇ္ဇခန္ဓကဋီကာ၌ "မာဟတ်ယာ ဇာသရိယမတ္တာဃ သမန္နာဂတာ"ဟု ဖွင့်၏၊ မဟတီ+မတ္တာ(အစိုးရခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်သည်၊)ယေသံတိ မဟာမတ္တာ"

ကောဝါ- အမြဲခစားသော သက်တော်စောင့်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ကိန္တိ-တစုံတခုသော၊ ဌာနန္တရံ - ရာထူးသို့၊ (အန္တရသဒ္ဒါဝိသေသအနက်ဟော၊) ပဇ္ဇောဝါ- ရောက်သူသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အပဇ္ဇောဝါ - မရောက်သူသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ယောကောစိ - အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သော၊ ရညော-မင်း၏၊ ဘတ္တဝေတနဘဋ္ဌော- ထမင်းရိက္ခာဖြင့် ခစားတတ်သော၊ သမ္ဗော-အလုံးစုံသောလူသည်၊ ရာဇာဋ္ဌေတိ - ရာဇာဋ္ဌဟူ၍၊ သရိံ - ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ - ရောက်၏၊ သော - ထို မင်းခစားယောက်ျားကို၊ နပဇ္ဇာဇေတမ္ဗော- ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ တဿ- ထိုမင်းခစားယောက်ျား၏၊ ပုတ္တနတ္တာ ဘာတုကာ - သား မြေး ညီနောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ ရာဇတော-မင်းထံမှ၊ ဘတ္တဝေတနံ-ထမင်းရိက္ခာကို၊ နဂဏှန္တိ-မယူကုန်၊ တေ-ထိုသူတို့ကို၊ ပဇ္ဇာဇေတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ရာဇတော- မင်း၏အထံမှ၊ လဒ္ဓံ- ရအပ်သော၊ နိဗဒ္ဓဘောဂံဝါ - အမြဲဆက်စပ်နေသော အသုံးအဆောင်ကိုသော်၎င်း၊ မာသသံဝစ္ဆရပရိဗ္ဗယံဝါ-လစာရိက္ခာ နှစ်စာရိက္ခာကိုသော်၎င်း၊ ရညောယေဝ-မင်းအားသာ၊ နိယျာတေတိ-အပ်နှင်း၏၊ ပုတ္တဘာတုကေဝါ-သား ညီနောင်တို့ကို မူလည်း၊ တံဌာနံ- ထိုအရာကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာ- လက်ခံစေ၍၊ ဝါ-လွဲအပ်၍၊ ရာဇာနံ- ကို၊ ဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ အဟံ - ကျွန်တော်မျိုးသည်၊ ဒေဝဿ- အရှင်မင်းမြတ်၏၊ နဘဋ္ဌော - အစေခံမဟုတ်ပါ၊ ဇာတိ - သို့၊ အာပုစ္ဆတိ- ခွင့်ပန်၏၊ ယေနဝါ- အကြင်သူသည်မူလည်း၊ ယံ ကမ္မကာရဏာ-အကြင်အလုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝေတနံ-ရိက္ခာကို၊ ဂဟိတံ- ယူအပ်ပြီ၊ တံကမ္မံ- ထိုအလုပ်သည်၊ ဝါ- ကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဤ ယေနဝါစသည်ဖြင့် အမြဲရာထူးမရှိဘဲ ကံထရိုက်အလုပ်စသည် လုပ်သူများကို ပြသည်၊) ယောဝါ- အကြင်သူသည်မူလည်း၊ ပဇ္ဇဇသု - ရှင်ရဟန်းပြုလော၊ ဇာတိ - သို့၊ ရညာ-သည်၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ယခုအခါ၌ ခွင့်ယူ၍ ရဟန်းပြုသူမျိုးတည်း၊)တမွိ-ထိုသူ့ကိုလည်း၊ ပဇ္ဇာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

× × × × × × ×

ဟု ပြု၊ မတ္တာသဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ ဇာသိရိယစသော အတိုင်းအရှည်အနက်ကိုဟော၏၊ သေဝတိ-မင်းကို မှီခိုဆည်းကပ်တတ်ပြီ၊ ဇာတိ သေဝကော။ [ယောဇနာဌ်ကား တမျိုးဖွင့်ထား၏။]

ရာဇဘဋ္ဌော ။ ။ဘဋ္ဌဓာတ်သည် ပေါသန (မွေးမြူခြင်း) အနက်ကိုဟော၏၊ (အပစ္စည်း)၊ ဘဋ္ဌတိ-အရှင်သခင်ကို မွေးမြူလုပ်ကျွေးတတ်၏၊ ဇာတိ ဘဋ္ဌော၊ ဘဋ္ဌိယတိ- အရှင်သည် မွေးမြူအပ်၏၊ ဇာတိ ဘဋ္ဌော၊ “ခစားသူ” ဟူသောအနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း၊ ရညော+ဘဋ္ဌော ရာဇဘဋ္ဌော-မင်းခစား။

စောရာဒိဝတ္ထုကထာ

စောရဝတ္ထူသု - စောရဝတ္ထုတို့၌၊ မနုဿာ ပဿိတွာတိ - ကား၊ ယေဟိ-အကြင်လူတို့သည်၊ ဂိဟိကာလေ - လူဝတ်ကြောင်၏ အခါ၌၊ (လူဝတ်ကြောင်တုန်းက)၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော- မြင်အပ်ဘူးပြီ၊ ယေစ-အကြင် လူတို့သည်လည်း၊ သော-ထို အင်္ဂလိမာလ ဆိုသူသည်၊ အယံ - ဤ ရဟန်းတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏ (အထံမှ)၊ သဏ္ဌာန္တိ- ကြားကြကုန်၏၊ တေ-ထိုမြင်ဘူး ကြားဘူးသူတို့သည်၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ-အချို့လည်း ကိုယ်အားဖြင့် ထိတ်ကြကုန်၏၊ ဥတ္တာသန္တိပိ-အချို့လည်း စိတ်အားဖြင့် လန့်ကြကုန်၏၊ ပလာယန္တိပိ-အချို့လည်း ထွက်ပြေးကြကုန်၏၊ အညေနပိ-အရှင်အင်္ဂလိမာလ ရှိရာလမ်းမှ အခြားလမ်းဖြင့်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြကုန်၏၊ (တနည်း)အညေနပိ ဂစ္ဆန္တိ-လမ်းလွဲ၍လည်း သွားကြကုန်၏၊ အညေနပိ - အရှင် အင်္ဂလိမာလရှိရာဘက်မှ အခြားဘက်၌လည်း၊ မုခံ - မျက်နှာကို၊ ကရောန္တိ - ပြုကြကုန်၏၊ (တနည်း) - အညေနပိ မုခံကရောန္တိ-မျက်နှာလွဲ၍လည်းနေကြကုန်၏၊(ဧပြုးလည်း မပြုးသာ, လမ်းလွဲ၍လည်း မသွားသာသောကြောင့် မျက်နှာလွဲ၍ နေကြကုန်၏၊) ဒွါရမ္ပိ-တံခါးကိုလည်း၊ ထကေန္တိ - ပိတ်ထားကြကုန်၏၊ (အိမ်၌ နေသူတို့က တံခါးပိတ်ထားကြကုန်၏၊) ယေပန - အကြင် သူတို့သည်ကား၊ နဇာနန္တိ - အရှင်အင်္ဂလိမာလမှန်း မသိကြကုန်၊ တေသံ - ထို သူတို့၏၊ ယဒရသု - အိမ်တို့၌၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ လဘတိ-၏။

နဘိက္ခဝေတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သယံ - ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဓမ္မသာမိ-တရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ-တရားသဖြင့်ရဟန်းတို့၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာယတိံ - နောင်အခါ၌၊ အကရဏတ္ထာယ-မပြုခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့ကို၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညပေန္တော- ပညတ်တော်မူလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)ဝံ-၌သို့ နဘိက္ခဝေ ဟူ၍၊ အာဟ- ၏၊ [အရှင် အင်္ဂလိမာလကို ရဟန်းပြုပေးသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ မြတ်စွာဘုရားဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် ''ဘဂဝါ သယံ ဓမ္မသာမိ'' စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်၊ ''ဓမ္မသာမိ ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် နောင်အခါ၌ မပြုဘို့ရန် ပညတ်တော်မူသည်''ဟူလို။]

တတ္ထ-ထို နဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိုရပ်၌၊(ယော-အကြင်တောပုန်း ဒါးမြသည်၊) ဓဇံ- တံခွန်အလံကို၊ ပဋ္ဌိတွာဝိယ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့၊ ဝိစရတိ - အထင်အရှား လှည့်လည်၏၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို တောပုန်းဒါးမြသည်) ဓဇပဋ္ဌော-ဓဇပဋ္ဌမည်၏၊ [''ပဋ္ဌနံ ပဇ္ဇော၊ ဓဇသ ပဋ္ဌော ယသ္မာတိ ဓဇပဋ္ဌော၊ ဓဇပဋ္ဌောဝိယာတိ ဓဇပဋ္ဌော'' ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဆင့်၊ အလံကို ဖွဲ့ချည်ခြင်းရှိသကဲ့သို့ တူသောသူပုန်၊ (အလံစိုက်ထားသကဲ့သို့ ထင်ရှားသော သူပုန်၊)] မူလ

ဒေဝါဒယော၀ိယ-မူလဒေဝအစရှိသော သူပုန်တို့ကဲ့သို့၊ လောကေ-လောက၌၊ ပါကဋော-ထင်ရှားသော သူပုန်တည်း၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထင်ရှားသော ဗောဓိပုန်း ဒါးမြကို ရဟန်းပြုမပေးရ ဟု တားမြစ်တော်မူခြင်းကြောင့်၊) ယော-အကြင်ဗောဓိပုန်း ဒါးမြသည်၊ ဂါမယာတံဝါ-ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်၎င်း၊ ပန္ထဒုဟနံဝါ- လမ်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို သော်၎င်း၊ ဝါ-လမ်းသွား လမ်းလာကို လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်၎င်း၊ နဂရေ-မြို့၌၊ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိကမ္မံဝါ-အိမ်အစပ်ကို ဖေါက်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုကိုသော်၎င်း၊ (အိမ်ဖေါက်၍ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် ခိုးယူခြင်း အစရှိသော အမှုကို၊) ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်၏၊ အသုကောနာမ-ထိုမည်သော ဗောဓိပုန်းဒါးမြသည်၊ ဇာဒံ ဇာဒံ - ဤအမှု ဤအမှုကို၊ ကရောတိ - ပြု၏၊ ဇာတိစ - ဤသို့လည်း၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ သော-ထို ဗောဓိပုန်း ဒါးမြကို၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ရာဇပုတ္တော-မင်းသားသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေန္တော- တောင့်တလျက်၊ ဂါမ ဃာတာဒိနိ- ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကးရောတိ-၏၊ သော-ထို သူပုန်မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (ကသ္မာ- နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)- ကြောင့်၊ ရာဇာနော - မင်းတို့သည်၊ တသ္မိံ- ထို သူပုန်မင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတ - ရှင်ရဟန်းပြုလသော်၊ တုဿန္တိ–နှစ်သက်ကုန်၏၊ (တသ္မာ - ကြောင့်၊ သော - ထို သူပုန်မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ (ရာဇာနော-တို့သည်၊ တသ္မိံ-ထို မင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ - လခသော်၊) သစေ နတုဿန္တိ – အကယ်၍ မနှစ်သက်ကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ မဟာဇနေန-များစွာသော လူအပေါင်း၌၊ ပါကဋော- ထင်ရှားခသော၊ စောရော - တောပုန်း ဒါးမြသည်၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ စောရကမ္မံ - တောပုန်းဒါးမြ၏ အမှုကို၊ ပဟာယ - ပယ်စွန့်၍၊ ပစ္ဆာသိလာဒိနိ–ငါးပါးသီလ အစရှိသည်တို့ကို၊ သမာဒိယတိ- ဆောက်တည်၏၊ တံ-ထို တောပုန်းဒါးမြကို၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (သီလကို ဆောက်တည်နေပြီ-ဟူ၍၊) စေဇာနန္တိ - အကယ်၍သိကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန - ဆက်၊ ယေအမ္ဗလဗုဇာဒိ စောရကာ – အကြင် သရက်သီး တောင်ပိန္နဲသီး အစရှိသည်ကို ခိုးတတ်သော သူခိုးကလေးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ - ရှိကုန်၏၊) သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိစောရာဧဝ- အိမ်အစပ်ကို ဖေါက်ဖြတ်တတ်သူ အစရှိသော သူခိုးတို့သည်ပင်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ-ဖြစ်၍လည်း၊ အဒိဿမာနာ-မမြင်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ- မထင်ရှားကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ထေယျံ - ခိုးသူ၏အမှုကို၊ ကရောန္တိ - ကုန်၏၊ ပစ္ဆာပိ–နောက်၌လည်း၊ ဇာမိနာ- ဤသူသည်၊ ဇာဒံနာမ - ဤမည်သော အမှုကို၊ ကတံ· ပြုအပ်ပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ နပညာယန္တိ-မထင်ရှားကုန်၊ တေပိ-ထိုသူတို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-၄၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ကာရံ ဘိန္ဒိတ္ဘာတိ - ကား၊ အဒ္ဒုဗန္ဓနာဒိံ - အချုပ်ထောင် အစရှိသည်ကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဘာ - ဖေါက်ဖျက်၍၊ ("ပဇ္ဇဇိတော ဟောတိ "ဉ္ဈ စပ်၊) [စာအုပ်များ၌ "အန္ဒ ဗန္ဓနာဒိ" ဟု ရှိ၏၊ နောက်၌ "အဒ္ဒုဗန္ဓနံဝါ" ဟု စ၍ရှိသောကြောင့် "အဒ္ဒုဗန္ဓနာဒိံ"ဟု ရှိလျင် ကောင်းသည်။] အဘယူဝရာတိ ထွေ - ဟူသော ဤပါဠိဉ်၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယေ - အကြင်သူတို့သည်၊) ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ (ကြောက်လို့၊) ဥပရမန္တိ-ရှောင်ကြဉ် ဆုတ်နစ်ကြကုန်၏၊ [ဥပရမန္တိတိ ဝိရမန္တိ နိဝတ္တန္တိ၊-ဋီကာ၊] ဇာတိ-ကြောင့်၊(တေ-ထိုသူတို့သည်၊) ဘယူဝရာ- ဘယူဝရတို့ မည်၏၊ ပန- ဆက်၊ တေ – ဤ ရဟန်းတို့သည်၊ လဒ္ဓါ ဘယတ္တာ-ရအပ်ပြီးသော ဘေးမဲ့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဘေးမဲ့ရထားကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘယူဝရာ - ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရှောင်ကြဉ်ရသူတို့သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ အဘယူဝရာ– တို့မည်၏၊ စ-ဆက်၊ ထွေ-ဤ အဘယူဝရာဟူသောပါဠိဉ်၊ ပကာရဿ-ပ အက္ခရာ၏၊ ဂကာရော-ဝ အက္ခရာကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

နဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ ပဇ္ဇာဇေတဗ္ဗောတိ ထွေ - ဟူသော ဤပါဠိဉ်၊ ဗန္ဓနာဂါရံ-ဖွဲ့နှောင်ရာအိမ်ကို၊ ဝါ - နှောင်အိမ်ကို၊ ဝါ - အချုပ်ထောင်ကို၊ ကာရာ- ကာရာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ [အဘိဓာန်၌ "ကာရာတု ဗန္ဓနာဂါရံ"ဟု ဇာတ်လိုန် ကာရာသဒ္ဒါသာရှိ၏၊ ကရဓာတ် ဏာပစ္စည်း၊ ကိနောတိ ဟိံသတိတိ ကာရာ၊ အချုပ်ခံရသူကို ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် အချုပ်ထောင်ကို "ကာရာ"ဟု ခေါ်သည်။] ပန-ဆက်၊ ဇာဓ-ဤသို့ကား ပုဒ်ဉ်၊ အဒ္ဒုဗန္ဓနံဝါ-ဖွဲ့နှောင်ကြောင်းဖြစ်သော အချုပ်ထောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သခ်္ခလိကဗန္ဓနံ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်းဖြစ်သော သံကြိုး သံကွင်းသည်မူလည်း၊ ဝါ - သံကြိုး သံကွင်း အနှောင်အဖွဲသည်မူလည်း၊ ဟောတု- စေ၊ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံဝါ - ဖွဲ့ချည်ကြောင်းဖြစ်သော ကြိုးသည်မူလည်း၊ ဝါ– ကြိုးအနှောင်အဖွဲသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဂါမဗန္ဓနံဝါ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ရွာသည်မူလည်း၊ ဝါ - ရွာ အနှောင်အဖွဲသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ [ယခုခေတ်၌ ထိုရွာမှမသွားရအောင် အကျယ်ချုပ်ခြင်းမျိုးတည်း၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

× × × × × × ×

အဘယူဝရာ။ ။"ဘယ+ဥဝရ"ဟု ပုဒ်စဲ့၊ "ဥဝရ"၌ ဥပ ရှေးရှိသော ရမုဓာတ်၊ ကွိပစ္စည်း၊ ဓာတွန်ကိုချေ၊ ပကို ဝပြု၍"ဥဝရ"ဟု ဖြင်၏၊ "ဥပရမန္တိတိ ဥဝရာ၊ ဘယေန ဥဝရာ ဘယူဝရာ"ဟု ပြု၊ "ဘယေန"၌ နာဝိဘတ်ကို ပဉ္စမီအနက်၌ သက်စေ၍ "ဘယတောဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ သို့သော် "ဘယေန"၌ "ဘယ"အရ ကြောက်စရာအားရုံဟောကို မယူဘဲ ကြောက်တတ်သော အာရမ္မဏိကစိတ်ကို ယူလျှင် နာဝိဘတ်ကို ဟိတ်အနက်၌ သက်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘယေန – ကြောက်ခြင်းကြောင့်" ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်၊ ထို့နောက် "န+ဘယူဝရာ အဘယူဝရာ"ဟု သမာသ်ပြု၊ "ဘေးမဲ့ရပြီးဖြစ်ရကား ကြောက်၍ ရှောင်ကြဉ်စရာမလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ"ဟူလို။

နိဂမဗန္ဓနံဝါ - ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော နိဂုံးသည်မူလည်း၊ ဝါ- နိဂုံး အနှောင်အဖွဲသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ နဂရဗန္ဓနံဝါ – ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော မြို့သည်မူလည်း၊ ဝါ-မြို့အနှောင်အဖွဲသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ပုရိသဂုတ္တိဝါ-ယောဂျားတို့၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်မူလည်း၊ (ယခုအခါ ရဲသား စစ်သားတို့ စောင့်ခြင်းများ၏တည်း၊) ဟောတု၊ ဇနပဒဗန္ဓနံဝါ - ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ဇနပုဒ်သည်မူလည်း၊ ဝါ–ဇနပုဒ် အနှောင်အဖွဲ့ သည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) ဒီပဗန္ဓနံဝါ– ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ကျွန်းသည်မူလည်း၊ ဝါ – ကျွန်း အနှောင်အဖွဲသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)။

ယော-အကြင်သူသည်၊ တေသု- ဤ အနှောင်အဖွဲတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ဗန္ဓနံ-အနှောင်အဖွဲကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာဝါ-ဖေါက်ဖျက်၍မသော်၎င်း၊ (ထောင်ကိုဖေါက်၍ သော်၎င်း၊) ဆိန္ဒိတ္ဝာဝါ–ဖြတ်၍သော်၎င်း၊ (သံခြေကျင်းကို ဖြတ်၍သော်၎င်း၊) မုဉ္ဆိတ္ဝာဝါ-ဖြေ၍သော်၎င်း၊ (ကြိုးကိုဖြေ၍သော်၎င်း၊) ဝိဝရိတ္ဝာဝါ-ဖွင့်၍သော်၎င်း၊ (ထောင်တံခါးကို ဖွင့်၍သော်၎င်း၊)အပဿမာနာနံဝါ-စောင့်ရှောက်သော ယောဂျားတို့ မမြင်ကုန်စဉ်သော်၎င်း၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ "ပဿမာနာနံဝါ အပဿမာနာနံဝါ" ဟု ရှိ၏၊ မြင်စဉ်ပြေးလျှင် ပစ်သတ်လိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် "အပဿမာနာနံ" တခုသာ ပါသင့်သည်။] ပလာယတိ-ထွက်ပြေး၏၊ သော - ထို ထွက်ပြေးသူသည်၊ ကာရဘေဒကော်တိ - ဟူ၍၊ သင်္ခံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ - ရောက်၏၊ [မုချအားဖြင့် ထောင်ကိုဖေါက်ဖျက်၍ ပြေးသူကိုသာ "ကာရဘေဒက" ဟု ခေါ်နိုင်သော်လည်း ဖြတ်၍ဖြေ၍ ဖွင့်၍ပြေးသူ, မမြင်စဉ် ပြေးသူများကိုလည်း သဒိသူပစာရအားဖြင့် "ကာရဘေဒက" ဟု ခေါ်နိုင်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ကာရဘေဒကော-နှောင်အိမ်ကို ဖေါက်ဖျက်တတ်သော၊ စောရော-ခိုးသူကို၊ ဒီပဗန္ဓနံ- ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ကျွန်းကို၊ ဝါ- ကျွန်းအနှောင်အဖွဲကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ-ဖေါက်ဖျက်၍၊ ဒီပန္တရံ-တပါးသောကျွန်းသို့၊ ဂတော-ရောက်သည်၊(သမာနော) ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ န ပမ္ဘာဇေတဗ္ဗော။

ပန- ဆက်၊ ယော - အကြင်သူသည်၊ စောရော - ခိုးသူသည်၊ န - မဟုတ်၊ ကေဝလံ-ခိုးခြင်းမဘက် သက်သက်၊ ဟတ္ထ ကမ္မံ- လက်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုကို၊ အကာရောန္တော-မပြုသည်၊(ဟုတ္ဝာ)၊ ဧဝံ-ဤသို့ ချုပ်နှောင်၍ထားလသော်၊နော-ဝါတို့၏ (အလုပ်ကို၊) အပလာယနော - မပြေးဘဲ၊ ကရိဿတိ-ပြုလုပ်လတံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ရာဇာယုတ္တာဒိဟိ– မင်း၏ အလုပ်ကိစ္စ၌ အားထုတ်သူ အစရှိသူတို့သည်၊ ဝါ-မင်းမှုထမ်း စသူတို့သည်၊ ဗဒ္ဓေါ- နှောင်ဖွဲအပ်ပြီ၊ သော- ထိုသူ့ကို၊ ကာရံ-နှောင်အိမ်ကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ-ဖေါက်ဖျက်၍၊ ပလာတော- ပြေးသည်၊ (သမာနော)ဝိ– သော်လည်း၊ ပမ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ ပန - ဗျတိရိက်ကား၊ ယော–

အကြင် သူသည်၊ ဂါမနိဂမပဋိပန္နနာဒီနိ-ရွာဆိပ်ကမ်း နိဂုံးဆိပ်ကမ်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကေဏိယာ - ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်၊ ဝါ - အခွန် ဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာ - ယူပြီး၍၊ တံ-ထို အခွန်ကို၊ အသမ္ပဂဒေန္တော - မပြီးစေနိုင်သည်၊(ကျေအောင် မဆပ်နိုင်သည်၊) (ဟုတွာ)ဗန္ဓနာဂါရံ-နှောင်အိမ်သို့၊ ပဝေသိတော - သွင်းထားအပ်သည်၊ ဓဟာတိ၊ သော - ထိုသူ့ကို၊ ပလာယိတ္ဘာ-ပြေး၍၊ အာဂတော-လာသည်၊(သမာဓနာ-သော်၊) နပဇ္ဈာဇေတဗ္ဗော။[အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာကို ကျေအောင် မဆပ်နိုင်သောသူ ဖြစ်သောကြောင့် ရှင်ပြုမပေးဆိုက်။] ယောပိ-အကြင်သူသည်လည်း၊ ကသိကမ္မာဒီဟိ-လယ်ထွန်မှု အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဓနံ - ဥစ္စာကို၊ သမ္ပာဒေတွာ-ပြီးစေ၍၊ ဇီဝန္တော- အသက်မွေးပါလျက်၊ ဇာနိနာ-ဤသူသည်၊ နိဓာနံ - ရွှေအိုးကို၊ လဒ္ဓံ- ရအပ်ပြီ၊ ဇာတိ - သို့၊ ပေသုညံ- ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်းကို၊ ဥပသံဟရိတွာ-ဆောင်၍၊(ဘုရင့်ထံသို့ ကုန်းတိုက်ခြင်းအမှုကို ဆောင်၍၊)ကေနစိ- တစုံတယောက်သည်၊ ဗန္ဓာပိတော - နှောင်ဖွဲ့စေအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုနှောင်ဖွဲ့အပ်ရာအရပ်၌သာ၊ ပဇ္ဈာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပလာယိတ္ဘာ- ပြေး၍၊ ဂတံပန - သွားသူကိုကား၊ ဂတဋ္ဌာနေ· ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ ပဇ္ဈာဇေကုံ ဝဋ္ဋတိ။

နဘိက္ခဝေ လိခိတဓနကာတိ ထွေ - ဟူသော ဤပါဠိတော်၌၊ လိခိတကောနာမ – လိခိတကမည်သူသည်၊ ကေဝလံ-ထွက်ပြေးခြင်းစသည် မဖက် သက်သက်၊ ယတ္ထ ပသဟတိ၊ တတ္ထ ဟန္တ္ဘဇ္ဈာတိ-တွေ့ရာအရပ်၌ သတ်ထိုက်၏ဟူ၍၊ (လိခိးတာဝ-ရေးသားအပ်သူသည်သာ၊)န-မဟုတ်သေး၊အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ယောကောစိ-တစုံတယောက်သည်၊ စောရိကံဝါ - ခိုးသူ၏အမှုကို သော်၎င်း၊ အညံ- ခိုးမှုမှတပါးသော၊ ဂရုံ- ကြီးလေးသော၊ ရာဇာပရာဓံဝါ - မင်း၏အပြစ်ကို သော်၎င်း၊ ကတ္ဝာ-ပြုပြီး၍၊ ပလာတော-ထွက်ပြေးပြီ၊ ရာဇာစ - သည်လည်း၊ နံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဏ္ဏေဝါ- ကြော်ငြာစာရွက်၌သော်၎င်း၊ ပေါတ္ထကေဝါ - လူဆိုးစာရင်းစာအုပ်၌သော်၎င်း၊ ဇာတ္ထန္နာမော- ဤ အမည်ရှိသူကို၊ ယတ္ထ - အကြင်အရပ်၌၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ တတ္ထ-ထို တွေ့ရာအရပ်၌၊ ဂဟေတွာ- ဖမ်းယူ၍၊ မာရေတဗ္ဗော-သတ်ထိုက်၏၊ ဇာတိဝါ - ဤသို့သော်၎င်း၊ (ယတ္ထ - ၌၊ ဒိဿတိ - ၏၊ တတ္ထ- ၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊) အသ- ထိုသူ၏၊ ဟတ္ထပါဒါနိ- လက် ခြေတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိ– ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဇာတိဝါ-သော်၎င်း၊ ဧတ္တကံနာမ-ဤမျှ အတိုင်းအာရာညရှိသည်

× × × × × × ×

ဧကဏ်ဏိယာ။ ။သတ္ထတဋ္ဌ ကြွေစာတ်ဟု ရှိသောကြောင့် ပါဋိဌ် နဝယ်ကို ဏကြီးပြန်၍"ကေဏိယာ"ဟု ရှိရသည်၊ "ဂိယတေ တောယာတိ ကေဏိ"ဆိပ်ကမ်းစသည်ကို ဝယ်ကြောင်း ဖြစ်သော အခွန်အတုတ်၊ ယခုအခါ လေလံဆွဲခြင်းမျိုးကို " ကေဏိယာ ဂဟေတွာ " ဟု ဆိုသည်၊ [ကေဏိယာတိ ရညော ဒါတဗ္ဗအာယေန – မင်းအားပေးထိုက်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်၊ — ယောဇနာ။]

မည်ဿသာ၊ ဒလ္လံ-ဒဏ်ကို၊ အာဟရာပေတဗ္ဗော - ဆောင်စေထိုက်၏၊ ဇာတိဝါ-သော်၎င်း၊ လိခ်ိပေတိ - ရေးထားစေ၏၊ အယံ- ဤသူသည်၊ လိခိတကောနာမ-မည်၏၊ [လိခိယိတ္ထာတိ လိခိတံ၊ လိခိတံ ယဿ အတ္ထိတိ လိခိတော၊ လိခိတော ယေဝ လိခိတကော။] သော-ထိုသူ့ကို၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ကသာဟတော ကတဒလ္လကမ္မောတိ ထွေ- ၌၊ ဃော - အကြင်သူ့ကို၊ ဝစန ပေသနာဒိနိ – ပြောဆိုအပ်သောစကား စေခိုင်းကြောင်းအမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ အကရောန္တော-မပြုသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) ဟညတိ-ညှဉ်းဆဲအပ်၏၊ သော- ထိုသူသည်၊ (စကား နားမထောင်ခြင်း, စေခိုင်းအပ်သည်ကို မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ညှဉ်းဆဲအပ်သူသည်၊) ကတဒလ္လ ကမ္မော – ကတဒလ္လ ကမ္မ မည်သည်၊ နံ-မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ယော-အကြင်သူ့ကို၊ ကေဏိယာဝါ-ဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့် သော်၎င်း၊ အညထာဝါ – အခွန်အတုတ်မှ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်သော်၎င်း၊ ကိစ္စ–တစုံတခုကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူပြီး၍၊ ခါဒိတ္ဝာ- ခဲစားပြီး၍၊ ပုန- တဖန်၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) အယမေဝ – ဤ ကြိမ်ဒဏ်ခတ် ခြင်းသည်ပင်၊ တေ–သင်၏အပေါ်၌၊ ဒလ္လော- ဒဏ်သည်၊ ဟေတု- ဖြစ်စေ၊ ဇာတိ- ဤသို့ ပြောဆို၍၊ ကသာဟိ-ကြိမ်တို့ဖြင့်၊ ဟညတိ-ညှဉ်းဆဲ၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ကသာဟတော-ကြိမ်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော၊ ကတဒလ္လကမ္မော–ပြုအပ်ပြီးသော ဒဏ်အမှုရှိသူတည်း၊ [“ဟညတိတိ ဟဒတာ၊ ကသာဟိ ဟတော ကသာဟတော၊ အဋ္ဌကထာ၌ တံကာလာပေက္ခ ဝတ္တမာန်အားဖြင့်“ဟညတိ”ဟု ရှိသော်လည်း ရဟန်းပြုသည့် အချိန် ရောက်သောအခါ“ဟညတိ”မဟုတ်၊ “ဟညိတ္ထ”ဖြစ်နေပြီ၊ ကတံ ဒလ္လ ကမ္မံ ယဿာတိ ကတဒလ္လကမ္မော”ဟု ပြု၊ “ယဿ– အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌”ဟု ပေး။]

သောစ-ထိုသူသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ကသာဟိဝါ-ကြိမ်တို့ဖြင့်မူလည်း၊ ဟဒတ္ဝာ-ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၊ ဟေဒုတု-ဖြစ်စေ၊ အဋ္ဌဒလ္လကာဒိနံ–(လေးတောင်ထက်ဝက်)နှစ်တောင်ရှိသော ဒုတ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရေန ဝါ-တမျိုးမျိုးသော ဒုတ်ဖြင့်မူလည်း၊ ဟတော-သည်၊ ဟောတု-စေ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အလ္လဝဏ္ဏော - စိုစွတ်သောအနာရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တာဝ- ထို စိုသောအနာရှိသေးသမျှ၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-အနွယကား၊ ဝဏ္ဏော-အနာတို့ကို၊ ပါကတိကေ-ပင်ကိုယ်သဘော ရှိသည်တို့ကို၊ (အနာပျော်သည်တို့ကို၊) ကတ္ဝာ- ပြုပြီး၍၊ ဝါ-ပြုပြီးမှ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ဇာဏုဟိဝါ-ဒူး ပုဆစ်တို့ဖြင့်သော်၎င်း၊ ကပ္ပရေဟိဝါ – တတောင်တို့ဖြင့် သော်၎င်း၊ နာဠိကေရ ပါသာဏော ဒီဟိဝါ – အုန်းခွက်, ကျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်၎င်း၊ ယာတေတ္ဝာ-ညှဉ်းဆဲ၍၊ မုတ္တော-လွှတ်အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အသ-ထိုသူ၏၊ သရီရေစ- ကိုယ်၌လည်း၊

ဂဏ္ဌိ ဂဏ္ဌိယော – အဖု အဖုတို့သည်၊ (ဒူးဖြင့်တိုက် , တတောင်ဖြင့်ထောင်း , အုန်းခွံဖြင့် ခေါင်းကိုခြစ် , ကျောက်ခဲဖြင့်ထုခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အဖု အဖုတို့သည်၊) (သစေ)ပညာယနှိ·အကယ်၍ ထင်ရှားကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ) နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဖာသုကံ- ချမ်းသာသည်ကို၊ ကတ္တာဝေ- ပြုပြီး၍သာလျှင်၊ ဂဏ္ဌိသု-အဖုတို့သည်၊ သန္နိသိန္နာသု-ငြိမ်သက်စွာ တည်နေကုန်သသော်၊(အဖုပျောက် ကုန်လသော်၊) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

လက္ခဏာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မောတိ ဇတ္ထု–ဌ်၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မဘာဝေါ–ကတဒဏ္ဍကမ္မ၏ အဖြစ်ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ–ရှေးနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ (တနည်း၊ ကဘဒဏ္ဍကမ္မမ့တပါး လက္ခဏာဟတကား၊) ယသ–အကြင်သူ၏၊ နလာဋေဝါ- နဖူးဌ်သော်ငင်း၊ ဥရုအာဒိသုဝါ - ပေါင်အစရှိသော အရပ်တို့ဌ်သော်ငင်း၊ တတ္ထေန-ပူသော၊ လောဟေန–သံဖြင့်၊ လက္ခဏံ- အမှတ်အသားသည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဟတံ–ခတ်နှိပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော - ထိုနှိပ်စက်အပ်သူသည်၊ ဘုဇီသော- မိမိလက်ကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို စေအပ်စေနိုင်သူသည်၊ ဝါ-ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သူသည်၊(ချုပ်နှောင်ဖမ်းဆီးထားခြင်းမှ လွတ်လာသူသည်၊) သဒေ ဟောတိ·အံ့၊(ဧဝံ သတိ)ယာဝ-လောက်၊ အလ္လဝဏ္ဏော-စိုသော အနာရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တာဝ-ထို အနာစိုနေသေးသမျှ၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်။

အဿ - ထိုသူ၏၊ ဝဏ္ဏော - အနာတို့သည်၊ ရုဠှော - အသားနုတက်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ - အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ဧစကုန်ဉုံးတော့၊ ဆဝိယာ-အရေနှင့်၊ သမာ-ညီညွတ်ကုန်သော၊ ပရိစ္ဆေဒါ-အပိုင်းအခြားတို့သည်၊ (သစေပိ ဟောန္တိ-ကုန်ဉုံးတော့၊) ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသားသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားသေးအံ့၊ တိမဏ္ဍလဝတ္ထဿ-အဝန်း ၃ ပါး ညီညွတ်စွာ ဝတ်အပ်သော အဝတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေ-အပေါ်ခြုံကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ဧသော်၊ (လက္ခဏံ- အမှတ်အသားသည်၊) ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ– ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်၌၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊(လက္ခဏံ) အပဋိစ္ဆန္နောကာသေ– မဖုံးလွှမ်းအပ်သော အရပ်၌၊ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ ပဗ္ဗာဇေတုံ) နဝဋ္ဋတိ။

× × × × × × ×

လက္ခဏံ ပညာယတိ။ ။အချို့စာအုပ်၌ "လက္ခဏံ နပညာယတိ" ဟု တွေ့ရ၏၊ "သစေပိ" စသော ရှေစကားကိုထောက်၍ငင်း, "တိမဏ္ဍလဝတ္ထဿ" စသော နောက်စကားကို ထောက်၍ငင်း "လက္ခဏံ ပန ပညာယတိ– အမှတ်အသားကား ထင်ရှားနေသေး၏" ဟူသော စကားသာ သင့်ပါသည်။

ရူကာယိကဝဏ္ဏ ကထာ

နဘိက္ခဝေ ရူကာယိကောတိ ထွေ-ဟူသော်ပါဠိ၌၊ ရူကာယိကောနာမ-ရူကာယိက မည်သည်ကား၊ ယသ-အကြင်သူ၏၊ ပိတိ ပိတာမဟေဟိ– အာဘ အာဘိးတို့သည်၊ ရူကံ-ကြွေးမြီသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သော)ဝါ-ထို မိဘ ဘိုးဘွားတို့ယူအပ်သော ကြွေးရှိသူသည်ရင်း၊ (ယေန-အကြင်သူသည်၊) သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ ရူကံ - သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဂဟိတံ- သည်၊ ဟောတိ၊ (သော)ဝါ – ထို ကိုယ်တိုင်ကြွေးယူထားသူသည်ရင်း၊ ယံ – အကြင်သူ့ကို၊ အာထပေတွာ-အပ်နှံထား၍၊ (ခိုင်းစေဘို့ရန် အပ်နှံထား၍၊) မာတာပိတူဟိ- အမိ အဘတို့သည်၊ ကိစ္စ- တစုံတခုသောဥစ္စာသည်၊ ဝါ- ကို၊ ဂဟိတံ– သည်၊ ဟောတိ၊ (သော)ဝါ-ထို အပ်နှံခံရသူသည်ရင်း၊ တံ ရူကံ- ထို ကြွေးမြီကို၊ ပရေသံ - သူတပါးတို့အား၊ ဓာရေတိ – ဆောင်နှင်းရ၏၊ (ဆပ်ပေးရ၏၊) ရူတိ-ကြောင့်၊ ရူကာယိကော-က မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ အညေ-မိဘတို့မှအခြားကုန်သော၊ ဥတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ အာထပေတွာ-၍၊ ကိစ္စ-တစုံတခုသောဥစ္စာကို၊ ဂဏှန္တိ-ယူကြကုန်၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ရူကာယိကော–ရူကာယိကသည်၊ နမဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း, ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တေ-ထို ဆွေမျိုးတို့သည်၊ တံ- ထိုသူ့ကို၊ အာထပေတုံ– အပ်နှံထားခြင်းငှါ၊ နဿရာ- အစိုးမရကုန်၊ (မစိုးမပိုင်ကုန်၊) တသ္မာ- ကြောင့်၊ သော - သည်၊ ရူကာယိကော- သည်၊ နမဟုတ်၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ (ဆွေမျိုးတို့ အပ်နှံထားအပ်သော ထိုသူ၏ ရူကာယိက မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ–ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ရူတရံ-ဆွေမျိုးတို့ အပ်နှံထားအပ်သူမှ တပါးသော မိဘတို့ အပ်နှံထားအပ်သူကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ) နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုသူ၏၊ ဉာတိသာလောဟိတာ-ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဒဿာမ-ပေးလိုက်ပါကုန်အံ့၊ (ကြွေးကို ဆပ်လိုက်ပါကုန်အံ့၊) နံ- ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ- ရှင်ဖြစ်စေကြပါကုန်၊ ရူတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ရူကံ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊(ဆွေမျိုးသားချင်းဟူသောမိမိ၏၊)

× × × × × × × +

ရူကာယိကော။ ။သူတပါးတို့ကို ဆပ်ပေးရမည့်ကြွေးကို "ရူက"ဟု ခေါ်၏၊ "မဓာရေတိ"ကိုကြည့်၍"ရူကံ + ဓာရေတီတိ ရူကာယိကော"ဟု ပြု၊ ဓာရေတိအနက်၌ အာယိကပစ္စည်းသက်၊ ဓရဓာတ်က သမ္ပဒါန်ကိုငဲ့သောကြောင့် "ပရေသံ"ဟု ဆိုသည်၊ [ရူကံ ဂဏှာတီတိ ရူကာယိကော"ဟုလည်း ပြုကြ၏၊ သို့သော် မိဘတို့ယူထားသော အခါ, မိဘတို့ အပ်နှံထားသောအခါ သူ့ကိုယ်တိုင် "ဂဏှာတိ"၏ကတ္တားမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထို ဝစနတ္ထကို စဉ်းစားပါ။] "အာထပေတွာ"၌ "အာ"သဒ္ဒါကြောင့် ရိုးရိုးထားခြင်းမဟုတ် , အပ်နှံထားခြင်း ဟု မှတ်ပါ၊ ယေဇနာဒ်ကဉ်း အာဒ အာဂရာသည် "ပေသနအနက်ဟော"ဟု ဆို၏။

ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ သစေ ကရောန်- အကယ်၍ ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိဝါ- ဤသို့ ပြုကုန်သော်ငင်း၊)အညော- ဉာတိသာလောဟိတမှ အခြားသော၊ ကောစိ - တစုံတယောက်သည်၊ တဿ - ထိုသူ၏၊ အာစာရသမ္ပတ္တိ - အကျင့်၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ နံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ အဟံ-သည်၊ ဇာဏံ- ကို၊ ဒဿာမိ-ပေးလိုက်ပါအံ့၊ (ဆပ်လိုက်ပါအံ့၊) ဇာတိ- သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ- အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ – ဤသို့ လျှောက်သော်ငင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝန္ဒတိ-အပ်၏။

တေသု - ထိုသူတို့သည်၊ (ဉာတိသာလောဟိတ , သို့မဟုတ် အခြားသူတို့သည်၊) အသတိ- မရှိကုန်လသော်၊ ဘိက္ခုနော- ရှင်ပြုပေးမည့် ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပဿ-ထိုသို့သောဘေရှိသော၊ (သဒ္ဓါတရားလည်းရှိ, ကြွေးဆပ်နိုင်လောံအောင် ပစ္စည်းလည်းရှိဒသာ၊) ဥပဇ္ဈာကဿာပိ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအားသော်လည်း၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏၊ (ကိံ- နည်း၊) သဟေတုကော-မဂ်ဖိုလ်ရဘို့ရန် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သတ္တော – သတ္တဝါတည်း၊ ဇာတာ ပလိဒေဝေန-ကြွေးမြီ၏နှောင့်ရှက်ခြင်းကြောင့်၊ နပမ္မဇတိ-ရှင်ရဟန်းမပြုနိုင်ရှာ၊ ဇာတိ-သို့၊ (အာရောစေတဗ္ဗံ- ၏၊) သော- ထို အလုပ်အကျွေး ဒါယကာသည်၊ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ – အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ (ကြွေးဆပ်ဘို့ရန် တာဝန်ယူအံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အတ္တနော - မိမိ၏၊ (ရှင်ပြုပေးလိုသော ဆရာမှာ၊) ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ– ကပ္ပိယဘဏ္ဍာသည်၊ သစေပိ အတ္ထိ – အကယ်၍မူလည်း ရှိအံ့၊ (သပိတ် သင်္ကန်းစသည် ဖြစ်စေ, နဝကမ္မအတွက် ကပ္ပိယထံ အပ်နှံထားသော ငွေဖြစ်စေ ရှိအံ့၊) တေံ- ၌ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၊ ဒဿာမိ– ကြွေးရှင်တို့အား ဆပ်ပေးအံ့ ၊ဇာတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗာဇေဘဗ္ဗော။ [“အရည်အခြင်းရှိသော ရှင်လောင်းအတွက် ဆရာကိုယ်တိုင် ကြွေးဆပ်၍ ရှင်ပြုပေးရမည်”-ဟူလို။]

ပန- သို့မဟုတ်၊ ဉာတကာဒယော - ဆွေမျိုး အစရှိသူတို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် သာလောဟိတ ဥပဇ္ဈာကတို့ကို ယူ။)သစေ နေဝပဋိပဇ္ဇန္တိ–အကယ်၍ မကျင့်ကြကုန်အံ့၊(ကြွေးမဆပ်ကုန်အံ့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝါ-မိမိမှာ၊ ဓနံ-အပ်စပ်သော ဥစ္စာသည်၊ သစေ နတ္ထိ–အကယ်၍ မရှိအံ့၊(ဧဝံ သတိ)ပဗ္ဗာဇေတွာ-ရှင်ပြုစေပြီး၍၊ (ရှင်ပြုပေးပြီးမှ၊) ဘိက္ခာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ–လှည့်လည်ပြီး၍၊ (ကြွေးဆပ်ဘို့ရန် ထိုထိုအိမ်မှ အနည်းငယ်စီရအပ်သောပစ္စည်းကို ဆွမ်းရပ်သလို ခံယူ၍ သို့မဟုတ် - ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ လူတို့က မေးသော အခါ အကြောင်းကို ပြောပြ၍၊)မောစေဿာမိ- လွတ်စေအံ့၊ ဇာတိ- ၌သို့ ကြံ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝန္ဒတိ၊ သစေ ပဗ္ဗာဇေတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ၊)ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ) [“နဘိက္ခဝေ ဇာဏာယိကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တော်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည် ဟူလို။]

ပလာတောပိ-ထွက်ပြေးသော သာမဏေကိုလည်း၊ (ရှင်ပြုပြီး၍ ထွက်ပြေးသော သာမဏေကိုလည်း၊) အာနေတွာ - ဆောင်၍၊ ဒါတဗ္ဗော– ပေးထိုက်၏၊ (ကြွေးရှင်တို့အား ပေးထိုက်၏၊) (အာနေတွာ-၍၊) နော စေ ဒေတိ- အကယ်၍ မပေးဘဲ့၊(ဧဝံ သတိ)သမ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ဇုဏှံ- ကြွေးမြီသည်၊ ဂိဝါ- အစားထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ အဇာနိတွာ–ကြွေးရှိမှန်း မသိမူ၍၊ ပဗ္ဗာဇယတော- ရှင်ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန- ထိုသို့ပင် အာပတ် မသင့်ပါသော်လည်း၊ ပဿန္တေန - တွေ့မြင်သော ဆရာသည်၊ (ရှင်ဖြစ်ပြီးနောက် ထွက်ပြေးနေသည်ကို ပြန်၍တွေ့သော ဆရာသည်၊) အာနေတွာ- ၍၊ ဇုဏသာမိကာနံ-ကြွေးရှင်တို့အား၊ ဒဿေတဗ္ဗော- ပြထိုက်၏၊ အပဿန္တေ သေ-မတွေ့သော ဆရာ၏၊ ဂိဝါ-သည်၊ နံ၊ ဟောတိ၊ [နဂိရိုက ကြွေးရှိသူမှန်းမသိဘဲ ရှင်ပြုပေးသောကြောင့် ထွက်ပြေးသောအခါ မတွေ့လျှင် ဘဏ္ဍာစား မထိုက်ပါ-ဟူလို။]

ဇုဏှာယိကော - ကြွေးယူသူသည်၊ အညံ - မိမိနေရာအရပ်မှ တပါးသော၊ ဒေသံ– အရပ်သို့၊ ဂတ္ဘိဝါ - ၍၊ ပုန္ဆိ ယမာနော - ကြွေးရှိသလား ဟု မေးအပ်ပါသော်လည်း၊ ကဿစိ - တစုံတယောက်အား၊ ကိဉ္စိ - တစုံတခုသောဥစ္စာကို၊ နဓာရေမိ–ဆောင်မထားရပါ၊ ဝါ–ဆပ်စရာမရှိပါ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္ဝာ-လျှောက်၍၊ သစေ ပဗ္ဗဇတိ - အကယ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုအံ့၊ ဇုဏသာမိကော စ - သည်လည်း၊ တံ- ထို ကြွေးယူသူကို၊ ပရိယေသန္တော- ရှာမှီးစဉ်၊ တတ္ထ- ထို ရှင်ရဟန်းပြုရာ အရပ်သို့၊ (သစေ)ဂစ္ဆတိ- အကယ်၍ ရောက်သွားအံ့၊ ဒဟရော–ရဟန်းငယ်သည်၊ တံ-ထိုကြွေးရှင်ကို၊ ဒိသွာ–၍၊(သစေ)ပလာယတိ-အကယ်၍ထွက်ပြေးအံ့၊ သော စ-ထိုကြွေးရှင်သည်လည်း၊ထေရံ-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ကေန-အဘယ်ရဟန်းသည်၊ အယံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတော- ရှင်ဖြစ်စေအပ်ပါသနည်း၊ ဝါ- ရှင်ပြုပေးအပ်ပါသနည်း၊ မမ-၏၊ တွေ့ကံနာမ - ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော၊ ဓနံ - ကို၊ ဂဟေတွာ - ၍၊ ပလာတော- ထွက်ပြေးသူပါတည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ- အကယ်၍လျှောံအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ထေရေန-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ- ပြောဆိုရာ၏၊(ကိံ)၊ ဥပါသက- ဥပါသကာ၊ မယာ- သည်၊ အဇ္ဇေဝ အဟန္တိ- တပည့်တော်မှာ ကြွေးမရှိပါဟူ၍၊ ဝဒေါ-လျှောက်သည်၊(ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗာဇိတော-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီ၊ ဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ကိံ - အဘယ်ကို၊ ကရောမိ - ပြုရတော်အံ့နည်း၊(တနည်း၊ ကိံ ကရောမိ- ဘာတတ်နိုင်တော့အံ့နည်း၊) မေ- ၏၊ ပတ္တစီဝရမတ္တံ-သပိတ်သင်္ကန်းမျှကို၊ ပဿ-ကြည့်ပါလော၊ ဇုတိ-သို့၊(ဝတ္တဗ္ဗံ- ၏၊)အယံ-ဤသို့ပြောခြင်းသည်၊ တတ္ထ - ထို ကြွေးရှိသူကို ရှင်ပြုပေးမိရာ၌၊ သာမိစိ- လောကုတ္တရာအား လျော်သောကျင့်ဝတ်တည်း၊ ပန - ဆက်၊ ပလာတေ - ထွက်ပြေးလသော်၊ ဂိဝါ- သည်၊ နဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ နံ-ထိုကြွေးရှိသူကို၊ သမ္မုခါဝ-မျက်မှောက်၌ပင်၊ ဒိသွာ-တွေ့မြင်၍၊ (ကြွေးရှင်က တွေ့မြင်၍၊)အယံ-၌ သာမးဏသည်၊ ဝါ-၌ ရဟန်းသည်၊ မမ-၏၊ ဎကာယိကော- ကြွေးရှိသူပါတည်း၊ ဎတိ- သို့၊ သစေ ဝဒတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဝ-သင်၏၊ ဎကာယိကံ- ကြွေးရှိသူကို၊ တွမေဝ- သင်ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဇာနာဟိ-သိလော၊ ဎတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ ဧဝမ်ို-၌သို့ ပြောဆိုပြန်ပါသော်လည်း၊ ဂိဝါ-သည်၊ နဟောတိ၊ သော-ထိုကြွေးရှင်သည်၊(''ဝဒတိ''၌စပ်၊) အယံ-၌သူသည်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးပါပြီ၊ ဎဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ကုဟိံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿတိ-သွားနိုင်ပါ့တော့လတံ့နည်း၊ ဎတိ-သို့၊ သစေဝိ ဝဒတိ – အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ထေရေန-ဥပဇ္ဈာယ် ထေရ်သည်၊ တွံ ယေဝ-သာ၊ ဇာနာဟိ-လော၊ ဎတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝမ်ို- ၌သို့ ပြောဆိုပြန်ပါသော်လည်း၊ အဿ- ထို ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်၏၊ ပလာတေ-တပည့်၏ ထွက်ပြေးခြင်းကြောင့်၊ ဂိဝါ-သည်၊ နဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ထေရော-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ (''ဝဒတိ'' ၌ စပ်။) ဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အယံ-၌ သာမဏေသည်၊ ဝါ- ၌ ရဟန်းသည်၊ ကုဟိံ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿတိ- သွားလတံ့နည်း၊ ဎဧဝ-၌ အရပ်၌သာ၊ အစ္ဆတု-နေပါစေတော့၊ ဎတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊(ဥပဇ္ဈာယ်က ပြောအံ့၊) သော-ထို တပည့်သည်၊ စေပလာယတိ- အံ့၊ (ဧဝံ သတ်၊) ဂိဝါ ဟောတိ၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါ-ထိုရဟန်းသည်၊ သဟေတုက သင်္ဃာမဂ်ဖိုလ်ရဘို့ရန်အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တာသည်၊ ဝါ-ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တာသည်၊ ဝတ္တာသမ္ပန္နော-ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထေရေန-သည်၊ အယံ-၌သာမဏေသည်၊ ဝါ-၌ရဟန်းသည်၊ ၌ဒိသော- ၌ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတည်း၊ ဎတိ- သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ- ၏၊ ဎကာသာမိကော-သည်၊ သာဓူတိ - ကောင်းပါပြီ ဟူ၍၊ စေ ဝိသဇ္ဇေတိ- အကယ်၍ စွန့်လွှတ်အံ့၊ (ကြွေးမျှားကို မတောင်းသောအားဖြင့် စွန့်လွှတ်အံ့၊) ဎစွေတံ-၌သို့ စွန့်လွှတ်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ ပန- သို့မဟုတ်၊ ဥပမုပနံ- ထက်ဝက်ထက်ဝက်ကို၊ ဝါ-နည်းနည်း နည်းနည်းကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဎတိ-၌သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)ဒါတဗ္ဗံ၊[ဥပမုပမုန္တိ ထောကံ ထောကံ၊-ဋီကာ။]

အပရေန သမယေန-နောက်အခါ၌၊(ရှင်ရဟန်း ပြုပေးပြီးသည်မှနောက်၌၊) အတိအာရာဓကော-ကျင့်ဝတ်ကို အလွန်ပြီးစေတတ်သူသည်၊ (အလွန်ဝတ်ကျေသူသည်၊) ဟောတိ-အံ့၊ သမ္ဗံ - အလုံးစုံကို၊ ဒေထ - ကုန်၊ (နည်းနည်းမကအကုန်လုံးပေးပါကုန်၊) ဎတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ- ဧလျာက်အပ်သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ - ပေးထိုက်သည်သာ၊ [ဥပဇ္ဈာယ်က ''မပေးတော့''ဟု ဝုရဏိကွေပပြုလျှင် ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးလိုက်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် '' ဒါတဗ္ဗမေဝ '' ဟု ဧဝဖြင့်ဆိုသည်၊-ဝိမတိ၊] ပန- ဆက်၊ ဥဒ္ဒသပရိပုစ္ဆာဒီသု- ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း

အနက်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ကုသလော-ကျမ်းကျင်သည်၊ ဗဟူပကာရော- များသော ကျေးဇူးရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ) ဘိက္ခူနံ ရဟန်း အားလုံးတို့၏၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တန – ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်း ဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ပရိယေသိတွာပိ – ရှာမှီးပြီး၍လည်း၊ ဇာဏံ - ကို၊ ဒါတုမ္မမေဝ-သည်သာ၊ ဇာတိ-အပြီးတည်း။ [သာမဏေက သို့မဟုတ် ရဟန်းကလေးက စာ တော်လှ၍ သံယာအား ကျေးဇူးများလျှင် ရဟန်းအားလုံးကပင် ကြွေးဆပ်ဘို့ရန် ဝိနည်းတော်အတိုင်းရှာ၍ ကြွေးဆပ်ရမည်-ဟူလို။]....ဇာဏာယိက ဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဒါသဝတ္ထုကထာ

နဘိက္ခဝေ ဒါသောတိတ္ထေ- ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (လဇ္ဇမာနာ- ရထိုက်ကုန်သော၊)ဒါသာ-ကျွန်တို့သည်၊ အန္တေဝာဇာတော-အန္တေဝာဇာတကျွန်ဌင်း၊ ဓနက္ကိတော- ဓနက္ကိတ ကျွန်ဌင်း၊ ကရမရာနီတော – ကရမရာနီတ ကျွန်ဌင်း၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဒါသဗျံ- ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော - ကပ်ရောက်သော ကျွန်ဌင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ စတ္တာရော-၄ယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ–ထို ၄ ယောက်သော ကျွန်တို့တွင်၊ အန္တေဝာဇာတောနာမ - အိမ်တွင်းဦးဖြစ်သော ကျွန်မည်သည်၊ ဝါ– သားပေါက်မည်သည်၊ ဇာတိဒါသော – မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ဖြစ်သော၊ (မွေးကဘည်းကကျွန်ဖြစ်သော)၊ ယရဒါသိယာ-အိမ်ကျွန်မ၏၊ ပုတ္တာ-သားတည်း၊ [အန္တော–အိမ်၏အတွင်းဦး၊ ဇာတော-ဖြစ်သောကျွန်တည်း၊ အန္တေဝာဇာတော-ကျွန်။] ဓနက္ကိတောနာမ-ဥစ္စာဖြင့်ဝယ်အပ်သော ကျွန်မည်သည်၊ မာတာပိတူနံ-မိဘတို့၏၊ သန္တိကာ– အထံမှ၊ ပုတ္တောဝါ – သားကိုသော်ဌင်း၊ သာမိကာနံ–ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တိကာ–မှ၊ ဒါသောဝါ-ကျွန်ကိုသော်ဌင်း၊ ဓနံ-ကို၊ ဒတ္တွာ-ပေး၍၊ ဒါသစာရိတ္တံ- ကျွန်၏စာရိတ္တသို့၊ (ကျွန်၏ ထုံးစံသို့၊) အာရောပေတွာ–တင်၍၊ ကိတော-ဝယ်အပ်သူတည်း၊[ဓနေန-ဥစ္စာဖြင့်၊ ကိဒေါ-ဝယ်အပ်သော ကျွန်တည်း၊ ဓနက္ကိတော–ကျွန်။] ဒွေပိ- နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-

× × × × × × × ×

ဒါသာ။ ။ဒါသဓွာတ်သည် ဒါနအနက်ဟော,ဘူဝါဒိ စုရာဒိတည်း၊"ဒါသတေ-အရှင်သခင်တို့အား ပေးအပ်၏၊ ဇာတိ ဒါသော " ဟု ပြု၊ အစ်ပစ္စည်း ဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ ယောဇနာဌ်ကား—" ဒု+အာသာ "ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ဆင်းရဲသောကိစ္စ မကောင်းသောကိစ္စတို့၌ ပစ်ချအပ် သုံးစွဲအပ်သောကြောင့်"ဒါသ"ခေါ်သည် ဟု ကြံလေသည်။

ဒါသစာရိတ္တံ၊ပေ၊ကိတော။ ။မြို့ရွာဒေသအလိုက် ကျွန်အဖြစ်ကို အသိအမှတ်ပြုဘို့ရန် ထုံးစံရှိ၏၊ အများသိအောင် ကြော်ငြာခြင်း စသည်ကို ပြုရ၏၊ ထို ထုံးစံကို " ဒါသစာရိတ္တ " ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ ကျွန်ဖြစ်ကြောင်းကို အများ အသိအမှတ်ပြုစေ၍ ဝယ်အပ်သောသူသာလျှင် ဓနက္ကိတကျွန်ဖြစ်သည်။

ဤ အန္ဓော ဇာတ ဓနက္ကိတကျွန်တို့ကို၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ – ရှင်မဖြစ်စေထိုက်ကုန်၊ (ရှင်ပြုမပေးထိုက်ကုန်၊) ပဗ္ဗာဇေန္တေနု - ရှင်ပြုပေးလိုသော ဆရာသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ - ထိုထို ဇနပုဒ်၌၊ စာရိတ္တဝသေန – အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ထိုးစံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊) အဒါသံ - ကျွန်မဟုတ်သည်ကို၊ ကတွာ – ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ - ကုန်၏။ [တတ္ထ တတ္ထ စာရိတ္တဝသေနာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဇနပဒေ ဒါသပဏ္ဍုပ္ပလာပနာဒိနာ (ကျွန်စာရင်းကို မီးရှို့ခြင်းအစရှိသော၊) အဒါသကရဏာနိယာမေန – (ကျွန်မဟုတ်ခအောင် ပြုခြင်းအထိမ်းအမှတ်ဖြင့်)၊ – ဝိမတိ။]

ကရမရာနီတာ နာမ - ကရမရာနီတကျွန် မည်သည်ကို၊ ဝါ – သူတပါးလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သောကျွန်မည်သည်ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ထည့်သည်၊) တိရောရဋ္ဌံ – တိုင်းတပါးကို၊ ဝိလောပံ - လုယက် ဖျက်ဆီးမှုကို၊ ကတွာဝါ - ပြု၍သော်၎င်း၊ ဥပလာပေတွာဝါ - ဖြားယောင်း၍သော်၎င်း၊ တိရောရဋ္ဌဒတာ - တိုင်းဘပါးမှ၊ ဘုဇိဿမာနုသကာနံ - ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သောလူတို့ကို၊ ဝါ - ကျွန် မဟုတ်သော လူတို့ကို၊ အာဟရန္တိ – ဆောင်ယူဘတ်ကြကုန်၏၊ ဝါ - တနည်း၊ အန္တောရဋ္ဌေ ယေဝ - မိမိတိုင်း၏ အတွင်း၌ပင်၊ ကတာပရာဓံ - ပြုအပ်ပြီးသော မင်းပြစ်ရှိသော၊ ကဋ္ဌ - ဘစုံဘခုသော၊ ဂါမံ - ကို၊ ရာဇာ - သည်၊ ဝိလုမ္ပထ - လုယက် ဖျက်ဆီးကြကုန်၊ ဇာတိ - သို့၊ အာဏာပေတိ - စေခိုင်း၏၊ တတော - ထို တစုံတခုသောရွာမှ၊ မာနုသကာနိပိ – လူတို့ကိုလည်း၊ အာဟရန္တိ – ဆောင်ယူဘတ်ကြကုန်၏၊ တတ္ထ – ထို လူတို့တွင်၊ သမ္မေ - အလုံးစုံကုန်သော၊ ပုရိသာ - တို့သည်၊ ဒါသာ - ကျွန် ယောကျ်ားတို့တည်း၊ ဇာတိယော - တို့သည်၊ ဒါသိယော - ကျွန်မိန်းမတို့တည်း၊ ဓဝဂ္ဂပေါ - သော၊ ကရမရာနီတော - ကရမရာနီတဖြစ်သော၊ ဒါသော - ကို၊ ဒယဟိ - အကြင်သူတို့သည်၊ အာနီတော - ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တေသံ - ထို ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တိကေ - ၌၊ ဝသန္တော ဝါ - နေဆဲကျွန်ကို သော်၎င်း၊ ဗန္ဓနာဂါရေ - နှောင်အိမ်၌၊ ဗန္ဓေါဝါ - ချုပ်နှောင်

× × × × × × ×

ကရမရာနီတောဒါ။ ။ကရသဒ္ဒါသည် “လက်” ဟူသော အနက်ကို ဟောအံ့၊ မရိတဗ္ဗောတိ မရော၊ ကရေန – သူတပါး၏လက်ဖြင့် + မရော – သေထိုက်သူတည်း၊ ကရမရာ - သူ၊ ကရမရော + ဟုတ္တာ + အာနီတော ကရမရာနီတော – သူတပါးလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ကျွန်၊ လုယက် ဖျက်ဆီး၍ ဖြစ်စေ, ဖြားယောင်း၍ဖြစ်စေ တိုင်းတပါးမှ ဆောင်ယူအပ်သော သို့ပန်း (သို့ရ) ကျွန်တည်း၊ “ တိရောရဋ္ဌံ ဝိလောပံကတွာဝါ” ဖြင့် တိုင်းတပါးကို လုယက်ဖျက်ဆီး၍ ဆောင်ယူအပ်သော ယောကျ်ားမိန်းမတို့ကို ပြ၏၊ “ဥပလာပေတွာဝါ” ဖြင့် တိုင်းတပါးကိုပင် ဥစ္စာ စသည်ဖြင့် ချော့ခမဲ့ ဖြားယောင်း၍ ထို တိုင်းတပါးမှ ဆောင်ယူအပ်သော ယောကျ်ား မိန်းမတို့ကို ပြ၏၊ ယောကျ်ား မိန်းမ ၂ မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံခသောကြောင့် “မာနုသကာနိ” ဟု နပုံလိန်သာမညအားဖြင့် ဆိုထားကြောင်းကို ယောဇနာဖွင့်၏။

အပ်သော ကျွန်ကိုသော်၎င်း၊ ပုရိသေဟိ-အစောင့်အရှောက်ယောကျ်ားတို့သည်၊ (ရဲသား စသူတို့သည်၊) ရက္ခိယမာနော၀ါ- စောင့်ရှောက်အပ်ဆဲ ကျွန်ကိုသော်၎င်း၊ နံ ပမ္မာဇေတဇ္ဇော၊ ပန-အနွယကား၊ ပလာယိတွာ-ထွက်ပြေး၍၊ ၀တော-သွားသော ကျွန်ကို၊ ၀တဋ္ဌာနေ - ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ ပဗ္ဗာဇေတဇ္ဇော၊ ရညော-သည်၊ တုဋ္ဌေန-နှစ်သက်သည်၊(ဟုတွာ)ကရမရာနီတကေ-ကရမရောနီတ ကျွန်တို့ကို၊ မုဉ္စထ- လွှတ်ကြကုန်၊ ဇုတိ- သို့၊ ၀တွာ၀ါ- ပြော၍သော်၎င်း၊ သဗ္ဗ သာဓာရဏေန–အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော၊ နယေန၀ါ–နည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဗန္ဓနာ– အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ မောက္ခေ - လွှတ်ခြင်းကို၊ ကတေ – ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပဗ္ဗာဇေတဇ္ဇော၀–မုချ ရှင်ဖြစ်စေထိုက်သည်သာ။

သာမံ- ကိုယ်တိုင်၊ ဒါသဗျံ-ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ (ဒါသဿ ဘာ၀ေါ ဒါသဗျံ၊ ဘာ၀အနက်၌ ဒါသနောင် ဗျပစ္စည်းသက်၊) ဥပဂတောနာမ - ကပ်ရောက်သူ မည်သည်၊ ဇိ၀ိတ ဟေတု၀ါ – အသက်မွေး၀မ်းကြောင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ အာရက္ခဟေတု၀ါ - အစောင့်အရှောက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း၊(စောင့်ရှောက်မည့်မိဘစသည်မရှိ၍ အစောင့်အရှောက်ခံလိုသော ကြောင့်သော်၎င်း၊) အဟံ- ကျွန်တော်သည်၊ တေ- အရှင်၏၊ ဒါသော- ကျွန်ပါတည်း၊ ဇုတိ- ဤသို့ပြော၍၊ သယမေ၀-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဒါသဘာ၀ံ- ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော - ကပ်ရောက်သူတည်း၊ (ကေ၀ိယ - အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း၊) ရာဇူနံ- တို့၏၊ ဟတ္ထိ အာဿ ဂေါမဟိံသ ဂေါပကာဒယော၀ိယ - ဆင် ထိန်း မြင်းထိန်း နွားထိန်း ကျွဲထိန်း အစရှိသူတို့ကဲ့သို့တည်း၊ တာဒိသော - သော၊ ဒါသော- ကို၊ နံ ပမ္မာဇေတဇ္ဇော၊ ရညော- ၏၊ ၀ဏ္ဏာဒါသိနံ - အဆင်းရှိသော ကျွန်မတို့၏၊ ၀ါ- ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ ပုတ္တာ- သားတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ရှိတတ်ကုန်၏၊ အမစ္စပုတ္တာသဒိသာ - အမတ်တို့၏သားနှင့် တူကုန်၏၊ တေပိ- ထိုသားတို့ကိုလည်း၊ နံ ပမ္မာဇေတဇ္ဇော။

အသံယတာ - စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ် နှုတ် စိတ် မရှိကုန်သော၊ ဘုဇိဿိတ္ထိယော- ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သောမိန်းမတို့သည်၊ ၀ဏ္ဏာဒါသိဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- ကွ၊ ၀ိစရန္တိ-ကုန်၏၊ တာသံ- ထို မစောင့်စည်းသော မိန်းမတို့၏၊ ပုတ္တေ-တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ၀ဋ္ဋတိ၊ (တာ- ထို အသံယတမိန်းမတို့သည်၊) သယမေ၀-သာလျှင်၊ ပဏ္ဍံ-၀ဏ္ဏာဒါသိ စာရင်းစာရွက်သို့၊ အာရောပေန္တိ-တင်စေကြကုန်၏၊

× × × × × × ×

သဗ္ဗသာဓာရဏေန၀ါနယေန၊ ။အဘိသေကာဒိသု သဗ္ဗဗန္ဓနာနိ မောစာပေန္တိ၊ တံ သန္ဓာယ “ သဗ္ဗသာဓာရဏေနာ ”တိ စုတ္တံ၊– ၀ိမတိ၊ အဘိသိက်သွန်းသောအခါ လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ စသည်တို့၌ အလုံးစုံသောထောင်တို့ကို ဖွင့်၍ လွှတ်တတ်ကြကုန်၏၊ ဤနည်းကို “ သဗ္ဗသာဓာရဏာနည်း ”ဟု ခေါ်၏၊ “ ကျွန် ဟုတ် – မဟုတ် အားလုံးနှင့်ဆက်ဆံသောနည်း” ဟူလို။

(တာသံ- ထို ဝဏ္ဏဒါသီစာရင်းဝင်မိန်းမတို့၏၊ ပုတ္တော- တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ဌ၊) နဝန္ဒတိ၊ ဘဋိပုတ္တကဂဏာဒီနံ-ကုမာရနတ်ကို ဆည်းကပ်သောဂိုဏ်း အစရှိသူတို့၏၊ ဒါသာပိ-တို့ကိုလည်း၊ (ထို အဖွဲဘဖွဲလုံးနှင့်ဆိုင်သော ကျွန်တို့ကိုလည်း၊) တေဟိ- ထို ဂိုဏ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဒိန္နာ - ကျေကျေနပ်နပ် မပေးအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လေသော်၊) နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

ဝိဟာရေသု-ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ရာဇူဟိ- တို့သည်၊ အာရာမိကဒါသာနာမ-အာရာမ်စောင့် ကျွန်မည်သည်တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ ဒိန္နာ- လူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ - နှ၏၊ တေဒိ - ထိုအာရာမိက ကျွန်တို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝန္ဒတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ဘုဇိဿေ-ကျွန်မဟုတ်သူတို့ကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ- ပြုပြီးမှ၊

× × × × × × ×

သယမေဝ၊ ပေ၊ နဝန္ဒတိ။ ။သယမေဝ ပဏ္ဍံ အာရောပေန္တိ၊ နဝန္ဒတိတိ တားဘုဇိသိတ္ထိယော မယမ္ပိ ဝဏ္ဏဒါသိယော ဟောမာတိ အတ္တနော ရက္ခဏတ္ထာယ သယမေဝ ရာဇူနံ ဒါသိပဏ္ဍေ အတ္တနော နာမံ လိခါပေန္တိ၊ တာသံ ပုတ္တာစ ရာဇဒါသာဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝန္ဒတိ၊-ဝိမတိ။

ဘုဇိဿေ၊ ပေ၊ ဝန္ဒတိ။ ။ဘုဇိဿေ ပန ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝန္ဒတိတိ ယဿ ဝိဟာရဿ တေ အာရာမိကာ ဒိန္နာ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ သံဃံ ဉာပေတ္ဝာ ဖါတိကမ္မေန (တိုးပွားစေမှုဖြင့်) ဓနာနိ ဒတ္ဝာ ဘုဇိဿေ ကတ္ဝာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝန္ဒတိ၊-ဝိမတိ။

ဘုဇိဿော။ ။ဘုဇော အတ္တနော ယထာသုခံ ဝိနိယောဂေါ ဋ္ဌဿော ဋ္ဌစ္ဆိတမ္ဖော ဏ္ဍောတိ ဘုဇိဿော၊ မူလပံ, မဟာအဿပုရသုတ် ဋီကာ၊ ဘုဇောကို "အတ္တနော ယထာသုခံ ဝိနိယောဂေါ"ဟု ဝိသေသနထည့်၍၎င်း, ဋ္ဌဿောကို ဋ္ဌစ္ဆိတမ္ဖော "ဟုဆင်း ဖွင့်သည်၊ "ဘုဇော+ဋ္ဌဿော ဏ္ဍောတိ ဘုဇိဿော "သာ လိုရင်းတည်း၊ ဏ္ဍော – ဤကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်သူ၌၊ ဋ္ဌဿော – အလိုရှိထိုက်သော၊ ဘုဇော–လက်သည်၊ အတ္ထိ – ၏၊ ဋ္ဌတိ ဘုဇိဿေး၊ ကျွန်သည် မိမိလက်ဖြင့် အရှင်က ခိုင်းအပ်သော အမှုကို ပြုသုပ်ပေးရ၏၊ ဘုဇိဿကား ထိုသို့မလုပ်ရဘဲ ကိုယ်အလိုရှိရာကို လုပ်ပေးသော လက်ရှိသည်–ဟူလို။

တနည်း။ ။"ဘုဇောနိဒါယ အတ္တနော ကိစ္စေ ဋ္ဌသိတမ္ဖောတိ ဘုဇိဿော"ဟု သာမညဖလသုတ်ဋီကာ ပြု၏၊ ဋ္ဌသဓာတ် ဏာပစ္စည်း၊ ဘုဇောနိဝိယ – လက်တို့ကဲ့သို့+ ဋ္ဌဿော–မိမိကိစ္စ၌ အလိုရှိအပ် စေခိုင်းအပ် စေခိုင်းနိုင်သူတည်း၊ ဘုဇိဿော–သူ။

တနည်း။ ။"ဘုဇော ဇေဿ အတ္ထိတိ ဘုဇိဿော"ဟု ယောဇနာဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဘုဇသဒ္ဒါနောင် ကိဿန်ပစ္စည်းဟု ထောမနိဓိလည်းဆို၏၊ သူတပါးတို့က စောင့်ရှောက်ပေးစရာလည်း မလို, ကျေးမွေးစရာလည်း မလိုဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်နိုင်စားနိုင်ဘို့ရန် လက်ရှိသူ–ဟူလို၊ [ကျွန်အဖြစ်မှလွတ်သောအခါ အမိန့်တော်ကို မလိုက်နာတော့ဘဲ ပယ်လွှန်နိုင်သောကြောင့် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သူကို "တော်လွန်သူ"ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်၊ နဂိုရိုးကပင် ကျွန် မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ်သော ဘုဇိဿကို "တော်လွန်"ဟု အနောက်မပေးရ။]

ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝန္ဒတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ - မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ၌၊ အန္ဓောဇာတ ဓနက္ကိတကေ- အန္ဓောဇာတကျွန် မနက္ကိတကျွန်တို့ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ ဘိက္ခု သံယဿ - အား၊ အာရာမိကေ-အာရာမ်စောင့်တို့ကို၊ ဒေမ- လှူပါကုန်၏၊ ဇာတ်- ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ- လှူဘတ်ကြကုန်၏၊ တက္ကံ - ရက်တက်ရည်ကို၊ သီသေ- ဥုံးခေါင်း၌၊ အာသိတ္တကသဒ္ဒိသာဝ - သွန်းလောင်းအပ်သည်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ- နှ်၏၊ တေ– ထို အာရာမ်စောင့်ဖြစ်သော ကျွန်တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝန္ဒတိ၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ ကုရုန္ဒိယံပန - ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ အာရာမိကံ-ကို၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ဂဝိယဝေါဟာရေန–အပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဒေန္တိ–ကုန်ဘုံ၊ ယေန ကေနစိ–အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဝေါဟာရေန-အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဒိန္နော–လှူအပ်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ နေဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္မော၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ - ပြီ။

ဒုဂ္ဂတမနုဿာ - ဒုက္ခသို့ရောက်သော လူတို့သည်၊ ဝါ - လူဆင်းရဲတို့သည်၊ သံယံ-ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဇီဝိဿာမ- အသက်မွေးကုန်ဘုံ၊ ဇာတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိဟာရေ - ကျောင်းတိုက်၌၊ ကပ္ပိယကာရကာ - အပ်စပ်အောင် ပြုတတ်သူတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဧတေပိ-၌ ကပ္ပိယကာရကတို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-၄၊ ဝန္ဒတိ၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ မာတာပိတရော–မိဘတို့သည်၊ ဒါသာ-ကျွန်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-နှ်၏၊)ဝါ-တနည်း၊ မာတာဧေ-အမိသည်သာ၊ ဒါသီ-ကျွန်မတည်း၊ ပိတာ-အဘသည်၊ အဒါသော-ကျွန်မဟုတ်၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝန္ဒတိ၊ ပန- အနွယကား၊ ယဿ- အကြင်သူ၏၊ မာတာ- အမိသည်၊ အဒါသီ-ကျွန်မ မဟုတ်၊ ပိတာ-အဘသည်၊ ဒါသော- ကျွန်တည်း၊ တံ- ထိုသူ့

× × × × × × ×

တက္ကံ၊ပေ၊ဟောန္တိ။ ။ တက္ကံ သီသေ အာသိတ္တက သဒိသာဝ ဟောန္တိ ကေသူစိ ဇနပဒေသု အဒါသေ ကရောန္တော တက္ကံ သီသေ အာသိဉ္စန္တိ၊ တေန ကိရ တေ အဒါသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ အာရာမိကဝစနေန ဒါနမ္ပိတိ အဓိပ္ပါယော၊– ဝိမတိ၊ "ရက်တက်ရည်ကို ဥုံးခေါင်းပေါ်၌ သွန်းလောင်းခြင်းသည် ဒေသထုံးစံအတိုင်း ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန်လိုက်ခြင်းတည်း၊ အန္ဓောဇာတ ဓနက္ကိတကျွန်တို့ကို အာရာမိက အဖြစ်ဖြင့် လှူခြင်းသည် ထိုတော်လှန်ခြင်းနှင့် သဘောတူ၏၊ ထို့ကြောင့် ရှင်ပြုပေးနိုင်သည်"ဟူလို။

ယေနကေနစိ ဝေါဟာရေန။ ။ အာရာမိက် ဒေမာတိဝါ အာရာမိကဒါသံ ဒေမာတိဝါ ကပ္ပိယကာရက် ဒေမာတိဝါ ယေနကေနစိ ဝေါဟာရေန(အပ်သောအသုံးအနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ, မအပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ)၊–ယောဇနာ။ [နေဝ ပဗ္ဗဇေတမ္ဘောတိ ဝုတ္တံတိ ကပ္ပိယဝစနေန ဒိန္နေဝိ သံဃဿ အာရာမိကဒါသတ္တာ ဝေံ ဝုတ္တံ '(အာရာမိကကျွန် ဖြစ်နေသောကြောင့် ကောန်မူ၍ ရှင်ပြုမပေးရ– ဟု ဆိုသည်)၊— သာရတ္ထော။]

ကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုံ ဝန္ဒတိ။ (မိဘနှစ်ပါးတို့တွင် အမိက ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဤ နှစ်ဝါကျကိုဆိုရသည်။)ဘိက္ခုဿ—၏၊ ဉာတကာဝါ-ဆွေမျိုးတို့သည်သော်ငင်း၊ ဥပဋ္ဌာကာဝါ-အလုပ်အကျွေးတို့သည်သော်ငင်း၊ ဒါသံ-ကို၊ဒေန္တိ-လှူတတ်ကြကုန်၏၊ (ကိ ံ- အဘယ်သို့လျှောက်၍ လှူကြကုန်သနည်း၊) ဇမံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဘာဇေထ— ကုန်၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စံ— ဝေယျာဝစ္စကို၊ ကရိဿတိ-ပြုပါလတံ့၊ ဇာတိ—ဤသို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ-နှ်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော၊ အဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ- မှာ၊ ဒါသော - သည်၊ အတ္ထိ- ရှိအံ့၊ ဘုဇိဿော - တော်လှန်သည်ကို၊ ကတော၀ - ပြုအပ်ပြီးသူကိုသာ၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ သာမိကာ-ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့သည်၊ ဒါသံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊ (ကိ ံ—နည်း၊) ဇမံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဘာဇေထ- ကုန်၊ သစေ အဘိရမိဿတိ-အကယ်၍ မွေ့လျော်လတ္တံ့အံ့၊ (ဝံသတိ) အဒါသော—ကျွန်မဟုတ်တော့ပါ၊ စေ ဝိဗ္ဘမိဿတိ-အကယ်၍ လူထွက်လတ္တံ့အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ အမှာကံ - တို့၏၊ ဒါသော၀ - ကျွန်ဖြစ်မြဲတိုင်းသာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတံ့၊ ဇာတိ-သို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ၊)အယံ-ဤသူသည်၊ တာ၀ကာလိကောနာမ-တာ၀ကာလိကမည်၏၊ ဝါ-အခိုက်အတန့်မျှ လွတ်လပ်သူမည်၏၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုံ န ဝန္ဒတိ၊ ဇာတိ-သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ- ဦး၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ နိဿာမိကဒါသော-အရှင်မရှိသောကျွန်သည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ သော်ပိ-ထိုကျွန်ကိုလည်း၊ ဘုဇိဿော-ကို၊ ကတော၀-ကိုသာ၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ အဇာနန္တော- ကျွန်အဖြစ်ကို မသိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဗ္ဘာဇေတ္တာ၀ါ— ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍သော်ငင်း၊ ဥပဿမ္ဘာဒေတ္တာ၀ါ - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီး၍သော်ငင်း၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဇာနာတိ-သိအံ့၊ (ဝံသတိ၊) ဘုဇိဿံ-ကို၊ ကာတုမေ၀-ပြုခြင်းငှါသာ၊ ဝန္ဒတိ-၏။

စ- ဆက်၊ ဇာမဿ အတ္ထဿ - ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ (ရှင်ရဟန်းပြုပြီးမှ သိရသော်လည်း တော်လှန်မှုကို ပြုထိုက်၏ဟူသော ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊) ပကာသနတ္ထံ-ထင်ရှားပြခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဇာမံ ဝတ္ထုံ-၌၀တ္ထုကို၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ ကိရ-ဆို၊ ဇကော-တယောက်သော၊ ကုလဒါသိ — အမျိုးတဉူး၏ ကျွန်မသည်၊ ဧကေန- တယောံသော ယောကျ်ားနှင့်၊ သဒ္ဓိ -ကွ၊ အနုရာဓပုရာ-အနုရာဓမြို့မှ၊ ပလာယိတ္ဝာ- လိုက်ပြေး၍၊ ရောဟဏေ- ရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ ဝသမာနာ— နေစဉ်၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ သော- ထိုသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ- ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဥပသမ္ပန္နကာလေ-ြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရာအခါ၌၊ လဇ္ဇီ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိသည်၊ ကုက္ကုစ္စကော-အပ်ဧလသလော, မအပ်ဧလသလောဟု တွေးတော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ပြီ၊ အထ - ထိုမှနောက်၌၊ ကေဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးရာပြီ၊ (ကိ ံ-နည်း၊) ဥပါသိကေ- မယ်တော် ဥပါသိကာ၊ ကိ ံ - အဘို့နည်း၊ တုမှာကံ- သင်

မယ်တော်တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ဘာတာဝါ- မောင်ကြီး မောင်ငယ်သည်၎င်း၊ ဘဂိနီ ဝါ-အမ ညီမသည်၎င်း၊ နတ္ထိ-မရှိပါတကား၊ ကဋ္ဌိ-တစုံတယောဝံသော၊ ဉာတကံ-ဆွေမျိုးကို၊ နပဿာမိ-မမြင်ပါတကား၊ ဇာတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆိ-ပြီ။)

တာတ-ချစ်သား၊ အဟံ - မယ်တော်သည်၊ အနုရာဓပုရေ - ၌၊ ကုလဒါသီ-အမျိုးတဉူး၏ ကျွန်မတည်း၊ တဝဝိတရာ– ကိုယ်တော့် ခမည်းတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပလာယိတ္ထာ–လိုက်ပြေးခဲ့၍၊ ဇာဓ- ၌ ရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ ဝသာမိ- နေပါ၏၊ ဇာတိ - ၌သို့လျောက်ပြီ၊ သီလဝါ - သီလရှိသော၊ ဘိက္ခု - သည်၊ မေ- ၏၊ ပဇ္ဇာ- ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ အသုဒ္ဓါကိရ– မစင်ကြယ်သတတ်၊ ဇာတိ - သို့၊ သံဝဝံ- ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်ကို၊ လဘိတ္ထာ-၍၊ မာတရံ-ကို၊ တဿ ကုလဿ–ထိုသခင်အမျိုး၏၊ နာမဂေါတ္တံ-အမည်အနွယ်ကို၊ ပုစ္ဆိတ္ထာ-မေး၍၊ အနုရာဓပုရံ-သို့၊ အာဂမ္မ-လာ၍၊ တဿ ကုလဿ-၏၊ ယရဋ္ဌဂေရ-အိမ်ပေါက်၌၊ အဋ္ဌာသိ- ရပ်ပြီ။

အတိစ္ဆထ ဘန္တေတိ – အတိစ္ဆထဘန္တေ ဟူ၍၊ (တနည်း၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ အတိစ္ဆထ - ၌အိမ်ကို ကျော်လွန်၍ အခြားအိမ်၌ အလိုရှိပါကုန်၊ ဝါ-ကန်တော့ဆွမ်းပါဘုရား၊ ဇာတိ - သို့၊) ဝုတ္တေပိ–လျောက်အပ်ပါသော်လည်း၊ နာတိက္ကမိ- အိမ်ကိုလွန်၍ မသွား၊ တေ- ထို အိမ်ရှင်တို့သည်၊ အာဂတ္တာ- ၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကိံ-အသို့ပါနည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ ံသု-ကုန်ပြီ၊ တုမှာကံ-သင်တို့၏၊ ဇာတ္ထန္ဒာမာ-၌ အမည်ရှိသော၊ ပဇ္ဇာဘာ–ထွက်ပြေးသော၊ ဒါသီ–ကျွန်မသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသလော၊ ဇာတိ-၌သို့ မေးပြီ၊ ဘန္တေ- ရား၊ အတ္ထိ-ပါ၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ တဿာ-ထို ကျွန်မ၏၊ ပုတ္တော-သားပါတည်း၊ မံ-ငါ့ကို၊ တုမ္ဟေ-တို့သည်၊ သစေ အနုဇာနာထ-အကယ်၍ အနုးအညွတ်ခွင့်လွှတ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)ပဗ္ဗဇ်-ကို၊ လဘာမိ- ရပါအံ့၊ တုမှေ - တို့သည်၊ မယ္ဟံ - ၏၊ သာမိကာ - အရှင်တို့ပါတည်း၊ ဇာတိ-သို့ ပြောပြီ။

တေ–ထိုသခင်တို့သည်၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ-ရွင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ပဇ္ဇဇ္ဇာ- သည်၊ သုဒ္ဓါ-စင်ကြယ်ပါ၏၊ ဇာတိ-၌သို့ လျော်၍၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဘုဇိဿံ- ကျွန်အဖြစ်မှလွတ်သူကို၊ ကတ္ဝာ- ၍၊ စတ္ထာဟိ- ကုန်သော၊ ပစ္ဆယေဟိ-ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ ပဋိဇဂ္ဂန္ဘာ–ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်လျက်၊ မဟာဝိဟာရေ- မဟာဝိဟာရ ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသာပေသုံ - နေစေကြကုန်ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ တံ ကုလံ- ကို၊ နိဿာယ- ၍၊ ဝသမာနောယေဝ–နေစဉ်ပင်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ၊ ဇာတိ (ဇာမံ ဝတ္ထုံ-ကို၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊) ဇာတိ-အပြီးတည်း။....ဒါသဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ကမ္မာရဘက္ကုဝတ္ထာဒိ ကထာ

ကမ္မာရဘက္ကူတိ-ကား၊ တုလာဓာရမုက္ကာကော-ချိန်ခွင်ကို ဆောင်တတ်သော ရွှေပန်းတိမ်သည်၏ဥုံးပြည်းကလေးဖြစ်သော၊သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တော-ရွှေပန်းတိမ်သည်၏ သားတည်း၊ ပဋ္ဌသိခေါ- ငါးခုသော ဥုံးစွန်းရှိသော၊ တရုဏဒါရကော-ငယ်ရွယ်သော ကလေးတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ [ခေါင်းတုံးဆိုသော်လည်း ရိတ်ထားအပ်သော ခေါင်းကိုးမဟုတ်၊ ရောင်မထုံးဘဲ ထားအပ်သော ခေါင်းတုံးတည်း၊ ခေါင်းပေါ်၌ ဥုံးစွန်းကလေးကား ပါသေး၏။]

သံဃံ အပလောကေတုံ ဘက္ကုကမ္မာယာတိ - ကား၊ သံဃံ-ကို၊ ဘက္ကုကမ္မထ္ထာယ-ဥုံးပြည်းခေါင်းတုံးမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ (ဆံရိတ်ဘို့ရာ၊)အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ပြောခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ – ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ တတြ - ထို သံဃံအပလောကေတုံ အစရှိသောပါဠိ၌၊အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊အာပုစ္ဆနဝိဓိ–ပန်ပြောပုံ အစီအရင်တည်း၊ သီမာပရိယာပန္နေ-ဥပစာရသိမ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊(ဥပစာရသိမ်ဟူသည် ကျောင်းတိုက် တတိုက်လုံးတည်း၊ ထို ကျောင်းတိုက်တွင် ပါဝင်ကုန်သော၊)ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စုဝေးစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ (ရှင် အဖြစ်ကို ရှုံ့သော) ရှင်လောင်းကို၊ တတ္ထ - ထို သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ဘဇန္တေ-တို့၊ သံဃံ - ကို့၊ ဇာမဏေရကဿ - ဤသူငယ်၏၊ ဘက္ကုကမ္မံ-ဥုံးပြည်းခေါင်းတုံးမှုကို၊(ဆံရိတ်ခြင်းကို၊) အာပုစ္ဆာမိ-ပန်ပြောပါ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တုံဝါ- သုံးကြိမ်းသော်ငင်း၊ ဒွိက္ခတ္တုံဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်ငင်း၊ သကိံဝါ-တကြိမ်သော်ငင်း၊ ဝတ္တုမ္ဟံ–လျောက်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ တွေ-ဤသို့ လျောက်ရာ၌၊ ဇာမဏေရကဿ ဘက္ကုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမီတိပိ- ဟူ၍ငင်း၊

× × × + × × × ×

ကမ္မာရဘက္ကူ။ ။ဒဟရတာယ – (ငယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အမောဇ္ဈံ ဗန္ဓော (ဆံထုံး မထုံးရသေးသော) မုဏ္ဍိကသီသော (ဥုံးပြည်းခေါင်းတုံး ဥုံးခေါင်းရှိသော) ကမ္မာရဒါရကော ဧဝံ ဝုတ္တော (ရွှေပန်းတိမ်သည်၏ သားကလေးကိုပင် "ကမ္မာရဘက္ကူ"ဟု ဆိုအပ်ပြီ)၊—ဝိမတိ။

တုလာဓာရ မုက္ကာကော ။ ။ ရွှေပန်းတိမ်သည်ကိုပင် ရွှေကိုဖြစ်စေ , ကြေးကိုဖြစ်စေ ချိန်ဘို့ရန် ချိန်ခွင်ကို လက်ဖြင့် ဆောင်ယူတတ်သောကြောင့် "တုလာဓာရ" ဟု ခေါ်၏၊ တုလံ- ချိန်ခွင်ကို၊ ဓာရေတိ–ဆောင်တတ်၏၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ တုလာဓာရော-မည်၏။ [တုလာဓာရ မုက္ကာကောတိ ဇာတေ တုလာဓာရာတိ တမ္မ သုဝဏ္ဏာဒိနံ တုလံ ဟတ္ထေန ဓာရေတီတိ ကမ္မာရာ " တုလာဓာရာ "တိ ဝုတ္တာ၊ တေသု ဧကော မုက္ကိကသီသော ဒဟရောတိ အတ္ထော၊—ဝိမတိ။]

ပဋ္ဌသိခေါ ။ ။ ပဋ္ဌ + သိခါယသောတိ ပဋ္ဌသိခေါ၊ ဥုံးစွန်းတခုကို ငါးစုခွဲ၍ ဖွတ်မြီးထိုးလျက် ရောင်မထုံးဘဲ နောက်ဆံ တွဲလဲထားသောကြောင့် "ပဋ္ဌသိခ" ဟု ခေါ်၏။ [ဧကော ဝသိခါ ပဋ္ဌေ ဧတိဿော ကတ္တာ ဗန္ဓနေန "ပဋ္ဌသိခါ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တာ ဧတေသ အတ္ထီတိ ပဋ္ဌသိခေါ၊ —ဝိမတိ။]

ဝါ- ဤသူငယ်၏ ဆံရိတ်ခြင်းကို ခွင့်ပန်ပါ၏ ဟူ၍ရင်း၊ ဣမဿ သမဏာကရဏံ အာပုစ္ဆာမိဘိပိ-ဟူ၍ရင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်၏ ရဟန်းပြုမှုကို ခွင့်ပန်ပါ၏ ဟူ၍ရင်း၊ ဣမဿ ပဗ္ဗာဇနံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ- ဟူ၍ရင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်ကို ရှင်ပြုပေးခြင်းကို ပန်ပြောပါ၏ ဟူ၍ရင်း၊ အယံ သမဏော ဟောတုကာမောတိပိ-ဟူ၍ရင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်သည် ရဟန်းဖြစ်လိုပါ၏ ဟူ၍ရင်း၊ အယံ ပဗ္ဗဇိတုကာမောတိပိ-ဟူ၍ရင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်သည် ရှင်ရဟန်းပြုလိုပါ၏ ဟူ၍ရင်း၊ ဝတ္တုံ- လျောက်ခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ (မြန်မာလိုလည်း လျောက်ကောင်းပါ၏။)

သဘာဂဋ္ဌာနံ-သဘောတူသူတို့၏ အရပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ့။ (ခေါင်းရိတ်ရာ ကျောင်းတိုက်က သံဃာအချင်းချင်း မကွဲမပြား သဘောတူနေကြလျှင်၊) ဒသ– တကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဝါ- တို့သည်သော်၎င်း၊ ဝီသံ- နှစ်ကျိပ်သော၊ ဘိက္ခူဝါ- သော်၎င်း၊ တိံသံ- သုံးကျိပ်သော၊ ဘိက္ခူဝါ– သော်၎င်း၊ ဝဿန္တိ-နေကြကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ပရိစ္ဆေဒေါ- အပိုင်း အခြားသည်၊ သစေ ပညာယတိ- အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့၊(ဝံသတိ)၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ ဌိတောကာသံဝါ- တည်ရာ အရပ်သို့သော်၎င်း၊ နိသိန္နောကာသံဝါ – ထိုင်ရာ အရပ်သို့သော်၎င်း၊ ဂတ္ဘိဝါပိ–သွား၍လည်း၊ ပုရိမနယေနေဝ- ဖြင့်ပင်၊ အာပုစ္ဆိတမ့်- ပန်ပြောရာ၏၊ (သံဃံဘန္တေ ဣမဿ ဒါရကဿ သစေသောရှေးနည်းအတိုင်းပင် ပန်ပြောပါ-ဟူလို၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ-ရှင်လောင်းကို၊ ဝိနာဝ-ကြဉ်၍သာ၊ ဒဟရ ဘိက္ခူဝါ- ရဟန်းငယ်တို့ကိုသော်၎င်း၊ သာမဏေရဝါ - တို့ကိုသော်၎င်း၊ ပေသေတွာပိ - စေလွှတ်၍လည်း၊ ဘန္တေ-တို့၊ကော-တယေဝံသော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ဘဏ္ဍုကမ္မံ- ကို၊ အာပုစ္ဆာမ-ကုန်၏၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အာပုစ္ဆာပေတုံ- ပန်ပြောစေခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ။

ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ သေနာသနံဝါ- ကျောင်းသို့သော်၎င်း၊ ဂုမ္ဗာဒိနိဝါ-ချုံအစရှိသော အရပ်တို့သို့သော်၎င်း၊ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ သစေ နိဒ္ဒါယန္တိဝါ-အကယ်၍မူလည်း အိပ်ပျော်နေကုန်အံ့၊ သမဏဓမ္မံ-ရဟန်းတရားကို၊ သစေ ကရောန္တိဝါ- အကယ်၍မူလည်း ပြုနေကုန်အံ့၊ အာပုစ္ဆကာစ– ပန်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ ပရိယေသန္နာဝိ - ရှာမှီးပါကုန်သော်လည်း၊ အဒိဿွာ-မတွေ့မြင်၍၊ ဝါ–မတွေ့မြင်ခြင်းကြောင့်၊ အမှေဟိ- ငါတို့သည်၊ သမ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတာ-ပန်ပြောအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ သည်နော–ဤသို့ မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ- ကုန်အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာနာမ-ရှင့်အဖြစ်မည်သည်၊ လဟုကံ–ပေါ့သော၊ ကမ္မံ-ကံတည်း၊ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရှင့်အဖြစ်သို့ရောက်သူသည်၊ သု ပဗ္ဗဇိတောဝ-ကောင်းစွာ ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်သာတည်း၊ (ရှင်ပြုပေးခြင်း အထမြောက်သည်–ဟူလို။) ပဗ္ဗာဇေန္တော်သာပိ-ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာ၏လည်း၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ အနေကဘိက္ခုသဟဿဝါဒသာ–ထောင်ပေါင်း များစွာသော ရဟန်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော၊ မဟာဝိဟာရော - ကျောင်းတိုက်ကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ သဗ္ဗေ, ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ သန္နိပါတေတုမိ- စည်းဝေးစေခြင်းငှါသော်မှ လည်း၊ ဒုက္ကရံ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သေး၏၊ ဝါ- ပြုနိုင်ခဲသေး၏၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (တပါးပြီးတပါး၊)အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ပြောခြင်းငှါ၊ ပဂေဝ-ရှေးဦး မဆွ အစကပင်၊(ဒုက္ကရံ–ခဲယဉ်းသဖြင့်ပြုအပ်၏၊ ဝါ-ပြုနိုင်ခဲ၏၊) (ဧဝံသတိ)၊ ခဏ္ဍသီမာယံ - ခဏ္ဍသီမ်ဉ္ဒ၊ ဌတ္ဝာဝါ - တည်၍သော်ငင်း၊ နဒီ သမုဒ္ဒါဒိနိ- မြစ် သမုဒ္ဒြာ အစရှိသောအရပ်တို့သို့၊ ဂတ္ဝါဝါ- သွား၍သော်ငင်း၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗာ-၏၊ [ထိုအရပ်၌လည်း ဥဒကုက္ခေပသိမ် ရနိုင်သောကြောင့်ငင်း, ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာမှ လွန်သွားသောကြောင့်ငင်း "နဒီသမုဒ္ဒါဒိနိ ဝါ ဂတ္ဝါ" ဟု ဆိုသည်။] ပန - ဆက်၊ ယော - အကြင် ရှင်လောင်းသည်၊ နဝမုဏ္ဏော - အာသစ်ဖြစ်သော ခေါင်းတုံ ပြီးသူသည်၊ ဝါ– ခေါင်းတုံး ပြီးခါစသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)ဝါ- ၍သော်ငင်း၊ ဝါ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော်ငင်း၊ ဝိဇ္ဇာနကော-လူတွက်ပြီးခါစသည်၊(ဟုတ္ဝာ)ဝါ၊ နိဂဏ္ဌာဒီသု-နိဂဏ္ဌအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရော-တယောက်ယောက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)ဝါ၊ ဒွင်္ဂုလကေသော်ဝါ - လက်နှစ်သစ်ရှည်သော ဆံရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဥုနဒွင်္ဂုလကေသော်ဝါ- လက်နှစ်သစ်အောံ့ ယုတ်လျော့သော ဆံရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)-၏၊ တဿ- ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကေသဿ်ဆဒနကိစ္စံ-ဆံကို ဖြတ်ဘွယ်ကိစ္စသည်၊ ဝါ-ခေါင်းရိတ်ဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍုကမ်ဒံ- ကို၊ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာဝိ- ၍လည်း၊ တာဒိသံ – ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ရှင်လောင်းကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရှင်လောင်းသည်၊ ဒွင်္ဂုလာတိရိတ္တကေသော- လက်နှစ်သစ်ထက်ပိုလွန်သောဆံရှိသည်၊အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ကသိဝါမတ္တဓရောပိ-ဥုးစွန်းတခုမျှကို ဆောင်သူသည်မူလည်း၊ ဧဟာတိ ၏၊ သော-ထိုရှင်လောင်းကို၊ ဘဏ္ဍုကမ်ဒံ–ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ- ၍သာ၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗာ။

ဥပါလိဝတ္ထု - သည်၊ မဟာဝိဘင်္ဂ်- ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်းဌ်၊ ဝုတ္တနယေနမဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

× × × × × × ×

အနာပတ္တိ။ ။ဣဏ္ဍေ ကိဉ္စာပိ " အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍုကမ္မာယာ"တိ ဇေ္ဈကမေဝ ဝုတ္တံ၊ နု ပန အနုပလောကေန္တသ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ တထာပိ အဋ္ဌကထာယံ " သဗ္ဗေ အာပုစ္ဆိတာ အမှေဟိတိ သညိနော၊ ပေ၊ ပဗ္ဘာဇေန္တသာပိ အနာပတ္တိယေဝ သဉ္ဇိစ္စ အနာပုစ္ဆာ ကေသေ ဩဟာရေန္တသ ဒုက္ကဋ္ဌ မေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊–(မပန်ပြောဘဲ ရှင်ပြုပေးလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏–ဟု မှတ်ပါ၊) ဝိမတိ။

အဟိဝါတကရောဂေနာတိ-ကား၊ မာရိဗျာဓိနာ-သေစေတတ်သော အနာရောဂါကြောင့်၊ (“ကာလက်တံ ဟောတိ”၌စပ်။) ဟိ-ခဲ့၊ ယတြ-အကြင် အာမျိုး၌၊ သေးရောဂေါ-ထိုရောဂါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတ်-ဖြစ်၏၊ တံကုလံ-ထိုရောဂါဖြစ်ရာ အာမျိုးသည်၊ ဒ္ဝိပဒစတုပဒံ-အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော လူစသောသတ္တဝါအခြေလေးချောင်း ရှိသော ခွေးစသော သတ္တဝါ ဖြစ်သော၊ သမ္ဗံ – အလုံးစုံသည်၊ နသေတိ-သေကြေပျက်စီး၏၊ ယော–အကြင် သူသည်၊ ဘိတ္တိ်ဝါ–နံရံကိုဖောက်ခင်း၊ ဆဒနံဝါ – အမိုးကိုဆော်ရင်း၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ – ဖေါက်ဖျက်၍၊ ပလာယတိ-ထွက်ပြေး၏၊ တိရောဂါဓာဒိဂတောဝါ–အခြားရွာအစရှိသည်သို့ ရောက်နေသည်မူလည်း၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ မုစ္စတိ-ရောဂါမှ လွတ်၏၊ စ–ဆက်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊(ထို အခြင်းအရာအတိုင်း၊) ဇွေ့-ဤအမျိုးဌ၊ ဝါ-ဤအမျိုးတွင်၊ ပိတာပုတ္တာဝ-အဘ သားတို့သည်သာ၊ မုစ္စိ်သု–ရောဂါမှလွတ်ကြကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပိတာပုတ္တကာဝ သေသာ ဟောန္တိ်တိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ–တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ကာကုဠပကန္တိ်-ကား၊ ယော-အကြင်သူငယ်သည်၊ ဝါမဟတ္ထေန-လက်ဝဲလက်ဖြင့်၊ လေဠုံ–ခဲကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–ကိုင်၍၊ နိသိန္နော–ထိုင်လျက်၊ အာဂတာဂတေ-လာကုန်လာကုန်သော၊ ကာကေ-ကျီးတို့ကို၊ ဥဠာပေတ္ဝာ-ပျံတက်စေ၍၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ နိက္ခိတ္တံ–ချထားအပ်သော၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဘုဉ္ဇိတုံ–စားခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ– စွမ်းနိုင်၏၊ အယံ– ဤ သူငယ်သည်၊ ကာကုဠပကောနာမ–ကမည်၏၊ တံ–ထို ကျီးချောက်နိုင်သော သူငယ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။[“ဥဠပကော”၌ ဥပုဗ္ဗ ဒေဓာတ်, ကာရိတ်ဏာပေပစ္စည်း, ဏ္ဍုပစ္စည်းတည်း၊ ဥဒ္ဓံ ဒေဝယတီတိ ဥဠေပဓကော၊ ကာကာနံ - တို့ကို+ဥဠေပကော ကာကုဠေပကော-ကျီးတို့ကို ပျံသွားစေနိုင်သူ၊ ဝါ- ကျီးချောက်နိုင်သူ။]

ဏ္ဍုတ္တရောတိ– ကား၊ အပ္ပမတ္တကော – နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ဝါသော ဘဝိဿတိ၌စပ်၊) ကတိပါဟမေဝ - အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံးသာ၊ ဝါသော-နေခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဏ္ဍုတိအတ္ထော။….သြဂဏော နာတိ- ကား၊ ပရိဟီနဂဏော - ယုတ်လျော့သောဂိုဏ်း ဖြစ်သော၊ (သြ၌ အဝသဒ္ဒါသည် ဟီနအနက်ဟောဟု ပြ၏၊) အပ္ပမတ္တကေန-နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘိက္ခုသံယေန-ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ၊ ဏ္ဍုတိအတ္ထော။

× × × × × × ×

အဟိဝါတကရောဂေန။ ။မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ အဆိပ်ပိုးပါသော လေရောဂါတမျိုးကို “အဟိဝါတရောဂါ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ ထိုရောဂါဖြစ်လျှင် ကူးစက်တတ်သောကြောင့် တအိမ်လုံး တမျိုးလုံး အများအပြားသေ၍ အနည်းငယ်သာ ကြွင်းကျန်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် “မာရိဗျာဓိနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ မာရိ–တအိမ်လုံး သေစေတတ်သော၊ ဗျာဓိ–အနာရောဂါကိုပင်“ပုလိဝကဝ် ရောဂါ”ဟု ဓေါ်စမှတ် ပြုကြ၏။

အဗျတ္တေန ယာဝဇီဝန္တိ တ္ထေ-၌၊ အယံ-ဤ အဗျာဘ္ဘရဟန်းသည်၊ ဝုမုတရံ-မိမိထက်ကြီးသော၊ အာစရိယံ-နိဿယဉီးဆရာကို၊ သစေ နလဘတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥပသမ္ပဒါယ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအား၊ ဖြင့်၊ သဋ္ဌိဝဿောဝါ-ဝါ ၆၀ ရှိသူမူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သတ္တတိဝဿောဝါ-ဝါ ၇၀ ရှိသူမူလည်း၊ ဟောတု၊ ဗျတ္တဿ-ဝိနည်းအရာ၌ ကောင်းစွာထက်မြက်သော၊ နဝကတရဿောဝိ-သိတင်းငယ်၏သော်မှလည်း၊ သန္တိ ကေ-၌၊ ဥတ္တုဠိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသိဒိတွာ-ထိုင်၍၊ အဇ္ဇလိ - လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ- ချီမြှောက်၍၊ အာစရိယော မေ အာဝုသော ဟောဟိ၊ အာယသ္မာတာ နိဿာယ ဝစ္ဆာမိဘိ-ဟူ၍၊ ဝံ-ဤသို့၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ ဝတွာ-ဆို၍၊ နိဿယော-နိဿယဉီးကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော ဝ-ယူထိုက်သည်သာ၊ ဝါ-ယူရမည်သာ။

ဂါမပ္ပဒေသနံ - ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို၊ အာပုစ္ဆန္တေနာပိ - ပန်ပြောသော နိဿယဉီးယူ တပည့်သည်လည်း၊ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမိ အာစရိယာ "တိ- ဟူ၍၊ ဝတ္တမ္မံ - လျောက်ရာ၏၊ သမ္မ အာပုစ္ဆနေသု – အလုံးစုံသော ပန်ပြောခြင်းတို့၌၊ သေနယော – ဤနည်းချည်းတည်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ တ္ထေ - ၌ နိဿယဂ္ဂဟဏာ အရာ၌၊ ပဠကဆင်္ကာသု-တို့၌၊ ယတ္တကံ- အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတံ-ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို၊ နိဿယ မုတ္တကဿ-နိဿယဉီးလွတ်သော ရဟန်းအတွက်၊ ဇာန္တိတဗ္ဗံ- အလိုရှိဆိုက်၏၊ တံ- ထို ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို၊ ဘိက္ခုနော ဝါဒက ဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုနောဝါဒက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဿ-ထို ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်၏၊ နတ္ထိတာယ-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပဿုတောတိစ-အပ္ပဿုတဟူ၍ဂုဏ်း၊ အတ္ထိတာယ- ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုဿုတောတိစ-ဗဟုဿုတဟူ၍ဂုဏ်း၊ ဧဝဒိတဗ္ဗော-၏၊ သေသံ ကြွင်းသော ဒုစိအရင်သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ။

× × × × × × ×

ဂဟေတဗ္ဗောဝ။ ။မိမိက သိတင်းကြိုးသူဖြစ်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ လက်အုပ်ချီ၍ ဆောင့်ကြောင့်မထိုင်ဘဲ မနေပါနှင့်၊ အလုပ်ကို လေးစားရာရောက်အောင် လက်အုပ်ချီ၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍သာ ယူပါ–ဟူလို။ [မိမိအောင်ယ်သူကို ဝတ်ချခြင်းဟူသော ဝတ္တနသာ မပြု၍၊ အလုပ်ကိုလေးစားသောအားဖြင့် လက်အုပ်ချီမူကား ပြုရပါသည်။]

အာယသ္မာတောဝစ္ဆာဒိ။ ။"အာစရိယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ, အာယသ္မာတောနိဿာယ ဝစ္ဆာမိ"ဟု ၃ ခေါက် ဆိုရမည်ကို ရှေ့အာစရိယကထာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် ပြခဲ့ပြီ၊"အာယသ္မာတောတိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ"ဟုဂုဏ်း, ဝစ္ဆာမိကို "ဝသိဿာမိ"ဟုဂုဏ်း ဋီကာဖွင့်ခဲ့၏၊ ဝစ္ဆာမိ၌ "ဝသဓာတ် သာမိဝိဘတ် "ဟု သိစေလိုသည်၊ ["ဘန္တေ–ရား၊ မေ-၏၊ အာစရိယော- ဆရာသည်၊ ဟောဟိ-ဖြစ်တော်မူပါ၊ အာယသ္မာတော–အရှင်ဘုရားကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဝစ္ဆာမိ– နေပါအံ့"ဟု အနက်ပေးပါ။]

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ

ယေန ကပိလဝတ္ထု။ပေါ၊ပက္ကမိတိ တ္ထေ-၌၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ အနုပုဒ်- အစဉ်အဘိုင်းဖြစ်သော၊ ကထာ- စကားတည်း၊ ကိရ- ခဲ့၊ သုဒ္ဓေါဒန မဟာ ဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ ဗောဓိသတ္တသ-ဘုရားအလောင်း၏၊ အဘိနိက္ခမနဒိဝသတော-ရှေးရှုထွက်တော်မူရာ နေ့မှ၊ ဝါ-တောထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ မမ-ငါ၏၊ ပုဒ္တာ-သားတော်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါဘဝိဿာမိတိ-ဘုရားဖြင့်အံ့ ဟု ကြံ၍၊ နိက္ခန္တော- ထွက်သွားပြီ၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားသည်၊ ဇာတေးနခေါ-ဖြစ်လေပြီလော၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ ပဝတ္တိသဝနတ္ထံ- ဖြစ်ပုံကို ကြားခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဩဟိတသောတော- ရှေးရှုထားအပ်သော နားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဇ- ဖြစ်၍သာ၊ ဝိဟရတိ-၏၊ (''နားစွင့်နေသည်'' ဟူလို၊)သော - ထို သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာသည်၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဓာနာစရိယဘ္ဘ- ကမ္ဘဉာန်း အားထုတ်ခြင်းဟူသော အကျင့်ကိုဂုဏ်း၊ သမ္ဗောဓိဘ္ဘ - သစ္စာ ၄ ပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍သိတော်မူခြင်းကိုဂုဏ်း၊ ဝါ- ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်းကိုဂုဏ်း၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနာဒိနိစ-ဓမ္မစကြာကို လည်စေခြင်း အစရှိသည် တို့ကိုဂုဏ်း၊ သုဏန္တော - ကြားရသည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပြီးနောက်၊) ဇာဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ မေ-ငါ၏၊ ပုဒ္တာ-သားတော်သည်၊ ရာဇဂဟံ-ရာဇဂြိဟ်မြို့ကို၊ ဥပနိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိဟရတိကိရ-နေသတတ်၊ ဇာတိ-သို့၊ သုတ္တာ-၍၊ ဇကံ-တယောက်သော၊ အမစ္စံ-အမတ်ကို၊ အာဏာပေသိ-စေခိုင်းပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ပြော၍ စေခိုင်းသနည်း၊) တာတ-အမောင်၊ အဟံ-သည်၊ ဝုဓေါ- ရွင့်ဘြ၊ မဟလ္လကော-ကြီးပြီ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ မေ-ငါ့အား၊(''ဒဿေဟိ''၌ စပ်၊) ဝါ- ငါ၏၊ (''ပုတ္တံ''၌ စပ်၊) ဝါ-ငါသည်၊(ဇိဝန္တံသဿဝ၌ လက္ခဏာနှစ်၊)ဇိဝန္တသဿဝ-အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ ပုတ္တံ-သားတော်ကို၊ ဒဿေဟိ-ပြပါလော၊ ဇာတိ-ဤသို့ပြော၍ စေခိုင်းပြီ။

သော-ထို အမတ်သည်၊ သာဓုတိ- ကောင်းပါပြီဟူ၍၊ ပဋိသုဏိတ္တာ-ပြီး၍၊ ပုရိသသဟဿပရိဝါရော - ယောက်ျားတထောင် အခြံအရံရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ဂတ္တွာ- ၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပါဒဒ - ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒိတ္တွာ-ဝပ်ချ၍၊ နိသိဒိ-ထိုင်ပြီ၊ အထ-ထို အခါ၌၊ အသ - ထို အမတ်အား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ ပသီဒိတ္တာ-ကြည်ညိုရ၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထေဝ- ရှင့် အဖြစ်ကိုဂုဏ်း၊ ဥပသမ္ပဒဘ္ဘ- မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကိုဂုဏ်း၊ ဝါ- ရဟန်းအဖြစ်ကိုဂုဏ်း၊ ယာစိ - တောင်းပြီ၊ တတော- ထိုသို့တောင်းခြင်းကြောင့်၊ နံ- ထိုအမတ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဟော်ဘိကွ။ ပသမ္ပဒါယ-ဟိဘိက္ခု၊ ရဟန်းအဖြစ်အားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေသိ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီ၊ သော- ထိုအမတ်သည်၊ သပရိသော- ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊(ဟုတ္တာ)အရဟတ္တံ-အရဟတ္တာဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ တတ္ထေဝ-

ထိုရာဇဂြိဟ်မြို့၌ပင်၊ ဖလသမာပတ္တိသုခံ - ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို၊ အနုဘဝမာနော- ခံစားလျက်၊ ဝိဟာသိ– ပြီ၊ ရာဇာ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊ တေနဝဉ္ဇပါယေန- ထိုနည်းဖြင့်ပင်၊ အပရေပိ- အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ- ဂ ယောက်ကုန်သော၊ဒုတေ-တမန်တော်တို့ကို၊ ပဟိဏိ-စေလွှတ်ပြီ၊ တေပိ- ထို တမန်တော်တို့သည်လည်း၊ သမ္ဗေ- အားလုံးတို့သည်၊ သပရိသာ- ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊(ဟုတ္ဝာ)၊ တထေဝ-ထိုရှေးအမတ်အတူသာ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္ဝာ- ၍၊ တတ္ထေဝ- ထိုရာဇဂြိဟ်မြို့၌ပင်၊ ဝိဟရိံသု-နေကြကုန်ပြီ၊ ဇာမိနာ နာမ ကာရဏောန - ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့်၊ တေ – ထို အမတ်တို့သည်၊ နာဂန္ဆန္တိ– မလာကြကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ရညော- အား၊ ကောစိ–တစုံတယောက်သော၊ ပဝတ္တိ မတ္တမ္ပိ- ဖြစ်ပုံမျှကိုလည်း၊ အာရောစေန္တော– ပြောလာသူသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။

အထ– ထိုမှနောက်၌၊ ရာဇာ- သည်၊ ဗောဓိသတ္တော်- နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–ကွ၊ ကေဒိဝသံ- တခုသောနေ့၌၊ ဝါ– တနေ့တည်း၌၊ ဇာတံ- မွေးဖွားသော (ဖွားဘက်တော်ဖြစ်သော၊) ကာဠုဒါယိံ နာမ– ကာဠုဒါယိမည်သော၊ အမစ္စံ-ကို၊ ပဟိဏိတုကာမော-စေလွှတ်လိုသည်၊(ဟုတ္ဝာ)၊ ပုရိမနယေနေဝ- ရှေးနည်းဖြင့်ပင်၊ ယာစိ- တောင်းပန်ပြီ၊ သော - ထို ကာဠုဒါယိအမတ်သည်၊ အဟံ- ကျွန်တော်သည်၊ ပဗ္ဗဇိတုံ-ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ ဝါ-ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်ကို၊ သစေ လဘာမိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒသေဿာမိ-ပြုပါအံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ အာဟ-သံတော်ဥူးတင်ပြီ၊ တံ-ထို ကာဠုဒါယိ အမတ်ကို၊ ရာဇာ–သည်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာပိ- ရှင်ရဟန်းပြု၍လည်း၊ မေ–အား၊ ဝါ-၏၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဒဿေဟိ-လော၊ ဇာတိ–သို့ပြော၍၊ ပဟိဏိ- စေလွှတ်ပြီ၊ သောပိ - ထို ကာဠုဒါယိ အမတ်သည်လည်း၊ ပုရိသသဟဿေန ပရိဝါရော– သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဂတ္ဝါ- ၍၊ တထေဝ - ထို ရှေးအမတ်တို့ အတူသာ၊ သပရိဝါရော- အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)အရဟတ္တံ, ပါပုဏိ- ပြီ၊ သော– ထို ကာဠုဒါယိ၊ထရံသည်၊ ဧကဒိဝသံ - တနေ့သ၌၊ သဗ္ဗသဿသု - အလုံးစုံသော ကောက်စပါးတို့ကို၊ သမ္မာတသု– ကောင်းစွာ ဆောင်ယူအပ်ကုန်ပြီးလသော်၊(စပါးမျိုး သိမ်းပြီးကုန်သသော်၊) ဇနပဒမနုဿသု-ဇနပုဒ်၌နေသူ လူတို့သည်၊(နယ်သူနယ်သား လူအများတို့သည်၊)ဝိသဋကမ္မန္တေသု-စွန့်လွှတ်အပ်သော အလုပ်ရှိကုန်လသော်၊(အလုပ်အကိုင် ပြီးကုန်လသော်၊) ထလေ ဇလေ ပုဏ္ဏသု- ကုန်း၌ဖြစ်သော ပန်း, ရေ၌ဖြစ်သောပန်းတို့သည်၊ (ကုန်းပန်း ရေပန်း

× × × × × × ×

သဒ္ဓိံ ဧကဒိဝသံ ဇာတံ ။ ။ ဖွားဘက်တော် ၇ ပါး၊ကား–ဗောဓိ၊ယ်၊ ယသော်ဓရာ, ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံး, စီးဘော်ဆင်, ကဏ္ဍကမြင်းတော်, ဆန္နအမတ်, ကာဠုဒါယီအမတ်တည်း၊–ဦးကား၊ အချို့စာများ၌ စီးတော်ဆင်မပါဘဲ ရှင်အာနန္ဒာကို ဖွားဘက်တော်အဖြစ်ဖြင့် သတ်မှတ်ထား၊ကြ၏၊ မြတ်စွာဘုရားအောင်ယ်သော ဝမ်းကွဲညီတော်ဖြစ်သော်ကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာသည် ဖွားဘက်တော် ၇ ပါး၌ မပါနိုင်ပါ။

တို့သည်၊)ပုပ္ဖိတေသု-ကောင်းစွာဖြစ်သော အပ္ပင့်ရှိကုန်လသော်၊ ဝါ- ပွင့်ကုန်လသော်၊[သဠာတံ+ပုပ္ပံ+ ယေသန္တိ ပုပ္ဖိတာ၊ သဠာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဇုတပစ္စည်းသက်။] မင္ဂေ- လမ်းခရီးသည်၊ ပဋိပဇ္ဇနက္ခမေ- သွားခြင်း၌ ခံ့လသော်၊ (သွားဘို့ရန် သင့်လျော်လသော်၊)ဘဂဝန်- ကို၊ ဝန္ဒိတွာ-ပဝါချ၍၊ သဋ္ဌိမတ္တာဟိ- ၆၀ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဂါထာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဂမနဝဏ္ဏံ-ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဝဏ္ဏေသိ-ချီးမွမ်းပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ တေံ-ဤ ချီးမွမ်းခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ပုန္ဆ- မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ, တုမှာကံ- ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ပိတာ-ခမည်းတော်ဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ-သည်၊ (ပေသေသိ-၌စပ်၊ အဟံ-သည်၊) မဟလ္လကော-ကြီးရင့်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊ ဇိဝန္တံ့သေဝ-အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ မေ-အား၊ ဝါ- ၏၊ ပုတ္တံ- ကို၊ ဒဿေဟိ- ပြပါလော၊ ဇုတိ- သို့ မှာ၍၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ပေသေသိ - စေလွှတ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ , သာဓု - တောင်းပန်ပါ၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဉာတကာနံ-ဆွေတော် မျိုးတော်တို့အား၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိဟ်ချီးမြှင့်မှုကို၊ ကရောတု - ပြုတော်မူပါ၊ စာရိကံ - ဒေသစာရီကို၊ ပက္ကမိတုံ- ဖဲကြွတော်မူခြင်းငှါ၊ ကာလော-အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဇုတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ တေနဟိ- ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒေသစာရိလှည့်လည်ဘို့ရန် အချိန်တန်လျှင်၊)သံယသ- အား၊ အာရောစေဟိ-ပြောလိုက်လော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ဂမိယဝတ္တံ- ခရီးသွားမည့်သူ၏ဝတ်ကို၊ ပူရေဿန္တိ-ဖြည့်ကုန်လတံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ, သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ထေရော-ကာဠုဒါယိထေရ်သည်၊ တထာ-ထိုမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း၊ အကာသိ-ပြုပြီ။

ဘဂဝါ - သည်၊ အဂ်မဂဓဝါသိနံ- အဂ်တိုင်း မဂဓတိုင်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးသားတို့၏၊ ဒဿဟိ သဟဿေဟိ-တသောင်းတို့ဝင်း၊ ကပိလဝတ္ထုဝါသိနံ-ကပိလဝတ်မြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊(ကုလပုတ္တာနံ-တို့၏၊) ဒဿဟိ (သဟဿေဟိ) - တသောင်းတို့ဝင်း၊ ဇုတိ- သို့၊ သဇ္ဇဟော-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသတိ သဟဿေဟိ - နှစ်သောင်းကုန်သော၊ ခီဏာသဝေဟိ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်တော်မူသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ရာဇဂဟာ-ရာဇဂြိဟ်မြို့မှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်တော်မူ၍၊ ရာဇဂဟတော-မှ၊ သဋ္ဌိယောဇနိကံ-ယူဇနာ ၆၀ ရှိသော၊ ကပိလဝတ္ထုံ- ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-တနေ့ တနေ့၌၊ ယောဇနံ- တယူဇနာတိုင်တိုင်၊ (တနေ့ တယူဇနာကျ၊) ဂစ္ဆန္တော- ကြွတော်မူလသော်၊ ဒွီဟိ မာသေဟိ- ၂ လတို့ဖြင့်၊ ပါပုဏိသာမိ-ရောက်လိမ့်မည်၊ ဇုတိ- ဤသို့မှန်း၍၊ အတုရိတစာရိကံ- လျင်လျင်မြန်မြန် မဟုတ်သော ဒေသစာရီကို၊ ပက္ကမိ - ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ တေန - ကြောင့်၊ ယေန၊ပေ၊ပက္ကဓိတိ- ဟူ၍၊ (သဒ္ဒါတို့ ကာရေဟိ)ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

စ- ဆက်၊ ဝေံ- သို၊ ဘဂဝတိ- သည်၊ ပက္ကန္တေ- ဖဲကြွတော်မူလသော်၊ ဥဒါယိ ထွေရော-သည်၊နိက္ခန္တဒိဝသတော-ထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇဿ-၏၊ ဂေဟေ-နန်းတော်၌၊ ဘတ္တကိစ္စံ–ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကရောတိ-၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ထေရံ- ကို၊ ပရိဝိသိတွာ- ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန - နံသာမှုန့်ဖြင့်၊ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ- ပွတ်တိုက်၍၊ ဥတ္တာမ ဘောဇနဿ – မြတ်သော ဘောဇဉ်ဖြင့်၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ "ဥတ္တာမ ဘောဇနရဿသ-မြတ်သောဘောဇဉ် အရသာဖြင့် " ဟု ရှိ၏၊) ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ ဘဂဝတော- အား၊ ဒေဟိ-လှူပါလော၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ထေရဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ထေရော ဝိ–သည်လည်း၊ တထေဝ- ထို လျှောက်အပ်သည့်အတိုင်းပင်၊ ကရောတိ-၏၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုရာမဋ္ဌေ-ခရီးအကြား၌၊ ရညော ယေဝ- ၏သာ၊ ပိဏ္ဍာပါတံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီ၊ စ-ဆက်၊ ထေရော ဝိ-သည်လည်း၊ ဘတ္တကိစ္စာ ဝသာနေ- ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း၊ ရညော-အား၊ အာရောစေတိ- ပြောပြ၏၊ (ကိံ)၊ အင်္ဂ- ယနေ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တွေကံ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်သို့၊ အာဂတော- ရောက်တော်မူလာပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ (အာရောစေတိ-၏၊) စ-သည်သာမကသေး၊ ဗုဒ္ဓဂုဏ ပဋိသံယုတ္တာယ-ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်နှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကထာယ- စကားဖြင့်၊ သာကိယာနံ-သာကီဝင်တို့အား၊ ဘဂဝတိ-၌၊ သဒ္ဓံ-ယုံကြည်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တေနေဝ - ထို့ကြောင့်ပင်၊ နံ - ထို ကာဠုဒါယိထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေဒဂ္ဂံ၊ပေါကာဠုဒါယိတိ-ဟူ၍၊ တေဒဇ္ဈဂ– တေဒဂ်အရာ၌၊ ထဓပသိ-ထားတော်မူပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ သာဝကာနံ- သာဝကဖြစ်ကုန်သော၊ ကုလပ္ပသာဒကာနံ-ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကို ကြည်ညိုစေတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ - တို့တွင်၊ ယဒိဒံ (ယော အယံ) ကာဠုဒါယိ - အကြင် ကာဠုဒါယိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ (သော)-ဤကာဠုဒါယိသည်၊ (မမ-၏၊ သာဝကာနံ– ကုန်သော၊ ကုလပ္ပသာဒကာနံ·ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့တွင်၊) အဂ္ဂံ (အဂ္ဂေါ)-အမြတ်ဆုံးတည်း။]

သာကိယာပိ-တို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတိ·သည်၊ အနုပဗ္ဗေ-ရောက်တော်မူလသော်၊ အမှာကံ- တို့၏၊ ဉာတိသေဋ္ဌံ - ဆွေမျိုးမြတ်ကို၊ ပဿိဿာမ- ဖူးကုန်အံ့၊ ဇာတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ သန္နိပတိတွာ- စုဝေး၍၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ဝသနဋ္ဌာနံ-သီတင်းသုံးတော်မူရာ အရပ်ကို၊ ဝိမံသမာနာ-စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်လသော်၊ နိဂ္ရောဓသက္က သ- နိဂြောဓသာကိဝင်၏၊ အာရာမော- ခြံကို၊ ရမဏီဿ- ဧမ့်လျော်ထိုက်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ သလ္လက္ခေတွာ - မှတ်သား၍၊ တတ္ထ- ထို နိဂြောဓသာကိဝင်၏ ခြံ၌၊ သမ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ပဋိဇဂ္ဂနဝိဓိ - သုခသင်ရှင်းလင်းမှု အစီအစဉ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေပြီး၍၊ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟတ္ထာ - လက်၌ နံ့သာပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဘွယ်ရှိ

ကုန်သည်၊ ဝါ-နှံသာပန်း အစရှိသော ပူဇော်ဘွယ်တို့ကို လက်စွဲကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပစ္စုဂ္ဂမနံ-ရှေးရှု တက်သွားခြင်းကို၊ ဝါ-ခရီးဥုံးကြိုဆိုခြင်းကို၊ ကရောန္တာ- ပြုကုန်လသော်၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရ ပဋိမဏ္ဍိတေ- ဆင်အပ်သော အလုံးစုံသော တန်ဆာရှိကုန်သော၊ ဒဟရ ဒဟရေ - ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ နာဂရိကဒါရကေစ-မြို့၌နေသော သတို့သားကလေးတို့ကိုလည်း၊ (နာဂရိကာ-မြို့၌နေကုန်သော၊) ဒါရိကာယောစ- သတို့သီးကလေး တို့ကိုလည်း၊ ပဌမံ - ရှေးဥုံးစွာ၊ ဝါ- ရှေက၊ ပဟိဏိံသု-စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ၊ တာတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ရာဇကုမာရေစ-မင်းမျိုး သတို့သား တို့ကိုလည်း၊ ရာဇကုမာရိ ကာယောစ — မင်းမျိုး သတို့သီးတို့ကိုလည်း၊ (ပဟိဏိံသု၊) တေသံ - ထို မင်းသား မင်းသီးတို့၏၊ (ကုမာရိကာယောကို ငဲ့၍ "တာသံ" ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) အနန္တရာ - အခြားမဲ့၌၊ သာမံ - ကိုယ်တိုင်၊ (လူကြီးများကိုယ်တိုင်)၊ ဂတ္ဝါ- ၍၊ ပပ္ပဂန္ဓ စုဏ္ဏာဒိဟိ- ပန်း နံ့သာမှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇယမာနာ-ပူဇော်ကုန်လျက်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ပင့်၍၊ နိဂ္ဂြောဓာရာမမေဝ-နိဂ္ဂြောဓာရုံ ကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ တတြ-ထို နိဂ္ဂြောဓာရုံ ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိသတိသဟဿ ဒိဏ္ဏာသဝ ပရိဝုတော- ၂၀ သောင်းသောရဟန္တာတို့ ခြံရံအပ်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ပညတ္တဝရ ဗုဒ္ဓါသနေ- ခင်းထားအပ်သော မြတ်သော ဘုရားနေရာတော်၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်တော်မူပြီ။

သာကိယာ-တို့သည်၊ မာနဇာတိကာ- မာနသဘော ရှိကုန်၏၊ ဝါ-မာနကြီးကုန်၏၊ မာနထဒ္ဓါ - မာနကြောင့် ခက်ထန်ကုန်၏၊ တေ- ထို သာကိဝင်တို့သည်၊ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော-သည်၊အမ္မေဟိ-ငါတို့အောက်၊ ဒဟရတရော၀-ငယ်သည်သာ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ကနိဋ္ဌော-ညီငယ်တည်း၊ ဘာဂိနေယျော-နှမတော်၏ သားတည်း၊ ဝါ—တူတည်း၊ ပုတ္တော—သားတည်း၊ နတ္တာ-မြေးတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ—ကြံ၍၊ ဒဟရဒဟရေ- ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ ရာဇကုမာရေ - မင်းသားတို့ကို၊ အာဟံသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ)၊ တုမ္ဟေ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့က၊ ဝန္ဒထ- ဝပ်ချကြကုန်၊ မယံ-တို့သည်၊ တုမှာကံ—တို့၏၊ ပိဋ္ဌိတော-နောက်၌၊ ဝါ-နေဝံက၊ နိသိဒိဿာမ-ထိုင်ကုန်အံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ (အာဟံသု။) တေသု-ထို သာကိဝင်တို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော စိတ်နေစိတ်ထားဖြင့်၊) နိသိန္နေသု - ထိုင်နေပြီးကုန်လသော်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ-ထိုသာကိဝင်တို့၏၊ အဇ္ဈာသယံ-အလိုကို၊ ဩလောကေတွာ- ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်၍တော်မူ၍၊ မံ—ကို၊ ဉာတိ-ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒာပယိဿာမိ-ဝပ်ချစေအံ့၊ ဇာတိ—သို့ ကြံတော်မူ၍၊ အဘိညာပါဒကံ-အဘိညာဉ်၏အခြေခံဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ-စတုတ္ထဈာန်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ-ဝင်စားတော်မူ၊ ဝုဋ္ဌာယ- ထတော်မူပြီး၍၊ ဇာဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ အာကာသံ-ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ- ရှေးရှုကြွတော်မူ၍၊ တေသံ-ထို သာကိဝင်တို့၏၊

သီသေ- ဥုးခေါင်းဌ၊ ပါဒပံသုံ- ခြေတော်မှုန့်ကို၊ ဩကိရမာဓနာဝိယ - ကြဲဖြန့်တော်မူသကဲ့သို့၊ ကလ္လာမ္ဟမူလေ - ကလ္လာမည်သော သရက်ပင်၏ အနိုးအောက်ဌ၊ ယမကပါဋိဟာရိယသဒ်သံ - ရေမီး အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာဇနှင့် တူသော၊ ပါဋိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊[တာဝတိံသာ ကြွခါနီးဝယ် ကလ္လာဥယျာဉ်စောင့်စိုက်ပျိုးအင်သော သရက်ပင်အနိုးအောက်ဌ ပြုအပ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာက ထင်ရှားသောကြောင့် ထို တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ဥပမာပြုလေသည်။]

ရာဇာ—ခမည်းတော် မင်းသည်၊ တံ အစ္ဆရိယံ- ထို အံ့ဩဘွယ်ကို၊ ဒိသွာ—မြင်ရ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊(ကိံ)ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ တုမှာကံ-သားတော်ဘုရားတို့၏၊ မဂ်လဒိဝသေ-မဂ်လာနေ့ဌ်၊(ကင်ပွန်းတပ်ရာနေ့ဌ်၊)ဗြာဟ္မဏသ-အသိတရှင်ရသေ့ကို၊ ဝန္ဒနတ္ထံ – ရှိခိုးခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဥပနီတာနံ – အနီးသို့ကပ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ ဝေါ–အသင်သားတော်တို့၏၊ ပါဒေ–ခြေတို့ကို၊ ပရိဝတ္တိတွာ - ပြောင်းပြန် ပြန်၍၊ ဗြာဟ္မဏသ– အသိတ ရှင်ရသေ့၏၊ မတ္ထကေ–အထက်ဌ၊ ပတိဋ္ဌိတေ-တည်သည်တို့ကို၊ ဒိသွာပိ- မြင်ရ၍လည်း၊ အဟံ–သည်၊ တုမှ- အသင်သားတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒိံ – ရှိခိုးခဲ့ဘူးပါပြီ၊ အယံ – ဤရှိခိုးခြင်းသည်၊ မေ- ခမည်းတော်၏၊ ပဌမဝန္ဒနာ - ပဌမရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဝပွမဂ်လဒိဝသေ-ကိုက်ပျိုးခြင်း မင်္ဂလာနေ့ဌ်၊ (“လယ်ထွန်မင်္ဂလာ”ဟု ခေါ်ကြသည်၊) ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယ–ဇမ္ဗုသပြေပင်ရိပ်ဌ၊ ဝါ-ဝယ်၊ သိရီသယနေ–အသနရရှိသော အိပ်ရာပေါ်ဌ၊ ဇဝါ– အသင် သားတော်တို့သည်၊ နိပန္နာနံ- ဇလျောင်းနေကုန်စဉ်၊ ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယ-၏၊ အပရိဝတ္တနံ–မပြန်လည်ခြင်းကို၊(သပြေပင်ရိပ် မရွေ့ခြင်းကို၊) ဒိသွာပိ–၍လည်း၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္ဒိ-ပြီ၊ အယံ-သည်၊ မေ-၏၊ ဒုတိယဝန္ဒနာ-နှစ်ကြိမ်မြောက် ရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဇဒါနိ–ယာခုအခါဌ၊ အဒ္ဓုပုဗ္ဗံ-ရှေးဌ မမြင်အပ်သော၊ ဝါ – မမြင်အပ်ဘူးသော၊ ဇမံ ပါဋိဟာရိယံ – ဤရေမီး အံ့ထွက်ပေါ်လာသောတန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ဒိသွာပိ-၍လည်း၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ ပါဒေ–တို့ကို၊ ဝန္ဒာမိ–၏၊ အယံ–သည်၊ မေ–၏၊ တတိယဝန္ဒနာ - သုံးကြိမ်မြောက် ရှိခိုခြင်းပါတည်း၊ ဇတိ-သို့၊(အာဟ)။

ပန-ဆက်၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇေန– သည်၊ ဘဂဝတိ- ကို၊ ဝန္ဒိတေ– ရှိခိုးအပ်သော်၊ အာဒန္ဒိတ္ထာ- ရှိမခိုးမူ၍၊ ဝါ- ရှိခခိုးဘဲ၊ ဒ္ဝတောနာမ- တည်နိုင်သူမည်သော၊ ဇကသာကိယောပိ-တယောက်ဇသာ သာကီဝင်သည်လည်း၊ နာဇဟာသိ-မရှိတော့ပြီ၊ သမ္မေယေဝ – အားလုံးကုန်သော သာကီဝင်တို့သည်ပင်၊ ဝန္ဒိံသုကုန်ပြီ၊ ဇတိ-သို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဉာတယော-တို့ကို၊ ဝန္ဒာပေတ္ဝာ- ရှိခိုးစေပြီး၍၊ အာကာသဇတာ-ကောင်းကင်မှ၊ သြရုယှ-သက်ဆင်းတော်မူ၍၊ ပဉ္စတ္တေခင်းထားအပ်ပြီးသော၊ အာသနေ–ဌ၊ နိသီဒိ– ထိုင်တော်မူပြီ၊ ဘဂဝတိ–သည်၊

နိသိန္နေ- ထိုင်တော်မူပြီးလသော်၊ သိခါပ္ပတ္တော – အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ ဉာတိသမာဂမော – ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ စုဝေးခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ [နဂိုရိုက မလိုက်လားမိသော ဆွေတော်မျိုးတော်များလည်း "တန်ခိုးပြသည်"ဟု ကြားရ၍ ခပ်သွက်သွက်လာကြ သဖြင့် ကြီးကျယ်သော ဉာတိသမာဂမဖြစ်သည်။] သဗ္ဗေ-အားလုံးကုန်သော ဆွေတော်မျိုးတော်ဘို့သည်၊ ကဂ္ဂါ- တခုတည်းသော ဘုရားအာရုံရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-တည်ကြည်ကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ သန္နိပတိ်သု-စုဝေးကြကုန်ပြီ၊ တဒေါ– ထိုဆွေတော်မျိုးတော်တို့ စုဝေးမိခြင်းကြောင့်၊ မဟာမေဃော- ကြီးသောမိုးသည်၊ ပေါက္ခရဝဿံ- ကြာဖက်မိုးကို၊ (ပိန်းကြာဖက်တွင်, ရေမတင်သို့, စွတ်စေချင်သူတို့ကိုသာ စွတ်အောင်ရွာသော မိုးကို၊) ဝဿိ–ရွာချပြီ၊ တမ္မာလ္လာ- နိမြန်းသော အဆင်းရှိသော၊ ဥဒကံ–မိုးရေသည်၊ ဟဒ္ဒာ-အောင်သို့၊(မြေနိမ့်ရာအရပ်သို့၊) ဝိရဝန်း-မြည်တမ်းလျက်၊(တဝေါဝေါမြည်လျက်၊)ဂစ္ဆတိ- သွားလေ၏၊ ကဿစိ-တစုံတယောက်၏၊ သရီရေ-ကိုယ်၌၊ ကေဖိန္ဒုမတ္တာမို- မိုးရေတပေါက်မျှလည်း၊ န ပတတိ- မကျ၊ တံ - ထို မိုးရေတပေါက်မျှ မကျရောက်ခြင်းကို၊ ဒိသွာ – ၍၊ သဗ္ဗေ - အလုံးစုံသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ အန္ဓာရိယဗ္ဘာတဇာတာ-ဖြစ်သော အုံ့ဩထူးဆန်းဘွယ်ရှိကုန်သည်၊ အဟောသုံ-ကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ ဇာဒါနဝ – ယခုအခါ၌သာ၊ မယံ- ၏၊ ဉာတိသမာဂမေ–ဆွေတော် မျိုးတော်တို့၏ စုဝေးမိရာ၌၊ ပေါက္ခရဝဿံ – ကြာဖက်၌ကျသော မိုးရေနှင့်တူသော မိုးသည်၊ ဝဿတိ-ရွာသည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ အတီတေပိ–လွန်လေပြီးသောအခါ၌လည်း ဝဿိ-ရွာဘူးပြီ၊ ဇာတ်–၌သို့ မိန့်တော်မူ၍၊ ဇာမိဿာ အဒ္ဒုပ္ပတ္တိယာ – ၌ အဒ္ဒုပ္ပတ်ကြောင့်၊ (၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္ထုကြောင့်၊) ဝေဿန္တရဇာတကံ–ဝေဿန္တရာဇာတ်ကို၊ ကထေသိ–ဟောတော်မူပြီ၊ ဓမ္မဒေသနံ-တရားဒေသနာတော်ကို၊ သုတ္တာ-ကြားနာပြီး၍၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံသော ဆွေတော် မျိုးတော်တို့သည်၊ ဥဋ္ဌာယ - ထ၍၊ ဝန္ဒိတ္တာ-ဝပ်ချ၍၊ ပဒက္ခိဏံ – အရိုအသေကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ ပက္ကမိံသု - ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊

× × × × × × ×

ပေါက္ခရဝဿံ။ ။ပေါက္ခရဝဿန္တိ ပေါက္ခရေ ပဒုမဂစ္ဆဝိယ အတေဓိတုကာမာနံ သရီရတော ပဝဋ္ဋနကဝဿံ၊ တသ္မိံ ကိရ ဝဿန္တေ တေမိတုကာမာဝ တေမေန္တိ၊ နဂ္ဂတရော— ဝိမတိ၊ ပဒုမ္မာကြာဖက်၌ ရေလျှောသကဲ့သို့ မစွတ်စေလိုသူတို့၏ကိုယ်၌ ရေမစွတ်အောင် ရွာသောမိုးကို "ပဒုမ္မာကြာဖက်ပေါ်၌ကျသော မိုးနှင့်တူသောကြောင့် "ပေါက္ခရဝဿ"ဟု ခေါ်သတတ်။ [ပေါက္ခရေ+ဝဿော ပေါက္ခရဝဿော၊ ပေါက္ခရဝဿောဝိယဲတိ ပေါက္ခရဝဿော– ကြာဖက်၌ ရွာသောမိုးနှင့် တူသောမိုး၊] ယခုအခါ၌ကား မိုးမလိုသောနေရာဝယ် မိုးရွာဘဲ ပတ်ဂန်းကျင်၌သာ မိုးရွာခြင်းကို "မိုးကွင်းသည်"ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။

ကောပိ – တယောက်လည်းဖြစ်သော၊ ရာဇာဝါ – မင်းသည်ရင်း၊ ရာဇမဟာမတ္တောဝါ–မင်း၏ အမတ်ကြီးသည်ရင်း၊ သွ-နက်ဖန်၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ–ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္ဝာ– လျှောက်၍၊ ဂတောနာမ-သွားသူမည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဘဂဝါ. သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ- ဒုတိယနေ့၌၊ ဝိသဘိဘိက္ခု သဟဿ ပရိဝါရော–ရဟန်းနှစ်သောင်း အခြံအရံရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ကပိလဝတ္ထုံ–ကပိလဝတ္ထုမြို့သို့၊ ပိဏ္ဍာယ- ၌၊ ပါဝိသိ–ဝင်တော်မူပြီ၊ ကောစိ– တစုံတယောက်သည်၊ ပစ္စုဂ္ဂတ်ဝါ- ရှိ၊ နနိမန္တေသိဝါ–ပင့်ဖိတ်လည်း မပင့်ဖိတ်၊ ပတ္တံဝါ-ကိုမူလည်း၊ နအဂ္ဂဟေသိ-မယူ၊

ဘဂဝါ-သည်၊ ဇုန္နဒီဓလ–တံခါးခုံ၏ အနီး၌၊ ဌိတော – ရပ်တော်မူလျက်၊ အာဝဇ္ဇေသိ-ဆင်ခြင်တော်မူပြီ၊ (ကိ)၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျင်၊ ပုဗ္ဗေ - ရှေး၌၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ကုလနဂရေ - ဆွေတော် မျိုးတော်တို့၏မြို့၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိံသုနဒါ - လှည့်လည်တော်မူကြလေကုန် သနည်း၊ ဥပဋ္ဌိပါဋိယာ- အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဇာသဃရဇနာနံ- အစိုးရသူ လူတို့၏၊ ဃရာနိ-အိမ်တို့သို့၊ အဂမံသုကိ - ကြွတော်မူကြလေကုန်သလော၊ ဥဒါဟု - သို့မဟုတ်၊ သပဒါနစာရိကံ-အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ စရိံသုကိ-သလော၊ ဇုတိ (အာဝဇ္ဇေသိ)၊ တဇတော-ထိုမှနောက်၌၊ ကေဗုဒ္ဓသပိ-တဆူသော ဘုရားရှင်၏လည်း၊ ဥပဋ္ဌိပါဋိယာ - အားဖြင့်၊ ဂမနံ - ကြွတော်မူခြင်းကို၊ အဒိသွာ – မြင်ဟော်မမူ၍၊ မယာပိ-ငါသည်လည်း၊ ဇုဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အယမေဝံသော-ဤအနွယ်တော်ကိုသာ၊ အယံ(ဧဝ)ပဧဝကိ-ဤအဆက်တော်ကိုသာ၊ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ အာယတိံစ-နောင်အခါ၌လည်း၊ မေ-၏၊ သာဝကာပိ-သာဝကတို့သည်လည်း၊ မမေဝ-ငါ့ကိုသာ၊ အနုသိက္ခန္တာ-အတုလိုက်၍ ကျင့်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ပိဏ္ဍာစာရိကဝတ္တံ – ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ရဟန်း၏ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရေသန္တိ-ဖြည့်ကြကုန်လတံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံတော်မူ၍၊ ကောဋိယံ-အစွန်၌၊ နိဝဋ္ဌေဂဟတော-တည်နေသောအိမ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သပဒါနံ-ကြွးဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ၊ ဝါ - အစဉ်အတိုင်း၊ ပိဏ္ဍာယ - ၌၊ စရတိ-လှည့်လည်တော် မူ၏၊ [သပဒါနံ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာသေခိယခဏ်း၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အယျောသိဒ္ဓတ္ထကုမာရော–အရှင် သိဒ္ဓတ်မင်းသားသည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ထမင်းအလို့ငှါ၊ ဝါ–ထမင်းတောင်းခြင်းငှါ၊ စရတိကိရ- လှည့်လည်သတတ်၊ ဇုတိ–ဤသို့ကြားရ၍၊ စတုဘူမကာဒိသု-ဘုံ ၄ ဆင့်ရှိသောပြာသာဒ် အစရှိကုန်သော၊ ဝါ– ၄ ထပ်တိုက် အစရှိကုန်သော၊ ပါသာဒေသု - ပြာသာဒ်တို့၌၊ သီဟပဉ္ဇရံ–ခြင်္သေ့ရုပ်အခံရှိသော လေသာက် ပြူတင်းကို၊ ဝိဝရိတ္ဝာ–ဖွင့်၍၊ မဟာဇနော-များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ ဒဿနဗျာဝဋဉ္စ-ကြည့်ရှုခြင်း၌ ဗျာများလျက်

ရှိသည်၊အဟောသိ-ပြီ၊ ရာဟုလမာတာ-ရာဟုလာ၏မယ်တော်ဖြစ်သော၊ ဒေဝီပိ-မိဖုရားသည်လည်း၊ အယျပုတ္တော-အရှင့်သားသည်၊ ဇာမသ္မိံ ယေဝ နဂရေ- ဤမြို့၌ပင်၊ မဟတာ-ကြီးကျယ်သော၊ ရာဇာနုဘာဝေန - မင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏသိဝိကာဒိဟိ- ရွှေဝါတော် အစရှိသောယာဉ်တို့ဖြင့်၊ ဝိစရိတွာ- လှည့်လည်ပြီး၍၊ ဇာဒါနိ – ယခုအခါ၌၊ ကေသမဿုံ- ဆံမုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်ကို၊ သြဟာရေတွာ- ရိတ်ပယ်၍၊ ကာသာယဝတ္ထဝသနော- ဝတ်အပ်သော ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ရှိသည်၊ဝါ-ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ကိုဝတ်သည်၊ကပါလဟတ္ထော-လက်၌ခွက်ရှိသည်၊ ဝါ-ခွက်လက်စွဲသည်၊(ဟုတွာ)၊ ပိဏ္ဍာယ-ထမင်းအလို့ငှါ၊ ဝါ-ထမင်းတောင်းခြင်းငှါ၊ စရတိကိရ- သတတ်၊ သောဘတိ နုခေါ- တင့်တယ်လေသလော၊ နော(သောဘတိ)နုခေါ-မတင့်တယ်လေသလော၊ ဇာတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ သီဟဇ္ဈံ-ကို၊ ဝိဝဇိတွာ-၍၊ သြလောကယမာနာ–ကြည့်ရှုလေသော်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ နာနာဝိရာဂသမုဇ္ဇလာယ- အမျိုးမျိုးသော စွဲမက်ဘွယ်တို့ဖြင့် တောက်ပသော၊ သရိရပ္ပဘာယ-ကိုယ်တော်၏အရောင်ဖြင့်၊ နဂရဝီထိယော-မြို့လမ်းမတို့ကို၊ သြဘာသေတွာ–ထွန်းလင်း စေတော်မူလျက်၊ ဗုဒ္ဓသိရိယာ- ဘုရားရှင်၏ အသရေတော်ဖြင့်၊ ဝိရောစမာနံ-တင့်တယ် သပ္ပါယိတော်မူသည်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ဥဏ္ဍိသတော–သင်းကျစ်တော်မူ၊ ဝါ - နဖူးတော်မှ၊ ပဋ္ဌာယ - စ၍၊ ယာဝပါဒတလာ - ခြေဘဝါးအပြင်တိုင်အောင်၊ နရသိဟဂါထာဟိနာမ- နရသိဟဂါထာတို့မည်သော၊ အဋ္ဌဟိဂါထာဟိ - ရှစ်ဂါထာတို့ဖြင့်၊ အဘိတ္ထဝိတွာ - ချီမွမ်းပြီး၍၊ ရညော–သုဒ္ဓေါဒနမင်း၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂစ္ဆီ-ဒွာ - ၍၊ တုမှာကံ- ခမည်းတော်ဘုရားတို့၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှါ၊ စရတိ–လှည့်လည်နေ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ရညော-အား၊ အာရောစေသိ–သံတော်ဥးတင်ပြီ။

ရာဇာ-သည်၊ သံဝိဂ္ဂဟဒယော-ထိတ်လန့်သော စိတ်နှလုံးရှိသည်၊ (ရင်ထဲ၌ဒိတ်ကနဲ့ ဖြစ်သွားသည်၊ ဟုတွာ) ဟတ္ထေန - လက်ဖြင့်၊ သာဋကံ- ပုဆိုးကို၊ သဉ္ဇာပယမာနော- ကောင်းစွာတည်စေလျက်၊ (ပြင်၍ မဝတ်နိုင်တော့ဘဲ လက်ဖြင့် ကျွတ်မကျအောင် ထိန်းထားလျက်၊) တုရိတ တုရိတံ-ဆောဆောလျင်လျင်၊ (ပျာယိပျာယာ)၊ နိက္ခမိတွာ- နန်းတော်မှထွက်၍၊ ဝေဂေန-လျင်စွာ၊ ဂစ္ဆံ-ဒွာ–၍၊ဘဂဝတော-၏၊ပုရတော-ရွှေတော်၌၊ဌတွာ-ရပ်၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊(ကိံ)၊ ဘန္တေ–သားတော် ဘုရား၊ ကိံ - အဘယ့်ကြောင့်၊ အမှေ - ခမည်းတော်တို့ကို၊ လဇ္ဇာပေထ - ရှက်စေပါကုန်သနည်း၊ ဝါ – အရှက်ခွဲပါကုန်သနည်း၊ ကိမတ္ထံ-အဘယ်အကျိုးငှါ၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှါ၊စရထ-လှည့်လည်ပါကုန်သနည်း၊ တ္တောကာနံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့ဘို၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ လဒ္ဓုံ-ရခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ- မတတ်ကောင်း၊ ဇာတိ ဧဝံ သညိနော- ဤသို့ မှတ်ထင်ခြင်း ရှိကုန်သည်၊ အဟုဝတ္ထကိံ-ဖြစ်ပါကုန်သလော၊ ဇာတိ(အာဟ)၊ မဟာရာဇ - မဟာရာဇာ၊

ဧတံ-ဤဆွမ်းခံ လှည့်လည်းခြင်းသည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဝံသစာရိတ္တံ-အနွယ်၏ အကျင့်တည်း၊ ဇာတိ–ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အမှာကံ-တို့၏၊ မဟာသမ္မတ ခတ္တိယဝံသောနာမ-မဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်မည်သည်၊ ဝံသော နနု-အနွယ် မဟုတ်ပါလော၊ တတ္ထစ - ထို မဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်၌လည်း၊ ကေခတ္တိ ယောပိ-တယောက်သော မင်းသည်လည်း၊ ဘိက္ခာစာရောနာမ- ထမင်းအလို့ငှါ လှည့်လည်သူ မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဇာတိ- ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အယံဝံသောနာမ- ဤမဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်မည်သည်၊ တဝ – အသင် ခမည်းတော်၏၊ ဝံသော-အနွယ်တည်း၊ အမှာကံ ပန - တို့၏ကား၊ ဗုဒ္ဓဝံသော-ဘုရားအနွယ်တော်သည်၊ ဝံသောနာမ-အနွယ်မည်၏၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါစ – အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း၊ ပိဏ္ဍာစာရိကာ- ဆွမ်းအလို့ငှါ လှည့်လည်ခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်သည်၊ အဟေသုံ-နှင့်ပြီ၊ ဇာတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍၊ အနုရဝိထိယံ- လမ်းအကြားဌာ၊ ဌိတာဝဝ- ရပ်တော်မူလျက်ပင်၊ ဥတ္တိဋ္ဌေ၊ပေ၊ ပရမ္မိစာတိ-ဟူသော၊ ဇာမံဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အာဟ- ဟောတော်မူပြီ။

ဥတ္တိဋ္ဌေ-ဆွမ်းကို ရည်မှတ်, ရပ်ရသောအကျင့်၌၊ နပမဇ္ဇေယျ- မမေ့မလျော့ရာ၊ ဓမ္မံ - ဆွမ်းခံအကျင့်ကို၊ သုစရိတံ - ကောင်းစွာကျင့်အပ်သည် မည်လောက် အောင်၊ စဇရ - ကျင့်ရာ၏၊ ဓမ္မစာရိ- ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ အသ္မိံ လောကေ – ဤ လောကဌာန၌၊ ပရမှိစ - နောက်လောကဌာန၊ သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ သေတိ-အိပ်ရ၏၊ ဂါထာပရိယောသာနေ-ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ ရာဇာ–သုဒ္ဓါဒနမင်းသည်၊ သောတာပတ္တိဖလံ- သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို၊ သစ္ဆာကာသိ (သစ္ဆိ+အကာသိ)-မျက်မှောက်ပြုပြီ၊ [ဤဂါထာသည် မှတ်သားဘွယ် ကောင်းလှ၍ အနက်ကျယ်ကိုပြပါဦးအံ့၊....ဥတ္တိဋ္ဌေ-ဆွမ်းကိုရည်မှတ်,မတ်မတ် ရပ်၍, ကျင့်အပ်မှန်မှန်, ဆွမ်းခံခြင်း၌၊ နပမဇ္ဇေယျ - ကောင်းသည့် ဘောဇန်, စားသောက်ရန်ဖြင့်, ဆွမ်းခံဖျက်၍, မေ့မ မေ့လျော့ရာ၊ ဓမ္မံ-ကောင်းဆိုးနှစ်တန်,

× × × + × × × ×

ဥတ္တိဋ္ဌေ စသည်။ ။ဥ(ဥဒ္ဓိဿ)–ဆွမ်းကိုရည်မှတ်၍၊ တိဋ္ဌ– ရပ်ခြင်းဟူသော အာကျင့်ဟူသည် "ဆွမ်းခံအကျင့်" ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဋ္ဌ "ဥတ္တိဋ္ဌတ္တာ (မတ်မတ်ရပ်၍)ပရေသံ သရဒ္ဓါရေ ဌတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗပိတ္ထော" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ နပွမဇ္ဇေယျာတံ ပိဏ္ဍာစာရိကဝတ္တံ ဟာပေတ္တာ ပဏီတဘောဇနာနိ ပရိယေသန္တော ဥတ္တိဋ္ဌေ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာနာမ၊ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ပန နပွမဇ္ဇိတဗ္ဗာနာမ၊ ဧဝံ ကရောန္တော (ဤသို့ပြုလျက်) ဥတ္တိဋ္ဌေ နပွမဇ္ဇေယျ၊ ဓမ္မန္တိ အနေသနံ ပဟာယ သပဒါနံ စရန္တော တမေဝ ဘိက္ခာစရိယဓမ္မံ သုစရိတံ စရေယျ၊ သုခံ သေတီတိ ဒေဝနာမတ္တာတော်၊ ဧဝံ ပနေတံ ဘိက္ခာယ စရိယဓမ္မံ စရန္တော ဓမ္မစာရီ, ဣဓလောကေစ ပရလောကေစ စတူ ဟိပိ ဣရိယာပထေဟိ သုခံ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော၊— သာရတ္ထ။ ["သေတိ" ကား ဣရိယာပုထ် ၄ ပါးကို အိပ်ခြင်းကြီယာဖြင့် မှတ်၍ပြသော ဥပလက္ခဏာ နိဒ္ဒါသနနည်း တည်း၊ ထို့ကြောင့် "စတူဟိ၊ပေ၊ ဝိဟရတိ"ဟု ဖွင့်သည်။]

ရုရာခံ၍, ခြုံးချုန်စားလင့်, တရားအကျင့်ကို၊ သုစရိုတံ- မိစ္ဆာဇီဝ, အနေသန တို့, စစလွတ်ကင်း, သန့်ရှင်းစွာ ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ စဒရ-ရောဂါဘေးဒဏ်, မရှိမှုန်လျင်, ကျင့်ကြံကြိုးကုတံ, အားထုတ်သင့်လှပေ၏၊ ဓမ္မစာရီ-ဆွမ်းခံ အကျင့်, မှုန်မလင့်အောင်, အသင့် ကြိုးကုတ်, အားထုတ်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသို့လောကေ-လက်ရှိမှုန်စွာ,ကိုယ်ခန္ဓာ၏,ရရာကာလ, ဤလောကဌာနဝင်း၊ ပရမိုစ - အနာဂတ်ရောက်, နောက်နောက်ဘန္ဓာ, ရရာကာလ, နောက်လောကဌာနဝင်း၊ သုခံသေတိ - သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း, လိုရာပြောင်း၍, အခကြောင်းအားလျော်စွာ, ချမ်းသာလေတဲ့ သတည်း။]

ပန- ဆက်၊ ဓမ္မံစရေ၊ပေးပရမိုစာတိ - ဟူသော၊ ဇုမံဂါထံ - ဤဂါထာကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ သဂ ဒါဂါမိဖလေ - သကဒါဂါမိဖိုလ်ဌ၊ ပတိဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ၊ [ဓမ္မံ- ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ သုစရိတံ- အနေသနစသည် လွတ်ကင်း၍, သန့်ရှင်းစွာကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ စဒရ-ကျင့်ရာ၏၊ နံ-ထို ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ ဒုစ္စရိတံ-ဝေသိယာဂဝါစရ, စသည်စုပေါင်း, မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ နံ စဒရ- မကျင့်ရာ၊ ဓမ္မစာရီ-ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသို့လောကေ - ဤလောကဌာနဝင်း၊ ပရမိုစ - နောက်လောကဌာနဝင်း၊ သုခံ- ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သေတိ- အိပ်ရ၏၊ [ဤဒုတိယဂါထာကို နန်းတော်ရောက်မှ ဟောတော်မူသည်၊ ဂါထား၏ အဆုံးဌာနမည်းတော်ကြီး သကဒါဂါမိဖိုလ်ဌတည်၍ မိုးထွေးတော် ဂဝါတမိ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဌတည်သည်။] ဓမ္မပါလဇာတကံ-ဓမ္မပါလဇာတ်ကို၊ သုတွာ-၍၊ အနာဂါမိဖလေ-ဌ၊ ပတိဋ္ဌာသိ- ပြီ၊ မရဏသမယေ - ကွယ်လွန်ခါနီးအချိန်ဌ၊ သေတဆွတ္တသ-ထီးဖြူ၏၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်ဌ၊ သိရိသယနေ- အသရေရှိသော အိပ်ရာဌ၊ နိပန္နောယေဝ - လျောင်းလျက်သ ၊ အရဟတ္တံ – အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ ရညော-ဝမည်းတော်မင်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ အရညဝါသေန-တော၌ နေခြင်းဖြင့်၊ ပဓာနာနုယောဂကိစ္စံ - ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရခြင်း ကိစ္စသည်၊ နာဟော်သေ-မဖြစ်ပြီ။

× × × × × × ×

အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ ။ ။ နောက်တရက်ဌ ဓမ္မပါလဇာတ်ကို နာရ၍ ခမည်းတော်မင်းတရားကြီး အနာဂါမိဖိုလ်ဌ တည်လေသည်၊ထိုဇာတ်ကို ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်း အချုပ်မှာ – ဘုရားရှင် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူဥဒ် မူးမိုက်၍ လဲသွားသောအခါ နတ်တယောက်လာ၍ “ အသင်မင်းကြီး၏သားတော် ဆုံးပြီ ” ဟု သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးအား ပြောလာလေသည်၊ ထိုအခါတုန်းက နတ်ပြောအပ်သော စကားကို မယုံကြောင်း မင်းကြီးက လျောက်လေသည်၊ ထိုအခါ ဓမ္မပါလဇာတ်တုန်းကလည်း သိုး၏အရိုးကို ပြ၍ “ အသင်တို့၏ သားဖြစ်သော ဓမ္မပါလ ဆုံးရှာလေပြီ” ဟု တက္ကသိုလ်ဆရာကြီးက ပြောသည်ကို မယုံခဲ့ဘူးကြောင်း ဟောတော်မူသည်။

စ-ဆက်၊ သောတာပတ္တိဖလံ-ကို၊ သစ္ဆိကတ္တာဧဝ-မျက်မှောက်ပြုပြီး၍သာ၊ (ဧနောက်မှ ပနရှိသည်ကား အနက်မရှိ၊) ဘဂဝတော-၏၊ ပတ္တိ-ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ သပရိသံ - ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ - ကို၊ မဟာပါဿာဒံ-မြတ်သော နန်းပြာသာဒ်ထက်သို့၊ အာရောပေတ္ဝာ- တက်ရောံစေတော်မူပြီး၍၊ ပဏီတေန-မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယေန- ခဲဘွယ်ဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဘောဇနီယေန-ဘောဇဉ်ဖြင့်ဂုဏ်း၊ ပရိဝိသိ-ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီး၊ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ-ဆွမ်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌၊ ရာဟုလမာတရံ - ရာဟုလာမယ်တော်ကို၊ ထပေတ္ဝာ - ထား၍၊ သမ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဇာတ္တာဂါရံ-မောင်းမအပေါင်းသည်၊ အာဂတ္တွာ- ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္ဒိ-ရှိခိုးပြီ။ [“ဇာတ္တာဂါရံ”အရ မောင်းမတို့၏ နေရာအိမ်ဆောင်ကို ရသော်လည်း ဌာနူပစာရအားဖြင့် ထိုအဆောင်၌နေသော မောင်းမအပေါင်းကို ယူရသည်။] ပန-ဆက်၊ သာ-ထို ရာဟုလာမယ်တော်သည်၊ (“နာဂမာသိ”၌ စပ်၊) ဂန္ဆ-ကြွပါလော၊ အယျပုတ္တံ-အရှင့်သားကို၊ ဝန္ဒာဟိ- ရှိခိုးပါလော၊ ဇာတိ-သို့၊ ပရိဇနေန-အခြွေအရံအပေါင်းသည်၊ ဝုစ္စမာနာပိ- သံတော်ဥုံးတင်အပ်ပါသော်လည်း၊ မယ်-ငါ၏၊ ဂုဏော- ဂကျးဇူးသည်၊ သဗ္ဗ အတ္ထိ- အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သယမေဝ- ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ အယျပုတ္တော- သည်၊ အာဂမိဿတိ-ကြွလာလိမ့်မည်၊ အာဂတံ- ကြွလာသော၊ နံ - ထို အရှင့်သားကို၊ ဝန္ဒိဿာမိ-ရှိခိုးအံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္ဝာ-ပြော၍၊ နာဂမာသိ- မသွား။

အထ- ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ရာဇာနံ - ဓမည်းတော်မင်းကို၊ ပတ္တိ-ကို၊ ဂါဟာပေတ္ဝာ - ယူစေ၍၊ ဒ္ဝီဟိ - နှစ်ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကေဟိ - အဂ္ဂသာဝကတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ရာဇဓိတာယ - မင်းသမီး၏၊ သိရိဂဗ္ဘံ- အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့၊ ဂတ္ဝာ - ကြွတော်မူ၍၊ (နိသီဒိ၌စပ်၊) ရာဇဓိတာ - ကို၊ ဝါ-သည်၊ ယထာရုစိယာ-အကြိုက်အကြိုက် အလိုအားဖြင့်၊ ဝါ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝန္ဒမာနာ - ရှိခိုးလသော်၊ ကိဉ္စိ - ဘာကိုမျှ၊ နဝတ္တဗ္ဗာ- မဆိုထိုက်၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝတ္ဝာ-မိန့်တော်မူ၍၊ ပညတ္တေ-သော၊ အာသနေ-၌၊ နိသီဒိ-ပြီ၊[ခြေတော်အစုံကို အောက်၌ချ၍ ထိုင်ခုံပေါ်၌ ထိုင်တော်မူသည်။] သာ - ထိုမင်းသွီးသည်၊ ဝေဂေန-လျင်စွာ၊ အာဂတ္တွာ-၍၊ ဂေါပ္ဖကေသု- ဖမျက်နှာတော်တို့၌၊ ဂဟေတ္ဝာ-ကိုင်၍၊ ပါဒပိဋ္ဌိယံ- ခြေဖမိုးအပြင်၌၊ သီသံ- ဥုံးခေါင်းကို၊ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ-လိမ့်စေ၍ လိမ့်စေ၍၊ ဝါ-လို့မ့်၍ လို့မ့်၍၊ ယထာဇ္ဈာသယံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝန္ဒိ-ရှိခိုးပြီ၊ [သိရိဂဗ္ဘံ ဂတ္ဝါတိ ဇ္ဈေ ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ တဒဟေဝ ဂတ္ဝါ နုပနဿယျ၊ သာ ဟဒယေန ဖလိတေန မရေယျာတိ အာဂမာသိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ – ဝိမတိ။] ရာဇာ- သည်၊ ရာဇဓိတာယ- ၏၊ ဘဂတိ- ၌၊ သိနေဟ ဗဟုမာနာဒိ ဂုဏသမ္ပတ္တိ-ချစ်ခြင်း များစွာမြတ်နိုးခြင်း အစရှိသောဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ကထေသိ-ပြီး၊ (ဂုဏသမ္ပတ္တိပြောပုံကို စန္ဒကိန္နရီဇာတ်၌ ကြည့်ပါ၊) ဘဂဝါ- သည်၊ မဟာ

ရာဇ, ဇာဒါနိ-၌၊ ဉာဏော-ဉာဏ်သည်၊ ပရိပက္ကော- ရင့်ကျက်လသော်၊ (ယသော် ဓရာ၏ဉာဏ် ရင့်ကျက်လသော်၊) တယာ - အသင် ခမည်းတော်သည်၊ ရက္ခိယ မာနာ-စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)ရာဇဓိတာ- သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ယံ ရက္ခိ-အကြင် စောင့်ရှောက်နိုင်ပြီ၊ (တေံ- ဤ စောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်းကို၊)အနုဿရိယံ-မအံ့သြအပ်သေးပါ၊ ဝါ- မဒိုသြလောက်သေးပါ၊ သာ-ထို မင်းသမီးသည်၊ ပုဗ္ဗ-ရှေး၌၊ (စန္ဒကိန္နရီ ဖြစ်စဉ်အခါ၌၊) အနာရက္ခာ - စောင့်ရှောက်ခြင်းမရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ - ဖြစ်၍၊ ဝါ- ဖြစ်ပါလျက်၊) ပဗ္ဗတပါဒေ- တောင်ခြေ၌၊ ဝိစရမာနာ— လှည့်လည်နေရပါလျက်၊ ဉာဏော — သည်၊ အပရိပက္ကော — မရင့်ကျက်သေးမီ၊ အတ္တာနံ - ကို၊ ရက္ခိ - စောင့်ရှောက်ခဲ့ဘူးပြီ၊ ဇာတိ - သို့၊ ဝတ္ဝာ - ၍၊ စန္ဒကိန္နရီ ဇာတကံ—စန္ဒကိန္နရီဇာတ်တော်ကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ။

စ- ဆက်၊ တံ ဒိဝသမေဝ- ထိုနေ့၌ပင်၊ [ယသော်ဓရာ၏ အဖူးမျှော်ခံနေတာ မူရာ နေ့၌ပင်၊ ဤနေ့ကား ကပိလဝတ္ထုနေပြည်သို့ ရောက်၍ ဒုတိယမြောက်နေ့ တည်း၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၌ကား တတိယနေ့ကျမှ နန္ဒမင်းသားကို ရဟန်းပြုပေး သည်-ဟု ဆို၏။] နန္ဒရာဇကုမာရဿ-နန္ဒမင်းသား၏၊ ကေသဝိသဇ္ဇနံ-ဆံထုံးကို ဖြည်ခြင်းမင်္ဂလာဥဒ်း၊ ပန္နဗန္ဓော — နဖူး၌ သင်းကွင်းပြားကို ဖွဲ့ခြင်းမင်္ဂလာဥဒ်း၊ ဃရမင်္ဂလံ — အိမ်ရှေ့မင်း၏ နန်းသစ်သို့ ဝင်ခြင်းမင်္ဂလာဥဒ်း၊ အာဝါဟမင်္ဂလံ- ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်း မင်္ဂလာဥဒ်း၊ ဆတ္တမင်္ဂလံ-အိမ်ရှေ့ထီးဖြူ, ဆောင်းယူခြင်း မင်္ဂလာဥဒ်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ပဿ— ငါးမျိုးကုန်သော၊ မဟာမင်္ဂလာနိ — ကြီးစွာသော မင်္ဂလာတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နန္ဒံ-နန္ဒမင်းသားကို၊ ပတ္တံ-ကို၊

× × × × × × × ×

ကေသ ဝိသဇ္ဇနံ။ ။"ကုလ မရိယာဒဝသေန—အမျိုးတို့ စည်းကမ်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကေသောရောပနံ—ဆံချခြင်း"ဟု သဘ့ရတ္ထဖွင့်၏၊ "ဝိသဇ္ဇနပုဒ် နေပုံနှင့် မလျော်တတ်" ဟု ထင်သည်၊ ဝိမတိဉ်ကား " ရာဇမောဠိ ဗန္ဓနတ္ထံ — မင်းတို့၏ ဥဿျောင်ကို ဖွဲ့ခြင်း အကျိုးငှါ၊ ကုမာရကာလေ — မင်းသားအခါတုန်းက၊ ဗန္ဓိတ သိခါဝေဏိမောစနံ — ဖွဲ့အပ်သော ဥဿျောစွန်းရောင်ထုံးကို ဖြည်ခြင်း"ဟု ဖွင့်၏၊ "ကေသာနံ + ဝိသဇ္ဇနံ ကေသ ဝိသဇ္ဇနံ—ဆံတို့ကို ဖြည်ခြင်း"ဟု ပြု။

ပဋ္ဋဗန္ဓော။ ။ပဋ္ဋဗန္ဓောတိ ယုဝရာဇ ပဋ္ဋဗန္ဓော — အိမ်ရှေ့မင်း၏ နဖူးသင်းကျစ် ပြားကို (နဖူး၌) ဖွဲ့ဆင်ခြင်းမင်္ဂလာ၊ — သာရတ္ထ၊ ဝိမတိဉ်ကား "အသုကရာဇာတိ— ထိ မည်သောမင်းဟူ၍၊ နဋ္ဌာဒ္ဓေ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋဗန္ဓနံ-နဖူး၌ နာမည်တံဆိပ်ပါသော ရွှေပြား ကို ဖွဲ့ဆင်ခြင်း"ဟု ဆို၏။

ဃရမင်္ဂလံ စသည် ။ ။ အဘိနဝဃရ ပဝေသမဟော — အသစ်အိမ်တော်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းဟူသော ပွဲသဘင်သည်၊ ဃရမင်္ဂလံ—မည်၏၊ ဝိဝါဟကရဏ မဟော— လက်ထပ် ထိမ်းမြားမှုကို ပြုခြင်းဟူသော ပွဲသဘင်သည်၊ အာဝါဟမင်္ဂလံ — မည်၏၊ ဆတ္တာဓိလန္ဓိ—ယုဝရာဇ ဆတ္တမင်္ဂလံ (အိမ်ရှေ့ထီးကို ဆောင်းခြင်းမင်္ဂလာတည်း)၊— ဋီကာ။

ဂါဟာပေတွာ-၍၊ မဂ်လံ- မင်္ဂလာကို၊ ဝတွာ- ဟောတော်မူပြီး၍၊ အာသနာ– နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ – ထတော်မူ၍၊ ပက္ကာမိ – ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ ဇနပဒကလျာဏီ-ဇနပဒကလျာဏီ မင်းသျှီးသည်၊ ကုမာရံ – နန္ဒမင်းသားကို၊ ဂစ္ဆန်တံ – ဘုရားနောက်တော်သို့ လိုက်သွားသည်ကို၊ ဒိသွာ - မြင်ရ၍၊ အယျပုတ္တ - အရှင့်သား၊ တုဝဋ်ံ-လျင်လျင်မြန်မြန်၊ အာဂစ္ဆယျာသိ-ပြန်လာခဲ့ပါလော၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဂိဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပသာရေတွာ-ဆန့်တန်း၍၊ သြဒလာကေသိ-ကြည့်လိုက်ပြီ၊ သောဝိ-ထို နန္ဒမင်းသားသည်လည်း၊ ဘဂဝန်တံ-နောင်တော်ဘုရားကို၊ ပတ္တိံ-ကို၊ ဂစ္ဆာထ-ယူတော်မူပါကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊ ဂတ္တိုု-လျှောက်ခြင်းငှါ၊ အဝိသဟမာနော-မစဲ့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟာရံဒယဝ - ကျောင်းတော်သို့သာ၊ အဂမာသိ– လိုက်သွားရပြီ၊ တံ–ထို နန္ဒမင်းသားကို၊ အနိစ္ဆမာနံယေဝ-ရဟန်းမပြုလိုဘဲသာလျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်ရဟန်းဖြစ်စေတော်မူပြီ၊ ဇုဘိ-၌သို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကဝိလပုရံ–ကဝိလဝတ်နေပြည်တော်သို့၊ အာဂတ္ဝာ- ရောက်၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ–နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ နန္ဒံ-နန္ဒမင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ပြီ။

× × × × × × ×

ဇနပဒကလျာဏီ။ ။ဇနပဒကလျာဏီတိ ဇနပဒမှိ (ဇနပုဒ် နယ်ပယ်တခုလုံး၌၊) ကလျာဏီ (ကောင်းသော ဂုဏ်အင်္ဂါရှိသော မင်းသျှီး) ဥတ္တမာ – မြတ်သော၊ ဆ သရိရဒေါသ ရဟိတာ–၆ ပါးသော ကိုယ်၏အပြစ်တို့မှ ကင်းသော၊ ပဏ္ဍကလျာဏာသမ္မန္နာဂတာ-၅ ပါးသော အကောင်းဂုဏ်ဘို့နှင့်ပြည့်စုံသော မင်းသျှီးတည်း၊ [ဥတ္တမာစသည်တို့ကား ကလျာဏီကို ထပ်ဖွင့်သည်။] "မဲ– ဖြူ – ဆူ – ကြိုု, နိမ့်– မြင့်– တုံ့, မှတ်ကုန်ပြစ် ၆ ပါး" ဟူသည်နှင့်အညီ မဲလွန်း- ဖြူလွန်းခြင်း, ဝလွန်း- ပိန်လွန်းခြင်း, နိမ့်လွန်း – မြင့်လွန်းခြင်း အားဖြင့် ကိုယ်၏အပြစ် ၆ ပါးရှိသည်၊ ဇနပဒကလျာဏီသည် ထိုအပြစ် ၆ ပါးမှကင်းလွတ်၍ လူ့လောက်လဲမက နတ်လောက်လဲမက အလွန်လှသော မင်းသျှီးတည်း။

အကောင်းဂုဏ် ၅ ပါးကား။ ။ဆဝိကလျာဏာ, မံသကလျာဏာ, နဟာရုကလျာဏာ, အဋ္ဌိကလျာဏာ, ဝယကလျာဏာတို့တည်း၊ ထိုတွင် ညွှန်မှောင်မိုက်သော အခါ (၁၂)တောင်ရှိသော အခန်းဌ မီးမထွန်းရဘဲ သူ၏ကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းခြင်းသည် အသားအရေ၏ကောင်းခြင်းမည်၏၊ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါး နှုတ်ခမ်းဖျားတို့၏ သန္ဓာရိုးကဲ့သို့ နီမြန်းခြင်းသည် အသား အသွေး၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ လက်သည်း ခြေသည်းတို့၏ အသားမှမလွတ်သောအရုဏ်ဥ ချိပ်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သကဲ့သို့ နီ၍ အသားမှလွတ်သောအရပ်ဌကား နို့ရည်ကဲ့သို့ ဖြူဖွေးနေခြင်းသည် အကြောင်း၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ သွားတို့၏ ကောင်းစွာ ဆေးကြောအပ်သော ဝရဇိန်ကဲ့သို့ ညီညွတ် ဖြူစင်ခြင်းသည် အရိုး၏ကောင်းခြင်းမည်၏၊ အသက် ၁၂၀ ရှိသော်လည်း ၁၆ နှစ်အရွယ်ကဲ့သို့ အရေမတွန့်, ဆံမဖြူခြင်းသည် အရွယ်၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ ဤသို့ ၅ ပါးသော အကောင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဇနပဒကလျာဏီ မည်၏။ [ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ ဝိသာခါဝတ္ထု၌ကား နဟာရုကလျာဏာ နေရာဝယ် " ကေသကလျာဏာ – ဆံပင်၏ကောင်းခြင်း" ဟု တမျိုးဆိုထား၏။]

သတ္တာမေ ဒိဝသေ- ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ရာဟုလမာတာ - သည်၊ ကုမာရံ-မင်းသားကို၊ အလင်္ကာရိတ္ဝာ- တန်ဆာဆင်ပြီး၍၊ ဘဂဝန္တံတာ- ၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ပေသေသိ – စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိံ – အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) တာတ – ချစ်သား၊ ဝိသတိသဟဿ သမဏာပရိဝုတံ - နှစ်သောင်းသော ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်တော်မူသော၊ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ-ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏံ-ဗြဟ္မာမင်း၏ ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိတော်မူသော၊ တေံ သမဏံ- ၌ ရဟန်းတော်ကို၊ ပဿ - ကြည့်စမ်းလော၊ အယံ- ၌ ရဟန်းတော်သည်၊ တေ- အသင်သားတော်၏၊ ပိတာ- ခမည်းတော်တည်း၊ တေ သဿ-၌ သင့်ခမည်းတော်၏၊ မဟန္တာ-ကြီးကျယ်ကုန်သော၊ နိဓယော-ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံးတို့သည်၊ အဟေသုံ– ရှိခဲ့ဘူးကုန်၏၊ တေ - ထို ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံးတို့ကို၊ အဿ-ထို သင့်ခမည်းတော်၏၊ နိက္ခမနတော- တောထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နံ ပဿာမ- မမြင်ရတော့ကုန်၊ ဂစ္ဆ - သွားချေ၊ နံ ဒါယဇ္ဇံ- ထိုအမွေကို၊ ယာစ-တောင်းချေလော၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ပြော၍ တောင်းရမည်နည်း၊)တာတ-ခမည်းတော်၊ အဟံ ကုမာရော - ကျွန်ုပ်မင်းသားသည်၊ ဆတ္တံ- ထီးဖြူကို၊ ဥဿာပေတွာ-စိုက်ထူ၍၊ စက္ကဝတ္တိံ- စကြာမင်းသည်၊ ဘဝိဿာမိ- ဖြစ်လိုပါ၏၊ မေ-ကျွန်ုပ်အား၊ ဓနေန-ဥစ္စာဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါ၏၊ မေ-အား၊ ဓနံ-ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဟိ-တောင်းသင့်ပါ၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ ပိတု-ခမည်းတော်၏၊ သန္တကဿ- ဥစ္စာ၏၊ သာမိကော - အရှင်ပါတည်း၊ ဇာတိ - ၌သို့ ပြော၍၊ (ယာစ-တောင်းချေလော၊) ဇာတိ-၌သို့ မှာ၍၊ (ဒေပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ။)

ရာဟုလကုမာရော - ရာဟုလာမင်းသားသည်၊ ဘဂဝတော–၏၊ သန္တိကံ–သို့၊ ဂတ္ဝါဝ - ရောက်၍သာလျှင်၊ (ရောက်လျှင်ရောက်ခြင်းပင်၊) ပိတုသိနေဟံ-အဘဉ်ဖြစ်သောချစ်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘိတ္ဝာ-ရ၍၊ ဟဋ္ဌစိတ္တော-ရွှင်လန်းသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ သမဏ- မေည်းတော်ရဟန်း၊ တေ- အရှင်ခမည်းတော်၏၊ ဆာယာ-အရိပ်တော်သည်၊ သုခါ-ချမ်းအေးပါ၏၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝတ္ဝာ– ပြော၍၊ အညမ္မိ- အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ အတ္တနော- မိမိအား၊ အနုရူပံ - သင့်လျော်သောစကားကို၊ ဝဒန္တော - ပြောလျက်၊ အဋ္ဌာသိ - တည်ပြီ၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ကတဘတ္တကိစ္စော – ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ အနုမောဒနံ - ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကတ္ဝာ- ၍၊ အာသနာ - မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ပက္ကမိ-ပြီ၊ ကုမာရောဝိ- သည်လည်း၊ သမဏ- ခမည်းတော် ရဟန်းမြတ်၊ မေ- သားတော်အား၊ ဒါယဇ္ဇံ - အမွေကို၊ ဒေဟိ- ပေးပါလော၊ သမဏ, မေ-အား၊ ဒါယဇ္ဇံ-ကို၊ ဒေဟိ–လော၊ ဇာတိ-၌သို့ တတွတ်တွတ်ပြော၍၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားသို့၊ အနုပဒွိ-လိုက်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အနုပုဗ္ဗေန၊ပေ၊ ဒေဟီတိ-ဟူ၍၊(သဒ္ဒိတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ–ပြီ။

အထခေါ၊ပေ၊အာမန္တေသိတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကုမာရံ-ကို၊ နနိဝတ္တာပေသိ - ပြန်နစ်စေတော် မမူ၊ ပရိဇနောဝိ - အန္ခြိအရံ လူအပေါင်းသည်လည်း၊ (မင်းသား၏ အန္ခြိအရံလူအပေါင်းသည်လည်း၊) ဘဂဝတာ- နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ ဂစ္ဆန်္တံ - သွားနေသောမင်းသားကို၊ နိဝတ္တေတုံ–ပြန်နစ်စေခြင်းငှါ၊ နဝိသဟတိ-မဝံ့၊ အထ - နောက်တော်သို့လိုက်သွားရာ ထိုအခါ၌၊ အာရာမံ - သို့၊ ဂတ္ဝါ–ရောက်၍၊ အယံ - ဤသားတော်သည်၊ ပိတု-ခမည်းတော်၏၊ သန္တကံ – ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ယံ ဓနံ- အကြင်ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံးတည်းဟူသောဥစ္စာကို၊ ဇာ စ္ဆတိ-လိုလား၏၊ တံ – ထို ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံးဟူသော ဥစ္စာသည်၊ ဝန္ဒာနုဂတံ – ဝင့်ဒုက္ခသို့အစဉ်လိုက်၏၊ ဝါ - ဝင့်ဒုက္ခတွင်ပါဝင်၏၊ သဝိယာဘကံ– နှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခနှင့်တကွဖြစ်၏၊ [ဝန္ဒာနုဂတန္တိ ဝန္ဒပရိယာပန္နံ၊ ကိလေသဝင့်, ဝိပါကဝင့်တို့၌ ပါဝင်နေသည်- ဟူလို၊ သဝိယာတကန္တိ ဒုက္ခသဟိတတ္တာ သဝိယာတကံ၊ သဒုက္ခန္တိ အတ္ထော၊–သာရတ္ထ။] ဟန္ဒ-ယခု၊ အဿ-ဤသားတော်အား၊ ဗောဓိမဏ္ဍော– ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ပဋိလဒ္ဓံ–ရအပ်ခဲ့ပြီးသော၊ သတ္တဝိဓံ- ၇ ပါးအပြားရှိသော၊ အရိယဓနံ – အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာကို၊ ဒေမိ – ပေးတော်မူအံ့၊ လောကုတ္တရဒါယဇ္ဇဿ–လောကုတ္တရာအမွေ၏၊ နံ-ထိုသားတော်ကို၊ သာမိကံ-ဥစ္စာရှင်ကို၊ ကရောမိ - ပြုတော်မူအံ့၊ ဇာတိ – ဤသို့ကြီးတော်မူ၍၊ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ-ကို၊ အာမန္တေသိ- ခေါ်တော်မူပြီ၊ စပန- ထပ်၍ဆက်ဥုံးအံ့၊ အာမန္တေတွာ- ခေါ်တော်မူပြီး၍၊ အာဟ– မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိံ)၊ သာရိပုတ္တ–တြာ၊ တေနဟိ-တိုက်တွန်းတော်မူ၏၊ တနည်း, တေနဟိ– ထိုသို့ အမွေကိုတောင်းခြင်းကြောင့်၊ တုံ - သည်၊ ရာဟုလကုမာရံ- ကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ- လော၊ ဇာတ် (အာဟ)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ- ဤရာဟုလာသည်၊ ဒါယဇ္ဇံ- ကို၊ ယာစတိ- တောင်း၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ- ထိုသို့ အမွေတောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နံ-ထိုရာဟုလာကို၊ လောကုတ္တရဒါယဇ္ဇပဋိလာဘာယ - လောကုတ္တရာအမွေကိုရခြင်းငှါ၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ–လော၊ ဇာတိအတ္ထော။

ဇာဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ (ပဋိက္ခိပိတ္တာ စသည်၌ စပ်၊) ဘဂဝတာ – သည်၊ ဗာရာဏသိယံ-၌၊ တိဟိ- ၃ ပါးကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ-သရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ယာသာ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ - အကြင် ရှင်အဖြစ်ကိုငင်း၊ ယာသာ ဥပသမ္ပဒါစ - အကြင်မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်ကိုငင်း၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တတော- ထို ရှင်အဖြစ် ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ- ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ ဂရုဘာဝေ-လေးသည်၏အဖြစ်၌၊ ထပေတွာ- ထားတော်

× × × × × × × +

အရိယဓနံ။ ။အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြဲရှိနေသော ဥစ္စာကို “အရိယဓန”ဟု ခေါ်၏၊ ဓမ္မပဒ, သုပ္ပဗုဒ္ဓဝတ္ထုလာ ထို အရိယဓနကား — “သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ, ဟိရိဩတ္တပ္ပိယံ ဓနံ၊ သုတံဓနဉ္စ စာဂေါစ, ပညာဝေ သတ္တမံ ဓနံ”–တည်း။

မူပြီး၍၊ ဥတ္တိစတုဒ္ဓေန - ဥာတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန-ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ- ကို၊ အနုညာတာ - ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပန-ရှင့်အဖြစ်ကိုကား၊ နေဝပဋ္ဌိကွဲတ္ကာ- ပယ်လည်းပယ်တော်မမူအပ်၊ ပုန-တဖန်၊ နအနုညာတာ-ခွင့်ပြုလည်း ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊(ဥပသမ္ပဒါ ကိုသာပယ်၍ အသစ်ခွင့်ပြုတော်မူပြီးလျှင် ပဗ္ဗဇ္ဇာကိုကား ပယ်လည်းမပယ်အပ် ခွင့်လည်း မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အနာဂတေ - ၌၊ ဘိက္ခူနံ - တို့၏၊ ဝိမတိ-တွေးတောခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ–ဖြစ်လတံ့။(ကိ˚)၊အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာနာမ-ဤ ရှင့်အဖြစ်မည်သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဥပသမ္ပဒဿဒိသာ- ဥပသမ္ပဒါနှင့် တူ၏၊ ကိ˚-အသို့နည်း၊ ဇာဒါနိဝိ- ယခု အခါ၌လည်း၊ ဥပသမ္ပဒါဝိယ - ဥပသမ္ပဒါကဲ့သို့၊ ကမ္မဝါစာယ ဧဝ-ကမ္မဝါစာဖြင့်သာ၊ ကတ္တမ္ဗာနုခေါ- ပြုထိုက်လေသလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ သရဏာဂမနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ကတ္တဗ္ဗာနုခေါ- ပြုထိုက်လေသလော၊) ဇာတိ၊(ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊) စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဥုံးအံ့၊ ဇာမံ အာတ္ထံ- ဤ အနက်အမိပ္ပါယ်ကို၊ ဝိဒိတ္ဝာ-သိတော်မူ၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပုန-ဖန်၊ တီဟိ-ကုန်သော၊ သရဏာဂမနေဟိ - တို့ဖြင့်၊ သာမဏေရ ပဗ္ဗဇ္ဇံ - သာမဏေ ရှင့်အဖြစ်ကို၊ အနုဇာနိတုကာမော - ခွင့်ပြုတော်မူလို၏၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဓမ္မဿနာပတိ - တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာဿည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ တံအတ္ထာသယံ–ထို အလိုဆောင်ကို၊ ဝိဒိတ္ဝာ-၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပုန-ဖန်၊ ပဇ္ဇဇ္ဇံ- ကို၊ အနုဇာနာပေတု ကာမော-ခွင့်ပြုစေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ကထာဟံ၊ပေ၊ပဗ္ဗာဇေမိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ။

အထခေါ၊ပေ၊ပဗ္ဗာဇေသိတိ–ကား၊ ကုမာရဿ-အား၊(“ဒတ္ဝာ အဒါသိ” ၌ စပ်၊) မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော-သည်၊ ကေသေ-ဆံတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတ္ဝာ - ဖြတ်၍၊ ကာသာယာနိ-သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒတ္ဝာ-၍၊ သရဏာနိ-သရဏတို့ကို၊ ဝါ-ကိုးကွယ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတို့ကို၊ အဒါသိ - ပြီ၊ မဟာကဿပတ္ထေရော - သည်၊ ဩဝါဒါစရိယော-ဩဝါဒပေးသော ဆရာတော်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ- သည်ရင်း၊ ဥပသမ္ပဒါစ - သည်ရင်း၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကာ-ဥပဇ္ဈာယ်လျှင်အရင်းခံရှိ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော၀-သည်သာ၊ တတ္ထ-ထိုရှင်အဖြစ်, ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဇာသေရော- အစိုးရ၏၊ အာစရိယော - သရဏဂုံဆရာ, ဩဝါဒဆရာသည်၊ နု(ဇာသေရော)–အစိုးမရ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အထခေါ၊ပေ၊ပဗ္ဗာဇေသိတိ-ဟူ၍၊(သဒ္ဒိဟိကာရေဟိ၊) ဝုတ္တံ။[အရှင် သာရိပုတြာကသာ မင်းသား၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်၍ အစိုးရသူ ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာကို ခေါင်းတပ်၍ “အထခေါ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသိ” ဟု သင်္ဂါယနာတင် ဆရာတို့ မိန့်တော်မူသည်–ဟူလို၊] ဝံ- ဤသို့၊ ဝါ–ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ ကုမာရော- သည်၊ ပဗ္ဗဇိတော - ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီတဲ့၊ ဇာတိ-သို့၊ သုတ္ဝာ-ကြားရ၍၊ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေန-ဖြစ်သော

ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသော၊ ဟဒယေန - နှလုံးဖြင့်၊ အထ - ကြားရရာ ထို အခါ၌၊ သုဒ္ဓေါဒနော-သုဒ္ဓေါဒနမည်သော၊ သက္ကော- သာကီဝင်သည်၊ (ယေန-အကြင် အရပ်၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ အတ္ထိ၊ တေန- မြတ်စွာဘုရားရှိခဲ့တော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ- ပြီ၊) ဇာတိ- ဤသို့ အစရှိသော၊ သမ္ဗံ - အားလုံးစုံသော စကားကို၊ ဝတ္ထုံ- ဆိုထိုက်၏။

တတ္ထ-ထို အထခေါ သုဒ္ဓေါဒနော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဉ္ဆာစရိယာယ-ထမင်းတောင်းဘို့ရန် လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊(ဥဉ္ဆာယ+စရိယာ ဥဉ္ဆာစရိယာ။) ဇိဝတော - အသက်မွေးရသော၊ ပဗ္ဗဇိတသ-ရှင်ရဟန်းအား၊(“အပ္ပတိရူပံ”၌ စပ်၊)အဝိသေသေန-(မည်သည့် ဆုဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်၊ ဝဏ်– ဆုကို၊ ယာစာမိ - တောင်းလိုပါ၏၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ ယာစသု- တောင်းလော့၊ ဇာတိ ဝစနံ-ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အပ္ပတိရူပံ- မလျောက်ပတ်၊ [ကိုယ်ကမ္မ တောင်းစားနေရသူဖြစ်သောကြောင့် သူ့အား ဆုလာဘ်ဓနပေးဘို့မဖြစ်နိုင် – ဟူလို၊] ဗုဒ္ဓါနုဗ္ဗ-တို့၏လည်း၊ အာစိဏ္ဏံ– လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တော်သည်၊ န - မဟုတ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ အတိက္ကန္တဝရာ ခေါ ဂေါတမ တထာဂတာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ– မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဂေါတမ–အန္ဓယိအားဖြင့် ဂေါတမမည်သော ခမည်းတော်၊ တထာဂတာ–ဘုရားရှင်တို့သည်၊(ရှေးရှေး ဘုရားအားလုံးတို့သည်၊)အတိက္ကန္တဝရာ - အလွန်နှစ်သက်အပ် ကောင်းမြတ်သော ဆုရှိတော်မူကုန်၏၊ “ မြတ်စွာဘုရားတိုင်းမှာ ပေးဘို့ရန် အပြစ်ကင်းသောဆုသာ ရှိကြကုန်သည်၊ အပြစ်မကင်းသော ပေးစရာဆု မရှိကြ”ဟူလို။] ယဉ္စ ၊ပေ၊ အနဝဇ္ဇံ-နိ-ကား၊ ယံ - အကြင်ဆု သည်၊ တုမှာကံ-သားတော်ဘုရားတို့အား၊ဒါတုံ စေဝ-ပေးခြင်းငှါလည်း၊ ကပ္ပတိ-အပ်ပါ၏၊ အနဝဇ္ဇ- အပြစ်မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ–၏၊ မမစ- ခမည်းတော်၏လည်း၊ သမ္ပဇ္ဇိစ္ဆနပစ္စယာ - ဆုကို လက်ခံခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိညူဟိ-ပညာရှိတို့သည်၊ န ဂရဟိတဗ္ဗံ- မကဲ့ရဲ့နိုင်ပါ၊ တံ-ထိုဆုကို၊ ယာစာမိ-တောင်းလိုပါ၏၊ ဇာတိ အတ္ထော၊[“အနဝဇ္ဇဆု ဟောတိ” ကို “မမ၊ပေ၊ နဂရဟိတဗ္ဗံ”ဟု ထပ်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖေါ်သည်။]

တထာ၊ပေ၊ရာဟုလတိ-ကား၊ ဧဝမိသတ္တံ-ဘုရားအလောင်းကို၊ (ဗျာကရိသု) ယထေဝ-တင်ကြို၍ ပြောဟောကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ နန္ဒမ္ပိ-နန္ဒမင်းသားကိုလည်း၊ ရာဟုလမ္ပိ- ရာဟုလာ မင်းသားကိုလည်း၊ မဂ်လဒိဝသေ – မင်္ဂလာနေ့၌၊ (ကင်ပွန်းတပ်ရာနေကဲ့သို့ နေ့မျိုး၌၊) နေမိတ္တိကာ-နိမိတ်ကျမ်းကိုတတ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်၊ ဝါ - နိမိတ်ဖတ်သော ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်၊ စက္ကဝတ္တိ – စကြာမင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ - ဖြစ်လတ့ံ၊ ဇာတိ - ဤသို့၊ ဗျာကရိ သု - တင်ကြို၍ ပြောဟောကြကုန်ပြီ၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ ရာဇာ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊ ပုတ္တသ–

သားတော်၏၊ စက္ကဝတ္တိသိရိ˚-စကြာမင်း၏ အသဒရကို၊ ပသိဿာမိ-မြင်ရတော့
အံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဥဿာဟဇာတော-ဖြစ်သော အားတက်သရော်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊
ဘဂဝတော - စကြာမင်းလောင်းဖြစ်သော သားတော်ဘုရား၏၊ ပဇ္ဇဇ္ဇာယ - ရှင်
ရဟန်းပြုရာအခါ၌၊ မဟန္တံ ကြီးစွာသော၊ ဇုဋ္ဌာဝိယာတံ- အလို၏ ပျက်စီးခြင်း
သို့၊ (မြော်လင့်ချက်၏ ပျက်စီးခြင်းသို့၊) ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ တတော-ထိုမှနောင်၌၊
နန္ဒသ-နန္ဒမင်းသား၏၊ စက္ကဝတ္တိသိရိ˚-ကို၊ ပသိဿာမိ- တွေ့မြင်ရလိမ့်ဉုံးအံ့၊
ဇာတိ- သို့၊ ဥဿာဟံ - အားတက်သရောကို၊ ဇနေသိ - ဖြစ်စေပြီ၊ တမ္မိ - ထို နန္ဒ
မင်းသားကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဇ္ဇာဇေသိ-ပြီ၊ ဇာတိ-ထို့ကြောင့်၊ တမ္မိဒုက္ခံ-
ထို ဆင်းရဲကိုလည်း၊ အမိဝါသေတွာ-မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေ၍၊ ဝါ-
အောင့်အည်း သည်းခံ၍၊ ဇာဒါနိ- ၌၊ ရာဟုလဿ-ခမြေးတော် ရာဟုလာ၏၊ စက္က
ဝတ္တိသိရိ˚-ကို၊ ပသိဿာမိ-အံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဥဿာဟံ-ကို၊ ဇနေသိ-ပြီ၊ တမ္မိ-ထို
ရာဟုလာကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဇ္ဇာဇေသိ-ပြီ၊ တေန– ထို့ကြောင့်၊ အဿ-
ထို သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ၏၊ ကုလဝံသဿ– အမျိုး၏ အန္တယံသော်မှလည်း၊
ဇာဒါနိ–၌၊ ပစ္ဆိန္နော-ပြတ်စဲပါပေါ့၊ စက္ကဝတ္တိသိရိ-သည်၊ ကုတော- အဘယ်မှာ
ရှိပါတော့အံ့နည်း၊ ဇာတိ - သို့၊ အမိကတရံ - သာ၍လွန်ကဲသော၊ (သားတော်
နှစ်ပါး ရဟန်းပြုသွားတုန်းကထက် သာ၍လွန်ကဲသော၊) ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲသည်၊
ဥပဂို့- ဖြစ်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တထာပေါရာဟုလေတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-လျောက်အပ်
ပြီ၊ ပန - ဆက်၊ ရညော - သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ၏၊ ဇာတော - ဤအခါမှ၊ (နန္ဒ
မင်းသား ရာဟုလာမင်းသားတို့ ရဟန်းပြုရာအခါမှ၊) ပစ္ဆာ - နောက်၌၊ အနာ
ဂါမိဖလပတ္တိ – အနာဂါမိဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတမ္မာ – သိထိုက်၏။
[အနာဂါမ် မဖြစ်သေး၍ ဤကဲ့သို့ နှလုံးမသာယာခြင်း ဒေါမနဿ ဖြစ်ရသည်၊
အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမူကား ထိုကဲ့သို့ ဒေါမနဿမဖြစ်ပါ-ဟူလို။]

သာဓု ဘန္တေ အယျာတိဇုဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဟ-
လျောက်သနည်း၊ ကိရ-ခဲ့၊ သော- ထို သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာသည်၊ စိန္တေသိ- ပြီ၊
(ကိ˚)၊ ယတြဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓမာမကော– ဘုရားကို
မြတ်နိုးသူသည်၊ ဓမ္မမာမကော- တရားကို မြတ်နိုးသူသည်၊ သံဃမာမကော –

× × × × × × ×

ယတြ ဟိ နာမ။ ။“ယတြ ဟိ နာမာတိ ယော နာမ”ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်၏၊ ဟိ
အနက်မရှိ၊ ယတြ၌ တြပစ္စည်း ပဌမာအနက်၌ သက် ဟု ကြံစေလိုသည်၊ ယောဇနာ၌
“အဟမ္မိနာမ ယော ယာဒိသော၊ပေ၊ သမာနော၊ သော တာဒိသော အဟမ္မိ နာသဏ္ဌော
မိတိ ယောဇနာ ” ဟု ယောအတ္ထက် သောကိုထည့်စွက်၍ ဖွင့်၏၊ ကြိယာတခု မဆုံး
သေးဘဲ “ယော, သော”ဟု နိယမ အနိယမ မရှိထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာဖွင့်ပုံကို
စဉ်းစားပါ၊ မိမိကား နေခဲ့၌ တသ္မာဝါကျရှိသောကြောင့် “ယတြ”ကို “ယသ္မာ”ဟု
ပေးရလျှင် ကောင်းမည်ထင်၍ ထိုအတိုင်းပင် ပေးလိုက်သည်၊ ဟိအနက်မရှိ။

သံယာကို မြတ်နိုးသူသည်၊ သမာနောပိ- ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ပိယ တရုပ္ပတ္တ – အလွန်ချစ်အပ်သော သားတော်ကို၊ ပမ္မာဇိယမာနေ - ရှင်ရဟန်း ဖြစ်စေအပ်သော်၊ ဉာတိဝိယောဂဒုက္ခံ – ဆွေမျိုးတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို၊ အဓိဝါသေတုံ-မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေခြင်းငှါ၊ (အောင့်အည်း သည်းခံခြင်းငှါ၊)နှ၊ သက္ကောမိနာမေ-မစွမ်းနိုင်တုံသေး၏၊(ဂရဟာ ဝါကျ၊) အညေ-ငါမှတပါးကုန်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊ ပုတ္တနတ္တကေသု-သား မြေးတို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတေသု-ရှင် ဖြစ်စေအပ်ကုန်လသော်၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ အဓိဝါသေဿန္တိ - သည်းခံနိုင်ကုန်လတံ့နည်း၊ (သမ္ဘာဝနာ၊ ထို ၂ ဝါကျလုံး အနိယမဝါကျ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညေသမ္ပိ–အခြားသူတို့၏လည်း၊ တာဝ– ရှေးဦးစွာ၊ ဧဝရူပံ - ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဒုက္ခံ - ဆင်းရဲသည်၊ မာအဟော သိ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဇာတိ-သို့၊ (စိန္တေသိ၊) ဇာတိ-ဤသို့ အကြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟ-သာဓုဘဒန္တေ အစရှိသောစကားကို လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (“ပညပေသိ”၌စပ်၊) သာသနေ-၌၊ နိယျာနိကကာရဏံ - ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် တတ်သောအကြောင်းကို၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ ဝဒတိ - လျှောက်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ ကြီးတော်မူ၍၊ ဓမ္မကထံ – တရားစကားကို၊ ကတ္တာ-၍၊ နဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ပဗ္ဗာဇေ တဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညပေသိ- ပညတ်တော်မူပြီ။ [ဤ သိက္ခာပုဒ်၌ “နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု ရှင်ပြုမပေးဘို့ရန် တားမြစ်တော်မူသောကြောင့် “ရှင်ပြုပေးလိုလျှင်သော်မှ ဆိုင်ရာ မိဘကို ခွင့်ပန်ရသေး၏၊ ရဟန်းအဖြစ်မှာ အထူးဆိုဘွယ်မရှိ”ဟု မှတ်ပါ။]

တတ္ထ - ထို နဘိက္ခဝေ အနုနုညာတော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ မာတာပိတူဟိတိ- ဟူသော ဤစကားကို၊ ဇနနီဇနကေ – ဖြစ်စေတတ်သော အမိရင်း, ဖြစ်စေတတ်သော အဘရင်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ- ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဒွေ- နှစ်ယောက်သော မိဘတို့သည်၊ သဒ္ဓေ အတ္ထိ-နှံအံ့၊(ဝံသတိ)၊ ဒွေပိ-နှစ်ယောက်သော မိဘတို့ကိုလည်း၊ အာပုစ္ဆိတမ္မာ- ပန်ပြောထိုက်ကုန်၏၊ ပိတာ–အဖသည်၊ မတော - သေပြီးသည်၊ သစေ (ဟောတိ)- အံ့၊ မာတာဝါ- အမိသည်သော်လည်း၊ (မတာ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဝံသတိ)ယော-အကြင်သူသည်၊ ဇိဝတိ-အသက်ရှင်၏၊ သော–ထိုသူ့ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော- ၏၊ ပမ္မဇိတာပိ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော မိဘတို့ကိုလည်း၊အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာဝ-နှသည်သာ၊(မိဘတို့က ဘိက္ခု၊ဘိက္ခုနီ ဖြစ်စေကာမူ ထိုသူတို့ကိုလည်း ပန်ပြောပါ– ဟူလို၊) အာပုစ္ဆနွေန– ပန်ပြော သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ သယံဝါ - ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဂတ္တိဝာ–၍၊ အာပုစ္ဆိတမ္ပံ–ရာ၏၊ အညောဝါ-အခြားသူကိုသော်လည်း၊ ပေသေတဗ္ဗော-စေလွှတ်ထိုက်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ သော ဇဝ- ထိုရှင်လောင်းကိုပင်၊ ပေသေတဗ္ဗော- ၏၊(ကိ– အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်သနည်း၊)ဂန္ဆ-သွားချေ၊ မာတာပိတရော-တို့ကို၊

အာပုစ္ဆိတွာ- ပန်ပြောပြီး၍၊ ဝါ-ပန်ပြောပြီးမှ၊ ဟိ- လာခဲ့လော၊ ဇာတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ (ပေသေတဗ္ဗော)၊ အနုညာတော– ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဇာတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ- အကယ်၍ ရှင်လောင်းက လျှောက်အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သဒ္ဒဟန္တေန-သူ၏စကားကိုယုံကြည်သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏။

ပိတာ– သည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောဒံပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)ပုတ္တမ္မိ-ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမော-ရှင်ဖြစ်စေလိုသည်၊(ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရှင်ပြုပေးလိုသည်၊)ဟောတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ မာတရံ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဝ–၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု– ရှင်ဖြစ်စေလော၊ ဝါ - ရှင်ပြုပေးပါလော၊ မာတာဝါ-အမိသည်သော်လည်း၊ မိတရံ-သို့မီးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ-သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊ ဝေံသတိ) ပိတရံ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု-လော။[မိဘကိုယ်တိုင်က ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်လိုလျှင် အိမ်၌ရှိသောမိဘကို ပန့်ပြောပါ-ဟူလို၊] ပိတာ-သည်၊ ပုတ္တဒါရေန–သားမယားဖြင့်၊ အနတ္ထိကော- အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပလာယိ-ထွက်ပြေးပြီးဖြစ်အံ့၊ မာတာ-သည်၊ ဇာမံ- ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ ဇာတိ- ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုတ္တံ- ကို၊ ဘိက္ခူနံ- တို့အား၊ ဒေတိ - ပေးလှူအံ့၊ အဿ- ထိုကလေး၏၊ ပိတာ-သည်၊ ကုဟိံ-အဘယ်မှာနည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ရဟန်းတို့က မေးအပ်သော်၊ စိတ္တကေဠိယံ - စိတ်အားလျော်စွာ ပျော်ပါးခြင်းကို၊ ဝါ-စိတ်ကြိုက်ပျော်ပါးခြင်းကို၊ ကီဠိတုံ- ပျော်ပါးခြင်းငှါ၊ ပလာတော- ထွက်ပြေးပါပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊(ဝေံသတိ)၊ တံ-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊(ထွက်ပြေးသောအဘကို လိုက်၍ခွင့်မပန်ဘဲ ရှင်ပြုပေးကောင်း၏၊) မာတာ - သည်၊ ကေနစိ - တစုံတယောက်သော၊ ပုရိသေန - နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ ပလာတာ- လိုက်ပြေးသည်၊ ဟောတိ- အံ့၊ ပိတာပန- သည်ကား၊ ပဗ္ဗာဇေထ–ကုန်၊ ဇာတိ - ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေတိ - အံ့၊ ထွောပိ - ဤသို့ ပေးလှူရာ၌လည်း၊ သေဝနယော - ဤနည်းပင်တည်း၊ ပိတာ - သည်၊ ဝိပ္ပဝုတ္ထော- အရပ်တပါး၌နေသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ မာတာ-သည်၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ အနုဇာနာတိ- ခွင့်ပြုအံ့၊ အဿ- ထိုကလေး၏၊ ပိတာ- သည်၊ ကုဟိံ - နည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ပိတရာ–သူ၏အဘဖြင့်၊ ကိံ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အဟံ- သည်၊ ဇာနိဿာမိ- သိပါအံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇာတိ-သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ။

မာတာပိတရော-တို့သည်၊ မတာ- သေပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-နှံအံ့၊) ဒါရကော- သည်၊ စူဠမာတာဒီနံ - အဒေါ်လေး အစရှိသူတို့၏၊ သန္တိကေ - ၌၊ သံဝဒ္ဓါ-ကြီးပွားရသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ တသ္မိံ - ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ-ရှင်ဖြစ်စေအပ်သော်၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ကလဟံ-ငြင်းခုံခြင်းကို၊ ကရောန္တိ ဝါ-ပြုသော်လည်း ပြုဘတ်ကြကုန်၏၊ ဒိယျန္တိ ဝါ-ရှုံ့ချသော်လည်း ရှုံ့ချတတ်ကြ

ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိဝါဒုပစ္ဆေဒနတ္ထံ - ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြတ်တောက်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ (ဆွေမျိုးများ မငြင်းခုံကြရန်အာဂင်၊) အာပုဏ္ဏိတ္ထေဝ-၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန - ထိုသို့ပင် ပန်ပြော၍ ရှင်ပြုပေးထိုက်ပါသော်လည်း၊ အနာပုစ္ဆာ - မပန်ပြောဘဲ၊ ပဗ္ဗာဇေန္တသ - ရှင်ဖြစ်စေသောဥပဇ္ဈာယ်၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဒဟရကာလေ- ငယ်ရွယ်သူ၏ အခါ၌၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ ပေါသနကာ—မွေးစားတတ်ကုန်သော၊ မာတာပိတရောနာမ-မိဘတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ တေသုဒိ-ထို မွေးစားသောမိဘတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ [“ဒိုက်ရန်ဖြစ်မှာစိုး၍ ပန်ပြောသင့်သည်၊ အာပတ်မသင့်ပါ” ဟူလို။]

ပုတ္တော-သည်၊ အတ္တာနံ- မိမိကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဇီဝတိ - အသက်မွေးအံ့၊ မာတာပိတရော-တို့ကို၊ (နိဿာယ-၍၊) န (ဇီဝတိ)-အသက်မွေးသူ မဟုတ်အံ့၊ ရာဇာ-သည်၊ သဧစပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦး၊ (ဧဝံသတိပိ) အာပုစ္ဆိတ္ထာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ မာတာပိတူဟိ- တို့သည်၊ အနုညာတော- ခွင့်ပြုအပ်သောသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ထ-ရှင်ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ ဝိဇ္ဇာမတိ-လူထွက်အံ့၊ သတ္တက္ခတ္တုံ-၇ ကြိမ်တိုင်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ထာ-၍၊ သစေပိ ဝိဇ္ဇာမတိ— အကယ်၍မူလည်း လူထွက်ခဲ့ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ၊) အာဂတာဂတ ကာဇလ — ပြန်လာရာပြန်လာရာအခါ၌၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာထပ်ကာ၊ အာပုစ္ဆိတ္ထာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (အလွန်အကဲ့ ပြောသည့်အရာဖြစ်၍ “ သတက္ခတ္တုံ ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်းသည်၊) ဧဝံ- သို့၊ သဧစ ဝဒန္တိ - အကယ်၍ မိဘတို့က လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ)၊ အယံ - ဤကလေးသည်၊ ဝိဇ္ဇာမိတ္ထာ - ၍၊ ဧဟံ- သို့၊ အာဂဧတာ — လာသည်၊ (သမာနော) အမှာကံ - တို့၏၊ ကမ္မံ - အလုပ်ကို၊ နကရောတိ- မပြုလုပ်ပါ၊ ပဗ္ဗဇိတ္ထာ- ၍၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ဝတ္တံ - ကျင့်ဝတ်ကို၊ နပူရေတိ- မဖြည့်ကျင့်ပါ၊ (တသ္မာ) ဇာမဿ-ဤကလေး၏အတွက်၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ-ပန်ပြောဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ- မရှိပါ၊ အာဂတာဂတံ — ပြန်လာတိုင်း ပြန်လာတိုင်းသော ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-ကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ (သဧစ ဝဒန္တိ၊) ဧဝံ- သို့၊ နိသဒ္ဒံ— စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသောကလေးကို၊ ပုန-ဖန်၊ အနာပုစ္ဆာပိ - မပန်ပြောဘဲလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ—အကြင်ကလေးကိုလည်း၊ ဒဟရကာလေယေဝ - ငယ်ရွယ်သူ၏ အခါ၌ပင်၊ (ငယ်ရွယ်စဉ် အခါတုန်းကပင်၊) အယံ—ဤကလေးကို၊ တုမှာကံ-အရှင် ဘုရားတို့အား၊ ဒိန္နော—ပေးလှူအပ်ပါပြီ၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ-၄၊) ဇာစ္ဆထ—အလိုရှိကုန်၏၊ တဒါ-ထို အခါ၌၊ ပဗ္ဗာဇေထ— ပါကုန်၊ ဇာတိဧဝံ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒိန္နော-ပေးလှူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ အာဂတာဂတော—ပြန်လာတိုင်း ပြန်လာတိုင်းသော၊ သောပိ—ထို ကလေးကိုလည်း၊ ပုန—တဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ အာပုစ္ဆာဝ—၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏၊ ပန—ဆက်၊ ယံ-

အကြင် ကလေးကို၊ ဒဟရကာလေယေဝ-ပင်၊ ဘဒန္တ-တို့၊ ဇာမံ-ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ အနုဇာနိတ္ထာ-အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝုစ္စိပ္ပတ္တကာလေ-ကြီးရင့်ခြင်းသို့ရောက်ရာအခါ၌၊ နာနုဇာနန္တိ-ခွင့်မပြုကုန်အံ့၊ အယံ – ဤကလေးကို၊ အနာပုစ္ဆာ, နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဒေကာ–တယောက်သော ကလေးသည်၊ မာတာပိတူဟိ– တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဘဂ္ဂိတ္ထာ-ငြင်းခုံပြီး၍၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ–ပါကုန်၊ ဇာတိ–ဤသို့ လျှောက်၍၊ အာဂန္ဆတိ–လာအံ့၊ အာပုစ္ဆိတ္ထာ–ပန်ပြောပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဟိ-လာခဲ့လော၊ ဇာတိစ- ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တော - ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော) အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ နာဓိဂစ္ဆာမိ- မသွားလိုပါ၊ မံ-ကို၊ သစေ နပဗ္ဗာဇေထ-အကယ်၍ ရှင်ပြုမပေးကုန်အံ့၊ (ဒေဝသတိ၊) ဝိဟာရံ-ကျောင်းကို၊ ဈာပေမိ-မီးတိုက်အံ့၊ ဇာတိဝါ- ဤသို့သော်ငင်း၊ သတ္ထေန – လက်နက်ဖြင့်၊ တုမှေ - တို့ကို၊ ပဟရာမိ - ပုတ်ခတ်အံ့၊ ဇာတိဝါ- သော်ငင်း၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ဉာတကာ ဥပဋ္ဌာကာနံ-ဆွေမျိုး, အလုပ်အကျွေးတို့၏၊ အာရာမဋ္ဌဒနာဒိဟိ- ဥယျာဉ်ခြံကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အနတ္ထံ-အကျိုးမဲ့ကို၊ ဥပဂါဒေမိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဇာတိဝါ-သော်ငင်း၊ ရုက္ခာ–သစ်ပင်ပေါ်မှ၊ ပတိတ္တာ- ခုန်ချ၍၊ မရာမိ- သေအံ့၊ ဇာတိဝါ-သော်ငင်း၊ စောရမဇ္ဈ–ခိုးသူတို့၏ အလယ်သို့၊ ပဝိသာမိ-ဝင်သွားအံ့၊ ဇာတိဝါ-ငင်း၊ ဒေသန္တရံ– အရပ်တပါးသို့၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားအံ့၊ ဇာတိဝါ–ငင်း၊ ဝဒတိ–ပြောနေအံ့၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ဇီဝဃေဝ-အသက်ကိုသာ၊ ရက္ခဏ္ဍာယ - စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အသ- ထို ကလေး၏၊ မာတာပိတရော-တို့သည်၊ အာဂတ္တွာ- ၍၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ အမှာကံ - တို့၏၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇယိတ္ထ-နှသနည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ သစေဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဒေဝသတိ)၊ တေသံ-ထို မိဘတို့အား၊ တမတ္ထံ-ထို အကြောင်းကို၊ အာရောစေတွာ-ပြောပြ၍၊ ရက္ခဏ္ဍာယ- ငှါ၊ နံ - ထို သင်တို့၏ သားကို၊ ပဗ္ဗာဇယိမှ - ကုန်ပြီ၊ တုမှေ-

× × × × × × ×

ယံ ပန ၊ပေ၊ နာနုဇာနန္တိ။ ။ “ရှင်ပြုချိန် မရောက်သေးရာ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ တုန်းက ရှင်ပြုပေးဘို့ရန် ခွင့်ပြုထားကြသော်လည်း ရှင်ပြုချိန်ရောက်ရာ ကြီးရင့်သော အခါ၌ ခွင့်မပြုကြလျှင် ခွင့်မပန်ဘဲ ရှင်ပြုမပေးကောင်း”ဟု ဆို၏၊ ဤစကားသည် ရှင်မပြုရသေးသူအတွက် ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်၏၊ “ ပဌမခွင့်ပြုချိန်တုန်းကပင် ရှင်ပြုပေးခဲ့လျှင် ရှင်သာမဏေကို ရဟန်းပြုပေးလိုသောအခါ မိဘများက ခွင့်မပြုသော်လည်း ရှင်သာမဏေက သီတင်းသုံးဘော် ၅ ပါးတွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်နေပြီးဖြစ်၍ မိဘတို့နှင့် မဆိုင်တော့၊ သဘောမတူသော်လည်း ရဟန်းပြုပေးကောင်း၏ ” ဟု မှတ်ပါ၊ နာဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု ရှင်ပြုတုန်းကသာ အနနုညာတပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှင်ပြုမပေးဘို့ရန် တားမြစ်တော်မူသည်၊ “နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု ပဗ္ဗာဇနကြိယာဖြင့် မိန့်တော်မူခြင်းကို ထောက်ပါ။

တို့သည်၊ ပုတ္တောန- ဖြင့်၊ ပညာယထ - ထင်ရှားကုန်လတ္တံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တုဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ ပန—ဆက်၊ ရုက္ခာ-သစ်ပင်ပေါ်မှ၊ ပတိဿာမိ-ခုန်ချအံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ပြော၍၊အာရုဟိတ္ဝာ- တက်ပြီး၍၊ ဟတ္ထပါဒေ-လက်ခြေတို့ကို၊ မုဉ္စန်း-လွှတ်နေဆဲဖြစ်သူကို၊ ပဇ္ဇာဇေတုံ ဝန္တိ ယေဝ။

ကောဝိ-တယောက်သော သူသည်လည်း၊ ဝိဒေသံ-အရပ်တပါးသို့၊ဂတ္ဝါ-သွား၍၊ ပဗ္ဘဇ်-ကို၊ ယာစတိ-တောင်းအံ့၊ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ- ၍၊ ဂတော- သွားသူသည်၊ စေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊(အာပုစ္ဆိတ္ဝာ-၍၊ ဂတော—သည်၊)နောစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်ကို၊ ပေသေတ္ဝာ-စေလွှတ်၍၊ အာပုစ္ဆာပေတ္ဝာ - ပန့်ပြောစေပြီး၍၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ အတိဒူရံ—အလွန်ဝေးသည်၊ စေ ဟောတိ၊(ဧဝံ သတိ၊)ပဗ္ဘာဇေတွာဝိ-၍လည်း၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပေသေတ္ဝာ - ၍၊ ဒဿေတုံ - မိဘတို့အား ပြခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္ဒိယံ - ၌၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ (ကိ) ၊ ဒူရံ - ဝေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ မင်္ဂလိစ-လမ်းသည်လည်း၊ မဟာကန္တာရော- ကြီးစွာသော ဒရိးခဲသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဂတ္ဝါ-၍၊ အာပုစ္ဆိ သာမ-ကုန်အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ပဗ္ဘာဇေတုံ ဝန္တိ၊ ဇာတိ-သို့၊(ဝုတ္တံ)၊ပန- ဆက်၊ မာတာဝိတူနံ-တို့၏၊ ဗဟူ— များစွာကုန်သော၊ ပုတ္တာ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ ဝေဿ-ဤသို့လည်း၊(သစေ)ဝဒန္တိ-န်အံ့၊(ကိ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ တေသံ ဒါရကာနံ- ဤကလေးတို့တွင်၊ ယံ-အကြင် ကလေးကို၊(ပဗ္ဘာဇေတုံ) ဇာ၌ထ၊ တံ-ထို ကလေးကို၊ ပဗ္ဘာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဇာတိ- ဤသို့၊ (ဝဒန္တိ၊) ဒါရကေ- ကလေးတို့ကို၊ ဝိမံသိတ္ဝာ- စူးစမ်း၍၊ ယံ— ကို၊(ပဗ္ဘာဇေတုံ) ဇာ၌တိ၊ သော—ထို ကလေးကို၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ သကလေန-အလုံးစုံသော၊ ကုလေနဝါ- အမျိုးသည်သော်ငင်း၊ ဂါမေနဝါ—ရွာသည်သော်ငင်း၊ အနုညာတံ—ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ သစေဝိ ဟောတိ-အံ့၊(ကိ -အဘယ်သို့ ခွင့်ပြုအပ်သနည်း၊)ဘန္တေ-တို့၊ဇာမသ္မိ ကုလေ-၌အမျိုး၌၊ ယံ—အကြင်ကလေးကို၊(ပဗ္ဘာဇေတုံ) ဇာ၌ထ-န်၏၊ တံ-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဘာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဇာတိဝါ-၌သို့သော်ငင်း၊ ဇာမသ္မိ ဂါမေ-၌ရွာ၌၊ ယံ (ပဗ္ဘာဇေတုံ) ဇာ၌ထ၊ တံ ပဗ္ဘာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဇာတိဝါ-သော်ငင်း၊(အနုညာတံ-သည်၊ သစေဝိ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ) ယံ—ကို၊ (ပဗ္ဘာဇေတုံ) ဇာ၌တိ - ၏၊ သော-ကို၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ ဇာတိ-အပြီးတည်း။

ယာဝတကေဝါ ပန ဉဿဟတိတိ - ကား၊ ယတ္တကေ— အကြင်မျှ အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို၊ (ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ) သင်္ကော့တိ-စွမ်းနိုင်၏၊ (တတ္တကေ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သောသာမဏေတို့ကို၊ ဉပဋ္ဌာပေတုံ-လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌စပ်)။... ရာဟုလ ဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သိက္ခာပဒ ဒဠှကမ္မဝဏ္ဏ ကထာ

ဒသသု-၁၀ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပုရိမာနံ-ခရှး ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဠုန်-ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ အတိက္ကမော- ကြ။းလွန်ခြင်း သည်၊ နာသနဝတ္ထု-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုတည်း၊ ပစ္ဆိမာနံ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပဠုန်-တို့ကို၊) အတိက္ကမော-သည်၊ ဒဠှကမ္မ ဝဏ္ဏု-ဒဏ်ပေးမှု၏ အကြောင်းဝတ္ထုတည်း။

အပ္ပတိဿာတိ - ကား၊ ဘိက္ခု - တို့ကို၊ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ - အကြီးအကဲတို့၏ အရာ၌၊ ဇုဿရဋ္ဌာနေ - အစိုးရသူတို့၏ အရာ၌၊ န ထပေန္တိ - မထားကြကုန်၊ အသဘာဂဝုတ္တိကာတိ- ကား၊ သမာနဇီဝိကာ - တူသော အသက်မွေးခြင်းရှိကြ ကုန်သည်၊ နဘဝန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဝိသဘာဂဇီဝိကာ-သဘောမတူသော အသက် မွေးခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊) ဇုတိ အဇ္ဈော။ [“သဘာဂ”ကို “သမာန” ဟုဂုင်း , “ဝုတ္တိ”ကို “ဇီဝိကာ” ဟုဂုင်း ဖွင့်သည်၊] အလာဘာယ ပရိသက္ကတိတိ-ကား၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လသော်၊ လာဘံ- လာဘ်ကို၊ န လဘန္တိ- မရနိုင်ကုန်၊ ဧဝံ- ဤသို့ လာဘ်မရနိုင်လောက် အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရက္ကမာတိ-အားထုတ်၏၊ [ပရိပုဇ္ဇ သက္ကခာတ် သည် ဂတိအနက်ကို ဟော၏၊ ကမုခာတ်လည်း ဂတိအနက်ကိုပင် ဟော၏၊ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် “အဆင့်ဆင့် တိုး၍ တိုး၍သွား၏” ဟု ဖြစ်၏၊ ထို အဆင့်ဆင့် တိုး၍ တိုး၍သွားခြင်းသည် ဝေါဟာရတ္ထအားဖြင့် “အားထုတ်ခြင်း” ပင်တည်း။]

အနုဋ္ဌာယာတိ- ကား၊ ဥပဒ္ဒဝါယ - ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ (ပရက္ကမတိ)၊ အဝါသာယာတိ-ကား၊ ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဇုမသ္မိံ အာဝါသေ- ဤကျောင်း၌၊ နဝသေယျုံ- မနေနိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း၊ ဇုတိ- သို့၊ ပရက္ကမတိ-၏၊ [“ အ

× × × × × × ×

အပ္ပတိဿာ။ ။ပတိပုဇ္ဇသိခာတ်သည် မှီခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ပတိသိယတေ-မှီခိုအပ်၏၊ ဇုတိ ပတိဿော၊“နတ္ထိ ပတိဿော ယေသန္တိ အပ္ပတိဿာ”ဟု ပြု၊ ထို မှီခိုအပ်သူ ဟူသည် အကြီးအကဲဖြစ်သူ, အစိုးရသူတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ ၊ပေ၊နထပေန္တိ” ဟု မိန့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ အပတိဿာတိ ဇေဋ္ဌ ဘိက္ခူနံ ဝစနသ ပတိမုခံ အာဒရေန အဿဝနံ ဘိက္ခူ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ နထပေတိ နာမာတိ ဒဿနော အာဟ“ဘိက္ခူ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေတိ အာဒိ”ဟု ဆိုလေ၏၊ ထိုအလို ပတိရှေးရှိသော သုခဲတ်ဟု ကြံရမည်၊ “ပတိဿဝနံ–ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပတိဿော-ခြင်း၊ နတ္ထိ ပတိဿော ယေသန္တိ အပတိဿာ”ဟုပြု၊“ရှေးရှုနားထောင်ခြင်းမရှိ”ဟူသည် ရဟန်း တို့၏ စကားကို နားမထောင်ခြင်း, အကြီးအကဲအရာ၌ မထားခြင်းပင်တည်း၊“ဇုဿရိ ယဋ္ဌာနေ”ဟု စာတို့၌ ရှိ၏၊ ဇုဿရိယ သဒ္ဒါသည်“ရာထူးစည်းစိမ်း”ဟူသော အနက် ကို ဟော၏၊ ဇုဿရ သဒ္ဒါသည်“အစိုးရသော် ပုဂ္ဂိုလ်ခြင်း”ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ ဇုဿရဋ္ဌာနေ ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်းသည်။

ဝါသာယ–နေရာမရခြင်းငှါ'' ဟု ရှေးကခေါ်းကြ၏၊ ဤအဖွင့်နှင့်မညီ၊ ''နေမြဲတိုင်းသော ကျောင်း၌ မနေနိုင်ခြင်းငှါ'' ဟု ပေး။] အကြောသတိ ပရိဘာသတိတိကား၊ အကြောသတိစေဝ - ဆဲလည်းဆဲ၏၊ ဘယဒဿနေန - ဘေးကိုပြခြင်းဖြင့်၊ တဇ္ဇေတိစ- ခြိမ်းချောက်လည်း ခြိမ်းချောက်၏၊ ဘေဒေတိတိ - ကား၊ ပေသုည်-ချောပစ်ကုန်းတိုက်ကြောင်းစကားကို၊ ဥပသံဟရိတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ ဘေဒေတိ-ကွဲပြားစေ၏၊ ဝါ-ကွဲပြားအောင် ကုန်းတိုက်၏။

အာဝရဏံ ကာတုန္တိ- ကား၊ ဇာဒံ-ဤကျောင်းသို့၊ မာ ပဝိသ- မဝင်ခဲ့လင့်၊ ဇာတိ-သို့၊ နိဝါရဏံ-တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊(အနုဇာနာမိ)၊ ယတ္ထဝါပေ၊ ပဋိက္ကမတိတိ- ကား၊ ယတ္ထ- အကြင်ကျောင်း၌၊ ဝသတ်ဝါ- နေမူလည်း နေ၏၊ ပဝိသတိဝါ-ဝင်မူလည်းဝင်၏၊(''ပဝိသတိ''ကား ''ပဋိက္ကမတိ''၏ အဖွင့်၊ ''တတ္ထ- ထိုကျောင်း၌၊ အာဝရဏံ ကာတုံ အနုဇာနာမိ''ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဥဘယေနာပိ - ယတ္ထဝါဝသတိ ယတ္ထဝါ ပဋိက္ကမတိဟူသော စကားနှစ်ရပ်ဖြင့်လည်း၊ အတ္တနော - မိမိဟူသော ဆရာ၏၊ ပရိဝေဏဿ - ပရိဝုဏ်ကိုဂုဏ်း၊ ဝါ-ကျောင်းဝိုင်းကိုဂုဏ်း၊ ဝသဂ္ဂေန-ဝါအဝိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ဝါစဉ်အားဖြင့်၊ ပတ္တသေနာသနဿ - ရောက်အပ် ရအပ်သော ကျောင်းကိုဂုဏ်း၊ ဝုတ္တံ - မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

× × × × × × ×

အာဝရဏံ။ ။ပါဠိတော်ဝယ်''သဗ္ဗံ သံဃာရာမံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ''၌ ''သဗ္ဗသံဃာရာမေ-အလုံးစုံသော သံဃာရာမ်၌၊ ပဝေသနိဝါရဏံ-ဝင်ခြင်းကို တားမြစ်မှုကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏''ဟု ဝိမတိ်၌ အနက်ဖွင့်၏၊ [''သံဃာရာမံ''၌ ဒုတိယာကို သတ္တမီအနက်ဟု သက်စေလိုသည်။]

ထို့ပြင်— ''သံဃာရာမော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော''၌လည်း ကရဓာတ်၏ ဒွိကမ္မကကိုဆိုလိုလျှင်''သုဝဏ္ဏံ ကဋ္ဌကံ ကရောတိ''၌ကဲ့သို့ ကံနှစ်ခု အရတူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ''အာဝရဏံ''ကို ''သံဃာရာမော''နှင့် အရတူအောင် ''သံဃာရာမော – ကို၊ အာဝရဏော–တားမြစ်အပ်သည်ကို''ဟု အနက်ပေးစေလိုသတတ်၊ ''အာဝရဏံ''ကို ''လိင်္ဂဝိပလ္လာသ'' ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ (တနည်း) သံဃာရာမောကို ''သံဃာရာမေ''ဟု သတ္တမီအနက်၌ ပဌမာသက်စေ၍''အာဝရဏံ- တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏''ဟု ပေးစေလိုသတတ်၊ ထိုစကားကိုလည်း ''တတ္ထ အာဝရဏံကာတုံ''ဟု ''တတ္ထ''၌ အာဓာရအားဖြင့် မိန့်တော်မူသော ပါဠိတော်ကိုထောက်၍ ဆိုသည်။ [''အာဟာရံ အာဝရဏံ'' စသည်၌လည်း ဤနည်းကို မှီးပါ။]

ယတ္ထဝါ၊ပေ၊ပဋိက္ကမတိ။ ။''ယတ္ထဝါဝသတိတိ ဇာမိနာ သာမဏေရသဝသနဋ္ဌာန လဒ္ဓံဝါ, သကသန္တကမေဝဝါနိဗဒ္ဓဝသနကသေနာသနံ ဝုတ္တံ၊ ယတ္ထဝါပဋိက္ကမတိတိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဇုတ္တံ (ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ နေရာဝယ် ဦးမိုက ခေတ္တသွားရောက်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် အာစရိယ ဥပဇ္ဈာယတို့၏နေရာကို ''ယတ္ထ ပဋိက္ကမတိ''ဟု ဆိုသည်)။ — ဝိမတိ်။

မုခဒ္ဒါရိကံ၊ပေ၊ကရောန္တိ-ကား၊ အဇ္ဈ-ယနေ့၊ မာခါဒ-မခဲလင့်၊ မာဘုဇ္ဇ-မစားလင့်၊ ဇာတိဝေံ-သို့၊ နိဝါရေန္တိ-တားမြစ်ကြကုန်၏၊ နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗောတိ ထွေ-ဟူသော၌ပါဠိဌ်ဌ်၊ မာခါဒ မာဘုဇ္ဇာတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတောပိ-ပြောသောရဟန်း၏ဂုဏ်း၊ (“ဒုက္ကဋံ”ဠ်စပ်၊) အာဟာရံ - အာဟာရကို၊ နိဝါရေသာမိ - တားမြစ်အံ့၊ ဇာတိ - ဤသို့ ကြံ၍၊ ပတ္တစိဝရံ - သာမဏေ၏ သင်တ် သက်နှံးကို၊ အန္တော - အခန်းတွင်းသို့၊ နိက္ခိပတောပိ - သွင်းထားသော ရဟန်း၏ဂုဏ်း၊ သဗ္ဗပယောဂေသု- အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌၊ ဒုက္ကဋံ- သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ဆက်၊ အနာစာရဿ – မလျောက်ပတ်သောအကျင့် ရှိသော၊ ဒုဗ္ဘစ သာမဏေရဿ - အပြောအဆိုခက်သော သာမဏေ၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ - ဒဏ်အမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ [ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတွာတိ ဒဏ္ဍကမ္မံ ယောဇေတွာ–ဋီကာ၊ “ကတွာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆရာကိုယ်တိုင်ပြုရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား “ယောဇေတွာ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊]ယာဂုံဝါ-ယာဂုကိုသော်၎င်း၊ ဘတ္တံဝါ-ဘတ်ကိုသော်၎င်း၊ ပတ္တစိဝရံဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ ဒဿတွာ-ပြ၍၊ တွေကနာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်မည်သော၊ ဒဏ္ဍကမ္မေ-ကို၊ အာဟဋေ- ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ ဇာဒံ-ဤဟာကို၊ (ယာဂု သို့မဟုတ် ဘတ်, သို့မဟုတ် ပတ်စိဝရကို၊) လစ္ဆတိ- ရလတံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တုံ - ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ - ၏၊ (ဒဏ်ထမ်း၍ ပြီးလွယ်အောင် ယာဂုစသည်ကို ပြ၍ ပြောခြင်းငှါ အပ်၏-ဟူလို။)

ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အာဝရဏမေဝ-တားမြစ်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန- ထိုသို့ပင် အာဝရဏ ဒဏ္ဍကမ္မကို မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရဟိ-သုတ်အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သင်ကြားနာတင်းသာ ထေရ်တို့သည်၊ အပရာဓာနုရူပံ - အပြစ်အားလျော်စွာ၊ ဥဒကဒါရုဝါလိကာဒိနံ–ရေ, ထင်း, သဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟရာပနံပိ-ဆောင်စေခြင်းကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ- ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တမ္ပိ– ထိုရေကို ဆောင်စေခြင်းအစရှိသော ဒဏ်အမှုကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ- ၏၊ တဒ္ဓ- ထို ဒဏ်အမှုကိုလည်း၊ သြရမိသတိ-ရှောင်ကြဉ်လတံ့၊ (ယောဇနာ၌“ကိုယ်တွင် ရှောင်ကြဉ်

× × × + × × × ×

မုခဒ္ဒါရိကံ၊ပေ၊ကရောန္တိ ။ ။ မုခဒ္ဒါရိကန္တိ မုခေန ဘုဉ်္ဇတဗ္ဗံ၊– သာရတ္ထ၊ “မုခဒ္ဒါရိကံ-ခံတွင်းပေါက်ဖြင့် စားသောက်သော၊ အာဟာရံ-အာဟာရကို၊ အာဝရဏံ-တားမြစ်အပ်သည်ကို၊ (တနည်း) အာဟာရံ-၌၊ အာဝရဏံ-တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး။

ဒဏ္ဍကမ္မံ ။ ။ ဒဏ္ဍီ – အာဏာယံ ဟု အာဏာပေးခြင်းအနက်ကို ဒဏ္ဍိဓာတ်ကဟော၏၊ ဤနေရာ၌ ဆုံးမခြင်းအနက်ကိုပင် “အာဏာပေးခြင်း” ဟု ယူပါ၊ ဒဏ္ဍောန္တိ ဝိနေန္တိ တေနာတိ ဒဏ္ဍော၊ ကတ္တဗ္ဗံတိ ကမ္မံ၊ ဒဏ္ဍောယေဝ ကမ္မံ ဒဏ္ဍကမ္မံ၊ ဤ ဒဏ်အမှုကို ပါဠိတော်၌ အာဝရဏ (ကျောင်းသို့ မဝင်လာဘို့ရန်) သဉ် တိုက်ရိုက်လာ၏၊

လတံ့'')ဝိရမဿတိ- အထူးသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်လတံ့၊ (ယောဇနာ၌ ''နှုတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်လတံ့'' ဟု ဖွင့်၏၊) ဇာတိ - သို့၊ အနုကမ္မာယ-သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်၊ (ကာတဗ္ဗံ)၊ နဿိဿတိ-ပျက်စီးလတံ့၊ ဝိဇ္ဈတိဿတိ- လူထွက်လတံ့၊ ဇာတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တေန-ဤသို့ အစရှိသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော၊ ပါပဗျာသယေန-ယုတ်မာသော အလိုဆန္ဒဖြင့်၊ န (ကာတဗ္ဗံ)၊ စ-ဆက်၊ ဒဠှကမ္မံ-ကံ့၊ ကရောမိ-အံ့၊ ဇာတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ (ရိုးမယ်ဖွဲ့၍၊) ဥဏ္ဏပါသာဏော-ပူသောကျောက်ဖျာပေါ်၌၊ နိပဇ္ဇာပေတုံဝါ- လည်းလျောင်းနေစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ပါသာဏိဋ္ဌကာဒိနိ-ကျောက်, အုဋ္ဌဲခဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ သီသေ-ဥုးခေါင်းပေါ်၌၊ နိက္ခိပါပေတုံဝါ-ချထားစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ဥဒကံ - ရေထည်းသို့၊ ပဝေသေတုံဝါ - ဝင်စေခြင်းငှါ၎င်း နဝန္တတိ။

× × × × × × × ×

နေဝံမှ သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့က ဥဒက ဒါရု ဝါလိကာ (ရေဒက် ထင်းဒက် သဲဒက် စသည်) ပေးမှုကို ဒက်အဖြစ်ဖြင့် ပြုတော်မူကြသည်၊ ထိုသို့ ဒက်ပေးရာ၌ ''နောင် မပြု ဝံ့အောင် ရည်ရွယ်၍ ဒက်ပေးမှုကို ပြုရမည်၊ သက်သက်နှိပ်စက်လို, ပျက်စီးစေလို, လူထွက်သွားစေလိုသော သဘောဖြင့်ကား မပြုရ'' ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်၊ [''ဥဒကံ ပဝေသေတုံ''၌ ရောက်စသည်ဝယ် ရှိသော ရေ၏အတွင်း၌ ဝင်နေစေမှုကို ဆိုသည်။]

အနာပုစ္ဆာဝဓရဏာဒိကထာ

နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊အနာပုစ္ဆာတိ ထွေ - ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ တုမှာကံ - အရှင်တို့၏၊ သာမဏေရဿ - ၏၊ အယံနာမ အာပရာဓော - ဤ မည်သောအပြစ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဒါသ – ထို သာမဏေ၏အပေါ်၌၊ ဒဠှကမ္မံ - ကို၊ ကရောထ–ပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တုံ-သုံးကြိမ်၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဒဠှကမ္မံ- ကို၊ သစေ နကရောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သယံ - ကိုယ်တိုင်၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဒိတော၀- အစ၌ပင်၊ ဝါ- အစကပင်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ သစေပိ ဝဒတိ– အကယ်၍မူလည်း ပြောထားအံ့၊ (ကိံ)၊ မယှံ-၏၊ သာမဏေရာနံ- တို့၏၊ ဒေါသေ – အပြစ်သည်၊ သတိ – သော်၊ တုမှေဝ – အရှင်ဘုရားတို့ကိုယ်တိုင်သာ၊ (အချို့စာတို့၌ ''ဝ''မပါ၊) ဒဠှကမ္မံ - ကို၊ ကရောထ - ကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ (သစေပိ ဝဒတိ၊ ဧဝံသတိပိ ဒဠှကမ္မံ-ကို၊) ကာတုံ, ဝဋ္ဋတိဓယေဝ-အပ်သည်သား၊ စ-ဆက်၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏အပေါ်၌၊ (ဒဠှကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ-၄ါ၊ ဝဋ္ဋတိ) ယထာ-အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကန္တေဝါသိကာနံပိ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည့်ရဟန်း , အနီးနေ တပည့်ရဟန်းတို့၏ အပေါ်၌လည်း၊ ဒဠှကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အပလာဠေန္တိတိ - ကား။ တုမှာကံ - သင်တို့အား၊ ပတ္တံ - ကို၊ ဒဿာမ-ပေးကုန်အံ့၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အတ္တနော - မိမိ

အား၊ ဝါ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာန ကရဏတ္ထံ-လုပ်ကျွေးမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ သင်္ကန်း-ချီမြှောက်ကြကုန်၏၊ ဝါ-သိမ်းသွင်း ကြကုန်၏၊ နဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အပလာဠေ့ တဗ္ဗာတိ ထွေ- ၌၊ သာမဏေရာဝါ- တို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု- ဖြစ်စေကုန်၊ ဥပသမ္ပန္နာဝါ- ဥပသမ္ပဒါတို့သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု) အန္တမသော- အားဖြင့်၊ ဒုဿီလဘိက္ခုဿာပိ - ဒုဿီလ ရဟန်းလည်း ဖြစ်သော၊ ပရဿ- သူတပါး၏၊ ပရိသဘူတေ-ပရိသတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သူတို့ကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ-ခွဲ၍၊ ဂဏ္ဌိတုံ-ယူခြင်းငှါ၊ နဝန္ဒကိ၊[ဘိန္ဒိတုမ္ပိ နဝန္ဒတိ၊ ဂဏ္ဌိတုမ္ပိ နဝန္ဒတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမကိ။] ပန -အန္တ ယကား၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဝတ္တုံ-ပြောခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊(ကိ)၊ဒုဿီလံ-ဒုဿီလဆရာကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိဟရန္တေန- နေသော၊ တယာ - သည်၊ နှာယိတုံ-ရေချိုးခြင်းငှါ၊ အာဂစ္ဆတေန-လာသူသည်၊ ဂုဏမက္ခနံ-မစင်ဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်းကို၊ကတံဝိယ-ပြုအပ်သကဲ့သို့၊(ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊)ဇာတိ(ဝတ္တုံဝန္ဒတိ။) [“ သူတော်ခေကာင်း ဖြစ်းအောင် သာမဏေပြုပါလျက် ဒုဿီလကို မှီ၍နေခြင်းကြောင့် သာ၍ သူယုတ်မာဖြစ်နေသည်”ဟူလို။]သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊(ဒုဿီလဆရာကို မှီနေသော သာမဏေ သို့မဟုတ် ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊)သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာ၊ဇာနိတ္ဝာ-သိ၍၊(မှီ၍နေဘို့ရန် မသင့်ကြောင်းသိ၍၊) ဥပဇ္ဈံဝါ- ကိုသော်၎င်း၊ နိဿယံဝါ - ကိုသော်၎င်း၊ သစေ ယာစတိ-အကယ်၍ တောင်းအံ့၊(ဒေဝံ သတိ၊)ဒါတုံ-ငှါ၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏။

× × × × × × ×

အပလာဠေန္တိ ။ ။ စုရာဒိလဒ္ဓဓဒ္ဒတ်သည် “အစ္ဆန္တုပါလ-စင်စစ် စောင့်ရှောက်ခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ ထိုသို့ စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုပင် ချော့မြှူ၊ဖြားယောင်းခြင်း” ဟု ခေါ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့်“ဥပဋ္ဌာနကံ ရဏတ္ထံ သင်္ကန်္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ အပအနက်မရှိ။ [သင်္ကန်္တိတိ ဒါနာဒိ စတုဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ဥပလာဠနဝသေန (ချော့မြှူ၊ ဖြားယောင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) သင်္ကန္တိ၊- ဋီကာ။] ယောဇနာဌကား “ လဠ-ဥပသေဝါယံ”ဟု ဓာတ်နက်ဆို၍“ထေရေ လဠတော ဥပသေဝတော အပဂမေန္တိ=ထေရ်တို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်းမှ ကင်းစေကြကုန်၏ ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်ပြီးလျှင် အဋ္ဌကထာဖွင့်ကို အဓိပ္ပါယတ္ထ ဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုကို “ ဥပလာဠနဝသေန သင်္ကန္တိ ” ဟူသော ဋီကာအဖွင့်ဖြင့် စဉ်းစားပါ။

သစေ၊ပေ၊ယာစတိ။ ။ဤဝါကျ၌“ဥပဇ္ဈံဝါ ယာစတိ”သည် သာမဏေအတွက်တည်း၊“နိဿယံ ဝါ ယာစတိ”ကား ရဟန်းအတွက်တည်း၊ ဤစကားကို ထောက်၍ သာမဏေသည် မူလဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြား ဥပဇ္ဈာယ်ကို တကျောင်း တိုက်ထည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ပြောင်းရှိယူကောင်း၏-ဟုဆို၊ ရဟန်းဖြစ်သူသည် တကျောင်းတိုက်ထည်းမှာပင် ဥပဇ္ဈာယ်ရှိလျက် ထို ဥပဇ္ဈာယ်က အလင်္ဂီဖြစ်နေသောကြောင့် အခြားတပါးထံ နိဿယည်း ယူကောင်း၏၊ ထိုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ နိဿယည်းယူလျှင် မူလဥပဇ္ဈာယ်နှင့် တွေ့သော်လည်း အချင်းချင်း ဖွန့်လွတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် နိဿယည်းမပျက်-ဟုဆိုး မှတ်ပါ။

အနုဇာနာမိ ၊ပေ၊ နာသေတုန္တိတ္ထေ - ၌၊ ကတ္ထာက သိက္ခာပဒဝတ္ထုနာယံ-ကတ္ထာကသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌၊(သပ္ပါဏကဝဂ် ဒသမ သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌၊)ဝုတ္တာသု-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ နာသနာသု-ဖျက်ဆီးခြင်းတို့တွင်၊ လိင်္ဂနာသနာဝ - အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတာ - အလိုရှိအပ်၏၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ (လိင်္ဂနာသနာကိုသာ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယော-အကြင်သာမဏေသည်၊ ပါဏာတိပါတာဒိသု-ပါဏာတိပါတအစရှိသောအမှုတို့တွင်၊ ကေဠိ-တခုတည်းလည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မံ-အမှုကို၊ ကရောတိ-၏၊ သော- ထို သာမဏေကို၊ လိင်္ဂနာသနာယ- သာမဏေ၏အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပါဏာတိပါတာဒိသု-တို့၌၊တာတာ အပတ္တိယော-ထိုထိုအာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိယထာ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ (နာနာ-အမျိုးမျိုးသော အပြစ်တို့သည်၊) နု (ဟောန္တိ)၊ [အချို့စာ၌ တာတာ အာပတ္တိယော နေရာဝယ် "နာနာ အာပတ္တိယော" ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ "တာတာ အာပတ္တိယောတိ ပါရာဇိက ထုလ္လစ္စယ ပါစိတ္တိယာပတ္တိယော"ဟု ဖွင့်၏၊ လူကိုသတ်ခြင်း, နတ်ကိုသတ်ခြင်း, တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အာပတ်များတည်း၊]

ဟိ-မှန်၊ သာမဏေရော-သည်၊ ကုန္ထကိပိလ္လိကမိဒ္ဓ-ခြပရွက်ကိုလည်း၊ မာရေတွာပိ - သေစေ၍ဂင်း၊ ဝါ-သတ်ခြင်းကြောင့်ဂင်း၊ မဂ်ိရက္ခာကမိဒ္ဓ-ကြမ်းပိုးအုကိုလည်း၊ ဘိန္ဒိတွာပိ-ခွဲ၍ဂင်း၊ ဝါ-ခွဲခြင်းကြောင့်ဂင်း၊ နာသေတဗ္ဗတံယေဝ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ တာဝဒေဝ-ထိုလိန်ကျရာခဏ၌ပင်၊ အသ-ထို သာမဏေ၏၊ သရဏဂမနာဒိန-သရဏဂုံတို့သည်ဂင်း၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏာဒိ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းသည်ဂင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော စ-ကျောင်းကိုယူထားခြင်းသည်ဂင်း၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏၊ [ဝါဆိုခါနီး၌ နေဘို့ရန် သံဃိက ကျောင်းကို မိမိအတွက် နေရာယူထားရသည်၊ လိန်ကျလျှင် ထိုကျောင်းယူထားခြင်းသည် ပျက်၏၊ စူဠဝါသေနာသနက္ခကန္ဓ၌ အကျယ်တွေ့ရလတ္တံ့။] သံယလာဘံ-သံယလာဘ်ကို၊ နု လဘတိ-မရတော့၊ [သာမဏော မဟုတ်တော့ခြင်းကြောင့် သံယလာဘ်ကိုလည်း ဝေစုမရ။] လိင်္ဂမတ္တဉ္စမော - သာမဏော အသွင်မျှသာဖြစ်သော၊ ကေ - တို့သည်၊ အဝသိဋ္ဌံ - ကြွင်းကျန်တော့သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သင်္ကန်း မချွတ်ရသေးသောကြောင့် သာမဏော အသွင်မျှသာ ကျန်တော့သည်၊) သော-ထို လိန်ကျပြီးသော သာမဏောသည်၊ အာကိဏ္ဏဒေါသာဝ-ရောပြွမ်းသောအပြစ် ရှိသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ - အံ့၊ [လိန်ကျတွယ် အပြစ်အမျိုးမျိုး, ဒဏ်ပေးဘွယ် အပြစ်အမျိုးမျိုး ရှိနေအံ့၊] အာယတိံ - နောင်အခါ၌၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းကြောင်းအကျင့်၌၊ (သစေ) နု တိဋ္ဌတိ- အာယ်၍ မတည်အံ့၊ (ဝေဿတိ၊) နိက္ကနိတမ္ပေါ-နှင်ထုတ်ထိုက်၏။

အထ- သို့မဟုတ်၊ သဟသာ - အဆောတလျင်၊ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ - ချွတ်ယွင်း၍၊ မယာ-သည်၊ ဒုဋ္ဌု-မကောင်းသဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပြီ၊(အချို့စာတို့၌ "ဒုဋ္ဌု" နေရာဝယ် "ဒုက္ကဋံ"ဟု ရှိ၏။) ဇုတိ - ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုန- ဖန်၊ သံဝရေ-၌၊ ဌာတုကာမော—တည်လိုသည်၊ (သမ္ဗစ)ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လိင်္ဂနာသန ကိစ္စံ-အသွင်ကိုဖျက်ဆီးဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယထာနိဝတ္ထပါရုတသေဝ-အကြင်အကြင် ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ရှိသူ, ရမ်းအပ်သော ကေသိရှိသူအား သာလျှင်၊(ဝတ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊)သရဏာနိ-သရဏတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဥပဇ္ဈာယော— ကို၊ ဒါတမ္ဗော— ၏၊ [သရဏာဂုံပေးပြီးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုလည်း ပေးပါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူကို နဂိုဂ်ကပင် ရှင်ပြုမပေးကောင်း။] ပန-ဆက်၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ သရဏဂမနေနေဝ-သရဏာဂုံဖြင့်ပင်၊ သိဇ္ဈန္တိ-ပြီးစီးကုန်၏၊ဟိ-မှန်၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ သရဏဂမနံ—သည်၊ ဘိက္ခူနံ- တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာသဒိသံ - ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာနှင့်တူ၏၊ တသ္မာ— ကြောင့်၊ ဘိက္ခူနံ—တို့၏၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ — စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်၊ ဝါ- ကို၊ (သမာဒိန္နံ-ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ)ဝိယ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊(တထာ- တူ၊)ဇုမိနာပိ—ဤသာမဏေရသည်လည်း၊ ဒသ—ကုန်သော၊ သီလာနိ-တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ သမာဒိန္နာနေဝ—ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်ပြီးကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဧဝံသန္တေပိ - ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒဋ္ဌကရဏတ္ထံ - ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှါငင်း၊ အာယတိ - ၌၊ သံဝရေ - ၌၊ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ — တည်စေခြင်းအကျိုးငှါငင်း၊ ပုန-ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါဠ်၊ ပုန—ဖန်၊ သရဏာနိ-တို့ကို၊ သစေ ဂဟိတာနိ- အကယ်၍ ယူအပ်ပြီးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပစ္ဆိမိကာယ- ပစ္ဆိမဝါဠ်၊ ဝဿာဝါသိကံ- မိုးယံးလပတ်လုံးနေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရထိုက်သောလာဘ်ကို၊ လဒ္ဓတိ-ရလိမ့်ဉုးလတံ့၊ပစ္ဆိမိကာယ-၌၊(သရဏာနိ- တို့ကို၊) သစေ ဂဟိတာနိ- ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံယေန—သည်၊

× × × × × × ×

ဒသ ၊ပေ၊ သမာဒိန္နာနေဝ ။ ။ရဟန်းခံရာဝယ် ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ ရဟန်းများ၏ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် (အထူးမပေးရဘဲ, အထူးမဆောက်တည်ရဘဲ) အလိုလို တည်ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့,သာမဏေတို့မှာလည်း သရဏာဂုံပြီးစီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် သာမဏေ၏ သိက္ခာ (ဆယ်ပါးသီလ) အလိုလို ပြီးစီး၏၊ တမင်လာ ခံယူဆောက်တည်နေဘွယ် မလို။

ဧဝံသန္တေပိ၊ပေ၊ဒါတဗ္ဗာနိ ။ ။ဤသို့ ၁၀ ပါးသီလ အလိုလို ပြီးစီးပါသော်လည်း ထို သီလဖြည့်မှဉ် ခိုင်မြဲဘို့ရန်, စောင့်စည်းဘို့ရန် ထပ်မံ၍ ၁၀ ပါးသီလ ပေးရသေးသည်။ [ထိုသီလပေးပုံကို ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယခုတကြိမ်၌ မစောင့်စည်းသည့်အာဂက် လိင်္ဂနာသန အပြုခံရသောကြောင့် "အာယတိံ သံဝရေပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ" ဟု "အာယတိံ"သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်။]

အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ လာဘော-ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို၊ ဒါတဖွော-၏၊[ပုရိမဝါ မရခဲ့သောကြောင့် ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို မရနိုင်၊ ပေးလိုလျှင် သံယာအား ပန်ပြော၍ပေးပါ-ဟူလို။]

("ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ"၌ ပါဏာတိပါတအရကိုဖွင့်ပြပြီး၍"အာဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ "စသည်၌ အဒိန္နာဒါန စသည်တို့အရကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "အဒိန္နာဒါန " စသည် မိန့်၊] အဒိန္နာဒါနေ - မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ယူခြင်း၌၊ တိဏသလာက မတွေနာပိ-မြက်ဝါးခြမ်းစိတ်မျှလည်း ဖြစ်သော၊ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုကြောင့်ဂုဏ်း၊(ဝတ္ထုကို ယူခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း၊"အဿမဏော ဟောတိ"၌ စပ်၊ ပိ-ဂရဟာဇောတက။) အမြဟ္မစရိယေ-မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌၊ တိသု-သုံးပါးကုန်သော၊ မဇ္ဈသု - မဂ်တို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ - အမှတ်မထားတပါးပါသော မဂ်၌၊ ဝိပ္ပဋိပတ္တိယာ-ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ကျင့်ခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း၊ မုသာဝါဒေ-မုသားပြောခြင်း၌၊ ဟဿာဓိပ္ပါယတာယပိ-ရယ်ရွှင်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဘဏိတေ-ပြောဆိုခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း၊အဿမဏော-သမဏမဟုတ်တော့သည်၊ ဝါ-မကောင်းမှုကိုငြိမ်းစေပြီးသူမဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နာသေတဗ္ဗတံ- ဖျက်ဆီးထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊("အဿမဏော"ကို စဉ်းစားသင့်၏၊"အဿမဏောရော" ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။)ပန-အထူးကား၊ မဇ္ဈပါနေ-သေရည်ကို သောက်ခြင်း၌၊ ဘိက္ခုနာ - ၏၊ အဇာနိတွာပိ - မသိ၍လည်း၊ ဗီဇတော - မျိုးစေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊မဇ္ဇံ-သေရည်ကို၊ ပိဝန္တာဿ-သောက်လသော်၊(တနည်း)ပိဝန္တာဿ-သောက်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပါစိတ္တိယံ- ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဇာနိတွာ- သိ၍၊ ပိဝန္တော-သောက်လသော်၊ သီလဘေဒံ-သီလပျက်စီးခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ အဇာနိတွာ- ၍၊ (ပိဝန္တော သီလဘေဒံ)နအာပဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို သာမဏေ၏၊ ဒုတရာနိ - ရှေး ၅ ပါးမှ တပါးကုန်သော၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊(ဝိကာလဘောဇနစသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သန္တိ၊) တေသု-ထို သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဘိန္နေသု-ပျက်ကုန်လသော်၊ နာသေတဗ္ဗော - မဖျက်ဆီးထိုက်၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ - ကို၊ ကာတဗ္ဗံ - ၏၊ သိက္ခာပဒေ ပန - သိက္ခာပုဒ်ကိုကား၊ ပုန - ဖန်၊ ဒိန္နေပိ - ပေးအပ်သော်ငှင်း၊ အဒိန္နေပိ-မပေးအပ်သော်ငှင်း၊ ဝန္တတိ - ၏၊ ပန - ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မေန- ဖြင့်၊ ပိဠေတွာ- နှိပ်ကွပ်၍၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-၌၊ ဌာပနတ္ထာယ-တည်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးရာသည်သာ၊ ဝါ- ပေးရမည်သာ သာမဏေရာနံ- တို့၏၊ မဇ္ဇပါနံ- သေရည်ကိုသောက်ခြင်းသည်၊ သစိတ္တက-ဝတ္ထုကို သိသောစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (သေရည်အရက်မှန်းသိသော စိတ်နှင့်တကွ

ဖြစ်သော) ပါရာဇိကဝတ္ထု - ပါရာဇိက၏ အဓိကြောင်းတည်း၊ (အသွင်ကိုဖျက်လူထွက်ရခြင်း၏ အဓိကြောင်းတည်း၊) အယံ–၌ သစိတ္တကဖြစ်သည်၊ ဝိသေသော- ရဟန်းတို့၏ မဇ္ဈပါနမှ အထူးတည်း။ (ရဟန်းတို့၏ မဇ္ဈပါနဌ် မသိသော်လည်း အာပတ်သင့်သောကြောင့် အစိတ္တကဖြစ်သည်။)

(၁၀ ပါးသိလကို ဖွင့်ပြပြီး၍ "ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံဘာသတိ" စသည်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "အဝဏ္ဏဘာသနေ" စသည်မိန့်၊) ပန- ကား၊ အဝဏ္ဏဘာသန-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကိုပြောခြင်းဌ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ၊) အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ အာဒိနံ-အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အစရှိသောဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန – ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အရဟံမဟုတ်, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမဟုတ် စသည်ဖြင့်၊) ဗုဒ္ဓဿဝါ – ဘုရား၏သော်ဂုင်း၊ သွာက္ခာတောတိ အာဒိနံ – သွာက္ခာတော အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန - ဖြင့်၊ (ဒုရက္ခာတော စသည်ဖြင့်၊) ဓမ္မဿဝါ-တရားတော်၏သော်ဂုင်း၊ သုပ္ပဋိပန္နောတိ အာဒိနံ-သုပ္ပဋိပန္နော အစရှိသောဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန-ဖြင့်၊ (ဒုပ္ပဋိပန္နော စသည်ဖြင့်၊) သံဃဿဝါ–အရိယာသံဃာတော်၏ သော်ဂုင်း၊ အဝဏ္ဏံ–ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို၊ ဘာသန္တော-ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ-ပြောဆိုသော သာမဏေကို၊ ရတနတ္တယံ-ရတနာ ၃ ပါးအပေါင်းကို၊ နိန္ဒန္တော-ရှုံ့ချလသော်၊ ဝါ- ရှုံ့ချသော သာမဏေကို၊ ဂရဟန္တော - ကဲ့ရဲ့လသော်၊ ဝါ– ကဲ့ရဲ့သော သာမဏေကို၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယဒီဟိ–ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ် အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ မာအဝစ-မပြောပါလင့်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝဏ္ဏဘာသန-၌၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဒဿေတ္ဝာ-ပြ၍၊ နိဝါရေတမ္ပေါ– တားမြစ်ထိုက်၏။

ယာဝတတိယံ - သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ ဝုစ္စမာနော – ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ သစေ နဿရမတိ – အကယ်၍ မဒ္ဒရာင်ကြဉ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ကဿကနာသနာယ-ကဿကသာမဏေကို ဖျက်ဆီးကြောင်းနည်းဖြင့်၊ နာသေတမ္ပေါ- ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော – ပြောဆိုအပ်သော်၊ တံ လဒ္ဓိံ - ထိုအယူကို၊ သစေ နိဿဇ္ဇတိ- အကယ်၍ စွန့်လွှတ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒဿကမ္မံ- ကို၊ ကာရေတွာ- ၍၊ အစွယံ- အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတမ္ပေါ – လျော်ထားစေထိုက်၏၊ သစေ နနိဿဇ္ဇတိ - အကယ်၍ မစွန့်လွှတ်အံ့၊ တထေဝ–ထို ပြောမြဲတိုင်းသာ၊ (ဗုဒ္ဓ စသည်၏အပြစ်ကို ပြောမြဲတိုင်းသာ၊) အာဒါယ-ယူ၍၊ ပဂ္ဂယှ- ချီမြှောက်၍၊ (သစေ) တိဋ္ဌတိ-အကယ်၍

× × × × × × × ×

အစွယံ ဒေသာပေတမ္ပေါ။ ။ အစွယော မံ ဘန္တေ အစွာဂမာ၊ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ၊ ယော ဟံ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ အဘာသိံ၊ တဿ မေ ဘန္တေ အစွယံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှထ အာဃာတံ သံဝရာယ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်အပြစ်ကို လျော်စေရမည်။

တည်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လိင်္ဂနာသနာယ-ဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော-၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ယုတ္တံ-သင့်မြတ်၏၊ (ကဿ-နည်း) ဟိ (ယဿ)-ကြောင့်၊ အယမေဝ နာသနာ-၌ လိင်္ဂနာသနာကိုသာ၊ ဣဓ-၌ အဝဏ္ဏဘာသနအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (တံ ယုတ္တံ)။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဝိ - မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူဖြစ်လည်း၊ သေဝနယော – တည်း၊ [“ သေဝနယော ”၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ခိုင်မြဲအောင်ပြလို၍၊ တနည်း– ခဲ့လို၍ “ သဿတုစ္ဆေဒါနဥ္စိ ” စသည်မိန့်၊] ဟိ–မှန်၊ (တနည်း) ဟိ– ခဲ့၊ သဿတုစ္ဆေဒါနံ-သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့တွင်၊ အညတရဒိဋ္ဌိကော - အမှတ်မထား တပါးပါးသော အယူရှိသော သာမဏေသည်၊ အာစရိယာဒိဟိ-ဆရာ အစရှိသူတို့သည်၊ ဩဝဒိယမာနော–ဆုံးမအပ်သော်၊ သစေ နိသဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒဿကမ္မံ ကာရေတွာ အစ္ဆယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော၊ အပ္ပဋိနိသဇ္ဇနေ ၁၀ – မစွန့်သော သာမဏေကိုသာ၊ နာသေတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ-၌သို့မှတ်အပ်၏၊[“ကဿ သေဝနယော၊ ဟိ ယဿ(ပေ) ဣတိတဿ သေဝနယော”ဟုလည်းထည့်၍ ပေးနိုင်သည်။]စ-ဆက်၊ ဏ္ဍေ-၌ သာမဏေတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော-ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကို ဖျက်ဆီးသော သာမဏေကို၊ အဇ္ဈာစာရဂဟဏေန - အဇ္ဈာစာရိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကာမံ ဂဟိတော ၀-အကယ်၍ကား ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (အဇ္ဈာစာရိယချင်းတူသောကြောင့် ယူအပ်ပြီးဖြစ်သည်သာ၊) ပန - ထိုသို့ပင် ယူအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ အဇ္ဈာစာရိ - မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော သာမဏေကို၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ–၌၊ ဌာတုကာမံ-တည်ခြင်းငှါအလိုရှိသူကို၊ သရဏာနိ–တို့ကို၊ ဒတ္ဝာ–၍၊ ဥပသမ္ပာဒေတုံ–ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သေး၏၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော-သည်၊ အာယတိ သံဝရေ, ဌာတုကာမော-တည်ခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ (သမာနော ဝိ-သော်လည်း၊(“ ဝိ ”ကား သမ္ဘာဝနာ၊)ပဗ္ဗဇ္ဇာမို့-ရှင်အဖြစ်ကိုသော်မှလည်း၊ (“ ဝိ ” ကား ဂရဟာ) နလာဘတိ-မရ၊ ဥပသမ္ပဒံ - မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းဟူသောရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ပဂေ၀- အဘယ်မှာရတော့အံ့နည်း၊ ဣတိတေမတ္ထံ–၌အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကောတိ-ဟူ၍၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ ဒဿနံ-ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣဒံအင်္ဂံ-ကို၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဣတိ–သို့၊ ဧဝဒိတမ္မံ။ (၌အင်္ဂကထာကိုယူ၍ ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

× × × × × × ×

အယမေဝ၊ ပေ၊ အဓိပ္ပေတာ၊ ။ရတနာ ၃ ပါး၏အပြစ်ကိုပြောမှသည် သာမဏေများအတွက် အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေဘို့ရန် လိင်္ဂနာသနဝတ္ထု ဖြစ်၏၊ ရဟန်းများအတွက်ကား ထိုသို့ ရတနာ ၃ ပါးအပြစ်ကို ပြောဆို ရေးသားခြင်းကြောင့် အရိုင်္ဂသိက္ခာပုဒ်၌လာသော အစိအရင်အားဖြင့် မပြောဘို့ရန် တားမြစ်ရမည်၊ တားမြစ်ရုံမရလျှင် ဆိုင်ရာကံတခုခုကိုပြုရသည်၊ ယခုအခါ၌ကား ရှင်ဒေဝဒတ်ကို ပြုတုန်းကကဲ့သို့ ပကာသနိယကံ ပြုလေ့ရှိကြသည်၊

ပဏ္ဏာကဝဏ္ဏ ကထာ

ဒဟာရေ ဒဟာရေတိ - ကား၊ တရုဏော တရုဏော - ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနီဋီကာ၊) မောဠိဂလ္လေတိ- ကား၊ ထူလသရီရေ - ဝဖြိုးသောကိုယ် ရှိကုန်သော၊ (သာမညော၏ဋီကာ၊) ["မောဠိဂလ္လ" သဒ္ဒါသည် ထူလသရီရရှိသူကို ဟောသော အနိပ္ပန္န ပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း၊] ဟတ္ထိဂန္ဓေ အာသဂန္ဓေတိ - ကား၊ ဟတ္ထိဂေါပကေစ-ဆင်ထိန်းတို့ကိုလည်း၊ အာသဂေါပကေစ-မြင်းထိန်းတို့ကိုလည်း၊ (ဥပသက်္ကမိတ္ဝာဒီဋီကာ၊) [ဤ ဟတ္ထိဂန္ဓ, အာသဂန္ဓသဒ္ဒါတို့လည်း ဟတ္ထိဂေါပက အာသဂေါပက အနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္န ပါဠိပဒိကပုဒ်တို့ ပင်တည်း၊ ယောဇနာ၌ "ဟတ္ထိဘဏ္ဍော" ပါဌ်ကိုယူ၍ "ဟတ္ထိသဒ်ါတံ + ဘဏ္ဍံ ဇေသန္တိ ဟတ္ထိဘဏ္ဍော-ဆင်ဘဏ္ဍာရှိသူတို့" ဟု ပြုလေသည်။]

ပဏ္ဏကော ဘိက္ခဝေတိ ဇ္ဇော- ဒ္ဒ၊ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ဘာဝေန - သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လဇ္ဇမာနာ-ရထိုက်ကုန်သော၊) ပဏ္ဏကာ - ပဏ္ဏာက်တို့သည်၊ အာသိတ္တာပဏ္ဏကော- အာသိတ္တပဏ္ဏာက်၎င်း၊ပေါနပုံသကပဏ္ဏကော-၎င်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ပဒ္ဓ-ငါးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ငါးယောက်သော ပဏ္ဏာက်တို့တွင်၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ (ပရိဇ္ဇာဟော ဒ္ဒ၊) ပရေသံ- သူတပါးတို့၏၊ အင်္ဂါတံ- ကို၊ မုခေန- ပါးစပ်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ - ယူ၍၊ အာသုစိနာ- သုက်ဖြင့်၊ အာသိတ္တာသ- သွန်းလောင်းအပ်သည် ဖြစ်၍၊ (သမာနာသ - ဖြစ်လသော်၊) ပရိဇ္ဇာဟော - ကိလေသာပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဝူပသမ္မတိ - ငြိမ်း၏၊ အယံ-၎င်သူသည်၊ အာသိတ္တပဏ္ဏကော-မည်၏၊ ယဿ-၏၊ ပရေသံ-တို့၏၊ အင်္ဂျာဇာဂံ-မေထုန်ကို။ လွန်မှုကို၊ ပဿတော- ကြည့်ရလသော်၊ ဥသူယာယ - ငြူစူခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နာယ- ဖြစ်လသော်၊ ပရိဇ္ဇာဟော - သည်၊ ဝူပသမ္မဘိ-၏၊ အယံ - သည်၊ ဥသူယပဏ္ဏကော- မည်၏၊ [ဥသူယတိတိ ဥသူယော။] ယဿ-၏၊ ဥပက္ကမေန- လုလ္လဖြင့်၊ ဗီဇာနိ- မျိုးစေ့တို့ကို၊(ဂဗ္ဘဇေ့တို့ကို၊) အပနိတာနိ- ပယ်ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အယံ- သည်၊ ဩပက္ကမိကပဏ္ဏကော - မည်၏။ [ဥပက္ကမေန အပနိတာနိ ဩပက္ကမိကာနိ၊ ဩပက္ကမိကာနိ ယဿ အတ္ထိတိ ဩပက္ကမိကော။]

ပန-ကား၊ ကေစ္စော - အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကုသလ ဝိပါကာနုဘာဝေန-အကုသလဝိပါက်၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ ကာဠပက္ခေ-လဆုတ်ပက္ခ၌၊

× × × × × × ×

အာသိတ္တ ပဏ္ဏကော ။ ။ ပဒုတိ ဝိကလဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဏကော၊ အာသိဉ္ဈိယတေတိ အာသိတ္တံ၊ (သုက္ကံ)၊ အာသိတ္တံ ယဿ အတ္ထီတိ အာသိတ္တော၊ အာသိတ္တောစသော ပဏ္ဏကောစသော် အာသိတ္တပဏ္ဏကော၊ ပါးစပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်သောသုက်ရှိသော ပဏ္ဏာက်၊ ယောဇနာ၌ "အသုစိနာ အာသိတ္တဿ"ကို ကြည့်၍ "အသုစိနာ မုခေ အာသိဉ္ဈိတဗ္ဗောတိ အာသိတ္တော" ဟု ပြု၏။

ပဏ္ဍာကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇက္ခုပက္ခေပန - လဆန်း ပက္ခ၌ကား၊ အာသ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဉ္ဉာဟော-သည်၊ ဝူပသမ္မတိ-၏၊ အယံ-သည်၊ ပက္ခပဏ္ဍကော-မည်၏၊[ပက္ခေ+ပဝတ္တော+ ပဏ္ဍကော ပက္ခ ပဏ္ဍကော။] ပန- ကား၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိသန္ဓိယံယေဝ-ပဋိသန္ဓေအခါ၌ပင်၊ (ပဋိသန္ဓေ အခါတုန်းကပင်၊) အဘာဝကော- ဘာဝရုပ် မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပ္ပန္နော - ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အယံ-သည်၊ နပုံသကပဏ္ဍကော-မည်၏၊ ဇာတိ-ဤကား အကျယ်တည်း။

တေသု- ထို ငါးယောက်သော ပဏ္ဍာက်တို့တွင်၊ အာသိတ္တပဏ္ဍကဿစ- ၏ ၎င်း၊ ဥသူယပဏ္ဍဿစ-၏၎င်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရှင်အဖြစ်ကို၊ နနိဝါရိတာ- မတားမြစ်အပ်၊ ဇာတရဿံ- အာသိတ္တပဏ္ဍာက် ဥသူယပဏ္ဍာက်မှ တပါးကုန်သော၊ တိဏ္ဏံ-သုံးယောက်သော ပဏ္ဍာက်တို့၏၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာ– ကို၊) ဝါရိတာ - တားမြစ်အပ်ပြီ၊ မတသုပိ-ထို ဩပက္ကမိက,ပက္ခ,နပုံသကပဏ္ဍာက်တို့တွင်လည်း၊ ပက္ခပဏ္ဍကဿ-၏၊ ယသ္မိံပက္ခေ – အကြင် ပက္ခ၌၊ ပဏ္ဍကော– သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံယေဝ ပဒေက္ခ-ထို ပက္ခ၌သာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ ဝါရိတာ–ပြီ၊ ဇာတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ [‘‘ပက္ခပဏ္ဍကဿ’’ ပုဒ်ကို ‘‘ယသ္မိံ တသ္မိံ’’’၏ အပြင်ဘက်၌ ရှိသော‘‘ပဗ္ဗဇ္ဇာ’’ ပုဒ်၌ စပ်ရသောကြောင့်‘‘တသ္မိံ ယေဝဿ’’ဟု‘‘အဿ’’မပါထိုက်၊]စ-ဆက်၊ထွေ-၌ ပဏ္ဍာက်တို့တွင်၊ ယဿ-အကြင် ပဏ္ဍာက်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ ဝါရိတာ- ပြီ၊ တံ-ထို ပဏ္ဍာက်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အနုပသမ္မန္ဒော၊ပေ၊နာသေတဗ္ဗောတိ- ဟူသော၊ ဇာဒံ-၌စကားကို၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။[ပါဠိတော်၌‘‘နဉ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော”ဟု ဆိုသော်လည်း ၌အဋ္ဌကထာ၌ ‘‘ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ ’’ ဟု ဆိုသောကြောင့် ရှင်အဖြစ်က စ၍ တားမြစ်ထားသည်။] သောပိ–ထို ပဏ္ဍာက်ကိုလည်း၊ လိင်္ဂနာသနေနေဝ– အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ နာသေတဗ္ဗော- ၏၊ (ရှေး၌ ‘‘လိင်္ဂနာသနာယ ’’ဟု ရှိခဲ့၏၊) ဇာတော- ၌ ပဏ္ဍာကဝတ္ထုမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ နာသေတဗ္ဗောတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တောသုပိ - ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း၊ [‘‘လိင်္ဂနာသနကို ဆိုသည်’’ဟု မှတ်ပါ-ဟူလို။]

× × × × × × ×

ပက္ခပဏ္ဍကော။ ။“ယော ကာဠပက္ခေ ဇုတ္တိ ဟောတိ၊ ဇက္ခုပက္ခေ ပုရိသော၊ အယံ ပက္ခပဏ္ဍကော” တိ ကေစိ ဝဒန္တိ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ကာဠပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ ဇက္ခုပက္ခေ ပနဿ ပရိဉ္ဉာဟော ဝူပသမ္မတိ” တိ အပဏ္ဍကပက္ခေ ပရိဉ္ဉာဟ ဝူပသမဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ ပဏ္ဍကပက္ခေ ဥဿန္နပရိဉ္ဉာဟတာ ပဏ္ဍကဘာဝါပတ္တိတိ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ ဇာဒမေဝေတ္ထ သာရတော ပဿိတဗ္ဗံ၊ — ဋီကာ။

နပုံသက ပဏ္ဍာကော။ ။ပုရိသော ဝိယ သာတိသယံ ပဗ္ဗာဇိတ္တော နပုံသေတိ အဘိမဒ္ဒနံ ကာတုံ နသက္ကောတိတိ နပုံသကော၊ နပုမာ နဇာတ္တိတိ နပုံသကောတိ ကတ္တာနပုမ နဇာတ္တိ သဒ္ဒသ နိရုတ္တိနယေန နပုံသကကရဏာနံ့ ဝဒန္တိ၊ နပုံသကောယေဝ ပဏ္ဍာကော နပုံသကပဏ္ဍာကော၊– ယောဇနာ။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထု ကထာ

ပုရာဏကုလပုတ္တောတိ- ကား၊ ပုရာဏသ- ရှေးဦဖြစ်သော၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါရိဇုညံ - ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပတ္တသ - ရောက်သော၊ ကုလသ-အမျိုး၏၊ပုတ္တော-သားသည်၊(သုခုမာလော ဟောတိ၌စပ်၊)အသ-ထို သတို့သား၏၊ မာတိပက္ခ ပိတိပက္ခတော-အမိဘက်, အဘဘက်မှ၊ ကောလညာ-အမျိုးဦဖြစ်သော မိဘစသူတို့သည်၊ ဒိဏာ- ကုန်ကုန်ပြီ၊ ဝိနဋ္ဌာ-ပျက်စီးကုန်ပြီ၊ မတာ-သေကုန်ပြီ၊ ဇုတိ- ကြောင့်၊ ဒိဏကောလညော- မည်၏၊ အနဓိဂတန္တိ- ကား၊ အပ္ပတ္တံ- မရောက်အပ်, မရအပ်သေးသော၊ (ဘောဂံဝါ၌စပ်၊) ဖါတိံ ကာတုန္တိ - ကား၊ ဝနေတုံ - တိုးပွားစေခြင်းငှါ၊ (နပဋိဗလော၌စပ်၊ ဝနေတုံ ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၊ " တိုးပွားအောင်ပြုခြင်းငှါ " ဟု ပေး၊) ဇာယ်ာတိ - ဇာယ် ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဥယျာဇနတ္ထေ-တိုက်တွန်းခြင်းအနက်၌၊ နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ အနုယုဉ်ဇိယမာနောတိ - ကား၊ ကေမန္တိ - တခုသော အရပ်အစွန်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ကေသမဿု ဩရောပန ကာသာယ ပဋိဂ္ဂဟဏ သရဏဂမန ဥပစ္ဆာယဂ္ဂဟဏ ကမ္မဝါစာ နိဿယဓမ္မ - ဆံ မုတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်တို့ကို ပယ်ရှားပုံ, သင်္ကန်းကို လက်ခံပုံ, သရဏကုံယူပုံ , ဥပစ္ဆာယ်ယူပုံ , ကမ္မဝါစာ နိဿယညီးကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပုစ္ဆိယမာနော- မေးစိစစ်အပ်သော်၊ [ခေါင်းရိတ်တုန်းက ဘယ်ပုံရိတ်ခဲ့သနည်း, သင်္ကန်းကို ဆရာက ဘယ်ပုံပေး၍ ဘယ်ပုံလက်ခံခဲ့သနည်း, သရဏကုံကို ဘယ်ပုံယူခဲ့သနည်း, ဥပစ္ဆာယ်ကို ဘယ်ပုံယူခဲ့သနည်း, ကမ္မဝါစာကို ဘယ်သို့ ရွတ်ဖတ်သနည်း, မိရာပစ္စည်းများကို ဘယ်သို့ ပြောတော်မူကြံသနည်း၊ ဤသို့ မေးစိစစ်အပ်သော်၊] တေမတ္တံ အာရောစေသိတိ- ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ တေံ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ-ဤ ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့သူ၏အဖြစ်ကို၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အာစိက္ခိ-လျှောက်ပြီ။

ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခဝေတိတ္ထေ - ၌၊ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ဘာဝေန လဒ္ဓ မာနော) ထေယျသံဝါသကာ- ထေယျသံဝါသကတို့သည်၊ လိင်္ဂထေနကော-ဂုဏ်း၊ ပေ၊ ဥဘယထေနကော-ဂုဏ်း၊ ဇုတိ-သို့၊ တယော-သုံးယောက်တို့တည်း၊ တထ-ထို သုံးယောက်တို့တွင်၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတ္တော-

× × × × × × ×

ဒိဏကောလညော။ ။ကုလေ-မိမျိုး ဘမျိုးဌာ၊ ဇာတော-ဖြစ်သော မိဘစသူတို့တည်း၊ ကောလညော-တို့၊ ကုလနောင် ဇာတအနက်၌ ကုပစ္စည်း သက်၊ နလော၊ ဒိဏာကောလညော ယသောတိ ဒိဏကောလညော။

ထေယျသံဝါသကော။ ။"ထေနသ ဘာဝေါ ထေယ်ျံ" ဟု ရှေးဦ ပြုခဲ့သော်လည်း ဤဌာန"ထေနနံ ထေယ်ျာ"ဟု ဣတ္ထိလိင်ပြု၊ ထေယျာယ သံဝါသော ယသောတိ ထေယျသံဝါသကော၊ သမာသန္တကပစ္စည်း၊ ခိုးခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းခြင်းရှိသူ၊

ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဝိဟာရံ- သို့၊ ဂတွာ- ၍၊ ဘိက္ခုဝသာနိ - ရဟန်းဝါတို့ကို၊ နဂဏှတိ-မရေတွက်၊ ယထာဝုတ္တံ-ကြိုးစဉ်ငယ်လိုက်၊ ဝန္ဒနံ-ရှိခိုးခြင်းကို၊ န သာဒယတိ- မသာယ။ [ယထာဝုတ္တံ ဘိက္ခူနံဝါ သာမဏေရာနံဝါ ဝန္ဒနံ န သာဒယတိ၊– ဋီကာ။] အာသနေန -နေရာဖြင့်၊ န ပဋိဗာဟတိ - မတားမြစ်၊ (သီဘင်းငယ်တို့ကို နေရာဖြင့် မတားမြစ်၊) ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒိသု- ဥပုသ်ပဝါရဏာ အစရှိသော သံဃကံတို့၌၊ န သန္နိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ (မပါဝင်–ဟူလို၊) အယံ- ဤသူသည်၊ လိင်္ဂမတ္တဿေဝ - ရှင်ရဟန်းအသွင်မျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ထေနိတဋ္ဌာ-ခိုး အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာခို ခြင်းကြိယာကြောင့်၊) လိင်္ဂတ္ထေနကောနာမ-မည်၏။

ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ ဘိက္ခူဟိ တို့သည်၊ ပဗ္ဗာဇိတော - ရှင်ဖြစ်စေအပ်သော၊ သာမဏေရော-သည်၊ သမာနောပိ-သော်လည်း၊ ဝိဒဿံ-အရပ်တပါးသို့၊ ဂတ္ဘိဝ·၍၊ အဟံ–ဘပည်တို့တော်သည်၊ ဒသဝဿော–ဆယ်ဝါရှိသည်၊(အမှိ၊) ဇတိဝါ-ဤသို့သော်ငင်း၊ ဗီသတိဝဿော-ဝါနှစ်ဆယ်ရှိသည်၊(အမှိ၊)ဇတိဝါ-သော်ငင်း၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဝတ္ဝာ-ပြော၍၊ ဘိက္ခုဝသာနိ-တို့ကို၊ ဂဏှတိ-၏၊ ယထာဝုတ္တံ, ဝန္ဒနံ – ကို၊ သာဒယတိ - ၏။ [အတ္တနာ မုသာဝါဒံ ကတ္ဝာ ဒသိဘဝဿာနုရူပံ ယထာဝုတ္တံ ဝန္ဒနံ သာဒယတိ၊–ဋီကာ။] အာသနေန-ဖြင့်၊ ပဋိဗာဟတိ-၏၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒိသု-တို့၌၊ သန္နိဿတိ-၏၊ အယံ-သည်၊ သံဃါသမဏ္ဍဿေဝ - ပေါင်းသင်းခြင်းမျှ၏ သာ၊ ဝါ - ကိုသာ၊ ထေနိတဋ္ဌာ-ကြောင့်၊ သံဝါသတ္ထေနကောနာမ- မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော-ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗောပိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ကိရိယဘေဒေါ-အမူအရာ အထူးအပြားကို၊ ဇမသ္မိံ အတ္ထေ- ဤထေယျသံဝါသကောဟူသော ပါဠိ၏ အနက်၌၊ သံဃါသောတိ–ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဗော-၏၊ သိက္ခံ-ကို၊ ပစ္စက္ခာယ–ပယ်စွန့်၍၊ မံ-ကို၊ ကောစိ-သည်၊ နဇာနာတိ-မသိ၊ ဇတိဝေံ-သို့၊ (ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း စသည်ကို၊) ပဋိပဇ္ဇန္တော ပိ – ကျင့်သုံ၍လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

× × × × × × ×

ဤဝိဂြိုဟ်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ယူလျှင် သံဝါသတ္ထေနက တမျိုးသာ ယူသင့်သော်လည်း သံဝါသတ္ထေနကကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ခိုးသော လိင်္ဂတ္ထေနကကိုငင်း , နှစ်ပါးစုံကို ခိုးသော ဥဘယတ္ထေနကကိုငင်း ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "တဓေယော ထေယျသံဝါသကော" ဟု မိန့်သည်။

ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော။ ။အခြားနေရာ၌ "သံဝါသ" အရ အတူနေကြောင်းဖြစ်သော ကေကမ္မ ကုဒ္ဓသ သမသိက္ခတာ ဒုမျိုးကို ယူရိုးဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ကား "ရဟန်းဝါ မည်မျှရပြီ" စသည်ဖြင့် ရဟန်းဝါကိုရေတွက်ခြင်း ရှိခိုးဝတ်ခြုံခြင်း စသော အပြုအမူအား လုံးကိုပါ "သံဝါသ" ဟု ခေါ်ရသည်။

ပန-ကား၊ (သံဝါသတ္ထေနကမ္ဘတပါး ဥဘယတ္ထေနကကား၊) ယော-သည်၊ သယံ - ကိုယ်တိုင်၊ ပမ္ဘဇိတ္တာ - ၍၊ (လိင်္ဂတ္ထံနကကို ပြုသည်၊) ဝိဟာရံ - သို့၊ ဂတ္ဝါ-၍၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ-တို့ကို၊ ဂဏှတိ-၏၊ ယထာဝုဍ္ဎံ, ဝန္ဒနံ-ကို၊ သာဒယတိ-၏၊ အာသနေန- ဖြင့်၊ ပဋိဗာဟတိ- ၏၊ ဥပါထပဝါရဏာဒီသု - တို့၌၊ သန္နိဿတိ- ၏၊ အယံ – သည်၊ လိင်္ဂသစေဝ – ရှင်ရဟန်းအသွင်၏ဂုဏ်း၊ ဝါ– ကိုဂုဏ်း၊ သံဝါသသစ - ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်း၏ဂုဏ်း၊ ဝါ - ကိုဂုဏ်း၊ ထေနတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဥဘယတ္ထေနကောနာမ-မည်၏၊ တိဝိဓောပိ- သုံးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အယံ ထေယျသံဝါသကော-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နော-ဥပုဒ်မပွင့်း မဖြစ်နိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော- ထိုက်၊ ဥပသမ္ပန္နော–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူကို၊ နာသေတဗ္ဗော–အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်၏။ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ်္ဇာ-ရှင့်အဖြစ်ကို၊ ယာစန္တောပိ-တောင်းပါသော်လည်း၊ ဝါ-တောင်းသူကိုလည်း၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

စ-ဆက်၊ တ္ထေ-၌ ထေယျသံဝါသကအာရာဒ္ဓ၊ အသံမောဟတ္ထံ-မတွေဝေခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်ခြင်းအကျိုးငှါ၊) ဇာနံ ပကိဏ္ဏကံ – ၌ ရောပြွမ်းသောစကားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏၊ (ကိ) ၊ ရာဇ ဒုဋ္ဌကွ ကန္တာရရောဂ ဝေရိဘယေနဝါ-မင်းဘေး, ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးခြင်းဘေး,ခရီးခဲဘေး,ရောဂါဘေး, ရန်သူဘေးကြောင့် သော်၎င်း၊ (အချို့စာ၌ "ဘယေဟိ"ဟု ရှိသည်၊) စိဝရာဟရဏတ္ထံဝါ- သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူခြင်းအကျိုးငှါသော်၎င်း၊ ယော – အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာဓ-၌ သာသနာတော်၌၊ လိင်္ဂံ- ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို၊ အာဒိယတိ-ယူ၏၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ သော-ထိုသူသည်၊ သုဒ္ဓမာနသော-စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) သံဝါသံ-ရဟန်းဝါ ရေတွက်ခြင်းစသော သံဝါသကို၊ နာဓိဝါသေတိ - လက်မခံ၊ ဝါ– မသာယာ၊ တာဝ – ထိုမျှလောက်၊ သေ-၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ထေယျသံဝါသကောနာမ – က မည်၏ဟူ၍၊ နဝုစ္စတိ– မဆိုအပ်၊ ဇာတိ-သို့၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

တတြ-ထို စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိတ္ထာရနယော–အကျယ်နည်းတည်း၊ ဇာဓ-၌ သာသနာတော်၌၊ ကေစ္စသ–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနေပါဒ်၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ကုဇ္ဈါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ - ၌သို့ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူရသော်၊ မေ- ၏၊ သောတ္ထိ – မင်းဘေး

× × × × × × × +

ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနံ ။ ။ ယထာဝုဍ္ဎံ ဘိက္ခူနံဝါ သာမဏေရာနံဝါ ဝန္ဒနံ၊=ငါ့ကား၊ ၌၌ သာမဏေတို့၏ ယထာဝုဍ္ဎဝန္ဒနကို ပြထားသောကြောင့်၎င်း, ရှေး၌လည်း "အတ္တနော ပရိဝေဏေ၌ ဝသဂ္ဂေန ပတ္တသေနာသနဿ ဝုတ္တံ" စသည်ဖြင့် သာမဏေများ ဝါစဉ်အတိုင်း သံဃလာဘ်ယူရပုံကို ပြထားသောကြောင့်၎င်း သာမဏေများလည်း ဝါဆိုရမည်၊ ထိုဝါကိုလည်း မကြိုးမပေါက်ကျင့်ရသည် ဟု မှတ်ပါ။

ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဧကတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သယမေဝ-သာလျှင်၊ လိင်္ဂံ- ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ ပလာယတိ-ထွက်ပြေး၏၊ တံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ရညော-အား၊ အာရောစေန္တိ-သံတော်ဥဒုံးတင်ကြကုန်၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ပမ္မဇိတော-သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ တံ- ထိုသူ့ကို၊ ကိန္တိ-ဘာကိုမျှ၊ ကာတုံ- ၄၊ နလဘ္ဘာ - မရထိုက်၊ ဧကတိ - ဤသို့ပြော၍၊ တသ္မိံ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကောဓံ-ဒေါသကို၊ ပဋိဝိနေတိ - ပယ်ဖျောက်၏၊ သော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ပမ္မာဇေတဗ္ဗော၌စပ်၊) မေ-၏၊ ရာဇာဘယံ-မင်းဘေးသည်၊ ဂုပသန္တံ-ငြိမ်းပြီ၊ ဧကတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သံယမဇ္ဈံ-သို့၊ အနောသရိတ္ဝာဝ-မသက်ရောက်မူ၍သာ၊ (သက်ရောက်လျှင် သံဝါသတ္ထေနက ဖြစ်စရာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် မသက်ရောက်မူ၍၊) ဂိဟိလိင်္ဂံ-လူ့အသွင်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ - ၍၊ အာဂတော - ရှင်ရဟန်းပြုဘို့ရန် လာသည်၊ (သမာနော) ပမ္မာဇေတဗ္ဗော- ၏။

သာသနံ- သာသနာတော်ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ မယာ- သည်၊ ဇိဝိတံ- ကို၊ လဒ္ဓံ - ရအပ်ပေပြီ၊ ဟန္ဒ-ချက်ခြင်း လက်ငင်း၊ ဒါနိ-ဘေးရန် လွတ်ရာ ယဒုအခါ၌၊ ပမ္မဇာမိ—အံ့၊ (ဟန္ဒသည် ရဟန်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပုံကို ပြသော နိပါတ်ပုဒ်တည်း။) ဧကတိ -ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပဋ္ဌသံဝေဂေါ-ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) တေနေဝ လိင်္ဂေန - ဖြင့်ပင်၊ အာဂတ္ဝါ- ၍၊ အာဂန္တုကဝတ္တံ - ကို၊ အထာပိ နသာဒယတိ — အကယ်၍မူလည်း မသာယာအံ့၊ ဘိက္ခူဟိ- ရဟန်းစစ်တို့သည်၊ ပုဋ္ဌော — မေးအပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)ဝါ- ဖြစ်၍သော်၎င်း၊ အပုဋ္ဌော-မမေးအပ်သည်၊(ဟုတ္ဝာ)ဝါ- သော်၎င်း၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အတ္တာနံ- မိမိကို၊ အာဝိကတ္ဝာ - ထင်စွာပြု၍၊ (မင်းဘေးကြောင့် သက်နှံးဝတ်လာခဲ့ရသည့် အကြောင်းကို လျှောက်ထား၍၊)ပဗ္ဗဇ်္ဇ-ကို၊(အထာပိ)ယာစတိ-အံ့၊ (ဝေံသတ်, သော-ထိုသူ့ကို၊) လိင်္ဂံ- အသွင်ကို၊ အပနေတ္ဝာ- ဖယ်ရှား၍၊ (သူ့ဘာသာဝတ်လာသောသက်နှံးကို ချွတ်၍၊) ပမ္မာဇေတဗ္ဗော၊ (ထို သက်နှံးကို ပြန်ဝတ်စေ၍ ဖြစ်စေ , အခြားသက်နှံးကို ဝတ်စေ၍ဖြစ်စေ ရှင်ပြုပေးထိုက်၏၊) ပန-ဆက်၊ ဝတ္တံ- ဝတ်ကြီး ဝတ်ဝယ်ကို၊ သစေ သာဒယတိ-အံ့၊ ပဗ္ဗဇိတာလယံ- ရှင်ရဟန်းတို့၏ အာလယကို (ရှင်ရဟန်းတို့၏အမှုအရာကို၊) (သစေ)ဒဿေတိ-အကယ်၍ပြအံ့၊ သမ္ဗံ - အလုံးစုံသော၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဝုတ္တဝဿဂဏနာဒိဇာဒံ-ဆိုအပ်ပြီးသောဝါကို ရေတွက်ခြင်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဝိဓိံ- အစီအရင်ကို၊(သစေ)ပဋိပဇ္ဇတိ- အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ- သော်၊ ထိုသို့ ကျင့်လျှင် သံဝါသကို ခိုးရာရောက်သည်၊) အယံ-၌သူ့ကို၊ နပမ္မာဇေတဗ္ဗော- ထိုက်။

[ရာဇဘယကို ပြပြီး၍ ဒုဋ္ဌိကဘယကို အကျယ် ပြလိုသောကြောင့် ဧကဓ ပနစသည်မိန့်၊] ပန- ကား၊ ဧကဓ- ၌လောက၌၊ ကေစ္ဆော—အချို့သူကို၊ ဒုဋ္ဌိကဒ္ဒ-ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်သော ထမင်းရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-တ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာ

အခါ၌၊ ဇီဝိတုံ-အသက်မွေးခြင်းငှါ၊အသင်္ကာန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ သယမေဝ-သာ၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ သမ္မပါသလ္လိယ ဘတ္တာနိ-အလုံးစုံ ပါသလ္လာ အယူရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တော-စားလျက်၊ ဒုဿ္မိံကွေ-သည်၊ ဝိတိဝတ္တေ-ကျော်လွန်လသော်၊သံယမဇ္ဈံ-သို့၊ အနောသရိတ္တာဝ-၍သာ၊ဂိဟိလိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ အာဂဇေတာ-လာသည်၊(သမာနော-သော်၊ ပဗ္ဗာဇေတပ္ပော၊)ဇုတိ-၌သို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအရင်သည်၊ ပုရိမသဒိသမေဝ-ရှေးရာဇဘယ၌ ဆိုအပ်သော အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ။

[ဒုဿ္မိံကွဘယကို ပြုပြီး၍ ကန္တာရဘယကို ပြလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော-အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာကန္တာရံ-ကြီးစွာသော ရေးခဲကို၊ နိတ္ထရိတုကာမော-လွန်မြောက်လိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သတ္ထဝါဟာစ-ကုန်သည်သည်လည်း၊ [သတ္ထေ+ဝါဟေတိတိ သတ္ထဝါဟော၊ ယောဇနာ၌ "သတ္ထဝါဟော" ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါဠိပျက်ဟန်တူသည်၊]ပဗ္ဗဇိတေ-တို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားတတ်၏၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝါ-သည်၊ ဧဝံ-၌သို့ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူလသော်၊ မံ-ကို၊ သတ္ထဝါဟော-သည်၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဂမိဿတိ-သွားလတံ့၊ ဇုတိ-၌သို့ကြံ၍၊ သယမေဝ-သာ၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ သတ္ထဝါဟေန-နှင့်၊ ("သတ္ထေန - ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်"ဟု ရှိလျင် ကောင်း၏၊) သဒ္ဓိံ— ကွ၊ ကန္တာရံ-ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရိတ္တာ- လွန်မြောက်၍၊ ခေမန္တံ - ဘေးမရှိရာ အရပ်သို့၊ ပတ္တော-ရောက်၍၊ သံယမဇ္ဈံ-သို့၊ပေ၊ အာဂဇေတာ-သည်၊ (သမာနော, ပဗ္ဗာဇေတပ္ပော။) ဇုတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

[ကန္တာရဘယကို ပြုပြီး၍ ရောဂဘယကို ပြလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော-သည်၊ ရောဂဘယေ - ရောဂါဘေးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ (တနယ်လုံးရောဂါဘေး ဖြစ်လသော်၊) ဇီဝိတုံ—ငှါ၊ပေ၊ ရောဂဘယေ- သည်၊ စူပသန္တေ-ငြိမ်းဒေးလသော်၊ပေ၊ပုရိမ သဒိသမေဝ၊ [ရောဂဘယကို ပြုပြီး၍ ဝေရိဘယကို ပြလိုသောကြောင့် အပရဿ စသည်မိန့်။] အပရဿ - အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏

× × × × × × ×

သမ္မပါသလ္လိယဘတ္တာနိ။ ။သမ္မသာမယိကာနံ (အလုံးစုံသော အယူရှိသူတို့ဘို့) သာမဏေရဏံ ကတ္တာ ပညတ္တာဘတ္တာနိ (ဝတ်တည် အပ်သော ဘတ်တို့၊) ဇာဒ္ဓ ဘိက္ခူန ညေဝ နိယမိတဘတ္တဂ္ဂဟဏေ သံဝါသောပိ သမ္မာဝေယျာတိ သမ္မသာခ့ရဏာဘတ္တံ ဝုတ္တံ၊ သံဝါသံ ပန အသာဒယိတ္တာ အဘိက္ခုက ဝိဟာရဒီသု ဝိဟာရဘတ္တာဒီနိ ဘုဉ္ဇန္တောပိ ထေယျသံဝါသကော နဟောတိ ဧဝ၊-ဝိမတိ။ "ပါသလ္လာ"ဟူသည် ဧဖ ပါးသော အယူတည်း၊ ထို အယူအမျိုးမျိုး ရှိသူကို ပါသလ္လိယ (ပါသလ္လိက) ဟု ခေါ်၏၊ သဗ္ဗေ+ပါသလ္လိယာ သမ္မပါသလ္လိယာ—အလုံးစုံ ပါသလ္လာအယူရှိသူတို့၊ သမ္မပါသလ္လိယာနံ+သာမဏေရဏာနိ ဘတ္တာနိ သမ္မပါသလ္လိယဘတ္တာနိ—အလုံးစုံ ပါသလ္လာအယူရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့။

အပေါ်၌၊ ကော-တယောက်သော၊ ဝေရိကော–ရန်သူသည်၊ ကုဋ္ဌေါ–စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟောတိ – ၏၊ နံ - ထိ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ယာတေတုကာမော - သတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ဝိစရတိ- လှည့်လည်၏၊ သော-သည်၊ ဝံ-သော်၊ မေ-၏၊ သောတ္ထိ-ရန်ဘေးကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သယမေဝလိင်္ဂံ ဂဟေတ္ဝာ ပလာယတိ–၏၊ ဝေရိကော-သည်၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကုဟိ-အဘယ် အရပ်၌နည်း၊ ဣတိ - သို့၊ ပရိယေသန္တော–ရှာမှီးလသော်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ-၍၊ ပလာတော- ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ သုတ္ဝာ-၍၊ ပေ၊ ပဋိဝိနေတိ–၏၊ သော-သည်၊ မေ-၏၊ ဝေရိဘယံ-သည်၊ ဝူပသန္တံ–ပြီ၊ ဣတိ၊ပေ၊ ပုရိမသဒိသမေဝ။

[ဝေရိဘယကိုပြုပြီး၍ စိဝရာဟရဏတ္ထကို ပြုလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်။] အပရော- သည်၊ ဥတိကုလံ- ဆွေမျိုးအိမ်သို့၊ ဂစ္ဆိဿာ- ၍၊ သိက္ခံ-ကို၊ ပစ္ဆာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဂိဟိ-လူသည်၊ ဟုတ္ဝာ, ဣမာနိ စိဝရာနိ- တို့သည်၊ ဣဒ-ဤအိမ်၌၊ ဝိနသိဿန္တိ-ပျက်စီးကုန်လတ္တံ့၊ ဣမာနိ-ဤသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ သစေပိ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ (ဝေဝံသတိ)၊ အန္တရာမဂ္ဂ-ခရီးအကြား၌၊ မံ- ကို၊ စောရောတိ- ဟူ၍၊ ဂဟေဿန္တိ - ဖမ်းယူကုန်လတ္တံ့၊ အဟံ - သည်၊ ကာယ ပရိဟာရိယာနိ-ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သည်တို့ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ယန္တ။န ဂစ္ဆေယျံ-သွားရပါမူကား ကောင်းလေစ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ စိဝရာဟရဏတ္ထံ-သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ နိဝါသေတ္ဝာစ–သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍၎င်း၊ ပါရုပိတ္ဝာစ-ကေသိကို ရမ်း၍၎င်း၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ဒ္ဂုရတော ဝ-အဝေးဌ်ပင်၊ အာဂစ္ဆန်-လာနေသည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သာမဏေရာစ-တို့သည်၎င်း၊ ဒဟရာစ-ရဟန်းငယ်တို့သည်၎င်း၊ အဇ္ဈာဂစ္ဆန်-ခရီးဥုးကြိုဆိုကြကုန်အံ့၊ ဝတ္တံ- ကို၊ ဒဿန္တိ- ပြကြကုန်အံ့၊ သော–သည်၊ နသာဒယတိ– မသာယ၊ ယထာဘူတံ-စွာ၊ အတ္တာနံ-ကို၊ အာဝိကရောတိ- ၏၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ဒါနိ-ဌ်၊ မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ နမုဋ္ဌဿာမ-မလွတ်ကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဗလက္ကာရေန-အားကိုပြုခြင်းဖြင့်၊ (အနိဋ်အထက်၊) ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊(ရှင်ပြုပေးလိုကုန်သည်၊) ဟောန္တိ(ဇဝံသတိ)၊ ကာသာယာနိ- တို့ကို၊ အပနေတ္ဝာ – ဖယ်ရှား၍၊ (အသွင်ကို ဖျက်ပြီး၍၊) ပုန ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဣမေ-၌ ရဟန်းသာမဏေတို့သည်၊ မမ-၏၊ ဟိနာယ-ယုတ်ညံ့သော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှါ၊ အာဝတ္တာဘာဝံ - လည်ကြီးသည်၏အဖြစ်ကို၊ နဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တံ ယေဝ ဘိက္ခုဘာဝံ-ထို ရှေးရဟန်းအဖြစ်ကိုပင်၊ ပဋိဇာနိတ္ဝာ-ဝန်ခံ၍၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ပုမ္မေ-ရှေး၌၊ (သံဝါသတ္ထေနကအာဇ်းဌ်၊) ဝုတ္တံ-သော၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ-သော၊ ဝိဓိ-ကို၊ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဇဝံသတိ၊) အယံ-ကို၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊

[စိဝရာဟရဏတ္ထကို တနည်း ပြလိုသောကြောင့် အပရော စသည်မိန့်၊] အပရော-သည်၊ မဟာသမဏော-သာမဏေကြီးသည်၊ (ဟုတ္ထာ) ဥတိကုလံ-သို့၊ ဂတ္ဘိဉာ-၍၊ ဥပဥ္ဇ္ဈိတ္ထာ-လူထွက်ပြီး၍၊ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန- အလုပ်၌ ထထကြွကြွ မရှိခြင်းသည်၊ (ပျင်းရိခြင်းသည်၊) ဥဇ္ဇာဠော-အိမ်မှ ထွက်သွားစေအပ်သည်၊ ဝါ-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတ္ထာ, ပုန, ဒါနိ၊ အဟံ - သည်၊ သမဏောဝ- ရဟန်းသည်သာ၊ (“သာမဏေရောဝ”ဟု မူကွဲရှိ၏၊) ဘဝိဿာမိ - အံ့၊ ထေရောပိ - ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်လည်း၊ မေ- ၏၊ ဥပဇ္ဈိတဘာဝံ-လူထွက်ပြီး၏ အဖြစ်ကို၊ နဇာနာတိ- မသိ၊ ဇာတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ တဒေဝ ပတ္တာစီဝရံ - ကိုပင်၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာဂစ္ဆတိ- လာအံ့၊ တမတ္ထမ်ိ - ထို အကြောင်းကိုလည်း၊ ဘိက္ခူနံ - တို့အား၊ နာ အာရောစေတိ - မလျှောက်အံ့၊ သာမဏေရဘာဝံ-သာမဏေ၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိဇာနာတိ- ဝန်ခံအံ့၊ အယံ - သည်၊ ထေယျသံဝါသကောယေဝ-ထေယျသံဝါသကဖြစ်သည်သာ၊ ပဇ္ဇံ-ကို၊ နလဘတိ-မရ။

အဿ-ထို ရှင်လူထွက်၏၊ လိင်္ဂဟာဏကာလေ- အသွင်ကို ယူရာအခါ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့သောအကြံသည်၊ သစေ ဟောကိ-အံ့၊ (ကိံ)၊ အဟံ-သည်၊ ကဿစိ-အား၊ နာ အာရောစေဿာမိ-မပြောအံ့၊ ဇာတိ-ဤအကြံသည်၊ (သစေပိ ဟောတိ၊) ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂတော-ရောံသည်၊ (သမာနော)စ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ (သစေပိ) အာရောစေကိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂဟဏေနေဝ- အသွင်ကို ယူခြင်းဖြင့်ပင်၊ ထေယျသံဝါသကော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဿ-ထို ရှင်လူထွက်၏၊ ဂဟဏကာလေ-အသွင်ကို ယူရာအခါ၌၊ အာစိက္ခိဿာမိ- ပြောအံ့၊ ဇာတိ - သို့၊ စိတ္တံ - သည်၊ ဥပ္ပန္နံ - ဖြစ်သည်၊ အထာပိ ဟောတိ - အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂတ္ဝါစ - ရောက်၍ကား၊ အာဝုသော, တ္ဝံ - သည်၊ ကုဟိံ - သို့၊ ဂတော-သွားသနည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-မေးအပ်သည်၊(သမာနော)၊ ဒါနိ-၌၊ မံ-ကို၊ ဇာမေ-ဤရဟန်းသာမဏေတို့သည်၊ နဇာနန္တိ - မသိကြကုန်၊ ဇာတိ - သို့ကြံ၍၊ ဝဉ္ဆေတွာ - လှည့်ပတ်၍၊ နာစိက္ခတိ- မှန်သည့် အတိုင်း မပြော၊ နာစိက္ခိဿာမိ-မပြောတော့အံ့၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝုဂျိုက္ခေပေန - ပြောဘို့ရန် လုလွန်ဝိရိယကို

× × × × × × ×

ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန။ ။ကမ္မ-လယ်ထွန် ကုန်ရောင်း နွားကျောင်းမှု၌+ အနုဋ္ဌာန-(န+ဥဋ္ဌာန)-ထကြွလုလွှ မရှိခြင်း၊ အလုပ်၌ ပျင်းရိခြင်း၊ ဤသို့သော သာရဏ္ဍ၌တွေ့ရ၏၊ ဦးကာတို့၌ “ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေနာတိ ကသိဂေါရက္ခာဒိ ကမ္မကရဏေန” ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် “လယ်ထွန် နွားကျောင်းမှုစသော အလုပ်ကို လုပ်ရခြင်းသည်” ဟု အနက်ဖြစ်၏၊ “ကသိဂေါရက္ခာဒိ ကမ္မာ ကရဏေန (ကမ္မ + အကရဏေန)”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ “လယ်ထွန် နွားကျောင်းမှုစသော အလုပ်ကို မပြုလုပ်ခြင်းသည်”-ဟူလို။ [ဥ + ဗာဠော၊ ဝဟဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကြ၊ “ထွက်သွားစေအပ်”ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။]

လျှောချခြင်းနှင့်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ အယမ္ပိ- ဤရှင်လူထွက်သည်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော၀- သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ အဿ-ထို ရှင်လူထွက်၏၊ ဂဟဏကာလေပိ- ၌လည်း၊ အာစိက္ခိဿာမိ- မှန်သည့်အတိုင်း ပြောအံ့၊ (မိမိဘာသာ အသွင်ကိုယူလာကြောင်း ပြောအံ့၊) ဇာတိ- သို့၊ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ ဝိဟာရံ- သို့၊ ဂတ္ဝါဝိ- ရောက်၍လည်း၊ (သစေ) အာစိက္ခတိ- အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ၊) အယံ-ဤရှင်လူထွက်သည်၊ ပုန-တဖန်၊ ပဗ္ဗဇ်- ကို၊ လဘတိ– ၏၊ (ထေယျသံဝါသက မဖြစ်-ဟူလို။)

ပန- ဆက်၊ အပရော- သည်၊ ဒဟရသာမဏေရော - သာမဏေငယ်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) မဟန္တော– ကြီးသည်၊ (သမာနော) ဝါ- ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ အဗျတ္တော - ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သော - ထို သာမဏေသည်၊ ပုရိမနယေနေ၀-ဖြင့်ပင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ-၍၊ ယရေ-အိမ်၌၊ ဝစ္ဆက ရက္ခဏာဒိနိ- နွားငယ်ကို ထိန်းကျောင်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-အလုပ်တို့ကို၊ ကာတုံ-၌၊ နဇ္ဈာတိ-အလိုမရှိ၊ တဒေဝ-ထိုရှင်လူထွက်ကို၊ ဥတကာ-တို့သည်၊ တာနိယေ၀ ကာသာယာနိ-ထို သင်္ကန်းတို့ကိုပင်၊ အစ္ဆာဒေတွာ - ဖုံးလွှမ်း၍၊ ထာလကံ၀ါ - ခွက်ကိုသော်၎င်း၊ ပတ္တံ၀ါ- သပိတ်ကိုသော်၎င်း၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ဒတ္ဝာ- ပေးလိုက်၍၊ ဂစ္ဆ- သွားတော့၊ သမဏောဝ · ရဟန်းသည်သာ၊ ဟောဟိ-ဖြစ်လေတော့၊ (“သင့်လို ပျင်းတဲ့လူဟာ လူ့ဘောင်နှင့် မတော်ဘူး, ဘုန်းကြီးလုပ်ချေတော့”ဟူလို၊ “သာမဏေရောဝ” ဟု မူကွဲရှိ၏၊) ဇာတိ- ဤသို့ပြော၍၊ ယရာ- အိမ်မှာ၊ နိဟရန္တိ- နှင်ထုတ်ကြကုန်အံ့၊ သော-သည်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ နံ–ထိုရှင်လူထွက်ကို၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ နေ၀ဇာနန္တိ-ကုန်၊(ကိ)၊ အယံ- ဤသူသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ-၍၊ ပုန- ဖန်၊ သယမေ၀-သာလျှင်၊ ပဗ္ဗဇိတော-သူတည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ (နေ၀ဇာနန္တိ၊) သယမ္ပိ- လည်း၊ [မိမိဘာသာ သင်္ကန်း ၀တ်သူ ကိုယ်တိုင်လည်း၊] နဇာနာတိ- မသိ၊ (ကိ)၊ ယော - အကြင်သူသည်၊ ဧ၀ံ - သို့၊ (လူထွက်ပြီး၍ မိမိဘာသာ)၊ ပဗ္ဗဇတိ - ၏၊ သော - သည်၊ ထေယျသံ၀ါသကောနာမ- မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ (နဇာနာတိ၊) တံ- ထိုသူ့ကို၊ ပရိပုဏ္ဏ၀ဿံ – ပြည့်သော အာသင်္ကနှစ်ဆယ် ရှိသူကို၊ သစေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဧ၀ံသတိ၊)သုပသမ္ပန္နော- ကောင်းစွာ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန- သို့မဟုတ်၊ အနုပသမ္ပန္နကာလေယေ၀-လူသာမဏေ ဖြစ်ရာအခါ၌ပင်၊ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယေ - ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝတ္တမာနေ- ဖြစ်လသော်၊ သစေ သုဏာတိ- အကယ်၍ ကြားအံ့၊(ကိ)၊ ယော- သည်၊ ဧ၀ံ–သို့၊ ပဗ္ဗဇတိ - ၏၊ သော-သည်၊ ထေယျသံ၀ါသကောနာမ - မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ (သစေ သုဏာတိ၊ ဧ၀ံသတိ၊) တေန- ထိုသူသည်၊ မယာ-သည်၊ ဧ၀ံ - သို့၊ ကတံ - ပြီ၊

ဇာတိ- သို့၊ ဘိက္ခူနံ- တို့အား၊ အာစိက္ခိတမ္ပံ- ပြောပြရာ၏၊ ဧဝံ- ဤသို့ ပြောပြလ သော်၊ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ်္ဇ-ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဒါနိ- ၌၊ မံ-ကို၊ ကောစိ-သည်၊ နဇာနာ တိ- မသိ၊ ဇာတိ- ဤသို့ကြီး၍၊ သဒေ့စ နာရောစေတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဓုရံ(ဓုရေ)- တာဝန်ကို၊ (ပြောဘို့ရန် လုလွယ်ရိုးယကို၊) နိက္ခိတ္တမတ္တေ- ချအပ်ကာမျှ ဖြစ်လ သော်၊ ထေယျသံဝါသကော-သည်၊(ဟောတိ)။

ဘိက္ခု- သည်၊ သိက္ခံ- ကို၊ ပစ္စက္ခာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ဝါ- ချ၍၊ လိင်ံ – ရဟန်း အသွင်ကို၊ အနပနေတွာ – မပယ်ရှားမူ၍၊ (အချို့စာတို့၌ အပနေတွာဟု ရှိ၏ မကောင်း၊) ဒုဿီလကမ္မံ - ဒုဿီလ၏အလုပ်ကို၊ (မေထုန်မှိုဝမှု, ခိုးမှုစသည် ကို)၊ ကတ္ဝာဝါ-၍သော်ငင်း၊ အကတ္ဝာဝါ-မပြုဘဲသော်ငင်း၊ ပုန-တဖန်၊ သမ္ဗံ- သော၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တံ- သော၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ-သော၊ ဝိဓိ- ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ- အံ့၊ ထေယျသံဝါသကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သိက္ခံ-ကို၊ အပစ္စက္ခာယ-မပယ်စွန့် မူ၍၊ ဝါ-မချမူ၍၊ သလိင်ေ- မိမိ၏ ရဟန်းအသွင်၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ မေထု နံ- မေထုန်ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ - မှိုဝပြီး၍၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ- သော၊ ဝိဓိ-သို့၊ အာပဇ္ဇေန္တော- ရောက်လသော်၊ ထေယျသံဝါသကော နဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ– ရှင်အဖြစ်မျှကို၊ လဘတိ – ၏၊ ပန – ဝါဒန္တရကား၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ - ၌၊ ဧသော-ဤသူသည်၊ (သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်မှိုဝသူသည်၊)ထေယျသံဝါသကော- တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ – ထိုစကားကို၊ နဂဟေတမ္ပံ- မယူထိုက်၊ ဝါ– မမှတ်ထိုက်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကာသာယေ-၌၊ သဉ္ဉာဟော၀– (ပြန်ရှ်ဝတ်မည်ဟု) အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာ၊ (ဟုတ္တာ) သြဒါတံ – အဝတ် ဖြူကို၊ နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ မေထုနံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ-မှိုဝပြီး၍၊ပေ၊အာပဇ္ဇတိ- အံ့၊ အယဓွိ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော နဟောတိ၊ (သက်နှ်း၌ ပြန်ဝတ်မည်ဟု ဥဿာဟရှိသော်ကြောင့်တည်း၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ- ကို၊ လဘတိ-၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ကာသာယေ-၌၊ ဓုရံ-တာဝန်ကို၊ (ပြန်၍ဝတ်ဘို့ရန် လုလွယ်ရိုယ ကို၊) နိက္ခိပိတွာ-ချ၍၊ပေ၊ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သာမဏေရော-သည်၊ သလိင်ေ-မိမိ၏ သာမဏေအသွင်၌၊ ဌိတော-လျက်၊ မေထုနဒိအာသမဏကရဏဓမ္မံ-မေထုန်အစရှိသော ရဟန်းမဟုတ်သူ၏အဖြစ် ကို ပြုတတ်သောအကျင့်ကို၊(အာသမဏ်၌ ဘာဝပွဓာနကြောင့်၊) အာပဇ္ဇိတွာပိ– လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော နဟောတိ၊ ကာသာယေ – ၌၊ သဉ္ဉာဟော၀- သည်သာ၊(ဟုတ္တာ)၊ပေ၊ သစေပိ နိဝါသေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထေယျသံဝါ သကော နေဝ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ကာသာယေ– ၌၊ ဓုရံ- ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-၍၊ နဠွေါ-အဝတ်မဆင်း အချိန်မီးသည်၊(ဟုတ္တာ)ဝါ-သော်ငင်း၊ သြဒါတနိဝတ္ထော- ဝတ်အပ်သော အဝတ် ဖြူရှိသည်၊ ဝါ - အဝတ်ဖြူကိုဝတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ- သော်ငင်း၊ မေထုနသေဝနာဒိဟိ - မေထုန်မှိုဝခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အ

သမဏော-သည်၊ ဟုတ္ဝာ–ဖြစ်ပြီး၍၊ ကာသာယံ-ကို၊ နိဝါသေတိ-အံ့၊ ထေယျသံဝါသကော, ဟောတိ၊ (သင်္ကန်း၌ ဓုရနိက္ခေပ ပြုခဲ့သောကြောင့် ထေယျသံဝါသက ဖြစ်သည်၊) ဂိဟိဘာဝံ- လူ့အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထယမာနော - တောင့်တလျက်၊ ကာသာဝံ - ကို၊ ဆြဝန္ဒိကံ - အောက်ဘက်၌ လုံးအောင်ပြုအပ်သည်ကို၊ ဝါ– ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို၊ ကတ္ဝာဝါ- သော်၎င်း၊ အညေန - အခြားသော၊ အာကာရေနဝါ- အခြင်းအရာဖြင့်သော်၎င်း၊ ဂိဟိနိဝါသနေန-လူတို့၏ဝတ်နည်းဖြင့်၊ မေ - ၏၊ ဂိဟိလိင်ံ - လူ့အသွင်သည်၊ သောဘတိနုခေါ- တင့်တယ်လေသလော၊ ဝါ- လှလေသလော၊ နု သောဘတိနုခေါ- မတင့်တယ်လေသလော၊ ဇာတိ–သို့၊ ဝိမံသနတ္ထံ - စုံစမ်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ နိဝါသေတိ- ဝတ်အံ့၊ တာဝရက္ခတိ- စောင့်ရှောက်သေး၏၊ သောဘတိ- တင့်တယ်၏၊ ဝါ - လှ၏၊ ဇာတိ- သို့၊ သမ္ပဇိန္ဆိတ္ထာ ပန- လက်ခံပြီး၍ကား၊ ပုန- ဖန်၊ လိင်ံ - သာမဏေအသွင်ကို၊ သာဒယန္တော- သာယာလသော်၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ၊ ဩဒါတံ- ကို၊ နိဝါသေတွာ- ၍၊ ဝိမံသန သမ္ပဇိန္ဆနသုဝိ-စုံစမ်းခြင်း လက်ခံခြင်းတို့၌လည်း၊ သေဝနယော- တည်း။

ပန-ဆက်၊နိဝတ္ထကာသာယသေ-ဝတ်အပ်သောသင်္ကန်း၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ (အပေါ်က၊) ဩဒါတံ - ကို၊ နိဝါသေတွာ- ထပ်ဝတ်၍၊ သစေ ဝိမံသတိဝါ- အကယ်၍မူလည်း စုံစမ်းအံ့၊ သစေ သမ္ပဇိန္ဆတိဝါ- အကယ်၍မူလည်း လက်ခံအံ့၊ ရက္ခတိယေဝ-စောင့်ရှောက်သေးသည်ပင်၊ ဘိက္ခုနိယာဝိ-၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သာဝိ-ထိုဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ ဂိဟိဘာဝံ-ကို၊ ပတ္ထယမာနာ– တောင့်တသည်၊ (ဟုတ္ဝာ၊) ကာသာယံ-ကို၊ ဂိဟိနိဝါသနံ – လူတို့၏ဝတ်ခြင်းကို၊ပေ၊ သစေ နိဝါသေတိ–အံ့၊ တာဝရက္ခတိ-၏၊ (ဘိက္ခုနီအဖြစ်ကို စောင့်ရှောက်သေး၏၊) သောဘတိ – ၏၊ ဇာတိ– သို့၊ သစေ သမ္ပဇိန္ဆတိ-အံ့၊ နရက္ခတိ၊ပေ၊ သေဝနယော၊ ပန–ကား၊ နိဝတ္ထကာသာယသ–၏၊ ဥပရိ–၌၊ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ, ဝိမံသတုဝါ–စုံစမ်းမူလည်း စုံစမ်းပစေ၊ သမ္ပဇိန္ဆတုဝါ- လက်ခံမူလည်း လက်ခံပစေ၊ ရက္ခတိယော-စောင့်ရှောက်သေးသည်ပင်။

ကောစိ-သော၊ ဝုမ္ဘပဇ္ဇဓိတော-ကြီးရင့်သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဖြစ်သူသည်၊ ဝါ– တောထွက်ရဟန်းကြီးသည်၊ ဝဿ နိ-ဝါတို့ကို၊ အဂဏေတွာ-မရေတွက်မူ၍၊ ပါဠိယမ်-သဃာ အစဉ်အတန်း၌လည်း၊ အဋ္ဌတွာ - မတည်မူ၍၊ (သံဃာအစဉ်

× × × × × × ×

ဆြဝန္ဒိကံ။ ။ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌+ဝန္ဒနံ–လုံးနေခြင်း၊ ဆြဝန္ဒေါ- ခြင် ၊ ဆြဝန္ဒံ- အောက်၌လုံးနေအောင် (တွဲလျားမကျစေဘဲ လုံးနေအောင်) + ကရီ ယတေ-ပြုအပ်၏၊ ဇာတိ ဆြဝန္ဒိ ကာ–အောက်၌လုံးနေအောင်ပြုအပ်သော ဝတ်ခြင်းဟူသည် ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းတည်း၊ ရှေးက ကုလားလူမျိုးဖြစ်၍ ထုံးစံအတိုင်း၊ ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို “ပုဆိုးဝတ်ခြင်းတမျိုး”ဟု မှတ်ပါ။

အတန်းထဲ၌မလိုက်မူ၍၊) ကေပဿန-တခုသောဘေးဖြင့်၊ ဝါ-ဘေးတဖက်က၊ အာဂတ္ဝါ-လိုက်လာ၍၊ မဟာပေဠာဒီသု– ပေဠို့ကြီး အစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ– တောင်းကြီး ပဠုပ်ကြီး အစရှိသည်တို့၌၊ [ဝိလိဝါဒိ မယေသု ယရဒ္ဓါရေ ထဝိတ ဘတ္တာဘာဇန ဝိဿဿေသု။– ဝိမတိ။] ကဋ္ဌစ္ဆုနာ-ယောက်ချီဖြင့်၊ ဝါ-ငွန်းဖြင့်၊ ဘတ္တပိဋ္ဌေ-ထမင်းခဲကို၊ ဥက္ခိတ္တေ- မြောက်မျိုအပ်သော်၊ (လောင်းဘို့ရန် မြေးချိ အပ်သော်၊) ပတ္တံ- ကို၊ ဥပနာမေတွာ- အနားသို့ ညွှတ်စေ၍၊ သေနော-သိန်းစွန်သည်၊ မံသပေသိ-အသားတစ်ကို၊ ဂဟေတွာ-သုတ်ယူ၍၊ ဝါ-ကုတ်ယူ၍၊ ဂစ္ဆတိ ဝိယ- သွားသကဲ့သို့၊ (တထာ- တူ၊) ဂဟေတွာ- ၍၊ ဂစ္ဆတိ - အံ့၊ ထေယျသံ ဝါသကော နဟောတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ဘိက္ခုဝသာနိ-တို့ကို၊ ဂဏှေတွာ– ရေတွက်၍၊ ဂဏှန္တော-ယူလေသော်၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သယံ - ကိုယ်တိုင်၊ သာမဏေရော – သည်၊ (သမာနော)ဝ – ဖြစ်လျက်ပင်၊ သာမဏေရ ပဋိပါဋိယာ – သာမဏေတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ကုဋ္ဌဝသာနိ – ကောက်ကျစ်စင်းလဲသော ဝါတို့ကို၊ ဝါ - မမှန်သောဝါတို့ကို၊ ဂဏှေတွာ - ၍၊ ဂဏှန္တော - ယူသောသာမဏေသည်၊ ထေယျသံဝါသကော နဟောတိ။ [ရှေး ခေတ်က သာမဏေပင် ဖြစ်သော်လည်း ဝါစဉ်အတိုင်း သံဃလာဘ်ကို ယူကြရ သည်၊ ဝါဆိုပြီးနောက် ဝါမပျက်အောင်လည်း စောင့်ရှောက်ကြရသည်။] ဘိက္ခု– ကို၊ (ကာရေတဗ္ဗော၌စပ်)၊ ဘိက္ခုပဋိပါဋိယာ-ရဟန်းတို့၏အစဉ်အားဖြင့်၊ ကုဋ္ဌ ဝသာနိ-တို့ကို၊ ဂဏှေတွာ-၍၊ ဂဏှန္တော-ယူလသော်၊ ဘက္ခာပ္ပဋိ- ဘက္ခာ၏ တန်ဖိုးဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ [ရှေးခေတ်၌ ဝါကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းသောဘက္ခာကို ရ၍၊ ထို့ကြောင့် "ဘက္ခာပ္ပဋိ" ဟု ဆိုသည်။] ဇာတိ– အပြီးတည်း၊.... ထေယျသံဝါသကဘဏ်းကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တိတ္ထိယပက္ကန္တက ကထာ

ပန - ကား၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဘိက္ခဝေတိတ္ထေ- ၌၊ တိတ္ထိယေသု- တိတ္ထိ တို့၌၊ ပက္ကန္တော–(သာသနာတော်မှ) ဖဿားပြီးသူတည်း၊ ပဝိဋ္ဌော-ဝင်သွားပြီး သူတည်း၊ ဇာတိ- ကြောင့်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော - က မည်၏။ [တတ္ထိယေသု+ ပက္ကန္တော တိတ္ထိယပက္ကန္တော၊ ပဟူဗ္ဗ ကမုဓာတ် တပစ္စည်း အတိတ်ဟော၊ တိတ္ထိယ ပက္ကန္တောယေဝ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော။] သော – ထို တိတ္ထိယပက္ကန္တကကို၊ ကေဝလံ-ပဗ္ဗဇ္ဇာမဖက် သက်သက်၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သောရဟန်း အဖြစ်သို့ မရောက်စေနိုင်ရုံသည်ကား၊ န- မဟုတ်သေး၊ အထဓေါ - စင်စစ်ကား၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောပိ - ရှင်အဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ ဝါ - ရှင်ပြု၍လည်း မပေးထိုက်၊ တတြ-ထို နဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗောဟူသောစကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊

ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော၊ ဘိက္ခု - သည်၊ (ရဟန်းမှန်ပါလျက်၊) တိတ္ထိယော - သည်၊ ဘဝိဿာမိ- အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြီ၍၊ သလိင်္ဂနေဝ-မိမိ၏ ရဟန်းအသွင်ဖြင့်သာ၊ တေသံ-ထို တိတ္ထိတို့၏၊ ဥပဿယံ - မှီတင်းနေထိုင်ရာကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ - အံ့၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ-ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ တေသံ-ထို တိတ္ထိတို့၏၊ လိင်္ဂ်-အသွင်ကို၊ အာဒိန္နမေတ္တာ- ယူအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တာ ကော ဟောတိ၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သယမေဝ – ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တိတ္ထိယော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ ကြီ၍၊ ကုသစီရာဒိနိ-သမန်းမြက်အဝတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ နိဝါသေတိ- အံ့၊ (သော)ဝိ - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ တိတ္ထိယ ပက္ကန္တာကော- သည်၊ ဟောတိယေဝ - သည်သာ၊ [တိတ္ထိယပက္ကန္တာက မဟုတ်ဟုသော်လည်း တိတ္ထိယပက္ကန္တာကနှင့် တူသောကြောင့် တိတ္ထိယပက္ကန္တာကဟု ခေါ်ရသည်၊]ပန-ကား၊ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) နာယန္တော - ရေချိုးစဉ်၊ အတ္တာနံ - ကို၊ သြလောကေတွာ-ငုံကြည့်၍၊ မေ- ၏၊ အာဇီဝကဘာဝေါ- အာဇီဝက၏အဖြစ်သည်၊ သောဘတိ-တင့်တယ်၏၊ အာဇီဝကော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ- အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြီ၍၊ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ အနာဒါယ-မယူမူ၍၊ နဂ္ဂေါဝ- အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသာလျှင်၊ အာဇီဝကာနံ-အာဇီဝကတို့၏၊ ဥပဿယံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (သော-သည်၊) ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ အဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဟိရောတ္တပ္ပံ- အရှက်အကြောက်သည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋာနိ–တို့ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြော၍၊ မုစ္စတိ-တိတ္ထိယ ပက္ကန္တာကအဖြစ်မှ လွတ်၏၊ တေသံ-ထို အာဇီဝကတို့၏၊ ဥပဿယံ-သို့၊ ဂတ္ဘောပိ-ရောက်၍လည်း၊ တေဟိ-ထို အာဇီဝကတို့သည်၊ သြဝဒိတွာ – ဆုံးမအပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)ဝါ- ဖြစ်၍သော်ငင်း၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊ (ဒိသွာ)ဝါ– မြင်၍သော်ငင်း၊ ဇာမေသံ – ဤအာဇီဝကတို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–သည်၊ အတိဒုက္ခာ-အလွန်ခက်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြီ၍၊ နိဝတ္တေန္တော်ပိ-ပြန်နှစ်သောရဟန်းသည်လည်း၊ မုစ္စတိယေဝ·တိတ္ထိယ ပက္ကန္တာက အဖြစ်မှ လွတ်သည်သာ။ (ဒုက္ကဋ်များကိုကား ဒေသနာပြောရဦးမည်။)

ပန-ကား၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ - ၌၊ ဥက္ကဋ္ဌံ- အမြတ်ဆုံးသည်၊ ကိ'–အဘယ်နည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ပုဏ္ဏတွာ-၍၊ ကေသမသ္မုလူနာဒိနိ-ဆံပင် မုတ်ဆိတ်တို့ကို နှုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ (မရိတ်ဘဲ နှုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊) (ဥက္ကဋ္ဌံ-တည်း၊) ဇာတိ-သို့၊ ဝုဋ္ဌာ-သည်၊(ဟုတ္ဝာ)ကေကေသမ္ဗိ-ဆံပင်တပင်ကိုလည်း၊ သစေ လူဟာဒေပတိ - အကယ်၍ နှုတ်စေအံ့၊ ဥက္ကဋ္ဌိကပုဗာနာဒိနိ–ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍တရားအားထုတ်ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ဝတ္တာနိဝါ-ကျင့်ဝတ်တို့ကိုမူလည်း၊ (သစေ) အာဒိယတိ – အကယ်၍ ယူအံ့၊ မောရပိဉ္ဆာဒိနိဝါ–

ဥဒေါင်းမြီးစည်း အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ (သစေ)နိဝါသေတိ-အံ့၊ တေသံ-ထိ အာဇီဝကတို့၏၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ (သဓေ)ဂဏှာတိ- အံ့၊ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ဤ အာဇီဝကတို့၏ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သေဋ္ဌာ- မြတ်၏၊ ဇာတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ သေဋ္ဌဘာဝံဝါ- မြက်သည်၏အဖြစ်သို့မူလည်း၊ (သစေ) ဥပဂစ္ဆတိ - အကယ်၍ ကပ်ရောံအံ့၊ (ဧဝံသတိ) နံ မုစ္စတိ-တိတ္ထိယပက္ကန္တကအဖြစ်မှ မလွတ်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ၊ (နံ မုစ္စတိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ပန-ဆက်၊ မေ-၏၊ တိတ္ထိယပဗ္ဗဇ္ဇာ-တိတ္ထိရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သောဘတိနုခေါ်-သလော၊ နံ သောဘတိနုခေါ်-သလော၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝိမံသနတ္ထံ-ငါ၊ကုသစီရာဒိနိဝါ-တို့ကိုမူလည်း၊သစေ နိဝါသေတိ- အံ့၊ ဇင်္ဂံဝါ- ဆံကျစ်ကိုမူလည်း၊ ဗန္ဓတိ - ထုံးဖွဲ့အံ့၊ ခါရိကာဇံဝါ- ပရိက္ခရာတို့ကို ထမ်းကြောင်းဖြစ်သော ထမ်းပိုးကိုမူလည်း၊ အာဒိယတိ – အံ့၊ ယာဝ – လောက်၊ နံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ- လက်မခံသေး၊ တာဝ – ထိုသို့ လက်မခံသေးသမျှ၊ နံ– ထို စုံစမ်းသောရဟန်းကို၊ လဒ္ဓိ – အယူသည်၊ ရက္ခတိ – စောင့်ရှောက်သေး၏၊ (ရဟန်းအဖြစ်မှ စောင့်ရှောက်သေး၏၊) သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေ – လက်ခံအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ အစ္ဆိန္နစီဝရော-လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသောရဟန်းသည်၊ ကုသစီဝရာဒိနဲ - တို့ကို၊ နိဝါသေန္တော၀ါ - ဝတ်သော်၎င်း၊ ရာဇဘယာဒိဟိ – မင်းဘေး အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ (အာဒိဖြင့် ဒုဇ္ဇိက္ခဘယ, ကန္တာရဘယ စသည်ကိုယူ။) တိတ္ထိယလိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဏှန္တော၀ါ-ယူသော်၎င်း၊ လဒ္ဓိယာ-၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော-သည်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သည်သာ။

စ–ဆက်၊ အယံ တိတ္ထိယပက္ကန္တကောနာမ- မည်သည်ကို၊ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာ- မြင့်မြတ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ရဟန်းဖြင့်၊ ကထိတော- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာမဏေရော-သည်၊ သလိင်္ဂံန- မိမိ၏ သာမဏေအသွင်ဖြင့်၊ တိတ္ထာယတနံ-တိတ္ထိတို့၏ တည်ရာကျောင်းသို့၊ ဂတော- သွားသည်၊ (သမာ၀နော)ပိ-သော်လည်း၊ ပုန- ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ - ကိုလည်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ- ကိုလည်း၊ လဘတိ-၏၊ ဇာတိ–သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ ပုရိမော-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ထေယျသံဝါသကော-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နေန- လူသာမဏေဖြင့်၊ ကထိတော - ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော– သည်၊ ကူဋဝဿံ- ကောက်ကျစ်သော ဝါကို၊ (မမ္ပန်သော ဝါကို၊) ဂဏှန္တော်ပိ- ရေတွက်ပါသော်လည်း၊ အဿမဏောသမဏာ မဟုတ်သည်၊ နံ ဟောတိ- မဖြစ်၊ လိင်္ဂံ- မိမိအသွင်၌၊ သဉ္ဉဿဟော-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ–ရောက်ပြီး၍၊ ဘိက္ခု၀ဿာဒိနံ-တို့ကို၊ ဂဏှန္တော်ပိ – သော်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော နံ ဟောတိ၊ ဇာတိ-အပြီးတည်း၊ .... တိတ္ထိယ ပက္ကန္တကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ

နာဂယောနိယာ အန္ဒိယတိတိ ထွေ- ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဒေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သော-ထိုနဂါးသည်၊ ပဝတ္တိယံ-ပဝတ္တိအခါ၌၊ ကုသလဝိပါကေန- ကုသိလ်၏ အကျိုးကြောင့်၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိသဒိသံ - နတ်စည်းစိမ်နှင့် တူသော၊ ဇာသရိယသမ္ပတ္တိံ - အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ စည်းစိမ်ကို၊ ကိဉ္စာပိ အနုဘောတိ- အကယ်၍ကား ခံစားရပါမေ့၏၊ ပန - ထိုသို့ပင် ခံစားရပါသော်လည်း၊ အကုသလဝိပါက ပဋိသန္ဓိကဿ-အကုသလဝိပါက်ဟူသော ပဋိသန္ဓေရှိသော၊ တဿ-ထို နဂါး၏၊ (“ နာဂသရိရံ ပါတုဘဝတိ”- ၌စပ်၊) သဇာတိယာ - တူသော ဇာတ်ရှိသော နဂါးမ၌၊ မေထုန ပဋိသေဝနေစ - မေထုန်မှိုဝဲရာ အခါ၌ငင်း၊ ဝိသဋ္ဌနိဒ္ဒါက္ကမနေစ - စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အိပ်ပျော်ရာ အခါ၌ငင်း(လွတ်လွတ် လပ်လပ် အိပ်ပျော်ရာ အခါ၌ငင်း)၊ ဥဒကသဉ္ဇာရိကံ-ရေ၌ လှည့်လည်ရခြင်းရှိသော၊ မက္ကုကဘက္ခံ- ဖားဟူသော အစာရှိသော၊ နာဂသရိရံ - နဂါး၏ ကိုယ်သည်၊ ပါတုဘဝတိ- ထင်ရှားဖြစ်၏၊ တဿာ – ကြောင့်၊ သော- ထို နဂါးကို၊ တာယ နာဂယောနိယာ–ထို နဂါးမျိုးသည်၊ အန္ဒိယတိ-နှိပ်စက်အပ်သူကဲ့သို့ ပြုအပ်၏၊ [အန္ဒိယတိပုဒ်၏ အဖွင့်ကို တတိယပါရာဇိကဏ္ဍ ပြခဲ့ပြီ၊] ဟရာယတိတိ-ကား၊ လဇ္ဇတိ-ရှက်၏၊ (ဟရေ- လဇ္ဇာယံ ဓာတ်တည်း၊) ဇုဂုစ္ဆတိတိ-ကား၊ အတ္တဘာဝံ–အတ္တဘောကို၊ ဇိဂုစ္ဆတိ-စက်ဆုပ်၏။

တဿ ဘိက္ခုနော နိက္ခန္တေ တိ - ကား၊ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ - ထိုရဟန်းသည်၊ နိက္ခန္တေ-ထွက်ပြီးလသော်၊ [သဝိဘတ် သတ္တမီအနက်၌သက်၊ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသကြောင့်၊ တပစ္စည်း ကတ္တားဟော။] အထဝါ-ထို ပြင်တန်းကား၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ နိက္ခမနေ-ထွက်ခြင်းကြောင့်၊ ဇုတိအတ္ထော၊ [ဤအလို နိက္ခန္တေ၌ တပစ္စည်း ဘောဟော။] ဝိသဋ္ဌော နိဒ္ဒံ သြက္ကမိတိ-ကား၊ တသ္မိံ - ထိုရဟန်းသည်၊ အနိက္ခန္တေ—မထွက်သေးမီ၊ ဝိဿရဘယေန-ဖေါက်ပြန်သောအသံကို ပြုမည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ (လန့်၍အော်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊) သတိံ - သတိကို၊ အဝိသဇ္ဇိတွာ–မစွန့်လွှတ်ဝဲဘဲ၊ ကပိမိဒ္ဓဝသေနေဝ– မျောက်တို့၏ ငိုက်မြည်းခြင်းနှင့် တူသော ငိုက်မြည်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ နိဒ္ဒါယန္တော-အိပ်လျက်၊ (တသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊) နိက္ခန္တေ- ထွက်ပြီးလသော်၊ သတိံ - ကို၊ ဝိသဇ္ဇိတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊ ဝိသဋ္ဌော-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ နိရာသင်္ကော–ကင်းသောယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (လန့်၍အော်လိမ့်မည်ဟု ယုံမှားခြင်း မရှိတော့သည်၊) (ဟုတ္တာ၊) မဟာနိဒ္ဒံ-ကြီးစွာသောအိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ပဋိပဇ္ဇိ- ရောက်ပြီ၊ ဝိဿရမကာသိတိ-ကား၊ ဘယဝသေန - ကြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမဏာသည် - မိမိ၏ ရဟန်းဟူသော အမှတ်သညာကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဝိရုပံ-ဖေါက်ပြန်သော၊ မဟာသဒ္ဒံ- ကျယ်စွာသောအသံကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊[ဝိကို ဝိရုပံ ဟု ဖွင့်သည်၊]

တုမ္မေ ခေါတ္ထောတိ (ပဒဿ)– ဟူသောပုဒ်၏၊ တုမ္မေ ခေါ အတ္ထောတိ- ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော၊)အကာရဿ · အအက္ခရာကို၊ လောပံ- ချေခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ (သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ- ပြီ၊ ["ခွေတ္ထ"ဟု မရှိရ၊ "ခေါတ္ထ"ဟုသာ ရှိရမည်။] တုမ္မေနာဂါ - အသင်တို့ နဂါးတို့သည်၊ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနံ– ဈာန်ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့၏၊ အဘဇ္ဇတ္တာ-မဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇာမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ- တရားသဖြင့်ဆုံးမရာ ဤသာသနာတော်၌၊ အဝိရုဇ္ဈဓမ္မာ-စည်ပင်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၊ အတ္ထ - ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝိရုဇ္ဈိဓမ္မာ - စည်ပင်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်၊ န ဘဝထ - မဖြစ်ကုန်၊ ဇာတိအယံ - ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တ္ထေ- ဤ တုမ္ဟ ခေါတ္ထအစရှိသော ပါဠိုရပ်၌၊ သခ်ဳပတ္ထော-အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ သဇာတိယာတိ- ကား၊ နာဂိယာဓေ- နဂါးမ၌သာ၊ (မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ-၌စပ်၊) ယဒါပန- အကြင်အခါ၌ကား၊ မနုဿိတ္ထိအာဒိဘေဒါယ- လူမိန်းမအစရှိသော အပြားရှိသော၊ အညဇာတိယာ- အခြားဇာတ်ရှိသောမိန်းမ၌၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဒေဝပုတ္တောဝိယ-နတ်သားကဲ့သို့၊ ဟောတိ- ၏၊ စ - ဆက်၊ တ္ထေ- ဤဝတ္ထု၌၊ ပဝတ္တိယံ - ပဝတ္တိအခါ၌၊ အဘိဏှံ - မပြတ်၊ (များသောအားဖြင့်၊) သဘာဝပါတုကမ္မဒဿနဝသေန - ပင်ကိုယ်သဘော၏ ထင်ရှားပုံကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွေ ပစ္စယာတိ-ဟူ၍၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ နာဂဿ - ၏၊ ပဋိသန္ဓိကာလေ - ပဋိသန္ဓေနေရာ အခါ၌၊ တစဇဟနကာလေ- အရေးဟောင်းကို စွန့်ရာအခါ၌၊ (အရေလဲရာအခါ၌၊) သဇာတိယာ- တူသောဇာတ်ရှိသောနဂါးမ၌၊ မေထုနကာလေ- မေထုန်မှီဝဲရာအခါ၌၊ ဝိသဋ္ဌနိဒ္ဒါက္ကမနကာလေ – လွတ်လွတ်ကျတ်ကျတ် အိပ်ခြင်းသို့ သက်ရောက်ရာအခါ၌၊ စုတိကာလေ- စုတိရာအခါ၌၊ ဇာတိ- သို့၊ ပဇ္ဇသု- ၅ ပါးကုန်သော၊ ကာလေသု - အခါတို့၌၊ သဘာဝပါတုကမ်ဳံ - ပင်ကိုယ်သဘောကို ထင်စွာပြုခြင်းသည်၊ ဟောတိ - ၏။ [ဤ ၅ ပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓိ စုတိကာလသည် တဘဝလျှင် တခါစီသာရှိ၏၊ တစဇဟနကာလလည်း တခါတရံ၌သာဖြစ်၏၊ သဇာတိမေထုနကာလ ဝိသဋ္ဌနိဒ္ဒါက္ကမနကာလကား မပြတ်မပြတ်ဖြစ်ရသည်၊ ထို မပြတ်မပြတ်ဖြစ်ရာအခါကိုပြလို၍ "ဒွေ ပစ္စယာ"ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူသည်။]

တိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေတိ တ္ထေ - ၌၊ နာဂေါဝါ - နဂါးသည်မူလည်း၊ ဟောတု - ဖြစ်စေ၊ သုပဏ္ဏမာဏဝကာဒိနံ - ဂဠုန်လုလင် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (လုလင်ယောင် ဆောင်လာသော ဂဠုန် အစရှိသည် တို့တွင်၊) အညတရော ဝါ-

× × × × × × × +

နာဂိယာ ဓေ ။ ။ သမာနာ + ဇာတိ ယဿာတိ သဇာတိ၊ သမာနကို သပြု၊ တူသော ဇာတ်ရှိသူဟူသည် နဂါးမတည်း၊ ထို့ကြောင့် နာဂိယာဟုဆိုသည်း ဓေတွင်းဖြစ်ရသင့်ရာ၌ "သမ္မပဒံ သာဝေါရဏံ"နှင့်အညီ ဓေကို ထည့်၍ဆိုသည်း ဖွင့်သည်၊ ထိုဓေ၏ နိဝတ္တေတမ္ဗတ္ထကို ပြလို၍ ယဒါပန စသည်မိန့်။

အမှတ်မရှိတစုံတယောက်သည်မူလည်း၊(ဟောတု-စေ၊) အန္တမသော· အထက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ (အောက်ဆုံး မဟုတ်၊ အထက်ဆုံးတည်း၊) သက္ကံဒေဝရာဇာနံ-သကြား နတ်မင်းကို၊ ဥပါဒါယ - အစပြု၍၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သော၊ အမနုဿဇာတိယော-လူမဟုတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူသည်၊ ဝါ-အမနုဿဇာတ်၌ ဖြစ်သူသည်၊ (ဟောတု-စေ၊) [အမနုဿဇာတိယံ ဇာတော အမနုဿဇာတိယော၊] သဗ္ဗော၀ · အလုံးစုံသော အမနုဿဇာတိယကိုသာ၊ ဇုမသ္မိံ အတ္ထေ – ဤတိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေ ဟူသောပုဒ်၏အနက်၌၊ တိရစ္ဆာနဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊["တိရစ္ဆာနဂတော " အရ ရိုးရာအားဖြင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံသား အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ကိုသာ ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ထိုစကားကို ဥပလက္ခဏာပြု၍ သုဂတိဘုံသား နတ်များကိုလည်း ယူရသည်၊] သော - ထို တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သူကို၊ နေ၀ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော - ရှင်အဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ ဥပသမ္မန္နောပိ-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူကိုလည်း၊ နာသေတဗ္ဗော - အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေ ထိုက်၏၊ ဇုတိ- တည်း။....တိရစ္ဆာနဂတ၀ဏ္ဏုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

မာတုယာတကာဒိ၀ဏ္ဏု ကထာ

မာတုယာတကာဒိ၀ဏ္ဏုသု-မာတုယာတကအစရှိသော၀ဏ္ဏုတို့၌၊(အတ္ထော-ဧ၀ံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) နိက္ခန္တိံ ကရေယျန္တိ– ကား၊ နိက္ခမနံ နိဂမနံ-ထွက်မြောက်ခြင်းကို၊ အပ၀ါဟနံ- ကင်းခြင်းကို၊ ဝါ– ကုစားခြင်းကို၊ ကရေယျ - ပြုရာပါ၏ခဲ့နည်း၊ ဇုတိ အတ္ထော။ [နိက္ခမနံ - ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိက္ခန္တိံ – ၌ တိပစ္စည်းဘောဟောဟု ကြံရသည်၊ထွက်မြောက်ခြင်းဟူသည် ထိုအပြစ်မှကင်းလွတ်အောင် နိဂုံးချုပ်ခြင်းတည်း ဟု သိစေလို၍ " နိဂမနံ " ဟု ဖွင့်သည်၊ [အပ၀ါဟနံကို သာရတ္ထ၌ "အပဂမနံ–ကင်းခြင်း" ဟုဎ်း၊ "ပတိကရဏံ-ကုစားခြင်း" ဟုဎ်း, ဝိမတိ၌"သောဓနံ-သုဓ်သင်ခြင်း" ဟုဎ်း ဖွင့်၏၊ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။] မာတုယာတကော ဘိက္ခဝေတိတ္ထေ-၌၊ ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မနုဿိတ္ထိဘူတာ-လူမိန်းမဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဇနိကာ – မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ – အရင်း

× × × + × × × ×

မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိကာ။ ။တိရစ္ဆာနာဒိ အမနုဿဇာတိတော မနုဿဇာတိကာနညော၀ ပုတ္တေသု မေတ္တာဒယောပိ တိက္ခိတိသဒါ ဟောန္တိ၊– (ဝိမတိ)၊ တိရစ္ဆာန်စသော အမနုဿဇာတ်ထက် မနုဿဇာတ်ရှိသူတို့မှာသာ သားသို့တို့အပေါ်၌ မေတ္တာစသော တရားများ ထက်သန်၍ သန့်ရှင်းစွာရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် မနုဿဇာတိ (လူဇာတ်ရှိသော အမိရင်း) ကို သတ်မှ သာ၍ အပြစ်ကြီးသည်။ [ဇနေတိ-မိမိကို ဖြစ်စေတတ်၏, မွေးဖွားတတ်၏၊ ဇာတိ ဇနိကာ (အမိရင်း)] ။

ဖြစ်သော၊ မာတာ–အမိကို၊ သယမ္ဘို- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ မနုဿဇာတိကေနေဝ-လူဇာတ်ရှိသူသည်သာလျှင်၊ သတာ-ဖြစ်လျက်၊ သဗ္ဗိစ္ဆ-လူဟု သိသော သညာနှင့် တကွ သတ်လိုသော စေတနာဖြင့် စွဲဆော်၍၊ ဇိဝိတာ–ဇိဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပိတာ–ခွင်းအင်ပြီ၊ [မနုဿဇာတိကေနေဝ နောက်၌ သတာ–ဟု အချို့စာရှိ၏၊ သတာတ်သဒ္ဒန္တရ-ဟု ယောဇနာဖွင့်သောကြောင့် ရှေးပါဠိပင်ဖြစ်ဟန်တူသည်။] အယံ–ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနန္တရိယန - စုတိ၏ အခြားမဲ့ အကျိုးရှိ ယှဉ်သော၊ မာတုယာတကကမ္မေန-မာတုယာတက ကံအားဖြင့်၊ မာတုယာတကော-အမိကို သတ်သူမည်၏၊ တေသ–ဤမာတုယာတက၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ-ကိုရှင်း၊ ဥပသမ္ပဒါစ-ကိုရှင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

ပန-ကား၊ ယေန-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မနုဿိတ္ထိဘူတာ-သည်၊(သမာနာ) ဝိ-သော်လည်း၊ အဇနိကာ - မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သူ မဟုတ်သော၊ ဝါ - အရင်း မဟုတ်သော၊ပေါသာဝနိကာ–မွေးမြူစေအပ်၏၊ ဇာတိ ပေါသာပနိယာ''ဟု ဖြစ်ပြီးမှ ပ- ကို ဝ-ပြု၊ နိ-၌ ရသပြု၊ ယကို ကပြု ဟု ကြံသင့်၏၊ ယောဇနာ၌ကား''ပေါသေတိ ဝဎ္ဎေတီတိ ပေါသာဝနိယာ''ဟု ကတ္တုသာဓနပြု၏၊ ပုသဓာတ်၏ ဝဎ္ဎနအနက်ကို ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။

မနုဿဇာတိကေနေဝ။ ။ယထာ မနုဿာနညေဝ ကုသလပွဝတ္တိ တိက္ခဝိသဒါ၊ ဧဝံ အကုသလပွဝတ္တိပိတိ အဲဟ သယမ္ဘို မနုဿဇာတိကေနေဝါတိ အာဒိ၊–(ဝိမတိ)၊ လူဇာတ်ရှိသူတို့မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌ လောကုတ္တရာကုသိုလ် တိုင်အောင် ထက်မြက်သန့်ရှင်းသကဲ့သို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌လည်း ထက်မြက်၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် လူအဖြစ်ဖြင့် သတ်မှ အာနန္တရိယကံ ထိုက်သည်။

အာနန္တရိယေန၊ပေါကမ္မေန။ ။အနန္တရသဒ္ဒါသည် စုတိ၏ အခြားမဲ့ကာလကို ဟောသော်လည်း ဌာနူပစာရအားဖြင့် ထိုကာလ၌ဖြစ်သော ငရဲ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ယူရသည်၊ အနန္တရေ–စုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အကျိုး၌၊ နိယုတ္တံ– (အကျိုးပေးသော အားဖြင့်) ယှဉ်သောကံတည်း၊ အာနန္တရိယံ (ကံ)။ [စုတိအနန္တရံ နိရယေ ပဋိသန္ဓိဖလံ အနန္တရံနာမ၊ တသ္မိံ အနန္တရေ (ဇနကတ္တေန) နိယုတ္တံ အာနန္တရိယံ၊–ဝိမတိ။] ''အာနန္တရိကံ''ဟု ကိကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြီးနောက် ကကို ယပြု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရာ၌ ဤအတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ''အာနန္တရိကော''ဟု ဖြစ်၏။

× × × × × × ×

မုတ်ချက်။ ။ဇနိကာပါဠိဖြင့် ပေါသာဝနိကာ (မွေးစားသော) အမိကို တားမြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ ''အဇနိကာ ပေါသာဝနိကာ၊ပေ၊ နစ အာနန္တရိကော ဟောတိ''ဟု မိန့်သည်၊ ပေါသာဝနိကာ၌ ပုသဓာတ်–ဏာပေပစ္စည်း, အနိယပစ္စည်းဖြင့် ''ပေါသာပိယတေ– မွေးမြူစေအပ်၏၊ ဇာတိ ပေါသာပနိယာ''ဟု ဖြစ်ပြီးမှ ပ- ကို ဝ-ပြု၊ နိ-၌ ရသပြု၊ ယကို ကပြု ဟု ကြံသင့်၏၊ ယောဇနာ၌ကား''ပေါသေတိ ဝဎ္ဎေတီတိ ပေါသာဝနိယာ''ဟု ကတ္တုသာဓနပြု၏၊ ပုသဓာတ်၏ ဝဎ္ဎနအနက်ကို ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။

မနုဿဇာတိကေနေဝ။ ။ယထာ မနုဿာနညေဝ ကုသလပွဝတ္တိ တိက္ခဝိသဒါ၊ ဧဝံ အကုသလပွဝတ္တိပိတိ အဲဟ သယမ္ဘို မနုဿဇာတိကေနေဝါတိ အာဒိ၊–(ဝိမတိ)၊ လူဇာတ်ရှိသူတို့မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌ လောကုတ္တရာကုသိုလ် တိုင်အောင် ထက်မြက်သန့်ရှင်းသကဲ့သို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌လည်း ထက်မြက်၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် လူအဖြစ်ဖြင့် သတ်မှ အာနန္တရိယကံ ထိုက်သည်။

အာနန္တရိယေန၊ပေါကမ္မေန။ ။အနန္တရသဒ္ဒါသည် စုတိ၏ အခြားမဲ့ကာလကို ဟောသော်လည်း ဌာနူပစာရအားဖြင့် ထိုကာလ၌ဖြစ်သော ငရဲ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ယူရသည်၊ အနန္တရေ–စုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အကျိုး၌၊ နိယုတ္တံ– (အကျိုးပေးသော အားဖြင့်) ယှဉ်သောကံတည်း၊ အာနန္တရိယံ (ကံ)။ [စုတိအနန္တရံ နိရယေ ပဋိသန္ဓိဖလံ အနန္တရံနာမ၊ တသ္မိံ အနန္တရေ (ဇနကတ္တေန) နိယုတ္တံ အာနန္တရိယံ၊–ဝိမတိ။] ''အာနန္တရိကံ''ဟု ကိကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြီးနောက် ကကို ယပြု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရာ၌ ဤအတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ''အာနန္တရိကော''ဟု ဖြစ်၏။

မနုဿိတ္ထိဘူတာ-လူမိန်းမ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊မာတာဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ ဃာတိတာ– သတ်အပ်ပြီ၊ တဿ – ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ နဝါရိတာ– တားမြစ်တော် မမူအပ်၊အာနန္တရိကော စ-စုတိ၏ အခြားမဲ့အကျိုးဌှ ယှဉ်သူသည်လည်း၊ ဝါ-အာနန္တရိယကံ ထိုက်သူသည်လည်း၊ နဟောတိ၊ ယေန–အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ တိရစ္ဆာန ဘူတေန-တိရစ္ဆာန် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္ထာ) မနုဿိတ္ထိဘူတာ–သော၊ မာတာ–ကို၊ ဃာတိတာ–ပြီ၊ သောပိ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အာနန္တရိကော-သည်၊ နဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံ မထိုက်ပါ၊သော်လည်း၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊တိရစ္ဆာနဂတဿာ-တိရစ္ဆာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ- ပြီ၊ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

ပိတုဃာတဒုကပိ - ပိတုဃာတက ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော - တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ချေ၊ ဝေသိယာ-ပြည့်တန်ဆာမ၏၊ ပုတ္တော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ- အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ [“ဝေသိယာပုတ္တောတိ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ ကုလိတ္ထိယာ အဘိစာရိနိယာ ပုတ္တောပိ အတ္တနော ပိတရံ အဇာနိတ္ဝာ ယာဘေန္တော ပိတုဃာတကောဝ ဟောတိ၊–ဝိမတိ။] အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-၏၊ ပိတာ-အဘဘည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေပိ) နဇာနာတိ- အကယ်၍မူလည်း မသိစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ- သော်သည်း၊) ယဿ- အကြင်သူ၏၊ သမ္မာဝေန–သုက်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်ပြီ၊ (အချို့စာ၌ နိမ္မတ္တောနောင် “ပိတာ”ဟု ရှိ၏၊ ပိုဟန်တူသည်၊) သော - ထိုသူ့ကို၊ အနနန - ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဃာတိတော–သတ်အပ်သည်၊ စေ (ဟောတိ - အံ့၊ ဧဝံသတိ, သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပိတုဃာတကောတွေဝ-ကဟူ၍သာ၊ သင်္ခံ - ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ ရောက်၏ အာနန္တရိယဉ္စ-သို့လည်း၊ ဖုသတိ-ထိရောက်၏။

အရဟန္တဃာတဒုကာပိ – ရဟန္တာ သတ်သူကိုလည်း၊ မနုဿ အရဟန္တ ဝဓသေနဝ - လူရဟန္တာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိဘဇ္ဈော- ၏၊ ဟိ- မှန်၊ မနုဿဇာတိယံ-လူဇာတ်၌ဖြစ်သော၊ [မနုဿဇာတိယံ+ဇာတော မနုဿဇာတိယော၊ ဇာတအနက် ဣယပစ္စည်း၊] (တနည်း) မနုဿဇာတိကံ – လူဇာတ်ရှိသော၊ [မနုဿဇာတိ + အဿ အတ္ထိတိ မနုဿဇာတိကော၊ အဿတ္ထိအနက် ဏိကပစ္စည်း။] အနန္တမသော - အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အပမ္ဘဇိတမိ–ရဟန်းမဟုတ်သူလည်းဖြစ်သော၊ ဒိဏ္ဏာသဝံ - ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ ဒါရကံဝါ-ကလေးကိုသော်၎င်း၊ ဒါဠိကံဝါ- ကလေးမကိုသော်၎င်း၊ သဠိစ္စ-၍၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေန္တော – ခွင်းလသော်၊ အရဟန္တ ဃာတကောဝ – ကသည်သာ၊ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ-သို့လည်း၊ ဖုသတိ-၏၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ-ကိုလည်း၊ ဝါရိတာ-ပြီ။

ပန-ကား၊ အမနုဿဇာတိကံ-အမနုဿဇာတ်ရှိဒသာ၊ (လူနှင့်တူသော နတ်ဇာတ်ရှိသော၊) အရဟန္တံဝါ - ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်၎င်း၊ မနုဿဇာတိကံ–သော၊ အဝသေသံ - ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ ကြွင်းသော၊ အရိယပုဂ္ဂလံဝါ- အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒသော်၎င်း၊ ယာတေတွာ - သတ်၍၊ ဝါ - သတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာနန္တရိယော- သည်၊ နဟောတိ၊ အဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ- ကိုလည်း၊ နဝါရိတာ-အပ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် မတားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ- ကံသည်၊ ဗလဝံ- အားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တိရစ္ဆာနော-တိရစ္ဆာန်သည်၊ (ဟုတွာ) မနုဿအရဟန္တမ္ပိ- လူရဟန္တာကိုလည်း၊ ယာတေတွာ- ၍၊ ဝါ- ကြောင့်၊ အာနန္တရိယော နဟောတိ၊ ပန - ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံ မထိုက်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ- သည်၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေး၏၊ ဣတိအယံ- ကား၊ တ္ထေ - ဤမာတုယာတကော ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

တေ ဝစာယ ဩနိယန္တိ- ကား၊ ဝစတ္ထာယ- သတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဩနိယန္တိ-ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ မာရေတုံ-သတ်ခြင်းငှါ၊ နိယန္တိ-ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ ဇာတိအတ္ထော။ ["နိယန္တိ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "ဩနိယန္တိ"၌ ဩ-အနက် မရှိဟု ကြံပါ၊] ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ သစာစမယန္တိ- ဟူသော၊ ယံ–အကြင်စကားကို၊ (ဘိက္ခု။ဟိ – ခိုးသူရဟန်းတို့သည်၊) ဝုတ္တံ- ပြီ၊ တဿ– ထို စကား၏၊ သစေ မယန္တိ – ဟူ၍၊ အယမေဝတ္ထော – ဤအနက် သည်သာ၊ (ဟောတိ၊)ဟိ-မှန်၊ သစေတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ တ္ထေ-ဤပါဠိရပ်၌၊ သစာစဇာတိ - သစာစဟူ၍၊ အယံ နိပါတော- ဤ နိပါတ်ကို၊ ဝုတ္တော- ပြီ၊ [ပါဠိသုံးကို နားမလည်သောကြောင့် " သစေ မယံ " သုံးရမည့်နေရာ၌ " သစာစ မယံ"ဟု သုံးထားသည်-ဟူလို။]ဝါ-တနည်း၊ သစေစ ဇာစ္စေဝ-ဟူ၍သာ၊ ပါဠေ-ပါဠိတော်ပါ၌သည်၊(အတ္ထိ)၊တတ္ထ-ထိုပါဠိတော်ပါ၌၌၊ သစေတိ-သစေဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဘာဝနတ္ထေ - သမ္ဘာဝနာ အနက်၌၊ (ပဝေတ္တာ) နိပါတော - နိပါတ်တည်း၊ စ ဇာတိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ပဒပူရဏမတ္တေ-ပုဒ်၏ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊ (ပဝတ္တော–သော၊ နိပါတော– တည်း၊) "သစဇ္ဇမယန္တိ ဝိ–ဟူ၍လည်း၊ ပါဠေ-သည်၊(အတ္ထိ)တဿ-ထိုပါဠိ၏၊ သစေ အဇ္ဇမယန္တိ-ဟူသော၊ အတ္ထော (ဟောတိ)။

ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော ဘိက္ခဝေတိတ္ထေ-၌၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ ပကတတ္တံ– ပကတတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ- ပင်ကိုယ်သီလဟူသော သဘောရှိသော၊ [ပကတိ+အတ္တာ, သဘာဝေါသီလံ+ယဿသော ပကတတ္တာ။]ဘိက္ခုနိ-ကို၊ တိဏ္ဏံ-ခုပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂါနံ–မဂ်တို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ – တပါးပါးသောမဂ်၌၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မဿ- ဖျက်ဆီး၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကောနာမ- ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကမည်၏၊ ဝါ- ဘိက္ခုနိကို ဖျက်ဆီးတတ်သူမည်၏၊ တေဿ - ဤသူ၏၊ပေ၊ ဝါရိတာ - ပြီ၊

ပန-ကား၊ ယော—အကြင်သူသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂေန-ကာယသံသဂ္ဂဖြင့်၊ သီလ ဝိနာသံ - သီလ၏ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေတိ - ရောက်စေ၏၊ တဿ - ထိုသူ၏၊ပေး နဝါရိတာ။ [ဘိက္ခုနီသည် ကာယသံသဂ္ဂပြု၍ သာယားလျင် ပါရာဇိကကျ၏၊ ထို့ကြောင့် " သီလဝိနာသံ ပါပေတိ " ဟု မိန့်သည်။] ဗလက္ကာရေန - အားကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်၊ ဝါ - အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်၊ ဩဒါတဝတ္ထဝသနံ— ဖြူသောအဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းရှိသူကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊(အဝတ်ဖြူကို အတင်းလဲခိုင်း ၍၊) အနိစ္ဆမာနံယေဝ-အလိုမရှိသော ဘိက္ခုနီကိုပင်၊ ဒုဿေန္တောပိ- ဖျက်ဆီး သော ယောက်ျားသည်လည်း၊ ဘိက္ခုနိဒုဿကောယေဝ—သည်သာ၊(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဗလက္ကာရေန-ဖြင့်၊ ဩဒါတဝတ္ထဝသနံ-ကို၊ ကတွာ-၍- ဣစ္ဆမာနံ— အလိုရှိသောဘိက္ခုနီကို၊ ဒုဿေန္တော- ဖျက်ဆီးသော ယောက်ျားသည်၊ ဘိက္ခုနိ ဒုဿကော နဟောတိ၊ ကသ္မာ - အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ယသ္မာ — ကြောင့်၊ ဂိဟိ ဘာဇဝ — လူ့အဖြစ်ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေယေဝ - လက်ခံအပ်ကာမျှ ဖြစ်သော် သာလျင်၊ သာ — ထို ဘိက္ခုနီသည်၊ အဘိက္ခုနီ - ဘိက္ခုနီ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ (တသ္မာ—ထို့ကြောင့်တည်း၊) [လူ့အဝတ်ကိုသာယားလျင် ဘိက္ခုနီ မဟုတ်၊ ပါရာဇိကကျပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။] ပန-ကား၊ သကိံ—တကြိမ်၊ သီလဝိပန္နံ — သီလပျက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီကို၊ ပစ္ဆာ - နောက်မှ၊ ဒုဿေန္တော- ဖျက်ဆီးသော ယောက်ျားသည်ၚင်း၊ သိက္ခမာနသာမဏေရီသု — သိက္ခမာန် သာမဏေမတို့၌၊ ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇန္တော စ - ဖေါက်ဖေါက်ပြန့်ပြန့်ကျင့်သော ယောက်ျား သည်ၚင်း၊ ဘိက္ခုနိဒုဿကော နေဝဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမို့ ဥပသမ္ပဒါမို့, လဘတိ။

သံယဘေဒကော ဘိက္ခဝေတိ ထ္ဍေ - ၌၊ ယော- အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဒေဝ ဒတ္တောဝိယ-အရှင် ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့၊ သာသနံ-ကို၊ ဥဒ္ဒမံ့-ထွက်သွားသော ဓမ္မ ရှိသည်ကို၊ ဝါ - တရားမှ ထွက်သွားအောင်၊ ဥဗ္ဗိနယံ - ထွက်သွားသော ဝိနည်း ရှိသည်ကို၊ ဝါ-ဝိနည်းမှ ထွက်သွားအောင်၊ ကတွာ-ပြု၍၊ [ဥဒ္ဒမံ့ ဥဗ္ဗိနယံတို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယောဇနာဋ္ဌကား ဥ ကို ဝိရဟိတအနက်ဟောကြ၍ "ဥဒ္ဒမဉ္စိ ဓမ္မတော ဝိရဟိတံ၊ဥဗ္ဗိနယဉ္စိ ဝိနယ တော ဝိရဟိတံ" ဟု ဖွင့်လေသည်။] စတုန္နံ-နှ်သော၊ ကမ္မာနံ-တို့တွင်၊ အညတရ ဝသေန- တပါးပါးသော ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္ဒတ်- ခွဲ၏၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ သံယဘေဒကာနံမ-ကမည်၏၊ဝါ-သံယာကို သင်းခွဲသော ရဟန်း မည်၏၊ တေသ-ဤသံယဘေဒက၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒစ ဥပသမ္ပဒါစ, ဝ၊်ရိတာ- ပြီ။

လောဟိတုပ္ပါဒကော ဘိက္ခဝေတိ ထ္ဍောပိ- ၌လည်း၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဒေဝဒတ္တောဝိယ - ကဲ့သို့၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန - ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ဖြင့်၊ ဝဓကစိတ္တေန-သတ်ကြောင်း စိတ်ဖြင့်၊ ဝါ- သတ်တတ်သူ၏ စိတ်ဖြင့်၊ (ဒုဋ္ဌစိတ္တေနကို ထပ်ဖွင့်သည်။) တထာဂတဿ-၏၊ ဇီဝမာနကသရီရေ-အသက်

ရှင်ဆဲဖြစ်သော ကိုယ်ဘော်၌၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ-ယင်ငယ်သည်၊ ဝိဝနကမတ္တမ်ိ-သောက်အပ်ရေလောက်ရုံမျှလည်း ဖြစ်သော၊ လောဟိတံ – သွေးကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ အယံ- ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောဟိတုပ္ပါဒကောနာမ- ကမည်၏၊ ဝါ– သွေးကို ဖြစ်ခစေတတ်သူမည်၏၊ တေသ-၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ပေါဝါရိတာ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရောဂူပသမနတ္ထံ – ရောဂါ၏ ငြိမ်းပျောက်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဇီဝကောဝိယ-ရှင်ဇီဝကကဲ့သို့၊ သတ္ထေန-ဒါးဖြင့်၊ ဖာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ပူတိမံသဉ္စ - ပုပ်သော အသားကိုလည်း၊ လောဟိတဉ္စ- သွေးကိုလည်း၊ နီဟရိတွာ-ထုတ်၍၊ ဖာသုံ-ချမ်းသာအောင်၊ ကရောတိ- ၏၊ သော- ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ ပုညံ-ကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ- ပွားစေ၏၊ ဧတ- အပြီးတည်း။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာ

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ဘိက္ခဝေတိ-ကား၊ အသ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧတ္ထိနိမိတ္တာ၊ ပ္ပါဒနကမ္မဒေတာစ-မိန်းမနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်းဖြစ်သော၊ ပုရိသနိမိတ္တာပ္ပါဒနကမ္မဒေတာစ - ယောကျ်ား နိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်း ဖြစ်သော၊ ဥဘတော - ၂ ပါးစုံသောကံကြောင့်၊ ဗျဉ္ဇနံ-ဗျည်းသည်၊ ဝါ-နိမိတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဧတ- ကြောင့်၊ (သော- ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကော– ကမည်၏။ [ဥဘတော ဗျဉ္ဇနမသ အတ္ထိတိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ ဧတမိနာ အသမာနာမိကရဏဝိသယော ဗာဟိရတ္ထသမာသောယံ၊ ပုရိမပဒေစ ဝိဘတ္တိ အလောပေါတိ ဒဿေတိ၊(တောပစ္စည်း မကြေခြင်းကို ဝိဘတ္တိအလောပ ဟု ဆိုသည်၊)"ဥဘတော ဗျဉ္ဇနံ အသ အတ္ထိတိ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကော" သာ လိုရင်းတည်း၊ "ဧတ္ထိနိမိတ္တာပ္ပါဒနကမ္မဒေတာ, ပုရိသနိမိတ္တာပ္ပါဒနကမ္မဒေတာ" တို့ကား " ဥဘတော"၏ သရုပ်ကိုပြသော စကားတည်း။]

ကရောတိတိ-ကား၊ ပုရိသနိမိတ္တေန - ယောကျ်ားနိမိတ်ဖြင့်၊ ဧတ္ထိသု- တို၌၊ မေထုနဝိတိက္ကမံ–မေထုန်လွန်ကျူးမှုကို၊ ကရောတိ-၏၊ ကာရာပေတိတိ-ကား၊ ပရံ- သူတပါးကို၊ သမာဒါပေတွာ-ဆောက်တည်စေ၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဧတ္ထိ နိမိတ္တေ-၌၊ကာရာပေတိ-ပြုစေ၏၊ သော-ထိုဥဘတောဗျည်းသည်၊ ဧတ္ထိဥဘတော ဗျဉ္ဇနကော– မိန်းမဥဘတောဗျည်းငင်း၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇကော– ယောကျ်း ဥဘတောဗျည်းငင်း၊ ဧတ- သို့၊ ဒုဝိဓော– ၂ ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ။[ဧတ္ထိ ဘာဝေန လက္ခိတော ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ဧတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော။] တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ ဧတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ–၏၊ ဧတ္ထိနိမိတ္တံ-သည်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပုရိသနိမိတ္တံ–သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ - ဖုံးကွယ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ- ၏၊ ပုရိသနိမိတ္တံ- သည်၊ ပါကဋံ-သည်၊

(ဟောတိ)၊ ဇာတ္ထိနိမိတ္တံ - သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ (ဟောတိ)၊ ဇာတ္ထိဉာဘတောဗျဉ္ဇနကဿ-၏၊ ဇာတ္ထိသု-တို၌၊ ပုရိသတ္တံ- ယောကျ်ား၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ- ယောကျ်းကိစ္စကို၊ ကရောန္တော်သ - ပြုလသော်၊ ဇာတ္ထိနိမိတ္တံ - သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ (ဟောတိ)၊ ပုရိသနိမိတ္တံ ပါကဋံ (ဟောတိ)၊ ပုရိသဉာဘတောဗျဉ္ဇနကဿ-၏၊ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ဇာတ္ထိဘာဝံ - မိန်းမ၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ - မိန်းမကိစ္စသို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တော်သ-ကပ်ရောက်လသော်၊ပေ၊ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ဇာတ္ထိဉာဘတောဗျဉ္ဇနကော – သည်၊ သယဉ္ဇ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဂဒ္ဒံ-ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏၊ ပရဉ္ဇ-သူတပါး ကိုလည်း၊ (ဂဒ္ဒံ–ကို၊) ဂဏှာပေတိ- ယူစေနိုင်၏၊ ပန-ကား၊ ပုရိသဉာဘတောဗျဉ္ဇနကော- သည်၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ (ဂဒ္ဒံ) နဂဏှာတိ - မယူနိုင်၊ ပရံ- ကို၊ ဂဏှာပေတိ-၏၊ ဇာတိ ဇာဒံ- ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ - ဤ ဉာဘတောဗျည်းတို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးတည်း။

ပန–ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္ဒိယံ- ဦး၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ပဋိသန္ဓိယံ- ပဋိသန္ဓေအခါ၌၊ ပုရိသလိင်္ဂံ-ယောကျ်းအသွင်သည်၊ ယဒိ (ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ပဝတ္တေ- ပဝတ္တိအခါ၌၊ ဇာတ္ထိလိင်္ဂံ- မိန်းမအသွင်သည်၊ နိဋ္ဌတ္တာတိ- ဖြစ်၏၊ ပဋိသန္ဓိယံ– ၌၊ ဇာတ္ထိလိင်္ဂံ- သည်၊ ယဒိ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ပဝတ္တေ-၌၊ ပုရိသလိင်္ဂံ-သည်၊ နိဋ္ဌတ္တာတိ- ၏၊ ဇာတိ- သို့၊ (ဝုတ္တံ)၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ ဝိစာရဏာကာရမော- စိစစ်ပုံအစဉ်ကို၊ ဝိဇ္ဇာရတော - အကျယ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌသာလိနိယာ-အဋ္ဌသာလိနီမည်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ-ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒုဝိဓသာဝိ- ၂ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဇာမဿဉာဘတောဗျဉ္ဇနကဿ- ၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- သည်၊ နေဝအတ္ထိ-မရှိ၊ ဥပသမ္ပဒါ-သည်၊ နအတ္ထိ၊ ဇာတိ ဇာဒံ- ဤ ရှင်ရဟန်းမဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ဇာဓ- ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

× × × × × × ×

ဇာတ္ထိ ဉာဘတော ဗျဉ္ဇနကော ။ ။ဇာတ္ထိ ဉာဘတော ဗျဉ္ဇနကောတိ ဇာတ္ထိန္ဒြိယယုတ္တော၊ ဇာတရော ပန ပုရိသိန္ဒြိယ ယုတ္တော၊ ဧကဿ ဟိ ဘာဝဒွယံ သဟ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ယမကေ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ဒုတိယဗျဉ္ဇနံ ပန ကမ္မသဟာယေန အကုသလစိတ္တေနေဝ ဘာဝ ဝိရဟိတံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ဒုတိယနိမိတ်ကား ကံလျှင် အဖေါ်ရှိသော အကုသိုလ်စိတ် (ကာမစိတ်) ကြောင့်သာ ဘာဝရုပ်မရှိဘဲလျက် ဖြစ်ရသည်၊) ပကတိတ္ထိ ပုရိသာနမ္ပိ ကမ္မမေဝ ဗျဉ္ဇနလိင်္ဂါနံ (နိမိတ်နှင့် လက်ခြေစသော အသွင်တို့၏) ကာရဏာ၊ နဘာဒေါ, တဿ ကေနစိ ပစ္စယေန ပစ္စယတ္တာသေ ပဋ္ဌာနေ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကောလံ ဘာဝသဟိတာနံယေဝ ဗျဉ္ဇနလိင်္ဂါနံ ပဝတ္တိ ဒဿနတ္ထံ အဋ္ဌကထာသု " ဇာတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ဇာတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ "တိ အာဒိနာ ဇာန္ဒြိယံ ဗျဉ္ဇနကာရဏာတ္တေန ဝုတ္တံ၊ ဣဓ ပန အကုသလမလေန ဇာန္ဒြိယံ ဝိနာဝိ ဗျဉ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။ — ဝိမတိ။

အနုပဋ္ဌာယကာဒိဝတ္ထု ကထာ

တေန ခေါပန သမယေနာတိ-ကား၊ ယေန သမယေန-အကြင်ဒုဗ္ဘာခါဌ်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ အပညတ္တံ-ပညတ်တော်မမူအပ်သေး၊သည်၊ ဟောဘိ၊ (“နဘိက္ခဝေ အနုပဋ္ဌာယကော ဥပဿမ္ဘာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပဿမ္ဘာဒေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ” ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူရသေး၊) တေန သမယေန - သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူရသေးမီ ထိုအခါဌ်၊ (“ဥပဿမ္ဘာဒေန္တိ”ဌ်စပ်၊) အနုပဋ္ဌာယကန်-ကား၊ ဥပဇ္ဈာ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဂါဟာပေတွာ-ယူစေမူ၍၊ (“ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘဒန္တေ ဟောဟိ” ဟု ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်မယူစေဘဲ၊) သဇ္ဇေန - အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ – အလုံးစုံ အကုန်အစဉ်၊ ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံ - ဥပဇ္ဈာယ်မဲ့ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (“ဥပဿမ္ဘာဒေန္တိ”ဌ်စပ်၊) [“သဇ္ဇေန သဗ္ဗံ”ကား နောက်ဌ်လာမည့် ဥပဇ္ဈာယ်အမျိုးမျိုးတွင် မည်သည့်ဥပဇ္ဈာယ်မျှမပါဘဲ-ဟူလို။] ဧဝံ-ဤသို့၊(ဥပဇ္ဈာယ်မရှိဘဲ) ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သူတို့သည်၊ ဓမ္မဇာ- တရားလမ်းကြောင်းအားဖြင့်၊ သင်္ဃာ-သင်္ဃာချီးမြှင့်ခြင်းကို၊ နေဝလဘန္တိ-မရကုန်၊ အာမိသဇာ-အာမိသအားဖြင့်၊ သင်္ဃာ-ကို၊ နလဘန္တိ-နှ်၊ ဇာ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူတို့သည်၊ ပရိဟာယန္တိ ဃေဝ - ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်သာ၊ နဝမုန္တိ- မကြိုးပွားနိုင်ကုန်၊ [နဝမုန္တိဖြင့် “မဆုတ်ယုတ်ဘဲ တန့်ခနရုံသာမက တိုးတက်သင့်သလောက်လည်း မတိုးတက်ကြ”ဟု ပြသည်။]

နဘိက္ခဝေ အနုပဋ္ဌာယကာတိ - ကား၊ ဥပဇ္ဈာ-ကို၊ အဂါဟာပေတွာ- ၍၊ နိရုပဋ္ဌာယကော - ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူကို၊ နဥပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗော, ဃော ဥပသမ္ဘာဒေယျ,အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ-ကား၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိဒေတာ-သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်မူရာအခါမှ၊ [“နဘိက္ခဝေ အနုပဋ္ဌာယကော” စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူပြီးရာ အခါမှ၊] ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်မယူစေဘဲ) ဥပသမ္ပန္နာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ- ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊(ကမ္မဝါစာဆရာ, ကာရကသံဃာတို့ပါ အာပတ်သင့်စရာရှိ၏၊) ပန - ထို သို့ပင် အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ- ဥပ

× × × × × × ×

ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ။ ။ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိတိ ဧဝံ ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ၊ ကမ္မဝါစာယ ပန ဥပဇ္ဈာယကိစ္စနံ ကတံ ယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ကို မယူစေသော်လည်း ကမ္မဝါစာ၌ကား “ အာယသ္မတော တိဿသ္သ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”ဟု ရွတ်ဆိုမှုကို ပြုရမည်သာဟု မှတ်ပါ၊) အညထာ ပုဂ္ဂလံ နပဏာမသတိဘိ ဝုဿကမ္မဝိဝတ္တိ သမ္ဘဝတော ကမ္မံ ကုပ္ပေယျ၊ တေနေဝ “ဥပဇ္ဈာယံ အကိတ္တေတွာ”တိ အာဒတွာ “ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ” ဣစ္စေဝဝုတ္တံ။ —ဋီကာ။

သမ္ဗဒကံသည်၊ နကုပ္ပတိ– မပျက်၊ ကေစိ- အချို့ဆရာတို့သည်၊ (ကမ္ဗံ-သည်၊) ကုပ္ပတိ-၏၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ တံ- ထိုစကားကို၊ နဂဟတဗ္ဗံ– မယူထိုက်၊ သံဃေန ဥပဇ္ဈာယေနာတိ အာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇန ကုပဇ္ဈာယပရိယောသာနေသုပိ-ဥဘတောဗျည်း ဥပဇ္ဈာယ်အဆုံးရှိသော သိက္ခာ ပုဒ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော- တည်း၊ [ကံမပျက်ပါ၊ ကမ္မဝါစာ၌ကား "အာယသ္မတော တိဿဿ" စသည်ဖြင့် ထည့်၍ဖတ်ရသည်။]

× × × × × × ×

ကမ္ဗံ ပန နကုပ္ပတိ။ ။ယထာစ အပရိပုဏ္ဏာ ပတ္တစိဝရဿ ဥပသမ္ပဒနကာလေ ကမ္မဝါစာယ "ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရ"န္တိ အသန္တဝတ္ဘုံ၊ ကိတ္တေတ္တာ ကမ္မဝါစာယ ကတာယပိ ဥပသမ္ပဒါရုဟတိ၊ ဧဝံ "အယံ ဗုဒ္ဓံရက္ခိတော အာယသ္မာတော ဓမ္မရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော" တိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ (၊ ထင်ရှားမရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို) ကိတ္တေတ္တာ ကေဝလံ သန္တပဒနိဟာရေန ကမ္မဝါစာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ ယေဝါဘဲ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေနေဝါဟ "ကမ္ဗံ ပန နကုပ္ပတိ" တိ၊ —ဋီကာ။

ဥဘတောဗျဉ္ဇန ကုပဇ္ဈာယ ပရိယောသာနေသုပိ ။ ။ဤ၌ ပတ္ထာကဥပဇ္ဈာယ စသည်တို့ ပါနေကြ၏၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝဇ္ဇနီယမျာ ဖြစ်ကြ၏၊ ဤသို့ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် များး ပါနေလျှင် ကံမပျက်သည်ကိုထောက်၍ ဥပသမ္ပဒကံရဏာစသော ကံတို့၌လည်း ထို ပုဂ္ဂိုလ်များပါနေလျှင် ကံကားမပျက်ပါ၊ သိလျက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ အာပတ် သင့်စရာ ရှိပါသည်။

အပတ္တိကာဒိဝဏ္ဏ၊ ကထာ

ဟတ္ထေသု ပဋ္ဌာယ စရန္တီတိ- ကား၊ ဟတ္ထေသု-လက်တို့၌၊ ယော ပဋ္ဌော– အကြင်ဆွမ်းကို၊ လဇ္ဇီတိ- ရအပ်၏၊ တဒတ္ထာယ- ထို ဆွမ်းအကျိုးငှါ၊ စရန္တိ– လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ [ကမ္မကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီသုတ်၌ ဤပါဠိကို ပုံစံထုတ်၍ "ဟတ္ထေသု – လက်တို့ဖြင့်" ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ပေးကြသော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာအလိုကား "လက်တို့၌" ဟုသာ ပေးသင့်၏။] သေယျထာပိ တိတ္ထိယာ တိ – ကား၊ အာဇီဝကနာမကာ – အာဇီဝက အမည်ရှိကုန်သော၊ တိတ္ထိယာ ယထာ-တိတ္ထိတို့ကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သူပဗျဉ္ဇနေဟိ-ဟင်းရည် ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၊ မိဿေတွာ- ရောရော၍၊ ဟတ္ထေသု- လက်တို့၌၊ ထပိတ ပိဏ္ဍမေဝ- ထားအပ်သော ထမင်းကိုသာ၊ တေ - ထို အာဇီဝကတို့သည်၊ ဘုဥ္ဇန္တိ - စားကြကုန်၏၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ - ကား၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ (သဝိတ်မရှိဘဲ)၊ ဥပသမ္ပဒေန္တေသဝ– မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသောဆရာ၏သာ၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ကမ္ဗံ နကုပ္ပတိ၊ အစီဝရကာဒိ ဝတ္ထု။ သုပိ-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။ [ဆရာသာ အာပတ်သင့်၍, ကံကားမပျက်–ဟူလို၊]

ယားစိတကေနာတိ - ကား၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ ဥပသမ္ဘဒံ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ကရောမ-ပြုကြကုန်၏၊ တာဝ-ထို ကဲ့ပြုနေသမျှ၊ ဒေထ-ပေးကြပါကုန်၊ ဝါ-ငှါးကြပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ယားစိတ္တာ-ဧတာင်း၍၊ ဂဟိတေန-ယူအပ်သော၊ တာဝ ကာလိကေန – ထို ကဲ့ပြုရာကာလပတ်လုံး အသုံးပြုထိုက်သော၊ ဝါ- ခေတ္တာမျှ ငှါးရမ်းအပ်သော၊ (ပတ္တစီဝရေန ၌စပ်၊) ဇာတိ အတ္တော၊ ဟိ - မှန်၊ ဤဒိသေန - ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (ငှါးရမ်းအပ်ဆသာ) ပတ္တောနဝါ- သပိတ်ဖြင့်သော်ငင်း၊ စီဝရေနဝါ-သင်္ကန်းဖြင့်သော်ငင်း၊ ပတ္တစီဝရေနဝါ-ငင်း၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တာဿဝ - ၏သာ၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံပန နကုပ္ပတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ကံမပျက်သော်လည်း အာပတ်သင့်သေးသောကြောင့်၊) ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရောဝ–ပြည့်စုံသော သပိတ် သင်္ကန်းရှိသူကိုသာ၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော-၏။

တဿ-ထိုရဟန်းလောင်း၏၊(ပတ္တစီဝရံ-သည်၊)သစေနတ္ထိ-အံ့၊အာစရိယုပဇ္ဈာယာစ- ကမ္မဝါစာ ဆရာ , ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း၊ အဿ - ထို ရဟန်းလောင်းအား၊ ဒါတုကာမာ-ပေးလိုကုန်သည်၊ (သစေ)ဟောန္တိ-နှံ့အံ့၊ အညေ-အာစရိယု ပဇ္ဈာယမှ တပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူဝါ- တို့သည် မူလည်း၊ (ဒါတုကာမာ, သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ နိရုဒ္ဓပက္ခေဟိ - သပိတ်သင်္ကန်း အပေါ်၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ) နိသဇ္ဇတ္တာ-စွန့်၍၊ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [၌၌ အပိုင်ပေးလိုက်ခြင်းကို "နိရပေက္ခ နိသဇ္ဇန" ဟု ခေါ်၏၊ အနပေက္ခံ ဝိသဇ္ဇနနှင့် သဘောတူပင်။] ပန-ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ- ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ပဏ္ဍုပလာသံ- ရှင်လောင်းကို၊ ယာစိတကေနပိ – ငှါးရမ်းအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပတ္တစီဝရေန - ဖြင့်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ["န ဘိက္ခဝေ ယာစိတကေန ပတ္တစီဝရေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော " ဟု ဥပသမ္ပဒါ အတွက်သာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရှင်လောင်းကိုကား သပိတ်သင်္ကန်းအပိုင် မရှိသော်လည်း ငှါးရမ်း၍ ရှင်ပြုပေးကောင်း၏၊] သဘာဂဋ္ဌာနေ-သဘောတူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထံ၌၊ ဝိဿာသေန-အကျွမ်းဝင်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာပိ–ယူ၍လည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန–ဆက်၊ (ပဏ္ဍုပလာသော- ရှင်လောင်းသည်၊) အပတ္တံ-မကျက်သေးသော၊ ပတ္တံစ - ကိုလည်း၊ စီဝရုပဂါနိ- သင်္ကန်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ–သင်္ကန်းချုပ်လောက်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိစ- အဝတ်တို့ကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ– ၍၊ အာဂတော- လာသည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ၊) ယာဝ-လောက်၊ပတ္တော-ကို၊ ပစ္ဆတိ–ကျက်အောင် ဖုတ်အပ်၏၊ စီဝရာနိစ-တို့ကိုလည်း။ ကရိယန္တိ-ပြုအပ်ကုန်၏၊ တာဝ - ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ ဝိဟာရေ – ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တေဿ-နေသော ရှင်လောင်းအား၊ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ-မသုံးသပ်အပ်သော အဉုံးအဖျားရှိသော ဆွမ်းကို၊ ဝါ- ဆွမ်းဥုံး ဆွမ်းဖျားကို၊ ဒါတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊

ထာလကေ- ခွက်၌၊ ဘုဥ္ဇိတုံ - ၄ါ၊ ဝဋ္ဋတိ - ၏၊ (သပိတ်၌ကား မစားကောင်း၊) ပုရေဘတ်တုံ-နံနက်အခါ၌၊ သာမဏေရဘာဂသမကော-သာမဏေတို့၏အဘိုးနှင့် ညီမျသော၊ အာမိသဘာဂေါ-အာမိသအဘိုးကို၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန - ဆက်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော - ကျောင်းခံယူခြင်းသည်၎င်း၊ (ဝါတွင်း၌ နေဘို့ရန် မိမိနေရာကို မှတ်ယူခြင်းသည်၎င်း၊) သလာကဘတ္တာ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာ နိမန္တနာဒီနိစ-သလာက ဘတ်, ဥဒ္ဒေသဘတ်, နိမန္တနဘတ် အစရှိသည်တို့သည်၎င်း၊ နဝဋ္ဋန္တိ၊ [ထို သလာကဘတ် စသည်တို့ကို ရှင်လောင်းအား ပေးလျှင် အလှူရှင်တို့ သဒ္ဓါတရားပျက်လိမ့်မည်။] ပစ္ဆာဘတ္တာမွိ - ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ နောက်အဘို့၌လည်း၊ ဝါ - ညချမ်း အခါ၌လည်း၊ သာမဏေရဘာဂသမော-သော၊ တေလမဓုဖါဏိတာဒိ ဘေသဇ္ဇဘာဂေါ-ဆီ, ပျားရည်, တင်လဲအစရှိသော ဆေးအဘိုသည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ စေ ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ ဘေသဇ္ဇံ-ဆေးကို၊ အဿ· ထိုရှင်လောင်း၏အတွက်၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရဿဝိယ-သာမဏေ၏အပေါ်၌ကဲ့သို့၊ သမ္ဗံ-အားလုံးစုံသော၊ ပဒီဇဂ္ဂနကမ်ံစ-စောင့်ရှောက်သုခိသင်မှုကိုလည်း၊(ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ)၊ ဧတိ-အပြီးတည်း။

× × × × × × ×

အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ ။ ။အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတန္တိ အဂ္ဂဟိတအဂ္ဂံ ပိဏ္ဍပါတံ၊— ဋီကာ၊လူဝတ်ကြောင်တို့က လှူအပ်သောပစ္စည်းကို မိမိကိုယ်တိုင်အနည်းငယ်မျှမသုံးဘဲ လူဝတ်ကြောင်တို့အား မပေးကောင်း၊ ပေးလျှင် သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် " အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ " ဟု ရှင်လောင်းအတွက် ချွင်းချက်ပြု၍ မိန့်တော်မူသည်။

သာမဏေရဘာဂသမကော။ ။ဆွမ်း သစ်သီးစသည်ကိုဝေရာ၌ ရှေ့ဝိုင်းက ၂ လုံးစီစသည် ရသော်လည်း နောက်ကျလေ နဲသွားလေ, နောက်ကျလေ နဲသွားလေ ဖြစ်လျှင် လျှော့၍လျှော့၍ ဝေရ၏၊ ထို့ကြောင့် သာမဏေများ၌ ဝေရိုးဝေစဉ်အား ဖြင့် ရဟန်းများနှင့် အညီအမျှရနိုင်သော်လည်း မလောက်တတ်သောအခါ လျှော့၍ရတတ် သောကြောင့် ရှင်လောင်းများကိုလည်း သာမဏေများအဘိုနှင့်ညီမျှအောင် ဝေရမည်၊ ရှေ့ဝိုင်းက ရှင်လောင်းများကို မဝေပါနှင့်၊ သာမဏေများပြီးမှဝေပါ—ဟု ဆိုလိုသည်။ [သာမဏေရဘာဂသမကော အာမိသဘာဂေါတိဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ သာမဏေရာနံ အာမိသ ဘာဂသ သမကမေဝ ဒိယျမာနတ္တာ ဝိသုံ သာမဏေရဘာဂေါနာမ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဂဏ္ဌနံ် ပန ဘတ္တံ် ကဒါစိ မန္ဒံ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဥပရိ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ သာမဏေရပါဠိ ယာဝ ဂဟေတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပါယော၊—ဋီကာ။]

သမ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂနကမ်ံ။ ။ဤကဲ့သို့ ရှင်လောင်းကိုပြုစုရမည်ဟု ဆိုရာ၌ ကျောင်းသား သာမည်ကို ဆိုလိုသည်—မဟုတ်၊ ရှင်ပြုဘို့ရန် အစီအစဉ်လုပ်နေသော ရှင်လောင်းကို ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့်"ယာဝ, ပတ္တော ပစ္ဆတိ၊ စီဝရာနိစ ကရိယန္တိ"ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ယခုခေတ် ကျောင်းသား များကိုကား ကျောင်း၌ ဝေယျာဝစ္စ ခိုင်းရသောကြောင့် ဝေယျာဝစ္စကရအနေအားဖြင့်သာ ပြုစုကောင်းသည်—ဟု မှတ်ပါ။

ဟတ္ထဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ

ဟတ္ထဆိန္နာဒိဝတ္ထုသု - အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဧဒ္ဒိ တဗ္ဗော၊) ယသ- အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဟတ္ထတဓလဝါ- လက်ဖဝါး အပြင်၌သော်၎င်း၊ မဏိဗန္ဓဝါ–လက်ကောက်ဝတ်၌သော်၎င်း၊ ကပ္ပရဝါ- တတောင်၌သော်၎င်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဧကော၀ါ-တဖက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒ္ဝေဝါ- ၂ ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဟတ္ထာ-လက်တို့သည်၊ ဆိန္နာ-ပြတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊(ဒါးစသည်တို့ဖြင့် ခုတ်မိ၍ ပြတ်ရာထင်နေ၏၊) (သော) ဟတ္ထဆိန္နောတိ - ဟတ္ထဆိန္နမည်၏၊ ယသ – ၏၊ အင်္ဂပါဒေဝါ-ခြေဖျားဦးသော်၎င်း၊ဂေါပ္ပကေသုဝါ-ဖမျက်တို့ဦးသော်၎င်း၊ ဇင်္ဃယဝါ-ခြေသလုံးဦးသော်၎င်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော အရပ်၌၊ ကောဝါ-တဖက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒ္ဝေဝါ- ၂ ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဒါ– ခြေတို့သည်၊ ဆိန္နာဟောန္တိ၊ (သော - သည်၊) ပါဒစ္ဆိန္နောတိ-နှမည်၏၊ ယသ-၏၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သာ၊ (ဟတ္ထတလေဝါ – စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ သော အပြားအားဖြင့်သာ၊) စတူသု-၄ ဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထပါဒေသု - လက်ခြေတို့၌၊ ဒ္ဝေဝါ- ၂ ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တယောဝါ – ၃ ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေဝါ- အလုံးစုံ ၄ ဖက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ဟတ္ထပါဒါ-တို့သည်၊ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော-သည်၊)ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နောတိ-နှမည်၏။

ယသ-၏၊ ကဏ္ဏမူလေဝါ- နားရင်းဦးသော်၎င်း၊ ကဏ္ဏသက္ခလိကာယဝါ- နားရွက်ဦးသော်၎င်း၊ ကောဝါ- တဖက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒ္ဝေဝါ- ၂ ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏာ–နားတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော–သည်၊)ကဏ္ဏဆိန္နောတိ-နှမည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယသ-၏၊ ကဏ္ဏာ-နားတို့သည်၊ ဝိဒ္ဓေ–ဖေါက်အပ်သောအရပ်၌၊ (နားခေါင်းစသည်ဝတ်ဘို့ရန် ဖေါက်အပ်သော အရပ်၌၊) ဆိဒ္ဓန္တိ - ပြတ်နေကုန်၏၊ သဃ်ာဒ္ဓေတုံ - ဆက်စပ်ခြင်းငှါ၊ သက္ကာစ-တတ်ကောင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ (နားဖေါက်ရာ၌ ပြတ်နေသော်လည်း ချုပ်စပ်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏၊) သော- ထိုသူ့ကို၊ ကဏ္ဏံ - ပြတ်နေသော နားကို၊ သဃ်ာဒ္ဓေတွာ–ဆက်စပ်၍၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော။

ယသ-၏၊ အဇပဒဧကဝါ–ဆိပ်ခွါသဏ္ဌာန်ရှိသော နှာခေါင်းတွင်း၌သော်၎င်း၊ [ဆိပ်ခွါသဏ္ဌာန်ရှိသော အရပ်ဟူသည် ယာနပဿာဒရုပ် တည်နေရာ အတွင်းအကျဆုံး အရပ်တည်း၊ ထိုနေရာ၌ နှာခေါင်းရိုးဆုံးသည်။] အင်္ဂဝါ-အဖျားဦးသော်၎င်း၊ ကေပုဒ္ဓဝါ–တဖက်သော ဗဒ္ဓသော်၎င်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ- ၌၊ နာသာ-နှာခေါင်းသည်၊ ဆိန္နာ ဟောတိ၊ (သော)နာသစ္ဆိန္နောတိ-နှမည်၏၊ ပန-ကား၊ ယသ-၏၊ နာသိကာ-နှာခေါင်းသည်၊ သန္ဓေတုံ-ဆက်စပ်ခြင်းငှါ၊ သက္ကာ-

တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တံ-ထို ပြတ်သော နှာခေါင်းကို၊ ဖါသုကံ-ချမ်းသာသည်ကို၊ကတွာ-၍၊(နဂိုရအတိုင်းဖြစ်အောင်ဆက်စပ်၍၊) ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ ကလ္လာနာသန္ထိန္နော-ပြတ်သော နား နှာခေါင်းရှိသူကို၊ ဥဘယ ဝသေန-နှစ်ပါးစုံသော နား နှာခေါင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဇံဝဒိတဗ္ဗော-၏။

ယဿ - ၏၊ နုခဿသံ - ကြွင်းကျန်သော လက်သည်း ခြေသည်း အရပ်ကို၊ အဒဿေတွာ-မပြမူ၍၊ (လက်သည်းအားလုံး ပျောက်သွားခအောင်၊) ကောဝါ-တချောင်းသော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဗဟူဝါ - များစွာသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂလိယော-လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊(သော)အင်္ဂလိ ဆိန္နောတိ – နှမည်၏၊ ပန - ကား၊ ယဿ-၏၊ သုတ္တတန္တ၊ မတ္တာမြို- ချည်မျှင်မျှ လောက်လည်း ဖြစ်သော၊ နခဿသံ - ကြွင်းသော လက်သည်း ခြေသည်းသည်၊ ပညာယတိ - ထင်ရှား၏၊ တံ- ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုံ ဝန္တိ၊ ယဿ- ၏၊ စတူသု - ၄ ချောင်းကုန်သော၊ အင်္ဂကေသု - လက်မ ခြေမတို့တွင်၊ အင်္ဂလိယံ-လက်ချောင်း ခြေချောင်း၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ- ဖြင့်သာ၊ ကောဝါ-တချောင်းသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဗဟူဝါ-များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂကာ–လက်မ ခြေမတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) အင်္ဂ ဆိန္နောတိ–နှ မည်၏။

ယဿ- ၏၊ ကလ္လာရနာမကာ - ကလ္လာရအမည် ရှိကုန်သော၊ မဟာနှာရု – အကြောကြီးတို့သည်၊ ပုရတောဝါ – ရှေ့၌သော်၎င်း၊ ဝါ - ရှေကသော်၎င်း၊ ပစ္ဆာ တောဝါ-နောက်၌သော်၎င်း၊ ဝါ-နောက်ကသော်၎င်း၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) ကလ္လာရဆိန္နောတိ-နှမည်၏၊ (ပြတ်သောအကြောကြီးရှိသူ, အကြောကြီးပြတ်နေသူ မည်၏၊) ယေသု-ယင်း အကြောကြီးတို့တွင်၊ ကေဿဝိ - တခုသော အကြောကြီး ၏လည်း၊ ဆိန္နတ္တာ – ပြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂပါဒေန ဝါ – ခြေဖျားဖြင့် သော်လည်း၊ စက်မတိ-စက်ဘီးသွားရ၏၊ မူလေန ဝါ- အရင်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝါ– ခြေဖနောင့်ဖြင့်သော်လည်း၊ စက်မတိ-၏၊ ပါဒံဝါ-ခြေကိုမူလည်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတုံ-တည်တံ့စေခြင်းငှါ၊ နသက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်။

ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝဋ္ဋလိပက္ခကာဝိ ယ-လင်းနို့၏ အဒတောင်ကလေး ကဲ့သို့၊ အင်္ဂလိယော - တို့သည်၊ သမ္မဒ္ဓါ – ဆက်စပ်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (သော-သည်၊) ဖဏဟတ္ထကောဘိ-ကမည်၏၊ (လက်ပါးပျဉ်း ခြေပါးပျဉ်းရှိသူ မည်၏၊) တေံ-၌ လက်ပါးပျဉ်းရှိသူကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုကာမေန-သည်၊ အင်္ဂလန္တရိ ကာယော – လက်ချောင်းတို့၏ အကြားတို့ကို၊ ဖါလေတွာ - ခွဲ၍၊ သဗ္ဗံ- သော၊ အန္တရစမ္မံ - ခြေချောင်းအကြားဥ ဖြစ်သောအရေကို၊ အပနေတွာ - ဖယ်ရှား၍၊ ဖါသုကံ- ကို၊ (အနာပျောက်အောင်၊) ကတွာ - ၍၊ ပဗ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ ယဿဝိ- ၏လည်း၊ ဆ-၆ ချောင်းကုန်သော၊ အင်္ဂလိယော-လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုကာမေန- သည်၊ အဓိက အင်္ဂလိ–

ပိုနေသော လက်ချောင်း ခြေချောင်းကို၊ ဆိန္ဒိတွာ - ဖြတ်၍၊ ဖါသုကံ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတမ္မော။

ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥရဿဝါ- ရင်ဘတ်၏သော်ဎင်း၊ ဝိဋ္ဌယာဝါ- ကျောက်ကုန်း၏ သော်ဎင်း၊ ပဿသဝါ - နံဘေး၏သော်ဎင်း၊ နိက္ခန္တတွာ- ထွက်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ငေါ၍, စူ၍, ကိုင်း၍ ထွက်နေသောကြောင့်၊) ခုဇ္ဇသရီရော - ကောက်သောကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ (ခုဇ္ဇသရီရောတိ ဝက် သရီရော၊-ဝိမတိ။)(သော) ခုဇ္ဇောတိ- မည်၏၊ ပန- အနွယကား၊ ယသ-၏၊ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ-တစုံတခု တစုံတခုသော၊ အင်ပစ္စင်္ - အင်္ဂါကြီးငယ်သည်၊ ဤသကံ-ဇဉ်းငယ်၊ ဝင်္-ကောက်သည်၊ (ဟောတိ၊ ခုဇ္ဇကိုပင် ဝက် ဟု ဖွင့်သည်၊)တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ မဟာပုရိသော၀ေ-ဘုရားအလောင်း ယောကျ်ားမြတ်သည်သာ၊ ဇြဟ္မုဇုဂတ္တော-ဇြဟ္မာမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သောကိုယ် ရှိသည်၊ (ဟောတိ - ဖြစ်နိုင်၏၊) အဝသေသော - မဟာပုရိသမ္ပကြွင်းသော၊ အခုဇ္ဇော-မကောံသော၊ သတ္တောနာမ-သတ္တဝါမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဇဃ်ဝါမနော၀-ခြေသလုံးအားဖြင့် ပုကွသူသည်သော်ဎင်း၊ ကဋိဝါမနော၀ါ-ခါးအားဖြင့် ပုကွသူသည်သော်ဎင်း၊ ဥဘယဝါမနော၀ါ- ၂ ပါးစုံအားဖြင့် ပုကွသူသည်သော်ဎင်း၊ ဝါမနောတိ - မည်၏၊ ဇဃ်ဝါမနဿ - ခြေသလုံးအားဖြင့် ပုကွနေသူ၏၊ ကဋိတော-ခါးမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော- အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်၊ ရဿော- ပုတိသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဥပရိမကာယော-အထက်ပိုင်းကိုယ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏော- ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ)၊ ကဋိဝါမနဿ- ခါးအားဖြင့် ပုကွနေသူ၏၊ ကဋိတော - မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ဥပရိမကာယော - သည်၊ ရဿော ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော (ဟောတိ)၊ဥဘယဝါမနဿ - ၂ ပါးစုံအားဖြင့် ပုကွနေသူ၏၊ ဥဘော်ပိ - ၂ ပိုင်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာယာ-ကိုယ်တို့သည်၊ ရဿာ - ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧယသံ- ယင်း ၂ ပိုင်းသောကိုယ်တို့၏၊ ရဿတ္တာ-ပုတိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူတာနံဝိယ- တစ္ဆဖြေဘုတ်တို့၏ကဲ့သို့၊ ပရိဝဋ္ဋမော - ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝိုင်းသော၊ မဟာကုစ္ဆိယဉ္စသဒိသော - ဗိုက်ကြီးသော ရေအိုးနှင့် တူသော၊ အတ္တဘာဝေါ - အတ္တဘောသည်၊ ဟောတိ၊ တိဝိဓမ္ပိ - ၃ ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တံ - ထို ပုကွသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ယသ-၏၊ ကုမ္ဘက္ကံ(က္ကော) ဝိယ-ကျောဝံဖရုံသီးကဲ့သို့၊ ဂလေ-လည်ပင်း၌၊ ဂက္ကော-မြင်းဖုသည်၊ ဟောတိ၊ (သော) ဂလဂက္ကိတိ- မည်၏၊ စ-ဆက်၊ တေံ-၌ ဂလဂက္ကိဟူသော အမည်သည်၊ ဒေသနာမတ္တမေ၀- ဒေသနာမျှသာတည်း၊ (ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် လည်ပင်းဖုကို မှတ်၍ ပြောခြင်းသာတည်း၊) ပန – စင်စစ်ကား၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္စိ- အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊

ဂလ္လော- မြင်းဖုသည်၊ သတိ - ရှိလသော်၊ နပမ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ တတ္ထ - ထို မြင်းဖု အနာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော- ကို၊ နဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ပမ္ဘာဇေတဗ္ဗောတိ ထွေ- ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ လက္ခဏာဟတာ ကသာဟတ လိခိတကေသု – အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်သူ , ကြိမ်ဒဏ် ခတ်အပ်သူ , ကြော်ငြာကပ်အပ်သူတို့၌၊ ယံ - အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ဝတ္တုကို – ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထို အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ နဘိက္ခဝေ လက္ခဏာဟတော တိ အာဒိသု-အစရှိသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝုတ္တာမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ဘာရပါဒေါ- ဝန်လေးသော ခြေရှိသူကို၊ ဝါ- ခြေဒဂ္ဂတ်ဆွဲသူကို၊ သိပဒိတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊(ယခုအခါ ဆင်ခြေးထောက်ရောဂါရှိသူမျိုးတည်း၊)ယဿ-၏၊ ပါဒေါ- ခြေသည်၊ ထူလော–ထူနေသည်၊ သဏ္ဌာတဝိဋ္ဌကော - လွန်စွာဖြစ်သော အဖုရှိသည်၊ ခရော–ကြမ်းတန်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နပမ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊ ပန· အန္တယကား၊ ယဿ-၏၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊(သွား၍မဖြစ်နိုင်လောက်အောင်၊) ခရဘာဝံ - ကြမ်းတန်းသည်၏အဖြစ်ကို၊ နဂစ္ဆာတိ– မယူ၊ ဥပနာဟံ - တင်းကြပ်စွာ ဖွဲအပ်သော အဖွဲအစည်းကို၊ ဗန္ဓိတ္ဝာ - ဖွဲစည်းပြီး၍၊ ဥဒကအာဝါဒေ-ရေရှိသောတွင်းငယ်၌၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဥဒကဝါလိကာယ–ရေစိုသောသဲဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ယထာ– အကြင် အခြင်းအရာအား ဖြင့် ညှိုးနွမ်းစေလသော်၊ သိရာ-အကြောတို့သည်၊ ပညာယန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏၊ ဇယ်ာစ–သလုံးမြင်းခေါင်းသည်လည်း၊ တေလနာဠိကာဝိယ-ဆီကျည်တောင့် ကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်လာ၏၊ ဝေံ-ဤသို့ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ မိလာပေတုံ - ညှိုးနွမ်းစေခြင်းငှါ၊ သက္ကာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ– ၏၊ ပါဒံ- ဖေါကယောင်နေသောခြေကို၊ ဤဒိသံ–ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်ကို၊ ကတ္ဝာ- ၍၊ တံ - ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန- တဖန်၊ (ရှင်ဖြစ်စေပြီးမှ၊) သစေ ဝမုတိ- အကယ်၍ တိုးလာပြန်အံ့၊(ဝံသတိ)၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တေနာပိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ဆရာသည်လည်း၊ တထာ - ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတ္ဝာဝ· ပြု၍သာ၊(အဖေါ်အယောင်ပျောက်အောင် ကုန်သာ၊)ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။

အရိသသ ဘဂဝန္တရ ပိတ္တာ သေမှကာသ သောသာဒီသု-အရိယိရောဂါ,ဘဂန္ဒိုရ် ရောဂါ, သည်းခြေးရောဂါ, သလိပ်ရောဂါ, ချောင်းဆိုးရောဂါ , မြစ်ခြောက်ရောဂါ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ · အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ရောဂေန-ရောဂါဖြင့်၊ နိစ္စာတုရော-အမြဲနာကျင်သော၊ အ တေကိစ္ဆရောဂေါ- ဆေးကုမ၍မရလောက်အောင်ရောဂါရှိသော၊ ဇေဂုစ္ဆော-စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းသော၊ အမနာပေါ-နှစ်သက်ဘွယ်မကောင်းသူသည်၊ ပါပရောဂိတိ·ဂိမည်၏၊ အယံ- ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နပမ္ဘာဇေတဗ္ဗော၊

ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော- ၏၊ ဝိရူပတာယ - ဖေါက်ပြန်သော အဆင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသံ- ပရိသတ်ကို၊ ဒူသေတိ- ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ (သော)ပရိသဒူသကောတေ – ကမည်၏၊ [ထို ပရိသဒူသကဖြစ်ပုံ အကျယ်ကို ပြလိုရှိ အတိဒီယော၀ါ–စသည်မိန့်၊] အညေသံ- အခြားသူတို့၏၊ သီသပ္ပမာဏာ နာဘိပဒေသော- ဥုးခေါင်းပမာဏနှင့်ညီမျှသော ချက်အရပ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဝါ- ဖြစ်လောက်အောင်၊)အတိဒီယော၀ါ- အလွန်ရှည်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ဥဘယ၀ါမနဘူတရူပံဝိယ - အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း ၂ ပိုင်းစုံ ကွဲသည်ဖြစ်၍ တစ္ဆေမြင်ဘုတ်၏ ရုပ်ကဲ့သို့၊ အတိရဿော၀ါ - အလွန်တိုသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ ဈာပိတခေတ္တာ- မီးရှို့အပ်ပြီးသောလယ်၌၊(ဈာယိတခေတ္တော-မီးလောင်အပ်ပြီးသောလယ်၌၊) ခါဏုကောဝိယ- သစ်ငုတ်ကဲ့သို့၊ အတိကာဠော၀ါ- အလွန်မဲသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒမိတက္ကာဒီဟိ - နို့ဓမ်းရက်တက်ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပမဇ္ဇိတမဒ္ဒတမ္မလောဟ၀ဏ္ဏော - ပွတ်တိုက်အပ်သော ညက်ညောသော ကြေးနီအဆင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အစ္ဓောဒါတော၀ါ-အလွန်ဖြူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ မန္ဒမံသလောဟိတော-နည်းသော အသား အသွေးရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဒ္ဓိသိရာ စမ္မသရိရော၀ိယ - အရိုးအကြောအရေမျှသာ ရှိသော ကိုယ်ရှိသူကဲ့သို့၊ အတိကိသော၀ါ - အလွန်ပိန်သည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ ဘာရိယမံသော- ဝန်လေးသောအသားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိထူလော၀ါ-အလွန် ဝဖြိုးသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)။

မဟာဘူတ သဒိသော- တစ္ဆေ မြေဘုတ်ကြီးနှင့်တူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ မဟာဒရော၀ါ-ကြီးသော၀မ်းဗိုက် ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ၊) ပစ္ဆိ ံ-တောင်းကို၊ သီသေ-ဥုးခေါင်းပေါ်၌၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဌိတော၀ိယ-တည်နေသူကဲ့သို့၊ အတိမဟန္တသီသော၀ါ-အလွန်ကြီးသောဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သရိရဿ-ကိုယ်အား၊ အနနုရူပေန- မလျော်ပတ်သော၊ အတိခုဒ္ဒကေန-အလွန်သေးငယ်သော၊ သီသေန-ဥုးခေါင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော- ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိခုဒ္ဒက သီသော၀ါ - အလွန်သေးငယ်သော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တာလဖလ ပိဏ္ဍိသဒိဒသန – ထန်းသီးခိုင်နှင့်တူသော၊ (အသီးထွက်စ ထန်းသီးခိုင်နှင့်တူသော၊) သီသေန-နှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)၊ ကူဋ္ဌကူဋ္ဌသီသော၀ါ- အထွဋ် အထွဋ်ရှိသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (အဖုအဖုထသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊) [ကူဋ္ဌ ကူဋ္ဌသီသောတိ အနေကေသု ဌာနေသု ပိဏ္ဍိကမံသတံ ဒဿေတုံ အာမေဋိတံ ကတံ၊ တေနာဟ "တာလဖလပိဏ္ဍိ သဒိသေနာ"တိ၊-ဝိမတိ။] ဥဒ္ဓံ- အထက်၌၊ အနုပုဗ္ဗ တနုကေန- အစဉ်အတိုင်း သေးသော၊ သီသေန - နှင့်၊ [အနုပုဗ္ဗ တနုကေန သီသေနာတိ စေတိယ ထူပိကာဝိယ ကဒမန ကိသေန သီသေန၊– ဝိမတိ။] သမန္နာဂတော

(ဟုတ္ထာ)၊ သိခရသီသော၀ါ- တောင်ထွင့်နှင့်တူသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မဟာ၀ေဠု ပဗ္ဗသဒိသေန - ကြီးစွာသော ၀ါးဆစ်နှင့်တူသော၊ သီသေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္ထာ) နာဠီသီသော၀ါ-ကျည်တောက်နှင့်တူသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

စတ္တသု- ၄ ဘက်ကုန်သော၊ ပဿေသု- ဘေးတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ- အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပဿေန-ဘေးအားဖြင့်၊ သြဏတေန-ညွတ်ကိုင်းသော၊ သီသေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္ထာ)၊ ကပ္ပသီသော၀ါ- နှစ်ခွဖြစ်သော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်၎င်း၊ [ကပ္ပသီသောတိ ဒွိဓာဘူတသီသော၊ – ဋီကာ။] ပဗ္ဘာရသီသော၀ါ-ကိုင်းသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ ၀ဏ္ဏသီသော၀ါ-အနာရှိသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဒက်အကြီးစားတွေ များသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည် သော်၎င်း၊) ပူတိသီသော၀ါ- ပုပ်သော ဥုးခေါင်းရှိသူသည် သော်၎င်း၊ (အနာတွေများ၍ ခေါင်းပုပ်နေသူသည်သော်၎င်း၊) ပါဏကေဟိ-ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊ ခါယိတကေဒါရေ- ခဲစားအပ်သောလယ်၌၊ သဿ သဒိသေဟိ-ကောက်ပင်တို့နှင့် တူကုန်သော၊ တဟိံ တဟိံ-ထိုထို ဥုးခေါင်းအရပ်၌၊ ဥဋ္ဌိတေဟိ-ထကုန်သော၊ ဝါ - ပေါက်ကုန်သော၊ ကေသေဟိ - တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္ထာ)၊ကဏ္ဏိကကေသော၀ါ-ကြာချက်နှင့်တူသော ဆံရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ နိလ္လောမ သီသော၀ါ – ဆံပင်တည်းဟူသော အမွေးမရှိသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်၎င်း၊ တာလဟီရသဒိသေဟိ -ထန်းမျှင်နှင့်တူကုန်သော၊ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော(ဟုတ္ထာ)၊ ထူလထဒ္ဓကေသော၀ါ-တုတ်သော ကြမ်းသော ဆံပင်ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ ဇာတိပလိတေဟိ - မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့် ဖြူသောဆံတို့ဖြင့်၊ (မွေးသည်ကစ၍ ဖြူသောဆံတို့ဖြင့်၊)ပလ္လာရသီသော၀ါ- ဖြူသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်၎င်း၊ အာဒိတ္တေဟိဝိယ – မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ကုန်သော၊ ကေသေဟိ-ဆံတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္ထာ)၊ ပကတိတမ္မကေသော၀ါ – ပင်ကိုယ်အားဖြင့် နီသောဆံပင် ရှိသူသည် သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ ဂုန္နံ-နွားတို့၏၊ သရိရေ-ကိုယ်၌၊ အာ၀ဋ္ဋသဒိသေဟိ-ဝဲနှင့်တူကုန်သော၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂဟိ-အထက်၌ အဖျားရှိကုန်သော၊ ကေသ၀ဋ္ဋေဟိ - ဆံဝဲတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္ထာ)၊ အာ၀ဋ္ဋသီသော၀ါ - ဝဲရှိသော ဥုးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

ဇာလာဗဒ္ဓေနဝိဃ- ဇာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ နလာဋေန - နဖူးနှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္ထာ)၊သီသလောမေဟိ-ဥုးခေါင်းမွေးတို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ -ကွ၊ကော ဗဒ္ဓ ဘမုကလောမော၀ါ- တဆက်တည်းစပ်နေသော မျက်ခုံးမွေးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သမ္ဗဒ္ဓဘမုကော၀ါ - ဆက်စပ်သော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊ [နဖူးမွေးနှင့် မျက်ခုံးမွေးများ မကွဲပြားဘဲ ဆက်နေသောကြောင့် နဖူး၌ ဇာ

ပိုက်ကွန် တပ်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။] နိလ္လောမဘမုကောဝါ-အမွေးမရှိသော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊ မက္ကဋဘမုကောဝါ – မျောက်၏မျက်ခုံးနှင့် တူသော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ [မက္ကဋဘမုကောတိ နလာဋလောမေဟိ အဝိဘတ္တာ လောမ ဘမုကော။ – ဝိမတိ။] အတိမဟန္တကိဝါ – အလွန်ကြီးသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊ မဟိံသစမ္မေ - ကျွဲရေခြံ၊ ဝါသိကောဏေန-ဒါး၏ အထောင့်ဖြင့်၊ ပဟရိတ္တာ-ပေါက်၍၊ ကတဆိဒ္ဒသဒိသေဟိ-ပြုအပ်သောအပေါက် နှင့် တူကုန်သော၊ အကိဋိဟိ - မျက်လုံးတို့နှင့်၊သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ အတိခုဒ္ဒကကိဝါ - အလွန် သေးငယ်သောမျက်လုံး ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ ဧကေန-တလုံးသော၊ မဟန္တေန-ကြီးသော၊ အက္ခိနာ-မျက်လုံးနှင့်ဂုဏ်း၊ ကေန–သော၊ ခုဒ္ဒကေန-သေးငယ်သော၊ အက္ခိနာ-နှင့်ဂုဏ်း၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဝိသမကိဝါ- မညီမညွတ်သောမျက်လုံး ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

ဧကေန-တလုံးဖြင့်၊ ဝါ-တလုံးက၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌ဂုဏ်း၊ ဧကေန-ဖြင့်၊ ဝါ-က၊ အဓော- အောက်၌ဂုဏ်း၊ ဇာတိဝံ - သို့၊ ဝိသမဇာတေဟိ - မညီမညွတ် ဖြစ်ကုန်သော၊ အက္ခိစက္ကလေဟိ-မျက်နက်ဝန်းတို့နှင့်၊ [အက္ခိစက္ကလေဟိတိ ကဏ္ဍမဏ္ဍလေဟိ၊–ဝိမတိ။]သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)၊ ဝိသမစက္ကလောဝါ-မညီညွတ်သော မျက်နက်ဝန်းရှိသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ကေကရောဝါ-မျက်စိစွေသူသည် သော်၎င်း၊ [ကေကရောတိ တိရိယံ ပဿန္တော၊–ဋီကာ။] ဂန္ဓိရကိဝါ- နက်ရှိုင်းသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊(ဟောတိ)၊ ယဿ-ယင်း ဂန္ဓိရကိဝပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂန္ဓိရေ-နက်ရှိုင်းသော၊ ဥဒပါနေန- ရေတွင်း၌၊ ဥဒကတာရကာဝိယ - ရေဆင်သော အရိပ်တို့ကဲ့သို့၊ ဝါ-ရေပွက်ကလေးတို့ကဲ့သို့၊ အက္ခိတာရကာ-မျက်လုံး၏ အရိပ်တို့သည်၊ ဝါ – ကြယ်တာရာနှင့်တူသော မျက်လုံးတို့သည်၊ ပညာယန္တိ – ထင်ရှားကုန်၏၊ (မျက်လုံး ချိုင့်ဝင်နေသည်-ဟု ဆိုလိုသည်၊) [ဥဒကတာရကာတိ-ဩဇလောကေန္တာနံ ဥဒကေ ပဋိဗိမ္ဗဘာယာ၊ ဥဒကပုပ္ဖဒ္ဒံတိ ကေစိ၊-ဝိမတိ၊] နိက္ခန္တကိဝါ-ပြူးထွက်သောမျက်လုံး ရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ ယဿ-ယင်း နိက္ခန္တကိဝပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဏ္ဏကဿ – ပုဇွန်၏၊ အက္ခိတာရကာ ဝိယ – မျက်လုံးတို့ကဲ့သို့၊ နိက္ခန္တာ - ထွက်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- နှ၏၊ (မျက်လုံးပြူးနေသည်-ဟု ဆိုလိုသည်။)

မဟတိဟိ–ကြီးကုန်သော၊ ကဏ္ဏသက္ခလိကာဟိ– နားရွက်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)၊ဟတ္ထိကဏ္ဏော၀ါ-ဆင့်နားရွက်နှင့်တူသောနားရွက်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ခုဒ္ဒိကာဟိ-သေးငယ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏသက္ခလိကာဟိ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)၊မူသိကကဏ္ဏော၀ါ-ကြွက်နားရွက်နှင့်တူသော နားရွက်ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ ဇဋုကကဏ္ဏော၀ါ-လင်းနို့ နားရွက်နှင့်တူသော နားရွက်ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ ဆိဒ္ဒမတ္တကဏ္ဏော၀ါ–အပေါက်မျှသာရှိသော

နားရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ၊ မတ္တာဖြင့် နားရွက်ကိုကန့်၊) ယသ- ယင်း ဆိဒ္ဓမတ္တာကဏ္ဍာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဏ္ဍာသက္ခလိကာဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကဏ္ဍာဆိဒ္ဓ မတ္တာမေဝ - နားပေါက်မျှသည်သာ၊ (နားဂလောင်မျှသာ၊) ဟောတိ၊ အဝိဒ္ဓ ကဏ္ဍာဝါ- မဖေါက်အပ်သော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ယောနကဇာတိကော-ယောနကအမျိုးဇာတ်ရှိသူသည်၊ပရိသဒူသကော- နားမဖေါက်သော်လည်း ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးသူသည်၊ န ဟောတိ၊ ဟိ - မှန်၊ တသ-ထိုယောနက အမျိုးသား၏၊ သော - ထို နားမဖေါက်ခြင်းသည်၊ သဘာ ဝေါဒယဝ - ပင်ကိုယ်သဘောပင်တည်း၊ [လူမျိုး၏ ထုံးစံပင်တည်း။] နိစ္စပူတိ နာ- အမြဲပုပ်သော၊ ကဏ္ဏေန-နားနှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္ဝာ)ကဏ္ဏာဘဂန္ဒရိ ကောဝါ- နားဘဂန္ဒိုရ်နာ ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (နားထဲမှ အရိအစွဲ ယိုနေသူ သည်လည်း၊) (ဟောတိ)၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ပဋ္ဌရိတပုဗ္ဗေန – ယိုစီးသော ပြည်ရှိသော၊ ကဏ္ဏေန သမန္နာဂတော(ဟုတ္ဝာ)ဂဏ္ဍကဏ္ဏောဝါ-အနာရှိသော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ ဂေါဘတ္တနာဠိကာယ-နွားစာအရည်ကို (ပါးစပ်သို) ထည့်သွင်းကြောင်း ကျည်တောက်၏၊ အဂ္ဂသဒိသေဟိ– အဖျားနှင့် တူကုန်သော၊ ကဏ္ဏေဟိ သမန္နာဂတော(ဟုတ္ဝာ)ဋ္ဌကိတကဏ္ဏောဝါ–ဖေါက်ခဲ့ အပ်သော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ [ဋ္ဌကိ (ဋ္ဌက်) ဓာတ်သည် ဝိဒါရ-(ဖေါက်ခဲ့ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ နားပေါက်ကို ဖေါက်တုန်းက လုံးလုံး ဝိုင်းဝိုင်းမဟုတ်ဘဲ နွားစာအရည်ကိုပါးစပ်သို့သွင်းသော ကျည်တောက်၏အဖျား ကဲ့သို့ နားပေါက်ကွဲနေသည်–ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ "ဒုတ်ကိုတ ကဏ္ဏောဝါ– ရှုံးသော, ဝါ- ချွန်းသော နားရှိသည်လည်း"ဟု ပေး၏၊]

အတိပိဂ်လဝ္ဟိဝါ – အလွန် ကြောင်သော မျက်လုံးရှိသူသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ မဓုပိဂ်လံ- ပျားကဲ့သို့ ကြောင်သော မျက်လုံးရှိသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊နိပ္ပခုမဝဋ္ဋိဝါ–မျက်တောင်မွေးမရှိသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော် ၎င်း၊ အသုပဋ္ဌရဏဝဋ္ဋိဝါ- ယိုသော မျက်ရည်ရှိသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော် ၎င်း၊ ပုပ္ဖိတဝဋ္ဋိဝါ– ပန်းပွင့်ကဲ့သို့ ပွင့်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊ ဝါ- မျက်ခွံလန်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊ အဂ္ဂိပါကေန - မျက်စိ၏ ကျက် ခြင်းနှင့်၊ ဝါ- မျက်ခမ်းစပ်ခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတဝဋ္ဋိဝါ- ပြည့်စုံသော မျက်လုံးရှိသူ သည်သော်၎င်း၊ (ဟောတိ)၊ အတိမဟန္တနာသိကောဝါ - အလွန် ကြီးသော နှာခေါင်းရှိသူသည် သော်၎င်း၊ စိပိဋနာသိကောဝါ - ပိတ်ဆို့သော နှာခေါင်းရှိသူ သည်သော်၎င်း၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ အပ္ပတိဋ္ဌဟိတ္တာ- မတည်မူ၍၊ ကေပသေ- တခုသော ဘေး၌၊ ဋ္ဌိတဝဏ်နာသိကောဝါ- တည်သော ကောက်သော နှာခေါင်း ရှိသူသည်သော်လည်း၊ သုကတုဏ္ဍသဒိသာယ- ကျေး၏နှုတ်သီးနှင့်တူသော၊ (နာသိ ကာယ- ၌ စပ်၊)ဇိဂ္ဂါယ- လျှာဖြင့်၊ ဧလဟိတုံ- လျက်ခြင်းငှါ၊ သက္ကုဏေယျာယ-

တပ်ကောင်းသော၊ နာသိကာယ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ) ဒီဃနာသိကော ဝါ-ရှည်လွန်းသောနှာခေါင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)၊နိစ္စပ္ပဋိတသိဃ်ာဏိက နာသော ဝါ - အမြဲယိုစီ၍ နေသော နှပ်ရွဲသော နှာခေါင်း ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာမုခေါ ဝါ – ကြီးသော မုခနိမိတ်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယသ - ယင်း မဟာမုခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဋိမဏ္ဍိကသ – ပဋိမဉ်သော ဖါး၏၊ (မုခနိမိတ်)ဇဝ- ပါးစပ်၏ အမှတ်အသားကဲ့သို့၊ မုခနိမိတ်ဆံယဝ – သည်သာ၊ မဟန်္တံ - ကြီးသည်၊ ဟောတိ၊ မုခံပန- ပါးစပ်ပေါက်သည်ကား၊ လာဗုဿဒိသံ-ဗူးဧပေါက်နှင့်တူသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ အတိခုဒ္ဒကံ-အလွန်သေးငယ်သည်၊(ဟောတိ)၊ [ပါးစပ်ပုံသဏ္ဌာန်ကြီးသော်လည်း ပါးစပ်ပေါက်ကား သေးနေသည်၊]ဘိန္နမုခေါ ဝါ– ကွဲသော ပါးစပ်ပေါက်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဝင်္ကမုခေါ ဝါ - ကောက်သော ပါးစပ်ပေါက်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဥက္ခလိမုခဝန္ဒိသဒိသေဟိ-ထမင်းအိုး၏မျက်နှာရစ်နှင့်တူကုန်သော၊ သြဋ္ဌေဟိ – လန်နေသော နှုတ်ခမ်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊မဟာသြဋ္ဌော ဝါ-ကြီးသောနှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)၊ ဘေရိဗမ္ဗသဒိသေဟိ–စည်ကြက်မကြောင်းသားရေနှင့် တူကုန်သော၊ ဒန္တေ–သွားတို့ကို၊ ပိဒဟိတုံ–ပိတ်ခြင်းငှါ၊ အသမတ္တေဟိ - မစွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ သြဋ္ဌေဟိ–တိုသောနှုတ်ခမ်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)၊တနုက သြဋ္ဌော ဝါ-သေးငယ်သော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာဓရောဋ္ဌော-ကြီးသော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊)တနုက ဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ - သေးငယ်သော အထက်နှုတ်ခမ်း ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ တနုက အဓရောဋ္ဌော-သေးငယ်သော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသည်၊(ဟုတ္တာ)၊မဟာဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ- ကြီးသော အထက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊[“မဟာဓရောဋ္ဌော ဝါ တနုက ဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ” စသည်ဖြင့် အသီးအသီး ဝါသဒ္ဒါ ပါနေသည်ကား မကောင်း၊ ၂ ပုဒ်မှ ဝါ တလုံးသာ ပါစေရမည်။]သြဋ္ဌဆိန္နကော ဝါ–ပြတ်သော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဇေမုခေါ ဝါ - အရိယိသော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊(အမြဲ သွားရည်ယိုနေသော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊) ဥပက္ကာမုခေါ ဝါ–ဖုရယုထသောခံတွင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊(အဖုဖခေးတွေပေါက်နေသောခံတွင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ရှေးနိဿယဖွဲ့ “ဥပက္ကာမုခေါ ဝါ- စပ်သောနှုတ်ခမ်းရှိသည်လည်း”ဟု ပေး၏။]ဗဟိ– အပြင်ဘွဲ့၊ ဝါ-အပြင်က၊ သေတေဟိ– ဖြူကုန်သော၊ အန္တော-အတွင်းဘွဲ့၊ ဝါ-အတွင်းက၊ အတိရတ္တေဟိ–အလွန်နီကုန်သော၊ သြဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)၊ သခ်တုလ္လကော ဝါ-ခရုသင်းစွဲရှိသော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ (တုလ္လာသဒ္ဒါ နှုတ်သီးအနက်ဟော၊) ဒုဂ္ဂန္ဓကုဏပမုခေါ ဝါ-မကောင်းသောအနံ့ရှိသော ပုပ်သော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)။

အဋ္ဌကဒန္တာသဒိသေဟိ-ရှစ်ချောင်းရှိသောထွန်၏အသွားတို့နှင့်တူကုန်သော၊ ဒန္တေဟိ - သွားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ) မဟာဒန္တော၀ါ– ကြီးသော သွားရှိသူသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟေဋ္ဌာ၀ါ-အောက်ခံသော်ငင်း၊ ၀ါ– အောက်ကသော်ငင်း၊ ဥပရိ၀ါ- အထက်ခံသော်ငင်း၊ ၀ါ- အထက်ကသော်ငင်း၊ ဗဟိ- အပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခန္တဒန္တော-ထွက်သော သွားရှိသည်၊(ဟုတ္တာ)အသုရဒန္တော၀ါ-ခဲ၌သော သွားရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ပန-ဆက်၊ယဿ-အကြွင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဩဋ္ဌေဟိ- နှုတ်ခမ်းတို့ဖြင့်၊ (ဒန္တေ - သွားတို့ကို၊) ပိဒဟိတုံ-ပိတ်ဖုံးခြင်းငှါ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ကထေန္တသော၀ - စကား ပြောသော်သာ၊ ၀ါ-စကားပြောမှ သာ၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ အကထေန္တသ-စကားမပြောလသော်၊ နော(ပညာယတိ)–မထင်ရှား၊ တံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဘာဇေတုံ ၀ဋ္ဋတိ၊ ပူတိဒန္တော၀ါ - ပုပ်သော သွားရှိသူသည်သော်ငင်း၊ နိဒ္ဒန္တော ၀ါ-သွားမရှိသူသည်သော်ငင်း၊ (ဟောတိ၊) ပန–ဆက်၊ ယဿ-၏၊ ဒန္တန္တရေ-သွားတို့၏ အကြားဌ၌၊ ကလန္ဒကဒန္တော၀ိယ-ရှဉ့်၏ သွားကဲ့သို့၊ သုခုမဒန္တော–သေးငယ်သော သွားသည်၊ ဟောတိ–ရှိတတ်၏၊ တံ ပဗ္ဘာဇေတုံ ၀ဋ္ဋတိ။

ဂေါဟနုသဒိသေန-နွားဏ်၏ မေးနှင့်တူသော၊ဟနုနာ-မေးနှင့်၊သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)မဟာဟနုကော၀ါ–ကြီးသော မေးရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ ဒိဃဟနုကော၀ါ-ရှည်သော မေးရှိသူသည်သော်ငင်း၊ အန္တော- အတွင်းဌ၌၊ ပဝိဋ္ဌနဝိယ-၀င်ဓနသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ အတိရဿေန- အလွန်တိုသော၊ ဟနုကေန-မေးနှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)စိပိဋ္ဌဟနုကော၀ါ-ပိညတ်သော မေးရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)၊ ဘိန္နဟနုကော၀ါ-ကွဲသော မေးရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ၀က်ဟနုကော၀ါ-ကောက်သော မေးရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)၊ဘိက္ခုနိသဒိသမုခေါ - ဘိက္ခုနီ၏ မျက်နှာနှင့် တူသော မျက်နှာရှိသော၊ နိမ္မသုဒါဋ္ဌကော၀ါ-မုတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်မရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဗဟုဂလသဒိသေန- ဗျိုင်း၏လည်ပင်းနှင့်တူသော၊ ဂလေန-လည်ပင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)ဒီဃဂလော၀ါ-ရှည်သော လည်ပင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)၊ အန္တော- ဌ၌၊ ပဝိဋ္ဌေနဝိယ-၀င်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ ဂလေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ) ရဿဂလော၀ါ-တိုသောလည်ပင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ၊)ဘိန္နဂလော၀ါ-ကွဲပြားသော လည်ပင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ၀ါ-အောက်သို့ ညွတ်သော လည်ပင်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ [ဘိန္နဂလောတိ အဝနတဂလော-(၀ိမတိ)၊ အတွင်းချိုင့်နေသောကြောင့် လည်ပင်း ၂ ခုကဲ့သို့ ကွဲပြားနေသည်–ဟူလို၊]

ဘဋ္ဌအံသကူဋော၀ါ-လျှောကျသောပခုံးစွန်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ အဟဋ္ဌော ၀ါ-လက်မရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ကေဟဋ္ဌော၀ါ- တဖက်ခသော လက်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ အတိရဿ ဟဋ္ဌော၀ါ - အလွန်တိုသော လက်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊

အတိဒီဃဟတ္ထောဝါ- အလွန်ရှည်သော လက်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဘိန္နဥရော ဝါ-ကွဲပြားသော ရင်ဘတ်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ [ဘိန္နဥရောတိ အတိနိန္နဥရမဇ္ဈော-(ဝိမတိ၊) ရင်ဘတ် ၂ ခု၏ အလယ်ခေါင်၌ ချိုင့်ဝင်နေသောကြောင့် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်၊] ဘိန္နပိဋ္ဌိဝါ- ကွဲပြားသော ကျောက်ကုန်းရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ကစ္ဆုဂတ္တောဝါ- ဝဲစားသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ခွေးဝဲစားကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး ဝဲတွေပေါက်နေသူသည်သော်ငင်း၊) ကဏ္ဏုဂတ္တောဝါ- ယားနာရှိသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဒဒ္ဒုဂတ္တောဝါ- ပွေးနာရှိသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဂေါခဂတ္တောဝါ- ဖွတ်၏ ကိုယ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊(ဟောတိ)၊ ယသ-ယင်းဂေါခဂတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂေါခယဝိယ - ဖွတ်၏ကဲ့သို့၊ ဂတ္တတော - ကိုယ်မှ၊ စုဏ္ဏာနိ - အမှုန့်တို့သည်၊ ပတန္တိ-ကျကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော၊ တေံ - ဤကစ္ဆုဂတ္တောစသော စကားကို၊ ဝိရူပကရဏံ- ဖေါက်ပြန်သော အဆင်းရှိအောင် ပြုတတ်သော ရောဂါကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝိတ္ထာရိတဝသေန- အကျယ်ခွဲအပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဏ္ဍေ- ဤ ကစ္ဆုဂတ္တအစရှိသည်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော - ကို၊ နု ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ အာဗာဓေဟိတိ ဏ္ဍေ-ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။[“သဗ္ဗဥ္စေတံ ဘိ ကစ္ဆုဂတ္တောတိအာဒိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဏ္ဍေစ ဝိနိစ္ဆယော ကုဋ္ဌာဒိသု ဝုတ္တော ဝေါတိ အာဟ ဝိနိစ္ဆယောတိ-ဝိမတိ။]

ဘဋ္ဌကဋိကောဝါ-လျှောကျသောခါးရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဥဒ္ဓနက္ကဋ္ဌသဒိသေဟိ-ဖိုခနောက်အဖျားနှင့်တူကုန်သော၊ အစ္ဆဂ္ဂတေဟိ-အထက်သို့ချွန်တက်ကုန်သော၊ အာနိသဒမံသေဟိ-တင်ပါး၏အသားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္ထာ)၊ မဟာအာနိသဒေါဝါ-ကြီးသော တင်ပါးရှိသူသည်သော်ငင်း၊ (ဟောတိ)၊ မဟာဥရုကောဝါ- တုတ်သော ပေါင်ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ဝါတက္ကိုကောဝါ - လေဝင်သော ဥရှိသူသည်သော်ငင်း၊(မုတ်ကြီးသူသည်သော်ငင်း၊) [ဝါတက္ကိုကောတိ အက္ကာဝါတရောဂေန ဥဒ္ဓမာတဗီဇက္ကာသေန သမန္နာဂတော၊ ယသ နိ ဝါသနေန ပဋိစ္ဆန္နမိဒ ဥန္နတံ ပကာသတိ၊ သော၀ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊-ဝိမတိ။]
မဟာဇာဏုကော- ကြီးသော ဒူး ပုဆစ် ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ သယ်ဇနုဇာဏုကောဝါ- အချင်းချင်းထိခိုက်သော ဒူး ပုဆစ် ရှိသူသည်သော်ငင်း၊ ယဋ္ဌိသဒိသဇင်္ဃော-ဝါးတောင်ဝှေးနှင့်တူသောခြေသလုံးရှိသည်၊(ဟုတ္ထာ)၊ ဒိဃဇင်္ဃောဝါ-ရှည်သော ခြေသလုံးရှိသူသည်သော်ငင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဝိကဋ္ဌောဝါ- ဖိလာသွားသော ခြေရှိသူသည်သော်ငင်း၊[ဝိကဋ္ဌောတိ တိရိယံ ဂမနပါဒေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယသ စ စင်္ကမတော ဇာဏုကာ ဇဟိ ဂစ္ဆန္တိ၊-ဋီကာ။]

ပက္ခောဝါ- နေဝံသို့လည်သော ခြေရှိသူသည်သော်ငင်း၊ [ပက္ခောတိ ပစ္ဆတော ပရိဝတ္တပါဒေဟိ သမန္နာဂတော၊ယသ စင်္ကမတော ဇာဏုကာ အန္တော ပဝိသ

နွံ၊ – ဒီကာ၊] ဥပဒ္ဓပိဏ္ဍိကောဝါ - အောက်သို့သက်သော ကြီးသော သလုံး မြင်းခေါင်းသားရှိသူသည်သော်၎င်း၊ ဝါ-အထက်သို့တက်သော ကြီးသော သလုံး မြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်၎င်း၊(ဟောတိ)၊ သော-ထို ဥပဒ္ဓပိဏ္ဍိကပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဟေဋ္ဌာ - အောက်သို့၊ သြရုဇ္ဈာဟိဝါ - သက်ဆင်းသည့်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပရိ - အထက်သို့၊ အာရုဇ္ဈာဟိဝါ - တက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟတိဟိ – ကြီးကုန်သော၊ ဇဏ်ပိဏ္ဍိကာဟိ - သလုံးမြင်းခေါင်းသား တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော(ဟုတ္တာ)ဒုဝိဓော- ၂ ပါးအပြားရှိ၏၊ မဟာဇဏ်္ဍောဝါ-ကြီးသော ခြေသလုံး ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ ထူလဇဏ်္ဍပိဏ္ဍိကောဝါ – ဝဖြိုး ကြီးမားသော သလုံးမြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ မဟာပါဒေါဝါ– ကြီးသော ခြေရှိသူသည်သော်၎င်း၊ မဟာပဏ္ဍိဝါ-ကြီးသော ဖနောင့်ရှိသူသည်သော်၎င်း၊ ပါဒဝေမဇ္ဈေတာ-ခြေဖမိုး၏အလယ်မှ၊ ဥဋ္ဌိတဇယော်- ပေါ်ထွက်သော ခြေသလုံးရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိဋ္ဌိကပါဒေါဝါ – ခြေဖမိုး၏အလယ်မှပေါက်သော ခြေသလုံးရှိသူသည်သော်၎င်း၊(ဟောတိ)။

ဝင်္ကပါဒေါဝါ-ကောက်သော ခြေရှိသူသည်သော်လည်း(ဟောတိ၊) သော-ထို ဝင်္ကပါဒပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အန္တော၀ါ- အတွင်း၌သော်၎င်း၊ ဗဟိဝါ-ပြင်ဘက်၌သော်၎င်း၊ ပရိဝတ္တပါဒေါ-လည်သောခြေရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒုဝိဓော-၏၊ သိဂ်ိ ဝေရဖဏသဒိသာဟိ – ဂျင်းတက်၏ ပါးပျဉ်းနှင့် တူကုန်သော၊ အင်္ကုလိဟိ– လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ) ဂဏ္ဌိကင်္ကုလိဝါ-ဂျင်းတက်အလား များသောအဖုရှိသော လက်ချောင်း ခြေချောင်း ရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ ကာဠဝဏ္ဏောဟိ- မည်းနက်သော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ပူတိနခေဟိ– ပုပ်သော လက်သည်းခြေသည်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ) အန္ဓနခေါဝါ-ကဏ်းသော လက်သည်း ခြေသည်းရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ) သဇ္ဇောဟိ - အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သေ - ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိသဒ္ဒသကော-ပရိသတ်ကိုဖျက်ဆီးတတ်သူတည်း၊ ဝေရူပေါ-သော၊ ပရိသဒ္ဒသကော-ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သူကို၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဇ္ဇော၊ [ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်တယောပါသော ပရိသတ်သည် ငါးခုံးမ တကောင်ကြောင့် တလေလုံး ပုပ်ရသကဲ့သို့, ကြည့်၍ မကောင်းအောင် အာသရေဖျက်၏၊ထို့ကြောင့် “ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သာမဏေလည်း ပြုမပေးရ, ရဟန်းလည်း ပြုမပေးရ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ကာဏောတိ– ကား၊ ပဿန္နန္ဓော၀ါ- ကဏ်းသော စက္ခုအကြည်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ပုဗ္ဗာဒိဟိ- ပြည်အစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် သလိပ် သည်းခြေသွေး လေတို့ကိုယူ၊) ဥပဟတပသာဒေါဝါ-ဖျက်ဆီးအပ်သော စက္ခုအကြည် ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတု)၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒွိဟိ- ၂ လုံးကုန်သော၊ (အင်္ဂီဟိ) ဝါ- မျက်စိတို့ဖြင့်သော်၎င်း၊ ကေနု-သော၊

အက္ခီနာဝါ-ၚင်း၊ နပဿတိ-မမြင်ရ၊ သော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နပဇာဇေတဇ္ဇော၊ ပန- ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ - ၌၊ ကေဠိကာဏော - တလုံးသောမျက်စိတို့ဖြင့်ကဏ်းသူကို၊ ကာဏောကိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဒ္ဝိအက္ခိကာဏော- ၂ လုံးသောမျက်စိဖြင့် ကဏ်းသူကို၊ အဓန္ဓန-အန္ဓသဒ္ဒါဖြင့်၊ သင်္ဂီတာ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဇစ္စန္ဓော - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကဏ်းသူကို၊ အန္ဓောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဘယမ္ပိ- ၂ မျိုးလုံးသော စကားသည်လည်း၊ ပရိယာယေန – ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ- သင့်၏၊ ဟတ္ထကုဏိဝါ-လက်အားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်၎င်း၊ ပါဒကုဏိဝါ-ခြေအားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်၎င်း၊ အင်္ဂုလိကုဏိဝါ – လက်ချောင်းခြေချောင်းအားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်၎င်း၊ ကုဏီတိ-မည်၏၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧတေသုဟတ္ထာဒီသု-၌ လက်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောအင်္ဂါသည်၊ ဝင်္ကံ-ကောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပညာယတိ - ထင်ရှား၏၊ သော-သည်၊ ကုဏိနာမ - မည်၏။

ခဇ္ဇောတိ-ကား၊ နတဇာဏုကောဝါ - ကိုင်းညွတ်သော ဒူး ပုဆစ်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နဇယော်ဝါ–ကွဲပြားသော သလုံးမြင်းခေါင်း ရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သင်္ကိဋ္ဌိတပါဒတ္တာ-တွန့်သောခြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဒွေလိပ်သော ခြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပိဋ္ဌိပါဒမဇ္ဈေန-ခြေဖမိုး၏ အလယ်ဖြင့်၊ စင်္ကမန္တော-လမ်းသွားရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကုဇ္ဇပါဒကာဝါ- ကုံးသော ချို့တဲ့သော ခြေရှိသူသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အဂ္ဂေ-အဖျားဌာ၊ သင်္ကိဋ္ဌိတပါဒတ္တာ-ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန–ခြေဖမိုး၏ အဖျားဖြင့်၊စင်္ကမန္တော-လမ်းသွားရသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ကုဇ္ဇပါဒကာဝါ-သော်လည်း၊ (ဟောတိ၊) အဂ္ဂပါဒေနဝ - ခြေဖျားဖြင့်ပင်၊ စင်္ကမနခဇ္ဇောဝါ - ခွင်သော လမ်းသွားရခြင်းရှိသူ သည်သော်လည်း၊(ဝါ-လမ်းသွားရခြင်းအားဖြင့် ခွင်သူသည်

× × × × × × ×

မဇ္ဈေ၊ပေ၊ စင်္ကမန္တော။ ။ မဇ္ဈေသင်္ကိဋ္ဌိတပါဒတ္တာသည် ကုဇ္ဇပါဒကော၏ အကြောင်းပြ ဟိတ်တည်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒမဇ္ဈေန စင်္ကမန္တောသည် ထို ကုဇ္ဇပါဒ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံကို ပြသော စကားတည်း၊ [စာအုပ်တို့၌ "ကုဇ္ဇ"ဟု ရှိသော်လည်း၊ (၇၂၉) အဘိဓာန်၌ "ကုဇ္ဇော မန္ဒော ကြိယာသုဟိ–ထိုထို ကြိယာတို့၌ ညံ့ချင်းသူကို "ကုဇ္ဇ" ခေါ်သည်"ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝေကလ္လ (ချို့တဲ့ခြင်း) အနက်ဟော ကုဋ္ဌခတ်ဖြင့် "ကုဇ္ဇ"ဟုသာ ရှိသင့်၏။]

အဂ္ဂေ၊ပေ၊ စင်္ကမန္တော။ ။ အဂ္ဂေသင်္ကိဋ္ဌိတပါဒတ္တာသည် ကုဇ္ဇပါဒကော၏ ဟိတ်တည်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ကမန္တောသည် ထို ကုဇ္ဇပါဒ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ [ကုဇ္ဇပါဒသော်ဝ ဂမနသဘာဝံ ဝိဘာဝေတိ၊ — "ပဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ကမန္တောတိ၊–ဋီကာ။]

သော်လည်း၊) (ဟောတိ)၊ ပကိုကာယ - ခြေဖနောင့်ဖြင့်၊ စက်မန္ ခဠောဝါ (ဟောတိ)၊ပါဒဿ-ခြေ၏၊ ဗာဟိရန္တေန-ပြင်ဘက် အစွန်းဖြင့်၊ စက်မန္ခဠောဝါ (ဟောတိ)၊ပါဒဿ-၏၊ အဗ္ဘန္တရန္တေန-အတွင်း အစွန်းဖြင့်၊ စက်မန္ခဠောဝါ (ဟောတိ)၊ ဂေါပ္ပကာနံ- ခြေဖျက်တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဘဂ္ဂတ္တာ– ပျက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သကလေန- သော၊ ပိဋ္ဌိပါဒေန - ခြေဖမိုးဖြင့်၊ စက်မန္ခဠောဝါ (ဟောတိ)၊ သတ္ထောဝိ-အားလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ခဠော ယေဝ- ခဠုချည်းသာတည်း၊ သော- ထို ခဠုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နံ ပဇာဇေတဗ္ဗော။

ယဿ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကော - တဖက်သော၊ ဟတ္ထော၀ါ-လက်သည် သော်၎င်း၊ ပါဒ၀ါ- ခြေသည်သော်၎င်း၊ အမုသရီရံ၀ါ– ထက်ဝက်သောက်ယ်သည်သော်၎င်း၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ နံ ဝဟတိ- မဆောင်ရွက်နိုင်၊ (သော) ပက္ခဟတောတိ- မည်၏၊ ပိဋ္ဌသပ္ပိ- ဘီး(ဘိန်း)တပ်အပ်သော အင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့် သွားရသူကို၊ ဆ်န္ဒိရိယာပထောတိ–ထဟူ၍၊ ဝါ- ပြတ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသူဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ ဇရာဒုဗ္ဗလောတိ– ကား၊ ဇိဏ္ဏာဘာဝေန - အိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလော–အားမရှိသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ အတ္တနော–မိမိ၏၊ စိဝရဇနာဒိကမ္မံ- သင်္ကန်းဆိုးခြင်း အစရှိသောအမှုကို၊ ကာတုမ္မံ – ပြုခြင်းငှါလည်း၊ အသမတ္ထော – မစွမ်းနိုင်သူတည်း၊ ပန–ဆက်၊ ယော - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟလ္လကော-ကြီးသည်၊(သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ဗလ၀ါ-အားရှိသေးသည်၊ဟောတိ၊ အတ္တာနံ–ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ- သုခသင်ခြင်းငှါ၊ သတ္ထောတိ-စွမ်းနိုင်သေး၏၊ သော-ကို၊ ပဇာဇေတဗ္ဗော၊ ဇစ္စန္ဓော-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ကော်းသူကို၊အန္ဓောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစီဘေဒေါ-စကားလုံး၏ကွဲပြားခြင်းသည်၊ နပ္ပ၀တ္တတိ – မဖြစ်၊ (စကားမပီ)၊ (သော) မူဂေါတိ - မည်၏၊ ဝါ-(အ)သူမည်၏၊ ယဿပိ-၏လည်း၊(ဝစီဘေဒေါ-သည်၊) ပ၀တ္တတိ-၏၊(စကားတော့

× × × × × × ×

ပါဒဿ၊ပေ၊စက်မန္ခဠောဝါ။ ။ခြေဖ၀ါး၏ အပြင်ဘေးအစွန်ဖြင့် လမ်းသွားရသူ, အတွင်းဘေးအစွန်ဖြင့် လမ်းသွားရသူ၊ ဤ ၂ မျိုးလုံးပင် ခြေဖ၀ါး အပြင်၏ အပြင်ဘေး အတွင်းဘေး အစွန်တို့ဖြင့် လမ်းသွားရသူကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊[ပါဒဿ ဗာဟိရန္တေနာတိစ, အဗ္ဘန္တရန္တေနာတိ စဋ္ဌဒံ ပါဒတလဿ ဥဘောဟိ ပရိယန္တေဟိ စက်မန် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊–ဝိမတိ။]

ပက္ခဟတောဝ။ ။ပက္ခ– တဖို (တဝိုင်း) +ဟတ– ပျက်သူ၊ ပက္ခော+ဟတောယဿတိ ပက္ခဟတော၊ ဝဲဘက် ယာဘက် ၂ ဘက်တွင် ဖြစ်စေ, အထက်ဘက် အောက်ဘက် ၂ ဘက်တွင်ဖြစ်စေ ပျက်သူတည်း၊ " သွက္ခ်ာပါဒစ္စဲသူ "ဟု ခေါ်ကြ၏။

ပိဋ္ဌသပ္ပိ။ ။ခြေဖြင့်မသွားနိုင်သောကြောင့် အင်းပျဉ်ငယ်ကို အောဲ့၌ ဘီး(ဘိန်း)တပ်၍ ထို အင်းပျဉ်ပေါ်ဝယ် ထိုင်ကြိုးလျှင် ဒုတ်ဖြင့် လွှဲလွှဲသကဲ့သို့လှော်၍ သွားရသူ၊ သပ္ပတိတိ သပ္ပိ၊ ပိဋ္ဌေန+သပ္ပိ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ [သပ္ပဓာတ်+ဏုပစ္စည်း။]

ဗိန်း)ပန-ထိုသို့ပင် စကားဗိပါသော်လည်း၊ သရဏာဂမနံ-သရဏာဂုံကို၊ ဘာသိတုံ-ရွတ်ဆိုခြင်းငှါ၊ နသက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ မမုနမ္မိ - မန်းစွဲသူကဲ့လည်း၊ ဝါ- ထစ်အ သူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ယော- သည်၊ သရဏာဂမနမတ္တံ - သရဏာဂုံမျှကို၊ ပရိပုဏ္ဏံ- စွာ၊ ဘာသိတုံ-ငှါ၊ သက္ကောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေန- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊(တနည်း၊)သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ-အချင်းခပ်သိမ်း၊ နသုဏာတိ-မကြားရ၊(သော-ထို အလုံးစုံ မကြားရလောက်အောင် နားထိုင်းသူသည်၊)ဗဓိရောတိ-ရမည်၏၊ ပန-အနွယကား၊ ယော-သည်၊ မဟာသဒ္ဒံ-ကျယ်သောအသံကို၊ သုဏာတိ-ကြားရသေး၏၊ တံ - ထို သူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အန္ဓမူဂါဒယော- အန္ဓမူဂအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဉာယဒေါသဝသေန- ကဏ်းခြင်း, (အ)ခြင်းဟူသော ၂ပ၀်းစုံသော အပြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ- မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊(အန္ဓမူဂပဓိရပုဂ္ဂိုလ်ကား ဉာဘယဒေါသသာမက ဒေါသတ္တယ၏ အစွမ်းဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။) စ-ဆက်၊ ယေသံ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ - ရှင့်အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥပသမ္မဒါဝိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာဝ-ပယ်အပ်ပြီးသည်သာ။

ပန- ဆက်၊ တေ - ထို ပယ်အပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သံယော-သည်၊ သစေ ဥပသမ္ပာဒေတိ-အုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေပိ-နှံသော၊ ဟတ္ထဆိန္နာဒယော- ဟတ္ထဆိန္နအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သုပသမ္မန္နာ- ကောင်းစွာ ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏၊ (ရဟန်းအဖြစ် အထမြောက်ကုန်၏၊) ပန - ထိုသို့ပင် သုပသမ္မန္နဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ကာရကသံယော - ဥပသမ္ပဒကံကို့ပြုသော သံယာသည်ၵင်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာစ-ကမ္မဝါစာ ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်ၵင်း၊ အာပတ္တိတော-ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ၊ န မုစ္စန္တိ။ [ဥတ္တာ ကရောန္တောဝ နမုစ္စတိ၊ ဇိ.ဝိတန္တရာယာဒိအာပဒါသု အရုစိယာ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒေန္တာသ အနာပတ္တိ၊-ဝိမတိ။]

စ-သာဓကကား၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဒုဩသာရိတောတိ - ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတံ့၊[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ဩသာရဏံ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းခြင်းသို့၊

× × × × × × ×

မမုန။ ။သက္ကတဋ္ဌ မရ(န်)သည် ပါဠိဋ္ဌ "မမုန" ဟု ဖြစ်၏၊ စကားပြောရာဋ္ဌေသတ်ယွင်းသူတည်း၊ [မမုနန္တိ-ဌာနကရဏဝိသဒ္ဒိယာ အဘာဝေန အယုတ္တက္ခရဝစနံ၊ (မသင့်သော မမှန်သော အက္ခရာစကားလုံးရှိသူ၊)ဝစနာနုကရဏေန ဟိ (စကားတလုံးကို အထပ်ထပ် ပြောခြင်းကြောင့်၊)မမုနောတိ ဝုတ္တော၊ ယောစ ကရဏသမ္ပန္နောဝိ (ဌာန်ကရိဏ်းပြည့်စုံသော်လည်း၊) ကေမေဝအက္ခရံ ဟိတ္ဝာရဗဟုလော (အီး-အဲ များလျက်) ဝဒတိ၊ သောဝိ ဧကဓေဝ သင်္ကယတိ၊-ဝိမတိ။] စကားတလုံးကို အထပ်ထပ် ဆိုရသူ၊ အသံကို ဒရွတ်ဆွဲ၍ အီး-အဲနှင့် ဆိုနေရသူ, စကားထစ်သူတည်း။

အပ္ပတ္တော-မရောက်သော၊ ပဂ္ဂလော - သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ တံ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သံယော - သည်၊ စေ သြသာရေတိ-အကယ်၍ သံယ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းအံ့၊ ကေစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဟတ္ထစ္ဆိန္နစသူကို၊) သုသြသာရိတော- ကောင်းစွာ သွတ်သွင်းအပ်ပြီ၊ ကေစ္စော - အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဥုနဝီသတိဝဿ စသူကို၊) ဒုသြသာရိတော-မကောင်းသဖြင့် သွတ်သွင်းအပ်ပြီ၊] တသ-ထို အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော – အနက်သည်၊ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ-တိုက်ရိုက်လာရာ ပါဠိရပ်၌သာ၊ [စမ္ပေယျကွန္ဓက, ဒွေနိသာရနာဒိကထာကို ဆိုသည်။] အာဓိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဧတိ-အပြီးတည်း၊..... ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

အလဇ္ဇီနိဿယကထာ

အလဇ္ဇိနံ နိဿာယ ဝသန္တိတိ(တ္ထေ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဥပဓေယျာဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိဝစနံ–သာမိဝိဘတ်တည်း၊ အလဇ္ဇီပုဂ္ဂလေ-အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဿာယ - မှီ၍၊ ဝသန္တိ – နေကြကုန်၏၊ ဧတိ အတ္ထော၊ ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာတိဘိ-ကား၊ နိဿယဒါယကဿ- နိဿယည်းပေးနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဘိက္ခုဟိ- အခြားလဇ္ဇီရဟန်းတို့နှင့်၊ သဘာဂတံ-သီလစသောဂုဏ်အားဖြင့် တူသော အဘို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ လဇ္ဇီဘာဝံ– လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊(သဘာဂတံ-ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊)ယာဝ-ခလောက်၊ ဇာနာတိ-သိရ၏၊(တာဝ စတူဟပဉ္စာဟံ အာဂမေတုံ အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊)ဧတိအတ္ထော၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ (ဘိက္ခုသဘာဂ၏အဖြစ်ကို သိသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ဘို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) နဝံ - အသစ်ဖြစ်သော၊ ဌာနံ–အရပ်သို့၊ ဂတေန-ရောက်သောရဟန်းသည်၊(ဝုစ္စမာနေနာဝိ–၌ ဇဉ်းငယ်စပ်၍ ဂဟေတဗ္ဗော ၌စပ်၊)ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဧဟိ-လာလော၊ နိဿယံ-ကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလတ္တံ့လော၊ ဧတိ–သို့၊ ဝုစ္စမာနေနာဝိ - ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ စတူဟပဉ္စာဟံ-၄ ရက်, ၅ ရက်မျှ၊ နိဿယဒါယကဿ-နိဿယည်းပေးမည့်ဆရာ၏၊ လဇ္ဇီဘာဝံ–ကို၊ ဥပပရိက္ခိတ္တော-စုံစမ်း၍၊ နိဿယော-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏။

× × × × × × ×

ဘိက္ခုသဘာဂတံ။ ။"ဘိက္ခုဟိ+သဘာဂတံ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့်"ဘိက္ခုဟိ+သဘာဂေါ ဘိက္ခုသဘာဂေါ"ဟု ပြု၊ သဘာဂေါကို"သ+ဘာဂေါ"ဟုခွဲ၊ သမာနော ဘာဂေါ(ဒိဋ္ဌိသီလစသာဂုဏ်အဖို့)ယဿတိ သဘာဂေါ၊ ဘိက္ခုသဘာဂဿ+ဘာဝေါ ဘိက္ခုသဘာဂတာ၊ ဘိက္ခုသဘာဂတံ နောက်၌ " ဇာနာမိ " ဟု တွေ့ရ၏၊ " ဘိက္ခု – နိဿယည်းယူမည့် ရဟန်းသည် " ဟု ကတ္တားထည့်သင့်သောကြောင့် "ဇာနာတိ"ဟု ရှိသင့်သည်။

ထေရော–ထေရ်သည်၊ လင်္ကာ-လင်္ကာပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဘိက္ခူနံ-အခြားရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ–အထံ၌၊ သုတ္တာ– ကြားရ၍ (ကြားရလျှင်)၊ အာဂတဒိဝသေယေဝ - ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ (နိဿယံ–ကို့၊) ဂဟေတုကာမော-ယူခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ပန–ထို့သို့ပင်ယူလိုပါသော်လည်း၊ ထေရော-သည်၊(နိဿယည်းပေးမည့်ထေရ်သည်၊)တာဝ အာဂမေဟိ-ဆိုင်းငံ့ဦးလော၊ ဝသန္တော–နေလသော်၊ (နေရင်း)၊ ဇာနိဿသိ–လင်္ကာဟုတ်မဟုတ် သိရလတံ့၊ ဇာတိ– ဤသို့ပြော၍၊ ကတိပါဟံ - အနည်းငယ်သောရက်မျှ၊ အာစာရံ–အကျင့်ကို၊(နိဿယည်းယူမည့် ရဟန်း၏အကျင့်ကို၊)ဥပပရိက္ခိတ္တာ-၍၊ နိဿယံ-ကို၊ (သစေ)ဒေတိ- အံ့၊ (ဝံသတိ) ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊ (ထိုရက်အတွင်း နိဿယည်းမယူဘဲနေခြင်းငှါ အပ်၏၊) ပကတိယာ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ နိဿယဂ္ဂဟဏာနံ-နိဿယည်းယူရာအရပ်သို့(နိဿယည်းယူနေကျနေရာသို့၊) ဂစ္ဆန–ရောဝံသောရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ-ထို ရောဝံရာနေ့၌ပင်၊(နိဿယော) ဂဟေတဗ္ဗော၊ ကေဒိဝသမွိ-တနေ့မျှလည်း၊ ပရိဟာရော– အာပတ်မသင့်ဘို့ရန် အစောင့်အရှောက်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပဌမယာမေ-ပဌမယာမ်၌၊ အာစရိယသန္တိကေ၊ ဩကာသော-အားလပ်ခွင့်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊(ဝံသတိ)၊ ဩကာသံ-ကို၊ အလဘန္တော-မရသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ပစ္ဆာသသမယေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ (အရဏ်မတက်မီအခါ၌၊) ဂဟေဿာမိ – ယူအံ့၊ ဇာတိ– ဤသို့ကြံ၍၊ (သစေ)သယတိ–အကယ်၍အိပ်အံ့၊ အရဏံ-အရဏ်ကို၊ ဥဂ္ဂတမ္ပိ-တက်သွားသည်ကိုလည်း၊(သစေ)န ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ၊) အနာပတ္တိ။

ပန-သို့မဟုတ်၊ ဂဏ္ဍိဿာမိ- နိဿယည်းယူအံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ အာဘောဂံ–နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အကတ္တာ- မပြုမူ၍၊ သစေ သယတိ- အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ အရဏဂ္ဂမနေ-အရဏ်တက်ရာအခါ၌၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဂတပုဗ္ဗံ-မရောက်အပ်ဘူးသော၊ ဌာနံ - အရပ်သို့၊ ဂတေန – ရောက်သောရဟန်းသည်၊ ဒွတ္တိကိဒိဝသာနိ- ၂ ရက်,၃ ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတ္တာ-နေပြီး၍၊ ဂန္တုကာမေန-သွားလိုလသော်၊ အနိဿိတေန - မမှီဘဲ၊ ဝသိတမ္ပံ - နေနိုင်၏၊ (၂ ရက်, ၃ ရက်နေပြီးသွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယည်းမယူဘဲ နေနိုင်၏၊) သတ္တာဟံ-၇ ရက်ပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ - နေအံ့၊ ဇာတိ - သို့၊ အာလယံ - အာလယကို၊ (ထိုအရပ်၌တွယ်တာသောဆန္ဒကို အာလယ- ဟု ခေါ်သည်၊) ကရောန္တော်နပန – ပြုသောရဟန်းသည်ကား၊ နိဿဒယာ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ထေရော-သည်၊ သတ္တာဟံ-၇ ရက်လောက်၊ ဝသန္တိဿ- နေသူ၏၊ နိဿယေန - နိဿယည်းဖြင့်၊ ကိံ - အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ သစေ ဝဒတိ - အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ပဋိက္ခိတ္တကာလတော-ပယ်မြစ်အပ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ လဒ္ဓ ပရိဟာရော–ရအပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။

ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထု ကထာ

နိဿယ ကရဏီးယာတိ – ကား၊ ကရဏီယ နိဿယော – ပြုထိုက်ဒသော နိဿယညီးယူခြင်း ရှိ၏၊ မယာ- သည်၊ နိဿယော- နိဿယညီးယူမှုကို၊ ကရဏီယော-ပြုထိုက်၏၊ (နိဿယော-ကို၊) ဂဟေတမ္ဘော- ယူထိုက်၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ နိဿယံ အလဘမာနေနာတိ-ကား၊ အတ္တနာ-မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂ ပွဒိုပန္နေသု - အဓွန့်ရှည်သောခရီးကို သွားသူတို့တွင်၊ နိဿယဒါယကေ- နိဿယညီး ပေးနိုင်ဆသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသတိ - မရှိလသော်၊ (မပါလသော်)၊ နိဿယံ-ကို၊ န လဘတိနာမ-မရသည်မည်၏၊ ဝံ-ဤသို့၊ အလဘန္တေန-မရလသော်၊ ဝါ-မရသောရဟန်းသည်၊ အနိဿိတေန-နိဿယညီးဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဗဟူနိပိ– များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-နေ့တို့ပတ်လုံး၊ ဂန္တွာ- ခရီးသွားနိုင်၏၊ ပုဗ္ဗေပိ-ရှေးဦးလည်း၊ နိဿယံ-ကို၊ ဂဟေတွာ - ၍၊ ဝုတ္ထပုဗ္ဗံ - နေအပ်ဘူးရာဖြစ်သော၊ ကဉ္စိ - တစုံတခုသော၊ အာဝါသံ - ကျောင်းတိုက်သို့၊ သဒ္ဓေ ပဝိသတိ – အာကယ်၍ ဝင်အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ကေရတ္တံ - တည်ဦးမျှ၊ ဝသန္တေနာပိ - နေသော အာဂန္တုကရဟန်းသည်လည်း၊ နိဿယော- ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော- ၏၊ အန္တရာ မဂ္ဂေ-လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဝိဿမန္တေနာဝါ- အပန်းဖြေလျက်သော်ငင်း၊ သတ္တိ– ကုန်သည်အပေါင်းကို၊ ပရိယေသန္တေနာဝါ- ရှာမှီးလျက်သော်ငင်း၊ ကတိပါဟံ– အနည်းငယ်သောရက်မျှ၊ ဝသတိ-အံ့၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အန္တေနာဝဿေ-ဝါတွင်းဌ၌၊ နိဗန္ဓဝါသံ- အမြဲနေရာအရပ်၌၊ ပသိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ နိဿဒယာစ-ကိုလည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ နာဝါယ-လှေဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေဿ-သွားသောရဟန်း၏၊ ဝဿာန-မိုးလသည်၊ အာဂတေပိ-ရောံပါသော်လည်း၊ နိဿယံ-ကို၊ အလဘန္တေဿ-မရလသော်၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)။

× × × × × × ×

နိဿယကရဏီယာ။ ။"ကရဏီယနိဿယော"ဟု ရွှေနောက်ပြင်၌ ဖွင့်သောကြောင့် ဝိသေသန နောက်ကျသော ပုဒ်ဟုသိစေ၏၊ ကရဏီယောကိုလည်း "ဂဟေတဗ္ဗော" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိဿယဖြင့် နိဿယဂဟဏတိုင်အောင်ယူ၊ ဂဟဏဟူသော နောက်ပုဒ်ကြေ၊ "ပြုထိုက်သော နိဿယညီးယူရခြင်း ရှိ၏" ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ "နိဿယညီးယူဆိုက်၏"ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖြစ်၏၊ [နိဿယဂ္ဂဟဏံ နိဿယော၊– ဂိုကာ။]

ဝသတိ အာနာပတ္တိ။ ။ဂမနေ သဉ္ဉဿာဟတာယ တထာဝဿန္တောပိ အဒ္ဓိကောဝ-ဆက်၍ သွားဘို့ရန် အားထုတ်ခြင်းရှိသောကြောင့် ထိုသို့ သွား၊နေ,သတ္တကို စောင့်မျှော်နေသော်လည်း ခရီးသွားနေသူဖြစ်၏၊ ဤစကားဖြင့် (ပင်ပန်းခြင်းစသည် မရှိပါမူ) အာပတ်ဟု ပြု၏၊ သက်နှံးဆိုးဘို့ရန်စသည်ကိစ္စဖြင့် ဆရာကစေခိုင်း၍သွားရလျှင်လည်း "ကိစ္စပြီးလျှင် ပြန်ခဲ့ရမည်၊ဆက်၍မနေရ"ဟုပြု၏၊ဆရာတို့ကလည်း"နိဿယညီးဆရာ မရှိသောအရပ်သို့ အကြာကြီးနေဘို့ရန် မခစခိုင်းကောင်း"ဟု ဝိမတိဋီကာ ဆိုသည်။

ယာစိယမာနေနာတိ - ကား၊ တေန ဂိလာနေန– ထို ဂိလာနသည်၊ (ပါဠိတော်၌ ခရီးသွားဖေါ် ရဟန်း ၂ ပါးတို့တွင် တပါးက ဂိလာနဖြစ်နေသောကြောင့် ထို ပါဠိတော်၌လာသော ဂိလာနကို ညွှန်၍ "တေန" ဟု ဆိုသည်။) ယာစိယမာနေန- နေဘို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော်၊ အနိသိတေန - နိသယညှိုး ဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေနိုင်၏၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ယာစာဟိ-နေဘို့ရန် တောင်းပန်ပါလော၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနောပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊(ဂိလာနုပဋ္ဌာကက နိသယညှိုး မယူဘဲနေကောင်းအောင် မိမိကို ဆိုင်းငံ့ဘို့ရန် တောင်းပန်ခိုင်းပါသော်လည်း၊) ဂိလာနော - သည်၊ မာနေန - မာနကြောင့်၊ သဒေ နု ယာစတိ- အာကယ်၍ နေဘို့ရန်မဆိုတောင်းပန်အံ့၊(ဝံသတိ)၊ဇန္တုံ့ပဲ့ သွားရာ၏၊[နိသယညှိုး ဆရာမရှိဘဲ မနေကောင်းသောကြောင့် သွားရမည်။]

ဖာသု ဟောတီတိ- ကား၊ သမထဝိပဿနာနံ- သမထ ဝိပဿနာတို့ကို၊ ပဋိလာဘဝသေန- ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဖါသု- ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ၊ [သမထဝိပဿနာနံ ပဋိလာဘဝသေန - ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဆွမ်းဟွမ်း ချမ်းသာမှုစသည်ကို ပယ်သည်။] ဟိ-မှန်၊ ဇုမံ ပရိဟာရံ-ဤ အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းကို၊ သောတာပန္နော – သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နေဝ (လဘတိ)-မရ၊ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ အရဟန္တော-သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နေဝလဘန္တိ- မရကုန်၊ ထာမဂတဿ - အားအစွမ်းသို့ ရောက်သော၊(အားရှိနေသော)၊ သမာဓိနောဝါ-သမာဓိကိုသော်၎င်း၊ ဝိပဿနာယဝါ- ဝိပဿနာကိုဒသော်၎င်း၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသူသည်၊န(လဘတိ)၊ ဝိသဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနေ - စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနေ ပန– ညံ့ဖျင်းသော ပုထုဇဉ်ရဟန်းဋ္ဌကား၊ ကထာဝ-ပရိဟာရမရဟု ဆိုဘွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ- မရှိ။

ပန – အနွယကား၊ ယသ – အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမထောဝါ– သည်သော်၎င်း၊ ဝိပဿနာဝါ-သည်သော်၎င်း၊ တရုဏာ-နုနေသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အယံ - ဤ တရုဏသမထ , တရုဏဝိပဿနာက ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇုမံ ပရိဟာရံ-ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ (နိသယညှိုး မယူသော်လည်း အာပတ်မသင့်ကြောင်းဖြစ်သော ဤအနုစာင့် အရှောက်ကို ရ၏၊) ပဝါရဏာသင်္ကန္တိဟာဝိ-ပဝါရဏာဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်း၊ တေသေဝ - ဤ ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ (တရုဏသမထ, တရုဏဝိပဿနာက ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ)အနုညာတော- ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇုမိနာ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ အာစရိယေ-နိသယညှိုးဆရာသည်၊ ပဝါရေတွာ- ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍၊ ဂန္တဝိ - အရပ်တပါးသို့ သွားပါသော်လည်း၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ပတိရူပေါ-လျောက်ပတ်သော၊ နိသယဒါယကော- နိသယညှိုးပေးမည့် ဆရာသည်၊ အာဂစ္ဆိဿတိ- လာလတ္တံ့၊ တဿ- ထိုရဟန်းကို၊ နိသာ

ယ- မှီ၍၊ ဝသိဿာမိ- နေအံ့၊ ဣတိ- သို့၊ အာဘောဂံ- နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ပုန - တဖန်၊ ယာဝ- လောက်၊ အာသာဠ္ဠိပုဏ္ဏမာ - ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ အတ္ထိ - ရှိ၏၊ တာဝ - ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ အနိသိတေန - မမှီဘဲ၊ ဝတ္ထုံ - နေခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ - အပ်၏၊ ပန - ဆက်၊ အာသဠ္ဠိမာသေ - ဝါဆိုလ၌၊ အာစရိယော- နိဿယညှိး ဆရာသည်၊ သစေ နာဂစ္ဆတိ- အကယ်၍ မလာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယတ္ထ- အကြင်ကျောင်း၌၊ နိဿယော- ကို၊ လဇ္ဇတိ- ရအပ်၏၊ ဝါ-ရနိုင်၏၊ တတ္ထ-ထိုနိဿယညှိးရနိုင်ရာကျောင်းသို့၊ ဂန္တုံ-ရွှေ့ပြောင်းသွားရာ၏။

ဧဂါတ္တောနပိ အနုဿာဝေတုန္တိ-ကား၊ မဟာကဿပဿ ဥပသမ္ပဒါးပကွော တိ - ဟူ၍၊ (အရှင်မဟာကဿပ၏ ပဉ္စင်းလောင်းပါတည်း ဟူ၍၊) ဧဝံ-၌သို့၊ ဧဂါတ္တံ-အနွယ်ကို၊ ဝတ္ဝာ-ရွတ်ဆို၍၊ အနုဿာဝေတုံ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော။

× × × × × × ×

သစေ၊ပေ၊ဂန္တုံ။ ။ဝါဆို လပြည့်နေ့တိုင်အောင် နိဿယညှိးပေးနိုင်သော ဆရာ မလာလျှင် နိဿယညှိးဆရာရှိသော အရပ်သို့ သွား၍ ဝါကပ်ရမည်၊ လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်စဉ် မလာဘဲ ဝါဆိုနေ့ရောက်မူ ပုရိမဝါမကပ်ဘဲ နိဿယညှိးဆရာရှိရာသို့ သွား၍ ပစ္ဆိမဝါ ကပ်ရမည် ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ နိဿယညှိး ယူမှသည် ဝါကပ်ခြင်းထက်ပင် အရေးကြီးနေပြန်သည်။

ဧဂါတ္တောနာပိ အနုဿာဝေတုံ။ ။[ကမ္မဝါစာကို ၃ ကြိမ်မျှ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် အနု – အထပ်ထပ် + သာဝန – ကြားသိစေခြင်း မည်၏။] အရှင်မဟာကဿပ၏ လူတုန်းက နာမည်သည် “ ပိပ္ပလိ ” မည်၏၊ အနွယ်အားဖြင့် ကဿပအနွယ်တည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာသည် ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုရာ၌ “ ပိပ္ပလိ ”နာမည်ကို အသုံးပြု၍ “အာယဿ္မာတော ပိပ္ပလိဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”စသည်ဖြင့် မရွတ်ဆိုဝံ့၊ ထို့ကြောင့် အနွယ်နာမည်ဖြင့် (“အာယဿ္မာတော မဟာကဿပဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ” စသည်ဖြင့်) ရွတ်ဆိုဘို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။အနွယ်နာမည်သည် ထို အနွယ်ရှိသူအား လုံးနှင့် ဆိုင်သောကြောင့် တဉ္ဇုံးတည်းနှင့် ဆိုင်သော နာမည်ကို ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုခြင်းလောက် မရင့်သီးသေး၊ ထို့ကြောင့် အနွယ်နာမည်ကိုကား ရှင်အာနန္ဒာသည် ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုဝံ့ပေသည်၊ ၅၀စကားကိုထောခံ၍ မိမိ၏ဆရာသမား စသော အလေးပြုလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ နာမည်ရင်းကို ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲဘို့ရန် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြရသည်။

ဝိဆတ္တက ဆနက်။ ။“ဧဂါတ္တောနာပိ ”၌ ပိသည် မူလထင်ရှားပြီးသောနာမည်ကို ပေါင်းသော သမ္မိက္ကနအနက်ဟောသာမက ရဟန်းခံကိစ္စပြုနေရာ ထိုခဏ၌ ကမ္မဝါစာဝယ် ရွတ်ဆို၍ လွယ်ကူဘို့ရန် မှည့်အပ်သော “ အယဿ္မာတ်သော ” စသော နာမည်ကိုလည်း ဆည်းသော အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ဟောဟု ယူ၍ “ အရှင်တ်သ ” စသော နာမည်သစ်ကို မှည့်လေ့ရှိကြသည်၊ ထိုသို့ နာမည်သစ်မှည့်ရာ၌ ရဟန်းလောင်း အတွက်လည်း ရွတ်ဆို၍ လွယ်ကူဘို့ရာ နာမည်သစ်ကို မှည့်ကြသည်။

ဒွေ ကောနုဿာဝဓနဘိ-ကား၊ ဒွေ- ၂ ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ကောတော အနုဿာဝဓန-တပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ (ကာတုံ အနုဇာနာမိဠ္ဍစပ်၊) ကေန-တပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ကေဿ- တပါးသောရဟန်းလောင်း အတွက်၎င်း၊ အညေန-အခြားသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဇုတရဿ-အခြားသော ရဟန်းလောင်းအတွက်၎င်း၊ ဇုတိဧဝံ-သို့၊ ဒွိဟိ- ၂ ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိဝါ- ကမ္မဝါစာဆရာ တို့သည်သော်၎င်း၊ ကေနဝါ-တပါးသော ကမ္မဝါစာ ဆရာသည်၎င်း၊ ကေကွဧဏ - တပြိုင်နက်သော ခဏ၌၊ ကမ္မဝါစံ - ကမ္မဝါစာကို၊ အနုဿာဝဓန္တေဟိ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေကုန်လျက်၊ ဥပသမ္ပာဒေတုံ-ဌာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဇုတိအတ္ထော။

ဒွိတ္တယော ၊ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယေနာတိ-ကား၊ ဒွေဝါ- ၂ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တယောဝါ - ၃ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနေ - ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ပုရိမနယေနဝ- ရှေနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ကေဧတာ အနုဿာဝဓန-တပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ ကာတုံ-ဌာ၊ အနုဇာနာမိ၊ တဉ္စ အနုဿာဝနကိရိယံ-ထို အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်း ကိရိယာကိုလည်း၊ ဝါ-ထို ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုခြင်း ကိရိယာကိုလည်း၊ ကေန – တပါးသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန - ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့်၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇုတိအတ္ထော၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ရဟန်းလောင်း ၂ ပါး ၃ ပါး

× × × + × × × ×

ကေတော အနုဿာဝနေ။ ။ရှေက "ဒွေ" ပုဒ်နှင့် အရတူရမည်ဖြစ်သော်ကြောင့် ကောတောအနုဿာဝဓနေကို ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် တပုဒ်ထည်း ဟု ယူပါ။ ကေတော-ဉ် တောပစ္စည်းလည်း မကြေသော အလုတ္တသမာသ်တည်း၊ [အနု-အဖန်ဖန်+သာဝန-ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာ၊ အနုဿာဝိယတေ ဧတေနာတိ အနုဿာဝနံ၊ ကေတော အနုဿာဝနံ ဧတေသန္တိ ကေတောအနုဿာဝနာ၊ ကေတောအနုဿာဝနေ တိ ဗ္ဗော၊ပေ၊ အသမာနာမိကရဏဝိသယော ဗဟိရဿသမာသော်ဟ် ဒဠ္ဠမ်ီ၊ပေ၊တဿ ကေတောတိ ကေကွဧဏေတိ အတ္ထော၊ ဝိဘတ္တိအလောပေန စာယံ နိဒ္ဒေသော၊-ဋီကာ၊ တောပစ္စည်းမကျခြင်းကို "ဝိဘတ္တိအလောပ" ဟု ဆိုသည်၊ ဝိမတိဉ် ကေတောကို "ကေတော သဟေဝ ကေသ်ိ်ံခဏေ"ဟု ဖွင့်၏။]

ဒွေဝါ၊ပေ၊ပုရိမနယေနေဝ။ ။ထေရ်များစွာတို့၌ ရဟန်းလောင်းတွေ များစွာရှိနေသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း ၃ ပါးအထိ ကောနုဿာဝန ပြုတို့ခွန် ထပ်မံ ခွင့်ပြုတော်မူရပြန်သည်၊ "ဒွေဝါ တယောဝါ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "ဒွေဝါ + တယောဝါ ဒွတ္တယော" ဟု သဒ္ဒေါဘယ ဗဟုဗ္ဗီဟိပြု၊ ပါဠိတော်၌ "ဒွတ္တယော" ဟု ရှိစေရမည်၊ "ဒွေဝါ တယောဝါ သာမဏေရေ" ဟု မဆိုဘဲ "ဇနေ" ဟု ဆိုသောကြောင့် "ရဟန်းလောင်းများအတွက် သာမဏေဖြစ် – မဖြစ်ကို စိစစ်ဘွယ်မလို" ဟု သိသာ၏၊ ပုရိမနယေနဝဖြင့် ရှေ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော "ဧကေန ကေဿ, အညေန ဇုတရဿ၊ပေ၊အနုဿာဝနေဟိ ဥပသမ္ပာဒေတုံ" ကို ညွှန်ပြသည်၊ ထိုသို့ ရဟန်းလောင်း ၂ ပါး ၃ ပါးကို တပြိုင်နက် ရဟန်းပြုပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ကား တူရမည်-ဟု သိစေတော်မူလို၍ "ဧကေန ဥပဇ္ဈာယေန" ဟု မိန့်တော်မူသည်။

တို့ကို ကေတော အနုသာဝနပြုဘို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်၊)ကေန-တပါး သော၊ အာစရိယေန-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဒွေဝါ- ၂ ပါးသော ရဟန်းလောင်း တို့ကိုသော်၎င်း၊ တယောဝါ - ၃ ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကိုသော်၎င်း၊ အနုသာဝေတဗ္ဗာ - အဖန်ဖန် ကြားသိစေနိုင်ကုန်၏၊ ဝါ – ကမ္မဝါစာ ရွတ်ပေးနိုင်ကုန်၏၊ ဒွိဟိ– ၂ ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိဝါ – ကမ္မဝါစာ ဆရာတို့သည် သော်၎င်း၊ (ရဟန်းလောင်း ၂ ပါးရှိရာကို ဆိုသည်၊) တီဟိ - ၃ ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိဝါ- တို့သည်သော်၎င်း၊ (ရဟန်းလောင်း ၃ ပါးရှိရာကိုဆိုသည်၊) ဝိသုံဝိသုံ- အသီးအသီး၊ ကေန- တပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ကေဿ– တပါးသော ရဟန်းလောင်းအတွက်၊ ဇာတိဝေံ-သို့၊ ကေပ္ပဟာရေနေဝ-တပြိုင်နက် ထည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဧဒွေဝါ- ၂ မျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (၂ ပါးအတွက် ဆိုသည်၊) တိဿောဝါ – ၃ မျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (၃ ပါးအတွက် ဆိုသည်၊) ကမ္မဝါစာ-တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-နှစ်၏။

ပန-ဆက်၊ နာနာစရိယာ - အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါစာ ဆရာတို့သည်ရှင်း၊ နာနုပဇ္ဈာယာ - အမျိုးမျိုးသော ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်ရှင်း၊ သစေ ဟောန္တိ - နှံ့အံ့၊ (ထိုနာနာ ဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ တိဿတ္ထေရော- စသည်မိန့်၊) တိဿတ္ထေရော-တိဿ ထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာ ဆရာသည်၊ သုမနတ္ထေရဿ - သုမန ထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-အတူနေတပည့်ကိုရှင်း၊ သုမနတ္ထေရော-သုမနထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ တိဿတ္ထေရဿ- တိဿထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ- ကိုရှင်း၊ အနုသာဝေတိ- အဖန်ဖန် ကြားသိစေအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အညမညဿ- အချင်းချင်းလည်း၊ ဂဏှာပုရကာ- ဂိုဏ်းကိုပြည့်စေတတ်သူ

× × × × × × × ×

ဧကေန၊စေပါ၊အနုသာဝေတဗ္ဗာ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်က တပါးထည်း, ရဟန်းလောင်းက ၂ ပါးဖြစ်လျှင် ကမ္မဝါစာဆရာ တပါးထည်းက ထို ၂ ပါးအတွက် ဒွန် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏၊ ရဟန်းလောင်းက ၃ ပါးဖြစ်လျှင်လည်း ထို့အတူပင် ရွတ်ဆိုနိုင်၏။

ဒွိဟိဝါ၊စေ၊ဧကဿ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်တပါးထည်းဝယ် ရဟန်းလောင်း ၂ ပါးရှိရာ၌ ဒွန်မတွဲဘဲ ကမ္မဝါစာဆရာ ၂ ပါးက ရဟန်းလောင်း တပါးစီအတွက် တပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏၊ ရဟန်းလောင်း ၃ ပါးရှိရာ၌လည်း ဆရာ ၃ ပါးက ရဟန်းလောင်း ၁ ပါးစီအတွက် တပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏။

သစေ ပန နာနာ၊စေပ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ရဟန်းလောင်း ၂ ပါး ၃ ပါးမှာ ဥပဇ္ဈာယ် အသီးအသီး, ကမ္မဝါစာ ဆရာလည်း အသီးအသီး ဖြစ်နေစေကာမူ တပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုကောင်း၏၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌ (၁)နံပါတ် ဥပဇ္ဈာယ်သည် (၂)နံပါတ် ရဟန်းလောင်းအတွက် ရွတ်ဆိုခြင်း, ဤသို့ (ဆရာအလဲအလှယ်)ရွတ်ဆိုကောင်း၏၊ ထို ရွတ်ဆိုသော ကမ္မဝါစာဆရာများလည်း ထို သံဃာကို ပြည့်စေနိုင်၏၊ [ဥပမာ– ကမ္မဝါစာ ဆရာ ၂ ပါးထည့်မှ ဥပသမ္ပဒကံအတွက် သံဃာပြည့်မည်ဖြစ်လျှင် ထိုဆရာ ၂ ပါးသည် ထို သံဃာအရေအတွက်ကို ပြည့်စေနိုင်သည်–ဟူလို။]

တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ ဝန္ဒတိ- အဝ်၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ နာနာဥပစ္စာယာ-အများ များသော ဥပစ္စာယ်တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ - ကုန်အံ့၊ ဧကော – တပါးသော၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊(သစေ)ဟောတိ၊(ဝံသတိ)၊နတ္ထေဝ နာနုပစ္စာယေနာတိ - ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ - ပယ်မြစ်တော်မူအဝ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝန္ဒတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဇာဒံ-ဤ နာနုပစ္စာယဖြင့် ကောစရိယ၏ ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ - ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ သေ(ဧသော) ပဋိက္ခေပေါ- ဤ "နတ္ထေဝ နာနုပစ္စာယေန" ဟု ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊(ဟောတိ)။

× × × × × × ×

သစေ ပန နာနာဥပစ္စာယာ၊ပေ၊ပဋိက္ခေပေါ။ ။ဥပစ္စာယ်က ၂ ပါး ၃ ပါး ဖြစ်၍ တပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုမည့် ကမ္မဝါစာ ဆရာက တပါးထည်းသာ ဖြစ်လျှင် မအဝ်၊ ဤသို့သော အရာကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ "နတ္ထေဝ နာနုပစ္စာယေန" ဟု ပယ်မြစ်တော်မူလေသည်။

ဥပစ္စာယ်၏ ကမ္မဝါစာဆရာဖြစ်နိုင်ပုံ။ ။သစေ ပန ဥပစ္စာယော သယမေဝ အတ္တနော သန္ဓိဝိဟာရိကံ အနုသာဝေတိ၊ ထေ ဝတ္တမ္မမေဝ နတ္ထိ၊ ကမ္မံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ အနုပစ္စာယကသာဝိ (ဥပစ္စာယ် မရှိသူအတွက်သော်မှလည်း၊) ယေန ကေနစိ အနုသာဝိတေ ဥပသမ္ပဒါ ဟောတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန သဥပစ္စာယသာ ဥပစ္စာယေနေဝ အနုသာဝိတေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊=ဥပစ္စာယ်ရှိသူအတွက် ဥပစ္စာယ်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုရာ၌ အဝ်–မ အဝ်ကို စိစစ်ဘွယ်မလို ဟု မှတ်ပါ၊ — ဝိမတိ။ ကခ်ါဋီကာဟောင်း ဥုနဝိသတိဝဿ သိက္ခာပုဒ်ဝယ် အောက်ပါ ၂ ဂါထာဖြင့် " ဥပစ္စာယ်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဝါစာမရွတ်ကောင်း"ဟု ဆိုထား၏၊ ထိုစကားကို ဤဝိမတိဋီကာဖြင့် ပယ်ရှားပါလေ။

ဥပစ္စာယော သစေ သာမံ, ကမ္မဝါစဉ္စ သာဝေတိ၊
ကမ္မံ ရုဟတိ ဋ္ဌာနေ, နေတိ ဝိနယကောဝိဒေါ။
ဒုက္ကဋံ ဝိဟိတံ ယဿ္မာ, အာစရိယဿ ဂဏဿစ၊
တသ္မာ ဘိန္နာဝ အာစရိယ–ဥပစ္စာယာ ဝိသုံ ဋ္ဌဓ်။

ယေန ကေနစိ ဆိုပုံ။ ။ဝိမတိ ဋီကာ၌ "ယေန ကေနစိ–မည်သူမဆို ကမ္မဝါစာရွတ်ကောင်း၏"ဟု ဆိုထား၏၊ သို့ဖြစ်လျှင်"ပါရာဇိက ကျနေသူ ရွတ်ဆိုလျှင် ကံအထမြောက်မည်လော"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ ပါရာဇိက ကျနေသော်လည်း ဘိက္ခုအသွင်ဖြင့် ရှိနေသေးလျှင် ထိုသူက ကမ္မဝါစာရွတ်သော်လည်း ကံအထမြောက်၏၊ ရဟန်းအသွင် မရှိတော့ဘဲ လူအသွင်ဖြင့် ရွတ်လျှင်သာ"ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော"နှင့် မညီသောကြောင့် ကံပျက်သည်–ဟု ဆိုကြသည်၊ [ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိ အာဒိဝစနတော ထေယျသံဝါသကာဒိ အာစရိယေဟိ အနုသာဝနာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါ နရုဟတိ , တေသံ အာဘိက္ခုက္ကာတိ ဝစနမ်ပိ နဂဟေတဗ္ဗံ၊–ဝဇိရဗုဒ္ဓိ, မဟာဒန္ဓက၊ တတြိဒံ ယုတ္တံ၊ ဥပသမ်ံနုပုဗ္ဗော ဧဝ ဧစ ကမ္မဝါစံ သာဝေတိ၊ သံဃောစ တသ္မိံ ဥပသမ္ပန္နသညီ၊ဧဝန္တွ ကမ်ံ ရုဟတိ နအညထာတိ နော ခန္တိ၊—ဂဉ်းဋီကာ ပဌမပါရာဇိက အဖွင့်။]

[၈မ။] ကမ္မဝါရွက်မှဉ်, ဘိက္ခုမှ ပြည့်စုံ, ဆိုပုံက လွန်များ၊ လူဖြစ်သူ, မှန်မှန်ရွတ်က, ကံဆုတ်မည်လား။

[၈ဖ] ကမ္မဝါရွက်မှဉ်, ဘိက္ခုမှ ပြည့်စုံ, ဆိုပုံက လွန်များ၊ လူ့အသွင်, သမဏသညာစင်သည့်,ထိုသူပင် မှန်မှန် ရွတ်သော်လဲ, ကံဆုတ်မည်သား။ ... [သတပဒိကပုဏ္ဏာ။]

ဆိုလိုရင်း။ ။ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုမှဉ် "ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန" ဟု ဆို၏၊ ထိုစကားအရ ဘိက္ခုသော်မှလည်း သာမန်ဘိက္ခု မဟုတ်ရ, အရာအရာ ပြည့်စုံသော ဘိက္ခုဖြစ်ရမည် ဟု ဆိုလို၏၊ ဘိက္ခုမဟုတ်သူ - လူက မှန်မှန်ရွတ်နိုင်လျှင် ကံ ဆုတ်ယွင်း မှာလား ဟု မေးသည်၊ ထို အမေး၏ အဖြေအကျယ်မှာ ပြခဲ့သော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ ပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ယခုခေတ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်တပါး၏ ရဟန်းလောင်းတပါးကို ကမ္မဝါစာ ဆရာ ၃ ပါး , ၃ ပါးထက် အများပင် တပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုကြ၏၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌ အပြစ်မရှိသော်လည်း ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာအတိုင်းကား မဟုတ်ချေ၊ တပါး၏ အသံကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ညီအောင် ညှိ၍ လိုက်နေရသဖြင့် ဌာနကရိဏ်းမှန်အောင် သတိထားဘို့ လစ်ဟင်းဘွယ်ရှိ၏၊ တပါးက မပီလျှင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ပီသော်ကြောင့် အကျိုးရသည် မဟုတ်ပါလော-ဟူအံ့၊ ထိုသို့ ပီဘို့ဆိုလျှင် တပါးစီရွတ်ခြင်းက သင့်၍ ပီစရာရှိ၏၊အမှန်အားဖြင့် ရှေးခေတ်က ကမ္မဝါစာဆရာ တပါးထည်းသာ ရှိခဲ့ပါသည်၊ ထို့ပြင် ယခု အခါ ရဟန်းလောင်း တပါးအတွက် ၃ ပါးထက်ပို၍ တပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုကြသေး၏၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌လည်း ၃ပါးပြိုင်၍ ရွတ်သည်နှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်သည်၊ "ဒွတ္တာယော ဧကာနုသာဝနေ ကာတုံ" ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း ၃ ပါးထက် ပို၍ကား ဥပဇ္ဈာယ် အသီးအသီး ကမ္မဝါစာ ဆရာအသီးအသီး ဖြစ်စေ ကာမူ တပြိုင်နက် မရွတ်ကောင်း-ဟု မှတ်ပါ။

ဒွန်ကမ္မဝါစာ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်တူသော ရဟန်းလောင်း ၂ ပါး ၃ ပါးကို တပြိုင်နက် ရဟန်းဖြစ်စေလိုလျှင် ကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍ ရွတ်ဆိုရ၏၊ ထို ကမ္မဝါစာကို "ဒွန် ကမ္မဝါစာ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဒွန်ကမ္မဝါစာသည် ဤနေရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်မလာပါ၊ ထို့ကြောင့် အခြားပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါစာကို နည်းမှီ၍ ဆရာတို့ ရွတ်ဆိုတော်မူကြသည်၊ [ထိုသို့ ရွတ်ဆိုပုံကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ, ဒုတိယဈာန်ခန်ား အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီး၊] ဝိမတိဋ္ဌကား— " အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတောစ အယံ ဓမ္မရက္ခိတောစ အာယဿ္မတော သံဃရက္ခိတသာတိ အာဒိနာ နယေန" ဟု ဝတ္တရ၏၊ ထို၌ "ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော" သည် မူရင်းဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း....ဈာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ "အယဉ္စဝိတက္ကော အယဉ္စဝိစာရော သန္တဉ္စ ဟောတိ သမိတာ" ဟုငင်း , ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ် ကုဋိဝတ္ထု ဩလောကန သမ္မုတိပေးခက်းဉ် "သံဃော ဗုဇ္ဈနာမဉ္စ ဗုဇ္ဈနာမဉ္စ ဘိက္ခု သမ္မနေယျ" ဟုငင်း အစိတ်၌သာ ကေဝုစ်ထား၍ အပေါင်းဉ် မဟုဝုစ်ထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဒွန်ကမ္မဝါစာနှင့် ငါဝ်၍ မိဒိတ္တိဆရာ့အထံ၌ သဒ္ဓါနည်း ပါဠိတော်နည်းကျအောင် သင်ယူသင့်ကြပါသည်။

ဥပသမ္ပဒါဝိဓိ ကထာ

ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗောတိ ထွေ-၌၊ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ- အပြစ်ငယ် အပြစ်ကြီး ကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ – ဂရုတစိုက် ကြည့်ရှုတတ်၏၊ (ကပ်၍ ရှုတတ်၏၊) ဇုတိ– ကြောင့်၊ ဥပဇ္ဈာ-မည်၏၊ တံ ဥပဇ္ဈံ- ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဒေံ-သို့၊ ဝဒါပေတွာ-ဆိုစေ၍၊ (ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-ရဟန်း လောင်းကို၊) ဂါဟာပေတဗ္ဗော - ယူစေထိုက်၏၊ ဝိတ္ထာယန္တိ တိ - ကား၊ ဝိတ္ထဒ္ဓ ဂတ္တာ – အထူးသဖြင့် တောင့်တင်းသောကိုယ် ရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ယံ ဇာဟန္တိ- ကား၊ ယံ- အကြင်အရာဝတ္ထုသည်၊ တဝ- သင်၏၊ သရီရေ- ကိုယ်၌၊ ဇာတံ- ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗတ္တံ- ဖြစ်၏၊ ဝိဇ္ဇမာနံ- ထင်ရှားရှိ၏၊ တံ – ထို အရာဝတ္ထုကို၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ ၌စပ်၊) သံဃမဇ္ဈေ - သံဃာ့အလယ်၌၊ (သမ္မတေ – သမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဝါ–သမ္မုတိရသောရဟန်းသည်၊) ပုစ္ဆန္တေ-မေးလသော်၊ သန္တံ- ထင်ရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို၊ အတ္ထိတိ-အတ္ထိဟူ၍၊ (ရှိပါသည်ဘုရား, ဟုတ်ပါ သည်ဘုရားဟူ၍၊) ဝတ္တဗ္ဗံ - လျောက်ရာ၏၊ ဝါ- လျောက်ပါ၊လေ၊ ဇုတိအာဒိ– ၌သို့ အစရှိသည်တည်း၊ ဥလုမ္ပတု မန္တိ - ကား၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဥဒ္ဓရတု – ထုတ်ဆယ်တော်မူပါ၊ [ရှေ့ ရာဓဝတ္ထု၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

× × × × × × ×

ဥပဇ္ဈာ။ ။“ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗော”၌ “ဥပဇ္ဈာ”ပုဒ်ကို “ အာကာရန္တ ပုဒ် ”ဟုဆုံး,“ပဌမာ ဒုတိယာတို့နှောင်းရောက်၌ ဥပဇ္ဈာယပုဒ်မှ ယကိုချေထားသောပုဒ်” ဟုဆုံး ဝိမတိဖွင့်၏၊ မိဘသည် သားသို့၏ အပြစ်ငယ်အပြစ်ကြီးကို သတိပြု၍ ကြည့်ရှု ကာ အမြဲသွန်သင်ပြသ ဆုံးမသကဲ့သို့ , သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်၏ အပြစ် အသီးသီးကို သတိပြု၍ကြည့်ရှုကာ သွန်သင်ပြသ ဆုံးမသောဆရာကို “ဥပဇ္ဈာယ် ”ဟု ခေါ်သည်။

ဝိတ္ထာယန္တိ။ ။သက္ကတ၌ “ သ္ထဲ ”ဓာတ်သည် ပါဠိ၌ “ထေ ”ဓာတ် ဖြစ်၏-ဟု မောဂ္ဂလ္လာန်နိသယ တျာဒိကဏ္ဍ၌ ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြသည်၊ သဒ္ဒ, သဃ်ာတ ၂ နက်ကိုဟော၏၊ ဘူဝါဒိတည်း၊ ကို အာယပ္ပြု၊ ဝိရှေးရှိသောကြောင့် ပျော်သော (သ)အစား ဒွေဘော်လာ၍ “ဝိတ္ထာယတိ , ဝိတ္ထာယန္တိ ” ဟု ဖြစ်၏၊ တို့ကြောင့် “ဝိတ္ထာ်ယန္တိ–အသံမထွက်ကြကုန်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊“ဝိတ္ထဒ္ဓဂတ္တာ ဟောန္တိ”ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း၊“အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကိုမေးသောအခါ ဖြေတို့ရန် အသံမထွက်ကြ, ကြောက်ရွံ့၍ ကိုယ်လက်တွေ တောင့်တင်းနေသကဲ့သို့ဖြစ်ကြသည် ”ဟူလို။

ယံ ဇာတံ။ ။“ဇာတံ”၌ ဖွေးဖွားခြင်းစသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “နိဗ္ဗတ္တံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တံအရုလည်း ရှေးကဖြစ်ပြီးကို ယူမည်စိုး၍“ဝိဇ္ဇမာနံ–ယခုထင်ရှား ရှိနေ၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ “ဇာတံ, နိဗ္ဗတ္တံ”တို့၌ တပစ္စည်းကို “အတိတ်အနက် ဟော–ဟု မယူပါလင့်”ဟူလို။ [ယောဇနာ၌ “ယံ”ကို “အန္တရာယဇာတံ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဖြစ်သမျှကို ရှိသည့်အတိုင်း လျောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သာမညပေးလိုက်သည်။]

အမှာ။ ။ဥပသမ္ပဒ ကမ္မဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နှားလည်ဘို့ရာ ဤနေရာ၌ ထို ကမ္မဝါစာ၏ နိဿယအဓိပ္ပါယ်ကို အဝိအဖြစ်ဖြင့် ထည့်သွင်းပါဦးမည်။

ဥတ်။ ။ ဘန္တေ – အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃော – သံဃာတော်သည်၊ မေ– တပည့်တော်၏၊ (ဝစနံ – စကားကို၊) သုဏာတု - နားစိုက်တော်မူပ၊်။ အယံ နာဂေါ- ဤ နာဂသည်၊ အာယသ္မတော တိဿသ- အရှင်တိဿ၏၊ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော- မြင့်မြတ်သောပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူပါတည်း၊ ဝါ - ရဟန်းလောင်းပါ တည်း၊ အန္တရာယိကေဟိ- အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- သဘော တရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အသ– ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစီဝရံ- သင်္ဃာဋိ·သင်္ကန်းသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံပါပြီ၊ နာဂေါ-နာဂသည်၊ အာယသ္မတော တိဿေန–အရှင်တိဿမည်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ သံဃံ-သံဃာ တော်ကို၊ ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သောပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ-တောင်းပါ၏၊ သံဃ ဿ-သံဃာတော်၏၊ (ကမ္မံ-ဥပသမ္ပဒါကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ-လျောက်ပတ်သော အခါရှိသည်၊ ယဒိ(သိဃာ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) သံယော-သံဃာတော်သည်၊ နာဂံ-နာဂကို၊ အာယသ္မတာတိဿေန-အရှင်တိဿ မည်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန - ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ- မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေရာပါ၏၊ ဝါ - ရဟန်းပြုပေးရာပါ၏၊ သော – ဤသည်ကား၊ ဉတ္တိ-ဥတ်တည်း၊ ဝါ-သံဃာတော်ကို သိစေခြင်းတည်း။

× × × × × × ×

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ။ ။ သုဏာတု သဒ္ဒါသည် ကြားနာဘို့ရန် (နားထောင်ဘို့ရန်) တိုက်တွန်းခြင်းအနက်ကို ဟောသော ပဌမပုရိသ် ကေဝုစ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ သံဃသဒ္ဒါ အာယသ္မန္တုသဒ္ဒါ ဘန္တေသဒ္ဒါဟူသော အာလုပ်သဒ္ဒါ အနိုး ရှိရာ၌ ရှိသေလေးစားသောအားဖြင့် ပဌမပုရိသ်ဖြင့် တိုက်တွန်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကြသည်၊ ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က သံဃာထည်းတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သျှင် "ဘန္တေ" နေရာ၌ "အာဝုသော"ပုဒ်ကို လဲလှယ်၍ ရွတ်ဆိုပါ၏၊ မေသဒ္ဒါသည် သမ္ပန္နီပုဒ်ကိုငဲ့သော သာမိသဒ္ဒါတည်း၊ ထို့ကြောင့် "မေ–တပည့်တော်၏၊ ဝစနံ–ကမ္မဝါစာစကားကို" ဟု ထည့်၍ အနက်ပေ.ရသည်၊ [တတြာယံ ဝိဏ္ဍာတ္ထော-ဘန္တေ သံဃော မမဝစနံ သုဏာတူတိ၊—ဝိမတိ။]

အယံ နာဂေါ။ ။အယံသဒ္ဒါသည် ရဟန်းလောင်း၏ ၂ တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ အတွင်း၌ တည်ရှိကြောင်းကို ပြနိုင်သော အနိုး အနက်ဟောသဒ္ဒါတည်း၊ ဆို့ကြောင့် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ချိန်၌ ရဟန်းလောင်းသည် သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်ရှိရသည်၊ နာဂေါကား ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာ၌ လွယ်ကူဘို့ရန် ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်သစ် တည်း၊ ထို နာဂဟု နာမည်သစ်မမှည့်ဘဲ မူလနာမည်အတိုင်း ရွတ်ဆိုလျှင် အများသိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သာရှိကောင်း၏၊ နာဂစသည်ဖြင့် နာမည်သစ်မှည့်ရာ၌ကား ရဟန်း လောင်း ကိုယ်တိုင် သူ၏ နာမည်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သံဃာ အများကလည်း ရဟန်း လောင်း၏ နာမည်သစ်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းသိထားဘို့ လိုပါသည်။

ဝိမတိ။ ။ဥပသမ္ပဒါခေက္ခဿ ပကတိနာမံ ပရိဝတ္တေတွာ အပုဗ္ဗေန နာဂါဒိနာမေန အနုဿာဝေတုကာမေန တုံ နာဂေါတိ အာဒိနာ (သင်္ဃသည် နာဂမည်သူတည်း၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်) ဝိညာပေတွာ အနုသာဝနာ အန္တရာယိကမ္မ ပုစ္ဆနကာလေသုပိ (ရဟန်းလောင်းကို သွန်သင်ရာခဏ, အန္တရာယိကမ္မကို မေးရာခဏတို့၌လည်း) တဿစ သံဃဿစ ယထာ ပါကဋံ ဟောတိ၊ တထာ ပကာသေတွာဝ နာဂါဒိနာမေန အနုသာဝေတဗ္ဗံ။

တင်ကြို၍ နာမည်မှည့်ပါ။ ။နာမည်ဟူသည် နောက်၌ ခေါ်ဝေါ်ဘို့ရန် မှည့်အပ်သော ပညတ်တမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် နာမည်သစ်ကို မှည့်လိုလျှင် အနုသာသနကသမ္မုတိဉတ် (အဟံ နာဂံ အနုသာသေယျံ—ဟူသော ဉတ်၊) မရွတ်ဆိုခင် မှည့်ရသည်၊ ထို့သို့မှည့်ပြီးနောက်လည်း သွန်သင်နည်းပေးရာအခါ၌ "ကိ ံ နာမောသိ" ဟု မေးလျှင် (နာဂ ဟု မှည့်သူအတွက်) " အဟံ ဘန္တေ နာဂေါနာမ " ဟု ဖြစ်စေ "တပည့်တော် နာဂမည်ပါ၏ ဘုရား " ဟု မြန်မာလိုဖြစ်စေ ဖြေနည်းကို သင်ပြရသည်၊ ထို့နောက် အန္တရာယိကမ္မ ပုစ္ဆနဉတ် ထားသောအခါ မေး ဖြေသောအခါတို့၌လည်း ထိုနာမည်ကိုပင် အသုံးပြုရသည်။

ဝိမတိ။ ။တသ္မိ ံပိ ခဏေ အယံ တိသောတိဝါ နာဂေါတိဝါ နာမံ ကရောန္တေဟိ အနုသာသကသမ္မုတိတော ပဋ္ဌမမေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဝေံ ကတ္တာပိ အန္တရာယိကမ္မာနုသာသန ပုစ္ဆနကာလေသု " ကိ ံ နာမောသိ , အဟံဘန္တေ နာဂေါနာမ, ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော, ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ တိသောနာမော"တိ အာဒိနာ ဝိညာပေန္တေန ဉတ္တိနံ့ပိ စိတ္တေ မမေဒံ နာမန္တိ ယထာသညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝေံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။ [မိဒိနာမညသ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ကာရကသံဃာနှင့် ရဟန်းလောင်းပါ နားလည်အောင် အသိပေးပါ။]

နာမညတ်ထပ်တူ ကျေစေရခြင်း။ ။ဥပဇ္ဈာယ်, ရဟန်းလောင်းတို့၌ နာမည်အများရှိလျှင် ထို နာမည်ထည်းမှ တခုခုကို ဥတ်ကမ္မဝါစာတွင်းသို့ယူ၍ ရွတ်ဆိုခြင်းငှါ အပ်၏၊ သို့ရာတွင် ဥတ်၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောနာမည်နှင့် ကမ္မဝါစာ၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော နာမည်သည်ဉင်း, အနုသာသနာဇာ, အန္တရာယိကမ္မတို့ကို မေးရာခဏတို့၌ ရွတ်ဆို အပ်သောနာမည်နှင့် ဥတ်ကမ္မဝါစာဝယ် ရွတ်ဆိုအပ်သောနာမည်သည်ဉင်း, တထပ်ထည်း ကျေစေရမည်၊ ထို့သို့မကျလျှင်လည်း ကံပျက်၏ ဟု ဝိမတိဆို၏။

ဝိမတိ ။ ။ယံ ပန ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဥပဇ္ဈာယာနံ ကေဏ္ဍ ဂဟိတံ နာမံ၊ တဒေဝ ဥတ္တိယာ သမ္မဏ္ဍ (ဥတ်ဟူသမျှတို့၌ဉင်း) အနုသာဝနာသုစ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဂဟိတတော ဟိ အညသ္မိ ံ ဂဟိတေ ဗျဥ္ဇနံ ဘိန္နံနာမ ဟောတိ၊ကမ္မံ ဝိပဇ္ဇတိ၊ အတ္ထတော ဟိ ဗျဥ္ဇနတောစ အဘိန္နာဝေ ဥတ္တိ အနုသာဝနာစ ဝတ္တာန္တိ။

အာယသ္မတော တိသဿ။ ။တ်သ ဟူသောနာမည်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ရိုသေလေးစားသောအားဖြင့် မှည့်အပ်သော နာမည်သစ်တည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာသည် အရှင်မဟာကဿပ၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ကိုရဟန်းခံပေးရာ၌ အရှင်မဟာကဿပ၏ ဝိပုလိဟူသောနာမည်ကို မရွတ်ဆိုဝံ့သောကြောင့် အန္ဒယ်နာမည်စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုနိုင်ကြောင်း ခွင့်ပြုတော်မူရသည်၊ အန္ဒယ်နာမည်မဟုတ်စေကာမူ ထိုခဏ၌ မှည့်အပ်သော နာမည်သစ်ဖြင့် ကမ္မဝါစာတွင်း၌ ရွတ်ဆိုကောင်း၏။

ဒီမတိ။ ။တသွာ (ထိုသို့ အနွယ်နှင်းမည်ဖြင့်လည်း ရွတ်ဆိုကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အညမ္မိ ကိုယ်ချင်း တသ နာမံ ပသိဒ္ဓံ၊ တသ္မိံဝါ ခဏေ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ နာမံ ပညပိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဂဟေတ္ဝာပိ အနုဿာဝနာ ကာတဗ္ဗာ၊ ယထာ ဥပဇ္ဈာယသ , ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿာပိ ဂေါတ္တာဒိနာမေန တခ်ကိုက နာမေနစ အနုဿာဝနံ့ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မှတ်ချက် ။ ။ ရဟန်းလောင်း နာမည်ကို ပြုရာ၌ အယံနာဂေါဟု ဇုမသဒ္ဒါနှင့် တွဲဘက်၍ ပြုသကဲ့သို့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ နာမည်ကို ပြုရာ၌ " ဇုမသ အာယသ္မတော တိဿသ"ဟု ဇုမသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ဤသံဃာအတွင်း၌ မပါဘဲ သိမ်၏ ပြင်ဘက် အခြားတနေရာ၌ ရောက်နေစေကာမူ ကံမဂ္ဂကံဟု မှတ်ပါ၊ မှန်၏–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ လုံးဝမရှိစေကာမူ "အာယသ္မတော တိဿသ"ဟု ဥပဇ္ဈာယ်နာမည်ကိုထည့်၍ ရွတ်ဆိုသျှင်ပင် ကမ္မဝါစာ၌ ယုတ်လျော့မှု မရှိသောကြောင့် ကံအထမြောက်ပါသည်။

ဒီမတိ။ ။ကိုယ်ဘိ ဥပဇ္ဈာယသ္သေဝ နာမံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ယေန ကေနစိ နာမေန တိဿသ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိအာဒိနာဝိ ပုဂ္ဂလေ ပရာမဋ္ဌေ ကမ္မံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ အနုပဇ္ဈာယကာဒိနံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံဝိယ ဥပဇ္ဈာယသ အဘာဝေဝိ အဘဗ္ဗတ္တေဝိ ကမ္မဝါစာယ ပုဂ္ဂလေ ပရာမဋ္ဌေ ကမ္မသိဒ္ဓနတော။

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော။ ။ဥပသမ္ပဒံ – မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ကောင်းစွာရောခြင်းကို၊ အပေက္ခော-ရှုံ့သူတည်း (ရှုံ့သောရဟန်းလောင်းတည်း)၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ ဝိမတိ၌"ဥပသမ္ပဒါပေက္ခသ ပန ယထာသက် နာမံ ဝိနာ အညေန နာမေန အနုဿာဝိတေ ကမ္မံ ကုပ္ပတ်"ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း၏နာမည်ကို ရွတ်ဆိုရာ၌"ယထာသက်နာမံ-သူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော နာမည်ရင်းကို ရွတ်ဆိုရမည်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူ၍ နာမည်သစ် မမှည့်ကောင်းဟု ထင်မှားစရာရှိ၏၊ အယံနာဂေါ၌ ပြုခဲ့သော စကားအရ နာမည်သစ်သည်ပင် ရဟန်းလောင်း၏ "ယထာသက် နာမံ" ပင်တည်း။

ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကာတိ။ ။ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော အန္တရာယိကဓမ္မ ဟူသည် ရဟန်း မဖြစ်ထိုက်သော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေခြင်း, အနာကြီး ငါးမျိုး ခွဲနေခြင်းစသော အနုသာသန အခက်းတွင် ပါဝင်သော အပြစ်တို့မှ မလွတ်ခြင်းတည်း၊ ထို အပြစ်တို့မှ လွတ်သူကို " အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိသုဒ္ဓေါ " ဟု ဆိုသည်၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် "ပက်-ထေ-ပက်-ဆန်, ပဉ္စာနန်. ဒုသံ-ဥဘောဗျည်း" ဟူသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်တယောက်နှင့် အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်သေးသူတို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် ရဟန်းမဖြစ်နိုင်ရုံ သာမက , သိလျက် ရဟန်းပြုပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကာရကသံဃာတို့မှာလည်း အာပတ်သင့်ခြင်း ဟူသော အပြစ်မှ မလွတ်ကြ၊ အနာကြီး ငါးမျိုးရှိသူ စသည်တို့ကို ရဟန်းပြုပေးရာ၌ကား အာပတ်မှ မလွတ်သော်လည်း သူတို့ကိုယ်တိုင်မှာ ရဟန်းဖြစ်ကြသေး၏၊ထို့ကြောင့် ရဟန်းလောင်းက အန္တရာယိကဓမ္မတို့မှ မစင်ကြယ်သော်လည်း " ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ " ဟု ဥ.တ်ကမ္မဝါစာ၌ ထည့်၍ရွတ်ဆိုအပ်လျှင် "အနာကြီး ၅ မျိုး နှိပ်စက်အပ်သူ စသည်တို့မှာ ရဟန်းအဖြစ် အထမြောက်သည်"ဟု မှတ်ပါ။

ဝိမတိ။ ။အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိတိ အာဘဗ္ဗတာဒီကေဟိ ဥပသမ္ပဒါယ အဝတ္ထု တ္တကရေဟိစေဝ ပဋ္ဌာဗာဓဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒီဟိစ အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ (မတ္တဖြင့် ရဟန်းဖြစ်နိုင်သေး၏ ဟု ပြသည်) အန္တရာယိကေဟိ သဘာဝေဟိ ပရိမုတ္တော၊ (ဓမ္မေဟိကို သဘာဝေဟိ ဟု ဖွင့်သည်)ဝေဲ ဝုတ္တော၀ေစ အာပတ္တိ မတ္တကရေဟိ ပဋ္ဌာဗာဓဒီဟိ အပရိမုတ္တာသပိ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ။

ပရိပုဏ္ဏ·သ ပတ္တစီဝရံ ။ ။ဥတ်ကမ္မဝါစာ၌ ဤပါဠိကို ထည့်၍ ရွတ်ဆိုလျှင် ကိုယ်ပိုင် သပိတ်သင်္ကန်း ရှိသော်လည်း ဥပသမ္ပဒကံ အထမြောက်၏၊ ဤဝါကျကို ထည့်၍ မရွတ်လျှင်ကား "သာဝကံ ဟာပေတိ" အရ ကမ္မဝါစာကို ယုတ်လျော့စေသော ကြောင့် ကံ အထမမြောက်၊ [ပရိပုဏ္ဏသ ပတ္တစီဝရန္တိ ပရိပုဏ္ဏ·မသ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခသ ပတ္တစီဝရံ၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ၀ အပတ္တစီဝရသပိ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ။]

ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ။ ။"သံဃံ ဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမိ"စသည်ဖြင့် ရဟန်းပြု ပေးပါရန် တောင်းပန်မှု ပြုခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ" ဟူသော ဤ စကားကို ဆိုသည်၊ ဥတ်ကမ္မဝါစာ အတွင်း၌ ဤစကားကို ထည့်၍ဆိုလျှင် ရဟန်း လောင်းက မတောင်းပန်ခဲ့ပါသော်သည်း ကံမပျက်ပါ။ [ဧဝံ တေန သံဃေ အယာစိတေပိ ဤဏ္ဍန္ဟာမော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိတိ ဝုတ္တေ ဧဝ ကမ္မံ အဝိပန္နံ ဟောတိ။]

အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ။ ။ဥပဇ္ဈာယေနပုဒ်ကို ဝိမတိ၌ "ဥပဇ္ဈာယေန ကရဏာဘူတေန" ဟု တွေ့ရ၏၊ မိမိကား ကြိယာဝိသေသနထင်သည်၊ အရှင်တိဿ ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်အား ဖြင့် သံဃာဘော်ကို ရဟန်း ပြုပေးပါရန် ခွင့် တောင်းသည်–ဟူလို၊ [ယာစဓာတ်က ဒွိကမ္မကဖြစ်သောကြောင့် "သံဃံ, ဥပသမ္ပဒံ" ဟု ကံနှစ်ပုဒ်ရှိရသည်။]

ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ။ ။ဥပသမ္ပဒါအဖွင့်ကို "ဥပရိဘူတာ အဂ္ဂဘူတာ သမ္ပဒါတိ ဥပသမ္ပဒါ – မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်း" ဟု ဓမ္မစက္က ပဝတ္တနသုတ်၌ သာရတ္ထဒီကာ ဖွင့်ပြခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥပသမ္ပဒံ – မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို" ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြာ၏၊ "ရဟန်းအဖြစ်ကို" ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထ သာတည်း၊ "ယာစတိ–တောင်းပန်ပါ၏"ဟု အနက်မပေး၊ တောင်းပန်ဟူသော စကားသည် အပြစ်ရှိရာ၌ ခွင့်လွှတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းတည်း၊ ဤဓနရာ၌ကား "ဗြာဟ္မဏံ ကမ္မလံ ယာစတိ" ကဲ့သို့ ဥပသမ္ပဒါကို ပေးနိုင်သောသံဃာကို တောင်းခြင်းဖြစ်၍"ယာစတိ-တောင်း၏" ဟုသာ ပေးပါ၊ "သံဃာကို ဥပသမ္ပဒါကို တောင်းနေပါသည်"ဟူလို။

ယဒိသံဃသ ပတ္တကလ္လံ ။ ။ပတ္တော ကာလော ဇာတသ (ကမ္မသာ)တိ ပတ္တကာလံ၊ ရောက်လာသောအခါ ရှိသောကံ၊ ပြုဘို့ရန် အချိန်တန်သောကံ၊ ဤသို့ အချိန်တန်သောကံကိုပင် "သင့်လျော် လျောက်ပတ်သောအခါရှိသောကံ" ဟု ဆိုကြ၏၊ ပတ္တကာလောပုဒ်နောင် သွတ္ထွဉ် ယပစ္စည်းသက်၍ လျကို လပြုပြီးလျှင် ဒွေဘော်လာသော အားဖြင့် ပတ္တကလ္လ ဟု ဖြစ်ရသည်၊ [တဒေဝ သကတ္ထေ ယပစ္စယေန ပတ္တကလ္လန္တိ ဝုစ္စတိ၊--ဝိမတိ၊] ဤ အဓိပ္ပါယ်အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။

ပတ္တကလ္လဇာဒီး ။ ။ဤ ဥပသမ္ပဒကံ့အရာ၌ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိသုဒ္ဓတာ သီမာသမ္ပဒါ ပရိသသမ္ပဒါ ပုဗ္ဗကိစ္စနိဋ္ဌာပန ဟု အင်္ဂါငါးပါး ရှိ၏၊ ထိုတွင် အာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်တယောက်တွင် မပါဝင်ခြင်း, အန္တိမဝတ္ထု ပါရာဇိကသို့ မရောက်

ဘူးခြင်း, အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ခြင်းသည် ရဟန်းမဟုတ်သော လူဇာတ်ရှိသော ဝတ္ထု သမ္မဒါ–ရဟန်းလောင်းတည်းဟူသော ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း မည်၏၊ အန္တရာယိက ဓမ္မ တို့မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းသည် ပရိသုဒ္ဓတာ မည်၏၊ သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း (အပြစ်ကင်း သော သိမ်ဖြစ်ခြင်းသည်) သီမာသမ္မဒါ မည်၏။

ဓရိသသမ္မဒါ။ ။ဥပုသ်ကံပြုရာဝယ် "ဥပေါသထော ယာဝတိကာစ ဘိက္ခူ ကမ္မ ပတ္တာ" စသည်ဖြင့် လာသကဲ့သို့ ပါရာဇိကလည်း မကျူး ဥက္ခိတ္တကလည်း မဟုတ်သော ရဟန်းစစ်စစ်၏ မတ္တိမဒေသ ၎ုန္ဒိယဉ္စ ဆယ်ပါးရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံသော ပစ္ဆန္နဉ္စ ငါးပါး ရှိ၍ ထိုရဟန်းတို့၏ တသိမ်ထည်းဉ္စ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်မူ၍ တည်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါ တပါး, ဆန္ဒထိုက်သူ၏ ဆန္ဒဆောင်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတပါး, မျက်မှောက်ပါဝင်သော ရဟန်းတို့၏ ထိုကံကို မတားမြစ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတပါး, ရဟန်းလောင်းမှတပါး လူ စသော ဝတ္ထုနိယပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဟတ္ထပါသ်ဉ္စ မရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါတပါး, ဤအင်္ဂါ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ပရိသသမ္မဒါဟု ဆိုသည်၊ [၎ုမေဟိ ဧတ္ထဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ ဧဝရူပါယ ပရိသသမ္မဒါယ သတိ ဧဝ ၎ုဒံ ပတ္တကလ္လံနာမ ဟောတိ၊—ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ထိုအင်္ဂါလေးပါးတို့တွင် ရှေသုံးပါးသာ အရေးကြီး၏၊ ဝတ္ထုနိယ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟတ္ထပါသ်ဉ္စ မရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါမှာ ကံဖျက်ကြောင်း အင်္ဂါမဟုတ် ဟု ဝိမတိဆို၏၊ [တတ္ထ ပုရိမာနံ တိဏ္ဏံ အင်္ဂါနံ အညတရဿပိ အဘာဝေ ကတံ ကမ္မံ ဝိပ္ပ ၎ုတိ၊ နပစ္ဆိမဿ။]

ပုဗ္ဗကိစ္စ နိဒ္ဒေသ။ ။၁–ဥပစ္ဆေဒယ်ကိုယူစေရခြင်း၊ ၂–သဝိတ်သက်နှံးကို ပြော ပြရခြင်း၊ ၃–ရဟန်းလောင်းကို သံဃာ ဟတ္ထပါသ်မှ အပြင်ဘက်၌ ထား၍ နည်းပေး လမ်းပြ ပြုမည့်ရဟန်းကို သမုတ်ခြင်း၊ ၄–သမုတ်အပ်သော (သမ္မုတိရသော) ရဟန်းက အပြင်ဘက်သို့လိုက်၍ သွန်သင်ပြသ နည်းပေးရခြင်း၊၅-ထိုသမ္မုတိရ ရဟန်းက ရှေးဦး စွာ သံဃာ့ထံ ပြန်လာခဲ့၍ သံဃာအား သွန်သင်ပြသပြီးကြောင်းကို ဉာတ်ဖြင့် အသိ ပေးရခြင်း၊ ၆–ပဉ္စင်းလောင်းကို ဟတ္ထပါသ်သို့ ခေါ်ယူရခြင်း၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းက ရဟန်းတော်တို့အား ဝတ်ချ၍ မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို တောင်းစေရခြင်း၊ ၇–အန္တရာယိက ဓမ္မတို့ကို မေးဘို့ရန် သမ္မုတိပေးရခြင်း၊ ၈–ထို သမ္မုတိရသော ရဟန်း ဘော်က အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးရခြင်း, ဤ ၎စ်ပါးကို ပုဗ္ဗကိစ္စ၎စ်ပါး ဟု ခေါ်၏၊ ကမ္မဝါစာ မရွတ်ဆိုမီ ထို့ ပုဗ္ဗကိစ္စကို ပြီးစေပြီး ဖြစ်မှ ဤဥပသမ္မဒကံသည် ပတ္တကလ္ဟ ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤပုဗ္ဗကိစ္စကို မပြုဘဲ ဝတ္ထု သီမာ ပရိသာနှင့် အနုသာဝနာ ဥတ္တိ ဤငါးမျိုး အပြည့်အစုံရှိလျှင် ကံကား အထမြောက်ပါ၏၊ [ဧတေသု ပန ပုဗ္ဗကမ္မေသု အကဧတသုပိ ကတံ ကမ္မံ ယထာဝုတ္တ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ အာဒိသု ဝိဇ္ဇမာနေသု အကုပ္ပမေဝ ဟောတိ၊–ဝိမတိ။]

သံဃော၊ဧပ၊ဥပသမ္မာဧဝယ္ယ။ ။ဥပသမ္မာဒေယ္ယဉ္စ ဥပ-သံရှေးရှိသော ပဒဓာတ် ကာရိတ်ကောပစ္စည်း ယျပိဘတ်တည်း၊ ထို ယျပိဘတ်ကို ပတ္တကာလ အနက်ဟော ဟု မောဂ္ဂလ္လာန်ဆို၏၊ "သံဃာတော်သည် ရဟန်းလောင်းကို မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေချိန်တန်ပါပြီ"ဟူရာ၌ "မြင့်မြတ်သောပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ဘို့ရန် ကံပြုချိန် တန်ပါပြီ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ကမ္မဝါစာ။ ။ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ သံယော- သံဃာတော်သည်၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ (ဝစနံ - စကားကို၊) သုဏာတု – နားစိုက်တော်မူပါ၊ အယံ နာဓေါ- ဤနာဂသည်၊ အာယသ္မတောတိဿသ- အရှင် တိဿ၏၊ ဥပသမ္ဘဒါ ပေက္ခော-မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူပါတည်း၊ ဝါ– ရဟန်းလောင်းပါ တည်း၊ အန္တရာယိကေဟိ - အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ– သဘော တရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အသ-ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ် သင်္ကန်းသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံပါပြီ၊ နာဂေါ-နာဂသည်၊ အာယသ္မတာ တိဿေန – အရှင် တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန - ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ သံဃံ–သံဃာ တော်ကို၊ ဥပသမ္ပဒံ - မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ - တောင်းပါ၏၊ သံယော - သံဃာတော်သည်၊ နာဂံ - နာဂကို၊ အာယသ္မတာ တိဿေန- အရှင် တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန – ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပါဒေတိ - မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ရောက်စေပါ၏၊ ဝါ– ရဟန်းပြုပေးပါ၏၊ အာယသ္မတာတိဿေန- အရှင် တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန - ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂဿ – နာဂ၏၊ ဥပ

× × × × × × ×

သော ဥတ္တိ။ ။ဤဝါကျတိုကလေးကား ပါဠိတော်ရင်းဝယ် "သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော"ဟု ရှေးဦးပါခဲ့သောကြောင့် ထိုညာပေတဗ္ဗောအရ သိစေပုံစကားဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော နိဂုံးဝါကျတိုကလေးတည်း၊ နောက်၌ ကမ္မဝါစာပါရှိသော ဥတ်ဟူသမျှ၌ "သော ဥတ္တိ"ဟု ပါရသည်၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကားကား ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုတော့မည် ဟု အသိပေးသော ရှေ့ပြေးစကားတည်း၊ နောက်၌ ကမ္မဝါစာမပါဘဲ ဥတ်ကို ရွတ်ဆိုရုံမျှဖြင့် ပြီးသော ဥတ္တိကံဟူသမျှ၌ သောဥတ္တိဟု ရွတ်ဆိုဘွယ် မလို၊ နောံဝယ် ကမ္မဝါစာ တဆက်ထည်းလာမည့် နေရာ၌သာ "သောဥတ္တိ–ဤကား သံဃာတော်ကို အသိပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ နောက်၌ ကမ္မဝါစာ လာပါတော့မည် " ဟု ဆိုလိုသည်။ [သော ဥတ္တိတိ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တာဉာပနာ သေ၊ ဇာဒ္ဓ အနုသာဝနာနမ္ပိ သဒ္ဒာဝသူစနတ္ထံ ဝုစ္စတိ၊ — ဝိမတိ။]

ကမ္မဝါစာ။ ။ဥတ်၏နောက်၌ " သုဏာတု မေ " စသော စကားရပ်ကို ကမ္မဝါစာဟု ခေါ်၏၊ ကမ္မသ–ကံ၏၊ ဝါ-ကံကို၊ ဝါစာ- ပြောဆိုကြောင်းစကားတည်း၊ ကမ္မဝါစာ၊ ဤ ကမ္မဝါစာကိုပင် အနုသာဝနဟုလည်း ခေါ်သေး၏၊ အနု – ဥတ်၏ နောက်၌၊ ဝါ–အဖန်ဖန် (သုံးကြိမ်တိုင်အောင်)၊ သာဝနံ–သံဃာကို ကြားသိစေခြင်းတည်း၊ အနုသာဝနံ၊ [ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မဝါစာ၌ ဥတ်နောံဝယ် ကမ္မဝါစာ တကြိမ်သာ ရှိသောကြောင့် အနု–အဖန်ဖန်ဟူသောအနက် မရနိုင်၊ "အနု-ဥတ်၏နောက်၌" ဟူသောအနက်သာ ရနိုင်သည်။]

အနက်ပေးပုံ။ ။သုဏာတု မေ စသော အနက်တို့မှာ ရှေးနည်းအတိုင်းတည်း၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ၏နေရာ၌ "ဥပသမ္ပါဒေတိ–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါ၏"ဟု တကယ်ရောက်စေနေခြင်းအနက်ဟော ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲရခြင်းသာထူး၏၊ နောက်၌လာမည့် စကားအသုံးများလည်း ထူးပေသေး၏။

သမ္မဒါ– မြင့်မြတ်သော ပဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ ယဿာယသ္မတော-အကြင်အရှင်အား၊ ခမတိ - နှစ်သက်၏၊ သော - ထို နှစ်သက်သောအရှင်သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလော၊ ယဿ အာယသ္မတော-အကြင် အရှင်အား၊ အာယသ္မတာတိဿေန–သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန– ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂဿ - နာဂ၏၊ ဥပသမ္ပဒါ- မြင့်မြတ်သော ပဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်၊ သော-ထိုမနှစ်သက်သောအရှင်သည်၊ ဘာသေယျ-ပြောဆိုရာပါ၏၊ ဝါ- ပြောဆိုပါလော။

ဒုတိယမ္ပိ- နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ တေမတ္တံ- ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝဒါမိ-ဓလျှောက်ပါ၏။ [သုဏာတု မေ စသည် အနက်ပေး၊] တတိယမ္ပိ-လည်း၊ တေမတ္တံ-ကို၊ ဝဒါမိ-၏၊ [သုဏာတု မေ-စသည်အနက်ပေး၊]

သိယေန-သိယာတော်သည်၊ အာယသ္မတာတိဿေန- အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန - ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂေါ - နာဂကို၊ ဥပသမ္ပန္နော–မြင့်မြတ်သော ပဌင်းအဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန- သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-

× × × + , × × × ×

ခမတိ ဥပသမ္ပဒါ။ ။ ခမတိကို ရုပ္ပတိဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ “ ယဿ ဒါတုကာမော ရောစတေ”သုတ်အရ ခမုခေတ်၏ ရုပ္ပနအနက်ကို ယူစေလိုသည်၊“ခမတိ–သည်းခံ၏” ဟု ခန္တိအနက်ကို မယူပါနှင့် ဟူလို၊ ထို ရုပ္ပနအနက်က သမ္မဒါန်ကို ငဲ့သောကြောင့် ယဿာ ယသ္မာတော ဟု သမ္မဒါန်ပုဒ်လည်း ရှိရသည်၊ ထို ခမတိ၏ ကတ္တားမှာ ဥပသမ္မဒါပုဒ်တည်း၊ ထိုဥပသမ္မဒါကို ဝိမတိဋီကာ၌ “သံဃေန ဒိယျမာနာ နိပ္ပါဒိယမာနာ ဥပသမ္မဒါ ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ သံဃသည် ပေးအပ် ပြီးစေအပ်သော ဥပသမ္မဒါသည် အကြင်အရှင်အား နှစ်သက်၏ ” ဟူလို၊ ယခုကာလ၌ ဥပသမ္မဒါကို ကာရိတ်အကြေကြိုး မြင့်မြတ်သော ပဌင်းအဖြစ်သို့ရောက်စေခြင်း”ဟု ပေးကြသည်မှာ ထိဋီကာဖွင့်နှင့် မညီပါ၊ ထို့ကြောင့် “နာဂဿ-နာဂကို၊ ဥပသမ္မဒါ–မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်”ဟု မပေးပါနှင့်, ဤနိဿယအတိုင်းသာ ပေးပါ။

ဧသာ တုဏှဿ။ ။တုဏှိ+အဿဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ တုဏှိကို“အကထနတ္ထေ-စကား မပြော တုဏှိဘောနေခြင်း အနက်၌၊ နိပါတော ”ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ အဿကို ဘဝေယျ ဟုလည်း ဖွင့်၏၊ [အဘိဓာန် (၄၂၉)၌လည်း မောန မဘာဿနံ တုဏှိဟု နိပါတ်ပင်ဆို၏၊ သက္ကဘာ၌ တုဏှိဟု ဤကာရန္တရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိ၌ ဤကာရန္တပင်ရှိရမည်။]

ယဿ နက္ခမတိ ဧသာ ဘာဧသယျ။ ။ဤဝါကျကား“ယဿာ ယသ္မာတော ခမတိ ဧသာ တုဏှဿ ”၏ ပြောင်းပြန်အနက်ကို ပြသောဝါကျတည်း၊ ထို့ကြောင့် ယဿ အာယသ္မာတောဟု ရှေက အာယသ္မာတာပုဒ်ကိုငဲ့, နာဂဿ ဥပသမ္မဒါ အာယသ္မတာတိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ပုဒ်များကိုငဲ့ လိုက်စေ၍ ယဿ နက္ခမတိ ဝါကျ၌ အနက်ပေးရသည်၊ဧသာ ဘာဧသယျာ ဘာဧသယျကား ထိုမနှစ်သက်သောအရှင်သည် ဆိတ်ဆိတ်မနေဘဲ ရဟန်းလောင်းကိုဖြစ်စေ သံဃဉ်ပရိသတ်ကိုဖြစ်စေ သိဒ်-ဥ-တ်-ကမ္မဝါစာကို ဖြစ်စေ ဖိဖိမနှစ်သက်သော မခက္ခနပ်သော အားမရသောအရာကို“မနှစ်သက်ကြောင်း ပြုပါ”ဟု တိုက်တွန်းသောစကားတည်း။

ဖြင့်၊ နာဂဿ-၏၊ ဥပသမ္ပဒါ- သည်၊ သံဃဿ - သံဃာ့တော်အား၊ ခမတိ- နှစ်သက်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တုဏှီ-ဆိတ်ဆိတ်၊ (အာသိ - ဖြစ်ပြီ၊)ဝံ-ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့်၊ တံ- ဤ နှစ်သက်သည်၏အဖြစ်ကို၊(နှစ်သက်ကြောင်းကို၊)ဓာရယာမိ-သိမှတ်ရပါ၏။

× × × × × × ×

ဥပသမ္ပန္နော သံဃေန။ ။ဤဝါကျကား ကမ္မဝါစာသုံးကြိမ် ရွတ်ဆိုပြီးနောက် နိဂုံးအုပ်သောဝါကျတည်း၊ ဥပသမ္ပန္နောဘွဲ့ ဥပ-သံပုဗ္ဗ အတိတ်ဟော တ-ပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်အကြေကြံ၍ ပြီးဆုံးသံ အတိတ်အနက်ပါအောင် "ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ"ဟု ပေးရသည်။

ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာတုဏှီ။ ။ကမ္မဝါစာအတွင်း၌ "ယဿာ ယဿတော" နေရာဝယ် "သံဃဿ" ဟု သုံးစွဲထား၏၊ ထို့ကြောင့် ခမတိဆိုင်ရာ စပ်ပုဒ်များကို "နာဂဿ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတော တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန"ဟု ထည့်စွက်၍ အနက်ပေးရသည်၊ ကမ္မဝါစာအတွင်းတုန်းက "မနှစ်သက်သော အရှင်သည် ပြောကြပါ" ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တိုက်တွန်းအပ်ပါလျက် မည်သူမျှ မပြောကြသောကြောင့် သံဃာအားလုံးက ဤဥပသမ္ပဒကံကို နှစ်သက်ကျေနပ်ရာ ရောက်သည်၊ ထိုသို့ ရောက်ခြင်း၌ အကြောင်းပြလို၍ "တသ္မာ တုဏှီ" ဟု ဆက်ရှုမိန့်သည်၊ နှစ်သက်ကျေနပ်သောကြောင့် တိတ်ဆိတ်စွာ နေကြသည်-ဟူလို၊ တုဏှီ၏စပ်ဆိုရာ ကြိယာတိုက်ရိုက်မပါ "အာသိတိ သေသော" ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်၍ စပ်သည်၊ ["အသိတိ သေသော" ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်တည်း။]

ဧဝမေတံ ဓာရယာမိ။ ။ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေကြခြင်းကြောင့် ထို ဥပသမ္ပဒကံကို သံဃာကကျေနပ်ကြောင်းကို (တပည့်တော် ကမ္မဝါစာ ပါဠိက ပုဋ္ဌိုလ်သည်) စိတ်၌ဆောင်ထားရပါ၏၊ သိမှတ်ရပါ၏- ဟူလို၊ ဓာရယာမိ ဟု မိအက္ခရာကို ရွတ်ပြီးလျှင် နိဂုံးဝါကျဆုံး၏။

မှတ်ချက် ။ ။ဤ နိဂုံးဝါကျကို အချို့ဆရာတို့က သုံးခေါက်ရွတ်ဆိုကြ၏၊ နိဂုံးဟူသမျှ တဝါကျတည်း တခေါက်ထည်းသာ ရှိရှိုးဖြစ်ကြောင်းကို ဝါကျလေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိနိုင်ပါသည်၊ ထို့ပြင် ဥတ်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာဌာနတိုင်း၌ (ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော) "ဥတ်ကမ္မဝါစာ နှုတ်တက်ရသာဖြင့် ဗျတ္တဖြစ်သော ဌာနကရိယာ ပယတ်တို့ကို သဒ္ဒါနည်းကျအောင် ရွတ်စွမ်းနိုင်သဖြင့် ပဋိဗလဖြစ်သော ရဟန်းသည်သာ အသိပေးရ ရွတ်ဆိုရမည်"ဟု ပါဠိတော်လာသောကြောင့် ဥတ်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်သူတိုင်း ကမ္မဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်စွာဖြင့် ဗျတ္တပဋိဗလ ဂုဏ်အင်္ဂါမြောက်အောင် ဆရာအထံ နည်းနာခံပြီးမှ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုသင့်ကြပါသည်။

အဓိဋ္ဌာနုပသမ္ပဒါ
ဥတ်ကမ္မဝါစာ ပြီး၏။

စတုနိဿယာဒိကထာ

တာဝဒေဝါတိ–ကား၊ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရမေဝ - ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ (“မေတဗ္ဘာ”စသည်၌စ၍၊) ဆာယာ မေတဗ္ဘာတိ-ကား၊ ကေပေါရိသာဝါ-တခုသောယောက်ျားပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ- ယောက်ျားတယောက် ပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒွိ ပေါရိသာဝါ-၂ ခုသော ယောက်ျားပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝါ-ယောက်ျား ၂ယောံ ပမာဏရှိသည်မူလည်း ဖြစ်၏သာ၊ ဆာယာ – အရိပ်ကို၊ မေတဗ္ဘာ – တိုင်းတာထိုက်၏။

ဥတုပ္ပမာဏံ အာစက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝဿာနော-မိုယ်းဥတုဂုဏ်း၊ဟေမန္တော-ဆောင်းဥတုဂုဏ်း၊ ဂိမ္ဟော-နွေဥတုဂုဏ်း၊ ဇုတိဧဝံ–သို့၊ ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတု အတိုင်းအရှည်ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ - ပြောပြထိုက်၏၊ စ – ဆက်၊ ဇ္ဈေ - ၌ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံဟူသောပါဋ်၌၊ ဥတုယေဝ-ဥတုသည်ပင်၊ ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတုပ္ပမာဏမည်၏။

ဝဿာနာဒယော– မိုယ်းဥတု အစရှိသည်တို့သည်၊ အပရိပုဏ္ဏာ-မပြည့်ကုန်သည်၊ သစေဟောန္တိ၊ (ဝံသတိ၊) ယဿ - အကြင်ရဟန်းဖြစ်ရာ နေ့အဘို့၏၊ သော ဥတု–ထို ဥတုသည်၊ ယတ္တကေဟိ- အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒိဝသေဟိ-နေ့တို့ဖြင့်၊ အပရိပုဏ္ဏာ-မပြည့်သေးသည်၊(ဟောတိ)၊တေ ဒိဝသေ-ထို မပြည့်သေးသော နေ့ လ တို့ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ - မှတ်သား၍၊ သော ဒိဝသ ဘာဂေါ-ထိုရဟန်းဖြင့်ရာ နေ့အဘို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော။

× × × × × × ×

မေတဗ္ဘာ။ ။ ရှေးခေတ်က ယခုနာရီမျိုး မရှိသေးသောကြောင့် လူ့အရိပ် (၈ဝါး) တိုင်းကြရသည်၊ယခုခေတ်၌ နာရီအချိန်မှတ်ရုံဖြင့်လည်း ပြီး၏၊နာရီမှတ်ခြင်း, ၈ဝါးတိုင်းခြင်း ၂ မျိုးလုံးကိုလည်း ပြုကြသည်၊ ပုရိသော + ပရိမာဏံ + အဿာတိ ပေါရိသာ၊ ဆာယာ၊ တရတ်တသူ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အရိပ်၊(ရူပသိဒ္ဓိ ဝိဂ္ဂဟ)၊ [ယောဇနာဝယ် “ပုရိသဿ ပမာဏံ ပေါရိသံ”ဟု ပြု၍ ပမာဏအနက်၌ ဏပစ္စည်း သက်၏–ဟု ဆို၏၊ ကံ+ပေါရိသံ+ ယဿာတိ ကေပေါရိသာ၊ ဒွေ+ပေါရိသာနိ+ ယဿာတိ ဒွိပေါရိသာ၊(ဆာယာ)။]

ဥတုပ္ပမာဏံ။ ။ပမိယတေ အနေနာတိ ပမာဏံ၊ အနေန-၍ဥတုဖြင့်၊ ပမိယတေ-နှစ်ကို တိုင်းတာရ၏၊ ဇုတိ ပမာဏံ၊ ဥတုယေဝ+ပမာဏံ ဥတုပ္ပမာဏံ၊–“တနှစ်ပြည့်ဘို့ရန် မည်မျှလိုသေး၏, မည်မျှရှိပြီ”ဟု နှစ်ကို တိုင်းကြောင်း ဥတု၊ ၍၌ကား “နွေဥတု၌ ရဟန်းဖြစ်သည်,သို့မဟုတ် မိုးဥတု,သို့မဟုတ် ဆောင်းဥတု၌ ရဟန်းဖြစ်သည်” ဟု ပြောခြင်းကို “ဥတုပ္ပမာဏကို ပြောပြခြင်း”ဟု ဆိုသည်။

သစေ ဝဿာနာဒယော။ ။“သစေ ဝဿာနာဒယော” မှစ၍ “အာစိက္ခိတဗ္ဗော”တိုင်အောင်ကား“ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗော”၏ အဖွင့်တည်း၊ဝဿာန စသော ဥတုက ၄ လအတိ ပြည့်နေလျှင် ဒိဝသဘာဂကို အထူးပြောဘွယ် မလိုတော့

အထဝါ-ထို့ပြင် တနည်းကား၊ အယံနာမ ဥတု - ဤ မည်သော ဥတုတည်း၊ (ဥတုပ္ပမာဏံ-၌၊ "ဥတု" ကို ပြောသည်၊) သောစ - ထို ဥတုသည်လည်း၊ ပရိပုဏ္ဏော-ပြည့်ပြီ၊ ဇာတိဝါ - သော်၎င်း၊ အပရိပုဏ္ဏော - မပြည့်သေး၊ ဇာတိဝါ-သော်၎င်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတု၏ ပမာဏကို၊ အာစိက္ခတိ-ပြောပြထိုက်၏၊ ဇာတိဝါ-သော်၎င်း၊ သာယန္ဟော-ညနေချမ်းတည်း၊ ဇာတိဝါ-သော်၎င်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒိဝသဘာဂေါ - နေ့အဘို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏။

× × × × × × ×

ပါ၊ ဥတုက (တဥတု) မပြည့်သေးလျှင် ထို ဥတုဝယ် လိုနေသေးသော နေ့ရက်ကို မှတ်သား၍ (ဥပမာ-ဆောင်း ဥတုက တပေါင်းလပြည့်ကျမှ ပြည့်မည်ဖြစ်၏၊ တပေါင်းလဆန်း ၁၀ ရက် နေ့၌ ရဟန်းဖြစ်လျှင် ထိုဥတုပြည့်ဘို့ရန် ၅ ရက်လိုသေးကြောင်းကို ထည့်စွက်၍) ဒိဝသဘာဂကို ပြောပြပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက် ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ယော ဥတု" ဟု တွေ့ရ၏၊ ဥတုကား ရှေ့၌ ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း, "ယတ္ထကေဟိဒိဝသေဟိ"ကို "တေ ဒိဝသေ" ဟု နိယမပြု၍, "ယဿ"ကို "သော ဒိဝသဘာဂေါ" ဟု နိယမပြုပြီးလျှင် "ယော ဥတု" အတွက် နိယမ မပါသောကြောင့်၎င်း, ရှေး ဥတုပ္ပမာဏံက ဥတုကို ပြန်၍ညွှန်းသော တသဒ္ဒါဖြင့် "သော ဥတု" ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်းသည်၊ [ယောဇနာ၌ "ယော ဥတု" ကို အတည်ပြု၍ "တဿ ဥတုနော" ဟု ပါဌသေသဆည့်သွားလေသည်၊ ထို့ပြင် ဝိမတိ၌ ယဿကို "တံခဏံ လဒ္ဓုပဿမ္ဘဒဿ ပုဂ္ဂလဿ" ဟု စွဲ၏၊ ထို အစွဲကိုလည်း "သော ဒိဝသဘာဂေါ" ထောက်၍ စဉ်းစားသင့်သည်။]

ဒိဝသဘာဂေါ။ ။သို့မပြည့်သေးသောဥတုဝယ် "မည်သည့်လ မည်သည့်ရက်၌ ရဟန်းဖြစ်သည်" ဟု ဒိဝသဘာဂကို ပြောပြရသည်။ [ဤအလို "ဒိဝသဘာဂသည် ဥတုတွင် ပါဝင်သော လ-ရက် နေ့တို့ကို ပြသောစကား" ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုနေ့အဘို့တွင် အချိန်ကိုကား "ဆာယာ မေတဗ္ဗာ" ဖြင့် ပြပြီးဖြစ်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ယောဇနာ၌ ဤ ပဌမနည်းဝယ် ဥတုပ္ပမာဏကို ပြောပြရာ၌ "ဥတုက ပြည့်နေလျှင် ဒိဝသဘာဂ ပြောပြတွယ်မလို" ဟု ယူဆ၍ ဤ ပဌမဝါဒကို မနှစ်သက်ချေ၊ အမှန်ကား— "ဥတုယေဝ ဥတုပ္ပမာဏံ" ဟု အဋ္ဌကထာဖြစ်သောကြောင့် ဥတုပ္ပမာဏ ပြောတုန်းက ဥတု သက်သက်ကိုသာ ပြောပြရသည်၊ လ-ရက် မပါသေးပါ၊ ထို့ကြောင့် ဥတုက ပြည့်နေသော်လည်း ထိုဥတု၏ ပြည့်နေသော လ-ရက်ကိုကား ဒိဝသဘာဂအရ ပြောပြနိုင်ပါသည်။

အထဝါ။ ။ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံနှင့် ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗောအတွက် တနည်းပြသောစကားတည်း၊ ဤနည်း၌ကား "ဥတုဿ + ပမာဏံ ဥတုပ္ပမာဏံ" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဥတုကိုဝှင်း, ဥတု၏ လ-ရက်ကိုဝှင်း ပြောပြရမည်၊ ဒိဝသဘာဂကား "နံနက်ပိုင်း, သိမဟုတ်-ညနေပိုင်း" ဟု နေ့အဘို့ကို ပြောပြခြင်းတည်း၊ ထိုနေ့အဘို့၌ အချိန်ကိုကား "ဆာယာ မေတဗ္ဗာ" ဖြင့် ပြောပြပြီးဖြစ်၏။

သဂီတိတိ–ကား၊ ဇာဒမေဝသဗ္ဗံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသော အရိပ် ဥတု နေ့အဘို့ဟူသော အလုံးစုံကိုပင်၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-၍၊ (သံ၏ အဖွင့်) ဘွံ–သည်၊ ကိံ- အဘယ် ဥတု, လ, ရက်ကို၊ လဘသိ– ရသနည်း၊ တေ- ၏၊ ဆာယာ-အရိပ်သည်၊ ကာ- အဘယ်နည်း၊ ဥတုပွမာဏံ– ဥတု အတိုင်းအရှည်သည်၊ ကိံ-နည်း၊ ဒိဝသဘာဂေါ- နေ့အဘို့သည်၊ ကော - နည်း၊ ဇာတိ - သို့၊ ပုဋ္ဌော-(အခြားပုဂ္ဂိုလ်က)မေးအပ်သည်၊(သမာနော-သော်၊)ဇာဒံနာမ-ဤမည်သော ဥတုကို၊ လဘာမိ-ရပါ၏၊ ဝဿံ- မိုးဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဇာတိ) ဝါ– သော်ငင်း၊ ဟေမန္တံ-ဆောင်း ဥတုကို၊(လဘာမိ၊ ဇာတိ) ဝါ- သော်ငင်း၊ ဂိမှံ– နွေဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဇာတိ)ဝါ-သော်ငင်း၊ အယံ- ဤသည်ကား၊ (၇ ဖဝါး စသည်ကား၊)မေ-၏၊ ဆာယာ-အရိပ်ပါတည်း၊ဇာဒံ-ဤသည်ကား၊(မိုးဥတု, သို့မဟုတ် ဆောင်းဥတု, သို့မဟုတ် နွေဥတုကား၊) ဥတုပွမာဏံ- ဥတုဟူသော ပမာဏပါတည်း၊ အယံ - ကား၊ (နံနက်ပိုင်း စသည်ကား၊) ဒိဝသဘာဂေါ- နေ့အဘို့ပါတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝဒေယျာသိ- လျှောက်လေလော၊ ဇာတိ ဧဝံ–သို့၊ အာစိက္ခိတမ္ပံ–၏။

× × × × × × ×

သဂီတိ။ ။ဆာယာဒိကမေဝ သဗ္ဗံ (အရိပ်စသော အားလုံးကိုပင်) သင်္ဂဟေတွာ ဂါယိတမ္ဘာ ကထေတမ္ဘာ (သိမ်းကြုံး၍ ပြောထိုက်၏၊) ဇာတိ သဂီတိ၊ အရိပ်, ဥတု, နေ့, ဤ ၃ မျိုးကို ပေါင်း၍ ပြောပြခြင်းကို "သဂီတိ အာစိက္ခိတမ္ဘာ" ဟု ဆိုသည်၊ [သံကို သင်္ဂဟေတွာဟုငင်း, ဂီတိကို "ဂါယိတမ္ဘာ"ဟုငင်း ဖွင့်သည်၊"အသင်သည် ဘယ်နှစ်, ဘယ်ဥတု, ဘယ်လ,ဘယ်ရက်, ဘယ်အချိန်ဝယ် ရဟန်းဖြစ်သနည်း"ဟု မေးလျှင် ပြန်၍ ပြောတတ်ဘို့ရာ ရဟန်းဖြစ်စကာလ၌ အားလုံးပေါင်း၍ပြောပြပါ–ဟူလို၊ ["ဆာယာ မေတမ္ဘာ"စသည်တုန်းက ရဟန်းသစ် နားလည်ရုံသာ တခုစီ တခုစီ ပြောပြခြင်းတည်း၊ ဤ သဂီတိ၌ကား ရဟန်းသစ်အား သူတပါးကမေးသောအခါ အပြည့်အစုံပြောတတ်ဘို့ရန် ပေါင်း၍ ပြောပြခြင်းတည်းဟု မှတ်ပါ။]

ဝဿံဝါ၊ဟေ၊ဂိမှံဝါ။ ။ဥတုပမာဏရပုံကိုသာ အစွဲကထာ၌ ပြထားသော်လည်း ဤ ဥတုပမာဏ ပြောပြရုံမျှဖြင့် မည်သည့်နှစ်ဟု မသိသာသောကြောင့် "ခုနစ် သကရာဇ်ကိုပါ ပြောရမည်" ဟု ဗမတိဆို၏၊ " အယံ မေ ဆာယာ " စသည်ကား ပါဠိတော်၌ "ဆာယာ မေတမ္ဘာ၊ ဥတုပွမာဏံ အာစိက္ခိတမ္ပံ၊ ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတမ္ပော"ဟု လာသည့်အတိုင်း စဉ်၍ပြခြင်း သာတည်း၊ ပါဠိတော်၌ ထိုသို့ စဉ်ပြခြင်းမှာလည်း လက်တွေ့ အလုပ်လုပ်သောအခါ အရိပ် အချိန် နာရီကို တိုင်းတာ မှတ်သားရမည့် အလုပ်က ပဌမဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

တကယ်ပြောချင့်မူ " ခုနှစ် သကရာဇ်, ဥတု, လ, လဆန်း, လဆုတ်, နေ့ရက်, အချိန် (အရိပ် နာရီ မိနစ်) အားလုံး ပြည့်စုံအောင် အစဉ်အတိုင်း ပြောပြရသည်၊ ပြောပုံကား–" ၁၃၂၆- ခု, မိုးဥတု, ဝါဆိုလွန်း ၁၃ ရက်, နံနက် ၇ နာရီခွဲအချိန်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သည် ဟု မှတ်"ဤသို့စသည်ဖြင့် လျော်စွာသွင်း၍ ပြောပြရသည်။

သြဟာယာတိ-ကား၊ ဆန္နေတွာ - စွန့်၍၊ (ပက္ကမိ ံသုဠ္ဍစပ်၊) ဒုတိယံ ဒ'ါတုန္တိ-ကား၊ ဥပသမ္မဒမာဠကဂတော-ပဉ္စင်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်းမှ၊ ပရိဝေဏံ-ပရိဝုဏ်သို၊ ဂစ္ဆန္တိသ - သွားသော ရဟန်းသစ်အား၊ ဒုတိယကံ - ၂ ပါးမြောက်အဖေါ်ကို၊ ဒါတုံ- ပေးခြင်းငှါငင်း၊ စတ္တာရိ- ၄ ပါးကုန်သော၊ အကရဏီယာနိ- မပြုကျင့်ထိုက်ခသာ ပါရာဇိကတို့ကို၊ အာစိက္ခိတုံစ - ပြောပြခြင်းငှါငင်း၊ အနုဇာနာမိ- ၏၊ ဥတိအတ္ထော- နက်၊ ပဏ္ဏာ့ပလာသောတိ- ကား၊ ပဏ္ဏာ့ဝဏ္ဏော-ဖြောတော့သော အဆင်းရှိသော၊ ပတ္တော-ဖက်ရွက်သည်၊ ("အဘဗ္ဗော သေယျထာပိ" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တောတိ - ကား၊ ဝဏ္ဏတော- အညှာမှ၊ ပတိတော-ကြွေကျလေပြီးသော၊ (ပဏ္ဏာ့ပလာသော၌စပ်၊) အဘဗ္ဗော ဟရိတတ္ထာယာတိ-ကား၊ ပုန-ဖန်၊ ဟရိတော-စိမ်းစိုသည်၊ ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်၊ ပုထုသိလာတိ - ကား၊ မဟာသိလာ - ကြီးစွာသော ကျောက်ခဲသည်၊ (အပ္ပဋိသန္ဓိကာ၌စပ်။)

အလဇ္ဇမာနာယ ၊ ပေ ၊ သံဝါသေတိ - ကား၊ ယာဝ-လောက်၊ တာသ- ထို ဥက္ခိတ္တကခဟန်း၏အပေါ်၌၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မကရဏတ္ထာယ-ဥက္ခေပနီယကံကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ သာမဂ္ဂိ - သံယာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ (သံယာပြည့်အောင်၊) နလဇ္ဇတိ- မရအပ်သေး၊ တာဝ- ထို မရအပ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ တေန-ထို ရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ ံ-ကွ၊ သမ္ဘောဂေစ-အာမိသမျှကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း

× × × × × × ×

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ပြောပြရှိ ထိုအတိုင်း နှုတ်တက် မှတ်ထားမှသာ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့နှင့် တွေ့သောအခါ ဝါကြီး ဝါငယ်ကို ခွဲခြား၍ ဆိုင်ရာဝတ္တရားကို ပြုနိုင်၏၊ သံဃိကပစ္စည်းကို ဝေသောအခါ ဝါကြီးသူက ကောင်းမြတ်သောပစ္စည်းကို ရတတ်သောကြောင့် ထိုအခါ၌လည်း ဝါကြီး ဝါငယ် ခွဲခြားရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝါစဉ်နှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စတိုင်းဝယ် အသုံးပြုဘို့ရန် "သဗ္ဗီတိ-အရိပ် ဥတုနှေ့ စသည်ကို ကောင်းစွာမှတ်သား၍ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အသုံးပြုပါလေ" ဟု ပြောရသည်။

ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တောဝ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ပဌမဆုံးဂါထာအဖွင့်၌ ဝုတ္တာသဒ္ဒါ၏ "ဝပ္ပန-စိုက်ပျိုးခြင်း, ဝါပ သမိရဏ-စိုက်ပျိုးအပ်ပြီးကို ထွန်ဖြင့် ညီအောင်ညှိခြင်း, ကသောဟရဏ - ဆံရိတ်ခြင်း, ဇိဝိတဝုတ္တိ- အသက်မွေးခြင်း, ပမုတ္တာဘာ့ဝ-လွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ကြွေကျခြင်း" ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်များစွာကို ပြရာဝယ် ပမုတ္တာဘာဝဉ္စ ဤ ပါဠိတော်ကိုပင် ပုံစံပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ပပုဗ္ဗ ဝပဓာတ် တပစ္စည်းဖြင့် ဝ၏ အကို ဥပယုဇ်၍ "ပဝုတ္တော" ဟု ရှိစေရမည်၊ "ပမုတ္တော" ဟု မရှိစေရ။

သဗ္ဘောဂေတိ။ ။ ဓမ္မသမ္ဘောဂေ-(ပိဋကတ်ဓမ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော စာတက် စာချခြင်း စသည်ကြောင့်၎င်း၊) အာမိသသမ္ဘောဂေစ-(ဆွမ်းသက်နှံး စသော အာမိသကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသော ပေးခြင်း ယူခြင်း စသည်ကြောင့်၎င်း)၊ — ဋီကာ။

ကြောင့်၎င်း၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒိကရဏဘေဒေ - ဥပုသ် ပဝါရဏာ အစ ရှိသော ကံကိုပြုခြင်းအပြားရှိသော၊ သံဝါသေစ–အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း အနာပတ္တိ-သည်၊(ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ - ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ- မဟာဝိဘင်း၌၊ (ဘိက္ခုအတွက် အကျယ်ပြရာ ပဒဘာဇနီ၌၊) ဝုတ္တာနုသာရေန- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ သုဝိညေယျတ္တာ- လွယ်ကူစွာ သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါကဋမေဝ – ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာမည်သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌၊ ဒွါသတ္တတိအာဓိကဝတ္ထုသတပဋိမဏ္ဍိတသ – ၇၂ ပါး အလွန်ရှိသော တရာသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ မဟာခန္ဓကသ-၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ– အနက်၏အဖွင့်သည်၊ ဝါ-အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

× × × × × × ×

မှတ်ချက် ။ ။ ဤဝတ္ထုဥစ္ဆဲလာသော ရဟန်းသစ်သည် ရှေးရဟန်း ဘဝတုန်းက အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့် ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရ၏၊ ထိုကံ မငြိမ်းသေးခင် လူထွက်၏၊ ယခုတဖန် "ထိုအာပတ်ကို ရှုပါမည်" ဟု လျှောက်သောကြောင့် ရဟန်းခံပေး၍ သံဃာ့ဘောင်သို့ ပြန်သွင်းမှ ညြသာရဏကံ ပြုသောအခါ ထိုကံငြိမ်းစေပြီးဖြစ်၏၊ ထိုကံ ငြိမ်းစေပြီးခါမှ "အာပတ်ကို မရှုနိုင်" ဟု ဆိုပြန်ရကား ဥက္ခေပနီယကံ ထပ်မံ၍ ပြုရဉ်းမည်၊ သို့သော် သံဃာ့မပြည့်၍ မပြုရသေးလျှင် ထို ရဟန်းနှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုမှကြောင့် အာပတ်မသင့်–ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ ညြသာရဏကံပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်၊ " အာပတ္တိံ အာပန္နတို " စသော အလဇ္ဇီလက္ခကာနှင့် မညီသောကြောင့်လည်း အလဇ္ဇီသမ္ဘောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်း မသင့်ပါ"–ဟူလို။

ဧကစိဝါဒ။ ။အချို့က "အနာပတ္တိအရ ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်၍, ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသပြုသော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ပါစိတ် အာပတ်ကိုရည်ရွယ်၍"အနာပတ္တိ"ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ အလဇ္ဇီနှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား သင့်ရမည်"ဟု ဆိုကြသတတ်။ [ယမေတ္ထ ကေနစိ " အနာပတ္တိ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ " တိ ဣမိနာ ပါစိတ္တိယေန အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ " အလဇ္ဇီ ပရိဘောဂပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ ပန အာပန္နတိ ယေဝါ"တိ ဝတ္တာ မဟုဋ္ဌာ ပပဋိတံ၊ နံ တံ သာရတော ပဋေတပ္ပံ၊–ဋီကာ၊]

မဟာခန္ဓက အဖွင့်

ပြီး၏။

ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဖွင့်

[ဥပုသ်နှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်အပေါင်းကို "ဥပေါသထက္ခန္ဓက" ဟု ခေါ်၏။]

သန္ဓိပါတာနုဇာနနာဒိ ကထာ

ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-၌၊ အညတိတ္ထိယာတိ ထွေ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ တိတ္ထံ - တိတ္ထဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ဆိုအပ်၏၊ အညံ–သာသနာတော်အယူမှ တပါးသော၊ တိတ္ထံ – အယူတည်း၊ အညတိတ္ထံ-ယူ၊ ဧတေသံ–၌ပရိဗ္ဗိုဇ်တို့၏၊ အညတိတ္ထံ– သာသနာတော်အယူမှ တပါးသောအယူသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဇာတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သာသနာတော်အယူမှ တပါးသောအယူ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ-ထို ပရိဗ္ဗိုဇ်တို့သည်၊) အညတိတ္ထိယာ– ယတို့မည်၏၊ ဇာတော–၌ သာသနာတော်အယူမှ၊ အညလဒ္ဓိကာ-တပါးသော အယူရှိသော ပရိဗ္ဗိုဇ်တို့၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဓမ္မံ ဘာသန္တိ-ကား၊ တေသံ – ထို လူတို့အား၊ ဝါ – တို့သည်၊ ကတ္တုဗ္ဗာ ကတ္တုံ – ပြုထိုက် မပြုထိုက်သော၊ ယံ – အကြင် ကောင်းမှု မကောင်းမှုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထို ပြုထိုက် မပြုထိုက်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို၊ ကထေန္တိ- ဟောပြောကြကုန်၏၊ တေ လဘန္တိ တိ- ကား၊ တေ မနုဿာ–တို့သည်၊ လဘန္တိ- ရကုန်၏၊ မူဂသူကရာတိ- ကား၊ ထူလသရိရသူကရာ–ဝဖြိုးသော ကိုယ်ရှိသော ဝက်တို့တည်း။

× × × × × × ×

အညတိတ္ထိယာ။ ။[မိန္ဆာအယူ၏ တိတ္ထအမည်ရုပ်ကို ရှေ့၌ (၁၂၃, ၁၅၀) ဖွင့်ခဲ့ပြီ။] အညံ + တိတ္ထံ အညတိတ္ထံ၊ အညံ – သာသနာတော်အယူမှ တပါးသော၊ တိတ္ထံ– အယူတည်း၊ အညတိတ္ထံ– အယူ၊ "အညတိတ္ထံ + ဧတေသံ အတ္ထိတိ အညတိတ္ထိကာ"ဟု ဆိုလိုလျက် က ကို ယပြု၍ "အညတိတ္ထိယာ"ဟု ဖြစ်သည်၊ [ဇာတော တိ ဇာမသ္မိံ သာသနေ လဒ္ဓိတော– ဌိကာ။] ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ အညံ၏ အပါဒါန်ကို သာသနာတော်၏ အယူကို ခံရသည်၊ ထိုသို့ "အယူ"ကို ခံမှ "အညတိတ္ထ" အရ တပါးသော တွဲဘက်အယူကိုရသည်၊ အပါဒါန်နှင့် အပါဒါနိတို့သည် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် အမျိုးအစား တူလျက်ရှိရသည်၊ ဥပမာ — သရ (ဂ) လုံးချင်း တူနေရာဝယ် "အညေဒီဃာ" ဟု ရသ ၃ လုံးကို အပါဒါန်ခံ၍ ဒီဃ ၅ လုံးကို အပါဒါနိ ပြုသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် "အညတိတ္ထိယာ – သာသနာတော်အယူမှ တပါးသောအယူရှိသူတို့" ဟု ပေးပါ၊ "သာသနာတော်မှ တပါးသော အယူရှိသူ"ဟု မပေးပါနှင့်။

မူဂသူကရာ။ ။"ဝဖြိုးသော ဝက်တို့သည် အသံသော်မှ မထွက်နိုင်ကြကုန်သကဲ့သို့ ဤရဟန်းတော်များလည်း အသံမထွက်ကြသဖြင့် ဝဖြိုးသော ဝက်ကြီးများနှင့် တူနေကြလောက်အောင်(အ-အ)ကြီးမျှဉီးဖြစ်ကြသည်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ [မူဂသရိရာတိ ဇာတ္တေ ထူလသရိရသ သူကရသ သဒ္ဒမတ္တာသာဝိ အဘာဝတော မူဂသူကရာနာမာတိ အာဟ–ထူလသရိရသူကရာတိ၊–ယောဇနာ။]

အနုဇ္ဈာပနွောဝါ ဟောတိ အာပဇ္ဇိတ္ဝာဝါ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဧတ္ထ – ဌိ၊ ယံ အာပတ္တိ - သို၊ ဘိက္ခု - သည်၊ အနုဇ္ဈာပနွောဝါ - မရောက်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ - ရောက်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌိတောဝါ - ထပြီးသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊အယံ-ဤအာပတ်သည်၊ အသန္တိနာမ-အသန္တိမည်သော၊ အာပတ္တိ-တည်း၊ ဧတိ ဝေံ- သို၊ အဋ္ဌာ- ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏၊ သမ္ဗာန မုသာဝါဒေ ကိံ ဟောတိတိ-ကား၊ ယွာယံ(ယော+အယံ)-အကြင် သမ္ဗာန မုသာဝါဒကို၊ သမ္ဗာနမုသာဝါဒဿ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ သော-ထိုသမ္ဗာန မုသာဝါဒသည်၊ အာပတ္တိတော - အာပတ်အားဖြင့်၊ ကိံ - အဘယ် အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ကတရာ အာပတ္တိ-အဘယ်အာပတ်သည်၊ဟောတိ-နည်း၊ ဧတိ အဋ္ဌော၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိကိ-ကား၊ ဒုက္ကဋာပတ္တိ - ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သာစ- ထို ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ မုသာဝါဒ လက္ခဏော-မုသာဝါဒ၏ သဘောလက္ခဏာကြောင့်၊ နု(ဟောတိ)-ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝစနေန-"သမ္ဗာနမုသာဝါဒေ ကိံ ဟောတိ, ဒုက္ကဋံ ဟောတိ" ဟူသော စကားတော်ကြောင့်၊ ဝစီဒွါရေ-ဝစီဒွါရ၌၊ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ - ပြုထိုက်သော ပြောဆိုမှုကို မပြုခြင်းဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟိ-သာဓကကား၊ အနာလပန္တော၊ပေ၊စိန္တိတာတိ-ဟူ၍၊(ပရိဝါရေ-ပရိဝါပါဠိတော်၌၊)ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတံ့။[(ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊)ကေနစိ-တစုံတယောက်သော၊ မနုဇေန-လူနှင့်တကွ၊ ဝါစာ(ဝါစာယ)-နှုတ်မြွက်သဖြင့်၊ အနာလပန္တော-မပြောဆိုသည်၊(ဟောတိ-၏၊) ပရေ- စကားပြောဘက်မှတပါး အခြားသူတို့ကို၊ (သန္ဓာယ- ရည်မှန်း၍၊) ဂိရံစ-စကားသံကို လည်း၊ နောဘဏေယျ-မပြောဆိုရာ၊ (သော - ထိုသူသည်၊) ဝါစသိကံ– ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သော၊ နကာယိကံ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သည် မဟုတ်သော၊ (အာပတ္တိံ-သို၊) အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာ၏၊ သောပဏ္ဍာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျွမ်းကျင် ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံအပ်ပြီး၊] (အဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

အန္တရာယိကောတိ-ကံ်ား၊ အန္တရာယကရော-အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကိဿ ဖါသု ဟောတိတိ - ကား၊ ကိမတ္ထာယ - အဘယ်အကျိုးငှါ၊ ဖါသု - ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ - နည်း၊ ပဌမဿ ဈာနဿ အဓိဂမာယာတိ-ကား၊ ပဌမဿဈာနဿ-ပဌမဈာန်ကို၊ အဓိဂမနတ္ထာယ-ရခြင်းအကျိုးငှါ၊တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဖါသု-သည်၊ ဟောတိ၊ သုခံ-ချမ်းသာသည်၊ ဝါ-လွယ်ကူသည်၊ ဟောတိ၊ သမ္မတ္တ-အလုံးစုံသော ဒုတိယဿ ဈာနဿ အဓိဂမာယ အစရှိသော ပါဠိတို့၌၊ သေ(သော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်သည်၊ နဂေယျာ-သိဂြကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ဧတိ - ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဥဒ္ဒေသတောစ–ဥဒ္ဒေသ

အားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဝါ- အကျဉ်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ နိဒ္ဒေသတော်စ- နိဒ္ဒေသအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဝါ-အကျယ် ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ပဌမံ - ရှေးဦးစွာ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ- ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကို၊ ဒဿေသိ - ပြတော်မူပြီ၊ ["ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ " စသော စကားကို "ဥဒ္ဒေသ"ဟု ဆိုသည်၊ "ပါတိမောက္ခန္တိ အာဒိမေတံ မုခမေတံ" စသည်ကို " နိဒ္ဒေသ " ဟု ဆိုသည်။]ဒေဝသိကန္တိ-ကား၊ ဒိဝသေဒိဝသေ-နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း၌၊(ဥဒ္ဒိသန္တိ-၌ စပ်၊)[ဒေဝသိကန္တိ ထွေ ကိုကပစ္စယော ဝိစ္ဆတ္ထေ ဟောတိတိ အာဟ"ဒိဝသေ ဒိဝသေ"တိ၊ ယောဇနာ။]

စာတုဒ္ဒသေဝါ ပန္နရသေဝါတိ-ကား၊ ကေဿ-တခုသော၊ ဥတုနော-ဥတု၏၊ တတိယေစ-၃ ခုမြောက်လည်းဖြစ်သော၊ သတ္တမေစ-၇ ခုမြောက်လည်းဖြစ်သော၊ ပဇ္ဇ-ပက္ခ၌၊ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ- ၂ ကြိမ်၊ စာတုဒ္ဒသေ- ၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ - ၌စပ်၊) အဝသေသေ - တတိယ သတ္တမမှ ကြွင်းကျန်သော၊ (ပက္ခေ-၌၊)ဆက္ခတ္တုံ- ၆ ကြိမ်၊ ပန္နရသေ-၁၅ ရက်မြောက်နေ့၌၊(ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ-၌စပ်၊)အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ဝိကဘိစာရိတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကော-တမျိုးသော၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤအနက်ကို၊ ပကတိစာရိတ္တဝသေန- ပကတိကျင့်အပ်သော အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန- ကား၊ သကိံ၊ပေ၊ ပန္နရသေဝါတိ- ဟူ၍၊ ဝစနတော- မိန့်ခဲတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တထာရူပေ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊(စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ အပြောင်းအလဲပြုထိုက်သော သဘောရှိသော၊) ပစ္စယေ - အကြောင်းသည်၊ သတိ - ရှိလသော်၊ ယသ္မိံ တသ္မိံ စာတုဒ္ဒသေဝါ - အမှတ်မထား တပါးပါးသော ၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌သော်ငင်း၊ (ယသ္မိံတသ္မိံ) ပန္နရသေဝါ- အမှတ်မထား တပါးပါးသော ၁၅ ရက်မြောက် နေ့၌သော်ငင်း၊ ဥဒ္ဒိသိတုံ- ရွတ်ပြခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ-အပ်၏။

အာဝါသိကာနံ၊ပေ၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ- ဟူ၍၊ ဝစနတောပိ- မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်း၊ တေံ – ဤ အမှတ်မထား တပါးပါးသော စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ၌ ဥပုသ်ပြုနိုင်၏ဟူသော အနက်သဘောကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိနိုင်၏၊(တေံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ

× × × × × × ×

ကေဿ ဥတုနော၊ပေ၊ဝုတ္တော။ ။" ကေဿ ဥတုနော တတိယေစ " စသော အနက်သည် ရိုးရာကျင့်အပ်သော အနက်တည်း၊ ဥပမာ–နွေဥတု၌ တပေါင်းလကွယ်, တာကူးလပြည့်သည် ပန္နရသီဥပုသ်ဖြစ်၍, တတိယမြောက် တာကူးလကွယ်နေ့သည် စတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်ဖြစ်၏၊ ထို့နောက် ကဆုန်လပြည့် ကဆုန်လကွယ် နယုံလပြည့်တိုင်အောင် ပန္နရသီဖြစ်၍ သတ္တမမြောက် နယုံလကွယ်ကား စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ဖြစ်သည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဥတု ၁ ပါးအတွက် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၂ ကြိမ်သာရသည်၊ ကြွင်းသော ဥပုသ် ၆ ကြိမ်ကား ပန္နရသီဥပုသ်တည်း၊ ၍ တွက်ကိန်းကား ရိုးရာ ကျင့်အပ်သော ထုံးစံအတိုင်း တွက်ကိန်းဖြစ်သည်။

ယသ္မိံ တသ္မိံ စာတုဒ္ဒသေ ပန္နရသဝါတိ ဧဝံ အတ္ထဇာတံ၊–ဝိမတိ)။ [အာဝါသိကာနံ-အာဝါသိကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့၏၊ စာတုဒ္ဒသော- ၁၄ ရက်မြောက်နေ့သည်၊ ဟောတိ–အံ့၊ အာဂန္တုကာနံ-န်သော(ဘိက္ခူနံ)ပန္နရသော-၁၅ ရက်မြောက်နေ့သည်၊(ဟောတိ-အံ့၊) အာဝါသိကာ–အာဝါသိက ရဟန်းတို့သည်၊ ဗဟုတရာ - များကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-နှ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ - နှ်လ သော်၊) အာဂန္တုကေဟိ-နည်းသော အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်၊ အာဝါသိကာနံ-များသော အာဝါသိကရဟန်းတို့၏ အလိုသို့၊ အနုဝတ္တိတမ့်- လိုက်ရာ၏၊ ဝါ-လိုက်ရမည်။]

သီမာနုဇာနနကထာ

ပဌမံ နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဝိနယဓရေန–ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုန္ဆိတမ့်-မေးရာ၏၊ ဝါ- မေးရမည်၊ (ကိ)၊ ပုရတ္ထိမာယ – အရှေ့၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ- အရပ်၌၊ ဝါ- အရပ်က၊ နိမိတ္တံ- အမှတ်အသားသည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ (ပုန္ဆိတမ့်)၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ပဗ္ဗတော-တောင်ပါတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ-လျောက်ရာ၏၊) ပုန-တဖန်၊ ဝိနယဓရေန-သည်၊ သော ပဗ္ဗတော–အဲဒီတောင်သည်၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်တည်း၊ ဇာတိဝေံ-သို့၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတမ့်-ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ- ကြားရာ၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ တေံ ပဗ္ဗတံ-အဲဒီတောင်ကို၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကရောမ-ပြုကုန်၏၊ (ပစ္စုပ္ပန်)၊ (တေံ ပဗ္ဗတံ-ကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊) ကရိဿာမ - ပြုကုန်အံ့၊ (အနာဂတ်)၊ (သော ပဗ္ဗတော - ကို၊) နိမိတ္တံ - ကို၊ ကတော – ပြုအပ်ပြီ၊ (အတိတ်)၊ (သော ပဗ္ဗတော – သည်၊) နိမိတ္တံ-သည်၊ ဟောတု – ဖြစ်စေ၊ (အနုညာ)၊ (သော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ) ဟောတိ – ၏၊ (ပစ္စုပ္ပန်)၊ (သော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ) ဘဝိဿတိ- လတ့်၊ (အနာဂတ်)၊ ဇာတိ ဧဝံ-သို့၊ ကိတ္တေတုံ-ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပါသာဏာဒိသုပိ–ကျော်

× × × × × × ×

ပုရတ္ထိမာယ၊ ဧပ၊ နိမိတ္တံ။ ။နိမိနာတိ ပရိစ္ဆိန္နတိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ၊ သိမ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်သား။ နိပုဗ္ဗ + မာ ဓာတ်၊ တနည်း — မိဒ ဓာတ်၊ ပရိစ္ဆိန္နန အနက်ဟော၊ ကိယာဒိဂိဏ်း၊ "ပုရတ္ထိမာယ" ဟု ဆိုခြင်းသည် ဥပလက္ခဏမျှသာ၊ အရှေအရပ်၌ နိမိတ်မရှိလျှင် အရှေတောင်စသော နိမိတ်ရှိရာအရပ်ကစ၍ ပြောနိုင်သည်။ [ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္တံ၊—ဝိမတိ။]

ကိတ္တေတမ့်၊ ။စုရာဒိဂဏ်ထဓာတ်သည် သံသဒ္ဒ (ကောင်းစွာပြောဆိုခြင်း) အနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့်"ကိတ္တေတမ့်–ပြောဆိုရာ၏"ဟု ဓာတ်နက်အတိုင်းပေးသည်၊ အများထုံးစံအတိုင်း " ကိတ္တေတမ့် – ကြားရာ၏ " ဟု ပေးလိုက ပေးပါ၊ သို့သော် "နားနှ်ကြားခြင်း" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုကား မမှတ်ပါနှင့်၊ " သူတပါးကြားစေအောင် ပြောခြင်း"ဟုသာ မှတ်ပါ။

အစရှိသောနိမိတ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။[သေဝနယော၏ နောက်၌ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ" ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ ပိုဟန့်တူသည်။]

ပန-ဆက်၊ ပုရတ္ထိမာယ–အရှေ့အရပ်၏၊ အနုဒိသာယ-အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်၌၊ (တနည်း) ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ– အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ (နိမိတ္တံ- သည်၊ ကိ ံ - နည်း၊ ဘန္တေ, ပါသာဏော–ကျောက်ပါတည်း၊ သော ပါသာဏော–အဲဒိကျောက်သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ["ကိ ံ နိမိတ္တံ, ပါသာဏော ဘန္တေ" စသည်တို့ကို ပေယျာလမြဲပထားသဖြင့် ဖေါ်၍ပေးပါ။] ဒက္ခိဏာယ–တောင်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-၌၊ (ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ဝနံ-တောပါတည်း၊ တံ ဝနံ–အဲဒိတောသည်၊ နိမိတ္တံ- တည်း၊) ဒက္ခိဏာယ – တောင်အရပ်၏၊ အနုဒိသာယ – အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်၌၊ (တနည်း) ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ–အနောံတောင်ထောင့်အရပ်၌၊ (ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ရုက္ခော–သစ်ပင်ပါတည်း၊ သောရုက္ခော– အဲဒိသစ်ပင်သည်၊ နိမိတ္တံ- တည်း၊) ပစ္ဆိမာယ – အနောက်၌ ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ (ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ–လမ်းပါတည်း၊ သောမဂ္ဂေါ- အဲဒိလမ်းသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ပစ္ဆိမာယ-၏၊ အနုဒိသာယ- ၌၊ (တနည်း)၊ ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ– အနောံမြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ (ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ဝမ္မိကော–တောပို့ပါတည်း၊ သော ဝမ္မိကော–အဲဒိတောင်ပို့သည်၊ နိမိတ္တံ- တည်း၊) ဥတ္တရာယ – မြောက်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ (ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, နဒီ– မြစ်ပါတည်း၊ သောနဒီ– အဲဒိမြစ်သည်၊ နိမိတ္တံ- တည်း၊) ဥတ္တရာယ-၏၊ အနုဒိသာယ-၌၊ (တနည်း) ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ–အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ဥဒကံ–ရေပါတည်း၊ တေံ ဥဒကံ – အဲဒိရေသည်၊ နိမိတ္တံ– နိမိတ်တည်း၊ ဇာတိ - သို့၊ တ္ထေ – ဤ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ အဋ္ဌတွာ– မတန့်ရပ်မူ၍၊ (ရပ်မထားမူ၍၊) ပုန-ဖန်၊ ပုရတ္ထိမာယ၊ပေ၊နိမိတ္တာန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကိတ္တိတနိမိတ္တံ–ပြောဆိုအပ်ပြီးသော နိမိတ်ကို၊ ကိတ္တေတွာဝ– ပြောဆိုပြီး၍သာလျှင်၊ (ဝိနယဓရေန-သည်၊) ဌာတဗ္ဗံ-ရပ်တည်ရာ၏၊ (ရှေ့ဆက် မမေးဘဲ အမေးကို ရပ်ထားရာ၏၊) [အချို့စာတို့၌ "ဌပေတဗ္ဗံ" ဟု ရှိ၏၊ ရှေ့၌ "အဋ္ဌတွာ" ကို ထောက်၍ "ဌာတဗ္ဗံ" ဟု ရှိသင့်သည်။] ဟိ–အကျိုးကား၊ ဧဝံ– ဤသို့၊ (ပဌမ ပြောအပ်ပြီးသော နိမိတ်ကို ထပ်၍ ပြောပြအပ်သည် ရှိသော်၊) နိမိတ္တေန-ရှေနိမိတ်နှင့်၊ နိမိတ္တံ-နောက်နိမိတ်သည်၊ ယဒိတံ-ဆက်စပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဧဝံ–သို့၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြောပြပြီး၍၊ အထာနန္တရံ-ထိုနိမိတ်တို့ကို ပြောပြပြီးရာကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုတ္တာယ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ကမ္မဝါစာယ–သီမာသမ္မုတိ ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သီမာ-သိမ်ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-သမုတ်ထိုက်၏၊ [" သိ-ဗန္ဓနေ" ဟူသော ဓာတ်၊ မပစ္စည်း၊ ဇာတိဇောတက အာ

ပစ္စည်း၊ သိဒ္ဓ ဇာကို ဤဒိယပြု၊ သိယတိ ဗန္ဓိယတိတိ သိမာ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အရပ်သည် "သိမာ"မည်၏၊ သံပုဗ္ဗ မနဓာတ်ဖြင့် "သမ္မနိတဗ္ဗာ" ဟုသာ ရှိထိုက်၏၊ စာအများဒ္ဓ နှ ဒ္ဒေဘော်ဖြင့် "သမ္မန္နိတဗ္ဗာ"ဟု ရှိ၏။] ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ – ကမ္မဝါစာ၏အဆုံးဒ္ဓ၊ နိမိတ္တာနံ– တို့၏၊ အန္တော - အတွင်းဒ္ဓ၊ သိမာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိမိတ္တာနိ-တို့သည်၊ သိမတော-မှ၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်ဒ္ဓ၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ တတ္ထ - ထို သိမ်သမုတ်ရာဒ္ဓ၊ ဝါ– သိမ်နိမိတ်ကို ပြောပြရာဒ္ဓ၊ နိမိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ သကိံ - တကြိမ်၊ ကိတ္တိတာနိ - ပြောပြအပ်ကုန်သည်၊(သမာနာနိ)ပိ- နှင်သော်လည်း၊ ကိတ္တိတာနေဝ–ပြောပြအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္တရဋ္ဌကထာယံ-ဌ၊ တိက္ခတ္တုံ-ခု ကြိမ်၊ သိမမတ္ထလံ-သိမ်အဝန်းကို၊ သမ္မန္နန္တေန- နိမိတ်ချင်းဆက်စပ်လျက်၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတမ်ံ- ရာ၏၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ပမ္ဗတော ဘန္တေတ်-ဟူ၍ ဂုဏ်း၊ပေ၊ ဥဒက် ဘန္တေတိ- ဟူ၍ဂုဏ်း၊ ဧဝံ- သို့၊ ဥပသမ္ပန္နော ဝါ-ဥုံးပဉ္စင်းသည်သော်လည်း၊ အာစိက္ခတု- လျှောက်ပစေ၊ အနုပသမ္ပန္နော ဝါ-လူသာမဏေသည်သော်လည်း၊ (အာစိက္ခတု-စေ၊) ဝန္တိယေဝ-သည်သာ။

× × × × × × × ×

တိက္ခတ္တုံ၊ပေ၊သမ္မန္နန္တေန။ ။[ဤ"တိက္ခတ္တုံ"စကား အရ ခု ကြိမ် နိမိတ်ပြောခြင်းမှာ ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငါသာ ဖြစ်၏၊ ပဌမနည်းအရ တကြိမ်ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်ပါ၏။] ဝိနယဓရေန သယံ ကေသို်ယေဝ ဌာနေ ဌတ္ဝာ ကေဝလံ နိမိတ္တကိတ္တန ဝစနေနေဝ သိမမတ္ထလံ သမန္တာ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဗန္ဓန္တေနာတိ အတ္ထော၊ တံကံ နိမိတ္တဗ္ဗာနံ အဂန္ဆာဝိဟိ ကိတ္တေတုံ ဝန္တိ = ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဃာစည်းဝေးရာ အရပ်၌ပင် တည်၍ သက်သက် နိမိတ်ပြောဆိုကြောင်း စကားဖြင့်သာ သိမ်၏ နိမိတ်အချင်းချင်း ဆက်စပ်လျက် နိမိတ်ကို ပြောပြရမည်၊ နိမိတ်ရှိရာအရပ်သို့ မသွားဘဲလည်း အပ်ပါ၏၊ (သွားခြင်းကြောင့်လည်း အပြစ်မရှိပါ)၊—ဝိမတိ။

ထိုစကားမှန်၏၊ သိမ်သည် ခု ယူဇနာတိုင်အောင် ကျယ်ပြန့်နိုင်ရကား ဝိနည်းမိုရ်က နိမိတ်ရှိရာ အရပ်သို့ သွားပြီးမှ နိမိတ်ပြောရမည်ဆိုလျှင် ခြေကျင် သွားလို့ကား တစန္ဓထည်းဖြင့် ပြီးနိုင်မည်မဟုတ်၊ မော်တော်ကားဖြင့် လှည့်ပတ်၍ သွားရပေလိမ့်မည်၊ ဆက်ဥုံးအုံ၊– ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို သံ်မနိမိတ်များကို မိမိကိုယ်တိုင် သိနေဘွယ်မလို၊ အခြားရဟန်းများက သတ်မှတ်ပြီးဖြစ်လျှင် ဝိနည်းမိုရ်က "အဘယ်နိမိတ်နည်း" ဟု မေးသောအခါ သိဒ္ဓသဒ္ဒ ပုဂ္ဂိုလ်က "သစ်ပင်ပါဘုရား"စသည်ဖြင့် လျှောက်ဘို့သာတာဝန်ရှိသည်၊

ပမ္ဗတော ဘန္တေ၊ပေ၊ဝန္တိယေဝ။ ။"ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ်နိမိတ္တံ " ဟု မေးသောအခါ "ပမ္ဗတော ဘန္တေ"စသည်ဖြင့် လျှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥုံးပဉ္စင်းလည်း ဖြစ်နိုင် လူသာမဏေလည်း ဖြစ်နိုင်သည်–ဟူလို၊ " ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ က်ံ နိမိတ္တံ"ဟု မေးသော ပုဂ္ဂိုလ်, "ဧသော ပမ္ဗတော နိမိတ္တံ"ဟု နိမိတ်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား "ဝိနယဓရေန ပုစ္ဆိတမ်ံ၊ ဝိနယဓရေန ကိတ္တေတမ်ံ"ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် ဝိနည်းနားလည်သောရဟန်းသာ ဖြစ်ရမည်။

ဇာဒါနိ–နိမိတ်ပြောပြပုံကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တာဒိသု– တောင်နိမိတ် အစရှိသော နိမိတ်တို့၌၊ ဧဝံ– သို့၊ ဝိနိစ္ဆယော - ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗတော-သည်၊ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတော – ကျောက်နှင့် မဖက် သက်သက်သော မြေတောင်ၚင်း၊ သုဒ္ဓပါသာဏပဗ္ဗတော- မြေနှင့် မဖက် သက်သက်သော ကျောက်တောင်ၚင်း၊ ဥဘယမိဿကော– ၂ မျိုးစုံ ရောနှောသော တောင်ၚင်း၊ ဇာတိ–သို့၊ တိဝိဓော-၃ ပါး အပြားရှိ၏၊ တိဝိဓောပိ - သည်လည်း ဖြစ်သော၊ သော– တို့ တောင်သည်၊ (နိမိတ္တံ- သည်၊ ဘဝိတုံ- ဖြစ်ခြင်းငှါ၊) ဝန္ဒတိ- အပ်၏၊ [သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတောတိ နုကေနစိ ကဒတာ သယံဇာတောဝ ဝုတ္တော၊(ဝိမတိ၊)တစုံတယောံ ပြုလုပ်အပ်သော တောင်မဟုတ်၊ သယံဇာတတောင် ဖြစ်ရမည် - ဟူလို၊] ပန-ဗျဘိရိက်ကား၊ ဝါလိကရာသိ-သဲအစုသည်၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) နဝန္ဒတိ၊ ဇာတရောပိ-ဝါလိကရာသိမှ တပါးသော သုဒ္ဓပံသု စသော တောင်သည်လည်း၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော - ၇ တောင်ထွာ ဆင်ပမာဏရှိသော တောင်အောက်၊ ဩမကတရော-ယုတ်လျော့သော တောင်သည်၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) နဝန္ဒတိ၊ ပန-အန္တယကား၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏဒတာ-မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ သိနေရုပ္ပမာဏောဝိ- မြင့်မိုရ်တောင်ပမာဏရှိသော တောင်သည်လည်း၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) ဝန္ဒတိ။

စတူသု-၄ ဘက်ကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်တို့၌၊ စတ္တာရော-၄ လုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ–တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-နှံ့၊ (ဧဝံဟောဒနာသုဝါ- ဤသို့ ဖြစ်ကုန်သော်ၚင်း၊) တိသု-၃ ဘက်ကုန်သော၊ (ဒိသာသု- တို့၌၊) တယော- ၃ လုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံဟောဒနာသုဝါ- ၚင်း၊) စတူဟိ-၄ လုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ ဧဝံဝါ- တောင်နိမိတ်တို့ဖြင့်သာလျှင်သော်ၚင်း၊ တီဟိ - ၃ လုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ ဧဝံဝါ- သော်ၚင်း၊ သမ္မနိတုံ - ၄ါ၊ ဝန္ဒတိ- အပ်၏၊[နိမိတ် ၄ လုံး ထား၍ သမုတ်လျှင် ၄ ထောင့်သိမ်ဖြစ်၏၊ ၃ လုံးထား၍ သမုတ်လျှင် လမ်း ၃ ခွ သဏ္ဌာန် သိမ်ဖြစ်၏၊ "ဧဝ"ဖြင့် အခြားနိမိတ်များကို ကန့်၊] ပန- ဗျတိရိက်၊ ဒွီဟိ- ၂ လုံးကုန်သော၊ နိမိတ္တေဟိဝါ- တို့ဖြင့် သော်ၚင်း၊ ဧကေန - တလုံးသော၊ (နိမိတ္တေန) ဝါ- ဖြင့်သော်ၚင်း၊ သမ္မနိတုံ နဝန္ဒတိ၊ ဇာတော- ဤပဗ္ဗတနိမိတ်မှ၊ ပရေသု–နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏ

× × × × × × × +

ဇာတရော ဟတ္ထိပ္ပမာဏဇတာ ။ ။ဇာတရောပိတိ သုဒ္ဓပံသု ပဗ္ဗတာဒိ် သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ "ဟတ္ထိပမာဏ"ဟူသည် အနုည်းဆုံး ၇ တောင်ထွာရှိသော ဆင်၏ ပမာဏတည်း၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏောဝ နာမ ပဗ္ဗတော ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ အဗျဉ္ဇနတနုဗ္ဗေဓေ– (အခွဲအားဖြင့် ရှစ်ခုမြောက် အတောင် ရှိ၏၊ ဝါ–၇ တောင်ထွာ ရှိ၏။)–ဋီကာ။

သမ္မနိတုံ နဝန္ဒတိ။ ။တောင်ဖြစ်စေ, အခြားနိမိတ်ဖြစ်စေ နိမိတ် ၂ ခုဖြင့် သို့မဟုတ် တခုထည်းဖြင့် သမုတ်ခြင်းငှါ မအပ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ထိုနိမိတ်တို့၏ ကေားပတ်ပတ်လည်၌ သိမ်၏အပိုင်းအခြား မရသောကြောင့်တည်း။

နိမိတ္တာဒီသုပိ-အစရှိသည်တို့ဦးလည်း၊ သေဝနယော-တည်း၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိမိတ် ၂ လုံး, နိမိတ် ၁ လုံးဖြင့် သမုတ်ခြင်းငှါ၊ မအာပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ–ကို၊ ကရောန္တေန– ပြုသော ဝိနည်းမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုန္ဆိတမ္ဗံ၊ (ကိ˙) (ပဗ္ဗတော - သည်၊) ကောဗ္ဘေါ-တဆက်တည်း ဆက်စပ်နေသည်၊(ဟောတိ-ဖြစ်သလော၊)ကောဗ္ဘေါ-သည်၊ နု(ဟောတိ)-မဖြစ်သလော၊ ဇုတိ(ပုန္ဆိတမ္ဗံ)၊ ကောဗ္ဘေါ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဝေံသတိ၊ ပဗ္ဗတော-ကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊) နကာတဗ္ဗော–မပြုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊(တနည်း)ဟိ(ယသ္မာ)ကြောင့်၊ တံ-ထို တဆက်တည်း စပ်နေသော တောင်ကို၊ စတူသု–ကုန်သော၊ ဒီသာသုဝါ-တို့ဦးသော်ငင်း၊ အဋ္ဌသု-နှစ်သော၊(ဒီသာသု)ဝါ-တို့ဦးသော်ငင်း၊ ကိတ္တေန္တေနာပိ-နိမိတ်ပြောပါသော်လည်း၊ ကေမေဝ - တခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ နိမိတ္တံ– သည်၊ ဝါ-ကို။ ကိတ္တိတံ-ပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊(“အရဝ် ၄မျက်နှာ, ဂ မျက်နှာတို့ဦး တစပ်တည်းစပ်နေလျှင်” ဟု ပြောအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း၊) စက္ကသဏ္ဌာနေန - စက်ဝိုင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ (သိမ်သမုတ်မည့် ကျောင်းကို၊) ပရိက္ခိပိတ္ဝာ–ဝိုင်းရံ၍၊ ဌိတော-တည်သော၊ ယော ပဗ္ဗတော- သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုတောင်ကို၊ ကေဒီသာယ-တခုသော အရပ်၌၊ ကိဉ္စိတ္တဝ္ဝာ-နိမိတ်ပြော၍၊ အညာသု-ထို အရပ်မှတပါး ကုန်သော၊ ဒီသာသု- တို့၌၊ တံ-ထိုတောင်ကို၊ (ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်း၍ နေသော ထို တောင်ကို၊) ဗဟိဒ္ဓါ-သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ကတ္ဝာ-ပြု၍၊(ထား၍၊) အန္တောပတ်ပတ်လည် တောင်၏ အတွင်း၌၊ အညာနိ - ကုန်သော၊ နိမိတ္တာနိ - တို့ကို၊ ကိတ္တေတမ္မာနိ-နှံ၏။

ပဗ္ဗတဿ–၏၊ တတိယဘာဂံဝါ- ၃ ခုမြောက် တဖို့ကိုသော်ငင်း၊ ဥပမုံဝါ–ထက်ဝက်ကိုသော်ငင်း၊ သီမာယ- ၏၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမော - ပြုလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဧဝံ ဟောန္တေသု) ပမ္ဗတံ– ကို၊ အကိတ္တေတ္ဝာ-နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် မပြောပြမူ၍၊ ယတ္တကံ– အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသံ-အရပ်ကို၊ အန္တော-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမော-နှံသည်၊(ဟောန္တိ-နှံ၏၊)တသ္မာ-ထိုအရပ်၏၊ပရတော-ပြင်ဘက်၌၊တသ္မိံ ယေဝ ပဗ္ဗတေ-ထိုတောင်ပေါ်၌ပင်၊ ဇာတရုက္ခဝမ္မိကာဒီသု - ပေါက်သော သစ်ပင် တောင်ပို့ အစရှိသည်

× × × × × × ×

တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတ္ဝာ ။ ။ တောင်နိမိတ်မှ တပါးသော သစ်ပင် ကျောက်ခဲစသော နိမိတ်တို့ကို တောင်၏ပြင်ဘက်၌ ထား၍ တောင်နိမိတ်ကို အတွင်း၌ထားလျှင် ထို တောင်နိမိတ်က သိမ်တွင်းရောက်နေ၏၊ ထိုသို့ အတွင်းဝင်နေသည့်အတွက် သိမ်မပျက်သော်လည်း မသင့်လျော်သောကြောင့်“တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတ္ဝာ”ဟု ဆိုသည်။ [တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတ္ဝာတိ ကိတ္တိတနိမိတ္တဿ အသိမတ္ထာ အန္တော သီမာယ ကရဏံ အယုတ္တံတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ–သစေတိ အာဒိ၊ — ဝိမတိ။]

တို့တွင်၊ အညတရံ - အမှတ်မထား တပါးပါးကို၊ နိမိတ္တံ- ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ- ၏၊ ကေယောဇန ဒ္ဝိယောဇနပ္ပမာဏံ-တယူဇနာ နှစ်ယူဇနာ ပမာဏရှိသော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ပဗ္ဘတံ- ကို၊ အန္တော – သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမော သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု၊) ပဗ္ဘတသဒ-၏၊ ပရတော-ပြင်ဘက်၌၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ဇာတရူက္ခ ဝမ္မိကာဒိနိ-အစရှိသည်တို့ကို၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

ပါသာဏာ နိမိတ္တေ- ကျောက်နိမိတ်၌၊ အယဂုဠောပိ - သံတွေခဲ သည်လည်း ပါသာဏသဏ္ဌာန်မဝ – ကျောက် ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိ– ရောက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယောကောစိ- အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ (သံဖြစ်ဖြစ် , ကျောက်ဖြစ်ဖြစ် - ဟူလို၊) ပါသာဏော - ကျောက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏတောပန-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်ကား၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏော-ဂုတောင်ထွာဆင်ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ပဗ္ဘတသဏ္ဌံ- တောင်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော- ထို ဆင်ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ [ကျောက်နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် မအပ်၊ တောင်နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်ကား အပ်ပါ၏။] ပန-ကား၊ မဟာဂေါဏ မဟာမဟိံသပ္ပမာဏော-နွားကြီး, ကျွဲကြီး ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြား အားဖြင့်၊ ဒ္ဝိတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍ ပရိမာဏော - ၃၂ ပိုလ်ရှိသော တင်လဲခဲပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော–ထို ၃၂ ပိုလ်ရှိသော တင်လဲခဲ ပမာဏအောက်၊ ခုဒ္ဒကတရော-ငယ်သောကျောက်သည်၊ (တရပစ္စည်း အနက်မရှိ၊) (နဝဋ္ဋတိ၊) ဇဂ္ဂကာဝါ - အုဋ္ဌသည်မူလည်း၊ မဟန္တိ - ကြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ - သော်လည်း၊ နဝဋ္ဋတိ၊ အနိမိတ္တာပဂပါသာဏာသိပိ - နိမိတ်အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သော ကျောက်ခဲတို့၏ အစုအပုံသည်လည်း၊ (နိမိတ်မလောက်သော ကျောက်ခဲကလေးတို့၏ အစုအပုံသည်လည်း၊) နဝဋ္ဋတိ၊ ပံသုဝါလိကာရာသိ-မြေပုံ သဲပုံအစုသည်၊ ပဂေဝ-ရွှေးဦးမဆွ အစကပင်၊(နဝဋ္ဋတိ)၊ ဘူမိသမော-မြေနှင့်ညီမျှသော၊ ခလမဏ္ဍလသဒိသော-ကောံနယ်တလင်းဝန်းနှင့်တူသော၊ ဝိဋပါသာဏောဝါ– ကျောက်ဖျာသည်သော်၎င်း၊ ဘူမိတော - မြေမှ၊ ခါဏုကောဝိယ- သစ်ငုတ်သည်ကဲ့သို့၊ ဥဋ္ဌိတပါသာဏောဝါ - ပေါ်ထွက်သော ကျောက်သည်သော်၎င်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ သောပိ–ထိုကျောက်ဖျာ, ကျောက်

× × × × × × ×

ဒ္ဝိတ္တိံသပလ ဂုဠပိဏ္ဍ။ ။ လောကသ – လူအပေါင်း၏၊ ဝိမတိံ – တွေးတောခြင်းကို + ပလတိ (ပါလေတိ) – စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဇူတိ ပလံ၊ ထိုပလသည် “၄ ကျပ်ပမာဏရှိ၏”ဟု လောကီကျမ်းတို့၌ တညီတညွတ် ဆိုကြ၏၊ ၃၂ ပိုလ်ဟူသည် တရာ့နှစ်ဆယ့် ရှစ်ကျပ်သား အချိန် ရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် အချိန်ဝိုးသော တင်လဲခဲ (ထန်းလျက်ခဲ) ကို “ဒ္ဝတ္တိံသပလ ဂုဠပိဏ္ဍ”ဟု ခေါ်သည်၊ ထို တင်လဲခဲနှင့် (အချိန်ချင်း တူရမည်မဟုတ်) အရွယ်ချင်းတူသော ကျောက်သည် နိမိတ်ပြုလောက်၏။

ငုတ်သည်လည်း၊ ပမာဏုပဂေါ-ပမာဏသို့ကပ်ရောက်သည်၊ (နွိုတ်ိ ံသပလဂုဥ ပိဏ္ဍုပမာဏရှိသည်၊) စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝန္တိ၊ ပိဋ္ဌပါသာဏော– သည်၊ အတိမဟန္တာပိ-အလွန်ကြီးကျယ်ပါသော်လည်း၊ ပါသာဏသင်္ခါမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ တဿာ- ကြောင့်၊ မဟတော- ကြီးစွာသော၊ ပိဋ္ဌပါသာဏ သ- ၏၊ ကေပ္ပဒေသံ - ကခုသောအရပ်ကို၊ သိမာယ– ၏၊ အန္တော- ၌၊ ကတ္တု ကာမော- ပြုလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု)၊ တံ-ထိုကျောင်းဖျာ ကို၊ အကိတ္တေတွာ - နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် မပြောမူ၍၊ တဿ – ထို ကျောက်ဖျာ၏၊ ဥပရိ- အပေါ်၌၊ အညော-အခြားသော၊ ပါသာဏော-ကျောက်တုံး, ကျောက်ခဲ ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗော။

ပိဋ္ဌပါသာဏုပရိ-ကျောက်ဖျာ၏အထက်၌၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ဝိဟာရမဇ္ဈေန-ကျောင်းတိုက်၏အလယ်ဖြင့်၊ပိဋ္ဌပါသာဏော-သည်၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ-ထုတ်ချင်း လျှိုထွင်း၍၊ (အရှေ့ အနောက်, သို့မဟုတ် တောင်မြောက် ထုတ်ချင်းဖေါက်၍၊) ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ဒေရုပေါ်- သော၊ ပိဋ္ဌပါသာဏော-သည်၊ နဝန္တိ၊ ဟိ - မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ) - ကြောင့်၊ တံ-ထိုကျောက်ဖျာကို၊ (ကျောင်းတိုက်ခအောက်က ကျောက်ဖျာ, ထုတ်ချင်းဖေါက်၍သွားသော ကျောင်ဖျာ ကို၊) သစေ ကိတ္တေန္တိ - နှံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိမိတ္တာသ - ၏၊ ဥပရိ - အပေါ်၌၊ ဝိဟာရော - သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်နေ၏၊ နိမိတ္တာဘာနာမ – နိမိတ်မည်သည်လည်း၊ (နိမိတ်ဆိုတာလဲ)၊ သိမာယ-၏၊ ဗဟိ-ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဌ၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ (ရှိရ၏၊) [ယခုခေတ့ နိမိတ်က သိမ်၏အောက်ရောက်နေ၍ ကျောင်းက နိမိတ် အထက်က ဖြစ်နေသည် – ဟူလို။] ဝိဟာရောပိ – ကျောင်းတိုက်သည်လည်း၊ (အလယ်ခေါင်၌ ကျောက်ဖျာထွင်းသွားသော ကျောင်းတိုက်သည်လည်း၊) ဗဟိ သိမ ာယံ- သိမ်၏ အပြင်ဘက်၌၊ အာပဇ္ဇတိ - ဖြစ်နေ၏၊ [ကျောင်းတဝိုင်းက သိမ်

× × × × × × ×

အတိမဟန္တောပိ၊ ။ဘူမိတော ဟတ္ထိပပ္ပမာဏံ အနုဂ္ဂန္တွာ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ ဩတိဏ္ဏ ဩနဒတာ အဓနကယောဇနပပ္ပမာဏောပိ၊ (ပါသာဏ သင်္ခါမေဝ ဂစ္ဆတ်၌စပ်၊) သစေ ဟိ တဒတာ ဟတ္ထိပပ္ပမာဏံ ကုဋ္ဌံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပဗ္ဗတသင်္ခါမေဝ ဂစ္ဆတိ၊–ဝိမတ်။

မဟိသိမာယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ။“ဝိဟာရောပိ ဗဟိသိမာယံ အာပဇ္ဇတိ” ဟူသော စကားသည် အလယ်ခေါင်၌ ကျောက်ဖျာထွင်းသွားသော ကျောင်းတိုက်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသော စကားတည်း၊ အလယ်ခေါင် ကျောက်ဖျာကို တောင်ဘက်ပိုင်းက နိမိတ်ပြော လျှင် နိဒါတ်တောင်ဘက်က ကျောင်းတဝိုင်းသာ သိမ့်အတွင်းရောက်၍ မြောက်ဘက် အစိတ်အပိုင်းက သိမ့်ပြင်ဘက် ရောက်နေသည်၊ မြေဘက်ပိုင်းက နိမိတ်ပြောလျှင်ငင်း, အရှေ့ဘက် အနောက်ဘက်က နိမိတ်ကြားရာ၌ငင်း ဤနည်းကို မှီပါ၊ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့ သို့သော ကျောက်ဖျာကို နိမိတ်မလုပ်ရ။ [ယောဇနာ၌“သိမတော”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “မဟိ သိမာယ”ဟု ရှိဟန်တူသည်။]

ပြင်ဘက် ရောက်နေသည်-ဟူလို။] (တသွာ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပေါ ဝိဇ္ဇပါသာဏော-သည်၊ နဝန္တဘိ၊)ဝိဟာရံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-၍၊ ဌိတပိဋ္ဌပါသာဏော-တည်သော ကျောက်ဖျာကို၊ ကေတ္ထ- တခုဒသာအရပ်၌၊ ကိဥ္စတ္တာတွာ - နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ပြောပြီး၍၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်၌၊ နှ ကိတ္တေတဗ္ဗော-ထိုက်။ [နိမိတ်တခုသာ ရသော ကြောင့် တနေရာသာ ပြောရမည်။]

ဝနနိမိတ္တေ-၌၊ တိဏဝနံဝါ-မြက်တောသည်ဌင်း၊ တစသာရ တာလ နာဠီ ဇေရာဒိ ရုက္ခဝနံဝါ – အခွံ အခေါက်ဟူသော အနှစ်ရှိသော ထန်းပင် အုန်းပင် အစရှိသော သစ်ပင်တို့၏တောသည်ဌင်း၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ) နဝန္တိ၊ (အာဒိဖြင့် ဝါးကိုယူ၊) ပန-အနွယ၊ အန္တောသာရာနံ-အတွင်း၌ အနှစ်ရှိကုန်သော၊ သာကသာလာဒီနံ–ကျန်းပင် အင်ကြင်းပင် အစရှိကုန်သော၊ ရုက္ခာနံဝါ- သစ်ပင်တို့၏ သော်ဌင်း၊ (အာဒိဖြင့် ရှားပင် စသည်ကိုယူ၊) အန္တောသာရ မိဿကာနံ – အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ရောနှောကုန်သော၊ ရုက္ခာနံဝါ – တို့၏ သော်ဌင်း၊ ဝနံ- သည်၊ ဝန္တိ၊ စ- ဆက်၊ တံ- ထိုတောသည်၊ ဟေဋ္ဌိမ ပရိစ္ဆေဒေန – အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတုပဉ္စ ရုက္ခမတ္တမ္ပိ - ၄ ပင် ၅ ပင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တောသည်လည်း၊ ဝန္တိ၊ (ဟေဋ္ဌိမ ပရိစ္ဆေဒေန နောက်၌ "ဝနံ" ဟု အဆို့စာရှိ၏၊) တတော-ထို ၄ ပင် ၅ ပင်အောက်၊ ဩရံ-ယုတ်လျော့သော တောသည်၊ နဝန္တိ၊ ပရံ – ၄ ပင် ၅ ပင်ရှိသော တောထက် အလွန်၊ ယောဇနသတိကမ္ပိ - ယူဇနာတရာရှိသော တောသည်လည်း၊ ဝန္တိ-အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ ဝနမစ္ဆေ-တောအလယ်၌၊ ဝိဟာရံ- ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-နှံ့ခဲ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဝနံ - ကို၊ နကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ [နိမိတ်တစိတ်တပိုင်းက ကျောင်းတွင်း ရောက်နေသောကြောင့် ထိုတောမျိုးကို နိမိတ်မလုပ်ရ၊] ကေဒေသံ - တော၏ တစိတ်တပိုင်းကို၊ အန္တောသိမာယ - ၌၊ ကတ္တုကာမေဟိပိ – ပြုလိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဝနံ - ကို၊ အကိတ္တေတွာ - ၍၊ တတ္ထ - ထိုတော၌၊ ရုက္ခ ပါသာဏာဒယော-သစ်ပင် ကျောက်အစရှိသည်တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ [အကယ်၍ နိမိတ်လုပ်လျှင် "နိမိတ္တာသ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ" စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်များ ရောက်စရာရှိသည်။] ဝိဟာရံ - ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ - ဝိုင်း၍၊ ဌိတဝနံ-တည်သောတောကို၊ ကေတ္ထ၊ပေ၊ နကိတ္တေတဗ္ဗံ။

× × × + × × × ×

စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ္ပိ။ ။"အန္တောသာရ"ဟူရာ၌ ထိုနိမိတ်သုပ်ချိန်ဝယ် အနှစ်ရှိရမည် ဟု မဆိုလို၊ အမျိုးအစားအားဖြင့် အတွင်း၌ အနှစ်ရှိခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်အမျိုးအစားဖြစ်လျှင် သီဟိုဠ်ကဲ့သို့ ကညစ်တံပမာလောက်ရှိလျှင် အတွင်း၌ အနှစ်မတည်သေးသော်လည်း ၄ ပင်, ၅ ပင်ရှိက ဝနနိမိတ် ပြုခြင်းငှါ လောက်သည်။

ရုက္ခနိမိတ္တေ-သစ်ပင်နိမိတ်၌၊ တစသာရော-အခွံဟူသောအနှစ်ရှိသော၊ တာလ နာဠိကေရာဒိ ရုက္ခော-ထန်းပင် အုန်းပင် အစရှိသော သစ်ပင်သည်၊ နဝန္နတိ၊ အန္တောသာရော- အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော၊ ဇိဝမာနကော- အသက် ရှင်ဆဲဖြစ်သော၊(ခြောက်နေသည် မဟုတ်သော၊)အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဥဒ္ဓေဓတော-အစောက်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလော-လက်ရှစ်သစ်ရှိသော၊ ပရိဏာဟတော-လုံးပတ်အားဖြင့်၊ သူစိဒလ္လကပဗမာဏောပိ-သီဟိုဠ်ကညစ်ရိုးတံပမာဏရှိသော သစ်ပင်သည်လည်း၊ ဝန္နတိ၊ (သူစိဒလ္လကပမာဏ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊) [ဝိမတိ၌ သူစိဒလ္လကကို "ဝံသဒလ္လပမာဏ-ဝါးရိုးဒုတ်တံပမာဏရှိသောသစ်ပင်"ဟု ဖွင့်၏၊ လေခနိဒလ္လပဗမာဏကို "ကေစိ" ဟု ဆိုလေသည်၊] တတော - ထို သူစိဒလ္လကပမာဏရှိသော သစ်ပင်အောက်၊ သြရံ- ယုတ်လျော့သော သစ်ပင်သည်၊ နဝန္နတိ၊ ပရံ-အလွန်ဖြစ်သော သစ်ပင်သည်၊ ဒွါဒသယောဇနော - ၁၂ ယူဇနာရှိသော၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂြောဓောပိ-ကောင်းစွာတည်သော ပညောင်ပင်သည်လည်း၊ ဝန္နတိ၊ ဝံသ နဠက သရဝါဒိသု-ဝါးဆစ်, ကျူဆစ်, အိုးခွက်အစရှိသည်တို့၌၊ ဗီဇ-မျိုးစေ့ကို၊ ရောပေတွာ-ပေါက်စေ၍၊(စိုက်ပျိုး၍)၊ ဝဍ္ဎိတော-ကြီးပွားစေအပ်သော၊ ပမာဏုပဂေါပိ-ပမာဏသို့ ကပ်ရောက်သော သစ်ပင်သည်လည်း၊ (သူစိဒလ္လက ပမာဏရှိသော် လည်း၊) နဝန္နတိ၊(အိုးစသည်၌ ထည့်ထားသောကြောင့် မအပ်-ဟူလို)၊

ပန-အနွယ၊ တတော- ထိုဝါးဆစ် စသည်မှ၊ အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ တခ်ဏ မွိ-ထိုခဏ၌လည်း၊(သိမ်သမုတ်မည့် ခဏ၌လည်း၊)ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ရောပေတွာ-ပေါက်ခဲ့စ၍၊ ဝါ- ဂို့က်၍၊ ကောဋ္ဌကံ - မြေအိုးကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥဒကံ – ရေကို၊ အာသိဉ္စိတွာ–သွန်လောင်း၍၊(နိမိတ္တံ-ကို၊) ကိတ္တေတုံ ဝန္နတိ၊ နဝ မူလသာခါ နိဂ္ဂမနံ – အသစ်ဖြစ်သော အမြစ်အခက်တို့၏ ထွက်ခြင်းသည်၊ အကာရဏံ– အကြောင်း မဟုတ်၊ [နိမိတ်လုပ်ဘို့ရန် အကြောင်း မဟုတ်၊ "အမြစ်သစ် အခက်သစ် ထွက်အောင် ဆိုင်းငံ့နေဘွယ် မလို-ဟူလို။]ခန္ဓံ-ပင်စည်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ (ကိုင်းဖြတ်၍၊) ရောပိတေ ပန - စိုက်ပျိုးအပ်သော သစ်ပင်၌ကား၊ တေံ- ဤ အမြစ်သစ် အခက်သစ်တို့၏ ထွက်ခြင်းသည်၊ ယုဇ္ဇတိ - သင့်၏၊ စ-ဆက်၊ ကိတ္တေနေန-နိမိတ်ပြောသော ရဟန်းသည်၊ "ရုက္ခော"တိပိ-"သစ်ပင်" ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္တုံ - လျောက်ခြင်းငှါ၊ ဝန္နတိ၊ [" ရုက္ခော ဘန္တေ "ဟု သာမညဖြင့်လည်း လျောက်နိုင်သည်-ဟူလို၊] သာကရုက္ခောတိပိ- ကွန်းပင်ဟူ၍ၜင်း၊ သာလရုက္ခောတိပိ-အင်ကြင်းပင်ဟူ၍ၜင်း၊(ဝတ္တုံ ဝန္နတိ၊)[သစ်ပင်တမျိုးစီ၏နာမည်ဖြင့်လည်း "သာကရုက္ခော ဘန္တေ"စသည်ဖြင့် လျောက်နိုင်သည်။] ပန- ဆက်၊ ကောဗ္ဘံ-တဆက်တည်းစပ်နေသော၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂြောဓသဒိသံ- ကောင်းစွာတည်သော ပဉ်ညောင်ပင်နှင့်တူသော သစ်ပင်ကို၊ ကတ္ထ–၌၊ပေ၊ နဝန္နတိ၊

မဂ္ဂနိမိတ္တော-လမ်းနိမိတ်၌၊အရညခေတ္တာနဒီတဉ္စာက မဂ္ဂါဒယော-တောသွား လမ်း လယ်သွားလမ်း မြစ်သွားလမ်း တဖက် ဆည်ကန်သွားလမ်း အစရှိသည် တို့ဿည်၊ နဝန္နန္တိ၊ ယော–အကြင်လမ်းသည်၊ ဒွေ (ဂါမန္တရာနိ)- ၂ ခုသော ရွာတပါးတို့သို့လေ်ာ်ရင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်ရင်း၊ တိဏိ ဂါမန္တရာနိ-၃ ခုသော ရွာ တပါးတို့သို့သော်ရင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်ရင်း၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ- ထွင်းဖေါက်၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏။ [“ဒွတ္တိဏိ” ဟု လည်း ရှိနိုင်၏၊ ရှိလျှင် သမာသံကြံ။] ဇယ်မဂ္ဂေါဝါ-ခြေဖြင့် သွားအပ်သော လမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ သကဋမဂ္ဂေါဝါ- လှည်း ဖြင့် သွားအပ်သော လမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ (သော - ထို လမ်းသည်၊) ဝန္နတိ-အပ်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ယော ဇယ်မဂ္ဂေါ-အကြင်ခြေလမ်းသည်၊ သကဋ မဂ္ဂတော- လှည်းလမ်းမှ၊ ဥက္ကမိတွာ - ခွါထွက်၍ (ဖဲ၍)၊ ပုန-ဖန်၊ သကဋမဂ္ဂ မေဝ-လှည်းလမ်းသို့သာလျှင်၊ ဩတရတိ–သက်ရောက်၏၊ (ပေါင်းဆုံ၏၊) ယေ ဇယ်မဂ္ဂ သကဋမဂ္ဂါဝါ– အကြင် ခြေသွားလမ်း လှည်းသွားလမ်း တို့ကိုလည်း၊ အဝဥ္ဆွာ - မသုံးစွဲအပ်ကုန်၊ တေ-ထို လမ်းတို့သည်၊ (လှည်းလမ်းမှ ထွက်၍ လှည်းလမ်းသို့ ပြန်ပေါင်းသောလမ်း, အသုံးအစွဲမရှိသော ခြေလမ်း လှည်းလမ်း တို့သည်၊) နဝန္နန္တိ၊ ဇယ်သတ္ထသကဋသတ္ထေဟိ- ခြေကုန်သည် လှည်းကုန်သည် တို့သည်၊ ဝဉ္ဈိယမာနာယေဝ - သုံးစွဲအပ်ဆဲ ဖြစ်သော ခြေလမ်း လှည်းလမ်း တို့သည်သာ၊ ဝန္နန္တိ၊ ဒွေ- ၂ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂါ–တို့သည်၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်ခွါ၍၊ ပစ္ဆာ– နောက်၌၊ သကဋဓုရမိဝ – လှည်းဥုံးသည်ကဲ့သို့၊ သစေ ကောဘဝန္တိ- အကယ်၍ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံ သတိ) ဒွိဓာ- ၂ ဖြာ၊ ဘိန္နဋ္ဌာနေ ဝါ-ကွဲနေရာ အရပ်၌သော်ရင်း၊ သမ္ဗန္ဓဋ္ဌာနေဝါ – စပ်နေရာ အရပ်၌သော်ရင်း၊ သကိံ-တကြိမ်၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပုန နကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ တေံ-၍ ၂ ဖြာကွဲ၍ နောက်မှ ပေါင်းစပ်နေသော လမ်းသည်၊ ကောဇဒ္ဓနိမိတ္တံ - တဆက်တည်း စပ်နေသော နိမိတ်သည်၊ ဟောတိ၊[“ကဿဓာ သကိံ ကိတ္တေတွာ ပုန နကိတ္တေ တဗ္ဗာ၊ ဟိယသ္ဓာ တေံ ကောဇဒ္ဓနိမိတ္တံ ဟောတိ၊ တဿဓာ သကိံ ကိတ္တေတွာ ပုန နကိတ္တေတဗ္ဗာ”–ဟု ကာရဏဝါကျ ကြံ၍သော်လည်း ပေး။]

ဝိဟာရံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဝါ-ဝိုင်း၍၊ စတ္တာရော-နှံသော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ဒိသာသု-တို့၌၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ- နှံအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ကံ-တခုသောလမ်းကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ အပရံ-အခြားသော လမ်းကို၊ ကိတ္တေတုံ နဝန္နတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တေံ- ၍ကျောင်း၏ ဝန်းကျင်ပတ်လည်

× × × × × × ×

မဇ္ဈေ ကံ ကိတ္တေတွာ။ ။“မဇ္ဈေ”ဟု ဆိုသော်လည်း“လမ်း ၄ ခုတို့၏ အလယ် တည့်တည့်၌” ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်,“လမ်း ၄ ခုတို့တွင်” ဟု နိဒ္ဓါရဏဆိုလိုသည်၊ ထို လမ်း ၄ ခုတည်းက တခုခုကို နိမိတ်လုပ်ပြီးလျှင် အခြားလမ်းကို နိမိတ်မလုပ်ရ-ဟု ဆိုလို

လမ်း ၄ ခုသည်၊ ကောဗ္ဗနိမိတ္တံ ဟောတိ၊ (ရှေ့အတိုင်း " ကသ္မာ " ထည့်၍ လည်း ပေးနိုင်သည်၊) ပန -ဆက်၊ ကောဏံ- ကျောင်း၏ အထောင့်ကို၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိ တွာ - ထွင်းဖေါက်၍၊ ဝါ - ဖြတ်၍၊ ဂတမဂ္ဂံ - သွားသောလမ်းကို၊ ပရဘာဂေ- ကျောင်း၏ပြင်ဘက် အဘို့၌၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန - ဆက်၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေန - ကျောင်းအလယ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ-၍၊ ဂတမဂ္ဂေါ - သွားသောလမ်းကို၊ နု ကိတ္တေ တဗ္ဗော၊ ကိတ္တိတေ-ပြောပြဲအပ်သော်၊ နိမိတ္တာဿ - ၏၊ ဥပရိ - အပေါ်၌၊ ဝိဟာ ရော-သည်၊ ဟောတိ၊ (သိမ်နိမိတ်ဟူသည့် ဘေးကရှိရိုးတည်း၊) သကဋမဂ္ဂဿ- လှည်းလမ်း၏၊ အန္တိမစက္ကမဂ္ဂံ-အတွင်း၌ဖြစ်သော လှည်းဘီး၏လမ်းကို၊ နိမိတ္တံ- ကို၊ သစေ ကရောန္တိ- န်အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ မဂ္ဂေါ - လှည်းလမ်း တခုလုံးသည်၊ ဗဟိသီမာယ - သိမ်၏ပြင်ဘက်၌၊ ဟောတိ၊ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂံ - အပြင်၌ဖြစ်သော လှည်းဘီး၏လမ်းကို၊ နိမိတ္တံ သစေ ကရောန္တိ၊ (ဝေံသတိ)၊ ဗာဟိရစက္က မဂ္ဂေါ ဝ- သည်သာ၊ ဗဟိသီမာယ - ၌၊ ဟောတိ၊ သေသံ- အပြင်လမ်းမှ ကြွင်းသော အတွင်းလမ်းသည်၊ (မဂ္ဂေါကိုငဲ့၍"သေသော"ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) အန္တောသီမံ-သိမ်၏ အတွင်းသို့၊ ဘဇတိ-ကပ်ဝင်၏။

× × × × × × ×

သည်၊ [ဝိမတိဉ်ကား " သီမာယ မဟာဒိသာနံ အန္တော" ဟု ဖွင့်၏၊ "မဟာဒိသာ" ဟူသည် အထောင့်မဟုတ်သော ရှေ့တည့်တည့်အရပ်တည်း၊ "ထိုအရပ်တို့၏ အတွင်း ဘက်က တခုခုကို နိမိတ်လုပ်ပါ"ဟူလို၊ အဓိပ္ပါယ်မှာ သဘောတူပင်တည်း။]

ကောဏံ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ။ ။"နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ" ဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌လာသော "ပရိက္ခိဝိတွာ" ကို ကန့်သည်၊ သိမ်သမုတ်မည့်ကျောင်းတိုက်ကို ဝိုင်း၍ ဘေးကသွားသောလမ်းမဟုတ်, ကျောင်းတိုက်၏အထောင့်ကို ဖြတ်သွားသောလမ်း – ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့ လမ်းမျိုးလည်း ထောင့် ၄ ထောင့်မှာရှိဘို့ ခဲယဉ်း၏၊ တထောင့်လောက်သာ ရှိတတ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "မဂ္ဂါ" ဟု ဗဟုဝုစ်မသုံးဘဲ " ဂတမဂ္ဂံ " ဟု ဧကဝုစ်သုံးသည်၊ ထိုကဲ့သို့ လမ်းမျိုးကို နိမိတ်လုပ်လိုလျှင် "ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ– ကျောင်းထောင့်၏ အပြင်ဘက် ရောက်နေသော အရပ်ကို နိမိတ်လုပ်ကောင်းပါသည်"–ဟူလို။

ဒုကာ၊ ။ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ ဖြစ်တောင့် ဖြစ်ခဲစွာ ကျောင်း၏အထောင့်ကို ဖြတ် သွားသော လမ်းတခုကိုသာ ပြထား၍ဖြင့် အဓိပ္ပါယ် ရှင်းနေပါလျက် " ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ ဥဒကတိတိ ဗဟိ နိက္ခမိတ္ဝာ ဋ္ဌိတေသု အဋ္ဌသု မဂ္ဂေသု (အထောင့်တခုကို ဖြတ် သွားရာ၌ အဝင် အထွက် ၂ ခုကို လမ်း ၂ လမ်း ဟု ပြု၍ အထောင့် ၄ ခုအတွက် ၈ ခု သော လမ်းတို့တွင်) ဧကိဿာ ဒိသာယ ဧကော် အပရာယ ဧကန္တိ (အရပ်တခုလျှင် နိမိတ် တခုစီ လုပ်၍) ဝေံ စတူသု ဌာနေသု ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ" ဟု သာရတ္ထဒီကာ မိန့်သော ကြောင့် နောင်လာ နေ့သားတို့ အမျိုးမျိုးစဉ်းစားစရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်၊ ထိုသို့ ထောင့် ၄ ခုကို ဖြတ်လျှင်လည်း ကျောင်းတိုက်ကြီးက မဟာသိမ် သမုတ်ဘို့ရန် ကျယ်ဝန်းရာ၊ လမ်းအချင်းရှင်းမရောဘဲ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကျောင်းဝိုင်းအပြင်သို့ ထွက်သွားသော ၄ ဌာနဝယ် နိမိတ် ၄ ခု ပြုနိုင်ပါသည်။

မဂ္ဂံ-ကို၊ ကိတ္တေန္တေန-နိမိတ်ပြောသောရဟန်းသည်၊ မဂ္ဂါ-လမ်း၊ ပန္တော-လမ်း၊ ပထော-လမ်း၊ ပဇ္ဇော-လမ်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသသု-၁၀ မျိုးသောနာမည်တို့တွင်၊ (အဘိဓာန်၌လာသော လမ်း၏နာမည် ၁၀ မျိုးတို့တွင်၊) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊နာမေန-ဖြင့်၊ကိတ္တေတုံ ဝန္ဒတိ၊ ပရိခါ သဏ္ဌာနေန-ကျုံး၏ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ဝိဟာရံ- ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ- ၍၊ ဂတမဂ္ဂါ-သွားသော လမ်းသည်၊ ဝါ- ကို၊ပေ၊ နဝန္ဒတိ။

ဝမ္မိကနိမိတ္တော-တောင်ပို့နိမိတ်၌၊ ဟေဋ္ဌိမ ပရိဏ္ဍေဒေန-ဖြင့်၊ တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ့၌၊ (သိမ်သမုတ်မည့် နေ့၌၊) ဇာတော-ဖြစ်သော၊(ပေါက်သော)၊ အဋ္ဌင်္ဂုလုဗ္ဗဓော-လက်ရှစ်သစ် အနေစာက်ရှိသော၊ ဂေါဝိသာဏပမာဏော ဝါ - နွားဉူးချို့ပမာဏရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝမ္မိကော-တောင်ပို့သည်၊ ဝန္ဒတိ၊ တတော-ထို လက်ရှစ်သစ်ပမာဏရှိသော တောင်ပို့အောက်၊ သြရံ – ယုတ်လျော့သော တောင်ပို့သည်၊ န ဝန္ဒတိ၊ ပရံ – လက်ရှစ်သစ် ပမာဏထက်အလွန်၊ ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတသဒိသော၀ိ-ဟိမဝန္တာတောင်နှင့် တူသော တောင်ပို့သည်လည်း၊ ဝန္ဒတိ၊ ပန–ဆက်၊ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ, ဒ္ဝိတံ- တည်သော၊ ကောဗ္ဘံ - တဆက်တည်း စပ်နေသော တောင်ပို့ကို၊ပေ၊နဝန္ဒတိ။

နဒီနိမိတ္တော-မြစ်နိမိတ်၌၊ ယဿာ-အကြောင်မြစ်၏၊ (သောတံ၌စပ်၊) ဓမ္မိကာနံ- တရားရှိကုန်သော၊ ဝါ - တရားစောင့်ကုန်သော၊ ရာဇူနံ - တို့၏၊ ကာလေ–အခါ၌၊ ဝါ-လက်ထက်၌၊ အန္တဒ္ဓမာသံ- လဆွဲတိုင်း လဆွဲတိုင်းဂုဏ်း၊ (လဆွဲတကြိမ်ဂုဏ်း၊) အနုဒသာဟံ-၁၀ ရက်တိုင်း ၁၀ ရက်တိုင်းဂုဏ်း၊ (၁၀ ရက်တကြိမ်ဂုဏ်း၊) အနုပန္နာဟံ-၅ ရက်တိုင်း ၅ ရက်တိုင်းဂုဏ်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အနတိက္ကမိတ္တာ-မလွန်မူ၍၊ ဒေဝေ - မိုယ်းသည်၊ ဝဿန္တေ- ရွာလသော်၊ ဝလာဟကေသု– တိမ်တိုက်တို့သည်၊ ဝိဂတမတ္တောသု-ကင်းကာမျှဖြစ်ကုန်လသော်၊ သောတံ-ရေအယဉ်သည်၊ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ- ပြတ်စဲ၏၊ အယံ- ဤမြစ်သည်၊ နဒီသင်္ခံ- မြစ်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ–မရောက်။

ပန-အန္တယကား၊ ယဿာ- အကြောင်မြစ်၏၊ ဤဒိသေ- ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုဝုဋ္ဌိကာလေ - ကောင်းသော မိုယ်းရွာရာ အခါ၌၊ (၅ ရက် တကြိမ်, ၁၀ ရက် တကြိမ်, ၁၅ ရက်တကြိမ် ရွာသဖြင့် မိုယ်းကောင်းရာ အခါ၌၊) ဝဿာနသု-မိုယ်းလ၏၊ စတုမာသေ–၄လတို့ပတ်လုံး၊ သောတံ-သည်၊ န ပစ္ဆိဇ္ဇတိ–မပြတ်၊ တိမဂ္ဂလံ- ပုဆစ် ဒူးဝန်း ၂ ဘက်, ချက်ဟူသော အဝန်းအဝိုင်းကို၊ ပဒ္မိဆ္ဆာဒေတွာ- ဖုံးလွှမ်း၍၊ ယတ္ထကတ္ထစိ- အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဝါ-က၊ ဥတ္တရန္တိယာ- ကူးသွားသော၊ (ခြေဖြင့် ကူးဖြတ်သွားသော၊) ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ အန္တရဝါသကော-သင်းပိုင်ကို၊ တေမိယတိ-စွတ်အပ်၏၊ အယံ - ဤမြစ်သည်၊ နဒီသင်္ခံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊ သိမံ-ကို၊ ဗန္ဓန္တာနံ-ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ နိမိတ္တံ,

ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ - ၏၊ နဒိပါရဂမနေပိ– မြစ်တဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းဌ်ခြင်း၊ ဥပေါသထာဒိ သံယကမ္မကရဏေပိ-ဥပုသ် အစရှိသော သံယာ့ကံကို ပြုခြင်းဌ်ခြင်း၊ နဒီပါရသိမသမ္မနနေပိ- နဒီပါရသိမဲကို သမုတ်ခြင်းဌ်ခြင်း၊ အယမေဝ– ဤမြစ်သည်ပင်၊နဒိ- နဒီမည်၏။ [ဘိက္ခုနိတို့၏ နဒီပါရဂမန သိက္ခာပုဒ်ဝိဘင်းဌ် မြစ်၏ လက္ခဏာပါသောကြောင့် "ယတ္ထကတ္ထစိ ဥတ္တရန္တိ ယာ ဘိက္ခုနိယာ" ဟု ညွှန်ပြသည်၊ ဘိက္ခုတို့၏ သင်းပိုင်စွတ်ရာဌ်လည်း နည်းတူပင်တည်း။]

ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်မြစ်သည်၊ မဂ္ဂေါဝိယ - လမ်းသည် ကဲ့သို့၊ သကဋ္ဌ သဏ္ဌာနေနဝါ-လှည်းဥုး ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်သော်ဂုင်း၊ ပရိခါသဏ္ဌာနေနဝါ-ကျုံးပုံသဏ္ဌာန် အားဖြင့်သော်ဂုင်း၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ-၍၊ ဂတာ-သွားပြီ၊ တံ–ထိုမြစ်ကို၊ ပေ၊ နဝန္တိ၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ စတ္ဂသု-နှ်သော၊ ဒိသာသု-တို့ဌ်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ-၍၊ ဂတေ-သွားသော၊ နဒီစတုက္ကေပိ-မြစ် ၄ စင်းအပေါင်းဌ်လည်း၊ သေဝနဃောတည်း၊ [နဒီစတုက္ကေပိ သေဝနဃော တိ ဇုမိနာ ကေတ္ထ ကိတ္တေတ္ဝာ အညတ္ထ ပရတော ဂတဌ္ဌာနေပိ ကိတ္တေတုံ နဝန္တီတိ ဒဿေတိ၊- ဝိမတိ။] ပန-အန္တယ၊ အသမ္မိဿနဒီဃောအချင်းချင်း မရောသော မြစ်တို့ကို၊ စတဿောပိ- ၄ စင်းလုံးတို့ကိုလည်း၊ ကိတ္တေတုံ, ဝန္တိ- ၏၊ ဝတိ်-စည်းစောင်ရမ်းကို၊ ကရောန္တောဝိယ-ပြုသူကဲ့သို့၊ ရုက္ခပါဒေ-သစ်သား၏ ခြေတို့ကို၊ နိခဏိတ္ဝာ- မြေဌ် စိုက်၍၊ ဝလ္လိပလာလာဒီဟိ–နွယ်, ကောက်ရိုးအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နဒီသောတံ-မြစ်ရေအယဉ်ကို၊ သစေရုမ္ဘန္တိ (ရုန္ဓန္တိ)-အကယ်၍ ပိတ်ဆို့ကုန်အုံ၊ စ-ထိုသို့ပင် ဝိတ်ဆို့ပါသော်လည်း၊ ဥဒကံ- မြစ်ရေသည်၊ အာဝရဏံ- ပိတ်ဆို့ကြောင်း ရေကာကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ - လွှမ်းမိုး၍၊ (သစေ) ပဝတ္တတိယေဝ- အကယ်၍စီးမြဲသာလျှင် စီးနေအုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ နံမိတ္တံ ကာတုံ ဝန္တိ၊ ပန-ဓာက်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ ဥဒကံ-သည်၊ နပ္ပဝတ္တတိ- မစီး၊ ဧဝံ-၌ ရေမစီးနိုင်လောက်အောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သေတုမ္မိ- တံတားကို၊ (ရေကာ တာရိုးကို၊) ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အပ္ပဝတ္တမာနာ- မစီးသော၊ (မစီးသော ရေရှိသော၊) နဒီ- သည်၊ပေ၊ နဝန္တိ၊ ပဝတ္တနဌာနေ - ရေစီးရာ အရပ်ဌ်၊ နဒီနံမိတ္တံ - ကို၊ ကာတုံ ဝန္တိ၊ အပ္ပဝတ္တနဌာနေ-ရေမစီးရာအရပ်ဌ်၊ ဥဒကနံမိတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ ဝန္တိ။

ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်မြစ်သည်၊ ဒုမ္မဉ္ဇိကာလေဝါ–မကောင်းသောမိုယ်း ရှိရာအခါဌ်သော်ဂုင်း၊ (မိုယ်းခေါင်ရာ မိုယ်းအခါဌ်သော်ဂုင်း၊) ဂိမ္ဟဝါ-နွေအခါဌ်သော်ဂုင်း၊ နိရုဒကဘာဝေန-ရေမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နပဝတ္တတိ-မစီးနိုင်၊ သာ– ထိုမြစ်သည်၊ ဝန္တိ- အပ်၏၊ [မိုယ်းကောင်းသောမိုယ်း ၄ လတုန်းက ရေရှိလျှင် နဒီနံမိတ် ဖြစ်နိုင်သည်၊] မဟာနဒီတော– မြစ်ကြီးမှ၊ ဥဒကမာတိကံ-ရေမြောင်းကို၊ နီဟရန္တိ-ထုတ်သွယ်ကြကုန်၏၊ သာ-ထို ရေမြောင်းသည်၊ ကုန္နဒီ

သဒိသာ – မြစ်ငယ်နှင့်တူသည်၊ ဟုတ္တာ၊ တိဏိ - ၃ မျိုးကုန်သော၊ သဿာနိ-ကောက်တို့ကို၊ သမ္ပာဒေန္တိ- ပြီးစေလျက်၊ နိစ္စံ- အမြဲ၊ ပဝတ္တတိ - စီး၏၊ ကိန္ဓာဝိ ပဝတ္တတိ - အကယ်၍ကား စီးပါပေ၏၊ (ပန - ထိုသို့ပင် စီးပါသော်လည်း၊) နဝန္နတိ၊ ပန–အန္တယကား၊ ယာ-အကြင်မြစ်ငယ်နှင့်တူသောရေမြောင်းသည်၊ မူလေ - အရင်းအစ၌၊ ဝါ- က၊ မဟာနဒိတော– မှ၊ နိဂ္ဂတာ – ထွက်ခဲ့သည်၊ (သမာနာ)ပိ- လည်း၊ ကာလန္တရေန - တပါးသောအခါ၌၊ တေနေဝ နိဂ္ဂတ မဂ္ဂေန - ထို ထွက်ကြောင်းလမ်းဖြင့်ပင်၊ နဒိံ - မူလမြစ်ကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ- ဖေါက်၍၊ (မြစ်ကမ်းပါးကို ရေတိုက်စားသောအားဖြင့်ခွဲ၍၊)သယဉ္စ-မိမိဟူသော မြစ်ငယ်ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဂစ္ဆတိ- စီးသွားနိုင်၏၊ ဂစ္ဆန္တိ - စီးသွားနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရေတာ – နောက်၌၊ သုသုမာရာဒိသမာကိဏ္ဏာ– မိကျောင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ နာဝါဒိဟိ–လေ့အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သဉ္ဇရိတဗ္ဗာ- လှည့်လည်နိုင်သော၊ နဒီ-သည်၊ ဟောတိ၊ တံ–ထိုမြစ်ကို၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဥဒကနိမိတ္တေ - ၌၊ နိရုဒကေ - ရေမရှိသော၊ ဌာနေ - အရပ်၌၊ နာဝါယဝါ-လှေ၌သော်ငင်း၊ စာဋိအာဒီသုဝါ-အိုးစရည်း အစရှိသည်တို့၌သော်ငင်း၊ ဥဒကံ-ကို၊ ပူရေတ္ဝာ-ပြည့်စေ၍၊ ဥဒကနိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိဂတမေဝ-မြေ၌တည်သော ရေသည်သာ၊(နိမိတ္တံ ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ တဉ္စ-ထို ဘူမိဂတရေသည်လည်း၊ အာဝါဋေ၊ပေ၊ သမုဒ္ဒါဒိသု– တွင်း, ၄ ထောင့်ကန်, တဘက်ဆည်ကန်, ဇာတဿရရေအိုင်, ဆားငံသမုဒ္ဒြာအိုင်အစရှိသည်တို့၌၊ ဌိတံ-တည်သော၊ အပဝတ္တနက ဥဒကံ-မစီးသွားသောရေတည်း၊[လောကိသမုဒ္ဒြာ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပန – ဗျတိရိက်၊ အဋ္ဌိတံ – မတည်သော၊ (တန့်ရပ်မနေသော၊) သြဃနဒိ ဥဒကဝါဟက မာတိကာဒိသု–ရေအယဉ် လှိုက်လာသော မြစ်, ရေကိုထုတ်ဆောင်ကြောင်း ပြွန် , မြောင်းအစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဥဒကံ–သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ [မိုယ်းအားကြီး၍ လှိုက်လာသော ရေရှိသော မြစ်ကို“သြဃနဒီ”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊] ပန–ဝါဒန္တရ၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဂမ္ဘီရေသု-နက်ကုန်သော၊ အာဝါဋာဒီသု- ရေတွင်းအစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဥက္ကေဝိမံ-ခပ်ယူခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ရေပုံးဖြင့် ခပ်ယူထိုက်သော၊)ဥဒကံ-ကို၊ နိမိတ္တံ- ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ - ထိုက်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ - ထိုစကားကို၊ ဒုဝုတ္တံ–

× × × × × × × +

ဥက္ကေဝိမံ။ ။ဥက္ကိဝိပနံ– မြောက်၍ ယူခြင်း၊ ဥက္ကေပေါ– ခြင်း၊ ဥက္ကေပေန နိဗ္ဗတ္တံ ဥက္ကေဝိမံ၊ ဣမပစ္စည်း၊ ဝိမတိ၌ — “ ဒီစဃရဇ္ဇုနာ (ရှည်သောကြိုးရှိသော၊) ကုဋ္ဌေန– (အိုးဖြင့်၊ ဝါ – ပုံးဖြင့်၊) ဥဿိဉ္စနိယံ (ခပ်ယူထိုက်သော) ” ဟု အနိယပစ္စည်းဖြင့် ပွင့်၏၊ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ၊ အန္ဓက အဋ္ဌကထာအလို၌ “အာဝါဋစသည်ဝယ် တည်သော ရေသည် နက်၍ နေသောကြောင့် ကြိုးတပ်သော်ပုံးဖြင့် ခပ်ယူရလျှင် ရေနိမိတ် မလုပ်ကောင်း”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုစကားကို “ဒုဝုတ္တံ, အတ္ထာနော်မတိ မတ္တာမေဝ”ဟု ပယ်၏။

မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ၊(''ဒုရုတ်ံ''ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊) အတ္တနော မတိ မတ္တမေဝ-မိမိ၏ အယူမျှသာတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဌိတံ-တန့်ရပ်နေသော၊ (မစီးသော)၊ အန္တမသော-အောံထစ်ဆုံး အားဖြင့်၊ သုကရခတာယ – ဝက်သည် တူးအပ်သော ရေအိုင်၌၊ (ဥဒကံ)ဝိ-ရေသည်ၦင်း၊[ဝိသည် ဂရဟာဇောတက၊ နော်ဒ်၌လည်း နည်းတူ။] ဂါမဒါရကာနံ-ရွာသူ သားငယ်တို့၏၊ ကီဠနဝါဝိယံ–ကစားကြွင်း ရေအိုင်၌၊ (ဥဒကံ)ဝိ-သည်ၦင်း၊ တခ်ဏညေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊(သိမ်သမုတ်မည့် ခဏ၌ပင်၊) ပထဝိယံ-၌၊ အာဝါဋကံ – တွင်းငယ်ကို၊ ကတွာ- ၍၊ ကုဋ္ဌေဟိ- ရေအိုးတို့ဖြင့်၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ ပူရိတဥဒကမိဒ် - ပြည့်စေအပ်သော ရေသည် သော်လည်း၊ ယာဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနာ-ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်၊ (သမာန သံဝါသကသီမာသမ္မုတိကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်၊)သစေ တိဋ္ဌတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ) အပ္ပံဝါ– နည်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဗဟုဝါ- များသည်မူလည်း၊ ဟောတု- စေ၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ တသ္မိံ ဌာနေ-ထို နိမိတ်ပြုရာအရပ်၌၊ နိမိတ္တာသညာ ကရဏတ္ထံ–နိမိတ်၏အမှတ်အသားကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပါသာဏဝါလိကာပံသုအာဒိရာသိ ဝါ-ကျောက်ခဲ, သဲ , မြေမှုံ အစရှိသည်တို့၏ အစုကိုသော်ၦင်း၊ ပါသာဏတ္ထမ္ဘော ဝါ - ကျောက်တိုင်ကိုသော်ၦင်း၊ ဒါရုတ္ထမ္ဘော ဝါ - သစ်သားတိုင်ကို သော်ၦင်း၊ ကာတဗ္ဗော - ၏။ [ရေခန်းသွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ရေနိမိတ်ပြုရာအရပ်၌ ကျောက်ပုံစသည်ကို ပြုထားပါ- ဟူလို၊ ယခုအခါ၌ ကျေဒံတိုင်ကို အမှတ်အသား ပြုကြသည်။] တံ-ထိုအမှတ်အသားကို၊ ကာတုန္တ-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းငှါၦင်း၊ ကာရေတုန္တ - သူတပါးတို့ကို ပြုစေခြင်းငှါၦင်း၊ ဘိက္ခုသ - အား၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန - ဆက်၊ လာဘသီမာယံ-လာဘသိမ်၌၊ (တံ-ထို အမှတ်အသားကို၊ ကာတုန္တ ကာရေတုန္တ ဘိက္ခုသ) နု ဝဋ္ဋတိ၊ သမာနသံဝါသကသီမာ - သမာနသံဝါသက သိမ်သည်၊ ကဿစိ-တစုံတယောဒ်ကို၊ ဗိဠုနံ-ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို၊ နကရောတိ-မပြုတတ်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ (ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း မဘက်, သက်သက်၊) ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဝိနယကမ္မမေဝ- ဝိနည်းကံကိုသာ၊ သာဓေတိ- ပြီးစေ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဇ္ဈော-၌ သမာနသံဝါသကသီမာ၌၊ (တံ-ထို အမှတ်အသားကို၊ ကာတုန္တ ကာရေတုန္တ ဘိက္ခုသ - အား၊) ဝဋ္ဋတိ – အပ်၏၊ [လာဘသိမ်၌ကား ကျောက်တိုင်ကို နယ်ခဲ၍ စိုက်လိုက်မိလျှင် တဖက်ကလူကို ထိုလာဘ်မရအောင် နှိပ်စက်ရာရောက်

× × × × × × ×

ကမ္မဝါစာ၊စေ၊ ဝဋ္ဋတိ ။ ။ ဤစကားအရ ယခုအခါ၌ ဥဒကနိမိတ်လုပ်ရာဝယ် တွင်းငယ်လုပ်၍ ထိုတွင်း၌ ရေလောင်းထားကြ၏၊ သမာနသံဝါသ သီမာသမ္မုတိ် ကမ္မဝါစာ ဆုံးသည်တိုင်အောင် ထိုရေတည်လျှင် ဥဒကနိမိတ်လုပ်ဘို့ရန် အပ်သောကြောင့် ထိုအတိုင်း ပြုစီမံကြသည်။

သောကြောင့် ကိုယ်တိုင် မစိုက်ကောင်း- ဟူလို၊ လာဘသိမ်အကြောင်းကို စိဝရ ကွန္ဓက အဆိုးနား၌ တွေ့ရလတံ့။]

စ- ဆက်၊ အဌဟိ—ဂ ပါးကုန်သော၊ ဇရမေဟိ နိမိတ္တေဟိ - ၅၌ နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (သာမည)၊ အသမ္မိဿေသဟိပိ- မရောနှောအပ်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်ဂင်း၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ သမ္မိဿေသဟိပိ-ရောနှောအပ်သောနိမိတ်တို့ဖြင့်ဂင်း၊(ပိသေသ)၊ သိမံ- ကို၊ သမ္မနိတုံ- သမုတ်ခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ- အပ်သည်သာ၊ သာ- ထိုသိမ်သည်၊ ဧဝံ- ၅၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (အသမ္မိဿဖြစ်စေ, သမ္မိဿဖြစ်စေ)၊ သမ္မနိတ္ဝာ- ၍၊ ပဇ္ဇမာနာ - ဖွဲ့အပ်သော်၊ (တနည်း) ဧဝံ- ဖြင့်၊ သမ္မနိတ္ဝာ- ၍၊ ပဇ္ဇမာနာ-အပ်သော၊ သာ- ထိုသိမ်သည်၊ ဧကန- တခုသော၊ (နိမိတ္တေနဝါ— ဖြင့်သော်ဂင်း၊) ဒ္ဝိဟိ-နှစ်သော၊ နိမိတ္တေဟိဝါ- တို့ဖြင့်သော်ဂင်း၊ အပဒါ-မဖွဲ့အပ် မဖွဲ့နိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ [နိမိတ်တခု နှစ်ခုတည်းဖြင့် သမုတ်လျှင် နိမိတ်ရှိရာမှ အခြားအရပ်၌ သိမ်အပိုင်းအခြားကို မသိရသောကြောင့် သမုတ်၍မဖြစ်- ဟူလို။] ပန- အနွယ၊ တိဏိ - ၃ ခုသော နိမိတ်တို့ကို၊ အာဒိံကတွာ – အစပြု၍၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ— ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ နိမိတ္တာနံ- တို့၏၊ သတေနာပိ— တရာဖြင့်သော်လည်း၊ ပဒါ- ဖွဲ့အပ်သည်၊ (ဖွဲ့နိုင်သည်)၊ ဟောတိ၊ သာ- ထိုသိမ် သည်၊ တီဟိ-၃ ခုသောနိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ပဇ္ဇမာနာ-သော်၊) သိဃ်ာဠကသဏ္ဌာနာ-ပေါင်းဆုံ၍နေသော လမ်း ၃ ခွသဏ္ဌာန် ရှိသည်၊ (တိကောဏာ – ၃ ထောင့် ရှိသည်၊–ဝိမတိ၊)ဟောတိ၊စတူဟိ-၄ ခုသောနိမိတ်တို့ဖြင့်၊(ပဇ္ဇမာနာ-သော်၊) စတုရဿာဝါ— အညီအမျှ လေးထောင့်သဏ္ဌာန် ရှိသည်သော်ဂင်း၊ သိဃ်ာဠက အာမုစန္ဒ မုဒိင်္ဂါဒိသဏ္ဌာနာဝါ- ပေါင်းဆုံ၍နေသော လမ်း ၄ ခွသဏ္ဌာန် , လ

× × × + ⸗ × × ×

အသမ္မိဿ, သမ္မိဿ။ ။တောင်ချည်းဖြစ်စေ, ကျဉ်းချည်းဖြစ်စေ ဤသို့စသည်ဖြင့် အခြားနိမိတ် မပါစေဘဲ ပြုလုပ်အပ်သော နိမိတ်တို့ကို “ အသမ္မိဿေဟိ ” ဟု ဆို၏၊ အရှေအရပ်၌ တောင်, တောင်အရပ်၌ ကျောက် , အနောက်အရပ်၌ တော , မြောက်အရပ်၌ သစ်ပင် ဤသို့ ၂ မျိုး ၃ မျိုးစသည် ရောနှေသောနိမိတ်တို့ကို “သမ္မိဿေဟိ” ဟု ဆိုသည်။

သတေနာပိ။ ။“နိမိတ်တရာ ပြုလုပ်နိုင်၏” ဟု ဆိုသောကြောင့် ၃ ယူဇနာလောံ ရှိသော သိမ်ကြီး၏အရှေအရပ်၌ပင် တော, ကျောက်, တောစသည်အမျိုးမျိုးထား၍ ဖြစ်စေ, အချင်းချင်း မရောသော တောင်ချည်းဖြစ်စေ နိမိတ်လုပ်၍ “ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ ံ နိမိတ္တံ၊ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ၊ ဧသော ပဗ္ဗတောနိမိတ္တံ”ဟု တကြိမ်မေးပြီးလျှင် နောက် နိမိတ်ရှိရာသို့သွား၍ တဖန် “ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ ံ နိမိတ္တံ ” စသည်ဖြင့် မေးနိုင်, ဖြေနိုင်, နိမိတ်ပြောနိုင်၏—ဟု သိသာ၏။

စတုရဿာစသည်။ ။စတုရဿာတိ သမစတုရဿာ-၄ ထောင့်စပ်စပ် သဏ္ဌာန် ရှိ၏၊ ဤသိဃ်ာဠကသဏ္ဌာန်သည်“စတုက္ကံ စတ္ထရေ မဂ္ဂ—သန္ဓိ သိဃ်ာဠကံ် ဘဝေ”ဟူသော အဘိဓာန် (၂၀၃)လာ အတိုင်း လမ်းတို့၏ အဆက်အစပ်ကို ပြုဟုသောကြောင့်

ထက်ဝက်သဏ္ဌာန်, မုရိုးစည်သဏ္ဌာန် အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်သော်ငင်း၊ (ဟောတိ)၊ တဒေတာ-ထိုနိမိတ် ၄ခုထက်၊ အဓိဒကဟိ-ပိုလွန်သောနိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဇ္ဈမာနာ-သော်၊)နာနာသဏ္ဌာနာ-အမျိုးမျိုးသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏၊[ရှေးခေတ်က မြေရသလောက်သာ သိမ်လုပ်ရသောကြောင့် ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးရှိသည်၊]

တံ-ထိုသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတုကာမေဟိ - ဖွဲ့လိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သာမန္တာ ဝိဟာရေသု– အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခူ - တို့ကို၊ တသတသ ဝိဟာရသ-ထိုထို ကျောင်းတိုက်၏၊ သိမာပရိယန္တဒံ-ဥပစာရသိမ် အပိုင်းအခြားကို၊ ပုစ္ဆိတွာ- မေးပြီး၍၊ [ဗဒ္ဓသိမ် မဟုတ်သေး၊ နဂိုရှိကျောင်းတိုက်၏ အပိုင်းအခြားကို ဆိုသည်။] ဗဒ္ဓသီမာဝိဟာရာနံ - ဖွဲ့အပ်ပြီးသော သိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၏၊ သီမာယ-ဗဒ္ဓသိမ်၏၊ သီမန္တရိကံ-သီမန္တရိက်ကိုငင်း၊ [ထပေတွာ-၌စပ်၊ သီမန္တရိက်၏ ပဗ္ဘာဇကို နောက်၌ ပြုလတ္တံ့၊] အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာနံ- ဖွဲ့အပ်သော သိမ်မရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၏၊ သီမာယ-သမုတ်အပ်လတ္တံ့သော သိမ်၏၊ ဥပစာရံ-ဥပစာကိုငင်း၊ ထပေတွာ- ချန်ထား၍၊ ဒိသာစာရိက ဘိက္ခူနံ - အရပ်မျက်နှာ၌ လှည့်လည်သွားလာသောရဟန်းတို့၏၊ နိဿဋ္ဌာဂသမယေ-လှည့်လည်ခြင်း မရှိရာအခါ၌၊ [ညဉ့်- လူခြေတိတ်ချိန်, သန်းခေါင်အခါမျိုး၌၊] (သီမာဗဒ္ဓိတမ္ပ-၌ ပဓာနစပ်၊) ကေသွိ – တခုသော၊ ဂါမဓေတ္တေ - ဂါမခေတ်၌၊ သီမံ–

× × × × × × × ×

လမ်း ၄ ခွ ဆုံနေသော ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ လမ်း ၄ ခွ ဆုံပုံကို ပုံချ၍ ကြည့်ပါ၊ အချို့က"ရှေသိဃ်ဒဂုကင့် စတုရဿကဲ့သို့ ၄ ထောင့်စပ်စပ် မရ, လမ်း၄ခွ ဆုံပုံအတိုင်းသာ ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဒီဃာင့် သိဃ်ဒဂုကကို စတုရဿနှင့် ရောမည်စိုးသောကြောင့် စတုရဿကို"သမစတုရဿာ"ဟု ဖွင့်သည်"ဟု ဆိုကြ၏။

"အမုစ္ဆသဏ္ဌာန်"ဟူသည် ဝိုင်းနေသောလကို တဝက်ခွဲထားသော ပုံသဏ္ဌာန်တည်း၊ နိမိတ် ၄ ခုကို ထိုသဏ္ဌာန်ပေါ်အောင် ချကြည့်ပါ၊ "မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာန်"ဟူသည် အလျားရှည်သော ၄ ထောင့် သဏ္ဌာန်တည်း၊ (တနည်း) အဖျားကျဉ်း၍ အရင်းကျယ်သော ပုံသဏ္ဌာန်တည်း၊ (ဝိမတိ)၊ သာရတ္ထဋ္ဌကား " မဇ္ဈေဝိတ္ထတာ , ဥဒေါသကောဋိသ သံကောဋိတာ ဟောတိ–အလယ်ခေါင်၌ ကွယ်၍ ထိပ်၂ဘက်၌ ကျဉ်းသွားသည်"ဟု ဆို၏၊ ထိုသိမ်မျိုးကို နိမိတ် ၄ ခုဖြင့် သမုတ်၍ ဖြစ်နိုင်မည်ဆထင်၊ဘာ့ကြောင့်နည်း-နိမိတ်အချင်းချင်း ကြိုးဆွဲသောအခါ တည့်တည့်နေရာဋ္ဌသာ သိမ်ဖြစ်၏၊အလယ်ခေါင်၌ မောက်နေလျှင် ထို မောက်နေရာ၌ နိမိတ်အမျိုးမျိုး ထားရဉ္ဇားမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဥပစာရံ ထပေတွာ ။ ။ သိမ် မသမုတ်ရသေးသော ကျောင်းတိုက် အတွက် တတိုက်လုံးကို မဟာသိမ် သမုတ်သောအခါ ကျောင်းတိုက် အပြင်ဘက်၌ သီမန္တရိက် ဥပစာကျန်အောင် မှန်း၍ ချန်ထားရမည်–ဟု ဝိမတိ ဆို၏၊ [အာယတ်* ဗန္ဓိတမ္ပ်ယ သီမာယ နေသံ ဝိဟာရာနံ ပရိဏ္ဏေဒတော ဗဟိ သီမန္တရိကပ္ပဟောနကံ ဥပစာရံ ထပေတွာ၊–ဝိမတိ။] သာရတ္ထဋ္ဌကား"ပဏ္ဍာ သိမံ ဗန္ဓန္တာနံ သီမာယ ဩကာသံ ထပေတွာ–နောက်သမုတ်မည့် သိမ်၏နေရာ ဥပစာချန်၍"ဟု ဆိုသည်။

မဟာသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတုကာမော-ဖွဲ့လိုကုန်သည်၊ သဧ(ဟောန္တို)-ကုန်ဘုံ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု၊) တတ္ထ- ထို ဂါမခေတ်၌၊ ယေ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ- အကြင် ဗဒ္ဓသိမ် ရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ (သန္တိ-နှ၏၊) တေသု - ထို ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏ အထံသို့၊ (ပေသေတဗ္ဗံ-၌စပ်၊) မယံ- တို့သည်၊ အဇ္ဇ - ယနေ့၊ (ယနေ့သည်)၊ သိမံ-ကို၊ ဗန္ဓိဿာမ- ဖွဲ့ပါကုန်ဘုံ၊ တုမ္ဟေ - တို့သည်၊ သကသိမာ ပရိစ္ဆေဒတော-မိမိဗဒ္ဓသိမ်၏ အပိုင်းအခြားမှ၊ မာ နိက္ခမထ-မထွက်ကြပါကုန်လင့်၊ ဇုတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ပေသေတဗ္ဗံ- စေလွှတ်ရာ၏၊ ယေ အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ- အကြင် ဗဒ္ဓသိမ် မရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊(သန္တိ)၊ တေသု- ထို ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ကေစ်္စ-တပေါင်းတည်း၊ သန္ဓိပါတေတဗ္ဗာ-စည်းဝေးစေထိုက်ကုန်၏၊ ဆန္ဒာရဟာနံ – ဆန္ဒကို ဆောင်ထိုက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ (မလာနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊) ဆန္ဒော - ဆန္ဒကို၊ အာဟရာပေတဗ္ဗော- ဆောင်ယူစေထိုက်၏၊ အညာနိပိ-မိမိ၏ဂါမခေတ်မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂါမခေတ္တာနိ-တို့ကို၊ အန္တော-မဟာသိမ်၏ အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမော - ပြုလို

× × × × × × ×

မှတ်ချက်။ ။ဤသမုတ်နည်းသည် ဝိသုံဂါမ သီးခြား သိမ်မိန့်ခံ၍ သမုတ်နည်းမျိုး မဟုတ်၊ သိမ်မိန့်မခံဘဲ သမုတ်နည်းမျိုးတည်း၊ ဝိသုံဂါမ အမိန့်ရ၍ သမုတ်လျှင်ကား ဤနည်းမလို၊ သို့ရာဝယ် ရှေးဆရာတော်တို့သည် ဝိသုံဂါမ အမိန့်ပြုဖြစ်သော်လည်း ဂါမခေတ်က နယ်ကျဉ်းနေလျှင် ဤနည်းအတိုင်း သမုတ်ကြ၏၊ အချို့သောတောနယ်များ၌ နယ်သိမ်း၍ သမုတ်ဘို့ရန်လည်း လွယ်ကူပါသည်။

အညာနိပိ၊ပေ၊အန္တော ကတ္တုကာမော။ ။သိမ်သမုတ်ရာ ဂါမခေတ်မှ အခြားဂါမခေတ်ကို သွင်း၍ သိမ်သမုတ်နိုင်ပုံကို ထောက်လျှင် ယခုအခါ ဝိသုံဂါမ အမိန့်ရသော သိမ်နေရာသည် ကျဉ်းနေပါမူ ထို ဝိသုံဂါမ၏ ပတ်ဝန်းကျင်သည်လည်း မူလဂါမပင် ဖြစ်ရကား ထို မူလဂါမခေတ်မှ လိုသလောက် အတွင်းသွင်း၍ သမုတ်နိုင်ကြောင်း မှတ်ချက်တမျိုး ရသည်။

ဝိသုံဂါမဋ္ဌ ကံ ပြုနိုင်။ ။ထို့ပြင် ဝိသုံဂါမ အမိန့်ရသောနေရာသည် သီးခြားရွာမြေဖြစ်နေရကား ဆိုင်ရာအစိုးရတို့က ဝိသုံဂါမအဖြစ်ကို ပြန်၍ မရုပ်သိမ်းသမျှ ဝိသုံဂါမ မပျက်သောကြောင့် ထို သီးခြားရွာငယ်ဖြစ်သော ဝိသုံဂါမဝယ် သိမ်မသမုတ်ဘဲလည်း အလိုရှိရာ သံဃကံများ ပြုနိုင်၏ – ဟု မှတ်ပါ၊ ထို ဝိသုံဂါမဋ္ဌ သိမ်သမုတ်ရခြင်းကား အစိုးရတို့က ဝိသုံဂါမအဖြစ်ကို ပြန်၍ ရုပ်သိမ်းသော်လည်း သိမ်မပျက်ခြင်း အကျိုးထူး ရှိသည်။

ကျဉ်းလျှင် ထပ်ခဲ့။ ။ဤသို့ဖြစ်လျှင် "ဝိသုံဂါမ အမိန့်ရ၍ သမုတ်ထားအပ်သော သိမ်သည် နောင်သောအခါ ထိုကျောင်းတိုက်၌ သံဃာ တိုးပွားလာသောကြောင့် ကျဉ်းနေလျှင် ထို သိမ်ကို နှုတ်၍ တိုးခဲ့ သမုတ်နိုင်၏" ဟုလည်း မှတ်ချက်တမျိုး ရပြန်သည်၊ ယခုအခါ သမုတ်အပ်ပြီးသော သိမ်က ကျဉ်းနေ၍ သိမ်ကျောင်းကို သိမ့်အပြင်ဘက် အနည်းငယ်ထွက်စေ၍ ဆောက်ခြင်း၌ အပြစ်လွတ်ကင်းကြောင်းကို သိပါ။

ကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊(ဧဝံ ဟောန္တေသု) တေသုဂါမေသု-ထို ရွာတို့၌၊ ယေ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တေဟိပိ-ထို ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အာဂန္တုမ်ဟံ-လာရာ၏၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ-မလာကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒော-ဆန္ဒကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-၏၊ ဇုတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ဦး။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ (အာဟ၌စပ်၊) နာနာဂါမေ ခေတ္တာနိနာမ- အမျိုးမျိုးသော ဂါမခေတ်တို့မည်သည်၊ ပါဠေဋ္ဌံ- အသီးအသီး၊ ဗဒ္ဓသီမာ သဒိသာနိ- ဗဒ္ဓသီမ်နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊) တတော- ထို အသီးအသီးသော ဂါမခေတ်မှ၊ ဆန္ဒ ပါရိသုဒ္ဓိ- သည်၊ နု အာဂစ္ဆတိ-မလာနိုင်၊ ပန-ထိုသို့ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မလာနိုင်ပါသော်လည်း၊ အန္တော နိမိတ္တဂတေဟိ – နိမိတ် အတွင်း၌ တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့သည်၊ အာဂန္တုမ်-လာရာ၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ သမာန သံဝါသကသီမာ သမ္မုနန္နကာလေ-သမာန သံဝါသကသိမ် သမုတ်ရာအခါ၌၊ အာဂမနမ်ပိ - လာခြင်းသည်ဌင်း၊ အနာဂမနမ်ပိ-မလာခြင်းသည်ဌင်း၊ ဝုဋ္ဌတိ- အပ်၏၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ သမ္မုနနကာလေပန-အဝိပ္ပဝါသသိမ် သမုတ်ရာအခါ၌ကား၊ အန္တော နိမိတ္တဂတေဟိ-နိမိတ်အတွင်း၌ တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တုမ်- လာရာ၏၊ ဝါ- လာရာမည်၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ - မလာကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒော - ကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ (အာဟ)။

ပန-ဆက်၊ ဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဘိက္ခူသု-တို့သည်၊ သန္နိပတိတေသု–စည်းဝေးပြီးကုန်လသော်၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-တို့၏၊ ဆန္ဒေ-ကို၊ အာဟဋေ-ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော်၊ တေသု တေသု မဂ္ဂေသု–ထိုထို လမ်းတို့၌ဌင်း၊ (တေသု တေသု) နဒီတိတ္ထဂါမဒ္ဝါရာဒီသုစ–ထိုထို မြစ်ဆိပ် ရွာတံခါး အစရှိသောအရပ်တို့၌ဌင်း၊ အာဂန္တုကဘိက္ခူနံ– တို့ကို၊ (အာနယ, ကရောတို့၌စပ်၊) သီဃံ သီဃံ - လျင်စွာ လျင်စွာ၊ ဟတ္ထပါသာနယနတ္ထာယ – ဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင်ခြင်း အကျိုးငှါဌင်း၊ ဗဟိသီမာ ကရောတ္ထာယ – သိမ်ပြင်ဘက်၌ ပြုခြင်းအကျိုးငှါဌင်း၊

× × × × × × ×

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန၊ ဤထေရ်၏ဝါဒကို အဋ္ဌကထာဆရာ နှစ်သက်သောကြောင့် နော်ဝံထား၊သည်၊ "အန္တော နိမိတ္တဂတေဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ အာဂန္တုမ်" ဟူသောစကား၊သည် "သာဒိဗိဝသေန ဝုတ္တံ-ရှိခသလေး၊စား၊ရာ ရောက်ဘို့ အတွက် ဆိုအပ်သောစကား၊" ဖြစ်သည်၊ စကန်လာမှ သိမ်သမုတ်ကိစ္စ အထမြောက်မည်-ဟု ဆိုလိုရင်း၊မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "သမာနသံဝါသကသိမ် သမုတ်တုန်း၌ ဂါမခေတ်ချင်း၊မတူသောကြောင့် "လာလာ – မလာလာ"ဟု ဆို၍၎, အဝိပ္ပဝါသသိမ် သမုတ်သော အခါ၌ကား ရွာတပါး၊က နိမိတ်အတွင်း၌ သံဃာအား၊လုံး တသိမ်ထည်း၌ တည်နေသောကြောင့် "လာရမည်၊ မလာနိုင်လျှင် ဆန္ဒဆောင်ယူရမည်"ဟု ဆိုသည်၊

အာရာမိကေစေဝ-အာရာမ်စောင့်တို့ကိုဂင်း၊ သမဏုဒ္ဒေသေစ-သာမဏေတို့ကို ဂင်း၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဘေရိသညံဝါ-စည်ကြိုးအမှတ်အသားကိုသော်ဂင်း၊ ဃဋိသညံဝါ-ခရာသင်း အမှတ်အသားကိုသော်ဂင်း၊ ကတွာ-၍၊ နိမိတ္တ ကိတ္တနာနန္တရံ-နိမိတ်ပြောခြင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုတ္တာယ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ (ပါဠိတော်ဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော၊) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃာတိ အာဒိကာယ-အစရှိသော၊ ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ (သမာနသံဝါသကသီမာသမ္မုတိကမ္မဝါစာဖြင့်၊) သီမာ-ကို၊ ပန္ဓိတမ္ဘာ-ဖွဲ့ထိုက်၏၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေယေဝ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌ပင်၊ နိမိတ္တာနိ-သိမ် နိမိတ်တို့ကို၊ ဗဟိ-၌၊ ကတွာ-၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပထဝိသန္ဓာရကံ-မြေကို ခံတတ်သော၊ ဥဒကံ-ကို၊ ပရိယန္တံ-အဆုံးအပိုင်း အခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ သီမာ-သိမ်သည်၊ ဂတာ-သွားသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဇုမံ သမာနသံဝါသကသီမံ-ဤသမာန သံဝါသကသိမ်ကို၊ သမ္မန္နန္တေဟိ-သမုတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပမ္ဘဋ္ဌပသမ္ပဒါဒိနံ-ပဗ္ဘဋ္ဌကံ ဥပသမ္ပဒါကံ အစရှိကုန်သော၊ သံဃကမ္မာနံ – သံဃကံတို့ကို၊ သုခကရဏတ္ထံ-လွယ်ကူစွာ ပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ခဏ္ဍသီမာ-ခဏ္ဍသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုခဏ္ဍသိမ်ကို၊ ပန္ဓန္တေဟိ-ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝတ္တံ– ကျင့်ဝတ်ကို၊ (ရှေးထုံးစံကို၊) ဇာနိဘဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ ဟိ-ဣ၊ ပေါဓိ စေတိယ ဘတ္တသာလာဒိနိ-ပေါဓိပင်, စေတီ, ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဝတ္ထူနိ - အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေပြီး၍၊ ကတဝိဟာရေ-ပြုအပ်ပြီးရာကျောင်းတိုက်၌၊ သစေ ပန္ဓန္တိ-အကယ်၍ ဖွဲ့ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ-ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်၌၊ ဗဟူနံ–များစွာသော ရဟန်းတို့၏၊ သမောသရဏာဒ္ဒါနေ-ပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌၊ အဗန္ဓိတွာ-မဖွဲ့မူ၍၊ ဝိဟာရပစ္စန္တေ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်၌၊ ဝိဝိတ္တောကာသေ-ဆိတ်ငြိမ်သော အရပ်၌၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-၏၊ အကတ

× × × × × × ×

ပမ္ဘဋ္ဌပါ၊ပေ၊ သုခကရဏတ္ထံ။ ။ပဗ္ဘဇအရ ဘက္ခုကမ္မာဇောစန–ခေါင်းတုံးရိတ်ဘို့ရန် ပန်ပြောမှုကို ရည်ရွယ်သည်၊ ရှင်ပြုသောအခါ ဆံရိတ်ရာ၌ တိုက်ရှိ သံဃာကုန်ကို ပန်ပြောရ၏၊ ခဏ္ဍသီမ်အတွင်းသို့သွား၍ ဆံရိတ်လျှင်ကား ထိုခဏ္ဍသီမ်တွင်းသံဃာကို ပန်ပြောရုံမျှဖြင့် တာဝန်ကြေ၏၊ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍသီမ်သည် ပဗ္ဗဇ္ဇာကိစ္စအတွက်သည်း လွယ်ကူခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ဥပသမ္ပဒကံ့ ပြုရာ၌လည်း တိုက်ရှိ သံဃာအားလုံးကို ပင့်ဆောင်ဘွယ် မလို, ခဏ္ဍသီမ်တွင်းရှိသမျှ သံဃာများ ဟတ္ထပါသ်စပ်ဘို့သာ အရေးကြီး၏၊ ထို့ကြောင့် ဥပသမ္ပဒကံအတွက်လည်း လွယ်ကူခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ အခြားကံများအတွက်လည်း ဥပသမ္ပဒကံ နည်းတူပင်တည်း၊ [သုခကရဏတ္ထန္တိ သဗ္ဗေသံ သန္ဓိပါဘန ပရိဿမံ ပဟာယ-တိုက်ရှိသံဃာအားလုံး စည်းဝေးရခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းမှုကိုပယ်၍၊ အပ္ပတရေဟိ သုခကရဏတ္ထံ၊—ဋီကာ။]

ဝိဟာရေ - မပြုအပ်သေးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ (ဗောဓိ စေတီစသည် တို့ကို မပြုအပ်သေးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊) ဗန္ဓန္တေဟိ - တို့သည်၊ ဗောဓိ စေတိယာဒိနံ– ဗောဓိပင် စေတီအစရှိကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် ဘုတ္တာသာလာ စသည်တို့ကို ယူ)၊ သမ္ဗဝတ္တေန်– တို့၏၊ ဌာနံ – တည်နေရာကို၊ သလ္လက္ခေတွာ – မှတ်သားပြီး၍၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအား ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော်၊ ဝတ္တေသု- ဗောဓိဧစတီ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်၊ ပတိဋ္ဌဧတသု-တည်ပြီးကုန်လသော်၊ ဝိဟာရပစ္စန္တေ-၌၊ ဗဝိတ္ထောကာသေ-၌၊(သိမာ–သည်၊)ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊(ဤသို့ ဆိတ်ငြိမ်သော အရပ်ဝယ် ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊) ဗန္ဓိတဗ္ဗာ- ၏၊ [ဗောဓိ ဧစတီစသည်တို့သည် လူ အများများနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် မဆိတ်ငြိမ်သောနေရာဖြစ်၍ ထိုနေရာများနှင့် ဝေးသောအရပ်၌ ခလ္လာသိမ်သမုတ်ပါ။]

သာ-ထို ခလ္လာသိမ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-အားဖြင့်၊ ကေဝိသတိ- ၂ ကိုပ် တပါးသော၊ ဘိက္ခူ- တို့ကုဲ၊ သစေ ဂဏှာတိ- အကယ်၍ယူနိုင်အုံ၊ (အကယ်၍ ဆန်အုံ၊ ဝေံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏၊ တဇေတွာ- ထို ၂ ကိုပ်တပါးဆန်သော သိမ်အောက်၊ ဩရုဏ်-ယုတ်လျော့သောသိမ်သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ- ၂ ကိုပ်တပါးထက် အလွန်၊ ဘိက္ခုသဟဿံ- ရဟန်းတထောင်ကို၊ ဂဏှန္တိယာ- ယူနိုင်သောသိမ်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ခလ္လာသိမ်အတွက် ရဟန်းတထောင်ကို အလွန်ဆိုထားသည်၊ မဟာသိမ်ကား ရဟန်းတထောင်မက များစွာဆန်သည်သာ။] တံ - ထိုသိမ်ကို၊ ဗန္ဓန္တေန - ဖွဲ့သောရဟန်းတို့သည်၊ သိမာမာဠကဿ - သိမ်အပြင်၏၊ သမန္တာ– ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိမိတ္တာပဂါ – နိမိတ်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ (နိမိတ်လောက်ကုန်သော၊) ပါသာဏာဒေါ- ကျိုကို၊ ထဝေတဗ္ဗာ- ထားထိုက်ကုန်၏၊ ခလ္လာသိမာယ- ၌၊ ဌိတေဟိ- တည်သောရဟန်းတို့သည်၊ မဟာသိမာ - မဟာသိမ်ကို၊ နဗဗ္ဓိတဗ္ဗာ-မဖွဲ့ထိုက်၊ မဟာသိမာယ-၌၊ ဌိတေဟိ- တို့သည်၊ ခလ္လာသိမာ- ကို၊ နဗ (ဗန္ဓိတဗ္ဗာ)၊ ပန- အနွယ၊ ခလ္လာသိမာယဓမ္မေ - ၌သာ၊ ဌတွာ - တည်၍၊ ခလ္လာသိမာ-ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ- ၏၊ မဟာသိမာယဓမ္မေ- ၌သာ၊ ဌတွာ-၍၊ မဟာသိမာ–ကို၊ (ဗန္ဓိတဗ္ဗာ)၊

တတြ-ထိုသို့ ဖွဲ့ရာ၌၊ အယံ-၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဗန္ဓနဝိဓိ-ဖွဲ့ပုံ အစီအရင်တည်း၊ ဟိ-ဖြဲ့၊ (သမန္တာဟိဟ ဟိပါလျှင်းကာင်း၏၊ မပါလျှင်ထည့်၊)သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သော ပါသာဏော နိမိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေံ-သို့၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိဇတ္တတွာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ- သမာန သံဝါသက ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သိမာ– ခလ္လာသိမ်ကို၊ သမ္မန်တဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ အထ–ထိုမှ နောက်၌၊ တဿာဝေ-ထို ခလ္လာသိမ်

× × × × × × × ×

●ကဇိသတိ ဘိက္ခူ။ ။သံလျှက်တို့တွင် အန္ဒာနကံ၌ သံလာအများဆုံး၊ ဗါဝင်ရာ၏၊ ထိုသံလာသည် ကံပြုခံရသောဟုတ်ကို၊လိန်နှင့်တကွ ၂ ကိုပ်တပါး ရှိရာ၏၊ ထို့ကြောင့် "●ကဇိသတိဘိက္ခူ၊ ထိုင်နေလောက်သောသိမ်ကို အကျဉ်းငယ်ဆုံးသိမ်"ဟု ဆိုသည်၊

ကိုပင်၊ ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ- ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်း အကျိုးငှါ၊ အဝိပ္ပဝါသ ကမ္မဝါစာ–ကို၊ ကာတဗ္ဗာ- ၏၊ ဟိ- မှန်၊ (ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံဟူသော စကားသည် မှန်၏၊) ဧဝံ - သို့၊ (အဝိပ္ပဝါသ ကမ္မဝါစာကို ပြုအပ်သော်၊) သီမံ-ကို၊ သမ္ဘုဟနိဿာမ- ပယ်နှုတ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊အာဂတာ-လာသော ရန်သူရဟန်းတို့သည်၊ သမ္ဘုဟနိတုံ-ပယ်နှုတ်ခြင်းငှါ၊ နံ သင်္ခိဿန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်လတံ့၊ သီမံ-ကို၊ သမ္မန်တွာ-၍၊ ဗဟိ-သိမ်၏ပြင်ဘက်၌၊ သီမန္တရိကပဒေသာဏာ-သီမန္တရိက်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ - ထားထိုက်ကုန်၏၊ သီမန္တရိကာ - သီမန္တရိက်သည်၊ ပစ္ဆိမကောဋိယာ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အစွန်အားဖြင့်၊ ကေရတနပ္ပမာဏာ– တတောင်ပမာဏ ရှိသည်၊ (သမာနာ - လသော်၊) ဝဋ္ဋတိ - အပ်၏၊ ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏာပိ –တထွာပမာဏရှိသော သီမန္တရိက်သော်မှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ - ၏၊ ဣတိ- သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်ပြီ၊ [ပိသဒ္ဒါဂရဟာဇောတကာ၊] စတုရဂ်လပ္ပမာဏာပိ – လက်၄ သစ် ပမာဏရှိသော သီမန္တရိက်သော်မှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာ

× × × × × × ×

ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ။ ။ဤ သမာန သံဝါသက ခဏ္ဍသီမ်သည် ကျောင်းတိုက်တခု အတွင်းဝယ် တည်ရှိသောကြောင့် ထို သီမ်အတွင်း၌ တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းနှင့် ၂ တောင့်ထွာ ဝေးကွာ၍ အရဏ်တက်ချိန်၌ နေကောင်း၏၊ သို့ပါလျက် (သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်း၍ နေနိုင်ခြင်းအကျိုး ရှိသော) အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ထပ်၍ သမုတ်ရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း– ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ” ဟု မိန့်သည်၊ “ ခိုင်မြဲခြင်းအကျိုး ၌သည် ” ဟူလို၊ ထို ဒဋ္ဌိကမ္မအကျိုးကိုပြလိုသော် “ဧံဟိ” စသည်ကို မိန့်ပြန်သည်၊ အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ထပ်၍ သမုတ်လိုက်လျှင် အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ထပ်၍သမုတ်ထားမှန်းမသိသော ရန်သူရဟန်းတို့က သမာနသံဝါသကသီမ်ကို နှုတ်ပစ်မည်ဟု ကြံ၍ နှုတ်ကြသော်လည်း အဝိပ္ပဝါသသီမ်က အပေါ်၌ အုပ်ထားသောကြောင့် ထို သမာနသံဝါသကသီမ် မပျက်ဘဲ ခိုင်မြဲနိုင်သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ယခုအခါ၌ကား သမာန သံဝါသကသီမ်ကို ပဌမ သမုတ်ပြီးနောက် အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ဒုတိယ ထပ်၍ သမုတ်လေ့ရှိကြသောကြောင့် ရန်သူရဟန်းတို့က အဝိပ္ပဝါသသီမ် ထပ်၍ သမုတ်ထားကြောင်းကို မသိစရာ မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ သီမ်အသစ် သမုတ်လို၍ သီမ်နှုတ်ကြရာ၌လည်း အပေါ်က ထပ်ထားသော အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ရှေးဦးစွာ နှုတ်ပြီးမှ သမာနသံဝါသကသီမ်ကို နှုတ်လေ့ရှိကြသည်။ [ပဌမံ ဟိ အဝိပ္ပဝါသသီမံ သမ္ဘုဟနိတ္တွာ ပစ္ဆာ သီမာ (သမာန သံဝါသကသီမ်ကို) သမ္ဘုဟနိတ္တာ၊—ဋီကာ။]

သီမန္တရိကာ၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိ။ ။[သီမာနံ+အန္တရံ သီမန္တရံ၊ သီမန္တရေ+ပဝတ္တာ (ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားတည်း၊) သီမန္တရိကာ။] ခဏ္ဍသီမ် သမုတ်ပြီးနောံ့ မဟာသီမ် သမုတ်သောအခါ သီမ် ၂ ခုမစပ်အောင် အကြားဌာန ထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအရပ်တခုကို “ သီမန္တရိက်”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပိုင်းခြားထားသောအရပ် ဖြစ်ရကား တတောင်, တထွာ, လက် ၄ သစ်မရှိဘဲ လက်တသစ်လောက် ရှိလျှင်လည်း အပ်ပါ၏၊ တတောင်လောက် ကျယ်လျှင် အကြားအရပ်က သာ၍ ထင်ရှားသောကြောင့် အဋ္ဌ

ပစ္စရိယံ- ၌၊ ဝုတ္တံ၊ [ဤနိဒ္ဒေသလည်း ဝိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဇောတက၊] ပန - ဆက်၊ ဝိဟာရော—ကျောင်းတိုက်သည်၊ မဟာ-ကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒ္ဝေပိ- ၂ လုံးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိဿောပိ—၃ လုံးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တတုတ္တရိပိ—ထို ၂ လုံး, ၃ လုံးထက် အလွန်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍသီမာယော-တို့ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့အပ် ဖွဲ့နိုင်ကုန်၏။

ဧဝံ-သို့၊ ခဏ္ဍသီမံ-ကို၊ သမ္မန်တွာ-၍၊ မဟာသီမာသမ္မုတိကာလေ-မဟာသိမ်သမုတ်ရာအခါ၌၊ ခဏ္ဍသီမတော – မှ၊ နိက္ခမိတွာ – ထွက်၍၊ မဟာသီမာယ–မဟာသိမ်၌၊ (မဟာသိမ်သမုတ်မည့် အရပ်၌၊) ဌတွာ - တည်၍၊ သမန္နာ–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ အနုပရိယာယနွေဟိ - အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်ကုန်လျက်၊ သီမန္တရိကပါသာဏာ – သီမန္တရိက် ကျောက်တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ – ကုန်၏၊ တတော - ထိုမှနောက်၌၊ အဝသေသနိမိတ္တာနိ - သီမန္တရိက်နိမိတ်မှ ကြွင်းကျန်သော မဟာသိမ်နိမိတ်တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ အဝိဇဟန္တေဟိ-မစွန့်ကုန်ဘဲ၊ ကမ္မဝါစာယ – ဖြင့်၊ သမာနသံဝါသကသီမံ– သမာနသံဝါသကသိမ်ကို၊(သမာနသံဝါသက မဟာသိမ်ကို၊) သမ္မန်တွာ–၍၊ တာသာ–ထို မဟာသိမ်ကို၊ ဒဠှီကမ္မတ္ထံ ၄ါ၊ အဝိပ္ပဝါသ ကမ္မဝါစာဝိ-ကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ- သို့၊ (အဝိပ္ပဝါသ ကမ္မဝါစာကို ပြုအပ်သော်၊)သီမံ–သိမ်ကို (သမာနသံဝါသကသိမ်ကို၊) သမူဟနိဿာမ- နှ်အံ့၊ ဇာတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂတာ–လာသောရန် သူရဟန်းတို့သည်၊ သမူဟနိတုံ-၄ါ၊ နသက္ခိဿန္တိ-လတံ့။

× × × × × × ×

ကထာ၌ “ ကေရတနပွမာဏာ ဝဋ္ဋတိ ” ဟု ဆိုပါသည်၊ [ကေရတနပွမာဏာ သုဝိညေယျတရာ ဟောတိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ—ကေရတနပွမာဏာ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဇာဂုံလမတ္တာပိ သီမန္တရိကာ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တတ္ထကေနာပိ ဟိ သီမာ အသမ္ဘိန္နာ ဟောတိ၊–ဋီကား၊]

မှတ်ချက် ။ ။ ယခုခေတ်၌ကား ခဏ္ဍသီမ် မဟာသိမ် ၂ မျိုးလုံးကို သမုတ်ဘို့ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိခသော်လည်း သိမ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ပဌမ နိမိတ်တိုင်ကို စိုက်ပြီးနောက် တခဏာင့်ထွာ ၂ တောင်လေးခြောင်း၌ သီမန္တရိက်ခေါ် ကျောက်တိုင်ကို ပတ်ဝန်းကျင်၌ စိုက်ကြသေး၏၊ ထိုသီမန္တရိက်ကား မဟာသိမ်သမုတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိလျှင် အကျိုးမများလှ။

ဆနုပရိယာယနွေဟိ၊ဧပ၊ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ။ရဟန်းတော်များ လှည့်လည်ခြင်းကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ နှုတ်အခပြောအားဖြင့် လှည့်လည်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ မဟာသိမ် သမုတ်မည့် အရပ်၏အတွင်း၌ တည်၍ သီမန္တရိက်ကျောက်များကို ယခုခေတ် နိမိတ်ပြောသကဲ့သို့ ပြောရမည်၊ ဥပမာ–မဟာသိမ်၏ အရှေ့တောင်ထောင့်က သီမန္တရိက်အမှတ်အသားသည် အဘယ်နည်း၊ ဤသို့ သိမ်နိမိတ်ပြောသလို အစဉ်အတိုင်း သီမန္တရိက် နိမိတ်တို့ကိုလည်း ပြောပါ–ဟူလို၊ ယခုခေတ်နိမိတ်ပြောသလို ပြောနေမှမဟုတ်၊ “ခဏ္ဍသိမ်နှင့် မဟာသိမ်အကြား၀ယ် မည်သည့်နေရာ၌ သီမန္တရိက် ရှိပါသည် ” ဟု ပတ်ပတ်လည်ပြောလျှင်လည်း “ကိတ္တေတဗ္ဗ”ပင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ ခလ္လာသီမာယ–၏၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ သီမန္တရိကာယ - ၏၊ နိမိတ္တာနိ - တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ- ၍၊ မဟာသီမာယ-၏၊ နိမိတ္တာနိ - တို့ကို၊ သစေ ကိတ္တေန္တိ - ကုန်အံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ တိသုန်သော၊ ဌာနေသု–အရပ်တို့၌၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊(သိမ်မသမုတ်သေးဘဲ နိမိတ် ၃ မျိုးကိုသာပြောပြပြီး၍၊)ယံသီမံ-အကြင်သိမ်ကို၊(ဗန္ဓိတုံ-၄၊) ဣစ္ဆန္တိ-န်၏၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံသန္တေပိ- ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (အလိုရှိရာသိမ်ကို ရှေးဦးစွာ ဖွဲ့နိုင်ပါသော်လည်း)၊ ယထာဝုတ္တနယေန-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ခလ္လာသီမတော၀-မှသာ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဗန္ဓိတမ္ဗာ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ - ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဗဒ္ဓါသု - ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ သီမာသု- သိမ်တို့တွင်၊ (ခလ္လာသိမ် မဟာသိမ်တို့တွင်၊) ခလ္လာသီမာယ- ၌၊ ဌိတာတည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ မဟာသီမာယ-၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ကံကို၊ နကောပေန္တိ- မဖျက်နိုင်ကုန်၊ မဟာသီမာယ-၌၊ ဌိတာ- တည်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခူ၀ါ- တို့သည်မူလည်း၊) ခလ္လာသီမာယ–၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တာနံ- ပြုသော ရဟန်းတို့၏ ကံကို၊(နကောပေန္တိ၊)သီမာန္တရိကာယ–၌၊ ဌိတာပန-တည်သော ရဟန်းတို့သည်ကား၊ ဥဘိန္နမ္ပိ - ခလ္လာသိမ်၌တည်ကုန် မဟာသိမ်၌ တည်ကုန်သော ၂ ပါးစုံသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊(ကမ္မံ-ကို၊)နကောပေန္တိ၊ ဂါမခေတ္တေ– ဂါမခေတ်၌၊(ထိုရဟန်းတို့၏ တည်နေရာ ဂါမခေတ်၌၊)ဌတွာ-တည်၍၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တာနံ ပန-ပြုသော ရဟန်းတို့၏ ကံကိုကား၊သီမန္တရိကာယ-၌၊ဌိတာ-ကုန်သော၊(ဘိက္ခူ-တို့သည်၊)ကောပေန္တိ-ကုန်၏၊ ဟိ–မှန်၊ သီမန္တရိကာ-သည်၊ ဂါမခေတ္တံ-သို့၊ ဘဇတိ- ကပ်ဝင်၏။

စ-ဆက်၊ သော သီမာနာမ – ၍ သိမ်မည်သည်၊ ကေ၀လံ - ပိဋ္ဌပါသာဏာစသည် မဖက် သက်သက်၊ ပထဝိတလေယေ၀–မြေအပြင်၌သာ၊ ဗဒ္ဓါ - ဖွဲ့အပ်သည်၊(သမာနာ–သော်၊) ဗဒ္ဓါနာမ-ဖွဲ့အပ်သည်မည်သည်၊ နု ဟောတိ-မဟုတ်သေး၊ အထခေါ- ကား၊ ပိဋ္ဌပါသာဏောပိ - ကျောက်ဖျာ၌ရှင်း၊ ကုဋိဂေဟောပိ-ကျောင်းကုဋိ၌ရှင်း၊ လေဏောပိ-လိုဏ်၌ရှင်း၊ ပါသာဒေပိ-ပြာသာဒ်၌ရှင်း၊ ပဗ္ဘတမတ္ထကေပိ- တောင်ထိပ်၌ရှင်း၊ ဗဒ္ဓါ- ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ)၊ ဗဒ္ဓါယေ၀–ဖွဲ့အပ်သည်သာ၊ဟောတိ၊တတ္ထ-ထိုပိဋ္ဌပါသာဏာစသည်တို့တွင်၊ပိဋ္ဌပါသာဏော-

× × × × × × ×

ကုဋိဂေဟော ။ ။ ကုဋိဂေဟောတိ ဘူမိယံ ကတတိဏကုဋိယံ၊—ဝိမတိ၊ မြေကြီးပေါ်ဝယ် ဆောက်အပ်သော မြက်သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သောကျောင်းတည်း၊ ပါသာဒ ဟူသည် အထက်ထပ်၌ နေခဲ့ဖြစ်သော့ (တချို့လည်း အထွဋ်တပ်လျက် ပါသော) ၂ ထပ်, ၃ ထပ်တိုက် စသည်တည်း။

ကျောက်ဖျာ၌၊ ဗန္ဓနေ့ဟိ-ဖွဲ့သော့ရဟန်းတို့သည်၊ ပါသာဏဝိဋ္ဌိယံ-ကျောက်ဖျာ၌၊ ရာဇိ - အရေးအသားကို၊ ကောန္ဒေတွာဝါ - ဖြတ်တောက်၍သော်၎င်း၊ ဥဒုက္ခလံ- တွင်းငယ်ကို၊ ခဏိတွာဝါ- တူး၍သော်၎င်း၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ နကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ နိမိတ္တုပဂပါသာဏော - နိမိတ်လောက်သော ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (ကျောက်ဖျာပေါ်၌ထား၍၊) နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

[ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သမုတ်သည့် အတွက် ကမ္မဝါစာ၏ အာဏာသည် ကျောက်ဖျာပေါ်၌သာ တည်လေသလော-ဟု တွေးတောဘွယ် ရှိသောကြောင့် " ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ " စသည် မိန့်၊] ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ - ၌၊ သီမာ-သည်၊ ပထဝိသန္ဓာရကံ-မြေကို ဆောင်ထားတတ်သော၊ (မြေကို ခံတတ်သော၊) ဥဒကံ-ကို၊ ပရိယန်နံ - အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ သြဘရတိ-သက်ဆင်း၏၊ နိမိတ္တာပါသာဏာ- ကျောက်နိမိတ်တို့သည်၊ ယထာဌာနေ-တည်မြဲတိုင်းသော အရပ်၌၊ နတိဋ္ဌန္တိ-မတည်ကုန်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ သမန္တာတော-၌၊ ရာဇိဝါ - ကိုသော်လည်း၊ ဥဒ္ဓါပေတဗ္ဗာ - ပေါ်ထင်စေထိုက်၏၊ (ကျောက်တုံးနေရာဝယ် ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် အရေးအသားဖြစ်ခဲ့အောင် ထွင်းပါ - ဟူလို၊) စတ္ထသု-ကုန်သော၊ ကောဏသုဝါ - အထောင့်တို့၌သော်လည်း၊ ပါသာဏာ-တို့ကို၊ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ - ထွင်းထိုက်ကုန်၏၊ (ကျောက်တို့ကိုထွင်း၍ တွင်းငယ်လုပ်နိုင်သည်၊) အယံ-၌ အရပ်သည်၊ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ - သိမ်၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊

× × × × × × ×

ဒိဋ္ဌပါသာဏေ၊ပေ၊နကာတဗ္ဗံ။ ။ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သိင်္ဃသမုတ်သောအခါ ပတ်ပတ်လည်က အရေးအသား အရာပေါ်အောင် ဖြတ်ခတောက်၍သော်၎င်း, ဆုံငယ်နှင့် သဏ္ဌာန်တူသော တွင်းငယ်ကို ပြု၍သော်၎င်း နိမိတ်မလုပ်ကောင်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ထိုအရေးအသား, ထိုတွင်းငယ်တို့က နိမိတ် ဂ ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့မပါဝင်သော်လည်း အချို့က ကျောက်ဖျာပေါ်ဖြစ်၍ ကျောက်နိမိတ် တမျိုး - ဟု ထင်မှားကာ ပြုလုပ်မည်စိုးသောကြောင့် " နိမိတ္တံ နကာတဗ္ဗံ " ဟု တားမြစ်ရသည်၊ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒါသည် ဆုံငယ်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆုံငယ်နှင့်တူသော တွင်းငယ်ကို ယူပါ။ [ဥဒုက္ခလန္တိ ဥဒုက္ခလာဝါဋ္ဌသဒိသဒုဒ္ဓကာဝါဋ်၊-ဝိမတိ။]

ဒိမတိ။ ။နိမိတ္တံ နကာတဗ္ဗန္တိ တံရာဇိံဝါ ဥဒုက္ခလံဝါ နိမိတ္တံ နကာတဗ္ဗံ၊မူဒဒ္ဒု ယထာဝုတ္ထေသု နိမိတ္တေသု အနာဂတတ္ထေန နဝဋ္ဌိတိတ်ဒ္ဓမ္မိ အပိနသကသညာယ ကေဝိ ဓမာဟေန နိမိတ္တံ ကရေယျာတိ ဒုရတောပိ ဝိပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ဥပရိဘိတ္တိံ အကိတ္တေတွာတိ အာဒိသုပိ သိဒ္ဓးမဝတ္ထုံ ပုနပ္ပုနံ ကထနေ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ရာဇိစသည်က နိမိတ် ဂ ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် မအပ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်သော်လည်း မပျက်စီးနိုင်သော အရေးအသား စသည်ဖြင့်၍ တချို့က မသိ နားမလည်သဖြင့် နိမိတ်ပြုမည်စိုးသောကြောင့် ဝိဝဏ်ပြုမည့်အရေးကို ဝေးစွာရှောင်ကျဉ်ရန် ဤကောင်းကို ဆိုထားသည်၊ နောင်ဝယ် " နံရံကို နိမိတ် မပြုရ " စသည် ဆိုရာ၌လည်း ဤအတိုင်း ဝိပတ္တိအရေးကို ဝေးစွာရှောင်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏-ဟု မှတ်ပါ။]

ဇုတိ-သို့၊ ငတ္တာ-ပြောဆို၍၊ အကွရာနိဝါ-အက္ခရာတို့ကိုမူလည်း၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိ-ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (အက္ခရာတို့ကို ရေးထားထိုက်၏၊) ကေစိ–အချို့ကုန်သော၊ ဥသူယကာ-ငြူစူတတ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သီမံ-သိမ်ကို၊ ဗျာပေဿာမ-မီးရှို့ကုန်အံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးကုန်အံ့၊ ပါသာဏာဝ- ကျောက်တို့သည်သာ၊ ဗျာယန္တိ-ဒီးလောင်ကုန်၏၊ သီမာ - သိမ်သည်၊ န (ဗျာယတိ)–မီးမလောင်။

[ဝိဇိုပါသာဏော၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ ကုဋိဂေဟ၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ကုဋိဂေဟပိ" စသည်မိန့်၊] ကုဋိဂေဟပိ-ကျောင်းကုဋ်၌လည်း၊ ဗန္ဓန္တေဟိ-တို့သည်၊ ဘိတ္တိ- နံရံကို၊ အာကိဒ္ဓတ္တာ- ၍၊ ကေစိသတိယာ- ၂ ကျိပ်တပါးသော၊ ဘိက္ခူနံ – တို့၏၊ ဩကာသဋ္ဌာနံ – ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ်ကို၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ ကရိတ္တာ-ပြု၍၊ ပါသာဏာနိမိတ္တာနိ- တို့ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ သီမာ- ကို၊ သမ္မန်တဗ္ဗာ၊ အန္တောကုန္နမေဝ – နံရံ၏ အတွင်းသည့်သာ၊ သီမာ–သည်၊ ဟောတိ၊ အန္တောကုန္နေ-နံရံအတွင်း၌၊ ကေစိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဩကာသော–ထိုင်ဖနလောက်ရာ အရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခ-ကျောင်းဦးစမုခ်၌၊ နိမိတ္တာပါသာဏော- နိမိတ်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ သမ္မန်တဗ္ဗာ၊ ဧဝမ်ပိ – ဤသို့ သမုတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ နပ္ပဟောတိ .– အာကယ်ရှိ မလောံအံ့၊ (မဆန့်အံ့၊ ဝံသတိ)၊ ဗဟိ-ဘေး၌၊(နံရံနှင့် ကျောင်းဦးစမုခ်တို့၏ခြားး၌၊)နိဗ္ဘောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ-တံစက်မြိတ် ရေကျရာအရပ်၌လည်း၊

× × × × × × ×

ဘိတ္တိ အာကိဏ္ဏေတ္ထ၊ ။ပြခဲ့သော နိမိတ် ဂ ပါးတွင် နံရံနိမိတ် မပါသော်လည်း နားမလည်သူတို့က နံရံကို နိမိတ်လုပ်မည်စိုးသောကြောင့် "ဘိတ္တိ အာကိဏ္ဏေတ္ထ" ဟု ဆိုသည်၊ "ဘတ္တိ" ဟူရာ၌ အုဋ္ဌနံရံ သစ်သားနံရံစသော အကာကိုသာ ဆိုလို၏၊ အာကယ်၌ ကျောံခဲကြီးများကို စိထားသောနံရံဖြစ်လျှင် နံရံ၌သောဘက်တိုင်း၌ နိမိတ်လောက်သောကျောက်ခဲကို ကျောက်နိမိတ်ပြုကောင်း၏၊ " ဘိတ္တိ အာကိဏ္ဏေတ္ထ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ထို ကျောက်နံရံကိုကား နိမိတ် မလုပ်ကောင်း။ —ဝိမတိ။

အန္တော ကုန္နမေဝ။ ။"နံရံအတွင်း၌ သိမ်ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုရာဝယ်"နံရံအတွင်း၌ ထားအပ်သော ကျောံနိမိတ်တို့၏ အတွင်း၌သာ သိမ်ဖြစ်၏"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ကျေံတိုင်များကား သိမ်၏အပြင်ဘက်၌သာ ရှိရသည်။

ပမုခေ နိမိတ္တာပါသေ ထပေတ္တာ။ ။အတွင်းအဆောင်၏ ရှေးရှု အပြင်ဘက်၌ ဆင်ဝင်စမုခ် ရှိ၏၊ ထို ဆင်ဝင်စမုခ်အတွင်း၌ပင်း, ထို စမုခ်၏ အပြင်ဘက် ဘေးနှစ်ဖက် နံရံအစွန်၌ တည့်တည့်အရပ်၌ပင်း ကျောံတိုင်နိမိတ်တို့ကို ထားရသည်၊ သို့မှ ၎ ထောင့်စပ်စပ် သိမ်ဖြစ်နိုင်မည်၊– (ဝိမတိ၊) အာကယ်၌ အတွင်းဆောင်နှင့် စမုခ်အတွင်းဝယ် ၂ ကျိပ်တပါးနေလောက်လျှင် စမုခ် ဆင်ဝင် ၎ ဘက်ရှိရာ ၎ ဌာနအတွင်း၌လည်း နိမိတ် ထား၍ သမုတ်နိုင်၏၊ ထိုသိမ်ကား ခန်းမအတွင်းနှင့် စမုခ်အတွင်း၌သာ သိမ်ဖြစ်သည်။

နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာယ-သမုတ်အပ်သော်၊ သမ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ကုဋိဂေဟံ-သည်၊ သီမဋ္ဌမေဝ-သိမ်ဋ္ဌတည်သည်သာ၊ ဟောတိ။

[ကုဋိဂေဟပိ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ လေဏဝိ၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "စတုဘိတ္တိယ လေဏဝိ" စသည်မိန့်၊] စတုဘိတ္တိယ လေဏဝိ- နံရံ ၄ ဘက်ရှိသော လိုဏ်ဌလည်း၊ ဗန္ဓန္တေဟိ - တို့သည်၊ ကုန်- နံရံကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ ပါသာဏာဝ- ကျောက်တို့ကိုသာ၊ ကိဉ္စတ္တတမ္မာ- နှ၏၊ အန္တော-နံရံ၏အတွင်းဌ၊ ညြကာဒေသော - ၂ ကျိပ်တပါး ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေပိ – လိုဏ်၏ အဉုံးစမုခ်ဌလည်း၊ နိမိတ္တာနိ – တို့ကို၊ ထပေတမ္မာနိ နှ၏၊ သစေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (အဉုံးစမုခ်ဌ နိမိတ်ထားဆဲသော်လည်း ၂ ကျိပ်တပါး မဆန္နအံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ – လိုဏ်၏ ဘေးဌ၊ နိဗ္ဗောဒက ပတနဋ္ဌာနေပိ-ဌလည်း၊ (အမိုး၏ အစွန်ဆုံး ရေကျရာအရပ်ဌလည်း၊)ပါသာဏော-တို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ-၍၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ - ဤသို့ သမုတ်အပ်သော်၊ လေဏဿ- လိုဏ်၏၊ အန္တော စ– အတွင်းဌရင်း၊ ဗဟိစ – အပြင်ဌရင်း၊ သီမာ – သည်၊ ဟောတိ၊ [အလယ်ဌတည်သော နံရံနှင့်တကွ အတွင်း အပြင်အားလုံး သိမ်ဖြစ်သည်။]

[လေဏဝိ၏အကျယ်ကိုပြပြီး၍ ပါသာဒေပိ၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ဥပရိပါသာဒေပိ" စသည်မိန့်၊] ဥပရိပါသာဒေပိ - ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်ဌလည်း၊ ဘိတ္တိ - ကို၊ အကိတ္တေတွာ - ၍၊ အန္တော- နံရံ၏အတွင်းဌ၊ ပါသာဏော ထပေတ္ဝာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ (အန္တော-အတွင်းအရပ်သည်၊)သစေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (အတွင်းအရပ်က ၂ ကျိပ်တပါး မထိုင်လောက်အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေပိ-ပြာသာဒ်၏ အဉုံးစမုခ်ဌလည်း၊ ပါသာဏော-တို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာ-သမုတ်အပ်သောသိမ်သည်၊ ဥပရိ ပါသာဒေယေဝ– ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်ဌသာ၊ ဟောတိ -၏၊ ဟဋ္ဌာ- အောက်သို့၊ နညြတရတိ–မသက်ဆင်း။

× × × + × × × ×

သမ္ဗံ၊ ဧဝ၊ သီမဋ္ဌဧဝဝ။ ။ရှေ သမုတ်နည်းဌ နံရံသည် သိမ်တွင်းမပါ၊ ဤ သမုတ်နည်းဌကား နိမိတ်တို့ကို နံရံပြင်ဘက် (တံစက်ရေကျရာ) အရပ်ဌ ထားသောကြောင့် "နံရံနှင့်တကွ ကျောင်းကုဋ်တခုလုံး သိမ်တွင်းဌတည်သည်"ဟု ဆိုသည်။

ဧဟဋ္ဌာ နညြတရတိ။ ။နံရံ ၄ ဘက်၏ အတွင်းဌ ကျောက်နိမိတ်များထားလျှင် ထို နိမိတ်တို့၏ အတွင်းကသော အောက်ထပ်ဝယ် သက်ဧရာမရှိဘဲ ဟာလာဖြစ်နေသောကြောင့် အောက်သို့ မသက် ဟု ဆိုသည်။ [ဟဋ္ဌာ နညြတရတိဟိ ဘိတ္တိဘာဌညြရံ နိမိတ္တာနိ ထပေတ္ဝာ ကိတ္တိဘတ္တာ ဟဋ္ဌာ အာကာသပ္ပဒေသံ နညြတရတိ၊— ဋီကာ။]

ပန-ဆက်၊ ဗဟူသု – များစွာကုန်သော၊ ထမ္ဘသု-တိုင်တို၌၊ (တိုင်တို၏ အရေအတွက်၌) တုလာနံ- ထုပ် လျှောက်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကတပါသာဒဿ-ပြီးအပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ-အောက်အပြင်၌၊ ကုန္နော - နံရံသည်၊ (ဋ္ဌိတော- ၌စပ်၊) ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆောင်အပ်သော်၊ နိမိဏ္ဍာနံ–တို့၏၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ ဟောတိ - ၏၊ ဧဝံ – ဤသို့ နိမိတ်တို့၏ အတွင်း၌ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥဒ္ဓဟိတွာ-ထ၍၊ ဝါ- ထောင်၍၊ တုလာရုက္ခဟိ- ထုပ် လျှောက် သစ်သားတို့နှင့်၊ ကေသမ္ဗုဒ္ဓေါ-တစပ်တည်း စပ်နေသည်၊(ဟုတ္တွာ)၊ ဋ္ဌိတော-တည်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟေဋ္ဌာပိ-အောက်သို့လည်း၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။

ပန- ဆက်၊ ကေထမ္ဘပါသာဒဿ – တိုင်တတိုင်တည်းဖြင့် တည်အပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ (သစ်သားတိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ , အုတ်တိုင်ဖြင့်ဖြစ်စေ , တိုင်ကြီးတတိုင်တည်းဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သောပြာသာဒ်၏။] ဥပရိမတလေ- အထက်အပြင်၌၊ ဗဒ္ဓါ-သော၊ သိမာ–သည်၊(ဩဘရတိ-၌စပ်၊)ထမ္ဘမတ္ထကေ-တိုင်ကြီး၏ထိပ်၌၊ ကေဝိသကိယော-သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့၏၊ ဩကာသော-ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ရှိအံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ဟေဋ္ဌာ-အောံသို့၊ ဩတရတိ-၏၊ ပါသာဒဘိတ္တိတော- ပြာသာဒ်၏ နံရံမှ၊ နိဂ္ဂစ္ဆတေသု- ထွက်ကုန်သော၊ နိယျူဟကာဒိသု-ဆင်စွယ်ကဲ့သို့ထွက်နေသည်တို့၌၊ ပါသာဏော-တိုက်၊ ထဒေပတွာ-

× × × × × × ×

ဟေဋ္ဌိမတလေ ကုန္နော။ ။ ဝိမတိ၌ “ ဋ္ဌိတကုန္နော” ဟုရှိ၏၊ “ကုန္နော” အရ အရပ် ၄ မျက်နှာဦးတည်သော နံရံတည်း၊ အရပ် ၃ မျက်နှာသာ နံရံရှိသျှင် တမျက်နှာ အတွက် သိမ်မသက်နိုင်။

ဟေဋ္ဌာပိ ဩတရတိ။ ။ သစေ ဟောတော အန္တော ဘိတ္တိယံ ကေဝိသတိ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော ဟောတိ၊ ဩတရတိ= အောက်ထပ်၌ရှိသော နံရံအတွင်း၌ ၂ ကိုင်တပါး ဆန့်လျှင် အောက်ထပ်သို့လည်း သက်၏၊ ဩတရတေဟမာနော စေ (သက်ပြန်သော်လည်း) ဥပရိ သိမပ္ပမာဏေန နု ဩတရတိ = အထက်ထပ်၌ သိမ်ပမာဏ ရှိသည့်အတိုင်း အောက်ထပ်သို့ သက်သည်မဟုတ်၊ သမန္တာ ဘိတ္တိပ္ပမာဏေန ဩတရတိ=အောက်ထပ်ဝယ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော နံရံမာဏ ရှိသလောက်သာ သက်သည်၊--ဋီကာ။

နိယျူဟကာဒိသု ။ ။ နိယျူဟော နာဂဒန္တကော (အဘိဓာန်–၈၆၂)၊ ဆင်စွယ်ကောက်သည် နံရံ၏အတွင်းဘက်၌ ထွက်သော ဆင်စွယ်ကောက်မဟုတ်, အပြင်ထွက်သော ကောက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ ပါသာဒဘိတ္တိ အန္တောသိမာယံ ဟောတိ ” ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ နံရံအတွင်းဘက် ထွက်သောကောက်၌ ကျောက်တုံးကို ချိတ်ဆွဲထားလျှင် နံရံသည် သိမ်၏ပြင်ဘက်၌ တည်ရလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ ။ဆင်စွယ်ကောံသည် နိမိတ်၏ဆွဲချိတ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်သမုတ်ပြီးသောအခါ သိမ်အတွင်း၌တည်၏–ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ဥပမာ–သိမ်တွင်း၌ ပေါက်နေသောသစ်ပင်သည် သိမ့်ပြင်သို့ကောက်၍ထွက်နေသော်လည်း သိမ္မဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ထား၍၊ (ချိတ်ဆွဲထား၍၊) သီမံ-ကို၊ သစေ ဗန္ဓနံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါသာဒဘိတ္တိ-ပြာသာဒ်၏နံရံသည်၊ အန္တောသီမာယံ - ၌၊ ဟောတိ၊ ပန - ဆက်၊ အဿာ- ထိုသိမ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ သြတရဏာနောတရဏံ- သက်ခြင်း မသက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏ အောက်၌၊ ကိတ္တေန္တေ ဟိဝိ–တို့သည်လည်း၊ ဘိတ္တိစ-နံရံကိုလည်း၊ ရုက္ခထမ္ဘာစ-သစ်သားတိုင်တို့ကိုလည်း၊ နကိတ္တေတဗ္ဗာ-ဂုန်၊ ပန–အနွယကား၊ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ– နံရံ၌ ငြိကပ်နေကုန်သော၊ ပါသာဏာတ္တန္ဓေ–ကျောက်တိုင်တို့ကို၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ - သို့၊ ကိတ္တိတာ - ပြောပြအပ်သော နိမိတ်ရှိသော၊ သီမာ–သည်၊ ဟောတ္ဝာ– ၌၊ ပါသာဒဿ- ၏၊ ပရိယန္တထမ္ဘာနံ–အစွန်းဖြစ်သောတိုင်တို့၏၊ အန္တောယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါသာဒဿ-ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ကုန္နော- နံရံသည်၊ ဥပရိမတလေန-အထက်အပြင်နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓေါ– ဆက်စပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥပရိ

× × × × × × × +

သြတရဏာ နောတရဏံ ။ ။ အဆက်ဆပ် သိမ်ပမာဏ၏ အတွင်းကသော အောက်အထပ်ဝယ် နံရံ၎ဘက်သည် (ထုပ်လျောက်) အားဖြင့် အထက်ထပ်နှင့် တစပ်တည်း ဆက်စပ်နေသည်ပြင် ၂ ကိုပ်တပါး နေသိုင်လောက်မူ အောက်ထပ်သို့ သက်ပုံ, ထိုသို့ အင်္ဂါမစုံလျှင် အောက်ထပ်သို့ မသက်ပုံကို ဆိုပြီးအတိုင်းသိပါ။

ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒေ ။ ။ ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြပြီး၍ အောက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒေ”စသည်မိန့်၊ “ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပါသာဏထမ္ဘေ”ဟူသည် နံရံကိုကပ်၍ အတွင်းဘက်ကစိုက်ထားအပ်သော ကျောက်တိုင်များတည်း၊ အောက်မြေကြီးမစိုက်ဘဲ နံရံချိတ်ထားသော တိုင်များကိုလည်း “ဘတ္တိလဂ္ဂေ ပန ပါသာဏထမ္ဘေ”ဟု ဆိုနိုင်၏။

ပရိယန္တ ထမ္ဘာနံ အန္တောယေဝ ။ ။ နိမိတ်အပြင်၌ အစွန်ဆုံးကသော ပတ်ပတ်လည် တိုင်များကို “ ပရိယန္တ ထမ္ဘ ” ဟု ဆိုသည်၊ ကျောင်းကြီးများ၌ အစွန်ဆုံးတိုင်များ၏ အတွင်း၌လည်း တိုင်အများ ရှိကြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် “ ပရိယန္တ ထမ္ဘ ” ဟု ဝိဓေသနပြုသည်။

ဓိမတိ ။ ။ အတွင်းတိုင် အပြင်တိုင်တို့ဖြင့် ဆောက်တည်ထားကပ်သော ပြာသာဒ်ဝယ် အပြင်တိုင်များ၏အတွင်း၌ နိမိတ်ထား၍သမုတ်ရာ၌ ထိုသိုင်၏ အတွင်းကသော တိုင်များဖြင့် ဆက်သွယ်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် သိမ်၌တည်၏–ဟု ဆိုရာ၌ ငြင်းချက်မရှိပါ၊ သိမ်တွင်းတိုင် , သိမ်ပြင်တိုင်တို့ဖြင့် အညီအမျှ ဆောင်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် အဘယ်သို့နည်း – ဟု စေးရာ၌ “ အထက်ထပ် တဝက်သာ သိမ်ဖြစ်၏” ဟု ဓကစိဆရာတို့ ဆို၏၊ အပရေဆရာတို့ကား “ အားလုံး ဂါမသိမ်သာ” ဟု ဆို၏၊ အဉ္ဉဆရာတို့ကား “ အားလုံး မဟာသိမ်ဖြစ်၏ ” ဟု ဆို၏၊ ဤသို့ အဆိုကွဲပြားသဖြင့် ယုံမှားစရာဖြစ်သော အချက်ဝယ် ယုံမှားဘွယ်မရှိသော အရပ်ဌာန တည်၍ ကံပြု၏၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ဘို့ရန် အကြောင်းကိုရှာ၍ ထို အဆုံးအဖြတ်အား လျော်စွာကံပြုပါ–ဟု ဆိုသည်။

ပါသာဒမိဒ်-ပြာသာဒ်၏အထက်သို့လည်း၊ အဘိရုဟတိ- တက်ရောံ၏၊ ပါသာဒ သ-၏၊ ဗဟိ–၌၊ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ-၌၊ နိမိတ္တာနိ သစေ ကရောန္တိ-နှံအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သဗ္ဗော – သော၊ ပါသာဒေါ- ပြာသာဒ်သည်၊ သိမဋ္ဌော - သိမ်၌ တည်သည်၊ ဟောတိ။

[ဥပရိပါသာဒေ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ၏ အကျယ်ကို ပြလို သောကြောင့် ပဗ္ဗတမတ္ထကေ စသည်မိန့်။] ပဗ္ဗတမတ္ထကေ-တောင်ထိပ်၌၊ တလံ-တောင်အပြင်သည်၊ ကေဝိသတိယာ- သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့၏၊ ဩကာသာရဟံ– တည်နေခြင်းကို ထိုက်သည်၊ (တည်နေလောက်သည်၊) ဟောတိ- ၏၊ တတ္ထ- ထို တောင်အပြင်၌၊ ပိဋ္ဌိပါသဏဝိယ-ကျောက်ဖျာ၌ကဲ့သို့၊ သိမံ-ကို၊ ပန္နန္တိ-ဖွဲ့ကုန် အံ့၊ ဟဋ္ဌာ ပဗ္ဘတေပိ - တောင်၏ အောက်၌လည်း၊ တေနေဝ ပရိစ္ဆေဒေန - ထို အထက်၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်ပင်၊ သိမာ-သည်၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။

တာလမူလက ပဗ္ဗတေပိ–ထန်းမြစ်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၌လည်း၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ သိမာ-သည်၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ) ဟဋ္ဌာ–သို့၊ ဩတရတေဝ-သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယေ:-အကြင် တောင်သည်၊ ဝိတာနသဏ္ဌာနော-ဗိဘာန်မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ ကေဝိသတိယာ–သော၊ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဩကာသော– တည်ရာအရပ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဟဋ္ဌာ– ၌၊ နတ္ထိ၊ တဿ- ထို ဗိတာန်မျက်နှာကြက် သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏၊ ဥပရိ - ၌၊ ဗဒ္ဓါ- အပ်သော၊ သိမာ-သည်၊ ဟဋ္ဌာ-သို့၊ န ဩတရတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ မုဒိင်္ဂ သဏ္ဌာနောဝါ – မုရိုးစည် သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-

× × × × × × ×

တာလမူလကပဗ္ဗတေ။ ။[ဝိမတိ၌ "တာလက္ခန္ဓမူလ ပဗ္ဗတေ" ဟု ရှိ၏။] ထန်းပင်စိုက်သောအခါ ထိုထန်းပင်ဖြစ်မည့် (ထန်းစေ့မှတ်သော) အမြစ်ကို"တာလမူလ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ထန်းမြစ်သည် စား၍ ဖြစ်လောက်သော အခါ အရင်းဥတုတ်၍ အဖျားတိုင်အောင် တဖြည်းဖြည်းသေးသွား၏၊ ထိုထန်းမြစ်နှင့်တူသော တောင်လည်း အောက်ခြေ၌ တုတ်၍ အထက်၌ ကျဉ်းရကား အထက်၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည် အောက်သို့ သက်၏။

ဝိတာန သဏ္ဌာနော။ ။ "ဗိတာန် မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်" ဟူသည် မှိုကဲ့သို့ အပေါ်ဥဝဲနေသော,အောက်၌ကား မှိ၏ခြေထောက်ကဲ့သို့ သေးသော တောင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဟဋ္ဌာ နဩတရတိ"ဟု ဆိုသည်၊ [" ဝိတာနသဏ္ဌာနောတိ–အဟိစ္ဆတ္တက သဏ္ဌာနော"ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၏။]

မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော ။ ။ အောက်ပိုင်း သေး၍ အထက်ပိုင်း၌ ပြန့်ကျယ်သော တောင်ကို"မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာန"ဟု ခေါ်၏၊ အောက်ပိုင်း၌ သိမ်ပမာဏမရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်၊ ရှိလျှင်ကား အောက်သို့ သက်ပါ၏၊ [မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော–ကို"ဟဋ္ဌာဝါ"–နှင့် အဓိပ္ပါယ် တွေ့စပ်ပါ။]

ဖြစ်ခဲ့စေ၊ ပဏာဝသတ္ထာနောဝါ- ထက်စည်သတ္ထာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ (ဟောတူ၊)ယဿ- အကြင်တောင်၏၊ ဟဒ္ဒါဝါ- အောံ၌သော်၎င်း၊ မဇ္ဈေဝါ- အလယ်၌သော်၎င်း၊ သီမပ္ပမာဏံ- သိမ်၏ ပမဏာသည်၊ နတ္ထိ - အံ့၊ တဿ - ထို တောင်၏၊ ဥပရိ- ၌၊ ဗဒ္ဓါ–သော၊ သီမာ-သည်၊ ဟောန္တု- သို့၊ နေဝ ဩဘာရတိ။

ပန-ဆက်၊ ယဿ–အကြင်တောင်၏၊ ဒွေ- ၂ ဘက်ကုန်သော၊ ကူဋာနိ–အထွဋ်တို့သည်၊ အာသန္နေ-အနီး၌၊ ဌိတာနိ-တည်ကုန်၏၊ ကေဿဝိ-တခုသော တောင်ထွဋ်၏လည်း၊ ဥပရိ–၌၊ သီမပ္ပမာဏံ-သည်၊ နပ္ပဟောတိ- မလောက်၊ တဿ-ထို တောင်၏၊ ကူဋန္တရံ-အထွဋ် ၂ ခုတို့၏ အကြားကို၊ ဝါ-၌၊ စိန်တွာဝါ- စီး၍သော်၎င်း၊ (အုဋ္ဌကျောက်စသည်တို့ကို စီး၍သော်၎င်း၊) ပူရေတွာဝါ–ပြည့်စေ၍သော်၎င်း၊(ခဲ, မြေတို့ကို ပြည့်စေ၍သော်၎င်း၊) ကောဇဒ္ဓံ-တစပ်တည်းစပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဥပရိ- ၌၊ သီမာ-ကို၊ သမ္မန်တဇ္ဇာ။

ကော - တမျိုးသော၊ သပ္ပဖဏသဒိသော - မြွေ၏ပါးပျဉ်းနှင့်တူသော၊ ပဒ္မတော-သည်၊(ဟောတိ-ရှိ၏၊) တဿ- ထိုတောင်၏၊ ဥပရိ-၌၊ သီမပ္ပမာဏသ-၏၊ အတ္ထိတာယ– ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီမံ–ကို၊ ဇနွန္တိ-ကုန်အံ့၊ တဿ–ထို မြွေပါးပျဉ်းသတ္ထာန်ရှိသောတောင်၏၊ ဟဒ္ဒာ – ၌၊ အာကာသပဒ္ဓာရုံ – လွင်ပြင်တောင်ဂုမ်းသည်၊ စေ ဟောတိ – အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သီမာ – သည်၊ နဩတရတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ–ထို အာကာသပဒ္ဓာရုံ၏၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သီမပ္ပမာဏော- သော၊ သုသိရပါသာဏော– အခေါင်းရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ - အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ဩတရတိ - ၏၊ သောစ ပါသာဏော-ထိုအခေါင်းရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်လည်း၊ သီမဋ္ဌောယေဝ– သိမ်၌ တည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အဿ – ထို မြေပါးပျဉ်းနှင့်တူသော တောင်

× + × × × × × ×

ပဏာဝသတ္ထာနောဝါ ။ ခါးသေး၍ အထက်အောက် ပြန့်ကျယ်သောတောင်ကို "ပဏာဝသတ္ထာန" ဟုခေါ်၏၊ ခါးအရပ်၌ သိမ်ပမာဏမရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [ခါးစသးစသော်လည်း သိမ်ပမာဏရှိလျှင် အောက်သို့သက်နိုင်၏၊ ပဏာဝသတ္ထာနောကို "မဇ္ဈေဝါ"နှင့် အဓိပ္ပါယ်တွဲစပ်ပါ။]

သပ္ပဖဏသဒိသော ။ မြွေ၏ပါးပျဉ်းသည် မြွေ၏ရှေ့သို့ အတော်ရှည်စွာ ထွက်နေသကဲ့သို့ တောင်၏အပြင်သို့ အတော်ရှည်စွာထွက်နေသော တောင်လက်မောင်းကို "သပ္ပဖဏသဒိသ" ဟု ဆို၏၊ အုဋ္ဌစသည်ဖြင့် စီထားအပ်သော အကာမရှိဘဲ ဟင်းလာဟင်းလင်းဖြစ်သော တောင်ဂုမ်းကို "အာကာရပဒ္ဓာရုံ" ဟု ခေါ်သည်။

ဆဧဝ ပနဿ၊ဧဝ၊သီမဋ္ဌောဧဃဝ ။ ထို သပ္ပဖဏ သတ္ထာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်း၏အောက်ဝယ် အလယ်ခေါင်၌ သိမ်ပမာဏရှိသော (အခေါင်းပါသော) ကျောက်တုံးရှိအံ့၊ ထို ကျောက်တုံးလည်း မြေကြီးထိအောင် တည်နေအံ့၊ ထိုကျောက်တုံးအတွက် သိမ်သည် ပထဝီသန္ဓာရကရေတိုင်အောင် အောက်သို့သက်၏၊ ကျောက်တုံးကိုကား တောင်မဟုတ်သောကြောင့် "သီမဋ္ဌကျောက်" ဟု ဆိုရသည်။

လက်ခမောင်း၏၊ ဟေဌာ–ဌ်၊ လေဏသ-လိုဏ်၏၊ (တမင်တူးအပ်သောလိုဏ်၏၊)ကုန္နာ-နံရံသည်၊ အဂ္ဂကောဋိ–အဖျားအစွန်းကို၊ (တောင်လက်မောင်း၏ အဖျားအစွန်းကို၊) အာဟစ္စ- ထိခိုက်၍၊ အထာပိ တိဋ္ဌတိ - အကယ်၍မူလည်း တည်အုံ့၊(ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊)ဩတရတိ၊ ဟေဌာစ-ဌ်ဂုင်း၊ ဥပရိစ-ဌ်ဂုင်း၊ သီမာယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ဟေဌာ- အောက်ဌ်၊ (သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန တောင်၏အောက်ဌ်၊) ဥပရိမဿ-အထက်ဌ်ဖြစ်သော၊ သီမာ ပရိဏ္ဍာဒဿ - သိမ်အဝိုင်းအခြား၏၊ ပါရတော-ထိုမှာဘက်ဌ်၊ ဝါ- ထိုမှာဘက်ဖြစ်သော၊ အန္တော- အတွင်းဌ်၊ လေဏံ– လိုဏ်သည်၊ သဧဝ ဟောတိ – အကယ်၍ရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ - ပြင်ဘက်ဌ်၊ (တောင်၏ပြင်ဘက်ဌ်၊) သီမာ – သည်၊ နဩတရတိ၊ ဥပရိမဿ - အထက်ဌ် ဖြစ်သော၊ သီမာ ပရိဏ္ဍာဒဿ- ၏၊ ဩရတော- ဤမှာဘက်ဌ်၊ ဝါ- ဤမှာဘက် ဖြစ်သော၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်ဌ်၊ လေဏံ-သည်၊ အထာပိဧဟာတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအုံ့ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊)အန္တော- ဌ်၊ သီမာ-သည်၊ နဩတရတိ၊ ဥပရိ-ဌ်၊

× × × × × × ×

အထာပိဿ ၊ပေ၊ သီမာယေဝ ။ ။ ထို သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏ အောက်ဝယ် လိုဏ် (ဂူ) ရှိ၏၊ ထိုလိုဏ်ကို အပြင်ဘက် နံရံထောင်သောအခါ သပ္ပဖဏ၏ အဖျားအစွန်တိုင်အောင် နံရံတက်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် အောံသို့ သိမ်သက်၏၊ ဝေဖြင့် အောက်ထပ် သိမ်မဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သည်။

သဧဝ ပန ဟေဌာ။ ။ဤ " သဧဝ ပန ဟေဌာ " မှစ၍ " သီမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဌာ နဩတရတိ" တိုင်အောင် သပ္ပဖဏသဒိသတောင်ပေါ်ဝယ် သမုတ်အပ်သောသိမ်၏ အောက်သို့ သက်ပုံ – မသက်ပုံကို နည်း (၅) မျိုးဖြင့် ပြသည်၊ ထို (၅)မျိုးကား–(၁)သဧဝ ပန ဟေဌာ, (၂)အထာပိ ဥပရိမဿ, (၃)အထာပိ ဥပရိ သီမာယ, (၄)ယဒိ ပန လေဏံ, (၅)အထဇလေဏံ၊ ဤသို့ စတည်ထားသောဝါကျ (၅)မျိုးဖြင့် ပြအပ်သောသိမ်များတည်း၊—ဝိမတိ။

(၁) သဧဝ ပန ၊ပေ၊ နဩတရတိ။ ။သပ္ပဖဏ တောင်လက်မောင်းပေါ်၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်အဝိုင်းအခြား၏ အောံ၌ ဟာလာဟင်းလင်း လွင်ပြင်သာရှိ၏၊ ထို လွင်ပြင်၏ ထိုမှာဘက် (တောင်ခြေ) ဖြစ်သော အတွင်းဝယ် လိုဏ်ရှိအုံ့၊ ထိုလိုဏ်သည် အထက်ပေါ်ကာ သိမ်၏ အဝိုင်းအခြားနှင့် မတည့်ဘဲ အတွင်းဘက် ရောက်နေသောကြောင့် ဗဟိသီမာ နဩတရတိ – သိမ်၏ပြင်ဘက် ဟာလာဟင်းလင်း အရပ်၌ သိမ်မသက်နိုင်။

(၂) အထာပိ ၊ပေ၊ နဩတရတိ။ ။အထက်သိမ် အဝိုင်းအခြား၏ ဤဘက်ဟု ဆိုအပ်သော အပြင်ဘက်၌ လိုဏ်ရှိ၏၊ [ဤလိုဏ်ကား တောင်ခေါင်း မဟုတ်, တမင်ပြုလုပ်အင်သော လိုဏ်တည်း၊] ထိုလိုဏ်သည် အထက် သီမာပရိဏ္ဍာဒ၏ အပြင် ရောက်နေရကား အန္တော သီမာ နဩတရတိ-လိုဏ်၏အတွင်းဘက်ကျသော အထက် သိမ်နှင့် တည့်နေသောအရပ်ဝယ် (ဟာလာဖြစ်နေသောကြောင့်) သိမ်မသက်နိုင်။

သီမာယ-၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါ- အပိုင်းအခြားသည်၊ ခုဒ္ဒကော- ငယ်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ လေဏံ-သည်၊ မဟန္တံ- ကျယ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သီမာ ပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ - လွန်၍၊ ဋ္ဌိတံ - တည်သည်၊ အထာပိ (ဟောတိ) - အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) သီမာ- သည်၊ ဥပရိယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ နသြတရတိ။

ပန-သို့မဟုတ်၊ လေဏံ- သည်၊ ခုဒ္ဒကံ- သည်၊ သမ္မ ပစ္ဆိမသီမာ ပရိမာဏံ-အလုံးစုံတို့၏ နေဝံဆုံး၌ဖြစ်သောသိမ်၏ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) ဥပရိ-၌၊ သီမာ-သည်၊ မဟတိ-ကျယ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) တံ-ထို ငယ်သောလိုဏ်ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္တာ-လွှမ်းမိုး၍၊ ဋ္ဌိတာ-တည်သည်၊ ယဒိ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ သြတရတိ၊ လေဏံ-သည်၊ အတိခုဒ္ဒကံ-အလွန်ငယ်သည်၊ သီမပ္ပမာဏံ-သိမ်၏ပမာဏရှိသည်၊ အထ နဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ ဥပရိယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ နသြတရတိ၊ တတော-တို့ သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်းမှ၊ ဥပဓုံ - ထက်ဝက်သည်၊ ဘိဇ္ဇိတ္တာ-ကွဲ၍၊ သစေ ပတတိ - အကယ်၍ ကျအံ့၊ သီမပ္ပမာဏံ - သိမ်ပမာဏ ရှိသည်၊ စေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦး၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊)ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ပတိတံ- ကျသောအပိုင်းသည်၊ အသိမာ- သိမ်မဟုတ်ဧတဲ့၊ အပတိတံ ပန-မကျသောအပိုင်းသည်ကား၊ သီမပ္ပမာဏံ-သည်၊ ယဒိဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ ဟောတိယေဝ- ဖြစ်မြဲ ဖြစ်သည်သာ၊ [ဤတွင် သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်းနှင့်စပ်၍ ပြီးပြီး]

× × × × × × ×

(၃) အထာဓိ ဥပရိ၊ဧပေါ နသြတရတိ။ ။သပ္ပဖဏတောင်လက်မောင်းပေါ်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်က ကျဉ်း၍ အောက်တည့်တည့်၌ရှိသော လိုဏ်က (ထို အထက်သိမ်အပိုင်းအခြားကို လွန်အောင်) ကျယ်နေပြန်လျှင်လည်း သိမ်သက်ဘို့ရန် ၄ မျက်နှာလုံး၊ ပြည့်စုံစေအောင် မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ, ၃ မျက်နှာ ၂ မျက်နှာ မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ, လုံးလုံးမရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ အောက်သို့ သိမ်မသက်နိုင်။

(၄) ယဒိ ပန လေဏံ၊ ဧပေ၊ သြတရတိ။ ။အောက်၌ အထက်သိမ် အပိုင်းအခြားနှင့် တည့်နေသောလိုဏ်သည် ငယ်နေအံ့၊ (" ငယ် " ဆိုခဲ့သော်လည်း ၂ ကိုဝ် တပါး ထိုင်ခဲ့လောက်သေးအံ့၊) အောက်၌သက်ဘို့ရန် နေရာရှိခဲ့သောကြောင့် ဓအောက်သို့ သက်နိုင်သည်။

(၅) အထ ဧလဏံ၊ ဧပေ၊ နသြတရတိ။ ။လိုဏ်သည် ၂ ကိုဝ်တပါးထိုင်ခဲ့လောက် ရှိမှ မရှိခဲ့အောင်ကျဉ်းနေလျှင် သိမ်သည် အထက်ပေါ်၌သာတည်၏၊ အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [" -မြကြီးနှင့် သပ္ပဖဏတောင်လက်မောင်း၏အကြားဝယ် အလယ်က ကျဉ်းနေသောကြောင့် သိမ်သည် မြကြီးသို့မသက် " ဟုဆိုသော စကားသည် " ပဏဝသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်ဝယ် အလယ်ကကျဉ်းနေ၍ ဓအောက်သို့ သိမ်မသက်နိုင် " ဟုဆိုသော စကားနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

ခဏ္ဍာသိမာ-ခဏ္ဍာသိမ်သည်၊ နိစဝတ္ထုကာ–နိမ့်သော အကြည်ရှိသည်၊(တည်ရာမြေကို"အကြည်"ဟုခေါ်သည်၊ ထို မြေက နိမ့်နေသည်၊) ဟောတိ-အံ့၊ တံ - ထို နိမ့်သော အကြည်ကို၊ ပူရေတ္ဝာ–ပြည့်စေ၍၊ (ဖို့၍၊) ဥစ္စဝတ္ထုကံ-မြင့်သော အကြည်ရှိသည်ကို၊ ကရောန္တိ- ကုန်အံ့၊ သိမာယေဝ - သိမ်ပင်တည်း၊ [သိမ်သမုတ်ရာမြေကနိမ့်နေသောကြောင့် အုဒ္ဓခုံစသည်လုပ်ခြင်းကို"ဥစ္စဝတ္ထုကံ"ဟု ဆိုသည်။] သိမာယ-၌၊ ဂေဟံ-ကျောင်းဆောင်ကို၊ ကရောန္တိ-နှံအံ့၊(ဂေဟံသည်၊) သိမဋ္ဌကမေဝ - သိမ်၌ တည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သိမာယ- ၌၊ ပေါက္ခရဏိံ- ရေကန်ကို၊ ခဏန္တိ- တူးကုန်အံ့၊ (ပေါက္ခရဏီ-သည်၊) သိမာယေဝ-ပင်တည်း၊ ဩယော - ရေအယဉ်သည်၊ သိမာမဏ္ဍလံ - သိမ်အဝှမ်းကို၊ ဩတ္ထရိတွာ-လွှမ်း၍၊ ဂစ္ဆကိ-သွားအံ့၊(ဧဝံ သတိ)၊ သိမာမာဠကေ- သိမ်ဝှမ်း၌၊ အန်း-ငြမ်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ကမ်္ဗံ- ကို၊ ကာတုံ- ၄၊ ဝန္ဒတိ- အပ်၏။

သိမာယ–၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဥမင်္ဂနဒီ- ဥမင်မြစ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိအံ့၊ ဇုဠ္ဍိမာ-တန်ခိုးရှိသော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ တတ္ထ - ထို ဥမင်မြစ်၌၊ နိသီဒတိ - ထိုင်နေအံ့၊ သာနဒီ- ထို ဥမင်မြစ်သည်၊ ပဌမံ - ရှေးဦးစွာ၊ (သိမ်မသမုတ်မီ ရှေးဦးစွာ၊) ဂတာ-စီးသွားသည်၊ သစေ (ဧဟောတိ)၊ သိမာ- သည်၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သစေဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ကမ်္ဗံ- ကို၊ နကောပေတိ- မပျက်စေ၊ [ဥမင်မြစ်က သိမ်တွင်း မပါသောကြောင့် ထို၌ ထိုင်နေသော ဇုဠ္ဍိမာဘိက္ခုသည် ကံကို မဖျက်နိုင်ပါ။] ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (ဥမင်မြစ် မစီးမီ ရှေးဦးစွာ၊) သိမာ-သည်၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ အထ(ဟောတိ)-အံ့၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ နဒီ - ဥမင်မြစ်သည်၊ ဂတာ-စီးသွားသည်၊ (အထ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ကမ်္ဗံ-ကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စေနိုင်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပထဝိတလေ-မြေအပြင်၌၊ ဌိတာ- တည်သော ရဟန်းသည်၊ (ကမ်္ဗံ– ကို၊) ကောပေတိယေဝ - ကေန် ပျက်စေနိုင်သည်သာ၊ [သိမ်၏ အောက်မြေကြီးဝယ် တည်နေသော ရဟန်းကား ယုံမှားစရာမရှိ၊ ကေန်ဖျက်နိုင်သည်သာ၊ ဘဉ္ဇကြောင့်နည်း-ထို ရဟန်း၏ တည်နေရာ မြေကြီးနှင့် တကွ အောက်ပထဝီသန္ဓာရက ရေတိုင်အောင် သိမ်သမုတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

သိမာမာဠကေ – ခဏ္ဍာသိမ်၏ မြေအပြင်၌၊ ဝဠဉ္ဇကွောာ - ပညောင်ပင်သည်၊ (ညောင်ခြေးထောက်ပင်သည်၊) ဟောတိ-ရှိအံ့၊ တဿ-ထို ပညောင်ပင်၏၊ သာခါဝါ- အကိုင်းသည်သော်ငင်း၊ တဇတာ - ထိုအကိုင်းမှ၊ နိဂ္ဂတပါရောဟာဝါ–

× × × × × × × ×

သိမာမဏ္ဍကေ ဝဠဉ္ဇကွောာ။ ။သိမာမာဠကေတိ ခဏ္ဍာသိမဂ်ကော(ခဏ္ဍာသိမ်၏အပြင်၌)၊ ဤဝိမတိအဖွင့်ကို ထောက်၍ သိမ်၏မြေအပြင်ကိုသာ "သိမာမာဠက" ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ "ဝဠဉ္ဇကွ" ဟူသည် ဖြာ၍ထွက်သွားသော အကိုင်း၏အောက်၌ "မြစ်ပျဉ်း"ဟု ခေါ်အပ်သော ခြေထောက်များ ကျ၍ ထို ခြေထောက်များကို အားပြုကာ အတော်ကျယ်ပြန့်နိုင်သော "ပညောင်"ခေါ် ညောင်ခြေထောက်ပင်တည်း။

ထွက်သောမြစ်ဖျဉ်းသည် သော်၎င်း၊ မဟာသီမာယ - ၏၊ ပထဝီတလံဝါ - မြေအပြင်ကိုသော်၎င်း၊ တတ္ထ - ထို မဟာသိမ်၏ မြေအပြင်၌၊ ဇာတရူက္ခာဒီနံဝါ - ပေါက်သောသစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကို သော်၎င်း၊ အာဟစ္စ - ထိ၍၊ တိဋ္ဌတိ - တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဟာသီမံ-ကို၊ သောဓေတွာဝါ - သုဓ်သင်၍သော်လည်း၊ ကမ္မံ-သံယဉ်ကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တေ သာဓုကာရာဟာ-ထို ဆက်စပ်နေသော အကိုင်း မြစ်ဖျဉ်းတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာဝါ-ဖြတ်၍သော်လည်း၊ ဗဟိဒ္ဓကာ-ပြင်ပဌ်တည်သည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ- နှ်၏၊ ဧဝံ- သို့၊ အနာဟစ္စ - မထိမူ၍၊ ဋ္ဌိတသာဓာဒိသု-တည်သောအကိုင်း အစရှိသည်တို့၌၊ အာရုဠှဘိဇ္ဇာ- တက်နေသောရဟန်းကို၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ အာနေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ မဟာသီမာ

× × × × × × ×

မဟာသီမာယ၊ပေါတိဋ္ဌတိ။ ။ထို ဝဋ္ဋရုက္ခ၏ အကိုင်း, သို့မဟုတ် မြစ်ဖျဉ်းသည် မဟာသိမ်၏ မြေအပြင်ကို ဖြစ်စေ , မဟာသိမ်၌ ပေါက်နေသော သစ်ပင် စသည်တို့ကို ဖြစ်စေ ထိ၍ တည်နေအံ့၊ ရုက္ခာဒိနှ်-၌ အာဒိဖြင့် မဟာသိမ်အတွင်းက တိုင်, ကျောင်း, တန်ဆောင်း စသည်ကို ယူပါ၊ ဤသို့ သိမ် ၂ သိမ်အတွင်း၌ ရှိသော အဆောံအဉ်းတို့ အချင်းချင်း ထိနေခြင်းကို "သိမာသမ္ဘေဒ-သိမ်ချင်းရောခြင်း" ဟု ခေါ်သည်။

မဟာသီမံ စသာဓေတွာ။ ။ထိုသို့ ဖြစ်နေလျှင် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ကံပြုလိုသော သံဃာသည် မဟာသိမ်ကို သုဓ်သင်းပြီးမှ ပြုရမည်၊ "သုဓ်သင်" ဟူသည် မဟာသိမ်၌ရှိသော သံဃာများကို ကံပြုရာသို့ ဟတ္ထပါသ် ရောက်အောင် ပင့်ခြင်း, သို့မဟုတ် မဟာသိမ်၏ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်းတည်း၊ [မဟာသီမံ၊ပေါကာတဗ္ဗန္တိ- မဟာသိမကတာဘိက္ခူ၊ ဟတ္ထပါသံဝါ အာနေတဗ္ဗာ, သိမတောဝါ ဗဟိကာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပါယော၊- သးရတ္ထ။] ဝိမတ်၌ "ဆန္ဒာဟရဏာဒိ" ဟု ဆန္ဒဆောင်ခြင်းကို ဤနေရာဝယ် ပြသော်လည်း သိမ်ချင်းကွဲရာ၌ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မလာနိုင်သောကြောင့် ထိုစကားကို နောက်၌ ပယ်ရှားလိမ့်မည်။

ဧတဝါ၊ဧပေ၊ဗဟိဒ္ဓကာ ကာတဗ္ဗာ။ ။မဟာသိမ်၌ တည်ရှိသော ရဟန်းများကို ဟတ္ထပါသ်ဆောင်ခြင်း စသည် မပြုလိုသောကြောင့် မဟာသိမ်၏ မြေနှံ့ဝင်း, သစ်ပင် စသည်တို့နှံ့ဝင်း မထိစေအောင်ဖြတ်ခြင်းကို "ဗဟိဒ္ဓကာ ကာတဗ္ဗာ"ဟု ဆိုသည်။ [ထိုသို့ ဖြတ်လိုက်လျှင် သီမာသမ္ဘေဒ မဖြစ်တော့။]

ဆန္ဒာဟရဏေပါ၊အာဂုဠှဘိက္ခူ။ ။ခဏ္ဍာသိမ်ဝယ်ပေါက်သော သစ်ပင်မှထွက်သော အကိုင်း, ညောင်ခြေထောက်သည် မဟာသိမ်၌ မထိဘဲ တည်နေအံ့၊ ထို အကိုင်းစသည်ကား ရဟန်းတပါး တက်နေလျှင် ထို ရဟန်းကို ဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင်ရမည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ထိုရဟန်းသည် ကံပြုရာ ခဏ္ဍာသိမ်ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၌ တည်နေရကား ခဏ္ဍာသိမ်တွင် ပါဝင်နေသောကြောင့်တည်း။

ပုတ်ချက်။ ။ခဏ္ဍာသိမ်၏ အခြားမဲ့၌ သိမန္တရိက်သည် ဂါမခေတ်တွင် ပါဝင်၏၊ ဂါမခေတ် တခေတ်သည် ဂါမသိမ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍာသိမ်နှင့် ဂါမသိမ်သည် ထွေလွန်နီးကပ် ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏၊ ထိုပုဒ်လေး ဆက်စပ်နေသော ဂါမသိမ်နှင့် သမ္ဘေဒ (ရောယှက်ခြင်း) ထပြစ်ကို မပြုဘဲ သိမန္တရိက် ခြားနေသော မဟာသိမ်နှင့် သမ္ဘေဒ

ယ- ၌၊ ဇာတရုက္ခဿ- ၏၊ သာခါဝါ- သည်သော်၎င်း၊ ပါရောဟော်ဝါ- သည်သော်၎င်း၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ - ဖြင့်သာ၊ သီမာမာဠကေ- ခဏ္ဍသီမ်၏ မြေအပြင်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ- တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သီမံ- ခဏ္ဍသီမ်ကို၊ သောဧတ္တာဝါ- ၍သော်လည်း၊ ကမ္မံ- ကို၊ ကာတဗ္ဗံ၊ တေ သာခါပါရောဟာ- ကိုကို၊ ဆိန္နိတ္တာဝါ - ၍သော်လည်း၊ ဗဟိဋ္ဌကာ - အပ၌ တည်သည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ။

သီမာမာဠကေ-၌၊ ကမ္မေ-သံဃံကံကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်စဉ်၊ ကောစိ- တစုံတယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သီမာမာဠကဿ-၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ - ဝင်၍၊ ဧဟာသင်္ခိတ သာခါယ - ကောင်းကင်ဝယ် တည်သော သစ်ကိုင်း၌၊ သစေ နိသီဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်နေအံ့၊ အဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ပါဒါ ဝါ-ခြေတို့သည်သော်လည်း၊ ဘူမိဂတာ-မြေ၌တည်ကုန်သည်၊ (သစေ)ဟောန္တိ-နှ်အံ့၊ နိဝါသန ပါရုပနံဝါ - သင်းပိုင် ကိုယ်ရုံသည်သော်လည်း၊ ဘူမိ - မြေကို၊ (သစေ) ဖုသတိ - အကယ်၍ထိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန- အနွယကား၊ ပါဒဒ- တို့ကိုၾကင်း၊ နိဝါသန ပါရုပနဉ္စ - ကိုၾကင်း၊ ဥက္ခိပ်ါပေတွာ- အထက်သို့ မြှောက်စေ၍၊ (ကမ္မံ)ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇာဒဠုလက္ခဏံ- ဤလက္ခဏာကိုလည်း၊ ပုရိမနယေပိ- ၌လည်း၊ ဝေဒိတမ္ဗံ - ၏၊ ပန- အထူးကား၊ အယံ-ဤ

× × × × × × ×

အပြစ်ကိုသာ အဋ္ဌကထာ၌ ပြ၏၊ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ခဏ္ဍသီမ်ဖြစ်စေ, မဟာသီမ်ဖြစ်စေ ပဋိသီမ်နှင့် ဂါမသီမ်သည် ရောစပ်မှု သဒ္ဓမ္မဒ အပြစ်မရှိ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း — ဂါမသီမ်နှင့် ပဋိသီမ်သည် နိဿယ (ဂါမက မှိရာ) နိသိတ (ပဋိဋ္ဌက မှိတတ်) အဖြစ်ဖြင့် အမြဲ တွဲကက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [မဟာသီမာယ ပဆဝိတသ္မိံ ဣဏ္ဍ အာသန္နတရမ္ပိ ဂါမသီမံ အဂ္ဂဟေတွာ ပဋိသီမာယဝေ (မဟာသီမ်တည်းဟူသော ပဋိသီမ်ကို သာ) ဂဟိတတ္တာ ဂါမသီမ ပဋိသိဒနံ အညမညံ ရုက္ခာဒိသမ္ဘန္ဓေပိ သဒ္ဓမ္မဒဒေါသော နတ္ထိ , အညမညံ နိဿယ နိသိတဘာဝေန ပဝတ္တိတောတိ ဂဟေတဗ္ဗံ၊—ဝိမတိ။]

သစေ သီမာမာဠကေ၊ပေ၊ဖုသတိ။ ။ဤဝါကျသည် "ဝံ မဟာသီမာယဇာတ ရုက္ခဿ"စသော ရှေးဝါကျ၏ အဆက်ကည်း၊ တို့ကြောင့် "ဧဟာသင်္ခိတသာခါယ" ၌ "သာခါ" ဟူသည် မဟာသီမ်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်၏ သာခါတည်း၊ ခဏ္ဍသီမ်၌ ကံပြုနှစဉ် ရဟန်းတပါးသည် မဟာသီမ်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်၏ ခဏ္ဍသီမ်အပြင် အပေါ်၌ရောက်နေသော အကိုင်းပေါ်ဝယ် ထိုင်နေအံ့၊ ထိုရဟန်း၏ တွဲရဲ့ကျနေသော ခြေထောက် သက်နှံးသည် ခဏ္ဍသိမ်၏မြေကို ထိနေအံ့။

ကမ္မံ ကာတုံ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤသို့ဖြစ်နေလျှင် ထို ခြေထောက်, သို့မဟုတ် ထို သက်နှံးများအတွက် မဟာသိမ်နှင့် ခဏ္ဍသိမ်သည် ရောစပ်ခြင်းဟူသော သဒ္ဓမ္မဒအပြစ် ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ကံပြု၍ မဖြစ်၊ ကံပြုလျှင်လည်း ထိုကံ အထမမြောက်၊ ကံပြုလိုလျှင် ထိုရဟန်း၏ ခြေထောက်တို့ကို, သို့မဟုတ် သက်နှံးတို့ကို အထက်သို့ မြှောက်စေသော အားဖြင့် သိမ် ၂ ခု၏ အဆက်အစပ်ကိုဖြတ်ပြီးမှ ကံပြုခြင်းငှါ အပ်သည်။

ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ တတြ-ထို ရှေးနည်း၌၊ ဥက္ခိပါပေတွာ-၍၊ (ကမ်ဓံ) ကာတုံ နဝန္ဒတိ၊ ဟတ္ထပါသမေဝ- သို့သော်၊ အာနေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏။

အန္တော သိမန္တရာ-သိမ်၏အတွင်းမှ၊ ပဗ္ဗတော-သည်၊ သစေ အဘ္ဗန္တရိကဗွတိ-အကယ်၍ အထက်သို့တက်အံ့၊ (ဝေဌသတိ)၊ တတြဋ္ဌော-ထိုတောင်၌တည်သော၊ ဘိက္ခု - ကို၊ ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗော၊ ဇာဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ အန္တောပဗ္ဗတံ-တောင်၏အတွင်းသို့၊ (သိမ်၌တည်နေသော တောင်၏အတွင်းသို့၊) ပဝိဋ္ဌပိ-ဝင်နေသောရဟန်း၌လည်း၊ သေဝနယော - တည်း၊ ဟိ- မှန်၊ ဗဟ္ဗုမာနာဝေ-ဖွဲ့အပ်ဆဲသာလျှင် ဖြစ်သော၊ သိမာ-သည်၊ ပမာဏရုဟိတံ- ၂ ကိုင်တယောက် စည်းဝေးလောက်သော ပမာဏမှကင်းသော၊ ပဒေသံ အရပ်သို့၊ နာ ဩတရတိ-မသက်၊ ဗဒ္ဓသီမာယ-၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-တစုံတခုသော သစ်ပင် တောင်စသော အရာဝတ္ထုသည်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်သို့၊ ကေသမ္ဗုဒ္ဓန - တစပ်တည်း စပ်သောအားဖြင့်၊ ဂတံ- သွားသည်၊ (သမာနံ-သော်၊) သိမာ သင်္ခမေဝ-သိမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ["ကသ္မာ" ထည့်၍ "ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ပေ၊ဇာတိ-ကြောင့်၊ အာနေတဗ္ဗော"ဟုလည်း ပေးပါ။]

× × × × × × ×

ဇာဒ္ဓ လက္ခဏံ၊ ပေ၊ အာနေတဗ္ဗော။ ။ဤပြခဲ့သော အမှတ်လက္ခဏာသည် "မဟာသိမ်၌ပေါက်သောသစ်ပင်၏ ခက္ကာသိမ်ပေါ်၌ရောခံနေပုံကိုပြသောစကားတည်း၊ ခက္ကာသိမ်၌ ပေါက်သောသစ်ပင်ကို ပဌမဆုံး ပြခဲ့သောကြောင့် "ပုရိမနယေပိ" အရ ခက္ကာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏အကိုင်းက မဟာသိမ်ပေါ်သို့ ရောက်နေရာဝယ် ထိုသစ်ကိုင်း၌ တည်သောရဟန်း၏ ခြေ, သို့မဟုတ် သက်နှံးက မဟာသိမ်၌ရောက်နေလျှင် ထိနေလျှင်"ဟု နည်းယူပါ-ဟူလို။

ဟတ္ထပါသမေဝ အာနေတဗ္ဗော။ ။ရှေးနည်း၌ ခြေ-သက်နှံးတို့ကို မထိအောင် အထက်သို့မြှောက်စေရမည်၊ ဤနည်း၌ကား ထိသို့မြှောက်စေ၍ ကံပြီလို့မဖြစ်၊ မြှောက်စေသော်လည်း ရဟန်းက ခက္ကာသိမ်၏ သစ်ပင်ပေါ်ဝယ် တည်နေ၍, ကံကလည်း ခက္ကာသိမ်ဝယ် ပြုနေသည့်အတွက် ဟတ္ထပါသမစပ်ဘဲ ဝဂ္ဂကံ ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဆိုရဟန်းကို ဟတ္ထပါသ်ရောက်အောင်သာ ပင့်ဆောင်ရမည်။

ဗဟ္ဗုမာနာဝေ ဟိ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိ။ ။သိမ်သည် ဒွေနေစဉ် (သမုတ်နေစဉ်) အခိုက်၌ ၂ ကိုင်တပါး မထိုင်လောက်သော အထက်, စအောက်အရပ်သို့ မသွား၊ သံဃသမုတ်၍ ပြီးသော အခါ(သိမ်ဖြစ် ပြီးသော အခါ)၌ ၂ ကိုင် တပါး မထိုင်လောက်စေကာမူ အထက်စတောင်သည်ရှင်း, သိမ်တွင်းပေါက်သော သစ်ပင်သည်ရှင်း သီမဋ္ဌက (သိမ်၌ တည်သော အရာဝတ္ထု)ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် တောင်ပေါ်ရောက်သော ရဟန်း,သောင်တွင်း၊ ဝင်နေသော ရဟန်း , သစ်ပင်ပေါ် တက်နေသော ရဟန်းများကို ကံပြီသော သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်သို့ ပင့်ဆောင်ရသည်-ဟူလို။

တိယောဇန ပရမန္တိတ္ထေ-၌၊ တေသာ-ဤသိမ်၏၊ တိယောဇနံ- ၃ ယူဇနာ ဟူသော၊ ပရုံ-လွန်ကဲသော၊ ပမာဏံ-အတိုင်း အရှည်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို သိမ်သည်၊) တိယောဇနပရမာ - မာမည်၏၊ တိယောဇန ပရုံ-၃ ယူဇနာ အလွန်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ (သမ္မုနိတုံ အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊) ပန - ဆက်၊ သမ္မုနန္တေန - သမုတ်သော ရဟန်းသည်၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သမုတ်အပ်သော်၊ စတူသုပိ- ၄ ဘက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိသာသု - အရပ်တို့၌၊ ဒ္ဒိယမုဒိယမု ယောဇနံ - အခွဲအားဖြင့် ၂ ယူဇနာ ၂ ယူဇနာသည်၊ ဝါ - တယူဇနာခွဲတယူဇနာခွဲသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့(အရပ် ၄ မျက်နှာ၌ တယူဇနာခွဲစီ ရှိနိုင်လောက်အောင်သော) အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္မုနိတဗ္ဗာ – ၏၊ ပန - ဆက်၊ မဇ္ဈေ – ၌၊ ဌတွာ - ၍၊ ကေက ဒိသတော - တဘက်တဘက်သော အရပ်၌၊ တိယောဇနံ-၃ ယူဇနာကို၊ စေ ကရောန္တိ-နှံ့အုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဆယောဇနံ-၆ ယူဇနာသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဇုတိ- ထို့ကြောင့်၊ နဝန္နတိ– မအပ်၊ စတုရဿံဝါ– ၄ ထောင့် ရှိသော သိမ်ကိုသော်၎င်း၊ တိကောဏံဝါ- ၃ ထောင့်ရှိသော သိမ်ကိုသော်၎င်း၊ သမ္မုနန္တေန–သည်၊ ယထာ– အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သမုတ်အပ်သော်၊ ကောဏတော-ထောင့်တထောင့်မှ၊ ကောဏံ-ထောင့်တထောင့်သည်၊ တိယောဇနံ-ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့(ထောင့်ချင်း ၃ ယူဇနာ ရှိနိုင်လောက်အောင်သော)အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္မုနိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ဆက်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပရိယန္တေန - အစွန်အားဖြင့်၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-တဆံဖျား အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ တိယောဇနံ–ကို၊ စေ အတိက္ကာမေတိ-အကယ်၍ လွန်ခဲစေအုံ့၊(ဧဝံသတိ)အာပတ္တိဒုဿ-သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ သီမာစ-သည်လည်း၊ အသီမာ–သိမ် မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ။

နဒီပါရန္တိတ္ထေ–၌၊ (ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊) ပါရယတိ လွှမ်းကျော်တတ်၏၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထိုသိမ်သည်၊) ပါရာ- ပါရာမည်၏၊ ကိ-အဘယ်ကို၊

× × × × × × ×

တိယောဇန ပရမံ။ ။“ပရမ” သဒ္ဒါသည် “အလွန်အကဲ” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ထို“အလွန်အကဲ” ဟူသည်“ပမာဏ အလွန် အကဲတည်း”ဟု သိစေလို၍ “ပမာဏံ”ဟု အဘိဓေယျ ထည့်ဖွင့်သည်၊ “ပရမံ ပမာဏံ” ဟု ဖွင့်လေသမျှ ဤနည်းချည်းတည်း၊ ယောဇနာဒ္ဓိကာဝေ“ပရမန္တိ ဣဓိနာ ပရမသဒ္ဒဿ အတိရေက ဥတ္တမတ္ထေ နိဝတ္တေတိ” ဟု ဆို၏၊ (“ပရမသဒ္ဒါသည် အတိရေက အနက်ဟော မဟုတ်၊ ပမာဏ အနက်ဟော”ဟုသာ ပေးရလိမ့်မည်၊ သို့ရာတွင် ဘုရားရှင်သည် ၃ ယူဇနာကို အလွန်ဆုံး ပမာဏအဖြစ်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် ပရမသဒ္ဒါသည် “ အတိရေက ” အနက်ဟော်သာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ပမာဏံကဒ္ဒေ ပရမ၏ အဘိဓေယျအဖွင့်တည်း၊“ဂဏ အတိရေက မဟုတ်, ပမာဏအတိရေက”ဟူလို။)

ပါရယတိ-လွန်းကျော်တတ်သနည်း၊ နဒိ-မြစ်ကို၊ (ပါရယတိ-လွန်းကျော်တတ်၏၊)နဒိယာ-ကို၊ ပါရာ-လွန်းကျော်တတ်သောသိမ်တည်း၊ နဒိပါရာ-သိမ်၊ နဒိပါရံ-မြစ်ကို လွန်းကျော်တတ်သော၊ နဒိ-ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရမာနံ-လွန်းကျော်သော၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ (သမ္မနုန္တိ-ဥစ္စပ်၊)ဣတိအတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ တ္ထေ-ဣ နဒိပါရသိမ်ဥ္စ၊ နဒိယာ-၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာသည်၊ နဒိနိမိတ္တေ-ဥ္စ၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ရှိသည်သာ၊ ယတ္ထဿ ဓုဝနာဝါဝါဘိ-ကား၊ ယတ္ထ နဒိယာ-အကြင်မြစ်ဥ္စ၊ သီမာဗန္ဓနဥ္စာနဂတေသု-သိမ်ဖွဲ့ရာအရပ်ဥ္စ တည်ကုန်သော၊ တိတ္ထေသု-ဆိပ်ကမ်းတို့ဥ္စ၊ နိစ္စသဉ္ဉရဏာနာဝါ-အမြဲလှည့်လည်သောလှေသည်၊ အဿ-ရှိအံ့၊ ယာ-ယင်းလှေသည်၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသောအပိုင်းအခြားတို့၏အဆုံးဥ္စ ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ပါဇနပုရိသေန-လှေလှော်သောယောက်ျားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ တယော-၃ ယောက်ကုန်သော၊ ဇနေ-လူတို့ကို၊ (ရဟန်းတို့ကို၊)ဝဟတိ-ဆောင်နိုင်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ သာ နာဝါ-ထိုလှေသည်၊ ဥဠွံဝါ-အဆက် ရေညှာသို့သော်ငင်း၊ အဓောဝါ-အောက်ရေစုန်သို့သော်ငင်း၊ ကေနစိဒေဝ-တစုံတခုသောလျင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဘွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ပုန-ဖန်၊ အာဂမနတ္ထာယ-ပြန်လာခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ပြန်လာဘို့ရာ)၊ နိတာ-ဆောင်အပ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်ငင်း၊ စောရေဟိ-သူခိုးတို့သည်၊ ဟဎာ-ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ အဝဿံ-မချွတ်ကေန်၊ လဇ္ဇနေယျာ-ပြန်ရထိုက်သည်၊ သဒေ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်ငင်း၊ ဝါဒတန-လေကြောင့်၊ ဆိန္နဗန္ဓနာ-ပြတ်သောနှောင်ကြိုးရှိသည်၊(ကြိုးပြတ်သည်၊ ဟုတ္ဝာ)၊ ဝိစိဟိ-လှိုင်းတို့သည်၊ နဒိမဇ္ဈံ-မြစ်အလယ်သို့၊ နိတာ-ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ အဝဿံ-ကန်၊ အာဟရိဘဏ္ဍာ-ပြန်၍ဆောင်ထိုက်သည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်ငင်း၊ ဓုဝနာဝါဝ-ဓုဝနာဝါမည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ "ယာ ပန ဝါတေနဝါ"ဟု ရှိ၏၊ ဝါသဒ္ဒါ ပါနေသောကြောင့် "ယာ ပန"ဟု ဝါကျကမျိုးပြောင်းဘို့ မကောင်း၊ ထိုသို့ပြောင်းလိုလျှင် "ဝါတေန ဝါ"ဟု ဝါသဒ္ဒါမပါစေသင့်၊] ဥဒကေ-ရေသည်၊ ဩဂတေ-လျှောကျလေသော်၊ ထလံ-ကုန်းသို့၊ ဥဿာရိတာဝိ-မြောက်တင်အပ်သော လေသည်ဌင်း၊ သုခာကသာဝါဒိဟိ-အက်တေဖန်ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (သုခာကသဉ္ဇာဒိဟိ-အက်းတဖတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဤသို့လည်း မှတ်ရှိ၏၊)

× × × × × × ×

နဒိပါရာ၊ ။ပါရခေတ်သည် စုရာဒိတည်း၊ကမ္မသမာပန-အမှုကိစ္စ၏ ပြီးဆုံးခြင်းဆိုလိုကို ဧဟာ၏၊ ဤသို့ကား "ဩတရိတုံ အနေကတ္ထတ္တာ" ဖြစ်သောကြောင့် အဇ္ဈောတ္ထရဏာဆိုလိုကို ဧဟာသည်၊ "နဒိယာ + ပါရာ"၌ နဒိယာကို ကံအနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ "ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် "နဒိံ အဇ္ဈောတ္ထရမာနံ"ဟု ဝုဉ်သည်၊ ပါရသဒ္ဒါကား "သီမာ"ကို ငဲ့၍ "ပါရာ"ဟု ဒ္ဝိဧစရသည်၊

ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ ထပိတာပိ - ထားအပ်သော ငလှသည်ဌင်း၊ ခုဝနာဝါဝ-သည်သာ၊(ဟောတိ)၊ ဘိန္နာဝါ- ကွဲသည်သော်ဌင်း၊ ဝိသခ်္ခတပဒရာဝါ-မပြူပြင်အပ်သော ပျဉ်ချပ်ရှိသည်သော်ဌင်း၊ (ကြိုးတိုကြဲတဲနေသော လှေ၏ပျဉ်ချပ်တို့ကို ဖါထေးမှုစသည် မပြူအပ်သေးသည်သော်ဌင်း၊) သစေ (ဟောတိ)-အုံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ နဝန္ဒတိ-မအပ်၊ (ခုဝနာဝါ-မမည် ဟူလို။)

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ) တာဝကာလိကံ-ထို ကံပြုရာကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သော၊ နာဝံ-ကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ သီမာဗန္ဓနဋ္ဌာနေ - သိမ်ဖွဲ့ရာအရပ်၌၊ (သိမ်သမုတ်ရာအရပ်၌၊) ထပေတွာ - ထား၍၊ နိမိတ္တာနိ-နိမိတ်တို့ကို၊ (ကျောက်စသော နိမိတ်တို့ကို၊) သစေပိ ကိတ္တေန္တိ-နှုတ်ဆိုဝံသတိပိ - သော်လည်း၊) ဓုဝနာဝါဝ – သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဇာဘ်– ဤသို့၊ (အာဟ)၊ တတြ-ထိုစကားရပ်၌၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ နိမိတ္တံဝါ-သိမ်နိမိတ်သည်ဌင်း၊ သီမာဝါ-သည်ဌင်း၊ ကမ္မဝါစာယ-ကြောင့်၊ ဂဒ္ဓဲတိ-ဖြစ်ရ၏၊ နာဝါယ-ကြောင့်၊ နု (ဂဒ္ဓတိ)-ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ ဘဂဝတာစ-သည်လည်း၊ ဓုဝနာဝါ – မြဲသောလှေကို၊ အနုညာတာ – ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နိဗဒ္ဓနာဝါယေဝ- မြဲသောလှေသည်သာ၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ဇာတိ– ဤသို့၊ (အာဟ)။

ဓုဂသေတုဝါတိ - ကား၊ ယတ္ထ - အကြင်မြစ်၌၊ ရုက္ခသယ်ာဋမယောဝါ– သစ်သားအပေါင်းဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပဒရဗန္ဓေါဝါ – ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စီအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဤဝိသေသန ၂ ခုသည် နောံ၌လာမည့် သေတု ၂ ခု၏ ဝိသေသနတည်း၊) ဇယ်သတ္ထသေတုဝါ – ခြေကုန်သည် လှည်းကုန်သည်တို့ သွားနိုင်လောက်သော တံတားသည်သော်ဌင်း၊ ဟတ္ထိ အဿာဒိနံ-ဆင်မြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ သဗ္ဗရထာယောဂ္ဂေါ လှည့်လည်ခြင်း၌လျော်ပတ်သော၊ မဟာသေတုဝါ- တံတားကြီးသည်သော်ဌင်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ တခ်ဏညေဝ - ထို ခဏ၌ပင်၊ (သိမ်သမုတ်ရာ ခဏ၌ပင်၊) ရုက္ခံ- ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ– ဖြတ်၍၊ (ကတော- သော၊) မနုဿာနံ - တို့၏၊ သဗ္ဗရထာယောဂ္ဂေါ- သော၊ ဧကပဒိကသေတုဝိ – တဖဝါး လှမ်းလောက်ရုံသာရှိသော တံတားသည်လည်း၊ ဓုဝသေတုတ္တေဝ-မြဲသောတံတား ဟူ၍သာ၊ သင်္ခံ - ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊

× × × × × × ×

နိဒိတ္တံဝါ၊ပေ၊နနာဝါယ။ ။ "နိမိတ်" ဟူသော အမည်သည်ဌင်း, "သိမ်" ဟူသော အမည်သည်ဌင်း ကမ္မဝါစာကြောင့် ဖြစ်ရသည်၊ လှေကြောင့် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ လှေမရှိဘဲလည်း နဒီပါရသိမ် သမုတ်၍ ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ သို့သော် အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ဘို့အကျိုးငှါ လှေကို မရ ရအောင် ရှာရသည်၊ [နနာဝါယာတိ ဇာမိနာ နာဝံ ဝိနာဝါ သီမာမဗ္ဓါ သုဗဗ္ဓါဧဝ ဟောတိ၊ အာပတ္တိ ပရိဟာရတ္ထာ နာဝါတိ ဒသ္သေတိ၊ — ဝိမတိ။]

ဂစ္ဆတိ-ရောဒံ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥပရိ-တံဘား၏အထက်၌၊ ဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ ဝေတ္တလတာဒိနိ–ကြိမ်နွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ (လက်ဖြင့်ကိုင်၍ လျှောက်ဘို့ရန် အပေါ်၌ တန်းထားအပ်သော ကြိမ်တန်း နွယ်တန်း အစရှိသည်တို့ကို၊)ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာပိ-ကိုင်၍လည်း၊ တေန-ထိုတံတားဖြင့်၊ သဗ္ဗရိတ္တံ-လှည်လည်ခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ – မတတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ – အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ နံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝေရုပံ နဒီပါရသိမံ သမ္မနိတုန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြောင်မြစ်၌၊ ဝုတ္တပုဂ္ဂလာ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ အယံ ဓုဝနာဝါဝါ- ဤ မြေသောလှေသည်သော်၎င်း၊ (အယံ)ဓုဝသေတုဝါ-ဤ မြေသောတံတားသည်သော်၎င်း၊ အဘိမုခ တိတ္ထေ ယေဝ - ရှေးရှုဖြစ်သော ဆိပ်၌ပင်၊ အတ္ထိ- ၏၊ (သိမ်သမုတ်မည့် နေရာ၏ ရှေးရှုဆိပ်ကမ်း၌ပင် ရှိ၏၊) [အထက်၌ "ယတ္ထသေ ဓုဝနာဝါ" ကိုပင် ထပ်၍ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "ယတ္ထ" ကို "နဒီယာ" ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း ပေးရသည်၊ ယောဇနာ၌ကား " ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ နဒီ ပါရသိမ သမ္မနဋ္ဌာနေ – နဒီပါရသိမ် သမုတ်ရာအရပ်၌" ဟု ဖွင့်လေသည်။] ဝေရုပံ-ဤသို့ သဘောရှိသောမြစ်ကို၊ နဒီပါရသိမံ-နဒီပါရသိမ်ကို၊ သမ္မနိတုံ-၄၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော- နက်၊ [ယတ္ထနှင့် အရတူအောင် ဝေရုပံကို "မြစ်" ဟု ပေးလိုက်သည်၊ ယောဇနာအလို " ဤသို့သဘောရှိသောအရပ်" ဟု ပေး။] ဓုဝနာဝါဝါ- သည်သော်၎င်း၊ ဓုဝသေတုဝါ–သည်သော်၎င်း၊ အဘိမုခတိတ္ထေ-ရှေးရှုဖြစ်သော ဆိပ်၌၊ သစေ နတ္ထိ (ဝံသတိ) ဤသကံ - ဇင်္ဃယဲ၊ ဥဒ္ဓံ – အထက်သို့၊ အဘိရုဟိတွာဝါ – တက်၍သော်၎င်း၊ အဓော-အောက်သို့၊ သြရောဟိတွာဝါ - သက်၍သော်၎င်း၊ အတ္ထိ - အံ့၊ ဝေမို–ဤသို့ ရှိပြန်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဝါဒနှုရ၊ ကရဝိကတိဿတ္ထေရော-သည်၊ ဂါဝုတ္တ မတ္တမ္ပိ နဒီ ပါရေပိ – တဂါဝုတ်မျှ၏ အတွင်း၌လည်း၊ (သစေ အတ္ထိ၊ ဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

စပန-ထပ်၍ဆက်ဉူးအံ့၊ ဣမံ နဒီပါရသိမံ- ဤနဒီပါရသိမ်ကို၊ သမ္မနန္တေန-သမုတ်သောရဟန်းသည်၊ ကေသို်-တဖက်သော၊တိရေ-ကမ်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဥပရိဓသာတေ-ရေအယဉ်၏ အထက်၌၊ ဝါ- ရေညာ၌၊ နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ–ကျောက်စသော နိမိတ်ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တဒတာ - ထို အထက်ဆုံး နိမိတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ပရိက္ခိပန္တေန-ရစ်ပတ်လျက်၊ ယတ္တက်-အကြင်မျှ

× × × × × × × +

ပရိက္ခိပန္တေန၊ စပ၊ ဣဒ္ဓိ တိ။ ။နိမိတ်ပြောသောရဟန်းက မြစ်ဘက်၌တည်၍ နိမိတ်က မြစ်ကမ်း၏ အထက်အပြင်ဘက်၌တည်သောကြောင့် "နိမိတ်ပြောသောဒိသိကို လှည့်ပတ်၍" ဟု ဆိုသည်၊ "ယတ္တက် ပရိဏ္ဍဲ ဣဒ္ဓိ တိ" ဖြင့် အောံ ရေညာသို့သွား၊ သောအခါ ဒိသိအလိုရှိသလောက် အတောင် ၂၀, ၃၀ စသည် ဝိုင်းခြားပြီးလျှင် ကျောက်စသော နိမိတ်ထား၊ ရမည်–ဟု ပြသည်။

၄၂ (မဟာဝါ)

အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပရိစ္ဆေဒ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဇာစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ ကသ-ထိုမျှလေဝံသော အပိုင်းအခြား၏၊ ပရိယောသာနေ- အဆုံး၌၊ အဓောသောတေ ပိ-ရေအယဉ်၏ အောက်၌လည်း၊ ဝါ-ရေစုန်၌လည်း၊ နဒီတိရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပရတိရေ-ဟိဘက်ကမ်း၌၊ သမ္မာဒဋ္ဌာနေ-ရှေးရှု ဖြစ်သောအရပ်၌၊(ဤဘက်ကမ်း နိမိတ်နှင့် တည့်တည့် အရပ်၌၊) နဒီတိရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ- ရာ၏၊ တတော- ထို နိမိတ်နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယတ္တကံ-သော၊ ပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ ဇာစ္ဆတိ၊ တသ-ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြား၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ယာဝ-လောက်၊ ဥပရိဇာတေ-၌၊ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တသ-ပဌမပြောအပ်သော နိမိတ်၏၊ သမ္မုခါ-ရှေးရှုတည့်တည့်၌၊ နဒီတိရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-သည်၊(အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊(ပဌမနိမိတ်နှင့်တည့်တည့် ဟိဘက်ကမ်းဝယ် ချထားအပ်သော နိမိတ်တိုင်အောင်၊) ကိတ္တေတွာ - ၍၊ ပစ္ဆာဟရိတွာ-တဖန် ပြန်ဆောင်၍၊ ပဌမကိတ္တိတ နိမိတ္တေန-ပဌမ ပြောအပ်ပြီးသော နိမိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ယဋ္ဌေတဗ္ဗံ-ဆက်စပ်စေရာ၏၊ အထ- ထိုမှ နောက်၌၊ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ-အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့၏၊ အန္တော-၌၊ ဌိတေ-တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသဂတေ-ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်သည်တို့ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သီမာ - သမာနသံဝါသက သိမ်ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ - ၏၊ နဒီယံ-၌၊ ဌိတာ-တည်သောရဟန်းတို့သည်၊ အနာဂတာ-မလာကုန်သည်၊(သမာနာ)ဝိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ နကောပေန္တိ-မပျက်စေကုန်၊ [မြစ်က ဤနဒီပါရသိမ်တွင် မပါဝင်သောကြောင့်တည်း၊] သမ္မုတိပရိယောသာနေ – သမုတ်ခြင်း၏ အဆုံး၌၊ နဒီ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ နိမိတ္တာနံ- နိမိတ်တို့၏၊(ကမ်း ၂ ဘက်၌ ရှိသော နိမိတ်တို့၏၊) အန္တော-၌၊ ပါရတီရေစ – ဟိဘက်ကမ်း၌ဌင်း၊ ဩရိမတီရေစ-ဤဘက်ကမ်း၌ဌင်း၊ ကေသိမာ-တသိမ်တည်းသည်၊ ဟောတိ၊ နဒီပန-သည်ကား၊ ပဒ္ဓသိမာသင်္ခံ - ပဒ္ဓသိမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုမြစ်သည်၊ ဝိသုံ-ပဒ္ဓသိမ်မှ သီးခြား၊ နဒိသိမာဝေ-နဒီသိမ်သာတည်း။

အန္တောနဒိယံ-မြစ်၏အတွင်း၌၊ ဒိပကော–ကျွန်းငယ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုကျွန်းငယ်ကို၊ အန္တောသိမာယ- ၌၊ ကာတုကာမေန- ပြုလိုသော ရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ- ဖြင့်သာ၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ ဌိတဋ္ဌာနေ-

× × × × × × ×

အန္တောဌိတေ၊ပေ၊သမ္မနိတဗ္ဗာ။ ။သစေ ကေဝံ ဂါမခေတ္တံ ဟောတိ၊ဥဘောသုတိရေသု သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတ္ဝာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ နာနာဂါမခေတ္တံ စေ၊ သမာနသံဝါသကသီမာဗဒ္ဓနကာလေ အနာဂန္တုမိ ဝဋ္ဋတိ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္မုတိယံ ပန အာဂန္တုဗမေဝ၊–သဉ္ဇာတ္ထ၊ အခြားဂါမခေတ်ကို အတွင်းသွင်း၍ သမုတ်တုန်းကလည်း ဤအဓိပ္ပါယ်မျိုး ပြခဲ့ပြီ။

တည်ရာကမ်းဌ၊ နိမိတ္တာနိ – တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ- ၍၊ ဒိပကဿ - ကျွန်းငယ်၏၊ ဩရိမန္တေန စ-ဤဘက်အစွန်ဌဂုင်း၊ ပါရိမန္တေန စ-ဟိုဘက်အစွန်ဌဂုင်း၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကံတွေတမ့်၊ အထ-ထိုမှနောက်ဌ၊ ပရတီရေ- ဌ၊ နဒီယာ–၏၊ ဩရိမတီရေ- ဌ၊ နိမိတ္တဿ- ၏၊ သမ္မာဒဋ္ဌာနေ-ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်ဌ၊ နိမိတ္တံ-ကဲ့၊ ကိတ္တေတွာ- ၍၊ တတော-ထိုရှေးရှုအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပုရိမနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ ယာဝ–လောက်၊ ဥပရိသောတေ-ရေညာဌ၊ ပဌမကိတ္တိတ နိမိတ္တဿ-၏၊ သမ္မုခါ-ရှေးရှုတည့်တည့်ဌ၊ နိမိတ္တံ-သည်(အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိုနိမိတ်တိုင်အောင်၊ ကိတ္တေတမ့်၊ အထ-ထိုမှနောက်ဌ၊ ဒိပကဿ- ၏၊ ပါရိမန္တေန စ- ဌဂုင်း၊ ဩရိမန္တေန စ–ဌဂုင်း၊ ပေ၊ ယဋ္ဌေတဗ္ဗံ-ဆက်စပ်စေရာ၏၊ အထ-ထိုမှနောက်ဌ၊ ဒွီသု- ၂ဘက်ကုန်သော၊ တီဏရသု- ကမ်းတို့ဌဂုင်း၊ ဒိပကေစ–ဌဂုင်း၊ သဗ္ဗေဝ- အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသဂတေ- တို့ကို၊ ကတ္တွာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သီမာ သမ္မန်တဗ္ဗာ၊ [ဤဌလည်း ဂါမချင်း မတူလျှင် သမာန သံဝါသကသီမ် သမုတ်ခိုက်ဌ အားလုံးလာဘို့ မလိုသေး။] နဒီယံ–ဌ၊ ဒွိတာ–တည်သောရ ဟန်းတို့သည်၊ အနာဂစ္ဆန္တာဝိ – မလာကုန်သော်လည်း၊ ကမ္မံ– ကို၊ နကောပေန္တိ–ကုန်၊ သမ္မုတိ ပရိယောသာနေ–ဌ၊ နဒီ–ကို၊ ထဝေပတွာ- ၍၊ နိမိတ္တာနံ- တို့၏၊ အန္တော-ဌ၊ တီရဒွယံစ- ကမ်း၂ဘက် အပေါင်းသည်ဌဂုင်း၊ ဒိပကောစ-သည်ဌဂုင်း၊ ကေသိမာ–တသိမ်တည်းသည်၊ ဟောတိ၊ နဒီပန–သည်ကား၊ နဒီသိမာယေဝ–နဒီသိမ်သာတည်း။

ပန–ဆက်၊ ဒိပကော - သည်၊ ဝိဟာရသိမာ ပရိဏ္ဍာဒတော–ကျောင်းတိုက်သိမ်၏ အပိုင်းအခြားမှ၊ [ကျောင်းတိုက်ကိုယ်က မြစ်ကမ်းဝယ် တည်နေသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်၍ နဒီပါရသိမ်သမုတ်သောအခါ ဝိဟာရသည် သိမ်တွင်းပါဝင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့်၊"ဝိဟာရသိမာ ပရိဏ္ဍာဒတော" ဟု ဆိုသည်။] ဥဒ္ဒံဝါ–အထက်ဌသော်ဌဂုင်း၊ အဓောဝါ- အောက်ဌသော်ဌဂုင်း၊ အဓိကတရော- ပိုလွန်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အုံ့၊(ဝါသဒ္ဒါပါသောကြောင့် တဘက်ဘက်က ပိုရမည်၊ ၂ဘက်လုံး မပိုရ၊) အထ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဝိဟာရသိမာပရိဏ္ဍာဒ နိမိတ္တဿ–ကျောင်းတိုက် သိမ် အပိုင်းအခြား ဖြစ်သော နိမိတ်၏၊ ဥဇုကမေဝ- ဖြောင့်ဖြောင့်သာ၊ သမ္မုခီဘူတေ- ရှေးရှုဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊(တည့်တည့်ဖြစ်သော၊)ဒိပကဿ-၏၊ ဩရိမန္တေန–ဘက် အစွန်ဌ၊ နိမိတ္တံ- ကို၊ ကိတ္တေတွာ- ၍၊ တတော–ထိုနိမိတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒိပကသိခရံကျွန်းငယ်၏ထိပ်ကို၊ ပရိက္ခိပန္တေန-လက်ျာရစ်လှည့်လည်လျက်၊ ပုန- ဖန်၊ ဒိပကဿ - ၏၊ ဩရိမန္တေ-ဌဂုင်း၊ နိမိတ္တသမ္မုခေ-နိမိတ်၏ ရှေးရှုဖြစ်သော၊ (နိမိတ်၏ တည့်တည့် ဖြစ်သော၊)ပါရိမန္တေ-ဟိုဘက်အစွန်ဌဂုင်း၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတမ့်-ရာ၏၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ (ကျွန်းထိပ်၏ဟိုဘက်နိမိတ်ကို ပြောပြီးရာအခါမှ၊)ပရံ-နောက်ဌ၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊

(ရွှေဒီပကပါသော နဒီပါရသိမ် သမုတ်နည်းဖြင့်သာ၊) ပါရုတိရေ - ဟိုဘက်ကမ်းဌ၊ သမ္မုခနိမိတ္တံ-ရှေးရှုဖြစ်သောနိမိတ်ကို၊အာဒိံကတွာ-အစပြု၍၊ပါရုတိရနိမိတ္တာနိစ- ဟိုဘက်ကမ်း နိမိတ်တို့ကိုဂုင်း၊ ဒီပကဿ - ၏၊ ပါရိမန္တ သြရိမန္တ နိမိတ္တာနိစ - ဟိုဘက်အစွန် ဤဘက်အစွန်ဖြစ်သော နိမိတ်တို့ကိုဂုင်း၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေန - နှင့်၊ သဒ္ဓိံ , ယဋ္ဌနာ- ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ - ၏၊ (ဤသိမ်ဌ် တဘက်က ကျွန်းဆွယ်အတွက် နိမိတ် ၂ လုံး ထားရသောကြောင့် သိမ်နိမိတ် (၁၀)လုံးရှိသည်၊) ဧဝံ- ဤသို့၊ ကိတ္တေတွာ- ၍၊ သမ္မတာ-သော၊ သီမာ-သည်၊ပဗ္ဗတသင်္ဃာနာ-တောင်၏ပုံသင်္ဃာန်နှင့်တူသော ပုံသင်္ဃာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ပဗ္ဗတဿ + သင်္ဃာနံ ပဗ္ဗတသင်္ဃာနံ၊ ပဗ္ဗတသင်္ဃာနံဝိယ သင်္ဃာနံ တေဿာတိ ပဗ္ဗတသင်္ဃာနာ၊"ကျွန်း၏ထိပ်ဘက်ကိုအထက်ထောင်၍ ကြည့်လျှင် တောင်၏ပုံသင်္ဃာန်နှင့် တူသည်"ဟူလို။]

ပန- ဆက်၊ ဒီပကော- သည်၊ ဝိဟာရသီမာ ပရိစ္ဆေဒတော- မှ၊ ဥဒ္ဓမ်ဗို-ဌ်ဖင်း၊ အဓောပိ-ဌ်ဖင်း၊ အဓိကတရော– ပိုလွန်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဝံသတိ)၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (ဒီပကပါသော ဒုတိယ နဒီပါရ သိမ်သမုတ်နည်းဖြင့်သာ၊) ဒီပကဿ- ၏၊ ဥဘောပိ- ၂ ဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိရောနိ-အစွန်းတို့ကို၊ (ထိပ်တို့ကို၊) ပရိက္ခိပိတွာ- လက်ျာရစ် လှည့်ပတ်၍၊ နိမိတ္တာနိ - တို့ကို၊ ကိတ္တေန္တေန- ပြောပြလျက်၊ နိမိတ္တဃဋ္ဋနာ- နိမိတ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ [ဤသိမ်ဌ် ကျွန်းဆွယ် ၂ ဖက်အတွက် နိမိတ် ၂ လုံးစီထားရသောကြောင့် နိမိတ် ၁၂ လုံးရှိသည်၊] ဧဝံ-သို့၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ သမ္မတာ-သော၊ သီမာ-သည်၊ မုဒိင်္ဂသင်္ဃာနာ-မုရိုးစည်၏ ပုံသင်္ဃာန်နှင့်တူသော ပုံသင်္ဃာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ကျွန်း ၂ ဖက်က ရှည်ထွက်နေသည့်အတွက် အလယ်ကတုတ်၍ , မြစ်ကမ်း ၂ ဖက်က ကျဉ်းနေသောကြောင့် အလယ်တုတ်၍ အဖျား ၂ ဖက် ကျဉ်းသော မုဒိင်္ဂသင်္ဃာန်ရှိသည်၊ ရှေးဌ် တဖက်ကျဉ်းသော မုဒိင်္ဂသင်္ဃာန်ကိုလည်း ပြခဲ့၏။]

ဒီပကော-သည်၊ ဝိဟာရသီမာ ပရိစ္ဆေဒဿ-၏၊ အန္တော-ဌ်၊ ဥဒ္ဒကော-ငယ်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဝံသတိ)၊ သဗ္ဗပဌမ နယေန-အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဖြစ်သော သမုတ်နည်းဖြင့်၊ ဒီပကေ- ဌ်၊ နိမိတ္တာန်- တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ - ကုန်၏၊ ဧဝံ- သို့၊ ကိတ္တေတွာ- ၍၊ သမ္မတာ– သော၊ သီမာ- သည်၊ ပဏ္ဏဝ သင်္ဃာနာ– ထက်စည်၏ ပုံသင်္ဃာန်နှင့်တူသော ပုံသင်္ဃာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ကျွန်းငယ်က ၂ ဖက်လုံး ကြုံ.၍ , ဟိုဘက် ဒီဘက်ကမ်းက ကျယ်နေသောကြောင့် ထက်စည် ပုံသင်္ဃာန် ရှိသည်။]....

သီမာနုဇာနနကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဥပေါသထဘဂါရာဒိ ကထာ

အနုပရိဝေဏိယန္တိ-တား၊ ကသိမမဟာဝိဟာရေ– တခုတည်းသောသိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏေ – ထိုထို ပရိဝုဏ်၌၊ အာသင်္ကေတေနာတိ- ကား၊ သင်္ကေတံ – သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ အကတ္ဝာ- မပြုမူ၍၊ (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၌စပ်၊) ကေ သမူဟနိတ္ဝာတိ- ကား၊ ကမ္မဝါစာယ-ပါဠိတော်၌ လာသော ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သမူဟနိတ္ဝာ- ပယ်နှုတ်ပြီး၍၊ (ကေတ္ထ ဥပေါသထံ ကာတုံ အနုဇာနာမိ-၌စပ်။)

ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတီတိ- ကား၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ – အမှတ်မထားတပါးပါးသော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ယတောဓ်၏ အဖွင့်၊) ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ သုဏာတိ-ကြားရ၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊) အာသ–ထိုရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကတောဝ- ပြုအပ်သည်သာ၊ ဇာတိအတ္ထော၊ [ပါဠိတော် စာအုပ်များ၌ "နိသိန္နော" ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌ကား "နိသိန္နော " ဟု ရှိသည်၊ သုဏာတိကြိယာ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "နိသိန္နော " ပုဒ်သာ ကောင်း၏၊] စ- ဆက်၊ ဇာဒံ- ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတိကတောဝသ ဥပေါသထောဟူသော၌စကားကို၊ ဝတ္ထုဝသေန-ဝတ္ထုကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [မယဉ္စမှ အာသမ္မတာယ ဘူမိယာ နိသိန္နော ပါတိမောက္ခံ အာသုမာ-ဟု ပါဠိတော်၌လာသော ဝတ္ထုကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊](ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ နိသိန္နသ - ထိုင်နေသောရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ အသုဏန္တသ္မာပိ-မကြားပါသော်လည်း၊ ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတောဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

× × × + × × × ×

အနုပရိဝေဏိယံ။ ။["ပရိဝေဏေ"ပုဒ်ကို ပါရာဇိကဏ် သံဂါယနာတင်ခဏ်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ကျောင်းတိုက်ကြီးတတိုက်ဝယ် အသီးအသီး အကာအရံရှိသော ကျောင်းများကို (ကျောင်းဝင်းကို) " ပရိဝေဏေ " ဟု ခေါ်၏၊ အနုသဒ္ဒါ၏ ဝိဿာဇနက်ကိုပြလိုရှိ "တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏေ "ဟု ဖွင့်သည်၊ " ပရိဝေဏံယေဝ ပရိဝေဏိယံ " ဟု ပြန်၍ သွတ္ထွာ် ဇယသက်၊"အနု+ပရိဝေဏိယံ ပရိဝေဏိယံ အနုပရိဝေဏိယံ"အနုအမှုမသဲကဲသို့တည်း၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကား အဂျယိဘော ထုံးစံအတိုင်း သို့၏ ကာရိယတည်း၊ [ယောဇနာ၌ကား — သို့ဝိဘတ်ကို ယံပြုထားသည်ဟု ကြံ၍ " ပရိဝေဏိယံ " ကို နယုံလိန် "ပရိဝေဏေ"မှ ဇာတ္ထိလိန် " ပရိဝေဏိ "ဟု ပြန်ထား၊ သော "လိင်္ဂဝိပလ္လာသ" ဟု ဆိုလေသည်း၊]

အာသင်္ကေတေနာ။ ။နတ္ထိ+သင်္ကေတော ယသ္သာတိ အာသင်္ကေတော– "မည်သည်သည် ကျောင်း၌ ပါတိမောက်ပြမည် " ဟု သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသော ပါတိမောက်ပြခြင်း၊ နာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် "အာသင်္ကေတေန–သတ်မှတ်ခြင်း မရှိဆခြင်း၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ"ဟု ပေး၊ " သင်္ကေတံ အကတ္ဝာ " ကား ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်ကြောင်းကိုပြသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။

နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဥပေါသထပမုခဿ - ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်မျက်နှာသာ၏၊ ခုဒ္ဒကာနိဝါ- ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟန္တာနိဝါ– ကြီးသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏ ဇတုကဒါရုခဏ္ဍာဒဏ္ဍာကာဒိနိ- ကျောက်, အုတ်, သစ်တုံး , ဒုတ်ချောင်း အစရှိကုန်သော၊ ယာနိ ကာနိစိ - အမှတ်မထား တပါးပါးကုန်သော၊ နိမိတ္တာနိ - တို့ကို၊ (ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ- ၌စပ်၊) အဇ္ဇတ္တာ ကာသေဝါ - လွင်တီးခေါင်၌သော်ငင်း၊ မာဠကာဒီသုဝါ - တန်ဆောင်း အစရှိသည်တို့၌သော်ငင်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ သည်-အမှတ်အသားကို၊ ကတ္ဝာ - ၍၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏၊ အထဝါ - ကား၊ နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ - ကား၊ နိမိတ္တုပဂါဝါ– နိမိတ်လောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနိမိတ္တုပဂါဝါ-နိမိတ် မလောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပါသာဏာဒယော– ကျောက်အစရှိသည်တို့ကို၊) ပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ- အပိုင်းအခြားကို သိခြင်းအကျိုးငှါ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ ထေရေဟိ၊ဃပ၊ သန္နိပတိတုန္တိ ဏ္ဍေ- ၌၊ မဟာထေရော-မဟာထေရ်သည်၊ (အကြီးဆုံးကို ဆိုသည်၊)ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ သစေ နအာဂစ္ဆတိ - အကယ်၍ မလာအံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဒုက္ကဋံ- သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဥပုသ်ပြုချိန်၌ တစုံတခု လုံလောက်သော အကြောင်းရှိ၍ အလျင် မရောက်လျှင်ကား အာပတ်သင့်စရာမရှိ။]

သဗ္ဗေဟေဝ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗောတိ ဏ္ဍေ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပေါရာဏာကော– ရှေး၌ ဖြစ်သော၊ အာဝါသော- ကျောင်းသည်၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ (မဟာသိမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏၊) မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဏ္ဍေစ-ဤပေါရာဏာက အာဝါသ၌လည်း၊ ဘိက္ခူနံ– တို့၏၊ နိသဇ္ဇာနံ-ထိုင်နေရာအရပ်သည်၊(သစေ)ပဟောတိ-အကယ်၍လော်အံ့၊(ဇံဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုပေါရာဏာကအာဝါသ၌၊ သန္နိပတိတွာ–စုဝေး၍၊ ဥပေါသထော- ကို၊ ကာတဗ္ဗော- ၏၊ ပေါရာဏာကော-သော၊ (အာဝါသော - သည်၊) ပရိဒုဗ္ဗလော စေဝ-ထက်ဝန်းကျင် အားမရှိသည်ငင်း၊ သမ္ဗာဓောစ - ကျဉ်းမြောင်းသည်ငင်း၊ သစေ(ဟောတိ)၊ အညော- အခြားသော၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ ဥဋ္ဌိတာဝါသော- ပေါ်ထွက်သော ကျောင်းသည်၊ အသမ္ဗာဓော - မကျဉ်းမြောင်းသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဝံသတိ)၊ တတ္ထ – ထိုနောက်မှ ပေါ်ထွက်သောကျောင်း၌၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏။

× × × × × × ×

ဥပေါသထ ပမုခဿ။ ။ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၏ ရှေ့မျက်နှာသာကို“ဥပေါသထပမုခ”ဟု ဆိုသည်၊ အချို့စာတို့၌(ပ)မပါဘဲ “ ဥပေါသထမုခ ” ဟု ရှိ၏၊ သာ၌ကောင်းမည်ဟု ထင်သည်၊ [ဥပေါသထ(ပ)မုခံနာမ ဥပေါသထာဂါရဿ သမ္မုခဋ္ဌာနံ၊—ဋီကာ၊ “ ပမုခ ” အရ အဉ်းစမှခ် ဆင်ဝင်ဟူသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “သမ္မုခဋ္ဌာနံ”ဟု ဖွင့်သည်။]

ယတ္ထဝါပန၊ပေ၊ ဝိဟရတိတိ ထြောဝိ - ၌လည်း၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ထေရဿ—၏၊ ဝိဟာရော-သည်၊ သဗ္ဗညံ - အလုံးစုံသောရဟန်းတို့အတွက်၊ သစေ ပဟောတိ—အကယ်၍လောက်အံ့၊ ဖါသုကော—ချမ်းသာသည်၊ (သစေ)ဟောတိ-အံ့၊ (ချောင်ချောင်ချိချိရှိအံ့)၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ—ထိုထေရ်၏ ကျောင်း၌၊ ဥပေါသထော—ကို၊ ကာတဗ္ဗော—၏၊ ပန-ဆက်၊ သော - ထိုထေရ်၏ ကျောင်းသည်၊ ပစ္စန္တေ - ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်ဖြစ်သော၊ ဝိသမပ္ပဒေသေ—မညီမညာတ်သောအရပ်၌၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ထေရဿ-အား၊ ဝတ္တမ္ပဋိ-လျောက်ရာ၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ, တုမှာကံ— တို့၏၊ ဝိဟာရော— ကျောင်းသည်၊ အဖါသုကဒေသော-မချမ်းသာရာဒေသရှိသည်၊(သွားလာဘို့ရန် မလွယ်ကူသော အရပ်ရှိသည်၊) (၊ဟောတိ—ဖြစ်ပါ၏၊) ထြော— ၌ အရှင်ဘုရားတို့၏ကျောင်း၌၊ သဗ္ဗညံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏၊ ဩကာသော— ထိုင်နေလေ့ရာအရပ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ အာသုကသ္မိံ နာမအာဝါသေ-ထိုမည်သောကျောင်း၌၊ ဩကာသော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တတ္ထ—ထိုကျောင်းသို့၊ ဂန္တုံ-ကြွခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ—သင့်ပါ၏၊ ဧတိ-သို့၊ (ဝတ္တမ္ပဋိ-၏၊) ထေရော-သည်၊ သစေ နာဂစ္ဆတိ - အကယ်၍ မလိုက်လိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ— ထိုထေရ်၏၊ ဆန္နပါရိသုဇ္ဈိ— ကို၊ အာရောစေတွာ-ဆောင်၍၊ သဗ္ဗေသံ — အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ ပဟောနကေ - နေထိုင်လောက်သော၊ ဖါသုကဋ္ဌာနေ- ချမ်းသာရာအရပ်၌၊ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနန ကထာ

အန္တရိန္ဒာတိ - ကား၊ ရာဇဂဟဒတာ — ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ၊ ဂါဝုတတ္တယေ- ၃ ဂါဝုတ်တို့၏ အပေါင်းရှိသောအရပ်၌၊ (၃ ဂါဝုတ်ရှိရာအရပ်၌၊) အန္တရိန္ဒံ နာမ- အန္တရိန္ဒမည်သောရွာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ- ထို အန္တရိန္ဒရွာကို၊ ဥပနိဿာယ-မှီ၍၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ ဝသတိ-သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ တတော-ထို အန္တရိန္ဒကျောင်းမှ၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ဥပေါသထံ- ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တော- လာလသော်၊ (နဒီ တရန္တော မနံ ဝုဋ္ဌော အဟောသိ- ၌စပ်၊) ဟိ- မှန်၊ ရာဇဂဟံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ- ဝန်းရံ၍၊ အဌာရသ-တဆဲ့ရှစ်ရပ်ကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရော- ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သဗ္ဗေ - အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ (အန္တရိန္ဒကျောင်းနှင့်တကွ၊) ကေသိဓာ - တခုတည်းသော မဟာသိမ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဓမ္မဒေသနာပတိနာ- တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာသည်၊ နေသံ-ထို ၁၈ ရပ်သောကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၏၊ သီမာ-မဟာသိမ်ကို၊ ဗဒ္ဓါ- ဖွဲ့အပ်ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝေဠုဝဒေန - ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌၊ သံယဿ- အား၊ သာမဂ္ဂိဒါနတ္ထံ- သာမဂ္ဂီကိုပေးခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဂန္တွန်္ဆာ- လာလသော်၊ (မနံ ဝုဋ္ဌော အဟောသိ-၌စပ်၊)ဧတိအာဒတြာ။

နဒိ် တရန္တောတိ-ကား၊ သိပ္ပိနိယံနာမ-သိပ္ပိနိမည်သော၊ နဒီ်-ကို၊ အတိက္ကမန္တော- ဖြတ်ကျော်လသော်၊ [တရန္တောအရ ရေကူးသကဲ့သို့ ကူးရခြင်းကို ယူမည်စိုး၍ ‘‘အတိက္ကမန္တော’’ဟု ဖွင့်သည်၊] မနံ ဂူဠ္ဠော အဟောသိ်-ကား၊ ဤသကံ-ဇဉ်ငယ်၊ (ဂူဠ္ဠော - မျောအပ်သည်၊) အပ္ပတ္တ ဂူဠ္ဠဘာဝေါ – မရောက်အပ်သော မျောအပ်သည်၏အဖြစ် ရှိသည်၊ (မျောသည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်တတ်သည်၊) အဟောသိ-ပြီ၊ သာနဒီ-ထို သိပ္ပိနိမြစ်သည်၊ ဂိဇ္ဈကူဋတော–ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်မှ၊ ဩတရိတ္တာ- သက်ဆင်း၍၊ (ကျ၍)၊ စင္ကြောန- ကြမ်းတန်းသော၊ သောတေန–ရေအယဉ်ဖြင့်၊ (ထေရံ-ထေရ်ကို၊)ဝဟတိကိရ-ဆောင်ယူသတတ်၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ဆောင်ယူရာ၌၊ ဝေဂေန-လျင်သောအဟုန်ဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန်္တံ-လာသော၊ ဥဒကံ–ကို၊ အမနသိကရောန္တော - နှလုံးမသွင်းမိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ထေရော - သည်၊ ဝါ-ကို၊ မနံ-ဇဉ်ငယ်၊ ဂူဠ္ဠော-မျောအပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဂူဠ္ဠော- တကယ်မျောအပ်သည်၊ (တကယ်မျောသွားသည်၊) န (အဟောသိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အဿ– ထို အရှင်မဟာကဿပထေရ်၏၊ ဥဒကဗ္ဘာဟတာနိ (ဥဒက+အဘိ+အာဟတာနိ)-ရေသည် ရွေးရွတိုက်ခတ်အပ်ကုန်သော၊ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ အလ္လာနိ-စိုစွတ်ကုန်သည်၊ ဇာတာနိ-ဖြစ်ကုန်ပြီ။

သမ္မတာ၊ပေ၊ ဂါမူပစာရံစာတိ-ဟူသော၊ ဇုမိသာ ကမ္မဝါစာယ-၌ ကမ္မဝါစာ၏၊ ဥပဋ္ဌာကာလတော-ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ပုရိမကမ္မဝါစာ–ရှေး ကမ္မဝါစာသည်၊ နဝဋ္ဌတိ-မအပ်တော့၊ [‘‘ထပေတွာ ဂါမံစ ဂါမူပစာရံစ’’မပါသော ကမ္မဝါစာကို ‘‘ပုရိမ ကမ္မဝါစာ’’ဟု ဆိုသည်။] ဟိ-မှန်၊ အယဥမဝ-၌ နောက်ကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ထာဝရ-ခိုင်မြဲသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနိံ-တို့အား၊ အယံ–၌ နောက်ကမ္မဝါစာသည်၊ နဝဋ္ဌတိ–မအပ်၊ ပုရိမာယဝ– ရှေး ကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ဝဋ္ဌတိ- ၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊

× × × × × × ×

မနံ ဂူဠ္ဠော။ ။ဤသံ ကိုဋ္ဌိ မနံ အပ္ပေ၊ အဘိဓာန် (၁၁၄၈)၌ “မနံ”သဒ္ဒါသည် ဤသံ ဤသကံပုဒ်တို့၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော နိပါတ်ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် “ဤသကံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝုယ္ဘတေတိ ဂူဠ္ဠော၊ “ သာနဒီ ထေရံ ဝဟတိ ”၌ မြစ်က ကတ္တားဖြစ်ပုံကို ကြည့်၍ “ ဂူဠ္ဠော – မျောအပ်သည် ” ဟု ပေး၊ “ မြစ်ရေသည် မျောအပ် ” ဟူလို၊ “မျောအပ်” ဆိုသော်လည်း အစဉ်အတိုင်း မျောသွားအောင် မျောအပ်သည်မဟုတ်၊ အနည်းငယ် ရိုင်တိုင်တိုင်ဖြစ်ရုံလေခံသာ မျောအပ်သောကြောင့်“အပ္ပတ္တ ဂူဠ္ဠဘာဝေါ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ ဂူဠ္ဠသ + ဘာဝေါ ဂူဠ္ဠဘာဝေါ၊ အပ္ပတ္တော + ဂူဠ္ဠဘာဝေါ ယသာတိ အပ္ပတ္တဂူဠ္ဠဘာဝေါ၊ ယောဇနာ၌ အပ္ပတ္တနေရာဝယ် “အပ္ပမတ္တ” ဟု တွေ့ရ၏။ [အမနသိကရောန္တောဖြင့် “တန်ခိုးဖြင့် မကျော်လွန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြ၏၊– ဝိမတိ၊....ဂူဠ္ဠော၌ ဝဟဓာတ် တပစ္စည်း, ဝ၏ အ ကို ဥပြု, ဥကို ဒီဃပြု၊ မောဂ္ဂလ္လာန် ၅ ကဏ္ဍ ၁၀၇ သုတ်။]

(ဘိက္ခုနိုနံ- တို့အား၊ ပုရိမာယေဝ-သည်သာ၊ ဝန္ဒတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိသံယော- သည်၊ အန္တောဂဓိမေ– ရွာတွင်းဦး၊ ဝသတိ- နေရ၏၊ ဧဝံ - ဤသို့ ဘိက္ခုနိဘို့အား နောက်ကမ္မဝါစာ၏ အပ်ခြင်းသည်၊ ယဒိသိယာ-အာကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သော– ထို ဘိက္ခုနိသံယာသည်၊ တောယ ကမ္မဝါစာယ-ဤ ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ တိစီဝရ ပရိဟာရံ-တိစီဝရိက် အစောင့်အရှောင်ကို၊ နံ လဘေယျ-မရတော့ရာ၊ စ - စင်စစ်ကား၊ အဿ- ထို ဘိက္ခုနိသံယာ၏၊ ပရိဟာရော- တိစီဝရိက် အစောင့်အရှောက်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ပုရိမာယေဝ-ရှေးကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ဝန္ဒတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုနိသံယဿ-သည်၊ ဝါ-၏(အတွက်)၊ ဒွေပိ- ၂ လုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သိမာယော- သိမ်တို့ကို၊ (သမာနသံဝါသကသိမ်,အဝိပ္ပဝါသသိမ်တို့ကို၊)လဒ္ဓုန္တိ-ရအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုဘိက္ခုသိမ် ဘိက္ခုနိသိမ် ၂ မျိုးတို့တွင်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ သိမံ-ကို၊ အန္တောဂဓေ ရတ္တိ - လွန်းမိုး၍ရင်း၊ တဿာ- ထို ဘိက္ခုသိမ်၏၊ အန္တောဝိ - အတွင်းဦးရင်း၊ ဘိက္ခုနိနံ - တို့၏၊ သိမံ- ကို၊ သမ္မန္နိတုံ - ငှါ၊ ဝန္ဒတိ၊ ဘိက္ခူနမ္ပိ - တို့၏လည်း၊ ဘိက္ခုနိသိမာယ-၌၊ သေဝနယော-တည်း၊ [လွန်းမိုး၍လည်း သမုတ်နိုင်သည်, အတွင်းဦးလည်း သမုတ်နိုင်သည်–ဟူလို။] ဟိ- မှန်၊ တေ- ထို ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိတို့သည်၊ အညမညဿ-အချင်းချင်း၏၊ ကမ္မေ-ကံ၌၊ ဂဏပူရကာ- ဂိဏ်းကိုပြည့်စေတတ်ကုန်သည်၊ နံ ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်ဖြစ်အောင်၊(ဝဂ္ဂကံဖြစ်အောင်၊)နံ ကရောန္တိ-မပြုနိုင်ကုန်၊ ဓ-ဆက်၊ ဏ္ဍေ- ဤ ထပေတ္တာ ဂါမံစ ဂါမူပစာရံစ ဟူသောပါဌ်၌၊ နိဂမ နဂရာနမ္ပိ - နိဂုံး , မြို့တို့ကိုလည်း၊ ဂါဒေမ နေဝ - ဂါမ သဒ္ဒါဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟော- သိမ်းယူခြင်းကဲ့၊ ဝေဒဘဇ္ဇော-၏။

× × × × × × ×

အဝိပ္ပဝါသော၊ ။ပါဠိတော်၌"သာ သီမာ"နှင့် "အဝိပ္ပဝါသာ"သည် အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပ္ပဝသန်–ကင်းခွာနေခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသော–ခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသဖြင့် စီဝရဝိပ္ပဝါသကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော နိသဇ္ဇပါစိတ်တိုင်အောင် ကာရဏပုစ္ဆာရအားဖြင့် ယူပါ၊ နတ္ထိ+ဝိပ္ပဝါသော ဧတာယာတိ အဝိပ္ပဝါသာ – တိစီဝရိက်နှင့် ကင်းခွာနေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်မရှိကြောင်း သိပ်၊ ["တံ သီမံ– ထို သမာနသံဝါသကသိမ်ကို၊ အဝိပ္ပဝါသံ – ကင်းခွာ နေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၏ မရှိကြောင်း သိပ်ဟူ၍၊ သမ္မနေယျ–သမုတ်ရာ၏"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ယဒိဧဝံသိယာ၊ ။"ဧဝံ"ကို ဘိက္ခုနိနံ အယံ နဝဋ္ဌတိ-မှ"နံ"ကို ဖြုတ်၍ စွဲပါ၊ ဘိက္ခုနိတို့မှာ "ထပေတ္တာ ဂါမံစ ဂါမူပစာရံစ"ပါဝင်သော ဤနေ့ ကမ္မဝါစာအပ်လျှင် ရွာနှင့် ရွာ၏ ဥပစာကိုချုန်၍ သမုတ်ရသော ဤနောက် ကမ္မဝါစာအတွက် ရွာတွင်းဦး နေသော ဘိက္ခုနိတို့မှာ တိစီဝရိက်သက်နံ်းနှင့် ညှဉ်ကင်းရှိနေနိုင်ခြင်းဟူသော အစောင့်အရှောက်ကို မရဘဲရှိပေလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုအစောင့်အရှောက်ကိုလည်း ရသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနိတို့အတွက်"ထပေတ္တာ ဂါမံစ ဂါမူပစာရံစ"မပါဝင်သော ရှေးကမ္မဝါစာသာ အလိုသည်–ဟူလို၊

၄၃ (မဟာဝါ)

ဂါမူပစာရောတိ-ကား၊ ပရိက္ခိတ္တာသ- ကာရံအပ်သော ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပေါ-
အကာအရံ သည်၎င်း၊ အပရိက္ခိတ္တာသ - မကာရံအပ်သော ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပေါ
ကာသော-အကာအရံကို ထိုက်ရာ အရပ်သည်၎င်းတည်း၊ တေသု-ထို ဂါမ ဂါမူ
ပစာရတို့၌၊ အဓိဋ္ဌိတ တစိဝရိကော - အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ကြီးသော တိစီဝရိက်
သက်နှံရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပရိဟာရံ-အာပတ်မသင့်အောင်ရှောင်လွဲကြောင်း
အစောင့်အရှောက်ကို၊ နလဘတိ - မရ၊ ဇာတိ – ဤသို့လျှင်၊ ဘိက္ခူနံ - တို့၏၊
အဝိပ္ပဝါသသီမာ-သည်၊ ဂါမံစ- ကိုလည်း၊ ဂါမူပစာရံစ-ကိုလည်း၊ နဿတ္ထိရတိ-
မလွှမ်းမိုး၊ သမာနသံဝါသကသီမာဝ- သည်သာ၊ ဿတ္ထိရတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ တ္ထေ-
ဤ ၂ မျိုးသော သိမ်တို့တွင်၊ သမာနသံဝါသကသီမာ – သည်၊ အတ္တနော - ၏၊
ဓမ္မဘာယ—သဘောအားဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ– သွား၏၊ (ကျယ်ပြန့်သွား၏- ဟူလို၊)
အဝိပ္ပဝါသသီမာပန- သည်ကား၊ ယတ္ထ - အကြင် အရပ်၌၊ သမာန သံဝါသက
သီမာ-သည်၊(အတ္ထိ)၊ တတ္ထဝ-ထို သမာန သံဝါသကသိမ်၌ ရှိရာ အရပ်၌သာ၊
ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဟိ- မှန်၊ တသာ-ထို အဝိပ္ပဝါသသိမ်၏၊ ဝိသုံ - သီးခြား၊ နိမိတ္တာ
ကိတ္တနံ—နိမိတ်ပြောပြရခြင်းသည်၊ နအတ္ထိ-မရှိ၊[သမာန သံဝါသကသိမ်၏ နိမိတ်
သည်ပင် ဤအဝိပ္ပဝါသ သိမ်၏ နိမိတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို။] တတ္ထ-ထို ၂ မျိုးသော
သိမ်တို့တွင်၊ အဝိပ္ပဝါသာယ- အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို၊ သမ္မုတိကာလေ–သမုတ်ရာ
အခါ၌၊ ဂါဓေဘာ-သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အကယ်၍ရှိအုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊တံ-ထိုရွာကို၊
သာ-ထိုအဝိပ္ပဝါသသိမ်သည်၊ နဿတ္ထိရတိ-မလွှမ်းမိုး၊ပန-သို့မဟုတ်၊သီမာယ-
ကို၊ သမ္မတာယ-သမုတ်အပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဂါဓေမာ - သည်၊ သစေ
နိဝိသတိ-အကယ်၍ တည်နေအုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သောပိ-ထိုနောက်မှ တည်သော
ရွာသည်လည်း၊ သီမာသင်္ကေတော-သိမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ပစ္ဆာ-၌၊ နိဝိဋ္ဌော-တည်သောရွာသည်၊(သီမာသင်္ကေတော—သို့သာ၊
ဂစ္ဆတိ) ယထာ-ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပဌမံ- စွာ၊ နိဝိဋ္ဌသ—တည်ပြီးသော
ရွာ၏၊ ပစ္ဆာ - ၌၊ (သိမ်သမုတ်ပြီးရာ ကာလ၏နောက်၌၊) ဝနိတပ္ပဒေသော်ပိ-
တိုးချဲ့အပ်သော အရပ်သည်လည်း၊ သီမာသင်္ကေတော- သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊ သီမာ
သမ္မုတိကာလေ-၌၊ ဂေဟာနိ-အိမ်တို့ကို၊ သစေပိ ကတာနိ-အကယ်၍မူလည်း
ဆောက်လုပ်အပ်ပြီး ကုန်အုံ့၊ ပဝိသိဿာမ— အိမ်သို့ဝင်ကုန်အုံ့၊ ဇာတ - ဤသို့၊
အာလယော်ပိ-အလိုဆန္ဒသည်လည်း၊(သစေပိ)အတ္ထိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအုံ့၊
ပန—ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ အပ္ပဝိဋ္ဌာ-မဝင်ရကုန်သေး
သည်၊(သစေ)ဟောန္တိ- ကုန်အုံ့၊ ဧဝံသတိ- သော်၊ သေ(ဧသော)- ဤ ရွာသစ်
သည်၊ အဂါမောယေဝ—ရွာ မဟုတ်သေးသည်သာ၊ (ဤသို့လှမ်းစပ်။)....ဝါ-
တနည်း၊ ပေါရာဏကဂါမံ-ရှေးဦးဖြစ်သောရွာကို၊ ဝါ-ရွာဟောင်းကို၊(သာမည
ကံ)၊ သဂေဟမေဝ- အိမ်နှင့်တကွဖြစ်သော ရွာကိုပင်၊ (ဝိသေသကံ)၊ ဆဒ္ဒေ

တွာ-စွန့်ပစ်၍၊ အညတ္ထ - အခြားအရပ်သို့၊ ဂတာ - သွားကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ၊ ဝေံသတိ)၊ သေ(သေသော)- ဤရွာဟောင်းသည်၊ အဂါမောယေဝ-ရွာမဟုတ်တော့သည်သာ၊ သီမာ-သည်၊ ဩတ္ထရတိ-လွှမ်းမိုး၏၊[ရွာမဟုတ်သော ကြောင့် ထိုအရပ်၌ အဝိပ္ပဝါသသိမ်သည် လွှမ်းမိုးနိုင်၏၊] ပန- ဆက်၊ ကေဠိ-တမျိုးလည်းဖြစ်သော၊ ပဝိဋ္ဌံ - ဝင်ပြိုးသော၊ ကုလံဝါ - အမျိုးသည် သော်၎င်း၊ အဂတံ- မထွက်သွားသေးသော၊(ကုလံ)ဝါ-သည်သော်၎င်း၊ သစေ အတ္ထိ၊(ဧဝံ သတိ)၊ ဂါမောယေဝ-ရွာပင်တည်း၊ သီမာ-သည်၊ န ဩတ္ထရတိ-မလွှမ်းမိုး။

ဧဝဉ္စ ပန၊ပေ၊ သမ္ဗဟန္တေဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ- ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သမ္ဗဟနန္တေန-ပယိန္နတ်လိုသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝတ္တံ- ဝတ်တရားကို၊ ဇာနိတုံ-သိထိုက်၏၊ တတြ-ထို ဝတ္တံ ဇာနိတုံ ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဇုဒံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဝတ္တံ-ဝတ္တရားတည်း၊ ခဏ္ဍသီမာယံ-၌၊ ဌတွာ-တည့်၍၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ-ကို၊ နသမ္ဗဟန္တော- မပယိန္နတ်ထိုက်၊ တထာ-တူ၊ အဝိပ္ပဝါသ သီမာယံ-၌၊ ဌတွာ-၍၊ ခဏ္ဍသီမာဝိ-ကိုလည်း၊ (နသမ္ဗဟန္တော- ထိုက်၊) ပန- အနွယ်၊ ခဏ္ဍသီမာယံ-၌၊ ဌိတေန-တည်သောရဟန်းသည်၊ ခဏ္ဍသီမာဝ-ကိုသာ၊ သမ္ဗဟနိတဗ္ဗာ- ၏၊ တထာ-တူ၊ ဇုတရာယ-အခြားသော အဝိပ္ပဝါသသိမ်၌၊ ဌိတေန-တည်သောရဟန်းသည်၊ ဇုတရာ-အခြားသော အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို၊ (သမ္ဗဟနိတဗ္ဗာ)။

သီမံနာမ- သိမ်မည်သည်ကို၊ (ဘိက္ခု။ - တို့သည်၊) ဒွိဟိ- ၂ ပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ- အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သမ္ဗဟနန္တေန - ပယိန္နတ်ကြကုန်၏၊ ပကတိယာ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ ခုဒ္ဒကံ – ငယ်နေသော သိမ်ကို၊ ပုန - ဖန်၊ အာဝါသ ဝမုနဏ္ဍာယ - ကျောင်းတိုက်ကို တိုးချဲ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ မဟတိ - ကြီးသော သိမ်ကို၊

× × × × × × × ×

ဧပါရာဏကာဂါမံ၊ဧပေ၊ဂတာ။ ၊ရွာသစ် အိမ်သစ်၏ အဂါမက အမည်ရခိုက်မှ တပါး ရွာဟောင်း အိမ်ဟောင်း၏ အဂါမက အမည်ရခိုက်ကိုလည်း တနည်းပြလိုခဲ့ "ပေါရာဏက ဂါမံ" စသည် ဖြင့်၊ " ရွာဟောင်းကို အိမ်ပါစွန့်ခဲ့ သွားကြလှည်းလည်း ရွာမဟုတ်တော့"ဟူလို၊ အိမ်ကို မစွန့်ခဲသေးလျှင်ကား ရွာ အမည် မပျက်သေး။

မဗိဠံဝါ အဓိတံဝါ။ ၊ပဗိဋ္ဌဖြင့် ရွာအသစ်ကို ပြု၏၊ ရွာအသစ်၌ တအိမ်လေဝံက လူနေဖြစ်လျှင် ဂါမအမည် ရတော့၏၊ အဂတံဝါဖြင့် ရွာဟောင်းကို ပြု၏၊ ရွာဟောင်း၌ (ဓားတခုခုကြောင့် များစွာသောအိမ်သားတွေ အိမ်ကိုစွန့်ပစ်ခဲ့ ထွက်သွားကြသော်လည်း) တအိမ်သားတို့က မထွက်သေးလျှင် ဂါမအမည် မပျက်သေး-ဟု ပြ၏။

အဝိပ္ပဝါသ သီမာ နှ သမ္ဗဟန္တေဗ္ဗာ။ ။ မဟာသိမ်ကို " အဝိပ္ပဝါသသီမာ " ဟု ဆိုသည်၊ ရှေးခေတ်က မဟာသိမ်ကိုသာ များစေသောအားဖြင့် အဝိပ္ပဝါသသိမ် အခြွစ်ခြင့် သမုတ်ဓလေ့ ရှိကြသည်၊ ထိုမဟာသိမ်၌သာ တယူဇနာမက ကျယ်သောကြောင့် တံဆိပ်ရ အဝိပ္ပဝါသအကျိုးကို ရနိုင်သည်။.... [အဝိပ္ပဝါသသီမာတိ မဟာသိမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တစ္ဆဝ ယောဂုယေန အဝိပ္ပဝါသာတိ။ — ဝိမတိ။]

ကာတုံဝါ - ပြုခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ပကတိယာ - အားဖြင့်၊ မဟတ် - ကြီးနေသော သိမ်ကို၊ ပုန - ဖန်၊ အညေသံ - အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ - တို့၏၊ ဝိဟာရော ကာသဒါနတ္ထာယ - ကျောင်းတိုက်နေရာကို ပေးခြင်းအကျိုးငှါ၊ ခုဒ္ဒကံ - ငယ်သော သိမ်ကို၊ ကာတုံဝါ - ငှါရင်း၊ (သမူဟနန္တိ၊) တတ္ထ - ထိုသိမ်နှုတ်ရာ၌၊ ခဏ္ဍသီမဉ္စ - ကိုဎင်း၊ အဝိပ္ပဝါသသီမဉ္စ - ကိုဎင်း၊ သစေဇာနန္တိ - အကယ်၍ သိကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတ်)၊ သမူဟနိတုဉ္စေဝ - ပယ်နှုတ်ခြင်းငှါရင်း၊ ဗန္ဓိတုဉ္စ - အသစ်ပြန်ဖွဲ့ခြင်းငှါရင်း၊ သက္ခိဿန္တိ - စွမ်းနိုင်ကုန်လတ်။

ပန - ဆက်၊ ခဏ္ဍသီမံ - ကို၊ ဇာနန္တော - သိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိပ္ပ ဝါသံ - ကို၊ အဇာနန္တောပိ - မသိပါကုန်သော်လည်း၊ သမူဟနိတုဉ္စေဝ - ငှါရင်း၊ ဗန္ဓိ တုဉ္စ - ငှါရင်း၊ သက္ခိဿန္တိ - နှုံလတ်၊ ခဏ္ဍသီမံ - ကို၊ အဇာနန္တော - မသိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိပ္ပဝါသံဃယဝ - ကိုသာ၊ ဇာနန္တော - သိကုန်လသော်၊ စေတိ ယင်္ဂဏ ဗောဓိယင်္ဂဏ ဥပေါသထာဂါရာဒီသု - စေတီယင်ပြင်, ဗောဓိယင်ပြင်, ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိကုန်သော၊ နိရာသင်္ကာဇာနေသု - ယုံမှားဘွယ်မရှိရာ အရပ်တို့၌၊ ဌတ္ဝာ - ၍၊ သမူဟနိတုံ - ငှါ၊ အပ္ပေဝနာမ သက္ခိဿန္တိ - စွမ်းနိုင် ကုန်တန်ရာ၏၊ ပန - ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ကုန်တန်ရာပါသော်လည်း၊ ပဋိဗန္ဓိတုံ - တဖန် ဖွဲ့ခြင်းငှါ၊ နသက္ခိဿန္တေဝ - မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ်သော်၊ သစေ ဗဟွေယျုံ - အကယ်၍

× × × × × × × +

ပကတိယာ နုဒ္ဒကံ၊ ပေ၊ မဟတိံဝါ ကာတုံ။ ။နဂိရိက ကျောင်းတိုက်ငယ်သဖြင့် ငယ်ငယ် သမုတ်ထားသောကြောင့် ကျဉ်းခဲ့သော အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို (ကျောင်း တိုက်ကို တိုးချဲ့လို၍) မဟာသိမ်ကိုလည်း ကြီးကျယ်အောင် သမုတ်ခြင်းငှါ မူလ မဟာ သိမ်ကို နှုတ်နိုင်၏၊ [ဤစကားကိုထောက်၍ “ နဂိရိက ကျဉ်းနေသော ခဏ္ဍသိမ်ကို (သိမ်ကျောင်းကြီးကြီး ဆောက်လို၍) သိမ်ကိုလည်း ထပ်၍ ကျယ်ကျယ် သမုတ်ဘို့ရန် နှုတ်နိုင်၏”ဟု သင်္ဃသာ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အမိန့်ခံ၍ သမုတ်ထားသော်လည်း အစိုးရ အဆက် ဆက်က ပြန်၍ မရပ်သိမ်းလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ မပျက်ပါ၊ ကျောင်းကြီးကိုကား ခဏ္ဍသိမ်ကို မတိုးချဲ့ဘဲလည်း ဂါမခေတ်ကို နင်း၍ ဆောက်ကောင်းကြောင်းကို ရှေးဦး ပြခဲ့ပြီ။]

ခဏ္ဍသီမံ အဇာနန္တော၊ ပေ၊ သက္ခိဿန္တိ။ ။စေတီယင်္ဂဏ, ဗောဓိယင်္ဂဏ, မဟာ သိမ်တွင်း၌ ဥပုသ်ပြုရန် ကျောင်းဆောင်ဟူသော ဥပေါသထာဂါရ, အာဒီဖြင့် ဘက္ခု သာလာတို့သည် အများ စုဝေးရာဖြစ်သောကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်သမုတ်ရာဌာန မဟုတ်ကြ၊ ထိုနေရာမျိုး၌ “ခဏ္ဍသိမ် ရှိလေသလား”ဟု ယုံမှားဘွယ်မရှိ၊ ထိုနေရာမျိုးသည် မဟာ သိမ်၏တည်ရာသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်၏ အပိုင်းအခြားကို မသိဘဲ အဝိ ပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကိုသာ သိသောရဟန်းတို့သည် ထိုကဲ့သို့ ယုံမှားစရာ မရှိသော စေတီ ယင်္ဂဏစသည်၌ တည်၍ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို နှုတ်နိုင်စရာ ရှိသည်။

ပဋိဗန္ဓိတုံ ပန၊ ပေ၊ ကရေယျုံ။။ ။ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို ပြန်၍ သမုတ်ခြင်းငှါ ကား ဘယ်နည်းနှင့်မျှ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ အကယ်၍ ထင်မံ သမုတ်လျှင် (နဂိရိရှိပြီး သော ခဏ္ဍသိမ်နှင့်) ရောယှက်ရာရှိ၏၊ ထိုသို့ ရောယှက်မှုကို ပြုလျှင် နောက်ထပ် သမုတ်

ဖွဲ့ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ သမ္ဘေဒံ – သိမ်၏ ရောယှက်ခြင်းကို၊ ကတ္ဝာ–၍၊ ဝိဟာရံ-မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်ကို၊ အဝိဟာရံ–မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်မဟုတ်အောင်၊ ကရေယျုံ-ပြုကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နံ သမ္ဗုဟနိတဗ္ဗာ–မပယ်နှုတ်ထိုက်။

ပန-ဆက်၊ ယေ– အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဘောပိ– ၂ မျိုးလုံးသောသိမ်တို့ကိုလည်း၊ နဇာနန္တိ-မသိကုန်၊ တေ– ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သမ္ဗုဟနိကုံ-၌၊ နေဝ သက္ခိဿန္တိ-နှလုံး၊ ဗန္ဓိတုံ-၌၊ နသက္ခိဿန္တိ၊ ဟိ- မှန်၊ အယံ သီမာနာမ-၍ သိမ်မည်သည်၊ ကမ္မဝါစာယဝါ– ကမ္မဝါစာကြောင့်သော်၎င်း၊ (သိမ်နှုတ် ကမ္မဝါစာကြောင့်သော်၎င်း၊) သာသနဿရ မာနေနဝါ–သာသနာတော်၏ ကွယ်ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ အသိမာ-သိမ်မဟုတ်သည်၊ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ သီမံ-ကို၊ အဇာနန္တေဟိ-မသိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မဝါစာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-၌၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊နဲ သမ္ဗုဟနိတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ ပန-အနွယ်၊ သာဓုကံ-ကောင်းမွန်စွာ၊ (သေသေချာချာ)၊ ဥတ္တာယေဝ-သိပြီး၍သာ၊ (သိပြီးမှသာ၊) သမ္ဗုဟနိတဗ္ဗာစ - နှုတ်လည်း နှုတ်ထိုက်၏၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာစ - ပြန်၍လည်း ဖွဲ့ထိုက်၏၊ ဇာတိ (အယံ)-၌ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ဝတ္တုံ-ဝတ္တရားတည်း)၊

× × × × × × ×

အပ်သော မဟာသိမ် မအောင်ရကား နဂိုရိုက ဝိဟာရ (မဟာသိမ်)ကို အဝိဟာရ (မဟာသိမ်)မဟုတ်အောင် ပြုရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် "ခဏ္ဍာသိမ်ကိုမသိဘဲ မဟာသိမ်ကို မနှုတ်ပါနှင့် " – ဟူလို။ [နဂိုရိုက ကံပြု၍ ဖြစ်နိုင်သော မဟာသိမ်ဝိဟာရကို ကံပြု၍ မဖြစ်သည့်အတွက် "အဝိဟာရံ ကရေယျုံ" ဟု ဆိုသည်၊ "ကျောင်းတိုက်ကြီးပျက်သွားသည်"ဟု မဆိုလိုပါ။]

ဧနဝ သမ္ဗုဟနိတုံ, နဲ ဗန္ဓိတုံ။ ။နိဂုံးသက်ဖြစ်သော စေတိယင်္ဂဏစသော ဌာန၌ တည်၍ နှုတ်မည်ဆိုလျှင် နှုတ်နိုင်စရာ ရှိသေးသော်လည်း မဟာသိမ်ကို ပြန်၍ဖွဲ့ခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ "နေဝ သမ္ဗုဟနိတုံ, နဲ ဗန္ဓိတုံ"ဟု ဆိုသည်၊ ["ကမ္မဝါစာကာတုံ"၌ သီမာဗန္ဓန (သီမာသမ္မုတိ) ကမ္မဝါစာကို ဆိုသည်။]

မှတ်ချက်။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "သိမ်နေရာကို သေချာစွာသိမှ နှုတ်ပါ, ထပ်၍ သမုတ်ပါ"ဟု ဆိုသော်လည်း ယခုအခါ၌ သိမ်အသစ် သမုတ်လိုလျှင် "ရှေးက သိမ်ဟောင်းများ ရှိခဲ့သော် " ဟု ကြံဆ၍ သိမ်သမုတ်မည့် နေရာဝယ် ရဟန်း ၄ ပါး ထိုင်သာရုံ ညောင်စောင်းကွက်ချ၍ရုံး, ညောင်စောင်းကွက် မချဘဲရုံး အချင်းချင်း မထိစေဘဲ (ထိလျှင် သိမ် ၂ ခုရှိခဲ့သော် ရောယှက်မည် စိုးသောကြောင့် မထိစေဘဲ) မတ်မတ်ရပ်ကာ သိမ်နှုတ် ကမ္မဝါစာကို ကံ့ယ်စီရွတ်၍ သိမ်နှုတ်လေ့ရှိကြ၏၊ ထို ညောင်စောင်းကွက်ချသောအလေ့သည် ဝိမတိ ဋီကာဆရာတို့ လက်ထက်ကပင် ရှိခဲ့လေသည်၊ ဝိမတိကြည့်ပါ။

ဂါမသီမာဒိကထာ

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဗုဒ္ဓသီမာဝသေန- ဖွဲ့အပ်သော သိမ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမာန သံဝါသဉ္စ - တူသော သံဝါသကိုလည်း၊ ကူပေါသဏဘာဝဉ္စ - တူသော ဥပုသ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ဇာဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဗဒ္ဓသီမသု - ဖွဲ့အပ်သော သိမ်မရှိကုန်သော၊ ဩကာသေသုပိ - အရပ်တို့၌လည်း၊ (ရွာ,တော,မြစ်စသောအရပ်တို့၌လည်း၊)တံ-ထိုသမာနသံဝါသ ကူပေါသဏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေန္တော- ပြတော်မူလိုသည်၊(ဟုတွာ)၊အသမ္ဘတာယ၊ပေ၊အတ္ထပိတာယတိ အာဒိံ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ဦး၊ တတ္ထ-ထိုအသမ္ဘတာယ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အတ္ထပိတာယတိ - ကား၊ အပရိစ္ဆိန္နာယ - မပိုင်းခြားအပ်သော်၊ စ - ဆက်၊ တတ္ထ- ယံဂါမံဝါ နိဂမံဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရကိဟူသောပါဌ်၌၊ ဂါမဂ္ဂဟဏေန- ဂါမသဒ္ဒါဖြင့်၊ နဂရမ္ပိ - သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ - ထို ဂါမသီမ အစရှိသည်တို့တွင်၊[ယောဇနာ၌၊ တတ္ထကို"ဂါမ နိဂမ နဂရေသု"ဟုစွဲလေ၏၊] ယတ္ထကေ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ - အရပ်၌၊ တာဒိသေ တာဒိသ ဂါမဿ - ထိုထိုရွာ၏၊ ဘောဇကာ - ရွာစားတို့သည်၊ (ရွာသူကြီးတို့သည်၊) ဗလိံ- အခွန်အတုတ်ကို၊ လဘန္တိ-န်၏၊ သော ပဒေသော - သည်၊ အပ္ပေါဝါ-

× × × × × × ×

သမာန၊ပေ၊ဘာဝဉ္စ။ ။"သံဝါသ"ဟူသည် ကေကမ္မ ကေဒ္ဒေသ သမသိက္ခာတည်း၊ ထို့ကြောင့် သမာနသံဝါသ အရှင့် ကေဒ္ဒေသဟူသော ဥပုသ်ကံလည်း ပါဝင်နိုင်၏၊ သို့သော် "ဥပေါသထ"ဟု သီးခြားယူထားသောကြောင့် ဂေါဗလိဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့် သမာနသံဝါသအရ ဥပုသ်ကံမှတပါး အခြားကံများကိုသာ ယူရတော့သည်၊ [ဥပေါသထသဒ္ဒ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ အဝသေသကမ္မဝသေန သမာနသံဝါသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။—ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။သိမ်သမုတ် ကမ္မဝါစာ၌လည်း "သမာနသံဝါသံ ကေပေါသထံ" ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ "ဥပေါသထ"ကို သီးခြားယူရခြင်းသည် သိမ်သမုတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုက ဥပုသ်ကံကို အခြေခံပြု၍ ဖြစ်လာသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကမ္မဝါစာ၌လည်း "ကေပေါသထ"ဖြင့် ဥပုသ်ကံကို သီးခြားယူပြီးဖြစ်၍ "သမာနသံဝါသ"အရ ကြွင်းသောကံများကိုသာ ယူရတော့သည်—ဟု မှတ်ပါ။

အတ္ထပိတာယ။ ။ပါဠိတော်၌ "အသမ္ဘတာယ ဘိက္ခဝေ သီမာယ အတ္ထပိတာယ"ဟု ရှိ၏၊ ထိုသီမာယသည် ရွှေလည်းငဲ့, နောက်လည်းငဲ့သော ကာကောလောကနနည်းဖြစ်ရကား "သီမာယ—အပိုင်းအခြားကို၊ အတ္ထပိတာယ—မထားအပ်သော်" ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးရမည်၊ "မထား"ဆိုသည်မှာ "မပိုင်းခြား" ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "အပရိစ္ဆိန္နာယ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ [အပရိစ္ဆိန္နာယာတိ ဗဒ္ဓသီမာဝသေန အကတာရိဇ္ဈေဒါယ၊—ဋီကာ။]

ကျဉ်းငယ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု - ဖြစ်စေ၊ မဟန္တော၁၀၂- ကျယ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ဂါမသီမာတွေ၀-ဂါမသိမ်ဟူ၍သာ၊(ရွာအပိုင်းအခြားဟူ၍သာ၊) သန်္ဓံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ နဂရနိဂမ သီမာသုပိ- တို့၌လည်း၊ သေ၀နယော- တည်း၊ ကေသို့ယေ၀-တခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ဂါမခေတ္တ-၌၊ ကဲ့-သော၊ ယမ္ပိပဒေသံ-အကြင် အရပ်ကိုလည်း၊ (ဒေတိ-၌စပ်၊) အယံ- ဤအရပ်သည်၊ ဝိသုံ-သီ ခြား၊ ဂါမော - ရွာသည်၊ ဟောတု - ဖြစ်စေ၊ ဣတိ – သို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ - ပိုင်းခြားရှိ၊ ဆာဇာ- သည်၊ ကဿစိ – တစုံတယောက်အား၊ ဒေတိ– ၏၊ သောပိ- ထိုအရပ်

× × × × × × ×

ဗလိ လဘန္တိ။ ။ဤစကားကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုသည်၊အခွန်အတုတ်ရသည်သာ များ၏၊ သို့သော် အခွန်မရစေကာမူ အစိုးရတို့က “ ဤမျှကျယ်သော အရပ်ကို ဂါမတခု ” ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုအရပ်တွင် ပါဝင်နေသော ရေကန် ရေမြောင်း သုသာန် တောင် စသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ အားလုံး ဂါမ အမည်ရသည်၊ (ဇာတသရ ဘိုင်, ဆားငံချောင်းတို့ကား ထိုဂါမ၌ ရှိသော်လည်း ထို ဂါမသိမ်တွင် မပါဝင်ကြ၊) [ဆာဇာဒီဟိ အပရိစ္ဆိန္နဘူမိဘာဂေါ ဟိ သဗ္ဗောဝ (ထပေတွာ နဒီ လောဏိ ဇာတသရ) ဂါမသီမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ — ဝိမတိ။]

စဉ်းစားဖွယ်။ ။“ ဘောဇကာ ဗလိ လဘန္တိ ”ကို ထောက်၍ ရွာငယ် ၂ ရွာ ၃ ရွာ စသည်ကို ရွာသူကြီးတယောက်ထည်းက အုပ်ချုပ်လျက် အခွန်ရရှာ၌ ထိုရွာငယ်အစုကိုပင် “ ဂါမခေတ်တခုထည်း ”ဟု အများပင်ယူကြ၏၊ ထို့ပြင် “ဝိသုံဂါမ အမိန့်ခံရာ၌လည်း ထိုရွာသူကြီးကအမိန့်ခံ၍ ရွာသီးခြားရစေကာမူ ထို ဂါမခေတ်တခုထည်းတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ဝိသုံဂါမ မဖြစ်” ဟု ယူကြ၏၊ ထိုသို့ယူရာ၌ အခွန်ခြင်း, မရခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ “ ရွာတရွာ ”ဟု ပိုင်းခြား၍ ထားခြင်းကသာ လိုရင်းဖြစ်သည်ကို ဝိမတ်ဋီကာစကားဖြင့် ယုံမှားကင်းနိုင်ကြပါစေ။

ဝိမတိ။ ။ဗလိ လဘန္တိတိ ဣဒံ ယေဘုယျေန ဝုတ္တံ၊ အယံ ဂါမော ဇေဋ္ဌကော ကရီသဘာဂေါတိ အာဒိနာ ပန ဆာဇာဒ္ဂေသု အာရောပိတသု ဘူမိဘာဂေသု၊ပေ၊ သောပိ ဂါမသီမာ၀ေ၀၊ ဤဋီကာ၌“ဤရွာသည် ဤ၍ဤမျှ ကရီသကျယ်၏”ဟု သတ်မှတ်ထားရာအရပ်ကို “ဂါမသီမာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် မင်းတို့သည် ၂ ရွာ ၃ ရွာသည် ပေါင်း၍ “ဤရွာသည် ဤ၍ဤမျှ ကျယ်သည်” ဟု မသတ်မှတ်ကြ၊ တရွာထည်းကိုသာ သတ်မှတ်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် သူကြီးတပိုင် ၂ ရွာ ၃ ရွာကို “ ဂါမခေတ်တခု, ဂါမသိမ်တခု”ဟု ယူခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

နဂရ၊ ဧပ၊ ဧဝသဝနဧယာ။ ။“ဂါမံဝါ နိဂမံဝါ” ဟု ဂါမနှင့် နိဂမကိုမှတ်၍ ဗိန္ဒုတော်မူသော်လည်း နဂရကို၂၊ ဂါမ သဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူပါ – ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ သိမ်းယူအပ်သော နဂရလည်း မြို့ပိုင်တယောက်, သို့မဟုတ် မြို့သူကြီးတယောက်၏ ပိုင်ခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ အစိုးရကို “ မည်သည့်အရပ်သည် မည်သည့်မြို့ ” ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုအရပ်သည် နဂရတခုပင်၊ ထိုနဂရတခု၌ ရပ်ကွက်အလိုက် သူကြီးအရပ်အုပ်တို့၏အုပ်ချုပ်ရာ တကွက်ကို“သီးခြားဂါမသိမ်”ဟု မယူသင့်၊နိဂုံးဥပမာလည်း နည်းတူ၊ နိဂုံး မြို့ဘို၏ လက္ခဏာကို သံဃဘေဒသုတ်တော်ကျမ်းတို့ ပြခဲ့ပြီ၊

သည်လည်း၊ ဝိသုံ – သီးခြား၊ ဂါမသီမာ – ဂါမသိမ်သည်၊ ဟောတိယေဝ– သည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာစ-ထို ဝိသုံဂါမသိမ်သည်ရှင်း၊ ဧတရာ- ဝိသုံဂါမသိမ်မှအခြားကုန်သော၊ ပကတိဂါမ နဂရ နိဂမသီမာစ-ပင်ကိုယ် ဂါမသိမ်, နဂရသိမ်, နိဂမသိမ်တို့သည်ရှင်း၊ သီမာသဒ္ဒါသာယေဝ - ဖွဲ့အပ်သော သိမ်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ–နှ်၏၊ ပန- အထူးကား၊ ကေဝလံ-ဗဒ္ဓသိမ် မဖက် သက်သက်၊ တိစီဝရဝိပ္ပဝါသ ပရိဟာရံ-တိစီဝရိုက် ဝိပ္ပဝါသ အာပတ်မှ စောင့် ရှောက်ခြင်းကို၊ နလဘန္တိ-ကုန်။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဂါမန္တရဝါသိနံ-ရွာနီးကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ သီမာ ပရိစ္ဆေဒံ- သိမ်အပိုင်းအခြားကို၊ (ဂါမ နိဂမ နဂရဟူသော သိမ် အပိုင်း အခြားကို၊) ဒဿေတွာ-၍၊ ဇာဒါနိ-၌၊ အာရညကာနံ–တော၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ သီမာ ပရိစ္ဆေဒံ- ကို၊ ဒဿန္တော- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဂါမကေ စေတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ– ထို အဂါမကေ စေ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အဂါမကေ စေတိ- ကား၊ ဂါမ နိဂမ နဂရသီမာဟိ– ဂါမသိမ် နိဂမသိမ် နဂရသိမ်တို့ဖြင့်၊ အပရိစ္ဆိန္နေ- မပိုင်းခြားအပ်သော၊ အဋ္ဌဝိ ပ္ပဒေသေ- တောအုပ်အရပ်၌၊ (ဘိက္ခူ- သည်၊ စေ ဝသတိ- အာကယ်၍ နေအံ့၊) အထဝါ- ကား၊ အဂါမကေစေတိ - ကား၊ ဝိပ္ပကတ္ထဝိသဒ္ဒိသေ- ဝိပ္ပကာတောနှင့် အလားတူသော၊ အရညေ-တောကြီး၌၊ ဘိက္ခူ-သည်၊(စေ)ဝသတိ-အံ့၊ အထ-

× × × × × × ×

ဝိသုံဂါမသီမာ။ ၊ပြအပ်ခဲ့သော ဂါမခေတ်တခေတ်ထည်းမှ ရပ်ကွက်တခုကို ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍ "ဤအရပ်သည် ဂါမခေတ်မှ သီးခြားရွာတခုဖြစ်စေ"ဟု အစိုးရ မင်းက (ပေးနိုင်သော အာဏာရှိသူ အစို ရက) တစုံတယောက်အား ပေးလျှင်လည်း ရပ်ကွက်သီးခြားတခု ဖြစ်ရကား အခြားဂါမသည် ဂါမသိမ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤရွာကလေး လည်း ဝိသုံဂါမသိမ်ဖြစ်တော့၏။

မှတ်ချက်။ ။ဂါမခေတ်တခုဌ ရှိသမျှရဟန်းများသည် တနေရာ၌စု၍ လိုရာကံကို ပြုနိုင်သကဲ့သို့ ဝိသုံဂါမ အမိန့်ရ၍ သီးခြားဂါမသိမ်ဖြစ်နေသော ထိုရပ်ကွက်ကလေး၏ အတွင်း၌လည်း သိမ်မသမုတ်ဘဲပင် ဥပုသ်ကံ ဥပသမ္ပဒကံစသော အလို့ရှိရာကံများကို ပြုနိုင်၏၊ သို့သော် ထို ဝိသုံဂါမသည် ဆိုင်ရာအစိုးရတို့က ပြန်၍ရုပ်သိမ်းလျှင် ဂါမတခု မဟုတ်ဘဲ ပျက်ပြယ်နိုင်သောကြောင် ထို ဝိသုံဂါမကို ထပ်၍ ဗဒ္ဓသိမ် (ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သောသိမ်)ပြုလုပ်ရသည်၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်ကား ဝိသုံဂါမကိုရုပ်သိမ်းသွားသော်လည်း မပျက်ပြယ်တော့။

ဝိပ္ပကတ္ထဝိသဒိသေ။ ။ပဌမပြအပ်သော တောသည် သာမည တောတည်း၊ ထို တောဌ သတ္တာဒ္ဓနရ ရနိုင်လျှင် သိမ်ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ပဌမနည်းကို ဖွင့်သည်၊ ဝိပ္ပကတောကား တောကြီးတည်း၊ ထိုတောကြီးဌ သတ္တာဒ္ဓနရ မရမရှိ ကေန်ရနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းကို ဒုတိယဖွင့်ပြန်သည်၊ ဝိပ္ပကတ္ထဝိ၏ ဝစနတ္ထကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ နိဒါနုဒ္ဒေသ သိမ်အခန်းဌ ပြထားပြီ။

ထိုသို့ နေရာအခါ၌၊ အာသ-ထိုရဟန်း၏၊ ဒွိဒတာကာသတော-တည်ရာအရပ်မှ၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သတ္တာ-၇ ခုကုန်သော၊ အဇ္ဈန္တရာ-အဇ္ဈန္တရတို့သည်၊ သမာနသံဝါသကသီမာ - သမာန သံဝါသကသိမ်တည်း၊ ဧကတိအတွေ၊ အယံသီမာ-၌ သတ္တာဇ္ဈန္တရသိမ်သည်၊ တံစီဝရ ဝိပ္ပဝါသပရိဟာရမ္ပိ-တိစီဝရ ဝိပ္ပဝါသအစောင့်အရှောက်ကိုလည်း၊ လဘတိ- ၏၊ တတ္ထ - ထို သမန္တာ သတ္တာဇ္ဈန္တရာဟူသောပါဌ်၌၊ ကေ-သော၊ အဇ္ဈန္တရံ- အဇ္ဈန္တရသည်၊ အဒ္ဓဝိသတိ ဟတ္ထပ္ပမာဏာ - ၂၀ တောင် ပမာဏရှိသည်၊ ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ - အလယ်၌၊ ဒွိတသ - တည်သောရဟန်း၏၊ သမန္တာ-၌၊ သတ္တာ-၇ ခုကုန်သော၊ အဇ္ဈန္တရာ - တို့သည်၊ ဝိနိဗ္ဘေဓေန- ထုတ်ချင်း ထွင်းသောအားဖြင့်၊ စုဒ္ဒသ - ၁၄ ခုကုန်သော အဇ္ဈန္တရတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဒွေ- ၂ ဘက်ကုန်သော၊ သံယာ - တို့သည်၊ ဝိသုံ - သီးခြား၊ ဝိနယကမ္မာနိ - ဝိနည်းကံတို့ကို၊ သစေ ကရောန္တိ - နှံအံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု-နှံလသော်၊) ဒွိန္နံ- ၂ ခုကုန်သော၊ သတ္တာဇ္ဈန္တရာနံ- တို့၏၊ အန္တရေ- အကြား၌၊ အည့်- အခြားသော၊ ဧကံ- သော၊ သတ္တာဇ္ဈန္တရံ - ကို၊ ဥပစာရတ္ထာယ- ဥပစာအကျိုးငှာ၊ ထဝေတမ္ဗံ-ထားရာ၏၊ (သိမန္တရိက်အဖြစ်ဖြင့် ထားရ၏၊) သေသာ-ကြွင်းသော၊ သတ္တာဇ္ဈန္တရ သိမကထာ- ကထာကို၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ- ဘိက္ခု မဟာဝိဘင်း၌၊ ဥဒေါသိတ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ - ဥဒေါသိတ သိက္ခာပုဒ်၏အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဂဟတဗ္ဗာ- ယူထိုက်၏။

သမ္မာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာတိ-ကား၊ ယာကာစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ နဒီလက္ခဏပ္ပတ္တာ- မြစ်၏လက္ခဏာသို့ရောက်သော၊ နဒီ- သည်၊ (“အသီမာဝ ဟောတိ” ၌စပ်၊) နိမိတ္တာနိ- ကျောက်စသော နိမိတ်တို့ကို၊ ကိဉ္စိတ္တာ-၍၊ တေ-၌မြစ်ကို၊ ဗဒ္ဓသီမံ- ဗဒ္ဓသိမ်ကို၊ ကဏ္ဍာမ - နှံအံ့၊ ဧကတိ - သို့ကြို၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သည်၊(သမာနာ)ဝိ-သော်လည်း၊ အသီမာဝ- ဗဒ္ဓသိမ်မဟုတ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သာ - ထို မြစ်သည်၊ အတ္တနော - ၏၊ သဘာဝနိဝေ- သဘာအားဖြင့်သာ၊ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာ- ဗဒ္ဓသိမ်နှင့်တူသည်၊(ဟောတိ)၊ တ္ထေ-၌မြစ်၌၊ သမ္ဗံ- သော၊ သံယကမ္ဗံ-ကို၊ ကာတုံ-၄၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သမုဒ္ဒဇာတသရ သုဝိ- သမုဒ္ဒါ, ဇာတသရအိုင်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော- တည်း၊ စ-ဆက်၊ တ္ထေ-၌သမုဒ္ဒဇာတသရတို့တွင်၊ (ယော- အကြင်အိုင်သည်၊) ဃနမဟေနစိ-အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သည်၊ ခဏိတွာ- တူး၍၊ (အယုတ်ဆုံး ဝက်စသော တိရစ္ဆာန်ဟသ်မှ တူး၍၊) အကတော- ပြုအပ်သည် မဟုတ်သော၊ သယံဇာတသောဏ္ဍာ - အလိုလိုဖြစ်သော ထူးအိုင်သည်၊ (ဟုတ္ထာ)၊ သမန္တဇနတာ - မှ၊ အာဂန္တုတနဝ-လာသော၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ ပူရိဒတာ-ပြည့်သည်၊(ဟုတ္ထာ)တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ (သော-ထို အိုင်သည်၊) ဇာတသရောနာမ-မည်၏၊ [ဇာတသရပုဒ်, သောဇ္ဈာပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဧဝံ- ဤသို့၊ နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရာနံ - တို့၏၊ ဗဒ္ဓသိမဘာဝံ - ဗဒ္ဓသိမ်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်ခဲတော် မူပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ ဟတ္ထ-ထို နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရတို့၌၊ အဗဒ္ဓသိမာပရိစ္ဆေဒံ - အဗဒ္ဓသိမ် အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿေန္တော-သည်၊(ဟုတွာ)၊ နဒိယာဝါဘိက္ခဝေတိ အာဒိ-ကို၊(ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုနဒိယာဝါဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယံ မဇ္ဈိမဿ၊ပေ၊ ဥဒကုက္ခေပါတိ - ကား၊ ယံ ဌာနံ - အကြင် အရပ်ကို၊ မဇ္ဈိမဿ - အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊သမန္တာတော-၌၊ ဥဒကုက္ခေပေန- ရေ၏ကျရာအရပ်ဖြင့်၊ (ရေတက်ဖြင့်၊) ပရိစ္ဆိန္နံ - ပိုင်းခြားအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ကထံ - အဘယ် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဘယ်ပုံဘယ်နည်းအားဖြင့်၊) ဥဒကံ- ကို၊ ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ- မြှောက်၍ ပစ်ချထိုက်သနည်း၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အက္ခရုတ္တာ-ကြွေအန်ကြွေးသူတို့သည်၊ ဒါရုဂုဠံ-သစ်သားဂေါ်လီလုံးကို၊ ခိပန္တိ-ပစ်ချကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ကြွေအန် ကစားသမားတို့၏ သစ်သားဂေါ်လီလုံးကို ပစ်ချပုံနည်းအားဖြင့်၊) ဥဒကံဝါ- ကိုသော်ငင်း၊ ဝါလိကံဝါ-သဲကိုသော်ငင်း၊ ဟတ္ထေန- ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ထာမ မဇ္ဈိမေန-အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသေန- သည်၊ သဗ္ဗထာမေန-အလုံးစုံသော အားအစွမ်းဖြင့်၊ (အားကုန်လွှဲသဖြင့်၊) ခိပိတဗ္ဗံ-ပစ်ချရာ၏၊ ယတ္ထ- အကြင်အရပ်၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ခိတ္တံ-ပစ်ချအပ်သော၊ ဥဒကံဝါ-သည်သော်ငင်း၊ဝါလိကာဝါ-သည်သော်ငင်း၊ ပတတိ-ကျ၏၊ အယံ-ဤအရပ်သည်၊ ဧကော-သော၊ ဥဒကုက္ခေပေါ - ဥဒကုက္ခေပတည်း၊ တဿ - ထို ရေတက်၏၊ အန္တော-၌၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဠီတော-တည်သောရဟန်းသည်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကောပေတိ- ပျက်စေနိုင်၏၊ ယာဝ-လောက်၊ ပရိသာ-သည်၊ ဝမုတိ-တိုးပွား၏၊ တာဝ- ထိုမျှလောက်၊(ပရိသတ်တိုးပွားသမျှ၊)သီမာပိ-ဥဒကုက္ခေပသိမ်သည်လည်း၊ ဝမုတိ - ၏၊ ပရိသပရိယန္တေတော- ပရိသတ်အစွန်မှ၊ ဥဒကုက္ခေပါယေဝ-ရေ၏ကျရာအရပ်သည်သာ၊(ရေတက်အရပ်သည်သာ၊)ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ ဇာတဿရသမုဒ္ဒေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော- တည်း။

× × × × × × ×

ယံ၊ဧပေ၊ပရိစ္ဆိန္နံ။ ။ယံဖြင့် ဌာနံကိုစွဲ၍ "ပရိစ္ဆိန္နံ"ဟု ကြိယာပုဒ်ထည့်စေလိုသည်၊ ဥဒကုက္ခေပါဠိလည်း အာသည် နာဝိဘတ်၏ ကာရိယဟု သိစေလို၍"ဥဒကုက္ခေပေန" ဟုဖွင့်သည်၊ [ဥက္ခိပိတွာ+ခိပိယတိ ဇော်ဂျာတိ ဥက္ခေပေါ-မြှောက်၍ ပစ်ချအပ်ရာအရပ်၊ ဥဒကဿ-ရေ၏၊ ဝါ=ကို၊ ဥက္ခေပေါ-အရပ်တည်း၊ ဥဒကုက္ခေပေါ-ရပ်။]

ယာဝ ပရိသာ၊ပေ၊ဝမုတိ။ ။ရဟန်းများ စုဝေးမိသောအခါ သဲရေတို့ကို ပစ်ချပြီးမှ ဥဒကုက္ခေပသိမ် ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ သဲတက္ကရေတက္က ခန့်မှန်းချက် အရပ်အတွင်းဝယ် အလိုလို သိမ်ဖြစ်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် "ကံပြုမည်"ဟု စီစဉ်၍နေစဉ် နေက်ထပ် သံဃာများတိုး၍လာလျှင် သိမ်သည် အလိုလို ကျယ်ဝန်းသွား၏။

စ-ဆက်၊ ထွေ-၍ နဒီ သမုဒ္ဒ ဇာတသရတို့တွင်၊ နဒိ- သည်၊ နာတိဒီဃာ-မရှည်လွန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ပဘဝတော-စ၍ ဖြစ်ရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ မုခဒ္ဒါရာ-မြစ်ပေါက်ဝတိုင်အောင်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော မြစ်အရပ်တို့၌၊ သံယော- သည်၊ (သစေ) နိသိဒတိ- အုံ၊ (ဝံသတိ)၊ ဥဒကုက္ခေပသိမာ ကမ္မံ-ဥဒကုက္ခေပသိမ်ကို ပြုဘွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သကလာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ နဒီ - သည်၊ ဧတသံယေဝ ဘိက္ခူနံ - ၍ရဟန်းတို့အား သာ၊ ပဟောတိ - လောက်၏။ [“ဟောတိ”ရှိလျှင် “တို့၏အတွက်သာ”ဟု ပေး။]

ပန- ဝါဒန္တရ၊ မဟာသုမတ္ထေရေန-သည်၊ ယောဇနံ - တယူဇနာတိုင်တိုင်၊ ပဝတ္တမာနာယေဝ-စီးသောမြစ်သည်သာ၊ နဒီ-မြစ်တည်း၊ တတြာပိ- ထို တယူဇနာတိုင်တိုင် စီးသောမြစ်၌လည်း၊ ဥပရိ - အထက်ရေညာ၌၊ အဒ္ဓယောဇနံ-ယူဇနာဝက်ကို၊ ပဟာယ- ၍၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်ရေအစုန်၌၊ အဒ္ဓယောဇနေ-ယူဇနာဝက်၌၊ ကမ္မံ - ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ- သို့၊ ယံ - အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ မဟာပဒုမတ္ထေရေနေဝ- သည်ပင်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်အပ်ပြီ၊ (“သူမျှားမဟုတ်, ဆရာတူ တပည့်ဖြစ်သော မဟာပဒုမထေရ်သည်ပင် ပယ်အပ်ပြီ”ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊(တနည်း)ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ တိမဏ္ဍလံ-ပုဆစ် ဒူးဝန်း ၂ ဖက် ချက်ဟူသော ၃ ပါးသော အဝန်းအဝိုင်းကို၊ ပဒိဋ္ဌာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ- အမှတ်မထား တပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဥတ္တရန္တိ်ယာ - ဖြတ်ကူးသွားသော၊ ဘိက္ခုနိယာ - ၏၊ အန္တရဝါသကော-သင်းပိုင်ကို၊ တေမိယတိ-စွတ်အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ နဒိယာ-၏၊ ဣဒံ ပမာဏံ- ကို၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ ယောဇနံဝါ- တယူဇနာဟူ၍ဂုဏ်း၊ အဒ္ဓဇယောဇနံဝါ-ယူဇနာဝက်ဟူ၍ဂုဏ်း၊ နု ဝုတ္တံ - ဟောတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဣမသ္မာ သုတ္တာသ-၍ တံမဏ္ဍလံ ပဒိဋ္ဌာဒေတွာစသော ပါဠိတော်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏာ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာ ရှိသော၊ ယာ နဒီ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မာ- ထိုမြစ်၏၊ ပဘဝတော - မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ သံယကမ္မံ- ကို၊ ကာတုံ-၄၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-၍သို့ဆို၍၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ။)

ပန-ဆက်၊ ထွေ-၍မြစ်၌၊ ဗဟူ-န်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ဝိသုံဝိသုံ-အသီးအသီး၊ ကမ္မံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-နှံ့အုံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု-န်လသော်၊) သမ္မေ

× × × × × × ×

သမ္မဿ၊ဧဝ၊သီမာကမ္မံ နတ္ထိ ။ ။ သမ္ဗတ္ထ သံဃော နိသီဒတိတိ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတ္ဝာ နိသီဒတိ၊ဥဒကုက္ခေပသီမာကမ္မံ နတ္ထိတိ ယသ္မာ သမ္မောဝိ နဒီပဒေသော ဘိက္ခူ ဟိ အဇ္ဈောတ္ထရော၊ တသ္မာ သမန္တတော နဒီယာ အဘာဝါ ဥဒကုက္ခေပေ ပယောဇနံ နတ္ထိ၊ — သာရတ္ထ။ မြစ်တစင်းလုံး သံဃာတို့ဖြင့် ပြည့်နေရကား ပတ်ဝန်းကျင်၌ မြစ်ရေမရှိသောကြောင့် ဥဒကုက္ခေပ မပြုလုပ်ဘဲ (ရေတက္ကာ မပြုလုပ်ဘဲ) အလိုလို သိမ်ဖြစ်နေသောကြောင့် “ဥဒကုက္ခေပသီမာကမ္မံ နတ္ထိ”ဟု ဆိုသည်၊

ဟိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ အတ္တနော၀စ- မိမိ၏ဂုဏ်း၊ အညသံစ-အခြား ရဟန်းတို့၏ဂုဏ်း၊ ဥဒကုက္ခေပ ပရိစ္ဆေဒဿ-ဥဒကုက္ခေပ အဂိုဏ်းအခြား၏၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ အဇာနဉ္ဉာ - သော၊ ဥဒကုက္ခေပါ- ကို၊ သီမန္တရိကတ္တာယ-သီမန္တရိက် အကျိုးငှါ၊ ထပေတဗ္ဗာ-၏၊ တဇ္ဇေတာ- ထို ဥဒကုက္ခေပထက်၊ အဓိကံ-ပိုလွန်သော သီမန္တရိက်အရပ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိယေ၀-အပ်သည်သာ၊ ပန-ဤတိရိက်၊ ဥုနကံ-ဥဒကုက္ခေပအောက် ယုတ်လျော့သော သီမန္တရိက်အရပ်သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ - ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဇာတသရ သမုဒ္ဒေသုပိ-တို့၌လည်း၊ နေသ၀နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ နဒိယာ-၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂတေဟိ-သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊(ကာတမ္ဗံ-၌စပ်၊) နဒိ- သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာ-ရေဖြင့် ပြည့်သည်၊ သမတိတ္ထိကာ-ကမ်းနှင့် ညီမျှသော ရေရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဧ၀ံသတိ)၊ ဥဒကသာဋိကံ-ရေသနပ်ကို၊ နိ၀ါသေတွာပိ-၀တ်၍သော်မှလည်း၊(ပိ- ဂရဟာဇောတက၊) အန္တောနဒိယံယေ၀-မြစ်အတွင်း၌သာလျှင်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊(ဥဒကသာဋိကံ နိ၀ါသေတွာပိ အန္တော နဒိယံ ယေ၀ ကမ္မံ ကာတုံ - ၄၂၊) သစေ နု သက္ကောန္တိ - အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊

× × × × × × ×

အညော ဥဒကုက္ခေပေါ။ ။ “ ကံပြုသော သံဃာက ၂ နေရာ ဖြစ်နေလျှင် ဥဒကုက္ခေပသိမ် ၂ ရပ်၏ အကြား၌ ဥဒကုက္ခေပတမျိုးကို သီမန္တရိက် ထားရမည် ” ဟု ဆိုရာ၌ ထိုမျှလောက်ကျယ်မှ သီမာသက်ရ ဖြစ်မည့်အရေး၌ တွေးတော ယုံမှားဘွယ်မရှိသောကြောင့် သာမိစိ (ကျင့်ဝတ်) ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်၊ အမှန်အားဖြင့် ထိုမျှလောက် မကျယ်သော်လည်း ၂ ဘက်သံဃာ၏ ဥဒကုက္ခေပ ၂ ခု ရောနှောမှု မရှိလျှင် အပ်သည်သာ၊ နောက်၌ “ ဥုနကံ နဝဋ္ဋတိ ” ဟူသော စကားသည် သံဃပရိသတ်တိုးလာလျှင် ဥဒကုက္ခေပသိမ်က အလိုလိုကျယ်သွားသောကြောင့် “သိမ်ချင်းရောယှက်လေသလား” ဟု ယုံမှားမှုကို တားခြင်းငှါသာ ဆိုအပ်သောစကားဖြစ်၏။— သာရတ္ထ။

ဒီဃတိ ။ ။ ဝိမတိဋ္ဌကား “ ဥဒကုက္ခေပတော ဥုနကေ ထပိတေ – သီမန္တရိက် ထားရာ၌ ဥဒကုက္ခေပ တခုအောက် လျော့သော သီမန္တရိက်ကို ထားအပ်လျှင် သီမာသမ္ဖေဒတော – ဥဒကုက္ခေပသိမ် ၂ ရပ် ရောစပ် သွားသောကြောင့် ကမ္မဝိပတ္တိ ဝုတ္တော ဧ၀ - ကံပျက်ခြင်းကိုလည်း ဆိုအပ်ပြီး ဖြစ်ဟော့၏၊ ယဒဂ္ဂေနစ ဧ၀ံ ဝုတ္တော, တဒဂ္ဂေန တတ္ထ ကေဘိက္ခူနော ပဝေသေပိ သတိ (ထိုသီမန္တရိက် ဖြစ်သော ဥဒကုက္ခေပသို့ ရဟန်းတပါးဝင်နေလျှင်လည်း) တဿ သီမဋ္ဌဘာ၀တော ကမ္မကောပေါ ဝုတ္တော ဧ၀ ဟောတိ ” ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဆိုမှာ ဂဠဝါအဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို ထောက်ခံ၍ ဖွင့်ပြသော အဆိုဖြစ်သောကြောင့် သာရတ္ထနှင့်ဆန့်ကျင်နေသော်လည်း နောက်၌ “ကမ္မကောပဋ္ဌာနန္တိ ဝတ္တာ၀ ထပေသုန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် သာရတ္ထနှင့် သဘောတူသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလေသည်။

(ဝံသတိ)၊နာဝါယဂိ-လေ့ဒ္ဓသော်လည်း၊(ဤဒ္ဓလည်း"ဝိ"ဂရဟာဇောတက)
ဌတွာ-၍၊ ကာတမ္ဗံ- ၏၊ ပန-ထိုသို့ လေ့ဒ္ဓတည်၍ ပြုနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တီ
ယာ–သွားဆဲဖြစ်သော၊ နာဝါယ-ဒ္ဓ၊ (ကမ္ဗံ) ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ကသ္မာ-
အဘယ့်ကြောင့်၊(နဝဋ္ဋတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဥဒကုက္ခေပမတ္တာမေဝ-
ရေကျဲရာအရပ်မျှသည်သာ၊ သိမာ-သိမ်တည်း၊ တံ-ထိုရေတကျဲအရပ်ကို၊ နာဝါ-
သည်၊ သိယမေဝ-လျင်စွာသာလျှင်၊ အတိက္ကာဒမတိ–လွန်စေနိုင်၏၊ ဝံသတိ–
ဤသို့ လွန်သွားလသော်၊ အညိဿာ – ကမ္မဝါစာ ရွတ်ရာသိမ်မှ အခြားသော၊
သိမာယ-ဒ္ဓ၊ ဥ,တ္တိ-ဥတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အညိဿာ - ဥတ်ထားရာ သိမ်မှ
အခြားသော၊(သိမာယ-ဒ္ဓ၊)အနုဿာဝနာ-ကမ္မဝ'ါစာသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ နာဝံ-ကို၊ အရိတ္တေန-ထိုးဝါးဖြင့်၊ ထပေတွာဝါ-တန့်ထား၍သော်ငင်း၊
ပါသာဏော–ကျောက်တို့ကို၊ လမ္ဗိတွာဝါ-တွဲလျားချ၍သော်ငင်း၊ (ကျောက်ချ၍
သော်ငင်း၊)အန္တောနဒိယံ-ဒ္ဓ၊ ဇာတရူက္ခေ–ပေါက်သောသစ်ပင်ဒ္ဓ၊ ဗဇ္ဈိတွာဝါ-
ဖွဲ့ချည်၍သော်ငင်း၊ ကမ္ဗံ–ကို၊ ကာတမ္ဗံ-၏၊ အန္တော နဒိယံ–ဒ္ဓ၊ ဗဒ္ဓအန္ဒုကေပိ-
ဖွဲ့ချည်အပ်သော လင့်စင်ဒ္ဓငင်း၊ အန္တောနဒိယံ–ဒ္ဓ၊ ဇာတရူက္ခေပိ-ဒ္ဓငင်း၊ ဌိတေ
ဟိ-တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊(ကမ္ဗံ)ကာတုံဝဋ္ဋတိ။[သစ်ပင်ပေါ်တက်၍
ကံပြုရာဒ္ဓ "ဥဒကုက္ခေပ၏ အပြင်ဘက်ထွက်သော သစ်ကိုင်းပေါ်ဒ္ဓကား မပြုရ"
ဟု ဋီကာတို့ ဆို၏။]

ပန-ဆက်၊ ရုက္ခဿ-၏၊ သာခါဝါ– သစ်ကိုင်းသည်သော်ငင်း၊ တတော-ထို
သစ်ကိုင်းမှ၊ နိက္ခန္တေ–ပါရောဟောဝါ – ထွက်သော မြစ်ပျဉ်းသည်သော်ငင်း၊ ဗဟိ
နဒီတီရေ – မြစ်ကမ်း၏ဘေးဒ္ဓ၊ ဝိဟာရသီမာယဝါ – ဝိဟာရသိမ်ဒ္ဓ သော်ငင်း၊
(ကျောင်းတွင်းဝယ် သမုတ်ထားအပ်သောသိမ်ဒ္ဓ သော်ငင်း၊) ဂါမသီမာယဝါ–
ဂါမသိမ်ဒ္ဓ သော်ငင်း၊ ပတိဋ္ဌိတော - တည်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဝံသတိ)၊
သီမံ-ဝိဟာရသိမ်, ဂါမသိမ်ကို၊ သော်ဓေတွာဝါ-သုမ်သင်ပြီး၍သော်ငင်း၊ သာခံ-

× × × × × × ×

တံ နာဝါ၊ ဓေ၊ အတိက္ကာဓေတိ ။ ။"လေ့ကသွားနေလျှင် ထိုလေ့သည် ထို
ဥဒကုက္ခေပအရပ်ကို လျင်စွာပင် လွန်စေနိုင်၏"ဟု ဆိုသောကြောင့် " ထို ဥဒကုက္ခေပ
အတွင်းဒ္ဓ ဝဲလည်သကဲ့သို့ လေ့ကို လည်လည်စေနိုင်လျှင် သွားနေတုန်းပင် ဖြစ်သော်
လည်း ကံပြုနိုင်၏"ဟု သိသာ၏၊—ဝိမတိ။

တသ္မာ ၊ ဓေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤ ဝါကျများကိုထောက်၍ " ရေသိမ် " ဟု ခေါ်သော
ဥဒကုက္ခေပသိမ်ဒ္ဓ ကံပြုသောအခါ လေ့ကို ထိုးဝါးဖြင့်ထောက်ထား၍ဖြစ်စေ, လေးလံ
လွယ်သော ကျောက်တုံးကို လေ့ဒ္ဓဆွဲပြီးလျှင် အောက်ဒ္ဓချ၍(ကျောက်ချ၍)ဖြစ်စေ တံပြု
ကြသည်၌၊ အောက်နိုင်ငံဒ္ဓကား အဋ္ဌကေပိကို နည်းမှီးကာ မိုဃ်း ၄ လပတ်လုံး အမြဲ
ရွေတည်သော ရေဝဒ္ဓ ဥပုသ်ကျောင်းငယ် ဆောက်၍လည်း ဥပုသ်ပြုကြသည်၊ မိုဃ်း
၄ လ ရွေ့မတည်သောနေရာဒ္ဓကား ထို ဥပုသ်ကျောင်း မဆောက်ရ။

ကို၊ ဆိန္နိတ္တာဝါ–ဖြတ်ပြီး၍သော်၎င်း၊ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ ဗဟိ နဒီတီရေ-၌၊ ဇာတ ရုက္ခဿ- ၏၊ အန္တော နဒိယံ - ၌၊ ပဝိဋ္ဌသာခါယဝါ – ဝင်နေသောသစ်ကိုင်း၌ သော်၎င်း၊ ပါရောဟဝါ-၌သော်၎င်း၊ နာဝံ-ကို၊ ဗန္ဓိတ္တာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဇ္ဇတိ- မအပ်၊ ကးရာန္တေဟိ – ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သီမာဝါ – ကို သော်လည်း၊ သောဓေတဗ္ဗာ- ၏၊ ဆိန္နိတ္တာဝါ – ဖြတ်၍မူလည်း၊ အာဿ – ထိုသစ်ပင်၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ-တည်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ နဒီတီရေ-၌၊ ခါဏုကံ-သစ်ငုတ်ကို၊ ကောန္တေတ္တာ- စိုက်၍၊ တတ္ထ - ထိုသစ်ငုတ်၌၊ ဗဒ္ဓနာဝါယ – ဖွဲ့ချည်အပ်သောလွှဲ၌၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) နဝဇ္ဇတိယေဝ-မအပ်သည်သာ။

နဒိယံ– မြစ်တွင်း၌၊ သေတုံ- တံတားကို၊ ကရောန္တိ – ပြုကြကုန်၏၊ အန္တော နဒိယံယေဝ– မြစ်အတွင်း၌ပင်၊ သေတုဝါ - သည်သော်၎င်း၊ သေတုပါဒါဝါ– တံတား၏ ခြေတို့သည်သော်၎င်း၊ (တံတားတိုင် စသည်တို့သည်သော်၎င်း၊) သစေ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ ရှိကုန်အုံ့၊ (ဝံသတိ)၊ သေတုမှိ-၌၊ ဌိတေဟိ-တည်သော

× × × × × × ×

သစေပန၊ပေ၊ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ။ဤဝါကျကား ခဏ္ဍသီမနှင့် မဟာသီမ စသည်ပုံကို ပြသော ဝါကျနှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ မှန်၏-ဂါမနှင့် ဗဒ္ဓသီမသည် နိဿယ နိဿိတ ဖြစ်၍ သဘောတူသော (သဘာဂ) သီမဖြစ်သောကြောင့် စသည်ကား သင်္ကဿနှင့် သတ္တဘဏ္ဍကရသီမ, နဒီစသည်နှင့် ဥဒကုက္ခေပသီမတို့လည်း နိဿယနိဿိတဖြစ်သောကြောင့် သဘာဂ ဖြစ်ရကား စသည်ကား၏၊ ဂါမဗဒ္ဓတို့နှင့် ဥဒကုက္ခေပ သတ္တဘဏ္ဍကရတို့မှာ ဝိသဘာဂဖြစ်သောကြောင့် အချင်းချင်း မစသည်ကား၊ စသည်လျှင် သီမာသမ္ဘေဒ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်ပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် “ သစေပန ရုက္ခဿ၊ ပေ၊ ဆိန္နိတ္တာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်သည်။

ဝိမတိ။ ။ယထာ ဟိ ဗဒ္ဓသီမာယံ သမ္မတာ (ဗဒ္ဓသိမ်ပေါ်၌ ထပ်၍ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည်၊) ဝိပတ္တိသီမာ ဟောတိ တိ တာသံ (ထို ဗဒ္ဓသိမ်တို့၏၊) အညမညဲ့ ရုက္ခာဒိသမ္မန္ဓော နဝဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ နဒီအာဒိသု သမ္မတာပိ ဗဒ္ဓသီမာ ဝိပတ္တိသီမာဝ ဟောတိ တာဟိပိ (ထိုနဒီအစရှိသည်တို့နှင့်လည်း) သဒ္ဓိံ တဿာ (ထိုဗဒ္ဓသိမ်၏၊) ရုက္ခာဒိ သမ္မန္ဓော နဝဇ္ဇတိတိ သိဒ္ဓတိ၊ ဣမိနာ နယေန သတ္တဘဏ္ဍကရသီမာယ ဂါမ နဒိအာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ဥဒကုက္ခေပသီမာယ အရညာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ရုက္ခာဒိသမ္မန္ဓဿ နဝဇ္ဇဘာဝေါ ဉာတဗ္ဗော။

အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ။ ။မြစ်ကမ်း၏ ဘေး (ဂါမခတ်) ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၏ အကိုင်းသည် မြစ်ရေ၏ အောက် မြေပြင်ရောက်နေ စေကာမူ ထို အကိုင်း၌ လှေ၏ ကြိုးကို ချည်၍ ကံမပြုကောင်း၊ မြေမရောက်ဘဲ အပေါ်၌ ဝဲနေသော် သစ်ကိုင်း၌ မချည်ကောင်းခြင်းကိုကား အထူး ဆိုဘွယ် မလို၊ မြစ်ပျဉ်း၏ မြစ်တွင်း ဝင်ရောက်နေရာ၌လည်း နည်းတူ၊ [အန္တော နဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယာတိ–နဒိယာ ပထဝိတလံ အာဟစ္စ ဌိတာယသာခါယပိ၊ ပဂေဝ အနာဟစ္စ ဌိတာယ၊ ပါရောဟပိ ဧသေဝ နယော၊ — ဝိမတိ။]

ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္ဗံ -ကို၊ကာတုံ ဝန္ဒတိ၊ ပန-ဆက်၊ သေတုဝါ-သည်သော်ငင်း၊ သေတုပါဒါဝါ- တို့သည်သော်ငင်း၊ ဗဟိတိရော- ကမ်းဘေးဌ်၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်ကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ၊ ဝေံသတိ)၊ ကမ္ဗံ ကာတုံ နု ဝန္ဒတိ- မအပ်၊ (ဂါမနှင့် ရောနေသောကြောင့် မအပ်၊) သီမံ- ဂါမသိမ်ကို၊ သောဓေတွာ-၍၊ (ကမ္ဗံ) ကာတဖို့၊ [ထို ဂါမသိမ်က ရဟန်းများကို ပင့်ခြင်း, သို့မဟုတ် ဗဒ္ဓသိမ်တွင်းသို့ ဝင်နေစေခြင်း, ဂါမသိမ်၏ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်းကို "သောဓေတွာ" ဟု ဆိုသည်၊] အထ-သို့မဟုတ်၊ သေတုပါဒါ-တို့သည်၊ အန္တော- မြစ်၏အတွင်းဌ်၊ (ဋ္ဌိတာ-တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှ်အံ့၊)သေတုပန-သည်ကား၊ (အပြင်ဘက်၌ ပို၍လာသော တံတားသည်ကား၊) ဥဘိန္နမ္ပိ- ၂ ဘက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တီရာနံ- ကမ်းတို့၏၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ ဋ္ဌိတော - သည်၊ [မြေ၌ မထိဘဲတည်သည်၊] (ဟောတိ-အံ့၊ ဝေံသတိ၊) ဝန္ဒတိ–အပ်၏။

အန္တော နဒိယံ-၌၊ ပါသာဏော ဝါ- ကျောက်တုံးသည်သော်ငင်း၊ (ကျောက်ဆောင်သည်သော်ငင်း၊) ဒိပကော ဝါ – ကျွန်းငယ်သည်သော်ငင်း၊ ဟောတိ – ရှိတတ်၏၊ တဿ-ထိုကျောံဆောင်၏၊ ဝါ- ထိုကျွန်းငယ်၏၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသံ - အရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗ – ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ - ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ပကတိဝဿကာလေ – ပကတိ မိုးရွာရာ အခါ၌၊ (မိုးလည်း မခေါင်, မိုးလည်း မများအောင် ရွာရာအခါ၌၊) ဝဿာနဿ-မိုးလ၏၊ စတ္တာသု မာသေသု- ၄ လတို့၌၊ ဥဒကံ-သည်၊ သြတ္ထရတိ- လွှမ်းမိုး၏၊ သော-ထို အရပ်သည်၊ နဒီ သန္နိမေဝ-သို့သော၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊ ပန-ဗျတိရိတ်၊ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ- အလွန် မိုးရွာရာအခါ၌၊ သြယေန- ရေအယဉ်သည်၊ သြတ္ထဋော ကာသော- လွှမ်းမိုးအပ်သော အရပ်ကို၊ နု ဂဟေတဗ္ဗော - မယူထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ သော – ထိုအရပ်သည်၊ (အလွန် မိုးရွာရာအခါကျမှ ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော အရပ်သည်၊) ဂါမသီမာ သန္နိမေဝ-သို့သော၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊

နဒိတော-မှ၊ မာတိကံ-ရေမြောင်းကို၊ နိဟရန္တော-ထုတ်ဆောင်လိုသူတို့သည်၊ နဒိယံ-၌၊ အာဝရဏံ-ရေကို တားဆီးကြောင်းဖြစ်သော တာရိုးကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တံ – ထို ရေကာတာရိုးကို၊ သြတ္ထရိတွာဝါ– လွှမ်းမိုး၍သော်ငင်း၊ ဝိနဗ္ဘိဒိတွာဝါ-ထုတ်ချင်း ထွင်း၍သော်ငင်း၊ ဥဒကံ- သည်၊ စေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော၊ ပဝတ္တာနဒ္ဓါနေ-ရေစီးရာ အရပ်၌၊ ကမ္ဗံ ကာတုံ ဝန္ဒတိ- အပ်၏၊ (ရေကာတာရိုးဖေါ်ခဲ့လည်း အပ်၏၊) ပန- ဗျတိရိတ်ကား၊ အာဝရဏေနဝါ-ကြောင့်သော်ငင်း၊ ကောဋ္ဌကဗဒ္ဓေနဝါ-ပွဲအပ်သော မြေအုံ ရေကာ

× + × × × × × ×

အာဝရဏ, ကောဋ္ဌကဗဒ္ဓ ။ ။သစ်သံ့းစသည်ကို ငုတ်စိုက်၍ ရေစီးခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ရေကာတာကို"အာဝရဏ"ဟုခေါ်၏၊ အာဝရတိ စေတနာတိ အာဝရဏံ၊ မြေစသည်ကိုဖို၍ ပွဲဆည်းအပ်သော ရေကာတာမိုးကို " ကောဋ္ဌကဗဒ္ဓ " ဟု

တာဒ၊ကြောင့် သော်ဂၤင်း၊ သောတံ - ရေအာယဉ်သည်၊ သစေ ပန္ဆိုဇ္ဇတိ - အာကယ်၍ ပြုတ်ခဲအံ့၊ ဥဒကံ-သည်၊ (သစေ) နုပဝတ္တတိ-အာကယ်၍ မစိးအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ – မစိးရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ - ကို၊ ကာတုံ နုဝန္ဒတိ၊ အာဝရဏ မတ္ထကေပိ - ရကာတာ၏ အထက်၌လည်း၊ ကာတုံ နုဝန္ဒတိ၊ ကောစိ- အချို့သော၊ အာဝရဏပ္ပဒေသော-ရကာတာရိုး အရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တ ပါသာဏဒိပကပ္ပဒေသောဝိယ– ဆိုအပ်ပြီးသော ကျောံဆောင်, ကျန်းငယ်အရပ်ကိုကဲ့သို့၊ ဥဒဒကန-သည်၊ သစေ အဗ္ဘော်တ္ထရိယတိ- အာကယ်၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ တတ္ထ-ထို ရကာတာရိုးပေါ်၌၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝန္ဒတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော- ထိုအရပ်သည်၊ (ရလွှမ်းမိုးအပ်သော ထို ရကာတာရိုးအရပ်သည်၊) နဒီသင်္ခမေဝ- သို့သော၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

နဒိ်-ကို၊ ဝိနာသေတွာ–ဖျက်ဆီး၍၊ တဋ္ဌာကံ-တဖက်ဆည်ကန်ကို၊ ကရောန္တိ-နှ၏၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ပါဠိ- ကန်သင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊ နဒိ် ဝိနာသေတွာကိုပင် ထင်ရှားဒေသောင့်"ဟေဋ္ဌာပါဠိဗဒ္ဓါ"ဟု ဆိုသည်၊) ဥဒကံ- သည်၊ အာဂတ္ဝါ–အထက်မှစီးလာ၍၊ တဋ္ဌာကံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ့၊(ဝေံသတိ)၊ တတ္ထ-၌တဖက်ဆည်ကန်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ နဝန္ဒတိ၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ–ရစီးရာအရပ်၌ရှင်း၊(ကမ္မံ ကာတုံ ဝန္ဒတိ-၌စပ်၊) ဟေဋ္ဌာ - အောက်၌၊ ဆဒ္ဒိတံ– စွန့်ပစ်အပ်သော၊ ဝါ-လွှဲပစ်အပ်သော၊ ဥဒကံ-သည်၊ နဒိ်-သို့၊ သြတရိတ္ဝာ–သက်ဆင်း၍၊(ရှေးဋီကာစာအုပ်များ၌"သြတရိတွာ"ဟု ရှိ၏၊) သန္ဒနဋ္ဌာနတော-စီးရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ စ–စ၍ရှင်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝန္ဒတိ၊ [တဖက်ဆည်ကန်ကို လှုံ့တက်မသွားအောင် ရလမ်းလွှဲပြောင်း၍ ပေးအပ်သောရကို"ဆဒ္ဒိတဥဒက"ဟု ဆိုသည်၊ နဒိ် သြတရိတ္ဝာ သန္ဒနဋ္ဌာနတောဖြင့် " တဋ္ဌာကနှင့် နဒီအကြားဝယ် စီးနေသော ရေ၌ကား ကံမပြုအပ်"ဟု ပြ၏။]

ဒေဝ - မိုဃ်းသည်၊ အဝဿန္တေ - မရွာလသော်ရှင်း၊ ဟေမန္တ ဂိမ္ဟေသုဝါ-ဆောင်းအခါနွေအခါတို့၌သော်ရှင်း၊ သုဂ္ဂနဒီယာပိ-ခြောက်သောမြစ်၌လည်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ၊)ဝန္ဒတိ၊ [ရောဂကိုမြစ်၌ ထိုကဲ့သို့သောအခါမျိုးဝယ် သဲသောင်ဖြစ်နေသော အရပ်တွေသည် ဥဒကုက္ခေပသိမ်ဖြစ်နိုင်သော အရပ်ချည်းတည်း၊]

× × × × × × ×

ခေါ်၏၊ဗဒ္ဓေတတိ ဗဒ္ဓေါ၊ကောဋ္ဌကောယေဝ+ဗဒ္ဓေါ ကောဋ္ဌက ဗဒ္ဓေါ၊[အာဝရဏေန ဝါတိ ခါဏုအာဒိ°နိခဏိတွာ ဥဒကနိဝါရဏေန၊ ကောဋ္ဌကဗဒ္ဓေနဝါတိ မတ္တိကာဒိဟိ ပူရေတွာ ကတသေတုဗဒ္ဓေန၊– ဝိမတိ။] မြစ်က ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြစ်၍ ရမြောင်းရှိရာအရပ်သို့ ရသွားစေလိုသော် အောက်ဘက်ကနေ၍ ကမ်း ၂ ဘက်အထိ ရကာတာဖြင့် ဆီးလိုက်လျှင် ရသည် မြောင်းကြီးဘက်သို့ လှည့်သွား၏၊ တိုသို့ သွားအောင် ကာထားလေ့ ရှိကြသည်။

နဒိတော – မှ၊ နိဟဋ္ဌမာတိကာယ - ထုတ်ဆောင်အပ်သော မြောင်းငယ်၌၊ နဝဏ္ဏတိ-မအပဲ၊ သာ-ထိုမြောင်းငယ်သည်၊ ကာလန္တရေန-တပါးသောကာလ၌၊ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ-ပေါက်ကွဲ၍၊ (မြစ်မှ ထွက်လာရာအရပ်၌ ပေါက်ကွဲပျက်စီး၍၊) နဒီ-သည်၊ သစေဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဏ္ဏတိ၊ ကာစိ- အချို့သော၊ နဒီ-သည်၊ ကာလန္တရေန-၌၊ ဥပ္ပတိတ္ဝာ-လျှံတက်၍၊[တိရာဒီ ဘိန္နနဝသေနဝိပုလာ ဟုတ္ဝာ-ကမ်းစသည်ကို ဖေါက်ခဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည်ဖြစ်၍၊-ဝိမတိ။] ဂါမနိဂမသိမံ - ကို၊ သြတ္ထရိတ္ဝာ - ၍၊ ပဝတ္တတိ - စီးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဒီယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဏ္ဏတိ၊(မိုယ်း ၄ လပတ်လုံးရေတည်လျှင် ကံပြုကောင်း၏၊)ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရသိမံ-ကို၊ သစေသြတ္ထရတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဝိဟာရသိမာတ္ထေဝ-ဟူ၍သာ၊ သင်္ခံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ။

သမုဒ္ဒေပိ–၌လည်း၊ ကမ္မံ- ကို၊ ကရောန္တေဟိ–ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ယံ ပဒေသံ - အကြင် အရပ်ကို၊ ဥဒ္ဒံ - အထက်သို့၊ ဝမုန ဥဒကံဝါ- တက်သော ရေသည်သော်၎င်း၊ ပကတိဝိစဝါ – ပကတိ လှိုင်းသည်သော်၎င်း၊ ဝေဂေန – အာဟုန်ဖြင့်၊ အာဂတ္ဝာ- လာ၍၊ သြတ္ထရတိ- လွှမ်း၏၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊(ကမ္မံ) ကာတုံ နဝဏ္ဏတိ၊ ပန- အနွယ၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ - ၌၊ ပကတိဝိစိယော- ပကတိလှိုင်းတို့သည်၊ သြတ္ထရိတ္ဝာ-၍၊ သဏ္ဌာဟန္တိ- ကောင်းစွာတည်ကုန်၏၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊ (သာမည)၊ ဥဒကန္တေတော- ရေ၏အဆုံးမှ၊ (ရေအစမှ၊)ပဌာယ-၍၊ အန္တော-အတွင်းသည်၊(ဝိသေသ)၊ သမုဒ္ဒေါနာမ-မည်၏၊တတ္ထ-ထိုသမုဒ္ဒရာ၌၊ ဋ္ဌိတေဟိ–တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မံ, ကာတဗ္ဗံ- နှင်၏၊ ဥမိဝေဂေါ-လှိုင်း၏ အဟုန်သည်၊ သစေ ဗာဓတိ – အကယ်၍ နှိပ်စက်အံ့၊ (ကံပြုသော သံဃာကို နှိပ်စက်အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ နာဝါယဝါ- ၌သော်၎င်း၊ အန္တကေဝါ–စင်၌သော်၎င်း၊ ဌတ္ဝာ- တည်၍၊ (ကမ္မံ)ကာတဗ္ဗံ၊ တေသု - ထို နာဝါအန္တကတို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–ကို၊ နဒီယံ- ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ – ဖြင့်သာ၊ (မြစ်၌ နာဝါ

× × × × × × ×

ဝိဟာရသိမာတ္ထေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ။ကျယ်ပြန့်၍လာသောမြစ်ရေသည်"ဝိဟာရသိမာ"ဟု ခေါ်အပ်သော ဗဒ္ဓသိမ်ကို မိုယ်း ၄ လပတ်လုံး လွှမ်းနေလျှင် ထိုသိမ်နေရာကို "နဒီသိမ်" ဟု ခေါ်ရမည်လော– ဟု မေးဘွယ် ရှိ၍ " ဝိဟာရသိမာတ္ထေဝ " ဟု ဖြေကြားခြင်းဖြစ်၏။ ဤစကားအရ–ထိုသိမ်ပေါ်ဝယ် ကျောက်ချ၍ လှေစသည်ပေါ်၌ ကံပြုလျှင်လည်း"ဗဒ္ဓသိမ်ပေါ်၌ လှေတည်သည်"ဟု ဆိုရမည်၊ အကယ်၍ " ဥဒကုက္ခေပသိမ်ဝယ် ကံပြုမည်"ဟု ကြိုတင် ကျောက်ချသောအခါ အောက်၌ ဗဒ္ဓသိမ်ရှိနေပြန်လျှင် ဗဒ္ဓသိမ်က ဂရုကဖြစ်၍"ဗဒ္ဓသိမ်ပေါ်၌ပင် ကံပြုသည်"ဟု ဆိုရပေမည်၊ သိမ် ၂ ခု ထောစပ်သည် ဟု မမှတ်ရ၊ သို့မဟုတ်-ကျောက်ချသော ကြိုးကသာ ဗဒ္ဓသိမ်ပေါ်ထောက်၍ ကံပြုသော သံဃာက ဗဒ္ဓသိမ်ပေါ်၌ မရှိဘဲ ဥဒကုက္ခေပသိမ်ပေါ်၌ ရှိနေလျှင်ကား သိမာသခေါ်ခြင်းဖြစ်၍ ထိုကံ ပျက်ရလိမ့်မည်။

အန္ဒုကတုန်းက ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။) ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သမုဒ္ဒေ-၌၊ ပဝိဋ္ဌ ပါသာဏော–ကျောက်ဖျာသည်၊ ဟောတိ- ရှိအံ့၊ ("ပါသာဏော" ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊"ကျောက်ဆောင်"ဟု ပေး၊) တံ-ထိုကျောက်ဖျာကို၊ ကဒ္ဓါစိ–တရံတခါ၌၊ ဥမိယော-တို့သည်၊ အာဂတ္တွာ-၍၊ ဩတ္ထရန္တိ-လွှမ်းကုန်၏၊ ကဒ္ဓါစိ–၌၊ နဩတ္ထရန္တိ – မလွှမ်းကုန်၊ တတ္ထ – ထိုကျောက်ဖျာ၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော–ထိုကျောက်ဖျာသည်၊ ဂါမသီမာသင်္ခါမေဝ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပန- ဆက်၊ ဝိစိသု– လှိုင်းတို့သည်၊ အာဂတာသုပိ · လာကုန်သော်ငှင်း၊ အနာဂတာသုပိ - မလာကုန် သော်ငှင်း၊ ပကတိ ဥဒကေနေဝ - ပကတိ ရေသည်ပင်၊ (သော-ထိုကျောက်ဖျာကို၊)သစေ ဩတ္ထရိယတိ– အကယ်၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည် ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဒီပကောဝါ-ကျွန်းငယ်သည်သော်ငှင်း၊ ပဗ္ဗတောဝါ- တောင်သည်သော်ငှင်း၊ ဟောတိ–ရှိတတ်၏၊(သမုဒ္ဒြာ၌ ရှိတတ်၏၊)သော- ထိုကျွန်းငယ်သည်၊ ဝါ–ထိုတောင်သည်၊ ဒူရေ- အဝေး၌၊ မဏ္ဍူနွာနံ-တံငါသည်တို့၏၊ အနာဂမနပဌေ–သွားပြီး၍ မပြန်လာနိုင်လောက်ရာ လမ်းခရီး၌၊ (နွေခြင်းပြန်ခေါက်, မရောက်နိုင်လောက်ရာ လမ်းခရီး၌၊"ဒူရေ"ကို သရုပ်ဖေါ်သည်၊) စေဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ အရညသိမာ သင်္ခါမေဝ-အရညသိမ် ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တေသံ - ထို တံငါသည်တို့၏၊ ဂမနပရိယန္တသ - သွားခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော အရပ်၏၊ သြရတော ပန-ဤမှာဘက်၌ကား၊ ဂါမသီမာသင်္ခါ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ-ထို ဤဘက် အရပ်၌၊ ဂါမသီမံ- ကို၊ အသောဓေတွာ- မသုဉ်သင်မူ၍၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ သမုဒ္ဒေါ-သည်၊ ဂါမသီမံဝါ-ကိုသော်ငှင်း၊ နိဂမသီမံဝါ-ကိုသော်ငှင်း၊ ဩတ္ထရိတွာ - ၍၊ တိဋ္ဌတိ- အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သမုဒ္ဒေါဝ- သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုသိမ်၌၊(မိုယ်းလပတ်လုံး ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော ဂါမသိမ် နိဂမသိမ်၌၊) ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (သမုဒ္ဒြာ၏ ဥဒကုက္ကေပသိမ် အဖြစ်ဖြင့် ကံပြုနိုင်သည်-

× × × × × × ×

အနာဂမနပဌေ။ ။ ယတ္ထ တဒဟေဝ ဂန္တွာ ပစ္ဆာဂန္တုံ နသက္ကာ ဟောတိ၊ တာဒိသေ ပဒေသေ=အကြင်ဒီပက(သို့မဟုတ်) ပဗ္ဗတသို့ ထို တနေ့တည်း၌ပင် သွား၍ ပြန်လာခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ရှိအပ်သော အနာဂမနပထ၌၊ – ဋီကာ၊ အချို့အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌"အနာဂမနပထေ"ဟု ရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိမှ " နတ္ထိ+အာဂမနံ ယတ္ထာတိ အနာဂမနော=သွားသူ၏ ပြန်လာခြင်း မရှိရာ(နွေခြင်းမပြန်နိုင်ရာ) လမ်း" ဟု ဋီကာဖွင့်နှင့် လျော်၏၊ " အဂမနပထေ " ဟုသာ ရှိလျှင် " မသွားနိုင်ရာ လမ်း" ဟု အနက်ထွက်သောကြောင့် အဓိပ္ပါယ်မှန် မရ။

ဂမနပရိယန္တသ ဩရတော။ ။"သွားခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော (တနေ့အတွက် အစွမ်းကုန်သွားခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော) အရပ်၏ ဤဘက်အရပ်" ဟူသည် ဒီပကနှင့် ပဗ္ဗတအရပ်တည်း၊ ထိုအရပ်ကား ဂါမသီမ်၌ ပါဝင်သည်။

ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရသီမံ-ကို၊ သစေ သြတ္တရတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊)ဝိဟာရသီမာတွေဝ သန်္ဃံ ဂစ္ဆတိ၊ ["သစေ ပန၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ " ဟု နဒီတုန်းကလည်း ဤစကားကို ဆိုခဲ့သည်။]

ဇာတဿရေ – ဇာတဿရအိုင်၌၊ ကမ်ံ- ကို၊ ကရောန္တေ ဟိဝိ- ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (နကာတမ်ံ၌စပ်၊) ယတ္ထ - အကြောင်းအရပ်၌၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (မိုယ်းလည်းမခေါင်, မိုယ်းလည်းမများဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) ဝဿကာလေ-မိုယ်းအခါ၌၊ ဝဿေ-မိုယ်းသည်၊ ပန္ထိန္နမတ္တေ -ပြတ်စဲကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ ဝိဝိတုံဝါ- သောက်ခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဟတ္ထပါဒေ – လက်ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတုံဝါ – ဆေးခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဥဒကံ-သည်၊ နဟောတိ-မရှိ၊ သုက္ခတိ-ခြောံ၏၊ အယံ·ဤအရပ်သည်၊ ဇာတဿရော - ဇာတဿရအိုင်မည်သည်၊ နဟောတိ)၊ ဂါမခေတ္တ သန်္ဃမေဝ- သို့သော်၊ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ - ထိုအရပ်၌၊ ကမ်ံ နကာတမ်ံ၊ ပန– အနွယ၊ ယတ္ထ– အကြောင်အရပ်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ - သော၊ ဝဿကာလေ- ၌၊ ဥဒကံ- သည်၊ သန္ထိဋ္ဌတိ– ကောင်းစွာတည်၏၊ အယမေဝ – ဤအရပ်သည်သာ၊ ဇာတဿရော – မည်၏၊ တဿ-ထို ဇာတဿရအိုင်၏၊ ယတ္တကေ-သော၊ ပဒေသေ-၌၊ ဝဿာနံ·မိုယ်းလတို့၏၊ စတုမာသေ-၄ လတို့ပတ်လုံး၊ ဥဒကံ-သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ တတ္ထ–ထိုအရပ်၌၊ ကမ်ံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒကံ-သည်၊ ဂမ္ဘီရံ-နက်သည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) အန္ဓကံ-စင်ကို၊ ဗန္ဓိတ္ဝာ-ဖွဲ့၍၊ တတ္ထ-ထိုစင်၌၊ ဌိတေဟိဝိ-တည်ကုန်လျက်၎င်း၊ ဇာတဿရဿ-၏၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ ဇာတရုက္ခမှိ- ပေါက်သော သစ်ပင်၌၊ ဗဒ္ဓ အန္ဓကေ-ဖွဲ့အပ်သောစင်၌၊ (ဌိတေဟိဝိ)-တည်ကုန်လျက်၎င်း၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန- ဆက်၊ တ္ထေ- ၌ ဇာတဿရအိုင်၌၊ ဝိဋ္ဌပါသာဏာ ဒီပကေသု- ကျောက်ဖျာ ကျွန်းငယ်တို့၌၊ နဒီယံ- ၌၊ ဝုတ္တာသဒိသောဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ သမဝဿကာလေ-အညီအမျှ မိုယ်းရွာရာအခါ၌၊ ("သမဝဿဒေဝကာလေ"ဟု "ဒေဝ" ပါသည်ကား ဝိဟန်တူသည်၊) ပဟောနက ဇာတဿရော- ဇာတဿရအိုင် ဖြစ်လေ့ံသောအရပ်သည်၊ ဒုမ္မုဋ္ဌိကာလေဝါ- မိုယ်းမရှိရာအခါ၌သော်၎င်း၊ ဂိမ္ဟ ဟေမန္တေ သုဝါ– ဇန္နအခါ ဆောင်းအခါတို့၌သော်၎င်း၊ သစေဝိ သုက္ခတိ- အကယ်၍မူလည်း ခြောက်အံ့၊ နိရုဒကော- ရေမရှိသည်၊ (သစေဝိ)ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံတိဝိ-သော်လည်း၊) တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ သံယကမ်ံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ- ၌၊ သဇ္ဇော- သော၊ ဇာတဿရော- သည်၊ သုဒက္ခော-ခြောက်သည်၊ အနောဒကော- ရေမရှိသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ဂါမခေတ္တံ ယေဝ-သို့သာ၊ ဘဇတိ- ကပ်ရောက်၏၊ ဇာတိ- သို့၊ ယံ- အကြောင်းကား၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ နဂဟေတဗ္ဗံ-မယူထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ဇ္ဇေ-၌ ရေမရှိ

သော ဇာတသရအိုင်၌၊ ဥဒကတ္ထာယ-ရေအကျိုးငှါ၊ အာဝါဠံဝါ-တွင်းကိုသော်
ငင်း၊ ပေါက္ခရဏီ အာဒိနိဝါ - ၄ ထောင့်ကန် အစရှိသောကန်တို့ကို သော်ငင်း၊
(အာဒိဖြင့် တဘက် ဆည် ကန်စသည်တို့ကိုယူ၊) သစေ ခဏန္တိ- အကယ်၍ တူး
ကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ ဌာနံ- ထိုအရပ်သည်၊ အဇာတသရော- ဇာတသရ
အိုင် မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂါမသိမာသင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ လာဇု တိပုသကာဒိဝပ္ပေ-
ဗူး သခွါး အစရှိသော သစ်ပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးခြင်းကို၊ ကတေဝိ - ပြုအပ်ပြန်သော်
လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ (ဂါမခေတ် ဖြစ်သွားသည်–ဟူလို။)

ပန – ဆက်၊ တံ – ထိုအိုင်ကို၊ ပူရေတ္ထာ - ပြည့်စေ၍၊ (ဖို့၍၊) ထလံဝါ-
ကြည်းကုန်းကိုမူလည်း၊ သစေ ကရောန္တိ - နှံအုံ၊ ကေသ္ဝိံ - တဖက်သော၊ ဒိသာ
ဘာဂေ– အရပ်အဘို့၌၊ ပါဠိံ - ကန်သင်းကို၊ ဗန္ဓိတ္ထာ–၍၊ သဗ္ဗမေဝ - အလုံးစုံ
သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံ-ထို ဇာတသရအိုင်ကို၊ မဟာတဠာကံဝါ-တဖက်ဆည်
ကန်ကြီးကိုသော်လည်း၊(သစေ)ကရောန္တိ-နှံအုံ၊(ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗောပိ–အလုံး
စုံသော အရပ်သည်လည်း၊ (ထလအရပ် မဟာတဠာက အရပ်သည်လည်း၊)
အဇာတသရော – ဇာတသရ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ ဂါမသိမာသင်္ခံ
မေဝ ဂစ္ဆတိ၊ လောကိယိ- ဆားငန်ချောင်း သည်လည်း၊ ဇာတသရသင်္ခံမေဝ-
သို့သော၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဝသိကေ-မိုယ်းအခါ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရောမာသေ-၄လ
တို့ပတ်လုံး၊ ဥဒကဋ္ဌာနောကာသေ-ရေ၏တည်ရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ-
အပ်၏၊ ဇုတိ–အပြီးတည်း။

သိမာယ သိမံ သမ္မိန္ဒန္တိ- ကား၊ အတ္တနော- ၏၊ သိမာယ- ဖြင့်၊ ပရေသံ-
သူတပါးတို့၏၊ ဗဒ္ဓသိမံ-ကို၊ သမ္မိန္ဒန္တိ-ရောစပ်ကြကုန်၏၊ ဟိ-ချေ၊ ပေါရာဏက
သ-ရှေးဖြစ်သော၊ဝိဟာရသ-ကျောင်းတိုက်၏၊ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့ဖြစ်သော၊
ဒိသာယ-အရပ်၌၊ အမ္ဗောစေဝ– သရက်ပင်ငုံး၊ ဇမ္ဗု။စ- သပြေပင်ငုံး၊ ဇုတိ-
သို့၊ ဒွေ- ၂ ပင်ကုန်သော၊ ရုက္ခာ-သစ်ပင်တို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ သံသဋ္ဌ
ဝိဋပါ - ရောယှက်သော အခွရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [ဤစကားဖြင့် အခွချင်း

× × × × × × ×

လောကိ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိ။ ။လောဏံ+ယတ္ထ အတ္ထိတိ လောကိ၊ ရေငံသော
အရသာရှိရာဖြစ်သော ချောင်း၊ လောကိတိ သမုဒ္ဒေါဒကသ ဥပ္ပတ္တိဝေဂနိဒ္ဒေါ မာတိ
ကဉ္စကာရေန ပဝတ္တနကော=သမုဒ္ဒါရေ၏ဖြစ်သောအဟုန်ကြောင် နိမ့်ရှိုင်းသွားသော
မြောင်းငယ်ပုံသဏ္ဌာန် အားဖြင့် စီးနေသော ဆားငန်ချောင်းသည် လောကိ မည်၏။

သမ္မိန္ဒန္တိ။ ။သမ္မိန္ဒန္တိတိ ယတ္ထ စတ္ထာဟိ ဘိက္ခူဟိ နိသိဒိတုံ နသက္ကာ၊ တတ္ထ
တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသဂ္ဂမတ္တာမ္ပိ အန္တော သိမာယ ကရောန္တော သမ္မိန္ဒတိ=
ကံပြုမည့် ရဟန်း ၄ ပါး မထိုင်လောက်ရုံ အရပ်မှစ၍ ဆံဖျားမျှလောံတိုင်အောင်သော
သိမ်ဟောင်း အရပ်ကို မိမိတို့၏ သိမ်အတွင်းသို့ သွင်းသော ရဟန်းသည် သိမ်ချင်း
ရောစပ်သည် မည်၏။

ရောယှက်နေအောင် သစ်ပင် ၂ ပင်၏ အလွန်နီးကပ်ကြောင်းကိုပြ၏။]တေသု-ထို ၂ ပင်တို့တွင်၊ အမ္ဗဿ-သရက်ပင်၏၊ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ- အနောက်အရပ်အဘို့ ၌၊ ဇမ္ဗု- သပြေပင်သည်၊(ဟောတိ)၊ ဝိဟာရသီမာစ- ကျောင်းတိုက်၏သိမ်သည်လည်း၊(အနောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်၏ သိမ်သည်လည်း၊) ဇမ္ဗုံ- သပြေပင်ကို၊ အန္တော- သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္ဝာ- ၍၊(ထား၍၊) အမ္ဗံ- သရက်ပင်ကို၊ (အရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို၊) ကိတ္တေတ္ဝာ- ၍၊ ဗဒ္ဓါ- ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထပစ္ဆာ- ထိုမှနောင်၌၊ တဿ ဝိဟာရဿ- ထိုကျောင်းတိုက်၏၊ ပုရတ္ထိမာယ- သော၊ ဒိသာယ- ၌၊ ဝိဟာရံ- ကို၊ ကတ္ဝာ- ပြုပြီး၍၊ သီမံ- ကို၊ ဗဒ္ဓန္တော - ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တံ အမ္ဗံ- ထို အရှေ့ဘက်သရက်ပင်ကို၊ အန္တော-၌၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဇမ္ဗုံ- အနောက်ဘက်သပြေပင်ကို၊ ကိတ္တေတ္ဝာ-၍၊ (သစေ)ဗဒ္ဓန္တိ-နှံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ - မိမိသိမ်ဖြင့်၊ သီမာ – သူတပါး၏တို့၏ သိမ်သည်၊ ဝါ - ကို၊ သမ္ဘိန္နာ- ရောစပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ- ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဆဇ္ဇဂ္ဂိယာ- ဆမ္မဂ္ဂိရဟန်းတို့သည်၊ အကံသု - ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန - ကြောင့်၊ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္နတိတ်-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ တိ – ကား၊ အတ္တနော - ၏၊ သီမာယ - ဖြင့်၊ ပရေသံ–တို့၏၊ ဗဒ္ဓသီမံ-ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထံရန္တိ-လွှမ်းမိုးကြကုန်၏၊ ပရေသံ- တို့၏၊ ဗဒ္ဓသီမံ-ကို၊ သကလံဝါ-အလုံးစုံကိုသော်၎င်း၊ တဿာ- ထိုဗဒ္ဓသိမ်၏၊ ပဒေသံ ဝါ-တစိတ်တပိုင်းကိုသော်၎င်း၊ အန္တော-၌၊ ကတ္ဝာ–၍၊(ထား၍၊) အတ္တနော-၏၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္ဓန္တိ-နှံ၏။

သီမန္တရိကံ၊ပေ၊သမ္မုနိတုန္တိ ထွေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပဌမတရံ-စွာ၊ကတသဿ-ပြုအပ်သော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ သီမာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အသမ္ဘတာ-မသမုတ်အပ်သေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ-၏၊ ဥပစာရော–ဥပစာကို၊ ထပေတမ္ပေါ- ထားထိုက်၏၊ သမ္ဘတာ - သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဧဝံ သတိ)၊ပစ္ဆိမကောဋိယာ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဟတ္ထပတ္တာ- တတောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သီမန္တရိ

× × × + × × × ×

အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ၊ ။စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ ပဟောနကတော ပဋ္ဌာယ သကလမ္ပိ အန္တော ကရောန္တော အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ တိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ရဟန်း ၄ ပါး ထိုင်လောက်ရာအရပ်မှစ၍ သိမ်ဟောင်း တခုလုံးကိုပင် အသစ်သိမ်၏ အတွင်းပြု၍ သမုတ်သော ရဟန်းသည် "အဇ္ဈောတ္ထရတိ"မည်၏–ဟု သိပါ၊ — ဝိမတိ။

နောက်သိမ်သာဗျက်။ ။ဤ မူလသိမ်ဟောင်းကို သန္ဓေဒ အဇ္ဈောတ္ထရကာပြု၍ သိမ်သစ်သမုတ်ရာ၌ မူလသိမ်ကား မဖျက်ပါ၊ နောက်သိမ်သာလျှင် သိမ်မဖြစ်ဘဲ သိမ်ဖျက်ရသည်။ [ယေသံ ဘိက္ခဝေ သီမာ ပဋ္ဌမံ သမ္မတာ၊ တေသံ တံ ကမ္မံ ဓမ္မိကံ အကုပ္ပံ ဌာနာရဟံ၊–စသည့်–ပါဠိတော်။]

ကာ - သိမန္တရိက်ကို၊ (သိမ် ၂ လုံးတို့၏ အကြားအရပ်ကို၊) ထပေတမ္မာ - ၏၊ ကုရုန္ဒိယံ-၌၊ (သိမန္တရိကာ-သည်၊) ဝိဒတ္ထိမတ္တာမြို- တထွာမျှလည်း၊(ဝန္ထတိ)၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊(သိမန္တရိကာ-သည်၊)စတုရင်္ဂုလမတ္တာမြို-လက် ၄ သစ်မျှလည်း၊ ဝန္ထတိ-၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ကေရကျွော်ပိ– တပင်သော သစ်ပင်သည်လည်း၊ ဒွိန္နံ– ၂ လုံးကုန်သော၊ သိမာနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ပန- ထိုသို့ပင်ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း၊ သော-ထိုသစ်ပင်သည်၊ ဝမုန္နော- ကြီးပွားလသော်၊ သိမာသင်္ကံရံ - သိမ်တို့၏ ရောယှက်ခြင်းကို၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ တသ္မာ– ကြောင့်၊ (ကေရကျွော - ကို၊ ဒွိန္နံ - န်သော၊ သိမာနံ - တို့၏၊ နိမိတ္တံ- ကို၊) နကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်။

× × × × × × × ×

သော ပန၊ပေါနကာတဗ္ဗော။ ။ထိုတခုတည်းသော သစ်ပင်နိမိတ်သည် ကြီးကျယ်လာသော အခါ သိမ် ၂ လုံးကို ရောနှောသွားအောင် ပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ သစ်ပင်တပင်တည်းကို သိမ် ၂ လုံး၏ နိမိတ်မလုပ်ထိုက်၊ ဆက်ဥုံးအံ့-"သိမာသင်္ကံရံ ကရောတိ"ဟူသည် ရှေးဦး ဗဒ္ဓသိမ် ၂ လုံး (ခလ္လာနဒ် မဟာသိမ်) ကို ပြုရာဝယ် သစ်ပင်၏ အကိုင်း မြစ်ပျဉ်းတို့က အခြားတသိမ်ပေါ်သို့ ရောက်၍ ထောက်မိနေခြင်းအားဖြင့် သိမ်ချင်း ရောရှက်သွားခြင်းမျိုးကဲ့သို့ ဤဦးလည်း"ကြီးကျယ်လာသော သစ်ပင်က သိမ် ၂ လုံး အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားခြင်း အားဖြင့် သိမာသင်္ကံရ(သိမ်ချင်း ရောရှက်မှုဖြစ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ ရောရှက်မှုကြောင့် သိမ်ကား ပျက်၍မသွားပါ၊ ကံ်ပြုသောအခါ၌သာ အခြားတသိမ်တွင်းရှိ သံဃာကို သုံ်သင်ရမည်။

ဆက်ဥုံးအံ့ — သစ်ပင်၏ ပင်လုံး အကိုင်း အခက်တို့ကြောင့်သာ သိမာသင်္ကံရဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်သေး၊ မြေပေါ်၌ အထင်အရှား ပေါ်ထွက်နေသော အမြစ်အားဖြင့်လည်း သိမာသင်္ကံရဖြစ်နိုင်၏၊ သို့သော် မြေအောံ်၌ မြုပ်နေသောအမြစ်များ၏အတွက်ကား သိမာသင်္ကံရမဖြစ်ပါ၊ ကျောက်ဖျာ ကျောက်တောင် စသည်အတွက် "သိမ်ချင်း ရောရှက်သည်" ဟု မဆိုရ၊ ထိုကျောက်ဖျာ ကျောက်တောင် စသည်ကား ဘူမိဂတိကသာတည်း။ [အဒိဿမာနာနံ မူလာနံ ပဝေဿေပိ ဘူမိဂတိကတ္တာ (မြေကြီးနှင့် သဘောတူသဖြင့်၊) ဒေါသော နတ္ထိတိ သိဒ္ဓါတိ၊ သစေ ပန မူလာနိ ဒိဿမာနာနေဝ ပတိဿန္တိ၊ သင်္ကံရော၀၊ ပဗ္ဘတ ပါသာဏာ ပန ဒိဿမာနာပိ ဘူမိဂတိကာ၀၊—ဝိမတိ။]

မှတ်ချက် ။ ။ ယခုအခါ ဗဒ္ဓသိမ်တခု၌ ဓာတ်ကြိုးသွယ်ထားလျှင် ထိုကြိုးသည် အခြား ဗဒ္ဓသိမ် အများ၌လည်း ရောက်နေပါမူ သိမ်ချင်းကူးရှက်ရာ ရောက်၏၊ ထိုသို့ကူးရှက်နေရာ၌ "အပြစ်မရှိ" ဟု ယူဆကြသောဆရာများလည်း ရှိ၏၊ အချို့ဆရာများက"သိမာသင်္ကံရဖြစ်သည်"ဟု ယူဆ၍ ကံ်ပြုခါနီး၌ ဓာတ်ကြိုးကိုဖြုတ်ကာ အဆက်အသွယ် ဖြတ်ထားကြသည်၊ ထိုတွင် "သိမာသင်္ကံရမဖြစ်"ဟု ယူဆသောဆရာတို့သည် " ထင်ရှားစွာဝင်လာသော သစ်မြစ်အားဖြင့် သင်္ကံရဖြစ်၏ " ဟု ဆိုသော ဤဝိမတိစကားဖြင့်ငင်း, ရှေးဦး ဥဒကုက္ခေပသိမ်၏ လှေကြိုးကို မြစ်ကမ်းဘေးဝယ် ဂါမသိမ်နှင့် ရောမည် စိုးသောကြောင့် မချည်ဘို့ရန် တားမြစ်သော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့်ငင်း စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။

ဥပေါသထ ဘေဒါဒိကထာ

စာတုဒ္ဒသိကောစ ပန္နရသိကောစာတိ ဧတ္ထ- ၌၊ စာတုဒ္ဒသိကဿ - စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်၏၊ ပုဗ္ဗကိစ္စေ-ပုဗ္ဗကိစ္စ၌၊ အဇ္ဇုပေါသဓာ စာတုဒ္ဒသောတိ- ဟူ၍၊ ဝတ္တ ဗ္ဗံ–ရွတ်ဆိုရာ၏။

အဓမ္မေန ဝဂ္ဂန္တိ အာဒိသု-အစရိဿာ ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇေံ ဝေဒိ တဇ္ဇော၊) ကေသ္မိံ - တခုသော၊ ဝိဟာရေ - ကျောင်းတိုက်၌၊ [ဗဒ္ဓသိမ်ဖြစ်သော ဝိဟာရကိုဆိုသည်၊ ဤ " ကေသ္မိံ ဝိဟာရေ "ကို ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၌စပ်၊] စတူသု - ၄ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူသု - တို့သည်၊ ဝသန္တေသု - နေကုန်လသော်၊ ကေဿ-တပါးသောရဟန်း၏၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ-ဆန္ဒ ပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ တယော- ၃ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထံ-ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ်ကို၊ သဒေ ကရောန္တိ-နှ်အံ့၊(ဧဝံ ကရောန္တေသုဝါ-ဤသို့ ပြုကုန်သော်၎င်း၊) တီသု - ၃ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ ဝသန္တေသု-နှ်လသော်၊ ဧကဿ - ၏၊ ဆန္ဒ ပါရိသုဒ္ဓိံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဒွေ- ၂ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခံ–ပါတိမောက်ကို၊ (သဒေ) ဥဒ္ဒိသန္တိ- အာကယ်၍ ရွတ်ပြကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဒိသန္တေသု)ဝါ-ဤသို့ ရွတ်ပြကုန်သော်၎င်း၊ အဓမ္မေန-မတရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်ဖြစ်သော၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန- ကား၊ စတ္တာရောပိ- ၄ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ သဒေ ကရောန္တိ-နှ်အံ့၊(ဧဝံ ကရောန္တေသုဝါ-၎င်း၊)တယောဝါ- ၃ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း၊ ဒွေဝါ- ၂ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊(သဒေ)ဥဒ္ဒိသန္တိ-နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဒိသန္တေသုဝါ-၎င်း၊) အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂံနာမ- သမဂ္ဂကံမည်သည်၊(ညီညွတ်သောကံမည်သည်၊) ဟောတိ၊ စတူသု- ၄ ပါးကုန်သော၊ ဇနေသု - ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကဿ-၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ- ကို၊ အာဟရိတွာ- ၍၊ တယော - ၃ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ သဒေ ဥဒ္ဒိသန္တိ-နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဒိသန္တေသုဝါ-၎င်း၊) တီသု- နှ်သော၊ ဇနေသု- တို့တွင်၊ ဧကဿ-၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ- ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဒွေ- ၂ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ- ကို၊ (သဒေ) ကရောန္တိ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု)ဝါ– သော်၎င်း၊ ဓမ္မေန– တရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံနာမ– ဝဂ္ဂကံမည်သည်၊ ဟောတိ၊

× × × × × × × ×

အဓမ္မေန ။ ။ ၄ ပါးရှိသောကျောင်းတိုက်၌ ပါတိမောက်ပြဿိုရန်၎င်း, ၃ ပါးရှိဓသာ ကျောင်းတိုက်၌ ဂဏပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုဿိုရန်၎င်း, ၂ ပါးရှိသောကျောင်းတိုက်၌ အချင်းချင်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုဿိုရန်၎င်း, ၁ ပါးသာရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုဿိုရန်၎င်း ခွင့်ပြုခတ်မှုထား၏၊ ထို ဝိနည်းတရားဓတ်အတိုင်း မပြုဘဲ ၃ ပါးသာ ရှိရာ၌ ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှုနှင့်တကွ အားလုံး အဓမ္မချည်းသာတည်း။

ပန-ကား၊ စတ္တာရော- ၄ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ ကေတ္ထ- တခုတည်းသော နေရာ၌၊ ဝသန္တာ - နေကုန်လျက်၊ သဗ္ဗေဝ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ သန္နိပတိတ္တာ- ၍၊ ပါတိမောက္ခံ- ကို၊ သစေ ဥဒ္ဒိသန္တိ- န်အံ့၊ တယော-၃ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ကေတ္ထ ဝသန္တာ သဗ္ဗေဝ သန္နိပတိတ္တာ- ၍၊) ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထံ-ကို၊ (သဓစ)ကရောန္တိ- န်အံ့၊ ဒွေ- ၂ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ- အချင်းချင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ- ကို၊(သစေ)ကရောန္တိ- န်အံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တေ သု- န်လသော်၊) ဓမ္မေန- ဖြင့်၊ သမဂ္ဂံနာမ- မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ- တည်း။

× × × × × × × +

ဝဂ္ဂ စသည်။ ။ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိသည် သံဃာရှိရာသို့သာ လာ၏၊ ဂိုဏ်း (၃ ပါး, ၂ ပါး, ၁ ပါး)ရှိရာသို့ မလာ၊ ထို့ကြောင့် ၄ ပါး ၃ ပါးရှိရာ၌ တပါး၏ပါရိသုဒ္ဓိကို ဆောင်၍ သံဃဥပုသ် ဂဏဥပုသ် ပုဂ္ဂလဥပုသ်ပြုလျှင် ထိုဥပုသ်ကံသည် အားလုံး အညီ အညွတ်မဟုတ်ဘဲ တစုစီ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဝဂ္ဂကံမည်၏၊ တသိမ်ထည်း၌ အားလုံး စုဝေး၍ ဝိနည်းတရားတော်အတိုင်း ဥပုသ်ပြုလျှင် သမဂ္ဂဥပုသ်ကံ မည်၏။

ဝိမတိ အာဆို။ ။“ဝိဟာရသိမာယံ ပန သံဃေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ကေနဂိ ပစ္စယေန ခဏ္ဍာသိမာယံ တီသုဝါ ဒွိသုဝါ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တေသု ကမ္မံ ဓမ္မေန သမဂ္ဂံ မေဝ ဘိန္နသိမဉ္စတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ထိုအဆိုအတိုင်း ဥပုသ်ကံသည် ဓမ္မေန သမဂ္ဂံကံ ဖြစ်သည်ကား မှန်၏၊ သို့သော် နောက်၌လာမည့် “ နံ ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ အဘိက္ခုကော အာဝါသော ဂန္တွာဝါ, အညတြ သံဃေန အညတြ အန္တရာယာ” ဟူသော ပါဠိတော်အရ သံဃာကို ကြဉ်၍သွားခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ရလိမ့်မည်။ [ထိုပါဠိတော်၏အဖွင့်ကို ထိုနေရာကမှပြအံ့။]

ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာ

နိဒါနံ၊ပေ၊သာဝေတဗ္ဗန္တိ- ကား၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ပေ၊အာဝိကတာဟိသ ဖဒါသု ဟောတိတိ - ဟူ၍၊ ဤမံ နိဒါနံ - ဤ နိဒါန်းကို၊ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ- ရွတ်ပြပြီး၍၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ၊ပေ၊ဝေဓမေတံ ဓာရယာမိကိ-ဟူ၍ ၎င်း၊ သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ ၊ပေ၊ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၎င်း၊ ဧဝံ- သို့၊ အဝသေသံ- ကြွင်းသော ပါတိမောက်ကို၊ သုတေန- သုတပုဒ်ဖြင့်၊ သာဝေတဗ္ဗံ- ကြားစေထိုက်၏၊ ဧတေန နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သေသာ – နိဒါနုဒ္ဒေသမှ ကြွင်းကုန်သော၊ စတ္တာရော - နှ်သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသေါဝိ-သ တို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ်။

× × × × × × × ×

သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ။ ။[သုတေနာတိ သုတပဒေန၊-ဋီကာ၊ “သုတာ ခေါပနာယသ္မန္တေဟိ” စသောဝါကျကို သုတပဒဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။] အဋ္ဌကထာ၌ “ ဧဝံ မေတံ ဓာရယာမိတိ ” နောက်ဝယ် “ သုတာ ခေါ ပနာ ယသ္မန္တေဟိ ” စသည်ကို

သဝရဘယန္တိ·ကား၊ အဋ္ဌဝိမနုဿဘယံ-တော၌ လှည့်လည်သော လူတို့၏ ဘေးသည်၊ (အဟောသိ-၌စပ်၊) ရာဇန္တရာယော တိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘိက္ခူသု· တို့သည်၊ ဥပေါသထံ · ကို၊ ကရိဿာမ- နှ်အံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိသိန္နေသု–ထိုင်နေကုန်လသော်၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ- အကယ်၍ လာအုံ့၊(ဝေံသတိ)၊ အယံ-ဤမင်း၏ လာခြင်းသည်၊ ရာဇန္တရာယော-မင်း၏ အန္တရာယ်မည်၏၊(ဘိက္ခူသု ဥပေါသထံ ကရိဿာမာတိ နိသိန္နေသု · နှ်လသော်၊) စောရာ · ဒါးမြှောင်တို့သည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဝေံသတိ)၊ အယံ-ဤဒါးမြှောင်တို့၏လာခြင်းသည်၊ စောရန္တရာယော-မည်၏၊(ဘိက္ခူသု၊ပေ၊နိသိန္နေသု)ဒဝဒါဟော-တောမီးသည်၊(သစေ)အာဂစ္ဆတိ၊ (ဝေံသတိ)ဝါ-၎င်း၊ အာဝါသေ- ကျောင်းတိုက်၌၊ အဂ္ဂိ-မီးသည်၊ (သစေ) ဥဋ္ဌဟတိ- အကယ်၍ ထအုံ့၊ ဝါ- လောင်အုံ့၊ (ဝေံသတိ)ဝါ- သော်၎င်း၊ အယံ-(ဤ တောမီးလာခြင်း , ကျောင်းတိုက် မီးလောင်ခြင်းသည်၊) အဂ္ဂန္တရာယော-မီး၏ အန္တရာယ်မည်၏၊ (ဘိက္ခူသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) မေဃော - မိုဃ်းသည်၊ (သစေ)ဥဒ္ဓတိ- အကယ်၍ တက်လာအုံ့၊(ဝေံသတိ)ဝါ- သော်၎င်း၊ သြဃော-ရေအယဉ်သည်၊(သစေ)အာဂစ္ဆတိ-အုံ့၊(ဝေံသတိ) ဝါ- သော်၎င်း၊ အယံ- ဤမိုဃ်း၏ တက်လာခြင်း,သို့မဟုတ် ရေအယဉ်၏ လာခြင်းသည်၊ ဥဒကန္တရာယော-ရေ၏ အန္တရာယ်မည်၏၊ (ဘိက္ခူသု၊ပေ၊နိသိန္နေသု၊) ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ-နှ်အုံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ အယံ–ဤလူတို့၏ လာခြင်းသည်၊ မနုဿန္တရာယော- လူ၏ အန္တရာယ်မည်၏။

(ဘိက္ခူသု၊ပေ၊နိသိန္နေသု၊)ဘိက္ခုံ-ရဟန်းတပါးကို၊ ယဂ္ဃော- ဘိလူးသည်၊ (တဿ အစိမ်းသုရဲသည်၊) (သစေ) ဂဏှာတိ–အကယ်၍ ဖမ်းယူအုံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ အယံ-ဤဘိလူး၏ ဖမ်းယူခြင်းသည်၊ အမနုဿန္တရာယော-အမနုဿ၏

× × × + ˙ × × ×

ပြဿား၏၊ သို့သော်ငိုကာ၌ “ဧဝမေတံ ဓာရယာမိတိ ဝတ္တာ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မ ဧန္တော နိဒါနံ) သုတာခေါ ပနာ ယသ္မန္တေဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာတိ ဝတ္တုမ်”ဟု ဆိုသောကြောင့် နိဒါန်းအဆုံးဝယ် သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းခွင့်ကြုံသောအခါ ဓာရယာမိနှင့် သုတာခေါပနတို့၏ အကြားဂို “ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ” ဟု အပိုဝါကျတခု ထည့်ရသေးကြောင်းကို သိပါ။ [အဓိပ္ပါယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုပဒဘာ နိဂုံးဂို ပြထားပြီ။]

သဝရဘယံ။ ။“သဝဓာတ်,အရန်ပစ္စည်း”ဟု ထောပနိဓိဆို၏၊ သဝဓာတ်သည် ဓိကာရအနက် ဂတိအနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ အိဝ်ခြေ , ယာခြေ အတည်မရှိဘဲ တော၌ တနေရာမှ တနေရာသို့ လှည့်လည်ပြောင်းရွေ့ရှိ တောင်ယာ လုပ်ကိုင်စားသောက် နေသူများကို “သဝရ ဓာ”သည်” ဟု ကြံပါ၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဝနစရက ဘယံ” ဟု ဖွင့်၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ အဋ္ဌဝိမနုဿဘယံသည် “အဓိပ္ပါယတ္ထ”တည်း၊ [“သဝန္တိ– ထိထိဂျိဂျိ လှည့်လည် ပြောင်းရွေ့တတ်ကုန်၏၊ ဇုတိ သဝရာ”ဟု ပြု၊]

အန္တရာယ် မည်၏၊ (ဘိက္ခူသုပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဗျည်ဃာဒဓေယော – ကျား အစရှိကုန်သော၊ စက္ကာမိဂါ– ကြမ်းတန်းသော သားကောင်တို့သည်၊ (သစေ) အာဂန္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဝေံသတိ)၊ အယံ-ဤရဲရင့်သော သားကောင်တို့၏ လာခြင်းသည်၊ ဝါဠဥန္တရာယော - ခြင်္သေ့ သစ် ကျား စသော သားရဲတို့၏ အန္တရာယ် မည်၏၊ (ဘိက္ခူသုပေ၊နိသိန္နေသု၊) ဘိက္ခုံ-ကို၊ သပ္ပါဒယော - မြွေအစရှိသော သတ္တာတို့သည်၊(အာဒိဖြင့် ကင်းစသည်ကို ယူ၊) (သစေ)ဒုံသန္တိ-အကယ်၍ ကိုက်ကုန်အံ့၊(ဝေံသတိ)၊ အယံ-ဤမြွေစသည်တို့၏ ကိုက်ခြင်းသည်၊ သရီသပန္တရာယော-မြွေကင်းတို့၏ အန္တရာယ်မည်၏၊ (ဘိက္ခူသုပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဘိက္ခု - သည်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊(သစေ)ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊ကာလံသေခြင်းကို၊(သစေ)ကရောတိ၊(ဧဝံသတိ)ဝါ-၎င်း၊ ဝေရိနော– ရန်သူတို့သည်၊ တံ - ထိုရဟန်းကို၊ မာရေတုကာမာ - သတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ (သစေ)ဂဏှန္တိ–အကယ်၍ ဖမ်းယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊ အယံ-ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဇီဝိတန္တရာယော-အသက်၏ အန္တရာယ်မည်၏။

(ဘိက္ခူသုပေ၊နိသိန္နေသု၊) မနုဿာ-တို့သည်၊ ကေ-တပါးသော၊ (ဘိက္ခုံ) ဝါ- ကိုသော်၎င်း၊ ဗဟူ- နှင့်သော၊ ဘိက္ခူဝါ - တို့ကိုသော်၎င်း၊ ဗြဟ္မစရိယာ – မြတ်သောအကျင့်မှ၊ စာဝေတုကာမာ – ရွေ့လျောစေခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ သစေ ဂဏှန္တိ-နှအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤ ဖမ်းယူခြင်းသည်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်မည်၏၊ ဝေရူပေသု-နှသော၊ အန္တရာယေသု- တို့သည်၊ (သန္တေသု - ရှိကုန်လသော်၊) သံဒိဋ္ဌေန - အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခော-ကို ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော-၏၊ ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ ဥဒ္ဒေသော ဝါ-သကိုသော်လည်း၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော-၏၊ အာဒိမှိ-အစဉ်၊ ဒွေ- နှသော၊ (ဥဒ္ဒေသာ) ဝါ – တို့ကိုသော်၎င်း၊ တယော – နှသော၊ (ဥဒ္ဒေသာ)ဝါ – တို့ကိုသော်၎င်း၊ စတ္တာရော-နှသော၊ (ဥဒ္ဒေသာ)ဝါ-တို့ကိုသော်၎င်း၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော-န်၏၊ စ-ဆက်၊ ထွေ–၌ ၅ ပါးသော ဥဒ္ဒေသတို့တွင်၊ ဒုတိယာဒီသု–အစရှိကုန်သော၊ ဥဒ္ဒေသေသု-တို့တွင်၊ ယသ္မိံ- အကြင် ဥဒ္ဒေသသည်၊ အပရိယောသိတေ- မပြီးဆုံးသေးမီ၊ အန္တရာယော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သေ ပိ-ထို ဒုတိယစသော ဥဒ္ဒေသကိုလည်း၊ သုတေနေဝ-သုတပုဒ်ဖြင့်ပင်၊ သာဝေတဗ္ဗော-ကြားသိစေထိုက်၏။

× × × × × × ×

ပဌမော ဝါ၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗော ။ ။ ပဌမဥဒ္ဒေသကို ရွတ်၍ မပြီးသေးမီ အန္တရာယ်ပေါ်လာလျှင် အန္တရာယ်ကြောင့် ပါတိမောက်မပြတဲ့ ရပ်လိုက်ရုံသာ ရှိသည်၊ သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်း၍မဖြစ်နိုင်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ “အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ”ဟု အဝသေသပုဒ်က ရွတ်ပြီးဥဒ္ဒေသကို အပါဒါန်အဖြစ်ဖြင့် ဝဲ့သောကြောင့်တည်း၊ ပဌမစသော ဥဒ္ဒေသကိုရွတ်ပြီး၍ သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းခွင့်ကြုံလျှင်“ယသ္မိံ အပရိယောသိတေ” စသော့စကားအရ ရွတ်ဆဲဥဒ္ဒေသကို သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းယူရာ၌ သွင်းယူရမည်။

အနဇ္ဈိဋ္ဌာတိ-ကား၊အနာဏတ္တာ-ကြီးသောထေရ်တို့က မစေခိုင်းအပ်ကုန်ဘဲ၊ ဝါ-တနည်း၊ အယာစိတာ-ငယ်သောထေရ်တို့က မတောင်းပန်အပ်ကုန်ဘဲ၊(ဓမ္မံ ဘာသန္တိ-၌စပ်၊)["အနဇ္ဈိဋ္ဌာ"အတွက် ကြီးသူတို့၏တိုက်တွန်းခြင်းကိုရည်ရွယ်၍ "အနာဏတ္တာ"ဟု ၎င်း, ငယ်သူတို့၏ တောင်းပန်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍"အယာစိတာ"ဟုလည်း ၂ နည်းဖွင့်သည်၊] စ-ဆက်၊ တ္ထေ-၌အနဇ္ဈိဋ္ဌာ ဟူသော ပါဠိ၌၊ အဇ္ဈေသနာ- တိုက်တွန်းခြင်းသည်၊ သံယေန- သည်၊ သမ္မတဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ ဝါ- သမုတ်အပ်သော ဓမ္မဇ္ဈေသက ရဟန်း၏ စပ်သော ဥစ္စာသည်သော်၎င်း၊ သံယတ္ထေရာယတ္တာဝါ-သံယာ့ထေရ်၏စပ်သော ဥစ္စာသည်သော်၎င်း၊(ဟောတ်)၊ တသ္မိံ ဓမ္မဇ္ဈေသကေ ထိ ဓမ္မဇ္ဈေသကရဟန်းသည်၊ အသတိ- မရှိလသော်၊ သံယထေရ်-ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္တာဝါ- ပန်ပြော၍သော်၎င်း၊ ဟေန- ထိုသံယထေရ်သည်၊ ယာစိဒတာ - တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ–သော်၎င်း၊ ဘာသိတုံ– ၄်၊ လဘတိ-၏၊ သံယတ္ထေရေနာဝိ- သည်လည်း၊ ဝိဟာရေ - ၌၊ ဗဟူ-နှင့်သော၊ ဓမ္မံ ကထိကာ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊(ဧဝံ ဟောန္တေသု-ကုန်လသော်၊) ဝါရ ပဋိပါဋိယာ- အလှည့်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝတ္တာဇ္ဇာ- ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ တုံ-သည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဘဏာ-ရွတ်ဆိုပါလော၊ ဗုတိဝါ-၌သို့ သော်၎င်း၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ကထေဟိ-ဟောပါလော၊ ဗုတိဝါ-သော်၎င်း၊ ဓမ္မဒါနံ-ဓမ္မဒါနကို၊ ဒေဟိ-ပေးလှူပါလော၊ ဗုတိဝါ-သော်၎င်း၊ ဝုတ္တေန–ပြောဆိုအပ်သော ဓမ္မကထိကရဟန်းသည်၊ တီဟိ ဝိ– ၃ မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဓိဟိ - အစီအရင်တို့ဖြင့်၊ ဓမ္မော- ကို၊ ဘာသိတဗ္ဗော-ဟောထိုက်၏၊ ဝါ-ဟောနိုင်၏၊

× × × × × × ×

ဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ။ ။ဓမ္မံ–တရားကို၊ (တရားဟောခြင်းကို၊) အဇ္ဈေသတိ–တိုက်တွန်းတတ်၏၊ ဗုတိ+ဓမ္မဇ္ဈေသကော၊အာယတ္တာသဒ္ဒါသည်"စပ်ဆိုင်သော ဥစ္စာ" ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ (အဘိဓာန်-၇၂၈။) "အာပုဗ္ဗ ယတဓါတ်, ကတ္တားဟော တ္တာပစ္စည်း"ဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ အာ ရှေးရှိသောကြောင့် "ဝသီဘူတ-စပ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်း"အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "အာယတတိ–စပ်ဆိုင်၏၊ ဗုတိ အာယတ္တာ"ဟု ပြု၊ ဓမ္မဇ္ဈေသကဿ–၏၊ ဝါ-နှင့်+အာယတ္တာ ဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ(အဇ္ဈေသနာ)၊ သံဃဿ + အာယတ္တာ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ။

တီဟိဓိ ဓိဒိဟိ။ ။အစီအစဉ် ၃ မျိုးဟူသည် ဩသာရဏာ, ကထန, သရဘည တည်း၊ ထိုတွင် အဓိပ္ပါယ် ပြောဘို့ရန် ပါဠိတော်သုတ် သက်သက်ကို သက်ရောက်စေခြင်း(ပါဠိကိုသာ ရွတ်ပြခြင်း)သည် ဩသာရဏာမည်၏၊ ထို ပါဠိတော်၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောပြခြင်း (အဋ္ဌကထာဖွင့်သကဲ့သို့ ဖွင့်ပြခြင်း) သည် ကထနမည်၏၊ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်သာ ပြောချသော ကျောင်းဆရာကို"ကထိက"ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ပါဠိတော်ကို ဖြစ်စေ, ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုဖြစ်စေ အသံအနေအထားဖြင့် ရွတ်ပြခြင်းသည် သရဘညမည်၏၊ ဘုဏာတံ် ဘည်၊ ဘဏာစာတ် ကျပ္စည်း၊ သရေန+ ဘည်၊ သရဘည်၊ —ဋီကာ။

ပန- ဆက်၊ ဩသာရေဟိ– ပါဠိကို သက်ရောက်စေပါလော၊ ဝါ– ပါဠိကို သွင်းချပါလော၊ ဧတိ-သို့၊ ဝုတ္တော–ပြော‌ဆိုအပ်သော ဓမ္မကထိကသည်၊ ဩသာရေတုမေဝ– ပါဠိကို သက်ရောက်စေခွင့်ကိုသာ၊ ဝါ– ပါဠိကို သွင်းချခွင့်ကိုသာ၊ လဘတိ – ရ၏၊ ကထေဟိ – အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောဟောပါလော၊ ဧတိ– ဤသို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ ကထေတုမေဝ – အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြောဟောခွင့်ကိုသာ၊ (လဘတိ)၊ သရဘညံ– အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောပါဠိကို၊ ဘဏာဟိ- ရွတ်ဆိုပါလော၊ ဧတိ, ဝုတ္တော- သည်၊ သရဘညမေဝ – အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းကိုသာ၊ (လဘတိ)၊ စ- ဆက်၊ သံယတ္တေရောပိ-ထေရ်သည်လည်း၊ ဥစ္စတရေ-မြင့်သော၊ အာသနေ-၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ ယာစိတုံ-၄၂၊ နလဘတိ-မရ၊ ဥပဇ္ဈာယော စေဝ(တိုက်တွန်းသူက) ဥပဇ္ဈာယ်သည်၎င်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကောစ-(ဓမ္မကထိက)အတူနေတပည့်သည်၎င်း၊ သစေ ဟောန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယောစ–သည်လည်း၊ နံ-ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ဥစ္စာသနေ– မြင့်သောနေရာ၌၊ နိသိန္နော- လျက်၊ ဘဏာဟိ-ဟောပါလော၊ ဧတိ (သစေ)ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဇ္ဈာယံ-သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ (စာအံခြင်းကို)၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ- ဆောက်တည်၍၊ ဘဏိတမ္ပံ- ရွတ်ဆိုရာ၏၊ ပန- ဆက်၊ ဧတ္ထေ- ၌ တရားဟောမည့်အရပ်၌၊ ဒဟရာ - ငယ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ- နှံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ- ထို ရဟန်းငယ်တို့အား၊ ဘဏာမိ-ဟောအံ့၊ ဧတိ-၌သို့ကြို၍၊ ဘဏိတမ္ပံ-ဟောရာ၏။

ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ သံယတ္တေရော- သည်၊ အတ္တနောယေဝ-၏သာ၊ နိသိတကေ- မှီနေသောတပည့်တို့ကို၊ သစေ ဘဏာပေတိ– အကယ်၍ ဟော စေအံ့၊ အညေ–အခြားကုန်သော၊ မဓုရဘာဏကေဝိ– သာယာစွာ ဟောပြော တတ်သော ဓမ္မကထိကတို့ကိုသော်မှလည်း၊ (သစေ) နာဇ္ဈေသတိ–အကယ်၍ မတိုက်တွန်းအံ့၊ ဧဝံသတိ-သော်၊(၌သို့မျက်နှာလိုက်၍တိုက်တွန်းနေလသော်၊) သော- ထို သံယ္ဇထေရ်ကို၊ အညေဟိ- အခြားထေရ်တို့သည်၊ ဝါ- တို့က၊ ဝတ္တာ ဗ္ဗော-လျောက်ထိုက်၏၊(ကိ)၊ ဘန္တေ, အသုကံနာမ-ထိုမည်သော ဓမ္မကထိကကို၊ ဘဏာပေမ - ဟောစေကြပါကုန်စို့၊ ဧတိ (ဝတ္တာဗ္ဗော)၊ ဘဏာပေထ-ဟောစေကြပါကုန်လော၊ ဧတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊ တုဏှီ-ဆိတ်ဆိတ်၊ (သစေ)ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊ ဘဏာပေတုံ-ဟောစေခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ပန- သို့မဟုတ်၊ သစေ ပဋိဗာဟတိ-အကယ်၍

× × × × × × ×

သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ။ ။[သဇ္ဈာယံ–စာအံခြင်းကို၊ ကရောမိတိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ၊–ဋီကာ။] တိုက်တွန်းသော ဥပဇ္ဈာယ်က သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ဥစ္စတရနေရာ၌ နေ၍ တရားနာမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့ နာသူအားဟောလျှင် “နနိစေ အာသနေ နိသိဒိတ္ဝာ” စသော သေခိယ သိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ အာပတ်မသင့်အောင် “သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ”ဟု ဆိုသည်။

တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဘဏာပေတမ္ဗံ-မဟာစေတိုက်၊ [သံဃာ့ထေရ်က မဟောဘို့ရန် တစုံတခုအကြောင်းပြု၍ တားမြစ်လျှင် မဟောစေထိုက်၊]သံဃထ္ထေရေ-သည်၊ အနာဂတေယေဝ—သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့ မရောက်သေးမီပင်၊ ဓမ္မသဝဏံ - တရားနာခြင်းကို၊ ယဒိအာရဒ္ဓံ– အကယ်၍ စတည်အားထုတ်အပ်ပြီးဖြစ်အံ့၊ [သံဃာစည်းဝေးပြီးမှ တရားဟောဘို့ရန် တိုက်တွန်းရသောကြောင့် ယဒိအနာဂတေ စသည်ကိုဆိုသည်။](ဧဝံသတိ)၊ ပုန-တဖန်၊ ဝါ-နောက်မှ၊(သံဃထ္ထေရေ-သည်၊) အာဂတေ - လာလသော်၊ ထပေတွာ - တန့်ရပ်၍၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ-ပန်ပြောဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ပန-ဆက်၊ ဩသာရေတွာ–၍၊ (ပါဠိသက်သက် ရွတ်ဆိုခြင်းကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊) ကထေန္တေန – အဓိပ္ပါယ်ကို ဟောပြောလိုသော ဓမ္မကထိကသည်၊ အာပုစ္ဆိတွာဝါ - ပန်ပြော၍ သော်၎င်း၊ အတ္ထပေတွာယေဝဝါ - မတန့်ရပ်ဘဲသာလျှင် သော်၎င်း၊ ကထေတမ္ဗံ- ဟောပြောရာ၏။ [ဓမ္မကထိကရဟန်းသည် ပါဠိသက်သက်ကို ရွတ်ပြီးမှ အဓိပ္ပါယ်ပြောမည်ဟုစိတ်နေစဉ် သံဃာ့ထေရ်လာသည်ကိုမြင်လျှင် ခွင့်ပန်၍ အဓိပ္ပါယ် ဆက်လက်ဟောရမည်၊ သို့မဟုတ် ပါဠိရွတ်ပြီးနေဝံ့ မရပ်တော့ဘဲ တဆက်ထည်း အဓိပ္ပါယ်ပြောဟောရမည်၊ ထိုသို့ တဆက်ထည်း အဓိပ္ပါယ်ပြောဟောသူမှာ သံဃာထေရ်ကို ပန်ပြောဘွယ်မလိုပါ – ဟူလို၊] ကထေန္တသ – အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောဟောနေစဉ်၊ ပုန-တဖန်၊ ဝါ-နောက်မှ၊ သံဃထ္ထေရေ- သည်၊ အာဂတေပိ - လာပြန်သော်လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

ဥပနိသိန္နကထာယပိ – အနိုးဥ် ထိုင်နေသူအား ဟောပြောအပ်သော တရားစကားဥ်လည်း၊ (အချို့စာဥ် ပိမပါ၊) သံဃထ္ထေရော၀- သည်သာ၊ သာမိ- အရှင်တည်း၊ ဝါ-အစိုးရသူတည်း၊ [ဥပ- အနိုးအပါးဥ်၊ နိသိန္နေ– ထိုင်နေသူတို့အား၊ ကထာ-ဟောအပ်သော တရားစကားကို "ဥပနိသိန္နကထာ" ဟု ခေါ်၏၊ ယခုအခါ ရောက်လာသော ဒကာ ဒကာမတို့အား တရားစကား ပြောခြင်းမျိုးတည်း၊ စည်းဝေးနေသော သံဃာ့ထံ ရောက်လာသူတို့အား ဟောပြောသော ဥပနိသိန္နကထာကို ရည်ရွယ်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန-ထို သံဃာထေရ်သည်၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ကထေတမ္ဗံ-ဟောရာ၏၊ အညော-သော၊ ဘိက္ခုဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ကထေဟိ–ဟောလိုက်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာဧဗ္ဗော-၏၊ စခါ-ထိုသို့ပင် ပြောဆိုထိုက်ပါသော်လည်း၊ (တေန-ထို သံဃာထေရ်သည်၊)ဥစ္စတရေ-မြင့်သော၊ အာသနေ-၌၊ နိသိန္နေန- ထိုင်လျက်၊ နော (ဝတ္တာဧဗ္ဗော)- ထိုက်၊ [ဓမ္မအဂါရဝ ဖြစ်သောကြောင့် မြင့်သောနေရာ၌ထိုင်လျက် မပြောဆိုထိုက်၊] ပန–အန္ဓယ၊ မနုဿာနံ ဘဏာဟိတိ- ဟူ၍၊ (လူတို့အား တရားဟောလိုက်ပါလော ဟူ၍၊) ဝတ္တုံ–ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ဤသို့ "လူတို့အား ဟောလိုက်ပါ" ဟု အသေအချာ အမည်ပါလျှင် အမြင့်ကနေ၍လည်း တိုက်တွန်းနိုင်၏။]

မနုဿာ-တို့သည်၊ အတ္တနော–၏၊ ဇာနနက ဘိက္ခုံ-သိအပ်သော ရဟန်းကို၊(ဇွတ်ပစ္စည်း ကံဟော၊) အာပုစ္ဆန္တိ–ပန်လျှောက်ကြကုန်အံ့၊ (တရားဟော ဘို့ရန် ပန်လျှောက်ကြကုန်အံ့၊) တေန–ထို့ရဟန်းသည်၊ ထေရံ-သံဃထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ-ခွင့်ပန်၍၊ ကထေတမ္ဗံ-ပြောဟောရာ၏၊ သံဃတ္ထေရော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘန္တေ,ဇုမေ-ဤလူတို့သည်၊ ပဉ်-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးပါကုန်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ အာပုဇ္ဈော–ပန်ပြောအပ်သည်၊(သမာနော–သော်၊)ကထေဟိ–ဟောလိုက်လော၊ ဇုတိဝါ- ဤသို့သော်လည်း၊ သစေ ဘဏာတိ-အံ့၊ တုဏ္ဍိဝါ-ဆိတ်ဆိတ်သော်လည်း၊ (သစေ) ဟောတိ– အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနုရဃရေ-ရွာတွင်း၌၊ အနုမောဒနာဒိသုပိ-ဆွမ်း အနုမောဒနာအစရှိသောကိစ္စတို့၌လည်း၊ သေဝနယော – တည်း၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ မည်သည့်နေရာ၌ မဆို တရားဟောခွင့်ကြိုလျှင် သံဃာစင်ပေါ်၌ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထေရ်ကြီးကို ခွင့်ပန်၍ ဟောရသည်၊] သံဃတ္ထေရော- သည်၊ ဝိဟာရေဝါ - ၌သော်၎င်း၊ အန္တရဃရေဝါ–၌သော်၎င်း၊ မံ– ကို၊ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာပိ - မပန်ပြောဘဲလည်း၊ ကထေယျာသိ-ဟောပါလော၊ ဇုတိ-သို့၊ သစေအနုဇာနာတိ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ - ရအပ်သော အပ်သည်၏ အဖြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သမ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ ဝတ္တုံ–ပြောဟောခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သဇ္ဈာယံ - သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ (စာအံခြင်းကို၊) ကရောန္တော်နာဝိ - ပြုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ထေရော – မိမိထက်ကြီးသော ထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတမ္ဗော ယေဝ-သည်သာ၊ ကံ-တပါးသော ထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ-၍၊ သဇ္ဈယန္တသ-စည်၊အပရော–အခြားထေရ်သည်၊(မူလ ပန်ပြောအပ်သောထေရ်ထက် ကြီးသော ထေရ်သည်၊) အာဂစ္ဆတိ- အံ့၊ ပုန–ဖန်၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ- သည်၊ နတ္ထိ၊ ဝိဿမိဿာမိ - အပန်းဖြေ၍ နားနေရဦးတော့အံ့၊ ဇုတိ - ဤသို့ ကြံ၍၊ ထပိတသ-တန့်ထားအပ်စည်၊(စာပြန်ရပ်ထားစည်၊) (ဇထေရော-သည်၊) သစေ အာဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုန-ဖန်၊ အာရဘန္တော်နာဝိ-စတည် အားထုတ်သော ရဟန်းသည်

× × × × × × ×

သဇ္ဈာယံ၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိ ။ ။ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တော်နာတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိသိဒိတ္ဝာ သဇ္ဈာယံ် ကရောန္တော်နာ (မည်သည့် နေရာမဆို စာအံလိုသူသည်)၊.... ထေရောတိ ယောကောစိ အတ္တနော ဝုဏ္ဍတရော (မိမိထက် သိက္ခာကြီးသော မည်သူ့ကို မဆို၊) “စာအုံခွင့်ပြုပါ” ဟု ခွင့်တောင်းပြီးမှ စာအံရ စာပြန်ရသည်၊ ဤသို့ ခွင့်မတောင်းဘဲ အံလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့သည် ရှေ့သစ်စ အာဂန္တုများကို “စာအံ မီးထွန်းမှ စ၍ ခွင့်ပြု၍ ရစကောင်းသော ကျင့်ဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူကြပါဘုရား” ဟု ခွင့်တောင်းထားစေကြ၏၊ ထေရ်ကြီးများလည်း ခွင့်ပြုထားကြရသည်၊ ထိုသို့ ခွင့်တောင်းစေခြင်း,ခွင့်ပြုခြင်းကား နောက်၌လာမည့် “ကေနဝေ၊အနုညာတော ယထာသုခံ သဇ္ဈယိတုံ ဝဋ္ဋတီ”နှင့် အညီတည်း။

လည်း၊ အာပုစ္ဆိတပ္ပံ- ထိုက်၏၊ သံယတ္ထေရေ-သည်၊ အနာဂတေယေဝ-မလာသေးမီပင်၊ အာရဒ္ဓံ- စတည် အားထုတ်အပ်ပြီးသော စာကို၊ သစ္ဆယန္တသာပိ– သရဏ္ဌာယ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ သေဝနယော - တည်း၊ ဓေကန - သော၊ သံယတ္ထေရေန - သည်၊ မံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာပိ- မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အား လျော်စွာ၊ သစ္ဆယာဟိ - လော၊ ဇုတိ - သို့၊ အနုညာတေ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယထာသုခံ - စွာ၊ သစ္ဆယိတုံ- ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ အညသ္မိံ - ခွင့်ပြုထားသောထေရ်မှ အခြားထေရ်သည်၊ အာဂတေ - ရောက်လာလသော်၊ တံ - ထို နောက်မှ ရောက်လာသော ထေရ်ကြီးကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ–၍သာ၊ သစ္ဆယိတပ္ပံ–၏။

အတ္တနာဝါ အတ္တာနံ သမ္မနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အတ္တနာဝါ - မိမိသည်မူလည်း၊ (ကိုယ်တိုင် မူလည်း၊) အတ္တာ-မိမိကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗော-သမုတ်နိုင်၏၊ ပန-ဆက်၊ ပုစ္ဆန္တေန - ဝိနည်းကိုမေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိသံ–ပရိသတ်ကို၊ ဩလောကေတွာ- ကြည့်၍၊ (နိုင်းချိန်ရှု-ဟူလို၊) အတ္တနော-မိမိ၏ (အပေါ်၌)၊ ဥပဒ္ဒဝေါ–ဘေးရန်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊(ဝေံ သတိ)၊ ဝိနယော-ကို၊ ပုစ္ဆိတမ္မော-၏၊ [ပါတိမောက်ပြသောအခါ မေးသောဝိနည်းမျိုး မဟုတ်၊ အလွတ်မေးအပ်သော ဝိနည်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။]

ကတေပိ၊ပေ၊ တုလယိတွာတိ-ကား၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဇုတော-၌ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်၊ (မိမိအမေးကို ခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်၊) ဥပဒ္ဒဝေါ-သည်၊ အတ္ထိနုခေါ-ရှိလိမ့်မည်လော၊ နတ္ထိနုခေါ-မရှိလိမ့်မည်လော၊ ဇုတိဝေံ– သို့၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-စူးစမ်းနိုင်းချိန်၍၊ (စောဒေတုံ အနုဇာနာမိ- ၌စပ်၊) ပုရမ္မာကန္တိ-ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ အမ္မာကံ-တို့၏အပေါ်၌၊(သြကာသံ ကာရာပေန္တိ-၌စပ်၊)ပတိကစ္စဝေါတိ-

× × × × × × ×

အတ္တာ သမ္မနိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်၌ “ အတ္တာနံ” ကို “ အတ္တာ ” ဟု ဖွင့်၏၊ အတ္တာနံသည် ပဌမာဝိဘတ်မှ ဒုတိယာဝိဘတ် ပြောင်းလဲထားသော “ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ”ဟု သိစေ၏၊ “သမ္မနိတဗ္ဗံ”ကို “သမ္မနိဘဗ္ဗော”ဟု ဖွင့်သဖြင့် ပုံလိင်မှ နပုံလိင် ပြန်ထားသော“လိင်္ဂဝိပလ္လာသ”ဟု သိစေ၏၊ [ယောဇနာဌကား“ပစ္ဆာတ္တ ဥပယောဂဝစနံ–ပဌမာအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ် သက်ထားသည် ” ဟု ဆို၏၊ ထို အဆိုသည် “ အတ္တာနံ ”အတွက် သင့်နိုင်သော်လည်း ကြိယာ အဆုံးသတ်ရာ၌ သမ္မနိတဗ္ဗံဝယ် ဒုတိယာဝိဘတ် မသက်ထိုက်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်၏။]

ပုရမ္မာကံ၊ ။ပုရာကို “ပဌမံ”ဟု ဖွင့်၏၊ ပါဠိတော်၌“ပုရာ ကာရာပေန္တိ-မပြုစေကုန်မီ”ဟု အလွယ်ပေးပါ၊ သေသေချာချာပေးလျှင် “ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အမ္မာကံ-တို့၏အပေါ်၌၊ သြကာသံ–စောဒနာခွင့်ကို၊ ကာရာပေန္တိ–ပြုစေကုန်လတံ့၊ တတော–ထို ပြုစေရာအခါမှ၊ ပုရေ – ရှေးဦး၌ ” ဟု ပေးရမည်၊ “ ပုရေပုရာနှင့် ယှဉ်ရာ၌ဝယ် ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် အနာဂတ်အနက်၌ သက်”ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်။

ကား၊ ပဌမတရမေဝ - ရွေးဉုးစွာသာလျှင်၊ (သြကာသံ ကာရာပေန္တိ-၌စဝ်၊) ပုဂ္ဂလံ ၊ ပေ၊ ကာဟုန္တိ - ကား၊ ဘူတမေဝ - ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝဒတိ နုခေါ-ပြောဆိုလေသလော၊ အဘူတံ- မဟုတ်မမှန်သော၊ (အာပတ္တိ-ကို၊ ဝဒတိ နုခေါ-လော၊) ဇာတိဧဝံ- သို့၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-၍၊ သြကာသံ-အခွင့်ကို၊ ကာတုံ–ငှါ။ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇာတိအေတ္ထာ။

× × × × × × × ×

ပတိကဇ္ဈဝေ။ ။"သက္ကစ္စ"ပုဒ်ကဲ့သို့ ပတိ+ကရ, တွာပစ္စည်းဖြင့် "ပတိကစ္စ"ဟု ပြီး၏၊ " ကြိုတင်ကာပြု၍ " ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ "ပဌမတရံ"ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း၊ [ယောဇနာ၌ " ပတိကစ္စေဝသဒ္ဒေါ ပဂေဝပရိယာယော " ဟု ဖွင့်ပြ၏၊ ပတိကစ္စကို "နိပါတ်ပုဒ်"ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။]

အဓမ္မကမ္မပဋိက္ကောသနာဒီ ကထာ

အဓမ္မကမ္မံ - သည်၊ ဝုတ္တာနယမေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ပဋိက္ကောသိတုန္တိ-ကား၊ ဝါခရတုံ–တားမြစ်ခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ဒိဋ္ဌိမို အာဝိကာတုန္တိ- ကား၊ ဇာဒံ–ဤကံသည်၊ အဓမ္မကမ္မံ- အဓမ္မကံတည်း၊ မေ- အား၊ နခမတိ-မနှစ်သက်၊ ဇာတိဧဝံ-သို့၊ အညဿ- အခြားရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အတ္တာနော–၏၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ ပကာသေတုံ–ထင်ရှားပြခြင်းငှါ၊(အနုဇာနာမိ)၊ စတူဟိ ပဉ္စဟိတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ အနုပဒဝဏ္ဏာယ - ဘေးရန်မရှိခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ သဋ္ဌိစ္စ နသာဝေန္တိတိ - ကား၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ရွတ်ပြလသော်၊ နသုဏန္တိ–မကြားကုန်၊ ဧဝံ - ဤမကြားနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဏိသာမ–ရွတ်ကုန်အံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ သဋ္ဌိစ္စ–သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်၍၊ သဏိကံ-တိုးတိုး၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ-ရွတ်ပြကြကုန်၏။

× × × × × × × +

စတူဟိ ပဉ္စဟိ။ ။ တားမြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ၄ ပါး ၅ ပါးဖြစ်၍ အားရှိသောကြောင့် ဘေးရန်မရှိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် "စတူဟိ ပဉ္စဟိ"ကို ဘေးရန်မဖြစ်ဘို့ရန် မိန့်တော်မူသည်၊ ပါဠိတော်၌ ၂ ပါး, ၃ ပါးဖြစ်လျှင် အချင်းချင်း ဒေသနာပြောသလို ထင်စွာပြုရမည်ဟုဂုင်း, ၁ ပါးတည်းဖြစ်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုသကဲ့သို့ မိမိမနှစ်သက်ကြောင်းကို အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်ဟုဂုင်း မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤနည်းကိုယူ၍ နေရာတိုင်း၌ မိမိ အားရှိ – မရှိကို ကြည့်ရသည်၊ အားမရှိ၍ တပါးတည်းဖြစ်နေလျှင် သူတပါးအလုပ်ကိုမတားမြစ်ဘဲ ဤကိစ္စ ဤအလုပ်ကို ငါမနှစ်သက်ဟု "အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်"ဟု မှတ်ပါ၊ "စတူဟိ ပဉ္စဟိ"ဟူသော ပါဠိကိုလည်း စဉ်းစားသင့်၏၊ ဝါသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် သချော်ဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ အနေအားဖြင့် " စတုပဉ္စဟိ – ဒ္ဝတ္တိဟိ " ဟု ရှိမှ သဒ္ဒါနေသင့်သည်၊ သို့မဟုတ် " စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဝါ"ဟု ဝါသဒ္ဒါ ပါစေရသည်။

ထေရာမိကန္တိ-ကား၊ ထေရာမိနံ-အကြီးဆုံးထေရ် ဟူသော အလွန် အစိုးရသူ ရှိသည်ကို၊ ထေရာယတ္တံ - အကြီးဆုံးထေရ်၏ စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာကို၊ ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှါ(အနုဇာနာမိ)၊ ဣတိအတ္ထော၊ ထေရာဓေယျန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိဌာ-ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိတတ်၏၊) [ထေရုဓေယျံ– အကြီးဆုံးထေရ်သည် ဆောင်ထားထိုက်သည်ကို၊ (ဘဝိတုံ , အနုဇာနာမိ- ၏၊)] တဿာ - ကြောင့်၊ ထေရေန-သည်၊ သယံဝါ–ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ-ရွတ်ပြန်ခြင်း၏၊ အညောဝါ-အခြားသောရဟန်းကိုမူလည်း၊ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော-တိုက်တွန်းနှိုင်း၏၊ စ-ဆက်၊ ဣတ္ထေ-ဤ တိုက်တွန်းရာ၌၊ အဇ္ဈေသနဝိဓာနံ- တိုက်တွန်းပုံ အစီအရင်ကို၊ ဓမ္မဇ္ဈေသနေ -တရားဟောဘို့ရန် တိုက်တွန်းခြင်း၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ။

× × × × × × ×

ဇထေရာမိကံ ဇထေရာဓိနံ ၊ ။ အမိဥပသာရနောင် ကပစ္စည်း သက်၍ ပြီးသော “ အမိက ” နာမ်ပုဒ်သည် အတိရေက – အလွန်အကဲ အနက် , အနေက – တပါးမက ဟူသော အနက်များကို ဟော၏၊ ဤအတိရေက အနက်ဟောတည်း၊ “ ထေရော+အမိကော ယဿာတိ ထေရာမိကံ – အကြီးဆုံးထေရ် ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “ထေရာဓိန - ထေရ်ကြီး၏ စပ်ဆိုင်သော ပါတိမောက် ” ဟု အမိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်၏၊ “အမိန်”ဟူလည်း “အမိ+ ဣန” ဟု ခွဲ၊ ဣနသဒ္ဒါသည် ပဘူ(အစိုးရသူ) အနက်ကို ဟော၏၊“ထေရော+အဓိနော (အလွန် အစိုးရသူ)ယဿာတိ ထေရာဓိနံ, ပါတိမောက္ခံ”ဟု ပြု။

ဇထေရာယတ္တံ။ ။ထေရာဓိနံကို“ထေရာယတ္တံ”ဟု ပရိယာယ်ဖွင့်၏၊ “အာယတ္တ”ဟူ “အာပုဗ္ဗ ယတဓာတ်, တပစ္စည်း အဓိနအနက်ကို ဟော၏ ” ဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ “စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာ”ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်ဖြစ်၏၊ ထေရဿ + အာယတ္တံ ထေရာယတ္တံ– ထေရ်၏ စပ်သောဥစ္စာ၊“ထေရ်နှင့်စပ်သော”ဟု ပေးကြသည်မှာ ပြောရို့အနက်သာ၊ နှံ့ခဲ့၌ “ဘိက္ခုနော အာယတ္တော”ဟု သမ္ဗန် သမ္ဗန္ဓီ ဖွင့်လတ်၊ ထေရာဓိကံ၌“ဘဝိတုံ” ဟု ထည့်စေလိုရှိ “ထေရာယတ္တံ ဘဝိတုန္တိ အတ္ထော ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဇထေရာဓေယျံ။ ။“အာဓာရ+အာဓေယျ”ဟူရာ၌ကဲ့သို့ “အာဓိယတေ-ဆောင်အပ်၏၊ ဣတိ အာမေယျံ”ဟု ပြု၊ “ထေရဿ+အာဓေယျံ ထေရာဓေယျံ– ထေရ်ကြီး၏ (ထေရ်ကြီးသည်) ဆောင်ထိုက်သော ပါတိမောက် ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “ဆောင်” ဟူသည် တာဝန်ဆောင်ခြင်းမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ထေရ်ကြီး၏ တာဝန်ဖြစ်သော ပါတိမောက်”ဟု ဘိလိုသည်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ – ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှု၌ “ထေရာဓိန– ထေရ်ကြီးသာ အကြီးအကဲရှိ၏၊ ထေရာဓိန–ထေရ်ကြီးသာ အစိုးရ၏၊ ထေရာယတ္တ–ထေရ်ကြီး၏ စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာဖြစ်၏၊ ထေရာဓေယျ–ထေရ်ကြီးသာ တာဝန်ဆောင်ထိုက်၏၊ “ကိုယ်တိုင် ရွတ်လိုသျှင် ရွတ်နိုင်, သူတပါးကို တိုက်တွန်းလိုလျှင် တိုက်တွန်းနိုင်သည်”ဟူလို။

ဇဒုန္နယဓမ္မဝဓ။ ။“အဇ္ဈေသနာ စေတ္ထ သံဃသန္တ သမ္မတဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္ထာ ဝါ သံဃထေရာယတ္ထာဝါ ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ – ဟူလို၊ ယခုအခါ သံဃဥပသမ္ပဒါရာဇ္ဇ ရွေးဦးစွာ ဒိဗိကိုယ်ကို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ အဇ္ဈေသကဟုတ်ကြောင်းအောင် ...“သုကာတ

သော နဇာနာတိ ဥပေါသထံဝါတိ အာဒိသု – အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) စာတုဒ္ဒသိကပန္နရသိက ဟောဒေန-စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ပန္နရသီဥပုသ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-၂ ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သံဃ ဥပေါသထာဒိဘောဒေန-သံဃဥပုသ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ နဂဝိဓဉ္စ-၉ ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပေါသထံ- ကို၊ နဇာနာတိ-မသိ၊ စတုဗ္ဗိဓံ – ၄ ပါး အပြားရှိသော၊ ဥပေါသထကမ္မံ – ဥပုသ်ကံကို၊ နဇာနာတိ၊ (အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံစသော ၄ ပါးကို မသိ၊) ဒုဝိဓံ - သော၊ ပါတိမောက္ခံ - ကို၊ နဇာနာတိ၊ (ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက် ၂ ပါးကို မသိ၊) နဝဝိဓံ- သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ – သကို၊ နဇာနာတိ၊ (ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ၅ ပါး, အနိယတုဒ္ဒသမ္ပ တပါး ဘိက္ခုနီ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ၄ ပါးကို မသိ။)

ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလောတိ ဇာတ - ဦး၊ ဒဟရဿ – ငယ်သည် ဖြစ်၍၊ (သမာနဿ)ပိ - ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗျတ္တဿ - ထက်မြက်သော ရဟန်း အား၊ ပါတိမောက္ခော- ကို၊ ကိဉ္စာပိ အနုညာတော-အာကယ်၍ကား ခွင့်ပြုတော် မူအပ်ပါပေပြီ၊ အထခေါ – ထိုသို့ပင် ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဇာတ- ဤ ခွင့်ပြု တော်မူရာ၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ အဓိပ္ပါယော-မြတ်စွာဘုရား၏ အလို တော်တည်း၊ ဇာနဿ-၏၊ ပဉ္စဝါ-၅ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော

× × × × × × × ×

မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ပါတိမော က္ခုဒ္ဒေသံ အဇ္ဈေသေယျံ ” ဟု သမုတ်ရသည်၊ ဤသို့ သမုတ်ပြီးမှ.... “သံဃော ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ အဇ္ဈေသတိ၊ ဥဒ္ဒိသတု အာယသ္မာ တိဿော ပါတိမောက္ခံ ” ဟု တိုက်တွန်းသောစကားကို ဆိုရသည်၊ ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြမည့် ရဟန်းကလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း ဝိနည်းကို မေးဘို့ရန် ... “ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော ၊ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ၊•သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဒတ္တံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ” ဟု ပုစ္ဆက သမ္မုတိဥတ် ထားရသည်၊ ထို့နောက် ဝိနည်းဖြေမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း.... “သုဏာတု မေ၊ပေ၊ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ အာယသ္မတာ တိဿေန ဝိနယံ ပုစ္ဆော ဝိသဇ္ဇေယျံ” ဟု ပါဠိ တော်နှင့်အညီ ဝိနယဝိသဇ္ဇကဥတ် ထားရသည်။

နဝဝိဓံ ။ ။ ဥပုသ်ပြုတတ်သူကို “ ကာရက ” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုကာရကနှင့် စပ်၍ ဥပုသ်ကို နာမည်တပ်လျှင် “သံဃဥပုသ်, ဂဏဥပုသ်, ပုဂ္ဂလဥပုသ် ” ဟု ၃ ပါးပြား၏၊ [၃ ပါး ၂ ပါး ပြုရသောဥပုသ်ကို “ ဂဏဥပုသ် ” ဟု ခေါ်၏၊ တပါးတည်းပြုရသော အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ကို “ပုဂ္ဂလဥပုသ်” ဟု ခေါ်၏။] ပြုထိုက်သော အခြင်းအရာ ဥပုသ်ပြုပုံ ပြုနည်းကို “ကတ္တဗ္ဗာကာရ” ဟု ခေါ်၏၊ ထို ကတ္တဗ္ဗာကာရနှင့်စပ်၍ နာမည်တပ်လျှင် “သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်, ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်, အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်” ဟု ၃ ပါးပြား၏၊ [ပါတိမော က္ခသုတ်တို့ကို ရွတ်ပြခြင်း, “မိမိမှာ အာပတ်စင်ကြယ်ပါသည်” ဟု ပြောပြခြင်း, “ယနေ့ ဥပုသ်နေ့”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းတည်း။] နေ့နှင့်စပ်၍ နာမည်တပ်လျှင် “ စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီ, သာမဂ္ဂီ”ဟု ၃ ပါး ရှိ၏၊ ဤသို့ ဥပုသ် ၉ မျိုး ပြားသည်။

ဝါ-နသော၊ တယောဝါ-နသော၊ ပါတိမောက္ခ၊ဒ္ဒေသာ-တိုသည်၊ သစေ နာဂစ္ဆ
န္တိ – အကယ်၍ နှုတ်၌မလာကုန်အံ့၊ ဒွေ – ၂ ပါးကုန်သော၊ (ပါတိမောက္ခ၊
ဒ္ဒေသာ) ပန-တိုသည်ကား၊ အဒ္ဓါ-မကြိုးမပြတ်ကုန်သည်၊ သုဝိသဒါ-အလွန်
သန့်ရှင်းကုန်သည်၊ ဝါစုဂ္ဂတာ - နှုတ်တက်ကုန်သည်၊ (သစေ) ဟောန္တိ-နှံအံ့၊
(ဝေဏသတိ)၊ ပါတိမောက္ခော-သည်၊ ထေရာယတ္တောဝ - ထေရ၏စပ်သော ဥစ္စာ
သာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ (ထေရော-သည်၊),တ္တော်ကမ္မဋိ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော
ဥဒ္ဒေသ ၂ ရပ်ကိုလည်း၊ ဝိသဒံ - သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်၊ ကာတုံ-၄၊ သစေ နု
သက္ကောတိ- အံ့၊ (ဝေဏသတိ)၊ ဗျတ္တသ - သော၊ ဘိက္ခုနော - ၏၊ အာယတ္တော-
စပ် သောဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ။

သာမန္တာ အာဝါသာတိ-ကား၊ သာမန်-အနီးဖြစ်သော၊အာဝါသံ-ကျောင်း
တိုက်သို၊ (ပါဟေတမ္မော-၌စပ်၊) [သာမန္တာ အာဝါသာ-၌ "ဒုတိယာမှ ပဌမ
ပြောင်းလွဲနေသည် " ဟု ပြသည်။] သင်္ဃုကန္တိ-ကား၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊
အာဂမနတ္ထာယ-ပြန်လာခြင်း အကျိုးငှါ၊ (ပါဟေတမ္မော - ၌စပ်၊) [" ထိုသို
ဖွင့်သောကြောင့် "သင်္ဃုကံ-နေ့ခြင်းပြန် "ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်ပေးကြသည်၊ သဒ္ဒတ္ထ
မာ"တူသော နေ့ရှိအောင်"ဟု ဖြစ်၏၊ "သင်္ဃု+ယဿ, အတ္ထိတေ သင်္ဃုကံ"ဟု
ပြု၊ "ယဿ-အကြင် ပြန်လာခြင်း၏၊ သင်္ဃု-တူသော နေ့သည်" ဟု ပေး။] နဝံ
ဘိက္ခု အာဏာပေတုန္တိ ထွေ-၌၊ ယော- အကြင် သီတင်းငယ်သည်၊ ဥဂ္ဂဟေတုံ-
သင်ယူခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဝေရူပေါ-သော၊(နဝေါ-သီတင်းငယ်ကို၊)
အာဏာပေတဗ္ဗော– စေခိုင်းထိုက်၏၊ ဗာလော- ဖျင်းအသော၊ (နဝေါ–ကို၊)
န(အာဏာပေတဗ္ဗော)-ထိုက်။

ပဏ္ဍုဏာနဒီ

ဥဂ္ဂဟဏာ နုဇာနနကထာ

ကတိမိ ဘန္တေတိ ထွေ-၌၊(ဝစနတ္ထော ဇေဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)ကတိနံ- အဘယ
နှစ်ရက်တို့၏၊ ပုရကိ–ပြည့်ကြောင်း နေ့နည်း၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ ကတိမိ- မည်၏၊
[တိထိကို ငဲ့၍ ဇာတ်လိုနှံထားသည်၊ ဒိဝသောကို ငဲ့လျှင် " ကတိမော " လည်း
ဖြစ်နိုင်၏၊] ကာလဝတောတိ- ကား၊ ကာလဿဝ- စောစောကပင်၊ ပဂေဝ-
ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ [ယောဇနာ၌ "ကာလဝတော"ဝယ်
ဝန်အပ္ပစ္စည်း အနက်မရှိ ဟု သိစေလိုရှိ "ကာလဿဝ" ဟု ဖွင့်ကြောင်းကို
ဆိုစ၊ ကာလဝတောလည်း ကာလဿဝကဲ့သို့ "နိပါတ်ပုဒ်"ဟု ထင်သည်။]
ယံကာလံ သရတိတိ ထွေ-၌၊ သာယမွိ- ညနေချမ်း၌လည်း၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ဥပေါ
သဓော-ဥပုသ်နေ့တည်း၊(ဇာတိ-သို့၊) သမန္နာဟရထ-နှလုံးသွင်းကြကုန်၊ ဝါ-
မှတ်ကြကုန်၊ ဇာတိ- သို့၊ အာရောစေတုံ- ၄၊ ဝဋ္ဋတိ။

ထေရေန၊ပေ၊ အာဏာပေတုန္ဒိ ဣတ္ထောဝိ-ဒ္ဒ်ိလည်း၊ ကိဠိကမ်ဳံ- တစုံတခုသော အလုပ်ကို၊ ကရောန္တော၀ါ– ပြုလုပ်နေသော သိတင်းငယ်ကိုဂုဏ်း၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ကာလဿဝ-စောစောကပင်၊ဧကော၀ါ-တပါးတည်းနေသော သိတင်းငယ်ကိုဂုဏ်း၊ ဘာရနိဿရဏကော၀ါ – သံယဉ် တာ၀န် ထုတ်ဆောင်နေသော သိတင်းငယ်ကိုဂုဏ်း၊ သရဘာဏက ဓမ္မကထိကာဒီသု - အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုတတ်သောရဟန်း, ဓမ္မကထိက အစရှိသည်တို့တွင်၊(အာဒိဖြင့် ဓမ္မာစရိယတို့ကို ယူ၊) အညတရော၀ါ- တပါးပါးကိုဂုဏ်း၊ ဥပါသကထာဂါရဿမဇ္ဈန္တိကံ- ဥပုသ် ကျောင်းဆောင်ကို တံမြက်လှည်းခြင်း အကျိုးငှါ၊ နှ အာဏာပေတဗ္ဗော - ထိုက်၊ ပန– အနွယ်၊ အ၀ဿဿ – ကြွင်းသော သိတင်းငယ်တို့ကို၊ ၀ါရေန - အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ အာဏာပေတဗ္ဗာ-နှ၏၊ အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သော သိတင်းငယ်သည်၊ သမ္မုဉ္ဇနိံ - တံမြက်စီးကို၊ တာ၀ကာလိကမ္ပိ - အခိုက်အတန့် မျှလည်း၊ သစေ နလဘတိ-အံ့၊(ဧ၀ံသတ်)၊သာခါဘင်္ဂံ-ချိုးအပ်သောသစ်ခက်ကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ- တံမြက်လှည်းရာ၏၊ (သစ်ခက်ကို ကပ္ပိခိုင်း၍ ထို သစ်ခက်ဖြင့် တံမြက်လှည်းပါ-ဟူလို။) တမ္ပိ-ထိုချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကိုလည်း၊ အလဘန္တာသ - မရသော ရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ - ရအပ်သောအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ [တံမြက်မလှည်းဘဲ နေနိုင်ခြင်းကိုပင် လဒ္ဓကပ္ပိယ ဟု ဆိုသည်။]

အာသန ပညာပနာဏတ္တိယမ္ပိ – နေရာခင်းဘို့ရန် စေခိုင်းခြင်း၌လည်း၊ ဝုတ္တနယေနေ၀ - ဖြင့်သာ၊ (ကိဠိကမ်ဳံ ကရောန္တော၀ါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊) အာဏာပေတဗ္ဗော - စေခိုင်းထိုက်၏၊ စ- ဆက်၊ အာဏတ္တေန– စေခိုင်းအပ်သော သိတင်းငယ်သည်၊ ဥပေါသထာဂါရေ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ အာသနာနိ - နေရာထိုင်ခင်းတို့သည်၊ သစေ နတ္ထိ- နှံ့၊ (ဧ၀ံသတိ)၊ သံဃိကာ

× × × × × × ×

သဒါ ကာလဿဝ ဧကော။ ။“တပါးတည်းနေသော သိတင်းငယ်”ဟူရာ၌ အလုပ်လုပ်စရာရှိသော တရက်သာ တပါးတည်းနေသူကို ယူမည်စိုး၍“သဒါဧကော-အခါခပ်သိမ်း တပါးတည်းနေသူ”ဟု ဆိုသည်၊ အခါခပ်သိမ်း တပါးတည်းနေသူပင် ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့မှစ၍ နေမည့်သူကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “ ကာလဿဝ ” ဟု ဆိုပြန်သည်၊ “ တံမြက် ၀တ်ပြုချိန်မရောက်မီ ရှေးရှေးရက်များကပင် တပါးတည်းနေသူ”ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “သဒါ ကာလဿဝ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိရမည်။

အချို့စာအုပ်တို့၌ “သဒါ ကာလမေ၀” ဟု ရှိ၏၊ သဒါပုဒ်ရင်းကိုယ်က “ သမ္မသ္မိံ ကာလေ ” ဟု အနက်ထွက်နေသောကြောင့် “ ကာလမေ၀ ” ဟု မရှိသင့်တော့၊ “ကာလဿဝ ”ဟုသာ ရှိသင့်၏။ [ယောဇနာ၌ “ ကာလဿဝ ”ပါဠိမှန်ရှိသော်လည်း ကိဠိ ကမ်ဳံ ကရောန္တောကို ပြန်လှည့်ဘို့ရန် “ သဒါကာလဿဝ ကိဠိ ကမ်ဳံ ကရောန္တောတိ ယောဇနာ”ဟု ဖွင့်၏၊ “ ကရောန္တော၀ါ ” ဟု ၀ါသဒ္ဒါ ခြားနေပြီဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့သို့ ပြန်လှည့်ဘို့ရန် သင့်မည်မထင်ပါ။]

ဝါသတောပိ-သံဃိကကျောင်းမှလည်း၊ အာဟရိတ္ဝာ- ဆောင်၍၊ ပညပေတ္ဝာ– ခင်းပြီး၍၊ ပုန-တဖန်၊ (ပြန်၍)၊ အာဟရိတဇ္ဇာနိ-ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ အာသနေသု - နေရာထိုင်ခင်း တို့သည်၊ အသတိ -မရှိကုန်လသော်၊ ကဋ္ဌသာရကေပိ – သင်းဖြူးတို့ကိုလည်း၊ တန္နိကာယောပိ-သပေါ့ဖျာတို့ကိုလည်း၊ ပညပေတုံ-ငှါ၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊ တန္နိကာသုပိ-ဖျာတို့သော်မှလည်း၊ အသတိ-နှံလသော်၊ သာခါဘင်္ဂါနိ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်တို့ကို၊ ကပ္ပိယံ- ကို၊ ကာရေတ္ဝာ- ၍၊ ပညပေတဗ္ဗာနိ-နှံ၏၊ ကပ္ပိယကာရကံ-ကပ္ပိယကာရကကို၊ (သစ်ခက်ချိုးပေးမည့် ကပ္ပိယကာရကကို၊) အလဘန္တသ-မရသောရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ-သည်၊ ဟောတိ။

ပဒီပကရဏေပိ- ဆီမီးကို ပြုခြင်းဌာလည်း၊ (ဆီမီးထွန်းခြင်း ဌာလည်း)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ – ဖြင့်သာ၊ (ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တောဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊)အာဏာပေတဗ္ဗော-၏၊ စ-ဆက်၊ အာဏာပေန္တေန-စေခိုင်းသော ထေရ်သည်၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ - ထို မည်သောအရပ်၌၊ (မည်သည့် နေရာ၌)၊ တေလံဝါ - ဆီသည်ဌင်း၊ ဝန္ဒိဝါ- ကျစ်အပ်ပြီးသော မီးစာသည်ဌင်း၊ ကပလ္လိကာဝါ-မီးခွက်သည်ဌင်း၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ- ထိုဆီကို၊ ဝါ-ထိုမီးစာကို၊ ဝါ– ထိုမီးခွက်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ ကရောဟိ-လော၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ တေလာဒိနိ-ဆီ အစရှိသော အဆောက်အဦးတို့သည်၊ သစေ နတ္ထိ- နှံအံ့၊ (ဝံသတ်)၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ-ရှာမှီးထိုက်ကုန်၏၊ [ပရိယေသိတဗ္ဗာနိတိ ဘိက္ခာစာရေန ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ၊– ဦးကာ၊ ညနေအခါ၌ ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ “ဘာအလိုရှိပါသနည်း”ဟု လျှောက်လျှင် “ဆီ အလိုရှိပါသည်” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှာမှီးထိုက်သည်၊] ပရိယေသိတ္ဝာ-တရားသဖြင့် ရှာမှီး၍၊ အလဘန္တသ-မရသောရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ အပိစ-ဖိုးဇဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ်ရှိသေး၏။ ကပါလေ-အိုးခင်း၌၊ အင်္ဂါပိ-မီးကိုလည်း၊ ဇာလေတဗ္ဗော-တောက်စေထိုက်၏၊ [“မီးအိုးခင်း ထည်း၌ မီးထည့်ထားလျှင် ဖြစ်နိုင်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။]

× × × × × × ×

အာသနာနိ နတ္ထိ။ ။“အာသနံ မဂ္ဂပိဋ္ဌာဒိ”နှင့်အညီ “အာသန”ဟု လာသမျှ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်,ခဝဲ,ထိုင်ခုံများကို ရှေးဥုးဖွာမှတ်သားရသည်၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ ညောင်စောင်း , အင်းပျဉ်စသော အာသနမရှိမှ သင်ဖြူး , ဖျာစသည်ကို ခင်းရမည်”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ပုတ်ချက်။ ။ဤစကားကိုထောက်၍ “ရှေးခေတ်က ဥပုသ်ပြုရာအရပ်ဝယ် ထိုင်ခုံများ ရှိနေသည်”ဟု သိရ၏၊ ထို ထိုင်ခုံများအဝယ်၌ အညောင်းအညာ မများစေဘဲ ချမ်းသာစွာထိုင်၍ အကျယ်ပြအပ်သော ပါတိမောက်ကို စိတ်စိုက်လျက် နာယူကြပေလိမ့်မည်။

ဒိသံဂမိကာဒိဝတ္ထုကထာ

သင်္ဂဟောတဇ္ဇော- ကား၊ ဘန္တော- အရှင်ဘုရား၊ သာဓု - ကောင်းစွာ၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဧတဓ-ဤအရပ်၌၊ ဘိက္ခာ- ဆွမ်းကို၊ သုလဘာ- လွယ်ကူစွာ ရအပ်ပါ၏၊ သူပဗျဉ္ဇနံ-ဟင်းရည် ဟင်းလျာသည်၊ အတ္ထိ - ရှိပါ၏၊ အနုကမ္ပကမ္ပာမာနာ- မပျင်းရိကုန်ဘဲ၊ ဝသထ - နေပါကုန်၊ ဧတိဧဝံ-သို့၊ ပိယဝစနေန - ချစ်ဘွယ်သော စကားဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတဇ္ဇော- သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ [ဤသိမ်းသွင်းနည်းကို စဉ်းစားထိုက်၏၊ စားကောင်း သောက်ဖွယ်ဖြင့် သိမ်းသွင်းရသည်မှာ ဘုရားအလိုတော် ကျမည် မထင်။] ပုနပ္ပုနံ - အဖန်ဖန်၊ အထပ်ထပ်၊ တထာကရဏဝသေန - ထို သိမ်းသွင်းမှုကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟေတဇ္ဇော-ချီမြှောက်ထိုက်၏၊ အာမ-အိမ်း၊ ဝသိဿာမိ- နေပါအံ့၊ (နေရတာပေါ့)၊ ဧတိ-သို့၊ ပဋိဝစနဒါပနေန-စကားတုံ့ကို ပေးစေခြင်းအားဖြင့်၊ ဥပလာပေတဇ္ဇော-နေခြင်း၏ အနိုးဥ် ပြောဆိုစေထိုက်၏၊ [ဥပပုဗ္ဗ+ လပဓာတ်, ဧကပစ္စည်း၊ နေခြင်း၏ အနိုးဖြစ်သော " နေရတာပေါ့ " ဟူသော စကားကို ပြောဆိုစေခြင်းကိုပင် "ဥပလာပန" ဟု ဆိုလိုသည်။] အထဝါ- ကား၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ပစ္စယေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတဇ္ဇော စဝ - သိမ်းသွင်းလည်း သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗောစ-ချီမြှောက်လည်း ချီမြှောက်ထိုက်၏၊ ပိယဝစနေန-ဖြင့်၊ ဥပလာပေတဇ္ဇော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ကဏ္ဏသုခံ- နားချမ်းသာအောင်၊ အာလပိတဇ္ဇော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဧတိအတ္ထော၊ ["အာလပိတဇ္ဇော-ကိုကြည့်၍ လာပေ-ဥ် ဧကပစ္စည်း အနက်မရှိ ဟု ကြံပါ၊ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းကိုပင် ဖြားယောင်းခြင်း, သွေးဆောင်ခြင်း" ဟု အဓိပ္ပါယ် ပြောကြသည်၊ အထဝါတက်သော ဤနည်းကား ကျောင်းဥ်ရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် သိမ်းသွင်း ချီးမြှောက်ခြင်းဖြစ်သော ကြောင့် ကောင်းသည်၊ ဖြားယောင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်၊ လက်ရှိ ပစ္စည်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသာတည်း။] စုဏ္ဏာဒိဟိ– ဆပ်ပျာမှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော မတ္တိကာစသည်တို့ကို ယူ။) ဥပဋ္ဌာပေတဇ္ဇော- ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်၏။

အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ - ကား၊ သကလောဝိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ သံယော-သည်၊ သစေ နကရောတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋံ - သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧဒဓ-ဤ သင်္ဃသည်ကို မပြုရာ၌၊ ထေရာ–ထေရ်တို့သည်၊ နေဝမုစ္စန္တိ-အာပတ်မှ မလွတ်ကုန်၊ ဒဟရာ- ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ နမုစ္စန္တိ- န်၊ သဗ္ဗေဟိ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝါရေန-အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာပေတဇ္ဇော-၏၊ အတ္တနော- ၏၊ ဝါရေ- အလှည့်၌၊ အနုပဋ္ဌဟန္တသ- မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ - ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ တေန- ထို ဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက

ရဟန်းသည်၊ မဟာထေရာနံ - တို့၏၊ ပရိဧဝဏသမ္မဇ္ဇန ဒန္ဓကဒ္ဓဒါနာဒိနိ- မိမိ နေရာ ပရိဝုဏ်ကို တံမြက်လှည်းခြင်း, ဒန်ပူပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ နသာဒိ တဇ္ဇာနိ- မသာယာထိုက်ကုန်၊ ဧဝံ- ဤသို့ မသာယာခြင်းသည်၊ သတိပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မဟာထေရေဟိ - တို့သည်၊ သာယံပါတံ - ညဉ့်နံနက်၊ ဥပဋ္ဌာနံ– ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့၊ အာဂန္တွဗ္ဗံ- လာရာ၏၊ ပန-ထိုသို့ လာရာပါသော်လည်း၊ တေန-ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ တေသံ-ထိုမဟာထေရ်တို့၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ ဥတ္တာ-သိ၍၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ မဟာထေရာနံ-တို့၏ (အထံသို့)၊ဥပဋ္ဌာနံ–ဆည်းကပ်ခြင်းငှါ၊(သဝိဘတ်ကို အံပြု၊)ဂန္တွဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ အာသ-ထို ဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက ရဟန်း၏၊ သဒ္ဓိံ စရာ-အတူတကွ လှည့်လည်ကုန်သော၊ဥပဋ္ဌာကာ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ - ကုန်အံ့၊ [အာရျ စာအုပ်တို့၌ "ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကာ" ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊] (ဧဝံသတိ)၊ မယံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဥပဋ္ဌာကာ- တို့သည်၊ အတ္ထိ- ရှိပါကုန်၏၊ တုမှ-အရှင် ဘုရားတို့သည်၊ အပ္ပေါသုက္ကာ - ကြောင့်ကြမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဝိဟရထ–ပါကုန်၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝတ္တုမ္ဗံ- လျှောက်ရာ၏၊ အသ- ထို ဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက ရဟန်း၏၊ သဒ္ဓိံ စရာ-နှင့်သော၊ (ဥပဋ္ဌာကာ-နှင့်သော၊ ဘိက္ခူ– တို့သည်၊) အထာပိ နတ္ထိ – အကယ်၍မူလည်း မရှိကုန်အံ့၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါကုန်သော်လည်း၊ တသ္မိံ ယေဝ ဝိဟာရေ-၌ပင်၊ ဧကော ဝါ- တပါးသော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ- ၂ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္တာ သမ္ပန္နာ- ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (အထ) ဝဒန္တိ- အကယ်၍ ပြောကုန်အံ့၊ (ကိံ)၊ မယံ-တို့သည်၊ ထေရဿ-အာဂန္တုက ထေရ်၏၊ ကတ္တုမ္ဗံ- ပြုဘွယ်ကိစ္စကို၊ ကရိဿာမ-နှင့်အံ့၊ အဝသေသာ– ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဖာသု-စွာ၊ ဝိဟရန္တု–နေပါကုန်၊ ဇာတိ–သို့၊ (အထဝဒန္တိ၊ ဧဝံဝဒန္တေသု၊) သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော အာဝဝါသိကရဟန်းတို့၏၊ အာနာတ္တိ (ဟောတိ)။

သော အာဝါသော ဂန္တွေဗ္ဗောတိ– ကား၊ ဥပေါသထကရဏတ္ထာယ–ဥပုသ်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ အန္တဒ္ဓမာသံ- လဆွဲတိုင်း၊ ဂန္တွေဗ္ဗော- သွားထိုက်၏၊ သောစ-ထို အာဝါသသို့လည်း၊ ဥတုဝသေယေဝ-ဆောင်းဥတု,နွေဥတုဖြစ်သာ၊(ဂန္တွေဗ္ဗော၊)

× × × × × × ×

ဥတုဝသေသေယေဝ။ ။ဥတုဝသေယေဝါတိ ဟေမန္တဂိမ္ဟသုယေဝ၊—သာရတ္ထ၊ "ဥတု"အရ ဥတု ၃ မျိုးနှင့်ဝင်ဆိုင်သော်လည်း "ဝဿာနေ"ဟု မိုးဥတုကို သီးခြားယူမည်ဖြစ်သောကြောင့် "ဟေမန္တ ဂိမှသု" ဟု ဖွင့်ရသည်၊ (တနည်း) "ဥတု"အရ သီတဥဉှ, ဥဏှဥတု ဟု ဥတု ၂ မျိုးရှိရာ သီတလွန်းသော ဆောင်းဥတုကိုဂျင်း, ဥဏှလွန်းသော နွေဥတုကိုဂျင်း, ဥတုသဒ္ဒါကဟောသည်–ဟု ယူပါ၊ ဤအလို "ဝဿသန္တဝ်၏၊ ဥတုဝယာ– ဆောင်းဥတု နွေဥတုတို့တည်း၊ ဥတုဝသံ – နှစ်၏ ဆောင်းဥတု, နွေဥတု"ဟု ကြံပါ။

ဝဿာဒနေပန- မိုယ်းဥတုဌ်ကား၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တွဗ္ဗံ- ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ ဒဿေတုံ-ဌ၊်ဝဿံ ဝဿန္တိ ဗာလာ အဗျတ္တာတိ အာဒိံ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ- ထို ဝဿံဝဿန္တိအစရှိသော စကားရပ်၌၊ နဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဝသိတဗ္ဗန္တိ—ကား၊ ပုရိမိကာယ- ပုရိမဝါဒ်၌၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန - ပါတိမောက်ရွတ်ပြသော ရဟန်းနှင့်၊ ဝိနာ — ကင်း၍၊ ဝဿံ—ဝါသို့၊ နဥပဂန္တဗ္ဗံ- မကပ်ရာ၊ သော—ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်းသည်၊ ဝဿူပဂတာနံ-ဝါသို့ကပ်ပြီးကုန်လသော်၊ (တနည်း၊) ဝဿူပဂတာနံ- ဝါသို့ကပ်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ သော- ထိုပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်းသည်၊ သစေ ပဏ္ဏမတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း အရပ်တပါးသို့ဖဲသွားအံ့၊ သစေဝိဇ္ဇမတိဝါ- အကယ်၍မူလည်း လူထွက်အံ့၊ ကာလံ - သေခြင်းကို၊ သစေ ကရောတိဝါ-အံ့၊(ဧဝံသတိ—သော်၊) အညသ္မိံ-အခြားသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်းသည်၊ သတိယေဝ-ရှိသော်သာ၊(ရှိမှသာ)၊ ပစ္ဆိမိကာယ—ပစ္ဆိမဝါဒ်၌၊ ဝသိတုံ-ဆက်လက်၍နေခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ - အပ်၏၊ (အညသ္မိံ — သည်၊) အသတိ- မရှိလသော်၊ အညတ္ထ — အခြားကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တုံ — ၏၊ အဂန္ဆန္တာနံ- မသွားကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ (သော—ထိုပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်းသည်၊)ပစ္ဆိမိကာယ—ပစ္ဆိမဝါဒ်၌၊ သစေ ပဏ္ဏမတိဝါ၊ပေ၊ သစေ ကရောတိဝါ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မာသဒ္ဒယံ—လနှစ်ခု အပေါင်းပတ်လုံး၊ ဝသိတဗ္ဗံ-ဆက်လက်၍နေနိုင်၏၊ [ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်၍နေနိုင်၏။]

ပါရိသုဒ္ဓိဆန္ဒဒါန ကထာ

ကာယေန ဝိညာပေတိတိ-ကား၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ—ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေန- အင်္ဂါကြီးငယ်ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ ဇာနာပေတိ-သိစေအံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဝါစံ- စကားကို၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ "ပဋိဝါစံ" ဟုရှိ၏၊ "ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ စသောစကားကို အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းကို" ဟု ပေး၊) နိစ္ဆာရေတုံ- မြွက်ဆိုခြင်းငှါ၊ သဏ္ဌာနေန— စွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝါစာယ—ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ-အံ့၊ ဥဘယထာ—ကိုယ် နှုတ် ၂ ပါးစုံအားဖြင့်၊(ဝါစံ-ကို၊ နိစ္ဆာရေတုံ-ငှါ၊) သဏ္ဌာနေန—သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ကာယဝါစာဟိ— တို့ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ၊ သံယေန ၊ ပေ ၊ ကာတဗ္ဗောတိ - ကား၊ ဗဟူန်သော၊ တာဒိသာ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဂိလာနာ- ဂိလာန်တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံယေန—သည်၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဌတ္ဝာ-တည်၍၊ သဗ္ဗေ—အလုံးစုံသောဂိလာန်တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသေ—၌၊ ကာတဗ္ဗာ— နှ၏၊ (ဂိလာနာ- တို့သည်၊) ဒူရေ - အဝေး၌၊ (တပါးနှင့်တပါး

အဓေးဦး)သစေ ဟောန္တိ-နှံအံ့၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ "ဒူရေဒူရေ" ဟု ရှိ၏၊ ဒူရေတခုပိုသည်။]သံဃာ-သည်၊(သစေ)နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍မလောက်အံ့၊ [ဂိလာနရဟန်းတို့က တပါးနေရာနှင့် တပါးနေရာ ဝေးနေသည့်အတွက် သံဃာများ စဉ်တန်း၍ထိုင်သော်လည်း ဟတ္ထပါသ မလေဝံအံ့၊] (ဧဝံသတ်)၊ တံဒိဝသံ-ထိုနေ့၌၊ ဥပေါသထော-ကို၊ နကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊(မပြုဘဲနေနိုင်၏၊)[အနာရာယ ၁၀ ပါးနှင့်မဆိုင်သော်လည်း ဘုရားရှင်၏ သီးခြားခွင့်ပြုတော်မူချက် ဖြစ်သည်။] ဝတ္ထေန-ဝတ်ဖြစ်သော၊ သံယေန-သည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ နတ္ထေဝ ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်သည်သာ၊ (မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မပြုထိုက်-ဟူလို)။

တတ္ထေဝ ပက္ကမတိတိ- ကား၊ သံဃမဇ္ဈ - သံဃာ့အလယ်သို့၊ အနဂတ္ဘာ-မသွားမူ၍၊ တတောဝ-ထိုအရပ်မှပင်၊ [ပါဠိတော်၌ တတ္ထေဝကို "တတောဝ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ထပစ္စည်း ပဉ္စမီအနက်၌ သက်။] ကတ္ထစိ – တစုံတခုသော အရပ်သို့၊ (စေ)ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားအံ့၊ (ပါဠိတော်၌"စေ"ပုဒ် ပါသည်၊) သာမဏေရော ပဋိဇာနာတိတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ သာမဏေရော-သာမဏေပါတည်း၊ ဇာတိဧဝံ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံအံ့၊ ဘူတံယေဝ-ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သာမဏေရဘာဝံဝါ-သာမဏေ၏ အဖြစ်ကိုသော်လည်း၊ အာရောစေတိ-ပြောအံ့၊ ပစ္ဆာဝါ-နောက်၌သော်လည်း၊(ပါရိသုဒ္ဓိလက်ခံပြီးရာအခါမှ နေ့၌သော်လည်း၊)သာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေ၏ဖြစ်ရာ အခိုက်အကန့်၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်အံ့၊ ဇာတိအတ္ထော၊ သမ္မတ္တ - အလုံးစုံသော ဝတ္ထု(တို့)၌၊ (သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတကော ပဋိဇာနာတိစသော အလုံးစုံသောဝတ္ထု(တို့)၌၊) သေ(ဧသော)-၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော- သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

သံယပ္ပတ္တော ပက္ကမတိတိ- ကား၊ သမ္မန္တိမေန - အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန – အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဥပေါသထတ္ထာယ -

× × × × × ×

ဘူတံယေဝ။ ။ ဘူတံယေဝ ဝါ သာမဏေရဘာဝံ အာရောစေတိတိ ဝုတ္တတ္တာ ဥုနဝီသတိဝဿကာလေ ဥပသမ္ပန္နဿ, အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နသိက္ခာပစ္စက္ခာတာ ဒိန်ဝါယာဝ ဘိက္ခုပဋိညာ ဝတ္ထုတိ၊ တာဝ တေဟိ အာဟဋာဝိ ဆန္နပါရိသုဒ္ဓိ အာဂစ္ဆတိ၊ ယဒါပန တေ အတ္ထနော သာမဏေရဘာဝံ ပဋိဇာနန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယေဝ နာဂစ္ဆတီတိ ဒဿိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ပါဠိယံ ဟိ "ဒိန္နာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ သံဃပ္ပတ္တော ဝိဿမတိ၊ လေ၊ ပတ္တကောပဋိဇာနာတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတော ပဋိဇာနာတိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ပဋိဇာနာတိ၊ အာဟဋာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ" တိ ဝုတ္တတ္တာ ပတ္တကာဒိန် ဘိက္ခုပဋိညာယ ဝတ္တမာနကာလေသု ဆန္နပါရိသုဒ္ဓိယာ အာဂမန် သိဒ္ဓေးမဝ၊ တေနာဟ–"သေနယော သမ္မတ္တာ" တိ၊ ဥမ္မတ္တကဒိတ္တစိတ္တဝေဒနာန္တရုပ္ပါဒနာဒီသု ပန ပကတတ္တာ အန္တရာမရေ ဥမ္မတ္တကာဒိဘာဝေ ပဋိညာတေပိ တေသံ သံဃပ္ပတ္တမတ္တေနေဝ ဆန္နာဒိ အာဂစ္ဆတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ — ဝိမတိ။

ဥပုသ်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ သန္ဓိပတိတာနံ – စည်းဝေးကုန်သော၊ စတုန္နံ - နှ်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ ပတ္ထာ- ရောက်ငြိုး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ၊) ပက္ကမတိ– အရပ်တပါးသို့ ဖဿားအံ့၊ သမ္မတ္တ - အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (သံယပ္ပတ္တော ဝိဗ္ဘမတိစသော အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊) သေ (သော) - သည်၊ နယော– တည်း၊ စ- ဆက်၊ တ္ထေ - ၌ ပါရိသုဒ္ဓိဆောင်ရာ၌၊ ဧကေန - တပါးသောရဟန်း သည်၊ ဗဟူနမ်ပိ-များစွာသောရဟန်းတို့၏လည်း၊ အာဟဋာ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ ပါရိသုဒ္ဓိ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ အာဟဋာဝ - ဆောင်ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ ဆောင်ယူနိုင်ပါသော်လည်း၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အန္တရာမဂ္ဂ-၌၊ အညံ-သော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ ဒိသွာ- ၍၊ ယေသံ - အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ– ကို၊ အနေန-၌ရဟန်းသည်၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ပြီးသည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ တေ သဉ္ဆ-ထို အခြားရဟန်းတို့၏ဂုဏ်း၊ အတ္တနောစ - ၏ဂုဏ်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိ - ကို၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ တဿေဝ - ထို ရဟန်းတပါး၏သာ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ - သည်၊ အာဂစ္ဆတိ-ရောက်လာ၏၊ (သံယ့ာအထံသို့ ရောက်လာ၏၊) ဣတရာပန-အခြား သော ပါရိသုဒ္ဓိသည်ကား၊ ဗိလာဠသန်လိကပါရိသုဒ္ဓိနာမ-ကြောင်နှောင် သံကွင်း ဆက်နှင့်တူသော ပါရိသုဒ္ဓိမည်သည်၊ ဟောတိ၊ သာ – ထို ပါရိသုဒ္ဓိသည်၊ န အာဂစ္ဆတိ-သံယ့ာထံသို့ မရောက်။

သုဒ္ဓတ္တာ နှ အာရောစေတိတိ-ကား၊ အာဂတ်ဿ - သံယ့ာထံသို့ ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ၊) သုပတိ - အိပ်ပျော်သွား၏၊ (ဘန္တေ - တို့၊) အသုကေန – ထို မည်သောရဟန်းသည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ ဒိန္နာ-ပေးအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ နှ အာရော စေတိ - မလျှောက်မိ၊ (အိပ်ပျော်နေသောကြောင့် မလျှောက်မိ၊) ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿ အနာပတ္တိတိတ္ထေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သဉ္ဆိစ္စ-သညာနှင့် တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ (ဤသို့ မလျှောက်လျှင် ပြောရာမရောက် ဟူသိသော သညာနှင့်တကွ မပြောလိုသောစေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊) သစေ နာရော

× × × × × × ×

ဗိလာဠ၊ပေ၊ပါရိသုဒ္ဓိနာမ။ ။သာရတ္ထဋ္ဌ ဤပုဒ်အတွက် ဝါဒအမျိုးမျိုးကိုပြပြီး၍ "အယံ ပနေတ္ထသာရော"ဟု သူ၏ဝါဒကို ပြလေသည်၊ "သန်လိက–သံကွင်း"ဟူရာ၌ သံနန်းကြိုးမျိုးမဟုတ်၊ တကွင်းနှင့်တကွင်း ဆက်၍ထားသော ကွင်းဆက်သံကြိုးတည်း၊ ထိုသံကြိုးဝယ် ပဌမကွင်းသည် ဒုတိယကွင်းသို့သာ ရောက်၏၊ တတိယကွင်းသို့မရောက်နိုင်၊ ထို့အတူ ပါရိသုဒ္ဓိတည်းဟူသော သံကွင်းသည်လည်း မိမိနှင့် အဆက်ဖြစ်သော ပဌမပေးရာ ပုဂ္ဂိုလ်သို့သာ ရောက်၏၊ ထို ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်က နောက် တဆက်ဆက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သို့ မရောက်၊ ထို့ကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိကို "သန်လိက–သံကွင်းဆက်ကြိုးနှင့်တူ၏" ဟု ဆိုသည်၊ ထို သံကွင်းဆက်ကြိုးမျိုးဖြင့် ကြက်ကိုလည်း ချည်နှိုင်, ဆင်စသည်ကိုလည်း ချည်နှိုင်၏၊ သို့သော် ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ကြောင်ကိုမှတ်၍ " ဗိလာဠ သန်လိကာ–ကြောင်နှောင် သံကွင်းဆက်" ဟု ဆိုသည်။

စေတိ-အာကယ်၍ မလျောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိပန-သည်ကား၊ ဝါ- ကိုကား၊ အာဟဋ္ဌာဝ - ဆောင်အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ [သံယဉ်ထံသို့ရောံနေသောကြောင့် ဆောင်ယူအပ်ပြီးဖြစ်တော့၏၊] ပန-အနှယ်၊ အသဒ္ဓိစ္စ-သည်ချင့်တက္ခ စေတနာဖြင့်မစေ့ဆော်မူ၍၊ အနာရောစိတ္တာ - မလျောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသ - ထို ပါရိသုဒ္ဓိဟာရက ရဟန်း၏၊ (ပါဠိတော်၌လာသော ထိုရဟန်း၏၊)အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ စ- ဆက်၊ ဥဘိန္နမ္ပိ - ၂ ပါးသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးလိုက်သော ရဟန်း, ဆောင်ယူလာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊) ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော်ယေဝ- သည်သာ၊ ဟောတိ၊ (အိပ်ပျော်နေသော်လည်း ဥပုသ်ကိုတော့ ပြုပြီးဖြစ်ပါသည်-ဟူလို။)

ဆန္နဒါနေပိ-ဆန္နပေးခြင်း၌လည်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနေ-ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်း၌၊ ဝုတ္တသဒိသောယေဝ– ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော- သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ံပေးဒါတုန္တိ ထွေ-၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိမေဝ- ကိုသာ၊ သစေဒေတိ-အံ့၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ (သစေ)န(ဒေတိ)-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ (တေန-ထို ရဟန်းသည်၊)ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော့-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပန - သို့သော်လည်း၊ သံယော-သည်၊ အညံ- ဥပုသ်ကံမှ အခြားသော၊ ယံကမ္မံ–ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တံ-ထို ကံသည်၊ ဝါ- ကို၊ အကတံ - မပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [ထိုရဟန်းက ဆန္ဒမပေးသည့်အတွက် ဝဂ်ဖြစ်နေသောကြောင့် အခြားကံများ ပျက်သည်။] ဆန္ဒမေဝ– ကိုသာ၊ (သစေ) ဒေတိ– အံ့၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ံ-ကို၊(သစေ)န(ဒေတိ)–အံ့၊(ဧဝံ သတိ၊) ဘိက္ခုသံယဿ-၏၊ ဥပေါသထောပိ–သည်ဌင်း၊ ဝါ- ကိုဌင်း၊ ကမ္မမ္ပိ - အခြားကံသည်ဌင်း၊ ဝါ - ကိုဌင်း၊ ကတမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန– သို့သော်လည်း၊ ဆန္ဒဒါယကဿ - ဆန္ဒပေးသောရဟန်း၌၊ ဥပေါသထော–သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတော ဟောတိ၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ " ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းသည် ဥပုသ်ကံနှင့်သာ ဆိုင်သည် " ဟုမှတ်ပါ။] ကောစိ– တစုံတယောက်သော၊ ဘိက္ခု - သည်၊ နဒိယာဝါ- မြစ်၌သော်ဌင်း၊ သီမာယဝါ - ဗဒ္ဓသိမ်၌သော်ဌင်း၊ ဥပေါသထံ– ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ- ဆောက်တည်ပြီး၍၊ (တပါးတည်းနေရာဝယ် အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး၍၊) သစေဝိ အာဂန္ဆတိ–အကယ်၍မူလည်း လာအံ့၊ (ဧဝံသတိဝိ-ဖသော်လည်း၊) မယာ- သည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ (ပြုခဲ့ပြီ၊)ဧတိ–၌သို့ပြော၍၊ အန္တိတုံ-နေခြင်းငှါ၊ နလဘတိ-မရ၊ သာမဂ္ဂိဝါ- သာမဂ္ဂီကိုသော်လည်း၊ (ဒါတဗ္ဗာ-၏၊) ဆန္နောဝါ–ကိုသော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ [" ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့ သွားခြင်းကို "ဆးမဂ္ဂိ" ဟုဆိုသည်၊ထိုသို့မသွားလိုလျှင် ဆန္ဒပေးရမည်၊ ထိုသို့သာမဂ္ဂိလည်းမပေး, ဆန္ဒလည်း မပေးဘဲနေခြင်းငှါမရ" ဟူလို]။

သရတိဝိ ဥဒေပါသထံ နဝိ သရတီတိ-ကား၊ ကေဒါ– တရံတခါဠ်၊ သရတိ–အမ္ပတ်ရ၏၊ ကေဒါ-ဠ်၊ န သရတိ - အမ္ပတ်မရ၊ အတ္ထိ နေဝ သရတီတိ - ကား၊ ယော-အကြြင်ရဟန်းသည်၊ ကေန်-စင်စစ်၊ (တခုသော အဘိုအားဖြင့်၊) နေဝ သရတိ - အမ္ပတ်မရတော့သည်သာ၊ တသ - ထို အမ္ပတ်မရသော ရဟန်းအား၊ သမ္မုတိဒါန ကိစ်ံ-ဥမ္မတ္တက သမ္မုတိ ပေးဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့၊ အနာဂစ္ဆန္တောဝိ-မလာပါသော်လည်း၊ ကမ်ံ-ကို၊ န ကောပေတိ-မပျက်စေနိုင်။

သံဃုပေါသထာဒိ ကထာ

သော ဒေသော သမ္မဇ်္ဇတွာတိ - ကား၊ တံ ဒေသံ - ထို အရပ်ကို၊ သမ္မဇ်္ဇတွာ–တံမြက်လှည်းပြီး၍၊ (နိသီဒိတမ်ံဠ်စပ်၊) (တေံ-၌ သောဒေသောဟူသော သဒ္ဒါသည်၊)ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်ဠ်၊ ပစ္စတ္တံ-ပဌမာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ပန - ဆက်၊ ပါနိယံ ပရိဘောဇနိယန္တိ အာဒိ – အစရှိသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်သောအနက်ရှိသည်သာ၊ ပန-ပရိဟာရ ပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ကဿာ-ကြောင့်၊ တေံ-၌ သောဒေသော စသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-နှည်း၊ ဥပေါသထသ- ဥပုသ်ကံ၏၊ ပုဗ္ဗကရဏာဒိ ဒဿနတ္ထံ-ပုဗ္ဗကရဏအစရှိသည်ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ၊(ဝုတ္တံ)၊ တေန - ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာစရိယာ - ရှေး အဋ္ဌကထာဂရုတို့သည်၊ သမ္မဇ်္ဇနီ ပဒိပေါစ၊ပေ၊အက္ခာတာနိတိ–ဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကြကုန်ပြီ။

သမ္မဇ်္ဇနီ - ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်ဠ် တံမြက်လှည်းရခြင်းငှင်း၊ ပဒိပေါစ– မီးထွန်းရခြင်းငှင်း၊ အာသနေန-နေရာခင်းခြင်းနှင့်တကွ၊ ဥဒကံစ-သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားရခြင်းငှင်း၊ (ဇုတိ - သို့၊) တောနိ – ၌ ၄ ပါးသော ပြုဘွယ်တို့ကို၊ ဥပေါသထသ-ဥပုသ်ကံ၏၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ- ပုဗ္ဗကရဏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဇုတိ-၌သို့၊ ဇုမာနိ စတ္တာရိ-၌ ၄ ပါးသောပြုဘွယ်တို့ကို၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ အက္ခာတာနိ– ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [ကတ္တာမ့ံ ကရဏံ၊ ပုဗ္ဗေ - သံဃာ မစည်းဝေးမီ ရှေးအဘို့၌၊ ကရဏံ-ပြုထိုက်သောအလုပ်၊ ပုဗ္ဗကရဏံ–လုပ်။]

ဆန္ဒ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥတုက္ခာနံ – ဆန္ဒကို လျှောက်ခြင်း, ပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ခြင်း, ဥတုကိုလျှောက်ခြင်းငှင်း၊ ဘိက္ခုဂဏနာစ–ရဟန်းအပေါင်းကို ရေတွက်ခြင်းငှင်း၊

× × × × × × ×

ဇတောနိ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ။ ။ "တောနိ" သည် ကံပုဒ်တည်း၊ " ပုဗ္ဗကရဏံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ " တို့သည် အာကာရပုဒ်မျာတည်း၊ ကံနှင့် အာကာရပုဒ်သည် အရတူမြဖြစ်၏၊ [ကံ အာကာရ, ထိ နှစ်ဝ, အရမပြားချေ၊ – နိယာမ၊] ၌သို့ ကံဠ် ဗဟုဝုစ်, အာကာရဠ် ကေဝုစ်ရှိသော်လည်း ပုဗ္ဗကရဏ ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို ပြလိုရင်း ဖြစ်ရကား အာကာရပုဒ်က ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ပဓာနကိုကြည့်၍ "ဝုစ္စတိ"ဟု ကေဝုစ်ချသည်။

သြဝါဒေါ – ဘိက္ခုနိတို့၏သြဝါဒ ခံလိုပါကြောင်း ခွင့်တောင်းမှုကို လျှောက်ခြင်းငှင်း၊ (ဇုတိ - သို့၊) တောနှ် – ဤ ၅ ပါးသော ပြဿဝယ်တို့ကို၊ ဥပေါသထသ– ဥပုသ်ကံ၏၊ ပဗ္ဗကိစ္စန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဇုတိ- သို့၊ ဇုမာနိပဒ္ဓ- ဤ ၅ ပါးသော ပြဿဝယ်တို့ကို၊ ပုဗ္ဗကရဏတော- ပုဗ္ဗကရဏာ ၄ ပါးမှ၊ ပစ္ဆာ - နောက်၌၊ ကတ္တဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ-နှ်သော်လည်း၊ ဥပေါသထကမ္မတော-မှ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကာတဗ္ဗတ္တာ - ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ - ဟူ၍၊ (သံဃာ စည်းဝေးပြီးနောက် ပါတိမောက်မရွတ်မီ ရှေးအဘို့၌ ပြုထိုက်သောကိစ္စ ဟူ၍၊)အက္ခာတာနိ-ကုန်ပြီ။[ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ၊ ပုဗ္ဗေ-ပါတိမောံမရွတ်မီ ရှေးအဘို့၌၊ (ပဝတ္တံ- ဖြစ်သော၊) ကိစ္စံ-တည်း၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ။]

ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊) ယာဝတိကာ–အကြင်မျှအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ - ပကတတ် ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ-ကံသို့ရောက်ကုန်၏၊ ဝါ-ကံအား လျောက်ပတ်ကုန်၏၊(တာဝတိကာ-ထိုမျှအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူစ – ပကတတ် ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသ်ကို၊ အဝိဇဟိတ္ဝာ-မစွန့်မူ၍၊ ကေသီမာယံ- တသိမ်တည်း၌၊ ဌိတာ-တည်နေကုန်အံ့၊) သဘာဂါပတ္တိယောစ– ဝတ္ထုတူမျှ သဘာဂအာပတ်တို့သည်လည်း၊ နဝိဇ္ဇန္တိ–မရှိကုန်အံ့၊ ဝဇ္ဇနိယာ-ဟတ္ထပါသ်မှ ကြဉ်ဖယ်အပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာစ–လူအစရှိသော ၂ကျိပ်တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ တသ္မိံ-ထိုသံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌၊ နဟောန္တိ–မရှိကုန်အံ့၊ (စတူဟိ- နှ်သော၊ ဇုမေဟိ အင်္ဂေဟိ-၌အင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ- ပြည့်စုံသော ကံကို၊) ပတ္တကလ္လန္တိ-ဟူ၍၊ (လျောက်ပတ်သော အခါရှိသော ကံဟူ၍၊) ဝုစ္စတိ - ၏၊ ဇုတိ - သို့၊ ဇုမာနိ စတ္တာရိ–ဤ ၄ ပါးတို့ကို၊ ပတ္တကလ္လန္တိ-ပတ္တကလ္လ ဟူ၍၊ အက္ခာတာနိ - နှ်ပြီ။

တေဟိ သဒ္ဓိန္တိ- ကား၊ အာဂတေဟိ–ရောက်လာကုန်သော၊ တေဟိ–ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ တောနိ ပုဗ္ဗကရဏာဒိနိ-၌ ပုဗ္ဗကရဏ အစရှိသည်တို့ကို၊ ကတ္ဝာ- ၍၊ ဥပေါသထော- ကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထောတိ ဇ္ဈော-၌၊ ပန္နရသော-၁၅ ရက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဥပုသ်နေ့သည်၊ (ပန္နရသာနံ+ ပုရဏော ပန္နရသော၊) သစေဟောတိ၊ (ဝေံသတိ)၊ အဇ္ဇ - ယနေ့၊ မေ- ၏၊

× × × × × × ×

ကရဏ, ကိစ္စ၊ ။သံဃသန္နိပါတတော ပဌမံ ကာတဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗကရဏတော ပန္ဆာ ကာတဗ္ဗမ္ပိ ဥပေါသထကမ္မတော ပဌမံ ကတ္တုမ္ပတ္တာ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဥဘယမ္ပိ ဧစတံ ဥပေါသထကမ္မတော ပဌမံ ကတ္တုမ္ပတ္တာ ကတ္တုစိ ပုဗ္ဗကိစ္စ မိစ္စေဝ ဝေါဟရိယတိ၊ "ကိံသံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စ"န္တိ အာဒီသု ဝိယ၊—သာရတ္ထ၊ အနု.နှာဋ် ဤ ၉ ပါးလုံးကိုပင် " ကရဏီယ " ဟုလည်း ဝေါသေး၏၊ " နဝဝိဓံ ပုဗ္ဗကရဏီယံ " စသည်တည်း။

ပန္နရသော-သော၊ ဥပေါသထော- ဥပုသ်နေ့တည်း၊ ဇာတိဝိ- ဤသို့လည်း၊ အဓိ ဋ္ဌာတုံ- ဆောက်တည်ခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ၊ စာတုဒ္ဒသိကေဝိ – စာတုဒ္ဒသိက ဥပုသ် ခ်လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

× × × × × × ×

ပန္နရသောတိဝိ။ ။ပါဠိတော်၌ "ပန္နရသော"မပါ၊"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထောတိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော"ဟုသာ ပါ၏၊ ထိုသို့ ပါဠိတော်အတိုင်း"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော"ဟု အဓိဋ္ဌာန်ကောင်းရုံသာ မက, ပန္နရသောထည့်၍"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော" ဟုလည်း အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှါ အပ်ကြောင်းကိုပြသည်၊ စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ်ခ်လည်း"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော"ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရမည်၊"စာတုဒ္ဒသော"မထည့်ဘဲ"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော" ဟုလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း အဓိဋ္ဌာန်နိုင်သည်၊ ကခ်ါင်္ဂကား "ဝတ္တာ"ဟု ပါဌ်ပိုကို တွေ့ရသေး၏၊"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို " စိတ်၌ အဓိဋ္ဌာန်ရုံသာ မက နှုတ်ဖြင့်လည်း ရွတ်ရမည် " ဟု ပြသည်။ [မားတိကာ ဋ္ဌကထာယံ ပန (ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌ကား၊) " အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိဝါ, ပန္နရသောတိဝါ"ဝတ္တာ အဓိဋ္ဌာမိတိ ဝတ္တုမ္ဟိ ဝုတ္တံ၊–သာရတ္ထ။]

အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ

ဘဂဝတာ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗောတိ ဇာဒံ - ဟူသော ဤစကားကို၊ ယဿ သိယာ အာပတ္တိတိ အာဒိဝစနေန စေဝ – တို့ အစရှိသော စကားတော် အားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါန ပညပနေနစ- ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထ ပညပနေနစ-ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့် ဂုဏ်း၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝေဒိတမ္ဗံ-၏။

× × × × × × ×

ဘဂဝတာ၊ပေ၊ဝေဒိတမ္ဗံ။ ။" နံ သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော" ဟူသော ပညတ်တော်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မရှိပါဘဲလျက် အာဘယ်နည်းဖြင့် "နံ သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော" ဟု ပညတ်တော်မူရကြောင်းကို ဆိုရသနည်း၊ ဤသို့မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ဘဂဝတာ" စသည်မိန့်၊ "နံ သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော"ဟူသော ပညတ်တော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် တိုက်ရိုက် ပညတ်တော်မမူအပ်သော်လည်း " ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာပတ္တိကရေယျ– ဥပုသ်ပြုခါနီး၌ အာပတ်ရှိလျှင် ထင်စွာပြုကြပါ"ဟု မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတော် အားဖြင့်ဂုဏ်း, " ဥပုသ်ပြုရာသို့ မလိုက်နိုင်လျှင် မိမိမှာ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပေးရမည်"ဟူသော ပညတ်တော်အားဖြင့်ဂုဏ်း , "ပရိသုဒ္ဓါ အဟံ ဘန္တေ" စသည်ဖြင့် အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကိုပြသော ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့် ဂုဏ်း, "အာပတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပုသ်မပြုကောင်း"ဟု ပညတ်ပြီးသားဖြစ်သည်-ဟု သိပါ။ [ယဿ သိယာ အာပတ္တိ စသော တတိယန္တ ဒုပုဒ်ကို "ဟိတ်အနက်ဟော" ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ ဤ၌ကား " ပညတ္တံ ဟောတိ "၏ အဘိန္နဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးလိုက်သည်။]

ဇာတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိန္တိ – ကား၊ ထုလ္လစ္စယာဒိသု – ထုလ္လစ္စဉ်း အစရှိသော အာပတ် ၅ဖုံတို့တွင်၊ ကေသာ- တပါးသောအာပတ်၏၊ နာမံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ထုလ္လစ္စယံ- ထုလ္လစ္စယမည်သော၊ အာပတ္တိံ- သို့၊ (အာပန္နော- သင့်ရောက်ပါပြီ၊) ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ္တိယမည်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ (အာပန္နော-ပြီ၊) ဇာတိဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တာဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏။

တံ ပဋိဒေသေမီတိ ဇာဒံ-ဟူသော ၌စကားသည်၊ (သုဝုတ္ထမေဝ ဟောတိ-၌စပ်၊)တံတုမှမူလေ(ပဋိဒေသေမီ)တိ-ဟူ၍ဂုင်း၊ တံတုယ္ဟမူလေ ပဋိဒေသေမီတိ-ဟူ၍ဂုင်း၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနံ) ဝိ – သော်လည်း၊ သုဝုတ္ထမေဝ–ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပဿသီတိ ဇာဒဒ္ဓ - ဟူသော ၌စကားကိုလည်း၊ (ဝတ္တာဗ္ဗံ- ၌စပ်၊) ပဿသိ အာဝုသော တံ အာပတ္တိန္တိ-ဟူ၍ဂုင်း၊ (အကြီးက အငယ်ကို မေးပုံ၊) ပဿထ ဘန္တေ တံ အာပတ္တိန္တိ-ဟူ၍ဂုင်း၊ (အငယ်က အကြီးကို မေးပုံ၊)ဧဝံ-၌သို့၊ ဝတ္တာဗ္ဗံ-ရာ၏၊(ပါဠိတော်၌"ပဿသိ" ဟုသာ ရှိသော်လည်း" ပဿသိ အာဝုသော တံ အာပတ္တိ"စသည်ဖြင့် အကျယ်ဆိုပါ-ဟူလို၊) ပန-ကား၊ အာမပဿာမိတိ ဇာဒံ-သည်၊(သုဝုတ္ထမေဝ ဟောတိ–၌စပ်၊) အာမ ဘန္တေ ပဿာမိတိ-ဟူ၍ဂုင်း၊ (အငယ်က အကြီးကို လျှောက်ပုံ၊) အာမ အာဝုသော ပဿာမိတိ-ဟူ၍ဂုင်း၊ (အကြီးက အငယ်ကို ပြောပုံ၊) ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တံ–သည်၊ (သမာနံ)ဝိ-သော်လည်း၊ သုဝုတ္ထမေဝ–သည်သာ၊ ဟောတိ၊

× × × × × × ×

မှတ်ချက်။ ။ဝိမတိဋ္ဌ ၌ပါဠိကိုယူ၍ဂုင်း , အခြားပါဠိများကို ကိုးကား၍ဂုင်း "အာပတ်ရှိနေသော အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတူ ဥပုသ်မပြုရ"ဟု ဆိုထားသည်ကိုကား ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြ၊ အမှန်အားဖြင့် အာပတ်ရှိသူသာ အာပတ်ထပ်သင့်စရာရှိသည်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ အာပတ်သင့်စရာ မရှိပါ။

ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါန ပညပနေန။ ။"ပါရိသုဒ္ဓိ"ဟူသည် မိမိမှာ အာပတ်စင်ကြယ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့မလိုက်နိုင်၍ ပါရိသုဒ္ဓိပေးမည့်ရဟန်းသည် အာပတ်မှ စင်ကြယ်သူသာဖြစ်ရမည်၊ အကယ်၍မစင်ကြယ်လျှင် ထိုအာပတ်ကို ဒေသနာပြောပြီးမှ, ဂရုကအာပတ်ဖြစ်လျှင်လည်း ထိုအာပတ်ကို အာဝိကရဏပြုပြီးမှ"ပါရိသုဒ္ဓိ ဒမ္မိ" စသည်ဖြင့် ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးရသည်၊ မိမိက အာပတ်မှ မစင်ကြယ်ပါဘဲ ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းကား၊ လိမ်၍ ပေးရာရောက်သည်။ [ပါရိသုဒ္ဓိဒါန ပညပနနည်းတို့ ဇာမိနာဝသာပတ္တိကေန ပါရိသုဒ္ဓိဝိ နှ ဒါတမ္မာတိ ဒီဝိတံ ဟောတိ၊—သာရတ္ထ။]

တံ ပဋိဒေဒေသဒိ။ ။ပါဠိတော်၌ "တံပဋိဒေဒေသမိ"ဟု ရှိသော်လည်း အငယ်က အကြီးထံ ဒေသနာပြောရာ၌"တံတုမှမူလေ ပဋိဒေဒေသမိ"ဟုဂုင်း, အကြီးက အငယ်ထံ ဒေသနာပြောရာ၌"တံတုယ္ဟမူလေ ပဋိဒေဒေသမိ"ဟုဂုင်း, ပြောလျှင် ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့၏–ဟူလို၊ တုမှ, တုယ္ဟတို့၌ "နိဂ္ဂဟိတ် ကျေသည်"ဟု မှတ်ပါ၊ စာအုပ်တို့၌"ဝုတ္တေဝိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ဇာဒံ+သုဝုတ္ထမေဝ ဟောတိတို့နှင့် အရတူဖြစ်သောကြောင့် "ဝုတ္တမ္မိ"ဟု ဝိဘတ်တူ ရှိစေရမည်၊ နောက်၌လည်း ဝိဘတ်တူ ရှိလတ္တံ၊

(ပါဠိတော်၌ " အာမပဿာမိ " ဟုသာ ရှိသော်လည်း၊ အကြီးအဋ္ဌကထာလိုက်၍ "ဘန္တေ + အာဝုသော" ဟု ထည့်ဆိုရမည်- ဟူလို၊) ပန- ကား၊ အာယတိံ သံဝရေယျာသိတိ ဇာတ္တေ-၌၊ ဝုမှတရော-သိတင်းကြီးသည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ အာယတိံ သံဝရေယျာထာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တမ္ဘော-လျောက်ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တောန- ပြောဆို အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာဓု, သုဋ္ဌု သံဝရိသာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာဇ္ဇမဝ-ဆိုထိုက်သည်သာ။

ပန-ကား၊ ယဒါနိဇ္ဇေမတိကောတိ ဇာတ္တေ-၌၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) သေ (သော)-ဤရဟန်းသည်၊ နိဇ္ဇေမတိကော-ဝေမတိကရှိသူ မဟုတ်သည်၊ သစေ နဟောတိ-အကယ်၍မဖြစ်အံ့၊ (ဝေမတိကဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝတ္ထုံ-အာပတ်သင့်ကြောင်းဝတ္ထုကို၊ ကိတ္တေတွာပိ-ပြောပြီး၍လည်း၊ [" ပိ"ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ယဒါနိဇ္ဇေမတိကော ဘဝိဿာမိ, တဒါဟံ ပဋိကရိဿာမိဟူသာ နည်းကိုပေါင်းသည်၊ အချို့စာအုပ်တို့၌ " ကိတ္တေတွာဝ " ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်ကို တားမြစ်ရာရောက်သောကြောင့် မကောင်း။] ဒေသေတုံ-ဒေသနာပြောခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတြ-ထိုသို့ ပြောရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ဒေသနာဝိဓိ-ဒေသနာပြောပုံ အစီအရင်တည်း၊ သူရိယေ- နေကို၊ မေယျစ္ဆန္နေ- မိုယ်းတိမ်သည် ဖုံးအုပ်အပ်သော်၊ (မိုယ်းတိမ်သည် ဖုံးအုပ်ရာအခါ၌၊) ကာလောနခေါ-စားချိန်လေလော၊ နော (ကာလောနခေါ)-စားချိန်မဟုတ်လေသလော၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝေမတိကော - ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သစေ ဘုဉ္ဇတိ-

× × × × × × ×

ဝတ္တာဇ္ဇမေဝ။ ။ပါဠိတော်၌"သာဓု, သုဋ္ဌု ဘန္တေ (အာဝုသော) သံဝရိဿာမိ" ဟု မရှိသော်လည်း ဒေသနာခံပုဂ္ဂိုလ်က " အာယတိံ သံဝရေယျာသိ " ဟု တိုက်တွန်းသောအခါ"သဓု, သုဋ္ဌု ဘန္တေ (အာဝုသော) သံဝရိဿာမိ"ဟု ပဋိညာဉ်ပေးသော အားဖြင့် ဆိုရသည် - ဟူလို၊ ယခုအခါ၌ကား ဤ အန္ဓကဋ္ဌကထာ ညွှန်ပြသည့်အတိုင်းပင် ဆိုနေကြပြီ၊ သို့ရာဝယ် ရှေးခေတ်က အာပတ်တချက် သင့်မှန်းသိလျှင် သိသိသာသာ ဖြစ်၍ ထို အာပတ်ကို နာမည်တပ်လျက် ဒေသနာ ပြောကြသော်လည်း ယခုအခါ၌ ထိုကဲ့သို့ သိသိသာသာ မဟုတ်သောကြောင့်ဂုဏ်း , တချို့မှာ အာပတ်တွေ များနေသောကြောင့်ဂုဏ်း " အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာအာပတ္တိယော၊ ပေ ၊ အာပဇ္ဇိံ" စသည်ဖြင့် ဒေသနာပြောနေကြ၏၊ "အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ"မှ စ၍ ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ နောက်ဆက်တွဲ၌ ပြထားပြီ။

ယဒါနိဇ္ဇေမတိကော။ ။ပါဠိတော်ဝယ် " ယဒါ နိဇ္ဇေမတိကော ဘဝိဿာမိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမိ - ယုံမှားကင်းသောအခါ ထိုအာပတ်ကို ကုစားပါမည်"ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ ယဒါ နိဇ္ဇေမတိကောနှင့်စပ်၍ အန္ဓကဋ္ဌကထာ၌ ဆိုပုံကား- "နိဇ္ဇေမတိက မဟုတ်၊ ဝေမတိကဖြစ်နေလျှင် ဝတ္ထုကိုပြောပြ၍ ဒေသနာပြောသင့်၏" ဟု ဆို၏၊ တတြာယံ ဒေသနာဝိဓိကား ထို အန္ဓကဋ္ဌကထာ၏ အလိုအတိုင်း ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်တည်း။

အကယ်၍ စားမိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဘန္တေ, အဟံ-သည်၊ ဝေမတိကော - သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဘုဉ်ဳ - စားမိပါပြီ၊ ကာလော - စားချိန်အခါသည်၊ သစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမ္မဟုလာ – များစွာကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာ – ဒုက္ကဋ်မည်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော - တို့သို့၊ အာပန္နော- ရောက်သည်၊ အမှိ–ဖြစ်ပါ၏၊ (ကာလော - သည်၊) နောစေ အတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမ္မဟုလာ-နှ်သော၊ ပါစိတ္တိယာ-တို့သို့၊ (ဝိကာလဘောဇန ပါစိတ်အာပတ်တို့သို့၊) အာပန္နော-သည်၊ အမှိ-ပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထုံ-ကို၊ ကိဒ္ဓေတ္ထဝ-ပြောပြု၍၊ ဘန္တေ, အဟံ-သည်၊ တသ္မိဳ ဝတ္ထုသ္မိဳ-ကြောင့်၊ သမ္မဟုလာ-နှ်သော၊ ဒုက္ကဋာဝါ - ဒုက္ကဋ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာဝါ - ပါစိတ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာ အာပတ္တိယော- တို့သို့၊ အာပန္နော - ရောက်ပါပြီ၊ တာ–ထို အာပတ်တို့ကို၊ တုမှဳ - အရှင်ဘုရားတို့၏၊ မူလေ - အထံ၌၊ ပဋိဒေသမိ- တဖန် ပြောပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တုမ်ဳ- ရာ၏၊ သမ္မာပတ္တိသု- အလုံးစုံသော အာပတ်တို့၌၊ သေ (သော)-သည်၊ နယော-တည်း။

နှ ဘိက္ခဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိတိ ထြေ-၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဒ္ဝေဝိ - ၂ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနာ - ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိကာလဘောဇနာဒိနာ–ဝိကာလဘောဇန အစရှိသော၊ သဘာဂဝတ္ထုနာ-သဘောတူသော ဝတ္ထုကြောင့်၊ ယံ အာပတ္တိ်–သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ–နှ်၏၊ ဝေရူပါ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝတ္ထုသဘာဂါ– ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသော အာပတ်ကို၊ ဝါ – သဘောတူသော ဝတ္ထုရှိသော အာပတ်ကို၊ သဘာဂါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ [" ဝေရူပါ ဝတ္ထုသဘာဂါ သဘာဂါတိ ဝုစ္စတိ "ဟု ရှိစေ၊ အချို့စာ၌ "သဘာဂ" တပုဒ်ကျသည်၊] ပန-ဆက်၊ ဝိကာလဘောဇနပစ္စယာ-နေလွဲအခါ၌ စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နံ - သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ အနတိရိတ္တ ဘောဇနပစ္စယာ - အနတိရိတ္တ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းဟူသော၊ အကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နဿ-သင့်ရောက်သောရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဒေသေတုံ- ၄၂၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ စ - ဆက်၊ ဝတ္ထုသဘာဂါ - ဂတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသော၊ ဝါ- သဘောတူသော ဝတ္ထုရှိသော၊ ယာပိ အယံ (အာပတ္တိ)- အကြင်အာပတ်

× × × × × × ×

ဒုက္ကဋာ၊ စသ၊ အာပဇ္ဇန္တော။ ။ဝတ္ထုတခုဉ် အပ်-မအပ်ဝယ် ယုံမှားသံသယဖြစ်နေလျှင် မပြုမလုပ်ရ၊ အကယ်၍ ပြုသုပ်သျှင် အပ်သောဝတ္ထုပင် ဖြစ်စေကား မူ ဝေမတိက ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သည်၊ ကပ္ပိဒယ အကပ္ပိယသည်တာ အရ အာပတ်သင့်ခြင်း:တည်း၊ မအပ်သောဝတ္ထုဖြစ်လျှင်ကား ထုံးစံအတိုင်း အာပတ်သင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာဝယ် " စားချိန်ကးလ ဟုတ်လေသလော, မဟုတ်လေသလော " ဟု ယုံမှားသံသယဖြစ်နေလျက် စားချိန်ကာလ၌ပင် စားမိသောကြောင့် " သမ္မဟုလာ ဒုက္ကဋာ အာပတ္တိယော အာပန္နောသို့ "ဟု ဆိုသည်။

သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ သးဝိ-ထို သဘာဂအာပတ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဒေသိတာ - ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ - သော်၊) သုဒေသိတာဝ-ကောင်းစွာ ဒေသနာပြောအပ်သည်သာ၊(ဟောတိ)၊ ပန-ထိသို့ သုဒေသိတဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အညံ-အခြားသော၊ (ဒုက္ကဋ် ဥစ္စဝ်၊) ဒေသနာပစ္စယာ - ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒေသကော - ဒေသနာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်ဌင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟကာပစ္စယာ - ဒေသနာခံယူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂါဟကော စ-ဒေသနာခံသောပုဂ္ဂိုလ်ဌင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဥဘောပိ- ၂ ပါးသောရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-န်၏၊ တံ-ထိုအာပတ်သည်၊ နာနာဝတ္ထု ကံ-ကွဲပြားသော ဝတ္ထုရှိသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဒေသေတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သာမဏေန္တာ ဘိက္ခု ဝေမသ ဝစနိယောတိ ထွေ – ဦး၊ သဘာဂေါယေဝ-သဘောတူသော ရဟန်းကိုသာ၊ ဝတ္တွေ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဟိ - မှန်၊(တနည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဝိသဘာဂသ- သဘောမတူသော ရဟန်းအား၊ ဝုစ္စမာနေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ (ပြောဆိုမိလျှင်)၊ ဘဏ္ဍနကလဟသံယဘေဒါဒိနိပ-ရှေးအဘိုဥ် တိုင်ပင်ခြင်း , ငြင်းခုံခြင်း , သံယာကွဲပြားခြင်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဝိသဘာဂ ရဟန်းအား ပြောလျှင် ဘဏ္ဍနစသည် ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တသ – ထို ဝိသဘာဂရဟန်းအား၊ အဝတ္ဝာ- မပြောမူ၍၊ ဇာတော-ဤအရပ်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ-ထ၍၊ ပဋိကရိဿာမိ- ကုစားအံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ အာဘောဂံ - နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတ္ဝာ - ၍၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ဇာတိ-သို့၊ အန္တရာယကထာယံ-ဦး၊ ဝုတ္တံ။

× × × × × × × ×

ဥဘောပိ၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိ။ ။ဒေသနာပြောသော ရဟန်း, ဒေသနာ ခံသော ရဟန်း ၂ ပါးလုံးပင် "နဘိက္ခဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ပေ၊ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋသ" ဟူသော ပါဠိတော်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်ကြသည်၊ သို့ရာဝယ် ထိုအာပတ်သည် တပါးဦး ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ဝတ္ထုကြောင့်သင့်၏၊ တပါးဦးကား ဒေသနာခံခြင်း ဟူသော ဝတ္ထုကြောင့် သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် နာနာဝတ္ထုက ဖြစ်ရကား ထို နောက်သင့်အာပတ်ကို အချင်းချင်း ဒေသနာပြောကောင်း၏။

ဝိမတိ။ ။ဥဘောပိ ဒုက္ကဋ်ဆို ထွေ သဘာဂါပတ္တိဘာဝံ အဇာနိတွာ, ကေဝလံ အာပတ္တိနာမမေနေဝ ဒေသေန္တသ ပဋိဂ္ဂဏှန္တသ အစိတ္တကဓမ္မေဝ ဒုက္ကဋ်ံ ဟောတိတိ ဥဒန်၊ ယထာ သံဃော သဘာဂံ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဥတ္တိံ ထပေတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ လဘတိ၊ ဧဝံ တယောပိ"သုဏာထ၊ မေ အာယသ္မန္တာ၊ ဣမေ ဘိက္ခူ။ သဘာဂံ အာပတ္တိံ အာပန္နာ" တိ အာဒိနာ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဂဏာဥတ္တိံ ထပေတွာ, ဒွိဘိ အညမညံ အာရောစေတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကေနစိ ပန သာပတ္တိကေန ဒုရုဂဏ္ဍာဝိပိ ပဋိကာတုမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ အသမ္ပါပုဏန္တေန ဘိက္ခုံ လဘိတွာ ပဋိကရိဿာမီတိ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ပဋိကရိတွာစ ပုန ဥပေါသထော ကတ္တဗ္ဗော။

အနာပတ္တိ ပန္နရသကာဒိ ကထာ

အနာပတ္တိ ပန္နရသကေ-ကဋ္ဌ၊ တေ နဇာနိ ံသူတိ-ကား၊ သိမံ-သို့၊ ဩကြန္တာ-သက်ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဇုတိဝါ-ဤသို့သော်၎င်း၊ ဩကြန္တမန္တိ - သက်ရောက်ကုန်ဆဲ၊ ဇုတိဝါ - သော်၎င်း၊ နဇာနိ ံသု-မသိကြကုန်။ [ထို အာဝါသိကရဟန်းများက နဂိုရ်ကပင် မဟာသိမ်၏ပြင်ဘက် ရောက်နေသောကြောင့် "ဩကြန္တာတိဝါဩကြန္တမန္တိတိဝါ"ဟု ဆိုသည်၊] အထဉ္ဉေ၊ ဧပေ၊အာဂစ္ဆန္တိ တိ-ကား၊ ဂါမံဝါ-သို့သော်၎င်း၊ အရညံဝါ- တောသို့သော်၎င်း၊ ကေနစိ- တစုံတခုသော၊ ကရဏီယေန-ပြုဘွယ် ကိစ္စကြောင့်၊ ဂစ္ဆံဘာ- သွား၍၊ တေသံ- ထို စည်းဝေးကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ နိသိန္နဋ္ဌာနံ- ထိုင်နေရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ- လာကုန်အံ့၊ ဝဋ္ဌိသမဋ္ဌသညိနောတိ-ကား၊ တေသံ-ထို အပြင်သို့ သွားနေကြသော ရဟန်းတို့၏၊ သိမံ-သို့၊ ဩကြန္တာနံတွာ - သက်ရောက်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဌိ – ဝင်ဖြစ်ကုန်သည်၊ (တစုစီ တစုစီတို့သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊) သိမံ-သို့၊ ဩကြန္တာဘာဝဿ-သက်ရောံကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တော– မသိခြင်းကြောင့်၊ သမဋ္ဌသညိနော- သမဋ္ဌဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ ဥပေါသထံ အကံသုဋ္ဌစဝ်။)

ဝဋ္ဌိဝဋ္ဌသညိ ပန္နရသကေ - ကဋ္ဌ၊ တေ ဇာနန္တိ တိ - ကား၊ ပဗ္ဗတေဝါ– တောင်ပေါ်ဌဿင်၎င်း၊ ထလေဝါ- ကုန်းပေါ်ဌဿင်၎င်း၊ ဌိတာ-တည်နေကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သိမံ-သို့၊ ဩကြန္တေဝါ-သက်ရောက်ပြီးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို သော်၎င်း၊ ဩကြန္တမန္တေဝါ-သက်ရောက်ဆဲဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်၎င်း၊ ပဿန္တိ - မြင်ကြရကုန်၏၊ (မြင်သောကြောင့် သိကြသည် – ဟူလို၊) ဝေမတိက ပန္နရသကံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်သည်သာ။

ကုက္ကုစ္စာပကတပန္နရသကေ– ကဋ္ဌ၊ ဇာနန္တိယ - ယုတ်မာသော အလိုသည်၊ အာဘိဘူတော- လွှမ်းမိုးအပ်သူကို၊ ဇာနန္တာပကတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ- ဥပုသ်မပြုမီ ရှေးအဘို့၌၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-အပ်သည်

× × × × × × × ×

၏ကေနစိ၊ဧပေ၊ဂစ္ဆာ၊။ ။ကေနစိ ကရဏီယေန ဂစ္ဆာတိ သီမာပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိဘူတံ ဂါမံဝါ အရညံဝါ ဂစ္ဆာတိ အတ္ထော၊ တေနေဝ ဥပေါသထ ဥတ္တိယာ ထပနကာလေ သမဂ္ဂါဧဝ တေ ဥတ္တိံ ထပေသုန္တိ သိဒ္ဓံ၊ တေနေဝ ပါဠိယံ "ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ သုဥဒ္ဒိဋ္ဌ"န္တိ သဗ္ဗပန္နရသကေသုပိ ဝုတ္တံ၊ —ဝိမတိ။

ဝဋ္ဌိ၊ဧပေ၊သမဋ္ဌသညိဧနော၊။ ။ဝဋ္ဌိ သမဋ္ဌသညိနောတိ အာဒိ ပန ဥတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာယ "ကိံ သံဃသ္သ ပုဗ္ဗကိစ္စ"န္တိ အာဒိနံ ဝစနကာလော ဗဟိဝတာနံ ဘိက္ခူနံ သိမာယ ပရိယန္တာ ဘိက္ခူ တသ္မိံ ခဏေ ဝဋ္ဌိဟောန္တီတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ-"တေသံ သိမံ ဩကြန္တာ ဝဋ္ဌိ" တံ အာဒိ၊ ဧတေန ပါရာဇိကဋ္ဌေသာဒိကာနမေဝ ဝဋ္ဌသညိနံ ဥဒ္ဒိသန္တာနံ အာပတ္တိဧဝ၊ ဥတ္တိယာ ပန ပုဗ္ဗေ နိဋ္ဌိတာယာ ကမ္မကောပေါ နတ္ထိတိ ဒဿိတမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ သဗ္ဗဝါရေသု အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ — ဝိမတိ။

သာဟု, ဆုံးဖြတ်မှုကို၊ ကတွာဝိ· ပြုပြီး၍လည်း၊ (ပြုပြီးပါ၊သော်လည်း၊)ကရဏာ ကွဏော–ဥပုသ်ပြုဆဲခဏာ၌၊ အကပွိယေ· မအပ်သော ဥပုသ်ပြုမှု၌၊ ကပွိယသည်တာသခ်ါ၊တန· အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ကုက္ကုစ္စေန-စ္စသည်၊ အဘိဘူတာ· လွန်းမိုးအပ်သူတို့ကို၊ ကုက္ကုစ္စာပကတာတိ – တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ [အချို့စာ၌ "အကပွိယေ အကပွိယ သည်တာ သခ်ါတေန" ဟု· ရှိ၏၊ "ကပွတေဝ" ဟူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ "အကပွိယေ ကပွိယ သည်ဘာသခ်ါတေန" ဟု ရှိသောပါဌ်က ကောင်းသည်။] ဘေဒပုရေက္ခာရပန္နရသကေ–၌၊ အကုသလဗလဝတာယ - အကုသိုလ် စိတ်၏ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္ဆယံ–ထုလ္လစဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အာဝါသိကေန အာဂန္တုကပေယျာလေ - အာဝါသိကေန အာဂန္တုကပေယျလ၌၊ ပုရိမေ - ရှေဖြစ်သော၊ အာဝါသိကေန အာဝါသိကပေယျာလေ – အာဝါသိကေန အာဝါသိက ပေယျာလ၌၊ တေ နဇာနန္တိ, အထည္ဆ အာဝါသိကာတိ အာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံယထာ-မိန့်တော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ - တူ၊ တေ နဇာနန္တိ , အထည္ဆ အာဂန္တုကာတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန- ဖြင့်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - သိထိုက်၏၊ ပန့–ကား၊ အာဂန္တုကေန အာဝါသိက ပေယျာလေ–အာဂန္တုကေန အာဝါသိက ပေယျာလ၌၊ ပုရိမပေယျာလေ – ရှေ ပေယျာလ၌၊ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ သန္နိ ပတန္တိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတံယထာ- လာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ သန္နိ ပတန္တိတိ–ဟူ၍၊ အာနေတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူရာ၏၊ ပန- ကား၊ အာဂန္တုကေန အာဂန္တုကပေယျာလော- အာဂန္တုကေန အာဂန္တုကပေယျာလကို၊ ဥဘယ ပဒေသု-၂ ပါးသောပုဒ်တို့၌၊ အာဂန္တုကဝသေန-အာဂန္တုကတို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗော-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဇုတိ–အပြီးတည်း။

အာဝါသိကာနံ၊ပေ၊ပန္နရသော တိ ဏ္ဍေ- ၌၊ ယေသံ– အကြင် အာဂန္တုကရဟန်းတို့၏၊ ပန္နရသော-ပန္နရသီဥပုသ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒေ-ထို အာဂန္တုကရဟန်းတို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ တိရောရဋ္ဌတော– တိုင်းတပါးမှ၊ အာဂတာ – လာသူတို့တည်း၊ ဇုတိဝါ– ဤသို့ သော်၎င်း၊ [တတိုင်းနှင့် တတိုင်းရက်တွက်ပုံ မတူသောကြောင့် ကွဲပြားရသည်– ဟူလို။] အတိတံ-လွန်ခဲ့ပြီးသော၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကံ-စာတုဒ္ဒသိက ဥပုသ်ကို၊ အကံသု-ပြုခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဇုတိဝါ-သော်၎င်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နှ၏၊ [တိုင်းချင်းတူသော်လည်း ရှေးနေ့က စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် လုပ်ခဲ့သောကြောင့် ပန္နရသီဥပုသ် ဖြစ်ရသည် – ဟူလို။] အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ - ကား၊ အာဝါသိကာကဟိ- တို့သည်၊ အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိ-ဟူ၍၊ ပုဗ္ဗကိစ္စေ-ကို၊ ကရိယမာနေ- ပြုအပ်သော်၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ-အစဉ်လိုက်ရာ၏၊ န ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ - မတားမြစ်ရာ၊ နအကာမာ ဒါတဗ္ဗာတိ-ကား၊

အနိစ္ဆာယ - အလိုမှ ကင်းသဖြင့်၊ ဝါ - အလိုမရှိလသော်၊ (သာမဂ္ဂိ - ကို၊) နဒါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်၊ (မပေးဘဲ နေနိုင်သည်- ဟူလို၊) [“အကာမာ” ကို “အနိစ္ဆာယ”ဟု ဖွင့်သဖြင့် ကမုဓာတ်၏ ဏ္ဍစ္ဆာအနက်ကိုဂုဏ်း, အကာမာ၌ သ္မာဝိဘတ်၏ တတိယာအနက်ကိုဂုဏ်း ပြသည်။]

အာဝါသိကာ ကာရန္တိ- ကား၊ အာဝါသိကာနံ- အာဝါသိက ရဟန်းတို့၏၊ အာကာရံ-အခြင်းအရာဖြစ်သော၊ (သုပညတ္တံ မဏ္ဍပိဋ္ဌံ-တို့၌စပ်၊) သဇ္ဇတ္ထ-အလုံးစုံသော အာဝါသိကလိင် အာဝါသိကနိမိတ္တ အာဝါသိကုဒ္ဒေသ ပုဒ်တို့၌၊ သေ (သော)- ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ (“အာဝါသိကာနံ+လိင်ံ”စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ် မှတ်ပါ-ဟူလို၊) ယေန- အကြောင် အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဧတသံ- ထို အာဝါသိကရဟန်းတို့၏၊ (ဏမေ- ၌ အာဝါသိက ရဟန်းတို့သည်၊) ဝတ္တသမ္ပန္နာ- ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဏတိဝါ-သော်ဂုဏ်း၊ န (ဝတ္တသမ္ပန္နာ)-ဝတ်နှင့်မပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဏတိဝါ-သော်ဂုဏ်း၊ အာစာရသဏ္ဌာနံ- အကျင့်၏ ကောင်းစွာတည်ပုံကို၊ ဂယှတိ-စိတ်ဖြင့်ယူအပ်၏၊ ဝါ- သိနိုင်၏၊ (သော-ထို အခြင်းအရာသ်သည်၊) အာကာရော နာမ - ရမည်၏၊ ယံ - အကြောင် သုပညတ္တ မဏ္ဍပိဋ္ဌ စသော အသွင်အပြင်သည်၊ တတ္ထတတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ လိနေ- လျှိုဝှက်နေကုန်သော၊ တေ-ထို အာဝါသိက ရဟန်းတို့ကို၊ ဂမယတိ- သိစေတတ်၏၊ အဒိဿမာနေပိ - မတွေ့မြင်အပ်သော အာဝါသိကရဟန်းတို့ကိုသော်လည်း၊ ဇာနာပေတိ-သိစေတတ်၏၊ ဏတိအတ္ထော၊ (တံ-ထို သုပညတ္တ မဏ္ဍပိဋ္ဌစသော အသွင်အပြင်သည်၊) လိင်ံ နာမ-ဂ် မည်၏၊ ယံ-အကြောင် အမှတ်အသားကို၊ ဒိဿာ-၍၊ တေ-ထို အာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ဏတိ-သို့၊ ဉာယန္တိ-သိအပ်ကုန်၏၊ (တံ-ထို သိကြောင်း အမှတ်အသားသည်၊) နိမိတ္တံ နာမ-တ္တာမည်၏၊ ယေန- အကြောင် သုပညတ္တ မဏ္ဍပိဋ္ဌ

× × × × × × ×

အာကာရ။ ။အာကရိယတိ ပကာသိယတိ ဧတေနာတိ အာကာရော၊ ဧတေန-၌ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို ကောင်းစွာခင်းထားခြင်း စသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ အာကရိယတိ ပကာသိယတိ-“ ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော အာဝါသိကများ ”ဟု ထင်ရှားပြအပ်၏၊ ဏတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို အခြင်းအရာသည်၊)အာကာရော- ရမည်၏၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် ခင်္ဂုင် ကုလားထိုင်များကို ကောင်းစွာခင်းထားပုံ မြင်ရလျှင်ဂုဏ်း, သောက်ရေ သုံးရေများကို ကောင်းစွာတည်ထားပုံ မြင်ရလျှင်ဂုဏ်း အာဝါသိကတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများ ဟု သိနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သုပညတ္တ မဏ္ဍပိဋ္ဌစသည်ကို“အာကာရ ” ဟု ဆိုရသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့သည် ကျောင်းတိုက်တိုက်သို့ရောက်လျှင် ၌ကျောင်းတိုက်က ကိုယ်တော်များ၏ ဝတ္တသမ္ပန္နဟုတ်-မဟုတ်ကို စုံစမ်းလိုသောအားဖြင့် ဆွမ်းစားကျောင်း, ကုဋီစသော အများဆက်ဆံရာ အရပ်များကို ကြည့်၍ သန့်ရှင်းလျှင် “ ဝတ္တသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်များ ”ဟုဂုဏ်း, မသန့်ရှင်းလျှင် “ဝတ္တသမ္ပန္နမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ” ဟုဂုဏ်း, အကဲတ်လေ့ရှိကြသည်။

စသည်ဖြင့်၊ တေ-ထို အာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဧဝရူပ ပရိက္ခာရာ-ဤသို့ သဘောရှိသော ပရိက္ခရာရှိသူတို့တည်း၊ ဇုတိ- သို့၊ ဥဒ္ဒိဿန္တိ- ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ အပဒေသံ-ညွှန်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ ဇုတိအတ္ထော၊ (သော-ထို သုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌ စသည်သည်၊) ဥဒ္ဒေသောနာမ-သ မည်၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တေံ- ဤ အာဝါသိကာ ကာရံ အစရှိသောသဒ္ဒါသည်၊ သုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌာဒိနဉ္ဆဝ-ကောင်းစွာ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့ကိုဂုဏ်း၊ ပဒသဒ္ဒါဒိနဉ္ဆ-ခြေသံ အစရှိသည်တို့ကိုဂုဏ်း၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌ စသည်တို့ကို ဟောသောသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယထာယောဂံ - ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ- ယှဉ်စေထိုက်၏၊ [ပဒသဒ္ဒစသည် ကြားရာ၌ ပဒသဒ္ဒစသည်ပါ ယှဉ်စေ , မကြားရာ၌ မဉ္ဆာဒိကိုသာ ယှဉ်ပါစေ။] အာဂန္တုကာ ကာရာဒိသုပိ- အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

တတ္ထ-ထို အာဂန္တုကာကာရံ အစရှိသော ပါဠိုရပ်တို့၌၊ အညာတကန္တိ-ကား၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ သန္တကံ- ဥစ္စာဖြစ်သော၊ (ပတ္တံ- စသည်တို့၌စပ်၊)ပါဒါနံ ဓောတံ ဥဒကနိဿေကန္တိ-ကား၊ ဓောတာနံ-ဆေးအပ်ကုန်သော၊ ပါဒါနံ-ခြေတို့၏၊ ဥဒကနိဿေကံ-မယွန်းအပ်သော ရေကြွင်းကိုဂုဏ်း၊ (ပဿန္တိ-၌စပ်၊)ဗဟုဝစနဿ-ဓောတာနံဟူသော ဗဟုဝုစ်၏၊ ကေဝစနံ-ဓောတံဟူသော

× × × × × × × +

လိင်္ဂံစသည်။ ။လိနေ ဂမယတိ ဗောဓေတိတိ လိင်္ဂံ၊ လိနေ - လျှို့ဝှက်နေသော အာဝါသိကတို့ကို (မမြင်ရသော အာဝါသိကတို့ကို၊) ဂမယတိ ဗောဓေတိ – သိစေတတ်၏၊ ဇုတိ–ကြောင့်၊ လိင်္ဂံ– လိင်္ဂမည်၏၊ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဉာယန္တိ ဇေတနာတိ နိမိတ္တံ၊ ဇေတန-ဤသုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌစသည်ဖြင့်၊ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဉာယန္တိ–(မရှိခြင်းမှပိုင်းခြား၍) ရှိ၏ ဟု သိအပ်ကုန်၏၊ ဇုတိ–ကြောင့်၊ (တံ–ထိုသုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌစသည်သည်၊) နိမိတ္တံ – နိမိတ္တမည်၏၊ ဥဒ္ဒိသိယန္တိ အပဒိသိယန္တိ ဇေတနာတိ ဥဒ္ဒေသော၊ ဇေတန- ဤသုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌ စသည်ဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသိယန္တိ အပဒိသိယန္တိ–ဤသို့ သဘောရှိသော ပရိက္ခရာရှိသူတို့ ဟု ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ ဇုတိ– ကြောင့်၊ (သော- ထို သုပညတ္တ မဉ္ဆပိဌ စသည်သည်၊) ဥဒ္ဒေသော–မည်၏။

အညာတကံ။ ။န ဉာယတီတိ အညာတံ၊ ကျောင်းတိုက်တွင်း နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော ပတ္တစီဝရ နိသီဒနစသော ပရိက္ခရာတည်း၊ အညာတံယေဝ အညာတကံ၊ "အညေသံ သန္တကံ"ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊"အညေသံ"အရ မိမိမှတပါး အခြားသူအာလုံးကို မယူရ၊ ဤကျောင်းတိုက်၌ နေဆဲမဟုတ်သူကိုသာယူရမည်၊ [အမှာက်ံ ဇုဒန္တိ အညာတံ အဝိဒိတန္တိ အညာတကံ၊ တဉ္စ အတ္ထတော ပရသန္တကံ ယေဝါတိ အဟ"အညေသံ သန္တကံ"နှိ၊–သာရတ္ထ။]ဝိမတိ၌ အညေသံအရ"အဒ်ိဋ္ဌပုဗ္ဗာနံ" ဟု သရုပ်ဖေါ်၏၊ ရှေးရှေးက မြင်ဘူးသော်လည်း ယခုနေဆဲ မဟုတ်သော အာဂန္တုကာ ဖြစ်လျှင်"အညေသံ"အရတွင် ပါဝင်နိုင်သည်သာ။

ကေဝစ်ကို၊ ဝေဒိတမ့်ံ – ၏၊ [နိဿဋ္ဌိယတေ - မသ္တွန်ဘဲ ချန်ထားအပ်၏၊ ဇာတိ နိဿကော၊ ဥဒကံစ+တံ+နိဿကောစာတိ ဥဒကနိဿကော၊ တံ ဥဒကနိဿက်-ဟု ဝိဘတ္တျန္တ ခံ။] ဝါ- တနည်း၊ ပါဒါနံ ဓောတ ဥဒကနိဿကန္တိ-ကံဟူ၍လည်း၊ ပါဠေဝ - ပါဠိတော်ပါဠိသည်၊ (အတ္ထိ- ရှိဒေသ၏၊)ပါဒါနံ-တို့၏၊ ဓောဝန ဥဒကနိဿကံ ခြေဆေးကြောင်းဖြစ်သော မသ္တွန်အပ်သောရေအကြွင်းကို၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ [ဤနည်းဖြင့် "ဓောဝိယန္တိ တေနာတိ ဓောတံ- ခြေတို့ကိုဆေးကြောင်း၊ ဓောတံစ + တံ+ ဥဒကံစာတိ ဓောတဥဒကံ၊ ဓော်တဥဒကံ+နိဿကော - မသ္တွန်အပ်သောအကြွင်း၊ ဓောတဥဒကနိဿကော၊ တံ ဓောတဥဒကနိဿကံ"ဟု တသမာသ်ထည်းပြု။]

နာနာ သံဝါသကာဒိ ဝတ္ထု။သု- အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (အာဒိဖြင့် သမာန သံဝါသကကို ယူ၊) သမာနသံဝါသက ဒိဋ္ဌိန္တိ- ကား၊ တေ-၌ ရဟန်းတို့သည်၊ သမာနသံဝါသကာ - တူသော ကံကြီးကံငယ် ဟူသော သံဝါသ ရှိသူတို့တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ (ပဋိလဘန္တိ- ၌စပ်၊) နပုစ္ဆန္တိ တိ- ကား၊ တေသံ- ထို ရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိ – အယူကို၊ နပုစ္ဆန္တိ- မမေးကြကုန်၊ အပုစ္ဆိတ္ဝာဝ–မမေးမူ၍သာလျှင်၊ ဝတ္တုပဋိပတ္တိ- ဝတ်အကျင့်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရောန္တိ–န်၏၊ နာဘိဝိတရန္တိ တိ-ကား၊ နာနာသံဝါသကဘာဝံ-နာနာသံဝါသက၏ အဖြစ်ကို၊ မဒ္ဒိတုံ-နှိမ်နင်းခြင်းငှါ၊ အဘိဘဝိတုံ-လွှမ်းမိုးခြင်းငှါ၊ နသက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ တံဒိဋ္ဌိ-ထို အယူကို၊ နနိသဇ္ဇာပေန္တိ–မစွန့်လွှတ်စေနိုင်ကြကုန်၊ ဇာတိ အတ္ထော။

× + × × × × × ×

နာဘိ ဝိတရန္တိ။ ။အဘိရှေ့ ဝိရှေ့ရှိသော တရစာတ်၊"လွှမ်းမိုး၍ လွန်နိုင်ကြကုန်၏"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ "အဘိဘဝိတုံ နသက္ကောန္တိ"ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း၊ " တံဒိဋ္ဌိံန နိသဇ္ဇာပေန္တိ"ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း၊ "မလွှမ်းမိုးနိုင် " ဟူသည်မှာ " ထို အယူကို မစွန့်စေနိုင်ခြင်း" ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "နာဘိဝိတရန္တိ–လွှမ်းမိုး၍ မလွန်နိုင်ကြကုန်၊ ဝါ– မလွှမ်းမိုးနိုင်ကြကုန် " ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ အဘိဝိတရန္တိ၌ကား "သမာနသံဝါသက အဖြစ်ကို လွှမ်းမိုး၍ လွန်မြောက်နိုင်ကြကုန်၏ " ဟု သဒ္ဒတ္ထဆင်း, "ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြကုန်၏"ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထဆင်း ပေးပါ။ [အဘိဝိတရန္တိတိ သမာနသံဝါသကဘာဝံ နိဋ္ဌိနန္တိ၊—ဝိမတိ။]

ဗုတ်ချက်။ ။"နာနာသံဝါသက"ဟူရာ၌ အယူဝါဒချင်းမတူမျှသော လွှဲနာနာဝါသံဝါသက, ဥဒ္ဒေသနီယကံ စသည်ပြုထားသောကြောင့် သံဝါသမတူသော ကမ္မနာနာဝါသံဝါသက ဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ဤနေရာ၌ လွှဲနာနာသံဝါသကကို ယူပါ၊ [နာနာသံဝါသကဘာဝန္တိ လွှဲနာနာသံဝါသကဘာဝံ၊—သာရတ္ထ၊] ထို ၂ မျိုးတို့၏အကျယ်ကို စမွေယျကွန်ကနှင့် ဓောသမ္ပကကွန်ကတို့၌ ပြလတ္တံ။

နဂန်ဗဂန်ဗဝါရကထာ

သဘိက္ခုကာ အာဝါသာကိ - ကား၊ ယသ္မိံ အာဝါသေ - အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထကာရကာ - ဥပုသ်ပြုကြကုန်သော၊ ဘိက္ခူ - တို့သည်၊ အတ္ထိ - ရှိကုန်၏၊ တမှာအာဝါသာ-ထို ဥပုသ်ပြုမည့်ရဟန်းတို့ရှိရာ ကျောင်းတိုက်မှ၊ (နဂန္ဓဗ္ဗော-၌စပ်၊) ယံ- အကြင်ကျောင်းတိုက်သို့၊ တဒဟေဝ - ထိုနေ့၌ပင်၊ အာဂန္တုံ-ပြန်လာခြင်းငှါ၊ နာသက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်၊ သော အာဝါသော-ထို နေ့ချင်းမပြန်နိုင်ရာကျောင်းတိုက်သို့၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ အကတ္ဝာ-မပြုမူ၍၊ နဂန္ဓဗ္ဗော-ထိုက်၊ အညတြ သံဃယနာဝါ-ကား၊ သံဃပ္ပဟောနကေဟိ-သံဃာလောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အညတြ အန္တရာယာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဒသဝိဓံ- ၁၀ ပါး အပြားရှိသော၊ အန္တရာယံ- မင်းစသော အန္တရာယ်ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ (နဂန္ဓဗ္ဗော-၌စပ်၊) ပန-အနွယ်၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားဘို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ အတ္တစတုတ္ထေန - မိမိဟူသော ၄ ပါးမြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်ငင်း၊ အတ္တပဉ္စမေန-မိမိဟူသော ၅ ပါးမြောက်ရှိသည်၊(ဟုတ္ဝာ)ဝါ-သော်ငင်း၊ အန္တရာယေ-သည်၊ သတိ ဝါ-ရှိသော်ငင်း၊ ဂန္တုံ-၌။ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [အတ္တစတုတ္ထဖြင့် သံဃာ့ဥပုသ်ကံကိုငင်း, အတ္တပဉ္စမဖြင့် သံဃာ့ပဝါရဏာကံကိုငင်း ရည်ရွယ်သည်-ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးစာအုပ်များ၌ "အတ္တပဉ္စမေန ဝါ" ဟုလည်း ပါရှိသည်၊ ယခုအခါ အချို့စာအုပ်များ၌ မပါ။]

အနာဝါသောတိ - ကား၊ နဝကမ္မသာလာဒိကော - အမှုသစ်ကို လုပ်ရာတဲအစရှိသော။ ယောကောစိ - အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပဒေသော- အရပ်သို့၊(နဂန္ဓဗ္ဗော-၌စပ်၊) ["နဝကမ္မသာလာ" ဟူသည် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ရှိသော လယ်လုပ်တဲ , ယာလုပ်တဲတည်း။] စ - ဆက်၊ အာဝါသာဒယော-အာဝါသ အစရှိသည်တို့သို့၊ နဂန္ဓဗ္ဗာယထာ - မသွားထိုက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဝိဟာရေ-မိမိနေရာကျောင်းဝိုက်၌၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ သစေကရောန္တိ-နှံ့၊

× × × × × × × ×

သဘိက္ခုက အာဝါသ။ ။သံဝိဇ္ဇန္တိ ဘိက္ခူ ထွောတိ သဘိက္ခုကော (အာဝါသော)၊"ဘိက္ခူ" ဟု သာမညမဆိုသော်လည်း သံဃာ့ဥပုသ်ပြုနေကျ ရဟန်းများကိုယူ၊ ထို့ကြောင့် " ဥပေါသထကာရကာ ဘိက္ခူ " ဟု မိန့်သည်၊ ထိုသို့ သံဃာ့ဥပုသ်ပြုနေကျ ကျောင်းမှ အခြားကျောင်းသို့ သွားလိုလျှင် သံဃာကိုကြဉ်၍(သံဃာမပါဘဲ)မသွားကောင်း၊သို့သော် မိမိသွားမည့်ကျောင်း၌လည်း သံဃာ့ဥပုသ်ပြုကြလျှင် သွားကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် " ဂန္တုံဗ္ဘော ဘိက္ခဝေ " စသည်ဖြင့် လာဥုံးလတ္တံ့။

ဝိဟာရေ။ ။ဤ၌"ဝိဟာရ"ဟူသည် ပါဠိတော်၌လာသော အာဝါသပင်တည်း၊ ယောဇနာ၌ကား မဟာသိမ်ကို " ဝိဟာရ " အရ ယူလေ၏၊ နောက်၌ " သီမာဝိ " ကိုလည်း ခတ္တာသိမ်ကိုသာ ယူလေသည်၊ စဉ်းစားပါ။

(ဧဝံသတိ)၊ ဥပေါသထာမိဋ္ဌာနတ္ထံ-ဥပုသ်ကိုအမိဋ္ဌာန်ခြင်းအကျိုးငှါ၊(အမိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုခြင်းငှါ၊) သီမာဝိ- သိမ်သို့ဝင်း၊ နဒီဝိ–သို့ဝင်း၊ နဂန္တဗ္ဗာ-ထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ ထွေ - ဤ သိမ်မြစ်တို့၌၊ ကောစိ - တစုံတယောက်သော၊ ဘိက္ခု - သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ရှိအံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ဝိသဒ္ဓ ဥပေါသထာ – စွန့်လွှတ်အပ်သောဥပုသ် ရှိသော၊ အာဝါသာဝိ – ကျောက်တိုက်မှလည်း၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဂတော- သွားသော ရဟန်းသည်၊ အမိဋ္ဌာတုမိ့-အမိဋ္ဌာန်ခြင်းငှါလည်း၊ လဘတိ-ရ၏၊ အာရညကေန-တောင်္ခနေသော၊ ဘိက္ခုနာဝိ - သည်လည်း၊ ဥပေါသထဒိဝသေ- ၌၊ ဂါမေ- ၌၊ ပိဏ္ဍာယ - ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတ္ဝာ - လှည့်လည်ပြီး၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ဝိဟာရ မေဝ-ကျောင်းသို့သာ၊ အာဂန္တုံ-ပြန်လာရာ၏၊ အညံ-သော၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ သစေ

× × × + × × ×

ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနတ္ထံ။ ။သံဃဉ်ဥပုသ်ပြုနေကျကျောင်းမှ(၃ ပါးသာရှိ၍ ဂဏဥပုသ်ပြုနေကျကျောင်းမှ) အမိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုလို၍ သံဃာမရှိသော မဟာသိမ်သို့ဖြစ်စေ, ခဏ္ဍသီမသို့ဖြစ်စေ , မြစ် (ဥဒကုက္ခေပသီမ) သို့ဖြစ်စေ မသွားကောင်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–ဂရုကဖြစ်သော ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှုနှင့် ဂဏဥပုသ်ကိုကြဉ်၍ လဟုကဖြစ်သော အမိဋ္ဌာန်မှကို မပြုထိုက်သောကြောင့်တည်း။

တဿ သန္တိကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ ထိုရဟန်းတပါးအထံရောက်လျှင် ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဂဏဥပုသ်လည်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပင်ဖြစ်ရကား“ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သွားကောင်း၏”ဟု ဆိုသည်၊ သံဃဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှကား သံဃာမပါဘဲသွားလျှင် “ အတ္တဇတုတ္ထေန ဝါ ” ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်။ [တဿ သန္တိကန္တိ ဇာဒံ ဂဏပေါသထဋ္ဌာနတော ဂန္ဆန္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညထာ “ သမ္မန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန အတ္တာစတုတ္ထေန ဝါ ”တိ ဝစနေန ဝိရုဇ္ဈနေတော၊—ဝိမတိ။]

ဝိသဒ္ဓ ဥပေါသထာဝိ။ ။တတိယ သင်္ဂါယနာမတင်မိ တိတ္ထိတို့ ရဟန်းဘောင်ဝင်လာမှကြောင့် ဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားရခြင်း, ကောသမ္ဗကကွန္ဓကဋ္ဌ လာသည့်အတိုင်း သံဃာကွဲပြားခြင်းရှိသော် ဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားရခြင်းရှိသော ကျောင်းတိုက်ကို “ ဝိသဒ္ဓဥပေါသာထ ” ဟု ဆိုသည်၊ ယခုခေတ် သံဃဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားသော ကျောင်းတိုက်ကို “ဝိသဒ္ဓဥပေါသထ”ဟု မဆိုရ၊ ထို ဝိသဒ္ဓဥပေါသထကျောင်းတိုက်မှကား အမိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုဘို့ရန် သိမ်သို့ဖြစ်စေ, မြစ်သို့ဖြစ်စေ သွားကောင်း၏။ [ဝိဖြင့် ရဟန်းရှိသော သီမာ, နဒီသို့ သွားကောင်းခြင်းကို ပေါင်းသည်။]

အာရညကေန၊စပါ၊အာဂန္တုံ။ ။တပါးတည်းနေသော တောကျောင်းဘုန်းကြီးသည် ဥပုသ်နေ့၌ ရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်လျှင် အခြားကျောင်းတိုက်သို့မဝင်ဘဲ ဝိဝိဓ်ကျောင်းသို့သာ တိုက်ရိုက်ပြန်လာပါ၊ [ဝိမတိ၌ ကစာရိ တောကျောင်းဘုန်းကြီးကို ဖွင့်၏၊ သာရတ္ထဋီကား ကစာရိကိုဂျင်း, သံဃာမလောက်သော တောကျောင်း၌ နေသူကိုဂျင်း “အာရညက”ဟု ဆို၏။]

သြက္ကာမတိ - အကယ်၍ သက်ဝင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ - ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထံ- ကို၊ ကတ္တာဝ- ပြုပြီး၍သာ၊ အာဂန္တွာန်္ - လာရာ၏၊ အကတ္ဝာ- ၍၊ (အာဂန္တုံ-ပြန်လာခြင်းငှါ) နဝင်္ဆတိ။

× × × × × × ×

သဓေးပေါနဝင်္ဆတိ။ ။ အခြားကျောင်းသို့ ဝင်မိလျှင် ထို ကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် တကွ မိမိပါ အနည်းဆုံး ၂ ပါးရှိနေပြီဖြစ်၍ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ် မပြုဘဲ မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်၍ အမြဲဘောန်ဥပုသ် မပြုကောင်း၊ ထို ဝင်ရောကျောင်း၌ ၂ ပါးရှိလျှင်လည်း ဂဏဥပုသ်မပြုဘဲ မပြန်လာကောင်း၊ ၃ ပါးရှိလျှင် မိမိနှင့်တကွ ၄ ပါးဖြစ်၍ သံဃဉပုသ် မပြုဘဲ မပြန်လာကောင်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးရှေးက ကျေးရွာကျောင်းတို့၌ သီတင်းသုံးကြသော ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ဥပုသ်နေ့၌ ကျောင်းတကျောင်းဝယ် ဆွမ်းကြီးလောင်းစသော ကိစ္စဖြင့် စုမိကြသောအခါ ဆွမ်းစားပြီးလျှင် သိမ်ထည်းသို့ အားလုံးကြ၍ သံဃဥပုသ် ပြုလေ့ရှိကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သံဃ, ဂဏ, ပုဂ္ဂလဟု ကာရကပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်၍ ဥပုသ် ၃ မျိုးရှိရာ ဥပုသ်နေ့၌ သံဃာရှိသောနေရာသို့ ရောက်နေလျှင် သံဃဥပုသ်သာ ပြုခွင့်ရှိ၏၊ ဂဏ ရှိရာသို့ ရောက်လျှင် ဂဏဥပုသ်သာပြုခွင့်ရှိ၏၊ ရှေးရှေးဥပုသ်သည် အလေးပြုအပ်သော ဂရုကဖြစ်၏၊ နောက်နောက်ဥပုသ်ကား လဟုကဖြစ်၏၊ " ဂရုကကိုကြဉ်၍ လဟုကကို မပြုကောင်း"ဟု အချုပ်မှတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်၌ ကျောင်းတိုက်အချို့ဝယ် သံဃာပြည့်နေပါလျက် သံဃဥပုသ် မပြုဘဲ ခဏ္ဍာသီမ်သို့ သွား၍ ၂ ပါးတတွဲ ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုကြ၏၊ ထိုသို့ ပြုကြရာဝယ် အချို့က " တတိုက်လုံး သံဃဥပုသ်ကို စွန့်လွှတ်ထားသောကြောင့် ဝိသင်္ဃဥပေါသထ ဖြစ်သည့်အတွက် ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုကောင်း၏ " ဟု ဆိုကြ၏၊ အကြောင်းမရှိဘဲ စွန့်လွှတ်ထားခြင်းသည်ပင် အပြစ်မလွှတ်နိုင်ပါ၊ အများအပြားက စွန့်လွှတ်ထားသည် ဖြစ်စေဦးတော့, မိမိတို့ သဘောတူချင်းကား သံဃဥပုသ် ပြုရမည်သာ။

မေးဘွယ်။ ။"ခဏ္ဍာသီမ်ထည်းသို့ ၂ ပါးတည်းရောက်နေလျှင် ဝဋ္ဌကံမဖြစ်သောကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိပြုကောင်းသည် မဟုတ်လော"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား—ဝဋ္ဌကံကား မဖြစ်ပါပေ၊ သို့သော်"သံဃဥပုသ်ပြုမည့် သ ဘိက္ခုက အာဝါသ အနာဝါသမှ သံဃာမပြည့်သော အဘိက္ခုက အာဝါသ အနာဝါသသို့ မသွားကောင်း " ဟုသော ပါဠိတော်နှင့်ဂဠး, "သိမာဝိ နဒီပိ နဂန္ဓဗွာ " ဟုသော အဋ္ဌကထာနှင့်ဂဠး မညီသော အဓမ္မကံဖြစ်၍ သွားတုန်းကပင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ဘွယ်ရှိလေသည်။

ထပ်၍မေး။ ။ " မိမိမှာ ဥပုသ်နေ့၌ သွားစရာကိစ္စရှိ၍ အရဏ်မတက်မီကပင် ခဏ္ဍာသီမ်တွင်းသို့ တပါးဘည်း ဝင်နေလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော " ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ ဤကိစ္စများကို ဝိနည်းဓိရပုဂ္ဂိုလ်များပင် ပြုလုပ်နေကြ၏၊ မိမိကား— " အာဝါသ " အရ သိမ်ကိုသာ မယူလို၊ နေရာကျောင်းတိုက် တခုလုံးကို ယူလိုပါသည်၊ နောက် " အနာဝါသ " အရ၌ ရဟန်းတို့၏ နေထိုင်ရာမဟုတ်သမျှ အားလုံးသောအရပ်ကို ယူထားပါသည်၊ ထို့ကြောင့် သံဃာရှိသော အာဝါသ အနာဝါသ၌ သံဃဥပုသ် မပြုခြင်းကိုပင် ဓမ္မကံ (ဝိနည်းပါဠိတော်ဓမ္မနှင့် ညီညွတ်သောကံ)

ယံဇညာ၊ပေ၊ဂန္တုန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ကျောင်းတိုက်ကို၊ အဇ္ဇေဝ- ယနေ့ဥပုသ်နေ့၌ပင်၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တုံ-အရောက်သွားခြင်းငှါ၊သင္ကော မိ–စွမ်းနိုင်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဇာနေယျ-သိရာ၏၊ ဧဝရူပေါ–သော၊(သော) အာဝါသော–ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တုမ္ဘော · သွားထိုက်၏၊ (သွားကောင်း၏၊) ဟိ-မှန်၊ (အာဝါသော ဂန္တုဗ္ဘော ဟူသော ထို စကားသည် မှန်၏၊) တနည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တတ္ထ–ထို သွားရောက်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရောန္တေနာပိ- ပြုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဇုမိနာ – ဤ သွားသော ရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထန္တရာယော – မိမိ၏ ဥပုသ်အနှောရာယ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ နေဝ ဘဝိဿတိ-မဖြစ်လတံ့၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊(ဧဝရူပေါ အာဝါသော–သို့၊ ဂန္တုဗ္ဘော-၏။)

ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္နပရိသာယာတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဟတ္ထ ပါသုဂမနမေဝ-ဟတ္ထပါသ်သို့ကပ်ရောက်ခြင်းသည်သာ၊ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ အညတြ အဝုဋ္ဌတာယ ပရိသာယာတိ ဇော္တေ–၌၊ (ဂုဠ္ဠတ္ထံ- ကို၊) ဟိ (ဉဒ္ဓရိတ္တ ဒဿေမိ)–ထုတ်၍ပြဉ္စားအံ့၊ ဇုဒံ ပါရိဝါသိယ ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါနံနာမ-၌ သုံးအပ်

× × × × × × ×

ဟု မထင်ပါ၊ ဓမ္မကံ် မဟုတ်လျှင် “ နံ ဘိက္ခဝေ ” စသည်ဖြင့် နံသဒ္ဒါ ပါသောကြောင့် “ဒုက္ကဋ်အာပတ်”ဟု ဆုံးဖြတ်ရပါလိမ့်မည်။

ဆက်ဉုံးအံ့—အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုရာ၌ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ လာလို လာငြား သဘော ထား၍ သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားမှ , နေရာခင်းမှ စသော ပြုသင့်ရာ ဝတ်များကို ပြုပြီးလျှင် ထို လာမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို စောင့်ဆိုင်း၍ “ မလာတော့ဘူး ” ဟု စိတ်ချရမှ အဓိဋ္ဌာန်ပြုကို့ရန် အဋ္ဌကထာ၌ ညွှန်ပြခဲ့သည်၊ အရက်မတက်ခင် သိမ်သို့ဝင်၍ ဝိနည်း ရှောင်သောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုခြင်းကား စာလာပေလာလည်း မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းဓိရပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သွားစရာကိစ္စရှိသဖြင့် တပါးတည်း အရက်မတက်ခင် သိမ်သို့ဝင်၍ အရက်တက်လျှင် တက်ခြင်း အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်၊ သို့သော် ဥပုသ်လုံးလုံး မပြုဘဲသွားခြင်းထက်ကား ကောင်းပါသေးသည်။

ဥပေါသထန္တရာယော။ ။ [ဥပေါသထန္တရာယောတိ အတ္ထနော ဥပေါသထန္တရာယော၊-သာရတ္ထ။]သံဃဉ်ပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သံဃဉ်ပုသ်ပြုရာကျောင်းသို့ဝင်း, ဂဏဉ်ပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သံဃဉ်ပုသ်– ဂဏဉ်ပုသ်ပြုရာ ကျောင်းသို့ဝင်း သွားသည် အတွက် ဒိဒိပြုရမည့် မူလဥပုသ်၏ ဆွတ်ယွင်းချက် မဖြစ်ပါ–ဟူလို။

ဘိက္ခုနိယာနိသိန္နေ။ ။“ဘိက္ခုနိယာတိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ”ဟု ဝိမတိဆို၏၊ “ကရဏတ္ထေ”ဆိုသော်လည်း“ဖြင့်”ဟု ပေးရသော ကရိုက်းမဟုတ်၊ တတိယာဝိဘတ်၏ ကတ္တားအနက်တည်း၊ တနည်း—“နိသိဒတိ ဇော္ဈာတိ နိသိန္နော”ဟု အဓိကရဏသာဓန်ပြုလျှင် “ ဘိက္ခုနိယာ ” ပုဒ်သည် “ရာ”၌ စပ်ရသော သမ္ပုန်လည်း ဖြစ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့်“ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ (ဝိမတိ အလို၊) ဝါ-၏၊ နိသိန္နပရိသာယ–တိုင်နေရာ ပရိသတ်၌”ဟု ပေး၊ “ထိုင်နေ”ဟူရာ၌လည်း ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်ခြင်းသာ လိုရင်း

ပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းမည်သည်၊ [ရှေးက "သိုးလေပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်း မည်သည်"ဟုပေး၏၊ အကျယ်ကို ပါတိမောံဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုနီပါရိဝါသိယ ဆန္ဒဒါန သိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ၊] ပရိသာယ-ပရိသတ်သည်၊ ဝုဋ္ဌိတကာလတော-ထပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နဝန္နတိ-မအပ်တော့၊ ပန-အနွယ်၊ (ပရိသာယ-သည်၊) အဝုဋ္ဌိတာယ-မထသေးလသော်၊ ဝန္နတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တာသ-ထို ပါရိသုဒ္ဓိဒါန၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာကို၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂ-ဘိက္ခုနိဝိဘင်း၌၊ ပါရိဝါသိယ ဆန္ဒဒါန ဝဏ္ဏနတော - ပါရိဝါသိယ ဆန္ဒဒါန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ ဝါ- ယူပါလေ။

အနုပေါသဏတိ-ကား၊ စာတုဒ္ဒသိကောစ- စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်ဂင်း၊ ပန္နရသိကောစ-ပန္နရသီဥပုသ်ဂင်း၊ ဇာတိ-သို၊ ဒွေ-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ ဇာမေ ဥပေါသထေ-ဤဥပုသ်နေ့တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညသ္မိံ - အခြားသော၊ ဒိဝသေ-၌၊ (ဥပေါသထော နကာတဗ္ဗာ-၌စပ်၊) အညတြ သံယသာမဂ္ဂိယာတိ - ကား၊ ကောသမ္ဗက ဘိက္ခူနံ - ကောသမ္ဗက ရဟန်းတို့၏၊ (ဘိန္နံ) ဝိယ – ကွဲခြင်းကဲ့သို့၊ သံယေ-သည်၊ ဘိန္နေ-ကွဲပြားလသော်၊ ပုန-ဖန်၊ ယာ သံယသာမဂ္ဂိ-အကြင် သံယာ၏ ညတ္တိကြိယာတိ- ပြုအပ်၏၊ တထာရူပိံ - ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ သံယသာမဂ္ဂိံ - သံယာ၏ ညတ္တိကြိယာတိ - ကို၊ ထပေတွာ - ၍၊ (ဥပေါသထော နကာတဗ္ဗာ–၌စပ်။)

စ- ဆက်၊ တဒါ–သာမဂ္ဂိဥပုသ်ပြုရာ ထိုအခါ၌၊ သဏာဝတု မေ၊ပေ၊သာမဂ္ဂိ တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထာ-ဥ တ်၌ ဆိုပြီး၍၊ ကာတဗ္ဗာ- ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ - အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ-တစုံတခုသောလျှင် ဖြစ်သော၊ အပ္ပမတ္တကေ- နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ (သာမာန် မတဲ့ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊) ဥပေါသထံ-ကို၊ ထပေတွာ-တန့်ရပ်ထားပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ သမဂ္ဂါ–ညီညွတ်ကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ ကေဟိ- ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဥပေါသထေယေဝ– ဥပုသ်နေ့၌သာ၊ (ဥပေါသထော - ကို၊) ကာတဗ္ဗော - ၏၊ [ဥပုသ်နေ့ ရှိးရှိး၌သာ ဥပုသ်ပြုရမည်၊ သာမဂ္ဂိဥပုသ် မပြုရ - ဟူလို။] ဇာတိ–အပြီးတည်း။

ဥပေါသထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-ဥပေါသထက္ခန္ဓက၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × ×

ပဓာနတည်း၊ ထို့ကြောင့် လူ ဘိက္ခုနီစသော ဝဋ္ဋနီယပုဂ္ဂိုလ် ၂ ကျိပ် တယောက်တို့ ထိုင်သည်ဖြစ်စေ, ရပ်သည်ဖြစ်စေ ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်နေလျှင် ဥပုသ် မပြုကောင်း၊ ဟတ္ထပါသ်သို့ မရောက်လျှင်ကား သိမ်အတွင်း၌ ရှိစေကာမူ ဥပုသ်ပြုကောင်းပါ၏။

ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက အဖွင့်

[ဝါကပ်ရာနေ့နှင့် စပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

ဝဿူပနာယိကာနုဇာနန ကထာ

ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ - ကဋ္ဌ၊ အပညတ္တောတိ - ကား၊ အနနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သေးသည်၊ ဝါ - တနည်း၊ အသံဝိဟိတော - မစီမံအပ်သေးသည်၊ (ဟောတိ ဌ်စပ်၊) တေဓိက္ခ္ဏေတိ-ကား၊ တေ ဘိက္ခူ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (စရန္တိ ဌ်စပ်၊) ဇုဓသဒ္ဒေါ-ဇုဓ သဒ္ဒါသည်၊ နိပါတမတ္တော-အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ သံယာတံ အာပါဒေန္တောတိ- ကား၊ ဝိနာသံ – ပျက်စီးခြင်းသို့၊ အာပါဒေန္တော- ရောက်စေကြကုန်လျက်၊ (စရိဿန္တိနာမ ဌ်စပ်၊) သံကသာယိဿန္တိ-ကား၊ အပ္ပေါသုက္ကာ- အားထုတ်ခြင်း မရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-ကြောင့်ကြမဲ့တို့သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နိဗ္ဗဝါသံ - အမြဲ နေခြင်းဖြင့်၊ (ကြိယာဝိသေသန)၊ ဝသိဿန္တိ (နာမ) - နေကြကုန်တုံဘိ၏၊ (ပါဠိတော်၌ နာမနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေး၊) [“သံကသေ”ဟူသော ကောရန္တအာတ်သည် အစ္ဆန(နေခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ကို အာယပြု၍ “ သံကသာယ ” ဟု ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝသိဿန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ “ သံပုဗ္ဗ ကသေဓာတ် ” ဟု ဆို၏၊] သကုန္တကာတိ-ကား၊ သကုဏာ - ငှက်တို့သည်၊ (အလ္လီယိဿန္တိနာမ ဌ်စပ်၊) [သကုန္တနှင့် သကုဏ (န)သည် ပရိယာယ်တည်း။] ဝဿာနေ ဝဿံ ဥပဂန္တုန္တိ-ကား၊ ဝဿာနနာမကေ- မိုးယံလ အမည်ရှိသော၊ တေ မာသေ- ၃ လ၌၊ ဝဿံ-မိုးယံအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဥပဂန္တုမ်ံ- ကပ်ရာ၏၊ ဧတိအတ္ထော- နက်၊ [“ဥပဂန္တုဗ္ဗန္တိ

× × × × × × ×

အပညတ္တောတိ။ ။“ပညတ္တော”ဌ် ပဓုဗ္ဗ ဥပဓာတ်သည် “ ပညတ် ”ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ ထိုပညတ်ခြင်းသည် အာပတ်တဝ်၌ ပညတ်ခြင်းမဟုတ်, ခွင့်ပြုတော်မူခြင်း ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်စေလို၍ “အနနုညာတော”ဟု ဖွင့်၏၊ (တနည်း)ဥပဓာတ် ဖြင့်ပင် “ စီမံအပ် ” ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်စေလို၍ “ အသံဝိဟိတော ဝါ ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ၂ မျိုးလုံး အဓိပ္ပါယတ္ထချည်းတည်း၊ [ယောဇနာ၌ကား“ပညတ္တော”ဌ် ပဓုဗ္ဗ ဉာဓာတ်၏ အနုဇာနနအနက်ကို ပြုလို၍ “ အနနုညာတော ” ဟုဆင်း, ဥပဓာတ်၏ ထပန အနက်ကိုပြုလို၍“အဝိဟိတော”ဟုဆင်း တနည်းဖွင့်သည်-ဟု ဆိုလေသည်၊ ယောဇနာဖွင့်စဉ်က “အသံဝိဟိတော”ဟု ပါဌ်ရှိဟန် မတူ။]

သံဃာတံ။ ။သံဟညိတ္ထာတိ သံဃာတော-ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်အပ်သော သတ္တာ၊ ဤ၌“ဥဒ္ဒေသံ အာဂန္တုန္တိ ”ကဲ့သို့ ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပကြောင့် ညှဉ်းဆဲအပ်သော သတ္တာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာကို အရဖောက်ပါ၊ ထို့ကြောင့် “ဝိနာသံ– ပျက်စီးခြင်းသို့” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ [ယောဇနာ၌ “ သံဟနန် သံဃာတော”ဟု ဘာဝသာဓန ပြု၍ ဝိနာသံနှင့် အရတူ ယူလေသည်။]

အတ္ထော” နေရာဝယ် “ဥပဂန္တုန်အို အတ္ထော” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ တယော မာသာ တိမာသံ၊ တိမာသံယေဝ တေမာသံ၊ သွတ္ထဉ္ဆ ဏာပစ္စည်းသက်၊ “ဝဿာနေ”-၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “တေမာသေ” ကိုလည်း “ကေဝစ်သွိ ဝိဘတ်” ဟု မှတ်ပါ။]

ကတိနုခေါ ဝဿူပနာယိကာတိ-ကား၊ ဝဿူပဂမနာနိ-ဝါသို့ ကပ်ခြင်းတို့သည်၊ ကတိနုခေါ-အာဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ အပရဇ္ဇုဂတာယတိ ထွေ-၌၊ (ဝစနတ္ထော ဇေံ ဝေဒိတမ္မော၊)ဂတာယ-လွန်သွားပြီးသော၊ အဿာ-ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ အပရဇ္ဇု-နောက်တရက်သည်၊(အတ္ထိ)၊ ဏတိ-ကြောင့်၊(သာ-ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊)အပရဇ္ဇုဂတာ-တာမည်၏၊တဿာ-ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ အပရဇ္ဇုဂတာယ - လွန်ပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ နောက်တရက်ရှိလသော်၊ အတိက္ကန္တာယ-လွန်ပြီးလသော်၊ အပရသ္မိံဒ္ဒိဝသေ- နောက်တရက်၌၊ ဝါ-ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တရက်နေ့၌၊ ဏတိ အတ္ထော၊ ဒုတိယနယေပိ-မာသဂတာယဟူသော ဒုတိယနည်း၌လည်း၊ (ဝစနတ္ထော ဇေံဝေဒိတမ္မော၊) ဂတာယ-လွန်သွားပြီးသော၊ အဿာ-ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ မာသော- တလသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဏတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊) မာသဂတာ-တာ

× × × × × × ×

ဝဿူပနာယိကာ။ ။ဥပပုဗ္ဗ နိဓာတ်သည် ဥပဂမနအနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝဿူပဂမနာနိ” ဟု ဖွင့်သည်၊“ဥပနယနံ-ကပ်ခြင်း၊ ဥပနာယေ-ခြင်း၊ ဥပနာယော ဧဝ ဥပနာယိကာ” ဟု သွတ္ထဉ္ဆ ဏကပစ္စည်းသက်၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပနာယိကာ-ကပ်ခြင်း၊တည်း၊ ဝဿူပနာယိကာ-ခြင်း၊ ပါဠိတော်၌ ဗဟုဝုစ်သက်။

အပရဇ္ဇုဂတာယ။ ။ဤပုဒ်ကို “ အသမာနာဓိကရဏဝိသယော-မတ္ထသော တည်ရာအနက်ဟူသော ဟောရာရှိသော၊ ဗာဟိရတ္ထသမာသော်ယံ”ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဟု ဆိုခြင်းနှင့် သဘောတူပင်၊ “ သတ္တာဟံ+ပရိနိဗ္ဗု တဿ+အဿာတိ သတ္တာဟ ပရိနိဗ္ဗုတော”ပုဒ်ကဲ့သို့ “အပရဇ္ဇု+ဂတာယ+အဿာတိ အပရဇ္ဇုဂတာ” ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊ တဿာ အပရဇ္ဇုဂတာယသည် ပါဠိတော်ပုဒ်ရင်းအတိုင်း ဝိဘတ္တိနာမ်ကိုပြသော ပါဌ်တည်း၊ အတိက္ကန္တာယ အပရသ္မိံဒ္ဒိဝသေကား အဓိပ္ပါယ်ပြတည်း၊ ဂတာကို“အတိက္ကန္တာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ မာသဂတာယဉ္စလည်း နည်းတူ။

မှတ်ချက်။ ။“မာသော+ဂတာယ=အဿာ”၌ အဿာကို ဝါဆိုလပြည့်နေ့ပင် စွဲရ၏၊ ပါဠိတော်၌ “မာသဂတာယ အာသဠှယာ”ဟု ရှိသောကြောင့် ထိုသို့ စွဲရသည်၊ ထိုသို့ စွဲရသည့်အတွက် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ကို တလွန်သွားပြီးဖြစ်လျှင် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ပြည့်ပြီးရ၏၊ ထိုဝါခေါင်လပြည့်နေ့ပြည့်ပြီးဖြစ်လျှင် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်တရက်သို့ ရောက်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အာသဠှိပုဏ္ဏမိတော ဝါ အပရာယ ပုဏ္ဏမာယ”၏ နောက်၌“အနန္တရေ ပါဋိပဒဒိဝသေယေဝ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်တရက်နေ့၌ ပစ္ဆိမဝါကပ်ရသည်။

မည်၏၊ တဿာ–ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ မာသဂတာယ-လွန်ပြီးသော ဝါဆို လပြည့်နေ့၏ တလရှိလသော်၊ အတိက္ကန္တာယ - လွန်ပြီးလင်္ဃသော်၊ မာသေ- တလ သည်၊ ပရိပုဏ္ဏော-ပြည့်လသော်၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ တဿ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ တရက် လွန်ပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ အပရဇုဂတာမည်သည်၏အဖြစ်, တလလွန်ပြီး သော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ မာသဂတာ မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာသဠှိ ပုဏ္ဏမာယ-ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ အနန္တရေ-အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ပါဋိပဒဒိဝသေ-အထွက်တရက်နေ့၌၊ (ဝဿံ ဥပဂန္တွဗ္ဗံ-၌စပ်၊)[ဤစကားဖြင့် ပုရိမဝါကပ်ရန် နေ့ကို ပြသည်။] ဝါ-တနည်း၊ အာသဠှိပုဏ္ဏမာ(မိ)တော- ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှ၊ အပရာယ-အခြားသော၊ ပုဏ္ဏမာယ- ဝါခေါင်လပြည့်နေ့၏၊ အနန္တရေ- သော၊ ပါဋိပဒဒိဝသေယေဝ- ၌ပင်၊ [ဤစကားဖြင့် ပစ္ဆိမဝါကပ်ရန် နေ့ကို ပြသည်။] ဝိဟာရံ-ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ-သုခသင်ပြီး၍၊ ပါနီယံ-သောက်ရေကိုဂုဏ်း၊ ပရိဘောဇနီယံ-သုံးရေကိုဂုဏ်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေပြီး၍၊ သမ္ဗံ-သော၊ စေတိယဝန္ဒနာဒိ သာမီစိကမ္မံ-စေတီတော်ကိုရှိခိုးခြင်းအစရှိသော အရိုအသေပြုမှုကို၊နိဋ္ဌာပေတွာ-ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ဇုမဿ္မိ ဝိဟာရေ ဇုမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမိတိ-ဟူ၍၊ သကိ ဝါ-တကြိမ်သော်ဂုဏ်း၊ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ၊ဝါ- ၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ်သော်ဂုဏ်း၊ ဝါစံ-စကားလုံး ကို၊ နိစ္ဆာရေတွာ-မြွက်ဆို၍၊ ဝဿံ-မိုယ်းအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ-မိုယ်းခိုခြင်းသို့၊ ဥပဂန္တွဗ္ဗံ-ကပ်ရာ၏။

× × × × × × ×

ဝိဟာရံပဋိဇဂ္ဂိတွာ။ ။ဤအဋ္ဌကထာဝယ် ဝါဆိုပုံ အစီအစဉ်ကိုပြုရာ၌“ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ, ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ” စသည်ကို ပြထား သောကြောင့် ရှေးခေတ်က ဆရာသမား တို့သည် ဝါဆိုခါနီး၌ တံမြက်စည်းများကိုလည်း ပြင်ဆင်ကြ၏၊သောက်ရေ သုံးရေအိုးများကိုလည်း ပြင်ဆင်ကြ၏၊ ထိုသို့ပြင်ဆင်ပြီးနောဝါဆိုမည့် နေ့၌ ဥပုသ်ပြုအစီအစဉ်အတိုင်းပင် တံမြက်လှည်းခြင်း, သောက်ရေ သုံးရေတည်ခြင်း ဟူသည်တို့ကို ပြုပြီးမှ သံဃာအများရှိခဲ့သော် စည်းဝေးပြီးလျှင် ဘုရားရှိခိုးဝတ်တက်၍ ဝါဆိုလေ့ရှိကြသည်။

စတမာသံ ဝဿံ။ ။ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး အဆက်မပြတ် နေရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် “ဇုမံ တေမာသံ ”ကို အပ္ပန္တသံယောဂ အနက်ပေးရ၏၊ ဝဿံကာ ဥပေမိ၏ ကံတည်း၊ “ ဝဿံ ” အရ မိုဃ်းလကို ရသော်လည်း ဌာန၏အမည်ကို ဌာနီနေခြင်း၌ တင်စား၍, တနည်း “ဝဿဝါသံ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဝါသပုဒ်ကိုချေ-ဟု ကြံ၍“ဝဿံ– မိုဃ်းအခါ၌နေခြင်းသို့၊ ဝါ–မိုဃ်းခိုခြင်းသို့” ဟု အနက်ပေးရသည်၊ “ဝဿံ–ဝါသို့” ဟူသော အနက်ကား အလွယ်တကူပေးအပ်သော အနက်တည်း၊ [ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေ နာတိ ဝဿဝါသံ ဥပဂစ္ဆန္တေနု၊—ဒုတိယပါဌဇိက, သာရတ္ထ၊] “ဥပေမိ”၌ ဥပ, ဇုဓောတ်, ဂတိအနက်ဟော၊ ဥပဂန္တွဗ္ဗန္ဒုဉ် အနက်တူ။

စာရိကာ ပဋိက္ခေပါဒိကထာ

ယော ပက္ကမေယျာတိ ဏ္ဍေ - ဌ်၊ အနုပေက္ခ ဂမနေနဝါ- ဒဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသော သွားခြင်းအားဖြင့်သော်ဂုဏ်း၊အညတ္ထ-အခြားကျောင်းတိုက်၌၊အရုဏ်-အရုဏ်ကို၊ ဥဋ္ဌာပနေနဝါ-တက်စေခြင်းအားဖြင့်သော်ဂုဏ်း၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယော အတိက္ကမေယျာတိ ဏ္ဍေ - ဌ်၊ ဝိဟာရဂဏနာယ - ကျောင်းတိုက် အရေအတွက် အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော - တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နှ၏၊ [ဝါဆိုမည့်နှေ့၌ မိမိနေရာ ကျောင်းမှ ထွက်လာခြင်းသည်ဂုဏ်း , ခရီးသွားရင်း ကျောင်းတိုက်တွေ့ရာဝယ် ထို ကျောင်းတိုက်၏ဥပစာကို လွန်သွားခြင်းသည်ဂုဏ်း"အတိက္ကမန"မည်သည်သာ။]

ဟိ- ခဲ့၊ တံ ဒိဝသံ- ထိုနေ့၌၊ (ဝါကပ်ရာနေ့၌၊) ဝိဟာရသတဿ- ကျောင်းတိုက်ပေါင်း တရာ၏၊ ဥပစာရံ-ဥပစာသို့၊ သြက္ကမိတွာ-သက်ရောက်ပြီး၍၊ သစေ အတိက္ကမတိ-အကယ်၍ လွန်သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သတံ-တရာသော၊ အာပတ္တိ ယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရူပစာရံ-ကျောင်းတိုက်၏ဥပစာ ကို၊ အတိက္ကမိတွာ- လွန်ပြီး၍၊ (မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်၏ဥပစာကို လွန်ပြီး၍၊) အညဿ-အခြားသော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ ဥပစာရံ-သို့၊ အနောက္ကမိတွာဝ-မသက်ရောက်မူ၍သာ၊ သဒေ့စ နိဝတ္တတိ-အကယ်၍ ပြန်နစ်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ကောဝ-တချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကေနစိ-တစုံ တခုသော၊ အန္တရာယေန-အန္တရာယ်ခြင်းကြောင့်၊ ပုရိမိကံ-ပုရိမဝါသို့၊ အနုပဂတေ နှ-မကပ်ရောက်သောရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆိမိကာ-ပစ္ဆိမဝါသို့၊ ဥပဂန္တွာဗွာ-ကပ်ရောက်ပြီး၍ ထိုက်၏၊ [ဤစကားအရ "ရာဇ ဓေဝရစသော အန္တရာယ်မရှိလျှင် ပုရိမဝါမကပ်ဘဲ မနေကောင်း"ဟု မှတ်ပါ။]

ဝဿံ ဥက္ကာနိတုကာမောတိ-ကား၊ ဝဿနာမကံ - မိုယ်းဥတု အမည်ရှိသော၊ ပဌမမာသံ - ပဌမလကို၊ (ဝါဆိုလကို၊) ဥက္ကာနိတုကာမော - အထက်သို့ ငင်လို

× × × × × × ×

အနုပေက္ခ၊ပေ၊ အာပတ္တိ ။ ။ ကျောင်းသို့ ပြန်လာမည် ဟု ဒဲ့ကွက်ခြင်းမရှိဘဲ သွားရာ၌ ကျောင်းတိုက်ဥပစာကိုလွန်လျှင် အာပတ်သင့်၏၊ သွားတုန်းက "နေ့ခြင်း ပြန်မည်" ဟု ရည်ရွယ်၍ ဒဲ့ကွက်ခြင်းရှိသော်လည်း ထိုကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ညဉ့်အိပ်၌ အရုဏ်တက်စေခြင်းကြောင့်လည်း အာပတ်သင့်သည်၊ — ဋီကာ။

ဝဿံ ဥက္ကာနိတုကာမော ။ ။ "ဝဿံ" ဟု သာမညဆိုသော်လည်း မိုယ်းဥတု (မိုယ်းလ)အားလုံးကို မယူရ၊ ထိုမိုယ်းလတွင် ပါဝင်သော ဝါဆိုလကို ယူစေလိုသော ကြောင့် "ဝဿနာမကံ ပဌမမာသံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ပဌမ ဝါဆိုလကို "(ဥ) အထက်သို့၊ (ကနိတုကာမ)ငင်လိုခြင်း"ဟူသည် ဝါခေါင်လကို ဝါခေါင်လဟု မပြောဘဲ "ဝါဆိုလ"ဟု ထပ်၍ ပြောလိုခြင်းတည်း၊ ဤသို့ ပြောခြင်းကို "ဝါထပ်ခြင်း" ဟု ခေါ်စမှတ် ပြောကြသည်၊ ထိုသို့ ဝါဆိုလ ၂ ထပ် ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ရက်မစုံလများကို ပြန်၍ အစားပေးသော့အားဖြင့် ကောင်းကင်က နေသွား လသွားနှင့် ကိုက်ညီစေလိုသောကြောင့်တည်း။

သည်၊ သာဝကာမာသံ- ဝါခေါင်လကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ပုန- ဖန်၊ အာသဋ္ဌိမာသမေဝ-ဝါဆိုလကိုသာ၊ ကတွာ့ကာမော-ပြုလိုသည်။ (ဟုတွာ, ဒုတံ ပါဟေသိဒ္ဓစဝ်၊)ဇုတိအတ္ထော၊ အာဂမေ ဇုက္ကေတိ-ကား၊ အာဂမေ-လာလတ်သော၊ မာသေ-ဝါခေါင်လဒ်၊ (ဝဿံ ဥပဂစ္ဆေယျုဒ်စဝ်၊) ဇုတိအတ္ထော၊ [“ဇုက္ကေ” ဟု ဆိုသော်လည်း လဆန်းကို မယူရ၊ မာသကိုယူပါ– ဟူလို၊] အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ အနုဝတ္တိတုန် ထွေ - ဒ်၊ (အမိပ္ပါယော – ဘုရားရှင်၏အလိုတော်ကို၊ ဝံ ဝေဒိတမ္မော၊) ဝဿုဂ္ဂမုနေ-ဝါဆိုလကို အထက်သို့ငင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဝါထပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ကာစိ- တစုံတခုသော၊ ပရိဟာနိနာမ- ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမည်သည်၊ [ပရိဟာနိတိ ဂုဏာပရိဟာနိ– ဝိမတိ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ စသော ဂုဏ်တို့၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊] နတ္ထိ-မရှိ၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ အနုဝတ္တိတုံ-လိုက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ အညသ္မိံ ဝိ- ဝါထပ်ခြင်းကိစ္စမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မိကေ – တရားနှင့်လျော်သော၊ ကမ္မေ – အလုပ်၌၊ အနုဝတ္တိတမ်ဒံ-လိုက်ရာ၏၊ အဓမ္မိကေ-တရားနှင့်မလျော်သော၊ (ကမ္မေ) ပန-၌ကား၊ ကဿစိ- တစုံတယောံ၏ (အလိုသို့)၊ န အနုဝတ္တိတမ်ဒံ-မလိုက်ရာ။

သတ္တာဟကရဏီယာနုဇာနန ကထာ

သတ္တာဟ ကရဏီယေသု– သတ္တာဟ ကရဏီယတို့၌၊ (အတ္ထော ဝံ ဝေဒိတမ္မော၊) သတ္တာဟကရဏီယေန ဂန္တုန်– ကား၊ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ-ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၊ ယံ-အကြင်ကိစ္စကို၊ ကတ္တုမ်- ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထိုကိစ္စသည်၊ သတ္တာဟကရဏီယံ – ယမည်၏၊ ကရဏာဘူတေန – ကရိုက်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ တေန သတ္တာဟကရဏီယေန – ထို ၇ ရက်အတွင်းဝယ် ပြီဘွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ [ကာရဏာ

× × × × × × ×

သတ္တာဟကရဏီယေန ။ ။သတ္တာဟေ - ခုနစ်ရက်၌၊ ဝါ– ခုနစ်ရက်ထည်း၌၊ (ခုနစ်ရက် အကွင်း၌၊) ကရဏီယံ–ပြုထိုက်သော ကိစ္စတည်း၊ သတ္တာဟ ကရဏီယံ-ခုနစ်ရက်၌ ပြုထိုက်သော ကိစ္စ၊“၇ ရက်၌ ပြုထိုက်သော ကိစ္စ”ဟူသည် ၇ ရက်အတွင်း၌ ပြီးစေရမည့် ကိစ္စတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရကရဏီယံ ”ဟု ဆိုလိုလျက် အဗ္ဘန္တရပုဒ်ကို ချထားသည်”ဟု ဆိုသည်၊

ကရဏာဘူတေနာ ။စာအုပ်တို့၌“ကရဏာဘူတေန”ဟု ရှိသောကြောင့် သတ္တာဟကရဏီယေနကို “ ဖြင့် ” ဟု ကရိုက်းအနက်ပေးရသည်၊ ကရဏာဘူတေန နေရာဝယ် “ကာရဏာဘူတေန” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–၊ ထိုကိစ္စသည် သွားခြင်း၏ အကြောင်းသာဖြစ်၏၊ သွားတုန်း သွားဆဲ၌ သွားခြင်းကြိယာကို ပြီးစေတတ်သော ကြိယာသာဓကတမသတ္တိ ကရိုက်းသဘော မရှိသောကြောင့်တည်း၊ နောက်၌လည်း “ ကာရကေန” သုံးနှုန်းထားပုံကို တွေ့ရလတံ့။

ဘူဒေတန-သော၊ ဘေန သတ္တာဟ ကရဏီယေန-ကြောင့်၊] ဂန္ဆံ့-သွားခြင်းငှါ။ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ပဟိတေ ဂန္ဆာန္တိ-ကား၊ သတ္တာဟိ- ၇ ည၊းကုန် သော၊ ဇာမေဟိ ဘိက္ခုအာဒီဟိ-၌ ရဟန်းအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒူတေ-တမန်ကို၊ ပဟိတေယေဝ-စေလွှတ်အပ်သော်သာ၊ ဝါ-မှသာ၊ ဂန္ဆံ့-သွားခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ [" ဇာမေဟိ ဘိက္ခု အာဒီဟိ " ဟု ဖွင့်သော ကြောင့် ပါဠိတော်၌ " သတ္တာန္နံ ဘိက္ခုဿ " စသည်တို့ကို ဆဋ္ဌိကတ္တား ဟုဝင်း, ပဟိတေ၏ ကံကိုလည်း " ဒူတေ " ဟု ထည့်ပါဟုဝင်း သိရသည်၊] သတ္တာဟံ သန္ဓိဝတ္ထော ကာတပ္ပော တိ- ကား၊ သတ္တာဟေယေဝ - ၇ ရက်၌သာ၊ ဝါ- ၇ ရက် အတွင်း၌သာ၊ သန္ဓိဝတ္တိတမ္ပြော-ပြန်နစ်ထိုက်၏၊ အဋ္ဌမော- ဂ ခုမြောက်သော၊ အရုဏော-အရုဏ်ကို၊ တတ္ထေဝ-ထို ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်၌သာ၊ (ရောက်ရာအရပ်၌သာ၊) နု ဥဋ္ဌာပေတမ္ပြော-မတက်စေထိုက်၊ ဇာတိအတ္ထော။

ဘိက္ခုနိသံဃံ ဥဒ္ဒိဿာတိ ဇာတော-ဟူသော ဤဝါရမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝစ္ဆကုဋိ-ဝစ္ဆကုဋိဂဏ်း၊ ဇန္ဆာယရံ- ဇရုံးအိမ်ဂဏ်း၊ ဇန္ဆာယရသာလာ- ဇရုံးအိမ်ထောင်ရာ စရပ်ဂဏ်း၊ ဇာတိ-သို့၊ တိဏိ- ၃ မျိုးကုန်သော၊ ဇာမာနိ- ဤ အဆောက်အဉ်း တို့သည်၊ ပရိဟီနာနိ-ယုတ်ဒလျော့ကုန်ပြီ၊ [ဘိက္ခုနိခန္ဓကဋ္ဌ ဝစ္ဆကုဋိကိုဂဏ်း, ဇန္ဆာယရကိုဂဏ်း ပယ်တော်မူ၏၊ ဇန္ဆာယရကိုပယ်လျှင် ဇန္ဆာယရသာလာလည်း ဘိက္ခုနိတို့အတွက် ပယ်ပြီးဖြစ်တော့သည်။]

× + × × × × × ×

သတ္တာဟံ၊ပေ၊ ကာတပ္ပော။ ။ " သတ္တာဟံ " အရ " ၇ ရက်ကာလ " ကို မယူရ၊ ၇ ရက်တွင် အဆုံးရက် ဖြစ်သော ကာလကို ဇကဒေသ့။ပစာရအားဖြင့် ယူရသည်၊ [သတ္တာဟ ပရိယောသာန ကာလော ဟိ ဇ္ဈာန သတ္တာဟသဒ္ဒေန ဝုတ္တော၊ တဒေကဒေသော ယစ (ထို သတ္တာဟ ပရိယောသာနကာလကို ငဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊) သန္ဓိဝတ္တော တိ ပုလ္လိင်္ဂ်ေန ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။] ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ " သတ္တာဟံ-၇ ရက်၏ အဆုံးကာလကို၊ သန္ဓိဝတ္တော- ပြန်နစ်ရာကာလကို၊ ကာတပ္ပော- ပြုဆင်က်၏ " ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ယခုကာလ၌ကား ဝိမတိအဖွင့်ကို မလိုက်ဘဲ " သတ္တာဟံ-၇ရက်အတွင်း၌၊ သန္ဓိဝတ္တော-ပြန်နစ်ခြင်းကို၊ ကာတပ္ပော-ပြုထိုက်၏ " ဟု ပေးကြသည်။

အဋ္ဌမော၊ပေ၊နဥဋ္ဌာပေတပ္ပော။ ။ သတ္တာဟံ၌ " သမ္ဗဝဒံ သာဝဓိာရဏံ " နှင့် အညီ အဝဓာရဏာ ရသင့်သောကြောင့် " သတ္တာဟေယေဝ " ဟု ဝေထည့်၍ဖွင့်ပြီးလျှင် ထိုဝေ၏ နိဝတ္တေတမ္ဘအနက်ကို ပြလိုသောကြောင့် " အဋ္ဌမော၊ပေ၊နဥဋ္ဌာပေတပ္ပောတိ အတ္ထော " ဟု မိန့်သည်၊ ဤ၌ " အဋ္ဌမ အရုဏ် " ဟူသည် ၇ ရက်မြောက် နေ့၏ အဆုံး၌ တက်လာမည့် အရုဏ်ဘည်း၊ မိမိကျောင်းမှ ထွက်လာခဲ့ရာနေ့၏ လွန်ပြီးသော အတိတ် အရုဏ်ကိုပါ ယူ၍တွက်သောကြောင့် ထိုအရုဏ်သည် အဋ္ဌမအရုဏ်ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် လဆန်း တရက်နေ့၌ ကျောင်းမှ ထွက်ချိန်ဝယ် " အတိတ်အရုဏ်ဖြင့် တအရုဏ်ရပြီ " ဟု ယူ၍ " ၇ ရက်မြောက် (ကျောင်းပြန်ရမည့်)နေ့၌ ၇ အရုဏ် ရနေပြီ " ဟု မှတ်ပါ၊ ဤသို့ အတိတ်အရုဏ်ပါ ယူနည်းကို ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ် ဒသာဟပရမံပုဒ်၌ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြခဲ့သည်။

ဥဒေါသိတာဒိနိ – ဘဂ္ဂု.တိုက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဒေါသိတ သိက္ခာပဒါ ဒိသု– ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တာနေဝ– ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဘဂ္ဂေဟံ - ထမင်းချက်ရာအိမ်ကို၊ ရသဝတိတိ- ရသဝတီဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ– ဆိုအပ်၏၊ [ရသော + တ္ထေ အတ္ထိတိ ရသဝတိ – အမဲ , သားငါး အစရှိသော အရသာရှိရာအိမ်။] ဝါရေယျ-လက်ထပ်ခြင်းကို၊ သဉ္ဆရိတ္တ သိက္ခာပဒေ-သဉ္ဆရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တမေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပုရာယံ သုတ္တန္တေ ပလုဇ္ဇတိတိ– ကား၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အယံ သုတ္တန္တေ-သည်၊ န ပလုဇ္ဇတိ-မပျက်စီးသေး၊ ယာဝ - လောက်၊ အယံသုတ္တန္တေ - သည်၊ န ဝိနဿတိ - မပျက်စီးသေး၊ (“တာဝ- ထို မပျက်စီးသေးမီ၊ ပရိယာ ပုဏိဿန္တိ- သင်ယူကြရပါကုန်လတ့ံ” ၌စပ်၊) အညတရံ ဝါ ပနဿ ကိစ္စံ ဟောတိ ကရဏီယံ ဝါ တိ တေန– ဟူသော ၌ပါဌ်၌ဖြင့်၊ ပရိသဒ်တံ - ထက်ဝန်းကျင် ပြုပြင် စီမံအပ်ပြီးသော၊ ဝါ– အသင့် ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော၊ ယံကိဉ္စိ– အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညဿုံ အလုံးစုံသော၊ ကရဏီယံ-ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ ဝါ- ကို၊ သင်္ဃိတံ- သိမ်းယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [ကိစ္စံ,ကရဏီယံဟူသော ၌ ၂ပုဒ်ဖြင့် ပြုဘွယ်အားလုံးကို သိမ်းယူပြီးဖြစ်သည်-ဟူလို။] စ-ဆက်၊ သဗ္ဗတ္ထ – အလုံးစုံဒသော စေလွှတ်ခြင်းတို့၌၊ ဇာနာမိ၊ပေ၊ပသိတုန္တိ-ဟူသော၊ ဇာမိနာဝ ကပ္ပိယဝစနေန–၌ အပ်စပ်သောစကားဖြင့်သာလျှင်၊ (ဒူတေ-ကို၊) ပေသိတေ-စေလွှတ်အပ်သော်၊ ဂန္တုမ္ဘံ- သွားရာ၏၊ (သွားကောင်း၏၊) ဧတသံ - ၌ ဇာနာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတုံစသော စကားဘို့၏၊ ဝေဝစနေနဝါ– ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ဖြင့် သော်လည်း၊ (ဒူတေ , ပေသိတေ ဂန္တုမ္ဘံ၊) [၌သို့ တရားသဖြင့်ကိစ္စကြောင့် သွားနိုင်သည်၊ လူမှုကိစ္စကို ရွက်ဆောင်ပေးဘို့ရန် ပင့်လျှင် မသွားကောင်း-ဟူလို၊ (ဇာနာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတုံစသော တုံပစ္စယန္တ ၃ ပုဒ် ကို ကြည့်၍ တုံ ၃ တုံဖြင့်ပင့်မှ သွားကောင်းသည်-ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြသည်။)]

ပန–ဆက်၊ ပေယျာလက္ကမော - ပေယျာလအစဉ်ကို၊ ဝေံ- ၌ ဆိုအပ်လတ့ံသော အစဉ်ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ပါဠိတော်ဝယ် ဥပါသကေနကို စ၍ သံဃံ ဥဒ္ဒိသအတွက် အပြည့်အစုံ ပြပြီးနောက် “သမ္မဟလေ ဘိက္ခု။ဥဒ္ဒိသ” စသည်တို့

× × × × × × ×

ပုရာယံ ၊စေ၊ ပလုဇ္ဇတိ ။ ။ လုဇဝ်တ်သည် ပျက်စီးခြင်း၊အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ ဝိနဿတိ ” ဟု ဖွင့်သည်၊ သဉ္ဇာကျမ်းတို့၌ “ ပုရေ, ယာဝ, ပုရာတို့၏ ယှဉ်ရာဝယ် အနာဂတ်အနက်၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်သက် ” ဟု ဆို၏၊ “ ပုရာ ပလုဇ္ဇတိ– ပျက်စီး၏၊ ပရိယာပုဏိဿန္တိ – သင်ယူရပါကုန်လတ့ံ ” ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊ မထေရ တ၁ါးသည် သုတ္တန်တရ၀်ကို သူသာလျှင် ရှိနေ၏၊ မိဒိကွယ်လွန်သွားလျှင် ဓပျံမည်ဖို့းသောကြောင့် မပျောက်မီ သင်လှည့်ကြပါ-ဟု ဗိတ်ခ၁ါသော စကားတည်း၊ ယာဝ နှ ပလုဇ္ဇတိသည် ပုရာပလုဇ္ဇတိ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊ ယာဝပါသောကြောင့်“တာဝ” ဟု ထည့်ပေးရသည်၊ ဝိနဿတိကား ပလုဇ္ဇတ်၌ လုဇဝ်တ်၏ အနက်ဖွင့်တည်း။

အတွက် အပြည့်အစုံ မပြ၊ ထိုသို့ မပြခြင်းကို " ပေယျာလ မြုဝ်ထား်သည် " ဟု ဆိုသည်။] ဥပ၊ါသကေန-သည်၊ သံယံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသ-ရည်စူး၍၊ ဝိဟာရာဒယော-ဝိဟာရ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ - တို့ကို၊ ကာရာပိတာ - ပြုစေအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ သမ္မဟုလေ- များစွာ ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိသ-၍ဂင်း၊ ကေံ- သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊ ဘိက္ခုနိသံယံ- ကို၊ ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊ သမ္မဟုလာ- န်သော၊ ဘိက္ခုနိယော- တို့ကို၊ (ဥဒ္ဒိသ- ဂင်း၊) ကေံ - သော၊ ဘိက္ခုနိံ-ကို၊(ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊) သမ္မဟုလာ- န်သော၊ သိက္ခမာနာယော - တို့ကို၊ (ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊) ကေံ · သော၊ သိက္ခမာနံ - ကို၊ (ဥဒ္ဒိသ- ဂင်း၊) သမ္မဟုလေ သာမဏေရေ-တို့ကို၊ (ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊) ကေံ သာမဏေရံ-ကို၊ (ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊) သမ္မဟုလာ သာမဏေရိယော- တို့ကို၊ (ဥဒ္ဒိသ- ဂင်း၊) ကေံ သာမဏေရိံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသ-ဂင်း၊ (ဝိဟာရာဒယော- တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ ကာရာပိတာ ဟောန္တိ၊) အတ္တာနော-၏၊(မိမိဟူသော ဥပ၊ါသကာ၏၊) အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ နိဝေသနာဒိ-အိမ်အစရှိသည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာရာပိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ဥပ၊ါသိကာယ သံဃံ ဥဒ္ဒိသာတိ-ဟူ၍ဂင်း၊ပေ၊သာမဏေရိယာ သံယံ ဥဒ္ဒိသာတိ-ဟူ၍ဂင်း၊ (ဇာတိ - ဤသို့ အစရှိသော၊) သမ္ဘံ-အလုံးစုံကို၊ ဝတ္တုမ္ဘံ-ဆိုရာ၏၊ ဝါ-ဆိုပါလေ၊ သတ္တပ္ပကာရေသု-၇ ပါး အပြားရှိကုန်သော၊ တေသု ကရဏီယေသု-၌ ပြဘွယ်ကိစ္စတို့ကြောင့်၊ (ဒုတေ-ကို၊)ပဟိတေ-သော်၊ ဂန္တုံ-ရာ၏၊[၇ ပါးဟူသည် ဥပ၊ါသကာ ဥပ၊ါသိကာတို့နှင့်တကွ သိတင်းသုံးဖေါ် ၅ ဥုးတည်း၊ ထို ၅ ဥုးတို့၏ ပါဠိတော်၌ လာသော ပြဘွယ်ကိစ္စတို့ကြောင့် တမန်စေလွှတ်လျှင် သွားကောင်းပါသည်-ဟူလို၊ ၌ဝါကျ၌ ပါဠိပျက်နေဟန်တူသည်၊ ယောဇနာ၌လည်း "သတ္တသု" ဟု ရှိ၏၊ "တေသံ သတ္တန္နံ ဝုတ္တပ္ပကာရေသု ကရဏီယေသု" ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။]

ပဉ္စန္နံ အပ္ပဟိတေဝိ အနုဇာနနကထာ

ပဉ္စန္နံ သတ္တာဟကရဏီယေနာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုအာဒီနံ-ရဟန်း အစရှိကုန်သော၊ တေသံ သဟဓမ္မိကာနံ-၌သတိုးသုံးဖေါ်တို့၏အတွက်၊ ဂိလာနဘတ္တံ-ဂိလာနဘို့ ဆွမ်းကို၊ ပရိယေသိဿာမိ-ရှာမှီးအံ့၊ (ဇာတိ)ဝါ-၌သို့ နှလုံးသွင်း၍ သော်ဂင်း၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာက ဘတ္တံ- ဂိလာနကို လုပ်ကျွေးသူဘို့ ဆွမ်းကို၊ ပရိယေသိဿာမိ-အံ့၊(ဇာတိ)ဝါ-သော်ဂင်း၊ ဘေသဇ္ဇ-ဆေးကို၊ ပရိယေသိဿာမိ-အံ့၊ (ဇာတိ)ဝါ-သော်ဂင်း၊ ပုန္ဆိဿာမိ- ဂိလာနကို မေးအံ့၊ (ဇာတိ)ဝါ-သော်ဂင်း၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ- ကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးအံ့၊ (ဇာတိ)ဝါ-သော်ဂင်း၊ ဧဝမာဒိနာ-၌သို့ အစရှိသော၊ ပရတော-နောက်၌၊ ဝိတ္ထာရေတွာ-ချဲ့၍၊ ဒဿိတေန-ပြအပ်သော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ (ဒုတေ-ကို၊) အပ္ပဟိတေဝိ-မစေလွှတ်

အပ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္ဓမ်ံ-သွားကောင်း၏၊ (ဒူတေ-ကို၊) ပဟိတေ - စေလွှတ် အပ်သော်၊ ပဂေဝ- အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း၊ ဘိက္ခု - သည်၊ ဂိလာ နော-မကျန်းမာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဘိက္ခုဿ-၏၊) အနဘိရတိ- မမွေ့လျော် ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကုက္ကုစ္စံ - ကုက္ကစ္စသည်၊ ဥပ္ပန်ံ - သည်၊ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ-မိစ္ဆာ အယူသည်၊ ဥပ္ပန်ံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဂရုဓမ္မံ - အလေး ပြုအပ်သော သံယာဒိသေသ် အာပတ်သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-ရောက်သည်၊(ဟုတ္တော)၊ ပရိဝါသာရဟော- ပရိဝါသ်ကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ မူလာယ-အရင်းသို့၊ ပဋိ ကဿနာရဟော- ငင်ခြင်းကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ မာနတ္တာရဟော-မာနတ်ကို ထိုက်သည်၊(ဟောတိ)၊ အဗ္ဘာနာရဟော- အဗ္ဘာန်ကို ထိုက်သည်၊(ဟောတိ)၊ သံယော-သည်၊ ကမ်ံ-ကို၊ ကတ္တုကာမော-ပြုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဝါ - တနည်း၊ သံယေန-သည်၊ ကမ်ံ-သည်၊ ဝါ—ကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ-ဤသို့၊ ဒသဟိ— ကုန်သော၊ ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ- ဤ အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓမ်ံ-သွားနိုင်၏၊(သွားကောင်း၏၊) [ယောဇနာ ဤ"သံယော ကမ်ံ ကတ္တု ကာမော ဟောတိနှင့် ကတံဝါ သံယေန ကမ်ံ ဟောတိ ၂ခုကို တပေါင်းထည်းယူ၍ ၁၀ ပါးဖြစ်သည်"ဟု ဆို၏၊ ထို ၂ ပါးကိုပေါင်းလျှင် ၁၀ပါး မရ၊ ၉ ပါးသာရသည်၊ဂရုဓမ်ံ အဇ္ဈာပန္နော ဟောတိ ပရိဝါသာရဟော ကား တပါးထည်းသာ၊ ထို့ကြောင့် ထို ၂ ပါးကို မပေါင်းသင့်၊ တပါးစီယူသင့်၏]

ဘိက္ခုနိယာ—၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ နဝဟိ-နှ်သော၊ ကာရဏေဟိ- တို့ကြောင့်၊ ဂန္ဓမ်ံ၊ [ဘိက္ခုအတွက် ၁၀ ပါးတွင် " ပရိဝါသာရဟော " ကို နှုတ်၍ ကျန် ၉ ပါးကိုဆိုသည်။] သိက္ခမာနာယ- ၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အာဒိတော - အစမှစ၍၊ စတုဟိ-၄ ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၎င်း၊ သိက္ခာ-သိက္ခာသည်၊ ကုပ္ပိတာ-ပျက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥပသမ္ပဒ္ဓိတုကာမော – မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်လိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ-သို့၊ ဆဟိ-နှ်သော၊(ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဂန္ဓမ်ံ၊)သာမဏေရာဿာပိ-၏လည်း၊ အာဒိတော-အစမှစ၍၊ စတုဟိ-၄ ပါး သော အကြောင်းတို့ကြောင့်၎င်း၊ ဝဿံ-ဝါကို၊ ပုစ္ဆိတုကာမော- မေးလိုသည်၊

× × × × × × ×

ကာရဏေန, ပဂေဝ ။ ။ ဤနေရာ၌ "ကာရဏေန " ဟု တွေ့ရ၏၊ နောက်၌ လည်း "ကာရဏေဟိ"ဟု တွေ့ဥုးလတ့ံ၊ ဤ "ကာရဏ"ဟူသည် သတ္တာဟကရဏီယ အရ ပြဿဝ်ကိစ္စပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေ "သတ္တာဟကရဏီယေန ကရဏာဘူတေန ဂန္ဓံ၊ အနုဇာနာဒိတိ အတ္ထော"တုန်းက "ကာရဏာဘူတေနဒှိလျှင် ကောင်းသည်"ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ အပွဟိတေဝိဒ္ဓ ဝိသဒ္ဓါသည် ဒီဒိဆိုင်ရာဝါကျ၏ ဂရဟာဇောတက "ပဂေဝ ပဟိဒေတ " ဟုဆိုသော နောက်ဝါကျသာ သမ္ဘာဝနာ သမုဒ္ဓဉ်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် " ပဂေဝ ပဟိတေ "ဟု သမ္ဘာဝနာအနက်ကို ဖော်သည်၊ [ပဂေဝ ပဟိတေတိဗ္ဗဒိနာ အပွဟိတေဝိ ဂန္ဓမ်ံဗ္ဗဒိတ္ထေ ဝိသဒ္ဓသ သမ္ဘာဝနတ္ထံ ဒသေတိ၊-ယောဇနာ။]

(ဟောတိ)၊ ဥပသမ္ပဒိတုကာမော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဆဟိ(ကာရဏေဟိ ဂန္တွာပဒံ၊) သာမဏေရိယာ - သာမဏေမ၏၊ (သန္တိကံ- သို့၊) ဥပသမ္ပဒံ- ဥပသမ္ပဒါကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ သိက္ခာပဒံ- ကို၊ သမာဒိယိတုကာမာ- ဆောက်တည်လိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဇုတိ- သို့၊ ဇုမိနာ-၌ အကြောင်းနှင့်၊ သဒ္ဒိ—တကွ၊ ဆဟိ(ကာရဏေဟိ ဂန္တွာပဒံ၊)ပရတော-နောက်၌၊ (ပါဠိတော်နောက်နား၌၊) မာတာပိတူနံ-မယ်တော် ခမည်းတော်တို့၏အတွက်၊ အနုညာတဋ္ဌာနေပိ - ခွင့်ပြုအပ်ရာ ဌာန၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း၊ ပန— ဝါဒန္တရ၊ အန္တရကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ မာတာပိတူနံ- တို့၏၊ ဉာတကာဝါ— ဆွေမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အညာတကာဝါ-ဆွေမျိုးမဟုတ်သူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေဥပဋ္ဌာကာ-အကြင် အလုပ်အကျွေးတို့သည်၊ (သန္တိ၊) ["ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ"ဟု စာအုပ်တို့၌ ဝါသဒ္ဒါရှိ၏၊ မရှိသင့်၊] တေသံ-ထို မိဘအလုပ်အကျွေးတို့၏၊ (သန္တိကံ, ဒုတေ-ကို၊) အပ္ပဟိတေပိ- မစေလွှတ်အပ်သော်လည်း၊ ဂန္တုံ၊— သွားခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ— အပ်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အဋ္ဌကထာယံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌၊ နေဝဝုတ္တံ—မဆိုအပ်၊ ပါဠိယာ-၌၊ နဝုတ္တံ-မိန့်တော်မမူအပ်၊ တသ္မာ—ကြောင့်၊ နဂဟေတဗ္ဗံ-မယူထိုက်။

× × × × × × × +

သာမဏေရိယာ၊ပေ၊ဆဟိ။ ။သာမဏေမ၏အကြောင်း ၆ ပါးသည် ပါဠိတော်၌"ဂိလာနာ ဟောတိ၊ အနာဘိရတိ ဥပဋ္ဌာ ဟောတိ၊ ကုက္ကုစ္စံ ဥပဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဝဿံ ပုစ္ဆိတုကာမာ ဟောတိ၊ သိက္ခံ သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ"ဟု တိုက်ရိုက်လာ၏၊ ထို ၆ ပါးကိုပင် ပြထားသောကြောင့် ဥပသမ္ပဒံ အပနေတွာအရ ဥပသမ္ပဒိတုကာမော ဟောတိ နေရာဝယ် " သိက္ခံ သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ " ဟုထည့်လျှင် ပါဠိတော်အတိုင်း ၆ ပါးပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဒါတုကာမော"ဟုလည်း မရှိရ၊ "သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ"ဟုသာ ရှိရမည်၊ ပဋ္ဌဟိဟုလည်း မရှိရ၊ "ဆဟိ" ဟုသာ ရှိရမည်။

ပဟိတေယျဝ အနုဇာနန ကထာ

ဘိက္ခုဂတိကောတိ - ကား၊ ကေသို့ဝိဟာရေ - ကျောင်းတိုက်တခုထည်း၌၊ ဘိက္ခူဟိ-နှင့်၊ သဒ္ဒိ-တကွ၊ ဝဿနကပုရိသော-နေသောယောကျ်ာတည်း၊ ဥဇ္ဇုယတိတိ- ကား၊ ပလုဇ္ဇတိ- ပြိုပျက်ခန၏၊ [ဥဇ္ဇုယတိ-၌၊ ဥဒိဓာတ်သည် ဣနေရာ၌

× × × × × × × ×

ဘိက္ခုဂတိကော ။ ။ဘိက္ခူနံ + ဂတိဝိယ + ဂတိ ယသာတိ ဘိက္ခုဂတိကော၊ စားသောက်နေထိုင်မှု၌ ရဟန်းများဖြစ်သလို ဖြစ်ခြင်းရှိသော ကျောင်းသား ဖိုးသူတော်ကပိုယ ဝေယျာဝစ္စကရ အားလုံးတည်း၊ ရှင်ပြုဘို့ရန် နီးကပ်နေသူကိုကား " ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခ"ဟု ခေါ်သည်၊ [ယောဇနာဋ္ဌကား " ဘိက္ခု ဧဝ ဂတိ ပတိဋ္ဌာ တေသာတိ ဘိက္ခုဂတိကော "ဟု ဖွင့်လေ၏၊ ဂတိကို "ပတိဋ္ဌာ"ဟု ဖွင့်ခြင်းကို စဉ်းစားပါ။]

"ပလုဇ္ဇနအနက်ဟော"ဟု ကြိုသင့်၏၊] ဘက္ခံ ဆေဒါပိတန္တိ- ကား၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရ ဘက္ခံ-သစ် အဆောက်အဥုံးဖြစ်သော ဘက္ခာကို၊ ဆေဒါပိတံ- ဖြတ်တောက်စေ အပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဝဟာပေယျန္တိ – ကား၊ (သစေ) အာဟာရပေ ယျုံ-အကယ်၍ ဆောင်ကုန်စေပါမူကား၊ (ဒဇ္ဇေ-ပေးလှူပါအုံ့ ၌စဝ်၊) [အဝပုဗ္ဗ ဟရဓာတ် ကာဒေပစ္စယ်၊ ဟရကို ဟာပြု၍ "အဝဟာပေယျုံ" ဟု ဖြစ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် " အာဟာရပေယျုံ " ဟု ဟရဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ အချို့စာများ၌ အာ + ဝဟာပေယျုံ ဟု ဝဟဓာတ်ဖြင့် ရှိလေ၏၊ အာဝဟာပေယျုံ ဟု ရှိလျှင် အာဟာရပေယျုံ ဟု ဖွင့်ဘွယ် မလို၊ အနက်ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သည်။] ဒဇ္ဇာဟန္တိ ပဒဿ- ဒဇ္ဇာဟံဟူသောပုဒ်၏၊ ဒဇ္ဇေ အဟန္တိ- ဒဇ္ဇေ+အဟံဟူ၍ (ပဒစ္ဆေဒေါ- ကို၊ ကာတဗ္ဗော၊) သံယကရဏီယေနာတိတ္ထေ-၌၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံ သော၊ ဥပေါသထာ ဂါရာဒိသု - ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိကုန်သော၊ သေနာ သဒနသုဝါ- သံဃိကဒကျောင်းတို့၌ သော်၎င်း၊ စေတိယ ဆတ္တဝေဒိကာဒိသုဝါ– စေတီ၏ ထီးဒအောက်အကျည် အစရှိသည်တို့၌သော်၎င်း၊ ကတ္တုမ်-ပြုထိုက်သော ကိစ္စသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အန္တမသော- ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းတပါး၏၊ ပုဂ္ဂလိက သေနာသနေပိ - ပုဂ္ဂလိကကျောင်း၌သော်လည်း၊ (ကတ္တုမ်- သည်၊ အတ္ထိ–၏၊)

× × × × × × × ×

စေတိယ ဆတ္တဝေဒိကာဒိသု၊ ။ အဘိဓာန် (၂၂၂)၌ "ဝေဒိကာ ဝေဒိကထျ ေတ"ဟု ရှိ၏၊ ထို ဝေဒိကာသဒ္ဒါသည် "ဝရံတာ, လက်ရန်း, စိန်ထောင်, ပန်းတင်စရာ ပစ္စယ်, ထိုင်ခုံ, အကျည်"ဟူသော အနက်များကို အရာဌာန အားလျော်စွာ ဟော၏- ဟု အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ ကျေးဇူးရှင် အာဘယာရာမ ဆရာတော် မိန့်တော်မူ၏၊ ထိုတွင် စေတီနှင့်စပ်၍....

"စေတိယေ ဆတ္တာသေ ဟေဋ္ဌာ ကာတဗ္ဗဝေဒိကာ ဆတ္တဝေဒိကာ, စေတိယံ ပရိက္ခိပိတ္တာ ပဒက္ခိဏာ ကရဏတ္ထာနံ အန္တရာ ကတ္တာ ကာတဗ္ဗ ဝေဒိကာ ပုဉ္ဇ ဝေဒိကာ, စေတိယဿ ကုစ္ဆိံ ပရိက္ခိပိတ္တာ တံ သမ္ပန္နမေဝ ကတ္တာ ကာတဗ္ဗ ဝေဒိကာ ကုစ္ဆိဝေဒိကာ"ဟု မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဝေဒိကာ ၃ မျိုး ပြဆား၏၊ ထို ၃ မျိုးတွင် ဆတ္တဝေဒိကာကို နာမည်တပ်၍ ကျန် ဝေဒိကာ ၂ မျိုးကို အာဒိဖြင့် ပြလိုသောကြောင့် "စေတိယ ဆတ္တဝေဒိကာဒိသု" ဟု မိန့်သည်၊ [သိဟိုဠ် ကျွန်း၌ စေတီဓာတ်များ၏ ထီးအောက်ဝယ် ၎ထောင့် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အကျည် တမျိုးကို ပြုလုပ်ထားကြသတတ်၊ (ထိုအကျည်၏ ဘေးဘီလည်း မကျအောင် ပွတ်တိုင် ဝရံတာ ရှိပေလိမ့်မည်၊) ထိုအကျည်ခုံကို "ဆတ္တဝေဒိကာ"ဟု ခေါ်သည်။]

ပုဂ္ဂလိက စသနာသနေပိ၊ ။ ဤ သေနာသနကို " ပုဂ္ဂလိက သေနာသန " ဟု ဆိုသဖြင့် ရှေ့ သေနာသနေသုဉ် "သံဃိကသေနာသန" ဟု သိရ၏၊ ထို သေနာသနေ သုကို ကတ္တုမ်ဘုံ၌ စပ်ရသကဲ့သို့ ဤဘုံလည်း၊ ကတ္တုမ်ကို ထည့်၍စပ်ဘို့ရန် "ပုဂ္ဂလိက သေနာ သဒနေပိ"ဟု အာဓာရဖြင့် ရှိသင့်၏၊ စာအုပ်တို့၌ "သေနာသနဒ္ဒိ"ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစား ပါ၊ သေနာသနသည် ပြဿဃ်ကရကိယ မဟုတ်၊ သေနာသနနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စသာ ပြဿဃ်ကရကိယဖြစ်သည်၊ [ဝိကား ဂရဟာဇောတကား။]

သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောကိစ္စသည်၊ သံယကရဏီယမေဝ- သံယကရဏီယ မည်သည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ- ထိုသံယကိစ္စကို၊ နိပ္ပါဒနတ္ထံ- ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒဗ္ဗ သမ္ဘာရာဒိနိ-သစ် အဆောက်အဦး အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟရိတုံဝါ-ဆောင်ခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဝမုကီ ပဘူတိနံ-လက်သမား အစရှိသူတို့အား၊ ဘတ္တဝေတနာဒိနိ - ထမင်း ရိက္ခာအစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါပေတုံဝါ - ပေးစေခြင်းငှါသော်၎င်း၊ ဂန္ထဗ္ဗံ- သွားကောင်း၏။

ပန-ဆက်၊ အယံ-၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ တ္ထေ- ၌ သတ္တာဟ ကရဏီယဖြင့် သွားရာ၌၊ ပါဠိမုတ္တကရတ္တိစ္ဆေဒ ဝိနိစ္ဆယော - ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော ရတ္တိစ္ဆေဒ အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ-တရားနာခြင်းအကျိုးငှါ၊ အနိမန္တိတေန - မပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဂန္တုံ - သွားခြင်းငှါ၊ နဝန္တိ- မအပ်၊ ကေသ္ဝိ -တခုသော၊ မဟာဝါသေ—ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ အသုကဒိဝသံ နာမ-ထိုမည်သောနေ့၌၊ သန္နိပတိတဗ္ဗံ-စည်းဝေးရာ၏၊ ဝါ-စည်းဝေးကြစတမ်း၊ ဇာတိ- သို့၊ ပဌမံယေဝ- ရှေးဦးကပင်၊ ဝါ-စောစောကပင်၊ ကတိကာ- ကတိကဝတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ—ပြုအပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ နိမန္တိတောယေဝ နာမ - ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသာလျှင် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂန္တုံ-သွားခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ၊["မဟာဝါသ"ဟူသည် မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက် မဟုတ်,

× × × × × × × ×

ရတ္တိစ္ဆေဒဝိနိစ္ဆယ ။ ။ သတ္တာဟ ကရဏီယေန ဂန္ဓာ ဗဟိဒ္ဓါ အရဏ္ဍာပန သခ်ါတသ ရတ္တိစ္ဆေဒသ ဝိနိစ္ဆယော၊—ဝိမတိ၊ ဤဝိမတိနှင့်အညီ သတ္တာဟကိစ္စဖြင့် သွားပြီးနောက် ၇ ရက်အတွင်းမပြန်လာဘဲ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ အရဏ်ကို တက်စေခြင်းသည်ပင် ရတ္တိစ္ဆေဒ(ည၌၏ ပြတ်ခြင်း)မည်၏၊ ရတ္တိယာ—ည၌၏၊ ဆေဒေါ—ပြတ်ခြင်းတည်း၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ- ခြင်း၊ ဝါဆိုတုန်းက "ဇုမံ တေမာသံ"ဟု ၃ လပြည့်အောင် အဆက်မပြတ် နေဘို့ရန် အစွန်အဖျား သံယောဇဉ်ဖြင့် ဝါဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သတ္တာဟ ကရဏီယကိစ္စ မရှိလျှင် ထိုကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်၌ အရဏ်မတက်စေထိုက်၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စမရှိဘဲ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ အရဏ်တက်စေလျှင် အစွန်အဖျားသံယောဇဉ်မဖြစ်သောကြောင့် ည၌ပြတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ အရဏ်တက်စေခြင်းကို "ရတ္တိစ္ဆေဒ"ဟု ခေါ်သည်။

အနိမန္တိတေန ဂန္တုံ နဝဋ္ဋတိ။ ။အနိမန္တိတတ္တာ သတ္တာဟကိစ္စံ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဂစ္ဆန္တသာပိ ဝဿစ္ဆေဒေါစေဝ, ဒုတိယဒွိပဒေ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာဝုတ္တဒွိ ရတ္တိစ္ဆေဒကာရဏာ ဝိနာ တိရောဝိဟာရေ(အခြားကျောင်းတိုက်၌)ဝသိတ္တာ အာဂစ္ဆိသာမီတိ ဂစ္ဆတောပိ ဝဿစ္ဆေဒံ ဝဒန္တိ၊—သာရတ္ထ။

ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ။အန္တော ဥပစာရသီမာယံ ဌိတေနေဝ သတ္တာဟကရဏီယ နိမိတ္တံ သလ္လိက္ခေတ္ဝာ ဣမိနာ နိမိတ္တေန ဂန္ဒွာ အန္တောသတ္တာဟေ အာဂစ္ဆိသာမီတိ အာဘောဂံ ကတ္ဝာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရိမကွေဟော အာဘောဂံ ကတ္ဝာ ဂမနကွေဟော ဝိသဟိတ္ဝာ ဂတေပိ ဒေါသော နတ္ထိ, သကရဏီယော ပဏ္ဏမတိတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ သဗ္ဗထာ ပန

ဆရာတော်ကြီးများစသည်နေရာ အခြားခကျောင်းတိုက်ကြီးတခုဟုဆိုသော်လည်း။]ဘဏ္ဍကံ-သက်နှံးစသောဘဏ္ဍာဂုံ၊ ခေါဝိသာမိ-ဖွတ်လျှော်အံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂန္တုံ-ဂ္ဂါ၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ သစေ ပဟိဏန္တိ-အကယ်၍စေခိုင်းကုန်အံ့၊(သက်နှံးစသည် ဖွတ်ဘို့ရန်ခိုင်းကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ, ဂန္တုံ-ဂ္ဂါ၊)ဝဋ္ဋတိ-၏၊ နာတိဒူရေ-မဒေးလွန်းသောအရပ်၌၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းသည်၊(သွားရမည့်ကျောင်းသည်၊)ဟောတု-ရှိအံ့၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းသို့၊ ဂတ္ဝါ-သွား၍၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေ့ဘဲပင်၊ အာဂမိဿာမိ-ပြန်လာအံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍(အာဂစ္ဆန္တော-ပြန်လာလသော်၊) သမ္ပာပုဏိတုံ-ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်းဂ္ဂါ၊(အရုဏ်မတက်မီ ပြန်ရောက်ခြင်းဂ္ဂါ၊) နသက္ကောတိ - မစွမ်းနိုင်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာဒီနံ- ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း, အဋ္ဌကထာကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယပိ-အကျိုးဂ္ဂါလည်း၊ ဂန္တုံ-ဂ္ဂါ၊ နဝဋ္ဋတိ၊ပန-အနွယ၊ အာစရိယံ-ဆရာကို၊ ပဿိဿာမိ - ဖူးမျော်အံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂန္တုံ - ဂ္ဂါ၊ လဘတိ—ရ၏၊ [အဂိလာနံ ဓမ္မာစရိယဉ္စ နိဿယာ စရိယဉ္စ၊ ပဂေဝ ဥပဇ္ဈာမဒါစရိယ ဥပဇ္ဈာယသု၊ - ဝိမတိ၊] ပန—ဆက်၊ နံ - ထိုတပည့်ကို၊ အာစရိယော-ဆရာသည်၊ (အဖူးမျော်ခံသော ဆရာသည်၊) အဇ္ဇ-ယနေ့၊ မာဂစ္ဆ-မပြန်ပါနှင့်တော့၊ ဇုတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဥပ

× × × × × × ×

အာဘောဂံ အကတ္ဘာ ဂတသဒ ဝဿဂ္ဂေဒေါတိ ဝဒန္တိ၊ ယော ပန သတ္ထာဟကရဏီယ နိမိတ္တာဘာဝေပိ(သတ္ထာဟကရဏီယအကြောင်း မရှိဘဲလည်း) သတ္ထာဟဿနှုန်ရေ အာဂမိဿာမီတိ အာဘောဂံ ကတ္ဘာ ဂန္ဒာ သတ္ထာဟဿနှုန်ရေ အာဂစ္ဆတိ၊ တဿ အာပတ္တိမေဝ၀၊ ဝဿဂ္ဂေဒေါ နတ္ထိ, သတ္ထာဟဿ သန္နိဝတ္တတ္တာတိ ဝဒန္တိ၊ ဝိမံသိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗံ၊—ဝိမတိ၊

မှတ်ချက်။ ။ဤဋီကာတို့၌“ဂုရက်အတွင်းပြန်လာမည် ဟု နှလုံးသွင်းမှပြုရမည်” ဟု ဆို၏၊ နှုတ်ဖြင့် “အန္တောသတ္တာဟေ ပဋိနိဝတ္တိဿာမိ ” ဟု ဆိုဘို့ရန် မပြုကြ၊ ထို့ကြောင့် “ ဂုရက်အတွင်း ပြန်လာမည် ” ဟု နှလုံးသွင်းမှုရှိ၍ သွားလျှင် နှုတ်က မမြွက်သော်လည်း အပ်၏ ဟု မှတ်ပါ၊ ရှေးပုဂ္ဂိုလ် အချို့ကား ဘုရားရှေ့သို့ သွား၍ “အန္တောသတ္တာဟေ ပဋိနိဝတ္တိဿာမိ”ဟု ပဋိညာဉ်နှုတ်မြွက်မှကို ပြုကြသေး၏။

နံ သစေဟ္ဂတော, ဝဋ္ဋတိ။ ။တဒဟေဝ အာဂမနေ သဉ္ဉိဿာဟတ္တာ ဝဿဂ္ဂေဒေါ ဝါ အာပတ္တိ ဝါ နဟောတိ အဓိပ္ပါယော၊ —ဝိမတိ၊ အဇ္ဇေဝ ဂမိဿာမိတိ သာမန္တ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပုန အာဂစ္ဆန္တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ သဇ္ဈ အရုဏုဂ္ဂမနံ ဟောတိ၊ ဝဿဂ္ဂေဒေါဝိ နဟောတိ၊ ရတ္တိဘဂ္ဂေ ဒုက္ကဋဉ္စ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ၊ —သာရတ္ထ။

ဧဝံတိ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဧဝံ သတ္ထာဟကရဏီယေန ဂတံ အန္တောသဘာဟေယေဝ ပုန အာဂစ္ဆန်ံ သဇ္ဈ အာစရိယော ဥပဇ္ဈာယော၀ါ “အဇ္ဇ မာဂစ္ဆာ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္ထာဟဿတိတ္တမေဝ အနာပတ္တိကံ အဓိပ္ပါယော၊ ဝဿဂ္ဂေဒေါ ပန ဟောတိယေဝါတိ ဝဋ္ဋတိ, သတ္ထာဟဿ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိတိနာမိတတ္တာ၊ —သာရတ္ထ။

ဌာကကုလံဝါ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ၏ အမျိုးကိုသော်၎င်း၊ ဉာတိကုလံဝါ-ဆွေမျိုးဖြစ်သော အမျိုးကိုသော်၎င်း၊ ဒဿနာယ - ကြည့်ရှုခြင်းငှါ၊ ဂန္တုံ - ငှါ၊ နလဘတိ- မရ၊ ဇုတိ (အယံ) - ကား၊ (ပါဠိမုတ္တက ရတ္တိစ္ဆေဒဝိနိစ္ဆယော– တည်း။)

အန္တရာယေအနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒကထာ

ယေနဂါမော တေန ဂန္တုံ အာဒိသု - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဂါမော- သည်၊ (ပြောင်းသွားသောရွာသည်၊) အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ ဂတော-ရောက်နေသည်၊ (တည်နေသည်)၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှါ၊ စရိတ္တာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ ဝိဟာရမေဝ-ကျောင်းသို့သာ၊ အာဂတ္တာ- ပြန်လာ၍၊ ဝသိတဗ္ဗံ- နေရာ၏၊ [ပြောင်းရွှေ့သွားသောရွာက နီးသောကြောင့် ရွာရှိရာသို့ လိုက်၍မသွားရ–ဟူလို၊] ဒူရံ-ဝေးသော အရပ်သို့၊ ဂတော - သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သတ္တာဟဝါရေန – ၇ ရက်တကြိမ်ဖြင့်၊ အရုဏော-ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-တက်စေထိုက်၏၊(သတ္တာဟဝါရေန- ဖြင့်၊ အရုဏံ- ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတုံ- ငှါ၊) နသက္ကာ- မတတ်နိုင်သည်၊ စေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထေဝ - ထိုရွာ၌သာ၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ- သဘောတူသူတို့၏ နေရာ၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ [ဤသို့ ရွှေ့ပြောင်း၍ နေသည့်အတွက် ဝါပျက်သော်လည်း ဆွမ်း၏မမျှတမှုကြောင့် သွားကောင်းရကား"အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒဿ"အရ အာပတ်မသင့်ပါ။]

မနုဿာ-တို့သည်၊ ယထာ ပဝတ္တာနိ – အကြင် အကြင် ဖြစ်စေအပ်ပြီးကုန်သော၊ သလာကဘတ္တာဒိနိ – သလာကဘက် အစရှိသည်တို့ကို၊ သစေ ဒေန္တိ – အကယ်၍ လှူကုန်အုံ့၊ (လှူမြဲကျောင်း၌ ပေးလှူကုန်အုံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ- ထိုကျောင်း၌၊ (အသင်တို့ လှူနေကျကျောင်း၌၊) န ဝသိ

× × × × × × ×

သတ္တာဟဝါရေန ။ ။ ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၏ အပြင်ဘက်၌ သင့်တော်ရာ အရပ်ဝယ် ၆ ရက်လုံးလုံး နေပြီး၍ ၇ ရက်မြောက်၌ အရုဏ်မတက်မီ မူလဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၏ဥပစာသို့ ဝင်၍ အရုဏ်တက်စေခြင်း, ထို့နေ့မှ တဖန် ၇ ရက်အတွင်း ပြန်လာမည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍သွားခြင်းကို"သတ္တာဟဝါရေန အရုဏုဋ္ဌာပန"ဟု ဆိုသည်၊ [သတ္တာဟံ–၇ ရက်၌၊ (၇ ရက်အတွင်း အဆုံးရက်၌၊) + ဝါရော – ပြန်ဘို့ရန် အလှည့်အကြိမ်တည်း၊ သတ္တာဟဝါရော– အကြိမ်။]

မှတ်ချက် ။ ။ အချို့က " ၇ ရက်မြောက်နေ့၌ ပြန်လာ၍ အရုဏ်တက်အောင် မစောင့်ဘဲ ပြန်သွားနိုင်၏"ဟု ယူကြသတတ်၊ ထိုအယူသည်"သတ္တာဟဝါရေန အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မညီသောကြောင့် မမှတ်ယူထိုက်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိမတိဋီကာ အကျယ်ဆိုထားသည်။

မှာ– မနေတော့ကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တမ္မာ – ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ မယံ– တပည့်တော်တို့သည်၊ ဝိဟာရဿဝါ-ကျောင်းအား သော်၎င်း၊ ပါသာဒဿဝါ-ပြာသာဒ်အား သော်၎င်း၊ နဒေမ–ပေးလှူကြကုန်သည်မဟုတ်ပါ၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ –အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဝသိတွာ–နေ၍၊ ဘုဉ္ဇထ- ဘုဉ်းပေးပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပန- လျှောက်အပ်သော်ကား၊ ယထာသုခံ – ချမ်းသာသည် အား လျော်စွာ၊ ဘုဉ္ဇိတမ္ဟံ – သုံးဆောင်ကောင်း၏၊ တေသံယေဝ-ထို ရွှေ့ပြောင်းသွားသော ရဟန်းတို့၏အထံသို့သာ၊ တံ-ထိုသလောက ဘတ် အစရှိသောဘတ်သည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝဿနဋ္ဌာနေ - နေရာအရပ်၌၊ ပါပုဏာပေတွာ - ရောက်စေ၍၊ ဘုဉ္ဇထ - ပါကုန်၊ ဇာတိ–သို့၊ ဝုတ္တေပန-သော်ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုနေရာအရပ်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ (သလောကဘတ်စသည်ကို မဲချခြင်းစသည် ပြုဘို့ရန် ဆောင်၍၊) ဝဿဂ္ဂေန - ဝါ အပိုင်းအခြားအား ဖြင့်၊ (ဝါစဉ်အား ဖြင့်၊) ပါပုဏာပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဘုဉ္ဇိတမ္ဟံ-၏။

ပဝါရိတကာလေ- ပဝါရဏာပြုပြီးရာ အခါ၌၊ ဝဿာဝါသိကံ- ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းကို၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ သတ္တာဟဝါရေန-၇ရက်တကြိမ်ဖြင့်၊ အရဏံ – ကို၊ ယဒိ ဥဿာပယိံသု– အကယ်၍ တက်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟေတဗ္ဗံ- ယူခကောင်း၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ယူကောင်းပါသော်လည်း၊ ဆိန္နဝဿေဟိ–ပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ မယံ- တို့သည်၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ နဝသိမှ- မနေကြကုန်၊ (၃ လအပြည့် မနေကြကုန်၊) မယံ-တို့သည်၊ ဆိန္နဝဿာ-ပြတ်သော ဝါရှိသူတို့တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တမ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ ယေသံ-အကြင် ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ အမှာကံ - တပည့်တော်တို့၏၊ သေနာသနံ-ကျောင်းကို၊ ပါဝိတံ–ရောက်စေအပ်ပြီ၊ [ဝါဆိုခါနီး၌ ကျောင်းရှာကြရ၏၊ ထိုသို့ရှာ၍ မိမိတို့ ကျောင်းကို သံဃာကနေရာချသဖြင့် ကျောင်းရသူကို "အမှာကံ သေနာသနံ ပါဝိတံ" ဟု ဆိုသည်။] တေ- ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (ဝါစဉ်အားဖြင့် ဝေဿောအခါ တပည့်တော်တို့ကျောင်းကို ရသော ထိုရဟန်းတို့သည်၊)ဂဏ္ဌန္တု-ယူပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ယဒိ ဝဒန္တိ-နှ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟေတမ္ဗံ-ယူကောင်း၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရေ - ၌၊ ဥပနိက္ခိတ္တကံ - အပ်နှံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ မာဝိနသိ-မပျက်ပါစေလင့်၊ ဇာတိ-၍သို့ ကြ၍၊ ဇာဓ- ၍ အရပ်သို့၊ (မိမိတို့

× × × + × × × ×

ဝဿာဝါသိကံ ဒေန္တိ၊ ။ကျောင်းဒကာတို့သည် ဒိဒိတို့ကျောင်း၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့အား ဝါကျွတ်သောအခါ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း ဟု ခေါ်၏၊ ဝဿံ အာဝါသော ယေသန္တိ ဝဿာဝါသာ၊ ဝဿာဝါသာနံ ဘာဝေန္တိ ဝဿာဝါသိကံ၊ ထိုသင်္ကန်းကို ထိုကျောင်း၌ ဝါမကြိုးမပြတ်ဘဲ နေသူတို့သာ ရထိုက်သောကြောင့် "ယဒိ သတ္ထာဟဝါရေန" စသည်ကို ဆိုသည်။

ရွှေ့ပြောင်းရာ အရပ်သို့၊) အာဟဋ်-ဆောင်ယူအပ်သော၊ စီဝရာဒိ-သင်္ကန်း အစရှိသော၊ ယံ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ-အကြွင်းဝေဘန်အပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထို ဝေဘင်္ဂိယ ဘဏ္ဍာကို၊ တတ္ထေဝ - ထို မူလကျောင်းသို့သာ၊ ဂတ္ဝါ- ၍၊ အပလောကေတ္ဝာ-ပန်ပြော၍၊ ဘာဇေတမ်ဴ-ဝေဘန်ရာ၏။

ဧကတော - ၌ လယ်ယာစသည်မှ၊ အယျာနံ - အရှင်တို့အား၊ စတ္တာရော - န်သော၊ ပစ္စယေ- တို့ကို၊ ဒေထ-န်၊ ဧတိ- ၌သို့ ပြော၍၊ ကပ္ပိယကာရကာနံ- ကပ္ပိယကာရကတို့အား၊ ခေတ္တဝတ္ထု အာဒိဓေ - လယ်ယာ အစရှိသော ဝတ္ထုကို၊ (ယုခုအခါ၌ "ဝတ္တကံ" ဟု ခေါ်ကြသည်၊) ဒိန္နေ - ပေးထားအပ်သော်၊ တတြုပ္ပါဒေဝိ-ထို လယ်ယာအစရှိသော ဝတ္ထုကံဝယ်ဖြစ်သော ပစ္စည်း၌လည်း၊ သေဝနယော- တည်း၊ (ထိုကျောင်းသို့ပြန်၍ ဝေဘန်ရမည်- ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊ သံဃိကံ- သံဃာ့စ္စာဖြစ်သော၊ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ - ဝေဘန်ကောင်းသောဘဏ္ဍာသည်၊ ဝါ- ကို၊ အန္တော ဝိဟာရေဝါ- ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ သော်၎င်း၊ ဗဟိသီမာယဝါ-ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌သော်၎င်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဗဟိသီမာယ-၌၊ ဌိတာနံ- တည်သောရဟန်းတို့အား၊ အပလောကေတ္ဝာ- ၍၊ ဘာဇေတုံ-ဝေဘန်ခြင်းငှါ၊ န ဝဋ္ဋတိ - မအပ်၊ [သံဃိကပစ္စည်းကို ဝေဘန်ရာ၌ ၌စကားကို သတိပြုပါ။] ပန- ဆက်၊ ဥဘယတ္ထ - ၂ ပါးစုံသောအရပ်၌၊ (အန္တောဝိဟာရ, ဗဟိသီမာ၌၊) ဌိတမ်ပိ- တည်သောဘဏ္ဍာကိုလည်း၊ အန္တောသီမာယ- ၌၊ ဌိတာနံ- တည်သောရဟန်းတို့အား၊ အပလောကေတ္ဝာ-၍၊ ဘာဇေတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ- သည်သာ၊ [ဂိလာနစသည်ဖြစ်၍ မလာနိုင်သော ကျောင်းတွင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်အားကား သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်၍ ဝေဘန်ကောင်းသည်-ဟူလို။]

× × × × × × ×

ဥပနိက္ခိတ္တကံ၊ ပေ၊ အာဟဋ်ံ။ ။ကျောင်း၌နေသော ရဟန်းတို့ကို ကျောင်းဒါယကာတို့က သင်္ကန်းစသည်ကို လှူထားတတ်ကြ၏၊ ထိုသင်္ကန်းစသော အသုံးအဆောင်ဘဏ္ဍာကို "ဥပနိက္ခိတ္တကဘဏ္ဍာ" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသင်္ကန်းစသည်တို့ ပျက်စီးမည်စိုး၍ မိမိတို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရာ အရပ်သို့ ဆောင်ယူအပ်သည်ကို "ဇဓအာဟဋ်ံ" ဟုဆိုသည်၊ ထို ဘဏ္ဍာတို့တွင် သင်္ကန်း စသည်တို့ကား ဝေဘန်ကောင်းသော ဘဏ္ဍာတည်း၊ ကြေးဘိုး , ကြေးဖလား စသည်တို့ကား မဝေဘန်ကောင်းသော ဘဏ္ဍာတည်း၊ ထို သင်္ကန်းစသော ဝေဘန်ကောင်းသော ဘဏ္ဍာမျိုးကို မူရင်းကျောင်းသို့ပြန်သွား၍ အပလောကနကံ ပြုပြီးမှ ထိုကျောင်းတွင်းရှိသော သံဃာများသာ ဝေဘန်ရမည်။

သံဃိကံ ၊ဧပေ၊ နဝဋ္ဋတိ ။ ။ သံဃာအားလုံးနှင့် ဆိုင်သော စတုဒ္ဒိသသံဃိကဖြစ်သော်ကြောင့် အပြင်ဘက်ရောံနေသော တပါးတလေအား ခွင့်ပန်၍ မပေးကောင်း၊ အာရာမ သံဃိကဖြစ်သော် ဥစ္စာကိုကား အာရာမ်တွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးက ကျေနပ်လျှင် ဝေဘန်ကောင်းမည်ထင်သည်။

သံဃဘေဒေ အနုဘာပတ္တိ ၀ဿဆ္ဆေဒကထာ

သံယော ဘိန္ဒေါတိတ္ထေ-၌၊ (၀ိနိစ္ဆယော ဧ၀ံ ၀ေဒိတဗ္ဗော၊) သံဃေ-သည်၊ ဘိန္ဒေ-ကွဲပြားလသော်၊ (ကွဲပြားခါမှ၊) ဂတ္တော- သွား၍၊ ကရကီယံ-ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ပန- စင်စစ်ကား၊ ယော- အကြင်သံယောကို၊ (အာသင်္ကိတော၌စပ်၊) ဘိဇ္ဇိဿတိ- ကွဲတော့လတံ့၊ ဧတံ- သို့၊ အာသင်္ကိတော- ယုံမှားအပ်၏၊ တံ-ထိုသံယောကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဘိန္ဒေါတိ- ဟူ၍၊ (ဘဂ၀တာ) ၀ုတ္တံ-ပြီ၊ သမ္မဟုလာဟိ၊ပေ၊ဘိန္နောတိတ္ထေ-၌၊ (၀ိနိစ္ဆယော ဧ၀ံ ၀ေဒိတဗ္ဗော၊) ဘိက္ခုနိဟိ-တို့သည်၊ သံယော-ကို၊ ဘိန္နော-ခွဲအပ်ပြီ၊ ဧတံ-သို့၊ န ဒဠှမ္မော- မမှတ်ထိုက်၊ ဟိ-သာဓကကား၊ နခေါ ဥပါလိ ဘိက္ခုနိ သံဃံ ဘိန္ဒတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ) – ၌ ပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂ၀တာ) ၀ုတ္တံ - ပြီ၊ [ဥပါလိ–ဥပါလိ၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ သံဃံ- ကို၊ န ဘိန္ဒတိ- မခွဲနိုင်။] ပန- အနွယ်၊ တော–၌ ဘိက္ခုနိတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အနုဗလံ–လျော်သောအားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ယံ သံဃံ-အကြင်သံယာကို၊ ဘိက္ခေ-တို့သည်၊ ဘိန္ဒေယျုံ- ခွဲကုန်ရာ၏၊ ဧတံ-သို့၊ အာသင်္ကာ - ယုံမှားဘွယ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တံ - ထိုသံယောကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဧတံ - ၌ သမ္မဟုလာဟိ ဘိက္ခုနိဟိ သံယော ဘိန္ဒော ဟူသောစကားကို၊ (ဘဂ၀တာ) ၀ုတ္တံ-ပြီ။

× × × × × × ×

သံဃော ဘိဒ္ဓော။ ။ဘိန္ဒောဒ္ဓ ဘိဒဓာတ်+တပစ္စယ်ပြုသဒ်း၊ ထိုတပစ္စယ်သည် အတိတ်အနက်၌ သက်ရိုးရှိသောကြောင့်"ဘိန္ဒော–ကွဲပြီ"ဟု အနက်ထွက်၏၊ သို့သော် ပါဠိတော်၌ " ပဏ္ဏမိတမ္ဗံ " ဟု ဆိုသောကြောင့် သံဃောကွဲပြီးဖြစ်လျှင် မိမိကသွားခဲ့စေစပ်ဘွယ်ကိစ္စ မရှိရကား " ဘိန္ဒော–ကွဲပြီးပြီ " ဟု မူရအတိတ်အနက်ကား မသင့်၊ ကွဲဘို့ရန် ယုံမှားဘွယ်ကောင်းလောဘအောင် အားထုတ်နေအပ်သော အကြောင်းကိုပင် ဇလုပစာရအားဖြင့် "ဘိန္ဒော"ဟု ဆိုထားကြောင်းကိုပြလိုခဲ့ "ယော ပန၊ပေ၊ အာသင်္ကိတော" ဟု မိန့်သည်၊ သူတို့ အားထုတ်နေပုံက ကွဲတော့မည် ဟု ယုံမှားစရာဖြစ်နေသည်–ဟူလို၊ ကွဲခြင်းသည် အကျိုး, သူတို့၏အားထုတ်နေပုံသည် အကြောင်းတည်း၊ [ယေ၊ဇနာဒ္ဓကား ဘိန္ဒောဒ္ဓ တပစ္စယ်၏ အနာဂတ်အနက်ကို ပြလိုခဲ့ " ယော ပန ဘိဇ္ဇိဿတိ"ဟု မိန့်ကြောင်းကို ဆိုလေသည်။] ဤအဓိပ္ပါယ်မျိုးကို ဧကာသမ္မကကဿကဒ္ဓလည်း ဝဏ္ဏရွှေ့လေ့ရှိ၏။

ဆနုဗလံ ကတွာ။ ။ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနိတို့အား မိမိတို့ဘက်က စွမ်းနိုင်သမျှ အားပေးကြဘို့ရန် ပြောကြကုန်၏၊ ထိုအခါ ဘိက္ခုနိတို့က လူအား နွှတ်အား ဆွေမျိုးအားတို့ဖြင့် အားပေးကြ၏၊ ထိုအားကို အမှီရ၍ ဘိက္ခုတို့က သံဃာခွဲခြင်းကို ဘိက္ခုနိတို့ ခွဲသည် ဟု ဆိုသည်။

ဝဇာဒိသုဝဏ္ဏပဂမနကထာ

ဝဇောတိ - ကား၊ ဂေါပါလကာနံ - နွားကျောင်းသားတို့၏၊ နိဝါသဋ္ဌာနံ– နေရာအရပ်တည်း၊ ယေန ဝဇောတိတ္ထေ– ၌၊ ဝဇေန- နွားကျောင်းသားရွာနှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ဂတဿ - လိုက်သွားသော၍ဟန်း၏၊ ဝဿစ္ဆေဒေ - ဝါပြတ်ခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥပကဋ္ဌာယာတိ- ကား၊ အာသန္နာယ-နီးကပ်လသော်၊ (သတ္တေန ဂန္တုကာမော ဟောတိ- ၌စပ်၊) [ဥပကဋ္ဌာနှင့် အာသန္နာသည် အနက်တူ ပရိယာယ်ပုဒ် ဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏၊ ထောမနိမိ၌ ကား“ဥပကဋ္ဌာ”ဟု မရှိ၊ “ဥပကဏ္ဏာ ”ဟု ရှိ၏၊ “ ကဏ္ဏံ သမီပံ - အနီး၌၊ ဥပဂတာ, ဥပကဏ္ဏာ” ဟု ပြသည်။] သတ္တေဝသံ ဥပဂန္တုန်္ကို တ္ထေ–၌၊ ဝသူ ပနာယိကဒိဝသေ- ဝါကပ်ရာနေ့၌၊ တေန ဘိက္ခုနာ- သည်၊ ဥပါသကာ- ဥပါသကာတို့ကို၊ (လှည်းကုန်သည်တို့ကို၊) ဝတ္တာဗ္ဗာ–ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ)၊ (ဥပါသကာ-တို့၊) ကုဋိကာ– ကျောင်းငယ်ကို၊ လဒ္ဓုံ-ရခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ- သင့်၏၊ ဇုတိ-သို့၊(ဝတ္တာဗ္ဗာ)၊ ကရိတ္ထာ–ဇကျောင်းငယ်ကိုပြု၍၊ သစေ ဒေန္တိ- အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့၊(ဇဝံသတိ)၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းငယ်သို့၊ ပဝိသိတ္ထာ-ဝင်၍၊ ဇုဓ-ဤကျောင်းငယ်၌၊ ဝဿံ– မိုယ်းလပတ်လုံး နေခြင်းသို့၊ ဥပေမိ- ကပ်ရောက်ပါ၏၊ ဇုတိ–သို့၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ ဝတ္တာဗ္ဗံ– ရွတ်ဆိုရာ၏၊ နော ဒေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ မပေးကုန်အံ့၊(ဇဝံသတိ)၊ သာလာသခ်ေပန-စရပ်အသွင်ဖြင့်၊ ဌိတသကဋ္ဌဿ-တည်သော လှည်းအပေါ်၌၊ ဟဋ္ဌာ – ဇအောက်၌၊ ဥပဂန္တုံ - ဝါကပ်ရာ၏။

× × × × × × × ×

ဝဇောတိ။ ။“ဝဇ–ဂတိမ္ဟိ”ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ တနေရာတည်း၌ အတည်မနေဘဲ ရွေ့၍ ရွေ့၍ သွားကြသောကြောင့် နွားကျောင်းသားတို့၏ နေရာအရပ်ကိုဌင်း , ထို နွားများ၏ နေရာခြံကိုဌင်း“ဝဇ”ဟု ခေါ်၏၊ [ဝဇတိတိ ဝဇော၊] ဗုဒ္ဓိယ၌ နွားများကို ပိုင်သော ဂေါဝိန္ဒ (နွားသင်္ဘေး) ကြီးများ၏ သုပ်သားဖြစ်သော နွားကျောင်းသားများသည် ရေကြည်ရာ မြက်နုရာသို့ ရွှေ့ကာရွှေ့ကာ ရွာကလေးတည်နေတတ်ကြသည်၊ ထို ရွာကလေးကို “နွားကျောင်းသားရွာ”ဟု ခေါ်၏၊ ဤဝဇဟူသည်လည်း ထို ရွာကလေးမျိုးပင်တည်း၊ [အချို့ဝဇဋ္ဌကား နွားပိုင်ရှင် သင်္ဘေးကြီးများကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်၍ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်တတ်ကြ၏၊ (သုတ္တနိပါတ်,ဓနိယ) သုတ်ကို ကြည့်ပါ။]

သတ္ထေ၊ပေ၊ဝတ္ထုံ ။ ။ ဥဇ္ဈ ဝါကပ်သော ရဟန်းမှာ နွားကျောင်းသားတို့၏ နေရာ တဲ့ကုဋ်ကဲ့သို့ မိမိအတွက် တဲကုဋ်လည်း ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်၍ ရနိုင်သောကြောင့် “ ကုဋိ ”ရဘို့ရန် အထူးမဆိုခဲ့၊ ဤသတ္ထဋ္ဌကား ခရီးသွားရင်း ဝါကပ်ရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ခေတ္တနားနေရာဝယ် ကျောင်းကလေး တခု ရသင့်သည် – ဟု ဥပါသကာတို့ အား ပြောရသည်၊ ထိုသို့ ပြော၍ရလျှင် ထိုကျောင်းကလေး အတွင်းသို့ ဝင်၍ “ဇုဓ ဝဿံ ဥပေမိ”ဟု ၃ ကြိမ်ဆို၍ (၁ ကြိမ်, ၂ ကြိမ်လည်းဆို၍) ဝါကပ်ရသည်၊ ကျောင်းမဟုတ်သောကြောင့် “ ဇုမသ္မိံ ဝိဟာရေ ”ဟုကား မဆို၍၊ ၃ လပတ်လုံး အတည်တကျ နေရမည် မဟုတ်သောကြောင့် “ဇုမံ တေမာသံ”ဟုလည်း မဆို၏။

[သာလာ ဟူသည် အမိုး အကာပါသော စည်းဝေးရာ တန်ဆောင်းမျိုးတည်း၊ လှည်းများ ပေါင်း၍နေသောအခါ ထို တန်ဆောင်းကဲ့သို့ အမိုး အကာဖြစ်၍နေသောကြောင့် ထိုအောက်၌ ဝါကပါဟု ဆိုသည်။] တမွိ - ထို လှည်းစရပ်ကိုလည်း၊ အလဘန္တေန – မရသော ရဟန်းသည်၊ အာလယော - အာလယကို၊ ကာတဗ္ဗော- ၏၊ သတ္ထေပန- လှည်းအပေါင်း၌ကား၊ ဝဿံ - သို့၊ ဥပဂန္တုံ- ၄၂၊ နဝန္နတိ၊ အာလယောနာမ-မည်သည်၊ ဇာဓ-ဤသတ္တဝ်၌၊ ဝဿံ-မိုယ်းလပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ-နေအံ့၊ ဇာတိ-သို့၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တံ-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှတည်း၊ [တနည်း၊ ဇာဓ-၌၊ ဝဿံ–ပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ- အံ့၊ ဇာတိ- သို့၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တံ - မျှသည်၊ အာလယောနာမ-မည်၏။]

သတ္ထေ-လှည်းကုန်သည် အပေါင်းသည်၊ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေယေဝ-ခရီးသွားစဉ်ပင်၊ ပဝါရဏာဒိဝဒေသော-ပဝါရဏာနေ့သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထေဝ-ထိုလှည်းအပေါင်း၌ပင်၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ပဝါရဏာပြုရာ၏၊ [တပါးတည်း ဖြစ်လျှင် အဓိဋ္ဌာန် ပဝါရဏာပြုရမည်၊]သတ္ထော-သည်၊ အန္တောဝဿေယေဝ-ဝါတွင်း၌ပင်၊ ဘိက္ခုနော-သည်၊ ပတ္တိတဋ္ဌာနံ - တောင့်တအပ်သော အရပ်သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်၍၊ အထ အတိက္ကမတိ - အကယ်၍ လွန်သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပတ္တိတဋ္ဌာနေ- တောင့်တအပ်သော အရပ်၌၊ ဝသိတ္ဝာ - နေရစ်၍၊ တတ္ထ - ထို အရပ်၌၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ပဝါဒရေတဗ္ဗံ-၏၊ သတ္ထော- သည်၊ အန္တောဝဿေယေဝ-၌ပင်၊ အန္တရာ-အကြား၌၊(ရဟန်းတောင့်တအပ်သော အရပ်သို့ မရောဝံမီ အကြား၌၊)ကေသ္စိ-သော၊ ဂါမေ-၌၊ အထာပိ တိဋ္ဌတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း တန်ရပ်နေအံ့၊ အထာပိ ဝိပ္ပကိရတိဝါ - အကယ်၍မူလည်း တကွဲတပြား ဖြစ်သွားအံ့၊ [ဝိပ္ပကိရတီတိ ဝိသုံဝိသုံ ဂစ္ဆတိ၊– သာရတ္ထ။] (ဧဝံသတိ)၊ တသ္မိံ ယေဝဂါမေ-ထိုရွာ၌ပင်၊ ဘိက္ခူဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဝသိတ္ဝာ-၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ အပဝါရေတ္ဝာ- ပဝါရဏာ မပြုမူ၍၊ တတော–ထို အရပ်မှ၊ ပရံ–အလွန်၊ (နောက်သို့၊) ဂန္တုံ–၄၊ နဝန္နတိ။

နာဝါယံ-လှေ၌၊ ဝဿံ-သို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တေနာပိ-ကပ်သောရဟန်းသည်လည်း၊ ကုဋိယံယေဝ-တဲကုဋ်၌သာ၊ ဥပဂန္တုံဗ္ဗံ- ရာ၏၊ [လှေပေါ်ဝယ်ပါသော တဲကုဋ်၌သာ ဝါကပ်ရမည်၊] ပရိယေသိတ္ဝာ - တဲကုဋ်ကိုရှာ၍၊ အလဘန္တေန-မရသော

× × × × × × ×

သစေဿ ပန၊ဧဝ၊နဝန္နတိ။ ။ ကျောင်းကုဋ်လည်း မရှိ, သာလာလည်း မရသောကြောင့် "ဇာဝဝဿံ ဝသိဿာမိ"ဟု နှုတ်မြွက်၍ ဝါမကပ်ရခြင်းကို " သတ္ထေပန၊ဧဝ၊ နဝန္နတိ"ဟု ဆိုသည်၊"ဤသတ္တဝယ် မိုယ်းလပတ်လုံးနေအံ့"ဟု စိတ်ဖြင့် အာလယပြုရမည် – ဟူလို၊ [သတ္ထေ ပန ဝဿံ ဥပဂန္တုံ နဝန္နတိတိ ကုဋိကာဒီနံ အဘာဝေန ဇာဝဝဿံ ဥပေဿတိတိ ဝစီဘေဒံ ကတ္ဝာ ဥပဂန္တုံ၊ နဝန္နတိ၊ အာလယကရဏမတ္တေနေဝ နဝန္နတီတိ အဓိပ္ပါယော၊—သာရတ္ထ။]

ရဟန်းသည်၊ အာလယော-ကို၊ ကာတဒ္ဗော-၏၊ [“ဤလွေပေါ်၌ ဝါကပ်မည်ဟု စိတ်ဖြစ်စေရမည်” ဟူလို။] အန္တော တေမာသံ - ဝါတွင်း ၃ လအတွင်း၌၊ နာဝါ-သည်၊ သမုဒ္ဒေယေဝ-၌သာ၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဝေံသတိ)၊ တတ္ထေဝ- ထိုလွေ၌သာ၊ ပဝါရေတမ္ဗံ-၏၊ အထ- သို့မဟုတ်၊ နာဝါ- သည်၊ ကူလံ- ကမ်းကို၊ လဘတိ - ရအံ့၊ အယဉ္စ - ဤရဟန်းသည်လည်း၊ ပရတော - နောက်သို့၊ ဂန္တ္ဝါ ကာမော- ဆက်၍သွားလိုသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ဂန္တ္ဝါ-ဆက်လက်၍ သွားခြင်းငှါ၊ နဝန္နတိ၊ နာဝါယ-သည်၊ လဒ္ဓဂါမေယေဝ-ရအပ်သောရွာ၌သာ၊ (လွေဆိုက်ရာရွာ၌သာ၊) ဝသိတွာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတမ္ဗံ၊ နာဝါ- သည်၊ အနုတီရမေဝ - ကမ်းအစဉ်အတိုင်းသာ၊ အညတ္ထ - အခြားသောရွာသို့၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း သွားအံ့၊ ဘိက္ခု၊စ-သည်လည်း၊ ပဌမံ-စွာ၊ လဒ္ဓဂါမေယေဝ- ရအပ်သောရွာ၌သာ၊ (လွေဆိုက်ရာရွာ၌သာ၊) ဝသိတုကာမော-နေရစ်လိုသည်၊ (သစေပိ ဟောတိ၊ ဝေံသတိ၊) နာဝါ-သည်၊ ဂစ္ဆတု-သွားပစေ၊ ဘိက္ခု နာ- သည်၊ တတ္ထေဝ- ထိုရွာ၌သာ၊ ဝသိတွာ - နေရစ်၍၊ ဘိက္ခူဟိ၊ပေ၊ပဝါရေတမ္ဗံ-ပဝါရကာပြုရာ၏။

ဇုတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဝဇ-နွားကျောင်းသားရွာငှင်း၊ သတ္ထေ- လှည်းကုန်သည် အပေါင်းငှင်း၊ နာဝါယံ-လွေငှင်း၊ ဇုတိ-သို့၊ တီသု-၃ မျိုးကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ ဝဿဥ္စဒေ- ဝါပြတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ- သည်၊ နတ္ထိ၊ ပဝါရေတုဉ္စ- ပဝါရကာပြုခြင်းငှါလည်း၊ လဘတိ- ရ၏၊ ပန- ဆက်၊ ပုရိမေသု-ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါဠေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇာဟောန္တိ အာဒီသု - အစရှိကုန်သော၊ သံယဘေဒ ပရိယန္တေသု - သံယဘေဒ အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထူသု - ဝတ္ထုတို့၌၊ ကေဝလံ- ပဝါရကာ မဖက် သက်သက်၊ အနာပတ္တိ - အနာပတ်သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ပ ဝါရေတုံ ပန-ပဝါရကာပြုခွင့်ကိုကား၊ နှ လဘတိ-မရ။

နှ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခသုသိရေတိ ဇေတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊) သုဒ္ဓေ-သက်သက်သော၊(အပေါကအမိုးမဖက် သက်သက်သော၊)ရုက္ခသုသိရေယေဝ-သစ်ခေါင်း၌သာ၊(ဝဿံ ဥပဂန္တုံ)နဝန္နတိ၊ ပန-အနွယ၊ မဟန္တသဿကြီးစွာသော၊ ရုက္ခသုသိရသ- ၏၊ အန္တော - အတွင်း၌၊ ပဒရစ္ဆဒနံ- ပျဉ်ချပ်

× × × × × × ×

နတ္ထိ ၊ပေ၊ လဘတိ ။ ။ မူလဝါကပ်ရာ အရပ်၌ အတည်မနေရဘဲ ရွှေ့၍ ရွှေ့၍ သွားရသောကြောင့် ဝဿဥ္စဒဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ပဝါရကာလည်း ပြုကောင်း၏-ဟူလို၊ သို့သော် ထို ဝဇစသည်တို့နှင့် အတူသွား၍မသာ ၌ခွင့်ပြုချက်ရသည်၊ ခွဲ၍သွားလျှင်ကား အာပတ်လည်းသင့်၏၊ ပဝါရကာပြုခွင့်လည်းမရ၊ [တီသု ဌာနေသု နတ္ထိ ဝဿဥ္စဒေ အာပတ္တိတိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တသော်ဝ နတ္ထိ၊ အာပတ္တိ၊ တေဟိ ဝိယုဇ္ဈိတ္ဝာ ဂမနေ ပန အာပတ္တိယေဝ၊ ပဝါရေတုဉ္စ နလဘတိ၊— သာရတ္ထ။]

အမိုးရှိသော၊ ကုဋိကံ-ကျောင်းကုဋိကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဝိသန္တဒါရံ - ဝင်ကြောင်းတံခါးကို၊ (ဝင်ကြောင်း , ထွက်ကြောင်း တံခါးကို၊ နှစ်ခွမနှတပုဒ် ကေသေသ ပြုထားသည်၊) ဃဿဇေတွာ- ယှဉ်စေ၍၊ (တပ်၍၊) ဥပဂန္တုံ- ဝါကပ်ခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ၊ ရုက္ခံ- ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ – ဖြတ်၍၊ (အခေါင်းရှိသော နေရာ၏ အထက်၌ ဖြတ်၍၊) မါဏုကမတ္ထကေ–သစ်ငုတ်၏ အထက်၌၊ ပဒရစ္ဆဒနံ-သော၊ ကုဋိကံ-ကို၊ ကတွာပိ-၍လည်း၊ (ဥပဂန္တုံ)၊ ဝန္တိယေဝ-သည်သာ၊ [ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ တိ သုသိရဋ္ဌာန ဥပဂိဘာဝါ ဆိန္ဒိဘွာ၊ ခါဏုမတ္ထကေတိ သုသိရခါဏုမတ္ထကေ၊ ဝိမတိ၊] ရုက္ခဝိဋပဘိယာတိ ထွေးပိ- ၍လည်း၊ သုဒ္ဓေ - သော၊ (လင်္ဂစင်မဖက် သက်သက်သော၊) ဝိဋပမတ္တေ-သစ်ခွမျှ၌၊ (ဥပဂန္တုံ) နဝန္တိ၊ ပန- အနွယ၊ မဟာဝိဋပေ-ကြီးစွာသော သစ်ခွ၌၊ အန္တကံ - လင်္ဂစင်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ- ဖွဲ့၍၊ တတ္ထ-ထို လင်္ဂစင်၌၊ ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋိကံ ကတွာ, ဥပဂန္တုမ်ဴ-ဝါကပ်ရာ၏။

အသေနာသနိကေနာတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပဉ္စန္နံ-၅ မျိုးကုန်သော၊ ဆဒနာနံ-အမိုးဘို့တွင်၊(အုတ်,ကျောက်, သစ်ရွက်, အက်ဆတ, မြက်ဟု ငါးချက်သော အမိုးတို့တွင်၊) အညတရေန- တမျိုးမျိုးသော အမိုးဖြင့်၊ ဆန္နံ-မိုးအပ်သော၊ ယောဇိတဒ္ဓါရဗန္ဓနံ-ယှဉ်စေအပ်သော တံခါးဘောင်ရှိသော၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ [အချို့စာ၌ "ယောဇိတဒ္ဓါရဗဒ္ဓသေနာသနံ" ဟု သမာသ်ခဲ့၏၊ "ယှဉ်စပ်အပ်သောတံခါး အဖွဲ့ပါရှိသော ကျောင်းသည်" ဟုပေး။] တေန-ထိုရဟန်းသည်၊(ကျောင်းမရှိသောရဟန်းသည်၊)နဥပဂန္တုမ်ဴ-ဝါမကပ်ရာ၊ နဘိက္ခဝေ ဆဝကုဋိကာယဿ - ကား၊ ဌာကိတမဏ္ဍောဒိဘောဒါ-ဌာကိတ ညောင်စောင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊(ရှည်သော အခြေ၌ အပေါင်တပ်၍ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊)ကုဋိ-တဲကုဋ်သည်၊ ဆဝကုဋိကာ-မ-မည်၏၊ တတ္ထ– ထို သုသာန် ဝဲကုဋ်၌၊ ဥပဂန္တုံ နဝန္တိ၊ ပန-အာ:ယ၊ သုသာနေ– သုသာန်၌၊ အညံ - ဌာကိတ မဏ္ဍစသည်မှ တပါးသော၊

× × × × × × ×

ဌာကိတ၊ စသကုဋိ။ ။ ဌာကိတမဏ္ဍောနာမ ဒီဃလေ မဏ္ဍပါဒေ စိဋ္ဌိတ္တာ အဋ္ဌနိယော ပဝေဓေသတ္တာ ကဟော၊(ဥပမာ–၂တောင်လောက်စသည် ရှည်သော ခြေထောက်ကို အလယ်ခပ်၍ ထွင်ထွင် အခေါင်တပ်ထားသော ညောင်စောင်းတည်း၊)သော ဟေဋ္ဌာ ပရိယာသေန ဥညဒေတ္တာဝိ ပုရိမသဒိသောဝ ဟောတိ၊ (ထို ညောင်စောင်းမျိုးသည် အထက်အောက် ဟူ၍ အထူးရှိ၊ အထက်ဘက်ကိုလည်း အောက်ဘက်၌ ထား၍ ခင်း နိုင်၏၊)တဲ သုသာနေ, ဒေဝတာဋ္ဌာနေစ ထပေန္တိ၊(ထိုညောင်စောင်းမျိုးကို သုသာန်၌လည်း၊ ထားတတ်ကြ, နတ်ကွန်းဋ္ဌာန၌လည်း ထားတတ်ကြ၏၊)ကျောက်တုံး၄ တုံး၏ အပေါ်၌ ကျောက်ပျဉ်ခင်း၍ ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းကိုလည်း "ဌာကိတမဏ္ဍ" ဟု ဝေါကြသေး၏၊ တေန္ဓ ပါသာဏာနံ ဥပရိ ပါသာဏဖလကေ အဇ္ဈာရုဟိတ္ဝာ ကတရေဟဿိ ဌာကိတမဏ္ဍောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊–ဗိမတိ။]

ကုဋိကံ–ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဥပဂန္တုံ ဝန္ဒတိ-၏၊ နဘိက္ခဝေ ဆတ္တေတိ ဏ္ဍောပိ- ဉ္ဒလည်း၊ စတူသု-၄ ခုကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု-တိုင်တို့၌၊ ဆတ္တံ-ထီးကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အာဝရဏံ-ပိတ်ဆို့ကြောင်း အကာကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဒွါရံ- တံခါးကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊(တပ်၍၊) ဥပဂန္တုံ ဝန္ဒတိ၊ သော-ဤကုဋိသည်၊(တိုင် ၄ တိုင်ပေါ်၌ ထီးရွက်ကိုထား၍ အကာ ကာပြီးလျှင် တံခါးတပ်ထားအပ်သော ကုဋိသည်၊)ဆတ္တကုဋိကာနာမ- ထီးကျောင်းကုဋိမည်သည်၊ ဟောတိ၊ စာဋိယာတိ ဏ္ဍောပိ-ဉ္ဒလည်း၊ မဟန္တေန-ကြီးစွာသော၊ ကပလ္လေန-အိုးခွက်ဖြင့်၊ ဆတ္တေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ကုဋိံ ကတ္တာ ဥပဂန္တုံ ဝန္ဒတိ။

အဓမ္မိကကတိကာဒိကထာ

ဝေရူပါကတိကာတိဏ္ဍေ- ဉ္ဒ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတမ္ဗော၊) အညာပိ-၍ ကတိကမ္မ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ၍ဒိသိ-၍ကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ အဓမ္မိကာ-တရားနှင့် မယှဉ်သော၊ ယာ ကတိကာ - အကြင် ကတိကဝတ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ သာ-ထိုကတိကဝတ်ကို၊ နကာတဗ္ဗာ-မပြုထိုက်၊ ဇာတိ အဏ္ဍော၊တသာ-ထို အဓမ္မိက ကတိကာ၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာကို၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ- ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်းဋ္ဌ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [စတုတ္ထပါရာဇိကအဖွင့် "ယော ဇာမမ္မာ အာဝါသာ ပဌမံ ပက္ကမိဿတိ၊ တံ အရဟာတိဇာနိဿာမ"ဉ္ဒ ပြအပ်သော အဓမ္မိကကတိကဝတ်တည်း၊ သေနာသနက္ခန္ဓကဋ္ဌလည်း ပြဉ္ဇူးလတ္တံ့။]

ပဋိဿဝေ စ အာပတ္တိဒုက္ကဋဿာတိ ဏ္ဍော-ဉ္ဒ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတမ္ဗော၊) ကေဝလံ–သက်သက်၊ (ဆွမ်းခံဘိုရန် ဝန်ခံခြင်း စသည်နှင့် မဖက်သက်သက်၊) ဇာမံ တေမာသံ- ၍ ၃ လပတ်လုံး၊ ဇာဓ - ၍ ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝဿံ-မိုယ်းအခါ၌နေခြင်း၄။ ဝါ-မိုယ်းခိုခြင်း၄၊ ဝသထ–နေကြပါကုန်၊(တေမာသံနှင့် အစွန်သံယောဇဉ်းထပ်မည်စိုး၍ "ဝဿံ"ကို "၄"ဟု ပေးလိုက်သည်။) ဇာတိ-သို့၊ တေဿဝ–၍ လျော်ထားအပ်သောစကားကိုသာ၊ ပဋိဿဝေ–ဝန်ခံချက်ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ နံ (ဟောတိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး၊ ဇာမံ တေမာသံ-ပတ်လုံး၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဇာတိ-၍သို့ဂင်း၊

× × × × × × × ×

နံ ဧကဝေလံ၊ပေါဒုက္ကဋံ။ ။ရဟန်းတပါးသည် "ကျောင်းတကျောင်း၌ ပုရိမဝါဆိုမည်"ဟု ဝန်ခံထား၏၊ ဝါဆိုခါနီးသော် ထိုကျောင်းသို့ ဝါဆိုဘိုရန်လာစဉ် လမ်း၌ လာဘ်ပေါသော ကျောင်း ၂ ကျောင်းကို တွေ့၍ ဝန်ခံထားရာကျောင်းသို့ မသွားဘဲ လာဘ်ပေါသော ကျောင်း ၂ ကျောင်းဌ ဝါကပ်လေ၏၊ ထိုရဟန်းအတွက် ပဋိဿဝကြောင့် ဒုက္ကဋ်ဟု ဆိုသည်၊ ၍ပဋိဿဝဒုက္ကဋ်ကား "ကျောင်း၌နေမည်"ဟု ဝန်ခံချက်ပျက်မှုသာမက ဆွမ်းစားပင့်ဆာဌ်"လာမည်"ဟု ဝန်ခံပြီး၍ မသွားသူမှာလည်း ပဋိဿဝဒုက္ကဋ် သင့်သည်သာ၊ [ပဋိဿဝ ဝိသံဝါဒေ, သုဒ္ဓစိတ္တာသ ဒုက္ကဋံ၊ –ခုဒ္ဒသိက္ခာ။]

ဥဘောဝိ – ၂ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မယံ - တို့သည်၊ ဇာဓ - ဤကျောင်းဌ၊ ဝဿံ - မိုယ်းလပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမ - နေကြကုန်စို့၊ ဇာတိ- ဤသို့ဂုင်း၊ ကေတာ-တပေါင်းတည်း၊ ဥဒ္ဒိသာပေဿာမ – ပါဠိကို ရွတ်စေကြကုန်စို့၊ (ပါဠိကို သင်ယူကြကုန်စို့၊) ဇာတိ-ဤသို့ဂုင်း၊ ဝေမာဒိနာဝိ–ဤသို့ အစရှိသောစကားဖြင့် လည်း၊ တဿဘာဿ – ထို လျှောက်ထားမှု, တိုင်ပင်မှုကို၊ ပဋိဿဝေ- ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တဒ္ဓ–ထို ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ ပဌမံ-ရှေးဦး စွာ၊ (အစစွာ လျှောက်ထားတုန်းက, သို့မဟုတ် တိုင်ပင်တုန်းက၊) သုဒ္ဓစိတ္တာသန-သန့်ရှင်းသောစိတ် ရှိသောရဟန်း၏၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊(ဝါ- မှ၊) ဝိသံဝါဒန ပစ္စယာ-ဆွတ်ယွင်းစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဟောတ်)၊ ပန- ဗျတိရိုက်၊ ပဌမမ္ပိ-စွာလည်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တာသ-မသန့်ရှင်းသောစိတ် ရှိသောရဟန်း၏၊(ဝန်ခံသည့်အဘိုင်း မလုပ်ဘူး ဟု မစင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသောရဟန်း၏၊) ပဋိဿဝေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊(ဟောတိ)၊[သမ္မုခာန မုသာဝါဒ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။]ဝိသံ ဝါဒန- ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊(ဟောတိ)၊ ဇာတိ-သို့၊ ပါစိတ္တိယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ - တကွ၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ ယုဇ္ဇတိ–သင့်၏။

သော တဒဟေဝ အကရဏီဃယာတိ အာဒိသု - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝဿံ-သို့၊ အနုပဂစ္ဆိ-မကပ်မူ၍၊ သစေ ပဋ္ဌမတိ–အကယ်၍ ဖဲသွားအုံ၊ (ဧဝံ သတိ)ဝါ- သော်ငုင်း၊ (ဝဿံ- သို့၊) ဥပဂတ္ဆိ- ကပ်ပြီး၍၊ ဝါ- မှ၊ သတ္တာဟံ– ၇ ရက်ကို၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ပြင်ပ၌၊ (သစေ)ဝိတိနာဓမတိ-အကယ်၍ လွန်စေအုံ၊ (ဧဝံ ဃတိ)ဝါ-ဖသော်ငုင်း၊ ပုရိမိကာစ-ပုရိမဝါဿ ကျောင်းခံခြင်းသည်လည်း၊ နုပဋ္ဌာ ယတိ- မထင်ရှား၊ ပဋိဿဝေစ - ဝန်ခံချက် ပျက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အာပတ္တိ– ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဝဿံ-သို့၊ ဥပဂတ္ဆိ-ကပ်ပြီး၍၊

× × × × × × ×

ပဋိဿဝေ။ ။ပဋိဿဝနံ – ဓေရ်း၌ နားထောင်ခြင်း၊ ပဋိဿဝေါ – ခြင်း၊ ဤသို့ သဒ္ဒဗျုတ်ပြစ်၏၊ "ဝန်ခံခြင်း" ဟူသောအနက်ကား အဓိပ္ပါယ်ထွတည်း၊ [သာဓုတဲ့ ပဋိ သုကံတွာ ကဲ့သို့တည်း။] ဝန်ခံရုံဖြင့် အာပတ်မသင့်၊ ဝန်ခံချက်ကို ပျက်ကွက်စေမှ အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်း ပဋိဿဝ၏အမည်ကို အကျိုးပျက်ကွက်မှုဖြင့် တင်စာ၍ ကားရာဟုစာရအားဖြင့် ပျက်ကွက်မှုကိုလည်း ' ပဋိဿဝ"ဟု ခေါ်ပ!။

ပုရိဒိကာဝ နုပညာယတိ။ ။ဤခန္ဓကအစနှားဌ ဝဿူပနာယိက ၂ မျိုးကို "ပုရိမာ, ပစ္ဆိမိကာ" ဟု ပြခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် " ပုရိမိကာစ – ပုရိမဝါကပ်ခြင်းသည်လည်း" ဟု တိုက်ရိုက်အနက်ထွက်၏၊ သို့သော် ထို ပုရိမဝါကပ်သောရဟန်းသည် ဝါတွင်း နေ ဆိုင်ဘို့ရန် ကျောင်းကိုမှတ်ယူထား၍၊ ဝါကျွတ်သော အခါ ထိုကျောင်းဌ ရနေကျလောဘ်ကိုလည်း ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုရိမိကာဖြင့် ပုရိမဝါနှင့်ဆိုင်သော သေနာသနဥါဟ (ကျောင်းယူထားခြင်း) တိုင်အောင် ကာရကာပစာရအားဖြင့်အနက်မှတ်ပါ၊ [ပုရိမိကာစ နုပညာယတိတဲ့ ပဌမံ သေနာသနဥါဟံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊—ဗိမတိ။]

ဝါ-မှ၊ အရုဏံ – အရုဏ်ကို၊ အနုဋ္ဌာပေတွာ – မတက်စေမူ၍၊ (ဝါကပ်ရာ ကျောင်း၌ အရုဏ်မတက်စေမူ၍၊) တဒဟေဝ- ထိုနေ့၌ပင်၊ သတ္တာဟ ကရဏီယေန– ၇ ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဘွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ပက္ကမန္တိသာဝိ-ဖဲသွားသော ရဟန်း၏လည်း၊ အန္တောသတ္တာဟေ- ၇ ရက်အတွင်း၌၊ နိဝတ္တန္တသ - ပြန်နစ်လေသော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတဲ့)၊ ပန - ချီးမွမ်းဘွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ ဒ္ဝိဟတိဟံ – ၂ ရက် ၃ ရက်ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ - နေပြီး၍၊ အန္တော သတ္တာဟေ- ၌၊ နိဝတ္တန္တသ - ပြန်နစ်သောရဟန်း၏၊ ဝါဒေါ- အနာပတ်ဟု ပြောဆိုဘွယ်သည်၊ ကောပန-အာဘယ်မှာ ရှိဘော့အုံးနည်း။

ဒ္ဝိဟာဘိဟံ ဝသိတွာတိတ္ထောပိ- ၌လည်း၊ နိရုပေက္ခေနေဝ – ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်သာလျင်၊ (ဟုတွာ)၊ [၇ ရက်အတွင်းပြန်လာမည်ဟု ကျောင်း၌ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်သာလျင်ဖြစ်၍၊] ဥပစာရာတိက္ကမေ – ကျောင်းဥပစာကို လွန်ရာအခါ၌၊ ဝသန္တော်ဒေါ-ဝါပြတ်ခြင်းကို၊ ဝဒိတဗ္ဗော-၏၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ ရှေဝါကျနှင့် ဤဝါကျ ရှေနောက် ပြန်နေ၏၊] ဧဝ-ဤကျောင်း၌၊ ဝသိသာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာလယော-အာလယသည်၊ သဒ္ဓေ အတ္ထိ–အကယ်၍ရှိအံ့၊ [အချို့စာ၌ "သစေပိ" ဟု ပိသဒ္ဒါပါသည်။] ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ အသတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ဝသံ-သို့၊ နု ဥပေတိ-မကပ်မိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟိတသေနာသနံ-ယူအပ်ပြီးသောကျောင်းကို၊ သဥ္ဇဟိတံ-ကောင်းစွာယူအပ်ပြီ၊ ဆိန္နဝဿော-ပြတ်သော ဝါရှိသည်၊ နု ဟောတိ မဖြစ်၊ ပဝါဒေတုံ - ပဝါရဏာပြုခြင်းငှါ၊ လဘတိယေဝ-ရသည်သာ။

× × × × × × × ×

မှတ်ချက်။ ။ကျောင်းတိုက် ၂ ခု၌ ရှိသောကျောင်း ၂ ကျောင်း၌ ဝါကပ်မည်ဟု သံဃိကကျောင်းနေရာကို မှတ်ယူထားသော (ရွေ့၌ ပြခဲ့သော) ရဟန်းသည် ပဌမကျောင်း၌ ဝါကပ်နေစဉ် ဒုတိယကျောင်း၌ နေမည်ဟု ကြံ၍ ထွက်သွားသော အခါ ပဌမကျောင်းတိုက် ဥပစာကိုလွန်လျင် ပဌမသေနာသနဂ္ဂါဟပျက်၏၊ ထိုအချိန်၌ ဒုတိယသေနာသနဂ္ဂါဟ တည်ရှိသေး၏၊ တဖန် ဒုတိယကျောင်းမှ ပဌမကျောင်းသို့နေမည်ဟု ထွက်လာပြန်လျင် ဥပစာကို လွန်သောအခါ ဒုတိယ သေနာသနဂ္ဂါဟလည်း ပျက်မည်ဟု မှတ်ပါ၊ (ဝိမတိ)၊ [သာရတ္ထ၌ "ဒုတိယကျောင်း၌ နေမည်ဟု စိတ်ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် ပျက်၏" ဟု ဆိုသည်။] ကျောင်းခံခြင်း ပျက်သည်အားလျော်စွာ ထိုကျောင်းနှင့် စပ်သော သင်္ကန်းစသောလာဘ်လည်း မရနိုင်တော့။

သစေ၊ပေါလဘတိယေဝ။ ။ကျောင်းတိုက် တတိုက်ဝယ်"ဝါကပ်မည်"ဟူသော အာလယ (တွယ်တာစိတ်) ဖြင့် နေစဉ်, ဝါဆိုရမည့်နေ့၌ကား ဝါဆိုဘို့ရန် သတိမရ၍ "ဇုမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဇုမံ တေမာသံ ဝသံ ဥပေမိ" ဟု နှုတ်မြွက်လျက် ဝါမဆိုမိသော ရဟန်းမှာ မှတ်ယူအပ်ပြီးသော ကျောင်းလည်း ကောင်းစွာယူပြီး ဖြစ်၏, ဝါလည်း မကျိုး, ပဝါရဏာလည်း ပြုခွင့်ရသည်၊ [သတိရလျက် ဝါမဆိုသူကား ထိုသို့ ခွင့်မရပါ၊ ထုံးစံအတိုင်း အာပတ်သင့်သည်။]

သတ္တာဟာနာဂတာယ ပဝါရဏာယာတိ ထွေ-၌၊ နဝမိတော-၉ ရက် မြောက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂန္တုံ-၄၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဂစ္ဆတု ဝါ–ပြန်လာလိုမူလည်း ပြန်လာပစေ၊ မာ အာဂစ္ဆတုဝါ-ပြန်မလာလိုမူလည်း ပြန်မလာပစေ၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်သည်သာ၊ ဇုတံ-အပြီးတည်း။

ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × ×

သတ္တာဟာနာဂတာယ။ ။စာအုပ်များ၌“သတ္တာဟံ + အနာဂတာယ + ပဝါရဏာယ”ဟုတွေ့ရ၏၊ ယောဇနာ၌လည်း“သတ္တာဟန္တိ-သတ္တာဟေန အနာဂတာယ”ဟုဖွင့်၏၊ သို့သော် ဒီသားဟာနာဂတံစသည်၌ ဗာဟိရတ္ထ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်သာ တွေ့ရသောကြောင့် ဤ၌လည်း “သတ္တာဟံ+အနာဂတာယ+ယသ်သာတိ သတ္တာဟာ နာဂတာ”ဟု သမာသ်သာ ရှိသင့်ပါသည်။

နဝမိ သွားခြင်း။ ။“နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ-၉ ရက်မြောက်နေ့မှစ၍ သွားကောင်း၏”ဟူရာ၌ အကြောင်းကိစ္စ အထူးမရှိဘဲ သွားချင်ရုံဖြင့် သွားကောင်းသည်-ဟု မမှတ်ရ၊ ပါဠိတော်၌“သကရဏီယော ပဏ္ဏမတ်– ထုံးစံအတိုင်း မိဘဆရာစသူတို့၏ ကိစ္စအတွက် ပြုဘွယ်ရှိမှ သွားကောင်းသည် ဟု မှတ်ပါ၊ ဤသို့ နဝမိ ဟုခေါ်ရသော ၉ ရက်နေ့၌သွားခြင်းကို “နဝမိသွားခြင်း”ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသည်။

အာဂစ္ဆတု ဝါ, မာဝါ။ ။သီတင်းကျွတ်လဆန်း၉ ရက်နေ့မှ စ၍(သတ္တာဟကရဏီယကိစ္စကြောင့်) ခရီးသွားသူမှာ ၁၅ ရက် (လပြည့်)နေ့ ရောက်သော အခါကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ ၇-ရက်ပြည့်နေလေပြီ၊ ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ထိုနေ့၌ ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်သို့ အရောက်ပြန်လ ရတော့မည်၊ သို့သော် လပြည့်နေ့မှ ၁ ရက်နေ့အကူး၌ အရုဏ်တက်ပြီးသောအခါ ဝါကျွတ်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် လပြည့် တရက်ကို အထူးခွင့်ပြုချက် အနေအား‌ဖြင့်“အာဂစ္ဆေယျဝါ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တံအာဝါသံ, နဝါ ဂစ္ဆေယျ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤနောက်ဆုံးသတ္တာဟ၌သာ အထူးခွင့်ပြုချက်အနေအား‌ဖြင့် မပြန်လာဘဲ နေခွင့်ရသော်လည်း အခြားသော ရှေ့သတ္တာဟတို့ဥကား ဤသို့ မပြန်လာဘဲ နေခွင့်မရှိ ဟု မှတ်ပါ။ [အာဂစ္ဆေယျဝါ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တံ အာဝါသံ နဂစ္ဆေယျာတိ အာဒိနာ–ပန္ဆိမသတ္တာဟေ အနာဂမနေ အနုညာတေါ(မပြန်လာခြင်း‌ကို ခွင့်ပြုအပ်သော်လည်း) အညသတ္တာဟေသု နဝဋ္ဋတိ၊ — ဝိမတိ။]

ဆက်ဥပုံ — နောက်ဆုံးသတ္တာဟ၌ အထူးခွင့်ပြုချက် ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဝါဆိုပြီး၀သာအခါ ပဌမရက်၌ ညှဉ်မအိပ်ဘဲ သတ္တာဟကိစ္စရှိလျှင် သွားကောင်းသော်လည်း နောက်ရက်များ၌ကား အခြားအရပ်သို့ သတ္တာဟကိစ္စဖြင့် သွားပြီး၍ ပြန်လာသူ၏ ညှဉ်မအိပ်ဘဲ ထပ်၍သွားခြင်း၌ မအပ် ဟု မှတ်ပါ၊—ဝိမတိ။

ပဝါရဏာကွန္ဒကအဖွင့်

[ပဝ္ဒါရဏာနှင့် စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

အဖါသုကဝိဟာရကထာ

ပဝါရဏာကွန္ဒကေ-၌၊ နေဝ အာလပေယျာမ နသလ္လပေယျာမာတိ ထွေ-၌၊ ပဌမဝစနံ-ပဌမပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ရှေးဦးစွာပြောခြင်းသည်၊) အာလာပေါနာမ- အာလာပမည်၏၊ ပစ္ဆိမဝစနံ - နောက်မှ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ သလ္လာပေါ-သလ္လာပ မည်၏၊ ဟတ္ထဝိလယ်ကေနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထုက္ခေပကေန-လက်တို့ဖြင့် မြောက်ယူခြင်းဖြင့်၊ (ဥပဋ္ဌာပေယျ - ၌စပ်)၊ ပသုသံဝါသန္တိ - ကား၊ ပသူနံ -

× + × × × × × ×

အာလာပသလ္လာပ။ ။အာဒိတော လာပေါ အာလာပေါ၊ ဝစနပဋိဝစနဝသေန သမံ လာပေါ သလ္လာပေါ၊-သားရတ္တ၊ "အာလာပေါ"၌ အာသဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ကို ဟောဏ်၊ "ပဌမံ+လာပေါ အာလာပေါ"ဟု ပြု၊ "သလ္လာပေါ"၌ သံကို "သမံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ "သမံ+လာပေါ သလ္လာပေါ"ဟု ပြု၊ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် ညီမျှအောင် နောက်ထပ်ပြောဆိုခြင်းကို "သလ္လာပ"ဟု ခေါ်သည်၊ သမံ-ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် အညီအမျှ၊ ဝါ- လိုက်လျောအောင်၊ လာပေါ - ပြန်၍ ပြောခြင်းတည်း၊ သလ္လာပေါ-ခြင်း။

ဟတ္ထဝိလယ်ကေန။ ။လယိခဲဝတ်သည် "ခုန်တက်ပျံလွှဲခြင်း" ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဤ၌ မြောက်ကြွခြင်း အနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိလယ်ကို "ဥက္ခေပက" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိလယ်နံ ဝိလယော်၊ ဝိလယော် ဧဝ ဝိလယ်ကော၊ ဥက္ခိပနံ ဥက္ခေပေါ၊ ဥက္ခေပေါယေဝ ဥက္ခေပကော၊ ဟတ္ထေဟိ + ဝိလယ်ကော ဟတ္ထဝိလယ်ကော၊ ဟတ္ထေဟိ+ဥက္ခေပကော ဟတ္ထ ဥက္ခေပကော၊ လက်တို့ဖြင့် ရေအိုးကို မြောက်ကြွခြင်း၊ အထဝါ ဝိလယော်တိ ဒေသန္တရံ ပါပေတိ ဓေတနာတိ ဝိလယ်ကော၊ ဟတ္ထောဧဝ ဝိလယ်ကော ဟတ္ထဝိလယ်ကော၊ တေန ဟတ္ထဝိလယ်ကေန၊ အညမညံ သံသိဋ္ဌတ ဟတ္ထေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤဋီကာနည်းကိုကြည့်၍ "လက်ချင်း ယှက်သဖြင့်" ဟု အနက်တမျိုး ပေးကြသည်၊ ဆန်အိတ်များ (မ) သကဲ့သို့ လက်ချင်းယှက်၍ ချိယူသွားခြင်းတည်း။

အဝက္ကာရမေတိ, အဝိသယ်။ ။ပါဠိတော်ဝယ် "အဝက္ကာရပါတိ" ဟု ရှိ၏၊ ထိုအဝက္ကာရပါတိဟူသည် ဆွမ်းပိုဆွမ်းကျန်ထည့်ရာဖြစ်သောခွက်, ဇလုံစသည်တည်း၊ [အဝက္ကာရပါတိန္တိ အတိရေက ပိဏ္ဍပါတဿပနကံ ဧကံ ဘာဇနံ၊—ဝိမတိ။] အဝ (အဓေ) ကရီယတေတိ အဝက္ကာရော၊ အောက်၌ပြုအပ် (ဇလုံ စသည်၌ သွန်ချအပ်သော) ဆွမ်းပို ဆွမ်းကျန်၊ အဝက္ကာရသ+ပါတိ အဝက္ကာရပါတိ၊ ဆွမ်းပိုဆွမ်းကျန်၏ ခွက်၊ (ဆွမ်းပိုဆွမ်းကျန် ထည့်စရာခွက်၊) အဝိသယ်၌ ဝိပုဗ္ဗ သဟဓာတ်, ဏျပစ္စည်း၊ နဝိသယ္ဟတေတိ အဝိသယ်၊ "ချိမြောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်အပ် (မစွမ်းနိုင်သော) အိုး" ဟူလို၊ [အဝိသယ္ဟန္တိ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ကုဏေယျံ၊—ဝိမတိ။]

သားကောင်တို့၏၊ သံဝါသံဝိယ - ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်းနှင့် တူစွာ၊ (ဝုဋ္ဌ, သမာနာ–တို့ဋ္ဌစ၌)ဟိ-မှန်၊ ပသဝေါဝိ-သားကောင်တို့သည်လည်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ (သန္တာန်၌) ဥပ္ပန္နံ– ဖြစ်သော၊ သုခဒုက္ခံ - ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို၊ အညမညဿ- အချင်းချင်းအား၊ နာရောစေန္တိ- မပြောနိုင်ကြကုန်၊ ပဋိသန္ထာရံ– စကားဖြင့် ဆက်သွယ် စေ့စပ်မှုကို၊ နကရောန္တိ– မပြုနိုင်ကြကုန်၊ တထာ- ထို့အတူ၊ ဧတပိ – ဤရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (ပဋိသန္ထာရံ – ကို၊) နအကံသု-မပြုကြကုန်၊ ကဿ-ကြောင့်၊ နေသံ-တို့ရဟန်းတို့၏၊ သံဝါသေ- နေထိုင်ခြင်းကို၊ ပသုသံဝါသောတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဥကသံဝါသ သပတ္တသံဝါသ ပုဒ်တို့၌၊ သေ (ဧသော) - ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိအကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ နဘိက္ခဝေ မူဂဗ္ဘတံ တိတ္ထိယသမာဒါနန္တိ-ကား၊ ဣမံ တေမာသံ-ဤ ၃ လ ပတ်လုံး၊ နကထေတဗ္ဗံ-စကားမပြောရာ၊ ဝါ-စကားမပြောစတမ်း၊ ဣတိ – သို့၊ ဝေရူပံ- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝတသမာဒါနံ-ဆောက်ဘည်အပ်သော အကျင့်ကို၊ နကာတဗ္ဗံ- ထိုက်၊ ဟိ–မှန်၊ သော-ဤစကားမပြောကြ စတမ်း ဟု ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်သည်၊ အဓမ္မကတိကာ-တရားနှင့် မလျော်သော ကတိကဝတ်တည်း။

အညမညာနုလောမဘာဝတိ - ကား၊ အညမညံ- အချင်းချင်း၊ ဝတ္တုံ-ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ အနုလောမဘာဝေါ-လျော်သည်၏အဖြစ်သည်ဌင်း၊ (ဘဝိဿတိဋ္ဌစ၌၊) ဟိ-မှန်၊ ဝဒန္တေ မံ အာယသ္မန္တော်ဘိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တံ-ပြောဆို ဖိဘ်မံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကိဉ္စိ - တစုံတခုကို၊ ဝတ္တုံ - ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ သက္ကာ – တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဒုတရံ-ဝဒန္တေမံ အာယသ္မန္တော်ဟု ဖိတ်မန်သူမှတပါးသော မဖိတ်မန်သူကို၊ (ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ သက္ကာ) နု(ဟောတိ)၊ အာပတ္တိ ဝုဋ္ဌနတာ ဝိနယပုဒရကဿာရဘာဘတိ - ကား၊ အာပတ္တိဟိ - အာပတ်တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာနဘာဝေါ - ထခြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်ဌင်း၊ ဝိနယံ- ကို၊ ပုရတော- ရှေ့၌၊ ကတ္တာ- ၍၊ စရဏာ

× × × × × × × +

ပသုသံဝါသံ။ ။ပသုနံ– သမင်စသော သားကောင်တို့၏၊ သံဝါသော–ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်းတည်း၊ ပသုသံဝါသော-ခြင်း၊ ပသုသံဝါသော ဝိယာတိ ပသုသံဝါသော၊ သားကောင်တို့၏ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်းနှင့်တူစသော ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်း၊ ဤ၌ ဝုဋ္ဌာဝယ် စပ်ရမည်ဖြစ်၍ အဲဝိဘတ်ကို ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်ပါ၊ ဘာဝကြောင့်နည်း "ဝုဋ္ဌာ"၌ ဝသစာတ်၏ အကမ္မကစာတ် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ "ပသုသံဝါသညေဝ-သားကောင်တို့၏ ပေါင်းသင်းခြင်းနှင့် တူစွာသာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာ–နေခဲ့ရကုန်သည်၊ သမာနာ–ဖြစ်ပါကုန်လျက်"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

မူဂဗ္ဘတံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ။ ။မူဂါနံ – စကားမပြောနိုင်သူ လူ(အ)တို့၏၊ ဝတံ -အကျင့်တည်း၊ မူဂဗ္ဘတံ-ကျင့်၊ ဝကို မပြု၊ သမာဒိယိတမ္ဘဏ္ဍံ သမာဒါနံ-ခဆောက်တည်အပ်သော အကျင့်၊ တိတ္ထိယာနံ+သမာဒါနံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ၊ စကားမပြောဘဲကျင့်အပ်စသော ထိုအကျင့်မျိုးသည် တိတ္ထိ ဘို့ ဆောက်ဘည်အပ်သော အကျင့်တည်း။

ဘာဝေါ - လွည့်လည်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊ (ဘဝိဿတိ၌စပ်၊) ဟိ - မှန်၊ ဝဒန္တု မံ အာယဿ္မန္တော်တို - ဟူ၍၊ ဧဝံ - သို့၊ ဝဒန္တော - ပြောဆို ဖိတ်မန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာပတ္တိဟိ - တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိဿတီတိ - ထလတံ့သူ ဟူ၍၎င်း၊ ဝိနယံ–ဝိနည်းကို၊ ပုရက္ခတွာ-၍၊ ဝိဟရိဿတီတိစ-နေလတံ့သူဟူ၍၎င်း၊ ဝုစ္စတိ-၏။

သုဏာတုမေ၊ပေ၊သံဃော ပဝါဒေတုယျာတိ-ဟူသော၊ အယံ-၌ ဥတ်သည်၊ သဗ္ဗသင်္ဃဟိကာနာမ- သဗ္ဗသင်္ဃဟိကာ မည်သော၊ (အလုံးစုံသော ပဝါရဏာတို့ကို သိမ်းယူနိုင်သည် မည်သော၊) ဥ တ္တို - ဥတ်တည်း၊ ဟိ - မှန်၊ ဧဝံ - ၌သို့ သံဃော ပဝါဒေတုယျဟူ၍၊ ဝုတ္တော - ရွတ်ဆိုအပ်သော်၊ (ပဝါရဏာ အားလုံးကို သိမ်းကြုံးနိုင်သော သာမည်ပါဋိဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော်၊) တေဝါစိကံ–တေဝါစိက ပဝါရဏာကိုလည်း၊ (၃ ခွန်းသော ဖိတ်မန်ကြောင်းစကားရှိသော ပဝါရဏာကို လည်း၊) ဒွေ ဝါစိကံ-ဒွေဝါစိက ပဝါရဏာကိုလည်း၊(၂ ခွန်းသော ဖိတ်မန်ကြောင်းစကားရှိသော ပဝါရဏာကိုလည်း၊) ကေဝါစိကဉ္စ-ကေဝါစိက ပဝါရဏာကိုလည်း၊ (တခွန်းသော ဖိတ်မန်ကြောင်းစကားရှိသော ပဝါရဏာကိုလည်း၊) ပဝါဒေတုံ–ဖိတ်မန်ခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ဤ ပဝါဒေတုံကို နေဝံဒွိလည်း လိုက်ပါစေ။] သမာနဝဿိကံ- သမာနဝဿိက ပဝါရဏာကို၊ (ပဝါဒေတုံ) နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊

× × × × × × ×

ဧဝံ ဝဒေန္တော၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ဤသို့ ဖိတ်မန်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖိတ်မန်ထားတုန်းကပင် အာပတ်သင့်လျှင် အခြားသူများက ပြောဆိုသတိပေးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဒေသနာကြားမှု စသည်ကို ပြု၍ အာပတ်မှ ထမည့်သူဟူ၎င်း, ဝိနည်းကို ရွှေ့ထား၍ နေမည့်သူ, ဝိနည်း လေးစားမည့်သူဟူ၎င်း တင်ကြို၍ ပြောဆိုနိုင်သည်။

သဗ္ဗသင်္ဃဟိကာ ။ ။ သင်္ကာတိတိ သင်္ဃဟိကာ၊ သဗ္ဗေသံ – အလုံးစုံသော တေဝါစိက ဒွေဝါစိက စသော ပဝါရဏာတို့ကို၊ သင်္ဃဟိကာ–သိမ်းယူနိုင်သော ဥတ်တည်း၊ သဗ္ဗသင်္ဃဟိကာ – ဥတ်၊ “ သံဃော ပဝါရေယျ” ဟု သာမည်ဆိုထားသော ကြောင့် တေဝါစိက ပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၊ ပေ၊ သမာနဝဿိက ပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်လောက်အောင် အလုံးစုံသောပဝါရဏာတို့ကို သိမ်းယူထားသည်–ဟူလို။

တေဝါစိကံ၊ပေ၊သမာနဝဿိကံ။ ။ဥတ်ထည်း၌“တေဝါစိကံ ပဝါရေယျ”ဟု ဆိုထားလျှင် တေဝါစိကအောက် လျော့သော ပဝါရဏာများကို မပြုနိုင်၊ ဥတ်ထည်း၌ “ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျ”ဟု ဆိုထားလျှင် ဒွေဝါစိက ပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်, ထို့ထက် ဂရုကဖြစ်သော တေဝါစိက ပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၏၊ လဟုကဖြစ်သော ကေဝါစိက ပဝါရဏာ သမာနဝဿိကပဝါရဏာတို့ကိုကား မပြုနိုင်၊ “ကေဝါစိကံ ပဝါရေယျ”ဟု ဥတ်ထားရာ၌ ကေဝါစိကပဝါရဏာလည်းပြုနိုင်၊ ထို့ထက် ဂရုကဖြစ်သော ဒွေဝါစိက တေဝါစိက ပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၏၊ လဟုကဖြစ်သော သမာနဝဿိက ပဝါရဏာကို ကား မပြုနိုင်၊ “သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျ” ဟု ဥတ်ထားလျှင်ကား အားလုံး ပဝါရဏာများကို အလိုရှိရာ ပြုနိုင်သည်၊ [တိဿော + ဝါစံ တိဝါစံ၊ တိဝါစံ + အဿဒ္ဓါ အတ္ထိတိ တေဝါစိကာ၊ သမာနဝဿေဟိ+ကတာ သမာနဝဿိကာ။]

တေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ- သော်၊ တေဝါစိကမေဝ- တေဝါစိက ပဝါရဏာကိုသာ၊ (ပဝါရေတုံ) ဝန္တိ၊ အညံ–တေဝါစိကပဝါရဏာမှတပါး သော ပဝါရဏာကို၊(ပဝါရေတုံ) နဝန္တိ၊ ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ–သော်၊ ဒွေဝါစိကဆ္ဆ- ကိုငုံး၊ တေ ဝါစိကဆ္ဆ - ကိုငုံး၊ (ပဝါရေတုံ) ဝန္တိ- ၏၊ ကေဝါစိကဆ္ဆ- ကိုငုံး၊ သမာန ဝဿိကဆ္ဆ - ကိုငုံး၊ (ပဝါရေတုံ) နဝန္တိ၊ ပန– ကား၊ ကေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ- သော်၊ ကေဝါစိက ဒွေဝါစိက တေဝါစိကာနိ – ကေဝါစိကပဝါရဏာ ဒွေဝါစိက ပဝါရဏာ တေဝါစိက ပဝါရဏာတို့ကို၊ (ပဝါရေတုံ) ဝန္တိ၊ သမာနဝဿိက မေဝ–သမာနဝဿိက ပဝါရဏာကိုသာ၊ (ပဝါရေတုံ)နဝန္တိ၊ သမာန ဝဿိကန္တိ-ဟူ၍၊ဝုတ္တေ-သော်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောပဝါရဏာကို၊(ပဝါရေတုံ) ဝန္တိ။

အာစ္ဆန္တိ-ကား၊နိသိန္နာဝ-ထိုင်မြဲထိုင်နေကုန်သည်သာ၊ဟောန္တိ၊ နဥဋ္ဌဟန္တိ–ထိုင်ရာမှ မထကြကုန်၊ (ဆောင့်ကြောင့် မထိုင်ကြကုန်- ဟူလို၊) တဒမန္တရာတိ-ကား၊ တဒန္တရာ-ထို ပဝါရဏာပြုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့တိုင်အောင်၊ တာဝတကံ - ထို ပဝါရဏာပြုပြီးရာကာလ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ကာလံ – ကာလပတ်လုံး၊ (ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိတုံ အနုဇာနာမိဉ္ဇစပ်၊) ဇာတိအတ္ထော။

× × × × × × ×

တဒမန္တရာ။ ။ “မ အက္ခရာသည် ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ လာထား၊သော အက္ခရာ”ဟု သိစေလိုခြင့် “တဒန္တရာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ တသ+အန္တရံ တဒန္တရံ၊ တသ္မာ တဒန္တရာ–ထို အခြားမဲ့တိုင်အောင်၊ ယာဝနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် “ တဒန္တရာ ” ဟု သွားဝိဘတ်ဖြင့် ထား၊သည်၊ ယာဝ၏ နိယမကိုလည်း ပြလိုသောကြောင့် “တာဝတကံ ကာလန္တိ အဆိုသာ ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ မိန့်တော်မူလိုရင်းကား — “ပဝါရဏာ ပြုခါနီး၌ အာ၊လုံး၊ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ ပဝါရဏာပြုရမည် ” ဟု ပညတ်တော်မူပြီး နောက် မထေရ်ကြီးတပါး၏ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေရသည့်အတွက် မူးမိုက်၍ လဲသွားမှုကို အကြောင်းပြု၍ မိမိပဝါရဏာပြုပြီး၍နိုင်တိုင်အောင်သာ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ရမည်၊ “ပဝါရဏာပြုပြီးသောအခါ အာသနဋ္ဌ ထိုင်နိုင်သည်”ဟု ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပဝါရဏာကိုဋ္ဌသာ အသီးအသီးထိုင်၍ သံဃာကို ဖိတ်မန်လျောက်ထား၊ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် မိမိဖိတ်မန်မပြီးမီ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ဘို့ရန် မိန့်တော်မူရသည်၊ ဥပသိကံစသည်ဋ္ဌကား မည်သူကိုမျှ လျောက်ရမည် မဟုတ်သေးကြောင့် ဖိဒိဆိုင်ရာ အာသနဋ္ဌ ချမ်းသာစွာထိုင်နေ၍ ပါတိမောက် ရွတ်သုကလည်း ရွတ်နှင့်, နာသုကလည်း နာနိုင်၏ဟု မှတ်ပါ၊ အာသန အမျိုးမျိုးကို ဥပေါသထက္ခန္ဓကဋ္ဌ ပြခဲ့ပြီ၊ “အခြားသော ကိုယ်မျာ၊ဋ္ဌလည်း ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ဘို့ အထူးပညတ်ချက် မပါလျှင် ချမ်းသာသော ဣရိယာပုထ်ခြင့်ထိုင်၍ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာတိုးပွားခြင်းစသော အမှုကို ပြုနိုင်၏” ဟု ယူဆသင့်ပါသည်။

ပဝါရဏာဘေဒကထာ

စာတုဒ္ဒသိကာစ ပန္နရသိကာစာတိ ဣဏ္ဍ-ဒ္ဒ၊ စာတုဒ္ဒသိကာယ-စာတုဒ္ဒသိကာ ပဝါရဏာနေ့ဒ္ဒ၊ အဇ္ဇပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီတိ - ဟူ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ- ပုဗ္ဗကိစ္စကို၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုရာ၏၊ [အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ပဝါရဏာ - ပဝါရဏာနေ့သည်၊ စာတုဒ္ဒသီ - ၁၄ ရက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ပဝါရဏာနေ့ပါတည်း၊] ပန္နရသိကာယ-ပန္နရသိကာ ပဝါရဏာနေ့ဒ္ဒ၊ အဇ္ဇပဝါရဏာ ပန္နရသီတိ-ဟူ၍၊ (ဧဝံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ။)

ပဝါရဏာကမ္မေသု - ပဝါရဏာကံတို့ဒ္ဒ၊ ကေသ္မိ - တခုသော၊ ဝိဟာရေ - ဒ္ဒ၊ ပဋ္ဌသု - ၅ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူသု- တို့သည်၊ ဝသန္တေသု - နေကုန်လေသော်၊ (တနည်း) ဝသန္တေသု- နှ်သော၊ ပဋ္ဌသု-နှ်သော၊ ဘိက္ခူသု-တို့တွင်၊ ကေသ-တပါးသောရဟန်း၏၊ ပဝါရဏံ-ပဝါရဏာကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ စတ္တာရော - ၄ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏဥတ္တိ - ဂဏဥတ်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သစေ ပဝါရေန္တိ-အကယ်၍ ပဝါရဏာပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ-၍သို့ ပဝါရဏာပြုကုန်သော်၎င်း၊) စတူသုဝါ-၄ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း၊ တီသုဝါ- ၃ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း၊ ဝသန္တေသု - နှ်လေသော်၊ (တနည်း) ဝသန္တေသု-နှ်သော၊ စတူသုဝါ-တို့တွင်သော်၎င်း၊ တီသုဝါ-တို့တွင်သော်၎င်း၊ ကေသ-၏၊ ပဝါရဏံ- ကို၊ အာဟရိတွာ- ၍၊ တယောဝါ- ၃ ပါးတို့သည်သော်၎င်း၊ ဒ္ဝေဝါ- ၂ ပါးတို့သည်သော်၎င်း၊ သံယဉ္စိ - ကို၊ ထပေတွာ (သစေ) ပဝါရေန္တိ-နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ-သော်၎င်း၊) တေ သမ္ဗ်-၍ အလုံးစုံသောကံသည်၊ အဓမ္မေန - မတရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ- ဝဂ်ဖြစ်သော၊ ပဝါရဏာကမ္မံ-ပဝါရဏာကံတည်း။

ပန-ကား၊ သမ္မေဝိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဋ္ဌ-နှ်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ သန္နိပတိတွာ- စုဝေး၍၊ ဂဏဥတ္တိ် ထပေတွာ သစေ ပဝါရေန္တိ-နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ-နှ်သော်၎င်း၊) စတ္တာရောဝါ-၄ ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယောဝါ-နှ်သော၊ ဒ္ဝေဝါ-နှ်သော၊ ဝသန္တာ-နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကေတော- တပေါင်းတည်း၊ပေ၊ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ- သော်၎င်း၊) တေ သမ္ဗ်- သည်၊ အဓမ္မေန - သဖြင့်၊ သမဂ္ဂံ-သမဂ္ဂဖြစ်သော၊ ပဝါရဏာကမ္မံ-တည်။

ပဋ္ဌသု-နှ်သော၊ ဇနေသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ကေသ-၏၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ အာဟရိတွာ- ၍၊ စတ္တာရော - ၄ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ သံယဉ္စိ တ္တိ် ထဇပတွာ သစေ ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ)၊ စတူသုဝါ – ၄ ပါးသော ရဟန်းတို့တွင် သော်၎င်း၊ တီသုဝါ-တို့တွင်သော်၎င်း၊ ကေသ ပဝါရဏံ အာဟရိတွာ၊ တယော

ဝါ-၃ ပါးသောရဟန်းတို့သည် သော်၎င်း၊ ဒွေဝါ- သော်၎င်း၊ ဂဏာဥတို့ ထပေတွာ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ) ဧတံ သမ္ဗဲ - သည်၊ ဓံမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ-သော၊ ပဝါရဏကမ္မံ-တည်း။

ပန–ကား၊ သဗ္ဗေပိ- နှံသော၊ ပဉ္စ-နှံသော၊ ဇနာ-တို့သည်၊ ဧကတော၊ပေ၊ သးစေ ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ)၊ စတ္တာရော၀ါ- တို့သည်သော်၎င်း၊ တယောဝါ-တို့သည်သော်၎င်း၊ပေ၊(သစေ)ပဝါရေန္တိ၊(ဧဝံပဝါရေန္တေသုဝါ)၊ ဒွေ-၂ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ- အချင်းချင်း၊ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသုဝါ)၊ ကေကော-တပါးတည်းသည်၊(ဟုတ္ဝာ)ဝသန္တော-နေစဉ်၊ အဓိဋ္ဌာနပဝါရဏံ–အဓိဋ္ဌာန် ပဝါရဏာကို၊ (သစေ)ကရောတိ၊ (ဧဝံ သတိဝါ- သော်၎င်း၊)တံသမ္ဗဲ-သည်၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂံနာမ-သမဂ္ဂမည်သော၊ ပဝါရဏကမ္မံ-တည်း၊ ဇာတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [အချုပ်မှာ ဥပုသ်ကံ၌ ၄ ပါး ရှိလျှင် သံဃဥပုသ်ပြုရ၏၊ ပဝါရဏာကံ၌ ၅ ပါးရှိမှ တပါးက ၄ ပါးကို ဖိတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ သံဃပဝါရဏာပြုရသည်-ဟု မှတ်ပါ၊ ၄ ပါးသာရှိလျှင် ၃ ပါးကို ဖိတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဂဏပဝါရဏာသာ ပြုရသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မှတ်ပါ။]

ပဝါရဏာဒဒါနာနုဇာနနကထာ

ဒိန္နာ ဟောတိ ပဝါရဏာတိ ထြေ-၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊(ဤပါဠိတော်၌ လာသည့် အတိုင်း၊)ပဝါရဏာယ–ပဝါရဏာကို၊ ဒိန္နာယ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ပဝါရဏာ ဟာရကေန–ပဝါရဏာကို ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဝါ- သို့၊ ဥပသက်မိတ္တာ-ရှ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ- ဖိတ်ရာ၏၊ (ကိံ)၊ တိဿာ ဘန္တေ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿတိတိ–ဟူ၍၊ (ပဝါရေတဗ္ဗံ)၊ [ဘန္တေ - တို့၊ တိဿာ-တိဿမည်သော၊ ဘိက္ခု - သည်၊ သံဃံ - ကို၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ - မြင်ခြင်းအားဖြင့် သော်၎င်း၊ သုတေနဝါ–ကြားခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ ပရိသင်္ကာယဝါ- ယုံမှားခြင်းအားဖြင့် သော်၎င်း၊ ပဝါရေတိ-ပြောဆိုဘိုရန် ဖိတ်မန်ပါ၏၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃောဝ–သည်၊ အနုကမ္ပံ- ငဲ့ကွက်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို၊ ဝါ-သနားစေခြင်းရောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ တံ- ထို တိဿရဟန်းကို၊ ဝဒတု-ပြောဆိုတော်မူပါ၊ ပဿန္တော-အပြစ်ကို ခြင်လသော်၊ ပဋိကရိဿတိ-ကုစားပါလိမ့်မည်း] (ဒုတိယမွိ တတိယမွိ စသည်ကို ပဝါရကိဿစဝ်၍ အနက်ပေးပါ၊)

× × × × × × × ×

ဝဒတု တံ သံဃော။ ။ဤနေရာ၌ "ဝဒတု တံ ဘန္တေ သံဃော"ဟု ရှိ၏၊ သံဃ ပဝါရကာဖြစ်သောကြောင့်"သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေတိ"နှင့်အညီ"ဝဒတု တံ သံဃော" ဟု ရှိခြင်းသည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်၏။

ပန-ဆက်၊ ဝုမှတရော - သိတင်းကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ အာယသ္မာ ဘန္တေ တိဿောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာမ့်-၏၊ [ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်က သတင်းကြီးဖြစ်လျှင် "တိဿော ဘန္တေ ဘိက္ခု" နေရာဝယ် အာယသ္မာထည့်၍ "အာယသ္မာ ဘန္တေ တိဿော" ဟု ဆိုပါလေ-ဟူလို၊] ဟိ- အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့ (ပဝါရဏာဆောင်လာသူက ဖိတ်လသော်၊) တေန-ထို ပဝါရဏာ ဆောင်လာသော ရဟန်းသည်၊ တဿ - ထိုရဟန်း၏၊ (ပဝါရဏာပေးလိုက်သော ရဟန်း၏၊) အတ္ထာယ-အကျိုးငှါ၊ ပဝါရိတံ-ပဝါရဏာပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်တော့၏၊ ဣတိ- ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပဝါရဏံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမို ဒါတုန္တိ ထွေ-၌၊ ဆန္ဒဒါနံ- ဆန္ဒပေးပုံကို၊ ဥပေါသထကန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ—ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဣဓ၀ပိ-၌ ပဝါရဏာပေးရာ၌လည်း၊ ဆန္ဒဒါနံ - ဆန္ဒပေးခြင်းသည်၊ အဝသေသ ကမ္မတ္ထာယ- ပဝါရဏာကံမှ ကြွင်းသောကံ အကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ပဝါရဏံ- ကို၊ ဒေန္တော - ပေးသောရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊(ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊) ပဒါရဏာယ-ကို၊ အာဟဋာယ-ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ တေန စ ဘိက္ခုနာ- ထို ဆန္ဒ, ပဝါရဏာပေးလိုက်သော ရဟန်းသည်၎င်း၊ သံဃေနစ—သည်၎င်း၊ ပဝါရိတမေဝ — ပဝါရဏာ ပြုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပဝါရဏာမေဝ- ကိုသာ၊ (သစေ) ဒေတိ- အံ့၊ ဆန္ဒံ- ကို၊ (သစေ)နာ (ဒေတိ) - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တသ္မာစ - ထို ပဒါရဏာပေးလိုက်သော ရဟန်း၏လည်း၊ ပဝါရဏာယ-ကို၊ အာရောစိတာယ— လျှောကြားအပ်ပြီးသော်၊ သံဃေနစ-သည်လည်း၊ ပဝါရိတော - သော်၊ သဗ္ဗေသံ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ သုပ္ပဝါရိတံ— ကောင်းစွာ ပဝါရဏာပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ပန— ထိုသို့ပင် သုပ္ပဝါရိတ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အညံ—ပဝါရဏာကံမှ တပါးသော၊ ကမ္မံ— သည်၊ ကုပ္ပတိ—ပျက်၏၊ ဆန္ဒမေဝ- ကိုသာ၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ (သစေ)နာ (ဒေတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ သံဃသ-၏၊ ပဝါရဏာစ-သည်၎င်း၊ သေသကမ္မာနိစ-

× × × × × × ×

ဧဝဠိ၊ ပေ၊ ဟောတိ။ ။ ဤသို့ ဆောင်လာသောပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်စား၊ ပဝါရဏာပြုလျှင် ပဝါရဏာပေးလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဝါရဏာပြုပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောင်လာသောပုဂ္ဂိုလ်က သံဃာ့အထံသို့ရောက်လျှင် အိပ်ပျော်နေခြင်းစသည်ကြောင့် ကိုယ်စားပဝါရဏာမပြုမိသော်လည်း ပဝါရဏာရောက်ပြီးဖြစ်ရကား ပဝါရဏာကံမှာ သမဂ္ဂကံဖြစ်နိုင်သည်၊ ပေးလိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဝါရဏာပြုခြင်း ကိစ္စလည်း ပြီးနိုင်သည်သာ-ဟု နောက်၌ မိန့်တော်မူဥုံးလတ္တံ့၊ [ဧဝဠိတေန တဿထ္ထာယ ပဝါရိတံ ဟောတီတိ ထွေ ဧဝံ တေန အပ္ပဝါရိတောဝိ တဿ သံဃပ္ပတ္တိမတ္တေန သံဃပဝါရဏာကမ္မံ သမဂ္ဂကမ္မမေဝ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ —ဝိမတိ။]

ကြွင်းသောကံတို့သည်၎င်း၊ နာ ကုပ္ပန္တိ- မပျက်ကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင် မပျက်ပါသော်လည်း၊ တေန ဘိက္ခုနာ-ထိုဆန္ဒသာ ပေးလိုက်သောရဟန်းသည်၊ အပ္ပဝါရိတံ-ပဝါရဏာမပြု အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပဝါရဏာဒိဝသေ-ပဝါရဏာပြုရာနေ့၌၊ [အချို့စာ၌ "ပဝါရဏာဒိဝသေန"ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း။] ဗဟိသီမာယံ- ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ပဝါရဏံ - ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ– အဓိဋ္ဌာန်ပြီး၍၊ (တပါးတည်း နေသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍၊) အာဂတေနပဝ်-လာသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဆန္ဒော- ကို၊ ဒါတဗ္ဗော- ၏၊ တေန - ထိုသို့ ဆန္ဒပေးခြင်းကြောင့်၊ သံဃသ- ၏၊ ပဝါရဏာကမ်ဓ- သည်၊ နာ ကုပ္ပတိ၊ [ဆန္ဒမပေးလျှင် ထိုပဝါရဏာကံကို သဘောတူရာ မရောက်သောကြောင့် မဟာသိမ်အတွင်း၌လည်း ထိုရဟန်းက ရောက်နေရကား ပဝါရဏာကံသည် ဝဂ်ဖြစ်၍ ပျက်လိမ့်မည်–ဟူလို။] အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာတိတ္ထေ- ၌၊ စာတုဒ္ဒသိကာ - စာတုဒ္ဒသိကာပဝါရဏာနေ့သည်၊ သစေ ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီတိ - ဟူ၍ဂုဏ်း၊ ပန္နရသိကာ - သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ ပန္နရသီတိ - ဟူ၍ဂုဏ်း၊ ဧဝံ - သို့၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ - ရာ၏၊ တဒဟု ပဝါရဏာယ အာပတ္တိနာ အာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီ သောနည်းရှိသည်သာ။[ဥပေါသထကွန္ဓကာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ။]

အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိ ကထာ

ပုနပဝါရေတမ္မနာ – ကား၊ ပုန - တဖန်၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ - ကို၊ ကတ္ဝာ- ပြုပြီး၍၊ ဥတ္တိံ – ဥတ်ကို၊ ထပေတ္ဝာ - ထားပြီး၍၊ [ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတ္ဝာကိုပင် "ဥတ္တိံ ထပေတ္ဝာ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ နောက်၌ ဥတ်ကိုပင် "ပုဗ္ဗကိစ္စ"ဟု ဆိုလတံ့။] သံဃတ္ထေရတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ဥပေါသထကွန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ-ဥပေါသထကွန္ဓက အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ အာဂန္တုကေန၊ပေ၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ – ကား၊ အဇ္ဇပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီတိ-ဟူ၍၊ တေဒေဝ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-၌ပုဗ္ဗကိစ္စကိုသာ၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ပန္နရသိကဝါရေပိ- ဝါရ၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

အာဒါသိကေဟိ၊ပေ၊ပဝါရေတမ္မန္တိ-ဟူသော၊ အဿ-၌ ပါဠိရပ်၏၊ အဝသာနေ-အဆုံး၌၊ အယံ-ကား၊ ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယော- ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ပုရိမိကာယ- ပုရိမဝါ၌၊ ပဋ္ဌ-ငါးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဝဿံ- ဝါသို့၊ သစေ ဥပဂတာ-အကယ်၍ကပ်ရောက်ကုန်အုံ၊ ပန္နရသိကာယပိ-၌လည်း၊ ပဋ္ဌ-နှစ်သော၊(ဘိက္ခူ, ဝဿံ သစေ ဥပဂတာ-ကုန်အုံ၊ ဧဝံသတိ၊) ပုရိမေဟိ – ရှေ့၌ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်း ၅ ပါးတို့သည်၊) ဥတ္တိံ – ဥတ်ကို၊ ထဒပတ္ဝာ - ထား၍၊ ပဝါရိတေ–

ပဝါရဏာပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆိမေဟိ-နောက်၌ဖြစ်သောရဟန်းတို့သည်၊(ပစ္ဆိမ ဝါကပ်သော ရဟန်း ၅ ပါးတို့သည်၊)တေသံ-ထိုပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော - ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော–ပြုထိုက်၏၊ ကေသ္မိံ–တခုသော၊ ဥပေါသထင္ဂေ- ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ ဒွေ–နှစ်ခုကုန်သော၊ ဥတ္တိယော – ဥတ်တို့ကို၊ နထပေတဗ္ဗာ - မထားထိုက်ကုန်၊ ပစ္ဆိမိကာယ–၌၊ (ဝဿံ- သို့၊) ဥပဂတာ - ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော(ဝါ) လေးပါးတို့သည်သော်၎င်း၊ တယော (ဝါ)- တို့သည်သော်၎င်း၊ သစေပိ(ဟောန္တိ)၊ ကောဝါ-တပါးသည်သော်၎င်း၊(သစေပိ)ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သေဝ နယော-တည်း။

ပုရိမိကာယ-၌၊ စတ္တာရော-တို့သည်၊ အထ(ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊ ပစ္ဆိမိကာယပိ-၌လည်း၊ စတ္တာရော(ဝါ)တို့သည်သော်၎င်း၊ တယော(ဝါ)- တို့သည်သော်၎င်း၊ ဒွေ(ဝါ)-တို့သည်သော်၎င်း၊ (အထ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊) ကောဝါ- သည်သော်၎င်း၊(အထ)ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ သေဝနယော-တည်း၊ ပုရိမိကာယ–၌၊ တယော-တို့သည်၊ အထာပိ (ဟောန္တိ)- ကုန်အံ့၊ ပစ္ဆိမိကာယပိ-၌လည်း၊ တယော(ဝါ)-တို့သည်သော်၎င်း၊ ဒွေဝါ–သော်၎င်း၊ (အထာပိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊)သေဝနယော၊[ပစ္ဆိမဝါသားကတပါးတည်းဖြစ်လျှင် သံဃပဝါရဏာမပြုလောက်သောကြောင့် ဒွေဝါတိုင်အောင်သာ ထားသည်၊]ဟိ-မှန်၊ တ္ထေ-၌သို့ ပုရိမဝါ ပစ္ဆိမဝါကပ်ကြရာ၌၊ ဇာဒံ - ၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ လက္ခဏံ - မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာတည်း၊ (အချုပ်မှတ်ဘွယ်-ဟူလို၊) ပုရိမိကာယ - ၌၊ ဥပဂတေဟိ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊ (သမသမာ-၌စပ်၊) ဝါ- တို့အောက်၊ (ထောကတရာ-၌စပ်၊) ပစ္ဆိမိကာယ- ၌၊ ဥပဂတာ - တို့သည်၊ ထောကတရာ စေဝ-နည်းကုန်သည်သော်၎င်း၊ သမသမာစ-ထပ်တူညီမျှဖြစ်ကုန်သည်သော်၎င်း၊ သစေ ဟောန္တိ-နှံအံ့၊ သံဃပဝါရဏာယ-၏၊ ဂဏ်-ဂိုဏ်းကို၊(သစေ)ပူရေန္တိ-အာကယ်၍ ပြည့်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃပဝါရဏာဝသေန – သံဃပဝါ

× × × × × × ×

နာ၊ပေ၊ထပေတဗ္ဗာ။ ။ပစ္ဆိမဝါသား ၅ ပါးဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဥတ်ထား၍ သံဃဥပုသ်မပြုရသနည်း၊ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသော့ကြောင့်“နာ၊ပေ၊ထပေတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်သည်၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် တခုထည်း၌ ဥတ် ၂ မျိုး မထားထိုက်သော့ကြောင့် ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းတို့သည် ဥတ်ထား၍ သံဃပဝါရဏာ မပြုရ–ဟူလို။

သမသမာ။ ။“ဒုက္ခ ဒုက္ခံ”ဟူရာ၌ “ဒုက္ခမေဝ ဒုက္ခံ”ဟု ကမ္မဓာရဲ့ ပြုရသကဲ့သို့ “သမာယေဝ+သမာ သမသမာ”ဟု ပြုသင့်မည် ထင်၏၊ ညီမျှကုန်သည် ဖြစ်၍ ညီမျှသော့ ရဟန်းတို့၊“ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်သော့ ရဟန်းတို့”ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ “သမေန သမတောဝါ သမာ့ သမသမာ့”ဟု ပြုလေ၏၊ “ညီမျှသော့အားဖြင့် ညီမျှသော့ ရဟန်းတို့”ဟူလို။

ရဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏၊ ဇာတိ (ဇာဒံ)- ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊(လက္ခဏံ-တည်း)။

ပန-သို့မဟုတ်၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ တဓေယာ-တို့သည်၊ သဓေ(ဟောန္တို့)၊ပစ္ဆိမိကာယ—၌၊ ဧကော-သည်၊(သဓေ ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ၊)တေန-ထို့တပါးသော ရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော-တို့သည်၊ ဟောန္တို—ကုန်၏၊ စတုန္နံ— ၄ ပါးသော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ- တို့၏၊ သံယဉ္တိ – ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ပဝါရေတုံ - ၄ါ၊ နဝန္နတိ၊ ဂဏဉ္တိယာ ပန - ၏ကား၊ သော- ထို ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းတပါးသည်၊ ဂဏပူရကော- ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ—ကြောင့်၊ ဂဏဝသေန-ဂိုဏ်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပုရိမေဟိ-ရှေ့၌ ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊(ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊) ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ ဇာတရေန- ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းမှတပါးသော ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဘေသံ - ထို ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ- ၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော- ၏၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ ဒွေ- တို့သည်၊ သဓေ (ဟောန္တို့)၊ ပစ္ဆိမိကာယ-၌၊ ဒွေဝါ- တို့သည် သော်လည်း၊(သဓေ ဟောန္တို့)၊ ကောဝါ-သည်သော်လည်း၊(သဓေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) သေဝ နဒယာ၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ ဧကော-သည်၊ သဓေ(ဟောတိ)၊ ပစ္ဆိမိကာယဝိ—၌လည်း၊ ဧကော-သည်၊(သဓေ)ဟောတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ကေန-တပါးသော ပုရိမဝါကပ် ရဟန်းသည်၊ ကေဿ - တပါးသော ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ကေန-တပါးသော ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းသည်၊ (ကေဿ-တပါးသော ပုရိမဝါသား ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ - ၌၊) ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ပန- ကား၊ ပုရိမဝဿူပဂတေဟိ—ပုဋိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ထက်၊ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတာ - ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကေနာပိ – တပါးအားဖြင့်လည်း၊ အဓိကတရာ - ပိုလွန်ကုန်သည်၊ သဓေ ဟောန္တို့၊(ဧဝံသတိ)၊ ပဌမံ-စွာ၊ ပါဘိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသိတွာ—ရွတ်ပြခြင်း၌၊ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ထောကတရေဟိ-နည်းသော ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ တေသံ-ထို ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

ပန—ဆက်၊ ကတ္တိကစာတုမာသိနိယာ-ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော မိုဃ်း ၄ လတို့၏အဆုံး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ဖြစ်သော၊ [ယောဇနာ၌ "ကတ္တိကာယ စာတုမာသိနိယာ" ဟု ရှိ၏။] ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ့၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဝဿူပဂတေဟိ-ပုဋိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ထက်၊ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတာ - ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကေနာပိ – တပါးအားဖြင့်လည်း၊ အဓိကတရာ - ပိုလွန်ကုန်သည်၊ သဓေ ဟောန္တို့၊(ဧဝံသတိ)၊ ပဌမံ-စွာ၊ ပါဘိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသိတွာ—ရွတ်ပြခြင်း၌၊ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ထောကတရေဟိ-နည်းသော ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ တေသံ-ထို ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

ညီမျှ ဖြစ်ကုန်သည်သော်၎င်း၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဝါရဏာဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပဝါရေတမ္ဗံ-၏၊ တေဟိ-ထို ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ ပဝါရိတေ–ပဝါရဏာပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၊ ဇုတရေဟိ-အခြားသော ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော - ကို၊ ကာတဗ္ဗော – ၏၊ မဟာပဝါရဏာယ–၌၊ ပဝါရိတာ- ပဝါရဏာပြုပြီးကုန်သော၊ ဗဟူ- နှင့်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ အထ ဟောန္တိ– အာကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတာ–ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ထောကတရာ - နည်းကုန်သည်၊ (အထ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)ဝါ- သော်၎င်း၊ ဧကော-သည်၊ (အထ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဝါ–၎င်း၊ ပါတိမောက္ခေ– ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေ - ရွတ်ပြအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ - နောက်မှ၊ တေသံ–ထို ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ တေန- ထို ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းသည်၊ ပဝါရေတမ္ဗံ–၏၊ [“ တေန ” နေရာဝယ် “ ထောကတရေန ”ဟု ရှိလျှင် ထောကတရာဝါ ကောဝါ ၂ မျိုးလုံးကို သိမ်းကြုံးနိုင် သောကြောင့် ကောင်း၏၊] ဇုတိအယံ–ကား၊ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော - တည်း၊ [ဤသို့ပြန်၍ လှည့်ဘို့ရန် ဇုတိပါသင့်၏၊ မပါလျှင် ထည့်ပါ။]

နစ ဘိက္ခဝေ၊ပေါသံထသာမဂ္ဂိယာတိ ထ္ထေ - ၌၊ ကောသမ္ဗက သာမဂ္ဂိသဒိသာဝ – ကောသမ္ဗကကွန္ဓကဉ်လာသော သာမဂ္ဂိနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သာမဂ္ဂိ-သာမဂ္ဂိကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ၏၊ စ- ဆက်၊ ထ္ထေ - ဤ သာမဂ္ဂိပဝါရဏာ၌၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာသာမဂ္ဂိတိ-ဟူ၍၊ ဝံ-သို့၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ကို၊ ကာတမ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ- တစုံတခုသာလျှင် ဖြစ်ခဲသော၊ အပ္ပမတ္တကေ- နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဝါရဏံ–ကို၊ ထပေတွာ - ထားပြီး၍၊ (မပြုဘဲ ထားပြီး၍၊) သမဂ္ဂါ- ညီညွတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှင့်၊ တေဟိ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ပဝါရဏာယမေဝ- ပဝါရဏာနှင့်၌သာ၊ ပဝါရဏာ- ကို၊ ကာတမ္ဗာ- ၏၊ စ- ဆက်၊ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ-ကို၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ ပဌမပဝါရဏံ- ပဌမပဝါရဏာကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ (မပြုဘဲ ထားပြီး၍၊) ပါဠိပဒတော - သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝ- လောက်၊ ကတ္တိက စာတုမာသိနီ - ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော မိုးယံ ၄ လတို့၏ ပြည့်ရာဖြစ်သော၊ [ကတ္တိကာ + စတုမာသိနီဟု ဝါကျရှိလျှင် ကောင်း၏။] ပုဏ္ဏမာ – လပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ထ္ထေန္တရေ- ဤအတွင်း၌၊ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အတွင်း၌၊) (သာမဂ္ဂိပဝါရဏာ - ကို၊) ကာတမ္ဗာ - ၏၊ တတော–ထိုရက်မှ၊ ပစ္ဆာဝါ-နောက်၌သော်၎င်း၊ ပုရေဝါ-ရှေး၌သော်၎င်း၊(သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ-ကို၊) ကာတုံ-၌၊ နဝန္တိ–မအပ်။

ဒွေဝါစိကာဒိ ပဝါရဏာ ကထာ

ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေတုန္တိ ထ္ထေ – ဒ္ဒ၊ ဥတ္တိံ – ဥတ်ကို၊ ထပေန္တေနာပိ – ထားသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ယဒိသံယဿ ၊ပေ၊ ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ– ဟူ၍၊ ဝတ္တုံ - ဆိုရာ၏၊ ကေဝါစိကေ – ကေဝါစိက ပဝါရဏာဒ္ဒ၊ ကေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ (ဝတ္တုမ်ံ)၊ သမာနဝဿိကေပိ-သမာနဝဿိက ပဝါရဏာဒ္ဒလည်း၊ သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျာတိ- ဟူ၍၊ ဝတ္တုမ်ံ၊ စ- ဆက်၊ ထ္ထေ– ဤသမာနဝဿိကပဝါရဏာဒ္ဒ၊ ဗဟူဒိ – များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမာနဝဿာ-တူသောဝါရိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ပဝါရေတုံ-ဌ၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏။

ပဝါရဏာဌပနကထာ

ဘာသိတာယ လပိတာယ အာပရိယောသိတာယာတိ ထ္ထေ-ဒ္ဒ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဓေဒိတမ္ဘာ၊) သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဉ္စ - သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ပဝါရဏာထပနဒုင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဉ္စ-ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာ ထပနဒုင်း၊ ဇာတိ- သို့၊ ပဝါရဏာထပနံ- ပဝါရဏာကို တန်ထားခြင်းသည်၊ (မပြူသေးစေဘဲ တန်ရုပ်ထားခြင်းသည်၊) ဒုဝိဓံ-၂ ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ -ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကေ– နဒ္ဒ၊ သုဏာတု မေ ၊ပေ ၊ ပဝါရေဇ္ဇတိ – ဟူ၍၊ (ယျ အာဇ္ဈရာသို့မရောက်မီ၊) သုကာရတော - သုအာဇ္ဈရာမှ၊ (သုဏာတု မေ-ဒ္ဓ သုအာဇ္ဈရာမှ၊) ယာဝ-လောက်၊ ရကာရော-ရေအာဇ္ဈရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ- ထို ရေအာဇ္ဈရာတိုင်အောင်၊ ဘာသိတာ–ပြောဆိုအပ်ပြီးသည်၊ လပိတာ – ရွတ်ဆိုအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ၊ ပုဒ် ၂ ပုဒ် ပရိယာယ်၊) ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာပရိယောသိတာဝ - မပြီးဆုံးစေအပ်ဆေးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ထ္ထေန္တရေ-ဤအတွင်းဌ်၊(ရေအာဇ္ဈရာသို့မရောက်မီအတွင်းဌ်၊)ကေပဒေပိ-တပုဒ်ဒ္ဒလည်း၊ ထပေန္တေန-တန်ထားသောရဟန်းသည်၊ ပဝါရဏာ - သည်၊ ဝါ- ကို၊ ထပိတာ- သည်၊ ဟောတိ၊ ပန - ဗျတိရိတ်က်၊ ယျကာရေ-ယျအာဇ္ဈရာသို့၊ ပတ္တေ-ရောက်အပ်သော်၊ ပရိယောသိတာ-ပြီးဆုံးစေအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ တတော - ထို ယျအာဇ္ဈရာမှ၊ ပဌာယ – ၍၊ ထပေန္တေန-သည်၊ ထပိတာ-တန်ထားအပ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ– သော်လည်း၊ အတ္ထပိတာ- မတန်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပန-ကား၊ (သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ပဝါရဏာ ထပနမှတပါး ပုဂ္ဂလိက ပဝါရဏာ ထပနကား၊) ပုဂ္ဂလိကထပနေ – ဒ္ဒ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဓေဒိတမ္ဘေ၊) သံယံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ၊ပေ၊ပဿန္တော ပဋိတိ – ဟူ၍၊ သံကာရတော – သံအာဇ္ဈရာမှ၊ ယာဝ-လောက်၊ သဗ္ဗပဋ္ဌိမော– အလုံးဝုံသော အာဇ္ဈရာတို့၏အဆုံးဌ်ဖြစ်သော၊

အယံဋီကာရော-ဤ ဋီအက္ခရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိ ဋီအက္ခရာတိုင်အောင်၊ ပဝါရဏာ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဘာသိတာ - သည်၊ လပိတာ - သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အပရိယောသိတာဝ - မပြီးဆုံးစေအပ်သေးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တ္ထေန္တရေ-ဤ အတွင်း၌၊ (သံဃံ၌ "သံ" မှစ၍ ပဋိတိုင်အောင်သော ဤပုဒ်တို့၏အတွင်း၌၊) ကေပဒေပိ- တခုသောပုဒ်၌လည်း၊ ထပေန္တေန – တန့်ထားသောရဟန်းသည်၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်၊ ကရိဿာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ– ဆိုအပ်ပြီးသော်၊ ပရိယောသိတာ – ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ကရိဿာမိတိ - ဟူသော၊ တေသ္မိံ ပဒေ - ဤပုဒ်သို့၊ ပတ္တေ-ရောံအပ်သော်၊ထပိတာ-တန့်ထားအပ်သည်၊(သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ အတ္ထပိတာ-မတန့်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဒွေဝါစိက ကေဝါစိက သမာန ဝဿိကာသုပိ- ဒွေဝါစိကပဝါရဏာ ကေဝါစိကပဝါရဏာ သမာနဝဿိက ပဝါရဏာတို့၌လည်း၊ သေနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း)ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တောသုပိ - ဤ ဒွေဝါစိကပဝါရဏာ ကေဝါစိက ပဝါရဏာ သမာန ဝဿိက ပဝါရဏာတို့၌လည်း၊ ဋီကာရာ ဝဿာနံယေဝ-ဋီအက္ခရာ အဆုံးရှိသော စကားရပ်သည်သာ၊ ထပနခေတ္တံ-တန့်ထားရာခေတ်တည်း၊ (ဇုတိ-ကြောင့်၊ သေနယော- သည်၊ ဟောတိ၊) ဇုတိ–ပဝါရဏာထပန အပြီးတည်း၊ ဇုတိတလုံး အကြေကြီ။

အနယုဠ္ဍိယမာနောတိ-ကား၊ ကိမ္မိ-အဘယ်အပြစ်ကြောင့်၊ နံ-ထိုပဝါရဏာကို၊ ထပေသိ-တန့်ထားသနည်း၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ ပရတော-နောက်၌၊ဝုတ္တနယေန-ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊ ပုန္ဆိ ယမာနော- စစ်ဆေး မေးမြန်းအပ်သော်၊ (အနုယောဂံ ဒါတုံ နပဋိဗလော-၌စပ်၊) ဩမဒ္ဒိတွာတိ - ကား၊ အလံ ဘိက္ခု

× + × × × × × ×

တသ္မာ၊ပေ၊အတ္ထိပိတာ။ ။သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ပဝါရဏာကို တန့်ထားရာ၌ "ပဝါရေဿ"ဟူသော နောက်ပုဒ်တွင်"ရေ"အက္ခရာတိုင်အောင် တန့်ထားနိုင်၏-ဟု ဆိုခဲ့၏၊ ဤပုဂ္ဂလိကကပဝါရဏာ ထပနာ၌ကား " ပဋိတိုင်အောင်သာ တန့်ထားနိုင်၏ " ဟု ဆိုသည်၊ "ကရိဿာ တိုင်အောင် တန့်ထားနိုင်၏"ဟု မဆို၊ " အဘယ်သို့ ထူးခြားသနည်း"ဟု စဉ်းစားဘွယ်ရှိ၏၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ပဝါရဏာ ထပနာ၌ ဥတ်ကို ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြေးဖြေးနှေးနှေး ရွတ်ဆိုရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ပဝါရေယျ" ဟု ရွတ်သောအခါ၌လည်း ရေနှင့် ယျအက္ခရာ၏ အကြားဌာန ခပ်လေးလေး ရွတ်ဆိုရသည့် အတွက် တန့်ရပ်စေမည်ဆိုလျှင် တန့်ရပ်စေနိုင်စရာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် " ရေ အက္ခရာတိုင်အောင် တန့်ထားနိုင်၏ " ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ဤ ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာထပနာ ၌ကား ရွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်မှန်မှန် ရွတ်နေသောကြောင့် ကရိဿာ၌ တန့်ရပ်စေနိုင်လောက်အောင် အချိန်မရ၊ ရွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က " ကရိဿာမိ " ဟု ခပ်သွက်သွက် ရွတ်သွားလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ကရိဿာကို " တန့်ထားရာ အပိုင်းအခြား " ဟု မဆိုဘဲ ပဋိကိုသာ "တန့်ထားရာ အပိုင်းအခြား"ဟု ဆိုသည်။

မာဘာလ္ဟာနန္တိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ တောနိ ဝစနာနိ-၌စကားတို့ကို၊ ဝတ္ဝာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ (သံယေန ပဝါရေတမ္ဗံ-၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ဝစနောမဒ္ဒနာ (ဝစန+ဩမဒ္ဒနာ)-စကားဖြင့် နှိမ်နင်းခြင်းကို၊ ဇာဓ-၌ပဝါရဏာထပနအရာ၌၊ ဩမဒ္ဒနာတိ-ဟူ၍၊ အမိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏။ အနုဒ္ဓံသိတံ ပဋိဇာနာတိတိ- ကား၊ မယာ-သည်၊ အယံ - ၌ရဟန်းကို၊ အမူလကေန - အကြောင်းရင်း မရှိသော၊ ဝါ-အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန-ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသိတော-စွပ်စွဲနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးအပ်ပါပြီ၊ ဇာတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ- ဝန်ခံအံ့၊ ယထာ ဓမ္မန္တိ-ကား၊ သံယာဒိသေသေန- ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသနေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဇာတရေဟိ-သံယာဒိသေသအာပတ်မှ တပါးသော အခြားအာပတ်တို့ဖြင့်၊ (အနုဒ္ဓံသနေ- ကြောင့်၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ [ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲရာ၌ကား ''သံယာဒိသေသံ အာရောပေတွာ'' ဟု ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပြုံးဖြစ်၏၊] နာသေတွာတိ-ကား၊ လိင်္ဂနာသနာယ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းအားဖြင့်၊ နာဒေတွာ- ဖျက်ဆီးပြီး၍၊ (သံယေန ပဝါရေတမ္ဗံ-၌စပ်။)

အဿ-ထိုရဟန်း၏(အပေါ်၌)၊ သာ-ထိုအာပတ်ကို၊ ယထာဓမ္မံ-သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်အားလျော်စွာ၊ ပဋိကတာ- ကုစားအပ်ပါပြီ၊ ဇာတိ ဧတ္တကေဝ- ၌မျှလောက်ကိုသာ၊ ဝတ္ဝာ - ပြောဆိုပြီး၍၊ ပဝါရေထ - ပဝါရဏာပြုကြပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တမ္ဗာ-နှင်၏၊ ပန-ဗျတိရိတ်၊ အသုကာနာမ အာပတ္တိတိ-ထိုမည်သော အာပတ်ဟူ၍၊ ဇာဒံ--၌စကားကို၊ နဝတ္တမ္ဗံ-မဆိုထိုက်၊(ကသ္မာ နဝတ္တမ္ဗံ၊)ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တေ-၌မည်သောအာပတ်ဟု ၌ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ကလဟသ-ငြင်းခုံခြင်း၏၊ မူခံ-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ (နဝတ္တမ္ဗံ။)

ဝတ္ထုဩပနာဒိကထာ

ဇာဒံ ဝတ္ထု ပညာယတိ နပုဂ္ဂလောတိ ထွေ-၌၊(ဂုဠ္ဍထွဲ-ကို၊)ကိရ(ဥဒ္ဒရိတ္တာဒသေမိ - ဒံ့၊) စောရာ - ခိုးသူတို့သည်၊ အရညဝိဟာရေ - တောကျောင်း၌၊ ပေါက္ခရဏိတော- ရေကန်မှ၊ မဇ္ဈေ- ငါးတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ ပစိတွာ-ချက်၍၊ ခါဒိတွာ-ခဲစားပြီး၍၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ (ပဝါရဏာ တန်ဆောင်းသောရဟန်းသည်၊) တံ ဝိပ္ပကာရံ - ထို ဖေါက်ပြန်သော အခြင်းအရာကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍သော်၎င်း၊ အာရာမေ- အာရာမ်၌၊ ကိဉ္စိ (ကဉ္စိ)-တစုံတခုသော၊ ဓုတ္တေန- သေသောက်ကြူးသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဝိပ္ပကာရံ-ကို၊ ဒိသွာဝါ-သော်၎င်း၊ ဇာမိနာကမ္မုန-၌အလုပ်သည်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ (ကမ္မုန-သည်၊) ဘဝိတမ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ဖြစ်စရာရှိ၏၊) ဇာတိ- သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်ထင်ပြီး၍၊ ဧဝံ - ၌သို့ ''ဇာဒံ ဝတ္ထု ပညာယတိ နပုဂ္ဂလော'' ဟူ၍၊ အာဟ-ပြော၏၊ ဝတ္ထု ထပေတွာ သံယော ပဝါရေယျာတိ-ကား၊ ယဒါ-အကြောင်းအခါ၌၊

တံပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဇာနိဿာမ-သိကြရကုန်လိမ့်အံ့၊ တဒါ-၌၊ နံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စောဒေဿာမ – စောဒနာကြရကုန်လိမ့်အံ့၊ ဣဒါနိပန- ယခုအခါ၌ကား၊ သံယော-သည်၊ ပဝါရေတု–ပဝါရဏာပြုတော်မူပါ၊ ဣတိအယံ- ကား၊ တ္ထော်-ဤဝတ္ထုံ၊ ထပေတွာ သံယော ပဝါရေယျဟူသောပါဠိ၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟိတိ- ကား၊ ဣမိနာ ဝတ္ထုနာ- ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ကဋ္ဌိ- သော၊ ပုဂ္ဂလံ- ကို၊ သစေ ပရိသင်္ကိသိ–အကယ်၍ ယုံမှားအံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဣဒါနေဝ-၌ပင်၊ နံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အပဒိသာဟိ- ညွှန်ပြပါလော၊ ဣတိအတ္ထော- နက်၊ သစေ အပဒိသတိ–အကယ်၍ ညွှန်ပြအံ့၊ (ဝံသတိ)၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ အနုဝိဇ္ဇိတ္ဝာ- စစ်ဆေးမေးမြန်း၍၊ ပဝါရေတမ္ဟံ-၏၊ နောစေ အပဒိသတိ- နိုင်အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ-စူးစမ်း နှိုင်းချိန်၍၊ ဇာနိဿာမ- သိကြကုန်လိမ့်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

အယံ ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ နဝတ္ထူတိ တ္ထေ - ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)ကော-သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ မာလာ ဂန္ဓ ဝိလေပနေဟိ–ပန်း,နံ့သာ, လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော နံ့သာမှုန့် စသည်တို့ဖြင့်၊ စေတိယံဝါ–စေတီကိုသော်လည်း၊ ပူဇေသိ–ပူဇော်ခဲ့ပြီ၊ အရိဋ္ဌံဝါ–အရိဋ္ဌဆေးရည်ကိုသော်လည်း၊ ပိဝိ–သောက်ခဲ့ပြီ၊ တဿ-ထို ရဟန်းအား၊ တာဒနုရူပေါ- ထို အနုံအားလျော်သော၊ သရီရဂန္ဓော-ကိုယ်အနံ့သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ တံ ဂန္ဓံ-ထိုအနံ့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဣမသ္မ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝေရူပေါ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ သရီရဂန္ဓော-သည်၊(ဟောတိ)၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္ထုံ–ကို၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားပြလျက်၊ ဇဝံ- ဤသို့ " အယံပုဂ္ဂလော ပညာယတိ နဝတ္ထု " ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပုဂ္ဂလံ ထပေတွာ သံယော ပဝါရေယျတိ-ကား၊ တေံပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ သံယော-သည်၊ ပဝါရေတု–လော၊ ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟိတိ- ကား၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ယံပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ထပေသိ-တန့်ထားပြီ၊(ပဝါရဏာ မပြုဘို့ရန် တန့်ထားပြီ၊) တဿ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ဣဒါနေဝ-၌ပင်၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဝဒ- ပြောပါလော၊ အယံ-၌ အပြစ်သည်၊ အဿ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒေါသော-အပြစ်တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဇဝံ သတိ)၊ တံပုဂ္ဂလံ-

× × × × × × ×

ဝတ္ထုံ၊ ပကာသေန္တော အာဟ။ ။ ဝတ္ထုံ၊ ပကာသေန္တောတိ ပုဂ္ဂလေ ပရိသင်္ကပ္ပတ္တိယာ နိမိတ္တဘူတံ ဝတ္ထုမတ္တံယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါဒ်၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သော ကိုယ်အနံ့မျှကိုသာ ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊ ယံ ပန ဝတ္ထုံ၊ သန္ဓာယ "ပုဂ္ဂလော ပညာ့ယတိ နဝတ္ထူ"တိ အာဟ၊ နတု သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ၊ ပါဠိတော်၌လာသော"ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ နဝတ္ထု"၌ ဝတ္ထုကဲ့ တကယ် လွန်ကြူးရာ၌ ဖြစ်သော ဝတ္ထုတည်း၊ ထိုဝတ္ထုကို ရည်ရွယ်၍"ဝတ္ထုံ၊ ပကာသေန္တော"ဟု ဆိုသည် မဟုတ်ပါ၊—ဝိမတိ။

ကို၊ သောဓေတွာ - သုဓိသင်၍၊ ပဒါရေတမ္ဗံ – ပဝါရဏာ ပြုရာပါ၏၊ အထ– သို့မဟုတ်၊ အဟံ- သည်၊ နဇာနာမိ – ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမသိပါ၊ ဇာတိ - သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ–အံ့၊ (ဝဲသတိ)၊ ဥပပရိက္ခိတွာ- ၍၊ ဇာနိဿာမ - နောင်အခါ၌ သိကြကုန်လိမ့်အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

ဇာနံ ဝတ္ထုစ ပုဂ္ဂလောစ ပညာယတီတိ-ကား၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေနည်းဖြင့်ပင်၊ (ပဌမ ပြအပ်သော နည်းဖြင့်ပင်၊) စောရေဟိ – တို့သည်၊ မဇ္ဈေ - တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပစိတွာ-၍၊ ပရိဘုတ္တဒွာနဿ-စားအပ်ရာအရပ်ကိုဂုဏ်း၊ ဂန္ဓာဒီဟိ-နံသာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နဟာနဒွာနဿ - ရေချိုးရာ အရပ်ကိုဂုဏ်း၊ ဒိဿွာ - ၍၊ ဧတံ–ဤမှုသည်၊ ပဗ္ဗဇိတဿ- ရဟန်း၏၊ ကမ္မံ-တည်း၊ ဇာတိ- သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သော၊ သော- ထိုပဝါရဏာ တန်ထားသော ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ- ဤသို့ "ဇာဒံဝတ္ထုစ ပုဂ္ဂလောစ ပညာယတိ" ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ဇာဒါနေဝနံဝဒေဟိတိ-ကား၊ ဇာဒါနေဝ- ယခုချက်ခြင်းပင်၊ ဧတန ဝတ္ထုနာ- ထို ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပရိသင်္ကိတံ-ယုံမှားအပ်သော၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဝဒေဟိ- ပြောပါ၊လော၊ ပန-ဆက်၊ ဇာဒံ ဉာဘယဒ္ဒိ-ဤ ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ ဒိဿာ-၍၊ ဒိဋ္ဌကာလတော-မြင်အပ်ရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ ဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ – ဆုံးဖြတ်ပြီး၍သာလျှင်၊ ပဝါရေတမ္ဗံ - ၏။ [ဤဝါကျ၌ "ဒိဿာ ဒိဋ္ဌကာလတော" ဟု ပါဠိရှိပုံသည် မကောင်း၊ စာတချို့ ကျနေဟန်တူသည်၊ " ဒိဿာ စောဒေန္တဿ စောဒနာကာလတော ပဋ္ဌာယ " ဟု ရှိလျှင်ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ကလ္လံ ဝစနာယာတိ- ကား၊ စောဒနာယ- စောဒနာခြင်းငှါ၊ ကလ္လံ- သင့်၏၊ စောဒေတုံ- စောဒနာခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ကဿာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ပဝါရဏတော – ပဝါရဏာပြုရာ အခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ – ရှေး၌၊ အဝိနိစ္ဆိတတ္တာ-မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ ပန္နာ–နေ့ဝံ့၌၊ ဒိဿာ-၍၊ စောဒိတတ္တာစ–စောဒနာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ ဇာတိ- ထို့ကြောင့်တည်း၊ ဉဏ္ဏောဠုနကံ ပါဓိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဇာဒံ ဉာဘယံ–၍ဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ ၂ မျိုးစုံကို၊ ပဝါရဏာယ- ပဝါရဏာပြုရာ အခါ၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဒိဿာ-မြင်ပြီး၍၊ ဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ-၍သာ၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ပဝါရေန္တိ- ပဝါရဏာပြုကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုန-တဖန်၊ တံ-ထို ပဝါရဏာကံကို၊ ဉဏ္ဏောဠေန္တသ-လှပ်ရှားစေသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-ပါဓိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

× × × × × × × +

စမ္မဓိတစဿတံ ကမ္မံ။ ။"ဤအလုပ်သည် ရဟန်း၏အလုပ် ဖြစ်၏"ဟု ဆုံးဖြတ်ထားစေသောကြောင့် "ဝတ္ထုစ ပုဂ္ဂလောစ ပညာယတိ"ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ပါထင်ရှားကြောင်းကို ဆိုထားသည်၊ ဧရှ "ဝတ္ထု ပညာယတိ နု ပုဂ္ဂလော"ဠီကား "ဘိက္ခုဿ ဘဝိတမ္ဗံ"ဟု မှတ်ထင်ရုံသာဖြစ်သောကြောင့် "နု ပုဂ္ဂလော"ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ပါမထည့်ဘဲ ဆိုခဲ့သည်။

ဘဂ္ဂုနကာရကဝတ္ထု ကထာ

၄၆။ ဒုတ္တယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတုန္တိ ထြေ- ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) စတုတ္ထ ပဉ္စမာ-စတုတ္ထ ပဉ္စမဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ- ၂ ရက်ကုန်သော၊ (ဥပေါသထေ - တို့ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကေ - စာတုဒ္ဒသိက ဥပုသ်တို့ကို၊ ကာတုံ-၄၊ အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) တတိယော ပန- တတိယဥပုသ်သည်ကား၊ ပကတိယာဝိ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း၊ စာတုဒ္ဒသိကော ယေဝ - စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်သာတည်း၊ ဏတိတသ္မာ-ကြောင့်၊ တတိယ စတုတ္ထာဝါ-တတိယ စတုတ္ထသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒွေအတွက်) တတိယ စတုတ္ထ ပဉ္စမာဝါ - တတိယ စတုတ္ထ ပဉ္စမသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (တယောအတွက်) ဒွတ္တယော - ၂ ခု ၃ ခုသော ဥပုသ်တို့ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကာ - စာတုဒ္ဒသိက ဥပုသ်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ - နှ၏၊ အထ - သို့မဟုတ်၊ စတုတ္ထေ- စတုတ္ထဥပုသ်ကို၊ ကတေ - ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (တော်သလင်း လပြည့်နေ့ ဥပုသ်ပြုပြီးခါမှ၊) သုဏာထ-ကြားကြကုန်အံ့၊ (ငါတို့၏ ပဝါရဏာကို တန့်လိမ့်မည်ဟု ကြားကြကုန်အံ့၊) ပဉ္စမော - ပဉ္စမဥပုသ်ကို၊ (တော်သလင်း လကွယ်ဥပုသ်ကို၊) စာတုဒ္ဒသိကော - စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော- ၏၊ ဧဝမ်ဍ-၌သို့ ပြုပြုန်ပါသော်လည်း၊ ဒွေ-နှ်သော၊ စာတုဒ္ဒသိကာ- စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ဧဝံ- သို့၊ (စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၂ ဥပုသ် ၃ ဥပုသ် ဖြစ်အောင်၊) ကရောန္တော - ပြုကုန်လသော်၊ ဘဂ္ဂုနကာရကာနံ - ခိုက်ရန်ကို

× × × × × × × ×

စတုတ္ထ ပဉ္စမာ။ ။ဝါဆိုလကွယ် ဥပုသ်မှစ၍ ရေတွက်လျှင် တော်သလင်းလပြည့်သည် စတုတ္ထဥပုသ်, လကွယ်သည် ပဉ္စမဥပုသ်တည်း၊ ထို ၂ ဥပုသ်သည် ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ပန္နရသီဥပုသ်များ ဖြစ်၏၊ ထို ပန္နရသီ ၂ ဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် လုပ်ပါ၊ တတိယဖြစ်သော ဝါခေါင်လကွယ်ဥပုသ်ကား ရိုးရာအတိုင်းပင် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်ဖြစ်၏။

တဿာ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗာ။ ။ [စာအုပ်တို့၌ "ယေဝါတိ တဿာ" ဟု ရှိ၏၊ ဋ္ဌကထိရှိလျှင် တဿဝါမလို၊ တဿာပါလျှင်လည်း ဋ္ဌကထိမလို။] စတုတ္ထ ပဉ္စမဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသီလုပ်ခြင်း , တတိယဥပုသ်က ရိုးရာအတိုင်းပင် စာတုဒ္ဒသီ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တတိယနှင့် စတုတ္ထဥပုသ် ၂ ရက်ကိုဖြစ်စေ, တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမ ဥပုသ် ၃ ရက်ကိုဖြစ်စေ, စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် လုပ်နိုင်ရကား "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွတ္တယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတုံ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။

အထ၊ပေ၊ဟောန္တိ။ ။"အနိုးကျောင်းတိုက်က ဘဂ္ဂုနကာရကဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည် ပဝါရဏာပြုချိန်ဝယ် မိမိတို့ကျောင်းတိုက်သို့လာ၍ ပဝါရဏာ ပြုကြလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ ပဝါရဏာကို တန့်ထားလိမ့်မည်"ဟူသော အကြောင်းကို စတုတ္ထဥပုသ်ပြုပြီးမှ ကြားရလျှင် (စတုတ္ထဥပုသ်ကို စတုဒ္ဒသီလုပ်ခွင့် မရသောကြောင့်) ပဉ္စမ တော်သလင်းလကွယ် ဥပုသ်ကိုသာ စာတုဒ္ဒသီလုပ်ပါ၊ ဤသို့လုပ်လျှင်လည်း တတိယဥပုသ်နှင့်တကွ ရေတွက်သော် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၂ ရက်ရသဖြင့် ပါဠိတော်လာ " ဒွတ္တယော၌"ဝယ် ဒွေအရတွင် ပါဝင်သည်–ဟူလို။

ပြုတတ်သောရဟန်းတို့၏၊ တေရသေဝါ–၁၃ ရက်မြောက်နေ့၌ သော်၎င်း၊ စာတုဒ္ဒသေဝါ–၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌သော်၎င်း၊ ဣမေ– ဤရဟန်းတို့သည်၊ (ဘဂ္ဂာနကာရကမ္မ တပါးသော ဤရဟန်းတို့သည်၊) ပန္နရသီ ပဝါရဏံ – ပန္နရသီ ပဝါရဏာကို၊ ပဝါရေဿန္တိ – ပဝါရဏာ ပြုနိုင်ကုန်လတ့ံ၊ စ- ဆက်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ (၁၃ ရက် သို့မဟုတ် ၁၄ ရက်ကို ပန္နရသီဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍၊) ပဝါရေန္တေ ဟိ-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊ သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ (ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌၊) သာမဏေရေ - သာမဏေတို့ကို၊ ထပေတွာ– ထား၍၊ (အစောင့်အရှောက်ထား၍၊) တေ- ထို ဘဂ္ဂာနကာရက ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္ဆန္တိ- လာကုန်၏၊ ဧတိ- သို့၊ သုတ္ဝာ - ကြား၍၊ (သာမဏေတို့အထံမှ ကြားရလျှင်၊) လဟုံ လဟုံ- လျင်စွာ လျင်စွာ၊ သန္နိပတိတ္ဝာ - စုဝေး၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဘေမတ္တံ-၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ တေ စေ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊တထာ ကရောန္တော။တိ– ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဥတ္တံ–ပြီ။

× × × × × × ×

ဧဝံ၊ ဧပေ၊ ပဝါရေဿန္တိ။ ။ပန္နရသီဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသီလုပ်ခြင်း၏ အကျိုးကို ပြလိုရှိ "ဧဝံ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဤသို့ ပြုလုပ်ခဲ့မှကြောင့် ဘဂ္ဂာနကာရကရဟန်းတို့၏ တွက်ရိုးတွက်စဉ်အားဖြင့် ၁၃ ရက်မြောက်၌ ဖြစ်စေ , ၁၄ ရက်မြောက်၌ ဖြစ်စေ , ဤကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့မှာ ၁၅ ရက်ဖြာ်နေသောကြောင့် ပန္နရသီပဝါရဏာ ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်၊ [စာတုဒ္ဒသီ ၃ ရက်လုပ်ခဲ့ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "တေရသေ"ဟုဆင်း, ၂ ရက်လုပ်ခဲ့ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍"စာတုဒ္ဒသေ"ဟုဆင်း ဆိုသည်၊"ဣမေ"အရ ဘဂ္ဂာနကာရကမဟုတ်သော ဤကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့ကို ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် " ဣမေတိ ဘဂ္ဂာနကာရကာ"ဟု ယောဇနာ၌ တွေ့ရသောပါဠိသည် ဖျက်ဟန်တူသည်၊"ဣမေတိ ဘဂ္ဂာနကာရဒကဟိ ဣတရေ"ဟု ရှိသင့်သည်။]

ဧဝံ ပဝါရေန္တေ ဟိဝ။ ။ဤသို့ ပဝါရဏာရက်မတူအောင် အပြောင်းအလွဲလုပ်ထားခဲသော်လည်း ဒိတ်မချရသေးသောကြောင့် ပဝါရဏာပြုခါနီးဝယ် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ သာမဏေများကို အစောင့်အရှောက် ချထားပါ၊ [ဘဂ္ဂာနကာရက ရဟန်းတို့က"ယနေ့ ပဝါရဏာပြုကြလိမ့်မည်"ဟု သိ၍လာလျှင် ကြိုတင်၍သိဘို့ရန်ဖြစ်သည်။] ထိုသို့အစောင့်ထား၍ ဘဂ္ဂာနကာရကတို့ လာကြသတဲ့ ဟု ကြား၍ မိမိတို့၏ တိုက်သံဃာကို အမြန်စည်းဝေးကာ အလွယ်ဆုံး ပဝါရဏာကို ပြုလိုက်ကြပါ– ဟု ပြုလို၍ "ဧတဟိ"စသော ပါဠိတော်ကို မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ဥပုသ်ပြုရာ၌ စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ အသုံးအနှုန်းသည် အပေါ်ကလ အနေကဆားကိုကြည့်၍ သုံးနှုန်းရခြင်း မဟုတ်၊ လောကဝေါဟာရကိုလည်းကြည့်၍ သုံးနှုန်းရခြင်း မဟုတ်၊ ရဟန်းများ၏ ဥပုသ်ပြုရာ ရက် လ အစဉ်ကိုလိုက်၍ သုံးနှုန်းရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ [ဘဂ္ဂာနကာရကာနံ၊ပေ၊ပဝါရေဿန္တိတိ ဣမိနာ ယထာသကံ ဥပေါသထကရဏဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခူနံ စာတုဒ္ဒသိ ပန္နရသိ-ဝါဟာရော၊ န စန္ဒဂတိသိဒ္ဓိယာ တိထိယာ ဝသေနာတိ ဒဿေတိ၊—ဝိမတိ။] ရှင်၌ " အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ရာဇူနံ အနုဝတ္တိတုံ "ကား ဤဝေနရာမျိုးကို ရည်ရွယ်တော်မူသည် မဟုတ်။

အသံဝိဟိတာတိ - ကား၊ သံဝိဒဟနရဟိတာ - စိစဉ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်၊ အာဂမနဇာနနတ္ထာယ– မိမိတို့၏လာခြင်းကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ၊ အကတသံဝိဒဟိတာ- မပြုအပ်သော အစီအစဉ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ–ပြုအပ်သော အစီအစဉ်မရှိကုန်သည်၊ အဝိညာတာဝ - သိစေအပ်သော အစီအစဉ် မရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (အသိမပေးအပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊) ဟုတ္တာ- ၍၊ (အာဂန္ဆန္တိ-၌စပ်၊) ဇုတိအတ္ထော၊ တေသံ ဝိက္ခိပိတ္တာတိ - ကား၊ (တုမ္ဟေ) ကိလန္တာ - ပင်ပန်းလာကြကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ မုဟုတ္တံ-တမုဟုတ်မျှ၊ ဝိဿမထ- အပန်းဖြေကြပါကုန်၊ ဇုတိ အာဒိနာ , နယေန – ဖြင့်၊ သမ္မောဟံ - ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်းကို၊ (ပြင်းစွာတွေဝေအောင်၊)ကတ္တာ-၍၊ (ပဝါရေတမ္ဗံ-၌စပ်၊)ဇုတိအတ္ထော။

နော စေ လဘေထာတိ-ကား၊ ဗဟိသိမံ–ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်သို့၊ ဂန္ဆုံ-သွားခြင်းငှါ၊ ဝါ-သွားခွင့်ကို၊ နောစေ လဘေယျုံ-အကယ်၍ မရကုန်အုံ၊ ဘဏ္ဍာနကာရကာနံ–ခိုက်ရန်ပြုတတ်သော ရဟန်းတို့၏၊ သာမဏေရေဟိစ – နောက်ပါသာမဏေတို့သည်ဌင်း၊ ဒဟရဘိက္ခူဟိစ - ရဟန်းငယ်တို့သည်ဌင်း၊ နိရန္တရံ – မပြတ်၊ အနုဗန္ဓါဝ - အစဉ် လိုက်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (တကောက်ကောက် လိုက်နေအပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊)သစေ ဟောန္တိ-နှင့်အုံ၊(ဧဝံ ဟောန္တေသု-သော်၊ "ဗုဒ္ဓန္တာန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန အာဝါသိကာဘိက္ခူ ဉာပေတဗ္ဗာ" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) အာဂမေ ဇုဏ္ဏေတိ- ကား၊ ယံ – အကြင် လာလတ္တံ့သော လဆန်းပက္ခကို၊ သန္ဓာယ - ၍၊ အာမဏေဇုဏ္ဏော ပဝါရေယျာမာတိ- ဟူ၍၊ ဥတ္တိ - ကို၊ ထပေသုံ - ထားကြကုန်ပြီ၊ ကောမုဒိယာ - ကုမုဒြာကြာ ရှိရာဖြစ်သော၊ ဝါ–ကုမုဒြာ ကြာပွင့်တုန်းဖြစ်သော၊ စာတုမာသိနိယာ – မိုးယိ ၄ လတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော၊ အာဂမေ – လာလတ်သော၊ တသ္မိံ ဇုဏ္ဏော – ထို လဆန်းပက္ခ၌၊ (တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်၌၊) အကာမာ - အလိုမရှိဘဲ၊ (ပဝါရဏာမပြုလိုဘဲ၊) ပဝါရေတဗ္ဗံ - ၏၊ အဝသံ - မချွတ်ကေန်၊ ပဝါရေတမ္ဗံ - ၏၊ ဟိ- မှန်၊ တံ–ထို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍၊ ပဝါရေတုံ-၌၊ နလဗ္ဘတိ-မရအပ်တော့၊ [ပဝါရဏာခေတ် ကုန်သွားပြီ–ဟူလို၊]

× × × × × × × ×

သမ္မောဟံ ကတ္တာ။ ။ပဝါရဏာ ကန့်ကွက်ဘို့ရန် လာကြသော ဘဏ္ဍာနကာရကရဟန်းတို့ကို ကန့်ကွက်ဘို့ကိစ္စ၌ သတိမရစေဘဲ ခေတ္တခဏမျှ မေ့အောင် ပြုခြင်းကို "သမ္မောဟံ ကတ္တာ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုပြုပုံကို ပြလို၍"ကိလန္တာတ္ထ၊ပေ၊အာဒိနာနယေန" ဟု မိန့်သည်၊ "အရှင် ဘုရားများ ခရီးပင်ပန်းလာကြပါတယ်၊ ခဏအပန်း ဖြေကြပါဦး ဘုရား"ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြော၍ ကန့်ကွက်ဘို့ ကိစ္စ၌ မေ့နေအောင် ပြုပါ–ဟူလို၊ ဤသို့ သမ္မောဟပြုခြင်းကိုပင် ထိုရဟန်းတို့၏ စိတ်ကို ပြန့်လွင့်စေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် "တေသံ ဝိက္ခိပိတ္တာ"ဟု ပါဠိတော်၌ မိန့်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဝိက္ခိပိတ္တာ" ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ "ဝိက္ခိပါပေတ္တာ"ဟု ကာရိတ်မဝင်စေရ၊ ဤ ဝိက္ခိတ္တစိတ်ဟူသည် သမ္မောဟဖြစ်နေသော စိတ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့်"သမ္မောဟံ ကတ္တာ"ဟု ဖွင့်သည်။

ပဝါရဏာသင်္ဂဟကထာ

အညာရော ဖါသုဝိဟာရောတိ-ကား၊ တရဏသမဏော ဝါ-နုသော သမဏသည်သော်၎င်း၊ ဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ (အဓိဂတော-ရအာပ်သည်၊) တရဏဝိပဿနာ ဝါ-နုသော ဝိပဿနာသည်သော်၎င်း၊ ဝါ–ကိုသော်၎င်း၊ (အဓိဂတာ - သည်၊ ဟောတိ-၌စပ်၊) [ဖါသုဝိဟာရ၏ သရုပ်ကို တရဏသမဏ, တရဏဝိပဿနာ ဟု ပြသည်၊ "ဖါသု+ဝိဟရတိ တေနာတိ ဖါသုဝိဟာရော" ဟု ပြု၊ ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်း ဖြစ်သော နုသော သမဏ, နုသောဝိပဿနာ- ဟူလို၊ ဤသို့ ဖါသုဝိဟာရ၏သရုပ်ဖြစ်သောကြောင့်"တရဏဝိပဿနော"ဟုပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ရှိသည်မှာ မကောင်း၊] ပရိဗာဟိရာဘဝိဿာမာတိ-ကား၊ အနိဗန္ဓရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒိ ဘာဝေန - မမြဲသော ညဉ့်နေရာ, နေ့နေရာစသည်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဝါဆိုရာ အရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့ ရောက်သည့်အတွက် နေရာအတည် တကျ မရခြင်းကြောင့်၊ အာဒိဖြင့် အနိဗန္ဓ စက်မနစသည်ကို ယူ၊] ဘာဝနာနုယောဂ်-အားထုတ်အပ်သော ဘာဝနာကို၊ သမ္ပာဒေတုံ- ပြီးစီးစေခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဗာဟိရာ-သမထဝိပဿနာမှ ပြင်ပတို့သည်၊ ဘဝိဿာမ- ဖြစ်ကြရကုန်လိမ့်မည်၊ သမ္ဗေဟေဝ ကေဠံ့ သန္နိပတိတမ္ပဋိဉ္ဉံ့ ဇရမိနာ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ ဆန္ဒဒါနံ-ဆန္ဒပေးခြင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတိ - ပယ်မြစ်တော်မူ၏၊ ["သမ္ဗေဟေဝ"၌ ဧဝဖြင့် အားလုံးစုရမည်၊ တပါးတလေမျှ ဆန္ဒမပေးရ"ဟု ပယ်မြစ်သည်–ဟူလို။] ဟိ-မှန်၊ ဘိန္နဿ-ကွဲနေသော၊ သံဃဿ–၏၊ သမဂ္ဂကရဏကာလေ- ညီညွတ်မှုကို ပြုရာအခါ၎င်း၊ (ဇတိ- ၌စပ်၊) တိဏဝတ္ထာရက သမထေ-တိဏဝတ္ထာရက သမထဌင်း၊ (ဤသမထ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သမထက္ခန္ဓကာ၌ ထွေရလတ်၊) ဇရမသိဿ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ-ဤ ပဝါရဏာကို ချီးမြှောက်ရာ ဌာနဌင်း၊ ဇရတိ- သို့၊ တီသု- ၃ ပါးကုန်သော၊ ဇရမေသု ဌာနေသု- ဤဌာနတို့၌၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ဒါတုံ-၄၂၊ နဝန္နတိ-မအပ်။

အယံ ပဝါရဏာသင်္ဂဟောနမ-ဤပဝါရဏာကို ချီးမြှောက်ခြင်း မည်သည်ကို၊ (နဒါဘဇ္ဈော-၌ စပ်၊) ဝိသဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာနံ - စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ရဟန်းတို့အား၎င်း၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း အားမထုတ်သော ရဟန်းတို့အား၎င်း၊) ထာမဂဘာသမထဝိပဿနာနံ - အားအစွမ်းသို့ ရောက်သော သမထဝိပဿနာရှိသော ရဟန်းတို့အား၎င်း၊(ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်၍ အလွန် သမထဝိပဿနာ တိုးတက်နေသော, တရားခပါက်လုခါနီး ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား၎င်း၊)သောတာပန္နာဒီနဉ္စ-စသောတာပန်အစရှိသော ရဟန်းတော်တို့အား၎င်း၊ နဒါတဇ္ဈော – မပေးထိုက်၊ ပန - အနွယ၊ တရဏသမထဝိပဿနာ လားဘိနော - နုသော သမထဝိပဿနာကို ရခြင်းရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဝါ–အလုံးစုံတို့သည်မူလည်း၊ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ဥပနာဝါ-ထက်ဝက်တို့သည်မူလည်း၊(ဟောန္တု)၊(တရဏသမထ

ဝိပဿနာလာဘီ-သော၊) ကေပုဂ္ဂလော၁ါ- တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတူ-စေ၊) ကေဿပိ- တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗောယေဝ–သည်သာ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ-ကို၊ ဒိန္နေ–ပေးအပ်ပြီးသော်၊ အန္တောဝဿေ - ဝါ၏ အတွင်း၌၊ ပရိဟာရော၀ – အစောင့် အရှောက်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ၊ အာဂန္တုကော–အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်၊ တေသံ-ထို ပဝါရဏာသင်္ဂဟရပြီးသောရဟန်းတို့၏၊သေနာသနံ-ယူထားအပ်ပြီးသော ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို၊ ဂဟေတုံ–ယူခြင်းငှါ၊ နလဘန္တိ–မရကုန်၊ ဧတဟိဝိ–ထိုပဝါရဏာသင်္ဂဟရထားသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဆိန္နဝဿေဟိ–ပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ နဘဝိတဗ္ဗံ - မဖြစ်ရာ၊ (နဂိုရိကလည်း ဝါမပြတ်ခဲ့ရ၊ သတ္တာဟကရဏီယမရှိဘဲလည်း မသွားရ၊)ပန-အနွယ၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ အန္တရာပိ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ မရောက်မီအကြားဌာလည်း၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိတုံ–ဖဲသွားခြင်းငှါ၊ လဘန္တိ-န်၏၊ ဧတိ(ဧမဿ အတ္ထဿ)-၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ- ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ၊ တေဟိ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူဟိ အာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ-ပြီ၊ သမ္ဗဇ္ဈ- အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့ဌ၊သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေ၀- ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဧတိ-အပြီးတည်း။

ပဝါရဏာက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × ×

ပရိဟာရော၀ ဟောတိ၊ ။ပဝါရဏာသင်္ဂဟကိုမပြုလျှင် ဝါပအချိန်၌ ရောက်နေစရာရှိသော်လည်း၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟကို ပြုထားသည့်အတွက် ဝါတွင်း၌ကဲ့သို့ အားလုံးအစောင့်အရှောက်ရသည် – ဟူလို၊ သတ္တာဟကိစ္စမရှိဘဲ မသွား၊ ဝါတွင်း၌နေဘို့ရန် ယူထားသော သေနာသနကို ရမြဲရနေသည်၊ ထို ယူအပ်ပြီးသောသေနာသနကို အခြားကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်၍လာသော ဝါတော် (၆၀) ရပြီးသော အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့အား သော်မှ ဖယ်၍ပေးဘွယ်မလို၊ ထိုပရိဟာရကိုပြုလို၍ အာဂန္တုက စသည်ကို မိန့်သည်၊ [အာဂန္တုကော၊ ပေ၊ နလဘန္တိတိ သစေပိ သင်္ဌိဝဿဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ သေနာသနံ ဂဟေတုံ နလဘန္တိ၊—သာရတ္ထ။]

ပဝါရေတွာ၊ ပေ၊ လဘန္တိ။ ။"ပဝါရဏာပြုပြီး၍"ဟူရာ၌ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ပဝါရဏာပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်မတိုင်မီ အကြားကာလ တရက်ရက်၌လည်း တိုက်သံဃာ စည်းဝေး၍ ပဝါရဏာပြုနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌"တေဟိ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူဟိ ကတေ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ အညတရော၊ပေ၊ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော၊ သာဓာဝုသော ပဝါရေတွာ ဂစ္ဆာဟိတိ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ ကတေ အန္တရာ ပက္ကမိတုကာမာ သံဃံ သန္နိပါတေတွာ ပဝါရေတုံ လဘန္တိ၊—သာရတ္ထ။]

စမ္မက္ခန္ဓကအဖွင့်

[သဉ်းရေနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

သောဏကောဋိဝိသဝတ္ထုကထာ

စမ္မက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဎုဿရိယာဓိပစ္စန္တိ-ကား၊ ဎုဿရဘာဝေနစ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်နှင့်ငင်း၊ အဓိပတိဘာဝေနစ-အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်နှင့်ငင်း၊ သမန္နာဂတံ-ပြည့်စုံသော၊ ရဇ္ဇန္တိ-ကား၊ ရာဇဘာဝံ- မင်း၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ- တနည်း၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ကတ္တာဇ္ဇကိစ္စံ - ပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ (ကာရေတိ၌စပ်၊) သောဏောနာမ ကောဋိဝိသောတိ ထွေ-၌၊ သောဏောတိ-ကား၊ တဿ-ထို သဒ္ဒေးသား၏၊ နာမံ- အမည်တည်း၊ ကောဋိဝိသောတိ - ကား၊ (တဿ - ထို သဒ္ဒေးသား၏၊) ဂေါတ္တံ-အနွယ်တည်း၊ ပါဒတလေသု လောမာနိတိ-ကား၊ ရတ္တေသု-နီမြန်းကုန်

× × × × × × ×

ဎုဿရိယာဓိ ပစ္စံ။ ။[အချို့စာအုပ်၌ "ဎုဿိရာဓိပစ္စံ"ဟု ရှိ၏၊ နောက်အဖွင့်ကိုကြည့်၍ "ဎုဿရိယာဓိပစ္စံ" ဟု ရှိသင့်၏၊ ယောဇနာဋ္ဌလည်း "ဎုဿရိယာဓိပစ္စံ" ဟုပင် ရှိသည်။] သက္ကတဋ္ဌ အစိုးရခြင်းအနက်ဟော "ဣသ"ဓာတ်နောင် ဝရစ်ပစ္စည်း ဖြင့် ပြီးသော "ဣသ္သရ" ပုဒ်သည် ပဌိဒ်၌ ဝအစား သ်လာ, ဣကို ရသ်ပြု၍ "ဎုဿရ" ဟု ဖြစ်၏၊ "ဎုဿရသ + ဘာဝေါ – အစိုး ရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးစည်းစိမ်သည်၊ ဎုဿရိယံ" မည်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဎုဿရဘာဝေန" ဟု ဖွင့်သည်၊ "အဓိပတိနော–အကြီးအကဲ၏+ဘာဝေါ–ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သြဇာအာဏာသည်၊ အာဓိပစ္စံ" မည်၏၊ ထို့ကြောင့် "အဓိပတိဘာဝေန" ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ၂ ပုဒ်ကို ဒွန်သမာသ်တွဲပြီး နောက် သမန္နာဂတံကို ကြည့်၍ အဿထ္ထိတဒ္ဓိတ် ဆင့်ပါ၊ သို့မှ ရဇ္ဇံနှင့် အရတူမည်၊ [ယောဇနာဋ္ဌကား "သမန္နာဂတံ" ပုဒ် အကြောက်၏။]

ရဇ္ဇံ ။ ။ရညောနောင် ပဌမနည်းအလို ဘာဝအနက်၌, ဒုတိယနည်းအလို "ရညော+ကမ္မံ" ဟု ပြု၍ ကမ္မအနက်၌ ကုပစ္စည်းဖြင့် "ရဇ္ဇံ" ဟု ပြီး၏၊ "ရာဇဘာဝ–ရှင်ဘုရင်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ" ဟူသည် တိုင်းသူပြည်သား လူအများက ဘုရင်မြွေ့မှု, အရိုအသေပေးမှု, အခွန်ဆက်မှု စသည်တည်း၊ ဤနည်း၌ "ရဇ္ဇံ– မင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဘုရင်မြွေ့မှု စသည်ကို၊ ကာရေတိ– တိုင်းသူပြည်သား၊ လူအများကို ပြုစေ၏၊" ဟု ပေးပါ၊ နောက်နည်း၌ "ရှင်ဘုရင်၏ ပြုထိုက်သောကိစ္စ"ဟူသည် အုပ်စိုးမှု, တရားရုံးမှု, ဩဝါဒပေးမှုစသော ကိစ္စများတည်း၊ "ရဇ္ဇံ–မင်း၏ အမှုကိစ္စကို၊ ကာရေတိ–ပြု၏" ဟု အနက်ပေးပါ၊ ကာရေ၌ ကောပစ္စည်းလည်း ကာဓိတ်မဟုတ် စုရာဒိ ကောပစ္စည်းတည်း၊ [အဘယဃောရာမဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန်, ခါဒိ-၁၅ သုတ် နိဿယကို မှီးသည်၊ နောက်နည်း၌ "ရဇညော+ကဒံ" ဟု ကုဒံဘဂ်တ်လည်း ယောဇနာပြု၏၊]

စဝါဏ္ဏံ ။ ။ဤ၌ အနွယ်ကို အကြောင်းပြု၍ "ကောဋိဝိသ"မည်၏–ဟု ဖွင့်သည်၊ အဟ်ဝါနဉ်ကား မွေးဖွားပြီးရာခေတ်၌ အဘ သဒ္ဒေးက ကုဋေ ၂၀ သောဥစ္စာကို နို့တိုက်

သော၊ ပါဒဘလေသု-ခြေဖဝါး အပြင်တို့၌၊ သုခုမာနိ- သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ အဋ္ဌနဝဏ္ဏာနိ– မျက်စင်းညိုအဆင်း ရှိကုန်သော၊ ကမ္မစိတ္တိကတာနိ – ကံသည် ဆန့်းကြယ်စွာ ပြုအပ်ကုန်သော၊ လောမာနိ- အမွေးတို့သည်၊ ဇာတာနိ- ပေါက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ - နှ၏၊ ကိရ- ခဲ့၊ သော - ထို သောဏသဒ္ဒေးသားသည်၊ ပုဗ္ဗေ– ရှေး၌၊ ဒေသိဘိ သဟဿာနံ- ရှစ်သောင်းကုန်သော၊ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ဇေဋ္ဌ ပုရိသော-အကြီးအကဲ ယောကျ်ားသည်၊ ဟုတ္ဝာ- ၍၊ တေဟိ- ထို ရှစ်သောင်းသော ယောကျ်ားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ - ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေ – သီတင်းသုံးတော်မူရာ အရပ်၌၊ ပဏ္ဏသာလံ - သစ်ရွက်ကျောင်းကို၊ ကတ္ဝာ - ၍၊ အတ္တနော-၏၊ သသိရိကံ- အသရေရှိသော၊ ဥဏ္ဏပါဝါရဏံ-သားမွေး အပေါ်ခြုံကို၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ပါဒေဟိ - ခြေတို့ဖြင့်၊ အက္ကမနဋ္ဌာနေ - နင်းရာအရပ်၌၊ ပါဒပုဉ္ဆနိကံ-ခြေသုတ်အဝတ်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ထပေသိ-ထားပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တေ မာသံ-ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး၊ သဇ္ဇေဝ - အလုံးစုံသော ယောကျ်ားတို့သည်ပင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိံသု-ပြုစု လုပ်ကျွေးကြကုန်ပြီ၊ အယံ-၌ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တသစ – ထို သောဏသဒ္ဒေးသား၏ဂုဏ်း၊ တေသဉ္စ အသိတိယာ ဂါမိကသဟဿာနံ-ထို ရှစ်သောင်းသော ရွာသူကြီးတို့၏ဂုဏ်း၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ-ရှေး၌ အားထုတ်အပ်ခဲသော ကောင်းမှုတည်း။

အသိတိ ဂါမိကသဟဿာနိတိ - ကား၊ တေသုဂါမေသု- ထိုရွာတို့၌၊ ဝသန္တာနံ - နေကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ - အမျိုးသားတို့၏၊ အသိတိ သဟဿာနိ – ရှစ်သောင်းသော ရွာသူကြီးတို့ကို၊ (သန္နိပါတာပေတ္ဝာ ၌စပ်၊) ကေနစိဒေဝ

× × × × × × × ×

ဘို့ရန် နှိုးဘိုးလက်ဖွဲသောကြောင့် “ကောဠိဝိသ”ဟု ဆိုလိုလျက် “စက္ကဝါဠံ”မှ “စက္ကဝါဠံ”ဖြစ်သကဲ့သို့ ဋ္ဌကို ဋ္ဌပြု၍ ကောဠိဝိသ အမည်ရကြောင်းကို မိန့်ဆိုလေသည်။

ဇာတပုတ္တသ မေ သုတ္ဝာ , ပိတု ဆန္ဒော အယံ အဟု၊
ဒဒါမဟံ ကုမာရဿ, ဝိသကောဠိ အနုနကာ။

ဥဏ္ဏပါဝါရကံ ။ ။ ဝါဠမ်းကို ၂ ဘက်ချောရက်ထားသော အပေါ်ခြုံလွှာလည်း ရှိသောကြောင့် ထို ကပွါသပါဝါရကို တားမြစ်ခြင်းငှါ “ဥဏ္ဏ”ဟု ဝိသေသနပြုရသည်၊ ယခုအခါ သိုးမွေးဖြင့် ၂ ဘက်ချောရက်အပ်သော ခြုံထည်မျိုးကို “ ဥဏ္ဏပါဝါရ” ဟု ခေါ်သည်၊ [ပုဉ္ဆတိ အနေနာတိ ပုဉ္ဆနံ၊ ပါဒဿ + ပုဉ္ဆနံ ပါဒပုဉ္ဆနံ၊ ပါဒပုဉ္ဆနနောင် သွတ္ထွဒ္ဒ ဋ္ဌကပစ္စည်းသက်၍ “ပါဒပုဉ္ဆနိကံ” ဟု ဖြစ်၏၊ ယောဇနာဒ္ဒကား “ပါဒပုဉ္ဆနိယံ”မှ ယကို ကပြု– ဟု ကြံသည်။]

ကေနစိဒေဝ။ ။အခြားနေရာ၌ “ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန” ဟု လာလျှင် ဧဝသည် အဝဓာရဏတ္ထတည်း၊ ဤ၌ကား “ကေနစိ+ဋ္ဌဝ ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “ ဥပမတ္ထ ဋ္ဌဝသဒ္ဒါ”ဟု သိစေလိုသောကြောင့်“ကရဏီယေနဝိယ”ဟု ဖွင့်သည်၊“သူ၏ခြေဖဝါးကို ကြည့်လိုသောကိစ္စမှတပါး အခြားကိစ္စ မရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ထင်အောင် တမန်စေလွှတ်သည်”ဟူလို။

ကရဏီယေနာတိ-ကား၊ ကေနစိ - တစုံတခုသော၊ ကရဏီယေနဝိယ – ပြုဘွယ်ကိစ္စကြောင့်ကဲ့သို့၊ (ဒူတံ ပါဟေသိဉ္စစပ်၊) ပန - ဆက်၊ အာသ – ထို ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ တဿ-ထို သောဏသဋ္ဌေးသားကို၊ ဒဿနာ-ကြည့်လိုခြင်းကို၊ အညတြ-ကြဉ်၍၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကရဏီယံ-ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နာ အတ္ထိ- မရှိ၊ ရာဇာ-သည်၊ တာနိပိ အသီတိ ကုလပုတ္တာ သဟဿာနိ- ထို ရှစ်သောင်းသော အမျိုးသားတို့ကိုလည်း၊ သန္နိပါတာပေန္တော- စည်းဝေးစေလသော်၊ ဧဝံ- ဤသို့ စည်းဝေးရလျှင်၊ အပရိသက်္ကော-မရွံ့မကြောက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ သောဏော-သောဏသည်၊ အာဂမိဿတိ-လာလတ္တံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ သန္နိပါတာပေသိ ကိရ- စည်းဝေးစေသတတ်။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော အတ္ထေတိ-ကား၊ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိနိ–လယ်ထွန်ခြင်း ကုန်ရောင်းခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ ဓမ္မေန- တရားသဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗာနိ - ပြုထိုက်ကုန်၏၊ မာတာပိတရော - မိဘတို့ကို၊ ဓမ္မေန - ဖြင့်၊ ပေါသေတဗ္ဗာ - မွေးမြူထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဣဓလောကဟိတေ-ဤလောက၏ စီးပွားဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထေ - စီးပွားတို့ကို၊ အနုသာသိတွာ - သွန်သင်ပြီး၍၊ (ဥယျောဇေသိ-ပြန်လွှတ်ပြီ, ဉ်စပ်၊)သောနော ဘဂဝါတိ-ကား၊ အမှာကံ တို့၏၊ သော ဘဂဝါ– ထို မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တုမှေ - သင်တို့ကို၊ သမ္မုခာယိဒံက–တမလွန်ဘဝ၌ယှဉ်ကုန်သော၊ အတ္ထေ-စီးပွားတို့ကို၊ အနုသာသိဿတိ-သွန်သင်တော်မူလိမ့်မည်၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်။

ဘဂဝန္တံ ပဋိဓဝဒေမီတိ- ကား၊ ဘဂဝန္တံ- ကို၊ ဇာနာပေမိ - သိစေသား၏၊ (သိဘိုရန်လျှောက်ထားသေး၏၊ "တာဝ-ထိုလျှောက်ထားရာ ကာလတိုင်အောင်၊ ဣဓဓဝ-ဤအရပ်၌ပင်၊ ဟောထ-ဖြစ်ရစ်ကြကုန်" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ပါဠိကာယ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာတိ–ကား၊ သောပါနသ-စောင်းတန်းလျှောခါး၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်ခဿာ၊ (ခြေရင်းဖြစ်သော၊) အမုစန္ဒပါသာဏော– လထက်ဝက် သဏ္ဌာန်

× × × × × × × +

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော အတ္ထော။ ။ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကပုဗ္ဗ , သမ္မုခာယိကပုဗ္ဗတို့၏ ဝစနတ္ထကို ပါဠိတော်က သမယပုဗ္ဗအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ထိုဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကပုဗ္ဗ၏အရ "ဟိတ" ကို အရကောင်းရကြောင်းကိုလည်း ပြခဲ့၏၊ ဟိတနှင့် အတ္ထလည်း အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဣမ လောကဟိတာ အတ္ထေ" ဟု ဆိုသည်၊ [ယောဇနာဋ္ဌကား " ဣကသဒ္ဒေါ ဟိတတ္ထေ ပဝတ္တော " ဟု ဆိုခဲ့လသည်။။]

အနုစန္ဒပါသာဒကာ ။ ။ပါဠိကာသဋ္ဌါသည် လှေခါးဥုးနှင့် ခင်းထားအပ်သော လထက်ဝက် သဏ္ဌာန်ရှိသော ကျောက်ဖျာကို ဟောသော ရှုဋ္ဌသဋ္ဌါတည်း၊ အဘိဓာန် (၂၂၀)၊ နဂိရိက အဓိဝင် ဖြစ်သော ကျောက်ဖျာ၏ တဝက်ကို လှေခါးထိပ်အရင်းဌ သွင်းရှိ လှေခါးခုံ လုပ်ထားသောကြောင့် တဝက်သာ ပေါ်နေရကား လထက်ဝက်နှင့် တူနေသည်။ [ဓသပါကမူဓလ ဥပမုံ အဒန္တာ ပဝေသေတွာ ထဝိတေ အနုပါသာဏော–ဖိမတိ။]

ရှိသော ကျောက်ဖျာ၌၊ နိမုဇ္ဇိတ္တာ – ငုပ်လျှိုး၍၊ ယာဿဒါနိ၊ ပေ၊ မညတိတိ–ကား၊ တေသံ-ထိ ရှစ်သောင်းသောရွားသူကြီးတို့၏၊ ယာဿ ဟိတကိရိယတ္ထာဿ-အကြင်စီးပွားကိုပြုခြင်းဟူသောကိစ္စ၏၊ ကာလံ-အချိန်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဇာနာတိ– သိတော်မူ၏၊ (တံ ဟိတကိရိယတ္ထံ - ထို စီးပွားကို ပြုခြင်းဟူသောကိစ္စကို၊ ကးရာတု-ပြုတော်မူပါ၊ ဤသို့ နိယမဝါကျကိုထည့်ပေးပါ၊)ဝိဟာရပစ္ဆာယာယနန္တိ- ကား၊ ဝိဟာရပစ္ဆန္တေ - ကျောင်း၏ အစွန်ဖြစ်သော၊ ဆာယာယံ - အရိပ်၌၊ (အာသနံ ပညပေဟိ·၌စပ်၊)[ပစ္ဆာယာယံ၌ ပသည် ပစ္ဆန္တ အနက်ဟောတည်း၊] သမန္နာဟရန္တိတိ - ကား၊ ပသာဒဝသေန- ကြည်ညိုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုနပ္ပုနံ-အထပ်ထပ်၊ မနသိ - ၌၊ ကရောန္တိ - ပြုကြကုန်၏၊ (စိတ်ဝင်စားကြကုန်၏၊) ဘိယျောသော မတ္တာယာတိ- ကား၊ မတ္တာယ - အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ပုန-တဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ ဝိသိဋ္ဌတရံ-သာ၍ထူးခြားသော၊ (ဇာန္ဒိပါဋိဟာရိယံ–တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊) ဒဿေဟိ-ပြလော၊ ဣတိ အဧတ္ထာ၊ အန္တရဓာယတိတိ–ကား၊ အဒဿနံ–မမြင်ရခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

× × × × × × ×

ယာဿ၊ ပေ၊ မညတိ။ ။ ဤဝါကျသည် ရှေးခေတ်က တစုံတခုကိစ္စကို တိုက်တွန်းရာ၌ သုံးစွဲအပ်သော ပေါရာဏပါဋိဝါကျတည်း၊ “ယာဿ ” ၏ အနက်ကို အရာအားလျော်စွာ စွဲ၍“တံကရောဟိ(ကရောတု) ” စသည်ဖြင့် နိယမဝါကျထည့်ရသည်၊ ဤနေရာ၌“သမ္မရာယိကေ အတ္ထေ အနုသာသိဿတိ ” ဟူသော ရှေ့စကားနှင့် လိုက်လျောအောင် ယာဿ၏ စွဲနက်ကို“ဟိတကိရိယတ္ထာဿ”ဟု ဖွင့်သည်၊ [ယောဇနာ၌ တနည်းဖွင့်လေသေး၏။]

သမန္နာဟရန္တိ။ ။သံ+အနု + အာဟရန္တိ၊ အရှင်သာဂတ၏ တန်ခိုးကို မြင်ရ၍ ကြည်ညိုသောကြောင့် စိတ်ကို(အရှင်သာဂတဆိုသို့) “ သံ – ကြည်ညိုသော အားဖြင့် ကောင်းစွာ၊ အနု–အဖန်ဖန်+ အာဟရန္တိ – ဆောင်ကြကုန်၏ ” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ပသာဒ၊ပေ၊ မနသိကရောန္တိ ” ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်သည်၊ အရှင်သာဂတအပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားနေကြသည်–ဟူလို၊ [ယောဇနာ၌ “သမ္မနာဟရန္တိပါဠိကို ယူ၍ (“ သံ+မနံ+အာဟရန္တိ ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင်) “သံ ပုနပ္ပုနံ+မနံ+သာဂတံ အဘိမုခံ ဟရန္တိ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဂုင်း, “ပသာဒဝသေန ”ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ကောဓဝသေနကို တားမြစ်သည် ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထဂုင်း ဖွင့်၏။]

ဘိယျောသော မတ္တာယ။ ။ “ဘိယျောသော၊ပေ၊ဒဿေဟိတိ အတ္ထော ” ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်ဖွင့်၏၊ “တန်ခိုးကိုပြ၍ အရှင်သာဂတကို ကြည်ညိုနေကြသော လူတို့အားနောက်ထပ်တိုး၍ တန်ခိုးပြလော ” ဟု တိုက်တွန်းတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ စကားတော်တည်း။ [ဘိယျောသော မတ္တာယ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန်–၂ ကဏ္ဍ, ၂၅ သုတ် အဖွင့်ကိုဂုင်း , ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ သမာသ် – သမ္မဒါန်ခဏ်းကိုဂုင်း ကြည့်ပါလေ။]

ဧသာဏသ ပဒ္ဓိဂါကထာ

ဧလောဟိတေန ဖုဋ္ဌာ ဟောတိတိ-ကား၊ လောဟိတေန-သွေးသည်၊ မက္ခိ ဟော-လိမ်းကျံအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂဝါဃာတနန္တိ - ကား၊ ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ ဂါဃဝါ-နွားတို့ကို၊ ဟညန္တိ-သတ်အပ်ကုန်၏၊ တာဒိသော- ထိုကဲ့သို့ ရှိအပ်သည်၊(ဟောတိ)၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ ဝိဏာယ - စောင်း၏၊ တန္တိသရေ-ညှို့၏ အသံ၌၊ ကုသလတာနာမ - ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်မည်သည်၊ ဝိဏာယ-စောင်းကို၊ ဝါဒနကုသလတာ-တီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်တည်း၊ ဝိဏာယ

× × × × × × × ×

ဧလောဟိတေန ဖုဋ္ဌော၊ ။စာအုပ်တို့၌"ဖုဋ္ဌော"ဟုချည်း ရှိ၏၊"ပြန့်နှံ့"ဟုလည်း ပေးကြ၏၊ ဖုဋ္ဌဝေါတ်သည် ဝိကသန, ဘေဒန (ပွင့်ခြင်း, ဖေါက်ခွဲခြင်း) အနက်ကိုသာ ဟော၏၊ ယောဇနာ၌ ဖုရဝေါတ်ကြို၍ " ဖုရတိ ဝိပ္ပရတ် ဗျာပေတိတိ ဖုဋ္ဌော" ဟု ပြု၏၊ ထို အလို "လောဟိတေန-သွေးဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌော- ပြန့်နှံ့သည်"ဟု ပေး၊ ဖုရဝေါတ်၏ ဗျာပန အနက်ကိုလည်း မတွေ့ရ၊ ထို့ကြောင့် ဖုဋ္ဌောနေရာဝယ် "ဖုဋ္ဌော"ဟု မူလပါဋ္ဌဖြစ်လေ ရော့သလားဟု စဉ်းစားမိ၏၊ ထိုသို့ ရှိမှလည်း " မက္ခိတော " ဟူသော ကမ္မရုပ်ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်အဖွင့်နှင့် ညီညွတ်မည်၊ ပါရာဇိကဏ် တတိယ ဈာန်အဒဏ်း၌ ထို မူကွဲမျိုး ရှိခဲ့သည်။

ဂဝါဃာတနံ။ ။အာဟညန္တိ ဇော်တိ အာဃာတနံ - သတ်ဖြတ်အပ်ရာ အရပ်၊ ဂုန်္နံ + အာဃာတနံ ဂဝါဃာတနံ၊ အရှင်သေးဏသည် ဧကြွေနသွားလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်း ကြိုးစားသောအခါ မူလက အလွန်နုနယ်ဆဲသာ ခြေဖဝါးတို့သည် ကွဲကုန်၏၊ ခြေဖဝါး ဖြင့် မသွားနိုင်သောအခါ လေးဘက်ထောက်၍ ဧကြွေနသွားလျက် တရားအားထုတ် ပြန်၏၊ ထိုအခါ ဒူးပုဆစ်ရော လက် ၂ ဖက်ပါ ကွဲကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဧကြွေနတလျှောံ လုံးသွေးလူးနေသည်မှာ နွားသတ်ရာ သရဲကိုင်းကဲ့သို့ အမြင်မကောင်း ဖြစ်နေတော့ သတတ်။ [ဆဋ္ဌအင်္ဂုတ္တိရ်၏ အဋ္ဌကထာ။]

ဝိဏာယ၊ ဝေ၊ကုသလတာ၊ ။စာအုပ်တို့၌ ပါဋ္ဌအမျိုး မျိုးရှိ၏၊ ဋီကာ၌"ဝိဏာယ တန္တိသရေ ကုသလတာနာမ ဝိဏာယ ဝါဒန ကုသလတာ" ဟု ရှိ၏၊ ဋီကာပါဋ္ဌသည် အဋ္ဌကထာ၌ ရောက်နေသောကြောင့် ထိုပါဋ္ဌအတိုင်း ရှိစေ၊ တန္တိ သဒ္ဒါသည် ဂုဏ (စောင်းကြိုး, စောင်းညှို့) အနက်ကို ဟော၏၊ ပါဋ္ဌတော်၌ "ကုသလော တုံ၊ပေ၊ တန္တိသရေ"ဟု ရှိ၏၊ သို့ ပါဋ္ဌတော်မှ ဝိဏာယတန္တိသရေ ကုသလာကိုယူ၍ ကုသလ အဖြစ် (ကျွမ်းကျင်ပုံ) ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် " ဝိဏာယ တန္တိသရေ ကုသလတာ နာမ ဝိဏာယ ဝါဒန ကုသလတာ " ဟု ဖွင့်သည်၊ [" ဝိဏာဝါဒန ကုသလော " ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌လည်း ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။]

မှတ်ချက် ။ ။ဤအဖွင့်မှစ၍ နောက် လာမည့်အဖွင့်များသည် ဤအဋ္ဌကထာ၏ မူရင်းမဟုတ်၊ ဋီကာမှ (သို့မဟုတ်) ဤသုတ်ပါဋ္ဌတော်၏အဖွင့်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌအင်္ဂုတ္တိရ် ဒုတိယပဏ္ဏာသက မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာမှ ယူထားသော အဖွင့်များသာ ဖြစ်သည်–ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ " သုဏ္ဏာတ္ထောပန သုတ္တသံဝဏ္ဏနာတောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော"ဟု ဆိုထိုက်မည်။

တန္တိသရေတိ - ကား၊ ဝိဏာယ - ၏၊ တန္တိယာ - ညှို့၏၊ သရေ - အာသံ၌၊ (ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည်မဟုတ်လော, ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊)အစ္ဆာယတာတိ-ကား၊ အကိအာယတာ- အလွန် ဆွဲဆန့်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ- အလွန် တင်းကုန်သည်၊ ခရမုစ္ဆိတာ-မာမာခက်ခက် တီးအပ်ကုန်သည်၊(ဟောန္တိ)၊ သရဝတိတိ-ကား၊ သရသမ္ပန္နာ—အသံနှင့်ပြည့်စုံသည်ရင်း၊[ဝန္တုပစ္ဆည်း၏ ပသံသာအနက်ကို ဖွင့်သည်။] ကမ္မညာတိ-ကား၊ ကမ္မက္ခမာ-တီးခြင်း အမှု၌ ခံသည်ရင်း၊ ဝါ-တီး၍ ကောင်းသည်ရင်း၊ (ဟောတိ၊) [ခမအနက်၌ ဏျပစ္ဆည်း , နအက္ခရာလာ၍ ကမ္မည်ပြီးသည်-ဟု ပြသည်၊ ယောဇနာ၌ ဥပစ္ဆည်း ဟု ဆို၏။] အတိသိထိလာတိ-ကား၊ မန္ဒမုစ္ဆိတာ - ပြေ့ညံ့စွာ တီးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သမေဂုဏော ပတိဋ္ဌိတာတိ—ကား၊ မဇ္ဈိမေ-အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ သရေ-အသံ၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ မုစ္ဆိတာ-တီးအပ်ကုန်သည်၊(ဟောန္တိ)။

ဝိရိယသမထံ အဓိဋ္ဌဟာတိ - ကား၊ ဝိရိယ သမ္ပယုတ္တသမထံ – ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို၊ အဓိဋ္ဌာဟိ-ဆောက်တည်လော၊ ဝိရိယံ-ကို၊ သမထေန-

× × × + × × × ×

အစ္ဆာယတာ။ ။ဝိဏာယ တန္တိယော အစ္ဆာယတာ၏ အဖွင့်တည်း၊ အာယတဉ် အာပုဗ္ဗ ယမုဓာတ်သည် ဒီဃဘာဝ (ရှည်လျားသည်၏အဖြစ် , ရှည်အောင် ဆွဲဆန့်ခြင်း၊) အနက်ဟောတည်း၊ လျော့နေသောစောင်းကြိုးကို တင်းအောင် ပြုလိုက်သော အခါ အနည်းငယ်ရှည်လာ၏၊ ထို့ကြောင့်“အစ္ဆာယတာ”ဉ္စ “အလွန် တင်းကုန်သည်” ဟု ဝေါဟာရတွေဖြစ်၏၊ ခရမုစ္ဆိတာကား အဓိပ္ပါယတွေတည်း။

ခရမုစ္ဆိတာ။ ။ မုစ္ဆနာကို အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ “ အနိမ့် အမြင့် အသံလွတ်ခြင်း”ဟု ဆို၏၊ “သရေသုံ တသု ပစ္စကေ, တိသော တိသော ဟိ မုစ္ဆနာ”ဟူသော (၁၃၅)အဘိဓာန်ကြည့်ပါ၊ ထို၌ တိသော တိသော မုစ္ဆနာဟူသည် အသံ၏ အနိမ့်, အမြင့်, အလတ် ၃ မျိုး လွတ်ခြင်းတည်း၊ ဤနေရာ၌“တန္တိယော+မုစ္ဆိတာ”ဟု တန္တိနှင့် အရတူဖြစ်အောင် “ခရမုစ္ဆိတာ—မာမာ ခက်ခက် တီးအပ်ကုန်သည်”ဟု ပေးရသည်။

မန္ဒမုစ္ဆိတာ။ ။စောအုပ်တို့၌ “မန္ဒမုစ္ဆနာ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ဋီကာပါဌ်၌ “မန္ဒမုစ္ဆိတာ ” ဟု ရှိ၏၊ ဋီကာအတိုင်းရှိမှ ခရမုစ္ဆိတာနှင့် အသွားတူ၍ တန္တိယောနှင့်လည်း အရတူကောက်၍ လွယ်သည်၊ စောင်းကြိုးတို့က လျော့နေလျှင် အသံလည်း ပြေ့ညံ့စွာဖြစ်နေသောကြောင့် “မန္ဒ”ဟု ဆိုသည်။

သမေ ဂုဏော။ ။စောင်းညှို့ စောင်းကြိုး၏ မတင်းမလျော့ ဖြစ်ခြင်းကို “သမေဂုဏော”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အသံလည်း မမြင့် မနိမ့်ဘဲ အလယ်အလတ်သံဖြစ်သောကြောင့်“မဇ္ဈိမေ သရေ ထပေတွာ မုစ္ဆိတဉ္စ”ဟု အဓိပ္ပါယတွေ့ ဖွင့်သည်၊ [ဤပါဠိတော်ကို ထောံ၌ အလယ် အလတ် ကြိုးစားခြင်းကို “မလျော့မတင်း, စောင်းကြိုးငြင်းသို့”ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြရသည်။]

ဝိရိယသမထံ။ ။“ သမ္ပယုတ်တဲ့ အလယ်ပုဒ်ကျော်သည် ”ဟု သိစေလို၍ “ ဝိရိယသမ္ပယုတ်တဲ့သမထံ ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဋီကာဌ်လည်း ဤအတိုင်းပင်ဖွင့်၏၊ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌ

သမထနှင့်၊ ယောဇေဟိ- ယှဉ်စေလော၊ ဇုတိအတ္ထော၊ ဇုန္ဒြိယာနဉ္စ သမတံ ပဋိ ဝိဇ္ဈာတိ - ကား၊ သဒ္ဓါဒိနံ - သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော၊ ဇုန္ဒြိယာနံ – ဇုန္ဒြေတို့၏၊ သမတံ-ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သမဘာဝံ-ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊("ပဋိ ဝိဇ္ဈ– ထိုးထွင်း၍သိလော"ဦးစပ်၊)တတ္ထ–ထို ဇုန္ဒြေတို့တွင်၊ သဒ္ဓံ - သဒ္ဓိန္ဒြေကို၊ ပညာယ-ပညိန္ဒြေနှင့်ဂုင်း၊ ပညဉ္စ - ပညိန္ဒြေကိုလည်း၊ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်ဂုင်း၊ ဝီရိယံ-ဝီရိယိန္ဒြေကို၊ သမာဓိနာ– သမာဓိန္ဒြေနှင့်ဂုင်း၊ သမာဓိဉ္စ- သမာဓိန္ဒြေကိုလည်း၊ ဝီရိယေန-ဝီရိယိန္ဒြေနှင့်ဂုင်း၊ ယောဇယမာနော-ယှဉ်စေလျက်၊ ဇုန္ဒြိယာနံ– သဒ္ဓါစသော ဇုန္ဒြေတို့၏၊ သမတံ - ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈ – ထိုးထွင်း၍ သိလော၊ တတ္ထစ နိမိတ္တံ ဂဏှာဟိဘိ - ကား၊တသို့ သမဇထ - ထို သမာဓိသည်၊ သတိ- ဖြစ်လသော်၊ အာဒါသေ- ကြေးမုံ၌၊ (မှန်၌၊) မုခဒိမ္မုန- မျက်နှာရိပ်သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇိတမ္ပံ) ဂဏ-ဖြစ်ရာသကဲ့သို့၊ ယေန နိမိတ္တေန-အကြင် နိမိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတမ္ပံ-ဖြစ်ရာ၏၊ တံ သမထနိမိတ္တံ-ထို သမထနိမိတ်ကိုဂုင်း၊ တံ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ-ထို ဝိပဿနာနိမိတ်ကိုဂုင်း၊ တံ မဂ္ဂနိမိတ္တံ-ထို မဂ္ဂနိမိတ်ကိုဂုင်း၊

× × × × × × ×

ကထာနိဒါန်း အာရဉ်အာနန္ဒာ၏ ရဟန်းဖြစ်ခဏ်းဦးကား " ဝိရိယသမတံ " ဟု ရှိခဲ့၏၊ ထိုပုဒ်၏အနက်ကို ထိုအဖွင့်ဦး ပြန်ရှုပါ၊ [ဝိရိယ လွန်နေသော အာရဉ်သောဏအား ဝိရိယကိုလျော့၍ သမာဓိနှင့် ညီမျှအောင် ဆောက်တည်ဘို့ရန် တိုက်တွန်းသော အရာဖြစ်၍"ဝိရိယသမတံ"ဟု ရှိခြင်းက ကောင်းစရာရှိသည်၊] သို့သော် တတ္ထအရ သမထကို စွဲသောကြောင့်"ဝိရိယသမထံ အဓိဋ္ဌဟ"သည်ပင် ပါဠိတော်ပါဌ်ရင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ဇုန္ဒြိယာနံ သမတံ။ ။သမာနံ – ညီမျှသော သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် ပညိန္ဒြေ , ဝီရိယိန္ဒြေနှင့် သမာဓိန္ဒြေတို့၏၊ ဘာဝေါ– တည်း၊ သမတာ– ဖြစ်၊ ဝါ-ညီမျှခြင်း၊ သဒ္ဓါမစစ်တော့ ခင်မင်မှုဘက္ကာ ဖြစ်နေတတ်၏၊ မုဒ္ဓပ္ပသန္နေ (မကြည်ညိုဆိုက်သည်ကို ကြည်ညိုတတ်သော) မောဟလည်း ဖြစ်တတ်၏၊ ပညာလွန်တော့ ပရိယာယ်မာယာ များနေတတ်၏၊ (ကိုယ်တိုင်လှမှု မဟုတ်ပါ၊ သူတပါး အလှကို သဘုခေါ်လှောင်လည်း အလှဒါန ဖြစ်နိုင်ပါသည် – စသည်တည်း၊) ဝီရိယလွန်တော့ ဥဒ္ဓစ္စ, သမာဓိလွန်တော့ ကောသဇ္ဇ ဖြစ်တတ်၏၊ သတိကား ထို အလွန်အလျော့ကိစ္စတိုင်း၌ ပါဝင်နိုင်ရကား: "သမ္မတ္ထိကာ" တရားဖြစ်သည်။ [သမ္မတ္ထ–အလုံးစုံသောကိစ္စ၌+နိယုတ္တာ–ဟူ၏၊ ဇုတိ သမ္မတ္ထိကာ၊ (တနည်း) သမ္မေန–အလုံးစုံသော ထိန ဥဒ္ဓစ္စအဖို့တွင် ပါဝင်သောအား၌+အဏ္ဏယိ တမ္မာ–အလိုရှိထိုက်၏၊ ဇုတိ သမ္မတ္ထိကာ၊—အင်္ဂါဋီကာ ဝိဂ္ဂဟ။]

ဇာဏ္ဏဝံ နိဒ္ဒိသံ။ ။ တတ္ထသည် လက္ခဏာအနက်၌ ထပဓ္ဓည်းတည်း-ဟု သိစေလိုရှိ " တသ္မိံ သမဇေသတိ "ဟု ဖွင့်ကြောင်းကို ယေဘုယျနာဆို၏၊ သို့သော် " တသ္မိံ၊ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိကံ " သည် သဘော အဓိပ္ပါယ်အရှင့်သာဟု ထင်၏ " သမဇေဘာဝ + နိမိတ္တံ သမထနိမိတ္တံ "ဟု အင်္ဂါဋီကာ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊"နောက်နောက် သမထ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ရှေးရှေ့ သမထ "ဟူလို၊ ဝိပဿနာသမထသည် မဂ္ဂသမထ၏ဂုင်း နောက်နောက်ဒိပဿနာ၏ဂုင်းအကြောင်း, မဂ္ဂသမထသည် ဖလသမထ၏အကြောင်းတည်း၊ ရှေ့.ရှေးဖိုလ်သည် နောက်နောက် ဖလသမာပတ်၏ အကြောင်းတည်း။

တံ ဖလနိမိတ္တဉ္စ–ထိုဖလနိမိတ်ကိုငင်း၊ ဂဏှာဟိ–ယူလော၊ နိဗ္ဗတ္တေဟိ-ဖြစ်စေလော၊ ဇုတိ အတ္ထော။

အညံဗျာကရေယျန္တိ- ကား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အရဟာ–ရဟန္တာပါတည်း၊ ဇုတိ-သို၊ ဇာနာပေယျံ-သိစေရပါမူကား၊(“ယန္တူန-ကောင်းလေစွ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) [အညြန်ဒြေ ပုဒ်၌ကဲ့သို အညသဒ္ဒါအရဟတ္တဖိုလ် ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊] ဆဠာနာနီတိ-ကား၊ ဆ – ၆ ပါးကုန်သော၊ ကာရဏာနိ-အကြောင်းတို့ကို၊ အဓိမုတ္တော ဟောတိတိ–ကား၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ - ထိုးထွင်းကာသိ၍၊ ပစ္စက္ခံ– မျက်မှောက်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဒ္ဒိတော- တည်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ နေက္ခမ္မာမိ မုတ္တောတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သမ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ အရဟတ္တဝသေန–အရဟတ္တဖိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊(အာယသ္မတာ သောဏေန-အရှင်သောဏသည်၊) ဝုတ္တံ-လျှောက်အပ်ပြီ၊ ဟိ-ခဲ့၊ အရဟတ္တံ – အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်၊)သမ္ဗကိလေသေဟိ-အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ၊ နိက္ခန္တတ္တာ-ထွက်မြောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နေက္ခမ္မံတိစ - နေက္ခမ္မဟူ၍ ၎င်း၊ [နိက္ခမိတိ နိက္ခမံ၊ နိက္ခမံယေဝ နေက္ခမ္မံ၊ သွတ္ထဉ်ဒ် ကျပစ္စည်း။] တေဟေဝ–ထိုကိလေသာတို့မှပင်၊ ပဝိဝိတ္တတ္တာ-အပြားအားဖြင့် ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝိဝေကောတိစ-ကဟူ၍၎င်း၊[ပကာရေန ဝိဝိစ္စိတိ ပဝိဝေကော။]ဗျာပဇ္ဇာဘာဝတော-ဒေါသဗျာပါဒ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဗျာပဇ္ဇံတိစ- ဟူ၍၎င်း၊ [နတ္ထိ+ဗျာပါဒေါ+ယသာတိ အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒဿ + ဘာဝေါ အဗျာပဇ္ဇံ။] ဥပါဒါနက္ခယာ–ဥပါဒါန်၏၊ ခယနေ့-ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံးဌာ၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပါဒါနက္ခယတိစ-ဟူ၍၎င်း၊[ဒိယန္တိ ဧတေနာတိ ခယော၊ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၊ ဥပါဒါနာနံ+ခယော ဥပါဒါနက္ခယော၊ မဂ်၏ ခယအမည်ကို ဖိုလ်၌ တင်စား၍ ဖိုလ်ကိုလည်း “ဥပါဒါနက္ခယ”ဟု ခေါ်ရသည်။] တဏှက္ခယနေ့- တဏှာ၏ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၏ အဆုံးဌာ၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ–ကြောင့်၊ တဏှက္ခယတိစ ဟူ၍၎င်း၊(ဧရှုနည်းအတိုင်းကြီ၊) သမ္မောဟာ ဘာဝတော - တွေဝေတတ်သော မောဟ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အသမ္မောဟတိစ- ဟူ၍၎င်း၊ ဝါ-သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟူ၍၎င်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊[နတ္ထိ+သမ္မောဟော+ယသာတိ အသမ္မောဟော။]

ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကန္တိ - ကား၊ ပဋိဝေဓရဟိတံ - ပဋိဝေဓမှ ကင်းသော၊ ကေဝလံ- သက်သက်၊ ပဋိဝေဓပညာယ-ပဋိဝေဓပညာနှင့်၊ အသမ္မိဿံ-မရောနှောသော၊(ကေဝလံ၏ အသမ္မိဿ အနက်ကို ဖွင့်သည်၊) သဒ္ဓါမတ္တကံ-သဒ္ဓါမျှကို၊ (နိဿာယ - ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ပဋိစယန္တိ- ကား၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်၊ ကရဏောန-ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဝနိ်-တိုးပွားစေဘွယ်ကို၊ (အသမနုပဿဒန္တော- ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဝိတရာဂတ္တာတိ-ကား၊ မဂ္ဂပဋိဝေဓေန- အရ

ဟတ္တမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအားဖြင့်၊ ရာဂဿ - ရာဂ၏၊ ဝိဂတတ္တာယေဝ-ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ နေက္ခမ္မသင်္ခါတံ-နေက္ခမ္မ ဟု ဆိုအပ်သော၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ပဒိဝိဇ္ဈတ္တာ-၍၊ ဌိတော- သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်ပါ၏၊ ဖလသမာပတ္တိ ဝိဟာရေနေဝ-နေကြောင်းဖြစ်သောဖလသမာပတ်ဖြင့်သာ၊ဝိဟရတိ-နေပါ၏၊ တန္နိန္နမာနသောယေဝ- ထို ဖလသမာပတ်၌ညွတ်သော စိတ်ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ သေသပဒေသုပိ- ခယာ ဒေါသဿ ဝိတဒေါသတ္တာ အစရှိသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

လာဘ သက္ကာရ သိလောကန်တိ - ကား၊ စတုပစ္စယလာဘဿ - ပစ္စည်း ၄ ပါး ဟူသော လာဘ်ကိုလည်း၊ ဝါ-ရအပ်သော ပစ္စည်း ၄ ပါးကိုလည်း၊ တေသံ၊ယေဝ-ထို ပစ္စည်း ၄ ပါးတို့၏ပင်၊ သုကတဘာဝဿ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝဏ္ဏဘဏနဿ – ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ - ချီးမွမ်းခံရခြင်း ကိုလည်း၊ နိကာမယမာနောတိ-ကား၊ ဇာစ္ဆမာနော-လိုလားသည်၊ ပတ္ထယမာနော–တောင့်တသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဝိဝေကာမိမုတ္တောတိ- ကား၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဝိဝေကေ- ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေကဉ်၊ အမိမုတ္တော - စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်၊ (အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊) ဇာတိဝေံ- သို့၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောတိ-ဖြေဆို၏၊ ဇာတိ အတ္ထော။

သီလဗ္ဗတပရာမာသန္တိ-ကား၊ သီလဉ္စ-အလေ့ကိုလည်း၊ ဝတဉ္စ-အကျင့်ကိုလည်း၊ ပရာမသိတ္ဘာ- မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်၍၊ ဂဟိတဂဟဏမတ္တံ- ယူအပ်သော အယူမျှကို၊ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တောတိ-ကား၊ သာရဘာဝေန-အနှစ်သာရ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဇာနန္တော- သိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဗျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တောတိ - ကား၊ အဗျာပဇ္ဇံ – ဗျာပါဒမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောတိ-၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ဇာမိနာဝေနယေန – ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ သဗ္ဗဝါရေသု–အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ အတ္ထော–ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏။

× × × × × × ×

လာဘသက္ကာရ သိလောက်။ ။သင်္ဃတိ ပါဠိတော်ယတိတိ လောဘော၊ စတုန်း ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ သက္ကစ္စံ+ကာတဗ္ဗောတိ သက္ကာရော၊ ပစ္စယ-ဧဝ ဟိ ပဏီတ ပဏီတာ သုန္ဒရသုန္ဒရာ အာဘိသဓိရိတ္တာ ကတာ သက္ကာရောတိ ဥဒ္ဓရိတိ၊ ယာစ ပရေဟိ အတ္ထနော ဂါရဝကြောင်းသာ, ပဗ္ဗဇိတဟိ ဝါ ပုဗ္ဗ၊ သိလောကောတိ-ဝဏ္ဏဘဏနံ၊—ဆတ္တ အဂိုဏ္ဍရဋိကာ၊ [ရရိုး:ရစဉ် ရ အပ်သော ပစ္စည်း ၄ ပါး:သည် လာဘ, အထူး:တလည် ကောင်း:အောင်ပြီစီမံအပ်ဝသော ပစ္စည်း ၄ ပါး:သည် သက္ကာရ, (သမ္မာ + ကရိယ ဝေတော် သက္ကာရော၊)တနည်း- သုတပါး:တို့က ဒိဋ္ဌကို ရိုးသဖြင်း, ပန်း နံသာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် သက္ကာရ, (သမ္မာ + ကရဏံ သက္ကာရော)၊ ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်း . ချီးမွမ်းခံရခြင်းသည် သိလောကမည်၏၊] " လာဘသက္ကာရကို လိုလားခြင် ရဟန္တာ မဟုတ်ပါဘဲ ရဟန္တာဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုသည် ဟု အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ထင်စရာရှိ၏"ဟု

ဘုသာတိ-ကား၊ ဗလဝန္တော-အားရှိကုန်သော၊ [ဒိဗ္ဗရူပသဒိသာ-နတ်သွီးတမျှ, လှနေကုန်သော၊– ဋီကာ။] နေဝသေ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိ တိ – ကား၊ တေသေ ဒီဏာသဝသေ-ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဌာတုံ-တည်ခြင်းငှါ၊ နသက္ကောန္တိ–မစွမ်းနိုင်ပါကုန်၊ အမိသိကတန္တိ- ကား၊ အမိသကတံ– မရောအောင် ပြုအပ်သည်ကို၊ ဝါ – ရောအောင် မပြုအပ်သည်ကို၊ ဟိ–မှန်၊ ကိလေသာ- တို့သည်၊ အာရမ္မဏေန- အာရုံနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ မိဿံ–ရောနှောအောင်၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ တေသံ- ထို ကိလေသာတို့၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အမိသိကတံ – ရောနှောအောင် မပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဌိတန္တိ - ကား၊ ပတိဋ္ဌိတံ – စွဲမြဲတည်တံ့သည်၊ အာနဉ္ဇပ္ပတ္တန္တိ- ကား၊ အစလပ္ပတ္တံ – မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝယဉ္စသာနုပဿတီတိ - ကား၊ သေ(သော)-ဤ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တသ စိတ္တသ–ထိုစိတ်၏၊ ဥပ္ပါဒမ္ပိ - ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝယမ္ပိ - ပျက်ခြင်းကိုလည်း၊ ပဿတိ- ရှု၏၊ [“ ဝယဉ္စသာနုပဿတီတိ တသ စေသ စိတ္တသ ” ဟု ဋီကာ၌ရှိ၏၊ ဝယဉ္စ “ဥပ္ပါဒ ဝယဉ္စ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဥပ္ပါဒပုဒ် အကြေကြီ၊ တနည်း ကေသေသ်ပြု။]

နေက္ခမ္မံ အဓိမုတ္တာသာတိ - ကား၊ အရဟတ္တံ – အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ-၍၊ ဌိတသ-တည်သော၊ သေသ ပဒေဟိပိ- ကြွင်းသော အဗျာပဇ္ဇာဒ စေတသော စသော ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း၊ အရဟတ္တမေဝ-ကိုပင်၊ ကထိတံ-ဖြေဆိုအပ်ပြီ၊ ဥပါဒါနက္ခယသာတိ–ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဥပယောဂတ္ထေ–ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ သာမိဝစနံ–သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ အသမ္မောဟာဒ စေတသော တိ- ကား၊ စိတ္တသ-၏၊ အသမ္မောဟံ- သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အဓိမုတ္တသစ – စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ဒိဿာ အာယတနုပ္ပါဒန္တိ - ကား၊ အာယတနာနံ-စက္ခု သောတစသော အာယတနတို့၏၊ ဥပ္ပါဒဉ္စ-ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝယဉ္စ- ပျက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဒိဿာ- ၍၊ သမ္မာစိတ္တံ ဝိမုစ္စတီတိ – ကား၊ သမ္မာ – သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဟေတုနာ – သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ နယေန - နည်းလမ်းအားဖြင့်၊ ဝိပဿနာယ – ဝိပဿနာဖြစ်သော၊ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ-၌အကျင့်ဖြင့်၊ [သမ္မာကို အဆင့်ဆင့် ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဖလသမာပတ္တိ ဝသေန - ဖလသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ – သည်၊ ဝိမုစ္စတိ – နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်၏၊ နိမ္မာနာရမ္မဏော - နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌၊ အဓိမုစ္စတိ – စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏၊ [ဝိမုစ္စတိကို ဖွင့်သည်၊ ပါဠိတော်၌ “ ဝိမုစ္စတိ – ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏ ” ဟု မပေးဘဲ “ နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏ ” ဟု ပေးပါ။] သန္တံ စိတ္တသာတိ - ကား၊ နိဗ္ဗုတစိတ္တသ-ငြိမ်းပြီးသောစိတ်ရှိသော၊ တာဒိနောတိ - ကား၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ- ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ၌၊ အနုနယ ပဋိဃေဟိ-စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်သော လောဘ, ထိပါးတတ်သော ဒေါသ

တို့သည်၊ အနပ္ပိတတ္တာ-မသက်ရောဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ အကမ္ပိယတ္တာ-စ-မတုန်လှုပ်စေအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ တာဒိ-တာဒိမည်၏၊ တာဒိနော—ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌစသော အာရုံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ တသ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊(''စိတ္တံ-သည်၊ ဒွိတံ—တည်တံ့၏''ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

ဒိဂုဏာဒိဥပါဟန ပဋိက္ခေပကထာ

အညံ ဗျာကရောန္တိ-ကား၊ အရဟတ္တံ-ကို၊ ဗျာကရောန္တော-ဖြေဆိုကြကုန်၏၊ အတ္ထေ-စ ဝုတ္တောတိ-ကား၊ ယေန-အကြောင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ အရဟာတိ-ရဟန္တာဟု၌၊ ဉာယတိ- သိအပ် သိနိုင်၏၊ သော အတ္ထော-ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်တော့၏၊ အတ္တာစ အနုပနိတောတိ- ကား၊ အဟံ—ငါသည်၊ အရဟာ—ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဗျဉ္ဇနဝသေန-သဒ္ဒါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္တာ-မိမိကိုယ်ကို၊ နာ ဥပနိတော-မကပ်ဆောင်အပ်။[ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို အတ္တုပနာယိက မပြု-ဟူလို။] သုတ္တဏ္ဌာပန-သောဏသုတ်၏ အနက်ကိုကား၊ သုတ္တဝဏ္ဏနတောဃယဝ-သုတ်၏အဖွင့်ဖြစ်သောအဋ္ဌကထာမှသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါ၊လေ။

အထစပနိဓေကစ္စေ မောယပုရိသာတိ - ကား၊ အညေ - ရဟန္တာအစစ်မှတပါးကုန်သော၊ တုစ္ဆပုရိသာပန-မဂ်ဖိုလ် မမှီး အချည်းနှီးသောယောကျ်ားတို့သည်ကား၊ ဟသမာနာဝိယ-ပြောင်လှောင်ကုန်သကဲ့သို့၊ အသန္တေ မေဝ-ထင်ရှားမရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အညံ - အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဝစနမတ္တေန - အဟံ အရဟာ ဟူသော စကားမျှဖြင့်၊ သန္တေ-ထင်ရှားရှိသည်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဗျာကရောန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဧကပလာသိကန္တိ-ကား၊ ဧကပဒုလံ-တထပ်တည်းရှိသော၊ (ဥပါဟနံ အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊)အသီတိ သကဒဝါဟေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဧဒ္ဓ- ၂ခုကုန်သော၊ သကဒဘာရာ - လှည်းဖြင့် တိုက်ဆောင်အပ်သော ဝန်တို့ကို၊ ဧကော ဝါဟေတာတိ - တဝါဟဟူ၍၊ ဧဝဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ဤအလို ''အသီတိ သကဒဝါဟ'' ဟူသည် လှည်းအစီး ၁၆၀ဖြင့် တိုက်အပ်သော ဝန်တည်း၊] သတ္တဟတ္ထိကဋ္ဌ အနိကန္တိ ဧတ္ထ—၌၊ ဆ-၍ စီးကုန်သော၊ ဟတ္ထိနိယော—ဆင်မတို့ဌင်း၊ ဧကော-တစီးသော၊

× × × × × × × +

သုတ္တန္တိ ဧတ္ထာ ပန၊ ဧပ၊ ဂဟေတဗ္ဗော ။ ။ ပါဠိတော်၌ ''အတ္ထေ၁ ဝုတ္တော၊ အဿာဝ အနုပနိတော''ဟု တဆက်ထည်း ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ''သုတ္တဏ္ဌော ပန သုတ္တသံဝဏ္ဏနာဘာ ယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော''ဟူသော ဝါကျသည် ဤနေရာ၌ မရှိသင့်၊ ထောဟိတေန ဝုတ္တော အစ္ဆင်၏ အဆုံးနှားဉ်ပင် ရှိသင့်ခဲ့၏၊ ထို့နောက် အဖွင့်များသည် အဋ္ဌကထာအစွဲ့ မဟုတ်၊ ဋီကာမှဌင်း, ဆဏ္ဍအင်္ဂါတို့ရှိ သောဏသုတ် အစွဲ့မှဌင်း၊ ယူထား အပ်သော အစွဲ့များ ဖြစ်သည်၊

ဟတ္ထိစ-ဆင်ထီးဂင်း၊ ဇုတိ ဇုဒံ-ဤဆင် ၇ စီးသည်၊ ကေံ-တခုသော၊ အနိကံ-အနီကမည်၏၊ ဝါ-ဆင် အပေါင်းမည်၏၊ ဤဒိသာနိ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ သတ္တ-၇ ခုကုန်သော၊ အနိကာနိ-အနီကတို့သည်၊ သတ္တဟတ္ထိကံ အနီကံနာမ-သတ္တဟတ္ထိက အနီကမည်၏။

ဒိဂုဏာတိ-ကား၊ ဒွိပဋ္ဌလာ-၂ထပ် ၂လွှာရှိသော ဘိနဝ်တို့ကိုဂင်း၊ တိဂုဏာတိ-ကား၊ တိပဋ္ဌလာ-၃ ထပ် ၃ လွှာရှိသော ဘိနဝ်တို့ကိုဂင်း၊ (နဓာရေတဗ္ဗာ-ဒ်္ဒစဝ်၊) စတုပဋ္ဌလတော-၄ ထပ် ၄ လွှာရှိသော ဘိနဝ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂုဏာဂ်ကူပါဟနာတိ - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ [“ဂဏာဂ်ကူပါဟနာ”ဟု ရှိသည်ကားမကောင်း၊ ဂုဏာသဒ္ဒါ ပဋ္ဌလအနက် ဟောတည်း၊ ဂုဏော ပဋ္ဌလရာသိသု, အာနိသံသေစဗန္ဓနေ၊—အဘိဓာန်(၇၀၇)။]

သဗ္ဗနိလိကာဒိ ပဋိက္ခေပကထာ

သဗ္ဗနိလိကာတိ-ကား၊ သဗ္ဗာဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊(တနည်း) သမ်္ဘဝ—အလုံးစုံ အကုန်အစင်သာလျှင်၊ နိလိကာ-ညှိသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ (ဥပါဟနာယော ဓာရေန္တိ - ဒ်္ဒစဝ်၊) သဗ္ဗပိတိကာဒိသုပိ- သဗ္ဗပိတိက အစရှိသော ပုဒ်တို့ဒ်္ဒလည်း၊ သေနယော-ဤနည်းတည်း၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထို နိလိကာအစရှိသော ဘိနဝ်တို့တွင်၊ နိလိကာ- ညှိသော အဆင်းရှိသော ဘိနဝ်သည်၊ ဥမာပုပ္ဖဝဏ္ဏာ- နှမ်းကြဝ်ပွင့်၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၊ ဧဟာတိ - ၏၊ ပီတိကာ - ရွှေသော အဆင်းရှိသော ဘိနဝ်သည်၊ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ—မဟာ

× × × × × × ×

သဗ္ဗနိလိကာ ။ ။နိလံ+ယာသန္တိ နိလိကာ၊ ညှိသောအဆင်းရှိသော ဘိနဝ်တို့၊ “ညှိသောအဆင်း”ဟူရာ၌ ဘိနဝ်အပြင်သာညှိခြင်း, သဲကြိုးညှိခြင်း, ချုဝ်ရိုးကြောင်းညှိခြင်းအားဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိရာ “အလုံးစုံ အကုန်ညှိခြင်း” ဟု သိစေလိုရှု့ “သဗ္ဗ”ဟု ဝိသေသန ပြုသည်၊ သမ်္ဘဝ + နိလိကာ သဗ္ဗနိလိကာ၊ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် “သဗ္ဗာဝ”ဟု စာအုပ်တို့၌ရှိသည်ကို စဉ်းစားသင့်သည်၊သဗ္ဗာအရ ဘိနဝ်အကုန်လုံးကိုရလျှင် ဘိနဝ် ၁၀ ရံရှိရာ၌ “၁၀ ရံလုံး”ဟုသာ အဓိပ္ပါယ်ရသည်၊ “ဘိနဝ်တရံလုံးညှိသည်”ဟု အဓိပ္ပါယ်မရ၊ ယောဇနာ၌ “သဗ္ဗာသု+နိလိကာ” ဟုလည်း တနည်းပြုသေး၏၊ “အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌ ညှိသောအဆင်းရှိသော ဘိနဝ်တို့”ဟူလို၊ ဘိနဝ် ၂ ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ထားသည်၊ ဤ၌ ဇာတိလိင်္ဂရှိ၏၊ အဘိဓာန်၌“ဥပါဟနော၀ါ”ဟု ပုံလိန် နပုံလိန်ရှိသည်။

ဥမာပုပ္ဖ ။ ။ဥမာတု အတသီ ဘ၀ေ၊ အဘိဓာန်(၄၅၂)အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ နိဿယသစ်၌ ဥမာကို “နှမ်းကြဝ်(ဗီဇ)”ဟု ပေး၏၊ ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဥမ္မာပုပ္ဖဝဏ္ဏာ”ဟုဂင်း, “ဥမ္မာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ”ဟုဂင်း မူအမျိုးမျိုးရှိ၏၊“အော်မဲညှိပ်ွင်”ဟုလည်း ပေးကြသည်။

လေခါးပန်း၏အဆင်းနှင့်တူသောအဆင်းရှိသည်၊(ဟောဘိ)၊ လောဟိတိကာ-နီသော အဆင်းရှိသော ဘိနပ်သည်၊ ဇယသုမနပုပ္ပဝဏ္ဏာ-လယ် ခေါင်ရမ်းပွင့်၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၊(ဟောတိ)၊ မဇ္ဇိဋ္ဌိကာ-မောင်းသော အဆင်းရှိသော ဘိနပ်သည်၊ မဇ္ဇိဋ္ဌဝဏ္ဏာဝေ - ထန်းကျင့် နီပဆေးနှင့် တူသောအဆင်းရှိသည် သာ၊ (ဟောတိ)၊ ကဏ္ဍာ - မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော ဘိနပ်သည်၊ အဒ္ဒါရိဋ္ဌကာဝဏ္ဏာ-စိုသော မျောက်မင်းသွေးခဲသီး၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ မဟာရဂ်ရတ္တာ - များစွာသော ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော ဘိနပ်သည်၊ သတပဒိဝိဋ္ဌဝဏ္ဏာ – ကင်းခြေမျာ၏ ကျောက်ကုန်း အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) မဟာနာမရတ္တာ - များစွာသော အမည်ရှိသော ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော ဘိနပ်သည်၊ သမ္ဖိန္နဝဏ္ဏာ - ရောစပ်သော အဆင်းရှိသည်၊ ပဋ္ဌာပလာသဝဏ္ဏာ- ဖျော့တော့ ဝင်းဝါသော အဆင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန- ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္ဒိယံ - ၌၊ ပဒုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာတိ- ပဒုမ္မာကြာပန်း၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ - ပြီ၊ တောသု- ၌ ဘိနပ်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော ဘိနပ်ကို၊ လဘိတွာ - ရ၍၊ ဝါ - ရလေသော်၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကို၊ စောဠကေန- အဝတ်ကြမ်းဖြင့်၊ ပုဉ္ဆိတွာ - သုတ်၍၊ ဝဏ္ဏံ-အဆင်းကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍၊ ဓာရေတုံ-ဆောင်ခြင်းငှါ။ ဝန္ဒတိ-၏၊ အပ္ပမတ္တ

× + × × × × × ×

ဆဒ္ဒါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ။ ။"အဒ္ဒ– စိုသော + အရိဋ္ဌက– မျောက်မင်းသွေးခဲပင်၏ အသီး"ဟု အနုက်ခပ်း၏၊ အရိဋ္ဌော ဖေနိလော ဘဝေ၊ အဘိဓာန်(၅၅၅)၊ ထိုအသီးသည် စိုသောအခါ အရောင်ထွက်သောကြောင့် "အဒ္ဒ"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ [အဒ္ဒါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာတိ အဘိနဝါရိဋ္ဌဖလဝဏ္ဏာ၊(အသစ်ဖြစ်သော မျောက်မင်း သွေးခဲသီး၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊)ဥဒကေန တိန္တကာကပတ္တဝဏ္ဏာတိ ဝိ(" ရေဖြင့် စိုစေသော ကျီးကန်း၏ အတောင်နှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏ – ဟူ၍လည်း၊) ဝဒန္တိ၊— ဋီကာ။]

မဟာရဂ်ရတ္တာ။ ။ရဂ်သဒ္ဒါသည် "ဆိုးရည်" ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ မဟာ+ရဂ်ါ မဟာရဂ်ါ–များစွာသော ဆိုးရည်၊ မဟာရဂ်ံန ရတ္တာ မဟာရဂ်ရတ္တာ၊ များစွာသော ဆို ရည်တို့ဖြင့် အထပ်ထပ် ဆိုးအပ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကင်းမခြေများ မကျောက်ကုန်းကဲ့သို့ နီရဲ၍ ခပ်မောင်းမောင်းအရောင်မျိုး ဖြစ်လာသည်၊ ထို့ကြောင့် " သတပဒိဝိဋ္ဌဝဏ္ဏာ " ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ ရသေ့အဝတ်များ၏ အရောင်မျိုး ဖြစ်သော အရောင်တည်း။

မဟာနာမရတ္တာ။ ။မဟန္တာနိ+နာမာနိ ယဿာ ဘိ မဟာနာမာ(ရဂ်ါ)၊ ဆိုးရည်အမျိုးမျိုး၏ အရည်ကို ရောစပ်ထားသည့်အတွက် အရောင်အမျိုးမျိုး ထွက်နေသောကြောင့် နာမည်အမျိုးမျိုး ခေါ်နိုင်သော ဆိုးရည်ကို "မဟာနာမရဂ်" ဟု ခေါ်၏၊ မဟာနာမန+ရတ္တာ မဟာနာမရတ္တာ၊ အရောင်အမျိုးမျိုး ထွက်နေသော ဆိုးရည်ဖြင့် ဆို. စပ်သော ဘိနပ်၊ ထို့ကြောင့် "သမ္ဖိန္နဝဏ္ဏာ" ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊ "အရောင်များစွာမျိုး ပေါင်းစပ်နေသော အဆင်း" ဟူလို။

ကေဝိ-နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော အရောင်သည်၊ ဘိန္နေ-ပျက်လသော်၊ (ဓာရေတုံ-၄။) ဝဏ္ဏတိယေဝ–သည်သာ။

နီလက ဝဠိကာတိ-ကား၊ ယာသံ-အကြင်ဘိန၁်တို့၏၊ ဝဠါယေဝ-သဲကြိုးတို့သည်သာ၊ နီလာ-ညိုကုန်၏၊ ဝါ-ညိုသောအဆင်း ရှိကုန်၏၊ (တာ-ထို ဘိန၁်တို့သည်၊ နီလကဝဠိကာ-ကာတို့ မည်ကုန်၏၊) [ယသဒ္ဒါပါဓသောကြောင့် တသဒ္ဒါဖြင့် နိယမဝါက္ယ အပိုထည့်ရသည်။] သဗ္ဗတ္ထ-ဗိတကဝဠိကာ အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ သေနယော-တည်း၊ တောပိ-၌ သဲကြိုးတို့ကိုလည်း၊ ဝဏ္ဏဘေဒံ–အဆင်းကို ဖျက်ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဓာရေတဗ္ဗာ– ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ ခလ္လကဗဒ္ဓါတိ-ကား၊ ပဏ္ဍိဝိဓာနတ္ထံ-ဖနောင့်ကို ပိတ်ဖုံးခြင်းအကျိုးငှါ၊ တလေ-ဘိန၁်အပြင်၌၊ ခလ္လကံ-ဖနောင့်ဖုံးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သောဘိန၁်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ၌စပ်၊) ယောနက ဥပါဟနာ-ယောနကလူမျိုးတို့၏ ဘိန၁်ကို၊ ပဒုမဗဒ္ဓါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ယာ-ယင်းဘိန၁်သည်၊ ယာဝ ဇဃ်တော-ခြေသလုံးတိုင်အောင်၊ သဗ္ဗပါဒံ–အလုံးစုံသောခြေကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံးအုပ်နိုင်၏၊ ပါလိဂုဏ္ဍိမာတိ-ကား၊ ပလိဂုဏ္ဍိတွာ-ထက်ဝန်းကျင်ရစ်ပတ်၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဘိန၁်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ ၌စပ်၊) ယာ-ယင်းဘိန၁်သည်၊ ဥပရိပါဒ မတ္တမေဝ-ခြေ၏ အထက်မျှကိုသာ၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ- ဖုံးအုပ်နိုင်၏၊ ဇဃ်-ခြေသလုံးကို၊ န (ပဋိစ္ဆာဒေတိ)-မဖုံးအုပ်နိုင်။

× × × + × × × ×

စောဠကေန၊ပေ၊ဝဏ္ဏတိ။ ။ဘိန၁်အပြင်၌သော်ငင်း, သဲကြိုး၌သော်ငင်း, ချုပ်ကြိုး၌သော်ငင်း၌ မအပ်သောအရောင် တမျိုးမျိုး ရှိလျှင် မသုံးစွဲကောင်း၊ သုံးစွဲလျှင် “ယော ဓာရေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ” ဖြစ်၏၊ “စောဠကေန ပုဉ္ဆိတွာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် အဝတ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ရကောင်းသော အရောင်မျိုးကိုသာ ပွတ်တိုက်ဘို့ရန် တာဝန်ရှိ၏၊ သားရေအနုံ ပျောက်အောင် အညိုရောင်, အနီရောင် စသည်ဖြင့် ဆိုထားလျှင်ကား သားရေသဒ်ဘာဖြစ်သွားသောကြောင့် အဝတ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်သော်လည်း မပျက်၊ ထိုသို့မပျက်နိုင်သောအရောင်မျိုး ရှိလျှင်ကား အင်၏–ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ဆရာတို့ကား အဝတ်ဖြင့် ပွတ်ဖျက်၍မရလျှင် အရောင်ဖျက်သော သဘောအဖြေးဖြင့် အနည်းငယ်သောနေရာ၌ မင်စသည်ဖြင့်ခြစ်၍ ဖျက်ကြသေး၏။

ပုဒ္ဓမဗ္ဓါ။ ။ပုဒ္ဓေါဝိယမဗ္ဓေါ ယာသန္တိ ပုဒ္ဓမဗ္ဓါ၊ ယာသံ – အကြင် ဘိန၁်တို့၏၊ ပုဒ္ဓေါဝိယ-အထုပ်ကဲ့သို့၊ မဗ္ဓေါ-ဖွဲ့အပ်သောအဖုသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ ပုဒ္ဓမဗ္ဓါ၊ ဆန်အိတ်ကြီးများ ထောင်ထားသကဲ့သို့ ခြေထောက်တခုလုံးကို ဖုံးထားနိုင်သောဘိန၁်-ဟူလို၊ စစ်သားများ မြင်းစီးသည့်အခါ ခြေသလုံးထိအောင် ဖုံးထားနိုင်သော ဘွတ်ရှည်ဘိန၁်တည်း၊ စာအုပ်တို့၌ ကေဝုစ်ချည်း တွေ့ရ၏၊ ပါဠိတော်၌ “ပုဒ္ဓမဗ္ဓါ ဥပါဟနာယော ဓာရေန္တိ”တု ဗဟုဝုစ်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝုစ္စန္တိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်။

ပါလိဂုဏ္ဍိမာ။ ။ပရိ(သမန္တတော)ဂုဏ္ဍနံ ပလိဂုဏ္ဍော၊ ပလိဂုဏ္ဍော+ကတာ ပါလိဂုဏ္ဍိမာ၊ ခြေထောက်၏ပတ်ဝန်းကျင် ဖမိုးအရပ်၌ အဖုံးဖြင့်ပြုအပ်သော ဘိန၁်၊ ယခုအခါ “ခြေနင်း ရှူးဘိန၁်” ဟု ခေါ်ကြသည်။

တူလပုဏ္ဏိကာတိ-ကား၊ တူလပိစုနာ-လဲ ဝါဠမိုးဖြင့်၊ ပူရေတ္ဝာ-ပြည့်စေ၍၊ ကဘာ–ပြုအပ်သောဘိနပ်တို့ကို၊ (ခာရေန္တိ၌စပ်၊) တိတ္တိရပတ္တိကာတိ–ကား၊ တိတ္တိရပတ္တာသဒိသာ - ခါ၏အဓိတာင်နှင့်တူကုန်သော၊ ဝိစိတြဗဒ္ဓါ - ဆန်းကြယ်သော သဲကြိုးရှိသောဘိနပ်တို့ကို၊(ခာရေန္တိ)၊ မေဏ္ဍဝိသာဏဝဒ္ဓိကာတိ-ကား၊ ကဏ္ဍိကဗ္ဗာနေ - သဲကြိုး ၂ ခု ပေါင်းစုရာ ခြေသွပ်အရပ်၌၊ မေဏ္ဍကသိင်္ဂသဏ္ဌာနေ – သိုး၏ ဉုးချိုနှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ဗဒ္ဓဇ် – သဲကြိုးတို့ကို၊ ယောဇေတ္ဝာ – ယှဉ်စေ၍၊ ဝါ – ပူးတွဲ၍၊ ကတာ – ပြုအပ်သော ဘိနပ်တို့ကို၊ (ခာဒရန္တိ)၊ [ဝဒ္ဓိကာဒ်၌ ဝဒ္ဓသဒ္ဒါလည်း ဗဒ္ဓသဒ္ဒါနှင့် ပရိယာယ်တူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝဒ္ဓကို "ဗဒ္ဓ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ခြေသွပ်ရာအရပ်၌ သဲကြိုး ၂ ခုပူးတွဲ၍ သိုး၏ချိုနှင့်တူအောင် ပုံသဏ္ဌာန်လုပ်ထားသည်–ဟူလို။] အဇဝိသာဏဝဒ္ဓိကာဒိသုပိ - အဇဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော – တည်း၊ ဝိစ္ဆိကာဠိကာပိ – ကင်းပုဇွန်၏ လက်မနှင့်တူသော သဲကြိုးရှိသော ဘိနပ်တို့ကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထို ခြေသွပ်အရပ်၌ပင်၊ ဝိစ္ဆိကနဂိဗ္ဗသဏ္ဌာနေ - ကင်းပုန်ဇွ၏ အခြေးပုံသဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော၊ ဝဒ္ဓေ- သဲကြိုးတို့ကို၊ ယောဇေတ္ဝာ - ၍၊ ကတာ- ပြုအပ်ကုန်၏၊ မောရပိဉ္ဆ ပရိသိဗ္ဗိတာတိ-ကား၊ တလေသုဝါ-ဘိနပ်အပြင်တို့၌ သော်၎င်း၊ ဝဒ္ဓေသုဝါ–သဲကြိုးတို့၌သော်၎င်း၊ သုတ္တကသဒိသေဟိ- ချည်ငယ်နှင့်တူကုန်သော၊ မောရပိဉ္ဆေဟိ- အုဒေါင်းမြီးတို့ဖြင့်၊ ပရိသိဗ္ဗိတာ- ထက်ဝန်းကျင် ချုပ်အပ်သော ဘိနပ်တို့ကို၊ (ခာရေန္တိ)၊ စိတြာဘိ-ကား၊ ဝိစိတြာ- ဆန်းကြယ်သော ဘိနပ်တို့ကို၊ (ခာရေန္တိ)။

ဧတာသု-ဤဘိနပ်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောဘိနပ်ကို၊ လဘိတ္ထာ- ရ၍၊ တာနိ ခလ္လကာဒိနိ - ထို ဖနောင့်ပုံး အစရှိသည်တို့ကို၊ အပနေတ္ဝာ– ဖယ်၍၊ ဝဠဉ္ဇိတုံ-သုံးစွဲခြင်းငှါ၊ သဏ္ဌာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဠဉ္ဇေတဗ္ဗာ - သုံးစွဲထိုက်ကုန်၏၊ ပန- ဆက်၊ ဧတေသု- ထိုဖနောင့်ဖုံးစသည်တို့သည်၊ သတိ ရှိကုန်လသော်၊ ဝါ-ရှိကုန်လျက်၊ ဝဠဉ္ဇန္တသုသုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရိယေသန္တသု-ဘိနပ်အစွန်းတို့၌၊ စိဝရေ- သင်္ကန်း၌၊ အနာဝါတဝိ ာ-အလျားအနားပတ်ကဲ့သို့၊ သိဟစမ္မံ-ခြင်္သေ့ရေကို၊ ယောဇေတ္ဝာ - ၍၊ ကတာ - ပြုအပ်သော ဘိနပ်ကို သည်၊ သိဟစမ္မ ပရိကွဋာ-ခြင်္သေ့ရေ ပရိကွဋာ- ရွေးပုံ၏အားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြုအပ်, ဂွပ်အပ်ကုန်သော၊(ဥပါဟနာယော ဝ ရေန္တိ)၊ [ပက္ခိ-အာဒေသေ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဗိဠာလမုခ-ကြောင်မျက်နှာနှင့် တူသောငှက်တမျိုး၊ ရွေးကဲ့သို့ပုံသွားတတ်သောကြောင့် ထိုငှက်မျိုးကို "ရွေးပုံ" ဟုခေါ်ကြသတတ်၊] ဧတာသုပိ - ဤဘိနပ်တို့တွင်လည်း၊ ယာကာစိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောဘိနပ်တို့ကို၊ လဘိတ္ထာ-

ရ၍၊ ဝါ–ရလသော်၊ တံ စမ္ဗံ-ထိုအရေကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ဓံဂရေတမ္ဗာ–ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ သြမုက္ကန်-ကား၊ ပဋိမုဉ္စိတွာ-စွပ်ပြီး၍၊ အပနိတံ-ဖယ်အပ်သော၊ (ဂုဏင်္ဂုပါဟနံ အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊) နဝါတိ-ကား၊ အပရိဘုတ္တာ–မသုံးစွဲအပ်ကုန်သေးသော၊ (ဂုဏင်္ဂုပါဟနာ နု ခေါ ရေတမ္ဗာ-၌စပ်)။

× × × × × × ×

သြမုက္ကံ။ ။ အဝရွေးရိုသော မုခဝိုတ်, ကပစ္ဆည်းတည်း၊ အဝသည် အစ္ဆော ဘာဂအနက်ဟော၊ စွပ်၍ ချွတ်ထားအပ်သော ဘိနပ်၊ “ လူဒါယကာတို့ စီးပြီးသား ဘိနပ်ဟောင်း”ဟူလို၊ ယောဇနာ၌“အဝသည် ဝိယောဂတ္ထ အနက်ဟော”ဟု ဆို၏၊ “စွပ်ခြင်းမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်သော ဘိနပ်”ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။

အစ္ဆာရာမေဥပါဟန ပဋိက္ခေပကထာ

အဘိဇိဝနိကသာတိ- ကား၊ ယေန သိပ္ပေန - အကြောင် အတတ်ဖြင့်၊ အဘိဇိဝန္တိ–အသက်မွေးကြကုန်၏၊ ဇိဝိကံ-အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေန္တိ- ပြုကြကုန်၏၊ [ဇိဝနံ ဝုတ္တိ ဇိဝိကာ-အဘိဓာန် ၄၄၅။] တဿ-ထို အတတ်၏၊ ကာရဏာ–အကြောင်းကြောင့်၊(သဂါရဝါပေါဝိဟရိဿန္တိနာမ-၌စပ်၊)ဇုတိအတ္ထော၊ ဇုဓ ခေါတံ ဘိက္ခဝေတိ တ္ထေ-၌၊ တန္တိ-တံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိပါတမတ္တံ-အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ ဘိက္ခဝေ - တို့၊ ဇုဓ - ဤသာသနာတော်၌၊ သောဘေယျာထ-တင့်တယ်ကုန်ရာအံ့လော၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ ယံ တုမှေတိ - ကား၊ ယေ တုမှေ-အကြောင် သင်တို့သည်၊ (အဂါရဝါပေါဝိဟရေယျာထ- ၌စပ်၊) [ယံကို ဝစနဝိပလ္လာသ ဟု ကြံပါ၊] အထဝါ- ကား၊ တုမှ - တို့သည်၊ ယဒိ (ဝိဟရေယျာထ) - အကယ်၍ နေကြကုန်အံ့၊ ဇုတိ- ဤ အနက်သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ - ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ–မှန်၊ ယဒိသဒ္ဒဿ-ယဒိသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထော-အနက်၌၊ ယံနိပါတော-ယံ ဟူသော နိပါတ်သည်၊(ဟောတိ)၊ [စာအုပ်တို့၌ “အယံနိပါတော ” ဟု ရှိ၏၊ “ ယံနိပါတောတိ ယံဇုတိ နိပါတော ” ဟု ယောဇနာရှိသည်၊ “ ယံ ” နိပါတ်သည် ယဒိအနက်ဟော ဟူလို၊ “ယံ ဝိဟရေယျာထ–အကယ်၍ နေကြကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သောဘေထခေါ-တင့်တယ်ကုန်ရာအံ့လော”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။ တံကား အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ။]

× × × × × × ×

အဘိဇိဝနိကသာ။ ။အဘိရွေးရှိသော ဇိဝဓံတ်၊ ယုပစ္ဆည်းဖြင့်“အဘိဇိဝန်”ဟု ရွေးဥုးစွာ ဖြစ်စေပြီးမှ သွတ္ထိ၌ ဋုကပစ္ဆည်းသက်၍ “အဘိဇိဝနိက”ဟု ပြုးစေ၊ အဘိဇိဝန္တိ ဧတေနာတိ အဘိဇိဝနံ၊ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း အတတ်၊ အဘိဇိဝနံယေဝ အဘိဇိဝနိကော်၊ဋိကာ၌“အဘိဇိဝန္တိ ဧတေနာတိ အဘိဇိဝနိကံ”ဟု တခါတည်းပြသွား၏၊ ထို၌ အနိယပစ္ဆည်းမှ ဤကို ဋုရသ , ယကို ကပြုထဉးသည်- ဟု ကြံပါ၊ ဥပမာ–နိယျာနိယမှ နိယျာနိက ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

အာစရိယေသူတိ အာဒိမှိ – အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တမ္မော၊) ပဇ္ဇဇ္ဇာစရိယော – ပမ္မဇ္ဇာစရိယဂုဏ်း၊ (ရှင်ဖြစ်ရာအခါ၌ သရဏာဂုံ ပေးသော ဆရာဂုဏ်း၊) ဥပသမ္ပဒါစရိယော - ဥပသမ္ပဒါစရိယဂုဏ်း၊ (ပဉ္စင်းခံရာ အခါ၌ ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုသော ဆရာဂုဏ်း၊) နိဿယာစရိယော – နိဿယဉာဏ်း ဆရာဂုဏ်း၊ (မှီခိုအပ်သော ဆရာဂုဏ်း၊) ဥဒ္ဒေသာစရိယော- ဥဒ္ဒေသာစရိယဂုဏ်း၊ (ပါဠိတွဲတ်ပြခြင်း၌ ဆရာဂုဏ်း၊ ဝါ- စာသင်ပေးသောဆရာဂုဏ်း၊) ဧတ္ထ-သို့၊ စတ္တာရောပိ–၄ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတ္ထမေ-၌ဆရာတို့သည်၊ ဧတ္ထ- ၌ သာသနာတော်၌၊ အာစရိယာဝေ - အာစရိယတို့ချည်း သာတည်း၊ (ဝေဖြင့် အာစရိယမတ္တကိုကန့်၊) အဝသိကာသ-ဝါမရှိသေးသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-ဝါမရသေးသော ရဟန်း၏၊ ဆဗ္ဘသော–ဖဝ်ရှိသောရဟန်းသည်၊ အာစရိယမတ္တာ-အာစရိယမတ္တတည်း၊ ဝါ-ဆရာလေ့ကြိုးသူတည်း၊ ဟိ- မှန်၊ သော- ထို ဝါမရှိသေးသော ရဟန်းသည်၊ စတုဝဿကာလေ– ၄ ဝါရှိရာအခါ၌၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝစ္ဆတိ-နေလတံ့၊ ဧဝံ-၌သို့လျှင်၊ ကေဝဿသ-တဝါရှိသောရဟန်း၏၊ သတ္တဝဿော – ၇ ဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ - မတ္တတည်း၊) ဒုဝဿသ- ၂ ဝါရှိသောရဟန်း၏၊ အဋ္ဌဝဿော - ဂ ဝါရှိသောရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ-တည်း၊) တိဝဿသ-၃ ဝါရှိသောရဟန်း၏၊ နဝင်္ဂဿော- ၉ ဝါရှိသောရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ - တည်း၊) စတုဝဿသ- ၄ ဝါရှိသောရဟန်း၏၊ ဒသဝဿော-၁၀ ဝါရှိသောရဟန်းသည်၊(အာစရိယမတ္တော-တည်း၊) ဧတမေပိ – ၌ ရဟန်းအားလုံးတို့သည်လည်း၊ အာစရိယမတ္တာဝေ–အာစရိယမတ္တတို့ချည်းသာတည်း၊ ဝါ - ဆရာလောက် ကြိုးသူတို့ချည်းသာတည်း။

ပန - ကား၊ ဥပဇ္ဈာယသ - ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ - သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဟာယဘိက္ခူ–သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်ရင်း၊ ပန - သည်သားမကသေး၊ ယေကေစိ – အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဉာဏ်သုံ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဒသဟိ ဝဿေဟိ – ၁၀ ဝါတို့ဖြင့်၊ မဟန္တတရာ - မိမိထက် သာ၍ ကြီးကုန်၏၊ ဟတဝါ - ထိုရဟန်းတို့သည်ရင်း၊ တေ သဗ္ဗေပိ – ထို အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (ဥပဇ္ဈာယ်၏ သဟာယဘိက္ခု , မိမိထက် ၁၀ ဝါကြီးသော ဘိက္ခုတို့သည်လည်း၊)ဥပဇ္ဈာယမတ္တာနာမ-တို့မည်၏၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်

\+ × × × × × × ×

အာစရိယမတ္တာ၊ ။အာစရိယသ + မတ္တံ (ပမာဏံ) ယေသန္တိ အာစရိယမတ္တာ၊ ဆရာ၏ အတိုင်းအရှည်ရှိသူ၊ ဝါ- ဆရာလောက်ကြိုးသူတို့၊ ဝါမရသေးသော ရဟန်း ထက် ၆ ဝါကြိုးသော ဟိုဏ်းလိသည် (ဝါမရသေးသော) ရဟန်းက ၄ ဝါရှိသောအခါ ၁၀ ဝါရနေသောကြောင့် ၄ ဝါရရဟန်း၏ နိဿယဉာဏ်း ဆရာ ခြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝါမရသေးသူထက် ၆ ဝါကြိုးသူကို အာစရိယမတ္တ (ဆရာလောက်ရှိသူ) ဟု ခေါ်၏၊ ထို့အတူ ၁ ဝါရသူထက် ၇ ဝါကြိုးသူ၏ အာစရိယမတ္တပြစ်ပုံ စသည်ကိုလည်း သိပါ။

လောက် ကြိုးသူတို့မည်၏၊ တွေ့ကေသု–ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု။ သု- တို့သည်၊ (အာစရိယ, အာစရိယမတ္တာ, ဥပဇ္ဈာယ, ဥပဇ္ဈာယမတ္တာဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊) အနုပါဟနေသု – ဘိနပ် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ စက်မန္တေသု– စင်္ကြိသွားကုန်လသော်၊ သ ဥပါဟနဿ- ဘိနပ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ စက်မတော-စင်္ကြိသွားမသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ - ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ (ယေန– အင်္ကြင်အနာကြောင့်၊) ပါဒတော- ခြေမှ၊ ဒီလသဒိသံ – ငုတ်နှင့်တူသော၊ မံသံ– အသားသည်၊ နိက္ခန်- ထွက်နေသည်၊ ဟောတိ၊ (သော- ထိုအနာသည်၊) ပါဒ ဒီလာဗာဓောနာမ-ဓ မည်၏။

တိဏပါဒုကာတိ-ကား၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ တိဏေန-မြက်ဖြင့်၊ ကတပါဒုကာ-ပြုအပ်သော ခြေနင်းတို့ကို၊(ဓာရေန္တိ-၌စပ်၊)ဟိန္တာလ ပါဒုကာတိ-ကား၊ ခဇ္ဇူရိပတ္တေဟိ- သင်ပေါင်းရွက်တို့ဖြင့်၊ ဝါ- စွန်ပလွန်ရွက်တို့ဖြင့်၊ ကဘပါဒုကာ–တို့ကို၊(ဓာရေန္တိ၊)ဟိန္တာလ ပတ္တေဟိပိ-ဓနုန်းရွက်တို့ဖြင့်လည်း၊ (ကဘပါဒုကာ-သည်၊)နဝန္နတိယေဝ- မအပ်သည်သာ၊ ကမလပါဒုကာတိ–ကား၊ ကမလတိဏံနာမ - တောင်ကြာမြက် မည်သည်၊ အတ္ထိ – ၏၊ တေန-ထို မြက်ဖြင့်၊ ကတပါဒုကာ- တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ ဥသီရပါဒုကာတိပိ– ပန်းရင်းမြက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ခြေနင်းတို့ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ကမ္မလပါဒုကာတိ-ကား၊ ဥဏ္ဏာဟိ-သားမွေးတို့ဖြင့်၊ ကတပါဒုကာ-တို့ကို၊(ဓာရေန္တိ)၊ [ဥဏ္ဏာဟိ ကတပါဒုကာတိ ဥဏ္ဏာလောမမယ ကမ္မလေဟိ, ဥဏ္ဏာလောမေဟိ ဧဝ ဝါ ကတပါဒုကာ၊–ဋီကာ၊ ပဌမနည်းအလို သားမွေးဖြင့်ပြီးသော သင်္ကလပ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ဒုတိယနည်း အလို သားမွေးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း။] အသက်္ကာမနိယာတိ- ကား၊ ဘူမိယံ - မြေ၌၊ ဝါ– တည်ရာ ကြမ်းပြင်

× × × × × × × ×

ပါဒဒီလဝဟာဓော ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ " ပါဒတော ဒီလသဒိသံ " စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ထား၏၊ ထိုအဖွင့်အတိုင်းဆိုလျှင် အနာကိုမရ, ထွက်သော်အသွေးကိုသာ ရသည်၊ ထို့ကြောင့် "ယေန"ဟု ဂင်း, "သော" ဟုဂင်း ထည့်၍ အာဗာဓ ရအောင် အနက်ပေးရသည်၊"ပါဒတော+နိက္ခန်္တံ+ဒီလံ+ယေနာတိ ပါဒဒီလော၊ ပါဒဒီလော စ+သော+အာဗာဓော်စာတိ ပါဒဒီလာဗာဓော"ဟုပြု၊ ယော်ဇနာ၌ကား"ပါဒတော နိက္ခန္တေန ဒီလသဒိသေန မံသေန ပဝတ္တော အာဗာဓော ပါဒဒီလာဗာဓော " ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်။

အသက်္ကာမနိယာ ။ ။ သံပုဗ္ဗ ကမုဓာတ်သည် အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွေ့ခြင်း အနက်ကို ဟော်၏၊ " သက််မန္တိ–အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းသွားကုန်၏"ဟု ကတ္တုရုပ် ရှိရာ၌ " သင်္ကာမေန္တိ–အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းသွားစေကုန်၏ "ဟု ကာရိတ်ဝင်စေရသကဲ့သို့ ကမ္မရုပ်၌လည်း"သင်္ကာမိယန္တေ-အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွေ့စေအပ်ကုန်၏၊ ဇုတိ သင်္ကာမနိယာ " ဟု ကာရိတ်ဝင်ပါစေ၊ နု + သင်္ကာမနိယာ အသင်္ကာမနိယာ၊ ထို့ကြောင့် " အသံဟာရိယာ " ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခဲ့လေသည်။

စသည်၌၊ သုပ္ပဋိတာ- ကောင်းစွာတည်ကုန်သော၊ နိစ္စလာ- မလှုပ်ရှားနိုင်ကုန်သော၊ အာသံဟာရိယာ - အရပ်တပါးသို့ မဆောင်အပ် မဆောင်နိုင်ကုန်သော၊ ဝါ-မပြောင်းရွေ့နိုင်ကုန်သော၊(ပါဒုကာ-တို့ကို၊ အနုဇာနမိ-၌စပ်၊)အင်္ဂါတံ ဆုပန္နိတိ-ကား၊ အင်္ဂါတေနေဝ-အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်ပင်၊ အင်္ဂါတံ-နွားမတို့၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဆုပန္နိ - တို့ကြကုန်၏၊ ဩဂါဟေတွာ မာရေန္တိတိ- ကား၊ အန္တောဥဒရံ-ရေ၏အတွင်း၌၊ ဒဠှံ-မြဲမြံစွာ၊ ဂါဟေတွာ-သက်ဝင်စေ၍၊ ဝါ-နှစ်၍၊ မာရေန္တိ-သတ်ကြကုန်၏။

× × × × × × ×

ဩဂါဟေတွာ။ ။ဩဂါဟေတွာ၌ "အဝမုဒ္ဓဂါဟူ=ဝိဇ္ဇောလနေ- မွေ့နှောက်ခြင်း"ဟူသော ဓာတ်တည်း၊ အဝ၏ အောက်ချခြင်း အနက်ကို"အန္တောဥဒရံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဂါဟူဓာတ်ကို "ဂါဟေတွာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဂါဟူဓာတ်ဖြစ်၍"ဂါဟေတွာ" ဟု ရှိစေရမည်၊ နှစ်သတ်ရမည့် အရာဖြစ်၍"ဒဠှံ"ဟု အဝိဆည်သည်၊"ဩဂါဟေတွာ-ရေသို့ သက်ဝင်စေ၍၊ ဝါ-နှစ်၍၊ မာရေန္တိ-သတ်ကြကုန်၏ " ဟု ပါဠိတော်ဋ္ဌပေး။ [ယောဇနာဋ္ဌကား တမျိုးဖွင့်လေ၏။]

ယာနာဒိပဋိက္ခေပကထာ

ဇာတိယုတ္တေနာတိ-ကား၊ ဓေနုယုတ္တေန-နွားမဖြင့်ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊[ဇာတိသဒ္ဒါသည် လူမိန်းမသာ မက အမဟူသမျှကို ဟောနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် " ဓေနုယုတ္တေန " ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ " ရုဠှိသဒ္ဒါ " ဟု ဆို၏၊ သဒ်သုပစာဟုလည်း ဆိုလိုဟန်တူသည်၊] ပုရိသန္တရေနာတိ - ကား၊ ပုရိသသာရထိနာ-ယောက်ျားဟူသော ယာဉ်ထိန်းရှိသော၊(ယာနေန ယာယန္တိ-၌စပ်၊) [ပုံစံသော ဧဝ+အန္တရော အညော ထွေတိ ပုရိသန္တရော၊ မိန်းမမှတပါးသောယောက်ျားဟူသော ဓေါင်းသူရှိဒသာ ယာဉ်ရထား။] ပုရိသယုတ္တေနာတိ - ကား၊ ဂေါဏာယုတ္တေန-နွားထီးဖြင့်ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဇာတ္တန္တရေနာတိ-ကား၊ဇာတိသာရထိနာ - မိန်းမဟူသော ယာဉ်ထိန်းရှိဒသာ၊ (ယာနေန ယာယန္တိ-၌ စပ်၊) ဂဒ်ါမဟိယာယာတိ- ကား၊ ဂဒ်ါမဟာကိဠိကာယ (ဒသယုဓာဝိ)- ဂဒ်ါမြစ် ပူဇော်ပွဲကို ကစားရာအာဒါကဲ့သို့တည်း။

× × × × × × × ×

ဂဒ်ါမဟာကိဠိကာယ။ ။ဂဒ်ါယ – ဂဒ်ါမြစ်ကို၊ မဓော–ပူဇော်ပွဲတည်း၊ ဂဒ်ါမဓော–ပွဲ၊ ဂဒ်ါမဟေ–ဂဒ်ါမြစ်ကို ပူဇော်ပွဲ၌၊ ကိဠိကာ–ဖြူးတူး ဓမ္မပါဠိ ကစားခြင်းတည်း၊ ဂဒ်ါမဟာကိဠိကာ – ခြင်း၊ ထို ပူဇော်ပွဲကို သွားသောအခါ ယခု မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရားပွဲ သွားသကဲ့သို့ လှည်းအိုးမိုး ဓောင်းသုအိုးမိုးဖြင့် သွား.ကြသည်၊ ဂဒ်ါမဟာကိဠိကာယာတိ ဂဒ်ါမဟော ကိဠိကာယ၊ တတ္ထဟိ ဇာတိပုရိသာ ယာနေဟိ ဥဒကကိဠံ ဂစ္ဆန္တိ၊ — စိမတိ။ [ယောဇနာဋ္ဌကား "ဂဒ်ါဝေါ+ မ ဂိဝေါ ဂဒ်ါမဟိ၊ တတ္ထ ကိဠိကာ ဂဒ်ါမဟာကိဠိကာ၊ ဂဒ်ါမြစ် မဟာကိဠိမြစ်၌ ကစားခြင်း" ဟု ဖွင့်လေ၏။]

ပုရိသယုတ္တံ ဟတ္ထဝန္ဒကန္တိ ထွေ - ၌၊ ပုရိသယုတ္တံ - နွားထီး မြင်းထီးသည် ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်သည်၊ ဏ္ဍိသာရထိဝါ – မိန်းမဟူသော မောင်းသူ ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု – ဖြစ်စေ၊ ပုရိသ သာရထိဝါ – ယောကျ်ားဟူသော မောင်းသူရှိသည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊ ပန-ကား၊ ဟတ္ထဝန္ဒကံ-လက်ဖြင့်လည်စေအပ်သောယာဉ်သည်၊ဝါ-လက်ဆွဲယာဉ်သည်၊ဏ္ဍိယောဝါ-မိန်းမတို့သည်မူလည်း၊ ဝန္ဒေန္တု - လည်ပစေကုန်၊ ပုရိသာဝါ- တို့သည်မူလည်း၊ (ဝန္ဒေန္တု-ကုန်၊) ဝန္ဒတိယေဝ- သည်သာ၊ [ဂိလာနဖြစ်သူအား အပ်သည်–ဟူလို၊] ယာနဿါတေနာတိ-ကား၊ ယာနံ–ယာဉ်ကို၊ အဘိရုဟန္တဿ- တက်စီးသော ရဟန်း၏၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊ ကာယော-ကိုယ်သည်၊ စလတိ-လှုပ်၏၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုကိုယ်၏ လှုပ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (ဗာဠ္ဟတရံ အဖာသုဟောတိ ၌စပ်၊) သိဝိကန္တိ-ကား၊ ပိဋကသိဝိကံ-ပျဉ်ချပ်စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော ထမ်းစင်ကိုဆိုလိုသည်၊ [ဖလကာဒိနာ ကတံ ပိဋကယာနံ၊–ဝိမတိ၊ ပျဉ်ချပ်စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သောယာဉ်၊ " ယာဉ် " ဆိုသော်လည်း ထမ်းသွားရသော ယာဉ်တည်း၊] ပါဠင်္ဂိန္တိ - ကား၊ ဝံသေ-ဝါးခြမ်း၌၊ လဂ္ဂေတွာ- ဆွဲချိတ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ပဋိပေါတလိကံ-အဝတ်သံလျင်းကိုဆိုလိုသည်၊(အနုဇာနာမိ၌စပ်၊)[အဝတ် ၄စကို ၂စစီ ချည်ပြီးလျှင် ထမ်းပိုးလျှိုး၍ထမ်းရသော ထမ်းစင်မျိုးတည်း၊ ဤအလုံးစုံသောယာဉ်များသည် ဘိနပ်စီး၍မသွားနိုင်သော အားနည်းသော နာကျင်သော ဂိလာနအားဖွင့်ပြုအပ်သောယာဉ်များတည်း၊ သဗ္ဗမိ ယာနံ ဥပါဟနေနပိ ဂန္တုံ၊ အသမတ္ထဿ ဂိလာနဿ. အနုညာတံ၊–ဝိမတိ။]

× × × × × × ×

ပုရိသယုတ္တံ, ဟတ္ထဝန္ဒကံ။ ။ပုရိသေန– နွားထီး မြင်းထီးစသော အထီးသတ္တဝါသည်၊ ယုတ္တံ-ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်တည်း၊ ပုရိသယုတ္တံ-ယာဉ်၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဝဋ္ဋီယတေ – လည်စေအပ်၏၊ ဇာတိ ဟတ္ထဝဋ္ဋံ၊ ဟတ္ထဝန္ဒံယေဝ ဟတ္ထဝန္ဒကံ၊ ယာဉ်ကို သွားအောင် လက်ဖြင့်ပြုစိမ်၍ပေးရသော လက်ဆွဲယာဉ်ဖြစ်သော ရှေးအခါကလန်ချား, ယခုအခါ ဆိုက်ကား စသည်တည်း၊ ရှေးက "ဝိနည်းမိုရ်ဆရာတော်အချို့ မီးရထားမော်တော်ကားတို့ကို ဟတ္ထဝန္ဒကယာဉ် ဟု ယူဆ၍ မစီးကြ " ဟု ကြားရဘူး၏၊ သို့သော် စက်ဖြင့်သွားနေသော မော်တော်ကား မီးရထားတို့မှာ လူက တာဝန်ဆောင်ရသည် မဟုတ်သောကြောင့် ဤ ဟတ္ထဝန္ဒကယာဉ်အရာ၌ မသွင်းသင့်ပါ၊ လူက အား စိုက်၍ ဆွဲငင် နင်းယူရသော လန်ချား ဆိုက်ကားတို့ကိုသာ ယူသင့်ပါသည်။

ယာနဿါတေန ။ ။ဥဿါတ၌ ဥပုပ္ပ ဟနဓာတ်သည် ဂတိ အနက်ဟောတည်း၊ ဥဿါတနံ–အထက်သို မြှောက်ခြင်း၊ ဥဿါတော – ခြင်း၊ ယာနဿ+ဥဿါတော့ ယာနုဿါတော၊ ယာဉ်က ကိုယ်ကို အထက်သို့မြှောက်ခြင်း၊ အထက်သို့ မြှောက်ပြီးနောက် အောက်ပြန်ကျသောအခါ ယာဉ်စီးသူမှာ တော်တော်နာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရောဂါတိုးရသည်၊ ဤကဲ့သို့ ယာဉ်က ကိုယ်ကိုမြှောက်၍ ပြန်ချခြင်းကို " လှည်းဆောင့်ခြင်း" ဟု ခေါ်ကြသည်။

ဥစ္စာသယန မဟာသယနာနိတိ ဣတ္ထေ - ဌ်၊ ဥစ္စာသယနန္တိ - ကား၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-မဗ္ဗသိက္ခာပုဒ်လာ ပမာဏာထက်လွန်သော အခြေရှိဒသာ၊ မဆွံ– ညောင်စောင်းကိုဂင်း၊ [မဗ္ဗကို မှတ်ချိန်ဆိုထား၊သည်၊ ထိုင်စရာ အိပ်စရာ အားလုံးကို ယူပါ။] မဟာသယနန္တိ - ကား၊ အကပ္ပိယတ္ထရဏံ - မအင်သော အခင်းကိုဂင်း၊ (ဓာရေန္တိ ဒ္ဗစပ်၊) အားသန္ဒီအာဒိသု–အာသန္ဒီ အစရှိ၊သောပုဒ်တို့ဌ်၊ (အတ္ထောဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အာသန္ဒီတိ- ကား၊ ပမာဏာဘိက္ကန္တာသနံ– မဗ္ဗသိက္ခာပုဒ်လာ ပမာဏာထက်လွန်သော အခြေရှိသော နေရာဘည်း၊ ပလ္လင်္ကော်တိ - ကား၊ ပါဒဒသု-ခြေတို့ဌ်၊ ဝါဠဗ္ဘရူပဓါနိ- ခြင်္သေ့ သစ် ကျား၊စသော သား၊ရဲရုပ်တို့ကို၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ ကတော-ပြုအပ်သော ပလ္လင်တည်း၊ ဝေါနကောတိ- ကား၊ ဒီဃလောမဒကာ-ရှည်သောအမွေးရှိသော၊ မဟာကောဇဝေါ- ကော်ဇောကြီးတည်း၊ တဿ- ထို ကော်ဇောကြီး၏၊ လောမာနိ- အမွေးတို့သည်၊ စတုရင်္ဂုလာမိကာနိ- လက် ၄ သစ်ထက် လွန်သောပမာဏ ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) ကိရ– ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ စိတ္တကောတိ-ကား၊ ဝါနစိတြော–ရက်ခြင်းအားဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော–သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သောအခင်းတည်း၊ ပဋိကာတိ-ကား၊ ဥဏ္ဏာမယော-သော၊ သောတတ္ထရဏော- ဖြူသောအခင်းတည်း၊ ပဋလိကာတိ-ကား၊ယနုပဗ္ဗကော-တခဲနက်ပန်းပြေခံရှိသော၊ ဥဏ္ဏာမယ၊လောဟိတတ္ထရဏော-သားမွေးဖြင့်ပြုအပ်သော နီသောအခင်းတည်း၊ယော-ယင်းအခင်းကို၊ အာမလကပတ္ထောတိပိ–ရှစ်ရှားရွက်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အခင်းဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တူလိကာတိ- ကား၊ ပကတိ တူလိကာယေဝ–ပကတိလဲရှိသော အခင်းပင်တည်း။

× × × × × × × ×

ဒီဃလောမကော၊ ၊ဒီဃလောမကော မဟာကောဇဝေါတိ စတုရင်္ဂုလာမိကလောမော–လက်လေးသစ်ထက် ပိုလွန်သော အမွေးရှိသော၊ ကာဠကောဇဝေါ–ကော်ဇောနက်ကြီးတည်း၊–ဠီကာ၊ ဤအလို " မဟာကောဇဝေါ– သားမွေးဖြင့် ရက်အပ်သော ကော်ဇောနက်ကြီး " ဟု ပေးရလိမ့်မည်၊ လက်လေးသစ်အောက် တို့သော အမွေးရှိခသာ ကောဇောကား ဥဒ္ဓလောမိ ကန္တလောမိတို့ဌ် ပါဝင်လိမ့်မည်။

စိတ္တကော၊ ၊စိတ္တံ-ဆန်းကြယ်အောင်+ကရိယတေ-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ စိတ္တကော-သိုးမွေးတို့ကို ချည်လုပ်၍ အရောင် အမျိုးမျိုး ဆိုးပြီးလျှင် (၄ နံရံကို အကွက်ဝေါက်သကဲ့သို့) အကွက်ဝေါ်၍ အဆန်းတကြယ် ရက်အပ်သော အခင်းကို " စိတ္တက " ဟု ခေါ်၏၊ [ဝါနစိတြော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏောတိ နဘနဘဝဏ္ဏေဟိ ဥဏ္ဏာမယသုတ္တေဟိ ဘိဘ္ဘိခန္ဓစဒ်ဒိဝဝသေန ဝါယိတွာ ကတစိတ္တတ္ထရဏော၊ — ဝိမတိ၊]

ပဋိကာ, ပဋလိကာ၊ ၊ပဋိကာသဒ္ဒါသည် "သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော ဖြူသောအခင်း" ဟုသော အနက်ဟာ အဓိပ္ပါယ်ဟိုက်တည်း၊ ပဋလိကာ သဒ္ဒါကား "ပန်းပေါက်တွေ တခဲနက် ပြည့်နေတော သားမွေးနီအခင်း" ဟုသော အနက်ဟောတည်း။

ထူလိကာ ၊ ၊ ပကတိတူလိကာတိ ရုက္ခတူလ (လက်ပန်းပင် စသည်မှဖြစ်သော သစ်ပင်လဲ), လတာတူလ (နွယ်ပင်မှဖြစ်သော လဲ), ဝေါဠကိတူလ (ဝေါင်းခါးပြက်-

ဝိကတိကာတိ - ကား၊ သိဟဗျဿဒိ ရူပစိဒတြာ - ခြသ့် ကျား အစရှိသော အရုပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ ဥက္ကာမယတ္ထရဏော - သားမွေးဖြင့်ပြုအပ်သော အခင်းတည်း၊ ဥဒ္ဒလောမိတိ-ကား၊ ကေတော- တဖက်၌၊ ဥဂ္ဂတလောမံ - ထွက်သော အမွေးရှိသော၊ ဥက္ကာမယတ္ထရဏံ - တည်း၊ ဥဒ္ဓလောမိတိဝိ - ဥဒ္ဓလောမိဟူ၍လည်း၊ ပါဠ္ဍော - ပါဠိုတော်ပါ၌သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ကေန္တလောမိတိ - ကား၊ ဥဘတော- ၂ ဖက်၌၊ ဥဂ္ဂတလောမံ - သော၊ ဥက္ကာမယတ္ထရဏံ—တည်း၊ ကန္ဒီဿနိ-ကား၊ ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ-ရတနာချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ ကောသေယျကန္ဒီဿမယံ-ပိုးချည်အတွင်း ရှေချည်သွင်း၍ ရက်အပ်သော၊ ပစ္စတ္ထရဏံ-အခင်းတည်း၊ ကောသေယျန္တိ - ကား၊ ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ - ရတနာချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ ကောသိယသုတ္တမယံ-ပိုးချည်ဖြင့်ရက်အပ်သော၊ ပစ္စတ္ထရဏံ-တည်း၊ ပန-အန္တယ၊ သုဒ္ဓကောသေယျံ – ရတနာချည် မဖက် သက်သက်သော ပိုးချည်အခင်းသည်၊ ဝန္ဒတိ-၏။

× × × × × × ×

ရှင်မွေလွန်းမြက်မှ ဖြစ်သော လဲ) သခ်ါတာနံ တိဏ္ဏံ တူလာနံ အညတရပုဏ္ဏာ တူလိကာ၊–သာ့ရတ္ထ၊ ဤသို့ လဝါဂွမ်း သွတ်သွင်းထားသောအခင်းသည် တူလိကာမည်၏၊ ဈေးဦ ရောင်းရိုးဖြစ်သော မွေ့ရာများသည် ရှင်မွေလွန်းလဲ သွတ်သွင်းထားသည်သာများ၏။ [တူလာ ယတ္ထ အတ္ထိတိ တူလိကာ။]

ဝိကတိကာ။ ။ဝိ(ဝိစိတ္တံ)-ဆန်းကြယ်စွာ+ကတံ–ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊ ဝိကတံ-ခြင်း၊ ဝိကတေန–ခြသ့်ရုပ် ကျားရုပ်စသော အရုပ်များပေါ်ထင်စေလျက် ဆန်းကြယ်စွာ ရက်လုပ်ခြင်းဖြင့်+နိဗ္ဗတ္တာ– ဖြစ်သော သားမွေးအခင်းတည်း၊ ဝိကတိကာ–ခင်း။

ဥဒ္ဒလောမိ။ ။ဥဒိတပုဒ်မှ ဇကို အ, တကို ခွေ, ဒ်တလုံးလာ၍ "ဥဒ္ဒ "ပြီးသည်ဟု သိလက္ခန်ဋီကာသစ်ဆို၏၊ လောမံ ယသ္သာတိ လောမိ၊ ဥဒိတံ–တဖက်၌ ထင်ရှားစွာ+လောမိ – အမွေးရှိသော အခင်းတည်း၊ ဥဒ္ဒလောမိ–ခင်း၊ ပါဠိတမျိုးရှိရာဝယ် "ဥဒ္ဓံ–အထက်၌၊ ဝါ–အပေါ်၌"ဟု ပေး။

ကေန္တလောမိ။ ။ကေန္တံ– စင်စစ်ကေန်၊ ဝါ– ၂ ဖက်လုံး+လောမိ – ကေန္တလောမိ၊ ဤသို့ ဤ အဋ္ဌကထာအလို ဝိဂ္ဂဟပြုရသည်၊ သိလက္ခန်မြဟ္ဒဇာလသုတ်၌ကား ဤအခင်း ၂ မျိုးဟု ဤအဖွင့်မှ ပြောင်းပြန်ဖွင့်ထား၏၊ ထိုအလို "ဥဒိတံ-၂ ဖက်၌ထင်ရှားစွာ၊ ကေန္တံ– တဖက်သောအဖို့၌" ဟု အနက်ပေးပါ၊ ဆိုလိုရင်းမှာ– "တဖက်ချော, ၂ ဖက်ချော အခင်းများ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ကောသေယျ၊ပေ၊ မယံ။ ။ကောသိယသုတ္တာနံ အန္တရာ သုဝဏ္ဏမယသုတ္တာနံ ပဝေသေတွာ ဝိတံ = ပိုး ချည်တို့၏ အကြားဟု ရှေချည်တို့ကိုသွင်း၍ (ပိုးချည်တိုင်, ရှေချည်ဖေါက်၍) ရက်အပ်သော အခင်း၊ သုဝဏ္ဏသုတ္တံ ကိရ ကန္ဒီဿံ = ကဿဋ္ဌန္တိစ ဝုစ္စတိ – ရှေချည်ကို ကဋ္ဌိဿ ဟုဂုင်း, ကဿဋ္ဌ ဟုဂုင်း ခေါ်အပ်သတတ်၊— ဝိမတိ။ [ကောသိယေန+ပကတံ ကောသေယ္ယံ၊ ကန္ဒီဿေန+ပကတံ ကန္ဒီဿမယံ၊ ကောသေယ္ယံစ+တံ+ကန္ဒီဿမယ္ယံစာတိ ကောသေယျ ကန္ဒီဿမယံ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ။]

ကုတ္တကန္တိ-ကား၊ သောဋ္ဌသန္ဒံ-တကျိပ် ၆ ယောက်ကုန်သော၊နာဠကိတ္တိနံ-ကဆျေသည် မိန်းမတို့၏၊ ဌတ္တာ-ရပ်၍၊ နစ္စနယောဂ်ံ-ကခြင်း၌ လျောက်ပတ်သော၊ ဥက္ကာမယတ္တရဏ်-တည်း၊ ဟတ္ထတ္တရ အာဿတ္တရာ–ဟတ္ထတ္တရ အခင်း, အာသတ္တရကခင်းတို့သည်၊ ဟတ္ထိ အာသ ပိဋ္ဌိသု-ဆင်ကျောက်ကုန်း, မြင်းကျောက်ကုန်းတို့၌၊ အဘ္ဆရုဏာက အတ္တရဏာဝေ- ခင်းအပ်သော အခင်းတို့သာတည်း၊ ရထတ္တရေပိ–ရထတ္တရအခင်း၌လည်း၊ သေဝနဃာ–တည်း၊ အဇိနပဗဝေဏိတိ-ကား၊ အဇိနစမ္မေဟိ–သစ်နက်ရေတို့ဖြင့်၊ (ကတာ- ၌စပ်၊) မဏ္ဍပမာဏေန–ညောင်စောင်းပမာဏဖြင့်၊ သဒ္ဓိတ္တာ–ချုပ်၍၊ ကတာ- ပြုအပ်သော၊ ပဝေဏိ–အထပ်ထပ်ဖြစ်သောအခင်းတည်း၊ကဒလိမိဂပဝရ ပစ္စတ္ထရဏန္တိ-ကား၊ကဒလိမိဂစမ္မံနာမ– ဝံပိုင်၏ အရေမည်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ တေန- ထိုအရေဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ပဝရပစ္စတ္ထရဏံ – မြတ်သော အခင်းတည်း၊ ဥတ္တမပစ္စတ္ထရဏံ–ကောင်းမြတ်သော အခင်းတည်း၊ ဇုတိ အတ္ထော-နက်၊ တံ-ထိုအခင်းကို၊ သေတဝတ္ထဿ-ဖြူသောအဝတ်၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ကဒလိမိဂစမ္မံ-ကဒလိမည်သော သားကောင်၏ အရေကို၊ ပတ္ထရိတ္ဝာ- ဖြန့်၍၊ သိဒ္ဓိတ္ဝာ-ချုပ်၍၊ ကရောန္တိကိရ–ပြုကြကုန်သတတ်။

× × × × × × ×

ကုဇ္ဈကံ၊ ။"ကရောတိ ဇ္ဈေ နစ္စံဘိ ကုတ္တကံ"ဟု သီလကျွန်ဦးကသစ်ပြု၏၊ ကရတတ်, ကပစ္စည်း, ကကို ကုပြု, ရဓေ၊ တ တလုံးလား၊ သွတ္ထွဉ် ကပစ္စည်း၊ တကျိပ်ခြောက်ယောက် ကလောက်အောင် ကြီးမားသော သားမွေး (တဖက်ခွေ, ၂ ဖက်ခွေ)ကောင်ဇောကြီးတည်း။

ဟတ္ထတ္တရ၊ဧပ၊ရထတ္တရ။ ။အတ္ထရိယတေ–ခင်းအပ်၏၊ ဣတိ အတ္ထရော၊ ဟတ္ထိနှိ–ဆင်၌၊ ဝါ– ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ + အတ္ထရော– အခင်းတည်း၊ ဟတ္ထတ္ထရော–ခင်း၊ အာသတ္ထရ, ရထတ္ထရတို့ဉီလည်း နည်းတူ။ [သီ- ဋီသစ်၌ " ဟတ္ထိနော + ပိဋ္ဌိယံ အတ္ထရဏံ ဟတ္ထတ္ထရ"ဟု ပြု၍ နပုလ္လိန်ချလေ၏။]

အဇိနပဗဝေဏိ။ ။[စမ္မံတု အဇိနံ ဟုထ၊–အဘိဓာန် (၄၄၂)၊] သစ်နက်ရေကို အဇိနဟု ခေါ်၏၊ ထိုသားရေသည် အလွန်သိမ်မွေ့သဖြင့် ၂ ထပ် ၃ ထပ်ထပ်၍ ချုပ်ရသောကြောင့် ပဝေဏိ (အထပ်ထပ်) ဟု ဆိုသည်၊ အဇိနစမ္မေဟိ + ကတာ + ပဝေဏိ အဇိနပဗဝေဏိ။ [အဇိနစမ္မာနံ အတိသုခုမဘာဝေ ဒုပရိတိပရိဟာနိ ကတ္ဝာ သိဗ္ဗနံ့၊—ဋီပတိ။]

ကဒလိ၊ဧပ၊ပ္ပဋိရထတံ။ ။"ကဒလိမိဂ-ဝံပိုင်"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ သီ-ဋီသစ်၌ "မဇ္ဈာရတ္တာရဒိဓဂါ-ကြောင်နှင့် သဏ္ဌာန်တူသော သားကောင်"ဟု အနက်ပွင့်၏၊ ဤအာဂါ ကြောင်ဝံပိုက်ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ထိုသားကောင်၏အရေကား အကြီးကြီး မရနိုင်၊ အပေါ်လွှမ်း အောင်းသာ ရနိုင်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် " တံကိရ " စသည်ဖြင့် ချဲပုံကို ဆရာဝင်ခေါ်သည်၊ အဝတ်ကဲ့ပေါ်၌ ထိုသားကောင်၏ အရေကိုဖြန့်၍ (ယခုခေတ် နေရာထိုင်ချပ်သကဲ့သို့) ချုပ်ကြသည်–ဟူလို။

သဉ္ဇာရဏ္ဍဒန္တိ-ကား၊ ဥတ္တာရဏ္ဍဒနေန-အပေါ်၌မိုးကြောင်းဖြစ်သော အမိုးနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဥပရိဗန္ဓေန-အပေါ်၌ ဖွဲ့အပ်သော၊ ရတ္တာဝိတာနေန-ဆိုးအပ်သော အရောင်ရှိသော မျက်နှာကြက်နှင့်၊ သဒ္ဒိ-ကွ၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ သေတဝိတာနမ်ဳိ-အဖြူထည် ဗိတာန် မျက်နှာကြက်သည်လည်း၊ (နဝန္နတိ-၌စပ်၊) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ အကပ်ိယပစ္စတ္ထရဏော-မအပ်သော အခင်းသည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ နဝန္နတိ-မအပ်၊ ပန-အနွယ၊ (ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အကပ်ိယပစ္စတ္ထရဏော-သည်၊) အသတိ-မရှိလသော်၊ ဝန္နတိ-၏၊ ဉာဏော လောဟိတကူပဓာနန္တိ-ကား၊ သိသူပခ့ာနဆ္ဆ-ခေါင်းအုံးဂင်း၊ ပါဒူပဓာနဆ္ဆ-ခြေအုံးဂင်း၊ ဇုတိ-သို့၊ မဆ္ဆဿ-ညောင်စောင်း၏၊ ဉာဏော လောဟိတကူပဓာနံ-၂ ဘက်၌ နီသော အုံးရှိသော အခင်းတည်း၊ တေံ-ဤအခင်းသည်၊ နကပ္ပတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ ကေမေဝ-တခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ယံဉပဓာနံ-အကြင် အုံးသည်၊ ဥဘောသု-၂ ဘက်ကုန်သော၊ ပဿေသု-နံပါးတို့၌၊ ရတ္တံဝါ-နီသည်သော်ဂင်း၊ ပဒုမဝဏ္ဏံဝါ-ပဒုမ္မာကြာအဆင်း ရှိသည်သော်ဂင်း၊ စိတြံဝါ-ဆန်းကြယ်သည်သော်ဂင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (တံဉပဓာနံ-သည်၊) ပမာဏယုတ္တံ-ခေါင်းအုံးပမာဏနှင့် ယှဉ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝန္နတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ မဟာဉပဓာနံ-ကြီးစွာသော ခေါင်းအုံးကို၊ (ဘဂဝတာ)ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။ [စူဠဝါ,-သေနာသနက္ခန္ဓကဉ် ပယ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပမာဏကိုလည်း ထို၏ အဋ္ဌကထာ၌ တွေ့ရလတံ့။]

× × × × × × ×

ရတ္တဝိတာနေန။ ။ ရတ္တာဝိတာနေနာတိ သဗ္ဗရတ္တေန ဝိတာနေန၊ ယံပန နာနာဝဏ္ဏံ ဝါနစိတ္တံဝါ လေပစိတ္တံဝါ၊ တံဝန္နတိ၊ (အမျိုးမျိုး အဆင်းရှိ၍ ချုပ်ပုံ ဆန်းကြယ်သော, သို့မဟုတ် ဆေးဖြင့် သုတ်လိမ်းပုံ ဆန်းကြယ်သော ဗိတာန်မျက်နှာကြက်ကား အပ်၏၊) —ဝိမတိ။

ပမာဏယုတ္တံ။ ။သစေ ပမာဏယုတ္တန္တိ အာဒိ အညပ္ပမာဏာ တိတ္ထန္တိ သဗ္ဗမ္ပေတံ ဟနသဿ ပဋိက္ခိတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ [ပမာဏလွန်သော ခေါင်းအုံးကို ပယ်ထားကြောင်း ပြလို၍ "ပမာဏယုတ္တံ"ဟု ဆိုသည်၊ ပမာဏယုတ္တမဟုတ်သော ခေါင်းအုံးက ဥစ္စာသယန မဟာသယနတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။] နပန ဥစ္စာသယန မဟာသယနဘာဝဒဿနတ္ထံ, တထာ အဝုတ္တတ္တာ၊ တံ ပန ဥပဓာနံ ဥပေါသထိကာနံ ဂဟဏာနံ ဝန္နတိ၊ (ထို ခေါင်းအုံးကြီးသည်ကား ဥပုသ်စောင့်ကြသော လူဝတ်ကြောင်တို့အား အပ်ပါ၏၊) ဥစ္စာသယန မဟာသယနမေဝ ဟိ တဒါ တေသံ နဝန္နတိ၊ (မှန်၏—ဥစ္စာသယန မဟာသယနသည်သာ ထိုဥပုသ်စောင့်သော အခါ ထို လူဝတ်ကြောင်တို့အား မအပ်၊ ဥစ္စာသယန မဟာသယနတွင် မပါဝင်သော ခေါင်းအုံးကား အပ်သည်—ဟူလို။) —ဗိမတိ။

သဒ္ဒစမ္မ ပဋိဂ္ဂါဟိ ကထာ

ဒီဝိစ္ဆာပေါတိ-ကား၊ ဒီဝိပေါတကော (သေယျထာဝိ)-သစ်ပေါ်က်စကလေး ကဲ့သို့တည်း၊ သြဂုမ္ဖိယန္တိ- ကား၊ ဘိတ္တိဒလ္လကာဒိသု - နံရံ ဒုတ်တန်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝေဒ္ဒေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲချည်ကြကုန်၏၊ (ဖွဲချည်၍ တန်းလုပ်ထားကြကုန်၏၊) [သြဂုမ္ဖိယန္တိ၌ အဝပုဗ္ဗ ဂုဖိဓာတ် + ဗန္ဓနအနက်ဟော၊] အဘိနိသီဒိဘုန္တိ-ကား၊ အဘိနိသာယ- မှီ၍၊ နိသီဒိတုံ- ထိုင်ခြင်းငှါ၊ အပသယံ- မှီရာကို၊ (တကဲ့မှီ ပျဉ်ချပ်ကဲ့သို့ မှီစရာကို၊) ကတွာ- ၍၊ နိသိဒိတုံ- ထိုင်ခြင်းငှါ၊ (**အနုဇာနာမိ** ၌စပ်၊) ဇုတိ အတ္ထော၊ ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ သ ဥပါဟနေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနုပါဟနော-ဘိနပ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဂဟိမံ-သို့၊ ပဝိသိတုံ- ငှါ၊ နှ သဒ္ဒက္ကာတော် - မစွမ်းနိုင်၊ (သော - သည်၊) ဂိလာနော နာမ-နှ **မည်၏**။

ကုရရ ယရေတိ-ကား၊ ဧဝံ နာမကေ-၌သို့ ကုရရယရအာမည်ရှိသော၊ နဂရေ-မြို့၌၊ (ဝိဟရတိ ၌စပ်၊) ဇေတန – ၌ ကုရရယရေ နဂရေဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အာဿ – ထို အရှင်မဟာကစ္စည်း၏၊ ဂဂါစရဂါမော - ဂဂါစရဂါမ်ကို၊ (ဆွမ်းခံရွာကို၊) (သဂီဘ်ကာရေဟိ)ဝုတ္တော- ပြီ၊ ပပတကေ ပဗ္ဗတေတိ - ကား၊ ပပတ နာမကေ-ပပတ အာမည်ရှိသော၊ ပဗ္ဗတေ-တောင်၌၊ (ဝိဟရတိ ၌စပ်၊) ဇေတန-၌ ပပတနကေ ပဗ္ဗတဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အာဿ-ထို အရှင်မဟာကစ္စည်း၏၊ နိဝါသနဋ္ဌာနံ-အမြဲနေရာအရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သောဏောတိ-ကား၊ တဿ-ထို ဥပါသကာ၏၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ကောဋိ အဿနကံ- တကုန်ရှု ထိုက်တန်သော၊ ကဏ္ဏ ပိဉ္ဇနကံ – နားတန်ဆာကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကုဋိကဏ္ဏောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကောဋိကဏ္ဏော-တကုန်ရှုထိုက်တန်သော နားတန်ဆာရှိသော၊ (သောဏော – သောဏမည်သော၊ ဥပါသကော-တည်း၊) ဇုတိအတ္ထော။

ပါသာဒိကန္တိ-ကား၊ ပသာဒနကံ- စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ပသာဒနီယန္တိ ဇုဒံ- ဟူသော ၌သဒ္ဒါသည်၊ တဿဝ-ထို ပါသာဒိက

× × × × × × ×

ပါသာဒိက်, ပသာဒနီယံ။ ။ပသာဒံ+ဇနေတိတ် ပါသာဒိကော၊ ဏိကပစ္စည်း ဇဓနေတိအနက်၌သက်၊ ကာ အနုမန်ကြောင့် ပဋိ ဂုဏ်ထောက်၌ "ပါသာဒိကော" ဟု ဖြစ်ရသည်၊ ပသာဒနီယံကို " ပသီဒတိမှယုတ္တံ, ပသာဒကံဝါ " ဟု ဋီကာဆရာ နည်းဖွင့်၏၊ ထိုတွင် ပါသီဒိတဗ္ဗယုတ်ကြောင့် "ပဟုဗ္ဗ သဒ္ဒတော်, အနီသပဗ္ဗည်း ယုတ္တာအနက်၌သက်သည်" ဟု ဖွဲ့၏၊ " ပသာဒိ သစေတတိ ပသာဒနီယော " ဟု ပြု၊ 'ပသာဒနီယံ - ကြည်လင်ဖွယ်သင့် ကြည်လင်ထိုက်သော " ဟု ပေး၊ " ပသာဒကံဝါ " ဟုသော ပါဌ်ဖြင့် " အနီယပဗ္ဗည်း ကတ္တာအနက်၌ သက်သည် " ဟု ပြု၏၊ ကာရိတ်ဇည်း ကြော၊ " ပသာဒေတိတိ ပသာဒနီယော " ဟု ပြု၊ " ပသာဒနီယံ– ကြည်လင်ဖွယ်စေတတ်သော " ဟု ပေး။ ထို နှစ်လုံးတွင်

သဒ္ဒါ၏ပင်၊ အတ္ထဝစနံ – အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဥတ္တာမဒမထ သမထန္တိ-ကား၊ ဥတ္တာမံ–မြတ်သော၊ ဒမထဉ္စ-ဆုံးမကြောင်း ပညာသို့ဂုဏ်း၊ သမထဉ္စ–ငြိမ်သက်စေတတ်သော သမာဓိသို့ဂုဏ်း၊ ပညဉ္စ–ပညာသို့ဂုဏ်း၊ သမာဓိဉ္စ- သမာဓိသို့ဂုဏ်း၊ (အနုပ္ပတ္တံ ဥ်စပ်၊) ကာယုပသမဉ္စ-ကိုယ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ဂုဏ်း၊ စိတ္တုပသမဉ္စ – စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ဂုဏ်း၊ (အနုပ္ပတ္တံ ဥ်စပ်၊) ဇာတိပိအတ္ထော – ဤအနက်သည်လည်း၊ (ဟောတိ၊) ဒန္တန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗေသံ– အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝိသုကာယိက ဝိပ္ပန္ဒိတာနံ-ထိုးဆွခြင်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော မငြိမ်မသက် လှုပ်လှက်ခြင်းတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဥပနိဇ္ဈာနတ္ထာ-ဖြတ်တောက်အပ်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒန္တံ– ယဉ်ကျေးတော်မူပြီးသော၊ ဒီဃာကိလေသံ – ကုန်ခန်းပြီးသောကိလေသာရှိတော်မူသော၊ (ကိလေသာ ကုန်ခန်းတော်မူပြီးသော၊) ဇာတိအတ္ထော - ဤကားအနက်၊ ဂုတ္တန္တိ – ကား၊ သံဝရဂုတ္တိယာ – စောင့်စည်းခြင်း ဟူသော လုံခြုံခြင်းအားဖြင့်၊ ဂုတ္တံ–လုံခြုံတော်မူသော။

× × × × × × ×

ပါသာဒိဂ်ံနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူဖြစ်၍ “ တသေဝ အတ္ထဝစနံ ” ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊ စာအုပ်များ၌ “ အတ္ထဝေဝစနံ ”ဟု တွေ့ရ၏၊ အတ္ထနှင့်တွဲရာ၌ “ဝေဝစနံ”ဟု သုံးရိုးမရှိပါ၊ အနက်မှာ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် မရှိနိုင်, ထိုအနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါ၌သာ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ဟူ၍ ရှိနိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ယောဇနာ၌လည်း “အတ္ထော ဝုစ္စတိ အနေနာတိ အတ္ထဝစနံ”ဟု အတ္ထဝစနံပုဒ်ကိုသာ ဖွင့်ထားပါသည်။

ဥတ္တာမဒမထ သမထံ။ ။ဒမထကို “ပညာ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ဒမိယတေ ဇတေနာတိ ဒမထော၊ ဇတေန–ဤ ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ဒမိယဇတ–ဆုံးမအပ်၏၊ ဤတိ ဒမထော”ဟု မြွေ၊ သမထကို “သမာဓိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဒမထနှင့် သမထကို ဒွန်တွဲ၊ ဥတ္တာမနှင့် ကမ္မဓိရဲတွဲ၊ ကိုယ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို “ဒမထ” ဟုဂုင်း, စိတ်၏ငြိမ်သက်ခြင်းကို “သမထ”ဟုဂုင်း တနည်းပြလို၍ ကာယုပသမဟူ စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆက်ဥုးအံ့ — ကာယုပသမဟူသည် ကိုယ်ကိုဂုင်း, နှလုံးကိုဂုင်း ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမထားသောကြောင့် ငြိမ်သက်ခြင်းတည်း၊ [“ဥတ္တာမဒမထ သမထံ-မြတ်သောဆုံးမကြောင်း ဉာဏ်ပညာ, ငြိမ်သက်စေတတ်သော သမာဓိသို့၊ (တနည်း) ဥတ္တာမဒမထ သမထံ–မြတ်သောကိုယ်၏ယဉ်ကျေးခြင်း, စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့၊ အနုပ္ပတ္တံ-သော” ဟု ပါဠိတော်၌ပေး။]

ဝိသုကာယိက ဝိပ္ပန္ဒိတာနံ ။ ။ ဝိသုကသဒ္ဒါသည် ဝိသုကဒဿနန့်ကဲ့သို့ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော ငြောင့် တံကျင်ကိုဟော၏၊ ကိုယ် နှလုံတို့၏ မငြိမ်မသက် လှုပ်လှက်ခြင်းသည် သူတပါး အမြင်မတော်သောကြောင့် သူတပါးကို ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ဝိသူစနံ ဝိသူကော၊ ဝိသူကေန အယန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ဝိသုကာယိကာ၊ ထိုးဆွခြင်းဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်သော လက်ဆော့ ခြေဆော့ခြင်း, ရယ်မောခြင်း စသည်တို့ကိုယူ၊ ထို ဝိသုကာယိကတို့သည် ကိုယ်နှလုံတို့၏ မငြိမ်မသက် လှုပ်လှက်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပ္ပန္ဒိတလည်း မည်၏။

သန္တိန္ဒြိယန္တိ – ကား၊ ယတိန္ဒြိယံ – စောင့်စည်းအပ်သော မနိန္ဒြေ ရှိတော်မူသော၊ နာဂန္တိ-ကား၊ အာဂုဝိရဟိတံ–မကောင်းမှုမှ ကင်းတော်မူသော၊(“တံ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒက္ခိဿသိ” ၌စပ်။)

တိဏ္ဏံ မေ ဝဿာနံ အစ္စယေနာတိ – ကား၊ မမ–တပည့်တော်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဒိဝသတော-ရှင်ဖြစ်ရာနေ့မှ၊ပဋ္ဌာယ-၍၊တိဏ္ဏံဝဿာနံ-၃ နှစ်တို့၏၊အစ္စယေန-လွန်ရာအခါ၌၊ ဥပသမ္ပဒံ အလတ္ထန္တိ–ကား၊ အဟံ-သည်၊ ဥပသမ္ပဒံ - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အလဘိ-ရခဲ့ပါပြီ၊(ဤဝိဘတ်ကို ထွဏ်ပြု၊) ကဏ္ဍုတ္တရာတိ-ကား၊ ကဏ္ဍုမတ္တိကုတ္တရာ-အထက်၌ တက်သော နက်သောမြေရှိပါ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝနိတကဏ္ဍုမတ္တိကာ– တိုးပွားသော နက်သော မြေရှိပါ၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ဂေါကဏ္ဏကဟဋ္ဌာတိ- ကား၊ ဂုန္နံ - နွားတို့၏၊ ခုရေဟိ – ခွါတို့ဖြင့်၊ အက္ကန္တာဘူမိတော - နင်းအပ်သော မြေမှ၊ သမုဋ္ဌိတေဟိ – ကြွတက်ကုန်သော၊ ဂေါကဏ္ဏကေဟိ-နွားခြေရာခွက် ဆူးတို့ဖြင့်၊ ဥပဟတာ-ဖျက်ဆီးအပ်ပါ၏၊ တေ ဂေါကဏ္ဏကေ- ထိုနွားခြေရာခွက် ဆူးတို့ကို၊ ကေပဋ္ဌလိကာ- တထပ်တလွှာသာ ရှိကုန်သော၊ ဥပါဟနာ-ဘိနပ်တို့သည်၊ ရက္ခိတုံ - စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ နသက္ကောန္တိကိရ–မစွမ်းနိုင်ကုန်သတတ်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ ခရာ–ကြမ်းတန်းသည်၊ ဟောတိ၊ [ဘူမိကိုငဲ့၍ “ခရာ ဟောတိ” ဟု ရှိစေ။]

ရေဂု-ပြိန်းမြက်ၾင်း၊ မောရဂု- မြာမြက်ၾင်း၊ မဇ္ဇာရူ- သင်မြက်ၾင်း၊ ဇန္တု-ပိတ်မြက်ၾင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ စတသော်ဝိ–၄ မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာမာ–ဤမြက်တို့သည်၊ တိဏဇာတိယော - မြက်မျိုးတို့တည်း၊ ဧတေဟိ - ဤမြက်တို့ဖြင့်၊

× × × × × × ×

ယတိန္ဒြိယံ။ ။“သန္တိန္ဒြိယန္တိ ယတိန္ဒြိယံ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ ယတိန္ဒြိယံကိုပင် ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ သန္တိန္ဒြိယံ ”ဟု ၎င်း , အဋ္ဌကထာ၌ “ သန္တိန္ဒြိယန္တိ ယတိန္ဒြိယံ ”ဟုၾင်း ရှိခြင်းသည် ကောင်း၏၊ အချို့ စာအုပ်တို့၌ “ယတ်ိန္ဒြိယန္တိ ဝိဇိယိန္ဒြိယံ”ဟု ရှိခြင်းကား အဖွင့်နှင့် မညီ။

နာဓံ။ ။“နတ္ထိ+အာဂု ယဿာတိ နာဂေါ ”ဟု ပြု၊ “ နာဂန္တိ ဆန္နာဒိဝဿေန အာဂမနတော , ပဟိနာနံ ရာဂါဒိကိလေသာနံ အပုနာဂမနတော အပဗ္ဗာဂမနတော , ကာယဿ ဘေဒါ ဥတ္တရိ အာဂုဿ သမ္ဘဝါဘိ အာဂမနတော , ပုနဗ္ဘဝဿ အာဂမနတောတိ ဇာတေဟိ ကာရဏေဟိ နာဂံ ” ဟု ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာမှ တနည်းဖွင့်လေ၏၊ ထိုတွင် – ဆန္နာဒိဝဿေန အာဂမနတောဖြင့် “နဂန္တိ–ဆန္နာဂတ် စသည်သို့ မလိုက်၊ ဇာတ် နာဂေါ”ဟု ပြု၊ ပဟိနာနံ၊ပေါအပဗ္ဗာဂမနတောဖြင့်“နဂန္တာပေတိတိ နာဂေါ”ဟု ပြု၊ ပယ်အင်္ဂါးသော ကိလေသာတို့ကို တစ်နေ့ မလာစေတတ်သော ရဟန္တာ၊ ကာယဿဘေဒါပေ၊ အာဂရဏတောဖြင့် “ နတ္ထိ+အာဂု ယဿာတိ နာဂေါ ”ဟု ဝေါဟာရတိုင်းပြု၊ တစုံတခုသော မဟာဘင်းမှုမရှိသော ရဟန္တာ၊ ပုနဗ္ဘဝဿ အာဂမနတောဖြင့် “ပုနဗ္ဘဝံ+နဂန္တိတိ နာဂေါ”ဟုပြု၊ နှစ်ခု(အ)ကို အာဒိလိပြု။

ကဋ္ဌသာရကေစ - ဖျာ သင်ဖြူးတို့ကိုငှင်း၊ တန္ထိကာယေစ- သပေါ့ဖျာတို့ကိုငှင်း၊ ကရောန္တိ- ပြုကြကုန်၏၊ ထွေ- ဤမြက်မျိုးတို့တွင်၊ ရေဂူတိ-ကား၊ ရေကတိဏ်- ပြိန်းမြက်တည်း၊ တံ– ထို ပြိန်းမြက်သည်၊ သြဠာရိကံ - ကြမ်းတန်း၏၊ မောရဂူ တဏ်- မြာမြက်သည်၊ တမ္မသိသံ-နိသော အဖျားရှိ၏၊ မုဒုကံ–နူးညံ့၏၊ သုခသပ္ပ သံ–ကောင်းသောအတွေ့ရှိ၏၊ တေန-ထိုမြက်ဖြင့်၊ ကတတန္ထိကာ- ပြုအပ်သော သပေါ့ဖျာသည်၊ နိပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ-လျောင်း၍၊ ဝုဋ္ဌိတမတ္တေ-ထကာမျှဖြစ်လသော်၊ ပုန-ဖန်၊ ဥဒ္ဓုမာတာ - အထက်သို့ တက်ကြွသည်၊ (ဖေါင်းကြွသည်)၊ ဟုတ္ထာ- ၍၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ မဇ္ဈာရုနာ- သင်မြက်ဖြင့်၊ သာဋကေပိ - အဝတ်တို့ကိုသော်မှ လည်း၊ ကရောန္တိ- နှ၏၊ [ပိသဒ္ဒါသမ္ဘာဝနာ၊ အဝတ်တောင် ရက်လို့ရသည်၊ သင်ဖြူးရက်ဘို့ကား ပြောဘွယ်မလို၊] ဇန္တုဿ - ဝိတ်မြက်၏၊ မက်သဒိသော-ပတ္တမြားအဆင်းနှင့်တူသော၊ ဝဏ္ဏော-အဆင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

သေနာသနံ ပညပေသိတိ-ကား၊ ဘိသိံဝါ-ဘုံလျှိုကိုသော်ငှင်း၊ ကဋ္ဌသာရကံဝါ-ဖျာ သင်ဖြူးကိုသော်ငှင်း၊ ပညပေသိ - ခင်းပြီ၊ [မြတ်စွာဘုရား၏ ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌ အရှင်သောဏာဘို့ ညောင်စောင်း ခင်းပေးဘို့ရန် မလျော်သောကြောင့် သေနာသနံကို " ဘိသိံဝါ ကဋ္ဌသာရကံဝါ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ၂ မျိုးတွင်လည်း တမျိုးမျိုးကိုသာ ခင်းမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြသည်၊] စပန–ထပ်၍ဆက်ဥုံးအံ့၊ ပညပေတ္ထာ-ခင်းပြီး၍၊ သောဏသ-အား၊ အာရောစေတိ-ပြော၏၊ (ကိံ)၊ အာဝုဿော-ငါ့ရှင်၊ သတ္ထာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ကောဝါသေ- တခုထည်းသော ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌၊ ဝသိတုကာမော-သီတင်းသုံးတော်မူလို၏၊ ဂန္ဓကုဋိယံယေဝ-ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌ပင်၊ တေ- သင့်ဘို့၊ အာသနံ- နေရာကို၊ ပညတ္တံ- ခင်းထားအပ်ပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ (အာရောစေတိ။)

အယံ ခွဿကာလောတိ - ကား၊ အယံ–ဤအခါသည်ကား၊ (တဿ- ထို နှုတ်မှာစကား၏၊)ကာလော-လျောက်ထားဘို့ရန် အချိန်အခါသည်၊ ဘဝေယျ–ဖြစ်လောက်ရာ၏၊ [အဿကို "ဘဝေယျ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ပါဠိတော်ဝယ် ယံ ပရိဒဿိဒ္ဓ ယံဟူသော အနိယမအတွက် " တဿ "ဟု နိယမ အဝိဆည့်ပါ၊] ပရိဒဿိတိ-ကား၊ ပရိဒဿေသိ-ညွှန်ပြပြီ၊ ဇာဒွိဒဒ္ဓ-ဤမည်ဤမည်သောအကြောင်းကိုလည်း၊ ဝဒေယျာသိ- လျောက်လေလော၊ ဇာတိ– သို့၊ ယံ-အကြင်အကြောင်းအရာကို၊ မေ-ငါ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ဇာနာပေသိ-သိစေပြီ၊ အယံ–ဤအခါသည်ကား၊ တဿ - ထိုအကြောင်းအရာ၏၊ ကာလော - လျောက်ဘို့ရန် အချိန်အခါသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဟန္ဒ-ချက်ခြင်း၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တံ သာသနံ-ထို နှုတ်မှာစကားကို၊ အာရောစေမိ-လျောက်အံ့၊ ဇာတိအယံ- ကား၊ ထွေ – ဤအယ်ခွဿကာလောဟူသောပါဌ်၌၊အဓိပ္ပါယော-အရှင်သောဏ၏အလိုတည်း။

ဝိနယဓရ၂ဥဒးမနာတိ-ကား၊ အနုဿာဝနာစရိယပဋိဇမန-ကမ္မဝါစာဆရာ ဟုဒးသာ ၅ ပါးမြောက်ရှိသော၊(ဂဏော-၌စပ်၊)အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ဂုဏာဂ်ိဏုပါ ဟန်ကို ထွေ-၌၊ မနုဿစမ်္မံ-လူ၏အရေကို၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ ယေနကေနစိ– အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ စမ္မေန - အရေဖြင့်၊ ဥပါဟနာ – ဘိနပ်သည်၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊ [လူ့အရေမှတပါး နွားရေ ကျားရေ စသည်တို့တွင် မည်သည့် အရေမဆို ဘိနပ်ချုပ်ဘို့ရန် အပ်သည်-ဟူလို။] ဥပါဟနကောသက သတ္တကောသက ကုဋ္ဌိကကောသကေသုပိ-ဘိနပ်အိမ်, ဒါးအိမ်, သံကောက်အိမ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

ပန–ကား၊ စမ္မာနိအတ္ထရဏာနိတိ ထွေ-၌၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မထား တပါးသော၊ ဧကစမ်္မံစ-သိုးရေကိုဂုင်း၊ အဇစမ္မဉ္စ-ဆိတ်ရေကိုဂုင်း၊အတ္ထရိတွာ-ခင်း၍၊ နိပဇ္ဇိတုံဝါ-လျောင်းခြင်းငှါဂုင်း၊ နိသီဒိတုံဝါ-ထိုင်ခြင်းငှါဂုင်း၊ ဝန္ဒတိ - ၏၊ မိဂစမ္မေ-သားကောင်ချိုးတို့၏အရေ၌၊ ကောမိဓေါ-ကော်မည်သော သားကောင်ဂုင်း၊ ဝါဘမိဓေါ-သမင်ဖျံဂုင်း၊ ပသဒမိဓေါ- ချေ(ကျီ)သမင်ဂုင်း၊ ကုရင်္ဂမိဓေါ- ဆတ်သမင်ဂုင်း၊ မိဂမာတုဓေါ– ပြောင်သမင်ဂုင်း၊ ရောဟိဘမိဓေါ - စိုင်သမင်ဂုင်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ဓေတသံဓေဝ-၌သမင်မျိုးတို့၏ သာ၊ စမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဥဒ္ဒနိ-ကုန်၏၊ ပန– ဗျတိရိတ်ကား၊ အညေသံ – ဆိုအပ်ပြီးသော သားကောင်တို့မှတပါးကုန်သော၊ မဏ္ဍဒွော - မျောက်ဂုင်း၊ ကာဠသိဟောစ - မျောက်ညိုဂုင်း၊ သရဘော-သမင်ဆီးဆောက်ဂုင်း၊ ကဒလိမိဓေါ-ကဒလိမည်သော သားဓကောင်ဂုင်း၊ ဂါ– ဝံပိုင်ဂုင်း၊ (ကြောင်ဝံပိုက် ဟုလည်း ဆိုကြ၏၊) ယေကေစိ - အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဉဿုံ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝါဠမိဂါစ-ရဲစွမ်းသော သားကောင်တို့ဂုင်း၊ (ဇုတိ-သို့၊)၊ တေသံ-ထိုသားကောင်တို့၏၊ စမ္မံ–သည်၊ နဝန္ဒတိ–မအပ်။

တတ္ထ-ထို သားကောင်ဘို့တွင်၊ ဝါဠမိဂါတိ-ကား၊ သီဟဗျဂ္ဃအစ္ဆတရစ္ဆာ-ခြေးသုံ့, ကျား, ဝံ, အောင်းတို့တည်း၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ - ဂေါမဟိံသ စသည် မဟက် သက်သက်၊ ဓေတသံဒယော - ၌ ဝါဠမိဂတို့၏သာ၊(စမ္မံ-သည်၊ နဝန္ဒတိ-မအပ်သည်ကား၊) နှ- မဟုတ်သေး၊ ပန- အဟုတ်ကား၊ ယေသံ-အကြင် သား

× × × + × × × ×

စမ္မံ နဝန္ဒတိ၊ ။"၅၌မတ္တရွှစသော သားကောင်တို့၏ အရေသည် မအပ်"ဟူရာ၌ ညောင်ဓောင်း အင်းပျဉ် ခွေ့ခင် ကုလားထိုင် စသည်တို့၌ ခင်းရန် အိပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်းငှါ မအပ်–ဟု ဆိုလိုသည်၊ ကြမ်းပြင်စသည်ပေါ်၌ ခင်းရန် ဓကျောင်းအသုံး အဆောင် အဖြစ် ကြွင်းကား သုံးငဲ့ကောင်းပါသေး၏၊ [စမ္မံ နဝန္ဒတိတိ နိသီဒနတ္ထရဏံ ကာတုံ နဝန္ဒတိ၊ ဘူမတ္ထရဏာဒိဝသေန သေနာသနပရိဘောဂေါ ဝုဋ္ဌေတဝေ၊–စိတ္တံ၊] ဤဓကားကို ဓေသ :က်၍ ယခုအခါ သားရေနယ်များကို ဆိတ်ရေ သိုး-ရ အပ်သော သားကောင်ရေ ဟုတ်-မဟုတ် စစ်၍ အပ်သော သားရေကိုသာဂုင်း, အပ်သောနေရာ၌သာဂုင်း၊ သုံးစွဲဆောင်ကြသည်း

ကောင်တို့၏၊ စမ်္ဘံ-သည်၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တေ-ထိုသားကောင်တို့ကို၊ ထပေတွာ - ထား၍၊ အဝသေသာ - ကြွင်းကုန်သော၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဂေါမဟိံသ သသဗိဠာရာဒယောပိ- နွား, ကျွဲ, ယုန်, ကြောင် အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ - အလုံးစုံသော သားကောင်တို့ကို၊ ဇာသ္မိံ အတ္ထေ-၌ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ (အနဇာနာမိ၊ပေ၊ ဥကစမ်္ဘံ အဇစမ်္ဘံ မိဂစမ်္ဘံဟူသော ၌သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊) ဝါဠမိဂါတွေဝ-ဝါဠမိဂတို့ဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော၊ တေသံ-၌သားကောင်တို့၏၊ စမ်္ဘံ- သည်၊ နဝန္ဒတိ။

နတာဝ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ယာဝ-လောက်၊ အာဟရိတ္ဝာဝါ-ဆောင်၍သော်လည်း၊ နဒိန္နံ - မပေးအပ်သေး၊ (သက်နှံးလက်ခံထားသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဆောင်ယူ၍ မပေးအပ်သေး၊)ဘန္တေ, တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့ဘို့၊ စီဝရံ-သည်၊ ဥပနှံ- ဖြစ်ပါပြီ၊ (ရပါပြီ)၊ ဇုတိ-သို့၊ ပဟိဏိတွာဝါ - စေလွှတ်၍သော်လည်း၊ နာရောစိတံ-မလျှောက်အပ်သေး၊ (သက်နှံးလက်ခံထားသော ပုဂ္ဂိုလ်က တမန်လွှတ်၍ မလျှောက်အပ်သေး၊) တာဝ-ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ ဂဏှံ-ရအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဥပေတိ-မကပ်ရောက်သေး၊ အနဓိဋ္ဌိတံ-အဓိဋ္ဌာန် မတင်အပ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ အဓိဋ္ဌိတဉ္စ - အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ် ပြီးသော သက်နှံးသည်လည်း၊ ဂဏှံ - အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဥပေတိ-မကပ်ရောက်၊ ဇုတိ အတ္ထောနက်၊ ပန-အနွယ၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အာနေတွာဝါ-ဆောင်၍သော်လည်း၊ ဒိန္နံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ဘန္တေ တုမှာကံ စီဝရံ-သည်၊) ဥပနှံ-ပြီ၊ ဇုတိဝါ-၌သို့သော်လည်း၊ သုတံ-ကြားအပ်သည်၊(ဟောတိ)၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒသာဟမေဝ- ဆယ်ရက် ပတ်လုံးသာ၊ ပရိဟာရံ- အစောင့်အရှောက်ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ ဇုတိ-အပြီးတည်း။

စမ္မက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

× × × × × × ×

နတာဝ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိ။ ။၌စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါဠိတော်ကြည့်မှ နာ၌းလည်နိုင်မည်၊ ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်သို့ ရောက်နေကြသော ရဟန်းတို့အား လူတို့က ကျောင်းတိုက်၌ရှိနေသော ရဟန်းများထံ အပ်နှံ၍ သက်နှံးလွှဲကြ၏၊ မိမိအတွက် မူလကျောင်းတိုက်၌ သက်နှံးရကြောင်း မသိသေးသော ရဟန်းတို့မှာ ဆယ်ရက်လွန်သော် အဘယ်သို့ ဖြစ်ဘွယ်ရှိသနည်း ဟု ယုံမှားဘွယ်ရှိသောကြောင့် ၌စကားကို မိန့်တော်မူသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား — မိမိမှာ သက်နှံးရရှိကြောင်းကို မသိသေးသမျှ အဓိဋ္ဌာန်(ဝိကပ္ပနာ) မပြုဘဲထား၍ အပြစ်မရှိ၊ လူကျုံးဖြင့် ပို့လိုက်၍ (အကြောင်းကြား၍) သိလျှင်ကား ထို သိသည့်နေ့မှစ၍ ဆယ်ရက်သာ အစောင့်အရှောက်ရသည်-ဟူလို။

ဘေသဇ္ဇကွန္ဒကအဖွင့်

[ဆေးနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏အပေါင်း။]

ပဌမဘေသဇ္ဇာဒိကထာ

ဘေသဇ္ဇကွန္ဒကေ-၌၊ သာရဒိကေန အာဗာဓေနာတိ-ကား၊ သရဒကာလေ-သရဒဉတုအခါ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေန-ဖြစ်သော၊ ပိတ္တာဗာဓေန-သည်းခြေနာသည်၊(ဖုဋ္ဌောနံ ၅စပ်၊) ဟိ-ဖျ၊ တသ္မိံ ကာလေ-ထို သရဒဉတုအခါ၌၊ ဝဿော ဒေကနပိ-မိုးယိုးရေငြင့်လည်း၊ တေမေန္တိ-စိုထိုင်းခန့ကုန်၏၊ ကဒ္ဒမမ္ပိ- ရွံ့ညွန်ကိုလည်း၊ မဒ္ဒန္တိ-နင်းရကုန်၏၊ အန္တရန္တရာ- အကြား အကြား၌၊ အာတပေါပိ- နေပူသည်လည်း၊ ခဇ္ဇာ- ကြမ်းတန်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဧတန- ထို့ကြောင့်၊ ဧတသံ- ထိုရဟန်းတို့၏၊ ပိတ္တံ-သည်းခြေသည်၊ ကောဋ္ဌာသံ ရဂတံ- အုံအတွင်းသို့ ရောံနေသည်၊ ဟောတိ။

အာဟာရတ္ထဉ္စ ဖရေယျာတိ-ကား၊ အာဟာရတ္ထံ- အာဟာရကိစ္စကို၊ သာဓေယျ-ပြီးစေနိုင်ရာ၏၊ နစ္ဆာဒေန္တိ တိ-ကား၊ နဇိရန္တိ-မကြေကျက်ကုန်၊ ဝါ-အစာမကြေကုန်၊ ဝါဘရောဂံ – လေရောဂါကို၊ ပဋိပဇ္ဇတေ့ - ငြိမ်းစေခြင်းငှါ၊ နသဏ္ဌာန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ သေနဟိတာနိတိ- ကား၊ သိန္ဓဝါနိ- စေးကပ်သော ဘောဇဉ်တို့သည်၊ ဝါ - အဆီ အစေးများသော ဘောဇဉ်တို့သည်၊ ("ပဂေဝ–ရွေးဉုးမဆွ အစကပင်၊ နစ္ဆာဒေန္တိ - မနှစ်သက်စေနိုင်ကုန်၊ ဝါ - အစာမကြေကုန်" ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

× + × × × × × ×

ဒိတ္တံ ကောဋ္ဌာသံ ရဂတံ ။ ။ တကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့နေသော သည်းခြေသည် အစဉ်သည်းခြေမည်၏၊ ထို အစဉ်သည်းခြေသည် မိစ်း၏ စိုစွတ်ခြင်း, ရွံ့ညွန်ကို နင်းရခြင်း, နေပူ၏ ပြင်းထန်ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပေါက်ပြန်၍ တကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့မနေဘဲ အုံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားခြင်းကို "ကောဋ္ဌာသံ ရဂတံ" ဟု ဆိုသည်၊ ကောဋ္ဌသ+အာသံ ကောဋ္ဌာသံ၊ ကောဋ္ဌာသံ+ရ+ဂတံ ကောဋ္ဌာသံရဂတံ။

သိန္ဓဝါနိ ။ ။ သိန်ဟစ်+တ+ဝ၌ညီးဖြင့် "သိန္ဓဝါနိ" ဟု ပြီး၏၊ သံဝဏ္ဏတ္ထ၌လည်း စုရောဝါ သိန်ဟစ်+ဝ၌ "သေနဟိတာနိ" ဟု ရှိသင့်၏၊ သိန်ဟစ်သည် (သွေး) စိုစွတ်စေးကပ်ခြင်း, အဆီအစေးများခြင်း အနက်ကိုဟော၏၊ သေနဟယတိ ဧးကာနာတိ သေနဟော၊ သေနဟော+ယေသံ အတ္ထိတိ သေနဟိတာနိ" ဟု ပြု၊ သဒ္ဒ ဟ+အသ္မာတ္ထိအနက်၌ ဆုတ်ပစ္စည်းသက်၊ "အဆီအစေးများသောထောပတ်စသော အစာတို့သည် သာ၍ပင် အစာမကြေနိုင်ကြ" ဟူလို၊

နစ္ဆာဒေန္တိ ။ ။ စုရောဝ် ဆဒိဓာတ်သည် ရွှဇ (နှစ်သက်ခြင်း) အနက်ကိုဟော၏၊ ဤ၌ ကာဇိက်လည်း ဝင်္ဂဒေသမှာ၊ ကဒွကြောင့်နည်း- "ဟောဇနာနိ" ဟု ကတ္တားရှိစသားကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "နစ္ဆာဒေန္တိတိ ရုစိံ နဥပ္ပါဒေန္တိ" ဟု သမ္ဗန္ဓဖွင့်သည်၊ အဋ္ဌကထာ၌ နဇိရန္တိကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊ "မှလစားထားသော အစာမျိုး၊ ဟအစာမကြသေးကြောင့် လေရောဂါကိုလည်းမငြိမ်းနိုင်ကြကုန်" ဟူလို၊

ဘတ္တာစ္ဆာဒကေနာတိ-ကား၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ အရောစကေန-မနုစ်သက်ဧစေတတ်သော ဆေးကြောင့်ဂုဏ်း၊ (ကိသာဟောန်္တိ စသည်၌စပ်၊) အစ္ဆဝသန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိုရပ်တို့၌၊ နိသဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာယံ - နိသဂ္ဂိယသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊ ဝိနီစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ကာလေပဋိဂ္ဂဟိတန္တိ အာဒိသု- အစရှိသောပါဠိုရပ်တို့၌၊ မဇ္ဈန္ဟိကေ-မွန်းတည့်အခါသည်၊ အဝိတိဝတ္တေ- မလွန်သေးမီ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ- အကပ်ခံပြီး၍ ဂုဏ်း၊ ပစိတွာ–ချက်ပြီး၍ဂုဏ်း၊ ပရိဿာဝေတွာစ - စစ်ပြီး၍ဂုဏ်း၊ (“ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ” ၌စပ်၊) ဧတိအတ္ထော၊ [တွာပစ္စယန္တပုဒ်တို့ဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ပဋိဂ္ဂဟိတံ စသည်တို့ကို ကြိယာဝိသေသနထင်ရှားအောင် “ ဟုတွာ ”ထည့်၍ အနက်ပေးပါ။] တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ-ကား၊ သတ္တာဟကာလိကတေလ ပရိဘောဂေန- သတ္တာဟကာလိကဆီကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ - သုံးဆောင်ခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ ၌စပ်)၊ [သတ္တာဟကာလိကဆီကိုသုံးဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ အကပ်ခံပြီးလျှင် ၇ရက်ပတ်လုံးသုံးဆောင်နိုင်သည်–ဟူလို။]

မူလဘေသဇ္ဇာဒိ ဝိနီစ္ဆယောပိ-မူလဘေသဇ္ဇ အစရှိသည်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း၊ ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာယံ - ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ (ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏အဖွင့်၌၊) ဝုတ္တောယေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဧတဓ-၌ ဘေသဇ္ဇကျွန်ုကဉ်၊ ယံယံ- အကြင်အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ အဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သေး၊ တံ တဒေဝ-ထိုထိုရှေးဦးမဆိုအပ်သေးသော စကားရပ်ကိုသာ၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ - ဖွင့်ကုန်အံ့၊ ဝစတ္တန္တိ - ကား၊ သေတဝစံ-ဖြူသောအဆင်းရှိသော လင်းလေကိုဂုဏ်း၊ ဝါ - ဆိတ်ဖူးကိုဂုဏ်း၊ (အနုဇာနာမိ ၌စပ်၊)နိသဒံ နိသဒပေါတကန္တိ-ကား၊ ပိသနသိလံစ-ကြိတ်ရာကျောက်ကိုဂုဏ်း၊ (ဆေးကြိတ်ကျောက်ပြင်ကိုဂုဏ်း၊)ပိသနပေါတံစ-ကြိတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကျောံငယ်ကိုဂုဏ်း၊ (ဆေးကြိတ် ကျောက်တုံးငယ်ကိုဂုဏ်း၊) [အနုဇာနာမိ၌ စပ်ရမည်

× × × × × × ×

ဘတ္တံ အရောစကေန။ ။ဘတ္တာစ္ဆာဒကေနကို “ဘတ္တ + အစ္ဆာဒကေန”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အစ္ဆာဒကဋ္ဌ“ဆာဒေတိ–နှစ်သက်စေ၏၊ ဇာတိ ဆာဒဂ်ံ၊ နှ + ဆာ့ဒဂ်ံ အစ္ဆာဒကံ၊ ဘတ္တံ+ အစ္ဆာဒကံ ဘတ္တစ္ဆာဒကံ (ပဋ္ဌဘေသဇ္ဇံ– ထောပတ်စသော ၅ မျိုးသောဆေး၊)” ဤသို့ပြုပါ။ ဆဒိ–ရုစိမှိ ဟု ဓာတ်နက်ရှိသောကြောင့် အရောစကေနဟု ဖွင့်၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ ဘတ္တာစ္ဆန္နကေန ” ဟု ရှိ၏၊ ထမင်း၌ + ဆန္နမရှိကြောင်းဖြစ်သော ဆေး”ဟု ပေးပါ။] ရောစေတီတိ ရောစကံ၊ နှ + ရောစကံ အရောစကံ၊ စာအုပ်များ၌ “အာရောစိကေန”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤပစ္စည်းဖြင့် ဘေဟောဖြစ်ဘို့ရန် မကောင်းသောကြောင့်ဂုဏ်း , ဤထိုလိုန်အဆာ၌သာ အကို့ ဒု ပြုသောကြောင့်ဂုဏ်း ထိုပါဋ္ဌကို စဉ်းစား သင့်၏၊ ယောဇနာဋ္ဌလည်း ဘတ္တာရောစကေန ဟု ရှိသည်။

ဖြစ်သောကြောင့် "ပိသနသိလံစ ပိသနပေါတံစ" ဟု ဒုတိယန္တရိစေ။] ဖဂ္ဂဒန္တိ-ကား၊ လတာဇာတိ-နွယ်မျိုးတည်း၊ [ခွေးတောက်နွယ် – ဟူလို၊] နတ္တမာလန္တိ-ကား၊ ကရဉ္ဇံ - သင်းဝင်ကို၊ [အဘိဓာန်၌ ပုလ္လိန်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဒုတိယန္တ ကြီသည်။]ဟိင်္ဂု ဟိင်္ဂုဇတု ဟိင်္ဂုသိပါဠိကာ-ရှိန်းဂို, ရှိန်းဂိချပ်, ရှိန်းဂိလွာတို့သည်၊ ဟိင်္ဂုဇာတိယောယေဝ - ရှိန်းဂိမျိုးတို့ချည်းသာတည်း၊ [ရှေးက " ဟိန်းဂို " ဟု ခေါ်ကြ၏။] တက တကပတ္တိ တကပဏ္ဏိယော - ချိပ်, ချိပ်စေး, ချိပ်လွာတို့သည်၊ လာခ'ဇာတိယော (ဧဝ)-ချိပ်မျိုးတို့ချည်းသာတည်း။

သာမုဒ္ဒန္တိ-ကား၊ (ယံ-အကြင်ဆားသည်၊) သမုဒ္ဒဟိရေ-သမုဒ္ဒြာ၏ကမ်း၌၊ ဝါလုကာဝိယ-သဲသည်ကဲ့သို့၊ သန္တိဋ္ဌတိ- ကောင်းစွာတည်၏၊ (တံ-ထို သမုဒ္ဒြာကမ်း၌တည်သော ဆားကို၊ အနုဇာနာမိ ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ကာဠလောဏန္တိ- ကား၊ ပကတိလောဏံ- မပြုမပြင် ပင်ကိုယ်ဆားကို၊(မချက်ရဲသေးသည်ဖြစ်၍နက်နေသော ပင်ကိုယ်ဆားကို၊ အနုဇာနာမိ၊) သိန္ဓဝန္တိ- ကား၊ (ယံ- အကြင်ဆားသည်၊) သေတဝဏ္ဏံ - ဖြူသောအဆင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဗ္ဗတေ-သိန္ဓုတောင်၌၊ ဥဒ္ဓဟတိ-ထ၏၊ ဝါ-ပေါက်၏၊ (တံ – ထို သိန္ဓုတောင်၌ပေါက်သောဆားကို၊ အနုဇာနာမိ၊) ["သိန္ဓုမှိ + ဥဒ္ဓိတံ သိန္ဓဝံ" ဟု ပြု။] ဥဒ္ဓိဒန္တိ-ကား၊ (ယံ-အကြင်ဆားသည်၊) ဘူမိတော- မြေမှ၊ အဂ်ုံရံ- အညွန့်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဥဒ္ဓဟတိ-ပေါ်ထွက်လာ၏၊ (တံ– ထိုမြေမှ ပေါ်ထွက်သောဆားကို၊ အနုဇာနာမိ၊) [ဆပ်ပျာပေါက်သကဲ့သို့ မြေပေါ်၌ ပေါ်ထွက်သောဆား–ဟူလို။] ဗိလန္တိ-ကား၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ-သစ် အဆောက်အဦးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ –တကွ၊ ပစိတံ-ချက်အပ်သောဆားကို၊ (အနုဇာနာမိ၊) တံ – ထိုဆားသည်၊ ရတ္တဝဏ္ဏံ – နီသောအဆင်း ရှိ၏။

× × × × × × ×

သာမုဒ္ဒံ။ ။သာမုဒ္ဒန္တိစ္ထေ သမုဒ္ဒေ သန္တိဋ္ဌတီတိ သာမုဒ္ဒန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ သမုဒ္ဒတီရဘာ အာဒိ၊ တီရရတိ ဇာမိနာ သမုဒ္ဒေတိစ္ထေ သတ္တမီဗ်ာတ္တိယာ သမီပတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေတိ၊ — ယောဇနာ။

ဥဒ္ဓိံ။ ။ဘူမိတော – မြေမှ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌတိ – ပေါက်ထွက်တတ်၏၊ ဇာကိ ဥဒ္ဓိဒံ၊ ဥပရိဋ္ဌ + ဘိဒ – အပဇ္ဇည်း၊ ယောဇနာဉ်ကား ဂါသို့မကြိဘဲ "ဥဒ္ဓိရံ" ဟု ပါဌ်မှန်ပြန်၍ " ဥဒ္ဓိတော (ဘူမိတော) ဂါရဟိ ဥဂ္ဂစ္ဆတီတိ ဥဒ္ဓိရံ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ဘူမိတော အာကုံရံ ဥဒ္ဓဟတီတိ၊ ဇာမိနာ အဒ္ဓကထာနယေန ခြင်္ဂဇော တတိယကွာရဏေ ယောဝ ယုဇ္ဇတိ၊ ပေါ်ထွက်လာသော ပန် ၊ တုဏ္ဍကွာရဏေ ဒိဿတိ" ဟု ဆိုလေသည်။

ဗိလံ။ ။ဗိလန္တိ ဓောဇ္ဇေသော၊ တသ္မာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ ဗိလေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတံ ဗလန္တိ အတ္ထော ဒဿေန္တော အာဟ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတန္တိ၊ အဘိဓာနေ ဗိလာဒီနံ ပါဠ္ဍော အတ္ထော၊ — ယောဇနာ။ [အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ အဘိဓာန် နိဿယ၌ "ဗြဲ ကံ-ဖိဋ်" ဟု ရှိ၏၊ (၎င်း) အဘိဓာန်။]

ကာယော၀ါ ဒုဂ္ဂန္ဓောတိ- ကား၊ ကဿစိ - အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဿာဒိနံ- မြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ ကာယဂန္ဓော၀ိယ-ကိုယ်အနံ့ကဲ့သို့၊ ကာယဂန္ဓော- ကိုယ် အနံ့သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဿဝိ-(မကောင်းသော ကိုယ်နံ့ရှိသော) ထိုရဟန်း အားလည်း၊ သိရိသကောသုမ္ဘာဒိ စုဏ္ဏာနိ၀ါ-ကုက္ကိုခေါက် ၀တ်ပန်းအစရှိသည် တို့၏ အမှုန့်တို့သည်၎င်း၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ၀ါ-နံ့သာ မှုန့်တို့သည်၎င်း၊ သဇ္ဇာနိ-အလုံး စုံသော အမှုန့်တို့သည်၊ ဥန္နန္တိ- အပ်ကုန်၏၊ ဆကဏ္ဏန္တိ – ကား၊ ဂေါမယံ– နွားချေးကို၊ ရဇနနိပဏ္ဏန္တိ - ကား၊ ရဇနကဿံ - ဆိုးရည်ခေါက် အဖတ်ကို၊ (အနုဇာနာမိ - ၌စပ်၊) ပါကတိကစုဏ္ဏမ္ပိ - ပကတိဖြစ်သော အမှုန့်ကိုလည်း၊ (မချက်အပ်သော ဖန်ရည်ခေါက်၏ အမှုန့်ကိုလည်း၊)ကောဋ္ဋေတွာ-ထောင်း၍၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ တေမေတွာ - ဆွတ်၍၊ နှာယိတုံ – ရေချိုးခြင်းငှါ၊ ဥန္နတိ- အပ်၏၊ တေမ္ပိ-၌ပါကတိ စုဏ္ဏသည်လည်း၊ ရဇနနိပဏ္ဏသဒိ်ပမေ၀ - ကြိုချက် အပ်ပြီးသော ဆိုးရေခေါက်၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂန္ဆတိ-၏။

အာမကမံသဥ္စခါဒိ၊ပေ၊ ပိဝိတိ–ကား၊ တံ-ထိုအသားစိမ်း အသွေးစိမ်းကို၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ နခါဒ်-ခဲစားသည် မဟုတ်၊ နပိဝိ– သောက်သည် မဟုတ်၊ အမနုဿော-သူရဲသဘက်သည်၊ ခါဒိတွာစ-ခဲစားပြီး၍၎င်း၊ ပိဝိတွာစ-သောက်ပြီး၍၎င်း၊ ပက္ကန္တော-ဖဲသွားပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ "တဿ သော အမနုဿိကာ ဗာဓော ပဋိပ္ပဿမ္ဘီ" တိ– တဿ ၊ပေ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘီဟူ၍၊ (သဒ္ဒတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အဥ္ဇနန္တိ တေံ–အဥ္ဇနုံဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ– အလုံး စုံသော မျက်စဉ်းကို သိမ်းယူကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ကာဉဥ္ဇနန္တိ–ကား၊ ကော-တမျိုးသော၊ အဥ္ဇနဇာတိ– မျက်စဉ်းမျိုးတည်း၊ နာနာသမ္ဘာရေဟိ - အမျိုးမျိုး သော အဆောက် အဦးတို့ဖြင့်၊ ကတံ- ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းသည်၊ ရသဥ္ဇနံ– ရသဥ္ဇနမည်၏၊ သောတဥ္ဇနန္တိ–ကား၊ နဒီသောတာဒိသု–မြစ်ရေ အယဉ် အစ ရှိသည်တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ- ဖြစ်သော၊ အဥ္ဇနံ - မျက်စဉ်းတည်း၊ ဂေရုကောနာမ– ဂေရုကမည်သည်၊ သုဝဏ္ဏဂေရုကော-ခရွှေ၏အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော

× × × × × × ×

ပါကတိက စုဏ္ဏံ။ ။အာဂန္တုကသာ၀စုဏ္ဏံ-မချက်အပ်သေးသော ဆိုးရည်ခေါက်၏ အမှုန့်တည်း၊ တေန–ထိုသို့ ပါကတိက စုဏ္ဏကို ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ထပေတွာ ဂန္ဓစုဏ္ဏံ – နံ့သာမှုန့်ကို ချန်ထား၍၊ သမ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ – အလုံးစုံသော အမှုန့်သည် အပ်၏၊ ဇုတိ ဥဒန္တိ၊–သာရတ္ထ။

အဥ္ဇနံ ။ ။ အဥ္ဇေတိ စက္ခုံ ဇေတနာတိ အဥ္ဇနံ၊ မျက်စိကို သုတ်လိမ်းကြောင်း ဖြစ်သော မျက်စဉ်း၊ မြန်မာလူမျိုးတို့က မျက်စဉ်းကို မျက်စိထည်းဟု အရည်လုပ်၍သာ ခတ်ကြသော်လည်း ကုလားလူမျိုးတို့ကား မျက်စိအေးအောင် မျက်လုံးပတ်ပတ်လည်၌ သုတ်လိမ်း၍လည်း ထားကြသည်။

၃၀.သင်္ဘောတည်း၊(ဦးကာ၌"ရွှေအဆင်းရှိသော ဒုဋ္ဌောအဝါတည်း"ဟု ဆို၏၊) ကပလ္လဿိ - ကား၊ ဒီပသိခတော – ဆီမီး အလှျံမှ၊ ဂဟိတမသိ - ယူအပ်သော မင်တည်း၊ အဉ္ဇနုပဝိသနေဟိတိ – ကား၊ အဉ္ဇနေန – မျက်စဉ်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ – တကွ၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ပိသိတမ္ဗေဟိ-ကြိတ်ထိုက်သော ဆေးတို့ဖြင့်၊ ("အထွော ဟောတိ"၌စပ်၊) ဟိ–မှန်၏၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသော၊ အဉ္ဇနုပဝိသနံ-မျက်စဉ်းနှင့် တကွ ကြိတ်ထိုက်သော ဆေးသည်၊ နဝဉ္ဇတိ - မအပ်သည်ကား၊ န–မဟုတ်၊ ဝဉ္ဇတိ ဝေ–အပ်သည်သာ၊ စဒ္ဒနန္တိ-ကား၊ လောဟိတစန္ဒနာဒိကံ-စန္ဒကူးနိ အစရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ - အမှတ်မထား တပါးပါးသော စန္ဒကူးတည်း၊ တဂရာဒိနိ–တောင်ဇလပ်ပန်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ပါကဋာနိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ အညာနိပိ-စန္ဒန တဂရစသည်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ နီလုပ္ပလာဒိနိ-ကြာညိပန်းအစရှိသည်တို့သည်၊ ဝဉ္ဇန္တိ ယေဝ-နှံသည်သာ။

အဋ္ဌမယန္တိ-ကား၊ မနုဿဒ္ဒိ - လူရိုးကို၊ ထပေတွော - ထား၍၊ အဝသေသ အဋ္ဌိမယံ - ကြွင်းသော အရိုးဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကို၊ ဒန္တမယန္တိ–ကား၊ ဟတ္ထိဒန္တာဒိ သမ္ဘဒန္တမယံ–ဆင်စွယ် အစရှိသော အလုံးစုံသော အစွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကို၊ (အနုဋီကာနာမိ- ၌စပ်) ဝိသာဏမယဝိ–သားချိုဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်၌လည်း၊ အကပ္ပိယံနာမ - မအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်မည်သည်၊ နတ္ထိ - မရှိ၊ [အဉ္ဇနီပုဒ်ကို ငဲ့၍ အကပ္ပိယာနာမ- ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊]နဉ္ဇမယာဒယော-နဉ္ဇမယအစရှိသော မျက်စဉ်းကျည်တို့သည်၊ ကေနကပ္ပိယာယေဝ- ကေန် အပ်ကုန်သည်သာ၊ သလာကဋ္ဌာနိယန္တိ - ကား၊ ယဋ္ဌ - အကြင်အရပ်၌၊ သလာကံ– မျက်စဉ်းတံကို၊ ဩဟနန္တိ - သွင်းထားကြကုန်၏၊ တံ- မျက်စဉ်းတံထားရာထိုအရပ်ကို၊ (သာမညကံ)၊ သုဘိရဒဿနံဝါ-အခေါင်းရှိသော ဒုတ်ကိုဂုဏ်း၊ ထဝိကံဝါ- အိတ်ငယ်ကိုဂုဏ်း၊(ဝိသေသကံ)အနု ဇာနာမိ-ဏ်၊ ဇတိအတ္ထော-နက်၊[တိဋ္ဌတိ ဣတိ ဒွာနိယံ၊ ဒွာ-ခေတ်, အနိယ ပစ္စည်း၊ သလာကာယ – ဒွာနိယံ သလာကဋ္ဌာနိယံ] အံသဗဒ္ဓကော တိ - ကား၊ အဉ္ဇနီထွဝိကာယ – မျက်စဉ်းကျည်အိတ်၏၊ အံသဗဒ္ဓကော – ပခုံးလွယ်သည်၊ (ပခုံးဋ္ဌဲ ပဋ္ဌာည်ကြောင်းဖြစ်သော လွယ်အိတ်ကြိုးသည်၊ နဟောတိ၌စပ်၊) ယမက နတ္ထုကရဏိန္တိ - ကား၊ သမဿသာတာဟိ – ညီမျှသော နာနှဲ့ပရည် ရှိကုန်သော၊ (အဂ္ဂိအမ္ဗ နာနှဲ့ပရည်ဂင်ကုန်သော၊ ဒွီဟိ – နှစ်ခုကုန်သော၊ ပနာဠိကာဟိ-ပြွန်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ ကေ - တ၌သော၊ နတ္ထုကရဏိ – နာနှဲ့ပတံက်၊ (အနုဋီကာနာမိ၌ စပ်)။

\+ × × × × × × ×

ဆမကနတ္ထုကရဏီ၊ ၊ကရီယတိ စတာယာတ် ကရဏီ၊ နတ္ထုဃာ + ကရဏီ နတ္ထုကရဏီ၊ (နာနှဲ့ပမူကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော နာနှဲ့ကံတံ၊) ယမကာ+ နတ္ထုကရဏီ ယမကနတ္ထုကရဏီ၊ နာနှဲ့ပတံတခုသို့ နာနှဲ့ပဘို့ရန် ပြုံးတံနှစ်ခု အဆုံပါသော, ထိုပြုံးတံ

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တေလပါကန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ– အမ္ပတ်မရှိ တစုံတခု သော၊ ဘေသဇ်-ဆေးကို၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်အပ်ပြီ၊ တံ သမ္မံ-ထို အလုံးစုံသောဆေး သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတမေဝ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ- ဖြစ်တော့၏၊ အတိက္ခိတ္တမဇ္ဇာနိတိ-ကား၊ အတိဝိယ-အလွန်အဂဲသာလျှင်၊ ခိတ္တမဇ္ဇာန်-ခတ် အပ်သောသေရည်အရက် ရှိကုန်သော၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ မဇ္ဇံ- သေရည်အရက်ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ယောဇိတာနိ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်သော၊ (“တေလာနိ ပစန္တိ” ၌စပ်၊) ဇုတိအတ္ထော-၌ကားအနက်။

အဂ်ဝါတောတိ - ကား၊ ဟတ္ထပါဒေ – လက် ခြေ၌၊ ဝါတော – လေသည်၊ (ဟောတိ၌စပ်)၊ [“အဂ်မင်္ဂေသု ဝါတော” ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊] သမ္ဘာရသေဒန်-ကား၊ နာနာဝိဓ ပဏ္ဏာဘဂ်သေဒံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော ချိုးအပ်သော သစ်ရွက်တို့ဖြင့်နှုးနှပ်မှုကို၊ ဝါ-ချွေးထုတ်မှုကို၊ (အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) မဟာသေဒန်- ကား၊ မဟန်္တံ- ကြီးကျယ်သော၊ (သမ္ဘာရသေဒထက်ပင် ကြီးကျယ်သော၊)

× × × × × × ×

ဉ်လည်း နှာနှပ်ရည် အညီအမျှဝင်သော နှာနှပ်တံတည်း၊ ဒီဟိ ပနာဠိကာဟိတို့ကား ဇာတ္တမှုတ လက္ခဏာတည်း၊ [ဓူမံပါတုံနှင့် စပ်၍ မှတ်ဘွယ်ကို ဘေဇနဝဂ် ဒန္တပေါန သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

ယံကိဉ္စိ၊ပေ၊ဟောတိ ။ ။ဆိကိုချက်ရာ၌ ဆေးအမျိုးမျိုး ထည့်တတ်ကြ၏၊ ချက် အပ်သောဆိကို ခွင့်ပြုလျှင် ထို ဆေးအမျိုးမျိုးကိုလည်း ခွင့်ပြုအပ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်– ဟူလို၊ ပက္ခိတ္တံနေရာဝယ် “ပက္ခိပန်တံ” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ မကောင်းပါ၊ ယောဇနာ၌ တံ သမ္ဗံ တေလပါကန္တိ သမ္ဗန္ဓေါဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုဒေလို“ယသ္မိံ တေလပါကေ ယံကိဉ္စိ ဘေသဇ်ံ ပက္ခိတ္တံ၊ သမ္ဗံ တံ တေလပါကံ အနုညာတမေဝ ဟောတိ ” ဟု ရှေး နိဿယအနက် ပေးသည်၊ မိမိကား သမ္ဗံအရ ယံကိဉ္စိ ဘေသဇ်ံကို ပြန်၍ စွဲသင့်သည်-ဟု ထင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ယံကိဉ္စိနှင့်ညီအောင် တံ ထည့်၍ အနက်ပေးလိုက်သည်၊ အချို့စာများ၌ “အတိပက္ခိတ္တ မဇ္ဇာနိတံ” ဟု ရှိ၏၊ ပက္ခိတ္တဟု ထင်ရှားပြီးကို ခိတ္တဟု မထင်မရှား မှတ်၍ သင့်သောကြောင့် မူရင်းပါဠိ ဟုတ်ဟန်မတူ။

သမ္ဘာရသေဒံ။ ။ယခုကာလ၌ ဝါးခြမ်းကို ချွေးပေါင်းလုပ်ဘို့ရန် လူတရပ်လေဒံ နိုးနိုး မြင့်အောင် ရက်၍ ဗျာ သင်ဖြူးတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ အဝတ်တို့ဖြင့် ဖြစ်စေ ကာလျက် ချွေးပေါင်းလုပ်ထားကြ၏၊ တမာရွက် မယ်ဇလီရွက် စသော အမျိုးမျိုးသော အရွက် များကိုထည့်၍ ရေနွေးကြိုပြီးလျှင် ထိုရေနွေးအိုးကို ချွေးပေါင်းတွင်းသို့သွင်း၍ ခါးဝတ် မျှလောက်ကိုသာ ဝတ်ပြီးလျှင် ချွေးပေါင်းတွင်းသို့ဝင်၍ ထိုင်ခုံတခုခုဖြင့် ထိုင်နေလျှင် မကြာခင် တကိုယ်လုံး၌ ချွေးထွက်၍လာသည်၊ ထို ချွေးတွေကိုလည်း ချွေးပေါင်း အတွင်းမှာပင် သုတ်၍သုတ်၍ ပစ်ရသည်၊ ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် နှုးနှပ်မှုကို သမ္ဘာရ သေဒ – ဟု ခေါ်ရသည်၊ ဤကဲ့သို့ နှုးနှပ်ပေးလျှင် ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌ လျောက်နေသောလေများ ငြိမ်သွားရကား ခန္ဓာကိုယ် မတောင့်တင်းတော့ဘဲ ပြေ့ ပြောင်း၍ လာနိုင်သည်။

သေဒံ- နှူးနှပ်မှုကို၊ဝါ- ခွေးထုတ်မှုကို၊ (အနုဇာနာမိဒ္ဓစပ်)၊ ပုရိသပုဗ္ဗမာဏံ– ယောက်ျားတရပ် ပမာဏရှိသော၊ (တနည်း) ပေါရိသပမာဏံ-ယောက်ျားတရပ် ပမာဏရှိသော၊ အာဝါဠံ-တွင်းကို၊ အင်္ဂါရာနံ-မီးကျီးတို့ဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ပံသုဝါလိကာဒီဟိ-မြေမှုန့် သဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပိဒဟိတွာ-ဝိတ်ဖုံး၍၊ တတ္ထ-ထို မြေမှုန့် သဲ အစရှိသည်တို့၏အပေါ်၌၊ နာနာဝိဓာနိ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဝါတဟရဏာပကွာနိ - လေကို ဖယ်ရှားနိုင်သော သစ်ရွက်တို့ကို၊ (တမာရွက်စသော အရွက်တို့ကို၊) သန္ထရိတွာ - ဖြန့်ခင်း၍၊ တေလမက္ခိတန– ဆီတို့ဖြင့်သုတ်လိမ်းအပ်သော၊ ဂတ္တေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ (ဣတ္ထာမှုလက္ခဏာ)၊ တတ္ထ-ထို သစ်ရွက်အခင်းပေါ်၌၊ နိပဇ္ဇိတွာ- လျောင်း၍၊ သမ္မရိဝတ္တဒန္တေန- တင်ပြင်းပြန်းပြန် ပြန်လျက်၊ (ဝဘက်စောင်းလိုက် ယာဘက်စောင်းလိုက် ပက်လက်လှန်လိုက် မှောက်လျက်ဒုနလိုက် ပြုလျက်၊) သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ သေဒေတုံ- နှူးနှပ်ခြင်းငှါ၊ ဝါ-ခွေးထုတ်ခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်။

ဘဒ္ဒံဒါဒကန္တိ-ကား၊ နာနာပက္ကာဘင်္ဂံကုထိတံ-အမျိုးမျိုးသော ချိုးအပ်သော သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ပွက်ပွက်ဆူသော၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ (အနုဇာနာမိဒ္ဓစပဲ)၊ တေဟိ ပက္ကောဟိစ-ထို သစ်ရွက်တို့ဖြင့်ငင်း၊ (တေန) ဥဒကေနစ-ထို ရေပူဖြင့်ငင်း၊ သိဒ္ဓိတွာ သိဒ္ဓိတွာ-လောင်း၍လောင်း၍၊ သေဒေတဗ္ဗော-နှူးနှပ်ထိုက်၏၊ [မာတောင့်တောင့် မဖြစ်အောင် ခန္ဓာကိုယ်ကို နှူးနှပ်မှုကို "သေဒေတဗ္ဗော" ဟု ဆိုသည်၊ "ရေချိုးသလိုချိုးခြင်း မဟုတ်, ခွေးထွက်လာအောင် အနည်းငယ်လောင်း၍ နှူးနှပ်ရမည်" ဟူလို၊] ဥဒကကောဋ္ဌကန္တိ-ကား၊ ဥဒကကောဋ္ဌေ-ရေချိုးအုံ၌၊ စာဋိ ဝါ–အိုးစရည်းကိုသော်၎င်း၊ ဒေါဏိ ဝါ-ရေစားကျင်းကိုသော်၎င်း၊ (ရေဇလားကိုသော်၎င်း၊) ဥဒက္ခာဒကဿ- ရေနွေးဖြင့်၊ ပူရေတွာ – ပြည့်စေ၍၊ တတ္ထ- ထို ရေချိုးအုံ၌၊ ပဝိသိတွာ–၍၊ သေဒကမ္မကရဏံ- နှူးနှပ်မှုကို ပြုခြင်းကို၊ ဝါ–ခွေးထုတ်မှုကို ပြုခြင်းကို၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်။[ရေပူငွေ့တွေ ရှိသောကြောင့် ထို ရေချိုးအုံ၌ ဝင်နေလျှင် ခွေးထွက်နိုင်သည်။]

ပဗ္ဗဝါတော ဟောတိတိ - ကား၊ ပဒ္ဓပဗ္ဗေ – အဆစ်တိုင်း အဆစ်တိုင်း၌၊ ဝါတော-လေသည်၊ ဝိဗ္ဘတိ-ထိုး၏၊လောဟိတံ မောစေတုန္တိ-ကား၊ သတ္တကေနဒါဃယေဖြင့်၊ လောဟိတံ–သွေးကို၊ မောစေတုံ-လွတ်စေခြင်းငှါ၊(အနုဇာနာမိဒ္ဓစပ်၊ [လေထိုးသောနေရာ၌ ဒါဃကလေးဖြင့် ပေါက်၍ သွေးထွက်သောအခါ လေပါ

× × × × × × ×

ပုရိသပုဗ္ဗမာဏံ၊ ၊"ပုရိသော ပမာဏံ ယဿတိ ပေါရိသံ" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် ပေါရိသံဟု်ရှင်းက ပမာဏအနက်ကို ဟောပြီးခြင်း၏၊ ဤ၌ ပမာဏပုဒ် တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် "ပုရိသပုဗ္ဗမာဏံ" ဟု ရှိသင့်မည်ထင်သည်၊ တနည်း — ပုရိသသဒ္ဒ ပေါရိသံ–ထောက်ပြီးဖြစ်သော တရပ်, လက်ခုပ်တစ်ဝက်၊ ပေါရိသံ+ပမာဏံ ယဿတိ ပေါရိသပမာဏော(အာဝါဠော)၊ ဤသို့သော်လည်းကြီး

ထွက်သွားသည်၊] ပဇ္ဇံ အဘိသန်ရိတုန္တိ-ကား၊ ယေန-အကြောင်းဆေးဖြင့်၊ ဖလိတ ပါဒါ-ကွဲသောခြေတို့သည်၊ ပါကဘ်ကာ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ နာဠိကေရာဒိသု- အုန်းသီး အစရှိသည်တို့၌၊ နာနာဘေသဇ္ဇာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဆေးတို့ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ တံပဇ္ဇံ-ထိုရောဂါ၏ အစိုးအပွားဖြစ်သော ဆေးကို၊ အဘိသန်ရိတုံ-ပြုစိမ်ခြင်းငှါ၊ ပါဒါနံ-ခြေတို့၏၊ ဝါ-တို့အား၊ သပ္ပါယ ဘေသဇ္ဇံ-လျောက်ပတ်သော ဆေးကို၊ ပစိတုံ-ချက်ခြင်းငှါ၊(အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) ဇာတိ အတ္ထော-နက်၊ တိလကဉ္ဇန အတ္ထောတိ-ကား၊ ပိဋ္ဌေဟိ-ကြိတ်ချေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ- အမ္ဘန့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ တိလေဟိ - နှမ်းတို့ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊(ဟောတိ၌စပ်)၊[ကဏ္ဏသဒ္ဒါ အမ္ဘန့်အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ကဏ္ဏကို ပိဋ္ဌ- ဟု ဖွင့်သည်၊ ပိသိယိ သူတိ ပိဋ္ဌာ-ကြိတ်ချေအပ်သော အမ္ဘန့်တို့။] ကဗဠိကန္တိ- ကား၊ ဝဏမုခေ-အနာဝဠ်၊ သတ္တုပိဏ္ဍံ-မုံမ္ဘန့်ဆိုင်ကို၊ ပက္ခိပိတုံ-ထည့်ခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) သာသပကုန္ဒနာတိ-ကား၊ သာသပပိဋ္ဌေန-မုံညှင်းမှုန့်ဖြင့်၊ (“ဖေါသိတုံ- ဖြူးခြင်းငှါ” ၌စပ်၊) ဝမုမံသန္တိ - ကား၊ အဓိကမံသံ-အပိုဖြစ်သော အသားသည်၊ အာကိဝိယ-စို့ကဲ့သို့၊ ဥဒ္ဓဟတိ-ပေါ်ထွက်နေ၏၊ လောဏသက္ခရိကာယ ဆိန္ဒိတုန္တိ- ကား၊ ခါရေန-ဆားငံရေဖြင့်၊ဆိန္ဒိတုံ-ဖြတ်ခြင်းငှါ၊ (“အနုဇာနာမိ” ၌ စပ်)။

ဝိကာတိကန္တိ - ကား၊ ဘေလရုန္ဓနပိလောတိကံ – ဆီကို ပိတ်ဆို့ကြောင်းဖြစ်သော အဝတ်ပိုင်းကို၊ [လျောကျသောဆီကို ပိတ်ဆို့ကြောင်း ဖြစ်သော အဝတ်၊“ဝိကာသံ ရုန္ဓတီတိ ဝိကာသိကံ” ဟု ယောဇနာပြု၏၊ ဝိကာသံ-ပွင့်လင်း

× × × × × × ×

ပဇ္ဇံ။ ။ပါဒါနံ ဟိတံ ပဇ္ဇံ-ဟုပြု၊ ပဇ္ဇံအရ ခြေနယ်ဆီ ရိုးရိုးကို မယူစေဘဲ ဆေးတို့ဖြင့် ဖေါ်စပ်ထားသောခြေနယ်ဆီကိုယူစေလိုသောကြောင့် ပါဒါနံသပ္ပါယဘေသဇ္ဇံ-ဟု မိန့်သည်၊ ရိုးရိုးခြေနယ်ဆီကား ပါဒဘဉ္ဇန သိက္ခာပုဒ်၌ ပါသွားပြီ။

ကဗဠိကံ။ ။ကဗဠသဒ္ဒါသည် စပါးမျိုး(၇)ပါးမှ ဖြစ်သော ထမင်းလုပ် ထမင်းဆုပ် ထမင်းခဲ အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တုပိဏ္ဍံ(စပါးမျိုး-၇ပါးမှဖြစ်သော မုံမ္ဘန့်၏ အဆိုင်အခဲကို)ဟု ဖွင့်သည်၊ ကဗဠသ-ထမင်းဆုပ် မုံမ္ဘန့် အဆုပ်ကို + ပက္ခိပနံ-အနာဝဠ်၌ ထည့်ခြင်း(အုံထားခြင်း)တည်း၊ ကဗဠိကံ-ခြင်း၊ [ယောဇနာ၌ “ကဗဠေန ပက္ခိပနံ ကဗဠိကံ”ဟု ပြု၏။] ဝိမတိ၌ ဤသတ္တုပိဏ္ဍံ ကိုပင် “ဥပနာဟဘေသဇ္ဇံ-ကြပ်စည်းကြောင်း ဆေး”ဟု ဖွင့်သည်။

လောဏသက္ခရိကာယ။ ။ဆားပွင့်ကို“လောဏသက္ခရ”ဟု ခေါ်၏၊ ဆားချက်ပြီးသောအခါ ထိုဆားပွင့်မှ ဆားငံရည်ထွက်၏၊ ထိုဆားငံရည်ဖြင့် အနာပေါ်တက်နေသောအသားကိုဖြတ်ဘို့ရန် ခွင့်ပြုဟန်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် “ခါရေန ဆိန္ဒိတုံ”ရှိသောပါဠိသာ အမှန်ဖြစ်သင့်၏၊ “ခုရေန ဆိန္ဒိတုံ” ဟု ရှိသည်ကား မူလပါဠိ ဟုတ်ဟန်မတူ၊ [ခါရေနာတိ လောဏသက္ခရိကမယေန ခါရေန၊— ယောဇနာ။]

ဖသောအားဖြင့် စီးကျလာသောဆီကို၊ ရုန္ဓတိ·ပိတ်ဆို့တားမြစ်တတ်၏၊ အဝတ်ဖြင့်
ဖုံးထားသောအခါ ဆီသည် ဘေးသို့ စီးရွှံ့မကျတော့၊] သမ္ဖံ ဝဏ္ဏပဒိုကမ္မန္တိ-ကား၊
ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ဝဏ္ဏ ပရိကမ္မံနာမ-ဝဏ္ဏပရိကမ် မည်သည်၊
(အနာဌ် အဖန်ဖန်ပြုထိုက်သော အမှုမည်သည်၊) အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သမ္ဖံ- အလုံးစုံ
သော ဝဏ္ဏပရိကမ်ကို၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇုတိအတ္ထော- နက်။

သာမံ ဂဟေတ္ဝာတိ-ကား၊ ဇုဒံ-ဤမဟာဝိကဋဆေးကို၊ ကောလံ-ဒဋ္ဌဝိသနှင့်
မဖက် သက်သက်၊ သပ္ပဒဋ္ဌဿေဝ - မြွေကိုက်အပ်သူသည်သာ၊ (ပရိဘုဉ်္ဇိတမ်ဖံ-
သုံးဆောင်ထိုက်သည်ကား၊) နာ-မဟုတ်သေး၊ အညသ္မိမ္ပိ-မြွေဆိပ်မှ တပါးလည်း
ဖြစ်သော၊ ဒဋ္ဌဝိသေ-ကိုက်ခြင်းကြောင့် အဆိပ်သည်၊ သတိ-ဖြစ်လသော်၊ သာမံ-
ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ ပရိဘုဉ်္ဇိတမ်ဖံ-သုံး·ဆောင်ကောင်း၏၊ [သာမံ ဂဟေ
တ္ဝာတိ ဇေတ္ထ သပ္ပဒဋ္ဌဿ အတ္ထာယ အညေန ဘိက္ခုနာ ဂဟိတမ္ပိသာမံ ဂဟိတ
သဒိသမေဝ ဂန္ဆတီတိ ဝေဒိတမ်ံ၊-သာရတ္ထ။] ပန - အကျိုတပါးကား၊ အညေသု-
သပ္ပဒဋ္ဌမှ အခြားကုန်သော၊ ကာရဏာသု - အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတ
မေဝ-အာကပ်ခံအပ်ခဲသော မဟာဝိကဋဆေးသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏၊ ကတော
ပန ပဋိဂ္ဂဟဟတမ္ဖောတိ - ကား၊ (ဂုထော - ကျင်ကြီးသည်၊) ဘူမိပပ္ပတ္တော-မြေသို့
ရောက်ပြီးသည်၊ ဝါ - တည်ရာခွက်ထည်းသို့ ရောက်ပြီးသည်၊ သစေ (ဟောတိ-
အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟေတမ်ဖော-အာကပ်ခံဆိုက်၏၊ အပ္ပတ္တံပန-မြေသို့မရောဲ
သေးသော ကျင်ကြီးကိုကား၊ ဝါ– တည်ရာ ခွက်ထည်းသို့ မရောက်သေးသော
ကျင်ကြီးကိုကား၊ ဂဟေတုံ-ကိုယ်တိုင်ယူခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ယရဒ္ဒိန္ဓကာဗာဓောတိ - ကား၊ ဝသီကရဏ ပါနက သမုဋ္ဌိတရောဂါ-မိမိ
အလိုကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော ဆေးဖျော်ရည်စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါသည်၊
(ဟောတိဉ္စစပဲ၊) သီတ ဒလောဒိန္ဓိ- ကား၊ နှင်္ဂလေန- ထွန့်ဖြင့်၊ ဝါ-ထယ်ဖြင့်၊
ကသန္တသ-ထွန်သူ၏၊ ဖာလေ - ထွန်သွားဌ်၊ ဝါ- ထယ်သွားဌ်၊ လဂ္ဂမတ္တိကံ–
ကပ်ငြိသော မြေညက်ကို၊ ဥဒကေန – ရေဖြင့်၊ အာလောဒေတွာ– မွှေနှောက်၍၊

× × × + × × ×

ယရဒ္ဒိန္ဓကာဗာဓောဒိ ။ ။ ယရအရ အိမ်ကိုရသော်လည်း ဌာနုပစာရအားဖြင့်
"အိမ်ရှင်မ" တိုင်အောင်ယူ၊ အိမ်ရှင်မက ဓိဒိအလိုပါအောင် ပေးအပ်သော ဝိယဓဆး
ရည်ကို "ယရဒ္ဒိန္ဓ" ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဆေးဧကြောင့်ဖြစ်သော ရူးနှမ်းနှမ်းဖြစ်ခြင်း စသော
ရောဂါကို "ယရဒ္ဒိန္ဓကာဗာဓ"ဟု ခေါ်သည်၊ ယရေန+ ဒိဓန္ဓော ယရဒ္ဒိန္ဓော၊ အိမ်သည်
(အိမ်ရှင်မသည်) ပေးအပ်သော ဝိယဓဆးရည်၊ ယရဒ္ဒိန္ဓေန+ သမုဋ္ဌိတော+ ယရဒ္ဒိန္ဓ
ဓကာ၊ ယရဒ္ဒိန္ဓကာဓ+ဓသော+ အာဗာဓောစသတိ ယရဒ္ဒိန္ဓကာဗာဓော၊ ကရောတိ+
အာနေနာတိ ကရဏံ၊ ဝသံ + ကရဏံ + ဝသီကရဏံ၊ ဓိဒိအလိုပါအောင် ပြုကြောင်း
ဖြစ်ပေသာ ဆေးရည်၊ ဝိဝိယဓတတိ+ပါနံ၊ (ဆေးခတ်ထားသော ဖျော်ရည် လဘက်ရည်
စသည်၊) ပါနီးယဝ ပါနကံ၊ ဝသီကရဏံဓ+ တံ+ ပါနကံဓောတိ ဝသီကရဏပါနကံ၊
ဓတန+သမုဋ္ဌိတော ဝသီကရဏပါနကသမုဋ္ဌိတော၊ ဓရောဂါနှင့် ကမ္မဓာရည်းတွဲ၊

ပါယေတုံ-သောက်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ-တိုက်ခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇုတိအတ္ထော-နက်၊ ဒုဋ္ဌဝဟတိကောတိ- ကား၊ ဝိပန္နဝဟတိကော – ပျက်စီးသောအစာအိမ်ရှိသည်၊ ကိဒ္ဓိနော-ပင်ပန်းသဖြင့်၊ ဥစ္စာရော- ကျင်ကြီးသည်၊ နိက္ခမတိ-ထွက်ရ၏၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ [ဒုဿတီတိ ဒုဋ္ဌာ၊ သြဒနာဒိ ဝတ္ထာတိတိ ဝဟတိ၊ ဝမ်းဗိုက်အစာအိမ်၊ ဒုဋ္ဌာ + ဝဟတိ ယဿာတိ ဒုဋ္ဌဝဟတိကော၊] အာမိသခါရန္တိ – ကား၊ သုက္ခောဒနံ-ခြောက်သောထမင်းကို၊ ဗျာပေတွာ- မီးရှို့၍၊ တာယ ဆာရိကာယ–ထို ထမင်းခြောက်ပြာမှ၊ ပဋ္ဌရိတံ-ယိုထွက်လာသော၊ ခါဒနာဒကံ–ပြာငံ့ရည်ကို၊ (ပါယေတုံ အနုဇာနာမိဋ္ဌစပ်၊) မုတ္တဟရိဘကန္တိ-ကား၊ ဂေါမုတ္တ ပရိဘာဝိတံ-နွားကျင်ငယ်ဖြင့် ထုံအပ်သော၊ ဟရိတကံ-ရှစ်ရှားသီးကို၊(အနုဇာနာမိ-ဋ္ဌစပ်၊) [မုတ္တေန + ပရိဘာဝိတံ + ဟရိဘကံ မုတ္တဟရိတကံ၊ ဤဆေးကိုပင် ရဟန်းသစ် သြဝါဒခံစေး၌ "ပူတိ မုတ္တဘေသဇ္ဇ" ဟု ဆိုသည်။]

အာဘိသန္ဒကာယောတိ - ကား၊ ဥဿန္နဒေါသကာယော - များသောအပြစ်ရှိသော ကိုယ်ရှိသည်၊(ဟောတိဋ္ဌစပ်၊)အစ္ဆကဋ္ဌိယန္တိ-ကား၊ တင်္ကာဠလောဒကမင်္ကော-ဆန်ဆေးရေအကြည်တည်း၊ အကဋ္ဌယူသန္တိ-ကား၊ အသိနိဒ္ဓေါ-မည်ကြောသော၊ မုဂ္ဂပစိတပါနိယော- ပဲနောက်ပြုတ်ရေတည်း၊ ကဋ္ဌာကဋ္ဌန္တိ - ကား၊ ဓောတသိနိဒ္ဓေါ-ဆေးအပ်(စစ်အပ်)သည်ဖြစ်၍ ညက်ညောသော၊ သေဝ- ထို

× + × × × × × ×

သိတာလေါဒ္ဓိ။ ။သိတာသဒ္ဒါသည် လယ်ထွန်ရာဌာ ထွန်ကြောင်းထယ်ကြောင်းကို ဟော၏၊ သိတာတု ဖါလပဒ္ဓတိ၊ [အဘိဓာန် ၄၄၉] အလောဋ္ဌနံ အာလောဋ္ဌော၊ သိတာယ အာလောဋ္ဌော သိတာလောဋ္ဌော၊ ထွန်ချေးခဲဖြင့် မွှေခြင်း၊ သိတာလောဋ္ဌော ယဿာတိ သိတာလောဋ္ဌိ၊ ထွန်ချေးခဲဖြင့် မွှေခြင်းရှိသော ဇရ။

တာယ၊ပေါပဋ္ဌရိတံ။ ။ပရိဿာဝဓနေ တန္တာရိကံ ပက္ခိပိတွာ ဥဒကေ အာဘိသိဋ္ဌေ တေ တတော ဆာရိကတော ဟေဋ္ဌာ ပဋ္ဌရိတံ ခါဒနောဒကံ၊ ပုဝါရေစစ်ထည်း၌ ထိုထမင်းခြောက်ပြာကို ထည့်၍ ရေကို လောင်းထည့်အပ်သည်ရှိသော် ထိုထမင်းခြောက်ပြာမှ အောက်သို့ ယိုကျလာသော ပြာငံရည်၊—ဝိမတိ။

တင်္ကာ၊လောဒကမင်္ကော။ ။"တင်္ကာလောဒကမင်္ကော–ဆန်ဆေးရေအကြည်မျှတည်း" ဟု မူကွဲရှိသော်လည်း မကောင်း၊ အစ္ဆကို မင်္ကောဟုဆင်း၊ ကဋ္ဌိယကို တင်္ကာလောဒကဟုဆင်း ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ "တင်္ကာလကသဒ္ဒေါတိ တင်္ကာလခေါဝနောဒကကသဒ္ဒေါ–ဆန်ဆေးရေအဖတ်" ဟု ရှိ၏။

အကဋ္ဌယူသံ။ ။ယူသသဒ္ဒါသည် "ပဖြိတ်ရည်"အနက်ကို ဟော၏၊ ကောင်းစွာမစစ်အပ်သေးသောကြောင့် သိနိဒ္ဓမဖြစ်ရကား အကဋ္ဌ(မပြုပြင်အပ်)ကိုပင် အသိနိဒ္ဓေါဟု ဖွင့်သည်၊ နောက် ကဋ္ဌာကဋ္ဌန္တိကား "မုဠ္ဂေ ပစိတ္ဝာ အစာလေတ္ဝာဝ (မလှပ်စေဘဲသာ) ပရိဿာဝိတေန (အပေါ်ရုံစစ်ယူအပ်သော) မုဂ္ဂသူးပနာတိ ဂဏ္ဌိုဗဒေသု ဝုတ္တံ" ဟု သာရတ္ထဆို၏၊ ထိုအလို လှပ်ရှားမှု မပြုအပ်သည်ကို အကဋ္ဌ, အပေါ်ရုံစစ်မှု ပြုအပ်သည်ကို ကဋ္ဌဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

ပဲနောက်ပြုတ်ရည်ပင်တည်း၊ ပဋိစ္ဆာဒနီယေနာတိ- ကား၊ မံသရသေန - အသား ရည်ဖြင့်၊ (အတ္ထော ဟောတိဒ္ဓစပ်၊) [လူမမြင်အောင် အသားရည်ကိုပင် တစုံတခု ဖြင့် ဖုံး၍ ထားအပ်သောကြောင့် ပဋိစ္ဆာဒနီယဟု ခေါ်ဟန်တူသည်၊ ယောဇနာ ဌကား–မံသရသနာတိ ဣမိနာ မံသရသော မံသေန ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗန္တိ ပဋိစ္ဆာ ဒနီယန္တိ ဝုစ္စတိတိ ဒဿတိ၊ အသားဖြင့် ဖုံးအပ်သောကြောင့် အသားရည်ကို ပဋိစ္ဆာဒနီယ ခေါ်သည်–ဟု ဆို၏။]

ဂုဠာဒိအနုဇာနနကထာ

သစေ ဘိက္ခဝေ ပက္ကာဝိ မုဂ္ဂါ ဇာယန္တိတိ–ကား၊ ပက္ကာ-ကျက်ပြီးကုန်သော၊ မုဂ္ဂါ - ပဲနောက်တို့ကို၊ ဝါ - တို့သည်၊ သစေဝိ ဇာယန္တိ – အာကယ်၍မူလည်း ပေါက်ဒစကုန်ဥူးတော့၊ (ဝံသတိပိ)၊ ယထာသုခံ - ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ပရိဘုဉ်တဗ္ဗာ–သုံးဆောင်ကောင်းကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ ပက္ကတ္တာ- ကျက်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ–ထို ပဲနောက်တို့သည်၊ ကပ္ပိယာဝေ– အပ်ကုန်သည်သာ။

အန္တောဝုတ္ထန္တိ-ကား၊ အကပ္ပိယကုဋိယံ- အကပ္ပိယကျောင်း၌၊ ဝုတ္ထံ-တည်နေစအပ်ပြီ၊ သာမံပက္ကန္တိတ္ထေ–ဤပါဠိ၌၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ပစိဟုံ-ချက်ခြင်းငှါ၊ နဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ အသ-ထိုရဟန်းအား၊ (နဝဋ္ဋတိ ဒ္ဓစပ်၊) ဥဏ္ဟာယဝုယာ - ပူသော ယာဂုဖြစ်၊ သုလသိပက္ကာနိဝါ- ရုံးရွက်တို့ကိုသော်၎င်း၊ သိင်္ဂီဝေရံဝါ–ချင်း(ဂျင်း)ကိုသော်၎င်း၊ လောဏံဝါ-ဆားကိုသော်၎င်း၊ သစေပက္ခိပန္တိ-အာကယ်၍မူလည်းထည့်ကြကုန်အုံ၊ (လူသာမဏေတို့က ထည့်ကြုံကုန်အုံ၊) တမ္မိ- ထိုပူသော ယာဂုကိုလည်း၊ စာလေတုံ– လှပ်စေခြင်းငှါ၊ နဝဋ္ဋတိ၊ (လှပ်ပေးသည့်အတွက် အရွက်စသည့် ကျက်လွယ်သွားသောကြောင့် မအပ်၊) ပန-အနှယကား၊ ယာဂုံ-ကို၊ နိဗ္ဗာပေမိ-ငြိမ်းစေ၏၊ ဇုတိ- ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ စာလတုံ–ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (အရွက်စသည်ကို ကျက်စေလိုသော ဆန္ဒမရှိဘဲ ယာဂုအားအောင် လှပ်ပေးရာ၌ အရွက်စသည် ကျက်သွားသော်လည်း အင်ပါ၏" - ဟူလို၊) ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ- မနှပ်သေးသော ထမင်းကို၊ လဘိတ္ဝာပိ ရ၍လည်း၊ ဖိဒဟိတုံ-သပိတ်ကို ဖိတ်ခြင်းငှါ၊

× × × × × × ×

ဥဏ္ဟာဏ္ဍုလဘတ္တံ၊ ၊"ဥဒ္ဓံ+တဏ္ဍုလံယဿာတိ ဥဿဏ္ဍုလံ-အထက်၌တက်သော ဆန်ခဲသောထမင်း (သဒ္ဒဿ)၊ မနှပ်သောထမင်း(ဝေါဟာရဿ)၊ ဤသို့ ကြံသင့်၏၊ ယောဇနာ၌–"ဥဏ္ဟာဏ္ဍုလဘတ္တာနိ ပဏ္ဍိတာနုလဒ်တော ဝိယောဓေါတံ ဥဏ္ဟာဏ္ဍုလော၊ ဥကာရော ဟိ ဝိယောဂဿဝါဒကော၊ အပဏ္ဍိတာဏ္ဍုလော်တိ အတ္ထော၊ ဥဏ္ဟာဏ္ဍုလမယံ ဘတ္တာနိ ဥဏ္ဟာဏ္ဍုလဘတ္တံ"ဟု ကြံစေလသည်။

နဝန္ဒတိ၊ ပန- ဆက်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ပိဒဟိတ္ဝာဝ-သပိတ်ကို ပိတ်ပြီး၍သာ၊ သစေ ဒေန္တိ-အာကယ်၍ ပေးလှူကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ဝါ- တနည်း၊ ဘတ္တံ-သည်၊ မာနိဗ္ဗာယတု-မအေးပါစေလင့်၊ ဇုတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပိဒဟိတုံ-ဌါ၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ("မနပ်သေးသည်ကို နပ်အောင်" ဟု သဘောမထားဘဲ "မအေးအောင်"ဟု သဘောထားလျက် သပိတ်ကိုပိတ်လျင် အပ်ပါ၏)။

ပန-ဆက်၊ ခီရတက္ကာဒိသု၊နို့ရည် ရက်တက်ရည်အစရှိသည်တို့သည်၊ သကိံ တကြိမ်၊ ကုထိတေသု- ပွက်ပွက် ဆူပြီးကုန်လသော်၊ အဂ္ဂိ-မီးကဲ့၊ ဒါတုံ-ဌါ၊ ဝန္ဒတိ- ၏၊ (ကဿာ- ကြောင့်နည်း၊) ပုနပါကဿ- နောက်ထပ် ချက်ခြင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊[တကြိမ် ကျက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် နောက်ထပ် မီးထည့်သော်လည်း သာမံပါက မဖြစ်၊ ပုနပါကသာ ဖြစ်၏၊ ပုနပါကကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူပြီး ဖြစ်သည်။]

ဥက္ကာပိလ္လာကာပိ ခါဒန္တိတို့-ကား၊ ဗိဠာလ မူသိက ဂေါဓာ မဂ်ုသာ-ကြောင်, ကြွက်, ဖွတ်, မြွေပါတို့သည်၊ ခါဒန္တိ-န်၏၊ ["ဗိဠာလာဒိနံ သတ္တာနံ သမူဟော ရုဠ္ဍိဝသေန ဥက္ကာပိလ္လာကောတိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ ဗိဠာလ မူသိက ဂေါဓာမဂ်ုသာတိ"-ယောဇနာ။] ဒမကာတိ-ကား၊ ဝိယာသာဒါ- စားကြွင်းစားတို့သည်၊ (ပရိဝါရေန္တိ၌ စပ်။)

တတော နီဟဋန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ နိမန္တိတာ – ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဘုဉ္ဇန္တိ-စားကြကုန်၏၊ တတော–ထို ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်မှ၊ နီဟဋံ - ထုတ်ဆောင်အပ်သော ခဲဘွယ်ကို၊ ("ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိ"၌ စပ်၊) ဝနဋ္ဌံ ပေါက္ခရဏ္ဍန္တိ-ကား၊ ဝနေစဝ-၌ဂုဏ်း၊ ပဒုမိနိဂဏ္ဍစ-ပဒုမ္မာကြာချုံ၌ဂုဏ်း၊ ဇာတံ- ပေါက်သောခဲဘွယ်ကို၊ ("ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိ"၌စပ်၊) အဗိဇန္တိ-ကား၊ ယဿ–အကြင် သစ်သီး၏၊ ဗိဇံ-အစေ့သည်၊ အင်္ကုရံ- အညွှန့်အညှောက်ကို၊ နဇနေတိ-မဖြစ်စေ၊ တံ တရုဏဖလံ- ထို နုသောအသီးကိုဂုဏ်း၊ နိဗ္ဗတ္တဗီဇန္တိ-ကား၊ ဗိဇံ- အစေ့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေန္တာ- ထုတ်၍၊ အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတမ္ဗကံ-သုံးဆောင်ထိုက်သော၊ အမ္ဗပနသာဒိံ-သရက်, ပိန္ဓဲ အစရှိသော အသီးကို၊ (" ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိ "၌စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အမ္ဗပနသာဒိံဟု ဒုတိယန္တရှိစေ။)

× × × × × × × ×

ဒမကာ ။ ။ ဝိဃာသာဒ ဘာဝေန နိဟတမာနတ္တာ ကာယဝါစံ ဒမေတီတိ ဒမကော ဝိဃာသာဒေါတိ အာဟ ဝိဃာသာဒါတိ၊–ယောဇနာ၊ တောင်းရမ်းစားသောက်ရသည့်အတွက် ကိုယ်နေ နှုတ်ပြောအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်းကြောင့် ယဉ်ကျေးပြီးသော သူတောင်းစားများကို " ဒမက " ဟု ခေါ်သည်၊ ဝိရူပေါ – စားကြွင်းဖြစ်၍ ဖေါက်ပြန်သော + ဃာသော – အစာတည်း၊ ဝိဃာသာဒေါ–စာ၊ ဝိဃာသံ+ အဒတိ ဘက္ခတီတိ ဝိဃာသာဒေါ။

ဒုရောပယော ဝေဏ္ဏာတိ-ကား၊ ဒုက္ခေန-ခဲယဉ်းသဖြင့်၊ ရူဟတိ- အသားနုတက်ရ၏၊ ဒုက္ခေန-ဖြင့်၊ ပါကတိကော-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ ဇာတ်အထွေ၊ ဒုပ္ပရိဟာရံ သတ္ထုနော်-ကား၊ သမ္မာဓေ-ကျဉ်းမြောင်းသောအရပ်၌၊ ဒုက္ခေန-ဖြင့်၊ သတ္ထံ-ဒါးကို၊ ပရိဟရေယျ-ဆောင်ထိုက်၏၊ သတ္ထကမ္မံဝါဝတ္ထိကမ္မံဝါတိ-ကား၊ ယထာ ပရိစ္ဆိန္နေ-အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ (လက် ၂ သစ် ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်၌၊) ယေနကေနစိ-အမှတ်မရှိတစုံတခုသော၊ သတ္ထေနဝါ- ဒါးဖြင့်သော်၎င်း၊ သုစိယာဝါ- အပ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ကဏ္ဏကေနဝါ-ဆူးဖြင့်သော်၎င်း၊ သတ္တိကာယဝါ-လုံငယ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ပါသာဏာသကလိကာယဝါ- ကျောက်စရစ်ဖြင့် သော်၎င်း၊ နခေနဝါ- လက်သည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဆိန္ဒနံဝါ - ဖြတ်ခြင်းကိုဂုဏ်း၊ ဖာလနံဝါ - ခွဲခြင်းကိုဂုဏ်း၊ ဝိဇ္ဈနံဝါ- ဖေါက်ခြင်းကိုဂုဏ်း၊ လေခနံဝါ-ခြစ်ခြင်းကိုဂုဏ်း၊ နကာတမ္ဘံ- မပြုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၏၊ သမ္ဘံ-အလုံးစုံသော၊ တေံ- ဤ ဖြတ်ခြင်း အစရှိသောအမှုသည်၊ သတ္ထကမ္မမေဝ- သတ္ထကမ္မသည်သာ၊ ဝါ-ဒါးဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန်-အဘို့တပါးကား၊ ယေန ကေနစိ- အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ စမ္မနဝါ-သားရေဖြင့်သော်၎င်း၊ ဝတ္ထေနဝါ-အဝတ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ဝတ္ထိဝိဇ္ဈနံ- စည်ဖေါင်းကို ဖိနှိပ်ခြင်းကို၊ နကာတမ္ဘံ- မပြုထိုက်၊ ဟိ- မှန်၏၊ သမ္ဘံ- အလုံးစုံသော၊ တေံ-ဤအမှုသည်၊ (သားရေဖြင့်ဖြစ်စေ အဝတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ စည်ဖေါင်းကို ဖိနှိပ်ခြင်းသည်၊)

× × × × × × ×

ဒုဇ္ဈာ ပဇယာ၊ ။ဒုက္ခေန ရောပိယတေ-အသားနုတက်စေအပ်၏၊ ဇာတိ ဒုရောပယော၊ [ဒုပ္ပဒ္မ ရူဟဓာတ်, ကာရိတ် ဏာပယ, ခပစ္စည်း၊ ခအနုဗန်ကို ချေ၊ ဟခြေ, ရကို ဝုဒ်ပြု, " ဒုက္ခေန ရူဟတိ " ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ကတ္တုရုဝ်ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ၊ ယောဇနာ၌မူ"ဒုက္ခေန+ရူဟတိ"ဟု ကတ္တုသာဓ်ပင် ပြု၏။]

သတ္ထကမ်ံ။ ။သတ္ထေန+ ကာတမ်ံ+ကမ်ံ သတ္ထကမ်ံ-ဒါးဖြင့် ပြုထိုက်သော အမှု (ဒါးခွဲမှု)၊ သတ္ထကို ဥပလက္ခဏာနည်းအား ဖြင့် ဆိုထား၏၊ ထိုသတ္ထဖြင့် သုစိ ကဏ္ဏက သတ္တိကာ ပါသာဏသကလိကာ နခတို့ကိုပါ ဥပလက္ခိတမှ အဖြစ်ဖြင့် ယူပါ-ဟု သိစေလို၍"သတ္ထေနဝါ၊ပေ၊ သတ္ထကမ္မမေဝ ဟောတိ"ဟု မိန့်သည်၊ သတ္ထေနကို ဆိန္ဒနံဝါ ဖာလနံဝါတို့နှင့်တွဲ၊ သုစိယာ ကဏ္ဏက သတ္တိကာယတို့ကို ဝိဇ္ဈနံဝါနှင့် တွဲ၊ ပါသာဏ သကလိကာ နခတို့ကို လေခနံဝါနှင့် တွဲပါ။

ဝတ္ထိကမ်ံ။ ။ဝသတိ စတ္ထောတိ ဝတ္ထိ၊ ဆီစသောဆေးရည်၏တည်နေရာ စည်ဝေါင်းပါစသာ ပြုနိုတံ၊ ထို စည်ဝေါင်းကလေးကို ဝိနိဗ်ဝေးသောအဝါ ဆီစသော ဆေးရည်သည် အနာဝိုရာသို့ ဝင်သွား၏၊ ထို့ကြောင့်"ဝတ္ထိဝိဇ္ဈနံ ကာတမ်ံ" ဟု ဆိုသည်၊ ဝတ္ထိ နာ + ကာတမ်ံ + ကမ်ံ ဝတ္ထိကမ်ံ " ဟု ပြု၊ [ဝတ္ထိဝိဇ္ဈနံ၌ ယထာ ဝတ္ထိဂတစေတလာဒအာဒန္တာသဒ္ဒါရေ အာရောဟန္တိ (တက်ရောက်ဝင်သွားကုန်၏)၊ စဝံ ဟစတ္ထေန ဝတ္ထိမဂ္ဂနံ (စည်ဝေါင်းကို နှိပ်စေးပူ)၊ — ဝိဓတ်၊ သား:ရေအဝတ် စွပ်ထားအပ်သောလက်ဖြင့် ဝိစေးခြင်းကို "စမ္မနဝါ"စသည်ဖြင့် ဆိုဟန်တူသည်။]

ဝတ္ထိကမ္မမေဝ-ဝတ္ထိကမ္မမည်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤသတ္ထကမ္မ ဝတ္ထိကမ္မတို့တွင်၊ သမ္ဘာဓသ သာမန္တာ ဒွင်္ဂုလာတိဇုဒံ–ဟူသော ဤစကားကို၊ သတ္ထကမ္မံယေဝ - ဒါးခွဲမှုကိုသာ၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဝုတ္တံ- အပ်ပြီ၊ ဝတ္ထိကမ္မံပန–စည်ဖေါင်းကိုဖိနှိပ်မှုကိုကား၊ သမ္ဘာဓေယေဝ-ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌သာ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ။

ပန - ဆက်၊ တတ္ထ - ထို ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌၊ ခါရံ– ဆားငံရည်ကို၊ အာဒါတုံ-ယူခြင်းငှါငင်း၊ ယေနကေနစိ- သော၊ ရဇ္ဇုကေန-ကြိုးငယ်ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတုံ ဝါ-ဖွဲ့စည်းခြင်းငှါငင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ တေန- ထိုဆားငံရည်ကို ယူခြင်း, ကြိုးငယ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခြင်းကြောင့်၊ ယဒိ ဆိဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ပြတ်သွားအုံ၊(ဧဝံသတိ)၊ သုစ္စိနှံ-ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်သည်၊ ဝါ - ကောင်းစွာ ပြတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အလ္လာဒုမိ ရောဂေပိ - မုတ်ကြိုးသော ရောဂါ၌လည်း၊ သတ္ထကမ္မံ - ဒါးခွဲမှုသည်၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အလ္လံ–အုတ်၊ ဖါလေတွာ–ခွဲ၍၊ ဗီဇာနိ-ဝေးစေ့တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ အရောဂံ- သည်ကို၊ ကရိဿာမိ–အုံ၊ ဇုတိ - ဤသို့ ကြံ၍၊ နကတ္တမ္ဗံ–ခွဲမှုကို မပြုထိုက်၊ ပန-အနွယ်၊ အဂ်ိတာပန ဘေသဇ္ဇာလိမ္ပနေသု- မီးဖြင့် ပူစေခြင်း, ဆေးလိမ်းကျံခြင်းတို့၌၊ ပဋိက္ခေပေါ– ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [အဂ်ိတာပန ဟူသည် မီးကင်ပေးခြင်း, ကျက်ပူတိုက်ခြင်းတည်း၊] ဝစ္ဆ မဂ္ဂေ-ကျင်ကြီးလမ်း၌၊ ဘေသဇ္ဇမက္ခိတံဝါ- သုတ်လိမ်းအပ်သော ဆေးသည်ရင်း၊ ဝါ-ဆေးသုတ်လိမ်းခြင်း၌ရင်း၊(နပုလိန်ဖြစ်၍ မက္ခိတံဟု ရှိစေ)အာဒါနဝန္ဒိဝါ-ယူအပ်သော အဝတ်ကျစ်ကိုင်း၊ ဝါ– အဝတ်လိပ်ကို ယူခြင်းကိုင်း၊ ယာယ (ဝေဠုနာဠိကာယ) - အကြင် ဝါးကျည်တောက်ဖြင့်၊ ခါရကမ္မံဝါ- ဆားငံရေသွင်းမှုကိုလည်း၊ ကရောန္တိ- ကုန်၏၊ တေလံဝါ- ဆေးဖြင့် ထိုအပ်သော ဆိကိုမှုလည်း၊ ပဝေသေန္တိ - ကုန်၏၊ သာ ဝေဠုနာဠိကာဝါ - ထို ဝါးကျည်တောက်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

× × × × × × ×

တတ္ထ ပန၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ရှေ့၌ "လောဏသက္ခရိကာယ ဆိန္ဒိတုံပိ ခါရေန ဆိန္ဒိတုံ"ဟု ရှိခဲ့၏၊ ထို ဆားငံရည်ကိုယူခြင်း ဟူသည် ပေါ်ထွက်နေသော အနာဒုတ်ပေါ်၌ ဆားငံရည်ထည့်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ထည့်ခြင်းဖြင့် အနာဒုတ်ပြတ်သွားနိုင်၏၊ ကြိုးစည်းထားလျင်လည်း အနာဒုတ် ပြတ်သွားနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ခါရံ အာဒါတုံ" စသည်ကို မိန့်သည်။

ဝစ္ဆမဂ္ဂေ၊ ပေ၊ ပဝေသေန္တိ။ ။နိသျ၌ ပေးထားအပ်သော အနက်သည် ရှေးမအ္ဂုဆရာတော် နိသျကိုမှီး၍ ပေးအပ်သော အနက်တည်း၊ "အာဒါနဝန္ဒိ" ဟူသည် ဆေးသုတ်ပြီးလျင် ဝစ္ဆမဂ်တွင်းသို့ သွင်းအပ်သော အဝတ်လိပ်တည်း၊ "ဝေဠုနာဠိကာ" ကား ဝစ္ဆမဂ်တွင်းသို့ ဆားငံရေသွင်းဘို့ရန် သို့မဟုတ် ဆေးဖြင့် ထုံအပ်သော ဆိကိုသွင်းဘို့ရန် ဝါးကျည်တောက်တည်း။

ပဝတ္တမံသန္ဒိ - ကား၊ မတဃ - သေပြီးသော သားကောင်၏၊ မံသံ - ကို၊ (ဇာနာဟိ ၌စပ်)၊ မာယာတောတိ- ကား၊ တံ ဒိဝသံ- ထိုနေ့၌၊ ကေနစိ—တစုံတယောက်သောသူသည်၊ ကိဉ္စိ - တစုံတခုသောသတ္တဝါကို၊ (နွားစသည်ဖြင့်စေ, ငါးစသည်ဖြစ်စေ၊)ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဧဝါရောပေတုံ-ခွင်းခြင်းငှ၊ နလဘ္ဘာ-မရအပ်၊ မံသဆ္ဆေဒနသတ္ထကံ- အသားကို လှီးဖြတ်ခြင်းဖြစ်သော ဒါးငယ်ကို၊ ပေါ့ဆွနိကံဘိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ ကိမ္ပိ မာယာတိ—ကား၊ ကိမ္ပိ-အဘယ်ဝတ္ထုသည်လည်း၊ ဝါ - ကိုလည်း၊ ဇာမာယ - ဤ သုဝိယာသည်၊(" အဒေယျံ ဘဝိဿတိ" ၌စပ်၊) ["အည်- မိမိအသားမှ တပါးသော၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသော၊ ကိမ္ပိ—အဘယ်သည်လည်း၊ ဝါ—ကိုလည်း၊ အဒေယျံ-မပေးအပ် မပေးနိုင်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံနည်း" ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။]

နု ဘဂဝါ ဉဿာဟတီတိ- ကား၊ ဘဂဝါ-ရား၊ နုသဒ္ဒေါတိ-မစွမ်းနိုင်ပါ၊ ("သုဝိယာ" ဟု ကတ္တားထည့်ပါ၊)ယတြဟိ နာမာတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဘဝိဿတိ) နာမ- ဖြစ်တုံသေး၏၊ ပဋိဝေက္ခိတိ-ကား၊ ဝိမံသိ- စူးစမ်းလိုက်၏၊လော၊ ပဋိပုစ္ဆိ-ပြန်၍ မေးလိုက်၏လော၊ ဇာတိ- ဤ အနက်သည်၊ ဝါ - ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာတိ ကား၊ အပ္ပဋိပုစ္ဆိတွာ-မမေးမြန်းမူ၍၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ အသုကမံသန္ဒိ-ထို မည်သော အသားဟူ၍၊ သဒ္ဒေဇာနာတိ-အံ့၊(ဝံသတိ)၊ ပဋိပုစ္ဆနကိစ္စံ-မေးဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အဇာနန္တေန ပန- မသိသော ရဟန်းသည်ကား၊ ပုစ္ဆိတွာဝ- မေးပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-မေးပြီးမှသာလျှင်၊ ခါဒိတဗ္ဗံ-ခဲစားထိုက်၏။

× × × × × × ×

ဧဝဉ္ဟိ ပဝတ္တမံသံ ဇာနာဟိ။ ။ပါဠိတော်၌"အမောင်သွားပါချေ၊ ပဝတ္တမံသကို သိပါလော"ဟု ဒြိဏ်၊ ထို၌ "ပဝတ္တမံသ"ဟူသည် သတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ အလိုလိုဖြစ်စေ သေပြီးသော သားကောင်၏ အသားတည်း။ [ပဝတ္တံ – ဝယ်သူမလားမီ ဖြစ်ပြီးသော၊ မံသံ–တည်း၊ ပဝတ္တမံသံ– သား။] ထိုအသားကို ရေးသို့သွားခြင်း အဝယ်ခိုင်းခြင်းကို "ဇာနာဟိ" ဟု ဆိုသည်၊ [ပကတိယာပဝတ္တံ (ရိုးရာထုံးစံအတိုင်းဖြစ်ပြီးသော)ကိုယမံသံ(ဒိမိအသတ်မခိုင်းခြင်းခကြောင့်) အပ်သောအသားမူလံ ဂဟေတွာ (အဖိုးကိုယူ၍) အန္တရာပဏေ ဟရိယေသာဟိတိ အဓိပ္ပါယော၊ — ဋီကာ။] ရွေးက " ပဝတ္တမံသံ– အလိုလိုဖြစ်သောအသား"ဟု ပေးကြ၏၊ အလိုလိုဖြစ်သောအသားကို ရေးဦးမရနိုင်ပါ။

မာဆာဧတာ ။ ။ တံဒိဝသံနေ့ထူ၌ ယံဒိဝသံရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ယံဒိဝသံ-အကြင်နေ့၌၊ဟေနုလဘ္ဘာ- မရအပ်၊ သောဒိဝသော-ထိုနေ့သည်၊ မာလာဧတာတိ-မာဃသူတန်ခူးရက်,ဟုပေး၊မာလာဧတာတိ"မာလာတေထပါဏိနော"တိ ဧဝံ မာလာတေထပါဏိနော သိဒ္ဓတ္ထသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဘိက္ခာယ ပဋိယတ္တံ ဒွေ တပဿုကေ ပဋိဂ္ဂဟေသိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တာ ဧကံ ဝဏိဇံ ပဿိ၊ တေ ဝဏိဇာ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တာ ဟုတွာ ဘဂဝတော ဥပနာမေသုံ၊ ဘဂဝါ တေသံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ ပတ်ာဂမိ၊ အထ နံ တေ ဝဏိဇာ ဘဂဝန္တံ ဘောဇေတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ အမှေဟိ ဒိန္နံ ဘောဇနန္တိ၊ တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ တေသံ ဝဏိဇာနံ ဟတ္ထေ

ဟတ္ထိမံသာဒိ ပဋိက္ခေပကထာ

သုနခမံသန္တိ ထြေ- ၌၊ အရညကောကာနာမ - ဝံပုလွေတို့ မည်သည်။ သုနခ သဒိသာ-အိမ်ခွေးနှင့် တူကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထို ဝံပုလွေတို့၏၊ မံသံ-သည်၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ပန- ဆက်၊ ယော - အကြင် ဝံပုလွေသည်၊ ဂါမသုနခိ ယာ-ရွာ၌ဖြစ်သောခွေးမ၏၊ ကောကေန-ဝံပလွေနှင့်၊(သံယောဂါဝါ-ပေါင်းဖော် ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊) ကောကသုနဒိယာ-ဝံပုလွေမ၏၊ ဂါမသုနခေန-ရွာခွေး နှင့်၊ သံယောဂါဝါ - ကြောင့်သော်၎င်း၊ ဥပ္ပန္နော - ဖြစ်ပြီ၊ တာသ - ထို အစပ် ဖြစ်သော ခွေး၏၊ မံသံ - သည်၊ နဝန္ဒတိ – မအပ်၊ (ကသ္မာ - အဘယ်ကြောင့်၊ နဝန္ဒတိ-နည်း၊)ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်၊ သော - ထို အစပ်ဖြစ်သော ခွေးသည်၊ ဥဘယံ-ဝံပုလွေ ခွေးနှစ်ဖက်သို့၊ ဘဇတိ-ကပ်ဝင်၏၊(တသ္မာ-ကြောင့်၊ နဝန္ဒတိ-မအပ်၊) အဟိမံသန္တိ-ကား၊ ကသိစ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ အပါဒကသ-အခြေမရှိသော၊ ဒီဃဇာတိကသ - ရှည်သော ဇာတ်ရှိသော မြွေနဂါး၏၊ မံသံ-သည်၊ နဝန္ဒတိ၊ သိဟမံသာဒိနိ-တို့သည်၊ ပါကဋာနေဝ-နှ်သည်သာ။

စ - ဆက်ဥုးအံ့၊ ထြေ – ၌ အသားကြီးဆယ်မျိုးတို့တွင်၊ မနုဿမံသံ - ကို၊ သဇာတိတာယ-တူသောဇာတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(ဇာတ်တူသား၏ အဖြစ် ကြောင့်၊) ပဋိက္ခိတ္တံ - ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဟတ္ထိအဿ မံသံ-ကို၊ ရာဇဂ်တာ ယ - မင်း၏အဂ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ)၊ သုနခမံသဉ္စ - ကိုလည်း၊ အဟိ မံသဉ္စ- ကိုလည်း၊ ပဋိကူလတာယ- ရွံရှာဘွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ရွံစရာ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ)၊ သိဟမံသာဒိနိ–ခြင်္သေ့၏အသား အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးသောအသားတို့ကို၊ အတ္တနော–၏၊ အနုပဒွဝတ္ထာ ယ-ဘေးရန်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၊ (ပဋိက္ခိတ္တာနိ)၊ ဇာတိ– ၌သို့ မှတ်အပ်၏၊ မနုဿာဒိနံ - လူ အစရှိကုန်သော၊ ဇာမေသံ ဒဿန္ဒံ – ၌ ဆယ်မျိုး တို့၏၊ မံသမ္ပိ-အသားသည်လည်း၊ အဋ္ဌိပိ-အရိုးသည်လည်း၊ လောဟိတမ္ပိ-သွေးသည် လည်း၊ စမ္မမ္ပိ- အရေသည်လည်း၊ လောမမ္ပိ - အမွေးသည်လည်း၊ သဗ္ဗံ– အလုံးစုံသည်၊ န ဝန္ဒတိ-မအပ်၊ ယံကိဉ္စိ–အမှတ်မရှိ တစုံတခုကို၊ ဥတ္တာဝါ-သိပြီး၍သော်လည်း၊ အဥတ္တာဝါ - မသိမူ၍သော်လည်း၊ ခါဒန္တသ - ခဲစားသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ ယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဇာနာတိ- သိ၏၊ တဒါ–

× × × × × × ×

ကောကာနာမ။ ။အဘိဓာန် (၆၁၅) နိသဃဏ္ဍု “ကောက, ဝက-ဝံပုလွေ”ဟု ရှိ၏၊ သစ်ကျုတ်ဟုလည်း ရှေးကပေးကြ၏၊ သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာ၌ “ကောကောတ် အရညသုနခေါ”ဟု ဆို၏၊ ရှေးနိသဃဏ္ဍု ကောကကို–တောခွေး (ခွေးအ) ဟု အနက် ပေး၏၊ တောခွေးကို ခွေးနှင့်တူ၏ ဟု မဆိုသင့်၊ ခွေးအစစ်ပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “အရညသုနခ” ဟူသည်လည်း “ဝံပုလွေ”ပင် ဖြစ်ရာ၏။

သိရာ ထိုအခါ၌၊ ဒေသေတဗ္ဗာ - ဒေသနာ ပြောထိုက်၏၊ အပုစ္ဆိတ္ဝာ- မမေးမူ၍၊ ခါဒိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဏှတော-ခံယူသောရဟန်း၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏော-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပုစ္ဆိတ္ဝာ- ၍၊ ခါဒိဿာမိ- အံ့၊ ဣတိ- သို့၊ ဂဏှတော-၏၊ အနုပသမ္ပန္နော (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဥဒ္ဒိဿ- ရည်စူး၍၊ ကတံ- ပြုအပ်သောအသားကို၊ ဇာနိတ္ဝာ-သိ၍၊ (သီတင်းသုံးဖေါ်တပါးပါးကို ရည်စူး၍ သတ်အပ်သောအသားဟု သိ၍၊) ခါဒန္တော်ဿဝ- ၏သာလျှင်၊ အာပတ္တိ- သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဿ- နောက်၌၊ ဝါ- မှ၊ ဇာနန္တော- သိသောရဟန်းကို၊ အာပတ္တိယာ- ဖြင့်၊ နကာရေတဗ္ဗော- မပြုစေထိုက်၊ ဝါ- မဆုံးဖြတ်ထိုက်၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယာဂုမခုဂေါဠကာဒိ ကထာ

းကတ္တာကောတိ-ကား၊ ကေကော-တယောက်ထည်းသည်၊ ("အမှိ"၌စပ်၊) မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဒုတိယော-နှစ်ယောက်မြောက်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ပဟုတံ ယာဂုဖ္ဆ မခုဂေါဠကဖ္ဆ ပဋိယာဒါပေတ္ဝာတိ (ဇ္ဈော)-၌၊ (ဂုဠတ္ထံ-ကို၊) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ-အံ့၊) သော-ထိုပုန်ကားသည်၊ သတသဟဿံ-တသိန်းကို၊ ဝယံ- အကုန်အကျကို၊ ကတ္ဝာ - ၍၊ ပဋိယာဒါပေသိ - စီရင်စေပြီ၊ (တသိန်းတန်ဖြစ်သောကြောင့် "ပဟုတံ"ဟု ဆိုသည်-ဟူလို၊)

အနုမောဒနာ ဂါထာပရိယောသာနေ - အနုမောဒနာ ဂါထာတို့၏ အဆုံးနား၌၊ "ပတ္တယတံ ဣစ္ဆတ" ၏ ပဒါနုံ-ပုဒ်တို့၏၊ "အလမေဝဒါတု" ၏ ဣမိနာ-၌ပုဒ်နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓော-စပ်ခြင်းသည်၊(ဟောတိ)၊ [အလမတ္ထသမ္ဗဒါနံဖြစ်၍ "ပတ္တယတံ-နှင့်သော၊ ဣစ္ဆတံ- တို့အား" ဟု ဆိုး၊]ပန-ကား၊ ပတ္တယတာ ဣစ္ဆတာတိ ပါဌော-သည်၊ သဇေ အတ္ထိ- အံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ သောယေဝ - ထို ပါဌ်ကိုသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ဘောဇ္ဇယာဂုန္တိ-ကား၊ ယာ-အကြင် ယာဂုသည်၊ ပဝါရဏံ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပဝါရိတ်ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊(တံဘောဇ္ဇယာဂုံ-ပဝါရိတ် သင့်စေနိုင်လောက်သော ထို ဘောဇ္ဇယာဂုကို၊ " ပဋိယာဒေန္တိ- စီရင်ကြကုန်၏"၌စပ်၊) ယာဇဂ္ဂေနာတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ကာလကို၊ အာဒိံကတ္ဝာ-

× × × × × × ×

ဇကတ္ထဇကာ ။ ။ ကေတ္ထကောကို ကေကောဟု ဖွင့်သောကြောင့် တကပစ္ဆည်းသည် အနက်သီးခြား မရှိ၊ ဇကဇကာဠ် ကပစ္ဆည်းလည်း အနက်သီးခြား မရှိ၊ သွတ္ထယင်၊ ဧးသာဇနာဠ်ကား ကပစ္ဆည်းကို အသတာယ အနက်ဟု ဖွင့်၏၊ ကပုဉ်ရှင်းက အသတာယ အနက်ကို ဧဟာနိုင်သောကြောင့် ထိုအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ။ ["ဧကော တီသု သဒ္ဒါတတ္ထေသု-တုလျသဟာယဒိဿနေ၊- နဉဝိဂိုက်း။]

ဆဒဇ္ဈနေ ။ ။ " အန္ဓေတဇ္ဈေ ပါဏဓေပတံ " ဉ် အဂ္ဂသဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ကို ဧဟာသကဲ့သို့ ဤ၌ အဂ္ဂသဒ္ဒါလည်း အာဒိအနက်ကို ဟော်၏၊ " ယာဇဂ္ဂေန- အကြင်

အစပြု၍၊ သဂ္ဂါတေ အာရဒ္ဓါတိ - ကား၊ သဂ္ဂနိဗ္ဗတ္တက ပုညံ-နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေနိုင်သော ကောင်းမှုကို၊ ဥပစိတံ-ဆည်းပူးအပ်ပြီ၊ ဇုတိ အတ္ထော-နက်၊ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗောတိ–ကား၊ ပရမ္မရဘောဇနေန–ပရမ္မရဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော- ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ- ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ (ကဿာ - ကြောင့်၊ ပရမ္မရဘောဇနေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-နည်း၊)ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ဘောဇ္ဇ ယာဂုယာ - စားဘွယ် ဖြစ်သော ယာဂုကြောင့်၊ ပဝါရဏာ – ပဝါရိတ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဇုတိ–ကြောင့်၊(ပရမ္မရဘောဇနေန–ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏။)

နာဟံတံ ကစ္စာနာတိ-ကား၊ ကိရ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တသ္မိံ အဝသိဋ္ဌဂုဠ္ဠေ-ထို ကြွင်းကျန်သော တင်လဲခဲ၌၊ ဒေဝတာ- တို့သည်၊ သုခုမောဇံ - သိမ်မွေ့သော နတ်သြဇာကို၊ ပက္ခိပိံသု- ထည့်ကြကုန်ပြီ၊ (ဘုရားဘဉ်းပေးလိမ့်မည်ဟု ထင်၍ နတ်သြဇာထည့်ကြကုန်၏၊) သာ - ထို နတ်သြဇာသည်၊ အညေသံ - အခြားသူတို့၏၊ (ကာယေ- ၌၊) ပရိဏာမံ - ကြေကျက်ခြင်းသို့၊ နဂစ္ဆတိ- မရောက်နိုင်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဧဝံ – ဤသို့ " နာဟံတံ ကစ္စာန " စသည်ဟူ၍၊ အာဟ– ပြီ၊ ဂိလာနဿ ဂုဠ္ဠန္တိ- ကား၊ တထာရူပေန- ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (ထန်းလျက်

× × × × × × ×

အစအား ဖြင့် " ဟု ကြိယာဝိသေသန အနက်ကို နာဝိဘတ်က ဟောသောကြောင့် "ယံ အာဒိံ ကတ္ဝာ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ"အကြင်အစဖြင့်"ဟု ပေး၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။ [အာဒိံ ကတ္ဝာတိ ဇုမိနာ ယဒဂ္ဂေနာတိ ဏ္ဍေ အဂ္ဂသဒ္ဒေါ အာဒျတ္ထော၊ ကြိယဝိသေသနတ္ထေ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ၊—ယောဇနာ။]

သဂ္ဂါတေ အာရဒ္ဓါ။ ။"တယာ ဒေဝလောကာ အာရာဓိတာ– နတ်ပြည်တို့ကို ပြီးစေအပ်ကုန်ပြီ " ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ အာရဒ္ဓါဠ္ဟ အာပုဗ္ဗ ရာဓဓာတ် ကာရိတ်ကြေ , တပစ္စည်း၊ အကျိုးနတ်ပြည်၏ သဂ္ဂအမည်ကို အကြောင်းကောင်းမှုဠ္ဟ တင်စားထား့သည် ဟု သိစေလိုရှိ "သဂ္ဂနိဗ္ဗတ္တကပုညံ ဥပစိတံ"ဟု ဖွင့်သည်။

ဘောဇ္ဇ၊ပေ၊ ဟောတိတိ ။ ။ဘောဇဉ် ၅ ပါးတွင် တပါးပါး၏ အမည်ဖြင့် ဖိတ်မန်အပ်သူသည် ထိုဘောဇဉ်ကို အလျင်မစား ဘဲ အခြားဘောဇဉ်ကို အလျင်စား မှ ပရမ္မရံဘောဇန အာပတ်သင့်၏၊ ဤဠ္ဟ ဘောဇ္ဇယာဂုကို အလျင်စားမှကြောင့် ပရမ္မရ ဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဆို၏၊ ဘောဇ္ဇယာဂုသည် ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်သော ဘောဇဉ် ၅ ပါးတွင် ပါဝင်ပါသလောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ဘောဇ္ဇ၊ပေ၊ဟောတိ"ဟု မိန့်သည်၊ ဘောဇ္ဇယာဂုဟူသည် လက်ဖြင့်ယူ၍ ထမင်းကဲ့သို့ စားနိုင်သော ယာဂုအပြစ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထမင်းနှင့် အလားတူပင် ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပရမ္မရဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသည် – ဟူလို။ [ယသ္မာ ပဏ္ဍုနံ ဘောဇနာနံ အညတရံ ပဋိက္ခိပန္တဿ ဝုတ္တာ ပဝါရဏာ ဘောဇ္ဇယာဂုံ ပဋိက္ခိပန္တဿပိ ဟောတိယေဝ၊ တသ္မာ ဘောဇ္ဇယာဂုပိ သြဒနကတိကာယေဝါတိ အာမိပ္ပါယော၊ —သာရတ္ထ။]

ကြီသကာစားခြင်းကြောင့် ပျောက်ကင်းနိုင်လောက်သော သဘောရှိသော၊) ဗျာဓိနာ-အနာဖြင့်၊ ဂိလာနဿ–မကျန်းမာသူအား၊ ပစ္စာဘတ္တံ-နေ့လွဲအခါ၌၊ ဂုဠံ-တင်လဲကို၊ (ထန်းလျက်, ကြီသကာကို၊) အနုဇာနာမိ-၏၊ ဇုတိအတ္ထော-နက်။

× × × × × × ×

ဂိလာနဿ ဂုဠံ။ ။အဘိဓာန် (၄၆၂) ဂါထာ၌ ကြီသကာအခဲကို "ဂုဠ" ဟု ဆို၏၊ ထန်းလျက်ကိုလည်း ဂုဠဟု ခေါ်ကြ၏၊ သကြား သကာများကို ဂုဠဉ်သွင်းပါ၊ ထို ဂုဠ (အခဲကို အမှုန့်ကို) စားရမှ ရောဂါပျောက်ကင်းမည်သူကို "ဂိလာန"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် " တထာရူပေန ဗျာဓိနာ ဂိလာနဿ " ဟု ဆိုသည်၊ ထိုကဲ့သို့သော ဂိလာနအား၊သာ ကြီသကာ , ထန်းလျက် သကာ သကြားကို နေ့လွဲအခါ၌ စားခွင့်ပြုတော်မူသည်။

ဂုဠဉ္စဘက္ခ ။ ။ ပါဠိတော်၌ " အဂိလာနဿဝါ ဂုဠောဒကံ " ဟု ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ မွတ်သိပ် ဆာလောင်ရုံမျှဖြင့်ကား ဂုံးကို ရေဖြင့် ရောစပ်ထားသော ထန်းလျက်ရည်, ကြီသကာရည် သကြားရည်ကိုသာ ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ [ထို အရည်များသည် သတ္တာဟကာလိက ဖြစ်သောကြောင့် ထုံးစံအတိုင်း ဆိုလျှင် ဂိလာနဖြစ်မှ သောက်ကောင်း၏၊ သို့သော် သီးခြား ခွင့်ပြုထားသောကြောင့် ပါန (ဖျော်ရည်)ကဲ့သို့ မွတ်သိပ် ဆာလောင်ရုံမျှဖြင့် သောက်ကောင်းတော့သည်၊]

မှတ်ချက်။ ။များသောအားဖြင့် လမနစ်ရည် (ဘိလပ်ရည်) များလည်း မူရင်းမှာ သကြားရည် ပင်တည်း၊ အနံ့အမျိုးမျိုး အရောင်အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင် ဆေးများဖြင့် ရောစပ်ထား၏၊ ထို ဆေးများအတွက် အဋ္ဌောဟာရိက ဟု ဆိုသင့်၏၊ ယခုခေတ်၌ ဝိနည်းဝိုရ ဆရာတော်များသည် စတုမဓုကို အရွယ်ကြီး၍ ဖြစ်စေ ရောဂါရှိ၍ ဖြစ်စေ အားနည်းသောရောဂါရှိမှ ဆေးအဖြစ်ဖြင့် ဘဉ်းပေးတော်မူကြ၏၊ စတုမဓုဉ် ဆီ-ပျား-သကာ–ထောပတ် လေးမျိုးလုံးပင် သတ္တာဟကာလိကဓာတုဉ်းဖြစ်၍ ဆာရုံမျှဖြင့် နေ့လွဲအခါ၌ မစားကောင်းချေ၊ အချို့က (စတိသဘော) ရေဖြင့်ရော၍ အဆာပြေဘဉ်းပေးကြ၏၊ ရေရောရုံမျှဖြင့် သတ္တာဟကာလိက မဟုတ်, ဂုဠောဒကလည်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်။

ပါဠိလိဂါမဝဏ္ဏ ကထာ

သမ္မသန္ဆဒိန္တိ- ကား၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခင်းအပ်သော်၊ သမ္မံ - အလုံးစုံ၊ (အကုန်အစင်)၊ သန္ဆတံ - ခင်းအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ စေဝံ-ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သန္ဆရိတ္ထာ-၌စလ်၊)

× × × × × × ×

သန္ဒသန္ဆဒိံ။ ။"ယထာ၊ပေ၊စေဝံ"ဟု ဤကြိယာဝိသေသနဖွင့်ပုံကိုကြည့်ရှု၍ "သမ္မသန္ဆဒိံ"ပဲ ကြိယာဝိသေသန (ဘာဝနပုံ) ဟု မှတ်ပါ၊ သန္ဆဒိယတော် သန္ဆရိ၊ သမ္မံ-အလုံးစုံ+သန္ဆရိ-ခင်းအပ်သော အာဝသထာဂါရာဉ်၊ သမ္မသ်န္ဆရိ၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ ဒုတိယာသက်၍ "သမ္မသန္ဆဒိံ-အလုံးစုံခင်းအပ်သည်မည်လောက်

သုနိဓဝဿကာရာတိ-ကား၊သုနိဓောစ-သုနိဓလည်းမည်သော၊ဝဿကာရော စ-ဝဿကာရလည်း မည်သော၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏာ-ပုန်ကားတို့သည်၊ (မာပေန္တိ ၌စပ်၊) မဂဓ မဟာမတ္တာတိ – ကား၊ မဂဓရညော – မဂဓမင်း၏၊ မဟာမစ္စာ - အမတ်ကြီးဖြစ်ကုန်သော၊ (ဗြာဟ္မဏာ ၌စပ်၊) ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇီရာဇကုလာနံ-ဝဇ္ဇီမင်းမျိုးတို့၏၊ အာယမုခပစ္ဆိန္နနတ္ထံ-ဝင်လာသော အခွန်အတုတ်၏ အဝကို ဖြတ်တားခြင်းအကျိုးငှါ၊ (မာပေန္တိ ၌စပ်၊)ဝတ္ထူနိတိ- ကား၊ ယရဝတ္ထူနိ - အိမ်ရာတို့ကို၊ (ပရိဂ္ဂဏှန္တိ ယော-၌စပ်၊) စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုန္တိ-ကား၊တာ ဒေဝတာ-ထိုနတ်တို့သည်၊ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကာနံ- ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့၏၊ [အိမ်ရာ၏ အကျိုးအပြစ်ကို သိတတ်သောအတတ်ကို ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့၏ , အိမ်ရာမြေကြံအတတ်ကို တတ်သောဆရာတို့၏၊] သရိရေ-ကိုယ်၌၊ အဓိမုစ္စိတ္တာ-ပူးဝင်၍၊ ဧဝံ- သို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) စိတ္တာနိ- တို့ကို၊ နာမေန္တိ ကိရ-ညွတ်စေကြကုန်သတတ်၊ ကဿာ-ကြောင့်၊ (နာမေန္တိ)၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ယထာနုရူပံ- ထိုက်တန်သည်အားလျော်စွာ၊ သက္ကာရံ-ပူဇော်ဘွယ်ကို၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကြကုန်လတံ့၊ ဇာတိ- ဤသို့ ကြံခြင်းကြောင့်၊ (နာမေန္တိ)၊ ဇာတိအာဒ္ဒော-နက်၊ တာဝတိံသေဟိတိ-ကား၊လောကေ-၌၊ ဒေဝရာဇာနံ–နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကံ-ကိုဎင်း၊ ဝိသုကမ္မဿ- ဝိသုကြံနတ်သားကိုဎင်း၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ (စွဲ၍၊) တာဝတိံသာ- တာဝတိံသာနတ်တို့သည်၊ ပဋ္ဌိတာ-ပညာရှိပါပေကုန်၏၊ ဇာတိ-သို့၊သဒ္ဒေါ-ကျော်စောသံသည်၊ အဇ္ဇာဂ္ဂတောကိရ-ပျံနှံ၍တက်သတတ်၊ တေနေဝ-ကြောင့်၊ တာဝတိံသေဟိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ)အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တာဝတိံသေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ မန္တေတွာဝိယ-တိုင်ပင်၍ကဲ့သို့၊ မာပေန္တိ-ဖန်ဆင်းကြကုန်၏၊ ဇာတိအာဒ္ဒော- နက်။

ယာဝတာ အရိယာယတနန္တိ- ကား၊ ယတ္တကံ– အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ အရိယ မနုဿာနံ – အရိယဒေသ၌ နေကြကုန်သော လူတို့၏၊ ဩသရဏဉ္စာနံနာမ-သက်ရောဝံရာ အရပ်မည်သည်၊ အတ္ထိ၊ ယာဝတာ ဝကိပ္ပထောတိ-

× × × × × × ×

အောင်”ဟု ပေး၊ [“သန္တံတိ သန္တံရိ၊ သဗ္ဗံ+ သန္တံရိ သဗ္ဗသန္တံရိ၊ တံ သဗ္ဗသန္တံရိံ၊ ဘာဝ နပုံသက နိဒ္ဒေသော၀ါယံ ” ဟူသော ဋီကာ ဒုတိယဖွင့်အတိုင်းတည်း၊ “သဗ္ဗသန္တံရိံ–အလုံးစုံ ခင်းခြင်းရှိသော၊ အာဝသထဉာဂါရံ–ကို” ဟု ဋီကာ၌ ပဌမနည်းရှိသေး၏။]

မှတ်ချက်။ ။ဤသဗ္ဗသန္တံရိံစသော ပုဒ်များသည် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်စသော သုတ္တန်စကားများတည်း၊ သုတ္တန်စကားများ၏အဖွင့်ကို သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့မှ ယူပါ-ဟု ရှေး၌ ဆိုခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗသန္တံရိံစသော ပုဒ်များ၏အဖွင့်ကို ရှေး အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ ပါဟန်မတူ၊ နောက်ဆရာတို့ ဋီကာမှ ယူထားကြဟန်တူသည်။

ကား၊ ယတ္တကံ–သော၊ (ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမဋ္ဌံစဝိ၊) ဝါကိဇာနံ-ကုန်သည်တို့၏၊ အာဘတဘဏ္ဍဿ - ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏၊ ရာသိဝသေနေဝ–အစုအပုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမ-ဝယ်ရာ ရောင်းရာဌာနမည်သည်၊ အတ္ထိ၊ [ရာသိဝသေနေဝဖြင့် အစုလိုက် အပြုံလိုက် လက်ကား ရောင်းခြင်း ဝယ်ခြင်းကို ပြ၏၊ အနည်းငယ် လက်လီ ရောင်းဝယ်ခြင်းမျိုးကား အခြားမြို့ကလေးများ၌လည်း ရနိုင်ပါ၏၊] [ဝါ-တနည်း၊ ဝါကိဇာနံ-ကုန်သည်တို့၏၊ ဝသနဋ္ဌာနံ-နေရာအရပ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊] ဧဒံ အဂ္ဂနဂရန္တိ-ကား၊ ဧဒံ-၌ ပါဠိလိုပုတ်မြို့သည်၊ တေသံ အရိယာယတန ဝဏိပွထာနံ- ထိုအရိယလူမျိုးတို့၏ သက်ရောက်ရာ အရပ်, ကုန်တို့၏ အစုအားဖြင့် ရောင်းဝယ်ရာ အရပ်တို့၏၊ ဝါ–ကုန်သည်တို့၏ နေရာ အရပ်တို့၏၊ ဝါ-တို့တွင်၊ အဂ္ဂနဂရံ- အမြတ်ဆုံး မြို့သည်၊ ဘဝိဿတိ- လတ္တံ့။ [ပါဠလိရွာကြီးမှ ပေါက်ပွားလာသော မြို့ဖြစ်သောကြောင့် "ပါဠလိပုတ်မြို့" ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်၊]

ပုဉ္ဉဘေဒနန္တိ – ကား၊ ပုဉ္ဉဘေဒနဋ္ဌာနံ – ကုန်ထုပ်ကို ဖျက်ရာအရပ်သည်၊ မောစနဋ္ဌာနံ–ဖြည်ရာအရပ်သည်၊ (ဘဝိဿတိ)၊ ဧဒံတံ–၌အနက်သည်၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊ [ပုဉ္ဇေ–ဘဏ္ဍာအထုပ်တို့ကို+ဘိန္ဒန္တိ မောစေန္တိ ထွေးတိ ပုဉ္ဇဘေဒနံ။] အဂ္ဂိတောဝဏိတိ အာဒိသု – အဂ္ဂိတောဝဏိ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝါသဒ္ဒေါ-သည်၊ သမုစ္စယတ္ထော-သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း–ချဲ့ဉာဏ်း

× × × × × × ×

အရိယာယတနံ။ ။အရိယ အရပ်၌ နေသူတို့ကို "အရိယက" ဟု ခေါ်၏၊ အာယတနသဒ္ဒါသည် "ပေါင်းစု သက်ရောက်ရာ အရပ်" ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ [အရိယက မနုဿာနန္တိ အရိယဒေသဝါသိ မနုဿာနံ၊ – မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ဋီကာ၊] – အချို့စာအုပ်များ၌ "အရိယံ အာယတနံ" ဟုလည်း, "အရိယာနံ အာယတနံ" ဟုလည်း မှက်ခဲ့ပို၏၊ "အရိယာယတနံ" ဟု ဂျိမ္မ ထိုဋီကာနှင့် ညီမည်၊ "အရိယာနံ+ အာယတနံ အရိယာယတနံ" ဟု ပြု။

ဝဏိပွဓာ။ ။ပထဝီသဒ္ဒါသည် "လမ်း" ဟူသော အနက်ကို ဟောရင်းတည်း၊ ထိုလမ်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ အရပ်ကိုလည်းဟော၏၊ "ဝါကိဇာနံ အာဘတ ဘဏ္ဍာဿ"ဖြင့် ဝဏိပုဒ်၏ အနက်ကိုပြ၏၊ " ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ "ဖြင့် ပထပုဒ်၏ အနက်ကို ပြ၏၊ ဝဏိဿ–ရောင်းဝယ်အပ်သော ကုန်ပစ္စည်း၏+ ပထာ – ရောင်းဝယ်သော အားဖြင့် ဖြစ်ရာ အရပ်တည်း၊ ဝဏိပွထော–ရပ်၊ ["ဝဏိဿ ပထော"ဟု ဆိုလိုလျက် (ဿ)ကို စရ, ပကို ဒွေဘော်ပြု၊ ဝဏိဿာယ+ပထော ပဝတ္တိဋ္ဌာနံတိ ပုရိမပဒိကပွေ အတ္ထော၊– သုတ်ဋီကာ။]

ဝါကိဇာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ။ ။ဤဝါဒွိလည်း ဋီကာဋ္ဌိ၏၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာဋ္ဌိလည်း ဋီ၏၊ ဝဏိဇာနံ – ကုန်သည်တို့၏၊ ပထော–ဖြစ်ရာနေရာ အရပ်တည်း၊ ဝဏိပွထော–ရပ်၊ (ဧ)ကိုချေ၊ [ဒုတိယဝိကပွေ ပန ဝဏိဇာနံ ပထော ပဝတ္တိဋ္ဌာနန္တိ ဏာဟ၊–သုတ်ဋီကာ။]

အံ့၊ တတြ- ထိ ပါဠိလိပုတ်ရွှေ့၌၊ ကေဿ– တခုသော၊ ကောဠဝသဿ–အစု၏၊ အင်္ဂါတော- မိုးကြောင့်ရင်း၊ ကေဿ-သော၊(ကောဠဝသဿ-၏၊) ဥဒကတော-ရေကြောင့်ရင်း၊ ကေဿ (ကောဠဝသဿ-၏၊) အဇ္ဈာနာရတော- အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ အညမညဘေဒါ- အချင်းချင်းခွဲခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ- အချင်းချင်း ကုန်းတိုက်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ အန္တာရာယော–အန္တရာယ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့။

ဥဠုမ္ပန် - ကား၊ ပါရဂမနတ္ထာယ – တဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဏိယော-မယ်နတို့ကို (စို့-သံတို့ကို၊)အာကောဋေတွာ-ရိုက်နှက်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အသားဖေါင်ကို၊ (ပရိယေသန်-၌စပ်၊)ကုလန်-ကား၊ ဝလ္လိအာဒိဟိ-နွယ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် ကြိမ်စသည်ကို ယူ၊) ဗန္ဓိတွာ- ဖွဲ့တုပ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ဝါးဖေါင်ကို၊(ဗန္ဓန်-၌စပ်။)

အဏ္ဏဝန် တေံ-ဟူသော ဤအမည်သည်၊ သမ္မန်မြေန-အလုံးစုံသောအပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်း အခြားအားဖြင့်၊ ယောဇနံ

× × × × × × ×

သမုဋ္ဌယဇ္ဈော၊ ။ဝါသဒ္ဒါ၏ တမျိုးမျိုးသော ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဝိကပ်အနက်, တမျိုးနှစ်မျိုးဖြစ်စေ, သုံးမျိုးဖြစ်စေ မသေချာခြင်းဟူသော အနိယမအနက်တို့ မရနိုင်၊ သုံးမျိုးလုံးဖြစ်ခြင်းဟူသော သမုဋ္ဌည်းအနက်သာရနိုင်၏၊ ထိုသို့ ရနိုင်ပုံကို“တတြ ဟိ” စသည်ဖြင့် ပြသည်။

ဥဋ္ဌ။ပ။ ။သက္ကတ၌ “ဥဋ္ဌ။နိ (ဇလေ)–ရေထည်း၌+ပါတိ- စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဇုတိ ဥဒုမ္ဗရပါ(ဥဒု။ပေါ)”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠို၌ ဒုကို ဋပြုထားသည်၊ “ဥဋ္ဌမ္ဗေါ”ဟုလည်း ပါဠိတမျိုးရှိ၏၊“အာဏိယော အာကောဋေတွာ ကတံ ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုရင်း, “ဥဋ္ဌမ္ဗန် ပါရဂမနတ္ထာယ လဟုကေ ဒါရုဒလ္လေ ဂဟေတွာ ကဝါဋဖလကေဝိယ အညမညသမ္မန္ဓေ ကာတုံ အာဏိယော ကောဋ္ဋေတွာ (စို့-သံတို့ကို ရိုက်နှက်၍) နာဝါသခ်ပေန ကတံ (လွှေအသွင်ဖြင့်ပြုအပ်)”ဟု ဋီကာ၌ဆိုရင်း ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်၌ “ ပျဉ်ချပ်မဟုတ်ဘဲ ပေါ့သောဒုတ်ချောင်းတို့ကို လွှေသဏ္ဌာန်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်အပ်”ဟု ဆိုသောကြောင့် ယခုခေတ်၌ သစ်သားဖေါင်နှင့် မတူဘဲသာ စပ်ဖေါင်တမျိုး ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ အလဂဒ္ဒ။ ပမသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား “ ပတ္ထရိတွာ ဗဒ္ဓါ ပန ပဒရစာဋိအာဒယော ဥဋ္ဌ။ပေါ ”ဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုအတိုင်း ယူလျှင် သစ်သား – သို့မဟုတ် ဧဋ္ဌအိုး စသည်တို့ကို ဖွဲ့စပ်ထားသော သစ်သားဖေါင် စဋ္ဌအိုးဖေါင် စသည်ပင်တည်း။

ကုလ ။ ။ဥဋ္ဌ။ပန်၌ ကုလ်ကို အာဘိဓာန် (၆၆၅)၌ ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊ (“ကုလဿ–ကမ်းနားစသည်၌ တည်သော အိမ်၏+ ဟိတော–အစီးအပွားတည်း၊ ကုလ္လော ”ဟု ပြု၊ “ဝလ္လိအာဒိဟိ ဗန္ဓိတွာ ကတံ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုရင်း “ ဝေဋ္ဌ။ နဋ္ဌာဒိကာ သင်္ဃဋိတွာ ဝလ္လိအာဒိဟိ ကလာပဝေသန ဗန္ဓိတွာ ကတံ ”ဟု ဋီကာ၌ဆိုရင်း ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အိမ်သုံးအဖြစ်ဖြင့် အလွယ်တကူပြုလုပ်၍ ရကောင်းသော ဝါးစည်း ကျ။စည်း စသည်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားအပ်သော ဝါးဖေါင် ကျ။ဖေါင် စသည်တို့ကို “ကုလ္လ”ဟု ခေါ်ပါ။

မတ္တံ – တယူဇနာ အတိုင်းအရှည် တိုင်အောင်၊ ဂန္ဓိရဿစ - နက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပုထုလဿစ-ပြန့်ကျယ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဥဒကဋ္ဌာနဿ-ရေ၏ တည်ရာ အရပ်၏၊ အဓိဝစနံ - တည်း။ [အလ္လောဟ ထွောတိ အလ္လာဝါ၊ ဝန္ဒ၊ ပစ္စည်း၏ ပဟူတ (ရေအများ ရှိခြင်း)အနက်ကို ပြလို၍ ''သဗ္ဗန္တိမေန၊ပေ၊ အဓိဝစနံ''ဟုမိန့်သည်၊]ဇ၊ဓ-ဤဂါထာ၌၊ နဒီ-မြစ်ကို၊ သရန္တိ-ဟူ၍၊အဓိပ္ပေတာ-အပ်၏၊ ဇ၊ဒံ- သည်၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊(ကိ)၊ယေ-အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဂန္ဓိ၊ရံ-နက်သော၊ ဝိတ္ထတံ-ပြန့်ကျယ်သော၊ (အလ္လာဝံ၏အဖွင့်)တဏှာသရံ-တဏှာတည်းဟူသော မြစ်ကို၊ တရန္တိ-ကူးမြောက်ကုန်၏၊ တေ- တို့သည်၊ အရိယမဂ္ဂသခ်ါတံ-အရိယာမဂ် ဟု ဆိုအပ်သော၊ သေတုံ- တံတားကို၊ကတွာန-ပြု၍၊ ပလ္လလာနိ-ရွံ့ညွန်တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇ- စွန့်လွှတ်၍၊ ဥဒကာရိတာနိ - ရေဖြင့် ပြည့်ကုန်သော၊ နိန္နဋ္ဌာနာနိ – ချိုင့်ဝှမ်းသော အရပ်တို့ကို၊ အနာမသိတွာဝ-မသုံးသပ်မူ၍သာလျှင်၊ (တရန္တိ)၊ အယံ ပန ပရိဇနော–ဤလူ အပေါင်းသည်ကား၊ အပ္ပမတ္တကံ - နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ ဇ၊ဒံ ဥဒကံ - ဤ ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို၊ ဥတ္တရိတုကာမော- ကူးမြောက်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာပိ- ဖြစ်၍လည်း၊) ကုလ္လံ-ဝါးဖောင်ကို၊ ဗန္ဓတိ- ဖွဲ့တုပ်နေရ၏၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓသာဝကာစ - ဗုဒ္ဓ၏ သာဝကလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာဝိနော - ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနာ ပန-လူတို့သည်ကား၊ ကုလ္လေန- နှင့်၊ ဝိနာဓေ- ကင်းရှင်သာလျှင်၊ တိဏ္ဏော-ကူးမြောက်တော်မူကုန်ပြီ၊ ဇ၊တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊(ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

အနနုဗောဓတိ- ကား၊ အဗုဇ္ဈနေန - မသိခြင်းကြောင့်၊ (အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် – ဟူလို၊) သန္ဓာဝိတန္တိ-ကား၊ ဘဝတော-ဘဝတခုမှ၊ ဘဝံ-ဘဝတခုသို့၊ဂမနဝသေန-သွားခြင်း၏

× × × × × × ×

သရန္တိ ဇ၊ဓ၊နဒီ၊ ။အခြားနေရာ၌ ရောက်နှင့် အင်းအိုင်ကို ''သရ'' ဟု ဆိုရသော်လည်း ဝဂ်ါမြစ်ကို ဥပမာပြသော အရာရှိစေသောကြောင့် မြစ်ကိုယူပါ–ဟု သိစေလိုခြင်း ''သရန္တိ၊ပေ၊အဓိပ္ပေတာ''ဟု မိန့်သည်၊ ''သရတိ သန္ဓတိတိ သရော''ဟု ပြု။

အနနုဗောဓော၊ ။အဋ္ဌကထာ၌''အဗုဇ္ဈနေန''ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် အလွယ်ဖွင့်ခြင်းသာတည်း၊ ထိုအဖွင့်ဖြင့် အနုဗောဓ၏အနက်ကို မသိရ၊ သွာဝိဘတ်၏ ကားရကာအနက်ကိုသာ သိရသည်၊ '' အနုဗောဓော စေတ္ထ ပုဗ္ဗဘာဂိယဉာဏံ၊ ပဋိဝေဓော မဂ္ဂဉာဏေန အဘိသမယော '' ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် မဂ်၏ ရှေအဘို့ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ''အနုဗောဓံ – လျော်စွာသိ'' ဟုဆင်း, မဂ်ဉာဏ်ကို ''ပဋိဝေဓံ – ထိုးထွင်းသိ''ဟုဆင်း ခွဲပါ၊ [''လျော်စွာသိ''ဟူသည် ဓနဲခဲ့ရလာမည့် မဂ်ဉာဏ်အား လျော်စေသော (မဂ်ဉာဏ်သိလတုံနှင့် အစလျော်ဖြစ်သော) အသိတည်း၊ ယခုခဏ်၌ သစ္စာ ၄ ပါးကို သုတမယဝိန္ဒာသမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းမျိုးမဟုတ်၊ မဂ္ဂဝီထိနားဠ် ကပ်၍နေသော အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းတည်း။]

အစွမ်းဖြင့်၊ သန္ဓာဝိတံ–အဆက်မပြတ်,ပြေးသွားအပ်ခဲ့လှလေပြီ၊ သံသရိတန္တိ-ကား၊ ပုနပ္ပုနံ–အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် (တပြောင်းပြန်ပြန်)၊ ဂမနဝသေန-ဖြင့်၊ သံသရိတံ–ကျင်လည်အပ်ခဲ့လှလေပြီ။

မမ ဆွေဝ တုမှာကဆွာတိ- ကား၊ မယာစ– ငါဘုရားသည်၎င်း၊ တုမှေဟိစ–သင်တို့သည်၎င်း၊ (သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံတို့၌စပ်၊ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ၌ ကံဟောတပစ္စည်းအတွက် ဆဋ္ဌိကတ္တားအနက်ကို ဖွင့်သည်၊) အထဝါ-ကား၊ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတန္တိ-ကား၊ မမ ဆွေဝ- ၏၎င်း၊ တုမှာကဆ- တို့၏၎င်း၊ သန္ဓာဝနံ-အဆက်အပြတ် ပြေးသွားခဲ့ရခြင်းသည်၊ သံသရဏံ - တပြောင်းပြန်ပြန်, ကျင်လည်ခဲ့ရခြင်းသည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ ဇာတိဧဝံ- သို့၊ ထွေ – ၌ သန္ဓာဝိတံအစရှိသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊[တပစ္စည်းကို ဘောဟောကြံ၍ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၏ ရိုးရာ သာမိအနက်ကို ဖွင့်သည်။] သံသိတန္တိ- ကား၊ သံသရိတံ- ကျင်လည်အပ်ခဲ့လှလေပြီ၊ [သံပုဗ္ဗ+သိဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ သံသရန္ဒင့် အနက်တူဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သံသရိတံ"ဟု ဖွင့်သည်။] ဘဝနေတ္တိ သမ္ပဟတာတိ-ကား၊ ဘဝတော-ဘဝတခုမှ၊ ဘဝဂမနာ-ဘဝတခုသို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော၊ သန္ဓာဝနာ– ပြေးသွားကြောင်းဖြစ်သော၊ တဏှာရဇ္ဇု– တဏှာတည်းဟူသော ကြိုးကို၊ သုဋ္ဌု– ကောင်းစွာ၊ ဟတာ – ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ဆိန္နာ – ဖြတ်အပ်ပြီ၊ အပ္ပဝတ္တိကတာ-တဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိအောင် ပြုအပ်ပြီ။

နိလာတိ-ကား၊ ဇာဒံ-နိလာဟူသော၌သဒ္ဒါသည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ-အလုံးစုံအညိုရောင်ကို သိမ်းယူကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ နိလဝဏ္ဏာတိ အာဒိ - အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တသ္မေဝ- ထို နိလ၏ပင်၊ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ- ဝေဘန်အပ်

\+ × × × × × × ×

သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ။ ။ သံ + ဓာဝုဓာတ်သည် "ပြေးသွားခြင်း" အနက်ကို ဟော၏၊ သံ+သရဖောတ်သည်"ဆက်စပ်၍+သွားခြင်း, ဖြစ်ခြင်း"အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဘဝတခုမှ ဘဝတခုကို သွားနေရခြင်းကို"သန္ဓာဝန"ဟုဆို, ထိုသို့ သွားနေရာဝယ် တကြိမ်တခါစီမဟုတ် , ဘဝများစွာ၌ ထပ်ကာ ထပ်ကာ သွားနေရခြင်းကို "သံသရဏ" ဟုဆို ခွဲ၍မှတ်ရသည်။

ဘဝနေတ္တိ သမ္ပဟတာ။ ။"ဘဝတော ဘဝဂမနာ သန္ဓာဝနာ တဏှာရဇ္ဇု"ကို ကြည့်၍ "နေတိ တောဃာတိ နေတ္တိ၊ ဘဝဿ-ဘဝတပါးသို့+နေတ္တိ-ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော တဏှာကြိုးတည်း၊ ဘဝနေတ္တိ – ကြိုး" ဟု ပြု၊ သံ + ဥ + ဟနဓာတ်သည် ဖျက်ဆီးခြင်း ဖြတ်ခြင်းအနက်ဟောတည်း၊ "သုဋ္ဌုဟတာ ဆိန္နာ"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်သည်၊ " အပ္ပဝတ္တိကတာ"ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ။ ။နောက်၌ပြမည့် ဝဏ္ဏ-ဝတ္ထ-အလင်္ကာရအား လုံးကို သိမ်းကြုံးနိုင်သောကြောင့် နိလာကို "သဗ္ဗသင်္ဂါဟက"ဟု ဆို၏၊ "နိလာ"ဟု သာမညသဒ္ဒါကို ဆိုသောကြောင့် အညိုရောင်ရှိသော အဆင်း - အဝတ် - တန်ဆာအား လုံးကို သိမ်းယူနိုင်သည်–ဟူလို။

သော အထူးအပြားကို ပြုရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို နိလာနိလဝဏ္ဏာ စသော စကားရပ်၌၊ တေသံ - ထို လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏၊ ပကာဝဏ္ဏော – ပင်ကိုယ် အဆင်းသည်၊ နီလော- ညိုသည်၊ န- မဟုတ်၊ နီလဝိလေပနာနံ- ညိုသော နှံသာပြောင်းတို့၏၊ ဝိစိတ္တတာဝသေန–ဆန်းကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ တေံ-ဤနီလာနီလဝဏ္ဏာစသော စကားရပ်ကို၊(သံဂိတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ၊ ပဋိဝန္ဒေသိတိ-ကား၊ ပဟရိ - တိုက်ခတ်ပြီ။ [ဦးကာ၌ "ပဟရိ" ဟု ရှိ၏၊ ရထားလှည်းသံချင်းတိုက်သောအခါ အနည်းငယ် ပြန့်လွည့်သွားခြင်းကြောင့် "ပဋိဝန္ဒေသိ-ပြန်လည်စေပြီ" ဟု မိန့်သည်၊ "ပဟရိ" ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။]

သာဟာရံ ဒဇ္ဇေယျာထာတိ - ကား၊ သဇနပဒံ– ဇနပုဒ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝေသာလိ-ဧဝသာလိတမ္မြို့လုံးကို၊(သစေပိ) ဒဒေယျာထ- အကယ်၍မူလည်း ပေးခဲ့စကုန်ဉာဏ်းတော့၊ [အာဟရန္တိ ဣမသ္မာ ဗလိန္တိ အာဟာရော- အခွန်အတုပ်ကို ဆောင်ယူခဲ့ရာ ဇနပုဒ်၊ အာဟာရေန+သဟိတာ သာဟာရာ (ဝေသာလီ၊)] အာဂံလိ ဖောရွေသုန္တိ- ကား၊ အာဂံလိ - လက်ချောင်းကို၊ စာလေသုံ-လှုပ်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ – ခါကြကုန်ပြီ၊ [ဖုဋ္ဌစာတ်သည် ဝိဓုနန (ခါတွက်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ထိုအနက်ကို ဖွင့်သည်၊] အမ္မကာယာတိ - ကား၊ ဇာတ်ကာယ–မိန်းမသားသည်၊ (ဇိတာဒ်စပ်၊) ဩလောကေထာတိ - ကား၊ ပဿထ - ကြည့်လိုက်ကြကုန်၊ အပဿလောကေထာတံ - ကား၊ ပုနပ္ပုနံ - အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ပဿထ-ကုန်၊ ဥပသံဟရထာတိ- ကား၊ ဥပနေထ– ကပ်၍ဆောင်ကြကုန်၊ ဇာမံ လိစ္ဆဝိပရိသံ-၌ လိစ္ဆဝိမင်းပရိသတ်ကို၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ စိတ္တေန-စိတ်အားဖြင့်၊ တာဝတိံသပရိသံ-တာဝတိံသာနတ်ပရိသတ်သို့၊ ဟရထ-ဆောင်လိုက်ကြကုန်၊ တာဝတိံသေဟိ–တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့်၊(ဦးကာ၌ "တာဝတိံသေဟိ" ဟု ရှိ၏၊) သမက်–တူမျှသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဿထ-ကုန်၊ ဇာတိအတ္ထော–နက်။

× × × × × × × ×

အမ္မကာယ။ ။အမ္မဝ်းသဒ္ဒါသည် အမ္မာသဒ္ဒါကဲ့သို့ "အဓိ" အနက်ကို ဟော၏၊ အဓိနှင့် တူသောကြောင့် သဒ်သုပစာရအားဖြင့် မိန်းမဟူသမျှကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ "အမ္မာစဝ+အမ္မကာ"ဟု ပြု၊ ကပစ္စည်း အနက် မရှိ၊ [အမ္မကာယာတိ အမ္မာယ၊ ဥပစာရဝစနဉ္စေတံ၊ မာတုဂါမနာတိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ၊] ယောဇနာဋ္ဌကား ယောဂ်ကား အောက် ငယ်သောကြောင့် ကသဒ္ဒါကို ခဒ္ဒကအနက်ဟော ဟု ကြံ့လေသည်။

ဩလောကေထ၊ပေ၊အာစိဏ္ဏော၊ ။ဤသို့ လိစ္ဆဝိပရိသတ်ကို တာဝတိံသာနတ်ဝရိသတ်နှင့် အတူ ဗိတ်ထား၍ စသည်ဖြင့် ကြည့်ကြဘို့ရန် မိန့်တော်မူခြင်းမှာ သံဃဝဂရဘို့ရန် မိန့်တော်မူခြင်းတည်း၊ မှန်၏–နောက်မကြာသော ကာလ၌ ဤမျှလောက်ကြီးကျယ်သော တာဝတိံသာနတ်ပရိသတ်ကဲ့သို့ ရွှေဘွယ်ခေါင်းလှသော လိစ္ဆဝိမင်းပရိသတ်သည် အစောတသတ်နှင့် စစ်ခြစ်၍ အလုံးစုံ ပျက်စီးကြရလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သံဃဝဂ ဖြစ်ဘို့ရန် ဤကဲ့သို့ မိန့်တော်မူသည်။ [ဣဒါနု ဘိက္ခဝေ၊ သံဃဝဂေ ဇာတေ ဝုတ္တံ၊ နန်းဒါဆိုသည်ကိုဟုဆို၊–ဝိမတိ။]

ဓမ္မသဓ အာနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တိတိ-ကား၊ဘဂဝတာ-သည်၊ဝုတ္တကာရဏာသ-
ဟာတော်မူအပ်သော အကြောင်းအား၊ အနုကာရဏံ–လျော်သော အကြောင်း
ကို၊ ကထေန္တိ-ပြောဆိုကြပါကုန်၏လော၊[ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ကာရဏာအနက်ဟော၊
အကြောင်းဟူသည်လည်း ထို ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊] သဟ
ဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒေါတိ – ကား၊ ပရေဟိ - သူတပါးတို့သည်၊ (ဋီကာ၌
"ပရေဟိ"ဟုရှိသည်၊)ဝုတ္တကာရဏေန-ပြောဆိုအပ်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊
သကာရဏော - အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တုမှာကံ - အရှင်
ဘုရားတို့၏၊ ဝါဒေါဝါ-ရှေးဥုးစွာ ပြောဆိုအပ်သောဝါဒသည်၎င်း၊ အနုဝါဒေါ
ဝါ - အဖန်ဖန် ပြောဆိုအပ်သော ဝါဒသည်၎င်း၊ ကောစိ-တစုံတခုသော၊ အပ္ပ
မတ္တကောပိ- နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝါဒသည်လည်း၊ ဝိညူဟိ-ပညာ
ရှိတို့သည်၊ ဂရဟိတမ္ပံ - ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော၊ ကာရဏံ – အကြောင်းသို့၊ နာ အာ
ဂစ္ဆတိကိံ - မရောက်ဘဲ ရှိပါ၏လော၊ [" ဝါဒေါဝါ အနုဝါဒေါဝါ ကောစိ
အဂ္ဂမတ္တကောပိ ဝိညူဟိ ဂရဟိတမ္ပံ"ဟု ဋီကာအတိုင်း ရှိစေ၊] ဇာဒံ-ဤအနက်
သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊(ကိံ-အဘယ်အနက်သည်၊ဝုတ္တံ ဟောတိ-
နည်း၊) သမ္မာကာရေနာပိ-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအား၊ဖြင့်လည်း၊ တုမှာကံ-
အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝါဒေ-ဝါဒဌ်၊ ဂါရယှကာရဏံ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောအကြောင်း
သည်၊ နတ္ထိကိံ-မရှိပါ၏လော၊ ဇာတိ- သည်၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ အနဘိဇ္ဈာတု
ကာမာတိ-ကား၊ အဘိဇ္ဈာဝိတ္တာ- လွမ်းမိုး၍၊ နာ အာစိက္ခိတုကာမာ–မပြောလိုပါ
ကုန်၊ (မစ္ဆပ်စွဲလိုပါကုန်-ဟူလို)။

အနုဝိစ္စကာရန္တိ-ကား၊ အနုဝိဒိတ္ဝာ–လျော်စွာ သိ၍၊ စိန္တေတ္ဝာ-စဉ်းစား၍၊
တုလယိတ္ဝာ-နှိုင်းချိန်၍၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကရောဟိ - ပြုလော၊
ဇာတိ - ဤ အနက်သည်၊ ဝါ - ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဉာတ မနုဿာနန္တိ - ကား၊
လောကေ-၌၊ ပါကဋာနံ-နာသော။ (တုမှာဒိသာနံ-၌စပ်၊) [ဉာတကို"ပါကဋ"
ဟု ဖွင့်သည်၊ ဉာယိံသု - အများ သိအပ်ကုန်ပြီ၊ (အများ သိအောင် ထင်ရှား

× × × × × × ×

အနုဝိစ္စကာရံ။ ။အနုဝိစ္စကို "အနုဝိဒိတ္ဝာ" ဟု၎င်း , ကာရံကို "ကာတဗ္ဗံ"
ဟု၎င်းဖွင့်၏၊ အဋ္ဌကနိပါတ်-ပဌမပံ, မဟာဝဂ္ဂ အဂ်ိတ္တရအဋ္ဌကထာ၌လည်း အလားတူ
ဖွင့်၏၊ အဂ်ိတ္တိုရဋီကာ၌ အနုဝိစ္စကို "အဝေစ္စ" ဟု ဖွင့်၏၊ ဓမ္မပဒကောဓဝဂ် (၂၂၉)
ဂါထာအဖွင့်၌လည်း အနုဝိစ္စကို "ဇာနိတ္ဝာ" ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အနုဝိစ္စ၌ အနု
ပုဗ္ဗ+ဝိစဓာတ်မဟုတ်၊ အနု+အဝ+ဇ္ဈာတ် တွာပစ္စည်းသာ၊ "အနုဝိစ္စ – ဉာဏ်ဖြင့်
သက်ဝင်၍" ဟု ပေးပါ၊ စိန္တေတ္ဝာ တုလယိတ္ဝာတို့ကား အဓိပ္ပါယ်ထွ၊ " ဉာဏ်ဖြင့်
စဉ်းစားနှိုင်းချိန်၍"ဟူလို၊ "ကာရံ–ပြုထိုက်သောအမှုကို၊ ကရောဟိ–လော၊ အနုဝိစ္စ-
၍၊ ကာရော – ပြုခြင်းသည်၊ သာဓု ဟောတိ "ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ အချို့စာအုပ်
များ၌ "အနုဝိဇ္ဇ"ဟု ဇကွေနှစ်လုံးနှင့်ရှိ၏၊ အခြားပါဠိများနှင့် မညီ။

ကုန်ပြီ၊) ဧကံ ဉာတာ။] သာဓုဟောတိတိ - ကား၊ သုန္ဒရံ - ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဋ္ဌာကံ ပရိဟရဃျန္တိ - ကား၊ ပဋ္ဌာက်-အောင်သံကို၊ ဥက္ခိပိတ္ဝာ-မြှောက်၍၊ နဂရေ-၌၊ ယောသန္တာ- ကြွေးကြော်ကုန်လျက်၊ အာဟိဏ္ဍောယျုံ-လှည့်လည်ကုန်ရာ၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့် (အာဟိဏ္ဍောယုံ- နည်း၊) ဧဝံ-ဤသို့ လှည့်လည်လေသော်၊ နော အမှာကံ-ငါတို့၏၊ မဟန္တာဘာဝေါ-ကြီးကျယ်သူတို့၏ အဖြစ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတံ့၊ ဧကံ-ဤသို့ ကြံခြင်းကြောင့်၊ (အာဟိဏ္ဍောယျုံ)၊ [ဤသို့ အများသိအောင် ကြွေးကြော်ထားလျှင် နောင်အခါ စိတ်ပျက်၍ မကိုးကွယ်လိုသောစိတ် ဖြစ်စေကာမူ နောက်ဆုတ်ဘို့ ခဲယဉ်းစရာရှိသည် - ဟုလည်း ရည်ရွယ်ကြသည်။]

ဩပါနဘူတန္တိ - ကား၊ ပဋိယတ္တာ ဥဒပါနောဝိယ - အသင့် စီမံအပ်သော ရေတွင်းကဲ့သို့၊ ဒွိတံ- တည်ပြီ၊ [ကုလံကိုငဲ့၍ "ဒွိတံ" ဟု ထားသည်၊] ကုလန္တိ-ကား၊ နိပေသနံ - အိမ်သည်၊ (ဩပါနဘူတံ ဒွိစပ်၊) ဒါတမ္ဘံမညေယျာသိတိ-ကား၊ ဧကမေသံ-ဤ နိဂဏ္ဌာတို့အား၊ ဒေယျဓမ္မံ-ပေးလှူထိုက်သောဘောရှိသော ပစ္စည်းကို၊ ဝါ- လှူဘွယ်ပစ္စည်းကို၊ မာ ဥပနိဓိ နိတ္ထ- မဖြတ်လိုက်ကုန်လင့်၊ [ပါဠိတော်၌ " မညေယျာသိ " ဟု ကေဝစ်ရှိသောကြောင့် ဩပြု၍ " မာ ဥပနိဓိ နိ " ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ဟိ - မှန်၊ သမ္မတ္တာနံ - ရောက်လာကုန်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ- ပေးလှူထိုက်သည်သာ၊ ဧကံ- သို့၊ ဩဝဒတိ- ဆုံးမတော်မူ၏၊ ဩကာရန္တိ- ကား၊ အဝကာရံ- ယုတ်ညံ့သော အခြင်းအရာကို၊ လာမကဘာဝံ-ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်ကို၊(ပကာသေသိ ၌စပ်၊)သာမုက္ကံသိကာတိ-ကား၊ အတ္တာနာယေဝ - ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ - ထုတ်၍၊ ဂဟိတာ-ဆောင်ယူတော်မူအပ်သော၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-တူသော ဆောင်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-မဆက်ဆံသော၊(ယာ ဓမ္မဒေသနာ ၌စပ်၊) ဧကံအတ္ထော-နက်၊ ဥဒ္ဒိဿကတန္တိ-ကား၊ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ-မိမိကိုရည်စူး၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊(မံသံ၌စပ်)။

× × × × × × ×

ဩဝါနဘူတံ။ ။ဩသရိတ္ဝာ-လှအများ သက်ရောက်၍+ဝိဝန္တိ ဖောက်တိ ဩပါနော၊ ဩပါနှင့် ဥဒပါနသည် ပရိယာယ်တည်း၊ ဝိဝန္တိ ဖောက်တိ ပါနော၊ ဥဒကဿ-ဝရော်၊ ဝါ-ကို၊ ပါနော-သောက်ရာဝရတွင်းဘည်း၊ ဥဒပါနော၊ ဥဒကကို ဥဒပြု။

သာမုက္ကံသိကာ၊ ။သာမံကို " အတ္တနော " ဟုဂုဏ်း, ဥကို " ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ "ဟုဂုဏ်း, ကံသ၌ ကသိဓာတ်ကို "ဂဟ"ဟုဂုဏ်း ဖွင့်၏၊ သာမံ+ဥတ္တံသော သာမုက္ကံသော၊ သာမုက္ကံသေန-ကိုယ်တော်တိုင်ထုတ်ယူခြင်းခြင့် + နိဒ္ဒေတ္တာ-ခြစ်စေအပ်သည်တည်း၊ သာမုက္ကံသိကာ-သည်၊" ဂဟိတာ "ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊ "ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ယူအပ်သော ဓမ္မဒေသနာ " ဟုလို၊ [ဤသာမုက္ကံသိကာပုဒ်နှင့် ဩကာရံပုဒ်ကို ပါဠိတော်၌ ပေယျာဃာတမ်းပြု၍ထား၊သည်၊]

ပဋိစ္စကမ္မန္တိ - ကား၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ ပဋိစ္စ- စွဲ၍၊ ကတံ– ပြုအပ်ပြီးသော၊ (မံသံ-၌စပ်၊) ဇာတိအတ္ထော-နက်၊ အထဝါ–ကား၊ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ တေံ–ဟူသော ဤအမည်သည်၊ နိမိတ္တကမ္မဿ- အရိပ်နိမိတ်ဖြင့်ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ၏၊ အဓိဝစနံ - အမည်တည်း၊ ဇာတ - ဤအသားဌ၌၊ တံ ပဋိစ္စကမ္မံ - ထို မိမိကို ရည်ရွယ်၍ပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတကံသည်၊ ဝါ-အရိပ်နိမိတ်ဖြင့်ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ မံသမ္ပိ- ကိုလည်း၊ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ မံသံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်၏၊ သောပိ-သည်လည်း၊ တဿကမ္မဿ - ထို ပါဏာတိပါတကံ၏၊ ဒါယာဒေါ - အမွေခံသည်၊ ဟောတိ၊ ဝဓကဿဝိယ – သတ်သူ၏ကဲ့သို့၊ တဿာပိ-ထိုစားသူ၏လည်း၊ ပါဏဃာတကမ္မံ-သတ္တဝါကိုသတ်ကြောင်းကံသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဇာတိအယံ- ကား၊ အဓိပ္ပါယော-(နိဂဏ္ဌတို့၏) အလိုတည်း၊ ဇိရဒန္တိ-ကား၊(န)ဇိရန္တိ-မဆွေးမြေနိုင်ကုန်၊ အင္ဂာဝိကဋ္ဌာ-စွပ်စွဲကုန်လသော်၊ နဇိရန္တိ- ကုန်၊ အင္ဂကဋ္ဌာနဿ- စွပ်စွဲခြင်း၏၊ အန္တံ-အဆုံးသို့၊ နဂစ္ဆန္တိ - မရောက်နိုင်ကုန်၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓကထာ- တိကောဋိပရိသုဒ္ဓကထာကို၊ သံယဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ – သံယဘေဒ သိက္ခာပုဒ်၏အဖွင့်၌၊ (မယာ)ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ။

× + × × × × × ×

ပဋိစ္စကမ္မံ။ ။ပဋိစ္စ၏ကံကို "အတ္တာနံ" ဟု ထည့်၍ ကမ္မံဌ်လည်း အတိတ်ဟာကမ္မသာမဉ်ဟု သိစေလို၍ "အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ကတံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ "ကရိယိတ္ထာတိ ကမ္မံ" ဟု ပြု၊ ဤအလို "ပဋိစ္စ-မိမိကိုစွဲ၍(မိမိကို အကြောင်းပြု၍)၊ ကမ္မံ–ပြုအပ်သော၊ မံသံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ–၏" ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။

အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ "ပဋိစ္စ–(သတ်ခြင်းအမှုသို့) ရှေးရှုရောက်၍ (ရည်စူး၍)၊ ဝါ – အရိပ်နိမိတ်ပြု၍၊ ကမ္မံ – ပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတကံတည်း၊ ပဋိစ္စကမ္မံ – ကံ၊ "ဤသို့ ပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ" ဟူသည် "အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်းဖြင့် ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ တည်း၊ " ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း – အပြုခိုင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် "နိမိတ္တကမ္မသေတံ အဓိဝစနံ" ဟုဆင်း, ဋီကာ၌ "နိမိတ္တကမ္မဿာတိ နိမိတ္တဘာဝေန လဒ္ဓဗ္ဗကမ္မဿ" ဟုဆင်း ဖွင့်၏၊ ထိုနောံမှ အသားကို အရကောက်ဘို့ရာ "ပဋိစ္စကမ္မံ ဇာတ အတ္ထိတိ ပဋိစ္စကမ္မံ" ဟု အဿတ္ထိ ဆင့်ရသည်၊ ဥပမာ — "ဗုဒ္ဓံ (ဥ-ကော်)ယဿ အတ္ထိတိ ဗုဒ္ဓေါ" ကဲ့သို့တည်း၊ ဤအလို "ပဋိစ္စကမ္မံ–သတ်ဘို့ရန် အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း အမှုရှိသော၊ မံသံ – ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ " ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။

ဇိရဒန္တိ။ ။ဇရဓဲတ်၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဇိရိဒဓာတ်တမျိုးဟု ကြို၍ "ဇိရန္တိ" ဟု ဖွင့်သည်၊ "စွပ်စွဲ၍ မဆွေးမြေ" ဟူသည် "စွပ်စွဲ၍ မကုန်နိုင်ခြင်း " ဟု အဓိပ္ပါယ်ပြလို၍ "အင္ဂကဋ္ဌာနဿ အန္တံ နဂစ္ဆန္တိ "ဟု ဖွင့်သည်။ [အထဝါ– "လဒ္ဓနတ္ထေ ဇုဒံ ဇိရိဒန္တိပဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ " ဟု အဂ်ိုတ္တိရ်ဋီကာမှ ယူ၍ ဋီကာ၌ တနည်းဖွင့်ခဲ့သေး၏၊ ဤအလိုလည်း "ဇိရိဒ"ဓာတ်တမျိုးပင်တည်း။

ကပ္ပိယဘူမိ အနုဇာနနကထာ

သကဋပရိဝန္ဒန္တိ- ကား၊ သကဋေဟိ- လှည်းတို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခေပံဝိယ– ထက်ဝန်းကျင် ကာရံအပ်သည်ကို ကဲ့သို့၊ ကတွာ-၍၊ အစ္ဆန္တိ- နေကြကုန်၏၊ (လှည်းဝိုင်းကြီးလုပ်၍ နေကြကုန်၏၊) ပစ္စန္တိမန္တိ တေံ – ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ အဘိလာပမတ္တံ– ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုအပ်သောသဒ္ဒါမျှသာတည်း၊ ပန- စင်စစ်ကား၊ ယံ သံဃော အာကခ်ံတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓုရဝိဟာရောပိ–ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်းကြီးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သမ္မနိတုံ–သမုတ်ခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ-၏၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ အဝတွာ- မဆိုမူ၍၊ အပလောကနေနာပိ-ပန်ပြောခြင်းအားဖြင့်လည်း၊(သမ္မနိတုံ)၊ ဝန္ဒတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ ကာကောရဝ သဒ္ဒန္တိ-ကား၊ တတ္ထတတ္ထ – ထိုထိုအရပ်၌၊ ပဝိဋ္ဌာနံ - ဝင်ပြီးကုန်သော၊ အာမိသ ခါဒနတ္ထာယ-အာမိသကို ခဲစားခြင်းအကျိုးငှါ၊ အနုပဂေယေဝ-စောစောကပင်၊ သန္နိပတိတာနံ-စုရုံးနေကုန်သော၊ ကာကာနံ-ကျီးတို့၏၊ ဩရဝ သဒ္ဒံ- ကျယ်စွာသောအသံကို၊ (အဿောသိ ၌စပ်၊)ယသောဇောနာမ-ယသောဇ

× × × × × × ×

သကဋ ပရိဝဋ္ဋံ ။ ။ပရိဝဋ္ဋတိတိ ပရိဝဋ္ဋော – ထက်ဝန်းကျင် လည်တတ်သောအဝိုင်း၊ "သကဋေဟိ + ပရိဝဋ္ဋော သကဋပရိဝဋ္ဋော"ဟု ပြုစေလို၍ "သကဋေဟိ ပရိက္ခေပံ ဝိယ"ဟု ဖွင့်သည်၊ [ဃယောဇနာဝယ်"မဟာရာမ ကောဋ္ဌကေတိ ဇေ္ဈ သမီပဇ္ဈေ ဘုမ္မဝစနန္တိအာဟ မဟာရာမကောဋ္ဌကသမီပေတိ၊ အာရာမကောဋ္ဌကဿ မဟိ သမီပေတိ အဇ္ဈော"ဟု ဝတ္ဟရ၏၊ ဤပါဋ္ဌကိုထောက်၍ ထိုလက်ထက်က သကဋပရိဝဋ္ဋန္တိ၏ ရှေ့၌ "မဟာရာမကောဋ္ဌကေတိ မဟာရာမ ကောဋ္ဌကသမီပေ" ဟု အဋ္ဌကထာပါဋ္ဌိရှိဝေသးဟန်တူသည်။]

အဘိလာပမတ္တံ။ ။အဘိလပတီတိ အဘိလာပေါ၊ "ပစ္စန္တိမံ" ဟု ပါဋိတော်၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောစကားသည် ဒေဿနာ၏ ဥုးခေါင်းသဘွယ်ဖြစ်သော ဒေဿနာသီသမျှသာဖြစ်သည်၊ နည်းအားဖြင့် နိဒ္ဒေသနနည်းတည်း၊ တကယ် သမုတ်သောအခါ "ယံ သံဃော အာကခ်ံတိ" ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်းကြီးကိုလည်း ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်ဖြင့် သမုတ်ကောင်းပါ၏၊ ပါဋိတော်၌လာသော ဥုတို့ ဒုတိယကမ္မဝါစာကို မဆိုဘဲ အပလောကနကံဖြင့်လည်း သမုတ်ကောင်းပါ၏၊ သိမ်တွင်းရှိသံဃာစည်းဝေးပြီးလျှင် " မည်သည့်ကျောင်းကို ကပ္ပိယကုဋိ ဟု သမုတ်ပါ၏၊ သံဃာသည် နှစ်သက်ပါ၏လော"ဟု သုံးကြိမ်ပြောဆိုခြင်းကို အပလောကနကံဟု ခေါ်သည်၊ အကျယ်ကို ဓမ္မဝါကမ္မကွန်ကအစွင့်၌ ရှုပါ။

ကာကောရဝသဒ္ဒံ ။ ။အဝ၏ ကာရိယဖြစ်သော ဩသည် မဟန္တအနက်ကို ဟော၏၊ " မဟန္တော+ရဝေါ ဩရဝေါ၊ ဩရဝေါ ဧယံ+သဒ္ဒေါ ဩရဝသဒ္ဒေါ၊ ကာကာနံ+ဩရဝသဒ္ဒေါ ကာကောရဝ သဒ္ဒေါ"ဟု ပြု၊ [ဩရဝသဒ္ဒန္တိ မဟာသဒ္ဒံ၊–ဋီကာ၊ ပါဠိတ်ဘာသာဋီကာဟောင်းနှစ်ဝဋ် ပဌမပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်၌လည်း တနည်းပြဲ့၏၊]

မည်သောထေရ်သည်၊ ကပိလသုတ္တ ပရိယောသာနေ– ကပိလသုတ်၏ အဆုံး၌၊ (သုတ္တန်ပါတ်ဝယ် သံဂါယနာ တင်အပ်သော ကပိလသုတ်၏ အဆုံး၌၊) ပဗ္ဗဇိတာနုံ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ ပဉ္စန္နံ သတာနုံ-ငါးရာသော ယောဂျားတို့၏၊ အဂ္ဂပုရိသော – အမြတ်ဆုံး ယောဂျားတည်း၊ ဝါ – ပဓာနဖြစ်သော ယောဂျားတည်း။

ဥဿာဝနန္တိကံတိ အာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တာဝ–ဂေါနိသာဒိကာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊(ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော) ဥဿာဝနန္တိကာ- ဥဿာဝနန္တိကာ ကုဋိကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတ္တဗ္ဗာ–ပြုထိုက်၏၊ ထမ္ဘာနုံ-တိုင်တို့၏၊ ဥပရိဝါ-အထက်၌သော်ငင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေ - နံရံခြေတို့ကို၊ နိခနိတ္ဝာဝါ-တူးစိုက်၍သော်ငင်း၊ ယောဝိဟာရော-ကို၊ ကရိယတိ–ပြုအပ်၏၊ တဿ-ထိုကျောင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်က၊ ထမ္ဘပဋိဋ္ဌကာ-တိုင်ကိုခံတတ်ကုန်သော၊ ပါသာဏာ - ကျောက်တို့သည်၊ ဘူမိဂတ်ကာဧဝ- မြေ၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်သာ၊ ဝါ- မြေနှင့် အလားတူကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ ပန - ဆက်၊ ပဌမထမ္ဘံ - ပဌမ တိုင်ကိုသော်ငင်း၊ ပဌမဘိတ္တိပါဒံဝါ- ပဌမနံရံခြေကိုသော်ငင်း၊ [အုဋ္ဌမြစ်အပေါ်၌ နံရံတက်သော အခါ ပဌမဆုံးချရသောအုဋ္ဌကို "ပဌမဘိတ္တိ ပါဒ" ဟု ဆိုသည်။] ပတိဋ္ဌာပေန္တော ဟိ-တည်စေကုန်လသော်၊(ချကုန်လသော်)၊ ဝါ-ချကုန်သော၊ ဗဟူဟိ-များစွာ

× × × × × × ×

ဥဿာဝနန္တိကာ။ ။ဥသည် ဥက္ခိပန (မြှောက်ခြင်း) အနက်ဟော၊ မြှောက်ရုံသာမက မြှောက်၍ မြေ - သို့မဟုတ် - အုဋ္ဌမြစ်စသည်၌ တည်စေခြင်းတိုင်အောင် ယူ၊ သာဝနသည်–"ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမ"ဟူသော စကားကိုကြားစေခြင်း (ကြားအောင် ရွတ်ဆိုခြင်း) ၏ + အန္တော – အဆုံး၊ သာဝနန္တော–ဆုံး၊ တိုင်စသည်ကို မြှောက်၍ တည်စေခြင်းနှင့် ညီမျှသော ရွတ်ဆိုခြင်း၏ အဆုံးရှိသော ကုဋိကို " ဥဿာဝနန္တိကာကုဋိ"ဟု ခေါ်သည်၊ ကုဋိဟူသည်လည်း နေထိုင်ရာ ကျောင်းပင်တည်း၊ " ဥက္ခိပိတ္ဝာပတိဋ္ဌာနဉ္စ သာဝနန္တော၀စ ဥဿာဝနန္တော၊ ဥဿာဝနန္တော တေသာ အတ္ထိတိ ဥဿာဝနန္တိကာ"ဟု အဿတ္ထိဆင့်။

ယောဂေါဂတိကာဝ။ ။"ထမ္ဘာနုံ ဥပရိ ဝိဟာရော ကရိယတိ"ဖြင့် တိုင်စိုက်၍ ဆောက်အပ်သော ကျောင်းကို ပြ၏၊ "ဘိတ္တိပါဒေ နိခနိတ္ဝာ ဝိဟာရော ကရိယတိ" ဖြင့် တိုင်မစိုက်ဘဲ အုဋ္ဌနံရံ ကျောက်နံရံတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အုဋ္ဌတိုက် ကျောင်းစသည်ကို ပြ၏၊ ထိုကျောင်းနှစ်မျိုးကို ဆောက်လုပ်ရာဝယ် တိုင်စိုက်၍ ဆောက်လျှင် တိုင်ကို ကျွံမကျအောင် အောက်ကခံထားသော ကျောက်ခဲတို့သည် (ယခုခေတ်၌ ကျင်တွယ်စိုက်ထားသော အုဋ္ဌမြစ် ကျောက်မြစ်တို့သည်) မြေကြီးနှင့် အလားတူ၏၊ ထိုအုဋ္ဌတိုင်ကို ချစဉ်၌ "ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမ"ဟု ဆိုဘွယ်မလိုသေးပါ၊ " ဘူမိယာ+ဂတံ ဘူမိဂတိ၊ ဘူမိဂတိဝိယ ဂတိ ယေသန္တိ ဘူမိဂတိကာ- မြေနှင့် အလားတူစွာ အောက်အခြေခံများသော ဖြစ်ကြသည်"–ဟူလို။

သော ရဟန်းတို့သည်၊ သမ္မရိဝါဒရတ္တာ - ကောင်းစွာ ဝိုင်းဘုံ၍၊ ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ, ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမာတိ-ဟူ၍၊ ဝါစံ- စကားလုံးကို၊ (နှုတ်ကို)၊ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ– မြွက်ဆိုကုန်လျက်၊ မနုဿသု - တို့သည်၊ (လက်သမားစသူတို့သည်၊) ဥက္ခိပိတ္တာ - မြောက်၍၊ ပတိဋ္ဌာပေန္တေသု - တည်စေကုန်လေသော်၊ အာမသိတ္တာဝါ-သုံးသပ်၍ သော်၎င်း၊ (ရဟန်းများက တိုင်စသည်ကို လက်ဖြင့် ထိ၍သော်၎င်း၊) သယံ – ကိုယ်တိုင် (ရဟန်းများကိုတိုင်၊) ဥက္ခိပိတ္တာဝါ– မြောက်၍သော်၎င်း၊ ထေန္တာဝါ-တိုင်ကိုသော်၎င်း၊ဘိတ္တိပါဒေါဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတမ္မော-တည်စေထိုက်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရိသု-တို့၌၊ ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋိတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ဆို၍၊ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ-တည်စေရာ၏၊ ဧကံ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊[“ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ ” ဟု ဆိုမှ အထမြောက်သည် မဟုတ်, “ ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋိ ” ဟု ဆိုလျှင်လည်း အထမြောက်သည် - ဟူလို၊] အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–၌၊ သံယဿ ကပ္ပိယကုဋိ် အဓိဋ္ဌာမီတိ-ဟူ၍၊(“သံဃာ၏ ကပ္ပိယကုဋိကို အဓိဋ္ဌာန်ပါ၏”ဟူ၍၊)ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အဝတ္ထာဝိ-မဆိုမူ၍လည်း၊ အဋ္ဌကထာသု–ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌(မဟာအဋ္ဌကထာ ကုရုန္ဒိအဋ္ဌကထာ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာတို့၌၊) ဝုတ္တနယေန- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်သော်၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ တ္ထေ-၌ ဥဿာဝနန္တိကာကုဋိ၌၊ ဇာဒံ–၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သာဓာရဏာလက္ခဏံ-ဆက်ဆံသောလက္ခဏာတည်း၊ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဒွေ- တိုင်ကို မြေ၌ တည်စေခြင်းသည်၎င်း၊ ဝစန

× × × × × × ×

ဓဟူဟိ၊ဓေ၊ပတိဋ္ဌာဓေတဗ္ဗော၊ ။လူများအတွက် “မနုဿသု”ဟု သီးခြားဆိုထားသောကြောင့်“ဓဟူဟိ”အရ ရဟန်းများစွာကိုရော၏ ဟု သိရော၏၊ နောံ၌ “သယံ” အရလည်း“ရဟန်းများကိုယ်တိုင်”ဟု ဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် “ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ” ဟူသောစကားကို လူသာမကောများက ဆိုရမည်မဟုတ်၊ ရဟန်းများဆိုရမည်၊ တိုင်ကို မြေ စသည်ပေါ်ဝယ် ချခြင်းနှင့် ရဟန်းများ၏ ဆိုခြင်းအဆုံးသည် ညီမျှလျက် (ပြိုင်တူကျလျက်)ရှိရမည်၊ တိုင်ကိုငင်း , နံရံ၏ အခြံခဲအုပ် စသည်ကိုငင်း မြောက်ချဉ်ကားရဟန်းများလည်း မြောက်နိုင်, လက်သမား စသော လူများလည်း မြောက်နိုင်၏၊ လူများက တိုင်ကိုမြှောင့်ထူ၌ ရဟန်းများက ထိုတိုင်ကို လက်ဖြင့်ထိထား၌ ရွတ်ဆိုရသည်၊

သာဓာရဏာ လက္ခဏံ။ ။ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ “ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ”ဟု ဆိုရမည်-ဟုငင်း, ကုရုန္ဒိ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာတို့၌ “ ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋိ ” ဟု ဆိုရမည်- ဟုငင်း, အန္ဓကဋ္ဌကထာ၌ “ သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋိ် အဓိဋ္ဌာမိ ” ဟု ဆိုရမည်–ဟုငင်း ဝါဒကွဲနေသော်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာအားလုံး၏အဆိုနှင့် ဆက်ဆံသော လိုရင်း၊ လက္ခဏာမှာ “ တိုင် (အုပ် စသည်) တို့၏ မြေစပါ ခုံစပါး၌ တည်ခြင်းနှင့် ကပ္ပိယကုဋိ စသော စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်းတို့၏ သမကာလဖြစ်ခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သည်”–ဟူလို၊ “ဝဋ္ဋတိဘိ” ဟု ဗုဒ္ဓဘိုလျှင် ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏၊ မဟာလျှင် ထည့်ပါ။

ပရိယောသာနဉ္စ-စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၎င်း၊ (ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမဟူသော စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၎င်း၊)သမကာလံ- ညီမျှသောကာလရှိသည်၊ (သမာနံ- ဖြစ်လသော်၊ ဝါ-ဖြစ်မှ၊) ဝန္ဒတိ- အပ်၏၊ ဇုတိ-ဤကား သာဓာရဏာလက္ခဏတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဝစနေ-စကားသည်၊ (“ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ” စသော စကားသည်၊) အနိဋ္ဌတေ- မပြီးဆုံးသေးမီ၊ ထမ္ဘော- တိုင်သည်၊ သစေ ပတိဋ္ဌာတိ- အာကယ်၍ မြေဌိတည်အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ - သော်၎င်း၊) တဿိ-ထိုတိုင်သည်၊ အပ္ပတိဋ္ဌေတ- မြေဌိ မတည်သေးမီ၊ ဝစနံ - စကားသည်၊ (သစေ) နိဋ္ဌာတိ- အာကယ်၍ပြီးဆုံးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ- သော်၎င်း၊ ကပ္ပိယကုဋိ- သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာကတာ- မပြုအပ်သည်၊ (ပြုအပ်ရာမရောက်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ တေနေဝ- ထိုဒုက္ကြောင့်ပင်၊ မဟာပစ္စရိယံ- ၌၊ ဗဟူဟိ ၊ ပေ ၊ ဘဝိဿတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဗဟူဟိ - များစွာသောရဟန်းတို့သည်၊ သမ္ပရိဝါရေတွာ- ကောင်းစွာဝိုင်းအုံ၍၊ ဝတ္တာမ့ဲ-ရာ၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊(များစွာသောရဟန်းတို့ ဝိုင်း၍ဆိုရကျိုးကား၊) ဣတ္ထေ- ၌ များစွာသောရဟန်းတို့တွင်၊ ကေဿဝိ- တပါးသောရဟန်း၏လည်း၊ ဝစနနိဋ္ဌာနဉ္စ - စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၎င်း၊ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဉ္စ – တိုင်၏ မြေဌိတည်ခြင်းသည်၎င်း၊ ကေတော-တပြိုင်နက်၊ ဘဝိဿတိ-လတံ့၊ တနည်း (ကဿဝ-ကြောင့်၊) ဗဟူဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ ၎တ္တာမ့ဲ-ရာသနည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊) အဝဿံ၊ပေ၊ဘဝိဿတိ– လတံ့၊ (ဇုတိ- ကြောင့်၊) ဗဟူဟိ၊ပေ၊ဝတ္တာမ့ဲ၊ ဤသို့ သော်လည်း ပေးပါ။]

ပန-ကား၊ ဇုဋ္ဌကသိလာ မတ္တိကာ ကုန်းကာသု– အုတ်ခဲနံရံ, ကျောက်နံရံ, မြေနံရံရှိကုန်သော၊ ကုဋိသု-တို့၌၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ စယံ-အာကျည်ကို၊ (မြေခုံကို၊) ဗန္ဓိတ္ဝာဝါ- ဖွဲ့၍သော်၎င်း၊ အဗန္ဓိတ္ဝာဝါ-မဖွဲ့မူ၍သော်၎င်း၊ ကရောန္တေ- ပြုပစေကုန်၊ ယတော-အကြောင်းအုတ်ခဲမှ၊ (ကျောက်, မြေညက်ခဲမှ၊) ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘိတ္တိ- ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတုကာမာ-ထစေခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ ဝါ- ထောင်လိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗပဌမံ- အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ တံ ဇုဋ္ဌကံဝါ- ထို အုတ်ခဲကိုသော်၎င်း၊ (တံ) သိလံဝါ-ထို ကျောက်ကိုသော်၎င်း၊ (တံ)မတ္တိကာ

× × × × × × × ×

ဇုဋ္ဌက ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗာ။ ။ တိုင်စိုက်၍ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋိကို ပြုပြီး၍ အုတ်ခဲတိုက်စသည်ကို ထပ်၍ ပြုလိုသောကြောင့် “ ဇုဋ္ဌကသိလာ ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ အုတ်ခဲတိုက် ကျောက်တိုက် မြေတိုက်များ၌ မြေနေရာက မာကျောလျှင် အုတ်မြစ်စသည် မချဘဲ, ပျော့နေလျှင် အုတ်မြစ်ထည့်ချ၍ ဆောက်လုပ်တတ်ကြ၏၊ ထို “ဟေဋ္ဌာစယ” ဟူ ခေါ်အပ်သော အောက်ခံအုတ်မြစ် စသည်ကို ချရာ၌ “ကပ္ပိကကုဋိ ကရောမ”စသည်ဖြင့် ဆိုဘွယ်မလိုသေး၊ ထို အုတ်ခုံစသည်တို့၏ အပေါ်၌ နံရံတက်လိုသောအခါ ပဌမဋ္ဌကား အုတ်– ကျောက်– မြေစိုင်ခဲကို အောက်ဋ္ဌချခြင်းနှင့် “ ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ ” စသော စကား၏ ဆုံးခြင်းသည် ပြီးတုံဖြစ်စေရမည်။

ဝိဏ္ဏံဝါ–ထိ မြေညက်ခဲကိုသော်၎င်း၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ (ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမဟု ဆိုခြင်း, အုဒ္ဓစသည်ကို မြေဒ္ဓတည်စေခြင်း၏ သမကာလဖြစ်အောင် သာလျှင်၊) ကပ္ပိယကုဋိ - ကို၊ ကာတဗ္ဗာ- ထိုက်၏၊ ဟိ–မှန်၊ ဇာဒ္ဓကာဒယော-အုဒ္ဓ အစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် ကျောက် မြေညက်ခဲတို့ကိုယူ၊) ဘိတ္တိယာ-၏၊ ပဌမိဒ္ဓကာဒိနံ-ပဌမအုဒ္ဓ အစရှိသည်တို့၏၊ ဟေဌာ-၌၊ နော ဝဋ္ဋန္တိ - မအပ်ကုန်၊ ("ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ" ဟု ဆိုခြင်းငှါ မအပ်ကုန်၊) ထမ္ဘာပန-တိုင်တို့သည်ကား၊ ဥပရိ–အပေါ်သို့၊ (မြေ၏အပေါ်သို့) ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ–တက်လာကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋန္တိ-ကုန်၏၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ထမ္ဘဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကရိယမာနေ- ပြုအပ်သောကျောင်း၌၊ စတူသု-လေးဘက်ကုန်သော၊ ကောဏေသု-အထောင့်တို့၌၊ စတ္တာရော-လေးလုံးကုန်သော၊ ထမ္ဘာ- တို့ကိုဂျင်း၊ ဇာဒ္ဓကာဒိကုန္နေ- အုဒ္ဓစသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော နံရံရှိသောကျောင်း၌၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ကောဏေသု-တို့၌၊ ဒွတ္တိသော—နှစ်ချပ်သုံးချပ်ကုန်သော၊ ဇာဒ္ဓကာ-အုဒ္ဓတို့ကိုဂျင်း၊ အဓိဒ္ဓာတဗ္ဗာ-အဓိဒ္ဓာန်ထိုက်ကုန်၏၊("ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ" ဟု ဆို၍ ချသိုက်ကုန်၏၊)ဇုတိဝုတ္တံ၊ ပန–ထိသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ တထာထိ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း၊ အာကတာယပိ - မပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဒေါသောသည်၊ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ အန္ဓကထာသု-တို့၌၊ (ရှေးအဋ္ဌကထာ သုံးစောင်တို့၌၊) ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်သောစကားသည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း။

ဂေါနိသာဒိကာ- ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိသည်၊ အာရာမ ဂေါနိသာဒိကာ–အရာမ ဂေါနိသာဒိကာကုဋိဂျင်း၊ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာ - ဂျင်း၊ ဇုတိ - သို့၊ ဒုဝိဓာ-ရှိ၏၊ တာသု–ထို နှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယတ္ထ- အကြင်ကုဋိ၌၊ အာရာမော–အာရာမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိက္ခိတ္တော-ကာရံအပ်သည်၊ နေဝ (ဟောတိ-မဖြစ်၊) သေနာသနာနိ-ကျောင်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပရိက္ခိတ္တာနိ-နှံသည်၊ နော ဟောန္တိ-ကုန်၊ အယံ ဤကုဋိသည်၊ အာရာမဂေါနိသာဒိကာ-မည်၏၊(အာရာမ်အားဖြင့် ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိမည်၏၊) ယတ္ထ- အကြင် ကုဋိ၌၊ သေနာသနာနိ - တို့ကို၊ သဗ္ဗာနိဝါ - အလုံးစုံသော ကျောင်းတို့ကိုသော်၎င်း၊ ကေစ္စာနိဝါ - အချို့သော ကျောင်းတို့ကိုသော်၎င်း၊ ပရိက္ခိတ္တာနိ-ကုန်၏၊ အာရာမော-ကို၊ အပရိက္ခိတ္တော-.

\+ × × × × × × ×

ဇာဒ္ဓကာဒယောဟေ၊ ဝဋ္ဋန္တိ။ ။အုဒ္ဓစသည်တို့ကို ဘောက်၌ အုဒ္ဓမြင်စီသောအခါ ပဌမအုဒ္ဓသည်ကို ရရာ၌ "ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ"ဟု ဆိုခြင်းငှါ မအပ်ပါဘဲ, တွင်းတွား၌ တိုင်တို့ကို စိုက်သောအခါ မြေကြီးအတွင်း ရောက်နေပါလျက် " ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ"ဟု အဘယ့်ကြောင့်ဆိုခြင်းငှါ အပ်ပါသနည်း၊ ဤသို့မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် " ဇာဒ္ဓကာဒယောဟေ၊ ဝဋ္ဋန္တိ " ဟု ဝိန်းသည်၊ အုဒ္ဓမြစ်တို့သည် မြေကြီး အတွင်း၌သာ တည်ခဲ့နေသောကြောင့်ဂျင်း, တိုင်တို့ က မြေမပါသို့ တက်လာသောကြောင့်ဂျင်း အုဒ္ဓမြစ်ရေစက်က ဆိုခြင်းငှါ မအပ်, တိုင်ချသောအခါ၌သာ ဆိုခြင်းငှါ အပ်သည်–ဟူလို၊

ဖဒ္ဓ (မဟာဝ)

မကာရံအပ်၊ အဃံ- သည်၊ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာနာမ - မည်၏၊ (ကျောင်း အားဖြင့် ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိမည်၏၊)ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ ဥဘယတြာဝိ-နှစ်ပါး စုံသော ကုဋိ၌လည်း၊(အာရာမ ဂေါနိသာဒိကာ,ဝိဟာရဂေါနိ သာဒိကာ ကုဋိ ၌လည်း၊) အာရာမဿ - ၏၊ အပရိက္ခိတ္တဘာဂေါယေဝ - မကာရံအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာ၊ပမာဏံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ အာရာမော-သည်၊ဥပစုပရိက္ခိတ္တော-ထက်ဝန်းကာရံအပ်သည်၊(တဝက်လောက်သာ အကာအရံရှိ၍ ကျန်တဝက်က အကာအရံမရှိသည်၊ သမာနော)ပိ- ဖြစ်သော်ငင်း၊ ဗဟုတရံ-များစွာ(ထက်ဝက်ထက် ပိုလွန်၍)၊ ပရိက္ခိတ္တော-သည်၊ (သမာနော) ပိ - သော်ငင်း၊ ပရိက္ခိတ္တောယေဝ နာမ- ပရိက္ခိတ္တမည်သည်သာ၊ ဧတံ-သို့၊ ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝုတ္တံ၊ ထွေ- ဤပရိက္ခိတ္တ အာရာမ်၌၊ ကပ္ပိယကုဋိ- သည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓုံ- ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

ဂဟပတိန္တိ-ကား၊ (ပါဠိတော်၌ "ဂဟပတိ" ဟု ဒုတိယန္တရှိသည်၊) မနုဿာ - တို့သည်၊ အာဝဲဿံ - နေရာကျောင်းကို၊ ကတ္တာ - ပြုပြီး၍၊ ကပ္ပိယကုဋိံ ဒေမ, ပရိဘုဉ္ဇထာတိ - ဟူ၍၊ (ကပ္ပိယကုဋိကို လှူပါကုန်၏၊ သုံးစွဲတော်မူကြပါကုန်-ဟူ၍၊) ဝဒန္တိ- လျှောက်ကြကုန်၏၊ သော - ဤကုဋိသည်၊ ဂဟပတိနာမ-ဂဟပတိကုဋိမည်၏၊ ကပ္ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (ကပ္ပိယကုဋိပြုဘို့ရာ လှူပါကုန်၏-ဟူ၍၊) ဝုတ္တောပိ-လျှောံအပ်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ- သည်သာ၊

× × × + × × × ×

ဂေါနိသာဒိကာ။ ။နိ+သဒဓာတ်သည် နေခြင်းအနက်ကိုဟော၏၊ ဏာ၌စွည်း၊ နိသိဒနံ နိသာဒေါ၊ ဂုန်+နိသာဒေါ ဂေါနိသာဒေါ-နွားတို့၏ နေခြင်း၊ ဂေါနိသာဒေါ ယတ္ထာတိ ဂေါနိသာဒိကာ (အာရာမ်၌ အကာများစွာ မရှိသောကြောင့်) နွားတို့၏ ဝင်ရောက် နေနိုင်ရာဖြစ်သော ကုဋိ၊ ဤဂေါနိသာဒိကာကုဋိ၌ အာရာမ်၏ များစွာသော အရပ်ဝယ် အကာမရှိခြင်းသာ လိုရင်းတည်း၊ အသီးသီးသော ကျောင်းများ၏ အကာရှိခြင်း-မရှိခြင်းမှာ လိုရင်းမဟုတ်၊ အာရာမ်က အကာများစွာမရှိလျှင် ကျောင်းများ၌ အကာရှိစေကာမူ"ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိ"ပင်တည်း။

ဇေဋ္ဌ၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိ ။ ။အာရာမ်က အကာအရံရှိနေသောကြောင့် ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိမရနိုင်ရကား ဥဿာဝနန္တိကာ စသော အခြားသုံးမျိုးတွင် တမျိုးမျိုးရအောင် လုပ်ထားသင့်၏၊ ထိုသို့ လုပ်ထားမှ ထိုကျောင်း၌ အန္တောဝုတ္ထ အန္တောပက္က အမှုကို ပြုလုပ်လျှင် အပ်မည်-ဟူလို။

ဂဟပတိ။ ။အိမ်ရှင် (အိမ်ပိုင်ရှိသူ) လူဝတ်ကြောင်ကို "ဂေဟသ- အိမ်၏+ ပတိ - အရှင်တည်း" ဟူသော ဝိဂ္ဂဟအရ "ဂဟပတိ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဂဟပတိသည် " ကပ္ပိယကုဋိံ ဒေမ၊ ပရိဘုဉ္ဇထ " ဟု သော်ငင်း, "ကပ္ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမ " ဟု သော်ငင်း လျှောံ၍ လှူအပ်သောကျောင်း ဖြစ်စေ-ထို ဂဟပတိ၏ အိမ်ဖြစ်စေ ကာရဏ်ဟူ ပစာရအားဖြင့် ဂဟပတိအမည် ရနိုင်၏၊ [ယခုအခါ ကျောင်း ရေစက်ချရာ၌ " ဣမံ ဝိဟာရံ အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဒိသဿ သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမ"ဟု ထည့်၍ဆိုလျှင်လည်း ကပ္ပိယကုဋိဖြစ်တော့၏။]

ပန-ဝါဒန္တံရ၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ထေရော-ချုန်ထား၍၊ သေသသဟ ဓမ္မိကာနံ-ကြင်းသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ဂုဏ်း၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာနဉ္စ - နတ်လူတို့၏ဂုဏ်း၊ ဟတ္ထတော - လက်မှ၊ ပဋ္ဌဂဟာစ- အကပ်ခံခြင်းသည်ဂုဏ်း၊ သန္နိဓိစ- သိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သော ပစ္စည်းသည်ဂုဏ်း၊ ဒုန္နော ဝုတ္ထဉ္စ—အကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ တည်နေစေအပ် (သိုမှီးအပ်သော) ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်သည်ဂုဏ်း၊ တေသံ – ထို ကြင်းသော သီတင်းသုံးဖော် အလုံးစုံသော နတ်လူတို့၏၊ သန္တကံ - ဥစ္စာသည်၊ ဘိက္ခုဿ - အား၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသံ - ထို ကြင်းသောသီတင်းသုံးဖော် အလုံးစုံသော နတ်လူတို့၏၊ ဂေဟာနိဝါ – အိမ်တို့ကိုဂုဏ်း၊ တေဟိ – ထို ကြင်းသောသီတင်းသုံးဖော် အလုံးစုံသော နတ်လူတို့သည်၊ ဒိန္နာ - လှူအပ်သော၊ ကပ္ပိယကုဋိဝါ–ကိုဂုဏ်း၊ ဂဟပတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဧတံ ဝုတ္တံ၊ ပုနပိ- တဖန်လည်း (ထပ်၍လည်း၊)ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းကို(ရဟန်းများနေဘို့ရန်ကျောင်းကို) ထပေတွာ – ၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယော ဝါ – ဘိက္ခုနီတို့၏ကျောင်းသည်ဂုဏ်း၊ အာရာမိကာနံ-အာရာမ်စောင့်တို့၏၊ (ဂေဟံ)ဝါ-အိမ်သည်ဂုဏ်း၊ တိတ္ထိယာနံ-တိတ္ထိတို့၏၊ (သေယျာ)ဝါ-ကျောင်းသည်ဂုဏ်း၊ ဒေဝတာနံဝါ-နတ်တို့၏သော်ဂုဏ်း၊ နာဂါနံဝါ-နဂါးတို့၏သော်ဂုဏ်း၊ ဗြဟ္မာနံအပိ–ဗြဟ္မာတို့၏သော်လည်း၊ ဝိမာနံ-ဗိမာန်သည်ဂုဏ်း၊ ကပ္ပိယကုဋိ- သည်၊ ဟောတိ၊ ဧတံဝုတ္တံ၊ တံ - ထိုစကားကို၊ သုဝုတ္တံ - ကောင်းစွာဆိုအပ်ပြီ၊ (အကျယ်ချဲ့၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် ''သုဝုတ္တ'' ဖြစ်သည်– ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊ သံယသန္တကမေဝ- သံယဉစ္စာသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဂေဟံဝါ – နေရာကျောင်းသည်ဂုဏ်း၊) ဘိက္ခုသန္တကံ –

× × × × × × ×

ယသ္မာ၊ဧပ၊ဝုတ္တံ။ ။ဘိက္ခုကို ချန်ထား၍ သီတင်းသုံးဖော် ၄ ဦး၊တို့၏ဂုဏ်း နတ်လူ အား၊လုံး၊တို့၏ဂုဏ်း လက်မှ အကပ်ခံလျှင် အကပ်မြောက်၏၊ ထိုသူတို့၏ သိုမှီး သိမ်းဆည်းထားအပ်သော သန္နိဓိပစ္စည်းသည် ရဟန်းတို့အား အပ်၏၊ ထိုသူတို့၏ အဝန်ဘုဝဏ္ဏ (အကပ္ပိယကုဋိ အတွင်း၌ ထားအပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်)သည် အပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏အိမ် ဘိက္ခုနီ သာမဏေတို့၏ကျောင်းသည်ဂုဏ်း, ထိုသူတို့လှူအပ်သော ကပ္ပိယကုဋိသည်ဂုဏ်း သဘာဝအားဖြင့် ဂဟပတိကုဋိဖြစ်သည် – ဟု အနုက္ကမကထာ၌ ဆိုသည်။

သံဃသ္သ ဝိဟာရံ ထပေတွာ။ ။ဥပသမ္ပန္နာနံ ဝါသတ္ထာယ ကတဂေဟံ ထပေတွာတိ အတ္ထော၊ ("ရဟန်းများနေဘို့ရန် ကျောင်းကို ချန်ထား၍"ဟူလို)၊ ဤ၌"သေနာသန"ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ကျောင်းတို့ကိုပင် "ဝိဟာရ"ဟု ဆိုသည်၊ ဂေဟ၌ နိဝါသဂေဟံ၊ တာဒြိသံ ပန ဥစ္စေါသဏာဂါရာဒိ သမ္ဗံ အနိဝါသဂေဟံ (နေစရာမဟုတ်သော အခေါင်အကျုံးသည်) စတုက္ကဏ္ဍယာဂုဗိဓိမဏ္ဍာပဘူဒိ ကပ္ပိယဘူမိပေ၊ ယေန ကေနစိ ဆန္နေ ပရိစ္ဆိန္နေစ သဟဧသဃုဂ္ဂဟောနကေ ဘိက္ခုသံဃသ္သ နိဝါသဂေဟတာဇနကဘဏ္ဍာဂါရဒေါ်သာ၊ နံ အညတ္ထ၊—ဝိမတိ။

ရဟန်း၏ ပုဂ္ဂလိကဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဂေဟံဝါ-သည်ရင်း၊ ဂဟပတိကုဋိကာ-သည်၊ နဟောတိ – မဖြစ်၊ [သံယာပိုင် ရဟန်းပိုင်ဖြစ်ခဲသားကြောင့် " ဂဟပတိကုဋိ " မဖြစ်နိုင်တော့–ဟူလို။]

သမ္မုတိကာ နာမ–သမ္မုတိကုဋိမည်သည်၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေ၍၊ (ရွတ်ဆို၍)၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ကုဋိတည်း၊ ဇုတိ–ဤသို့၊ စတ္ထုလေးပါးကုန်သော၊ ဇုမာသုကပ္ပိယဘူမိသု - ဤအပ်သော တည်ရာ အရပ်တို့၌၊ ဝုတ္ထံ-တည်နေစေအပ်သော (သိမ့်မိုး သိမ်းဆည်းအပ်သော)၊ ယံအာမိသံ-အကြင် အာမိသသည်၊ (ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ အတ္ထိ)၊ တံသမ္ဗံ - ထို အလုံးစုံသော အာမိသသည်၊ အန္တောဝုတ္ထသင်္ခံ - အန္တောဝုတ္ထဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဂစ္ဆတိ-မရောက်၊[အန္တောဝုတ္ထ ဖြစ်စေကာမူ အန္တောဝုတ္ထ မခေါ်ရ– ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခူနဉ္စ- ရဟန်းတို့၏၎င်း၊ ဘိက္ခုနိနဉ္စ- ဘိက္ခုနီတို့၏၎င်း၊ အန္တောဝုတ္ထ အန္တော ပက္ကမောစနံတံ - အန္တောဝုတ္ထ အန္တောပက္က အပြစ်မှ လွတ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ ကပ္ပိယ ကုဋိယော-ကပ္ပိယကုဋီတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော် မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန - ဆက်၊ အပ္ပိယဘူမိယံ - အကပ္ပိယ ဖြစ်သော တည်ရာ အရပ်၌၊ (ဥဿာဝနန္တိကာ စသည် မဟုတ်သော အရပ်၌၊) သဟသေယျပဟောနကေ- သဟသေယျ ဖြစ်လေ့သော၊ ဂေဟေ - နေရာကျောင်း၌၊ ဝုတ္ထံ–တည်နေစေ အပ်သော၊ သံဃိကံဝါ– သံဃာ၏ ဥစ္စာမူလည်း ဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂလိကံဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ ဥစ္စာမူလည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဿဝါ-၏သော်၎င်း၊ ဘိက္ခုနိယာဝါ-၏သော်၎င်း၊ ယံသန္တကံ- အကြင် ဥစ္စာကို၊ ကေရတ္တာမိ- တည်ဖျဲ့မျှလည်း၊ ထဝိတံ- ထားအပ်ပြီ၊ (သိမ်းဆည်း ထားအပ်ပြီ၊) တံ-ထို ဥစ္စာသည်၊ အန္တောဝုတ္ထံ-သည်၊(အကပ္ပိယ ကုဋိအတွင်း၌ သိမ့်မိုးသိမ်းဆည်းထားအပ်သည်၊ ဟောတိ)၊ တတ္ထ - ထို အကပ္ပိယကုဋိ၌၊ ပက္ကဉ္စ- ချက်အပ်သော အာမိသသည်လည်း၊ အန္တောပက္ကံ နာမ- အန္တောပက္ကမည်သည်၊ ဟောတိ၊ တေံ- ဤ အန္တော

× × × × × × ×

သမ္မုတိကာ။ ။ကမ္မဝါစာဖြင့် "ကပ္ပိယဘူမိ" ဟု သမုတ်အပ်သော ကုဋိသည် "သမ္မုတိ" ကုဋိမည်၏။ ["သမ္မုတိကာ" ဟု ရှိရာ၌ ကပစ္စည်း အနက်သိုးခြား မရှိ၊ "သမ္မုတိဝေါ+သမ္မုတိကာ" ဟု ပြု။]

အန္တောဝုတ္ထံ စသည်။ ။အန္တော-(ကပ္ပိယကုဋိ ၄ မျိုးတွင် မပါဝင်သော်ကြောင့် အကပ္ပိယကုဋိဟု ဆိုအပ်သော) ကျောင်းအတွင်း၌+ဝုတ္ထံ-တည်၌လွန်အောင် တည်နေစေအပ် ထားအပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်တည်း၊ အန္တောဝုတ္ထံ – ဇဉ်၊ အန္တော – ၌၊ ပက္ကံ – လူသားမကောတို့ ချက်အပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်တည်း၊ အန္တောပက္ကံ – ဇဉ်၊ သာမံ–ရဟန်းကိုယ်ကိုင်+ပက္ကံ (ပါကံ)-(ကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ဖြစ်စေ အခြားနေရာ၌ ဖြစ်စေ) ချက်အပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်တည်း၊ သာမံပက္ကံ (၊ သာမံပါကံ)–ရဟန်းကိုယ်တိုင်ချက်အပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်။

ဝုတ္ထ အန္တောပက္ကာ အားမိသသည်၊ နကပ္ပတိ- မအာပ်၊ (စားသောက်လျှင် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သည်-ဟူလို၊)ပန-အနွယ၊သတ္တာဟကာလိကံ-သတ္တာဟကားလိက ဝတ္ထုသည်ရှင်း၊ ယာဝဇီဝိကဋ္ဌ–သည်ရှင်း၊ ဝန္တတိ၊ (အကပ္ပိယကုဋိ အတွင်း၌ သိမ်မှီးသိမ်းဆည်းကောင်း၏-ဟူလို။)

တတြ-ထိုသတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကတို့သာအပ်ရာ၌၊[ယာမကာလိက အတွက်မှာ အရက်မတက်မီ သောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အန္တောဝုတ္ထ မဖြစ်၊ ချက်အပ်သောပစ္စည်း မဟုတ်သောကြောင့် အန္တောပက္ကာလည်း မဖြစ်၊] အယံ–ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း၊ သာမဏေရော- သည်၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊(ဒေတိ-၌စပ်၊) ဝါ–၏၊ တင္ဆာလာဒိကံ-ဆန်အစရှိသော၊ အာမိသံ–ကို၊ အာဟရိတွာ–ဆောင်ယူ၍၊ ကပ္ပိယကုဋိယံ–၌၊ နိက္ခိပိတွာ– ထားပြီး၍၊ ပုနဒိဝသေ– နောက်တနေ့၌၊ ပစိတွာ-၍၊ ဒေတိ–အံ့၊ အန္တောဝုတ္ထံ–အန္တောဝုတ္ထသည်၊ နဟောတိ၊ [ကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ ထားအပ်သောကြောင့် အန္တောဝုတ္ထ မဖြစ် – ဟူလို၊] တတ္ထ – ထို အန္တောဝုတ္ထ မဖြစ်သော အားမိသ၌၊ (ပက္ခိပိတွာ ဒေတိ-၌စပ်၊) အကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ နိက္ခိတ္တသပ္ပိအာဒိသု-ထားအပ်သောဆေးထောပတ်အစရှိသည်တို့တွင်၊(သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုတို့တွင်၊)ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထားတပါးပါးကို၊ ပက္ခိပိတွာ – ထည့်၍၊ ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မုခသန္နိမိနာမ–မုခသန္နိမိမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန- ဝါဒန္တရ၊ မဟာပစ္စရိယံ- ၌၊ အန္တောဝုတ္ထံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဆိုရာ၌၊ နာမမတ္တမေဝ-နာမည်မျှသည်သာ၊ နာနာကရဏံ- အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးတည်း၊ [မုခသန္နိမိဟူသော နာမည်နှင့် အန္တောဝုတ္ထဟူသော နာမည်သာ ထူးသည်၊ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ အတူပင်-ဟူလို။]

× × × × × × ×

မုခသန္နိမိ ။ ။ မုခေန-အမြွက်အားဖြင့် (ပရိယာယ်အားဖြင့်) + သန္နိမိ–သိမှီးသိမ် ဆည်းအပ်သည်တည်း၊ မုခသန္နိမိ–တည်း၊ ဆွမ်းစသော အာမိသက သန္နိဒိမဖြစ်သော်လည်း ထောပတ်စသော သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကတို့က အကပ္ပိကကုဋိ၌ ထားအပ်သောကြောင့် ထို ထောပတ်စသည်နှင့် ရောသွားသောအခါ ထိုဆွမ်း စသည်လည်း သန္နိဒ္ဓပစ္စည်းနှင့်ရောသောကြောင့် သန္နိဒ္ဓဖြစ်သွား၏၊ ဤသို့ ပရိယာယ်အားဖြင့် သန္နိဒ္ဓဖြစ်သွားခြင်းကို " မုခသန္နိမိ–အမြွက်အားဖြင့် သန္နိမိ " ဖြစ်သည်–ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ မုခသန္နိဒ္ဓဖြစ်သောကြောင့် စားသောက်သူမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်–ဟူလို၊ ဒုတိယသံဂါယနာအာဂတ်း၌ သိဂီလောဏကပ္ပလည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ပင်တည်း၊ [မုခသန္နိဒ္ဓိကဒိနာ အန္တောဝုတ္ထဒုက္ကဋဇေဝ ဒီဝိတံ၊—ဋီကာ၊] ဝိမတိဝဉ်ကား " မုခပဒေသနံ ဒဿေတွာ – ခံတွင်းသို့ သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိခဲသာ၊ အာပတ္တိ ကရောတိ " ဟု ဆို၏၊ ဧရာဂုံမှခြင့် အာပတ်မသင့်သေး၊ ခံတွင်းသို့သွင်း၍ စားမိလိုက်မှ အာပတ်သင့်သည်–ဟူလို၊ ထိုဏာပိ "မုခေ(မုခ၊ဝေသနေ)–ခံတွင်းသို့သွင်းခြင်းကြောင့်+သန္နိဒ်-သန္နိဒ်တည်း၊ မုခသန္နိဒ်"ဟု ပြု။

ဘိက္ခု-သည်၊ အကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ ထပိတသပ္ပိဆ္ဆ-ထားအပ်သော ထောပတ်ကိုဂင်း၊ ယာဝဇီဝိကပက္ကာဆ္ဆ-ယာဝဇီဝိကဖြစ်သော အရွက်ကိုဂင်း၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ပစိတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ သတ္ထာဟံ - ပတ်လုံး၊ နိရာမိသံ-အာမိသမရှိသည်၊ (သမာနံ)၊ ဝန္ဒတိ၊ အာမိသသံသဋ္ဌံ-ဆွမ်းစသောအာမိသနှင့်ရောအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ သစေ ပရိဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အန္တောဝုတ္ထဆ္ဆဝ- အကပ္ပိယကုဋိတွင်း၌ တည်နေစေအပ်သည် မည်သည်ဂင်း၊ သာမံပက္ကာဆ္ဆ-ကိုယ်တိုင်ချက်အပ်သည် မည်သည်ဂင်း၊ ဟောတိ၊ တေနုပါဓေယန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗသံသဂ္ဂါ- အလုံးစုံသော ရောနှောမှုတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နှ၏၊ [ယာဝကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ရောပုံစသည်အားလုံးကို သိပါ- ဟူလို။] ဇုတိ- ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော - တည်း၊ (ဤသို့ နောက်ပြန်၍ လှည့်ဘို့ရန် ဇုတိရှိသင့်၏၊ မရှိလျှင်ထည့်ပါ။)

ပန-အံ့၊ (ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဥုံးအံ့၊) ဇုမာ ကပ္ပိယကုဋိယော-တို့သည်၊ ကဒါ- အဘယ်အခါ၌၊ ဇဟိတဝတ္ထုကာ-စွန့်အပ်ပြီးသောတည်ရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်သနည်း၊ (အဘယ်အခါ၌ ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်၏ တည်ရာဝတ္ထုကို စွန့်ကုန်သနည်း၊) တာဝ - ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ညွှန်ပြအပ်သော၊ ဥဿာဝနန္တိကာ-သည်၊ ယာ-အကြင် ဥဿာဝနန္တိကာကုဋိကို၊ ထမ္ဘာနံ-တို့၏၊ ဥပရိဝ'ါ-အထက်၌သော်ဂင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေ-နံရံခြေတို့ကို၊ နိခဏိတွာဝါ-တူးမြှုပ်၍သော်ဂင်း၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ သာ - ထို ဥဿာဝနန္တိကာ ကုဋိသည်၊ [၌ ဥဿာဝန္တိကာသည် သာမည, ဤကား ဝိသေသ၊] သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု စ- တို့ကိုဂင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေသု စ-တို့ကိုဂင်း၊ အပနီတေသု-ဖယ်အပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဇဟိတဝတ္ထုကာ-စွန့်အပ်ပြီးသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ထမ္ဘေဝါ-တို့ကိုသော်ဂင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေဝါ-တို့ကိုသော်ဂင်း၊ သစေ ပရိဝတ္တေန္တိ- အကယ်၍ လဲလှယ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယောယော-အကြင်အကြင် တိုင်သည်၊ ဝါ- အကြင်အကြင် နံရံခြေသည်၊ ဒ္ဒိတော-တည်နေ၏၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုတိုင်၌၊ ဝါ-ထိုထိုနံရံခြေ၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ (ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ် တည်၏၊) သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသောတိုင်, နံရံခြေတို့ကို၊ ပရိဝတ္တိတေသုပိ - လဲလှယ်အပ်ပြီးပါကုန် သော်လည်း၊ အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ-မစွန့်အပ်သော တည်ရာဝတ္ထု ရှိသည်သာ၊ ဟော်တိ၊ ဇုဋ္ဌကာဒိဟိ- အုပ်၌အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဥဿာဝနန္တိကာ ကုဋိသည်၊ စယသ-အကျည်၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဘိတ္တိအတ္ထာယ-နံရံအကျိုးငှါ၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဇုဋ္ဌကံဝါ- ကိုသော်ဂင်း၊ သိလံဝါ- ကိုသော်ဂင်း၊ မတ္တိကာပိဏ္ဍံဝါ- ကိုသော်ဂင်း၊ အာဒိံကတွာ - အစပြု၍၊ ဝိနာသိတကာလေ - ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးရာအခါ၌၊ ဇဟိတဝတ္ထုကာ - သည်၊ ဟောတိ၊ ပန- ဆက်၊ ယေဟိ ဇုဋ္ဌကာဒိဟိ-

အကြောင် အုဒ္ဓ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌိတာ - ဆောက်တည်အပ်ပြီ၊ (" ကပ္ပိယကုဋိ် ကဒ်ရာမ" ဟု ဆို၍ ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်ကို ဆောက်တည်အပ်ပြီ၊)တေသု - ထို အုဒ္ဓ အစရှိသည်တို့ကို၊ အပနီတေသုပိ - ဖယ်အပ်ငြားကုန်သော်လည်း၊ တဒညာသု - ထို အခြားသော အုဒ္ဓ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပတိဋ္ဌိတာသု - တည်ကုန်လသော်၊ အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။

ဂေါနိသာဒိကာ – သည်၊ ပါကာရာဒိဟိ – တံတိုင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခေပေ-အာကာအရံကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဇဟိဘဝတ္ထုကာ ဟောတိ၊ ပုန–တဖန်၊ တသ္မိ် အာရာမေ–ထိုအာရာမ်၌၊ (ဂေါနိသာဒိကာကုဋိ ဖြစ်ဘူးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊)ကပ္ပိယကုဋိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓုံ-၄ါ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ [ဂေါနိသာဒိကာကုဋိ ပျက်သွားသောကြောင့် နေဝံထပ် ကပ္ပိယကုဋိ တမျိုးမျိုးရအောင် ပြုဆိုက်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ပုနပိ-တဖန်လည်း၊ ပါကာရာဒယော-တံတိုင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ တတ္ထတတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဒဿာ - ပြတ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ– ကုန်အံ့၊ [တတ္ထ တတ္ထ ဒဿာ ဟောန္တိ တိ ဥပမုတော အဓိကံ ဒဿာ ဟောန္တိ၊ တဝက်ထက်ကျော်အောင် ပြတ်ကုန်အံ့ - ဟူလို၊ –ဝိမတိ။] တတော တတော-ထိုထို ပြတ်ရာအရပ်မှ၊ ဂါဝေါ-တို့သည်၊ (သစေ)ပရိသန္တိ-အာကယ်၍ ဝင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုန- ဖန်၊ ကပ္ပိယကုဋိ ဟောတိ၊ [တဖန် ပြန်၍ ဂေါနိသာဒိကာကုဋိ ဖြစ်သည်-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ဧကတရာ-တပါးကုန်သော၊ (ဥဿာဝနန္တိကာ ဂေါနိသာဒိကာ ကုဋိတို့မှ တပါးကုန်သော၊) ဒ္ဝေ-နှစ်လုံးသော ကုဋိတို့သည်၊ (ဂဟပတိကုဋိ သမ္မုတိကုဋိတို့သည်၊) ဂေါပါနသိမတ္တံ - အခြင်ရနယ်မျှကို၊ ထပေတ္ဝာ-ထား၍၊ သဗ္ဗသ္မိ် - အလုံးစုံသော၊ ဆဒနေ- အမိုးကို၊ ဝိနဒ္ဓေ–ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော်၊ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောန္တိ၊ ဂေါပါနသိနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-ဉာ်၊ ဧကမ္မိ-တခုလည်းဖြစ်သော၊ ဟတ္ထပါသကမတ္တာလံ-ခေါင်ချပ် အဝန်းအဝိုင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ - အကယ်၍ ရှိသေးအံ့၊ (ကျန်သေးအံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ရက္ခတိ - စောင့်ရှောက်သေး၏၊ (ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်မှ မစွန့်အောင် စောင့်သေး၏၊)

× + × × × × × ×

သဗ္ဗသ္မိ်၊စေ၊ရက္ခတိ။ ။ သဗ္ဗသ္မိ် ဆဒနေ ဝိနဒ္ဓေတိ တိဏပဏ္ဏာဒိ ဝသေပရိတ္တာယကော ဆဒနေ ဝိနဒ္ဓေ-မိုလ်းကို စောင့်ရှောက်နိုင်သော အမိုးအားလုံးကို ဖျက်ပြီးလသော် ကပ္ပိယကုဋိ ပျက်တော့၏၊ အခြင်ရနယ်လောက်သာ ကျန်ရှိဖြင့် ကပ္ပိယကုဋိ အဖြစ်ကို မစောင့်ရှောက်နိုင်တော့၊ အခြင်ရနယ်တို့၏ အထက်၌ " ပက္ခပါသက မတ္တာလ " ဟု ခေါ်သော ဝဝ်းဘဲတောင် ခေါင်အုပ်- ခေါင်ချပ် အဝန်းအဝိုင်း ကျန်နေသေးလျှင် ထို အဝန်းအဝိုင်းက မိုးမစွန့်အောင် အနည်းငယ်တားနိုင်သောကြောင့် ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်မှ မစွန့်အောင် စောင့်နိုင်သေး၏ ["အဝန်းအဝိုင်း" ဟူရာ၌ ခေါင်အုပ်၏ ဝဲယာနှစ်ဘက်တွင် တဘက်တဘက်၌ အခြင်ရနယ်သုံးခု၏ အထက်က မပျက်သောအမိုးကို " ပက္ခပါသက မတ္တာလ"ဟု ဆိုသတတ်၊ပက္ခပါသက မတ္တာလ၌ ကသို် ပဓေယ တိုက်ဆုံ ဂေါပါနသိနံ ဥပရိ ဦးဘတိကာပဏ္ဏာဒိဏ္ဍသံ ဝုဋ္ဌတိ၊ — ဝိမတိ။] ထိုမှလေ့ာက် အမိုးမရှိနေသေး

ပန– ဆက်၊ တနည်း - ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒက ပက္ခကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ယတြ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ စတဿောဝိ-၄လုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇမော ကပ္ပိယဘူမိယော-၍ ကပ္ပိယဘူမိတို့သည်၊ နတ္ထိ- မရှိကုန်၊ တတ္ထ - ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ကိ ံ - အဘယ်ကို၊ ကာတမ့ဲ - ပြုထိုက်သနည်း၊ အနုပသမ္မန္နဿ - လူသာမဏေအား၊ ဒတ္တွာ - ၍၊ တဿ - ထို လူသာမဏေ၏၊ သန္တကံ - ဥစ္စာကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတမ့ဲ-သုံးဆောင်ရာ၏၊ တတြ-ထိုသို့ လူသာမဏေ၏ ဥစ္စာပြု၍ သုံးဆောင်ရာ၌၊ ဇဒံ-ကား၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဝိနယဓရပါမောက္ခော-ဝိနည်းဓိုရ်တို့၏ ပါမောက္ခဖြစ်သော၊ ကရဝိကတိဿတ္ထေရော - ကရဝိကတိဿ ထေရ်သည်၊ မဟာသိဝတ္ထေရဿ-မဟာသိဝထေရ်၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ အဂမာသိ ကိရ-ကြွတော်မူသတတ်၊ သော-ထို ကရဝိကတိဿထေရ်သည်၊ ဒိပါဒလောကေန-ဆိမိးရောင်ဖြင့်၊ သပ္ပိကုမ့ဲဘ-ထောပတ်အိုးကို၊ ပဿိတွာ–မြင်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ တေံ–အဲဟို အိုးသည်၊ ကိ ံ-ဘာအိုးပါနည်း၊ ဇတိ–သို့၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ။

ထေရော-မဟာသိဝထေရ်သည်၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ လူခဒိဝသေ- ခေါင်းပါးရာနေ့၌၊ သပ္ပိနာ-ထောပတ်ဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ-စားခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဂါမတော-မှ၊ သပ္ပိကုမ္ဘော-ကို၊ အာဘတော-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ ဇတိ-၍သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတော– ထိုမှ နောက်၌၊ နံ–ထို မဟာသိဝထေရ်ကို၊ တိဿတ္ထေရော–သည်၊ ဘန္တေ....နဝန္နတိ–မအပ်ပါ၊ ဇတိ အာဟ–လျောက်ပြီ၊ [ထောပတ်က သတ္တာဟကာလိကဖြစ်သော်လည်း ဆွမ်းဖြင့်ရော၍စားသောက်သောအခါ ယာဝကာလိကဘက်၌ ပါသွားသောကြောင့် မုခသန္နိမိ ဖြစ်၍ မအပ်ပါ- ဟု လျောက်သည်၊] ထေရော - မဟာသိဝထေရ်သည်၊ ပုနဒိဝသေ - နောက်တနေ့၌၊ ပမုခ-အဥုံးစမုခ်၌၊ နိက္ခိပါပေသိ-ထားစေပြီ၊ တိဿတ္ထေရော- သည်၊ ပုန-တဖန်၊ ကေ ဒိဝသေ- တရက်သော နေ့၌၊ အာဂတော-လာသည်၊(ဟုတ္တာ)၊တံ-ထိုထောပတ်အိုးကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တထေဝ - ထို့အတူသာလျှင်၊ ပုစ္ဆိတ္ထာ - ၍၊ ဘန္တေ, သဟသေယျပွဟောနကဒ္ဒါနေ – သဟသေယျဖြစ်လောက်သော အရပ်၌၊ ထပေတုံ–ထားခြင်းငှါ၊ နဝန္နတိ- မအပ်ပါ၊ ဇတိ အာဟ-ပြီ၊ [အဥုံးစမုခ်ဖြစ်သော်လည်း အပေါ်က အမိုးရှိ၍ ဆောင်မဘက်က အကာရှိနေ၏၊ ထို့ကြောင့် စမုခ်ထိပ်တဘက်ဘက်က အကာရှိနေလျှင် သဗ္ဗဆန္နေ ဥပမုပရိစ္ဆိန္နေ ဖြစ်နိုင်ရုံကား သဟသေယျလောက်သည်။]

× × × × × × × ×

လျှင် အောဂက်က တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိဿးမစွတ်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်လောက်သည်– ဟူလို။

ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နဿ , ဇာဏုကေ နာဘိဝဿတိ၊
အလံ ဖာသု ဝိဟာရာယ, ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
တံ ဿနိပါတံ, သဒ္ဒရိပုတ္တ ဣတ္ထရဂါထဒ္ဒ။

ထေရော - မဟာသိဝထေရ်သည်၊ ပုနဒိဝသေ, ဗဟိ – သို့၊ နီဟရာပေတွာ– ထုတ်ဆောင်စေ၍၊ နိက္ခိပါ၊ပေသိ- ထား၊စေပြီ၊ တံ– ထိုထောပတ်အိုး၊ကို၊ စောရာ-သူခိုး၊တို့သည်၊ ဟရိ ံသု - ဆောင်ယူကုန်ပြီ၊ သော - ထို မဟာသိဝ ထေရ်သည်၊ ပုန-တဖန်၊ ကေဒိဝသံ-၌၊ အာဂတံ-လာသော၊ တိဿတ္ထေရံ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ ံ) အာဝုသော....တယာ-သည်၊ နဝန္နတိတိ-မအပ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တော- ပြောဆို အပ်သော၊ သောကုမ္ဖော–ထိုထောပတ်အိုး၊ကို၊ ဗဟိ-၌၊ နိက္ခိတ္တော–ထား၊အပ်သည်၊(ဟုတ္တွာ)၊ စောရေဟိ- တို့သည်၊ အဝဟတော- ခိုး၊ဆောင်အပ်ပြီ၊ ဇာတိ (အာဟ)၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ နံ-ထို မဟာသိဝထေရ်ကို၊ တိဿတ္ထေရော အာဟ၊(ကိ ံ)၊ ဘန္တေ.... အနုပသမ္မန္နဿ- အား၊ ဒါတဗ္ဗော - ပေး၊ထိုက်သည်၊ အဿနနု-ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဟိ-မှန်၊ အနုပသမ္မန္နဿ–အား၊ဒတ္တွာ-ပေး၊ပြီး၍၊ တဿ-ထိုလူသာမဏေ၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ–ဌ၊ဝန္နတိ-အပ်ပါ၏၊ ဇာတိ(အာဟ)၊ ဇာတိ(ဇာဒံ)- ကား၊ (ဝတ္ထု-တည်း)။ [ဤ ဝတ္ထု၌ "နနုဘန္တေ" စသော စကား၊ရပ်သည် သက်သေပြလိုရင်း၊ဖြစ်သည်။]

မေဇ္ဈကဝတ္ထု – မေဇ္ဈကသဒ္ဒေး၏ ဝတ္ထု၊သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ – ပေါ်လွင်ထင်ရှား၊သည်သာ၊ အဝိစ - စိုး၎ဉ်း၊အနည်း၊ငယ် ဆိုဘွယ်အထူး၊ကား၊ တ္ထေ - ဤ မေဇ္ဈကဝတ္ထု၌၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဂေါရသေတိ – ဟူသော၊ပါဠိ၏၊ (အဒ္ဓါဒ္ဓစပ်၊) ပဉ္စ-နှံ့သော၊ ဂေါရသေ-နွား၏အရသာတို့ကို၊ (နွား၊မှဖြစ်သော အရသာတို့ကို၊) ဝိသုံ- သီး၊ခြား၊ ပရိဘောဂေန- သုံး၊ဆောင် စား၊သောက်ဘွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံပိ – သုံး၊ခြင်းငှါလည်း၊ အနုဇာနာမိ – ၏၊ ဇာတိ အတ္ထော၊[ဆွမ်း၊စား၊ရင်း ရောစား၊မှ အပ်သည် မဟုတ်၊ သီး၊ခြား၊လည်း စား၊ကောင်း သည်-ဟူလို၊] ပါ၊ထေယျံ ပရိယေသိတုံတိ ဇတ္ထ- ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ကေစိ-အချို့ လူတို့သည်၊ (ဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့သည်၊) သယမေဝ-မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဥတ္တာ-သိ၍၊ (အလိုက်သိ၍၊) သစေ ဒေန္တိ– အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ ဇာ၌တွေတ်-၍သို့ လှူခြင်း၊သည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ နော စေ ဒေန္တိ- အကယ်၍ မလှူကုန်အံ့၊ (ဒေါသံတိ)၊ ဤတိ ပဝါရိတဋ္ဌာနတော၁ – ဆွမ်း၊မြီး၊တော်သူ, ဖိတ်မန်သူတို့၏

× × × × × × ×

အနုပသမ္မန္နဿ၊စေ၊ဒဿ၊ ၊အနုပသမ္မန္နဿ ဒါတဗ္ဗော အဿသာတိ အာဒိနာ အကပ္ပိယကုဋိယံ ဝုဏ္ဏမို့ အနုပသမ္မန္နဿ ဒိန္နေ ကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ သာဟေတ္ထဒါန ဥဒ္ဒေဿ ဝန္နတိ၊ဟဋ္ဌဟာဘံဝိယ (အာဂတံအပ်သော၀တ္ထု၊ကဲ့သို့) နဟောတီတိဒဿေတိ၊-ဝိမတ်၊ အာကပ္ပံအပ်ပြီး၀တ္ထု၊ကို လူသာမဏေအား ပွန့်သောအခါ အနုပေက္ခိတွာသင့်နေ အဖြစ်ဖြင့် ပွန့်မှ နောက်တနေ့၌ စား၊ကောင်း၏ဟု အယူရှိသော၊ကြောင့် ထိုအာကပ်ခံခြင်း၊နှင့် မတူ၊ကြောင်း၊ သာဟေတ္ထိသင့်နေလည်း ဤနေ့ဆွမ်း၌ အပ်၊ကြောင်း၊ကို ဆိုသည်၊ သား၊ထွန်း၌ တား"နေ့တနေ့ စား၊ရန်ဖြစ်သော်လည်း (ငဲ့ကွက်မှုရှိသော ပွန့်ခြင်း၊အား၊ဖြင့်) အာကပ်ခံခြင်း၊ကို ပွန့်လိုက်လျှင် အပ်၏"ဟု ဆို၏။

အထံမသော်၎င်း၊ ဘိက္ခာစာရ ဝတ္တေနဝါ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း ဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ – ရှာမှီးထိုက်၏၊ တထာ – ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အလဘန္တေန-မရသောရဟန်းသည်၊ အညာတိက အပဝါရိတ ဌာနတော-ဆွေမျိုးမတော်သူ, မဖိတ်မန်သူတို့၏ထံမှ၊ ယာစိတွာပိ-တောင်း၍လည်း၊ ဂဟေဘဗ္ဗံ- ယူထိုက်၏၊ ကေဒိဝသေန- တနေ့ဖြင့်၊ ဂမနီယေ- သွားထိုက်သော၊ မဂ္ဂေ-လမ်း၌၊ ကေဘတ္တာတ္ထာယ – တထပ်စာ ဆွမ်းအကျိုးငှါ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ– ရှာမှီးထိုက်၏၊ ဒီယေ - ရှည်သော၊ အဒ္ဓါနေန - ခရီး၌၊ ယတ္တကေန – အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ရိက္ခာဖြင့်၊ ကန္တာရံ – ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရတိ- လွန်မြောက်နိုင်၏၊ တတ္တကံ–ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရိက္ခာကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-၏။

ကေဏိယဇဋိလဝတ္ထု ကထာ

ကာဇေဟိ ဂါဟာပေတွာတိ - ကား၊ ပဿဟိ ကာဇသတေဟိ – ငါးရာသော ထမ်းပိုးတို့ဖြင့်၊ သုသန်တသ–ကောင်းစွာ စိမ်အပ်သော၊ ဗဒရပါနသ-ဇီးဖျော်ရည်၏၊ ကုဋ္ဌသဟဿံ-အိုးပေါင်းတထောင်ကို၊ ဂါဟာပေတွာ- ယူစေပြီး၍၊ (ဥပသက်မိ ၌စပ်၊)တေသိံ၊ပေ၊ကတွာတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ သာဓု-သာခု၊ ပါနံ-ဖျော်ရည်ကို၊ အပိဝန္တာ-မသောက်ကြကုန်သော၊ (ပင်ကိုယ်က မသေဘဲမြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူမှမှ သောက်ကြသည်ကို ဆိုလိုသည်၊) တုဒမ္မ–တို့သည်၊ သမဏသ ဂေါတမဿ-၏၊ သာဝကာ-သာဝကတို့သည်၊ ပစ္ဆယဗာဟုလ္လိကာ-ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှါ ကျင့်ကြကုန်၏၊ ဇာတိဝါဒံ- ဤသို့ပြောဆိုကြောင်းစကားကို၊ ဝါ-ပြောဆိုစွပ်စွဲခြင်းကို၊ နာဒပ္ပါဒယိတ္ထ-မဖြစ်စေလိုက်ကြကုန်၊ စ-သည်သာမကသေး၊ မယိ-ငါဘုရား၌ (ငါဘုရားအပေါ်၌)၊ ဂါရဝံ-

× × × × × × ×

ဘိက္ခာစာရ ဝတ္တေနဝါ။ ။ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ၌ ထိုထိုအိမ်ပေါက်ဝယ် ရပ်၍ဆွမ်းကို ရှာမှီးရသကဲ့သို့ လမ်းစာရိက္ခာရှာရာ၌လည်း ဉာတိပဝါရိတတို့အထံမှ မရလျှင်သို့မဟုတ် မပြောလိုလျှင် ဆွမ်းရပ်သကဲ့သို့ ထိုထိုအိမ်၌ရပ်၍ "ဘာအလိုရှိပါတုန်း"ဟုလျှောက်သောအခါ ခရီးသွားစရာရှိ၍ " ဆန် အလိုရှိသည်, ဆီ အလိုရှိသည် " ဤသို့စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ ရှာမှီးခြင်းကို " ဘိက္ခာစာရ ဝတ္တေနဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ " ဟုဆိုသည်၊ ထို "ဆီ" စသည်ကိုလည်း နက်ဖန် ချက်စားဘို့ရာဖြစ်လျှင် ရဟန်းကိုယ်တိုင်မကိုင်ယူကောင်း၊ အိမ်ထဲသို့ဝင်ထိုင်၍ အိမ်ရှင်က မမေးဘဲ ဆန် လိုချင်သည်, ဆီလိုချင်သည် ဟုလည်း မပြောကောင်း၊ ဆွမ်းရပ်သလိုသာ ရပ်ကောင်းသည်၊ မေးမှလည်း ပြောကောင်းသည် ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုသို့ ဆွမ်းရပ်သလိုရပ်၍ မရနိုင်လျှင် တိုက်ရိုက်ပင် တောင်းဘို့ရန် ခွင့်ပြုတော် မူသည်၊ သို့သော် တနေ့ခရီး ဖြစ်လျှင် တနေ့စာသာတောင်းရမည်။ [ဆီဆန်စသော ရိက္ခာသာမက, မီးရထားလက်မှတ် သင်္ဘောလက်မှတ်ကိုလည်း ဆွမ်းရပ်သလိုရပ်၍ အလှူခံကောင်း၏၊ ဌေးကိုသာ တားမြစ်တော်မူသည်။]

လေးစားခြင်းကို၊ အကတ္ထ-ပြုလိုက်ကြကုန်ပြီ၊ မမစ-ငါဘုရား၏လည်း၊ တုမှေသု-သင်တို့၌၊ (သင်တို့အပေါ်၌၊) ဂါရဝံ - ကို၊ ဇနယိတ္ထ – ဖြစ်စေလိုက်ကြကုန်ပြီ၊ ဏတိ-လျှင်၊ ဝေါ–သင်တို့၏ (အပေါ်၌)၊ အဟံ-သည်၊ ဇုမိနာ ကာရဏေန-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ (ပစ္ခညး ၄ ပါးကို မမက်မောခြင်းဟူသော ၅၌ အဲကြောင်းကြောင့်၊) သုဒ္ဒု- လွန်စွာ၊ ပသန္နော – ကြည်ညိုတော်မူ၏၊ (ကျေနပ်တော်မူ၏၊) ဏတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-နည်းနှင့်၊ ဓမ္မိ –တရားရှိသော၊ ကထံ-စကားကို၊ ကတွာ-၍၊ အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ပါနာနိတိအာဒိ –အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ–ထိအနုဇာနာမိ၊ပေ၊ပါနာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အမ္မပါနန္တိ–ကား၊ အာမေဟိဝါ-အစိမ်းသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ပက္ကေဟိဝါ-အမှည့်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အမ္မေဟိ - သရက်သီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ - ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တည်း၊[“အမ္မေဟိ+ကတံ+ပါနံ အမ္မပါနံ”ဟု ပြု၊]တတ္ထ–ထိအစိမ်းအမှည့်ဘို့တွင်၊ အာမေဟိ- စိမ်းသော သရက်သီးတို့ဖြင့်၊ ကရောန္တေန–ပြုသော ရဟန်းသည်၊ အမ္ဗတရုဏာနိ–သရက်သီးနုဘို့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ–ခွဲ၍၊ (ဖျစ်ချေ၍၊) ဥဒကေ–ရေ၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ အာတပေ-နေပူ၌၊ အာဒိစ္စပါကေန-နေဖြင့်ချက်ခြင်း အားဖြင့်၊ ပစိတွာ – ချက်ပြီး၍၊ ပရိဿာဝေတွာ - စစ်ပြီး၍၊ တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိဒတဟိ- ထိနေ့၌ အကပ်ခံအပ်ပြီးကုန်သော၊ မဒုသက္ကရ ကပ္ပူရာဒိဟိ–ဟူးရည်,သကြား,ပရုပ်အစရှိသည်ဘို့နှင့်၊ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊(ရောစပ်၍)၊

× × × × × × ×

ကဇောဇနေန၊ပေ၊ဃာဇေတွာ။ ။“ကရောန္တေန”အရ ပြုသောရဟန်း ရ၏၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ပြုသောကြောင့် မီးဖြင့် မချက်ကောင်း၊ မီးဖြင့်ချက်လျှင် သာမံပါက ဒုက္ကဋ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် “ အာဒိစ္စပါကေန ပစိတွာ ” ဟု ဆိုသည်၊ [အာဒိစ္စေန–နေဖြင့်+ပါကော– ချက်ခြင်းတည်း၊ အာဒိစ္စပါကော– ခြင်း၊ ပစိတွာဉ် ကြိယာဝိသေသနစပ်၊ အစိမ်းဖြစ်သောကြောင့် နေဖြင့်ချက်မှ သရက်သီးအရသာ ပေါ်လွင် ထင်ရှားနိုင်ရကား “ အာဒိစ္စပါဓကန ” ဟု ဆိုဟန်တူ၏၊ အမှည့်ဖြစ်လျှင်ကား ရေဖြင့် နယ်ရုံသာ၊] အဇတ်ပါနေလျှင် ဖျော်ရည်မဟုတ်သောကြောင့်“ပရိဿာဝေတွာ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ နံနက်သောက်ဘို့ဖြစ်လျှင် မစစ်ဘဲလည်း၊ အင်ပါ၏၊ ဆွမ်းစသော အာဓိသနှင့် ရောစွဲလည်း သောက်ကောင်းပါ၏။

တဒဟု၊စေ၊ကပ္ပတိ။ ။ရှေးနေ့တို်၌ အကပ်ခံထားသော မဒုသက္ကရ စသည်တို့နှင့် မဂဏာဇကောင်း၊ ဖျော်လျှင် ယနေ့မှ အကပ်ခံအပ်သော သရက်သီးလည်း မုဒသန္နိဓိဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတေဟိ”ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ၅၌ ပြုခဲ့သော အစီ အစဉ်ဖြင့် ရဟန်းကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သောဖျော်ရည်သည် မွန်းမတည့်မီ နံနက်၌သာအပ်၏၊ “ပုရေဘတ္တာမေဝ”၌ “ဧဝ”ဖြင့် မွန်းလွဲသည်မှစ၍ ပဉ္စာဘတ္တာ၌ မအပ်-ဟု ကန့်၊ ဘာဂကြောင့်နည်း၊. ..သရက်သီးကို အကပ်ခံထား၍ ပြုံးပြုံသောကြောင့်တည်း၊ [နံနက်၌ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိက(သရက်သီးစသော) ဝတ္ထုသည် ပဉ္စာဘတ္တာ၌ မစားသေ

ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝေံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော သရုက်သီး ဖျော်ရည်သည်၊ ပုရေဘတ္တမေဝ-နံနက်အခါ၌သာ၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ပန-ကား၊ အနုပသမ္ပန္နေဟိ- လူသာမဏေတို့သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော သရုက်သီးဖျော်ရည်ကို၊ လဘိတ္ဝာ-ရ၍၊ ပုရေဘတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ- အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ) ပုရေဘတ္တံ-၌၊ သာမိသပရိဘောဂေနာပိ-အာမိသနှင့် တကွဖြစ်သော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ နောက်အဘို့၌၊ (နေလွဲအခါ၌)၊ နိရာမိသပရိဘောဂေန-အာမိသနှင့် မရောသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ယာဝအရုဏုဂ္ဂမနာ-အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင်၊ ဝဋ္ဋတိ ယေဝ- သည်သာ၊ သဗ္ဗပါနေသု-အလုံးစုံသော ဖျော်ရည်တို့၌၊ (ဇမ္ဗုပါနစသော ကြွင်းသောဖျော်ရည်တို့၌၊) သေ(ဿော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစိအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစိအရင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ တေသု-ထို ကြွင်းသောဖျော်ရည်တို့တွင်၊ ဇမ္ဗုပါနန္တိ- ကား၊ ဇမ္ဗုဖလေဟိ-သပြေသီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ- ပြုအပ်သောဖျော်ရည်တည်း၊ စောစပါနန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌိကေဟိ- အစေ့ရှိကုန်သော၊ ကဒလိ ဖလေဟိ- တောငှက်ပျောသီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ-တည်း၊ မောစပါနန္တိ-ကား၊ အနဋ္ဌိကေဟိ-အစေ့မရှိကုန်သော၊ ကဒလိဖလေဟိ - အိမ်ငှက်ပျောသီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ- တည်း၊ မဓုကပါနန္တိ-ကား၊ မဓုကာနံ- သစ်မည်စည်သီးတို့၏၊ (မယ်ဇယ်သီးတို့၏၊) ဇာတိရသေန-ဖြစ်မြဲတိုင်းသောအရည်ဖြင့်၊ (ရေမပါသော ပင်ကိုယ်အသီးရည်ဖြင့်၊) ကတပါနံ-

× × × × × × ×

ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် "ညနေ၌ရဟန်းကိုယ်တိုင် သရက်သီး, လိမ္မော်သီး, မန်ကျည်းသီး စသည်ကို အကပ်ခံ၍ ဖျော်ရည်မလုပ်ကောင်း" ဟု သတ်ပြုပါ။]

အနုပသမ္ပန္နေဟိ၊ပေ၊ဝဋ္ဋတိယေဝ ။ ။ပြခဲ့သော အစိအစဉ်ဖြင့် လူသာမဏေတို့ ပြုအပ်သောဖျော်ရည် ဖြစ်လျှင်ကား နံနက်၌ အကပ်ခံပြီးလျှင် ထိုနံနက်၌ ဆွမ်း – မုံ့စသော အာမိသတို့နှင့် ရောလျှက်လည်းစား၊ ကောင်း၏၊ ယခုအခါ ထောပတ်ဆွမ်းကပ်ရာ၌ ရှလဘတ်ရည်များကို သောက်သကဲ့သို့တည်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တ၌ကား ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် မရောစေဘဲ ယာမကာလိက ထုံးစံအတိုင်း သောက်ကောင်း၏။

မဓုကပါနံ။ ။သစ်မည်စည်သီးကို(မယ်ဇယ်သီးကို)ဖျော်ရည်လုပ်ရာဝယ် ရေ၌မနယ်ဘဲလည်းအရည်ထွက်နိုင်သောကြောင့် "ဇာတိရသေန" ဟု ဆိုသည်၊ [ယောဇနာ၌ကား မဓုသဏ္ဌရ စသည်တို့ဖြင့် မရောဘဲ ပြုအပ်သည်ကို " ဇာတိရသ " ဟု ဆို၏၊] "ရေရောမှ အပ်သည်" ဟူသော စကားကား ပစ္ဆာဘတ္တ၌ ယာမကာလိကအဖြစ်ဖြင့် သောက်ဘို့ရန်ဆိုသော စကားတည်း၊ နံနက်ပိုင်းဖြစ်မူ အသီးကိုပင် စားကောင်းရကား ရေမရောဘဲ မသောက်ကောင်းစရာ မရှိပါ။

မဓုမဒ္ဒိကသာလုက, စောစ မောစမ္မ ဇမ္ဗုကံ၊
ဖာရုသံ နာဂ်ိသန္တိတ္တံ, သဗ္ဗံ တံ ယာမကာလိကံ၊ —ခုဒ္ဒသိက္ခာ။

တည်း၊ ပန - ဆက်၊ တံ - ထို သစ်မည်စည်သီး ဖျော်ရည်သည်၊ ဥဒကသမ္ဘိန္နံ – ရေဖြင့် ရောစပ်သည်၊(သမာနံ-ဖြစ်လသော်၊ ဝါ- မှ၊)ဝန္ဒတိ၊ သုဒ္ဓံ-ရေနှင့်မဖက်, သက်သက်သော သစ်မည်စည်သီးဖျော်ရည်သည်၊ နဝန္ဒတိ၊ မုဒ္ဒိကပါနန္တိ- ကား၊ မုဒ္ဒိကာ– မုဒရက်သီးတို့ကို (သပြက်သီးတို့ကို၊)၊ ဥဒကေ- ၌၊ မဒ္ဒိတ္ဝာ- နယ်၍၊ အမ္မပါနံဝိယ- သရက်သီးဖျော်ရည်ကဲ့သို့၊ ကတပါနံ- တည်း၊ သာလူကပါနန္တိ– ကား၊ ရတ္တုပ္ပလ နီလုပ္ပလာဒီနံ- ကြာနီ ကြာညို အစရှိသည်တို့၏၊ သာလူကေ– ကြာစွယ်တို့ကို၊ မဒ္ဒိတ္ဝာ- ၍၊ ကတပါနံ- တည်း၊ ဖါရုသကပါနန္တိ - ကား၊ ဖါရုသကဖလေဟိ – ဖက်သက်သီးတို့ဖြင့်၊ အမ္မပါနံဝိယ- ကဲ့သို့၊ ကတပါနံ- ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တည်း၊ [ဤ ဖက်သက်သီးကို “ မြရာသီး ” ဟူသော အမည်ဖြင့် ရခိုင်ပြည်၌ တွေ့ရသတတ်၊ မြန်မာပြည်၌လည်း အနည်းငယ် ရှိ၏၊ ထိုအသီးမှာ မြန်မာပြည်အထက်ဂိုင်း၌ ဘောင်ဗဲသီးလောက် ရှိ၏၊] အဋ္ဌ - ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဧမာနိ ပါနာနိ–၌ ဖျော်ရည်တို့သည်၊ သီတာနိပိ–အေးသော ဖျော်ရည်တို့သည်ဌင်း၊ (ရေအေးဖြင့်ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တို့သည်ဌင်း၊)အာဒိစ္စပါကာနိပိ-နေဖြင့် ချက်အပ်သော ဖျော်ရည်တို့သည်ဌင်း၊ ဝန္ဒန္တိ - နှ၏၊ အဂ္ဂိပါကာနိ– မီးဖြင့် ချက်အပ်သော ဖျော်ရည်တို့သည်၊ နဝန္ဒန္တိ- ကုန်။

ဓညဖလရသန္တိ - ကား၊ သတ္တန္နံ–ခုနစ်မျိုးကုန်သော၊ ဓညာနံ– စပါးတို့၏၊ ဖလရသံ-အသီး၏အရည်ကို၊(ဆန်ဆေးရည်, ထမင်းရည်ကို၊ ထပေတ္ဝာ-၌စပ်၊) ဘာကရသန္တိ - ကား၊ ပက္ကဘာကရသံ – ချက်အပ်သော ဟင်းရွက်၏ အရည်ကို၊ (ထပေတ္ဝာ-၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ (ပက္ကဘာကရသကို ချန်ထားခြင်းသည် မှန်၏၊ ထိုအရည်ကား ညဉ့်အခါ၌ မသောက်-ကာင်း၊) ယာဝကာလိကပတ္တာနံ - ယာဝကာလိက အရွက်တို့၏၊(ဟင်းချက်၍စားကောင်းသောအရွက်တို့၏၊)ပုရေဘတ်ဃေဝ-နံနက်အခါ၌သာ၊ ရသော- အရည်သည်၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ယာဝဇီဝိကာ

+ × × × × × × ×

ဓညဖလရသံ၊ ။“တတ္ထာလေဝေဝနရသမ်ပိ(ဆန်ဆေးရည်ကိုလည်း)ဓညရသော ဃေဝါတိ ဝဒန္တိ ” ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် ဆန်ဆေးရည်ကို “ ဓညဖလရသ ” ဟု ခေါ်ဆို၌ ဝဒန္တိဝါဒသာတည်း၊ မူလနာမည်ရင်းမှာ ဆန်ကို ချက်ဆားသော ထမင်းရည်၏ နာမည်သာ ဖြစ်သင့်၏၊ ယောဇနာဒီကား ဆန်ဆေးရည်ကိုပင် မူလနာမည် အဖြစ်ဖြင့် ယူလေသည်။ [ထိုဆန်ဆေးရည်လည်း ညနေမအပ်သောကြောင့်“ဓညဖလရသ”ပင်တည်း။]

ယာဝကာလိကပတ္တာနံ။ ။မန်ကျည်းရွက်အနုစသည်ကို“ယာဝကာလိကပတ္တာ” ဟု ဆိုသည်၊ ထို အရွက်နုများကို ဟင်းရည်ချက်သလို ဒီးဖြင့် ချက်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ပုဓရဘတ်ဃေဝ ကပ္ပတိ”ဟု ဆိုသည်၊ ဒီးဖြင့်မချက်ဘဲ သာမဏေစသည်တို့က ရေဖြင့် နယ်၍ ထိုအရည်ကိုကပ်လျှင် သရက်သီးဖျော်ရည် စသည်နှင့် သဘောတူသောကြောင့် ပန္ထာဘတ္တာဒ်လည်း အာပါ၏၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုပင် “ကုမ္မဒီယံ ပန”ဟုသည်ဖြင့် နောက်၌ ပြလိမ့်ဦးလတံ့။

နံ-ယာဇဂိဝိက ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပက္ကာနံ- ဒ္ဝိစပ်၊) ပဋိဂ္ဂဟေတွာ–အာကပ်ခံ၍၊ ထပိတသပ္ပိအာဒိဟိ–ထားအပ်သောထောပတ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ပက္ကာနံ- ချက်အပ်သော အရွက်တို့၏၊ (ရသော) သတ္တာဟံ- ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတ်၊ ပန-ဆက်၊ သုဒ္ဓဥဒကေန-သက်သက်သောရေဖြင့်၊(ထောပတ်စသော သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထု မပါသောရေဖြင့်၊)သစေ ပစတိ-အုံး၊(ဧဝံသတိ)၊ ယာဝဇီဝံဗြဟ္မဒေဝါ-အသက်ထက်ဆုံးလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန- ဗျတိရိတ်၊ ဒီရာဒီဟိ- နို့ရည် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ပစိတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ အညေဟိ–တပါးသောဝတ္ထုတို့နှင့်၊ (ဒီရစသည်တို့မှ တပါးသော ယာဝကာလိက ဝတ္ထုတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊) ပက္ကမိ- ချက်အပ်သော ဟင်းရွက်ရည်သည်လည်း၊ ဥာကရသသင်္ခေမဝ- ဥာကရသဟူသောအရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ ပန–ဝါဒနှောရ၊ ကုရုန္ဒိယံ-ဥ၊ ယာဝကာလိကပတ္တာနမိ- ယာဝကာလိကအရွက်တို့၏လည်း၊ သိတောဒကေန-ရေအေးဖြင့်၊ မဒ္ဒိတွာ-၍၊ ကတရသောဝါ– ပြုအပ်သောအရည်သာလျှင်၊ အာဒိစ္စပါကောဝါ- နေဖြင့် ချက်အပ်သော အရည်သည်ဟု၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ။

ထပေတွာ မဒုကပုပ္ဖရသန္တိ ဏ္ဍေ-ဥ၊ မဒုက ပုပ္ဖရသော-သစ်မည်စည် ပွင့်၏ အရည်သည်၊ အဂ္ဂိပါကောဝါ–မီးဖြင့် ချက်အပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အာဒိစ္စပါကောဝါ-နေဖြင့် ချက်အပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ပန္ဆဝဘတ္တံ– နေလွဲအခါ၌၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ပုရေဘတ္တမိ - နံနက်အခါ၌လည်း၊ ယံပါနံ - အကြင်

× × × × × × ×

ယာဝဇီဝိကာနံ၊ပေ၊ကပ္ပတိ။ ။မန်ကျည်းရွက်အကြမ်း, ကင်မွန်းရွက် အကြမ်း, ပြည်ပန်းညိုရွက် အကြမ်းစသော ဟင်းချက်၍ စားရိုးမဟုတ်သော အရွက်ကြမ်းများကို အကပ်ခံထားသော ထောပတ် စသည်နှင့် ရော၍ ကိုယ်တိုင် ချက်ကောင်း၏၊ သာမံပါကမဖြစ်၊ "ထိုရော၍ချက်အပ်သော ဟင်းရွက်အကြမ်း၏ အရည်သည် ၇ ရက်အပ်၏" ဟူရာ၌ ထောပတ်စသော သတ္တာဟကာလိက ဝတ္ထုက ထိုရောရာ နှောင်း အကပ်ခံထားသော ဝတ္ထုဖြစ်မှ ၇ ရက် အပ်သည်၊ အကပ်ခံပြီး၍ တရက် နှစ်ရက် စသည်ကြာမှ ရောလျှင် လွန်ခဲ့သော ရက်ကို နှုတ်၍ ထောပတ်စသည်၏ ကျန်သမျှ ရက်အတိုင်းသာ အပ်သည်–ဟု မှတ်ပါ။ ထောပတ် စသော သတ္တာဟကာလိက မပါဘဲ ရောသက်သက်ဖြင့် ချက်လျှင် ယာဝဇီဝိက အရွက်ရည် ဖြစ်သောကြောင့် တသက်လုံး အပ်သည်–ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသည်။

ဒီရာဒီဟိ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိ။ ။"ဒီရာဒီဟိ"ဥ္စ အာဒိဖြင့် သတ္တာဟကာလိက မဟုတ်သော ဒမိတက္ကဟူသော ယာဝကာလိက ဂေါရသတို့ကိုယူ၊ ထို ဒီရစသော ဝတ္ထုက ယာဝကာလိက ဖြစ်သောကြောင့် ပန္ဆဝဘတ္တာဥ္စ သောက်ဘို့ရန် ဟင်းရွက်ရည်ကို ကြိုချက်ရာ၌ ထို ဒီရစသည်နှင့် ရော၍ မချက်ကောင်း၊ ဒီရစသည်မှ တပါးသော ယာဝကာလိက ဝတ္ထုများကို "အညေဟိ"အရ ယူပါ၊ ထိုဝတ္ထုများနှင့်ရော၍ ကြိုချက်လျှင်လည်း "ထပေတွာ ဥာကရသံ"ဟု ပါဠိတော်၌ပယ်အပ်သော (ဟင်းရွက်ရည်) ဟုပင် ခေါ်ရသည်။ [ဤဝါကျ၌ စာနေမကောင်းလှ။]

ဖျော်ရည်ကို(သစ်မည်စည်ပွင့် အရည်ကို၊) ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ မင့်- သေရည်ကို၊ ကရောန်-ပြုတတ်ကြကုန်၏၊သော-ထိုအရည်သည်၊အာဒိတော-အစမှ၊ပဌာယ-၍၊ နဝန္တတိ။ [သေရည် လုပ်မည်ဖြစ်သောကြောင့် အစမှ စ၍ မအပ်- ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ မဓုကပုပ္ဖံ-သစ်မည်စည်ပွင့်သည်၊(ဝန္တတိ-၌စပ်၊)ဝါ-ကို၊(နကရောန်-၌စပ်၊) အလ္လံဝါ- စိုးသော အပွင့်သည်ဌင်း- သုက္ခံဝါ- ခြောက်သော အပွင့်သည်ဌင်း၊ ဘဇိတံဝါ-လှော်အပ်သော အပွင့်သည်ဌင်း၊ တေန-ထို သစ်မည်စည်ပွင့်ဖြင့်၊ ကတဖါဏိတံဝါ-ပြုအပ်သော တင်လဲသည်ဌင်း၊ [သစ်မည်စည် ပွင့်ကို အရည်သွစ်၍ ထို အရည်ကို နေလှန်းသောအခါ တင်လဲရည်ကဲ့သို့ ပြစ်သွား၏၊] ယတော-အကြင် အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ မင့်-ကို၊ နကရောန်-ကုန်၊(တတော ပဌာယ)တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသည်၊ ပုရေဘတ္တံ ဝန္တိ၊ ဥစ္ဆုရသော-ကြီရည်သည်၊ နိက္ကသဒ္ဒေါ - အဖတ်မရှိသည်၊ (သမာနော) ပစ္ဆာဘတ္တံ - ၌၊ ဝန္တတိ၊ [ညနေသောံကောင်းသော အနေအားဖြင့် အရည်ချင်းတူသောကြောင့် ယာမကာလိက အရည်တို့ကို ပြုရာ၌ ရော၍ မိန့်တော်မူသည်၊ အဖတ်မပါသော ကြီရည်ကား သတ္တာဟကာလိကသာတည်း၊- ဝိမတိ။] ဇုတိ-လျှင်၊ ပါနာနိ- ဖျော်ရည်တို့ကို၊ အနုဇာနန္တေန - ခွင့်ပြုတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စတ္တာရော - လေးဖျိုး ကုန်သော၊ (အသီး-အနှက်-အပွင့်-ကြီရည်အားဖြင့် ၄ မျိုးကုန်သော၊) ဇမေပိ ရသာ-၌ ရသာရည်တို့ကိုလည်း၊ အနုညာတာ - ခွင့်ပြုခဲတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ-၌သို့ မှတ်အပ်၏၊ [၌ ခွင့်ပြုချက်အရ မန်ကျည်းဖျော်ရည် စသည်တို့ကို ပါနှင့် သွင်းယူနိုင်သည်။] အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ ယညာတိ အာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ အဂ္ဂိဟုတံ- မီးပူဇော်ခြင်းသည်၊ သေဋ္ဌံ - အမြတ်ဆုံးတည်း၊ အဂ္ဂိဟုတံ - သည်၊ မုခံ-ပဓာနတည်း၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

× × × × × × ×

အဂ္ဂိဟုတ္တ၊ပေ၊ဟောတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ " အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ ယညာတိ အာဒိသု အဂ္ဂိဟုတံ သေဋ္ဌံ, အဂ္ဂိဟုတံ မုခံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု ဝေ့ရ၏၊ ထိုပါဌ်သည် မကောင်းပါ၊ နောက်ဆရာ ဘို ထည့်ပါဌ်သာ ဖြစ်စရာရှိ၏၊ "အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ" ဟူသော သမာသ်ပုဒ်ကို "အဂ္ဂိဟုတံ သေဋ္ဌံ"ဟု ဖွင့်သဖြင့် သဒ္ဒါနည်းပျက်၏၊ "သေဋ္ဌ"ဟု ရှေ့၌ ထင်ရှားသော အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို ဖွင့်ပြီးမှ "မုခံ"ဟု နောက်ထပ် ပုဒ်ရင်းအတိုင်း ဆိုပြန်၏၊ ထို့ပြင် " အာဒိသု " ဟု စတည်ဆဲးပါလျက် ထိုအာဒိဖြင့် ယူရမည်ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကိုလည်း မပြ၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဆရာတို့ ထည့်ပါဌ်သာ ဖြစ်စရာရှိသည်၊ ဋီကာ၌ " အဂ္ဂိဟုတ္တ သေဋ္ဌော အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါနာတိ အတ္ထော"စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဋီကာ၌ပုံသော ထုံးစံကျပါသည်၊ ဝိမတိ၌လည်း အဋ္ဌကထာအဖွင့် မရှိမှု သူ့ကိုယ်တိုင် ဖွင့်လိုသောကြောင့် "ပါဠိယံ အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါတိ အဒ္ဓိဂဟပုဗ္ဗင်္ဂမာ"စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊

ရောဇမလ္လာဒိဝတ္ထု ကထာ

ရောဇဝတ္ထု-ရောဇဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ- သည်သာ၊ တတ္ထ–ထို ရောဇဝတ္ထုဌ်၌၊ သက်ံရံ အကံသ္ကတိ-ကား၊ ကတိကံ – ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ၊ ဥဇ္ဇာရံခေါ တေ ဇာဒန္တိ- ကား၊ တေ- သင်၏၊ ဇာဒံ- ဤ မြတ်စွာဘုရားကို ခရီးဥုး ကြိုဆိုခြင်းသည်၊ သုန္ဒရံခေါ - ကောင်းသည်သာ၊ နာဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဗဟုကတောတိ- ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ (ဒဿတိ ဌ်စပ်၊) အဟံ- အကျွန်ုပ်သည်၊ ဗုဒ္ဓါဒိဂတပသာဒဗဟုမာနေန– ဘုရား အစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော ကြည်ညိုခြင်း, များစွာ မြတ်နိုးခြင်းကြောင့်၊ ဇဓ- ဤ ကြိုဆိုရာအရပ်သို့၊ နာဂတော– လိုက်လာသည်မဟုတ်ပါ၊ ဇတိ- ဤအနက်ကို၊ ဒဿတိ- ၏၊ သဗ္ဗဉ္ဉုဘာဂန္တိ-ကား၊ သပ္ပိအာဒီဟိ–ထောပတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပက္ကံဝါ- ချက်အပ်ပြီးသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အပက္ကံဝါ- မချက်အပ်သေးသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ဒုဘံ- ဟင်းရွက်ကိုဂုင်း၊ ပိဉ္ဍခါဒနိယန္တိ - ကား၊ ပိဉ္ဍမယံ–မုံ့မှုန့်ဖြင့်ပြုအပ်သော၊ ခါဒနိယံ-ခဲဘွယ်ကိုဂုင်း၊ (အနုဇာနာမိ ဌ်စပ်၊) ကိရ-ဆို၊ ရောဇော-ရောဇသည်၊ ဇာဒံ ဥဘယမ်ပိ·ဤနှစ်ပါးစုံကိုလည်း၊(ဒုဘ ပိဉ္ဍခါဒနိယ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း၊) သတသဟဿံ-တသိန်းကို၊ ဝယံ-အကုန်အကျကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပဋိယာဒါဒေသိ–စီမံစေပြီ။

မဠုကာတိ – ကား၊ မဓုရဝစနာ - ချိုသာသောစကားသံ ရှိကြကုန်၏၊ ပဋိဘာနေယျကာတိ-ကား၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ သိပ္ပေ–ဆင်္ဂာသည်အတတ်၌၊ ပဋိဘာနသမ္ပန္နာ-ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံကြကုန်၏၊ ဒက္ခာ

× × × × × × ×

သက်ံရံ, ကတိကံ။ ။"သဂ်မ္မ–အညီအညွတ် ပေါင်းဆုံ၍ + ကရိယတေ-ပြုအပ်၏၊ ဇာတိ သက်ံရော" ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ကတိကဝတ်ကို "သက်ံရ" ဟု ခေါ်နိုင်သောကြောင့် "ကတိကံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ကရဏံ ကတံ၊ ကတေန + နိဗ္ဗတ္တာ ကတိကာ၊ (ရှေးက ရှိပြီးသော ကျင့်ဝတ်မဟုတ်ဘဲ ယခုမှ) ပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ကျင့်ဝတ်။

ဗဟုကတောဝ ။ ။ကရိယတေတိ ကတံ–ပြုအပ်သော မြတ်နိုးခြင်း၊ ဗဟု+ကတံ ယေနာတိ ဗဟုကတော-များစွာပြုအပ်သော မြတ်နိုးခြင်းရှိသူ၊"နာဟံ၊ပေ၊ဒဿတိ" ကား ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်အနက်ပြသာ။

မဠုကာ ။ ။ မဠုသဒ္ဒါသည် သုန္ဒရ(အကောင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ "မဠုတေသံ အတ္ထီတိ မဠုကာ – ကောင်းသောစကားသံ ရှိသူတို့" ဟု အနက်ဖြစ်သောကြောင့် "မဓုရဝစနာ"ဟု ဖွင့်သည်။

ပဋိဘာနေယျကာ။ ။"ပဋိဘာတိ–ရှေးရှု ထင်လာတတ်၏၊ ဇာတိ ပဋိဘာနံ"ဟု ပြု၍ ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ အကြောင်းအာဒေါ်လျော်စွာ ထင်လာ မြင်လာသောဉာဏ်ကို ကောံပါ၊ ပဋိဘာနေန + သမ္ပန္နာ ပဋိဘာနေယျကာ၊ (ယုတ္တအနက် သမ္ပန္နအနက်၌ ဏေယျကပစ္စည်း။)

တိ-ကား၊ ဆေကာ-ကျွမ်းကျင်ကြကုန်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ အနလသာ-မပျင်းရိကြကုန်၊ ပရိယောဒါတသိပ္ပါတိ – ကား၊ နိဒ္ဒေါသသိပ္ပါ- အပြစ်မရှိသော အတတ်ရှိကြကုန်၏၊ [“ပရိသြဒါတသိပ္ပ-ထက်ဝန်းကျင်ဖြူစင်သော အတတ်ရှိသူ” ဟူသည် “နိဒ္ဒေါသသိပ္ပ-အပြစ်မရှိသော အတတ်ရှိသူပင်တည်း” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊] နာဠိယာဝါပကေနာတိ-ကား၊ နာဠိယာစ-ကွမ်းစားခွက်ငယ်ဖြင့်ရင်း၊ (စလယ်တောင်းဖြင့်ရင်း၊) အာဝါပကေနစ- အိပ်ငယ်ဖြင့်ရင်း၊ (အာဟိဏ္ဍာထ-၌စပ်၊) [နာဠိ+အာဝါပကေနဠ် ယအာဂမရာလာ၍ရင်း, ဒွန်သမာသ် တွဲ၍ရင်း “နာဠိယာဝါပကော”ဟု ဖြစ်၏။] ယတ္ထ-အကြင်အိပ်၌၊ လဒ္ဓံလဒ္ဓံ- ရအပ်ရအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ အာဝပန္တိ- ထည့်ကြကုန်၏၊ (သော – ထိုအိပ်သည်၊) အာဝါပကော နာမ – အာဝါပကမည်၏၊ ပက္ခိပန္တိ - ထည့်ကြကုန်၏၊ (အာဝပန္တိ-၏ အဖွင့်၊) ဧကတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [အာ+ဝပန္တိ ထွေးတိ အာဝါပကော။]

နစ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ခုရဘဏ္ဍန္တိ ထွေ–၌၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (ကိုယ်ပိုင်ယူ၍၊) ပရိဟရိတုမေဝ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူခြင်းငှါသာ၊ နဝဋ္ဋတိ၊ အညဿ-အခြားသူ၏၊ သန္တကေန-ဥစ္စာဖြစ်သောသင်ဓနုန်းဘဏ္ဍာဖြင့်၊ ကေသေ-ဆံတို့ကို၊ ဆေဒေတုံ- ဖြတ်ခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝေတနံ- အခကို၊ ဂဟေတွာ - ယူ၍၊ သစေ ဆိန္နတိ-အကယ်၍ဖြတ်အံ့၊(ဒေံသတိ)၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ အနဟာဝိတပုဗ္ဗော-ရှေးဦး ဆတ္တာသည် မဖြစ်ခဲ့၊ (ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဘူးသုမဟုတ်၊) တာဿ–ထိုသူအား၊ ပရိဟရိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံဝါ-ထို သင်ဓနုန်းကိုရင်း၊ အညံဝါ – အခြားသော သင်ဓနုန်းကိုရင်း၊ (သူတပါးပိုင် သင်ဓနုန်းကိုရင်း၊) ဂဟေတွာ ကေသေ ဆေဒေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘာဂံ ဒတ္ဝာတိ-ကား၊ ဒသမဘာဂံ-ဆယ်ခုမြောက်တဘို့ကို၊ ဒတ္ဝာ-ပေး၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ ၌စပ်၊) ဇာဒံ- ၍ ဆယ်ဘို့တဘို့ ပေးခြင်းသည်၊ ဇမ္မုဒီပေ – ဇမ္မူဒိပ်၌၊ ပေါရာဏကစာရိတ္တံ – ရှေးဖြစ်သော အကျင့်သည်၊ (ထုံးစံသည်)၊ ဟောတိ ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ တာသွာ- ကြောင့်၊ ဒသ- ဆယ်ခုကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသေ - အဘို့အစုတို့ကို၊ ကတ္ဝာ - ပြုပြီး၍၊ ဧကော - တခုသော၊ ကောဋ္ဌာသော-ကို၊ ဘူမိသာမိကာနံ-မြေရှင်တို့အား၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။

စတုမဟာပဒေသ ကထာ

ယံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊နု ကပ္ပတိတိ - ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရော - ကုန်သော၊ ဣမေ မဟာပဒေသေ – ၌ မဟာပဒေသတို့ကို၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဘိက္ခူနံ- ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ တို့၏၊ နယဒ္ဒုဟကထာယ-နည်းယူခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဟ–ဗိန်းဒတော်မူပြီ၊ တတ္ထ- ၎ မျိုးသော မဟာပဒေသတို့၌၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကထေရာ– ဓမ္မသင်္ဂါဟကထေရ်တို့သည်၊ သုတ္တံ-၌ပါဠိတော်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပရိမဏ္ဍလာ-ဉာဏ်ဖြင့် နှိပ်နယ်ကုန်လေသော်၊ (စုံးစမ်း ဆင်ခြင်ကုန်လသော်– ဟူလို၊) ဇာတံ–

ဤအချက်ကို၊ အဒ္ဒသံသု-တွေ့မြင်ကြရကုန်ပြီ၊ (ကိ အဒ္ဒသံသု၊) ထပေတ္ဝာ ဓည ဖလရသန္တိ-ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ (ပဋိက္ခိတ္တာနိ ဥစ်စပ်၊) သတ္တ- ခုနစ်မျိုးကုန်သော၊ ဓညရသာနိ-စပါးရည်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပဆ္ဆာဘတ္တံ - ၌၊ နကပ္ပန္တိ — မအပ်ကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တာနိ- ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တိုက်ရိုက် ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊) တာလ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒါလုကာနိ - ထန်းသီး, အုန်းသီး, အိမ်ပိန္ဓသီး, တောင်ပိန္ဓသီး, ဗူးသီး, ဖရုံသီး, သခွားငပြုတ်သီး, သခွားငကြောင်သီး, သခွားငဆစ်သီးဟူကုန်သော၊ နဝ-ကိုးလုံးကုန်သော၊ မဟာဖလာနိ-အသီးကြီးတို့သည်ဌင်း၊ ("ထန်း-အုန်း နှစ်တွဲ, ပိန္ဓနှစ်စုံ, ဗူး ဖရုံ, မှတ်ကုန် သုံးသွေး" ဟူသော အသီးကြီး ကိုးလုံးတို့သည်ဌင်း၊) သမ္ဗံ- သော၊ အပရဏ္ဏံစ - ပဲမျိုးသည်ဌင်း၊ ဓညဂတိကမေဝ - စပါး၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်သာ၊ (စပါးနှင့် အလားတူကုန်သည်သာ၊) တံ – ထို အသီးကြီးကိုးလုံးနှင့် ပဲမျိုးအားလုံးကို၊ ကိဗ္ဗာပိ နု ပဋိက္ခိတ္တံ-အဘယ်၍ကား (တိုက်ရိုက်) ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပါပေ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် တိုက်ရိုက် ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပါ၌သော်လည်း၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သောအရာကို၊ အနုလောမေတိ-လျော်စွာပြု၏၊ ["အနုလောမ" ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၊] တဿာ - ကြောင့်၊ ပဆ္ဆာဘတ္တံ နကပ္ပတိ။

အဒ္ဒ—ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ပါနာနိ-ဖျော်ရည်တို့ကို၊ အနုညာတာနိ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အဝသေသာနိ - ရှစ်မျိုးသော ဖျော်ရည်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဝတ္တာ၊ပေ၊ ခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ-ကြွမ်သီး, မန်ကျည်းသီး, ရှောက်သီး, သီးသီး, ကြို့သီး, အစရှိသော ငယ်သောအသီး၏ အရည်တို့သည်၊ အဒ္ဒပါနဂတိကာနေဝ-ရှစ်မျိုးသော ဖျော်ရည်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်သာ၊ (ရှစ်မျိုးသော ဖျော်ရည်နှင့် အလားတူကုန်သည်သာ၊) [" မာတုလုင် "၏ အဆိုးအဖြတ်ကို အဘယရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ(၅၇၇)ဂါထာ၌ ရှုပါး] တာနိ-

× + × × × × × ×

မဟာပဒေသ ။ ။ဘုရားရှင်သည် အဝိဇ္ဇာဟုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော, မအပ်ဟူ၍လည်း ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော ဝတ္ထုများကို ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များက အပ် – မအပ် ဆုံးဖြတ်ရာဝယ် အထောက်သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောကြောင့်ဌင်း, ထိုသို့ ညွှန်ပြရာဝယ် တနေရာသာမက နေရာတိုင်း၌ ညွှန်ပြရလောက်အောင် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် အလွန်ကျယ်ဝန်းသောကြောင့်ဌင်း "ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဇုဒံ နကပ္ပတိတိ ပဋိက္ခိတ္တံ" စသော ပါဠိတော်စကားရပ်ကို (တနည်း – ထို စကားတော်အရ ဝိနည်းမိုရ်တို့ ယူဆအပ်သောနည်းကို) " မဟာပဒေသ "ဟု ခေါ်သည်၊ ["အပဒိသိယန္တေတိ အပဒေသာ၊ မဟန္တာ + အပဒေသာ မဟာပဒေသာ" ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ကား အပအတ္ထက် အပဿယအနက်ကို ယူ၍ "အပဿယံ ကတ္ဝာ ဒိသိယန္တိ ဇ္ဈောတိ အပဒေသာ (သြကာသာ)၊ အပဿယံ ကတ္ဝာ ဒိသိယန္တိ ဧတေနာတိ အပဒေသာ (ကာရဏာ)"ဟု ပြုလေသည်။]

ထိုအနုလောမ ဖျော်ရည်တို့သည်၊(အနုလောမေန္တိ-၌စပ်၊) ဝါ-တို့ကို၊ ကိုယ္ဆာပိ နအာနုညာတာနိ-အာကယ်၍ကား ထိုက်ရိုက် ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်ပါပေကုန်၊ အထ ခေါ်-ထိုသို့ပင် ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်ပါ ကုန်သော်လည်း၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သောအရာ ကို၊ အနုလောမန္တိ - လျော်စွာပြုကုန်၏၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ကပ္ပန္တိ၊ ဟိ - မှန်၊ သာနုလောမံ- အနုလောမ အသီးရည်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဓညဖလရသံ– စပါး သီး၏ အရည်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အည့်-သော၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သော၊ ဖလပါနံ နာမ-အသီးဖျော်ရည်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ သမ္ဘံ-အလုံးစုံသော အသီးဖျော်ရည်သည်၊ ယာမကာလိကံယေဝ-ယာမကာလိက ချည်းသာတည်း၊ ဇုတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။

ဘဂဝတာ-သည်၊ဆ-ခြောက်ထည်ကုန်သော၊စီဝရာနိ-တို့ကို၊အနုညာတာနိ-ကုန်ပြီ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ- တို့သည်၊ တေသံ-ထိုခြောက်မျိုးသော သင်္ကန်း တို့အား၊ အနုလောမာနိ–လျော်ကုန်သော၊(အပရာနိ ဆ-၌စပ်၊)ဒုကူလံ-ဘွဲ့ဖြူ အဝတ်ဂုဏ်း၊ ပတ္တုဏ္ဏံ-ပတ္တုဏ္ဏ အရပ်၌ဖြစ်သော အဝတ်ဂုဏ်း၊ စီနပဋံ-စိန္နတိုင်း၌ ဖြစ်သော အဝတ်ဂုဏ်း၊ သောမာရပဋံ -သောမာရအရပ်၌ ဖြစ်သော အဝတ်ဂုဏ်း၊ ဇုဒ္ဒိမယိကံ- ရွေးကံ၏ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သော အဝတ်ဂုဏ်း၊ [" ဟိဘိက္ခု " ခေါ်တော်မူသောအခါ ရွေးကံ၏ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်း တည်း၊] ဒေဝဒတ္တိယံ-နတ်သည် ပေးလှူအပ်သော အဝတ်ဂုဏ်း၊ [ဒုရင် အနုရုဒ္ဓါ ၏ ဇနီးဟောင်းဖြစ်သော ဇာလိနီနတ်သမီးသည် အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ပံသုကူသင်္ကန်း ကို ရှာဖိုက်၍ အမှိုက်ပုံဝယ် ပံသုကူပစ်၍ လှူအပ်သော သင်္ကန်းမျိုးတည်း၊] ဇုတိ-သို့၊ အပရာနိ- တပါးကုန်သော၊ ဆ – ခြောက်ထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အနုညာတာနိ၊တတ္ထ-ထိုအနုလောမသင်္ကန်းခြောက်ထည်တို့တွင်၊ပတ္တုဏ္ဏာနံ-ကား၊ ပတ္တုဏ္ဏေဒသေ- ပတ္တုဏ္ဏအရပ်၌၊ ပါဏကေဟိ - ပိုးငယ်တို့ကြောင့်၊ သဉ္ဇာတ ဝတ္ထံ-ကောင်းစွာဖြစ်သော အဝတ်တည်း၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ပဋာ - အဝတ် တို့ကို၊ ဒေသနာမေဒနာ–စီ၊ဒေသ, သောမာရဒေသ၏ နာမည်ဖြင့်သာ၊ ဝုတ္တာ–

× × × × × × ×

ပတ္တုဏ္ဏံ။ ။သတ္ထုတ်၌ "ပတြောရိကာ" ဟု ရှိ၏၊ "ပတြောကြိတာ + ဥဏ္ဏာ အသ အတ္တိတိ ပတ္တုဏ္ဏံ"ဟု ပြု၍ " ပဋ္ဌဝတ္ထ (အပြာအရောင် ပြုအပ်သော သားမွေးအဝတ်) ကာသေယျ (ပိုးချည်အဝတ်) "ဟုဒသာအနက်ကို ဟောစေ–ဟု ဆို၏၊ ပတ္တုဏ်တိုင်း ဟုဒသာအနက်မပါ၊ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌ "ပတ္တုဏ္ဏဒေသေ" သည်ဖြင့် ဆိုသော ကြောင့် ထိုအတိုင်း အနက်ပေးရတော့သည်။

ဇုဒ္ဓမဋ္ဌာဓေမာဝုတ္တာ။ ။ဒိန္နပဋ္ဌ သောမာရပဋ္ဌတို့ကို "ဒွေပဋ္ဌာ"ဟု ဆိုသည်၊ စီန ဒေသ(စီန္နတိုင်း, တရုတ်ပြည်ဒေသ)သောမာရဒေသ(သောမာရတိုင်းဒေသ)၊ စီန + ဇာတံ + ပဋံ စီနပဋံ၊ သောမာရေ + ဇာတံ + ပဋံ သောမာရပဋံ၊ [ဒွေ ပဋ္ဌာ ဒေသနာမေန ဝုတ္တာတိ တေသံ သရူပဒဿန ပရမေဘံ၊ ဤစကားသည် ထို အဝတ်နှစ်မျိုး၏ သရုပ် သဘောကို ပြခြင်းသာလျှင် အလွန် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆိုလိုရင်းစကား၊

ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ တိဏ်-သုံးမျိုးကုန်သော၊ တာနိ-ထိုသင်္ကန်းတို့သည်၊ (ပတ္တုဏ္ဏ, စိနပဋ္ဋ, သောမာရပဋ္ဋသင်္ကန်းတို့သည်၊) ကောသေယျသ-ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းအား၊ အနုလောမာနိ-လျော်ကုန်၏၊ ဒုကူလံ-သည်၊ သာဏသ-ပိုက်ဆံလျော်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းအား၊ (အနုလောမံ၊) ဇုတရာနိ-အခြားကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ထည်သောသင်္ကန်းတို့သည်၊ (ဇုဒ္ဓိမယိက ဒေဝဒတ္တိယ သင်္ကန်းတို့သည်၊) ကပ္ပါသိကသဝါ-ဝဲ့ချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းအား သော်၎င်း၊ သဇ္ဈေသံဝါ- အလုံးစုံသော သင်္ကန်းခြောက်ထည်တို့အား သော်၎င်း၊ (အနုလောမာနိ။)

ဘဂဝတာ-သည်၊ ကောဒသ- တဆဲ့တလုံးကုန်သော၊ ပဇ္ဇော-သပိတ်တို့ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ- ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ (စူဠဝဂ္ဂပါဠိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌ ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊) လောဟပတ္တောစေဝ-သံသပိတ်၎င်း၊ မတ္တိကာပတ္တောစ-မြေသပိတ်၎င်း၊ (ဇုတိ-သို့၊) ဒွေ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ ပတ္တာ- တို့ကို၊ အနုညာတာ-ကုန်ပြီ၊ [စူဠဝဂ္ဂပါဠိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အယောပတ္တော ဘူမိပတ္တော, ဇာတိယာ ကပ္ပိယာဒုဝေ။] လောဟထာလကံ - သံခွက်၎င်း၊ မတ္တိကာထာလကံ-မြေခွက်၎င်း၊ တမ္ဗလောဟထာလကံ-ကြေးနီခွက်၎င်း၊ ဇုတိ-၌ခွက်တို့သည်၊ တေသံယေဝ-ထို သပိတ်နှစ်မျိုးတို့အားပင်၊ အနုလောမာနိ- လျော်သောခွက်တို့တည်း၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ လောဟတုမ္ဗော-သံဗူးဝင်း၊ ကဋ္ဌတုမ္ဗော-သစ်သားဗူးဝင်း၊ ဖလတုမ္ဗော - သစ်သီးဗူးဝင်း၊ [ဖလတုမ္ဗောတိ လာဗုအာဒိ - ဗူးသီးဗူးစသည်။] ဇုတိ-သို့၊ တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ တုမ္ဗာ- ဗူးခွက်တို့ကို၊ အနုညာတာ၊[၌ ခန္ဓက, မူလာဒိဘေသဇ္ဇကထာ၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] ကုဏ္ဍိကာ-ရေကရားဝင်း၊ (ရေတကောင်းဝင်း၊) ကဆ္ဆနကော-အင်းတွဲဝင်း၊ (အင်တုံဝင်း၊) ဥဒကတုမ္ဗော-ရေဗူးဝင်း၊ [ဥဒကတုမ္ဗောဘဲ ဥဒကုဋ္ဌိပနက ကုဋ္ဌကော-ရေခပ်အိုးကလေး, ရေငင်ပုံးကလေး။] ဇုတိ-၌ ရေကရားစသည်တို့သည်၊ တေသံယေဝ-ထို ဗူးခွက်တို့အားပင်၊ အနုလောမာနိ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္ဒိယံ-၌၊ ပါနိယသင်္ခ ပါနိယ သရာဝကာနိ - သောက်ရေ ခရုသင်း သောက်ရေခွက်ငယ်တို့သည်၊ (ရေသောက်ဘို့ရန် ခရုသင်း , ရေသောက်ဘို့ရန် ခွက်ငယ်တို့သည်၊) ဧတေသံ – ၌ လောဟတုမ္ဗ စသည်တို့အား၊ အနုလောမာနိ၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ။

ပန္နီကာ-ခါးပန်းပြားဝင်း၊ (ခါးပတ်ပြားဝင်း၊) သူကရန္တိ-ဝက်အူပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ခါးပန်းလုံးဝင်း၊(ခါးပတ်လုံးဝင်း၊) ဇုတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ချောင်းကုန်သော၊

× × × × × × × ×

နာညနိဝတ္ထုနပရံ-တပါးသောအဝတ်ကိုတားမြစ်ခြင်းရှိသောစကားမဟုတ်၊ (ကသ္မာ) ပတ္တုဏ္ဏပဋ္ဌဿာပိ ဒေသနာမေန ဝုတ္တတ္တာ၊ ဘာဝကြောင့်နည်း....ပတ္တုဏ္ဏပဋ္ဌကိုလည်း ဒေသနာမည်ဖြင့် ဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း၊— သာရတ္ထ၊ ပဋ္ဌနှင့် ပဋ္ဋသည် အဝတ်ဟော ပရိယာယ်တည်း။]

ကာယဗန္ဓနာနိ-ကိုယ်ကိုဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော ခါးပန်းကြိုးတို့ကို၊ (ခါးပတ်ကြိုးတို့ကို၊) အနုညာတာနိ၊ [စူဠဝဂ္ဂပါဠိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကွန္ဓကဋ္ဌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] ဒုဿပဋ္ဋေန-အဝတ်ပြားဖြင့်ဝှင်း၊ ရဇ္ဇုကေနစ-ကြိုးငယ်ဖြင့်ဝှင်း၊ ကတကာယဗန္ဓနာနိ-ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုးတို့သည်၊ တေသံ-ထို ပန္နိကသူကဋရန္တခါးပန်းကြိုးတို့အား၊ အနုလောမာနိ။

သေတစ္ဆတ္တံ- ထီးဖြူဝှင်း၊ ကိလဉ္ဇစ္ဆတ္တံ - နှီးဖြင့်ပြုအပ်သော ဖျာထီးဝှင်း၊ [ကိလဉ္ဇစ္ဆတ္တန္တိ ဝေဠုဝိလီဝေဟိ ဝါယိတ္တာ ကတဆတ္တံ၊- ယခုအခါ ဖျာရက်သကဲ့သို့ ဝါးနှီးတို့ဖြင့်ရက်၍ ပြုအပ်သောထီးတည်း၊] ပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ - သစ်ရွက်ထီးဝှင်း၊ ဏ္ဍုတိ-သို့၊ တိဏိ ဆတ္တာနိ အနုညာတာနိ၊[ပါဠိတော်ယပါဠိ ဘိက္ခုနိဝိဘင်းမ္ဟိ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] ကေပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ-တခုသော အရွက်ရှိသောထီးသည်၊ (ယင်တောင်ကို ဆိုလိုသည်၊)တေသံယေဝ-ထို သေတစ္ဆတ္တ စသည်တို့အားပင်၊ အနုလောမံ-၏၊(ဏ္ဍုတိ-သို့၊ အဒ္ဒသံသု-မြင်ကြကုန်ပြီ၊ ဤသို့ပြန်လည်ပါ၊) ဏ္ဍုတိဏ္ဍမိနာနယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ပါဠိဆ္ဆ- ပါဠိတော်ကိုဝှင်း၊ အဋ္ဌကထဆ္ဆ-အဋ္ဌကထာကိုဝှင်း၊ အနုပေက္ခိတွာ-အဖန်ဖန်ရှုမှတ်၍၊ အညာနိဝိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာနံ - အပ်သောဝတ္ထု မအပ်သော ဝတ္ထုတို့အား၊ အနုလောမာနိ-လျော်သောဝတ္ထုတို့ကို၊ ဒဝဒါတမ္ဟာနိ-ကုန်၏။

တဒဟု၊ပေ၊ကပ္ပတိတိ အာဒိ-အစရှိသော၊ သမ္မံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ သန္ထိန္ဒရသံ-ရောစပ်အပ်သော အရသာရှိသော ဝတ္ထုကို၊သန္နာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဆလ္လိမ္ဗိ-အခွံကိုလည်း၊ အနုပနေတွာ-မာယ်မူ၍၊(မခွါမူ၍)၊ သကလေနေဝ - အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ နာဠိကေရဖလေန-အုန်းသီးနှင့်၊ သဒ္ဒိ-တကွ၊ ပါနကံ-ဖျော်ရည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အာကပ်ခံအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ နာဠိကေရံ- အုန်းသီးကို၊ အပနေတွာ-

× × × + × × × ×

သန္ထိန္ဒရသံ။ ။ပါဠိတော်၌"ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာမကာလိကံ တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ နကပ္ပတိ " စသည်ဖြင့် ယာဝကာလိကကို မှတည်၍ ယာမ သတ္တာဟ ယာဝဇီဝိက တိုနှင့် ရောပုံ , ယာမကာလိကကို မှတည်၍ သတ္တာဟ ယာဝဇီဝိကတို့နှင့် ရောပုံ, သတ္တာဟ ကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ရောပုံတို့ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့ ပြုရာ၌ ယာဝကာလိက စသည်နှင့် ယာမကာလိက စသည်တို့၏ အရသာချင်း ရောသွားမှ ဟုသော " သန္ထိန္ဒရသ " ကို ရည်ရွယ်၍ ဗိန္ဒုတော်မူသည်၊ ဥပမာ- ယာဝကာလိက ထောပတ်ဆွမ်းနှင့် ယာမကာလိက နွားလပတ်ရည်ကို ရောခြင်းမျိုးတည်း၊ "ရော"ဟူဆိုလည်း ခွက်ထည်း၌ ရောသည်ဖြစ်စေ ပါးစပ်ထည်း၌ ရောသည် ဖြစ်စေ အရောပင်တည်း၊ [သန္ထိန္ဒရသန္တိ သံသိဿိတရသံ၊—ဋီကာ။]

သစေဟိ၊စေ၊ကပ္ပတိ။ ။အတိကာလိကနှင့် အရှည်ကာလိက ရောဆုံ အရသာရင်း ရောလျှင် အတိကာလိကနောက်သို့ အရှည်ကာလိကသည် လိုက်ရသော်လည်း အရသာချင်း မရောလျှင် ထိုက်ဘို့မလို-ဟု ပြထိုသောကြောင့် "သစေ ဟိ " စသည်ကို

ဖယ်၍၊(ဖယ်လိုက်သည်ရှိ၌သော်၊) တံ- ထို ဖျော်ရည်သည်၊ ဝိကာလေဝိ - နေလွဲအခါ၌လည်း၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဥပရိ-ပါယသ၏ အပေါ်၌၊ သပ္ပိဝိဏ္ဍံ-ထောပတ်ခဲကို၊ ထပေတွာ-တင်ထား၍၊ သီတလပါယသံ- အေးသော နို့ဃနာကို၊ ဒေန္တိ- လှူတတ်ကြကုန်၏။[ပူလျင် ထောပတ်အရည်ပျော်၍ သမ္ဟိန္နရသဖြစ်မည် စိုးသောကြောင့် "သီတလပါယသ" ဟု ဆိုသည်၊] ယံ သပ္ပိ-သည်၊ ပါယသေန-နို့ဃနာနှင့်၊ အသံသဋ္ဌံ-မရောနှော၊(အထက်ပိုင်းက သပ္ပိသည် အောံပိုင်းက ပါယသနှင့် မရောနှော၊) တံ-ထို မရောသော ထောပတ်ကို၊ အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ (ပါယသမှ ဖယ်၍၊) သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ပါယသနှင့် ထိနေသော အောက်ပိုင်းထောပတ်ကား ၇ ရက်မအပ်၊ ပါယသ၏ သဘောအတိုင်းနံနက်၌သာ အပ်သည်၊] ထဒ္ဓမဓုဖါဏိတာဒိသုပိ - ထန့်နေသော ပျား , တင်လဲ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော၊[ပြစ်ခဲ့နေသော မဓုဖါဏိတကို "ထဒ္ဓ" "ဗဒ္ဓ" ဟု ဆိုသည်။]

တက္ကောလဇာတိဖလာဒိဟိ-ကရဝေးရွက်, ဇာတိဖိုလ်သီး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အလင်္ကရိတွာ-တန်ဆာ ဆင်၍၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ဒေန္တိ- ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ တာနိ-ထို တက္ကောလ ဇာတိဖလ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်၍၊(ဆွမ်းမှ ထုတ်၍၊) ခေါဝိတွာ - ရေဆေးပြီး၍၊ (ပိဏ္ဍပါတ၏ အရသာနှင့် မရောအောင် ရေဆေးပြီး၍)၊ယာဝဇီဝံ-အသက်၏အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊(အသက်ထက်ဆုံး၊) ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-သုံးဆောင်ကောင်းကုန်၏၊ယာဂုယံ-ယာဂုဌ၌၊ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဒ္ဗိန္နသိဂ်ီဝေရာဒိသုပိ-ပေးလှူအပ်သော ချင်းအစရှိသည်တို့၌ရင်း၊ တေလာဒိသုဆိ အစရှိသည်တို့၌၊ ပက္ခိပိတွာ – ၍၊ ဒိန္နလဋ္ဌိမဓုကာဒိသုပိ– ပေးလှူအပ်သော နွယ်ချို အစရှိသည်တို့၌ရင်း၊ သေဝ နယော၊ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ ယံယံ - အကြင် အကြင် ဝတ္ထုသည်၊ အသမ္ဘိန္နရသံ-မရောသော အရသာရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တံတံ-ထိုထို ဝတ္ထုသည်၊(ဟောတိ ဝဋ္ဋတိ–တို့၌စပ်၊) ဝါ–ကို၊ ကေတော - တပေါင်းထည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ) ပိ – သော်လည်း၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆေးလေသော်၊ သုဒ္ဓံ - သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို သန့်ရှင်း စင်ကြယ် နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ခေါဝိတွာဝါ - ဆေး၍သော်ငင်း၊ တဋ္ဌေတွာဝါ - ရွေ၍သော်ငင်း၊ (ရောနေသော ဘက်ကို သစ်ရွေသလို ဖယ်ခွာ၍သော်ငင်း၊)ဇာဃ တဃ-ထိုထို ဝတ္ထု၏၊(ယာမကာလိက သတ္တာဟ ကာလိက ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု၏၊) ကာလဝသေန-ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

× × × × × × × ×

မိန့်သည်၊အုန်းသီးနှင့် ယာမကာလိကဖျော်ရည်ခွက်ကို လင်ပန်းပေါ်ဝယ်တင်၍ ကပ်လှူရာ၌ အတူတကွ အကပ်ခံစေကာမူ အုန်းသီး၏အရသာနှင့် ဖျော်ရည်၏အရသာ မရောသောကြောင့် ဖျော်ရည်သည် ယာမကာလိက ထုံးစံအတိုင်း နေလွဲအခါ၌ အပ်၏၊ အုန်းသီး၏ ယာဝကာလိကသဘောသို့ လိုက်လျောဘွယ်မလို–ဟူလို။

ပန-ဗျတိရိက်၊ သန္တိန္ဒရသံ- ရောန္ဒောသော အရသာရှိလေဝံအောင်၊ သံသဋ္ဌ-ရောစပ်အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဝံသတိ တသတသ ကာလဝသေန ပရိဘုဉ်းတုံ) နဝန္နတိ၊ ဟိ – ဆ္ဆ၊ ယာဝကာလိကံ - ယာဝကာလိက ဝတ္ထုသည်၊ အတ္တနာ-မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိံ -ကွ၊ သန္တိန္ဒရသာနိ-ရောစပ်သော အရသာရှိကုန်သော၊ တိကပိ-သုံးမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယာမကာလိကာဒိနိ-ယာမကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိက တို့ကိုယူ၊) အတ္တနော- မိမိဟူသော ယာဝကာလိက၏၊ သဘာဝံ – သဘောသို့၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်၏၊ [ယာဝကာလိက သဘောအတိုင်း နံနက်ပိုင်းဌသာ အပ်တော့သည်-ဟူလို၊] ယာမကာလိကံ - သည်၊ (အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သန္တိန္ဒရသာနိ) ဒွေပိ-ကုန်သော၊ သတ္တာဟကာလိကာဒိနိ-အစရှိသောဝတ္ထုတို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် ယာဝဇီဝိကကိုယူ၊) အတ္တနော - မိမိဟူသော ယာမကာလိက၏၊ သဘာဝံ ဥပနေတိ၊ သတ္တာဟကာလိကမ်ိ– သည်လည်း၊ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌ- ရောစပ်အပ်သော၊ ယာဝဇီဝိကံ-ယာဇဇီဝိကဝတ္ထုကို၊အတ္တနော-မိမိဟူသော သတ္တာဟကာလိက၏၊ သဘာဝညေဝ-သို့သော၊ ဥပနေတိ။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန-ထိုနွေ့၌ အကပ်ခံအပ်သော၊ တေန-ထို သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ-ထိုနွေ့၌ အကပ်ခံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ– ရှေးနွေ့၌ အကပ်ခံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယာဝဇီဝိကံ - ကဝတ္ထုသည်၊ သတ္တာဟံ - ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ၊ ဒ္ဝီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန - အကပ်ခံအပ်ပြီး၍ နှစ်ရက်ရှိသော၊ (တေန–ထို သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ, ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ, ယာဝဇီဝိကံ) ဆာဟံ (ကပ္ပတိ၊) တီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန–အကပ်ခံအပ်ပြီးဖြစ်၍ သုံးရက်ရှိသော၊ (တေန သဒ္ဓိံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ယာဝဇီဝိကံ) ပဉ္စာဟံ ကပ္ပတိ၊["စတူဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တေန သဒ္ဓိံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ယာဝဇီဝိကံ စတူဟံ ကပ္ပတိ၊ ပဉ္စာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တေန သဒ္ဓိံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ယာဝဇီဝိကံ တီဟံ ကပ္ပတိ၊ ဆာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တေန သဒ္ဓိံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ယာဝဇီဝိကံ ဒ္ဝီဟံ ကပ္ပတိ" ဤသို့ ပေယျာလဖေါပါ၊] သတ္တာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန- အကပ်ခံအပ်ပြီးဖြစ်၍ ၇ ရက်ရှိသော၊ (တေန- ထို သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံဝါ ယာဝဇီဝိကံ-သည်၊) တဒဟာ- ထို အကပ်ခံရာနေ့၌သာ၊ ကပ္ပတိ၊ ဧကံ ဒေဒိတပ္ပံ၊ ဟိ-မှန်၊ တသ္မာယေဝ-ကြောင့်ပင်၊ (ဒ ရက်သာ မက, ၇ ရက်တိုင်အောင် အပ်သောကြောင့်ပင်၊) သတ္တာဟကာလိကေန ၊ ပေ ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟန္တိ – ဟူ၍၊ အဝတ္ထာ - ဟောဓတ် မမှတဲ့၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊

စ-ဆက်၊ ဣ-ဤသို့ ကာလိကချင်းရောရာ၌၊ ကာလ ယာမ သတ္တာဟာတိက္က မေသု- မွန်းမဘည့်မီ ကာလ, ညဉ့်ယာမ်, ၇ ရက်ကို လွန်ရာအခါတို့၌၊ ဝိကာလ ၊ခပ၊ သိက္ခာပဒါနံ– ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ် , သန္နိဓိသိက္ခာပုဒ် , ဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝဲသန – အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိယော – တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [မွန်းတည့်ကာလကိုလွန်လျှင် ဝိကာလဘောဇနပါစိတ်, ညဉ့်ယာမ်ကို လွန်လျှင် သန္နိဓိပါစိတ်,၇ ရက်လွန်လျှင်ကား ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်,ဟု မှတ်ပါ။] စပန- ထပ်၍ဆက်ဥုံးအံ့၊ စတူသု-နသော၊ ဇာမေသု ကာလိဇကသု-၌ကာလိက တို့တွင်၊ ယာဝကာလိကံ – ယာဝကာလိက ဝတ္ထုဌင်း၊ ယာမကာလိကံ- ၎င်း၊ ဇာတိ- သို့၊ ဇာဒ၊မဝဒွယံ– ၌ နှစ်ပါးအ၊ပေါင်းသည်သာ၊ (ဝေဖြင့် သတ္တာဟ ကာလိက ယာဝဇီဝိကတို့ကို ကန့်၊) အန္တော ဝုတ္ထကဿ၀ – အန္တောဝုတ္ထကို ပြုတတ်သည့်၎င်း၊(အကပ္ပိယကုဋိတွင်း၌ တည်နေစေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ် ဓသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ပြုတတ်သည့်၎င်း၊) သန္နိဓိကာရကဿ – သန္နိဓိကာရကို ပြုတတ်သည့်၎င်း၊ (သတ္တာဟကာလိက စသည်နှင့် ရောစား၊ခြင်း၊ကြောင့် သင့်ရေဒံ အပ်ဓသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ပြုတတ်သည့်၎င်း၊) ဟောတိ၊ သတ္တာဟကာလိ ကဿ- သည်၎င်း၊ ယာဝဇီဝိကဿ- သည်၎င်း၊ အကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ နိက္ခိပိတုမ္ဟိ– ထား၊ခြင်း၌လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္နိဓိမ္ဟိ-သန္နိဓိကိုလည်း၊ (ထို ဝတ္ထုနှစ်ပါး ရောခြင်း ကြောင့် သန္နိဓိကိုလည်း၊) နဇဇနေတိ - မဖြစ်စေနိုင်၊ [တည့်လွန်ရုံဖြင့် သန္နိဓိ သိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်မရှိ – ဟူလို၊ ၇ ရက်လွန်အောင် ရောလျှင်ကား ဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ရှိသည်။] ဇာတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ (ဘေသဇ္ဇကွန္ဓကဒ္ဓလာသော သိက္ခာပုဒ်အားလုံးကို ဆိုသည်၊) ဿသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ- သည်သာ၊ ဇာတိ-တည်း။

ဘေသဇ္ဇကွန္ဓကာဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × ×

တသ္မာ ဃေဝ ဟိ၊ ပေ၊ ဒုတ္တံ။ ။သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ရောရာ၌ကား တရက်သာမက သတ္တာဟကာလိက၏ အကပ်ခံပြီ ရာရက်အလိုက်၁ ရက်မှစ၍ ၇ ရက် တိုင်အောင် အပ်သောကြောင့် (ရှေးကာလိကများနှင့် ရောရာ၌ "တဒဟု"သဒ္ဒါထည့် သကဲ့သို့) "တဒဟု"သဒ္ဒါမထည့်ဘဲ ပါဠိတော်၌"ပဋိဂ္ဂဟိတံ"ဟုသာ မိန့်တော်မူသည်။

ဇာဒ၊မဝဒွယံ ဟောတိ။ ။ယာဝကာလိကနှင့် ယာမကာလိက ဝတ္ထုနှစ်ပါးသာ အန္တောဝုတ္ထ (အကပ္ပိယကုဋိတွင်း၌ သိမ်းထားမှ) ကြောင့်၎င်း , ထို အန္တောဝုတ္ထ ကာလိကနှစ်ပါးနှင့် အန္တောဝုတ္ထမဟုတ်သော ကာလိက လေးပါးတွင် တပါးပါးကို ရောရှိစားသော် (ထိုကာလိကက ယနေ့မှ အကပ်ခံသဖြင့် သန္နိဓိမဟုတ်သော်လည်း) သန္နိဓိကိုဌင်း ပြုသည်၊ ထိုသို့ ပြုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သည် – ဟူလို၊ [အန္တောဝုတ္ထံ+ ကရောတိတိ အန္တောဝုတ္ထကံ၊ သန္နိဓိကာရံ (ပြုအပ်သော သိမ့်မဲ့ သိမ်း ဆည်းခြင်းကို) + ကရောတိတိ သန္နိဓိကာရကံ။]

ကထိနကဋ္ဌနကအဖွင့်

[ကထိန်နှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏အပေါင်းကို ပြရာအခါ၏။]

ကထိနာနုဇာနန ကထာ

ကထိနကဋ္ဌနကေ-၌၊ ပါဝေယျကာတိ-ကား၊ ပါဝေယျရဋ္ဌဝါသိနော-ပါဝေယျတိုင်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊(ဘိက္ခူ၌စပ်၊)[ပါဝေယျ+ဝသန္တိ တိ ပါဝေယျာ၊ (ဏ ပစ္စည်း၊) က လာ၍ " ပါဝေယျကာ၊ မလ္လာမင်းတို့၏နေရာ ပါဝါပြည်ဟု ထင်မည်စိုး၍ "ပါဝေယျံနာမ" ဟု မိန့်သည်၊] ပါဝေယျံနာမ-ပါဝေယျမည်သည်ကား၊ ကောသလေသု - ကောသလာဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ ပန္ထိမဒိသာဘာဂေ – အနောက်အရပ်အဘို်၌၊ ရဋ္ဌံ – တိုင်းတတိုင်းတည်း၊ တတ္ထ-ထို ပါဝေယျတိုင်း၌၊ ဝါသိနော - နေလေ့ရှိကုန်သော၊ (ဘိက္ခူ၌စပ်၊) ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တေံ – ၌ ပါဝေယျကာဟူသော အမည်သည်၊ ကောသလရဋ္ဌာ – ကောသလမင်း၏၊ ကေပိတုက ဘာတူနံ – တယောက်ထည်းသော ခမည်းတော်ရှိသော ညီတော် နောင်တော် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဖတူ မိကွဲ ဖြစ်ကုန်သော၊) ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ ထေရာနံ- ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယထေရ်တို့၏၊ အဓိဝစနံ - တည်း၊ [ကော + ပိတာ ယေသန္တိ ကေပိတုကာ၊ ကေပိတုကာစ+ တေ + ဘာတရောစာတိ ကေပိတုက ဘာတရော၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂ (ကောင်းသောအစု၌)+ဘဝါ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ၊]တေသု-ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ နောင်ညီ သုံးကျိပ်တို့တွင်၊ သဗ္ဗဇေဋ္ဌကော–အလုံးစုံတို့၏ အကြီးအဂဲ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂါမိ- အနာဂါမ်တည်း၊ သဗ္ဗပန္ထိမကော-အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သောတာပန္နော - သောတာပန်တည်း၊ [ဂုဏ်အားဖြင့် " ဇေဋ္ဌက ပန္ထိမက " ဟု ဆိုသည်၊ အသက် ကြီးငယ်အားဖြင့် ဆိုသည် မဟုတ်၊] ကောဝိ- တပါးလည်းဖြစ်သော၊ အရဟာဝါ- ရဟန္တာသည်ရင်း၊ ပုထုဇ္ဇနောဝါ-ပုထုဇဉ်သည်ရင်း၊ နတ္ထိ-မရှိ။

အာရညိကာတိ - ကား၊ ဓုတင် သမာဒါနဝသေန - ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာရညိကာ-တော၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ အာရညဝါသမတ္တေန - တော၌ နေခြင်းမျှဖြင့်၊ န (အာရညိကာ) - အာရညိက မဟုတ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခူ၌စပ်၊) တေသံ - ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ, နောင်ညီ သုံးကျိပ်တို့၏၊ ဝိက္ကာပါတိကာဒိဘာဇဝိ ဝိက္ကာပါတိက အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ [အရညဖြင့် အရညာဝါသတိုင်အောင် ဌာနုပစာရအားဖြင့် ယူ၍ " အရညံ ဧတေသန္တိ အာရညာ(ဏ ပစ္စည်း)၊ ကလာ၍ အာရညကာ၊ ကိက စ္စည်းဖြင့် "အာရညိကာ"လည်း သင့်၏၊] စ- ဆက်၊ သီသဝသေန- ခေါင်းတပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ပစောနအစွမ်းဖြင့်၊) တေံ - ၌ အာရညိကစသော ဓုတင်လေးပါးကို၊ (သံဒိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ပန - စင်စစ်ကား၊ ဧကမေ - ၌ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ, နောင်ညီသုံးကျိပ်တို့

သည်၊ တေရသာဝိ - တဆဲ့သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓုတင်္ဂါနိ- ဓုတင်တို့ကို၊ သမာဒါယေဝ-ကောင်းစွာယူ၍သာ၊ (ဆောက်တည်၍သာ)၊ ဝတ္တန္တိ- ကျင့်ကြကုန်၏။

ဥဒကသင်္ကပေါတိ-ကား၊ ဥဒကေန-ရေသည်၊ သင်္ကိတေ-သိမ်းယူအပ်သော၊ ယဋ္ဌိတေ-ဆက်စပ်အပ်သော၊ သံသဋ္ဌေ-ရောနှောအပ်သော၊ ထလေစ-ကုန်းအရပ်၌ဌင်း၊ နိန္နေစ- ချိုင့်ဝှမ်းသောအရပ်၌ဌင်း၊ ကောဒကိဘူတေ - တခုထည်းသော ရေရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ (ရေတပြင်ထည်း ဖြစ်၍နေသော၊ စီက္ခလ္လ ၌စပ်၊) ဣတိအတ္ထော၊ ဥဒကစိက္ခလ္လေတိ – ကား၊ အက္ကန္တာ အက္ကန္တာဌာနေ – နင်းအပ်နင်းအပ်သောအရပ်၌၊ ဥဒကစိက္ခလ္လော-ရေဖြင့် ရောသောညွန်သည်၊ (ညွန်ရေသည်)၊ ဥဒ္ဓဟိတ္ဝာ- ထ၍၊ ယာဝ အာနိသဒါ - တင်ပါးတိုင်အောင်၊ ပဟရတိ– ပုတ်ခတ်၏၊ ဤဒိသေ - ဤကဲ့သို့ ရှိအပ်သော၊ (ဤကဲ့သို့ ရေနှင့်ရောနေသော၊) စိက္ခလ္လေ - ရွံ့ညွန်၌၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ ညြကပုဏ္ဏာဟိတိ- ကား၊ ဥဒကပုဏ္ဏာဟိ- ရေဖြင့်ပြည့်ကုန်သော၊(စိဝရေဟိ၌စပ်၊ ညြကနှင့် ဥဒကသည် ပရိယာယ်တည်း၊) တေသံ- ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ နောင်ညီ သုံးကျိပ်တို့၏၊ စိဝရာနိ - တို့သည်၊ ယနာနိကိရ– ပိတ်ပိတ် သဲ့သဲ့, တခဲနက် ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ တေသု - ထို သင်္ကန်းတို့၌၊ ပတိတံ – ကျဇသာ၊ ဥဒကံ-သည်၊ နပဋ္ဌရတိ- မယိုထွက်၊ ယနတ္တာ– ပိတ်ပိတ်သဲ့သဲ့ တခဲနက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုဋဗဒ္ဓိဝိယ – ထမင်းထုပ်ကဲ့သို့၊ တိဋ္ဌတိ - တည်နေ၏၊ တေန- ကြောင့်၊ ညြကပုဏ္ဏာဟိ စိဝရေဟိတိ - ဟူ၍၊ (သံဂိတိ ကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ညြယပုဏ္ဏာဟိတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠ္ဍော-ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (“ရေအယဉ်ဖြင့် ပြည့်ကုန်သော”ဟု ပေး။)

အဝိဝဒမာနာ ဝဿံဝသိမ္မာတိ ဣတ္ထေ-၌၊ (နာဝေါစုံ- ၌စပ်၊) အာဂန္တုကဌာနေ-အာဂန္တုကတို့၏ နေရာအရပ်၌၊ (အာဂန္တုက အဖြစ်ဖြင့် ဝါကပ်ခဲ့ရာဖြစ်သော သာကေတ အရပ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊) ဃနာသန ဖါသုတာယ – ကျေးငှ အိပ်ရာနေရာ၏ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်၏၊ အဘာဝေနစ-မရှိခြင်းကြောင့်ဌင်း၊ ဘဂဝတော-ကို၊ ဒဿနာလာဘေန- ဖူးမြင်ခွင့်ကို မရခြင်းကြောင့်၊ (ဖူးမြင်

× × × × × × ×

သီသဝေသန။ ။[ပဓာနကို သီသ ဟု ဆိုသည်၊] ပါဠိတော်၌ ဓုတင် လေးမျိုးကိုသာ ခေါင်းတပ်၍ ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုထားသည်၊ ထို အင်္ဂါတို့ကား ဓုတင်ဆဲ့သုံးပါးလုံး ဆောင်ကြပါသည်- ဟူလို၊ [သီသဝေသနာတိ ပဓာနင်္ဂဝေသန (ပဓာနဖြစ်သော ဓုတင် အစိတ်အပိုင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) —ဋီကာ။]

ဥဒကသင်္ကေဟ။ ။“သင်္ကိတေ” ဖြင့် သင်္ကဋ္ဌ ဂဟဓာတ်+အပစ္စည်း၏ ကံအနက်ကို ပြ၍၊ သင်္ကယ်တေတိ သင်္ကေဟော၊ ဥဒကေန+ သင်္ကေဟော၊ ကုန်းအရပ် ချိုင့်အရပ် အားလုံးကို ရေက သိမ်းကြုံးယူထားအပ်သော အရပ်ဖြစ်၌ ရေပြင်ကြီး ဖြစ်နေသည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “ထလေစ၊ပေ၊ဘူတေ”ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်သည်။

ခွင့်ကို မရသည့်အတွက်၊)ဥက္ကဏ္ဌိတတာယစ-ပျင်းရိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း၊ ဓတဘိက္ခု– ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဖါသုံ-ချမ်းသာစွာ၊ နဝသိ့သု-မနေခဲ့ကြရကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဝိဝဒမာနာ ဖါသုကံ ဝဿံ ဝသိမှာတိ-ဟူ၍၊ နာဝေါစုံ–မဒလျှောက်ကြကုန်၊ ["ဖါသုကံ"ကို ထည့်၍ မလျှောက်ကြ– ဟူလို၊] ဓမ္မိ့ ကထံ ကတွာတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ အနုမတဂ္ဂိယကထံ – အနုမတဂ္ဂိယကထာကို၊ ကထေသိ – ဟောတော်မူပြီ၊ တေ – ထို ရဟန်းတို့သည်၊ သဒ္ဓါ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ကထာပရိယောသာနေ-အနုမတဂ္ဂိယ ကထာ၏ အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ - အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ-ရောက်၍၊ နိသိန္နဋ္ဌာနတော ယေဝ-ထိုင်နေရာ အရပ်မှပင်၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ ဥပ္ပတိတွာ-ပျံတက်၍၊ အဂမံသု - သွားကြကုန်ပြီ၊ တံ-ထို အနုမတဂ္ဂိယကထာကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဓမ္မိ့ ကထံ ကတွာတိ-ဟူ၍၊(သံဂီတိ ကာရေဟိ) ဝုတ္တာ။

တဇတော– ထိုမှ နောက်၌၊ (ရဟန်းများ ပြန်ကြွပြီးရာကာလမှ နောက်၌၊) ဘဂဝါ–သည်၊ ကထိနတ္ထာရော - ကထိန် ခင်းခြင်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ ပညတ္တော-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ သဒေ့ အဘဝိဿ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧဒေတဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ကေ့-တထည်သော၊ စီဝရံ့-ကို၊ (သင်္ကန်းကြီးကို၊) ထပေတွာ-ထားခဲ့၍၊ သင်္ကာရုတ္တရေန-သင်းပိုင်နှင့် တကွဖြစ်သော ကေသီဖြင့်၊ အာဂန္တွာ-လာကုန်လသော်၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (ဤမျှလောက်၊)ကိလန္တာ–ပင်ပန်းကြဲရကုန်သည်၊ နု အာသု-မဖြစ်ကုန်ရာ၊ စ- ဆက်၊ သေ (ဧသော) ကထိနတ္ထာရော နာမ-၌ကထိန်ခင်းခြင်းမည်သည်ကို၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ - အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဧတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံတော်မူပြီး၍၊

\+ × × × × × × ×

အနုမတဂ္ဂိယကထံ။ ။[သံလုတ်,အနုမတဂ္ဂိယာသုတ်၊] အနုမတဂ္ဂ+ပဝတ္တံ အနုမတဂ္ဂိယံ (အနုမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာ၊) အနုမတဂ္ဂိယသဒ္ဒ+ကထာ အနုမတဂ္ဂိယကထာ – အနုမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာကို ဟောတော်မူကြောင်းစကား၊ ထိုစကားဟူသည် အနုမတဂ္ဂိယ သုတ်တော်ပင်တည်း။

ကထိနံ။ ။ကထိနသဒ္ဒါသည် ထိရအနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကဟုတ်တည်း။ ထိရအနက်ကို ဟောသော ရုဋ္ဌိပ္ပဒ်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊"ထိရ-နိုင်မြဲ"ဟူသည်လည်း၊ စောက်ရှေ့လာမည့် ကထိန်၏ အာနိသင် (အကျိုး) ငါးပါးကို ကထိနခင်းရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ ထားနိုင်လောက်အောင် ခိုင်ခန့်ခြင်းတည်း။ [ကထိနကို ပဉ္စာနိသံသေ အစရှိသောကရဏသမတ္ထတာယ ထိရံ့ကို အထွေး၊] ဝိနယာလင်္ကာရ၌ ဝတ်အမျိုးမျိုး ကြောင့် ပဝိုက်ပြုလေသေး၏။

အဆွာဇဏ္ဍု။ ။သတ္တတင်္ဂ "အာသွေ့ရ" ဟု ဒို့၏၊ အာပုဏ္ဏ သွေ့ရစံတော်ဆည် ပါဠိဌ်အာပုဏ္ဏ+ထရတော် ဖြစ်၏၊ အဆွာဒနံ (ဝုံးအုပ်– ဝုံးလွှမ်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ဖြန့်ခင်းခြင်းဟူသည် ထိုခင်းရာဌာနကို ဝုံးလွှမ်းခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် "အဆွာရ–

ကထိနတ္ထာရံ-ကထိန်ခင်းခြင်းကို၊ အနုဇာနိတုကာမော - ခွင့်ပြုတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ - မိန့်တော်မူပြီ၊ စပန– ထပ်၍ ဆက်၊ အာမန္တေတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေတိ အာဒိ - အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ–ပြီ။

တတ္ထ – ထို အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အတ္ထတကထိနာနံ ဝေါတိ (တ္ထေ)-၌၊ ဝေါကာရော-ဝေါသဒ္ဒါသည်၊ နိပါတမတ္တံ- အနက်မရှိ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ အတ္ထတကထိနာနံ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ (ကပ္ပိဿန္တိ-အပ်ကုန်လတ့ံ၌စပ်၊) ဇာတ်အတ္ထော၊ ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုဥုံးအံ့၊ (ဝေါကို နိပါတ်မျှဟု ကြံရခြင်း၏အကျိုးကိုဆိုဥုံးအံ့၊)ဝံ-ဤသို့ ဝေါသဒ္ဒါ၏ နိပါတ်မျှ၏အဖြစ်သည်သို့၊ သတိ-ဖြစ်လသော်၊ ပရတော-နောံ၌၊ (နောက်နား၌၊) သော နေသံ ဘဝိဿတီတိ-ဟူသောစကားသည်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ အထဝါ-ကား၊ ဝေါတိတေံ- ဝေါဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သာမိဝစနမေဝ– သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါပင်တည်း၊ (“ဝေါ-သင်တို့၏”ဟုသာ ပေးပါ-ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ သောနေသန္တိ တ္ထေ- ၌၊ သော စိဝရုပ္ပါဒေါ – ထိုသင်္ကန်း၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်၊ ဝေါ–ထိုဖြစ်ပေါ်လာသောသင်္ကန်းသည်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ အတ္ထတကထိနာ–ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိကြကုန်၏၊ တေသံ–ထိုရဟန်းတို့၏၊ (သင်တို့နှင့်တကွသော ရဟန်းအားလုံးတို့၏၊) ဝေါ-တို့ဘို့၊ ဘဝိဿတိ-လတ့ံ၊ ဇာတိအတ္ထော။

× × × × × × × ×

ခင်းခြင်း ” ဟု အနက်ပေးကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ကထိန် ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်တမျိုးကို မိမိတို့၏ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ (၊ ကျောင်းတိုက်ကို ဖုံးလွှမ်းသော အားဖြင့်) ထားခြင်းကို “ ခင်းခြင်း ” ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုသို့ ဖုံးလွှမ်းထားသည့် အတွက် ကထိန်၏ အရှိန်အဝါ အာနိသင် ငါးပါးသည် အခြားသို့ လွှန်၍ မသွားတော့ဘဲ ဤကျောင်းတိုက်မှာပင် တည်နေရတော့သည်၊ ကထိနသ–ကို+အတ္ထာရော ကထိနတ္ထာရော၊ [ကထိန်၏ အရကောက်နှင့် ခင်းပုံအစီအစဉ်မှာ နောက်၌လာမည့် စကားများနှင့် ပရိဝါ၌ ထင်ရှားပါလိမ့် လတ့ံ။]

ဝေါတိ၊ပေ၊ဇေဋ္ဌိ။ ။ဝေါသဒ္ဒါကို အနက်မရှိသော နိပါတ်ပုဒ်သာဟု ယူ၍ ထိုသို့ယူရခြင်း၏အကျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဇေဋ္ဌိ”စသည်ကို မိန့်သည်၊ နောက်၌“သော တုမှာကံ” ဟုငင်း, “သောဝေါ” ဟုငင်း မိန့်တော်မမူဘဲ “သော နေသံ”ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ဝေါသဒ္ဒါကို နိပါတ်မျှသာဟု ယူမှ ထိုစကား၏ သင့်မြတ်ခြင်း (ရွှေနောက် လိုက်လျောခြင်း) အကျိုးကို ရမည်၌၊ ဤနေရာ၌ “ဝေါ–သင်တို့၏”ဟု ဆိုပြီးလျက် နောက်၌ “သော + နေသံ” ဟု ဝေါ၏အစား “နေသံ” ဟု ဆိုလျှင် ရွှေနောက် စကားအသုံးဆန့်ကျင်ရာရောက်လိမ့်မည်–ဟူလို။

အထဝါ၊ပေ၊နေသံ ။ ။ဤနည်း၌ကား ဝေါသဒ္ဒါသည် သာမိအနက်ရှိသော နာမ်ပုဒ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့်“အတ္ထတကထိနာနံ”ကိုလည်း ဝေါနှင့်အနက်တူ သာမိဝိဘတ်ပင်တည်း–ဟု မှတ်ပါ၊ ကပ္ပိဿန္တိကို ငဲ့၍ “အား”ဟု သမ္ဗန္ဓါန်အနက်ပေးခြင်း

တတ္ထ – ထို ကထိန်အာနိသင် ငါးပါးတို့တွင်၊ အနာမန္တံ့စာရောတိ - ကား၊ ယာဝ-လောက်၊ ကထိနံ- ကထိန်ကို၊ နဒ္ဒါရိယတိ–မနှက်အပ်သေး၊ တာဝ–ထို ကထိန်မနှတ်အပ်သေးသမျှ၊ အနာမန္တေတွာ-ခွင့်မပန်မူ၍၊(ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို မပန့်ပြောဘဲ၊) စရဏံ - အိမ်တို့၌ လှည့်လည်ခြင်းသည်၊ ကပ္ပိဿတိ–အပ်လတံ့၊ စာရိတ္တ သိက္ခာပဒေန- စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ ဘဝိဿတိ- လတံ့၊ ဇာတိအတ္ထော၊ အသမာဒါန စာရောတိ-ကား၊ တံ်စိဝရံ–သုံးထည်သောသင်္ကန်းကို၊ အသမာဒါယ-မယူမူ၍၊ (မယူဘဲ)၊ စရဏံ-လှည့်လည်ခြင်းသည်၊ (ကပ္ပိဿတိ)၊ စိဝရ ဝိပ္ပဝါသော – အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်အခါ၌ ကင်းရှင်နေခြင်းသည်၊ ကပ္ပိဿတိ, ဇာတိအတ္ထော၊ ဂဏဘောဇနာနိ - ကား၊ ဂဏဘောဇနမ်ပိ – ဂဏဘောဇဉ်ကို စားခြင်းသည်လည်း၊

× × × × × × ×

သည် ဤအဖွင့်နှင့်မညီ၊ ဤသို့ဝေါသဒ္ဒါက အနက်ရှိလျှင် သော နေသံဉ် နေသံအတွက် အာဘယ်သို့ အနက်မှတ်ရမည်နည်း- ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ “ သော နေသန္တိ ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ “နေသံ” အရ ယခုမျက်မှောက်၌ ရောက်နေသော “သင်” ဟူသော ရဟန်းများနှင့်တကွ ကထိန်အာနိသင် ရသော နောက်နောက် ရဟန်းအားလုံးကို ယူရမည်၊ ထိုသို့ ယူလျှင် ရှေက “ဝေါ”နှင့် မဆန့်ကျင်ပါ – ဟူလို၊ [ယေ အတ္ထတကထိနာတိ နကေဝလံ တုမှာကမေဝ၊ ယေ အညေပိ (သင်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော) အတ္ထတကထိနာ၊ တေသမ္ပိ ဘဝိဿတိတိ အတ္ထော၊ — ဋီကာ။]

အနာမန္တေစာရော။ ။“အနာမန္တေတွာ” ဟု ဆိုလိုလျက် တွာပစ္စည်း ချထားသည်၊ အနာမန္တေတွာ – ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို ခွင့်မပန်ဘဲ + စာရော – အိမ်တို့၌ လှည့်လည်သွားလာခြင်းတည်း၊ အနာမန္တစာရော–ခြင်း၊ အဓိပ္ပာယ်(၆)စာရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်၌ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို ခွင့်မပန်ဘဲ ပုရောဘတ္တာဒိဖြစ်စေ ပန္နာဘတ္တာဒိဖြစ်စေ အိမ်တို့၌ မလှည့်လည်ရ – ဟု ပညတ်တော်မူ၏၊ ထိုပညတ်တော်အရ အာပတ်မသင့်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အကျိုးအာနိသင် တမျိုးတည်း။

အသမာဒါန စာရောတိ။ ။အသမာဒါနေန-အဓိဋ္ဌာန်တင်ဆားအပ်သော သင်္ကန်းကို မယူခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ–မယူဘဲ၊ စာရော-လှည့်လည် သွားလာခြင်းတည်း၊ အသမာဒါနစာရော–ခြင်း၊ [ယောဇနာဒဉ် တွာပစ္စည်းကို အာနုပြုရ၍ “အသမာဒါန–မယူမူ၍” ဟု ပေးစေလို၏၊ စဉ်းစားပါ။] ဒုတိယကထိန စိဝရဝိပ္ပဝါသသိက္ခာပုဒ်အရ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းကို သွားလေရာသို့ ယူ၍ အရုဏ်တက်ဆိုင်ရာ မိဒိနှင့်မကင်းအောင် နေရမှိုးတည်း၊ ကင်းရှိနေလျှင် နိသဂ္ဂိပါစိတ် သင့်၏၊ ထိုသို့ မယူဘဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွားနိုင်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင်တမျိုးတည်း။

ဂဏဘောဇနံ။ ။ပအမ်ဝသာနည်းခြင့် “ထမင်းစားကြပါ” ဟု ပင့်လျှင် ရဟန်းငါးပါး အတူခံယူ၍ မစားကောင်း၊ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏၊ ထိုသို့ စားခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်ခြင်းသည် ကထိန်၏အာနိသင် တမျိုးတည်း၊ [ပရမ္မုခဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အရလည်း အာပတ်မသင့်ပါ၊ ထို သိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရကိုကြည့်ပါ၊ ဂဏဘောဇနနှင့် သဓာဘာသွားအနည်းငယ်တူ၍ အာနိသင်

ကပ္ပိဿတိ၊ ယာဝဒတ္ထ စီဝရန္တိ-ကား၊ ယာဝတ္တကေန-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ စီဝရေန - ဖြင့်၊ အတ္ထော - အလိုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝတ္တကံ - ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ အနမိဋ္ဌံ — အဓိဋ္ဌာန်သော်လည်း မတင် အပ်သည်၊ အဝိကပ္ပိတံ — ဝိကပ္ပနာသော်လည်း မပြုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်လျက်၊) ကပ္ပိဿတိ၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ယောစ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါတိ-ကား၊ တတ္ထ ကထိနတ္ထတသီမာယံ—ထို ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ဥပစာရသီမာ၌၊ (ကျောင်းတိုက်၌၊) မတက စီဝရံဝါ - သေသူ၏ အဝတ်သင်္ကန်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ- ရည်စူး၍၊ ဒိန္နံဝါ — လှူအပ်သော သံဃိက အဝတ်သင်္ကန်းသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ သံဃိကေန - သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်သော၊ တတြုပ္ပါဒေန — ထို ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၌ ဖြစ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ (ထို ကျောင်းတိုက်၌ လှူထားအပ်သော လယ် ဥယျာဉ် စသည်တို့၌ဖြစ်သော ဆန် ဆီ အုန်းသီးစသော ငတ္ထုဖြင့်၊) အာဘတံဝါ— ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်သင်္ကန်း သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ယေန ကေနစိ — အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယံ သံဃိကစီဝရံ— အကြင် သံဃိက အဝတ် သင်္ကန်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထို သံဃိက အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ တေသံ-ထို ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ ဝါ- တို့ဘို့၊ ဘဝိဿတိ ဇာတိ အတ္ထော။

ဝေဠုပေ၊ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ ဣတ္ထ-ဉ္စ၊ (စောဒနာ သောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊)ကထိနတ္ထာရံ-ကထိန်ခင်းခြင်းကို၊(ကထိန်ခင်းခွင့်ကို၊) ကေ-အဘယ်

× × × × × × ×

ထည်းဉ္စ မထည်ဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် ထိုသိက္ခာပုဒ်က ကထိန်ပညတ်ပြီးမှ ပညတ် အပ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်-ဟု ကြံပါ။]

ယာဝဒတ္ထစီဝရံ။ ။ယာဝ—အကြင်မျှလောက်၊ အတ္ထော—သင်္ကန်းဖြင့် အလိုရှိ၏၊ တာဝ—ထို အလိုရှိသလောက်သည်၊ ယာဝဒတ္ထံ- မည်၏၊ ယာဝဒတ္ထံ—အလိုရှိသလော်သော+စီဝရံ- တည်း၊ ယာဝဒတ္ထစီဝရံ၊ ကထိန်အာနိသင်မရလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ဆယ်ရက်လွန်အောင် မထားရ၊ ကထိန်အာနိသင် ရလျှင်ကား အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ သင်္ကန်း (အဝတ်) များကို အလိုရှိသလောက် ထားနိုင်၏၊ ထိုသို့ ထားသည့်အတွက် ပဌမကထိန သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင်တမျိုးတည်း။

ယောစ ၊ ဧပ ၊ ဘဝိဿတိ။ ။ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၌ သံဃိကသင်္ကန်း (အဝတ်အထည်) ဟူသမျှသည် ကထိန်အာနိသင် ရထားသော ထိုကျောင်းတိုက်ရှိ ရဟန်းများဝေမျှ ယူနိုင်၏၊ ထိုသို့ ယူနိုင်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင်တမျိုးတည်း၊ [ကထိန်အာနိသင် မရသူနှင့် အခြားကျောင်းတိုက်မှလာသော အာဂန္တုကများသည် ကထိန်လအတွင်း၌ သံဃိကသင်္ကန်း (အဝတ်အထည်) များကို ဝေငှ၍မယူနိုင်၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်များ ကခ်ါဘာသာဋီကာ နိသဂ္ဂိယစီဝရဝဂ် (၃၁၅-စသည်) ၌ ပါသည်။]

ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ လဘန္တိ - ရကုန်သနည်း၊ ကေ - တို့သည်၊ နလဘန္တိ - မရကုန်သနည်း၊ ဧတံ - ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ - မရသေးပုဂ္ဂိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော- ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊) ဂဏနဝသေန- အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္ဆိမကောဋိယာ - နောက်ဆုံးဌဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပဋ္ဌ - ငါးပါးကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ (ကထိနတ္ထာရံ) လဘန္တိ၊ ဥဒ္ဒံ-အထက်၌၊ သတသဟဿမွိ-တသိန်းလည်း ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု။ ကထိနတ္ထာရံ လဘန္တိ၊) ပဋ္ဌန်-ငါးပါးတို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊(ဘိက္ခု။ ကထိနတ္ထာရံ) နလဘန္တိ၊ ဝုတ္ထဝဿဝသေန-မိုယ်းလပတ်လုံးနေပြီးသူ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပဂတ္တိာ – ကပ်ပြီး၍၊ ပဌမ ပဝါရဏာယ – ပဌမ ပဝါရဏာနေ့၌၊ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌၊)ပဝါရိတာ-ပဝါရဏာပြုပြီးသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ကထိနတ္ထာရံ)လဘန္တိ၊ ဆိန္နဝဿာဝါ–ကျိုးပြတ်သောဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်ၾကင်း၊ ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊(ဝဿံ)ဥပဂတာဝါ-ကပ်နေသောရဟန်းတို့သည်ၾကင်း-(ကထိနတ္ထာရံ)နလဘန္တိ၊ အညသ္မိ-ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်မှတပါးသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝုတ္ထဝဿာဝိ- မိုယ်းလပတ်လုံး နေခဲ့သော အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (ကထိနတ္ထာရံ)၊ နလဘန္တိ၊ ဧတံ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ထိုသို့ပင် ကထိန်ခင်းခွင့် မရပါသော်လည်း၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ (ဝဿံ) ဥပဂတာနံ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့၏၊သဒ္ဓေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဆိန္နဝဿ ရဟန်း, ပစ္ဆိမဝဿူပဂတရဟန်း, အညဝိဟာရ ဝုတ္ထဝဿရဟန်းတို့သည်၊)ဂဏပူရကာ-ဂိဏ်းကို ပြည့်စေတတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အာနိသံသ-ကထိနအဝတ်ဟူသော အာနိသင်ကို၊ နလဘန္တိ၊ အာနိသံသော-သည်၊ ဧတရေ

× × × × × × ×

ဝစ္ဆိမ၊ဧပ၊သတသဟဿမွိ။ ။သိမ်အတွင်း၌ ၄ ပါးသံ့လားက တပါး အား ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် သက်နှံးပေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အနည်းဆုံး ငါးပါးရှိမှ ကထိန်ခင်းနိုင်၏၊ ငါးပါး၏အထက်၌ကား တသိန်းသောသံ့လာများလည်း ခင်းနိုင်သည်။

ဆိန္နဝဿာဝါ။ ။ပဌမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာတိ ဇာဒံ ဝဿဆွေဒံ အကတ္တာ ဝဿံ ဝုတ္ထဘာဝသန္နဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အနာရာယေန အပ္ပဝါရိတာနမွိ ဝုတ္ထဝဿာနံ ကထိနတ္ထာရသမ္ဘဝတော၊ တေနေဝ“အပ္ပဝါရိဘာဝါ”တိ အဝတ္ဝာ“ဆိန္နဝဿာဝါ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာဝါ နလဘန္တိ”တိ ဝတ္ဝာကမေဝ ဝုတ္တံ၊—ဋီကာ။

အာနိသံသ၊ဧပ၊ဧဟာဒိ။ ။“အာနိသံသ”အရ ကထိန်အာနိသင် ငါးပါးကို မဆိုလို၊ ကထိနခင်းမည့် သက်နှံး၏ အစပြုအရံ ဖြစ်သော အဝတ်တို့ကို ဆိုလိုသည်၊ မှန်၏-ထို အဝတ်တို့သည် ကထိနသက်နှံး၏ အခြေအရံအဖြစ်ဖြင့် လူအစဉ်သားကြောင့် ကထိန်၏ အာနိသင်များပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌“အညာနိ၊ ဗဟူနိ ကထိနာနိသံသဝတ္ထာနိ ဧတိ”ဟုဆင်း, “ယော အာနိသံသ ဗဟုံဒေတိ” ဟုဆင်း ဆိုလတံ့၊

သံ ယေဝ – တပါးသော ရဟန်းတို့၏သာ၊ (ဆိန္နဝဿ စသော ရဟန်းတို့မှ တပါးသော ပုရိမဝဿံ ဝုတ္ထ ရဟန်းတို့၏ သာ၊) ဟောတိ၊ ပုရိမိကာယ– ဌ်၊ (ဝဿံ) ဥပဂတာ–ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော ဝါ- ၄ ပါးတို့ သည်သော်၎င်း၊ တယော ဝါ-သော်၎င်း၊ ဒွေ ဝါ- သော်၎င်း၊ ဧကော ဝါ- တပါး သည်သော်၎င်း၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဇာတရေ-၄ ပါးစသည်မှ တပါးသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဂဏပူရကေ-ငါးပါးဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သူတို့ကို၊ ကတ္ဝာ, ကထိနံ–ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗံ–ခင်းရာ၏၊ [သိမ်အတွင်း၌ သင်္ကန်းပေးသော အခါ ငါးပါးပြည့်အောင်ပင့်၍ ခင်းပါ–ဟူလို။]

အထ-သို့မဟုတ်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊(ဝဿံ)ဥပဂတာ-ကုန်သည် (သစေ ဟောန္တိ၊) ဧကော - သော၊ ပရိပုဏ္ဏဝဿော - ပြည့်သော အသင်္ဃနှစ်ဆယ်ရှိသော၊ သာမဏေရော (ဝဿံ ဥပဂတော သစေ ဟောတိ)၊ သော-ထို ပုရိမဝါကပ်ခဲ့သော သာမဏေသည်၊ ပစ္ဆိမိကာယ- ဌ်၊ စေဥပသမ္မ ဇ္ဇတိ - အကယ်၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) သော–ထို ရဟန်းသစ်သည်၊ ဂဏပူရကော စေဝ–ငါးပါး ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေနိုင် သည်လည်း၊ ဟောတိ၊အာနိသံသဉ္စ-ကထိန်အဝတ်ဟူသော အာနိသင်ကိုလည်း၊ လဘတိ-၏၊ တယော–နှံသော၊ ဘိက္ခူ- တို့၎င်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ သာမဏေရာ-အသင်္ဃ နှစ်ဆယ်ပြည့်သော သာမဏေတို့၎င်း၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့၎င်း၊ တယော - ကုန်သော၊ သာမဏေရာ - တို့၎င်း၊ ဧကော - သော၊ ဘိက္ခု - ၎င်း၊ စတ္တာရော- ကုန်သော၊ သာမဏေရာ–တို့၎င်း၊ ဇာတိ - သို့၊ (ဝဿံ ဥပဂတာ သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဝတ္ထောပိ – ဤသို့ ဝါကပ်ကြရာ၌လည်း၊ သေဝ နယော-တည်း။

ပုရိမိကာယ (ဝဿံ) ဥပဂတာ–ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကထိန ဝတ္ထာရကုသလာ – ကထိန်ခင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူတို့သည်၊ သစေ နဟောန္တိ - ကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊အတ္ထာရ ကုသလာ- ကထိန်ခင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ ခန္ဓကဘာဏကတ္ထေရာ - ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့ကို၊ ပရိယေသိတွာ - ရှာမှီး၍၊ အာနေတဗ္ဗာ- ပင့်ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ [ဤကထိနကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ခန္ဓကတို့ကို ရွတ် ဘာသ် ဆောင်ယူတတ်သော ထေရ်တို့သာ ကထိန်ခင်းတတ်သောကြောင့် ထို ထေရ်တို့ကို ရှာ၍ ပင့်ပါ-ဟူလို၊] (ဧတ - ထို ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့သည်၊) ကမ္မဝါစံ- ကို၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေပြီး၍၊ (ဘာသ်၍)၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထာရာ

× × × × × × ×

ထိုအဝတ်များသည် သံဃိကဖြစ်နေသောကြောင့် ဆိန္နဝဿစသော ရဟန်းများမရနိုင်၊ အကယ်၍ အဝတ်သင်္ကန်းမှတပါး စားဘွယ် သောက်ဘွယ်နှင့်တကွ တိုလိမိုလိပစ္စည်း များကို လှူသေးအံ့၊ ထိုပစ္စည်းများကိုကား ဆိန္နဝဿ စသော ရဟန်းတို့ ဧဝစုအဖြစ် ဖြင့် ရနိုင်ပါသေးသည်။

ကျောက်ဖျာခင်း၊ ဗန္ဓနေ့ဟိ-ဖွဲ့သောရဟန်းတို့သည်၊ ပါသာဏဝိဒ္ဓိယံ-ကျောက်ဖျာခင်း၊ ရာဇိ- အရေးအသားကို၊ ကောဒေ့တွာဝါ- ဖြတ်တောက်၍သော်၎င်း၊ ဥဒုက္ခလံ- တွင်းငယ်ကို၊ ခဏိတွာဝါ- တူး၍သော်၎င်း၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ နကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ နိမိတ္တုပဂပါသာဏော - နိမိတ်လောက်သော ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (ကျောက်ဖျာပေါ်၌ထား၍၊) နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

[ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သမုတ်သည့် အတွက် ကမ္မဝါစာ၏ အာဏာသည် ကျောက်ဖျာပေါ်၌သာ တည်လေသလော-ဟု တွေးတောဘွယ် ရှိသောကြောင့် "ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ" စသည် မိန့်၊] ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ - ၌၊ သီမာ-သည်၊ ပထဝိသန္ဓာရကံ-မြေကို ဆောင်ထားတတ်သော၊ (မြေကို ခံတတ်သော၊) ဥဒကံ-ကို၊ ပရိယန်ဒံ - အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ သြဘရတိ-သက်ဆင်း၏၊ နိမိတ္တာပါသာဏာ- ကျောက်နိမိတ်တို့သည်၊ ယထာဌာနေ-တည်မြဲတိုင်းသော အရပ်၌၊ နတိဋ္ဌန္တိ-မတည်ကုန်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ သမန္တာကော-၌၊ ရာဇိဝါ - ကိုသော်လည်း၊ ဥဒ္ဓုမာဒပတဗ္ဘာ - ပေါထင်စေထိုက်၏၊ (ကျောက်တုံးနေရာဝယ် ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် အရေးအသားခြစ်အောင် ထွင်းပါ - ဟူလို၊) စတ္ဂသု-ကုန်သော၊ ကောဏာသုဝါ - အထောင့်တို့၌သော်လည်း၊ ပါသာဏာ-တို့ကို၊ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ - ထွင်းထိုက်ကုန်၏၊ (ကျောက်တို့ကိုထွင်း၍ တွင်းငယ်လုပ်နိုင်သည်၊) အယံ-ဤအရပ်သည်၊ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ - သိမ်၏ အပိုင်းအခြားဘည်း၊

× × × × × × ×

ဒိဋ္ဌပါသာဏေ၊ပေ၊နကာဇ္ဇံ။ ။ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သိန်သမုတ်သောအခါ ပတ်ပတ်လည်က အရေအသား အရာပေါ်အောင် ဖြတ်တောက်၍ပင်း, ဆုံငယ်နှင့် သဏ္ဌာန်တူသော တွင်းငယ်ကို ပြုရှိပင်း နိမိတ်မလုပ်ကောင်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ထိုအရေးအသား, ထိုတွင်းငယ်တို့က နိမိတ် ဂပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့ မပါဝင်သော်လည်း အချို့က ကျောက်ဖျာပေါ်ဖြစ်၍ ကျောက်နိမိတ် တမျိုး - ဟု ထင်မှားကာ ပြုလုပ်မည်စိုးသောကြောင့် " နိမိတ္တံ နကာတဗ္ဗံ " ဟု တားမြစ်ရသည်၊ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒါသည် ဆုံငယ်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆုံငယ်နှင့်တူသော တွင်းငယ်ကို ယူပါ။ [ဥဒုက္ခလန္တိ ဥဒုက္ခလာဝဠဉ္ဇသဒိသဒ္ဒကာဝဠဉ်း-ဝိမတိ။]

ဝိမတိ။ ။နိဒ္ဒိဋ္ဌံ နကာတဗ္ဗန္တိ တံရာဇိဝါ ဥဒုက္ခလံဝါ နိမိတ္တံ နကာတဗ္ဗံ၊ဤဒဋ္ဌဗ္ဗယထာဝုတ္ထသု နိဒ္ဒိဋ္ဌသု အနာဂတဇ္ဇေန နဂဋ္ဌဘိဟိသ်ဒ္ဓမ္မီ အဗ်ဘိသကသညာယ ကောစိ မောဟေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ကရေယျာတံ ဒူရတောဝိ ဝိပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ စဝံ ဥပရိ ဘိက္ခိံ အာဂိတ္တောတ္ထာတိ အာဒိသုပိ သိဒ္ဓေးမဝတ္ထုံ ပုနပ္ပုနံ ကထေန ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ဇာဒိစသည်က နိဒ်ဒိဋ္ဌ ဂ ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် မအာဝဇ်းကြောင်း ဂဏ်ရှားပြီးဖြစ်သော်လည်း မပျက်စီးနိုင်သော အရေးအသား စသည်ဖြင့်ရှိ၍ တချို့က မသိ နားမလည်သဖြင့် နိမိတ်ပြုမည်စိုးသောကြောင့် ဝိဓာတို့ဖြစ်မည့်အရေးကို ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ရန် ဤကေားကို ဆိုထားသည်၊ နောင်ဝယ် " နံမဲကို နိမိတ် မပြုရ " စသည် ဆိုရာ၌လည်း ဤအတိုင်း ဒိပတ္တိအရေးကို ဝေးစွာရှောင်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏-ဟု မှတ်ပါ။]

ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္ဟာ-ပြောဆို၍၊ အက္ခရာနိဝါ-အက္ခရာတို့ကိုမူလည်း၊ ဆိန္နိတဗ္ဗာနိ-ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (အက္ခရာတို့ကို ရေးထားထိုက်၏၊) ကေစိ–အချို့ကုန်သော၊ ဥသ္ဟယကာ-ငြူစူတတ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သိမံ-သိမ်ကို၊ စျာပေဿာမ-မီးရှို့ကုန်အံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဂ္ဂိံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးကုန်အံ့၊ ပါသာဏာဝ- ကျောက်တို့သည်သာ၊ စျာယန္တိ-မီးလောင်ကုန်၏၊ သိမာ - သိမ်သည်၊ န (စျာယတိ)– မီးမလောင်။

[ဝိဇိုပါသာဏော၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ ကုဋိဂေဟော၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ''ကုဋိဂေဟေ'' စသည်မိန့်၊] ကုဋိဂေဟေ-ကျောင်းကုဋ္ဌဠ်လည်း၊ ဗန္ဓန္တေဟိ-တို့သည်၊ ဘိတ္တိံ- နံရံကို၊ အာကိဏ္ဏတ္တာ- ၍၊ ကေဝိသတိယာ- ၂ ကျိပ်တပါးသော၊ ဘိက္ခူနံ – တို့၏၊ ဩကာသဋ္ဌာနံ – ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ်ကို၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ ကရိတ္တာ-ပြု၍၊ ပါသာဏာနိမိတ္တာနိ- တို့ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ သိမာ- ကို၊ သမ္မန်တဗ္ဗာ၊ အန္တောကုဋ္ဌမေဝ – နံရံ၏ အတွင်းသည်သာ၊ သိမာ–သည်၊ ဟောတိ၊ အန္တောကုဋ္ဌေ-နံရံအတွင်း၌၊ ကေဝိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဩကာသော–ထိုင်ဖနလောက်ရာ အရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခ-ကျောင်းဦးစမုခ်၌၊ နိမိတ္တာပါသာဏော- နိမိတ်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ သမ္မန်တဗ္ဗာ၊ ဧဝမ္ပိ – ဤသို့ သမုတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ နပ္ပဟောတိ – အကယ်၍ မလေဝံအံ့၊ (မဆန့်အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ-ဘေး၌၊ (နံရံနှင့် ကျောင်းဦးစမုခ်တို့၏ခြားဌာန၌၊)နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ-တံစက်မြိတ် ရေကျရာအရပ်၌လည်း၊

× × × × × × ×

ဘိတ္တိံ အာကိဏ္ဏတ္တာ။ ။ပြခဲ့သော နိမိတ် ဂ ပါးတွင် နံရံနိမိတ် မပါသော်လည်း နားမလည်သူတို့က နံရံကို နိမိတ်လုပ်မည်စိုးသောကြောင့် ''ဘိတ္တိံ အာကိဏ္ဏောတ္တာ''ဟု ဆိုသည်၊ ''ဘတ္တိ '' ဟူရာ၌ အုဋ္ဌနံရံ သစ်သားနံရံစသော အကာကိုသာ ဆိုလို၏၊ အကယ်၍ ကျောင်ခဲကြီးများကို စိထားသောနံရံဖြစ်လျှင် နံရံ၌သောဘက်တိုင်း၌ နိမိတ်လောက်သောကျောက်ခဲကို ကျောက်နိမိတ်ပြုကောင်း၏၊ '' ဘိတ္တိံ အာကိဏ္ဏောတ္တာ''ဟု ဆိုသောကြောင့် ထို ကျောက်နံရံကိုကား နိမိတ် မလုပ်ကောင်း။ —ဝိမတိ။

အန္တော ကုဋ္ဌမေဝ။ ။''နံရံအတွင်း၌ သိမ်ဖြစ်သည်''ဟု ဆိုရာဝယ်''နံရံအတွင်း၌ထားအပ်သော ကျောင်နိမိတ်တို့၏ အတွင်း၌သာ သိမ်ဖြစ်၏''ဟု ဆိုလိုသည်၊ ကျေးတိုင်များကား သိမ်၏အပြင်ဘက်၌သာ ရှိရသည်။

ပမုခေ နိမိတ္တပါသာဏော ထပေတ္တာ။ ။အတွင်းအဆောင်၏ ရှေးရှု အပြင်ဘက်၌ ဆင်ဝင်စမုခ် ရှိ၏၊ ထို ဆင်ဝင်စမုခ်အတွင်း၌ရင်း, ထို စမုခ်၏ အပြင်ဘက် ဘေးနှစ်ဖက် နံရံအစွန်၌ တည့်တည့်အရပ်၌ရင်း ကျောင်တိုင်နိမိတ်တို့ကို ထားရသည်၊ သို့မှ ၎ ထောင့်စပ်စပ် သိမ်ဖြစ်နိုင်မည်၊– (ဝိမတိ၊) အကယ်၍ အတွင်းဆောင်နှင့် စမုခ်အတွင်းဝယ် ၂ ကျိပ်တပါးနေလောက်လျှင် စမုခ် ဆင်ဝင် ၎ ဘက်ရှိရာ ၎ ဌာနအတွင်း၌လည်း နိမိတ် ထား၍ သမုတ်နိုင်၏၊ ထိုသိမ်ကား ခန်းမအတွင်းနှင့် စမုခ်အတွင်း၌သာ သိမ်ဖြစ်သည်၊

နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ထပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာယ-သမုတ်အပ်သော်၊ သမ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ကုဋိဂေဟံ-သည်၊ သီမဋ္ဌမေဝ-သိမ်၌တည်သည်သာ၊ ဟောတိ။

[ကုဋိဂေဟပိ၏အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ လေဏဝပိ၏အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် "စတုဘိတ္တိယလေဏဝပိ" စသည်မိန့်၊] စတုဘိတ္တိယ လေဏဝပိ- နံရံ၄ ဘက်ရှိသော လိုဏ်ဌာလည်း၊ ဗဟွန္နော ဟိ - တို့သည်၊ ကုန္နံ- နံရံကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ ပါသာဏာဝ- ကျောက်တို့ကိုသာ၊ ကိဉ္စေတ္တတမ္ပာ- နှင့်၊ အန္တော-နံရံ၏အတွင်း၌၊ ဩကာသော - ၂ ကျိပ်တပါး ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေပိ – လိုဏ်၏ အဉုးစမုခ်၌လည်း၊ နိမိတ္တာနိ – တို့ကို၊ ထပေတမ္ဘာနိ-နှင့်၊ သစေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မဖယ်ရှားအံ့၊ (အဉုးစမုခ်၌ နိမိတ်ထားသော်လည်း ၂ ကျိပ်တပါး မဆန့်အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ – လိုဏ်၏ ဘေးဌ၊ နိဗ္ဗောဒက ပတနဋ္ဌာနေပိ-၌လည်း၊ (အမိုး၏ အစွန်းဆုံး ရေကျရာအရပ်၌လည်း၊)ပါသာဏော-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိဉ္စေတ္တတွာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ - ဤသို့ သမုတ်အပ်သော်၊ လေဏသ- လိုဏ်၏၊ အန္တော စ– အတွင်း၌ရင်း၊ ဗဟိစ – အပြင်၌ရင်း၊ (ဘေးဌရင်း)၊ သီမာ – သည်၊ ဟောတိ၊ [အလယ်၌တည်သော နံရံနှင့်တကွ အတွင်း အပြင်အားလုံး သိမ်ဖြစ်သည်။]

[လေဏဝပိ၏အကျယ်ကိုပြုပြီး၍ ပါသာဒေပိ၏အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် "ဥပရိပါသာဒေပိ" စသည်မိန့်၊] ဥပရိပါသာဒေပိ - ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌လည်း၊ ဘိတ္တိ - ကို၊ အကိတ္တေတွာ - ၍၊ အန္တော- နံရံ၏အတွင်း၌၊ ပါသာဏော ထပေတွာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ (အန္တော-အတွင်းအရပ်သည်၊)သစေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (အတွင်းအရပ်က ၂ ကျိပ်တပါး မထိုင်နေလောက်အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေပိ-ပြာသာဒ်၏ အဉုးစမုခ်၌လည်း၊ ပါသာဏော-တို့ကို၊ ထပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာ-သဒုတ်အပ်သောသိမ်သည်၊ ဥပရိ ပါသာဒေယေဝ– ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌သာ၊ ဟောတိ -၏၊ ဧဟဋ္ဌာ- အောက်သို့၊ နဩရတိ–မသက်ဆင်း။

× × × + × × × ×

သမ္ဗံ၊ စ၊ သီမဋ္ဌမေဝ၊ ။ေန့ သမုတ်နည်း၌ နံရံသည် သိမ်တွင်းမပါ၊ ဤ သမုတ်နည်း၌ကား နိမိတ်တို့ကို နံရံပြင်ဘက် (တံတော်ရေကျရာ) အရပ်၌ ထားသောကြောင့် "နံရံနှင့်တကွ ကျောင်းကုဋ်တခုလုံး သိမ်တွင်း၌တည်သည်"ဟု ဆိုသည်။

စဟန္တော နဩရတိ၊ ။နံရံ ၄ ဘက်၏ အတွင်း၌ ကျောက်နိမိတ်များထားလျှင် ထို နိမိတ်တို့၏ အတွင်းကသော အောက်ထပ်ဝယ် သက်ရောမရှိဘဲ ဟာလာဖြစ်နေသောကြောင့် အောက်သို့ မသက် ဟု ဆိုသည်။ [ဟဋ္ဌာ နဩရတိဟု ဘိတ္တိတော ဩရဟိ နိမိတ္တာနိ ထပေတွာ ကိဉ္စိဘတ္တာ ဟဋ္ဌာ အာကာသပွဒေသံ နဩရတိ၊— [ကား]

ပန-ဆက်၊ ဗဟူသု – များစွာကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု-တိုင်တို၌၊ (တိုင်တို၏ အပေါ်၌၊) တုလာနံ- ထုပ် လျောက်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကတပါသာဒဿ-ပြုအပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ-အောက်အပြင်၌၊ ကုန္နော - နံရံသည်၊ (ဋီကာ- ၌စပ်၊) ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ထောင်အပ်သော်၊ နိမိဇ္ဈာနံ–တို့၏၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ ဟောတိ - ၏၊ ဧဝံ – ဤသို့ နိမိတ်တို့၏ အတွင်း၌ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ ဝါ - ထောင်၍၊ တုလာရုက္ခေဟိ- ထုပ် လျောက် သစ်သားတို့နှင့်၊ ကေသမ္ဗုဒ္ဓေါ-တစပ်တည်း စပ်နေသည်၊(ဟုတ္တွာ)၊ ဋီကာ-တည်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟေဋ္ဌာဝိ-အောက်သို့လည်း၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။

ပန- ဆက်၊ ကေထမ္ဘပါသာဒဿ – တိုင်တတိုင်တည်းဖြင့် တည်အပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ (သစ်သားတိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ , အုတ်တိုင်ဖြင့်ဖြစ်စေ , တိုင်ကြီးတတိုင်တည်းဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သောပြာသာဒ်၏။] ဥပရိမတလေ- အထက်အပြင်၌၊ ဗဟွါ-သော၊ သိမာ–သည်၊(ဩဘာရတိ-၌စပ်၊)ထမ္ဘမတ္ထကေ-တိုင်ကြီး၏ထိပ်၌၊ ကေဝိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့၏၊ ဩကာသော-ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ရှိအုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ဟေဋ္ဌာ-အောံသို့၊ ဩတရတိ-၏၊ ပါသာဒဘိတ္တိတော- ပြာသာဒ်၏ နံရံမှ၊ နိဂ္ဂဒေတသု- ထွက်ကုန်သော၊ နိယျူဟကာဒိသု-ဆင်စွယ်ကောံငယ်အစရှိသည်တို့၌၊ ပါသာဏော-တို့ကို၊ ထပေတွာ-

× × × × × × ×

ဟေဋ္ဌိမတလေ ကုန္နော။ ။ဝိမတိ၌ “ ဋီတကုန္နော” ဟုရှိ၏၊ “ကုန္နော” အရ အရပ် ၄ မျက်နှာ၌တည်သော နံရံတည်း၊ အရပ် ၃ မျက်နှာသာ နံရံရှိလျှင် တမျက်နှာအတွက် သိမ်မသက်နိုင်။

ဟေဋ္ဌာဝိ ဩတရတိ။ ။ သစေ ဟောတ္တာ အန္တော ဘိတ္တိယံ ကေဝိသတိ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော ဟောတိ၊ ဩတရတိ= အောက်ထပ်၌ရှိသော နံရံအတွင်း၌ ၂ ကျိပ်တပါး ဆန့်လျှင် အောက်ထပ်သို့လည်း သက်၏၊ ဩတရဏမာနာစ (သက်ပြန်သော်လည်း) ဥပရိ သိမပ္ပမာဏေန နှ ဩတရတိ = အထက်ထပ်၌ သိမ်ပမာဏ ရှိသည့်အတိုင်း အောက်ထပ်သို့ သက်သည်မဟုတ်၊ သမန္တာ ဘိတ္တိပ္ပမာဏေန ဩတရတိ=အောက်ထပ် ဝယ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော နံရံမာဏ ရှိသလောက်သာ သက်သည်၊–ဋီကာ။

နိယျူဟကာဒိသု ။ ။ နိယျူဟော နာဂဒန္တကော (အဘိဓာန်–၈၆၂)၊ ဆင်စွယ်ကောက်သည် နံရံ၏အတွင်းဘက်၌ ထွက်သော ဆင်စွယ်ကောက်မဟုတ်, အပြင်ထွက်သော ကောက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ ပါသာဒဘိတ္တိ အန္တောသိမာယံ ဟောတိ ” ဟုဆိုသည်၊ အကယ်၍ နံရံအတွင်းဘက် ထွက်သေးကောက်၌ ကျောက်တုံးကို ချိတ်ဆွဲထားလျှင် နံရံသည် သိမ်၏ပြင်ဘက်၌ တည်ရလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ ။ဆင်စွယ်ကောံသည် နိမိတ်၏ဆွဲချိတ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်သမုတ်ပြီးသောအခါ သိမ်အတွင်း၌တည်၏–ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ဥပမာ–သိမ်တွင်း၌ ပေါက်နေသောသစ်ပင်သည် သိမ့်ပြင်သို့ကောက်၍ထွက်နေသော်လည်း သိမ္မဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ထား၍၊ (ချိတ်ဆွဲထား၍၊) သီမံ-ကို၊ သစေ ဗန္ဓနာ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါသာဒဘိတ္တိ-ပြာသာဒ်၏နံရံသည်၊ အန္တေ၁သီမာယံ - ၌၊ ဟောတိ၊ ပန - ဆက်၊ အသော- ထိုသိမ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ ဩတရဏာနေ၁တရဏံ- သက်ခြင်း မသက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တ နယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏ အောက်၌၊ ကိတ္တေန္တေ ဟိဝိ–တို့သည်လည်း၊ ဘိတ္တိစ-နံရံကိုလည်း၊ ရုက္ခထမ္ဘာစ-သစ်သားတိုင်တို့ကိုလည်း၊ နကိတ္တေတဗ္ဗာ-ဂုန်၊ ပန–အန္တေယကား၊ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ- နံရံ၌ ငြိကပ်နေကုန်သော၊ ပါသာဏတ္ထမ္ဘေ–ကျောက်တိုင်တို့ကို၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ - သို့၊ ကိတ္တိတာ - ပြောပြအပ်သော နိမိတ်ရှိသော၊ သီမာ–သည်၊ ဟေဋ္ဌာ– ၌ ပါသာဒဿ- ၏၊ ပရိယန္တထမ္ဘာနံ–အစွန်ဖြစ်သောတိုင်တို့၏၊ အန္တေ၁ယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါသာဒဿ-ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ကုန္နော- နံရံသည်၊ ဥပရိမတလေန-အထက်အပြင်နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓေါ– ဆက်စပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ- အုံး၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥပရိ

× × × × × × × +

ဩတရဏာ ဧနာတရဏံ။ ။အဆက်ဆင် သီမပမာဏ၏ အတွင်းကျသော အောက်အထပ်ဝယ် နံရံ၎ဘက်သည် (ထုပ်လျောက်)အားဖြင့် အထက်ထပ်နှင့် တစေ့တည်း ဆက်စပ်နေသည်ပြင် ၂ ကိုဝ်တပါး နေဆိုင်လောက်မှ အောက်ထပ်သို့ သက်ပုံ, ထိုသို့ အင်္ဂါမစုံလျှင် အောက်ထပ်သို့ မသက်ပုံကို ဆိုပြီးအတိုင်းသိပါ။

ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒေ။ ။ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြပြီး၍ အောက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒေ"စသည်မိန့်၊ "ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပါသာဏထမ္ဘေ"ဟူသည် နံရံကိုကပ်၍ အတွင်းဘက်ကစိုက်ထားအပ်သော ကျောက်တိုင်များတည်း၊ အောက်မြေကြီးမစိုက်ဘဲ နံရံချိတ်ထားသော တိုင်များကိုလည်း "ဘတ္တိလဂ္ဂေ ပန ပါသာဏထမ္ဘေ"ဟု ဆိုနိုင်၏။

ပရိယန္တ ထမ္ဘာနံ အန္တေ၁ယေဝ။ ။နိမိတ်အပြင်၌ အစွန်ဆုံးကျသော ပတ်ပတ်လည် တိုင်များကို "ပရိယန္တ ထမ္ဘ" ဟု ဆိုသည်၊ ကျောင်းကြီးများ၌ အစွန်ဆုံးတိုင်များ၏ အတွင်း၌လည်း တိုင်အများ ရှိကြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် "ပရိယန္တ ထမ္ဘ" ဟု ဝိဓသသနပြုသည်။

ဒိဗ္ဗတိ။ ။အတွင်းတိုင် အပြင်တိုင်တို့ဖြင့် ဆောက်တည်ထားကပ်သော ပြာသာဒ်ဝယ် အပြင်တိုင်များ၏အတွင်း၌ နိမိတ်ထား၍သမုတ်ရာ၌ ထိုသိုင်၏ အတွင်းကုဒသာတိုင်များဖြင့် ဆက်သွယ်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် သိပ်၌တည်၏–ဟု ဆိုရာ၌ ငြင်းချက်မရှိပါ၊ သိပ်တွင်းတိုင်, သိပ်ပြင်တိုင်တို့ဖြင့် အညီအမျှ ဆောင်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် အဘယ်သို့နည်း – ဟု မေ ရာ၌ " အထက်ထပ် တင်ကသာ သိပ်ခြင်း၏" ဟု ကေဒိဆရာတို့ ဆို၏၊ အပရေဆရာတို့ကား " အားလုံး ဂါမသိပ်သာ" ဟု ဆို၏၊ အဓိဆရာတို့ကား " အားလုံး မဋ္ဌသိပ်ခြင်း၏ " ဟု ဆို၏၊ ဤသို့ အဆိုကွဲပြားသဖြင့် ယုံမှားစရာဖြစ်သော အချာဝယ် ယုံမှားဘွယ်မရှိသော အရာဂ္ဂသာ တည်၍ ကံပြု၏။ ဤမဟုတ် ဆုံးဖြတ်ဘို့ရန် အကြောင်းကိုရှာ၍ ထို အဆုံးအဖြတ်အား လျော်စွာတုံပြုပါ–ဟု ဆိုသည်။

ပါဿာဒမိ့-ပြာသာဒ်၏အထက်သို့လည်း၊ အာဘိရုဟတိ-တက်ရောံ၏၊ ပါသာဒဿ-၏၊ ဗဟိ–၌၊ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ-၌၊ နိမိတ္တာနိ သစေ ကရောန္တိ-နှံအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သဗ္ဗော – သော၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်သည်၊ သီမဋ္ဌော-သိမ်၌တည်သည်၊ ဟောတိ။

[ဥပရိပါသာဒေ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ပဗ္ဗတမတ္ထကေ စသည်မိန့်။] ပဗ္ဗတမတ္ထကေ-တောင်ထိပ်၌၊ တလံ-တောင်အပြင်သည်၊ ကေဝိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဩကာသာရဟံ–တည်နေခြင်းကို ထိုက်သည်၊ (တည်နေလောက်သည်၊) ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုတောင်အပြင်၌၊ ပိဋ္ဌိပါသဏဝိယ-ကျောက်ဖျာ၌ကဲ့သို့၊ သီမံ-ကို၊ ပန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ကုန်အံ့၊ ဟေဋ္ဌာ ပမ္မတေပိ - တောင်၏ အောက်၌လည်း၊ တေနေဝ ပရိစ္ဆေဒေန - ထို အထက်၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်ပင်၊ သီမာ-သည်၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။

တာလမူလက ပဗ္ဗတေပိ–ထန်းမြစ်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၌လည်း၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ သီမာ-သည်၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲအပ်သည်၊ (သမာနာ) ဟောန္တာ–သို့၊ ဩတရတေဝ-သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် တောင်သည်၊ ဝိတာနသဏ္ဌာနော-ဗိဘာန်မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ ကေဝိသတိယာ–သော၊ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဩကာသော– တည်ရာအရပ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဟောန္တာ– ၌၊ နတ္ထိ၊ တသ- ထို ဗိတာန်မျက်နှာကြက် သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏၊ ဥပရိ - ၌၊ ဗဒ္ဓါ- အပ်သော၊ သီမာ-သည်၊ ဟောန္တာ-သို့၊ န ဩတရတိ၊ ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော၀ါ – မုရိုးစည် သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-

× × × × × × ×

တာလမူလကပဗ္ဗတေ။ ။[ဝိမတိ၌ "တာလက္ခန္ဓမူလ ပဗ္ဗတေ" ဟု ရှိ၏။] ထန်းပင်စိုက်သောအခါ ထိုထန်းပင်ဖြစ်မည့် (ထန်းစေ့မှထွက်သော) အမြစ်ကို "တာလမူလ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို ထန်းမြစ်သည် စား၍ ဖြစ်လောက်သော အခါ အရင်းဦးတုတ်၍ အဖျားတိုင်အောင် တဖြည်းဖြည်းသေးသွား၏၊ ထိုထန်းမြစ်နှင့်တူသော တောင်လည်း အောက်ခြေ၌ တုတ်၍ အထက်၌ ကျဉ်းရကား အထက်၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည် အောက်သို့ သက်၏။

ဝိတာနသဏ္ဌာနော။ ။ "ဗိတာန် မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်" ဟူသည် မှီကဲ့သို့ အပေါ်၌ဝဲနေသော, အောက်၌ကား မှီ၏ခြေထောက်ကဲ့သို့ သေးသော တောင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဟေဋ္ဌာ နဩတရတိ" ဟု ဆိုသည်၊ ["ဝိတာနသဏ္ဌာနောတိ–အဟိစ္ဆတ္တကသဏ္ဌာနော" ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၏။]

မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော။ ။ အောက်ပိုင်း သေး၍ အထက်ပိုင်း၌ ပြန့်ကျယ်သော တောင်ကို "မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာန" ဟု ခေါ်၏၊ အောက်ပိုင်း၌ သိမ်ပမာဏမရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်၊ ရှိလျှင်ကား အောက်သို့ သက်ပါ၏၊ [မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော–ကို "ဟေဋ္ဌာ၀ါ"–နှင့် အဓိပ္ပါယ် တွဲစပ်ပါ။]

ဖြစ်ခဲ့စေ၊ ပဏာဝသဏ္ဌာနော်ဝါ- ထက်စည်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊)ယသ- အကြင်တောင်၏၊ ဟေဋ္ဌာဝါ- အောဝံ၌သော်၎င်း၊ မဇ္ဈေဝါ- အလယ်၌သော်၎င်း၊ သီခပ္ပမာဏံ- သိမ်၏ ပမာဏသည်၊ နတ္ထိ - အံ့၊ တသ - ထို တောင်၏၊ ဥပရိ- ၌၊ ဗဒ္ဓါ-သော၊ သိမာ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ- သို့၊ နေဝ သြဘရတိ။

ပန-ဆက်၊ ယသ-အကြင်တောင်၏၊ ဒွေ- ၂ ဘက်ကုန်သော၊ ကူဋာနိ-အဆွဲတို့သည်၊ အာသန္နေ-အနီး၌၊ ဋ္ဌိတာနိ-တည်ကုန်၏၊ ကေသဝိ-တခုသော တောင်ထွဋ်၏လည်း၊ ဥပရိ-၌၊ သီမပ္ပမာဏံ-သည်၊ နပ္ပဟောတိ- မလောက်၊ တသ-ထို တောင်၏၊ ကူဋန္တရံ-အဆွဲ ၂ ခုတို့၏ အကြားကို၊ ဝါ-၌၊ စိန်တွာဝါ- စိုးရွံ့သော်၎င်း၊ (အုပ်ငကျောက်စသည်တို့ကို စိုးရွံ့သော်၎င်း၊) ပူရေတွာဝါ- ပြည့်စေ၍သော်၎င်း၊(ခဲ, မြေတို့ကို ပြည့်စေ၍သော်၎င်း) ကောဗဒ္ဓံ-တစပ်တည်း စပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဥပရိ- ၌၊ သီမာ-ကို၊ သမ္မန်တဗ္ဗာ။

ကောဇ - တမျိုးသော၊ သပ္ပဖဏသဒိသော - မြွေ၏ပါးပျဉ်းနှင့်တူသော၊ ပမ္ဗတော-သည်၊(ဟောတိ-ရှိ၏၊) တသ- ထိုတောင်၏၊ ဥပရိ-၌၊ သီမပ္ပမာဏသ-၏၊ အတ္ထိတာယ- ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္ဓန္တိ-ကုန်အံ့၊ တသ-ထို မြွေပါးပျဉ်းသဏ္ဌာန်ရှိသောတောင်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အာကာသပဒ္ဓာရံ-လွင်ပြင်တောင်ဂုမ်းသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝေဒံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ နသြဘရတိ၊ ပန-ဆက်၊ အသ-ထို အာကာသပဒ္ဓာရ၏၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သီမပ္ပမာဏော-သော၊ သုသိရပါသာဏော-အခေါင်းရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ - အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဝေဒံသတိ)၊ သြဘရတိ - ၏၊ သောစပါသာဏော-ထိုအခေါင်းရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်လည်း၊ သီမဋ္ဌောယေဝ-သိမ်၌ တည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အသ - ထို မြွေပါးပျဉ်းနှင့်တူသော တောင်

× + × × × × × ×

ပဏာဝသဏ္ဌာနော ။ ။ခါးသေး၍ အထက်အောက် ပြန့်ကျယ်သောတောင်ကို "ပဏာဝသဏ္ဌာန" ဟု ခေါ်၏၊ ခါးအရပ်၌ သိမ်ပမာဏမရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [ခါးသေးသော်လည်း သိမ်ပမာဏရှိလျှင် အောက်သို့သက်နိုင်၏၊ ပဏာဝသဏ္ဌာနော ကို "မဇ္ဈေဝါ"နှင့် အဓိပ္ပါယ်တွဲစပ်ပါ။]

သပ္ပဖဏသဒိသော ။ ။မြွေ၏ပါးပျဉ်းသည် မြွေ၏ရှေ့သို့ အတော်ရှည်စွာ ထွက်နေသကဲ့သို့ တောင်၏အပြင်သို့ အတော်ရှည်စွာထွက်နေသော တောင်လက်မောင်းကို "သပ္ပဖဏသဒိသ" ဟု ဆို၏၊ အုပ်စသည်ဖြင့် စိဆားအပ်သော အကားမရှိဘဲ ဟားလာဟင်းလင်းဖြစ်သော တောင်ဂုမ်းကို "အာကာသပဒ္ဓာရ" ဟု ခေါ်သည်။

သစေ ပနဿ၊စေ၊သိမပ္ပမာဏော်ယေဝ ။ ။ဤသပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်း၏အောက်ဝယ် အလယ်ခေါင်၌ သိမ်ပမာဏရှိသော (အခေါင်းပါသော) ကျောက်တုံးရှိအံ့၊ ထို ကျောက်တုံးလည်း မြေကြီးထိအောင် တည်နေအံ့၊ ထို့ကျောက်တုံးအတွက် သိမ်သည် ပထဝီသန္နာရုဏရုတိုင်အောင် အောက်သို့သက်၏၊ ကျောက်တုံးကိုကား စတောင်မဟုတ်သောကြောင့် "သီမန္တရကျောက်" ဟု ဆိုရသည်။

လက်ဒမောင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ–ဋ္ဌ၊ လေဏဿ-လိုဏ်၏၊ (တမင်တူးအပ်သောလိုဏ်၏၊)ကုန္နော-နံရံသည်၊ အဂ္ဂဓောဋိ˚–အဖျားအစွန်ကို၊ (တောင်လက်မောင်း၏ အဖျားအစွန်ကို၊) အာဟစ္စ- ထိခိုက်၍၊ အထာပိ တိဋ္ဌတိ - အကယ်၍မူလည်း တည်အံ့၊(၈ဝံသတိပိ-သော်လည်း၊)ဩတရတိ၊ ဟေဋ္ဌာစ-ဋ္ဌဂင်း၊ ဥပရိစ-ဋ္ဌဂင်း၊ သီမာယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ (သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန တောင်၏အောက်၌၊) ဥပရိမဿ-အထက်၌ဖြစ်သော၊ သီမာ ပရိစ္ဆေဒဿ - သိမ်အပိုင်းအခြား၏၊ ပါရတော-ထိုမှာဘက်၌၊ ဝါ- ထိုမှာဘက်ဖြစ်သော၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ လေဏံ–လိုဏ်သည်၊ သစေ ဟောတိ – အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ - ပြင်ဘက်၌၊ (တောင်၏ ပြင်ဘက်၌၊) သီမာ – သည်၊ နဩတရတိ၊ ဥပရိမဿ - အထက်၌ဖြစ်သော၊ သီမာ ပရိစ္ဆေဒဿ- ၏၊ ဩရတော- ဤမှာဘက်၌၊ ဝါ- ဤမှာဘက်ဖြစ်သော၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ လေဏံ-သည်၊ အထာပိဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအံ့ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊)အန္တော- ၌၊ သီမာ-သည်၊ နဩတရတိ၊ ဥပရိ-၌၊

× × × × × × ×

အထာပိဿ ၊ပေ၊ သီမာယေဝ ။ ။ ထို သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏ အောက်ဝယ် လိုဏ် (၇) ရှိ၏၊ ထိုလိုဏ်ကို အပြင်ဘက် နံရံထောင်သောအခါ သပ္ပဖဏ၏ အဖျားအစွန်တိုင်အောင် နံရံတက်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် အောံသို့ သိမ်သက်၏၊ ဝေဖြင့် အောက်ထပ် သိမ်မဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သည်။

သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ။ ။ဤ “ သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ ”မှစ၍ “ သီမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဩတရတိ”တိုင်အောင် သပ္ပဖဏသဒိသတောင်ပေါ်ဝယ် သမုတ်အပ်သောသိမ်၏ အောက်သို့ သက်ပုံ – မသက်ပုံကို နည်း၊ (၅) မျိုးဖြင့် ပြသည်၊ ထို (၅)မျိုးကား–(၁)သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ, (၂)အထာပိ ဥပရိမဿ, (၃)အထာပိ ဥပရိသီမာယ, (၄)ယဒိ ပန လေဏံ, (၅)အထလေဏံ၊ ဤသို့ စတည်ထားသော ဝါကျ (၅)မျိုးဖြင့် ပြအပ်သောသိမ်များတည်း၊---ဝိမတိ။

(၁) **သစေ ပန ၊ပေ၊ နဩတရတိ။** ။သပ္ပဖဏ တောင်လက်မောင်းပေါ်၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်အပိုင်းအခြား၏ အောံ၌ ဟာလာဟင်းလင်း လွင်ပြင်သာရှိ၏၊ ထို လွင်ပြင်၏ ထိုမှာဘက် (တောင်ခြေ) ဖြစ်သော အတွင်းဝယ် လိုဏ်ရှိအံ့၊ ထိုလိုဏ်သည် အထက်ပေါ်က သိမ်၏ အပိုင်းအခြားနှင့် မတည့်ဘဲ အတွင်းဘက် ရောက်နေသောကြောင့် ဗဟိသီမာ နဩတရတိ – သိမ်၏ပြင်ဘက် ဟာလာဟင်းလင်း အရပ်၌ သိမ်မသက်နိုင်။

(၂) **အထာပိ ၊ပေ၊ နဩတရတိ။** ။အထက်သိမ် အပိုင်းအခြား၏ ဤဘက်ဟု ဆိုအပ်သော အပြင်ဘက်၌ လိုဏ်ရှိ၏၊ [ဤလိုဏ်ကား တောင်ခေါင်း မဟုတ်, တမင်ပြုလုပ်အပ်သော လိုဏ်တည်း၊] ထိုလိုဏ်သည် အထက် သီမာပရိစ္ဆေဒ၏ အပြင် ရောက်နေရကား အန္တော သီမာ နဩတရတိ-လိုဏ်၏အတွင်းဘက်ကျသော အထက် သိမ်နှင့် တည့်နေသောအရပ်ဝယ် (ဟာလာဖြစ်နေသောကြောင့်) သိမ်မသက်နိုင်။

ပေတွာ–ခင်းစေပြီး၍၊ ဒါနဉ္စ – လှူဘွယ် အစားအသောက်ကိုလည်း၊ ဘုဉ္ဇိတွာ–စားသောက်ပြီး၍၊ ဂမိဿန္တိ - ပြန်ကြွကုန်လတံ့၊ အာနိသံသော ပန–အဝတ်သက်နိုးဟူသော အာနိသင်သည်ကား၊ ဇာတရဿံယေဝ–အခြားသော ရဟန်းတို့၏သာ၊(ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့မှတပါးသော ကထိန်ရှင် ရဟန်းတို့၏သာ၊) ဟောတိ။ [ဤတွင် " ကထိနတ္ထာရံ ကေ လဘန္တိ၊ ကေ နလဘန္တိ " ဟူသော ပုစ္ဆာနှင့်စပ်၍ အကျယ်ပြီးပြီ။]

ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကေန- အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်သည်၊ (သမာနံ)ဝန္တိ-အပ်သနည်း၊(ဇာတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ကထိနံ) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ဒေဝေန ဝါ-နတ်သည်သော်၎င်း၊မနုဿေန ဝါ-သည်သော်၎င်း၊ ပဉ္စန္နံ-ငါးပါးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ–သီတင်းသုံးဘော်တို့တွင်၊ အညတရေန ဝါ – တပါးပါးသည်သော်၎င်း၊ ဒိန္နံ (သမာနံ) ဝန္တိ၊ (ဇာတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊)ကထိနဒါယကဿ-ကထိန်ဒါယကာ၏၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ သော–ထိုကထိန်ဒါယကာသည်၊ တံ-ထို ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဇာနန္တော-မသိသည်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ သစေ ပုစ္ဆတိ-အံ့၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ,ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ (အဘယ်နည်းဖြင့်၊) ကထိနံ–ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–လှူဆိုက်ပါသနည်း၊ ဇာတိ-ဤသို့၊(သစေ ပုစ္ဆတိ၊ ဝေံသတိ)၊ တဿ-ထိုမေးသော ကထိန်ဒါယကာအား၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ- ပြောပြရာ၏၊ (ကိံ)၊ တိက္ခိုံ-သုံးထည့်ကုန်သော၊ စီဝရာနံ- တို့တွင်၊ အညတရပ္ပဟောနကံ - တထည်ထည်ကို လောက်သော၊ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ - နေထွက်ရာ အခါ၌၊ ဝတ္ထုံ – အဝတ်ကို၊ ကထိနစီဝရံ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (ကထိန်လျာအဝတ်ကို လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-လျောက်၍၊) ဒါတုံ ဝန္တိ၊ တဿ – ထို ကထိန်လျာ အဝတ်၏၊ ပရိကမ္မတ္ထံ-အဖန်ဖန် ပြုဘွယ်ကိစ္စအကျိုးငှါ၊ တ္ထေကာနာမ – ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သည် မည်သော၊ သူစိယော–အပ်တို့ကိုလည်း၊ တ္ထေကံ- သော၊ သုတ္တံ-ချည်ကိုလည်း၊ တ္ထေကံ - သော၊ ရဇနံ - ဆိုးရည်ကိုလည်း၊ ပရိကမ္မံ - အဖန်ဖန် ပြုဘွယ်ကိစ္စကို၊ (သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းစသော ကိစ္စကို၊)ကာရာပနာနံ-ပြုကုန်သော၊ တ္ထေကာနံ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့ဘို၊ ယာဂုဘတ္တဿ-ယာဂု, ဆွမ်းကိုလည်း၊ ဒါတုံ ဝန္တဟ-သင့်၏၊ ဇာတိ (အာစိက္ခိတမ္မံ)။

× × × × × × × ×

သူရိယုဂ္ဂမန၊ဝေ၊ဒေမ။ ။သံဃဲ့ခရွေမှောက် လာရောက်၍ "ကထိနစီဝရံ ဒေမ" ဟု လှူသောကြောင့် ထိုမျှလောက် ဆိုရုံဖြင့် သံဃိကဖြစ်၍ ကထိနခင်းကောင်းတော့၏၊ သို့သော် ရွေးခတ်က သင်္ကန်း မချုပ်ရသေး၍ ထိုနေ့၌ သင်္ကန်းပြီးအောင် ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးလျှင် ကထိနခင်းရမည် ဖြစ်သောကြောင့် " သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ " ဟု ဆိုသည်၊ ယခုအခါ၌ကား ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး သင်္ကန်းကို လှူသောကြောင့် မည်သည့်အချိန်၌ မဆို လှူနိုင်ပါသည်။

၆၈ (ဇာဘဝါ)

ကထိနတ္ထာရကေနာပိ– ကထိန်ခင်းမည့် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဓမ္မေန–တရား နှင့်၊ သမေန-ညီညွတ်သဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ကထိနံ- ကို၊ အတ္ထရန္တေန-ခင်းလိုလ သော်၊ ဝတ္တုံ – ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ – သိထိုက်၏၊ [အာပဇ္ဇဒါဖြင့် ကထိန ဒါယကာကိုပေါင်း၊ ကထိနဒါယကာကသာ ကျင့်ဝတ်ကိုသိရမည်မဟုတ်သေး၊ ကထိနတ္ထာရက ရဟန်းကလည်း ကျင့်ဝတ်ကိုသိရမည် – ဟူလို။] ဟိ- ခဲ့၊ တန္တ ဝါယ ဧဝဟတော-ရက်ကန်းသည်တို့၏အိမ်မှ၊ အာဘတ သန္တာနေနေဝ-ဆောင် ယူအပ်သောအစဉ်ဖြင့် သာလျှင်၊ ခလိမက္ခိတသာဋကော-ကစီရေတို့ဖြင့် လိမ်းကျံ၊ အပ်သော အဝတ်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ – မအပ်၊ [အစာမချေရသေးဘဲ ကစီရည် ထမင်းရည် ကော်ရည်ရှိသော အဝတ်မျိုးသည် ကထိန်ခင်းခြင်းငှါ မအပ် - ဟူလို၊ ခလိမက္ခိတသာဋကောတိ အဟတဝတ္ထုံ (အစာ မချေရသေးသော အဝတ်ကို၊) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ။] မလိန သာဋကောပိ - အညစ်အကြေးရှိသော အဝတ် သည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [မလံ + ယဿ + အတ္ထိတိ မလိနော၊ ဏ (ဏန်စ်) ပစ္စည်း၊] တဿ-ကြောင့်၊ ကထိနတ္ထာရ သာဋကံ - ကထိန်ခင်းကြောင်းအဝတ် ကို၊ လဘိတွာ- ၍၊ ဝါ- သော်၊ သုဒ္ဓ- ကောင်းစွာ၊ ဓောဝိတွာ- ဖွပ်လျော်ပြီး၍၊ (ကစီရေနှင့် အညစ်အကြေးကင်းအောင် ဖွပ်လျော်ပြီး၍၊) သုစိအာဒိနိ - အပ် အစရှိကုန်သော၊ စီဝရကမ္မူပ ကရဏာနိ-သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း ဆိုးခြင်း၏အဆောက် အဦးတို့ကို၊ သဇ္ဇေတွာ- ပြင်ဆင်ပြီး၍၊ ဗဟူဟိ - ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ - တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ တဒဟေဝ - ထိုနေ့ဦးပင်၊ (အဝတ်ရရာနေ့ဦးပင်၊) သိဗ္ဗိတွာ-ချုပ် ပြီး၍၊ နိဋ္ဌိတသုစိကမ္မံ-ပြီးပြီးသော အပ်အမှုရှိသောအဝတ်ကို၊ရဇိတွာ-ဆိုးပြီး၍၊ ကပ္ပဗိန္ဒုံ-ကပ္ပဗိန္ဒုကို၊ ဒတွာ- ပေးပြီး၍၊ ကထိနံ - ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗံ - ခင်းရာ၏၊ [ကထိန်အဝတ်ကို အလှူခံပြီးနောက် တရက်လွန်သွားလျှင် ကထိန်မခင်းကောင်း သောကြောင့် "တဒဟေဝ၊ပေ၊အတ္ထရိတဗ္ဗံ" ဟု ဆိုသည်။]

တသ္မိံ-ထိုကထိန်ကို၊ အနတ္ထတာယေဝ-မခင်းအပ်သေးမီသာလျှင်၊ အညံ– သော၊ ကထိနသာဋကံ-ကထိန်လျှာအဝတ်ကို၊ သစေ အာဟရတိ– အကယ်၍ ဆောင်ယူလာခဲ့၊ စ – ဆောင်ယူလာရုံသာ မကသေး၊ အညာနိ – ကထိန်လျှာ အဝတ်မှတပါးကုန်သော၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ကထိနာနိသံသဝတ္ထာနိ-ကထိန်၏ အာနိသင်ဖြစ်သော အဝတ်တို့ကို၊ (သစေ) ဒေတိ - ခဲ့၊ (ဝံသတိ)၊ ယော – အကြင်ဒါယကာသည်၊ အာနိသံသံ–အာနိသင်အဝတ်ကို၊ ဗဟုံ-စွာ၊ဒေတိ-၏၊ တဿ-ထိုဒါယကာ၏၊ သန္တာနေနေဝ–ဥစ္စာဖြစ်သော သင်္ကန်းဖြင့်သာ၊ အတ္ထရိ တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဏ တရော–အခြားသောဒါယကာကို၊ (အာနိသင်အဝတ်ကို များစွာ လှူနိုင်သော ဒါယကာမှတပါး မလှူနိုင်သော ဒါယကာကို၊) ယထာတထာ – အမှတ်မထား တပါးပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သြဝဒိတွာ-ဆုံးမ၍၊ သညာ ပေတမ္ပေါ- နားလည်စေထိုက်၏။ [အသင်ဒါယကာ၏ဥစ္စာထက် ထိုဒါယကာ၏

ဥစ္စာက သံယာအား ကျေးဇူးများ ပါသည်၊ သံယာအား ကျေးဇူးများခြင်းကို အသင်ဒါယကာလည်း လိုလားထိုက်ပါသည်၊ ဤသို့ လိုလားသော အသင့်မှာ များစွာ ကောင်းမှုတိုးပါသည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဩဝါဒပေးခြင်းကို " ယထာ တထာ ဩဝဒိတ္ထာ"ဟု ဆိုသည်၊–ယောဇနာ။]

ပန-ကား၊ ကထိနံ-ကို၊ ကေန-အဘယ်ရဟန်းသည်၊ အတ္ထရိတမ္ဗံ-ခင်းနိုင်ပါသနည်း၊ (ဇုတိ–ဤကား အမေးတည်း၊)ယသ-အကြင်ရဟန်းအား၊ သံယော-သည်၊ ကထိနစီဝရံ-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ (ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်ခပေး၏၊ တေန-သံယာက ပေး၍ သက်နှံးရသော ထိုရဟန်းသည်၊ ကထိနံ အတ္ထရိတမ္ဗံ၊ ဇုတိ - ဤကား အဖြေတည်း၊)သံးယနပန-သည်ကား၊ ကဿ-အား၊ ဒါတမ္ဗံ-ပေးထိုက်သနည်း၊ (ဇုတိ - ဤကား အမေးတည်း၊) ယော - အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဇိဏ္ဏစီဝရော–ဟောင်းနွမ်းသောသင်္ကန်း ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ (တဿ ဒါတမ္ဗံ၊ ဇုတိ- တည်း၊) ဗဟူ-များစွာသောရဟန်းတို့သည်၊ ဇိဏ္ဏစီဝရာ-ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဝုမှဿ-သီတင်းကြီးရဟန်းအား၊ ဒါတမ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဝုမှေသုပိ- သီတင်းကြီး ရဟန်းတို့တွင်လည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ မဟာပရိသော-များသော ပရိသတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ တဒဟေဝ - ထို အဝတ်ရရာနေ့၌ပင်၊ စီဝရံ - ကို၊ ကတ္ဝာ- ၍၊ အတ္ထရိတုံ, သင်္ကောတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ တဿ ဒါတမ္ဗံ၊ ဝုမှော- သည်၊ သစေ နှ သင်္ကောတိ - အုံ၊ (ပရိသတ် အခြေအရံမရှိ၍ မစွမ်းနိုင်အုံ၊) နဝက တရော– သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်၊ (သစေ) သင်္ကောတိ၊ (ပရိသတ် အခြေအရံ ရှိ၍ စွမ်းနိုင်အုံ၊) (ဧဝံသတိ)၊ တဿ- ထိုသီတင်းငယ်အား၊ ဒါတမ္ဗံ၊ အပိစ–သို့သော်လည်း၊ (သီတင်းငယ်အား ပေးရာပါသော်လည်း၊) သံယေန – သည်၊ မဟာထေရဿ-အား၊ သင်္ဃဟံ– သင်္ဂြိဟ်ချီးမြှင့် ထောက်ပင့်ခြင်းကို၊ ကာတုံ–၄၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘန္တေ, တုမှေ-တို့သည်၊ ဂဏ္ဍထ-ခံယူပါကုန်၊ မယံ-တို့သည်၊ ကတ္ဝာ–၍၊(သက်နှံးဖြစ်အောင်ပြု၍၊) ဒဿာမ-ခပေးပါကုန်အုံ၊ ဇုတိ–သို့၊ ဝတ္တမ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏။

တီသု–ကုန်သော၊ စီဝရေသု–တို့တွင်၊ ယံ– အကြင်သင်္ကန်းသည်၊ ဇိဏ္ဏံ–ဟောင်းနွမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ တဒတ္ထာယ- ထိုဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းအကျိုး၄၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊(နဂိုရောကပင်၊)ဒုပဋ္ဋစီဝရဿ-နှစ်ထပ်နှစ်လွှာ သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒုပဋ္ဋတ္ထာယေဝ– နှစ်ထပ်နှစ်လွှာ အကျိုး၄ပင်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ [ရှေးက သင်းပိုင်စသည်တို့ ပါးသည့်အတွက် နှစ်ထပ်ထပ်၍ ချုပ်လေ့ရှိကြသည်၊] အဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ကေပဋ္ဋစီဝရံ-တထပ်တလွှာရှိသောသင်္ကန်းသည်၊ ယဒုံ- ဝိတ်ဝိတ်သဲသဲ, တခဲနက်သည် ၊သစေဝိ ဟောတိ–အာကယ်၌မူလည်း ဖြစ်အုံ၊ ကထိနသာဋကော စ – ကထိန်လျော အဝတ်သည်လည်း၊ ပေလဝေါ-ကျသည်၊ ဝါ-ပါးသည်၊ (သစေ ဟောတိ–အုံ၊ ဧဝံသတိ)၊

သာရုပ္ပတ္ထာယ-လျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ၊ ဒုပန္နပ္ပဟောနကမေဝ- နှစ်ထပ်နှစ်လွှာလောက်သော အဝတ်ကိုသာ၊ ဒါဟမ္ဘံ- ၏၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အလဘန္တော – မရလသော်၊ (နှစ်ထပ်နှစ်လွှာ သင်္ကန်းကို မရလသော်၊) ကေပန္ဒံ-တထပ်တလွှာရှိသောသင်္ကန်းကို၊ ပါရုပါမိ–ရန်းပါ၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝဒန္တာသပိ-ပြောသောရဟန်းအားလည်း၊ (ကထိန်ခံမည့်ရဟန်းကို ဆိုလိုသည်၊) ဒုပန္နံ-နှစ်ထပ်နှစ်လွှာရှိသော သင်္ကန်းကို၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဗျတိရိက်၊ ယော – အကြင် ရဟန်းသည်၊ လောဘပကတိကော - လောဘသဘောရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ–အား၊ နဒါတဗ္ဗံ၊ တေနာပိ-ထိုရဟန်းသည်လည်း (ဒုပ္ပန္နပ္ပဟောနကအဝတ်ကို ရသောရဟန်းသည်လည်း၊)ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတွာ-၍၊ ပစ္ဆာ-နောင်မှ၊ ဝိသိဗ္ဗိတွာ-ဖြည်၍ (နှစ်ထပ်နှစ်လွှာကိုဖြည်၍၊) ဒွေ- ၂ ထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဇုတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ နဂဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ (ဒုပန္နသင်္ကန်းကို မယူထိုက်၊) ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းအား၊ ဒီယတိ-ပေးအပ်၏၊ တဿ-ထိုပေးရာရဟန်းအား၊ ယေနဝိမနာ-အကြင်အစီအစဉ်ဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးရာ၏၊ တံ-ထိုအစီအစဉ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ဝေဠုပေ၊ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ အာရဘိတွာ - အားထုတ်တော်မူပြီး၍၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ အာဒိကာ - အစရှိသော၊ ဒါနကမ္မဝါစာ – ဒါနကမ္မဝါစာကို၊ တာဝ - ရှေးဦးစွာ၊ (ကထိန်ခင်းပုံအစီအစဉ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘဂဝတာ)ဝုတ္တာ-ပြီ၊["ဒါနကမ္မဝါစာတိ ကထိနဒုဿဒါနကမ္မဝါစာ-ကထိန်လျှာအဝတ်ကိုပေးကြောင်း ကမ္မဝါစာ" ဋီကာ။]

ပန-ဆက်၊ ဝံ- ဤသို့၊ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်၊) ကထိနေ–ကထိန်လျှာ အဝတ်ကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ တံကထိနဒုဿံ-ထိုကထိန်လျှာအဝတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မမေဝ - ပြီးပြီးသော ပရိကမ်ရှိသည်သာလျှင်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊(ချုပ်မှု ဆိုးမှု ပရိကမ်ကို ပြုပြီးဖြစ်အံ့၊) ဇုတိ-ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ တေံ-ဤသို့ အပြီးအစီး ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊[ဤစကားနှင့် အညီ ယခုအခါ ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး သင်္ကန်းကိုရသောကြောင့် ကောင်းပါပေသည်။]နိဋ္ဌိတပရိကမ်-သည်၊ နောစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ အဟံ - ငါသည်၊ ထေရော-ထေရ်တည်း၊ ဇုတိဝါ-ဤသို့သော်ငင်း၊(အဟံ)ဗဟုသုတော- များသော သုတာရှိသူတည်း၊ ဇုတိဝါ-သော်ငင်း၊ (ဝတ္တာ)၊ ဧကေနာပိ - တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အကာတုံ-မပြုခြင်းငှါ၊(သင်္ကန်းကို ကူညီ၍မပြုလုပ်ခြင်းငှါ၊) နလဗ္ဘတိ–မရအပ်။ [အကာတုံ နလဗ္ဘတိတိ ဇုမိနာ အနာဒရိယေန အကရောန္တသဒ္ဒဉ္ဇန်၊ ဒီပေတိ၊–ဋီကာ၊] သမ္ဗဟေဝ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်သာ၊ (ထေရနဝမဇ္ဈိမ ဗဟုသုတ အပ္ပသုတ ရဟန်းအားလုံးတို့ သည်သာ၊) သန္နိပတိတွာ– စုဝေး၍၊ ဓောဝန သိဗ္ဗန ရဇနာနိ - ဖွပ်လျော်ခြင်း, ချုပ်ခြင်း, ဆိုးခြင်း

တို့ကို၊ နိဒ္ဒါပေတမ္ဘာနိ - ပြီးစေထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ- မှန်၊ ဣဒံ ကထိနဝတ္ထုံ နာမ-ဤကထိန် ကျင့်ဝတ်မည်သည်ကို၊ ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္ထုံ- ဘုရားရှင်တို့ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ အတီတေ- လွန်လေပြီးသော အခါ၌၊ ပဒုမုတ္တရော- ပဒုမုတ္တိုရ်မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝါဒိ-သည်သော်လည်း၊ ကထိနဝတ္ထုံ-ကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊ တဿ-ထို ပဒုမုတ္တိုရ် ဘုရားရှင်၏၊ အဂ္ဂသာဝကော—အဂ္ဂသာဝကဖြစ်သော၊ သုဇာတ ထေရောနာမ- သုဇာတထေရ် မည်သည်၊ ကထိနံ- ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ ဂဏှိကိရ-ယူသတတ်၊ တံ- ထိုကထိန်သင်္ကန်းကို၊ သတ္ထာ—ပဒုမုတ္တိုရ် မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခု သတသဟဿေဟိ – ခြောက်သန်း ရှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ နိသီဒိတ္ထာ-ထိုင်တော်မူ၍၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ။

ပန-ဆက်၊ ကတပရိယောသိတံ-ပြုအပ်ပြီး ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော၊[“ကတာ ကတ ဝေါဟာရ”၌ မပြီးသေးသော်လည်း ပြီးခါနီးကို “ကတ”ဟု ခေါ်ရသော ကြောင့် ဤ၌ ပြီးပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ပြလို၍ “ပရိယောသိတံ” ဟု ထည့်သည်၊] ကထိနံ- ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–ယူ၍၊ အတ္ထာရကေန - ခင်းလိုသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သစေ၊ပေ၊ဘိန္ဒိတဗ္ဗာတိ အာဒိနာ-အစရှိသည်သော၊ ပရိဝါရေ-ပရိဝါပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တ ဝိဓာနေန – ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်၊ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ [သံဃာဋိယာ–သင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတုကာမော-ခင်းလိုသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ပေါရာဏိကာ – ရှေးဦးဖြစ်သော

× × × × × × ×

အတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ။ ။ဤကတ္ထားပုဒ်ကို “သစေ သံဃာဋိယာ၊ပေ၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ” တိုင်အောင်သော ပရိဝါပါဠိတော် အတွင်းကြိယာတို့၌ မစပ်ဘဲ “ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ” ဝယ် “အတ္ထရိတဗ္ဗံ” ကြိယာ၌ပင်၊ “အတ္ထရိတ္ထ”၌ စပ်၍ယ ဆိုက်၍ “တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ၊ပေ၊ အနုမောဒါမ” တိုင်အောင်သော ပရိဝါပါဠိတော်ကို ကျော်၍“အနုမောဒါပေတဗ္ဗံ”၌ပင်၊ စပ်ပါ၊ ပါဠိတော်အတွင်း၌ရှိသော ကြိယာများအတွက် ကတ္တားကား “တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ” ဟု ၎င်း၊ “တေဟိ အနုမောဒကေဟိ ဘိက္ခုဟိ” ဟုလည်း ပါဠိတော်၌ပင် တိုက်ရိုက်လာသည်၊ ဤသို့ ပါဠိတော် စကားနှင့် အဋ္ဌကထာ စကားကို မခွဲခြားလျှင် စာစပ်မှားတတ်သည်။

ပေါရာဏိကာ၊ပေ၊အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ ။ ။“သင်္ကန်းကြီး အခေါင်းကို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုရမည်”ဟူရာ၌ နဂိရိက အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဆောင်ထားသော ရဟန်းကို ရည်ရွယ်သည်၊ နဂိရိကပင် အဓိဋ္ဌာန်မတင်ဘဲ ဝိကပ္ပနာပြု၍ ဖြစ်စေ, ပရိက္ခာရစောင္ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဖြစ်စေ ထားလျှင် ထိုသင်္ကန်းကြီးကို ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုဘွယ်မလို၊ မှန်၏ – အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သင်္ကန်းကြီး မရှိသော်လည်း အသစ် သင်္ကန်းကြီးဖြင့် ကထိနခင်းနိုင်သေး၏၊ ထိုသို့ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်သို့လျှင် ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုနိုင်ပါတော့အံ့နည်း၊ အချို့ကား “ပေါရာဏိကာ သံဃာဋိ ပစ္စုဒ္ဓါတဗ္ဗာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ကထိနခင်းခါနီးမှ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုဘို့ရန် ရှိပြီးသင်္ကန်းကြီးကို စတိသဘောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ကြသေးသတတ်၊ ထိုကဲ့သို့ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဘွယ် မလိုပါ။

(အဟောင်းဖြစ်သော)၊ သံယာဋ္ဌိ-ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ- ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုထိုက်၏၊ နဝါ-အသစ်ဖြစ်သော၊ သံယာဋ္ဌိ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက်၏၊ ဇုမာယ သံယာဋ္ဌိယာ ကထိနံအတ္ထရာမိတိ-ဇုမာယ၊ပေ၊မိဟ္ဂ၍၊(ဤသင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းပါ၏-ဟူ၍) ဝါစာ-နှုတ်ကို (စကားလုံးကို)၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-ခွဲခြားထိုက်၏၊ ဝါ-မြွက်ဆိုထိုက်၏။

စပန—ထပ်၍ဆက်၊ အတ္ထရိတ္ဗာ-ခင်းပြီး၍၊ တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခု နာ၊ပေ၊ အနုမောဒါမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝမာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသော၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ဝုတ္တာဝိဓာနေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊(ရှေး၌ ဝုတ္တာဝိဓာနေန—ဟု ပါပြီးဖြစ်၍ "ဝုတ္တာဝိဓာနေနေဝ" ဟု ဆိုသည်၊)အနုမောဒါပေတဗ္ဗံ-အနုမောဒနာပြုစေထိုက်၏၊ ဇုတရေဟိစ—ကထိန်ခံသောရဟန်းမှ တပါးသောရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အနုမောဒိတဗ္ဗံ-အနုမောဒနာပြုရာ၏။

[ပါဠိတော်အနက်ကား-ကထိနတ္ထာရကေန-ကထိန်ခင်းသော၊ တေန ဘိက္ခု နာ- သည်၊ သံဃံ- သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ကံသံ- တရားသော လက်ဝဲ အဘို့၌၊ (လက်ဝဲတဖက် ပခုံးထက်၌၊) ဥတ္တရာသင်္ဃံ—အပေါ်ဝတ်ကေသိကို၊ ကရိတ္ဝာ-၍၊ အဉ္ဇလိံ- လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ- ချီမြှောက်၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနီယော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အသု- ဖြစ်၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံယသု-သံယာသည်၊ ကထိနံ - ကို၊ အတ္ထတံ - ခင်းအပ်ပါပြီ၊ ကထိနတ္ထာရော - ကထိန်ခင်းခြင်းသည်၊ ဓမ္မိကော—ဝိနည်းတရားနှင့်ယှဉ်ပါ၏၊ ဝါ-ဝိနည်းတရားနှင့် လျော်ပါ၏၊(တုမှေ) အနုမောဒထ-ဝမ်းမြောက်တော်မူပါကုန်၊(အနုမောဒနာပြုတော်မူပါကုန်၊ ဇုတိ ဝစနီယော အသု၊) [ဤစကားကို အနုမောဒနာပြုဘို့ရန် တိုက်တွန်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က တပါးဖြစ်လျှင် "အနုမောဒါမိ" ဟု ဆိုပါ၊] အနုမောဒေကဟိ-အနုမောဒနာ ပြုကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ – တို့သည်၊ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ၊ပေ၊ ဝစနီယော အာသု၊ ('ကိံ') အာဝုသော, သံယသု—သည်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထတံ - ခင်းအပ်ပါပြီ၊ ကထိနတ္ထာရော - သည်၊ ဓမ္မိကော - ၏၊ (မယံ)အနုမောဒါမ-ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏၊(အနုမောဒနာပြုပါကုန်၏၊) ဇုတိ ဝစနီယော အာသု၊ [ကထိန်ခံသောပုဂ္ဂိုလ်က သီတင်းအကြီးဆုံးဖြစ်လျှင် "ဘန္တေ" ဟု ဆို၍ အနုမောဒနာပြုသောရဟန်းက တပါးထည်းဖြစ်လျှင်"အနုမောဒါမိ"ဟုဆိုပါ။]

× × × × × × ×

ဇုမဲ့ာယ၊ဧပေ၊ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ။"ဇုမာယ သံဃဝါဋ္ဌိယာ—ဤသင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊ ကထိန်-ကို၊ အတ္ထရာမိ—ခင်းပါ၏" ဟု ပေး၊ ကေသီဖြင့် ခင်းရာ၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော ကေသီအဟောင်းရှိက ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုရ၌ မရှိလျှင် မပြုဘဲ "ဇုမိနာ ဥတ္တရာသင်္ဃေန ကထိနံ အတ္ထရာမိ" ဟု ဇင်း , သင်းပိုင်ဖြင့် ခင်းရာ၌ အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်ပြီးသော သင်းပိုင် အဟောင်းရှိက ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုရ်မရှိလျှင် မပြုဘဲ"ဇုမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရာမိ"ဟုဇင်း ဆိုရမည်-ဟု သိပါ။

ဧဝံ - ဤသို့ အနုဓမာဒနာပ္ပြုလသော်၊ သမ္မေသံ- တို့သည်၊ (ကထိန့်ခံဓသာရဟန်း, အနုဓမာဒနာပ္ပြုဓသာရဟန်းတို့သည်၊)ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ပရိဝါဓရ-၌၊ ဒ္ဝိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ပေ၊ အနုဓမာဒကဿစာတိ - ဟူသော၊ တေံ-ဤစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ [အတ္ထာရကဿစ-ကထိန်ခင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရှင်း၊ အနုမောဒကဿစ-အနုမောဒနာပ္ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ရှင်း၊ ဒ္ဝိန္နံ-ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့သည်၊ ကထိနံ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ အတ္ထတံ ဟောတိ၊] ပုနပိ - တဖန်လည်း၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ (ပရိဝါဒ္ဓဆိုအပ်ပြီ၊ ကိ ံ၊) သံယော- သည်၊ ကထိနံ- ကို၊ န အတ္ထရတိ- မခင်းနိုင်၊ (ကိုယ်တိုင်မခင်းနိုင်၊)ဝဏ္ဏော-ဂိဏ်းသည်၊ ကထိနံ န အတ္ထရတိ၊ (ကိုယ်တိုင်မခင်းနိုင်၊)ပုဂ္ဂလော- ပုဂ္ဂိုလ်တပါးသည်သာ၊ ကထိနံ အတ္ထရတိ၊(ကိုယ်တိုင်ခင်းနိုင်၏၊)သံယဿ-၏၊ အနုမောဒနာ- အနုမောဒနာ ပြုခြင်းကြောင့်၊ ဝဏ္ဏဿ-၏၊ အနုမောဒနာ-ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလဿ- ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏၊ အတ္ထာရာ- ခင်းခြင်းကြောင့်၊ သံယဿ- သည်၊ ကထိနံ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ အတ္ထတံ- ခင်းအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝဏ္ဏဿ-သည်၊ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ- ပုဂ္ဂိုလ်တပါးသည်၊ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ဇာတိ(ဝုတ္တံ)။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်၊) ကထိနေ-ကို၊ အတ္ထတေ-ခင်းအပ်ပြီးသော်၊ ကထိနစီဝရေန-ကထိန်သင်္ကန်းနှင့်၊သဒ္ဓိ-တူ၊ အာဘတံ-ဆောင်အပ်သော၊ အာနိသံသံ-အာနိသင်ဖြစ်သောအဝတ်ကို၊ ဒါယကာ-ကထိန်ဒါယကာတို့သည်၊ (ဒေန္တိ ဒ္ဓစဝ်၊) ယေန – အကြင်ရဟန်းသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ကထိနံ - ကို၊ ဂဟိတံ - ခံယူအပ်ပြီ၊ တဿဝ - ထိုရဟန်းအား၊

× × × × × × ×

နသံဃော နဂဏ္ဏော။ ။သံဃကံ (ဂဏသာရှိသော ကျောင်းတိုက်၌လည်း သံဃာပြည့်အောင် ပင့်၍ ထိုသံဃာက) ကထိန်လျှာအဝတ်ကို ရဟန်းတပါးအား ပေးရ၏၊ ထိုရဟန်းသည်သာ "ဣမာယ သံဃာဋိယာ ကထိနံ အတ္ထရာမိ"ဟု ဆို၍ ခင်းရ၏၊ ထို့ကြောင့် "နံ သံဃော (သံဃာပြည့်သော ကျောင်း၌လည်း) သံဃာသည် ကထိန်မခင်းနိုင်၊ သင်္ကန်းပေးရုံသာ ပေးနိုင်သည်–ဟူလို၊ နဂဏ္ဏော– နှစ်ပါး သုံးပါး ၄ ပါး တိုင်အောင် ဂိဏ်းသာရှိသော ကျောင်း၌လည်း ဂိဏ်းသည် ကထိန်မခင်းနိုင်၊ ပုဂ္ဂလော ကထိနံ အတ္ထရတိ – သံဃာကပေး၍ သင်္ကန်းရသော ထို ပုဂ္ဂိုလ်တပါးသည်သာ ခင်းနိုင်၏–ဟု ဆိုသည်။

သံဃဿ အနုမောဒနာ။ ။ဤသို့ သံဃာကိုယ်တိုင် ဂိဏ်းကိုယ်တိုင် မခင်းနိုင်ပါသော်လည်း " အတ္ထတံ ဘန္တေ (အာဝုသော)၊ပေ၊အနုမောဒါမ " စသည်ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုလျှင်ကား သံဃာလည်း ကထိန်ခင်းပြီးဖြစ်၏၊ ဂိဏ်းသာရှိသောကျောင်း၌ အနုမောဒနာပြုလျှင် ဂိဏ်းလည်း ကထိန်ခင်းပြီးဖြစ်၏၊ နှစ်ပါးရှိသော ကျောင်း၌ တပါးက ကထိန်ခံ၍ တပါးက အနုမောဒနာပြုလျှင် ထိုတပါးလည်း ကထိန်ခင်းပြီးဖြစ်ခဘ၌သည်။

ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ သစေဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုသံယော-ရဟန်းသံဃာသည်၊ အနိဿရော-အစိုးမရ၊ (ကထိန်အာနိသင်အဝတ်ကို အစိုးမရ၊) အထ – သို့မဟုတ်၊ အဝိစာရေတွာဝ – မစိစစ်မူ၍သာ၊ ("ယေန အမှာကံ ကထိနံ ဂဟိတံ၊ တသ္မေ ဒေမ " ဟု မလျှောက်ဘဲသာ၊) ဒတွာ သစေ ဂန္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုသံယော- သည်၊ ဇာသရော-အစိုးရ၏၊ (အာနိသင်အဝတ်ကို အစိုးရ၏)၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ (သံဃာက အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ကထိနတ္ထာရကသ- ကထိန်ခင်းသောရဟန်း၏၊ သေသဝိဝရာနိပိ – ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့သည်လည်း၊ (ကထိန်သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့ သည်လည်း၊) ဒုဗ္ဗလာနိ – အားမရှိကုန်သည်၊ (ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းကုန်သည်၊) သစေ ဟောန္တိ - ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံယေန- သည်၊ အပလောကေတွာ - ပန်ပြော၍၊ (သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်၍၊) တေသမ္ပိ- ထို ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းသောသင်္ကန်းတို့၏လည်း၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှါ၊ ဝတ္ထာနိ-အာနိသင်အဝတ်တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ကမ္မဝါစာပန-ကမ္မဝါစာသည်ကား၊ ကောယေဝ-ပဌမတကြိမ် သည်သာ၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏။

× × × + × × × ×

အနိဿရော ဇာသရော။ ။ ကထိန်ခင်းရာ၌ ကထိန်သင်္ကန်း တထည်အပြင် အာနိသင် ဟု ခေါ်ရသော အပိုအဝတ်များ ပါလာတတ်သေး၏၊ " ထို အာနိသင်အဝတ်များကို ကထိန်ခံသောရဟန်းအား လှူပါ၏"ဟု ဒါယကာတို့ကလျှောက်လျှင် ထိုကထိန်ခံသောရဟန်းသာ ပိုင်၏၊ အထူး မလျှောက်လျှင် ထိုကျောင်းတိုက်၌ ပုရိမဝါကျွတ်သော ရဟန်းသံဃာက ပိုင်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ယခုအခါ၌ကား အာနိသံသ ဟူရာ၌ အဝတ်သင်္ကန်းသာ မက "ဥတ်မကြီးအတွက်"ဟု ရည်မှန်းထားသော ဥတ်ရံပစ္စည်းတွေ (မျက်နှာသုတ်ပုဝါ စောင်မှစ၍) အမျိုးမျိုးပါရှိတတ်၏၊ "ထို အားလုံးကိုလည်း ကထိန်ခံသောကိုယ်တော် အား လှူပါ၏" ဟု အထူး မလျှောက်ကြသည်သာ များ၏၊ သို့သော် " ဥတ်သင်္ကန်း ရသော ကိုယ်တော်" ဟူသည် "ဤ ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် (ဘုန်းတော်ကြီး) ပင် ဖြစ်၏"ဟု ဒါယကာတို့က နားလည်နေကြသောကြောင့် (သံဃိကစစ်စစ် ဖြစ်- မဖြစ်, ကထိန် မြောက်-မမြောက်ကို မစဉ်းစားတော့ဘဲ) ထို ဆရာတော် (ထို ဘုန်းတော်ကြီး) သည်သာ ဥတ်မကြီးကိုပိုင်သည်ဟု ယူဆကြတော့သည်၊ အကယ်၍သာ ထိုဥတ်မကြီး ကိုလည်း သံဃိက ရေစက်ချလျှင် သံဃာသာဆိုင်ပါသည်၊ ဝေစုဝေဂျွန်လည်း အဝတ် မဟုတ်သော ဂရုဘဏ်လည်း မဟုတ်သော ပစ္စည်းများကို တိုက်တွင်း တိုက်ပက ရောက်ရှိသော မျက်မှောက် သံဃာအားလုံး ဝေငှရပါသည်။

တသ္မာ၊ ဒေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ အထူးမလျှောက်လျှင် သံဃာက အစိုးရခြင်း (ပိုင်ဆိုင်ခြင်း) ကို " တသ္မာ " ဟု ညွှန်သည်၊ သံဃာပိုင်ဖြစ်သောကြောင့် ကထိန်ခံသော ရဟန်းမှာ ကထိန်သင်္ကန်းအပြင် အခြားသင်္ကန်းများ ဟောင်းနွမ်းနေ၍ ပေးသင့်လျှင် သံဃာက အပလောကန (သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်မှု) ကံကိုပြု၍ပေးပါ၊ ကထိန်လျှာအဝတ်ကို ပေးစဉ်က ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးရသကဲ့သို့ နောက်ဆပ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးဘွယ်မလိုပါ။

အဝဿေသေ-ကြွင်းကုန်သော၊ ကထိနာနိသံဿေ-ကထိန်အာနိသင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗလဝဝတ္ထာနိ-အားရှိသော အဝတ်တို့ကို၊(များစွာသောအဝတ်တို့ကို၊) ဝဿာဝါသိက ဒွိတိကာယ – ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏ တည်စဉ်အားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဒွိတိကာယ - တည်နေကြောင်းအစဉ်၏၊ (ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်၏)၊ အဘာဝေ - မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊) ထေရာသနတော - ထေရ်ကြီး၏နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ- ဂရုဘဏ်ကို၊ နဘာဇေတဗ္ဗံ- မဝေဘန်ထိုက်၊ [သံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ထားပါ–ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ကေသိမာယ- တခုထည်းသာ ဥပစာရသိမ်၌၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ဝိဟာရာ- ကျောင်းတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ - ကုန်အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေ - ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ကေတ္တ- တခုသောအရပ်၌၊ ကထိနံ- ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗံ–ခင်းရာ၏၊ ဝိသုံ ဝိသုံ - အသီးအသီး၊ (ကျောင်းတိုင်း ကျောင်းတိုင်း၊) အတ္ထရိတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ဧကဒါနိ-၌၊ ယထာစ-အကြင် အစီအစဉ်ဖြင့်လည်း၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ယထာစ- ဖြင့်လည်း၊(ကထိနံ) အနတ္ထတံ- မခင်းအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တံဝိဓိံ-ထိုအစီအစဉ်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော-ဖြင့်၊ ဒေးဿတုံ - ငှါ၊ ဧဝံ စ၊ ပေ၊ အနတ္ထတန္တိ – ဟူ၍၊ ဝတ္ဝာ - ဟောတော်မူပြီး၍၊ အကရဏီယဥ္စေဝ-မပြုသင့် မပြုထိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ မဟာဘူမိကဉ္စ-ကြီးကျယ်သော ဖြစ်ရာ

× × × × × × ×

ဝဿာဝါသိက ဒွိတိကာယ။ ။[ဝဿာဝါသ – မိုးလေးလပတ်လုံး နေခြင်း (ဝါတွင်း၌ ဝါမပျက်အောင် နေခဲ့ခြင်း) + ဧက-ရှိသူများ၊ ဝဿာဝါသိက-ဝါတွင်း၌ ဝါမပျက်အောင် နေခဲ့ခြင်း ရှိသူများ၊ တိဋ္ဌတိ တောယာတိ ဒွိတိ – ရပ်တည်ကြောင်းအစဉ်၊ ဒွိတိယေဝ ဒွိတိကာ၊ ဝဿာဝါသိကာနံ + ဒွိတိကာ ဝဿာဝါသိက ဒွိတိကာ၊ ဝေစုဝေသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ရပ်တည်ကြောင်းအစဉ်ကို "ဝဿဝါသိက ဒွိတိကာ" ဟု ခေါ်သည်၊ ဤ အစဉ်ကိုပင် "ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်" ဟု ခေါ်ကြသည်၊] သံဃာအများရှိသောကျောင်းတိုက်၌ ရသမျှ သံဃိကအဝတ်ကို ထေရ်စဉ်ဝါစဉ်ဖြင့် ဝေစုပေးလေ့ရှိလျှင် ရှေး ဝေစုဝေစဉ်က မလောက်၍ ဆိုင်းငုံထားရသော အစဉ်မှစ၍ ဤသံဃိကသက်နန်းကို ဒေပါ၊ ထိုသို့ ရှေးက ဝေစဉ်မရှိလျှင်ကား ထေရ်ကြီး၏နေရာမှ စ၍ဝေပါ။

သစေ ပန၊ပေ၊နဝဋ္ဋတိ။ ။ကထိန်သက်နန်းပေးစဉ်က သိမ်တွင်း၌ပေးပြီးနောက် ခင်းသောအခါ ကျောင်းတိုက်သံဃာအားလုံး စုပေါင်း၍ သိမ်တွင်း၌ဖြစ်စေ သိမ်ပြင်၌ဖြစ်ခစေ ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် သင့်တော်ရာအရပ်၌ ခင်းနိုင်ပါသည်၊ ကျောင်းတိုက်တခုထည်း၌ (အချင်းချင်း မတဲ့သောကြောင့်) နှစ်ကထိန် သုံးကထိန်ကား မခံကောင်း မခင်းကောင်း။

အကရဏီယံ, မဟာဘူမိကံ။ ။မူလဝါကျတုန်းက "ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္ထတံ ဟောတိ" စသည်ဖြင့် အတ္ထတကို ရှေးဦးစွာပြသော်လည်း အကျယ်ပြုရာ၌ အနတ္ထတကို ရှေးဦးစွာ ပြရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုရှိ "အကရဏီယဥ္စေဝ, မဟာဘူမိကဉ္စ"

ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အနတ္တတလက္ခဏံ-အနတ္တတ၏ လက္ခာဏာကို၊ တာဝ-အတ္တတ၏ လက္ခဏာမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿနွော-ပြတော်မူလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ နှ ဥလ္လိခိတမဇ္ဈေနာတိ အာဒိကေ-အစရှိကုန်သော၊ စတုဝိသတိ-နှစ်ဆဲ့ ၄ ပါး သော+အာကာရေ- အခြင်းအရာတို့ကို၊ (ဘဂဝါ) ဒဿသိ – ပြတော်မူပြီ၊ တတော – ထို နှစ်ဆဲ့လေးပါးသော အခြင်းအရာမှ၊ ပရံ - နောက်၌၊ အတ္တတ လက္ခဏံ - အတ္တတ၏ သဘောလက္ခဏာကို၊ ဒဿန္တော - သည်၊ (ဟုတ္တာ) အဟတေန အတ္တတန္တိ အာဒိကေ- အစရှိကုန်သော၊ သတ္တရသ-တဆဲ့ခုနစ်ပါး ကုန်သော၊ အာကာရေ-တို့ကို၊ (ဘဂဝါ)ဒဿသိ- ပြီ၊ ဟိ- မှန့်၊ ပရိဝါရေဝိ-ဿလည်း၊ စတုဝိသတိယာ၊ပေ၊ ကထိနန္တိ - ဟူ၍၊ ဇာဒမေဝလက္ခဏံ- ဤ လက္ခဏာကိုပင် (ဤအနတ္တတ၏ သဘောလက္ခဏာ, အတ္တတ၏ သဘော လက္ခဏာကိုပင်၊ ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ၊[စတုဝိသတိယာ–နှစ်ဆဲ့လေးပါးသော၊ အာကာရေဟိ- တို့ဖြင့်၊ ကထိနံ အနတ္တတံ ဟောတိ၊ သတ္တရသဟိ - ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ ကထိနံ အတ္တတံ ဟောတိ။]

တတ္ထ - ထို နှစ်ဆဲ့လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့တွင်၊ ဥလ္လိခိတမဇ္ဈေနာတိ-ကား၊ **ဒီ**ဃတောစ-အလျားအား**ဖြင့်**ရှင်း၊(အလျားဘက်မှရှင်း၊)ပုထုလတောစ-အနံအား**ဖြင့်**ရှင်း၊(အနံဘက်မှရှင်း၊)ပမာဏဂ္ဃဟဏမတ္တေန-အတိုင်းအရှည်ကို ယူခြင်းမျှ**ဖြင့်**၊ (ယူရုံမျှ**ဖြင့်**၊ နှ ကထိနံ အတ္တတံ ဟောတိ-၌စပ်၊) ဟိ-ခဲ့၊ တနည်း-ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပမာဏံ-အတိုင်း အရှည်ကို၊ (ဖြတ်ဘို့ရန် ပမာဏကို၊) ဂဏ္ဟန္တော-ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တဿ တဿ ပဒေသဿ-ထိုထို အရပ်ကို၊ (ဖြတ်ဘို့ရန် ဖြစ်သော ထိုထိုအရပ်ကို၊) သဉ္ဇာနန္တံ-မှတ်သားခြင်း အကျိုးငှါ၊ နခ၊ဒီဟိ ၁၂-လက်သည်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်မူလည်း၊ ပရိစ္ဆဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿန္တော–ပြုလျက်၊ ဥလ္လိခတိ- အဝတ်၏ အပေါ်၌ ခြစ်၏၊ နလာဋုဒ်သု ဝါ-နဖူးအစရှိသည်တို့၌ မူလည်း၊ ဃံသတိ–ပွတ်တိုက်၏၊ တဿာ–ကြောင့်၊ တံပမာဏဂ္ဃဟဏံ-ထိုပမာဏကိုယူခြင်းကို၊ ဥလ္လိခိတမတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဓောဝနမဇ္ဈေနာတိ– ကား၊ ကထိနဒုဿဓောဝနမဇ္ဈေန - ကထိန်လျာ အဝတ်ကို ဖွပ်

× × × × × × ×

ဟု ဝိသေသန ပြုသည်၊ ထို ဝိသေသနကို "ဟေတုမန္တဝိသေသန" ဟု မှတ်ပါ၊ အကရဏီယဖြစ်သောကြောင့်ရှင်း, မဟာဘူမိက ဖြစ်သောကြောင့်ရှင်း ရှေးဦးစွာ ပြသည်–ဟူလို၊"အကရဏီယ"ဟူသည် ကထိန်ခင်းမှုကို မပြုထိုက်သော " ဥလ္လိခိတ " စသော လက္ခဏာပင်တည်း၊ [မဟာဘူမိကန္တို့ မဟာဝိသယံ၊ စတုဝိသတိ အာကာရဝန္တော် တာယ မဟာဝိတ္ထာရိကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊—ဋီကာ၊]

ဥလ္လိခိတမဇ္ဈေနာ။ ။"ပမာဏဂ္ဃဟဏမတ္တေန"ကို ကြည့်၍ " ဥလ္လိခနံ ဥလ္လိခိတံ–လက်သည်းစသည်တို့ဖြင့် အဝတ်၏အထက်၌+ခြစ်ခြင်း၊ ထို ခြစ်ခြင်းသည် သက်နှံး၏ ဖြတ်ဘို့ရာ ပမာဏကို မှတ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် "ပမာဏဂ္ဃဟဏ"မည်၏၊ ယခုခေတ်

လျော်ခြင်းမျှဖြင့်၊(နဟောတိ–၌စပ်၊)စိဝရိစာရဏာ မတ္တောနာတိ–ကား၊ ပဠကံ-ငါးခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ ဟောတု– ဖြစ်စေ၊ ဇုတိဝါ–ဤသို့ သော်၎င်း၊ သတ္တကံ-၇ ခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊(ဟောတု)၊ ဇုတိဝါ-သော်၎င်း၊ နဝကံ-ကိုးခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ (ဟောတု)၊ ဇုတိဝါ-သော်၎င်း၊ ကောဒသကံ-တဆဲ့တစ်ခဏ်း ရှိသော သင်္ကန်းသည်၊(ဟောတု)၊ ဇုတိဝါ–သော်၎င်း၊ ဧဝံ–သို့၊ဝိစာရိတမတ္တောန-စီရင်အပ်ကာမျှဖြင့်၊(နဟောတိ)၊ဆေဒနမတ္တောနာတိ-ကား၊ ယထာဝိစာရိတဿ- အကြင်အကြင် စီရင်အပ်ပြီးသော၊ (“ပဠကံ ဝါဟောတု” စသည်ဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသော၊)ဝတ္ထုဿ-သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို၊ဆေဒနမတ္တောန-ဖြတ်ခြင်းမျှဖြင့်၊(ဖြတ်ရုံမျှဖြင့်၊ နဟောတိ။)

ဗန္ဓနမတ္တောနာတိ- ကား၊ မောဃသုတ္တကာရောပန မတ္တောန- အချည်းနှီးသော ချည်ငယ်ကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ ဩဝဿိယ ကရဏာမတ္တောနာတိ –

× + × × × × × ×

ကဲ့သို့ ခဲတန်စသည်မရှိသောကြောင့် သင်္ကန်း၏ အလျားအနုံပမာဏကို မှတ်သောအခါ လက်သည်းစသည်ဖြင့် သင်္ကန်းပေါ်၌ အရာထင်အောင်ခြစ်၍ မှတ်ရသည်၊ ယခုအခါ ခဲဘန်စသည်ဖြင့်ခြစ်၍ မှတ်ခြင်းလည်း ပါဝင်နိုင်၏။

ဆက်ဥ၊ဒုံ — ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် “ လိခိတ ”ကို မှတ်၍ ဆိုထားသည်၊ နဖူး စသည်တို့၌ အဝတ်ကို (နှစ်လွှာထပ်၍) ပွတ်တိုက်လျှင်လည်း အခေါက်ရာထင်သောကြောင့် ထိုအရာသည်ပင် သင်္ကန်း၏ အလျားအနုံ ပမာဏဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “နလာဋဒီသုဝါ ဆံသတ်”ဟု မိန့်သည်၊ အာဒိဖြင့် ဒူးဥလည်း ပွတ်တိုက်နိုင်၊ ပေါင်၌လည်း ပွတ်တိုက်နိုင်သောကြောင့် ထိုအရပ်များကို ယူပါ၊ မတ္တာသဒ္ဒါကား၊ ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးအဖြစ်သို့ မရောက်သေး၍ အနည်းငယ်မျှသောကိစ္စဖြစ်သည်-ဟု ပြသော အပ္ပတ္ထဝါစကတည်း၊ ဥလ္လိခိတံ + မတ္တံ ဥလ္လိခိတမတ္တံ၊ ဆိုလိုရင်းကား— “ သံဃာကပေး၍ သင်္ကန်းလျာအဝတ်ရသောအခါ သင်္ကန်းချုပ်ဘို့ရန် အလျားအနုံပမာဏကို ရှေးဥုံးစွာ မှတ်ရ၏၊ ထိုသို့ မှတ်ရုံမျှဖြင့်လည်း ကထိန်ခင်းအပ်သည် မမည်သေးပါ ”ဟူလို။

ဗဠကံဝါ။ ။ပဠ+ပရိမာဏာနိ ယဿာတိ ပဠကံ– ငါးခဏ်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော သင်္ကန်း၊ ပရိမာဏအနက်၌ ကပစ္စည်း၊ ဤ၌ ဧကာဒသက (ဆဲ့တစ်ခဏ်း) သင်္ကန်းကို အဆုံးသတ်ထားသော်လည်း အဝုတ္ထိကပွနဝါသဒ္ဒါကြောင့် ထိ ၁၁ ခဏ်း ထက် များသော အခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းများကိုလည်း ယူနိုင်၏၊ သို့သော် ထိုအခဏ်း များသော သင်္ကန်းတို့မှာ အလုပ်တာဝန် များသလောက် အသုံးပြုရာ၌ အကျိုးမများပါ၊ ရှေးက ပံသုကူသင်္ကန်းများ၌သာ တိုတိုထွာထွာ အဝတ်ဇတ္တုကို စပ်၍ ချုပ်ရသောကြောင့် အခဏ်း ပမာဏမထားဘဲ အလွန်များရသည်၊ ထို့ပြင် — ရှိ ရှိုးသင်္ကန်း ချုပ်ရာ၌ ပဌမ“ခေါင်”ဟု ခေါ်ရသော အဝတ်လွှာ၏ ဝဲဘက် ယာဘက်၌ အစုံရှိ၍ ချုပ်ရသောကြောင့် အခဏ်းများ၌ စုံဂဏန်း မရှိဘဲ (မ)ဂဏန်းချည်းသာ ရှိရပါသည်။

ဗန္ဓနမတ္တောန ။ ။ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝတ်နှစ်စကို ပွေ့စပ်ခြင်းကို “ ဗန္ဓန ” ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ ပွေ့စပ်သောအခါ ထိုအဝတ် ၂ ထည်ကို အပ်ချည်ဖြင့် သိရ၏၊ ထို သိကြောင်းကို “ဓောဝသုတ္တက”ဟု ခေါ်၏၊ ဩဝဿိယချုပ်ခြင်း၏ ရှေးဥုံးစွာအဝို ချုပ်ခြင်းဖြစ်သော

ကား၊ မောဃသုတ္တ ကာနုသာရေန– အချည်းနှီး တည်းထားအပ်သောချည်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဒီဃသိဗ္ဗိတမတ္တေန - အလျား ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ကတ္ထုဿကရဏာ မတ္တေနာတိ - ကား၊ မုဋ္ဌိယပတ္တ ဗန္ဓနမတ္တေန - တလုပ်မြောင်း ဖြစ်သောအလွှာကို ဖွဲ့စပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ဒဋ္ဌကမ္မ ကရဏာမတ္တေနာတိ- ကား၊ ဒွေ-နှစ်လွှာကုန်သော၊ စိမိလိကာယော-အဝတ်လွှာတို့ကို၊ ကေတော– တပေါင်းထည်း၊ ကတ္တာ- ၍၊ သိဗ္ဗိတမတ္တေန - ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ အထဝါ - ကား၊ ပဌမစိမိလိကာ - ပဌမအဝတ်လွှာသည်၊ ဝါ- ကို၊ ယဒေတ္ထာ - ဆက်စပ်၍၊ ထပိတာ - ထားအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ကတိနသာဋကံ - ကထိန်လျာအဝတ်ကို၊ တသာ-ထိုပဌမအဝတ်လွှာ၏၊ ကုစ္ဆိစိမိလိကံ-ဝမ်းဘက်၌ဖြစ်သောအဝတ်လွှာကို၊ (အနံ အနားပတ်ကို၊) ကတ္ထာ- ၍၊ သိဗ္ဗိတမတ္တေန - ဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ဇာတိပိအတ္ထော-ဤအနက်သည်လည်း၊ (ဟောတိ၊) မဟာပစ္စရိယံ- ၌၊ ပကတိစိဝရဿ- ပကတိသင်္ကန်းအား၊ (ကထိန်လျာမဟုတ်သော နဂိရိရှိရင်းစွဲ အဝတ်အား၊) ဥပဿယဒါနေန - အပေါ်၌ ထပ်၍ပေးခြင်းဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ဇာတိ

× × × × × × ×

ကြောင့် ထိုဗန္ဓနကို"မောဃသုတ္တကာရောပန"ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊[ဤမောဃသုတ္တက ကိုပင် သိထားအပ်(တည်းထားအပ်)သောကြောင့် " သိအပ် သိခြင်း , တည်းအပ် တည်းခြင်း"ဟု ခေါ်ကြသည်။]

သြဝဿိယ ကရဏာ။ ။နောက်၌ "ဝဋ္ဋေတ္ထာ ကရဏံ သြဝဿိကံ"ဟု ဖွင့်လိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် "သြ"ကို အနက်မရှိ ကြိုပါ၊ မောဃသုတ္တတင်တုန်းက အပြီးသတ် ချုပ်ခြင်း မဟုတ်၊ ယခုမှ အပြီးသတ်လုံး၍ ချုပ်ခြင်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မောဃသုတ္တကသို့လိုက်၍ အလျားချုပ်ခြင်းကို " သြဝဿိယ "ခေါ်သည်ဟု ကြိုပါ၊ သြဝဿနံ သြဝဿော-တည်း ထားအပ်ပြီးသော အစ ၂ ခုကို လုံးရှိုချုပ်ခြင်း၊ သြဝဿော ယသ္မာ အတ္ထိတိ သြဝဿိ ယံ–လုံး၍ချုပ်ခြင်းရှိသော ချုပ်မှု၊ သြဝဿိယသ္မာ + ကရဏံ သြဝဿိယကရဏံ။

ကတ္ထုဿ, မုဋ္ဌိယ။ ။ ရှေးက " တလုပ်မြောင်းဖွဲ့ခြင်း " ဟု ပေးကြ၏၊ အဝတ် ၂ စ၏ အလည်က မြောင်းကို "တလုပ်"ဟု ခေါ်ခြင်း, ပါဠိလို "ကတ္ထုဿ, မုဋ္ဌိယ"ဟု ခေါ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ကျွမ်းကျင်သူတို့အား မေးမြန်းကြပါလေ။

အထဝါ။ ။ ပဌမစိမိလိကာတိ ကထိနဝတ္ထုတော အညာ အတ္ထနော ပကတိ စိမိလိကာ – မိမိ၏ နဂိရိရှိပြီးအဝတ်၊....ကုစ္ဆိ၊ပေါမတ္တေနာတိ ထိရဇ်္ဃာနံ စိဒိလိကာနံ (ခိုင်မြဲသော အဝတ်သစ်နှင့် ဟောင်းနွမ်းသော မူလရှိပြီး အဝတ်တို့ကို) ကေတော ကတ္တာ သိဗ္ဗနသ္မေတံ အမိဝစနံ။

မဟာပစ္စရိယံ, ကုရုန္ဒိယံ။ ။"ပကတိ စိဝရဿ ဥပဿယဒါနေန"နှင့် "ပကတိ ပတ္တ ဗန္ဓစိဝရံ ၊ပေ၊ အလ္လိယာပနမတ္တေန " ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားနှစ်ရပ်သည် စကားအသုံးသာကွဲ၍ အဓိပ္ပါယ်မှာ သဘောတူ၏၊ ထိုသို့တူကြောင်းကိုပြလို၍ "မဟာ ပစ္စရိယံ"စသောစကားကို ဆိုရသတတ်၊ [မဟာပစ္စရိယံ ကုရုန္ဒိယံစ ဂုဏ္ဌာဝစန နိဒဿနံ ဗျဉ္ဇနေဝ ဘေဒါ အတ္ထေ (ဘေဒေါ) နတ္ထိတိ ဒဿနတ္ထံ ကတန္တိ ဝဒန္တိ၊–ဋီကာ။]

ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုဏ္ဍနိယံ-၌၊ ပကတိပတ္တ ဗန္ဓစိဝရံ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်ပြီးသော အထပ်အလွှာရှိသောသင်္ကန်းကို၊ ဒုပန္နံ-နှစ်ထပ်ရှိသည်ကို၊ ကာတုံ-၌၊ ကုဋ္ဌိစိမိလိကံ - ဝမ်းဘက်၌ဖြစ်သော အလွှာကို၊ (အနုံ အနားပတ်ကို)၊ အလ္လိယာပနမတ္တေန-ငြိကပ်စေခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ၊)ဣတိ ဝုတ္တံ။

အနုဝါတကရဏာ မတ္တေနာတိ - ကား၊ ပိဋ္ဌိ အနုဝါတာရောပန မတ္တေန – ကျောဘက်၌ဖြစ်သော အလျား အနားပတ်ကိုတင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ ပရိဘဏ္ဍကရဏာ မတ္တေနာတိ-ကား၊ ကုဋ္ဌိ အနုဝါတာရောပန မတ္တေန-ဝမ်းဘက်၌ဖြစ်သော အနုံ အနားပတ်ကိုတင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ သြဝဿဂ္ဃဏရဏာ မတ္တေနာတိ - ကား၊ အာဝန္ဓနုကပတ္တာရောပနမတ္တေန – အာဝန္ဓနုကအလွှာကိုတင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ["သြ အဝ- အောက်၌ + ဝဿဂ္ဃ– တိုးပွားစေအပ်သော အနားပတ်" ဟူသည် နဂိုရှိ တလုပ်မြောင်းပေါ်ဝယ် နောက်ထပ် အာဝန္ဓနုကအလွှာ တင်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ တင်ခြင်းကို "သလင်းထောင်ခြင်း" ဟု ဆိုကြသည်၊] ဝါ - တနည်း၊ ကထိနစိဝရတော - ကထိန်လျာသင်္ကန်းမှ၊ ပတ္တံ– အဝတ်လွှာကို၊ ဂဟေတ္ဝာ - ယူပြီး၍၊ အညသ္မိံ - အခြားသော၊ (ကထိန်လျာသင်္ကန်းမှ အခြားသော) အကထိနစိဝရေ-ကထိန်လျာမဟုတ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပတ္တာရောပန မတ္တေန – အာဝန္ဓနုကအလွှာကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ကမ္မလမဒ္ဒန မဂ်တ္တေနာတိ- ကား၊ ကေဝါရံယေဝ- တကြိမ်သာလျှင်၊ ရဇနေ- ဆိုးရည်၌၊ ပက္ခိတ္တေန - ထည့်အပ်သော၊ (ထည့်၍ ဆိုးအပ်သော)၊ ဒန္ဓဝဏ္ဏေန– ဆင်စွယ်ရောင်ရှိသောအဝတ်ဖြင့်၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏေန-ဖက်ရွက်ရော် အဆင်းရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သကိံ ဝါ-တကြိမ်သော်၎င်း၊ ဒွိက္ခတ္တုံဝါ - နှစ်ကြိမ်သော်၎င်း၊ ရတ္တံ - ဆိုးအပ်သည်၊ (သမာနမ္ပိ)-ဖြစ်သော်လည်း၊ သာရုပ္ပံ-လျောက်ပတ်သည်၊ (ရဟန်းများဝတ်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည်၊) သဓေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊(ဧဝံသတိ-သော်၊ ကထိန် အတ္ထရိတုံ) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

× × × × × × ×

အနုဝါတ, ပရိဘဏ္ဍ၊ ။ဝါဓာတ်သည် ဗန္ဓနအနက်ကိုဟော၏၊ အနု-နောံထပ်+ဝါတ – ဖွဲ့စပ်အပ်သော အလွှာ၊ ဝါ – အနားပတ်၊ အနားပတ် ၂ မျိုးတွင် အလျားအနားပတ်သည် အနုဝါတမည်၏၊ သီဟိုဠ်များ ရန်းသကဲ့သို့ သင်္ကန်းရန်းသောအခါ ထို အလျားအနားပတ်သည် ကျောဘက် (လက်မောင်း၏နောက်ဘက်)၌ အများအားဖြင့် ရောက်နေသောကြောင့် ပိဋ္ဌိ အနုဝါတလည်း မည်၏၊ ဘေးအနားက အနားပတ်သည် အခြံအရံဖြစ်သောကြောင့် ပရိဘဏ္ဍ မည်၏၊ သီဟိုဠ်များ ရန်းသကဲ့သို့ ရန်းသောအခါ ဝမ်းဘက်၌ ရောက်နေသောကြောင့် ကုဋ္ဌိ အနုဝါတလည်း မည်၏၊ [ဒိဋ္ဌိ ၊ပေါမတ္တေနာတိ – ဒီဃတော အနုဝါတဿ အာရောပန မတ္တေန၊ ကုဋ္ဌိ၊ပေါမတ္တေနာတိ–ပုထုလတော (အနံအားဖြင့်) အနုဝါတဿ အာရောပနမတ္တေန၊—ဋီကာ။]

နိမိတ္တကတေနာတိ- ကား၊ ဣမိနာဒုဿေန - ဤအဝတ်ဖြင့်၊ ကထိနံ - ကို၊ အတ္ထရိဿာမိ-ခင်းအံ့၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တကတေန - ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်ရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ ဟိ–မှန်၊ တ္တေကမေဝ - ဤမျှလောက်သော စကားကိုသာ၊ ပရိဝါရေ-၌၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ပန–ဝါဒန္တရ၊ အဋ္ဌကထာသုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ အယံ သာဋကော- ဤအဝတ်သည်၊ သုန္ဒရော-ကောင်း၏၊ ဣမိနာ–ဤအဝတ်ဖြင့်၊ ကထိနံ–ကို၊ အတ္ထရိတုံ-၄၊ သင်္ကာ- တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိဧဝံ- သို့၊ နိမိတ္တကမ်ံ-အရိပ်နိမိတ်ပြုမှုကို၊ (သင်္ကန်းလျှော်အောင် အရိပ်နိမိတ်ပြုမှုကို၊)ကတ္ဝာ-၍၊ လဒ္ဓေန-ရအပ်သောအဝတ်ဖြင့်၊(နဟောတိ)၊ ဣတိဝုတ္တံ၊ ပရိကထာကတေနာတိ- ကား၊ ကထိနံနာမ-ကထိန်မည်သည်ကို၊ ဒါတုံ - ၄၊ ဝန္ဒတိ–သင့်၏၊ ကထိနဒါယကော-ကထိန်ဒါယကာသည်၊ ဗဟုံ - စွာ၊ ပုညံ-ကို၊ ပသဝတိ–တိုးပွားစေ၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပရိကထာယ-ပရိယာယ်စကားဖြင့်၊ ဥပဂါဒိတေန- ဖြစ်စေအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (နဟောတိ)၊ [ကထနံ ကထာ၊ ပရိယာယ + ကထာ ပရိကထာ၊] ကထိနံနာမ – ကထိန်သင်္ကန်း မည်သည်၊ အတ်ဥက္ကင်္ဌံ–အလွန်မြတ်သောသင်္ကန်းသည်၊ (ဘဝိတုံ) ဝန္ဒတိ၊ မာတရမ္ပိ-အမိကိုသော်မှလည်း၊ ဝိညာပေတုံ – သိစေခြင်း၄၊ (တောင်းခြင်း၄၊)၊ နဝန္ဒတိ၊ အာကာသတော - ကောင်းကင်မှ၊ ဩတ်ထွာသဒိသမေဝ–သင်္ကန်းကျရောက်လာသော သင်္ကန်းနှင့်တူသည်သာ၊ (ဘဝိတုံ) ဝန္ဒတိ၊ ဣတိ - ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ကုက္ကုကတေနာတိ – ကား၊ တာဝကာလိကေန - တာဝကာလိက ဖြစ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (ထိုကထိန်ခင်းရာကာလမျှ သုံးစွဲဘို့ရန် ၄ါးရမ်းအပ်သောသင်္ကန်းဖြင့်၊ နဟောတိ။)[“တာဝကာလံ+ဂဟိတံ တာဝကာလိကံ”ဟု ပြု၊]

သန္နိမိကတေနာတိတ္ထေ-၌၊(လဇ္ဇမာနော-ရထိုက်သော၊)သန္နိမိ-သန္နိမိသည်၊ ကရဏသန္နိမိစ-ကရဏသန္နိမိဂုင်း၊ နိစယသန္နိမိစ-ဂုင်း၊(ဣတိ-သို့၊)ဒုဝိဓော–၏၊တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊(ထိုသင်္ကန်းလျှော်ရာနေ့၌ပင်၊) အကတ္ဝာ-ချုပ်ဆိုးသမှုမပြုဘဲ၊ ထပေတ္ဝာ–သိမ်းထား၍၊ ကရဏံ- ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ကရဏသန္နိမိ-မည်၏၊ (ပြုခြင်းအားဖြင့် သိမှီးခြင်းမည်၏၊) သံယောသည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ကထိနဒုဿံ - ကထိန်လျှာအဝတ်ကို၊ လဘိတ္ဝာ- ရပြီး၍၊ ပုနဒိဝသေ – နောက်တနေ့၌၊ (နက်ဖန်ခါမှ၊) ဒေတိ - ပေး၏၊ (ကထိန်ခံမည့်ရဟန်းအား ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေး၏၊) အယံ – ဤနောက်တနေ့မှ ပေးခြင်း

× × × × × × ×

ကထိနံနာမ၊ပေ၊ဝန္ဒတိ။ ။ကထိန်သင်္ကန်းဟူသည်မှာ အလွန်သန့်ရှင်း မြင့်မြတ်သော သင်္ကန်းဖြစ်ရမည်၊ မယ်တော်ကိုမျှ မတောင်းကောင်း၊ ကောင်းကင်မှ အလိုအလျောက်ကျလာသော မိုးပေါ်ကျအဝတ်ကဲ့သို့ မည်သူ့ကိုမျှ အရိပ်နိမိတ် ပရိယာယ်စကား ပြောကြား၍ရအပ်သော သင်္ကန်းမျိုး မဖြစ်စေရ၊ ထို့ကြောင့် “နနိမိတ္တကတေန”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

သည်၊ နိစယသန္ဓိမိ-မည်၏၊ (ကထိန်အဝတ်ကို မပေးသေးဘဲ သိမ်းထားသော အားဖြင့် သန္ဓိမိမည်၏၊) [“သန္ဓိမိကတေန – ပြုအပ်သော သိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိသော အဝတ်ဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။] နိသဒ္ဓိယေနာတိ-ကား၊ ရတွေ့ နိသဒ္ဓိ ယေန – ညဉ့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းရှိသော သက်နှံးဖြင့်၊ (ညဉ့်ကို လွန်သွားသော သက်နှံးဖြင့်၊ နှ ဟောဟိ)၊ ပရိဝါဓရိ-၌လည်း၊ နိသဒ္ဓိယံနာမ၊ပေ၊ဥဋ္ဌဟတိတိ-ဟူ၍၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ [(ယသ္မိံ-အကြင်သက်နှံးကို၊) ကရိယမာနေ-ချုပ်ဆိုးသမှု, ပြုအပ်စဉ်၊ အရုဏံ-အရုဏ်သည်၊ ဥဋ္ဌဟတိ-တက်သွား၏၊ တံ-ထိုသက်နှံးသည်၊) နိသဒ္ဓိယံနာမ-ယမည်၏။]

အကပ္ပကတေနာတိ-ကား၊ အနာဒိန္နကပ္ပဗိန္ဒုနာ - မယူအပ်သော ကပ္ပဗိန္ဒု ရှိသော သက်နှံးဖြင့်၊(နဟောတိ၊)[ပါဠိတော်၌“အကပ္ပကတေန-မပြုအပ်သော ကပ္ပဗိန္ဒုရှိးသာသက်နှံးဖြင့်”ဟု ပေး။]အညတြ သံဃာဋိယာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သံဃာဋိ ဥတ္တရာသင်္ဃ အန္တရဝါသကေ–သက်နှံးကြိုး, အပေါဂဲ့ကြိုး ကေသီ, သင်းပိုင်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဒုသေန–သက်နှံးသုံးထည်မှ တပါးသော၊ ပစ္စတ္ထရဏာဒိနာ - အိပ်ရာခင်း အစရှိးသာ အဝတ်ဖြင့်၊(အာဒိဖြင့် မုခပုဉ္ဆနစသော ကျန်သက်နှံး ၅ထည်ကိုယူပါ၊) အတ္ထတံ – ခင်းအပ်သည်၊ (သမာနံ)၊ အနတ္ထတံ - ခင်းအပ်သည် မမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ (အတ္ထော)၊ အညတြ ပဉ္စကေနဝါ အတိရေကပဉ္စဒသကနဝါတိ-ကား၊ ပဉ္စခဏ္ဍာနိဝါ-ငါးခဏ်းတို့ကိုသော်၎င်း၊ အတိရေကာနိ–ငါးခဏ်းထက်ပိုလွန်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍာနိဝါ-အခဏ်းတို့ကိုသော်၎င်း၊ ကတွာ-၍၊ မဟာမဏ္ဍလအနုမဏ္ဍလာနိ-ကြီးစွာသော အဝန်းအဝိုင်း, တဝက် ဖြစ်သော အဝန်းအဝိုင်း, တို့ကို၊ (အိမဉ္စနိကြီး အိမဝန်းငယ်တို့ကို၊)ဒဿေတွာ-ပြုပြီး၍၊ ကတေနဝ-ပြုအပ်သော သက်နှံးဖြင့်သာ၊(ကထိနံ အတ္ထရိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ–မှန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြုအပ်သော်၊ (စီဝရံ-သည်၊ ဝါ- ကို၊)သမန္တာလိကတံ-အိမဝန်းကြီး အိမဝန်းငယ်နှင့်တကွ ပြုအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ–ထို သက်နှံးကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဒုသေန – အခြားသော၊ အစ္ဆိန္နကေနဝါ – လုံးလုံး မဖြတ်အပ်သော သက်နှံးဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဒွတ္တိစတုဒ္ဓဇောနဝါ – ၂ ခဏ်း , ၃ ခဏ်း , ၄ ခဏ်း ရှိသော

\+ × × × × × × ×

ရတ္တိနိသဒ္ဓိယေန ။ ။ချုပ်ဆိုးနေစဉ် မပြီးဘဲ အရုဏ်တက်အောင် တည်ဉ့်ကို လွန်သွားသော သက်နှံးကို“ရတ္တိနိသဒ္ဓိယေန”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုလွန်သွားသော သက်နှံးသည် နိသဒ္ဓိယပါဠိတော် အာပတ်၌ လာသော နိသဒ္ဓိယ သက်နှံးမျိုးကဲ့သို့ စွန့်အပ်သော သက်နှံးမဟုတ်၊ထို့ကြောင့်“ရတ္တိနိသဒ္ဓိယေနာတိ ရတ္တိအတိက္ကန္တေန (ညဉ့်ကို လွန်သွားသော သက်နှံးဖြင့်)”ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသည်။

ဆဒ္ဓိန္နကေန။ ။ဤစကားကိုထောက်၍ ကထိန်သက်နှံးသည် ဖြတ်၍ ချုပ်အပ်သော သက်နှံး ဖြစ်ရမည်၊ မဖြတ်ဘဲ ချုပ်အပ်သောသက်နှံး မဖြစ်ရ၊ ဒွတ္တိစတုက္ကဏ္ဍသက်နှံး

သက်နှံးဖြင့်ဝင်း၊(ကထိနံ အတ္ထရိတုံ)နဝန္ဒတိ၊ အညတြ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထာရာတိ-ကား၊ ပုဂ္ဂလဿ–ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏၊ အတ္ထာရံ-ခင်းခြင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညေန - ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ ခင်းခြင်းမှတပါးသော၊ သံဃသဝါ - သံဃာ၏ သော်ဝင်း၊ ဂဏသဝါ-၏သော်ဝင်း၊ အတ္ထာရေန- ခင်းခြင်းအားဖြင့်၊ (ကထိနံ) အတ္ထတံ နဟောတိ၊[ကထိန်ခင်းရာ၌ သံဃာက ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအား ကထိန်ခင်းဘို့ရန်သက်နှံးပေး၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တပါးကသာ ခင်းရသည်၊ သံဃာစသည်တို့ကား အနုမောဒနာပြုရုံသာ ပြုနိုင်သည်၊]နိဿိမဋ္ဌော အနုမောဒတိတိ-ကား၊ ဗဟိ ဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမ၏ပြင်ဘက်၌၊ (ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်၌၊) ဋ္ဌတော - တည်ဃော ရဟန်းသည်၊ (စေ)အနုမောဒတိ– အာကယ်၍ အနုမောဒနာပြုအံ့၊ [ပါဠိတော်၌ ပါသော"စေ"ကိုယူ၍ပေးသည်၊ နှ+သိမာ နိဿီမာ-ဥပစာရသီမ်မဟုတ်သော ကျောင်းတိုက်၏အပြင်ဘက်အရပ်၊ နိဿိမာယံ+ဋ္ဌတော နိဿိမဋ္ဌော။]အဟတေနာတိ- ကား၊ အပရိဘုတ္တေန-မသုံးစွဲအပ်သော သက်နှံးဖြင့်၊ "ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ-"၌စပ်၊) အဟတကပ္ပေနာတိ - ကား၊ အဟတသဒိသေန – မထုရိုက် (မဖွပ်လျော်အပ်) သေးသော အသစ်နှင့်တူသော၊ ကေဝါရံဝါ- တကြိမ်သော်ဝင်း၊ ဒွိက္ခတ္တုံဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်ဝင်း၊ ခောတေန- ဖွပ်လျော်အပ်ပြီးသော အဝတ်ဖြင့်၊ (ဟောတိ)။

× × × × × × × ×

လည်း မဟုတ်ရ၊ အနည်းဆုံး ၅ ခဏ်းရှိသော သက်နှံးဖြစ်ရမည်– ဟု မှတ်ပါ၊ ကထိန်သက်နှံး မဟုတ်လျင်ကား အစ္ဆိန္နက (ဖြတ်အပ်သော သက်နှံး မဟုတ်သော်လည်း ဝိကပ္ပနာပြု၍ ပရိက္ခာရစောဠအဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဝတ်ကောင်း၏၊) သို့သော် တိစီဝရိက်အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ကား မဆောင်ကောင်းပါ။

အဟတေန။ ။အနတ္ထတလက္ခဏာကို ဖွင့်ပြပြီး၍ အတ္ထတလက္ခဏာကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့်"အဟတေနာတိ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဟညိတ္ထ–ထုရိုက် ဖွပ်လျော်သောအားဖြင့် ညွှန်းဆဲအပ်ပြီ၊ ဧတိ ဟတံ၊ နှ+ဟတံ အဟတံ၊ တကြိမ်တခါမျှ မဝတ်ရသေးသောကြောင့် မဖွပ်လျော်အပ်သေးသော အဝတ်သစ်၊ ထို့ကြောင့် " အဟတ " ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်သည်၊ [အဝတ်၌ ပါရိုးဖြစ်သော ကစည်ရည် စသော အစာကို မချေရသေးသောကြောင့် ဤအသစ်စက်စက်အဝတ်ကို " အစာမချေအပ် သေးသော အဝတ်"ဟုဆင်း, သင်္ကန်းဆိုးပြီးသောအခါ တောင့်နေအောင် ခါက်ထားအပ်သော သင်္ကန်းပေါ်၌ ဂျပ်ပြားကြီးဖြင့် ဖိထားရာမှ ချွတ်ယူအပ်ခါစဖြစ်သောကြောင့်"အသစ်ဂျပ်ချွတ်"ဟုဆင်း ခေါ်စမှတ် ပြုကြရသည်။]

ဒွိက္ခတ္တုံဝါ ဧခေဘောနေ ။ ။ကပ္ပသဒ္ဒါ၏ ကာလယုဂ စသော အနက်တို့တွင် သဒိသအနက် ဟု သိစေလိုရှိ"အဟတ သဒိသေန"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝတ်၍ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်သာ ဖွပ်လျော်ရသေးသောကြောင့် အသစ်စက်စက်နှင့်မထူးခြားသေး၊ အသစ်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သော အဝတ်– ဟူလို၊ [ဤ၌ တကြိမ် နှစ်ကြိမ် ဖွပ်လျော်အပ်သော အဝတ်ကို " အဟတကပ္ပ" ဟု ဆိုသဖြင့် လုံးလုံး မဖွပ်ရသေးသော အဝတ်ကို " အဟတ " ခေါ်ကြောင်း သိသာသည်။]

ဝိလောတိကာယာတိ-ကား၊ ဟတဝတ္ထသာဋကေန- ဖွဲ့လျော်အပ်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်း ပုဆိုးဖြင့်၊ (ဟောတိ)၊ ပံသုကူလေနာတိ - ကား၊ တေဒိသတိ ယာ- နှစ်ဆဲ့ သုံးပါးသော၊ ခေတ္တောသု-ခေတ်တို့၌၊ ဥပ္ပန္နပံသုကူလေန- ဖြစ်သော ပံသုကူသက်နှံးဖြင့်၊(ဟောတိ)၊ [“တေဒိသတိ”၏ သရုပ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ရှုပါ၊] ပံသုကူလိကဘိက္ခုနာ – ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ စောဋကဘိက္ခံ– အဝတ်ဆွမ်းကို၊ (အဝတ်ရှာ လှည့်လည်ခြင်းကို၊)အာဟိဏ္ဍိတွာ - လှည့်လည်ပြီး၍၊ လဒ္ဓစောဋကေဟိ-ရအပ်သောအဝတ်တို့ဖြင့်၊ ကတစီဝရေန-ပြုအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (ဟောတိ)၊ ဇုတိပိ - ဤသို့လည်း၊ ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရိသု – တို့၌၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

ပါပဏိကေနာတိ ပဒဿ-ဟူသောပုဒ်၏၊ အာပဏဒွါရေ-စျေးတံခါးအနီး၌၊ (စျေးပေါက်၌၊) ပတိတပိဏ္ဍောတိကံ-ကျရစ်သောအဝတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကထိနတ္ထာယ-ကထိန်အကျိုးငှါ၊ ဒေတိ- အံ့၊ တေနာပိ– ထိုအဝတ်ဖြင့်လည်း၊ (ကထိနံ အတ္ထရိတုံ)ဝန္တိ၊ ဇုတိအတ္ထော၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တ ဝိပလ္လာသေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်သာ၊ ဓေဒိတဗ္ဗံ – ၏၊ [“အနိမိတ္တကတေန ” စသော ပုဒ်အပေါင်း၏အနက်ကို “နိမိတ္တကတေန”စသည်၌ ဖွင့်အပ်ပြီးသောအနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ–ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ-၌အရာ၌၊ (၌အတ္ထတ၏လက္ခဏာကို ပြရာ၌၊)သဟ ကထိနဿ၊ ဒပၸီဇာယန္တိ အာဒိ–အစရှိသော၊ ဗဟု– များစွာသော စကားကို၊ အဋ္ဌကထာသု–ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ၊ တံ သမ္ဗံ – ထို အလုံးစုံသောစကား

× × × × × × ×

ဝိလောတိကာယ ။ ။ အသစ်, အသစ်နှင့် အလားတူ အဝတ်နှစ်မျိုးကို ပြပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အဝတ်နွမ်း အဝတ်ဟောင်းကို“ဝိလောတိက”ခေါ်သည်ဟု ပြလိုရှိ “ဟတဝတ္ထသာဋကေန”ဟုဖွင့်သည်၊ဟတ-အစားချေအပ်ပြီးဖြစ်၍ ဟောင်းနွမ်းသော+ ဝတ္ထ–အဝတ်၊ သာဋက–ဝတ်ပြီးပုဆိုးနှင့် ကုလားမများဝတ်သော ထဘီ၊ ထိုအဝတ်သည် ဟောင်းနွမ်းသော်လည်း အဟတ, အဟတကပတ္တိလောက် မသစ်-မလတ်ဆတ်ရုံသာ၊ စုတ်ပြတ် ဟောင်းနွမ်းသော အဝတ်ကား မဟုတ်ထိုက်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ “ဟတဝတ္ထသာဋကောတ် အတိဇိဏ္ဏသာဋကော ” ဟု ရှိရာဝယ် “ နာတိဇိဏ္ဏသာဋကော”ဟု ရှိသင့်ပါသည်၊ ကထိနသင်္ကန်းသည် ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသူအား ပေးရမည့် အဝတ်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ကထိနသင်္ကန်းကိုယ်က ဟောင်းနွမ်း နေလျှင် အဘယ်မှာ ပေးထိုက်ပါတော့အံ့နည်း။

ပါပဏိကေန။ ။အာပဏဖြင့် အာပဏဒွါရကို သမီပူပစာရအားဖြင့် ယူစေလိုရှိ “အာပဏဒွါရေ”ဟုဆင်း, ပဏ် ပတိတအနက်ကို ယူစေလိုရှိ “ပတိတ ဝိလောတိတံ” ဟုဆင်း ဖွင့်သည်၊ “အာပဏော + ပတိတံ ပါပဏံ၊ ပါပဏိကံ + ပါပဏိကံ”ဟု ပြ။ [ယောဇနာ၌ကား “ပဿာရိတော+အာပဏော ပါပဏော၊ တသ္မိ+ပတိတံ ပါပဏိကံ”ဟု ပြုလေသည်။]

သည်၊ ပရိဝါရေ–ပရိဝါဒ်၌၊ ပါဠိ အာရဉ္ဇမေဝ-ပါဠိတော်သို့ တက်ရောက်ပြီးသည်သာ၊(ပါဠိတော်၌ သံဂါယနာတင်အပ်ပြီးသည်သာ၊)တသွာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုပရိဝါပါဠိတော်၌၊ အာဂတနယနေဝ – လာသောနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတမ်ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း, ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဇာဓ-ဤကထိနကွန်းကဉ်၌၊ အဝုစ္စမာဓနန – တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သော၊ ဓေတန – ထို ပရိဝါစကားကြောင့်၊ ကထိနတ္ထာရကာသ-ကထိန်ခင်းသောရဟန်း၏၊ ကိဉ္စိ– တစုံတခုသော သိဘွယ်အကျိုးသည်၊ နပရိဟာယတိ-မဆုတ်ယုတ်၊ (တသ္မာ တတ္ထ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတမ်ဗံ။)

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ကထိနတ္ထာရံ-ကထိန်ခင်းပုံကို၊ ဒဿေတွာ- ပြတော်မူပြီး၍၊ ဇာဒါနိ-၌၊ ဥဒ္ဒါရံ-ကထိန်ရုပ်သိမ်းပုံကို၊ ဒဿေတုံ-၄၂၊ ကထဉ္စ၊ပေ၊ကထိနန္တိ အာဒိံ- အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ မာတိကာတိ - ကား၊ မာတရော - အမိနှင့်တူသော အကျဉ်းခေါင်းစဉ်တို့သည်၊ ဇနေတ္တိယော - သားသို့ကိုဖြစ်စေ တတ်သော အမိရင်းနှင့်တူသော အကျဉ်းခေါင်းစဉ်တို့သည်၊ (ဇာမာအဒ္ဒ ၌စပ်၊) ဇာတိအတ္ထော၊ ဟိ - မှန်၊ ကထိနဇ္ဈာရံ – ကထိန်ရုပ်သိမ်းမှုကို၊ တောအဒ္ဒ - ၌ ရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့သည်၊ ဇနေတ္တိယော-ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ တာသု- ထို မာတိကာတို့တွင်၊ အဿာ- ထို မာတိကာ၏၊ ပဂ္ဂမနံ- ဖဲသွားခြင်းဟူသော၊ (ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပသို့ ဖဲသွားခြင်းဟူသော၊) အန္တော- အဆုံးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို မာတိကာသည်၊)ပဂ္ဂမနန္တိကာ-ကာမည်၏၊ ဧဝံ-၌ အတူ၊ သေသာပိ- ကြွင်းသော မာတိကာတို့ကိုလည်း၊ ဧဝဒိတမ္ဗာ- ကုန်၏။ ["နိဋ္ဌာနံ+အန္တော အဿာတိ နိဋ္ဌာနန္တိကာ" စသည်ဖြင့် သိပါ-ဟူလို။]

× × × × × × × ×

ဥဒ္ဓါရ။ ။ဥ-အထက်သို့+ဘရ-ဆောင်ခြင်း၊ ကထိနခင်းသောအခါ ကျောင်းတိုက်၌ "ကထိန်" ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်တမျိုးကို ဖြန့်ခင်းထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထို ဖြန့်ခင်းထားခြင်းမှ ရုပ်သိမ်းမှုကို "ဥဒ္ဓါရ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ကထိနုဒ္ဓါရ(ကထိနုဒ္ဓါရ)–ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း" ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ၊ ရှေးဆရာတို့ကား "ကထိနုဒ္ဓါရ(ကထိနုဒ္ဓါရ)– ကထိန်နုဗ်(နုတ်)ခြင်း" ဟု သုံးစွဲကြ၏။

မာတိကာ။ ။"မာတရောဝိယာတိ မာတိကာ" ဟု ပြု၊ မာတုနောင် ဇာဒအနက်၌ ကပစ္စည်းသက်၊ ဥကို ဇပြု၊ ထို့ကြောင့် "မာတရော၊ပေ၊အတ္ထော" ဟု ဖွင့်သည်၊ [မာတာဝိယာတိ မာတိကာ၊ ဇာဝတ္ထေ ကပစ္စယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန သိဒ္ဓမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ မာတိကာတိ မာတရောတိ အာဒိ၊—ဝိမတိ၊] "ဇနေတ္တိယော"၌ ဇနဓာတ်+ကာရိတ်ဏော+တိပစ္စည်း၊ ဇနေန္တိတိ ဇနေတ္တိယော-ဟု ပြု။

ပဂ္ဂမနန္တိကာ။ ။"ပဂ္ဂမန" ဟူသည့် ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာဖြစ်သောသိမ်(အပိုင်းအခြား)မှ ဖဲသွားခြင်းတည်း၊ အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဝိဂ္ဂဟပြု၊ "ပဂ္ဂမနန္တ" ဟု သမာသ်ပြီးပြီးမှ သွတ္ထ၌ ဇကပစ္စည်းသက်၊ [သမာသန္တကပစ္စည်းမသက်သင့်၊ "ပဂ္ဂမနန္တိကော" ဟု ပုံလိန်လည်း(ကထိနုဒ္ဓါရရောကို ငဲ့၍)ရှိနိုင်သည်။]

ဆက်ဥုံးအံ့—ကထိန်အာနိသင် ငါးပါးကို မဟုက်ပြုယ်အောင် တားဆီးနိုင်သော ပညတ်တမျိုးကို "ပလိဗောဓ"ဟု ခေါ်၏၊ ပလိဗုန္ဓတိ–တားမြစ်တတ်၏၊ ဤတိ ပလိဗောဓော၊ ထို ပလိဗောဓသည် စီဝရပလိဗောဓ အာဝါသပလိဗောဓဟု နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ကထိန်မှ အခြေအရံ အာနိသင်အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သောအဝတ်သည် သက်နှံးချုပ်၍ မပြီးသေးသမျှ ထို အာနိသင်တို့ကို တားဆီးနိုင်သော်ကြောင့် "စီဝရ ပလိဗောဓ"မည်၏၊ ချုပ်၍ပြီးသောအခါ ဖြစ်စေ, ပျောက်ပျက်သွားသောအခါ ဖြစ်စေ, လာလတံ့သော အခြားနည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးသောအခါ ဖြစ်စေ စီဝရုပလိဗောဓ ပျက်၏၊ သို့သော် ဤကျောင်းတိုက်၌ နေမြဲ နေသေးလျှင်ကား အာဝါသပလိဗောဓက တားဆီးထားသောကြောင့် အာနိသင်ငါးပါး ရသေး၏၊ ဤကျောင်းတိုက်၌ " မနေတော့အံ့ " ဟု ကြံ၍ ရွှေ့ပြောင် ဖဲသွားသော အခါ ထို အာဝါသိက ပလိဗောဓလည်း ပြတ်၏၊ ကထိန အာနိသင်လည်း တစ္ဆေပါင်းလပြည့် မရောက်စေကာမူ ပျက်ပြယ်လေတော့၏။

ပဏ္ဏမနံ၊ပေ၊ကိ်ကာ။ ။"ပဏ္ဏမနံ+အန္တော အဿာ" ဟူသော ဤဝိဂြိုဟ်အရ မာတိကာကို အရကောက်ရ၏၊ သို့သော် "ဖဲသွားခြင်းအဆုံးရှိသော မာတိကာ" ဟု မရှိ၊ ဖဲသွားခြင်း အဆုံးရှိသော ကထိန်နှုတ်ခြင်းသာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် မာတ်ကာကို အရကောက်ရာ၌ ကထိန်နှုတ်ခြင်း၏ ပဏ္ဏမနက္ခိကအမည်ကို မာတိကာ၌တင်စားသော အဘေဒေါပစာရစကား ဟု ဝိမတိဆိုသည်။ ["အဘေဒေါပစာရ"ဟူသည် အကျိုးဖြစ်သော ကထိန်နှုတ်ခြင်း၏ အကျယ်ကို အကြောင်းမာတိကာအကျဉ်း၌ တင်စားသော ဖလူပစာတည်း၊ ထို ပဏ္ဏမနက္ခိက ကထိန်နှုတ်ပုံကိုပြသော " ပဏ္ဏမနက္ခိကာ " ဟူသော ပါဠိကိုကား ကာရကဘူပစာရ(အကြောင်းအနက်၏အမည်ကို အကျိုးသဒ္ဒါ၌ တင်စားသော) အားဖြင့် "ပဏ္ဏမနက္ခိကာ"ဟု ခေါ်ရသည်။]

ဝိမတိ။ ။ပဏ္ဏမနက္ခိကော ကထိနုဇ္ဇာရော ဧဝ ဟိ သယံ အတ္ထနော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ (မိမိဟူသော ကထိန်နှုတ်ခြင်း ကိုယ်တိုင် ဖဲသွားခြင်းအဆုံး၌ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်) ဧဝ မဘေဒေါပစာရေန မာတိကာတိ ဝုတ္တော၊ ဥဿာရသော်ဝ ပဏ္ဏမနန္တေ သမုပ္ပတ္တိတော၊ တမ္မိနိမုတ္တာယစ မာတိကာယ အဘာဝါ၊ တပ္ပကာသိကာပိ စေတ္ထ ပါဠိ မာတိကာတိ ဝတ္တုံ၊ ယုဇ္ဇတိ၊ သာပိဟိ ပဏ္ဏမနက္ခိကုဇ္ဇာရပ္ပကာသနေန ပဏ္ဏမနက္ခိကာတိ ဝုတ္တာ၊ ဧသေဝနယော ဧသသုဇ္ဇာရေသုပိ။

အာဒါယသတ္တက ကထာ

နံ ပစ္စေသဿန္တိ–ကား၊ ပုန-တဖန်၊ နံ အာဂမိဿံ-မပြန်တော့အံ့၊ [ပစ္စေသံ၌ "ပတိ+ဣ-ဂတိမ္ဟိ"ဟူသော ဓာတ်+သံဝိဘတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့်"ပုန အာဂမိဿံ"ဟု ဓာတ်နက် ဖွင့်သည်၊] ပန– ဆက်၊ ပဏ္ဏမနက္ခိကေ – ပဏ္ဏမနက္ခိက မည်သော၊ (ဖဲသွားခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော၊) တေသိံ ကထိနဒွါရေ - ၌ ကထိန် ရုပ်သိမ်းခြင်း၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ စီဝရပလိဗောဓော- စီဝရဗလိဗောဓသည်၊ ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်၏၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အာဝါသ ပလိဗောဓော- သည်၊ (ဆိဇ္ဇတိ)၊ ဟိ–မှန်၊ ဧဝံ–သို့၊ ပဏ္ဏမတော - ဖဲသွားသော ရဟန်း၏၊ စီဝရပလိဗောဓော- သည်၊ အန္တောသီမာယ မေဝ - ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌ပင် (ကျောင်းတိုက်

အတွင်းတုန်းကပင်၊) ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်ခဲ့၏၊ (" ကတစီဝရံ " ဟု ဆိုသောကြောင့် သက်နှံးချုပ်၍ ပြီးတုန်းက စီဝရုပလိဗောဓ ပြတ်ခဲ့ပြီ၊) အာဝါသပလိဗောဓော-သည်၊ သီမာတိက္ကမေ-ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ (ဆိဇ္ဇတိ-၏၊)စ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ပက္ကမနန္တိကော၊ပေ၊ဆိဇ္ဇတီဘိ–ဟူသော၊ ဧတံ-၌ ဂါထာစကားကို၊(သံဂီတိကာရေဟိ) ပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ၊ [ပက္ကမနန္တိကော - ကမည်သော၊ (ဖဿွားခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော၊) ကထိနဒွါရော - ကထိန်ရပ်သိမ်းခြင်းကို၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ - နေမင်း၏ ဆွေတော်မျိုးတော် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တောပြီ၊ တေဒွ- ၌ပက္ကမနန္တိက ကထိနဒွါရကိုလည်း၊ တေ- သင့်အား၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဝိသဇ္ဇိဿံ– ဘုံ၊ စီဝရုပလိဗောဓော- သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဆိဇ္ဇတိ-၏၊ ပဒွေါ-မှ၊ အာဝါသပလိဗောဓော-သည်၊ ဆိဇ္ဇတိ-၏။]

စီဝရံ အာဒါယာတိ-ကား၊ အကတစီဝရံ - ချုပ်ဆိုးသမှု မပြုအပ်သေးသော သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ (ပက္ကမတိ- ၌စပ်၊)ဗဟိသီမာဂတဿာတိ–ကား၊ အညံ – မူလကျောင်းတိုက်မှ အခြားသော၊ သာမန္တဝိဟာရံ - အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတဿ-ရောက်သော၊(တဿဘိက္ခုနော-၌စပ်၊)ဧဝံ ဟောတိ တိ- ကား၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ - ထို အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ သေနာသနဖာသုကံဝါ-ကျောင်း အိပ်ရာ၏ ချမ်းသာခြင်းကိုသော်၎င်း၊ သဟာယသမ္ပတ္တိံ ဝါ-အဖော်သဟဲ့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုသော်၎င်း၊ ဒိသွာ–တွေ့ရ၍၊ ဝါ–ခြင်းကြောင့်၊ ဧဝံ-၌ကြီသည်၊ ဟောတိ၊ ပန - ဆက်၊ နိဋ္ဌာနန္တိကော - နိဋ္ဌာနန္တိက မည်သော၊ (သင်္ကန်းပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊)တေသ္မိံ ကထိနဒွါရေ-၌၊ အာဝါသပလိဗောဓော-သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော– ထို အာဝါသ ပလိဗောဓသည်၊ နပစ္စေဿံ – မပြန်တော့အုံ၊ (ပြန်၍ မသွားတော့အုံ၊) ဧတိ–သို့၊ စိတ္တော–သည်၊ ဥပ္ပန္နမတ္တော်ယော–ဖြစ်ခါမျှသော်သာလျှင်၊ ဆိဇ္ဇတိ၊ စ-သာဓကကား၊ နိဋ္ဌာနန္တိကော၊ပေ၊ ဆိဇ္ဇတိတိ - ဟူသော၊ တံ - ၌ဂါထာ စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)ပိဝုတ္တံ၊ [နိဋ္ဌာနန္တိကော-ကမည်သော၊ (သင်္ကန်း ပြီးဆုံးခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော၊) ကထိနဒွါရော-ကို၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ-သည်၊ ဝုတ္တောပြီ၊ တေဒွ–၌ နိဋ္ဌာနန္တိက ကထိနဒွါရကိုလည်း၊ တေ - အား၊ အဟံ- သည်၊ ဝိသဇ္ဇိဿံ–ဘုံ၊ အာဝါသပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စီဝရေ - သည်၊ နိဋ္ဌိတေ–ပြီးစီးလသော်၊ စီဝရုပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။]

× × × + × × × ×

အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။ ။အာဒိစ္စသ+ဗန္ဓု အာဒိစ္စဗန္ဓု၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာကီဝင်အနွယ်ကို "အာဒိစ္စဂေါတ္တော"ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် "အာဒိစ္စ ဗန္ဓုနာ" ဟု ဆိုသည်၊ တနည်း– "အာဒိစ္စော+ဗန္ဓု ယသ္မာတိ အာဒိစ္စဗန္ဓု"ဟု ပြု၊ " တာဟံ " ကို တေ+အဟံ"ဟု ယောဇနာ ပုဒ်ဖြတ်သည်၊ "ဧတ္ထတာဟံ ပုစ္ဆိဿံ"၌ကား ပုစ္ဆခြာတ်သည် ဒွိကမ္မကခြာတ်ဖြစ်၍ "တံ+အဟံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရမည်။

တေန နယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သေသမာတိကာ ဝိဘင်းနပိ–ကြွင်းသော မာတိကာတို့ကို အကျယ်ဝေဘန်ခြင်းဌာလည်း၊ အဋ္ဌော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-အထူး ကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကေ-သန္နိဋ္ဌာနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရဌ်၊ (ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန် ရုပ်သိမ်းခြင်းဌာ၊) ဒွေပိ - နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပလိဗောဓာ - တို့သည်၊ ''နေဝိမံ စိဝရံ ကာရေသုံ၊ နု ပစ္ဆေဿ''နွိ-ဟူ၍၊ (''သင်္ကန်းကိုလည်း ချုပ်ဆိုး သမှု , မပြုစေတော့အုံ၊ ပြန်၍လည်း မသွားတော့အုံ '' ဟူ၍၊) စိတ္တေ - ဆုံးဖြတ် ကြောင်းစိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝ-သော်သာ၊ ကေတော-တပြိုင်နက်၊ ဆိဒ္ဓန္တိ-ပြတ်ကုန်၏၊ ဇုတိ-ဤကား အထူးတည်း၊ ဟိ-သာဓကကား၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကော ၊ပေ၊ ဆိဒ္ဓန္တိ တိ- ဟူသော၊ တေံ- ကို၊ (သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ [သန္နိဋ္ဌာနန္တိ ကော-ကမည်သော (ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊) ကထိနဒ္ဓါရော– ကို၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ,ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတဿ–ဤသန္နိဋ္ဌာနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရကို်လည်း၊ တေ အဟံ ဝိသဇ္ဇိသံ- အုံ၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ပလိဗော၊ဓာ- တို့သည်၊ အပုဗ္ဗံ- ရှေလည်း မကျ၊ အစရိမံ–နောက်လည်းမကျ၊ ဆိဒ္ဓန္တိ–ပြတ်ကုန်၏၊]

ဧဝံ - ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗကထိနဒ္ဓါရေသု – အလုံးစုံသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း တို့၌၊ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒေါ-ပလိဗောဓတို့၏ပြတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ပန - ဆက်၊ သော – ထို ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒသည်၊ (သင်္ကာ ဦစ်၊) ယသ္မာ – ကြောင့်၊ ဇုမိနာ ဝုတ္တနယေနစ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအားဖြင့်ဌင်း၊ ပရိဝါရေ-ဦး၊ အာဂတဘာဝေနစ - တိုက်ရိုက်လာသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ဌင်း၊ ဇာနိတုံ-သိခြင်းငှါ၊ သင်္ကာ- တတ်ကောင်း၏၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဝိတ္ထာရတော - အကျယ် အားဖြင့်၊ (မယာ) နဝုတ္တော-မဆိုအပ်၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဣတ္ထေ-ဤပလိဗောဓပြတ်ရာ၌၊ တနည်း, ဣတ္ထေ-ဤ ကထိန်ရုပ်သိမ်းရာ၌၊ သဓ်ဒေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း၊ [ယောဇနာ၌ ''ဣတ္ထာတိ ဇုမသ်ဒ် ကထိနဿာဝရေ'' ဟု စွဲသည်၊] နာသနန္တိဓက–နာသနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရဌ်၊ (သင်္ကန်းပျောက်ပျက်ခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းဌာ၊) အာဝါသ ပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဒ္ဓတိ၊ စိဝရေ - သည်၊ နဋ္ဌေ – ပျောက်ပျက်လသော်၊ (ဓပျောက်ပျက်ခါမှ၊) စိဝရပလိဗောဓော ဆိဒ္ဓတိ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စိဝရေ- သည်၊ နဋ္ဌေ- လသော်၊ စိဝရပလိဗောဓော ဆိဒ္ဓတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နာသနန္တိကောတိ- ဟူ၍၊ (ပျော်ပျက်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းဟူ၍၊) ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ သဝနန္တိကေ - သဝနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရဌ်၊ (ကြားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းဌာ၊) စိဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဒ္ဓတိ၊ တသ္မာ, တဿ- ထို ရဟန်း၏၊ သဝနေန- နှင့်၊ (''မိမိနေခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်ဝယ် ကထိန်ရုပ်သိမ်းပြီ တဲ့''ဟု ကြားခြင်းနှင့်၊) သဟ-တကွ၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဒ္ဓတိ၊

အာသာဝဿွေဒိကေ-အာသာဝဿွေဒိက ကထိနဒ္ဓါရဒ္ဒ၊(သင်္ကန်းဦဖြစ်သော အာသာပြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန်ရပ်သိမ်းခြင်းဦး၊)အာဝါသ ပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စီဝရာသာယ-သင်္ကန်းဦဖြစ်သောအာသာသည်၊ ဥပစ္ဆိန္နာယ-ပြတ်စဲလသော်၊စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤအာသာဝဿွေဒိကကထိနဒ္ဓါရကို၊ (ဝုတ္တော နဝုတ္တော-တို့ဦစပ်၊)ဝါ–သည် (အနေကပ္ပဘေဒေါ ဟောတိ-ဦစပ်၊) ယသ္မာ - ကြောင့်၊ အနာသာယ ၊ပေ၊ နှ ပစ္စယဿ၌ အာဒိနာ - အစရှိသော၊ နယေန - နည်းဖြင့်၊ ဣတရေဟိ – တပါးကုန်သော၊ (အာသာဝဿွေဒိကကထိနဒ္ဓါရမှတပါးကုန်သော၊)ဥဒ္ဓါရေဟိ-ကထိန်ရပ်သိမ်းခြင်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ-တကွ၊ ဧဝါမိဿဒေဿနော-ရောနှောကြောင်း ဒေသနာရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အနေကပ္ပဘေဒေါ- တပါးမက များသောအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [အနာသာယ-မတောင့်တအပ်ရာအရပ်ဦ၊ လဘတိ-ရ၏၊ အာသာယ-တောင့်တအပ်ရာအရပ်ဦ၊ နှ လဘတိ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ)၊ ဣဓေဝ-ဤအရပ်ဦပင်၊ ဣမံစီဝရံ- ကို။ ကာရေဿံ-ချုပ်ဆိုးသမှု, ပြုစေအံ့၊ နှ ပစ္စယဿံ-မပြုန်တော့အံ့၊ (ဣတိ- ဤအကြံသည်၊ ဟောတိ။) အာသာယ, အနာသာယတို့ဦ ဌာနိအာသာ၏အမည်ကို ဌာနအရပ်ပေါ်ဦ တင်စားသော ဥပစာစကား ဟု ကြံပါ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရတော-နောက်ဦ၊(အနာသာဒေါဋ္ဌသကအခဏ်းဦ၊) ဝိသုံ- သီးခြား၊ ဝိတ္ထာရေတွာ-ခွဲ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဣဒ-ဤနေရာဦ၊(ဝိတ္ထာရေတွာ-၍၊ ဘဂဝတာ) နှ ဝုတ္တော၊ [ဣဓ နှ ဝုတ္တောတိ ပါဠိယံ မာတိကာပဒဘာဇနေ သဝနန္တိကာနန္တရံ နှ ဝုတ္တော၊ – ပါဠိတော်ဦ မာတိကာကို အကျယ်ဝေဘန်ရာဝယ် သဝနန္တိက၏ အခြားမဲ့ဦ အာသာဝဿွေဒိကကို ဟောတော်မမူအပ်။]

ဣဓပန-ဤနေရာဦကား၊(မာတိကာ၏ ပဒဘာဇနိဦကား၊)သဝနန္တိကဿ-သဝနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရ၏၊ အနန္တရံ - အခြားမဲ့ဦ၊ သီမာတိက္ကန္တိကော – သီမာတိက္ကန္တိက ကထိနဒ္ဓါရကို၊ (တပေါင်းလပြည့်ဟူသော အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းရှိသော ကထိန်ရပ်သိမ်းခြင်းကို၊)ဝုတ္တော၊ တတ္ထ-ထို သီမာတိက္ကန္တိကကထိနဒ္ဓါရ

× × × × × × ×

သီမာတိက္ကန္တိကော။ ။ သီမာတိက္ကန္တိကော နာမ စီဝရကာလ သီမာတိက္ကန္တိကောတိ ကေနစိ ဝုတ္တံ= တပေါင်းလပြည့် ဟူသော သင်္ကန်းကာလ အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းရှိသော ကထိန်နှုတ်ခြင်းကို သီမာတိက္ကန္တိက–ဟု အချို့ဆရာသည် ဆိုအပ်ပြီ၊ ဗဟိသီမာယံ စီဝရကာလသမယဿ အတိက္ကန္တာ (ဥပစာရသိမ်၏ပြင်ပဦ သင်္ကန်းကာလကို လွန်အပ်သောကြောင့်၊) သီမာတိက္ကန္တိကောတိ အယံ အမှာကံ ခန္တိ၊ — သာရတ္ထ၊ ဤသာရတ္ထအလို“သီမာတိက္ကန္တိကော-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပဦ သင်္ကန်းကာလကို လွန်ခြင်းရှိသော ကထိန်နှုတ်ခြင်း ” ဟု ဆိုရလိမ့်မည်၊ သို့သော် ဤဝါဒကို ဝိမတိဝိနောဒနီ ပဋိသမ္ဘိဒါဒိကိုပင် ထပ်မံအတည်ပြုသည်။

၌၊ စိဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ တဿ- ထိရဟန်း၏၊ ဗဟိသီမာယံ- ဥပစာရ သိမ်ပြင်ပ၌၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ သဟုဇ္ဇာရေ - သဟုဇ္ဇာရ ကထိနဒွါရ၌၊ (ရဟန်းများနှင့်အတူ ကထိန်ရပ်သိမ်းခြင်း၌၊) ဒွေ - ကုန်သော၊ ပလိဗောဓာ—တို့သည်၊ အပုဗ္ဗံ - ရှေလည်းမက္ခ၊ အစရိမံ— နောက်လည်းမက္ခ၊ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ ဇုတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သခ်ေပေါ - အကျဉ်းချုပ်တည်း၊) [“အယံ ပနေတ္ထ သခ်ေပေါ”ကို ပြန်၍လည်ဆွဲသည်။]

ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ အာဒါယဝါရေ – အာဒါယဝါရ၌၊ သတ္တကထိနဒွါရေ—ခုနစ်မျိုးသော ကထိန် ရပ်သိမ်းခြင်းတို့ကို၊ (အာသာဝစ္ဆေဒိက ကထိနဒွါရမှ တပါးသော ၇ မျိုးသော ကထိနဒွါရတို့ကို၊) ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန်-တဖန်၊ သမာဒါယဝါရေပိ-သမာဒါယဝါရ၌ဌင်း၊ ဝိပ္ပကတစီဝရဿ-ဝိပ္ပကတ သင်္ကန်း၏၊ (အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော သင်္ကန်း – ပြုတုန်း ပြုဆဲ ဖြစ်သော သင်္ကန်း၏၊)အာဒါယ သမာဒါယဝါရေသုပိ— အာဒါယဝါရ သမာဒါယဝါရတို့၌ဌင်း၊ ယထာသမ္ဘဝံ-ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ၊ ဇတယေဝ-ထိုခုနစ် မျိုးဣသော ကထိနဒွါရတို့ကိုပင်၊(ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တဇေတာ-ထိုဝါရတို့မှ၊ ပရံ-နောံ၌၊ အန္တောသိမာယံ-ဥပစာရသိမ်အတွင်း၌၊ ပဇ္ဈသဲ, နပဇ္ဈသန္တိ-ဟူသော၊ ဇုမံဝိမိ-ဤ အစီအရင်ကို၊ အနာမသိတ္ဝာဝ-မသုံးသပ်မူ၍သာ၊ နပဇ္ဈသန္တိ—ဟူသော၊ ဇုမမေဝ - ဤ အစီအရင်ကိုသာ၊ အာမသိတ္ဝာ-သုံးသပ်တော်မူပြီး၍ဌင်း၊ အနမိဋ္ဌတေနာတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေနစ - နည်းဖြင့်ဌင်း၊ ယေယေ - အကြင် အကြင် ဝါရတို့သည်၊ ယုဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်သင့်ကုန်၏၊ တေတေ-ထိုထို ဝါရတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ - ကုန်ပြီ။ [“အနမိဋ္ဌတန—ပြန်မည် မပြန်မည် ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိသဖြင့်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] တဇေတာ- ထို ဝါရတို့မှ၊ ပရံ-၌၊ စီဝရာသာယ ပက္ကမတိတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ [စီဝရာသာယ—သင်္ကန်းအာသာရှိရာ အရပ်သို့၊ ပက္က

× × × × × × ×

သဟုဇ္ဇာရေ။ ။ပါဠိတော်၌ “သော ကတစီဝရော ပဇ္ဈသဲ ပဇ္ဈသန္တိ သမ္မာ၊ ကာတိ ကထိနဒွါရံ-ပြုအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းရှိသော ထိုရဟန်းသည် ပြန်မည် ပြန်မည် ဟုကြံစည်၍ ပြန်သောအခါ ကထိနတ်ခြင်းကိုမှီ၏”၊ ဤသို့ ဆိုသောကြောင့် စီဝရပလိဗောဓက အရင်ပြတ်နှင့်၏ ဟု ဆိုရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် “ဒွေ ပလိဗောဓာ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဆိဇ္ဇန္တိ”နှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်လော—ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၏၊ ဝိမတိ ဖြေပုံကား— အကတစီဝရ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ထိုကဲ့သို့ ပြန်မည်—ဟု အဓိဋ္ဌာန် ရှိသင့်၏၊ ပြန်သွား၍ ကျောင်းတိုက်၌ ရှိရင်းစွဲ သံဃာများနှင့် အတူ နတ်သောအခါ ပလိဗောဓ နှစ်မျိုးလုံး ပြတ်သည့် ပက္ခကို ရည်ရွယ်၍ “ဒွေ ပလိဗောဓာ၊ပေ၊ဆိဇ္ဇန္တိ” ဟု ဆိုကြောင်း, ပါဠိတော်၌ “ကတစီဝရော”ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏမျှသာ ဖြစ်၍ အကတစီဝရကိုလည်း ယူနိုင်ကြောင်းကို ပြန်သည်။

မတိ-ဖဿား၏-ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။] ဇာတရေဟိ-အခြံးသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းတို့နှင့်၊ (အာသာဝစ္ဆေဒိက ကထိနဒ္ဓါရမှ တပါးသော ကထိနဒ္ဓါရတို့နှင့်၊) သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဝေါမိဿကနယေန-ရောနှောကြောင်း နည်းအားဖြင့်၊ အနေကက္ခတ္တုံ-အကြိမ်များစွာ၊ အာသာဝစ္ဆေဒိကံ- အာသာဝစ္ဆေဒိက ကထိနဒ္ဓါရကို၊ ဒဿေတွာ၊ ပုန-ဖန်၊ ဒိသံဂမိယဝသေနစ-အရပ်တပါးသို့သွားမည့် ရဟန်း၏အစွမ်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဖာသုဝိဟာရိကဝသေနစ-ချမ်းချမ်းသာသာ နေလိုသောရဟန်း၏အစွမ်းအားဖြင့်ဂုဏ်း၊နိဋ္ဌာနန္တိကေသု-နိဋ္ဌာနန္တိက ကထိနဒ္ဓါရတို့၌၊ ယုဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်သင့်ကုန်သော၊ ကထိနဒ္ဓါရာ-တို့ကို၊(ဘဂဝတာ)ဒဿိတာ။

ဧဝံ-လျှင်၊ ပဘေဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ ကထိနဒ္ဓါရံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ ဇာဒါနိ-၌၊ တေန တေန ကထိနဒ္ဓါရေန-ထိုထို ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း၌၊ ယေ ပလိဗောဓာ-အကြင် ပလိဗောဓတို့သည်၊ ဆိဇ္ဇန္တိ-ပြတ်ကုန်၏၊ ဇာတိ-သို့၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထို ပလိဗောဓတို့၏၊ ပဋိပက္ခေ-ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို၊ (ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အာဝါသ အပလိဗောဓ, စီဝရ အပလိဗောဓတို့ကို၊) ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟူတွာ) ဒွေမေ၊ပေ၊ပလိဗောဓာတိအာဒိံ- အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ စတ္တောနာတိ-ကား၊ ယေန စိတ္တေန- အကြင်စိတ်ဖြင့်၊ သော အာဝါသော- ထို မူလကျောင်းတိုက်သည်၊ ဝါ- ကို၊ စတ္တော- စွန့်လွှတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ (စိတ္တံ) - ထိုစိတ်သည်၊ စတ္တံနာမ - စတ္တမည်၏၊ တေန စိတ္တေန- ထို စွန့်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ (ပက္ကမတိ ၌စပ်၊) ဝန္တ မုတ္တေသုပိ-ဝန်္တ မုတ္တ တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-ပင်တည်း၊ [" ယေန စိတ္တေန သော အာဝါသော ဝန္တော ဟောတိ၊ တံ ဝန္တံနာမ၊ တေန ဝန္တေန " (ထို့ ထွေးအန်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊) ယေန စိတ္တေန သော အာဝါသော မုတ္တော ဟောတိ၊ တံ မုတ္တံနာမ၊ တေန မုတ္တေန (ထို လွှတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်)ဟု နည်းတူသိပါ-ဟူလို။] သမ္ဗတ္တ-အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အနေပါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ- ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဇာတိ- အပြီးတည်း၊ [ပါဠိတော်ကို အစဉ်အတိုင်း သေချာစွာကြည့်လျှင် ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်များကို လွယ်ကူစွာ သိနိုင်ပါသည်။]

ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × ×

ယေန၊ပေ၊စတ္တံနာမ။ ။" ယေန စိတ္တေန "ကို ကြည့်၍ " စဇိယတိ ယေနာတိ စတ္တံ"ဟု ကရဏသာဓနပြုပြီးလျှင် စိတ်ကို အရကောက်ပါ၊ ရှေးစာအုပ်တို့၌"စိတ္တံနာမ" ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်၊"ဝမိယတိ ယေနာတိ ဝန္တံ – ထွေးအန်အပ်ကြောင်း စိတ်၊ မုစ္စတိ ယေနာတိ မုတ္တံ-လွှတ်အပ်ကြောင်းစိတ်"ဟု ပြုစေလို၍"ဝန္တမုတ္တေသုပိ သေဝနယော"ဟု မိန့်သည်။

စီဝရက္ခန္ဓကအဖွင့်

[သက်နှံးနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏အပေါင်း။]

ဇီဝကဝတ္ထုကထာ

စီဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ပဒက္ခိဏာတိ-ကား၊ဆေကာ-ကျွမ်းကျင်သည်၊ ကုသလာ-လိမ္မာသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဘိသင်္ခာတိ- ကား၊ အဘိဂတာ - ရှေ့ရှုရောက်အပ်ရောက်နိုင်၏၊(သွားလာအပ် သွားလာနိုင်၏၊)ကေဟိ-အဘယ်သူတို့သည်၊ အဘိဂတာ-ရှေ့ရှုရောံအပ် ရောက်နိုင်သနည်း၊ ဇာတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ အတ္ထိကေဟိ အတ္ထိကေဟိ-အလိုရှိကုန် အလိုရှိကုန်သော၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ (အဘိဂတာ၊ ဇာတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊) ပန-ဆက်၊ ကရဏတ္ထေ-ကရိဏ်းအနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာနန္တိ-ဟူ၍၊(သံဂီတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ၊ ပညာသာယစ ရတ္တိ ံ ဂစ္ဆတီတိ-ကား၊ ပညာသကဟာပနဏ- ငါးဆယ်သော အာသပြာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ - ယူ၍၊ ရတ္တိ ံ- ည၌၌၊ (တည၌အတွက်)၊ ဂစ္ဆတိ-သွားနိုင်၏၊ နေဂမောတိ-ကား၊ ကုဋုမ္ဗိယဂဏော-သူကြွယ်အပေါင်းတည်း၊ ဝါ-သူကြွယ်အပေါင်းတွင် ပါဝင်သူတည်း။

× × × × × × ×

ပဒက္ခိဏာ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိ။ ။အမ္မပါလိဟူသည် ဤခန္ဓကမ်ှဂုင်း ရှေးဘဝသင္ခန္ဓက မ်ှဂုင်း လာသည်အတိုင်း ထင်ရှားသော အမ္မပါလိပင်တည်း၊ ဤမျှလော်ံ ထင်ရှားသော အမ္မပါလိသည် နဂိုရိုကပင် သရက်ပင်ပေါ်၌ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့သော သတ္တိသ္မိုး ဖြစ်သည်၊ အရွယ်ရောက်သောအခါ အလွန် လှပသူဖြစ်၍ မင်းသားတိုင်းက အလိုရှိနေကြသောကြောင့် တရားရုံးဌ သူရထိုက် ငါရထိုက် ငြင်းခုံကြရာ ထိုရန် မအေးမည်စိုး၍ တရားသူကြီးတို့က အမျှားနှင့် ဆက်ဆံအောင် ပြည်တန်ဆာမရာထူးဖြင့် မြှောက်စား လိုက်ကြလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ပြည်ကြီး၏ အဆင်တန်ဆာ (ပြည်တန်ဆာမ) အဖြစ်ဖြင့် နေစဉ် ဗိမ္မိသာရမင်းသည် ငယ်ရွယ်စဉ်က နောက်ပါ သုံးလေးရောက်နှင့်အတူ ရုပ်ဖျောက်၍ အမ္မပါလိထံ ရောက်ဘူး၏၊ ထိုအကြိမ်၌ပင် ကိုယ်ဝန်ရကြောင်းကို သိ၍ ပြောသောအခါ ဗိမ္မိသာရက လည်း သူ့ကိုယ်သူ ဗိမ္မိသာရမင်းဖြစ်ကြောင်း တိုးတိုးတိတ်တိတ် နှုတ်ဝိတ်လက်ဆောင် ပေးခဲ့၏၊ ကိုယ်ဝန်ရင့်၍ မွေးဖွားသောအခါ “ဝိမလကောဏ္ဍည” အမည်ရှိသော သတ္တိသားကို ရ၏၊ ထို သတ္တိသား ကြီးရင့်သောအခါ ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်၊ အမ္မပါလိမယ်တော်လည်း နောင်အခါ သူ့ဘုယျာဥ်ဝယ် ကျောင်းတိုက်တည်၍ ဘုရားရှင်အား လှူဒန်းပြီးနောက် ကျောင်းအမဖြစ်ပြီးမှ ဘိက္ခုနီပြု၍ ရဟန္တာမဖြစ်လေသည်။ [အမ္မပါလိ ထေရီဂါထာ။]

ဇနပဒေပေ၊ ။“ရာဇဂဟကော နေဂမော”ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိ၏၊ ရာဇဂဟကောဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ နေကြောင်းကို ပြခြင်းဖြစ်သောကြောင့် နေဂမောအရ “နိဂုံးဌနေသူ” ဟု မဖြစ်နိုင်တော့၊ မြို့သင်္ဃနေလောက် ပစ္စည်းမပေါဘဲ တောသင်္ဃနေလောက်သာ ပစ္စည်း

သာလဝတိ ံ၊ပေ၊ဝုဋ္ဌာပေသိတိ-ကား၊ နာဂရာ- မြို့သူမြို့သားတို့သည်၊ (မြို့သူမြို့သားတို့က)၊ ဒွေသတသဟဿာနိ-နှစ်သိန်းတို့ဝင်း၊ ရာဇာ- သည်၊(မင်းက)၊ သတသဟဿံ–တသိန်းဝင်း၊ ဧကတိ-သို့၊ တိဏ္ဏံ သတသဟဿာနိ-သုံးသိန်းတို့ကို ဝင်း၊ အညံ-သုံးသိန်းမှ တပါးသော၊ အာရာမုယျာန ဝါဟနာဒိ ပရိစ္ဆေဒံစ- ခြံ, ဥယျာဉ်, ယာဉ်အစရှိသောအပိုင်းအခြားကိုဝင်း၊ ဒတ္ဝာ-၍၊ ဝုဋ္ဌာပေသုံ-ထစေကြကုန်ပြီ၊(ထူထောင်ကြကုန်ပြီ၊) ဂဏိကဋ္ဌာနေ-အပေါင်းဆိုင်သောမိန်းမအရာ၌၊ (ပြည်တန်ဆာမ အရာ၌၊)ထပေသုံ-ထားကြကုန်ပြီ၊ ဧကတိအတ္ထော-[ဂဏာဃ+သန္နာကာ ဂဏိကာ–လူအပေါင်း၏ဥစ္စာ (အပေါင်းဆိုင် ပြည်တန်ဆာမ၊) ပဋိသတေနစ ရတ္တိ ံ ဂစ္ဆတိတိ- ကား၊ ရတ္တိ ံ - ည၌၊ ပဋိသတေန - အသီးအသီး တရာဖြင့်၊ (တရာစီဖြင့်)၊ ဂစ္ဆတိ–သွားရ၏၊ ဂိလာနံ ပဋိဝေဒေယျန္တိ–ကား၊ ဂိလာနဘာဝံ–ဂိလာန၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေယျံ- သိစေရပါမူကား၊ (ယံနူန–ကောင်းလေစွ၊) ကတ္တာရသုပ္ပေတိ-ကား၊ ဇိဏ္ဏာသုပ္ပေ-ဟောင်းနွင်းသော စကော၌၊ (စကောစုတ်၌၊ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဆန္နေဟိ-၌စပ်။)

ကာ မေ ဒေဝ မာတာ, ကော ပိတာတိ-ဟူ၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိ - မေးသနည်း၊ တံ-ထိုဇီဝကကို၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ရာဇဒါရကာ-မင်းသားတို့သည်၊ ကီဠန္တာ-ကစားကုန်စဉ်၊ ကသဟေ- ငြင်းခုံခြင်းသည်၊ ဥဋ္ဌိတေ-ဖြစ်ပေါ်လသော်၊ နိမ္မာတိကော-အမေ မရှိတဲ့အကောင်၊ (အမိမဲ့သား၊) နိပ္ပိတိကော-အဘေမရှိတဲ့ အကောင်၊(အဘမဲ့သား၊) ဧကတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ ကိရ- ပြောဆိုကြကုန်သတတ်၊ စ- သည်သာ မကသေး၊ အညေသံ - မိမိမှတပါး အခြားကုန်သော၊ ဒါရကာနံ-ကလေးတို့၏ (အထံသို့)၊ ဆဏာဒိသု - ပွဲလမ်းသဘင် အစရှိသော အခါတို့၌၊ စူဠမာတာ မဟာမာတာဒယော- မိထွေး , မိကြီး အစရှိသူတို့သည်၊ (ဒေါလေး, ဒေါကြီး အစရှိသူတို့သည်၊) ကိဉ္စိ- တစုံတခုသော လက်ဆောင်ကို၊ ပဿန္တိ ယထာ-ပို့ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ–တူ၊ တသ-ထိုဇီဝက၏(အထံသို့)၊

× × × × × × ×

ပေါသောကြောင့် “နေဂမော”ကို “ကုဋုမ္ဗိယဂဏော”ဟု ဖွင့်သည်၊ ကုဋုမ္ဗံ+ယဿ+အတ္ထိတိ ကုဋုမ္ဗိယော၊ ဂဏောကား ထိုသဘင်္ဂေးသည် နိဂုံး(ဇနပုဒ – နယ်)သင်္ဂေးအမျိုးအစား ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည် – ဟု ကြံပါ၊ ယောဇနာ၌ “ နိဂမေ + ဝသတိတိ နေဂမော”ဟု ပြုလေသည်၊ ရာဇဂဟကောကို ထောက်၍ စဉ်းစားသင့်၏၊ “နိဂမေ+ဇာတော (ဘဝေါ) နေဂမော”ဟုသာ ပြုသင့်သည်။

ကာမေ၊ပေ၊ပုစ္ဆိ။ ။ဤသို့မေးသောအခါ အဘယမင်းသည် တကယ်ပင် မသိ၍လော, သို့မဟုတ် မပြောလို၍ လေလော မသိရ၊ “ အဟမ္ပိ ခေါ တေ ဘဏေဇီဝက မာတရံ နဇာနာမိ၊ အပိစာဟံ တေ ပိတာ၊ မယာ•သိ ပေါသာပိတော ” ဟု ပြောဆိုလေသည်၊ ဤ၌ အဘယမင်းသား သည် “ မွေးစားသော အဖေ ” ဟု ဆိုသော်လည်း ဇီဝကသူငယ်၏ ကိုယ်ဝန်သည် အဘယမင်းသားနှင့်ရသော ကိုယ်ဝန်ပင်တည်း။

ကောစိ-တစုံတယောက်သည်၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသောလက်ဆောင်ကို၊ နပေသေတိ-မပို့၊ ဏ္ဍတိ-ကြောင့်၊ သော-ထိုဇီဝကသည်၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံကို၊ စိန္တေတွာ-စဉ်းစား၍၊ အဟံ–သည်၊ နိမ္မာတိကောဃေဝ - တာကယ်ပင် အမိမရှိသူသည်၊ (အမှိ)နုခေါ - ဖြစ်လေရော့သလော၊ ဏ္ဍတိ - ထို့ကြောင့်၊ ဇာနနတ္ထံ – သိခြင်းအကျိုးငှါ၊ ကာမေ ဒေဝ မာတာ, ကော ဝိတာတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ။

ယန္တူနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယျန္တိ-ကား၊ အဟံ- သည်၊ ဝဇ္ဇသိပ္ပံ- ဆေးဆရာ၏ အတတ်ကို၊ ယန္တူန သိက္ခေယုံ-သင်ရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဏ္ဍတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ တဿ - ထိုဇီဝက၏၊ တေံ – ဤအကြံသည်၊ အဟောသိကိရ – ဖြစ်သတတ်၊ (ကိ˚)၊ ဏ္ဍမာနိ ဟတ္ထိ အာဿ သိပ္ပါဒိနိ-ဤ ဆင်အတတ်, မြင်းအတတ် အစရှိသောအတတ်တို့သည်၊ ပရူပယာတပဒိသံယုတ္တာနိ-သူတပါးတို့ကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်၏၊ ဝေဇ္ဇသိပ္ပံ- ဆေးဆရာ၏ အတတ်သည်၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂံ - ရှေးအဘို့၌ မေတ္တာရှိသည်၊ (သတ္တဝါများကို အနာရောဂါကင်းကွာ၍ ကျန်းမာ ချမ်းသာစေလိုသော မေတ္တာ ရှေသွားရှိသည်၊ ဟုတ္တာ)၊ သတ္တာနံ – တို့၏၊ ဟိတ ပဋိသံယုတ္တံ-စီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်၏၊ ဏ္ဍတိ-ဤအကြံသည်၊(အဟောသိကိရ၊) တသ္မာ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အကြံဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝေဇ္ဇသိပ္ပ မေဝ-ကိုသာ၊ သန္ဓာယ- ၍၊ ယန္တူနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယျန္တိ-ဟူ၍၊ စိန္တေသိ။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ [နောက်၌ "စောဒိယမာနောဝိ"ဝယ် သမ္ပိဏ္ဍနပဒကို ကြည့်၍ အဝိစကို အနက်ပေးသည်၊ ယောဇနာ၌ "အဝိစ-ကေန္တေန"ဟု စွဲ၏၊] အယံ-ဤဇီဝကသည်၊ ["ပတ္ထနံ အကာသိ"၌စပ်။] ဏ္ဍတော-ဤကမ္မာမှ၊ ကပ္ပသတ သဟဿသ- ကမ္မာတသိန်း၏၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ ပဒုမုတ္တရဿ– ပဒုမုတ္တိုရ်မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဥပဋ္ဌာက်-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ (ဝေဇ္ဇ်၌စပ်၊) အယံ-ဤယောကျ်ားသည်၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော-ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေးဘည်း၊ ဏ္ဍတိ - သို့၊ စတုပရိသန္တရေ – ပရိသတ် ၄ ပါး၏အလယ်၌၊

× × × × × × ×

ဆက်ဥုံးအုံ–အဘယမင်းသား ဆိုသူသည်လည်း ဥဇ္ဇေန်ပြည် ပဒုမဝတီမည်သော ပြည်တန်ဆာမ၏ သားပင်တည်း၊ ဗိမ္မိသာရမဟာရာဇာသည် နှုမျိုစဉ် အခါတုန်းက ပဒုမဝတီ၏ အကြောင်းကို ကြားရ၍ တွေ့ချင်လှသောကြောင့် ပုရောဟိတ်ကို ပြောပြရာ ပုရောဟိတ်က သူ၏ မန္တာန် အစွမ်းဖြင့် ကုန်ရိုးရန်တ်ကို ပူးဝင်စေ၍ ထို ကုန်ရိုးရန်တ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဗိမ္မိသာရမင်းယျိုကလေးကို ပဒုမဝတီ အထံသို့ ဆောင်ပို့ရသတတ်၊ ထိုညှင်ပင် အဘယမင်းသား ကိုယ်ဝန်ကို ရ၏၊ ကိုယ်ဝန်ရကြောင်းကို ပဒုမဝတီသည် ဗိမ္မိသာရမင်းအား ပြောပြလေရာ, ဗိမ္မိသာရမင်းသည် သူ၏အမှတ်အသားပါသော လက်စွပ်ကိုပေး၍ သားတော်ဖွားလျှင် သူ့အထံသို့ပို့ရန် မှာကြားခဲ့လေသည်၊ အဇာတသတ်၏ လုပ်ကြံမှုကြောင့် ခမည်းတော် ဗိမ္မိသာရ မဟာရာဇာ နတ်ရွာစံသော အခါ ထို အဘယမင်းသားသည် သံဝေဂရ၍ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။ [အဘယ ထေရဂါထာ။]

ပတ္ထတဂုဏံ-ပြန့်နှံ့သောဂုဏ် ရှိသော၊ ဝေဇ္ဇ-ဆေးဆရာကို၊ ဒိသွာ-၍၊ အဟမ္ပိ-သည်လည်း၊ ဝေရွပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဌာနန္တရံ-အရာထူးသို့၊ ပါပုဏောယံ-ရောက်ရပါမူကား၊ အဟောဝတ-သြဝ် ကောင်းလေစွ၊ ဇုတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ သတ္ထာဟံ–၇ ရက်ပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ- ဘုရား အမှူးရှိသော၊ သံဃဿ- သံဃာတော်အား၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒတွာ-ပေးလှူပြီး၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္ဒိတွာ– ဝပ်ချပြီး၍၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရား၊.... အဟမ္ပိ-တပည့်တော်သည်လည်း၊ တုမှာကံ–ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ဥပဋ္ဌာကော – အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ အသုကဝဇ္ဇော ဝိယ-ထိုမည်သော ဆေးဆရာကဲ့သို့၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော-ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဘဝေယ္ယံ–ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဇုတိ-သို့၊ ပတ္ထနံ–ဆုတောင်းမှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ၊ တာယ ပုရိမပတ္ထနာယ – ထို ရှေးဦးဖြစ်သော ဆုတောင်းမှုသည်၊ စောဒိယမာနော-တိုက်တွန်း နှိုးဆော်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ သေ(သော)–၌ ဇီဝကသည်၊ ဝေဇ္ဇ သိပ္ပမေဝ- ဆေးဆရာ၏ အတတ်ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ယန္နူနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယျန္တိ-ဟူ၍၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ။

ဒိသာပါမောက္ခောတိ–ကား၊ သဗ္ဗဒိသာသု–အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ ဝိဒိတော–အများသိအပ်သော၊ ပါကဋော-ထင်ရှားသော၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဓာနော-ပြဓာန်းသော၊(ဝေဇ္ဇော ပဋိသဝတိ-၌စပ်၊)ဇုတိအာဂတ္ထာ၊ [“ဒိသာသု+ပါမောက္ခော ဒိသာပါမောက္ခော”ဟု ပြု၊ ပါမောက္ခောကို “ဝိဒိတော ပါကဋော” ဟုဂုဏ်း, “ ပဓာနော ”ဟုဂုဏ်း ၂ နည်းဖွင့်သည်၊] စ– ဆက်၊ တသ္မိံ သမယေ–ဇီဝကဏ်၏ အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ တက္ကသီလတော - တက္ကသိုလ်မှ၊ ဝါဏိဇာ-ကုန်သည်တို့သည်၊ အဘယရာဇကုမာရံ – အဘယမင်းသားကို၊ ဒဿနာယ–ဖူးမြင်ခြင်းငှါ၊ အာဂမံသု- လာကြကုန်ပြီ၊ တေ- ထို ကုန်သည်တို့ကို၊ ဇီဝကော-သည်၊ တုမ္ဟေ- တို့သည်၊ ကုတော- အဘယ်အရပ်မှ၊ အာဂတာ– လာခဲ့ကြကုန်သနည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ (မယံ- ကျွန်ုပ်တို့သည်၊) တက္ကသီလတော–တက္ကသိုလ်မှ၊ (အာဂတာ - လာခဲ့ကြကုန်ပြီ၊) ဇုတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ - ပြောဆိုအပ်သော်၊ တတ္ထ - ထိုတက္ကသိုလ်၌၊ ဝေဇ္ဇသိပ္ပါစရိယော - ဆေးဆရာ၏အတတ်ကို သင်ပေးသောဆရာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသလော၊ ဇုတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ကုမာရ-မင်းသား၊ အာမ-အိမ်း၊ တက္ကသီလာယံ-၌၊ ဒိသာပါမောက္ခော- အရပ်မျက်နှာတို့၌ ထင်ရှားကျော်စောသော၊ ဝါ - အရပ်မျက်နှာတို့၌ ပဓာနဖြစ်သော၊ ဝေဇ္ဇော-ဆေးဆရာသည်၊ ပဋိဝသတိ-နေပါ၏၊ ဇုတိ–၌သို့ ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ဇုတိ-၌စကားကို၊ ဇုတိတလုံး အကြေကြိပါ၊) သုတွာ - ကြားရ၍၊ တေနဟိ- ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဂစ္ဆထ- ပြန်သွားကြကုန်၏၊(တဒါ-၌၊) မယံ–ကျွန်တော်အား၊ အာရောစေယျာထ- ပြောကြပါကုန်၊ ဇုတိအာဟ- ပြီ၊ တေ- ထို

ကုန်သည်တို့သည်၊ တထာ – ထိုပြောအပ်သည့်အတိုင်း၊ အကံသု - ပြုကြကုန်ပြီ၊ သော- ထို ဇီဝကသည်၊ ပိတရံ – ခမည်းတော်ကို၊ အနာပုစ္ဆာ - မပန်ပြောဘဲ၊ တေဟိ- ထို ကုန်သည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ တက္ကသိလံ- တက္ကသိုလ်သို့၊ အဂမာသိ – လိုက်သွားပြီ၊ တေန – ထို့ကြောင့်၊ အဘယံ ရာဇကုမာရံ အနာပုစ္ဆာတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊(သံဂီတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ။

ဇာနာမဟံ၊ပေ၊သိက္ခိတုန္တိ (တွေ-၌၊ ဂုဠ္ဍတ္ထံ– လျှို့ဝှက်အပ်သောအနက်ကို၊) ကိရ(ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ)- ထုတ်ရှင်ပြဉုးအံ့၊ တံ - ထို ဇီဝကကို၊ ဥပသင်္ကမန်္တံ – ချဉ်းကပ်လာသည်ကို၊ ဒိသွာ – မြင်၍၊ သော ဝေဇ္ဇော – ထို ဆေးဆရာသည်၊ တာတ-အမောင်၊ တွံ- သည်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း၊ ဇာတိပုစ္ဆိ၊ သော- ထိုဇီဝကသည်၊ (အဟံ - ကျွန်တော်သည်၊) ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇဿ–ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာ၏၊ နတ္တာ-မြေးဖြစ်သော၊ အဘယရာဇကုမာရဿ–အဘယမင်းသား၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဇာတိ,အာဟ-ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ တာတ - အမောင်၊ ကဿ- ကြောင့်၊ တွံ- သည်၊ ဇာဓ- ဤအရပ်သို့၊ အာဂတော - လာသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း၊ ဇာတိ (ပုစ္ဆိ)၊ တတော– ထိုသို့မေးခြင်းကြောင့်၊ သော-ထို ဇီဝကသည်၊ (အဟံ- ကျွန်တော်သည်၊) တုမှာကံ–အရှင်ဆရာတို့၏၊ သန္တိကေ - အထံ၌၊ သိပ္ပံ- အတတ်ကို၊ သိက္ခိတုံ- သင်ခြင်းငှါ၊ (အာဂတော-သည်၊ အမှိ၊) ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္ဝာ- ပြောဆိုပြီး၍၊ အာစရိယ-ဆရာ၊ အဟံ-သည်၊ သိပ္ပံ-အတတ်ကို၊(ဆေးဆရာ၏အတတ်ကို၊) သိက္ခိတုံ, ဇာနာမိ–အလိုရှိပါ၏၊ ဇာတိ,အာဟ-ပြီ။

ဗဟုဉ္စ ဂဏ္ဍာဘိဘိ - ကား၊ အညေ – ဇီဝကမှ တပါးကုန်သော၊ ခတ္တိယကုမာရာဒယော-မင်းဇာတ်ရှိသော သတ္တိသား အစရှိသူတို့သည်၊ (မင်းသား စသူတို့သည်၊) အာစရိယဿ–အား၊ ဓနံ-ဥစ္စာကို၊ ဒတ္ဝာ-ပေးပြီး၍၊ ကိဉ္စိ - တစုံတခုသော၊ ကမ္မံ- အလုပ်ကို၊ အကတ္ဝာ– မပြုလုပ်မူ၍၊ သိက္ခန္တိ ယေဝ ယထာ–သင်ရုံသာ သင်ကြရကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သော–ထိုဇီဝကသည်၊ နု(သိက္ခတိ)-သင်ရုံသာ သင်ရသည် မဟုတ်၊ ပန – အဟုတ်ကား၊ သော - ထို ဇီဝကသည်၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဓနံ- ကို၊ အဒတ္ဝာ-မပေးနိုင်၍၊ (မပေးနိုင်ခြင်းကြောင့်၊) ဓမ္မန္တေ ဝါသိကော ဝ-ဓမ္မအန္တေဝါသိကသည်သာ၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ ကေ ကာလံ - တချိန်ခဏ၊ ဥပဋ္ဌာယဿ-ဥပဋ္ဌာယ် ဆရာကြီး၏၊ ကမ္မံ- အလုပ်ကို၊ ကရောတိ– ပြုလုပ်ရ၏၊ [အတတ်သင်ပေးသော ဆရာကြီးကိုပင် "ဥပဋ္ဌာယဿ" ဟု ဆိုထားသည်၊] ကေ ကာလံ-၌၊ (သိပ္ပံ)သိက္ခတိ-သင်ရ၏၊ ဝံ သန္တေ ဝိ-ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နော-ဆုတောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊(ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကအဖြစ်သို့ ရှေ.ရှ ဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော)၊ ကုလပုတ္တော - အမျိုးသားသည်၊ အတ္တနော-၏၊ မေဓာဝိတာယ-လျင်မြန်သော ပညာရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုဉ္စ-

များစွာလည်း၊ ဂဏ္ဍာတိ–သင်ယူနိုင်၏၊ လဟုဒ္ဓ- လျင်စွာလည်း၊ ဂဏ္ဍာတိ-၏၊ သုဌုစ-ကောင်းစွာလည်း၊ ဥပဓာရေတိ-စူးစမ်း ဆင်ခြင်နိုင်၏၊ အာသ-ထို အမျိုးသား၏၊(အမျိုးသားဖြစ်သော ဇိဝက၏၊) ဝါ-သည်၊ ဂဟိတဒ္ဓ- သင်ယူအပ်ပြီးသော အတတ်သည်လည်း၊ နသမ္မုဿတိ-မပျောက်ပျက်၊ ဝါ-မမေ့။

သတ္တ စ၊ပေ၊ပညာယတိတိ ထွေ-၌၊(ဂုဠ္ဟတ္ထံ-ကို၊)ကိရ(ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ)-အံ့၊ အယံ ဇိဝကော-သည်၊ (ဥဂ္ဂဟေသိ- ၌စပ်၊) ယတ္တကံ- အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အတတ်ကို၊ အာစရိယော – ဆရာကြီးသည်၊ ဇာနာတိ - သိ၏၊ ယံ-အကြင် အတတ်ကို၊(ဆရာတတ်သလောက် အတတ်ကို၊) အဉ္ဉေ–ဇိဝကမှတပါးသော တပည့်တို့သည်၊ သောဠသဟိဝဿေဟိ - တဆဲ့ ခြောက်နှစ်တို့ဖြင့်၊ (တဆဲ့ခြောက်နှစ်ကြာအောင်၊) ဥဂ္ဂဏှန္တိ-သင်ယူကြရကုန်၏၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အတတ်ကို၊ (တဆဲ့ခြောက်နှစ်ကြာအောင် သင်ယူရသော အတတ်ကို၊) သတ္တဟိမာသေဟိ-ခုနစ်လတို့ဖြင့်၊ (သတ္တဟိဝဿေဟိ-၇ နှစ်တို့ဖြင့်၊) ဥဂ္ဂဟေသိ-သင်ယူပြီး၊ ပန-ထိုသို့ပင် ၇ လတို့ဖြင့် သင်ယူနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဒေဝရညာနတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကဿ-သကြားမင်း၏၊ တေံ-၌အကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊(ကိ˚)၊ အယံ–၌ဇိဝကသည်၊ မုဒ္ဓါနံ- ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဥပဋ္ဌာကော–အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ အဂ္ဂဝိဿာသကော-အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ အကျွမ်းဝင်သူသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ့ံ၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ နံ–ထိဇိဝကကို၊ ဘေသဇ္ဇယောဇနံ-ဆေးကို ယှဉ်စပ်စေနည်းကို၊ (ဆေးဖေါ်စပ်နည်းကို၊) သိက္ခာပေမိ- သင်စေအံ့၊ ဣတိ- ၌အကြံသည်၊ (အဟောသိ)၊ ဧတိ- ၌သို့ ကြံပြီး၍၊ အာစရိယဿ- ၏၊ သရီရေ- ကိုယ်၌၊ အစ္ဆာဝသိတ္ဝာ- ကပ်ဝင်၍၊ ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သင်ပေးအပ်သော်၊ ကမ္မဝိပါကံ – ကံ၏ အကျိုးဖြစ်သော ရောဂါကို၊

× + × × × × × ×

သတ္တာဟိ မာသေဟိ ။ ။အချို့စာအုပ်၌ “သတ္တာဟိ ဝဿေဟိ” ဟု ရှိ၏၊ ရှေးစာအုပ်များ၌ကား “သတ္တာဟိ မာသေဟိ”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်၌ “သတ္တာဟ မေ ဝဿာနိ”ကို ထောက်လျှင် “ သတ္တာဟိ ဝဿေဟိ” ဟု ရှိသောပါဌ်က မှန်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ သို့သော် ၇ နှစ်သင်ရခြင်းမှာ သကြားမင်းသင်ပေးအပ်သော အတတ်များကြောင့်သာ ကြာခြင်းဖြစ်သည်၊ ဆရာကြီး၏ သင်ရိုးအတတ်ကိုကား ၇ နှစ်ကြာအောင် သင်ဘွယ်မလိုပါ၊ ထို့ကြောင့် ဇိဝက၏ ဉာဏ်စွမ်း ပါရမီစွမ်းကို ထောက်လျှင် “သတ္တာဟိ မာသေဟိ”ဟူသော ပါဌ်သာ အမှန်ဖြစ်စရာရှိသည်။ [“ယတ္တကံ သိပ္ပံ အာစရိယော ဇာနာတိ၊ တတ္တကံ အယံ ဇိဝကော ဇာနာတိ ” ဟု နိယမဝါကျ ထည့်၍ ယောဇနာဖွင့်၏၊ ယတ္တကံ, ယံတို့၏ နိယမသည် “တံ သဗ္ဗံ”ဟု ရှိသောကြောင့် ထည့်ဘွယ်မလို ဟု ထင်သည်။]

ကမ္မဝိပါကံ။ ။ကံ၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးဖြစ်သော ရောဂါဟူ၍မရှိနိုင်၊ ကံကိုအရင်းခံ၍ စိတ် ဥတု အားဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါကိုပင် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် “ကမ္မဝိပါကံ”ဟု ဆိုဆားသည်။ [ကမ္မဝိပါကန္တိ ကမ္မပစ္စယ ဥတုစိတ္တာဟာရ သမုဋ္ဌိတံ အပ္ပဋိဗာဟိယရောဂံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ကမ္မဇဿ ရောဂဿ အဘာဝါ—ဝိမတိ။]

ထပေတွာ – ထား၍၊ အာသေသရောဂံ– ကြင်းသော ရောဂါကို၊ ကေနေဝ – တကြိမ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဘေသဇ္ဇယောဂေန–ဆေးကို ယှဉ်စပ်ခြင်းဖြင့်၊ တိကိ ဆ္ဆိတ္တံ- ကုစားခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ တထာ- ထိုစွမ်းနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နံ-ထိဇီဝကကို၊ ဘေသဇ္ဇယောဇနံ-ဆေးကိုယှဉ်စပ်စေနည်းကို၊ သိက္ခာပေသိ- သင်စေပြီ၊(သင်ပေးပြီ။)

ပန– ထိုသို့ပင် သကြားကူ၍ သင်ပေးအပ်ပါသော်လည်း၊ သော- ထိဇီဝကသည်၊ အာစရိယဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ သိက္ခာမိ-သင်နေ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဇာဒါနိ-၌၊ ဇီဝကော-သည်၊ တိကိစ္ဆိတုံ-ဆေးကုခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော - စွမ်းနိုင်လောက်ပြီ၊ ဇာတိ - ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ သက္ကေန – သည်၊ ဝိသဋ္ဌမတ္တေ–လွတ်အပ်ကာမျှဖြစ်လသော်၊ ဧဝံ-သို့၊ (“အဟံ ခေါ ဗဟုဇ္ဇဂဏ္ဟာမိ” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်လာသည့်အတိုင်း၊) စိန္တေတွာ - ကြံ၍၊ အာစရိယံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အာစရိယော-သည်၊ ဇာမိနာ-ဤဇီဝကသည်၊ မမ-ငါ၏၊ အာနုဘာဝေန – အစွမ်းဖြင့်၊ နဉ္ဇဂ္ဂဟိတံ – သင်ယူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဒေဝတာနုဘာဝေန – နတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဂ္ဂဟိတံ - သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဇာတိ - သို့၊ ဥတ္တာဝ- သိ၍သာလျှင်၊ (သိခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊) တေနဟိ ဘဏေတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ - ပြောပြီ၊ သမန္နာ ယောဇနံ အာဟိဏ္ဍန္တောတိ–ကား၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ - နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ ကေကေန – တပေါက် တပေါက်သော၊ ဒွါရေန-တံခါးဖြင့်၊ နိက္ခမိတ္တာ- ထွက်၍၊ စတ္တာရောဒိဝသေ - ၄ ရက်တို့ပတ်လုံး၊ အာဟိဏ္ဍန္တော-လှည့်လည်လသော်၊ (နံ အဒ္ဒဿ ၌စပ်။)

ပရိတ္တံ ပါထေယျံ ပါဒါသိတိ-ကား၊ အပ္ပမတ္တကံ–နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသောရိက္ခာကို၊ အဒါသိ - ပေးပြီ၊ [“ ပါထေယျံ မဒါသိ ” ဟုလည်း ရှိ၏၊] ကသ္မာ – ကြောင့်၊ (အပ္ပမတ္တကံ အဒါသိ - နည်း၊) ကိရ (ယသ္မာ) - ကြောင့်၊ တနည်း, ကိရ-ချဲ့ဥုံးအံ့၊ တဿ-ထိုဆရာကြီး၏၊ တေ-၌အကြိသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ)၊အယံ-ဤဇီဝကသည်၊ မဟာကုလဿ-ကြီးကျယ်သောအမျိုး၏၊ပုတ္တော-သားတည်း၊ ဂတမတ္တော - ရောက်ကာမျှသည်၊ (သမာနော) ယေဝ - ဖြစ်သော်သာ၊ ဗိတိ ဗိတာမဟာနံ-ခမည်းတော် ဘိုးတော်တို့၏၊ သန္တိကာ-အထံမှ၊ မဟာသက္ကာရံ-များစွာသော သက္ကာရကို၊ (များစွာသောဆုလာဘ်ကို၊)လဘိဿတိ–ရလတံ့၊ တတော- ထိုသို့ ရခြင်းကြောင့်၊ မယှံဝါ - ငါ၏သော်၎င်း၊ သိပ္ပသဝါ–အတတ်၏သော်၎င်း၊ ဂုဏံ - ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ နံ ဇာနိဿတိ - မသိလတံ့၊ ပန-အနွယ်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ - ခရီးအကြား၌၊ ဒီဏာပါထေယျော - ကုန်သော ရိက္ခာရှိသည်၊ (သမာနော-သော်၊)သိပ္ပံ- ကို၊ ပယောဇေတွာ– ယှဉ်စေ၍၊ အဝသံ-မဆွတ်ကေန်၊ မယှံစ-၏ဌင်း၊ သိပ္ပသစ- ဌင်း၊ ဂုဏံ-ကို၊ ဇာနိဿတိ-သိလတံ့၊ ဇာတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပရိတ္တံ–အနည်းငယ်သော ရိက္ခာကို၊ ဒါပေသိ–ပေးစေပြီ။

သေဋ္ဌိဘရိယာဒီဝတ္ထုကထာ

ပဿဘေနာတိ- ကား၊ ကေဟတ္ထပုဒ္ဓေန- လက်တခုပ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (သပ္ပိနာ-၌စပ်၊) ပိစုနာတိ-ကား၊ ကပ္ပါသပဒ္ဓလေန-ဝါဂွမ်းလွှာဖြင့်၊ (ဂဏှာဟိ-၌စပ်၊) ယတြ ဟိ နာမာတိ - ကား၊ ယာ - အကြင် သဒ္ဒေးကတော်သည်၊ (ဂါဟာပေသိတိ)နာမ- ယူစေတုံသေး၏၊ (ယူဇေတယ်- ဟု ရှိရသေး၏၊)အယံ ယရဏီ-၌ အိမ်ရှင် သဒ္ဒေးကတော်သည်၊ ယာဝ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ လူခါဝဘ-ခေါင်းပါးလေစွ၊ ဝါ-နှမြောလေစွ" ဟု ပါဠိတော်ထည့်စပ်၊)ကိမ္ပိမာယန္တိ- ကား၊ အယံ(ယရဏီ)-၌ အိမ်ရှင်သဒ္ဒေးကတော်သည်၊ မေ-ငါ့အား၊(ကိဉ္စိ-တစုံတခုသော၊ ဒေယျဓမ္မံ – ပေးထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းကို၊) ကိမ္ပိ(ဒဿတိ)-အဘယ်မှာ ပေးတော့လတ္တံ့နည်း၊ တနည်း-အယံ(ယရဏီ)-သည်၊ မေ-အား၊ (ကိဉ္စိ- သော၊ ဒေယျဓမ္မံ- ပေးထိုက်သော သဘောရှိသော၊) ကိမ္ပိ-အဘယ်ကိုလည်း၊ (ဒဿတိ - ပေးတော့လတ္တံ့နည်း-ဟု ပါဠိတော်ထည့်စပ်၊) ဥပဇာနာမေတဿ သံယမဿာတိ-ကား၊ ကတဿစ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆေးကုမှုအား၎င်း၊ ရောဂုပသမဿစ- ရောဂါငြိမ်းခြင်းအား၎င်း၊ ဥပကာရံ- လျော်စွာပြုတတ်သောကျေးဇူးကို၊ ဇာနာမ- သိပါကုန်၏၊ ဣတိ(အယံ)- ကား၊ အဓိပ္ပါယော-သဒ္ဒေးကတော်၏အလိုဘည်း။[သဒ္ဒတ္ထမဟုတ် အဓိပ္ပါယတ္ထ-ဟူလို။]

သဗ္ဗာလင်္ကာရံ တုယ္ဟံ ဟောတူတိ(ထွေ-၌၊ ဂျွတ်-ကို၊)ကိရ(ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဒဿမိ)-အံ့၊ ရာဇာ-သည်၊ (စိန္တေတ္တာ အာဟ- ၌စပ်၊) ဣမံ- ၌ အလုံးစုံသော တန်ဆာကို၊ သစေ ဂဏှိဿတိ-အကယ်၍ယူအံ့၊(ဒေဝံသတိ)၊ ပမာဏယုတ္တေ-အတိုင်းအရှည်အား သင့်လျော်သော၊ ဌာနေ- အရာ၌၊ နံ-ထိုဇာဝကကို၊ ထပေသာမိ-ထားအံ့၊ [ယူလျှင် သင့်တော်ရုံအရာ၌ ထားမည်-ဟူလို။] သစေ နံ ဂဏှိဿတိ-အကယ်၍မယူအံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ နံ-ထိုဇာဝကကို၊ အဇ္ဇတ္တန္တရိကံ-အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ ဝိဿာသကံ - အကျွမ်းဝင်သူကို၊ (အခြားနေရာ၌ " ဝိဿာသိကံ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသူကို" ဟုလည်းရှိ၏၊)ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတ္တာ-

× × × × × × ×

ဥပ၊ပေ၊သံယမဿ။ ။သာရတ္ထဋ္ဌ "သံယမဿာတိ အာနိသံသဿ၊ ဥပယောဂ ထွေ စေတံ သာမိဝစနံ " ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို " မယံ အဂါရိကာနာမ- တို့မည်သည်၊ ဇတဿ သံယမဿ – ဤအကျိုးကို (ထောပတ်ကို တို့ယူစေခြင်းအကျိုးကို၊) ဥပဇာနာမ-သိပါကုန်၏"ဟု ပေးပါ၊ သို့သော် သံယမသဒ္ဒါ၏ အာနိသံသအနက်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဝိမတိဋ္ဌ သာရတ္ထအဖွင့်ကို သဘောမကျ၍ " ပါဋိယံ သံယမဿာတိ သင်္ကာနဿ အဝိသဇ္ဇနဿ" ဟု ဖွင့်၏၊ သံယမဿ- ထောပတ်ကို စွန့်မပစ်ဘဲ သိမ်းယူထားခြင်း၏၊ ဖလံ-အကျိုးကို၊ ဥပဇာနာမ"ဟု ပေးပါ-ဟူလို၊ ဤအဖွင့်သည် သံယမသဒ္ဒါ၏ စောင့်စည်းခြင်းအနက်နှင့် လျော်၏-ဟု ထင်သည်၊ ဝိသဇ္ဇနဿ၏နောက်၌" ရောဂဿ" ဟု အချို့စာအုပ်၌ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်ဟန်တူသည်။

ကြီး၍၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ ("သဗ္ဗာလက်ာရံ တုယ္ဟံ ဟောတု" ဟူ၍၊) အာဟ- မိန့်ပြီ၊ အဘယ ကုမာရဿဝိ – အဘယ မင်းသား၏ငင်း၊ နာဠကာနမ္ဖိ – ကချေသည် မောင်းမတို့၏ငင်း၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဖြစ်ပြီ၊(ကိ)၊နု ဂဏ္ဍေယျ-မယူပါမူကား၊ အဟောဝတ-သြော်....ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ(စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊) [မယူလျှင် အတွင်းလူ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "မယူလျှင် ကောင်းလေစွ" ဟု အကြံဖြစ်ကြသည်၊]သောဝိ-ထိဇ်ဝကသည်လည်း၊တေသံ-ထိုသူတို့၏၊(အဘယမင်းသားနှင့် မောင်းမတို့၏၊) စိတ္တံ-ကို၊ ဥတ္တာဝိယ– သိသကဲ့သို့၊ ဒေဝ - မင်းမြတ်၊ ဣဒံ – ဤ အလုံးစုံသော တန်ဆာသည်၊ မေ-ကျွန်တော်၏၊ အယျိကာနံ-အဖွားတော်တို့၏၊ အာဘရဏံ– တန်ဆာပါတည်း၊ ဣဒံ– ဤ အလုံးစုံသောတန်ဆာကို၊ မယှံ- ကျွန်တော်အား၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှါ၊ နု ပတိရူပံ-မလျောက်ပတ်ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ဝာ–သံတော်ဥုံး တင်၍၊ အလံ ဒေဝါဘိ အာဒိံ- အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ-သံတော်ဥုံးတင်ပြီ။

အဓိကာရံ မေ ဒေဝေါ သရတူတိ-ကား၊ မေ-ကျွန်တော်၏၊ ဝါ-သည်၊ ကတ သ–ပြုအပ်ပြီးသော ဆေးကုမှုအား၊ ဥပကာရံ-လျော်စွာပြုတတ်သော ကျေးဇူး ကို၊ ဒေဝေါ-မင်းမြတ်သည်၊ သရတု-အမှတ်ရတော်မူပါ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ရာဇာ– သည်၊ ပသန္နော- ကြည်ညိုသည်၊ (ကျေနပ်သည်၊ ဟုတ္တာ) သမ္မာကာရ သမ္မန္နံ– အလုံးစုံ အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ (အိမ်၏ အသုံးအဆောင် အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော၊) ဂေဟဋ္ဌ– အိမ်တော်ကိုငင်း၊ အမ္ဗဂနုယျာနဋ္ဌ– သရက်ဥယျာဉ်ကို ငင်း၊ အနုသံဝစ္ဆရံ-နှစ်စဉ်(နှစ်တိုင်း၊)သတသဟဿ ဥဋ္ဌာနကံ–တသိန်းသော အခွန်ကိုထွက်စေနိုင်သော၊ ဂါမဋ္ဌ-ရွာဆုကိုငင်း၊ မဟာသက္ကာရဋ္ဌ- များစွာသော ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဆုလာဘ်ကိုငင်း၊ ဒတ္ဝာ-ပေးပြီး၍၊ တေနဟိ ဘဏေတိ အာဒိံ–အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ-ပြောပြီ။

ရာဇဂဟသေဋ္ဌိဝတ္ထုကထာ

သက္ခိဿသိပန တုံ ဂဟပတိတိ-ဟူ၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊အာဟ-ပြောသနည်း၊ ကိရ (ယသ္မာ)- ကြောင့်၊ တနည်း, ကိရ- ခဲ့၊ ဣရိယာပထ သမ္ပရိဝတ္တနေန-ဣရိ ယာပုထ်ကို ပြောင်းလွဲခြင်းကြောင်း၊ မတ္ထလုဂ်ံ-ဥုံးဇကွာဂ်သည်၊ နု သဏ္ဌာတိ-ကောင်းစွာမတည်နိုင်၊ အာသစ - ထိုသဌေးဏ်လည်း၊ ဝါ – သည်လည်း၊ တိဟိ သတ္တာဟေဟိ – သုံး သတ္တာဟတို့ဖြင့်၊ နိစ္စလသ- လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၍၊ နိပန္နသ- အိပ်လသော်၊ မတ္ထလုဂ်ံ - သည်၊ သဏ္ဌာဟီသတိ - ကောင်းစွာတည် လတံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တာ-သိ၍၊ သတ္တ သတ္တမာသေ-၇ လ ၇ လတို့ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိ- တ္တာ-ဝန်ခံပြီး၍၊သတ္တ သတ္တ ဒိဝသေပိ-၇ ရက် ၇ ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊အပ္ပဝ နာမ နိဟဋ္ဌေယျ-အိပ်နိုင်တန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံခြင်းကြောင့်၊ နံ-ထိုသဌေးကို၊ ဧဝံ- ဤသို့ "သက္ခိဿသိ ပန တုံ ဂဟပတိ" ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ တေနေဝ–

ထိုးကြောင့်ပင်၊ ပရတော- နောက်၌၊ အပိစ ပဒိုကစ္ဆေဝ မယာ ဉာဒေါတိ-ဟူ၍၊ (ဇိဝကေန) စုတ္တံ။

သိသ ဆ္ဆဝိံ ဥပ္ပါဒေတ္ထာတိ- ကား၊ သိသစမ္ဗံ - ဥုးခေါင်း ရေကို၊ အပဒနတ္ထာ- ဖယ်၍၊ သိဗ္ဗိနိံ ဝိနာမေတ္ထာတိ- ကား၊ သိဗ္ဗိနိံ - ချုပ်စပ်ကို၊ ဝိဝရိတ္ထာ - ဖွင့်၍၊ (ဒဿေသိ-၌စပ်၊) [ဥုးခေါင်း အခွံနှစ်ခု ဆက်စပ်နေသော အရပ်ကို "ချုပ်စပ်= ဥုးခေါင်း အစပ်=ဥုးဆက်"ဟု ခေါ်ကြသည်။] နာဟံ အစရိယ သင်္ကောမိတိ- ကား၊ တဿ-ထို သင်္ခေး၏၊ သရိရေ- ကိုယ်၌၊ မဟာဒါဟော - ကြီးစွာသော ပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိကရ - ဖြတ်သတတ်၊ [ဇရိယာပုထိ မပြောင်းလွဲဘဲ အကြာကြီး အိပ်နေရသည့်အတွက်, ကိုယ်အလွန် ပူလောင်နေသည်မှာ ထုံးစံပင် ဖြစ်၏။] တဿာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့ " နာဟံ အာစရိယ သင်္ကောမိ " ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တိဟိသတ္တာဟေဟိတိ-ကား၊ တိဟိ-သုံးဘက်ကုန်သော၊ ပသေဟိ-ဘေးတို့ဖြင့်၊ ဧကေကေန-တခုတခုသော၊ သတ္တာဟေန-သတ္တာဟ အားဖြင့်၊ [၌ နည်းအားဖြင့် သုံးသတ္တာဟ ဖြစ်သည်-ဟူလို။] ဇနံ ဥဿာရေတ္ထာတိ- ကား၊ ဇနံ-လူအပေါင်းကို၊ နိဟရာပေတ္ထာ-ဖယ်ရှားစေ၍၊ (ဒဿေသိ-၌စပ်။)

ပဇ္ဇောတရာဇဝတ္ထုကထာ

ဇေဂုစ္ဆံ မေ သပ္ပိတိ-ကား၊ အယံ ရာဇာ-၌မင်းသည်၊ ဝိစ္ဆိကဿ-ကင်းမြီးကောက်၏ အတွက်၊(ကင်းမြီးကောက်ကြောင့်၊)ဇာတောကိရ- မွေးဖွားသတတ်၊ ဝိစ္ဆိကဝိသပဋိယာတာယစ-ကင်းမြီးကောက် အဆိပ်ကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှါ လည်း၊ သပ္ပိ-ထောပတ်သည်၊ ဝိစ္ဆိကာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပဋိကူလံ-ချဲ့ရှာဘွယ် ကောင်းသော၊ ဘေသဇ္ဇံ-ဆေးသည်၊ ဇဟာတိ- ၏၊ တဿာ- ကြောင့်၊ ဧဝံ-၌သို့ " ဇေဂုစ္ဆံ မေ သပ္ပိ " ဟူ၍၊ အာဟ- ပြော၏၊ ဥဒ္ဒေကံ ဒဿတီတိ- ကား၊ ဥဂ္ဂါရံ- ကြွေ့ထိုးခြင်းကို၊ ဒဿတိ- ပေးလတံ့၊ ပညာသယောဇနိကာ ဟောတိတိ- ကား၊ ပညာသယောဇနာနိ-ယူဇနာဝေါဟယတို့ တိုင်တိုင်၊ ဂန္တုံ-နှေခြင်းပေါက် သွားခြင်းငှါ၊ သမတ္ထာ-စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ ကေဝလံ- နာဠာဂိရိ , စသည် မဘက်, သက်သက်၊ အသးရညော - ထို မင်း၏၊ ဟတ္ထိနိယေဝ - ဆင်မယဉ်သာသည်သာ၊ နံ-သွားနိုင်သည်မဟုတ်သေး၊ နာဠာဂိရိ-မည်သော၊ ဟတ္ထိ-ဆင်သည်၊ ယောဇနသတံ-ယူဇနာတရာတိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆတိ-နှေခြင်းပေါက်သွားနိုင်၏၊ စေလ ကဏ္ဏောစ- စေလကဏ္ဏ မြင်းတော်ရင်း၊ မုဉ္ဇကေသောစ-မုဉ္ဇကေသ မြင်းတော်ရင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဧဒ္ဒ- နှစ်စီးကုန်သော၊ အဿာ-မြင်းတော်တို့သည်၊ ဝိသယောဇနသတံ-ယူဇနာတရာနှစ်ဆယ်တိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆန္တိ-နှေခြင်းပေါက် သွားနိုင်ကုန်၏၊ ကာကော- ကာကမည်သော၊ ဒါဠော-ကျွန်သည်၊ သဋ္ဌိယောဇနာနိ - ယူဇနာခြောက်ဆယ်တို့ တိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆတိ-နှေခြင်းပေါက် သွားနိုင်၏။

ကိရ–ခဲ့၊ ကေဿ- တံယေဝံသော၊ ကုလပုတ္တဿ-အမျိုးသား၏၊ ဝါ-သည်၊ (နိသိန္နဿ-၌စပ်၊) ဗုဒ္ဓေ- ဘုရားရှင်သည်၊ အနုပုဗ္ဗေ- ပွင့်တော်မမူသေးမီ၊ ကေဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ ဘုဋ္ဌိတုံ- စားခြင်းငှါ၊ နိသိန္နဿ–ထိုင်နေစဉ်၊ ပစ္ဆေက ဗုဒ္ဓေါ-ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါသည်၊ ဒွါရေ- တံခါး၌၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ အဂမာသိ- ကြွသွားပြီ၊ တဿ-ထိုအမျိုးသားအား၊ ကော - သော၊ ပုရိသော- သည်၊ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေါ – သည်၊ အာဂတ်ဘွာ-ကြွလာပြီး၍၊ ဂတော - ပြန်သွားပါပြီ၊ ဇာတိ–သို့၊ အာရောစေသိ-ပြောပြီ၊ သော- ထိုအမျိုးသားသည်၊ သုတွာ-ကြား၍၊ ဂန္ဓ-သွားလော၊ ဝေဂေန- လျင်မြန်စွာ၊ ပတ္တုံ– သပိတ်ကို၊ အာဟရ - ဆောင်ယူချေလော၊ ဇာတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အာဟာရာပေတွာ-ဆောင်ယူစေ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၌၊ သဇ္ဇိတံ-ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော၊ ဘတ္တံ- ထမင်းကို၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံ (အကုန်အစင်)၊ ဒတွာ- လှူ၍၊ ပေသေသိ-ပို့စေပြီ၊ ဇာတရော- အခြားသော ယောကျ်ားသည်၊ တံ- ထိုသပိတ်ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ထပေတွာ-ထား၍၊ ဘန္တေ, အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တုမှာကံ- အရှင်ဘုရားတို့၏အတွက်၊ ကတေန-ပြုအပ်သော၊ ဇာမိနာ ကာယဝေယျာဝစ်တိကေန - ၌ကိုယ်ဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်သူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတ္ထတတ္ထ – အမှတ်မထား တပါးပါးသောဘဝ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော– ဖြစ်ရသည်၊ (သမာနော)ပိ- သော်လည်း၊ ဝါဟနသမ္ပန္နော–ယာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ပတ္ထနံ-ဆုတောင်းမှုတို့၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ သော အယံ–ထို ဒဝယျာဝစ္စပြုသော ၌သူသည်၊ တေရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ပဇ္ဇောတောနာမ- ပဇ္ဇောတမည်သော၊ ရာဇာ- သည်၊ ဇာတော- ဖြစ်ပြီ၊ တာယ ပတ္ထနာယ-ထို ဆုတောင်းမှုကြောင့်၊ အယံ ဝါဟနသမ္ပတ္တိ-၌ ယာဉ်၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏။)

သပ္ပိ ပါယေတွာတိ-ကား၊ သပ္ပိ-ကို၊ ပါယေတွာစ-တိုက်ပြီး၍၎င်း၊ ပရိစာရိကာနံ- အလုပ်အကျွေးတို့အား၊ အာဟာရာစာရေ- အာဟာရကို ပြုကျင့်ခြင်း၌၊ ဝိဓိ-အစီအရင်ကို၊ အာစိက္ခိတွာစ-ပြောပြပြီး၍၎င်း၊ (“နိပ္ပတိ-ထွက်ပြေးပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊)နခေန ဘေသဇ္ဇံ ဩလုမ္ပေတွာတိ-ကား၊ နခေန-လက်သည်းဖြင့်၊ (”နခေ-လက်သည်း၌”ဟုလည်း ရှိ၏၊) ဘေသဇ္ဇ-ဆေးကို၊ ဩဒဟိတွာ-ထား၍၊

× × × × × × ×

ကာယဝေယျာဝစ်တိကေန၊ ။“ ဗျာကရဏ်+အဓိတေ ဝေယ်ျာကရဏိကော ” ဟူရာ၌ ဗျာကရဏမှ ဝေယျာကရဏဖြစ်သကဲ့သို့ ဗျာဝဋမှ ဝေယျာဝဋ္ဋဖြစ်၏၊ ဗျာဝဋ်+ဓိ+အာ+ဝရဓာတ်+တပစ္စည်း၊“ဗျာဝဋ်သ+ဘာဝေါ(ကမ္မံ)”ဟုပြုလျှင် ကျပစ္စည်း သက်၍ “ ဝေယျာဝစ္စံ ” ဟု ပြီးသကဲ့သို့ ၌၌လည်း ကျပစ္စည်း , တ၏ အာကို ဇပြု၍ “ ဝေယျာဝတိယံ ” ဟု ပြီးနိုင်ရကား “ ဝေယ်ျာဝတိယ ” ဟု ရှိပြီးမှ ယကို ကပြု၍ “ဝေယျာဝတိက”ဟု ဖြစ်သည်၊ ကာယေန+ ဝေယျာဝတိတံ ကာယဝေယျာဝတိတံ–ကိုယ်ခြင့်+ကြောင့်ကြစိုက်သူ၏အဖြစ် (ကြောင့်ကြစိုက်သူ၏အလုပ်။)

ပက္ခိပိတ္ဝာ-ထည့်၍၊(ခါဒတိဒ္ဒီစပိ၊)ဇုတိအာတ္ထော၊ နိစ္ဆာရေသိတိ- ကား၊ ဝိရေစေသိ - ဝမ်းလျှောစေပြီ၊ [ဝိပုဗ္ဗ + စရဓာတ် + ကာရိက်ကောပစ္စည်း ဝိရေစန အနက်ဟော။]

× × × + × × × ×

နဓေနု၊ပေ၊ပက္ခိပိတ္ဝာ။ ။သြလုမ္မေတ္ဝာဒ္ဒီ အဝပုဗ္ဗ+လုပဓာတ်+ ဂုဓာဒိတည်း၊ "ဝိလုမ်ပန-(လုယက်ခြင်း)အနက်"ဟော ဟု ဓာတ်ကျမ်းဋီ ဆို၏၊ ဤနေရာ၌ လုယူခြင်း မဟုတ်ဘဲ ရှိ ရိုး ယူခြင်းကိုပင် "သြလုမ္ပန, ဝိလုမ္ပန" ဟု မှတ်ပါ၊ "လက်သည်းဖြင့် ဆေးကိုယူ၍"ဟူလို၊ သြဒဟိတ္ဝာကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊ ပက္ခိပိတ္ဝာလည်း သြဒဟိတ္ဝာကို ထပ်ဖွင့်ခြင်းပင်တည်း၊ "ထည့်ခြင်း" ဟူသည် "မည်သည့်အရာ၌ ထည့်" ဟု အာဓာရကိုင့်၏၊ ထို့ကြောင့် "နဓေ၊ပေ၊သြဒဟိတ္ဝာ"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။

သိဝေယျက ဒုဿယုဂကထာ

သိဝေယျကံနာမ- သိဝေယျကမည်သည်ကား၊ ဥတ္တရကုရုသု- မြောက်ကျွန်းတို၌၊ သိဝထိကံ-သုသာန်၌ဖြစ်သော၊ အဝမင်္ဂလဝတ္ထုံ-မင်္ဂလာမရှိသောအဝတ်တည်း၊ တတ္ထ-တို မြောက်ကျွန်းတို၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ မတံ-လူသေကောင်ကို၊ တေန ဝတ္ထေန-ထိုအဝတ်ဖြင့်၊ ဝေဌေတ္ဝာ- ရစ်ပတ်၍၊ နိက္ခိပန္တိ-ချထားကြကုန်သတတ်၊ တံ - ထိုအဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော အလောင်းကောင်ကို၊ မံသပေသိတိ- အသားတစ်ဟူ၍၊ သလ္လက္ခေတ္ဝာ- မှတ်ထင်၍၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍာက သကုဏာ – ဆင်နှာမောင်းနှင့်တူသော နှာမောင်းရှိသော ငှက်တို့သည်၊ (ငှက်ဆင်တို့သည်၊) ဥက္ခိပိတ္ဝာ-မြှောက်ချီ၍၊ ဟိမဝန္တံကူဋေ-ဟိမဝန္တာတောင်ထွဋ်၌၊ ထပေတ္ဝာ-ထား၍၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်ကို၊ အပနေတ္ဝာ-ဖယ်၍၊ ခါဒန္တိ-ခဲစားကြကုန်၏၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဝနစရကာ- တောလည် မုဆိုးတို့သည်၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ရညော- မင်းဘို၊ အာဟရန္တိ - ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ (ဤနည်းအားဖြင့်၊) ဇုဒံ - ဤအဝတ်ကို၊ ပဒ္ဓာဒေတန - ပဒ္ဓာတမင်းသည်၊ လဒ္ဓံ-

× × × × × × × ×

သိဝထိကံ။ ။သိဝထိကန္တိ သိဝါဇမ္ဗုကာ ကုဏပခါဒနဋ္ဌာယ အာဂန္ဆာ တိဋ္ဌန္တိ ဇ္ဈောတိ သိဝဋ္ဌံ၊ တဒေဝ သိဝထိကံ၊ ဇုမိနာ သိဝထိကာယံ+ ဥပ္ပန္နံ သိဝေယျကံ ထိကသဒ္ဒဿ လောပံ ကတ္ဝာတိ ဒဿေတိ၊ —ယောဇနာ။

ဟတ္ထိသောဏ္ဍကာ၊ပေ၊ခါဒန္တိ။ ။ဟတ္ထိသောဏ္ဍောဝိယ သောဧဏ္ဍော ယေသန္တိ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကာ၊ (သမာသန္တကပစ္စည်း၊) ဟတ္ထိသောဏ္ဍကာစ+ တေ+ သကုဏာ စာတိ ဟတ္ထိသောဏ္ဍက သကုဏာ၊ "ထို ငှက်ဆင်ကြီးတို့သည် မြေဝံကျွန်းမှအဝတ်ကို ချိန်၍ ဟိမဝန္တာတောင်သို့ ယူလာနိုင်၏"ဟူသောစကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် မြောက်ကျွန်းဟူသေဉအရပ်သည် ထို ငှက်ဆင်ကြီးများ ပျံနိုင်လောက်သောအရပ်ဖြစ်၍ အလွန်မဝေးနိုင်၊ ယခုခေတ် ဓလေယာဉ်ပျံတို့ကား ထို ငှက်ဆင်ကြီးတို့ထက်ပင် အားကောင်းစွာရှိသည်။

ရအပ်ပြီ၊ သိဝိရဋ္ဌေ-သိဝိတိုင်းဌ၌၊ ကုသလာ-ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ ဇာတ္တိယော-တို့သည်၊ တိဟိ အံသုဟိ - သုံးမြောင်သော ချည်တို့ဖြင့်၊ သုတ္တံ - ချည်ကို၊ ကန္တန္တိ-ငင်ကြကုန်၏၊ (ချည်သုံးမျှင်ကို ကျစ်၍ ချည်ငင်ကြသည်၊) တေံ-ဤအဝတ်သည်၊ တေန သုတ္တေန-ထိုချည်ဖြင့်၊ ဝါယိတဝတ္ထံ- ရက်အပ်သော အဝတ်တည်း၊ ဇာတိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ [ဤမှ နောက်၌ "တေနာဟု၊ ပေ၊ ဝဒန္တီတိ"ဟု ပါဌ်တမျိုးရှိသေး၏၊ ထိုပါဌ်ကို အပိုဟု ဆိုကြသည်။]

သမန္တိ ံသ ဝိရစနကထာ

သိနေဟေထာတိ— ကား၊ ကိ ံပန — အာဘယ်သို့နည်း၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ကာယော-ကိုယ်တော်သည်၊ လူခေါ-ခြေဝံကပ်ကပ်နေပါသလော၊ ဇာတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (ဘဂဝတော ကာယော) နှ လူခေါ—ခြောက်ကပ်ကပ် မနေပါ၊ (ဇာတိ - ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ - မှန်၊ ဘဂဝတော — ၏၊ အာဟာရေ—အာဟာရတော်၌၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ ဒိဗ္ဗောဇ-နတ်ဩဇာကို၊ ပက္ခိပန္တိ- ထည့်ကြကုန်၏၊ ပန— ဆက်၊ သိနေဟာပနံ - စိုစို ပြေပြေ ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ (စိုစိုပြေပြေ ဖြစ်အောင် ချွေးထုတ်စေခြင်းသည်၊) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကိုယ်တော်၌၊ ဒေါသေ-သလိပ် သည်းခြေစသောအပြစ်တို့ကို၊ တေမေတိ-

× × × × × × ×

သိနေဟေထ၊ ပေ၊ ပက္ခိပန္တီ။ ။"ကာယံ—ကိုယ်တော်ကို၊ ကတိပါဟံ— အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံး၊ သိနေဟေထ-စိုစိုစွတ်စွတ် ဖြစ်ပါစေကုန်လော" ဟု ဇီဝက၏ လျှောက်ပုံကို ထောက်လျှင်"ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်သည် ထိုအချိန်အခါ၌ စိုစိုဖတ်ဖတ် မရှိဘဲဖြစ်နေ၏"ဟု ထင်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်"ကိ ံပန ဘဂဝတော ကာယော လူခေါတိ"ဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍ "နှ လူခေါ "ဟု ဖြေသည်၊ ဘုရားရှင်၏ အာဟာရတော်တိုင်း၌ နတ်တို့က နတ်ဩဇာ ထည့်ကြသောကြောင့် ထိုဩဇာသည် ကိုယ်တော်၌ ပြန့်နှံ့ရကား ခြောက်ခြောက်ကပ်ကပ် မရှိ, စိုစိုပြေပြေပင် ဖြစ်ပါသည်—ဟူလို။ ["သိနေဟေထ"၌ စုရာဒိဂိုဏ်းဝင် ဖြစ်သော်လည်း "ကာယံ"ဟူသော ကံကိုကြည့်၍ ကာရိတ်ပစ္စည်း—ဟု သိပါ။]

သိနေဟာပနံ၊ ပေ၊ ဧဝမာဟ။ ။စာအုပ်တို့၌ "သိနေဟ ပါနံ ပန"ဟု တွေ့ရ၏၊ "သိနေဟေထ"ဟု ကာရိတ် ကောပစ္စည်းပါသော ပုဒ်ဖြင့် ဆိုခဲ့သောကြောင့် ကာပေပစ္စည်းဖြင့် "သိနေဟာပန"ဟု ရှိမှ ရွေနောက်လိုက်သည်၊ သိနေဟဓာတ်သည် စိုစွတ်ခြင်း အနက်ကိုသာ ဟော၏၊ "ဆိ"ဟူသော တေလအနက်ကို မဟောပါ၊ ထို့ကြောင့် "သိနေဟပါနံ—ဆီကို သောက်ခြင်းသည်"ဟူသော ရှေးပါဌ်-အနက်များကို စဉ်းစား သင့်ပါသည်။ [" သိနေဟာပန-စိုစေခြင်း "ဟူသည် " ချွေးထုတ်ခြင်း " ပင်တည်း၊ မှန်၏—သိဒ္ဓဓာတ်သည် သေနဟ အနက်ကိုလည်း ဟော၏။]

ဆိုလိုရင်းကား—ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်သည် ခြောက်ကပ်ကပ်ဖြစ်၍ မနေလျှင် အာဘယ့်ကြောင့် " ကာယံ သိနေဟေထ-ကိုယ်တော်ကို စိုစွတ်စေပါကုန်လော " ဟု

စိုစွတ်ခေစနိုင်၏၊ (နူးနပ်စေနိုင်၏၊) သိရာ- အကြောတို့ကို၊ မုဒုကာ-နူးညံ့ ပြေ့ပြောင်းသည်တို့ကို၊ ကရောတိ-ပြုနိုင်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အယံ- ဤဇဝကသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ "ကတိပါဟံ သိနေဟေထ" ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ။

တိဏံ ဥပ္ပလဟတ္ထာနိတိ-ကား၊ ကံ- တလက်ကို၊ (စုပေါင်းထားအပ်သော လက် ၅ ချောင်းကဲ့သို့ စုပေါင်း စည်းထားအပ်သော ကြာစည်းကို၊) သြဠာရိက ဒေါသဟရဏတ္ထံ - ကြမ်းတန်းသော အပြစ်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဥပနာမေသိ- ဆက်ကပ်ပြီ၊) ကံ- ကို၊ မဇ္ဈိမဒေါသ ဟရဏတ္ထံ - အလယ်အလတ် ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဥပနာမေသိ)၊ ကံ- ကို၊ သုခုမ ဒေါသ ဟရဏတ္ထံ–သိမ်မွေ့သောအပြစ်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဥပနာမေသိ၊) နံ စိရဿေဝ ပကတတ္တော အဟောသိတိ- ကား၊ ပန- ဆက်၊ ဧဝံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌ လာသောနည်းအားဖြင့်၊)ကာယေ-ကိုယ်တော်သည်၊ ပကတတ္တော– ပင်ကိုယ်သဘော ရှိလသော်၊ နာဂရာ–မြို့သူ မြို့သားတို့သည်၊ ဒါနိံ-အလှူကို၊ သမ္မာဒေသုံ-ပြီးစီးစေကြကုန်ပြီ၊ ဇီဝကော-သည်၊ အာဂတ္တွာ-လာ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ တံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ- လျှောက်ပြီ၊ (ကိ°)၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ နာဂရာ-တို့သည်၊ တုမှာကံ-ရှင်တော်ဘုရားတို့အား၊ ဒါနိံ- ကို၊ ဒါတုကာမာ - ပေးခြင်းငှါ အလိုရှိပါကုန်၏၊ အန္တောဂဝါမံ–ရွာတွင်းသို့၊ (မြို့တွင်းသို့၊) ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ မာ ပဝိသထ-ဝင်တော်မမူပါကုန်လင့်၊ ဇုတိ (အဝေါစ)၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန တ္ထေရော - သည်၊ စိန္တေသိ–ကြံပြီ၊ (ကိ°)၊ ကုတော- အဘယ်မှ၊အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ဘဂဝတော- ဘို့၊ ပဌမံ- စွာ၊ ပိဏ္ဍပါတော- ဆွမ်းသည်၊ ဝါ- ကို၊ လဒ္ဓုံ-ရခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိနုခေါ– သင့်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဇုတိ (စိန္တေသိ)၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ စိန္တေသိ-ကြံပြန်ပြီ၊(ကိ°)၊ သောဏော- သောဏမည်သော၊ သေဋ္ဌိပုဏ္တော - သဒ္ဒေးသားသည်၊ [ခြဖဝါးဒဏ်အနမ်းတွေ့ပေါက်နေသော ကောဋိဝိသအန္တယ် ဖြစ်သော သောဏသဒ္ဒေးသားကို ဆိုသည်၊] ခေတ္တာ ပရိကမ္မတော - လယ်ကို ပရိကမ်ပြုရာအခါမှ၊ [လယ်ထွန်ခြင်းစသောအမှုကို "ခေတ္တ ပရိကမ္မ"ဟု ခေါ်သည်၊] ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အညေဟိ-အခြားသလေးတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာနံ-မဆက်ဆံကုန်သော၊ ဓိရောဒက သေစနသံဝဒ္ဓါနံ – နို့ရည်ကို သွန်လောင်းခြင်းဖြင့် ကြီးပွားစေအပ်ကုန်သော၊ ဂန္ဓသာလိနံ – နံ့သာ သလေးဆန်တို့၏၊ သြဒနံ-ထမင်းကို၊ ဘုဥ္ဇတိ-စား၏၊ တတော-ထို သောဏ

× × × × × × ×

လျှောက်ရသနည်း– ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် " သိနေဟာ ပနံ ပန " စသည်ကို မိန့်သည်၊ကိုယ်ခံတော်ကို စိုစိုဖတ်ဖတ်ဖြစ်လာအောင် ချွေးထုတ်စေခြင်းသည် ကိုယ်တော်၏ အရပ်တိုင်းနှင့် ရှိသော သလိပ် သည်းခြေ စသော အပြစ်တို့ကို စိုစေ (နူးစေ) ၏၊ ထိုသို့ နူးခြင်းကြောင့် အကြောတို့လည်း ပြေ့လာကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် " ကာယံ သိနေဟေထ" ဟု လျှောက်ပါသည်။

သဒ္ဒေးသား၏ ထမင်းမှ၊ ဘဂဝတော – ဘို့၊ ပိဏ္ဍပါတံ - ကို၊ အာဟရိဿာမိ – ဆောင်အုံ့၊ ဧကံ (စိန္တေသိ၊ ဧကံ-ဤသို့ကြံပြီး၍၊) ဧဠဋ္ဌိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ဂတ္ဝါ-ကြွေတော်မူ၍၊ တဿ - ထို သောဏသဒ္ဒေးသား၏၊ ပါသာဒတလေ – ပြာသာဒ်အပြင်၌၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဒဿေသိ ပြပြီ။

သော-ထို သောဏသဒ္ဒေးသားသည်၊ ထေရဿ-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ အဒါသိ-လှူပြီ၊ စ- ဆက်၊ ထေရဿ- ၏၊ ဂမနာကာရံ-ပြန်ကြွခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ (ပြန်ကြွမည့်အခြင်းအရာကို၊) ဒိဿွာ - ၍၊ ဘန္တေ....ဘုဉ္ဇထ – ဘုဉ်းပေးတော်မူပါကုန်၊ ဧတိ - သို့၊ အာဟ–လျှောက်ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ တမတ္ထံ- ထိုအကြောင်းကို၊ အာရောစေသိ- ပြောပြီ၊ (ဘုရားရှင်အတွက် လာ၍ ဆွမ်းခံတဲ့အကြောင်းကို ပြောပြီ၊) ဘန္တေ....ဘုဉ္ဇထ-ကုန်၊ အဟံ- သည်၊ အညံ - အခြားသောဆွမ်းကို၊ ဘဂဝတော- ဘို့၊ ဒဿာမိ–လှူပါအုံ့၊ ဧတိ–ဤသို့ လျှောက်၍၊ ထေရံ-ကို၊ ဘောဇေတ္ဝာ- ဘုဉ်းပေးစေပြီး၍၊ ဂန္ဓေဟိ - နံ့သာတို့ဖြင့်၊ ပတ္တံ - ကို၊ ဥဒ္ဓန္တေ တ္ဝာ - ပွတ်တိုက်၍၊ ပိဏ္ဍပါတဿ – ဆွမ်းဖြင့်၊ ပူရေတ္ဝာ- ပြည့်စေ၍၊ အဒါသိ- ပြီ၊ တံ- ထိုဆွမ်းကို၊ ထေရော- သည်၊ အာဟရိတ္ဝာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ အဒါသိ-လှူပြီ။

ဗိမ္ဗိသာရော - ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာပိ – သည်လည်း၊ အဇ္ဇ - ယနေ့၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကိံ - အဘယ်ဆွမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇိဿတိ– ဘုဉ်းပေးတော်မူပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဧတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိဟာရံ - ကျောင်းတော်သို့၊ အာဂတ္ဝာ–လာ၍၊ ပဝိဿမာနော၀– ဝင်လျှင်ဝင်ခြင်းပင်၊ ပိဏ္ဍပါတဂန္ဓံ - ဆွမ်း၏အနံ့ကို၊ ဃာယိတ္ဝာ–မွှေး၍၊ ဘုဉ္ဇိတုကာမော - စားခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ပြီ၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ဒွီသုယေဝ - နှစ်မျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပိဏ္ဍပါဒတသု-ဆွမ်းတို့၌၊ ဝါ- တို့သည်၊ ဘာဇနဂတေသု - ခွက်တော်၌ ရောက်ပြီးကုန်လသော်၊ (ရောက်ပြီးခါ၌၊) ဒေ၀တာ- နတ်တို့သည်၊ ဩဇံ-ဩဇာကို၊ ပက္ခိပိံသု-ထည့်ကြကုန်ပြီ၊ ယဉ္စ-အကြင်ဆွမ်းကိုလည်း၊ သုဇာတာ-သည်၊ အဒါသိ–လှူပြီ၊ ယဉ္စ-ကိုလည်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ– ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးအခါ၌၊ ကမ္မာရပုတ္တော-ရွှေပန်းတိမ်သည်၏သားဖြစ်သော၊ စုန္ဒော-စုန္ဒသည်၊ (အဒါသိ၊ ဧတိ-သို့၊ ဒွီသုယေဝ ဧမေသု ပိဏ္ဍပါတေသု ဘာဇနဂတေသု ဒေ၀တာ ဩဇံ ပက္ခိပိံသု၊) အညေသု - အခြားသောဆွမ်းတို့၌၊ ကဗဠေကဗဠေ - ဆွမ်းလုပ်တိုင်း ဆွမ်းလုပ်တိုင်း၌၊ (ဒေ၀တာ ဩဇံ) ပက္ခိပိံသု၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ရညော-၏၊ ဧနံ- ကို၊ ဇာနန်တ္ဝာ–သိတော်မူ၍၊ အပက္ခိတ္ဝောဇမေ၀- မထည့်အပ်သော နတ်ဩဇာရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ထောကံ - အနည်းငယ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ရညော-အား၊ ဒါဒပသိ-ပေးစေတော်မူပြီ၊ [ပေးစေရခြင်း၏ အကြောင်းကား နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။]

သော– ထိုမင်းသည်၊ ပရိဘုဥ်တွာ- သုံးဆောင်ပြီး၍၊ ပုစ္ဆိ- မေးလျှောက်ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဘဇေန္တ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဥတ္တရကုရုတော - မြောက်ကျွန်းမှ၊ အာဘတံ- ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဘောဇနံ ကိံ - ဘောဇဉ်ပါလော၊ ဇုတိ (ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ- မဟာရာဇာ၊ ဥတ္တရကုရုတော- မှ၊ (အာဘတံ- သော၊ ဘောဇနံ- သည်၊) နံ- မဟုတ်၊ အဝိစ - စင်စစ်ကား၊ တေံ- ဤဘောဇဉ်သည်၊ တဝေဝ-သင် ဒကာတော်၏သာ၊ ရဋ္ဌဝါသိနော-တိုင်းဌေနေသော၊ ဂဟပတိပုတ္တာဃ-သူကြွယ်သား၏၊ ဘောဇနံ-တည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ သောဏာဃ-၏၊ ဘမုတ္တိံ- စည်းစိမ်ကို၊ အာစိက္ခိ- မိန့်တော်မူပြီ၊ တံ - ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ – ကြားရ၍၊ ရာဇာ-သည်၊ သောဏံ-ကို၊ ဒဋ္ဌုကာမော–ကြည့်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ စမ္မကွန္ဒကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန – ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ အသီတိယာ ကုလပုတ္တ သဟဿေဟိ–ရှစ်သောင်းသောအမျိုးသားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ သောဏာဃ-၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ (လာကြောင်းနည်းလမ်းကို၊) အကာသိ-ပြုပြီ၊ တေ–ထို အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ မုမ္မဒေသနံ – တရား ဒေသနာတော်ကို၊ သုတ္တာ-နာရ၍၊ သောတာပန္နာ – သောတာပန်တို့သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ သောဏောပန- သည်ကား၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ – ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ အရဟတ္တေ-အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌတော-တည်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်လည်း၊ တေ ဒတ္တမေဝ- ဤအကျိုးငှါသာ၊ ရဇ္ဇာ- အား၊ ပိဏ္ဍပါတံ- ကို၊ ဒါဇပသိ– ပေးစေတော်မူပြီ၊ [ရှင်ဘုရင်းကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ပေးခြင်းမဟုတ်၊ အမျိုးသားတို့၏ သောတာပန် ဖြစ်ခြင်းအကျိုး , သောဏ၏ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါသာ ပေးစေတော်မူပါသည်–ဟူလို။]

ဝရယာစနကထာ

ဧဝံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ကတဘတ္တကိစ္စော-ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိတော်မူလသော်၊ အထ - ဆွမ်းဘဉ်းပေးပြီးရာ , ထို အခါ၌၊ ကောမာရဘစ္စော-အဘယ မင်းသားသည် မွေးစားအပ်သော၊ ဇိဝကော–သည်၊ သိဝေယျကံ- မြောက်ကျွန်း သခ္ခိုင်းဌဖြစ်သော၊ ဝါ- သိဝိတိုင်းဌ ဖြစ်သော၊ တံ ဒုဿယုဂံ- ထိုအဝတ်အစုံကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ပေ၊ တေံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ- လျှောက်ပြီ၊ အတိက္ကန္တာ ဝရာတိ ထွေ-၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ မဟာခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တနယနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိထိုက်၏၊ [ရာဟုလဝတ္ထုကထာဝယ် သုဒ္ဓေါဒနမင်းက လျှောက်ရာ၌ “အတိက္ကန္တာ ဝရာ” ဟု ပါခဲ့ပြီ၊ ထိုအတိုင်း သိပါ-ဟူလို၊] ဘဂဝါ၊ပေ၊ဘိက္ခုသံယော စာတိ (ထွေ-၌၊ ဂုဠ္ဟတ္ထံ– ကို၊) ဟိ-(ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဒဿေမိ-အံ့၊) ဘဂဝတော- ၏၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ–ဗုဒ္ဓ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တတော-ရောက်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဇုဒံဝတ္ထံ-

ဤအဝတ်သည်၊(ဇိဝက၏ အဝတ်သည်၊ ဥပ္ပန်း–ဖြစ်ပြီ၊)ထွေနွေရေ-ဤအတွင်း ၌၊ ဝိသတိ ဝဿာနိ - အနှစ် ၂၀ တို့ပတ်လုံး၊ ကောစိ – တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဂဟပတိ စိဝရံ– အိမ့်ရှင် ဒါယကာတို့ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ နသာဒိယိ–မသာယာ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပံသုကူလိကာဝ-ပံသုကူခုတင် ဆောင်တို့ချည်းသာ၊ အဟေသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အယံ-ဤဇိဝကသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ "ဘဂဝါ ဘဒန္တ" စသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ။

ဂဟပတိစိဝရန္တိ-ကား၊ ဂဟပတိဟိ-အိမ့်ရှင်ဒါယကာတို့သည်၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော၊ စိဝရံ-ကို၊(အနုဇာနာတု–၌စပ်၊) [ဂဟပတိဟိ + ဒိန္နံ ဂဟပတိ ဒိန္နံ၊ ဂဟပတိဒိန္နံစ + တံ + စိဝရံစာတိ ဂဟပတိစိဝရံ၊ ဒိန္နံပုဒ်ချေ၊]ဓမ္မိယာ ကထာယာတိ–ကား၊ ဝတ္ထဒါနာနိသံသ ပဋိသံယုတ္တာယ - အဝတ်အလှူ၏ အကျိုးနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကထာယ–စကားဖြင့်၊ ("သန္ဒဿေသိ" စသည်၌ စပ်၊) ဇုတရိတရေနာဒီတိ - ကား၊ အပ္ပဿ်ေနပိ – နည်းသော အဖိုးရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ မဟဿ်ေနပိ–များသော အဖိုးရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ယေန ကေနစိ - အမှတ်မထား တပါးပါးသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (သန္တုဋ္ဌိ ဝဏ္ဏေမိ- ၌စပ်၊) ဇုတိ အတ္ထော၊ ပါဝါရောတိ - ကား၊ သလောမကော - အမွေးနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ကပ္ပါသာဒိဘေဒေါ–ဝါချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော အဝတ်အစရှိသော အပြားရှိသော ချုံထည်တဘက်သည်၊ (ဥပ္ပန္နော ဟောတိ-၌စပ်၊) အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကောဇဝန္တိ ထွေ-၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ၊)ပကတိကောဇဝမေဝ-ပကတိဧကာဇော သည်သာ၊ (ရိုးရိုး ကော်ဇော်သည်သာ၊) ဝဋ္ဋတိ – အပ်၏၊ မဟာပိဋ္ဌိယကောဇံ - ဆင်ကျောက်ကုန်း စသည်၌ ခင်းအပ်သော ကြီးကျယ် ကောင်းမြတ်သော ကော်ဇောကြီးသည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝန္တိ-ကား၊ ဥဏ္ဏာမယော-သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ပါဝါရသဒိသော – ခြုံထည် တဘက်နှင့် အလားတူသော၊ ကောဇဝေါ–တည်း။ [တဘက်ကဲ့သို့ ခြုံ၍ရသော ကော်ဇော။]

\+ × × × × × × ×

ဇုတရိတရေနာ ။ ။ဇုတရိတရေနာတိ ဇုတရေန ဇုတရေန၊ ဇုတရသဒ္ဒေါ ပန အနိယမဝစနော ဒ္ဋိကွတ္တံ့၊ ဝုစ္စမာနော ယံကိဉ္စိ သဒ္ဒေဟိ သမာနတ္ထော ဟောတိတ်ဝုတ္တံ့၊– ဋီကာ၊ ဤအလို "ဇုတရိဘရေန-အမှတ်မထား တပါးပါးသောသင်္ကန်းဖြင့်" ဟု ပေး၏၊ သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့်ကား ဇုတရသည် အပါဒါန်ကိုင့်သော အပါဒါနိပုဒ် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဇုတရံစ–မဟန္တမ္ပ တပါးသော အပ္ပဿအဝတ်လည်း၊ ဇုတရံစ-အပ္ပဿမ္ပ တပါးသော မဟန္တအဝတ်လည်း" ဟု မှတ်ပါ။

မဟာပိဋ္ဌိယ ကောဇံ ။ ။မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝန္တိ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေသု အတ္ထရိတဗ္ဗတာယ မဟာပိဋ္ဌိယန္တိ လဒ္ဓသမညံ စတုရဿံလမုဖ္ပံ ကောဇံ–ဆင်ကျောက်ကုန်းစသည်၌ ခင်းအပ်သည်၏ အကြောင်းကြောင့် " မဟာပိဋ္ဌိယ " ဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော လက်ဝဿ်လောက် ပန်းပျောက်အဆာပါသော ကော်ဇောကြီးတည်း၊ —ဋီကာ။

ကမ္မလာနဇာနနာဒိကထာ

ကာသိရာဇာတိ-ကား၊ ကာသိနံ– ကာသိဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော တိုင်း၏၊ ရာဇာ-သည်၊ (ပါပေသိ ၌စဝ်၊) သေ(သော)- ၌ ကာသိမင်းသည်၊ ပသေနဒိ သ – ပသေနဒိ မင်း၏၊ ကေပိတိကဘာတာ – တူသော ခမည်းတော်ရှိသော နောင်တော်တည်း၊ (ညီတော်လည်း ဖြစ်နိုင်၏၊) အမုကာသိယန္တိ ထွေ-၌၊ သဟ သံ- တဇောင်ကို၊ ကာသိတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ တံ- ထို တဇောင်ကို၊ အဿုန ဇကာ-ထိုက်တန်သောကမ္မလာသည်၊ ကာသိယော-ကာသိယမည်၏၊ အယံပန- ၌ ကမ္မလာသည်ကား၊ ပဋ္ဌသတာနိ – ငါးရာတို့ကို၊ အဿတိ – ထိုက်တန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အမုကာသိယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ [အမုကာသိ + အရဟတိတိ အမုကာသိယောဟု ပြု၊] တေနေဝ- ထို့ကြောင့်ပင်၊ ဥပမုကာသိနံ ခမမာနန္တိ - ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရော – သံဂါယနာတင်ထေရ် အပေါင်းသည်၊) အာဟ-မိန့်ပြီ၊ ဥစ္စာဝစာနိတိ- ကား၊ သုန္ဒရာနိစ- ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ အသုန္ဒရာနိစ – မကောင်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (စီဝရာနိ ၌စဝ်၊) ဘဂ်ံ နာမ- မည်သည်ကား၊ ခေါမာဒိဟိ- ခေါမ အစရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌဟိ- ၅ မျိုး ကုန်သော၊ သုတ္တေဟိ-ချည်တို့ဖြင့်၊ မိဿေတ္တာ-ရော၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သောသက်နှံး တည်း၊ ဝါကမယမေဝ-လျှော်ချည်ဖြင့် ပြုအပ်သော သက်နှံးသာတည်း၊ ဇာတိဝိ- ၌သို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ကေံယေဝ၊ပေ၊ဒ္ဒေတိ- ကား၊ တေ - ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ဂဟပတိစီဝရကို သာယာ၍ ပံသုကူလစီဝရကို ကုက္ကု၊စ့ပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊) ဇာတရိတရေန စီဝရေနာတိတေသ-ဟူသော၌ပါ၌၏၊ ဂဟပတိကေနဝါ-အိမ့်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူအပ်သောသက်နှံးဖြင့် သော်၎င်း၊ ပံသုကူလေနဝါ - ပံသုကူသက်နှံးဖြင့်သော်၎င်း၊ (သန္တုဋ္ဌံ ဝတ္တေမိ၌စဝ်၊) ဇာတိဝေံ- သို့၊ အတ္ထံ - အနက်ကို၊ သလ္လက္ခိံသု ကိရ-မှတ်ထင်ကြကုန်သတတ်၊ [ကုက္ကု၊စ့ပြုသောရဟန်းတို့သည် “ဇာတရိတရေန”အရ “ ဂဟပတိ စီဝရဖြစ်စေ , ပံသုကူလ စီဝရဖြစ်စေ တမျိုးမျိုးသာ ” ဟု အနက် မှတ်ထင်နေကြသည်။]

နာဂမေသုန္တိ - ကား၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်၊ တေ-ထို ပံသုကူရှာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သုသာနတော - သုသာန်မှ၊ အာဂစ္ဆန္တိ – ပြန်လာကြကုန်၏၊ တာဝ - ထို ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊ တေ- ထို အခြားသောရဟန်းတို့သည်၊ နှ အန္တိံသု- မနေကြကုန်၊ ပက္ကမိံသုယေဝ - ဖဲသွားကြကုန်သည်သာ၊ နာကာမာ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ-ကား၊ အနိစ္စာဃ–အလိုမရှိသဖြင့်၊(အလိုမရှိလျှင်၊) နဒါတုံ- မပေးဘဲနေခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ·၌စဝ်၊) ပန - ဆက်၊ (ဒါတုံ) ယဒိ ဇာန္တိ–အကယ်၍ အလိုရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ဘာဝေါ–အဘိုကို၊) ဒါတဗ္ဗော- ပေးနိုင်၏၊ အာဂမေသုန္တိ-ကား၊ ဥပစာရေ-သုသာန်၏ဥပစာ၌၊ အန္တိံသု-စောင့်နေကြ

ကုန်ပြီ၊[ဥပစာရေတိ သုသာနဿ အာသန္နေ ပဒေသေ၊–ဋီကာ၊]တေန-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ- ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ (တနည်း) ပန - ထိုသို့အလိုမရှိဘဲ ပေးဘို့ရန် ခွင့်ပြုပါသော်လည်း၊ မနုဿာ–တို့သည်၊ ဇာမ-၌အရပ်သို့၊ အာဂတာဝေ-ရောက်လာသောရဟန်းတို့သည်သာ၊ (ဧဝဖြင့် ပြင်ဘက်ကစောင့်နေသော ရဟန်းများကိုကန့်၊)ဂဏ္ဌန္တေ-ယူကြပါကုန်၊ ဇာတိ-၌သို့လျှောက်၍၊ ယဒိဒေန္တိ- အာကယ်၍လှူကုန်အံ့၊ (အာကယ်၍ ပံသုကူအဖြစ်ဖြင့် လှူကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိဝါ-သော်ငင်း၊) [၌စကားဖြင့် တိုက်ရိုက်လှူပုံကိုပြသည်၊] သမ္မတ္တာ- ရောက်လာသောရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏ္ဌန္တေ- ကုန်၊ ဇာတိ–သို့၊ သညာဏံ - အမှတ်အသားကို၊ (စာရေးထားခြင်းစသော အမှတ်အသားကို၊) ကတ္ဝာ-၍၊ (ယဒိ) ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ- သော်ငင်း၊ သမ္မတ္တာနံ–ရောက်လာကုန်သော၊ သမ္မေသမ္မိ – အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏အထံသို့လည်း၊ ပါပုဏန္တိ - ရောက်ကုန်၏၊ [ရောက်လာသော ရဟန်းအားလုံးနှင့် ဆိုင်သည် – ဟူလို။] (မနုဿာ-တို့သည်၊) ဆန္ဒေတ္ဝာ-စွန့်ပစ်၍ (“ဇာဝဂတာ ဧဝ” စသည်ဖြင့်လည်း မလျှောက်, အာမှတ်အသားလည်း မပြုဘဲ စွန့်ပစ်၍၊) ဂတာ – သွားကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ- ကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ယေန– အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ သောဧဝ- ထို ယူသောရဟန်းသည်သာ၊ သာဓိ-အရှင်တည်း၊ (ပိုင်ဆိုင်သူတည်း၊) [သူတပါးအား မပေးလိုလျှင် မပေးဘဲနေနိုင်သည်–ဟူလို။]

သဒိသာ သုသာနံ သြက္ကမိ်သုတိ-ကား၊ သမ္မေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ သမံ-အညီအမျှ၊(အတူတကွ၊)သြက္ကမိ်သု-သက်ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-တနည်း၊ ကေဒိသာယ-တခုသော အရပ်မျက်နှာ၌၊ သြက္ကမိ်သု-ကုန်ပြီ၊ ဇာတိပိ အတ္ထော-သည်လည်း၊(ဟောတိ)၊ တေ ကတိကံ ကတ္ဝာတိ - ကား၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီးသော၊

× × × × × × × ×

သဧဝ ဆန္ဒေတ္ဝာ ဂတာ။ ။ဆန္ဒေတ္ဝာ ဂတာတိ ကိဠို အာတ္ဝာ ဧဝ ဆန္ဒေတ္ဝာ ဂတာ၊ ဧတေန (၌စကားဖြင့် ဒယ်သတိ်ဆစပ်၊)ဂဏ္ဌန္တေ၊တိ ဆဠိတေ ဧဝ အကာမာ ဘာဂဒါနံ ဝိဟိတံ၊ ကေဝလံ ဆဠိတေ ပန ကတိကာယ အသတိ ဧကတော ဗဟူသု ပဝိဋ္ဌေသု ယေန ဂဟိတံ၊ တေန အကာမာ ဘာဂေါ နဒါတဗ္ဗောတိ ဒယ်သတိ်၊ — ဝိမတိ။

သဒိသာ။ ။ပဌမနည်းဖ်ဲ့ “သဒိသ” သဒ္ဒါသည် “အတ္ထ” ဟူသော အနက်ကို ဟောတ်၊ “ သဒိသာ– တူကုန်သည် (ဟုတ္ထ–၍) ” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး၊ “သမံ”ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ၊ “သမံ-အညီအမျှ–အတူတကွ”ဟူလို၊ ဒုတိယနည်းဖ်ဲ့ “သ+ဒိသာ”ဟု ၂ ပုဒ်ခွဲ၍“သမာနာ+ဒိသာ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒါ ဧတေသန္တိ သဒိသာ” ဟု ဝိမတိ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊ “သဒိသာ–တူသော အရပ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္ထာ) ”ဟု ပါဠိတော်၌အနက်ပေး၊“သုသာနံဝယ် အရှေအရပ်ဝင်ကြဲလျှင် အရှေအရပ်ဝင်သူချင်း တောင်အရပ်ဝင်ကြလျှင် တောင်အရပ်ဝင်သူချင်းအား၌ဖြင့် တူသောအရပ်ရှိကြသည်” ဟူလို၊ ဤ၌လည်း“ဧကဒိသာယဝါ သြက္ကမိ်သု”ကား အဓိပ္ပါယ်ထွင်တည်း။

ပံသုကူလံ- ပံသုကူအဝတ်ကို၊ သမ္မေ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ရသော ရဟန်း, မရသော ရဟန်းတို့သည်၊) ဘာဇေတွာ-ဝေဘန်၍၊ ဂဏ်ိသာမ-ယူကြ ကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ ဗဟိမေဝ-သုသာန်ပြင်ဘက်၌ပင်၊ (သုသာန်ပြင်ဘက်တုန်းက ပင်၊) ကတိကဝတ်ံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ (သုသာနံ သြက္ကမိံ သု-၌စပ်)

စိဝရပဋိဂ္ဂါဟကန်္တိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဂဟပတိကေဟိ-အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့သည်၊ သံဃသ-အား၊ ဒိယမာနံ-လှူအပ်သော၊ စိဝရံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-ခံယူ၏၊ (တံ-ထို စိဝရပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းကို၊ သမ္မနိတုံ - သမုတ် ခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏,ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊)ယော နဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျာတိ အာဒိသု - အစရှိကုန်သော၊ စိဝရပဋိဂ္ဂါဟကေသု- သံဃိက သက်နှံးကို လက်ခံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ (ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတီနာမ - စသည်၌စပ်၊) ပစ္ဆာနောက်မှ၊ အာဂတာနမ်ဗိ- ရောက်လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တနော- ၏၊ ဉာဘကာဒီနံ- ဆွေမျိုးအစရှိသူတို့၏၊(စိဝရံ-ကို၊)ပဌမတရံ- ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာ နော၀ါ- ခံယူသော ရဟန်းသည်ၵင်း၊ ကေစ္စသ်ိံ – အချို့သော ဒါယကာ၌၊ ပေမံ-ချစ်ဟန်ကို၊ ဒသေတွာ-ပြ၍၊ ဂဏှန္တော၀ါ-သည်ၵင်း၊ လောဘပကတိက တာယ-လောဘသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော – မိမိ၏ အထံသို့၊ ပရိဏာမေန္တော၀ါ-ညွတ်စေသော ရဟန်းသည်ၵင်း၊ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတီနာမ-တိမည်၏၊ (ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်သူမည်၏၊) ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဂတာသုပိ-ရောက်လာသော ဒါယကာ၏လည်း၊ (စိဝရံ-ကို၊) ကောဓသေန – ဒေါသ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္ဆာ – မှ၊ ဂဏှန္တော၀ါ - ခံယူသော ရဟန်းသည်ၵင်း၊ ဒုဂ္ဂတ မနုဿသု–ဆင်းရဲသောလူတို့၌၊ အဝမညံ- မထီမဲ့မြင်ကို၊ (အထင်သေးမှုကို၊) ကတွာ-၍၊ ဂဏှန္တော၀ါ-သည်ၵင်း၊ ဝေါ- သင်တို့၏၊ ယရေ- အိမ်၌၊ ထပနော ကာသော-ထားအပ်ရာအရပ်သည်၊ နတ္ထိကိံ-မရှိတော့သလော၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဂစ္ဆထ-ပြန့်သွားကြကုန်၊ [သက်နှံး အလှူခံ ရဖန်များ၍ ပင်ပန်းသောကြောင့် ‘‘ သင်တို့အိမ်မှာ ထားစရာမရှိ၍ လာလှူကြ သလား”စသည်ဖြင့် ငေါက်လွှတ်သည်း] ဣတိဝံ-သို့၊ သံဃသ-၏၊ လာဘန္တရာ ယံ-လာဘ်၏အန္တရာယ်ကို၊ ကရောန္တော၀ါ - ပြုသောရဟန်းသည်ၵင်း၊ ဒေါသာ ဂတိံ ဂစ္ဆတီနာမ-မည်၏၊ (ဒေါသာဂတိသို့ လိုက်သူမည်၏။)

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ မုဠ္ဟသတိ - ပျော်က်ကင်းသောသတိ ရှိသည်၊ အသမ္ပဇာနော - ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသည်၊ (ဟောတိ)၊ အယံ - ဤရဟန်းသည်၊ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတီနာမ - မည်၏၊ (မောဟာဂတိသို့ လိုက်သူမည်၏၊)ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဂတာနမ်ဗိ-ရောက်လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဿရာနံ-အစိုးရသူတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ (“ဧဿရာနမ်ဗိ”ဟု “ဝိ”ပါသည်ကား အပို၊) ဘယေန – ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဌမတရံ - စွာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော၀ါ–

သည်၎င်း၊ ဧတံ စိဝရပဋိဂ္ဂါဟက ဌာနံနာမ - ၍ သက်နှံးခံယူရာဌာန မည်သည်၊ ဘာရိယံ-အလေး ဂရုပြုအပ်၏၊ (ဝန်လေး၏၊) [အမျှားနှင့်ဆက်ဆံသောအရာ ဖြစ်၍ အမှားလည်းဖြစ်နိုင် မှားစရာလည်းရှိနိုင် အများ၏ အပြောအဆို ခံစရာ လည်း ရှိနိုင်သောကြောင့် ဝန်လေးသည်၊] ဇာတိ-၍သို့ ကြံ၍၊ သန္တသန္တော၀ါ-ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်သောရဟန်းသည်၎င်း၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ- မည်၏၊ (ဘယာဂတိသို့ လိုက်သူမည်၏၊) မယာ-သည်၊ ဇာဒဋ္ဌဒဋ္ဌ-၍မည် ၍မည်သော သက်နှံးကိုလည်း၊ ဂဟိတံ-ခံယူအပ်ပြီ၊ ဇာဒဋ္ဌဒဋ္ဌ- ကိုလည်း၊ နဂဟိတံ- မခံယူအပ်သေး၊[အများအပြား လာ၍လူရာဝယ် ခံယူအပ်ပြီး မခံယူအပ်သေးကို သိနိုင်သည်၊]ဇာတိဧဝံ-သို့၊ ဇာနန္တော-သိသောရဟန်းသည်၊ ဂဟိတာဂဟိတံ ဇာနာတိနာမ- မည်၏၊ (ခံယူအပ်ပြီးသောသက်နှံး, မခံယူအပ်သေးသောသက်နှံးကို သိသူမည်၏။)

တသ္မာ- ကြောင့်၊ ယော- အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိ အာဒိဝသေန- ဆန္ဒာဂတိအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ နဂစ္ဆတိ-မလိုက်၊ ဉာတက အညာတက အမုဒုဂ္ဂတေသု-ဆွေမျိုးတော်သူ, ဆွေမျိုးမတော်သူ, ကြွယ်ဝသူ, ဆင်းရဲသူတို့၌၊ ဝိသေသံ- အထူးကို၊ အကတ္တာ-မပြုမူ၍၊ အာဂတပဋိပါဋိယာ-ရောံလာသူတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂဏ္ဍာတိ-ခံယူ၏၊ သီလာစာရ ပဋိပတ္တိယုတ္တော-ဝါရိတ္တသီလ, စာရိတ္တသီလ, အကျင့်ပဋိပတ်နှင့် ယှဉ်သည်၊ ဟောတိ၊ သတိမာ - သတိရှိသည်၊ မေဓာဝီ - ပညာရှိသည်၊ ဗဟုဿုတော – များသော သုတရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒါယကာနံ– ဒါယကာတို့၏၊ (ပသာဒံ-၌စပ်၊) ဝါ- တို့အား၊ ဝိသဒ္ဒဝါစာယ-သလိပ် သည်းခြေစသော အပြစ်တို့သည် စွန့်လွှတ်အပ်သောစကားသံဖြင့်၊ (ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော စကားသံဖြင့်၊) ပရိမဏ္ဍလေဟိ–ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းကုန်သော၊ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ - ပုဒ်ဗျည်း တို့ဖြင့်၊ အနုမောဒနံ – အနုမောဒနာကို၊ ကရောန္တော - ပြုလျက်၊ ပသာဒံ – ကြည်ညိုခြင်းကို၊ ဇနေတုံ - ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဝေရူပေါ- ၍သို့သဘောရှိသောရဟန်းကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗော- သမုတ်ထိုက်၏။

ပန–ဆက်၊ ဝေဠု ပန ဘိက္ခဝေ သမ္မနိတဗ္ဗောတိတ္ထေ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)ယထာဝုတ္တာယ-အကြင်အကြင် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊(ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊)တာယ ကမ္မဝါစာယပိ- ၍ ကမ္မဝါစာဖြင့်ဌင်း၊ အပလောကနေနာပိ–အပလောကနကံဖြင့်ဌင်း၊ (ကမ္မဝါစာ၌လာသော အဓိပ္ပါယ်ကို အများနားလည်သောဘာသာဖြင့် ပြောခြင်းအားဖြင့်ဌင်း၊)အန္တော ဝိဟာရေ- ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌၊ (မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌၊) သဗ္ဗသံယမဋ္ဌေပိ - အလုံးစုံသော သံယာ၏အလယ်၌ဌင်း၊ ခဏ္ဍာသီမာယပိ- ခဏ္ဍာသိမ်၌ဌင်း၊ သမ္မနိတုံ-သမုတ်ခြင်းငှါ၀ဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ စ-ဆက်၊

ဧဝံ-သို့၊ သမ္မာတေန-သမုတ်အပ်ပြီးသော၍ဟန်းသည်၊(စိဝရပဋိဂ္ဂါဟက သမ္မုတိရသော၍ဟန်းသည်၊) ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝါ - ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်၌သော်၎င်း၊ ပဓာနယရေဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌သော်၎င်း၊ နအန္တိတမ္ဗံ-မနေရာ၊ [သက်နှံးလှူသူ လာသောအခါ အလွယ်တကူ မတွေ့မည်စိုး၍ ထိုနေရာမျိုး၌ မနေရ၊] ပန—အနွယ၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ အာဂတာဂတာ-လာကုန်လာကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊သုခံ-လွယ်ကူစွာ၊ပဿန္တိ-မြင်နိုင်ကုန်၏၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေ- ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်းအရပ်၌၊ ဗီဇနိ—ယပ်တောင်ကို၊ ပဿေ- ဘေး၌၊ ထပေတွာ - ထား၍၊ (လူလာလျှင် ယပ်တောင်ကို အဆင်သင့် ကိုင်နိုင်ဘို့ရာ ဘေးနား၌ချ၍၊) သုနိဝတ္ထေန - ကောင်းစွာဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ရှိသည်၊ သုပါရုတေန - ကောင်းစွာရမ်းအပ်သော ကေသိရှိသည်၊ (ဟုတွာ)နိသိဒိတမ္ဗံ-ထိုင်နေရာ၏၊ ဇုတိ (အယံ— ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။) [ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေတဲ့ ဝိဟာရဿ သမ္မုခဋ္ဌာန-ဝင်လာလျှင်ဝင်လာခြင်း ရှေးဦးစွာ တွေ့နိုင်သော ကျောင်းအရပ်ကို ဤနေရာ၌ "ဓုရဝိဟာရ"ဟု ခေါ်သည်—ဟု ဋီကာဆိုသည်။]

တတ္ထေဝ ဥဇ္ဈိတွာတိ—ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-ခံယူခြင်းသည်သာ၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊(စိဝရပဋိဂ္ဂါဟက သမ္မုတိရသော ငါတို့၏၊) ဘာရော - တာဝန်တည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တွာ-ပြော၍၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ—ခံယူအပ်ရာအရပ်၌သာ၊ ဆဋ္ဌေတွာ-စွန့်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ—ကုန်၏၊["ဥဇ္ဈိတွာ"ကို " ဆဋ္ဌေတွာ "ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥဇ္ဈဟတ်သည် ဥဿဂ္ဂ(စွန့်လွှတ်ခြင်း)အနက်ဟောတည်း၊]စိဝရနိဒဟကန္တိ-ကား၊ စိဝရပဋိသာမကံ-သင်္ကန်းကို သိမ်းသိမ်းဆည်းတတ်သော၍ဟန်းဟူ၍၊(သမ္မနိတုံ အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊) [နိ+ဓာတ်သည် "ထားခြင်း"အနက်ကို ဟော၏၊ ဤ၌ " သိမ်းဆည်း၍ထားခြင်း " တည်း၊] စ - ဆက်၊ နဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျာတ်အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဇေတ္ထ— ဤ စိဝရနိဒဟက သမ္မုတိအရာ၌ဌင်း၊ ဇုတော-ဤ စိဝရနိဒဟကသမ္မုတိမှ၊ ပရဿ - နေဝံဖြစ်သော ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိစသော အရာ၌ဌင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ - အလုံးစုံသောအရာတို့၌၊("နဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ"စသည်ပါသော အရာတို့၌၊) ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (စိဝရပဋိဂ္ဂါဟက သမ္မုတိ၌ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊)ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ သမ္မုတိဝိနိစ္ဆယောပိ-သမ္မုတိအဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း၊ ကထိတာနုသာရေနေဝ—ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်သို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာ၊ ဇာနိတဗ္ဗော - သိထိုက်၏၊["တောယ ယထာဝုတ္တာယ ကမ္မဝါစာယပိ, အပလောကနေနာပိ"စသောနည်းသို့ အစဉ်လိုက်၍ သိပါလေ—ဟူလို။]

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိအာဒိကထာ

ဝိဟာရံဝါတိ အာဒီသု- အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္မော၊) အာရာမမဇ္ဈေ–ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်၌၊ အာရာမိကသာမဏေရာဒီဟိ - အာရာမ်ခစောင့် သာမဏေအစရှိသူတို့မှ၊ အဝိဝိတ္တော - မကင်းဆိတ်သော၊ (အဝိဝိတ္တော ဟု ရှိသည်ကား မဧကောင်း၊) သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သဧမာသရဏာဒ္ဒါနေ - သင်္ကြောက်ရာ အရပ်၌၊ ယော ဝိဟာရော၀ါ - အကြင် လေးဘက်မိုးအပ်သော ကျောင်းသည်သော်၎င်း၊ ယော အဗ္ဘုယောဂေါ၀ါ– အကြင် နှစ်ဘက်မိုးအပ်သော ကျောင်းသည်သော်၎င်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ သော- ထို ကျောင်းကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗော - သမုတ်ထိုက်၏၊ ပန -ဗျတိရိတ်၊ ပစ္စန္တဿနာသနံ- ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်အဖျားဖြစ်သော ကျောင်းကို၊ န သမ္မနိတမ္ပံ - မသမုတ်ရာ၊ [အများမရောက်နိုင်သောနေရာဖြစ်၍ ခိုးသူစသည်ကြောင့် သင်္ကန်းများပျောံမည် စိုးသည့်အတွက် မသမုတ်ရ– ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဧဒံ ဘဏ္ဍာဂါရံ-ဤ ဘဏ္ဍာတိုက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ခဏ္ဍသီမံ- ခဏ္ဍသီမ်သို့၊ ဂစ္ဆိတွာ- သွား၍၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ နိသိန္နေဟိ-ထိုင်နေသောရဟန်းတို့သည်၊ သမ္မနိတုံ-၄၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ-ကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌သာ၊ သမ္မနိတမ္ပံ-ရာ၏။

ဂုတ္တာ ဂုတ္တဋ္ဌ ဇာနေယျာတိတ္ထေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္မော၊)တာဝ-အဂုတ္တမှ ရှေးဥုးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ - သော၊) ယဿ- အကြင်ကျောင်း၏၊ ဆဒနာဒီသု- အမိုး အစရှိသည်တို့၌၊ ကောစိ - တစုံတခုသော၊ ဒေါသော - အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တံ-ထိုကျောင်းသည်၊ ဂုတ္တံ-ဂုတ္တမည်၏၊ (လုံခြုံသောကျောင်း မည်၏၊) ပန - ကား၊ ယဿ - အကြင်ကျောင်း၏၊ ဆဒနတိဏံဝါ - မိုးကြောင်းမြက်သည်သော်၎င်း၊ (သင်္ကယ် စသည်ကို ဆိုလိုသည်၊) ဆဒနဋ္ဌကာဝါ – မိုးကြောင်းအုဋ်ချပ်သည်သော်၎င်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ – အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ ပဘိတာ - ပြိုကျ၏၊ [ဆဒနဋ္ဌကာဝါဠှ အဂုတ္တ ဝိကပ္ပနတ္ထဝါ သဒ္ဒါဖြင့် အခြားအမိုးများကို ယူပါ၊] ယေန-ယင်းသို့ ပြိုကျခြင်းကြောင့်၊ သြဝဿတိဝါ-မိုးသော်လည်း စွတ်အပ်၏၊ မူသိကာဒိနံ-ကြွက် အစရှိသည်တို့၏၊ ပဝေသောဝါ-ဝင်ခြင်း

× × × × × × ×

ဧဒံ၊ဧပ၊သမ္မနိတမ္ပံ ။ ။ "ဧဒံ ဘဏ္ဍာဂါရံ" ကို သမ္မနိတမ္ပံ၌ ပဓာနစပ်၊ ခဏ္ဍသီမ်သို့ သွား၍ သမုတ်လျှင် အများမသိမည် စိုးသောကြောင့် မဟာသိမ် ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်အလယ်၌သာ သမုတ်ရမည်– ဟု ဆိုသည်၊ [ဝိဟာရ မဇ္ဈေယေဝ သမ္မနိတမ္ပန္တိ သဒ္ဒေသံ ဇာနနတ္ထာယ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ နိသိန္နေဟိ သမ္မနိတမ္ပံ၊ — ဋီကာ။] သို့ဖြစ်သော် ယခုခေတ်ဝယ် မဟာသိမ်မရှိဘဲ ခဏ္ဍသီမ်သာရှိသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်လျှင်ကား ခဏ္ဍသီမ်သို့ပင် သွား၍ သမုတ်ရပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် "နဝဋ္ဋတိ– မအပ်" ဟူရာ၌ "အာပတ်သင့်သော မအပ်" ဟု မယူဘဲ "မသင့်မတော်သော မအပ်" ဟုသာ အဓိပ္ပါယ်ယူသင့်သည်။

သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဘိတ္တိအာဒိသု-နံရံ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကတ္ထစိ- တစုံတခုသောအရပ်၌၊ ဆိဒ္ဒံဝါ- အပေါက်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဥပစိကာဝါ-ခြတို့သည်သော်လည်း၊ ဥဒ္ဒဟန္တိ-တက်ကုန်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောကျောင်းသည်၊ အဂုတ္တံနာမ-အဂုတ္တမည်၏၊ (မလုံခြုံသောကျောင်း မည်၏၊) တံ - ထို မလုံခြုံသောကျောင်းကို၊ သလ္လက္ခေတွာ - မှတ်သား၍၊ ပဋိသင်္ခရိတဗ္ဗံ- ပြင်ဆင်ထိုက်၏၊ သီဘာသမယေ - အအေး၏အခါ၌၊ (အေးရာအခါ၌၊) ဒွါရဉ္စ - တံခါးမကြီးကိုဎင်း၊ ဝါတပါနဉ္စ-လေသွင်ပြူတင်းကိုဎင်း၊ သုပိဟိတံ-ကောင်းစွာပိတ်အပ်သည်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ သီတေန- အအေးကြောင့်၊ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ ကဏ္ဏကိတာနိ- ရောပြွမ်းသောမှိုရိကုန်သည်၊ (မှိုတက်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ၊ ဥဏှသမယေ- အပူ၏အခါ၌၊ (ပူရာအခါ၌)၊ အန္တရန္တရာ- အကြားအကြား၌၊ ဝါတပဝေသနတ္ထံ-လေကို ဝင်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝိဝရိတဗ္ဗံ-ဖွင့်ထားရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဒေံ-သို၊ ကရောန္တော-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ဂုတ္တာဂုတ္တံ ဇာနာတီနာမ-တိမည်၏၊ (လုံခြုံသောကျောင်း မလုံခြုံသောကျောင်းကို သိသူမည်၏။)

ပန - ဆက်၊ စိဝရ ပဋိဂ္ဂါဟကာဒိဟိ - စိဝရ ပဋိဂ္ဂါဟက အစရှိကုန်သော၊ တိဟိဝိ - သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇုမေဟိ - ဤရဟန်းတို့သည်၊ (သမ္မုတိရဏသော ရဟန်းတို့သည်၊) အတ္တနော-၏၊ ဝတ္တံ- ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ တတ္ထ – ထို သုံးပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ တာဝ – စီဝရနိဒဟက, ဘဏ္ဍာဂါရိကရဟန်းတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန-သော၊) စိဝရ ပဋိဂ္ဂါဟကေန- စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကရဟန်းသည်၊ (နဂဏ္ဌိတဗ္ဗံ, ဒါတဗ္ဗံတို့၌စပ်၊) ယံယံ-အကြင်အကြင်သက်နှံးကို၊ မနသာ-တို့သည်၊ ကာလစီဝရန္တိ ဝါ-ကာလသက်နှံးဟူ၍သော်ဎင်း၊ အကာလစိဝရန္တိ ဝါ- အကာလသက်နှံး ဟူ၍သော်ဎင်း၊ အစ္ဆေကစိဝရန္တိ ဝါ- အဆေးစကသက်နှံး ဟူ၍သော်ဎင်း၊ ဝဿိကသာဋိကန္တိ ဝါ – ဝဿိကသာဋိကသက်နှံးဟူ၍သော်ဎင်း၊ နိသီဒနန္တိ ဝါ-နိသီဒိုန်ဟူ၍ သော်ဎင်း၊ ပစ္စတ္ထရဏန္တိ ဝါ- အပေါ်လွှမ်း အိပ်ရာခင်းဟူ၍သော်ဎင်း၊ မုခပုဉ္ဆနစောဠန္တိ ဝါ-မျက်နှာသုတ်ပုဝါဟူ၍သော်ဎင်း၊ (ဝတ္ထာ-လျှော်၍၊) ဒေန္တိ-လှူကြကုန်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသောသက်နှံးကို၊ ကေရာသိ-တစုထည်းကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ မိဿေတွာ-ရောနှော၍၊ နဂဏ္ဌိတဗ္ဗံ-မခံယူရာ၊ ဝိသုံဝိသုံ-အသီးအသီး၊ ကတ္ဝာဝ-ပြု၍သာ၊ ဂဏ္ဌိတွာ-ခံယူပြီး၍၊ စီဝရ နိဒဟကဿ - သက်နှံးကို သိမ့ဲ သိမ်းဆည်းသော ရဟန်းအား၊ တဏေဝ-ထို အလှူရှင်တို့ လျှောံအပ်သည့်အတိုင်းသာ၊ အာစိက္ခိတွာ-ပြောပြ၍၊ ဒါတဗ္ဗံ - ပေးရာ၏၊ စီဝရ နိဒဟကေနာဝိ - သက်နှံးကို သိမ့ဲ သိမ်းဆည်းသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ- ဘဏ္ဍာဂါရိက ရဟန်းအား၊ ဒဒမာနေန-ပေးလေသော်၊ ဇုဒံ- ဤသက်နှံးသည်၊ ကာလစီဝရံ - ကာလသက်နှံးပါတည်း၊ ပေ၊ ဇုဒံ-ဟု သည်၊ မုခပုဉ္ဆနစောဠံ-မျက်နှာသုတ်ပုဝါပါတည်း၊ ဇုတိ-သို၊ အာစိက္ခိ

တွာဝ - ပြောပြ၍သာ၊ ဒါတမ္ဘံ – ပေးရာ၏၊ ဘဂ္ဂာဂါရိကေနာပိ - သည်လည်း၊ တထေဝ- ထို ပြောပြအပ်သည့်အတိုင်းပင်၊ ဝိသုံဝိသုံ ဝိယ- အသီးအသီး ကဲ့သို့၊ (အချို့စာအုပ်များ၌ "ဝိယ"မပါ၊) သညာဏ်-အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏၊[စာရေးခြင်းစသော အမှတ်အသားကိုပြု၍ ထားပါ-ဟူလို၊] တတော-ထိုမှနောက်၌၊ သံယေန-သည်၊ ကာလစိဝရံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့ပါလော၊ ဇာတိ - သို့၊ ဝုတ္တော - ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကာလစိဝရမေဝ - ကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ- ပေးရာ၏၊ပေ၊မုခပုဉ္ဆနစောဠကံ- ကို၊ အာဟရ- လော၊ ဇာတိဝုတ္တော– သော်၊ တဒေဝ–ထို မျက်နှာသုတ်ပုဝါကိုသာ၊ ဒါတမ္ဘံ-ပေးရာ၏။

ဇာတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ စိဝရ ပဋိဂ္ဂါဟကော-သက်နှံး ခံယူတတ်သော ရဟန်းကို၊ အနုညာတော – ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ စိဝရ နိဒဟကော – သက်နှံးကို သိမ်း သိမ်းဆည်းတတ်သော ရဟန်းကို၊ အနုညာတော - ပြီ၊ ဘင်္ကာဂါရံ-ဘင်္ကာထားရာကျောင်းကို၊ အနုညာတံ၊ ဘင်္ကာဂါရိကော-ဘင်္ကာထားရာကျောင်း၌ ယှဉ်သောရဟန်းကို၊ (ဘင်္ကာစိုး ရဟန်းကို၊) အနုညာတော - ပြီ၊ ဗာဟုလ္လိကတာယ– သက်နှံးတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို အလိုရှိသည့်၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ၊ န အနုညာတော- ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ အသန္တုဋ္ဌိယာ-သက်နှံးတို့၌ မရောင့်ရဲခြင်းအကျိုးငှါ၊ (မရောင့်ရဲကြောင်းဖြစ်သော အသံဝရအကျိုးငှါ၊) န(အနုညာတော)၊ အပိစခေါ-အဟုတ်ကား၊ သံယသ-သံယာကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ-ချီမြှောက်ခြင်းငှါ၊(အနုညာတော)၊ [ချီးမြှောက်ခြင်းကို အကျယ်ပြလိုခဲ့၍ "သစေဟိ" စသည်ကို မိန့်သည်၊]ဟိ-ချေ၊ အာဟဋာဟဋံ-လူတို့သည် ဆောင်ပို့အပ် ဆောင်ပို့အပ်ပြီးသော သက်နှံးကို၊ (လူလာတိုင်းသော သက်နှံးကို၊) ဂဟေတွာ- ခံယူပြီး၍၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ သစေ ဘာဇေယျုံ- အကယ်၍ ဝေဘန်ကုန်အံ့၊ (ဝေံ ဘာဇေန္တေသု)၊ အာဟဋံ – ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော သက်နှံးကို၊ နေဝဇာနေယျုံ-မသိကုန်ရာ၊ အနာဟဋံ-မဆောင်ပို့အပ်သေးသော သက်နှံးကို၊ န ဇာနေယျုံ၊ [လူနေကျနေရာမှ ဆောင်ပို့အပ်ပြီး မဆောင်ပို့အပ်သေးသော သက်နှံးကို မသိကုန်ရာ၊] ဒိန္နံ-လူအပ်ပြီးသောသက်နှံးကို၊ န ဇာနေယျုံ၊ အဒိန္နံ-မပေးလူအပ်သေးသော သက်နှံးကို၊ န ဇာနေယျုံ၊ လဒ္ဓံ – သက်နှံးရပြီးသော ရဟန်းကို၊ န ဇာနေယျုံ၊ အလဒ္ဓံ - သက်နှံး မရသေးသောရဟန်းကို၊ န ဇာနေယျုံ-မသိကုန်ရာ၊ အာဟဋာဟဋံ-ဆောင်ပို့အပ် ဆောင်ပို့အပ်ပြီးသောသက်နှံးကို၊ ထေရာသနေဝါ- ထေရ်ကြီး၏ နေရာ၌မူလည်း၊ အဒေယျုံ၊ - ပေးလူကုန်ရာ၏၊ [ဝေဘန်သောအခါ ထေရ်ကြီးကစ၍ ဝေဘန်ရသောကြောင့် ထေရ်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များသာ ထပ်ခါထပ်ခါ ရစရာရှိသည်–ဟူလို၊] ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ - အပိုင်းငယ် အပိုင်းကြီးကို၊ ဆိန္နိတ္ထာဝါ- ဖြတ်၍မူလည်း၊ ဂဏှေယျုံ- ယူကုန်ရာ၏၊ [အားလုံးညီမျှစေအောင် ဝေလျှင်လည်း အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်၍ ဝေရတော့မည်–ဟူလို၊]

ဧဝံသတိ-သော်၊ အယုတ္တပရိဒေဝါစ- မသင့်သော သုံးစွဲခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ သဗ္ဗေသံ - အလုံးစုံသောရဟန်းတို့ကို၊ သင်္ဃော-သင်္ဃာဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော- ပြုအပ်သည်၊ (ပြုအပ်ရာရောက်သည်၊)နု ဟောတိ- မဖြစ်တော့၊ [ဇထရ်ကြီးတို့နေရာ၌သော ထပ်ခါထပ်ခါပေးနေရသောကြောင့် သံဃာအားလုံးကို ချီမြှောက်ရာ မရောက်၊] ပန-အနွယ၊ ဘဂ္ဂါဂါရေ- ဘဂ္ဂါထားရာကျောင်း၌၊ စိဝရံ-ကို၊ ထပေတွာ- သိမ်းထားပြီး၍၊ ဥဿန္နကာလေ-များရာအခါ၌၊(များရာအခါကျမှ၊)ကေဂဿ-တပါးတပါးသော၊ ဘိက္ခုနော- အား၊ တံစိဝရံဝါ- သုံးထည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဒွေဝါ-နှစ်ထည် နှစ်ထည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကေကံဝါ-တထည်တထည်မူလည်းဖြစ်သော၊ စိဝရံ-ကို၊ ဒဿန္တိ - ပေးဝေနိုင်ကုန်လတ့ံ၊ လဒ္ဓါလဒ္ဓံ- သင်္ကန်းရပြီးမရသေးသ့ကို၊ ဇာနိဿန္တိ - သိနိုင်ကုန်လတ့ံ၊ [ပဌမဝေတုန်းက မည်သည့်ဝါစဉ်အထိသာ ရသေး၏၊ မည်သည့်ဝါစဉ်မှစ၍ မရသေး၊ ဤသို့ သိနိုင်မည်-ဟူလို၊] အလဒ္ဓဘာဝံ-မရအပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကို၊(သင်္ကန်း မရသေးကြောင်းကို၊) ဥတ္တာ-သိ၍၊ သင်္ဃဟံ- သင်္ဃာဟ်ချီမြှောက်ခြင်းကို၊ ကာတုံ-၄ါ၊ မည်သန္တိ-သိနိုင်ကုန်လတ့ံ၊ ဇုတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိတ္ထေ-၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အညေပိ- ဘဂ္ဂါဂါရိကရဟန်းမှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဝုဋ္ဌာပနိယာ-နေရာမှ မထစေထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ- သိထိုက်ကုန်၏၊[သံဃိကအိပ်ရာနေရာမှ မထစေထိုက်, အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ မသွားစေထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အကြောင်းကို မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို သိထားထိုက်သည်-ဟူလို၊]ဟိ-ချေ၊ ဝုမှတရော- သိတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်ငင်း၊ ဘဂ္ဂါဂါရိကော- ဘဂ္ဂါဂါရိကပုဂ္ဂိုလ်ငင်း၊ ဂိလာနော-ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်ငင်း၊ သံယတော-မှ၊ လဒ္ဓသေနာသနော-ရအပ်သော ကျောင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ငင်း၊ ဇုတိ- သို့၊ စတ္တာရော - ၄ ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နု ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ-မထစေထိုက်ကုန်၊(ထ၍ မသွားစေထိုက်ကုန်၊)တတ္ထ-တို့ ၄ ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝုမှတရော - သိတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အတ္တာနော-မိမိထက်၊ ဝုမှတာယ-သိဘင်းကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝကတရေန-သိတင်းငယ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နု ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ- မထစေထိုက်၊ ဘဂ္ဂါဂါရိကော - ကို၊ သံဃေန-သည်၊ သမ္မန်တွာ-သမုတ်ပြီး၍၊ ဘဂ္ဂါဂါရဿ-ဘဂ္ဂါထားရာကျောင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နတာယ-ပေးထားအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊(နု ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော)၊ ဂိလာနော- ကို၊ ဂိလာနတာယ - မကျန်းမာသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (နု ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော)၊ ပန- ကား၊ သံယော- သည်၊ ဗဟုသုတဿ - များသောသုတရှိသော၊ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာဒီဟိ-ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း, အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန်မေးခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဗဟူပကာရဿ - များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်

သော၊ ဘာရနိဋ္ဌာရကဿ – တာဝန်ကိုဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဖါသုကံ–ချမ်းသာသော၊ အာဝါသံ - နေရာကို၊ အနုဋ္ဌာပနိယံ – မထစေထိုက်သည်ကို၊ ကတွာ–ပြု၍၊ ဒေတိ- ပေးထား၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို ဗဟုသုတဘာရနိဋ္ဌာရကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပကာရတာယစ-လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ သံယတော– မှ၊ လဒ္ဓတာယစ - ရအပ်သောနေရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ နဝဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ ဇာတိ(အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

ဥဿန္နံ ဟောတိတိ- ကား၊ ဗဟု - များသည်၊ ရာသိကတံ- ပြုအပ်သော အစုအပုံရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [“ဥဿန္နံ”ကို “ဗဟု” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၍ “ရာသိကတံ” ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထဖွင့်သည်၊] ဘဂ္ဂာဂါရံ-ဘဂ္ဂာထားရာကျောင်းသည်၊ နဂရာတိ- မယူနိုင်၊ [များသောကြောင့် မဆန့် – ဟူလို၊] သမ္မုခီ ဘူတေနာတိ - ကား၊ အန္တော ဥပစာရသီမာယံ-ဥပစာရသိမ်၏အတွင်း၌၊ (ကျောင်းတိုက်၏အတွင်း၌၊) ဌိတေန-တည်သောသံဃာသည်၊ (ဘာဇေတုံ အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) ဘာဇေတုန်-ကား၊ ကာလံ-ဝေဘန်ရာအချိန်ကို၊ ယောသေတွာ-ကြွေးကြော်၍၊ ပဋိပါဋိယာ–အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘာဇေတုံ - ဝေဘန်ခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ ၌စပ်၊) ကောလာဟလံ အကာသိတိ-ကား၊ အမ္မာကံ- တပည့်တော်တို့၏၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၌၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ (အမ္မာကံ) ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်၌၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဇာတိဝေံ-ဤသို့ ပြော၍၊ မဟာသဒ္ဒံ–ကျယ်စွာသောအသံကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ။

စိဝရဘာဇကေသု- သင်္ကန်း ဝေဘန်သောရဟန်းတို့တွင်၊ (ဒေန္တော ဆန္နာဂတိ ဂဏ္ဌတိနာမ စသည်၌စပ်၊) သဘာဂါနံ - သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-ရဟန်းတို့အား၊ (ဒေန္တော ၌စပ်၊) ဝါ-တို့၏အထံသို့၊ အပါပုဏန္တမ္ပိ- မဒေရာက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မဟဋ္ဌံ- များသော အဖိုးရှိသော၊ စိဝရံ- ကို၊ ဒေန္တော– ပေးသော စိဝရဘာဇက ရဟန်းသည်၊ ဆန္နာဂတိ ဂဏ္ဌတိနာမ – တိမည်၏၊

× × × × × × ×

သမ္မုခီဘူတေန။ ။“သမ္မုခီဘူတေနာတိ အညမညဿ မုခေ သံဝိဇ္ဇမာနေ သန္ဓိပတ်တောဝါ သမ္မုခေါ၊ သမ္မုခေါ ဟုတ္ဝာ ဘူတော သမ္မုခီဘူတော”ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ သို့သော် သမ္မုခ၏ တွဲဘက်ပြောင်းပြန် “ပရမ္မုခ” ဟု ပုဒ်ရှိသေး၏၊ ထို “ပရမ္မုခ”၌ “မုခဿ- မျက်နှာ၏ +ပရံ– ဆိုမှာဘက်တည်း၊ ဝါ– မျက်ကွယ်တည်း၊ ပရမ္မုခံ – မျက်နှာ၏ ထိုမှာဘက် (မျက်နှာလွဲ – မျက်စိ၏ မမြင်ကွယ်ရာ)” ဟု ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “သမ္မုခ”၌ “သံ”ကို “ရွှေ့ရွှေ့”အနက်ကြံ၍ “မုခဿ+အဘိမုခံ သမ္မုခံ– မျက်နှာ၏ရှေ့ရွှေ့ (မျက်မောက်)၊ သမ္မုခေ+ဘူတော သမ္မုခီဘူတော – မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော သံဃာ”ဟု ကြံသင့်မည်ဆိုထင်သည်၊ ထို“သမ္မုခီဘူတသံဃာ”ဟူသည် အခြားနေရာ၌ “ ရွှေ့ရွှေ့ရောက်နေသမျှ ”ကိုသာ ယူရသော်လည်း ဤနေရာ၌ “ တတိုက်လုံးရှိသံဃာ”ကို ယူရမည်–ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတေန ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊

(ဆန္ဒာဂတိလိုက်သည် မည်၏၊) အညော်- အခြားကုန်သော၊ ဝုမှုတရာနံ – သီတင်းကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ- တို့၏အထံသို့၊ ပါပုဏာန္တမ်ဒီ- ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မဟဋ္ဌံ - သော၊ စိဝရံ- ကို၊ အဒတ္တာ- မပေးမူ၍၊ အပ္ပဋ္ဌံ – နည်းသောအဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ ဒေန္တော-သည်၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ- တိ မည်၏၊ (ဒေါသဂတိ လိုက်သည်မည်၏၊) မောဟမူဠ္ဟော- မောဟဖြင့် တွေဝေသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ စိဝရဒါနဝတ္ထုံ – သင်္ကန်းပေးဝေခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဇာနန္တော - မသိသော စိဝရဘာဇက ရဟန်းသည်၊ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ- တိ မည်၏၊ (မောဟာဂတိ လိုက်သည်မည်၏၊) မုခရာနံ-ကြမ်းတန်းသောနှုတ် ရှိကုန်သော၊(စကား ဗလဖွာပြောတတ်ကုန်သော၊) နဝကာနမ်ဒီ- သီတင်းငယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊လည်း၊ ဘဒယန- ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ အပါပုဏာန္တမေဝ- မရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မဟဋ္ဌံ- သော၊ စိဝရံ- ကို၊ ဒေန္တော- ပေးသော စိဝရဘာဇက ရဟန်းသည်၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ - တိမည်၏၊ (ဘယာဂတိ လိုက်သည် မည်၏၊) ယော- အကြင် စိဝရဘာဇက ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ (ဤ အဂတိလေးပါးသို့၊) နဂစ္ဆတိ- မလိုက်၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ တုလာဘူတော – ချိန်ခွင်သဘွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ ပမာဏဘူတော – ပမာဏဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (အချို့စာအုပ်၌ " ပမာဏဘူတော " မပါ၊) မဇ္ဈတ္တော-အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သော- ထိုရဟန်းကို၊ သမ္မုခီတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏၊ ဘာဇိတာဘာဇိတန္တိ- ကား၊ တ္တောဒါနိ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ - အဝတ်တို့ကို၊ ဘာဇိတာနိ - ဝေဘန်အပ်ကုန်ပြီ၊ တ္တောဒါနိ - ကုန်သော၊ (ဝတ္ထာနိ)၊ အဘာဇိတာနိ - မဝေဘန်အပ်ကုန်သေး၊ ဇာတိ-သို့၊ ဇာနန္တော- သိသော စိဝရဘာဇက ရဟန်းကို၊ ဘာဇိတာ ဘာဇိတဉ္ဆ ဇာနေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ဥစ္စိနိတ္ထာတိ- ကား၊ ဇာဒံ – ဤ အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ ထူလံ - ကြမ်းတန်း၏၊ ဇာဒံ-သည်၊ သဏှံ-သိမ်မွေ့၏၊ ဇာဒံ-သည်၊ ဃနံ-ပိတ်ပိတ်သဲသဲ,တခဲနက်ဖြစ်၏၊ ဇာဒံ-သည်၊ တနုကံ-ပါး၏၊ (ကျ၏၊) ဇာဒံ-ကို၊ ပရိဘုတ္တံ-သုံးစွဲအပ်ပြီ၊ (တပတ်ရစ် ဖြစ်သည်-ဟူလို၊) ဇာဒံ-ကို၊ အပရိဘုတ္တံ- မသုံးစွဲအပ်သေး၊(အသစ်ကျပ်ခွတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊) ဇာဒံ-ဤ အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ ဒီဃတော - အလျားအားဖြင့်၊ တ္တောကံ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ ပုထုလတော– အနံအားဖြင့်၊ တ္တောကံ–ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ ဇာတိဝံ - သို့၊ ဝတ္ထာနိ - အဝတ်သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဝိဓိနိတ္ဝာ– ခွဲခြမ်းချယ်၍၊ (ထပေတုံ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊) တုလယိတ္ဝာတိ - ကား၊ ဇာဒံ- ဤအဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ တ္တောကံ–ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဖိုးကို၊ အဋ္ဌတိ-ထိုက်တန်၏၊ ဇာဒံ-သည်၊ တ္တောကံ-ကို၊ (အဋ္ဌတိ)၊ ဇာတိဝံ-သို့၊ အဋ္ဌပရိစ္ဆေဒံ-အဖိုး၏ အပိုင်းအခြားကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ (ထပေတုံ အနုဇာနာမိ)။

ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ ကတွာတိ-ကား၊ သမ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ဘို့၊ ဧကက မေဝ - တထညီစီ တထညီစီသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဒဿနကံ-တဆယ်ထိုက်တန် သော အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ သစေ ပါပုဏာတိ-အကယ်၍ ရောက်အံ့၊ (အညီ အမျှ ရအံ့၊) ဇာစ္စေတံ– ဤသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ကုသလံ – ကောင်း၏၊ နောစေ ပါပုဏာတိ-အကယ်၍ မရောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယံ-အကြင် အဝတ်သင်္ကန်း သည်၊ နဝဝါ- ကိုးကျပ် တို့ကိုသော်၎င်း၊ အဋ္ဌဝါ - ရှစ်ကျပ် တို့ကိုသော်၎င်း၊ အဋ္ဌတိ-ထိုက်တန်၏၊ တံ-ထို အဝတ်သင်္ကန်းကို၊ အညေန- အခြားသော၊ ကေ အဋ္ဌနကေနစ–တကျပ်ထိုက်တန်သော ဝတ္ထုနှင့်၎င်း၊ ဒ္ဝိအဋ္ဌနကေနစ-နှစ်ကျပ် ထိုက်တန်သော ဝတ္ထုနှင့်၎င်း၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဗန္ဓိတွာ - စပ်ဖွဲ့၍၊ (တတွဲတွဲ၍၊) ဧတေန ဥပါယေန–ဤနည်းအားဖြင့်၊ သမေ- ညီမျှကုန်သော၊ (တဆယ်တန်စီ စသည်ဖြင့် ညီမျှကုန်သော၊) ပဋိဝိသေ - အဘို့တို့ကို၊ ထပေတွာ - ထား၍၊ ဇုတိ အာတ္ထော။

ဘိက္ခူဂဏေတွာ ဝဋ္ဋံ ဗန္ဓိတွာတိ-ကား၊ ဧကေကဿ– တပါးတပါးအား၊ ဒီယျမာနေ- ပေးဝေအပ်သော်၊(ပေးဝေနေလျှင်)၊ ဒိဝသော–နေ့သည်၊ သစေ နပ္ပဟောတိ–အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ [သံဃာကများနေသောကြောင့် တပါးစီ ဝေနေလျှင် နေဝင်သွားစရာရှိသည်- ဟူလို၊] (ဧဝံသတိ)၊ ဒသ ဒသ - တကျိပ် တကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ - ရေတွက်၍၊ ဒသဒသ - ဆယ်စု ဆယ်စုကုန်သော၊ စီဝရပဋိဝိသေ-သင်္ကန်းအဘို့တို့ကို၊ကေဝဋ္ဋံ-တစုကို၊ဗန္ဓိတွာ-

× × × × × × ×

ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ၊ ။ပဋိဝိသပဟောနကတာဇာနနတ္ထံ-အဘို့လောက်သည်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဟလိဒ္ဒိယာဒိဟိ – နနွင်း အစရှိကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကမဟန္တဝဏ္ဏဟိ– ငယ်သောအဆင်း ကြီးသောအဆင်းတို့နှင့်၊ ယုတ္တော–ယှဉ်ကုန်သော၊ သမေ ပဋိဝိသေ– ညီမျှသော အဘို့တို့ကို၊ ထပေတွာ–ထား၍၊–ဝိမတိ၊ ဤသို့ ဝိမတိဖွင့်သောကြောင့် “ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည် နနွင်းစသော အဆင်းကိုဟော၏” ဟု သိသာ၏၊ “ အဝဏ္ဏော ” ၌ “ အ ”သည် “ ဝုဒ္ဓိ ” အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ မဟန္တ ”ဟု ဖွင့်၍ ရှေ့ဝဏ္ဏ အတွက် “ခုဒ္ဒက”ဟု ဖွင့်သည်၊ [ယောဇနာဌကား “ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည် ပမာဏအနက် ဟော”ဟု ဖွင့်၏။]

ဝိမတိ၏ ဆိုလိုရင်းကား — သင်္ကန်းဝတ်ရုံရန် စီစဉ်သောအခါ တပါးလျှင် ၁၀ တန်စီ စသည်ဖြင့် အညီအမျှရလျှင် ကောင်းပါ၏၊ ထိုသို့ အညီအမျှ မရလျှင်ကား ကိုးကျပ်တန်သော အဝတ်ကို အခြား ၃ တန်ပစ္စည်းနှင့်, ရှစ်ကျပ်တန်သော အဝတ်ကို အခြားနှစ်ကျပ်တန်ပစ္စည်းနှင့် ပူးတွဲ၍ (ဤနည်းအတိုင်း မူလ သင်္ကန်းလျာအဝတ်က တန်ဖိုးလျော့သလောက် တွဲဘက်ပစ္စည်းကို အဖိုးများစေသောအားဖြင့်) ညီမျှသော အဖိုးရှိအောင်ထားပါ၊ ဤသို့ ပူးတွဲ၍ထား၍သောအခါ အဖိုးများသော်ပစ္စည်းအတွက် အဆင်းကြီး , အဖိုးနည်းသော် ပစ္စည်းအတွက် အဆင်းငယ်များကို ဖြုံလုပ်မှတ်သား ထား၍ပါ၊ စာသော်လည်း ရေးသားထား၍ပါ–ဟူလို။

ဖွဲ့၍၊ ကေံ-တထုပ်သော၊ ဘဏ္ဍိကံ – ဘဏ္ဍာရှိသော အထုပ်ကို၊ ကတ္ဝာ - ပြု၍၊ (၁၀ ပါးလျှင် တထုပ်စီ ထုပ်ထား၍၊) ဒေံ–သို့၊ (ဤနည်းအားဖြင့်၊) စိဝရပဋိဝိသံ-သင်္ကန်းအဘို့ကို၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ - ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒေံ-ဤသို့၊ စိဝရပဋိဝိသေသု- သင်္ကန်းအဘို့ကို၊ ထပိတေသု- ထားအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ကုသော - စားရေးတံကို၊ (ဓလိပ်ကို၊) ပါတေတဗ္ဗော - ကျစေထိုက်၏၊ တေဟိပိ ဘိက္ခူဟိ– ထို ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (ထို ၁၀ ပါးစီ ရဟန်းတို့သည်လည်း၊)ပုန-ဖန်၊ ကုသပါတံ-ဓလုခြင်းကို၊ကတ္ဝာ-၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဘန်ရာ၏။ [ပဌမတုန်းက ၁၀ ပါး တတ္ထစီ တွဲထားသောကြောင့် ထို ၁၀ ပါးလည်း ထပ်၍ ဓလုပါ–ဟူလို။]

သာမဏေရာနံ ဥပမုပဋိဝိသန္တိ ဣတ္ထ - ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဒေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယေ သာမဏေရာ-အကြင် သာမဏေတို့သည်၊ အတ္တိသရာ- မိမိဟူသော အစိုးရသူ ရှိကုန်၏၊ (ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ကုန်၏၊ သူတပါး၏စေခိုင်းမှုကို မခံကုန်၊) ဘိက္ခုသံယဿ- ၏၊ ကတ္တာဗ္ဗကမ္မံ-ပြုထိုက်သောအလုပ်ကို၊ နာ ကရောန္တိ-မပြုလုပ်ကြကုန်၊ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာသု - ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်းအနက်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းတို့၌၊ (ပါဠိကို သင်ယူခြင်း အဋ္ဌကထာကို မေးမြန်းခြင်းတို့၌၊) ယုတ္တာ – အားထုတ်ကုန်သည်၊(ဟုတ္ထာ)၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဃေ ဝ-ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏သာ၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ - ဝတ်အကျင့်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုကုန်၏၊ အနုညသံ- အခြားရဟန်းတို့၏၊ (ဝတ္တ ပဋိပတ္တိံ)နာ ကရောန္တိ၊ [သဃာအား ကျေးဇူးမများ-ဟူလို၊] ဇေတသံယေ ဝ-၌ သာမဏေတို့အားသာ၊ ဥပနာဂေါ- ထက်ဝန်းသောအဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော- ပေးထိုက်၏၊ [ရဟန်းများရသလို အပြည့်မပေးဘဲ တဝက်သာပေးရမည်–ဟူလို၊] ပန- ကား၊ ယေ- အကြင် သာမဏေတို့သည်၊ ပုဗ္ဗရဘတ္တံစ– ၌ဌင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တာဒ္ဗ- ၌ဌင်း၊ ဘိက္ခုသံယသေ ဝ– ၏သာ၊ ကတ္တာဗ္ဗကိစ္စံ- ပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ကရောန္တိ-၏၊ တေသံ-ထိုသာမဏေတို့အား၊(သံယာအား ကျေးဇူးများသော ထိုသာမဏေတို့အား၊) သမကော– ညီမျှသောအဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော– ပေးထိုက်၏။

စ - ဆက်၊ ဣဒံ – ၌ သာမဏေတို့အား တဝက်သောအဖို့ကို ပေးရခြင်းကို၊ [ဣဒန္တိ သာမဏေရာနံ ဥပမုပဋိဝိသဿ ဒါနံ၊ " သာမဏေရာနံ ဥပမုပဋိဝိသံ ဒါတုံ"ဟု ပါဠိတော်၌ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း သာမဏေတို့အားတဝက်သောအဖို့ကို ပေးရခြင်းကို၊– ဋီကာ။] ပိဋ္ဌိသမယေ – သင်္ကန်းကာလ၏ နောက်ဘက်ဖြစ်သောကာလ၌၊ ဥပဠန္ဒေန-ဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍာဂါရေ-ဘဏ္ဍာထားရာကျောင်း၌၊ ထပိတေန-ထားအပ်သော၊ အကာလ စိဝရေနေဝ– အကာလသင်္ကန်းဖြင့်သာ၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ကာလစိဝရံ-သင်္ကန်းကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊ သမကံမေဝ- အညီအမျှသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ- ပေးရာ၏၊ [ဤစကားကိုထောက်၍

ကထိန်ခင်းရာ၌ ရအပ်သော သင်္ကန်းကိုငင်း စီဝရကာလမကုန်မီ ရအပ်သော သိဿိကသင်္ကန်းကိုငင်း အညီအမျှ ဝေဘန်ရသည်၊] တတြ္ထပ္ပါဒ ဝဿာဝါသိကံ-ထို ကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းကို၊ သမ္မုဇ္ဇနီ ဗန္ဓနာဒိ-တမြက်ဆုပ်ကို ဖွဲ့စည်းခြင်းအစရှိသော၊သိဃသ-၏၊ ဖါတိကမ်ဳံ-တိုးပွားကြောင်း အမှုကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ခံယူရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ တေံ-၌ တံမြက်စည်းပြုလုပ်ခြင်း စသော ကျင့်ဝတ်သည်၊ တ္ထေ-၌ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို ယူရာ၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်း သာမဏေတို့၏၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း။

ဘဂ္ဂာဂါရိကစီဝရေပိ-ဘဂ္ဂာထားရာ ကျောင်းဆောင်ဝယ် ထားအပ်သော သင်္ကန်း၌လည်း၊ [ဘဂ္ဂာဂါရိကစီဝရေပိတိ အကာလစီဝရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊] သာမဏေရာ-တို့သည်၊ အာဂတ်ဝါ- လာ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ယာဂုံ - ယာဂုကို၊ ပစာမ - ကျိုကြရပါကုန်၏၊ ဘတ်တံ - ဆွမ်းကို၊ ပစာမ- ချက်ကြရပါကုန်၏၊ ခဇ္ဇကံ-မုံခဲဘွယ်ကို (ပစာမ- ကြော်ကြ ဖုတ်ကြရပါကုန်၏၊)အပ္ပဟရိတကံ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်မရှိဒေသ၊ ကရောမ - ပြုကြရပါကုန်၏၊ ဒန္တကဋ္ဌံ- ဒန်ပူကို၊ အာဟရာမ- တောထဲသို့မှ ဆောင်ယူကြရပါကုန်၏၊ ရဂ်ဆလ္လိ- ဆိုးရည်ခေါက်ကို၊ ကပ္ပိယံ- အပ်စပ်အောင်၊ ကတ္ဝာ - ၍၊ ဒေမ-ပေးကြရပါကုန်၏၊(အပ်စပ်အောင် ခွါ၍ပေးကြရပါကုန်၏၊)အမ္မေဟိ-တို့သည်၊ နကတံနာမ-မပြုအပ်သော အမှုမည်သည်၊ ကိ- အဘယ်ပါနည်း၊ ဇာတိ- ဤသို့

× × × × × × ×

တတြ္ထပ္ပါဒ၊ ဧပ၊ ဝတ္ထုံ။ ။ဝဿာဝါသာနံ – မိုးလေးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့အား+ဒိန္နံ–လှူအပ်သောသင်္ကန်းတည်း၊ ဝဿာဝါသိကံ–သင်္ကန်း၊ တတြ–ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပ္ပါဒေါ–ဖြစ်သော ဝဿာဝါသိကတည်း၊ တတြုပ္ပါဒေါ၊ တတြုပ္ပါဒေါစ+ သော+ ဝဿာဝါသိကံစာတိ တတြုပ္ပါဒဝဿာဝါသိကံ၊ ကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော သစ်သီး-သစ်ရွက်များကို ကပ္ပိယတို့ကရောင်း၍ ထိုအဖိုးဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းသည်၎င်း, ကျောင်းတိုက်၏ ဝတ္ထုကံအဖြစ်ဖြင့် လှူအပ်သော လယ်-ခြံ-ဥယျာဉ် စသည်မှဖြစ်သော အသီးအနှံတို့ကို ကပ္ပိယတို့ကရောင်း၍ ထိုအဖိုးဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းသည်၎င်း " တတြုပ္ပါဒ ဝဿာဝါသိက " မည်၏၊ ထိုကဲ့သို့သော ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းမျိုးကို ရဟန်းသာမဏေတို့က ဝေစုယူသောအခါ သံဃာမှာ တိုးပွားမှုဖြစ်သော တံမြက်စည်းပြုလုပ်ခြင်း စသော အမှုကို ပြုပြီးမှ ယူပါ – ဟူလို၊ ၌ စည်းကမ်းအရ ရှေးခေတ်က ဝါဆိုခါနီးဝယ် တံမြက်စည်းစသည်ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။

ဝိမတိ။ ။ဖာတိကမ္မန္တိ ပဟောနကကမ်မံ၊ ယတ္ထကေန ဝိနယာဂတေန သမ္မုဇ္ဇနီ ဗန္ဓနာဒိဟတ္ထကမ္မေန ဝိဟာရဿ ဥုန္နကတာ နုဟော့တိ၊ တတ္ထကံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗေသန္တိ တတြုပ္ပါဒ ဝဿာဝါသိကံ ဂဏှန္တာနံ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခူနံ, သာမဏေရာနံ စ။ [" ဖာတိကမ်ံ "၌ ဖာတိသဒ္ဒါသည် ဖာယိဓာတ်+တိပစ္စည်း, ယကို ချ၍ပြီးသော ဥဖုနအနက်ဟော့သဒ္ဒါတည်း။]

ပြော၍၊ ဥက္ကုဋ္ဌိ - ဆူဆူညံညံကို၊ သစေ ကရောန္တိ - အကယ်၍ ပြုကြကုန်အံ့၊ [ရဟန်းများနှင့်အညီအမျှ သက်နှံးအဖို့ကိုရအောင် သာမဏေတို့က သူတို့အလုပ်များကိုပြော၍ ဆူဆူညံညံ ပြုကြကုန်အံ့ - ဟူလို၊] (ဧဝံ ကရောန္တေသု)၊ သမဘာဂေါဝ-ညီမျှသောအဖို့ကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ တေံ-ဤသမဘာဂကို ပေးခြင်းကို၊ (ဆူဆူညံညံလုပ်မှ သမဘာဂကို ပေးခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဦးစပ်၊) ယေစ-အကြင် သာမဏေတို့သည်လည်း၊ ဝိရဇ္ဈိတွာ-ခွတ်ယွင်း၍၊ ကရောန္တိ၊ [ကတ္တာဇ္ဇ ကားလန အကတွာ ယထာရုစိတကွဏော ကရောန္တိ၊-ဝိမတိ၊]ယေသဉ္စ-အကြင် သာမဏေတို့၏လည်း၊ ကရဏာဘာဝေါ – ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊(“ကရဏာဘာဝေါ”ဦး “ကတဘာဝေါ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) တေ–ထိုသာမဏေတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ဝါဒနှုရ၊ ကုရုန္ဒိယံ- ဦး၊ သာမဏေရာ– တို့သည်၊ ဘန္တေ – တို့၊ မယံ- တို့သည်၊ ကဿာ–ကြောင့်၊ သံယကမ္မံ-သံယာ၏အလုပ်ကို၊ နကရောမ- မလုပ်ဘဲ ရှိပါကုန်အံ့နည်း၊ ကရိဿာမ - လုပ်ပါကုန်အံ့၊ ဇာတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ သစေ ယာစန္တိ – အကယ်၍ တောင်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမပဋိဝိသော-ညီမျှသောအဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ၊[တကယ် အလုပ်မလုပ်ကြစေကာမူ ဤသို့ပြော၍ တောင်းလျှင် ပေးပါ-ဟူလို။]

ဥတ္တရိတုကာမောတိ-ကား၊ နဒိ ဝါ-မြစ်ကိုသော်၎င်း၊ ကန္တာရံဝါ-ခရီးခဲကို သော်၎င်း၊ ဥတ္တရိတုကာမော - လွန်မြောက်လိုသည်၊ သတ္ထံ - အဖေါ်ကုန်သည် အပေါင်းကို၊ လဘိတွာ - ရ၍၊ ဒိသာ - အရပ်မျက်နှာတို့သို့၊ ပက္ကမိတုကာမော–ဖဲသွားလိုသည်၊ (ဟောတိဟု ပါဠိတော် ဦးစပ်၊) ဇာတိ အာရောဇ္ဇော၊ [သွားရမည့် အရပ်က တရပ်ထည်းဖြစ်သင့်သောကြောင့် “ဒိသံ” ဟု ကေဝစ်ရှိလျှင်ကောင်း၏၊] သကံ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ ဇာဒံ – ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ ဦးစပ်၊) ဘဏ္ဍာဂါရ တော-ဘဏ္ဍာထားရာကျောင်းမှ၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ နီဟရိတွာ- ထုတ်ဆောင်ပြီး၍၊ ပုဉ္ဇ - အစုအပုံကို၊ (ဝေဘိရန် အစုအပုံကို၊) ကတော - ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယဏ္ဍိယာ-ခေါင်းလောင်းကို၊ (သံယာစည်းဝေးဘိုရန် အချက်ပေးခေါင်းလောင်းစသည်ကို၊)ပဟဋ္ဌာယ-တီးခေါက်အပ်ပြီးသော်၊ (ထိုသို့ တီးခေါက်ခြင်းကြောင့်၊) ဘိက္ခု သံယေ-သည်၊ သန္နိပတိတေ- စည်းဝေးပြီးသော်၊ သတ္ထံ- ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဂန္တု ကာမော-သွားလိုသောရဟန်းသည်၊ သတ္ထတော - အဖေါ်ကုန်သည်အပေါင်းမှ၊ မာ ပရိဟာယိ -မကျန်ရစ်ပါစေလင့်၊ ဇာတိ ဧတမတ္ထံ- ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ (ဤအကျိုးကို၊) သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

တသ္မာ – ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝေစုသက်နှံးကို ထုတ်ဆောင်၍ အပုံ ပုံပြီးမှ ခေါင်းလောင်းထိုးပြီးလျှင် ထို ခေါင်းလောင်းသံကြောင့် သံယာ စည်းဝေးပြီးသော အခါမှ ခရီးသွားလိုသောရဟန်းသည် မကျန်ရစ်ပါစေနှင့်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို

ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) စိဝဒရသု-တို့ကို၊ အနိဟတေ သုဝ'ါ- မထုတဲ့ဆောင်အပ်သေးကုန် သော်၎င်း၊ ယဏ္ဍိယာ - ခေါင်းလောင်းကို၊ အပ္ပဟဋ္ဌာယဝါ-မတီးအပ်သေးမီသော်၎င်း၊ သံဃေ-သည်၊ အသန္နိပတိတေဝ'ါ-မစည်းဝေးသေးမီ သော်၎င်း၊ (သင်္ကံ- မိမိဥစ္စာဖြစ်သော= ထိုရဟန်း၏ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဘာဂံ-အဖို့ကို၊) ဒါတုံ နဝန္ဒတိ၊ ပန- ဆက်၊ စိဝရေသု-တို့ကို၊ နိဟတေသု-ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ယဏ္ဍိံ-ကို၊ ပဟာရိတ္ဝာ-တီးပြီး၍၊ ဘိက္ခု သံဃေ-သည်၊ သန္နိပတိဒတ-စည်းဝေးပြီးလသော်၊ စိဝရဘာဇဒကန-သင်္ကန်းကို ဝေဖန်သောရဟန်းသည်၊ ဇ္ဈမဿဘိက္ခုနော - ၌ ခရီးသွားလိုဒသာ ရဟန်း၏၊ ကောဋ္ဌာသေန-အဘို့အစုသည်၊ တ္တေကေန-၌မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊(တဆယ်တန်သည် သို့မဟုတ် ဆယ်တောင်ရှိသည်၊)ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဇ္ဈတိ-သို့၊ တတ္ထေတ္ထာ - ကြီဆ၍၊ နယဂ္ဂါဟေန - နည်းကို ယူခြင်းအားဖြင့်၊ စိဝရံ - ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ- ပေးရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တတ္ထေတ္ထာ နယဂ္ဂါဟေန စိဝရံ ဒါတဗ္ဗံဟူသော စကားသည် မှန်၏၊) တုလာယ-ချိန်ခွင်ဖြင့်၊ တုလိတမိဝ- နှိုင်းချိန်အပ်သော ပစ္စည်းကိုကဲ့သို့၊ သမသမံ - ထပ်တူညီမျှ ဖြစ်အောင်၊ ဒါတုံ- ၄၂၊ နသက္ကာ- မစွမ်းနိုင်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥုနံဝါ-ယုတ်လျော့သည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ အမိကံဝါ-ပိုလွန်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ဧဝံ- ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ တတ္ထေန- ကြီဆသဖြင့်၊ နယေန - နည်းအားဖြင့်၊ ဒိန္နံ - ပေးအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ သုဒိန္နံ - ကောင်းစွာပေးအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥုနကံ- ယုတ်လျော့သောအဖို့ကို၊ ပုန- တဖန်၊ နေဝ ဒါတဗ္ဗံ - မပေးထိုက်၊ (ပေးဘွယ်မလို)၊ အတိရိတ္တံ - ပိုလွန်သော အဖို့ကို၊ န ပဋိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ- ပြန်၍ မယူထိုက်၊ ဇ္ဈတိ-၌သို့ မှတ်အပ်၏။

အတိရေကဘာဝေနာတိ-ကား၊ ဒဿ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ သာဋကာပိ - တို့သည်လည်း၊ ဒသေဝ - ဆယ်ထည် တို့သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ တေသု- ထို ဆယ်ထည်တို့တွင်၊ ဧကော - တထည်သည်၊ ဒွါဒသ-တဆဲ့နှစ်ကျပ်တို့ကို၊ အဋ္ဌတိ - ၏၊ သေသာ - ကြွင်းသော ကိုးထည်တို့သည်၊ ဒသဋ္ဌနကာ-တဆယ်ဟိုက်တန်ကုန်၏၊ သမ္ဗေသု- အလုံးစုံသော အဝတ်တို့၌၊ ဒသဋ္ဌနကဝသေန - တဆယ်တန်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (၁၂ ကျပ်တန်ပါ ၁၀ တန့် အနေအားဖြင့်၊) ကုသေ-မဲကို၊ ပါတိတေ- ကျစေအပ်ပြီးသော်၊ ယဿ ဘိက္ခုနော - ၏၊ ဒွါဒသဋ္ဌနကော- တဆဲ့နှစ်ကျပ် ထိုက်တန်သော၊ ကုသော- မဲကို၊ ပါတိတော - ကျစေအပ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ တ္တေကေန - ၌မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ (၁၂ ကျပ်တန်၌ အနည်းငယ် ပိုနေသော အဝတ်ဖြင့်၊)မမ-တပည့်တော်၏၊ စိဝရံ- သည်၊ ပဟောတိ- လောက်ပါ၏၊ ဇ္ဈတိ-၌သို့ လျောက်၍၊ တေန အတိရေကဘာဝေန – ထို အပိုအလွန်ဖြစ်သော အဖိုးဖြင့်၊ ဂန္ဓကာမော – သွားလိုသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ အာဝုသော-

ငါ့ရှင်၊ အတိရေကံ-အပိုအလွန်သည်၊(ဝဝမှ ပိုသော ၊ ကျပ်တန်သည်၊) သံယ သ-၏၊ သန္ဒကံ-တည်း၊ ဇုတိ–သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏။

တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ သုတွာ-ကြားတော်မူရ၍ (ဘဂဝါ အာဟ–၌စပ်၊) ဘဂဝါ-သည်၊ (ဒဿေတုံ အာဟ- ၌စပ်၊) သံဃိကေစ - သံယာ၏ ဥစ္စာ၌ဂုဏ်း၊ ဂဏသန္တကေစ-ဂိုဏ်း၏ ဥစ္စာ၌ဂုဏ်း၊ အပ္ပကံနာမ-နည်းသည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သံဃိက ဂဏိက ဥစ္စာ၌၊ သံယမော – စောင့်စည်းခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော - ပြုထိုက်၏၊ (မည်သူမဆို အပိုမသုံးမိအောင် သံယာက– သို့မဟုတ် ဂိုဏ်းက ပြုထိုက်၏၊) ဂဏ္ဍန္တေနာပိ - အပိုကို ယူသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကုက္ကုစ္စကို ပြုထိုက်၏၊ ဇုတိ-ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-၄၊ အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ဒိန္နေတိ-ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အနုက္ခေပေ ဒိန္နေဟူသော စကားရပ်၌၊ အနုက္ခေပေါ နာမ – အနုက္ခေပ မည်သည်ကား၊ ယံကိဉ္စိ– အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ အနုက္ခိပိတဗ္ဗံ - နောက်ထပ် ထည့်သွင်းထိုက်သော၊ အနုပ္ပဒါတဗ္ဗံ - နောက်ထပ်ပေးထိုက်သော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ– အပ်သော ဘဏ္ဍာတည်း၊ ယတ္ထကံ- အကြင်မျှလောက်သည်၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ပဋိဝိသေ-အဖို၌၊ အဓိကံ-ပိုလွန်၏၊(၁၂ ကျပ်တန် ရုသော ရဟန်းမှာ ၂ ကျပ်တန်ပိုနေသည်၊) တတ္တကဉ္ဍနကေ– ထိုမျှ

× × × × × × ×

တံသုတွာ ဒဿေတုံ အာဟ ။ ။ ရဟန်းများတို့ ပြောအပ်သော အကြောင်းအရာကို ဘုရားရှင် ကြားတော်မူ၍ သံဃိက ဂဏိကပစ္စည်း၌ "အနည်းငယ်ကလေးပါ, မဖြစ်လောက်ပါဘူး" ဟု မှတ်ထင်ဘွယ် မရှိ – ဟုဂုဏ်း, ထိုသံဃိက ဂဏိကပစ္စည်းကို မည်သူမျှ အပိုအမိုး မသုံးစွဲအောင် သံဃာသည် (ဂိုဏ်းသည်) ဝိုင်း၍ စောင့်ရှောက်မှုကို ပြုရမည်, အပိုယူသော ရဟန်းကလည်း ဤသံဃိကပစ္စည်းကို အပိုယူလိုက်လျှင် ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ဖြစ်မည့် အရေးကို တွေးတော၍ သံသယရှိထိုက်သည် ဟု ပြတော်မူလိုသောကြောင့်ဂုဏ်း"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အနုက္ခေပေ ဒိန္နေ"ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ၌ သံဃိကပစ္စည်းကို သံဃာထံ ခွင့်မပန်ဘဲ အုပ်ချုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း အပိုအမို မသုံးစွဲထိုက်ပါ။

အနုက္ခေပ။ ။အနု+ဒိဝိယတေ – နောက်ထပ်ထည့်အပ်၏၊ ဇုတိ အနုက္ခေပေါ၊ အများရအပ်သော သင်္ကန်းလျှာအဝတ်က ၁၀ တန်ဖြစ်၍, ရဟန်းတပါး ရအပ်သော အဝတ်က ၁၂ ကျပ်တန်ဖြစ်နေလျှင် တဆယ်တန်ရသူတို့အား နှစ်ကျပ်တန် အပိုအဝတ်ကို နောက်ထပ်ထည့်ပေးအပ်၏၊ ထို နောက်ထပ်ထည့်ပေးအပ်သော အဝတ်ကို"အနုက္ခေပ"ဟု ခေါ်သည်၊ [ထိုသို့ အခြားရဟန်းတို့အား အနုက္ခေပကို ပေးပြီးမှ ၁၂ ကျပ်တန် ရသောရဟန်းသည် သွားလိုရာသို့ သွားနိုင်သည်-ဟု ပါဠိတော်၌ဆိုသည်။]

ယတ္ထကံ၊ပေ၊အဋ္ဌနကေ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ယတ္ထကံ၊ပေ၊အဓိကံ၊ တတ္ထကေ အဋ္ဌနကေ"ဟု တွေ့ရ၏၊ "ယတ္ထကံ"ဟု ကေဝုစ်ရှိပြီးမှ "တတ္ထကေ"ဟု ဗဟုဝုစ်ရှိခြင်းသည် မကောင်း၊ "တတ္ထကံ+အဋ္ဌနကံ တတ္ထကဋ္ဌနကံ–ထိုမျှလောက်အပိုအဝတ်ကို ထိုက်

လောက်အဖို့ကို ထိုက်တန်သော၊ ယသ္မိ ကိသ္မိဉ္စိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ကပ္ပိယဘာလ္လော-အပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဒ်ဒ္ဓေ–ပေးအပ်ပြီးသော်(ထည့်၍ ပေးအပ်ပြီးသော်၊ အတိရေကံ ဘာဂံ ဒါတုံ အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) ဧတိ အတ္ထော။

ဝိကလ်ဧကေ တောသေတ္တာတိ ဏ္ဍော– ၌၊ စီဝရဝိကလကံ - သင်္ကန်း၏ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ဂုဏ်း၊ ပုဂ္ဂလဝိကလကံ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်ဂုဏ်း၊ဧတိ-သို့၊ ဝိကလကာ-ဝိကလကတို့သည်၊ ဒ္ဒေ–နှစ်မျိုးတို့တည်း၊(တတ္ထ-ထိုဝိကလကနှစ်မျိုးတို့တွင်၊) စီဝရဝိကလကံနာမ- မည်သည်ကား၊ သဗ္ဗေသံ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ဘို့၊ ပမ္ဆုပမ္ဆုဝတ္ထာနိ- ငါးထည်ငါးထည်သော အဝတ်တို့သည်၊ ပတ္တာနိ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ သေသာနိ၀ိ – ကြွင်းသော အဝတ်တို့သည်လည်း၊ အတ္ထိ–ရှိကုန်သေး၏၊ ပန–ထို့သို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ ကေကံ-တထည်စီတထည်စီသည်၊ နပါပုဏာတိ-မရောက်အံ့၊ (မရအံ့၊) ဆိန္နိတ္တာ-ဖြတ်၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးဝေထိုက်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဆိန္နန္တေ့ဟိ-ဖြတ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ အမုမတ္ထာလာဒီနံ ဝါ-အိမ်ဝန်းငယ် အစရှိသည်တို့အားသော်၎င်း၊ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒီနံ ဝါ-ဘိနပ်အိတ် အစရှိသည်တို့အားသော်၎င်း၊ပဟောနကာနိ-လောက်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍာနိ-အပိုင်းတို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ – ပေးဝေထိုက်ကုန်၏၊ [ယောဇနာ၌ ဒါစတ်၏ အာခဏ္ဍာနအနက်ကိုယူ၍ “ ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဆိန္နိတဗ္ဗာနိ ” ဟု ဖွင့်လေသည်၊]ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန–အောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတုရဂ္ဂုလဝိတ္ထာရမို့- လက် ၄ သစ် အပြန့်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အနဝါတပ္ပဟောနကာယာမံ – အလျား အနားပတ်လောက်အောင် အလျားရှိသော၊ ခဏ္ဍံ- အပိုင်းကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊[အနားပတ်၏ အသေးဆုံးမှာ စတုရဂ္ဂုလဖြစ်သောကြောင့် “စတုရဂ္ဂုလဝိတ္ထာရမို့”ဟု ဂရဟာဇောတက ပိဖြင့် ဆိုသည်၊] ပန–ဗျတိရိက်၊ အပရိဘောဂံ- မသုံးဖွဲ့ကောင်းသည်ကို (သုံးစွဲ၍မဖြစ်အောင်)၊ နကာတဗ္ဗံ–မပြုထိုက်၊[လက် ၄ သစ်မျှမရှိလျှင်လည်း သုံးစွဲ၍မဖြစ်သောကြောင့် ထိုအောက်ငယ်အောင် မဖြတ်ထိုက်–ဟူလို၊] ဧတိဝံ–သို့၊ တတ္ထ-၌ ဝိကလက

× × × × × × ×

တန်သော”ဟု ပြ၍ “တတ္ထကဉ္စနကေ”ဟု ရှိမှကောင်းမည်၊ ယောဇနာ၌ကား“တတ္ထကေန အဉ္ဇေန အဉ္ဇနကေတိ ယောဇနာ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုအလို “တတ္ထကေန အဉ္ဇနကေ” ဟု ရှိဟန်တူသည်၊ သို့သော် ယတ္ထက – တတ္ထကတို့ အရ အဖိုးကို မရဘဲ အဖိုးတန်သော အဝတ်ပိုင်းအပိုကို ရသောကြောင့် ထိုပါဠိကိုလည်း စဉ်းစားသင့်သည်။

ဝိကလကေ။ ။ ကလဓဲာတ်သည် ဂဏန (ရေတွက်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ကလီယတေတိ ကလော–ရေတွက်အပ်သောအဖို့၊ န+ကလော ဝိကလော–မရေတွက်အပ်သောအဖို့၊ ဝါ-မလေ့ံမငဖြစ်ခြင်း၊တဆယ်တန်စီရသောရဟန်းတို့မှာ ၁၊ကျပ်တန်ရသော ရဟန်းတို့၏အဖို့ကို ထောက်၍ ၂ ကျပ်တန်သည် ဝိကလတည်း၊ ဝိကလော ယေသံ အတ္ထိတိ ဝိကလာ၊ (အပစ္စည်း၊) ဝိကလာ+ယေဝ+ ဝိကလကာ– ချို့တဲ့သော

'နှစ်မျိုးတို့တွင်၊ စိဝရုဿ-၏၊ အပ္ပဟောနကဘာဝေါ- မလောက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ စိဝရိကလက်-စိဝရိကလကမည်၏၊(သင်္ကန်း၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်မည်၏၊)

ပန-ဆက်၊ ဆိန္နိတ္ဝာ-ဖြတ်ပြီး၍၊ ဒိန္နေ- ပေးဝေအပ်ပြီးသော်၊ တံ- ထို ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ- ကို၊ တောသိတံ - နှစ်သက်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ-အားလုံး နှစ်သက်စေပြီးရာ ထိုအခါဠ်၊ ကုသပါတော- မဲချခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော- ပြုထိုက်၏၊ ကေဿ- တပါးသော၊ ဘိက္ခုနော - ၏၊ ကောဋ္ဌာသေ - အဘို့အစု၌၊ ကေဝါ - တထည်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေဝါ - နှစ်ထည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-အဝတ်တို့သည်၊ သစေပိ နပဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း မလောက်ကုန်အံ့၊ (ဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) တတ္ထ-ထို မလေ့ံရာ အစုအပုံ၌၊ အညံ- အခြားသော၊ သာမဏကံ - ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော၊ ပရိက္ခာရံ-ပရိက္ခရာကို၊ ထပေတ္ဝာ-ထား၍၊ (မလောက်သော အဖို့အစုဝယ် အစားထည့်၍၊)ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေန-ထို အစားထည့်အပ်သောပရိက္ခရာဖြင့်၊ တုဿတိ - နှစ်သက်၏၊ တဿ - ထိုရဟန်းအား၊ တံ ဘာဂံ - ထိုအဖို့ကို၊ ဒတ္ဝာ- ပေးပြီး၍၊ ပစ္ဆာ - နောက်မှ၊ ကုသပါတော - မဲချခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော- ပြုထိုက်၏၊ ဧဒမ္ပိ – ဤသို့ အစားထည့်၍ မဲချခြင်းသည်လည်း၊ စိဝရိကလက်-မည်၏၊ ဧတိ-သို့၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။

ပုဂ္ဂလဝိကလကံနာမ—မည်သည်ကား၊ ဒဿဒဿ- တကျိပ် တကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဂဏှတ္ဝာ-ရေတွက်ပြီး၍၊ ဝဋ္ဋံ- အစုကို၊ ကရောန္တော-ပြုကုန်လသော်၊ ကော - တခုသော၊ ဝဋ္ဋေါ- အစုသည်၊ နပူရတိ- မပြည့်အံ့၊ (၁၀ ပါး မပြည့်အံ့၊)အဒ္ဓဝါ-ရှစ်ပါးတို့သည်သော်ငင်း၊ နဝဝါ-ကိုးပါးတို့သည်သော်ငင်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊[သံဃာတရာပြည့်ဘို့ရန် နှစ်ပါးသာလိုရာ၌ ကိုးစုက ၁၀ ပါးစီရှိ၍ တစုက ဂ ပါး၊ သို့မဟုတ် ၉ ပါး ဖြစ်နေအံ့–ဟူလို၊] တေသံ-ထို ရဟန်းတို့အား၊(ဒါတဗ္ဗာ-၌စပ်၊) အဒ္ဓဝါ-ရှစ်စုသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နဝဝါ-ကိုးစုသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသာ-အဘို့အစုတို့ကို၊ တုမ္ဟေ– အရှင်ဘုရားတို့သည်၊(၁၀ ပါး မပြည့်သော အရှင်ဘုရားတို့သည်)၊ ဇာမေ – ၌ အဖို့အစုတို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ- ကောက်ယူ၍၊ ဝိသုံ–သီးခြား၊ ဘာဇေထ- ဝေဘန်ကြပါကုန်၊ ဇာတိ-၌သို လျော်၍၊ ဒါတဗ္ဗာ- ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ–၌သိုလျင်၊ ပုဂ္ဂလာနံ-

× × × × × × ×

(လိုနေသော ၂ ကျပ်တန်ရှိသူတို့၊) [စိဝရဝိကလက် စသည်၌ကား "ဝိကလာနံ + ဘာဝေါ ဝိကလက်"ဟု ပြု၍ "မလောက်မငဖြစ်ခြင်း- လိုနေခြင်း"ကို အရကောက်ပါ၊ ထို့ကြောင့်"စိဝရဿ အပ္ပဟောနကဘာဝေါ စိဝရဝိကလက်"ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌"ဝိကလ္လကာ"ဟု ဧွေရ၏၊ "ဝိကလ္လ"၌ "ကျ"ပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့်"ဓဝကလ္လ" ဟုသာ အခြားနေရာ၌ ဧွေရသည်။]

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အယံ အပ္ပဟောနက ဘာဝေါ - ဤ မလောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ပုဂ္ဂလဝိကလကံ-မည်၏၊(ပုဂ္ဂိုလ်၏ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်မည်၏၊) ပန-ကား၊ ဝိသုံ- သီးခြား၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ တံ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ တောသိတံ-နှစ်သက်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ တောသေတွာ-နှစ်သက်စေပြီး၍၊ ကုသပါတော-ကို၊ (ကျန်အစုများအားတွက် မဲချမူကို၊) ကာတမ္မော– ၏၊ ဇာတိ– သို့၊ (အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊) အထဝါ-ကား။ ဝိကလကေ တောသေတွာတိ· ကား၊ ယောစိဝရဘာဝေါ- အကြင် သင်္ကန်းအဘို့သည်၊ ဥုနကော - ယုတ်လျော့နေ၏၊ တံ–ထို သင်္ကန်းအဖို့ကို၊ အညေန- သော၊ ပရိက္ခာရေန- ဖြင့်၊ သမံ- ညီမျှသည်ကို၊ ကတွာ- ၍၊ ကုသပါတော ကာတဗ္ဗော၊ [ကိုးကျပ်တန် အပုံဝယ် တကျပ်တန်ထည့်၍ မဲချပါ– ဟူလို၊ ဤသို့ ထည့်လိုက်ခြင်းသည် လိုနေသောအပုံကိုရသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျန်ပစ္စရာရောက်သောကြောင့် "ဝိကလကေ တောသေတွာ" ဟု ဆိုသည်။]

စိဝရဇနကထာ

ဆကတ္ထေနာတိ-ကား၊ ဂေါမယေန-နွားချေးဖြင့်၎င်း၊ ပဉ္စဂ္ဂဝမတ္တိကာယာတိ-ကား၊ တမ္မမတ္တိကာယ–မြေနီဖြင့်၎င်း၊ ("ရဇန်နီ" - ၌စပ်၊) မူလရဇနာဒိသု–အမြစ် ဆိုးရည် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဟလိဒ္ဒိ - နွင်းတက်ကို၊ ထပေတွာ- ချန်ထား၍၊ သမ္ဗံ· အလုံးစုံသော၊ မူလရဇနံ-အမြစ်ဆိုးရည်သည်၊ ဝန္ဒတိ- အပ်၏၊ မဇ္ဇိဋ္ဌဉ္စ - ထန်းကျင်ပင်ကိုဌင်း၊ ဝါ - နီးပါးဆေးပင်ကိုဌင်း၊ တုဂ်ဟာရဉ္စ - ပိန္နဲနွယ်ပင်ကိုဌင်း၊ ထပေတွာ - ၍၊ သမ္ဗံ -သော၊ ခန္ဓရဇနံ - ပင်စည်ဆိုးရည်သည်၊ ဝန္ဒတိ-၏၊[ဤကဲ့သို့ ချန်ထားရခြင်းသည် အသွေးအရောင်ကကောင်းလွန်းသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်၊] တုဂ်ဟာရောနာမ-မည်သည်၊ ဧကော–တမျိုးသော၊ သကလ္လာကရုက္ခော-ဆူးရှိသော သစ်ပင်တည်း၊["တုဂ်ဟာရ"ကို "ပိန္နဲနွယ်ပင်" ဟု ပေးကြ၏၊"ပိန္နဲနွယ်ပင်"၌ ဆူးရှိ-မရှိကို သတိပြုပါလေ၊]တသေ-ထို သစ်ပင်၏၊ ဟရိတာလဝဏ္ဏံ - ဆေးဒန်း မြင်းသီလာ အဆင်းရှိသော၊ ခန္ဓရဇနံ - သည်၊ ဟောတိ–ရှိ၏၊ လောဒ္ဓဉ္စ-ဒေါက်ရပ်ခေါက်ကိုဌင်း၊ ကလ္လာလဉ္စ - ကြာပိုင်ခေါက်ကိုဌင်း၊ ("မဒမ" ဟုလည်း ပေးကြ၏၊)ထပေတွာ-၍၊ သမ္ဗံ–သော၊ တစရဇနံ-အဓေါက်ဆိုးရည်သည်၊ ဝန္ဒတိ၊ [ထို အခေါက်များကို ချန်ထားရခြင်းမှာ အနံ့မကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်၊] အလ္လိပတ္တံ– ဒန်းရွက်ကိုဌင်း၊ နီလိ

× × × × × × ×

မူလရဇနံ။ ။ရဇ္ဇုတိ – ငြိကပ် တပ်စွဲတတ်၏၊ ဇာတိ ရဇနံ (ဆိုးရည်) သင်္ကန်း၌ ငြိကပ် တပ်စွဲနေတတ်သော ဆိုးရည်တည်း၊ မူလဃ-အမြစ်၏+ရဇန်-ဆိုးရည်တည်း၊ မူလရဇနံ–အမြစ်၏ဆိုးရည်၊ ခန္ဓရဇန စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။

ပတ္တာဒ္ဓ-မဲရွက်ကိုငင်း၊ ထပေတ္တာ သဗ္ဗံ, ပတ္တာရဇနံ-အရွက်ဆိုးရည်သည်၊ ဝန္ဒတိ၊ [ထို အရွက်များကို ချန်ထားရခြင်းမှာ အသွေး အရောင် မကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာနိသယဉ္စ " အလိပတ္တကို မဲရွက် , နီလိပတ္တကို ဒန်းရွက်"ဟု ပေးသည်။ ၂ ပန - ထိုသို့ပင် အလိပတ္တ နီလိပတ္တကို ချန်ထားရပါသော်လည်း၊ ဂိဟိပရိဘုတ္တံ - လူတို့သုံးစွဲအပ်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်းကို၊ အလိပဒဋ္ဌန-ဒန်းရွက်ဖြင့်၊ ကေဝါရံ-တကြမ်၊ ရဇိတုံ-ဆိုးခြင်းငှါ။ ဝန္ဒတိ၊ [လူတို့သုံးစွဲထားသည့်အတွက် အရောင် ကွက်တိ ကွက်ကျားဖြစ်နေသောကြောင့် အလိပတ္တ-ဖြင့် တကြမ်ဆိုးပြီးမှ အသွေးအရောင် ညီသောအခါ အခြားဆိုးရည်များဖြင့် ဆိုးနှိုင်သည်၊] ကိ ံသုကပုပ္ဖဒ္ဓ - ပေါက်ပွင့်ကိုငင်း၊ ကုသုမ္ဘပုပ္ဖဒ္ဓ - ဝတ်ပန်းပွင့်ကိုငင်း၊ ထပေတ္တာ သဗ္ဗံ ပုပ္ဖရဇနံ-အပွင့် ဆိုးရည်သည်၊ ဝန္ဒတိ၊ ပန-ကား၊ ဖလရဇနေန- အသီးဆိုးရည်၌၊ ကိဉ္စိ– တစုံတခုသော ဆိုးရည်သည်၊ နဝန္ဒတိ- မအပ်သည်ကား၊ န- မဟုတ်၊ (ဝန္ဒတိဝေ-သည်သာ။)

အပက္ကရဇနံ-မကျက်သေးသောဆိုးရည်ကို၊ သိတုဒကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [“သိတုဒကာယ–အေးသောဆိုးရည်ဖြင့်၊ ဝါ-မကျက်သေးသော ဆိုးရည်ဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ သိတုဒကာကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသ (နပုလ္လိန်မှ ဣတ္ထိလိန်ပြန်နေသောပုဒ်)ဟု ယောဇနာဆို၏။] ဥတ္တရာဠုမ္ဗန္တိ - ကား၊ ဝန္ဒာမဓာရုကံ–လုံးဝိုင်းသော ငွေကို (ဗန္ဓိတုံ အနုဇာနာမိ- ၌စပ်၊) [ဥတ္တရာဠုတော + ပါတိရက္ခတိတိ ဥတ္တရာဠုမံ- လျှံတက်လာသော(ဝေလာသော)ရေမှ စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် ငွေဝိုင်းကို “ ဥတ္တရာဠုမ ” ဟု ဆိုသည်၊] ရဇနကုမ္ဘိယာ-ဆိုးရည်အိုး၏၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ ထပေတ္တာ - ထားပြီး၍၊ တံ အာဓာရကံ – ထို ငွေဝိုင်းကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ဝန်းရံ၍၊ ရဇနံ- ဆိုးရည်ကျိုအပ်သော အဆေးအဝတ်ကို၊(ဆိုးရည်ကျိုရန် အခေါက်အရွက် စသည်ကို၊) ပက္ခိပိတုံ- ထည့်ခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကတေ- ပြုအပ်သော်၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်သည်၊ န ဥတ္တရတိ–လျှံမတက်၊ (ဝ၍မကျ)။

ဥဒကေ ဝါ နခိပိဿကာယဝါတိ- ကား၊ ပရိပက္ကံ-ထက်ဝန်းကျင်ကျက်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဥဒကပါတိယာ - ရေခွက်၌၊ ဒိန္နော - ပေးအပ်သော၊ (ထည့်အပ်သော)၊ ဇထဝေါ–ဆိုးရည်ပေါက်သည်၊ သဟသာ- အဆောတလျင်၊ န ဝိသရတိ-မပြန့်ကြဲ၊ [ရေထည်း၌ ဆိုးရည်လုံးကလေးအဖြစ်ဖြင့် ဇော

× × × × × × ×

ဝေဠိ၊ပေါန ဥတ္တရတိ။ ။ဧဝံ ဝန္ဒာမဓာရုကေ အန္တော ရဇနကုမ္ဘိယာ ပက္ခိတ္တေ-(ဤသို့ ငွေဝိုင်းကို ဆိုးရည်အိုးအတွင်း၌ ထည့်အပ်သော်)မဇ္ဈေ ဥဒကံ တိဋ္ဌတိ(ငွေဝိုင်း၏အလယ်၌ ရေတည်၏၊) ဝန္ဒာမဓာရုကတော ဗဟိ သမန္တာ အန္တော ကုမ္ဘိယံ ရဇနဆဿ – ငွေဝိုင်း၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် အိုးအတွင်း၌ ဆိုးရည်ခေါက် တည်၏၊ ထို့ကြောင့် ဆိုးရည်ဝေမကျနိုင်၊ —သာရတ္ထ။

လောက် တည်ခနသည်-ဟူလို၊] နခပိဋ္ဌိယမ္ပိ– လက်သည်း၏ ကျောက်ကုန်းပေါ် ၌လည်း၊ (လက်သည်းပြင်ပေါ်၌လည်း၊ ဒိန္နော-သော၊ ထေဝေါ်-သည်၊) အဝိသရန္တော-မပြန့်ကြဲသည်၊ (ဟုတ္တာ)တိဋ္ဌတိ– တည်နေ၏၊ ရဇနုဇုက်န္တိ- ကား၊ ရဇနဥုဇုက်ံ-ဆိုးရည်ခတ်ခြင်း မှုတ်ကိုဂုဏ်း၊ ဒဠ္ဘကထာလကန္တိ- ကား၊ သဒဠ္ဘကံ-အရိုးနှင့်တကွဖြစ်သော၊ တမေဝ(ထာလကံ)–ထိုခွက်ကိုပင်ဂုဏ်း၊(အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊) [အရိုးပါသောခွက်ငယ်ကို "ဒဠ္ဘကထာလက" ဟု မှတ်ပါ၊] ရဇနကောလမ္ဗန္တိ–ကား၊ ရဇနကုလ္လံ-ဆိုးရည်ထည့်ရာ ဖျဉ်းအိုးကို၊(အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊) [ရဇနကုလ္လန္တိ ပက္ကရဇနဋ္ဌပနကံ- ကျိုအပ်ပြီးသော ဆိုးရည်ထည့်ရာဖြစ်သော၊ မဟာဃဋံ-အိုးကြီးကို၊(အနုဇာနာမိ)၊–ဝိမတိ၊] သြမဒ္ဒန္တိတိ-ကား၊ သမ္မဒ္ဒန္တိ - နယ်ကြကုန်၏၊ နစ အာစ္ဆိန္နေ ထေဝေ ပက္ကမိတုန္တိ - ကား၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ ရဇနပိန္ဒု - ဆိုးရည်ပေါ်က်သည်၊ ဂဠိတံ – လျှောကျသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နဆိဇ္ဇတိ-မပြတ်စဲသေး၊ တာဝ– ထို မပြတ်စဲသေးသမျှ၊ အညတြ–အခြားအရပ်သို့၊ နဂန္တုမ္ဘံ-မသွားရာ၊(မသွားရ)၊ ပတ္ထိန္နန္တိ-ကား၊ အတိရဇိတတ္တာ-အလွန်ဆိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဆိုးရည်များသောကြောင့်)၊ ထဒ္ဓံ-ခက်ထန်သည်၊ (တောင့်မာနေသည်၊ ဟောတိ၊) ဥဒကေ သြသာရေတုန္တိ–ကား၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ ထဒေပတုံ-ထားခြင်းငှါ၊(အနုဇာနာမိ-၌စပ်၊) ပန– ဆက်၊ ရဇနေ– ဆိုးရည်သည်၊ နိက္ခန္တေ - ထွက်သွားလသော်၊ (ဆိုးရည်အများကြီးရှိရာမှ တချို့ဆိုးရည်များ ထွက်သွားလသော်၊) တံ ဥဒကံ–ထိုဓရကို၊ ဆဒ္ဒေတွာ - စွန့်ပစ်၍၊ စီဝရံ-ကို၊ မဒ္ဒိတမ္ဘံ - နယ်ရာ၏၊ ဒန္တကာသာဝါနိတိ–ကား၊ ကေ(ဝါရံ)ဝါ)- တကြိမ်သော်ငုံး၊ ဒွေဝါရေဝါ - နှစ်ကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်သော်ငုံး၊ ရဇိတွာ - ဆိုးပြီး၍၊ ဒန္တဝဏ္ဏာနိ - ဆင်စွယ်ရောင် အဆင်းရှိသောသက်နှံးတို့ကို၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ကုန်၏။

ဆိန္နကစီဝရာနုဇာနနကထာ

အစ္ဆိဗဒ္ဓန္တိ - ကား၊ စတုရဿကေဒါရကဗဒ္ဓံ - လေးထောင့်သဏ္ဌာန်လယ်ရှိအောင်ဖွဲ့အပ်သော၊ ပါဠိဗဒ္ဓန္တိ-ကား၊ အာယာမတော စ- အလျားအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဝိတ္ထာရတော စ-အနံအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဒိယမရိယာဒဗဒ္ဓံ-ရှည်သော လယ်ကန်သင်း

× × × × × × ×

အစ္ဆိဗဒ္ဓံ။ ။အစ္ဆိသဒ္ဒါသည် "မျက်လုံး"ကိုဟော၏၊ မျက်လုံး၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်က အပိုင်းအခြားရှိသကဲ့သို့ လယ်၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်က ကန်သင်း(ကဗင်း)ဖွဲ့ထားသောအခါ မျက်လုံးပေါက်ကဲ့သို့ အလယ်၌တည်ရှိနေသောကြောင့် "အစ္ဆိဗဒ္ဓ" ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ " အစ္ဆိဗဒ္ဓံ–မျက်လုံးပေါက်ကဲ့သို့ လေးထောင့်သဏ္ဌာန်ရှိအောင်ဖွဲ့အပ်သော" ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။

(လယ်ကဇင်း)ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ မရိယာဒဗဒ္ဓန္တိ - ကား၊ အ်နာရနာရာ-အကြားအကြားဌ်၊ ရဿမရိယာဒဗဒ္ဓံ- တိုသော လယ်ကန်သင်းရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ သိယ်ာဋ္ဌကဗဒ္ဓန္တိ-ကား၊ မရိယာဒ၊်ယ- လယ်ကန်သင်းတခုဖြင့်၊ မရိယာဒံ-လယ်ကန်သင်းတခုကို၊ ဝိနိဝိဇ်ျတွာ- ဖေါက်ထွင်း၍၊ ဂတဋ္ဌာနေ- သွားသောအရပ်၌၊ သိယ်ာဋ္ဌကဗဒ္ဓံ-လမ်းဆုံသဏ္ဌာန်ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ စတုက္ကသဏ္ဌာနံ-လမ်းလေးခွသဏ္ဌာန်ရှိသော၊(''မဂဓခေတ္တံ- မဂဓတိုင်းဌ် လယ်ကို'' ဌ်စပ်၊) ဇုတိအတ္ထော၊ သံဝိဒဟိတုန္တိ- ကား၊ ကာတုံ- ပြုလုပ်ခြင်းငှါ၊ ဥဿဟသိ တုံ အာနန္ဒာတိ - ကား၊ အာနန္ဒ - အာနန္ဒာ၊ တုံ - သည်၊ သက္ကောသိ - စွမ်းနိုင်မည်လော၊ ဥဿဟာမိ ဘဂဝါတိ(ဇုမိနာ)-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ တုဗမှဟိ- ရှင်ဗုဒ်ဘုရားတို့သည်၊ ဒိန္နနယေန- ပေးကော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်၊(သံဝိဒဟိတုံ- ကောင်းစွာပြုလုပ်ခြင်းငှါ၊)သက္ကောမိ—၏၊ ဇုတိ— ဤအနက်ကို၊ ဒသေတိ—ပြ၏၊ ယတြ ဟိနာမာတိ-ကား၊ ယော(အာနန္ဒော)-သည်၊ (အာဇာနိသတိ)နာမ-သိနိုင်ပါပေ၏၊ [ပါဠိတော်ဌ် ''ယတြ'' ကို ''ယော'' ဟု ဖွင့်သည်၊ နာမသဒ္ဒါသမ္ဘာဝနာဇောတကာ၊ ဟိ(ယသ္မာ)ဟု ပေး။]

ကုသိမ္ဗိ နာမာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ဌ်၊ ကုသိတိ တေံ- ဟူသော ဤအမည်သည်၊ အာယာမတောစ- အလျားအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ ဝိတ္ထာရတောစ- အနံအားဖြင့်ဂုဏ်း၊ အနုဝါတာဒိနံ-အလျား အနားပတ် အစရှိကုန်သော၊ ဒီဃပတ္တာနံ-ရှည်သော အလ္လာတို့၏၊(ရှည်သော အနားပတ်တို့၏၊) အဓိဝစနံ - အမည်တည်း၊ အမုကုသိတိ-ဟူသော အမည်သည်၊ အနာရနာရာ—အကြားအကြားဌ်၊ ရဿပတ္တာနံ- တိုသော အလ္လာတို့၏၊(တိုသော အနားပတ်တို့၏၊) နာမံ- တည်း၊

× × × × × × ×

ကုသိတိ၊ပေ၊ ဒီဃပတ္တာနံ ။ ။ သက်နိုး၏ ဘေးအစွန် အနားဌ် အနားပတ် ဟုခေါ်သော သက်နိုးအလ္လာကို ''ကုသိ'' ဟု ခေါ်၏၊ အလျားအနားပတ် အနံ အနားပတ် ၂ မျိုးလုံးပင်တည်း၊ အနားပတ် အတိုအဆက်ကလေးများကိုကား ''အမုကုသိ'' ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုအမုကုသိကို ထောက်၍ ကုသိအရ ဒီဃပတ္တာကို ယူရသည်။ [သက်နိုး၏ ဘေးအနားဌ် ဖြစ်သောကြောင့် ''အနား'' ဟုဂုဏ်း, ပတ္တာပုဒ်ကို ကြည့်၍ အနားပတ် ဟုဂုဏ်း ခေါ်ကြသည်။]

အနုဝါတာဒိနံ။ ။ဝါခေတ်သည် ဗန္ဓန (ဖွဲ့ဆက်ခြင်း)အနက်ကို ဟောဏ်၊ မူလသက်နိုး၏ အစွန်ဆုံး အခဏ်းနှင့် ဆက်ထားအပ်သောကြောင့် ''အနု—နောက်ထပ်+ဝါတ—ဆက်စပ်အပ်သော အလ္လာ၊ဝါ-အနားပတ်'' ဟု ခေါ်သည်၊ အာဒိဖြင့် နှစ်ခဏ်းနှစ်ခဏ်းတို့၏ အလည်ဌ် ရေမြောင်းငယ် သဏ္ဌာန်ရှိသော တလုပ်မြောင်း အရှည်ကို ယူပါ— ဟု ဝိမတိဆိုဏ်၊ တလုပ် မြောင်းတို့ကိုလည်း အမုကုသိဖြင့် ယူရပေလိမ့်မည်။ [အာဒိသဒ္ဒေန ဒွိန္နံ ခဏ္ဍာနံ အန်ာရာ မာတိကာကာရေန ထပိတပတ္တံစ ဒီဃပတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊—ဝိမတိ။] ယောဇနာဌ်ကား အာဒိဖြင့် ''ပရိဘဏ္ဍ— (အနံ အနားပတ်)''ကို ယူဏ်၊ အာယာမတောစ ဝိတ္ထာရတောစကိုထောက်၍ ထိုအယူလည်း သင့်ဘွယ်ရှိ၏။

မလ္လာလန္တိ-ကား၊ ပဌမခလ္လိက စိဝရဿ-ငါးခက်းရှိသောသင်္ကန်း၏၊ကေကသ္မိ-တခုတခုဿသာ၊ ခလ္လာ-အခက်းဌ၊ မဟာမလ္လာလံ-ကြီးသော အိမ်ဝန်းတည်း၊ အနုမလ္လာသန္တိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကမလ္လာလံ-ငယ်သောအိမ်ဝန်းတည်း၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ-ကား၊ မလ္လာလဉ္ဆ-အိမ်ဝန်းကြီးကဲ့ဂုဏ်း၊ အနုမလ္လာလဉ္ဆ-အိမ်ဝန်းငယ်ကိုဂုဏ်း၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတ္ဝာ-၍၊ သိဒ္ဓိတံ – ချုပ်အပ်သော၊ မဇ္ဈိမဇ္ဇွံ-အလယ်အခက်းတည်း၊ (ခေါင်ခက်းတည်း၊) အနုဝိဝဋ္ဋန္တိ-ကား၊ တဿ-ထို အလယ်ခက်း၏၊(ခေါင်ခက်း၏၊) ဥဘောသု– နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ပဿသု-ဘေးတို့၌၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ ခလ္လာနိ-တို့တည်း၊(ခေါင်ရံတို့တည်း။)

ဂိဓဝယျကန္တိ-ကား၊ ဂိဝါဝေဌန ဌာနေ-လည်ပင်းကို ရစ်ပတ်ရာ အရပ်၌၊ ဒဠ္ဠီကရဏတ္ထံ-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ အညံ-အခြားသော၊ သုတ္တသံသိဒ္ဓိတံ-ချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ အာဂန္တုကပတ္တံ-အာဂန္တုက အလ္လာတည်း၊ (အပေါ်လွာတည်း၊) ဇယေယျကန္တိ-ကား၊ ဇယံပါပုဏာနဌာနေ-ခြေသလုံး၏ ရောက်ရာ အရပ်၌၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ သံသိဒ္ဓိတံ-ချုပ်အပ်သော၊ ပတ္တံ-

× × × × × × ×

မလ္လာလံ, အနုမလ္လာလံ။ ။ငါးခက်းရှိသော သင်္ကန်း၏ တခက်း တခက်းဌ အိမ်ဝန်းကြီးကို"မဟာမလ္လာလံ"ဟုဂုဏ်း, အိမ်ဝန်းငယ်ကို "အနုမလ္လာလ" ဟုဂုဏ်း ခေါ်၏၊ မလ္လာလ ဟု ဆိုသော်လည်း ယခုသင်္ကန်းများ၏ အိမ်မှာ အဝန်းအဝိုင်း မဟုတ်၊ အိမ်ဝန်း အငယ်လည်း အနည်းငယ် (အထက်အောက်)ရှည်၍ အိမ်ဝန်းကြီးကား တော်တော်များများ ရှည်နေသည်။

ဝိဝဋ္ဋံ, အနုဝိဝဋ္ဋံ။ ။ ငါးခက်း သင်္ကန်းဌ အလယ်အခက်း (ခေါင်ခက်း)ကို "ဝိဝဋ္ဋ" ဟု ခေါ်၏၊ ခေါင်ခက်း၏ ဘေးနှစ်ဘက်ဌ "ခေါင်ရံ"ဟု ခေါ်အပ်သော အခက်းနှစ်ခုကို "အနုဝိဝဋ္ဋ"ဟု ခေါ်သည်၊ ဝိဝဋ္ဋတိ ဇုတောတိ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဇုတော – ဤခေါင်မှ၊ ဝိဝဋ္ဋတိ – ဘေးနှစ်ဘက်တို့၌လည်း၍ ဖြစ်ရ၏၊ ဇုတိ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဝိဝဋ္ဋံ+ အနုဂတံ အနုဝိဝဋ္ဋံ-ခေါင်ခက်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ခေါင်ရံ။

ဂိဓေယျကံ ။ ။ သင်္ကန်း ရမ်းသောအခါ လည်ပင်းဖြင့် ပွတ်တိုက်ရာ အရပ်၌ ဆွေးမြေ့လွယ်ခြင်း စုတ်လွယ်ခြင်းကို တားမြစ်ဘို့ရန် အပေါ်ကထပ်၍ ဖုံးအပ်သော အနားပတ်ကို "အာဂန္တုက ပတ္တ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို အာဂန္တုက အလ္လာကို "ဂိဓေယျက"ဟု ခေါ်သည်၊ ဂိဝါယံ–လည်ပင်း နေရာအရပ်၌+သံသိဒ္ဓိတံ-ချုပ်စပ်အပ်သော အလ္လာတည်း၊ ဂိဓေယျကံ-လ္လာ။

ဇဃေယျကံ ။ ။ ခြေသလုံးကြွက်သားဖြင့် ပွတ်တိုက်ဖန်များ၍ စုတ်လွယ်သော အောက်ဝိုင်းအရပ်၌ ထပ်၍ ဝိုးအပ်သော အနားပတ် အာဂန္တုက အလ္လာကို"ဇယေယျက"ဟု ခေါ်သည်၊ ဇယံဃံ–ခြေသလုံးမြင်းခေါင်း ရောက်ရာအရပ်ဌ+သံသိဒ္ဓိတံ-တည်း၊ ဇယေယျကံ-လ္လာ၊ [အထက်အောက်၌သာ အာဂန္တုက အလ္လာရှိတို့လို၏၊ ဘေးဌ ရှိတို့မလို၊ ဝိမတ်ဌ ထိုအာဂန္တုက အလ္လာကို တမျိုးကောက်ယူသွား၏၊ ယခုခေတ်ဝယ် ဘေးအနားပတ်တို့၌လည်း အာဂန္တုက အပိုလ္လာ ထပ်လျက်ရှိသည်။]

အာဂန္တုကအလ္လာတည်း၊ တေံ - ဤ ဂိဝေယျက, ဇဝေယျက ဟူသော အမည်သည်၊ ဂိဝဋ္ဌာနေစ – လည်ပင်း တည်ရာအရပ်၌ဂင်း၊ ဇဃဋ္ဌာနေစ - ခြေသလုံးတည်ရာ အရပ်၌ဂင်း၊ ပတ္တာနံ-သက်နှံး အလ္လာတို့၏၊ နာမံ - တည်း၊ ဇာတိပိ-သို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဗာဟန္တိ-ကား၊ အနုဝိဝန္ဒာနံ - ခေါင်ရံ နှစ်ဘက်တို့၏၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဧကေကံ-တခုတခုသော၊ ခလ္လံ-အခေါ်းတည်း၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှင်၊ တေံ- ဤ အနုဝိဝန္ဒ စသော အစိအရင်ကို၊ ပဠဝခလ္လိကစိဝရေန - ငါးခေါ်းရှိသော သက်နှံးဖြင့်၊ ဝိစာရိတံ– စိရင်အပ်ပြီ၊ ဇာတိ - ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ အထဝါ- ကား၊ အနုဝိဝန္ဒန္တိ တေံ- ဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဝိဝန္ဒဿ - ခေါင်ခေါ်း၏၊ ကေပဿတော-တဘက်သော ဘေး၌၊ (ဘေးတဘက်၌၊)ဒ္ဝိန္နံ-နှစ်ခေါ်းတို့ဂင်း၊ ကေပဿတော – ၌၊ ဒ္ဝိန္နံ - တို့ဂင်း၊ ဇာတိ - ဤသို့၊ စတုန္နမ္ပိခလ္လာနံ-လေးခေါ်းတို့၏လည်း၊ နာမံ-တည်း၊ ဗာဟန္တိ တေံ-ဟူသော ဤအမည်သည်၊

× × × × + × × ×

မှတ်ချက်။ ။"အာဂန္တုကအလ္လာ"ဟူသည် အနားပတ်ဟု ခေါ်အပ်သော ပဌမတလ္လာပေါ်၌ ထပ်၍ ပိုးအပ်သော အလ္လာတည်း၊"ဂိဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနေ, ဇဃ်ာပါပုဏာနဋ္ဌာနေ"ဟု ဆိုသောကြောင့် အထက်ဘက် အောက်ဘက် အနားပတ်အလ္လာအားလုံးကို ထပ်၍ ပိုးရမည်–ဟု မဆိုလို၊ လည်ပင်းဖြင့် တိုက်မိရာအရပ် ခြေသလုံးဖြင့် တိုက်မိရာ အရပ်လောက်သာ ထိုအနားပတ် ပိုး၍ ချုပ်ရမည်–ဟု ဆိုလိုသည်၊ ယခုခေတ်၌ကား " ဂိဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာန, ဇဃ်ာပါပုဏာနဋ္ဌာန လောက်သာမက အစအဆုံး ပိုး၍ချုပ်ထားကြသည်၊"ဂိဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာန"ဟူသည်မှာလည်း မြန်မာများ သက်နှံးရမ်းပုံ၌ ဂိဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနကို မတွေ့ရ၊ ရှေးခေတ်က သက်နှံးခြုံထားသော ပုံအတိုင်း ပါရုပနုပ်မှသာ ဂိဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနကို တွေ့ရပေမည်၊ ထို ခြုံထားပုံကို နှိုင်ငံခြားမှလာသော ဆင်းတုတော်များ၏ ရုပ်ပုံကို ကြည့်ပါ၊ မြန်မာပြည်၌ သက်နှံးရုံးသာအခါ ဂိဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနကို တွေ့ရသော်လည်း ထိုနေရာ၌ ရှည်လျားသော သက်နှံးကို ခေါက်ထားသောကြောင့် အနားပတ်နေရာနှင့် လည်ပင်းလည်း ကောင်းစွာ မထိတေ့ပါ၊ ထို့ကြောင့် စာဆိုအတိုင်း သဘောပေါက်အောင် သက်နှံးရမ်းပုံမှစ၍ တမျိုးပြုပြင် ကြည့်ရှုပါလေ။

ဇာတိဒိ ဝဒန္တိ။ ။ဇာတိပိဟု ဆိုသောကြောင့် မူလဝါဒမှ တမျိုးဆိုအပ်သော ဝါဒဟု မှတ်ပါ၊ ဤဝဒန္တိဝါဒ၌ အာဂန္တုက အလ္လာကို မဆိုလို၊ ခြေသလုံးဖြင့် ပွတ်တိုက်ရာအရပ်ငယ် အနားပတ်နေရာကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းအားဖြင့် အကျိုးထူးမရှိ, နဂိုရှိအနားပင်ရှိနေသောကြောင့် "ဝဒန္တိ"ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။

ဗာဟန္တံ။ ။ခေါင်ရံနှစ်ခေါ်း၏ အပြင်ဘက်၌ အစွန်ဆုံးနှစ်ခေါ်းကို"ဗာဟန္တ"ဟု ခေါ်၏၊ ဗဟိ–အပြင်၌ဖြစ်သော+အန္တံ–အစွန်တည်း၊ ဗဟိအန္တံ၊ ဗဟန္တေ–အပအစွန်၌၊ ဇာတံ–ဖြစ်သောအခေါ်းတည်း၊ ဗာဟန္တံ–ဟု ပြု။

အထဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား ခေါင်ခေါ်း၏ ဘေးနှစ်ဘက်၌ ရှိသော (တဘက်နှစ်ခေါ်းစီအားဖြင့်) ၄ ခေါ်းကို ဝိဝန္ဒသို့ အစဉ်လိုက်သော အခေါ်းများ ဖြစ်သောကြောင့်"အနုဝိဝန္ဒ"ဟုချည်း ခေါ်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကို "ဗာဟန္တ" ခေါ်မည်နည်း–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "ဗာဟန္တန္တိ၊ပေ၊တေံ နာမံ"ဟု မိန့်သည်။

သုပ္ပမာဏံ-ကောင်းသော ပမာဏရှိသော၊(မတို မရှည် ပမာဏရှိသော၊)စိဝရံ-ကို၊ ပါရုပန္နေန-ရမ်းသောရဟန်းသည်၊(''ရုံသော''ဟု မပေးနှင့်၊)သံဟရိတွာ-အညီအမျှဆောင်၍၊ ဝါ-ခေါက်၍၊ (''သံယရိတွာ- ခေါက်၍''ဟု လည်း ရှိလျှင်ကောင်း၏၊) ဗာဟာယ-လက်မောင်း၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ထပိတာ - ထားအပ်ကုန်သော၊ ဥဘော - နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ အန္တာ – အစွန်တို့သည်၊ ဗဟိမုခါ–ပြင်ဘက်သို့ ရှေးရှုကုန်သည်၊(ဟုတွာ)၊တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်၏၊ ဧတသံ-ထိုသင်္ကန်းနှစ်စုတို့၏၊(အပသို့ ရှေရှုနေသော နှစ်ဘက်သော အစွန်တို့၏၊) နာမံ - တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အယမေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာ၊(ဤအထဝါ တက်သော နည်းကိုသာ၊) မဟာဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

× × × × × × × ×

သုပ္ပမာဏံ၊ပေ၊တိဋ္ဌန္တိ။ ။မရှည် မတိုဘဲ ကောင်းသော ပမာဏရှိသော သင်္ကန်းကို ရမ်းသောအခါ(သိတိုင်္ဂများ ရမဲသကဲ့သို့ သင်္ကန်းနှစ်စကို အညီထား၍ ရမ်းပြီးလျှင် ဝဲဘက်လက်မောင်း၏ အပေါ်သို့ တင်လိုက်သောအခါ) ညီနေသော ဘေးအစွန်နှစ်ခုတို့သည် လက်မောင်း၏ အပြင်ဘက်သို့ ရှေရှုလျက် တည်နေကုန်၏၊ ထို နှစ်စွန်းအရပ်ကို '' ဗာဟန္တ '' ဟု ခေါ်သည်၊ ဗာဟုနော – လက်မောင်း၏ + အန္တံ – အစွန်(ပြင်ဘက်) တည်း၊ ဗာဟန္တံ၊ ဗာဟန္တေ+ဇာတံ ဗာဟန္တံ–ဟု ပြုပါ၊ ဤနည်း၌ ဘေးအနားပတ် ၂ ခုကို ဗာဟန္တ ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

တိစီဝရာနုဇာနနကထာ

စီဝရေဟိ ဥဿန္ဟိုးကတိ - ကား၊ စီဝရေဟိ - သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဥဿန္ဟေ-အထက်၌ ဘလ္လာရှိကုန်အောင်၊ ကတေ - ပြုအပ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု။ အဒ္ဒသ-၌စပ်၊) ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ ဥက္ခိတ္တဘလ္လာ–အထက်၌ မြောက်ချီအပ်သော ဘလ္လာရှိကုန်သည်၊ ဧဟာန္တိ – ကုန်၏၊ ဧဝံ - ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊(အထက်၌ ဘလ္လာရှိကုန်လောက်အောင်သောအခြင်းအရာ

× × × × × × ×

ဥဿန္ဟိုဧက ။ ။ဥအတွက် ဥက္ခိတ္တအနက်ကိုယူ၍ ''ဥက္ခိတ္တံ+ဘလ္လံ ဥဿန္ဟံ=မြှောင်ချီအပ်သောဘလ္လာ၊ ဥဿန္ဟံ+ယေသန္တိ ဥဿန္ဟိကာ'' ဟု ပြုစေလို၍ ''ဥဿန္ဟေ ကတေ'' ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥဿန္ဟေန်လည်း ကြိယာဇိသေသန ကြံစေလို၍ '' ယထာ၊ပေ၊ ကတေ''ဟု ဖွင့်၏၊ ''ဥက္ခိတ္တာဘလ္လိကာဘာဝံ အာပါဒိတေ''ကား အဓိပ္ပါယ်ထွက်တည်း။

ယောဇနာ၌ကား''အာပါဒိတေ''ကိုကြည့်၍ ဥဿန္ဟိတာကို ပုဒ်ရင်းဟု ယူပြီးလျှင် ''ဥက္ခိတ္တံ+ဘလ္လံ ဥဿန္ဟံ၊ ဥဿန္ဟာဘာဝံ+ဇာတာ(အာပါဒိတာ)တိ ဥဿန္ဟိတာ'' ဟု ကြံလေသည်၊ သဒ္ဒတ္ထကို ဥုးစွာဖွင့်ပြီးမှ အဓိပ္ပါယတ္ထကို နောံမှဖွင့်ရှိးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ''အာပါဒိတေ''ကိုကြည့်၍ ''ဥဿန္ဟာဘာဝံ+ဇာတာ''ဟု သဒ္ဒတ္ထကြံခြင်းကို စဉ်းစားပါ၊ ''ဇာတာ''၌ ကာရိတ်မပါ၊ ''အာပါဒိတာ''၌ ကာရိတ်ပါသည်၊ ယခုစာအုပ်များ၌ ''ဥဿန္ဟိတာ''ဟုလည်း မရှိ, ''ဥဿန္ဟိကာ''ဟုသာ ရှိသည်။

အားဖြင့်၊)ကဧတ-ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဥက္ကိုတ္တဘက္ကိုကဘာဝံ-အထက်၌မြောက်ချီအပ်သော ဘက္ကာရိသူတို့၏ အဖြစ်သို့၊ အာပါဒိဧတ- ရောက်စေအပ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခူ။ အဒ္ဒသ)၊ ဇာတိ အတ္ထော-နက်၊ စီဝရဘိသိန္တိ တ္ထော- ၌၊ ဒုတ္တိဏိ-နှစ်ထည်သုံးထည်တို့ကို၊ (" ဒုတ္တိဏိ " ဟု သမာသ်ရှိဧစ၊) ကေတော-တပေါ်င်းထည်း၊ ကတွာ-၍၊ ဘိသိသဓံပေန - ဘုံလျှိုအသွင်အားဖြင့်၊ (ဘုံလျှို ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊) သံဟရိတစီဝရာနိ-ထပ်အပ်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဘိသိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တဘိက္ခူ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဒက္ခိဏာဂိရိတော-ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပုဒ်မှ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ လဟုံ-လျင်စွာ၊ ပဋိနိဝတ္တိဿတိ- ပြန်နစ်တော်မူလိမ့်မည်၊ ဇာတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ တတ္ထ- ထိုဒက္ခိဏာဂိရိဇနပုဒ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တာ- ကုန်လေသော်၊(သွားတုန်းက)၊ ဇိဝကဝတ္ထုသ္မိံ-ဇိဝကဏ်ဝတ္ထု၌၊ လဒ္ဓစီဝရာနိ-ရအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ထဧပေတွာ - ထားခဲ့၍၊ အဂမံသုကိရ – သွားကြကုန်သတတ်၊ ဇာဒါနိပန-ယခုအခါ၌ကား၊(ဝေသာလီမြို့သို့ကြရာ ယခုအခါ၌ကား၊) စိရေန - ကြာမြင့်မှ၊ အာဂမိဿတိ - ပြန်လာတော်မူလိမ့်မည်၊ ဇာတိ– သို့၊ မည မာနာ- မှတ်ထင်ကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ, ဇိဝကဝတ္ထုသ္မိံ , လဒ္ဓစီဝရာနိ–တို့ကို၊) အာဒါယ-ယူ၍၊ ပက္ကမိံသုကိရ-ဖဿားကြကုန် သတတ်။

အန္တရဋ္ဌကာသူတိ- ကား၊ မာယဿစ - တပို့တွဲလ၏ဎင်း၊ ဖဂ္ဂုဏဿစ-တပေါင်းလ၏ဎင်း၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ရက်တို့၌၊ [တနည်း–အဋ္ဌကာသု-အဋ္ဌကရက်တို့၌၊ "နိသီဒိ– နေတော်မူပြီ" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊] နဘဂဝန္တံ သိတံ အဟောသိတိ-ကား၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏(ကိုယ်တော်၌)၊

× × × × × × + ×

အန္တရဋ္ဌကာသူ။ ။အန္တရာကို "တပို့တွဲလ, တပေါင်းလတို့၏အကြား" ဟုဎင်း အဋ္ဌကာသုကို " အဋ္ဌသု " ဟုဎင်း (ယောဇနာ၌ "အဋ္ဌပွမာဏာသု" ဟုဎင်း) ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်အတိုင်း (တပို့တွဲလပြည့်လျှင် မဇ္ဈိမဒေသအခေါ်အတိုင်း လကုန်တော့ရကား) တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၄ ရက်နှင့် တပေါ်င်းလဆန်း ၄ ရက်ကို " အန္တရဋ္ဌကာရက်" ဟုခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။ [ထို အခေါ်အဝေါ်သည်ပင် မြန်မာ့အခေါ်သာ ဖြစ်နိုင်တော့သည်၊ မဇ္ဈိမဒေသအခေါ်ကား မဖြစ်နိုင်တော့။]

စဉ်းစားဘွယ် ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထို ရှစ်ရက်၏ ရှစ်ညပတ်လုံး အခေအေးကို စမ်းသပ်တော်မူပါသလော၊ ပါဠိတော်ဆိုပုံမှာ တညဉ့်မျှသာ စမ်းသပ်တော်မူသည်–ဟု ထင်စရာရှိပါသည်၊ ဥရုဝေလ ကဿပကဆာဋ်လည်း ဤ အန္တရဋ္ဌကာကို တွေ့ခဲ့ရ၏၊ ထို၌ ဤ ရက်ဖြစ်ဘို့ရန် ခဲယဉ်း၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း. ..ဘုရားရှင်သည် ဝါကျတဲတော်မူစကပင် ထို ဥရုဝေဋ္ဌတောသို့ ကြတော်မူသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤ အန္တရဋ္ဌကာအဓိပ္ပါယ်ကို တမျိုးစဉ်းစားသင့်မည် ထင်ပါသည်။

ဆောမနိဓိ။ ။ရှစ်ခု အနက်ဟောသခ်္ခါကို အသဓ္ဓာတ်+ကန်ပစ္စည်း+တုဋ္ဌလာ၍ "အသ္ဒကန်"ဟု ရှိ၏၊ ပါဠို၌ "အဋ္ဌ"ဟု ဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကလည်း "အသ္ဒက"မှလာသော ပါဠိပင်တည်း၊ "အသန္တိ ပိတရော ဣဿာတိ အသ္ဒကာ = ပိတုနတ်တို့ စားသောက်ရာ

သီတံ - အအေးသည်၊ နာဟောသိ - မဖြစ်၊ တေဒဟောသိ၊ပေ၊ ကုလပုတ္တာတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဇ္ဈောကာသေ–လွင်တီးခေါင်၌၊ အနိသိဒိတ္ဝာ-နေတော်မမူဘဲ၊ တေမတ္တံ- ၌ အကြောင်းအရာကို၊ နဇာနာတိ- သိတော်မမူသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊(ဇာနာတီဝေ–သိတော်မူသည်သာ၊)ပန-ထိုသို့ပင် သိတော်မူပါသော်လည်း၊ မဟာဇနသညာပနတ္ထံ - များစွာသော လူအပေါင်းကို နားလည်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဧဝံ-သို့၊(လွင်တီးခေါင်ဝယ် နေတော်မူ၍ စမ်းသတ်မှုကို၊)အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊ သီတာလုကာတိ–ကား၊ သီတပကတိကာ-ချမ်းခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊ (အချမ်းများကုန်၏, ချမ်းတတ်ကုန်၏-ဟူလို၊)ယေ-အကြင်အမျိုးသားတို့သည်၊ ပကတိယာဝ – ပင်ကိုယ်အားဖြင့်ပင်၊ သီတန – အချမ်းကြောင့်၊ ကိလမန္တိ–ပင်ပန်းကြကုန်၏၊["တေ-တို့သည်၊ သီတာလုကာ-တို့မည်၏"ဟု ထည့်စပ်။]

ဒိဂုဏံ သယ်ာငိန္တိ-ကာ၊ ဒုပန္နံ-နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော၊ သဏ်ာငိ်ံ-သင်္ကန်းကြီးကိုဂုဏ်း၊ ကေစ္စိ ယန္တိ-ကား၊ ဧကပန္နံ-တထပ်တလွှာရှိသော၊ (''ဥတ္တရာသင်ံ်-ကိုဂုဏ်း၊ အန္တရဝါသကံ်- ကိုဂုဏ်း၊ အနုဇာနာမိ '' ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဧကတိ–၌သို့လျှင်၊ ဘဂဝါ - သည်၊ (အနုဇာနာမိ ၌စပ်၊) အတ္တနာ - ကိုယ်တော်တိုင်၊ စတူဟိ-၄ ထည်ကုန်သော၊ စီဝရေဟိ-သင်္ကန်းတို့ဖြင့်၊ ယာပေတိ-မျှတတော်မူ၏၊ အမှာကံပန - ငါတို့အားကား၊ တိစီဝရံ - သုံးထည်သောသင်္ကန်းကို၊ အနုဇာနာတိ-၏၊ ဧကတိ ဝစနသ-၌သို့ ပြောဆိုခြင်း၏၊ ဩကာသ်- အခွင့်ကို၊ ဥပစ္ဆိန္ဒိတုံ–ဖြတ်ခြင်းငှါ၊ ဒိဂုဏံ- နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော၊ သဃ်ာဋိ်- ကို၊ အနုဇာနာတိ-၏၊ ကေစ္စိကေ-တထပ်တလွှာရှိကုန်သော၊ ဧကတရေ-သင်္ကန်းကြီးမှတပါးသော ကေသိသင်းပိုင်တို့ကို၊ (အနုဇာနာတိ)၊ ဟိ- အကျိုးကား၊ ဧဝံ- ၌သို့ ခွင့်ပြုတော်မူလသော်၊(နှစ်ထပ်နှစ်လွှာရှိသောသင်္ကန်းကြီးကိုခွင့်ပြု၍ တထပ်တလွှာရှိသော ကေသီ, သင်းပိုင်ကို ခွင့်ပြုတော်မူလသော်၊)နေသံ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ စတ္တာရိ-၄ ထည်သော သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ - ဖြစ်ကုန်လိမ့်မည်၊ ဧကတိ–၌ကား အကျိုးတည်း။

× × × × × × × ×

တိထိ(နွေရက်)တို့''ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ '' အသ္ဆကာတု သမာဓာတာ, သတ္တမာဒိ ဒိနတြယံ= သတ္တမ အဋ္ဌမ နဝမ တိထိ သုံးရက်ကို အဋ္ဌကာခေါ်သည်'' ဟု ဆို၏၊ ထို့ပြင်—ပြာသို တပို့တွဲ တပေါင်းလတို့၏အကြား ရက် တရက်ရက်ကို သို့မဟုတ် ၂ ရက်လောက်ကို ''အန္တရဋ္ဌကာ'' ခေါ်လေ့သလားဟု စဉ်းစားမိပါသည်။

ကေစ္စိယံ။ ။''ကေသဒ္ဓါနောင် သ္ဒတ္ထဋ္ဌ အစ္ဆပစ္ဆည်းသက်၍''ကေစ္ဆ''ပြီးသည်''–ဟု ယောဇနာ ဆို၏၊ ထိုနောက် ''ကေစ္ဆံ+ ယသ အတ္ထိတိ ကေစ္ဆိကံ''ဟု ဖြစ်၍, ကို ယပြုလျှင်''ကေစ္ဆိယံ''ဟု ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်''ကေပန္နံ''ဟု ဖွင့်သည်၊[ဒုဂုဏ်ကို ထောံ၍ သင်္ကန်းကြီးကို ''ဒုဂုဏ်''ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ကေစ္ဆိယံ ပုဒ်ကို ထောက်၍ သင်္ကန်းကြီးကဲ့သို့ နှစ်ထပ်နှစ်လွှာ မရှိဘဲ တထပ်တလွှာသာရှိသော သင်္ကန်းကို''ကေစ္ဆိ''ဟုဂုဏ်း,''ကေသံ ဥတ္တရာသင်ံ်''ကို ထောက်၍ ''ကေသိ=ကေသိ''ဟုဂုဏ်း ခေါ်ကြသည်။]

အတိရေက စီဝရာဒိကထာ

အဂ္ဂဋ္ဌံ အစ္ဆုပေယျန္တိ-ကား၊ ဆိဒ္ဒဋ္ဌာနေ-ပေါက်သောအရပ်၌၊ ပိလောတိက ခဏ္ဍံ-အဝတ်ပိုင်းကို၊ လဂ္ဂါပေယုံ - ငြိကပ်စေရပါမူကား၊ ဝါ - ဖါရပါမူကား၊ ("ယန္နူနာ- ကောင်းလေစွ" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) အဟတကပ္ပါနန္တိ - ကား၊ ကေဝါရံ-တကြိမ်၊ဓောတာနံ- ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးကုန်သော၊ (ဒုဿာနံ-၌စပ်၊) [ကပ္ပသဒ္ဒါ အတူအနက်ဟောတည်း၊ " တကြိမ်သာ ဖွပ်လျှော်ရသေးသဖြင့် "အဟတ" ဟု ခေါ်အပ်သော အသစ်စက်စက်နှင့်တူသော အဝတ်များ" ဟူလို၊] ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ဥတုတော ဒိဃကာလတော-ရှည်စွာသော ကာလမှ၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနံ- ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ ဟတဝတ္ထကာနံ- ထုရိုက်ဖွပ်လျှော်အပ်သော အဝတ်တို့၏၊ ပိလောတိကာနံ- အဝတ်ဟောင်းတို့၏၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပါပကိကေတိ-ကား၊ အနန္တရာပဏ္ဏတော-အိမ်စျေးမှ၊ ပတိတပိလောတိက စီဝရေ-ကျရစ်သော အဝတ်ပိုင်းဖြစ်သော သင်္ကန်းဥ၊ ဥဿာဟော ကရဏီယောတိ - ကား၊ ပရိယေသနာ-ရှာခြင်းကို၊(ရှာခြင်းအားဖြင့် အားထုတ်မှုကို၊)ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤအိမ်စျေးမှ ကျရစ်သော အဝတ်ပိုင်းမှဖြစ်သော သင်္ကန်းဥ၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်း အခြားသည်၊ (အထပ်ပေါင်း မည်၍မည်မျှ ဟု အပိုင်းအခြားသည်၊)နတ္ထိ၊ပန္နသတမွိ-အထပ်အလွှာ တရာသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ရသမျှကို စပ်ဖါ၍ ချုပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အထပ်တရာ ရှိသော်

\+ × × × × × × ×

အဂ္ဂဋ္ဌံ အစ္ဆုပေယျုံ။ ။"အဂ္ဂဋ္ဌ"သဒ္ဒါသည် အဝတ်ကို ဖါထေးဘို့ရန်"အဝတ်စ အဝတ်ပိုင်း"ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ထို့ကြောင့်"ပိလောတိကခဏ္ဍံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဆုပခတ်သည် "ထိခြင်း" အနက်ကို ဟောသော်လည်း အာဥပသာရကြောင့် လဂ္ဂါပန (ငြိကပ်စေခြင်း, ငြိကပ်အောင် ဖါထေးခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ "လဂ္ဂါပေယုံ" ဟု ဖွင့်သည်။

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာဌကား " အစ္ဆိ ဥပေယုံ "ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ " မျက်လုံး " အနက်ဟော "အစ္ဆိ"သဒ္ဒါ ဟု ကြံပြီးလျှင် "အစ္ဆိဝိယာတိ အစ္ဆိ (မျက်လုံးနှင့်တူသော အပေါက်) ဥပဂန္တွန္တိ ဥပေယုံ၊ အစ္ဆိသ္မိံ- အပေါက်၌+ ဥပေယုံ- ကပ်ရောက်ထိုက်သော အဝတ်စတည်း၊ အစ္ဆုပေယုံ" ဟု ဆို၏၊ " ယန္နူနာဟံ အဂ္ဂဋ္ဌံ အစ္ဆုပေယုံ" ဟူသော အာချာတ်ကြိယာကို ကိတ်ပုဒ်ကြံမှုမှစ၍ စဉ်းစားကြပါလေ။

ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနံ။ ။ဥတုတောကို "ဒီဃကာလတော" ဟု ဖွင့်သည်၊ နောက်၌ မိုဃ်းကာလမှ တပါးသော ကာလကို"ဥတုကာလ" ဟု ဖွင့်လိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့်"ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနံ – ဥတုများစွာ , ရှည်ကြာသောကာလမှ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော "ဟု ဆရာတို့ အနက်ပေးကြသည်၊ရှေးနိသယဌကား"ရှည်ကြာသောကာလ၌ ထားအပ်ကုန်သော" ဟု အနက်ပေး၏၊ ဆိုလိုရင်းမှာ — ရှည်ကြာသောကာလက ရက်ကန်းစင်မှ ဖြစ်စေ သေတ္တာစသည်မှ ဖြစ်စေ ထုတ်ယူ၍ အသုံးပြုသည်မှာ ကြာမြင့်လှပြီဖြစ်၍ ဟောင်းနွမ်းနေသော အဝတ်များ– ဟူလို။

လည်း အပ်ပါ၏-ဟူလို။] သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဇ္ဈဒံ– ဤ "ဒိဂုဏံ သဃ်ာဋိ" စသော စကားကို၊ သာဒိယန္တသ-သာယာသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အဂ္ဂဋ္ဌံ တုန္နန္တိတ္ထေ-၌၊ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ-ဆွေးမြေ့သောအရပ်ကို ထုတ်ဖယ်၍၊ အလ္လိယာပနခဏ္ဍံ–ငြိကပ်စေအပ်သော အဝတ်ပိုင်းဟူသော၊ အဂ္ဂဋ္ဌံ-အဖျားကို၊ (အနုဇာနာမိ)၊ သုတ္တေန- ချည်ဖြင့်၊ သံသိဗ္ဗိတံ- ဆက်စပ်၍ ချုပ်အပ်သော၊ တုန္နံ-အပ်ချုပ်မှုကို၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ဝန္ဓေတွာ – လုံး၍၊ ကရဏံ – ပြုလုပ်ခြင်းဟူသော (ချုပ်ခြင်းဟူသော)၊ သြဝဋ္ဋိကံ - လုံး၍ ချုပ်ခြင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ)၊ မုဋ္ဌိကာ–တလုပ်မြောင်းချုပ်ခြင်းကို၊ ကဏ္ဏသုကံ - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ ဒဋ္ဌိကမ္မန္တိ- ကား၊ အနုဒ္ဓရိတ္ဝာဝ–ထုတ်မပစ်မူ၍သာ၊ ဥပသယံ–ကပ်၍ မှီအပ်သော အပေါ်ထပ်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ အလ္လိယာပနကံ – ငြိကပ်စေအပ်သော၊ ဝတ္ထုံခဏ္ဍံ-အဝတ်ပိုင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ)။

ဝိသာခါဝတ္ထု–ဝိသာခါ၏ ဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထံ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိ၏၊ တတော-ထိုဝိသာခါ၏ဝတ္ထုမှ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝိနိစ္ဆိတမေဝ- ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်သာ၊ သော်ဝဂ္ဂိကန္တိ-ကား၊ သဂ္ဂပုတ္တဟေတုကံ-နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊(ဒါနံ-

× × × × × × ×

သဗ္ဗမိဒံ၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။ပါဠိတော်၌"ဒိဂုဏံ သဃ်ာဋိ"စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်သော စကားအားလုံးကို "သဗ္ဗမိဒံ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤ ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်သော သင်္ကန်းများကား ပံသုကူမကောက်ဘဲ ဓုတင်လည်းမဆောင်ဘဲ သင်္ကန်းအားလုံးကို သာယာသော ရဟန်းအတွက်တည်း၊ ပံသုကူ ဓုတင်ဆောင်သော ဈေးပေါက်စသည်၌ ကျရစ်သော အဝတ်များကို ချုပ်စပ်၍ သုံးစွဲသောရဟန်းမှာ "ဒိဂုဏံ သဃ်ာဋိ"စသော စည်းကမ်းသို့ လိုက်ဘွယ်မလို၊ အထပ်အလွှာ များစွာဖြစ်သော်လည်း အပ်ပါ၏– ဟူလို။

အဂ္ဂဋ္ဌံ, တုန္နံ။ ။ဆွေးမြေ့နေသော အရပ်ကို ထုတ်ပစ်၍ အဝတ်စ အပိုင်းကိုထပ်၍ ချုပ်ခြင်းကို "အဂ္ဂဋ္ဌ (ဖျဲခြင်း) "ဟု ခေါ်သည်၊ အစနှစ်စကို ဆက်ရုံသာ ဆက်၍ အပ်ဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို "တုန္န(အပ်ဖြင့် ချုပ်ခြင်း)"ဟု ခေါ်သည်။

သြဝဋ္ဋိကံ, ကဏ္ဏသုကံ။ ။စုတ်သွားသော အဝတ်စ နှစ်စကို ဆက်စပ်ရုံမျှမကဘဲ လုံး၍ ပေါင်း၍ ချုပ်ခြင်းကို "သြဝဋ္ဋိက"ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ စုတ်နေသော အဝတ်စ နှစ်စကိုစပ်၍ ချုပ်ခြင်းငှါလည်းမဖြစ်, ထပ်၍လုံး၍ ချုပ်ခြင်းငှါလည်းမဖြစ်၊ထို့ကြောင့် အဝတ်စတခု ပိုး၍ ချုပ်ခြင်းကို "ကဏ္ဏသုက, မုဋ္ဌိက"ဟု ခေါ်၏၊ ရှေးက " တလုပ်မြောင်း အုပ်ခြင်း"ဟု ခေါ်ကြသည်။

ဒဋ္ဌိကမ္မံ။ ။အလွန်ကြီး မဆွေးမြေ့သောကြောင့် အဝတ်ဟောင်း၏ အပိုင်းအစကို ထုတ်မပစ်တော့ဘဲ အပေါ်ထပ်ပေး၍ ဖျဲထေးခြင်းကို " ဒဋ္ဌိကမ္မ (ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်း) "ဟု ဆိုသည်။

ဌ်စပ်၊)ဧတနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ သောဝဂ်ိကန်္တိ - ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ - ပြီ၊ သောကံ- သောကကို၊ အပနေတိ - ပယ်ရှားတတ်၏။ ဏ္ဍတိ-ကြောင့်၊ သောကနုဒံ-မည်၏၊ [ဋီကာ၌ "သောကံ နုဒေတိ"ဟု ရှိသည်၊] အနာမယာတိ-ကား၊ အရောဂါ-ရောဂါမရှိသည်၊ သဂ္ဂမိကာယမိတိ-ကား၊ သဂ္ဂေါပပန္နာ-နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်၊(ဟုတ္ထာ"ပမောဒတိ"ဌ်စပ်။)[၍"သဂ္ဂေါပပန္နာ"ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာတည်း။]

ပုထုဇ္ဇနာ ကာမေသု ဝိတရာဂါတိ - ကား၊ ဈာနလာဘိနော - ဈာန်ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သန္နိဋ္ဌောတိ - ကား၊ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော - မြင်အပ်ဘူးကာမျှဖြစ်သော မိတ်ဆွေသည်၊ (ဟောတိ ဌ်စပ်၊) သမ္ဘတ္တောတိ- ကား၊ ကေသမ္ဗောဓါ-အတူတကွသုံးဆောင်ခြင်းရှိသော၊ ဒဋ္ဌမိတ္တော-ခိုင်မြဲသော မိတ်ဆွေသည်၊ (ဟောတိ)၊ အာလပိတောတိ-ကား၊ မမ- ၏၊ သန္တိကံ-ဥစ္စာကို၊ (ဂဏှာဟိ ဌ်စပ်၊) ယံ-အကြင်ဥစ္စာကို၊ (ဂဏှိတုံ- ယူခြင်းငှါ၊) ဇဂ္ဃဆယျာသိ- အလိုရှိ၏၊ တံ-ထိုဥစ္စာကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူပါလော၊ ဏ္ဍတိဝေံ-သို့၊ ဝုစ္စတွာ-ပြောဆို အပ်ဘူးသည်၊ (ဟောတိ)၊ တိသု-သုံးပါးကုန်သော၊ ဧတေသု- ၍အင်္ဂါတို့တွင်၊ အညတရ နာမေန-တပါးပါးသောနာမည်နှင့်၊ သဒ္ဒိ-ကွ၊ ဇိဝတိ-ဇိဝတိဟူသော အင်္ဂါဂုဏ်း၊ ဂဟိတေ အတ္တမနော ဟောတိတိ-ဟူသောအင်္ဂါဂုဏ်း၊ ဏ္ဍတိ-သို့၊ ဇုမေဟိ - ၍အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတဿ - ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ - သည်၊) ဂဟိတဝိဿာသော-ယူအပ်သော ဝိဿာသသည်၊ (ဝိဿာသဂ္ဂါဟသည်၊) ရုဟတိ-ရောက်၏၊ (အထမြောက်၏။)

× × × × × × × ×

သောဝဂ်ိကံ။ ။"သု+အဂ်ံ"ကို သန္ဓိစပ်လျှင် "သဂ်ံ"ဟုဂုဏ်း, ဝလာလျှင် "သုဝဂ်ံ"ဟုဂုဏ်း ဖြစ်၏၊ လွန်စွာကောင်းမြတ်သော ရူပသဒ္ဒ စသည်ရှိရာ နတ်ပြည်ဟူသောအနက်ကိုဟော၏၊"သုဋ္ဌု+အဂ္ဂါ(ရူပါဒယော)ယတ္ထာတိ သဂ္ဂါ(သုဝဂ္ဂါ)" ဟုပြု၊ "သုဝဂ်ံ-လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော ရူပသဒ္ဒစသည်ရှိရာ နတ်ပြည်ကို + အရဟတီတိ သောဝဂ်ိကံ(ဒါနံ)"ဟု သိလက္ခန် အဋ္ဌကထာပြုသည်၊ ထို့ကြောင့် "သဂ္ဂပ္ပတ္တဟေတုကံ"သည် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊ ထို့နောက် "တေနာဟ-သောဝဂ်ိကန္တိ"ဟုရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်တည်း။

အမှာ။ ။၍"သောဝဂ်ိကန္တိ"မှစ၍ "ဂဟိတဝိဿာသော ရုဟတိ"တိုင်အောင် သီဟိုဠ်မူ စာအုပ်များ၌ မပါ-ဟု ဆို၏၊ မပါခြင်းသာ ကောင်း၏၊ စာနေပုံလည်း မကောင်း၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ အဖွင့်လည်း ဒုတိယပါရာဇိက်၌ ယခုထက် ရှင်းလင်းစွာ အကျယ်ပါပြီးဖြစ်သည်၊ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ထိုနေရာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ၍နေရာ၌ အကျယ်မရေးတော့။

ပဖ္ဍိမဂိကပုနုပဂ စိဝရာဒိကထာ

ပံသုကူလကတောတိ - ကား၊ ကတ ပံသုကူလော - ပြုအပ်ပြီးသော ပံသုကူအဖြစ်ရှိသော အဝတ်သည်၊ (ပံသုကူအဖြစ်ကို ပြုပြီးသောအဝတ်သည်၊) ဂရုကော ဟောတိတိ- ကား၊ ဇိဏ္ဏဇိဏ္ဏ ဋ္ဌာနေ - ဆွေးမြေ့ရာ ဆွေးမြေ့ရာအရပ်၌၊ အဂ္ဂဋ္ဌာဧရာပနေန-အဖါကိုတင်ခြင်းကြောင့်၊ ဂရုဒကာ-လေးနေသည်၊ ဟောတိ၊ [ကတံ + ပံသုကူလံ ယသ္မာတိ ပံသုကူလကတော၊ ပဒ္ဒေါကိုငဲ့၍ ပုံလိန်ထားသည်၊ "ပံသုကူလံ" ၌ ဘာဝပ္ပဓာန, ဘာဝလောပကြောင့်၊] သုတ္တလူခံ ကာတုန္တိ- ကား၊ သုတ္တေနေဝ- ချည်ဖြင့်သာ၊ (ဝေဖြင့် အဝတ်ပိုင်းကိုကန့်၊) အဂ္ဂဋ္ဌ-အဖါကို၊ (အဖါဖြစ်အောင်)၊ ကာတုံ -ငှါ၊ (အနုဇာနာမိ ၌စပ်၊) ဣတိအတ္ထော၊ ဝိကပ္ပေါ ဟောတိတိ-ကား၊ သုတ္တံ- ချည်ကို၊ အဋ္ဌိတ္ဝာ အဋ္ဌိတ္ဝာ- ဆွဲ၍ ဆွဲ၍၊ သိဗ္ဗန္တာနံ-ချုပ်သောရဟန်းတို့၏၊ ဧကော-တဖက်သော၊ သံယာဋိကောဏော-သင်္ကန်းအထောင့်သည်၊ ဒိယော - ရှည်နေသည်၊ ဟောတိ၊ ဝိကဏ္ဏံ ဥဒ္ဓရိတုန္တိ-ကား၊ဒိယကောဏံ-ရှည်သောအထောင့်ကို၊ဆိန္ဒိတုံ-ဖြတ်ခြင်းငှါ၊(အနုဇာနာမိ)၊ ဩကိရိယန္တိတိ-ကား၊ ဆိန္နကောဏတော-ဖြတ်အပ်သောအထောင့်မှ၊ (သုတ္တာ-ချည်တို့သည်၊)ဝဋ္ဋန္တိ-လျှောကျကုန်၏၊(တွဲကျနေကုန်၏)၊ အနုဝါတံ ပရိဘဏ္ဍန္တိ-ကား၊ အနုဝါတဆ္ဆဝ-အလျား အနားပတ်ကိုငင်း၊ ပရိဘဏ္ဍဆ္ဆ-အနံ အနားပတ်ကိုငင်း၊ (အာရောပေတုံ အနုဇာနာမိ ၌စပ်၊) ပတ္တာလုဇ္ဇန္တိတိ- ကား၊ မဟန္တေသု-ကြီးကုန်သော၊ ပတ္တမူခေသု-အနားပတ်၏ အဖျားတို့၌၊ ဒိန္နာနိ-ပေးအပ်ကုန်သော၊ သုတ္တာနိ-ချည်တို့သည်၊ ဝဋ္ဋန္တိ- လျှောကျကုန်၏၊ တတော- ထိုသို့လျှောကျခြင်းကြောင့်၊ ပတ္တာ - အနားပတ်တို့သည်၊ လုဇ္ဇန္တိ - ပျက်စီးကုန်၏၊ [" ပျက်စီး " ဟူသည် " အနားပတ်တွေ့ တွန့်၍နေခြင်း " တည်း၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ " လုဇ္ဇန္တိတိ ဝလိ ဂဏ္ဌန္တိ " ဟု ဆိုသည်၊] အဋ္ဌပဒကံ ကာတုန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္နေန - ရှစ်ကွက်ကျားသဏ္ဌာန်ရှိသော ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပတ္တမုခံ-အနားပတ်၏အဖျားကို၊ သိဗ္ဗိတုံ-ချုပ်ခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ ၌စပ်။)

× × × × × × ×

အဋ္ဌပဒကံ ကာတုံ။ ။ ရှစ်ကွက်ကျား ရေးသားထားသော ပျဉ်ချပ်ပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ အနားပတ်၏ အဝှေးအစ အဖျားကို ချုပ်ဘို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ အဋ္ဌ+ပဒါနိ (အဘို့အစုတို့သည်) ယတ္ထဝတိ အဋ္ဌပဒကံ-ရှစ်ကွက်ကျား ချရာ ပျဉ်ချပ်၊ ထိုပျဉ်ချပ်၌ ကျားကွက်ရေးသောအခါ အကွက်ထင်နေသကဲ့သို့ အနားပတ် အလျှာ၏ အဝှေးအစ၌လည်း ချည်ကလေးတွေ လျှောကျမသွားအောင် ရှစ်ကွက်ကျားသဏ္ဌာန် ချုပ်စပ်ခြင်းကို "အဋ္ဌပဒက"ဟု ဆိုသည်၊ "အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္နေန" နေရာဝယ် "အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္နေန" ဟုလည်း ရှိ၏၊ "ရှစ်ကွက်ကျား ပျဉ်ချပ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်း"ဟူလို။ [အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္နေန ပတ္တမုခံ သိဗ္ဗိတုန္တိ အဋ္ဌပဒလေခါကာရေန ပတ္တမုခေ တတ္ထတတ္ထ ဂဏ္ဌံ (ထိုထိုနေရာ၌ ကျားကွက်ကဲ့သို့ အကွက် အခက်းကို) ဒဿေတွာ သိဗ္ဗိတုံ၊-ဋီကာ။]

အန္တာဓိကမ်ိဳအာရောဓေပတုန္တိ-ကား၊ အာဂန္တုကပတ္တမ်ိဳ-အာဂန္တုကအလ္လာ ကိုလည်း၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှါ၊ (အနုဇာနာမိ–၌စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ဒုဒံ-ဤ အာဂန္တုက အလ္လာကို၊ အပ္ပဟောနကေ–မဓလောက်သော သက်နှံး၌၊ အာရော ပေတဗ္ဗံ– တင်ရာ၏၊ (စိဝရံ-သည်၊) သစေ ပဟောတိ–အကယ်၍ လောက်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အာဂန္တုက ပတ္တံ-သည်၊ နဝန္တုတိ-မအပ်၊ ဆိန္နိတဗ္ဗမေဝ-ဖြတ်ရာ သည်သာ၊(ဖြတ်ရမည်သာ)၊ နစ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဒေယျန္တိ ထွေ-၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သေသညာတိနံ-မိဘမှကြွင်းသော ဆွေမျိုးတို့အား၊ ဒေန္တော-ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ဝိနိပါတေတိ ယေဝ- ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ကျရောက်စေ သည်သာ၊ (ဖရိဖရဲ ကျစေသည်သာ၊) မာတာပိတရော ပန - မိဘတို့သည်ကား၊ ရဇ္ဇေ–မင်းအဖြစ်၌၊ ဌိတာ- တည်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တွာ- ၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလျက်၊) သစေ ပတ္ထယန္တိ - အကယ်၍ တောင်းတကုန်အံ့၊ (သားထံမှ တစုံတခုသော ပစ္စည်းကို တောင်းတကုန်အံ့၊)(ဧဝံသတိ၊)ဒါတဗ္ဗံ–ပေးရာ၏၊(ပေးကောင်း၏။) [ဤဝါကျ၌ သမ္ဘာဝနာဇောတက ပိသဒ္ဒါလိုသည်၊ " သစေပိ " ဟု ဖြစ်စေ , "ဌိတာပိ"ဟု ဖြစ်စေ ရှိလျှင်ကောင်း၏။]

× × × × × × + ×

အန္တာဓိကံ ။ ။သက်နှံးများကိုဖြတ်၍ ဆက်စပ်ချုပ်သောအခါ တိုသွားသော ကြောင့် သက်နှံးမလောက်သည့်အတွက် ဖြတ်ခြင်းကိုမပြုဘဲ"အန္တာဓိကကို တင်ရမည်" ဟု ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ ထို"အန္တာဓိက"ဟူသည် တလုပ်မြောင်းနေရာ၌ ထပ်၍(ပိုး၍) ချုပ်အပ်သော အလ္လာတည်း၊ ထို့ကြောင့်" အာဂန္တုကပတ္တံ " ဟု ဖွင့်သည်၊ ရှေးက "သလင်းထောင်"ဟု ခေါ်ကြ၏၊ "အနု–နောက်ထပ်+အာဓိယတေ(ထပိယတေ)-ထားအပ်၏၊ ဣတိ အန္တာဓိယံ"ဟု ဏျပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြီးနောက် "ယ"ကို "က" ပြု၍ "အန္တာဓိကံ"ဟု ဖြစ်သည်။

ဆိန္နိတဗ္ဗမေဝ ။ ။တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဆောင်လိုသောဟုဂ္ဂိုလ်သည် ထို တိစီဝရိက်သက်နှံးကို ဖြတ်၍ ချုပ်ရမည်၊ မချုပ်လောက်သော အခါ မလောက်မှသာ " အန္တာဓိက " ခေါ် သလင်းထောင် တင်ရမည်၊ လောက်လျှင်ကား ကေန်ဖြတ်ပြီးမှ တိစီဝရိက်ဓုတင်ဆောင်ရမည်–ဟူလို။

တီသု ဒွေဝါပိ ဧကံဝါ, ဆိန္နိတဗ္ဗံ ပဟောတိ ယံ၊
သဗ္ဗေသု အပ္ပဟောန္တေသု, အန္တာဓိ မာဒိယေယျ ဝါ၊
အစ္ဆိန္နဉ္စ အနာဒိန္နံ, နဓာရေယျ တိစီဝရံ၊—ခုဒ္ဒသိက္ခာ။

သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတ။ ။သဒ္ဓါယ+ဒေယျံ သဒ္ဓါဒေယျံ–သဒ္ဓါဖြင့် ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်း၊ ထိုပစ္စည်းကို တရားသဖြင့် မသုံးဘဲ အလွဲသုံးစားမှု ပြုသမျှကို " သဒ္ဓါ ဒေယျ ဝိနိပါတ"ဟု ဆိုသည်၊"သဒ္ဓါဖြင့် လှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ကျရောက်စေသည်–အလွဲသုံးစား လုပ်သည်"ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် မိဘမှတပါး အခြား ဆွေမျိုးတို့အား ပေးလျှင်"သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတ ဒုက္ကဋ်ဥအာပတ်"သင့်၏၊ ပေးကောင်း မပေးကောင်းနှင့်စပ်၍ မှတ်ဘွယ်ကို တတိယပါရာဇိကနှင့် ကုလဒူသန သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အဖွင့်၌ ရှုပါ။

ဂိလာနောတိ - ကား၊ ဂိလာနတာယ - မကျန်းမာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊(သင်္ကန်းကိုယူ၍၊)ဂန္တုံ-သွားခြင်းငှါ၊ အသမတ္ထေ-မစွမ်းနိုင်သည်၊(“ဟောတိ - ဖြစ်အံ့”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဝဿိကသင်္ကေတန္တိ - ကား၊ ဝဿိကာ - မိုးဥတု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော မာသာ - လေးလတို့သည်၊ (ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်အံ့၊) နဒီပါရန္တိ - ကား၊ နဒီယာ-မြစ်၏၊ ပါရေ–ထိုမှာဘက်ကမ်း၌၊ ဘတ္တုံ–ဆွမ်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘုဉ္ဇိတမ္ဘံ-စားထိုက်သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) စ–ဆက်၊ အဂ္ဃဥဂုတ္တိဝိဟာရောတိ– ကား၊ သဗ္ဗေသ္ဝေ - အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသု ဂိလာန၊ပေ၊ကထိနဘာဝေသု-ဤဂိလာန၏အဖြစ်,ဝဿိကသင်္ကေဘ၏အဖြစ်, နဒီပါရဂမန၏အဖြစ်, အတ္ထတကထိန၏အဖြစ်တို့၌၊ အဂ္ဃဥဂုတ္တိယေဝ – တံခါးရွက်ဖြင့် ကျောင်း၏ လုံခြုံခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ – လိုရင်း ပမာဏတည်း။

ဟိ-မှန်၊ ဂုတ္တေဝေ - လုံခြုံသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိဟာဒရ - ကျောင်း၌၊ တေသု ကာရဏေသု - ဤ ဂိလာနစသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ နိက္ခိပိတ္ဝာ-ထားခဲ့၍ (သင်္ကန်းကို ထားခဲ့၍၊) ဗဟိ–ပြင်ဘက်သို့၊ ဂန္တုံ–ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ အဂုဒ္ဓေ-မလုံခြုံသော၊ (ဝိဟာရေ–၌၊ တေသု ကာရဏေသု နိက္ခိပိတ္ဝာ ဗဟိ ဂန္တုံ နဝဋ္ဋတိ၊) ပန-ဆက်၊ အာရညကဿ-တော၌ နေလေ့ရှိသောရဟန်း၏၊ ဝိဟာရော- သည်၊ သုဂုတ္တော- ကောင်းစွာ လုံခြုံသည်၊ နဟောတိ၊ [အဂ္ဃဥဂုတ္တိဖြစ်စေကာမူ ခိုးသူစသည်တို့က ဖေါက်ဖျက်၍ ဝင်နိုင်သောကြောင့် “သုဂုတ္တော နဟောတိ”ဟု ဆိုသည်။] တေန- ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍုကဒ္ဓလိကာယ - ဘဏ္ဍုဟာထားရာအိုးကြီးထဲ၌၊(ယခုခေတ်ဝယ် သေတ္တာစသည်၌၊) ပက္ခိပိတ္ဝာ-ထည့်၍၊ ပါသာဏသုသိရ ရုက္ခသုသိရာဒိသု-ကျောက်ခေါင်း, သစ်ခေါင်း အစရှိကုန်သော၊ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေသု-ကောင်းစွာ ဖုံးကွယ်အပ်သောအရပ်တို့၌၊ ထပေတွာ- ၍၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ-ရာ၏။

× × × × × × ×

ဝဿိကသင်္ကေတံ။ ။“ဝဿိကာ ဇာတိ– မိုးလတို့ဟူ၍၊ သင်္ကေတံဝါ-အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ ” ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊ “ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊“ဝဿိကသင်္ကေတံ ဝါ ဟောတိ ” ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “ဝဿိကာ စတ္တာရော မာသာ”ဟု ပဌမန္တ ရှိသင့်သည်။

အဂ္ဃဥဂုတ္တိယေဝ ပမာဏံ။ ။သင်္ကန်းထားခြင်း၏ အကြောင်းငါးပါးကို သတိပြု၍ တံခါးရွက် မလုံခြုံသောကျောင်း၌ သင်္ကန်းကိုထားပြီးလျှင် အရပ်တပါးသို့ မသွားကောင်း– ဟု မှတ်ပါ၊ မိုးအခါဖြစ်၍ ရွာတွင်းသို့ ယူသွားသောအခါ မိုးရွာလျှင် သင်္ကန်းပါ မိုးစွတ်ဘွယ်ရှိသဖြင့် “အဂ္ဃဥဂုတ္တိဝိဟာရ”၌သာ ထားခဲ့ကောင်းသည်-ဟူလို။ [အဂ္ဃဥဂုတ္တိယေဝ ပမာဏန္တိ ဇာမေဟိ စတူဟိ နိက္ခေပကာရဏေဟိ ထပေန္တေန ဘဝိ အဂ္ဃဥဂုတ္တိဝိဟာရေယေဝ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပါယော၊–ဋီကာ။]

သံဃိကစီဝရုပ္ပါဒကထာ

တုယ္ယေဝ ဘိက္ခု၊ တာနိစိဝရာနိတိ- ကား၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ ဟဋ္ဌာနိ-ဆောင်အပ်ကုန်သည်၊(သမာနာနိ)ပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ တုယ္ယေဝ - သင်၏ (ဥစ္စာသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊) တေသံ - ထိုသက်နှံးတို့ကို၊ အညော- သင်မှ အခြားသော၊ ကောစိ - တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်၊ နဏဿရေ- အစိုးမရ၊ ဇဏတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ စပန-ထပ်၍ဆက်ဥုံးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့(“တုယ္ယေဝ ဘိက္ခု၊ တာနိ စိဝရာနိ”ဟူ၍၊)ဝတ္ဝာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ အနာဂတေပိ- နောင်အခါ၌လည်း၊ နံက္ကာက္ကာ၊စွာ- ကုက္ကာ၊စွ မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဂဏ္ဍိဿန္တိ-ယူကုန်လတ္တံ့၊ ဇဏတိ-ဤအနက်ကို၊ဒဿေတုံ-ဌ'ါ၊ ဇဏဝပနာတိအာဒိံ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊(ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊ တဿေဝ၊ပေ၊ဥဇ္ဈာရာတိ-ကား၊ ဂဏ္ဍပူရကေ - ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ လဘိတ္ဝာ- ရ၍၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတ်)၊ ပဋ္ဌမာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ (တဿေဝ – ထိုရဟန်း၏သာ၊ သန္တကာနိ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊)(ကထိနံ)အတ္ထတံ-သည်၊နောစေဟောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ကေစိဝရမာသမေဝ-သက်နှံးလ တလပတ်လုံးသာ၊(တဿေဝ သန္တကာနိ ဟောန္တိ၊)ယံ-အကြင် သက်နှံးလျာအဝတ်ကို၊ [ယောဇနာဌ် “ယံယံ” ဟု ဝိစ္ဆာတွေရ၏။] သံယဿ ဒေမာတိ- ဟူ၍၊(သံယာအား လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္ဝာ)ဝါ-လျှောက်၍သော်လည်း၊ ဒေန္တိ-လှူကုန်၏၊(ယံ-ကို၊)သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊(သံယာကို ရည်စူး၍ လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္ဝာ)ဝါ- သော်လည်း၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊ (ယံ-ကို၊) ဝဿံဝုတ္ထသံယဿ ဒေမာတိ - ဟူ၍၊ (မိုယ်းလပတ်လုံး နေပြီးသောသံယာအား

× × × × × × ×

သစေ ဂဏ္ဍပူရကေ။ ။ဝါတွင်း၌ ရဟန်းတပါးထည်း နေရာဝယ် “သံဃဿ ဒေမ”ဟု ဆို၍ သက်နှံးလှူရာ၌ အလှူရှင်တို့က “ကထိနံ အတ္ထရိတုံ-ကထိန်ခင်းဘို့ရန်” ဟု မလျှောက်သော်လည်း ကထိန်သက်နှံးလုပ်၍ ကထိန်ခင်းကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် “သစေ ဂဏ္ဍပူရကေ” စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိတော်၌ တပါးထည်းနေသော ရဟန်းအား “သံဃဿ ဒေမ” ဟု လျှောက်၍ လှူရာဝယ် “သံဃဿ” ဟု သာမညဆိုသောကြောင့် ထိုသက်နှံးလျာအဝတ်သည် စာတုဒ္ဒိသသံဃာနှင့် သက်ဆိုင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းသည် သံဃာရှိရာ သာဝတ္ထိသို့ ယူသွား၏၊ သို့သော် ဘုရားရှင်၏ သီးခြားခွင့်ပြုတော်မူချက်အရ ထို ဝါကပ်ရာကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာသာ (တပါးရှိလျှင် တပါးသာ) ပိုင်တော့သည်၊ ဤစကားကိုထောက်၍ ယခုခေတ်၌ ကထိန်သက်နှံးကို ရေစက်ချရာဝယ် အလှူရှင်တို့အား စာတုဒ္ဒိသသံဃာကို ရည်မှန်းဘို့ရန် ဆရာတို့ ညွှန်ပြကြသည်၊ စာတုဒ္ဒိသသံဃာ ဆိုင်သော်လည်း တကယ်ပိုင်သောအခါ အာရာမသံဃာသားပိုင်သည်–ဟု မှတ်ပါ။ [အချို့ကား ကထိန်သက်နှံးကို အာရာမသံဃိက (ထိုကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာ၏ဥစ္စာ) ဟု ဆို၍ အာရာမသံဃိက ရေစက်ချပေးကြ၏၊ စဉ်းစားကြပါလေ။]

လ္ဟုပါကုန့်၏ဟူ၍၊ ဝတ္ဆာ)ဝါ - သော်လည်း ဒေန္တိ၊ (ယံ - အကြင်သက်နှံးလျာ အဝတ်ကို၊) ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ–ဟူ၍၊ (မိုယ်းလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လ္ဟုအပ်သောသက်နှံးကို လ္ဟုပါကုန့်၏ဟူ၍၊ ဝတ္ဆာ)ဝါ–သော်လည်း၊ ဒေန္တိ၊ မတကစီဝရံ- သေပြီးသောရဟန်း၏ သက်နှံးကို၊ အဝိဘဇိတ္ဝာ- မဒေဝဘန့် သေးမူ၍၊ တံ ဝိဟာရံ- ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ (တပါးထည်းနေရာ ကျောင်းတိုက်သို့၊) သစေပိ ပဝိသန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ဝင်ကုန့်အံ့၊("သစေပိ ပဝေသေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း သွင်းကုန့်အံ့" ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ဧဝံသတိပိ)သမ္ဖံ- အလုံးစုံသော၊ တံ-ထိုသက်နှံးသည်၊ တဿေဝ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏သာ၊(တပါးထည်းနေသော ရဟန်း၏သာ၊ သန္တကံ-သည်၊) ဟောတိ။

ယမ္ပိ - အကြင်သက်နှံးကိုလည်း၊ သော - ထိုရဟန်းသည်၊ (တပါးထည်းနေသော ထိုရဟန်းသည်၊ ဂဏ္ဟာတိ- ၌စ၍၊) ဝဿာဝါသိကတ္ထာယ - မိုယ်းလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်း၏အကျိုးငှါ၊ ["ဝဿာဝါသိကတ္ထာယ- ဝဿာဝါသိက သက်နှံးအကျိုးငှါ" ဟု ဋီကာ၌ရှိ၏၊] ဝနိ - အတိုးအပွားကို၊ ပယောဇေတွာ- ယှဉ်စေ၍၊ (အတိုးချ၍၊) ထပိတ ဥပနိက္ခေပတော ဝါ– ထားအပ်သော အပ်နှံအပ်သော ဘဏ္ဍာမှသော်၎င်း၊ တတြုပ္ပါဒတော ဝါ-ထိုကျောင်းတိုက်ဝယ် ဥယျာဉ် , ခြံ , စသည်၌ဖြစ်သော သစ်သီး စသည်မှသော်၎င်း၊ ဝဿာဝါသိကံ–ဝဿာဝါသိကသက်နှံးကို၊ (ဝဿာဝါသိက သက်နှံးအဖြစ်ဖြင့်၊) ဂဏ္ဟာတိ–ယူ၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ (တံ- ထိုသက်နှံးသည်၊ ဝါ- ကို၊) သဠဟိတမေဝ–

× × × × × × ×

ဝဿာဝါသိကံ ။ ။ဝဿံ– ဝါလပတ်လုံး + အာဝါသော ယဿာတိ ဝဿာဝါသော=ဝါလပတ်လုံးနေခြင်းရှိသောရဟန်း၊ဝဿာဝါသသ + ဒိန္နံ ဝဿာဝါသိကံ- ဝါလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသောရဟန်းအား လ္ဟုအပ်သောသက်နှံး၊ [ယခုကာလ၌ ဝါဆိုခါနီး လ္ဟုလေ့ရှိကြ၏၊ ထိုသက်နှံးကို "ဝဿာဝါသိက" ဟုလည်း အချို့က ခေါ်ကြ၏၊ အမှန်ကား "ဝါတွင်းဦးနေသော ရဟန်းအား ဝါကျွတ်မှဖြစ်စေ, ဝါကျွတ်သောအခါသုံးစွဲရန် ဝါတွင်းဦးဖြစ်စေ လ္ဟုအပ်သောသက်နှံးကိုသာ "ဝဿာဝါသိကသက်နှံး" ဟု ခေါ်သည်။]

ဝနိ ပယောဇေတွာ ။ ။ကျောင်းတိုက်ဦး ဝေယျာဝစ္စ ပြုလုပ်ကြသော ကပ္ပိယကာရကတို့က "ဝဿာဝါသိက သက်နှံးအကျိုးငှါ" ဟု သတ်မှတ်၍ ကျောင်းဒကာစသူတို့ အပ်နှံထားအပ်သော ငွေစသည်ကို တိုးအောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို "ဝနိ်ပယောဇေတွာ" ဟု ဆိုသည်၊ ဥပ–အပ်နှံ၍ + နိက္ခေပ– ထားအပ်သော ငွေစသည်၊ [ဝနိ် ပယောဇေတွာ ထပိတဥပနိက္ခေပတောတိ- ဝဿာဝါသိကတ္ထာယ ဝေယျာဝစ္စကရေဟိ ဝနိ် ပယောဇေတွာ ထပိတဥပနိက္ခေပတော၊ — ဋီကာ။]

တတြုပ္ပါဒတော ။ ။တတြ-ထိုကျောင်းတိုက်ဝယ် အုန်းခြံ, ပန်းခြံစသောခြံတို့၌+ ဥပ္ပါဒ–ဖြစ်သော သစ်သီး, ပန်းစသည်၊ [တတြုပ္ပါဒတောတိ–နာဠိကေရ အာရာမာဒိ တတြုပ္ပါဒတော၊] ထိုဥပနိက္ခေပ – တတြုပ္ပါဒတို့ဖြင့် ကပ္ပိယ ကာရကတို့က ဝယ်ယူ

ကောင်းစွာယူအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဇာဒံ-၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ထွေ- ၌ သံဃိကသင်္ကန်းကို တပါးထည်းယူရာ၌၊ လက္ခဏံ - မှတ်သားကြောင်း အချက်တည်း၊ (မှတ်ချက်တည်း၊) [ယောဇနာ၌ " ထွေတာ် တသေဝတာနိ စီဝရာနိ ယာဝ ကထိနဿ ဥဒ္ဒာရတိဝစနေ - ၌ တသေဝ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒာရာဟုသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌ " ဟု စွဲသည်၊] ယေန တေနာကာရေန - အကြင်အမှတ်မထား တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သံယဿ- သံယာ၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထံ - အဝတ်သည်၊ အတ္ထတကထိနဿ - ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ရဟန်း၏ (အထံသို့၊) ပဋ္ဌမာသေ - ငါးလတို့ပတ်လုံး၊ (ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊) အနတ္ထတကထိနဿ - မခင်းအပ်သော ကထိန်ရှိသော ရဟန်း၏ (အထံသို့၊) ကေ စီဝရမာသံ- သင်္ကန်းလ တလပတ်လုံး၊ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တရက်မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ တလပတ်လုံး၊) ပါပုဏာတာ၊ ဇာတိ (အယံ)- ကား၊ (လက္ခဏံ)၊ ပန - ဆက်၊ ယံ-အကြင်သင်္ကန်းကို၊ (ဒိန္နံ-၌စပ်၊) ဇာဒံ ဇာဓ ဝဿံဝုတ္ထဝဿံယဿ ဒေမာတိဝါ- ဟူ၍သော်ငင်း(" ၌သင်္ကန်းကို ၌ကျောင်းတိုက်၌ ဝဿံဝုတ္ထဝဿံယာအား လူပါကုန်၏ " ဟူ၍သော်ငင်း၊) ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိဝါ-ဟူ၍သော်ငင်း၊(" ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို လူပါကုန်၏" ဟူ၍သော်ငင်း၊) ဝတ္တာ- ၍၊ ဒိန္နံ- ပြီ၊ တံ- ထိုသင်္ကန်းသည်၊ အနတ္ထတကထိနဿာပိ-မခင်းအပ်သော ကထိန်ရှိသော ရဟန်း၏(အထံသို့)လည်း၊ ပဋ္ဌမာသေ-ပတ်လုံး၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ပန-ကား၊ တတော-ထို ငါးလမှ၊ ပရံ-နောင်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်သော၊ ဝဿာဝါသိကံ - ကို၊ ပုစ္ဆိတမ္ဘံ - မေးထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ဇာဒံ ဝဿာဝါသိကံ-၌ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်၊ အတီတဝသေ-အတိတ်ဝါ၌၊

× × × × × × × ×

လဲလှယ်ပေးအပ်သော သင်္ကန်းသည် ထိုကျောင်းတိုက်၏ သံဃိကသင်္ကန်းတည်း၊ ထိုသံဃိကသင်္ကန်းကို တပါးထည်းသာ ဝါကပ်သော ထို ရဟန်းက ယူလျှင် သုဂ္ဂဟိတ (အပြစ်ကင်း၍ ကောင်းသော ယူခြင်း) ဖြစ်သည်။ "သမ္ဗံ သုဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ" ၌ "သမ္ဗံ" ဖြင့် ထပိတဥပနိဿေပဝဿာဝါသိက – တတြုပ္ပါဒ ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းအားလုံးကို ဆိုသည်။

ဇ္ဈဓ ဝဿံဝုဇ္ဈာပေါဒေမ။ ။ဇ္ဈဓာတိ အာဘိလာပမတ္တမေတံ=ပြောဆိုရိုး စကား မျှသာဖြစ်၏ [" ဇဓ ဝဿံဝုတ္ထဝဿံဃဿ" ဟု " ဇ္ဈဓ" ထည့်၍ လျှောက်ရာ၌ " ဇဓ" သဒ္ဒါကို ထည့်၍ လျှောက်ထားရိုး ဖြစ်သောကြောင့် "အာဘိလာပမတ္တ" ဟု ဆိုသည်၊] ဝဿံဝုတ္ထဝဿံဃဿ ဒေမာတိ ဝုတ္တေပိ သောယေဝ နယော– ဇ္ဈဓမပါဘဲ " ဝဿံ၊ပေ၊ ဒေမ" ဟု ဆို၍ လျှံလျင်လည်း၊ (ပဋ္ဌမာသေ ပါပုဏာတိ) ဟု လာသည့်အတိုင်းပင် တည်း၊ ၌လွှဲခြင်းသည် ဝါကျတ်သည်မှစ၍ တပေါင်းလပြည့်အထိ သင်္ကန်းလအတွင်း၌ လျှံပုံတည်း၊ " ဝဿံဝုတ္ထ– ဝဿာဝါသိက " ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျတ်ပြီးသော ရဟန်းမှန်လျင် ကထိန်အာနိသင် မရသော်လည်း ငါးလအထိ ရခွင့်ရှိသည်–ဟူလို။

(ဟောတိ)ကိ်ံ–ဖြစ်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ အနာဂတဝဿေ-အနာဂတ်ဝါ၌၊ (ဟောတိကိ်ံ–ဖြစ်သးလော၊) ဇုတိ- သို့၊ (ပုဏ္ဏိတဗ္ဗံ)၊ ကဿာ- ကြောင့်၊ (ပုဏ္ဏိတဗ္ဗံ-နည်း၊)ပိဋ္ဌိသမးယ-သင်္ကန်းလ၏ ကျောဘက်အခါ၌၊(သင်္ကန်းလ၏ ပြင်ဘက်အခါ၌၊) ဥပ္ပန္နတ္တာ–ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပုဏ္ဏိတဗ္ဗံ-၏၊) ဥတု ကာလန္တိ-ကား၊ ဝဿာနတော-မိုးယံးဥတုမှ၊ အည်-အခြားသော၊ကာလံ-ကာလ ပတ်လုံး၊ (“ဝသိ-နေပြီ”၌စပ်။)

တာနိ၊ပေ၊ ဂတ္ဘိဘာတိ ဏ္ဍေ– ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဒေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)တာနိ စိဝရာနိ– ထို သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ– ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ သံဃိကာနေဝ - တို့သည်သာ၊ ဧဟာန္တိ၊ ဏ္ဍေ - ဤသံဃိက သင်္ကန်းတို့၌၊ ဘိက္ခူဟိ – ရဟန်းတို့သည်၊ (သင်္ကန်းကို လက်ခံထားသော ရဟန်းမှ အခြားရဟန်းတို့သည်၊) ဒိဋ္ဌမတ္တဓမဝ- တွေမြင်အပ်ကာမျှသည်သာ၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကေစိ–အချို့ကုန်သော၊ ပဋိပထံ-ရှေ့ရှုခရီးကို၊(ခရီး ရင်ဆိုင်၊) အာဂစ္ဆန္တာ– လာသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဝုဒသော၊ ငါ့ရှင်၊ ကုဟိ်ံ–အဘယ် အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ– သွားမည်လို့နည်း၊ ဇုတိ- ဤသို့၊ ပုဏ္ဏိတ္ထာ-မေး၍၊ တမတ္ထံ-ထို အကြောင်းကို၊ (သံဃိက သင်္ကန်းတို့ကို သံဃာရှိရာသို့ ဆောင်ယူသွားမည့် အကြောင်းကို၊) သုတ္ထာ- ၍၊ အာဝုသော- ရှင်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ သံဃော-သည်၊ နဟောမကိ်ံ–မဖြစ်ကုန်သလော၊(အချို့စာ၌ “ နု ပဟောမ–မလောက်ကုန်သလော” ဟု ရှိ၏၊) ဇုတိ - ဤသို့ ပြော၍၊ တဇ္ဇော-ထိုတွေ့ရာအရပ်၌ပင်၊ ဘာဇေတ္ဝာ-ဆဝံဘန်၍၊ သစေ ဂဏ္ဟန္တိ-အကယ်၍ ယူကုန်အံ့၊ (ဒေံဂဏ္ဟန္တေသု) သုဂ္ဂဟိတာနိ- ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သေ (ဒေသော)-ဤရဟန်းသည်၊ (သံဃိကသင်္ကန်းများကို ယူလာသောရဟန်းသည်၊) မဂ္ဂါ- သွားမြဲလမ်းမှ၊ သြက္ကမိတ္ဝာ - ဖဲ၍၊ ကဋ္ဌိ - တစုံတခုသော၊ ဝိဟာရံဝါ-ကျောင်းတိုက်သို့သော်၎င်း၊ အာသနသာလံဝါ- ဆွမ်းစား စရပ်သို့ သော်၎င်း၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တော-လှည့်လည်စဉ်၊ ကေ ဂေဟဒွေ ဝါ- အိမ်တအိမ်သို့သာလျှင်သော်၎င်း၊ သစေပိ ပဝိသတိ-အကယ်၍မူလည်း ဝင်သွားအံ့၊ (ဒေံသတိပိ)၊ တတြစ- ထိုအရပ်၌လည်း၊ နံ- ထိုရဟန်းကို၊ (သံဃိကသင်္ကန်းများကို ယူလာသော ရဟန်းကို၊) ဘိက္ခူ- အခြား ရဟန်းတို့သည်၊ ဒိသွာ - ၍၊ တမတ္ထံ - ထိုအကြောင်းကို၊ ပုဏ္ဏိတ္ဝာ - ၍၊ ဘာဇေတ္ဝာ- ၍၊ (သစေ) ဂဏ္ဟန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဒေံဂဏ္ဟန္တေသု) သုဂ္ဂဟိဘာနေဝ- ကုန်သည်သာ၊(ဟောန္တိ)။

အမိဋ္ဌာတုန္တိ ဏ္ဍေ- ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဒေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အမိဋ္ဌဟဒန္တန-မိမိဥစ္စာဟု ဆေဒံတည်သောရဟန်းသည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ တေန ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ယဏ္ဇံ–ခေါင်းလောင်း စသည်ကို၊ ပဟရိတ္ဝာ-တီးခတ်ပြီး၍၊ ကာလံ – သင်္ကန်းဝေချိန်ကို၊ ယောသေတ္ဝာ - ကြွေးကြော်ပြီး၍၊

ထောကံ-အတန်ငယ်၊ အာဂမေတွာ – စောင့်ဆိုင်းပြီး၍၊ ယဏ္ဌိသညာယဝါ–ခေါင်းလောင်းစသော အမှတ်အသားကြောင့် သော်၎င်း၊ (ခေါင်းလောင်းစသည့် တီးသံကြောင့်သော်၎င်း၊) ကာလသညာယဝါ - ကာလ အမှတ်အသားကြောင့် သော်၎င်း၊ (ကြွေးကြော်သံကြောင့်သော်၎င်း၊) ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သစေ အာဂန္တုကာမာ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေဟိ–ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ–ဝေဘန်ထိုက်ကုန်၏၊ နောစေ အာဂစ္ဆန္တိ - ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဇာမာနိ စိဝရာနိ-ဤသင်္ကန်းတို့သည်၊ မယ္ဟံ-ငါ၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဇာတိ–သို့၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ–အဓိဋ္ဌာန်ထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ အဓိဋ္ဌေတ–အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသော်၊ သဗ္ဗာနိ – အလုံးစုံသော သင်္ကန်းတို့သည်၊ တဿဝ – ထိုရဟန်း၏(ဥစ္စာသည်သာ)၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒ္ဝိတိကာ-ရပ်တည်ကြောင်းအစဉ်သည်၊ နတိဋ္ဌတိ-မတည်၊ ["ဤသင်္ကန်းတို့သည် ငါ့အား ရောက်ကုန်၏" ဟု တပေါင်းထည်း အဓိဋ္ဌာန်လိုက်သောကြောင့် ဒနာင်အခါ ဝေဘို့ရန် ထေရ်စဉ်အားဖြင့်ကား မတည်တော့–ဟူလို။]

ဒုကေကံ – တထည် တထည်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ – ထုတ်ဆောင်၍၊ အယံ ပဌမဘာဂေါ- ဤ ပဌမအာဘို့သည်၊ မယ္ဟံ- ငါ၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ အယံ ဒုတိယဘာဂေါ-သည်၊(မယ္ဟံ ပါပုဏာတိ)၊ ဇာတိ ဧဝံ-သို့၊ သစေ ဂဏှာတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂဟိတာနိစ–ယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့သည်လည်း၊ ဝါ–တို့ကိုလည်း၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ–ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဒ္ဝိတိကာစ-ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်သည်လည်း၊ တိဋ္ဌတိ- ၏၊ ဧဝံ- သို့၊ ပါဠေပတွာ-ရောက်စေ၍၊ (တဘို့စီ, တဘို့စီကို ဧရောက်စေ၍၊) ဂဏှန္တေန နာဝိ–ယူသောရဟန်းသည်လည်း၊ အဓိဋ္ဌိတမေဝ – အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန - ဗျတိရိုက်၊ ယဏ္ဌိ-ကို၊ ပဟရိတွာဝါ- တီးခတ်၍သော်၎င်း၊ အပ္ပဟရိတွာဝါ- မတီးခတ်ဘဲ

× × × × × × ×

တေန၊ပေ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ ။ ။ သင်္ကန်းယူတို့ရန် အဓိဋ္ဌာန်ခါနိုးဉ် အနိုးအပါးဝယ် ရဟန်းများ ရှိလျှင် လာဘို့ရန် ခေါင်းလောင်း စသည့်ကိုလည်း တီးခတ်ရ၏၊ သို့မဟုတ် "သင်္ကန်းဝေချိန်ပါဘုရား" ဟု အချိန်ကိုလည်း ကြွေးကြော်ရ၏၊ ထို့နောက် လာဘို့ရန် အနည်းငယ် ဆိုင်းငံ့ရသည်၊ ထိုသို့ ဆိုင်းငံ့၍ အခြားရဟန်းများ လာလျှင် အတူဝေရ၏၊ မလာလျှင် "ဤသင်္ကန်းများ ငါ၏အထံသို့ ရောက်ကြ၏" ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရသည်။

ဒ္ဝိတိကာ ပန နတိဋ္ဌတိ ။ ။ တိဋ္ဌတိ ဇွေ့ တောယာတိဝါ ဒ္ဝိတိ – ရပ်တည်ရာ ရပ်တည်ကြောင်းအစဉ်၊ ဒ္ဝိတိယေဝ ဒ္ဝိတိကာ – ရပ်တည်ရာ ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်ကိုပင် "ထေရ်စဉ်ဝါစဉ်" ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ဤဒ္ဝိတိကာ တည်ခြင်း မတည်ခြင်း၏အကျိုးကို နောက် သံဃိကသင်္ကန်း လျှော်ရာဝယ် ဝေဘန်ခဏ်းဉ် တိုက်ရိုက်ပြလတံ့၊ ဤကာဋ္ဌကား ထိုမှယူ၍ ဤနေရာဉ် ပြထား၏သည်။

သော်၎င်း၊ ကာလမြို-သက်နှံးဝေချိန်ကိုလည်း၊ ယောသေတ္တာဝါ-ကြွေးကြော်၍ သော်၎င်း၊ အယောသေတ္တာဝါ-မကြွေးကြော်ဘဲသော်၎င်း၊ ဇွေ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ အဟမေဝ- ငါတယောက်ထည်းသာ၊ (အတွို)၊ ဇုမာနိ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ ယျမေဝ-ငါ၏(ဥစ္စာချည်းသာတည်း၊) ဇုတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ သစေ ဂဏ္ဍာတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အထ- သို့မဟုတ်၊ အဒၖသာ - ငါမှတပါးသော၊ ကောစိ – တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဇုဓ- ဤကျောင်းတိုက်၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ မယှံ-ငါ၏ (အထံသို့)၊ တောနိ-၌ သက်နှံးတို့သည်၊ ပါပုဏန္တိ-ကုန်၏၊ ဇုတိ- ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ (သစေ) ဂဏ္ဍာတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ပါတိတေ ကုသေတိ-ကား၊ ဧကေကောဌာသေ-တခုခုသော အဘို့အစု၌၊ ကုသဒလ္လကေ- ကဗျည်းဒုတ်တံကို၊ ပါတိတမတ္တေ- ကျစေအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ (“အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ” ဦး စပ်၊) [က, ခစသော အက္ခရာတို့ကို ရေးသားထားအပ်သော ဒုတ်တံကို “ကုသဒလ္လက” ဟု ခေါ်သည်၊ ယခုခေတ်၌ “မဲလိပ်” မျိုးတည်း။] ဘိက္ခုသဟသံ-ရဟန်းတထောင်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဝေံသတိပိ)၊ စိဝရံ-ကို၊ ဂဟိတမေဝနာမ-ယူအပ်ပြီးမည်တော့သည်သာ၊ အကာမာ - အလိုမရှိဘဲ၊ (မဒေးလိုဘဲ)၊ ဘာဂေါ - ကို၊ နဒါတဗ္ဗော– မပေးထိုက်၊ ပန- ဆက်၊ အတ္တနော- ၏၊ ရူစိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ဒါတုကာမာ- ပေးလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ- ကုန်အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ဒေန္တေ– ပေးပစေကုန်၊ [ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် မပေးဘဲနေနိုင်သည်၊ သံဃာအလိုအားဖြင့် ကား ပေးလိုလျှင် ပေးကြတော့- ဟူလို၊] အနုဘာဂေဝိ- နေဝံထပ်အဘို့၌လည်း၊ ဒေဝနယော- တည်း။

× × × × × × ×

ဒုဂ္ဂဟိတာနိ ။ ။ ခေါင်းလောင်း စသည်ကို ထိုးခြင်း – မထိုးခြင်း , ကာလကို ကြွေးကြော်ခြင်း–မကြွေးကြော်ခြင်းကား ပဓာနမဟုတ်၊ “ငါတပါးထည်းသာရှိသော ကျောင်းဖြစ်၍ သက်နှံးအားလုံး ငါ့ဟာချည်း ” ဟု နှလုံးသွင်း၍ ယူခြင်းသည် ဝေစုဝေနည်းမဟုတ် , အဓိဋ္ဌာန်နည်းလည်း မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ဒုဂ္ဂဟိတ ” ဖြစ်သည်၊ “ဒုဂ္ဂဟိတ”ဟူသည်ကား“ယူရာမရောက်, သံဃိကဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသည်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ [ဒုဂ္ဂဟိတာနိတိ–အဂ္ဂဟိတာနိ၊ သံဃိကာနေဝါတိ အတ္ထော၊ — ဝိမတိ။]

ဂဟိတမေဝ နာမ။ ။အစည်းအဝေးဦး ဝေစုယူမည့်ရဟန်းက တထောင်ဖြစ်စေကာမူ မဲတလိပ်ချပြီးဖြစ်လျှင် ထို ရဟန်းအားလုံးအတွက် မချရသေးသော်လည်း မိမိအဘို့ကိုယူပြီးသား-ဟု ဆိုရတော့သည်-ဟူလို၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-အသီးအသီးအဘို့ကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ [ဂဟိတမေဝ နာမာတိ– “ဇုမဿ ဇုဒံ ပတ္တံ ” တိ ကိုဆိုပါ နဝိဒိတံ၊ တေ ပန ဘာဂါ အတ္ထတော် တသံ ပတ္တာယေဝါတိ အဓိပ္ပါယော၊ — ဋီကာ။]

သစီဝရာနိတိ-ကား၊ ကာလစီဝရမ္ပိ-သင်္ကန်းကာလဉ္စ လွှအပ်သော သင်္ကန်းကိုလည်း၊ သံယဿ-အား၊ ဇာတောဝ- ဤထေရ်တို့အား လွှထိုက်သော သင်္ကန်းမှပင်၊ ဒဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ သဇ္ဇိယမာနေ - စီစဉ်အပ်သော်၊ အတိစိရံ-အလွန်ကြာမြင့်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဒိပ္ပံယေဝ- လျင်စွာသာလျှင်၊ သစီဝရာနိ - သင်္ကန်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-ဆွမ်းတို့ကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ ထေရေ အာဂမ္မ ဥပ္ပန္နာနိတိ-ကား၊ တုမှသု-အရှင်ဘုရားနှစ်ပါးတို့၌၊ ပသာဒေန-ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်၊ ဒိပ္ပံ-စွာ၊ ဥပ္ပန္နာနိ-ဖြစ်ပါကုန်ပြီ။

သံယဿ၊ပေ၊ ဒေန္တိတိ–ကား၊ သကလမ္ပိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ စီဝရကာလံ-သင်္ကန်း ကာလပတ်လုံး၊ သဏိကံ သဏိကံ - ဖြေးဖြေး ဖြေးဖြေး၊ ဒေန္တိယေဝ-ပေးမြဲပေးကုန်သည်သာ၊ ပုရိမေသု–ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဝတ္ထူသု ပန-ဝတ္ထုတို့၌ကား၊(ပါဠိတော်လာ တပါးထည်း ဝါကပ်သော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု, ဆောင်း နွေ ဥတုကာလပတ်လုံး တပါးထည်းနေသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု, ဒွေဘာတိကထေရ ဝတ္ထုတို့၌ကား၊) ပန္ဆိန္နဒါနတ္ထာ–ပြတ်စဲသော လွှခြင်းကြီယာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဒံသုတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ သမ္မဟုလာ ထေရာတိ – ကား၊ ဝိနယဓရ ပါမောက္ခထေရာ – ဝိနည်းဓိရ တို့၏ ပါမောက္ခ ဖြစ်သော ထေရ်တို့သည်၊ (ဝိဟာရန္တိ-၌စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ဇာဒံ ဝတ္ထု-ဤဝတ္ထုသည်၊ (၄ ခုမြောက် တယောဇန ဝတ္ထုသည်၊) ပုရိမေန-ရှေးဖြစ်သော၊ ဒွေဘာတိကဝတ္ထုနှာ-ဒွေဘာတိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဘဂဝတိ-သည်၊ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးလသော်၊ (စံတော်မူပြီးနောက်မှ၊) ဥပ္ပန္နံ - ဖြစ်ပြီ၊ ဇာမေစ

× × × × × × ×

ကာလစီဝရံ၊ပေ၊အကံသု ။ ။ဇာသိဒါသ, ဇာသိဘဋ္ဌဟူသော ညီနောင် ထေရ၂ ပါးတို့ ကြွလာကြရာဝယ် လူတို့အကြံ ဖြစ်ပုံမှာ “ကာလသင်္ကန်းကိုလည်း ဤထေရ၂ ပါးအား လွှအပ်သော သင်္ကန်းထည်းမှပင် လွှကြကုန်အံ့၊ ထေရ်တို့အား လွှအပ်သော သင်္ကန်းကတခြား, သံဃာအား လွှအပ်သောသင်္ကန်းကတခြား ခွဲနေလျှင် အချိန်ကြာလိမ့်မည် ” ဤသို့ကြံ၍ သင်္ကန်းနှင့်တကွ ဆွမ်းတို့ကို လွှကြသည်– ဟူလို၊ “ကာလသင်္ကန်း ” ဟူသည် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တရက်မှ တပေါင်းလပြည့် အတွင်း လွှအပ်သော ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌ ရဟန်းများနှင့်သာဆိုင်သော သင်္ကန်းတည်း၊ [ဇာတော ဝါတိ ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗတော ယေဝ၊—ဋီကာ။]

ပန္ဆိန္နဒါ၊ပေ၊ဝုတ္တံ ။ ။ ရှေးသုံး ဝတ္ထုတို့၌ “ အဒံသု ” ဟု ဆိုခဲ့၍ ဤ ဝတ္ထု၌ကား “ဒေန္တိ”ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်း၏အထူးမှာ–ရှေးသုံးဝတ္ထုတို့၌ အဆက်မပြတ် လွှနေခြင်းမဟုတ်,ယခုမှ အကြောင်းအားလျော်စွာ လွှခြင်းဖြစ်သောကြောင့်ဎင်း,ထို လွှခြင်းကြီယာက သံဂါယနာတင်ချိန်ဝယ် အတိတ် ဖြစ်နေသောကြောင့်ဎင်း “ အဒံသု ” ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ဤစတုတ္ထဝတ္ထု၌ကား သင်္ကန်းကာလပတ်လုံး ဟိုနေရာလွှလိုက်- ဒီနေရာလွှလိုက် အားဖြင့် မပြတ်မပြတ် လွှနေသောကြောင့် ဒါနကြီယာမပြတ်ရကား“ဒေန္တိ” ဟု ပဝတ္တာဝိရတ ဝတ္တမာန်ဖြင့် ဆိုသည်။

ပန္ဆိန္နဒါ၊ပေ၊ဝုတ္တံ ။ ။ ရှေးသုံး ဝတ္ထုတို့၌ “ အဒံသု ” ဟု ဆိုခဲ့၍ ဤ ဝတ္ထု၌ကား “ဒေန္တိ”ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်း၏အထူးမှာ–ရှေးသုံးဝတ္ထုတို့၌ အဆက်မပြတ် လွှနေခြင်းမဟုတ်,ယခုမှ အကြောင်းအားလျော်စွာ လွှခြင်းဖြစ်သောကြောင့်ဎင်း,ထို လွှခြင်းကြီယာက သံဂါယနာတင်ချိန်ဝယ် အတိတ် ဖြစ်နေသောကြောင့်ဎင်း “ အဒံသု ” ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ဤစတုတ္ထဝတ္ထု၌ကား သင်္ကန်းကာလပတ်လုံး ဟိုနေရာလွှလိုက်- ဒီနေရာလွှလိုက် အားဖြင့် မပြတ်မပြတ် လွှနေသောကြောင့် ဒါနကြီယာမပြတ်ရကား“ဒေန္တိ” ဟု ပဝတ္တာဝိရတ ဝတ္တမာန်ဖြင့် ဆိုသည်။

ထေရာ-ဤထေရ်တို့သည်လည်း၊ တတာဂတံ - ကို၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ-ရှေးဦး ဖူးမြင်ကြရ ကုန်ပြီ၊ (ဖူးမြင်ရဘူးကုန်ပြီ၊)၊ [ထို ထေရ်များတွင် အရှင်သာဏဝါသီကား ဒုတိယသံဂါယနာတင်သောအခါ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိတော်မူသည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုရိမေသု-ရှေဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထူသု-ဝတ္ထုတို့၌၊(တပါးထည်း ဝါကပ်သော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု, ဆောင်း နွေဥတု ကာလပတ်လုံး တပါးထည်း နေသော ရဟန်း၏ဝတ္ထုတို့၌၊)တထာဂတေန-သည်၊ ပညတ္တာနယေနေဝ-ပညတ် တော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ကထေသုံ-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။

× × × × × × ×

ပုရိမေသု ဝတ္ထူသု။ ။["ပညတ္တာနယေနေဝ" ၌စပ်၊] ပါဠိတော်၌ ဝတ္ထု ၄ ပုဒ် ရှိ၏၊ ထိုတွင် ရှေ ၂ ဝတ္ထု၌ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ပုရိမေသု ဝတ္ထူသု တထာဂတေန ပညတ္တာနယေနေဝ" ဟု ဆိုသည်၊ "ဘုရားရှင်သည် ကထိန်ကာလ၌ သံဃိကလှူရာဝယ် ထိုကျောင်းဦး ဝါဆိုသောရဟန်းသာ ပိုင်ဆိုင်၏၊ ကထိန်ကာလ မဟုတ်ချိန်၌ လှူရာဝယ် သမ္မုခီဘူတ သံဃာများ ဝေရမည်"ဟု ပညတ် တော်မူ၏၊ ထို ပညတ်တော်နည်းကို ယူ၍ အရှင် နီလဝါသီစသော ထေရ်တို့ ဆုံးဖြတ် တော်မူကြသည်။

ဥပနန္ဒသက္ကပုတ္တဝတ္ထု ကထာ

ဂါမကာဝါသံ အဂမာသိတိ-ကား၊ စိဝရာနိ - တို့ကို၊ ဘာဇေန္တော- ဝေဘန် ကုန်လသော်၊ မယ္ဟမ္ပိ - ငါ့အား၊လည်း၊ သင်္ဃံ- သင်္ဃာ ချီးမြှင့်ခြင်းကို၊ အပ္ပေဝ နာမ ကရေယျုံ-ပြုကုန်တန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ စိဝရ ဘာဇနကာလံ-သင်္ကန်း ဝေဘန်ချိန်ကို၊သလ္လက္ခေတွာဝ-မှတ်သား၍သာ၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ သာဒယိသု သိတိ - ကား၊ ဂဏှိသု သိ- ယူလတံ့လော၊ စ- ဆက်၊ ထေ - ၌ ဥပနန္ဒဝတ္ထု၌၊ တသ-ထို ဥပနန္ဒ၏ (အထံသို့)၊ ဘာဂေါ– သင်္ဃန်းအဖို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ နု ပါပုဏာတိ-အဘယ်၍ကား မရောက်ပါပေ၊ အထခေါ – ထိုသို့ပင် မရောက်ပါသော်လည်း၊ နဂရဝါသိကော-မြို့၌ နေလေ့ရှိသော၊ အယံ-၌ ဥပနန္ဒသည်၊ မုခရော– အကောင်းအဆိုး, စကားအမျိုးမျိုးရှိသော၊(စကားတတ်သော)၊ ဓမ္မကထိကော-ဓမ္မကထိကတည်း၊ ဣတိ - ၌သို့ကြံ၍၊ တေ ဘိက္ခူ – တို့သည်၊ (အာဝါသိက

× × × × × × × ×

မုခရော။ ။"မုခရော"ပုဒ်အဖွင့်ကို ရူပသိဒ္ဓိ "မဒ္ဒါဒိတော ရော"သုတ်၌ ပြထား၏၊ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးသော စကားရှိသူ(စကားတတ်သူ)ကို "မုခရ"ဟု ဆို၏၊ ယောဇနာဋ္ဌကား — "မုခရောတိ မုခံ ခရံ တေသဉ္ဇတိ မုခရော၊ ခကာရလော ပေါ၊ အထဝါ မုခံ ဧတေသ အတ္ထီတိ မုခရော၊ မန္တ္ရ၊ထွေ ပဝတ္တော ရပစ္စယော နိန္ဒိဋ္ဌ ဝါစကော"ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုအဖွင့်အတိုင်း ပဌမနည်းအလို သမာသ်ပုဒ်၊ "ကြမ်း တန်းသော နှုတ်ရှိသူ"၊ ဒုတိယနည်းအလို အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်၊ "ကဲ့ရဲ့ဘွယ် နှုတ်ရှိသူ" ဟု ပေး။

ရုဟန်းတို့သည်)၊ သာဒယိသဿိတိ- ဟူ၍၊ အာဟံသု- ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယော သာဒယေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသာတိဇ္ဈ-၌၊ လဟုကာ-ပေါ့သော၊ အာပတ္တိ- ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ) - အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ အထခေါ - ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂဟိတာနိ - ယူအပ်ပြီးသော သက်နှံးတို့ကို၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ - ယူအပ်ပြီးရာအရပ်၌၊ (မူလ သက်နှံးဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌၊) ဒါတဗ္ဗာနိ-ပြန်ပေးထိုက်ကုန်၏၊ နဋ္ဌာနိဝါ-ခပျောက်ကုန်သည်သော်ငင်း၊ ဇိဏ္ဏာနိဝါ-ဆွေးမြေ့ကုန်သည်သော်ငင်း၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍ မူလည်းဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဝံသတိပိ)၊ တဿဝ-ထိုရဟန်း၏သာ၊ (ဝစုယူခဲ့သော ရဟန်း၏သာ၊) ဂိဝါ-ဘဏ္ဍာစားတည်း၊ ဒေဟိ-ပြန်ပေးလော၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အဒေန္တော-မပေးသောရဟန်းကို၊ ဓုရနိက္ခေပေ- တာဝန်ကို လျှောချခြင်းကြောင့်၊ (ပြန်ပေးဘို့ရန်တာဝန်ကို လျှောချခြင်းကြောင့် " ပြန်မပေးတော့အံ့ " ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်၊) ဘဏ္ဍဂ္ဃန-ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ (ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။)

ကောဓိပ္ပါယန္တိ-ကား၊ ကော်-တခုသော၊ အဓိပ္ပါယံ-အလိုကို၊ (အလိုရှိအပ်သော အဖို့ကို၊) ကေပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေဝ - တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖို့ကိုသာ၊ (၁ ပါးရထိုက်သော ဝစုကိုသာ၊) ဒေထ- ပေးလိုက်ကြကုန်၊ ဇာတိ အတ္ထော၊ ဇာဒါနိ-၌၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယော- အကြင်အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ တံ-ထိုပေးပုံအခြင်းအရာ, ပေးထိုက်သောအဖို့ကို၊ ဒသေတုံ-ငှါ၊ တန္တိ-ပါဠိတော်အစဉ်ကို၊ ထဒပန္တော-ထားတော်မူလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ဇာဓပနာတိအာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊(ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊[ယောဇနာ၌ " ယထာ ယထာ " ဟု ပါဌ်ရှိ၏၊ " တထာ တထာ " ဟုလည်း ထည့်သည်၊] တတ္ထ-ထို ဇာဓပန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သစေ၊ပေ၊ ဥပမုန္တိ- ကား၊ ကေကသို့-တကျောင်းတကျောင်း၌၊ ကောဟံ ကောဟံဝါ-တရက်စီတရက်စီသော်ငင်း၊

× × × × × × × ×

ကောဓိပ္ပါယံ။ ။" ကော်+အဓိပ္ပါယံ " ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သမာသ်မဟုတ်ဝါကျ-ဟု ထင်ရ၏၊ နောက်၌ " ကောဓိပ္ပါယော " ဟု လာလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် "ကောဓိပ္ပါယံ"ကို သမာသ်=ဟု မှတ်ပါ၊"ကော်+အဓိပ္ပါယံ"ကား အရတူကမ္မဓာရည်း သမာသ်ဖြစ်ကြောင်း ပြသော စကားတည်း၊ ထို"ကော်+အဓိပ္ပါယံ"ဟူသည် "ပုဂ္ဂိုလ်တပါး ရထိုက်သော တဖို့တည်း"ဟု သိစေလို၍"ကေပုဂ္ဂလ၊ပေ၊အတ္ထော"ဟု ဖွင့်သည်၊ " အဓိပ္ပါယံ " အရ ဝေစုဖြစ်သော အဘို့ကို ယူပါ - ဟူလို၊ အဓိပ္ပါယ၏ ပုဒ်ပြိုးပုံကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဓမ္မတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ၊ ယောဇနာ၌ကား " အဓိပ္ပိယတော ဇာနိတ္ထိယတောတိ အဓိပ္ပါယော " ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေသည်၊ [စာအုပ်တို့၌ "ကော် ပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေဝ"ဟု ဝါကျရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ " ကေပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေဝ"ဟု သမာသ်ရှိ၏၊"ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏အဖို့(တပါးရထိုက်သော ဝေစု)"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် သမာသ်သာ ကောင်းသည်။]

သတ္တာဟံ သတ္တာဟံဝါ- ၇ ရက်စီ ၇ ရက်စီသော်၎င်း၊ သစေ ဝသတိ-အကယ်၍ နေအံ့၊ [“ ဒွိဟံ ဒွိဟံဝါ ”စသည်ကို ပေယျာလ မြွက်ထားသည်၊] (ဧဝံသတိ)၊ ဧကဿိံ ဝိဟာရေ – တကျောင်း တကျောင်း၌၊ ယံ - အကြင် ဧဝစုအဖို့ကို၊ [နောက်၌“တတော တတော”ဟု ရှိသောကြောင့်“ယံ ယံ-အကြင်အကြင် ဝေစုအဖို့ကို ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] ဧကော- တပါးသော၊ ပုဂ္ဂလော- ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာဝါသိကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) လဘတိ-၏၊ တတောတတော-ထိုထို ဝေစုအဖို့မှ၊ ဥပမုံဥပမုံ- ထက်ဝက်ထက်ဝက်သော ဝေစုအဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ—ပေးထိုက်၏၊ ဝံ-ဤသို့ပေးအပ်သော်၊ ကောမိပွါဃော - တခုသောအလိုသည်၊ (အလိုရှိအပ်သော တခုသော အဖို့သည်၊)ဝါ—ကို၊ ဒိန္နော-သည်၊ ဟောတိ-၏။

ယတ္ထဝါပန ဗဟုတရန္တိ - ကား၊ ကေသို့ ဝိဟာရေ- တခုသော ကျောင်း၌၊ ဝသန္တော-နေလျက်၊ ဇုတရသို့-အခြားကျောင်း၌၊ သတ္တာဟဝါရေန- ၇ ရက်တကြိမ်အားဖြင့်၊ အရုဏမဝေ-အရုဏ်ကိုသာ၊ သစေ ဥဋ္ဌာပေတိ - အကယ်၍ တက်စေအံ့၊ ဝံ-ဤသို့ တက်စေလသော်၊ ပုရိမသို့ - ရှေကျောင်း၌၊ ဗဟုတရံ-များစွာ၊ ဝသတိနာမ-နေသည်မည်၏၊ တဘွာ- ကြောင့်၊ ဗဟုတရံ-စွာ၊ တတော ဝသိတ ဝိဟာရတော- ထိုနေရာကျောင်းမှ၊ တဿ- ထိုရဟန်းအား၊ ပဋိဝိသော-အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ဝေမွိ- ဤသို့ ပေးပြန်သော်လည်း၊ ကောမိပွါဃော-သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဒိန္နော– သည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ဇုဒံ– ဤ အဖို့ပေးခြင်းကို၊ [ဇုဒန္တိ

× × × × × × ×

သတ္တာဟဝါရေန။ ။ကျောင်းတိုက်ကြီး တခုထည်းဝယ် သေနာသနဟု ခေါ်အပ်သော ကျောင်း ၂ ကျောင်း၌ ၇ ရက်တကြိမ်ကျ အရုဏ်တက်စေခြင်းဖြင့် အကျိုးထူး မရှိ၊ ကျောင်းတိုက်အပြင်က ကာရုံထား၍ ကူပစာရဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းခံယူပြီးနောက် နေ့အခါ၌လည်း သွား၍နေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ သတ္တာဟဝါရေန ” ကို “အဘိလာပမတ္တာ–ပြောရိုးဆိုစဉ် (အဓိပ္ပါယ် အထူးမရှိ၊)”ဟု သာရတ္ထဋီကာဆို၏၊ ဝိမတိဝိနောဒနီကား—ဥပစာမတူသောကျောင်းတိုက် ၂ တိုက်တို့၌ ပြုသော ထိုနည်းအားဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီး တခုဝယ် သေနာသန ကျောင်းဆောင် ၂ ခုတို့၌ နေပုံ နေဟန်ကို ပြလို၍ ဆိုသည်–ဟု မိန့်သည်။

ဇုဒ္ဓ၊ပေ၊ကထိတံ။ ။ကျောင်းတိုက်ကြီးတတိုက်အတွင်း၌ “ သေနာသန ”ဟု ခေါ်အပ်သော ကျောင်းဆောင် အမျိုးမျိုးဝယ် ဝါတွင်း၌ နေလိုရာ နေနိုင်၏၊ ထို ကျောင်းဆောင်များ၌ ကျောင်းဒါယကာတို့သည် ၊မိမိတို့ကျောင်းဝယ် ဝါကပ်သော သံဃာများအတွက် သီတင်းကျွတ်သောအခါ ဝေ၍ယူဘို့ရန် ကျောင်းပိုင်သက်နှံများ လှူတတ်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်လာ လောဘကြီးသော အရှင် ဥပနန္ဒသည် ကျောင်း ၂ ကျောင်း၌ ဝါကပ်ဘို့ရန် နေရာမှတ်ယူထားလေသည်၊ ထို ပါဠိတော်၌ လာသော် စကားများကား တကျောင်းနှင့်တကျောင်း လာဘ်မတူသော နာနူပစာရ ရှိသော ကျောင်းအသီးသီး၌နေသော ရဟန်းတို့အတွက် ကူပစာရဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြင့် ဆိုထားသည်။

ကောဓိပ္ပါယဒါနံ၊-ဋီကာ၊]နာနာလာဘေဟိ-အမျိုးမျိုးသောလာဘ်ရှိကုန်သော၊ နာနူပစာရေဟိ- အမျိုးမျိုးသော ကျောင်းဥပစာရှိကုန်သော၊ ကေသိမာဝိဟာရေဟိ - တခုထည်းသော ဥပစာရသိမ်ရှိသော ကျောင်းတို့ဖြင့်၊ ကထိတံ - ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ နာနာသိမ ဝိဟာရေ – အမျိုးမျိုးသော ဥပစာရသိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်၌၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော-ကျောင်းကို ခံယူခြင်းသည်၊ (ပဌမကျောင်းကို ခံယူခြင်းသည်၊) ပဋိပဿမ္ဘတိ– ငြိမ်း၏၊ တသ္မာ– ကြောင့်၊ တတ္ထ - ထို နာနာသိမဝိဟာရ၌၊ စိဝရပဋိဝိသော-သည်၊ နပါပုဏာတိ၊ ပန-ဆက်၊ သေသံ- သက်နှံးမှကြွင်းသော၊ အာမိသဘေသဇ္ဇာဒိ-စားသောက်ဘွယ် အာမိသ, ဆေးအစရှိသော၊ သမ္ဗံ-အလုံးစုံသောဝေစုသည်၊ သဇ္ဇတ္ထ–အလုံးစုံသောကျောင်းတိုက်၌၊ အန္တောသိမဂတသ – ဥပစာရ သိမ်အတွင်း၌ ရောက်နေသော ရဟန်း၏ (အထံသို့၊) ပါပုဏာတိ-၏။

× × × × + × × ×

နာနာလာဘေဟိ။ ။“နာနာ (ဝိသုံဝိသုံ)+လာဘော ဇေတသူတို့ နာနာလာဘာ၊ တတိုက်ထည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ့်ကျောင်း၌ ရသောလာဘ်ကို ကိုယ့်ကျောင်းသံဃာသာ ရထိုက်၏”ဟု သတ်မှတ်ထား့သောကြောင့် အသီးအသီး လာဘ်ရှိသော ကျောင်းများဖြစ်သည်။

နာနူပစာရေဟိ။ ။“နာနာ(ဝိသုံဝိသုံ)+ပါကာရာဒီဟိ ပရိစ္ဆိန္နော ဥပစာရော ဇေတသ္မိံ နာနူပစာရာ = တတိုက်ထည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ဝင်းအကာရှိသော ကျောင်းများကို “ နာနူပစာရ ” ဟု ဆိုသည်၊ “ ပါကာရာဒီဟိ ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဤဋီကာများအလို ကျောင်းတိုက်ကြီး ၂ တိုက် – ဟု ဆိုလို၏၊ ထို ၂ တိုက်လုံးကိုပင် တံတိုင်းက တခုထည်း ဝိုင်းထားသောကြောင့်“ကူပစာရ”ဖြစ်သည်-ဟု ဆိုသည်။

ကေသိမ ဝိဟာရေဟိ။ ။ကျောင်းတိုက်ကြီးတခု ဝယ် တည်ရှိသော ကျောင်း ၂ ကျောင်းကို “ ကေသိမဝိဟာရာ= တခုသော ဥပစာရသိမ်ရှိသော ကျောင်းများ”ဟု ဆိုသည်၊ ကေသိမာယံ–တခုသော ဥပစာရသိမ်၌+ဝိဟာရာ–ကျောင်းတို့တည်း၊ ကေသိမ ဝိဟာရာ–တို့။

နာနာသိမ၊ပေ၊နပါပုဏာတိ။ ။ဥပစာမတူသော ကျောင်းတိုက်ကြီး ၂ တိုက်ဖြစ်လျှင်ကား တောင်ဘက်တိုက်၌ဝါကပ်ဘို့ရန် ကျောင်းနေရာယူပြီးနောက် မြောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်သို့သွား၍ ကျောင်းနေရာတခု ယူပြန်လျှင် ပဌမယူမှုသည် ငြိမ်းပျောက်ပျက်သွားတော့၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမကျောင်းနှင့်ဆိုင်သော သက်နှံးလာဘ်လည်း မရနိုင်တော့–ဟူလို။

သေသံ၊ပေ၊ပါပုဏာတိ။ ။ထို မြောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းမှာ သက်နှံးလာဘ်သာ မရ၊ သက်နှံးလာဘ်မှတပါး အခြားသော အာမိသ, ဆေး အစရှိသော ဝတ္ထုများကား ထိုရဟန်းနှင့်တကွ ဝေစုဝေခြံန်ဝယ် ဥပစာရသိမ်အတွင်း၌ ရောက်လာသော ရဟန်းအားလုံး ရနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်ဝယ် သက်နှံးမှ တပါးသော သံဃိကပစ္စည်းကို ဝေရာ၌ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့အားလည်း ဝေစုဝေရသည်–ဟု မှတ်ပါ။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကထာ

မဉ္ဇကေ နိပါတေသုန်-ကား၊ ဧဝံ- သို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) ဓောဝိတ္ဝာ-ဆေးကြော သုတ်သင်ပြီး၍၊ အညံ - သော၊ ကာသာဝံ - သင်္ကန်းကို၊ နိဝါသေတ္ဝာ-ဝတ်စေပြီး၍(ဝတ်ပေးပြီး၍)၊မဉ္ဇကေ-ညောင်စောင်းငယ်၌၊ နိပဇ္ဇာပေသုံ - အိပ်စေကြကုန်ပြီ၊ စပန - ထပ်၍ဆက်၊ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ– အိပ်စေပြီး၍၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော - သည်၊ မုတ္တကရီသကိလိဋ္ဌံ - ကျင်ငယ် ကျင်ကြီးတို့ဖြင့် ညစ်ပေနေသော၊ ကာသာဝံ-ကို၊ ဓောဝိတ္ဝာ-ဖွပ်လျှော်ပြီး၍၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ပရိဘဏ္ဍံ-အပြေအပြစ်ကို၊ အကာသိ - ပြုပြီ၊ [ကျင်ငယ် ကျင်ကြီးတွေ ပေနေသော ဂိလာန၏ နေရာကို ရေဖြင့် ဆေးကြောသုတ်သင်ခြင်းကို "ပရိဘဏ္ဍံ အကာသိ" ဟု ဆိုသည်၊ ဝိမတိဋီကား–နွားချေးဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်းတိုင်အောင် "ပရိဘဏ္ဍာ ပြုသည်" ဟု ဆိုသည်။]

ယော ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဥပဋ္ဌဟေယျာတိ- ကား၊ ယော - အကြင် ရဟန်းသည်၊ မံ-ငါဘုရားကို၊ သြဝါဒါနုသာသနိ ကရဏော်န-သြဝါဒ,အနုသာသနီကို ပြုကျင့်ခြင်း အားဖြင့်၊(သြဝါဒ, အနုသာသနီကို လိုက်နာသောအားဖြင့်၊)ဥပဋ္ဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရာ၏၊ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ ဂိလာနံ-ဂိလာနကို၊ ဥပဋ္ဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရာ၏၊(ပြုစုလုပ်ကျွေးလော၊)မမ-၏၊သြဝါဒကာရကေန-သြဝါဒကို ပြုလုပ်လိုက်နာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဂိလာနော - ကို၊ ဥပဋ္ဌာတမ္ဘော - ၏၊ ဇာတိအာယမေဝ–ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ထွေ–ဤ ယော ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော- တည်း၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ဘဂဝတောစ- အားထင်း၊ ဝါ- ကိုထင်း၊ ဂိလာနဿစ- အားထင်း၊ ဝါ - ကိုထင်း၊ ဥပဋ္ဌာနံ - ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည်၊ ကေသဒိသံ-တထပ်ထည်း တူညီ၏၊ ဇာတိ ဧဝံ– ဤသို့၊ ထွေ - ဤ ယော ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော- ကို၊ နဂဟေတမ္ဘော-မယူထိုက်။

သံယေန ဥပဋ္ဌာတမ္ဘောတိ - (ထွေ - ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော၊) ယဿ–အကြင် ဂိလာန၏၊ တေ ဥပဋ္ဌာယဘာဒယော-ဤ ဥပဋ္ဌာယ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထိုကျောင်း၌၊(မကျန်းမမာဖြစ်နေရာ ကျောင်း၌၊) နတ္ထိ–ကုန်၊ [ဥပဋ္ဌာယဘာဒယော-၌ အာဒိဖြင့် အာစရိယ, သဒ္ဓိဝိဟာရိက , အန္တေဝါသိက,သမာနုပဋ္ဌာယက,သမာနာစရိယကတို့ကို ယူ၊]အာဂန္တုကော-အာဂန္တုက ဖြစ်သော၊ ကေစာရိကော – တပါးထည်း လှည့်လည်လေ့ရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုဂိလာနသည်၊ သံယဿ-၏၊ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သံဃေန–သည်၊ ဥပဋ္ဌာတမ္ဘော–၏၊ နောစေ ဥပဋ္ဌဟေယျ-အကယ်၍ မပြုစု မလုပ်ကျွေးအုံ၊ (ဧဝံသတ်)၊ သကလဿ - အလုံးစုံသော၊ သံယဿ-၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဝါရံ- အလှည့်အကြိမ်ကို၊ ထပေတ္ဝာ - ထား၍၊ ဇဂ္ဂန္တေသု - ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်လသော်၊ ယော - အကြင်ရဟန်း

သည်၊ အတ္တာနော-၏၊ ဝါရေ-အလှည့်အကြိမ်၌၊ နဂဂ်တိ-မပြုစု၊ တသေဝ-ထို မပြုစုသော ရဟန်း၏သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သံယတ္တေရောပိ–သံဃ့ထေရ် သော်မှလည်း၊ ဝါရတော-မှ၊ နမုစ္စတိ - မလွတ်၊ သကလော- သော၊ သံဃော– သည်၊ ကေဿ-တပါးသောရဟန်း၏၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ သစေကရောတိ–အံ့၊ (တပါးကို တာဝန်ပေးထားအံ့၊ ဧဝံသတိဝါ) – သော်၎င်း၊ ကော-သော၊ ဝတ္တာ သမ္မန္နော – ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဟမေဝ - တပည့်တော် သည်သာ၊ ဇဂ္ဂိဿာမိ– ပြုစုလုပ်ကျွေးပါအံ့၊ ဇာတိ- ဤသို့ လျှောက်၍၊ (သစေ) ပဋိဇဂ္ဂတိ–အကယ်၍ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ- သော်၎င်း၊ သံဃော- သည်၊ အာပတ္တိတော-မှ၊ မုစ္စတိ-၏။

အဘိက္ကမန္တံဝါ အဘိက္ကမတိတိ အာဒိသု – အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ၌စပ်၊)ဝမုန်္ဒ-တိုးလာသော၊ အာဗာဓံဝါ-အနာကိုမူလည်း၊ ဇာဒံနာမ-ဤမည်သောဆေး, ဤမည်သော အစာကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ- သုံးဆောင် လသော်၊ ဝါ- သော၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ (အာဗာဓော - သည်၊) ဝမုတိ– တိုးလာ၏၊ ဇာဒံ (နာမ) - ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ - လသော်၊ ဝါ- သော၊ (မေ- ၏၊ အာဗာဓော-သည်၊) ပရိဟာယတိ-ဆုတ်ယုတ်၏ (လျော့၏)၊ ဇာဒံ (နာမ)-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ (မေ အာဗာဓော)တိဋ္ဌတိ-တန့်ရပ်နေ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ နာဝိကရောတိ- ထင်စွာမပြုတတ်၊ ဇာတိဧံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်ထိုက်၏၊ နာလန္ဒာ- ကား၊ ဥပဋ္ဌာတုံ-ပြုစု လုပ်ကျွေးခြင်းငှါ၊ နပဋိရူပေါ-မလျော်ပတ်၊ နယုတ္တော- မသင့်၊ ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဓာတုန္တိ-ကား၊ ဘေသဇ္ဇံ-ဆေးကို၊ ယောဇေတုံ-ယှဉ်စပ်ခြင်းငှါ၊ အသမတ္ထော- မစွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ– ၏၊ အာမိသန္တရောတိ-ကား၊ အဿ-ထို ဂိလာနုပဋ္ဌာက၏၊ အာမိသံ- အာမိသ

\+ × × × × × × ×

ဘေသဇ္ဇံ၊ပေ၊ဟောတိ ။ ။ဘေသဇ္ဇံ ယောဇေတုံ အသမတ္ထော ဟောတိတိ – “ဝေဇ္ဇေန ဇာဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ ဘေသဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဇာဓိနာ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တေ တထာ ကာတုံ အသမတ္ထောတိ အတ္ထော = ဤမည် ဤမည်သောဆေးကို ယူ၍ ဤဝတ္ထုနှင့် (ဥပမာ— ထန်းလျက်ရည် , ဆားပြုတ်ရည် စသည်နှင့်) ရောစပ်၍ ဆရာပြောသည့် အတိုင်း ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်းကို “ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဓာတုံ”ဟု ဆိုသည်၊ မိမိကိုယ်တိုင် ဆေး ဆရာအဖြစ်ဖြင့် ဆေးပေးခြင်းကို ဆိုလိုရင်းမဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင် ဆေးဆရာအဖြစ်ဖြင့် စိမံတတ်မူကား သာ၍ပင် လျောက်ပတ်၏။

မှတ်ချက်။ ။သီလက္ခန် မဟာသီလအခက်း၌ ဆေးအတတ်ကို “မိဆ္ဆာဇီဝ” ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ထို၌ “မိဆ္ဆာဇီဝ”ဟု ဟောတော်မူခြင်းကား လူများအား ဆေးကုခြင်း ကုလဒူသန အနေသနဖြစ်မှုကို တားမြစ်ခြင်းတည်း၊ ဆေးအတတ် သင်ရုံဖြင့် မိဆ္ဆာဇီဝ မဖြစ်ကြောင်းမှာ ဤ ပါဠိတော်၌ “ ဆေးစပ်တတ်ရမည် ” ဟူသော စကားဖြင့်ငင်း, “ လျောက်ပတ် မလျောက်ပတ်သော ဓာတ်စာကို သိရမည် ”ဟူသော စကားဖြင့်ငင်း, ဘေသဇ္ဇခန္ဓကဋ္ဌ တတ်သိရမည့် ဆေးအတတ်များဖြင့်ငင်း ထင်ရှားပါသည်။

ဟူသော၊ အန္တရံ-အကြောင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို ဂိလာနုပဋ္ဌာကသည်၊)အာမိသန္တရော-ရမည်၏၊ ကာရကံ-အကြောင်းကို၊ အန္တရန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ -၏၊ [ကာရကံဖြင့် အဘိဓာန် (၈၀၂)လာ မဇ္ဈ , ဝတ္ထုစသော အနက်တို့ကို တားမြစ်သည်၊] အာမိသကာရကာ- အာမိသဟူသော အကြောင်း ကြောင့်၊ ယာဂု ဘတ္တ ပတ္တစီဝရာနိ-ယာဂု, ဆွမ်း, သပိတ်, သင်္ကန်းတို့ကို၊ ပတ္ထေန္တော - တောင့်တသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဥပဋ္ဌာတိ - ၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ [ဂိလာန အတွက်ရသော ယာဂု, ဆွမ်းတို့ကိုဂုဏ်း, ဂိလာနပြန်လွန်တော်မူသောအခါ ရမည့် သပိတ် သင်္ကန်းတို့ကိုဂုဏ်း တောင့်တ၍ ပြုစုသည်–ဟူလို။]

မတသန္တက ကထာ

ကာလင်္ကတေတိ - ကား၊ ကာလကိရိယာယ – သေချိန်ကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ (“သံဃော သာမိ” ဌာနစဝ်၊) ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတုန္တိ့ထွေ-ဌ၊ အနန္တရံ-အခြားမဲ့ဌ၊ ဝုတ္တာယ - ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ (ပါဠိတော်ဌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊)ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဒိန္နမ်ဳိ-ပေးအပ်သော သပိတ် သင်္ကန်းသည်ဂုဏ်း၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ (အပလောကနကံပြု၍)၊ ဒိန္နမ်ဳိ-သည်ဂုဏ်း၊ ဒိန္နမေဝ-ပေးအပ်ပြီး မည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဝန္တိ-အပ်၏။

ယံ တတ္ထ ၊ပေ၊ ဂရုဘဏ္ဍန်ိ ထွေ - ဌ၊ လဟုဘဏ္ဍ ဂရုဘဏ္ဍာနံ – ပေါ့သော ဘဏ္ဍာ , အလေးဂရုပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာတို့၏၊ နာနာကရဏံ – အသီးအခြား ပြုကြောင်းအထူးကို၊ ပရတော-နောက်ဌ၊ (နောက် သေနာသနက္ခန္ဓကဌ၊) ဝဏ္ဏယိဿာမ- ဖွင့်ကုန်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကလာဘော – ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့ ရထိုက်သောလာဘ်ဌ၊ အယံ - ကား၊ အာဒိတော - အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ - ၍၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

သကးလ-အလုံးစုံသော၊ ဘိက္ခုသံဃေ-သည်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တေ – ပြုစုလုပ်ကျွေးလသော်၊ (ပြုစုလုပ်ကျွေးစဉ်၊) ကာလံ-သေချိန်ကို၊ (သေခြင်းကို)၊ သစေ ကရောတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေပိ – အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ သာမိကာ – ဥစ္စာရှင်တို့တည်း၊ (ပြန်လွန်တော်မူသော ဂိလာန၏ ကျန်ရစ်သော ပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်သူတို့တည်း၊) အထ-သို့မဟုတ်၊ ကေစ္ဆေဟိ-အချို့သော ရဟန်းတို့သည်၊

× × × × × × ×

အပလောကေတွာ။ ။ သိမ်ထည်းဌ သံဃာစည်းဝေး၍ “ဤမည်သော ပုဂ္ဂိုလ် ပြန်လွန်တော်မူပါသည်၊ သူ၏ ဤမည်သောပစ္စည်းများ ကျန်ရစ်ပါသည်၊ ထိုပစ္စည်းများတွင် သပိတ်နှင့် သင်္ကန်းကို ဂိလာနုပဋ္ဌာကဖြစ်သော မည်သူ မည်သူအား ပေးရပါမည်၊ သံဃာက နှစ်သက်လျင် ဆိတ်ဆိတ်နေကြပါ” ဤသို့ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ခွင့်ပန်ခြင်းကို “အပလောကေတွာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝ'ါရေ- အလှည့်အကြိမ်ကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီးသော်၊) ဧကစ္ဆေဟိ - တို့သည်၊ (ဝါရေ - ကို၊) အကတေယေဝ - မပြုအပ်သေးမီပင်၊ ကာလံ-ကို၊ (သစေ)ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုသို့ သေခြင်းကိုပြုရာ၌၊ ကေစ္ဆေ-အချို့ကုန်သော၊ အာစရိယာ- တို့သည်၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ (ကိံ)၊ သဗ္ဗေပိ — အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အတ္တာနော- ၏၊ ဝါရေ- သည်၊ သမ္မတ္တော- ရောက်လသော်၊ ကရေယျုံ- ပြုကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ— တို့သည်လည်း၊ သာမိနော - ဥစ္စာရှင်တို့တည်း၊ ဇာတိ - သို့၊ (ဝဒန္တိ)၊ ကေစ္ဆေ— ကုန်သော၊ (အာစရိယာ) ဝဒန္တိ၊ (ကိံ)၊ ယေဟိ- အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဇဂ္ဂိတော-ပြုစု လုပ်ကျွေးအပ်ပြီ၊ တေဝေ-ထိုရဟန်းတို့သည်သာ၊ လဘန္တိ- ရနိုင်ကုန်၏၊ (ကျန်ရစ်သောပစ္စည်းကို ရနိုင်ကုန်၏၊)ဇာတရေ-အခြားသောရဟန်းတို့သည်၊ (မပြုစုရသေးသော ရဟန်းတို့သည်၊) န လဘန္တိ - ကုန်၊ ဇာတိ (ဝဒန္တိ)၊ [ဤဒုတိယဝါဒကို နှစ်သက်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာ နောက်ထား၍ဆိုသည်၊] သာမဏေရေ - သည်၊ ကာလင်္ကတေ - ပြန်လွန်လသော်၊ စီဝရံ - သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ — ကတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗံ- ပေးထိုက်၏၊ (စီဝရံ-သည်၊) နောစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယံ-အကြင် ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ- ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ အညသ္မိံ - အခြားသော၊ (သင်္ဃာမ အခြားသော၊) ပရိက္ခာရေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ စီဝရဘာဂံ—သင်္ဃာ၏အဖို့ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏။

ဘိက္ခုစ- သည်၎င်း၊ သာမဏေရောစ - သည်၎င်း၊ သမံ - အညီအမျှ၊ သစေ ဥပဋ္ဌဟိ ံသု - ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမကော - ညီမျှသော၊ ဘာဂေါ- အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ သာမဏေရောဝ-သည်သာ၊ အထ ဥပဋ္ဌဟတိ-အံ့၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သံဝိဒဟန မတ္တမေဝ — စီမံခြင်းမျှသည်သာ၊ (အထ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သာမဏေရဿ-အား၊ ဇေဋ္ဌကဘာဂေါ-ကြီးသောအဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော၊ သာမဏေရော-သည်၊ (ကရောတိ ဒ္ဝိစဝ်၊) ဘိက္ခုနော- သည်၊ အာနီတဥဒကေန-ဆောင်ယူအပ်ပြီးသောရေဖြင့်၊ ယာဂုံ-ယာဂုကို၊ ပစိတွာ-ကျို၍၊ ပဒ္ဓိဂ္ဂါဟာပန မတ္တမေဝ-ခံယူစေခြင်းမျှကိုသာ၊ (ကဝ်ခြင်းမျှကိုသာ)၊ သစေ ကရောတိ-အံ့၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (သဇစေ) ဥပဋ္ဌဟတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုဿ - အား၊ ဇေဋ္ဌကဘာဂေါ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။

× × × × × × ×

အညသ္မိံ၊ပေ၊ဒါတဗ္ဗံ။ ။သင်္ဃာမရှိဘဲ အခြားပစ္စည်းများသာရှိလျှင် ထိုပစ္စည်းများကို သင်္ဃာအတွက် ရထိုက်သောအဖို့ကို ပြု၍ (သင်္ဃာအစား ထိုပစ္စည်းကို)၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့အား ပေးပါ — ဟူလို၊ အချို့စာဆို “ အညသ္မိံ ဟိ ” ဟုရှိ၏၊ “ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဒါတဗ္ဗံ”ကို ခိုင်မြဲစေသော်ဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့် ထို ဟိပါသော်စာလည်း ကောင်းသည် ဟု ထင်သည်။

ဗဟူ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ထာ-၍၊ (သစေ) ဥပဇ္ဈဟန္တိ- ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ – အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ သမကော ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ တ္ထေ-၌ရဟန်းတို့တွင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဝိသေသေန- အထူးအားဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈဟတိ- ၏၊ တဿ– ထိုရဟန်းအား၊ ဝိသေသော-အထူးကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ [ကောင်းသောအဖို့ကို ပေးပါဟူလို၊] ပန - ဆက်၊ ယေန - အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကေဒိဝသမ္မိ - တနေ့ပတ်လုံးလည်း၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဝေန– ဂိလာနုပဋ္ဌာက၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ယာဂုဘတ္တံဝါ– ယာဂု, ဆွမ်းကိုသော်လည်း၊ ပစိတ္ထာ- ကျိုချက်၍၊ ဒိန္နံ- ပေးအပ်ပြီ၊ နဟာနံဝါ– ချိုးရေကိုသော်လည်း၊ ပဋိယာဒိတံ- စီရင်အပ်ပြီ၊ သောဝိ–ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော၀-ကပင်တည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သမီပံ- အနီးသို့၊ (ဂိလာန၏အနီးသို့၊) အနာဂတ္ဆိဝါ- မလာမူ၍၊ ဘေသဇ္ဇတက္ကုလာဒိနိ- ဆေး, ဆန် အစရှိသည်တို့ကို၊ ပေသေတိ - ပို့၏၊ အယံ- ဤရဟန်းသည်၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော-သည်၊ နဟောတိ၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပရိယေသိတ္ဝာ-ရှာပြီး၍၊ (ဆေး, ဆန် စသည်တို့ကို ရှာပြီး၍၊) ဂါဟာပေတ္ဝာ- ယူစေပြီး၍၊ အာဂန္ဆိတ်–လာ၏၊ အယံ–ဤရဟန်းသည်၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော၀- ပင်တည်း။

ကော - တပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တသီသေန - ဝတ်ကို အဉူးပခာနပြုသဖြင့်၊ ဇဂ္ဂတိ - ၏၊ ကော-သည်၊ ပစ္ဆာသီသာယ- တောင့်တသဖြင့်၊ (သပိတ်သင်္ကန်းစသော အဖို့ကို တောင့်တသဖြင့်၊ ဇဂ္ဂတိ၊) မတကာလေ - ပြန်လွန်တော်မူရာအခါ၌၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း၊(သစေ)ပစ္ဆာသီသန္တိ- အကယ်၍ အဖို့ကို တောင့်တကြကုန်အံ့၊(ဧဝံ သတိ)၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ကော–တပါးသည်၊ ဥပဇ္ဈဟိတ္ဝာ- ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ဂိလာနဿ- ၏၊ ကမ္မေန ဝါ - အလုပ်ကြောင့်သော်၎င်း၊ အတ္တနော - ၏၊ ကမ္မေနဝါ - ကြောင့်သော်၎င်း၊ ကတ္ထစိ- တစုံတခုသော အရပ်သို့၊ ဂတော – သွားပြီ၊ (ကိံ - အဘယ်သို့ ကြီ၍ သွားသနည်း၊)ပုန-တဖန်၊ အာဂတ္တော–ပြန်လာ၍၊ ဇဂ္ဂိဿာမိ-အံ့၊ ဇ္ဈတိ-ဤသို့ ကြီ၍၊(ဂတော)၊ တေဿပိ-ဤရဟန်းအားလည်း၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ကော-သည်၊ စိရံ- ကြာမြင့်စွာ၊ ဥပဇ္ဈဟိတ္ဝာ- ၍၊ ဇ္ဈဒါနိ-၌၊ (ဥပဇ္ဈာတုံ)နသက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဇ္ဈတိ–ဤသို့၊ ဓုရံ-လုလ္လဝိရိယကို၊ နိက္ခိပိတ္ဝာ-လျှောချ၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တံဒိဝသမေဝ- ထို သွားရာနေ့၌ပင်၊ ဂိလာနော – သည်၊ ကာလံ – ကို၊ သစေပိ ကရောတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြုစုဥူးတော့၊(ဧဝံသတိပိ)၊ ဥပဇ္ဈာကဿေါ-အလုပ်အကျွေး၏ အဖို့ကို၊ နဒါတဗ္ဗော။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကောနာမ–မည်သည်၊ ဂိဟိဝါ - လူဝတ်ကြောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ ပဗ္ဗဇိတော၀ါ- ရှင်ရဟန်းသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ အန္တမသော–အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့်၊ မာတုဂါမောပိ – မာတုဂါမသည်မူလည်း၊

(ဟောတူ)၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘာဂံ–အဖို့ကို၊ လဘန္တိ-ကုန်၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော - ထို ပြန်လွန်တော်မူသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တစီဝရမတ္တမေဝ-သပိတ်, သင်္ကန်းမျှသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အညံ-သပိတ်သင်္ကန်းမှ တပါးသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊(သစေ)နတ္ထိ–အံ့၊(ဒေံသတိ၊ ပတ္တစီဝရံ-သည်၊) သဟသံ – တဇောင်ကို၊ သစေပိ အဿတိ – အကယ်၍မူလည်း ထိုက်တန်စေဉူးတဲ့၊ (ဒေံသတိပိ)၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကာနံယေဝ–တို့အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ပန-ကား၊ အညံ-သပိတ်သင်္ကန်းမှ တပါးသော၊ ဗဟုမ္ပိ–များစွာလည်း ဖြစ်သော၊ ပရိက္ခာရံ–ကို၊ တေ-ထို ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့သည်၊ န လဘန္တိ၊ သံယသေဝ– ၏၊ (ဥစ္စာသည်သာ)၊ ဟောတိ၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော၊(သပိတ်သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော၊) ဘက္ခံ- ဘက္ခာသည်၊ ဗဟုကဇ္ဇဝေ– များသည်ရှင်း၊ မဟဿဗ္ဘ – များသော အဖိုးရှိသည်ရှင်း၊ (သစေ ဟောတိ–အံ့၊) တိစီဝရံ-သည်၊ အပ္ပဿံ – နည်းသော အဖိုးရှိသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့၊) [အပ္ပဿန္တိ-အတိဇုဏ္ဏာဒိ ဘာဝေန နိဟိနံ–အလွန်ဟောင်းနွမ်းခြင်းစသည်ကြောင့် ညံ့နေအံ့ - ဟူလို၊ - ဝိမတိ၊] တတော- ထို သပိတ်သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော ဘက္ခာမှ၊ [တဇောတိ - အဝဇ္ဇသဿ ပရိက္ခာရတော၊ – ဝိမတိ၊] ဂဟေတ္ဝာ- ယူ၍၊ တိစီဝရပရိက္ခာရော-တိစီဝရိက်၏အခြံအရံဖြစ်သော ပရိက္ခရာကို၊ ဒါတဗ္ဗော–ပေးထိုက်၏၊ စ–ဆက်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တေံ-၌ သပိတ်သင်္ကန်းနှင့် တက္ခသောပရိက္ခရာကို၊သံဃိကတော၀-သံဃာ၏ဥစ္စာထည်းမှသာ၊လဗ္ဘတိ-၏။

ပန– ဆက်၊ သော– ထိုရဟန်းသည်၊ (ပြန်လွန်တော်မူသောရဟန်းသည်၊) ဇီဝမာနော‌ယေဝ – အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ သဗ္ဗံ- သော၊ အတ္တနော- ၏၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ နိသဇ္ဇတ္ထာ-စွန့်၍၊ ကဿစိ-တစုံတယောံအား၊ သစေ အဒါသိ-အကယ်၍ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်အံ့၊ ကောစိဝါ- တစုံတယောံသည်မူလည်း၊ ဝိဿာသံ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊ (သစေ) အဂ္ဂဟေသိ - အကယ်၍ ယူပြီးဖြစ်အံ့၊ (ဒေံသတိ)၊ ယဿ-အကြင်သူ့အား၊ ဒိန္နံ- ပေးအပ်ပြီ၊ ယေနစ – အကြင်သူသည်လည်း၊ ဂဟိတံ–ယူအပ်ပြီ၊ တဿေဝ - ထိုသူ၏ ဥစ္စာသည်သာ၊ (ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်, ယူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည်သာ၊) ဟောတိ၊ တဿ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်, ယူတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊)ရုစိယာဝေ-အလိုအားဖြင့်သာ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ လဘန္တိ၊ အညေသံ-အခြားသူတို့အား၊ အဒတ္ဝာ-မပေးခဲ့မူ၍၊ ဒုရေ-အဝေး၌၊ ထပိတ

× × × × × × × ×

တိစီဝရပရိက္ခာရော ။ ။ မတသန္ဓကာ ဖြစ်သော တိစီဝရိက်က ဟောင်းနွမ်း၍ ညံ့နေလျှင် တိစီဝရိက်မှကြွင်းသော ဘက္ခာထည်းမှယူ၍ တိစီဝရိက်၌ အခြံအရံပရိက္ခရာအဖြစ်ဖြင့် ပေးပါ၊ “ပရိက္ခရာ” ဟူရာ၌ သင်္ကန်းချုပ်ဘို့ အဝတ်စလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ အခြားပစ္စည်းများလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ [တိစီဝရ ပရိက္ခာရောတိ တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ ပရိဝါရော။ — ယေဇ္ဇနာ၃။]

ပရိက္ခာရာဝိ-ထားအပ်သော ပရိက္ခရာတို့သည်လည်း၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုကျောင်း တိုက်၌၊ သံယဿဝ-၏သာ၊(သန္တကာနိ)ဟောန်။

ဒ္ဝိန္နံ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ (ပြန်လွန်တော်မူသောရဟန်း, ကျန်ရစ်သော ရဟန်းတို့၏၊) သန္တကံ- သည်၊ အဝိဘတ္တံ- မဝေဘန်အပ်သေးသည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ကေသ္စိ- တပါးသောရဟန်းသည်၊ ကာလင်္ကတ-ပြန်လွန်တော်မူလသော်၊ ဇာတရော- အခြားသောရဟန်းသည်၊ သာမိ- ဥစ္စာရှင်တည်း၊ ဗဟူနမ္ပိ-များစွာသောရဟန်းတို့၏လည်း၊ သန္တကေ-၌၊ သေဝနယော-တည်း၊ သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ မတေသု-ပြန်လွန်တော်မူပြီးကုန်လသော်၊သံဃိကံ-သံဃာ့ဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ၊ အဝိဘဇိတ္ဝာ-မဝေဘန်မူ၍၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ- သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့အား၊ သစေဝိ ဒေန္တိ- အကယ်၍မူလည်း ပေးကုန်အံ့၊ (ဝေံသတိပိ)၊ အဒိန္နမေဝ- မပေးအပ်သည်သာ၊ (ပေးရာမရောက်သည်သာ)၊ ဟောတိ၊ဝိဘဇိတ္ဝာ-ဝေဘန်ပြီး၍၊ ဒိန္နံပန-ပေးအပ်သောဥစ္စာသည်ကား၊ သုဒိန္နံ-ကောင်းစွာပေးအပ်သည်၊(အပေးမြောက်သည်၊ ဟောတိ၊)တံ-ထိုသုဒိန္နဖြစ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ တေသု-ထို ဥစ္စာရှင်ဆရာတို့သည်၊ မတေသုပိ-ကုန်သော်လည်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံယေဝ- တို့၏သာ၊ (သန္တကံ) ဟောတိ၊ သံဃသ-၏၊ (သန္တကံ) နု (ဟောတိ၊ ဇာတိ - ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော - တည်း၊) ["အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိနိစ္ဆယော" ကို ပြန်အုပ်သည်။]

\+ × × × × × × ×

တတ္ထတတ္ထ သံဃသေဝ။ ။တတ္ထတတ္ထ သံဃသေဝါတိ-တသ္မိံတသ္မိံ ဝိဟာရေ ဌိတသ သံဃသေဝ၊ ဇာဒံ ဝိဟာရေ ထပိတပရိက္ခာရေ သန္ဓာယဝုတ္တံ၊-ကျောင်းတိုက်တွင်း တည်ရှိသော ပရိက္ခရာကိုရည်ရွယ်၍ " တတ္ထတတ္ထ သံဃသေဝ " ဟု ဆိုသည်၊ သစေ ဂါမေဝါ အရညေဝါ ထပိတာ ဟောန်၊ သကလောဝ သံဃော ဇာသရော-ရွာထည်း၌ဖြစ်စေ, တောထည်း၌ဖြစ်စေ တည်ရှိနေလျှင် စာတုဒ္ဒိသာ သံဃိကသာ ဖြစ်သည်၊ ကသ္မာ သံဃသေဝ ဒါယဇ္ဇဘာဝတော၊ ထို့ကြောင့် ရောက်ရာရောက်ရာ ဌာန၌ တည်ရှိသောရဟန်းများ ဝေယျာနိုင်သည်။

သစေဝိ၊ပေ၊အဒိန္နမေဝ။ ။ဗဟုသန္တကဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့တွင် "ဤပစ္စည်းကို မည်သူရသည်, ဤပစ္စည်းကို မည်သူရသည်"ဟု မူလဥစ္စာရှင်တို့က နှုတ်အပြော်အားဖြင့် အချင်းချင်း မခွဲဝေဘဲ တလုံးတစည်းထည်း ထားရာမှ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့အား ပေးလိုက်ကြလျှင် အပေး မမြောက်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း— အများဆိုင် ဗဟုသန္တကဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း။

ဘဇိတ္ဝာ ၊ပေ၊ သုဒိန္နံ ။ ။အချင်းချင်း ခွဲဝေပြီးမှ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့အား ပေးလိုက်ကြလျှင် သုဒိန္နဖြစ်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း- အသီးအသီး၏ ပုဂ္ဂလိက ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း၊ ထို သုဒိန္နဖြစ်ပြီးသော ပစ္စည်းများသည် မူလ ဆရာကြီးတို့ ပြန်လွန်တော်မူသော်လည်း နဂိုရ်အပေးခံရ့သော့ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့၏ အပိုင်သာ ဖြစ်၏၊ သံဃာ၏အပိုင် မဟုတ်။

ကုသစိရာဒိ ပဒီဂွေပကထာ

ကုသစိရာဒိသု – ကုသစိရ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အက္ကနာဠန္တိ - ကား၊ အက္က နာဠမယံ – မရိုးပင်၏ အတံဖြင့်ပြုအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ (နိဝါသေတွာ၌စပ်၊) [“အက္ကနာဠမယန္တိ အက္ကဒဏ္ဍမယံ–မရိုးပင်၏ အတံကလေးတွေကို စိတ်ဖြာ၍ အဝတ်ရက်သလို ရက်ထားအပ်သောသင်္ကန်း” ဟူလို၊–ဝိမတိ။] မကစိမယော– သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်သောသင်္ကန်းကို၊ ပေါတ္ထကောတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ သေသာနိ - ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို၊ (အက္ကနာဠ, ပေါတ္ထကမှကြွင်းသော ကုသစိရ, ဝါကစိရ စသောပုဒ်တို့ကို၊) ပဌမပါရာဇိက ဝဏ္ဏနာယံ- ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တာနိ - ကုန်ပြီ၊ တေသု – ထိုသင်္ကန်းတို့တွင်၊ ပေါတ္ထကေဝေ– သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းကြောင့်သာ၊ (သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်သောသင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းကြောင့်သာ၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ သေသေသု- ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့ကြောင့်၊ (ကြွင်းသောသင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ခြင်းကြောင့်၊) ထုလ္လစ္စယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ဧကတိ - ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ပန- ဆက်၊ အက္ကဒုဿ ကဒလိဒုဿ ရေကဒုဿာနိ– မရိုးတံဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်, ငှက်ပျောရွက်ဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်, ပိန်းရွက်ဖြင့်ပြုအပ်သောအဝတ်တို့သည်၊ ပေါတ္ထကဂတိကာနေဝ – ပေါတ္ထကအဝတ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ (ပေါတ္ထကအဝတ်နှင့် အလားတူကုန်သည်သာ။) [အက္က ဒုဿာနိတိ-အက္ကဝါကေန ကတဒုဿာနိ၊ ပေါတ္ထက ဂတိကာနိ ဒုက္ကဋဝတ္ထုကာနိတိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ။]

သဗ္ဗနီလကာဒိန–သဗ္ဗနီလက အစရှိသောသင်္ကန်းတို့ကို၊ ရဇနံ–ဆိုးရည်ကို၊ ဓောဝိတွာ- ဖွပ်လျှော်ပြီး၍၊ ပုန - တဖန်၊ ရဇိတွာ - ဆိုးပြီး၍၊ ဓာရေတဗ္ဗာနိ– ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ [နဂိုက အညိုရောင်ကြီးစသည်ကို ပျောက်အောင် ဖွပ်လျှော်ပြီးမှ သင့်လျော်သောအရောင်ကို ထပ်မံဆိုးပြီး သုံးစွဲပါ – ဟူလို၊] ဓောဝိတုံ- ငှါ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ စေ နဟောန္တိ- နှံအုံ၊(ဝံသတိ)၊ ပစ္ဆတ္ထရဏာနိဝါ-အပေါ်လွှမ်း အခင်းတို့ကိုသော်လည်း၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ ဒုပန္နစီဝရဿ–နှစ်ထပ်ရှိသော သင်္ကန်း၏၊ မဇ္ဈေဝါ- အလယ်၌သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာ

× × × × × × ×

တေသု၊ပေ၊ပေါတ္ထက ဂတိကာနေဝ။ ။

ကုသဝါက ဖလကာနိ,ကမ္မလံ ကေသဝါလဏ်၊
ထုလ္လစ္စယံ ဓာရယတော–လူကပက္ခာဝိနက္ခိပေ။
ကဒလေ•ရက•ဂ်ဲ့ ဒုဿေ, ပေါတ္ထကေ စာပိ ဒုက္ကဋံ၊
သဗ္ဗနီလက မဋ္ဌိဋ္ဌ, ပိတလောဟိတ ကဏ္ဏကေ၊
မဟာရဂ် မဟာ နာမ–ရဂ်ရတ္တေ တိရိဋ္ဌကေ။
အစ္ဆိန္နဒီဃဒသကေ, ဖလပုပ္ဖဒသေ တထာ၊
ကဏ္ဏကေ ဝေဌနေ သဗ္ဗံ, လဘတိ• န္တိ နှစီဝရော။ —ခုဒ္ဒသိက္ခာ။

နိ - ပေးထိုက်ကုန်၏၊ [“ အရောင်မပေါ်အောင် အလယ်ကသွင်း၍ ချုပ်ရမည်၊ ထိုသို့ ချုပ်လိုက်လျှင် သုံးထပ်ဖြစ်သွားသည်”ဟူလို၊ ဒုပန္နစိဝရဿဝါမဇ္ဈတိ-ယံ နိဋ္ဌိတေ တိပန္နစိဝရံ ဟောတိ၊ တဿ မဇ္ဈေ ပဒ္မလံ ကတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗာနိတိ အတ္ထော၊—ဝိမတိ] တေသံ-ထို သဗ္ဗနိလကစသော သင်္ကန်းတို့၏၊ ဝဏ္ဏနာနတ္တံ-အဆင်းအားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဥပါဟနာသု-ဘိနပ်တို့၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ – ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ၊ အစ္ဆိန္နဒသ ဒီဃဒသာနိ- မဖြတ်အပ်သော အမြှာအဆာရှိသော သင်္ကန်း , ရှည်သော အမြှတ်အဆာရှိသောသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒသာ- အမြှတ်အဆာတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတ္ဝာ- ဖြတ်ပြီး၍၊ ဓာရေတဗ္ဗာနိ၊ ကဉ္စုကံ-သင်တိုင်းကို၊ လဘိတ္ဝာ-ရ၍၊ ဖါလေတ္ဝာ-ခွဲ၍၊ (ဆုတ်၍)၊ ရဇိတ္ဝာ-ဆိုးပြီး၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ - သုံးစွဲခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇဝဋ္ဋနေပိ - ဥုးရစ် ခေါင်းပေါင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ တိရိဋ္ဌကံ–တိရိဋ္ဌကသင်္ကန်းသည်၊ ရုက္ခဆလ္လိ မယံ–သစ်ခွံ သစ်ခေါက်ဖြင့်ပြုအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ တံ-ထို တိရိဋ္ဌကသင်္ကန်းကို၊ ပါဒပုဉ္ဆနံ-ခြေသုတ်ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပတိရူပေ ဂါဟကေဘိ–ကား၊ ကောစိ- သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏ အတွက်၊ (အရပ်တပါးသို့ ဖဲသွားသော ရဟန်းစသည်၏အတွက်၊)ဂဏ္ဟာမိ-ယူပါအံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ သစေဂဏ္ဟာတိ-အံ့၊(ဝံ သတိ)၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးရာ၏၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ ဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တေဝိသတိယာ-နှစ်ကျိပ်သုံးယောံသော၊ တေသု ပုဂ္ဂလေသု- တို့တွင်၊ သောဋ္ဌသ-တကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ- ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နလဘန္တိ- မရကုန်၊ သတ္တ–ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ- တို့သည်၊ လဘန္တိ-ကုန်၏၊ ဇုတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [သောဋ္ဌသ, သတ္တတို့၏သရုပ်ကို ပါဠိတော်၌ကြည့်ပါ။]

သံဃေ ဘိန္နေ စိဝရုပ္ပါဒကထာ

သံဃော ဘိဇ္ဇတိတိ - ကား၊ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ - ကွဲပြီး၍၊ ကောသမ္ဗကဘိက္ခူဝိယ-ကောသမ္ဗက ရဟန်းတို့ကဲ့သို့၊ ဒွေ- နှစ်စုကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသာ - အဘို့အစုတို့သည်၊ဟောန္တိ၊ ကေသို့ပဂ္ဂေတိ-ကား၊ ကေသို့-တစုသော၊ ကောဋ္ဌာသေ-အစု၌၊ ဒက္ခိဏောဒကဉ္စ-အလှူရေကိုငင်း၊ ဂန္ဓာဒိနိစ-နံ့သာစသည်တို့ကိုငင်း၊ ဒေန္တိ-လှူကြကုန်၏၊ ကေသို့-သော၊(ကောဋ္ဌာသေ–၌၊)စိဝရာနိ-တို့ကို၊(ဒေန္တိ)၊သံဃ

× × × × × × + ×

ဒက္ခိဏောဒကံ။ ။ဒက္ခိန္တိ (ဝဓုန္တိ) တောယဘာတိ ဒက္ခိဏာ၊တောယ-ဤအလှူဖြင့်၊ (ဒါနစေတနာဖြင့်၊) သတ္တာ – အလှူရှင် သတ္တဝါတို့သည်၊ ဒက္ခန္တိ(ဝဓုန္တိ) - တမလွန်ဘဝ၌ ကြီးပွားကြကုန်၏၊ ဇုတိ ဒက္ခိဏာ၊ ဒက္ခိဏာယ + ပဋိသံယုတ္တံ + ဥဒက် ဒက္ခိဏောဒကံ – အလှူနှင့်စပ်သော ရေ၊ ရှေးဓေတ်က အလှူလှူရာဝတ္ထု ရေအိုး၌ ရေထည့်၍ ထိုရေကိုလည်း ဒက္ခိဏောဒကအဖြစ်ဖြင့် လှူကြသည်။

သေးဝတန္တိ-ကား၊ ဧတံ-ဤသက်ိန်းသည်၊ သကလဿ-သော၊ သံဃဿ-၏၊ ဒိန္နမ္ပိ-နှစ်စုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ကောဋ္ဌာသာနံ-တို့၏၊(“သကလဿ သံဃဿ” ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ သန္တကံ) ဟောတိ၊ ယဒိဿ-ခေါင်းလောင်း စသည်ကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခတ်၍၊ ဒိဗ္ဗိဟိပိ-နှစ်ဘက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပက္ခေဟိ-အဖို့အစုတို့သည်၊ ကေတော-တပါင်းထည်း၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဘန်ရာ၏၊ ပက္ခဿေဝတန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (“ပက္ခဿ ဒေမ” ဟူ၍၊) ဒိန္နေ-လှူအပ်သော်၊ ယဿ ကောဋ္ဌာသဿ-အကြင် အဖို့အစုအား၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊ တဿ-ထို အဖို့အစု၏၊ (ထိုအဖို့ အစုတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းများ၏၊) ဥဒကမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ယဿ(ကောဋ္ဌာသဿ)-အား၊ စိဝရံ-ကို၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုအဖို့အစု၏သာ၊(ထိုအဖို့အစုတွင်ပါဝင်သော ရဟန်းများ၏သာ၊)စိဝရံ(ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဒက္ခိဏောဒကံ-သည်၊ ပမာဏံ-ပမာဏသည် (လိုရင်းသည်၊) ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဧတော-တခုသော၊ ပဧက္ခော-အသင်းအပင်းသည်၊ ဒက္ခိဏောဒကဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓတ္တာ-ရအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဧကော-သော၊ (ပက္ခော-သည်၊) စိဝရာနမေဝ-တို့၏ပင်၊ ဝါ-တို့ကိုပင်၊ လဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ (စိဝရာနိ လဘတိ၊)ဇုတိ-ကြောင့်၊ ဥဘောဟိပိ-နှစ်ဘက်သော အသင်းအပင်းတို့သည်လည်း၊ (နှစ်ဘက်သော အသင်းအပင်းတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊) ကေတော-တပေါင်းထည်း၊ ဟုတွာ-၍၊ ယထာဝုဍ္ဎံ-အကြင်အကြင် ကြီးသူတို့အတိုင်း၊ (ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊) ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဘန်ရာ၏၊ ဇုဒံ-ဤအချက်သည်၊ ပရဿမုဒ္ဒေ-သမုဒ္ဒရာ၏တဘက်ကမ်း၌၊ (ဇမ္ဗုဒိပ်၌၊) လက္ခဏံ-

× × × × × × × ×

ယတ္ထ ပန၊ပေ၊ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ။“ဒက္ခိဏောဒကသာ လိုရင်းပမာဏော”ဟု အယူရှိသော တိုင်းနိုင်ငံ၌ နှစ်ဘက်ကွဲနေရာဝယ် တဘက်၌ ဒက္ခိဏောဒကကိုလှူ၍ အခြားတဘက်၌ သက်ိန်းကိုလှူအံ့၊ ဒက္ခိဏောဒက ရသောဘက်သည် လိုရင်းဖြစ်သောရေကို ရထားသောကြောင့် သက်ိန်းကိုလည်း ရပိုင်ခွင့်ရှိ၏၊ အခြားတဘက်ကလည်း သက်ိန်းကိုပင် တိုက်ရိုက် ရထားသောကြောင့် ထိုသက်ိန်းနှင့် ဆိုင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝေစုဝေသောအခါ နှစ်ဘက်သံဃာတို့ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ဝေရမည် – ဟု ဇမ္ဗုဒိပ်၌ ထုံးစံရှိသတတ်၊ [ဤအဋ္ဌကထာကို သီဟိုဠ်ကျန်းမာရေးသောကြောင့်“ဇမ္ဗုဒိပ်”ခေါ် ဋီကာဆရာတို့ကို “ပရဿမုဒ္ဒ”ဟု ဆိုသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ဝိမတိဋီကာ ဤနေရာ၌ “ပဌမံ ဥဒကံ ပါတေတွာ ပစ္ဆာဒေန္တိ” ဟု ဆို၏၊ “ဥဒကံ ပါတေတွာ”ဟူသော ဤစကားကို ထောက်၍ မြန်မာတို့က ရေတစက်တစက် ချခြင်းကို “ဥဒကပါတန” ဟု ယူကြဟန်တူသည်၊ အမှန်ကား – ရေကို အိုးနှင့်တကွ တဘက်သော သံဃားအား လှူလိုက်သောအခါ ထိုသံဃာဘက်၌ ရေကိုကျစေခြင်း (ရေကို ရစေခြင်း) ကို“ဥဒကံ ပါတေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ [အချို့နေရာ၌ “ ဥဒကံ ပါပေတွာ–ရေကို ရောက်စေ ရစေ၍” ဟုလည်း ရှိ၏။]

မှတ်သားကြောင်းအချက်သည်၊ (ဟောတိ)ကိရ- ဖြစ်သတတ်၊ ဇာတိ- သို့၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တသ္မိံ ယေဝ ပက္ခေတိ ထွေ-၌၊ ဇာတရောအခြားသော၊(ရေနှင့်သက်နိုး နှစ်မျိုးလုံးကိုရသောဘက်မှ အခြားသော၊)ပက္ခေသည်၊ (နှစ်မျိုးလုံးကို မရသောဘက်သည်၊) အနိဿရောယေဝ- အစိုးမရသည်သာ၊ (သက်နိုးကို အစိုးမရသည်သာ၊) [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါဠိတော်ကြည့်မှ သိနိုင်မည်၊] စိဝရပေသနဝတ္ထု။နိ– တိုသည်၊ ပါကဋာနေဝ- ထင်ရှားကုန်သည်သာ။

အဋ္ဌစိဝရမာတိကာ ကထာ

ဣဒါနိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ, ဝုတ္တာစိဝရာနံ - မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့၏၊ဝါ-တို့ကို၊ ပဋိလာဘခေတ္တံ-ရရာခေတ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ အဋ္ဌမာတိကဉ္စ မာတိကာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊(ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊ သိမာယ ဒေတိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေန- ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်နည်းအားဖြင့်၊(ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော တည်ရာရှိသော နည်းအားဖြင့်၊)ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ထွေ-၌သိမာယ ဒေတိအစရှိသော စကားရပ်၌၊ သိမာယ - သိမ်အား၊ ဒါနံ-ပေးလှူခြင်းသည်၊ကော-တပါးသော၊ မာတိကာ-ကာတည်း၊ ကတိကာယ-ကတိကအား၊ ဒါနံ-သည်၊ဒုတိယာ-နှစ်ပါးမြောက်သော၊ (မာတိကာ-တည်း၊) ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ဒါနံ-သည်၊ အဋ္ဌမာ-ရှစ်ပါးမြောက်သော၊(မာတိကာ-တည်း၊) တတ္ထ - ထို ရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့တွင်၊ သိမာယ ဒမ္မိတိ - ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သိမံ-ကို၊ ပရာမသိတွာ-သုံးသပ်၍၊ ဒေန္တော-ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သိမာယ ဒေတိနာမ-သိမာယဒေတိမည်၏၊ သတ္ထတ္ထ - အလုံးစုံသော မာတိကာတို့၌၊ သေနယော-တည်း။

ပန - ဆက်၊ သိမာယ၊ပေါဘာဇေတဗ္ဗန္တိ အာဒိမှ - အစရှိသော၊ မာတိကာနိဒ္ဒေသေ - မာတိကာ၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ (မာတိကာကို အကျယ်ညွှန်ပြရာ ပါဠိရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)တာဝ-ကတိကာယဒေတိ အစရှိသောမာတိကာမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ - ညွှန်ပြအပ်သော၊) သိမာယဒေတိတိ ထွေ - ဟူသော ဤ

× × × × × × ×

ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန နယေန။ ။[ပုဂ္ဂလ – ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော + အဓိဋ္ဌာန – တည်ရာရှိသော+နယ–နည်း၊] အကြင် စကား၏ တည်ရာသည် ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထို စကားကို “ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်နည်း”ဟု ခေါ်ရသည်၊ ဤ၌ “သိမာယ ဒါနံ”ဟု ပေးခြင်း ကြိယာကို မဆိုဘဲ“သိမာယ ဒေတိ”ဟု ပေးတတ်သော်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုသော်ကြောင့်“ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယ”ဟု ဆိုသည်။ [ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန နယေန ဝုတ္တန်္တ — “သိမာယ ဒါန”န်္တ အာဒိနာ ဝုတ္တမ္ဖေ“သိမာယ ဒေတိ”တိ အာဒိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန နယေန ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ။]

မာတိကာဠ္ဍ၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ ဠ္ဍစ၀်၊) ခက္ကာသိမာ - ခက္ကာသိမ်ဂုင်း၊ ဥပစာရသိမာ — ဥပစာရသိမ်ဂုင်း၊ပေ၊စက္ကဝါဠသိမာ - စက္ကဝါဠသိမ်ဂုင်း၊ ဇုတိ- သို့၊ ပန္နရသ— တဆဲ့ငါးပါးကုန်သော၊ သိမာ-သိမ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို သိမ်တို့ တွင်၊ ခက္ကာသိမာ-ကို၊ သိမာကထာယံ-သိမာကထာဠ္ဍ၊ ဝုတ္တာဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဥပစာရသိမာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိက္ခိတ္တာဃ-ကာရံအပ်သော၊ ဝိဟာရဃ-ကျောင်းတိုက်၏၊ ပရိက္ခေပေန-အကာအရံဖြင့်ဂုင်း၊ အပရိက္ခိတ္တာဃ-မကာရံအပ်သော၊ (ဝိဟာရဃ- ၏၊) ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန— အကာအရံ ထိုက်ရာအရပ်ဖြင့်ဂုင်း၊ ပရိန္တိန္နာ-ပိုင်းခြားအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

အပိစ – သည်သာမကသေး၊ ဘိက္ခူနံ - တို့၏၊ ဓုဝသန္ဒိပါတဋ္ဌာနတော၀ါ– အမြဲ စည်းဝေးရာအရပ်မှ သော်ဂုင်း၊ ပရိယန္တေ-ကျောင်းတိုက်၏အစွန်ဠ္ဍ၊ ဌိတ ဧဘာဇန သာလတော၀ါ-တည်သော ဆွမ်းစားကျောင်းမှသော်ဂုင်း၊ နိဗဒ္ဓ ဝသ နက အာဝ၀ါသတော၀ါ-အမြဲနေရာ ကျောင်းမှသော်ဂုင်း၊ ထာမ မဇ္ဈိမဿ- အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဒ္ဝိန္နံ လေဋ္ဌုပါတာနံ-ခဲနှစ်ကျအရပ်တို့၏၊ အန္တော-အတွင်းကို၊ ဥပစာရသိမာ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ သာ-ထို ဥပစာရသိမ်သည်၊ အာဝ၀ါသေသု-ကျောင်းတို့သည်၊ ဝမုန္နေသု-တိုးပွားကုန်လသော်၊ ဝမုတိ - တိုးပွား၏၊ (အာဝ၀ါသေသု) ပရိဟာယန္တေသု – ဆုတ်ယုတ်ကုန်လသော်၊ (လျော့ကုန်လသော်)၊ ပရိဟာယတိ – ဆုတ်ယုတ်၏၊ (လျော့၏)။

× × × × × × ×

အဝိစ၊ပေ၊ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ပဌမနည်းဝယ် ဥပစာရသိမ်ကို (အကာအရံမရှိသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်လျှင်) ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနဖြင့် ပိုင်းခြားရမည်–ဟု ဆိုရာဠ္ဍ“ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာန”ဟူသည် အစွန်ဆုံးကျောင်းမှ ခဲတကျအရပ်တည်း၊ ထို ခဲတကျအရပ်အတွင်းသာ “ဥပစာရသိမ် ” ဟု ဆိုရာရောက်၏၊ အဝိစတက်သော ဤနည်းဠ္ဍကား— ပဌမခဲတကျအပြင် ဒုတိယ ခဲတကျအတွင်းကိုပါ ဥပစာရသိမ်-ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤနည်းဠ္ဍ “ဓုဝသန္ဒိပါတဋ္ဌာန”ဟူသည် “ကျောင်းတိုက်၏အစွန်ဆုံးဠ္ဍ ဝသည်ရှိသော အမြဲ စည်းဝေးရာအရပ်”တည်း။ [ဤ“အဝိစ”တက်သောနည်းသည် အပရိက္ခိတ္တဝိဟာရအတွက် ဥပစာယူပုံ တနည်းပြတည်း၊ ပရိက္ခိတ္တဝိဟာရအတွက်မှာ ပဌမနည်းအတိုင်းသာ။]

ဒ္ဝိ ကာ။ ။ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိန္တိန္နာတိ ဇာမိနာ အပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ဓုဝသန္ဒိပါတဋ္ဌာနာဒိတော ပဌမလေဋ္ဌုပါတဿ အန္တော ဥပစာရသိမာတိ ဒဿတိ၊ ဇာဒါနိ ဒုတိယလေဋ္ဌုပါတဿ အန္တောဝိ ဥပစာရသိမာယေ၀ါတိ ဒဿေတုံ အဝိစာတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ ဓုဝသန္ဒိပါတဋ္ဌာနမ္ပိ ပရိယန္တဂတမေ၀ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခုနိုံ အာရာမပ္ပ၀ေဿနသေနာသနာပုန္ဘနာဒိ ပရိ၀ါသမာနတ္တာရောစန ဝဿစ္ဆေဒနိဿယသေနာသနဂ္ဂါဟာဒိ ဝိဓာနနိုံ ဇာဒံ သဗ္ဗံ ဇာဒိသာယေ၀ ဥပစာရသိမာယ ဝေသန ‘(ပရိက္ခိတ္တအတွက် ပရိက္ခေပ၏အစွမ်းဖြင့် အပရိက္ခိတ္တအတွက် ဒ္ဝေလေဋ္ဌုပါတ၏ အစွမ်းဖြင့်) ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဘိက္ခူသုဝိ- တို့သည်လည်း၊ ဝမ္ဗန္တေသု-ကုန်လသော်၊ ဝမ္ဗတိ-၏၊ ဇာတိဝတ္ထုံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သန္နိပတိတ ဘိက္ခူဟိ - စည်းဝေးသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ကောဗ္ဘ'ါ-တစပ်ထည်း စပ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ ယောဇနသတမ္ပိ- ယူဇနာတရာ တိုင်တိုင်လည်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ သစေ နိသိဒန္တိ-အကယ်၍ ထိုင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယောဇန သတမ္ပိ - ယူဇနာတရာ တိုင်တိုင်လည်း၊ ဥပစာရသီမာဝ - သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ - အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ (ယူဇနာတရာတိုင်တိုင် အပြည့် ထိုင်၍စည်းဝေးနေသော ရဟန်းအားလုံးတို့၏အထံသို့၊)လာဘော-လာဘ်သည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ သမာနသံဝါသ အဝိပ္ပဝါသ သီမာဒွယမ္ပိ–သမာန သံဝါသသိမ်, အဝိပ္ပဝါသသိမ် နှစ်ပါး အပေါင်းကိုလည်း၊ ဝုတ္တမေဝ - သည်သာ၊ [ဝိဖြင့် ခလ္လာသိမ်ကိုသာ ဆိုခဲ့သည်မဟုတ်သေး၊ သမာန သံဝါသသိမ် အဝိပ္ပဝါသသိမ်တို့ကိုလည်း ဆိုခဲ့ပြီ–ဟု ပေါင်း။]

လာဘသီမာနာမ-မည်သည်ကို၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ နေဝ အနုညာဘာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဓမ္မသဂ်'ါဟကတ္ထေရေဟိ-ဓမ္မသဂ်'ါဟက ထေရ်တို့သည်၊ နထပိတာ-ထားအပ်သည်လည်း မဟုတ်၊ အဝိစ-အဟုတ်ကား၊ ရာဇရာဇ မဟာမတ္တာ-မင်း,မင်း၏ အမတ်တို့သည်၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းတိုက်ကို၊ ကာရေတွာ-စေပြီး၍၊ ဂါဝုတံဝါ-တဂါဝုတ် အာရပ်ကိုသော်၎င်း၊ အမုယောဇနံဝါ-ယူဇနာဝက် အာရပ်ကိုသော်၎င်း၊ ယောဇနံဝါ-တယူဇနာအာရပ်ကိုသော်၎င်း၊ သမန္တာတော-ကျောင်းတိုက်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိန္တိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ အယံ-၌အပိုင်း အခြားသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝိဟာရဿ–၏၊ လာဘသီမာ- လာဘသိမ်တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ နာမလိခိတကေ - နာမည်ကို ရေးသားရာ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ရေးအပ်သော နာမည်ရှိကုန်သော၊) ထမ္ဘေ-တိုင်တို့ကို၊ နိခဏိတွာ-တူးစိုက်၍၊ ယံ–အကြင်ပစ္စည်း ဝတ္ထုသည်၊ တေန္တရေ-၌အပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌၊ ဥပဋ္ဌ

× × × × × × ×

မဟာပစ္စရိယံ၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။"ဘိက္ခူသုဝိ"၌ "ဝိ"ဖြင့် "အာဝါသေသု ဝမ္ဗန္တေသု"ဟူသော ရှေ့စကားကို ပေါင်း၊ အာဝါသတိုးရုံသာမက ရဟန်းများ တိုးလာလျှင်လည်း ဥပစာရသိမ်ကျယ်လာနိုင်သည်– ဟူလို၊ အာဝါသမတိုးသော်လည်း အစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတွေ့ချည်း ယူဇနာတရာတိုင်အောင် ပြည့်နေလျှင် ဥပစာရသိမ်လည်း တိုး၍ ကျယ်နိုင်သည်၊ ထို့သို့ ဘိက္ခုတိုးပွားခြင်း၏ အကျိုးရ(ဥပစာရသိမ်ကျယ်ပုံ)ကို ပြလိုသောကြောင့်ပင် "တသ္မာ"စသော ဖလဝါကျကို တက်သည်။

ဆက်ဥုံးအံ့—"စည်းဝေး"ဟူရာ၌ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးသာမက ဆွမ်းကြီးလောင်းဘို့ စီတန်း၍ စည်းဝေးနေလျှင်လည်း အစည်းအဝေးပင်တည်း၊ ထိုစည်းဝေးသော ရဟန်းများသည် အာဂန္တုက ဖြစ်စေကာမူ ဥပစာရသိမ်တွင်းရှိ သံဃာ့အားလုံးဒါန်းအပ်သော ပစ္စည်းကိုဝေရာ၌ ထိုရဟန်းအားလုံးပင် ရသည်။

တိ-ဖြစ်၏၊ သမ္ဗံ-သော၊ တံ-ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အမ္မာကံ- တို့၏၊ ဝိဟာရဿ-အား၊ ဒေမ-လူပါကုန်၏၊ ဇာတိ - ဤသို့ လျှောက်၍၊ သိမံ - အဝိုင်းအခြားကို၊ ထပေန္တိ- ထားကြကုန်၏၊ အယံ - ဤ အဝိုင်းအခြားသည်၊ လာဘသိမာနာမ-မည်၏။

ဂါမ၊ပေ၊ဥဒကုက္ခေပသီမာဝိ - ဂါမသိမ်၊ပေ၊ ဥဒကုက္ခေပသိမ် တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာဒေ- ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ (သိမာကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊) ဇနပဒသိမာနာမ- ဇနပဒသိမ် မည်သည်၊ (ဇနပုဒ်၏ အဝိုင်းအခြားမည်သည်၊) ကာသိကောသလရဋ္ဌာဒိနံ- ကာသိတိုင်း, ကောသလတိုင်း အစရှိသောတိုင်းကြီးတို့၏၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ ဗဟူ- ကုန်သော၊ ဇနပဒါ- ဇနပုဒ်တို့သည်၊ (နယ်တို့သည်၊) ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ဇနပုဒ်တို့တွင်၊ ကေကော-တခု တခုသော၊ ဇနပဒ ပရိစ္ဆေဒေါ - ဇနပုဒ် အဝိုင်းအခြားတည်း၊ ရဋ္ဌသိမာနာမ - မည်သည်၊ (တိုင်း၏ အဝိုင်းအခြားမည်သည်၊) ကာသိကောသလာဒိရဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒေါ - ကာသိတိုင်း, ကောသလတိုင်း အစရှိသော တိုင်းကြီးတို့၏ အဝိုင်းအခြားတည်း၊ ရဋ္ဌသိမာနာမ - မည်သည်၊ (တိုင်းပြည်၏ အဝိုင်းအခြား မည်သည်၊) စောဠဘောဂေါ- စောဠမင်း၏ သုံးဆောင် ခံစားအပ်သောတိုင်းပြည်၊ ကေရဠဘောဂေါ - ကေရဠမင်း၏ သုံးဆောင် ခံစားအပ်သောတိုင်းပြည်၊ ဇာတိဝံ - သို့၊ ကေကာသ-တယောက် တယောက်သော၊ ရညော-၏၊ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ-

× × × × × × ×

လာဘသိမာ။ ။လာဘာယ+ထပိတာ+သိမာ လာဘသိမာ= လာဘ်အကျိုးငှါ ထားအပ်သောသိမ်၊ ထို တဂါဝုတ်စသည် ပိုင်းခြားအပ်သော အဝိုင်းအခြားအတွင်း၌ ဝတ္ထုကံမြေ, ဥယျာဉ်, ခြံ စသည်မှထွက်သော ပစ္စည်းသည် ထို ကျောင်းတိုက်နှင့်သာ ဆိုင်၏၊ [နာမံ+လိခိတံ ယေသန္တိ နာမ လိခိတကာ၊ တနည်း-လိခိယတိ ဇတေသူတိ လိခိတာ၊ နာမဿ+လိခိတာ နာမလိခိတကာ (ထန္တာ)။]

ဇနပဒသိမာ၊ပေ၊ပရိစ္ဆေဒေါ။ ။"ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ"၏ နောက်၌ "ဇနပဒသိမာ" ဟု ပါဌ်တမျိုးတွေ့ရ၏၊ "ဇနပဒသိမာနာမ"က "သိမာနာမ"နှင့် "ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ" သည် အနက် အရတူဖြစ်သောကြောင့် နောက်ထပ် ဇနပဒသိမာတပုဒ် ပါဘွယ်မလိုတော့၊ နောက်၌ ရဋ္ဌသိမာ နာမ၊ပေ၊ရဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒေါ"ဟူသော စာသွားကို ထောက်ပါ၊ ["ကာသိကောသလာဒိနံ- တို့၏၊ အန္တော ဗဟူ ဇနပဒါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ကေကော - သော၊ ဇနပဒ ပရိစ္ဆေဒေါ- သည်၊ ဇနပဒသိမာနာမ- ည်၏" ဤသို့ ရှေ့ပြန်လှည့်၍လည်း စပ်နိုင်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။တချို့နေရာ၌ တိုင်းကြီးတခုလုံးကိုပင် "ကောသလေသု ဇနပဒေ" စသည်ဖြင့် "ဇနပဒ"ဟု ခေါ်ထား၏၊ ဤနေရာ၌ကား — ထို တိုင်းကြီးများတွင် ပါဝင်သော မြို့နယ်ကလေးများကိုသာ "ဇနပဒ" ဟု ခေါ်ထားသည်၊ ဥပမာ— မန္တလေး တိုင်းတွင်ပါဝင်သော မြို့နယ်အသီးသီးရှိရာ မန္တလေးကို "တိုင်း"ဟု ခေါ်၍ ကျောံဆည် နယ် စသော မြို့နယ်များကို "ဇနပဒ-နယ်"ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။

အာဏာ၏ ဖြစ်ရာအရပ်တည်း၊ ဒိပသီမာနာမ - မည်သည်၊ (ကျွန်း၏အဝိုင်း အခြားမည်သည်၊) သမုဒ္ဒနေ္တန – သမုဒ္ဒြာရာ၏ အဝိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပရိဏ္ဍန္နာ – ဝိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ မဟာဒိပါစ – ကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်းတို့သည်၎င်း၊ အန္တရာ ဒိပါစ – ကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်းတို့၏ အကြားဒွဲဖြစ်သော ကျွန်းငယ် တို့သည်၎င်း တည်း၊ စက္ကဝါဠ သီမာနာမ–စက္ကဝါဠသိမ် မည်သည်၊ (စကြာဝဠာ၏အဝိုင်း အခြားမည်သည်၊) စက္ကဝါဠ ပဗ္ဗတေနေဝ-စကြာဝဠာတောင်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပရိ ဏ္ဍန္နာ-ဝိုင်းခြားအပ်သော အဝိုင်းအခြားတည်း။

ဧဝံ–ဤသို့လျှင်၊ တောသုသီမာသု-ဤသိမ်တို့တွင်၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ ဂေါနစိ-တစုံတခုသော၊ ကမ္မေန– ကံကြောင့်၊ သန္နိပတိတံ – စည်းဝေးနေသော၊ သံဃံ-ကို၊ ဒိသွာ–၍၊ ဇေဋ္ဌဝသီမာယ-ဤသိမ်၌သာ၊ သံဃသ-အား၊ ဒေမိ-လှူပါ၏၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တော- လျှောက်အပ်သော်၊ ယာဝတိကာ- အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ - တို့သည်၊ အန္တောခဏ္ဍသီမဂတာ– ခဏ္ဍသိမ်၏ အတွင်း၌ ရောက်နေကုန်၏၊ တေဟိ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေ တဗ္ဗံ-ဝေဘန်ရာ၏၊ ဟိ–မှန်၊ တေသံယေဝ-ထိုရဟန်းတို့၏(အထံသို့သာ)၊ တံ– ထိုသင်္ကန်းစသော ဝတ္ထုသည်၊ ပါပုဏာတိ၊ အညေသံ - အခြားကုန်သော၊ သီမ နွှ ရိကာယဝါ-သီမန္တရိက်၌သော်၎င်း၊ ဥပစာရသီမာယဝါ-ဥပစာရသိမ်၌သော် ၎င်း၊ ဒွိတာနမ္ပိ- တည်နေသောရဟန်းတို့၏ (အထံသို့လည်း)၊ န ပါပုဏာတိ၊ ပန-ဆက်၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ ဒွိတေ-တည်သော၊ ရုက္ခေဝါ- သစ်ပင်၌သော်၎င်း၊ ပဗ္ဗတေဝါ-တောင်၌သော်၎င်း၊ ဒွိတဿ– တည်သောရဟန်း၏ (အထံသို့)၎င်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပထဝီဝေမဇ္ဈဂတဿဝါ-မြေကြီး၏အလယ်၌ ရောံနေသော ရဟန်း၏(အထံသို့)၎င်း၊ ပါပုဏာတိယေဝ-သည်သာ။

ပန-ကား၊ ဇာမိဿာ ဥပစာရသီမာယ-၌၊(ဒွိတဿ)၊ သံဃသ–အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဇာတိ- ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သောသင်္ကန်းသည်၊ ခဏ္ဍသီမာ သီမန္တရိကာသု–ခဏ္ဍသိမ်, သီမန္တရိက်တို့၌၊ ဒွိတာနမ္ပိ–တည်သောရဟန်းတို့၏ (အထံသို့လည်း)၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန-ကား၊ သမာနသံဝါသသီမာယ- အား၊[တနည်း– သမာနသံဝါသသီမာယ- ၌၊ ဒွိတဿ သံဃသ-အား၊] ဒမ္မိ- ၏၊ ဇာတိ- ၍၊ ဒိန္နံ-သည်၊ ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု-တို့၌၊ ဒွိတာနံ-တို့၏(အထံသို့)၊ န ပါပုဏာတိ၊

× × × × × × ×

အဓိပ္ပဝါသသိမ်နှင့် သမာနသံဝါသသိမ်အား လှူရာ၌ ထူးပုံ ။ ။ သုံးယူဇနာ လောက် ကျယ်သောသိမ်၌“သမာနသံဝါသသိမ်အား လှူပါ၏”ဟု လျှောက်လျှင် ထို သိမ်တွင်း၌ ရှာပါနေမူ ထိုရှာတွင်း၌နေသော ရဟန်းတို့လည်း ရ၏၊“အဓိပ္ပဝါသသိမ် အား လှူပါ၏”ဟု လျှောက်လျှင်ကား “ထပေတ္ဝာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ” ဟု ဆိုသော ကြောင့် အဓိပ္ပဝါသသိမ်က ရှာ၌ မပြန့်ရကား ရှာတွင်း၌နေသောရဟန်းတို့ မရနိုင်၊– ဋီကာ။

အဝိပ္ပဝါသလာဘသိမာသု- တိုဋ္ဌ၊ (ဋ္ဌတသ သံယသ) ဒိန္နံ- သည်၊ တာသုသိမာသု- ထို အဝိပ္ပဝါသသိမ်, လာဘသိမ်တိုဋ္ဌ၊ အန္တောဂတာနံ- အတွင်းဋ္ဌရော်သောရဟန်းတို့၏(အထံသို့)၊ ပ'ါပုဏာတိ၊ ဂါမသိမာဒီသု-ဂ'ါမသိမ်အစရှိသည်တို့ဋ္ဌ၊ (ဋ္ဌတသ သံယသ)ဒိန္နံ- သည်၊ တာသံ သိမာနံ- ထိုဂါမသိမ် အစရှိသည်တို့၏၊ အဗ္ဘန္တရေ - အတွင်းဋ္ဌ၊ ဗဒ္ဓသိမာယ - ဗဒ္ဓသိမ်ဋ္ဌ၊ ဋ္ဌတာနမို့ - တို့၏ (အထံသို့လည်း)၊ ပါပုဏာတိ၊ အဗ္ဘန္တရသိမာ ဥဒကုက္ခေပသိမာသု - တိုဋ္ဌ၊ (ဋ္ဌတသ သံယသ)ဒိန္နံ, တတ္ထ-ထို အဗ္ဘန္တရသိမ်, ဥဒကုက္ခေပသိမ်တိုဋ္ဌ၊[အဌ္ဌ.စာအုပ်ဋ္ဌ "တတ္ထတတ္ထ"ဟု ရှိ၏၊] အန္တောဂတာနံယေဝ-တို့၏(အထံသို့သာ)၊ ပါပုဏာတိ၊ ဇနပဒ၊ဒေ၊ စက္ကဝါဠသိမာသုဝိ– တိုဋ္ဌလည်း၊ ဂါမသိမာဒီသု - အစရှိသည်တိုဋ္ဌ၊ ဝုတ္တာသဒိသောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော–သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန–ဆက်၊ ဇမ္မုဒီပေ - ဇမ္မူဒိပ်ဋ္ဌ၊ ဋ္ဌတော - တည်သော ဒါယကာသည်၊ တမ္မပဏ္ဏိဒီပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်းဋ္ဌ၊ သံယသ-အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဇုတိ-ဤသို့လျောက်၍၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊(ဧဝံ သတိ)၊ တမ္မပဏ္ဏိဒီပတော- မှ၊ ကောဝိ - တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ဂတ္ဝါ-သွား၍၊သမ္ဗုသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏အတွက်၊ ဂဏ္ဌိတုံ-ဌါ(ယူခွင့်ကို)၊ လဘတိ၊ တတြော-ထို ဇမ္မူဒိပ်ဋ္ဌပင်၊ ဧကော- သော၊ သဘာဂ ဘိက္ခု-သဘောတူသော ရဟန်းသည်၊ (သီဟိုဠ်ကျွန်းနေ အချို့သော ရဟန်းနှင့် သဘာတူသော သီတင်းသုံးဘော် ရဟန်းသည်၊)သဘာဂါနံ-သဘောတူသော သီဟိုဠ်ကျွန်းနေ ရဟန်းတို့၏၊ ဘာဂံ - အဖို့ကို၊ သစေဝိ ဂဏှာတိ–အကယ်၍မူလည်း ယူအံ့၊(ဧဝံသတိဝိ)၊ နဝါရေတဗ္ဗော–မတားမြစ်ထိုက်၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-စွာ၊(မည်သည့်သိမ်- ဟု မသိသော ဒါယကာမှ ရှေးဦးစွာ၊) ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊ သိမံ-ကို၊ ပရာမသိတွာ–သုံးသပ်၍၊ ဒေတိ - ၏၊ တသ-ထို ဒါယကာ၏၊ ဒါနေ–လှူခြင်းဋ္ဌ၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

[မည်သည့်သိမ်–ဟု သိသော ဒါယကာ၏ သိမ်နာမည်ကို သုံးသပ်၍ လှူပုံမှတပါး မည်သည့်သိမ်– ဟု မသိသော ဒါယကာ၏ သိမ်နာမည်ကို မသုံးသပ်ဘဲ လှူပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "ယောပန"စသည်ကို မိန့်၊]ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊ အသုကသိမာယာတိ-ထိုမည်သော သိမ်ဋ္ဌဟူ၍၊ ဝတ္တုံ-လျောက်ခြင်းငှါ၊ နဇာနာတိ-မသိ၊(နားမလည်၊)ကေဝလံ-နာမည် အထူးကို သုံးသပ်ခြင်းမဖက် သက်သက်၊ သိမာတိ ဝစနမတ္တမေဝ – သိမ်ဟူသော စကားမျှကိုသာ၊ ဇာနန္တော - သိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိဟာရံ- သို့၊ ဂတ္ဝါ - ၍၊ သိမာယ- အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဇုတိဝါ- ဤသို့သော်ငင်း၊ သိမဋ္ဌကသံယသ- သိမ်ဋ္ဌတည်သော သံယာအား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဇုတိဝါ- သော်ငင်း၊ ဘဏတိ-လျောက်၏၊ သော- ထိုဒါယကာကို၊ ပုန္နိတဗ္ဗော- မေးထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ သိမာနာမ – မည်သည်၊ ဗဟုဝိခာ-

များသော အပြားရှိ၏၊ ကတရသိမံ - အဘယ်သိမ်ကို၊ သန္ဓာယ - ရည်ရွယ်၍၊ ဘဏသိ-လျှောက်သနည်း၊ ဧတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ သော-ထို ဒါယကာသည်၊) သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ကိ ံ)၊ အဟံ-သည်၊ အသုကသိမာတိ - ထို မည်သော သိမ် ဟူ၍၊ နဇာနာမိ—မသိပါ၊ သိမဋ္ဌကသံယော-သည်၊ ဘာဇေတွာ-၍၊ ဂဏှာတု-ယူးတော်မူပါ၊ ဧတိ(သစေဝဒတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ ကတရသိမာယ- အဘယ်သိမ်ဦး၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ—ဝေဘန်ထိုက်သနည်း၊ မဟာသိဝတ္ထောရော-မဟာသိဝထေရ်သည်၊ အာဟကိရ-မိန့်တော်မူသတတ်၊(ကိ ံ)၊ အဝိပ္ပဝါသသိမာယ-၌၊(မဟာသိမ်၌၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊) ဧတိ(အာဟ ကိရ)။

တတော- ထိုသို့ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ နံ-ထို မဟာသိဝထေရ်ကို၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊(ကိ ံ)၊အဝိပ္ပဝါသသိမာနာမ-မည်သည်၊ တိယောဇနာပိ—သုံးယူဇနာရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ—ဖြစ်ပါ၏၊ ဧဝံ သန္တေ- ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ တိယောဇနေ- သုံးယူဇနာ၌၊ ဒ္ဝိတာ- တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ လာဘံ- ကို၊ ဂဏှိသန္တိ - ယူပါ၊ကုန်လတ့ံ၊ တိယောဇနေ- ၌၊ ဌတ္ဝာ- တည်၍၊ အာဂန္တုကဝတ္တံ-အာဂန္တုကဝတ်ကို၊ ပူရေတ္ဝာ-ဖြည့်ကျင့်၍၊ အာရာမံ- ကျောင်းတိုက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ- ဝင်ထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်ပါလတ့ံ၊ ဂမိကော- ခရီးသွားမည့် ရဟန်းသည်၊ တိယောဇနံ- သုံးယူဇနာအရပ်သို့၊ ဂန္တွာ-ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ၊) သေနာသနံ- ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊ အာပုစ္ဆိဿတိ - ပန်ပြောရပါလတ့ံ၊နိဿယပဋိပန္နဿ-နိဿယညီးဖြင့် နေရသောရဟန်း၏၊(နိဿယညီးယူနေရသော ရဟန်း၏၊) တိယော ဇနာတိက္ကမေ- သုံးယူဇနာကို လွန်ရာအခါ၌၊ (လွန်ရာအခါကျမှ၊) နိဿယော—နိဿယညီးသည်၊ ပဋိပဿမ္ဘိဿတိ-ငြိမ်းပါလတ့ံ၊ ပါရိဝါသိဿကန-ပရိဝါသ် ဆောက်တည်သောရဟန်းသည်၊ တိယောဇနံ-ကို၊ အတိက္ကမိတ္ဝာ-လွန်၍၊ အရုဏံ- အရုဏ်သည်၊ ဝါ—ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ- တက်စေထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ- သည်၊ တိယောဇနေ- ၌၊ ဌတ္ဝာ- ၍၊ အာရာမပ္ပဝေသနံ- အာရုံမ်သို့ ဝင်ခြင်းသည်၊ ဝါ— ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ – ပန်ပြောထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ့ံ၊ သဒ္ဒံ- သော၊ တေံ - ဤ လာဘ်ကို ယူခြင်းအစရှိသည်သည်၊ ဥပစာရသိမာယ-ဥပစာရသိမ်၏၊ ပရိစ္ဆေဒဝသေနဝ-အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ကာတုံ- ၄၊ ဝဋ္ဋတိ - သင့်ပါ၏၊ တသ္မာ – ကြောင့်၊ ဥပစာရသိမာယမေဝ-၌သာ၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဘန်ထိုက်ပါ၏၊ဧတိ(အာဟံသု)။

× × × × × × ×

သမ္မဇ္ဇမေတံ။ ။လာဘ်ရသောနေရာနှင့် အာဂန္တုကဝတ်စသည်ပြုရာတို့ သဘောတူဖြစ်သောကြောင့် လာဘ်ဝေရာက အဝိပ္ပဝါသသိမ်(မဟာသိမ်) ဖြစ်နေလျှင်ထို အလုံးစုံသော ဝတ်များကို သုံးယူဇနာ၌လောက်က ပြုရလိမ့်မည်— ဟု လျှောက်ကြသည်၊ ထိုစကားကို ကြားရသောအခါ မဟာသိဝထေရ်လည်း ဥပစာရသိမ်၌သာ ဝေဘန်ဘို့ရန် သဘောတူတော်မူသည်။

ကတိကာယဘာတိ-ကား၊ သမာနလာဘ ကတိကာယ-တူသောလာဘ်ရှိအောင် ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်အား၊ (“ဒေတိ”ဌ္ဌစပ်၊) တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ သမ္မ ဟုလာ၊ပေ၊ဟောန္တိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ)အာဟ-ဦး၊ တတြ-ထို “ကတိကာယ ဒေတိ” ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧဝံ- သို့၊ ကတိကာ - ကတိကဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ – ပြုထိုက်၏၊ ကေသ္ဝိ ံ-သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ သန္နိပတိတေဟိ-စည်းဝေး ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ – တို့သည်၊ (သာဝေတဗ္ဗံ ဌ္ဌစပ်၊) ယံ ဝိဟာရံ - အကြင် ကျောင်းတိုက်ကို၊ သင်္ကိတုကာမာ-ချီမြှဲခံခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ထာ) သမာနလာဘံ-တူသောလာဘ် ရှိသည်ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊ ဇာ ဏ္ဍာနိ- အလိုရှိကုန်၏၊ တဿ-ထိုကျောင်းတိုက်၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ အသုကောနာမ-ထိုမည်သော၊ ဝိဟာရော - သည်၊ ပေါရာဏကော – ရှေးဌိဖြစ်၏၊ ဇာတိဝါ– သော်ငင်း၊ ဗုဒ္ဓါဓိဝုတ္ထော - ဘုရားရှင်သည် သီတင်းသုံးတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဘုရားရှင် သည် သီတင်းသုံးတော်မူဘူးပြီ၊) ဇာတိဝါ- သော်ငင်း၊ အပ္ပလာဘော-နည်းသော လာဘ်ရှိ၏၊ ဇာတိဝါ-သော်ငင်း၊ ယံကိဉ္စိ– အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ကာရ ဏံ–အကြောင်းကို၊ ဝတ္ဝာ-ပြောပြီး၍၊ တံ ဝိဟာရံ-ကို၊ ဇာမိနာ ဝိဟာရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ ံ-ကွ၊ ကေလာဘံ- တူသောလာဘ် ရှိသည်ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊ သံဃသ-အား၊ ရုစ္စတိ- နှစ်သက်အပ်ပါ၏လော၊ ဇာတိ- သို့၊ တိက္ခတ္တုံ- သုံးကြိမ်၊ သာဝေတဗ္ဗံ– ကြားသိစေထိုက်၏၊ [“ တံ ဝိဟာရံ ၊ပေ၊ ရုစ္စတိ ” ဟူသော စကားကို မည်သည့် ဘာသာဖြင့်မဆို ပြောနိုင်သည်၊]တ္ထောဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကြားသိ စေခြင်းဖြင့်၊ တသ္မိ ံဝိဟာရေ-၌၊ နိသိန္နာပိ- နေသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဇာဓ– ဤကျောင်းတိုက်၌၊ နိသိန္နော၀-နေသည် မည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [လာဘ်အတူ ရသောကြောင့် ထို ကျောင်းတိုက်၌ နေသောပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဤ ကျောင်းတိုက်၌ နေသောပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်တော့သည်-ဟူလို၊] တသ္မိ ံ ဝိဟာရေဝိ-၌လည်း၊ သံယေန-သည်၊ ဝေမေဝ- ဤ အတူသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုထိုက်၏၊ တ္ထောဝတာ– ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဇာဓ – ဤ ကျောင်းတိုက်၌၊ နိသိန္နောပိ – သည်လည်း၊ တသ္မိ ံ – ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ နိသိန္နော၀ – သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ကေသ္ဝိ ံ- တခုသော ကျောင်းတိုက်၌၊ လာဘေ- ကို၊ ဘာဇိယမာနေ- ဝေဘန်အပ် သော်၊ ဇာတရသ္မိ ံ-အခြားကျောင်းတိုက်၌၊ ဌိတသ-တည်သောရဟန်း၏၊ ဘာဂံ- အဖို့ကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကေန–တခုသော၊ ဝိဟာရေန- နှင့်၊ သဒ္ဓိ ံ–ကွ၊ ဗဟူဝိ- ဖြစ်ကုန်သော၊ အာဝါသာ- ကျောင်းတိုက် တို့ကို၊ ကေလာဘာ–တူသောလာဘ် ရှိသည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ–ပြုနိုင်ကုန်၏။

× × × × × × × ×

သမာနလာဘ ကတိကာယ ။ ။ သမာနော + လာဘော ယေသန္တိ သမာန လာဘာ၊ သမာနလာဘာယ-တူသော်လာဘ်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှါ+ကတာ+ ကတိကာ– ကတိကဝတ်တည်း၊ သမာနလာဘကတိကာ–ဝတ်။

ဘိက္ခာပညတ္တိယာတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိဟူသောဒါယကာ၏၊ ပရိစ္စာဂ ပညာပနဋ္ဌာနေ - စွန့်ကြဲအပ်သော ဆွမ်း စသည်ကို ဝတ်တည်ထားရာ အရပ်၌၊ (ဒေတိ)၊ တေနေဝ - ကြောင့်ပင်၊ ယတ္ထ၊ပေ၊ ကရိယန္တိတိ - ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ – ပြီ၊ တဿ- ထို "ယတ္ထ သံယဿ" အစရှိသော ပါဠိရပ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ)၊ ယသ္မိ ဝိဟာရေ- ၌၊ ဣမဿ စိဝရဒါယကဿ– ဤသင်္ကန်းဒါယကာ၏၊ သန္တကံ-သော၊ သံယဿ-ဘို့၊ ပါဂဝတ္တံဝါ-ချက်အပ်သော ဆွမ်းဝတ်သည်မူလည်း၊ ဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ [ဆွမ်းဝတ်ကို ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ဆိုသည်၊ အမြဲ ဆန့်ထောက်နေခြင်း စသည်ကိုလည်း "ပါဂဝတ္တ "၌ သွင်းယူပါ၊ ပါဂဝတ္တန္တိ နိဗ္ဗဒါနံ၊– ဝိမတိ။] ယသ္မိ ဝိဟာရေဝါ-၌မူလည်း၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော ဒါယကာ၏၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ဘောဇေတိ- ဆွမ်းကျွေး၏၊ ယတ္ထဝါ– အကြင် ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ အနေန-၍ သင်္ကန်းဒါယကာသည်၊ အာဝါသော ဝါ-ကျောင်းကိုမူလည်း၊ ကာရိတော-ဆောက်လုပ်စေအပ်ပြီ၊ သလာကဘတ္တာဒိနဝါ - သလာကဘတ် အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ နိဗ္ဗဒါနိ- အမြဲ ဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (အမြဲ ဝတ်တည်ထားအပ်ကုန်ပြီ၊) ["ယသ္မိ ဝါဝိဟာရေ, ယတ္ထဝါ"ဟု ဝိကပ်တဲ့ပြု၍ " အာဝါသောဝါ , သလာကဘတ္တာဒိနိဝါ" ဟု ဝိကပ်တဲ့ပြုပါ။] ပန – ချီးမွမ်းဘွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ ယေန- အကြင် သင်္ကန်းဒါယကာသည်၊ သကလောပိ-သော၊ ဝိဟာရော- ကို၊ ပတိဋ္ဌာပိတော- တည်စေအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို သင်္ကန်းဒါယကာ၌၊ ဝတ္တမ္ပမေဝ - ဓုဝကာရရှိ၏ ဟု ဆိုဘွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဣမေ– ဤ ပါဂဝတ္တ အစရှိသော အမြဲပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့သည်၊ ဓုဝကာရာနာမ-ရတို့မည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို သင်္ကန်းဒါယကာသည်၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းကိုက်၌၊ မယ္ဟံ-၏၊ ဓုဝကာရာ-အမြဲပြုအပ်သော ကောင်းမှု

× × × × × × × ×

ဘိက္ခာ ပညတ္တိယာ။ ။ပညဝိယတိ (ပဋ္ဌပိယတိ) ဇ္ဈောတိ ပညတ္တိ၊ ဘိက္ခာယ+ပညတ္တိ ဘိက္ခာပညတ္တိ–အမြဲ ဆွမ်းဝတ်တည်ထားအပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၊ ဆွမ်းဝတ်ကို ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် မှတ်ပြောသည်၊ ကျောင်းဆောက်ထားရာ ဌာန, အမြဲ ဆေးပစ္စည်း ထောက်ပံ့ထားရာ ဌာန စသည်တို့ကိုလည်း "ဘိက္ခာပညတ္တိ"၌ သွင်းယူပါ။

ဓုဝကာရာ ။ ။ကရိယန္တေတိ ကာရာ၊ ဓုဝံ + ကာရာ ဓုဝကာရာ၊ ဆွမ်းဝတ်, ကွမ်းဝတ်, လဘက်ဝတ်မှစ၍ အမြဲ ကျောင်းဆောက်ထားခြင်း , မိမိကစ၍ တည်ထားအပ်သော ကျောင်းတိုက်၊ ဤသို့ အမြဲပြုအပ်သော ကောင်းမှုများကို "ဓုဝကာရာ" ဟုခေါ်သည်၊ [ယောဇနာဌကား – ပါဂဝတ္တစသည်ကို အရုမကောက်ဘဲ ပါဂဝတ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်ဌာနကို " ဓုဝကာရာ " အရကောက်လေသည်၊ ဣမေတိ– ပါဂဝတ္တာသ ဝတ္တုနဋ္ဌာနာဒယော ဝိဟာရာ၊ ဓုဝေန + ကရိယန္တိတိ ဓုဝကာရာ၊ ဝိဟာရာ။] ဤစကားကို "ယတ္ထ ဓုဝကာရာ ကရိယန္တိ= အကြင် ကျောင်းတိုက်၌ ဓုဝကာရတို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏"ဟူသော ပါဠိတော်စကားဖြင့် စဉ်းစားပါ။

တို့ကို၊ ကရိယန္တိ- ပြုအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ- ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဒမ္မိ- လူပါ၏၊ ဇုတိ ဝါ-သော်၎င်း၊ တတ္ထ-၌၊ ဒေထ-လူပါကုန်၊ ဇုတိဝါ-သော်၎င်း၊ သစေ ဘဏာတိ- အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဗဟူသု- ကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရပ်တို့၌၊ ဓုဝကာရာ-တို့သည်၊ စေပိ ဟောန္တိ- အကယ်၍မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊ (ဝံသတိပိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌၊ ဒိန္နမေဝ – သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ကေသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဗဟုတရာ-သာ၍ များကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဝံသတိ)၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ဒါယကာ၏ အလျောံခံရသော ရဟန်းတို့သည်၊)ဝတ္တာမ့်- ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိ)၊ တုမှာကံ - သင်ဒါယကာတို့၏၊ ဓုဝကာရေ – အမြဲပြုအပ်သော ကောင်းမှုရှိရာကျောင်း၌၊ ဝါ - တွင်၊ [ဤနေရာ၌ ဓုဝကာရအရ ကျောင်းကို အရကောက်မှသင့်မည်၊] ကတ္ထ - တခုသောကျောင်း၌၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ဗဟု - များကုန်၏၊ ကတ္ထ-၌၊ (ဘိက္ခူ) အပ္ပကာ- နည်းကုန်၏၊ ဇုတိ- သို့၊ (ဝတ္တာမ့်)၊ ဘိက္ခုဂဏနာယ - ရဟန်းတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ဂဏ္ဌထ - ယူပါကုန်၊ ဇုတိ - သို့၊ သစေ ဝဒတိ- အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ တထာ- ထို လျှောက်အပ်သည့်အတိုင်း၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဘန်၍၊ ဂဏ္ဌိတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ။

စ- ဆက်၊ တ္ထေ- ဤ လှူဘွယ်ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ဝတ္ထ ဘေသဇ္ဇာဒိ - အဝတ်, ဆေးအစရှိသော လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို၊ အပ္ပကမ်ိ-အနည်းငယ်ကိုလည်း၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဘာဇိယတိ-ဝေဘန်အပ်၏၊(ဝေဘန်နိုင်၏၊ ဖြတ်၍ ခွဲခြမ်း၍ ဝေဘန်လို့ဖြစ်၏၊) ပန-ကား၊ မဇ္ဈောဝါ-ညောင်စောင်းသည်သော်၎င်း၊ ပိဌကံဝါ-အင်းပျဉ်သည်သော်၎င်း၊ ကေမေဝ-တခုထည်းသည်သာ၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ့၊(ဝံသတိ)၊ တံ - ထို ဒါယကာကို၊ ပုစ္ဆိတ္ဝာ - မေးမြန်း၍၊ ယဿ ဝိဟာရဿဝါ - အကြင်ကျောင်းတိုက်ဘို့သော်၎င်း၊ ကေဝိဟာရေပိ – တခုသော ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ ယဿ သေနာသနဿဝါ - အကြင် ကျောင်းဘို့သော်၎င်း၊ သော - ထို ဒါယကာသည်၊ ဝိစာရေတိ-စိမံ၏၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ (ထိုကျောင်း၌၊) ဒါတဗ္ဗံ– ပေးရာ၏၊ အသုကဘိက္ခု – ထို မည်သောရဟန်းသည်၊ ဂဏှာတု – ယူပါလော၊ ဇုတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ ဂဏ္ဌိတုံ) ဝဋ္ဋတိ။

မယ္ဟံ-၏၊ ဓုဝကာရေ-၌၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဇုတိ- သို့၊ ဝတ္ဝာ-လျှောက်၍၊ အဝိစာရေတ္ဝာဝ–မစိမံမူ၍သာ၊ အထဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ သံယဿာပိ–အားလည်း၊ ဝိစာရေတုံ- ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ - ၏၊ [“ဝိစာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ”အရ စိမံပုံကိုပြလို၍ “ဝံ ပန”စသည်ကိုမိန့်၊] ပန- ဆက်၊ ဝေံ-သို့၊ (သံယေန-သည်၊) ဝိစာရေတဗ္ဗံ–စိမံထိုက်၏၊ (ကိ)၊ သံယတ္ထေရဿ-၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာကျောင်း၌၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ တဿ- ထို သံယာ့ထေရ်၏၊ သေနာသနံ–အိပ်ရာနေရာသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ - ပြည့်စုံသည်၊ သစေ ဟောတိ - အံ့၊ (ဝံသတိ)၊

ယတ္ထ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ (သေနာသနံ) နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ တတ္ထ-၌၊ ဒါတမ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မယ္ဟံ-တပည့်တော်၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာကျောင်း၌၊ သေနာသန ပရိဘောဂဘဏ္ဍံ-ကျောင်း အသုံးအဆောင်ဘဏ္ဍာသည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဧတိ, သဧစ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ဒါတမ္ဗံ-ရာ၏၊ ("ဧတိ ဝိစာရေတမ္ဗံ"ဟု ပြန်လှည့်။)

သံယဿဒေတိတိ-ကား၊ ဝိဟာရံ- သို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ-ဝင်ပြီး၍၊ ဧမာနိစိဝရာနိ- တို့ကို၊ သံဃဿ- အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဧတိ - ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေတိ - အံ့၊ သမ္မုခီဘူတေနာတိ-ကား၊ ဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမ၌၊ ဌိတေန-တည်သော၊ သံဃေန-သည်၊ ယဇ္ဈံ- ခေါင်းလောင်း စသည်ကို၊ ပဟရိတ္ဝာ - တီးခတ်ပြီး၍၊ ကာလံ-သင်္ကန်းဝေခိုန်ကို၊ ဃောသေတ္ဝာ-ကြွေးကြော်ပြီး၍၊ ဘာဇေတမ္ဗံ-ဝေဘန်ရာ၏၊ [ကထိန်အာနိသင်ရရာဇေတ် မဟုတ်သောကာလ၌ လှူသောကြောင့် သမ္မုခီဘူတသံဃာက ဝေယျရသည်၊] သိမဋ္ဌဿ - ဥပစာရသီမ် အတွင်း၌ တည်သော၊ အသမ္ပတ္တသာပိ-မရောက်လာသော ရဟန်း၏လည်း၊ (ဝေစုဝေရာသို့ မရောက်လာသော ရဟန်း၏လည်း၊)ဘာဂံ- အဖို့ကို၊ ဂဏ္ဍန္တော- ယူသော ရဟန်းကို၊ နဝါရေတမ္ဗော - မတားမြစ်ထိုက်၊ ဝိဟာရော - သည်၊ မဟာ - ကျယ်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝတ္ထေသု-သင်္ကန်းလျာအဝတ်တို့ကို၊ ဒိယျမာနေသု - ပေးဝေအပ်ကုန်စဉ်၊ အလသဇာတိကာ-ပျင်းသူ၏အဖြစ်ဟူသောသဘောရှိကုန်သော၊မဟာထေရာ-ဝါ ၂၀ကျော်ပြီး ဧထေရ်ကြီးတို့သည်၊ ပစ္ဆာ - မှ၊ အာဂန္ဆန္တိ - ရောက်လာကုန်အံ့၊ ဘန္တေ- တို့၊ ဝိသတိဝဿာနံ-ဝါ ၂၀ ရသော ထေရ်တို့အား၊ ဒိယျတိ - ပေးဝေအပ်ပါ၏၊ (ပေးဝေနေပါ၏)၊ တုမှာကံ-ဝါ ၂၀ ကျော်ပြီးသော အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဌိတိကာ-တည်စဉ်သည်၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်သွားပါပြီ၊ ဧတိ-သို့၊ နဝတ္တဗ္ဗာ - မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ထပေတ္ဝာ-ရပ်ထား၍၊ တေသံ - ထို ထေရ်ကြီးတို့အား၊ ဒတ္ဝာ-ပေးပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဌိတိကာယ-တည်ကြောင်း အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒါတမ္ဗံ၊ [ဌိတိကာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အာသုကဝိဟာရေ - ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဗဟုံ-စွာ၊ စိဝရံ- သည်၊ ဥပ္ပန္နံ ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ ဧတိ-ဤသို့၊ သုတ္ဝာ-ကြား၍၊ ယောဇနန္တရိက ဝိဟာရဒေဝီ - တယူဇနာ ကွာခြားသော ကျောင်းတိုက်မှလည်း၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အာဂန္ဆန္တိ-လာကုန်အံ့၊ သမ္ပတ္တာသမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာ ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဌိတဋ္ဌာနဒတာ-တည်ရာအရပ်မှ၊ (တည်ရာအစဉ်မှ၊) ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ဒါတမ္ဗံ-ရာ၏၊ အသမ္ပတ္တာနံဝိ-မရောက်လာသေးကုန်သော်လည်း၊(ဝေစုဝေရာသို့ မရောက်လာသေးကုန်သော်လည်း၊) ဥပစာရသီမံ - သို့၊ ပဝိဋ္ဌာနံ - ဝင်ပြီးသော ရဟန်းတို့ဘို့၊ အန္တောဝါသိကာဒိသု - အန္တောဝါသိက အစရှိသူတို့သည်၊ ဂဏ္ဍ

နွေသု-ကိုယ်စား ယူကုန်လသော်၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ- ပေးထိုက်သည်သာ၊ ဥပစာရ သိမာယ-၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတာနံ-တည်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ–တို့ဘို့၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊(အနွေဝါသိကစသူတို့က ပြောကုန်အံ့၊) နဒါတဗ္ဗံ-မပေးထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ ဥပစာရသိမံ-သို့၊ သြက္ကန္တေဟိ-သက်ရောက် သောရဟန်းတို့နှင့်၊ ကောဗ္ဗါ- တစပ်ထည်းစပ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ အတ္တာနော-၏၊ ဝိဟာရဋ္ဌါနရဝါ-ကျောင်းတိုက်၏ တံခါးဦးသော်၎င်း၊ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ဝါ–ကျောင်းတိုက်တွင်းဦးသာလျှင်ဟသော်၎င်း၊ သစေဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ပရိသဝသေန - ပရိသတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိမာ- ဥပစာရသိမ်သည်၊ ဝန္ဒိတာနာမ-တိုးပွားသည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ သံဃနဝကဿ-သံဃနော ရဟန်းအား၊ (ဧဝစုယူဘို့ရန် လာသော သံဃာတို့တွင် အငယ်ဆုံး ရဟန်းအား၊)ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ - သည်သာ၊ ပန - ဗျတိရိတ်၊ ဒုတိယဘာဂေ - ဒုတိယအဘို့သည်၊ ထေရာသနံ - ထေရ်ကြီး၏ နေရာသို့၊ အာရုဠ္ဍ–တက်ရောက်ပြီးလသော်၊ အာဂတာနံ - နောက်မှ ရောက်လာသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ ပဌမဘာဂေါ-သည်၊ နပါပုဏာတိ၊ ဒုတိယဘာဂတော-မှ၊ ဝဿဂ္ဂေန–ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊(ဝါစဉ်အားဖြင့်)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏။

ကေသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒသ-တကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်အံ့၊ ဒသ-ဆယ်ထည်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ- သင်္ကန်းလျာ အဝတ်တို့ကို၊ သံဃသ- အား၊ ဒေမ–ကုန်၏၊ ဇုတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ပါဠိဋ္ဌကို-အသီးအသီး၊ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ-ဝေဘန်ထိုက်ကုန်၏၊သဗ္ဗာနေဝ-

× × × × × × ×

ပရိသဝသေန သိမာ။ ။တောင်ဘက်ကျောင်းတိုက်၌ သင်္ကန်းလျာ အဝတ်တွေ ဝေစရာ များစွာရှိ၏– ဟု ကြားသောကြောင့် မြောက်ဘက် ကျောင်းတိုက်က ရဟန်း များသည် သင်္ကန်းဝေချိန်ကို မှန်း၍ လာနေကြရာ သင်္ကန်းဝေသော နေရာနှင့် ထို မြောက်ဘက် ကျောင်းတိုက်က သံဃာများ တဆက်ထည်း ဖြစ်နေသည်၊ ထိုသို့ဖြစ်နေ ရာ၌ အချို့ရဟန်းများသည် သူတို့ ကျောင်းတိုက်၏ တံခါးပေါက်မှာ ရှိနေသေး၍ တချို့က ကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာပင် ရှိနေသေးစေကာမူ ထေရ်စဉ်ဝါစဉ် ရောက်လာ သောအခါ ထိုရဟန်းများအတွက် အစားယူမည့်သူရှိက ပေးရမည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း- သံဃာချင်း ဆက်နေသည့်အတွက် တောင်ဘက်ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာသည် မြောက် ဘက် ကျောင်းတိုက်တွင်းတိုင်အောင် ကျယ်ပြန့်သွားသောကြောင့်တည်း။

ဒုတိယဘာဂေ၊ပေ၊အာရုဠ္ဍေ။ ။ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရုဠ္ဍေတိ- ယာဝသံဃနဝကာ ကေဝါရံ သဗ္ဗေသံ ဘာဂံ ဒတ္ဝာ စီဝရေ အပရိက္ခိတ္တေ ပုန သဗ္ဗေသံ ဒါတုံ ဒုတိယဘာဂေ ထေရဿ ဒိန္နေတိ အတ္ထော၊–ပဌမအကြိမ် အဖြစ်ဖြင့် အားလုံး ဝေပြီ နောက် သင်္ကန်းမကုန်သေး၍ ဒုတိယအကြိမ် အဖြစ်ဖြင့် ထပ်၍ဝေဘို့ရန် ထေရ် ကြီးအား ပေးအပ်ပြီးသော်၊—ဗိမတ်။

အလုံးစုံသော သက်နှံးလျာ အဝတ်တို့သည်ပင်၊ အမှာကံ - ငါတို့ ဆယ်ပါး၏ (အထံသို့၊)ပါပုဏ္ဏာန္တိ-ကုန်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဂဟေတွာ-တာပေါင်းထည်း ယူ၍၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အုံ၊ (ဝံ သတိ)၊ ဒုပ္ပါဝိတာနိ စေဝ-မကောင်းသဖြင့် ရောက်စေအပ်ကုန်သည်ရှင်း၊ ဒုဂ္ဂဟိတာနိစ - မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ကုန်သည်ရှင်း၊(ဟောန္တိ)၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ-ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ သံဃိကာနေဝ- သံဃိကတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပန-အနွယ၊ ကံ - တထည်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဇာဒံ-ဤသက်နှံးလျာအဝတ်သည်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရား တို့၏ (အထံသို့၊) ပါပုဏာတိ - ရောက်ပါ၏၊ ဇာတိ - ဤသို့ လျှောက်၍၊ သံဃ ထွေရဿ-အား၊ ဒတွာ-၍၊ သေသာနိ-ကြွင်းသော သက်နှံးလျာ အဝတ်တို့သည်၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏(အထံသို့)၊ပါပုဏန္တိ-ရောက်ပါကုန်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဂဟေတုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ကေမေဝ - တထည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုံ- ကို၊ သံဃဿ- အား၊ ဒေမ-လ္လုပါကုန်၏၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှောံ၍၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူလာကုန်အုံ၊ အဘာဇေတွာဝ-မဝေဘန်မူ၍သာ၊ အမှာကံ-ငါတို့ ၁၀ ပါး၏အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဏှန္တိ-ကုန်အုံ၊ ဒုပ္ပါဝိတဘွေဝ-မကောင်းသဖြင့်ရောက်စေအပ်သည်ရှင်း၊ ဒုဂ္ဂဟိတဘွ- မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည်ရှင်း၊(ဟောတိ)၊ ပန- အနွယ၊ သတ္ထုံကေန - ဒါးငယ်ဖြင့်သော်ရှင်း၊ ဟလိဒ္ဒိအာဒိနာဝါ - နန္ဒင်း အစရှိသည်ဖြင့် သော်ရှင်း၊ လေခံ- အရေးအသားကို၊ ကတွာ- ပြုပြီး၍၊ ကံ- သော၊ ကောဋ္ဌာသံ-အစုကို၊ (ပါပေတွာ-ဌ်စပ်၊) ဇာမံ ဌာနံ- ဤအရပ်သည်၊ တုမှာကံ- တို့အား၊ ပါပုဏာတိ- ၏၊ ဇာတိ- ဤသို့လျှောက်၍၊ သံဃထွေရဿ-၏(အထံသို့)၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေပြီး၍၊ သေသံ (ဌာနံ)- သည်၊ အမှာကံ ပါပုဏာတိ၊ ဇာတိ- ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန– ဗျတိရိက်၊ ဝတ္ထဿေဝ–၏ပင်၊ ယံ ပုပ္ပံဝါ-အကြင်ပန်းပွင့်သည်ရှင်း၊ (ယာ) ဝလိဝါ - အကြင် အတွန့်သည်ရှင်း၊(အတ္ထိ)၊ တေန-ထိုပန်းပွင့်ဖြင့်၊ (ထိုအတွန့်ဖြင့်၊) ပရိစ္ဆေဒံ- အပိုင်းအခြားကို၊ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊[နန္ဒင်းစသည်ဖြင့် အပိုင်းအခြားပြုသကဲ့သို့ အဝတ်တွင်ပါသော ပန်းပြေံ သို့မဟုတ်-အတွန့်များဖြင့် အပိုင်းအခြားမလုပ်ပါနှင့်-ဟူလို၊] ကံ-တမြှင်သော၊

× × × × × × ×

ဒုပ္ပါဝိတ, ဒုဂ္ဂဟိတ ။ ။ သက်နှံးဝေရာဇ္ဇ ၁၀ ပါးကို တထည်စီဝေမှ ဝေသူ့ဘက်က ကောင်းစွာဝေရာရောက်သည်၊ ထိုသို့ ဝေသည်ကို ယူမှလည်း ယူသူ့ဘက်က ကောင်းစွာယူရာရောက်သည်၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ "၁၀ ထည်လုံး ငါတို့အား ရောက်၏" ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ယူလိုက်လျှင် ဝေသူကလည်း ဒုပ္ပါဝိတ–မကောင်းသဖြင့် ရောက်စေအပ်သည် မည်၏၊ ထိုသို့ဝေသည်ကို လက်ခံယူသူကလည်း ဒုဂ္ဂဟိတ-မကောင်းသဖြင့် ယူရာရောက်သည်၊"အဝေလည်း မမြော်က်, အယူလည်း မမြော်က်"ဟူလို၊ ထိုသို့ ဒုပ္ပါဝိတ ဒုဂ္ဂဟိတဖြစ်သော်ကြောင့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျှမဖိုင်ဘဲ သံဃိကဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသည်။

တန်နံ- ချည်မြှင်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ– ထုတ်ဆောင်၍၊ ဇုဒံဌာနံ–သည်၊ တုမှာကံ ပါပုဏာတိ၊ ဇုကံ- ဤသို့လျှောက်၍၊ သံယတ္တေရဿ ဒတ္ဝာ, သေသံ (ဌာနံ)-သည်၊ အမှာကံ ပါပုဏာတိ၊ ဇုတိ - ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ ဂဏ္ဌန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတ်) ဝန္ဒတိ၊ ခလ္လံခလ္လံ-အပိုင်းအပိုင်းကို၊ ဆိန္ဒိတ္ဝာ- ဖြတ်ပြီး၍၊ ဘာဇိယမာနံ-ဝေဘန်အပ်သော သင်္ကန်းလျှာအဝတ်သည်၊ ဝန္ဒတိယေဝ–သည်သာ။

ကေဘိက္ခုကေ– တပါးသော ရဟန်းရှိသော၊ ဝိဟာရေ- ၌၊ သံယဿ-အား၊ ဝါ-ဘို့၊ စိဝရေသု- တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု- ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (သံဃိက စိဝရုပ္ပါဒကထာဝယ် "အဓိဋ္ဌာတုံ" ၏အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊) သောဘိက္ခု-သည်၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းတို့သည်၊ မယှံ - ငါ၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာန္တိ - ကုန်၏၊ ဇုတိ– ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်၍၊ သစေ ဂဏှာတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ – ကောင်းစွာ ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုဂ္ဂဟိတဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒ္ဝိတိကာ-တည်ရာအစဉ်သည်၊ နတ္ထိတိ-မတည်၊ ဧကေကံ–တထည်တထည်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ–ထုတ်ဆောင်၍၊ ဇုဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ မယှံ ပါပုဏာတိ၊ ဇုတံ - ၍၊ သစေ ဂဏှာတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒ္ဝိတိကာ-သည်၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ တတ္ထ–ထို ဒ္ဝိတိကာ တည် မတည် နှစ်မျိုးတွင်၊ ဒ္ဝိတိကာယ-သည်၊ အဋ္ဌိတာယ-မတည်လသော်၊ ပုန-ဖန်၊ အညဿိံ-သော၊ စိဝရေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ- လသော်၊ ကော- သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ သဗ္ဗေ အာဂန္ဆတိ- ဒံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဇ္ဈေ - အလယ်၌၊ ဆိန္ဒိတ္ဝာ- ၍၊ ဒ္ဝိဟိပိ - နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူရာ၏၊ ဒ္ဝိဘိကာယ- သည်၊ ဒ္ဝိတာယ-လသော်၊ ပုန–ဖန်၊ အညဿိံ စိဝရေ ဥပ္ပန္နေ၊ နဝကတရော - သိတင်းငယ်သည်၊ သဗ္ဗေ အာဂန္ဆတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဒ္ဝိတိကာ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်သို့၊ ဩရောဟတိ-သက်၏၊ [နောက်မှရောက်လာသော သိတင်းငယ်ရသည်– ဟူလို၊] ဝုဍ္ဎတရော- သိတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေ အာဂန္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒ္ဝိတိကာ-သည်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ အာရောဟတိ-တက်၏၊ [ထေရ်ကြီးရှေ့သည်–ဟူလို၊] အညော– အခြားသော ရဟန်းသည်၊ အထနုတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အတ္တနော-၏ (အထံသို့)၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပန-ဆက်၊ သံယဿ ဒေမာတိဝါ– ဟူ၍သော်၎င်း၊ ဘိက္ခုသံယဿ ဒေမာတိဝါ-ဟူ၍သော်၎င်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သံဃံ-ကို၊ အာမသိတ္ဝာ– သုံးသပ်၍၊ ဒိန္နံ–လှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ပံသုကူလိကာနံ–ပုံသုကူ ဓုတင်ဆောင်ရဟန်းတို့အား၊ နဝန္ဒတိ-မအပ်၊ (ကသ္မာ)၊ ဂဟပတိစိဝရံ ပဋိက္ခိပါမိ ပံသုကူလိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိတိ-ဟူ၍၊ ("ဂဟပတိစိဝရကို ပယ်ပါ၏၊ ပံသုကူဓုတင်ကို ဆောင်ပါ၏" ဟူ၍၊) ဝုတ္တတ္တာ – ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန- ဆက်၊ အကပ္ပိယတ္တာ–

အကပ္ပိယ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (နဝန္ဒတိ- မအပ်သည်ကား၊) န- မဟုတ်၊ ဘိက္ခု သံယေန-သည်၊ အပဒလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဒိန္နံပိ—ပေးအပ်သော သင်္ကန်းကို လည်း၊ (ပံသုကူလိကေဟိ) နဂဟေတဗ္ဗံ - မယူထိုက်၊ ပန- အနွယ၊ ဘိက္ခု— သည်၊ အတ္တာနော-၏၊ ယံ သန္တကံ—အကြင် ဥစ္စာဖြစ်သောသင်္ကန်းကို၊ ဒေတိ-၏၊ တံ—ထိုသင်္ကန်းသည်၊ ဘိက္ခု ဒတ္တိယံနာမ— ရဟန်းသည် ပေးအပ်သော သင်္ကန်း မည်သည်၊ (ဟုတ္တာ ပံသုကူလိကာနံ) ဝန္ဒတိ၊ [ဂဟပတိစီဝရ မဟုတ်သော ကြောင့် အပ်သည်၊] ပန — ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ ပံသုကူလံ - ပံသုကူသင်္ကန်းသည်၊ နဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ — ဤသို့ ပံသုကူ မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဓုတင်္ဂံ - ဓုတင်သည်၊ နဘိဇ္ဈတိ- မပျက်၊ [အဋ္ဌ.စာ၌ "နဘိန္ဒတိ"ဟု ရှိ၏၊ ထို သင်္ကန်းက ပံသုကူဓုတင်ကို မဖျက်ပါ-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနံ ဒေမ,ထေရာနံ ဒေမာတိ — ဟူ၍၊ ဝုတ္တော- လျှောက်အပ်သော်၊ ပံသုကူလိကာနမ္ပိ - အားလည်း၊ ဝန္ဒတိ၊ ဇုဒံ ဝတ္ထံ-ကို၊ သံယသ-အား၊ ဒေမ၊ဇုမိနာ-ဤအဝတ်ဖြင့်၊ ဥပါဟနတ္ထဝိက၊ပေ၊ အံသဗဒ္ဓကာဒိနိ – ဘိနပ်အိတ် , သပိတ်အိတ် , အာယောဂပတ်, ပခုံးလွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ကာရာပေန္တော- ပြုစေတော်မူပါကုန်၊ ဇုတိ — ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နမ္ပိ—လွှအပ်သော အဝတ်သည်လည်း၊ (ပံသုကူလိကာနံ) ဝန္ဒတိ။

ပတ္တာဒိဝီကာဒိနံ-သပိတ်အိတ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှါ၊ ဒိန္နာနိ- လွှအပ်သော အဝတ်ဘို့သည်၊ ဗဟူနိပိ- ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်အံ့၊ စီဝရတ္ထာယပိ- သင်္ကန်းအကျိုးငှါလည်း၊ ပဒါတုံ-လောက်ကုန်အံ့၊ တတော- ထိုအဝတ်တို့မှ၊ စီဝရံ-ကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ ပါရုပိတုံ-ခြုံခြင်းငှါ၊ (ပံသုကူလိကာနံ) ဝန္ဒတိ၊[ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့အား သင်္ကန်းချုပ်ကောင်းပါ၏-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ သံယော-သည်၊ ဘာဇိတာတိရတ္တာနိ-ဝေဘန်အပ်ပြီးသောအဝတ်မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတ္တာ-၍၊ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှါ၊ သစေ ဘာဇေတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ တတော-ထိုအဝတ်မှ၊ ဂဟေတုံ(ပံသုကူလိကာနံ)နဝန္ဒတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သာမိကေဟိ- အလှူရှင်တို့သည်၊ ဝိစာရိကမေဝ-စီမံအပ်သည့်အတိုင်းသာ၊(စီမံအပ်သော ဘိနပ်အိတ်စသော ပရိက္ခရာအတိုင်းသာ၊)[ဝိစာရိတမေဝါတိ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိနမတ္ထာယ ဝိစာရိတမေဝ။

× × × × × × ×

ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝန္ဒတိ။ ။"တုယ္ဘံ ဒေမ"ဟု မဆိုသည့်အတွက် ဂဟပတိစီဝရ မဖြစ်သောကြောင့် ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့အား အပ်၏ – ဟု သာရတ္ထ ဖွင့်၏၊ ထို အကြောင်းပြချက်ကို ဝိမတိ မကျေနပ်၍ " စဉ်းစားထိုက်သည် " ဟု ဆိုခဲ့လေသည်၊ [ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝန္ဒတိတိ ဣဒ္ဓေ-"တုယ္ဘံ ဒေမာ"တိ အဝုတ္တတ္တာတိ ကာရဏာ ဝဒန္တိ၊ ယဒိ ဧဝံ " သံဃဿ ဒေမာ "တိ ဝုတ္တေပိ ဝဋ္ဋေယျ၊ " ဘိက္ခူနံ ဒေမ, ထေရာနံ ဒေမ, သံဃဿ ဒေမာ"တိ ဝစနတော ဘေဒေါ နဒိဿတိ၊ (စကဉ္ဇအသုံးအနှုန်းအဉ်းဖြင့် ကွဲပြဉ်းမှုမထင်၊) ဝိမံသိတဗ္ဗ မေတ္ထ ကာရဏာ၊—ဝိမတိ။]

ဋီကာ။] ပံသုကူလိကာနံ ဝန္ဒတိ၊ ဇုတရံ- စိမံအပ်သည်မှ တပါးသော အပိုဖြစ်သော အဝတ်သည်၊ နံ(ဝန္ဒတိ။)

ပံသုကူလိကသံယသ-ပံသုကူခုတင်ဆောင်သံယာအား၊ ဓမကရဏပဒ္ဒာဒီနံ-ဓမကရိဏ် အဝတ်အစရှိသည်တို့၏၊ (ဓမကရိဏ် ပြုလုပ်ဘို့ရန် အဝတ်အစရှိသည်တို့၏၊) အတ္ထာယ-ငှါ၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဇုတိ- သို့၊ ဝုတ္တောပိ- သော်လည်း၊ ဂဟေတုံ (ပံသုကူလိကာနံ) ဝန္ဒတိ၊ ပရိက္ခာရောနာမ - ပရိက္ခရာမည်သည်ကို၊ (ဓမကရိဏ်စသော အသုံးအဆောင်မည်သည်ကို၊) ပံသုကူလိကာနံပိ - တို့၏ (အတွက်လည်း၊)ဇုန္တိ တဇ္ဇော-အလိုရှိထိုက်၏၊ တတ္ထ- ထိုပရိက္ခရာတို့တွင်၊ ယံ-အကြင်အဝတ်သည်၊ အတိရေကံ-ပိုသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုအဝတ်ကို၊ စီဝရေပိ-ဌိလည်း၊ ဥပနေတုံ- ကပ်ဆောင်ခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ၊ သုတ္တံ- ချည်ကို၊ သံယသ-အား၊ ဒေန္တိ - ကုန်အံ့၊ ပံသုကူလိကေဟိပိ - တို့သည်လည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗံ - ခံယူနိုင်၏၊ အယံ - ကား၊ တာဝ - စွာ၊ (ဥပစာရုသိမ်ပြင်ဘက်က လှူအပ်သောသင်္ကန်းမှ ရှေးဦးစွာ၊) ဝိဟာရံ- သို့၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ ဇုမာနိစီဝရာနိ သံယသ ဒမ္မိတိ-ဟူ၍၊ ဒိန္နေသု- လှူအပ်သောသင်္ကန်းတို့ဌ၊ ဝိနိစ္ဆယော- တည်း။

ပန-ကား၊ ဗဟိ-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပဌ၊ အန္တဝါနပ္ပဋိပန္နေ-အတွင်းရှည်သော ခရီးကို သွားနေကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သံယသဒမ္မိတိ- ဟူ၍၊ သံယတ္ထေရသဝါ- အားသော်ငင်း၊ သံယနဝကသဝါ- သံယနော ရဟန်းအားသော်ငင်း၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ ယောဇနံ-တယူဇနာတိုင်တိုင်၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ပရိသာ-သည်၊ ဌိတာ-တည်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ကေဗဒ္ဓါ-တစပ်ထည်း စပ်နေသည်၊ (၁၂ တောင် အတွင်း ဆက်စပ်နေသည်၊)စေ(ဟောတိ)-အံ့၊(ဝေံသတိ)၊ သမ္မေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ (အထံသို့၊)ပါပုဏာတိ၊ ပန-ဗျာဘိရိက်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဒွါဒသဟိ ဟတ္ထေဟိ-၁၂ တောင်တို့ဖြင့်၊ ပရိသံ-သို့၊ အသမ္ပတ္တာ-မရောက်ကုန်၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့၊) နပါပုဏာတိ။

ဥဘတောသံယသ ဒေတိတိ ဇ္ဈေ- ဌ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဥဘတောသံယသ ဒမ္မိတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တောပိ- လျော်အပ်သော်ငင်း၊ ဒွိဓာသံယသ-နှစ်ဖြာဖြစ်သော သံယာအား၊ ဒမ္မိ-လှူပါ၏၊ ဒွိန္နံ-နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ သံယာနံ-တို့အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဘိက္ခုသံယသစ- အားငင်း၊ ဘိက္ခုနိသံယသစ-အားငင်း၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တောပိ-သော်ငင်း၊ ဥဘတော သံယသ-အား၊ ဒိန္နဧဝ-လှူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဥပမုံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဒွေဘာဂေ- နှစ်ဖို့တို့ကို၊

× × × × × × × ×

ဥပမုံဒါတဗ္ဗံ။ ။ဥပမုံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ယံ ဥဘတော သံဃသ ဒိန္နံ၊ တတော ဥပမုံ ဘိက္ခူနံ, ဥပမုံ ဘိက္ခုနိနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သစေပိ ဧကော ဘိက္ခု ဟော့တိ ကောဝါ ဘိက္ခုနိ၊ အန္တမသော အနုပသမ္ပန္နသာ့ပိ ဥပမုမေဝ့ ဒါတဗ္ဗံ၊-ဋီကာ့။

သမေ-ညီမျှသည်တို့ကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ ကော- တဖို့စိကို၊ ဒါတမ္ဘော- ပေးထိုက်၏၊ ဉာဏတောသံယဿစ-အားၵင်း၊ တုယ္ဟဿ-အရှင်ဘုရားအားၵင်း၊ ဒမ္မိ ဏ္ဍတိ,ဝုတ္တော-သော်၊ ဒသဒသ-တကျိပ်တကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူစ- ရဟန်းယောကျ်ားတို့သည်ၵင်း၊ ဘိက္ခုနိယောစ- ရဟန်းမတို့သည်ၵင်း၊ သစေ ဟောန္တိ - ကုန်အံ့၊ (ဝံသတိ၊) ကေဝိသတိ-နှစ်ဆဲ့တဖို့သော၊ ပဋိဝိသေ-အဖို့တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ကော-တဖို့ကို၊ ပုဂ္ဂလဿ- အား၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ဒသ – ၁၀ ဖို့တို့ကို၊ ဘိက္ခုသံယဿ– အား၊(ဒါဘဗ္ဘာ)၊ ဒသ- ၁၀ ဖို့တို့ကို၊ ဘိက္ခုနိသံယဿ - အား၊ (ဒါတဗ္ဘာ)၊ ယေန- အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပုဂ္ဂလိကော- ပုဂ္ဂလိကအဖို့ကို၊ လဒ္ဓေါ - ရအပ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ သံယဒေတာပိ - သံယာ့အထံမှလည်း၊ အတ္တနော– ၏၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဂဟေတုံ-ငှါ၊ လဘတိ-၏၊ ကဿာ-နည်း၊ ဉာဒးတာ သံယဂ္ဂဟဏေန-ဉာဒးတာသံယဿဒွါဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊

ဉာဘတောသံယဿစ- အားၵင်း၊ စေတိယဿစ- စေတီတော်အားၵင်၊ ဒမ္မိ– ၏၊ ဏ္ဍတိ-သို့၊ ဝုတ္တော်-လျောက်အပ်သော်လည်း၊ သေဝနယော–တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ဏ္ဍဝ-ဤနည်း၌၊ စေတိယဿ-စေတီတော်၏(အထံသို့)၊ သံယတော-သံယာ့အထံမှ၊ ပါပုဏာနကောဋ္ဌာသော နာမ-ရောက်ထိုက်သော အဖို့မည်သည်၊ နတ္ထိ – မရှိတော့၊ ကေပုဂ္ဂလဿ–၏ (အထံသို့)၊ ပတ္တကောဋ္ဌာသသမော၀-ရောက်အပ်သော အဖို့နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သေး၊ ကောဋ္ဌာသော - သည်၊ ဟောတိ၊(စေတီတော်မှာ တဖို့သာရ၏-ဟူလို။)

ပန-ကား၊ ဉာဘတော သံယဿစ-အားၵင်း၊ တုယ္ဟံစ-အားၵင်း၊ စေတိယဿစ-အားၵင်း၊ (ဒမ္မိ) ဏ္ဍတိ - သို့၊ ဝုတ္တော- သော်၊ ဒွါဒိသတိ – နှစ်ဆဲ့နှစ်ဖို့သော၊ ကောဋ္ဌာသေ- အဖို့တို့ကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ ဒသ– ၁၀ ဖို့တို့ကို၊ ဘိက္ခူနံ- တို့အား၊ (ဒါတဗ္ဘာ)၊ ဒသ- တို့ကို၊ ဘိက္ခုနိနံ - တို့အား၊ (ဒါတဗ္ဘာ)၊ ကော- တဖို့ကို၊ ပုဂ္ဂလဿ - အား၊ (ဒါတဗ္ဘော)၊ ကော- ကို၊ စေတိယဿ- အား၊ ဒါတဗ္ဘော၊ တတ္ထ- ထို သံယာ, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီတော်တို့တွင်၊ ပုဂ္ဂလော- သည်၊ သံယတောပိ– မှလည်း၊ အတ္တနော- ၏၊ ဝဿဂ္ဂေန - အားဖြင့်၊ ပုန - ဖန်၊ ဂဟေတုံ လဘတိ၊ စေတိယဿ-၏(အထံသို့)၊ ကောယေ၀-တဖို့သည်သာ၊ (ပါပုဏာတိ)။

[ဉာဘတောသံယာ မူတည်သောနည်းကို ပြုပြီး၍ ဘိက္ခုသံယာ မူတည်သောနည်းကို ပြုလိုသောကြောင့် " ဘိက္ခု သံယဿစ " စသည်ကိုမိန့်၊] ပန – ကား၊ ဘိက္ခုသံယဿစ-အားၵင်း၊ ဘိက္ခုနိနံစ- တို့အားၵင်း၊ ဒမ္မိ- ၏၊ ဏ္ဍတိဝုတ္တော–

× × × × × × × ×

ဘိက္ခုသံယဿစ ဘိက္ခုနိနံစ။ ။ဤလျှနည်း၌ ဘိက္ခုနိများအတွက် ဥပစာရသိမ်၌ ရှိသမျှကိုရောတွက်၍ ဝေစုပေးရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ပေးရလျှင် ဘိက္ခုသံဃာဘက်၌ ဘိက္ခုတို့ကို ရောတွက်မှ ဝေစုညီမျှဘွယ်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်"ဘိက္ခုသံဃဿ"ဟု ဆိုခဲ့သော်လည်း

လျောက်အပ်သော်၊ မဇ္ဈေ - အလယ်၌၊ ဘိန္ဒိတွာ - ခွဲ၍၊ နဒါတဗ္ဗံ - မပေးရာ၊ ဘိက္ခူစ- တို့ကိုဂုဏ်း၊ ဘိက္ခုနိယောစ - တို့ကိုဂုဏ်း၊ ဂဏှောတွာ – ရေတွက်ငြားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုသံယဿစ-အားထုတ်း၊ ဘိက္ခုနိနံစ-တို့အားထုတ်း၊ တုယ်ံစ- အားထုတ်း၊ (ဒမ်ိ)၊ ဧကတိ- သို့၊ ဝုစ္တွေ - သော်၊ ပုဂ္ဂလော- သည်၊ ဝိသုံ– သီးခြား၊ နလဘတိ- မရ၊ ပါပုဏာနဒ္ဒါနတော– ရောက်ရာအရပ်မှ၊ ကေမေဝ– တဖို့ကိုသာလျှင်၊ လဘတိ၊ ကဿာ - ကြောင့်၊ (ကေမေဝ လဘတိ၊) ဘိက္ခုသံယ ဂ္ဂဟဏောန– ဘိက္ခုသံယသဒ္ဒါဖြင့်၊ (ပုဂ္ဂလဿ- ၏၊ ဝါ- ကို၊) အဂ္ဂဟိတတ္တာ– မယူအပ်သည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကေမေဝ လဘတိ၊) ဘိက္ခုသံယဿစ – အားထုတ်း၊ ဘိက္ခုနိနံစ, တုယ်ံစ, စေတိယဿစ - အားထုတ်း၊ (ဒမ်ိ)၊ ဧကတိ - သို့၊ ဝုတ္တော်ပိ-သော်လည်း၊ စေတိယဿ-သည်၊ ကေပုဂ္ဂလ ပဋိဝိသော-ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ အဖို့ကို၊ လဇ္ဈတိ-ရအပ်၏၊ ပုဂ္ဂလဿ- သည်၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ နလဇ္ဈတိ၊ တဿ- ကြောင့်၊ ကေံ - တဖို့ကို၊ စေတိယဿ - အား၊ ဒတွာ – လူပြီး၍၊ အဝဿံ– ကြင်းသောအဖို့ကို၊ ဘိက္ခူစ–တို့ကိုဂုဏ်း၊ ဘိက္ခုနိယောစ-တို့ကိုဂုဏ်း၊ ဂဏှောတွာ- ရေတွက်၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဘန်ရာ၏။

[ဘိက္ခုသံယာ မူတည်သောနည်းကိုပြပြီး၍ ဘိက္ခုမူတည်သောနည်းကို ပြလို သောကြောင့် "ဘိက္ခူနဉ္စ" စသည်ကို မိန့်၊] ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဒမ်ိ၊ ဧကတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တောပိ - လျောက်အပ်သော်လည်း၊ မဇ္ဈေ–၌၊ ဘိန္ဒိတွာ-၍၊ နဒါတဗ္ဗံ–

× × × × × × ×

"ဘိက္ခူနံ" ဟု ဆိုခြင်းနှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် "နမဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ၊ ပေ၊ ဂဏှောတွာ ဒါတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်သည်၊ [တဿာ ဘိက္ခုသံဃဿတိ ဝုတ္တဝစနမ်ိ ဘိက္ခူနန်္တိ ဝုတ္တဝစနသဒိသမေဝါတိ အာဟ–၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗန်္တိ၊—ဝိမတိ၊]

ဘိက္ခုသံဃဿစ၊ ပေ၊ တုယ်ံစ။ ။ဤလူနည်း၌ ဒါယကာ၏အလိုကို ကြည့်ပါ၊ "တုယ်ံ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်း၏အထံ၌ လူပုံဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘိက္ခုသံဃာ အားလည်း လူပါ၏၊ ဘိက္ခုနီတို့အားလည်း လူပါ၏၊ အရှင်ဘုရားအားလည်း လူပါ၏" ဟု လျောက်သဖြင့် အရှင်ဘုရားအတွက် သီးခြားလျောက်ပြီးဖြစ်၍ ဘိက္ခုသံဃာတွင် "အရှင်ဘုရား" ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်မပါဝင်စေလို–ဟု ဒါယကာအလိုကို မှန်းနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏောန (အ) ဂ္ဂဟိတတ္တာ" ဟု ဝိမတိ၌ အသဒ္ဒါပါသော ပါဌ်ကို ပါဌ်မှန်–ဟု ဆုံးဖြတ်သည်၊ [သာရတ္ထဋီကား– "ဂဟိတတ္တာ" ပါဌ်ကိုပင် အတည်ပြု၍ "ဤလူနည်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအတွက် အပိုမရခြင်းကို အဋ္ဌကထာ ပမာဏ ဖြစ်သောကြောင့် မှတ်ရတော့သည်" ဟု မကျေနပ်သံဖြင့် ဆိုသွားလေသည်။]

ပုဂ္ဂလဿ ဝိသုံ နလဇ္ဈတိ။ ။ဘိက္ခုသံဃအရတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ပါဝင်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သီးခြားမရ–ဟုဆိုသည်၊ ဤစကားကိုဆောက်လျှင် အထက်၌ "ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏောန ဂဟိတတ္တာ" ပါဌ်က မှန်သကဲ့သို့ထင်ရ၏၊ သို့သော် ဤဝါကျ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ—"သက်နှံးဝေသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တဖို့သာရမည်၊ နှစ်ဖို့မရ" ဟု ဆိုလိုရင်းသာတည်း၊ ဘိက္ခုသံဃသဒ္ဒါဖြင့် ယူခြင်း–မယူခြင်းမှာ လိုရင်း မဟုတ်။

မပေးရာ၊ ပုဂ္ဂလဂဏနာယ ဝေ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရေအတွက် အားဖြင့်သာ၊ ဝိဘင်္ဂ တမ်္ဘ-ဝေဘန်ရာ၏၊ [ဤဝါကျ၏ နောက်၌ " ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဟာတိ ဝုတ္တော" စသော တဝါကျလိုနေဟန် တူသည်၊ ထို ဝါကျပါဠိုးမှ ရှေနေဘံညီမည်၊] ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဟဉ္စ စေတိယသဒ(ဒမ္မိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တောပိ-သော်လည်း၊ စေတိယသ-သည်၊ ကေပုဂ္ဂလပဠ္ဍိဿော-ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ အဖို့ကို၊ လဇ္ဇတိ၊ ပုဂ္ဂလသ-၏(အတွက်)၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခူ-စ- တို့ကိုဂုင်း၊ ဘိက္ခုနိယော-စ- တို့ကိုဂုင်း၊ ဂဏှောတွာ ဝေ- ရေတွက်၍သာ၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဘိက္ခုသံဃံ- ကို၊ အာဒိံ ကတွာ- အစပြု၍၊ နယော-နည်းကို၊ နိတော ယထာ-ဆောင်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဘိက္ခုနိသံဃံ- ကို၊ အာဒိံ ကတွာပိ-၍လည်း၊ (နယော-ကို၊) နေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏။

[ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီ, ပုဂ္ဂိုလ်,စေတီတော်တို့၏ တွဲဖုံကို ပြုပြီး၍ ဘိက္ခုသံဃာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီတော်တို့၏ တွဲပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "ဘိက္ခုသံဃသဒ" စသည်ကို မိန့်၊] ဤဝါကျများဌ နိဿယလွယ်ပြီ၊ သံဃသဒ တုယ္ဟဉ္စ(ဒမ္မိ)ဣတိ ဝုတ္တော, ပုဂ္ဂလသ-သည်၊ ဝိသုံ နလဇ္ဇတိ၊ ဝဿဂ္ဂေနေဝ-ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပန- ကား၊ ဘိက္ခုသံဃသဒ စေတိယသဒ(ဒမ္မိ)ဣတိ ဝုတ္တော, စေတိယ သ—သည်၊ ဝိသုံ ပဋိဝိသော လဇ္ဇတိ၊ဘိက္ခုသံဃသဒ တုယ္ဟဉ္စ စေတိယသဒ(ဒမ္မိ) ဣတိ ဝုတ္တောပိ စေတိယသေဝ- သည်သာ၊ (ပဋိဝိသော) လဇ္ဇတိ၊ ပုဂ္ဂလသ - သည်၊ န (လဇ္ဇတိ။)

[ဘိက္ခုသံဃမူကို ပြုပြီး၍ ဘိက္ခုမူကို ပြလိုသောကြောင့် "ဘိက္ခူနဉ္စ တုယ္ဟဉ္စ" စသည်ကိုမိန့်။]ဘိက္ခူနဉ္စ တုယ္ဟာတိ ဝုတ္တောပိ ဝိသုံ နလဇ္ဇတိ၊ ဘိက္ခူနဉ္စ စေတိယသာစာတိ ဝုတ္တောပန စေတိယသ လဇ္ဇတိ၊ ဘိက္ခူနဉ္စ တုယ္ဟဉ္စ စေတိယသာစာတိ ဝုတ္တောပိ စေတိယသေဝ ဝိသုံ လဇ္ဇတိ၊ နှ ပုဂ္ဂလသ၊ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒိံ ကတွာပိ ဝေမေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ- ယ္ဉဉ်စေရာ၏၊ ["ဘိက္ခုနိသံယသဒ တုယ္ဟဉ္စ, ဘိက္ခုနိသံယသဒ စေတိယသဒ , ဘိက္ခုနိသံယသဒ တုယ္ဟံစ စေတိယသဒ" ဟု ၃ ဝါကျ, " ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဟဉ္စ , ဘိက္ခုနိနဉ္စ စေတိယသဒ , ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဟဉ္စ စေတိယသဒ"ဟု ၃ ဝါကျ ယ္ဉဉ်စေပါ—ဟူလို။]

ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊(ဘုရားလက်ထက်တော်၌၊) ဗုဒ္ဓပူမုခသ-ဘုရား အမှူးရှိသော၊ ဥဘတောသံယသ— ဥဘတောသံယာအား၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒေန္တိ— ပေးလှူကြ

× × × × × × + ×

ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပူမုခသ။ ။"ဥဘတော သံဃသ ဒေတိ"ဟူသော မာတိကာနှင့်စပ်၍ ဗုဒ္ဓပူမုခသံဃိကအလှူကို ပြလိုသောကြောင့် "ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပူမုခသ" စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဤဝါကျ၌ ဘုရားမှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်သော် ဆွမ်း စသည်တို့ကို စီစဉ်ပုံမှာ မှတ်သား ဘွယ် ကောင်းလှ၏၊ ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ပြီး၍ စွန့်ပစ်လိုက်ကြခြင်းမှာ ဤအစီအစဉ်နှင့် မည်ပါ။

ကုန်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မဃဿ- အလယ်၌၊ နိသိဒတိ- ထိုင်တော်မူ၏၊ ဒက္ခိဏာ တော-လက်ျာဘက်၌၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၎င်း၊ ဝါမကော- လက်ဝဲဘက်၌၊ ဘိက္ခုနိ ယော-တို့သည်၎င်း၊ နိသီဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဥဘိန္နံ – ဘိက္ခူ၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဘက်တို့၏၊ သံယတ္တေ်ရော-သံယထေရ်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်တော်မူ၏၊) တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အတ္တာနာ- ကိုယ်တော်မြတ်သည်၊ လဒ္ဓပစ္စယေ-ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊ အတ္တာနာပိ- ကိုယ်တော်တိုင်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ- သုံးစွဲတော်မူ၏၊ ဘိက္ခူနမ်ပိ- တို့အားလည်း၊ ဒါပေတိ–ပေးစေတော်မူ၏။

တေရဟိ ပန–ယခု လက်ထက်၌ကား၊ ပဏ္ဍိတမနုဿာ-ဉာဏ်ရှိသော လူတို့သည်၊ ဿဓာတုကံ – ဓာတ်တော်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပဋိမံဝါ - ဆင်းတုတော်ကို သော်၎င်း၊ စေတိယံဝါ - စေတီတော်ကိုသော်၎င်း၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခ ဿ- သော၊ ဥဘတော သံယဿ- အား၊ ဒါနံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ (ကိံ-အဘယ်သို့လူကြသနည်း၊) ပဋိမာယဝါ-၏သော်၎င်း၊ စေတိယဿဝါ-၏ သော်၎င်း၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ အာဓာရကေ-သပိတ်ခြေ၌၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ထပေတွာ- ၍၊ ဒက္ခိဏောဒကံ - အလှူရေကို၊ ဒတ္တွာ - လှူ၍၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေမာတိ- ဟူ၍၊ (ဘုရားရှင်တို့အား လှူပါကုန်၏ ဟူ၍ ဝတ္တွာ- လျောက်၍၊ ဒေန္တိ၊) တတ္ထ-ထိုသို့ လှူရာ၌၊ တနည်း, တတ္ထ-ထို လှူဘွယ်ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ယံ ခါဒနီယံ- အကြင် ခဲဘွယ်ကို၎င်း၊ ယံ ဘောဇနီယံ- အကြင် ဘောဇဉ်ကို၎င်း၊ ဒေန္တိ၊ ဝိဟာရံဝါ – ကျောင်းတိုက်သို့မူလည်း၊ အာဟရိတ္ဝာ – ဆောင်ယူ၍၊ ဇုဒံ - ဤ လှူဘွယ်ကို၊ စေတိယဿ-အား၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဇုတိ-ဤသို့လျောက်၍၊ ပိဏ္ဍုပါတ ဥ-ဆွမ်းကို၎င်း၊ မာလာဂန္ဓာဒီနိစ-ပန်း, နံ့သာ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း၊ ဒေန္တိ။

တတ္ထ-ထိုသို့လှူရာ၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာပါသနည်း၊ ဇုတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-အဝတ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊) မာလာဂန္ဓာဒိနိ- တို့ကို၊ စေတိယေ - စေတီတော်၌၊ အာရောပေတဗ္ဗာနိ - တက်ရောက်စေထိုက်ကုန်၏၊ (တင်ထိုက်ကုန်၏၊) ဝတ္ထေဟိ– အဝတ်တို့ဖြင့်၊ ပဋာကာ-ကုလားတို့ကို၊ (ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊) တေလေန-ဆီဖြင့်၊ ပဒီပါ-မီးတိုင်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ၊ ပန-ကား၊ ပိဏ္ဍုပါတ မဓုဖါဏိတာဒိနိ-ဆွမ်း , ပျားရည် , တင်လဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ ယော – အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သဃမညကတ္တာရး)၊ ပဗ္ဗဇိတောဝါ-ရဟန်းသည်သော်၎င်း၊ ဂဟဋ္ဌောဝါ-လူဝတ် ကြောင်သည်သော်၎င်း၊ (ဝိသေသကတ္တာရး)၊ နိဗ္ဗတ္တစေတိယဇဂ္ဂကော-အမြဲ စေတီတော်ကို သုတ်သင်တတ်သူသည်၊ ဟောတိ၊ တဿဝ – ထို ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ နိဗ္ဗတ္တဇဂ္ဂကေ- အမြဲ သုတ်သင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသတိ– မရှိလသော်၊ အာဟဋ္ဌဘတ္တံ – ဆောင်ယူလာအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ထပေတွာ – ထား၍၊ ဝတ္ထံ-ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ငှါ၊ ဝန္ဒန္တိ-အပ်၏၊

[ဆွမ်းတော်တင်ကို မစားသေးဘဲ အာသာချထား၍ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ပြုပြီးမှ စားပါ- ဟူလို၊] ကာလေ - မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပကဋ္ဌေ - နီးကပ်လာသော်၊ ဘုဥ္ဇိတွာ-စားပြီး၍၊ ပစ္ဆာဝိ-နောံမှလည်း၊ ဝတ္တံ ကာတုံ ဝန္နတိယေဝ-သည်သာ။

စ- ဆက်၊ မာလာဂန္ဓာဒီသု - အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ – အမှတ်မထား, တပါးပါးကို၊(ဟရ်တွာ ပူဇေတဗ္ဗံ-၌စပ်၊) ဇာဒံ- ဤပူဇော်ဘွယ်ကို၊ ဟရိတွာ– ဆောင်ယူ၍၊ စေတိယဿ-အား၊ ပူဇံ-ပူဇော်မှုကို၊ ကာရာထ-ပြုပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ–လူတို့က လျှောက်အပ်သော်၊ ဒုရမိ-ဝေးသောအရပ်သို့လည်း၊ ဟရိတွာ-၍၊ ပူဇေတဗ္ဗံ–ပူဇော်ရာ၏၊(ပူဇော်ကောင်း၏၊) [“ ပူဇံ ကရောထ” ဟု လူတို့ကခိုင်း၍ ပူဇော်သော်လည်း ဂိဟိဝေယျာဝစ္စကို ပြုရာမရောက်-ဟု ပြခြင်းငှါ “ ပူဇေတဗ္ဗံ ” ဟု ဆိုသည်၊ ရတနာ ၃ ပါးနှင့်စပ်၍ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ ပြုကောင်းကြောင်းကို သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ကြည့်ပါ။] ဘိက္ခံ– ဆွမ်းကို၊ သံယဿ–ဘို့၊ ဟရ-ဆောင်ပါ၊လေ၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လူတို့က လျှောက်အပ်သော်လည်း၊ ဟရိတဗ္ဗံ–ဆောင်ရာ၏၊ (ဆောင်ကောင်း၏၊) [“ ဘိက္ခုသံယဿ ဟရာ”တိ ဇာဒံ ပိဏ္ဍာပါတဟရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟူသော ဝိဓိတိအလို “ ဘိက္ခံ ” မပါဘဲ “ဘိက္ခုသံယဿ ဟရ”ဟု ရှေးက ပါဠိရှိဟန်တူသည်၊] ပန-ဆက်၊ အဟံ-သည်၊ ပိဏ္ဍာယ–ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရာမိ–လှည့်လည်နေ၏၊ အာသနသာလာယ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ကုန်၏၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အာဟရိဿန္တိ - ဆောင်ကုန်လတံ့၊ ဇာတိ - သို့၊ ဝုတ္တေ - ပြောအပ်သော်၊ ဘန္တေ....တုယ္ဟံ ယေဝ- အရှင်ဘုရားအားသာ၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဝံသတိ)၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝန္နတိ၊ ပန- သို့မဟုတ်၊ ဘိက္ခုသံယဿ- အား၊ ဒဿာမိ– အံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ကြို၍၊ ဟရန္တသ-ဆောင်ယူလျက်၊ ဂစ္ဆတော-သွားစဉ်၊ အန္တရာဝ-ဘိက္ခု သံယ့အထံသို့ မရောက်မီ အကြားဌာပင်၊ ကာလော - မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပကဋ္ဌော- နီးကပ်သည်၊ အထ ဟောတိ-အံ့၊(ဝံသတိ)၊ အတ္တနော-၏(အထံသို့)၊ ပါပေတွာ- ရောက်စေ၍၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝန္နတိ၊ [သံဃိကဆွမ်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဤဆွမ်းသည် ငါ့အထံသို့ရောက်၏”ဟု ဝေစုအဖြစ်ဖြင့် မိမိအထံသို့ ရောက်စေပြီးမှ စားကောင်းသည်–ဟူလို]

ဝဿံဝုဋ္ဌသံယဿ ဒေတိတိ-ကား၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝိသိတွာ– ဝင်၍၊ ဇာမာနိ စိဝရာနိ ဝဿံဝုဋ္ဌသံယဿ ဒမ္မိတိ - ဟူ၍၊ (ဤ သင်္ကန်းတို့ကို မိုယ်းလပတ်လုံး နေပြီးသောသံယာအား လှူပါ၏ - ဟူ၍၊ ဝတွာ၊) ဒေတိ - အံ့၊ ယာဝတိကာ၊ပေ၊ ဝဿံ ဝုဋ္ဌာတိ- ကား၊ ယတ္တကာ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝဿစ္ဆေဒံ-ဝါပြတ်ခြင်းကို၊ အကတွာ- ၍၊ ပုရိမဝဿံ-ပုရိမဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ-နေပြီးကုန်ပြီ၊ တေဟိ-ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌ ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ- ရာ၏၊ အညေသံ - အခြားသော ရဟန်း

တို့၏(အထံသို့၊) နပါပုဏာတိ၊ ဒိသာပက္ကန္တာသာဝိ - အရပ်တပါးသို့ ဖဲသွားပြီးသော ရဟန်းအားလည်း၊ ပဋိဂ္ဂါဟကေ– အစားယူမည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ ကထိနဿ - ကထိန်ကို၊ ယာဝဉ္စာရာ- နှုတ်ရာကာလတိုင်အောင်၊ ဒါတဗ္ဗံ - ပေးရာ၏၊ ပန - ကား၊ ကထိနေ – ကို၊ အနတ္ထတေ - မခင်းအပ်သော်၊ အန္တောဟေမန္တေ-ဆောင်းဥတုအတွင်း၌၊ ဧဝဥ္စ-ဤသို့လည်း၊(''ဣမာနိစီဝရာနိ ဝဿံဝုဋ္ဌသံယဿ ဒမ္မိ '' ဟူ၍လည်း၊) ဝတ္တာ - လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ - လှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ပစ္ဆိမဝဿံ-ပစ္ဆိမဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ-နေပြီးသောရဟန်းတို့၏(အထံသို့)လည်း၊ ပါပုဏာတိ၊ [ဝိဖြင့် ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌကို ပေါင်း၊] ဏတိ – သို့၊ လက္ခဏညူ – ဝိနည်းလက္ခဏာကိုသိသော ပညာရှိတို့သည်၊ ဝဒန္တိ - ကုန်၏၊ [လက္ခဏညူ ဝဒန္တိတိ ဧတံ သန္ဓိဋ္ဌာနဝစနံ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားတည်း၊ အဋ္ဌကထာသု အနာဂတတ္တာ ပန ဝေံ ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ၊] အဋ္ဌကထာသု ပန-တို့၌ကား၊ ဧတံ-ဤသင်္ကန်းကို၊ နဝိစာရိတံ-အထူးမစိစစ်အပ်ခဲ့။

ပန-ဆက်၊ ဗဟိဒ္ဓပစာရသီမာယံ-၌၊ ဌိတာ - တည်သော ဒါယကာသည်၊ ဝဿံဝုဋ္ဌသံယဿ ဒမ္မိတိ-ဟူ၍၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊(ဝေံသတိ)၊ သမ္မတ္တာနံ– ရေဝံလာကုန်သော၊သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏(အထံသို့၊)ပါပုဏာတိ၊ [မည်သည့်ကျောင်းတိုက်မဆို မိုယ်းလပတ်လုံးနေပြီးသော ရဟန်းအားလုံးတို့သို့ ရောက်၏-ဟူလို၊] အထ- သို့မဟုတ်၊ အသုကဝိဟာရေ– ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝဿံဝုဋ္ဌသံယဿ-အား၊ ဒမ္မိ- ၏၊ ဧတိ- သို့၊(သစေ) ဝဒတိ- အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ တတြ- ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ- တို့၏ (အထံသို့)သာ၊ ကထိနဿ- ကို၊ ယာဝ ဥဒ္ဓာရာ- တိုင်အောင်၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန- ဆက်၊ ဂိမ္ဘာနံ- နွေလတို့၏၊ (ကထိန်ခေတ်ကုန်ရာ နွေလတို့၏၊) ပဌမဒိဝသတော- ပဌမနွေ့မှ၊ (တပေါင်းလဆုတ်တရက်နွေ့မှ၊) ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝေံ-သို့၊(''အသုကဝိဟာရေ ဝဿံ

\+ × × × × × × ×

အန္တောဟေမန္တေ။ ။အန္တောဟေမန္တေတိ ဣမိနာ အနတ္ထတေကထိနေ ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဒိန္နံ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာနညေဝ ပါပုဏာတိ၊ တတော ပရံ ဟေမန္တေ ဒိန္နံ ပစ္ဆိမဝဿံ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌဝဿတ္တာ ပါပုဏာတိ၊ ဟေမန္တေတော ပန ပရံ ပိဋ္ဌိသမယေ ဝဿံဝုဋ္ဌသံယဿာတိ ဧဝံ ဝတ္တာ ဒိန္နံ အန္တေရေ ဝဿေ ဝါ တတော ပရေသု ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ တသ္မိံ ဝုဋ္ဌဝဿာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ၊ ယေ ပန သဗ္ဗထာ အဝုဋ္ဌဝဿာ၊ တေသံ နပါပုဏာတိတိ ဒဿေတိ၊—ဝိမတိ။

အထ အသုကဝိဟာရေ၊ပေ၊ ပါပုဏာတိ ။ ။ဤဝါကျ၌ လှူပုံကို သတ်ပြပါ၊ ကျောင်းတိုက်အပြင်၌နေလျက် ကျောင်းတိုက်ကို နာမည်တပ်၍ '' မည်သည့်ကျောင်းတိုက်၌ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃာအား လှူပါ၏'' ဟု လျှောက်၏၊ ထို လျှောက်ခြင်းသည် ယခုအခါ ကထိန်ခေတ်ဝယ် ကျောင်းတိုက် ပြင်ဘက်၌ ကထိန်သင်္ကန်း လှူနည်းနှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူနေ၏၊ '' တတြ ဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ယာဝ ကတိနသုဇ္ဇာရာ ပါပုဏာတိ'' ဟု ဆိုသော်ကြောင့် ကထိန်သင်္ကန်းနှင့်လည်း သဘော်တူနေ၏၊ သို့ရာဝယ် စာတုဒ္ဒိသ

ဝုဋ္ဌသံယဿဒမ္မိ''ဟု၍၊) သစေ ဝဒတိ- အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ တတြ·ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ သမ္မုခီဘူတာနံ- မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- တို့၏(အထံသို့၊) ပါပုဏာတိ၊ ကသ္မာ- နည်း၊ ပိဋ္ဌိသမယေ- သင်္ကန်းကာလ၏ ကျောဘက်အခါ၌၊ (ပြင်ဘက်အခါ၌၊) ဥပ္ပန္နတ္တာ- ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟူး၊ အန္တောဝဿေ ယေဝ-ဝါတွင်း၌သာ၊ ဝသိံ-မိုယ်းလပတ်လုံး၊ ဝသန္တာနံ-နေဆဲရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္မိ, ဇုတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျောက်အပ်သော်၊ ဆိန္နဝဿာ- ကျိုးပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ န လဘန္တိ- ကုန်၊ ဝသိံ- ပတဲလုံး၊ ဝသန္တာဝ- နေဆဲရဟန်းတို့သည်သာ၊ လဘန္တိ၊ ပန - ဆက်၊ စိဝရမာသေ - သင်္ကန်းလ၌၊ (သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁ ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ သင်္ကန်းကာလ၌၊) ဝသိံ- ပတ်လုံး၊ ဝသန္တာနံ- နေဆဲရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဇုတိ, ဝုတ္တေ-သော်၊ ပစ္ဆိမိကာယ- ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝသူပဂတာနံယေဝ-ဝါကပ်သောရဟန်းတို့၏(အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ပုရိမိကာယ- ပုရိမဝါ၌၊ ဝသူပဂတာနဉ္စ- ဝါကပ်ပြီးသော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)၎င်း၊ ဆိန္နဝဿာနဉ္စ- တို့၏(အထံသို့)၎င်း၊ နံ ပါပုဏာတိ။

စိဝရမာသတော– သင်္ကန်းလမှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ ဟေမန္တာဿ-ဆောင်းလ၏၊ ပစ္ဆိမော-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော၊ဒိဝသော-နေ့သည်၊ (တပေါင်းလပြည့်နေ့သည်၊ အတ္ထိ၊) တာဝ – ထို နောက်ဆုံးနေ့ တိုင်အောင်၊ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ–ဟူ၍၊(မိုယ်းလပတ်လုံးနေခြင်းရှိသောရဟန်းတို့အားလှူအပ်သော သင်္ကန်းကို လှူပါကုန်၏–ဟူ၍၊) ဝုတ္တေ-သော်၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံဝါ- ခင်းအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ အနတ္ထတံဝါ- မခင်းအပ်သည်မူလည်း၊(ဟောတု)၊ အတိတဝဿံ-အတိတ်ဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနမေဝ-နေပြီးသော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန- ကား၊ ဂိမ္ဘာနံ– တို့၏၊ ပဌမဒိဝသတော - မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ ဝုတ္တေ– သော်၊ မာတိကာ - မာတိကာကို၊ အာရောပေတဗ္ဗာ- တက်ရောက်စေထိုက်၏၊(တင်ထိုက်၏၊ ကို ့)၊အတိတဝဿဝါသဿ - အတိတ်ဝါ၌ နေခြင်းရှိသော သံဃာ၏ အတွက်၊ ပဋ္ဌမာသာ- ငါးလတို့သည်၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်ကုန်ပြီ၊ အနာဂတော-အနာဂတ်ဝါသည်၊ စတုမာသစ္စယေန- လေးလလွန်ရာ အခါ၌၊ (လေးလလွန်ခါမှ၊) ဘဝိဿတိ - ဖြစ်လတ္တံ၊

× × × × × × ×

သံဃိကကား မဖြစ်နိုင်တော့၊ အာရာမ သံဃိကသာ ဖြစ်နိုင်တော့သည်၊ ထို အာရာမသံဃိကသင်္ကန်းကို ကထိန်သင်္ကန်းလုပ်၍ ခင်းလိုကလည်း '' ယာဝ ကထိနသုဿ ပါပုဏာတိ''ဟု ဆိုသောကြောင့် ခင်းနိုင်ခွင့်ရှိပေသည်၊ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ ကထိန်သင်္ကန်းလှူလျှင် စာတုဒ္ဒိသသံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ရေစက်ချပါ၊ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ ကထိန်သင်္ကန်း လှူလျှင် ကျောင်းတိုက်နာမည်ကို တပ်၍ အာရာမသံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ရေစက်ချပါ၊ ထိုနှစ်မျိုးလုံးပင် ကထိန်သင်္ကန်းလည်း ဖြစ်နိုင်, ထိုကျောင်းတိုက်တွင်းရှိ သံဃာများသဘ့ဲလည်း ဝေယျနိုင်သည်–ဟု မှတ်ပါ။

ကတရဝသာဝါသသ- အာဘယ်ဝါဠ္ဍ နေခြင်းရှိသော သံယာအား၊ ဒေတိ- လှူသနည်း၊ ဇာတိ- ဤသို့၊ (မာတိကာ အာရောပေတဗ္ဗာ၊) ["ဂိမ္ဟာနံ ပဌမဒိဝသတော"စသော စကားကိုပင် အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်နှစ်မျိုး ထွက်နေသောကြောင့် "မာတိကာ"ဟု ဆိုသည်၊] အတိတဝသံ-အတိတ်ဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနံ-တိုအား၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ-သို့၊ သစေဝဒတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ တံ–ထို သက်နှံးသည်၊ အန္တောဝသံ-ဝါတွင်း၌၊ ဝုဋ္ဌာနမေဝ-တို့၏ (အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ဒိသာပက္ကန္တာနမ္ပိ - အရပ်တပါးသို့ ဖဲသွားပြီးသော ရဟန်း၏ (အတွက်) လည်း၊ သဘာဂါ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏ္ဍိတုံ- ဌါ၊(ယူခွင့်ကို၊) လဘန္တိ။

အနာဂတေ - ၌၊ ဝဿာဝါသိကံ- ကို၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ - ထိုသက်နှံးကို၊ ထပေတွာ - ထား၍၊ (မဧဝံသေးဘဲ သိမ်းထား၍၊) ဝဿူပနာယိက ဒိဝသေ-ဝါကပ်ရာနေ့၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ "ဂဟေတဗ္ဗံ" ဟု ရှိ၏၊ "ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ကို ထို ဝဿာဝါသိကသက်နှံးကို ဝေ၍ ယူစေထိုက်၏"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် "ဂါဟေတဗ္ဗံ"ဟု ရှိသင့်သည်။] အထ - သို့မဟုတ်၊ ဝိဟာရော- ကျောင်းသည်၊ အဂုတ္တော- မလုံခြုံသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့၊) စောရဘယံ- ခိုးသူမှဘေးသည်၊ (သစေ) အတ္ထိ–အံ့၊ ("အဂုတ္တော ဝိဟာရော"ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ထပေတုံ - သိမ်းထားခြင်းငှါ သော်၎င်း၊ ဂဏ္ဍိတွာ - သွားလေရာရာယူ၍၊ အာဟိဏ္ဍိတုံဝါ- လှည့်လည်ခြင်းငှါ သော်၎င်း၊ နံ သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သော်၊(သင်္ဃနာယကသော ရဟန်းက "အနာဂတေ ဝဿာဝါသိကံ ဒမ္မိ" ဟု လျှောက်သော အလှူရှင်အား ပြောဆိုအပ်သော်၊) သမ္မတ္တာနံ- ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဇာတိ (သစေ)ဝဒတိ-အံ့၊ (ဤသို့ပြင်၍ လျှောက်အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ဘာဇေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ [ထို လှူသောအချိန်မှာပင် ဝေဘန်၍ ယူကောင်းသည်-ဟူလို။]

သစေ ဝဒတိ- အံ့၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ.... မေ- တပည့်တော်သည်၊ ဇာတော- ဤနှစ်မှ၊ တတိယေဝသေ-သုံးနှစ်မြောက်၌၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ နဒိန္နံ-မလှူအပ်ခဲ့ပါ၊ တံ– ထို ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ (သစေ ဝဒတိ–အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ တသ္မိံ အန္တောဝသေ - ထို ဝါတွင်း၌၊ (ထို လွန်ခဲ့ပြီးသော တတိယဝါတွင်း၌၊) ဝုဋ္ဌဘိက္ခူနံ-နေပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (တတိယ ဝဿံဝုဋ္ဌ ရဟန်းတို့သည်၊) ဒိသာ- အရပ်မျက်နှာတို့သို့၊ ပက္ကန္တာ – ဖဲသွားပြီးကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ – ကုန်အံ့၊) အညော-သော၊ ဝိဿာသိကော- အကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသော ရဟန်းသည်၊ (သစေ) ဂဏှာတိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒါဘဗ္ဗံ၊ အထ- သို့မဟုတ်၊ ဧကော ယေဝ- တပါး ထည်းသာ၊ အဝသိဋ္ဌော - ကြွင်းကျန်သည်၊ (သစေ ဟောတိ - အံ့၊) ဧသသာ– ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကာလက်တာ-ပြန်လွန်တော်မူပြီးကုန်သည်၊ (သစေ

ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဝေံသတိ၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းသည်၊ ကေသေဝ - ၏ (အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ကောဝိ - သည်လည်း၊ သစေ နတ္ထိ·အကယ်၍ မရှိတော့အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သံဃိကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတေ ဟိ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတမ္ဗံ။

အာဒိဿဒေတိတိ-ကား၊ အာဒိသိတ္တာ·ရည်ညွှန်း၍၊ပရိန္တိန္ဒိတ္တာ-ပိုင်းခြား၍၊ ဒေတိ-အံ့၊ ယာဂုယာဝါတိ အာဒိသု- အစရှိသော ပါဠိတော်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ယာဂုယာဝါ-၌သော်၎င်း၊ပေ၊ဘေသဇ္ဇဝါ- ဆေး၌သော်၎င်း၊ အာဒိဿ - ၍၊ ဒေတိ- အံ့၊ တတြ- ထိုယာဂုယာဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ–ကား၊ ယောဇနာ- အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ အဇ္ဇတနာယဝါ- ယနေ့၌ ဖြစ်သော ကောင်းမှု အကျိုးငှါသော်၎င်း၊ သွာတနာယဝါ-နက်ဖန်၌ဖြစ်သော ကောင်းမှုအကျိုးငှါသော်၎င်း၊ ယာဂုယာ- ဖြင့်၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်ပြီး၍၊ ယံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌာနံ- ဝင်ပြီးကုန်သော၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ယာဂုံ–ကို၊ ဒေတိ- အံ့၊ ယာဂုံ-ကို၊ ဒတ္တွာ-၍၊ ယာဂုယာ- ကို၊ ပီတာယ-သောက်အပ်ပြီးသော်၊ ဇုမာနိ စိဝရာနိ- တို့ကို၊ (ဒမ္မိ-၌စပ်၊) ယေဟိ–အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ မယ္ဟံ- ၏၊ ယာဂု- ကို၊ ပီတာ- ပြီ၊ တေသံ– တို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဇုတိ- ဤသို့လျောက်၍၊ ဒေတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ နိမန္တိတေဟိ–ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ယေဟိ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ယာဂု - ကို၊ ပီတာ - ပြီ၊ တေသံယေဝ- တို့၏ (အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန-ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ယရဋ္ဌာရေန-အိမ်၏ တံခါးဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေဟိဝါ-သွားဆဲမူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌေဟိဝါ- ဝင်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေဟိ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ယာဂု- ကို၊ လဒ္ဓါ- ရအပ်ပြီ၊ (တေသံ-တို့၏ အထံသို့ဝင်း၊ " န ပါပုဏာတိ " ၌စပ်၊) ယေသံ- အကြင် ရဟန်းတို့၏၊ အာသနသာလတော-ဆွမ်းစားဇရပ်မှ၊ ပတ္တံ-ကို၊ အာဟရိတ္တာ-၍၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊(ယာဂု)နီတာ- ပို့ဆောင်အပ်ပြီ၊(တေသံ)ဝါ-တို့၏ (အထံသို့) ၎င်း၊ ယေသံ- အကြင် ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့၊) ထေရေဟိ- ပင့်ဖိတ်ခံရသော ထေရ်တို့သည်၊(ယာဂု-ကို၊) ပေသိတာ-ပို့စေအပ်ပြီ၊ တေသံဝါ–တို့၏ (အထံသို့)၎င်း၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်။

× × × × × × ×

အာဒိသိတ္တာ။ ။ပါဠိတော်၌ "အာဒိဿ ဒေတိ ယာဂုယာဝါ ဘတ္တေဝါ ခါဒနီယေဝါ စိဝရေဝါ သေနာသနေဝါ ဘေသဇ္ဇေဝါ"ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "တပည့်တော်၏ ယာဂုသောက်ရသောရဟန်းအား ၌သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို လှူပါ၏"စသည်ဖြင့် (ယာဂုသောက်ရသောရဟန်း ဟု ညွှန်ပြ၍) သင်္ကန်းလျာအဝတ် လှူဒါန်းခြင်းစသည်ကို " အာဒိဿ ဒေတိ " ဟု ဆိုသည်။ [အာဒိသိတ္တာဖြင့် အာဒိဿ၌ တွာပစ္စယန္တပုဒ် ဟု သိစေသည်။]

၈၃ (မဟာဝါ)

ပန-ဆက်၊ နိမန္ဒိတဘိက္ခူဟိ– ပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အညေဝိ- အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူ- များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂတ္ဆိဝာ-၍၊ အန္တောဂေဟဉ္စ- အိမ်အတွင်းကိုလည်း၊ ဗဟိဂေဟဉ္စ-အိမ့်ပြင်ဘက်ကိုလည်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊ ဒါယဒကာစ–သည်လည်း၊ ဧဝံ–သို့၊(သစေ)ဝဒတိ-အံ့။(ကိ)၊ နိမန္တိတာဝါ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်၊ အနိမန္တိတာဝါ-မပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု)၊ ယေသံ–အကြင် ရဟန်းတော်တို့အား၊ မယာ-သည်၊ ယာဂု-ကို၊ ဒိန္နာ–လှူအပ်ပါပြီ၊ သဇ္ဇေသံ–ကုန်သော၊ (တေသံ-ထို ရဟန်းတော်တို့၏ အတွက်၊) ဇမာနိ ဝတ္ထာနိ–ဤသင်္ကန်းလျာ အဝတ်တို့သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ဇုတိ- သို့(သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊သဇ္ဇေသံ-တို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာန္တိ- နှ၏၊ ပန- ဗျတိရိက်၊ ယေဟိ - အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ထေရာနံ- တို့၏၊ (အိမ်၌ ယာဂုရခဲ့သော ထေရ်တို့၏၊) ဟတ္ထတော - လက်မှ၊ ယာဂု-ကို၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊ တေသံ-တို့၏(အထံသို့၊)နပါပုဏန္တိ၊ [ဒါယကာ၏ တိုက်ရိုက်ပေးလှူအပ်ရာ မဟုတ်သောကြောင့် ထိုရဟန်းများ မရကြ၊] အထ–သို့မဟုတ်၊ သော- ထိုဒါယကာသည်၊ ယေဟိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ မယှံ- ၏၊ ယာဂု-ကို၊ ဒိတာ-ပြီ၊ သဇ္ဇေသံ–ကုန်သော၊(တေသံ–တို့၏အတွက်၊)ဟောန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊(သစေ)ဝဒတိ–အံ့၊(ဧဝံသတိ)သဇ္ဇေသံ-တို့၏(အထံသို့)၊ပါပုဏာန္တိ၊ [ထေရ်တို့လက်မှ ယာဂုရသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ အားလုံးသော ရဟန်းတို့၏အထံသို့ ရောက်သည်-ဟူလို၊] ဘတ္တာဒါဒနိ-ယသုဝိ - ထမင်း, ခဲဘွယ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

စီဝရေဝါတိ- ကား၊ ပုဗ္ဗေပိ–ရှေး၌လည်း၊ ယေန - အကြင်ဒါယကာသည်၊ ဝသံ - မိုယ်းလပတ်လုံး၊ ဝါသေတွာ– နေစေပြီး၍၊ ဘိက္ခူနံ - တို့အား၊ စီဝရံ-သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဒိန္နပုဗ္ဗံ- လှူအပ်ဘူးသည်၊ ဟောတိ၊ သော- ထိုဒါယကာသည်၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ ဘောဇေတွာ - ဆွမ်းကျွေးပြီး၍၊ စေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ကိ)၊ ယေသံ-အကြင် ရဟန်းတို့အား၊ မယာ– သည်၊ ပုဗ္ဗေ– ၌၊ စီဝရံ–ကို၊ ဒိန္နံ– ပြီ၊ တေသံ ယေဝ- ထိုရဟန်းတို့၏(အတွက်)သာ၊ ဇမံ စီဝရံ–သည်၊(ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဇုတိ)ဝါ- ၌သို့သော်၎င်း၊ (ဇမံ)သုတ္တံ-၌ချည်သည်၊(ဟောတု၊ ဇုတိ)ဝါ-သော်၎င်း၊(ဇမာနိ)သပ္ပိမဓုဖါဏိတာဒီနိ- ၌ ထောပတ်, ပျားရည်, တင်လဲ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဟောန္တု၊ ဇုတိဝါ-သော်၎င်း၊ (စေ ဝဒတိ- အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ သဇ္ဇံ- အလုံးစုံသော သင်္ကန်းစသော လှူဖွယ်သည်၊ တေသံယေဝ- တို့၏(အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊(ထိုဒါယကာ၏သင်္ကန်းကိုရဘူးသော ရဟန်းတို့၏အထံသို့သာ ရောက်၏။) [အဋ္ဌကထာ၌"ဇမံ စီဝရံ ဝါ"စသည်ဖြင့် တပေါင်းတည်းရှိသော်လည်း ဝါကျဘေဒတွေ့ ၌ဝါသဒ္ဒါမျိုးရှိရာ၌ ဝါကျခွဲ၍အနက်ပေးရသည်။]

[“စိဝရေဝါ” ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ သေနာသနေဝါ ”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သေနာသနေဝါတိ” စသည်ကိုမိန့်၊] သေနာသနေဝါတိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ မယာ-သည်၊ ကာရိတေ-ဆောက်လုပ်စေအပ်သော၊ ဝိဟာရေဝါ-ဌ်သော်ငင်း၊ ပရိဝေဏော်ဝါ-ပရိဝုဏ်ဌ်သော်ငင်း၊ ဝသတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ (အတွက်၊) ဇာဒံ– ဤ သက်နှံးလျောအဝတ်သည်၊ ဟောတု၊ ဇာတိ- သို့၊ ဝုတ္တော– လျောက်အပ်သော်၊ တဒဿဝ– ထိုရဟန်း၏အတွက်သာ၊ ဟောတိ။ [“သေနာသနေဝါ ”ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ဘေသဇ္ဇေဝါ”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ဘေသဇ္ဇေဝါတိ” စသည်ကိုမိန့်။] ဘေသဇ္ဇေဝါတိ-ကား၊ မယံ-တို့သည်၊ ကာလေန ကာလံ-ရံဖန်ရံခါ၊ (မကြာမကြာ)၊ ထေရာနံ-တို့အား၊ သပ္ပိ အာဒိနိ– ထောပတ် အစရှိကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇာနိ- တို့ကို၊ ဒေမ- လှူပါကုန်၏၊ ယေဟိ- အကြင် ထေရ်တို့သည်၊ တာနိ-ထိုဆေးတို့ကို၊ လဒ္ဓါနိ-ရအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံယေဝ- ထိုထေရ်တို့၏ (အတွက်သာ)၊ ဇာဒံ-ဤသက်နှံးလျောအဝတ်သည်၊ ဟောတု၊ ဇာတိဝုတ္တော-သော်၊ တေသံဧယေဝ-တို့၏အတွက်သာ၊ ဟောတိ၊ [ထိုဒကာ၏ ဆေးရဘူးသော ထေရ်တို့၏အတွက်သာ ဖြစ်၏–ဟူလို၊]

[“အာဒိဿဒေတိ”၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍“ပုဂ္ဂလဿဒေတိ”၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိတိ” စ သည်ကိုမိန့်။] ပုဂ္ဂလဿဒေတိတိ–ကား၊ ဇာမံ စိဝရံ-ကို၊ ဇာတ္တုန္နာမဿ-၌ အမည်ရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရမ္မုခါဝါ-မျက်ကွယ်၌သော်ငင်း၊ ပါဒမူဧလ-ခြေ၏အနီးဌ်၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဘန္တေ....ဇာမံ- ၌ သက်နှံးလျောအဝတ်ကို၊ တုမှာကံ- တို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မုခါဝါ-မျက်မှောက်ဌ်သော်ငင်း၊ ဒေတိ-အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဇာဒံ– ကို၊ တုမှာကံစ - တို့အားငင်း၊ တုမှာကံ - တို့၏၊ အန္တေဝါသိကာနံစ- အနီးနေတပည့်တို့အားငင်း၊ ဒမ္မိ၊ ဇာတိ ဧဝံ- သို့၊ သစေ ဝဒဟိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထေရဿစ-၏(အထံသို့)ငင်း၊ အန္တေဝါသိကာနံစ- တို့၏ (အထံသို့)ငင်း၊ ပါပုဏာတိ၊ ဥဒ္ဒေသံ- ပါဠိရွတ်ပြခြင်းကို၊ ဂဟေတုံ-သင်ယူခြင်းငှါ၊ အာဂတော-လာသော တပည့်သည်ငင်း၊ ဂဟေတွာ- သင်ယူပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တော်စ- သွားသော တပည့်သည်ငင်း၊ (သစေ) အတ္ထိ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿာပိ – ထို တပည့်၏ (အထံသို့)

× × × × × × ×

ဥဒ္ဒေသံ၊ပေ၊ဂစ္ဆန္တော။ ။“စာသင်မည်”ဟု ကြိုဆို၍ လာသောရဟန်းသည် မသင်ရသေးသော်လည်း ရှေးက တပည့်မဟုတ်စေကာမူ ယခုအခါ အန္တေဝါသိကဖြစ်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥဒ္ဒေသံ ဂဟေတုံအာဂတော” ဟု ဆိုသည်၊ သင်ယူခြင်းကိစ္စ ပြီး၍ ပြန်သွားသော တပည့်ကိုလည်း “အန္တေဝါသိက”ဟုပင် ခေါ်ဆိုင်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် “ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တောစ”ဟု မိန့်သည်၊ [ဥဒ္ဒေသံ ဂဟေတုံ အာဂတောတိ–ဥဒ္ဒေသေ အဂ္ဂဟိတေပိ အန္တေဝါသိကောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တောတိ – ပရိနိဋ္ဌိတ ဥဒ္ဒေသေ ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တော၊ — ဝိမတိ။]

လည်း၊ ပါပုဏာတိ၊ တုမှေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ နိဗ္ဗစာရိက ဘိက္ခူနံ- အမြဲလှည့်လည်လေ့ရှိသော ရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ , ဝုတ္တော - သော်၊ ဥဒ္ဒေသန္တေ ဝါသိကာနံ - ပါဠိကိုသင်ယူသော အဲန္တေဝါသိကတို့၏ (အထံသို့)ဌင်း၊ ဝတ္တံ - ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာဒိနိ- ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ - ယူပြီး၍၊ ဝိစရန္တာနံ - လှည့်လည်သော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)ဌင်း၊ သဇ္ဈေသံ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ အယံ-၌ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပုဂ္ဂလဿဒေတိတိ ဣမသ္မိံ ပဒေ-တိဟူသော ၌ပုဒ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော - တည်း၊ သဇ္ဈတ္ထ- အလုံးစုံသောဝါကျတို့၌၊ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ် အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စိဝရက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

× × × × × × ×

ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ၊ပေ၊ သဇ္ဈေသံ။ ။ဝိမတိ်၌ " ဝတ္တံ ကတ္တာ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ ဂဟေတ္တာ ဝိစရန္တာနံ"ကို "ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ"၏ ဝိသေသနဟု ဆို၏၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကိုပြုလျက် ပါဠိအဋ္ဌကထာ စသည်ကို သင်ယူတုန်းသာလာ၍ အခြားကျောင်းတိုက်၌ နေသော်ရဟန်းတို့ကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် ဤဝိသေသနကို ဆိုရသည်-ဟု ဆို၏။

ဝိမတိ။ ။ဝတ္တံကတ္တာ၊ပေ၊ဝိစရန္တာနန္တိ ဣဒံ ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနန္တိ ဣမသ္မေဝ ဝိသေသနံ၊ တေန ဥဒ္ဒေသကာလေ အာဂန္တွာ ဥဒ္ဒေသံ ဂဟေတ္တာ ဂန္တွာ (ပြန်သွား၍) အညတ္ထ နိဝသန္တေ အနိဗဒ္ဓစာရိကေ နိဝတ္တေတိ၊ ဤဝိမတိအလို " ဝတ္တံ၊ ပေ ၊ ဝိစရန္တာနံ " ကို ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ပေး၍ " ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ "သို့ ပြန်လှည့်ပါ။ [ယောဇနာ၌လည်း"ဝတ္တံ ကတ္တာ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ ဂဟေတ္တာ ဝိစရန္တာနံ သဇ္ဈေသံ ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ ပါပုဏာတိတိ ယောဇနာ"ဟု ဝိမတိအတိုင်းပင် ဖွင့်သည်။]

သို့သော်–ထိုအတိုင်း မှန်လျှင် "သဇ္ဈေသံ"ပုဒ်သည် အဓိပ္ပါယ်မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် " ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ "ဖြင့် ပါဠိစသည်ကို သင်ယူ၍ အနီးဌ အတူနေသော တပည့်တမျိုးကို ပြ၏၊ "ဝတ္တံ ကတ္တာ၊ပေ၊ဝိစရန္တာနံ"ဖြင့် အနီးဌ အတူမနေဘဲ အခြားကျောင်းဌ နေ၍ ထိုကဲ့သို့ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ပြုလျက် ပါဠိ စသည်ကို သင်ယူသော တပည့်တမျိုးကို ပြ၏၊ ဤသို့ ၂ မျိုးယူမှ " သဇ္ဈေသံ " အတွက် အဓိပ္ပါယ်ရမည် ထင်သည်၊ ထိုသို့ အခြားကျောင်းဌနေ၍ စာလိုက်ရုံ စာတက်ရုံသာလာသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ယခုအခါ စာသင်တပည့်အဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ် ပြုကြရပါသည်။

ယောဇနာ။ ။" ဝတ္တံ ကတ္တာ၊ပေ၊ ဝိစရန္တာနံ " ဟု ဆိုသောကြောင့် " သဒ္ဓိဝိဟာရိကနှင့် နိဿယည်းယူနေသော နိဿယန္တေဝါသိက , ရဟန်းပြုစဉ်က ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဘတ်ပေးသောဆရာ၏ တပည့်ဖြစ်သော ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိက, ရှင်သာမဏေပြုပေးအပ်သော ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကတို့ကိုလည်းယူပါ"ဟု ယောဇနာမိန့်သည်။]

စမ္မေယျကွန္ဓကအာဇ္ဇင့်

[စမ္မာမြိုင့်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခုဝတ္ထုကထာ

စမ္မေယျကွန္ဓကေ-၌၊ ဂဠရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေတိ-ကား၊ ဂဠရာနာမိကာယ-ဂဠရာအမည်ရှိသော၊ ဇာတိယာ-မိဖုရားဖြစ်သောမိန်းမသည်၊ ကာရိတပေါက္ခရဏိယာ-ပြုစေအပ်သောရေကန်၏၊ တီရေ-ကမ်းနား၌၊ (“ဝိဟရတိ”၌စပ်၊)တန္တိဗဒ္ဓေါတိ-ကား၊ တသ္မိံ အာဝါသေ- ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ကတ္တာမ္ဗတာတန္တိ ပဋိဗဒ္ဓေါ- ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စဝယ် ကြောင့်ကြစိုက်သည်၏အဖြစ်၌ စပ်သူသည်၊ (“ဟောတိ”၌စပ်၊) ဥဿုက္ကာမိ အကာသိ ယာဂုယာတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဗော)၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ အာဂန္တုကေသု - က တို့သည်၊ အာဂတေသု - လာကုန်လသော်၊ အာစိက္ခေယျာထ-အမိန့်ရှိတော်မူပါကုန်၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ-လျော်ကာ်အပ်ရာ အရပ်၌သာ၊ ဥဿုက္ကံ - အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ (ကြောင့်ကြက်၊)

× × × × × × ×

ဂဠရာယ။ ။“ဂဠရာ”ဟူသောအမည်သည် စမ္မာမြိုင့် မိဖုရားတယောက်၏အမည်တည်း၊ [ဤ၌ “ဇာတိယာ”ဟု သာမညဆိုသော်လည်း ဋီကာ၌ “ရာဇမဟေသိယာ”ဟုဆို၏၊] ထို မိဖုရားသည် တူးစေအပ်သော ရေကန်ဖြစ်သောကြောင့် ရေကန်ဒါယိကာမ၏ ဂဠရာအမည်ကို ရေကန်ပေါ်၌တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ရေကန်ကိုလည်း “ဂဠရာ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ [စကားပန်းကို “ စမ္မာ ” ဟု ခေါ်၏၊ ထို စကားပန်းတွေများစွာရှိသောကြောင့် ထိုမြို့ကို “စမ္မာမြို့”ဟု ခေါ်သတတ်။]

တန္တိ ပဋိဗဒ္ဓေါ။ ။“ တန္တိ ” သဒ္ဒါသည် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း အနက်ကိုဟောသော အနိပ္ဖန္နပါဋိပဒိကပုဒ်တည်း၊ အကယ်၍ နိပ္ဖန္နကြံလိုလျှင် “ တနိယတေ-ခဲ့ထွင်ခြင်း၊ တန္တိ – ခြင်း၊ ကိစ္စတွေ မပြီးနိုင်ဘဲ တမျိုးပြီးတမျိုး ခဲ့ထွင်ကာ ဗျာပါရများနေခြင်း ” ဟု ကြံပါ၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ မဆောက်အပ်သေးသော ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ခြင်း , ဟောင်းနွမ်းသောကျောင်းကို ပြုပြင်ခြင်း , ပြုပြင်အပ်ပြီး ကျောင်း၌လည်း အစိုးတရအုပ်ချုပ်ခြင်း , ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်မှု၌ စပ်ဖွဲ့နေသောကြောင့် ထိုကဿပဂေါတ္တထေရ်ကို “တန္တိဗဒ္ဓ”ဟု ဆိုသည်၊ [“ကတ္တာမ္ဗတာတန္တိ”၌ “ကတ္တာမ္ဗတာ ”ဟူသည် ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လုပ်ငန်းကိစ္စတည်း၊ တန္တိဗဒ္ဓေါတ်-တန္တိ ဝုစ္စတိ ဗျာပါရော၊ တတ္ထဗဒ္ဓေါ ပသုတော (အားထုတ်သူတည်း၊) ဥဿုက္ကံ အာပန္နောတိ အတ္ထော၊ — ဋီကာ။]

ဥဿုက္ကံ။ ။ဥပုဗ္ဗ+သုဓာတ်+ကွိပ်ပစ္စည်း၊ သွတ္ထွန် ကပစ္စည်း, သူန် ရသ်ဖြစ်-ဟု ထောမနိမိ ဆို၏၊ ဥဿဝတိ – အားထုတ်တတ်၏၊ ဇာတိ ဥဿုကော၊ ဥဿုကဿ+ဘာဝေါ ဥဿုက္ကံ၊ ဤနေရာ၌ အာဂန္တုကများအတွက် ဒါယကာတို့အား ယာဂုစသည် ပို့ဘို့ရန် ပြောခြင်းကို “ဥဿုက္က”ဟု ခေါ်သည်၊ [အာဂန္တုကလာလျှင်, ယာဂုစသည်

ကာကုံ-ဌါ၊ ဝန္ဒတိ-အပ်၏၊ အဝုတ္တဌာနေ-မလျောက်အပ်ရာအရပ်၌၊(ဥဿုက္ကံ ကာတုံ)န(ဝန္ဒတိ၊)ဂစ္ဆ တုံ ဘိက္ခူတိ-ကား၊ သတ္ထာ-သည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထို ကဿပဂေါတ္တရဟန်းအား၊ တတ္ထေဝ-ထို ဝါသဘရွာ၌သာ၊ သေနာသနံ-ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာသည်၊ သပ္ပါယံ – လျောက်ပတ်၏၊ ဇုတိ – သို့၊ အဒ္ဒသ-မြင်တော်မူပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့"ဂစ္ဆ တုံ ဘိက္ခု"ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ်ံ ကရောန္တိ တိ အာဒိနံ-အစရှိသော ကံတို့၏၊ ပရတော-နောံ၌၊ ပါဠိယံယေဝ - ပါဠိတော်၌ပင်၊ နာနာကရဏံ – အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်၊ အာဂမိဿတိ- လာလတ့ံ၊ [ဤ ခန္ဓကဋ္ဌ ဥတ္တိ ဝိပန္နကမ္မာဒိ ကထာဝယ် "ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ အဓမ္မကမ်ံ" စသည်ဖြင့် အထူးကို ပြတော်မူလိမ့်မည်–ဟူလို။]

အညတြာပိ ဓမ္မာ ကမ်ံ ကရောန္တိ တိ-ကား၊ ဓမ်ံ-ဟုတ်မှန်သော သဘောကို၊ အညတြာပိ– ကြဉ်၍လည်း၊ ကမ်ံ–ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ အယမေဝ-ဤ ဓမ်ံဟူသော ပါဋ္ဌသည်သာ၊ ပါဌော - ပါဠိတော် ပါဋ္ဌရင်းတည်း၊ ဘူတေန– ထင်ရှားရှိသော၊ ဝတ္ထုနာ- ဖြင့်၊ (ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုဖြင့်၊) ကတံ- ပြုအပ်သောကံသည်၊ ဓမ္မေနကတံ နာမ-ဓမ္မနကတမည်သည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နကရောန္တိ-ကုန်၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ အညတြာပိ ၊ပေ၊ကမ္မန္တိ-ဟူကုန်သော၊ တေသုပိ-ဤပုဒ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း၊ ပန–အထူးကား၊ ဣဓ–ဤဝိနယ, သတ္ထုသာသနတို့တွင်၊ စောဒနာစ - အပြစ်

× × × × × × × ×

အတွက် ပြောကြပါ – ဟု ဖိတ်မန်ထားမှ ပြောကောင်း၏၊ ထိုသို့ မဖိတ်သူ , ဉာတိ မဟုတ်သူတို့အထံ မပြောကောင်း၊ ပြောလျှင် သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်၏၊ ထိုယာဂု စသည်လည်း မအပ်သောကြောင့် စားသော ရဟန်းတို့မှာ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်၏၊ ဤ စကားအရ " တချို့တောရွာ ကျောင်းများ၌ အာဂန္တု၊ လာလျှင် ဆွမ်းဖိတ်ခြင်းအလေ့ကို သတိပြုသင့်ပါသည်။

အယမေဝေါ ။ ။ အညတြ, ဝိနာနိပါတ်တို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌ ဒုတိယာ–တတိယာ–ပဉ္စမီဝိဘတ် သက်နိုင်သောကြောင့် "ဓမ်ံ" ဟု ဒုတိယန္တဖြင့် " အညတြာပိ ဓမ်ံ ကမ်ံ ကရောန္တိ"ဟု ပါဠိတော်ပါဋ္ဌရှိသည်–ဟူလို၊ ရှေးနည်းဋ္ဌကား "ဓမ္မာ"ဠဲ့ ပဉ္စမီဝိဘတ်သည် ကံအနက်၌ သက်၏–ဟု သိစေလို၍ "အညတြာပိ ဓမ်ံ"ဟု ဖွင့်သည်။

ဓမ္မေန ကတံ ။ ။ ဤ၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် အဘိဓာန် (၇၀၄) ဂါထာလာ အနက်တို့တွင် "သဘာဝ" အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဘူတေန ဝတ္ထုနာ– ထင်ရှားရှိသော အကြောင်းဝတ္ထုဖြင့်" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤသို့ ထင်ရှားရှိသောဝတ္ထုကို " ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထု"ဟု ခေါ်ရသည်၊ [ယောဇနာဋ္ဌကား — ဓမ္မသဒ္ဒါ "သစ္စ"အနက်ဟော-ဟု မိန့်သည်။]

ဇဏ္ဍပန။ ။ " ဝိနယာ (ဝိနယံ) သတ္ထုသာသနာ (သတ္ထုသာသနံ)" ဟု သဒ္ဒါသဘောအားဖြင့် နေနိုင်ပုံ, ကံအနက် ပေးရပုံအားဖြင့် တူကြောင်းကိုသာ " ဧသေဝ

တင်ခြင်းသည်၎င်း၊ သာရဏာစ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၎င်း၊ ဝိနယော တိ-မည်၏၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါ–ဥတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၎င်း၊ (ပြည့်စုံသော ဥတ်သည်၎င်း၊) အနုဿာဝနသမ္ပဒါစ- ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၎င်း၊ (ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာသည်၎င်း၊) သဏ္ဌုသာသနန္တိ - မည်၏၊ တာဟိ- ထို ဝိနယ , သဏ္ဌုသာသနတို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဇာတိ အတ္ထော။ ပဋိကုဋ္ဌကတန္တိ- ကား၊ ပဋိကုဋ္ဌဩဝ- တားမြစ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ကတ္ဗ–ပြုအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊(“ကမ္မံ”၌ စပ်၊) ယံ-အကြင် ကံကို၊ အညေသု-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဋိက္ကောသန္တေသု-တားမြစ်ကုန်စဉ်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တံ- ထို ကံသည်၊ ပဋိကုဋ္ဌဩဝ- ပဋိကုဋ္ဌမည်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ကတ္ဆ- ကတမည်သည်လည်း၊(ဧဟောတိ)၊ တာဒိသမိ–ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဇာတိ အတ္ထော။

ပန-ကား၊ ဆယိမာနိ၊ပေ၊အဓမ္မကမ္မန္တိ အာဒိသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဓမ္မောတိ- ဓမ္မဟူသော အမည်သည်၊ ပါဠိယာ- ပါဠိတော်၏၊ အဓိဝစနံ- အမည်တည်း၊ [“ဓမ္မေန ကတံ နာမ” တုန်းက ဓမ္မသဒ္ဒါကဲ့သို့ ဘူတ အနက်ဟာမဟုတ်-ဟူလို၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ– အကြင်ကံကို၊ ယထာဝုတ္တာယ– အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်အားဖြင့်၊ နာ ကရိယတိ-မပြုအပ်၊ တံ- ထိုကံကို၊ အဓမ္မကမ္မန္တိ- ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏၊ အယံ- ကား၊ တ္ထေ- ဤ အဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပါ- အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရောပန-အကျယ်သည်ကား၊ ပါဠိယံ

× × × × × × ×

နယော”ဟု ညွှန်သည်၊ ထို့ကြောင့် အနက် အရထူးပုံကို ပြလိုရှိ “တ္ထေပန” စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကံပြုသော အရာဌာန အားလျော်စွာ ဝိနယောအရ စောဒနာခြင်း, အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း(အမှတ်ရအောင် သတိပေးခြင်း)ကို ယူရ၏၊ သဏ္ဌုသာသနအရလည်း ဘုရားရှင်၏ သွန်သင် ပြသတော်မူကြောင်းဖြစ်သော ပြည့်စုံသောဥတ် ကမ္မဝါစာကို ယူရသည်၊ [မပြည့်စုံသော မမှန်သော ဥတ်, ကမ္မဝါစာတို့ကား သဏ္ဌုသာသန မဟုတ်ကြ၊ ယောဇနာ၌ သဏ္ဌုသာသနကို “သဏ္ဌုအာဏာ”ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။]

ပါဠိတော် အနက်ပေး။ ။“ဓမ္မဝါ-ဟုတ်မှန်သော သဘောကို၊ အညတြဝိ–ကြဉ်၍သည်း၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဝိနယာ–စောဒနာ သာရဏာဟူသောဝိနည်းကို၊ အညတြဝိ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ သဏ္ဌုသာသနာ – မြတ်စွာဘုရား၏ သွန်သင်တော်မူကြောင်းဖြစ်သော ပြည့်စုံသော ဥတ်, ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာကို၊ အညတြဝိ ကမ္မံ ကရောန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

ပဋိကုဋ္ဌဩဝ ကတ္ဆ၊ ။“ပဋိပုဗ္ဗ+ကုသဓာတ်သည် နိဝါရဏာအနက်ကိုဟော၏၊ ပဋိကောသီယတ္တ– တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ဇာတိ ပဋိကုဋ္ဌံ၊ ပဋိကုဋ္ဌ၌ + တံ+ ကတ္ဆာတိ ပဋိကုဋ္ဌကတံ၊ (ကမ္မံ)” ဟု ဝိသေသနောဘယပဒ ကမ္မဓာရယ်ပြု၊ ထိုကံကို သဘောမတူသူတို့က တားမြစ်အပ်ပါလျက် အတင်းပြုအပ်သော ကံဖြစ်သောကြောင့် “ပဋိကုဋ္ဌကတ” ဟု ခေါ်သည်၊ [ပဋိက္ကောသန္တေသူတို–နိဝါရေန္တေသု၊ — ဋီကာ။]

ယေဝ-၌ပင်၊ အာဂတော-လာပြီ၊ သောစ-ထိုအကျယ်သည်လည်း၊ ဥတ္တိဒုတိယ ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မာနံယေဝ–ဥတ္တိဒုတိယကံ ဥတ္တိ စတုတ္ထကံတို့၏သာ၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ (အာဂတော)၊ ပန- ဆက်၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥတ္တိ ဒုတိယ ဥတ္တိ စတုတ္ထေသု – ဥတ္တိ ဒုတိယကံ, ဥတ္တိ စတုတ္ထကံတို့၌၊ ဟာပနံဝါ – ဥတ် ကမ္မဝါစာကို ယုတ်လျော့စေခြင်း သည်ရင်း၊ အညထာ – တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရဏံဝါ- ပြုခြင်းသည်ရင်း၊ (အတ္ထိ)ဝိယ - ရှိနိုင်သကဲ့သို့၊ (တထာ–တူ၊) ဥတ္တိကမ္မ - ဥတ္တိကံ၌၊ (ဟာပနံဝါအညထာကရဏံဝါ) နတ္ထိ၊ အပလောကန ကမ္မန္တ – အပလောကနကံကိုလည်း၊ သာဝေတ္ဗာဝ- ကြားသိစေပြီး၍သာ၊ ကရိယတိ - ပြုအပ်၏၊ [“ဧဝ ”ဖြင့် ဥတ်ကမ္မဝါစာကို ကန့်၊ ဆိုလိုရင်းအကြောင်းအရာကို ပါဠိဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ , အခြားဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ ပြောပြ၍သာ ပြုရသည်၊ ဥတ်ကမ္မဝါစာ မပါ–ဟူလို၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာနိ-ထို ဥတ္တိကံ, အပဓလောကနကံတို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ န ဒဿိတာနိ-အကျယ် ပြတော်မမူအပ်ကုန်၊ သဗ္ဗေသမ္မိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ ကမ္မာနံ–ထို ကံလေးမျိုးတို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ပရတော- နောက်၌၊ ဝက္ခာယိဿာမ - ဖွင့်ကုန်အံ့၊ [နောက်ပရိဝါကမ္မဝဂ်ကျမှ ဖွင့်ကုန်အံ့–ဟူလို။]

× × × + × × ×

ဟာပနံဝါ၊ပေ၊ကရဏံဝါ။ ။“ဟာပန”ဟူသည် “ဥတ်ကိုဖြစ်စေ, ကမ္မဝါစာကိုဖြစ်စေ မပါစေဘဲ သို့မဟုတ် ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၌ ကမ္မဝါစာ သုံးကြိမ်မရွတ်ဘဲ လျော့ထားခြင်း”တည်း၊“အညထာကရဏ”ဟူသည်“ဥတ်ကို နောက်ထား၍ ကမ္မဝါစာကို ရွှေထားခြင်း , သို့မဟုတ် ဥတ်ကို နှစ်ကြိမ်ရွတ်၍ ကမ္မဝါစာကို (၂)ကြိမ် ရွတ်ခြင်း စသည်တည်း၊ ဥတ္တိကံ အပလောကနကံတို့၌ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အခမ္မကံကို အကျယ်ပြရာဝယ် ထိုကံများကိုမပြဘဲ ချန်ထားတော်မူသည်။ [ဟာပနံဝါအညထာကရဏံဝါ နတ္ထိတိ – ဥတ္တိကမ္မဿ ကောယ ဧဝ ဥတ္တိယာ ကတ္တုမ္မတာ တတော ဟာပနံ နသမ္ဘဝတိ၊ အနုဿာဝနာယ အဘာဝတော ပန္ဆာ ဥတ္တိတ္ထပနဝသေန ဒ္ဝိဟိ ဥတ္တိဟိ ကရဏဝသေနစ အညထာကရဏံ နတ္ထိ၊–ဋီကာ။]

စတုဝဂ္ဂကရဏာဒိကထာ

ဇာဒါနိ-၌၊ ဆဋ္ဌီ–ခြောက်ခုမြောက်သော၊ (“ အဓမ္မကံ ” စသော ကံတို့တွင် ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊)ယဒိဒံဓမ္မေနသမဂ္ဂကမ္မံ နာမ–အကြင် ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ – ထို ဆဋ္ဌဖြစ်သော ဓမ္မေနသမဂ္ဂကံကို၊ ယေဟိ သံဃဟိ-အကြင် သံဃာတို့သည်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တေသံ-ထို သံဃာတို့၏၊ ပဘေဒံ–အပြားကို၊ ဒဿေတုံ-၄၊ ပဉ္စသံဃာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ကမ္မပ္ပဒေတ္တာတိ–ကား၊ ကမ္မံ–သို့၊ ပဒေတ္တာ-ရောက်၏၊ ကမ္မယုဒ္ဓေတ္တာ–ကံအား လျော်ပတ်၏၊ ကမ္မာရဟော- ကံကို ပြုခြင်း၄ ထိုက်၏၊ ကိဉ္စိ-

တစုံတခုသော၊ ကမ္ဘံ-ကို၊ ကာတုံ-ငါ၊ နာရဟကိ-မထိုက်သည်ကား၊ နှ-မဟုတ်၊ (အရဟတိ ဧဝ - သည်သာ၊)ဣတိ အတ္ထော၊ [''ကမ္ဘံ ပတ္တော''ဖြင့် ဝစနတ္ထကို ပြ၍''ကမ္မယုတ္တော ကမ္မာရဟော'' တို့ဖြင့် အဓိပ္ပါယတ္ထကို ပြသည်၊ '' နကိဉ္စိ '' စသည်ကား ဥဇုကတ္ထတည်း။]

စတုဝဂ္ဂကရဏ္ဍေ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနိ စတုတ္ထောတိ အာဒိ- အစရှိသောစကားကို၊ ပရိသတော-ပရိသတ်ကြောင့်၊ ကမ္မဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ - ကံ၏ပျက်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုး ငါ၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ''စတုဝဂ္ဂကရဏ္ဍေ''အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဥက္ခိတ္တကဝဟရဏေန-ဥက္ခိတ္တကသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကမ္မနာနာသံဝါသကော-ကံကြောင့် မတူကွဲပြားသော သံဝါသရှိသောရဟန်းကို၊ (ဥက္ခိတ္တကရဟန်းကို၊)ဂဟိတော-ယူခံတော်မူအပ်ပြီ၊ နာနာသံဝါသကဝဟရဏေန - နာနာသံဝါသကသဒ္ဒါဖြင့်၊ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကော - အယူကြောင့် မတူကွဲပြားသော သံဝါသရှိသောရဟန်းကို၊ (ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းကို၊ဂဟိတော၊)[ဥက္ခေပနီယကမ္မကတော ကမ္မနာနာသံဝါသကော၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကော လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကော၊– ဋီကာ၊] နာနာသီမာယ ဌိတစတုတ္ထောတိ- ကား၊ သီမန္တရိကာယဝါ- သီမန္တရိက်၌သော်ငင်း၊ ဗဟိသီမာယဝါ-သီမပြင်ဘက်၌သော်ငင်း၊ ဟတ္ထပါသေ- ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတေနာ ဝိ – တည်သော ရဟန်းနှင့်လည်း၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ စတုဝဂ္ဂေါ - ၄ ပါး အစုရှိသည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊(''ကမ္ဘံ ကရေယျ''၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [သိမ်တွင်းနေ သုံးပါး, သိမပြင်ဘက်နေ တပါးနှင့်ပေါင်းလျှင် ၄ ပါးရှိသည်ဖြစ်၍ ကံပြုအံ့-ဟူလို။]

ပါရိဝါသိကစတုတ္ထောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ ပရိဝါသာဒိကမ္မာနံ ယေဝ- ပရိဝါသ် အစရှိသောကံတို့၏သာ၊ ပရိသတော - ကြောင့်၊ ဝိပတ္တိ ဒဿနတ္ထံ-ပျက်ပုံကို ပြခြင်းအကျိုးငါ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တေသံ-ထို ပရိဝါသ် အစရှိသော ကံတို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ပရတော-၌၊ (စူဠဝါ, သမုစ္စယက္ခန္ဓကဉ်၊) ဝက္ခာယိဿာမ- ကုန်အံ့၊ ကေစ္စဿ၊ပေ၊ရဟတိတိအာဒိ - အစရှိသောစကားကို၊ ပဋိကုဋ္ဌ ကတကမ္မဿ-တားလည်း တားမြစ်အပ်, ပြုလည်း ပြုအပ်သောကံ၏၊ ကုပ္ပါကုပ္ပ ဘာဝဒဿနတ္ထံ-ပျက်သည်၏အဖြစ်, မပျက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငါ၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ [''ပဋိက္ကောသန အထမြောက်လျှင် ပျက်၏၊ အထမမြောက်လျှင် မပျက်''ဟု ပြသည်၊] ပကတတ္တာသာတိ - ကား၊ အဝိပန္နသီလဿ-မပျက်သော သီလရှိသော၊ ပါရာဇိကံ - ပါရာဇိကသို့၊ အနုဇ္ဈာပန္နဿ - မရောက်သော၊ အာနန္တရိကာသာတိ- ကား၊ အတ္တနော- ၏၊ (မိမိဟူသော တားမြစ်သောရဟန်း၏၊) အနန္တရံ-အခြားမဲ့၌၊ နိသိန္နဿ- ထိုင်နေသော (''ဘိက္ခုနော ဝိညာပေန္တသ''ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

ဒွေနိသာရဏာဒိကထာ

ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ နိသာရဏာဘိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝတ္ထုတော-ဝတ္ထုကြောင့်၊(နှင်ထုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသာ ဝတ္ထုကြောင့်၊)ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ကုပ္ပါကုပ္ပဘာဝဒဿနတ္ထံ–ငှါ၊(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ- ထို ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အပ္ပတ္တောပေါသုနိသာရိတောတိ ဧၛဒံ- ဟူသော ဤစကားကို၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ-ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ [“ ပဗ္ဗာဇနီယကံ ” ဟူသည် နှင်ထုတ်ကြောင်း ကံတည်း၊ ဤနိသာရဏာနှင့် သဘောတူပင်၊] ဟိ-မှန်၊(တနည်း)ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မန–ဖြင့်၊ ဝိဟာရဒတာ - ကျောင်းတိုက်မှ၊ နိသာရေန္တိ - ထွက်သွားစေကြရကုန်၏၊ (နှင်ထုတ်ကြရကုန်၏၊)တသ္မာ- ကြောင့်၊ တံ-ထိုပဗ္ဗာဇနီယကံကို၊ နိသာရဏာတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ စ-ဆက်၊ တံ-ထို ပဗ္ဗာဇနီယကံသို့၊(အပ္ပတ္တော-၌စပ်၊) သေ(သော)-၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပါဠိတော်၌လာသော ဗာလအဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အပ္ပတ္တော-၌စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကုလဒူသကော-ကုလဒူသကရဟန်းသည်၊ န ဟောတိ–မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဝေဏိကေန- အသီးအခြားဖြစ်သော၊ (ပဗ္ဗာဇနီယကံ၏ အသီးအခြားဖြစ်သော၊) လက္ခဏေန– လက္ခဏာအားဖြင့်၊ အပ္ပတ္တော–မရောက်၊ ပန- ထိုသို့ပင် မရောက်ပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ အသ-ထိုရဟန်း၏(အပေါ်၌)၊ (ဗာလအဗျတ္တရဟန်း၏ အပေါ်၌၊)အာကာရော-သော်၊ သံယော- သည်၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ–ကို၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်၏၊ ဧၛတိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ- ပြီ၊ (ကမ္မကွန်းကို မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊) တသ္မာ– ကြောင့်၊ သုနိသာရိတော-ကောင်းစွာနှင်ထုတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ။

တဿေ သံယော နိသာရေတိတိ - ကား၊ သံယော – သည်၊ တဇ္ဇနီယကမ္မာဒိဝသေန–တဇ္ဇနီယကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သစေ နိသာရေတိ - အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) သော–ထို ရဟန်းကို၊(သုနိသာရိတော-၌စပ်၊)ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို တဇ္ဇနီယ စသော ကံအရာ၌၊ (အနုညာတာ- ၌စပ်၊) တိဏ္ဏံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိတိ - ဟူ၍၊ ဧဝံ - သို့၊ ဧကေကေနပိ - တပါးတပါးလည်းဖြစ်သော၊ အဂ်ေန-အင်္ဂါကြောင့်၊ နိသာရဏာ- နှင်ထုတ်ခြင်းကို၊ အနုညာတာ-

× × × × × × ×

တဿ၊ပေ၊သုနိသာရိတော။ ။တန္တိ–ပဗ္ဗာဇနီယ ကမ္မံ၊–သာရဏ္ဍ၊ သောတိ–ဗာလောတိ အာဒိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌပုဂ္ဂလော၊ အပ္ပတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော၊ တတ္ထ ကာရဏမာဟ–“ယသ္မာ ” တိ အာဒိ၊ တတ္ထ အာဝေဏိကေန လက္ခဏေနာတိ – ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မဿ နိမိတ္တဘာဝေန ပါဋိယံ ဝုတ္တတ္တာ အသာမဉ္ဉာရဏဘူတေန ကုလဒူသကဘာဝေန– [သံဃာဒိသေသ် တရဿမသိက္ခာပုဒ်ဌ်လာသော ကုလဒူသနအမှုသည် ပဗ္ဗာဇနီယကံနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော သီးခြားလက္ခဏာတည်း၊] ယဒိ ဟေသ တံကမ္မံ အပ္ပတ္တော၊ ကထံပန သုနိသာရိတောတိ အာဟ-“ယသ္မာ၊ပေ၊သုနိသာရိတော”တ်၊–ဝိမတိ။

ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုနိဿာရိတော-ကောင်းစွာနှင့်ထုတ်အပ်ပြီ၊[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တိဏ္ဏံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏(အပေါ်၌)၊ အာကခ်ံမာနော-သော်၊ သံယော-သည်၊ တဇ္ဇနီယကမ္မံ, ကရေယျ-ပြုနိုင်၏၊ ကော - တပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဘဂ္ဂုနကာရကော- မိမိတို့ အသင်းအပင်း၌ တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်သည် ၊ ပေ ၊ သံယေ- ၌၊ အဓိကရဏကာရကော- အဓိကရုဏ်းကို ပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကော—သည်၊ ဗာလော - ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည် ၊ပေ၊ အနုပဒါနော-အာပတ် အပိုင်းအခြား မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ကော - သည်၊ အနနုလောမိကေဟိ- ရဟန်းတို့အား မလျော်ကုန်သော၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိ-လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂော-လူတို့နှင့် ရောနှောသည်၊(ဟုတ္တာ) ဝိဟရတိ—၏။]

သြသာရဏာတိ - ကား၊ ပဝေသနာ - သွင်းခြင်းတို့သည်၊ (" ဇုမာဒ္ဓေ- ဤနှစ်ပါးတို့ဘည်း" ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [သြ-အတွင်းသို့+ သာရဏာ- ရောက်စေခြင်း" ဟူသည် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် "သွင်းခြင်းပင်" တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပဝေသနာ " ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ဖွင့်သည်၊] တတ္ထ - ထို သြသာရဏာဟူသော ပါဠိ၌၊ တဿေ သံ၊ယာ သြသာရေတိတိ-ကား၊ (တံ-ထိုပဏ္ဍုကံကို၊ " ထေယျသံဝါသက စသူကို ") ဥပသမ္မဒ ကမ္မဝသေန – ဥပသမ္မဒကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝေသေတိ– သွင်းအံ့၊ ဒေါသာရိတောတိ-ကား၊ ဒုသြသာရိတော-မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ပြီ၊ သဟဿကွတ္တုံ - အကြိမ်ပေါင်း တထောင်၊ ဥပသမ္မာဒိတော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်သည်၊ (သမာနော)ဝိ - သော်လည်း၊ အနုပသမ္မနော၀ - မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ [" ဒုသြသာရိတ" ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသည်၊ " မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ် " ဟူသည် " ရဟန်းမဖြစ်" ဟူလို။] အာစရိယုပဇ္ဈာယာစ-ကမ္မ၀ါစာဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း၊ သာတိသာရာ-လွန်၍ဖြစ်သော အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်၊(ဧဟာန္တို့)၊ [" သာတိသာရာ " ပုဒ်ကို မဟာခန္ဓက , နဿမ္မာ၀တ္တနာဒိကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။] တထာ-တူ၊ သေသော-အာစရိယုပဇ္ဈာယမှကြွင်းသော၊ ကာရကသံယော-သည်၊ (သာတိသာရော ဟောတိ၊) ကော၀စိ- တစုံတယောံသော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိတော-မှ၊ နမုစ္စတိ-မလွတ်၊ ဇုတိ-လျှင်၊ ကောဒသ-တကျိပ်တယောံကုန်သော၊ ဇုမေ အာဘဇ္ဇပုဂ္ဂလော- ၌ အာဘဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒေါသာရိတာ- မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန- ကား၊ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော – အစရှိကုန်သော၊ ဒွတ္တိံသ–သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော၊ (ပုဂ္ဂလာ)၊ သုသြသာရိတာ- ကောင်းစွာ သွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊ ဥပသမ္မာဒိတာ - ကုန်သည်၊ (သမာနာ) ဥပသမ္မနော၀ - ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [" သု သြသာရိတာ " ကို သရုပ်ဖေါ်သည်။] တေ- ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသောအပြစ်ကိုမျှ၊ ဝတ္တုံ-၄၊ နလဇ္ဇာ-မရအပ်ကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုသြသာရိတ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာစ-တို့သည်၎င်း၊ ကာရက

သံဃောစ-သည်ၜင်း၊ သာတိသာရာ (ဟောန္တို့၊) ကောစိ- တစုံဘယော်က်သော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိတော နု မုစ္စတိ။

ဇာမ၊ပေါဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ အာဒိ - အစရှိသောစကားကို၊ အဘူတ ဝတ္ထု၀သေန– ထင်ရှားမရှိသော ဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓမ္မကမ္မံ-ကိုၜင်း၊ ဘူတ ဝတ္ထု၀သေန– ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မကမ္မန္တ - ကိုၜင်း၊ ဒဿေတုံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တုံ၊ တတ္ထ-ထို ဇာဓပန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဋိ နိသဇ္ဇိတာတိ-ကား၊ ပဋိ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗာ – စွန့်ထိုက်သော၊ (" ဒိဋ္ဌိ – အယူသည် " ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) [တပစ္စည်း၏ ကမ္မတ္ထကို ယူမည်စိုး၍ "ပဋိ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗာ"ဟု အရဟတ္ထဖြစ်သော တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ဤနေရာ၌ တပစ္စည်းသည် " အရေဟ အနက်ဟော " ဟူလို။]

ဥပါလိပုစ္ဆာကထာ

ဥပါလိပဥ္ဉသုပိ- ဥပါလိ၏ ပြဿနာတို့၌လည်း၊ ဝတ္ထု၀သေနေဝ- ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဓမ္မာဓမ္မကမ္မံ-ဓမ္မကံ, အဓမ္မကံကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝိဘတ္တံ-ဝေဘန် တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဥပါလိ၏ပြဿနာတို့၌၊ ကေမူလကောစ - ကေမူလက နည်းၜင်း၊ ဒ္ဝိမူလကောစ-ၜင်း၊ (ဇာတိ-သို့၊)ဒွေ-ကုန်သော၊ နယာ-နည်းတို့သည်၊ (ဟောန္တို့)၊ ကေမူလကော-သည်၊ ဥတ္တာနောယေဝ- သည်သာ၊ ဒ္ဝိမူလကေ-၌၊ သတိဝိနယော- သတိဝိနည်းကို၊ အမူဠှဝိနယေန- နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - ကွ၊ ကော-တမျိုး သော၊ ပုစ္ဆာ-ကို၊ ကတာယထာ-ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အမူဠှဝိနယာဒယော ဝိ-အမူဠှဝိနည်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ တဿ ပါပိယျသိကာဒိဟိ-အစရှိသည် တို့နှင့်၊ (သဒ္ဓိံ, ကေကာ-တမျိုးစီ, တမျိုးစီကုန်သော၊ ပုစ္ဆာ-တို့ကို၊ ကတာ– ကုန်ပြီ၊) အဝသာနေပန – အဆုံးဌိကား၊ ဥပသမ္ပဒါရဟံ ဥပသမ္ပာဒေတီတိ – ဟူသော၊ ကေမေဝ-တခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဒံ-ပုဒ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပရတော-၌၊ ဘိက္ခူနမ်ို-တို့၏လည်း၊ (ဝါဒရ-၌၊) သတိဝိနယံ-ကို၊ အာဒိံ ကတွာ-အစပြု၍၊ ဧကေကန- တခုတခုသော ပုဒ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, သေသပဒါနိ- ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ- ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏၊ [" ဘိက္ခူနမ်ို" ၌ ပဒြင့် ဥပါလိပဥ္ဉာကို ပေါင်း၊ "ဥပါလိပဥ္ဉာ၌သာ ယှဉ်စေရသည် မဟုတ်သေး၊ ဘိက္ခုတို့၏ဝါရ၌လည်း ယှဉ်စေရသည်"ဟူလို။]

× × × × × × ×

ဒ္ဝိမူလကေ။ ။"ဒ္ဝိမူလက"ဟူရာ၌ အခြားနေရာဝယ် မူလပုဒ်က ၂ ပုဒ်ရှိ၍ မူလ ပုဒ်ကို တမျိုးစီ လှည့်စေရရိုးတည်း၊ ဤနေရာ၌ကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်, သင်္ဃဝိနယနှင့် အမူဠှဝိနယတို့ကို အပြန်အလှန် ပုစ္ဆာပြုခြင်း စသည်ကို ဒ္ဝိမူလက ဟု ဆိုထားသည်၊ ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ။

တဇ္ဇနီယကမ္မကထာ

ဇ္ဈဓ၊ပေါဘဇ္ဈာနကာရကောတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဝုတ္တံ ဦစပ်၊) အဓမ္မေနဝဂ်ံ- အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံဂုင်း၊ အဓမ္မေနသမဂ်ံ- ဂုင်း၊ မွေ့ပဋိရူပကေနဝဂ်ံ- ဂုင်း၊ ဓမ္မပဋိရူပကေန သမဂ်ံ- ဂုင်း၊ ဇ္ဈတိ- သို့၊ ဇ္ဈမေသံ - ဤကံတို့၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ စက္ကံ-စက်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ- ဖွဲ့၍၊ တဇ္ဇနီယာဒီသု- တဇ္ဇနီယ အစရှိကုန်သော၊ သတ္တသု-ကုန်သော၊ ကမ္မသု-တို့၌ဂုင်း၊ ပဋိပဿဒ္ဓိသုစ-ကံ၏ငြိမ်းကြောင်းကံတို့၌ဂုင်း၊ ဝိပတ္တိ ဒဿနတ္ထံ - ပျက်ပုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ "ဓမ္မေနဝဂ်ံ"၏ နောက်ဝယ် "ဓမ္မေန သမဂ်ံ" ဟု ရှိ၏၊ "ဝိပတ္တိ ဒဿနတ္ထံ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝိပတ္တိအရ၌ ထိုကံ မပါနိုင်ရကား မရှိသင့်၊ ပါဠိတော်၌လည်း ဤနေရာဝယ် ထို "ဓမ္မေန သမဂ္ဂ"ကံ မပါ။]

တတ္ထ-ထို "ဇ္ဈဓပန ဘိက္ခဝေ" အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အနုပဒါနောတိ-ကား၊ အပဒါန ဝိရဟိတော – ပိုင်းဖြတ်အပ်သော အပိုင်းအခြားမှ ကင်းသည်၊ ("ဟောတိ"ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားကို၊ အပဒါနံ-နဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒ ဝိရဟိတော – အာပတ် အပိုင်းအခြားမှကင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဇ္ဈတိအတ္ထော၊ တတော-ထို "ဇ္ဈဓပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဘဇ္ဈာနကာရကော" အစရှိသော ပါဠိရပ်မှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ပဋိကုဋ္ဌ ကတကမ္မပ္ပဘေဒံ- တားလည်း တားမြစ်အပ်, ပြုလည်း ပြုအပ်သောကံ၏ အပြားကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ သာယေဝ ပါဠိ - ထို "ဇ္ဈဓ ပန ဘိက္ခဝေ" အစရှိသော ပါဠိတော်ကိုပင်၊ အကတံ ကမ္မန္တိ အာဒိဟိ- အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့နှင့်၊ သံသန္ဒိတွာ - ရောနှော၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ တတ္ထ- ထို "အကတံ ကမ္မံ" အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ကိဉ္စိ - တစုံတခုသော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ပါဠိ အနုသာရေန - ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဝိဒိတုံ- သိခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ- မတတ်ကောင်းသည်ကား၊ နမဟုတ်၊ (သက္ကာဝေ - သည်သာ၊) တဿာ - ကြောင့်၊ ဝဏ္ဏနံ- ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊ နဝိတ္ထာရယိမှာ-မချဲ့ကုန်တော့ပြီ၊ ဇ္ဈတိ–အပြီးတည်း။

စမ္မေယျကွန္ဓကဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ၊

× × × × × × ×

အနုပဒါနောဝါ ။ အပရှေးရှိသော ဒါဓာတ်သည် အဝခဏ္ဍန (ပိုင်းဖြတ်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ အပဒိယတေ – ပိုင်းဖြတ်အပ်၏၊ ဇ္ဈတိ အပဒါနံ၊ နတ္ထိ + အပဒါနံ ယဿာတိ အနုပဒါနော–ပိုင်းဖြတ်အပ်သော အာပတ် အပိုင်းအခြားမရှိသောရဟန်း၊ အာပတ် အပိုင်းအခြား မရှိအောင် သင့်နေသောရဟန်း – ဟူလို။ [နတ္ထိ တေသ အပဒါနံ (အဝခဏ္ဍနံ) အာပတ္တိ ပရိယန္တောတိ အနုပဒါနော၊– ဋီကာ၊ အပဒါနံကို အဝခဏ္ဍနံ ဟု ဖွင့်၍ ထို အဝခဏ္ဍနကို "အာပတ္တိပရိယန္တော"ဟု ဖွင့်သည်။]

ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက အဖွင့်

[ကောသမ္ဗီမြို့၌ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏အပေါင်း။]

ကောသမ္ဗကဝိဝါဒကထာ

ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ-၌၊ တံ ဘိက္ခုံ၊ပေ၊ ဥက္ခိပိ်သူတိ ထွေ-၌၊ အယံ-ကား၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ- အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော စကားတည်း၊ [ပုဗ္ဗံ+အနုဂတာ အနု အနုပုဗ္ဗိ၊ အနုပုဗ္ဗိစ+သာ+ကထာစာတိ အနုပုဗ္ဗိကထာ၊ တနည်း- သမာသ် ပြုလျှင်"အနုပုဗ္ဗိ+ကထာ"ဟု ဤကာရန္တအတိုင်းလည်း ရှိနိုင်၏။]ကိရ-တဆင့် စကား, ကြားရသည်ကား၊ (တနည်း) ကိရ- ခဲ့၊ ဝိနယဓရောစ - ဝိနည်းကို ဆောင်သော ရဟန်းငင်း၊ သုတ္တန္တိကောစ - သုတ္တန်ကိုဆောင်သော ရဟန်းငင်း၊ (ဇာတိ-သို့)၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ကေသ်ိ- သော၊ အာဝါသေ- ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တေသု- ထိုနှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ သုတ္တန္တိကော- သုတ္တန်ဆောင်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ကေဒိဝသံ- တနေ့သ၌၊ ဝစ္စကုဋိ်- သို့၊ ပဝိဋ္ဌော- ဝင်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ အာစမနဥဒကာဝသေသံ- သန့်သက်ရအကြွင်းကို၊ ဘာဇနေ-ခွက်ထည်း၌၊ ထပေတ္ဝာဝ-ချန်ထားခဲ့၍သာ၊ နိက္ခမိ - ထွက်ခဲ့ပြီ၊ (သန့်သက်ရေ ကျန်နေရစ်မှန်းကို သိ၏၊ အာပတ်သင့်မှန်း ကိုကား မသိ၊) ဝိနယဓရော - ဝိနည်းကိုဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆာ- မှ၊ ပဝိဋ္ဌော-သည်၊(သမာနော)၊ တံ ဥဒကံ-ထို ကြွင်းကျန်သောရေကို၊ ဒိသွာ-၍၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်ခဲ့၍၊ တံ ဘိက္ခုံ- ထို သုတ္တန်ဆောင်ရဟန်းကို၊ ပုစ္ဆိ- မေးမြို့၊ (ကိ)၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရား၊ တယာ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဇာနံ ဥဒကံ-ကို၊ ထပိတံ -ချန်ထားအပ်ပါသလော၊ ဇာတိ (ပုစ္ဆိ)၊ အာဝုသော - အရှင်ဘုရား၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ တုံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ထွေ-၌ ရေကြွင်းကို ချန်ထားရာ၌၊ အာပတ္တိဘာဝံ - အာပတ်၏အဖြစ်ကို၊ နဇာနာသိကိ် - မသိပါသလော၊ ဇာတိ(ပုစ္ဆိ)၊ အာမ-မှန်ပါ၊ နဇာနာမိ-မသိပါ၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ အာဝုသော, ထွေ - ၌ရေကြွင်းကို ချန်ထားရာ၌၊ အာပတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်ပါ၏၊ ဇာတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ (အာပတ္တိ-သည်၊)သစေ ဟောတိ- အုံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒေသေဿာမိ- ဒေသနာပြောပါအုံ၊ ဇာတိ- ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ အာဝုသော, ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တေ - ၏၊ (အာပတ္တိ-၌စပ်၊) ဝါ-

× × × × × × × ×

ဒေသေဿာမိ။ ။ဝိနည်းမိုရ်၏ စကားအရ အာပတ်-ဟု အယူရှိသောကြောင့် (ပြောဆို၍လွယ်ကူသော, သိက္ခာကိုလိုလားသူ ဖြစ်သည့်အတွက်) အာပတ်ဖြစ်လျှင် ကုစားပါမည်-ဟု ပြောရှာသည်။ [သန့်သက်ရေကြွင်းကို ချန်ထားမှုအတွက် စူဠဝါ-သေနာသနက္ခန္ဓကဉ် "နာ အာစမန သရာဝကေ ဥဒကံ သေသေတမ်ဴ" ဟု ပညတ်တော်မူလိမ့်မည်။]

သည်၊ အာသဒ္ဓိစ္စ - သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစ္စေဆော်မူ၍၊ အာသတိယာ– သတိကင်းသဖြင့်၊ သစေ ကတံ - အကယ်၍ ပြုအပ်မိသည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ- ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ သော- ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ တဿာ အာပတ္တိယာ – ၌၊ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ- အနာပတ် ဟု အယူ ရှိပြန်သည်၊ အဟောသိ–ပြီ။

ဝိနယဓရောပိ-သည်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ နိဿိတကာနံ-မှီဝဲနေသောရဟန်း တို့အား၊ အယံသုတ္တန္တိကော-သည်၊ အာပတ္တိ်-သို့၊ အာပဇ္ဇမာနောပိ-ရောက်ပါ သော်လည်း၊ နဇာနာတိ–အာပတ်မှန်း မသိ၊ ဣတိ-သို့၊ အာရောစေသိ- ပြောပြီ၊ တေ- ထို ဝိနည်းဆောင် ရဟန်း၏ တပည့်တို့သည်၊ တဿ - ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်း၏၊ နိဿိတကေ - မှီနေသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တုမှာကံ- အရှင် ဘုရားတို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော - သည်၊ အာပတ္တိ် - သို့၊ အာပဇ္ဇိတ္ထာပိ - ရောက်ပြီး၍ လည်း၊ အာပတ္တိဘာဝံ–ကို၊ နဇာနာတိ၊ ဣတိ အာဟံသု - ကုန်ပြီ၊ တေ- ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်း၏ တပည့်တို့သည်၊ ဂတ္ဝါ-၍၊ အတ္တနော– ၏၊ ဥပဇ္ဈာ ယဿ-အား၊ အာရောစေသုံ - ကုန်ပြီ၊ သော- ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊(ကိံ)၊ အယံ ဝိနယဓရော- ဤ ဝိနည်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ဝာ- ပြောပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ–ပြောပြန်၏၊ သော–ဤဝိနည်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မုသာဝါဒိ–မုသား ပြောလေ့ရှိသူတည်း၊ ဣတိ(အာဟ)၊ တေ- ထိုသုတ္တန်ဆောင် ရဟန်း၏တပည့်တို့ သည်၊ ဂတ္ဝါ-၍၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ မုသာဝါဒိ–တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ဝမုယိ်သု-တိုးပွားစေကြ ကုန်ပြီ၊ တတော - ထိုမှ နောက်၌၊ ဝိနယဓရော - သည်၊ ဩကာသံ - အခွင့်ကို၊ လဘိတ္ဝာ-၍၊ တဿ-ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်း၏ (အပေါ်၌၊) အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ-မရှုခြင်းကြောင့်၊ ဥက္ခေပနိယ ကမ္မံ- ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ ကေန-ကြောင့်၊ တံဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ဥက္ခိပိ်သူတိ-ဟူ၍၊(သံဂီတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ။

ဘိန္နော ဘိက္ခဝေ....သံဃော, ဘိန္နော ဘိက္ခဝေ....သံဃောတိ ဇွတ်-၌၊(သံဃော-သည်၊) နတာဝဘိန္နော-ကွဲပြီးကား မဟုတ်သေး၊ အပိစ-ထိုသို့ပင် ကွဲပြီးမဟုတ်

× × × × × × ×

နတ္ထိ အာပတ္တိ။ ။ထိုအခါ ဝိနည်းမိုရ်က စဉ်းစားပြန်သည်မှာ-လွန်ကျူးလိုသော စေတနာမပါလျှင် ဤရေအကြွင်းကို ချန်ထားရာ၌ အနာပတ်လည်း ဖြစ်နိုင်စရာ ရှိ၏၊ ဤသို့ စဉ်းစား၍ "အာပတ် မသင့်" ဟု ပြောပြန်သည်၊ အမှန်ကား – အာပတ်သင့် သည်သား။ [ဝိနည်း ပညတ်တော်ကို မသိသော်လည်း ရေကြွင်းချန်ထားမှု ဟူသော အကြောင်း ဝတ္ထုကို သိသောကြောင့် သစိတ္တက အာပတ် (ဝတ္ထုကို သိသော စိတ်နှင့် တကွဖြစ်သော အာပတ်) တည်း၊ သာပန အာပတ္တိဧဝ၊ တေနာဟ– "သော တဿ အာပတ္တိယာ (ထိုအာပတ် အစစ်ဖြစ်ရာ၌၊)အနာပတ္တိ ဒိဋ္ဌိ ဟောတီ"တိ၊– ဋီကာ။]

သေးပါသော်လည်း၊ ဒေဒဝ-မိုယ်းသည်၊ ဝုဋ္ဌေ-ရွာပြီးလသော်၊ ဇာဒါနိ သဿံ နိပ္ဖ
န္နန်-ဟူ၍၊(ယခုအခါ ကောံစပါး ပြီးစီးပြီ-ဟူ၍၊)ဝုစ္စတိယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊
(ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဇာဒါနိ သဿံနိပ္ဖန္နန်-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–နည်း၊)ဟိ(ယသ္မာ)-
ကြောင့်၊ အာဝဿံ-မချုတ်ကေန်၊ တံ-ထိုကောက်စပါးသည်၊ နိပ္ဖဇ္ဇိဿတိ-ပြီးစီး
လတံ့၊ (တသ္မာ ဇာဒါနိ သဿံနိပ္ဖန္နန်တိ ဝုစ္စတိ-၏၊) ဝေမေဝ- သာလျှင်၊ ဇာမိနာ
ကာရဏေန – ဤအကြောင်းကြောင့်၊ အာယတိ - နောင်အခါ၌၊ အဝဿံ,
ဘိဇ္ဇိဿတိ-ကွဲလတံ့၊ သောစ–ထိုသံယာသည်လည်း၊ [သောစာတိ- သံယော၊
ယောဇနာ၊] ကလဟဝသေန-ခိုက်ရန်ဖြင့်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊(ဘိဇ္ဇိဿတိ)၊
သံယဘေဒဝသေန–သံယာကွဲပြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊(သံယဘေဒကံ၏ ကွဲခြင်း
မျိုးဖြင့်၊)န(ဘိဇ္ဇိဿတိ)၊ကွဲလတံ့မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ မချုတ်ကေန်,
အမှန်ကွဲလတံ့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘိန္နောတိ-ကွဲပြီဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊
စ-ဆက်၊ ဏ္ဍေ–ဤဘိန္နော ဘိက္ခု....သံဃာဟူသောပါဠိ၌၊ သမ္ဘမအတ္ထဝသေန-
အလျင်အမြန် ဖြစ်သော အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာမေဍိတံ - အာမေဍိတ်ကို၊
ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဧတမတ္ထံ၊ပေ၊ပက္ကမိတိ-ကား၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ (“မာ ခေါ တုမ္ဟေ”
အစရှိသော စကားကို၊) ဘာသိတ္ထာ - မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ပက္ကမိ - ဖဲကြွတော်မူ
သနည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဥက္ခေပကေဝါ- နှင်ထုတ်တတ်
သော ရဟန်းတို့ကိုမူလည်း၊ တုမ္ဟေဟိ-တို့သည်၊ အကာရဏော-အကြောင်းမဟုတ်
ဘဲ၊(မမှန်သောအကြောင်းကြောင့်၊)သော ဘိက္ခု-ကို၊ ဥက္ခိတ္တော- နှင်ထုတ်အပ်
ပြီ၊ ဇာတိ-သို့၊ သဧစ ဝဒေယျ-အကယ်၍ မိန့်တော်မူအံ့၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကေဝါ-
ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့ကိုမူလည်း၊တုမ္ဟေ-တို့သည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊အာပန္နာ-
ရေဝံကုန်ပြီ၊ ဇာတိ,(သဧစ)ဝဒေယျ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ–
၌ ဥက္ခေပကရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့၏၊ ပက္ခော–အသင်း

× × × × × × ×

ဘိန္နော။ ။ဤ၌ တပစ္စည်းကား ကွဲပြီးအတိတ် မဟုတ်ပါဘဲလျက် မချုတ်ကေန်
အမှန်ကွဲလတံ့ဖြစ်သော အဝဿံဘာဝိအနက်၌ အတိတ်ကဲ့သို့ တင်စား၍ ဆိုထားအပ်
သော တပစ္စည်းတည်း၊ [နတာဝ ဘိန္နောတိ ဇာမိနာ ဘိန္နောတိ ဏ္ဍေ တပစ္စယသ
အဝဿံဘာဝိယဏ္ဍေ အနာဂတကာလိကတံ ဒဿေတိ၊ တမေဝတ္ထံ သဟ ဥပမာယ
ဒဿေန္တော အာဟ–အပိစာတိ အာဒိ၊ —ယောဇနာ။]

သမ္ဘမအတ္ထဝသေန ။ ။သံပုဗ္ဗ+ဘြမ(ဘမ)ဓာတ်သည် ဘယာဒိဂဏိတဝေဂ
အနက်နှင့်တကွ အခြားအနက်များကို ဟော၏–ဟု ထောမနာမိ ဆို၏၊ ထို့ကြောင့်
ဋီကာတို့၌“တုရိတဟ္ထဝသေန”ဟု ဖွင့်ကြ၏၊“တုရိတ”နှင့် “ဝေဂ”သည် လျင်မြန်ခြင်း
အနက်အား ဖြင့်တူ၏၊ နှစ်ကြိမ်ဆိုခြင်းကို“အာမေဍိတ်”ဟု ခေါ်သည်၊ အာမေဍိတ်၏
အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဆုံး အဘိဏှနှင့်အဓွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

အပင်းတည်း၊ (ဘက်သဲးတည်း၊) ဘဂဝါ- သည်၊ တေသံ - တို့၏၊ ပက္ခေါ-တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝတ္တာ– ပြောပြီး၍၊ အာယာတံ- ရန်ညှိုးကို၊ ဗန္ဓေယျုံ- ဖွဲ့ကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ– ကြောင့်၊ တန္တိ မေဝ - ပါဠိတော်အစဉ်ကိုသာ၊ ထေရပတ္တာ- ထားတော်မူပြီး၍၊ တေမတ္တံ-၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ (ပါဠိတော်၌လာသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊) ဘာသိတ္တာ-၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ပက္ကမိ-မူပြီ။

အတ္တနာဝါ အတ္တာနန္တိ ထွေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဧဝဒိတဗ္ဗော၊) ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ (ဥပ္ပါဒေတိ ၌စပ်၊) သံယေန - သည်၊ ဥက္ခေပနီယ ကမ္မ ကတာနံ-ပြုအပ်သော ဥက္ခေပနီယကံရှိကုန်သော၊ (ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရကုန်သော၊) အဓမ္မဝါဒိနံ- အဓမ္မဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပဇေ- အဖို့၌၊ (ဘက်၌)၊ နိသိန္နော- ထိုင်နေသည်၊ (သမာနော - လျက်၊) တုမှေ - အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ကိံ- အဘယ်ကို၊ ဘဏထ-ပြောကြပါကုန်သနည်း၊ ဇာတိ-၌သို့ မေး၍၊ တေသဉ္စ-ထို ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရသော အဓမ္မဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ငင်း၊ ဇာတရေသဉ္စ- အခြားသော ဥက္ခေပကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ငင်း၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ ဇာမေ-၌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) အဓမ္မဝါဒိနော-အဓမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ ဇာတရေ-အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဥက္ခေပက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) ဓမ္မဝါဒိနော-တို့တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ အယံ – ၌ရဟန်းသည်၊ တေသံ – ထို ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ နိသိန္နော-သည်၊ (သမာနော)ဝ-ဖြစ်လျက်ပင်၊ တေသံ-ထို ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ နာနာ သံဝါသကော – ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကောပေတိ– ပျက်စေနိုင်၏၊ ဇာတရေ သမ္မိ-အခြားသော ဥက္ခေပကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ အနာဂတတ္တာ-

× × × × × × × ×

အဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေ နိသိန္နော ။ ။ ၌စကားသည် အဓမ္မဝါဒိပက္ခကို မှတ်၍ ပြသော ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း၊ ဓမ္မဝါဒိပက္ခ၌ နေ၍ အဓမ္မဝါဒိတို့ကိုပင် ဓမ္မဝါဒိဟု အယူရှိပြန်လျှင်လည်း ၌နည်းအတိုင်း နာနာသံဝါသကဖြစ်၍ နှစ်ဘက်လုံး၏ကံကို ပျက်စေနိုင်သည်သာ။ [အဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေ နိသိန္နောတိ ဇာဒံ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ ဓမ္မဝါဒိနံပက္ခေ နိသိဒိတ္ထာ အဓမ္မဝါဒိနံ လဒ္ဓိ ဂဏှန္တောပိ ဓမ္မဝါဒိနံ နာနာသံဝါသကော ဟောတိ ဧဝ၊—ဝိမတိ။]

ကမ္မံ ကောပေတိ ။ ။ “ကံကို ပျက်စေ၏ ” ဟူရာ၌ ထိုရဟန်း မပါလျှင် သံဃာ မပြည့်မှ နာနာသံဝါသက စတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ကရေယျ၊ အကမ္မံ နစ ကရဏီယံ ” စသည်ကို ဟောတော်မူသောကြောင့် ကံ အထမမြောက်ဘဲ ကံပျက်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်၊ အကယ်၍ နာနာသံဝါသက ရဟန်းမှတပါး မိမိတို့ချည်း သံဃာပြည့်နေလျှင်ကား ကံမပျက်ပါ။ [ကမ္မံ ကောပေတီတိ – နာနာသံဝါသက စတုတ္ထော၊ပေ၊နစ ကရဏီယန္တိ အာဒိဝစနတော သစေ သံဃော တံ ဂဏပူရကံ ကတ္တာ ကမ္မံ ကရေယျ၊ အယံ တတ္ထ နိသိန္နောဝိ ကမ္မံ ကောပေတီတိ အဓိပ္ပါယော၊–ဋီကာ။]

ကြောင့်၊ (ကမ္ဘံ) ကောပေတိ၊ ဧဝံ - လျှင်၊ အတ္တာနဝါ – မိမိသည်မူလည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ နာနာ သံဝါသကံ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူကို၊ ကရောတိ။

သမာနသံဝါသကန္တိ ထွောပိ-၌လည်း၊ ယော- အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဓမ္မဝါဒိနံ–တို့၏၊ ပက္ခေ–၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဇာမေ-၌ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊(မိမိထိုင်နေရာ၌ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) အဓမ္မဝါဒိနော-တို့တည်း၊ ဇာတရေ- အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊(အခြားနေရာ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) ဓမ္မဝါဒိနော–တို့တည်း၊ ဇာတိ - ၌သို့ သိ၍၊ တေသံ- ထို ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ မဇ္ဈေ- အလယ်သို့၊ ပဝိသတိ - ဝင်သွား၏၊ ပန- သို့မဟုတ်၊ ယတ္ထဝါ တတ္ထဝါ– အမှတ်မထား, တပါးပါးလည်းဖြစ်သော၊ ပက္ခေ-၌၊ နိသိန္နော- သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ဇာမေ-၌ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊(မိမိထိုင်နေရာ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊)ဓမ္မဝါဒိနော-တို့တည်း၊ ဇာတိ–၌သို့၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ အယံ-၌ရဟန်းကို၊ အတ္တာနာဝါပေ၊ ကရောတီတိ-ဟူ၍၊ ဓေဒိတဗ္ဗော-၏။

ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မန္တိ ထွေ-၌၊ ကာယေန–ကိုယ်ဖြင့်၊ ပဟရန္တော-ပုတ်ခတ်ကုန်လျက်၊(ပုတ်ခတ်သောရဟန်းတို့ကို၊)ကာယကမ္မံ ဥပဒံဿန္တိ-ကာယကံကို ပြကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍၎င်း၊ ဝါ-ကာယကံကို ဖြစ်စေကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍၎င်း၊ ဖရုသံ-ကြမ်းတန်းသော စကားကို၊ ဝဒန္တော- ပြောဆိုကုန်လျက်၊(ပြောဆိုသော ရဟန်းတို့ကို၊) ဝစီကမ္မံ ဥပဒံဿန္တိ - ဝစီကံကို ပြကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍၎င်း၊ ဝါ-ဝစီကံကိုဖြစ်စေကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍၎င်း၊ ဓေဒိတဗ္ဗော-ကုန်၏၊ [“ဒံသ”ဓာတ်သည် ဒဿနအနက်ကိုဟောသော်လည်း ဥပ ရှေးရှိသောကြောင့် ပဝတ္တနအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥပဒံသေန္တိ ပဝတ္တေန္တိ” ဟု ဝိမတိဖွင့်သည်။]ဟတ္ထပရာမာသံ ကရောန္တိ-ကား၊ကောဓဝသေန-ကောဓ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဟတ္ထေဟိ-လက်တို့ဖြင့်၊ အညမညံ-ချင်း၊ ပရာမသန်-သုံးသပ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ၊ အဓမ္မဝါဒီယာယမာနေတိ- ကား၊ အဓမ္မဝါဒီ - တရားနှင့် မလျော်ကုန်သော၊ ကိစ္စာနိ–တို့ကို၊ ကုရုမာနေ-ပြုလသော်၊(နိသိဒိတမ္ဗံ-၌စပ်၊)[“အဓမ္မဝါဒီ” ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓတ်၏ အနက်၌ အာယပစ္စည်းသက်သောကြောင့် “အဓမ္မဝါဒီယာယမာနေ”ဟု ပါဠိတော်၌ပါ၌ရှိပါစေ။]

× × × × × × ×

ယတ္ထဝါ တတ္ထဝါ။ ။ဓမ္မဝါဒိပက္ခ်ဥ် နေ၍ဖြစ်စေ, အဓမ္မဝါဒိပက္ခ်ဥ် နေ၍ဖြစ်စေ မိမိနေရာပက္ခ်၌ ပါဝင်သော ရဟန်းတို့ကို ဓမ္မဝါဒီဟု ယူအံ့၊ ထိုသို့ ယူခြင်းကလည်း မှန်သည် ဖြစ်စေ မမှန်သည် ဖြစ်စေ , ထိုပက္ခတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းများနှင့် မိမိမှာ သမာနသံဝါသက ဖြစ်တော့၏၊ [ယတ္ထဝါ တတ္ထဝါတိ–ဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေဝါ အဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေဝါတိ အတ္ထော၊ ဇာမေ ဓမ္မဝါဒိနောတိ ဂဏှာတီတိ–တံတံပက္ခဂတေ ဘိက္ခူ။ ယာထာဝတောဝါ အယာထာဝတောဝါ“ဇာမေ ဓမ္မဝါဒိနော”တိ ဂဏှာတိ၊ အယံ တံတံပက္ခဂတာနံ အတ္တာနံ သမာနသံဝါသကံ့ ကရောတိ၊–ဝိမတိ။]

အသမ္မောဒိကာ ဝတ္တမာနာယာတိ- ကား၊ အသမ္မောဒိကာယ– ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သော စကားသည်၊ ဝတ္တမာနာယ - ဖြစ်လသော်၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ ၌စပ်၊) [ဤနည်းအလို "အသမ္မောဒိကာ"၌ ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသ, တနည်း-ယ ကြေနေသည်-ဟု ကြံပါ။] ဝါ-တနည်း၊ အယမေဝ-ဤ"အသမ္မောဒိကာယ" ဟူသော ပါဌ်သည်ပင်၊ ပါဌော-ပါဠိတော် ပါဌ်ရင်းတည်း၊ သမ္မောဒန ကထာယ-ဝမ်းမြောက်ကြောင်းစကားသည်၊ အဝတ္တမာနာယ- မဖြစ်လသော်၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ ၌စပ်၊) ဧတိအတ္ထော၊ [အချို့ စာအုပ်တို့၌ သမ္မောဒနကထာယ နေရာဝယ် သမ္မောဒမာနာယဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။]တ္ထောဝတာ နအညမညန္တိ ထွေ-၌၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ပန္တိဃယာ– သံယာအစဉ်တို့ကို၊ ကတွာ- ၍၊ ဥပစာရံ–ဥပစာကို၊ မုဠ္ဍိတွာ-လွတ်၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်နေရာ၏၊ ပန- အနွယ်၊ ဓမ္မိယာယ မာနေ – တရားနှင့်လျော်သော ကိစ္စကို ပြုလသော်၊ သမ္မောဒိကာယ – လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောစကားသည်၊ ဝတ္တမာနာယ- သော်၊ အာသနန္တိရကာယ – နေရာနှစ်ခုတို့၏ အကြားဖြစ်သော နေရာတခုရှိသော ထိုင်ခြင်းဖြင့်၊

× × × ^ + × × ×

ထွောဝတာ။ ။"ထွောဝတာ" သဒ္ဒါသည် ရှေကို ညွှန်ပြသောသဒ္ဒါ မဟုတ်၊ တဖက်နှင့်တဖက် ခိုက်ရန်ဖြစ်လျှင် ရုတ်တရက်အားဖြင့် ကိုယ်မှု နှုတ်မှု မလွန်ကျူးနိုင်လောက်အောင် ဝေးသောအရပ်၌ နေခြင်းကို ညွှန်ပြသောသဒ္ဒါ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဒွေ ပန္တိယော၊ပေ၊မုဠ္ဍိတွာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ထွောဝတာ–ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥပစာကို လွတ်၍နေခြင်းဖြင့်"ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊ [ထွောဝတာတိ – ထွေကပဒေသံ မုဠ္ဍိတွာ နိသိန္နာ မယံ ကောဓစိတ္တော ဥပ္ပန္နော်ပိ အညမညံ အနနုလောမိကံ ကာယကမ္မာဒိံ ပဝတ္တေတုံ နသက္ခိဿာမာတိ သလ္လက္ခေတွာ ဒူရေ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော၊ — ဝိမတိ။]

ဒွေ ပန္တိယော၊ပေ၊နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ။"ဒွေပန္တိ"အရ တဖက်သော သံဃာအစဉ်နှင့် အခြားတဖက်သော သံဃာအစဉ်ကို ယူပါ၊ ထို သံဃာအစဉ် ၂ ဦး(အစု ၂ စု)လည်း ရုတ်တရက် ဒေါသဖြစ်လျှင် ကိုယ်နှုတ် လွန်ကျူးမှုကို မပြုနိုင်လောက်အောင် ဥပစာကို လွတ်၍ အတော်ဝေးဝေး နေထိုင်ရမည်၊ [ဥပစာရံ မုဠ္ဍိဿတွာတိ ထွေ ဥပစာရောနာမ အညမညံ ဟတ္ထေန ပါပုဏာနဋ္ဌာနံ၊ လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်လျှင် မှီလောက်သောအရပ်ကို "ဥပစာ" ဟု ဆိုသည်၊– သာရတ္ထ၊] သို့သော် နှုတ်ဖြင့်ပြောလျှင် မကြားအောင်ကား သာ၍ ဥပစာ ဝေးရာဝေးမည်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌"ဒူရေ နိသီဒိတဗ္ဗံ"ဟု ဖွင့်သည်။

အာသနန္တိရကာယ ။ ။ အန္တရသဒ္ဒါသည် အလယ်အကြားဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ "အစဉ်အတန်း ၂ တန်းတို့၏ အလယ်အကြား"ဟူလို၊ အာသနာနံ–အရှေဘက် အနောက်ဘက် နေရာ ၂ တန်းတို့၏၊ (တောင်ဘက် မြောက်ဘက် နေရာ ၂ တန်းတို့၏၊) အန္တရံ–အကြားတည်း၊ အာသနန္တရံ၊ အာသနန္တရံ+ ယသ်သောတိ အာသနန္တရိကာ–နေရာ ၂ ခုတို့၏ အကြားဖြစ်သော နေရာတခုရှိသော ထိုင်နေခြင်း၊ [အာသနန္တရိကာ၌ ယအက္ခရာကား ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟော နာဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ကေကံ၊ပေ၊ကတွာ"ဟု ဖွင့်သည်။]

နိသီဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ကေကံ-တခုတခုသော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ အန္တရံ-အကြားကို၊ ကတွာ- ၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

မာ ဘဂ္ဂုနန္တိ အာဒိသု- အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အကတ္ထာတိ- ဟူသော၊ ပါဌသေသံ-ပါဌ်အကြွင်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊(တုမ္ဟေ) ဘဂ္ဂုနံ - ရှေးအာဠိုင်္ဂ တိုင်ပင်ခြင်းကို၊ မာ အကတ္ထ- မပြုကြကုန်လင့်၊ ဇာတိ ဧဝံ - သို့၊ အတ္ထော - ကုံ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ အဓမ္မဝါဒိတိ - ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကေသု - ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တက ရဟန်းတို့တွင်၊ အညတရော- တပါးအပါအဝင် ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု- ၌စပ်၊) ပန-ဆက်၊ အယံဘိက္ခု- သည်၊ ဘဂဝတော - ၏၊ အတ္ထကာမော - စီးပွားကို လိုလားသူဟူသည်း၊ အယံ- ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ အဓိပ္ပါယော-အလိုသည်၊ (ဟောတိ)ကိရ- သတတ်၊ (ကိ ံ)၊ ဇာတေ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ကောဓဘိဘူတာ-ကောဓသည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သတ္ထု - ၏၊ ဝစနံ-စကားတော်ကို၊ န ဂဏှန္တိ-မနာယူကြကုန်၊ (မလိုက်နာကြကုန်)၊ဘဂဝါ- သည်၊ တေ-ဤရဟန်းတို့ကို၊ သြဝဒန္တော- ဆုံးမတော်မူရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ မာကိလမိတ္ထ- ပင်ပန်းတော် မမူပါစေလင့်၊ ဇာတိ(အယံ) - ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ (အဿ-၏၊ အဓိပ္ပါယော ကိရ- သတတ်၊) တဿာ - ထိုသို့ အလိုဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊("အာဂမေတု ဘန္တေ" အစရှိသောစကားကို၊)အာဟ- လျောက်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပစ္ဆာပိ-နောက်၌လည်း၊ သညံ-သညာကို၊ လဘိတ္ထာ-၍၊ သြရမိဿန္တိ- ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်လတံ့၊ ဇာတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏(အပေါဠိ၌၊)အနုကမ္ပာယ- လျော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာတော်ကြောင့်၊ (သနားစောင့်ရှောက်တော် မူလိုသောကြောင့်၊) အတိတာဝတ္ထုံ- အတိတ်ဝတ္ထုကို၊ (လွန်လေပြီးသော အကြောင်းအရာကို၊) အာဟရိတ္ထာ-ဆောင်တော်မူ၍၊ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊တတ္ထ-ထိုအတိတ်ဝတ္ထု၌၊ အနတ္ထတောတိ-ကား၊ အတော- ဤ ယောကျ်ားမှ၊ အနတ္ထော - စီးပွားမဲ့သည်း၊ (အဟော-သြော်.... ဖြစ်တော့မှာပါတကား၊ ဤသို့ ပါဠိတော်မှ "အဲဟာ"ကို ယူ၍ အနက်ပေး၊) တဿာ ပုရိသာ-မှ၊ မေ-၏၊ အနတ္ထော—သည်၊ (အဟော-သြော် .... ဖြစ်တော့မှာပါ တကား၊) ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အထဝါ - ကား၊ အနတ္ထတောတိ-ကား၊ အနတ္ထဒေါ- စီးပွားမဲ့ကို ပေးမည်သူသည်၊ (အဟော-သြော် ဖြစ်တော့မှာပါတကား၊) [အနတ္ထဒေါတိဝတ္တုဗ္ဗေ ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ အနတ္ထတောတိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ အထဝါတိ အာဒိ-ဋီကာ၊ သုဂဒေါမှ သုဂတော ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊] သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပါကဋ မေဝ-ထင်ရှားသည်သာ။

ပန-ဆက်၊ ပုထုသဒ္ဒေါတိ အာဒိဂါထာသု-အစရှိသောဂါထာတို့၌၊(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အဿ- ထိုရဟန်းအပေါင်း၏၊ ပုထု မဟာ—ကျယ်စွာသော၊

သဒ္ဒေါ-အာသံသည်၊(အတ္ထိ)၊ ဇုတိ-ခြောင့်၊(သော-ထိုရဟန်းအဖေါ်ငြီးသည်၊) ပုထုသဒ္ဒေါ- မည်၏၊ သမဇနောတိ–ကား၊ သမာနော- ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းဌ အစ္ဆာသယအားဖြင့် အချင်းချင်းတူသော၊ ကောသဒိသော - တထပ်တည်း တူမျှသော၊ ဇနော-ရဟန်းအပေါင်းတည်း၊[သမကို"သမာနော"ဟု ဖွင့်၏၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းဌ အစ္ဆာသယအားဖြင့် တူသည်ကို "သမ"ဟု ဆိုသည်၊ မြန်မာဌ "အတူတူနှင့် အနူနူ"ဟု ပြောကြသော စကားအသုံးအနှုန်းမျိုးတည်း၊] စ–ဆက်၊ သဗ္ဗော-သော၊ ဘဏ္ဍာနကာရကော–ခိုက်ရန်ကို ပြုတတ်သော၊ အယံဇနော- ဤ ရဟန်းအပေါင်းသည်၊[ဤကား အဝိထည်အပ်သောပုဒ်တည်း၊] သမန္တာတော-ပတ်ဝန်းကျင်မှ၊ သဒ္ဒနိစ္ဆာရဏေန – အသံကို မြှက်ဆိုခြင်းအားဖြင့်၊ ပုထုသဒ္ဒေါစေဝ–ကျယ်သော အသံရှိသည်ရင်း၊ သဒိသောစ–ခိုက်ရန်ဖြစ်ဘို့ရန် အစ္ဆာသယအားဖြင့် တူသည်ရင်း၊(ဟောတိ)၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နဗာလော ကောစိ မည ထာတိ–ကား၊ တတ္ထ-ထို ရဟန်းအပေါင်းတွင်၊ကောစိ ဧကောပိ–တစုံတယောသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗာလော-မိုက်၏၊ ဇုတိ-သို့၊နမည်တ္ထ-မမှတ်ထင်ချေ၊ [ကောစိကို "ဧကောပိ"ဟု ဖွင့်သည်၊] သဗ္ဗေပိ - အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတမာနိနောယေဝ - မိမိ ကိုယ်ကို ပညာရှိ ဟုသာ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

နာညံ ဘိယျော အမညရုံတိ–ကား၊ ကောစိ ဧကောပိ-တစုံတယောက်သည်လည်း၊ အဟံ-သည်၊ ဗာလော–မိုက်၏၊ ဇုတိစ-သို့လည်း၊ နမညတ္ထ-မမှတ်ထင်၊

× × × × × × ×

ပုထုသဒ္ဒေါ။ ။မဟာသည် ပုထု၏အဖွင့်တည်း၊ "များသော အသံရှိသော ရဟန်းအပေါင်း" ဟု ပေး၊ ဋီကာဌကား — "ဝဂ္ဂဘာဝေနဝါ ပုထု နာနာ သဒ္ဒေါ အဿာတိ ပုထုသဒ္ဒေါ" ဟု အဋ္ဌကထာမှ တနည်းဖွင့်သေး၏၊ ဤအလို ပုထုသဒ္ဒါ နာနာအနက်ဟောတည်း၊ ၂ စုကွဲသဖြင့် အသီးအသီးသော အသံရှိသော ရဟန်းအပေါင်း–ဟူလို။

နဗာလောကောစိ မညထ။ ။မညထကို "မညိတ္ထ" ဟု ဖွင့်၏၊ "ကောစိ" ဟူသော ကတ္တားကိုထောက်၍ "တကို ချေထားသည်" ဟု မှတ်ပါ၊ မညိတ္ထဌကား အာကို ထ ပြုထား၏။

"ဒုစ္စိန္တိတသ စိန္တာစ, ဒုဘ္ဘာသိတသ ဘာသနံ၊
ဒုဋ္ဌမ္မသ ကတ္တာဝေ, တေ ဗာလသ လက္ခဏံ"–အရ

ခိုက်ရန်ဖြစ်ဘို့ရန် ကြံစည်ခြင်းအားဖြင့် ဒုစ္စိန္တိတကို ကြံစည်ခြင်း, ခိုက်ရန်ဖြစ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းအားဖြင့် ဒုဘ္ဘာသိတကို ပြောဆိုခြင်း, ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းကိုပြုခြင်းအားဖြင့် ဒုကမ္မကိုပြုခြင်း, ဤသို့လျှင် ဗာလလက္ခဏာသို့ အပြည့်အစုံရောက်နေပါလျက် တယောက်တလေကမျှ "ငါဗာလ" ဟု မမှတ်ထင်ကြချေ၊ အာလုံးကပင် ပဏ္ဍိတမာနိ (ငါပညာရှိ ဟု မှတ်ထင်နေကြသည်)ဟူလို။

ဘိယျောစ-မိမိကိုယ်ကို ဗာလ ဟု မမှတ်ထင်ခြင်းထက်အလွန်လည်း၊(နမညိတ္ထ-ဒ္ဒိစဝ်၊) သံယသ္မိ်—သည်၊ ဘိဇ္ဇမာနေ - ကွဲလသော်၊ အညံဝိ - အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ကေံ-တခုသော၊(ဇုဒံ ကာရဏံ-ဒ္ဒိစဝ်၊)မယ္ဘံကာရဏာ—ငါ၏အကြောင်းကြောင့်၊ (ငါ့အတွက်ကြောင့်၊)သံယော- သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ—ကွဲရ၏၊ ဇုတိ ဇုဒံ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းကို၊ နမညိတ္ထ-မသိတတ်ခြေ၊ ဇုတိ အတ္ထော။

ပရိမုဋ္ဌာတိ - ကား၊ ပရိမုဋ္ဌသတိနော — ထက်ဝန်းကျင် ပျောက်ကင်းသော သတိ ရှိကြကုန်၏၊ ဝါစာဂေါစရဘာဏိနောတိ (ဗ္ဗေ)- ဒ္ဒ၊ ရာကာရဿ—ရာအက္ခရာ၏၊ ရဿာဒေသော — ရဿဟူသော အာဒေသ်ကို၊ ကတော- ပြုအပ်ပြီ၊ ဝါစာဂေါစရာ-စကားဟူသော ကျက်စားရာရှိကုန်၏၊ သတိ ပဋ္ဌာနာဒိဂေါစရာ-သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော ကျက်စားရာရှိကုန်သည်၊ နှ (ဟောန္တိ)- မဖြစ်ကုန်၊ ဘာဏိနော ကထံ ဘာဏိနောစ-စကားကိုလည်း ပြောလ့ရှိကြကုန်၏၊ တနည်း,

× × × × × × + ×

နာညံ ဘိယျော အမညရုံ။ ။အဋ္ဌကထာဌ်“ကောစိ ဧကောပိ အဟံ ဗာလောတိစ နမညိတ္ထ”ဟု ရှေဝါကျလာစကားကို သမုစ္စေတဇ္ဇအဖြစ်ဖြင့်ယူ၍ ထည့်ထား၏၊ ထိုသို့ထည့်ခြင်းကား“ဘိယျော ”ဟူသော အပါဒါနိ၏ အပါဒါန်ကို ထင်ရှားအောင်ထည့်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာဌ်— “ ဘိယျောစာတ် အတ္တနော ဗာလဘာဝဿ အဇာနနတော ဘိယျောစ, ဘဏ္ဍာနဿ ဥဂရိဖေါဋ္ဌောဝိယ သံဃဘေဒဿ အတ္တနော ကာရဏာဘာဝမ်ဖို ဥပဂ္ဂမာနံ နမညိတ္ထ နာညာသိ”ဟု ဖွင့်သည်။

ဆက်ဥုံးအုံ— ၂ ဘက်ငြင်းခုံခြင်းသည် အနာဖြစ်ခြင်းနှင့်တူ၏၊ ငြင်းခုံရုံသာ မကဘဲ သံဃာကွဲပြားခြင်းကား အနာ၏ ဖေါရောင်လာခြင်းနှင့် တူ၏၊ ထိုသို့ ဖေါရောင်လာသကဲ့သို့ သံဃာကွဲပြားနေပါလျက်“ငါ့အတွက်ကြောင့် သံဃာကွဲပြားရလေခြင်း” ဟု တယောက်တလေကမျှ မယူဆ-ဟူလို၊ [အမညရုံဌ် မနဓာတ်+ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်းဖြင့် “ မည ” ဟု ဖြစ်၏၊ ထို့နောက် ဥုံဝိဘတ် + ရ လ၁၍ “ အမညရုံ ” ဟု ဖြစ်သည်၊ “ကောစိ”ဟု ကတ္တားထည့်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဥုံကိုလည်း အာဝိဘတ်မှ ဖေါက်ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသ ကြံပါ၊ ယောဇနာဌ်ကား—“အာဝိဘတ်ကို ရုံပြုထားသည်” ဟု မိန့်လေသည်။]

ဝါစာဂေါစရ ဘာဏိနော။ ။ “ဝါစာဂေါစရာ”ဟု ဆိုလိုလျက် ရာဌ် အာကို ရဿပြု၊ ဘာဏိနောကိုလည်း ကထံထည့်၍“ ကထံ ဘာဏိနော” ဟု ဖွင့်၏၊ [ကထံ ဘာဏိနောတိ ဝါစံ ဘာဏိနော၊-ယောဇနာ၊] တနည်း—“ဘာဏိနော-ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏၊ ကထံ—လျှင်၊ ဘာဏိနော—ကုန်သနည်း” ဟုပေး၊ ဤအလို “ယာဝိဿန္တိ မုခါယာမံ”သည် ကထံ ဘာဏိနော၏ အဖြေတည်း။

ဆက်ဥုံးအုံ— “ဝါစာဂေါစရ” ဟူရာဌ် “ဂေါစရ” ဟူသည် နွားစားကျက်ကဲ့သို့ အများအပြား ဖြစ်ရာဌာနတည်း၊ ထို့ကြောင့် စကားများစွာ ပြောစရာရှိသူတို့ကို “ ဝါစာဂေါစရ ” ဟုဂုဏ်း, ထိုသို့ ပြောစရာရှိသည့်အတိုင်း ပြောနေသူတို့ကို “ဘာဏိနော” ဟုဂုဏ်း, ထိုသို့ ပြောရာဌ် သတိမဆားဘဲ တွေကရစကဉ်းတွေ ပြောနေသူတို့ကို “ပရိမုဋ္ဌာ”ဟုဂုဏ်း မိန့်တော်မူသည်။

ဘာဏိနာစ – စကားကိုလည်း ပြောလေ့ရှိကြကုန်၏၊ ကထံ - အဘယ်သို့လျှင်၊ ဘာဏိနာ- ကုန်သနည်း၊ ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမန္တိ - ကား၊ [အချို့စာဆို့ ဇာတိမပါ၊] ယာဝ-လောက်၊ မုခံ-ခံတွင်းကို၊ ဝါ-ပါးစပ်ကို၊ ပသာရေတုံ– ဆန့်တန်းခြင်းငှါ၊ ဇာစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကြကုန်၏၊ တာဝ-ထိုအလိုရှိသလောက်၊ ပသာရေတွာ-ဆန့်တန်း၍၊ (ပါးစပ်ဖြဲ၍၊) ဘာဏိနော့ - ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏၊ နေကာပိ-တယောက်တလေမျှလည်း၊ သံယဂါရုဝေန - သံယာကို ရိုသေခြင်းကြောင့်၊ မုခသင်္ကော်စံ-နှုတ်၏တွန့်ခြင်းကို၊ နကရောတိ-မပြု၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ယေန နီတာတိ-ကား၊ ယေန ကလဟေန - အကြင် ခိုက်ရန်ပြုခြင်းသည်၊ ဇာမံ နီလဇ္ဇာဝံ - ဤအရှက်မရှိကုန်သူတို့၏ အဖြစ်သို့၊ နီတာ - မိမိတို့ကို ဆောင်အပ်ကုန်ပြု၊ နတံ ဂိဒ္ဓတော်-ကား၊ အယံ-ဤငြင်းခုံခြင်းသည်၊ ဝေံ-သို့၊(သို့ကလောက်)၊ သာဒီနဝေါ-အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်၏၊ ဇာတိ- သို့၊ တံ-ထိုငြင်းခုံခြင်းကို၊ နဇာနန္တိ-မသိကြကုန်။

ယေစ တံ ဥပနယ္ဟန္တိ တိ-ကား၊ (အယံ- ဤသူသည်၊) မံ-ကို၊ အက္ကောစ္ဆိ – ဆဲရေးဘူးပြီ၊ (အယံ) မံ-ကို၊ အဝဓိ-သွင်းဆဲ ပုတ်ခတ်ဘူးပြီ၊ ဇာတိ အာဒိကံ– ဤသို့ အစရှိသော၊ တံ အာဃာတံ – ထို ဒေါသဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ဝါ-ရန်ငြိုးဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ယေစ-အကြင်သူတို့သည်ကား၊ ဥပနယ္ဟန္တိ-ဖွဲ့ကြကုန်၏၊ သနန္တနောတိ- ကား၊ ပေါရာဏော – ရှေးဦးဖြစ်သော သဘောတည်း၊ ဝါ – ရှေးဟောင်းထုံးစံတည်း၊ [သနံ နိပါဘ်နောင် ဘာဝအနက်၌ တနပစ္စည်းသက်၊] ပဓရတိ- ကား၊ ပဏ္ဍိတေ - ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ထပေတွာ - ထား၍၊ တဓတာ–ထို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ-ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုဘတ်သူတို့သည်၊ ပဓရနာမ- ပရေတို့မည်၏၊ တွေ သံယမဇ္ဈေ–ဤသံယာ့အလယ်၌၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ကရောန္တော-ပြုနေကြကုန်သော၊ တေ-ထို

× × × × × × × ×

ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမံ ။ ။အာ ရှေးရှိသော ယမုခတ်သည် ဒီဃီဘာဝ – ရှည်လျားစွာဖြစ်ခြင်း (ဖြစ်စေခြင်း)အနက်ကို ဟောဏ၊ “ရှည်လျားစွာ ဖြစ်စေခြင်း” ဟူသည် ပါးစပ်ကို ဆန့်တန်းခြင်း (ဖြဲခြင်း) ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပသာရေတုံ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်သည်၊ ပါးစပ်ကို ဆန့်တန်းလိုသမျှ ဆန့်တန်း၍ (ဖြဲ၍) ပြောဆိုကြသည်၊ သံဃာကို ရိုသေခြင်းကြောင့် တစုံတယောက်မျှ နှုတ်မတွန့်ကြဘဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြောဆိုကြသည်– ဟူလို၊ [“တာဝ ပသာရေတွာ ” ဟူသော ပဓာနကိုကြည့်၍ မုခါယာမံ၌ အံ့ဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟောတည်း။]

ယေနနီတာ နတံဝိဒူ။ ။တဖက်နှင့်တဖက် ဆဲကြ ဆိုကြ ရိုက်ကြ ပုတ်ကြခြင်းသည် အလွန် ရှက်စရာကောင်း၏၊ သို့ပါလျက် မရှက်ကြ၊ ထိုသို့ မရှက်လောက်အောင် ငြင်းခုံခြင်းက ပို့ဆောင်ထားသည်၊ ထို ငြင်းခုံခြင်းကို ဤမျှလောက် သံဃာကွဲပြားအောင် အပြစ်ကြီးသောအလုပ် ဟူ၍လည်း မသိကြကုန်၊ [ဝိဒူ၌ “ ဓာတုဝိဒ , နှောင်ယှက်မှု, အန္တိဥ, ဝိဒူပြီးရသည် ” ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ဝိဒဓာတ်နောင် အန္တိဝိဘတ်ကို ဥပြု၊ ထို့ကြောင့် “ဇာနန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်။]

ပရေမညသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (နဇာနန္တိ၌စပ်၊) မယံ-တို့သည်၊ ယမာမသေ ဥပရမာမ-အချင်းချင်း ရှောင်ရှား၍ ဖဿနေကြကုန်၏၊ သတတံ-အမြဲ၊ သမိတံ-မပြတ်၊ မစ္စုသန္တိကံ- သေမင်းအထံသို့၊ ဂစ္ဆာမ- သွားနေကြရကုန်၏၊ ဇုတိ-ဤအကြောင်းကို၊ နဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ယေစ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ-ကား၊ တတ္ထ-ထို သံယုဒ်အလယ်၌၊ ပဏ္ဍိတာ - ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိကုန်သော၊ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မစ္စုသမိပံ - သေမင်း၏အနီးသို့၊ ဂစ္ဆာမ-ကုန်၏၊ ဇုတိ-ကို၊ ဝိဇာနန္တိ-န်၏၊ တတော သမ္မန္တိ မေဓဂါတိ-ကား၊ ဟိ- သိခြင်း၏အကျိုးကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ ဇာနန္တာ - န်သော၊ တေ – ထို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယောနိသော – သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ မနသိကာရံ – နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဝါ-ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ မေဓဂါနံ ကလဟာနံ- ခိုက်ရန်တို့၏၊ ဝူပသမာယ-ငြိမ်းခြင်းငှါ၊ ပဋိပဇ္ဇန္တိ-ကျင့်ကြကုန်၏။

အဒ္ဒဆ္ဆိန္နာတိ - အဒ္ဒစ္ဆိန္နာ အစရှိသော၊ အယံ ဂါထာ - ကို၊ ဇြဟ္မဒတ္တာဒ္ဆ-ဇြဟ္မဒတ်မင်း ကိုဂုဏ်း၊ ဒီဃာဝုကုမာရဉ္ဆ - ဒီဃာဝုမင်းသား ကိုဂုဏ်း၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တာ- ပြီ၊ တေသံပိ– ထိုမင်း မင်းသားတို့၏ သော်မှလည်း၊ သင်္ဂတိ- ပေါင်းဆုံ သင့်မြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်တုံသေး၏၊ ယေသံ ဓေါ - အကြင်သင်တို့၏၊ မာတာပိတူနံ–မိဘတို့၏၊ အဇ္ဇနိ - အရိုးတို့ကို၊ နေဝ ဆိန္နာနိ–ဖြတ်လည်း မဖြတ်အပ်ကုန်၊ ပါဏာ- အသက်တို့ကို၊ နဟတာ-သတ်လည်း မသတ်အပ်ကုန်၊ ဂဝါဿဓနာနိ-နွား, မြင်း, ဥစ္စာတို့ကို၊ နဟဋာနိ-ဆောင်လည်း မဆောင်အပ်ကုန်၊ ကသ္မာ– ကြောင့်၊ (တေသံ)တုမှာကံ–တို့၏၊ (သင်္ဂတိ- ပေါင်းဆုံ သင့်မြတ်ခြင်းသည်၊) နဟောတိ- မဖြစ်နိုင်သနည်း၊ ဇုတိ–ဤကား အနက်။

× × × × × × ×

ယမာမသေ။ ။"ယမု–ဥပရမေ"ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ မဝိဘတ်ဖြင့် "ယမာမ" ဖြစ်သည် ဟု သိစေလိုသော် "ဥပရမာမ" ဟု ဖွင့်သည်၊ သေကား သတ္တတဉ္ဉာဏသေဝိဘတ်ကိုနည်းမှီး၍ အပိုလာထားသောနိပါတ်တည်း၊ ခိုက်ရန်ဖြုံနေကြသော ၂ ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချင်းချင်း လုံးထွေး ပုတ်ခတ်၍ နေကြသော်လည်း တရားသဘောအားဖြင့် စဉ်းစားလျှင် ထိုအချိန်၌ "သေခြင်း" ဟူသော မရဏာသို့ ခရီးတိုင်း ခရီးတိုင်း သွားနေကြရသောကြောင့် တဘက်သည် တဘက်မှ (တယောက်သည် တယောက်မှ) ရှောင်သွားနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြသည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "သတတံ၊ပေ၊ နဝိဇာနန္တိ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။

တေသံပိ သင်္ဂတိ။ ။ဤဝါကျ၌ "တေသံ" ဟု ရှိသော်ကြောင့် ရှေ့ဝါကျ၌ "ယေ-အကြင်မင်းတို့သည်" ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးပါ၊ ဝိသည် ဂရဟာဇောတက၊ "တဖက်ကဖြတ်တတ်,တဖက်က အဖြတ်ခံရခြင်းအားဖြင့် အဇ္ဇနိနွဖြစ်ကြသော ထိုသူတို့မှာ ပေါင်းဆုံ သင့်မြတ်နိုင်စရာ မရှိပါ၌ချေ၊ သို့ပါလျက် ပေါင်းဆုံသင့်မြတ်နိုင်ကြသေး၏"ဟူလို။

သစေ လဘေထာတိ အာဒိဂါထာ - အစရှိသောဂါထာကို၊ ပဏ္ဍိတသဟာယသဒ္ဒ- လိမ္မာသော အပေါင်းအဖော်၏ဂုဏ်း၊ ဗာလသဟာယသဒ္ဒ- မိုက်သော အပေါင်းအဖော်၏ဂုဏ်း၊ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇဒီပနတ္ထံ – ကျူးဌူး , ကျူးဌူးမဲ့ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိတိ-ကား၊ ပါကဋ ပရိဿယေစ-ထင်ရှားသော ဘေးရန်တို့ကိုဂုဏ်း၊(ခြေသို့ သစ်ကျားစသော ဘေးရန်တို့ကိုဂုဏ်း) ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယေစ- ဖုံးကွယ်အပ်သော ဘေးရန်တို့ကိုဂုဏ်း၊ (ရာဂ ဒေါသစသောဘေးရန်တို့ကိုဂုဏ်း)၊ အဘိဘဝိတ္တာ-လွှမ်းမိုး၍၊ တေန–ထိုလိမ္မာသော အပေါင်းအဖော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ - တကွ၊ အတ္တမနော - မိမိစိတ်ရှိသည်၊ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်) သတိမာ – သတိရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ စရေယျ–လှည့်လည် နေထိုင်ရာ၏။

ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိဇိတံ-အောင်နိုင်အပ်ပြီးသော၊ ရဋ္ဌံ-တိုင်းနိုင်ငံကို၊ မဟာဇနကရာဇာစ-မဟာဇနကမင်းသည်ဂုဏ်း၊အရိန္ဒမမဟာရာဇာစ- အရိန္ဒမမင်းမြတ်သည်ဂုဏ်း၊ ပဟာယ–စွန့်၍၊ ကေကာ– တယောက်ထည်းတို့သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ စရိ သုယထာ - လှည့်လည် နေထိုင်ဘူးကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ စရေယျ-၏၊ ဇာတိအတ္ထောဂါ၊ မာတင်္ဂရညေဝ နာဂေါတိ-ကား၊ အရညေ-တောဌ်၊ နာဂေါ- ကြီးများသော၊ မာတင်္ဂေါဝ - ဆင်ပြောင်ကဲ့သို့၊ (စရေယျ)၊ ဟတ္ထို-ဆင်ကို၊ မာတင်္ဂေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ နာဂေါတိ ဧတံ-နာဂေါဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ မဟန္တာဓိဝစနံ – အကြီးကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ [အခြားနေရာ၌ နာဂသဒ္ဒါသည် ဆင်ကိုဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆင်ဟောသဒ္ဒါက "မာတင်္ဂ"ဟု ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် နာဂသဒ္ဒါသည် "မဟန္တာဓိဝစန" ဖြစ်ရ၏၊] ဟိ–ချဲ့၊ မာတုပေါသကော-အမိကို လုပ်ကျွေးသော၊ မာတင်္ဂနာဂေါ- ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ အရညေ–၌၊ ကော-တစီးထည်းသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ စရိယထာ-လှည့်လည်နေထိုင် သကဲ့သို့ဂုဏ်း၊ ပါပါနိစ-မကောင်းမှုတို့ကိုလည်း၊ န အကာသိယထာ-မပြုသကဲ့သို့ဂုဏ်း၊ ပါလိလေယျကော–ကမည်သော၊ (မာတင်္ဂနာဂေါ–သည်၊အရညေ ကော ဟုတ္တာ စရိယထာစ-ဂုဏ်း၊ပါပါနိစ နာ အကာသိ,ယထာစ-ဂုဏ်း၊)ဧဝံ-တူ၊ ကော-တပါးထည်းသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ စရေ-လှည့်လည်နေထိုင်ရာ၏၊ ပါပါနိစ-မကောင်းမှုတို့ကိုလည်း၊ နကယိရာ-ရာ၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပါလိလေယျက ဂမနကထာ

ပါလိလေယျကေ ဝိဟရတိ ရက္ခိတဝနသဏ္ဍေတိ- ကား၊ ပါလိလေယျကံ-ပါလိလေယျကရွာကို၊ ဥပနိဿာယ-မှီ၍၊(ဂေါစရဂါမ အဖြစ်ဖြင့်မှီ၍)၊ရက္ခိတဝနသဏ္ဍ-ရက္ခိတတောအုပ်၌၊ ဝိဟရတိ- သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ ဟတ္ထိနာဂေါတိ-ကား၊ မဟာဟတ္ထို-ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊(အာကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ၌စပ်၊)ဟတ္ထို

ကဋ္ဌဘေဟိတိ-ကား၊ဟတ္ထိပေါတကေဟိ-ဆင်ပေါက်ကြီးတို့နှင့်၎င်း၊ ဟတ္ထိစ္ဆာပေဟိတိ- ကား၊ ခီရုပကေဟိ - နို့ရည်ရှိသော အမိသို့ ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော၊ ဒဟရပေါတကေဟိ-ဆင်ပေါက်လေးတို့နှင့်၎င်း၊ (အာကိဏ္ဏောဒ္ဒစပ်၊) ဆိန္နဂ္ဂါနိတိ-ကား၊တေဟိ-ထိုဆင်တို့သည်၊ ပုရတော ပုရတော-ရှေ့၌ရှေ့၌၊(ရှေ့ကရှေ့က) ဂစ္ဆန္တေဟိ- သွားကုန်လျက်၊ ဆိန္နဂ္ဂါနိ- ဖြတ်အပ်ကုန်သော အဖျားရှိကုန်သော၊ ခါယိတာဝဃဿာနိ- ခဲစားအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ခါဏုသဒ်သာနိ- အငုတ်နှင့် တူကုန်သော၊(အငုတ်ကဲ့သို့ကြမ်းကုန်သော၊)တိဏာနိ-မြက်တို့ကို၊ ခါဒတိ-ခဲစားရ၏၊ ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂံတိ-ကား၊ တေန ဟတ္ထိနာဂေန-ထိုဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ ဥစ္စဒ္ဒါနတော - မြင့်သော အရပ်မှ၊ ဘဇ္ဇိတ္ဝာ ဘဇ္ဇိတ္ဝာ–ချိုး၍ ချိုး၍၊ ပါတိတံ-ကျစေအပ်သော၊ (သာခါဘင်္ဂံ-၌စပ်၊) အဿသာခါဘင်္ဂန္တိ- ကား၊ တေဿ-၌ ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ သန္တကံ - ဥစ္စာဖြစ်သော၊ သာခါဘင်္ဂံ - ချိုးအပ်ပြီးသော သစ်ခက်ကို၊ တေ-ထို ဆင်တို့သည်၊ ခါဒန္တိ-နှံ၏၊ အာဝိလာနိတိ - ကား၊ ပဌမတရုံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဩတရိတ္ဝာ-သက်ဆင်း၍၊ ပိဝန္တေဟိ - ရေသောက်ကုန်သော၊ တေဟိ - ထို ဆင်တို့သည်၊ အာလုလိတာနိ- မွှေနှောက်အပ်ကုန်သော၊ ကဒ္ဒမောဒကာနိ-ညွန်ရေတို့ကို၊ ပိဝတိ-သောက်ရ၏၊ ဩဂါဟာတိ-ကား၊ တိတ္ထတော-ရေဆိပ်မှ၊(ဥတ္တိဏ္ဏာဿ ၌စပ်)။

နာဂဿ နာဂေနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထိနာဂဿ- ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ (စိတ္တံ-သည်၊)ဗုဒ္ဓနာဂေန-မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်၊(“စိတ္တေန-စိတ်အားဖြင့်၊ သမေတိ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဤသာဒန္တာဿတိ- ကား၊ ရထ ဤသာသဒိသဒန္တာဿ- ရထားလှည်းသန်နှင့်တူသော အစွယ် ၂ ချောင်းရှိသော၊ (နာဂဿ၌စပ်၊) ယဒေကော ရမတိဝနေတိ - ကား၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓ

\+ × × × × × × ×

ဩဘဂ္ဂေါ ဘဂ္ဂံ။ ။ဩ၏ အဓောဘာဂအနက်ကို ယူ၍“ပါတိတံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဘဇ္ဇိတ္ဝာတိ ဘဂ္ဂေါ၊ အဓော+ဘဂ္ဂေါ ဩဘဂ္ဂေါ-အောက်သို့ချိုးချအပ်သောသစ်ခက်၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် “ ဩဘဂ္ဂံ ”ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် ”ဝိစ္ဆာဘိက္ခဉ္ဉသု ဒ္ဒေ”ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့် “ဩဘဂ္ဂံ ဩဘဂ္ဂံ”ဟု ဝိစ္ဆာ ၂ ပုဒ်ပြုပြီးမှ သန္ဓိစပ်။

ဩဂါဟာ။ ။အဝဂါဟန္တိ ထွေါတိ ဩဂါဟော၊ အဝ+ဂါဟူ=ဝိလောဋနေ+ဏပစ္စည်း၊ သက်ဝင်မွှေနှောက်၍ ကစားရာဖြစ်သော ရေဆိပ်ကို “ ဩဂါဟ ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် သွာဝိဘတ်ဖြင့် ဩဂါဟာကို “ တိတ္ထတော ” ဟု ဖွင့်သည်၊ အချို့စာ၌“ဩဂါဟာတိ တိတ္ထံ ဂတာ”ဟု ရှိသည်ကဉ့် ပါဠိပျက်၊ ပါဠိတော်၌လည်း ဩဂါဟာ၏ စပ်ဘိုရာ “ဥတ္တိဏ္ဏာဿ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ ရေဆိပ်မှတက်သော ဆင်ကြီး၏ ကိုယ်ကို ဆင်မတို့က ငွတ်တိုက်လျက် သွားကြသည်–ဟူလို၊ ဝိမတိဋီကား— “ဩဂါဟိန္တိ ပါဌော၊ နဟာနပေါက္ခရဏိံတိ အတ္ထော” ဟု ရှိ၏၊“ ဩဂါဟိံ – သက်ဝင်မွှေးနှောက်၍ ကစားရာ ရေကန်သို့ ” ဟုပေး၊ ထိုအလိုပါဠိတော်၌ “ ဩတိဏ္ဏာဿ–သက်ဆင်းသော်”ဟု ပါဠိရှိရပေလိမ့်မည်။

နာဂေါဝိယ - ကဲ့သို့၊ အယမ္ပိ ဟတ္ထိနာဂေါ- သည်လည်း၊ ဧကော- တစီးထည်း သည်၊ ပဝိဝိတ္ထော - အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဝနေ-တောဋ္ဌ၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿနာဂဿ - ထို ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ နာဂဝနေ-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်၊(စိတ္တေန) သမေတိ- ၏၊ ကီဘာဝရတိယာ- တယောက်ထည်း၏ အဖြစ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း အားဖြင့်၊ ကေသဒိသံ—တထဲဝ်တည်း တူသည်၊ ဟောတိ၊ ဇာတိ အတ္ထော။

ယဲ့ထာဘိရန်္တံ ဝိဟရိတ္ဝာတိ ဧတ္ထ - ၌၊ တေမာသံ – ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ ဘဂဝါ- သည်၊ တတ္ထ - ထို ရက္ခိတတောအုပ်၌၊ ဝိဟာသိ- ပြီ၊ ဇာတိ- သို့၊ ဧဝဒိ တဒ္ဓေါ-၏၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုံးလလောက်ကာလဖြင့်၊ (ပတ္ထဋာ ၌စဝ်၊)ကောသမ္ဗကေဟိ-ကောသမ္ဗီမြို့၌နေသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဗ္ဗာဠော- ထွက်ကြွတော်မူစေအပ်သည်၊ (နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတ္ဝာ)၊ ဘဂဝါ— သည်၊ တေမာသံ- ပတ်လုံး၊ အရညံ - တောသို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ- ဝင်တော်မူ၍၊ ဝသိကိရ- သီတင်းသုံးတော်မူရသတတ်၊ ဇာတိ- သို့၊ သဗ္ဗတ္ထ - အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ ကထာ- စကားသည်၊ ပတ္ထဋာ- ပြန့်နှံ့သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ဥဗ္ဗာဠော၌ "ဥ+ ဗာဓ+တပစ္စည်း ဟု ကြံကြ၏၊ ဤကျမ်း၏အကြံကို သံဃာဒိသေသ် ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အထခေါ ကောသမ္ဗကာဥပါသကာတိ-ကား၊ အထ-ကြားသိပြီးရာထိုအခါ၌၊ ဇာမံ ကထာသလ္လာပံ-ဤအချင်းချင်းပြောအပ်သောစကားကို၊ သုတ္ဝာ-

× × × × × × ×

ဤသာဒန္တိသဿ။ ။ဤ၌ ဤသာကို "ရထဤသာ" ဟု ဖွင့်သော်လည်း မြဲဟပ္ပဏသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ "ဤသာတိ ယုဂနဒ်လသန္ဓာရိကာ (ထမ်းပိုးနှင့် ထွန်တုံးကို ကောင်းစွာ ဆောင်ထားတတ်သော) ရကွလဒ္ဒိ (သစ်သား ဒုတ်တံ) " ဟု ဖွင့်၏၊ အဘိဓာန် (၄၄၉)၌လည်း "ဤသာနဒ်လ ဒဏ္ဍကော– ထွန်သန် " ဟု ရှိ၏၊ သို့သော် ရထား လှည်းတို့၌ ဤသာလည်း လှည်းဝင်ရိုးနှင့် ဆက်သွယ်၍ လှည်းထမ်းပိုးကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် သဘောတူပင်ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ "ရထဤသာ"ဟု ဖွင့်ဟန် တူသည်၊ "ထိုလှည်းသန် (ထွန်သန်) ၂ ချောင်းကဲ့သို့ ခိုင်မာသော အစွယ် ၂ ချောင်း ရှိသော"ဟူလို။

ပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ။ ။ယံ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧကော-တစီးထည်းသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဝနေ–တောဋ္ဌ၊ ရမတိ–မွေ့လျော်၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊) နာဂဿ– ကြီးမားသော၊ ဤသာဒန္တိသဿ–ရထားလှည်းသန်နှင့်တူသော အစွယ် ၂ ချောင်းရှိသော၊ ဟတ္ထိနော–ဆင်ပြောင်၏၊ တေ စိတ္တံ– ဤ စိတ်နေစိတ်ထားသည်၊ နာဂေန – ဘုရား တည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်၊ စိတ္တေန–စိတ်နေ စိတ်ထားအားဖြင့်၊ သမေတိ– ညီညွတ်ပါပေ၏၊ [ဝိမတိဋ္ဌ " နာဂေန ဗုဒ္ဓနာဂဿ ဝိဝေကနိန္နစိတ္တေန သမေတိ" ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလို"နာဂေန–ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ စိတ္တေန–ဝိဝေကသို့ ညွတ်သော စိတ်တော်နှင့်၊ သမေတိ–၏"ဟု ပါဠိတော်၌ဌင်း အဋ္ဌကထာ၌ဌင်း ပေးပါ။]

၍၊ ဧကာသမ္မိဝါသိနော – ကောသမ္မီမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဥပါသကာ - တို့သည်၊ (ဇုတိ-သို့၊ မန္တေသုံ- တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊) [ဤ ဥပါသကာပုဒ်၏ စပ်ပုဒ်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် "ဇုတိ မန္တေသုံ" ဟု ထည့်၍ဖတ်ပါ။]

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ

အဓမ္မံ ဓမ္မောတိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ သံယဘေဒကွန္ဓကေ-၌၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ- ဖွင့်ကုန်အံ့၊ [ဤမှနောက်၌ "အာဒါယန္တိ လဒ္ဓိဂဟဏံ" ဟု အဋ္ဌကထာစာ၌ ရှိသေး၏၊ "အာဒါယန္တိ-ကား၊ လဒ္ဓိဂဟဏံ- ယူအပ်သောအယူကို" ဟု ပေး၍ "အာဇရာစေဟိ-နှစ်သက်လော" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊] တံ ဥက္ခိတ္တကံ ဘိက္ခုံ ဩသာရေတွာ တိ-ကား၊ တံ-ထို ဥက္ခိတ္တကရဟန်းကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ သီမံ-သို့၊ ဂတ်ွာ-၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသာပေတွာ- ဒေသနာပြော့စေ၍၊ ကမ္မဝါစာယ- ဖြင့်၊ (စူဠဝါကမ္မက္ခန္ဓကဉ် လာသော ကမ္မဝါစာဖြင့်၊) ဩသာရေတွာ - သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းပြီး၍၊ ("ယေန၊ပေ၊ဥပသက်မိ သု" ၌စပ်၊) တာဝဒေဝ ဥပေါသထောတိ-ကား၊ တံ ဒိဝသမေဝ – သံဃာညီညွတ်ရာ, ထိုနေ့၌သာလျှင်၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ - ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင် သာမဂ္ဂိ ဥပေါသထော-သာမဂ္ဂိဥပုသ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော–ပြုထိုက်၏။

အမူလာမူလံ ဂတ်ွာတိ-ကား၊ မူလာ– အခြေအမြစ်မှ၊ မူလံ-အခြေအမြစ်သို့၊ နဂတ်ွာ-မလိုက်မူ၍၊ တံ ဝတ္ထုံ-ထို ဝတ္ထုကို၊ (သံဃာကဲ့ပြားကြောင်း ဝတ္ထုကို၊) အဝိနိဗ္ဘိန္ဒန်တွာ– မဆုံးဖြတ်မူ၍၊ ("သံဃသာမဂ္ဂိံ ကရောတိ"၌စပ်၊) ဇုတိအတ္ထော၊[အမူလာမူလံ ဂတ်ွာဝယ် အမူလာ၌ အကို ဂတ်ွာနှင့် အနက်အားဖြင့် တွဲရသည်၊ ထို့ကြောင့် "အမူလာ"ကို အယူတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။] အယံ၊ပေ၊ ဗျဉ္ဇနပေတာတိ- ကား၊ အတ္ထတော- အနက်အဓိပ္ပါယ်မှ၊ အပဂတာ-ကင်းသော၊ သံဃသာမဂ္ဂိတိ- ဟူသော၊ ဇ္ဈမံ ဗျဉ္ဇနမတ္တံပန– ၌ သဒ္ဒါမျှသို့ကား၊ ဥပေတာ–ကပ်ရောက်သော၊ ("သံဃသာမဂ္ဂိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏"၌စပ်။)

× × × × × × × ×

အတ္ထာပေတာ, ဗျဉ္ဇနုပေတာ။ ။ "အတ္ထ"ဟူသည် "သံဃသာမဂ္ဂိ" ဟူသော သဒ္ဒါနှင့် လိုက်လျောသော တကယ် ညီညွတ်ခြင်းဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်မှ ကင်းသော သံဃသာမဂ္ဂိကို "အတ္ထာပေတာ"ဟု ဆိုသည်၊ "အတ္ထတော+အပေတာ အတ္ထာပေတာ"ဟု ပြု၊ ဗျဉ္ဇနံ–သံဃသာမဂ္ဂိဟူသော သဒ္ဒါသို့+ဥပေတာ–ကပ်ရောက်သော သံဃသာမဂ္ဂိတည်း၊ ဗျဉ္ဇနုပေတာ၊ ဆိုလိုရင်းကား — တကယ် မညီညွတ်ဘဲ ညီညွတ်၏ဟု စကားအဖြစ်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော သံဃသာမဂ္ဂိ – ဟူလို၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်မပါသော ထို သံဃသာမဂ္ဂိများသည် နောက်တနေ့ဥပြန်၍ မညီမညွတ်ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။

သံယဿ ကိစ္စေသူတိ- ကား၊ သံယဿ – သံယာတော်၏၊ ကရဏီယေသု – ပြုဘွယ်ကိစ္စတို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု–ဖြစ်ကုန်သော်၎င်း၊ မန္တေနာသူတိ- ကား၊ ဝိနယ မန္တေနာသု–ဝိနည်းကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းတို့သည်၊ (ဥပ္ပန္နာသု– ဖြစ်ကုန်သော်၎င်း၊) [ပါဠိတော်၌ "ဇာတာသု" ဟု ထည့်ပါ၊] အတ္ထေသု ဇာတေသူတိ - ကား၊ ဝိနယအတ္ထေသု–ဝိနည်း၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ကုန်သော်၎င်း၊ ဝိနိစ္ဆယေသူတိ- ကား၊ တေသံယေဝ အတ္ထာနံ – ထိုဝိနည်း၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကိုပင်၊ ဝိနိစ္ဆယေသု–ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတို့သည်၊ (ဥပ္ပန္နေသု-ကုန်သော်၎င်း၊) မဟတ္ထိကောတိ - ကား၊ (ကထံပကာရော – အဘယ်သို့ အပြားရှိသော၊ ဘိက္ခု – ရဟန်းဟူသော၊ နရော – လူသည်၊) မဟာ ဥပကာရော – များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်ပါသနည်း၊ ပဂ္ဂဟာရဟောတိ-ကား၊ ပဂ္ဂဏှိတုံ– ချီမြှောက်ခြင်းငှါ၊ ယုတ္တော–သင့်လျော်ပါသနည်း။

အနာနုဝဇ္ဇော ပဌမေန သီလတောတိ-ကား၊ တာဝ–နေဝံနောက်ဂုဏ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိမှိယေဝ-အစ၌ပင်၊ သီလတော–သီလအားဖြင့်၊ န ဥပဝဇ္ဇော-မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊ အဝေက္ခိတာစာရောတိ-ကား၊ အပေက္ခိတာစာရော-ရှုဆင်ခြင်အပ်သော အကျင့်ရှိသည်၊ (အာလောကိတ စသည်တို့၌ သမ္မဇဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်၊) အာလောကိတ ဝိလောကိတေ သမ္မဇာနကာရိတိ အာဒိနာ – အစရှိသော၊ နယေန - ဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခိတာစာရော – စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်သော အကျင့်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဝါဒနွှာရ၊ အဋ္ဌကထာသု–ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ အပ္ပဋိဆန္နာစာရော-မဖုံးကွယ်အပ်သောအကျင့် ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဇာတိ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဝိသယ္ဟာတိ- ကား၊ အဘိဘဝိတ္ဝာ–လွှမ်းမိုး၍၊ ("ဘာသတိ"၌စပ်၊) အနုယျုတံ ဘဏန္တိ – ကား၊ အနုညာတံ – ခွင့်ပြုအပ်သောစကားကို၊ အနုပဂတံ-အကြောင်းမှ မကင်းသောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ ("အတ္ထံ နဟာပေတိ"၌စပ်၊) ဟိ - ချေ၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ အနုယျုတံ-ခွင့်ပြုအပ်သောစကားကို၊ ဘဏတိ-ပြောဆို၏၊ ဥသူယာယ ဝါ-ငြူစူခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ [၌စကားဖြင့် ဒေါသာဂတိကို ပြုသည်၊] အဂတိဂမနဝသေန ဝါ–ကြင်းသော အဂတိသို့လိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်သော်၎င်း၊ ကာရဏာပဂတံ-အကြောင်းမှကင်းသောစကားကို၊ န ဘဏတိ-မပြောဆို၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ န ဟာပေတိ– မယုတ်လျော့စေ၊ ပန- ဤတိရိက်၊ ဥသူယာ

× × × × × × ×

အနုယျုတံ ဘဏံ။ ။" အနုယျုတံ "၌ အနု ရှေးရှိသော်ကြောင့် ယုဇ္ဇာတ်သည် အနုညာတအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "အနုညာတံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဆန်းကြောင့်ယ ဒ္ဒေဘော်လာ၊ ဝိနည်းတော်အရ ခွင့်ပြုအပ်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုသော်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိနည်းဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်၌ အကျိုးကို မယုတ်လျော့စေ တတ်ပါ – ဟူလို၊ "ယသ္မာ ဟိ" စသည်ကား အကျယ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။

ယ-ကြောင့်သော်၎င်း၊ အဂတိဂမနဝသေနဝါ– ကြောင့်သော်၎င်း၊ ဘဏာန္တော-ပြောသောရဟန်းသည်၊ အတ္ထံ– ကို၊ ဟာမေတိ - ယုတ်လျော့စေ၏၊ ကာရဏံ–မှန်သောအကြောင်းကို၊ နဒေတိ-မပေးနိုင်၊ တဿာ–ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပရိသဂတော – ပရိသတ်၌ရောက်သည်၊ (သမာနော)၊ ဆမ္ဘတိ စေဝ-တောင့်တင်းခိုင်မာ၍လည်း နေတတ်၏၊(ပ)ဝေဓတိစ-တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်တတ်၏၊ [အချို့စာ၌ "ပ"မပါ။] ယော - အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဤဒိသော–ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်၊ နဟောတိ - မဖြစ်၊ အယံ - ဤရဟန်းသည်၊ ပဋ္ဌဟာရဟော-ချီမြှောက်ခြင်းကိုထိုက်သည်၊(ဟောတိ)၊ ဇ္ဈတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတိ–ပြ၏။

ဘိယျော-ထို့ထက် အလွန်၊ (ဝတ္တုမ္ဗံ- ဆိုဘွယ်ကား၊) ကိဉ္စ- အဘယ်နည်း၊ (ဘိယျော ဝတ္တုမ္ဗံ– ကား၊) တထေဝ ပဒ္မန္တိဂါထာ - တထေဝပဒ္မံ အစရှိသော ဂါထာတည်း၊ တဿာ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အနုယျုတံ-ခွင့်ပြုအပ်သောစကားကို၊ ဘဏာန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ နဟာပေတိ ယထာ-မယုတ်လျော့စေသကဲ့သို့၊ တထေဝ-သာလျှင်၊ ပရိသာယ-၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ပဒုံ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊ သမာနော-သော်၊ နစေဝပဇ္ဈာယတိ-တောင်တောင် ဤဤ, ကြံစည်လျက်, မိုင်၍လည်း မနေရ၊ မကုံစ – မျက်နှာ မသာယာသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်လည်း၊ (မျက်နှာပျက်သည်လည်း၊)နဟောတိ–မဖြစ်ရ၊ ဟိ-မှန်၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊နဇာနာတိ-မသိ၊သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ပဇ္ဈာယတိ- တောင်တောင် ဤဤ, ကြံစည်လျက်, မိုင်၍လည်း နေရ၏၊ ယော-သည်၊ ဝတ္တုံ-ဖြေဆိုခြင်းငှါ၊ နသက္ကောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ သော-သည်၊ မကုံ–မျက်နှာ မသာယာသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်ရ၏၊ ယောပန- အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ အတ္ထံ–ကိုလည်း၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဝတ္တုံ-စ-ငှါလည်း၊ သက္ကောတိ-၏၊ သော-သည်၊ နပဇ္ဈာယတိ၊ မကုံ နဟောတိ၊ ကာလာဂတန္တိ– ကား၊ ကထေတဗ္ဗယုတ္တကာလေ - ဖြေဆိုခြင်းနှင့် သင့်လျော်ရာကာလ၌၊ (ဖြေဆိုထိုက် ဖြေဆို

× × × × × × ×

ဆက်ဦးအုံ—အဆို.ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သူတပါးကိုငြူစူခြင်းဟူသော ဒေါသဂတိကြောင့် ဖြစ်စေ, ငြူစူခြင်းမှ တပါး အခြား ဂတိကြောင့် ဖြစ်စေ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်းမှ တပါးသော အကြောင်းကို ပြောဆိုတတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျိုးကိုဆုတ်ယုတ်စေရုံသာ မက ပရိသတ်ထဲ၌ သူတပါးက မေးမြန်းသောအခါ ဘာကိုမျှ မဖြေဆိုနိုင်ဘဲ, ထမ္ဘ–တကိုယ်လုံးတောင့်တင်း၍လည်း နေတတ်၏, ဝေဓ–တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်လည်း ဖြစ်တတ်ပါသည်၊ ခွင့်ပြုအပ်သောစကားကို ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ထိုအားလုံးကို မဖြစ်စေတတ်ပါ၊ ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ သံဃကိစ္စတို့၌ ချီမြှောက်ထိုက်ပါသည်။

သင့်ရာကာလ၌၊) အာဂတံ – ရောက်လာသော၊ ဗျာကရဏာရဟန္တိ – ကား၊ ပဥ္ဉ-ပြဿနာ၏၊ (ပြဿနာက၊) အတ္ထာနုလောမတာယ - အနက်အဓိပ္ပါယ် အားလျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗျာကရဏာနုစ္ဆဝိကံ-ဖြေဆိုခြင်းအား လျော်ပတ်သော စကားကို၊ ဝစောတိ - ကား၊ ဝဒန္တော - ပြောဆိုလျက်၊ ဝေရှုပံ–သော၊ ဝစနံ-စကားကို၊ ဘဏန္တော–ပြောဆိုလျက်၊ ဇာတိ အတ္ထော၊[“ဝစော-စကားသည်”ဟု ပေးမည်စိုးသောကြောင့်“ဝဒန္တော”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဝစတိတိ ဝစော”ဟု ပြု။] ရဇ္ဇေတိတိ–ကား၊ တောသေတိ - နှစ်သက်စေနိုင်၏၊ ဝိညူပရိသန္တိ-ကား၊ ဝိညူနံ- ပညာရှိတို့၏၊ ပရိသံ–ကို၊(“ရဇ္ဇေတိ”၌ စပ်။)

အာစေရကမ္မိစ သကေတိ- ကား၊ အတ္တနော- ၏၊ အာစရိယဝါဒေ- ဆရာ၏ ဝါဒ၌၊ (“ဝိသာရဒေါ” ၌စပ်၊) အလံ ပမေတုန္တိ- ကား၊ ဝိမံသိတုံ- စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းငှါ၊ တံတံကာရဏံ- ထိုထို အကြောင်းကို၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ တုလယိတုံ-နှိုင်းချိန်ခြင်းငှါ၊ သမတ္တော – စွမ်းနိုင်သည်ရှင်း၊ ပဂုဏော တိ – ကား၊ ကတပရိစယော-ပြုအပ်ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိသည်ရှင်း၊ လဒ္ဓါသေဝနော- ရအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်းရှိသည်ရှင်း၊ ကထေတဝေတိ - ကား၊ ကထေတမ္မေ–ပြောဆိုထိုက်သော အကြောင်းအရာ၌၊ (“ပဂုဏော”- ၌စပ်၊) [“တဝေ” ပစ္စည်း၏ကံ အနက်ကိုပြသည်၊]ဝိရဒ္ဓိကောဝိဒေါတိ-ကား၊ ဝိရဒ္ဓဋ္ဌာနကုသလော-ချွတ်ယွင်းရာ ဌာန၌ ကျွမ်းကျင်သည်ရှင်း၊ (ချွတ်ယွင်းချက်ကို သိသည်ရှင်း၊ ဟောတိ-၏။)

ပစ္ဆတ္ထိကာ ယေန ဝဇ္ဇီတိ– အစရှိသော၊ အယံ ဂါထာ-ကို၊ ယာဒိသေ–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ကထေတမ္မေ – ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌၊ ပဂုဏော – အဝါးဝစွာ, လေ့လာပြီးသည်၊ (ကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ)၊ တံ- ထိုစကားကို၊ ဒဿေတုံ- ငှါ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ- ပြီ၊ ဟိ- ချေ၊ အယံ- ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ တ္ထေ-ဤဂါထာ၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ယာဒိသေန-သော၊ ကထိတေန-ပြောဆိုအပ်သော စကားကြောင့်၊ ပစ္ဆတ္ထိကာစ - ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူတို့သည်လည်း၊ နိဂ္ဂဟံ-နှိပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ မဟာဇနော စ–များစွာသော လူအပေါင်းသည်လည်း၊ သညာပနံ-နားလည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ သညတ္တိံ -နားလည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အဝဗောဓနံ-ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဇာတိအတ္ထော၊ ယဉ္စ-အကြင်စကားကိုလည်း၊ ကထေန္တော-ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သကံ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာဒါယံ-ယူအပ်သော အယူဝါဒကို၊ အတ္တနော-၏၊ အာစရိယဝါဒံ-ဆရာ၏ဝါဒကို၊ နဟာပေတိ-မယုတ်လျော့စေ၊ [“သကံ အာဒါယံ”ကို “အတ္တနော အာစရိယဝါဒံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ -အကြင်ဝတ္ထုကြောင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရုဏ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ပြီ၊ တဒနုရူပံ- ထို ဝတ္ထုအား လျော်ပတ်

သော၊ အနုပယာတကရံ-ကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြုတတ်သော၊ ပဠံ-ကို၊ ဗျာကရ
မာနော-ဖြေဆိုလသော်၊ တာဒိသေ-သော၊ ကထေတမ္မေ-၌၊ ပဂုဏော ဟောတိ၊
ဇုတိ (အတ္ထော)။

ဒုတေယျ ကမ္မေသု အလန္တိ-ကား၊ အဒ္ဒဟိ- ကုန်သော၊ ဒုတဂ်ေဟိ- တမန်
သည်၏ အဂ်ါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သံယသ-
၏၊ ဒုတေယျကမ္မေသု-တမန်သည်၏ အလုပ်တို့၌၊ သမတ္ထော- စွမ်းနိုင်၏၊ သုဒ္ဒ-
ကောင်းစွာ၊ ဥဂ္ဂဏှာတိ - သင်ယူတတ်၏၊ ဇုတိ- ကြောင့်၊ သမုဂ္ဂဟော- မည်၏၊
["သံ+ဥဂ္ဂဟော" ဟု ခွဲ၊ သံကို "သုဒ္ဒ" ဟု ဖွင့်သည်။] ဇုဒံ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-
ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိ ံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ ယထာနာမ- ဥပမာမည်သည်ကား၊
အာဟုနံ- ပေးလှူအပ်သောဆွမ်းကို၊ အာဟုတိပိဋ္ဌံ - ပေးလှူအပ်သောဆွမ်းကို၊
သမုဂ္ဂဏှန္တိ (ယထာ)-ကောင်းစွာ ခံယူကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပိတိသောမနဿ
ဇာတေနေဝ-ဖြစ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စေတ
သာ - စိတ်ဖြင့်၊ သံယသ- ၏၊ ကိစ္စေသု - ကိစ္စတို့၌၊ ဝါ- တို့ကို၊ သမုဂ္ဂဟော-
ကောင်းစွာ ခံယူတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သံယသ-၏၊ ကိစ္စေသု-တို့တွင်၊ တသ
တသ ကိစ္စသ - ထိုထို ကိစ္စကို၊ ပဋိဂ္ဂါဟကော - ခံယူတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊
ဇုတိ အတ္ထော၊ [လှူလာသောဆွမ်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခံယူသကဲ့သို့, သံယာ၏
ကိစ္စကို ဝမ်းမြောက်စွာခံယူတတ်သည်။] ကရံ ဝစောတိ-ကား၊ ဝစနံ-ကို၊ ကရော
နွော - လိုက်နာရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နတေန မညတိတိ-ကား၊ တေန ဝစနကရ
ဏေန- ထိုသို့ စကားကို လိုက်နာရခြင်းကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ ကဒရာမိ- ပြုရ၏၊
သံယဘာရံ-သံယဘာဝန်ကို၊ နိတ္ထရာမိ-ထုတ်ဆောင်ရ၏၊ ဇုတိ- သို့၊ မာနာတိ
မာနံ-မာန, အတိမာနကို၊ (မာန, လွန်ကဲသောမာနကို၊) နဇဋပ္ပတိ-မဖြစ်စေ။

အာပဇ္ဇတိ ယာဝတကေသု ဝတ္ထူသုတိ - ကား၊ အာပတ္တိ ံ - သို့၊ အာပဇ္ဇ
မာနော-ရောက်လသော်၊ (ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ယတ္တကေသု-အကြင်မျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထူသု-တို့ကြောင့်၊ (မေထုန်မှီဝဲခြင်းစသော ဝတ္ထု
တို့ကြောင့်၊) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ အာပတ္တိယာ ဟောတိ ယထာစ ဝုဋ္ဌတိတိ-
ကား၊ တသာဓ အာပတ္တိယာ-ထိုအာပတ်မှလည်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ (လူဝတ်လဲခြင်း , ပရိဝါသ် ဆောက်တည်ခြင်း , ဒေသနာပြောခြင်း
ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ဝုဋ္ဌာနံ-ထမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ["ဝုဋ္ဌ

× × × × × × × ×

အဒ္ဒဟိ ဒုတဂ်ေဟိ။ "အဒ္ဒဟိ ဒုတဂ်ေဟိတိ-ဆောတာစ ဟောတိ, သာဝေတာ
စ, ဥဂ္ဂဟေတာစ, ဓာဒ္ဒရေကာစ, ဝိညာတာစ, ဝိညာပေတာစ, ကုသလောစ သဟိတာ
သဟိတဿ, နောစ ကလဟကာရကောတိ (နှုတ်မှာစကားကို ကောင်းစွာနားထောင်
တတ်, သူတပါးကိုလည်း ပြောတတ် , သင်ယူတတ်, မှတ်သဉာဏ်တတ်, ကိုယ်တိုင်လည်း
သိတတ်, သူဘပါးကိုလည်း သိစေတတ်, ပြေပြစ်မပြေပြစ်၌ ကျွမ်းကျင်, ရန်မဖြစ်တတ်)
ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အဒ္ဒဟိ ဒုတဂ်ေဟိ၊— ဋီကာ။

တိ''ကို ''ဝုဋ္ဌာနံ''ဟု ဖွင့်သည်၊ အချို့စာအုပ်၌ အာပတ္တိယာ မပါဘဲ''ဟောတိ ယထာစ ဝုဋ္ဌိတိ '' ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်ရင်း၌ အာပတ္တိယာ ပါသောကြောင့် ပါမှ ကောင်းသည်။] ဧတေ ဝိဘင်္ဂါတိ - ကား၊ ယေသု ဝတ္ထူသု - အကြင် ဝတ္ထုတို့ကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ- အာပတ်သို့ရောက်၏၊ ယထာစ-အကြင် အခြင်းအရာအား ဖြင့်လည်း၊ ဝုဋ္ဌာနံ-အာပတ်မှထမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဇာမေသံ အတ္ထာနံ-၌အနက်တို့ကို၊ (အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်း, အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို၊) ဧဇာတကာ - ထွန်းပြတတ်ကုန်သော၊ (ထိုအနက်ကို ပြတတ်ကုန်သော၊)တေ ဝိဘင်္ဂါ–၌ဝိဘင်းတို့သည်၊ (''သွာဂတာ'' ၌စပ်၊) ဉာဘယဿာတိ-ကား၊ ဉာဘယေ-နှစ်ပါးစုံကုန်သော၊(ဧတေ ဝိဘင်္ဂါ-တို့သည်၊)အဿ-ထိုရဟန်း၏ (နှုတ်၌)၊ (သံယဉ်အလယ်ဝယ် ချီမြောက်ထိုက်သော ရဟန်း၏ နှုတ်၌၊) သွာဂတာတိ - ကား၊ သုဋ္ဌု- ကောင်းစွာ၊ အာဂတာ - လာကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနပဒဿ ကောဝိဒေါတိ – ကား၊ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာန ကာရဏကုသလော- အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏အကြောင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ["ပဒ''ကို ''ကာရဏ''ဟု ဖွင့်သည်။]

ယာနိ စာစရန္တိ - ကား၊ ယာနိစ ဘဏ္ဍုန ကရဏာဒိနိ– အကြင် ငြင်းခုံမှုကို ပြုခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်း၊ အာစရန္တော-ပြုကျင့်လသော်၊(ပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) တဇ္ဇနီယကမ္မာဒိဝသေန - တဇ္ဇနီယကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိဿာရဏံ-သံယဉ်ဘောင်မှ ထွက်သွားစေအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ (နှင်ထုတ်ခံရခြင်းသို့၊) ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ["ကာရဏာဒိနိ '' ဟု အချို့စာအုပ်တို့၌ရှိ၏၊ ဘဏ္ဍုနနှင့်တွဲရာ၌''ကရဏာဒိနိ''ရှိမှကောင်းသည်။]သြသာရဏံ တံ ဝုသိတဿ ဇနွှနောတိ-ကား၊ တံ ဝတ္ထုံ-ထိုကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုသိတဿ-ကျင့်သုံးသော၊ ဇန္တွုနော - သတ္တွာကို၊ (ရဟန်းကို)၊ ယာ သြသာရဏာ - အကြင် သံယဉ်ဘောင်သို့သွင်းခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ တေမို့-၌နှစ်မျိုးသော နိဿာရဏ, သြသာရဏကံကိုလည်း၊(ဝိဘင် ကောဝိဒေါ-ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဇာနာတိ-၏၊ သမ္မတ္တ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ–သည်သာ၊ ဇ္ဈတိ–အပြီးတည်း၊..... ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သမန္တပါသာဒိကာယ–သေဝ၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ–၌၊
မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ–မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၏အဖွင့်
အဋ္ဌကထာသည်၊ သမတ္တာ–ပြီးပြီ။

ဘာသာဦးကာနိဂုံး

သိဒ္ဓိတ္ထ ဘော ဘာသာဦးကာ, ဒေသဘာသာယ သခ်ဘာ၊
မဟာဝဂ္ဂဒ္ဒကထာယ, ဝါစနာမဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ။

မဟာဝဂ္ဂဒ္ဒကထာယ – မဟာဝါခေါ်, ဝိနည်းတော်၏, ဟောဖေါ်မြွက်ဟ, အနက်ပြသည့်, အဋ္ဌကထာ, ကျမ်းရှေစာ၏၊ ဝါစနာမဂ္ဂဝဏ္ဏနာ–အစဉ်အလာ, ပို့ချကာဖြင့်, သေချာစံနစ်, ဖွင့်ရှိုးဖြစ်သော၊ ဒေသဘာသာယ–တိုင်းရင်းမြန်မာ, အမိဘာသာဖြင့်၊ သခ်တာ – တသန့် တသန့် , အကန့် ကန့်လျက် , ခံ့ခံ့စိရရှိ , တည်ကြည်စွာ ဖွင့်ပြအပ်သော၊ ဘာသာဦးကာ–ဘာသာဦးကာ, အမည်သာသည့်, မှိရာသိပဲသည်း , နိဿယည်းသည်လည်း၊ သိဒ္ဓိတ္ထ ဘော – ထောင့်သုံးရာဝယ် , ခုနစ်ခုကြွယ်သည့်, နှစ်ဆယ်နှစ်တွင်း, ကျွတ်သီတင်း၏, လမင်းပေါ်ထွက်, ဆန်း ၃ ရက်၌, နှစ်သက်ဘွယ်ရာ, ပြီးမြောက်ပြန်ပြီ တကား။

ဤကျမ်းစာကို ပို့ချ၍ မပြီးစီးမီ ၄ ရက်လောံက အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာနှင့် မူလဋီကာလည်း ပို့ချ၍ ပြီးစီးခဲ့ပါပြီ၊ ဤ ကျမ်းကြီး ၃ ကျမ်းကို နေ့စဉ်မှန်မှန် ဇွဲသန်သန်ဖြင့် စိတ်မာန်မကျအောင် ကြိုးစားရသော ဝိရိယမှာ အခြေခံ ဉာဏ် အမြော်အမြင် မပါလျှင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အပြီးရောက်အောင် ထောံကူမည် မဟုတ်ပါ။ အမြော်အမြင်မှာလည်း သာသနာတော်တသက် နောက်ထပ် မပေါ်ထွက်သမျှ အမှိပြုရစ်ကြဘို့ပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် .....

ယဒိ အညာ ဥပဇ္ဈထ , ဇရတောပိ သုခသမ္မတာ၊
တသောကာသံ ပဒါနာယ , အယံ အန္တရဓာယတံ။

ဇရတောပိ – အများမှီးလောက်, ခရီးရောက်၍ , ပြီးမြောက်ခဲ့ရာ, ဤ ဘာသာဦးကာထက်လည်း၊ သုခသမ္မတာ– ကြည့်ရှုပို့ချ, လွယ်ကူလှသဖြင့်, အားရဘွယ်တောင်း, အဓကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော၊ အညာ–ဝိနည်းမဟာဝါ, ဋ္ဌကထာ၏, မှိရာကျစ်လစ်, ဦးကာသစ်တမျိုးသည်၊ ယဒိ ဥပဇ္ဈထ – ပညာလိုလား, နောက်နောက်သားတို့, ကြိုးစားရစ်သော်, အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၊ တသာ–ထိုသို့ဖြစ်ရစ်, ဦးကာသစ်၏၊ သြကာသံ ပဒါနာယ–ထွန်းတောက်တင့်ရေး, အခွင့်ပေးခြင်းငှါ၊ အယံ–လပေါင်းများမြေခံ, လွန်အားဆောက်မှ, ထွန်းတောက်ထွက်လာ, ဤဦးကာသည်၊ အန္တရဓာယတံ – ရိုးရာမတဲ့ , တိုးကာင့်၍ , ကပ်ဖဲ့မနေ , ကွယ်ပျောက်ရစ်ပါစေ သတည်း။

အကျိုးရှိမှ ကျေးဇူးသိ ။ ။ လောက၌ မိဘ ဆရာနှင့် မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းတို့သည် သားသမီးနှင့် တပည့် မိတ်ဆွေတို့ကို ကောင်းစားစေလို ကြိုးပွားစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြသည်အားလျော်စွာ မိမိတို့ တတ်နိုင်သမျှ ကျေးဇူးပြုကြပေသည်၊ ထိုသို့ ကျေးဇူးပြုပေးကြသော်လည်း ထိုကျေးဇူးကို သူတို့ညံ့သည့်အတွက်

မခံစားရသော သားသို့ တပည့် မိတ်ဆွေများသည် ထို မိဘ ဆရာ မိတ်ကောင်းများ၏ကျေးဇူးကို မသိကြ, ကျေးဇူးရှင် ဟု သဘောမထားနိုင်ကြ၊ မိမိကား ဆရာသခင်တို့၏ကျေးဇူးတော်ကို အပြည့်အစုံခံစားရသဖြင့် ကျေးဇူးကြီးမားကြောင်းကို သိရပေသည်၊ ထို ကျေးဇူးတော်များကို ပြန်၍ ဆပ်ဘို့ရန်မှာ ဆရာတော်များ၏ အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်သော စာပေပို့ချ ကျမ်းစာ ရေးသားခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

သမ္မာဇယာမိ ထေရာနံ, ယေသာဟံ သမ္မဂ္ဂဟိတော၊
သိက္ခိတော ဂန္ထကာရေပိ, ပတ္တောမှိ ပကတညုတံ။

ယေသံထေရာနံ- အထက်ဝေဟင်, နေ အသွင်သို့, မြေပြင်ထင်ရှား, အကြင် ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်၊ သမ္မဂ္ဂဟိတော - အထူးစောင့်ရှောက် , ချီးမြှောက်အပ်သော၊ အဟံ - ငါသည်၊ သိက္ခိတော - ရေးနည်း သားနည်း , ပို့ချနည်း၌, သိပ်သည်းသေသပ်,သင်ယူအပ်သောအတတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဂန္ထကာရေပိ-ခုခေတ် နောင်သား, အကျိုးများဘို့ , ရေးသား ကြိုးကုတ်, ကျမ်းပြုခြင်း အလုပ်၌လည်း၊ ပကတညုတံ-သဘောသကံ, ရှေးထုံးစံကို, အမှန်သိမြင်, ကျမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တောမှိ- ခေတ်ခါ အလျောက် , လေးစားလောက်အောင် , မဖေါက်မသွေ, ရောက်ရပေ၏၊ တေသံ ထေရာနံ - ကျေးဇူးတော်ရင် , ဂုဏ်အင်ကြီးမား , ထို ဆရာတော်ဘုရားတို့အား၊ သမ္မဂ္ဂဟိတော – ကျမ်းစာရေးသား , ကောင်းမှုများဖြင့် , လေးစားကော်ရော်, ပူဇော်ပါသတည်း။

စတုစ္စင်္ကံ ဝတ္တိယာန, ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ၊
ယာနာယ အမတံ ပါရံ, ကာသံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစ္စင်္ကံ-သမ္မတ္တိစက်, ၄ ချက်စုပေါင်း, စက်ခေါင်း ၄ ခုလည်း ပါရှိထင်သော၊ ဗလ ပရိဂ္ဂဟံ–ရန်ပေါင်း ခွင်းဖြို, ငါးဥဒုးဗိုလ်တို့ , ကိုယ်စီစောင့်ကြပ် , အုပ်ချုပ်အပ်ထသော၊ ယာနံ - အသွားလျင်လျင် , အများတင်လည်း, အားအင်ခိုင်ဖြိုး, မဂ္ဂင်တည်းဟူသော ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို၊ ဝတ္တိယာန-မတိမ်းမစောင်း, လည်စေကြောင်းဖြင့်, ကောင်းစွာအစဉ်, မောင်းကာနှင်၍၊ အမတံ ပါရံ–ဤဘက်မှာနေ, အားလုံးသေလျက်, ဟိုပြေရောက်မှ, ဘေးကင်းရမည့်, အမတခေါ်, နေပြည်တော်သို့၊ ယာနာယ-ကိလေသာဟူ, ရန်သူပစ်ဖေါက်, ဗုံး အမြောက်တို့ , မကြောက်မနား , အရောက်သွားခြင်းငှါ၊ ပုရိသကာရိယံ – ယောကျ်ားမှန်က, ပြုရဲရမည့်, ကမ္မာဒ့လက်ရိုး, လုလွမျိုးကို၊ ကသံ- ငါးဥဒုးဗိုလ်ချုပ်, အဖေါ်လုပ်၍, မဆုတ်ရစေ....ပြုလုပ်ရပေအံ့ သတည်း။

၁၃၂၇- ခု, တန်ဆောင်မုန်းလ၊
ပဌမအကြိမ်, အုပ်ရေ (၁၀၀၀)။

နယူးဘားမား ဝိဉ္ဉကပုံနှိပ်တိုက်၊
မှတ်ပုံတင်နံပါတ်(၀၀၄၇)၊ မဟာဂန္ဓာရုံ-စရပ်ဝင်း,
အမရပူရမြို့။

☆

ပုံနှိပ်, ထုတ်ဝေသူ (မောင်ကျော်)

မှတ်ပုံတင်နံပါတ် (၀၀၃၂)။
အမှတ် (၅၀၃), ဂ၂-လမ်း, မန္တလေး။